69
INC
17

... Ediz. integra,
il front. è cambiato.

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu
IV. 15. e

IV
2
B

4. — 8. E. 5

Digitized by Google

Liber conformitatum.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Tabula ſequentis operis. primus numerus eſt foliorum ſecundus columnarum.

Aduētus chriſti a quibus prophe tis pnunciatus ſit 5 q
Actus uite chriſti quibꝰ uerbis & figuris ſint predicti 6 i
Actꝰ uite beati.F.figuris ueteris & noui teſtamenti ſunt figurati 8 q
Angelus nō poterat ſatiſfacere p peccato hominis 15 z
Attributa domini Ieſu 1 q
Apoſtoli per figuras ueteris teſtāti pfigurati ſunt 43 3
Apli qbꝰ noibꝰ appellati ſūt a xpo 43 q
Apli quales fuerit i gnali 44 z
Apli quales fuerūt in ſpāli 44 z
Apli qbꝰ donis a xpo ſūt dcorati 44 i
Anime quattuor pugne 61 i
Anima qūo ſit pulchra 61 z
Appropriare quid ſit 97 i
Angeli d reate q fuit ſeptimꝰ ſr̄.b. franciſci qualitas 50 z
Antonii de padua ſctiſſimi uiri ui ta & miracula 66 3
Agnelli de piſis q fuit miniſter an glie geſta 79 3
Alexadri de ales & ceteroꝝ q do ctria & ſapia i religiōe claruere ſit mētio breuiter 80 q
Amici ſpūales qui ſint 96 z
Aplis q̄re ptās miraculoꝝ data ē & nō coꝝ ſucceſſoribꝰ 115 i
Aplis q̄re iterdicta ē pera q̄ poſtea eis cōceſſa fuit 116 i
Aluernę montis miranda 231 z
Anime moriētiū cū merito ad ali quē ex nouē ordinibus angeloꝝ aſſumuntur 246 3
Bernardi de qnta ualle uita 47 i
Benedicti de aretio geſta pclara q fuit in paradiſo terreſtri 64 z
Bonauenture ſcti uita 75 i
Berardus cū q̄tuor ſociis i maro chio martiriū paſſi ſūt. 78 z
De aliis alis tribus martirizatis inocentes 80 i
Blaſfemi demonibus peiores ſunt exemplum 154 3
Chriſti aduētꝰ uita & actꝰ qbꝰ uer bis & figuris ſunt pſignati 6
Chriſtus poſt lapſum hois cur ſta tim non eſt miſſus 16 i
Chriſtꝰ cur nō uenit añ peccatū 16 3
Chriſti aduētus cur in finē uſq3 ſe culi non eſt dilatus 16 3
Chriſtus Ieſus a Sibilla erithrea p phetatus 17 i
Chriſtꝰ a ſibilla tiburtia pphetatꝰ 17 i
Chriſtꝰ ieſus ab albuma.ar pdictꝰ 17 i
Chriſtꝰ Ieſus a Calcidio pdictus 17 i
Chriſtus cur paſtoribꝰ priuſq̄ alis exhibitus eſt 25 q
Chriſtus naſcens ſpāli mō nobis eſt locutus 21 i
Chriſtꝰ naſcens oīa letificauit 20 z
Chriſtꝰ quare ubi & qūo & a quo diabolo uoluit tēptari 40 z
Chriſtꝰ q̄r a diabolo uoluit tētari 40 i
Chriſti exemplo oēs inuitanē ad mū di & ſui ipſius cōtēptum 32 3
Chriſtꝰ q̄r aplos hic uoluit & q̄r duodeci & poſt eos ſeptuagita duos diſcipulos 43 3
Chriſtꝰ puer qūo potuit inſcia ma tre triduo remanere i Ieruſalē 52 q
Calciamentū quid ſit 93 q
Capitm gnale an poſſit arctare au ctoritatē generalis miniſtri 99 i
Chriſtꝰ multos magnos ac excellē tes uiros uariis mois ad religionē beati.F.traxit. 101 z
Chriſtꝰ ſua doctrina perfecte iſtru it hoīe3 i his q̄ ad ſalutē ptinēt 108 i
Chriſtū dilexiſſe hoiem qbus uiis probatur 149 3
Chriſtus fuit paſtor bonus 150 z
Chriſtus cur paſtoribus priuſq̄ ali is apparere uoluit 26 q
Chriſtꝰ ſuo exēplo patiētiā eſſe ne ceſſariam oſtendit 29 3
Corradi d offida ouerſio & ſctās 60 i
Clare uirginis uita 84 i
Clare uirgis ordo floruit ſctē nabili tate ac multitudie monacharū 85 3
Chriſtꝰ i euāgelio hoibꝰ cuiuſcūq3 ſtatus & gradus dat leges 86 z
Chriſtus quare iudā elegit ſciens ipſum preuaricaturum 115 z
Chriſtꝰ qbꝰ ſpālr i euāg.locutꝰ ē 150 z
Chriſti doctrina ordinat hominē ad deum ad ſe & ad proximū 155 3
Chriſtum miracula facere an fuit decens 145 q
Chriſtum miracula facturum pre dixit ſibilla 145 q
Chriſti miracula 146 i
Chriſtus cur uoluit trāſfigurari & cur coram tribus & cur ſeorſum in monte thabor 158 i
Chriſtꝰ per traſfiguratiōnē ſuā3 que nobis documēta dedit 160 i
Contemplationis tres gradus 164 i
Chriſtus fuit pauper 167 i
Chriſtꝰ humilitatē amplexus ē 172 q
Chriſtꝰ fuit ſūmꝰ propheta 177 q
Creatam intelligentiam an ſit poſ ſibile uidere deū & qualibet in eo relucentem creaturam 177 q
Chriſti anima utrum hēat tanta3 ſcientiam quanta3 deitas 177 q
Chriſti aie ieſt multiplex ſcia 179 3
Chriſtus exēplo ſuo carnem ma cerare nos docet 185 3
Chriſtus uerbo carnem affligere nos inſtruit 186 z
Carnē domādā docet ſcriptura uer bis & exēplis dictaq3 & exēpla ſanctorum 186 3
Chriſtus qūo īperat uentis huius mundi & ſit tranqlitas magna 190 3
Chriſtus a diaboli manibus qūo genus humanum eripuit 192 3
Crucis dñi dignitas nobilitas & aduerſus demones efficatia 193 3
Criſtꝰ qī cō uerſionē aque i uinū uoluit eē ſuū primū miraculū 195 q
Chriſtꝰ q̄r i cana galilee uoluit ſa cere miraculū dce ouerſionis 196 i
Chriſti rñſio ad matrē.ſ.quid mi hi & tibi mulier &c.exponit 196 3
Chriſtus exēplo primo ſecondo uerbo nos orarē docuit 197 3
Chriſtꝰ miſericordiā diligit ſr oia 203 i
Chriſti cibatiōis de quinq3 pani bus miſteriū & pulchra ac multi plex expoſitio 204
Chriſtus omnes tam fideles q̄ inſi deles in uirtutibus ſuperauit 209 i
Chriſti diuinitas & humanitas a quibus accipit teſtimonium 211 z
Chriſtꝰ ē rex ofteſtionio ſcripture 213 q
Chriſtꝰ quare uoluit i hoc mūdo uenerari 214 z
Chriſtꝰ max.ipocritas dteſtatꝰ ē 216 z
Chriſtus diſceſſurus a diſcipulis quam doctriua eis dederit 224 q
Chriſtꝰ q̄r uoluit mori in cruce 226 i
Chr.i cruce ſtās legit pl'es lectōes 226 z
Crux xpi docet oēs ſcientias 226 z
Crux xpi fugat oēs morbos 226 3
Crucis miſterium omnis creatura repreſentat 227 i
Crucis amplexum & imitatione3 omnia ſuadent 227 i
Chriſtus an decuerit aliquem ſan ctum ſtigmatizare 228 z
Chriſti actus in hac uita fuere tri plices 228 3
Chr.ſti mors qūo fuit acerbiſſima 237 i
Chriſti mortis congruitas 237 q
Chriſti mors fuit ſatiſfactoria p peccato hominis 238 z
Chriſti paſſione liberatus ē hō a culpa & a pena 238 3
Chriſti aia an debuit in triduo ad limbum deſcendere & quid egit in illo loco 240 q
Chr.corpꝰ an decuerit ſepeliri & a more iudeoꝝ & multa hmōi 242 i
Chr.reſurrectiōis cōgruētia modꝰ tēps & miracula q̄ i ipā ſcā ſūt 243 q
Chriſti aſcenſionis congruitas te

pus & modus &c 245 1
Celum in ſacra ſcriptura quot mo
dis accipitur 246 2
Chriſtus ad quē locū aſcenderit
& quē gradū in celo teneat 246 2
Chriſti aſcenſione quid conſecu-
ta eſt humana natura 246 3
Chriſtus quid aplīs ſuis poſt reſu
rectionē ſuam largitus ſit 247 4
Chriſti eplā ad Abagarum regē
edeſſe & abagari ad xp̄m 248 1
Chr. mītis mōis ē uita noſtra 248 3
Ch. qr̄ uoluit mortuos ſuſcitarē 248 4
Chr. ē ſalutis nr̄e tā mētalis q̄ cor
poralis fōs origo pncipiū & cā 250 3
De⁹ loquit mītis mōis pphetis 20 4
Diſcipuli xp̄i quare. 72. fuerūt 45 4
Diabolus quō tentat ut leo 59 4
Diabolus quō tentat ut draco 59 3
Daniel cum. 6. aliis fratribus a ſa
racenis martirizati ſunt . 71. 65 2
Deus an ab aliquo ī preſenti uita
poſſit uideri 157 3
Diuitiarum deteſtatio 165 3
Diuitie ſabricii 166 4
Deus oia continet cognitiue 177 3
Demonū nomina quos ſcriptura
commemorat 194 2
Diabol⁹ qb⁹ d cāis itret hoies 194 3
Diabolus habet duos amicos 205 2
Elemoſina quō debet peti 57 2
Egidii de aſſiſio mirabilis uita 53 2
Egidii de aſſiſio ſcā doctrina que
continet infraſcripta 55 3
Prio ɔſilia aiaꝵ data diuerſis pſonis.
De uia ſalutis & pfectiōis. De fide.
De dilectōe De hūilitate De timore
De patientia De ocioſitate.
De cōtemptu mūdi. De caſtitate.
De temptatione. De penitentia.
De oratione. De cautela ſpirituali.
De ſciētia utili & inutili & de predica-
tionibus uerbi dei.
De uerbis bonis & non bonis.
De pſeuerantia De religione
De obedientia De memoria mortis.
De contemplatione De uirtutibus
Dicta moralia.
Fran. uita & actus figuris teſtamē
ti noui & ueteris figurati ſunt 8. 4
Fr. dilexiſſe xp̄ꝫ qb⁹ ſignis appet 1. 4
Fr. deus fecit ſimilē i glīa ſctoꝵ 4. 4
Fran. claruit tempore Federici. 2.
Regis ſicilie 10. 3
Federici perſecutio cōtra ecclīam 10. 3
Fr. a ſibilla Frigia prenunciatur 10. 4
Frāciſcū a policarpo quodam dia
cono prenunciatū fuiſſe teſtatur
Ioachim patriarcha 11. 1
Fr. a cirillo Anacho. prenunciatur 11. 1
Fran. a Ioachim abbate p̄dicitur 13. 1
Filius i diuinis qr̄ decuit incarnari
& nō pr̄ nec ſpūs ſanctus 15. 3
Forma ſtigmatum. b. franciſci 3. 3
Frāciſci natiuitate letati ſūt ſingu
li ordines beatorum ſpūum uni
uerſi ſancti & multi alii 24. 2
Fran. a matre in baptiſmo ioānes
ē uocat⁹ & qua de cauſa 24. 4
Frāciſci charitas & patientia 30. 3
Franciſcus fuit ſiſis oibus ſanctis 8. 3
Fr. ſe perfecte & mūdū deſpexit 36. 4
Franciſcus quas tentationes a dia
bolo perpeſſus ſit 41.
Franciſcus quō fuit ſiſis xp̄o quo
ad apoſtolos & diſcipulos 46. 2
Franciſci uitā quibus modis dia-
bolus impedire conatus eſt 42.
Frēs n̄ tenenē ex ui regule ad oia
conſilia euāgelica nec ad oia ɔſi
lia reglē ut ad p̄cepta euāgelica 90. 4
Fratres ad que tenentur tanq̄ ad
habentia uim precepti 91. 2
Fratres non tenentur ad obſeruan
tiam teſtamenti. b. franciſci 92. 1
Frēs an poſſint recipe aliqd de bo
bis igrediētiū religionē. & a poſ-
ſint iducere ingrediētes ad dādū 92. 2
Frēs nouitii i qb⁹ caſib⁹ nō pñt ifra
annū pbationis ab ordine exire 92. 4
Frēs minores ſiue ante ingreſſum
religionis ſiue poſt poſſunt p or
dinis prelatos abſolui a ſententiis
excōmunicatōis & multis aliis 92. 4
Fratres nouitii infra annū pbatio
nis an poſſint ad pfeſſionē ācipi 92. 4
Frēs poſt annū pbatōis n̄ faciētes
pfeſſionē ſi pñt tacite ſūt pfeſſi 93. 1
Fratres quibus tranſgreſſionibus
regule mortaliter peccent 93. 2
Frēs i qb⁹ caſibus pñt ire calciati 93. 4
Franciſco multiplicitas & molici
es ueſtiū ueheméter diſplicebat 94. 1
Fratribus laycis quare datum eſt
breue officium 94. 2
Fratres i neceſſitate pecunie quō
ſalua profeſſione ſe gerant 95. 1
Fratres ex regula an teneātur ma
nualiter laborare 96. 3
Fratres an poſſint emere & alios
contractus exercere 97. 3
Fratres in terris excommunicato
rum poſſunt mendicare 98. 2
Fratres non niſi i neceſſitatis arti
culo extra ordinē pñt ɔfiteri 98. 3
Frēs in locis ppriis & monaſteriis
mōialiū pñt ēt iuitis epis p̄dicarē 99. 2
Frēs mali a deo māifeſte pūiti ſūt 104. 1
Fratres regulam non obſeruantes
pena puniuntur eterna 105. 2
Fratres regulam obſeruantes uita
remunerantur eterna 106. 3
Fran. more xp̄i p̄curſorē habuit 110. 2
Frēs miores aū ɔfirmationē religio
nis uiri pniales dicebantur 110. 2
Franciſcus ad predicandum incita
tus fuit primo diuina admonitio
ne ſecundo papali iuſſione 110. 2
Franciſci predicatio quare mun-
do grata fuit 111. 1
Franciſci ſtatura & qualitas 111. 1
Franciſcus q̄ maxime animarum
ſalutem zelatus ſit 151. 2
Franciſcum miſſuꝫ eſſe a deo qui
bus uiis poteſt conuinci 17. 2
Franciſcus claruit ſexto ſigillo no
ui teſtamenti 19. 1
Frāciſcus miſſus eſt ad pniaꝫ pre
dicādā uitam euāgelicam & paſ
ſionis xp̄i memoriā renouādam 19. 2
Franciſcus in primo ortu angelo ē
exhibitus in ſecūdo ſctis & pec
catoribus & multis aliis 28.
Fr. p oēs modos pnie fuit pbatus 30. 3
Frāciſci uanitas an̄ cōuerſionem 41. 3
Frāciſci religio floruit uiris ſapien
tia ac ſcia maxime preditis 81. 1
Frāciſci religio hūit uiros nobilita
te ac dignitate fulgentes prio ſū
mos pōtifices ſcdo cardiales ter
tio epos q̄rto reges ac regū filios 82. 1
Franciſci religio floruit uiris ſan-
titate preditis 47. 1
Franciſci religio floruit numeroſi-
tate fratrum 85. 4
Franciſci regula a chriſto miracu-
loſe tradita eſt 87. 4
Frāciſci reglā i ſcō ē fūdata euāg. 88. 3
Frāciſci reglā ē ab ecclā approbata 89. 4
Franciſci regula per plures ſum-
mos pontifices eſt declarata 89. 4
Fratres an poſſint pro tempore fu
turo ſibi prouidere 96. 3
Frāciſcus qbus in locis & quibus
miraculis predicauit 111. 4
Frāc. ad terras ifideliū ut fidē illis
predicaret aliquotiēs pfect⁹ ē 113. 4
Frā. i p̄ncipio religionis frēs ſuos
ad p̄dicādū mittens quib⁹ exhor
tationib⁹ eos cōfortabat & que
de ip̄is erat hoium opinio 117. 1
Franciſcus quibus ſpecialiter i ui
ta ſua allocutus eſt 134.
Franciſci doctrina generalis con-
tinens infraſcripta. ſ.
De reuerētia hñda ad ſacrm altaris
De ſacerdotibus honorandis
De diligēdo deo De xp̄i imitatiōe
De ordine
De pater nr̄ qd dicebat. b. franciſcus
De diuino officio De dilectiōe frīa
De dilectione inimicorum
De odio corporis proprii
De diſcretione ad corpus habenda
De perfecta obedientia
De caſtitate & mulierum uitatione

De oculo pudico & ĩpudico pulchra pa
De paupťate De patiẽtia (bola.
De humilitate De elemoſina petenda
De cognitiõe ꝓprie ĩfirmitatis & ꝙ nõ
pōr ho.no g'oriari niſi ifirmitatib⁹ſuis
De ſcientia mundana ſugienda
De predicatore qualis eſſe debet
De ocioſitate uitanda
De fratre minore
De perfectione humilitatis
De cõpaſſione habenda ad deliquẽtes
De detractione fugienda
De eo quod fiendum eſt a fratre mino
re poſt religionis ingreſſuꝫ
De fratrum conuerſione inter ĩfideles
catholicos
De fratrũ conuerſione inter fideles
De religioſa hitatione in heremitoriis
De letitia ſpirituali ſemper habenda
De gñali miſtro ordinis & ſociis eius
Quod ſum⁹ filii dei ſpõſi frẽs & mřes
De ſuga nominis magiſterii (xpi
Quod ñ debem⁹ pp parẽtes uł amicos
dimitteř añ mortẽ ſi poſſum⁹ ſatiſfaceř
Quõ homo cognoſcit ꝙ ſit ſeruus dei
Quod ſeru⁹ dei dꝫ ꝯſideř ꝗ puidẽtia dei
De cõnexione uirtutum ad inuicem
De nõ dimittendo locum ſctẽ marie de
angelis & qũo in eo eſt conuerſandũ
Dicta quedam notabilia
Fr. claruit miraculis & quibus 147. 2
Frãciſcus qũo trãſfiguratus eſt 162. 1
Frãciſcus quibus mediis ad apicẽ
contemplationis peruenit 163. 4
Franciſcus quantum dilexerit ſan
ctam paupertatem 167. 4
Frãciſci uolũtas de habitib⁹ ſrũꝫ 168. 4
Frãciſcus pauptatẽ deſponſauit 171. 3
Frãciſco qd largita ẽ ſcã pauptas 172. 1
Franciſcus humilitatem dilexit 174. 2
Frãciſcus ſpũ prophetico claruit 180. 4
Frãciſc⁹ a ſtatua que ei apparuit i
tellexit progreſſuꝫ ordinis ſui uſ
qꝫ ad cõſumationẽ ſeculi 181. 3
Franciſcus carnem ſuam domuit
ac macerauit 187. 3
Frãciſcus qũo ad inſtar chriſti mi
rabilis fuit in mari 191. 4
Franciſcus ſuperauit uniuerſos ſpi
ritus malignos 194. 2
Frãciſc⁹ mutauit aquã in uinũ 196. 1
Franciſcus habuit ea omnia que
faciunt orõnem perfectam 199. 4
Franciſcus circa orationis ſtudiuꝫ
fuit perfectus 200. 3
Frãciſc⁹ fuit pius & miſericors 206. 3
Frãciſcus ad iſtar chriſti de paucis
pauibus multos pauit 207. 1
Frãciſci uita fuit oĩ uirtute ꝯſpicua 209. 1
Frãciſcus fuit ſcrutator cordiũ 213. 2
Frãciſcus fuit deus rex ultor me
dicus ſacerdos pater &c. 213.
Fr. ab hoibus fuit honoratus 215. 4
Fr. maxie abhorruit hypocriſim 217. 2
Frãciſcus qũtum zelũ habuerit ad
eccleſiã ſctẽ marie de portiũcula 217. 3
Fr. qũtũ pecuniã deteſtatus ſit 218. 3
Franciſcus fuit ſimilis chriſto quo
ad diem cene 224. 2
Franciſcus moriturus fratres ſuos
quibus uerbis allocutus ſit 225. 2
Fr. an decuit a xp̃o ſtigmatizari 228. 3
Franciſcus omnes actus paſſionis
chriſti in ſe ſuſtinuit 229. 2
Franciſcus fuit ſiſis xp̃o in tribus
dñis actuuũ uite eius. ſ. perſona
lib⁹ pſectiõalib⁹ & paſſioalib⁹ 228. 3
Fr. fuit crucis xp̃i pcipu⁹ amic⁹ 229. 3
Frãciſcus fuit uir miſſus a deo ad
cõſignan. ſigno Tau. frontes ui
rorum gementium & dolẽtiũ 229. 3
Franciſcus quo tempore decuit a
xp̃o ſtigmatibus conſignari 230. 4
Franciſcus qũo a xp̃o fuit ſtigma
tizatus & in quo loco 231. 1
Fr. uirtute ſuoꝝ ſtigmatũ extrahit
quotãnis aias ſuoꝝ a purgatorio
ſicut xp̃s uirtute ſue paſſiõis ex
traxit patres de limbo 233. 4
Frãciſci ſtigmatizatio a qb⁹ põtifi
cib⁹ & cardialib⁹ ſit approbata 234. 3
Franciſcus qua infirmitate defun
ctus eſt & in quo loco 239. 2
Frãciſcus cor ſuũ a corpore extra
ctũ poſt ei⁹ mortẽ uoluit ut recõ
dereť i ſcã maria d ãgelis i ſignũ
ſingl'aris ad ipãꝫ eccłiã amoris 242. 4
Franciſcus more chriſti nudus no
luit mori & quo anno 240. 1
Franciſci anima corpus egrediẽs
animas ſuorum a purgatorio li
berans ſecum duxit in celum 241. 2
Fr. i ſepultura fuit ꝯformis xp̃o 242. 3
Frãci cus ubi malefactores puniẽ
bantur. ſ. in colle inferni uoluit
ſepeliri 242. 4
Fr. a qb⁹ poſt mortẽ uiſus eſt 244. 4
Fr. qualr celum ingreſſus ſit 245 4
Franciſcus ſuper ſedem Luciferi
eſt exaltatus 247. 1
Franciſci meritis mortui reſurgũt
ceci uidẽt ſurdi audiũt claudi am
bulãt & ab oĩ alio lãgore curãt 249. 1
Culielmi de anglia qui fuit, ſext⁹
fr̃ beati Franciſci qualitas 50. 2
Guido de ſenis decim⁹ frater bea
ti franciſci 52. 4
Girardi de ualentia laici uita 63. 3
Homines quomodo fiant dii 3. 1
Homini quid donauerit deus in
prima ſui conditione 14. 4
Homini primo quare preceptum
ſit datum 14. 4
Homo primus quare non poterat
ſatiſfacere pro peccato 15. 1
Homo in que mala incurrit prece
ceptum contemnens 15. 1
Homo quar e poſt peccatum de
cuit reparari & quomodo 15. 2
Humilitatem multa ſuadent 172. 4
Humilitatis gradus 173. 1
Humilitatis utilitas 175. 3
Honor antiquitus quibus exhi
bebatur 214. 1
Homo quibus ſit infirmitatibus
obnoxius 250. 2
Hymni officii. b. franciſci a quib⁹
compoſiti ſint 255. 3
Idiomatum communicatio inter na
turam diuinam & humanam 20. 2
Iohannis ſimplicis mores & con
uerſatio 53. 1
Iacobi de tuderto ſancta uita que
continet infraſcripta. ſ.
Quomodo homo poteſt ſcire ꝙ
ſit in charitate.
Quomodo homo peruenit ad ſui
contemptum
De triplici ſtatu anime
De quattuor pugnis anime
Similitudo pulchra
De refrenatione ſenſuum
De ſtudio anime ad uirtutes
De queſtione inter rationem & eꝫ
ſcientiam
De quinqꝫ ſcutis patientie 60. 3
Iuniperi mirabilis uiri mores &
uerſatio 62. 3
Iohannis de aluerna ſanctiſſima
uita 64. 3
Iohannis de penna uiri ſingula
riſſimi uita 70. 3
Indulgentie ſancte marie de porti
uncula origo & progreſſus 151. 4
Ieſu nominis dignitas & efficacia 193. 1
Ieſu nominis pulcherrima ex
poſitio 193. 2
Ioſephi Iudei teſtimonium de
chriſto 211. 4
Infernus quotuplex eſt 240. 4
Leonis quarti ſocii. b. frã. uita 49. 2
Ludouici epĩ toloſani uita 75. 3
Lumen quo uidetur deus utrum
ſit creatum uel increatum 178. 1
Loca per que peregrinatus ẽ ſal
uator 185. 4
Mirabilia que in chriſti incarna
tione contigerunt 20. 2
Mundana felicitas quam ſit ĩſ
ſtabilis 39. 2

Mundi male cõditiones 34 1
Nũdum eſſe contemnendum cla mat ſcriptura 33 4
Miniſtroꝝ auctoritas q̃ta ſit 98 2
Miniſtri nõ ſacerdotes quaſ peccã tibus nõ põt iniũgere pniam 98 3
Miniſter generalis qua de cauſa ſit abſoluendus 99 1
Maſſei de marignano octaui ſo ciũ.b.fran.uita 50 3
Miniſtrorum noie qd intelligaſ 96 2
Miracl'a ñ arguũt effica: iter ſctẽ3 145 1
Miracl'a xp̃i qũo differũt ab alus 145 2
Miraculum quid eſt 145 2
Miracula a xp̃o facta utrũ ipſius deitatem comprobent 145 3
Mare miſtice ſignificat diuinitatẽ xp̃i & penitentia3 &c 190 4
Meritũ paſſionis xp̃i utru3 ſit fini tum uel infinitum 138 2
Natiuitas ẽ duplex.ſicut & eẽ 24 1
Obediẽtia religioſorum habenti um poſſeſſiones arctaſ ad locũ 91 2
Ordo minoꝝ quo ãno ceperit 46 3
Ordinis tertii.b.fran.excellẽtia 87 1
Orationis ualor & utilitas 197 2
Oronis dñice dignitas & expõ 198 1
Orans cur aliquado nõ exaudiſ 199 2
Oſonẽ que reddant perfectã 199 4
Oſones quas cõpoſuit.b.frã. 202 2
Priuilegiũ alexandri.4.in cõmen dationem.b.Franciſci 19 3
Propagines quas uidit ioſeph qd ſignificent 23 2
Patientie tres 60 4
Patiẽtie quinq3 ſenta 61 3
Papa põt declarare & gloſare re gul.b.fran. 91 4
Protector ordis niſi i: trib⁹ caſi bus põt de ordine inquirere 100 3
Predicatori neceſſaria 109 4
Paſtor ſpũalis debet aſſimilari tẽ porali & quo 151 1
Paſtoru3 conditiones quibus me ruerunt uidere xp̃m 25 4
Patientia q̃ nobilis uirtus ſit quã q3 neceſſaria 29 4
Patientia quo probaſ homo 30 2
Petri cathanii 9uerſio&pſect⁹ 52 4
Predicatores qũo mortuos ſuſci tant 115 3
Prouinciarũ & locorũ religiõis.b. frã.tã i terris fideliũ q̃ iſideliũ & ſſum notabilium qui in ipſis cla ruerunt deſcriptio 119 2
Predicator qualis eſſe debet 141 2
Paupertas q̃ utilis ſit 165 1
Paupertatis laus 165 2
Paupertas comendaſ a ſanctis & a ſapientibus mundi 165 4
Pauptas a pagãis fuit dilecta 166 4
Prudentia iuſtorum 166 2
Paupertatis laus a.b.frãciſco 168 3
Prophete a deo diuerſimode illu minantur 180 1
Penitentie utilitas & fructus 189 3
Panis beatorum 206 2
Pilati epl'a de domino Ieſu 212 1
Platonis teſtimoniũ de xp̃o 212 1
Paſſio is xp̃i congruitas & utili tas & efficacia 257 4
Portiuncule origo & dignitas 217 3
Regulã ſpũalr oſeruare qd ſit 100 1
Regula.b.fran.quam ſit a pontifi cibus cõmendata 100 3
Religio.b.Franci. quam fuerit a chriſto dilecta 101 2
Religio.b.fr.ad hoc deueniet ut ñ ſit q habitũ deferat niſi i ſiluis 101 2
Religione3.b.fran. perſequẽtes atrociter a deo puniti ſunt 103 3
Religioni.b.fran.fauentibus do minus benedixit 103 4
Regula.b.fran.eſt cõtra mala & uitia mondi ordinata 104 2
Regula.b.fran.eſt hois ordiatiua & in bono conſeruatiua 104 4
Ruffini uita q non⁹fuit ſoci⁹b.f. 51 3
Rogeri de prouincia ſcti tas 77 2
Regula.b.fran.quid ſit teſte ipo. b.franciſco 101 1
Signa dilectionis hois erga deũ 1 4
Similitudo hois ad deũ quotuplex ſit 2 4
Stigmatizatio an ſit poſſibilis ui de tranſformatio 3 2
Stigmatizatio beati franciſci a q bus pontificib⁹ ſit approbata 3 2
Stigmatum beati fran.forma 3 4
Stigmata.b.f.nõ potuerũt fieri ui nature ſeu imaginationis ſed p opationẽ dinã 3 4
Scriptura initat hoie3 adamorẽ dei 1 4
Sigilla ſiue etates ueteris teſtamti 18 3
Sigilla ſiue etates noui teſtamti 18 4
Stelle quam uiderunt magi digni tas & ſignificatio 26 2
Suſpectum conſortiũ quid ſit 100 2
Socii.b.f.quales fuerit i gñali 46 4
Siluestri tertii ſocii. b.f.uita 49 1
Stephãi ḋ ungaria felix martiriũ 80 2
Sctĩ uiri fũt du reges uictores me dici ſacerdotes patres 215 1
Sacramenta antique legis quare deus uoluit aboleri. 219 2
Sacramenti euchariſtie cõgruitas dignitas & efficacia 220 1
Stigmatizatio.b.f.q̃ fuerit mirãda 233 1
Stigmatizatio beati fran. quibus miraculis ſit approbata 256 2
Satiſfactio quid ſit 258 1
Trãſformatio.b.f.in ſimilitudinẽ crucifixi qũo eſt poſſibilis 3 1
Tempus gratie quare dicatur tẽ us plenitudinis 16 4
Teſtimoniũ ſũmorũ pontificũ de ſtigmatibus beati fran. 3 3
Teſtimoniũ grego.9.ḋ.b.fran. 18 4
Tentatio quotuplex eſt 39 3
Tentatio carnis an aliquando ſit ſine peccato 40 2
Tentatio quibus modis uinciſ 40 3
Tẽtatio qũo per meditationẽ di uine ſcripture uincitur 40 3
Tẽtatio ab hoie an dẽat appeti 40 2
Transfigurationis domini pul chra expoſitio 158 2
Tranſformatõi in xp̃m obtinen de que ſunt neceſſaria 229 1
Vilitas ueſtium q̃ ſit cenſenda 93 4
Valentinus de narnia.12.fr.b.f. 92 4
Veſtimentũ ſimplex qd ſit cũ du plex a xp̃o prohibeatur 116
Vẽti qb⁹agitaſ mare hui⁹mũdi 190 3
Verbũ dei qũo ſiſis eſt ſemini 191 2

Venerandis in xp̃o. p.diffinitorib⁹.p.f.paulo balſamo.Raphaeli de uariſio.Dioniſio de leonardis de nouaria & hiero nimo battalie oiu⁹ aplicis oratorib⁹ & of.mi.ob.ſi franciſc⁹ ḋ ſcõ colũbano eiuſdẽ ordis & puicie mĩi uic.imerit⁹.S.

M.T.C.pſcs obſer.pmo tuſ.q.libro uetuſtiſſimũ ap̃ grecos ſcribit ſoſ puerbiũ quã unuſqſq3 nouerit artẽ.i ea ſe exercẽ debeſ & diſputaſ.qd nõ latuit maximũ illũ ualeriũ hiſtoriarũ ducẽ.i eo qd cõpẽdioſis.ſceuole platonis ac philonis exẽ plis admonet unũ quẽq3 artis ſue auctorẽ optimũ eſſe & diſputatorẽ:ide ut quotidião rerũ expimur uſu tato.i merc imo niorũ artibus homines peritiores ſunt.quanto i eis maiore ſtudio cura & diligentia die noctuq3 elaborant inuigilant.inſu dant.Si igit hi q terrenis inhiant opibus laborioſins ſillogizando:diſputant:maxime inſudandum eſt in his que dei & religionis cultum reſpiciunt:& ad bene beateq3 uiuendũ ptinent:Cũ igitur ego pclariſſima geſta Reuerẽdi & cõis pſis Franciſci zeni gñalis uicarii nſi & uniuerſalis minoricarũ omũ i ciſalpina regiõe paſtoris aliqñ mẽte pcurrerẽ ſepe admi ras illi⁹i reb⁹agẽdis atq3 adminiſtrãdis facilitatẽ & peritiã tandẽ id totũ nõ ſolũ acutiſſimo ſuo igẽio uerũ & lũgo rerũ uſui

diutineq; in his reb⁹ exercitationi aſcribendū fore cēſui.Nā cum nobili proſapia genitus poſt prima grāmati
ces rudimenta poſt phicas lucubrationes quibus in ticinenſi gimnaſio p trienniū incubuit diuino afflat⁹ ſpiritu
ſeraphici nr̄i ordinis agrū ingreſſus iam triginta annis illū excoluerit proq; eius icremēto quaſi p quiq; luſtra
publico regimini prefuerit eo maturius in eius calet obſeruantia quo diutius maiore ſtudio & cura elabora-
uit pro tante religionis cultu dirrigendo augēdo perficiendo.tanto enim magis hoīes emergūt quanto ſe diu
tius exercēt cū ſi qdē teſte fabio quecunq; ars niſi exercitio firmet̄ parum ꝓdeſt.& ut ꝗ mltis pauca cōplectar
prio ſe offert ꝙ uix ſextū annū in relgiōe natus ſub diſciplina illius ꝑcolēde mēorie.p.f.xpofori uariſini.q cū
b.Capiſtrano i aglonari regiōe multas erexit ꝓuīcias.& primā miſſā & primū ſermonē deuote ac ſapiēter una
eadēq; die celebrauit & edidit eodēq; anno ad guardianatū loci uariſii aſſumptus tā miro pacis ac grauitatis
ſtudio tāta maturitate & grā frēs rexit ut ꝑ agiū certe optimū futuri regimis ꝑ ſe afferens quaſi cōcipiēdo ꝑ
nunciauit qđ ope parturiēdo cōpleuit.Inde poſt paucos dies ob eius i euāgelizādo facūdiā ad prouīciā ſci fra
ciſci deſtinat⁹.qs refferat quātā fidē.quātāq; grām tā apud frēs ꝗ ſeculares i diuerſis locis p annos ꝑdicando
dn̄s cōtulerit:quo expleto ad natiuā ꝓuinciā euocat⁹ biēnio locū apud urbē Nouariēſem regēs bina quadra
geſima & utroq; aduētu quotidianos ſermones tā alte ꝑdicauit ut nullus alius ab inde gratior ſit reddit⁹ & ut e
rior.Ceterū ad dalmatinos p obediētiā miſſus cōmiſſariatu ibidē egregie pie & ſcē cōſumato.ipō abſēte & ne
ſciēte:ſic eius exigētibus bn̄ meritis i eiuſdē prouincie uicariū ē electus ubi uelut alter apoloni⁹ nō ut illā uide
ret ſapiam ꝗ de terra orit̄ ſed ut ea uideret loca i ꝗbus celeſtis ſapiā cōuerſata ē miro uiſitādi loca ſctā ſuccen-
ſus deſiderio mare adriaticū igreſſus illiricas regiōes cucuiēs.Corcyrā.Peloponeſſum.Cretā. Rhodū. Ciprū
Iopen.nō ſine maximis maritimorum fluctuum piculis. Demum ſctām illā hieruſalē ingreſſus ē ubi obortis
oculoꝝ lachrimis inſignita paſſiōis ſaluatoris miſteria uiſitās nō hyarcā ut poete tradūt de tātali fonte potātē
ſed apud celi terreq; pricipē xp̄m ieſum q uer⁹ fons ē aque uiue ſpūm maxīe refecit & roborauit.Poſt hec ad
natiuā ꝓuinciā regreſſus poſt caplm gn̄ale qđ eo tūc gubernāte mlī habitū ē ſepi⁹ atq; iteꝝ i eiuſdē loci guar
dianū aſſumpt⁹: ibi uelut alter Bernardin⁹ ſenēſis oēs icarceratos e mala ſtalla (ſic.n.ille carcer miſeroꝝ nūcu
pat̄) redemit.poſt comiſſariatū i ꝓuincia ſcti Antonii laudabilr̄ cōſumatū:I uicariū Mediolan̄. nr̄e prouīcie ele
ctus i proxīo gn̄ali caplo ſub āno dn̄i.1504.Mātue celebrato ad gn̄alatū ē euect⁹.In quo ꝗ ſtrenue ꝗ uirilr̄ ꝗ
ſapienter ſe geſſerit:toti famil ie & fratribus tā ultramōtanis ꝗ ciſmōtanis innoteſcit:ꝗbus i urbe Roma iuſſu
ſanctiſſimi .d.n.Iulii.ii.cōgregatis.inter cetera ꝑclara geſta uiderūt eū tāꝗ alterū Moyſen cōtra egidiū tūc gn̄a
lem miniſtrū q turbare procurauerat paupculā familiā & ordinē:fortiſſime dimicātē & ei⁹ aſtutias ſupra ꝗ di
ci uel excogitari pōt ſapiētiſſime diſſoluētē:habet ſeraphica religio i ānalib⁹ multa mēoratu digna a maiorib⁹
nr̄is tā mltis ꝗ gn̄alib⁹ uicariis ſapiētiſſime digeſta.Sed ſi ingēue loq fas ē: inter oīa recolēda nihil mēorabili
us nihil mirabilius nihil miraculoſius nihil quoq; toti ordini utilius ꝗ ꝙ in tāto turbinis cōflictu de faucibus
rugiētiū familia nr̄a tutata ſit.ipō duce. ipſo auctore.ipō ꝑſide.ipō i ara celi ubi toti⁹ ordis pr̄es cōuocati fue
rant.poſt reuerēdiſſimos Cardinales.d.Dominicū grimanū ꝓtectorē ordinis & Senegalie & aſſiſtēte: & protegē
te.ita ut i tanto cōgreſſu.pōtifex admirat⁹ ſit.de cuius ore hoc mēorādū inſonuit uerbū.Cōmouiſti inqt fili mi
totū cōtra me mūdū:depoſita āt primi gn̄alat⁹ ſarcina cōmiſſari⁹ apud aprutios. calabros. auſonios.apules:
reliquaſq; Regni prouīcias deſtinat⁹ apud illos tā hūane pie.iuſte.ſctēq; ſe habuit.ut mirabile ſit dictu.mira
bili⁹ auditu.ppt qđ tātā itegritatis & ꝓbitatis famā p Italiā profudit ut poſt ꝗdrageſimā ſcdo loco mlī gratiſſi-
me euāgelizatā:Diſcretus Ferrariā miſſus iterū ad gn̄alatū eo reluctāte (ut ſepe uidi) aſſumpt⁹ ſit.Mox p ſa
cri Iubilei executiōe apoſtolic⁹ comiſſari⁹ creat⁹ adeo fideliſſime uigilāter & ſtrenue.25.ꝓuīcias ſue ꝓuincie
cōmiſſas tā ꝓ aiaꝝ ſalute ꝗ ꝓ ſūmi pōtificis obia ſolicitauit.ut nemo ſit q nō admiret̄:habet certe regiminis ſui
itegritas iauditū ꝗſi miraculū.i eo ꝙ null⁹ ſub ſua diſciplia ꝓficit q ſub ea uerū ꝓficer̄ nō appetat.ꝗto ꝑ crebri⁹
i ꝑlatū aſſumit̄ eo gratior oīb⁹ iſurgit: imo uix unꝗ ꝗlēcūq; ꝓuīciā amplex⁹ ē qn ipaꝝ ad optatū finē ꝑduxerit:
Nouiſſime ne id qđ ſupereſt tp̄s filii ſuis trāſeat ocioſum.Bartholomeū piſanū q iā miro ordine cōformitates
diui Frāciſci ad chriſtū ſtudioſiſſime cōgeſſit ꝑmo caſtigādū inde iprimēdū tradidit ꝙ eo magis gratū cūc⁹ red
dit.quo i eo qcqd a primordiis nr̄e religiōis ꝑclare geſtū ē recolit̄ Alii reb⁹ bellicis.Alii cumulāde rei familiar .
Alii agriculture.Alii uoluptatib⁹.uariiſq; ſtudēt exercitiis. Tali uero reuerēdo pr̄i q nr̄ auriga ē.nr̄m lumē no
ſtrū ſpeculū ac familie decus diuino auſpicio traditū ē ut his diebus ꝗbus familia fluctuat.hoc ut le & mēorā
dum ꝗnimmo diuinū magis ꝗ humanū opus inoteſcat:ut ſic poſteritas nr̄a habeat uñ ad primordia ſpeculan
da & imitāda cōuerti poſſit.ꝙ eo nobilius cūctis reddit̄.quo ipō ꝑclariſſimo auctore ac toti⁹ uniuerſitatis nře
ꝑſule in lucē ꝓditū ē.quo fit ut nō fruſtra cognomēto Zeno nūcupet̄ quēqdē zenonē illū imitet̄ q ſic ytce ſecte
inuētor & ſocratis magr̄ inter ꝓcelloſas huius ſecli erūnas per centū & ſeptē ānos uictitās nunꝗ ſtudio ceſſit
ut aliqd poſteris ſuis ſpeculandū reliqueret:cuius antique ſnie & ſi apud Laertiū Diogenē collecte uigēāt h c
tñ nouus zeno ſua nō minus deuotiſſima ꝗ approbatiſſima uita ueluti roſa primas erūpēs penes ſera, hicā fa
miliā uberi⁹ efloreſcit:hec obſeruan̄.pr̄es in laudē huius celeberrimi pr̄is more & affectu balbutiētiū ſcriptita
re uolui.ha .d ignar⁹ quā ſingulari oēs beniuolētia illū ꝓſeꝗnt̄ ini:& ego (ut uerū fatear) ꝑcipuo amet̄ cōple
ctor.que eo mihi digniora uident̄ quo eius ꝑclariſſima uita i dies uirtuoſior inſurgit.hec quoq; pro tāti pr̄is
officio ſuperadēdū exiſtimo ꝙ nō mō Mlanenſis noſtra prouincia in qua natus ē ſed totius ordinis obſeruātia
ſue reuerēde .p. maxime obnixa reddit̄ & deditiſſima.cuius arte & ingenio nō obſtantibus publicis priuatiſ
q; tāti regiminis actionibus tā nobile opus unicuiq; facillima ſpeculandū impenſa traditū ē:cuius irreꝑhēſi-
bilis uita nō modo inſubres & italos uerū totius orbis regiones & prouincias irradiat.illuminat.illuſtrat.Da-
tū in loco ſcti Angeli apud Mediolanū quarto idus maii.1510.

¶Frater Franciſcus Zeno Mediolanenſis. Fratrũ Minorũ de Obſeruãtia In Ciſalpinis Vicarius Generalis.

¶Magnas a deo fieri promiſſiones his qui in proximos benefici ac miſericordes fuerint in ſacris litteris didicimus: Quid.n. ut alia omittamus maius dici poteſt quaꝫ quod in conſumatione cum uenerit paſtor ſecernere oues ab edis eis dicturus eſt: Venite.s. Benedicti patris mei percipite regnuꝫ: quod uobis paratum eſt a oſtitutione mũdi? ſic.n. eis dicturum dominum tunc cum in fine ſeculi iudex aduenerit ſacra teſtantur euangelia. Sed non mirum: neqꝫ.n. ulla res eſt que dignior ſit & excellentior aut humane nature magis conueniens q̃ beneficẽtia: ad imaginem.n. dei factus eſt homo: & proprium dei eſt benefacere: quod non modo hi qui fidei lumen p̱ceperunt ſed etiam Infideles cõfitentur. Aiunt.n. gentiles philoſophi non ob aliã cãm intelligentias quas ipſi deos exiſtimauerunt mouere celos q̃ ut perfectionẽ ſuam ſubſtãtiis cõmunicent inferioribus: nec aliter (quod maius eſt) poſſe facere: & hanc neceſſitatem maxime eorum conuenire perfectioni. Sed dimittantur hi: non .n. eorum egemus teſtimoniis in hac re p̄ſertiꝫ: ſatis.n manifeſta eſt: cum diuina dicant eloquia: q; ſolem ſuũ deus or.n facit ſuper bonos & malos: & pluit ſuper iuſtos & iniuſtos: tota quoqꝫ congeries eloquiorum dei nihil aliud eſt q̃ beneficioruꝫ dei proteſtatio. Quid.n. ſibi uult rerum creatio gubernatio redemptio? nihil ſane ſi diligenter conſideremus: niſi ut intelligamus q̃ deus ſit beneficus: Sed & platonem inquiunt interrogatũ cur deus fecerit mõduꝫ: reſpondiſſe quia bonus. Hec & huiuſmodi faciunt ut ego libentiſſime uitam meam aliorꝫ utilitatibus dedicem: cogunt ĩt q̃ maxime hoc tempore: quo me tantorum filiorum patrem conſpicio: ut eorum utilitati pro uirili parte proſpiciam. Cum autem nihil ſit utilius nec quod amplius humane uite conducat q̃ uirtus: cum ea ſola ſit qua uia ad beatitudinem paratur: ut nulla ex parte deeſſem quin erga fratres mee cure creditos paternum explerem officium: ad ea quibus ex officii debito pro religiõis ac ipſorum Fratrum p̄fectu die noctuqꝫ inuigilo: id etiam oneris adieci: nam ut aliquid continue haberent pre manibus quod eos ad ſtudia uirtutum accenderet: preſens opus quod titulo conformitatum. B. Franciſci ad Chriſtum prenotatur a nemine hactenus impreſſum & adeo rarum ut a pauciſſimis haberetur non ſine mediocri labore & incõmodo imprimendum curaui. continet.n. uite redemptoris noſtri qui fuit idea ac exemplar perfectiſſimum omniũ uirtutum: ac heroum noſtre religionis Franciſci ſilicet ac comilitonũ eius q ſe totis uiribus ipſi capiti conformare ſtuduerunt nobiliſſima exempla theologicis floribus ac margaritis ornata: quibus exemplis ſibi propoſitis: ut quibuſdam calcaribus poterit ſe unuſquiſqꝫ ad metã ſalutis cõcitare. Libri auctor fuit Venerabilis Frater Bartholomeus Piſanus Vir (ut uerbis utar qbꝰ aliquando uſus eſt Cicero) haud magna cum re ſed plenus fidei: nam apud ipſum non magnus eſt ornatus ſeu ſplendor uerborum: ſed pluſq̃ dici poteſt magnum pondus rerum: fuit.n. ut de uarrone ait Auguſtinus magis ſtudioſus rerum q̃ uerborum. quod & de plotino a quibuſdam dicitur Cuius doctã obliquitatem ſudantes platonici uix intelligũt. Titulus ipſe librum comendat: quid.n. dici pôt dignius q̃ q; de Conformitate hominis ad filiũ Dei loquatur. Sed nec ſic quidem poteſt libri ualor plene perpendi: legat ipſum quicũqꝫ certior fieri cupit quanti res extimanda ſit: ac neglecta cortice ad medullaꝫ penetrare ſatagat: & ſic demum intelliget quãte ſit dignitatis. Ego quidem deo dante libri dignitatem cognoſcẽs ad utilitatem filiorum meorum Fratrum.s. minorum de obſeruantia familie Ciſmontane quorum indigne ſum uicarius generalis ut imprimeretur ſicut iam diximus effeci: dignam laboris noſtri mercedem ab ipſis recepturus: ſi pro me dominum rogare dignabuntur.

BIBL. NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

IN nomine dñi nři ieſu xpi. & beatiſſime Virgi-
nis Marie: mřis ſue. ac beati přis noſtri Fráciſci.
Incipit opus quod intitulař de cõformitate uite
beati Franciſci: ad uitã dñi ieſu xpi redẽptoris nři. edi
tum a fratre Bartolomeo de Piſis: ordinis minorum ſa
cre theologie magiſtro: ob reuerentiam ſui patris pre
cipui Beati Franciſci. anno domini. M.ccc.lxxxv.

Incipit primus prologus pro opere prefato.

SANCTORVM. Vita pro
bis fulcta opibus & doctri
na fructuoſa: ſignis cõpro
bata cũ militãtis eccl̃ie fili
os illuſtrent limpidius: diri
gant rectius in agẽdis. edi
ficent efficacius: aium placi
dius demulceãt. & auidius
inducãt ad mundi cõtẽptũ.
ac omni uirtute & efficacia
xpm ꝓſequendũ pre oibus clament: incitent & impel
lant. Si gñale hoc in ſanctis exiſtat. illorũ ꝑcipue ſan-
ctorũ exẽpla: cũ ꝑſtatis q̃ fideles attrahũt ad iã dicta.
quos ſibi ſaluator: in uite actibꝰ cõformes magis red
dit: donis impẽſiꝰ efficit gratioſos: & ꝓdigiis atq; por
tentis illuſtres & mirabiles oñdit ſeu claros. ꝓculdu-
bio ꝓſequẽda ſunt & imitãda. cũ quidquid in ſanctis
ẽmineat: ſeu fiat ab ipſis: diuina opeř potẽtia: ad fideli
uq; directionẽ: cõſolationẽ & fidei argumẽtũ. ut ipe in
ſe mirabiliſſimus in ſuis effectibꝰ atq; ſanctis ꝓculdu
bio mirabilis reperiatur & predicetř. Veꝝ & ſi oẽs ſan
ctos cõdere ad ſui gl̃iam: diuina clemẽtia eſt dignata
& nřaq; ſalutẽ. nec ullo in tpe: ab exordio ut pote hũa
ni generis uſq; in pñs: mundũ eorũ cõſortio deſtitutũ
omiſerit. ipſo tãdem ueteraſcẽte: uiciorũ ſcabredie ſor
deſcẽte: ab apoſtolicis torpente imo uerius a xpi decli
nãte ueſtigiis ab eiuſq; amore totaliter frigeſcente: ac
occiduo ois prauitatis non ꝓximante modo: ſed iã in
ſtante: nocteq; peccatorũ poſſeſſo. dũ in ſuo curſu nõ
mediũ ſ; extremũ iter perageret: ſilẽtio diſciplinis im
poſito & moribus. ob id quia nõ xpi ſed ſua quiſq; q̃
reret & ambiret. ſapia illa ineffabilis: renouař in meliꝰ
que ſunt mundi proinde cupiens & intendens: nouũ
& ſingularẽ hoiem ſubito cõdidit: uita ſpectabilẽ: inſi
gnẽ moribꝰ apl̃orũ ſectatorẽ ꝑcipuũ efficacẽ i uerbo:
zeloq; aiarũ preferuidũ: ꝑclarũ uirtutibꝰ & ſignis: oia
ſecularia cõtẽnentẽ: paupertatis fidũ amicũ: euangelii
cuncta ſeruãtẽ: crucis baiulũ: notabilẽ paſſiõis ſue ſtig
matibus: & ad patriã toto nixu cũ ſuis tendẽtẽ: auidũ
& anhelũ. Hic homo ſic celebs: deuotꝰ & ſanctus: an
gelicꝰ extitit uir Frãciſcus. quẽ pater miſericordiaꝝ &
luminũ ſua ꝑueniens gr̃a ſubſequens & cõſũmãs oiu;
mũdanorũ abiecto onere per ſemitã hactenus oblitte
ratã uite ieſu & apl̃orũ recto incedẽs tramite: pauper
tatẽ diligens & aſſumens in ſponſaq; federe ꝑpetuo &
cõſtringens euangelii obſeruator ſollicitus uita. uerbo
opere & exẽplo: orbis climata: irradiatiõe mirifica cla
rius illuſtrauit. in lucẽ perfectõis direxit. ad dei perfici
enda mãdata: crucifixiq; ueſtigia ꝓſequenda auidius
incitauit. Cuius beati pñs: quãta fuerit gr̃e plenitudi
nis affluentia: q̃lis uita: q̃ efficax uerbũ: & q̃ grata eiꝰ
fuerit affectio: dilectio ſeu amor. q̃due optarit & q̃ſie
rit poſſidere. quãtaue gloria fulgeat in ſupnis. nõ ſolũ
fratrũ minorũ religio ab ipſo ordinata cũ duobꝰ aliis
ordinibꝰ. ſed que gerit aſſidue ac geſſit: exprimũt &
declarãt. Verũ ẽt ipſe dñs ieſus eũ ſibi i uita reddẽdo
ꝑaliis ſanctis ſimilẽ & cõformẽ: ſignaculis ſue paſſio
ois cõſignãdo. quãte ſit apud ipm: acceptionis & gr̃e:
quãte ue gl̃ie: ſtatu ſublimẽ euidenř declarat & oſten
dit. Ipſiꝰ ergo pñs beatiſſimi magna & mirifica a deo
i ipo gratifice patrata & ſi nõnulli tã nři ordinis q̃ ſta
tus ſecularis: excellẽtia ſanctitatis dignitatis ac ſcien
tie ꝑclari & iſignes diuerſo ſtillo pollitoq; digeſſerit.
ego inter minores minimus: ſacre theologie magiſter
indignus: frater Bartolomeus de piſis: ſancti pñs Frã
ciſci filius ꝓfeſſione: & ſi nõ imitatione cõdigna: incõ
pos ꝑdictis & impar ſcia lingua ac itellectu: & quod
magis eſt ſpũ ac uirtute: anhelãs ad eiuſdẽ ſancti lau-
dẽ gl̃iã & honorẽ: aliqua ſcriptitare ꝓpoſui. Preponde
rans itaq; diligenter & attendens nõ extitiſſe poſſibi
le ipm xpo cõformẽ in ultimo niſi prius i ſue ꝑfectio
nis initio pariter & medio ꝓculdubio eidẽ dño con-
cors fuiſſet in uite uidel; actibꝰ ſeu uirtutibꝰ & cõfor
mis. Hoc fretus & incitatꝰ motiuo: de actitatis a dño
nřo ieſu xpo: ſimul cũ pře ac ſpũ ſancto: in nřo patre:
beato Frãciſco de patratiſq; ab eodẽ actibus precipu
is ſignis & uirtutibꝰ: que diſperſa inueni ad unũ uolu
men redigendo opꝰ pñs: xpo ꝓſocinante: meritis pñs
nři cõpegi. & hoc breuiter & ſuccincte: potiꝰ ad cõpẽ
diũ reducendo que narro: q̃ prolixe ſcribẽdo. multaq;
non ex induſtria: ſed qa ea noſce nõ ualui omittendo.
Quod opꝰ de cõformitate uite pñs nři beati. F. ad ui-

tam dñi ieſu nři repemptoris cenſui appellandū.ubi
per cōformitates uite beati.F.ad xp̄i uulnera diſcurrē
do iuxta quod poſſibile eſt mortalē hoiem xp̄o ieſu
cōformari.nixus ſum conformē depromere: & hoc in
actibus ſeu ſimilitudinibus quadraginta. & ſi plures
alie indubie reperiantur Quas cōformitates quia per
figuras depingi feci arborē.fructus arboris de cōfor-
mitate uite beati.F.ad chriſtū pñt merito uocitari.ad
quarū cōformitatū ſeu fructuū dilucidationē modum
hunc teneſ cōplacuit.Propoſui de xp̄o iuxta materie
cōformitatē loquendo id ipſum : ſubſequenter in bea
to.F.aſſiuiſſe annectere & approbare.confiſus de dñi
bonitate:quia bona in nobis plantans proſequitur &
ad finē perducit optatū.& bene agere optāti manum
ſue grē nunq̄ ſubtrahit ſed apponit.Multa ergo & ua
ria cum ſint in hoc opuſculo poſita ſanctitatiq; tan-
ti patris imparia inſufficientia pariter & indigna pre
cibus quibus poſſum.legentes duxi pñtibus humili-
ter deprecandos.ut ſi qua repererint ad gl'iam ſancti
digna accipiant indignaq; reſpuant.ſordidantes uero
recte corrigant.& pro me peccatore ad xp̄m interce-
dere dignētur.q mihi & ipſis almiſeri cōfeſſoris Fran
ciſci ſigniferi eiuſdē dei & dñi nři ieſu xp̄i in pñti gra
tiā: & in futuro eterne felicitatis regnū tribuat. Amē.

Incipit prologus ſecundus pro opere prefato.

Similē illū fecit in gloria ſanctorū.
eccī.xlvi. Vt ea de quibus tracta
turus ſum in opere ſequenti de cō
formitate uite beati Franciſci : ad
uitā dñi ieſu nři redēptoris ſuccin
cte pateāt.uerbū prelibatū aſſum
pſi.Vbi dicitur ꝙ dñs Ieſus bea-
tum Frāciſcū fecit ſimilē:uidelicet
ſibi.& cōſequēter ꝙ ipſe pater beatus.F.tali ſimilitu
dine fuit & eſt in gloria ſanctorū.Pro quorū uerborū
introductione tres ſecundū cōſuetudinē declarandas
propono q̄ōnes.Et harū q̄ōnuʒ hec eſt. Prima.qua
lis fuit beati Frāciſci ſedulitas.& cui uoluit inherere.
Secunda quāta eſt & fuit dñi Ieſu in beato.F.acti
uitas.& quid in eo placuit exercere. Tertia que ē
beati.F.ſublimitas.& ubi deus poſuit eum reſidere.
Ad prefatas q̄ōnes. Ad primā rñdetur.ꝙ ſtudiuʒ
totū beati.F.fuit xp̄o cōplacere per eius dilectioneʒ.
Ad ſecūdā q̄ōnē rñdetur.ꝙ xp̄s prodigiū magnū in
eo habuit exercere ſtigmatū impreſſione. Ad tertiā
q̄ōnē rñdetur:ꝙ primū graduʒ tenet in celo.& hoc in
ſede alta permaſione & ſeſſione. Et iſte tres rñſiones
erunt tria declaranda pro nři thematis introductiōe.
Dico primo.ꝙ ſi queratur qualis fuerit beati.F.ſol
licitudo & ſedulitas.& cui uoluit inherere.rñdetur:ꝙ
ſedulitas & totū eius ſtudiū fuit xp̄o per dilectōnē cō
placere ipm ſup oia amando : & ipſi ſoli omni ſpe re
& fiducia coherendo:& nulli alteri. Pro cuius euiden
tia eſt ſciendū.ꝙ & ſi ad inherendū deo per eius dile
ctonē & amorē ſolus ipſe debeat inducere q eſt ſūmū
bonū.& cōſequenter ſup oia diligēdus & pp ſe. Indu
catq; & natura.i.oia creata.qa teſte Auguſtino in ſer
mone de uno martyre.oia deū ip̄ʒ laudant.& ut ameſ
cuncta clamant.put ait ipſe Auguſtin⁹ in libro ſuarū
cōfeſſionū.figura quoq; nři corporis & aie ſtatura &
cōditio.Ad imaginē eniʒ dei & ſimilitudinē:hoieʒ de
us cōdidit.quare teneſ ipm diligere q prior nos dile-
xit.i.io.iiii.Scriptura ēt memorans beneficia collata a
deo homini:uʒ bñficiū creatiōis:gubernatiōis:menta
lis inſignitionis:in paradiſo collocatiōis:tradite ſuper
oia dñationis in pecādo miſeratiōis:dando legē erudi
tiōis:manifeſtatiōis ſe cognoſcibilē nobis p̄bēdo:pro
tectiōis cōtra diabolū nobis p̄bendo ſuum angelū.in
carnatiōis dñi ieſu:cōuerſatiōis xp̄i : & eius ſancte in
formatōis:ſui corporis & ſanguinis in ſacro collatōis:
ſue paſſionis nře redēptiōis:patrū a limbo liberatiōis
ſue reſurrectiōis aſcenſionis & introductionis in celū
humane nature:& ſpūs ſancti in nos miſſionis:ſueq;
fidei q̄ ſaluamur reuelatiōis.& ſic de aliis hec.n.ſcrip
tura referēdo ad dei accēdit dilectionē q̄ p grām ſuā
& nō nřis meritis & p ſuā gratuitā liberalitatē ſūt no
bis cōceſſa ut qui dedit diligaſ. Multiplex amoris di-
uini & dilectiōis utilitas que diligētibus obuenit.ac
gl'ie eterne ſic diligētib⁹ p̄miſſio & dōatio. Quāuis
ergo ad diligendū dñm p̄fata incitent.tñ p̄fatus bea
tus.F.p̄cipue inductus eſt ut xp̄o totaliter & ſoli om
ni ui & niſu per amorē inhereret:cōtuens dñm ieſum
eē Sūmā uitā ad uiuificandū.Sūme pulchrū ad intu-
endū.Sūmū bonū ad delectandū.Sūmā ſapiam ad cō
tēplandū.Sūmā ſciam ad informādū.Sūmā uirtutē ad
fortificādū. Sūmā uitam ad liberandū. Sūmū cibū ad
recreandū.Sūmū potū ad reſocillandū.Sūmū dñm ad
uenerandū.Sūmū hoiem ad imitandū. Sūmū donum
ad exoptandū.Sūmū bonū ad quietandū.Sūme pium
ad indulgendū & cōdonandū. Sūme mundū ad purgā
dū peccata & extergendū.Sūmū principem ad guber
nandū.Sūmū fortē ad hoſtē nřm p̄ſternēdū & ſuperā
dū.Sūmū ſtabile ad perpetuandū.Sūmā laudē ad iubi
landū.Sūmā gloriā ad beatificādū.Sūme iuſtū ad retri
buēdū.Sūmū uerbū ad omne exprimēdū & declarādū
Sūmā ſalutē ad ſanādū. Sūmā hoſtiā ad deū placādū.
Sūmū fontē ad refrigerandū. Sūmū finē ad optandū.
Sūmā uiſionē ad anhelandū.Sūmū florē ad redolēdū.
Smū fructū ad deguſtandū.Sūmā ianuā ad celū intrā
dū.Sūmū candorē ad ſerenādū.Sūmū lumē & lucē ad
irradiandū.Sūmā pacē ad recōciliandū.Sūmū preciuʒ
ad deo ſatiſfaciendū.Sūmū regē ad imperandū. Sum
mā ueritatē ad atteſtandū.Sūmā uiā ad pergēdū.Sum
mā dulcedinē qua beati ſatiant.Sūmā requiē laboran
tiū.Sūmā ſpem oium uitam eternā adire cupientium.
Inſpiciens iam dicta:beatus.F.omni ſedulitate &
ſtudio xp̄o uoluit p amorē inherere.Sed ꝙ xp̄ʒ ſuper
oia dilexerit.patet ex ſignis diuini amoris.que in ipſo
perfecte apparuere. Amoris enim primū ſignū eſt.
ſi de deo frequenter cogitatur.Vis enim amoris agit:
ut quē qs amat ſemp cogitet.ut ait glo.ſup illud Io.
xx.Si tu ſuſtuliſti eū dicito mihi.Hoc ſignū i beato.F.
apparuit qui ambulans & ſedens laborans & uacans
de deo cogitans ſemp ſpūm deo cōtēdebat exhibere

Signa dilectionis: hois erga deum.

pñtem.ut dicit.xi.pars legende maioris. ¶ Secundum
ſignũ diuini amoris eſt.ſi de deo libẽter loquiť. Criſo.
Hic mos amantiũ eſt ut amorẽ ſuũ ſilentio tegere ne
queát.Franciſci pr̃is uerba nõ erãt inania:nec riſu di
gna non de ſecularibus ſed de ieſu & eius paſſiõe fra
trib⁹ aſſidue faciebat ſermonẽ:ut hẽtur in.viii.parte
legende maioris.Et cũ nomen dñi ieſu nõiabat labia
preamoris dulcedine lingere uidebatur.Nõne loquẽ-
te.b.Franciſco de deo apud caſtrũ ſancti Seuerini in
marchia.uidit ip̃m frater pacificus duob⁹ ẽſibus ual
de fulgentibus in modũ crucis tranſuerſaliter cõſigna
tũ? Sic & uirgo ſanctiſſima clara: Franciſco meliflua
de xp̃o eructante ad xp̃m eſt conuerſa. Et ſic de aliis
ut hẽtur in.iiii.parte legẽde maioris. ¶ Tertiũ ſignũ
eſt ſi ad loquẽdũ de deo:hõ eſt promptus.Corde eniꝫ
lingua & manu teſte Gregorio amor dei ꝓbať. Hoc
ſignũ amoris ꝓculdubio claruit in beato.F.qui fact⁹
euangelicus preco nõ ſolum fratribus & ſuis ciuibus
ad anunciãdũ dei uerbũ promptus fuit & paratus.ſed
ciuitates circuibat & caſtra predicãs uerbum dei.Ad
hoc enim deſtinatus fuit a dño.ſicut celit⁹ fuit inſtru
ctus:ut ſua predicatione cõuerteret aias quas dyabo
lus conabať auferre. ¶ Quartuꝫ ſignuꝫ diuini amoris
eſt:ſi attente de deo loqui audiať. Io.xiiii. Qui audit
uerba mea & facit ea ille me diligit.Nil auidius opta
bat uir dei Fran.q̃ uerbũ dei audire. Et frequẽter per
gebat ad illos qui grãm loquẽdi de deo hẽbãt.ut pa-
tuit de eius acceſſu ad fratrẽ Bernardũ.Primũ fratreꝫ
& eius ſociũ ẽt ſi ageret in remotis. Et quod uerũ eſt
ſemel dũ uellet audire loq de dño ieſu:& cuilibet ſo-
ciorũ hoc mandaſſet.& ſigillatim quilibet perfeciſſet
ipſis ſic de deo loquẽtibus:in ſpẽ pulcherrimi iuuenis
in medio eorũ apparuit dñs ieſus.qui eis benedictis:
tãta ſuauitate ſunt repleti:ut oẽs fuerit rapti. ¶ Quin
tũ ſignũ diuini amoris eſt:ſi locus deo dicatus uiſiteť
xp̃i exẽplo qui ibat diluculo ad dei tẽplũ. Franciſcus
poſt mũdi abdicationẽ.tres eccl'ias reſarciuit: uꝫ ſãcti
Damiani.ſancti Petri.& glorioſe Virginis Marie.Ad
eccl'ias derelictas ad orandũ ibat denocte. Scopabat
eccl'ias ex deuotione & ad uiſitandũ limina apl'orum
Petri & Pauli.Romã dũ eſſet ſecularis deuotus acceſ
ſit.Sic & ſanctũ uiſitauit Iacobũ de Gallicia. ¶ Sex-
tũ ſignũ diuini amoris eſt elemoſinarũ indigentib⁹ ꝓ
dei amore largitio.d.Io.i.Io.iii.Qui habuerit ſubſtan
tiã huius mũdi & uiderit fratrẽ ſuũ neceſſitatẽ hr̃e &
clauſerit uiſcera ſua ab eo:q̃mo charitas dei manet i il
lo.Pater.b.F.dũ eſſet ſecularis firma ſe ſponſione cõ-
ſtrinxit dño.ut nulli elemoſinas denegaret maxime ſi
diuinũ allegaret amorẽ. Habitu ãt aſſumpto nulli rei
parcebat nec libris nec paramẽtis altaris.quin oia pe
tẽtibus pp dei amorẽ largireť. ¶ Septimũ ſignũ diuini
amoris eſt illata pacienter ſufferre.Grego.Pena inter
rogat ſi quietus ueraciter amat.b.Fran.dũ cuncta pro
xp̃i amoř cõtẽneret a ciuibus luto impetitus & ſaxis
ut ſtultus & ſurdus in oĩbus pertrãſibat.A pr̃e ãnex⁹
uinculis & uerberibus affectus pro amore xp̃i ad cun
cta perferẽda ſe dixit ꝓmptiſſimũ.Et qñ ibat p mun
dũ:ut ignoto multa cõuitia inſerebanť:ſpãliter qñ ad

oldanũ acceſſit.Exactus infirmitatibus uariis nõ q̃ri
moniã ſed deo laudes referebat & gr̃as. ¶ Octauũ ſi
gnũ diuini amoris eſt ſi que deo ſunt placita adamenť
Mat.xii.Qui facit uoluntatẽ pr̃is mei &c.ille me dili
git beatus.F.agnita uolũtate dñi ſaluatoris de mõ ui
uendi euangelice.dũ euangeliũ legereť ſe per cla regu
le apl'ice coaptauit.deponẽdo calciamẽta baculũ perã
& pecuniã. Ad quod exercendũ dũ ſciuit.beatus.F.ſe
adeo eſſe directũ:ſtatim ad p̃dicãdũ profectus eſt uo
luntatẽ diuinã ſuis preoculis & operibus ac deſideriis
iuxta ſaluatoris uota anteponẽs. ¶ Nonũ ſignũ diui-
ni amoris eſt.ſi a mũdi amore frigeſcit.amor enim dei
& mundi ſimul eſſe nõ pñt.Mat.yi. Et q̃to ad amorẽ
dei quis aſſurgit feruentius tanto a mundi amore fri-
geſcit uerius.Vt totũ ſe daret diuino amori beatus.F.
nichil penitus cõe uel ꝓpriũ cũ mũdo hr̃e uoluit.ſed
ip̃m facto & corde penitus cõtẽpſit. ¶ Decimũ ſignũ
diuini amoris eſt ſi dei miniſtros & ſeruos honorat &
libenter eiſdẽ deſeruit:Ecci.yii. Omni uirtute tua deũ
dilige & miniſtros eius non derelinquas.Et Matth.x.
Qui me recipit:recipit eũ qui me miſit.beatus.F.non
ſolũ ipſe effecit:ſed & mandauit ut de eo cantať.p̃ſby
teroſq3 monuit precunctis reuereri.ut p3 expreſſe in
ei⁹ lr̃a ad oẽs xp̃ianos directa & in ſuo teſtamento.
¶ Prefatis ergo ſignis apparet beatũ.F.deũ dilexiſſe.
Et ideo bene dicit dñs frater bonauentura in legẽda
maiori parte.xi.loquens de beato.F. Charitatẽ feruẽ
tẽ q̃ ſpõſi amicus.F.ardebat qs enarrať ſufficiat? To
tus nãq3 quaſi carbo ignitus diuini amoris flãma ui-
debatur abſortus.Subito enim ad auditũ amoris diui
ni excitabať:iflamabať & quaſi plectro uocis extrin-
ſece corda cordis interior mouebať. Et plura alia ad
propoſitũ dicit. ¶ Deum dilexiſſe beatũ.F.ac ipſi ſoli
deo inheſiſſe.& ſi ex p̃dictis appeat:aliis põt nihilo
minus declarari. Ipſum enim xp̃o dño pfectiſſime
inheſiſſe fiduciãq3 totã in eũ poſuiſſe.oſtendũt plura.
¶ Primũ eſt paupes & abiectos:uꝫ leproſos amando
& diligendo:eis ſeruiẽdo ſubueniẽdo & benefaciẽdo:
ſicut patuit in milite nudo:quem beatus.F.ſe nudato
ueſtiuit.In leproſo cui cũ pecũia & oſculũ dedit:& ſic
de aliis. ¶ Secundũ eſt mundũ pp xp̃m deſerendo.co
rã ep̃o patri abrenuntiãdo & omni iuri paternarũ fa-
cultatũ. ¶ Tertiũ eſt eidẽ facta crucifixi apparitio.ei
enim apparuit xp̃s ueluti cruci cõfixus:eius aiam paſ
ſionis ui penetrans ut deinceps cum ipſius recordaba
tur:uix a lacrimoſis gemitibus ſe continere ualeret.&
oculis cordis paſſionis memoria ſp adeſſet. ¶ Quar-
tũ uerecundie ois pro xp̃o ſuſceptio letanter. Impeti
tus.n.fuit a ciuibus luto plateaꝝ & lapidib⁹.a patre
uerberibus afflictus deriſus a fratre.& tandẽ mendi-
cando uerecundiam abiiciendo lete cuncta portauit.
¶ Quintũ iuxta crucifixi mandatũ eccl'ie ſancti Da-
miani reparatio.quã uoluit primo uenditis multis re-
parare:ſed demũ cum duabus aliis ipſaꝫ ut hodie ma
nẽt reparauit. ¶ Sextum uite euangelice per oia ſu-
ſceptio.Ad litterã enim ipſe ſanctum euangeliũ obſer
uauit:nõ tranſgreſſus apicem unicũ uel iota: & ſolus
ipſe cum ſuis habet regulã in euangelio fundatã ſpãlľ

mō & forma. ¶ Septimum eſt ei a xp̄o facta ſubuētio
xp̄s.n.eū iuuit in cūctis.patuit in regule cōfirmatione
ſuā p uiſionē cōmonefaciēs uicariū ut dī famulo beni
gnū pberet auditum & concederet poſtulata Item.F.
de neceſſariis ſubueniens cuꝫ ipſe Franciſcus ab urbe
una cū ſociis recederet poſt regule cōfirmationē.Et in
mari ſclauonie elemoſinis ſibi datis p dies plurīos oēs
cū ipſo exiſtentes in mari nutriēs ſic in capitulo gn̄ali
apud.S.Mariam de portiuncula ubi ultra qnque milia
fratres fuere neceſſaria ſufficientiſſime prouidens.
¶ Octauum ē paupertatis p xp̄i amore dilectio ample
xus & deſpōſatio.Hāc p cūctis amauit & i ea oēs ex
cedere ē conatus.ut infra cōformitate ſeu fructu.xvi.
patebit. ¶ Nonū eſt crucifixi meditatio pdicatio gl'ia
tio & cōtēplatio.Nihil aliud pdicabat ſciebat medita
batur nec aliud fratribꝰ ingerebat aſſidue meditandū
ſpeculandum niſi paſſionē dūicam ſicut pl'ibus indi
ciis eſt oñſum.& pbatum.Quod meditaret crucē aſ
ſidue fratri Leoni fuit monſtratū.q uidit xp̄m crucifi
xum beatum.F.pcedere cum imenſo lumine dum iret
ſemel de Peruſio uerſus ſanctam Mariam de Angelis.
Quod crucifixū pdicaret pꝫ ex uiſione fratris Pacifi
ci ante dicta.Quod in orone crucem contēplaretur pa
tuit in eleuatione ſui in aere in modū crucis.Quod ue
ro in nullo alio gl'iaretur nec ſtuderet patuit in rñſiōe
data uni ſociorum. Cum eniꝫ beatus.F.eſſet infirmus
grauiter a frē quodā p recreatione pmonitus ut face
ret aliqd corā ſe legi Reſpondit q non indigebat.qa.
Sciebat inquit ſcio Ieſum pauperem crucifixū. ¶ Deci
muꝫ ē a xp̄o facta multiplex uiſitatio.O quotiens do
minus Ieſus prī beato.F.apparere dignatus eſt.Et nō
ſolū ab ipſo ſed a beata uirgine. Ioāne Baptiſta Ioan
ne Euangeliſta.Sanctis aplīs Petro & Paulo.Archan
gelo Michaele & Sanctis Angelis.put infra ſuis pate
bit locis eſt uiſitatus. Sꝫ duo tangaꝫ q̄ xp̄s Ieſus puer
circa eū geſſit appitionis mirabilis.Primo apud greci
um repſentatione faciēs Natiuitatis ut miles Ioānes
de gretio.uidit.b.F.xp̄m in ulnis hūit . Secundo dum
oraret uirginē ut ſibi conſolationē de Ieſu puulo face
ret uirgo ipa pulcherrima aſtitit & i brachiis beati.F.
a principio noctis uſqꝫ ad dieꝫ tenendū & oſculandū
pbuit & cōceſſit. ¶ Vndecimū eſt diaboli a beato.F.
ſuppſſio uirtute.n.boni Ieſu diabolū in heremitorio
de ſartiano uicit in eccl'iis de nocte ſupauit & a ciuita
te aretii & a pluribꝰ aliis potēter eiecit ut infra dicet.
¶ Decimū ſecundū ē deſiderate mortis p xp̄o totali
ter oſtenſio : ter ad ptes ſarracenorum acceſſit ut mar
tirii palmam aſſequeretur p Chriſto : ſed q optabat
deo ipſum fidelibus reſeruante nō perfecit:prefatis ali
iſqꝫ q̄ pluribus adduci ad h̄ poſſibilibus apparet.b.F.
totam ſedulitatem & ſtudium poſuiſſe ut Chriſto in
hereret per dilectionem ut dicit Reſponſio ad primā
queſtioneꝫ:unde.b.F.poterat dicere illud pſal.xlii.Ad
heſit aīa mea poſt te.me ſuſcepit dextera tua.Et quia
ut dicit apoſtolꝰ.i.corinthi.vi. Qui adheret deo unus
ſpiritus efficitur cū eo ac tali adheſiua dilectione ſimi
litudo inducatur teſte Auguſtino Hugone & Bernar
do ut ſtatim dicetur.Hinc eſt q.b.Frāciſco xp̄o inhe

rēdo p dilectionē ſimilitudo inducta eſt.i.ſimilis ei fa
ctus ē ut hic ſit ille hō quem xp̄s poſt ſe ſimilem reli
quit.Eccl.xxx.Et ſic pꝫ breuiter primuꝫ q erat p the
matis introductione declaranduꝫ. ¶ Dico ſecundo q
ſi queraī quāta eſt xp̄i in.b.F.actiuitas & qd in eo pla
cuit exercere. Reſpondetur q Ieſus prodigium ma
gnum in eo effecit ſtigmatum impreſſione.p cuiꝰ eui
dentia eſt ſciendum q deus cum mirabilis ſit totus ut
pote faciens mirabilia & inſcrutabilia abſqꝫ numero.
Iob.v.In mundi principio mirabilis fuit mundum cre
ando & omnia contenta in ipſo:hominem tamē faciē
do ad imaginem & ſimilitudinem ſuam mirabilior ap
paruit q̄ in conditione aliorum conditorum. Tū quia
duo talia ſimul cōiunxit.ſ.corpus & animam. tū quia
homo omnibus creaturis angelis exceptis nobilior ē
& ſuperior naturali perfectione & cui omnia ut domi
no generali ſubiecit : uerū & ſi hominem ſic condere
fuerit prodigioſum & mirabile maius tū eſt hominēꝫ
facere ſibi ſimilem in ſanctitate & uirtute quia ſimili
tudo naturalis ad ſalutem ſine perfectionali parum
imo nihil ualet promerendā quia non naturalibus ſed
gratia habetur uita eterna. Super omnia tū prodigio
ſum reperitur & maximum cum deus hominem facit
ſibi ſimilem & conformem in anima & corpore ſicuti
egit in beato.F.ratio quia talis ſimilitudo omnes in
cludit precedentes.ſ.naturalem & pfectionalem &
ſuperaddit imitatiuam per omnia & transformatiuaꝫ:
Pro quorum euidentia eſt ſciendum q ſimilitudo pri Similitudo hois ad deum
ma diuiſione diuiditur.quia quedaꝫ eſt naturalis que
daꝫ perfectionalis.Naturalis eſt duplex.ſ.expreſſa &
hec eſt in nulla creatura ſed ſolum in filio dei qui eſt
imago dei inuiſibilis & expreſſa ut dicit apoſtolus he
bre.i.Quedaꝫ eſt naturalis impreſſa ſicut impreſſa di
citur forma ſigilli in cera & hoc modo eſt anima ad
imaginem & ſimilitudinem dei quia deus inſpirauit
in faciem eius ſpiraculum uite & impreſſit in hominē
ſuam imaginem & figuram de qua dicitur geñ.ii.Si
militudo perfectionalis eſt duplex.quedam ſimplici
ter imitatiua de qua dicit thema. Et ſaluator.Mat.vi.
Eſtote perfecti ſicut & pater ueſter celeſtis perfectus
eſt.Et.i.Mach.ii.de Iuda qui factus eſt ſimilis Leoni
in operibus ſuis.Alia eſt imitatiua & tranſformatiua
Et h̄ duplex reperitur.Et quo ad animā ſolum & quo
ad corpus & animaꝫ ſimul.De prima.ſ.tranſformatio
ne anime loquitur Hugo.ii.de arra ſpōſe dicens.Scio
anima mea ut dū aliū diligis in eius ſimilitudinē tranſ
formaris.Et de perfecta tranſformatiōe in patria aie
in deum loquitur apoſtolus Ioannes in prima canoni
ca ſua.capi.iii.d. Quod ſimiles ei erimus quoniam ui
debimus eum ſicuti eſt.De tranſformatione anime &
corporis nullibi expreſſe habetur ſed ſolum habetur
teſtimonio ſūmorum pontificum in bullis ſuis ordini
conceſſis q facta eſt in beato. Franciſco. Ad propoſi
tum ſimilitudo naturalis multum hominēꝫ dignificat
quia factus ad imaginem non creaturarum ſed dei.
Tum quia participatiue conſors diuine factus natu
re . Tum qa magis arti qua conditus eſt cōformatur
Tum quia ex hoc capax dei eſſe pōt ſecūdūꝫ docto

res: Tum quia hac ſit homo preſtantior cunctis crea tis angelo inferioribus: Tum quia hac cum uiuat : ui te perpetue fieri poſſeſſor ualet ſi uult. Tum quia & ſi hec in homine ſimilitudo queat turpari nulla tamē ui ab anima auferri pōt. Quare ipſam habentē cōmē dat. & deum ipſam homini cōdonantē: quia eius com mendat potentiā: ſapientiā: bonitatē atqꝫ clementiaꝫ. ¶ Prima oſtenditur de nullo creādo. ¶ Secūda ſic pul chrā efficiendo. ¶ Tertia ſuā bonitatē aliis participā do. ¶ Quarta non noſtris meritis: aut dei indigentia: ſed noſtra cōmoditate efficiendo. ¶ Similitudo ſecun da. ſ. perfectionalis. non ſolū habētē dignificat: qa ſi ſequi & imitari ueſtigia Ariſtot. & philoſophoruꝫ. ad honorē ſic facientiū eſt hoim. multo fortius deum ho minem ſubſequi & ipſi conformari: ſed & ſanctificat. Taľ. n. ſimilitudo imitatiua ſanctos facit & reddit. & ipſa obtinet & nō prima regnū celoꝝ. di. xp̄o. Io. viii. Qui ſequitur me non ambulat in tenebris ſed habebit lumē uite. Et. Mat. x. Qui non accipit crucē ſuaꝫ & ſequit me nō eſt me dignꝰ. Iſtā habebat. Iob. xxiiii. c. d. ueſtigia eius ſequutus eſt pes meus. Et paulꝰ prie corin. ii. cum dicit. Ego nihil putaui me ſcire inter uos niſi xp̄m &. Hunc crucifixum. Et. Gal. iii. xp̄o confixꝰ ſum cruci. uiuo ego iam nō ego uiuit uero in me xp̄s &. ca. ulti. Stigmata dn̄i Ieſu in corpore meo porto. Hec deuꝫ dantē comendat qui hanc operatur in nobis quia ois ſufficiētia nr̄a ex deo eſt. ii. cor. iii. & ſine ipſo nihil agere ualemus. Io. xv. ¶ Tertia ſimilitudo: uꝫ traſſormatiua & ſi quo ad aiaꝫ eā nobilitet qa ipa ꝓter ſimilitudinē naturalē & imitatiuā facit eā deifor mē. ut dicit ugo & boetius & deo mō ſingulˀi iungi & uniri. ut unus ſpūs efficiatur cū ipſo ut ait diuꝰ apľus Paulꝰ. ¶ Quātū ēt ad corpꝰ hec tranſſormatio digni ficat: uꝫ ut hō ſic traſſormatꝰ xp̄o ſilis rēpiatur & xp̄s tipicus nūcupet. Hec ēt deuꝫ faciētē extollit qa nulla creatura eaꝫ ualet efficere. ut dicetur ꝓprie loquendo. Naꝫ ut ait apo. i. cor. xii. Nemo poteſt dicere dn̄ꝫ Ieſum. i. ſe totalr tranſſormatiue exprimere in xp̄ꝫ niſi i ſpū ſctō. ſ. fiat effectiue q amor ē. ¶ Laudat ēt qa inſolitū ꝙ uterqꝫ hō tranſſormet in xp̄ꝫ. & ſi quo ad aiam multotiēs ſit factū. & fiat i uiris ſanctis. Quod tn̄ creatura reddat uirtute creatoris ut poſibile eſt ꝑ oia ſimilis creatori ad glˀiaꝫ eſt cōditoris. eo ꝙ tam di ſtantes ad inuicē iunguntur & copulantur. inſup cum hō tali ſimilitudine deificetur iuxta modum loquendi Boetii iii. de conſolatione ꝙ ſicut adeptione iuſtitie. hō ſit iuſtus ſic. deitatis participatione adeptione & traſſormatōe deos neceſſe ē fieri & ꝙ deꝰ unus ē pti cipatione uero plˀes: hoc aūt fiat a deo: ip̄e altiſſimus hāc ſimilitudinē pticipādo hoi cōmēdat ut bonꝰ & pi us. ¶ Extollitur ēt ip̄e tranſſormatꝰ. ¶ Primo qa tali traſſormatōe ſit hō ſimilis deo ultra ſimilitudine poſſi bili. ¶ Secūdo qa ip̄ꝫ ois creatura extollit cernēdo eū ſūmi regis imagie & ſimilitudine ꝑ ceteris decorari & cōſequēter effectu tali eū ab ip̄o do plꝰ aliis diligi & amari. ¶ Tertio qa taľ appetitꝰ naturaľ qeſcit dū ob tinēt ꝙ naturaliter appetit. ſ. deo ſimilari & copulari. ¶ Quarto qa hoſtibꝰ ſit terribilis. ſ. demonibꝰ talis ſi militudinis effigiē gerēdo. Sāctis amabilis i eo dei bo nitatē exp̄ſſaꝫ declaratā intuentibꝰ. Imitabilis uiris pſectis. peccatoribꝰ ꝓbet lumē & oñdit uiā q̄ poſſint ad ſe redit & ad cor. & cōſequēter ad deū q talia opa tur. ¶ Quīto ēt ē uexilifer ſūmi dei eiꝰ ſignū ferēdo. Cācellariꝰ ſigillū ſūmi regis imagine imp̄ſſuꝫ & deco ratū ſecū gerēdo theſaurariꝰ donū ſūmū poſſibile crea ture nō unite ſuſcipiēdo & retinēdo. Cōſiliariꝰ dei cū unꝰ ſpūs ſit factꝰ cū deo. ¶ Sexto qa future glˀie hac ſpōſiōe & ānullo ſubarratur ut ip̄am adipiſcatur poſt mortē. ¶ Septio extollit eccľia tā triūphās q̄ mlitās: ꝙ. n. Ieſu capitis qs in humanis cōditus hēat imaginē inſignitā in directionē lumē & gaudiū oiuꝫ ē fide liū & beatoꝝ plura alia poſſunt adduci de qbꝰ pleniꝰ cōformitate & fructu. xxxi. dicet. Quibꝰ appet ꝙ de us & ſi ſilˀitudines añdictas ip̄rimēdo & largiēdo mi rabilis ſit ſupmirabilis tn̄ exiſtit totū hoieꝫ in ſe traſ formādo. ¶ Sed reſtat inqrendū. an ſit poſibile hoieꝫ ad hāc ſilˀitudinē tranſſormatiuā ꝑuenire. Et quo me dio ad hāc ſpāliter ꝑuenit. Ad ꝓſata rñdeo prio ꝙ poſ　quõ poſſi-
ſibilis ē talis trāſormatio intelligēdo ꝑ tranſſormatio　biľ eſt traſ
nē iuxta uim & ſonū uocabuli ꝙ ſit in formā alterius　formatio.
trāſitio. Et hec poſſibilitas trāſformatiōis oñdit poſſi bilis. ¶ Primo in naturalibꝰ. pꝫ ꝑ Auice. vi. naturaliuꝫ　Auicena
pte. iiii. ca. xix. ubi dicit ꝙ ex aia ſolet accidere i mate ria corpali pmutatio cōplexiōis q̄ acqrit ſine actione & paſſiōe corpali. ita ꝙ calor accidit ex nō calido & frigiditas ex nō frigido. Cū. n. imaginat aia aliq̄ imagi nē & corroborat in ea ſtatim materia corpalis recipit formā hn̄teꝫ cōparationē ad illā aut q̄litatē. Et. ca. iiii. dic. Attēde o medice diſpoſitionē infirmi cū credit ſe cō ualeſcere aut ſanꝰ ſe credit egrotat. Multotiēs. n. cōtin git ex h. ut cū corroboret forma in aia eiꝰ patiat ex ea materia ipſiꝰ & ꝓueniat ex hoc ſanitas & infirmitas Et hec ē actio efficatior q̄ illa quā agit medicꝰ inſtru mētis ſuis & medicinis. Et ponit exēplū de eunte ſup trabeꝫ q ſi imaginat cadere nō audebit ambulare ſup eā eo ꝙ imaginat in aia eiꝰ formā cadēdi uehemētiꝰ imp̄ſſaꝫ cui obedit natura eiuꝰ & uirtꝰ membroꝝ nō ꝓſumit cōtraire. ſ. ad erigendū & ambulandū. Ideꝫ dic b. Aug. xi. de trini. ca. iiii. Aiam hr̄e dn̄iuꝫ tranſmutādi corpꝰ ad q̄litatē. ut poſſit imutare ſicut ueſtimētū ſuū Et ponit exēplū de illo q tāta cōcupiſcētia inflāmabat i amore mulieris ut uideret cū ea cōmiſceri carnaliter. Et de illis q ſolis imaginatiōibꝰ illudunt. ¶ Hoc ideꝫ pꝫ exēplo ſcripture de uirgis Iacob. &c. geñ. xxx. Sic ergo pꝫ ꝙ ē poſſibilis trāſformatio in naturalibꝰ rebꝰ. ¶ Eſt ſcdo poſſibiľ ꝑ i artificialibꝰ pꝫ de figura cere uel terre imp̄ſſa. Eſt tertio poſſibilis in moralibꝰ pꝫ de habitibus uirtuoſis & uitioſis. qbus hoies diuerſimode traſſormant. q̄rto traſſormātio ē poſſibiľ inter ſpūm & ſpūꝫ: pꝫ ꝑ. Ber. d. ꝙ aia ē plus ubi amat q̄ ubi aiat. Per Vgonē in. ii. de arra ſponſe ut ſupra dictū ē. Et ꝑ. b. Aug. x. de tri. c. v. Vbi dic. ꝙ tāta ē uis amoris ut mēs nr̄a ea que ex amore cogitauit attrahat ſecum Et ponit ulteriꝰ ꝙ cum corpa ꝑ ſenſus coporis adamant & ñ poſſit aia ea trahet: trahit eoꝝ imagines &c. qbꝰ pꝫ poſſibilitas traſſormatiōis ſpūsi ſpūꝫ & hois i hoieꝫ.

Eſt poſſibil' q̄tto trāſformatō īter aīaʒ & deū. ¶ Prio
xp̄i uerbo.Mat.vi.ubi eſt theſaurus tuus ibi ē & cor
tuuʒ. ¶ Secundo p apl'm.i.cor.vi. Qui adheret deo
un⁹ ſpūs efficiť cū deo. ¶ Tertio p.Io.i.can.c.iii.Cuʒ
apparuerit ſimiles ei erimus. ¶ Quarto p cōmētatorē — cōmētator
xii.meth.cōmento.xxxvii.ubi dicit Primū celū moue
tur ab iſto motore ſeduʒ deſideriū ut aſſimiletur ei ſe
cundū ſuū poſſe ſic amās mouetur ut aſſimiletur ſuo
amato. ¶ Quito p.Aug.ſup primā cāo.Io.c.i.omelia.
i.Si deū diligis deus es.ſi terrā terra.ſi celū celū.& ta
lis eſt quiſq3 q̄lis ē eius amor. ¶ Sexto per boetiū de
cōſol.ut ſupra dictū ē Et p pſal.xliii.Ego dixi dii eſtis
Et per apoſtolum.gal.ii.uiuit uero i me xp̄s. Sic ergo
apparet ptis trāſformationis anime in deū.Sed q̄ taʒ
corporaliter.q̄ ſpūaliter ſit hec tranſformatio poſſibi
lis:patet dei potentia penſata. Non q̄ corporalr̄ tran
ſit homo in deum qui ſpūs ēſt.& eius ſimilitudinem.
Sed bn̄ in ſimilitudīe dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i.q ē de⁹ & hō
ut ſtatiʒ dicetur hoc oñdēdo factū i beato.F.Sed qua
ui & quomodo habeat fieri pʒ ex dictis pro parte.q̄
ui amoris ut dictuʒ eſt per Ber.Hug.&.Aug.Et ideo
dicit beatus.Aug.viii.de ciui dei.c.ultimo. Quid eſt
Amor niſi quedam uita duo aliqua copulans.uel.Co
pulare appetens.amantem.ſ.& amatum. Sed nota q̄
non quilibet amor ut pote remiſſus habet talem uiʒ.
Sed iuxta modum loquendi. Ber.debet eſſe preceps.
Et uehemens & Petri rauenatis ut uincat omnia.di.
cum apoſtolo.Ro.v. Quis nos ſeparabit a charitate
Chriſti &c. ¶ Sed ulterius poſſet queri quomodo hic
amor arguitur aut oſtenditur. Reſpondeo q̄ operum
exhibitione.ut dicit.Greg.Probatio dilectionis exhi
bitio eſt operis. Sed quorum: operum dicit ſaluator.
Io.xv. Ego precepta patris mei ſeruaui.& maneo in
eius dilectione.De ipſius Imitatione dicit.hic me di
ligit.prefatorum operuʒ exhibitione amor oſtenditur
& declaratur.An uero Chriſtū ſequi & eius precepta
ſeruari ſit poſſibile:patet per beatum.Auguſtinum.q̄
ſic in ſermone plurimorum martiruʒ qui Incipit Quo
cienſcunq3 fratres Cariſſimi &c.Se etiam ſequi Ieſus
mandauit apoſtolis.quare ipſum imitari eſt poſſibile:
Patet ergo iaʒ dictis tranſformationis poſſibilitas.&
quomodo fiat. Ad propoſitum ergo noſtrum hec ope
ratio taʒ prodigioſa in quo ſanctorum eſt facta? Cer
te in nullo alio niſi in beato Patre noſtro Franciſco ut
aſſerit eccleſia Ro.& fidelibus ingerit ad credenduʒ.
eſtimo- Hoc aſſerit Papa Gregori⁹.viiii.In bula que Incipit
ā ſumo- Confeſſor domini glorioſus. In alia bulla que incipit
rū Pont.d Non minus dolentes accepimus. In.tertia.bulla que
ſtigmati- incipit uſq3 ad terminos orbis terre.Papa Alexander.
b⁹ B.F. iiii.In.prima. bulla que Incipit. Grande & ſingulare
miraculum.In ſecunda bulla que Incipit. Benigna di
uine operatio uoluntatis. In tertia.bulla que incipit.
Si noue letitie militantis eccleſie. Papa Nicolaus.
Terti⁹. In bulla que incipit.Litteras Felicis recorda
tionis.Gregori⁹.Papa.viiii.In Decretali ſua que inci
pit Exiit qui ſeminat.Papa ēt Benedictus qui feſtum
de ſtigmatibus colendum conceſſit ordini.Auctorita
te prefatoruʒ.nec non & ſignorum ſeu miraculorum
factorum:nō ſolum oſtēditur beatū.F.a xp̄o ſtigmati
zatū.pre aliis.Sed q̄ hui⁹modi ꝓdigiū:uʒ impreſſio — Stigmata
ſacroꝝ ſtigmatum diuina ſolū potentia ſit paractuʒ: — b.F.ū nā ſ
non natura nec arte:ſeu quauis alia forti imaginatio — arte ſʒ di-
ne.& uehementi.q̄ ēt pʒ primo.miraculis ſtigmatib⁹ — uina potē
patratis de quib⁹ dicetur cōſormitate.& fructu.xxxi. — tia fcā ſt.
Et cum ſoli⁹ dei ſit operari miracula nec humana arte
fiant ſeu nature uirtute propoſitū ſequitur incunctan
ter. ¶ Secundo hoc idē perpenditur ſi forma ſtigma
tum in manibus & pedibus ſancti facta cogitetur.nā
in manib⁹ & pedib⁹ ei⁹ ſunt facti claui ſiue de neruis
ſiue de carne: q quidem claui deſuper erant quo ad
capita ſolidi groſſi & obtuſi.Erant longi & extra ma
nus & pedes protendebanť.& recuruabanť:intra qua
rum recuruationem arcualem ipſorum:digitus manus
imitti ualebat ſicut dicit dn̄s frater Bonauentura ep̄s
albanenſis ſancte ecclie Ro.Cardinalis.In tertia.ꝑte
legēde maioris ſe hūiſſe ab illis q hoc uiderūt & pal
pauerūt.& ſic eſſe. Iuramēto firmauerūt.Mō dato q̄
natura.uel imaginatio hr̄et uiʒ apiēdi carnē facere tū
clauos de neruis ſiue de carne ſic duros & tali forma
diſpoſitos adiuncta arte quacunq3 facere nullatenus
poſſet. Patet ēt hoc idem ſi conſideretur materia de
qua tales claui ſunt facti.b'tus.n.Aug.loco ſupra alle
gato.ſ.xi.de trini.dicit.q̄ aīa habet uiʒ corpus imutā
di ubi materia ē tenera.& formabil'.ubi uero materia
eſt durior imaginationi non obedit.mō cū materia pe
dū & manuuʒ. & ꝓcipue in loco ubi fuerunt ſtigmata
impꝛeſſa ſit tota neruoſa & durior q̄ in aliis ꝑtibus cor
poris nō pōt uirtute natur̄ ſeu imaginatiōis aliqd̄ tale
fieri in eiſdem locis.Silr̄ de uulnere laterali in tali for
ma & loco tali ꝓfatis de cauſis fieri non potuit ui na-
ture:nec imaginationis:nec uirtute nature tanto tpe
imputribile potuiſſet conſeruari.ſicut fuit in ipſo ꝓre
quia per biēnium:Cui uulneri & aliis ſtigmatib⁹ quia
ſanguis defluebat non unguentum.Sed petie ad ſan-
guinem reſtringendum ponebantur.uehemens imagi
natio paſſiōis.d.Ieſu ſi haberet ſtigmata naturaliter
imprimere.hec ꝓ omnibus in beata fuiſſet Maria ma
tre ipſius.d.redēptoris.& in eius corpore.que pre cū
ctis. xp̄m amauit & de eius paſſione condoluit.q̄ tū
in ea ſit factum eccleſia non ponit.Dn̄s igitur noſter
Ieſus chriſtus ſua potentia.uoluntate & uirtute.& p
ſeipſum.& ſi ſub ſpetie Seraph apparuit in beato.F.
prodigium impreſſionis ſuorum ſacrorum ſtigmatum
eſt tam mirabilr̄ q̄ efficaciter operari dignatus.Fecit
ergo de⁹ magna in beato.F.q potēns eſt.luce.primo.
Nam poſuit in ipſo prodigia.pſal.xiv. Et beatus.F.
poteſt dicere illud Danielis.xxx.ſigna & miracula fe
cit apud me de⁹ excelſus.Et ſic patet.ii.q̄ erat decla
randū:uidelicet.Qualis fuit Ieſu xp̄i in beato.F.acti
uitas.& opatio & quid in ipſo placuit exercere.Naʒ
prodigium nunquā ante nec aliis factum uoluit in ip
ſo peragere.ſ.paſſionis ſue ſtigmata imprimere. Dice
bam.iii.q̄ ſi queratur que ſit beati.F.ſublimitas.& in
quo loco a deo pro gloria locatur.Reſpondetur q̄ ꝓ
mium magnum habet in celo.Nam in ſede celſa dici
tur reſidere.ubi ſciendum quod ſi de premio & gloria

beati.F.infra conformitate ſeu fructu.xxxvii.dicetur
pro nunc tñ ut ad queſitum reſpõdeatur beati.F.ma
gna eſt glia.Naʒ in ſede ſublimi.s.Luciferi ſublimat.
Sñ.n.iuxta magiſtruʒ ſniarum.ii.di.i.&.viiii.hoies ſan
cti ad ordines ſecundũ eoꝝ merita aſſumuntur cele
ſtiuʒ ſpirituum & in eiſdem locantur:beatus.F.in or
dine ſeraphico locatur. Quod patere põt.Prio qa in
cendio ſeraphico & ad xp̄ʒ & ad aīas fuit in uita pre
ſenti totaliter ignitus.& ſic eiſdē ſimilis:quare & nũc
in gloria eorũ:& ordine inuenitur.Et ꝙ incendio ſera
phico beatus.F.fuerit ignitus oſtendit currus igne
us in quo fratribus apparuit tranſfiguratus. Eiuſdem
quoqʒ pſis amplexus factus fratri.Maſſeo eius ſotio
qñ eum accepit infra brachia ſtrinſit & ſubleuauit a
terra.& demuʒ impulit.ſenſit.n.frater ipſe tali ãplexu
tm̃ de calor.& ſpũs cõſolatione ac ſi in medio fuiſſet
fornacis ardẽtis. Incendium beati.F.fuit expertus
homo beatum.F.ſuo aſello deducens tp̄e niuis & ma
gni algoris.qui ab ipſo tactus manu ſũmi caloris in
cendio eſt ignitus. Idipſuʒ Abbas ſancti Iuſtini de pe
ruſio ꝓ quo pater orauit eſt expertus. Ad probanduʒ
ẽt beatum.F.eſſe uiruʒ ſeraphicũ.& ſeraphico incen
dio eſſe igniendũ.& tranſformandũ impſſione ſacroꝝ
ſtigmatũ.in ſpē ſeraph Ieſus xp̄s ei apparere ē digna
tus.Sic ergo p̄fatis ſimilitudine ſociat⁹.eiſdē ē nũc in
glia imixtus.& copulat⁹. ¶ Secundo ꝓbatur beatũ.
F.ordini ſeraphico eē iunctũ in glia.quia ſecũdũ oēs
lucifer de ordine ſup̄mo fuit.& cõſequẽter de ordine
ſeraphico.& p cõſequens p̄ aliis ordinũ inferioꝝ ſedē
hũit:& locũ inſigniorē.Sed cũ in ſede p̄fati luciferi lo
catus ſit humilis uir.F.ſic fratri Pacifico.& fratri Leo
nardo de aſſiſio ē diuinit⁹ reuelatũ.Ac ipſe diabol⁹ p
os cuiuſdã dñe Zãteſe de Rauẽna p̄ſbitero Iacobo
de Bonõia.F.i ſede luciferi reſideṫ dixit.pʒ ꝓpoſitũ.
ꝙ i ſede alta locaṫ & ſublimaṫ. ¶ Tertio p̄t idip̄ʒ cui
libet patere ex h̄ qa.b.F.cũ ſit ieſu xp̄i ſignifer.& tal'
h̄eat eē iuxta regē.hinc ē ꝙ cũ nullus ordo ſit ip̄i xp̄o
ꝓpinqor iuxta regē regũ ſtat.b.F.glioſus.ꝙ & diabo
lus p̄fat⁹ ē dicens.Quod poſt beatã Virginē.Io.bap.
& apl̄os.b.F.cum ſuis oēs alios p̄cedit ſcõs.Quib⁹ &
aliis q̄ hic omituṅ. q̄ta ē glia.b.F.euidẽter aſtruitur
& monſtraṫ.& cõſequenter app et reſponſio ad tertiã.
q̄õnē p̄miſſaʒ declarata ꝙ.b.F.in celo p̄mium hʒ ma
gnũ & in ſede celſa ſublimaṫ ut de ip̄o dicaṫ dño ieſu
illud.p̄s.viii.Glia & honore coronaſti eũ & cõſtituiſti
eũ ſup opa manuũ tuaꝝ. Dedit.n.illi gliaʒ regni q̄leʒ
null⁹ añ eũ hũit.i.paliрo.xxix.Et ſic pʒ tertiũ.ꝙ erat
declarandũ ꝑ nr̄i thematis introductione.Ex qb⁹ de
claratis apparet ꝙ dñs ieſus.fecit.b.F.habilē ut ars
eẽt & normula ſuoꝝ.ut dič pria rõ declarata ꝑ prime
q̄õnis ſolutione.Nobilē ſeu ſpectabileʒ ut dux eẽt &
ſpecula rectoꝝ.ut dič Reſponſio ſcd̃a declarata ꝑ ſe
cũde q̄õnis ſolutione.ſpectabilē ut eſſet lumē in p̄ria
Iuſtoꝝ ꝑ ut pʒ ex reſpõſione tertia data ad tertiam
q̄õnis ſolutionē. Quare cõcludiṫ ꝙ ſimilē fecit illum
in glia ſanctoꝝ.q̄ fuerũt uerba thematis p̄libata.in q
b⁹ uerbis iuxta tria p̄dicta uidetē qñ.b.F.ē amoris
regula.ieſu.n.hũit incẽdia.mundo prauo totaliter de
ſpecto.qa ſimileʒ.ſ.ieſu.Factoris opa.hũit.n.eius inſi
gnia crucis ſigno ueraciter pcepto qa fec̃ illũ. Ei dñs
uictoris p̄mia tribuit & p̄conia celi dono feliciter ac
cepto.qa in glia eſt ſanctoꝝ.uide ergo qñ in uerbis
p̄dictis oſtẽdiṫ beati.F.ad xp̄m cõformitas ſingularis
ex uita uirtuoſa qa ſimilē.p̄claritas & celebritas uir
tualis in fama radioſa qa fecit illũ.Felicitas eternalis
ex ſtola dignitoſa.qa in glia ſanctoꝝ.Dico prio ꝙ in
dictis uerbis oñdiṫ cõformitas ſinglaris.b.F.ad xp̄m.
Sed in quo:certe in uita uirtuoſa.qa dṙ ꝙ xp̄s eũ fec̃.
ſ.ſibi ſimilē uʒ prio in uita.& demũ in ultimo uʒ ſimili
tudine ſue ſacratiſſime paſſionis p̄ aliis ſanctis.p cu
ius euidentia ē notandũ ꝙ ſicut expientia claret phi
aſſerũt & ars ois cũ natura teſtatur & affirmat forma
naturalis in ſubiectũ ſeu materiã nullo mõ introduciṫ
niſi prius materia preuiis alterationibus ſit diſpoſita
ordinata & forme introducende conformata & aſſi
milata. Quare & in ſp̄ualibus & in nr̄o ꝓpoſito ſi in
aliquem ſanctoꝝ forma & ſimilitudo omnimoda xp̄i
tranſformatiua debet induci.decet talē ſanctũ xp̄o cõ
formari cõuenire & ſimilari Et q̄uis materia in princi
pio alterationis forme introducẽdē diſſimilis inuenia
tur in ultimo tñ facta alteratione ſimilis reperiṫ. Sic
& hõ & ſi diſſimilis xp̄o ſit ex ſe diſſimilitudine non
naturali.ſed pfectiõali & imitatiua ut pote qa natura
filius ire.ad hoc ut in xp̄m mente tranſformeṫ & cor
pore.debet ei iungi & ſimilari imitatiue & pfectiona
liter.Rõ & ſi iam ſit dicta ſp̄alis eſt tam̃ qa contraria
iungi ſimul nequeunt.Cũ ergo in tali ſimilitudine trãſ
formatiua aĩa uniatur xp̄o.& cum xp̄o deo unus fiat
ſpũs.exigitur aſſimilatio. & ꝙ ois abſit cõtrarietas &
oppoſitio.Chriſtus ergo ſua miſericordia & gratia uo
lens in eccleſia tã militanti q̄ triumphanti.cum ſit ſan
ctos condens & rex regũ.unum ſignifeꝝ. & uexillife
rũ theſaurarium & cancellarium habere:ut ſua uictri
cia ſigna ferret & poſt quē oēs ire deberẽt & poſſent.
beatum.F. ſue paſſionis ſtigmatibus & ſignis conſi
gnauit in ultimo prius euʒ tamen taʒ ante ortũ q̄ poſt
ortum ſibi reddendo conformem in uite actibus ꝑ ut
eſt poſſibile mortalem hoiem ſequi dñm:eiuſqʒ pro
ſequi ueſtigia.& imitari. Et quia h̄ oſtẽdere conabor
in hoc opere gratia diuina faciente. Ideo ſufficit nunc
ſuccinte perſtringere in quibus.& quomodo beatum.
F.Chriſtus ſibi aſſimilare eſt dignatus. Et quia p mo
dum cuiuſdam arboris he ordinantur conformitates
& ut quidaʒ fructus.In hac arbore ponam.xx.ramos
quorum.x.ſint ad dexteram.&.x.ad ſiniſtram.& cui
libet ramo.iiii.fructus ſeu cõformitates.duas de xp̄o
& duas de beato.F.inſeram.& ſic ad fructus.lxxx.ſi
ue conformitates aſcendent.quarum.xl.ſunt de Chri
ſto.&.xl.de.b.F. ¶ In Primo igitur truncho arboris Arbor con formitatũ
duo exeunt rami.unus uerſus dexteram.alius uerſus
ſiniſtram.Principium arboris Franciſce ſequens dog
mata ſuperni creatoris.Tibi impreſſa ſunt ſtigmata.
Chriſti ſaluatoris. ¶ In primo ponuntur due cõformi
tates ſiue fructus.uidelicet.Ieſus prophetis cognitus
Franciſcus declaraṫ.Ieſus emiſſus celitus. Franciſcus
deſtinatur.In ramo uerſus ſiniſtram.due ſimilitudines

ſeu conformitates.ſiue fructus ponuntur.uȝ Ieſus le
te progenitus Franciſco uir letatur. Ieſus magis exhi
bitus.Franci.Amplexatur. ¶ In ſecundo trūcho ſunt
duo rami.Vnus uerſus dexteram continens duas con
formitates ſimilitudines & fructꝰ:uȝ.Ieſus puus inſe
quitur.F.agitatur.Ieſus abiectus cernitur.Franciſcus
ſepatur. Ramus aliꝰ uerſus ſiniſtraȝ duas habet ſimi
litudines:& fructus.ſ.Ieſus hoſti exponiť.Franciſcus
moleſtatur. Ieſum cetus ꝓſequitur.F.fecundatur. In
tertio. trūcho arboris.duo rami inſiguntur.Prius uer
ſus dexteram & habet duas conformitates:& fructꝰ
uȝ.Ieſus legē dat ppl'is. Franciſcꝰ regulator.Ieſus do
ctor mirabilis.Franciſcus p̄dicator. Secundus ramus
uerſus ſiniſtraȝ.duas alias cōtinet ſimilitudines: & cō
formitates ſeu fructꝰ.ſ. Ieſus mandans diſcipulis.F.
deſtinator.Ieſus loquens humilimis. Franciſcus.refe-
rator. In quarto.trūcho ponunť duo rami.unꝰ uerſus
dexterā.& hȝ duos fructꝰ.ſiue cōformitates.uȝ.Ieſus
ſignis mirificus.Franciſcus diuulgať.Ieſus paſtor ſoli-
citus.Franciſcus aiatur.Alius ramus uerſus ſiniſtrā.cō
tinet duos fructus.& cōformitates.ſ.Ieſus ſtola clari
ficꝰ.Franciſcus ſubleuať.Ieſus inops & modicꝰ.Fran
ciſcus federať.In quinto.trūcho arboris inſiguntur duo
rami.unꝰ uerſus dexterā.hn̄s duos fructꝰ.& cōformi
tates.uȝ.Ieſus ſubmiſſus oibus.Frāciſcus minorať.Ie
ſus.ꝓpheta Lucidus.Frāciſcus radiať. Sed uerſus ſini
ſtrā ramꝰhabet duas alias cōformitates.& fructꝰ.uȝ.
Ieſus uacās laboribus.Franciſcus Imitať.Ieſus paceȝ
dat fluctibꝰ.Franciſcus ſolidať.In ſexto trūcho appo
nunť duo rami. Prius uerſꝰ dexterā.& habet duas cō
formitates ſeu fructꝰ.uȝ.Ieſu demō expelliť.Franciſ.
effugator.Ieſu aqua conuertiť.Franciſcus cōmutator.
ſecundꝰramus uerſus ſiniſtrā habet duos alios fructꝰ
& cōformitates.uȝ.Ieſus orans inſpiciť.Franciſcus ex
orator.Ieſu turba reficiť.Franciſcꝰ miniſtrator.In ſep
timo.trūcho conferunť duo rami.unus uerſus dexterā
hn̄s duas ſilitudines fructꝰ.& cōformitates.uȝ.Ieſus
uita ſpectabilis.Franciſcus opator . Ieſus cādor ſigna
bilis.Franciſcus indagator. Aliꝰ ramus uerſus ſiniſtrā
habet duas alias cōformitates . & fructꝰ.ſ.Ieſus rex
uenerabilis.Frāciſcus excitator.Ieſus dux formidabi
lis:Frāciſcꝰ deteſtator.In octauo trūcho ponunť duo
rami.Prius uerſus dexterā.hn̄s duas cōformitates.&
fructꝰ.uȝ.Ieſus cū ſuis comedens.Franciſcus emulať.
Ieſus deuotos imbuens.Franciſcus fabulať.ſecundꝰ.
ramꝰ uerſus ſiniſtrā.habet duas alias cōformitates &
fructꝰ.uȝ.Ieſus crucē ſuſcipiēns. Franciſcus cōſignať
Ieſus uita deficiēs.Franciſcus euocať.In nono trūcho
ponunť duo rami. Prius uerſus dexterā.& cōtinet du
as conformitates.& fructus.uȝ.Ieſu genus eripitur.
Franciſcus cōſtipatur.Ieſu corpꝰ intruditur.Franciſcꝰ
tumulať.ſecundus.ramꝰ uerſus ſiniſtrā.duos alios hēt
fructꝰ.& cōformitates.ſ.Ieſu decor attendiť.Frāciſcꝰ
uenuſtať.Ieſus ductor ſuſcipiť.Franciſcus laureať . In
decimo.trūcho & ultimo innectuntur duo rami.unus
uerſus dexterā.& duas hēt cōformitates.& fructꝰ.uȝ
Ieſus mittens apl'os.F.uir inuať.Ieſus trāſcēdens An-
gelos.Franciſcus ſublimať.Alius ramus uerſus ſiniſtrā
hēt duos fructꝰ ſiue cōformitates.ſ.Ieſus saluans me
ſtiſſimos.Franciſco mors fugať.Ieſus ditans digniſſi-
mos.Franciſco cōta danť.Finis arboris.Franciſce Ie-
ſu tipice dux formaqȝ minoꝝ.Per te xp̄i mirifice ſunt
geſta & donoꝝ.Mala pater egregie ꝓpelle aiorū. Se
des nobis ꝑpetuas da regni ſupnorū.Quibus fructi-
bus inferiꝰ declaratis patebit.b.F.ad xp̄ȝ cōformitas
& uita uirtuoſa.ut dicit Primū mēbrum ſecunde diui
ſionis thematis.ut de.b.F.ob hoc dicatur illud Ecci.
xliiii. Non ē inuētus ſimilis illi.q conſeruaret legē ex
celſi.Dico Secundo . ꝙ in dictis uerbis oſtendiť.b.F.
celebritas.& p̄claritas.ſanctitate.& fama radioſa cuȝ
addiť fecit illū.ut ħ uideať.ſ.qualiter.qūo.& ad qd de
us fecit.b.F.oñditur.gen̄.i.&.ii.ubi ſic ſcribiť.Ait deꝰ
faciamꝰ hoieȝ ad imaginē.& ſimilitudinē nr̄aȝ.& p̄ſit
piſcibꝰ maris uolatilibus celi.& beſtiis terre.uniuerſe
qȝ creature.omniqȝ reptili ꝙ mouetur in terra.Et ſe-
quitur formauit deus hoiem de limo terre. & inſpira
uit in faciē eius ſpiraculū uite.& factus eſt hō in aiaȝ
uiuentē.Seqť.poſuit eum in padiſo. ut oparetur.& cu
ſtodiret illū.Et ibidē.Ex omni ligno paradiſi comede.
de ligno aūt ſciētie bōi. & mali ne comedas.& ſubdiť
ꝙ deus ait.ꝙ non erat bonum eſſe hoieȝ ſolū.& fecit
ei adiutoriuȝ ſimile ſibi.Et tulit unaȝ de coſtis eius.&
ex ea Euam hedificauit. In quibus uerbis oñditur.ꝙ
beatus.F.fuit hō.Prio ſingulariſſimꝰ.& a deo in mun
dū deſtinatus. non caſu fortuito aut hoium cōſilio:ſȝ
diuina prouidentia qua regulantur oia.ideo ad ħ oſtē
dendum dr̄ faciamus.uerbuȝ eſt totius trinitatis.b.F.
ad munduȝ dirigentis.de quo conformitate ſecunda.
& fructu dicetur Secundo.ꝙ fuit homo ſinceriſſimꝰ.
& a corporis brutalitate ſegregatus.qa homo fuit.&
per cōſequēs nō ſenſualis.aut ſenſualitati corporis de
ditus.ſed ab ea ſeparatus rationabilis.& ratiōi ſubdi
tus & ſubiectus. Sic.n.motus ſenſuales refrenauit pē
nitētia arctiori.ut hoſteȝ domeſticū pfecte ſubiceret.
& ſine difficultate rationi pareret.tertio ꝙ fuit hō p-
fectiſſimꝰ.quia ad imagineȝ.dei.quarto hō exēplariſ
ſimus.quia ad dei ſimilitudinē.quinto in uita rigidiſ-
ſimus qa piſcibꝰmaris p̄fuit. ſexto Angelis dilectiſſi
mꝰ qa uolatilibꝰ celi iunctus fuit .ſeptimo cūctis pec
catoribus amiciſſimꝰ.qa beſtiis terre.octauo.deo uni
tiſſimus.ideo p̄fuit uniuerſe creature.nono diabolo in
feſtiſſimꝰ.qa omni reptili terre.decimo:ſua reputatiōe
abiectiſſimus.qa de limo terre.undecimo gr̄a pleniſſi
mus.qa inſpirauit in faciē eius ſpiraculū uite.decimo
ſecundo.opatiōe uirtuoſiſſimus .quia factꝰ eſt in aiaȝ
uiuentem.decimo tertio.deo contemplatione intentiſ
ſimus.quia in paradiſo ſemp erat.decimo quarto.uer
bo efficaciſſimus.quia operatus eſt ſalutem multoꝝ.
decimo quinto in oibꝰ ordinatiſſimꝰ.qa cuſtodiuit ſe
& alios.decio ſexto. Imitator apl'oꝝ.& pfectoꝝ.qa
ex oi ligno comedit.decio ſeptimo.execrator ſceleꝝ
cōtra deū cōmiſſoꝝ.qa de ligno mali nō comedit.de-
cimo octauo paupertatis deſpōſator.& abdicator terre
noꝝ.qa adiutoriū ſimile ſibi.uȝ. cōtuberniū pauperta
tis eſt ſibi datum.ultimo ordinator omnis ſanctitatis
& religionis quia ex eo eccleſia quo ad tres ordines ē

formata.tres.n.ꝓpagines ex ipſo ſunt uelut ex lateris
coſta geminate & producte.Prefata nō extendo ꝓ-
bando:qa ſermo nimis eſſet ꝓlixus.Quibus appet q̃
ta eſt.b.F.ꝑclaritas ſanctitatis & fame ſiue uirtutis
ei⁹ celebritas.qa dr̃ in Secūdo mēbro thematis:ꝙ fec̃
illū.ut.b.F.dicat.xp̃s.illud.ii.rꝫ.vii.feci tibi nomē grā
de iuxta nomē magnoꝝ q ſunt in terra.Celebre factū
eſt nomē eius nimis.i.rꝫ.xviii. R.ō qa glorificauit euꝫ
i cōſpectu regū.& oſ̄dit illi gloriā ſuā.i fide.& lenita
te ipſius ſcm̄ fecit illū. Et ſequr.excelſum fec̄ illū.&
ſimilē ſibi.ecci.xlv.Et ſic:pꝫ.ſecundū.¶Tertio dico &
ultimo.ꝙ in dictis uerbis oſ̄dit̃ beati.F.felicitas eter
nalis & ſtola ꝑcioſa:qa in gl̃ia eſt ſanctoꝝ. Exponen
do q̄ðo intelligit̃ ꝙ beatus.F.eſt in gl̃ia ſanctoꝝ.cōſe
quēter appebit q̄ta ē eius felicitas.ubi ſciendū ꝙ bea
tuꝫ.F.in gl̃ia eē ſanctoꝝ intelligi multiplicier poteſt.
Primo ꝙ ea q̃ ſunt ad gloriā ſanctoꝝ deus fec̄ in bea
to.F.cū.n.ad gloriā ſanctoꝝ ſint ipſoꝝ uirtutes ut po
te ad gloriā abel eſt fuiſſe puriſſimū & ſuū ſacrificiuꝫ
a deo reſpectū geñ.iiii.Ad gloriam Enoch in ꝑadiſuꝫ
trāſlatū geñ.v.Et ſic de aliis ſc̄tis tā ueteris q̃ noui te
ſtamēti & oēs uirtutes poſite in ſingulis eoꝝ unitiue
& cōiunctim fuerint in beato.F.de q̄bus dicet̃ cōfor-
mitate prima & infra cōformitate.xxv. ubi oſ̄ditur
ꝙ uirtutes alioꝝ in beato F.fuerunt intelligit̃ ꝙ.b.F.
fuit fact⁹ ſimilis xp̄o in his q̃ in ſanctis effecit q ſunt
in gloria ſanctoꝝ. ¶Secūdo pōt intelligi ꝙ beatū.F.
xp̃s fecerit ſibi ſimilē in gloria ſanctoruꝫ:qa cū boni-
tas pulchritudo utilitas & magnitudo effect⁹ in opifi
cis laudē ſit & gloriā.beatum.F.ſic faciens xp̃s cū cō
ditor ſit oīum & ꝑcipue ſanctoꝝ talē qꝫ faciēs in glo
ria ipē ē ſanctoꝝ. ¶Tertio.pōt intelligi ꝙ in gloria
eſt ſanctoꝝ:qa beatus.F.hēt ꝙ alii hn̄t de gloria &
ſupaddit.qa cū angeli ñ ſint oēs eiuſdē ſpeciei & hoc
ſaltē eſt uerꝫ quo ad ꝑmiuꝫ:qa nō ſunt in eodē gradu
& ſi ꝑmium hn̄t eiuſdē ſpēi.qui eſt in premio maior
nō ſolū gloriā hēt inferioris ſed ſupaddit ſic intelligē
do ꝙ hꝫ tm̄ de gloria ſic̄ inferior & ſupaddit ſic̄ ſpēs
ſupior cōtinet īferiorē ꝑfectiōalr̃ & ſupaddit ſic̄ i An
gelis ſiue celeſtib⁹ ſpiritibus eſt ponendū.cū igitur or
do ſeraficus ſit aliis ſupior & ꝑfectior ſalteꝫ reſpectu
ꝑmioꝝ & gratiaꝝ cōtinens ꝑfectiones inferioꝝ ordi
nū & ſupaddēs:cūqꝫ beatus.F.ſit in tali ordinē ꝓ pre
mio locatus.i.in ſupmo noni ordinis gradu alioꝝ ſan
ctoꝝ hn̄s ꝑfectōes merita & ꝑmia uirtualr̃ & ſupad
dens eis:in gloria cenſet̃ eſſe ſanctoꝝ. ¶Quarto pōt
intelligi ꝙ ſit in gloria beatoꝝ & ſanctorū.Cuꝫ enim
ſūma charitate ſe diligāt beati.& tm̄ dē bono gaude
ant alterius ut de ꝓprio ut docet.Anſelmus de ſimili
tudinibus:beati gloriaꝫ beati.F.cernentes gaudent &
ſic in gloria accidentali eſt ſanctorū. ¶Quinto poteſt
inteligi ꝙ in gl̃ia eſt ſanctoꝝ:qa cuꝫ.b.F.ꝑ aliis xp̄o
fuerit uita & trāſformatōe corporali cōformior qr̃ & i
gl̃ia ē ſibi ꝓpinquior & cōſequēter i gl̃ia ē ſc̄tōrū qa
ꝓpinquior aliis ſc̄tō ſanctorū.ſ.Ieſu q ē gl̃ia ſc̄tōrū.
¶Sexto.pōt inteligi iuxta expientiā cōem.Quāto.n.
qſqꝫ magis ſtat iuxta regē & ſibi rex ſuū ſigillū cōmit
tit & ſecreta & cū facit ſuū uexiliferū apud ipm̄:tanto

glorioſior talis ab aliis reputat̃.Cū igitur Ieſus iuxta
ſe ut ſuū uexilliferuꝫ beatum.F.teneat ꝓut uidit dn̄s
Rodulfus Erphordienſis ep̄s.q factus ē hac uiſione
frater minor:& duo ciues de Venetiis q locū fecerunt
de cōtrata ad honorē.b.F.apud ipꝫ regē xp̄ꝫ in gloria
eſt ſanctorū.i.ꝑaliis ſanctis uirgine beata & apl̃is ex
ceptis. ¶Septimo pōt intelligi ꝙ.b.F.in gloria ē ſan
ctorū.i.ſi ſancti ſunt ad gloriā dei & alioꝝ ſic & ipſe.
Ipſe.n.ē in gloria & ad gloriā. Primo dei pr̃is a quo ī
munduꝫ ipſe Franciſcus deſtinatus eſt.qa ad q̃ miſſus
eſt efficaciter expleuit. Secundo filii dei q ipſuꝫ ſibi ꝑ
oia ſimilauit. Tertio ſpūs ſancti q ipſuꝫ ſanctificauit
ſicut patuit ex cedula quā uidit frater.Leo de celo ſu
per caput.B.Franciſci deſcendere & reſidere ubi erat
ſcriptū hic ē gr̃a dei.Quarto Beate Marie q̃ ut mitte
retur in mundū patri ſuplicauit & filio ſic̄ cōformitate
& fructu.ſecundo dicetur. Ac Franciſci ꝑcibus indul
gentiā ꝓ peccatorib⁹ in eccleſia ſancte Marie de por
tiuncula impetrauit. Quinto apl̃orum Petri & Pauli
q ipſum Rome in eccleſia ſancti. Petri amplexantes
oſculati ſunt. Sexto beatorum Ioannis baptiſte & Io
annis euangeliſte q ipſum cū beata Maria & xp̄o ſunt
cōſolati.Septimo Archangeli Michaelis & alioꝝ cele
ſtiū ſpirituū q̄bus fuit ſpāli deuotiōe cōiunctus:ipſum
qꝫ multis cōſolationib⁹ miriſqꝫ letificauerūt ut patuit
de cithareda ſibi appente cuius pulſatiōe ab infirmi-
tate corporali fuit liberatus. ¶Octauo ſeraphin q in
ꝑn̄ti ꝓmeruit eoꝝ ardere incendio & nunc in eorū ſo
lio digniori ut dictū ē reſidere. ¶Nono oīum celeſtiū
ſpūum cū eius ꝑdicatione uita & exēplo ad ſtatū per
fectiōis multi cōuerſi eoꝝ ruinā reparauerint:nec cir
ca tales eorum cuſtodia fruſtra eſt opata. ¶Decimo
Apl̃oruꝫ quorū uitā euangelicā ad litterā obſeruauit.
¶Vndecimo martiꝝ q̄bus deſiderio & ope quantum
in eo fuit cruciſqꝫ in ſuo corporē baiulatiōe aſſidua ꝑ
tollerantiā infirmitatū & paſſionum iungi ꝑoptauit
¶Duodecimo patriarcharū q̄bus filiorū in dei ſerui
tio.multiplicatōe ſe copulauit. ¶Tertio decimo Pro
phetarū q̄bus eſt ānexus cordiū intuitu & abditorū.
¶Quarto decimo confeſſorū q̄bus deū laudando &
auſtere uiuēdo ſe conformauit. ¶Quinto decimo ſan
ctorum Doctorum quorum exemplo plebem aſſidue
uerbo & exemplo informauit. ¶Sexto decimo uirgi
num quarum puritatem & integritatem in ſe habuit
& cōſeruauit. ¶Decimo ſeptimo oiuꝫ electoꝝ quos
ſuo conſortio & gloria letificat & illuſtrat. ¶Decimo
octauo eccleſie triumphātis quia uexillifer eſt in ipa
ſſimi Imperatoris Ieſu Chriſti. ¶Decimo nono eccle
ſie militantis que meruit talem uirum inſeruiſſe celis
& aduocatum apud dominum poſſidere. ¶Vigeſimo
ciuitatis Aſſiſii que ſanctificata eſt nobilitata nomina
ta & glorificata in ipſo cū ſuis fratribus. Sic̄ Italie &
Thuſcie prouinciarū quarum accola fuit hic uir An
gelicus Franciſcus eiuſqꝫ morū ſignorū & uirtutū ꝑ-
aliis pncipes ſunt. Mons ille ſacer Aluernie gloria.B.
Franciſci gaudet & iocundat̃ in quo xp̄s ſtigmata im
primendo.B.Franciſco ipm̄ diligere ꝑ aliis montibus
orbis mirifice declarauit. ¶Vigeſimo primo.Fratrum

minorū. Si.n.ad gaudium diſcipulorū eſt magiſtri prouectio: exercitus prudentia ducis: bellantiū: uexilliferi fortitudo & ſtrenuitas: ouiū: cuſtodia paſtoris: & filiorū glorificatio pr̄is. Cuȝ ipſe pater nr̄.b.F.ſit magiſter dux paſtor: & pater. de eius magnificentia & exaltatione tam in pn̄ti q̄ in gloria gaudere debemus & letari. Quia.b.F.glorificatio nr̄i ordinis eſt approbatio: Fideliū deuotio: cupientiū perfecte uiuere directio: & pauperꝫ omniū quorꝫ ipſe pr̄ dilector fuit precipuus exultatio. O q̄tū ſaluatori nos fratres minores obligamur: qui nobis talē ꝓbuit pr̄em & directorē. poſt quē nobilitas mundi eo abiecto incedit deuotius: utriuſq; ſ.ſexus multitudo in tribus ordinibus ab eo inſtitutis xp̄o dn̄o ſe dedicādo ut conformitate octaua dicet̄. ipſum pr̄em referant diuinis preuentū muneribus: perfectū operibus: uita imitabilē: uerbo efficacē: deuotione ꝓclarū: cūctis q; xp̄m diligētibus amabilē & gratioſum. Hoc deniq; pr̄e ordo noſter uelut capite ſingulariſſimo puriſſimo & ꝑfectiſſimo inſignitur. dirigitur & mirificatur: ac totus xp̄o cōformis cōuincitur & probatur. Non fecit deus taliter omni nationi: nec ſic ut ordini noſtro talem pr̄em cōcedendo: ip̄m in ꝑſenti uita gratificādo diuulgādo magnificādo ſtigmatizando. gloria & honore coronādo. & ſup alios exaltando & ſublimando. ac ordinē nr̄m perſonis inſigniſſimis nobilitate generis: rectitudine operis. & ſciētie claritate. dignificādo. cū igit̄ hec ſint ad gloriam nr̄am actori omniū bonorū xp̄o Ieſu ad uices rependendas gr̄arū inducimur. & tenemur. ¶ Vigeſimo ſecundo in gloria.b.F.eſt oium xp̄ianorū fideliū. ut pote qui fuit uir xp̄ianiſſimꝰ & exēplar ois ꝑfectiōis. in ipſoq; humana eſt natura dignificata. & xp̄i paſſionis inſigniis decorata: cuius ueſtigiis inherendo nullus exorbitat. Eius directionē tenendo que ſunt recta pagit. ac eiꝰ protectione adiuti a diabolo non ſinuntur opprimi in pn̄ti. Aie a purgatorio in ſuo natalitio liberant̄. & demū in gloria collocant̄. Iaȝ dictis ergo modis & expoſitionibus quō.b.F.ſit in gloria ſanctorū ꝑȝ luculēter. & per cōſequēs ſua felicitas declarat̄ ex ſtola ꝓ pmio ꝑcepta glīoſa. Naȝ in glīa eſt dei pr̄is. Phil̄. tertio. & ſic appet declaratio uerbi ꝓpoſiti: uȝ. quō xp̄s.b.pr̄eȝ Frāciſcū ſimilē fec̄. i. illū ſibi ip̄i cōformādo uita & paſſiōis ſue ſtigmatibꝰ. ut dictū ē breuiter. & infra latius declarabit̄. & nūc in celo deificādo ip̄m in glīa ſcōrū: collocādo & ſtatuēdo. ad quā glīaȝ ſaluator oiuȝ dn̄s Ieſus xp̄s nos ꝑducat. b.F.meritis. q cū pr̄e & ſp̄ū ſcō deꝰ uerꝰ regnat & uiuit ꝑ īfinita ſecula ſeculorꝫ amē.

¶ Explicit prologus. Incipit liber qui dicitur cōformitatū & primo de ordine ſeruando in hoc opere.

EXpeditꝰ a ꝓlogo iſtiꝰ operis: xp̄i Ieſu gr̄a opitulāte. meritis.b.Frāciſci pr̄is nr̄i: ad opus quod de cōformitate uite.b.F.ad uitam dn̄i Ieſu intitulat̄. ē amō accedēdū. Circa cuiꝰ ꝓceſſū ꝓ euidētia clariori dicēdorū iſtū ordinē ſeruabo. Nā āte omnia ponā fructū: ſeu cōformitatē ip̄aȝ de qua loq intēdo. & demū expoſitionē ſubnectā. uerū qa cū quilibet fructꝰ ſeu conformitas: duas ptes cōtineat. quarꝫ una ē de dn̄o Ieſu. & ſecūda de.b.Frāciſco: primo poſita prima parte ipſam exponā. & cōſequēter ponēdo ſecūdā partē exponā: ꝓut diuina gr̄a ſubminiſtrabit.

¶ Incipit fructus primus & cōformitas huiꝰ libri: uȝ Ieſus prophetis cognitus. Franciſcus declarat̄. Expoſitio prime partis: uidelicet Ieſus prophetis cognitꝰ.

Apientia illa ſupna. uerbuȝ & candor lucis eterne. dn̄s Ieſus xp̄s. q oia in pondere & menſura cōſtituit gubernat ac diſponit: ad nos ſua mirifica miſericordia & pietate uenire diſponēs ꝑ carnis aſumptionē: ne ſuus aduētus ignotus foret hominibus: aut ex inſꝑato ueniret: ut uenientē dn̄m: & ad nos deſcēdētē hoies ſuſciperent debite agnoſcēdo ſuū ad nos deſcēſum. multiplici uia & mō uoluit ip̄ȝ eē teſtatū. i. tā factis q̄ uerbis: tā figuris q̄ ꝓdigiis. tā ꝑuiis illuminatiōibꝰ q̄ aſſertiuis ſermōibꝰ. tā figurarū enigmatibꝰ: q̄ ꝓphetarū oracul̄. pr̄es antiquos & ꝓphetas de hoc informādo. Quod n.carnē deꝰ aſſumēdo ad nos deſcēdere deberet ipſe referauit pr̄ibꝰ ſe icarnādū de eis ꝓmittēdo: uȝ Abrae gn̄.xxii. In ſeie tuo bn̄dicēt̄ oēs gētes. Iſaac gn̄.xxvi. Iacob gen̄.xxviii. ubi de hoc Iacob certificatꝰ dicit gn̄.xlix. Nō auferet̄ ſceptrū de Iuda: nec dux de femore eiꝰ donec ueniat q mittendus ē & ipſe erit expectatio gentiū. Et ſubdit ſalutare tuū expectabo dn̄e. Sancti ēt alii & ꝓphete & pr̄es de hoc a deo illuminati & certificati ip̄m incarnandū mōdo ꝓdixerunt. ſic. Ioſeph gen̄. ultimo dominꝰ uiſitabit nos. Moyſes Deut. xviii. ꝓphetā de gente tua & de fratribꝰ tuis ſuſcitabit tibi dn̄s deꝰ tuus ip̄m audies. Qui āt uerba eiꝰ q̄ loquet̄ nō audierit. ego dn̄s ultor eius exiſtā. Idipſum dauid ꝓmiſit pſal.cxxxi. Iurauit dn̄s dauid ueritatē: d̄ fructu uētris tui ponā ſup ſedē tuā. pp q. di. pſal.lxxi. deſcēdet ſic̄ pluuia i uellus &c. Sequr oriet̄ in diebus eiꝰ iuſtitia &c. Salomō de hoc iformatus dic̄ ſap.xviii. dū mediū ſcilentiū tenerēt oia & nox in ſuo curſu mediū iter hr̄et. oīps ſermo tuus dn̄e exiliens d̄ celo a regalibus ſedibus uenit. Ariolus ille & gentilis Balaā a deo de hoc illuſtratus. di. numeri.xxiiii. Oriet̄ ſtella ex Iacob. & cōſurget uirga ex Iſrael. & percutiet duces moab. uaſtabit q; oēs filios ſeth: & erit ydumea poſſeſio eiꝰ. Iſaias quoq; a deo de hoc irradiatus dicit. c.vii. Ecce uirgo cōcipiet & pariet filiū & uocabit̄ nomen eius Emanuel. Sic & Ieremias. unde.xxxi.c. Nouum inquit faciet dn̄s ſuper terram femina circundabit uirum. Baruch hoc predixit. ca.v. Exue te ieruſaleȝ &c. ſequitur ſuper miſericordia que ueniet tibi ab eterno ſaluatore tuo. Ezechiel idipſum ꝓphetauit ca. xliiii. uidi portā in domo dn̄i clauſam. Et ſequitur di-

xit dominus ad me porta hec clauſa erit: & nõ aperie
tur. & uir non tranſiet per eam qm̃ dñs deus Iſrael in
greſſus eſt p eã: erit q; clauſa principi. Daniel de hoc
locutus eſt.c.ii.d. In diebus aũt regnorũ illoꝝ ſuſcitabit
deus celi regnũ aliud qꝫ non diſſipabitur in eternuꝫ. &
regnum eius alteri populo non tradetur. Et ſequitur
ipſum ſtabit in eternũ. Micheas diuino afflatus ſpũ ꝓ
nuntiauit deũ naſcẽdũ in Bethleẽ.di.c.v. Tu Bethleẽ
terra effrata paruulus es in millibus Iuda. Ex te mihi
egredietur q ſit dñator in iſrael & egreſſus eius ab ini
tio a diebus eternitatis. Aggeus hoc quoq; dixit.c.ii.
di. Adhuc unum modicũ & ego mouebo celũ & terrã.
Et ſeqtur ueniet deſideratus cũctis gentibus &c. Per
Zachariã hoc fuit ꝑdictuꝫ.c.viiii. Ecce rex tuus ueni
et tibi &c. Sic & Malachias.c.iii. Statiꝫ ueniet ad tem
plum ſanctũ ſuum dñator quẽ uos queritis &c. Et de
aliis ꝓphetis: q ut ꝑdicti de futuro dñi in carnem ad
uentu a deo illuminati predixerũt. iuxta illud qꝫ dixit
Amos.c.iii. Nõ faciet dñs uerbũ quin prius loquatur
ad ꝓphetas ſuos. Et zacharias pr̃ Io. bapt̃e. dicit luce
primo locutꝰ eſt p os ſanctorũ: q a ſeculo ſunt ꝓphe
tarum eius. Et non ſolũ ꝑfata de dño incarnando iam
dei ꝑfati ſunt: Sed multa alia ut pꝫ in libris eorũ ſunt
poſita: ut oñdatur qꝫ eius aduentus fuit ſanctis reue
latus. Nec ſolũ dei ad nos deſcẽſus per carnis aſſum
ptionẽ eſt reuelatus ſed uita quo ad actus ſingulos ip
ſius dñi incarnandi eſt reuelata taꝫ uerbis q̃ figuris a
deo ipſis pr̃ibus & ꝓphetis. que oĩa cõpleta eſſe in
dño Ieſu ſancta euangelia ꝓteſtantur & clamant. Ut
igitur ꝑfata uideantur eſt ſciendũ qꝫ eiſdẽ uerbis & fi
guris eſt reſeratus. ¶ Primꝰ actus uite xp̃i: uꝫ qꝫ debe
ret ex ſeie Abrae & aliorũ pr̃m oriri. Et primo uerbis
ut ꝑdictuꝫ eſt reſeratuꝫ fuit Abrae. Iſaac & Iacob. &
Dauid. qꝫ corpulentã ſubſtantiã ab ipſis traheret. ſcd̃o
figuris Altare factũ ab Abraã. Iſaac natus ex Abraã.
Iacob ex Iſaac. Et ſic de filiis eorũ: oẽs figure fuerunt
dei deſcenſuri & ab eis oriendi ſecundũ corpulentam
ſubſtantiã. hoc cõpletũ eſſe oñditur in dño Ieſu Mat.
c.i. ubi oñditur per pr̃uꝫ genealogiaꝫ ad nos p carnis
aſumptionẽ dñm Ieſum aduenisſe. ¶ Secundꝰ actus
uite xp̃i & eſt ſecundus in ordine: qꝫ debebat naſcẽdꝰ
nuntiari tã per hoieꝫ q̃ per Angelũ. iuxta illud Amos.
tertio ſupra allr̃atũ. Nõ faciet dñs uerbũ &c. Et qꝫ na
ſcẽdus fuerit ꝑnũtiatꝰ pꝫ ex promiſſione facta Abrae
Iſaac. Iacob. Dauid. & aliis & p ipſum deũ loquenteꝫ
pr̃ibus. & p Angelũ: Figuris pꝫ in. Iſaac q ſic fuit naſ
cendus pr̃i ab Angelo nuntiatus. gen. xix. Sanſon mr̃i
& pr̃i. Iudic. xiii. Ioſias. iii. ꝝ. x. h̃ impletũ lucas oñdit
in euangelio ſuo.c.i.di. Angeluꝫ Beate. Marie xp̃m de
ipſa naſcendum ꝑnuntiaſſe. ¶ Tertius actꝰ uite xp̃i
eſt: uꝫ qꝫ deberet naſci de uirgine. hic fuit declaratus
Primo uerbis. Iſa.c.vii. Ecce uirgo concipiet & pariet
filiũ &c. Per Iere.c.xxxi. Nouũ faciet dñs ſup terram
&c. Per Ezech. xliiii. porta h̃ &c. ut dictũ eſt ſupra. ſe
cundo Figuris in uirga Aron ſine ſui corruptione ſubi
to florente & fructũ faciente numeri. xvii. In ligno ui
te poſito in medio paradiſi in terra incorrupta gen̄. ii.
In rore deſcendente in uellus Iudic. vii. In lapide exci

ſo de monte ſine manibus. dan. ii. hoc eſſe cõpletuꝫ in
dño Ieſu xp̃o oñdit euangeliſta lucas.c.ii. ubi ſupuen
tione ſpũs. ſ. incorrupta manens beata Maria xp̃um
peperit. ¶ Quartus actꝰ uite xp̃i eſt: qꝫ naſci i Beth
leeꝫ deberet. hic fuit declaratus Primo uerbis Per mi
cheã ut allegatũ ẽ. Tu Bethleem effrata &c. Secũdo
Figuris uꝫ i Iſay Patre Dauid. i. ꝝ. ſ. In Dauid. i. ꝝ.
xvi. & Deodato. ii. ꝝ. xxi. q In Bethleeꝫ orti ſũt. Hoc
cõpletum fuit in Ieſu q tp̃e generalis deſcriptionis or
bis natus in Bethleeꝫ: ut dicit euãgeliũ luce. ii. ¶ Quĩ
tus actus uite xp̃i: uꝫ. qꝫ in loco tali naſci deberet. ſ. ꝑ
ſepio & locari ubi bos eſſet & Aſinus: fuit oñſus. Prĩo
uerbis per Iſa.c.i. Cognouit bos poſſeſſorem ſuuꝫ &
Aſinus preſepe domini ſui, ſecundo. Figuris: uidelicet
per Moyſen qui ſtetit in loco uili. ſ. fiſcella. exodi. ii. Et
Iob in ſterquilinio accubauit. Iob. i. hoc impletum eẽ
lucas.c.ii. oſtendit dicens: quod beata Maria reclina-
uit puerum Ieſum in preſepio quia non erat ei locus
in diuerſorio. ¶ Sextus actus uite. Chriſti eſt qꝫ debe
ret circuncidi. Hoc uerbis Primo ẽ oſtenſum per illud
dictum Habrae gen̄. xvii. Omne maſculinum circum-
cidetur in uobis. ſecundo Figura per Iſaac die octauo
circunciſum. gen̄. xx. Hoc impletum eſſe in Ieſu oſten
dit lucas.c.ii. dicens qꝫ poſt octo dies puer Ieſus cir
cunciſus eſt. ¶ Septimus actus uite Chriſti uꝫ qꝫ a-
cunctis gentibus eſſet adorandus fuit oſtẽſus Primo
uerbis. ſ. ps. lxxi. di. Adorabunt eum omnes reges oẽs
gentes ſeruient ei Et ps. lxxxv. Omnes gentes quaſ-
cunq; feciſti uenient & Adorabunt coram te domine.
per Iſay.c.lx. Omnes gentes ad te currẽt Secundo Fi
guris in adoratione Ioſeph a fratribus: qui fuerunt pa
ſtores ouiũ gen̄. xlii. In ueneratione ſalomonis ab om
nibus regibus. iii. ꝝ. viiii. i adoratione quaꝫ fecit popu
pulus Primo deo & ſecundo. Dauid. i. paralipo. xviiii.
& In Ioſaphat. ſecũdi. paralipo. xvii. Hoc completum
oſtendit Mat. ii. c. dicens Ieſum Adoratum a magis ei
dem etiam munera offerentibus. ¶ Octauus actus ui
te Chriſti eſt: uidelicet qꝫ ad templum duci deberet: &
deo preſentari. Hic oſtenſus fuit. Primo uerbis Mala-
chie.c.iii. Ecce ego mitto &c. Sequitur ſtatim ueniet
ad templum ſanctum ſuum dominator queꝫ uos que
ritis. Secundo Figuris per Samuelem ductum a ma-
tre ad templum. i. ꝝ. ii. Per filios primogenitos qui ad
templum ducebantur leuitici. xiii. Hoc impletum eſſe
lucas dicit. Capitulo ſecundo in Ieſu quem Mater
adduxit ad templum ut ſiſteret eum domino. ¶ Nonꝰ
actus uite Chriſti eſt ipſius fuga in Egyptum Hoc
oſtenſum ẽ. Primo uerbis per Iſayaꝫ. Capitulo. xviiii.
Aſcendet dominus per nubem leuem & ingredietur
Egyptum. Secundo Figuris per deſcenſum Habrae in
Egyptum geneſis. Capitulo undecimo. & per deſcen
ſum Ieremie. Capitulo quadrageſimo tertio & per fu
gationeꝫ Iepte. iudicum undecimo. Hoc impletũ dicit
Matheus. Capitulo. ſecundo in Ieſu quando Ioſeph.
diuino mandato tulit puerum Ieſum & Matrem eius
a facie Herodis in Egyptum. ¶ Decimus actus uite
Ieſu eſt uꝫ. ab Egipto regreſſio & reuocatio. Hoc pre
dcm̃ fuit primo uerbis per Oſee.c.xi. Ex egipto uoca

ui filiū meū. Et per Balaā. numeri. xxxiii. deꝰ ex Egip
to uocauit eū. Secūdo oñſum eſt figura. In Ieroboam
reuocato ab Egipto. iii. re. xii. Hoc impletū eſt in Ieſu
quē cū mr̄e ab Egipto Ioſeph reduxit diuino mōitu.
Mat. ii. ¶ Decimus primus actus uite Ieſu ē uʒ. ꝙ in
medio doctoꝝ deberet ſedere. & ſtare. Hoc oñſuʒ eſt
primo uerbis ps̄. lxxxi. deus ſtetit in ſinagoga deoꝝ in
medio āt deos diiudicat &c. Secūdo figuris p Dauid
ſedētē in cathedra ſapientis. ii. paral. xxiii. Et p Salo-
monē. iii. re. ix. cui dictū eſt. beati uiri qui audiunt ſapi
entiā tuam. Hoc impletū eſſe. Lu. oñdit in Ieſu. qui cū
eſſet annorū. xii. Aſcendit in templū. & ſedit in medio
doctorū. ſup cuius prudentia. & reſponſis mirabātur
oēs. ¶ Decimus ſecundus actus uite xp̄i eſt uʒ. ꝙ Io
annes Bap. ante ip̄m premitti debebat: ut ei uiā pre-
pararet. Hoc primo uerbis oſtenſum eſt: per Malach.
ca. iii. Ecce ego mitto angelū meū. qui preparabit uiā
ante faciem tuam. Secundo figuris. de angelo qui pre
ceſſit Moyſēn. Ioſue & filios Iſrael Exo. xxiii. Et de
propheta qui preceſſit p̄dicens Ioſue aduentuʒ. iii. re.
xiii. Hoc impletū eſt in Ieſu. quem Ioannes preiuit: ut
hētur Mat. iii. & Ioā. i. ¶ Decimus tertius actus uite
xp̄i ē. ꝙ baptiſmū inſtituere debebat in aq̄ quo a pec
cato mundari deberet hō. Hoc oſtēſum eſt. primo uer
bis per Ezechielē. qui in perſona xp̄i dicit. ca. xxxvi.
effundam ſuper uos aquā mundā. & mundabimini ab
oībus inquinamētis uſ̄is. & dabo uobis ſpūm nouuʒ.
Secūdo figuris. In Naaman qui deſcendit in Iordanē.
& lauit. & reſtituta eſt caro eius. & mundatus eſt. iiii.
re. iiii. In Iudith q̄ baptizabat ſe in fonte. Iudith. xii.
Hoc oñditur cōpletū in Ieſu Mat. iii. & lu. iii. qui uim
regeneratiuā aquis dedit ſe baptizando. ¶ Decimus
quartus actus. uite xp̄i eſt: uʒ. ꝙ a diabolo tēptari de
beret. Hic oñſus eſt. primo uerbis. ſ. per Zacha. ca. iii.
uidi Ieſum ſacerdotē magnū & ſequitur Sathan ſta-
bat a dextris eius. ut aduerſaret ei. Secūdo figura in
Iob. qui a diabolo fuit temptatus. ſed non ſuperatus.
Iob. i. Hoc impletū eſſe oñdit Mat. c. iiii. ꝙ Ieſus tem
ptatus fuit a diabolo in deſerto. ſed non ſuperatus.
¶ Decimꝰ quītus actꝰ uite. xp̄i eſt. uʒ ꝙ deberet ieiu
nar̄ ps̄. xxxiiii. operui in ieiunio aīam meā. & ps̄. cviii.
genua mea infirmata ſunt a ieiunio. Secundo hoc oñ
ſum eſt figuris. ſ. Moyſi qui ieiunauit. xl. diebus. & xl.
noctibus Exo. xxiiii. Dauid. ii. re. xii. Achab. iii. re. xxi.
& Helie. iii. re. xvii. Nemie. c. i. Hoc impletū eſt Mat.
iiii. qñ Ieſus ieiunauit. xl. diebus. & xl. noctibꝰ. ¶ De
cimus ſextus actus uite Ieſu eſt ꝙ angeli ei miniſtrar̄
deberēt. Hic eſt oñſus primo uerbis. pſal. xc. di. ange-
lis ſuis deus mādauit de te. &c. Secūdo figura in He-
lia cui angelus appoſuit panē. & uas aque. & ut come
deret impauit. iii. re. xvii. Hoc impletū eſſe in Ieſu. oñ
dit Mat. c. iiii. di. ꝙ a. d. Ieſu tēptatione ſupata. ad euʒ
angeli acceſſerūt & miniſtrabāt ei. ¶ Decimus ſepti-
mus actꝰ uite xp̄i eſt. uʒ ꝙ deberet populū docere. &
p̄dicar̄. Hic oñſus eſt. Primo uerbis. per Iſa. c. i. uenite
aſcēdamꝰ ad mōtē dñi. ſeq̄t & docebit nos uias ſuas,
&c. Et per Ioel. c. ii. annūtia populo meo ſcelera eoꝝ,
Secūdo figuris. In Eſdra qui docuit populū. ii. Eſdre.
viii. In ſapiente eccleſiaſte. qui docuit populū. eccl'ia
ſtes. ultimo. Hoc impletū eē in Ieſu. di. Mat. v. qūo do
cuit populū: ac ciuitates circuibat. & caſtra docendo.
Mat. ix. ¶ Decimus octauus actus uite xp̄i eſt: uʒ. ꝙ
d̄beret eē ſpū ſancto & ꝓphetico plenꝰ. Hic oñſus ē
Prio uerbis Iſa. ix. Requieſcet ſup eū ſpūs ſapie &c.
Moy. deut. xviii. ꝓpheta ſuſcitabit uobis dñs d̄ fratri
bus ueſtris. ut ſupra. Secūdo figuris. ſ. oium ꝓphetaꝝ
Iſa. Iere. Ezech. & ceterorū. Hoc impletuʒ eſt in Ieſu
Luce. c. vii. uoce popl'i acclamātis. ꝓpheta magnꝰ ſur
rexit in nobis di. de ipſo dño. Ieſu xp̄o. Decimꝰ nonꝰ
actus uite xp̄i ē: uʒ ꝙ diſcipulos paupes & abiectos
hr̄e deberet. Hic oñſus fuit. Primo uerbis. p Iſa. lxi. c.
ſpūs dñi ſup me euāgelizare paupibꝰ miſit me. Et. c.
xix. In die illa &c. Secundo figuris in Iſaia q. c. viii. di.
Ego & pueri mei quos dedit mihi dñs. &c. In eliſeo
cui adheſerūt paupes filii ꝓphetarū. iiii. re. iiii. Sic & i
Moyſe cuius miniſter & diſcipulus Ioſue fuit numeri
xi. Hoc impletū dicit in Ieſu. qñ apl'os ad ſuū diſcipu
latū uocauit Mat. iiii. ¶ Vigeſimꝰ actus uite Ieſu. eſt
pauptatis dilectio & ꝙ debebat eē paup: & ip̄aʒ pau
ptatē amare. Hoc prio uerbis oñſuʒ fuit. ps̄. lxxxvii.
paup ſuʒ ego & in laboribꝰ a iuuētute mea. & ps̄. lx-
viii. Ego ſuʒ paup & dolēs &c. Secūdo figuris. In He
liſeo q paup fuit. iiii. re. iiii. In Tobia. c. iiii. q dic̄. pau
perē uitā gerimꝰ. In Helia q nihil hūit. iiii. re. i. Et. iii.
re. xvii. Hoc ipletū ē i Ieſu q. di. Mat. viii. uulpes foue
as hn̄t. & uolucres celi nidos. filiꝰ āt hois ñ hʒ ubi ca
put ſuū reclinet. Habuitq̄ʒ diſcipulos q oia dimiſerūt.
Mat. xix. ¶ Vigeſimꝰ primꝰ actꝰ uite Ieſu ē: uʒ ꝙ iu-
ſtitiā debebat exercer̄. Hic oñſus ē prio uerbis Iſa. di.
c. xi. Erit iuſtitia cingulū lūboꝝ eiꝰ. &c. Iere. xxiii. c. fa
ciet Iudiciū & iuſtitiā i terra. Scd̄o figuris in Dauid. q
faciebat iudiciū & iuſtitiā oi pp̄lo. i. pal'. in Iob. q dic̄
c. xxix. Iuſtitia ut lorica indutꝰ ſū. Hoc ipletū ē i Ieſu
prio uerbo Mat. v. & vi. docēdo. Scd̄o ope Mat. xxii.
Reddite q̄ ſunt Ceſaris Ceſari. & q̄ ſunt dei deo. Et
Io. iii. hr̄ qūo ip̄aʒ exercuit i uēdētibꝰ i tēplo. ¶ Vige
ſimus ſecūdꝰ actꝰ uite xp̄i ē: uʒ ꝙ deberet humilr̄ cō
uerſari. hic oñſus fuit prio uerbis. p Iſa. c. xlii. Ecce ſer
uꝰ meꝰ. &c. Et ps̄. cxviii. hūiliatꝰ ſū uſquequaq̄ʒ dñe.
Secūdo figuris i Moyſe q fuit mitiſſimꝰ ſup oēs terrā
ihabitātes. numeri. xxii. In Dauid. ii. re. vi. q dic̄ hūilis
ero &c. Hoc ipletū eē in Ieſu oñdit Mat. xi. ca. dicens.
ꝙ Ieſus dixit diſcite a me: qa mitiſ ſū. & hūilis corde
¶ Vigeſimꝰ tertiꝰ actꝰ uite xp̄i ē: uʒ ꝙ ſua doctrina
a iudeis cōtēni deberet & repbari. Hic oñſus ē prio
uerbis p Iſa. lxv. c. tota die expandi manꝰ meas ad po
pulū cōtradicētē michi &c. p Iere. c. vii. Nō audierūt
me &c. Secūdo figuris. ſ. Iſaie. Iere. Ezechie. Michee.
& aliorū ꝓphetarū quos iudei nō audierūt imo inter-
fecerūt. Et iſtud impletū ē in Ieſu. Ioā. c. ix. di. ꝙ iudei
de xp̄o dixerunt. Tu de te ipſo teſtimoniū perhibes:
teſtimoniū tuum non eſt uerum. ¶ Vigeſimus quar-
tus actus uite xp̄i eſt: uidelʒ ꝙ ipſe deberet miracula
operari. Hic fuit oſtēſus. Primo uerbis per Iſa. c. xxv.
Tunc aperientur oculi cecorū. & aures ſurdoꝝ pate-
bunt. &c. Et Iob. v. faciet magna. & inſcrutabilia. &

mirabilia ſine numero. ¶ Secundo figuris per Moiſen
Qui fecit ſigna & prodigia in egipto. Exodi capitulis
pluribus. & deutero. c. ultimo. In Helia : & Heliſeo: q
plura miranda fecerunt. ut in. iii. ꝶ. & . iiii. c. hētur hoc
impletū oſtendit Mattheus & alii euangeliſte. in Ieſu
dicentes ipſum dediſſe lumen cecis: claudis greſſum.
ſurdis auditum. mutis uerbū. mortuis uitam . & alias
omnes curaſſe infirmitates . ¶ Vigeſimus quintus
actus uite Chriſti eſt: uidelicet ꝙ deberet populū: &
turbā cibare. Hic oſtenſus eſt. Primo uerbis Ezechie
lis. xxxii. c. ſuſcitabo ſuper gregez meū qui paſcet eos
&c. Secundo figuris in Moyſe. cuius precibus deus
manna populo per. xl. ānos dedit. In Heliſeo qui ole
um & panes multiplicauit ordeaceos. i. ii. ꝶ. iiii. & pa
uit plures. Hoc impletū oſtendit Mat. c. xiiii. & . c. xv.
in Ieſu qui bis de paucis panibus ſaciauit ultra qua-
tuor milia hominum. ¶ Vigeſimus ſextus actus uite
xp̄i eſt: uidelicet ꝙ in ſuo corpore ſacrificiū inſtituere
deberet . Et hoc in materia panis. & uini. Hic oſten-
ſus eſt primo uerbis Iſaie. cap. xxxv. d. faciet dn̄s in
monte hoc cōuiuiū cunctis gentibus &c. Zach. c. ix.
Quid inquit eſt bonum. & quid pulchrū . Reſpondet
niſi frumentū electorū: & uinum germinans uirgines.
Prouerbiorū. ix. Sapientia hedificauit ſibi domū: po-
ſuit menſam. i. panē: & miſcuit uinum. & ante dicit ꝙ
imolauit uictimas &c. Secundo figuris. Et primo in
Melchiſedech qui obtulit panē & uinum gen. xiiii. In
Noe qui fecit deo ſacrificiū gen. ix. In pane qui pone
bať in menſa in tabernaculo. Hoc impletū dicit Mat.
xxvi. In Ieſu. qui panē in corpus ſuū. & uinū in ſangui
nē ſuū cōuertendo: ſummū ſacrificiū ordinauit. ¶ Vi-
geſimus ſeptimus actus uite Ieſu eſt uz. ꝙ deberet re
gnū eccleſiaſticū ordinare hic oſtenſus eſt. primo uer-
bis Iſa. c. ix. dicit multiplicabiť eiꝰ iperiū &c. Et Dan.
ſuſcitabit deus regnū celi &c. Secundo figuris in Ha
braā cui dictū eſt gen. xvii. Faciā te creſcere in gentez
magnā. Dauid. & aliis qui regnū ſuū accreuerūt. ii. ꝶ.
iii. Hoc impletū eſſe oñdit Mat. xvii. in uocatiōe apo
ſtolorū. Et Lucas deſignatione aliorum diſcipulorū.
¶ Vigeſimus octauꝰ actus uite xp̄i eſt uz ꝙ deberet
pro cultu dei zelare. Hic oñſus eſt. Primo uerbis p̄s.
dicen. zelus domus tue comedit me. Secūdo figuris in
Finees. numeri. xxv. qui zelatus eſt pro dn̄o. in Helia
iii. ꝶ. xix. in Matatia. i. Macha. ii. hoc impletū in Ieſu
oſtendit Ioānes. ii. ca. qn̄ de tēplo eiecit uendentes. &
ementes. & Mat. xxi. c. ¶ Vigeſimus nonus actus ui-
te xp̄i eſt uz. ꝙ eū principes ſacerdotū deberēt pſeq.
Hic oñſus ē Primo uerbis p̄s. cxviii. ſederūt pricipes
& aduerſuz me loquebanť. p̄s. cxviii. pricipes pſecuti
ſunt me gratis &c. Secūdo figuris in Dauid a Saul p-
ſecuto. i. ꝶ. pluribus. ca. hoc impletū eſſe in Ieſu oñdit
Mat. ca. ii. in pſecutione ei facta p Herodē & iudeos.
Io. c. vii. & Mat. ix. In perſecutiōe ei facta a principi-
bus ſacerdotū & a ſcribis. Et ſimiľr Luc. iiii. c. ¶ Tri
geſimus actus uite xp̄i eſt. Iudeorū inſidiatio. Hic oñ
ſus eſt. Primo uerbis. pſal. loquētis de quolibet xp̄o in
ſidiante. Inſidiať in abſcōdito quaſi leo in ſpelūca ſua.
Et de oibus loqur Micheas. c. vii. oēs in ſanguinē in
ſidiantur. Et Iob. xxx. Inſidiati ſunt & p̄ualuere mihi.
Et abdie. i. Qui comedūt tecū ponent ſubter te inſi-
dias. Secūdo figuris p Dan. cui impoſite ſunt inſidie.
Dan. vi. Dauid. i. ꝶ. xxvi. Hoc impletum eſſe oñdit in
Ieſu Mat. xxii. c cui iudei primo inſidiati ſunt ut eum
caperent in ſermone. Secundo in iuſtitia. ut hētur Ioā.
vii. de adultera. Tertio ut eū caperent in pſona Io. xi.
¶ Trigeſimus primus actus uite xp̄i eſt uz ꝙ cōtra
ip̄m cōſiliū iudei deberēt cōgregare. Hic oñſus ē. Pri
mo uerbis. p̄s. ii. Aſtiterūt reges terre & pricipes cōue
nerūt in unū &c. p̄s. Cōſiliū fecerūt i unum. di. pſequi
mini & cōprehendite eū &c. Et ſapiētie ſecundo dixe
runt impii apud ſemetipſos &c. Secūdo figuris i Iere.
cōtra quē fecerunt cōſiliū Iere. xi. Hoc in Ieſu cōpletū
eē oñdit Mat. d. c. xxvi. ꝙ cōtra Ieſū cōgregauerūt cō
ſiliū ut eū morti traderēt. Et Io. xi. dř. quod collegerūt
pōtifices & phariſei cōſiliū &c. ¶ Trigeſimꝰ ſecūdus
actus uite xp̄i ē eius ꝓditio. Hic oñſus eſt. Prio uer-
bis: uñ p̄s. in pſona xpi dicit. Quoniā ſi inimicꝰ meus
maledixiſſet mihi &c. Et ſeqtur. āpliauit ſup me ſup-
plantationē. Secūdo figuris in Amaſa ꝓditorie a Ioab
interfecto. ii. ꝶ. xx. Et in Gaal in li iudic. Et in Amon
filio Dauid. ii. ꝶ. xiii. Ionata primi Macha. Et Simeo-
ne. i. Macha. Hoc euāgeliſta Io. xiiii. c. oñdit. Et Mat.
xxvi. c. in Ieſu a iuda diſcipulo ꝓdito. ¶ Trigeſimus
tertius actus uite xp̄i eſt eius uenditio. Hic demōſtra
tus eſt. Primo uerbis per Zacha. c. xi. Appēderūt mer
cedē meā triginta argēteis. Et Iere. ca. xii. Secundo fi-
guris uz Ioſeph iude cōſilio: uēdito a fratribus trigin
ta denariis. Hoc impletū dicit Mat. xxvi. in Ieſu ꝓ tri
ginta denariis uēdito. ¶ Trigeſimꝰ quartus actus ui
te xp̄i eſt uz ꝙ capi deberet. Hic oñſus eſt. Primo uer
bis Dauid in pſal. Ceperūt aiam meā irruerunt in me
fortes. Iere. iiii. xp̄s dominus in peccatis nr̄is captꝰ ē
&c. Secūdo figuris i Tob. c. i. In archa dn̄i capta. i. ꝶ.
iiii. In Sedechia. iiii. ꝶ. ulti. Hoc impletū in Ieſu oñdit
Mat. xxvi. quē ceperūt iudei. ¶ Trigeſimus quintus
actus uite xp̄i eſt eiꝰ ligatio. Hic oñſus eſt primo uer
bis p Zacha. c. iii. fili hominis data ſunt ſup te flagel-
la & ligabūt te &c. Secūdo figuris in Sanſone q fuit
ligatus funibus iudic. xvi. Hoc in Ieſu impletū eē oñ
dit Ioā. xviii. Et Mat. xxvi. di. ip̄m captuz ligauerunt.
¶ Trigeſimus ſextus actus uite xp̄i ē eius ſpōtanea
& uoluntaria oblatio. Hic oñſus eſt . Primo uerbis p
Iſa. c. liii. d. oblatus eſt qa ip̄e uoluit. Et pſal. xxxix. fa
cere uolūtatē tuā deus meꝰ uolui. Secundo figuris in
ethay. ſponte cū Dauid eūte. ii. ꝶ. xv. In iuda Macha.
i. Macha. Hoc impletū eē in Ieſu oñdit Io. xviii. di. ꝙ
Ieſus ſponte obuiā iuit iudeis. Et Pillato dixit. ptātez
hēo ponēdi aiaz meā &c. ¶ Trigeſimus ſeptimꝰ actꝰ
uite xp̄i ē uz ipſius flagellatio. Hic oñſus eſt prio uer
bis p̄s. d. Ego fui flagellatus tota die &c. Secūdo figu
ris in Pharaone flagellato gen. xii. In Iere. c. xxx. Sed
i Ieſu ħ ipletū ē q fuit flagellatꝰ Mat. xxvi. & Io. xix.
¶ Trigeſimus octauus actus uite xp̄i eſt eius falſa
accuſatio. Hic oſtenſus eſt. Primo uerbis pſal. xxxvii.
Amici mei & proximi mei aduerſuz me appropinqua
uerunt &c. Secūdo figuris in Naboth falſe accuſato

& occiſo.iii.ꝶ.xxi.Hoc ipletū ē i Ieſu quē falſi teſtes
accuſarunt Mat.xxvi.& Io.xix.¶Trigeſimus nonus
actus uite xp̄i eſt eiꝰ in maxilla pcuſſio.Hic oñſus ē.
Prio uerbis.Miche.v.i uirga pcutiēt maxillā iudicis
Iſrael.iii.ꝶ.xxii. Hoc impletū eē in Ieſu oſtendit Io.
xix.qui percuſſus fuit in maxilla. ¶Quadrageſimus
actus uite xp̄i eſt eius illuſio & deriſio. Hic oſtenſus
eſt.Primo uerbis per abdiā ca.i.Illuſerunt tibi uiri ſe
deris tui.Omnes uiri tui illuſores.Secundo figuris in
Heliſeo illuſo a pueris.iiii.ꝶ.ii. In Sanſone illuſo a
philiſteis iudic.xvi.Hoc impletū eſſe in Ieſu oſtendit
Io.ca.xix.& Mat.xxvii.dicentes xp̄m a iudeis & mi
litibus illuſum. ¶Quadrageſimus primus actus uite
xp̄i eſt ꝙ deberet penis affligi.Hic oſtenſus eſt. Prio
uerbis:pſal.xxxvii. Afflictus ſum & humiliatus ſum
nimis &c. Et Iſa.lxi. Afflixerunt ſpūm ſanctum eius.
Secūdo figuris in Iob afflicto ca.ii.In Tobia afflicto
Thob.ii.Hoc impletū ē in Ieſu qui diuerſis penis fu
it afflictus Mat.xxvii.c.¶Quadrageſimus ſecundus
actus uite xp̄i eſt eius faciei uelatio & percuſſio. Hic
oſtenſus fuit.Primo uerbis Iſaie ca.l. Faciem meā nō
auerti ab increpantibus & cōſpuentibus in me. Secū
do figuris in Aman:cuius faciem operuerunt . Heſter
vii.Hoc impletū in Ieſu eē oſtendit Io.c.xix.d.Quod
milites uelantes faciem Ieſu percutiebant ſpuētes in
eū.¶Quadrageſimus tertius actus uite xp̄i eſt ipſi-
us ſpoliatio.Hic oſtenſus eſt . Primo uerbis Michee
ca.i.Vadam ſpoliatus & nudus &c. Secūdo figuris in
Ieremia.Qui ſpoliatus fuit ca.xxxviii.Hoc impletuꝫ
eſt in Ieſu quem milites ſpoliauerunt Io.xix. ¶Qua
drageſimus quartus actus uite xp̄i ē ipſius blaſſema
tio.Hic oſtenſus eſt.Primo uerbis Iſa.ca.i.blaſſema-
uerunt ſanctum Iſrael.Et ca.lii.nomen meū tota die
blaſſematr̄.Secundo figuris in Abimelech.iudic.ix.In
Dauid blaſſemato a Semei.ii.ꝶ.xvi. Hoc impletū fu
iſſe in Ieſu oſtendit Mat.xxvii.c. Qui a latronibus iu
deis & militibus fuit blaſphematus. ¶Quadrageſi-
mus quintus actus uite xpi eſt eius negatio.Hic oſtē
ſus eſt.Primo uerbis Dan.c.ix.di.Non erit eius popu
lus qui eum negaturus eſt.Secundo figuris in Dauid
ii.ꝶ.xx.q negatus eſt non eſſe regē dicēte Siba. Non
eſt nobis pars in Dauid &c.Hoc impletū eſſe in Ieſu
oſtendunt Mat.xxvii.& Io.xix.qui a petro fuit ter ne
gatus.& a iudeis ꝙ non eſſet rex iudeorū.¶Quadra
geſimus ſextus actus uite xp̄i eſt ipſius ad morteꝫ cō
demnatio.Hic oſtenſus eſt.Primo uerbis ſapientie ſe
cundo morte turpiſſima condemnemus eum.Secūdo
figuris in Aman ad crucē cōdemnato:heſter.vii.Hoc
impletum eſt in Ieſu qui ut latro ad mortē crucis con
demnatus eſt Math.xxvii. ¶Quadrageſimus ſepti-
mus actus uite xp̄i eſt crucis baiulatio. Hic declara-
tus eſt.Primo uerbis.Iere.xi.Mittamus lignum in pa
nem eius.Secundo figuris in Moyſe portante uirgam
in manu exo.iiii.In Iſaac gen.xxii.portante ligna pro
holocauſto.Hoc impletū eſſe in Ieſu dicit Mat.xxvii.
Qui crucē portauit.¶Quadrageſimus octauus actꝰ
uite xp̄i eſt eius crucifixio.Hic demonſtratus eſt.Pri-
mo uerbis Iob.vii.ſuſpendiuꝫ elegit anima mea &c.

Secundo figuris in ſerpente ſuſpenſo in ligno numeri
xxi.in Abſalone ſuſpēſo inter celū & terrā.ii.ꝶ.xviii.
In piſtore ſuſpēſo in cruce.gen.xl. Hoc impletū eſt in
Ieſu qui crucifixus fuit Mat.xxvii. ¶Quadrageſimꝰ
nonus actus uite xp̄i eſt ipſius inter ſceleratos collo-
catio. Hic oñſus ē. Primo uerbis Iſa.liii.cū ſceleratis
reputatus ē. Scd̄o figuris in abner cui Dauid dixit.ꝙ
mortuus erat:ſicut ſolent cadeꝛ uiri corā filiis iniquita
tis ſic corruiſti.ii.ꝶ.iii.In iuda macha.inter malos &
ſceleratos occiſo.i.machabeorū.ix.Hoc in Ieſu imple
tum eſt qui crucifixus eſt inter duos neq̄ Mar.xvii.Et
latrones Mat.xxvii. ¶Quinquageſimus actus uite
xp̄i eſt eius aceti & fellis cibatio & potatio. Hic oſtē
ſus eſt.Primo uerbis pſal.xxi.dederūt in eſcam meaꝫ
fel & in ſiti mea potauerūt me aceto.Secundo figuris
in Booz qui acetum bibens Ruth ſuadebat ut bibe-
ret Ruth.ii.In Thobia cuiꝰ oculi ſunt felle liniti &
aperti Thob.xi. Hoc oſtendit in Ieſu eſſe completuꝫ
Mat.xxvii.d.Quod fuit felle & aceto potatꝰ. ¶Quī
quageſimus primus actus uite xp̄i eſt ipſius in cruce
mors & occiſio.Hic declaratus eſt . Primo uerbis per
Iſa.liii.Tradidit in mortē animā ſuam &c.Per Dani.
ix.Occideť i xp̄s.Secundo figuris.In Abel a fratre oc
ciſo gen.iiii. In Aarō ſummo ſacerdote mortuo nume
ri.xx. In Iſboſeth.ii.ꝶ.iiii.Hoc in Ieſu impletū eſt in
cruce mortuo:& occiſo Mat.xxvii.& Io.xix. ¶Quin
quageſimus ſecundus actus uite xp̄i eſt eius pro pec
catoribus immolatio:hic oſtenſus eſt. Primo uerbis ꝑ
Iſa.c.liii.ꝑꝑ ſcelus populi mei pcuſſi eū per Iere.tre-
noruꝫ ultimo xp̄s dn̄s in peccatis nr̄is captus eſt &c.
Secundo figura in Iuda Macha.q pro liberatione po
puli mortuus eſt.i.Machabeorū. in Hirco q pro pec-
cato immolabatur & aliis ut hēs in li.leui. Hoc imple
tū eſſe in Ieſu oñdit Mat.xxvi.qui dicit. Ego uadam
imolari ꝓ uobis. ¶Quinq̄geſimus tertius actus uite
xp̄i eſt per ip̄m nr̄a facta redemptio. Hic oſtēſus eſt.
Primo uerbis pſal.xxxiii.Redimet dn̄s aīas ſeruoruꝫ
ſuorū &c.Iſa.liii.In dilectiōe ſua.& in indulgētia ſua
redimet eos.Et Oſee.iiii.de morte redimā eos. Et ca.
xi.De manu mortis liberabo eos. Secundo figuris in
Moyſe cuiꝰ p̄ce remiſit dn̄s peccata ppl̄i.Exo.xxxii.
h̄ ipletū ē in Ieſu cuiꝰmorte recōciliati ſumꝰdeo ro.v.
¶Quinquageſimꝰ quartus actus uite xp̄i eſt ipſius
uulneratio.Hic oſtenſus eſt.Primo uerbis pſal.xxi.fo
derunt manus meas & pedes meos &c.Secundo figu
ris.In dilecto uulnerato cāticorū.iiii.In Achab regē
quē Syri uulnerauerūt.iii.ꝶ.xxii.Hoc impletuꝫ eſt in
Ieſu in ſua paſſione qui in pedibus manibus & latere
fuit uulneratꝰ:ut oēs dicūt euāgeliſte. ¶Quinquage
ſimꝰ q̄ntus actꝰuite xp̄i eſt ipſius lanceatio.Hic actꝰ
oñſus eſt.Primo uerbis Iob.vi.Circūdedit me lanceis
ſuis & uulnerauit lūbos meos.Cōcidit me uulneꝛ ſup
uulnꝰ.irruit i me q̄ſi Gigas.Hec paſſus ſū abſq; iniq
tate manꝰ mee. Secūdo figuris in Abſalon lāceato.ii.
ꝶ.xvii.i aptiōe lateris Adā gen.ii.cui dormiēti dn̄s tu
lit unam de coſtis.in aptiōe hoſtii arce gen.vi.in aper
tiōe lateris amaſe.ii.ꝶ.xx.In petra percuſſa a Moyſe
numeri.xx.de q̄ exiuit aq̄.Hoc impletum eſſe in Ieſu

oſtēdit Ioānes.xix.c.de quo mortuo & lancea laterē eius apto exiuit ſanguis & aq̄. ¶Quinquageſimus ſextus actus uite xp̄i eſt ſanctorū patrū a manu diaboli liberatio: Hic oñſus ē. ¶Prīo uerbis p̄ Iſa.xix.c. Clamabunt ad dñm a facie tribulantis & mittet eis ſaluatorē qui liberet eos. Et per Zacha.c.xi. Tu aūt in ſanguine teſtamēti tui liberaſti uinctos de lacu.&c. ¶Secūdo figuris in Abraam qui debellauit reges & reduxit captiuitatem gen.xiii. In Dauid qui liberauit populum de manu amalechitarum.i.ꝶ.ultimo. Et de manu philiſthim.ii.ꝶ.xx. Et de māu Goliat.i.ꝶ.xvii. hoc impletuz eſt in ieſu qui deſcendens ad inferos & portas ereas confringens captiuā duxit captiuitatez. ¶Quinq̄geſim⁹ ſeptius act⁹ uite xp̄i eſt diaboli ſubiugatio. Hic oñſus ē. Primo uerbis.pſal. Percuſiſti caput de domo impii. Et Iſa.li.c. Nunquid non tu percuſiſti ſuperbū. ¶Secundo figuris in Ioſue qui cepit Iericho & regē eius in Saul qui cepit Agag regē amalech.i.ꝶ.xv. Hoc impletū eſſe in ieſu oſtendit Ioānes euangeliſta in.apo.xix.c.qui cepit diabolū: qui eſt Sathanas &c. ¶Quinquageſimus octauus actus uite xp̄i eſt eius ſepelitio. Hic oſtenſus eſt primo uerbis Moyſi deute.xxi. ſuſpenſus in patibulo eodem die ſepelietur. & Iob.xxi. Ipſe ad ſepulcrū ducetur. Secūdo figuris in Ioſia cum fletu ſepulto.ii.heſdre.i. In Iona qui tribus diebus ſtetit in uentre ceti. Ione.i. hoc impletum eſſe in Ieſu oſtendit. Mat.xxviii. qui ſepultus ſtetit tribus diebus in ſepulchro. ¶Quinquageſimus nonus actus uite Chriſti eſt ipſius reſurrectio. Hic declaratus eſt. ¶Primo uerbis per.Iſa.c.xi. Et erit ſepulcruz eius glorioſum per pſal.xv. Non derelinques animam meam in Inferno nec dabis ſanctum tuum uidere corruptionem. ¶Secūdo figuris. In Iacob qui dormiuit uſq; mane & lapidez erexit geñ.xxvii. In Sanſone qui dormiuit uſq; ad noctis mediū Iud.xvi. hoc ipletū ē in ieſu q̄ tertia die a mortuis reſurrexit. Mat. xxviii.& Io.xx. ¶Sexageſim⁹ act⁹ uite.xp̄i ē ei⁹ ad celos aſcenſio. hic oſtenſus ē. Primo uerbis.pſal.xlvi. Aſcēdit de⁹ in Iubilatiōe & dñs in uoce tube. Et p̄s. Aſcendit ſuper celum celi ad orientem Et Michee.ii. Aſcendit iter pandens ante eos. ¶Secūdo figuris In Helia qui aſcendit montem.iiii.ꝶ.ii. Hoc Impletum eſſe In ieſu oſtendit.Marc.c.ulti. in luca.ulti. Et act.i. ¶Sexageſimus primus actus uite Chriſti eſt ei⁹ ad patris dexteram conſeſſio Hic oſtenſus eſt. ¶Primo uerbis pſal.cviiii. Dixit dominus domino meo ſede a dextris meis. ¶Secūdo figuris in Salomone qui ſedit in ſolio Dauid p̄ris ſui.i.paralipo.xix. In Ionadab qui ſedit in curru cum Iheu rege iſrael.iii.ꝶ. Hoc dic̄ impletū. Mat.ulti. In ieſu qui ſedet a dextris dei. ¶Sexageſimus ſecundus act⁹ uite xp̄i eſt Sp̄us ſancti ſuper apoſtolos emiſſio: hic oſtenſus eſt. Primo uerbis: pſal.ci. Emitte ſpiritum tuū & creabunt: per Ezechi. xxxvi. dabo uobis ſp̄m nouū &c. per Iohelem ca.ii. Effundā de ſpiritu meo &c. Secundo figuris in Moyſe de cuius ſpiritu deus accepit: & ſeptuaginta duob⁹ ſenioribus dedit numeri.xi. Et in nube que repleuit totā terram.iii.ꝶ.xviii. hoc effeciſſe Ieſum Ioan. euan.d.ca.xx.q̄ Ieſus inſuflauit in apoſtolos.d.accipite ſpiritum ſanctum: ultimus uite xp̄i actus eſt ad iudiciū deſcenſio: hic eſt oſtenſus primo uerbis pſal. vii. deus iudex iuſtus. Et pſal.lxi. Reddes unicuiq; iuxta opera ſua. Et per Dan.ca.vii. iudiciū ſedit & libri aperti ſunt. Et per Iſa.iii. dñs ad iudicium ueniet cuz ſenioribus. Et per Iohelem ca.iii. Congregabo omnes in ualle Ioſaphat. Secūdo figuris in moyſe Exo. xviii. Qui ſedit iudicare populum. in Daniele qui iudicauit iudices. Dañ.xiii. In Salomone qui iudicium fecit.iii.ꝶ.iii. hoc impletum eſſe in Ieſu.oñdit.Mat. cap.ultimo: Data eſt mihi inquit.d.Ieſus omnis p̄tās in celo & in terra. Et Io. dedit ei poteſtatem iudiciuz facere. Prefatis ergo tā uerbis q̄ figuris apparet quomodo Ieſus Chriſtus fuit oſtenſus patribus & declaratus quod erat probandum pro declaratione prime partis conformitatis que dicit: Ieſus prophetis cognitus: multa uerba & figure ſunt in predictis omiſſa: q̄a nimis eſſet prolixum opus. & per iam dicta & poſita de aliis poteſt faciliter iudicari. Verum quia prolixe ſunt poſita: ad breuitatem reducendo iam dicta in figuris ſpetialiter. Ieſus eſt prohetis declaratus. ut iam patuit. in Ioſia nuntiatus.iii.ꝶ.xiii. In Iſmael nominatus gen.xvi. In Obeth natus cum gaudio. Ruth.iii. In Salomone a domino amatus.ii.ꝶ.xii. Veneratus in Ioſaphat.ii.paral.xvii. Cirtuncīſus in patribus. Ioſue.c.v. Oblatus in Samuele.i.ꝶ.ii. fugatus in iepte. iudic.xi. temptat⁹ in Iob.c.i. Baptizatus in Naaman iiii.ꝶ.iiii. perſecutus in Dauid.i.ꝶ. xix. Conſecratus domino in amaſia.i. parali.xv. Conuerſatus in omia Ecci.l. Sociatus apoſtolis in hieu.iii.ꝶ.viiii. Diuulgatus in Ioſue.capi.vi. legem docuit in heſdra.ii.heſdre vii. mira fecit in Moyſe exodi.vii. Calumniat̄ in Abimalech.i.ꝶ.xxii. Inſidiatur in Daniele capi.vi. Contemnit̄ in Gedeone iudic.viii. zelat in phinees numeri.xxvi. Confortat in Caleph.numeri.xxi. uoluntatez dei facit in Abraam gen.xi. Orat in Ezechia.iiii.ꝶ. xxi. Suos diligit in neemia. Neemie primo & ſecundo. futura pandit in Iſaia capi.i. Sacrificium offert in Melchiſedech gen.xiiii. Venditur ī Ioſeph.gen.xxxii. proditur in amaſa.ii.ꝶ.xx. Capitur in Tobia capi.i. Ligatur in Sanſone.iudic.xvi. Accuſatur in Naboth iii.ꝶ.xxi. Velatur facie in Aman.heſter.vii. Irridetur in Heliſeo.iiii.ꝶ.ii. Spoliatur in Ieremia cap.xxxviii. Ceditur in Michea.iii.ꝶ.ultimo. Vilipenditur in Abimalech.iudic.viiii. Crucis lignū baiulat in Iſaac gen. xxii. Suſpenditur in ſerpente numeri.xxi. Deum placat in Aron numeri.xvi. Genus liberat humilium. in Noe gen.vii. Occiditur in Abel.gen.iiii. Lanceatur in Abſalon.ii.ꝶ.xvii. Latus aperitur in Adam.gen.ii. hoſtes deicit in Aiot.iudic.iii. Sepelitur in Iona.c.i. Deſcendit ad inferos in Abacuch.Dani.ultimo. Surrexit mane in Iacob.gen.xxviii. Aſcendit in Helia.iiii.ꝶ.ii. Et ſic ſuccincte ex iam dictis apparet declarata prima pars primi fructus. & conformitatis de beato Frāciſco & Chriſto. Reſtat nunc ſuccincte declarare ſecundam partem eiuſdem fructus: & conformitatis: uidelicet. Franciſcus declaratur.

¶ Secunda pars primi Fructus & conformitatis. Libri primi uidelicet Franciſcus declaratur. Expoſitio.

Declarata prima parte primi fructus. & cōformitatis ꝗ fuit de xp̄o. Reſtat cōſequēter ſecūdā partē ipſius enodare: uidelicet Franciſcus declaratur. pro cuiꝰ euidentia eſt notandū: ꝙ cū dictū ſit per amos. iii. c. ſupra allegato: ꝙ deꝰ non faciet uerbū: niſi reuelauerit ſecretū ſuū ad ſeruos ſuos ꝓphetas. Quo uerbo ꝓphete innuitur. ꝙ ſi deus nō faciet uerbū: multo minus: nec opꝰ mirabile de quo ſanctos nō informet prophetas. unde argumentū euidenter accipitur. ꝙ multi ſancti. & ſi nobis nō pateat: per ora ꝓphetarū predicti ſunt mundo affuturi. & precipue illi qui capiti perfectionis: uirtuoſius coheſerunt: nam ſicut dictū eſt de Iſaac. gen. xviii. de Sanſone. Iudic. xiii. de Ioſia. iiii. re. xiii. de Ioanne Baptiſta. lu. i. certe & de aliis ueriſimile eſt predictū ē e: qui talibus ſimiles perfectione fuerunt. & forte Io. Bap. excepto grā potiores. & ſanctitate illuſtriores. uirgo quidē Maria & ſi in ſacro eloquio expreſſe non hēatur ꝙ naſcēda nuntiata fuerit ꝑ angelū: qa tñ priuilegia grāꝝ aliis cōceſſa ab ipſa non ſunt remouenda: imo potius per quādā ſupereminētiā attribuēda. debet firmiter teneri & credi ꝙ ſic. Ita & cōſequenter de aliis ſanctis ut pote de. b. prē nr̄o. F. tā cōformiter xp̄o ſimilato. & ꝑ ipm xp̄m tā excellenter ſupra alios ſublimato. ꝗ propter piū ē credere: ꝙ tā uaticiniis ꝓphetarū. ꝗ figuris ſanctorū: quibus fuit conformis moribus & grā fuit ueridice declaratus: prout hec ſecūda ps huius primi fructus. & conformitatis declarare intendit. & proponit di. ꝙ Franciſcus ad inſtar xp̄i fuit declaratus enigmatibꝰ. & prophetarū eloqis. Et qa hoc ſuppoſitū hꝫ duas ptes. Prima ē: uꝫ. ꝙ. b. F. ē ſignis declaratus ſecūda uaticiniis prophetarū ideo primo ē de prio uidendū. & ſic demū de. ii. Quibꝰ declaratis patebit qūo intelligatur hec ſcda ps primi fructus. & conformitatis. Quod aūt. b. F. figuratꝰ fuerit in ueteri teſtamēto: expreſſe aſſerit abbas Ioachim in expoſitiōe Iere. & Cirillus heremita montis carmeli. ut in expoſitione ſcde partis patebit. Inſuper cū. b. F. fuerit ſimilis pr̄iarchis multiplicatōe filiorū ſanctorū. ꝓphis i futurorū cognitione. Aplis mundi cōtēptu: ac ſancti euangelii obſeruantia. Martiribus deſiderio. Cōfeſſoribus uite auſteritate. Doctoribus populi eruditione. Virginibus ſui corporis integerrima puritate. & aliis iuſtis iuſtitie & ſanctitatis pfectiōe. ut de his oibꝰ clare infra dicet.

¶ Merito per figuras patriarcharū. imo uerius per ipſos pr̄iarchas. ꝓphetas. Aplos: Martires: Cōfeſſores: Doctores: & Virgines: ac alios iuſtos habet figurari.

¶ Et ſic generalr̄ loquendo pōt dici: ꝙ ipſe. b. F. cum fuerit ſimilis ade in creaturarū dn̄io. Abel in puritate Enos in deuotiōe. Enoch in ſurſum eleuatiōe. Noe in iuſtitia. Abrae in obedientia. Iſaac in meditatione. Iacob in ſollicitudine. Ioſeph in ſui preſeruatiōe. Moyſi in manſuetudine. Aron in exhortando. Phinees in zelo. Ioſue in conflictu uitiorū. Sanſoni in demonū ſupatione. Iepte in credulitate. Gedeoni in propoſiti cōſtātia. Samueli in dei ſeruitute. Dauid in humilitate. Salomoni in ſenſu: & ſpiritus prudētia. Helie in uerbo. Heliſeo in mundi contemptu. Ionadab filio Rechab: peregrine hic manendo. Iſaye: in futurorū cognitiōe. Ieremie in proximorū compaſſione. Iob in patientia. Tobie in miſericordia. Ezechieli in contēplatione. Danieli in uite auſteritate. Michee in dicenda ueritate. Petro in feruore. Ioanni in amore ad xp̄m. Ioanni Baptiſte in ſui deſpectione. Iacobo in oratiōe. Bertholomeo in pauptatis dilectōe. Paulo in diſcurſu. Et aliis iuſtis in operū perfectione. xp̄i imitatione. & diſcipulorū. preceptorum. & conſiliorum cuſtoditione. ideo tipis. & figuris omnium taliū habet generaliter figurari. Et ſi taliū figuris hic ſanctus hēt figurari. multo fortius per figuras inanimatorū: ut pote per ſolem. lunā & ſtellas. & huiuſmodi. Ac etiā ꝑ uegetabilia ſicut per arbores: oliuam: cedrū: cipreſſum: & ſilia. necnon per animalia irrationabilia: uꝫ per ouem colūbam. & ſic de aliis. Et hoc ſi cōſiderent in ip̄o quo ad uirtutes per deū actitata. Quia. n. fuit totus exēplaris. fuit ſol. Quia humilis colūba. qa pacis nuntiꝰ oliua. Et ſic de ſimilibus. Quare rōe uirtutū: & gratiarū: per talia pōt generalr̄ figurari inſuper cū in ordine ſeraphico: ut in ſupremo: omnis perfectio reluceat inferiorū ordinuꝫ. Ideo. b. F. qui ipſis ſeraphin fuit ſimilis. per ipſos. & eorundem figuras. & conſequenter omnium inferiorum ordinū. ſ. Cherubin: tronorū: dn̄ationū: uirtutum: poteſtatū: principatuū: archangelorū: angelorū pōt deſignari & figurari. Et ſic patet qualiter per iam dicta beatus. F. habet generalr̄ figurari. & declarari tipice. Aliter poteſt beati. F. figuratio oſtendi: ut actibus uite eius ſingulis de quibꝰ erit ſermo ordinate in ſequētibus figure debite applicentur. ſit ergo uite beati. F.

¶ Primus actus: uidelicet eius ad mundū: a deo deſtinatio. Hunc figurauit Ioſeph. miſſus a patre ad fratres ſuos uiſitandos. gen. xxxvii. & Iſaias. ca. vi. Ecce ego. mitte me. Ionas in niniuē. miſſus a deo. Ione. i. & ii. ca. ¶ Secundus actus beati. F. eſt eius ortus letificatio. Natus enim eſt letantibus multis: ut patebit cōformitate & fructu. tertio. Hunc figurauit Iſaac: natus cuꝫ riſu & gaudio pr̄is: & matris. gen. xxi. Obeth cum gaudio noemi ortus. Ruth. iiii. ¶ Tertius actus eſt beati Franciſci angelo in ſpē peregrini oſtēſio: de quo infra dicetur. Hunc figurauit Samuel oblatus & oſtenſus Heli. i. re. ii. ¶ Quartus actus eſt. b. F. captio fuit. n. captus a peruſinis cum multis aliis ſuis ciuibus & poſitus in carcere: quibus beatus Franciſcus ſeruiuit & ſpecialiter uni militi. Hunc figurauit Ioſeph captus. & poſitus in carceribus. gen. xxxx. qui alus captiuis ſeruiebat. Tobias qui idipſum fecit in captiuitate poſitus. Tobie. i. ¶ Quintus actus. b. F. eſt a patre & fratre & aliis ciuibus pſecutio: ut patet. prima parte eius legēde. Hūc figurauit Ioſeph. a fr̄ibus pſecutꝰ gen. xxxvii. Iepte captꝰ a ſuis iudic. xi. Dauid pſecutꝰ a Saul. i. re. xix. ¶ Sextꝰ actꝰ. b. F. ē ad paupes

cõpaſſio: & ſeruitiũ. Nã libẽter dei amore dabat pau
peribus & abiectis ſeruiebat. Hunc figurauit Iob.c.
xxxi. Et Thobias.c.i.Et Abraã lauans pedes & ſer-
uiens pegrinis geñ.xviii. ¶Septimus actus beati.F.
eſt eius deuotio.Ibat.n.per eccl̃ias uiſitãdo: & orãdo
ſicut patuit in eccl̃ia ſancti Damiani in qua xp̃s ei lo
cutus eſt:hunc figurauit Thobias.c.i.qui ibat Iheru
ſalẽ ad tẽplũ dñi.Iacob qui erat uir ſimplex.habitãs
in tabernaculis.gen.xxv.qui uadens in Meſopotami
am uidit dñm innixũ ſcale gen.xxviii. ¶Octauus ac
tus beati.F.eſt oium mundanorũ abdicatio.qui ut pe
grinus noluit habere aliquid propriũ.Hunc figurauit
Ionadab.& filii Recab:qui ſemp ut peregrini in ten-
toriis habitauerunt Iere.xxxv. ¶Nonus actus eſt
triũ eccl̃iarum reparatio. Hunc figurauit Beſeleel.&
Oliab.qui fecerunt dñi tabernaculũ exo.xxvi.Salo-
mon qui hedificauit tẽplum dñi.iii.reg.vi. ¶Decimus
actus:eſt dñi apparitio.nam pluries ei dñs apparere
dignatus eſt ut infra dicetur. Hunc figurauit Abraaꝫ.
Iſaac.Iacob.Moyſes & ſic de aliis quibus dñs eſt di-
gnatus apparere:ut patet in ſerie ſacre ſcripture.
¶Vndecim⁹ actus:eſt uite euangelice a beato.F.ſu-
ſceptio.Hunc figurauerunt oẽs apoſtoli ſimul & ſigi-
latim.& ſpecialiter beat⁹ Paulus.qui gr̃a & imitatiõe
perfectus apoſtolus eſt factus.gal.i.de apoſtolis hẽs
Mat.xix. ¶Decimus ſecũdus actus eſt.beati.F.a dia
bolo tẽptatio in heremitorio de Sartiano.& in aliis lo
cis.Hunc figurauit Dauid temptatus.ii.reg.ultimo &
Iob.i. ¶Decimus tertius actus eſt.b.F.ſociatio.& fe
cundatio.quo ad fratrũ multitudineꝫ. Hunc figurauit
Iacob qui habuit.xii.filios.geñ.xix.&.xxx.Dauid.ii.
reg.xiii.Filii Iſrael qui multiplicati ſunt nimis exodi.ii.
¶Decimus quartus actus:eſt.b.F.regulatio: & eius
ieiunatio pro ſuſceptione regule. Hunc figurauit Sa-
lomon.eccleſiaſtes ultimo:qui ſcripſit ſermones rectiſ
ſimos & ueritate plenos.Moyſes qui in monte ieiuna
uit.xl.diebus &.xl.noctibus.ut legẽ dñi mereref acci
pere. ¶Decimus quintus actus:eſt.b.F.predicatio.
Hunc figurauit Iſaias.lviii.cui dictũ eſt clama ne ceſ
ſes &c. Sequitur anuntia populo meo ſcelera eorũ:&
domui Iacob peccata eorũ Io. Baptiſta q predicabat
dicens.Penitentiã agite &c.Mat.iii.Franciſcus enim
mandato apoſtolico penitentiã predicauit. ¶Decim⁹
ſextus actus eſt.b.F.thau dilectio:& paſſiõis chriſti:
hoc ſignum ſemp amauit:& ſuis litteris quas mitte-
bat:apponebat pro ſigno.hoc ſigno adornatũ.beatuꝫ
F.in facie uidit frater.Pacificus:& de xp̃i paſſione.b.
F.fratribus faciebat ſermonẽ. Hunc figuratũ declara
uit Ezechiel.viii.per uirũ qui habebat attramentum
ſcriptoris ad renes:qui ſignabat Thau ſuper frontes
uirorũ plangentiũ & dolentiũ:uꝫ dñi paſſionẽ.Et ta-
les ſignati ſic:ab ultione mortis extreme liberabantur
& preſeruabantur. ¶Decimus ſeptimus actus eſt.b.
Franciſci crucifixi meditatio.In nullo.n.Franciſcus di
dicerat gloriari:niſi in cruce dñi noſtri Ieſu xp̃i.& nil
ſciebat niſi dñm Ieſum xp̃ꝫ paupeꝫ:& crucifixũ. Hũc
figurauit ſerpentis iſpectio a Moyſe & poplõ:numeri
xxi.Cuius attentione:a Morſibus ſerpentũ populus
liberabatur.Gedeon dum baculo purgat triticũ.iudi.
vi.Moyſes:dum tenet uirgaꝫ dei in manu ſua.Daniel
dum arborẽ excellentiſſimã cernit poſitã in medio ter
re.c.iiii. ¶Decimus octauus actus eſt.b.F.fratruꝫ ad
predicandum deſtinatio & miſſio. Hũc figurauit Io-
ſaphat qui plures de principib⁹ ſuis miſit ut docerẽt
populũ.ii.paral.xvii.Ezechias:qui miſit ad oẽm Iſra
el.ut uenirent in domũ dñi.ii.paral.xxx. ¶Decimus
nonus actus eſt.b.F.tranſformatio:uꝫ qñ apparuit in
curru trãſfiguratus fratribus.Hunc figurauit Helias:
in curru igneo aſcendens in celũ.iiii.reg.ii. ¶Vigeſim⁹
actus eſt:aliorum a.b.F.informatio:multociens fra-
tres docebat & alios:& plures ſcripſit epiſtolas. Hũc
prefigurauit heſdras:qui parauit cor ſuũ ut inueſtiga
ret legem dñi.ut faceret & doceret in Iſrael preceptũ
& iudiciũ.i.heſdre.vii. ¶Vigeſimus primus actus ẽ:
fratrũ a.b.F.ad generale capitulũ cõgregatio:ubi fue
runt ultra quinqꝫ milia fr̃es.Hunc figurauit Ioſue:cõ
gregando oẽs filios Iſrael in ſichem.c.xxiiii.Heſdras
cõgregãdo populũ quaſi uirũ unum.i.heſdre.iii. ¶Vi
geſimus ſecũd⁹ act⁹ ẽ.b.F.uilis indutio. Hũc figura
uit Iſaias male indutus.& deſcalciatus eundo.& nu-
dus:Iſa.xx. ¶Vigeſimus tertius actus eſt:beati.F.ſui
longe diſtantibus preſentatio:ſicut fratribus in.c.are
latenſi.predicante.b.Antonio de titulo crucis. Hunc
figurauit Heliſeus:ſe preſentẽ exhibẽdo miniſtro ſuo
giezi.iiii.reg.iiii.Ezechiel ſpũ tranſlatus in Ieruſalẽ ca.
viii.Et tñ erat corpore in Babilone. ¶Vigeſim⁹ quar
tus actus eſt.b.F.miraculoꝝ opatio.fecit enim multa
mirabilia ut infra patebit.Hunc figurauit Moyſes mi
racula faciendo:deute.ultimo.& Exo.vii.viii.&.viiii.
Helias.& Heliſeus.iii.reg.xvii.&.iiii.reg.iii.iiii.&.v.
¶Vigeſimus quintus actus eſt:Zelus & ad aias dile
ctio. Feruide.n.aias xp̃i ſanguine redẽptas zelabat.
Hunc figurauit phinees pro deo zelando.& populo
dei.Helias qui dixit.iii.reg.xix. Zelo zelatus ſum pro
dño deo.&c. Dauid qui uolebat mori pro filio aduer
ſario.ii.reg.xviii.Moyſes qui uolebat deleri de libro ui
uentiũ ꝓ populo:exo.xxxii.ſic & Paul⁹. ¶Vigeſim⁹
ſextus act⁹ ẽ.b.F.ſubleuatio.ſ.in mõte. Et hoc mẽtis
exceſſu & corpis:ut inferius patebit. Hũc ꝓfigurauit
Moyſes aſcẽdẽdo mõtẽ Synai:exo.xx.Balaã quẽ du
xit Balach ad excelſa Phaſga:numeri.xxiii.&.xxiiii.
Iacob qui aſcẽdit Bethel:gen.xxviii. ¶Vigeſim⁹ ſep
timus actus eſt.b.F.aſſidua orõ cui ſemp erat intẽt⁹.
Hunc figurauit Moyſes orando in mõte:exo.xxxii.&
numeri.xi.&.xxi. Dauid.ii.reg.xii. Manaſſes.ii.paral.
xxxiii.q a dño fuit exauditus.Neemias.c.i.Daniel q
ter i die flectẽdo genua orabat:dañ.vi.Iudas Macha
beus.i.Macha.iiii. ¶Vigeſim⁹ octau⁹ actus ẽ.b.F.la
chrimatõ mltũ.n.i lachrimis habũdabat orãdo & dñi
cã paſſionẽ plãgẽdo:adeo ut nil q̃ſi uideret. Hũc.b.F.
fletũ figurauit Ezechias qui fleuit amare.iiii.reg.xxix.
Eſau q per fletũ obtinuit bñdictionẽ:gen.xxvii. ¶Vi
geſimus nonus actus eſt.b.F.cantici angelici auditio:
qñ fuit infirm⁹ & ſibi citharedus apparuit. Cui⁹ can
tu:& ſono:cõſolationem corporalem:& mentalem re
cepit.Hũc figurauit Iſaias qui audiuit duos ſeraphin

di.ſanctus ſcũs ſcũs &c.iſa.yi.Ezechiel.3.qui audiuit
uocem cõmotionis magne di. Benedicta gloria dñi.
❡Trigeſimus actus ẽ a beato.F.pauptatis deſpon
ſatio & acceptatio.Hunc figurauit tobias q dixit filio
ſuo.c.iiii.Pauperẽ uitã gerimꝰ &c.Booz q Ruth pau
perem deſponſauit.Ruth.3.Aſſuerus heſter.heſter.ii.
❡Trigeſimꝰ prius actꝰ ẽ beati.F.humiliatio.Fuit.n.
prealiis humilimꝰ.Hũc figurauit dauid qui dicit pſal.
xxxyii.Humiliatus ſum nimis.Achab q ſe humiliauit
dño.iii.ꝝ.xxi. ❡Trigeſimus ſecũdus actus ẽ beati.
F.ſui deſpectio. Ab oibus enim uolebat deſpici & cõ
têni.Hunc figurauit habraã.geñ.xyiii.q dixit ego ſuꝫ
uermis & cinis.Dauid q dixit pſal.xxi.Ego ſum uer
mis & non hõ &c.ii.ꝝ.yii.dixit.Quis ſum ego dñe?
❡Trigeſimus tertius.actus ẽ beati.F.ſpũs ꝓphetie
pceptio.Habuit enim ſpm̃ ꝓpheticum.ſicẽ infra mul
tis docet exẽplis. Hũc figurauerũt oẽs ꝓphete Sam
uel Dauid Iſa.Iere.& ſic de aliis.❡Trigeſimꝰ q̃rtꝰ.
actus ẽ beati.F.cordiũ iſpectio.multoꝝ.n.ſecreta cor
diũ agnouit.Hũc figurauit Iacob.uidẽdo cor Laban.
geñ.xxxi.Heliſeus uidendo cor Giezi.iiii.ꝝ.iiii.Pe
trus uidẽdo cor ſymonis magi.act.yiii.❡Trigeſimꝰ
quintus actꝰ ẽ.b.F.in mari p̃dicatio: qñ ſtans in naui
cula gaiete ppl'is p̃dicauit.Hunc figurauit moyſes in
mari rubro ſtando & mirabilia opãdo.& ope p̃dicãs
dei magnalia.exo.xiiii.Sic ioſue faciẽdo ſtare ſacerdo
tes cũ arca in medio iordanis.ioſue.iii.❡Trigeſimus
ſextus.actus eſt a beato.F.diaboli expulſio a ciuitate
aretii & ab aliis hõibꝰ.Hũc figurauit angelꝰ raphael
qui a tobia & eius uxore demoneꝫ reppulit.tob.yiii.
Dauid q de arce ieruſalem expulit iebuſeum.ii.ꝝ.y.
Simeõ q alieigenas expulit ab arce primi.Mach.xiii
❡Trigeſimꝰ ſeptimꝰ.actus ẽ a beato.F.aque i uinũ
cõuerſio.Hunc & ſi Moyſes nõ p̃figurauit quantũ ad
colorẽ: p̃figurauit tñ quatũ ad ſaporẽ aquas marath
dulces reddendo ligni imiſſione exodi.xv. Sic & he
liſeus aquas ponendo in eis ſal in ſaporẽ bonum con
uertit & ſanitatem.iiii.ꝝ.ii. ❡Trigeſimus octauus.
actus ẽ beati.F.exemploꝝ oſtenſio & exemplaritas.
Hunc declarauit exẽplar poſitũ in mõte exo.xxv.Da
uid in quẽ oculi totiꝰ Iſrael reſpiciebant.iii.ꝝ.ii.Cãde
labrũ poſitũ i tabernaculo dñi.leuit.yiii.Symõ onie q
fuit q̃ſi ſtella matutina.ecci.l.❡Trigeſimꝰ nonꝰ actꝰ
ẽ beati.F.carnis maceratio. Hũc figurauit helias qui
fuit rigidiſſimus in uita.iiii.ꝝ.i.Manaſſes qui egit pe
nitentiam magnam.ii.paral.xxxiii.Ioannes baptiſta.
Mar.i.❡Quadrageſimus actus ẽ a beato Franciſco
fratrum refectio & cibatio.de tribus enim panibus ci
bauit ultra triginta fratres & diuina prouidentia quin
qꝫ milia in quodam cap.generali.Hunc figurauit he
liſeus qui de paucis panibus plures homines cibauit.
❡Quadrageſimus primꝰ actꝰ eſt a.b.F.aque a petra
eductio.ſ.in monte.quando homini cuius aſello uehe
batur aquam orõne propinauit. Hunc figurauit moy
ſes.q bis aquã de petra uirga ipaꝫ percutiẽdo eduxit
exo.xyii.& numeri.xx.❡Quadrageſimꝰ ſecũdꝰ actꝰ
ẽ beati.F.erga fratres cõdeſcẽſio.Comedit.n.cũ frẽ q
de nocte p abſtinẽtiã deficiebat. Et cum alio infirmo

uuas in uinea. Hunc figurauit ille hõ qui recepit leui
tẽ de monte Ephrain.iudicũ.ix.q comedere cum co
egit & mẽſam pauit.Raguel q recepit tobiã.tob.yii.
& ad mãducãdũ p̃parauit. ❡Quadrageſimꝰ tertius.
actus eſt beato.F.lucis a deo traditio & donatio.ſ.in
flumine padi & paludibus.Hũc figurauit lux data fili
is Iſrael in egipto.exo.x. Colũna.ignis i nocte.exo.
xiii.❡Quadrageſimus q̃rtꝰ.actus ẽ a beato.F.mulie
rũ deuitatio.Hũc figurauit ioſeph a talibꝰ ſe abſentãs
geñ.xxxix. ❡Quadrageſimus quintus actus eſt gen
tiũ ad beatuꝫ.F.deuotio.Oẽs enim ad ipm̃ afficieban
tur & reuerebant.Hunc figurauit Samuel.de quo dr
i.ꝝ.iii.ꝙ cognouit uniuerſus Iſrael.ꝙ fidelis Samuel
propheta eẽt dñi.Et idem dicitur.c.xii.ꝙ hõ fuit ſan
ctiſſimus. ❡Quadrageſimus ſextus actus ẽ a beato
F.pecunie deteſtatio.Hũc figurauit Petrus.act.iii.di.
Argẽtũ & aurũ nõ eſt mihi &c.❡Quadrageſimꝰ ſep
timꝰ actus ẽ creaturaꝝ ad.b.F.affectio & ſubiectio.
Aialia mitia & imitia uolatilia & natatilia ad.b.F.affi
ciebant & ei ſubdebant.Hũc figurauit Adã:cui oia ſt
ſub ptãte tradita & i ſtatu prio ſubiecta. ❡XXXX
VIII.actus eſt a.b.F.maloꝝ execratio & de bõis io
cundatio.Hũc figurauit eſdras q abhominaꝰ ẽ filios
Iſrael ſe alienigẽaꝝ uxoribꝰ imiſcuiſſe:& cũ eis fedꝰ
pepegiſſe.i.eſdre.ix.❡Quadrageſimꝰ nonꝰ actꝰ ẽ.b.
F.ob reuerẽtiã diuerſa i tpe ieiunatio. Hũc figurauit
ſancta Iudith q̃ ieiunabat oibꝰ diebꝰ p̃ter ſabbata: &
neomenias:& feſta domꝰ Iſrael.Mardocheꝰ q ieiuna
uit tribus diebꝰ:nec mãducauit neqꝫ bibit.heſter.iiii.
❡Quiquageſimꝰ actꝰ ẽ.b.F.mori ꝓ xp̃o exoptatio.
qñ ꝓ palma Martirii cõſequẽda:ter ultra mar ad ptes
ifideliũ fuit.Hũc figurauit iudas Machabeꝰ.i.Macha
beoꝝ.iii.q dixit moriamur ꝓ lege dei nr̃i. Paulꝰ q di
xit.act.xxi.Ego nõ ſolũ alligari:ſed & mori paratꝰ ſuꝫ
ꝓ noie dñi Ieſu.❡Quinquageſimꝰ primꝰ actꝰ ẽ a.b.
F.ſcripturaꝝ itellectio & dilucidatio.ut patuit qñ rñ
dit de dubiis ſcripture magr̃o i theologia ſeis & aliis
Hunc figurauit Dauid:cui dñs tribuit intellctũ pſal.
cxyiii.& ſup ſenes intellexit. Salamon q oiuꝫ habuit
intelligẽtiã.ſap.yii.Paulꝰ q euãgeliũ hñit p reuelatio
nẽ.gal.i. ❡Quinquageſimꝰ ſcdus.actꝰ ẽ.b.F.iocũda
tio.Nã lꝫ hr̃et ifirmitates tñ in gaudio ſpũs ſp erat.&
i letitia frẽs eẽ uolebat.Hũc p̃figurauit tobias.c.xiiii.
q poſt oculoꝝ illuminationẽ reſiduum tp̃s uite ſue i
gaudio fuit.❡Quinquageſimꝰ tertiꝰ actꝰ ẽ.b.F.infi
mitatũ & doloꝝ leta ſupportatio.Hunc prefigurauit
Iob primo qui oia patiẽter portauit. Tobias qui ob
cecatus non eſt contriſtatus contra dominum ſed gra
tias egit Tob.ii.❡Quinquageſimus quartꝰ actꝰ eſt
b.Franciſci crucifixio & ſtigmatizatio. Hunc figura
uit ille quartus q erat ſil'is filio dei.Dañ.ii.Et Paulꝰ
qui dicit gal.yi.Stigmata domini ieſu i corpore meo
porto. ❡Quinquageſimus quintus. actus eſt beati
F.fratibꝰ in morte data benedictio manibus cancella
tis.Hunc figurauit Iacob qui moriens manibus can
cellatis bñdixit Ephraim & Manaſſen.geñ.xlyiii.&
alios filios ſuos.Moyſes qui benedixit filios Iſrael.
deu.xxxiii.Iſaac q cecutiens benedixit iacob & Eſau

geñ.xxyii. ¶Quinquageſim⁹ſextus actus ē beati.F.
mortis reuelatio.& eius in dño obdormitio. Hūc pre
figurauit Aaron.nūeri.xxi.& Moyſes deute.xxxiiii.q
informati de morte deceſſerūt. ¶Quinquageſim⁹ſep
tim⁹ actus eſt beati.F.animarū purgatorū cōſtipatio
quas extraxit.Hunc figurauit Habraā.geñ.xiiii.redu
cēs captiuitatē.Eſdras.Zorobabel & Neemias pplīꝫ
deducētes de Egypto.eſdre.ii.neemie.ii. ¶Quinqua
geſimus octauus actus ē beati.F.ſepelitio. Hūc figu
rauit Iacob quē medici cōdierūt aromatibus.geñ.ulti
mo.Aſa.ii.pal.xyi.quē ſepelierunt plenū lectū aroma
tibus & unguētis facientes. ¶Quinquageſimus no
nus.actus eſt beati.F.glorificatio. Figurauit hunc Io
ſeph:cui dixit Pharao.geñ.xli. Vno tm̄ regni ſolio te
pcedam.Et ipſe dixit fratribus. Nunciate patri meo
oēm gloriā.geñ.xly. Mardocheus q glorificatus fuit
a rege aſſuero.Heſter.yiii. ¶Sexageſim⁹ act⁹.ē bea
ti.F.ad gloriā deductio.Aia beati Franciſci ad glīam
deducta:figurata fuit p iudith introductaꝫ: ubi erant
theſauri holofernis iudith.xii.Et p heſter introductā
in cubiculū aſſueri.heſter.ca.ii:Per archā introductaꝫ
in ciuitatē Dauid.ii.ꝶ.yi.cū canticis & iubilo. Hunc
figurauit Symon.i. Macha.xiii.qui arcem intrauit cū
laude & ramis cytharis & cymbalis &c. ¶Sexageſi
m⁹. prim⁹actus eſt beati.F.ſublimatio.Hūc figurauit
Ioſeph.geñ.xli.exaltat⁹ ſup oēs.quē Pharao uno re
gni ſolio preceſſit.Ionatas.i.Machabeorū.x.quē Ale
xander Rex fecit ſedere ſecū & magnificauit eum.&
ſcripſit eū inter primos amicos. ¶Sexageſimus ſecū
dus.actus eſt fratrū ad ſoldanū baptizādū a beato.F.
miſſio. Hūc figurauit miſſio duorū diſcipulorū a xp̄o
Mat.xix.ad ſoluendū aſinam & pullū eius. In Moyſe
& Aaron fuit ēt figuratū quos deus miſit ante ſe. Mi
chee.yi.ad deducēdū Iſrael ď Egypto. ¶Sexageſim⁹
terti⁹.actus eſt mortuorū a beato.F.reſuſcitatio. Hūc
figurauit Helias:q filiū mulieris matriſfamilias reſu
ſcitauit.iii.ꝶ.xyii. Heliſe⁹ q filiū mulieris ſunamitis
reſuſcitauit.iiii.ꝶ.iiii. ¶Vltimus actus ē beati.F.me
ritis a xp̄o donorū diſtributio & conceſſio.In quacun
qꝫ.n.neceſſitate beatus.F.inuocet.ſubuenit xp̄s inuo
cātibus.Hunc figurauit aſſuerus qui in die qua he
ſter eſt ei cōiuncta.dedit dona & requiem omnibus.
heſter.ii. Salomō dando regine Saba omnia que ab
eo poſtulaſſet.iii.ꝶ.x. Sic ergo patet quomō beatus
Frāciſcus quo ad actus ſue uite poteſt dici figuratus
in ueteri teſtamēto & nouo.& ſi pauce figure de utro
qꝫ teſtamēto ſunt poſite.Verum qa aliquis poſſet di
cere dictas figuras cōmunes & nō ꝓprias eſſe.quod
concedo & alias a beato.F.cōpetentes.attñ ſicut ſan
ctus Franciſcus prealiis perfectior fuit & xp̄o cōfor
mior.cui predicte figure approprianť: ſic poteſt dici:
ꝙ ſibi prealiis attribuanť. Sed habet ne aliquas que
poſt Chriſtū ſolum beatū Franciſcum exprimant & fi
gurent? Videtur mihi dicendū ꝙ ſic.que alteri a Chri
ſto competere bene nequeunt niſi beato Franciſco.
¶Et prima eſt illa geñ.i.&.ii.de cōditione hominis
facta ſexta die ad imaginē & ſimilitudinem dei. Iſta
ad litteram eſt de Adā & figuratiue de Chriſto. Sed
ſi alteri ſancto debet attribui.danda ē beato Frāciſco
qui ſexta die.i.ſexti ſigilli apertiōe:ut habetur apoc.
yii.fuit factus ad imaginē impreſſaꝫ & expreſſaꝫ dñi
Ieſu & eius ſimilitudinē. ¶Secunda eſt de columba
emiſſa a noe ex arca:geñ.yiii.que columba ordinem
minorū a beato.F.inſtitutū ſignificat:ſecūdum abbatē
Ioachim.ut dicet. ¶Tertia eſt figura de Iacob.geñ.
xxyiii.cui dictū eſt.Eritqꝫ ſemen tuū:ſicut puluis ter
re.dilataberis ad orientē & occidentē & ſeptētrionem
& meridiem &c.Hoc impletum eſt in beato Frāciſco.
cuius ordo accepit angulos omnes terre.ut conformi
tate & fructu.xi.dicetur. ¶Quarta figura de Io
ſeph:geñ.xli.cui Pharao ānulum ſuum dedit in ma
nu ſua.Nulli ſanctorum xp̄s dedit ānulū ſue expreſſe
figure & ſtigmatizatiōis:niſi beato Frāciſco. ¶Quin
ta figura eſt de Iacob:qui cancellatis manibus & ce
cuciens benedixit filios Ioſeph.geñ.xlyiii.que in bea
to.F.impleta eſt:qui benedixit fratribus Bernardo &
Helie & aliis in morte ſua. ¶Sexta figura de uite:de
qua tres propagines exorte ſunt &c.geñ.xl.beatū.F.
deſignat.qui fuit uitis ad inſtar xp̄i:ipſi uiti xp̄o per
fectiſſime inherendo.& tres propagines ex ipſo ſunt
orte:quia tres ordines.ſ.minorū pauperū dñarū & fra
trū & ſororū de pñia. ¶Septima figura ē de Ioſue:q
fuit miniſter Moyſi & eius emulator:numeri.xi.Ne
mo aūt fuit miniſter & ſeruus xp̄i:ut Frāciſc⁹:& ipſi⁹
perfectus imitator. ¶Octaua figura:eſt de Helia in
curru igneo aſportato.iiii.ꝶ.ii.F.in curru igneo trāſfi
guratus apparuit fr̄ibus:ut dicit.iiii.ps legēde. ¶No
na figura:eſt de quarto uiſo cū tribus pueris in forna
ce:ſimili filio dei:dañ.iii.Iſti quatuor in fornace: ſunt
quatuor ordines in mundo exiſtētes:ordo:uꝫ Baſilii:
Auguſtini:benedicti:& Frāciſci. Sed quartus eſt ſimi
lis filio dei.ſ.uita:qa xp̄o ē ſimilis beat⁹.F.qa ſigna
tus ſuis ſtigmatibus. ¶Decima figura ē de uiro ſignā
te Thau.Eze.ix.Qui uir fuit beatus.F.put uidit fra
ter pacificus.& aliis indiciis eſt ꝓbatū. Alie ſunt figu
re:que poſt xp̄m ſingulari mō beatū.F.figurauerunt:
quas breuitatis cā omitto. Sic ergo apparet:qūo bea
tus.F.fuit figuratus.Et per cōſequens eſt prima ps q̄
erat uidenda declarata. ¶Reſtat nunc uidendū de ſe
cūda pte.uꝫ qūo beatus.F.eſt uerbis ꝓphetaꝝ decla
ratus.Vbi ſcieñ.q.b.F.& eius ordo fuit declaratus.
¶Prio p eximiū ꝓphetaꝝ deuꝫ & hoiem:dūꝫ Ieſuꝫ
xp̄ꝫ:q de ordine pdixit.b.F.put ipſe ſanctus.F.dixit.
& hoc Luc.c.xii.Nolite timere puſill⁹ grex:qa cōpla
cuit p̄ri uro dare uobis regnū.hoc in fr̄ib⁹ minoribus
dicit cōpletū:& de eis dictū a xp̄o ſpāliter.qđ uni ex
minorib⁹meis feciſtis.mihi feciſtis Mat.xxy. ¶Scdo
fuit beatus.F.declaratus p maximum ꝓphetā uꝫ Io.
Euāgeliſtā apoc.yi.&.yii.ubi inqt Ioānes. Et uidi cū
aperuiſſet ſigillū ſextū:& ecce terremotus magnus fa
ct⁹ ē.& ſol fact⁹ ē niger:tanq̄ ſaccus cilicin⁹.& luna
tota facta ē ſic ſanguis:& ſtelle de celo ceciderūt ſup
terrā.Et ſeqť ca.yiii.Poſt hec uidi q̄tuor āgelos ſtātes
ſupra quatuor angulos terre tenentes quatuor uētos
terre.ne flarēt ſup terrā:nec ſup mare:neqꝫ in ullaꝫ ar
borē.Et uidi alterū angelū aſcendentem ab ortu ſolis

habentē ſignū dei uiui. Et clamauit uoce magna qua
tuor angelis qbus datū eſt nocere terre & mari di. No
lite nocere terre & mari neqȝ arboribus. quoadusqȝ ſi
gnemus ſeruos dei in frōtib⁹ eorū. Sigillū iſtud ſextū
ſi diligenter inſpicitur: apertū fuit tpe impatoris fede
Federicus ſecūd⁹ rex Sicilie — rici ſecūdi regis ſiculorū. Cuius in tpe: factus fuit ma
gnus terremotus. qa magna perſecutio in eccleſia ſan
cta dei. Nā pp diuiſionē inter ipm & papā & Cardi
Sciſma inter federicum & papam — nales. de ptibus infideliū: ad partes fideliū: multos ſa
racenos cōduxit eccl'ias deſtruētes & clericos pſequē
tes & religioſos. Sol factus ē niger. i. dñs papa: q diu
tpe ſuo niger fuit: uidelicet: qa nō eſt inuētus. imo po
ſtea ut ſimplex ſacerdos Venetiis ē inuentus. Luna to
ta facta eſt ſanguis. i. eccl'ia tota effecta eſt ſanguis. i.
ſanguinolēta iterfectiōe clericorū: Cardinaliū: & alio
rū prelatorū per ipm federicū & ſuos fautores interfe
ctorū. Stelle de celo militātis eccl'ie ceciderūt: qa mul
ti prelati adherentes eidē depoſitione & excōicatiōis
ſnīa inodati ceciderūt. Per q̄tuor āgelos tenētes uentū
intelligi pñt ipſi demones in q̄tuor ptibus mūdi ſtātes
impedientes peccatis: ne deus uentū ſue grē ſup terrā
ſufflaret. imoqȝ magis deus uindictā de talib⁹ & in ta
lib⁹ exerceret. Vel per quatuor angelos pñt intelligi
quatuor ordines ſanctorū: quos ut angelos ad mūdū
reformādū deſtinauerat: uidelicet ordines apl'orū mar
tyrū cōfeſſorū anachoritarū & doctorū: quorū exem
pla mūdus & doctrinā cōtēnens ſtabant ſuper quatu
or partes terre: & ſpāliter tpe prefati federici pſecuto
ris eccl'ie. qñ obliterata oīs uia erat perfectiōis dice
bantur tenere uentū. ſ. doctrine & uite perfecte quā
oſtēderunt pro tanto. quia nec in mari. i. inſulis: nec in
terra plana: nec in arboribus. i. nemoribus uix inuenie
Hoc tpe miſſus eſt Fraciſcus — batur aliquis qui tales imitaretur. Hoc tpe: qñ ſic fie
bat: a deo directus ē angelus alter a pfatis: uidelicet
angelicus uir Franciſcus. Qui fuit angelus rōne purita
tis: & ſue a deo in mūdū: ad annuntiandū pñiam deſti
natiōis. Sed unde uenerit: dic̄ Ioānes ꝙ ab ortu ſolis:
quia a ſole iuſtitie xp̄o tranſmiſſus. Vel ab ortu ſolis:
qa de ciuitate Aſſiſii ad ortū ſolis poſita. Sed qualiter
eū miſerit: dicit ꝙ hēbat ſignū dei uiui. i. in proximo a
xp̄o habitur⁹ ſignū ſacrorū ſtigmatū: iuxta modum lo
quendi ſcripture: que ponit factū in pximo fiendū. Et
ſic Frāciſcus pōt dici. ꝙ habuit ſignū dei uiui. quia in
pximo ſtigmatibus xp̄i erat inſigniendus. Sed ad quē
fructū? Certe inquit. Clamauit &c. i. ut clamaret & p
dicaret. Ad iſtū finē miſſus eſt beatus. F. ſicut in ſequē
ti fructu & conformitate dicetur. Voce inqt magna:
predicatiōis cōis opationis doctrine exēplaritatis &
perfectiōis: & ut fideles ad xp̄i crucifixi ſectanda ue
ſtigia inflāmaret induceret & effectum dominice paſ
ſionis in eoꝝ cordib⁹: & inſignia imprimeret. & ſic eo
rum corda hoc ſigno crucifixi deſignaret & pingeret.
¶ Quod uero hic angel⁹ hñs ſignum dei uiui: beatus
fuerit Frāciſcus. uiſione facta fratri ſiluestro eſt clariſſi
Viſio. f. Silueſtri — ce demōſtratū. Hic in habitu degens ſeculari & ſacer
dos exiſtens: cū ſancti Franciſci uiā fratrūqȝ ſuorū hu
mano ſpiritu abhorreret uidit in ſomnis totā aſſiſii re
gionē a dracone immēſo circūdari. p cuius teterrima

horridaqȝ effigie diuerſis (ut uidebat) mundi climati
bus propinquū excidiū iminebat. Cōtuebat poſt hec
crucē aureā atqȝ fulgentē: procedentē ex ore Frāciſci.
cuius ſūmitas celos tangebat. & brachia ptenſa in la
tum: uſqȝ ad mundi fines uidebantur. extendi. Cuius
aſpectus prefulgidus draconem illū tetrum & horri
dū penitus effugabat. Hoc dū ſibi tertio demonſtrare
tur. intellexit beatū. F. deſtinatū a dño ut glorioſe cru
cis aſſumpto uexillo hoſtis maligni robur elideret. ac
preclaris ueritatis fulgoribus: tā doctrine q̄ uite: men
tes fideliū ad paſſionis dñi ſectāda ueſtigia induceret
pariter & illuminaret. ¶ Quod enim totū beati. F. ſtu
diū pdicatio & cōat⁹ fuerit. ut mētes fideliū ad deplo
rādū & cōtuēdū paſſiōis xp̄i mirāda iduceret. ifra fru
ctu & cōformitate. ḯȝ. dicetur. Et ſi qs hanc figurā nō
eſſe de beato. F. dicat. oſtēdat de quo alio ſit intelligē
da habēte ſignū dei uiui: ut habuit Franciſcus. & cre
dam ei. Addit ipſe Ioānes: ꝙ beatus. F. ipſe clamauit:
& multi eius ſequētes uitā pariter & doctrinā ſignati
ſigno dei uiui per Franciſcū & totaliter dñi paſſionē
in corpore ſuo geſtātes & multos alios ſignauerunt. ſi
cut infra qñ de tertio ordine a beato. F. iſtituto dicet:
conformitate & fructu. viii. & de ei⁹ pdicatiōe fructu
io. & fratrū fructu ūdecimo dicet euidēter & oñdet.
¶ Tertio fuit beat⁹. F. declaratus p apoſtolū Paulū.
q & ſi diceret de ſeipſo pp uerbera xp̄i amore pluries
accepta gal'. ultio. Ego ſtigmata domini ieſu in corpo
re meo porto. Et gal. ii. xp̄o cōfix⁹ ſum cruci. Et. c. vi.
Mihi abſit gl'iari: niſi in cruce dñi nr̄i ieſu xp̄i. De nul
lo tamen alio pñt prefata uerius dici: q̄ de. b. Frāciſco
ut fructus & conformitas. 31. oſtendet. Et ſi dicatur. ha
buit ne Paulus ſpiritū ppheticū? R. uidetur ꝙ ſic. quia
rapt⁹ fuit uſqȝ ad tertiū celū. Hoc idē patet i ſuis epi
ſtolis ad theſal'. & aliis: ubi uidet: & in actib⁹ apoſto
lorum oſtenditur ſpiritum propheticum habuiſſe.
¶ Quarto de ipſo prophetauit. & beatū. F. cū beato
dñico mūdo affuturū declarauit ſibilla: que fuit tēpo
re regis priami & belli troiani. q̄ de xp̄o & apoſtolis
plura dixit. Deinde aduētū beati Frāciſci & beati do
minici mūdo affuturū declarat dicens. In ultima etate — Profetia Sibille
humiliabitur deus: & humiliabitur proles diuina. Iun
get humanitati diuinitas. iacebit in feno agnus & pu
ellari officio decubabitur deus & homo. Signa prece
dent apud appllas glo. ideſt iudeos. Mulier uetuſtiſſi
ma glo. i. Heliſabet puerū cōcipiet. glo. i. Ioānē Bapti
ſtā ſtella orbis mirabiliter ducatū preſtabit ad ortum
glo. ſ. xp̄i. Hic habēs pedes triginta tres. glo. i. annos.
ſexqȝ polices. glo. i. mēſes. eliget ſibi ex piſcatoribus
deiectis numerū duodenariū. i. duodecim apoſtolos:
unūqȝ diabolū. glo. i. Iudā. Nō in gladio belloue: enea
dē urbē. glo. i. Romā: regeſqȝ ſubiciet. Sed in hamo
piſcatoris ideſt deiectiōe & pauperie ſuperabit diuiti
as. i. ſuperbiā cōculcabit. morte ppria mortuos ſuſcita
bit. & cuȝ mactabit: uiuet & regnabit: & cōſumabun
tur omnia. & fiet regeneratio. bonos iudicabit & ma
los. Huic quatuor animalia. i. quatuor euangeliſte ſur
gent in teſtimoniū. nomē agni in tuba cōcinent: ferēn
tes iuſtitiā legēqȝ irreprehēſibilē. glo. i. euangeliū. cui

cõtradicet beſtia.glo.i.antixp̃s. Simulqꝫ abhomiatio ſpume draconis. Et ſurget ſtella mira.gloſa.i. Paulus Apl'us. quatuor hñs aialiũ imaginẽ.glo.i.totũ euãgeliũ a q̃tuor euãgeliſtis editũ. Eritqꝫ in tuba mirabili. Danaos.glo.i.grecos illuminabit in eneade glo.i.Roma. Lacus piſcatoris.gloſa.i. ſocius petri nomen agni uſqꝫ ad fines ſeculi uirtute p̄ducet: in eneade uinctos a diabolo liberabit. Hic glo.i.S. Paulꝰ gladiabit̃: moriẽs illuſtrabit̃. Porro glioſus exitꝰ eius. Erit aũt beſtia horribilis ab oriẽte ueniẽs.glo.i.Machometus. Cuiꝰ rugitꝰ uſqꝫ ad gẽtes punicas.glo.i.africanas: Audiet̃. Cuiꝰ capita.vii.ſceptraqꝫ inumera: pedes.ccccccLxiii. glo.i.ſexcẽti.lxiii.ãni. Hic cõtradicens agno ut blaſſemet teſtamentũ eiꝰ. Augens dracõis aquas: reges aũt & optimates ſeculi erũt in ſudore terribili & nõ diminuent pedes eius.i.annos. Subdit de btõ Franciſco & Dñico. Stelle quoqꝫ due.glo.i.ordo minoꝝ & p̄dicatoꝝ: conſiſ'es prime: ſurget contra ip̃m & non obtinebunt uſqꝫ dum ueniat abhominatio: & uoluntas altiſſimi cõſumetur. Hec ſibilla. Qua prophetia patet: q̄ cum beatus Frãciſcus nomine uocetur ſtelle: & ſuꝰ ordo per ſtellam habet merito figurari. Contra ſectã Maumeti ſpurciſſimi porci: audacter dico nullũ ordinem ſic inſurrexiſſe: btũs Frãciſcꝰ cõtra ipſam ter accedendo ad partes infidelium: egit: atqꝫ fratres miſit: qui ipſo beato Franciſco uiuente ut infra dicetur fructu.viii.ſunt martirio coronati & ultra.lx. a ſaracenis de fratribus beati Franciſci ſunt martirizati. Ipſaqꝫ gens Maumeti ut inferius patebit: per ordinem beati Franciſci ad dominum conuertetur. ¶ Quinto beatꝰ Franciſcꝰ fuit declaratus & eius ordo: ut teſtatur Abbas Ioachim ſuper octauum capitulum prophetie Cirilli Anachorite & preſbiteri mõtis Carmeli: per quẽdam diaconem nomine Policarpum: qui ut dicit Ioachim legiſſe multa de ipſo & ordine eius dixit: cuius dicta ipſe Ioachim minime ponit. ¶ Sexto ipſe beatus Franciſcus fuit etiam declaratus & eius ordo per Cirillum preſbiterum & Anacoritam montis Carmeli: cui celebranti miſſam Angelus domini duas tabulas grece ſcriptas eneas detulit: eidẽ mandans ut ſcriberet in eis contenta: & in latinum uerteret: & occidentali eccleſie mitteret. Qui ſic egit. uerum cum p̄phetia multũ ſit in uerbis obſcura: interpretãdã & dilucidãdã Abbati direxit Ioachim: q ipſã expoſuit. Ponens ergo p̄phiã ſimul & Ioachiꝫ expõnẽ apponã: ut ipſa debite & lucide itelligat̃. Vbi ſciendũ q̄.b.F. uocat̃ ſemp in iſta p̄phetia nomine Petre. patet in principio & in aliis capitulis ſequẽtibus: & patet in fine fratres minores alloquens cum dicit: nempe ſi ad petrã fortem &c̃. Et lʒ Ioachim aſſignet cauſam: aliam tamen inferius adiungam. Sciendum ſecundo q̄ in principio huius prophetie loquendo de beato Franciſco ſub nomĩe petre dicit de eius ordine exciſo ab iſta petra. Et conſequenter uidetur loqui de ordine predicatorum: ac de ordine cartuſien̄. & de iſtis tribus ordinibus dicendo ipſorum initia: & unde ſunt oriunda: de ipſorum primo conditionibus bonis & demũ de malis uſqꝫ ad partẽ illam. Nempe ſi ad petrã fortem. ubi

Cirillꝰ anacorita p̄dixit multa de.b.F.

dimittẽdo alios ordines: &.b.F.cõmẽdando ac inducendo fratres ad beati Frãciſci imitationẽ: ipſãqꝫ p̄phetiã cõcludit. Dicit ergo deus reuelãdo Cirillo. Ve mulieribus: ponit hic p̄cipiũ ordinis minoꝝ dicens. Ve mulieribus. Ioachiꝫ in glo. Mulieres appellat quoſdã futuros religioſos molles & delicatos curioſos ut feminas. Exciſis de petra duriſſima uallis uirginis. Ioachim in glo. Hoc refertur ad patrẽ & fundatorẽ iſtorũ quos alloq̃tur: q̄a inq̃t erit ſanus & conſtans & firmus ut petra in timore dei: cuiꝰ inq̃t cõſtantia uirtus & ſanctitas inferius denotat̃ cũ additur. Nempe ſi ad petrã fortẽ. Dicit ergo q̄ mulieres.i.fratres: ſunt exciſe de petra duriſſima.ſ.btõ Franciſco. Sed unde fuit hec petra & ordo fratrũ minoꝝ fundatꝰ: dicit q̄ fuit exciſus de petra duriſſima uallis uirgis. Ioachi p uallem uirginis p̃ot intelligi aliqua regio ditioni eccleſie ſubiecta in loco ualloſo: cuius oriũdus erit illoruꝫ fundator & pater. ad litterã beatus Franciſcus fuit de ualle uirginis. In tota enim prophetia Cirilli: nomine uirginis appellat̃ eccleſia. Fuit ergo.b.F. de ualle uirginis.i.de ualle Spoletana: quia de Aſſiſio q̄ ciuitas ẽ de ualle Spoletana: que uallis cũ Aſſiſio eſt Romane eccleſie & eius ditiõi ſubiecta: & ibi beatus Franciſcꝰ ortus eſt & ordo minoꝝ fundatꝰ. uel p̃ot dici q̄ ordo noſter fundatus eſt & exciſus a petra.i.inſtitutꝰ a beato Frãciſco in ualle Spoletana: & in loco uirgis.ſ. Marie que p antonomaſiã uirgo dicit̃. Naꝫ in loco ſancte Marie de portiuncula: ordo incepit minoꝝ: a.b.F. petra inſtitutus. Subdit p̄phetia de alio ordine. Et puellis ſupple ue de monte umbroſo. Ioachiꝫ per puellas: aliud genus intelligit̃ religioſorũ molle & delicatum ut primum de monte umbroſo. hoc forte dicit: quia nigri habitus erit futurus. Subdit p̄phetia de tertio ordine: dicens. Beſtiis.ſ. ue de monte libani. Ioachim. Beſtiis: inſinuat tertium genꝰ beſtiale ſimplex & rude: q̄a forte non erit adeo litteratum: moribuſqꝫ p̄uectũ ut duo p̄miſſa. de mõte libani dicit: uel q̄a in ipſo monte inhabitabit: uel forte q̄a cũ libanꝰ cãdidatꝰ iterpretat̃ habitꝰ albi futuꝝ erit. Subdit p̄phia de iſtis tribꝰ ordinibꝰ ſil'. A ſue t̃pe iuuẽtutis uſqꝫ in ſeniũ eaꝝ: nouiſſimũ ue multiplex eis icũbit. Ioachiꝫ. a t̃pe ſue iuuẽtutis: nõ ab iſantia uel ab origie in q̃ iuſti futuri ſunt. ut hic p̄pe deſcribit̃. ubi d̃r in iſantie ſue primordio: ſʒ a iuuẽtute.i.in p̄ceſſu ipoꝝ ordinũ. Sequit̃ in p̄phia. In infantie ſue primordio uſqꝫ in tẽpora pubertatis margaritis multiplicibꝰ. Ioachim. Hic iſinuat q̄ in ſui origine iuſti ſũt futuri uſqꝫ in tẽpora pubertatis: q̃ ẽ ſcd̃a etas. Per qd̃ dat̃ itelligi: q̄ modicũ in iuſtitia ſũt manſuri. Seq̃t in p̄phia. Margaritis multiplicibꝰ p̃etũ ſanguine rutilãtibꝰ: renitebũt. Ioachiꝫ. parẽtũ ſanguie hoc iõ d̃r: q̄a uirtutes q̄bꝰ nitebũt: ab ipſis ſctiſſimis p̄fibꝰ q in iſantia eoꝝ & de nouo migrabũt: extrĩma & noua deuotõe ad ipſos trahẽt. Subdit p̄phia. Sʒ pedetẽtim .i.paulatim: muſcaꝝ ſtercoribꝰ & uiaꝝ pulueribꝰ fuſcabunt̃. Ioachiꝫ. muſca eſt inq̄eta & importuna: p qd̃ notat̃: q̄ inq̄eti erũt quo ad diſcurrendũ: & importuni quo ad petendum: quorum inquietudo inferius denotatur ubi dicit̃: quas incautas leueſqꝫ reperint. Incau-

p̄phia Cirili.

tas inquaꝫ: quia homines illorum tedio affecti deuin-
centur:nec poterunt quietari:donec eorum importu-
nitatibus ſatiſfecerint. Leues uero ſupple ad tribuen-
dum: quia multi uerecundia ducti: propter quandam
curialitatem naturalem que ineſt multis hominibus:
eorum importunis petitionibus ſatiſfacient. Hec autẽ
inquietudo & importunitas ſtercoroſa cenſetur.i.deo
& hominibus odioſa. Deo inquã propter inquietudi-
nem que diſplicet deo clamanti: uacate & uidete: quo
niam ego ſum deus: hominibus propter importunita
teꝫ.ut dicit inferius. Quapropter beſtie cauebũt ſibi
in iſtos incidere.uiarum pulueribus.Ioachiꝫ.puluis uiarum.
infructuoſus eſt uentoqꝫ mouetur & euaneſcit:per ꝙ
notatur ꝙ uanaglorioſi futuri ſunt: potentum enim &
nobilium amiciciis efferẽtur:& politis quibuſdam uer
boſitatibus iactabũtur. Et hec nihil aliud ſunt niſi q-
dam pulueres momẽtanei: eo ꝙ euaneſcãt: nec durãt:
nec fructus capitur ex eis. Sequitur ꝓphetia. Ve unũ
& ue iterum: hos preſtolatur nugaces.glo: interlinea-
ris.i. deriſores uel truffatores. Quos gladius biceps cõ
fodiet: horum deus uenter & lingua cum lumbis erit.
glo.i.etiam & lumbi. Ioachim. Ve unum hoc refertur
ad ſubſequens. Quos gladius biceps confodiet. Bi-
ceps quidem gladius.ſ.perditio uite pñtis: quam non
ita habebunt ut cupiẽt: & future eos confodiet.i. con
ſumet. Sequitur in prophetia. Hi deſertores cateruas
proprias relinquentes uagari per compita eligẽt: alie
norum foraminum inuaſores. Ioachim. uagare. adhe-
rentes quidẽ uagabunde religioni: eligẽt ſtulte hinc-
inde uagari: forſitan mendicantes. foraminum.i. puen
tuum uel elemoſinarũ: quia qd nudis pauperibus pu-
ellis infirmis uerecundis & ſenibus deſtitutis debue-
rit tribui: hi omnia ad ſe trahent dicentes: ſe cunctos
egentes excellere. Sequitur ꝓphetia. Hi filii Eſau be-
ſtiarum ſimplicium uenatores. In ſpecubus alienis: &
quas incautas leueſqꝫ repererint: gaudenter excoria-
bunt: ſceleſti gloriabũtur: glorianter narrabunt cum-
plicibus: cuꝫ predas fecerint ampliores. Quapropter
beſtie cauebunt ſibi in iſtos incidere cum opera eorũ
didicerint. Ioachim: in ſpecubus.i. in his que clericis
ſecularibus uel aliis perſonis eccleſiaſticis pertinebũt.
iſtud ꝙ ſequitur 1 et ſi ad omnes tres ordines refera-
tur: precipue tamen ad ordinem minorũ pertinet: ſub
dit prophetia: iniqui iactabuntur in eccleſia quã deii-
cient aſcia. Ioachiꝫ. hi mentientur ſe delectari in pau
pertate quam deicient aſcia. eſt aũt aſcia ferreum in-
ſtrumentum qd profunde lignum incidit & deuorat: p
quod intelligitur: ꝙ totis uiribus deicient paupertatẽ
occultam: & delitiis inherebunt. Subdit p ophetia. Si
mulatione & inſigni penuria enigreſcent ut capiãt .i.
decipiant & denudent lepuſculos.glo.i. ſimplices ue-
hementius. Sed diſſimulatis paliatiſqꝫ copiis eſulge-
ſcent: ut latenter degant ſplendidius. hi ſunt telis pre
ſbiteri ab ultore Angelo pimendi: oblata uorantes in
abditis: florebunt in altum ut cedri: ſanguine & hau-
ſtu elati.glo.i. ſanguine & ſciẽtia litterarum. Vſqꝫ ad
pinnam ſion ſublimiſſimaꝫ. Ioachim. inſigni. Hi per-
fidi pauperes inſignes ſe dicẽt quaſi iuxta formã Apo

ſtolorum uiuentes. egentes: quia nec in cõmuni nec in
ſpeciali ſe poſſidere mentientur. Subdit ꝓphetia. Ta
men teredo ligni medulam corrodet & pertundet in-
trinſecus ut tandẽ optima queque deſcant. Ioachim.
Teredo eſt uermis pertundens .i. perforans & corro
dens lignum intrinſecus ut tandem areſcat. Hic uer-
mis ſuperbia eſt uel auaritia que omnes uirtutes de-
ſtruunt & conſũmunt. Subditur in prophetia. Et fron
des eius areſcent. Ioachim. Per frondes arboreꝫ deco
rantes intelligit prelatos religioſos qui ad eccleſiaſti-
cas dignitates promoti in ordine eorundeꝫ honore &
gloria redundabunt. Falſo inquã: quoniam ſpiritualeꝫ
paupertatem deicere: & ad ſplendidas diuitias perue
nire non eſt honorabile quo ad deum: ſed potius uitu
perabile. ſubdit prophetia. & decident flores in limũ.
Ioachim. Per flores odoriferes bonam famam intelli
git: qua tandem carebunt. Subdit ꝓphetia. Super hoc
lupi rapaces ad inuicem corrodentur: & alter alterum
ſuauiter manducabit donec fetor ſanguinis occiſoruꝫ
aſcendat ad nares iudicis impregnati. Ioachim. Lupi
rapaces: hic oſtendit ꝙ non ſoluꝫ extrinſecus quo ad
ſecularia ſed & intrinſecus quo ad ſeinuicẽ praui exi-
ſtent: alter alterum perſequendo diffamando uel alias
offendendo inique. Ad nares iudicis impregnati. Ioa-
chim. Iudex impregnatus poteſt intelligi deus eter-
nus: qui modo mulieris pregnantis portat uindictas
impiorum in corde: ut ab erroribus conuertantur: qui
tandem parturiens clamat ut mulier cum dolens con
dẽnat impios ipſos ſupliciis atrocibus gehennalibus.
Subdit ꝓphetia. Fallaces ingenioſi mediis linguis fan
tes cum uiduis exponentes ſacrificia mercature. gloſa
interlinearis.i. tot miſſas facias decantari da tantam
pecuniam: Et culpa pena aut peſtis non erit. Offer ſa
crificium prebe teſtimonium: & plaga ultra non erit.
Hoc ſuggerent filii nequam ſeductores Aſtuti ut au-
geant ſtercora. gloſa.i. ſplendide uiuant: & ſaltent ca-
cumina. Ioachim. mediis linguis more infantium eru
beſcentium plenarie confiteri ꝙ pomum uelint eoruꝫ
aſpectibus preſentatum. unde mediis. cum non plene
ſe uelle proferant. Sic iſti cum uiduas opulentas uel
ſimplices uoluerint ſpoliare mediis linguis loquũtur:
quaſi oſtendentes ſe nolle tanta recipere: ne hoc dero
get ſumme ac altiſſime paupertati iſtorum: quorum
centuplum letanter acciperẽt. Subſequitur in prophe
tia. Febres ſanabunt eos. Ioachim. Hoc uerbum non
intelligo: niſi forte quis diceret ꝙ ad egros accedent
& eorum ultimis uoluntatibus aſſiſtentes ꝓcurabunt
aliqua ab eiſdem ſibi relinqui. Sequitur in prophetia.
Mors uita iſtoruꝫ. Ioachim: quia forte de mortuis uel
teſtamentis defunctorum aliqua lucrabuntur. Subdi
tur in prophetia. Ad querulas uoces tibicinum ſalient
letabundi ut Agni in paſcuis. Ioachiꝫ. Tibicines erãt
antiquitus quedam lamentatrices que ad defuncto-
rum corpora uocabantur: ut uocibus querulis lamen
tarentur: plangerentqꝫ defunctos. Adhuc in aliqui-
bus partibus obſeruatur. Ad has uoces lamentabiles
ſalient letabundi ob lucrum ſicut ſaliunt Agni in pa-
ſcuis uberrimis. Sequitur in prophetia. Sagaciſſi-

mi deceptores mētiētur ſe potiſſime mortuos ſuſcita
re : ut ſpolient uirgines.gloſa.i eccleſias & ſeculares.
ut dilatent tentoria.glo.i. edificia. Ioachim potiſſime
dictum ſunt iſti malitioſi ad populum . Eligite apud
nos ſepulturaꝫ non apud eccleſias ſeculares:quia plu
ribus ſacrificiis habūdamus quibus anime defuncto
rum purgantur:& in eis glorioſior reſurrectio appare
bit:quia noſtris ſocietatibus adiungētur , quod eſt ſal
ſum:& enim ſi ultra mare ſepeliatur corpus : citra ma
re ſacrificium factum & oratio ei ualet non obſtante
ubicūqꝫ ſepeliatur. Sacrificium quideꝫ non ſepulture:
ſed anime impenditur. Subditur in ꝓphetia.O perdi
ti quid ubera materna.gloſa.i.paterna. Spreuiſtis que
deus benedixit a ſeculo & ubera nouela uirginea ele
giſtis:fortaſſis quia iſta iprouide perdidiſtis:& his li-
beriora neſcitis que perditorum remedio rapuiſtis. At
tamen & uos expectate pauliſper : quoniam quidem
ignis ꝓſiliet de altari & conſummet iterum Nadab &
Abiud ſacerdotes.Ioachiꝫ.ubera:terrenos fructus ex
terre uiſceribus ꝓdeuntes:mediantibus laboribus ho
minum.ubera materna appellat que deus benedixit a
ſeculo ut homo inde ueſceretur:& dixit . Labores ma
nuum tuarum:qnia manducabis beatus es &c.hi fe-
runtur uero reliquiſſe:cum Chriſto forſitā p uite per-
fectionem humiliter adherentes:ꝓprium abnegaue-
runt. Sed improbi : quia forte molles & ꝓni ad leuia
& carnalia uitia:& ideo cōmunis uita eis fuiſſet uti-
lior.Quod patet.Quapropter perfectioneꝫ huiuſmo
di deſerentes:uirginea ubera ſugere eligent ſaporoſe
.i.delitias & ubertates ſecularium clericoruꝫ:quas ad
ſe rapere quodam placore ſeu quadam ſonoritate ſa-
cramentorum ac multa hipocriſi nitentur pro poſſe.
Sequitur in prophetia.Giezi quoqꝫ lepra inficientur
ut a planta ad craneum ſola ulcera turgentia uidean-
tur.Ioachim.Giezi ſeruus Eliſei lepra fuit percuſſus
quia ſanitatē uendidit: quam Naamā ſiro gratis & li
bere Heliſeus impenderat.ſic iſti exponentes ſacrifi-
cia mercature:ut a planta.i.ab ipa ſimplici confeſſio-
ne fidei : quam & demones credunt & contremiſcunt
uſqꝫ ad craneum.i. ſummam uirtutum nil aliud ꝗ lu-
crum cernetur in ipſis.uel a planta uſqꝫ ad craneuꝫ .i.
ab ipſis puberibus qui ipſoruꝫ ordinem de nouo aſſu
ment uſqꝫ ad ꝓuectos iſtorum:nullus nihil aliud quā
uitium appetet. Omnes enim que ſua ſunt querēt nō
que Ieſu chriſti . Honori & cōmodo & auaritie inhiā
tes. Sequitur in ꝓphetia. Hi patroni prediuites con-
fidentes in uaccis pinguibus dormitantibus.Ioachiꝫ.
Prediuites:ſicut enim patroni prediuites in uaccis pin
guibus & aliis animalibus armentitiis confidentes ef
feruntur mentis ſuperbia:quaſi nihil poſſit eis quan-
doqꝫ deficere:cum modis innumeris ꝓuētus aſſiduos
aſſequātur:Ita & hi confident in uaccis pinguibus.i.
in groſſis ſummiſqꝫ prelatis Romane eccleſie utpote
cardinalibus patriarchiſqꝫ & primatibus eiſdeꝫ fauo
rabilibus:ut ſic non paueant inferiorum clericoruꝫ ca
lūniam paruipendere. Sequitur ꝓphetia. In riſu uirgi
nis.Ioachim. Hic oſtendit ꝙ memorati prelati aplau
dent eiſdem ob ſuum honorem calūnias hominuꝫ for
midātes:ne diceret populus ꝙ uacce ille pingues dor
mitantes:non patiuntur hos humiles pauperes ſalteꝫ
uiliſſimis elemoſinis laicorum nutriri. Quid eos ab-
horrent:quid ſacra demunt eorum . Forte quia opera
eorum nō diligunt:nec ſecuntur eos pauperes inmemo-
rati. Subditur in ꝓphetia.In robore montium in cor-
nibus elleuatis.Ioachim.Montes iſrael ſunt idem cuꝫ
uaccis pinguibus dormitātibus. hi dicunt robur iſrael
ideſt eccleſie : quia eam in diuitiis uiriliter manute-
nent.Montes quoqꝫ feruntur non a uirtutis fortitudi
ne ſed mentis altitudine : propter ꝙ fauebūt dictis re
ligioſis timentes eorum calūnias apud plebem.Sequi
tur in prophetia.Baculis harundineis ſeminarū quos
ſe irrigaſſe iactabunt.Ioachim.Baculis: qa hec con-
fidentia in prelatis erit fragilis & inſtabilis ut harun-
do:uel mulier: eo ꝙ in momento furoris aut irracun-
die prelatorum particularium eccleſiarum conquerē-
tium contra illos malignos : quoniaꝫ illorum iura in-
uaſerint & uaſtauerint : exoſos eos habebunt : ita ut
gratias eis ſubtrahant eoſqꝫ ignominioſos efficiant.
Irrigaſſe.dicent forte nos eccleſiā poſt Apoſtolos ſciē
tia irrigauimus:hanc honeſtatis parſimonie rigoriſqꝫ
moribus informauimus.Quicqd ergo honoris & gra
tie habet eccleſia exceptis ꝓuentibus temporalibus
nobis debet attribui. Sequitur in ꝓphetia. Verumta-
men ſpiritus uehemens latens in cornibus repente p
flabit.Ioachim. Hic patenter declarat ꝙ prelatorum
dilectio erit ſimulatio odiiqꝫ latentis diſſimulatio : in
eo ꝙ dicit ſpiritus latens in cornibꝰ perflabit.i.ira uel
furor abſconditus in prelatis.Subdit.Et quadros ab-
ſcindet de montibus quos precipitans mactabit: pri-
mo filios petre uallis. Et multos de mōte umbroſo ut
nunꝗ reſurgant:deinde beſtias de monte libano.Ioa-
chim. Quadros. quadri dicuntur quidam morſeli ſa-
xei qui abſcinduntur de ſaxis & in quibuſdam modu
lis in uſus hominuꝫ conformantur.In quo nihil aliud
utputo uoluit intelligere niſi ꝙ cardinales ad inuicem
diuidentur ſuper iſtorum deſtructione : ita ut quidam
hoc uelint quidam diſſentiant. Sententia uero uolen-
tium preualebit.ꝓpter ꝙ dicit. Quadros &c̄. quia in
hoc non omnes montes erunt concordes ut diximus:
ſed quadri.i.ſolummodo pars illoruꝫ. Et multos dicit
non omnes:quia forte ſub nigro habitu diuerſe mane
ries regularium militabunt ſicut & nunc fit: quorū ali
quos eccleſia reprobabit. Sequitur in ꝓphetia. Si fla-
gitioſi contuliſſent uirgini aureas murenulas & in au
res annulos & teriſtra armillas & ſpecula dextroche-
ria & coronas prout eam decebat: cum eius operibus
ſint ditati eunuchi uirginis : utiqꝫ detuliſſent eiſdem.
Ioachiꝫ.In his omnibus uirgineis ornamētis que hic
enumerat:nihil aliud uult intelligere:niſi ꝙ ſicut uir-
ginem uel ſponſam hec decent : & ſi ſubtrahantur ab
illis utpote ſeruis uel feudaris ipſius qui ſibi deferre
tenentur:dignos ſe iudicant feudoꝝ priuatione: ita &
hi non deſerentes eccleſiarum rectoribus: ob ſuam ſu
perbiam gratiis priuabuntur ipſorū: & nouiſſime con
fundentur. Sequitur in prophetia . Stultus preſtat ba
culum quo ipſe percutiatur: & qs non auferet. ſtultior

eſt cenſendus.Ioachim.Policarpus diaconus in uolu-
mine qđ edidit:dicit ꝙ multe religiones mēdicātes ex
deuotione Apoſtolice paupertatis euenient:de quib⁹
aliqui ob eorum importunitatem & inſolentiā ac gra
uamen elemoſinarum per eccleſiaꝫ deſtruentur: & ali
que famoſiores ex ipſis remanebunt ad tempus : que
interim non modicum ſibi locum in eccleſia uendica-
bunt.Et quia multis gratiis eccleſiaſticis ditabuntur:
clerus timebit eos:& ſeruient eis ob timorē donec &
ipſe cum aliis deſtruentur. Sequitur in prophetia. Hi
pinnis montium.i.altitudinibus dignitatuꝫ: In acieb⁹
.i.in mentis ſuperbia.Lumboꝝ.i.in luxuriis . Denſita
tibus &c.i.terrenis prouentibus quibus totus ordo
hic ſcriptus pollebit.Miſerabiliter confundetur.ſequi
tur in prophetia. Sextarios.lx. ex area ſe collecturos
ſperabunt:de quibus ſi.x. in horreis repoſuerint:ſatis
poterunt contentari.Ioachim.Hi ſextarios quia con-
tinentes ſunt in gloria collecturi fructuꝫ ſexageſimū
& coniugati trigeſimū: ſicut cēteſimū uirgines & mar
tires aut ſūmi predicatores: iuxta expoſitiōes ſancto
rum.ideo hi arroganter in numero continentiū gene-
raliter aſſignabunt ꝙ eſſe debebunt ſi plene ꝙ ꝓmiſe
rit obſeruauerint:De quib⁹ſi.x.hoc refertur ad.x.le-
gis precepta ad que omnes tenentur & uoluit dicere:
ꝙ ſi in numero ſimpliciū perſonaꝝ erūt poterunt con
tentari. Subditur in prophetia.Caueant miſeri ne qc-
quid ſeuerint urens ſpiritus uertat in ſtipulam. gloſa.
Quicquid ſeuerint.i.quicquid fecerint de genere bo-
norum:uertat &c.i.in uanuꝫ deducat.i. perdant quod
fecerint.ultimo prophetia ad fratres minores increpā-
dos:quaſi non imitentur beatum patrem Franciſcum
ſe figit.beatum Franciſcū multipliciter cōmēdando di
cens.Nēpe ſi ad petram fortē.gloſa interlinearis.i. ad
patrem eorum.Et firmam . glo. ſcilꝫ contra illecebras
carnis.Quadram.glo.interlinearis: in timore dei. Ioa
chim.ut ſibi de deo amico & inimico iuſtitiam reddat
debitam uel Quadrā.i. ornatam uirtutibus quattuor
cardinalibus.Et latā.glo.ſ.charitate.Politam.Ioachiꝫ
.i.planam non aſperā.ut ſuperbus & humilis arrogās
& mitis ſecum fuerit pacifice conuerſatus. Et albam.
glo.corporis caſtitate.Mundam & ſanctam.glo.ſ. uer
boruꝫ diſcretione.Vnde originem protraxerunt: deuo
te & fideliter & pfecte ſpectaſſent.glo.i. aſpexiſſent.
Et eius efficacias & uirtutes prout ab iſantia incepe-
runt.i. in ſui exordio ſecundum glo.interlinearem. Et
ſuper petram.i.patrem illoruꝫ.Deſcriptas uiderunt ſi
militer inſecuti fuiſſent Ioachim. petraꝫ hoc ideo dicit
quia morum inſignia que iſtorum pater eiſdem edidit
obſeruanda:ipſe pater in ſe perfectiſſime adimpleuit.
uerum quia hec prophetia beatum Franciſcum nomi
nat ſub nomine petre:& in principio & nunc in fine:
B.F. pōt ¶ Eſt ſciendū ꝙ beatus Franciſcus ultra expoſitionē
noiari pe Ioachim ſupra poſitam & nunc premiſſam:poteſt di-
tra. ci petra. ¶ Primo qa ad litteram filius fuit Petri Ber-
nardenis: unde a patre Petro poteſt petra nuncupari:
quia Petrus & petra idem ſunt.Mat.xix. ¶ Secundo.
petra quia imitator perfectiſſimus chriſti: qui eſt pe-
tra.i.Corinth ix. Similiter & beati Petri qui petra eſt

Mat.xvi.quia ipſe uitam Chriſti.Petri & aliorum pro
ſecutus eſt perfectiſſime apoſtolorum.prout dicit Ni
colaus papa tertius in regule declaratione. ¶ Tertio
dicit petra quia Pet o.i.eccleſie firmiſſime adherens:
promiſit enim obedientiam & reuerentiā domino pa-
pe.ut dicit regula in principio: fideꝫ eccleſie tenuit:ut
de eo cantaꝰ.& ꝓ ei⁹ fide ter mori uoluit. ¶ Vel quar
to dicit petra quia ipſe ut dixit ſibi Chriſtus directus
ab eo erat:ut reformator terreſtris ecclie: & ſic petre.
Ideo prefatis de cauſis poteſt dici beatus Franciſcus
petra.Sed ſi petra appellatur primo duriſſima: qa fir
miſſimus fuit in inceptis.Secūdo de ualle uirginis:qa
beate uirgini deuotiſſimus.Tertio fortis contra dia-
bolum eius tentationes ſuperādo.Quarto firma in fi-
de. Quinto quadra nullo affectu terrenorū declinās.
Sexto lata uirtutum & meritoruꝫ prerogatiuis. Septi
mo polita gratie plenitudine. Octauo alba innocētia
decorata.Nono mūda. ab omni peccato abſterſa uſqꝫ
ad quadrantem nouiſſimum.Decimo ſancta ad perfe
ctionis apicem appropinquando deo copulata. Poſ-
ſent & aliter talia exponi: ſed breuitati eſt inſiſtendū.
In capitulis precedentibus ad iſtud huius prophetie
Cirilli petra modis a pſatis aliter uecitata btūs Fran
ciſcus nuncupatur.ut ſtatim patebit.Subdit prophe-
tia.Ne dum.lx.ſed etiam centum ſextarios in apothe
cis egregie collocaſſent.gloſa.i.in celeſtibus ſtationi-
bus.Ioachim.Centum.quaſi aureolam martiruꝫ ſum-
moꝛumqꝫ predicatorum aſſecuti fuiſſent . ¶ Et enim Notañ.
qui bene regularem modeſtiam obſeruauerint: que in
mentis & corporis caſtitate:obedientia prompta:pau
pertate uoluntaria:uigilantia aſſidua: parcitate diſcre
ta:ſilentio irrefragabili:humilitate perfecta:conſiſtit.
Audeo dicere ꝙ pluribus martiribus qui breui marti
rio ex hac uita migrarunt: egregie preferuntur.lauda
bilis quidem uita religioſa ſi recta : & ualde uitupera
bilis ſi iniqua uel praua:quia neutrum mundum acqui
rit ad uotum.Eſt autem recta uita religioſa in omni-
bus & per omnia:ſi mētis humilitas a qua bona cun-
cta procedunt:& quaꝫ innumeri mentiuntur habere:
interius conſeruetur:& cordis elatio a qua cuncta ma
la naſcuntur:quam & innumeri uidentur abiicere ſed
falluntur:de foris expellatur.Et concludit prophetia.
Felix qui munde.glo.ſ.coniugatus uel ſimplex.Colle
gerit ſextarios.xxx.ex area.Ioachim. Felix qui caſti-
tatem matrimonialē illibatam ſeruauerit.Hic non in-
uidebit ſuperbis cornutis atergo.gloſa.i.religioſis qui
caputiorum cornua portant poſt terguꝫ. Hec Cirillus
quibus patet quomodo deus : ipſi Cirillo qualis eſſet
futurus beatus Frāciſcus & ſuus ordo declarauit. Idē
quoqꝫ Cirillus beatum Franciſcum in capitulo quin-
to in primo uerſu.Tunc emptigadis eiulabit &c. Vo
cat petram duriſſimam.Iteꝫ capitulo.vi.in parte illa.
Tunc palam &c.Vocat beatum Franciſcum lapidem
inſecabilem.Hoc dicit quia a ſancte paupertatis for-
mula & charitate nunquā ſcindi potuit aut ſeparari:
ſeu in minimo elongari . Et in omnibus predictis lo-
cis ſemper loquendo de petra ſeu lapide : de quo di-
ctum eſt ſupra in ꝓphetia.caplo.viii.teſte Ioachiꝫ de

beato Franciſco loquitur. Sed in capl'o ſeptimo. in par
te illa. Ne obliuiſcaris filios &c. ibi beatum Franciſcū
uocat petrā oleo litam in diffluo. ubi Abbas Ioachim
in glo. inquit. Ne obliuiſcaris &c. hic tāgit quorūdam
religioſorum perſecutionem & ſequit. hi ſunt filii pe-
tre oleo lite indiffluo. Hec eſt petra que in ſuperiori-
bus duriſſima utputo & inſecabilis appellatur: cuius
filii uiā & ſanctitatem deſerentes paternam: acerbiſ
ſime punientur cum aliis quibuſdam plectendis: ſed
non totaliter deſtruentur. Exceſſus quidem ſanctita-
tis in patre: merebitur ut uſq; ad iudicii tempora filii
eius q̄q̄ praui perdurent. Secabuntur tamen. i. diuidē
tur plurimi aſtatu illorum: maxime qui uite reprehen
ſibilis fuerint. O q̄ gauderem ſi tm̄ patrem cum filiis
mererer uidere. Ceteri uero religioſi in coccito mane
būt. ut littera innuit. Coccitus quidem luctus interpre
tatur quod diſipationem inſinuat. Hec Ioachim. bea-
tus Franciſcus petra oleo lita poteſt uere nuncupari:
quia ſpiritus. ſ. donis & gratiis copioſe fuit inunctus:
ſed indiffluo: quia hec ſpiritus. ſ. oleo & donis influxit
largiter ad tres nidos. i. tres ordines faciendos: q oleo
ſancti ſpirit⁹ inuncti & ſanctificati fuerunt. Hac ergo
prophetia Cirilli: apparet excelentia beati Franciſci:
apparet quid ſuus ordo in principio fuit quid erit in
medio: & in eius fine quo ad mores. Demum apparet
iuxta beato Franciſco reuelata: q ordo minorū uſq;
ad diem iudicii perſeuerabit. ¶ Septimo beat⁹ Franci
ſc⁹ & eius ordo declaratur uenturus: & preclara fien-
da per ipſum ordinem per Abbatē Ioachim: qui fuit
etiam ut prefatus Cirillus per tempora ante beatum
Franciſcum. hic Abbas Ioachim cuius opera ſunt per
eccleſiam approbata: libro excepto quem edidit con
tra magiſtrum Petrum Lombardum: de beato Franci
ſco & eius ordine loquens: in libro quem edidit con-
pphia Abbatis Ioachi de btō Fracīſco. cordie: ſic dicit inter alia. ¶ Erunt duo uiri. unus hinc
alius inde qui duo ordines interpretantur. unus italus
. ſ. de Tuſſia & alter Hiſpanus: primus columbinus:
ſecundus coruinus. Et poſt iſtos duos ordines ueniet
alter ordo ſaccis ueſtitus: ſub cuius tempore: appare-
bit filius iniquitatis qui dicitur antichriſtus. Et ſequi-
tur breuiſſimū eſt tempus ipſius. ſ. tertii ordinis: ſicut
breuiſſimi ſūt dies antichriſti ſucceſſoris ſui. Ordo. n.
columbinus uſq; ad nouiſſima tempora duraturus: p
mare Aquilonare tranſibit: aſpera paſchua guſtabit.
Regina auſtri protegit & fouet eum in amaritudine
ſua: flumen Eufratē tranſibit: & undam & impetū eius
ſua predicatione mitigabit: aſpera reducentur in pla-
num in ſermone eius. Terra ſalſuginis. i. egipti ad do
minū conuertetur per eum. In eadē terra ſecure euā-
gelium predicabit: multe gentes per ipſum ordinē ad
dominū conuertētur: gens idolatra cuius lingua igno
rabitur: que de finibus terre ueñet: miſſa a deo in ad-
iutorium terre promiſſionis: & ut ipſa agnoſcat deū
patrem omnipotentem & filium eius unicum dominū
noſtrum Ieſum chriſtum: ad fidem catolicam conuer-
tetur. Futurum eſt enim q ordo columbinus uiriliter ſe
opponat contra mortis Angelum: & contra eum predi
cando: plures & maxima multitudo de filiis ipſius or
dinis martirio ad dominum tranſibit: ſicut dictum eſt
per Dauid prophetam. Poſuerunt mortalia ſeruorum
tuorū eſcas uolatilib⁹ celi: carnes ſctōrū tuorū beſtiis
terre. Gaudebūt in canticis ſuis. i. in predicatione oēs
tribus terre: & gens imunda machometica que rema
nebit: & hi qui reſidui erunt ad dominum couerten-
tur. Quibus uerbis apparet quomodo tā de ordine q̄
de ipſo capite eſt prophetatum. Patet etiam quando
erit uoluntas domini contra Maumet ſtella. i. ordo mi
norū preualebit: ut dicebat ſibilla in ultima parte ſue
prophetie ſupius poſite. De permanētia ordinis uſq;
ad diem iudicii: ut dictum eſt ſupra in expoſitione pro
phetie Cirilli btō Franciſco fuit a deo ut dicit legenda
antiqua reuelatum. Et ſubdit Ioachim. Mundo turpiſ
ſima & ueneneſiſſima clericorum iniquitas: opponet
ſe contra ordinem columbinū: & ipſum calcare & cal
citrare tentabunt nec poterunt: dominus enim uiſitat
ipſum ordinem & conſeruat & gubernat in neceſſita
tibus & laboribus ſuis: manſio ipſius ordinis & habi
tatio ſolidata eſt in angulo ſanctitatis: & eterne ſtabi
litatis. Item ordo coruinus opponet ſe contra ordinē
columbinum per inuidiam manifeſtā: & clamabit con
tra eundem ordinem in impetu & furore: rauce facte
ſunt fauces eius more utiq; coruino: hi ſunt de quib⁹
dictum eſt in euangelio domini cauete uobis a falſis
prophetis. Multa alia & diuerſa dicenda ſunt de ipſo
ordine & aliis ordinibus & eccleſia fornicaria & me-
retrice. & ſubdit. Ordo uero Coruinus tempore pſeu-
doprophete anichilabitur: quia quādo tempus inſur-
get perſecutionis: elongabitur a Petri nauicula duriſſi
me fluctuante: quia quādo gallus legitimus erit debi-
lis in cantu: tūc ordo coruinus erit contumax & rebel
lis. ſcriptum eſt in euangelio domini qui non eſt mecū
contra me eſt. hec Ioachim. Et idē libro cōcordie qn
to ſic dicit exponens illud quod die ſexto dixit deus.
ut terra produceret animam uiuentem. Et creauit de⁹
hominem ad imaginem &c. inquit. Creauit in hoc ſex
to die in ordine laicorū nouas ſpecies religionis: que
omnes in adiutorium clericorum & monachorū crea
te ſunt a domino & ſubdit. Quod autē omnibus com
pletis ad ultimum in die ſexto creatus eſt homo qui
preſit piſcibus &c. Futurum eſt enim ut ordo unus con
ualeat in terra ſimilis Ioſeph: & Salomōi: ipſi quoq;
filio hominis: cui etiam ſimilis dictus eſt a propheta:
quia in ipſo & per ipſum & ſecundum ipſum format⁹
eſt. qui omnibus ordinibus qui a tempore quinto cla-
rere ceperunt prelatus erit gloria & dignitate: & ipſe ſu
biiciet beſtias & omnem terram: ut compleatur in eo
promiſſio illa pˢ dicentis & dominabitur a mari uſq;
ad mare & a flumine uſq; ad terminos orbis terrarū.
Ipſe eſt ille populus ſanctorum de quo dixit Angelus
Danieli Regū. ii. poteſtas & magnitudo Regni que
eſt ſubtus omne celum: dabitur populo ſanctorum al
tiſſimi. Hic eſt populus ille ſanctus: ordo. ſ. iuſtorū cir
ca finē futurus de quo in tipo ſalomonis dictum eſt
a domino per Nathā prophetā. Ego ero illi in patrem
& ipſe erit mihi in filiū. Que nō ſolū de filio dei itelli
gēda ſunt: ſ; de illis ſanctis hoib⁹ circa finē futuris q

ſecuturi ſunt ad integrũ ueſtigia ei⁹. Et plura dicit ibi
dẽ. Sed ꝙ Abbas Ioachiȝ itelligat de ordine bti Fran
ciſci. patet quia ipe ſolus pre aliis ſequiẗ ueſtigia chri
ſti: qa regula & uita fratruȝ minoꝝ eſt dñi noſtri Ieſu
xp̄i ſc̄dm euãgeliũ obſeruare. Inſup btũs Frãciſc⁹ pri
mo uita demũ paſſiõe fact⁹ eſt ad imaginẽ & ſilitudi
nẽ Ieſu xp̄i crucifixi. Idẽ Abbas Ioachiȝ de ordie bea
ti Frãciſci & beati Dominici loquitur expreſſe in ex
poſitione Ieremie in prologo. caplo primo ſuper illud
uerba Ieremie filii Helchie &c. Et eodem capitulo
ſup illud. Noli dicere qa puer ego ſum. Poſt multa ſic
inqt. ſicut olim elegit deus pr̄es ſeniores. ſecũdo apo
ſtolos iuniores. ita etiã nũc. tertio pueros eliget ad lit
teram ad predicandũ regni euangeliũ & excutienduȝ
Loth in ipſis pueris fidelib⁹ p Abraã ſũmũ põtificẽ po
pulũ. ſ. xp̄ianũ in fluctis caduci ſeculi. ſ. tabeſcentẽ con
uerſanteqȝ cum filiis ſceleratis. Sed & pueri Hebreo
rum in his pueris deſignati ueſtes & ſpolia ſeculi in
cultum diuinum abiiciunt. i. non ponunt: arbores &
ramos arboꝝ: iuſtoꝝ doctrinas: & uites imo propagi
nes de ſecularibus auferent: ferentes flores mundicie
& palmas uictorie qua mundum calcant: Diabolum
ſuperant: carnem frenant: iuſtitie operibus excolendo
gratias & laudes agunt dño Abrae patri celeſti excel
ſo: qui a filo ſubtegminis uſqȝ ad corrigiam calige de
his que ad iuſtitiam pertinẽt: ueritatem impugnanti
bus non dimittunt. Ex hoꝝ ſi quidem ore predicatio
laudis perficitur duȝ non aliud ore nunciatur ꝗ in con
uerſatione demonſtrant. hi ſunt columba quã ſpiritus
ſanctus alter Noe qui requies dicitur: propter tribu
lationum impetus quibus mundus fornicator abſumi
tur: emiſit & emittet ex archa ceſſantibus aquis dilu
uii gentiũ futuraꝝ: que ad ſubleuandam archam con
templantis eccleſie in ſublime: conuenient. Et ſubdit.
Itemqȝ ad conuertendos infideles in ſua cecitate reli
ctos: & operiendã terram ſcientia domini: ꝗ totius re
mittẽdos: ut ſicut per Moiſen & Ioſue cananeos de⁹
iſraelitis ſubiecit: per Paulũ & euangeliſtam Ioanneȝ
ſtrauit idolatras. ſic & nunc per duos ordines ſigna
tos futuros in illis: gentes incredulas ſubigat & con
uertat. Idem de predictis ordinibus loquitur ſuper il
lud ollam ſuccenſam ego uideo. de iſtis ordinibus loq
tur ſuper illud. ecce ego cõgregabo omnes reges Aq
lonis. Et ſuper illud quaſi tempeſtas currus eius. capi
tulo. iiii. ubi inquit. In puero nobili & ignobili duo no
tantur ordines affuturi: quẽadmodũ in Caleph & Io
ſue: in Manaſſe & Efraiȝ: in Moiſe & Aaron: in Ioan
ne & xp̄o: in Helia & Heliſeo: in Paulo & Barnaba:
in duobus exploratoribus Ierico: in duobus qui miſſi
ſunt ad ſoluendũ Aſinam alligatam. Et in duobus eun
tibus in Emaus. Et in duobus miſſis Angelis ad ſub
uertendum Sodomam: & ſubdit iſti ſunt equi & qua
drige Aminadab: imo Zacharie: imo Chriſti: imo ſpi
ritus ueritatis. Nam quãdoqȝ aſſimilanẗ currib⁹ pha
raonis ubi ſunt equi nigri. Aliquando curribus Helie
ubi ſunt equi ignei & rubei. Aliquando curribus eunu
chi Regine Cãdacis ubi ſunt equi albi. Aliquãdo cur
ribus dei ubi equi uarii. p̄s in curribus dei decem mi

liũ multiplex. ubi ſ uarietas. Iſti ſunt omnes fortes quo
ad fidem quo ad tribulationem ſuſtinendaȝ: uarii quo
ad predicationem: multiplices quo ad religioneȝ quẽ
admodum in coruo & columba: quia & iſte totus ni
ger & illa uaria. i. mixta. Et ſubdit poſt multa compa
rans iſtas religiones adinuicem: ſic inquiens. Coruus
eſt niger grauis cadauera diligit uocẽ grandeȝ habet:
e cõtra. Columba agilis uaria: cauet a cadaueribus:
gemitum habet pro cantu: in cunctis uarietas. Predi
catores illi erunt nigri triſtitia cordis non mundi gra
ues uita loquaces doctrina proximi compaſſione be
nigni. Columba fecundior prole: uaria eſt pennis uir
tutum: agilis in obediẽtia: grano electaꝝ paſcitur ſcri
pturarũ: pro cantu predicationis lamentatiões de pec
catis & deſiderium patrie celeſtis habet. Sicut & Ioã
nes niger in eſca que & locuſta: grauis in uita: uiparũ
genimina fugiebat: & baptiſmũ penitentie p̄dicabat:
ecce coruus. e cõtra xp̄us: filiis ſpiritualibus inhians:
uarius in uirtute ſignorum: agilis in patris executione
operũ: granis utẽs celeſtibus doctrinis. Pro cantu leti
tie gemitũ triſtitie in aĩa reportauit. Et plura multum
pulchra dicit de iſtis ordinibus: ad ꝓpoſitũ plures ſa
cre ſcripture figuras adducẽdo. de iſtis ẽt duobus ordi
nibus loqẗ. c. xii. ſup illud. Nũqd auis diſcolor heredi
tas mea mihi aut auis tincta p totũ? Caplo ẽt. xiii. ſu
per illud. Tolle lũbare &c. Et. c. eodẽ ſup illud. Nũqd
dñe dolores parturiẽtis apprehẽdent te? De p̄dictis &
eodẽ mõ ẽt loqtur. c. xvi. ſup illud. Fctm̄ ẽ uerbuȝ dñi
ad Ieremiã nõ accipias uxorẽ &c. & ꝗſi p totũ caplm.
Et c. xx. ſup illud ꝗre de uulua egreſſus ſuȝ: &. c. xxii.
ſup illud. Ecce ego ad te habitatricem uallis. In p̄fatis
ergo locis Abbas Ioachim loqẗ de p̄dictis ordinibus
Frãciſci & Dñici. qb⁹ uerbis Ioachi apparet ꝙ ſupra
eſt dctm̄: btm̄ Frãciſcũ in ueteri teſtamto fuiſſe multi
pliciter figuratũ qd ſignãter eſt notãdũ ne fruſtra iſta
cõformitas & fruct⁹ eſſe poſita uideaẗ. Sic ergo appa
ret qũo. b. F. fuit p ipm̄ Ioachim futurus declatus. Et
nõ ſolũ Abbas Ioachiȝ btm̄ Frãciſcũ ꝓnũciauit uẽtu
rũ uerbo ſȝ ẽt ope: quia eũ depingi fecit in ecclia ſcti
Marci de Venetiis ſup hoſtiũ ſacreſtie cũ ſtigmatib⁹:
ſicut cernentibus hodierna die clare apparet & hoc
ope moſaico. ¶ Octauo. b. F. fuit p quẽdã Abbatẽ in
partibus ultra maris hñtẽ ſpm̄ ꝓphicũ declarat⁹: qui
btm̄ Frãciſcũ p̄dixit uẽturꝭ & de ei⁹ ſanctitate & fra
trũ multa predicẽs: mãdauit ſuis mõacis ꝙ ſi quando
in partibus illis fratres beati Franciſci uel ipſum bea
tum Franciſcum uiderent: cũ cruce & omni reuerentia
precedere deberent. Et ſic fuit factũ beato Franciſco
cum duodecim ſociis mare tranſito: ad Soldanuȝ per
gente. ut dicit legenda antiq̃. ¶ Nono btũs Frãciſcus
declaratus fuit per Angelũ in ſpecie peregrini ſue ma
tri & nutrici qualis eſſet futurus. Nam beato Franci
ſco nato peregrinus quidam ad domũ beati Franciſci
patris acceſſit: & petita elemoſina puerũ natum petiit
uidere. Et cuȝ nutrix nollet: de mandato dñe pice ma
tris bti Frãciſci ipſum pueꝝ eidẽ peregrino uidendum
obtulit. Qui ipȝ amplexat⁹ bñdixit. & ut dr in hũero
dextro ſignũ crucis impreſſit. & tũc dixit aſtãtib⁹. In uice

iſto hodie nati ſūt duo pueri iſte & unꝰ alius. Iſte erit
de melioribus hominibus de mundo:ſed alius de pe-
ioribus. Et dixit q̄ beatus Franciſcus propter inſidias
diaboli bene cuſtodiretur. Quo dicto ſtatim ipe pere
grinus diſparuit. ¶Decimo beatꝰ Franciſcꝰ fuit de-
claratus qualis eſſet futurus per quendam uirum ſim
plicem de Aſſiſio prout dixit dn̄s frater Bonauentura
in legenda maiori parte prima q̄ btō Franciſco adhuc
ſeculari eunti p̄ ciuitatem eidē obuiando deponebat
palium tergebat uiam & ſternebat ipſius pedibꝰ ueſti
mentum. Et cum interrogaretur quare ſic ageret: aſſe
rebat beatum Franciſcū omni reuerentia dignum. ut-
pote qui in proximo eſſet magna facturus: & ob hoc
ab uniuerſitate fideliū magnifice honorandus. ¶Vn-
decimo. b. F. qualis eſſet futurus declaratus fuit a ſua
matre prout narrat frater Thomas de Celano in legē
da. b. F. Nam Franciſco adhuc exiſtenti in habitu ſe-
culari: magnanimitatē & moꝝ honeſtatem admiran-
tibus conuicinis. Ipſa beati Franciſci mater diuinitus
inſtructa dixit. Quid putatis iſte filius meus erit? meri
torum gratia dei filium ipſum noueritis affuturum.
¶Duodecimo. b. F. qualis eſſet futurus oſtenſuȝ fuit
fratri Silueſtro in uiſione illa de qua dictum eſt ſupra
de dracone & de cruce aurea ex ore procedente beati
Franciſci quā conſpexit. Qua uiſione ter ſibi demon-
ſtrata: mundum relinquens habitu profeſſione & imi
tatione. b. F. coheſit. ¶Tertio decimo declaratū fuit
b. F. quid eſſet peracturus in fidelium cordibus Regi
uerſuuȝ & laureato fratri Pacifico in habitu adhuc ſe
culari degēti qui. b. F. reperiēs p̄dicantē apud caſtrum
ſancti Seuerini de Marchia ſup̄ ipſum manu domini
facta uidit p̄dicatorē crucis. b. F. duobus enſibus ual
de fulgētibus in modum crucis ſignatum. quoꝝ unus
a capite ad pedes. Alius a manu in manuȝ per pectus
tranſuerſaliter tēdebatur. Qui beatum Franciſcum nō
noſcēs: attamē tanto uiſo miraculo & uerbis eiꝰ com-
punctus: mundum abdicans: eideȝ. b. P. coheſit. Quē
ab inqetudine mundi ad xp̄m cōuerſuȝ ſanctus Fran
ciſcus fratrē pacificum cēſuit appellandum. Hic tēpo
ris in proceſſu in omni ſanctitate proficiens: thau me
ruit uidere in facie beati Franciſci quod colorum ua-
rietate depictum: eius faciem miro uenuſtabat or-
natu. ¶Quarto decimo. Qualis eſſet beatus Franci-
ſcus futurus declaratus fuit a deo domino pape Inno
centio tertio. Qui in ſōnis lateranenſem uidebat baſi
licam ruine fore iam proximam. Quam ipſe beatus
Franciſcus pauperculus modicus & deſpectus: p̄prio
dorſo ſubmiſſo ne caderet ſuſtentabat. Et tunc cogno
uit q̄ beatus Frāciſcus eſſet ille miſſus a deo qui ope
re & doctrina chriſti ſuſtentaret eccleſiaȝ. ¶Quinto
decimo fuit declaratus ſuis. xii. ſotiis regula prima iā
habita qualis eſſet ipſe beatus Franciſcus: qui abſen-
tatus ab ipſis circa mediā noctis horā: in curru igneo
traſfiguratus apparuit: ad quod ſecutum eſt illud mi-
rabile: ut uirtute talis luminis quo beatus Franciſcus
tranſfiguratus apparuit: alterius alteri conſcientia nu-
da fuit. Et q̄ ut ueri iſraelite poſt ipſum incederēt: qui
uirorum ſpiritualium ut alter Helias factus fuerat a
deo currus & auriga. ¶Sexto decimo fuit fratri Leo
ni qualis eſſet futurus beatus Frāciſcus multipliciter
declaratus ſurſum in eleuationibus in deuȝ & diuinis
ad beatum Franciſcum locutionibus: contemplatione
Ieſu beatum Franciſcuȝ precedētis in cruce aurea ful
gentiſſima ut infra ſuis dicetur in locis: ſed precipue
hoc obtinuit dum ſemel frater Leo ſtaret cum beato
Franciſco. uidit enim chartam de celo deſcendētem ſu
per beatum franciſcum ſcriptaȝ hic eſt gratia dei. que
charta rediit in celū a fratre Leone perlecta. ¶De-
cimo ſeptimo beatus Franciſcus fuit declaratus cui-
dam nobili quē in fratreȝ ipſe beatus Franciſcus opta
bat habere: pro quo orans ipſe beatus Franciſcus: di
ctus nobilis uidit chriſtum loquentē cum beato Fran
ciſco: & ipſum bea. patreȝ tam mente q̄ corpore a ter
ra eleuatum. Quo uiſo ſtatim ad beatum Franciſcum
homo cucurrit: cunctaqȝ dimittens factus eſt frater
minor deuotiſſimus: ut ſanctꝰ pater flagrabat. ¶De-
cimo octauo fuit beatus Franciſcus demōibus decla
ratus qualis eſſet futurus. Nam ut habetur in legen-
da antiqua demoniaco a beato Frāciſco liberato: ipſe
diabolus interrogatus de ſanctitate beati Frāciſci an
teq̄ ipſe btūs. P. ubi erat ipſe iuaſus accederet ſacer-
doti & alius inter alia dixit: q̄ in hora natiuitatis bea-
ti Franciſci tanta facta eſt in inferno cōmotio: q̄ oēs
crediderunt iudicium futurum aduenisse. Et tandē ui
dentes q̄ iudicium non parabatur: dixerunt pro certo
aliquē eſſe natum: qui ipſum cōmoueret infernum &
deſtrueret. Et tunc a principe tenebrarum miſſi in oēȝ
terram: hunc beatum Franciſcum natuȝ in illa hora re
pererūt: pro certo tenētes per ipſum eos fore & ſuos
deſtruēdos: ſicut fructu tertio & conformitate pleniꝰ
dicetur. ¶Decimo nono beatus Franciſcus fuit decla
ratus beato Dominico de ordine predicatoruȝ: qui cū
beato Franciſco ſe Rome reperiens: in mutuos ruen-
tes amplexus: ſanctus Dominicus cordaȝ petens bea
ti Franciſci cum impetraſſet: & a beato Franciſco re-
ceſiſſet: dixit beatus Dominicus pluribus qui aderāt.
In ueritate dico uobis q̄ hunc uirum ſanctum Franci
ſcum ceteri religioſi ſequi deberent: tanta eſt ſue ſan-
ctitatis perfectio. Declaratus fuit etiam beatꝰ Fran-
ciſcꝰ beato Dominico in capitulo generali celebrato
per beatum Franciſcum apud Aſſiſiuȝ. In quo cū eēnt
ultra quinqȝ milia fratruȝ. Ipſe beatus Dominicus cū
pluribus ex ſuis affuit fratribus: ubi diuinam prouidē
tiam agnouit circa fratres adeſſe meritis beati Franci
ſci cū tot fratribus nihil habentibꝰ nec de uictu cogi-
tantibus ſubito diuina prouidētia omnia eis miniſtra
uit copioſe: propter quod ipſe beatus Dominicus di-
cere habuit: uere dominus habet curam de iſtis ſan-
ctis paupculis & ego neſciebaȝ. ¶Vigeſimo fuit bea
tus Frāciſcus declaratus dn̄o Gregorio nono. tūc ho-
ſtienſi epo cui beatus Franciſcus predixit eū futurum Greg. ix.
eē ſūmū pontificē. Ad quē ipſe habuit ſūmā deuotio-
nē. Cui ipe dixit. Frāciſce fili q̄ bonū eſt in oculis tuis
fac: quia dominus tecum eſt. Alteri etiaȝ cardinali fu-
it btūs Frāciſcus cognitus & declaratus. Qui cū a btō
Frāciſco de obſcuris ſermōibꝰ interrogaſſet ſolonē: &

beatus Frãciſcus profundiſſime rñdiſſet: dixit ad eum cardinalis. Ego te nõ interrogo tãq̃ litteratum: ſed tãq̃ hominem habentez ſpm̃ dñi. Et a te reſponſionis intellectum ideo libenter accipio: qm̃ ſcio ipſum a ſolo deo ꝓcedere. ¶ Vigeſimo prĩo fuit declaratus uni ſacre theologie magrõ de ordine predicatoꝝ apud Senas: qui cum. B.F. interrogaſſet de quodã paſſu ſacre ſcripture a B.F. reſponſum de predictis reportauit: cũ reſeratione ſui cordis nulli palã facta ſecretoꝝ. Qui ſtupore uehemẽti miratus: theologiaz. B.P. & ipſũm ſpãliter cõmẽdauit. ¶ Vigeſimo ſecũdo. b.F. fuit cognit⁹ & declaratus dño Bernardo de quintaualle prudẽtiori nobiliori & ditiori de Aſſiſio q̃ bti. F. pfectiõe agnita oĩa uendẽdo & paupibus dãdo nihil ſibi reſeruando: primus p̃ aliis bti. F. factus eſt frater & fili⁹ ſpũalis. ¶ Vigeſimo tertio fuit. b.F. fratri Egidio declaratus: a quo cũ fratres quererẽt qd ſentiret de btõ. F. reſpondit tot⁹ inflãmatus ex auditu bti. F. dicẽs ille hõ btũs. F. nunq̃ deberet noĩari qn hõ p̃ gaudio lamberet labia ſua: tñmõ ſibi defuit unũ. ſ. corporis fortitudo. Si. n. haberet tale corpus quale ego habeo. ſ. ita robuſtũ: pculdubio tot⁹ mundus eũ ſeq minime potuiſſet. ¶ Vigeſimo q̃rto fuit. b.F. btẽ Clare declaratus: cuius monitu & p̃dicatione dimiſſis omnibus que ſunt mũdi: eterno ſpõſo iũcta eſt. Nec id ſolũ effecit: ſz uerbo Frãciſci de yh̃u p̃dicantis adeo fuit in bono firmata ut nulla tribulatio ſeu aduerſitas: deĩde ſibi grauis aut difficilis ad ferendum fuerit. ¶ Vigeſimo quinto fuit. b.F. Fratri morico pri⁹ de ordine cruciferoꝝ: ſed poſt de ordine minoꝝ declarat⁹: q cũ morbo grauiſſimo laboraret: ſupplex per internuntiũ factus. b.F. ut ꝓ ſe ad dñm exoraret: antidoto a beato. F. confecto: eiuſqz prece ſtatim ab omni fuit infirmitate curatus. ¶ Vigeſimo ſexto fuit btũs. F. Miniſtris pluribus ꝓuincialib⁹ dũ ɔderet ultimã regulã declarat⁹: corã qb⁹ uerbis bti. F. yh̃s iclinat⁹ ſuã intẽtionẽ ſic eſſe de regula obſeruanda eiuſqz ſe cõditorem eſſe corã p̃fatis & non btũm Franciſcũ acclamauit. ¶ Vigeſimo ſeptimo fuit beat⁹ Frãciſc⁹ agnitus & declaratus fratrib⁹ conſotiis: quoꝝ cõſciẽtias & ſecreta agnouit: ut pz de fratre Maſſeo: fratre Leonardo d̃ Aſſiſio: frẽ Rizerio: & de aliis plurib⁹. de qb⁹ dicet̃ fructu & conformitate. xviii. & xxvi. ¶ Vigeſimo octauo fuit btũs Frãciſcus medico declaratus cuius eẽt uirtutis: q ignẽ crepitãtẽ: ab una parte capitis ad aliã cocturã ꝑtrahẽdo: nullaz uidit moleſtiã btõ prĩ intuliſſe. Et demum capilli beati Frãciſci poſiti itra ſciſſurã ſue domus de ſero: in mane repit eaz totaliter coadunatam. ¶ Vigeſimo nono fuit beatus Frãciſcus Abbati ſancti Iuſtini declaratus: qui eius oratione pre ſolito conſolationem ſpũs perſenſit. Idẽqz epõ Aſſiſinati: q p̃cipitãter beati Franciſci cellã ingrediẽs: linguã cũ uiribus amiſit: ſed penitẽs deinde recupauit. Sit̃ ſoldano fuit beat⁹ Frãciſc⁹ declarat⁹: qui ad ipm̃ ſummã concepit deuotionẽ. Et tãdẽ ipſius meritis regeneratus in xp̃o eſt ſaluatus. ¶ Trigeſimo fuit btũs Frãciſcus agnitus & declaratus omnibus generibus creaturaꝝ qualis eſſet. uz. mari igni aeri terre Angelis bonis demõibus p̃latis eccl̃ie Regibus principibus hominibus aliis mulieribus animalib⁹ brutis uolatilibus natatilibus ferocibus arboribus & plantis: ut ſuis infra locis dicetur: & ſpãliter fructu & conformitate. xiii. Et ſic de ipõ beato Franciſco tam ante ortũ q̃ in ortu & poſt ortũ declarato & agnito: dicere poſſumus cũ p̃s. Teſtimonia tua credibilia facta ſũt nimis. celebre factum eſt nomen eius nimis. i. ꝑ. xviii. Vñ btũs Franciſcus põt dicere illud Ezec. xxxviii. Et magnificabor & ſanctificabor & notus ero in oculis gentium multarum. Nam nomen eius uulgatum eſt in omni terra. Ioſue. vi.

¶ Secũdus fructus & conformitas. Ieſus emiſſus celitus Franciſcus deſtinatur Expoſitio prime partis: uidelicet. Ieſus emiſſus celitus.

Deitas illa ſuperna cui⁹ oĩpotẽtia de nõ eſſe ad eſſe: cuius clẽmẽtia & bonitate ſum⁹: cui⁹ miſericordia ſuſtentamur: cuius liberalitate dona tã nature q̃ gratie aſſidue pcipimus: cui⁹ gratuita pietate nr̃is cõdeſcẽdit indignis p̃cibus: cui⁹ ſapientia oĩa moderantur & ordinant. ¶ Cuius abũdantia in bonis & affluẽtia humanũ genus in ſui exordio eſt multipliciter adornatuz ordinatum & mirificatum: ut apparet nõ ſolũ teſtimonio pſalmiſte David p̃s. viii. Minuiſti eũ paulo min⁹ ab Angelis gloria & honore coronaſti eum: & conſtituiſti eum ſuper opera manuum tuaꝝ. Omnia ſubiecſti ſub pedibus eius: oues & boues uniuerſas inſuper & pecora campi. uerũ ẽt ſi attẽdatur quid deus hominem condendo eidem exibuit & donauit. ¶ Ipſum. n. primum hominem primo creauit ad ſuam imaginẽ & ſimilitudinez. Secundo in paradiſo in loco ameniſſimo collocauit. Tertio ſcientia omnium illuſtrauit. Quarto dominium ſuper omnia condonauit. Quinto in etate florida formauit. Sexto iuſtitia originali adornauit. Septimo delitiis omnibus conſtipauit. Octauo cõſortio Angelorum letificauit. Nono ſui. ſ. dei ſingulari cognitione predotauit. Decimo immortalitatem ſi uelſet conceſſit. Vndecimo liberũ arbitriuz quo poſſet ſtare indidit. Duodecimo firma ſponſione ſi ſtaret & obediret: uitam eternam ſe daturum eidem repromiſit: & ſibi in petitis adeſſe ſpopõdit. Quibus & alus primis parentibus exhibitis: liberalitas dei ad hominẽ & genus humanum ueraciter declaratur. ¶ Veruz quia hominem probari decebat a deo: ſi deo pro impenſis gratis exiſteret: ſi eterna potius q̃ temporalia quereret: ſi creatori a quo fact⁹ erat diligenter inhereret: & ei⁹ imperio ſubdi uellet: ſi armis liberi arbitrii fretus ſciret ſe cuſtodire: & ab hoſte defendere: ſi p merita celum adire ſtuderet. Et ſi ſpiritualis potius optaret eſſe q̃ carnalis. Poſt prefata homini a deo magnifice collata: ad eum ꝓbandum in iam dictis: precepta a deo nõ grauia ſed leuia: non ſpnẽda ſed toto poſſe capienda & adimplẽda: utpote qa in cuſtodiẽdis illis retributio multa: hoĩ ſunt data. Sz hõ paruipẽdẽs creatoris ipſũ

Quid de⁹ hoĩ i pria ei⁹ ɔditiõe donauit.

q̃re hoĩ in prima ei⁹ cõditiõe p̃ ceptũ ẽ datum.

non attendēs ſue conditionis initiū: aut ſue mētis inſi
gniā:hoſtis maligni deſideriū:carnis prauū dñiū ʒ uel
celeſtis patrie premiū:prudentie cuiuſqʒ conſilium:ac
ſuum liberū arbitriuʒ.Quid egit inq̄? Fregit contēpſit
deſpexit & a ſe deiecit diuinū mandatuʒ potius obſe-
cundans carni q̄ ſpūi:uxori q̄ deo:diabolo q̄ conditori:
appetitui beſtiali: q̄ rōnali:paruiſſimo uiliſſimo &
inſipidiſſimo pomi ucitū eſu:cuius guſtu hō deum ſūme
offendit: cū uilipendendo deſpiciendo cōtēnendo

In q̄s hō incurrerit calāitates preceptū contēnēs.

& eius excellētiā appetendo. Celū ſibi clauſit. Intelle
ctū obſcurauit:hebetauit igeniū: hereditate priuauit
eterna: a paradiſo ſe excluſit.Elōgauit ab angelis:dia
bolo ſeruo ſe ſubdidit:donis ſe gratuitis ſpoliauit:Iu-
ſtitiā originalē amiſit:Genus hūanū originali culpa ſe
dauit: morti ſe tradidit & ad inferna q̄tuʒ in ſe fuit cū
ſua poſteritate trāſmiſit:& deputauit. Quibus hō fa-
ctus eſt de dño ſeru⁹: de ſpūali carnalis de domeſtico
dñi hoſtis & aduerſari⁹: de celeſti terrenus: de libero
& ſoluto obligatus:de puro infectus:de diuite paup:
de celi ciue mūdi accola:de ſano infirmus:de uirtuoſo
uitioſus:de hoie beſtia:de innoxio noxi⁹: deo ꝓ ſe &
tota ſua poſteritate debitor & obnoxi⁹:& ad ſatiſfa-
ciendū deo multiplr̄ obligatus & deputatus: ob com
miſſa dimiſſa admiſſa & amiſſa ab eo & per eum: &
adeo fact⁹ ipotēs ad deo ſatiſfaciēdū ꝓ pctō: ꝙ nec
ꝓ ſe & ſua poſteritate q̄ culpabilr̄ ifecerat quoq̄uo ua
leret.loquendo ſtricte de ſatiſfactiōe. Quod.n.nec ꝓ

Quaꝛ primus hō ñ poterat ſatiſfaceꝛ ꝓ peccato.

ſe aut ſua poſteritate de ſtricto rigore ſatiſfacere neq
ret pʒ libro cur de⁹ hō.c.i.Quia di.dñs uenerabil' An-
ſelmus.Quod ſatiſfactio ē redditio equalētis alias i-
debiti. Nec equalēs ad humanū genus & ſeipʒ redde
re poterat. Et cum deo in actionibus ex collatis & in
paſſionib⁹ oibus deo ex pctō tenereꝛ:equalens ali-
quod indebitum reddere nō poterat ꝓut opportebat
¶ Secūdo maculā qua oēs infecerat & ſe : ab anima-
bus nullo mō q̄bat remouerē cū hoc dei ſit ſolius:qui
ſicut aiam p ſe creat:ſic & mūdat. ut magr̄ docet. lib.
ii.di.vii.& Augu.de trini.c.v. ¶ Tertio dñiū repende
re quo ſe priuauit dñium inq̄ carnis ad ſpm̄ p iuſtitiā
originalē:quā pditā recuperare ex ſe nō potuit. Et do
miniū quo ſoli deo eſſet cū ſuis ſubiectus.dñiū inſup
ad tēporalia & ut oiā ſibi ſuccederēt ad nutū : & ſine
difficultate parerent. ¶ Quarto debitum exſoluere ꝙ
exigebaꝛ.offenderat.n.& ſi finite quo ad actū:infinite
tū quo ad obm̄: & ſumme ipm̄ ihonorauerat ſibi crea
turā preponendo.q̄uo ergo aliq̄d ꝙ deo placeret pote
rat exercere ſicut offenſa diſplicuerat & ꝙ eēt bonum
tm̄ in ſe ſicut dei offenſa mala eſt cōprobata & tm̄ de
honore rependere quātum inhonorauerat? ¶ Quinto
diabolum ſubiicere ſub quo detinebaꝛ cū non ſit pote
ſtas que equipareꝛ ei:& ei iuſte q̄a ſe uolūtate diabo
lo tradiderat:ſubiiciebaꝛ:q̄uo ergo poterat ſe tuʒ ſuis
a ſuis euellere manibus & remouerē? ¶ Sexto cēlum
pctō clauſum ualebat ne hō ſibi apire & ſuis ſequaci
bus? certe nō.Quia ipſi⁹ eſt apire de quo dicit ꝑs.xv.
Tu es qui reſtitues hereditatē meā mihi & leonis de
tribu Iuda:cuius eſt apire libꝝ & ſoluere ſeptē ſigna-
cula eius Apoca.v.Aliis rōnibus poſſet deduci ꝓpoſi

tum:ſed ſufficiāt ꝑdicte.Sic ergo pʒ ꝙ primus homo
nec ꝓ ſe ſtricte loquēdo nec ꝓ quocūqʒ loquēdo pro
ſua poſteritate.uʒ.natura hūana poterat ſatiſfacere.
Sed nec aliq̄ pura creatura hoc ualebat . ¶ Nō Ange

Angel⁹ ñ poterat ſatiſfaceꝛ ꝓ pctō hois

lus ꝓpter iā dictas rōnes . Quia & ſi Angelus bonus
nō teneꝛ deo in paſſionibus ſed in actiōbus: nulla paſ
ſio fuiſſet intēſiue infinita & tā bona ſicut culpa fuit
mala.Itē quodlibet citra deū ē min⁹ deo quare nō ſuf
ficiēs.Itē nō Angelus eſt tā bon⁹ q̄ bona erat tota hu
mana natura quā primus hō peccādo infecerat & oc-
ciderat.Itē ſi Angelus patereꝛ ꝓ culpa hois hō rōna-
biliter Angelo ſubiicereꝛ ut ſuo redēptori & liberato
ri.Et ſic hō ad ſtatum primū nō reſtitueretꝛ: in quo ſoli
deo erat ſubiect⁹ & nulli creature.Quo concludiꝛ ꝙ ſi
Angelus q̄ eſt nobilior inter creaturas nō potuit ꝓ ho
mine ſatiſfacere a fortiori nulla alia creatura.Sʒ nun-
q̄d hō peccādo decuit adeo reparari? ¶ Rñdeꝛ ꝙ ſic.

q̄re hō p⁹ pctm̄ decuit reparari & q̄uo.

Primo quia totū corruptum erat in primis parētibus.
¶ Secūdo q̄a alio impellēte ceciderat . ¶ Tertio nec
propria malitia ſe infecerat. ¶ Quarto quia terminus
nec tp̄s penitendi tranſierat.Que oia fuerūt in Ange-
lis cadentib⁹: q̄rē decentiſſimū erat deum ipm̄ hoiem
reparare.Sʒ q̄uo & per quē debebat reparari? Rñde
tur ꝙ decebat reparari p uiā ſatiſfactionis: & per ho
minē deū.Et ꝓ primi euidentia eſt ſciendū ꝙ ſi conſi-
dereꝛ diuina potentia p ſe & abſolute.i. q̄a infinita &
nō cōiuncta iuſtitie & aliis perfectiōibus diuinis:pec
catum ſine ſatiſfactione deus pōt remittere. Sed quia
deus cūcta que agit iuſte & ſapiēter facit : Sic cū his
perfectionibus dei potentia cōiuncta:que potētia dei
ordinata uocaꝛ: deus pctm̄ inultū.i.ſine ſatiſfactiōe il
lius qui peccatū agit uel alterius ꝓ eo: dimittere non
ualet. ¶ Ratio primo:quia pctm̄ eſt cōtra dei uolūta
tem. ¶ Secūdo hoieʒ deo rebellē facit. ¶ Tertio pri
uat gratuitis. ¶ Quarto diſplicet deo. ¶ Quinto fugi
bile ſummū eſt. ¶ Sexto nihil inordinatū dei ſapiētia
ſinit eſſe in mūdo. ¶ Septimo ad pctm̄ ſemp ſequitur
pena peccati. ¶ Octauo ſi impunituʒ dimittereꝛ nulli
legi ſubiaceret & ſic eſſet equale deo. ¶ Nono apud
deum Iuſtus & iniuſtus idem habereꝛ . Quare ꝑtatis
pōderatis:ſiñ ſatiſfactōe pctm̄ mortale dimitti a deo
nō ualet. Sic .n.faciendo.i.pctm̄ puniendo:primo di-
uina iuſtitia declaraꝛ:que inſeparabiliter & inobliqua
biliter pctō annectit penam. ¶ Secundo dei ſapiētia.
Pena enim in peccati ſuppliciū ordinata eſt ad decorē
uniuerſi:& per conſequens : in laudem eſt diuine ſa-
pientie:que in modico turpari non ſinit uniuerſum.
¶ Tertio diuina preſciētia quā non aufugit peccatū:
ſed eidem penaliter ſubiicitur & ſupponitur & ſue le-
gi. ¶ Quarto honorificentia maieſtatis diuine. Que-
rendo eni ſuum honorem quē pctm̄ ademit & hoc pe
na debita:honor eius declaraꝛ & manifeſtaꝛ. Et ſi di-
catur.Si deus pctm̄ inultum nō relinquit: ubi eſt eius
miſericordia? ¶ Reſpondetur ꝙ dei miſericordia reſe
ratur tali punitione : non ꝙ deus nō puniat : ſed quia
in infinitum citra condignum punit : claret miſericor-
dia dei in ſuſtinendo peccatorem : poſt lapſum . In
erigendo a peccato:a quo per ſe ſurgere non poteſt.

In rēittēdo culpā & ſibi ab ipō illata. Sꝫ iuſtitia appet
in pūitiōe mitiſſima quā igerit pc̄tō i iſinitū citra ꝯdi
gnum. Et ſic uniuerſe uie dñi miſericordia & ueritas.
Sic ergo pꝫ ꝙ pc̄tū iultū dimi nō decet & ſine ſatiſſa
ctiōe. ¶ Sꝫ ꝓ euidētia ſc̄de ptis .ſ. ꝙ decuit ut ſatiſfa-
ctio fieret p hoīeꝫ deū: hoc declarat qbuſdā priꝰ attē
tis. ¶ Et primū ē ꝙ deꝰ hoiem cōdidit ad btitudinē di
cēte Salōne ſapiētie .iii. Oia pp te opatus es dñe. Et
Aug. i. cōfeſ. Feciſti nos dñe ad te & inqetū ē cor nr̄m
donec reqeſcat in te. hec ē cōcluſio Magri. ii. diſt. i. ne
igr̄ fruſtraret̃ intētū dinū aliqñ hō ad btitudinē pueni
re dēbat. ¶ Scd'ꝫ ē ꝙ ad btitudinē hō puenire nō po
terat de potētia dei ordinata: niſi ꝓ pc̄tō homis deus
ſatiſfaceret ut dcm̄ ē. ¶ Tertiū ē ꝙ primꝰ hō nec aliq̄
creatura ꝓ ipſiꝰ pctō ſtricte loq̄ndo ſatiſfacer̃ deo pote
rat. ¶ Quartū ē ꝙ deꝰ ē bonū iſinitū & cuicūqꝫ ſe iſe
riori uniret ad ſatiſfaciēdum deo pr̄i ſeu filio uel ſpūi
ſc̄tō: eēt ſufficiētiſſimū ꝑtiū. ut dicet̃ ifra fructu & con
formitate .xxxi. ¶ Quītū ē qa hō tenebat̃ deo ꝓ pctō
ſatiſfacere & nō poterat: & p ꝯñs p aliud maius hoīe
hoc fieri oportebat. ¶ Sextū ē ꝙ talē decebat q for
mā haberet & aſſumeret hūaꝫ. Rō. ex quo ꝓ hoīe ſa
tiſfaceret ut ꝓpria eēt ac ſic hō i primo eē libertatis
remanēt q̄ ſoli deo ſubiiciebat̃: et qa hō deo in hoc .ſ.
ad ſatiſfaciēdū tenebat̃. Quibꝰ pꝫ ꝙ p hoīeꝫ deū hō q
ceciderat decebat reſurger̃. Nā cū nulla creatura hoc
poſſet: & ꝓpoſitū dinū de hoīe nō dēbat fruſtrari: Et
iuſtitia ſatiſfactionē exigebat: ergo p aliqd maiꝰ hoīe
& q̄cūqꝫ creatura hoc fieri dēbebat: & iō p ſolū deū: &
nō niſi hoīem aſſumēdo: qa ſolus hō tenebatur. Et qa
paſſione ſola hoc habebat fieri ut ifra fructu & cōfor
mitate .xxxi. dicet̃: iō tali ſatiſfactiōe pēſata deū hoīeꝫ
fieri erat neceſſariū: ut p deū hoīem utpote bonū ſufſi
ciētiſſimū hō repararet̃. Sic ergo breuiter apparet di-
uine incarnationis cōgruitas . ac peccati primoꝝ parē
tū iniqtas. ob q̄ remouēdā necc̄ariū declarata nec̄citate:
fuit deū incarnari. ¶ Et qa in dītate tres ſūt pſone .uꝫ
pr̄ & filiꝰ & ſpūs ſcūs. quā harū pſonaꝝ decuit ad libe
rādā hoīem incarnari? Certe nō pſona patris ne pſ̄ual̃
dignitas offenderet. Offenderet̃ qppe ſi aliqñ filiꝰ eēt.
Inſup pr̄ cū a nullo ſit: nec ab alio mitti decebat nec
alteri ſupplicare: ne pſona alia prior eo in diuis eſſe ui
deret̃. Nec pſonā ſpūs ſci decebat incarnari: cuius eſt
ꝓcedere nō q̄uō natus ſed q̄uō datus. ut dic̄ magiſter
primo ſen̄. di. xvi. Quare eius ꝓprietatē ēt extrinſece
obfuſcari naſcēdo: de equo n̄ decebat. ¶ Perſona filii
naturā hūanā aſſumere dēbat: ꝙ & fec̄. Et ꝙ debebat
appet cōgruētiis pluribꝰ. ¶ Pria ut ſic̄ p uerbū oia ſūt
in eē cōſtituta & creata: ſic & p ipꝫ oia ad eē gratificū
forēt repata & reformata. ¶ Secūda ut q ē dei patris
filiꝰ in diuis: fieret hoīs filius in hūanis. ¶ Tertia ut
imago creata peccato obfuſcata: p imaginē increatam
dei filiū .ſ. q eſt imago patris reformaret̃. ¶ Quarta ut
cū p hoīeꝫ & ſi toti trinitati ſit offēſa illata: ꝑcipue tñ
dei filio q ē ſapia dei patris ſimilis & eq̄lis p oia pr̄i.
ipe .n. hō ſapiaꝫ ſilitudinē & eq̄litatē appetiit dei. q̄re
per ipm̄ dei filiū q eſt ſapia dei: ſimilis pr̄i & equalis:
decuit repari. ¶ Quinta p filiū quē pr̄ ut ſe diligit: de

q̄ pſona-
rū diuiaꝝ
debuit i-
carnari.

cebat nos in dei filios adoptari. ¶ Sexta decebat filiū
pr̄i ſupplicare ꝓ nobis & nō ecōuerſo. ¶ Septima per
illū .ſ. dei filiū a manibus diaboli dcebat nos liberari:
q eſt dei uirtus. ¶ Octaua p ipm̄ dei filiū q eſt heres
uniuerſoꝝ: nos decebat in hereditatē induci. ¶ Nona
decebat ut ille q ē in celis ſine mr̄e: carnē ſumeret de
uirgie mr̄e: ut utrāqꝫ natiuitatē acciperet: eternā d pr̄e:
tpalē de mr̄e: ut idē eēt & filius dei patris : & uirginis
matris. ¶ Decima qa decebat ꝙ ſicut genus hūanū i
eſſe exierat p uerbū increatū: & in culpā ceciderat de
ſerēdo uerbū inſpiratū: nec minus ſit ut dicit Aug. cō
dita repare q̄ in eſſe cōſtituere: ſicut non minus bn̄ eē
gr̄e q̄ ee nature: ſic & reſurgere p uerbū icarnatū. Alie
cōgruētie pn̄t adduci: ſed ꝑdcē ſufficiāt. Licet ergo mi
ſteriū incarnationis & opus tota trinitas ſit opata: i fi
lio tñ ſolo ē hec opatio terminata. ¶ Pater ergo eter-
nus nolens in ira circa hoīem miſericordias ſuas cōti
nere: ad liberādū hoīem mittere filiū ſuū dcreuit & or
dinauit. Et qa hoc erat maximū bn̄ficiū poſſibile hoī
conferri incarnatio .uꝫ. filii dei: ut uidelꝫ hō deꝰ & deꝰ
hō fieret: deuſqꝫ teſte Amos ut ſepe dictū ē nō faciet
uerbum ꝙ prius non loquat̃ ad ſeruos ſuos prophas:
Hinc eſt ꝙ hoc donū ſe daturum patribus ꝓmiſit .ſ.
Abrae gen. xxii. In ſemine tuo benedicent̃ oēs gentes
terre. Iſaac ge. xxvi. Iacob. ge. xxviii. dauid ps. cxxxi.
de fructu uentris tui &c̄. Suūqꝫ filiū incarnandū reue
lauit patribus & ꝓphis. Quo cognito deū affuturum
in carne hūana ꝑdixerūt: ut patet de Iacob gen̄. xlix.
Nō auferet̃ ſceptrū de Iuda & dux de femore eiꝰ do
nec ueniat q mittendus eſt: & ipe erit expectatio gen
tiū: de Balaā nūeri xxiiii. Oriet̃ ſtella &c̄. de Salomōe
ſapie. xviii. Cū qetū ſilentiū teneret oia: & nox in ſuo
curſu mediū iter hr̄et: ops ſermo tuus dñe a regalibꝰ
ſedibus uenit. De Iſa. c. vii. Ecce uirgo cōcipiet & pa
riet filiū &c̄. De Ieremia: ca. xxxi. Nouum faciet dñs
ſup terram: femina circūdabit uirū. De Baruch. ca. v.
Exue te Ieruſaleꝫ &c̄. De Dan̄. c. ii. In diebꝰ āt regno
rū illorū ſuſcitabit deus regnū celi ꝙ in eternū nō diſ
ſipabit̃ &c̄. De Ageo. c. ii. Ego mouebo celū & terrā:
& ueniet deſideratꝰ cunctis gētibus. De Zacharia. c.
ix. Ecce rex tuꝰ &c̄. De Michea. c. v. Tu Bethleē ter-
ra Iudea &c̄. Et ſeqt. Ex te .n. exiet dux &c̄. De Ma-
lachia. c. iii. Statim ueniet ad tēplū ſanctum ſuū dña-
tor &c̄. & ſic de aliis ꝓphis. qbus reuelās deus pr̄ ſui
filii in mūdū deſtinationē: de eius aduētu ꝓphauerūt:
& uētuꝝ in mūdū ꝑdicarūt. Et nō ſolū eū affutuꝝ ꝑdi
xerunt in generali: ſed eius uitam deſcripſerunt typis
& uerbis i particulari. ut fructu precedēti & cōformi
tate eſt dictū. Quam ꝓmiſſionē dei patris & ꝓphe-
tarum predictionē fideles attendētes: & per longum
tp̄s dilationē deflentes ad deum clamabant. ut pꝫ de
Moyſe Exo. iiii. Mitte dñe q̄ miſſurus es. De Dauid
q dicit ps. lxxix. Oñde faciē tuā & ueni. ut ſaluos fa-
cias nos & alibi. Saluuꝫ me fac deus; qm̄ intrauerunt
aque &c̄. Oſtende faciem tuā & ſalui erimus. Oſtēde
nobis dñe miſericordiā & ſalutare tuum da nobis. Et
ſponſa dei. cañ. vii. Veni dilecte mi &c̄. De Iſa. qui di
cit. c. lxiiii. Vtinam diſrumperes celos & deſcenderes.

A qbꝰ ꝓ-
phis ꝑdi-
ctꝰ ſit xp̄i
aduētus

De Dañ.c.ix. Propter te metipſm deus meus inclina aurem tuam & audi: aperi oculos tuos & uide deſolationē noſtrā. De Abacuc.c.i.di. Vſquequo dñe clamabo ad te & nō exaudies. uociferabor uiꝫ patiēs & nō ſaluabis. De Ieremia treñ.iiii. di. Recordare dñe qd acciderit nobis intuere & reſpice opprobriū noſtrū &c̄. & ſic de aliis. Quoꝝ clamoribus deus inclinatus & eis cōpatiēs. iuxta illud ꝙ habet i figura. Exo.ii. filii iſrael ingēiſcentes ꝓpter opera uociferati ſunt. Aſcēditqꝫ clamor eoꝝ ad dñm & audiuit gemituꝫ eorum. Et ſequitur.c.iii. Quod dñs ait Moyſi. Vidi afflictionē ppli mei & clamorē eius audiui. Et ſciens dolorē eoꝝ deſcendi ut liberarē eū. Et Iſa.ca.xix. ꝑdixerat. Clamabunt ad dñm a facie tribulantis: & mittet eis ſaluatorē & ꝓpugnatorē qui liberet eos. Attamen ipſe deus: cuius ſapientie no eſt numerus: et ſi tot clamoribus ſanctoꝝ pulſaret & ꝑcibus: ac multos deſtinaſſet ꝓbos & ſctōs uiros ad reformādū pplm ab eo electū.ſ. filios iſrael: & hoc tpe legis late pcipue: ante tñ miſerat quoſdā ad totū genus humanū reformādū.uꝫ. ¶ Prio tpe miſit pr̄es.ſ. Seth & Enos q incepit inuocare nomen dñi. Enoch q trāſlatus eſt in paradiſum: & ſic de aliis. Noe q in diebus ſuis. Ecci. xliiii. īuēt⁹ ē iuſt⁹: & ſic de aliis pr̄ib⁹. ¶ Secūdo miſit pr̄iarchas.ſ. Abraā Iſaac Iacob cum.xii. filiis ſuis. ¶ Tertio miſit rectores.ſ. Moyſen & Aaron. ¶ Quarto miſit principes.ſ. Naaſon. Aminadab & Salmō. ¶ Quinto iudices. ſicut pꝫ per totū librum Iudicum. ¶ Sexto Reges ut dauid & alios. ¶ Septio Sacerdotes. ſicut Eleazar Phinees Heli: & ſic de aliis. ¶ Octauo. Prophetas ſicut Samuelem Nathā Heliā: & ſic de aliis. ¶ Nono miſit duces. ſic̄ Zorobabel & Salatiel. ¶ Decimo uiros iuſtos & bonos. ſicut tpe. Heſdre. Iudith. Heſter & Machabeoꝝ: quoꝝ tpibus fuerūt multi uiri perfecti. ut patet de Tobia. Mardocheo. Heſdra. Neemia: & ſic de aliis. Hos & ſīles deus pr̄ miſit nō ad redimendū genus humanū: ſed ad reformandū: loquēs p eos pr̄ibus & fidelibus. nō tñ tpibus ꝑfatoꝝ pr̄ celeſtis: & ſi ꝑfatos ad excolēdū ſuā miſiſſet uineā: filiū ſuuꝫ uoluit deſtinare nec mittere. Et q̄uis rō hui⁹ ſit notiſſima deo: nobis tñ poterit apparere ſi ſolutio

Cur xp̄us ſtatiꝫ poſt lapſū hois ñ ē miſſus

quorundā uideaꝛ dubioꝝ. ¶ Primū dubiū eſt cur non ſtatim poſt lapſum primi hois filius a pr̄e ad liberandum hoieꝫ eſt miſſus. uideꝛ eni ſic debuiſſe fieri: rō qa q cito bñficiū dat bis dat. Inſup cū miſericordia mūero ſit ſemper ꝑſtanda: tali ſtatim miſſione & primorū parētū reparatiōe: uideꝛ ꝙ fuiſſet ꝑſeruatio hūani generis a malo: q̄re ſtatim ut uideꝛ uenire debebat & dingi. ¶ Rñdeꝛ ꝙ multiplex cōgruētia ad hoc pōt aſſignari: & rō una ſola: qa uoluntas dei ſic uoluit exercere: cuius uolūtatis cā nō eſt querēda. Cū ipſa ſit prima oium cā: & qua oia ſapiēter agit. ¶ Prima tñ cōgruētia aſſignaꝛ a doctoribus ꝙ remediū ſic eſt adhibenduꝫ morbo ut morbus cognoſcaꝛ: medicina queraꝛ: & remediū cōceſſum acceptū & gratū hēaꝛ: ut pꝫ experiētia. Infirmus.n. ſi ſtatim a ſua liberareꝛ infirmitate: nō medico ſed nature iputaret: nec ſuā agnoſceret infirmitatē quanta.ſ. laboraſſet: nec bñficiū ſanitatis uti eſt acceptaret. Sed cū diu infirmitatē patiꝛ & agnoſcit qd patiꝛ & uidet ſe p naturā nō poſſe liberari: tūc querit mediciꝫ: & ſi liberaꝛ: magnum putat a medico ſibi collatū bñficiū. Hac de cā de⁹ uoluit hoieꝫ cognoſcere ſuā infirmitatē q̄ magna eēt: ut diceret cū p̄s. Iniquitates mee multiplicate ſunt ſup caput meum: & ſicut onus graue grauate ſunt ſup me. Et infixus ſum in limo ꝓfundi & nō eſt ſubſtātia. Totū.n. genus hūanuꝫ infectū fuit & infirmatū. Voluit ēt deus ꝙ experireꝛ ſi a ſua infirmitate naturalibus poterat liberari: & hoc tpe legis nature. Et cognouit ꝙ non. Inſup ſi auxilio alicuius creature. Et hoc tpe legis date. Et hoc nō: qa lex non iuſtificabat ſed fides futuri. Quare uidens homo infirmitatē ſuā nec ſe nec alio creato poſſe iuuari: & ꝙ multiplicate ſunt infirmitates poſtea accelerauerunt.ſ. ad deū ad petēdū liberationem: dicēs libera me de ſanguinibus. libera me de aqs multis. Quod figuratum fuit in filiis Iſrael tā exñtibus in egypto: q̄ tpe iudicū exñtibus in terra eis tradita a dño: q cum a dño receſſiſſent: ingemiſcētes ꝓpter illa que patiebantur clamabant ad dñm. Et quia infirmitates agnoſcebāt: deſcendebat deus & mittebat eis ſaluatorē qui liberaret eos. Sic ergo humanū genus agnoſcens reatuꝫ ſuū & iniquitates ac infirmitates ſuas: Ipſoqꝫ di. cum ꝓphta: miſerere mei dñe: qm̄ infirmus ſum. Sana me dñe: qm̄ defecit uirtus mea. Tūc ipſe ſaluator uenit. di. Mat.viii. Ego ueniā & curabo eū. Venit eni tūc magnus medicus qñ totū humanū genus per mūdū iacebat egrotū: ut dicit Augu⁹. Tunc agnouit medicū & eius remediū ſibi fore opportunū. ¶ Secūda cōgruentia aſſignaꝛ a doctoribus ex pte deſcēdētis. Quia eni magnus dñs & deus ueniebat: ne eius aduent⁹ ab hominibus ignorareꝛ: & ut debite recipereꝛ: longā preconum ſeriē ꝑcedere decebat. Ideo primo per pr̄es. Secundo per ꝓphas. Tertio per legē. Quarto p regnuꝫ & ſacerdotiū deū incarnandum eſt ꝑdictū. ſtatim.n. ne eius aduētū homies nō agnoſcerēt noluit uenire. Sed poſtq̄ typis & uerbis ē declaratus hoibus: tūc rex regū uenit in mūdū. ¶ Tertia cōgruētia modus in operibus a ſapiēte debet ſeruari. Et modus eſt ut de iperfecto ad perfectū ꝓcedat: & nō ecōuerſo. Propterea decuit dei filiū incarnari nō i initio tēpoꝝ: ſed in fine: ut ſicut primus hō q fuit totius mūdi ſenſibilis ornamētū ultimo fuit cōditus. uꝫ. ſexta die: Sic ſecūdus hō totius mūdi reparati cōplemētū: in quo primū coniungiꝛ cū ultio.ſ. deus cuꝫ limo: decuit ut fieret in fine tēpoꝝ ſexta. uꝫ. mundi etate: qua & tp̄s grē icepit: & ipſe deſideratus aduenit. ¶ Quarta cōgruētia diſtulit pr̄ eternus mittere filiū: quia locus dignus ꝓ eius incarnatione nō eſt reptus.ſ. uirgo maria. queſita.n. eſt diu in oibus finibus Iſrael aliq̄ ꝓ loco dei nec eſt inuēta: qa nulla illa puritate nitebat: q̄ ſub dō maior neqt itelligi: & ſic de aliis uirtutibus & gratiis qb⁹ decebat eā ut dei eēt mater adornari. Sed nūquid deus potuit iſtū locū ꝑparare oi tpe.ſ. beatā Mariā? Certe ſic. Sed cōgruit ut ipſius dei genitricis prius pfectio declareꝛ & poſtmodū adeo in eſſe ꝓduceretꝛ: ut q̄nta eēt beate Marie excelētia & ſctitas declarareꝛ ſeu demōſtrareꝛ.

quare prius ſigurari debuit: & uerbis ſua excellentia
declarari.que duo & ſi aliquãdo ſint facta ſimul: attñ
figurata eſt patrum tẽpore: & declarata per pphẽtas.
Cum ergo totũ uetus teſtm̃ horũ duorũ.ſ.pſuʒ & p-
phetaꝝ tẽporibus decurrat:nõ in tpe pdictorũ ſed in
fine:deus pater naſci uoluit btãm Mariam:ut ſicut ab
eterno eam deputarat matrẽ pro filio: ſic & in tpe eã
faciendo naſci:locũ aptum pro filio diſponeret & pre
pararet.Hac reperta ad dei filium ſuſcipiendum apta
tam natura q̃ grã:a deo patre miſſus eſt angelus ga-
briel:ut eideʒ in ea dei filium incarnandũ nũciaret: &
fieret:ipſa aſſenſum pbente. Congruentie alie multe
poſſunt adduci:ſed pſate ſufficiant:quia de hac mate
ria dictũ eſt p me ſufficiẽter in ope de uita uirgis bea
te.fructu.xvi.Sic ergo apparet quare pater eternus:fi
liũ ſtatim poſt peccatũ nõ miſit.❡Et ſic patet ad pri-
qre de? ñ — mũ dubiũ. ❡Secundũ dubiũ quare hoc beneficiuʒ in
diſtulit be — finem mundi nõ eſt protenſum: ad ipſum homini con
neficiũ re — ferendum:ex quo dilatũ eſt p quinqʒ milia annorum.
dẽptionis — ❡Reſpondeo q hoc factũ eſt decentiſſime:qa ſi uſ-
uſqʒ i finẽ — que in finem incarnari diſtuliſſet:nec miſericordia dei
mundi. — apparuiſſet aliqñ:ſed ſolũ eius iuſtitia qua puniebat.
Nec miſericordia ſuum tẽpus habuiſſet.Inſuper eius
aduentus nimis tardus fuiſſet:quia nec morbo reme
dium penitentie:nec opportunitas ex tpe medio ante
iudicium:hoi currendi ad brauiuʒ affuiſſet. nec tẽpus
grẽ melius fore q̃ peccati eſſet oſtenſum. Sacrorũ pe
nitentie aut doctrine euangelice tpš:nõ fuiſſet debite
ordinatum.Quare his de cauſis miſericordiã ſuã uſqʒ
ad iudicium deus nõ retinuit: ſed tẽpore plenitudinis
gratie adueniente:ad liberandũ hoiem pater filiũ di-
rexit & miſit. Sic ergo apparet:q miſſio filii a patre
nõ debuit eſſe ſtatim poſt peccatũ: nec uſqʒ in finem
debuit differri.Quare de iſto beneficio loquẽdo:cum
fuerit maximũ nõ debuit dari ſtatiʒ poſt peccatũ:ſed
prius precognoſci:quia ſicut nullũ beneficiũ eſt dãdũ
niſi pcognoſcenti:ſic nec iſtud.Inſuper & ſi illam miſe
ricordiam ultimã deus nõ dederit hoi:plures tñ dedit
poſt peccatũ:utpote ipm̃ i eſſe dimittendo:quo debe
bat priuari de rigore iuſtitie. Ipm̃ ad penitentiã reſer
uando & grãm infundendo.Et ſic de aliis.❡Et ſi di-
qre ante — catur:cur deus ante peccatũ filiũ nõ miſit. ❡Reſpon
pctm̃ xps — detur primo:quia paruũ tẽpus fuit inter conditioneʒ
nõ ẽ incar — hois & eius lapſum:& tantum eius beneficium agno
natus. — ſci debebat:q fieri nõ potuiſſet. ❡Scdo quia cũ na-
ſci deberet ex femina: & nulla tunc eſſet niſi Eua:ex
ea carnem ſumpſiſſet:& tunc uel fuiſſet cognita po-
ſtea ab Adam:Et ſic inconueniẽs fuiſſet q defloraret̃
per hoiem:Et ſi nõ:opportuiſſet deum in adiutorium
primi hois aliam mulierem cõdidiſſe:ut ex ipſis gen?
ppagaret̃ humanũ.❡Tertio uel Eua potuiſſet pec-
care poſt·uel non:ſi ſic:indecentiſſimũ eſſet ut mater
dei aliquãdo peccaret: Si nõ:& tunc fuiſſet cõfirmata
in grã:& ſic nõ potuiſſet mori: contra ſcripturam di.
Ecci.xvii.Quod deus fecit hoieʒ rectũ &c.Sequitur.
Poſuit ante eũ uitam & mortẽ &c. Et cõtra doctores
dicentes.Primos parentes conditos eẽ: ut poſſent nõ
mori:ſed nõ q non poſſent mori.Sic ergo patʒ:q nec

ante peccatum:nec imediate poſt ſeu in fine circa iudi
cium pater miſit filium.❡Sed quo tẽpore?Reſpõdet
Apſus ad gal. iii.di. q ubi uenit plenitudo temporis:
miſit deus filium ſuum.Preceſſerat tpus legis nature
& legis ſcripte.Reſtabat tẽpus gratie.In hoc ſiquidẽ
tẽpore miſſus eſt de ualle ebron Ioſeph a patre.i. dei
filius de celis a patre eterno:ad uiſitandum frẽs ſuos.
Et ſic uenit in ſichẽ.i.in uallem hanc laborioſaʒ & mi
ſerie:ut in figura habet̃ geñ.xxxvii. Tunc ſermo do
mini a regalibus ſedibus uenit ſapientie.xviii. Tunc
uenit dauid in nobe.i.reꝫ.xxi.Et ad gẽtes apoſtatrices
miſſus eſt Ezech. ca.ii. Moyſes in egyptum Exo.iii.
Helias in berſabee Iuda.iii.reꝫ.xvii. Neẽias in Iudeaʒ
Nee.ii.Iſaias eſt miſſus a dño.Iſa.vi. Abacuch uenit
in babilonẽ. Dañ.xiiii. Et Ionas ad niniuitas.Ioñ.i.
Et ſic de aliis figuris ueteris teſtamẽti: figurantibus
hanc piiſſimã filii a patre miſſionẽ: & ad nos aduẽtũ.
Tunc arcus poſitus eſt in nube.geñ.viii.Columba a
Noe dimiſſa.geñ.vii.Archa federis dñi poſita ſub tẽ
toriis.Exo.ultimo. Et tabernaculum domini in ſylo.
Ioſue.xviii.Maieſtas domini ingreſſa eſt tẽplum dñi.
iii.reꝫ.viii.dñs ingreſſus eſt nubem & egyptũ.Iſa.xix.
A femina dñs circundatus.Iere.xxxi.per portaʒ clau
ſulam ingreſſus eſt dominus. Ezech.xliiii. Lapis exci
ſus eſt de monte ſine manibus.Dañ.ii.Et ſol nube eſt
tectus.Ezech.xxxii. Et ſic de aliis. ❡Sed aduerte q
Apſus dicit:q in plenitudine tẽporis eſt filius a patre — qrẽ tẽpus
directus.Vocat enim tẽpus xpi aduentus: tẽpus ple- — grẽ dr̃ tps
nitudinis.❡Primo:quia tunc uenit plenitudo.i.xpus: — plenitudis
in quo eſt ois plenitudo gratie & ueritatis. Io.primo.
❡Secũdo:quia mater eius maria: in plenitudine grẽ
& ſanctoꝝ eſt poſita & locata.Ecci.xxiiii. Naʒ marie
plenitudo gratie eſt collata:ut dicit Ieronym? in ſer-
mone de aſſumptione.Hodie &c. ❡Tertio:quia pri
mo gratia creata inerat hũano generi:ſed tunc gratia
increata aie xpi eſt iuncta & unita: & ſic omnis pleni
tudo deitatis homini aſſumpto eſt cõicata. ❡Quar-
to oia ppetrata figurata & pmiſſa per ueritatẽ xpm
adipleta ſunt & terminata. ❡Quinto plenitudo gra-
tie eccleſie pro ſuis membris ad merendũ data eſt &
conceſſa:quia omnes accepimus de plenitudine eius.
Io.primo.❡Sexto:quia ſũma gratia.i. bñficiuʒ ſũme
gratuite incarnationis dei:eſt nobis adeo patre dona
tum:Et demũ tẽpus plenitudinis:quia ſexta mũdi eta
te: qua non iuſtitia ut prius: ſed miſericordia dñi &
gratia cũctis apparet fidelibus:quare merito tempus
gratie & miſericordie dicit̃ & uocatur.Hoc ergo in tẽ
pore dei ſapia.i.dei filius uenit: ſed quid eius aduẽtu
eſt a nobis perceptum:fructu dicet̃ & cõformitate ſe
quenti.❡In hoc ſi quidẽ tẽpore uerũ meſſiam.i.deũ:
hoiem aſſumpſiſſe & oculis apparuiſſe mortaliũ:oſtẽ
dũt.❡Primo a pphetis uaticinata.ſ.Iacob.geñ.xlix.
in bñdictione data Iude. Nõ auferet̃ ſceptruʒ de iu-
da &c.que ipleta eſt tẽpore herodis regis iudeorum:
qui nõ fuit iudeus ſed idume?.|A Dañ.c.ix.poſt.lxx.
hebdomadas annoꝝ &c.Que pphetia ipleta ẽ.xviii.
Tiberii iperatoris anno quo tẽpore xps paſſus eſt.
Ab Ageo.c.[illegible].di. poſt modicum ego mouebo celum

& terraꝫ. & ueniet deſiderat⁹ &c. Sequitur iplebo do
mum hanc gloria &c. que ipleta eſt beata maria in tẽ
pluꝫ filium pſentante: & ſic de aliis ꝓphetiis. ¶ Secũ
do hec oſtẽdunt que dicta ſunt de meſſia & figurata:
in xp̃o terminata: de hoc dictuꝫ eſt ſerioſe fructu ꝓ
miſſo. Et quia illa debebant impleri in aduẽtu Meſſie
& impleta ſunt in .d. Ieſu pꝫ ꝓpoſituꝫ. ¶ Tertio oſtẽ
dit hoc unctionis iudeorum ceſſatio. Dañ. ix. Cũ ue
nerit ſanctus ſctõrum ceſſabit unctio ueſtra. Sic alle
gatur hec auctoritas ab Aug. & ſic habeẽ in alia trãſ
latione. Sed cum iudei nõ habeant unctionẽ regalem
nec ſacerdotalem: pꝫ ꝓpoſitum. ¶ Quarto hoc oſten
dit ipſorum iudeoruꝫ captiuatio & deſolatio: que per
mortem ueri meſſie & xp̃i eis euenire debebat: ut ha
beẽ Dañ. ix. que captiuatio & diſſipatio ac deſolatio
uſqꝫ in hodiernũ dieꝫ: ab anno q̃drageſimo poſt paſ
ſionẽ dñi uiget. ¶ Quinto oſtendit hoc iudeorũ atte
ſtatio. Ioãnes .n. baptiſta fuit iudeus & ſanctus: & ip̃e
perhibuit xp̃m ueniſſe dicens Io. ii. medius ueſtrũ ſte
tit: quẽ uos neſcitis &c. Et infra diciẽ: ꝙ Ioãnes teſti
monium perhibuit: ꝙ Ieſus eſt filius dei. Simeon iu
deus fuit. Paſtores qui xp̃m adorauerunt: ẽt ipſi xp̃m
ueniſſe perhibuerunt teſtimoniũ. Luc. ii. ſicut ẽt Ioſe
phus qui fuit nobilis iudeus. xviii. antiquitatũ libro:
de chriſto Ieſu loquens: ubi expreſſe ponit ꝙ Ieſus
fuit uerus xp̃us .i. meſſias in lege promiſſus. ¶ Sexto
Sibilla erithrea. hoc oſtẽdit gentilium aſſertio. Sibilla .n. erithrea que
fuit tẽpore Ezechie & nũme Pompilii ſecũdi regis ro
manorum: in expõne ſomnii uiſi ſimul a centum ſena
toribus: qui uiderũt nouẽ ſoles: & per hos ſoles intel
ligendo .ix. generationes: ſic inquit. ¶ In diebus quar
te generatiõis exurget mulier de ſtirpe iudeoꝝ nomie
Maria: habẽs ſponſuꝫ noie Ioſeph: & ꝓcreabitur ex
ea ſine cõmixtione uiri: de ſpũ ſctõ filius dei nomine
Ieſus. Et ipſa erit uirgo ante partũ: & uirgo poſt par
tum. Qui uero ex ea naſceẽ: erit uerus deus & uerus
hõ: ſicut oẽs ꝓphete ꝑdicauerũt. Et de tp̃e ſubdit. In
diebus illis erit Ceſari Auguſto celebre nomẽ. Et re
gnabit in roma. Et ſubiciet oẽm terraꝫ ſibi. Et plura
dicit ibidem. de quibus uide in ope a me edito de ui
Sibilla tiburtina. ta beate marie fructu. xxviii. ¶ Hec eadem ſibilla ti
burtina nõ ſoluꝫ ꝑdixit: ſed et uirginẽ mariaꝫ cũ filio:
Albumaſar. Octauiano imperatori oſtẽdit in celo. ¶ Albumaſar
ſexto maioris introductorii differẽtia prima ponit con
cordans cum aſtrologis: babilonis grecis & egiptiis:
qđ tẽpore Octauiani imperatoris puella uirgo pul
Calcidius ſup thimẽ. platonis chra pareret filium noie Ieſuꝫ. ¶ Calcidius ſuper ti
meũ platonis: ponit ꝙ ſtella quedam creata fuit deſſi
gnans ortum & deſcenſum dei: ad hũane cõuerſatio
nis grãm mortalium. Cuius inſpectione ſtelle: ſapien
tes caldeorum queſiſſe recentem ortum dei. Reper
taqꝫ illa maieſtate puerili: eã ueneratos mũera & uo
ta tãto regi cõuenientia miniſtraſſe. Magos ẽt de qui
bus dicit Calcidius queſiſſe & adoraſſe deũ natum .ſ.
dñm Ihm in diebus herodis regis eſt certum. ¶ Cen
turio ille gentilis deum aduenisſe cognouit in carnem
dñm Ieſum xp̃m: quãdo ip̃m adire domũ ſuã nõ per
miſit indignum ſe eſſe ꝓfitendo: ut ſub eius tecto tan
ta celſitudo intraret. Matt. viii. ¶ Alter cẽturio paſſio
nis xp̃i tẽpore & deum in carne ueniſſe: & dñm Ihm
eſſe filium dei ꝓfeſſus eſt ut pꝫ Matth. xxvii. ¶ Nec
mirum eſt ſi per ora gentiliũ dñs aduentũ ſuuꝫ uoluit
eſſe cognitum & teſtatum: quia ipſe ad redimendũ tã
gentiles q̃ iudeos uenerat: & facere de eiſdem unum
populum & unum ouile: quorum oium ip̃e eſt paſtor.
Et ideo Dauid ꝓpheta dicit ꝙ dñs de xp̃i aduẽtu &
fiendis per eum. Narrabit in ſcripturis populorum.
¶ Septimo ſuperioꝝ ſpũum ꝓclamatio: eius .n. aduẽ
tum & incarnationẽ. Angelus ꝑdixit. Lu. primo: dixit
Ioſeph. Mat. primo. Euangelizauit eius ortum paſto
ribus. Luc. primo. Angeli qui in eius ſacro ortu cecine
rũt gloriam deo. Luc. ii. Qui ipſi ſeruierũt in deſerto.
Matt. iiii. Et eius reſurrectionem annũciauerunt: ut pꝫ
in euangelio. Mat. Mar. Luc. & Io. circa finẽ. ¶ Octa
uo demonũ ꝓclamatio hoc oſdit: demones eni Ihm
eſſe filium dei: & ueniſſe ad eos torquendũ clamarũt.
ut pꝫ Matt. Mar. & Luc. ix. Hoc oſtendit miraculoruꝫ
operatio: ſuſcitatio .n. mortuoꝝ & aliarũ curatio infir
mitatum ſolo iuſſu & uerbo: ip̃m eẽ deum & ueniſſe
in carnem oſtendũt. ¶ Decimo oſtẽdit hoc inimicorũ
xp̃i deiectio & ꝓſtratio .ſ. iudeoꝝ. Imperatoꝝ & tirã
norum: Ieſum & ſuos perſequẽtiũ: quorũ nõ ẽ memo
ria amplius: miſerabiliter eni mortui ſunt & extermi
nati. Et lꝫ ſint multa alia ꝓpoſitũ oſtendẽtia: ꝑdicta ta
men .x. ſufficiant ad p̃ſens. Quibus arguo .d. xp̃m deũ
eſſe: & a patre deſtinatũ & miſſum: ut dicit hec prima
pars p̃ſentis fructus & cõformitatis: uꝫ Ihs emiſſus
celitus: & dicta ſufficiant ꝓ eius breui expõne.

¶ Expoſitio ſecunde partis ſecundi fructus: uꝫ. Fran
ciſcus deſtinatur.

Xpedita prima parte iſti⁹
ſecundi fructus & confor
mitatis. uꝫ. Ihs emiſſus ce
litus. Conſequẽter declarã
da eſt ſecũda pars eiuſdem
fructus & cõformitatis ſci
licet Franciſcus deſtinatur.
.ſ. a deo ipſe eſt emiſſus: &
deſtinatus. Circa cuius ex
poſitionem ſunt tria uiden
da. ¶ Et primũ ꝙ btũs Franciſcus fuit a dño deſtina
tus. ¶ Secundũ de tẽpore: quo fuit & debuit deſtina
ri & mitti. ¶ Tertiũ ad quid faciendũ a deo. b. Fran.
eſt directus & tranſmiſſus. Quibus uiſis patebit expõ
huius ſcđe partis iſtius fruct⁹ & cõformitatis. Quã
tum ad primũ b. Franciſcũ directũ miſſum & deſtina
tum a dño multa oſtendunt. ¶ Et primũ eſt ſacre ſcri
Scriptura oſtẽdit. b. Frãciſcum miſſum a deo. pture figura: ubi aduertendum eſt ꝙ ut dictũ eſt fru
ctu & conformitate p̃cedẽti: quia b. Frãciſcus gratia
diuina faciente: fuit Patriarcha. Propheta. Apls. Mar
tir. Doctor. Confeſſor. Virgo. & angelus. & xp̃o pre
aliis ſanctis cõformior: ut p̃ſens opus declarat: Si fi
gure capitis xp̃i ad mẽbra poſſunt aliqñ coaptari .i.
ad ſanctos: a fortiori. b. Franciſco: & quia ſimilis fuit
omnibus ſanctis & electis per figuras omniũ põt fi
gurari: quare per miſſos directos & deſtiatos a dño:

& ab his qui dñi uicem ſeu figuram retinēt ꝑculdu-
bio figurat.uꝫ.per Ioſeph directuꝫ a patre ad fratres.
geñ.xxxvii.Per iudam miſſum a Iacob.geñ.xlv. Per
Moyſen in egiptum directum. Per dauid miſſum ad
Saul.i.ꝝ.xvii.Per Heliā miſſum a dño in bethel.iiii.
ꝝ.ii.Per angelum miſſum a dño ad percutiēdum ca-
ſtra regis aſſiriorum ſcđi paral.xii. Per Neemiā miſ-
ſum in iudeam. Nee.ſcđo.Per Abacuch miſſuꝫ in ba
bilonem. Dañ.ca.xiiii.Per Iſa. miſſum a dño Iſa.vi.
Per Iere.Iere.i. Per Ezechielē miſſum ad gentē apo
ſtatricem.Per Ionam miſſuꝫ in niniuē.Ione primo.Et
per Ioan.baptiſtam:ut dicetur miſſum a dño.Io.i. Et
ſic de alııs que ad btūm Franciſcuꝫ poſſunt ueraciter
applicari.& quia btūs Franciſcus eſt Ioſeph rōne ua
ticinii prophetalis.Iudas rōne collaudationis diuine.
Moiſes rōne imunitatis a ſcelere.David in diaboli ſu
peratione.Helias in obſeruantia diuine legis. Ange-
lus rōne puritatis.Neemias in zelo.Abacuch in car-
nis ſubiugatione.Iſaias in ſanctificatione. Ieremias ī
cōpaſſione.Ezechiel informatione.Ionas ſimplicita-
te.Ioan.baptiſta pnie exhibitione.Quia igit̃ b.Fran-
ciſcus uirtute conformitatis ꝑſate iſtis eſt ſilis: p ipos
habꝫ figurari:& per ipſorū miſſionē. Et quia multa.
uirtuoſa b.Franciſcus exercuit. Et hoc circa diuerſos
ideo ad diſtincta loca & actus more ꝑſatoꝝ dicitur
deſtinatus & miſſus:ut in ſequētib⁹ apparebit. Et ꝑ-
cipue conformitate decima:quādo de ipſius aget ꝑ-
dicatione. Succincte tñ pōt dici.b.Franciſc⁹ miſſus ut
Ioſeph ad fratres:cum trēs congregauit: profectū or
dinis ꝑdixit:& coꝝ conſciētias ſerenauit.Et hoc ipſo
b.patre in curru transformato:ut iudas ē miſſus a Ia
cob:ad Ioſeph:cum oēm intētionē tam ſuā q̄ fratruꝫ
agebat & docebat iactare in xp̄m dicēs fratrib⁹ eos
mittēdo.Iacta cogitatum tuum in dño: ac oia ad xp̄i
gloriam referēdo & laudē.Vt Moiſes ad egiptū quan
do multos de errore preſentis uite & tenebris ad lu-
men ueritatis ſua ꝑdicatione perduxit.ut patuit in fra
tre pacifico & latronibus per ipſum cōuerſis. Vt Da-
uid ad Saul eſt directus:qñ cithara.i.cruce xp̄i a de-
monio plures liberauit.Vt Helias ad bethel.i. ad ſan
ctam Mariam de Angelis:ad quē locū zelum habuit
& amorem pluſq̄ ad alia loca ordinis. Vt Angelus eſt
miſſus ad percutiendū:quādo a ciuitate aretii demo-
nes eiecit:& ad pacē ciuitas ē reducta. Vt Neemias
directus in iudeam:ut hedificaret ciuitatem hieruſa-
lem.quia b.Franciſc⁹ datus eſt a xp̄o in lucē gentiuꝫ:
ut dicet̃:& reparationeꝫ Ierl'eꝫ.i.eccleſie terreſtris: ut
xp̄us eidem dixit.Et dñs Innocētius terti⁹ in ſuſten-
tatione eccleſie lateranēſis a btō Frāciſco: cōſpexit.
Vt Abacuch:quādo habita prima regula Frāciſci ꝑci
bus annonā ſibi & ſotiis:deus ab hoie incognito dire
xit.Sicut & in mari fecit ſclauonie ſubueniēs nautis.
Vt Iſaias miſſus eſt:quando eius uerba erant calculo
ignito.i.ſpū ſctō plena:& taꝫ ſeculares maſculos q̄ fe
minas ad xp̄m conuertit.ut patuit in tribus ab eo in-
ſtitutis ordinibus.Vt Ieremias eſt miſſus ad cōpatien
dum cūctis.quia oibus quibus nō poterat dare cen-
ſum:ſeipſm ꝑbebat & affectum. Nulli rei parcebat ſꝫ

oia dabat:& ſuperipendere ſemetipſum cupiebat.Vt
Ezech.ad infideles eſt directus cōuertendos.Nā ſol-
danum ad xp̄m conuertit:ut patebit fructu & cōfor-
mitate.xxxix.Vt Ionas ad Niniuē: quādo btūs Fran
ciſcus eundo per mūdū:tam exēplo eius q̄ uerbo:mul
ti oia dimittentes:ad xp̄m conuerſi ſunt: & uitā aſper
rimam actitarunt: adeo ut fratribus per ipꝫ fuerit in
quodam generali caplo mandatū: ꝙ loricas circulos
& huiuſmodi oino deberēt deponere. Vt baptiſta Io
annes eſt miſſus ut dicet̃. Non ſolū ad pniam ꝑdican
dum.Propter qđ & ordinē unum fecit: qui titulo fra
trum de pnia ꝑnotatur:ſed ēt directus eſt ut uiam pa
raret xp̄o.i.uitam xp̄i euangelicaꝫ reformaret:& xp̄ꝫ
crucifixum in cordibus fidelium cōplātaret. Sic ergo
prefatis & ſimilibus figuris apparet directio.b.Fran
ciſci & cā figurarum b.Franciſco applicataꝝ. ¶ Sed
inter alias ad noſtrum ꝑpoſitū eſt figura de columba
Noe ex archa emiſſa:que teſte Ioachim ī expoſitio-
ne Ieremie & in aliis locis pluribus. b.Franciſcū & or
dinem eius ſignificauit. Nam ordo minorum ab ipſo
ordo colūbinus uocatur:tam conformitate coloris in
habitu:q̄ ꝑprietate & colūbe effectibus.a Noe ergo
columba emittitur quādo.b.Fran.a xp̄o & deo patre
ad mūdū deſtinatur. Sed ex archa quia inſignitus fi-
de perfectiſſima ſancte romane eccleſie. Sed aduer-
te ꝙ bis Noe ex archa emiſit columbā:quia bis Frā-
ciſco fuit reuelatum ut dicetur ꝙ nō ad loca ſolitaria
iret ad morandū:ſed ad ciuitates caſtra & uillas:quia
ad conuertendū animas ſua ꝑdicatiōe a deo erat dire
ctus.Sed ſecūda uice.b.Franciſc⁹ portauit ramū oli-
ue ad Noe:quia ſecūdo facta ſibi reuelatione a xp̄o:
ut iret ad ꝑdicandū:ſtatim acceſſit. Nec ſolum paceꝫ
primo ſp annunciando:ſed a xp̄o longinquos ad xp̄ꝫ
pacificatos uerbo ſue ꝑdicationis reducēdo. Nā ꝑdi
catione eius tunc hoies de cānario audiētes: tam ma
ſculi:q̄ femine caſtrum uolebāt relinquere.Propter qđ
tertiū ordinē cōem qui fratrū de pnia intitulat̃ inſti-
tuit.Sic ergo & ſi Franciſcus primo emiſſus.i. cū ſibi
primo reuelatum fuit ꝙ iret ad ꝑdicādū: magnū fece
rit fructū.In ſecūda tñ emiſſione.i. poſt ſecūdā reue-
lationem:maiorem fecit:quia tertiū ordinem de ho-
minibus & mulieribus ad xp̄m cōuerſis inſtituit. Sic
ergo apparet miſſio & directio bti Franciſci ſcriptu-
re ſacre figura. ¶ Secundū oſtēdens.b.Franciſcū eſſe
a deo deſtinatum:eſt eccleſie cenſura. Dñs eniꝫ papa
Gregorius.ix.qui eū catalogo aſcripſit ſanctorum:in
ꝓſa q̄ fecit de ipſo que incipit. ¶ Caput draconis ul- teſtimoniuꝫ
timum.Vltorem ferens gladium. Aduerſus pplm dei. Gregorii
Excitat bellum ſeptimum.Contra celum erigit:& niti ix. de btō
tur attrahere.Maximā partē ſyderum.Ad dānatorum Frāciſco.
numerū.dicit btūm Franciſcū a xp̄o deſtinatū ſic ſub
dens.Verum de xp̄i latere. Nouus legatus mittit̃.In
cuius ſacro corpore.Vexillum crucis cernitur.Frāciſ-
cus princeps inclitus.Signum regale baiulat.Et cele-
brat concilium.Per cūcta mundi climata. Contra dra
conis ſciſmata.Acies trinas ordinat. Expeditoꝝ mili-
tum. Ad fugandum exercitū. Et tres cateruas demo-
nū.Quas draco ſemp roborat.Sic ergo pꝫ auctorita-

te papali.b.Franciſcum a dño miſſum & deſtinatum.
¶ Tertiū ꝙ btūs frāciſcus ſit miſſus a dño. declarat
dignitas cardinalis. Nam dñs frater Bonauētura car
dinalis.Ep̄us Albaneñ.ſanctitate & ſcia orbi toti p̄
clarus:in ꝓlogo legēde maioris ipſius bti franciſci ſic
ad ꝓpoſitum dicit. Apparuit gratia dei ſaluatoris no
ſtri dieb⁹ iſtis nouiſſimis in ſeruo ſuo franciſco:quē tā
ta deus benignitate reſpexit excelſus: ꝙ nō ſolum de
mundiali puluere ſuſcitauit egenum:Verū ēt euāgeli
ce perfectionis Profeſſorē ducem ac p̄conem effectū
in lucem dedit credentiū:ut teſtimoniū perhibēdo de
lumine:per uiam lucis & pacis corda fideliū dño pre
pararet.Hic & eni quaſi ſtella matutina in medio ne
bule claris uite micans & doctrine fulgoribus: ſeden
tes in tenebris & umbra mortis: irradiatione p̄fulgi
da direxit in lucē:& tanq̄ arcus refulgēs inter nebu
las glorie:ſignum in ſe dominici federis repreſentās:
pacem & ſalutem euangelizauit hoib⁹:exiſtēs & ip̄e
Angelus uere pacis: ſed:n imitatoriā quoqꝫ ſimilitu
dinem precurſoris deſtinatus a deo: ut uiam parās in
deſerto altiſſime paupertatis:tam exēplo q̄ uerbo pe
nitentiam p̄dicaret.Hec doctor & dñs iſte.¶ Quar
tum ꝙ ꝓpoſitum oſtendit de miſſione bti Franciſci a
dño eſt xp̄i charitas uiſceralis. b.n.franciſcus: ut di
cit ſecūda pars legende maioris inſtigante ſe ſpū:cum
deambulans circa eccleſiam ſancti Damiani eandem
intraſſet ad orandū.Et ante crucifixum orans cōſola
tionem a dño recepiſſet: Cūqꝫ lachrimoſis oculis in
dominicā crucem intēderet:uocem crucifixi ad ſe de
lapſam audiuit ter ſibi dicentē:franciſce uade repara
domū meam que ut cernis tota deſtruit̄. Ad reparādū
igit̄ ſpūaliter potiuſq̄ corporaliter: domū dei manda
tum accepit.b.franciſcus: & ſic cōſequēter a xp̄o eſt
deſtinatus & miſſus. ¶ Quintum ꝙ oſtēdit btūm frā
ciſcum directum a dño eſt diuinalis reuelatio. ut eniꝫ
dicit quarta pars legēde maioris: habita prima regu
le confirmatione a dño Innocētio.iii. cuꝫ in uallē ſpo
letanam eſſet reuerſus cum ſociis: tractare cepit utꝝ
inter hoies conuerſari deberet:an ad loca ſolitaria ſe
transferre.Sed xp̄i ſeruus franciſc⁹ nō de ſua uel ſuo
rum confidens induſtria:per orationis inſtantiam diui
ne ſuper hoc uoluntatis beneplacitū requiſiuit. Sup
ne igit̄ reuelatiōis illuſtratus oraculo: intellexit ſe ad
hoc miſſum a dño:ut xp̄o lucraret̄ aias quas diabo
lus conabat̄ auferre.Ideoqꝫ magis omnib⁹: q̄ ſibi ui
uere ſoli p̄elegit:Illius ꝓuocatus exēplo qui unus ꝓ
omnibus mori dignatus ē.Et uice alia ꝓut in.xii.par
te habet̄ maioris legende:duꝫ dubitaret an orōni uel
p̄dicationi uacaret.Et dubitationē fratribus expoſuiſ
ſet multa pro utraqꝫ parte allegādo.Et quia de ſe ni
hil cōfidebat nec p̄ſumebat: uolens ſup hoc ſcire dūi
beneplacitum certum:fratrem Maſeum unū ex ſociis
cum alio fratre ad fratrem Silueſtrū: qui crucē aureā
ꝓgredientē uiderat ex eius ore: qui tūc in loco q de
carcere nunc uocat̄ manebat: miſit:ut ſuper hoc diui
num reſponſum perquireret.Id ip̄m ſacre uirgini bea
te Clare mandauit:ut per aliquā ſimpliciorē & purio
rem de ſuis uirginibus:nec nō & per ſuam orōnē ſci
re a dño mereret̄. Qui frater ſilueſter & uirgo deo di
cata Clara:ac eius ſocia diuina reuelatiōe concorda
runt btm̄ Franciſcū directū a dño:ut potius p̄dicaret
q̄ oraret.Quapropter uir dei cū ſūma reuerētia quid
dñs uellet de ipſo percipiens: ſtatim aſſumptis duo
bus ſociis.uꝫ.fratre Maſſeo & fratre Angelo ſanctis
uiris:ad p̄dicandū acceſſit: ut ad qd̄ miſſus erat a do
mino:perficeret ſine mora. Sic ergo diuina reuelatiōe
pꝫ:patrē Franciſcū a dño eſſe directū.¶ Sextū oſten
dens noſtrū ꝓpoſitum eſt uirginis glorioſe apud xp̄ꝫ
filium ſupplicatio.ut enim in legenda beati dñici ha
betur.Xp̄s peccatis hoium.uꝫ.ſuperbie auaritie & lu
xurie irritatus:dum tres lanceas ad mundū deſtruen
dum uellet uibrare:meritis matris & ſupplicatiōe cū
ꝓmiſſione deſtinationis beatoꝝ Franciſci & dñici ad
mundū conuertendū:ab ipſa dei genitrice inclinatus
dñs:& mundo pepcit:& p̄fatos ad mundū conuertē
dum deſtinauit.¶ Septimū ꝙ oſtendit ꝓpoſitū eſt dia
boli atteſtatio.Qui per os cuiuſdā mulieris de. b.Frā.
& eius loquēs ordine:dixit ꝙ deus pater ꝓpter pctā
hoium cum finem mūdi uellet maturare:xp̄s ei⁹ fili⁹
patri ſupplicauit: ut daret ſibi aliquos qui eſſent ſue
crucis bauli:ut numerus ſaluandoꝝ augeretur. Et ꝙ
tunc a patre eterno datus eſt ſibi btūs Frāciſc⁹:cū or
dine ſuo:& ip̄m xp̄s direxit cū ordine ad prefata. De
multiplicatiōe ēt ordinis & de multis aliis de quibus
dicetur ſuis in locis infra : dixit diabolus per os illius
mulieris cuidam baroni moranti inter alpes ugubii &
maſſam trabarie.¶ Octauū ꝙ oſtendit btm̄ Franciſ
cum a dño directū eſt ſui & fratrū deſtinatio. Statim
enim ut octo frēs fuere:eos.b.Franciſcus ad quatuor
orbis partes ad p̄dicandū direxit: ipſe cum ſocio unā
partē eligendo.Sic ēt fecit tēporis in ꝓceſſu per or
bem mittendo:& ad partes infidelium.Et qa nil age
bat niſi quātum diuinus ſpūs p̄monebat:a deo hoc i
dicio.b.Franciſcuꝫ cuꝫ ſuis eſſe directū oſtēdit̄ & de
clarat̄.¶ Nonū ꝙ oſtendit btm̄ Franciſcū deſtinatum
eſt dñi Ieſu xp̄i ad btm̄ Fran.locutio. Nā quādo in
dulgētiā ꝓ ſancta Maria de Angelis a xp̄o petiit. tūc
xp̄s eidem dixit:ꝙ peteret quicqd uellet circa ſaluteꝫ
gentiuꝫ:& cōſolationē animaꝝ & ad honorē deitatis
& reuerentiā:quia inquit datus es in lucem gentiū &
reparationē eccleſie terreſtris. Hec xp̄s. q̄re cōcludit̄
merito ꝙ ut alter Iſaias & Ioānes baptiſta: de quib⁹
ſimilia dicunt̄ btūs Fran.deſtinatus eſt a dño.¶ Deci
mum ꝓpoſitū oſtēdens eſt.b.Fran. ad animas feruor
& dilectio:ad quas uiſcera geſtabat materna:pro q̄ꝝ
ſaluatione orabat:p̄dicabat: exēpla ſanctitatis p̄be
bat.Et ſic de aliis. Quod utiqꝫ ipſe tanto. nō feciſſet
feruore:niſi ſciret ſe ad harum ſalutem ꝓcurandaꝫ a
dño miſſum.¶ Vndecimū aſſerens ꝓpoſitū de.b.Frā
ciſco eſt ipſius a xp̄o cōſignatio:ſacroꝝ eni ſtigmatuꝫ
a xp̄o in.b.Fran.imp̄ſſio:eſt euidens argumētū ipſuꝫ
deſtinatum a xp̄o ad mundū renouādum: ut dicet̄ ſta
tim: & fructu & conformitate.xxxi.latius oſtēdet̄.
¶ Duodecimū oſtēdens ꝓpoſitū eſt ſanctoꝝ ſcd̄m di
uerſitatem tēpoꝝ in mundū a deo directio & deſtina
tio.Nam a pctō primi homis uſqꝫ ad tēpora b.Fran.

operarios dñs nō deſtitit mittere in uineā omni tēpo-
re: & ſic tēpore fecit b. Fran. ut ſtatim oſtēdet. Quare
p̄ſatis. xii. uiis: & aliis de quibus in expōne huius cō
formitatis dicetur. p3. b. Fran. a dño miſſu3 & directū
q̄ erat primū uidendū. ¶ Vidēdū eſt nūc de ſecūdo. ſ.
de tpe quo eſt miſſus a dño. ¶ Et quātum ad hoc p3
rūſio per euāgeliſtā Ioānē apoc. vi. & vii. q̄ in aptiōe
ſexti ſigilli· Angelus eſt directus hñs ſignū dei uiui. i.
b. Fran. ¶ Pro cuius euidētia & dicendorum eſt ſciēdū:
q̄ nouum teſtm̄ in ueteri teſtamēto eſt ſicut rota in ro
tam: iuxta uiſionem Ezech. ca. primo. Quare quēad-
modum in nouo teſtamēto ſunt. vii. ſigilla. i. totū tem
pus noui teſtamēti per. vii. curricula uoluit: ſic & in ue
teri teſtō: & ecōuerſo: ſic i ueteri ſic in nouo. In quorum
quolibet & ſi plures hoies perfecti miſſi ſunt a deo:
inter eos tñ fuit aliquis p̄cipue miſſus homo deo ac-
ceptiſſimus & ſingularis. Tot enim ſtelle ſunt in fir-
mamento eccleſie militantis a deo poſite ad humani
generis directionē & lucem: & tot in uineam operarii
a dño miſſi: quot ſctōs deus naſci in hoc mūdo fecit.
Tēpora ſeu ſigilla ueteris teſtamenti incipiēdo a mū
di exordio & lapſu primorum parentu3: uſq3 ad xp̄i
Septē ſigil la ſiue eta tes ueteris teſtamēti.
aduentū ſunt hec u3. ¶ Primū fuit prima etas u3 mū
dialis fabricationis & primordialis obliquationis: &
incepit ab Adam & durauit uſq3 ad Noe. Hoc tpe &
ſi ſingulariſſim⁹ fuerit Adam: quia tñ principium fuit
noſtre preuaricationis: nō cōputat inter electiſſimos
dei. Fuerūtq3 ēt alii utpote Abel Seth Enos qui ince
pit inuocare nomen dñi. geñ. iiii. Tñ precipuus inter
eos fuit Enoch. De quo Ecci. xliiii. dr̄ q̄ Enoch pla-
cuit deo & tranſlatus eſt in paradiſum: & quia debet
uenire tēpore antixp̄i: ut p3 Apoc. xi. Ad que3 fine3⁹
ſubditur in loco p̄allegato: ut det gentibus ſapiam. i.
predicet xp̄m dei uirtutem & ſapiam: uel ut alibi le-
gitur det gentibus pniam. i. ad pniam adducat anti-
chriſti imitatores. ¶ Secundū ſigillū & etas eſt hūa-
nalis declinationis & infectiōis. Et cepit a Noe uſq3
ad Abraam: quo tēpore omnis hō corruperat uiā ſuā
uitio luxurie: adeo ut peniteret deum hoiem feciſſe.
Attamē mittendo diluuium deus oēs necauit. Hoc in
tēpore fuit hō ſingulariſſimus deſtinat⁹ a deo. ſ. Noe
iuſtitie preco. i. pe. ii. qui inuentus eſt perfectus & iu-
ſtus: & in tempore iracondie factus eſt reconciliatio.
Ecci. xliiii. & ſolus cum ſua poſteritate eſt a deo a di-
luuio reſeruatus. geñ. vii. ¶ Tertium ſigillū & etas ē
ſingularis plebis electionis. Et cepit ab Abraā. Et du
rauit uſq3 ad Moiſen. Et uocatur ſingularis electiōis:
quia hoc tēpore deus p̄cipiendo Abrae ut exiret de
terra ſua: & iret in terram quā ei oſtenderet: geñ. xii.
Ipſe Abraam cum ſua poſteritate in peculiarē dñi po
pulum eſt electus. Sed hoc tēpore & ſi multi iuſti fue
runt. ſ. Abraam Iſaac & Iacob cum filiis: p̄cipue tamē
fuit ipſe pater Abraa3. Et ipſe a deo eſt miſſus. Quā-
tum enim fuerit ſingularis & deo acceptus: multa ca-
pitula oſtendunt libri geñ. Sed de ipſo loquēs Eccle-
ſiaſticus. caplo. xliiii. ſic dicit. Abraam magnus pater
gentiu3 multitudinis: & nō eſt inuentus ſilis illi in glo
ria qui cōſeruaret legem excelſi. Et plura dicit ibide3
ad eius laudem & cōmendationē: Vide ibi. Nā pater
fidei noſtre ipe uocatur ab eccleſia: quia credidit deo.
geñ. xv. ¶ Quartum ſigillum & etas eſt diuinalis po-
tentie demonſtrationis: quo tēpore ipſe dñs in uirtu-
te multa p̄plm̄ de egipto extrahendo: nomē ſuū pha
raoni & eius pplō indicauit. ſ. Adonai. Exo. xii. Qua
etate dñs ſingularem miſit uirum. ſ. Moiſen. Exo. iii. &
iiii. Dilectū a deo & hominib⁹: cuius memoria in be-
nedictiōe eſt: & qualis hic fuerit libri. Exo. Leui. Nu
meri & deuteronomii manifeſtant. De illo loquēs ec-
cle. xlv. ca. dicit. Similem illum fecit in gloria ſancto-
rum. Et in uerbis ſuis mōſtra placauit. Et multa de eo
dic̄ magna. de hoc dicit ſcriptura Deuteronomii ulti-
mo: q̄ non ſurrexit p̄pha ultra in iſrael ſicut Moiſes:
qui noſcet deum facie ad faciem &c. ¶ Quintu3 ſigil
lum & etas eſt peculiaris dñatiōis: & incepit a Dauid
uſq3 ad Heliam. Quo tēpore populus dei per reges ē
gubernatus. Hoc tēpore miſſus eſt Dauid a deo: qui
erat uir ſcdm cor dñi. i. R. xiii. qui fuit ſicut lux auro-
re abſq3 nubibus. ii. R. xxiii. de quo habet̄ Ecci. xlvii.
Qui cum leonibus luſit ſicut cum Agnis. Et ſequitur
In omni opere dedit confeſſionē ſcto. De omni corde
ſuo laudauit deum &c. nam & ſi multi fuerint ſingu-
lares: Ipſe tñ pre aliis omēdat̄: quia xp̄s purgauit pec
cata illius: & exaltauit in eternum cornu illius ut dici
tur ibidem. ¶ Sextum ſigillum & etas eſt p̄phetalis
irradiationis. & cepit a tpe Helie uſq3 ad tranſmigra
tionē babilonis. Quo tpe fuerūt multi p̄phe: Helias
Heliſe⁹: Iſa. Ieremias. Et ſic de aliis. Et iter alios hoc
tpe fuit directus a dño ipſe p̄pha Helias. de quo di-
cit Eccleſiaſticus. cap. xlviii. q̄ ſurrexit quaſi ignis: &
uerbum ipſius quaſi facula ardebat. Et plurima dicit
ad eius laudem. de cuius mirabilibus habes in. iii. Re
gum & in principio quarti: qui tandē in celum per tur
binem cōſcendit: ut p3 quarti Regū. ii. ¶ Septimū ſi-
gillum & ultimū ac etas eſt generalis uexatiōis. & ce
pit in tranſmigratione populi iudaici in babilonē uſ-
q3 ad xp̄m. Quo tpe populus dei fuit multipl̄r affli-
ctus: ut p3 de rege babilonis. De rege niniue tpe Iu-
dith. De Aman tpe heſter. Et de aliis tpe machabeo
rum. Et ſi multi fuerint ſingulares hoc tpe. ſ. Ezech.
Dañ. Eſdras. Neemias. Thobias. & ſic de aliis. Preci
pue tñ hoc tpe miſſus eſt ille ſingularis hō a deo. u3.
Simon onie. De quo dicit̄ Ecci. l. Qui i uita ſua ſuful
ſit domū. Et ſubdit q̄ fuit. Quaſi ſtella matutina i me
dio nebule &c̄. multa dicit ad eius cōmendationē. Ex
quibus. vii. ſigillis ſiue etatibus omiſſis que in eis fa
cta ſunt: p3 q̄ ſeptē ſingulariſſimos hoies ad mundū
renouandū deſtinauit dñs deus. ¶ Quorum ad iſtar in
nouo teſtamēto. vii. ſigilla ponunt̄ & etates: de quib⁹
vi. iam ut credit̄ tranſierūt: & ſeptia expectat̄: ſiue iā
incepit. ¶ Primū igit̄ noui teſtamēti ſigillū eſt uiſcera
lis miſerationis plenitudinis. ſ. gratie: quo tpe deus p̄r
p̄pter nimiam charitatē ſuam filiū ſuum miſit in ſimi
litudinem carnis peccati. Hoc tpe & ſi Ioannes bapti
ſta ſit miſſus a deo: Ioā. i. tñ quia uenit in teſtimoniu3
Ieſu xp̄i. Ipſe xp̄s eſt iſte homo miſſus a deo in mun
dum renouandū & redimendū: quē pater ſanctificauit
Sigilla ſiue etates noui teſti.

& miſit in mūdū: qui fuit uerus deus & homo: potēs
in opere & ſermone: Luce ultimo. de quo de ꝗpluri-
bus aliqua ponunt euangelia: ubi qualis fuerit mori-
bus uita conuerſatione doctrina & ſermone oſtendit.
¶ Secundū ſigillū & etas eſt Apoſtolaris ꝑdicatiōis.
& incepit ab aduentu ſpūſſancti in Apoſtolos in die
pente. Quo tpe & ſi miſſi ſint ſancti Apoſtoli ad ꝑdi
candum in orbem uniuerſum: Mat. ulti. tñ unū ſingu-
lariter elegit & miſit. ſ. Aplm Paulū. Qui fuit uas ele
ctionis a xpo directum: ut eius nomē portaret coraꝫ
gentibus & regibus & filiis iſrael. Act. ix. Qui Aplus
uocaꝰ ſegregatus in euangeliū dei Ro. i. Raptus ad
tertiū celum. ii. corin. xii. Qui plus omnibus laborauit
. i. corin. xv. ¶ Tertiū ſigillū & etas ē uictorialis triū
phationis. ſ. tpe martirum. Et incepit a perſecutione
Neronis Domitiani & aliorum Imperatorum ſiue ti-
rannorum xpm ꝓpter idola perſequētiū: ac ſctōs xpꝫ
confitentes interficientiū. Et hoc tps bene per ccc. &
ultrā durauit annos: uſqꝫ ad conſtantini ad xpm con-
uerſionē. Quo tpe miſſi fuerūt martires inſigniſſimi:
ut pꝫ in ſctoꝝ legēdis: ſed precipue unus eſt miſſus a
xpo: de quo pre aliis magis ſolēnizat eccleſia. uꝫ. b.
laurentius. Hic qualis fuerit ſolēnitas eccleſie decla-
rat euidenter. ¶ Quartum ſigillū & etas eſt carnalis
ſubiugationis. & cepit a baptiſmo conſtantini & du-
rauit uſqꝫ ad tēpora beati Benedicti. Quo tpe fue-
runt illi ſancti cōfeſſores in deſertis egipti & aliis lo
cis morantes: inedia: auſteritate uite: uigiliis: oratiōi-
bus: diſciplinis: & aliis carnem in ſeruitutē ſpūs redi-
gentes. Sed hoc in tpe & ſi Paulus primus heremita:
& alii poſt eum plures ſanctitate famoſi ſint directi:
precipue tñ fuit b. Abbas Antonius pater quaſi oium
monachoꝝ & anachoritaꝝ: magiſter Pauli ſimplicis:
Ilarionis: Macharii: & ſic de aliis. Cui poſt ſuperatio-
nem demonū dixit xps. Quia uiriliter feciſti te faciaꝫ
in toto orbe noiari. Quo noie Augꝰ. & alii ad ſancte
peragēdū ſunt incitati. ¶ Quintum ſigillū & etas eſt
mirabilis mundi ſubleuationis a preſſuris que inerāt
in orbe: per gētes uandaloꝝ: gothoruꝫ: hunoꝝ: lon-
gobardorum. Et ſic de aliis. Quo tpe miſſi ſunt mul-
ti ꝓbi & ſancti uiri: put btūs papa Gregoriꝰ ī libris
recitat ſuorum dialogoꝝ: qui mirabiliter mūdū ſignis
& uirtutibus ſubleuarūt. Sed inter eos miſſus ē ſingu
lariſſimus uir re & noie Benedictus: Cuius cōuerſa-
tio uita doctrina: ac per orbē noiatio: qualis fuerit. b.
Gregoriꝰ. ii. dialogoꝝ libro luculēter expſſit. ¶ Sex-
tum ſigillum & etas ē pnialis & paſſionalis crucis re
nouationis. qd tps incepit a. b. Franciſco tpe ut ſupra
dictum ē Federici ſcdi impatoris. Mccvii dñi anno.
Quo tpe aptū ē. Sextū ſigillū ut Ioānes ponit Apoē.
vi. qua apertiōe ſigilli factꝰ ē terremotus &c. ut ſcda
parte primi fructus dictum ē. Illo. n. tpe mundus cru
ciabaꝰ & ſpāliter romana eccleſia ꝓpter ſarracenos p
ipm Federicum ad partes fideliū adductos: ut nullus
auderet papam ſeu eccleſiā noiare: nec xpm ſeu Apo
ſtolos quis ſequebaꝰ. Vita xpi erat in cōtētu & p de-
ſpectum paupertatis & appetitum diuitiaꝝ oino obli-
terabaꝰ: interitus erat a maiori uſqꝫ ad minimū quili-
bet auaritie ſignate per maleolos: ſupbie ſignate per
ſtupā. Luxurie ſignate per picē: Inuidie ſignate p na-
ptā quibus fornax per miniſtros demones incēdiꝰ hu
ius mundi: ut in figura habet Dañ. iii. Hoc inquā tem
pore ut Ioānes euangeliſta inſpexit. ca. vii. Sexto ap-
to ſigillo ab ortu ſolis. i. de ciuitate Aſiſii ad orienteꝫ
poſita aſcendit Angelus. i. Angelicus uir Frāciſcꝰ pu-
ritate & ſanctitate cōſimilis angelis; directus a dño.
Sed quō: inquit cum ſigno dei uiui. quia ipſe ut dice-
tur fructu & cōformitate trigeſimaprima & ſolus ſi-
gnatus eſt ſigno ſtigmatum dei uiui. Cum iſto ſigno
uenit. b. F. Sed ad quid: ſtatim diceꝰ. Sic ergo pꝫ qꝫ. b.
Franciſcꝰ eſt directꝰ a dño. Et quo tpe: quia ſub ſex-
ti ſigilli apertione: ut dñs Albañ. aſſerit in ꝓlogo ma
ioris legende. Et qꝫ tpe Federici ſcdi, b. F. ordinē ince
pit & cōſequēter a dño miſſus eſt: pꝫ chronicā intuēti.
Regnauit enim. xxxvi. annis: & ſi pluribus ab eccle-
ſia depoſitus. Inſuper iſto Imperatore in apulia exiſtē
te. b. F. Baronibus ſuis ꝑdicauit. Et ab ipſo Imperato
re tandem inuitatus ad cenam: collocata eius mādato
muliere in camera cum. b. Franciſco: miraculo magno
uiſo de igne ſuper quē nudū ſe. b. F. poſuerat: & no le
ſus: ad ipꝫ. b. Franciſcū deuotiōe exarſit ſpāli. Iſtꝰ
ēt tpe. b. Clara poſt morteꝫ bti Franciſci uiuebat: &
circa gentes eiuſdem exercuit illud miraculū: ut cor-
poris xpi portatiōe oēs qui iam ſuū intrauerāt mona-
ſterium effugaret. De tpe ſeptimi ſigilli quādo ꝓprie
incipiet: & quis ſpāliter mittetur: quia nō nobis certū
eſt: ideo nihil ad pſens. Sic ergo pꝫ de tēpore: qd erat
ſcdm pro pſenti declarandū. Circa tertiū qꝫ eſt uiden
dum. uꝫ. ad quid a dño. b. Franciſcꝰ eſt miſſus & dire
ctus: eſt aduertendū: qꝫ cū tpe quo. b. F. miſſus ē: obli
terata eēt pfectionis uia que in xpi imitatiōe & apo
ſtolorum fundaꝰ. & hoies peccatis irretiti: pnie formā
ignorabant: ac ſciētes peragere declinabāt: Et bñfi-
cium paſſionis xpi a cordibus hoium aberat totalr:
utpote quia nec paſſio meditabaꝰ a quoquā: nec xps
crucifixus inter cordis uiſcera uelut faſciculus mirre
ſtringebaꝰ. b. igiꝰ Frāciſcus ad hoc directus eſt a dño:
ut pniam exercēdo pniam ꝑdicaret: & ad ipſam faciē
dam fideles induceret. Obliteratam xpi uitaꝫ & Apo
ſtolorum renouaret: eam tenēdo ꝓfitendo & obſeruā
do. Et demum ad Ieſum ſectandū meditandū & cor-
dis amplexibus pſtringēdū omnes xpicolas iduceret
& uocaret. Ad hec tria a dño. b. Frāciſcꝰ eſt directꝰ.
Quod enim ad pniam faciēdam & ꝑdicandā. b. F. eſt
directus & miſſus. pꝫ. primo Innocētii pape tertii mā
dato: qui regulam approbans dedit. b. Frāciſco & ſuis
ſociis de pnia ꝑdicanda mandatū. Scdo pꝫ quia con-
uerſus ad dñm cepit pniam ꝑdicare: cuius uerbis ani
mati ad pniam exercēdam eidem plures omnibus re
lictis adheſerunt: quos & fratres minores uir humi-
lis cenſuit appellari. Tertio hoc pꝫ uerbis. d. Albañ.
dicētis in ꝓlogo legende maioris. Scdm imitatoriam
quoqꝫ ſimilitudinē pcurſoris eſt deſtinatus a dño: ut
uiam parans in deſerto altiſſime paupertatis tam exē
plo ꝗ uerbo pniam ꝑdicaret. De cuius. b. F. pnia infra
dicetur fructu & conformitate. xix. Quarto hoc patꝫ

exemplo ordinis & expiētia a.b.F. instituti. Nam tertium ordinē inſtituit qui ordo fratrū de pnia intitulatur. Sic & ordinē inſtituit minorū ac ordinē pauperuꝫ dominarū: qui tres ordines ad pniam exercēdā peculiariter a xpo ſunt ordinati: & ſi mediāte.b.F. Et quot eius exēplo & uerbo ſint & fuerint pniam exercentes illius eſt ſcire qui ſolus ſtellas numerat: & ſua intelligētia cūcta cōprendit. Qui n. cupit pniam agere deo acceptam ꝑfatoꝝ.ſ. ordinum normā amplexet̃ & mores: ꝙ faciēdo: dignos pnie fructus facere mercede tamen percepta agnoſcet. Btūs inſuper Franciſcus miſſus eſt ad uitam euangelicā: in ſe & aliis renouādam ꝓfitendam & obſeruandā. Nam ipſe totū euangeliuꝫ obſeruauit ad litteram ꝓut de ipſo cantatur Franciſcus euangelicū nec apicem &c. Hoc pꝫ ēt tam ex prima regula quā confirmauit dñs Innocētius tertius q̃ ex ſecūda q̃ confirmauit papa Honorius tertius. Que regule oēs ſunt fūdate in ſctō euangelio. Et prima uerba ſunt. Regula & uita minorum fratruꝫ. hec ē.ſ. dñi noſtri Ieſu xpi ſctm̄ euangeliuꝫ obſeruare. Et in fine dicitur. Et ſanctum euāgeliū domini noſtri Ieſu chriſti quod firmiter promiſſimus obſeruemus. Et ꝙ

Reglã. b. F. fundat̃ i euangelio

regula fratrū minorum fundetur in euangelio non ſoluꝫ patet experientia: ſed etiā patet per determinationem eccleſie: dicente domino Nicolao papa tertio in regule declaratione: & eſt poſita in corpore iuris: extra de uerborum ſignificatione libro ſexto. Exiit. ubi dicit ꝙ regula fratrum minorum euangelico fundatur eloquio: uite chriſti roboratur exemplo: fundatorum militantis eccleſie Apoſtolorum coꝝ ſermonibus actibuſque firmatur. De prima regula multa dicentur fructu & conformitate nona. Nulla alia regula ſiue a.b. Baſilio ſiue a btō Auguſtino ſeu beato benedicto compoſita: ſic uerbo & facto in euangelio fundatur ut regula frāciſci: nullaqꝫ eſt que ſic ſit uite xpi expreſſiua & Apoſtolorum. Ac conſequenter quia b. Franciſcus audita forma uiuēdi Apoſtoloꝝ eam aſſumpſit: ut dic̄ dñs Albañ. in. iii. parte legēde maioris i'pricipio: hāc ipſaꝫ xps dictauit inſtituit & ſic eſſe uoluit prout ipe xps eloquio ſuo in monte Raínerio ſiue monte palūbe multis miniſtris expreſſit & fratribus: ex quo concludi poteſt ꝙ per.b. Franciſcum & ſuos uita xpi & Apoſtolorum ſit renouata approbata & obſeruata. Et per conſequēs claret.b. Franciſcuꝫ ad hoc a xpo directū: ut in ſe & ſuis: ac per ipſuꝫ conuertendis dñi ieſu uita & ſuorum Apoſtolorum per imitationem ipſius renouaretur & ſeruaret̃. Unde Papa Alexander quart⁹: in priuilegio de ſtigmatibus.b.F. conſiderans deſtinatum a xpo tam rōne pnie inſinuande q̃ uite xpi imitande. Et incipit priuilegium benigna diuine opatio

priuilegiū Alexandri q̃rti i cōmẽdationẽ b. Franciſci.

uoluntatis. Sic dicit. benigna diuine opatio uolūtatis in celo potēter inouans ſigna & ſapiēter imutans miracula ſup terram: poſtq̃ dei fili⁹ uictor mortis ad patrem unde deſcēderat uehiculo ꝓprie maieſtatis aſcendit: mirifice fortitudinis uiros in cōfirmationē ſanctorum diuerſis tēporibus ſuſcitauit. Et ſubdit. inter alios aſt temporibus noſtris almus xpi confeſſor apparuit Franciſcus: ſignis & uirtutibus glorioſus: qui clariſſimis pie uiuēdi meritis & exēplis fecūdauit eccleſiam & caligātia preſentis etatis tempora fulgoris ſui lāpade illuſtrauit: Uiam pfecte militie parans in deſerto altiſſime pauptatis: quā ipe currēs alacriter & exultans cōtra carnē mundū & demoneꝫ uelut gigas: traxit poſt ſe de demoniferis faucib⁹ & trāſduxit ad dñm pplm humilē bonoꝝ opum ſectatorē. Et ſequit̃: ut aūt ad illuminationē gētium celebris ei⁹ memoria tanq̃ rutilum ſidus in coruſco firmamēti miſtici ethere ſeruaret̃: multis diuinā potētia: & adhuc militantē inter hoies: & demū in ſanctoꝝ agmine triūphantē dignata eſt deificare miraculis. Et ſubdit poſtea de ſtigmatibus de quibus infra fructu & conformitate trigeſimaprima habetur. Sic ergo appꝫet ꝙ ad duo ꝑfata.b.F. a dño eſt directus: Reſtat ergo oſtendendū ꝙ directus eſt ad crucē dñi ꝑdicandā baiulandam & cordibus fideliū implantādā. Et ꝙ ſic ſit oſtēditur. Primo figura ꝓphetali Ezech.ix. habet̃. ꝙ uir quidā apparuit ſignans Tau ſup frontes gemētiū & dolētium: qua ſignatione a pcuſſione angelica liberabant̃. Et ꝙ hec figura: & ſi primo ſit de xpo: ſecundario tñ ſit de Franciſco pꝫ uiſiōe fratris pacifici: qui uidit in facie.b.F. Tau.ſ. in fronte. Hoc.n. ſignuꝫ.b.F. ſemꝑ amauit de ipo ſepius ꝑdicando & ſuas litteras conſignando. Scdo hec pꝫ figura Apoc̄.vii. ꝙ Ioānes uidit angelum aſcēdētē ab ortu ſolis: habētē ſignum dei uiui: & ſigno crucis ne pcuterent̃ ab Angelis fideles conſignantem. Hac figura.b.F. oſtendit & Franciſci ſtigmatizatio. ſecūdo ꝓbat̃ figura dei ſingulari: in ſignum enim huius.ſ. ꝙ a.b.F. ꝑdicanda erat crux & multi cum quo ad hoc ſequi debebant: ipſi.b.F. oſtēſum eſt palatium cum militaribus armis: dictūqꝫ ē ſibi ſua omnia fore militūqꝫ ſuorum. Uiſio ſilueſtri duꝫ adhuc eſſet ꝑſbiter ſecularis ter ſibi oñſa de cruce aurea: ex ore.b.F. ꝓcedēte ptigēte ad celū & ad terminos mūdi &c̄. ꝑtēdit idipꝫ.ſ. Frāciſci meditationē paſſionis: qa ex ore: & ꝑdicationē eius p attingētiam ad mundi terminos. Idipꝫ oſtēdit uiſio fratris pacifici de enſibus qbus tranſuerſal̃r.b. Franciſcus erat cōſignatus: Quo edoctus fuit per.b.F. crucē debere celebrari & ꝑdicari ac crucis gloria uelut gladium cordib⁹ fidelium infigi. Apparet hoc ēt in.b.F. in modū crucis repreſentatione. uꝫ. fratribus in caplō Arelatēſi &c̄. Aſtruit hoc ēt.b.F. in orōne ſubleuatio. Nā a terra uiſus eſt multotiēs ſubleuatus brachiis in modū crucis extēſis: & nubecula clariſſima circūdatus. Hoc idem aſtruit uiſio fratris leonis qui eūdo de peruſio Aſſiſiū xpm crucifixū uidit ꝑeūtē.b.F. cum ſtante ſtantē: & cū eunte eūtē: & ſecū loquētē. Hec oia indicāt.b.F. habuiſſe ad crucifixū ſingularē affectū & amoreꝫ. Et quia amantiū mos eſt ut amorē ſuū ſilētio tegere nequeant: ideo & lingua Franciſci & conatus fuit alios ad xpi crucifixi amorē ꝓuocare. Tertio oſtēditur ꝓpoſitum.b.F. ſtudio. Nam ut habetur in principio none partis: & in fine legēde maioris: totum ſuuꝫ ſtudiū tam publicū q̃ priuatuꝫ circa paſſionē dñi erat: adeo ut omnis eius uita nō niſi crucis ueſtigia ſequeretur. Non niſi crucis dulcedinē ſaperet. Nō niſi crucis glo

riam. Quarto oſtenditur hoc.b.F.eloquio.unde in q̄r ta parte legēde maioris dicitˀ ꝙ carētib⁹ libris fratri bus ad dicēdū diuīu3 offiīn:loco illoꝝ crucis xp̄i librū continuatis aſpectibus diebus ac noctibus reuolue bāt:exēplo.b.F.patris & eloquio eruditi: qui iugiter faciebat eis de cruce xp̄i ſermonē. Quo p3 ꝙ nō ſolū b.F.ſed fratres per eum inducti ſunt ad contēplādam dn̄icam crucē & paſſionē. Quinto hoc oſtēdit crucifi xi apparitio.b.F.& cōtemplatori ac crucis ꝑdicatori. Voluit.n.dn̄s Ieſus xp̄s apparere ut cruci ꝯfixus. Et adeo cor Frāciſci tranſfixit hec apparitio & uiſio: ut quaſi iugiter dn̄i plagas cerneret & uix a lachrimis continere ualeret. Et iſta uiſio: & ſi in habitu ſeculari exiſtenti.b.F.eſt facta. Ad hoc eſt eidem oſtēſa: ut qd contēplare deberet & quid ꝑdicare: cerneret. Et q̄ꝫ crucifixio fuit amara ſibi a dn̄o monſtraretˀ. Et in eccleſia ſancti Damiani crucifixus fuit ei locutus & ut eccleſiam repararet demādauit eidē: ut per crucis meditationē ipſe.b.F.ꝑnoſceret eccleſiā terreſtre3 ab eo fore reparādā. Sexto oſtēdit hoc habitus deſignatio: ut.n.xp̄s ad ꝑdicandū cruce3.b.F.direxiſſe oſtēderet: in habitu quē portare ip̄m uoluit declarauit. Qui habitus in forma crucis ē:& crucis intuitu a.b.F.ſic deſignatus: ut corde prius ſecūdo habitu: & deīn ūerbo oībus crucifixū demōſtraret. Septimo oſtēdit hoc diaboli atteſtatio ꝑfato baroni: ut dictū eſt ſupra. Et dixit diabolus ꝙ & ſi tunc ordo.b.F.eſſet paruus ſup oēs alios ordines:-tn̄ qd multiplicaretˀ. p3 ergo ꝓpoſitu3. Octauo oſtendit hoc.b.F.a xp̄o ſtigmatizatio: ꝙ eni miſerit eum ad crucē & paſſionē ꝑdicandā iprimēdo ſibi ſtigmata: cūctis euidenter declarauit. Et quia de hoc plene dicetˀ fructu & conformitate trigeſimaprima: ad ꝑſens obmitto. Nono hoc oſtēdit miraculorū opatio facta cruce & crucifixi inuocatiōe. de q̄bus miraculis habes itra fructu & cōformitate. xiii. Quibus nouē appet.b.F.directū a xp̄o: ut nō ſolum crucem meditaretˀ:ſed & crucis gloria3 predicaret: ac ꝑdicando ad crucifixi ſectanda ueſtigia & ſue paſſionis accipiēda inſignia fideles iducerentˀ. Qui cupit ergo ꝓniam exercere: uitam xp̄i tenere ac Ieſu crucifixi magnalia uidere.b.F.inſpiciat attendat ꝓſequatˀ. qd igitur ad ꝑfata a xp̄o emiſſus ſit iam dicta docent: & ipſe docuit tam uita q̄ exēplo & uerbo. Sed quia i ſecunda parte huius expōnis loquendo de ſexto ſigillo noui teſtamēti dictū ē pre aliis.b.F.directū a xp̄o: quia plures tūc ſunt ēt deſtinati. Sicut ſctūs Bernardus Abbas qui ante parū fuit.b.F. Sicut ēt ſctūs Dominic⁹. Et ſic de aliis. Videtˀ ergo aliis ſanctis derogari:nec debere miſſionē.b.F.ꝑ ceteris attribui. Rn̄detur ꝙ non eſt negandū: quin ēt ꝑdicti ſint miſſi cū in quolibet ſigillo & etate tam noui q̄ ueteris teſtamēti ſint multi ſcti a dn̄o miſſi. Sed ꝑfati ſunt expreſſi ob excellentiam ſctitatis ad alios. b.n.F.uenit & aſcēdit ab oriente: dn̄icus & Bernardus ab occidēte. Inſuper Franciſcus in filus ſctitate nūero & ſcia & nobilitate ē exaltatus: ut fructu & cōformitate octaua patebit. Fuit ēt ipſe ſolus magis conformis xp̄o q̄ ipſi ut hoc opus declarat: & ſuis ſtigmatibus cōſignatus: quo celſior aliis repetitˀ: ut oſtēdit fructus & cōformitas trigeſimaprima: His ex cauſis dictū eſt ſolum Franciſcū antonomatice a deo deſtinatū tali tp̄e: & ſpāliter talibus finibus & fine. Ex ꝑdictis p3 q̄ño Franciſcus eſt deſtinatus a dn̄o quo tp̄e & ad quē finē. Et ſic p3 ſuccincta declaratio iſtius ſecūde partis: ſecūdi fruct⁹ & conformitatis.u3. Franciſcus deſtinatur.

¶ Fructus tertius & conformitas Ieſus lete ꝓgenit⁹ Frauciſco uir letatˀ. Expoſitio prime partis.

Diuini conſilii iperſcrutabilis altitudo ex quo decreuerat hominem a diabolo & a morte pc̄ti redimere & liberare: tp̄e gr̄e ſupueniente ab arce patris miſſus ē dei filius: ac carni noſtre in ſacro uirginis utero in ſua permanēs deitate factus ē hō uer⁹. In qua incarnatione mirifica innouata ſunt ſigna diuine potētie: & immutata ſunt mirabilia: ſtupendiora preſolito deus excelſus faciēs. ¶ Et primū ſtupendū & mirabile eſt dei ad miſerandū inclinatio: nam per q̄nq3 milia annoꝝ cōtinuit in ira ſua miſericordias ſuas: non flexus lachrimis: non ꝑcibus inclinatus: non miſeriis cōmotus ſanctorum patrum: aut humani generis. Attū in hac incarnatiōe quid ait? Illud Exo.iii.deſcēdi ut liberarem pplm̄ meū. ¶ Scd̄m ſtupendū & mirabile eſt dei humiliatio: cum.n.nihil uilius ſit carne hūana: hanc tn̄ apprehēdere hūiliando ſe dignatus eſt deus. Propter qd Phil.ii.d. Apl's ꝙ deus exinaniuit ſemetip̄m: formam ſerui accipiēs. Vnde nō ſolū eſt ſtupendum hec unio mortalitatis noſtre ad deum: ſed ipſa carnis uilis aſſūptio: ſtuporē intuētibus ingerit ſingularē. ¶ Tertiū ſtupēdū eſt naturaꝝ ipermixtio: gutta.n.aque indita mari & iniecta: nomē amittit & naturā: & tn̄ natura humana mari infinito cōiuncta: nomē retinet & naturā: et ſine naturaꝝ.ſ.diuine & hūane cōmixtiōe & confuſione: utraq3 pmanet in una pſona que eſt xp̄s deus & homo. ¶ Quartū ſtupēdū eſt idiomatu3 cōicatio. Origen̄.lib.iii.ſup Epl'am ad Ro.ꝓpter idiſſolubilem unitatē uerbi & carnis: oia que carnis ſunt attribuuntˀ uerbo: & oia que uerbi ſunt ꝑdicantur de carne. Et Aug.primo de trinitate.ca.xiii.dicit. Quod talis [illegible] aſſūptio hūanitatis a diuinitate in xp̄o: ut deu3 hoiem faceret: & hominem deū. Quo p3 ꝙ tali unione facta eſt naturaru3 cōicatio: ut que dicuntˀ de deo dicantˀ de hoie. Et ecōuerſo: ſaltem cōcretiue. Facta eſt enim cōicatio. Primo quo ad pfectiones eſſentiales: ut hō eſt ſpūs infinitus: & de⁹ eſt corpus. Scd̄o quo ad ꝓprietates accidētales: ut deus eſt alb⁹: & hō eternus. Tertio quo ad actiones: quia actiōes naturaru3 cōicantˀ adinuicē: ut hō creat: & deus comedit. Quarto quo ad paſſiōes: quia ex quo in actiōib⁹ eſt cōicatio: erit & in paſſionib⁹. Et ſic dr̄ deus paſſus: & hō eternalr̄ generatus. ¶ Quintū ſtupēdū eſt plenitudinis deitatis cōicatio & cōceſſio: qa entitatiue formalr̄ & ſcd̄m oēm pfectionē & gradu3 in imēſum ſe

Mirabilia q̄ in xp̄i incarnatiōe facta ſūt.

Idiomatū cōicatio inter naturā diuina3 & humanā.

homini aſſumpto cōicauit.ut dicit Apl's ad col'.prio:
in xp̄o habitat omnis plenitudo deitatis.Et.Io.i.uer-
bū caro factū eſt.Eſt tamē ſciendum:ꝙ nō eſt commu
nicata ſecundum oēm modum pfectionalem.quia &
ſi hō dr̄ deus:nō tñ deus in abſtracto. Ratio qa & ſi
natura humana ſit facta una cum diuina unitate pſo
ne:nō tñ unitate nature:quare ibi eſt diſtinctio: & ſic
ꝓpoſituꝫ.Inſuper tam aie q̄ corpori:ſic eſt unita dei-
tas.ſ.ſcd'm oēm pfectionē eſſentialē:carni tñ non:ſed
aie unita eſt ſcd' n mediuꝫ uitalis imutationis. Rō qa
corpus non. Sed aia ēt eſt ſed uitalis. Nec ēt aie uni-
ta eſt ſcd'n uitalem imutationē imēſe quo ad graduꝫ:
ſed ſolum quo ad ſpēm & obiectū:quia aia nō eſt ca-
pacitatis infinite: & ſi ſit infinite capacitatis. ¶ Sextū
ſtupendū eſt duaꝝ naturaꝝ & ſubſtātiaꝝ una pſona-
tio:in xp̄o eniꝫ & ſi ſint due nature:nō tñ eſt niſi unū
ſuppoſitū: & una pſona.natura eni hūana nō pri⁹fuit
codita q̄ aſſūpta in xp̄o:quare nunq̄ fuit pſona: ut do
cet Magr̄.iii.di.v.& ſic ꝙ natura hūana diuino ſubſi-
ſtat ſuppoſito eſt ſtupendū. ¶ Septimū ſtupendū ē in
atomo.i.i iduiſibili totius homis aſſumptio: ut dicit
Dam̄.quia nō prius corpus q̄ aia uel ecōuerſo:ſed ſi-
mul corpus & aia: & ſi corpus mediāte aia ſit aſſum-
ptum:ut dicit Magr̄.iii.di.ii.caplo.ii.&.iii.ut talis me
diatio nō dicat ciꝫ & prioritatē colligātie: ſed cōgruē
tie.Ad qd ſecutum eſt illud ſtupendū.uꝫ.corporis xp̄i
in inſtanti organizatio:aie creatio: & in eodem inſtāti
corporis & aie cū deitate unitio: ut dicit Magr̄.iii.di.
iiii.ca.iiii.cōtra ordinem nature:que.xlvi.diebus cor-
poris hūani: quo ad uirū itēdit formatiōi. ¶ Octa-
uum ſtupendū eſt iſtius uniōis nature hūane nō ad p-
ſonā patris nec ſpūs ſc̄ti:ſed ad ſolā pſonā uerbi ter-
minatio: & ſi ſint indiuiſa opa trinitatis ad extra: qa
hoc nō eſt principalr̄ ad naturā & cōſequēter ad pſo-
nam:ſed ecōuerſo.Hinc eſt ꝙ una pſona pōt icarnari
ſine alia. Sed q̄re filius & nō pr̄ ac ſpūſſc̄tus:dcm̄ eſt
fructu & cōformitate pcedēti. ¶ Nonū ſtupēdū ē na
ture unite ſic copulatio:ut nūq̄ dimiſſio. Quod ſemel
aſſūpſit:nūq̄ dimiſit:ut dicit Dam̄. Et ſi paſſionis tpe
aia a corpore:neutrū tñ a deitate eſt ſeparatum.Et ſic
hec unio ſtabit ſempiternalr̄:ut nūq̄ deſinat de⁹ eſſe
uerus hō.Ex quo ſequit̄ ſtupēdū illud qd nulla indiſ-
ſolubilior & maior repit̄ cōiunctio:q̄ hec unio bñdi-
cta.pꝫ oibus modis cōiunctiōis: & unionis pēſatis cū
cōicatione idiomatū:que eſt in iſta ſacra uniōe. ¶ De
cimum ſtupendum eſt aie xp̄i ſapie infuſio: & quo ad
portionē ſuperiorem btificatio: & in parte iferiori do
loris pceptio. Que tria ſūt mirāda.Nā aia xp̄i eſt oi-
ſciens.iii.ſniaꝝ.di.xiiii.nec xp̄s pfecit quō ad habitū
ſcie:ſed quo ad experimētū. Et btūs fuit in portione
ſuperiori: & nō inferiori:ut dic̄ Magr̄.iii.di.xiii. ¶ Vn
decimū eſt talis nature hūane aſſūptio: hois exalta-
tio:ut hō ſuſceptus ſit a deo & deus factus: hoc eſt
ſtupendum & antea inauditū: & cōſequenter ſup oia
ſublimatus:utpote in bonis potioribus ſublimatus &
locat⁹:quia a dextris dei.Marci ultio. ¶ Duodecimū
ſtupēdum ē per cultū latrie humane nature in xp̄o ue
neratio. Talis.n.cult⁹ ſibi cōgruit:ut docet Magr̄.iii.
di.ix.Hac eni nature aſſūptiōe humāne facta.Ange-
li qui prio adorari ſe ab hoie pmittebāt: deinceps nō
pmiſſerūt.ut pꝫ Apoc̄.xix.& c.xxii Quibus appet ꝙ
ſigna ſtupēda in filii dei incarnatiōe ſunt a deo opata.
Poſſunt ēt alia ſtupenda uideri facta in hac incarna-
tione.Stupēdum quippe eſt primo:ut una puella pau
percula & modica:mater dei effiecret.Secūdo ut pu-
ella ſine uiri cōplexu: & uirginitate pmanēte grauida
retur.Tertio ut ſicuti dictū eſt in inſtanti corpus xp̄i
organizaret̄: & formātio de puriſſimis btē Marie ſan
guinibus fieret.Quarto ſine labe a uirgine cōtra mo-
rem alioꝝ corporis xp̄i deciſio. Quinto xp̄i pfectio:
in primo eniꝫ inſtanti. Perfectus hō fuit utens rōne:
iuxta Iere.xxxi.uaticinium. Femina circūdabit uiruꝫ.
Sexto corporis tam minimi ſicuti fuit xp̄i in inſtanti
aiatio.contra morē alioruꝫ. Septimo totius trinitatis
in uirgine deſcenſio.Octauo xp̄i a uirgine ſine pōde-
re & grauamine:in ſuo utero baiulatio. Nono mētis
uirginis xp̄o in eius uentre ſtante:ad cernēduꝫ ſupna:
euectio.Decimo illius anime bñdicte uirginis ſūma
conſolatio & refectio. Vndecimo ultra morē aliorum
xp̄i in uentre Marie pmanſio:quia pfectus hō: nouē
ſtetit menſibus.Duodecimo xp̄i:plus ad matrē ſuam
q̄ ſit alioruꝫ germanitatis & ſanguinitatis affectio &
dilectio.Nam corpulentā ſubſtātiā totā habuit a ſola
btā uirgine.Alia ſtupēda poſſunt dici:ſed pſata ſuffi-
ciant. ¶ Sed hic dei filius carne circundatus poſtq̄ in
utero uirginis.ix.ſteterat menſibus: in publicū uolēs
egredi: & ſua pñtia mūdū uiſitare : ut qa añ mltipha
rie multiſqꝫ modis fuerat patribus locutus.uꝫ.prio p multifarii
ſōnia ut Iacob q dū pgeret Arā de nocte.geñ.xxviii. logr̄ deus
uidit ſcalam & dñm ſibi loquētē audiuit.Secūdo uo- pphetis
cali expſſione: ſicut Moiſi qui dum iret ad uidēdū ru
bi uiſionē:a dño fuit uocatus.Exo.iii. Tertio p occul
tam inſpirationē:ſicut fuit Dañ.quādo iuuit ſuſānaꝫ:
ab ipoſitione falſi criminis.Dañ.xiii. Quarto p mani
feſtam apparitionē:in qua cōſtat deū loqui.p̄s.Audiā
qd loqtur in me dñs deus. Et Oſee prio.principiū lo
quēdi dño in Oſee.Quinto p Angelicā iformationē:
ut pꝫ Zach.ii.Ecce Angelus dñi qui loquebat̄ mecū.
Quod fit ab Angelis per modū luminis irradiātis:uel
ſpeculū offerētis:uel lingue efficaciter exprimentis.
Sexto operum ſignificatiōe:ut Iſa.ca.xx.d. Solue ſac
cum de lumbis tuis. Oſtēdēs ꝙ iudeoꝝ erat ſoluēda
captiuitas.Septimo figure oſtenſione: qūo deus loq-
tur aliis:ſed Moiſi ore ad os.Numeri.xii.Octauo ſi-
gnorum & portētorū exhibitiōe.Exo.xx. Cūctus po
pulus audiebat uocem & uidebat lampades &c̄.
Nono ſcripture impreſſiōe:ut Balthaſar.Dañ.v.Qui
uidit manum ſcribentē in pariete: & per articulos ma
nus eſt ei loquutus deus. Decimo miraculorū opatio
ne:ut Helie Moiſi & aliis pphetis:que miracula erāt
uerbuꝫ naturale loquutiōis diuine:ſicut eſt effect⁹uer
bum naturale cauſe ſue:iuxta dictū xp̄i:Ioan.v.Ipſa
teſtimonium perhibent de me.Vndecimo flagelloruꝫ
incuſſione:Sicut loquutus eſt deus pharaoni in Exo
do.Et Eliodoro.ii.Mach.iii.Duodecimo doctoꝝ eru
ditione.Loquitur enim per linguas doctorum : ut pꝫ

de ꝓphetis miſſis ad populum informādū: quibus di
cit xp̄s.Mat.x.Qui uos audit me audit. Tertiodeci⸗
mo peccatorum iproperatione. Sicut loquut⁹ eſt ade
poſt pc̄tm̄ dn̄s dicēs Adam ubi es.gen̄.iii.Quartode
cimo creaturarum informatiōe.p̄s.xviii. Celi enarrāt
gloriam dei &c̄. Quintodecimo beneficiorum colla⸗
tione.p̄s.lxxxxviii.In colūna nubis loq̄batur ad eos.
❡Tandem quid egit dn̄s? Inquit illud Iſa.lx. Ecce
ego ipſe qui loquebar adſum. Ita ꝙ per ſeip̄m.i. oſtē
dendo ſe incarnatum:uoluit nobis loqui: & ſi quādo
dei genitrix ipſum peperit filium ſuum primogenitū:
Luc̄.ii. ❡Et tunc inter alia duo facit.Primo quia no⸗
bis loquut⁹ eſt multipl̄r:nō lingua carnis:ſed effectu
& exemplo operis.Secundo tali alloquutione & ſuo
ortu:nos multipl̄r letificauit.❡Primo dico ꝙ loqua⸗
tus eſt nobis multipliciter:nō ſoluꝫ ipſe:ſed iuxta mo
dum loquendi apoſtoli ad Heb.i.Pater eternus in fi⸗
lio nobis eſt loquutus.Sed qūo? Certe inquā. Pr ip̄m
nobis largiēdo filium. Primo in p̄cium noſtre redem
ptionis ad gal̄.i.Scdo in pabulum noſtre refectionis.
ps.cxxxv.Tertio in ſpeculum & radiuꝫ noſtre cogni
tionis.Luc̄.ultimo.Quarto in modulū & titulū noſtre
correctionis.Ioan.xiii. Quinto in ſocium noſtre con⸗
ſolationis.p̄s.cv. Sexto in brachium pſeuerationis.
Ecc̄i.xxiiii.Septimo i mediū federationis.i.ad Corin.
v.& Iſa.xlii.Octauo in uinculum noſtre adamatiōis.
Ioā.xvii.Nono in dn̄m gubernationis.iii.ꝝ.iii. Deci
mo in baculum ſuſtentationis.iii.ꝝ.xiii.Vndecimo ad
ſtudium bone operatiōis.Iſa.xlix. Duodecimo in p̄⸗
fili⁹dei na mium noſtre remunerationis & beatificationis prime
ſcēs ſpū⸗ Pe.i.❡Ipſe deniqꝫ dei filius ſpeciali modo naſcendo
li mō no⸗ eſt nos alloquutus:exempla nobis ingerēdo.uꝫ.Obe
bis eſt lo⸗ diētie:Venit eniꝫ ad noſtras calamitates:ut patri obe
quutus. diret.Humilitatis:dicēte Ap̄lo ad Phili.iii. Quod hu
miliauit & exinaniuit ſemetipſum: formam ſerui acci
piens.Paupertatis:quā oſtēdit in parētibus:in loco in
quo natus eſt:in lecto in quo eſt reclinatus:in pannis
uilibus quibus fuit inuolutus:& in incōmodoꝝ ſuſce
ptione. Mundi cōtēptus: in ſuo eni ortu ac uite pgreſ
ſu:omnia mūdana contēpſit.Charitatis: Hac dedit ſe
nobis:nō noſtris meritis.Auſteritatis penitētie:in ſuo
enim ortu incepit cubitando in paleis: in frigore ſtan
do:& nuditate.Pie & benigne conuerſationis: conſi⸗
deratis cum quibus eſt conuerſatus:cum aīalibus.ſ.
mitibus:Maria & ſuo ſponſo.Euitationis peccati:pro
cuius expiatione natus:& tot incōmoda ſuſcepit.Affe
ctionis totalis ad patriam:dum enim mundū cōtēnit:
exēplum prebet patriam appetendi.Perfectionis:oia
enim que geſſit in ſuo ortu:perfectionē dicāt & oſtē
dunt.Dilectionis diuine:a qua nūꝗ receſſit:quia ſem
per eſt deus:& ſi carnē aſſumpſit. Imitatiōis aſſidue:
ut quēadmodū fecit:ſic & nos faciamus:ſic alloquu⸗
tus eſt nobis. ❡Alloquutus eſt Ieſus oriens : multos
& diuerſimode.Primo matrem:quā cōtinue illuſtra⸗
bat.Secūdo angelos:quos ad deum & ſe laudandum
incitabat.Tertio paſtores & magos: quos ad ſe ado
randum uocabat.Quarto mundi principes: quos ſuo
exēplo ad mundi cōtēptū inuitabat. Quinto ſacerdo
tes:quos ad uerum ſacrificium de ſe offerendum ordi
nabat.Sexto pauperes & humiles: quibus ſe confor
mabat.Septimo diuites:quoꝝ ſtatum fugiendo:decli
nabat.Octauo crudeles:quos ut herodeꝫ ſuperabat.
Nono peccatores:ad quos liberādos ſe humanabat.
Decimo ignorantes:quos ad ſe luce uenuſtabat. Vn⸗
decimo patres antiquos:quos ut dicetur ſuo ortu leti
ficabat.Duodecimo indigentes:quos ad accipiēdum
optata dulciter ꝓuocabat.❡Beatā Mariā ſuam ma⸗ Quib⁹ lin
trem alloq̄bat̄ lingua Canahan:de qua Iſa.xix. Que guis locu
glorificata interp̄tat̄:quia eam ſuo ortu gloria mater⸗ t⁹ ē xp̄s i
nitatis & honore glorificauit.Angelos alloquutus eſt ſuo ortu.
lingua iudaica.De qua habet̄ ſecūdi paral.xxxi. que
confitens dn̄o interp̄tat̄: Nam in ſuo ortu deum con
fitentes laudauerūt.Paſtores & magos alloquutus ē
lingua clemētie.De qua habet̄.Prouer.xxxi.quos cle
menter ad ſe adorandum uocabat. Mundi principes
alloquutus eſt lingua ſiriaca.De q̄ habet̄.iiii.ꝝ.xviii.
Que lingua ſublimis interp̄tat̄:quia per cōtēptū mū⸗
di ad ſublimia appetenda mens eleuatur.Sacerdotes
lingua angelica.de qua habet̄ prime ad Corin.xiii.eſt
alloquutus:quia ut angeli debent eſſe in puritate:ut
deo placeāt.Pauperes & humiles lingua humana &
benigna.de qua habet̄ prime ad Cori.xii. quibus ſe
conformauit.Diuites alloquut⁹ eſt lingua ignea:Iſa.
xxx.quia tales ut ignē de ſuo cōſortio emittebat.Pec
catores alloquutus eſt lingua lactea & mellita.Can⸗
ticoꝝ.viii.quia ad dulcedinem ſue miſericordie inui⸗
tabat.Crudeles alloquutus eſt lingua ferrea & caldai
ca:quia ipſos ſuperauit.Ignorantes alloquutus ē lin
gua erudita.Iſa.v.Patres antiquos alloquutus ē lin⸗
gua exultationis.p̄s.cxxxv. Indigentes alloquutus ē
lingua ſapiētie.Prouer.xii.Prefatis linguis iuxta ꝓ⸗
prietatem eorum quos alloquebat̄:puer & infans Ie
ſus.in ſuo ortu eſt loquutus. ❡Ad iſtam deniqꝫ allo⸗
quutionē dulciſſimā & ſuauiſſimā dei patris in filio:
& filii in ſeipſo:& per ſeip̄m:quid ſecutum eſt? Certe
noſtra exultatio & letificatio:& iſtud ſecūdū erat qd
eſt uidendum.De quo dicit prima pars hui⁹ tertii fru
ctus & conformitatis.uꝫ.ꝙ Ieſus lete quo ad nos &
omnia eſt a beata Maria progenitus.Et circa hāc par Xp̄s na⸗
tem eſt ſciendū ꝙ xp̄s hūanā carnē aſſumēdo:& poſt ſcēs oia le
moduꝫ ad nos egrediendo oia letificauit: iuxta id qd̄ tificauit.
Dauid in p̄s.ꝓdixerat di.Tūc exultabūt omnia ligna
ſiluarum &c̄.& lux orta eſt iuſto: rectis corde letitia.
Et p̄s alio.Cantate dn̄o canticum nouū:quia mirabi⸗
lia fecit.Sequit̄.Iubilate deo omnis terra &c̄. Exulta
uerunt & letificata ſunt oia. ❡Primo ſupceleſtia.ſ.ce
leſtes ſpiritus propter multa.Primo quia aſſumptio⸗ Prio letifi
ne anime que eſt ſoror angelorum: eorum natura eſt cauit ſup⸗
nobilitata:quia deo anima eſt indiſſolubiliter unita. celeſtia
Secundo ipſorum ruina eſt reparata: & ſi non chriſti
ortu:tamen ſine incarnationis. Tertio hoſtium ipſo⸗
rum.ſ.demonū ſeuitia eſt mitigata.Nam poſt incarna
tionem chriſti eorum audacia eſt refrenata: & ſpecia
liter chriſti paſſione.Quarto quia eorum cuſtodia cir
ca homines eſt roborata:Nam ante nullum ad para⸗
diſum poterāt deducere:ſed modo ſic:diaboli ab eo⸗

rum manibus omnes homines ſiue bonos ſiue malos
accipiebant: & ad limbum ſiue infernum deducebāt.
Quinto quia pax cum homine & concordia eſt cele-
brata: propter quod cantauerūt: In terra pax homini
bus bone uolūtatis. Sexto eorum oratio pro homine
a deo eſt accepta: ut enim parceret deus homini: inſtā
ter expoſcebant. Septimo: quia ipſorum domini ē mi
ſericordia mirabiliter declarata. De honore enim di-
uino gaudēt. quare & uidendo deum incarnatum: hāc
miſericordiam exhibuiſſe homini. Octauo: quia gau
dium eorū accidentale accreuit. Animaꝫ chriſti cernē
tes beatam: & alios per chriſtum in breui beatifican-
dos. Nono: quia a gloria anime chriſti uita ſupna &
ciuitas: utpote ab anima ſuper omnes beatificata: eſt
ſplendore nimio clarifice perluſtrata. Decimo: quia
ipſorū puritas & integritas: in Maria pariente & chri
ſto oriente eſt declarata. & ſimilia ſimilibus gaudent.
Vndecimo eſt operatio diuina excellenter demōſtra-
ta: quia deus fecit effectum inſolitū: & de honore &
gloria ꝯditoris gaudēt. Duodecio: qa munificētia ſū-
mi domini & dei ipſoruꝫ: homini eſt reſerata. quia nō
dedit deus ſe homini quo ad partem ſed totum: quia
deus ſactus eſt homo: & homo deus. quare letificati
cātaueſt in natiuitate domini. Gloria i altiſſimis deo
patri mittenti: & filio uenienti: & ſpiritui ſancto natu

Scdo leti-
ficauit ce-
leſtia.

ram humanam cum diuina unienti. ¶ Secundo letifi-
cata ſunt celeſtia: quod patuit in ſtella oriente: Statim
enim celi ſtellam miſerunt: & ſi non ſuam: ſaltem ſuis
ſimilem: & pre aliis ſtupendiſſimam: ut fructu & cō-

tertio leti-
ficauit iſe
riora.
Mira i xp̄i
ortu conti
gerūt.

formitate ſequenti dicetur in parte. ¶ Tertio letifica
ta ſunt elementa. Aer enim noua chriſti ortu indutus
eſt claritate: iuxta uaticiniuꝫ. Iſa. cap. ix. Populus qui
ambulabat in tenebris: uidit luceꝫ magnā. Aqua que
ſe conuertit Rome in oleum in taberna emeritoria: &
abundantiſſime fluxit. Terra que in ſtatuis idolorum
emarcuit: & a dnibuluꝫ eas redigēdo ſe purgauit. Tē
plo romuleo rome cadente: terra deum ſolum natum
& adorandum eſt profeſſa. Ignis. ſ. ſol qui eſt igneus
effectualiter: qui ſe triplicauit. Et ſic elementa & ele-
mentata: preſolito facta: letificata ſe eſſe chriſti ortu

q̄rto letifi
cauit ani-
mata.

profeſſa ſunt. ¶ Quarto letificata ſūt animata. Si de
animatis anima uegetatiua: pꝫ in uineis engadi: que
floruerūt & balſami fructuꝫ dederunt. Si de anima ue
getatiua & ſenſitiua. patꝫ de boue & aſino: iuxta uati
cinium: Iſa. i. qui cognouerūt poſſeſſorem ſuuꝫ: & ipſe
pe domini ſui: ipſum dominum adorando. Si de ani-
matis anima uegetatiua ſenſitiua & intellectiua. ſ. de
hominibus: patet ꝙ chriſti ortu gauiſi ſunt & letati.
Et primo generaliter ob beneficia percepta chriſti or
tu incarnatione & natiuitate. Nam chriſti ortu & in
carnatione data eſt patria exulibꝰ: panis exurientibus:
aqua uite ſitientibus: portus naufragantibus: lumen
ignorantibus: antidotum languentibus. Requies la-
borantibus: uita morientibus: ſalus deſperantibus: ue
nia peccatoribus: uia errantibus: ſummum bonum in
celo cōmorantibus. propter que merito debet homo
gaudere. Alia etiā beneficia homini ſunt collata. Pri-
mum diuine miſerationis: quia deitas ad miſeranduꝫ

homini eſt inclinata. Secundum eſt pacificationis: qa
pax inter deum & hominem & angelum eſt facta &
celebrata. Tertium eſt promiſſionis facte patribus
adimpletionis: quia quod loquutus eſt & promiſit pa
tribus perfecit: & ſic quietauit eorum deſideria & af-
fectus. Quartum eſt deificationis: Nam homo factꝰ
eſt deus: & deꝰ homo: utraqꝫ natura ipermixta & ma
ieſtate. Quintum uenerationis: nam natura humana
propter aſſumptionē a uerbo ab angelo: & aliis uene
ratur & honorat̄: ut pꝫ Apoc̄. xxii. Vbi angelus Ioan
nem nō permiſit ſe adorare. Sextum diaboli ſubiuga
tionis: quia per incarnationem filii dei & paſſionem:
ab eius ſumus manibus liberati. Septimum eſt exau
ditionis: nam per chriſtum exaudimur dicētem quic-
quid petieritis in nomine meo: dabitur uobis. Et ante
dixerat cum multiplicaueritis orationes ueſtras: non
exaudiam. Octauum gratie collationis. quia tempus
p̄ſens uocatur tēpus gratie: & de plenitudine gratie
chriſti omnes accepimus. Ioan. primo. Nonum eſt he
reditatis reſtitutionis. p̄s. Tu es qui reſtitues heredi-
tatem meam mihi. ipſe. n. eſt qui aperuit librum figu-
ratum Apoc̄. v. Decimū eſt noſtre exaltationis. quia a
dextris dei natura humana in chriſto collocat̄. Vnde-
cimum ſup oēs dominatiōis. quia xp̄us factus eſt ipe
rator celi & terre: qui eſt frater noſter. Duodecimum
eſt beatificationis. quia homo totus in xp̄o beatificat̄
quo ad animam in deitate: quo ad corpus in hūanita
te. Sic ergo his beneficiis general̄r natura hūana ad-
uentu & ortu chriſti Ieſu exultat & letat̄. ¶ Letari dꝫ
quilibꝫ homo huiuſmodi bn̄dicti pueri Ieſu a Maria
ꝓgeniti conditiōibꝰ cōſideratis: quas ponit ſc̄tūs Lu.
ca. ii. in euangelio ſuo: qd̄ euangelium in nocte can-
tatur natiuitatis ipſius. Nam ipſe eſt primo orbis impa
tor. quia eſt Ceſar Auguſtus: & cōſequēter magnificꝰ.
Secūdo mundi ordinator. quia edictum ēmiſit: quare
prudētia conſpicuus. Tertio plebis examinator. quia
munduꝫ deſcribit: & ſic eſt iuſtificus. Quarto fidei no
ſtre cōdonator: ſinguli enim ſuo ortu ꝓfitētur: quare ē
pro noſtra ſalute ſollicitus. Quinto ueri demōſtrator:
uadunt enim ſinguli ad ſuam ciuitatē: quare in omni-
bus ueridicus. Sexto gratie largitor & miniſtrator. qa
Ioſeph aſcendit &c̄. & ſic eſt totus gratificus. Septi-
mo fratrum exaltator. quia euꝫ parit Maria: quare &
amator noſter p̄cipuꝰ. Octauo matris cōſeruator. qa
peperit filium ſuum primogenitū: quare & actor mi-
rificus. Nono pompe abdicator: pānis inuolutus: q̄re
uir celicus. Decimo carnis macerator. quia i preſepio
reclinatus: quare imitatiōe dignificus. Vndecimo cor
dis excitator. qa paſtores &c̄. quare & opator uiuifi
cus. Duodecio mētis illuſtrator. quia claritas dei &c̄.
quare ipſe eſt fontalis radius. Tertiodecimo gētis ro
borator. quia nolite timere &c̄. quare totus ſaluificꝰ.
Quartodecio noſter conſolator: euāgelizo uobis &c̄.
quare deificus. Quintodecimo cetus adamator. quia
omni populo & nō uni &c̄. quare in donis munificus.
Sextodecimo a morte pc̄ti liberator: qa ſaluator: q̄re
in cūctis ſaluificus. Decimoſeptimo deus & creator.
quia xp̄s. i. meſſias eſt. quare factor ſingulariſſimus.

Decimooctauo omniū gubernator: quia dn̄s. q̄re rector aſſiduus. Decimonono uerax & ꝓmiſſi obſeruator. quia h̄ uobis erit ſignum: quare teſtis indubius. Vigeſimo ſolus triumphator: ſtatim.n. militia celeſtis ei congregatur: quare uictor exercitus. Vigeſimoprimo aptus p̄miator & celibator: quia gloria in altiſſimis eſt: quare noſter finis ꝑpetuus. Vigeſimoſecundo noſter mediator: qa pax &c. quare fidus noſter & medius. Vigeſimotertio omnis pfecti patrator: quia bone uolūtatis: quare bonus ſctūs: factor boni indeſinens & continuus. He ſunt conditiões pueri Ieſu ad nos egrediētis: quare ſuſceptione eius & tanti doni letificari debemus. Quibus euidēter oñditur: q homo quilibꝫ in natiuitate domini gaudere & letari debꝫ: & dicere cum. Iſa. cap. lxi. Gaudēs gaudebo in domino &c. ¶ Sed in ſpāli debet ne homo aliquis letari & gaudere? dicit q ſic. Et primo ſancta eius genitrix Maria. Nam natiuitate dei filii in eius utero: & ortu: & ſi ante multa hēret & habuit: habuit tamē ea modo pfectiori: & aliqua que añ nō habuit. Et que habuit btā Maria: unde letatur & letificata ē eius b̄ndicti filii ortu? Multa inquā habuit: quia fuit Primo pfectiſſime ſanctificata. ps. Sanctificauit tabernaculū ſuum altiſſimus. ¶ Scd̄o fuit gratia plene fecundata. Luc. i. ¶ Tertio ē in gratia & plenitudine cōſumata: ut dicit Ieronimus in ſermōe de aſſumptiōe. Hodie &c. & Ricardus de ſancto Victore: in expōne. Ecce uirgo concipiet. lib. ii. Tantāꝫ.n. plenitudinē gratie de anime btē Marie indidit: quātam eam ꝑ futuro ꝑmereri conſpexit. ¶ Quarto donis ſpūs ſancti repleta & impinguata: quia ſpūſſanctus uenit ſup eam excellētiori modo: q̄ ſup aliquā puram creaturam. ¶ Quinto fuit in bono & in gratia cōfirmata. hoc aſſerit Ricardus loco p̄allegato. Et Berñ. in epiſtola ad Lugduñ. Non enim habuit potentiā peccandi poſt ſcdam ſanctificationē. ut dicit Bona. iii. d. iii. q. vi. Thomas parte tertia. q. xxvii. arti. v. in rñſione ad ſcdm articulū. Alexāder de al. iii. parte. q. lxxxviii. Et Ricardus de media uilla. iii. di. iii. q. iiii. ¶ Sexto de pſeuerantia in gr̄a & ſtabilitate finali certificata. hoc.n. ſciuit magdalēa q̄ partē optima electa. Luc. x. Apoſtoli de pmanſione ſpūs ſcti in eis in eternū. Ioā. xiiii. Paulus Apoſtolus de iſeparatiōe a charitate chriſti. Ro. viii. Ideo non dꝫ h̄ a uirgine negari: quia priuilegia gratiarum. Scd̄m Ber. alus conceſſa: ab ipſa negari non debēt ſed concedi: & hanc certitudinē habuit & hēre potuit diuina iſpiratione uel reuelatiōe: uel alio modo ad hoc cōuenienti. ¶ Septimo fuit internalr̄ radiata: quia luce eterna cā radiante edidit canticū: Magnificat: in quo trino lumine ꝓphetico. ſ. p̄ntis: p̄teriti & futuri: ſe illuminatam depromſit. ¶ Octauo ſūt ei ſacre ſcripture miſteria quo ad incarnationē reuelata: ut ipſa expſſit in ultimo cantici ſui uerſu: cum dixit. Sicut locutus ē ad patres noſtros &c. ¶ Nono fuit ſibi dei facies ut pie creditur reuelata. Saltē h̄ pie credi pōt uerbo in eius utero cōmorāte eē factū. ¶ Decimo ſcdm q poſſibile ē in pſenti uita recreata: hoc ſeqtur ad nonum p̄miſſum. Petr⁹ .n. uiſa gloria transfigurati. dixit domine bonuꝫ ē nos

Btā uirgo ſpālr̄ i natiuitate xp̄i dbuit gaudere

hic eē. Quid btā Maria uiſa deitate? Vndecio mater dei uocata & facta: quo nihil pōt dici maius ad uirginis honorem. hoc.n. ſolo poſito q ipſa ē mater dei: ſequitur q btā Maria ē puriſſima. quia deus in mundiſſimo habitare dignatur. Gratiis & donis pleniſſima: ut mater dei eēt h̄ exigebat: deo acceptiſſima: qa ipſa ſola hanc apud deum inuenit gratiam. Omni laude digniſſima: quia ipſa ſola pre aliis hac gloria decoratur. In mente eleuatiſſima: ſpiritus.n. eius in deo exultauit ſalutari ſuo. Intellectu illuminatiſſima: habuit.n. lucem inacceſſibilem in uētre ſuo: & conſeqnter in mente. Vita ſingulariſſima: in uerbo cibo potu & conſolatione diuina. Sua anima pfectiſſima: ſaltiꝫ in eē pfectionis & gratie eſt uerum & credēduꝫ: & ēt de eſſe naturali. Cūctis creaturis amātiſſima: quia genuit creatorē omnium. Ad dandum & influēdum copioſiſſima: per eius.n. gratiaꝫ largo ſpūs ſancti imbre pfuſa eſt omnis creatura. Scd̄m Ieronimum. Sup oēs mulieres excellētiſſima: cōditionibus ēt aliis. Et ſup omnia eminētiſſima: quia imperatrix ē celi & terre. hec & alia uirgo btā hꝫ: quia mater dei. Duodecimo: qa ipſa eſt ſup omnes puras creaturas exaltata: Gratia meritis & gloria. Magnitudo glorie Marie ꝑceſſit ex xi. p̄miſſo: quia mater dei: quia ex hoc fuit & eſt ſup oēs exaltata. Quia ig̃tur h̄. xii. ſingularia fecit xp̄s in btā Maria uirginitate eius ſeruata in partu: matrēqꝫ effecit: ipſa ſuo ortu in utero & ex utero eſt a filio letificata. Propter qd̄ ipſa h̄ conſiderando in ſe facta: intonuit in laudem dei dicēs. Magnificat anima mea dominū. cuius cantici expoſitionē cum factis a Ieſu filio in Maria: uide in ope edito a me de uirgine Maria fructu. xxii. ¶ Scd̄o ſuo ortu. d. Ieſus i utero Ioannem baptiſtam letificauit. Nam in montana btā Maria pgēs & intrans domū Zacharie: dum ſalutat eognatam: uirtute Ieſu iam orti in utero Marie: Ioānes in utero matris exultauit. Et merito quia uiſitatione Ieſu & Marie. Ioannes fuit tunc: Primo ab originali purgatus. Scd̄o gratificatus. quia gratia in eo fuit. Tertio ſpiritu ſancto repletus. Quarto modo mirotam negatiue q̄ priuatiue: q̄ modis aliis ſanctificatus. Quinto confirmatus in gratia: ut nūq̄ peccaret mortaliter. Sexto cognitione uirili & ſenſu illuſtratus ſcdm Auguſtinū & Iero. Septimo de deitate Ieſu certificatus. Octauo exhilaratus: quia exultauit in gaudio. Nono regē xp̄m ueneratus: eius aduētuꝫ gaudio declarando. Decimo ſūme refect⁹ & conſolatus: qa dñē chriſti uidit. Quapropter Ioānes gaudēdo: Ieſu nato. Ieſus ē ei natus letifice. de hoc pleniſſime uide in arbore de uita btē Marie fructu. xx. ¶ Tertio i ſuo ortu eſt heliſabeth mater Ioā. baptiſte letificata. Nōne heliſabeth ē chriſti ortu in utero letificata? que impleta eſt ſpūſancto pſentia eius uiſitata cum filio: uoceqꝫ ſalutata Marie: exclamaſſe uoce magna euāgeliſta teſtatur. Hec ſacra mulier domini pñtia uiſitata: xp̄o uꝫ. exiſtēte in utero Marie cognouit Ieſum btē Marie filium. Primo ꝑmiſſoruꝫ impletorē: ut ſicut p̄miſerat ſic in Maria incarnatus erat: ut ipſa agnoſcebat. Scd̄o ueterū terminatorē: Incarnādo eni ſe dicta & ꝓphia

Letatus ē Io. baptiſta.

Letata eſt eliſabeth.

ta quo ad multa ſũt ipleta. Tertio cordiũ letificatorē
patuit in filio qui exultauit. Quarto miraculoꝝ opa-
torem: filio Ioanni uſum rõnis contra conſuetudinem
infundēdo. Quinto mētium illuminatorē: quia ſe ſibi
& filio reuelauit. unde filius exultauit & ipſa exulta-
uit. Sexto criminum purgatorē: ſe enim & filiuꝫ a pec
cato purgauit. Septimo hoium ſanctificatorē: ipſam
enim cum filio ſanctificauit. Octauo recreatorē oiuꝫ
& conſolatorē: patuit exultatione filii. Nono donorũ
diffuſorē: filium.n. & ipſam ſpũſancto repleuit. Deci-
mo fideliũ ꝓtectorē & adiutorē: pꝫ in Maria quā cer
nebat per tm̃ iter ad ſe uenisſe infatigatā: & ꝙ filium
ſuũ Ioānē deinceps a peccato ſeruauit. Vndecio oiuꝫ
federatorē: uidendo ipm̃ cõiunxiſſe ſũma imis & deũ
homini. Duodecimo oium gubernatorē & dominato
rem: nam Mariā uocat matrē domini. Tertiodecimo
bñdictionis obtētorem & impetratorē: quia ipm̃ be-
nedictum fructũ dicit. Quartodecimo hoium renoua
torem: dicens ex quo facta eſt uox &c̄. Quintodeci-
mo ad laudandũ deũ incitatorē & excitatorē: quia he
liſabeth exclamat. Sextodecimo humiliũ dilectoreꝫ:
quia mater dñi: & ideo dilecta ab ipſo. Decimoſepti
mo pauperũ ꝓmotorē & exclamatorē: dicēs. Vnde ħ
mihi ut mater domini mei ueniat ad me? hec oia he-
liſabeth uidendo merito de Ieſu nato in utero & ex
utero debebat gaudere. Letificabaẽ etiam heliſabeth
pñtia Marie talem filium habēdo in utero & ſe uiſi-
tando. Quomõ eni nõ letificabaẽ agnoſcēdo conſan-
guineam ſuā &c̄. Primo obediētiſſimam & ꝓmptiſſi-
mam. Cũ enim Maria impulſu diuino ageret: cum fe-
ſtinatione ad heliſabeth eundo: obediētiaꝫ ſũmā oſtē
dit & ꝓmptitudinē. Secũdo in cultu honeſtiſſimā: ad
eam enim & ſi acceſſit ut ſeruiret: iuit nihilominus ut
uitaret cõſortia hoium. Tertio ipſam eē patiētiſſimā.
per tm̃ iter ad ipſam accedēdo. Quarto ſanctiſſimaꝫ:
ħ cõprehendit & domũ intrando & ipſam ſalutando.
Quinto eā eē uirtuoſiſſimā: quia eā ſalutando ſaluteꝫ
eidem ꝑcata eſt & obtinuit. Sexto ipſam eē ſingula-
rem quo ad opationeꝫ & efficaciam: ad uocē.n. Ma-
rie cõmouetur infans & exultat in utero. Septimo ple
nam eē dei gratia & charitate: quia ipſaꝫ heliſabeth:
repleuit ſpũſancto meritorie & interceſſiue. Octauo
ipſam eē ſũme poteſtatis: que ſic eam cõmouit & ex-
clamare coegit. Nono ipſam eē deo acceptiſſimā: qa
eam bñdictam inter mulieres.i. ſup oēs mulieres aſ-
ſerit. Decimo ipſam eē dei filio fecũdatam: quia bñdi
ctus fructus uētris tui: & matrē eam domini di. Vn-
decimo ꝑcũctis eam ꝑdicat humilitate inſignē. unde
inquit mihi ħ ut mater dñi mei ueniat ad me? Duode
cimo ipſam eē excellētiſſimā quo ad dignitatē dicēs
eam matrē domini. Tertiodecimo puriſſimā eē: dum
eam aſſerit dei matrē. Quartodecimo bēigniſſimam:
qa inquit ad me ueniat: cuius nõ ſum digna corrigiaꝫ
calciamēti ſoluere. Quītodecimo liberaliſſimaꝫ: dona
ipſa recipit: inquit.n. ex quo facta eſt uox tua in auri
bus meis. Sextodecimo ipſam eē ſũme magnificentie
& bonitatis: quia btā que credidiſti. Decimoſeptimo
ipſam eē refulgētiſſimā: eaꝫ illuminando de multis: &

eundo ad ipſam & cũ ea ſtando: ꝓpter que ipſa dicit:
ꝑficientur in te que tibi ſunt dicta a dño. Quia ergo
heliſabeth talē agnoſcebat matrē dñi: & ſic in ſe ha-
bere ortum dei uerbum: merito gaudebat ipſa heliſa
beth & letabaẽ xp̄i ortu. Poteratqꝫ dicere cum Aba-
chuch.ca.iii. Ego aũt in dño gaudebo & exultabo in
dño Ieſu meo: & ſic apparet quare & qũo āte ē letifi
cata. de hoc uide plenꝰ in ope a me edito de uita uir
ginis fructu.xxi. ¶ Quarto xp̄i ortu eſt letificatus il- Letatꝰ eſt
le ſenex antiquus & ſũmꝰ ſacerdos Zacharias: pater zacharias
Ioā. baptiſte. Qui ꝓut in ſuo pꝫ cantico: cognito xp̄i
ortu & ꝓ quo fine: gaudioſe & lete deũ bñdixit iſrl̃.
Se enim gaudere declarauit de xp̄i ortu & cõſequēti
bus. Primo quia pater eternus xp̄o directo hũani ge-
neris fecit redēptionē: accipit ꝑteritũ: propter infalli-
bilitatem diuine ꝑſcientie & ordinationis ꝓ futuro.
Scđo noſtrā de Ieſu xp̄o incarnato & nato fecit ſub-
limationeꝫ: carnē ſumēdo de Dauid: ſublimiſſimũ cor
nu fecit noſtre ſalutis hoiem deũ faciēdo. Tertio ipꝫ
Ieſum fecit terminatorē oium ꝓmiſſorũ. Fidelr̃ enim
adimpleuit que locutus fuerat per os ſctõrum tā uer
bis q̄ figuris. Quarto ꝺ ipſo xp̄o fec̄ hoſtis diaboli de
iectionē & proſtrationē: eum priuando poteſtate: &
ſanctos patres ab eius manibus extrahēdo. Quinto
ipſo uerbo incarnato: quia recõciliati deo patri: indul
gentiam & miſericordiā ab ipo obtinuimus. Sexto ꝙ
patribus ad gaudiũ eſt ꝓmiſſum: Zacharias dicit im
pletum.ſ. dñi ad patres iuſiurandũ: ꝙ ſe per incarna-
tionē daret nobis: quare ꝑfatis generalr̃ xp̄i ortu col
latis: inducit nos Zacharias ad gaudioſe & lete dño
ſeruiendum: & modũ oſtendit quia in ſctitate uite: In
iuſtitia quo ad deũ & ꝓximũ cuilibet qđ ſuuꝫ eſt tri-
buendo. Non ſoluꝫ autē gaudebat Zacharias factis
Ieſu circa hoies generalr̃: ſed ꝓpter acta circa filium
ſpālr̃. Primo qa fecit eũ ſuũ fidelē ſeruitorē: qa puerũ
altiſſimi. Scđo illuminauit: qa ꝓphiam. Tertio ſuum
ꝑcurſorē & declaratorē fecit: ut eum aduenisſe mũdo
reſeraret: & ſic ſciam daret de eo & agnitionē. Quar-
to ꝑdicatorē ſingularē: cuius ꝑdicatiõe cum fide redē
ptoris gentes remiſſionē pctõrum hērent. Demũ Za
charias magis letabaẽ. qa ortus xp̄i noſtris nõ ē meri
tis: ſed per uiſcera ſue miſericordie. Et q̄tum bonum
xp̄i ortu eſt ſecutũ: quo merito ipſe & nos letari debe
mus: oſtēdit qa fidē dedit qua illuminamur in hac ual
le tenebraꝝ: ac uiā oſtēdit per quā pedes noſtri.i. affe
ctus & opa diriguntẽ in uiā obtinēde ꝑpetue pacis. Ec
ce q̄ mira Ieſus ortꝰ ī utero & ex utero opat: ꝓpter q̄
natus letificatione Zacharie declaraẽ. ¶ Quinto xp̄i Letatꝰ eſt
ortu letatus eſt archangelus Gabriel: qui ipm̃ naſcen archāgelꝰ
dũ matri Marie nũciauerat: qa qđ ꝑdixerat erat iple Gabriel
tum. & qa regē ſuũ cernebat natũ & finē ſciebat. pro
pter que & alia cum ipo angelo facta ē multitudo mi
litie celeſtis exercitus laudantiũ deũ lete & gaudioſe.
Luc̄.ii. ¶ Sexto Ioſeph ipſe uir Marie eſt xp̄i ortu le
tificatus. qa & ſi Ieſus nõ erat filius ſuus: erat tñ ſuꝰ: Letatꝰ eſt
qa mutua traditiõe corpoꝝ facta in matrimonio iter Ioſeph
ipm̃ & Mariā lege thori ſeruata: qcqd ex Maria exi-
bat: erat ipſius: q̄re & Ieſus. Et qa itegritatē agnoſce

bat Marie iformatione angelica: ſcītitatē ac filiū dei-
tatem finemq3: qa ſalutem hūani generis fiendaʒ per
ipm:gaudebat ſumme & letus erat. Quid eni Ioſeph
habuerit matrimoio & cōſortio Marie & Ieſu dixi in
arbore uirginis Marie fructu.xv.&.xviii. Gaudebat
eniʒ Ioſeph uidens a xp̄o & ſua uxore Maria. In Ioā
ne baptiſta mira fieri in heliſabeth ſua matre & i pa-
tre Zacharia. Eoſpālr in xp̄i ortu celeſtes ſpūs gratu
lari:lucē ineffabilē tenebras noctis expellētem terris
dari:de Ieſu paſtores informari:aialia pueꝝ Ieſum ue
nerari:Magos ad xp̄m adorandū ſtelle ſigno duci. Ele
mēta deitatē xp̄i ꝓteſtari: Simeonē cū Anna de pue-
ro Ieſu iocondari: ac Ieſum ſpecioſuʒ ꝑ filiis hoium fi
lium dei pr̄is ſibi in cuſtodiaʒ dari & aſſignari:q puer
ſua deitate ip̄m illuminauit. Sua ſcītitate ſcītificauit:
Sua gratioſitate letificauit: nō immerito ergo poterat
dicere illud Apl̄i.i. Corin.vii. Supabundo gaudio re-
pletus ſuʒ cōſolatiōe. Et ipſi puero Ieſu illud Prouer.
xxiii. Gaudebit cor meū tecū. Nec immerito qa illum
cernebat oculis:cuius diē Abraam uidēdo ſola ꝓmiſ-
ſione gauiſus ē:q eſt gaudiū & letitia oīuʒ btōrū:& q
eū nouis reuelatiōibus & gratiis cōtinue tāgēdo ſtrin
gēdo & cū eo ſtando replebat. ¶ Sūt letificati alii xp̄i
ortu.uʒ.paſtores:qui ſunt ſeptimi in ordine. Magi Si-
meon & Anna:& qa de his diceꝫ fructu & cōformita
te ſequēti:ad pn̄s dimitto & uenio ad alios. ¶ Letifi-
cati ſunt xp̄i ortu & ſint in h̄ ordine: ſcī pr̄es in lim-
bo degētes. Si.n.angelus ad gaudiū xp̄i ortum nūcia
uit paſtorib⁹:pie credēdū eſt ꝙ ēt ſcīis patrib⁹. Inſu-
per tripudiū & gaudiū ab angelis eſt factū deo pr̄i in
natiuitate xp̄i:quare & ſi ſcī nō audierūt:tn̄ ad ipos
angeli deſcēdentes factū gaudiuʒ & cām nūciauerūt:
cum angeloꝝ ad ipſos cōtinuus eēt deſcēſus:alr̄ nul-
lam cōſolationē:ſed deſolationē ſemp habuiſſent:taʒ
ex loco q̄ demonū uiſione:cuius oppoſitū doctores di
cūt. Inſup multi ſcī in pn̄ti uita exn̄tes:dei reuelatio
ne agnoueꝛt:nō ſolū deū incarnandū: ſed ēt tp̄s ſciue
runt:pʒ de Iacob.geñ.xlix. Nō auferet ſceptrū de Iu
da &c.pʒ de Iſa.c.vii.pʒ de Ageo.c.ii.pʒ de dañ.c.ix.
& ſic de aliis. Nec talium poſt mortē ſunt obliti: cum
recordenꝫ p̄teritorū.ut dicit Augu.ſup illud.p̄s. Fiant
filii ei⁹ orphani &c. Et nono Confeſ. Et Grego.expo
nēs illud. Miſericordias dn̄i in eternum cātabo.& oēs
Doctores catholici idip̄m dicūt:hāc materiā tractan
tes.iiii.ſniarū.di.xliiii.&.xlv.quare tp̄s aduenīſſe xp̄i
ortus gaudebāt. Sed qua de cā:certe Prima erat quia
uidebāt eoꝝ deſideria quietata. Optabāt.n.totis pre
cordiis deū deſcēdere p carnis aſſumptionē. Dicente
Iſa.utinā diſrumperes celos & deſcenderes. Et ſic de
aliis. Et uidēdo deū incarnatū merito gaudebāt. Scd̄a
cā quia ꝓmiſſa a deo erant uerificata & obſeruata:
ſicut locutus eſt ad ipſos ꝙ incarnari deberet. Tertia
ſub figuris & enigmatibus ab eis uiſa:impleta erāt &
declarata. ¶ Nam qd̄ uiderat Adam.geñ.i. Lucē fa-
ctam:impletum uidebat:quia deitas incarnata. Ter-
ram germinare herbaʒ uirentē:qa Maria germinauit
xp̄m hūilē. Sexta die ſe factū ad imaginē dei. geñ.ii.
Sic ſexta mundi etate factus ē alius Adam: q eſt ima
go dei inuiſibilis. Fontē aſcēdēteʒ e terra.geñ.ii.xp̄m
egredientē a Maria. Paradiſum plantatū.geñ.ii. Et li
gnum uite poſitū in medio:Mariā paradiſuʒ cum aia
xp̄i intelligebat:in cuius Marie utero ut in medio ui-
ta noſtra xp̄s eēt collocatus. Noe qd̄ uiderat de ar-
ce fabricatiōe. geñ.vi.& eius ingreſſu: xp̄um intelli-
gebat Mariā condidiſſe & ip̄am ſe incarnādo introiſ-
ſe. De arcu poſito in nube:dei uerbū in carne : ad qd̄
reſpiciēs Deus recordatur miſericordie ſue. Abraā cui
dictum ē:ꝙ ſtellas celi ſi poſſet numeraret. geñ.xiiii.
hoc uidebat in xp̄o impletum:cuius aia ad inſtar celi
btā:infinitis gratiis & uirtutibus eſt repleta. Rebecca
Iſaac ē iuncta:Maria Ieſu xp̄o ē copulata. geñ.xxii.
Iſaac agrum dicit bn̄dictū.geñ.xxvi.aīa xp̄i & Ma
rie omni bn̄dictione ſūt replete. Iacob.geñ.xxvii.cer
nit ſcalam cui ſtat inixus deus : h̄ uidebat impletum
deitate humanitati indiſſolubilr̄ unita. Ioſeph.ge.xli.
tres ꝓpagines uni uiti uidit inſeri. h̄ cernebat imple-
tum in unico ſuppoſito: tria.ſ.deitas aia & caro inſi-
mul eē. Manipulus Ioſeph ſtat qa deitas carne nō in-
ficiꝫ & humanitas latrie honore ueneraꝫ.geñ.iii. Moi
ſes rubum ardere inſpexerat & nō cōburi. h̄ cernit im
pletū.qa deitas in carne nō mutaꝫ.Exo.iii. Exēplar in
monte poniꝫ.Exo.xxv.xp̄s plenus uirtutibus in Ma-
ria. Man celicū in archa. Nūeri.xii. Cuʒ xp̄s in medio
uētris ē locatus Marie. Nubē cernit ſurgere de taber
naculo. Numeri ulti.qa caro uerbi ſcindiꝫ de Maria.
Virga ſtatim floret. Numeri.xvii.qa in inſtāti corpus
xp̄i conficiꝫ ex Maria. Ioſue cernit ſtare ſolē in medio
celi.Ioſue.vi.quia Ieſus ſtat in Maria. Gedeon uidet
rorē i uellus deſcēdētē Iudi.vi.ideſt deitatē carni uni
ri. Salomon uidit gloria dn̄i tēplum plenuʒ.iii.ꝶ.viii.
quia humanitatē deitate. Archa collocat i ſancta ſan
ctorū.iii.ꝶ.viii.quia aia xp̄i deitati unitur. Helias cer
nit nubē eleuari a mari.iii.ꝶ.xviii. qa humanitas xp̄i
de uirgine ſumiꝫ. Iſa.uidet cum Ezechia ſolē.x.lineis
retrogradum.iiii.ꝶ.xx.quia nouē angelorū p̄termiſ-
ſis ordinibus:decima dragma natura hūana a uerbo
eſt inuēta & eidem unita. Daniel lapidē de monte ſi-
ne manibus cernit ſcindi:quia ſine corruptiōe marie:
caro uerbi ab ea accipiꝫ. Montē Iſaias dixerat poten
dū in uertice montiū.Iſa.ii. Hoc intuebaꝫ impletū hu
manitate deitati copulata. Portam clauſam intrat de⁹
ut uiderat. Ezech.xliii.qa Mariā incorruptaʒ deitas ſe
incarnando. Heſter iungitur aſſuero.i. humanitas no
ſtra dei filio. Heſter.ii. Et ſic de aliis figuris:que mul-
ta in ſacro eloquio ut attinent ad ꝓpoſitum repiunꝫ.
Que quia impletōe erant declarate:ad gaudiū de xp̄i
ortu patres merito inducebāt. Quarta cā.quia ſe exal
tatos ſūme hūanitatis aſſūptiōe & unione ad dei uer
bum quo uidebāt deū factū hominē:& hoiem deum
quo nihil maius. Quinta ſe de ꝓpinquo intelligebāt
redimendos:qa noſtre carnis a deo ſuſceptio:Ad hoc
ordinabaꝫ.quare & a tali captiuitate in qua degebāt
liberādos. Sexta hoſtē infernalem ſuppeditandū: qui
eos tanto tēpore ſub ſue tirānidis habenis habuerat
conſtrictos. Septima quia redēptione ipſoꝝ a xp̄o fa
cta:per ip̄m ad hereditatē amiſſam erāt introducēdi

Quid Ioſeph uidit p tres ꝓpagines

& reſtituēdi. Quibus ex cauſis xp̄i ortuȝ agnoſcētes:
tam reuelatione dei intrinſeca: ꝗ̄ inſinuatiōe angelica:
letati ſunt leticia magna: que audita eſt ꝓcul: ut in fi-
gura hētur. ii. Heſdre. c. xii. ¶ Octauo ortus xp̄i Ieſu
fuit letificus & dȝ eē iuxta dictum. p̄s. Rectis corde:
quia lux orta eſt iuſto & rectis corde leticia. Lux ē ue
re orta iuſto: qa pueri Ieſu ortu qui ē ſol iuſticie. Mal.
iiii. & lux uera. Ioā. i. ac lux mundi. Ioan. viii. Lux &
lumē datuȝ ē iuſtis multipliciter. Primo reſpectu cre
dendorum: quia puer Ieſus natus ē de⁹ Scd̄a in trini
tate pſona: a cuius deitate cum hūanitate: ortū hȝ fi-
des catholica. Scd̄o reſpectu colendoꝝ. In natiuitate
eni xp̄i in ſignum ſolius dei adorationis: angeli nō crea
ture ſed deo gloriā concinūt. Luc. ii. Tertio reſpectu
abhorrēdorum. Vicia. n. ſūt deteſtata: que de⁹ homo
puer Ieſus in ſuo ortu nō accepit ſed ipſis caruit: & ſi
alios defectus hūanos accepit. Quarto reſpectu con
tēnendoꝝ. Naſcēdo. n. xp̄s iuſtis oſtēdit mūdi contē-
ptum & abdicationē. quia nihil pompe diuitiarū & ꝗ̄
ſunt mundi hēre uoluit. Quinto reſpectu acceptādo-
rum. Nam uirtutes oſtēdit totis p̄cordiis acceptādas:
dum oēs ſe ſuſcepiſſe & habuiſſe oriendo declarauit:
ut ſupra dictū eſt. Sexto reſpectu ſubiugandoꝝ & re
frenandoꝝ. ſ. ſenſualitatis & carnalis cōtagionis: q̄li-
ter. n. ſint domanda p̄ſata: In feno iacēs paruo lacte
nutrit⁹ frigore affectus & nuditate: & ſic de aliis in-
cōmodis: Ieſus oſtēdit. Septimo reſpectu peragēdoꝝ
quia dei mandata pficiēda puer Ieſus declarat: qui ut
iniuncta patris pficeret: noſtra ſuſcipiendo ad noſtraȝ
miſeriam ē egreſſus. Octauo reſpectu patiendoꝝ. ut
enīȝ nō turbet̄ iuſtus illatis aut incōmodis: puer Ieſus
nō querimoniā edidit: ſed corde tacito tolerando ad-
uerſa: patiētiā conſeruauit. Nono reſpectu expiando
rum. ut. n. pro te deo patri ſatiſfaceret. ſ. ꝓ pctō: carne
ſe induit puer Ieſus. & ad nos egreſſus eſt redimēdos
Decimo reſpectu appetēdorum. nam deuȝ nos ſemp
appetere debere & ei cōiungi: puer Ieſus oſtēdit: qui
natus nobis: deitati ſemp remanſit unitus. Vndecimo
reſpectu intelligēdoꝝ. nam ꝓ̄phata: tam quo ad uerba
ꝗ̄ et figuras puer Ieſus onēs impleuit: quare & intelli
gēda q̄uo forēt: iuſtis lumē oſtēdit & infudit. Duode
cimo reſpectu btificandoꝝ. Naȝ Ieſus puer naſcēs in
quo ſit toti⁹ hois btitudo ꝯprompſit: in hūanitate. n.
reſurrectione btificanda: & in ſua deitate corporis &
aie noſtre btitudinē cōſiſtere declarauit. Sic ergo. xii.
p̄ſatis pȝ. Lucē iuſtis ortam eē natiuitate dei filii.
¶ Sed non ſolum lucē: ſȝ & cordis leticiam rectis di-
cit p̄s. eē ortam. Sȝ q̄uo? Attende ꝙ ſi dei alloquutio:
ſeu ſue uiſionis cōicatio fuit ad gaudiū patribus qui-
bus ſic ſunt facte: multo magis ad gaudium extitit ui
dere deum incarnatū: natum: factum noſtrū fratrē: no
ſtrum conciuem noſtrum ſocium noſtrum ſeruū & mi
niſtrum: noſtrum liberatorē: noſtrum medicū: Noſtruȝ
patrem: noſtrum ducē: regē & deū noſtrū bonum no-
ſtrum & finē noſtrum. Gauiſus eſt pater Adam deum
uidēdo in conditis & creatis & donis eidem traditis.
Noe alloquutione diuina cum p̄ſeruatione a diluuio.
Abraam in ꝓmiſſionibus a deo ſibi factis. Iſaac i be

Lux orta ē iuſto in xp̄i natiui tate.

nedictione a deo in cunctis accepta. Iacob in uiſione
domini. Ioſeph in occultorum reuelatione. Moiſes in
legis perceptiōe. & dei ad ip̄m ut amici ad amicū al-
loquutione. Ioſue in ſua a deo ꝓtectione. Gedeon in
uoluntatis a deo impletione. Samuel in dei uocatiōe.
Dauid in ſua exaltatione. Salomon in ſua acceptatio
ne. Helias in cōmonitiōe. Iſaias in ſui deſtinatōe. Iere
mias in ſanctificatione. Ezechiel in mētis ſubleuatiō
ne. Daniel inſcriptione. Et ſic de modis aliis: quibus
deus ſanctos patres & prophetas alloquutus ē: qui-
bus merito leticia eis eſt immiſſa. Quia tn̄ enigmati-
ce deus eis loquebat̄: & non carnis aſſumptiōe. Hinc
eſt ꝙ eis leticia: & ſi magna affuerit: non tn̄ ut rectis
corde: quibus pater in natiuitate loquutus eſt in filio
ſuo. Deo. n. humanato & nobis liberalr̄ condonato:
iuſtis & rectis corde lux noua orta eſt: gaudium ho-
nor & tripudium. ut hētur Heſter. viii. ¶ Nono & ul
timo omnibus conditis & creatis: lete dn̄s noſter Ie-
ſus xp̄us eſt ꝓgenitus. Quod utiqȝ & ſi iam dictū ſit
ſupra: ut apparuit ex ipſarum creaturarū omniū atte
ſtatione generali. Attamen hoc oſtēdit̄ ex dono eis da
to ſingulari magnifico & ſpāli: dictum eſt. n. ꝙ exulta
uerunt: ſed de eā eſt uidēdum. Vbi ſciēdum ꝙ omnis
entitas creaturarum & ſi uarie diſtinguatur: xp̄i ortu
habet gaudere. Primo conſiderato omni ente: qa de⁹
eſt omniū conditor gubernator & conſeruator: quare
ſicut omnia donum ab eo habēt creationis & aſſidue
manutenētie & gubernationis: ſic creaturā ad ſe aſſu
mendo: in eis eſt materia continue iubilationis: quare
eo oriente creature copulato: gaudium in eis eſſe dȝ.
Scd̄o conſiderata re a dei uerbo ꝓgrediēte aſſumpto
uȝ. homine. quia eni homo per eſſe conuenit cū lapi-
dibus: per uiuere cum arboribus: per ſentire cum ani-
malibus: & per intelligere cum ſpiritibus: Hinc eſt ꝙ
aſſumptione hominis a deitate: exaltatio eſt omniuȝ
creaturarū. Et cum talis aſſumptio hois ſit oibus reſe
rata a xp̄o in ſuo ortu & natiuitate: quare tūc omnia
debuerūt p̄ ſolito gaudere. Tertio fructu penſato ꝓ-
ueniēte & cōſequēte. Nam unione hac ſacra homis a
deo: que ortu xp̄i eſt cunctis manifeſtata: omnis crea
tura pōt dici ex participatione ad hominē. Primo deo
unita & copulata. Scd̄o deificata. Tertio ſpālr̄ ada-
mata. Quarto ſūme exaltata. Quinto nō uilipēſa ſed
honorata. Sexto ꝑpetuata: quia perpetuo deo unita.
Septimo digne ueneratur: quia latria colitur Octauo
mundificata: quia nihil labis ſeu peccati in hoīe aſſū
pto repitur. Nono in ſuo eſſe conſeruata: quia & ſi ſit
aſſumpta: nō tn̄ in dei naturam conuerſa ſeu mutata.
Decimo beatificata: quia prius anima xp̄i beatificata
fuit ſcd̄m portionē ſupiorē: & non totum aſſumptuȝ.
Vndecimo: quia renouata & reparata. Duodecimo ē
indiſſolubili federe deo pacificata. Quare his diligen
ter attētis: omnis creatura chriſti ortu eſt gauiſa & le
tificata. Ac cōſequēter pȝ prima pars huius tertii fru-
ctus & conſormitatis: q̄uo eſt intelligēda. uȝ. Ieſus le
te progenitus que erat declaranda. Reſtat declarāda
ſecūda pars. uȝ. Franciſco uir letatur.

¶ Secunda pars. Tertii fructus & conformitatis.uz. Franciſco uir letatur. Expoſitio.

Q Oſtꝗ̄ uiſuz eſt in precedẽtibus: quomõ intelligiť prima pars tertii fruct⁹ & cõformitatis. Reſtat cõſequẽter uidendum: quomõ ſecũda pars habet intelligi.uz. Franciſco uir letať. Pro cuius euidentia eſt ſciẽduz: ꝙ ſicut dictum eſt ſupra ꝑ amos.capi.iii. Quod deus nõ facit uerbum quin loquiť prius ad ſeruos ſuos ꝓphetas. Et per hoc oſtẽſum eſt btm̄ Franciſcuz fuiſſe declaratum eloquiis plurium: & enigmatibus figuratum. Quare & hi quibus de aduẽtu beati Franciſci ẽ reuelatum: ipſum futurum agnoſcẽtes: propter eminẽtiam ſue ſanctitatis: & fructuoſitatis que fienda erat per ipſum & ſuos copioſe quo ad animas: merito letabantur. ¶ Vnde cum duplex eẽ reperiatur.uz. nature & gratie: ſic & duplex eſt ortus ſeu natiuitas: primus cum quis ex utero egreditur in publicum naſcẽdo tẽporaliter de matre. Scdo quãdo quis baptiſmo primo & demũ per perfectã xp̄i imitationẽ renaſcitur deo. Sic & duos ortus oportet nos beati Franciſci attẽdere. Primũ de matre. Scd̄m in religione: quãdo omnib⁹ dimiſis: chriſto totaliter inherendo: ſpiritualiter mundo & eccleſie eſt natus. Modo cum multi ſancti btm̄ Franciſcum uiderit affuturũ: tam in eſſe nature ꝗ̄ gratie: & ħ diuina reuelatione: ſicut Ioannes euangeliſta qui ſtatum totius eccleſie uſqz ad finem diuina reuelatione agnouit: ſicut & Cirillus. & Policarpus diaconus: & Abbas Ioachim: & ſic de aliis. De quibus dictum eſt ſupra fructu primo & conformitate parte ſecunda. Quare ꝙ prefati agnoſcentes ipſum btm̄ Frãciſcum deſtinandum: & ſtigmatibus decorandũ & diẽ ipſius preuidentes: iuxta dictum chriſti. Ioannis.viii. Abraam uidit diem meuz & gauiſus eſt: letati ſunt & gauiſi. In ſignum cuius dicit Abbas Ioachim: ut dictũ eſt ſupra.vii.caplo prophetie Cirilli. O ꝗ̄ gauderem: ſi tm̄ patrem cũ filiis mererer uidere. Videbat eniz eũ ſpiritu: tamen & corporaliter optabat uidere. Et ſicut eſt de ipſo: ſic & de aliis: qui ipſum uenturum agnouerũt. Quomodo eniz homo exiſtens in gratia: facta ſibi reuelatiõe de aliquo ſcõ futuro: & miris per ip̄m fiendis: poſſet gaudio priuari & leticia ſic agnoſcendo: quare nec prefati de ortu beati Franciſci tam in munduz ꝗ̄ in religionẽ non potuere non letari. ¶ Sed ſciendum pro materia dicendorum: ꝙ prout patet in ſcriptura diuina. Aliquando quis gaudet de futuro. Abacuch tertio. Gaudens gaudebo in domino &c̃. & de Apoſtolis dicitur. Ioãnis.xvi. ꝙ chriſtus dixit eis. Iterum uidebo uos: & gaudebit cor ueſtrum. Aliquando quis gaudet de ꝑterito & exultat. ſicut Anna mater Samuelis: que dicit.i. Regũ.ii. Exultauit cor meũ in domino. & pſalmiſta. Exultauerunt filie iude ꝓpter iudicia tua domine. Et actuum.v. dicitur ꝙ ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu concilii: Quoniam digni habiti ſunt pro nomine Ieſu contumeliam pati. Apoſtoli gaudent & letantur uiſo domino. Sic & Marie. Ioannis.xxi. Iacob de Ioſeph. Gene.xlvi. Letus moriar: quia faciem tuam uidi. Heſter.viii. Iudeis noua lux oriri uiſa eſt gaudium &c̃. Aliquando letatur quis & gaudet de preſenti. Iuxta illud chriſti. Ioãnis.x. In ſuſcitatione lazari: quãdo dixit gaudeo propter uos. Et Apoſtolus philipen.ii. Gaudeo & cõgratulator uobis. Et angelus. Luce.ii. chriſto nato dixit paſtoribus. Annuncio uobis gaudium magnum &c̃. ¶ Ad propoſitum noſtruz de ortu & natiuitate beati Franciſci: tã in eſſe nature ꝗ̄ gratie. Quidam letificati ſunt ipſum futurum agnoſcentes: & hi dupliciter diſtinguuntur: quia quidam ſunt ſupercaeleſtes & ſuperiores: utpote celeſtes ſpiritus. Alii ſunt inferiores & terreſtres.i. homines. Superiores & celeſtes cum beatum Franciſcũ in ſpeculo illo diuino cernerẽt cum ſuis perfectionibus. ipſum enim non puto eis abſconditum fuiſſe: ꝓcul dubio de eius ortu & aduentu letati ſunt: & generaliter. Primo in zelo animaruz. Secundo in amore ad dominum. Tertio in obſeruantia diuinorum mandatorum. Quarto in puritate. Quinto in abiectione terrenorum omnium. De quibus ipſi in ſe nihil habent. Et quia in agnitione abditoruz fuit eis ſimilis & conformis. Et ſpecialiter ſeraphin: qa ipſum ſciebant eorum incendio igniendum: & conſortio copulandum: ac in ſede luciferi ipſum pro premio locandum: prout reſeratum eſt fratri pacifico: & fratri leonardo de aſſiſio: & diabolus: ut ſupra dictum eſt confeſſus eſt. Si ergo gaudent de aliquo qui ad eorum ordinez aſſumitur & eorum reparatur ruina: Multo fortius de beato Franciſco: qui & ſi futurus erat in re quãdoqz: & aliquando in eſſe gratie: quia tamen futura ſunt eis preſentia: letati ſunt merito beati Frãciſci ortu & natali. Cherubin quoqz letati ſunt eum agnoſcendo diuinorum archanorum miſteriis imbuendũ. Throni in ipſo: deo preparari habitaculum ſingulare: & deo totaliter uniendum. Dominationes per ipſum edoceri carnis ſupercilium ſpiritui ſubiiciendum. Virtutes per ipſum miracula fienda. Poteſtates. per eum intelligendo demones & ipſorum uirtutem ac dominium proſternendum. Principatus. ipſum principem ſingulari chriſti inſignitione: tam in eccleſia militante ꝗ̄ triumphante inſtituendum. Archangeli. per eum ſecreta celeſtia hominibus intimanda. Angeli. eius predicatione & ſuorum: agnoſcendo ad dominum conuertẽdos. Quare beati ſpiritus, perpẽdentes in arte prima & ſpeculo diuinali: per beatum Franciſcũ & ſuos ob predicationem uitam & exemplum mundum conuertendum quo ipſoruz ruina reparatur: de beati Frãciſci ortu & aduentu mirum in modum ſunt gauiſi. ¶ Sunt & leticia perfuſi inferiores & terreſtres: beati Franciſci ortu: cum talem ſcientes futurum: utpote prophete ueteris teſtamẽti: qui tempora futura agnouerunt. Et conſequenter ſanctos futuros inſpexerũt,

Sic dupl'x eẽ ſic duplex ẽ natiuitas.

ſingl'i beatoꝝ ſpũuz ordies de ortu. b.F. letati ſũt

Multi etiam in nouo teſtamento habentes ſpiritū ꝓ-
pheticum. Vtpote Ioannes Apoſtolus. Paulus. Ciril-
lus. & hi quos pauloante nominaui. Hi enim diuina
inſinuatione: beatum Franciſcum & ſanctitatem eius
ſcientes: de utroque eius ortu & natiuitate ſunt leta-
ti. Dauid clamat ſe letatum in his que dicta ſunt ei.
Quare & iſti: dicentes cum pſalmiſta. Letaber ſuper
eloquia tua: ſicut qui inuenit ſpolia multa. Quomo-
do inquam habentes charitatem dei: ſcientiam dei &
diuine uoluntati conſormes: poſſent de Beati Fran-
ciſci ortu non gaudere? Ex quo uidebant eum a deo
patre directum ut mundum renouaret. A deo filio ele
ctum ut ſuam uitam perageret & crucem baiularet.
A ſpiritu ſancto cuius templum debebat eſſe perfe-
ctum per ſanctificationem & uirtutum ornamentuʒ.
Quare ſi angeli in paradiſo letati ſunt: ac homines
hic degentes: a deo inſpirati. Quid homines in pa-
tria cum angelis & deo coniuncti? certe & ipſi gaui-
ſi ſunt de deſtinatione & natiuitate Beati Franciſci
utraqʒ. ¶ Gauiſi ſunt patriarche: in filiis electis bea
tum Franciſcum eis fore coequandum. Prophete at-
tendentes eum ſpiritu prophetico radiandum. Apo-
ſtoli eis uita & mundi contēptu conſormandum. Mar
tires uoluntate & opere eis ſociandum. Doctores per
eum cetum informandum. Confeſſores in eorum nu-
merum & collegium computandum. Virgines purita
te decorandum. Sancti omnes ſcientes per beatū Frā
ciſcum eorum numerum multiplicandum. Et ſi de or
tu iuſti: recti gaudent & iuſti. ut dicit beatus Ambro-
ſius. quare & de ortu beati Franciſci utroqʒ prefati
ſunt gauiſi & letati: utpote in ſpeculo diuino de bea-
to Franciſco magnalia intuentes. Sic ergo futuruʒ ali
qui beatum attendentes Franciſcū in eius ortu ſunt le
tati. ¶ De preſenti ſunt pleriqʒ letificati de Franciſci
ortu tam in eſſe nature ꝙ gratie. Et primo letati ſunt
ſancti Angeli: Sicut enim in chriſti ortu tripudium
geſſere magnum: ſic pie credendum eſt factuʒ: in bea
ti Franciſci natiuitate. Quod etiam aſtruitur per lo-
cum ab oppoſitis. Angeli & demones & ſi natura
ſint conſormes: diſſormes tamen ſunt gratia merito
& uoluntate: & quod uni placet alteri diſplicet: & de
quo unus ſcilicet demon deflet & plorat: alius ſcili-
cet angelus cantat laudat & iubilat. Sed in beati Frā
ciſci natiuitate demones infernales maximo affecti
ſunt terrore & dolore. ergo patet ꝙ Angeli letati ſūt.
Sed ꝙ hoc uerum ſit de demonibus patet per illud
quod dictum eſt a diabolo: Sicut ſuperius dictuʒ eſt.
per os unius demoniaci: qui beati Franciſci preſen-
tia: temporis in proceſſu fuit liberatus: ꝙ ſcilicet ho-
ra natiuitatis beati Franciſci tantus terror & com-
motio fuit in inferno ꝙ lucifer cum aliis crediderunt
Chriſtum ad iudicium deſcendiſſe. tandem inueni-
entes Beatum Franciſcum eſſe natum: pro certo te-
nentes ipſum eorum hoſtem & deſtructorem futurū:
indicibili dolore ſunt repleti. Et tunc ut dixit prefa-
tus demoniacus: De extinctione pueri. Beati uideli-
cet Franciſci ordinariū: ſtatuentes ſi ipſum nequirent

ſuperare: contra ordineʒ ipſius ſeuituros. Et que tūc
ſtatuerunt contra ordinem peragenda: nunc certe cer
nimus eſſe completa. Quo concluditur cum contra-
ria modis fieri habeant contrariis. Si hoſtes demo-
nes triſtati extitere Beati Franciſci ortu: ꝙ ſancti in
celo ſingulari gaudio ſunt letificati. ¶ De preſenti
& futuro: gaudium habuit & leticiam mater ipſius
Beati Franciſci uocata domina picha: que morum
preclaritate & uirtute: uelut altera heliſabeth ſpiri-
tu irradiata diuino: Cum beatum Franciſcum conce-
piſſet: ſciens que fienda erant per ipſum filium ſuum:
non ſolum letata eſt: ut heliſabeth in ortu eius: Sed
ipſum Ioannem in ſacro baptiſmo uocauit: dans in-
telligere beatum Franciſcum puerum filium ſuuʒ ſan
cto Ioanni baptiſte ſimilandum in pluribus & conſor
mandum. Si enim beatus Franciſcus ſimilis factus
eſt filio Marie domino Ieſu chriſto: a fortiori ſancto
Ioanni baptiſte. Beatus enim Franciſcus ipſi ſancto
Ioanni baptiſte ſimilis eſſe reperitur: Nam ſanctus
Ioannes baptiſta precurſor chriſti fuit: beatus Fran-
ciſcus predicator & ſignifer chriſti: qua in re Ioan-
nem ipſum excedit: ſanctus Ioannes fuit penitentie
predicator: beatus Franciſcus & predicator & ordi-
nis penitentie inſtitutor & ordinator. Et quo ad hoc
beatꝰ Franciſcꝰ Sanctum Ioannem precedit: quia plu
res ad dominum conuertit: & in pluribus locis per ſe
& ſuos penitentiam predicauit. Quia ſanctus Ioan-
nes in iudee gremio umbilico & populo: beatus Frā
ciſcus cum ſuis in toto mundo: ac tres ordines peni-
tentiales inſtituit ſcilicet fratrum Minorum: Sororuʒ:
& fratrum de penitentia. ſanctꝰ Ioannes omnia deſer
uit & ad deſertuʒ perrexit: Beatus Franciſcus pater-
ne hereditati coram epiſcopo abrenuncians uniuer-
ſa dimiſit: nihilqʒ eorum que ſunt mundi habere uo-
luit: & loca ſolitaria & deſerta hilari animo totoque
affectu ſemper queſiuit. Sanctus Ioannes conuertit
multos ad penitentiam per duos annos & paruʒ plus
predicando. Conuertit plures beatus Franciſcus
cuʒ ſuis per annos decem & octo continue predican
do. ſanctꝰ Ioannes predicando: Verbum de peniten-
tia accepit a domino: beatus Franciſcus de predican
da penitentia accepit a deo mandatum & a domi-
no papa. Sanctꝰ Ioānes qualis eſſet futurus: per An-
gelum patri: & per ſpiritum ſanctū: & per prophetas
fuit declaratus: Beatus Franciſcus a prophetis fuit
declaratus & a domino Ieſu chriſto. Vt dictum eſt ſu
pra conformitate: & fructu primo. Per angelum fu-
it matri etiam declaratus & famule in ſpecie peregri
ni: ut dictum eſt ſupra. Et dicetur fructu & conſor-
mitate ſequenti. Sanctꝰ Ioannes matrem interceſſi-
ue ſpiritu prophetico repleuit: beati Franciſci matreʒ
dominus prophetam fecit: que admirantibus uici-
nis de filio ſuo ſcilicet beato Franciſco: eum futu-
rum gratie predixit filium. ſanctus Ioannes ſic eſt uo
catus a matre. Beatus Franciſcus in baptiſmo Ioan-
nes eſt a matre ſua uocatus. ſanctus Ioannes in ute-
ro & extra prophetauit. beatus Franciſcus in utero. ſ.

b. F. ĩ ba-
ptiſmo. Io
annes uo
catꝰ ē: q̄a
ſctō Ioāni
ſilis.

in carcere apud peruſium captus:cuꝫ gaudio ſe magnum futurum in mundo predixit: & in uita ſua ſpiritu prophetico claruit.ſanctus Ioānes amicus ſponſi:Beatus Frāciſcus ſimilis domino Ieſu chriſto:ſanctus Ioānes obiurgator peccatorum. beatus Franciſcus deteſtator prauorum. Patet in nobilibus de Peruſio quorum predixit expulſionem ob ipſorum peccata.Et patet ex aliis in legenda:ut dicetur fructu & conformitate nona. ſanctus Ioannes cōgregator fuit diſcipulorum.beatus Franciſcus aggregator & omnium ſanctorum:ſanctus Ioānes uita fuit ſingulariſſimus. beatus Franciſcus in uictu fuit parciſſimus:utpote qui uix ſumebat ea que ad ſuſtentationeꝫ nature neceſſaria ſunt. & in una quadrageſima de duobus panibus: medietatē ſumpſit unius. ſanctus Ioannes mundo ſingulariſſimus fuit ſanctitate.beatus Franciſcus excellentiſſimus fuit ad chriſtum pre aliis ſtigmatizationis conformitate:ſanctꝰ Ioannes in ordine ſeraphico ſublimatus:beatꝰ Frāciſcus in ipſo ordine in ſede luciferi collocatus. Sic ergo per ea que dicta ſunt manifeſtū eſt & clarum ꝙ quia beatus Franciſcus futurus erat ſancto Ioāni cōformis: mater eius diuino ſpiritu afflata & illuſtrata eum uocauit Ioannem: ac uelut heliſabeth in eius natiuitate & ortu letata eſt. ¶Sed nūquid alii ſunt gauiſi de ortu beati Franciſci?Certe dicendum eſt ꝙ ſic: & pro hoc iſta ſecunda pars principaliter ponitur:ſed qui fuerunt hiꝰ dico ꝙ fuerunt Enoch & Helias.Hi eniꝫ ortum miſſioneꝫ & natiuitatem beati Franciſci in mundꝫ in eſſe gratie & religionis agnoſcētes.Maximo geſtiere gaudio: maximaqꝫ letitia letati ſunt.Vt eniꝫ in legenda habetur fratris benedicti de Aretio uiri moribus & ſanctitate preclari:qui a beato Franciſco fuit habitu indutus: & miniſter antiochie ordinatus. Ipſe frater Benedictus de partibus ultramarinis duꝫ rediret ad Italiā: ſuperueniente maris tempeſtate pro alleuiatione nauis que in periculo erat ſubmerſionis:Sorte ut alter Ionas miſſus eſt in mari. Quem Angelus domini ſuſcipiens:ad paradiſum deliciarum duxit: ubi dum eſſet interrogatus ab Enoch & Helia: cuius eſſet ordinis.Reſpondit ꝙ erat de ordine beati Franciſci: dixerunt ergo Franciſcus uenit? Et eo reſpondente ꝙ ſic:Maximuꝫ ceperunt gaudium facere & tripudium dicentes:ꝙ tempus antichriſti in breui affuturum erat:& ipſoruꝫ per martiriuꝫ ad celuꝫ aſcenſus: Dictuꝫ fratreꝫ ducentes per paradiſuꝫ:omnia oſtenderunt eidem. Qui poſt moraꝫ ſuſceptus ab angelo:in portu ante alios de ſua naui eſt locatus Anchone.Sic ergo uir ſanctus Enoch & Helias propheta preclarus: unuſquiſque eorum de beato Franciſco eſt letatus.Nec immerito cum ſimile ſimili gaudeat & letetur. Beatus enim pater Franciſcus cum fuerit Enoch in oratione: uoluntatis diuine impletione & dei beniuolētia. ac Helias uerbo ignito: zelo:uite auſteritate: contēplatione: ac in curru igneo ſubleuatione & tranſfiguratione:de eius ortu ut ſancti & iuſti gauiſi ſūt.Sic ergo apparet quomodo alii qui de preſenti gauiſi ſunt & letati:De beati Franciſci ortu & natiuitate tam in eſſe gratie ꝙ nature.

¶Fuerūt & ſunt multi qui letantur & gaudent de beati Franciſci ortu utroque & natiuitate pro preterito:qui gaudent de ipſius in munduꝫ ortu & deſtinatione.Gaudet enim primo mater eccleſia ad cuius directionē & operationeꝫ:ut chriſtus dixit beatus Frāciſcꝰ: erat a deo deſtinatus & directus. Secundo Ieruſalem ſuperna:ideſt ciuitas celeſtis:cuius ciuitatis factus habitator & ciuis eaꝫ nobilitat ſua gloria cum comitiua ſuorum. Tertio omnes angeli & ſancti ceteri quorū conſortio inſertus:inter ipſos ſtigmatum impreſſione precellit priuilegio ſpeciali.Quarto gaudet ſancta dei genitrix ſemper uirgo Maria:cui deuotiſſimus ſeruus fuit & filius: & per eius obtentum multas gratias a domino Ieſu chriſto obtinuit.Quinto letatur ipſe ordo fratrum minorum:cum ordine ſororum & fratrum de penitentia: quorum pater & inſtitutor fuit ipſe beatus Franciſcus:cuius inſtitutionibus optimis dirigitur & protē ctionibus quotidie adiuuatur. Sexto exultat aſſiſii ciuitas que hūc peperit orbi:cuius ſanctitate & miraculis diuulgatur in mundo & declaratur.Septimo tota Italia cū prouincia tuſcie: que ipſo celebris habetur ubiqꝫ:& eius factis & geſtis pre aliis patriis honoratur & eruditur. Octauo gaudent anime in purgatorio degentes: que eius natalitio: & preſertim ſi de aliquo trium ordinum ab eo inſtitutorum fuerunt:a penis liberantur & ad gaudia uolant paradiſi. Nono gaudent omnes male habentes & uariis detenti infirmitatibus : cuius inuocatione cum precibus a deo perfectiſſime liberantur & curātur. Decimo gaudent mortui: qui eius meritis reſuſcitātur a deo:de quibus conformitate & fructu.xxxix. tractatur. Vndecimo peccatores exultant: qui eius precibus de morte ad uitam reſuſcitantur ut penitētiaꝫ peragant:ut patet ſpecialiter de domino Petro rodon̄ epiſcopo:qui gratiam inuenerunt in preſenti: & miſericordiam & gloriam in futuro: Iuxta promiſſa a chriſto beato Frāciſco. Duodecimo letantur infideles:quorum terra filiorum beati Franciſci fratrum inſigni martirio coronatur: & ſanguine irroratur:ac per filios beati Franciſci ad lumen uere fidei deducuntur. Tertiodecimo gaudent ipſius deuoti:cuius patrocinio in preſenti protegūtur ab hoſtibus:& demuꝫ celeſtium bonoruꝫ participes fiūt. Vltimo gratulatur & gloriam recipit ipſa beata trinitas pater filius & ſpiritus ſanctus ex effectibus mirandis in beato Franciſco peractis: & per ipſum beatum Franciſcum actitatis:ſicut artifex in ſuo artificiato:& ex eo comendatur & laudatur:ac in ipſo complacet & delectatur. Sic ergo māifeſte apparet per ea que a nobis dicta ſunt ſecūda pars huius tertie conformitatis & fructus.uidelicet.Franciſco uir letatur. Accedendum eſt nunc ad expoſitionē quarti fructus & conformitatis.

¶ Quartus fructꝰ & conformitas. Ieſus magis exhibitus. Frãciſcus amplexatur. Expoſitio prime partis. uidelicet. Ieſus magis exhibitus.

NAto ſaluatore: ſicut eius ortus cunctarum creaturarũ atteſtatione eſt mũdo declaratus: ad gaudium eſſe omniũ conditorum: ſic ipſe a deo patre per ſuam matreꝫ dulciſſimam ſcilicet Beatam Virginem Mariam multis traditus eſt: & exhibitꝰ ad ipſorum leticiam & gaudium & conſolationem. uidelicet ſanctis paſtoribus: magis: Simeoni: & Anne. prout in parte ſuperius eſt actum. Quod autẽ hic fructus & conformitas non de paſtoribus Simeone & Anna facit mẽtionem: ſed ſolum de magis: pro tanto de ipſis ſpecialiter ponitur: quia ipſi ratione regie dignitatis Ceteris nobiliores & excellentiores extimantur. Et quãuis ut dictum eſt fiat de eis ſpecialiter mentio: de aliis nihilominus intelligitur. Decebat enim ut puer Ieſus & ſi humiliter natus eſſet: a quolibet tamen genere creaturarum agnoſceretur: & per conſequens ſicut ab angelis: rebus inſenſatis: brutis animalibus eſt cognitus: ſic & ab homine propter quẽ uenerat agnoſceretur: ac cognitus honoraretur & ueneraretur: & ab hominis ſtatu quolibet ac ſexu. Cum ergo in ſtatu hominis quidaꝫ ſint plebei: & tales per paſtores. Aliqui nobiles: & hi deſignantur per magos reges. Aliqui de ordine ſacerdotali: & hi per Simeonem. Alii uero ſunt ſexu mulieres: & hi deſignantur per Annam uiduam. A paſtoribus: Magis: Simeone & Anna agnitus puer Ieſus tam a ſexu utroqꝫ hominis q̃ ſtatu quolibet agnitꝰ eſt: quis qualis & quantus eſſet. Et non ſolum talibus ad leticiam eſt natus: Sed etiam exhibitus eſt a matre proculdubio ad gaudium & exultationem. Ac conſequenter ut eius maieſtatem quilibet panderet: cũ digne excoleret: & in humanitate pueri Ieſu eius deitatem homines agnoſcentes: deum uerum & hominem predicarent. ¶ Maria enim non inuida ſed beniuola: non ſuperba ſed humilis ancilla: miſericordie mater & regina: letificata ſui filii ortu: Et propter fecunditatem cum uirginitate: & uirginitatem cum fecunditate: & ſui filii deitate ac maieſtate: nec non & alia: de quibus dictum eſt fructu & conformitate precedenti: Benedictum filiuꝫ uolens omnibus oſtendere: & ad leticiam dare. non in loco clauſit ſecreto: ſed in publico poſuit. uidelicet in diuerſorio: ut omnibus aduentantibus pateret libere qui ad ipſuꝫ debite accederent & deuote. Sed licꝫ quãtum in ea fuit omnibus eum ad uidendum expoſuerit: Quia tamen tanti pueri non quilibet dignus erat aſpectu: ſecreto dei conſilio ad uidendum prebuit pre aliis quatuor generibus perſonarum. ¶ Et primo paſtoribus. ideſt ſimplicibus ſeu humilibus ad uidendum prebuit & adorandum: & ut pie creditur ad oſculandum. Et quia ut dictum eſt dei conſilio Maria hoc egit. Videndum eſt quales hi fuerunt paſtores. Et quid agnouerunt eſſe puerum Ieſum: Et conſequẽter apparebit ꝙ non fortuitu: ſed dei prouidentia: tales pre aliis ad deum uidendum humanatum ſunt admiſſi. Et ſic patebit qualiter chriſti ortu & facta eis demonſtratiõe ſunt gauiſi. ¶ Pro prima euidentia querendum eſt: cur beata Maria & pater celeſtis uoluit prius chriſtum exhibere paſtoribus q̃ aliis hominibus utpote: magis ſacerdotibus & potentibus. ¶ Reſpondetur ꝙ hoc actuꝫ eſt. Ne deus uideretur eſſe acceptator perſonarum: ut magis uideretur diligere potentes q̃ humiles & pauperes. Secundo quia pauperes & humiles exaltat: ſuperbos odit & humiliat. Tertio ut effectu oſtenderetur quod poſtmodum per ipſum chriſtuꝫ eſt proclamatum: ut ſanctus Matheus euangeliſta in undecimo capitulo ſui euangelii dicit. ſ. Confiteor tibi pater domine celi & terre: qui abſcondiſti hec a ſapientibus & prudentibus & reuelaſti ea paruulis. Quarto ut quorum conſortium diligeret ſcilicet humiliũ: in paſtoribus demonſtraret. Quinto quia ipſe de paſtoribus corpulentam traxit ſubſtantiaꝫ: ut patet de Abraam. Iſaac. Iacob. Iuda. Dauid: qui paſtores fuerunt. Ad paſtores enim loquens ſcilicet prefatos ſe uenturum promiſit. Cum paſtoribus fuit prius amicabilis eius conuerſatio: hoc manifeſtũ eſt: cũ Abraã enim non ſolum eſt loquutus multotiens: ſed & comedit ut in decimo octauo capitulo libri geneſis patet. loquutꝰ eſt Iſaac. Iacob. Moiſi. Dauid &c̃. Sicut patet ex ſerie ſacre ſcripture. Paſtorum prius ſacrificia acceptauit. Patet de Abel. geneſis quarto. Abraam &c̃. Paſtoribus populi ſui imperium & regnum dedit: patet in Moiſe: Dauid & aliis. Quare & chriſtus eſt prius exhibitus paſtoribꝰ q̃ aliis. ¶ Sed ſex ſunt in cauſa horum paſtorum conditiones. Licꝫ enĩ quiſpiam poſſit dicere ꝙ pro tanto prius uiderunt: quia propinquiores erant ad locum ubi puer Ieſus erat: ut oſtendit euangelium: Attamen conditiones deo placentes in cauſa fuere. hi enim paſtores ut dicit ſanctus Lucas in euãgelio. capitulo ſecũdo. Erãt a ſomno peccati elongati: quia erant uigilãtes: Senſus internos & externos ſollicite gubernantes: quia erant cuſtodientes gregem ſuum: dei dona conſiderantes: quia ſeruabant uigilias noctis. In uigilia matutina percuſſit dominꝰ caſtra egiptiorũ. Exo. quartodecimo per paſtorem Moiſen. Innocentia decorati: quia paſtores ideſt ſimplices. Deo accepti quia Angelus domini ſtetit iuxta illos: non ante uel ſupra: nec poſt uel ſubter: quare & gratia repleti. Noticiam dei habentes: quia claritas dei circumfulſit illos. Timorati: ideo dicitur ꝙ timuerunt. Cõtra diabolum ſecurati: ideo dicitur eis. Nolite timere. Ad fidem euocati: Ideo dixit eis Angelus euangelizo uobis gaudium magnum. Leticia diuina confortati: ideo gaudium magnum poſſident. In fide plenius inſtructi: Quia eſt uobis Saluator natus: Chriſtus.

Cur xp̃us paſtoribꝰ priuſq̃ aliis exhibitus eſt.

Sex cõditiões paſtorũ qbꝰ meruerũt uiderẽ xp̃ꝫ

dominus in ciuitate Dauid. Ab omni heſitatione & dubitatione ſeparati . ideo dicitur hoc erit uobis ſignum. Charitate dei feruentes. Non ſolum unus Angelus ſed plures eis apparuerunt . ut dicitur Luce capitulo ſecundo. Factum eſt duȝ diſceſſerunt angeli ab eis : q̄ plures uiderunt. Concentus angelicos audientes ſcilicet cantantes angelos gloria in excelſis deo. Prumpti ad dei mira indaganda & ueneranda : quia loquebantur adinuicem dicentes: tranſeamus uſqȝ bethleem : & uideamus hoc uerbum quod factum eſt quod fecit dominus & oſtendit nobis &c̄. Super terrena per cogitationem erant eleuati : quia uerbum intellexerunt carnem eſſe factum . Sollicitudine non pigri : ideo uenerunt feſtinantes . A deo pre cunctis aliis acceptati quia inuenerunt beatã Mariaȝ & infantem poſitum in preſepio . De promiſſionibus factis patribus certificati : quia uidentes cognouerunt de uerbo quod dictuȝ eſt illis de puero hoc & reliq̄. Dei magnalia predicantes: quia mirati ſunt omnes qui audierunt &c̄. Pro impenſis beneficiis deo grati : quia laudantes & glorificantes deum. Quia ergo ſic erant iſti ſancti paſtores beata uirgo Maria prius eis q̄ aliis filium ſuum exhibuit uidendum & adoranduȝ. ¶ Sed quomodo ad Ieſum Chriſtum uidendum uenerunt? Certe diuina reuelatione: quia Angelus apparuit eis: & non naturalibus freti uident deum: ſed gratia diuina: quia gratia dei circumfulſit illos. ¶ Sed quid intellexerunt eſſe Ieſum puerum filium Marie? Certe imperatorem angelorum : quia ad ipſos angelum deſtinauit. Illuminatorem cordiuȝ: quia claritas dei circumfulſit illos . Protectorem ſuorum : quia facit angelos ſtare iuxta ipſos. Debiliũ roboratorem. ideo dixit eis Angelus. Nolite timere. Veri reſeratorem: quia euangelizat eis . Mentis recreatorem : quia gaudium magnum dat ipſis & omni populo. Deum uerum & hominem : Quia Chriſtus. Omnium gubernatorem : quia Dominus. Noſtrum redemptorem: quia ſaluatorem. Hominum deuotorum refectorem: quia in ciuitate Dauid. i. Bethleem naſcitur. Promiſſorum exhibitorem: quia hoc erit uobis ſignum. Mundanorũ deteſtatorem: quia pannis inuolutum & reclinatũ in preſepio &c̄. Angelorum & aliorum Iocũdatorem : quia gloriam cantant angeli ipſi Ieſu Chriſto nato: Qua in re hec attendentes ſancti paſtores iuxta dictum angeli: ieſu uiſo & adorato gauiſi & letati fuere: ut in precedentibus eſt dictum: & iuxta dictum angeli gaudiũ magnum habuerunt : & ſic patet ꝙ beata uirgo Maria prius filium ſuum paſtoribus ideſt humilibus exhibet & quibus de cauſis. ¶ Secundo beata uirgo Maria ut dicit hic fructus & conformitas: ſanctis magis exhibuit & dedit ad uidendum filium ſuum puerum: adorandum & oſculandum . Sed ſciendum primo ꝙ cum Chriſtus puer eſſet rex regum : & dominus dominantium : licet ex humilitate in preſepio pauperrimus decubaret: decentiſſimum tamẽ fuit ut in ſuo ortu monſtraretur regibus . Agnoſceretur a regibus: timeretur a regibus : ueneraretur a regibus : inquireretur a regibus : diuulgaretur a regibus : profiteretur

a regibus: cum gaudio uideretur a regibus: & ut generalis imperator & dominus honoraretur a regib⁹.
¶ Secundo ſciendum ꝙ & ſi magnum fuit Ieſu Chriſti ortuȝ per creaturas atteſtari ſenſibiles & Angelos. Veruntamen quo ad homines magnum fuit teſtimonium accepiſſe a magis . Et ratione gentis : quia non iudei ſed Gentiles fuerunt . Ratione officii & dignitatis : quia reges erant ut dicit eccleſia . Ratione intelligentie & ſufficientie: quia in aſtrologia erant peritiſſimi. ſecunduȝ ꝙ Ioannes Chriſoſtomus teſtatur. Ratione certificationis quia Chriſti Ieſu ſtellam uiderunt . Ratione apparatus & oſtenſionis : quia non latenter ſed apparenter uenerunt : quia Ieruſalem Ciuitatem ſcilicet famoſam & toto orbi tunc celebrem. Ratione teſtificationis. dicentes uidimus ſtellaȝ eius in oriente &c̄. Ratione profeſſionis. dicentes uenimus adorare eum . Ratione deuotionis quia adorauerunt eum . Ratione deductionis quia eo adorato deducti ſunt per aliam uiam in regionem ſuam .
¶ Tertio ſciendum ꝙ Ieſum Chriſtum puerum & ſi uiderunt eum: poſtea per Mariam matrem eis exhibitum : eum tamen uiderunt prius in ſigno inſolito & ſingulari : quo uiſo ad eum uidendum corporaliter & ueuerandum acceſſerunt . uidelicet in ſtella. ¶ Quod ſignum ſtelle & ipſa ſtella : Quo ad cauſam efficientem fuit ſignum excellentiſſimum: ut dicit gloſa Mathei ſecundo: fuit a deo quia creatum . Quo ad materiam fuit ſingulariſſimum hoc ſignum: quia non de preiacente materia: ſed de noua creata. Quo ad formam fuit ſtella ueriſſima . ut dicit beatus papa Gregorius ſexto libro ſuorum Moralium . Sed pulchrior aliis in forma & figura: ut dicunt beatus papa Leo in ſermone de epiphania dñi & ſ. Auguſtinus . Quo ad reſulgẽtiam fuit radioſiſſima . nã multiplr̄ magos illuminauit : ut dicetur . Quo ad influentiam fuit efficaciſſima. Nam dedit ſanctis magis intellectum de Ieſu Chriſto: & audaciam in profitendo Ieſum Chriſtum . Quo ad ea que geſſit fuit ſtupendiſſima : patet in apparitione eius . Occultatione. Reapparitione. Ductione ad Ieſum Chriſtum: & operatione: quia magos letificauit: ad Chriſtum Ieſum perduxit & miſterio expleto eſſe deſiit. quare hoc ſignum fuit ſingulare & alias inſolitum & inuiſum: & ſi per Balaaȝ fuerit prophetatum . Numeri uigeſimo quarto . Orietur ſtella ex Iacob &c̄. huius ergo ſtelle uiſione maximo ſtupore & admiratione affecti ſunt ſancti Magi : utpote que ab eis nunquam eſt alias uiſa . Conſolatione ſpirituali repleti: ortum dei per ipſam intelligentes . Iocundati : deum humanatum per ipſam agnoſcentes : Ac gaudio magno repleti & letificati: ipſius demonſtratione atqȝ ducatu ad adorandum Deum hominem pertingentes . Huius miniſterio ſancti magi & aliud uiderunt : & aliud mente conſpexerunt: ut dicit. Beatus papa Leo in ſermone . Vnde hanc ſtellam que duo ſignificabat Mariam ſcilicet & filium : ſancti magi utputo de eis magnalia perpenderunt. prophetia enim Balaam de ſtella Iacob : poteſt tam Ad Mariam Virginem q̄ ad eius filium. ut in ope-

ſtella quã uideſt magi.

Stella ma gorum. B. Mariam ſi gnificabat

re de uirginis Marie uita declaraui: referri. ¶ Qua-
re ad utrunque ſtelle miſteria coaptando: & primo
ad matrem: deinde ad filium. ¶ Dico q̄ ſancti ma-
gi per ſtellam quam in aere primo uiderunt beatam
uirginem Mariam intellexerunt. quam & poſtea ocu
lis corporalibus cum filio aſpexerunt. Ipſa enim eſt
ſtella ex Iacob nata: & ex Dauid ſplendida & matu
tina. Huius ſtelle radii ſunt mirabiles: & per magos
miſterialiter intellecti. Intellexerunt enim huius ſtel-
le, uidelicet. Primum radium ſcilicet eam eſſe quo ad
genus preclariſſimam: quia eius filium Regem iu-
deorum profeſſi ſunt: quare & matrem origine inſi-
gniſſimam: utpote que ex uiginti & uno regibus or-
ta eſt. Secundum radium prophetis ſanctis notiſſi-
mam: patet quia Balaam hanc uidit: Micheas ortum
predixit filii: quare propoſitum. Tertium radium ip-
ſam eſſe mundiſſimam: quia non habitat in carne
deus ſubdita peccatis: in hoc iſtud oſtenderūt: ſe eius
filium deum dicentes ueniſſe adorare: quare & ma-
trem dei eā aſſerētes. Quartū radiū. eā eſſe pauperri
mam: & cultu abiectiſſimam hoc ex loco apprehen-
derunt: ubi cum filio reſidebat: & utrorumq; ornatu;
& apparatum. Quintum radium ipſam eſſe humili-
mam cum filio humiles diligentē manere conſpicien-
tes. Sextum radium in aſpectu uerecunda;: non in pu
blico uagantem: ſed intus cum filio ſtantem: oculos
deflexos ad terram habentem aſpexerunt. Septimu;
radium eſſe reuerentiſſimam in obſequendo. Inuene-
runt enim ea; cū puero eide; officioſiſſime obſequen
tem: nec in puncto ut humilis ancilla ab eo receden-
tem. Octauum radium eam eſſe prudentiſſimam &
in uerbis & in geſtu: & ad hoc oſtendendum euange-
lium nihil ponit beatam uirginem Mariam Magis lo
quutam eſſe. Nonum radium ipſa; eſſe liberaliſſimā:
cuius liberalitate; perpenderunt ex filii ad uidendu;
oſculandum & adorandum traditione & conceſſione:
tantum donum eis largiendo. Decimum radium eam
eſſe plenam gratia & in donis copioſiſſimam. Intelli-
gentes enim eam dei matrem: conſequenter agnoue-
runt ei eſſe conceſſa: que ad dei maternitatem exige-
bantur. Vndecimum radium ipſam eſſe ſuper omnes
ſanctos & ſanctas ſanctiſſimam: quia ad ſupremum
ſanctitatis gradum dei maternitate peruenit. Duode
cimum radium eam eſſe deo dilectiſſima;: & hoc ex
eius electione ad dei maternitatem pre aliis mulieri-
bus intellexerunt. Tertium decimum radium ipſam
eſſe illuminatiſſimam quod ex radiatione ſtelle mate
rialis apprehenderunt. Si eni; illa ſic relucebat: quan
to magis Maria per ipſam deſignata. Quartum deci-
mum radium eam eſſe ſuper omnes mulieres in bene
dictione excellentiſſima;: quia ſola ipſa dei filiu; ge-
nerauit. Quintu; decimum radium ipſam eſſe ſuper
omnes creaturas eminentiſſima;: quia nihil maius po
teſt effari: q̄ ipſa; domini dei matrem dici. quare pro
poſitum concluditur. Sextum decimum radium omni
laude digniſſimam: quia uirtuoſiſſima; gratioſiſſima;
& dei matrem quare propoſitum. Hi ſunt radii quos
de ſtella ſcilicet beata uirgine Maria procedētes: ſan-
cti magi uiderunt & intellexerunt. ¶ Sed ſi radios
hos de beata uirgine Maria: iuxta dicta Balaa; que
apud eos manebat uolumus intelligere: poſſumus di
cere q̄ ſanctam Mariam beati Magi. Primo uiderūt
eſſe patrum imitatricem: quia ſicut a Iacob ut dicit
prophetia corpoream traxit ſubſtantiam: ſic habuit
uirtutem per imitationem. Secundo parentu; & alio
rum conſolatricem. Ad parentum enim conſolatio-
nem eſt ut ex eis aliquis magnus oriatur. Maria aute;
eſt orta ex Iacob. Tertio ſanctorum illuminatricem.
Si enim Balaam ut cognoſceret Mariam uirginem fu
it illuminatus: qui erat prauus & malus: multo for-
tius prophete alii q̄ ex Iacob ipſa oriri deberet: ſunt
illuminati ea pro futuro hoc merendo. Quarto diui-
norum inſpectatricem. unde per ſcala; Iacob: ex ſtel
la ex eo nata aſcēdebat & exurgebat ut dicit prophe
tia. Quinto uitiorum extirpatricē: quia ſtella & con-
ſequenter puriſſima. Sexto omnium benedictionum
contentricem: quia ex Iacob orta: & conſequenter
ut ipſe omni benedictiōe Geneſis uigeſimo ſexto eſt
benedicta. Septimo errorum & hereſum diſſipatri-
cem: quia ſtella: quare clariſſima & ſine erroru; ma
cula: & ex Iacob orta in quo non eſt idolum. Nume
ri uigeſimo quarto. Octauo rectorum operu; exem-
platricem: quia ut ſtella fulget ut Iacob duodecim fi
lios ideſt duodecim uirtutes emittens: que opus bo-
num oſtendunt & efficiunt: que ſunt. Humilitas.
Manſuetudo. Paupertas. Charitas. Auſteritas. Ri-
giditas. Fidelitas. Miſericordia. Pietas. Iuſtitia. Tem
perantia & in bono perſeuerantia. Nono petitorum
impetratricem: quia ſtella ex Iacob orta. quare cum
non minor Iacob: exaudita in cunctis ut ipſe Iacob
fuit. Decimo hoſtium ſupplantatricem & ſubiectri-
cem: quia ex Iacob qui ſupplantator interpretatur:
at Marie uirginis ſub pedibus hoſtis diabolus ſtat ꝓ-
ſtratus. Vndecimo archanorum ſpeculatricem: quia
orta ex Iacob: qui dominum uidit facie ad faciem
Geneſis trigeſimo ſecundo. quare & dei conſpe-
ctrix. Duodecimo futurorum inſpectatricem: quia or
ta eſt ſtella ex Iacob: qui propheta fuit Geneſis qua
drageſimo nono. quare & ipſa hoc donum habere di-
gnum fuit. Tertio decimo chriſtianorum dilectri-
cem: quia orta ex Iacob: qui amore tenerrimo ſuos
dilexit filios. quare & uirgo Maria chriſtianos: a
chriſto Ieſu filio ſuo progenitos: diligit & amat amo
re ſingulari. Quarto decimo donorum largitricem:
quia ex Iacob orta: qui donis ſuis fratrem placauit
Geneſis trigeſimo ſecundo: Maria omnibus dat afflu
enter. Quinto decimo mundi imperatricem: quia ut
Iacob factus eſt a patre Iſaac dominus fratrum ſuo-
rum: ſic ipſa a Ieſu Chriſto facta eſt imperatrix cun-
ctorum. Sexto decimo ſeruatricem mandatorū: quia
Iacob dei precepta ſeruauit: ſic & Maria uirgo eius
uoluntatem effecit: dicens: Ecce ancilla domini: fiat
mihi ſecundum uerbum tuum. ¶ Sancti magi & ſi
non ponitur expreſſe in ſacra ſcriptura q̄ predicta ui
derint de Maria uirgine. Attamen in lumine illo ſu-
perno quo cognouerunt deum carnem aſſumpſiſſe

de ipſa: prefata & maiora cognoſcere ualuerunt. Quibus agnitis de iſta ſtella benedicta: uidelicet beata uirgine Maria gaudium magnũ & letitiam habuerunt. ¶Verum & ſi ſtella quam uiderunt beatam deſignaret uirginem Mariam: principaliter tamen deſignat dominum Ieſum Chriſtum: quare ad fulgorem huius micantis ſideris ſcilicet pueri Ieſu Chriſti oculos mentales eleuantes: uiderunt multa uelut radios ab ipſa ſtella procedentes. Oſtendit enim ſe puer Ieſus Chriſtus his ſanctis magis multos radios a ſe erga ipſos emiſiſſe: quibus de ipſo noticiam ſingulariſſimam habuerunt. ¶Nam ab ipſa ſtella Ieſu Chriſto uiderunt magi egredi ad ſe illuminandos: Primum radium: oſtendendo ſe eſſe conſolatorem afflictorũ: quia ſe eis oſtendit: cuius ortus ad gaudium magnuꝫ eſt omni populo. Luce ſecundo ut dixit Angelus. Secundum radium oſtendendo ſe eſſe ueterum terminatorem & promiſſorum: dum in diebus Herodis regis natus eſt: & a ſanctis Magis adoratus: cuius in tempore prophetia Iacob. geneſis quadrageſimo nono impleta eſt. Non auferetur ſceptrum de iuda &c. Sic & Daniel. Danielis nono. de ſeptuaginta ebdomadibus annorum. Tertium radium. oſtendendo ſe eſſe excitatorem deuotorum. Nam ipſe ſanctos magos excitauit ad ſe querenduꝫ. Et ideo hoc oſtendit euangeliſta Mat. ſecũdo dicens. Ecce magi ab oriente &c. Nam eos excitauit & ad ſe adorandũ perduxit. Quartum radium. oſtendendo ſe eſſe cordium corroboratorem. corda enim Magorum adeo roborauit: ut non timerent Herodem ſeu Romanos: querendo regem iudeorum. Quintum radium oſtendendo ſe eſſe gubernatorem mundanorum: quia cum dicendo regem: patet ipſos illuminatos a chriſto fuiſſe: eſſe rectorẽ mundanorum ubi eſt inquiunt rex iudeorum? Sextum radium oſtendendo ſe eſſe mirorum patratorem & creatorem: quia inquiunt magi. hoc radio illuminati. Vidimus ſtellam eius &c. quaꝫ ſcilicet condidit & creauit. Septimum radium oſtendendo ſe eſſe obcecatorẽ malignorum. Quod utiqꝫ agnouerunt: uidentes Herodẽ & Ieroſolimitas turbatos eſſe Chriſti ortu & natiuitate: Qui ſi oculos uidẽtes habuiſſent: De chriſto nõ perturbationem ſed gaudium percepiſſent. Octauuꝫ radium ſe eſſe oſtendendo ductorem & directorẽ inſciorum. Quod oſtendit dum eis a Ieroſolima diſcedẽtibus: ſtellam quam prius uiderant emiſit: ut iter preberet uſqꝫ ad locum in quo degebat. Nonum radium ſe oſtendendo eſſe recreatorem anxiorum. Nam qui amiſſione ſtelle prius erant deſolati: ea recuperata letati & gauiſi ſunt gaudio magno. Decimum radium. ſe oſtendendo eſſe contemptorem mundanorum. Nã ipſum reperierunt non in pallatio ſed in preſepio. Nõ in loco odorifero ſed ſetenti quia in ſtabulo. Nõ amictum pannis ſericeis: ſed contectum uilibus panniculis. Non in culcitra: ſed in feno cubitantem. que uidẽtes de eius paupertate & humilitate tanta admirati ſunt. Vndecimum radium. ſe eſſe oſtendendo deum uerum: & habere cum humanitate deitatem: & per

Stella magorũ pricipalr xpm ſignabat.

conſequens omnium entium primum & ſupremum. Nam eo uiſo ſtatim genu flexi: adorauerunt eũ. Duodecimum radium ſe eſſe oſtendendo generalem dominum mundi: & habere imperioſitatem: quia in ſignũ ſubiectionis tria dedere munera. Aurum. Thus & Mirram. Tertium decimum radium. ſe eſſe oſtendendo cognitorem occultorum. Nam inſpecta mala intentione Herodis: magos monuit: ne ad ipſum redirent Herodem. Quartum decimum radium. ſe eſſe oſtendendo preuiſorem futurorum: per aliam uiaꝫ ipſos ad propria reducendo. Quibus radiis ſancti magi de puero Ieſu Chriſto habitis & illuminati: Merito de Ieſu chriſto a Maria uirgie eis exhibito: ad oſculandum uidendum & adoranduꝫ ſunt gaudio magno letati. Sic ergo patet quomodo btã uirgo Maria puerum Ieſum Chriſtuꝫ ſecundario exhibuit magis. quo datur intelligi ꝙ ſollicite querentibus Ieſum Chriſtum: & propriam patriam relinquentibus: dominus Ieſus Chriſtus ſe oſtendit: dat & exhibet libenter cũ ſumma conſolatione: ut effectum eſt in ſanctis magis. ¶Tertio a beata uirgine Maria puer Ieſus Chriſtus exhibitus eſt ſancto ſeni Simeoni: qui non ſolum eum uidit: ſed in ulnis ſuis accepit & habuit. Quem tenendo in brachiis. propter multa que in ipſo fecit puer Ieſus Chriſtus: & que de ipſo agnouit: gaudio magno repletus & conſolatione: pſalmum. Nunc dimittis ſeruum tuum domine ſecundum uerbum tuum in pace &c. deuotiſſime perorauit. ¶Sed qualis erat hic ſenex Simeon: qui Ieſum Chriſtum ſic accepit: & beata uirgo Maria ſuum puerum libenter dedit & exhibuit? Certe Lucas exprimit capitulo ſecundo ſui euangelii: hunc ſenem commendans de multis: uidelicet. Primo de uirtute & perfectione: quia erat homo ſcilꝫ uirtuoſus & non uitioſus: qui iumentis aſſimilatur. Secundo de pacifica conuerſatione: quia in Ieruſalem in loco pacis: correſpondens locus locato & econuerſo. Tertio de inſtantia in oratione: quia uocatur Simeon: qui exaudibilis interpretatur. Ioannis nono: qui dei cultor fuerit: hunc deus exaudit. Quarto de operatione: quia erat iuſtus. Quinto de deuotione ad deum: quia erat timoratus. Sexto de uera ad proximum dilectione: quia expectans non ſuam: ſed conſolationem iſrael. Septimo de recta intentione: quia ſpiritus ſanctus erat in eo. Octauo de eius cum deo intima coniunctione mente: quia reſponſum acceperat a ſpiritu ſancto ſe mortem non uiſurum niſi uideret Chriſtum domini &c. Nono de cognitione: quia uenit in ſpiritu in templum: & cognouit Ieſum Chriſtum natum & portatum. Decimo de acceptatiõe a deo: qa uiſio Ieſu Chriſti conceſſa eſt ei ante mortem. Vndecimo de innocentia & purgatione: quia cepit puerum Ieſum Chriſtum in ulnis ſuis. Duodecimo de gratitudine & gratiarum actione: quia benedixit deum. Ecce qualis eſt homo iſte ſenex: cui exhibet beata uirgo Maria filium. ¶Sed quid hic puer Ieſus in hunc ſenem ab eo acceptus ſecit? uere multa & ſtupenda. Nam ipſum. Primo

Sãctus ſenex ſimeõ

ab omni macula ſi qua inerat uel inſuiſſet purgauit: & forte in gratia confirmauit. quare ipſe deum benedixit. Secundo gratias deo exhibuit & reddidit beneficio enim accepto deum benedixit. Tertio que chriſtus fecit generi humano: per hunc ſenem reticere noluit: quia benedixit ideſt benedictionem datam per Chriſtum cunctis hic ſenex expreſſit. Quarto ipſum ſanctificauit & gubernauit: quare uocat eum dominum. dicens domine. Quinto eius deſiderium quietauit. Appetebat enim eum uidere: uidit: ideo dixit. Dimittis &c. Sexto ipſum ut promiſerat ſecundum uerbum ſuum: uiſitauit: & ſanctis patribus. Septimo deo federauit: quia in pace ſcilicet eum poſuit. Octauo illuminauit ut eius intelligeret deitatem: ideo dicit qa uiderunt oculi mei ſalutare tuum dñe. Nono a morte peccati liberauit preſeruando eum. ideo ſalutare eum uocat. Decimo ſe proſequendum & imitandum ab ipſo & aliis indicauit & reſerauit: ideo dicit eum paratum a deo patre: ante faciem omnium populorū. Vndecimo ad diſcernendum dei magnalia facilitauit. ideo lumen ad reuelationem gentium dicit. Duodecimo ſpe glorificauit: quia gloriam plebis tue iſrael ſcilicet ei daturaȝ repromiſit. Quare non immerito. Hic ſctūs ſenex Simeon xpi ortu & donatione pueri Ieſu: a Maria matre gauiſus eſt & letatus. ¶ Et non ſolum ob predicta in ipſo effecta letatus eſt: ſed & cernendo Ieſum quem in ulnis talem tenebat: & qualem declamauit eum dicens. Nunc dimittis &c. Vbi oſtendit puerum Ieſum Marie filium eſſe: Primo afflictorum conſolatorem & ſolatium: quia eſt conſolatio iſrael quam expectabat. Secundo ad deum laudandum incitatorem: quia eum ad deum benedicendum incitauit. Tertio generalem mundi imperatorem: monarcham dominum & gubernatorem: quia dominuȝ euȝ dicit. Quarto ueridicum impletorem: quia ſecundum uerbum ſuum dicit ſibi & aliis feciſſe. Quinto mirificum federatorem: dei ſcilicet & hominum. quia in pace ſcilicet nos poſuiſti. Sexto cordium gratificum conſolatorem & quietatorē: quia dimittis me ſcilicet conſolatum. Septimo illuminatorem deificum: quia oculi mei per te aperti: uiderunt tua deifica. Octauo humani generis redemptorem & liberatorem: quia ſalutare eſt. ideſt ſaluator noſter. Nono reſeratorem, almificum: quia in ſe uelut in exemplari perfectiſſimo: omnem declarat perfectionem: ideo dicit eum preparatum ante faciem omnium populorum. Decimo doctorem clarificuȝ: quia lumen eſt & doctor perfectus gentium. Vndecimo malorum punitorem: quia dicit eum poſitum in eorum ruinam. Duodecimo glorificatorem perfectiſſimum: quia inquit ad gloriam plebis iſrael ſcilicet datus & ordinatus. Tertio decimo ſuorum fidelium ſublimatorem: quia in reſurrectionem eſt multorum in iſrael. Quarto decimo deteſtatorem omnis prauitatis: quia ſignum cui contradicetur. Quinto decimo uiuificatorem noſtre mortalitatis: & quando inquit tuam pertranſibit gladius animam. Sexto decimo reſeratorem cordium & occultorum. Et hoc tempore generalis iudicii & equitatis. Hec ſunt teſtimonia pueri Ieſu que agnoſcēdo Simeon de ipſo palam & publice profitetur. Sic ergo prefatis apparet qualis fuit hic ſenex: & quid in ipſo puer Ieſus effecerit: & quid de ipſo ſit atteſtatus: cui Maria. Tertio loco filium ſuum exhibuit: quo & merito eſt letatus & gaudio repletus: per queȝ patet ꝙ ſeruantibus diuina precepta Ieſus datur & comunicatur. ¶ Quarto loco & ultimo. a Maria puer Ieſus eſt anne uetule exhibitus & mōſtratus. ut patet ex ſerie euangelii: capitulo ſecundo beati Luce. Cuius laudes declarās euangeliſta beatus Lucas loco preallegato: oſtendit eā fuiſſe. Primo deo acceptam ex nomine: quia anna gratia interpretatur. Secundo gratam pro impenſis: quia de templo non diſcedebat. Tertio promptam ad deo parendum: quia dicit euangelium: deo ſeruiebat. Quarto elemoſinarum largitricem. nam Anna donans ideſt largiens interpretatur. Quinto a deo pluribus preuentaȝ gratiis: quia Anna donatio interpretatur ſcilicet a deo facta ei de ſuis donis. Sexto dei contemplatricē: quia filia phanuelis: que contemplans deum interpretatur. Septimo motus ſenſuales cohercēteȝ: quia phanuel cuius fuit uera filia: facies dei interpretatur: quia imaginem mentis que dei facies eſt: mundam tenuit. quare & propoſitum. Octauo de futuris a deo illuminatam: quia propheteſſa fuit. Nono a deo uiſitationibus & conſolationibus uiſitatam: quia erat de tribu Aſſer: qui diuitie uel beatitudo interpretatur: quia diuitie conſolationis & beatitudinis per uiſitationem a deo ſunt ei date. Decimo uero coniugio alligatam: quia ſeptem annos cum uiro ſuo ſtetit: quare & matrimonio ſancte uſa fuit. Vndecimo uita famoſaȝ propter antiquitatem & uite religioſitatem. Proceſſerat in diebus ſuis &c. Duodecimo deo dicatam. Non diſcedebat de templo. quare locus locato congruebat: & econuerſo. Tertio decimo carnem maceraſſe: quia ieiuniis. Quarto decimo deprecationibus pro ſe & aliis continue intentaȝ: quia inquit occupata erat obſecrationibus. Quinto decimo diuinis preceptis per omnia mancipatam: quia inquit deo ſeruiebat: non uno tempore ſed die ac nocte. Has laudes de iſta ſancta muliere Anna dicit euangeliſta. ut cui Maria filiū exhibet perpendatur. Sed hec ſancta domina uidendo puerum Ieſum: quid egit? & quid de ipſo omni uolenti audire: & redemptioneȝ iſraelis expectanti promiſit? certe miranda. Hec enim ſancta uetula puerum Ieſum predicat. Primo deum uerum & hominem: confitetur eius deitatem & humanitatem redemptorem dum eum nominat. Secundo dicit eum omnipotentiſſimum: quia ſe faciendo hominem: & deum homini coniungendo: infinita potentia cōcurrit: hoc dicit duȝ eum redemptorem aſſerit. Tertio ſufficientiſſimum: quia redemptorem eum nominat. Quarto beniuolentiſſimum: quia redemptionem noſtram non egit noſtris meritis ſed ſola ſua beniuolētia & pietate. Quinto ueraciſſimum: quia redemptionem patribus ꝓmiſſaȝ facere debebat. Sexto iuſtiſſimū: qa nō potētia ſȝ

Iuſtitia:noſtram redemptionem uoluit exercere. Septi-
mo humillimū.intantū.n.iclinatꝰ eſt ut carnē ſumeret:
& ad redimendum nos mori decreuit. Octauo ſanctiſ-
ſimum ex quo fecit redemptionem noſtram: ſanctiſſi-
mus & deo acceptiſſimus fuit. Nono prouidentiſſi-
mum & ſapientiſſimum:tanta ſapientia noſtrā redem-
ptionem operando. Decimo uigoroſiſſimum faciēdo
nr̃aꝫ redēptiōeꝫ: cōſequēter nos a diabolo eripuit. Vn-
decimo efficaciſſimū: qa nos redemit a morte pc̃ti:&
reduxit ad uitaꝫ gr̃e. Duodecio eū pandit glioſiſſimū:
quia ipſe ſolus de noſtra redemptione triumphuꝫ re-
portauit. Hoc aſſerit Anna duꝫ dicit euāgeliſta.ꝙ ipſa
de puero Ieſu loquebatur:omnibus qui expectabant
redemptionem iſrael: deſignans ipſum redemptorem
eſſe:& in ipſo fiendam noſtram eſſe redemptionem.
O q̃ lete h̃ uetula de puero Ieſu loquebatur. Nec im-
merito quia interius letificata: os gaudium & lingua
exultationem habebant. ¶ Sic ergo pꝫ prefatis quat-
tuor cum antedictis in preſenti fructu & conformita-
te:ꝙ beata Maria ad gaudium & leticiam filium ſuuꝫ
paruulum exhibuit:ſicut exhibuit gratioſe omni ho-
minum ſtatui. Sic & ſexui & Ieſu ortu uiſione & con-
trectatione omnia ſunt gauiſa & letificata. Nec mīꝫ:
uidendo illum qui eſt gaudium noſtrum & ſolatium:
ac ipſum tangendo. ¶ Si enim fimbria ueſtimenti Ie-
ſu & herba tangens eius ueſtimenta mirabilem effi-
caciam habebat:quanto magis eum tangendo: cū ſcri-
ptum ſit. Luc.vi. Quod quotquot tangebant eū ſana-
bātur:& corporaliter & ſpiritualiter.quare cōſolatio-
ne recreati interna diuino gaudio & leticia cōſolabā-
tur. ¶ Sed aduerte ꝙ & ſi per Mariam ſit datus puer
Ieſus in ſuo ortu & poſt omnibus letifice: tamen qui-
buſdam eſt datus diuerſimode. Nam datus eſt Marie
filius Ioanni baptiſte in ſolatiuꝫ. Heliſabeth in radiū:
paſtoribus in gaudium: magis in preconium. Simeoni
in pacis uinculuꝫ. Anne in faſtigium. Egiptiis ad quos
acceſſit in lucis ſpeculum. Ioſeph ad meritū. Apoſto-
lis in magiſterium. Pauperibus in ſocium. Egrotis in
remedium. Perfectis in exemplum. Iuſtis in ſubſidiū.
Peccatoribus in refugium. Populis in pabulum. No-
bis in precium. Beatis in premium. Matri marie ad oē
bonum:ſublimationeꝫ: & ſuper omnes conſolationē:
& pleniſſimum gaudium:& contubernium. Sic ergo
p̃ſatis apparet declarata prima pars huius quarti fru-
ctus & conformitatis.uꝫ. Ieſus magis exhibitus.

¶ Secūda pars quarti fructus & cōformitatis. uidelꝫ
Franciſcus amplexatur. Expoſitio.

Reſtat nunc declaranda ſe-
cunda pars huiꝰ quarti fru-
ctus & conformitatis ſci-
licet Franciſcus amplexa-
tur. Quia enim beatus pa-
ter noſter Frāciſcꝰ & ſi nō
in initio ſui ortus & natiui-
tatis in munduꝫ fuerit gra-
tia & uirtutibꝰ plenꝰ ac p̃-
fectꝰ. Sed in ſecundo ortu
& natiuitate:uidelicet in cē gratie & religionis: quā-
do mundo apparuit paupertatis profeſſor:penitentie
forma:ueritatis preco:ſanctitatis ſpeculum: euange-
lice perfectiōis exemplar:pudicicie titulus:carnis ma-
cerator: & omni uirtute conſpicuus. Attamē quia ſcri-
ptura aliquando dicit eſſe quod in proximo fiendum
eſt indubie: Ac in dei proſpectu beatus Franciſcus
& predeſtinatione: gratia & uirtutibus:fuerit ſemper
amictus. Idcirco in primo ortu & natiuitate deus uo-
luit ſibi:uidelicet beato Franciſco parum ante iam na-
to fieri quod fiendū erat temporis in proceſſu: & hoc
per angelum ſuum:qui ortum beati Franciſci deo pla-
citum oſtenderet:ipſum puerum ut ſancti magi tange-
ret:in ſuis ulnis acciperet ut Simeon: & quid futurus
eſſet Franciſcus:ut Simeon & Anna clarius referaret.
Et hac ex cauſa principaliter ponitur h̃ ſecunda pars
ſcilicet Franciſcus ad inſtar chriſti ad uidendū eſt tra-
ditus & amplexandum. Vt enim legenda pandit anti-
qua:& frater Nicolaus de Aſiſio guardianꝰ poſt Spo-
leti:habuit a domina Margarita ſua mr̃e uicina & no-
ta matri beati Franciſci:matre referente & pediſequa
ſeu famula beati Franciſci:ipſo die quo beatus Fran-
ciſcus natus eſt: Ad hoſtium domus beati Franciſci
quidam aduenit angelus in ſpecie pegrini:petens in-
ſtanter a famula ut puer Franciſcus eidem ad uiden-
dum & tangendum exhiberetur. Sed cum famula ti-
meret hoc agere ac iſte in rogatu perſiſteret: tandem
mandato matris beati Franciſci peregrino Franciſcus
eſt oblatus. Qui eum in ſuis ulnis accipiens ſtringens
& oſculans:eius humeris in parte dextra crucem im-
preſſit. Dixitqꝫ hodie in iſto uico ſunt nati duo pueri
hic Franciſcus & alius. Hic erit de melioribus homi-
nibus de mūdo:& alius erit de peioribus. Demū pre-
dixit infantulū Franciſcum in magna cuſtodia guber-
nanduꝫ:propter inſidias demonū:qui de eius ortu tur-
bati: ad necandum euꝫ multas inſidias prepararēt ei-
dem. Atqꝫ his dictis ſtatim diſparuit: nullibi in dicta
Aſiſii ciuitate amplius uiſus. Quibus apparet chriſtū
beato Frāciſco in amplexu & uiſione & datiōe in ma-
nibus alterius: ut factum eſt de ipſo:uoluiſſe ſimilari.
Vt ſicut beata Maria Ieſum tradidit mago querenti:
ſic mater beati Franciſci dedit euꝫ peregrino petenti.
Et ſicut Simeon plura de Ieſu & futuris circa ipſuꝫ di-
xit: ſic & de beato Franciſco per angelum in tali ſpe-
cie peregrini: eſt matri reſeratum. Patet ergo ad quid
h̃ ſecunda pars poſita eſt pro cōformitate beati Fran-
ciſci ad Chriſtum. Sed ſciendū ꝙ beatus Franciſcus.
Et ſi nō in primo ortu & natiuitate ſit datus omnibꝰ:
ſed modo ſolum prefato: Attamen in ſecundo ortu: ui-
delicet gratie & religionis: ipſe pater beatus Franci-
ſcus datus & exhibitꝰ eſt a chriſto diuerſis generibꝰ
perſonarum. A quibus dulciter non corporaliter ſed
ſpiritualiter potius eſt ſtrictus & amplexatus. Nam
eſt exhibitus: Primo ſanctis prophetis per ſpiritus lu-
culentiam ad ipſum futurum conſiderandum: & cum
quanta uirtuoſitate: ut dictuꝫ ē ſupra fructu primo
& conformitate. Secundo matri ad gaudium & le-
titiam:que ſpiritu futurum agnoſcendo filium: & ui-
dendo ipſum mira facturum in orbe: letitia eſt reple-

ta. Tertio mundo ad renouationem. Nam ut dicit ſe
cundus fructus & conformitas beatus Franciſcus ad
mundum totum renouandum eſt a domino directus:
quod & fecit uita doctrina & ſignis. ut patet omnibꝰ
euidenter. Quarto eccleſie militanti ad eius reparatio
nē: ut xp̄s Franciſco dixit: & dn̄s Innocētius in uiſio
ne conſpiciēdo Franciſcum eccleſiam lateranēſ. ne ca
deret ſuſtentantem: hic clare uidit: ac in tribus a bea
to Franciſco inſtitutis ordinibꝰ patuit luculēter. Quin
to ciuibus ad conuerſionem. Aſſiſinatibus enim btūs
Franciſcus pre aliis datus eſt ad eorum conuerſionē
ad dominum: ſicut patuit in fratre Bernardo de quin
tau alle: fratre Petro. Fratre Egidio. quorū primus no
bilitate diuitiis ſciētia & ſenſu fuit famoſior de dicta
ciuitate: qui uitā agnoſcendo Franciſci reiectis omni
bus: & pauperibus datis: primus filius & frater beati
Franciſci fuit. Sexto fratribus ad imitationem. Nam
multi ſeculo relicto: poſt Franciſcū ueſtigia uelut per
callem tutiſſimū & ſancti hominis ſemitam inceden
tes: ad apicem omnis ſanctitatis peruenerunt: ut fru
ctu octauo dicetur. Septimo in ſublimi poſitis regibꝰ
& prelatis & aliis preſidentibus in deuotionē. Non
ne domini mūdi chriſto inherere optantes beato Frā
ciſco uita & habitu coheſerūt: ſicut rex Ioānes. Rex
Ieruſalē & Imperator Conſtātinopolitanus. Ioannes
rex Armenie: & multi alii. dn̄s Viceplacentinus in car
dinalatu. & ſic de aliis ut dicet fructu octauo & con
formitate q̄ facti ſunt frēs minores. Octauo demoni
bus ad terrorē & deiectionē: quibꝰ predicatōe & ad
chriſtū conuerſione a fidelibus repulit: eos de obſceſ
ſis eiecit: & de ciuitate Aretii ſolo imperio effugauit.
Nono deuotis ad perfectionem: qui ipſum Ieſum cu
pit proſequi deus exhibuit beato Franciſco: qui euan
gelii nec iota de obſeruantia dimiſit. Adeo extitit uir
perfectus: ut in regularum conditionibus ei ſimilis nō
habeat. quare ut perfecta proſequaris in regulis triū
ordinum ſecundū ſtatus tui decentiam a beato Fran
ciſco inſtituta. Decimo ſcientibus ad illuminationem.
Nam uiris eruditis non ut homo ſcientificus: ſed dei
ſpiritu illuminatus abdita pandidit diuinorū elloquio
rū: ut patuit in riſione data ſacre theologie magr̄o: &
romane eccleſie cardinali. Vndecimo angelis in amici
ciam & complacentiā: qui beatum Franciſcū & ſepiꝰ
uiſitare: & cū ipſo ſtare: ac melodiā peragere ut ipſoꝝ
fido amico ſunt dignati. Duodecimo ſanctis in ſpecia
lem ſeruum & reuerentiā. Habuit enim beatus Fran
ciſcus ſpecialem dilectionem ad beatam uirginē. Mi
chaelem archangelū. Ioannē baptiſtā. Petrū & Pau
lum: & ſic de aliis quorum deuotioni ut ſeruum fidelē
ſe tradidit: ieiunando & alia faciendo. Qui uerſa uice
ipſum beatum Franciſcum diligentes: multas conſola
tiones apparendo: amplexando: & cum ipſo manēdo
peregere. Tertio decimo populo ad informationem.
Nam ob animarum lucrum ibat circūeundo ciuitates
& caſtra: non in doctis uerbis: ſed dei in uirtute ꝑdi
cando & populum inſtruēdo: cuius inſtructio mirabi
lem fecit fructū: ut fructu. x. & cōformitate dicetur.
Quarto decimo peccatoribus ad conuerſionem. pꝫ in
multis latronibus quos uerbo conuertit: & apud chri
ſtum pro eis ueniam miſericorditer impetrauit: ut de
fratre Angelo & aliis in ꝓceſſu operis patebit. Quin
to decimo perfectis ad uirtutū conſūmationē. Vis ad
apicem uenire perfectionis: uitam cū moribus atten
de beati Franciſci. Quā fratres Bernardus Egidius &
alii: ut dicetur fructu octauo & conformitate attendē
tes: ad omnis ſanctitatis ꝓpoſitum peruenerūt. Sexto
decimo actiuis in operationē: & quāꝰ certe ut ſeruiāt
ſumma cū diligētia ſuo exemplo leproſis & horribili
bus. Et ſic fratribus mandabat ſtatī ordinē ingreſſis:
ut in talibus obſequiis deo ſtuderēt placere. Decimo
ſeptimo pauperibus in amorē & dilectionē: quos ſpe
ciali dilexit affectu: quibus omnia etiā paramēta alta
ris ut infra patebit fructu. xvi. & conformitate largie
batur & ſemetipſum. Ad nullos enim ſic afficiebat ut
ad pauperes tam in habitu ſeculari q̄ in religiōe con
ſiſtens. Decimo octauo altis corde in abnegationē &
humiliationē. Non enim laudes querebat de ſe audi
re ſed uituperia. Nec in altis ſed in minimis de ſe ſen
tiendo ambulauit: omnia ad humilitatem pertinentia
faciēdo: ut fructus. xvii. oſtēdit. Decimo nono prauis
ad penitentie exhibitionem. Multi enim uariis irretiti
peccatis & prauis moribus deordinati: exēplo beati
Franciſci uana deſerētes: ad penitētiā conuerſi: ad ce
li alta aſcēdere meruerūt poſt deceſſum: ſicut in fratre
Pacifico patuit & pluribus aliis: ob hoc enim ipſe ſo
lus de penitētia ordinē ſpecialē inſtituit. Vigeſimo bo
nis ad crucis & paſſionis chriſti meditationē. cū enim
beatus Franciſcus ſtudium totū haberet circa paſſio
nem & crucis meditationē: Fratres & alios ad id per
agendū inducebat. Vnde ſic allecti: ad meditandū do
mini paſſionem die cum nocte inſiſtebant. Vigeſimo
primo piis ad miſericordie ꝯtinuatōē. Nō ſemel bea
tus Frāciſcus indigētibꝰ impartiebat: ſed aſſidue. Sta
tim enim uidēdo miſeros ſpoliādo ſe: habitū porrige
bat uel mātellū. Vigeſimo ſecūdo auaris in mūdi con
tēptū. Nihil enim uoluit habere cū mundo ꝓpriū: ſed
omnia penitus contempſit & deſpexit: nullus tam aui
dus theſauri: q̄ iſte cōtemptor. Vigeſimo tertio malis
ad punitionē. nō parcebat peccantibus quin & uerbo
& quādoq̄ facto feriret: quia nō adulator ſed iuſtus
erat reprehēſor: pꝫ in hominibus de grecio: & nobili
bus de peruſio. Gedeone ꝓbendario: ac muliere in ca
ſtro ciſterne: que monitioni patris nō acquieſcēs: a dia
bolo fuit aſportata: ut fructu. x. & cōformitate hētur.
Vigeſimo quarto omnibus animabus ad indulgentie
obtentionē. ꝓcurauit enim indulgētiā a xp̄o & matre
eius: ac a dn̄o papa Honorio ꝓ omniū pctōꝝ remiſ
ſione obtinēda: in introitu ſancte Marie de Portiūcu
la. ſcda die Auguſti: quolibet anno oībus chriſtiāis pe
nitētibꝰ & cōfeſſis. Vigeſimo qn̄to lubricis & carnali
bus ad carnis maceratione. beatus enim Franciſcus
Ieiuniis diſciplinis & aliis rigiditatibus carnē coegit
ſeruire ſpiritui: ut fructus decimus nonus & cōformi
tas oſtendit. unde in fine habuit dicere ꝙ de nullo ha
bebat culpam recognoſcere: niſi quia fratrem corpus
qui ſe ſpōte ſubdiderat ſpiritui male tractaſſꝫ. Vige

ſimo ſexto prelatis ad ſui deiectionem & humiliationem & inclinationē. Beatus.n.Frāciſcus noluit fratres ſuos in preſidentia eſſe: ſed ut minores uocantur in imis perſiſtere. Ac ip̄e generali cedēs officio: ſub uni⁊ ſociorum ſuorum uſqꝫ ad finem uoluit obedientia uictitare. Vigeſimo ſeptimo religioſis in cōſiderationē. Nam tanta fuit ſanctitas beati Franciſci: ut btūs Dominicus diceret de eo ꝙ omnes religioſi ad eum attēdere deberent: proſequi & reuereri. Vigeſimo octauo fidelibus in mirorum executionē. Nam beatus Franciſcus non ſoluꝫ operibus ſanctitatis: ſed ſignis & miraculis extitit celeber & orbi glorioſus: de quibus habes fructu.xiii. & conformitate: & precipue triū mortuorum ſuſcitatione. Vigeſimo nono dei amicis in orationē.i.in normam oratiōis & orandi. Nam ambulans & ſedēs: laborans & uacans: intus & foris: ui mētis ſemper erat orationi intentus: ut quicquid erat in eo operis & temporis: orationi dedicaſſe uideretur. Trigeſimo deū guſtātib⁊ in contēplationē. Non ſolū enīꝫ qualiter ad contemplationē homo uenit: beatus Franciſcus oſtēdit: ſed qualiter miris exceſſibus & uiſionibus de ip̄o habitis in contēplatione uir dei ſe debet habere: clare expreſſit. De quibus habes fructu. xv. & cōformitate. Trigeſimo primo ad chriſti adheſionē. Nā qualiter & quomodo homo chriſto debeat inherere: beatus Franciſcus oſtēdit dimiſſione omniū toto affectu ad ipſum: & intra ubera ſue deuotionis chriſtum habēdo & tenēdo: ac pro ipſius amore mortem optando. Trigeſimo ſecundo animalibus in dulcedine & compaſſionē. Ipſi enim beato Franciſco tāꝗ uero trinitatis cultori ſicut omnis creatura (ut diceſ) parebat ad nutū: ſic animalia libēter inherebant: quibus & ueram oſtēdit pietatē: & magnam pro tempore exhibuit compaſſionem. Patet de lupo ferociſſimo apud eugubium ſicut agno effecto: & de aliis animalibus. ut fructus.xiii. & conformitas oſtēdit. Trigeſimo tertio cordi in perſcrutationē. Cordium enim uidit archana: ſicut patuit de fratre Maſſeo: Ricerio fratre Leonardo de Aſſiſio & de aliis. Trigeſimo quarto tēpori in agnitionē. uidit enim que uentura erant ꝑ tēpore futuro: ſicut ordinis dilatationē pſecutionē & deuiationē p̄dixit. Trigeſimo q̄nto afflictis i fiduciā & conſolationē. patuit de fratre Leone tēptato: fratre Ricerio: fratre Rufino: & ſic de aliis: quos a tētatiōe & afflictione liberando: eis gaudium dedit & conſolationē. Trigeſimo ſexto deficiētib⁊ in ſubleuationē. patet quando fratri de nocte deficiēti ſubuenit: triginta fratres & amplius de tribus panibus cibauit: & in mari Sclauonie de paucis elemoſinis multos diebus plurimis m̄tiplicatis ſubleuauit. Trigeſimo ſeptimo egrotantibus in liberationē. omnes enim morbos expulit & infirmitates: & ꝙ maius eſt leproſos ſuis manibus contrectando liberauit. Trigeſimo octauo infidelibus in ſaluationem. Nam ſoldanū Babilonie conuertit & alios īfideles: tā p ſe ꝗ p filios fratres ad uiam ſalutis deduxit. Trigeſimo nono. Cōditis in dominiuꝫ & preſidētiā. Omnia enim condita ſibi obediētia fuere: Aer ſibi lucidus: Ignis calorē mitigans. Terra in domo medici ſe glutinando. Aqua ſe in uinū mutans: & ſic de aliis. Quadrageſimo. Pape & cardinalibus in precipuam regulam. Nam papa & cardinales precipua ad ipſum reuerentia & deuotione ferebanſ: eum honorantes in omnibus: & libentiſſime ſiſcitantes: ſicut in opis huius pluribus in locis patebit. Quadrageſimo primo ſanctis in ſtuporeꝫ & admirationēꝫ: duꝫ ſtigmatibus eſt a chriſto ſignatus ſue ſacratiſſimē paſſionis. Quadrageſimo ſecundo celeſtibus in honorem gloriam & iubilationē: dum eſt inter eos collocatus: gloria & honore pre aliis ſublimatus. Quadrageſimo tertio mortuis in uiuificationē: cum eius inuocatione & meritis ipſe dominus Ieſus ſuſcitauit ultra triginta mortuos. ut pꝫ fructu.xxxix. & conformitate & ſuſcitat continue: & ſpiritualiter & corporaliter: ſi debite beatus Frāciſcus imploreſ. Quadrageſimo quarto & ultimo. chriſticolis omnibus in exultationē ſublimationē & honoreꝫ. nam ꝙ tantus ſit & talis beatus Franciſcus effectus a deo: ad gloriam eſt cunctorum fidelium exiſtētiuꝫ tam in eccleſia triumphante: ꝗ militante: cuꝫ inter ſanctos ſit ſingulariſſimus meritis & dignitate ſtigmatizatiōis. ſic ergo beatus pater Franciſcus a Chriſto exhibit⁊ iam p̄fatis: ab eis amplexatur: & ſtrictus eſt brachiis totius amoris. Quibus iaꝫ dictis diligēter inſpectis: pꝫ expoſitio ſecunde partis huius quarti fruct⁊ & conformitatis. uideꝫ Frāciſcus amplexatur: tam ratione primuꝗ conſequenter dictorum quomodo btūs Franciſcus eſt a xp̄o multis uarie exhibitus & monſtratus.

¶ Quintus fructus & conformitas. Ieſus paruus inſequitur. Expoſitio.

Virtutum omnium dn̄s Ieſus chriſtus. Cuꝫ ſit rex & dominus: ut ait. p̄s. Ac fons & origo ut ait. Ber. uirtutū ac inter uirtutes: uirtus patiētie homini neceſſaria ꝑ ſtatu iſto multipliciter cōprobaſ: utpote qui aſſidue impugnaſ a diabolo carne & mundo: ut ſe a p̄ſatis ualeat p̄ſeruare defendere & cuſtodire: hāc debet hēre pro torace galea & ſcuto ſpata & lancea. ſ. patiētie uirtutē: que teſte Caſſiodoro ſup pſalmo. Omnia uincit aduerſa: non colluctando ſed ſufferēdo: nō murmurando ſed gratias agendo. Ipſa eſt que feceꝫ toti⁊ uoluptatis abſtergit: ip̄a eſt que limpidas animas deo reddit. Hinc eſt ꝙ hanc uirtutem cuꝫ in uite ſue proceſſu pluries oñderit facto: uerboqꝫ docuerit: in ſue uite principio eam opere placuit demonſtrare. Ipſam enim oſtēdit naſcendo: ſi conſiderētur incōmoda que ſuſtinuit. Quo ad locū: qa in preſepio fetido. Quo ad lectū: qa in feno & palea: ammota culcitra cubitauit. Quo ad ueſtitū. cū frig⁊ eſſet intēſuꝫ: & igne caruit: & pānos ad ſe coopiendū nō hūit. Quo ad alia nec̄aria: qa nat⁊ ē pauptime. Multaqꝫ alia incōmoda ſuſtinuit:

& non murmur non querimoniam edidit:ſed patiētiſ-
ſime omnia portauit. Ipſamq; ueraciter oſtendit: q̄do
dum menſium uix eſſet duoru;: ab Herode ad mortē
queſitus:monitu diuino. Ioſeph ipſum cum beata Ma
ria matre eius in egiptum fugiendo:deduxit. Sed qua
lis quantaq; fuerit eius patientia:hac pſecutione He
rodis:& ad egiptum acceſſu:& ibi per ſeptēniū man-
ſione : patere poteſt. Si conſideretur ipſius Ieſu alti-
tudo:quia deus:& ſic miru; fuit quomodo a creatura
deus perſequi ſe permiſit, Si conſideretur ſanctitudo
eius:quia ſanctus ſanctorum.quare non perſequi ſed
uenerari a quolibet decebat. Si conſideretur teneritu
do quia infans:nullus deberet ei obeſſe ſed prodeſſe.
Si conſideretur eius pulchritudo: quia ſpecioſus for-
ma pre filiis hominu;: omnes deberent in eo compla
cere:& nullus diſplicere. Si conſideretur gratie pleni-
tudo:qa plenus gratia & ueritate. quare adherere ei:
& non repellere quis deberet a ſe. Si conſideretur ma
gnitudo: Super omnes deos eſt magn⁹.quare oēs de
bent eum exorare: & ſub eius manibus corpus & ani
mam cōmittere. Si conſideretur eius dignitudo : quia
rex regum & dn̄s dominantiu; a ſubiectis non debet
abiici ſed ſuſcipi. Si conſideretur gratitudo:quia ſua-
uis & dulcis.quare debet a quolibet diligi & non odi
ri. Si conſideretur rectitudo:quia iuſtus & nullū offen
dit. Offendere ergo eum prauum & iniquū eſt. Si con
ſidereť fortitudo:quia pōt perſequētes anichilare. uñ
non eſt inſectandus. Si conſideretur limpitudo.omnia
enim uidet. quare & conſilia que p malos fiebant con
tra eum. Si conſideretur eius beatitudo. Cum enim ſit
omniū beatitudo:& beatitudo a quol; naturalr̄ appe
tatur:puer Ieſus inſequi non deberet : ſed omni affe-
ctione ſuſcipi & acceptari. Sic ergo conditiōibus pue
ri Ieſu penſatis:ei nullam perſecutionē decebat infer-
ri. Quare cum oppoſitū ſit factu;: ut dicit prima pars
huius fructus & conformitatis.ſ. Ieſus paruus inſeq-
tur:hanc perſecutionem ſuſcipiendo mitiſſime:patien
tie uirtutem opere omnibus declarauit. Qua; patien
tiam declarat ulterius etas ipſius: quia paruus & uix
duoꝝ menſium: ꝓlixitas itineris: quia ultra.xx.dieta
rum eſt iter per uiam quam acceſſit.unde mater & Io
ſeph fatigabantur:& ipſe puer Ieſus : & ſi in gremio
ſeu brachiis portaretur & foueret̃ ſine matris.uie inco
moditas:quia non homines ſed beſtie:nō arbores ſed
terra ſterilis: nec aqua ad potandū niſi bis in tanto iti
nere inuenitur.quare ibi aderat indigentia & neceſſi-
tas rei familiaris. Dolor Marie uidendo filium perſe-
qui:a finibus propriis expelli: & ad terram incognitā
ſe cum filio deduci. Magnitudo timoris tam Marie q̄
Ioſeph:in cu⁹ ſignum de nocte ſurrexit:& ad egiptū
perrexit. In egipto permanſio per tantum tempus cu;
ſumma paupertate:incogniti:linguam neſcientes:nec
habentes hoſpitium:nec ad conducendum pecuniam
poſſidētes. Hec & alia q̄ debēt circa h̃ cogitari ſi pen
ſentur:perſecutionē habuiſſe diram Ieſum matrem &
ſponſum apparet:ac patientia; magnam eius pandūt
clamant & oſtendunt. ¶ Sed quare hanc patientiam
& uirtutem uoluit opere ſic oſtendere in ſua infantili

etate:?niſi quia iuſtis uoluit eſſe conformis & electis.
Quis enim fuit iuſtoru; qui perſecutionē non habuit
in hoc mundo ? Abel a fratre Chain mactatur. Noe
ſubſanatur & deluditur dum diluuium predicaret fu-
turum. Abraam in igne ponitur. Iſaac ab Abimelech
expellit̃. Loth omnia pdit. Iacob ab Eſau & Laban
fatigatur. Ioſeph a fratribus uenditur. Moiſes ad mor
tem queritur. Iepte Sanſon & Gedeon perſecutiōib⁹
agitātur. Dauid inſidiis undiq; circonuēitur. Tobias
excecatur. Iob flagellat̃. Ezechias a Senacherib con-
cluditur. Ioſias occiditur. Iſaias ſecat̃. Ieremias obrui
tur. Daniel in lacum mittitur. & ſic de aliis prophetis
& iuſtis:q uariis ſunt laceſſiti iniuriis: & patientie uir
tute probari.ſicut enim prefatis Ieſus fuit conformis
quo ad corpoream ſubſtantia; quia homo: Sic & con
ſimilis eis eſſe uoluit quo ad patientie uirtutis ſuſce-
ptionē. Voluit etiā hac uirtute probari:ut ipſam prius
nobis facto:& demum in uite progreſſu : facto decla
raret ſuſcipiendam a nobis:& uerbo. ¶ Hec enim eſt Notañ.
uirtus. Primo qua homo uincit ſe ipſum. Multi ſunt q
urbes magnas in ſua redegerūt poteſtate:ſed pauci q
ſe:ut dicit Seneca in queſtionibus naturalibus. Secun
do reddit hominem inuictum.glo.ſuper illud Iob.iiii.
ubi eſt fortitudo tua.d. Qui ſe uincit cōtra omnia for
tis eſt:uere un⁹ homo patiens a toto mundo uinci nō
poteſt. Et Seneca. Facilius eſt gentem unam q̄ unū ho
minem uincere. Tertio de hoſte glorioſe triumphat: Seneca
diabolus patientia ſuperatur. In uitis patrum. Demo
niacus cum percuſſiſſet ſenem in maxillam: & ille cū
patientia preberet etiam alia;. Diabolus ſtatim aufu
git. Quarto facit hominem ſui poſſeſſorem. Luč.xxi.
in patientia ueſtra poſſidebitis animas ueſtras. Quin
to iram dei mitigat. Prouerbi.xxv. patientia lenietur
princeps. Dauid patientia deu; placat.ii.ꝶ.xv. Sexto
hō reddit uices deo hac uirtute.i.Pe.ii. Chriſtus paſ-
ſus eſt &c̄. Et ſequit̃ ut ſequamini ueſtigia eius. Chri
ſtus piſce; aſſu; comedēdo reliquias dedit apoſtolis.
Et apoſtolus Collo.i.adimpleantur que deſunt paſſio
num Chriſti in carne mea. Septimo hominem marti-
rem facit. Grego. Sine ferro uel flammis: martires eē
poſſumus:ſi patientiam in animo cōſeruamus. Octa
uo mira agit Grego.i. Dial̃. uirtute; patientie ſignis
& miraculis maiorem puto. Rubus ardet & nō com-
buritur:ſicut & uir patiens & ſi malis pulſetur:nō ta-
men deicitur. Nono ſapientiam inducit. Prouer.xiiii.
Qui patiens eſt multa gubernatur ſapientia.&.c.xix.
doctrina uiri per patientiam agnoſcitur. Decimo ani-
mam perficit. Iacobus.in canonica.c.primo. Patiētia
opus perfectum habet. Habent & alie uirtutes opus
ſuum quantum ad ſufficientiam ſed hec quantum ad
ſufficientiam & efficaciam: quia omnia conſūmat. Vn
decimo animi magnitudinem oſtendit. Seneca. Magni
animi eſt iniurias in ſua patiētia pati. Duodecimo &
ultimo. Celum acquirit. Mat.v.beati qui pſecutione;
patiuntur ꝓpter iuſtitiam:quoniā ipſorum eſt regnum
celoꝝ. Quia ergo tot bona facit patiētia:ut nobis ſu-
ſcipiēdā oñderet puer Ieſus:hāc accepit inſecut⁹ iniu
ſte ab Herode & a iudeis. Vlteri⁹ ꝓ euidētia patien-

tie ſaluatoris in pueritia inſpice cauſaꝫ.Ieſus paruus
inſequitur.ſ.ab Herode:cuius regnuꝫ non accepit nec
accipe:e uenerat: quia regnũ eius nõ eſt de hoc mun
do:cum non irritauerat uerbo:facto non laceſſiuerat:
ad cuius ſalutem & aliorum natus erat: & ei ſe datu-
rum gloriam & gratiam ſi uellet uenerat. Sic non iu-
deos:qui de eius ortu turbati ſunt:qui una cum He-
rode ad inſequendum ipſum erant armati.non offen-
derat unq̃:imo ſuis beneficiis ſemper iuuerat:& ſe eis
beniuolũ oſtenderat. Quare cuꝫ nulla ſuppeteret cau
ſa perſequendi puerum Ieſum: & Chriſtus patienter
omnia tolerando:ſuam oſtendit patientiam magnaꝫ:
& perſecutionem atrociſſimam fuiſſe & crudeleꝫ.Sic
ergo apparet quomodo intelligit̃ prima pars hui⁹ qn
ti fructus & conformitatis.Ieſus paruus inſequitur.
Nã cũ Herodes & iudei extinguere uoluerũt: & hoc
in infantili etate.Quãuis id perficere diuino preuenti
conſilio non potuerunt.Sed hunc puerũ Ieſum quem
necare non potuerunt: & ut ipſum extingueret Hero
des crudelis pueros innocentes necauit temporis in
proceſſu:iam defuncto Herode ab eius perſecutione
abſtinuerunt? Certe non. imo iniuriis innumeris ſunt
inſequuti. Ipſum enim contemtibilem reddere & de-
ſpicabilem populo ſunt cõati:diuerſas uias & modos
inuenientes:ac famam eius denigrare.Primo eius ui-
te detrahendo dicentes de eo.Hic homo uorax eſt:&
potator uini:publicanorum & peccatorum amicus.
Secundo eius miracula contẽnendo.Luce.xi.in belze
bub principe demonioruꝫ eicit demonia. Tertio eius
fame & fauori inuidendo.Ioannis.xi.dicẽtes.Ecce to
tus mundus uadit poſt eum:quid facimus? ſi dimitti-
mus eum ſic omnes credent in eum.Quarto eum de-
ſpiciendo. Quomodo hic ſcit litteras cum nõ didicerit?
Non ne hic eſt fabri filius? &c̃.Quinto ſue doctrĩe in-
ſidiando.Mat.xxii.Conſiliũ inierũt ut eũ capent in ſer
mone.Sexto ipſum perſonaliter perſequendo.uolue-
runt enim eum lapidare & capere. Septimo ei nõ cre
dendo: dicẽtes.Io.viii. Tu de te ipſo teſtimonium di
cis:teſtimoniuꝫ tuum non eſt uerũ. Octauo eũ blaſſe
mando.Ioannis.viii.Non ne bene dicimus nos: quia
ſamaritanus es & demonium habes? Nono in paſſio
ne illudẽdo.dicẽtes,ꝓphetiza nobis:quis eſt qui te ꝑ-
cuſſit.Decimo ipſum deridẽdo.Mat.xxvii. Vah q de
ſtruis tẽplum dei &c̃.Vndecimo accuſando pilato. Si
non eẽt hic malefactor &c̃.Duodecimo mortẽ turpiſſi
mam inferẽdo & condẽnando. quia ut crucifigeretur
petierunt.He iniurie.& ſi alique fuerunt reales utplu
rimum tamen uerbales fuerunt. Verum ipſi non con-
tenti uerbis:ad opera accedentes: Ipſi chriſto ieſu no
ſtro ſaluatori:magnas iniurias irrogarunt.Et primo in
ordinatione ſue captionis:eũ capere cum diſcipulo ꝓ
paruo precio ordinauerũt.Secũdo in captiõe: quia ut
ad latronẽ capiendũ acceſſerunt.Tertio in deductiõe
quia eũ ligauerũt. Quarto in domo anne uelatione di
centes ꝓphetiza &c̃. Quinto in maxille percuſſione:
in loco tam ſolẽni:& tali corporis parte & ſine cauſa:
& a tam uili perſona. Sexto in facie in ſputis detur-
patiõe.Septimo in traditõe ipſius i manibus pilati ut
malefactor.Octauo in miſſione ad Herodẽ: & deſpe
ctione ipſius ab Herode & ſuis.Nono in Barabã pe-
titiõe & dimiſſione.Decimo in flagellatiõe: quia pila
tus uoluit eũ corripe.Vndecimo in ↄdẽnatiõe ad mor
tem ut latro.Duodecimo in crucifixione. Tertio deci
mo in latronuꝫ cum ipſo crucifixione & aſſociatione.
Quarto decimo in aceti cũ felle potatiõe.Quintode-
cimo in tituli appoſitiõe.Sexto decimo in ſpoliatione
& denudatione.Decimo ſeptimo in exprobratione &
deriſione latronũ & alioꝝ. Decimo octauo poſt mor
tem lanceatiõe. Tot ergo iniurias inferẽtibus iudeis
quid egit chriſtus? inquit Petrus in ſua canonica.c.ii.
Cum malediceret̃ non maledicebat: cũ pateretur non
cõminabat̃. Sic ergo patet que & quãta dñs Ieſus ſu
ſtinuit ut nobis capiendaꝫ uirtutem patientie indice-
ret:ſuo exẽplo inſtrueret & doceret: ac ꝓ inferentib⁹
exorare ut Luc̃.fecit.xxi.di.pr̃ ignoſce illis:qa neſciũt
quid faciũt. patet ergo prefatis ſuccinte expoſitio pri
me partis huius quinti fructus & cõformitatis. Vide
licet Ieſus paruus inſequitur.

¶ Secunda pars quinti fructus & conformitatis. uꝫ.
Franciſcus agitatur. Expoſitio.

EXpedita prime partis hu
ius quinti fructus & con-
formitatis expoſitione. Vi
dendum eſt de intelligẽtia
ſecũde partis,uꝫ.Frãciſcus
agitat̃. Pro cuius euidẽtia
eſt ſciendũ. ꝙ ut pꝫ ex ſcri
ptura diuina & ſctoꝝ exẽ
plis:uir per patiẽtiã pluri-
bus modis ꝓbat̃: & patiẽs
eſſe cognoſcit̃. ¶ Et primo carnis infirmitate & ꝑcuſ-
ſione:ut a beato Gregorio in quarto dialogoꝝ cõmẽ
datur uir dei Santulus: qui omni tempore uite ſue ia
cuit in lectulo membris omnibus deſtitutus. Secũdo
in diſplicẽtie omnis illatiõe. De hac chriſtus in cruce
cõmendat̃:qui ſe cõſolantẽ nõ inuenit. Tertio uerbis
iniurioſis impetitiõe.de hac cõmẽdat̃ Sarra.geñ.xvi.
que ab ancilla maximas iniurias audiuit & patiẽter
portauit.Quarto nulla habita cõpaſſione.ſub hac ꝓ-
bati ſunt filii iſrael.Exodi.i.quib⁹ prefecti Pharaonis
nullam habebant compaſſioneꝫ in eorum laboribus.
Quinto mala ſui tractatõe.de hac cõmendat̃ Ioſeph:
qui uẽditus a fratribus infamatus a femina: coniect⁹
eſt in uincula. Geñ.xxxix. Sexto ſui a patria expul-
ſione.Sub hac fuit Moiſes expulſus de egipto a Pha
raone. Exodi.ii. Septimo flagelloꝝ percuſſiõe & uer
beratione.In hac precipue fuit Iob ꝑcuſſus & flagel-
latus a diabolo.Iob primo. Octauo aſſidua perſequu
tione.hanc perpeſſus eſt Dauid.i.ꝛ. capitulis plurib⁹
a Saul:qui uſqꝫ ad mortem non deſtitit Dauid perſe-
qui.ut patet ibidem.Nono bonoruꝫ temporaliũ amiſ
ſione. De hac laudatur ſanctus Euſtachius & Iob. a
quibus bona fortune & nature.ſcilꝫ filii. fuerũt abla-
ta. Decimo conſolationis ſubtractione. In hac fuit
Abraam in Vr caldeorum.i.igne.Gene.decimo. Tres
pueri in camino ignis ꝑ tẽpus. Dani.ſecũdo. Suſanna

Quõ ꝑ pa
tientiã hõ
ꝓbatur.

Daniē.xiii. ꝗ oēs in principio priuati uidebant hoibꝰ
cōſolatiōe:tādē patiētia:ſunt recreati dulcedine ip̄a di
uina. Vndecio diaboli infeſtatiōe aſſidua.ut fuit i Pau
lo ap̄ſo:cui erat datꝰ carnis ſtimulꝰ. Duodecio & ultio
illiꝰ qđ hō appetit ſubtractōe. hac fuit ꝓbatꝰ Tho
bias ſenior lumine oculoꝝ orbatꝰ ꝓ tp̄e: ſed patiēter
ferendo:reiterato a deo lumen ipſuꝫ recepit. Prefatis
ergo modis ut pꝫ ex ſcripturis uirtꝰ patiētie declarat̄.
Et ſi doctores alios aſſignēt: ad p̄dictoꝝ uel aliqueꝫ
p̄miſſoꝝ pn̄t reduci. Veꝝ cū ſancti iā dictis modis ꝓ
bati a deo fuere:nec predicti cōtra inferētes turbati:
aut maluꝫ ꝓ malo corde uoluntate nec ope repti ſunt
reddere:imo eis cōpati:ꝓ inferentibꝰ deprecari:eiſqꝫ
hūiliter & benigne indulgere: ob patiētiā pfectā opꝰ
hn̄tes:patiētie uiciſſitudine p̄miant̄ a xp̄o. Quorum
exēplo uir glorioſus btūs Franciſcus patiētie quo ad
p̄fata oñdit uirtutē:non ſolū poſtq̄ xp̄m perfecte in-
duit religiōe incepta:ſed in habitu ſeculari exn̄s: ſub
p̄fatis patiētie modis agitatus:qa tolerauit cūcta pa
tienter:xp̄o Ieſu in h̄ repit̄ conformis: ꝓut h̄ fructus
qntus & cōformitas quo ad ſecundā partē nitit̄ demō
ſtrare. Fuit.n.btūs Frāciſcꝰ ſub p̄dictis modis. ¶Sub
primo.ſ.infirmitate & corporis paſſione ſecularis exi
ſtēs:qa.n.ignorabat celeſtis alloquutiōis archanū:fa-
cta eſt manus dn̄i ſup eū:& caſtigatus fuit exteriꝰ ꝓ-
lixi langoris grauedine:& clarificatꝰ fuit interius ſan-
cti ſpūs unctōe. Factus frater:qa nature erat debilis:
ſemp erat infirmus:& p̄cipue infirmitate epatis ſple-
nis & ſtomaci. & h̄ ei acciderāt ex corporis dira ptra-
ctatione. circa fineꝫ uero uariis cepit infirmitatibus la
borare:& doloribus cōtinuis cōprobari: nec tn̄ aliqn̄
eſt cōqueſtus: ſed penas ipſas ſorores eſſe ſuas uoca-
bat. ¶Adeo.n.in h̄ diuine uolūtati concors erat: ut ſe
Nota mira d.b.F. charitate &. patientia
mel dicēti ſibi fratri ꝙ rogaret xp̄m ut ſecū mitiꝰ age
ret. R̄ndit cū maximo eiulatu. Niſi noſcem in te ſim-
plicem puritatem:tuū ex nunc abhorrerē cōſortiuꝫ:ꝙ
auſus es circa me diuia iuditia rep̄hēſibilia iudicare.
Ee pſtratus in terrā oſſibꝰ colliſis:ad dn̄m inqt. Gra-
tias tibi ago dn̄e deꝰ meus de oibꝰ his doloribꝰ meis:
teqꝫ mi dn̄e rogo:ut cētuplū agas ſi tibi placuerit:qa
h̄ erit mihi acceptiſſimum:ut affligēs me dolore non
parcas:cū tue ſancte uolūtatis adimpletio:ſit mihi cō
ſolatio ſuperplena. In ſuis infirmitatibꝰ nō didicit pr̄
cōqueri:ſed ſemp letitiā ſingularē oñdere. Nō cōque
ſtus aliqn̄:ſed deo g̃as ſemp agēs. ¶Sub modo fuit
ſecūdo. btūs Frāciſcus diſplicētie omnis illatione: plu
ries.n.& multotiens diſplicentias accepit & ſuſtinuit.
Nā ſecularis dū eſſet: & guerra eſſet inter Peruſiuꝫ &
Aſſiſiū:captus cū pluribꝰ ex ſuis ciuibus:in carcerem
miſſus:ibidē ꝑ annū ſtetit donec pax inter Aſſiſinates
firmata eſſet & Peruſinos. In quo carcere dū eſſet cū
diſplicētiā hēre deberet ex his que in carceribꝰ habē
tur:& libertate qua carēt: uir dei Frāciſcus aliis con-
captiuis dolētibꝰ & triſtātibꝰ ipſe iocundus ſtabat &
alacer:adeo ut ad ſtultitiā ſibi imputaret̄. Sup quo ab
uno rep̄hēſus ex ſociis cur tāto gaudio letaret̄. R̄ndit
uiua uoce. Quid putatis de me:adhuc adorabor ꝑ to
tum mūdū. Cōcaptiuus ergo manens Peruſii: uelut al

ter tobias ſuis cōcaptiuis ſeruiebat ut poterat. Ac uni
militi ꝗ iniuriam alteri irrogarat: ꝓpter quod emiſſus
erat ab aliis: Beatus Frāciſcus nec ſocietate deſeruit:
nec adminiſtratōe ceſſauit. Poſtq̄ uero mūdo renūcia-
uerat & fr̄es hr̄e incepat:ois cōſolatio aberat: & q̄tū
ad tegumētū:qa uilliſſime indutus:q̄tū ad locū:qa in
ſtabulo quodā ꝓpe Aſſiſiū:qđ eos cape non poterat.
Quātū ad lectū:qa terra. Quātū ad cibū pre fame:&
qa nō dabant̄ eis elemoſine:utpote incognitis adhuc:
rapas comedere eos opportebat: per loca ad q̄ ibant.
Quidā dicebāt eos inſanos:& luto & lapidibꝰ impete
bant̄:& q̄nqꝫ ꝑ caputia trahebant̄ & retro reportabā
tur. Quidā dicebant eos fures & latrones: nec eos uo
lebant ſub tecto aut porticibꝰ recipere ad hoſpitan-
dum:& tn̄ omnia dei amore libenter & patiēter fere-
bant. Quapropter btūs Franciſcus hūc patientie mo
dum uolens oñdere: & de h̄ declarare ſociū ſuum fra
trem Leonē dū iret cū eo tēpore magni algoris de Pe
ruſio Aſſiſiū:dixit fratri Leoni. Quāuis fratres mino-
res in omni terra dent exēplū magne ſanctitatis ho-
neſtatis & edificationis: ibi tn̄ non eſt pfecta letitia.
Et q̄uis frater minor illuminet cecos:cōtractos exten
dat:& demones pellat: ſurdis auditū:claudis greſſuꝫ:
& mutis reſtituat uerbū:& ꝙ plus eſt quatriduanū re
ſuſcitet mortuū ibi nō eſt pfecta letitia. Et ſi frater mi
nor ſciret omnes linguas: & omnes ſciētias & ſcriptu
ras:ita ut ſciret ꝓphare & reuelare nō ſolū futura:ſed
etiā cōſcientias alioꝝ: ibi nō eſt perfecta letitia. Et ſi
frater minor loquat̄ lingua angelica:& ſciat ſtellarum
curſus:& uirtutes herbaꝝ:& ſint ei reuelati oēs the-
ſauri terraꝝ: & ſi cognoſceret uirtutes & ꝓprietates
auiū piſciū animaliū hominū & radicū lapidū arborū
& aquarū:ibi nō eſt perfecta letitia. Et ſi ſciret tā ſo-
lēniter predicare:ꝙ conuerteret oēs infideles ad fidē;
ibi non eſt perfecta letitia. Et cuꝫ frater Leo peteret
ab ipſo in quo eſſet perfecta letitia. R̄ndit dicens.
Quādo ueniemus ad ſanctā Mariā de angelis ſic bal
neati:pluuiaqꝫ & frigore congelati: & luto etiā detur
pati:ac fame afflicti:& ad portaꝫ loci pulſabimus: &
portinarius ueniet iratus.d. Qui eſtis uos? Et nos di-
cemus: Sumus duo de fratribꝰ ur̄is: & ille econtrario
diceret: imo eſtis duo ribaldi: qui itis circūquaqꝫ per
mundū:pauperuꝫ elemoſinas rapiēdo: & nō aperiret
nobis:ſed faceret nos ſtare ad niuem & aquā in frigo
re & fame uſqꝫ ad nocteꝫ. Tunc ſi nos tot impulſus
& iniurias ſine turbatione & murmuratione tolerabi
mus patienter: & cogitauerimus humiliter & chari-
tatiue: ꝙ ille portanarius ueraciter nos cognoſcit: &
ꝙ deꝰ linguā ſuaꝫ exercet cōtra nos:o frater Leo ſcri
be:ꝙ ibi eſt perfecta letitia. Et ſi nos perſeuraueri-
mus in pulſando: & ille portinarius tāq̄ cōtra impor
tunos exeat ꝯtra nos:& diriſſime nos afficiat alapis:
dicēs. Recedite hinc pultrones uilliſſimi:& ite ad ho
ſpitale. Qui eſtis uos? penitus hic nō māducabitis. Et
ſi nos hec patiēter portabimus:& iniuriati:cū amore
pepcerimus toto corde:ſcribe frater Leo:quia ibi eſt
perfecta letitia. Et ſi nos undiqꝫ afflictos fame urgē
te:frigore affligente nocte inſup appropinquāte pul-

ſabimus clamabimus fletu iſtabimus ut aperiatur nobis : & ille deinde ſtimulatus dixerit. Iſti ſunt homines procaciſſimi & proterui : & ego placabo eos. Et exiens cum uno fuſte nodoſo: capiens nos per caputium & ad terram ſuper lutum & niues proiciet: & taliter nos uerberabit cũ fuſte predicto: q undiq; nos plagis implebit. Si tot mala: ſi tot iniurias & uerbera: cum gaudio tolleremus: cogitãtes q penas Ieſu Chriſti benedicti nos tollerare & portare debemus : ſcribe frater Leo q ibi eſt perfecta letitia. ¶ Et addidit. Inter omnia chariſmata ſpiritus ſancti que cunctis ſuis amicis conceſſerit Ieſus Chriſtus & concedet: eſt uincere ſe ipſũ: & libenter propter Ieſũ Chriſtum & charitatem dei opprobria ſuſtinere. Nam in omnibus mirabilibus ſupradictis non poſſumus gloriari : quia non ſunt noſtra ſed dei. Sed in cruce tribulationis & afflictionis poſſumus gloriari : quia id eſt noſtrum. Ideo dixit Apoſtolus. Mihi autem abſit gloriari niſi in cruce domini &c̃. Hec beatus Franciſcus. ¶ Sub tertio modo fuit beatus Franciſcus. uidelicet uerbis impetitus iniurioſis : dum enim perſequutionem patris uoluiſſet ad tempus uitare : & in quadam occulta fouea ſtetiſſet per dies: tandem ſpirituali quadã letitia cõpletus & uirtute indutus ex alto: relicta fouea ciuitatem intrauit Aſſiſii: Quem cum iuuenes cernerent & ciues facie ſqualidum : & mente mutatum : ac per hoc alienatum putarent a ſenſu: luto platearum & lapidibus impeterent: & tanquã inſano & dementi clamoroſis uocibus inſultarẽt: Famulus domini nulla fractus aut mutatus iniuria : ut ſurdus in omnibus pertranſibat. Factus religioſus & frater ut docet dominus Bonauentura in ſecunda parte legende maioris: ſtultum iudicabat mundanis extolli fauoribus : gaudebat de opprobriis : & de laudibus triſtabatur : malebat quidem de ſe uituperium audire q̃ laudes : ſciens q hec ad ſe emendandum inducerent: illa autem ad cadendum. Et cum laudaretur a populis : fratri mandabat ſocio : ut uerba ipſum uilificantia ſuis auribus inculcaret. Et licet inuite id ſocius expleret : ruſticum mercenarium imperitum & inutilem dicendo: exhilaratus tam mente q̃ facie. Reſpondebat. Benedicat tibi deus fili chariſſime : quia tu ueriſſime loqueris : & talia filium Petri Bernardonis decet audire. Imo ad ſibi dicendas iniurias & opprobria inferenda populos inducebat : occultos defectus palam referando. Vnde in legenda antiqua in capitulo de perfectione humilitatis: Ipſe beatus Franciſcus aliquando dixit ſocio. Non mihi uidetur q ſim frater minor: niſi eſſem in ſtatu in quo tibi dicam. Ecce fratres cum magna reuerentia & deuotione inuitant me ad capitulum : & motus ex deuotione ipſorum uado ad capitulum cum eis. Ipſi autem congregati rogant me : ut annunciem uerbum Dei : & predicem inter eos. Et ſurgens predico illis ſicut docuerit me ſpiritus ſanctus: finita predicatione : ponatur q omnes fratres clament aduerſum me: dicentes. Nolumus te regnare ſuper nos. Non enim es eloquens ſicut decet: & es nimis ſimplex & idiota: & uerecundamur nimis talem habere prelatũ: ita ſimplicem & deſpectũ ſuper nos. Vnde de cetero nõ preſumas te noſtrum uocare prelatum. Et ſic eiciunt me cum uituperio & opprobrio. Non ergo uidetur mihi q ſim frater minor: ſi eodem modo non gaudeo: quando me uilipendunt & cum uerecundia me eiciunt: nolentes ut ſim prelatus eorum : ſicut quando uenerant & honorant me: eorum profectu & utilitate. Nam ſi gauiſus ſum cũ exultant & honorant me propter profectum & deuotionem ipſorũ: ubi tamen anime mee periculũ eſſe poteſt: multo magis debeo delectari & iocundari de profectu & ſalute anime mee: cum uituperant me ubi eſt certum anime lucrum. Hoc idẽ habetur in ſexta parte legende maioris. Et ideo beatus Franciſcus in ſuis ãmonitionibus de hoc tertio patientie modo loquens dicit^l. Beatus ſeruus qui cum reprehenditur & accuſatur: illam reprehenſionem & accuſationẽ ita patiẽter ſuſtinet ab aliis ſicut a ſemetipſo. Beatus ſeruus qui reprehenſus benigne acquieſcit: uerecunde obtemperat: humiliter confitetur: & libenter ſatiſfacit. Beatus ſeruus qui non eſt uelox ad ſe excuſandum : & humiliter ſuſtinet uerecundiam & reprehenſionem de peccato ubi non commiſit culpam. Hec beatus Franciſcus. ¶ Fuit beatus Franciſcus ſub quarto patientie modo. uidelicet. Si nulla habebatur ei compaſſio. Franciſco ſeculari exiſtente : uidente eum patre a ciuibus impeti luto & lapidibus : habuit ne ſibi compaſſionem? Certe non. Audito ſiquidem patre rumore : quem ciues contra filium faciebant : accurrens omni miſeratione naturali & compaſſione ſubtracta: non ad liberandum eum ſed perdendum : pertractum domi : primo uerberibus : deinde uinculis angit. Prius enim pater ipſius inſecutus eſt eum: ob pannos & equum uenditos pro reparatione eccleſie ſancti Damiani. De cuius reparatione mandatum a Ieſu Chriſto acceperat: cuius perſequutionem beatus Franciſcus declinans : in quadam occulta fouea : uni ſoli de ſua domo nota : pluribus ſtetit diebus. Inſuper cum iam abrenunciaſſet omnibus : & patri etiam ueſtimenta tradidiſſet : nudo ipſo remanente : pater non fuit pietate commotus: ut aliquid ei de ueſtimentis daret : & quod iniquius eſt: ipſum uidendo iam Ieſum Chriſtum induiſſe: & algore deficientẽ: ad tradendum ei pannum pro tunica aliqua nullatenus fuit aliqua pietate commotus. Sicq; Franciſcus a ſuis derelictus : a patre patrum qui in celis eſt in quem affectum totum poſuerat: benigniſſime ſuſceptus : habundanter ob patientiam cuncta peroptata accepit. Et ideo ipſe pater beatus Franciſcus dixit in ſuis ammonitionibus : loquens de hoc quarto patientie modo : dicens. ¶ Non poteſt cognoſci ſeruus dei quantam habeat patientiam & humilitatem : dum ſatiſfactum eſt ei ſecundum uoluntatem & neceſſitatem ſuam. Cum autem uenerit tempus quo illi qui debent ſatiſfacere ei: faciunt ſibi contrarium : quantam habet ibi patientiam & humilitatem: tantam habet & non plus. ¶ Fuit etiam beatus pater Franciſcus ſub q̃to modo huius uirtutis. ſ.

patiẽtie cõprobatus:uidel; ſui mala tractatõe. Secula
ris.n.a pr̃e. uidel; ut uiã dei deſereret & mũdũ ꝓſeq̃
reẽ fuit neq̃ter tractat⁹.utpote uerberib⁹ attritus : &
uiculis alligat⁹:ac uerbis idecẽtib⁹ laceſſit⁹.Frater iã
exiſtens:ab ep̃o Imolẽſi fuit expulſus indebite: & qa
patiẽter tulit:iterato reuerſus: ab ipſo laudabiliter eſt
ſuſceptus. Sic ipſius ad Soldanum acceſſu captus a ſa
racenis:qui tanq̃ lupi accurrẽtes in oues feraliter com
prehenſos:crudeliter & contẽtibiliter pertractarunt:
afficientes cõuitiis: affligentes uerberibus & uinculis
alligantes : ut dicitur in nona parte legende maioris.
Sed quia ſciebat beatos dictos a Chriſto qui patiun
tur propter iuſtitiam:quoniam ipſoꝝ eſt regnum celo
rum Mat.v. Prefata omnia xp̃i amore gaudẽter ſuſce
pit. Et ideo dic̃ ipſe btũs Franciſcus in ſuis amonitio-
bus: exponens illud Mat.v. Beati pacifici quoniam fi
lii dei uocabuntur. Illi ſunt uere pacifici qui de omni-
bus que in hoc ſeculo patiuntur propter amorem do
mini noſtri Ieſu Chriſti:in animo pacẽ ſeruant. ¶Fuit
beatus Frãciſcus ſub ſexto modo patiẽtie uidel; a pa
tria expulſione. Fuit enim perſequutione paterna ab
Aſſiſio effugatus:per dies nonnullos. Quia.n.uidit q̄
eum reuocare nequiret : de prouincia ſaltem conatus
eſt effugare.ut dic̃ ſecũda pars legende maioris.uerũ;
uir dei beatus Franciſcus cum bonis paternis abrenũ
tiaſſet: & a patre & omnibus liber effectus : ciuitate
relicta Aſſiſii.Eugubiũ perrexit : & ibidem per tẽpus
aliquod mãſit.Et quia forti uiro omne ſolũ patria eſt.
Nec iuxta apl̃i dictũ.Habemus h̃ manentẽ ciuitatẽ;:
ſed futurã inq̃rimus. Hinc eſt q̄ ſic̃ ipſe beatus Fran-
ciſcus plus de una p̃ria q̃ de alia nõ curauit: Ita & fra
tres de hoc ſpẽaliter in regula ãmonuit.cap.vi.dicens.
Fratres nihil ſibi approprĩẽt nec domũ nec locum nec
aliquã rem:ſed tãq̃ peregrini & aduene in h̃ ſeculo: in
pauptate & hũilitate dño famulãtes. Nõ de expulſio
ne curãt a patria.qui locũ ꝓpriũ nullum hñt. Bias ut
Bias ph̃s dic̃ Valerius.ãmiſſa patria cũ rebus: nihil ſe amiſiſſe
cauſabat:quia nõ ſua iudicabat illa:que fortuna quã-
doq; poſſet auferre. Sic & beatus Franciſcus celi ia;
ciuis:de p̃ria mundi penitus nihil curauit. ¶Fuit etiã
beatus Frãciſc⁹ ſub ſeptimo patiẽtie modo uidel; fla-
gellorum percuſſione.beatus.n.Franciſcus a pr̃e pri⁹
diris eſt flagellis attractus:demũ a ſaracenis:ac in ho
ſpitio dñi cardinalis Leonis a demonibus eſt crudel̃r
flagellat⁹ & uerberat⁹.uerꝫ qa carnẽ ſuã continue di-
ſciplinis flagellabat:& abſtinẽtia edomabat : non que
rebat̃ de flagellis corporis:ubi eã nõ adeſſet in ipſo fa
cinoris:immo ut iam dicta demõſtrãt dñm deprecaba
tur:ut ſibi flagella renouaret & penas.unde cũ ꝑs di-
cebat. Ego in flagella paratus ſum. Et ideo ipſe btũs
Franciſcus in ſuis ãmonitiõib⁹ dicebat: btũs ſeruus q
ſemp manet ſub uirga correctiõis. Nam deus flagel-
lat omnẽ filium quẽ recipit. Ait apl̃s.ad Hebreos.xii.
¶Fuit etiam beatus Franciſcus ſub octauo modo pa
tientie probatus.uidel; aſſidua perſequutione: du; ſe
cularis eſſet perſequutus fuit a pr̃e & ſociis quos de-
ſeruerat:a quibus luto & lapidibus eſt impetitus. S;
ipſo ad deum conuerſo:paterna perſecutio non ceſſa-
uit. Nam ubicũq; eum reperiebat:ſibi maledicebat.
Quod beatus Franciſcus attendens:quendam homi-
nem pauperculum & deſpectum in patrẽ; aſſumpſit:
cui & de elemoſinis dabat. Cui & dixit. Cum uideris
patrem meum maledicentem mihi: & ego dixero tibi
benedic mihi pater:Signabis me & benedices uice il-
lius. Sic ergo illo paupere ſibi benedicente: btũs Fran
ciſcus dicit ad patrẽ;. Non credis q̄ deus poſſit mihi
dare patrem benedicentem mihi contra tuas maledi-
ctiones? Sic & multi deridentes eum:uidentes omnia
patienter ſufferre mirabant̃. Frater quoq; ipſius car-
nalis:nec a perſecutione eius ceſſauit:immo eum cum
aliis deridebat.unde tempore intenſi algoris: cum ui-
diſſet beatum Franciſcum pauperculis contectum in-
dumentis orantẽ;:dixit uni ſuo conciui ironice. Dicas
Franciſco q̄ tibi unam nummatam uendat de ſudore.
Cui beatus Franciſcus reſpõdit gaudio perfuſus:galli
ce. Ego chare uenda; domino meo iſtum ſudorem. Et
quia ſeruos dei nouerat perſecutionibus aſſiduis com
probari uelut aurum in fornace: Hinc eſt q̄ de talibus
perſecutionibus nihil curabat:ſed potius appetebat:
ac tales qui huiuſmodi patiebãtur uexationes: uerbis
ſingularibus demulcebat. Vnde cuida; fratri tentatio
ne grauiſſima laboranti:cum deum exoraret pro ãmo
tione eius:nec obtinendo qđ petebat ſe a domino reli
ctum putaret:talia deprompſit beatus Frãciſcus. Cre
de mihi fili quoniam magis propterea ſeruum dei te
credo:& quo magis tentatum:magis a me dilectũ te
noueris. Nullus enim ſe ſeruum dei reputare debet:
quouſq; per tentationes & tribulationes non tranſie
rit. Annulus eſt quodammodo uicta tẽtatio:quo deus
ſibi deſponſat animam ſerui ſui. Plures ſibi de anno-
ſis meritis blandiuntur:& nulla ſuſtinuiſſe tentamen-
ta letantur. Sed quoniam ante congreſſum ſolus eos
terror elideret: ſciant ſpiritus ſui debilitatẽ; conſidera
tam a domino: uix enim obiiciuntur certamina fortia
niſi ubi fuerit uirtus perfecta. Signum amplioris eſt
gratie:nihil in ſeruo ſuo impune relinquere du; uiuit
in hoc mundo. Hec beatus Franciſcus. ut dicit frater
Thomas in ſua legenda. ¶Sub nono modo patiẽtie
probatus fuit beatus Franciſcus uidelicet omniu; bo
norum temporalium ãmotione. Nam & ſi ſponte oĩa
temporalia reliquerit:ſub ſancte paupertatis indigen
tie & incõmoditatis camino & patientia fuit.licet enĩ
paupertatem pre aliis dilexerit & tenuerit: eam tamẽ
ſeruando multis indiguit:quorum indigentia ei ad pa
tientie meritu; fuit: & precipue in ordinis exordio:ha
bendo rerum penuriam : quia non agnoſcebatur ipſe
nec ſocii:nec tunc aliquis pauper erat uoluntarius di-
mittendo omnia: & hoſtiatim mendicando:quare ha-
bentes defectum panis & aliorum : comedere rapas
cum ſuis ob famem eſt compulſus. Inſuper ubi non
agnoſcebatur : quia beatus Franciſcus erat paruus &
deſpectus : panis fruſta non dabantur ſibi tam bona
nec pulchra : ſicut ſociis. ut patuit quando ipſe iuit
pro pane cum fratre Maſſeo ſocio ſuo : quia frater
Maſſeus erat pulcher homo : & beatus Franciſcus
non : meliora & pulchriora fruſta elemoſine : quam

ipſe habuit. & tñ in quocūq; collatis btūs Frăciſc⁹ gra-
tias imēſas reddebat altiſſimo: prout dicit legēda an-
tiq̄: Indignū ſe tanto diuine dono profitendo. ꝓpter qđ
tēporis in ꝓceſſu ſemp de diuina abiectiora & deterio-
ra accipiebat fruſta ꝑ ſe: meliora & albiora aliis fra-
tribus dimittendo. Et quia rebus temporalibus inops
fuit: & patiēter eoꝝ penuriā ſupportauit: deus ſibi ad
nutum in cunctis paruit. Vt fructu. xvi. & conformita-
te dicetur. Quapropter ei dominus poterat dicere. Il-
lud Iſa. xlviii. Elegi te in camino paupertatis. Nā; re-
lictis omnibus ſecutus eſt eū. Mat. ix. ❡ Sub decimo
mō patiētie ꝓbatus fuit btūs Frăciſcus uidelz cōſola-
tiōis ſubtractiōe. Vbi ſciēdū q̄ cū btūs Frăciſc⁹ in ha-
bitu eēt adhuc ſeculari: & deū feruēter oraret: dictu;
eſt illi a dño. Frăciſce oia q̄ carnaliter dilexiſti & habe-
re deſideraſti: o; te cōtēnere ac odire: ſi meā uis agno-
ſcere uolūtatē. Quod poſtq̄ inceperis facere: q̄ tibi pri⁹
ſuauia uidebant: erūt tibi importabilia & amara: atq;
in his que pri⁹ horrebas: hauries magnā dulcedinē &
ſuauitatē imenſam. Quo factum eſt: ut in his in qui-
bus homines ſuas ponunt cōſolatiōes & gaudia: bea-
tus Frăciſcus per oppoſitu; ad deſolationē putauit &
afflictionē. Nempe mondani in diuitiis: deliciis: uolu-
ptatibus corporis: pulchro amictu: carnis delectatio-
nibus: & huiuſmodi ſuas ponunt cōſolatiōes: ſ; btūs
Frăciſc⁹ oppoſitū. Nā diuitias abhorruit: delicias eui-
tauit: frenum ſenſibus poſuit: ueſtimentis pauperrimis
& uiliſſimis uſus fuit: carnem nouis cōtinue abſtinen-
tie modis cohercuit: & que ptinent ad carnis delecta-
tionē oino neſciuit. Et q̄a talibus carere penale eſt &
duꝝ: ſic btūs Frăciſcus taliū delectatiōes fugiendo:
ſub cōſolatiōis ois ſecularis ſubtractiōe fuit: ſciēs di-
ctum ab aplo. Gal. ultimo. qui aūt ſunt xp̄i uti btūs
Frăciſcus fuit: carnem ſua; crucifixerunt cum uitiis &
cōcupiſcētiis. Quomō uero id effecerit multis in locis
patebit huius operis: & ſpecialiter. xix. fructu & con-
formitate. Et nō ſolū prefatis carere oino curauit: ue-
rum etiā in cōſolatiōis diuine ſubtractiōe aliqñ a deo
ꝓbatus fuit. Nam ſemel p plures menſes imaniſſima
nō carnis ſ; ſpūs tētatione ꝓbatus: ꝑ cuius āmotione
pre ſolito ſe affligebat: ieiuniis diſciplinis mactabat:
& orationi feruentius inſiſtebat. Et adeo hec tentatio
erat ualida: ut ab ip̄o oēm dulcedinē ſpūs ꝓpulſaret:
in tantū q̄ ſe a deo derelictū btūs Frăciſcus oino pu-
taret. Et cū magno tēpore ſub hac tribulationis uexa-
tione a deo fuiſſet ꝓbatus: die quadā cū Ieſu; oraret
cū lachrimis: apparuit dñs dicens. Neſcis tu illud euā-
gelii: ſi fidē ut granum ſinapis habueris: & dices huic
monti mitte te in mare & fiet? Mons eſt tentatio tua.
Et cū btūs Frăciſcus diceret ſumma fide & deuotione
xp̄o: fiat uoluntas tua: ſtatim tentatione fugata: con-
ſolatione fuit repletus diuina. ❡ Sub undecimo mo-
do patientie beatus Franciſcus fuit poſitus: uidelicet
diaboli infeſtatiōe aſſidua. Et quia de hoc dicetur fru-
ctu ſeptimo & conformitate: ſufficiat pro nunc iſtum
modū tangere & leuiter declarare. Diabolus. n. ut di-
cetur: diuerſis uiis & modis conatus eſt btūm Franci-
ſcū uexare & a ꝓpoſito reuocare. Nā adhuc ſecularis

exñs: dum die quada; ad quandā criptā ad orandum
ꝑexiſſet: diabolus ſibi apparens: ei timorem incutere
uoluit & horrorem. Nam quedam mulier erat Aſſiſii
gibboſa deformiter: quā demū uiro dei Franciſco ap-
parens: ſibi ad memoriam reducebat: cōminans eidē:
q̄ gibboſitatem illius mulieris iactaret in ipſum: niſi
a concepto propoſito reſiliret. Sed Chriſti miles for-
tiſſimus minas diaboli uilipendens: intrans criptam:
ut deus eius dirrigeret uiam deuote orauit. Perſecu-
tio quā Frăciſcus paſſus eſt a patre & ciuibus quis ſu-
ſcitauit eidē: niſi hoſtis antiquus? quē. n. cognoſcebat
ſui futurum percuſſorem & deſtructorem: ut ipſum a
dei uia retraheret & ad ſuam proſequendum uolun-
tatem omni uia eſt conatus & modo. Et quia ſtatī; di-
cetur in ſeptimo fructu de hoc & cōformitate: ad pre-
ſens dimittatur. ❡ Sub duodecimo & ultimo proba-
tionis patientie modo fuit beatus Franciſcus. ſ. illius
quod appetit ſubtractione. Et pro iſtius euidentia eſt
aduertendum: q̄ homo naturaliter tā inclinatione na-
ture inſtitute q̄ peccato proſtrate: appetit multa: que
Franciſcus & ſi aliquando appetierit: nonnulla tamen
abhorruit. Quidam ut habeāt diuitias ab elimoſinis
manus retrahunt: Frăciſcus naturaliter fuit liberalis:
& uirtute indutus ex alto: petenti pro amore domini:
ſi poſſibilitas afforet dabat libenter. Laſciuia mundi
appetitur a multis: hanc horruit beatus Frăciſcus. cor-
pus ſuum a tali preſeruans appetitu. Aliqui appetunt
magnitudinem ſtatus: Franciſcus & ſi militiam appe-
tierit: facta eide; reuelatione: nullatenus amplius per-
optauit. Iocis quida; intēdunt & ludis: Franciſc⁹ & ſi
quandoq;: demum tamen omnia reliquit. Orationem
fugiunt quidam: Franciſcus ſecularis adhuc: orationi
inſtabat. Crucifixum attendere inter chriſticolas pau-
ci optant: Franciſcus adhuc ſecularis paſſionem alte
deplorat: & oculos ex paſſionis lachrimatione ſangui-
nolentos tenet. Quidam dei non obſecundant manda-
tis: Franciſcus uoci diuine uotiue obedit: dum repara-
re ſancti Damiani eccleſiam nititur. Multi naturaliter
horrent infirmitates leproſorū & ulcera: beatus Fran-
ciſcus ipſos uiſitat tangit dat elemoſinā & oſculatur.
Paternam hereditate; habere conantur omnes: hanc
coram epiſcopo patri beatus Frăciſcus reſignat. Qui-
dam totis ſtringunt mundum affectibus: Franciſc⁹ nu-
dus proſilit e mundo. Incōmoda declinant multi & la-
bores: Franciſcus corpus ſuum laboribus exponit &
oneribus lapidum. Aliqui inter ſuos mendicare erube-
ſcunt: Franciſcus uerecundia depoſita elemoſinam de
minimis petere non horret. Cibo & potu & aliis ſuu;
cum affectu reficiunt corpus: Franciſcus tenui cibo &
potu: adeo ut uix neceſſaria ſūmeret ad ſuſtentatiōe;
nature: carnem ſuā ſub abſtinētia cohibet. Flagella &
diſciplinas ſibi apponi plurimi negāt: Frăciſc⁹ hoc cor-
pori ſuo fratri aſino ingeminat. Mollia ferūt ad carnē
plures: Franciſcus ciliciū latenter gerit ad carnem: ue-
ſtem delicata; nunquā admittens. Penas fugiunt oēs:
Franciſcus in penis delectatur & infirmitatibus. lumē
oculoꝝ ab hominib⁹ deſiderat: Hoc Frăciſc⁹ nō curās
lachrimis eſt orbatus, uelle famā quiſq; inhiat. Fran-

ciſcus uituperari a cunctis peroptat & mandat. Mortem omnia condita formidant & horrent: beatus Franciſcus ter eã pro Chriſti nomine habere hanelat. Sciẽtiam mundi quidam charius amplectuntur: btũs Franciſcus hac dimiſſa docet orationi inſtandum: tota enim beati Franciſci uita appetitui mundanorum: & naturali cõtraria fuit. Quare ſub hoc patientie modo declaratus fuit. ſ. omnia que alia appetũt refugiẽdo: & a ſe remouẽdo. igitur. xii. prefatis diligẽter cogitans apparet q̄ beatus Frãciſcus ad ſimilitudinẽ Chriſti ſub patiẽtia agitatus: probatus in patientie uirtute perfectus inuẽtus eſt. prout dicit ſecunda pars iſtius quinti fruct⁹ & cõformitatis. uidelʒ. Franciſcus agitatur. Et ſic pʒ declaratio totius qnti fructus & cõformitatis.

¶ Sextus fructus & conformitas Ieſus abiectus cernitur. Franciſcus ſeparatur. Expoſitio prime partis. uidelicet Ieſus abiectus cernitur.

Licet ſaluatoris uita & conuerſatio tã in ſui exordio q̄ in proceſſu: fuerit omnis humilitatis abiectionis & cõtẽptus mũdi expreſſiua: ſui tamen abiectionẽ & ſi oſtendit in incarnatione & natiuitate ſemetipſum exinaniẽdo: formam ſerui accipiẽs: ac ĩn finem inter latrones eligẽs crucifigi: Hãc precipue uoluit demõſtrare: quãdo maiorem honorem etate cõſiderata a ſapiẽtibus iudeorum recepit annoꝝ dum eſſet. xii. Quam poſt doctorum informationem ſuis interrogatiõibus & reſpõſionibus: in medio eorum ſeſſionem: & ipſoꝝ de eo ſtupidam admirationeʒ referauit: uidelʒ ſui contẽptuʒ & mũdi deſpectum & abiectionem. ¶ Pro cuius euidẽtia eſt ſciẽdum: q̄ ſaluator & deus noſter dominus Ieſus: cuius ſapiẽtie non eſt numerus: in etate duodecim dum eſſet annoꝝ: quo ad corporeaʒ ſubſtãtiam multa pagere complacuit: que ſolerter intuentibus exprimũt in primis abiectionẽ ſui & cõtemptuʒ: & cõſequẽter mundanoꝝ cunctorum. Exercuit enim plures actus & ſingulares. ¶ Et primo templũ adeundo: oſtẽdit ſe legi eſſe ſubditum & ſubiectuʒ. Cum. n. lege nõ aſtringeretur ſed ſupra legem eſſet: quia dei filius: uoluit tamẽ legi ſe ſubdere. Sed qua de cã niſi ut ipſam bonam hactenus oſtẽderet fuiſſe? Circumciſus fuit hac de cauſa: ad tẽplũ ductus a matre: ſic & templi aſcenſu idem oſtendere uoluit. Secũda de cauſa ut ſe legi ſummittẽdo: quia lex iuſto nõ eſt poſita ſʒ peccatori: ſe uelut hominem peccatorem tali obſeruantia declarãdo: ſemetipm abnegaſſe cunctis declararet fidelibus. Tertia cã adiicitur: ut exemplũ preberet nos diuinis omni affectu mandatis obtemperare debere: quia in cuſtodia eorũdem retributio multa. Et quãtũcũqʒ magnus etiã ad que nõ tenet: pro ſui humiliatione aliqñ opari odecere: ſuo exẽplo mõſtrauit. Ac poſt dimiſſaʒ ifantiã dũ hõ incipit rõne uigere: ſeruire deo icipiat: ut egit ipe. xii. dũ eẽt ãnoꝝ. ¶ Secũdo ſui abiectionẽ & deſpectũ xp̃s oñdit in alio actu. uidelʒ ſu

Xpi exẽplo oẽs imitanẽ ad mundi & ſuipſi⁹ cõtemptum.

os parẽtes deſerẽdo. Nã ignorãtib⁹ mr̃e & Ioſeph in Ieruſalẽ ſolus remãſit. ¶ Sʒ hĩ ſunt aliq dubia remouẽ notãda. Primũ q̄ cũ uirgo ſũma diligẽtia xp̃m cuſtodiret: ĩllũ quõ potuit xp̃s eam ſic dimittere ut de hoc ipa nullo modo ppẽderet. Rñdit Beda q̄ cũ p aliã uiã icederẽt ſuiri & p aliã mulieres: btã Maria credidit puer eẽ cũ Ioſeph i comitatu: e otrario ioſeph ipʒ abiiſſe cũ mr̃e. ſic potuiſſe remãſiſſe ignorãte matre. Aliter rñdit Origenes q̄ ſicut inſidiãtibus iudeis elapſus eſt de medio eoꝝ & nõ apparuit: ſic dicit factũ cũ remãſit in Ieruſalem ignorantibus parẽtibus. ¶ Secundũ dubiũ cum Ieſus nihil magis diligeret excepta hũanitate aſſumpta: q̄ beatã uirginẽ: cur eius conſortiũ ſic dimiſit? Reſpõdetur q̄ hoc fecit: primo ne in diſputatione fienda parentes eius eſſent ad impedimentum. Secũdo ne ſi parẽtes ſcirent & aliud uellẽt & ipe id faceret: de inobedientia poſſet quoqũo reprehẽdi. Tertio ut oſtẽdat q̄ deo potius eſt obediendũ q̄ parentib⁹. Quarto q̄ que de⁹ inſpirat nõ debẽt parẽtib⁹ ppalari. ¶ Tertium dubiũ an debuit xp̃s iſcia matre ſic latere: & tãtum dolorem in eã pmittere. Rñdet q̄ xp̃us decẽtiſſime ſe habuit ſic peragendo. Et primo reſpectu ſui: & hoc cõſiderato primo tẽpore: qa homo ſtatim cũ incipit uti rõne: debet incipe īgrere & tenere q̄ dei ſunt: exemplo Tobie qui ab infantia docuit deũ timere: & mãdata ei⁹ ſeruare. Tob. i. Secũdo. loco penſato. Aptior locus ad honorandũ deũ nullus repit quã eccleſia uel tẽplũ: qre ad ipm eſt accedẽdũ ut deus a nobis honoret. Tertio ſocietate cogitata: bñ facit puer: cõſorciũ ſpnẽdo pueroꝝ: cõuerſet cũ pbis. ſ. doctoribus & rectorib⁹ cultus diuini. Quarto. mõ habito inſpecto: caute. n. dʒ ipedimẽta uitare q̄ ad bñfaciẽdum cõiter dant a parẽtib⁹: qre xp̃s cũ tẽpore cõgruo fecerit. ſ. xii. ãnoꝝ: Locũ aptũ adierit: qa dei tẽplũ. Societatem pboꝝ. ſ. doctoꝝ elegerit: & modũ cautũ tenuerit in uitando parentes: quare quo ad ſe optime in hoc facto ſe habuit. Secundo. ſe habuit decenter incipiẽdo querere que ſunt ad dei honorem: quod utiqʒ fecit inquirendo. Primo a perſonis ſciẽtibus quia a doctorib⁹: quos iterrogabat. Secũdo tales audiẽdo libẽter: audiebat. n. illos. Tertio interrogãdo. nã eos iterrogabat. Quarto in pſeuerãdo. qa ſedebat in medio doctoꝝ. ſ. cũ illis. Tertio ſe habuit decẽter: qa deũ ptulit oib⁹ amicis & parẽtib⁹. Et qa hoc ẽ conſonũ rõni: qre decẽtiſſime xp̃s ſe habuit: & hoc reſpcũ ſui ſaciẽdo. Scdo ſe habuit decẽtiſſime reſpcũ mr̃is: qa hoc actu fuit. Primo amor maternus ex dolore ſuſcepto a mr̃e declarat⁹. Secũdo declãuit q̄tã cõfidẽtiã hẽret in mr̃e: quã ſciebat ſibi cõdeſcendere in oib⁹: ſicut illa q̄ deo erat ſemp cõformis. Tertio referauit xp̃s eã plus diligere amore ſpũali quã carnali dũ ſic egit. Quarto ut in tali actu ſe deũ eẽ demrãdo: q̄ta eẽt Maria que ipʒ genuit declaret. Tertio habuit ſe decẽtiſſime quo ad nos. Nã oñdit pñitatẽ diuinam pponẽdã pñitati carnali: nec parẽtũ q̄rimonĳs ab his q̄ dei ſunt ceſſandũ: ac in his q̄ ſunt otra deũ nõ obediẽdũ. Et ſi inſcĳs parẽtibus ab eis abſentamur: non faciamus gr̃a male agẽdi ſʒ bñ: qa ipe tẽplũ adiit & dei pr̃is honorem

queſiuit . Quare prefatis patet reſponſio ad dubium
ꝙ Ieſus decenter ſe habuit. ¶ Quartum dubium qua
re ſic agere uoluit . Reſpondetur . Primo ad uirginis
patientiam comprobandā & demonſtrandam: quia ad
tempus deus conſolationes ſuas retrahit: afflictiones
immittit: ut probet: ut factum eſt in Tobia. Secundo
ut ſollicitudo ipſius ad filium inquirendum quāta eēt
oſtenderetur. Tertio ad comendandam eorū ſcilicet
Marie & Ioſeph deuotionem: qui Chriſtum non eſſe
cum eis uidentes ſemper inquieti fuerunt. Quarto ut
declararet quāta cuſtodia eſt Chriſtus a nobis retinē-
dus dum apud nos eſt : cuius abſentia ingerit tantam
meſticiam & dolorem. Quinto ad oſtendēdum ꝙ de⁹
nō ex affectu carnali ſe reuelat : ſed potius ſpirituali:
a matre pro tempore ſe abſcondit . Sexto ut declara-
ret ꝙ deus non omnia uni & ſimul reuelat : ſed unum
poſt aliud pro loco & tēpore. Quare prefatis ſic age-
re uoluit. Ex quib⁹ declaratis apparet ꝙ Chriſtus uo
lēs oñdere abiectionē ſui & abnegationē: nō parētes
amplex⁹ eſt ſ; deſeruit: cuius comitatu nec deſpect⁹
uideretur nec derelictus. ¶ Tertio oſtēdit deſpectū
& ſui contētū nullis adminiculis corporalibus ſe mu
niendo : ſed omnibus ſpoliando. nam ſicut in Ieruſa-
le; remanſit ſolus: ſic priuatus pecunia domo lecto &
uictu: quia nec panem nec uinum ſecum habuit . qua
re ſic omnia dimittēdo & ſoli diuine prouidētie comit
tendo: ſui contētum oñdit cū abnegatione. ¶ Quarto
idipſū uidel; abnegatiōe; ſui & abiectione; oſtēdit:
alio actu .ſ. de ſe nihil preſumere declarādo & oſtē-
dēdo: Si enim ſe ad docēdū intromiſiſſet: faſtū & elatio
nem appetere fuiſſet uiſus : quia uero nō docuit cum
deus & doctor maximus eſſet : ſic agēdo uidel; inter
rogādo & reſpondēdo: & nō principaliter docēdo: nō
laudem ſui appetere ſed contēptum: uelut inſcius uel
le adiſcere declarando oſtēdit. ¶ Quinto in actu alio
oſtēdit ſe abnegaſſe ueraciter uidel; reuerēter ſe ha-
bēdo: ꝙ patuit quia nō rectus ſtetit : ne imperare ſeu
docere uelle oſtēderet: ſ; ſedit: nec ſupra eos ſedit nec
in capite ſ; in eorum medio: quare locus oſtēdit Chri
ſti innatam humilitatē: & eius a ſe abnegationē: cum
ſupra eos ut deus & imꝑator debuiſſet ſedere. ¶ Sex
to in alio actu hoc idē oſtēdit humiliter reſpōdendo:
maximus.n. faſtus apparet multotiens ex loquela: ſi-
cut patuit in Nabal carmelli Dauid deſpiciēte primi
re.xxv. Et in Siba filio botri.ii.re.xx. Ac in Roboā fi-
lio Salomonis.iii.re.xii. Sic & ſui profunda humilitas
& cōtētus in humili reſpōſione: ꝙ utiq; egit puer Ie-
ſus nō docēdo: ſ; humiliter ad interrogata reſpōdēdo.
quo declarauit & ſuam abiectionē : & nobis exēplū
ꝓbuit quē modum in reſpondēdo haberemus tenere.
¶ Septimo oñdit ſui contētū in alio actu uidel; mo-
rigerate in cūctis ſe hñdo in ipſorū doctorū nō deſpe
ctiōe ſ; ueneratiōe: in rñſione & interrogatiōe. Et qa
prudēter humilr̄ & benigne ſe in cūctis gerebat: me-
rito ſup doctrinam tam morū q̄ ex interrogationibus
eius & rñſionibus q audiebāt mirabantur. Mores eni
exterius: compoſite mētis & humilis ſunt ſigna euidē
tia. Cuius oppoſitum plures faciūt: deſpiciēdo omnes
& quo ad mores ſtatum & doctrinam: ſicut iudei ege
runt circa cecum a natiuitate a Chriſto illuminatum:
cuius uerba deſpexerūt cum omnibus. Ioannis nono.
¶ Octauo deo omnia tribuēdo: hoc expreſſit non de
ſe alta ſapere ſed contētū. Nabuchodonoſor ciuitatis
Babilonie ſtructuram nō deo: ſed ſibi tribuebat. Da-
nielis quarto. Herodes idipſum fecit de ſua eloquen-
tia. Actuum.xii. quare a deo puniti fuere. S; puer Ie-
ſus omnia tribuit patri. p; ex loco in quo ſtabat quia
in templo . quare non contraria ꝑagebat his que fieri
debēt in templo: que ſunt gratias agere deo & omnia
tribuere eidē: ſicut egit Dauid primi Paralipomenon
ultimo. quando dicit qđ dedimus tibi hec tua ſunt &
de manu tua accepimus. patet etiam ex reſpōſione da
ta matri. Et ideo dicere poterat tunc quod poſtea di-
xit iudeis. Ioānis octauo. Ego gloriam meam nō que
ro ſed eius qui miſit me : quare deo omnia tribuendo
ſeipſum abnegaſſe hoc actu oſtendit. ¶ Nono dei pa
tris que ſunt ad honorem exequendo. Non ſua deb;
quis querere: quia nec ſuam uoluntate; facere: qui ſe-
metipſum abnegat cum Chriſto: ſed uoluntatem eius
qui miſit eum ſcilicet dei patris : ꝙ Chriſtus oſtendit
temporis in proceſſu. dicēs Ioannis capitulo octauo.
Que placita ſunt ei facio ſemper . Et capitulo ſexto.
Non ueni ut faciam uoluntatem meā ſed eius qui mi
ſit me patris: quare & puer idipſum matri reſponden-
do deprōpſit dicens. Neſciebatis ꝙ in his que patris
mei ſunt oportet me eſſe. i. quia me ipſum propter for
mam ſerui quam ſuſcepi abieci : oportet me eſſe &
querere que ſunt ſcil; pro honore patris mei. ¶ Deci
mo oſtendit ſui abiectione; in triduo: ſtipem ſecundū
Bernardū hoſtiatim querendo. Cum enim remanſerit
in Ieruſale; ſine pecunia: & tanta de ſua ſapiētia oſtē
ſa uirtute : nō fuit inuitatus ab aliquo nec hoſpitio re
ceptus: ſed inter pauperes cōmorando quos amabat:
more eorum mendicando uictum queſiuit. O quanta
abnegatio ſui & contēptus: ut deus homo: puer deli-
catus & uerecundus: panem hoſtiatim expetendo ac
ceperit. Confunditur humana ſuperbia tanta & ad ta
lia inclinatione ſummi dei. Hic eſt actus per quē pre
ſens fructus principaliter ponitur quo ad primam ſui
partem dicēs. Ieſus abiectus cernitur. Nōne tibi ab-
iectus Ieſus uidetur derelictus ab omnibus : a nullo
receptus & inuitatus: ſtipem queritando per domos:
& forte ſic querendo expulſus a pluribus: nec uictus
datus ut petebat: nec hora qua idigebat: nec forte in
tanta quantitate ut ei opus erat . Quare hunc actum
pre aliis meditando : Ieſum ſe contēſiſſe omnibus eui
denter apparet: qui omnes paſcit & alit: ſibi parui cibi
& potus denegat ſubuentionem: niſi acquirat mendi-
cando. Filios Iſrael pauit in deſerto quadraginta an-
nis cibo miſſo de celo. Heliam pauit per coruum pri-
mo: demum per angelum. Nonne poterat ſibi per an-
gelos deferri facere cibos ſicut fecit ſuo pacto ieiunio?
Certe ſic. Sed id fecit : ut in nullo eſſe & ſtatu de no-
ſtra abiectione confunderemur ac dei amore omnia
libenter ſufferremus: & noſſet ſe homo ad perfectio-
nem poſſe nullatenus peruenire ſi non ſibi ipſi ſit per

omnia abnegatus. ¶ Vndecimo oſtendit ſui contēptū Chriſtus conſortium magnorum deſerendo: & humilium appetendo. Cum enim ſimile iungatur ſimili: Ieſus noſcens humilitatem & abiectionem ſue piiſſime matris: & ſuperbiam doctorum: ipſos deſeruit: & ad matrem pergens ſibi ſimilem: cum ipſa permanſit. ¶ Duodecimum ꝙ Chriſti acclamat abiectionem & oſtendit: eſt ſe matri & Ioſeph per omnia ſupponendo & ſubiiciendo. Quod deus ſe ſubiiciat & ſpecialiter uni mulieri: hoc eſt ſignum euidentiſſimuȝ ſue abnegationis & abiectionis contemtus ſui & deſpectus. Quo peracto Ieſus non ſolum perfecte ſue abnegationis dedit exemplum ſed multorum oſtendit diſciplinam. Primo ut homo non attendat cui ſubiicitur ſed propter quem: Ieſus mulieri & Ioſeph ſubiectus perſonis abiectis ſed propter deum. Secundo oſtendit quorum conſortium abnegans ſe: debet habere: quia non ſuperborum: quia non ſtant duo contraria ſimul ſed humiliū: Ieſus Chriſtus deſerit cōſortium doctorum: & uadit ad ſtandum cum matre & Ioſeph. Tertio oſtendit cuncta obedire ſue matri marie. Ex quo ipſe qui omniū ē creator obedit reuerēter. Multa alia poſſunt dici: ſed ſufficiāt prefata. ¶ Prefatis. xii. non ſolum noſtri ſaluatoris oſtenditur abnegatio & abiectio: ſed & conſequenter mundi contemtus abdicatio perfecta & deſpectio. Et quod ſic ſit apparere poterit diſcurrēdo per modos prefatos. Qui ſi que ſunt mundi dilexiſſet: nec templum adiiſſet ut faciunt mundani: nec ſubiectum ſe legi oſtendiſſet: immo ſupra legem cum ſuperbia uigeat in mundanis. prime Ioannis ſecundo. Secundo non parentes declinaſſet: immo ſecum habere uoluiſſet: quia cuȝ deſertione parentum ſtat mundi contemtus: ut dicit ipſe ſaluator. Tertio non ſe exuiſſet adminiculis corporalibus: cuȝ mundani non in deo: ſed in mundo ſpem ſuam figant. Quarto non reuerenter ſe ad alios habuiſſet: ſed preſumptuoſe ſe ad docēdum inieciſſet: propriuȝ & non aliorum honorem querendo. Naȝ mundani teſte pſalmiſta dicunt. Linguā noſtrā magnificabimus: labia noſtra a nobis ſunt: quis noſter dominus eſt. Quinto nec locum in medio ſed ſupra eos uel primuȝ queſiſſet: ſicut querebant mundani Phariſei. Math. xxiii. Primos accubitus in cenis & primam cathedraȝ in ſinagogis: & ſalutationes in foro: & uocari ab hominibus rabi. Sexto non humiliter reſpondiſſet: immo oppoſitum uti Pharao fecit. Exodi quinto Moiſi dicens. Neſcio dominum: & Iſrael non dimittam. ſic fecit & ſedechias: qui percutiendo Micheam prophetam in maxillam: uoluit ꝙ ſuuȝ ſeruaretur uerbum & non Michee tertii ℞. xxii. Achithophel qui ſuperbus non uidens factum conſilium ſuum: ſe ſuſpendit. ii. ℞. xvii. Septimo in ſuis uerbis ſe morigerate non habuiſſet nec in geſtis: quia mondanis eſt patens guttur eorum ut pſalmus dicit. Ac mores mali conſequēter: quia mores bonos corrumpunt colloquia mala. patet hoc in Iaſone iudeo: qui moribus ſanctis dimiſſis: mores induit grecorum & mundanorum. ſecundi Machabeoruȝ quarto. Et quales fuerint: habentur in libro eodem. Octauo deo non omnia attribuiſſet: immo mundani dicūt ſemper illud. gloriam meā alteri non dabo. patet hoc generaliter in hipocritis: qui que agunt non deo ſed ſibi uolunt attribui. Nono que ſunt ad dei honorem non queſiſſet: quia mundani omnes que ſua ſunt querunt: ut dicit apoſtolus: Nō que ſunt Ieſu Chriſti. Decimo nō abieciſſet diuitias nec mēdicaſſet: qa mondanis eſt inimica paupertas neqȝ uolūtaria: immo ad habendum diuitias aſſidue inardeſcunt: quia tales oēs ſtudent auaritie ut dicit ſcriptura. Vndecimo non humilium appetiſſet conuerſationem & ſocietatem: ſed magnorum. Nam mundanus diues Lazari conſortiuȝ deſpiciebat. Luce ſexto decimo. Sic & iudei dicentes ſe nolle ſocietatē Chriſti. Tu diſcipulus inquiunt ad cecum illuminatum: illius ſcis: nos autem Moiſi &c̄. Ioannis nono. Duodecimo non fuiſſet ſponte ſubiectus humilibus. Nam mundani potius ad preſidentiam habendam ſtudent: quam ſubiectioneȝ: ſicut patuit in Nabuchodonoſor. Iudith primo. Qui omnem terram ſuo imperio optabat ſubiici. Sic Alexāder macedo. primi Machabeoꝝ primo. & ſic de aliis. Quare diligenter attentis omnibus ſupradictis: apparet euidenter ſaluatorem noſtrum & ſe abieciſſe: & munduȝ penitus deſpexiſſe. abiectione ſui mundi contētus ab eo apparet: & non econtrario: cum multi abnegent mundum qui non ſe ipſos: ſicut hipocrite faciunt & multi alii religioſi: uoluntatem propriam nunquā deponentes. A chriſto exemplum accipiendum eſt mundi contētus: qui cum omnibus licite poſſet uti: omnia tamen abiecit. cum ſe & feciſſe ſic: prima noſtri huius fructus pars dicat ꝙ Ieſus abiectus cernitur. ¶ Sed cur Ieſus Chriſtus uoluit ſe abnegare & mundum ſic deſpicere? Certe ut ageret prius ꝙ demum predicaret. Abnegationem docet ſui exemplo ut dictum eſt: & uerbo Mathei ſexto decimo. Qui uult poſt me uenire abneget ſemetipſum &c̄. Mundi abnegationem oſtendit: quando diſcipulos omnibus ſpretis habere uoluit: nec ipſos que ſunt mundi habere uel poſſidere: ut patet Mathei decio. Exēplo ergo Chriſti & uerbo inducti: primo abnegemus nos: & demum mundum funditus contemnamus. Ad cuius contētum nō ſolum Chriſtus inducit ſed multa alia. ¶ Primo enim mundum eſſe contēnendum docet ſcripture ſacre monitio & auctoritas. Clamat enim prime Ioannis ſecundo. Nolite diligere mundum. & ſequitur qua de cauſa. Quia omne quod eſt in mundo eſt concupiſcentia carnis oculorum & ſuperbia u. te. & cum hec tria radices ſint omnium uitiorum: qui uitia uult a ſe ſeparare mundum debet abdicare. Clamat dicēs Ioannis primo. Mundus eum non cognouit. Qui ergo cupit dei notitiam habere: mundi caliginem a ſe debet abiicere. Clamat dicens diabolum mundi principem Ioannis quarto decimo. Qui ergo non uult ſub diabolo ſtare: mundum debet abnegare. Clamat mundum preſſuram inferre. Ioannis ſexto decimo. Qui ergo optat pacem habere: mundum debet a ſe remouere. Clamat dicens mundū ſanctos odire Ioā. xvi. Qui ergo cupit conſortium ſanctorum: contemtor debet eſſe munda-

Mūduȝ eē ɔtēnendū teſtatꝫ ſcriptura.

notum.Clamat Paulus mundum ſtultitia plenum. pri
me ad Corinthios tertio . Quare qui uult ſapientiam
poſſidere: ab hac mundi ſtulticia debet cauere . Cla-
mat mundum eſſe fugacem.prime ad Corinthios ſe-
ptimo. quia preterit eius figura : quare qui eſſe ſem-
per deſiderat mundum certe non diligat.Clamat mun
dum plenum guerris & pugnis ad Epheſios ſexto.igi
tur qui ſecuritatem conſiderat mundum iam abiiciat.
Clamat Ioannes laqueis hoſtium plenum.prime Ioan
nis quinto.Qui igit̃ libere cupit incedere debet mun-
dum abiicere.Clamat mundum plenū falſitate & ua
cuum ueritate.i.Ioannis.iiii.Qui ergo ſcire optat ue-
ritatem mundi fugiat falſitatē.Clamat mundū ineptū
ad ſpiritus ſancti ſuſceptionem.Ioannis.xiiii. Quare
qui ſpiritum ſanctum cupit accipere debet mundum
refellere . Clamat mundum dānandum.i.Corinth.xi.
Quare ſi cupis ſaluari : ad mundi contemtum debes
animari.Clamat ſcriptura in obliuione dei & hominū
eſſe mundi amatorem.Eccleſiaſtici.xiiii.Quare homi
nes non debent eſſe mundi dilectores.Multa alia ſcri
ptura ponit.quibus inducit ut mundus a nobis nulla-
tenus diligatur. ¶ Secundo ipſum mundum deſpicien
Male cō dum oſtendunt ipſius mundi prelia & mala conditio.
ditiones Mundus enim eſt primo uallis lachrimarum & fletuū
mundi. Iudicium ſecundo ad quā flentes intramus . Secundo
mundus eſt poſitus in poteſtate tenebrarum & demo
num.i.Ioānis.v.Tertio omni genere periculorum ple
nus utpote mare.p̃s.ciii.& Iſaia.xxiiii. Quarto omni
dolo & fallacia refertus Ier.vi. Quinto ſe amātes nō
permittit celeſtia cogitare ſed ſolum terrena. Geneſis
quarto decimo.Sexto homines peſſimos in ſe permit
tit habitare.In ipſo habitāt ulule piloſi &c̄.Iſaia.xiii.
Septimo eſt tenebroſus & ueritate priuatus. Sapien-
tie ſexto.Octauo iſtabilis lubricitate. Eccleſiaſtes pri
mo.Nono plenus laboribus & doloribus Sapiētie.v.
& eccleſiaſtes ſecundo . Decimo imundus cōtagioſus
& plenus immundiciarū ſtercoribus. Sapientie.xiiii.
Vndecimo eſt rota uolubilis & impmanēs.p̃s. lxxxii.
Duodecimo eſt fornax homines diuerſis uiciis incen-
dens.quibus inſpectis a mundo per eius contemtum
eſt egrediendum. ¶ Tertio ad mundi contemtū in-
ducit nos eorū que in mundo reperiūtur conſideratio.
Oſee quarto dicit̃.Non eſt ueritas nō eſt miſericordia
non eſt ſcientia in terra : nam maledictum mendaciū
& homicidium furtum & adulteriū inundauerunt ſu
per terram.Eccleſiaſtes.i. Omnia uanitas & afflictio
ſpiritus.In mundo ſiquidem reperit̃ nihil boni ſed ma
li. Nihil perfectionis ſed imperfectionis . Nihil uite
ſ3 mortis.Nihil uirtutis ſ3 uiciorꝶ. In ipſo ſiqdē eſt ſu
perbia.Iactantia.Ambitio. Arrogantia. Irreuerentia.
Inobedientia.Contemtus.Conuiciū.Contentio. Diſ
ſenſio.Preſumtio.Inuidia.Dolus.Fraus.Odium. De-
tractio.Malitia.Nequitia.Ira.Inimicitie.Rancor.Do
lor.Tepor.Accidia.Clamor.Blaſſemia. Contumelia.
Triſtitia.Plāctus.Luctus. Inquietudo. Immundicia.
Auaritia.Fallacia.Inconſideratio. Precipitatio. Deri-
ſio dei & ſuorum mandatorum.Mutabilitas.Imperſe-
uerantia.Inconſtantia . Tentatio diaboli & afflictio
mundi.merito quia hec ut patet intuentibus in mun-
do reperiuntur.Quare conſequēter qui amicus eſt hu
ius mundi:concluditur ꝙ ſit dei inimicus ut dicit Iaco
bus in canonica ſua.caplō q̃rto. ¶ Quarto ad mundū
contēnendum inducit hominum diligentium mundū
pertractatio quid fuerūt.quid ſunt & ubi ſunt. Si que
ras quid fuerunt imperatores & monarce.Reges.Du
ces.Comites.Satrape.magiſtratus.Tirāni.Conſules.
Preſides.Prefecti.Principes. Barones & nobiles & q
alias dignitates & gradus habuerūt ita ꝙ magni fue
runt non exemplificando de prefatis breuitatis cauſa.
Omnes tamen homines mortales ut nos ſumus fue-
runt.Sed prefati quid ſunt?certe mortui ſunt: nihil de Exempla
mundo ſecum portarunt preter peccata. Sed libet in- mutabili-
tueri mente & attendere: ubi ſunt huius mundi ama- tatis felici
tores ſcilicet Cain crudelitas: qui fratrem ſuum Abel tatis mun
occidit. Gigantum proceritas : qui fuerunt in diebus dane.
Noe.Nembrot oppreſſio : fuit enī robuſtus uenator
hominum ideſt oppreſſor.Nini imperium:qui fuit pri
mus rex Aſſiriorum.Semiramidis intemperantia:que
etiam filium proprium cognouit. Zoroaſtris Bactria
norum Regis incantatio : qui artes magicas inuenit.
Regū Pentapoleos carnis ſpurcicia:qui ſunt celitus
conflagrati cum omnibus ſuis.Pharaonis regis Egi-
pti rebellio: populum mandato dei nolentis dimitte-
re.Cadmi Thebarum conditoris felicia exordia:qui
a Tiro uenit Boetiam : & Thebas edificans ibidem
regnauit:uxore dotatus & filiabus: ſed non ſic felici-
ter deceſſit.Interfectis filiabus a uiris & nepotibus:
ipſe factione Agenoris a regno pulſus: uſq3 in exitū
infelicem duxit uitam. ubi eſt Oethe colcorum Re-
gis magnificentia quam oſtendit: Iaſonem Theſalū
recipiendo cum ſuis.ubi eſt Iaſonis proditio:qui pro-
ditorie Medeam filiam dicti Oethe capiens : ipſam
etiam prodidit & decepit.Pelei ſagacitas: qui Iaſonē
direxit pro aureo uellere ut moreretur. ubi leges Mi-
nois regis Cretenſis.Adoniſedech iniquitas : ſub cu-
ius menſa ut canes comedebant ſexaginta reges am-
putatis manuum & pedum ſūmitatibus . ubi Eglon
regis Moab ad filios Iſrael hoſtilitas. ubi Siſare Re-
gis Madian in finibus Iſrael diſcipatio. ubi Lai ne fi-
lius eum interficeret ſcilicet Edipus : preuiſio. ubi eſt
Edipi ualor : qui neſciens matrem ſua probitate in
uxorem accepit:patre interfecto : ſed tandem dolore
cecus:uita infelici deceſſit.ubi Thieſtis & Atrei di-
ſcordia: ob quā Atreus occiſis tribus filiis Thieſtis:
carnes ad comedendum & ſanguinem in uino mixtū:
ad bibendum patri dedit . ubi Theſei uigor : qui tot
probitates geſſit cum Iaſone pro aureo uellere. Cum
Hercule contra Amazonum reginam. In inferno mi-
ra fecit.Liberauit Athenas a cretenſibus:& multa p-
ba geſſit facinora:ſed expulſus a ſuis infelicem duxit
uitam.ubi Herculis furor. ubi Laomedontis ſtrenui-
tas regis Troianorum. ubi Priami maieſtas : que di-
gna imperio cenſebatur . Agamēnonis regis & ducis
grecorꝶ prudentia.ubi eſt dolus Vlixis.ubi Diomedis
loq̃citas.ubi Hectoris fortitudo. ubi ꝯcupiſcētia pari
dis.ubi Achillis ipet?. ubi Pirrhi in Polixenā & troia

nos uindicatio.ubi Saulis Hebreorū primi regis pro-
ceritas.ubi Goliath exprobratio.ubi Ieroboam cōtra
deum ingratitudo. ubi Zara ethiopum gentis mul-
titudo.ubi Sardanapali incontinentia & muliebritas.
ubi Senacherib contemptus contra deum.ubi Aſtia-
gis prouidentia ne a Ciro nepote ſibi regnum tollere
tur.ubi Ciri perſe dominandi auiditas.ubi Darii car-
nalitas. ubi Xerſis exercitꝰ. ubi Nabuchodonoſor ſu
perbia.ubi Balthaſar inſania.ubi Candali lidorum re
gis opulentia. ubi Creſi diuitie. ubi Amulii ambitio.
ubi Suffecii uerſutia. ubi hoſtilii ſeueritas. ubi Pri-
ſci deceptio. ubi Tarquinii inuaſio. ubi Holofernis
ferocitas. ubi Ariopaſtis fraus.ubi Melciadis Athe-
nienſis uictoria. ubi Alcibiadis pulchritudo.ubi Ha-
nonis Chartaginenſis appetitus. ubi Dionſii tiran-
nides.ubi Policratis fortuna.ubi Agathoclis cautela.
ubi Philippi macedonis ſeuicia. ubi Alexandri magni
audacia.ubi Demetrii arrogantia. ubi Ptolomeorum
Regum egipti uita infamis.ubi Vexoris dominiū.ubi
Seleuci improbitas.ubi Eudoxi philoſophi mēdacia.
ubi Iugurte exercitatio. ubi Marii aſpectus. ubi Mi-
tridatis cuſtodia. ubi Ceſaris ſagacitas. ubi Pompei
expeditio.ubi Octauiani proſperitas. ubi Marci An-
tonii temeritas.ubi Herodis impietas.ubi Gai ad ma
lum auiditas.ubi Neronis uoluptas.ubi Vitelii guloſi
tas.ubi Domitiani precipitatio.ubi Diocliciani aduer
ſus Chriſtum contemptus.ubi Maximiani inconſtan-
tia.ubi Iuliani apoſtaſia. ubi improborum Romano-
rum imperatorum quo ad plures dira dominatio. ubi
Theodorici malignitas. ubi Totille flagellum & ſic
de ſimilibus. Iſti fuerunt in ſeculo & mundo ob digni
tates & dominia uiri famoſi: mundi glorie inten-
dentes: eam optantes & habentes. Sed quis horum
exitit finis & terminus? certe cuiuſlibꝫ fuit malus &
prauus: nam Cain fuit a ſuis deſcendentibus. uide-
licet Lamech ſagitta petitus. Geneſis quarto. Gi-
gantes ſubmerſi ſunt in diluuio.Geneſis ſeptimo. Ni
nus Rex Aſſiriorum primus: ab aduerſariis ſagitta il
liſus obiit. Nembroth lingue diuiſione ſuo deſiderio
de imperando omnibus fruſtratus fuit. Semiramis a
filio ſtuprata eſt occiſa.Zoroaſter Nini gladio infeli-
citer eſt mactatꝰ.Reges Pētapoleos igne celeſti ſunt
cremati.Pharao in mari rubro cuꝫ ſuis necatus. Cad-
mus ut dictum eſt poſt felicia infelix factus apud il-
lirios poſt regni amiſſionem morte periit ignota.Oe-
tes colcorū Rex filio egialo interfecto a filia Medea
furtiue a Iaſone rapta: uitam infeliciſſime duxit Ia-
ſon decepta medea: ipſius factione medee:filios ꝓ-
prios ipſa tradente comedit.Peleus regnum dare inui
te ſuo nepoti Iaſoni eſt coactꝰ.Minos filiꝰ Paſiphaes
ſolis filie:& Cretenſium Rex:filii mortem dum cupit
uindicare: a Theſeo expulſus adulterio uxoris & fi-
liarum cum Theſeo:ſugacem dum dedaluꝫ ſequitur:
apud ſiculos a filiabus cretali ipſe mortem inuenit.
Adoniſedech ab iſraelitis captus ſūmitatibꝰ manuum
& pedum amputatis que aliis geſſerat: ipſe excepit.
Eglon ab Aioth ſicca in adipem immerſa obiit.Siſara
a Iael clauo in timpore infixo occiditur. Laius iuxta

accepta a diis a filio Edipo incognite eſt occiſus. Edi
pus deſponſata matre & occiſo patre: dum hec ſciuiſ-
ſet:regiis inſignis depoſitis: dolore oculis ſibi erutis:
tandem poſt mutuam cedem filiorum:Creontis impe
rio catenis onuſtus in exilium eſt actus. Tieſtes ob
ſtuprum commiſſum in cognatam:& atreus crudelita
te ambo infeliciter obierunt.Theſeus poſt multa fa-
cta:Ippolito filio ſugeſtiōe falſa Phedre uxoris occi-
ſo:ab ingratis ciuibus repulſus apud Ciros minorem
inſulam infelicis uite diem clauſit extremum.Laume-
don in prelio a Iaſone & Hercule proſternitur. Pria-
mus poſt tam magna facta in Troia & regnorū ſub-
iectioneꝫ: a grecis decennio obſeſſus fraude capta ci
uitate: a Pirrho crudeliter poſt amiſſionem filioꝝ &
omnium eſt mactatus. Agamēnon Clitēneſtre uxoris
ab egiſto cognite factione occiditur. Hercules effemi
natus a Iole tandem neſſi centauri ueſte & ſagitte eſt
furore proſtratꝰ.Vlixes a filio incognito ſauciatur cru
deliter. Diomedes expulſus a regno infeliciter conſu
matus eſt. Hector proditorie ab Achille perimitur.
Paris filius Priami a rege in prelio morti ſociatur.
Achilles in templo in Troia ſagittis paridis mortem
guſtauit acerbam.Pirrhus eiꝰ filius poſt reuerſionem
a Troia: fraude macharei ſacerdotis in templo Apol
linis ab oreſte eſt interfectus. Saul inobediens deo re
gno priuatus:diabolo ad uexationeꝫ traditus:in mon
te Gelboe cum tribꝰ filiis eſt ꝓſtratus.Goliath a Da
uid puero funda & lapide eſt deiectus. Ieroboam cū
ſuis omnibus ad internitionem eſt a deo datus. Zara
ab aſia & ſuis conturbatus & fugatus eſt ſecūdo Pa-
ralipomenon.xiiii.Sardanapalus iter mulieres ab Ar
bato medorū prefecto aggreſſus: cū ſe nequiret de-
fendere regia incenſa cum omnibus uoluptatibꝰ con
crematus eſt.Senacherib poſt damnum ſuoruꝫ inter-
fectis de ſuis per angelum.clxxxv.milibus:fugiens a
filiis duobus dum oraret neſrach deum ſuum eſt ma-
ctatus.iiii.R.xix.Aſtiages rex medorum:a Ciro nepo
te ex filia priuatus regno medoruꝫ:in irchania ſibi tra
dita ab eodem moritur. Cirrus bellum dum amazoni
bus intuliſſet:circūuentus cum ducentiꝫ milibus per
ſarum occiſus & decapitatus: in utreꝫ ſanguine reple
tum eius caput eſt ut biberet proiectuꝫ. Darius Rex
Perſarum cum reginam ſcitarū ui habere uellet: amiſ
ſis ultra centum milibus de ſuis: & deinde apud ma-
rathonem debellatus a grecis: ad infelicem mortem
deuenit.Xerſes mille milibus amiſſis de ſuis: in gre-
cia per Leonidam ſpartanorum ducem cum quatuor
milibꝰ:naues eius omnes ſubmerſe uel capte ꝑ The
miſtoclem & Azimonem duces Athenienſes: in Per-
ſiam reuerſus odioſus omnibus: ab Arthabano prefē
cto eſt obtrūcatus.Nabuchodonoſor Rex Babilonis
primo diuino iudicio a regno per ſepteꝫ tempora pul
ſus:& deinde poſt in regno repoſitꝰ: mortuū cadauer
eius in trecenta fruſta diuiſuꝫ: datum eſt trecentis uul
turibꝰ a filio.Balthaſar dū uaſa domini male tractat:
regno & uita a Dario & Ciro ē priuatꝰ.Dañ.iiii.Can
dalus rex lidoꝝ felix aliqñ coniuge & regno: ab amico
Gige tādē uxore regno & uita priuat̄. Creſus ēt lido-

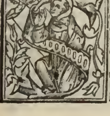
rum rex ditiſſimus fuit omnium regum. Hic captus
a Ciro cũ Balthaſar Babilonie rege rogo ſuperimpoſi
tus: & ſi imbris ſuperuentiõe fit liberatus: regno tamẽ
priuatus permãſit. Amulius Numitore fratre a regno
expulſo: ſolus in alba regnat: ſed Remi & Romuli au
xilio numitor regno potitur: amulio interfecto. Suffe-
cius Metius rex fuit Albanorum: cum contra uenien-
tes cum Tullo hoſtilio & Romanis iuiſſet: ſe cuꝫ ſu-
is in partem ſubtraxit ut uictori in auxilium eſſet: cu
ius fraudem tullus cuꝫ attendiſſet: eo capto & uirgis
Ceſo: demum per manus ligato ad quadrigas & pe-
des: impulſis equis: eius corpus ſpectantibus Alba-
nis & Romanis in partes diuerſas eſt conciſum. Tul
lus hoſtilius preſatus Romanorum Rex poſt mira ꝑ
Romanis ab eo facta: cum regia a fulgure eſt crema
tus. Priſcus Tarquinius rex Romanorum deceptis fi
lius Anci Martii regis Romanorum: ex mercatore fa-
ctus rex: ab eiſdem cum ſecuri percuſſus regnũ ami-
ſit cuꝫ uita. Tarquini⁹ ſuperbus ſeptimus & ultimus
rex Romanorum: expulſus ab urbe ob ſcelus in lucre
tiam cõmiſſum: a filio: nec repetere urbem unquaꝫ ua
luit: & cumas pergens cum Ariſtomene tiranno ſene-
ctutem ſuaꝫ tabefactus conſumpſit. Holofernes Na
bucodonoſor Regis Aſſiriorum princeps militie: fe-
rocitatem ſui pectoris Iudith hebrea amputando ca-
put extinxit. Melciades Rex Athenienſium apud ma
ratonẽ Darium cũ ſuis expugnauit & liberauit athe-
nas. captus deinde ab athenienſibus: & onuſtus cate-
nis: in carcere eſt trucidatus. Alcibiades dux Atheniẽ
ſium forma genere diuitiis bello facundia admiran-
dus: poſt multa felicia & infelicia: tandem domo in-
cenſa in qua manebat ab inſequentibus crematus: &
priuatus iacuit ſepultura. Hanno amilcaris ducis car
taginenſiũ filius: ditiſſimus fuit. Hic cartaginis do-
minium dum appeteret: primo ſenatum ueneno occi-
dere operã dedit: ſecundo manu ſeruorum fretus duꝫ
imperare optat: captus & in conſpectu populi nuda-
tus: uirgis ceſus: oculis extractis: amputatis manibus
& pedibus: confractus cruribus: ferro uita eiecta: cor
pus uulneribus confoſſuꝫ in cruce altiſſima eſt ſuſpen
ſum: filiis nepotibus parentibus & amicis cuꝫ ipſo pa
riter enecatis. Dioniſius ſiracuſanorum rex fuit: hic
poſt multa infanda cõmiſſa in fratres cognatos ciues
deos & exteros: expulſus a regno: corinthum miſſus
eſt in exilium: ubi primo lenonibus iunctus: deinde
pueros docens in triuiis: uitam ut creditur miſerabili
ter terminauit. Policrates Sami inſule Tirannus fuit:
omnia ſibi fortũa ad uotum pro tempore impendit:
ſed in fine captus ab Orũte Darii prefecto: culpatus
ꝙ aduerſus Dariuꝫ hoſtibus preberet auxiliũ: in ſum
mo midalenſis montis uertice in cruce eſt ſuſpenſus
Agathocles ſiculorũ rex: ab afris in ſiracuſa obſeſſus:
ciuitate munita fratri relicta: cuꝫ exercitu tranſiuit in
africam: ibiqꝫ uictorioſus cõtra cartaginenſes: ſiracu-
ſas reuerſus: ad obſidenduꝫ brutios contendit: ibi dũ
eẽt: regno capto a filio filii priuatus eſt: ac timore egi
ptum petens ibidem morbo & peſte conſumptus eſt.
Philipp⁹ macedo uerſutiis ſuis grecis ſubiectis & plu
ribus aliis iuxta uaticinia: a gladio in manubrio qua-
drigam ſculptam habente per pauſaniam interfectus
eſt. Alexander magnus macedo poſt ſubiectum ui &
timore orbem: apud Babiloniam uenenatus a Caſſan
dro: triumphũ morti dedit. Demetrius Rex Sirie poſt
impie multa commiſſa: relictus ab uxore filiis & aliis
cum iret in tirum: ac in portum deſcenderet iuſſu pre-
fecti loci obtruncatur. Reges egipti plures fuerũt di-
cti Ptolomei: qui proditionibus mutuis rapinis luxu-
riis crudelitatibus & regimine prauo notati: uitaꝫ ne-
ꝗ ducentes diuerſis cladibus interierunt. Vexores rex
fuit Egipti: qui ambiens ſcitarum dominium: ab ipſis
de regno Egipti ꝙ habebat expulſus: uitam infeliceꝫ
duxit: aliẽo & proprio priuatus regno. Seleucus Rex
poſt multas uictorias & inſignem militiam ſub Alexã
dro peractam: Ptolomei ceraunii inſidiis captus &
necatus eſt ultimus ex Alexandri principibus Antio-
chus rex Sirie poſt multa infanda in deum & iudeos
illata: ultione diuina doloribus & corroſione uermiuꝫ
miſerabiliter e uita deceſſit. Hanibal penus. xviii. an-
nis attritis Romanis in Iſpania & in Italia & mul-
tis crudeliter geſtis: ſuperatus a Scipione Africano
ad Pruſciam Regem: hoſtem tunc romanorum fugit:
ſed pace facta inter Pruſciam & Romanos: cum ſci-
ret ſe tradendũ Romanis: ueneno hauſto ꝙ ſecũ ſem
per ferebat: infelicem animaꝫ emiſit. Pruſcias Bithinie
rex: dum filios nouerce filio legitimo uellet prepone-
re: a filio expellitur de regno: qui cum paucis ſeruis re
cedẽs: ab eis ſolus ſenex dimiſſus: dũ timore filii per-
gens per incognita loca: & ſe alium eſſe dicens ſtipeꝫ
ꝗritando: de die reſidendo in tenebris: & noctu ambu
lans: ultimo ad manus filii deueniens occiditur. Perſe⁹
Spurius Rex fuit Macedonie: qui ſue cõditionis obli
tus: poſt multa nefanda ab eo patrata: uictus a Paulo
Emilio: ſenatus iuſſu ad perpetuum carcerem cum fi-
liis eſt dãnatus. Verum cum horrore & fetore carceris
ac dolore diẽ clauſiſſet extremum: filius eius ob ino-
piam Rome artem erariam didicit & exercuit. Pſeu-
do Philippus mendatio ſe fingens Perſei fratrem: ma
cedoniã a Romãis accepit: Qui tandẽ captus a Me-
tello ante eius currum ductus Romam: ibidem igno
minioſe eſt necatus. Iugurta Rex Numidie naturalis
fuit: hic tribus fratribus occiſis legitimis: regnum Nu
midie obtinuit: ſed fratruꝫ mortem non ferentes Ro
mani: per Gneum Marium multis preliis ad deditio-
nem redactus: captus ante curruꝫ eius pro triumpho:
& catenat⁹ ductus eſt: & non multo poſt mole ad col-
lũ appenſa: ex lapide Tarpeio in tiberiꝫ ꝓiectus ne-
catus eſt. Marius Arpinas primus conſul ex plebe ſe-
ptem conſulatus habuit. Hic multa peragens iniqua:
preneſte ceruicem feriendam ſeruo prebuit. Mitrida-
tes Rex Ponti: hic linguas plures ſciuit: Inimicos per
uiginti annos non permanendo in loco euitauit: cru-
deliter ſe habuit ad Romanos: omnes enim in regno
ſuo & mercatores & alios occidi iuſſit: bellũ per qua
draginta annos & ultra habuit cum Romanis: uictus
a Pompeio obſeſſus a filio Pharnace: ſumpto prius
ueneno ſed nihil ei nocente: tandem a Gallo mili-

te eſt occiſus. Ceſar Iulius habita uictoria de Pōpeo
& ſuis:roma potitus:nō multo poſt cōiuratōe quonū⸗
dā ciuiū pluribꝰ uulneribꝰ cōfoſſus occubuit.Pōpeiꝰ
magnus in ſua iuuētute & poſt p tps in bellis ſeliciſſi
mus fuit.Nā cū.xxii.regibus bella geſſit.Sed diſcor⸗
dans a Ceſare:apud epirū3 multis ſuffultus regibus:
pugna habita ſuccubuit.Qui dū peteret egiptū: pto⸗
lomeo mandante:a ſuis ſatellitibus decapitat̃. corpus
eius quiſquilis ſemiuſtu3 a Codro q̄ſtore ipſius pom
pei cum lachrimis poſitū eſt ſub harenis. Octauianꝰ
poſt triumphos multos habitos: & ſi in pace regnaue
rit magno tempore & deceſſerit: infelix tamē fuit in
filiis: qui oēs ante ipſum mortui ſunt. Sed infeliciſſi⸗
mus in filiabus: quas oēs ob ſtupra occidi mandauit:
& demū filiū non habendo: tiberio priuigno in filium
adoptato:dimiſit regnum . Gaius caligula imperator
luxurioſiſſimus : adeo ut non ſe a ſororibus abſtine⸗
ret: inſolentiſſimus pro deo ſe coli faceret & crude⸗
liſſimus.nam parcutes ſenatores & alios multos occi
dit:& poſt eius morte3 diuerſa uenena ſūt repta: que
in mare proiecta piſces inumeros necauere . Nero fa
ctiōe matris romano adepto imperio:nephādiſſimus
homo fuit.hic ſtupratis ſororibus:matre occiſa: oībꝰ
parentibꝰnecatis:incēſa maxima parte urbis:depreda
tis omnibus hoſtibꝰ:iudicatus a ſenatu:ꝓprio pugiōi
incubuit.Marcus Antoniꝰ Iulii Ceſaris nepos ex ſoro
re:cū multa iproba ageret:& Octauiano inſidias mo
liret̃:Aduerſus quē Octauianus ꝓfectus apud Acciū
ꝓmontoriū eū debellādo in Alexādriā fugere coegit.
Quā obſidendo auguſtus & fame oēs periclitarentur
ad regalia monumēta accedens Antoniꝰ cultro ſe ipm
tranſfodit.Herodes aſcalonita ob ortu3 chriſti pueris
in Bethleem necatis: & filiis ꝓpriis quāpluribus occi
ſis·doloribus inſectatus & uermibus:ultro gladio ani
mam a ſe eiecit.Vitellius imperator ab exercitu impe
rator creatus : guloſitati & uoracitati deditus fuit pre
aliis:& cū multa impia ageret relictus a militibus ca
tenatus & incarceratus : Primo ligatis manibus poſt
tergum:ac collo laqueo ipoſito: ceno & luto ac ſterco
ribus deturpatus: minutim a carnificibus ſpectāte po
pulo uſq3 ad necem diſcerptꝰ eſt:demu3 iniecto unco
in naribus tractus & in fluuium Tiberim eſt ꝓiectus.
Domitianus Ceſar poſt multa mala cōmiſſa:a cubicu
lariis mādato ſenatꝰ interēptus eſt. Dioclitianus abie
cto imperio:timens a Conſtantino quem Ceſarem fe
cerat ſibi inferri mortē: ueneno ſe occidit.Maximianꝰ
cum genero ſuo Cōſtantino inſidias pararet:opa Con
ſtantini trucidatus eſt.Iulianus apoſtata homagio fa⸗
cto diabolo:abnegata fide ex clerico factus impera⸗
tor:q̄d per annū cu3 tenuiſſet:a ſancto mercurio man
dato beate uirginis eſt occiſus . Theodoricus ſubita
morte decedens : propter Ioannem papā & ſimacū pa
tricium quos occiderat:in olla3 uulcani proiectus eſt.
Totilla flagelatꝰ tandē a deo:uitā cū dominio amiſit.
Impatores romāi.u3.Galba.Ottho.Comodus. Perti
nax.Helius.Iulianus.Ceſar.Peſcēnius.& Albinus Au
relius.Caracala.Marcus.Heliogabalus.Aureus. Ale⸗
xander.Maximus & Gordianus.Decius.Gallus. Ho
ſtilianus.Emilianus.Valerianus Galienus.Quintiliꝰ.
Aurelianus.Tacius.Florianus Probus.Carus.Nume
rianus.Galerius. Maxentius. Valens & ſic de aliis.
Omnes uel a ſe uel ab alus ſunt trucidati.Multos omi
ſi de magnis mundi principibus: de regibus Caldeo⸗
rum Aſſirioꝝ Perſarū. Medoꝝ Ethiopum egiptioru3
Grecoꝝ.Iſpanorum Galloꝝ & alioꝝ regnorum: qui
toto conatu ſtrinxere mundū:quē ad uotū habere pu
tātes:& regno & uita caruerūt:ut de quibuſdā oſten⸗
dit Oroſiꝰ in ſuis libris de ormeſta mūdi. ¶Sed ecce
dum diſcurrimus per homines mūdi amatores: digni
tatibus uariis fulgentes. Nūquid id ipſu3 p3 in mulie
ribus quod euenit eiſdem:Certe ſic. nōne Semiramis
de qua eſt dictum regina Aſſirioꝝ uxor Nini uanita⸗
tibus mūdi dedita:a filio ob ſtuprū exanimata eſt. Di
do Cartaginēſiū Regina amore Enee ut docet Virgi
lius:eiꝰabſceſſu cultro ſe peremit.Phedra uxor The
ſei regis Athenaꝝ icuſato Ipolito Theſeo : quod eā
uiolare temptaſſet:& occiſo Ipolito a Theſeo : Au⸗
dita ipſius ipoliti morte:& dolo reſerato: gladio Ipo
liti ſe occidit.Iocaſta uxor Lai Tebanorum regis:&
demū cōiūx Edippi filii ſui:quo cognito Edippi gla⸗
dio quo laiū patrē occiderat ſe pemit . Atalia iudeo⸗
rum Regina poſt cedē omnis ſtirpis regalis:ut ſacilꝰ
dominaret̃: dum regnaſſet ꝓ tēpore demū excerebra
ta eſt.Tulia Priſci Tarquinii regis Romāoꝝ filia:&
uxor Tarquinii ſuperbi Romanoꝝ regis: crudeliſſi⸗
ma cum uiro ab urbe abiecta:infelicē uitā & finē ha⸗
buit.Olimpias Alexandri mater : cū poſt mortem filii
in nobiles debacaret̃:a Caſandro qui Alexandru3 oc
ciderat:mortem impauida ſuſcepit.Barſame uxor Da
rii & Roſanes filia Darii regis Perſarum & uxor Ale
xandri Magni: incarcerate ab antipatro:a Caſſandro
demum interfecte ſunt.Teſalonice Aridei regis filia
& Caſſandri uxor : ab antipatro filio nihil ualentibꝰ
lachrimis eſt occiſa.Cleopatre quattuor fuerūt:prima
filia Ptolomei epiphanes:& nupta Philomatori : phi
lomatore occiſo:euergeti ſe tradidit. Cuius filiu3 ipſo
die nuptiarum uir in eius gremio confodit: filia3 ſuſce
ptam ex ea ſtuprauit: & eam in coniugem: repudiata
uxore accepit.Cleopatra Alexandri Zebēne regis Si
rie primo uxor:Inde demetrii:tertio Antiochi Sirie re
gum occiſo filio Seleuco cauſa dominādi: du3 Criſpo
filio parat uenenū:id ſumere ipſa eſt compulſa.Cleo⸗
patra altera uxor euergetis:a filio in exiliū acta & ne
cata eſt. Quarta cleopatra nō tradita uiro q̄ uolebat:
ſed alteri uiro ſororis:deciſis manibus propter uulne⸗
ra multo ſanguine fuſo expirauit . Cleopatra alia fuit
regina egipti p Pompeiū Ptolomeo eius fratri nupta:
a quo poſtea ipſe Pompeius fuit occiſus . Hec primo
Ptolomeo: ſecundo Ceſari ſtupro iuncta : ac filio ex
ea ſuſcepto: quem Octauianus poſtea occidit. tertio
Marco Antoio iūcta:cū poſt mortē eiꝰ Octauiāo ſua
pulchritudine placere conaret̃ & fruſtra : uidens ſe ꝓ
triumpho ſeruari:ſepulchrum ingreſſa antonii:aper⸗
tis uenis & appoſitis ſerpentibus infelicē uitam ter⸗
minauit.Meſſallina uxor fuit claudii imperatoris:& ſi
formoſa incredibilis fuit libidinis.Nam ut multos ha

beret:mutata ueſte lupanaria adibat:ſed tandem a ui
ro cōſodi eſt iuſſa. Agripina mater Neronis & uxor
claudii Imperatoris:cuius factiōe nero adoptatus in
filium claudii:& ad imperium ſublimatus eſt. Quam
Nero nudam ex palatio eiecit:precepto dato ut nul-
lus eam reciperet.Deinde puteolis ut abſorberetur in
naui ſolubili poſita:& uix liberata: apud baiolos miſ-
ſo decurione eam iuſſit occidi. Roſimunda filia turiſ-
mundi regis gepidorum:& uxor albuini regis longo-
bardorum: Que uirum fecit occidi ab emelchi:quem
in uirum poſt mortem datā albuino ſuſcepit.Sed poſt
emelchi diſplicente eidem:cum eum ueneno occidere
uellet:& nubere longino patricio:uenenuꝫ bibere ab
emelchi coacta:ambo pariter ſunt extincti. Brinchil
dis francorum regina:filia fuit leuicaldonis regis hiſ-
panie:& uxor ſigilberti regis francorum:que accuſa-
ta filio iam regnanti & iniuſte: ligata ad pedes indo-
mitorum equorum equis dimiſſis membratim ēſt di-
ſcerpta. Romulda uxor fuit giſulfi nepotis albuini
Forliuii ducis : qui interfectus a Catano rege aua-
rorum:Romulda uxor cum filiis in quodam caſtro ſe
clauſit.Quam catanus dum obſideret:uiſus a romul-
da in pulchritudine armoruꝫ : immemor uiri recenter
occiſi: philocapta de eo ꝓmiſit caſtrum reddere:ſi eā
in ſuam uellet accipere uxorē.Quo ānuēte caſtro da-
to:omnibus filiis & filiabꝰ romulde occiſis: eam cata
nus in uxorē accepit:& ſe fruendū ei per totā nocteꝫ
conceſſit.Sed mane ſuperuenientē acceptis catanꝰ.xii.
fortioribus de ſuis:eis ſucceſſiue abutendam tradidit
romuldaꝫ: quā diu cum illuſiſſent:in locis genitalibꝰ:
coram omnibus romulde palum iuſſit infigi. Et ſic cū
palo per totum duci exercitū ad illudendum : que mi
ſera deluſione & dolore exanimata eſt.Irene impera-
trix poſt ambitionē dominii qua multa iproba comi-
ſerat:a nicephoro fratre deiecta:in leſbos inſula miſe
ra ſenectute cōtabuit. Marteſia cum ſorore lampedia
regina amazonū: poſt multas uictorias circūuente a
Barbaris occiſe ſunt:Penteſilea amazonuꝫ regina ob
amorē Hectoris in bello troiano:multa fecit mira: ſꝫ
tādem a grecis eſt occiſa.Hecuba troianoꝝ fuit regi-
na.xix.inter filios & filias genuit:uiſo excidio Troie
interfectione filiorum filiarum & uiri in rabiem uerſa
apud tracios agros finiuit uitam. Polixena filia Pria-
mi incredibilis pulchritudinis:tandem poſt excidium
Troie:a Pirro filio Achillis ſupra eius ſepulchrum in
trepida eſt iterfecta. Caſſandra filia regis Priami ca-
ptiua data Agamenoni:iterfecto a Clitēneſtra agame
none:& ipſa necata eſt.Helena per cuius raptū a pa-
ride:Troia eſt deſtructa:infeliciter deceſſit. Clitēne-
ſtra carnaliter iuncta egiſto: ſua factiōe ab eodē Aga
menon rex micenaꝝ uir ſuus eſt occiſus.Sed poſt an-
nos ſeptem cū Egiſto amaſio: a filio Agamenonis ho
reſte eſt truncata. Camilla uolſcorum fuit regina que
limites tranſcendēs femineos ſe armis dedit:& turno
regi rutuloruꝫ dū fert opem contra Eneam:ſagitta in
mamilla percuſſa interiit. ·ophoniſba Aſdrubalis giſ
gonis filia: Siphacis numidie regis uxor: & dmū poſt
eius mortem uxor maſiniſſe: ne in manus Scipionis
ueniret ueneno ſe necauit. Mariānes Hebrea filia ari
ſtoboli iudeoꝝ regis:Herodi regi iuncta in matrimo
niuꝫ:cuius imago nō uidebatur mortalis ſed celeſtis.
Hec incuſata uiro in eius mortē ordinaſſe iuſſa ē mo
ri.Semiamira mater fuit eliogabali imperatoris: cuiꝰ
induſtria filius ad imperiū eſt ſublimatus:cum filio &
ipſa interfecta eſt.Niobe tantali frigioruꝫ regis filia:
& uxor Amphionis tebanoꝝ regis:ſeptē filios & to-
tidem filias habuit ex marito.Hec letali morbo filios
oēs amiſit.Vir eius orbus effectus ſe proprio occidit
gladio.Ipſa uero dolore quaſi lapis eſt effecta.Sabi-
na Pompeia inuiſe formoſitatis fuit. Hec tamen a ne
rone Imperatore ſuſcepta coniugio: cuius factiōe ne
ro occidit matrem:filiam claudii Octauiam in exiliuꝫ
deſtinauit:Demū ipſa ſecūdo pregnans calce a Nero
ne percuſſa diem clauſit extremū:De multis aliis ꝓ-
bis mulieribus exempla ad ꝓpoſitū poſſunt adduci:
ſed ſufficiant premiſſa: quia idem iudicium eſt & de
aliis.Quia ergo mundus ſuis amatoribus falaciſſimꝰ
reperitur & deceptorius. Debet a prudente derelin-
qui.ut patet in predictis quos decepit. Sic ergo ap-
paret quid fuerūt.Sed quid ſūt patet: quia morte uio
lenta omnes exterminati ſunt. Et quia ueram non ha
buerunt ſapientiam:perierūt ꝓpter ſuaꝫ inſipientiaꝫ.
Baruch.iii. Sed ubi queſo ſunt quos ambiebat ciuiuꝫ
multitudo:Cuſtodiebant ſatellitum turme:quos time
bat orbis:quibus fiebant applauſus & feſta preclara:
quibus ſuperi inferi & omnia ad nutum uidebant̄ pa
rere.Non ne in paucis uerſibus uite eorum memoria
ē? Vide ſepulchra:& diſcerne ſi potes quis ſeruus:qs
dn̄s:quis pauper:quis diues:Diſcerne uinctū a rege:
debilem a forti:& pulchruꝫ a deformi. Amatores iſti
huius mundi comederūt biberunt riſerūt duxerunt in
bonis dies ſuos & in puncto ad inferna deſcenderūt.
Hic caro eorum uermibus datur: & illic anime eoruꝫ
ſempiternis deputant̄ incendiis. Nec imerito quia ce
leſtia non inquiſierūt ſed terrena:digne terrenis per-
petuo ſubmerguntur. ¶ Quinto ad mundi contēptuꝫ
inducunt deſpicientiā ipſum exaltatio & diuulgatio.
Conſidera diligēter ꝗ diuulgantur per orbē qui mun
dum contēpſerunt.Patet primo in Apoſtolis:quorum
ſonus in orbem terraꝝ exiuit.In ſanctis aliis tā mar
tiribus.uꝫ.Laurentio & ſic de aliis: qui oia pauperi-
bus dederunt:quā confeſſoribus.uꝫ.Antonio Ilario-
ne Machario & aliis patribus.Patet in beato Benedi
cto:btō Franciſco & ſic de aliis: quorū noia uiuent in
ſecula.Vide quā ſolēniter taliū a fidelibꝰ memoria co
litur:non in uno loco ſolum ſed per orbem. Fit ne ſic
pro imperatoribus regibus & aliis principibꝰ mūduꝫ
diligētibus? Certe nō:quia periit memoria eoꝝ cum
ſonitu:ac ſi nunquā fuiſſent in mundo.Hodie nō no-
minātur:Imo ꝙ maius eſt de multis iperatoribus:ubi
iacent eorum cineres minime inuenitur. Sancti uero
mundū relinquētes nominant̄:predicantur eorum fa-
cta:& cum ſūma deuotione uiſitant̄ eoruꝫ ſepulchra.
Et quare? quia corpora eoꝝ in pace ſepulta ſunt: &
in memoria eterna erit iuſtus. Ad habendū famam &
laudem phi oēs ſunt conati: ſicut & antiqui romani.

Hoc fine illi ſtuduerũt: & alii pugnauerũt. Comparet̃ Petrus ad principes quoſcũqȝ mundi. Petrus piſcator & uilis mundũ contẽnens tanta eſt gratia repletus: ut eius umbra infirmos curaret. Quis principũ huiꝰ mũdi hanc habuit uirtutẽ? Certe nullus: Petrus ſuſcitabat mortuos: ſed mundi principes mortificauerũt uiuentes. Ecce Petrꝰ gaudet in innumeris eccleſiis: & magnus Alexander Octauianus: & Iulius in incognitis & uix in imis reconditi manẽt locis. Et ſicut dictũ eſt de apoſtolo Petro: ſic & de aliis ſanctis eſt dicenduȝ. Quare hoc inſpecto: ad mundũ abdicandũ uir prudens debet animari. ¶ Sexto ad mundi contẽptũ inducit premiorũ quãtitas excellẽtia & remuneratio ac expectatio. Quid expectant mũdi amatores niſi mortem utriuſqȝ hominis? horuȝ enim finis mors eſt: & gloria in confuſione qui terrena ſapiũt. Ro. viii. Sed mundi contẽptores quid expectant? Certe uitã eternam poſſidebũt. Mar. xix. Quãtũ eſt p̃miũ? Certe maximum. Si quelibet ſtella uiſu notabilis eſt maior tota terra: & q̃tũ eſt p̃miũ repoſituȝ ſupra ſtellas & ſupra celum ſtellatũ? Certe dicit Ieſus. Math. xix. Centuplum accipiet. Tantũ eſt p̃miũ beatoꝝ & contẽnẽtiuȝ mundũ dei amore: quantũ eſt ipſe deus qui ẽ infinitus. Sed quale eſt hoc p̃miũ? Certe ut dicit Iſa. & Aplʼus. Nec oculus uidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis aſcẽdit: que p̃parauit deꝰ diligẽtibus ſe. Nolimus ergo frẽs ꝓ modica terra: amittere ſtellã q̃ maior eſt tota terra: & cõſequẽter ſũmũ bonũ ꝙ eſt maiꝰ oibus ſtellis: & oibus inſimul creatis. Cogitemꝰ ergo quãto gaudio & gloria aie in celis pſruant̃: quoꝝ corpora hic ſic miraculis coruſcãt: & uenerant̃: taliũ eniȝ reliquie cũ reuerẽtia tenent̃: & ꝓ magno munere habent̃. Quod oppoſitũ euenit in mũdi delectatoribus: quoꝝ corpora uermibꝰ & reliquie canibꝰ ad corrodendũ tradunt̃. Quid ſit per demones eoꝝ aiabus in inferis: quoꝝ reliquie ſic tractantur in terris? Propter p̃dicta & alia plura ad ꝓpoſituȝ deduci poſſibilia: & noſtri ſaluatoris exẽplũ: mundũ & ſi nõ corpore saltẽ mẽte totalr̃ abiiciamus & deſeramus. Nos ipſos abnegemus que retro ſunt dimittẽtes: ad celeſtia appetenda toto corde ſimus anhelantes: ut tãdẽ iuxta ſaluatoris dictũ ubi eſt theſaurꝰ noſter: ibi ſit & cor nr̃ȝ. Sic ergo apparet iã dictis: xp̃i abiectio & p ip̃ȝ mũdi cõtẽptꝰ: & ꝯñr ẽ declarata prima pars iſtiꝰ fructꝰ. uȝ. Ieſus abiectus cernitur. Et quomodo habeat intelligi & declarari.

¶ Secunda pars ſexti fructus & conformitatis. ſ. Frãciſcus ſeparatur. Expoſitio.

Ecunda pars huiꝰ ſexti fructus & cõformitatis ẽ Frãciſcus ſeparatur: que pars dupliciter põt intelligi. uȝ. primo ut intelligat̃ Franciſcus ſeparat̃. ſ. a ſeipſo p ſui perfectã abnegationẽ. Alio modo Franciſcus ſepat̃. uȝ. a mũdo per abdicationem. Et iuxta duplicẽ intelligentiam p̃fatam. Hec pars duplr̃ exponet̃. Primo de beati Franciſci abnegatione & abiectione. Et ſecũdo de abdicatione mundi ab eodẽ. Iuxta primũ intellectum exponẽdo iſtam partẽ Franciſcus ſeparat̃. eſt ſciẽdum ꝙ btũs Franciſcus ſe abiecerit & abnegauerit pfecte xii. declarant. ¶ Primuȝ eſt mendicatio: ut. n. habet̃ in legẽda triũ ſocioꝝ. Btũs Frãciſcus in habitu ſeculari exiſtẽs: ad uiſitãdũ limina Aplʼoꝝ romã adiit. Et itrãs beati Petri eccleſiam: conſiderans alioꝝ oblatiões ꝙ modice eſſent & indecẽtes tanto principi Apoſtolorũ: in feruore ſpũs manũ ponẽs ad burſam plenaȝ denariis: traxit: eoſqȝ per feneſtrã altaris ꝓiciens tantũ ſonum fecit: ꝙ de tam magnifica oblatiõe: oẽs aſtantes ſunt plurimũ admirati. Exiens portas eccleſie aiatus ad ſui cõtẽptũ: & xp̃i pauperis amoreȝ qui elemoſinã petiit: cum uidiſſet multitudinẽ pauperũ nõ deſpexit eorum cõſortiũ: ſed dilexit. Nã acceptis ſecreto cuiuſdam pauperis pãniculis & ſuis depoſitis: in gradibus ſtans eccleſie cũ aliis paupeibꝰ: galice & ſi non bene ſciret linguã elemoſinã poſtulauit: & cũ ſic feciſſet & per ſpaciũ ſtetiſſet: depoſitis dictis pãniculis: & ꝓpriis reaſſumptis: deuenit aſſiſium. Quo p̃ueniens: cũ iam mũdo coraȝ epiſcopo abrenũciaſſet: id qđ ceperat rome poſtea habitu religiõis aſſumpto ſeruauit: ſemper uȝ. libẽtiſſime ꝓ ſui abiectione & xp̃i imitatiõe ꝓ elemoſina eundo. In principio cum frẽs habere cepiſſet: parcens illoꝝ uerecũdie & honorãs eos: ſolus quottidie ibat ꝓ elemoſina. Cũqȝ ex hoc multuȝ fatigaret̃. quia debilis erat cõplexione & abſtinẽtia: nec poſſet tantũ laborẽ ſuſtinere. Et ſciẽs fratres ad ſui abiectionẽ uocatos: & ſi ipſi mundũ plene intelligerẽt. dixit. b. Frãciſcꝰ ad eos: chariſſimi fratres & filioli mei nolite uerecũdari ire ꝓ elemoſina. quia dñs ꝓ nobis ſe fecit pauperẽ in hoc mũdo. Hec. n. eſt hereditas noſtra quã acquiſiuit: & reliquit nobis dñs Ieſus xp̃us: & oibus qui ſuo exemplo uolũt uiuere in ſancta pauptate: cuius exẽplo elegimus uiã uериſſime pauptatis. In ueritate dico uobis ꝙ multi ex nobilioribꝰ & ſapiẽtioribus huius ſeculi ueniẽt ad iſtã congregationẽ: & pro magno honore & gratia habebunt ire ꝓ elemoſina. Ire ergo confidenter & aio gaudenti ꝓ elemoſina cũ bñdictione dei. Et magis libere & gaudẽter debetis ire pro elemoſina: quã ille qui de una numata afferret centum denarios: qui offeretis illis amorem dei a quibus petetis elemoſinam. dicẽtes. Amore dei facite nobis elemoſinã: cuius cõparatiõe nihil eſt celũ & terra. Quibus uerbis accenſi frẽs: cũ magna alacritate iuerunt per loca adiacentia ꝓ elemoſina. Et elemoſinas quas inuenerãt cuȝ magno gaudio oſtẽdebãt btõ Frãciſco. Et dicebat unus alteri: Ego plus de elemoſina: acquiſiui q̃ tu. Vnde btũs Franciſcus gauiſus ẽ nimis. Cernẽs eos ita ilares & iocũdos: Et ex tunc quilibet libẽter petebat licẽtiam eundi ꝓ elemoſina. Btũs Frãciſcus licȝ uellet frẽs ire ꝓ elemoſina: tñ pro die uno & non pro alio uolebat ipſam elemoſinã a fratribꝰ haberi: ne fieret contra euangeliũ dicens nolite ſolliciti eſſe de craſtino. Et qđ fratres deberẽt ire ꝓ elemoſina in regula antiqua ſic poſuit btũs Frãciſcus dicens.

que declarãt. b. F. ſe pfecte abnegaſſe.

Oẽs frẽs ſtudeant ſequi humilitatẽ & pauptatez dñi
noſtri Ieſu xp̃i. Et recordentur ꝙ nihil aliud oportet
nos habere de toto mũdo: niſi ſicut dicit Apl̃s hñtes
alimẽta & quibus tegamur his cõtenti ſimus. Et de-
bent gaudere qñ cõuerſantur inter uiles & deſpectas
perſonas: iter paupes & debiles infirmos & leproſos
& iuxta uiam mendicãtes. & cum nec̃e fuerit uadant
pro elemoſinis. & nõ uerecũdent. quia xp̃s iuit ꝑ ele-
moſina & Maria. Et magis recordent ꝙ dñs noſter Ie
ſus xp̃s fili⁹ dei uiui oĩpotẽtis poſuit faciẽ ſuam ut pe
traz duriſſimã: nec uerecũdatus fuit: & fuit pauper &
hoſpes: & uixit de elemoſinis ipſe & btã uirgo & di-
ſcipuli eius. Et quãdo facerẽt eis homines uerecũdiã:
& nolẽt eis dare elemoſinã: referãt inde gratias deo:
quia de uerecũdiis recipient magnũ honorẽ ante tri-
bunal dñi Ieſu xp̃i. Et ſciant ꝙ uerecũdia nõ patiẽti-
bus ſed inferẽtibus iputat. Et elemoſina eſt hereditas
& iuſtitia que debet paupibus: quã nobis acquiſiuit
dñs noſter Ieſus xp̃s. Et frẽs qui eam acquirẽdo labo
rant: magnã mercedẽ habebũt: & faciẽt lucrari & ac-
quirere tribuẽtes. Omnia.n. que homies relinquẽt in
mũdo peribũt: ſed de charitate & de elemoſinis quas
fecerũt hẽbunt p̃miũ. Et in regula noua dicit. Quod
frẽs uadant pro elemoſina cõfidenter: nec oz eos ue-
recũdari: quia dñs ꝑ nobis ſe fecit pauperem in hoc
mundo. Cuius p̃ceptis frẽs antequã eſſent multipli-
cati p omnia intẽdẽtes: & iam multiplicati cum irẽt p
mundũ p̃dicando: & inuitarent ab aliquo quãtũcũqz
nobili & diuite ut comederent apud ipm & hoſpita-
rent: ſemp hora comeſtionis anteq̃ irent ad euz ibant
ꝑ elemoſina prius ꝓpter bonũ exẽplum & dignitatẽ
dñe pauptatis. Btũs ẽt Frãciſcus dicebat his qui in-
uitabant eũ. Ego nolo dimittere dignitatẽ meã rega-
lem: & hereditatẽ ac ꝓfeſſionẽ meam & fratrũ meo-
ruz. uz. ire ꝑ elemoſina hoſtiatim. Et aliquãdo ibat cũ
eo qui eum inuitauerat: & elemoſinas quas btũs Frã
ciſcus acquirebat accipiebat: & ꝑ reliquiis cõſerua-
bat. Inuitatus ſemel a dño Hoſtienſi iuit prius ꝑ ele-
moſina hoſtiatim. Et cũ eſſet reuerſus: iam dñs Ho-
ſtienſ intrauerat ad menſam cũ multis militibus & no
bilibus. Accedens btũs Franciſcus: illas elemoſinas ſu
per menſam poſuit coram dño cardinali quas inuene
rat: & intrauit ad menſam iuxta ipm. Et uerecũdatus
fuit inde aliquantulũ dñs cardinalis: eo ꝙ iuerat pro
elemoſinis & poſuerat eas ſup menſaz: ſed nihil ei di
xit tunc ꝓpter recũbentes. Cũqz btũs Franciſcus co-
mediſſet aliquãtulũ: accepit de ſuis elemoſinis: & cui
libet militi & capellanis dñi cardinalis miſit parꝫ ex
parte dñi dei. Qui oẽs cuz magna reuerẽtia & deuo-
tione accipiebant: extrahentes caputia & infulas: &
alii comedebant: & alii reponebant ꝓpter eius deuo-
tionẽ. Ex hoc gauiſus ẽ dñs cardinalis uidens illoruz
deuotionẽ: & maxime quia ille nõ erant de frumẽto.
Sumpto prandio dñs cardinalis uocauit btm̃ Franciſ
cum: & dixit ei. Quare mihi feciſti uerecũdiam: ueniẽ
do ad menſam meam iuiſti ꝑ elemoſina? Reſpondit
btũs Franciſcus: Imo dñe uobis magnum honorem
exhibui: dum maiorẽ dñm honoraui. Me opz eẽ for-
mam & exemplũ fratrum meoꝝ: maxime quia ſcio ꝙ
multi in hac fratrũ religione: ſunt & erunt frẽs mino-
res noie & ope: qui ꝓpter amorẽ dñi dei & ſpũs ſan-
cti unctione que docebit eos: de oibus humiliabunt
ad humilitatẽ oẽm & ſubiectionẽ & ſeruitium fratrũ
ſuorum. Sunt ẽt & erũt de illis qui aut uerecũdia de-
tenti aut ꝓpter malũ uſum dedignant & dedignabun
tur ſe humiliare & inclinare ad eũdũ ꝑ elemoſinis: &
facere alia opera ſeruilia. Propter qđ opz me ope do
cere eos qui ſunt & erũt in religione: ut in hoc ſeculo
& in futuro ſint inexcuſabiles coram deo. Exiſtẽs er-
go apud uos & alios nolo uerecũdari ire ꝑ elemoſi-
nis: Imo uolo hoc habere & tenere ſcđm deum ꝑ ma
gna nobilitate & dignitate regali: atqz honore ipſius
qui cum eſſet dñs oium: pro nobis fieri uoluit ſeruus
omnium: & cum eſſet diues & glorioſus in maieſtate
ſua: uenit pauper & deſpectus in humanitate noſtra.
Vnde uolo ꝙ fratres ſciant: qui ſunt & qui erũt: ꝙ ꝑ
maiori conſolatiõe anime & corporis habeo: qñ ſe-
deo ad menſam pauperũ fratrũ: uideoqz ante me pau
perculas elemoſinas que acquirũt hoſtiatim amore
domini dei: quã cum ſedeo ad menſam ueſtrã & alio
rum dominoꝝ diuerſis ferculis p̃paratã. Panis eni ele
moſine eſt panis ſanct⁹ quẽ ſanctificat laus & amor
dei. Quoniã cum frater uadit ꝑ elemoſina: prius de- modus petendi elemoſinam.
bet dicere. Laudatus & bñdictus ſit dñs de⁹: poſtea
debet dicere facite nobis elemoſinam amore domini
dei. De quibus uerbis dñs cardinalis fuit ualde edifi
catus: & dixit illi: fili mi qđ bonũ eſt in oculis tuis fa
cias: qm̃ dñs tecum eſt & tu cum ipſo. Voluntas fuit
bti Franciſci: ſiĉ ipe multotiens dixit ꝙ frater nõ de-
beret diu ſtare ꝙ nõ iret ꝑ elemoſina: ꝓpter meritũ
magnũ: & ne uerecũdaret poſtea ire. Nã ſemel cuidã
fratri uenienti ab elemoſina de aſſiſio & alta uoce
deum laudanti: obuiã ei iuit & taſcã de collo accepit:
prius eius collo oſculato. Sic ergo btũs Franciſc⁹ &
ſimilis eẽ xp̃o uoluit in elemoſine acquiſitione: & ſui
hoc primo modo abiectionẽ oſtendit nobis. ¶ Secũ-
do ſui abiectionẽ oſtẽdit btũs Franciſc⁹ cum ſcutella
eundo cibaria querẽdo & ꝓcurando. Cum.n. ipſe. b.
Franciſc⁹ relicto mũdo cum ſacerdote ſtaret eccleſie
ſancti Damiani: ac ſacerdos ſibi faceret coquinaz: qa
fatigabatur multũ in ope dicte eccleſie. Btũs Franciſ
cus hoc aduertẽs ad ſeipm cõuerſus ait. Inuenies tu
quocũqz ieris hũc ſacerdotẽ qui tantã preſtet huma-
nitatẽ? Non eſt hec uita pauperis quã elegiſti. Sed ſiĉ
pauper uadẽs hoſtiatim portat in manu parapſidem:
& neceſſitate coact⁹ diuerſa in ea cibaria coadunat.
Ita uoluntarie oportet uiuere amore illius qui paup
natus pauperrimus in ſeculo uixit: ac remanſit nudus
& pauper in patibulo: ſepultuſqz in alieno ſepulchro.
Surgens igitur quadaz die accepit parapſidem: & in-
greſſus ciuitatem iuit petẽdo elemoſinam hoſtiatim.
Cũqz diuerſa cibaria poneret in ſcutella: mirabantur
multi: quia ſciebãt eum tam delicate uixiſſe: uidẽtes
ipm ad tantũ ſui contẽptũ ſic mirabiliter tranſmuta-
tuz. Quãdo aũt uoluit comedere illa cibaria ſimul po
ſita horruit primo: quia non ſolum comedere ſed nec

uidere talia conſueuerat. Tandē uincens ſeipſum cepit comedere: & uiſū eſt illi ꝙ in comedēdo aliquod electuariū: nunquā fuerit ſic delectatus. Proinde tantum cor eius exultauit in dn̄o: qꝫ caro ipſiꝰ licet debilis & afflicta: corroborata eſt ad quecūqꝫ aſpera & amara letanter pro domino tollerāda. Gratias inſup egit deo: ꝙ amarū ſibi in dulce cōuerterat: & eū multipliciter confortarat. Dixit ergo illi ſacerdoti ꝙ de cetero pro ſe aliqua cibaria nō faceret: nec fieri ꝓcuraret. Ecce uilipenſio btī Frāciſci & ſui abiectio. ¶ Tertio btūs Franciſcus oſtēdit ſui abnegationeꝫ leproſis ſeruiendo. Nā poſtquā xp̄s eidem dixit oranti: Frāciſce omnia que carnalr̄ dilexiſti & hēre deſideraſti: oꝫ te cōtēnere & odire: ſi meā uis agnoſcere uoluntateꝫ. Quod poſtquā inceperis facere: que tibi prius ſuauia & dulcia uidebanꝫ: erunt importabilia tibi & amara: atqꝫ in his que priꝰ horrebas: hauries magnā dulcedinem & ſuauitatē imenſam: & cum ipſi btō Frāciſco uidere leproſos eſſet horribile. die quadam dū equitaret: leproſum quēdā habuit obuiuꝫ: & uim ſibiipſi faciens de equo deſcēdens obtulit ei denariū: oſculans ſibi manum: & accepto oſculo pacis ab ipſo: reaſcendit equū. Et exinde cepit magis ac magis ſeip̄m contēnere: donec ad ſui uictoriam pfecte dei gr̄a perueniret. Poſt paucos dies aſſumēs magnā pecuniā: ad hoſpitale leproſorū acceſſit. Et congregās oēs ſimul dedit ſingulis elemoſinam: oſculans ſibi manum. Et ſic que erant ſibi prius amara. ſ. de uiſione & cohabitatione leproſorū: facta ſunt ei dulciſſima. Et hoc cum eſſet in habitu ſeculari. Mundo uero abrenūciato: ut dicit dn̄s fr̄ Bonauētura in ſecūda parte legēde maioris coram ep̄o ad leproſos totius humilitatis amator ſe tranſtulit: eratqꝫ cum eis diligētiſſime ſeruiens eis. Propter qꝫ lauabat ipſoꝝ pedes: ligabat ulcera: educebat plagarū putredinē: & ſanieꝫ abſtergebat. Inauditi quoqꝫ feruoris exceſſu: ulceroſaꝝ plagaruꝫ ruebat in oſcula: os ſuū ponens in puluere: ut ſaturatus opprobriis: carnis ſuperciliū legi ſp̄us poteſtatiue ſubiiceret: ſuiqꝫ dn̄ium hoſte ſubacto domeſtico pacifice poſſideret. Quā uero fuerit leproſorū amicꝰ & medicus: & fr̄es uoluerit eē: quia infra fructu. xvii. & cōformitate plenius diceꝫ: hec ſufficiant ꝓ probatione tertia abnegationis ſue. ¶ Quarto btūs Frāciſcꝰ oſtēdit ſui abiectionē ꝓ reparatione eccleſie ſancti Damiani deuotiſſime mendicatiōi inſiſtendo. Cū. n. a crucifixo exiſtente in eccleſia p̄fata dum oraret mandatum accepiſſet: ut tunc btūs Franciſcus intellexit: ꝙ ipſam eccleſiam repararet: que nimiā minabaꝫ ruinā: & idem btūs Franciſcꝰ ꝓtinus multis uenditis: ꝓ eiꝰ reparatiōe ſacerdoti eccleſie pecuniā obtuliſſet: quaꝫ ſacerdos ob timorē parētū accipe dum nollet: eā beatus Franciſcus in quādam eccleſie feneſtrā uelut puluerem abiectā uilipendit: quā pater poſtea inueniēs aſportauit: abdicatis omnibꝰ que ſūt mūdi: operi dicte eccleſie totum ſe dedit. Unde ciuitatē ingrediens: omni uerēcūdia poſtpoſita tanquā ebrius ſp̄ū per uicos & plateas cepit dn̄m collaudare. Qua laudatiōe cōpleta: ad acquirēdos lapides cepit intēdere: dicens qui mihi dederit unū lapidē hēbit unam mercedem: qui duos duas: q tres tres. & ſic dicebat de aliis. Quidam eum audiētes ip̄m inſanū putabāt: & deridebāt eum. Alii uero cōmoti mouebanꝫ ad lachrimas: uidētes eum de tanta laſciuia & ſeculi uanitate: ad tantaꝫ ebrietatē ſp̄ūs & diuini amoris tā cito ueniſſe. At ipſe abiector ſui deriſiones cōtēnens in ſp̄ūs feruore gratias deo referebat. In opere dicte eccleſie multū laborauit: corpus ſuū confectuꝫ ieiuniis ſupponēdo oneribus lapidum: & nō ſolū cum ſui deriſione & abnegatione ſancti Damiani mendicādo repauit eccleſiā: ſed beati Petri & uirginis glorioſe. Quibus cōſideratis btm̄ Franciſcuꝫ ſe abnegaſſe apparet euidēter.

¶ Quinto oſtēdit btūs Franciſcus ſe abnegaſſe habitu abiectiſſimo & uiliſſimo ſe induēdo. Btūs eni Frāciſcus mundo abnegato cū nudaſſet ſe coram ep̄o patre & aliis: & nihil ſibi reſeruaſſet: ſed patri oīa tradidiſſet: oblatus eſt ei quidā mātellus paup & uilis cuiuſdam ruſtici ep̄o ſeruiētis: de quo ipſe tunicam ſibi formauit: cum cemēto in modū crucis & paupis crucifixi. Quā tunicā ſiue habitum: per duos ānos i modum hoīs heremite portauit. Tandem audito euangelio: cum corrigiā baculum peram & cetera alia ad modum Ap̄loꝝ abieciſſet. Tūc fecit ſibi tunicā ualde contētibilem & incultā. Nam in uilitate tunice & contētibilitate. ut fructus dicit. xvi. & conformitas: nullus eū quātūcūqꝫ paup mendicus & deſpectꝰ exceſſit. Homo apparebat in pauptate paruitate habitus & uilitate alterius ſeculi: & ſic uoluit idip̄m fr̄es peragere. Unde mandauit in regula ꝙ fr̄es oēs ueſtimentis uilibus iduanꝫ: Ad quid? Certe ad ſui contētū & obſeruantiā ſancte pauptatis. ¶ Sexto btūs Franciſcus oſtēdit ſe abieciſſe diuina conſilia ſuo in oībus p̄ponendo. Quādo frater Bernardus tūc uocatꝰ dn̄s Bernardus de quintaualle: uoluit btm̄ Frāciſcū ſequi & mundū relinquere: & id dixiſſet beato Franciſco: Btūs Frāciſcus dixit quod ſuper hoc dei cōſiliuꝫ erat querendū. Et tūc eccleſiā ſancti Nicolai iuxta plateā ciuitatis aſſiſii intrātes: orōni priꝰ inſiſtētes: finita oratione btūs Franciſcus miſſale clauſum accipiēs aperuit: & in prima apertiōe occurrit illud dn̄i conſiliuꝫ. Si uis perfectus eſſe uade & uende oīa &c. Sed quia cultor ipſe trinitatis trino teſtimonio uoluit confirmari: ſecūdo & tertio librū aperiens: In ſecūda apertiōe: occurrit illud. Nihil tuleritis in uia &c. In tertia apertione occurrit illud. Qui uult uenire poſt me: abneget ſemetip̄m &c. Quo cōperto: btūs Franciſcus conſilio dn̄i p oīa acquieſcēs: ait p̄fato dn̄o: hec eſt uita & regula nr̄a & oīum qui uoluerint nr̄e ſocietati cōiungi. Sic ēt ſecularis dum eſſet: ſolū a deo eius uoluntatem ſupplicabat oſtendi: qd ip̄m uellet peragere. uoluntatem diuinam ſue p̄poſuit: quādo uoluit ſcire an inter homines cōuerſari deberet uel ad loca ſolitaria pergere. Sic ēt quādo ad p̄dicandū acceſſit: diuinam ſue p̄poſuit uoluntatē. Et quia diuine uoluntati ſe in oībus ſubdidit: Beati Franciſci uoluntati deus per oīa acquieuit. Nihil ab eo aliquando petiit: ꝙ non obtinuerit: ut pꝫ eius legendam aſpicientibꝰ. ¶ Septimo

Btūs Franciſcus oſtendit ſe abnegaſſe: oēq̄ laudē de-
clinando. Nam cum beatificaret ab hoibus: dicebat
filios & filias adhuc hēre poſſem: nolite me laudare
ut ſanctū. Nemo laudandus cuius incertus eſt exitus:
& ſibi ipſi dicebat. Latroni ſi tanta cōtuliſſet altiſſi-
mus: gratior te foret Franciſce. Fratribꝰ ſepe dicebat.
De omni eo quod peccator pōt: nemo debet ſibi ini-
quo applauſu blandiri. Peccator aūt ieiunare pōt: ora
re: plangere: carnē ꝓpriam macerare. Hoc ſolum non
pōt dño. ſ. ſuo eſſe fidelis. In hoc itaq̄ gloriandum ſi
ſuam dño gloriam reddimus: ſi fideliter ſeruiētes: ipſi
ota bti o quicquid donat aſcribimus. In ciuitate Iterāni dum
dicator predicaſſet populo in platea: & eps̄ affuiſſet: poſt p̄di
ē diſce catione cū ep̄us dixiſſet populo ꝙ dñm deū lauda-
ſiliari. re debebant: quia per ora ſimpliciū eos ſic informa-
bat: exhilaratꝰ btūs Frāciſcus ꝓiectus ad pedes ep̄i
regratiatur eidem dicens: ꝙ ipſe ſolus ſciuit ſeparare
nobiliſſimū a uiliſſimo: quia nō ſibi ſed deo attribuit
p̄dicationis gloriā & honorē. ¶ Octauo oſtēdit beati
Franciſci abiectionē: iniuriaꝝ & quo ad uerba & uer
bera ſuſceptio: de quibus dictū eſt fructu p̄cedēti &
conformitate. In iniuriis delectabat̄ dicēs ꝙ talia au-
dire decebat filiū Petri Bernardonis. Imo dicebat de
ſe fratribus quādo perſuaſerāt dño Hoſtieñ: ut dice-
ret btō Franciſco ꝙ ipſe cōſilia ſapientū fratrū ſeque
retur: quia ſic docēt regule Auguſtini Bñdicti & Ber
nardi. Et cardinalis dixiſſet hec Btō Franciſco. Btūs
Franciſcus nihil reſpōdendo duxit eū per manus ad
frēs dicens. Frēs mei frēs mei deus uocauit me ꝑ uiā
ſimplicitatis & humilitatis: & hanc uiā oſtēdit mihi
in ueritate ꝑ me & ꝓ illis qui uolunt mihi credere &
me imitari. Et ideo nolo ꝙ nominetis mihi aliā regu-
lam p̄ter illam que mihi a dño miſericorditer eſt oſtē
ſa & donata. Et dixit mihi dñs ꝙ uolebat me eē unū
fatuellū in hoc mundo: & noluit uos ducere per aliā
uiam quā per iſtam ſciam. Sed per ueſtrā ſapientiā &
ueſtrā ſciam deus uos cōfundet. Fatuū ergo ſeip̄m di
xit: ut uere ſeip̄m abieciſſe declararet. ¶ Nono oſten
dit btūs Franciſcus ſe abnegaſſe: nō de ſe alta ſentire:
ſed per oppoſitū altitudinē declinare oio. Cum. n. uas
eſſet uirtutis & gratie: ſe maximū ꝯfitebat̄ peccato-
rem. Sed quid de ſeipſo ſentiret frater Pacificus eius
tunc ſocius fuit expertus. Cū. n. Btm̄ Franciſcū dimi-
ſiſſet: eius iuſſu de ſero: & ipſe btūs Frāciſcus in eccle
ſia remanſiſſet ſancti Petri de Bouario iuxta caſtrum
triui: per totam noctē ibi pugnas horribiles demonū
ſenſit. Mane aūt ad eū frater pacificus reuerſus: inue
nit Btm̄ Franciſcū ante altare orantē. Cūq̄ & ipſe ſe
orationi dediſſet: & feruētiſſime oraret: eleuatus ē &
raptus in celum ſiue in corpore ſiue extra corpus ſo-
lus deus nouit. Et uidit in celo multas ſedes: inter q̄s
uidit unā eminentiorē aliis atq̄ pre oibus glorioſius
fulgentē: & ornatam omni lapide p̄cioſo. Et admirās
eius pulchritudinē cepit cogitare cuius eēt. Et ſtatī
uocē audiuit dicentē ſibi. Hec ſedes fuit luciferi: & lo
co eius ſedebit humilis Franciſcus. Et in ſe reuerſus
ſtatim btūs Franciſcus ad eum exiuit. Cūq̄ per uiam
de deo loquerent̄: Frater pacificus uiſiōis memor: in-
cepit inquirere. A btō Frāciſco quid de ſeip̄o ſentiret.
Cui btūs Franciſcus uideor ait mihi eē maximus pec
catoꝝ. Et cū ſocius diceret ꝙ ſalua cōſcia illud dicere
nō poterat nec ſentire. Subiūxit btūs Frāciſcꝰ. Si q̄tū-
cūq̄ ſceleratū hoiem: tanta fuiſſet xp̄us miſericordia
ꝓſecutꝰ: Arbitror ſane quod multo plus quā ego deo
gratior eſſet. Sicq̄ frater p̄dictus de bti Franciſci re
putatione & abnegatiōe informatus extitit. Et quia
de ſe alta noluit ſcire: in conſpectu ſuo & oium ipſum
Btm̄ Franciſcū magnificauit deus: quia btm̄ ſe reputa
bat: qui poſſet eum tangere. Vt patuit quādo per bur
gum ſancti Sepulchri tranſiuit. Qui eum poſſet tene
re: ut patuit de dño cardiali leone. Qui eū poſſet allo
qui: ſicut patuit de dño orlando: qui dedit ei ſacrum
montē aluerne: de quibus omnibus inferius dicetur i
ſuis locis extenſe. ¶ Decimo beati Franciſci abnega
tionē oſtēdit aliorum obediētie ſubiectio. Ipſe. n. oti-
cio ceſſit generalatꝰ: & frater Petrus catanei ē factꝰ.
Vnū ex ſociis petiuit ſibi guardianū dari: cui uſq̄ ad
mortem in omnibus obediuit. Solitus ēt erat ſocio iti
neris quātūcūq̄ modico obedientiā ꝓmittere & ſer-
uare. Et dicebat ut ſuam uerā abnegationē fratribus
oſtēderet. Hanc gr̄am mihi dñs contulit: ꝙ ita diligē
ter nouitio unius diei obedirem ſi mihi guardianꝰ da
retur: ſicut antiquiſſimo & diſcretiſſimo fratri. Subdi
tus inquit prelatū ſuum nō hoiem conſiderare debet:
ſed eū pro cuius amore eſt ſubditꝰ & ſubiectꝰ. Quā-
to aūt contētibilior p̄ſidet: tāto magis humilitas obe
dientis deo placet. Hanc obedientiā btūs Frāciſcꝰ uo
luit in ſe experiri: ut nullum tempus ſine merito & lu
cro trāſiret: & ſui abiectionē cūctis oſtēderet. ¶ Vn-
decimo btm̄ Franciſcū ſeip̄m contēſiſſe oſtēdit defe-
ctuum ſuoꝝ publicatio. Ipſe. n. btūs Franciſcus uirtu
tes & gratias in ſui pectoris abſcōdebat archano: ni-
ſi quātū diuinus inſtinctus ad reuelandū induceret:
aut zelus fraterne ſalutis. Defectus etiā ſuos publice
oibus dicebat: abnegato mūdo dum ſemel iret per aſ-
ſiſium querēdo oleum pro lampade eccleſie ſcti Da-
miani: quā renouauerat: & ad locum ueniſſet ubi erat
hoium multitudo: uerecūdatus fuit elemoſinā petere.
Ad ſe tandē reuerſus ad dictū locum acceſſit: dicēs co
ram aſtantibus culpam ſuā: quomodo ꝓpter eos ue-
recundatus fuerat elemoſinam petere. Petiit ergo: &
ad ipſum locū pre aliis ſepius iuit. dederat ſemel man
tellum uni uetule dum per ciuitatē iret aſſiſii: & uanā
gloriam habuit. Statim ſe ſequentibꝰ ꝓdidit: quomō
uanā gloriā habuerat dando mantellū. In hoc totum
fuit ſuum ſtudium: ut nec coram deo nec corā hoibus
hipocrita inueniretur. Incuſauit ſe ſemel chorda poſi-
ta ad collum & nudus populo aſſiſinati: quomō ſan-
ctus nō erat: quia in īfirmitate ſua comederat carnes
& brodium conditū. Sic ēt in publica predicatione in
quodam heremitorio ſe populo incuſauit: qa in qua-
drageſima ſancti Martini comederat cibaria condita
cū lardo: hec & alia ſimilia referādo: latētes defectꝰ
btūs Franciſcus manifeſtabat: ut ſe ueraciter cōtēne-
ret & abnegaret. ¶ Duodecimo omnis uirtutis & bo
ni xp̄o attributio. Hoc btō Franciſco diſplicebat ſi ali

quid perfectionis ſibi attribueret: & tunc gaudebat quādo deo. Et ideo dicebat ipſe btūs Frāciſcus. Sicut enim in picturis dñi & beate uirginis in ligno depictis: honorat dñs & beata uirgo: & tñ lignū uel pictura ſibi nihil attribuunt: ſic ſeruus dei: Quedā ē eni pictura dei: in qua deus honorat ꝓpter bñficiū ſuū: ſed ipſe ſibi nihil debet attribuere: quia reſpectu dei minus eſt quā lignū uel pictura. Imo ē purū nihil. Et ideo ſoli deo honor & gloria eſt reddēda. Sibi aūt ſolūmodo uerecūdia & tribulatio: dum uiuit inter miſerias hui⁹ mūdi. Quod .n. referret in xp̄m patuit in cantilena quā ordinauit de laudibus creatoris & per creaturas: quā uocabat canticū fratris ſol. Vbi oſtendit ꝙ oia deo ſunt tribuenda. Patuit ēt quodā facto ab ipſo cantico. Ipſe .n. btūs Franciſcus cū ꝓpter ſuam ſanctitatem honorareſ multū a populo: & non ſolū oſculabantur eius manus imo & pedes: nec talem reuerentiam renueret: ſocius de hoc ſcandalizat⁹ dixit ad eū. Frater nō uides & nō attendis qđ tu facis? Naꝫ hoies te tātū honorāt: & tu talia nō renuis: Imo in eis uideris cōplacere. Reſpōdit btūs Frāciſcus dicēs. Iſti homines nihil faciūt de reuerentia reſpectu eius ꝙ debent facere. Quod ſocius audiens fuit magis turbat⁹. Cui btūs Franciſcus dixit. Frater uide: totaꝫ iſtā reuerentiam que mihi fit: nō mihi approprio ſed ipſam totam ad deum remitto: & me ip̄m cōſeruo in rece mee humilitatis: & totū honorē reddo deo. Homines aūt ex hoc lucranſ. quia deum recognoſcūt & honorāt in ſua creatura & in mēbris. Quo audito frater edificatus remanſit. Et quia btūs Franciſcus oia a deo eē tenebat & cognoſcebat: ideo oia ad ipꝫ referebat: ut dicit dñs frater Bonauētura in decima parte legēde. de omnibus ſibi ſcalaꝫ faciebat: donec ad ip̄m ꝑueniret: qui eſt totus deſiderabilis. Et quia deum in oibus cognoſcebat ip̄m in oibus poſſidebat laudabat & glorificandum cenſebat: & ipſi ſoli ſit honor & gloria ois. prout in prima regula. cap. xxiii. Et ponit īfra fructu xii. & conformitate in caplo de diligendo deuꝫ. Vide ibi. Ipſe btūs Franciſcus fiendū fratribus & eſſe mandabat. Sic ergo .xii. p̄fatis modis pꝫ btm̄ Franciſcum ſe ad inſtar xp̄i abieciſſe funditus & abnegaſſe: prout prima pars expoſitionis exigebat. dicens. Francīſc⁹ ſeparatur. uꝫ. a ſeipſo per ſui contēptū & deſpectioneꝫ. De hac materia multa & plura hēs īfra fructu. xvii. & conformitate ubi de hūilitate tractatur bti Franciſci: & ſpāliter in reſponſione ipſius bti Franciſci facta fratri maſſeo eius ſocio dicenti b. Franciſco: unde ſibi ꝙ totus mundus iret poſt ip̄m & cetera: uide ibi. Sic ergo btūs Franciſcus ipleuit conſilium ꝙ in tertia libri apertione repitur. uꝫ. ſiquis uult uenire poſt me abneget ſemetip̄m &c. Declarato ergo quomō itelligiſ uno modo. Franciſcus ſeparaſ. Declarādū ē quomodo intelligiſ ſecūdo modo de ſeparatiōe ipſius bti Franciſci a mūdo: & licꝫ infra fructu & conformitate. xvi. plene dicatur. de hoc oſtēdo. b. Franciſcū paupertatē pre oibus dilexiſſe. Attñ ſuccincte ē hoc oſtēdendū. Et lꝫ pars hec pateat ex dictis in prima expoſitione p̄miſſa: ſicut dictū ē de xp̄o: qa nō ſtat aliqueꝫ

pfecte ſe abnegare & mūdū diligere: lꝫ nō e cōtrario: tñ. b. Franciſcū mūdū totaliter abdicaſſe plura oſtendunt. ¶ Primū eſt diuitiaꝝ deſpectio. Factus .n. frater & poſt mūdi abrenunciationē coram epo: lꝫ omnē pecuniā ut diabolum horruerit: tñ ſecularis exiſtēs & mercator: nō ſperauit in pecunia & theſauris: Imo liberalis fuit naturalr & diſpenſator erat uaniſſim⁹. unde ſociis & aliis curialiſſimus fuit: cenas & prādia & talia huiuſmodi faciēdo: prout dicit legenda triū ſociorum. Et adeo fuit liberalis: ꝙ faciebat & expēdebat ultra ſuam facultatē: ac de ſua liberalitate per totam uallem ſpoletanā rumor exiuerat. Veꝝ cum hec feciſſet aliqñ ꝓ mūdi fama: a dño reſpect⁹ ad ſemetip̄m conuerſus ait. Ex quo largus & curialis es apud homines a quibus nihil recipis niſi fauorē tranſitoriū & inanē: iuſtum eſt ut ꝓpter deum qui largiſſimus ē in retribuēdo ſis largus & curialis paupibus. Ex tūc ꝓpoſuit omni petenti ſi poſſibilitas affōret ꝓ amore dñi tribuere: maxime ſi diuinuꝫ allegaret amorē: qđ uſqꝫ ad mortē ſeruare non deſtitit. Et quia oēs mundani diligunt munera. Iſa. i. Hoc fuit ſignum in beato Franciſco ꝙ mūdum contēſit: quia ipꝫ nō dilexit. Nōne btūs Franciſcus cū pro reparatione eccleſie ſancti Damiani ſacerdoti pecuniā obtuliſſet & ille nō accepiſſet: in quandā feneſtram ꝓiecit ut puluerē uilipendendo? ¶ Scđm ꝙ oſtēdit mundi contētum eſt humilium perſonarū amor & dilectio: abiectas .n. pſonas .ſ. paupes dilexit eis bñfaciēdo dādo elemoſinas. unde p̄ ſolito panē ſemp ponebat in menſa: adhuc ſecularis menſam panibus replendo. Et cū a matre interrogareſ quare hoc faceret: reſpondebat ꝙ ꝓ elemoſinis dandis pauperibus: quia ꝓpoſuerat omni petēti ꝓ deo elemoſinas largiri. Extra domū uero ſemp pauperibus de denariis ꝓuidebat. Et ſi quādo pecunia non adeſſet ad locū ſecretū pergebat: exuebat camiſiā & pauperi dabat uel mittebat. Nōne militi egeno ueſtimenta que ſibi ipſi de nouo parauerat ſe exuendo tribuit? unde die quadaꝫ mercantiaꝝ abſtractus tumultibus: cum pauperē elemoſinā petētē repuliſſet: gratia diuina ꝓſpectus: ſeip̄m arguit actum ſe egiſſe magne ruſticitatis: dicens ſi ꝓ magno comite uel barone pauper ille a te aliquid poſtulaſſet: certe poſtulatum ſibi dediſſes. quāto ergo magis ꝓ rege regum & oiuꝫ dño id facere debuiſti? Et tunc ꝓpoſuit ꝓ tanto dño poſtulata de cetero nō negare. Nō ſolum pauperibus bñfecit: Imo eoꝝ conſortiū ſecularis exñs libēter habuit: pꝫ ut dictū eſt ſupra quādo rome ſtetit cum pauperibus: & cū leproſis cōuerſabaſ: eis ſeruiēdo & benefaciēdo. Ipſoꝝ ēt paupeꝝ ſtatū p̄ aliis ſanctis amauit & tenuit: quibus amor ad pauperes ipſius ē expſſus. ¶ Tertiū ꝙ oſtēdit btm̄ Franciſcum mūdū deſpexiſſe: eſt parentū deſpectio derelictio & declinatio: Iuxta cōſiliuꝫ xp̄i Luc. xiiii. Siquis uenit ad me: & nō odit patrē ſuum: & matrē: & frēs &c̄. Et btūs Franciſcus hoc egit: nam patrem deſeruit ſibi cōtrariū in dei ſeruitio: uolentē ip̄m inflectere ad ea que ſunt mūdi: ipſi publice coram oibus: cum ſua facultate renūciauit: & coram p̄lato .ſ. epo dixit ad patrē: uſqꝫ modo te

uocaui patrẽ in terris :amodo poſſum ſecure dicere:
pater noſter qui es in celis. Et uide ꝙ parentũ abrenũ
ciatio per btm̃ Franciſcũ: facta ẽ cum deliberatiõe: in
loco patenti: coraꝫ pſona publica & autentica. ſ. epõ:
Et ꝙ ad uoluntatẽ ut ageret que ſũt mũdi: nec minis
nec uinculis nec uerberibus ꝑ patrẽ btũs Franciſcus
potuit inclinari. & nõ ſolum pr̃em: ſed ẽt matrem que
ipm̃ tenerrime diligebat: ꝓ xp̃i amore reliquit. Sic &
frẽs & parentes alioſqꝫ : quocũqꝫ gradu ſibi attinen
tes. ¶ Quartũ ꝙ declarat mundũ a btõ Franciſco cõ
tẽptum ẽ oium reiectio. Nã apoſtoli & ſi nauẽ & alia
reliquerũt: nõ tamẽ ueſtimentũ ꝙ in dorſo habebant.
Btũs uero Franciſcus nõ ſolũ oium terrenoꝝ faculta-
ti abrenũciauit. Sed ẽt pãnos & femoralia reiecit: nu-
dum corpore & mẽte ſe offerẽs brachiis crucifixi: qđ
de nullo alio ſancto mundũ abrenũciante alicubi legi
tur. Vnde bene poterat dicere xp̃o ueraciter. reliqui
oia & ſecutus ſum te. Et ſic in hoc btũs Franciſcꝰ ſin-
gularis ab omnibus repit̃. ¶ Quintũ oſtẽdẽs beatum
Franciſcũ mũdo abrenũciaſſe: eſt uite Aploꝝ electio:
licꝫ. n. ut dicet̃ fructu. xvi. & conformitate: multi diui
tias & mundũ cõtẽpſerint: nullus tamẽ ut apoſtoli: q
omnia dimittẽtes que hẽbant: & hẽre poterant xp̃m
ſunt ſecuti: Quorũ uita fuit que ſunt mũdi abdicare:
& xp̃i ueſtigia ꝓſequi. Btũs Franciſcus euangeliũ ſer
uauit ad itegrũ: ut de eo cãtat̃: Frãciſcꝰ euãgelicũ: nec
apicẽ uel unicuꝫ: tranſgredi nec iota: xp̃m ergo ſeq̃n
do: nec in cõi nec in proprio aliquid uoluit poſſidere:
nec ꝓ ſe nec ꝓ ſuis fratribus. Et tñ papa Ioãnes de-
terminauit ꝙ in cõi habuit ſaluator & apoſtoli. Et lꝫ
btũs Frãciſcus nec in cõi hẽre uoluerit nec i proprio:
nõ eſt dicendũ: dicit dñs papa Ioãnes: ꝙ uita bti Frã
ciſci fuerit pfectior uita xp̃i & Aploꝝ: quia nulla pfe
ctior ea inuenit̃. Sic ergo eligendo ſeruare euangeliũ
& uitã xp̃i & aploꝝ pre aliis qui ante eũ fuerũt: Btm̃
Franciſcũ mũdũ abdicaſſe ex hoc declarat̃. ¶ Sextuꝫ
oſtẽdẽs mundi cõtẽptum a. b. Frãciſco: eſt paupertatis
arreptio deſponſatio & acceptio. de qua quia fructus
eſt. xvi. & cõformitas. nihil dico ad pñs. ¶ Septimuꝫ
eſt in edificiis nulla oſtẽſio. Mundani optãt domos al-
tas pulchras ſumptuoſas & latas. Btũs Frãciſcus ni-
hil talium optauit nec hẽre uoluit: imo uolebat ꝙ do
mus & loca fratrũ quo ad materiã nõ eſſent de lapidi
bus. uꝫ. de ſaxis aut lateribus: ſed de uiminibus luto
paleis cõſerto: quo ad coperturã de paleis : quo ad la
titudinẽ eſſent parua tuguriũcula: & ſic de altitudine
& longitudine. Vnde ut dicet̃ fructu. xvi. & conformi
tate. Omnia talia edificia que ſumã nõ ꝑtenderẽt pau
pertatẽ diſplicebant ſibi: & offendebat: nam domum
factam per cõitatẽ aſſiſii in loco ſancte Marie uoluit
deſtruere: ſed ipeditus fuit ab hoibus ciuitatis. Vica-
rium ſuum frẽm Petrũ cathanii rephendit: qui domũ
paruã edificari fecerat & uilem ad officium dicenduꝫ
& recipiendũ fratres: quia multiplicatiões domorum
ſibi diſplicebant. Et poſt mortẽ quẽdam frẽm qui lo-
cum mutauerat: & domos latiores edificauerat repre
hendit acriter: & ꝙ eum pacaret poſt mortẽ ꝑdixit.
¶ Octauuꝫ qđ btm̃ Franciſcũ oſtedit mũdũ cõtẽpſiſ-
ſe: eſt ueſtiũ & tunicaꝝ deuitatio & quo ad ſumptuo
ſitatẽ: quia de pãno uiliſſimo & rudi indutus eſt ſem-
per: & quo ad multitudinẽ: nam tunica ſola habitua-
li corda fuit contẽtus & femoralibus. Nã ueſtitos du
pliciter oderat: & ſignum extincti ſpũs hoc eẽ dice-
bat. Quia tunc caro ad petẽdũ ſua inclinatur. De hac
materia habes fructu & cõformitate. xvi. Nec tuni-
ca ſua erat ſua imo dabat libẽter petenti: ſicut patuit
quãdo eam fratri Ruffino poſt impreſſionẽ ſtigmatũ
ab ipſo requiſitus dedit. Sic & in loco de grecio cui-
dam fratri eam petenti de francia. Sic & paupibus ſi
aliquid nõ hẽret. Vnde nec cellam nec tunicã nec ali-
quid hẽre uoluit qđ ſuum cenſeret̃. Querendo ſemel
btũs Franciſcus ab uno fratre unde uenerat: & ille di
ceret de cella tua: quia audiuit tua: in cella ꝑdicta no
luit amplius habitare. Bononie ad locũ accedere pro
fratribus ꝑparatum noluit: quia locus fratrũ dicebat̃:
ſed legato apoſtolico: locuꝫ accipiẽte noie eccleſie: &
fratribus ipm̃ cõcedẽte in eo ſtetit. ¶ Nonũ mũdum
oſtẽdẽs a btõ Franciſco cõtẽptũ: ẽ Regule ipſiꝰ cõpo
ſitio. Regula. n. fratrũ minoꝝ qua utunt̃ nunc frẽs: fa
cta eſt a xp̃o & ab ipſo dictata. Vt fructu nono & cõ
formitate dicet̃. Ipſa pre aliis ut pꝫ intuenti totũ mun
dum cum ſuis abdicat: & ſuadet ipſius contẽptum. Et
quia eam ad litterã ſeruauit: argumẽtũ eſt eius obſer-
uantia ad mũdi contẽptũ. ¶ Decimũ eſt oſtẽdẽs mun
di contẽptũ bti Franciſci fratrũ ad ordinem receptio.
Nullum. n. frẽꝫ uoluit ad ordinẽ recipe niſi expropria
tum: & terrenis datis omnibꝰ paupibus. In marchia
quẽdam qui dederat ſua parentibus & nõ paupibus:
noluit ad ordinẽ recipe: Dicens eũ indignũ iungi pau
peribus xp̃i: qui paupes defraudaſti. Contẽptũ oium
terrenoꝝ dicebat ſui ordinis eẽ fundamẽtũ. Vnde ad
ordinẽ uenientibus dicebat uerbũ euãgelii. ſi uis pfe
ctus eſſe: uade & uende oia & da paupibus. ne aliter
faciendo: ad ſcandalũ anime eſſent fratribus loculi re
ſeruati. ¶ Vndecimũ oſtẽdẽs ꝓpoſitũ bti Frãciſci de
mundi contẽptu: eſt fratrũ in ſtatu uocationis eorum
ꝑmanſio. nam ut fratres ad nihil mũdi afficerent̃: ipos
noluit ad eccleſiaſticas dignitates ꝓmoueri. unde do-
mino Hoſtiẽſi qui fuit poſtea papa Gregoriꝰ nonus:
ſiſcitanti ab eo ſi ſibi placeret ꝙ fratres ꝓmouerẽtur
ad dignitates eccleſiaſticas reſpondit: Dñe: minores
iõ uocati ſunt frẽs mei: ut maiores fieri nõ ꝑſumant:
ſi uultis aũt ut fructum faciant in eccleſia dei: tenete
illos & conſeruate in ſtatu uocatiõis eoꝝ: & ad pre-
lationes eccleſiaſticas aſcẽdere nullatenus ꝑmittatis.
unde nec ambiuit graduꝫ eccleſiaſticũ nec frẽs uoluit
ad talia anhelare. ¶ Duodecimũ & ultimũ oſtẽdens
btm̃ Franciſcũ mundũ deſpexiſſe: eſt ad nil mũdi affe
ctio: ſed tota mente & deſiderio ad patriam ſuſpira-
tio & intẽtio. uñ nõ ꝑlationẽ: quia hanc depoſuit: nec
pecuniã: quia hanc deſpexit: nõ honores: quos decli-
nauit. nõ aliquid terrenum appetiit: ſed tota affectiõe
ſuſpirabat ad patriam: ut xp̃o uniret̃ per gloriam: cui
icorporatꝰ manebat per imitationẽ & dilectioneꝫ: &
ſicut mente erat ad eterna ſuſpenſus: ſic & corpore &
ꝑſertim facie ad celeſtia ſtabat totus affectus. Vt cui

dicit dñs frater Bonauētura in quarta parte maioris legende: Videbať intuētibus homo alterius ſeculi: qp pe qui mēte ac facie in celum ſemp intentus: oēs ſurſuʒ attrahere niteretur. Nec imerito ſic uidebatur: qa cū eo pgente xp̄s crucifixus ibat: cum ſtante xp̄s: btā Maria: ſancti Ioānes bapt ſta & euāgeliſta. Petrus & Paulus & alii ſancti morabanť. Hunc ſancti angeli ſepe uiſitabant: ac grãꝝ diuinarū influentia ptangebāt: quare celibatus ſupni magis quā mundani incolatus effigiē ptendebat. Iaʒ dictis ergo pōt clareſcere ſeruū altiſſimi btīn Frāciſcū mundū funditus deſpexiſſe: qđ erat declarandū p expōne ſecūda huius fructꝰ & cōformitatis. uʒ. quo ad eius ſcđam partē: que dicit Frāciſcus ſeparať. ſ. ad inſtar xp̄i: a quo: ſ. a mūdo p ipſiꝰ totalem abdicationē & deſpectum: & ſic pʒ quomodo btūs Frāciſcus primo ſe: deinde mūdū abiecit abnegauit & cōtēpſit. Et ſic cōſequēter apparet declarata huius ſexti fructꝰ & cōformitatis ſecūda pars. que erat uidelicet Franciſcus ſeparatur.

¶ Incipit fructus ſeptimꝰ & cōformitas. uʒ. Ieſus hoſti exponitur Franciſcus moleſtatur. Expoſitio prime partis. uidelicʒ Ieſus hoſti exponitur.

QVta in huius fructus ſeptimi & conformitatis prima parte: agitur de tentatiōe dñi Ieſu xp̄i facta p hoſtē diabolum ipſo exiſtente in deſerto: Hinc eſt ꝙ p eius expoſitione ſunt tria uidēda. Primū quibꝰ modis genus hūanū a diabolo ipetitur & tētatur. Scđm quare dñs noſter uoluit a diabolo tentari & quali modo tētationis ab hoſte ppulſatus eſt. Tertiū quibꝰ modis ab homine diaboli tentatio ſupať & abiicitur. Sed añ oia ſciendum eſt: ꝙ hic agetur de tentatione diaboli: put tota tentatio eſt a diabolo: & ſupatio a tentato: ipʒ abiicit & repellit. Fructu uero & cōformitate. xxi. agetur quomō diabolus ab homine expelliť p ipſius ſupationē: ab eo quē diabolus impetiit: & tandē diuina gr̄a eſt & fuit. ¶ Pro primi euidentia eſt ſciendum ꝙ hoſtis antiquꝰ diabolus Leo & draco eſt. & uocať draco ppter maliciā & nequiciā. de quo dicit pſalmiſta pſalmo. ciii. draco iſte quē formaſti ad illudenduʒ ei &c. Et Apoč. xx. diabolus draco & ſerpens appellatur: diciť ēt leo rugiens. i. Petri. iii. & hoc ratione uiolentie & potētie: quia quē nō pōt uincere malicia: multotiens ſuperat potētia. Quia ergo leo & draco ē ipſe hoſtis diabolus: Hinc eſt ꝙ duobus modis nos tētat. Et primo ut draco malicia & uerſucia. Secūdo ut leo potentia & uiolentia. Tentandi modos diaboli declarando p̄fata duplici uia. & primo quomō tentat malicia ut draco: Eſt ſciendū qđ ſic multis modis tētat & tentauit genus humanū. Aſtucia ergo tentādo & malicia ipſe tentat. Primo modo, uʒ. ſuaſione ſuadendo: & quaſi rōnabiliter qđ ſuggerit fieri debere oñdedo. Et hoc modo geñ. iii. Tentauit Euam & decepit. Secundo modo blanda illectiōe: & ſic tētauit genus humanum. Geñ. vi. uʒ. filios Seth: qui dicebanť filii dei: Hos tentauit eſca. ſ. pulchritudine filiarū Cain: & ſic eārum adinuicē cōmixtione: iratus deus pdidit oēm carnē: Noe cuʒ uxore filiis & uxoribus eorū pſeruando.

q̄ꝺo diabolꝰ tētat aſtucia ut draco.

Tertio modo in errorem deductiōe. Hoc mō tentauit filios iſrael i deſerto. Exodi. xxxii. Et nūeri. xxv. ad idolatriam pducendo. Quarto modo pmiſſiōe. pmiſit enim primis parentibus deitatē: & xp̄o ut diceť infra oia regna mundi ſi pageret qđ ſuadebat: Quito modo difficultatis ad bonū peragendū oſtenſione. dicens ꝙ arta uia eſt que ducit ad paradiſum & ad uitam. Et ſic tentauit filios iſrael. Numeri. xiiii. Qui ob difficultatē nolebant ire ad terrā pmiſſionis. Sexto tedii poſt bonū inceptū ne perficiať imiſſione. & ſic tentauit & alias filios iſrael. Exodi. xvi. Et nūeri. xx. Qui libenter exierūt de egipto & deſertū intrauerūt: ſed labore itineris ulterius ire nolebāt. Et ſic quoſdā tentauit de ſequentibus xp̄m. Ioā. vi. qui audiētes xp̄m dicebant durus eſt hic ſermo: & ab eo receſſerūt. Septimo modo ad dubietatē mentis pductionē. Sic tentauit Balaam. Numeri. xxiii. qui ab angelo retardabať ne iret ad maledicendū filiis iſrael: & diabolus ad oppoſitum eum inducebat &c. Sic & filios iſrael tēpore helie quibꝰ ipſe Helias dicebat. iii. ꝶ. xviii. Vſqʒquo in duas partes claudicatis &c. Octauo modo iportunitate & aſſidua inquietatiōe. Hoc modo uoluit tentare Ioſeph. Geñ. xxxix. per mulierē egiptiacam que ſibi erat iportuna: & ceperat eū. Nono ſubite & iprouiſe aie aggreſſione: & pſertim quādo ocioſam inuenit & male diſpoſitam. Sic tētauit Iudam ſcarioth: q uidens unguentū effundi ſup caput Ieſu: & murmurauit ſtatim & eius mortē ordinauit. Decimo modo occulta inſidiatione. hoc modo tentauit. Act. v. Ananiaʒ & uxorem eius Saphiram ut occultarent de p̄cio poſſeſſionū ſuarū: & mentirenť Apoſtolis. Vndecimo modo fraude & deceptione. ſic tētauit illum diuiteʒ nequā. Luce. xix. Qui deceptiōe diaboli credebat diu uiuere & ſubito mortuus eſt. ſic ēt decepit Achab pmiſſiōe uictorie. iii. ꝶ. xxii. Duodecimo ſe in angelū lucis iuxta dictum apoſtoli tranſformatiōe: Sic multos inuitis patrū decepit: apparēdo in forma angeloꝝ pro parte dei ſanctoꝝ patrum & mulierū. Sic ēt uolendo xp̄m decipe in forma humana apparuit. Et q̄uis ſint multi alii modi quibus diabolus tentat ut draco cum ſint ei mille ad nocendū artes: ſufficiant tamē p p̄nti duodecim modi p̄ſati. Et quia nō ſolum draco ē ſed & leo ipſe hoſtis antiquus: iccirco quos ſupare nō poteſt aliquādo ut draco p aſtuciam & maliciā: aliis modis ſupať. ſ. per uiolentiā & potentiā ut leo. Et primo modo afflictiones temporales procurando: ſic tentauit filios iſrael. Exodi. iii. & v. faciendo eos affligi ut deum non audirent. ſic petrum afflixit. Actuum. xii. faciendo eum poni in carcerem &c. Et ideo dicebat Iob. xxx. pharetram ſuam aperuit. i. tribulationes & afflictiones: & afflixit me. Secūdo modo carnem flagellādo: ſicut fecit: Iob cap. i. quē percuſſit ulcere peſſimo ut malediceret dño deo ſuo. Tertio modo bona fortune auferendo ſic tentauit Iob oia temporalia

q̄uo tētat ut leo.

auferēdo ab eo:Iob.i. Sic & tobiam .Tobie.i. Quar
to modo que amamus ſubtrahendo.ſ.filios & filias.
Hoc patuit in Iob & ſancto Euſtachio &c. Quinto
modo que naturalr̃ odimus ingerendo:ſicut infirmita
tes ut Iob qui infirmatus eſt.Et tobias excecatus eſt:
ut de dn̄o murmurarēt.Sexto modo prauos homines
contra bonos ꝓuocādo & inducēdo:qui ſui ſunt ſatel
lites:ſic fecit filiis iſrael:pꝫ de Senacherib: Nabucho
donoſor:Holoferne:Antiocho:& ſic de aliis qđ ho
die facit per tirānos & ſociardos &c.Xp̄ꝫ fecit occidi
per pilatuꝫ & iudeos & romanos qui oēs mēbra erāt
ipſius diaboli.Septimo ſe uiſibilē ut timeaṫ oſtēdēdo
& demonſtrādo:ſicꝫ fecit btō Antonio btō Benedicto
& pluribus ſanctis. Octauo modo bona que agimus
īpediendo.ſic btām Claram ab oratiōe retrahere ē co
natus.Sic & multos in uitis patrū tentauit.Nono mō
Sanctos pſequēdo.quoſdaꝫ carnis tētatiōe ſicut btm̄
Criſantū Ioſaphath bn̄dictum &c. Quoſdā accidia:
quoſdā aliis uiciis.Vt uidit btūs Abbas Machari⁹qn̄
in ſpē medici diabolū cuꝫ diuerſis ampulis ad fratres
pergentē cōſpexit.Decimo delectatiōe reſoluēdo ſi
cut Dauid:quē nō potuit pſecutiōe ſupare: uicit de
lectatione cum berſabee ſecūdi.ꝶ.xi. Vndecimo mō
nō conſentientes opprimēdo.ſicut de ſancto Antonio
abbate:& de btō Antōio nr̄o:ad cui⁹guttur diabolus
poſuit manus ut eū ſuffocaret.Duodecimo ad deſpe
rationē cōducendo.ſicut facit cōtinue. quia multi ita
impetūtur ab ipſo acriter: ꝙ deſperātes tētationibus
eius cōſentiunt.Sic tētauit achithophel:qui ſeipꝫ ſu
ſpendit.ii.ꝶ.xvii.Et ſic de multis aliis qui ſeipos di
uerſis modis interemerūt.Prefatis modis diabolus tē
tat ut leo.& ſi alii modi ſunt: quia poſſent ad pfatos
reduci:dicti iam ſufficiant.Et ſic pꝫ primū qđ erat ui
dendū.❡Secūdo uidēdū erat quare dn̄s noſter Ieſus
xp̄s uoluit tentatiōi diaboli ſubiici:& quomō. Et bre
uiter hanc partē exponēdo.Vidēdum eſt primo:qua
re uoluit tentari a diabolo: Ad qđ reſpōdeṫ ut nos pa
riter uerbo informaret & exēplo. Cuꝫ.n.tota uita no
ſtra ſit plena tentatiōibus:quia tentamur a mūdo car
ne & diabolo:xp̄s igiṫ tentari uoluit.Primo ut exēplū
patientie nobis pberet: quia ſi ipſe qui ſine pc̄tō erat
tentationē patienter portauit:multo fortius nos pec
catores.Scđo ut modū oſtēderet diaboli tentationem
ſuperādi.de quo in tertio modo diceṫ. Tertio ut fru
ctum oſtēderet ſi tentatio ſuperetur: quia angeli acce
dunt ad talem & miniſtrāt ei:ut factū eſt ipſi xp̄o.ſed
qs diabolus fuerit ille q xp̄m tētauit — hic ſunt aliqua dubia.❡Primū ē quis fuit iſte hoſtis
& diabolus.Rn̄deṫ ꝙ crediṫ ꝙ fuerit lucifer qui pri
mos tentauit parentes.quia hic hoſtis xp̄o promitte
bat oia regna mūdi & ſi fallaciter.Lucifer.n.ē rex ſu
per oēs filios ſupbie.Ad ip̄m tentāduꝫ ſagacior uenit
& aſtucior:quare & ipſe princeps mūdi lucifer: quem
ſuperando & fugauit a mūdo & ligauit.Apoc̄.xix.
An ī ꝓpria forma tentauit. — ❡Scđm dubium an in propria forma tētauerit. Rn̄
detur ꝙ nō ne quis eſſet agnoſcereṫ: ſed nec homo i
proprio eſſe ſubſtātias ſeparatas cernere ualet: quare
In quo loco tētauit — creditur ꝙ in forma hūana eidem ſe oſtēderit.❡Ter
tium dubium in quo loco xp̄m tentauerit.Rn̄dit quā

geiium ꝙ in deſerto. Math. iiii.ut.uꝫ oſtēderet. Pri
mo ꝙ diabolus maxime bene uolentes opari aggre
ditur.Secūdo ut ſancti poſt euꝫ futuri qui ad deſerta
pgerent ſcirent ſe perlaturos hoſtis tentatiōes.Ter
tio ut oñderet ꝙ ſolitarios diabolus aggredi conatur
Quarto ut oñdat ꝙ oia & ſe relinquentes:quia tales
ſunt in deſerto & ſi a diabolo inuadanṫ. nō tn̄ ſuperā
tur.Quinto ut quāta ſit difficultas in bene agēdo oſtē
deret.Xp̄us.n.nō iuit ad deſertum ut tentareṫ ſed ut
ieiunaret:ſed ad hanc opationē eſt conſequuta diabo
li tentatio.Sexto ut quādo fit rectum aliquid a nobis
& diabolus conatur impedire ſuis modis: non debet
dimitti ſed proſequi:quia pſeuerās in campo certami
nis triumphū obtinet peroptatū. Viſo ergo q̄re xp̄us
uoluit hoſti quo ad tentationē ſubiici. ❡Videndū eſt — q̄re diabolus xp̄ꝫ tētauit.
quare diabolus ad tentandū ip̄m acceſſit.Et dicūt do
ctores ꝙ uolebat experiri an eſſet deus uel purus ho
mo:quia argumēta erant ꝓ utraqꝫ parte. ꝙ eſſet hō:
quia ieiunio expleto eſuriuit ut homo. ꝙ eſſet pluſq̄
homo:quia nullo alio cum eo exn̄te ieiunauit.xl.die
bus & totidem noctibus. Quādo.n.moiſes ieiunauit
ipſe erat cum deo: Helias ex cibo prius ſumpto ſic ie
iunauit:ſed xp̄s cibū nō ſumpſit: & ſolus a diabolo ē
inuentus.Et ideo hoc uidendo ut agnoſceret an eſſet
deus:ip̄m tētare uoluit.Et ideo dixit in prima & ſcđa
tentatiōe:ſi fili⁹ dei es &c. ❡Sed quomō potuit dia
bolus xp̄m deum eſſe ignorare:cum tot ſigna in nati
uitate eius fuerint facta:Rn̄deṫ ꝙ diuia uirtute ip̄m — q̄o diabol⁹ xp̄m tentauit.
latuit.❡Reſtat ergo uidere quomodo diabolus xp̄ꝫ
tentauit.Vbi ſciendū eſt ꝙ tentatio diaboli fit tripl̄r.
Videlꝫ ſugeſtione delectatiōe & conſenſu. Itē tenta
tio alia interior que fit a carne & aliquādo a diabolo:
alia exterior que fit a diabolo.Dictum eſt ēt ꝙ diabo
lus tentat ut draco & ut leo.Ad ꝓpoſitū. diabolus ut
leo xp̄m tentare nō potuit:quia uim ei inferre nō ua
luit:ſed ut draco tentauit.ſ.malicia & aſtucia: ut ſicut
primos parentes tentauit de gula de ſupbia & de aua
ritia.ſ.de cupiditate habendi ſciaꝫ boni & mali:ſic &
xp̄m pfatis modis tētauit.de gula.de pſumptiōe que
eſt filia ſuperbie.& de auaricia:omnia regna mūdi p
mittendo.Sed xp̄m iuteriori tentatione tentare nō po
tuit:quia nihil impellens ad malū in ipſo fuit:ſola ten
tatione exteriori ipſum pulſauit. Nec delectatiōe aut
conſenſu potuit xp̄m tentare:quia xp̄s peccare nō po
tuit.quare ſolo primo modo.ſ.ſugeſtione ipſum tenta
uit.quibus apparet quomodo hoſtis antiquus xp̄ꝫ tē
tauit.❡Sed quia dictū eſt ꝙ xp̄s uoluit tentari ut no — An hō debeat appetere tētari
bis preberet exemplū:poſſet queri an nos tentari ap
petere debeamus: Rn̄detur ꝙ a carne nō. Ratio qa
talis nō eſt ſine peccato ſaltem ueniali. dicit magiſter
ii.diſ.xxi.A diabolo non a uiris īperfectis ſed perfe
ctis xp̄s nō dedit exemplum tentationē appetendi: ſꝫ
exemplum pbuit ut ſi tentatio afforet eaꝫ uincendi &
ſuperandi.Et ſic pꝫ ſcđm qđ erat uidendū. uidelꝫ cur
xp̄s hoſti fuit expoſitus & de modo.❡Reſtat uidere
de modo tentationes diaboli ſuperandi. quod eſt ter
tium uidendum. Circa quā partem & ſi doctores di
uerſimode loquanṫ:nam quidam dicunt ꝙ ſugeſtioni

qb⁊ mōis uincaꝛ ten tatio.

diaboli ſi nō attendatur:utpote ad aliud conuertēdo
cogitamē:tentatio ſuperaꝛ.Alii dicunt cogitando ſta-
tim quādo diabolus tentat penas īfernales. Alii dicūt
ꝙ cogitandū eſt premiū qd̄ ꝓmittiꝛ tentationi nō con
ſentientibus.Attn̄ ſaluatoꝛ noſter in ſancto euāgelio
oſtendit modos aliquos. ¶Et primo per ieiuniuꝫ car
nis extenuatione. Nam ut ipſe apoſtolis dicit. Mar-
ci.xvii.Hoc genus demonioꝝ eiciꝛ ieiunio & oꝛone.
Et hanc uiam oſtendit ipſe ſaluator: qui ieiunauit.xl.
diebus &.xl.noctibus:oſtendens ieiuniū appetendū:
ꝓpter multa que facit ieiunium ut dicūt doctores de
ipſo loquentes & tractantes. Et quia cum inſtrumen
tum diaboli ſit noſtra caro:ieiunio atteriꝛ & domatur.
¶Secūdo fide & tota in deo ſpei & fiducie poſitione
Nam aīa debet eſſe in deſerto.i.ab omni ſpe alia de-
ſectata: & tunc ſi habebit fideꝫ & dicet monti idē tē
tationi ut transferatur.i.abſcedat fiet:ut Ieſus beatuꝫ
Franciſcū docuit. ¶Tertio ſacre ſcripture memoria
& attentione.Ipſe ſaluator in tentatiōe ſua ad ipāꝫ ſu
perandam & diabolum conuincēdū ſola ſcriptura eſt
uſus diuina.Ad oſtēdendū ꝙ ipſa docet diaboli tenta

qōo ꝑ me ditatiōem ſcripture diuine uin caꝛ tētatio

tionem euitare. ¶Et pro huius euidentia inueſtigan-
dum eſt quomō ſcriptura docet hoc. Vbi ſciendum ꝙ
diabolus de bono nō tentat nec inducit hoīem ad bo
num peragendum ſed malum: & ſi malum ſub ſpecie
boni ſaltem delectabilis. Modo de nullo malo ſpēm
ꝓſerente boni pōt diabolus tentare: de quo ſacra ſcri
ptura inſpicientem diligenter nō informet & uerbo &
exemplo. Si enim diabolus tentat te de aliquo uicio
utpote.de ſupbia debes uidere quid ſcriptura uerbo
promat & exemplo. Nam ꝙ non aſſentias huic ten-
tationi:te docet oſtēdēdo ꝙ mala ſit ſupbia. dicēs il-
lud Eccī.x.Odibilis deo & hominibus ſupbia. Et ia-
cobi.deus ſupbis reſiſtit humilibus aūt dat grām. Et
beata Maria dicit.Luc̄.i.diſperſit ſupbos mēte cordis
ſui.Et nō ſolum uerbo docet:ſed ēt exēplo quomodo
ſupbia nō eſt appetenda: oſtēdendo mala que de ipſa
ꝓuenerunt.Supbia.n.Angelus ſupmus diabolus effi-
citur.Iſa.xiiii.Adam a paradiſo in hanc miſerie ualleꝫ
deicitur.Arfaſath regno priuatur.Iudic̄.i. Senacherib
gēte ab angelo ſpoliatur.iiii.ꝵ.xix.Et ſic de aliis. Tē
tatus ergo a diabolo de pertinentibus ad ſupbiam ut
de appetitu dominii & ſtatus & ſimilibus: quia uidet
ꝙ ſcriptura uerbo & exemplo oppoſitū oſtēdit:debet
nolle ipſam in ſe locum hēre:quare nō aſſentit diabo
lo ſibi hoc perſuadēti: imo accipit oppoſitū.uꝫ.humi
litatē quā aſſumere ſcriptura iducit uerbo dicēs illud
Iudic̄.ix.Humiliū & māſuetoꝝ deo ſemp placuit ora
tio & ſupplicatio.ps.Reſpexit in orationē hūiliū &c.
Exemplo.Dauid humilis ſit rex.Et Maria humilitate
ſit mater dei.Et ſic de aliis.Modo tentatus debet dice
re ꝙ bonum eſt:& facit bonū habēti:eſt ꝓſequēdū:&
ꝙ malū eſt in ſe:& facit malū habenti: eſt ſugienduꝫ.
ergo nolo ſequi ſupbiā ſed humilitatem: quare demō
tue nō aſſentio tentationi.Et ſic pꝫ de modo uincendi
tentationē diaboli per ſcripturā. Et ſicut dictuꝫ eſt de
uicio ſuperbie ſic etiaꝫ eſt de aliis. ¶Si de luxuria tē-
tat uide quid ſcriptura dicit uerbo: Certe illud Eph.

v.Omnis fornicator aut immundus nō habet partem
in regno xp̄i & dei.Quid oſtēdit exēplo? Certe ꝙ ipſa
eſt fugienda:quia per ipāꝫ genus humanū in diluuio
ſubmergitur.Gen̄.vii.Sodomite celeſti igne cōburū-
tur.Gene.xix.Amon & Abſalon occiduntꝛ.ii.ꝵ.xviii.
Et ſic de aliis.Quid de oppoſito dicit ſcriptura.ſ.cō-
tinētia & caſtitate? Certe illud Eph.v. unuſquiſqꝫ ue
ſtrum ſciat ſuum uas poſſidere &c. Quid oſtendit de
hoc exemplo? Certe ꝙ caſtitate homo a deo diligitur
& ad gloriam ſublimaꝛ.Pꝫ in Ioſeph.Gen̄.xxxix. Et
ſic de aliis hoc ꝑpendēs tentatus nō aſſentit libidini
ſed diligit caſtitatē & mundiciā. ¶De ira ſi tentat dia
bolus uadat tētatus ad ſcripturam:& uideat ſi ſuadet
ipām uel eius oppoſitum:& uidebit ꝙ diſſuadet iraꝫ
uerbo.dicēs.illud Eccī.xxx.zelus & iracūdia minuūt
dies.Exemplo.Cain a deo deſpiciꝛ & damnaꝛ.gen̄.v.
Saul a diabolo captiuatur.i.ꝵ.xvi.& ſic de aliis.Sua
det ire oppoſitū.ſ.pacem & tranquillitatē.di.illud ps.
Si uis uidere dies bonos inquire pacē & ꝑſequere eā.
Exēplo Moiſi qui fuit mitiſſimus & pacific⁊ & a deo
dilectus.Numeri.xii.debet ergo tentatus dicere tēta
tori.Ego uolo uiuere:quare nolo iram ſequi: & paceꝫ
hēre:quia ero dei amicus.& ſic a tētatione ire libera
bitur. ¶De auaricia ſi tentatur:reſpiciat quid de ipſa
dicit ſcriptura uerbo.Certe illud Eccī.x.Auaro nihil ē
ſceleſtius.Et Apoſtolus auaricia eſt idoloruꝫ ſeruitus.
Quid oſtēdit exēplo? Certe Balaam auaricia necatū.
Numeri.xxv.Achor a populo lapidatum Ioſue.vi.&
ſic de aliis.Et de oppoſito dicit uerbo illud Prouerb.
xxviii.Qui odit auariciam longi fient dies eius. Exē
plo quid oſtēdit? Tobias fuit liberalis ad paupes: &
dn̄s eum bonis repleuit.Tob.xi. Quia ergo auaricia
eſt tam mala & eius oppoſitum eſt ſic bonū: dicat ten
tatus tentatori.ego nolo primū ſequi ſed ſcd̄m. ¶De
inuidia ſi quis tentaꝛ ei occurrit ſcriptura oſtēdēs ma
lum inuidie.dicēs uerbo:Sapie primo:Inuidia diabo-
li mors intrauit in orbem terrarū: & ſequunꝛ eum qui
ſunt ex parte illius.Exēplo.Achitofel inuidia ſe ſuſpē
dit.ii.ꝵ.xvii.Chore cum aliis a terra uiu⁊ abſortus ē.
Numeri.xvi.& ſic de aliis.Oppoſitū oñdit. dicēs dili
ge ꝓximū tuū ſicut teipm̄. Math.xix. Et diligite ini-
micos ueſtros. Mat.v. Exēplo.Dauid & Ionatas in-
timi fuerunt &c.ii.ꝵ.i. ¶De accidia ſi tētat uide ſcri-
pturam dicentē:Eccī.xxxiii.Multa mala docuit ocio-
ſitas:& qui ſequitur ocium nō uidebit bonū. Exēplo
ſodomitarum:ad qd̄ pctm̄ ut dicit Ezech. Induxit ac
cidia.Oppoſitum ſuadet dicēs Eccl'iaſtes nono.Quic
quid pōt manus tua oꝑare &c. Exēplo.quia oꝑanti-
bus in uinea.Math.xx.Datur uite eterne ꝑmiū. Qua
re nō eſt acquieſcendū tētationi:dicat tentatus de ac-
cidia ſed eius oppoſito. ¶De gula ſi tentatur qd ſcri
ptura dicat uerbo uideat Eccī.xxxi. Amaritudo anīe
uinum multū potatum &c.exemplo.Holofernes a Iu
dith truncaꝛ:& Simon machabeus occidiꝛ.i. Macha.
ultio.De ſobrietate dicit.i.Petri.v. Sobrii eſtote &c.
Exemplo Salomonis qui abſtinuit a uino &c. Et Da
nieli deus dedit ſapiaꝫ.Dan̄.i.Quia ergo gula inſipiē
tem:& ſobrietas facit ſapientē. dicat tentatus tenta-

tori. Ego nolo eē īprudēs q̄re nec gulā ſectari: ſʒ uolo
eē ſapiēs q̄re oppoſitū uolo ꝓſeq: & ſic ei⁹ tētationeʒ
ſupat & uincit. De multis aliis exēpla & uerba patēt
in ſcriptura: q̄ ſi diligēter intueanť: hō a tētatiōe nō ſu
pať. uerꝫ q̄a hic modus ē hoīuꝫ intelligētiū ſolū & nō
ignorātiū: & ſic nō oīum gñalr: dať a xp̄o modus ali⁹
diaboli tētationē ſupādi in orādo. ❡ Quarto mō. ſ. ora
tione. Nā in deſerto ipſe nihil aliud faciebat niſi ora-
bat. Orōne diabol⁹ expelliť ut ait ſaluator Mar. xvii.
Moiſe orāte ignis. ſ. tētatiōis abſortus eſt Nume. xvi.
Tobia orāte demoniū ab angelo expulſum ē. Tobie
ix. ❡ Quinto humiliatiōe. xp̄s in deſerto oñdit humi
litatē de ſe nō p̄ſumendo: deū ſolū adorando: & cū be
ſtiis cōuerſando: ac pmittēdo ſe a diabolo duci & tan
gi. Et q̄ humilitas diabolū pellat: pꝫ uiſione bti Anto
nii: q̄ in aere ſubleuatus uidit totū mundū laqueis dia
boli plenū: & cū Antoni⁹ diceret q̄s euadet: dctm̄ eſt
ſibi: humilitas: Cōtraria cōtrariis curanť. diabolus ſu-
pbus ab humili ſupať. Fr̄ Ruffin⁹ uiſus a demone ha
bitāte in hoīe q̄ ibat p pane: ſtatim quē poſſidebat di
miſit dicēs. Quod eius tantā humilitatē ferre nō pote
rat. ❡ Sexto dei timoratiōe. cū dixit dñs deū tuū ado
rabis & illi ſoli ſeruies. ſ. nō ſeruili timore ſʒ filiali. Sed
q̄ timor filialis oēm ſupet tentationē. pꝫ ſcriptura di-
cente Eccle. i. Timor dñi expellit pc̄tm. Nam ſi ho-
mo de quacūqꝫ re ſeruire deo tenteť a diabolo: ſi eſt ti
mor dei in eo ſtatim dicit. ego debeo ſeruire deo timo
re filiali: & filius debet ſibi cauere ab omni eo q̄d eſt
p̄ris offenſiuū. ſed cuꝫ deus ſit meus p̄r: & hoc de quo
tentor nō eſt in dei complacentia imo oppoſitū: quare
ego ut bonus filius p̄rem ipſum nolo turbare: & cōſe
quēter q̄ mihi ſugeriť nolo exercere. Et ideo bñ dicit
ſcriptura. beatus cui datū eſt hēre timorē dñi: quia ti-
more dñi filiali exiſtente in anima: cū p̄ſeruet eam ab
omni q̄d eſt offenſiuū dei: & per cōſequens a peccato:
homo a nulla pōt ſupari tentatione. Iſtos ſex modos
ſaluator dum ſupat hoſtem: ad ipſum uincendū nobis
clementer oñdit. Sed nūquid alii modi repiunť a p̄ſa-
tis? Certe ſic & multi. ❡ Et primus modus eſt Ieſu be
nedicti nominis inuocatione: tentatio ſic ſupať. Mat.
ultimo. In nomine meo demonia eicient & Luce. x. di
xerūt apoſtoli Ieſu. In nomine tuo demonia ſubiiciun
Oratio ad tur nobis. ❡ Secūdus modus eſt uirginis glorioſe Ma
ꝓpellēdā tē rie noīatiōe dicēdo. Aue maria gr̄a plena &c̄. uel illaꝫ
tatiōeꝫ ex orōneꝫ Maria mater gr̄e mater miſericordie tu me ab
perta. hoſte ꝓtege & in hora mortis ſuſcipe. Qua exptū eſt
diabolū abſcedere ſtatim. ❡ Tertius modus eſt alicu
ius ſancti deuotiōe Iob. vi. Ad aliquē ſanctoꝝ cōuer
tere. Btūs andreas ap̄lus ſibi ep̄m deuotuꝫ: a diabolo
in tētatione liberauit. ❡ Quartus modus eſt hui⁹ uer
ſiculi p̄ſonatiōe mēte & attentiōe. uꝫ. deus in adiuto-
riū meū intēde: dñe ad adiuuādū me feſtina. ſtatiꝫ ho
mo tētatus liberať ut dicit Ioānes Caſſianus in ſecun
da collatiōe abbatis Iſaac. ❡ Quintus modus crucis
Alia ora- xp̄i facta in fronte & mēbris deuota figuratiōe & ſi-
tio ad idē gnatione ſtatim tentatio uel mitigať uel abſcedit: q̄a
diabolus cum ſtatim fugiat: abſcedit & eius tentatio.
Hoc modo quēdā btūs Baſilius a diabolo & ſua tēta
tionē cū ſignando liberauit. ❡ Sextus modus eſt ocu
loꝝ ad celum eleuatione. dicendo Ieſu fili Dauid mi-
ſerere mei. Hec dicendo Cananea a xp̄o meruit obti-
nere filie ſue a demonio liberationem. Huius aūt effa
tione in purgatorio ſancti Patricii ſtantes: ab inſidiis
diaboli ſtatim liberanť. ut dicit legenda ſancti p̄dicti.
❡ Septimus modus paſſionis xp̄i memoria & recor-
datione. Dauid citharam percutiendo diabolū a Saul
abigebat. Cithara paſſionē & cruceꝫ xp̄i ut dicunt do
ctores ſignificabat. xp̄s multis apparuit diuerſimode
tentatis: ſed crucifixus de plagis ſanguineꝫ eiciens: &
prefatis dixit: q̄ quando tētarenť dictas plagas inſpi-
cerent & ſanarenť: ut fructu nono & cōformitate ha-
beť. ❡ Octauus modus continua carnis maceratione:
ſenſuum gubernatiōe. Contra carni deditos diabolus
p̄ualet ut dixit Raphael ad Tobiā. caplō. vi. Et chri
ſtus dicit cū fortis armatus cuſtodit atrium ſuū. i. men
teꝫ & ſenſus ſuos in pace ſunt oīa que poſſidet. San-
ctus Benedictus diaboli tentationē carnis maceratio
ne ſuperauit. ❡ Nonus modus exercitio & operatōe.
Ieronim⁹. Semper aliquid boni facito: ut diabolus te
inueniat occupatū. Euam ocioſam tētatione uicit. ſed
Paulum apoſtolum intentum operi nūquaꝫ ſuperauit.
❡ Decimus modus tētatiōis: p cōfeſſionē reuelatiōe.
Statim. n. ut homo tētationē p̄ri ſp̄ūali confiteť: & dia
bolus uidet ſe detectū fugit & recedit: ut patuit in plu
ribus in uitis p̄rum. Tali. n. extricatione egrediť ut di
cit Iob. Coluber tortuoſus. ❡ Vndecim⁹ modus ꝓſpe
ritate diabolus multos ſuperat: ſed paucos aduerſita-
te. Tempore perſecutionis Dauid a diabolo non fuit
ſuperatus: ſed bene tempore proſperitatis. Quare ho
mo ſi deus ſibi imittit tribulationes libenter ſufferre
debet: ut diaboli tentationes ualeat ſupare. ❡ Duode
cimus modus totius ſpei nr̄e in deū ꝓiectiōe. ut ſicut
ipſe fecit nos & nō ipſi nos & cura eſt ei de omnibus:
ſic in ipſo tota ſpes ponať. dicendo dñe ſicut uis & ſi-
cut ſcis miſerere mei. Chriſantus hoc modo tētationē
ſuperauit. dicēs cum pſalmiſta. domine dic anime mee
ſalus tua ego ſum. Multi alii proculdubio ſunt modi
ſed hi ſufficiant pro generali modo ſupandi tentatio-
nes diaboli: q̄a de his & doctores & ſcriptura ut pa-
tet loquitur. Et ſic patet tertium q̄ erat declarandum
pro huius fructus ſeptimi & cōformitatis prima par
te. uidelicet Ieſus hoſti. ſ. diabolo exponitur ſcilꝫ eius
tentationi. Et conſequenter predicta prima pars eſt
breuiter declarata.

❡ Secunda pars fructus & conformitatis ſeptime. ſ.
Franciſcus moleſtať. Expoſitio.

PRime partis uiſa expoſitiō
ne fructus ſeptimi & con-
formitatis: conuenienter ui
dendum eſt de parte ſecun
da. uꝫ. Franciſcus moleſta
tur. i. Qualr̄ a diabolo bea
tus Frāciſcus fuit tentat⁹:
ut filiis in hoc ipſi xp̄o iue
niať. ❡ Vbi ſciendum q̄ ſicē
nullus ſanctoruꝫ eſt uirgi-

ne excepta:qui a diabolo nõ ſit agitatus preſecutioni
bus:ſic nullus eſt:q nõ ſit tẽtatioĩb⁹ expertus.Et pci
pue fuit.b.Frãciſcus cuius ortu in iferno facta eſt cõ
motio magna.ut dctũ eſt ſructu.iii.& cõformitate:p
quã ppẽderunt p.b.Franciſcũ & ſuos.infernũ deſtruẽ
dũ:ne tot ad ipm pgerẽt.ob cui⁹ merita uitã exempla
& uerba & ſuoꝝ : quot añ ad ipm infeliciter deſcẽde
bant.qđ ſic agnoſcẽtes:ad pſequendũ ipm principali
ter:& poſtmodũ ſuos ſunt conati.Et queadmodum di
ctũ eſt:diabolũ tẽtare duplr.ſ.ut draconẽ & ut leonẽ:
ſic.b.Frãciſcũ tã i ſeculari habitu exñtẽ: q̃ poſt iceptũ
ordinẽ:pſatis duobus modis eſt pſecutus.¶Inſecut⁹
eſt hoſtis.b. Franciſcũ primo ut draco malitia & aſtu
tia multiplr.¶Prio pſuaſionib⁹:ipꝫ ut mũdanis dare
Vãtas. b. Franciſci añ conuerſionem. tur inducẽdo.Nã.b.Franciſc⁹ exñs ſecularis & merca
tor p inoꝝ:cũ eſſet natura hilaris & iocundus ac libe
ralis: diaboli pſuaſiõe deditus fuit plurimũ mũdanis:
uacãs iocis & cãtibus:& in comeſtionib⁹ pfuſior aliis
ultra decẽtiã ſui ſtatus: ſic & curioſitate ueſtimentoꝝ
fuit ualde mundanus: ſicqꝫ mũdo deditus diaboli p
ſuaſione in cibo & in ueſtimẽtis fuit ualde uanus:& ſi
nõ quo ad laſciuiaꝫ:dño eius corpore mundo ſeruãte:
quod ſacris ſtigmatibus figurare uolebat.¶Secundo
blãdiciis & allectiõibus.Eſca paraẗ captionib⁹ piſciũ:
&.b.Franciſco qbuſdã honorib⁹ impẽſis:ipm diabo
lus ad ſe inflectere p imitationẽ mũdanoꝝ ſtuduit:qa
.n.multũ erat curialis: & iccirco de hoc a uanis comẽ
dabaẗ:ad expẽdẽdũ ex hoc incitatus:tales & tam ma
gnas faciebat expẽſas:ꝙ a parẽtib⁹ multotiẽs fuit ar
gutus dicentib⁹ꝙ tam magnas quo ad ſe & quo ad
alios expẽſas faceret:ꝙ nõ eoꝝ filius ſed cuiuſdã ma
gni baronis uidereẗ. Quib⁹ largis expenſis factũ eſt:
ut de eo quo ad hoc p totaꝫ puinciam diuulgareẗ: &
ipſe a ſociis princeps fieret:baculuſqꝫ ſibi dareẗ ut do
mino eoꝝ: & ipſe ſecundũ uoluntatẽ ſuã expenſas fa
ceret in comeſtionibus & aliis: & ſic ut eoꝝ princeps
& dñs baculũ portãdo in manibus:p ciuitatẽ cãtando
incederet:& talibus applauſib⁹ diabolo pcurãte alli
cereẗ ad que ſunt mũdi pſeqnda cũ corde. Nõne hoc
inductiõe hoſtis fiebat:ut p fauore trãſitorio Franci
ſcus expenderet ſua: nõ dãdo paupibus ſed mũdanis
& lecatorib⁹:Et ſic ut uacaret comeſtionib⁹ die ac no
cte & cãtibus diabolus ut draco.b. Franciſcũ tẽtauit.
¶Tertio pmiſſionib⁹:cũ.n. plebeius mercator eſſet
& popularis:cordi eius diabolus tẽtationib⁹ imiſit ut
fieret miles:& adeo hoc eius cordi fuit ipreſſuꝫ: ut ar
ma pãnos & neceſſaria pparaet:p militia conſequen
da: uolẽs ad quẽdã nobilẽ de regno accedere nomine
gentilẽ:p quẽ ſpabat eidẽ obſequendo decus obtine
re militie.Sic ergo diaboli tentatione in mundo tene
baẗ mente: ut nõ de deo ſed de mundi pompa & glo
ria totalr cogitaret.Et quod maius eſt poſt induitiõeꝫ
militis paupis queꝫ ſe expoliato ueſtierat xpi amore:
dño ſibi apparẽte de nocte:& palatium ſpecioſum &
magnũ cũ militarib⁹ armis oñdẽte eidẽ:ac ipm ſuum
eſſe & ſuorũ militum aſſerente: dum ſurgeret a ſõno:
non ad ſpũalem ſed ad tẽporalẽ ſui exaltationeꝫ:uiſio
nem inflexit.credens ex hoc in mũdo ſe magnifice ſu

blimandum gloria temporali.¶Quarto beatũ Fran
ciſcũ diabolus tẽtauit errorib⁹.Nõne.b.Franciſcus er
rabat itelligẽdo tẽporalr circa ipm fieri:qđ de⁹ ſpũa
liter itelligebat.b.eni Franciſcus militie ſpũalis caput
eẽ debebat nõ carnalis:& ſpũales milites hẽre debe
bat ñ carnales:cũ arma nr̃e militie nõ ſint carnalia: ſꝫ
ſpũalia.ueꝝ qa ſpũs ſcti unctionẽ:q̃ docet oia:nõduꝫ
accepat nõ miꝝ ſi iſtinctu maligni:errore ſic laberet:
ut.uꝫ.militiã tẽporalẽ pcipere ſe crederet: & ad obti
nẽdũ pſequereẗ p poſſe.ut.n.obtineret militiã in Apu
liã ire deliberauerat:tãtaqꝫ letitia repletus eſt uiſione
diuina:ad bonũ pſpitatis tẽporalis ipſam credẽs diri
gi:ut multis mirãtib⁹ & q̃rẽtib⁹. uñ ſibi tãta ineẽt le
titia:rñderet dicens.Scio me magnum principem affu
turum.unde iter arripiens neceſſariis habitis pro mili
tia conſequenda: Spoletuꝫ deuenit: ubi poſt cogitatio
nem taꝫ de itinere cepto perficiendo q̃ de optato fine
adipiſcẽdo:ſopori deditus: a ſumma luce uiſitaẗ Chri
ſto:& de mente errorem abiciens:Franciſcuꝫ inſtruit
quo pergat:ſed Franciſcus totum referans: quod ſuo
uertebat in pectore:inquit xp̃us ad eum. Quis põt ti
bi melius facere dñs an ſeruus?Et cum rñdiſſet Fran
ciſcus ꝙ dñs: intulit ipſe xp̃us. Cur ergo relinquis p
ſeruo dñm:& principẽ p cliente?Et errorem abiiciẽs
a Franciſco:cum ipſe diceret:dñe quid uis me facere?
Ieſus lux uera reſpondit.Reuertere in terrã tuã: quia
uiſio quaꝫ uidiſti:ſpũalem pfigurat effectum:non hu
mana ſed diuina in te diſpoſitione complendum . quo
audito Franciſcus errore abiecto: Aſſiſium ſecurus re
uerſus & gaudẽs:pſtolabaẗ dñi uoluntatem. ¶Quin
to a diabolo btũs Franciſcus pſequiẗ uariis cõfeſſioni
bus q̃ arduum foret dñi uiam uelle ingredi:& per eaꝫ
ambulare.dum enim Franciſcus deditus eſſet pnitate
nature ad pſequenduꝫ mundana & patrẽ ad hoc im
pellentem haberet & a bono totalr retrahentẽ: ſoci
os ſolaciis & iocis & aliis laſciuiis puocãtes ad uana
ſequẽda:nullũqꝫ hẽret:qui eũ ad bonum ppelleret:ni
ſi xp̃m.Qui nondum ſe plene eideꝫ expreſſerat:hinc
eſt ꝙ ſumma cũ difficultate Franciſcus bonuꝫ pagere
poterat:& potius ad dimittẽdũ aggreſſam uiaꝫ domi
ni ubi cepiſſet:q̃ ad pſequendum prefatis uiis ſugge
ſtione diabolica impellebaẗ.quibus per tempus com
motus Franciſcus:uiam non pſequutus ſpũs ſed mun
di ſtetit.quo ad uſqꝫ uiſitatus ex alto:uetera abiiciẽs:
& que retro ſunt:ad noua & anteriora ſpiritus ſe extẽ
dit . Ipſo deniqꝫ a Spoleto reuerſo : poſt dies aliquos
ſero quodam in dominuꝫ electus a ſociis:& cena ſua
diſpoſitione affluentiſſime preparata : ac ipſo refecto
cum ſociis: non dat pro impenſis Chriſto domino glo
riam:ſed per ciuitatem ſociis eum precedentibus de
cantando cum baculo:ut dominus eos ſubſequitur ua
nus uir Franciſcus. uerum cum talia perageret igno
ranter a domino uiſitatur : & ꝙ mundana gaudia ni
hil ſunt : ſuperinfuſa dulcedine eius cordi dominus ei
expreſſit . Qua dulcedine non ſolum in uirum muta
tur alterum : ſed ſenſu motu priuatur & lingua ut
nihil aliud ſentire uel audire niſi dulcedinem iſtam
ualeret : & ſicut poſtea ipſe retulit : ſi totus fuiſſet

inciſus:ſe de loco mouere non potuiſſet.¶ Sexto ag-
greſſus eſt.b. Franciſcum terroribus.cum iuxta poſſe
poſtq̄ xp̄i incepit ſcādere uiā:& mūdana dimittere:re
uocare conatus. Nā cū ad quādā criptā ad orādū pge
ret ut eū dn̄s dirigeret in agēdis:hoſtis antiquꝰ:ut eū
a bono ꝓpoſito reuocaret:timorē ſibi incuſſit pariter
& horrorē:apparēs ei uiſibilr̄:cuiuſdā mulieris gibbo
ſe deformiter in ciuitate exiſtentis Aſſiſii memoriā ei
īpreſſit:cōminās gibboſitatē illiꝰ mulieris in ip̄ꝫ tacta
re:niſi a concepto ꝓpoſito reſiliret : ſed ipſe miles xp̄i
iā factus:minas diaboli paruipēdens:itra dictā criptā
deuote orādo:ut eū dn̄s dirigeret pmāſit . ¶ Septimo
mō diabolus.b Frāciſcū aggreſſus ē.uꝫ. dubietatibus
& diſtractōibꝰ.Nō ē poſſibile pedē tenētibꝰ in mūda
nis:q̄ ſūt dei tota mēte in eis pfici nec ab eis:multa.n.
& uaria occurrūt & ſe in portu poſitos exiſtimātes in
medio maris tumultuū & diſtractionū ſe iueniūt ꝓie-
ctos.btūs.n. Frāciſcꝰ & ſi guſtato ſpū pl'a pageret pfe
ctōis:qa tū nondū totalr̄ mūdū dimiſerat:hinc ē ꝙ di
ſtractōibꝰ multis diſtrahebať.Si bonū agere uolebat:
ipellētē aut ꝯſulētē ad h̄ nō hēbat:ſꝫ ad oppoſitū:q̄re
nō tota mēte cōplexabať altiſſimū: & multotiēs timo
ri terreno cor eiꝰ ſubiiciebať . Nōne heſitare uiſus eſt
b.Frāciſcꝰ dū poſt allocutōeꝫ diuinā ſibi factā in Spo
leto de uia dei aſſumēda:cū ſe cenis & iocis daret:p̄fe
rebat prauū bono:& q̄ erant ſpūs ſūmitebat appetitui
ſenſuali?Nōne ip̄e pꝰ uēditionē pānoꝝ ut eccleſiā ſcti
Damiāi repararet:dū pr̄is & parētū eū pſequētiū mi-
nas audit:terrore cōcuſſus:nec cōfiſus de diuino auxi
lio latebrā fouit:?q̄re minis terroribꝰ & detractōibꝰ ut
neſciret qd ageret:ab hoſte fuit ipetitus. Veꝝ qa dūs
ſue cōſolatiōis & illumiatiōis radiis iā eiꝰ ſcitillauerat
mētē:& ſi ꝓ tūc nō ppēderet : diſtractiōibꝰ ſepoſitis:
& meliꝰ decernēs ſeruire altiſſimo q̄ mūdo:timore &
dubitatiōe abiectis de fouea exiuit:& ciuitatē cōſtan
ter itrauit:& tēporis in ꝓceſſu in tāta tentatiōe eū po
ſuit diabolus ſubtrahēte dūo ſolitas cōſolatiōes:ut ſe
derelictū heſitaret a xp̄o. ¶ Octauo mō diabolus.b.
Frāciſcū aggreſſus eſt iportunitatibꝰ. Nōne diabolus
erat iportunꝰ.b.Frāciſco cū p̄rem eiꝰ & parentes aſſi-
due iduceret.ut.b.Frāciſcus reuocareť ad uomitū: nec
ſemel:bis uel ter ſꝫ ꝯtinue:nō ſolū uerbis ſꝫ minis:uin
culis & uerberibꝰ.Hec pugna qa aſſidua:ceteris p̄ce
deribꝰ ualidior fuit:& ſi a.b.Frāciſco gr̄a freto diuina
fit ſupata abnegatis parētibus & mundo corā ep̄o: &
xp̄o ꝓſus inixꝰ. ¶ Nono aggreſſus ē diabolꝰ.b.Frā
ciſcū ſubitis agitatiōibꝰ. Multotiēs.n.crediť diabolꝰ
ab homie abſceſiſſe q ſemp ē pn̄s:ut dū nō adeſſe cre
diť:cū mēs torpeſcat: eā ſubito & iprouiſo ipſe hoſtis
agrediať.Quod i p̄re.b.Frāciſco ſemel euēit iter alia:
cū nocte q̄dā ꝓpter īfirmitatē capitis & oculoꝝ p̄ter
ſolitū moreꝫ ceruical de pluma poſitū h̄ret ad caput:
ſtatiꝫ diabolus ipꝫ itrās:uſqꝫ ad matutinū inqetū mul
timode: a ſcē oꝛonis ſtudio pturbauit:ſꝫ ſocio uocato
puluinar cū demōio extra cellā ſecit aſportari: quo de
ferēte ſtatiꝫ membroꝝ oīum uires amiſit:quouſqꝫ ad
uocē.b. Franciſci h̄ cognoſcētis in ſpū:uigor priſtinus
cordis & corporis fuit eidē plenarie reſtitutꝰ. ¶ Deci
mo aggreſſus ē aliqn̄.b. Franciſcū hoſtis occultis ptur
bationibꝰ.diabolus.n.aliqn̄ nō p ſe inqetat ſctōs ſꝫ p
alios fieri h̄ ꝓcurat.b.Frāciſco exn̄ti ſeculari pſecutio
nes parauit p ſocios:q uidētes eū ſuū cōſortiū dimiſiſ
ſe:& fatuū eū putātes luto & lapidibꝰ petierūt. Facto
iā deniqꝫ pfecto occultꝰ inſidiatꝰ eſt p mulieres.dū.n.
ad Soldanū iuiſſet:ad peccādū a muliere ē iuitatꝰ ſara
cena.ſic imperatoris federici ſatellitis diaboli iuſſu:fe
mina iclusa cū.b.Frāciſco in camera ipſiꝰ.b. Frāciſcus
inqetatiōibꝰ diaboli cōturbatꝰ eſt.De qbꝰ ſuis in lo-
cis diceť iferiꝰ. ¶ Vndecimo.b. Frāciſcum aggreſſus
eſt diabolus fraude & deceptiōibꝰ. & h̄ ſibi exhibuit
dū in heremo de ſartiano.b.Frāciſcꝰ hītaret. Ibi.q.dū
uacaret oꝛoni ter a diabolo Frāciſce frāciſce franciſce
iclamať:cui cū qd q̄reret rn̄deret:fraudulenter & fala
citer ille ſubiūxit. Nullus ē in mūdo pctōr:cui ſi ꝯuer
ſus fuerit nō indulgeat deꝰ.ſed q pnia dura ſe necaue
rit:miſericordiā nō iueniet in eternuꝫ.Cuiꝰ fallaciā uir
dei p reuelationē cognouit : & qd uellet eū peragere
euētus ſequēs oñdit.Nam uehemēs eū carnis tētatio
app̄hēdit. Quam ut p̄ſenſit ip̄e ſancte caſtitatis ama
tor: depoſita ueſte:chorda cepit ſe uerberare fortiſſi-
me:& in niuē demergēs corpuſculū iam nudatū: p pe
nas carnis incēdium extinxit libidinis: quo & tētator
ſtatim abſceſſit & taliter ꝙ nūq̄ preſenſit in poſterū.
¶ Duoedcimo trāſfiguratiōibꝰ.b.Franciſcū diabolus
conatus eſt tētare:& qa qd̄ mēbris fit:capiti inferni di
gnoſciť:p̄ſertim capite qd̄ fit mēbris agnoſcente.licet
.n.btūs Franciſcus diabolū nūq̄ uiderit in angeli lucis
ſpēm tranſfiguratū:ꝙ de eo legať: niſi uellimus dicere
eidē in forma aliqua q̄ ſit ſua frequēter apparuiſſe:ta
men quia fratri Ruffino:quē.b.Franciſcus ut filiuꝫ &
ſe diligebat : diabolus in forma xp̄i apparere multo-
tiens pſumpſit: ut eū ab inceptis deflecteret : de quo
diceť fructu.xxi.& cōformitate ſequēti &.b. Frāciſcū
nō latuit:imo omnia uidit:& ip̄m a deceptōibus dia-
boli liberauit:ſic ergo modis & uiis prefatis:ut draco
diabolus.b.Franciſcū aggrediēs:ab eo eſt uictus tan-
dem & ſupatus.¶ Et nō ſolū ut draco.b. Franciſcum
diabolus impetiit ſed ut leo:& taꝫ ip̄m q̄ eidē fratres
adherentes: ſicut in fructu & cōformitate ſequēti pa
tebit de pluribus fratribꝰ a diabolo impetitis:q ipſuꝫ
uiriliter ſuparunt.uolens igiť hoſtis antiquus beatum
Franciſcū aggredi:ut leo uexare eū cepit.¶ Et primo
tēporalibus afflictionibꝰ ſi loquimur d ſtatu eius in ſe
culo:hoſtis antiqui factū eſt opatione:ut ipſe beatus
Franciſcus ſecularis exn̄s a Peruſinis capeť:& per an
num in cuſtodia affligereť. Suggeſtione diaboli factū
eſt ut a p̄re uerberareť:ſtringereť loris & uincularetur.
Inſtigatiōe inimici factū eſt ut Franciſcus a ſociis lapi
dibus & luto impetereť.Agitatione eiuſdē demonis p
actū eſt ut btūs Franciſcus & ſibi fratres in principio
adherētes tam a ſecularibꝰ affligerenť:q̄ a p̄latis uili-
ficarenť:fame cruciarenť & aliis incōmodis uexarenť:
& cū mali omnes ſint(ſtāte eoꝝ malitia)diaboli mē-
bra: ꝓut dicit btūs Gregorius.Et ſi mali xp̄iani:mul-
to fortius infideles ſaraceni:btūs Frāciſcꝰ ab ipſis tor
mētatus:& multiplr̄ eſt afflictꝰ in acceſſu ad ſoldanū

ſub iſto mõ hoſtis diaboli eſt tẽtatione ꝓbatus. ¶Se
cundo mõ btũs Franciſcꝰ uexatus a Leone eſt.i. a dia
bolo carnis flagellatõibꝰ. A dño cardinali ſcte crucis
ſibi deuotiſſimo initatꝰ btũs Franciſcꝰ ut in urbe ſecũ
aliquãtulũ moraret̃ & acqeuiſſet: cũ poſt oꝛõnẽ acqe
ſcere uellet: ſupuenerũt demones in ipm atrociter iſur
gẽtes: quẽ diu cũ uerberaſſent ac dure: ad ultimuꝫ q̃ſi
ſeminecẽ reliquerũt. Qui talibꝰ ſublatis flagellis uale
faciẽs cardinali abſceſſit. ¶Tertio bonorum fortune
ſubtractõibꝰ. licet.n. btũs Frãciſcus iuiolabilr̃ paupta
tis uotũ ſeruauerit: attñ pie credendũ eſt: ſocios de di
uitiis & aliis fuiſſe a diabolo ſub diuerſis tentatos co
loribꝰ. Quãdoqꝫ in cõi uolebãt hẽre aliqd. Quãdoqꝫ
ꝓpter ſupuenĩetes fratres hoſpites: uolebãt de rebus
itrãtiũ ꝙ q̃dã ſeruarent. Aliqñ paupeꝝ intuitu: ut eis
poſſet ꝓuideri: ſic diabolꝰ ſtatũ pauptatis iſringere ẽ
conatꝰ. Sed a btõ Frãciſco ſemp fuit ſupatꝰ: qa nec in
ꝓprio nec in cõi uoluit fratres aliqd hr̃e: nec de fratri
bus itrãtibꝰ aliqd reſeruari: nec pecuniã iuẽtã quocũ-
qꝫ colore tãgi. Nã p apuliã pgens iuxta Baꝝ dũ iret
p uiã burſam magnã ipſe & ſociꝰ in itinere poſitã iue-
nerũt: ueꝝ ipſe ſciẽs hoc eſſe diabolicũ figmẽtũ: ſocio
iſtãte ut burſa ad dandũ paupibꝰ tolleret: pmonitꝰ ut
caute eã tolleret: dũ eã tangit: ſtatim diabolus in ſpẽm
colubri ab ea egreſſus ſimul cũ burſa diſparuit. Alius
frater cõtradicẽte ſocio: dũ denariũ in uia reptũ ad dã
dũ paupibꝰ ſuſcipit in ore: p diabolũ lingua & mẽbris
ſtatiꝫ priuatꝰ fuit: ſꝫ denariũ dũ ab ore ꝓicit & priam
pagit liberat̃. Sicqꝫ notãdũ ꝙ taliũ bonoꝝ ſubtractio
nc: cũ eẽt penalis. Diabolus aliqñ filios.b. Frãciſci &
frẽs tẽtauit: q̃ qa minime ipm.b. Frãciſcũ latebãt: in fi
liis.b. Frãciſcũ hoc mõ tẽtaſſe põt dici. ¶Quarto mõ
diabolus uexatꝰ ẽ.b. Frãciſcũ alioꝝ: quos ipſe.b. Frã-
ciſcꝰ amabat inqetatõibꝰ. diabolus.n. uidẽs.b. Franci
ſcũ nõ poſſe tẽtare neqꝫ ſupare: ad frẽs tẽtandos & fi
lios ſe cõuertit. nã Fr̃ Bernardus ut btũs Frãciſcus co
gnouit: a ſubtiliſſimis demõibꝰ fuit impetitꝰ: a qbꝰ ut
liberaret̃.b. Frãciſcꝰ xp̃m deuotiſſime exorauit. Fr̃ ruf
finus a diabolo tẽtatꝰ & deceptꝰ: p ipm.b. Frãciſcũ ad
lumẽ ueritatis eſt pductus. Fr̃ Egidius: ut patebit fru
ctu & ꝯformitate ſequẽti: a diabolo fuit multiplr̃ af-
flictꝰ. Fr̃ Angelus ſocius.b. Frãciſci cũ a diabolo inqe
taret̃: & ipm ualde timeret: nec uellet ob hoc ſtare ſo-
lus.b. Frãciſco hoc reuelãs: eidẽ ſcũs mãdauit ut mon
tẽ altũ aſcẽderet: & demões uocaret dicẽdo: ſupbi de
mões oẽs ad me uẽite: & facite i me qeqd poteſtis: ſꝫ
nullo uenſẽte ipauidus deiceps remãſit. Tẽtauit ergo
alios ptis ſocios ut dicet̃: & tñ ab eis eſt uictus. Non
ne ipſe.b. Frãciſcus uidit totũ locũ ſcte Marie de An-
gelis a demonibꝰ obſeſſum ut frẽs tẽtaret: tñ ad ſo-
lũ unũ meditãtẽ cõtra frẽm uindictã unꝰ de ꝑſatis de
monibꝰ eſt ingreſſus: quẽ.b. Frãciſcus ut dicet̃ fructu
xvii. & cõformitate liberauit. Nõne.b. Frãciſco caplm
gn̄ale aput ſanctã Mariã de Angelis celebrãte: in quo
ad ſex milia fratrũ fuerũt: decẽ & octo milia demonũ
ꝯgregati ſũt in hoſpitali parietis qd eſt iter ſanctã Ma
riam de Angelis & Aſſiſiũ: & cõtra.b. Frãciſcũ & frẽs
cõſiliũ inierũt qũo ipm & ipſos agrederet̃ tẽtatiõibꝰ.

Et cum multi plura dixiſſent: tandẽ unus de ſubtiliori
bus demonibꝰ dixit. Cõſulo ꝙ cũ Frãciſcus & ſui ſint
abſtracti a mundi amore & deũ ita feruẽter diligẽtes
& corpus affligentes: & iõ nihil poſſit fieri cõtra eos:
ꝙ dimittamꝰ eos mõ: & expectate donec iter eos in-
trent iuuenes & ſenes infirmi cum feruore modico: &
tũc impugnabimus eos & paulatiue ducemus eos ad
mundi amorẽ & ſui & diuitiaꝝ: & ſic hẽbimus de eis
uictoriã. Et ſic oẽs huic conſilio adheſerunt. Et utinã
nõ eſſet hoc conſiliũ in nobis & ꝑdeceſſoribus imple
tuꝫ. Demones ergo fratres uarie tentando: cũ tã q̃ filii
diligerent̃ a.b. Frãciſco: inqetãdo eos: hoc mõ & btm̃
Franciſcũ. ¶Quinto mõ pſecutiõibꝰ & ſpãlr̃ que na-
turaliter qs odit ingerendo. duo pre aliis hõ amat. uꝫ.
lumẽ oculoꝝ & qetẽ: utroqꝫ Diabolus.b. Franciſcuꝫ
eũ inſequẽdo priuare eſt conatus: & hoc ſpãliter cum
aliqñ eſſet in ſancto Damiano cũ btã Clara. adeo.n.
fuit tunc in oculis diuina permittẽte ſapiẽtia graui in-
firmitate pcuſſus: q̃ & ſi ex fletu euenerit: ſubito tñ &
cũ moleſtia ſumma factũ eſt diaboli opatiõe: q a loco
nõ ualẽs diſcedere.b. Franciſcus fecit de ſtoriis quan-
dam cellã: ubi cũ dicta grauiſſima iſirmitate p dies q̃-
draginta in ſũmo dolore pmanſit. Nec deſtitit diabo-
lus ex h̃ ab eius pſecutione: ſed in ſpẽ murũ & ratoꝝ
ſe fingẽs: cũ nõ pmiſit in dicta iſirmitate qetẽ aliquã
obtinere. Quod cũ pr̃ Frãciſcꝰ aduertit: & diaboli eẽ
uexationẽ agnoſcens: deo grãs q̃tũ ualuit reddidit: ro
gãs ut ſupadderet ſi ſue eẽt placitũ uolũtati. ¶Sexto
cõtinuis agitatiõibꝰ eũ tẽtauit: adeo.n. btõ Franciſco
fuit moleſtꝰ: ut eũ ſine ſui uexatiõe eẽ nõ ſineret. Et h̃
p magnũ tp̃s durauit. Et iõ ipe.b. Franciſcus dicebat:
ſi ſciret frẽs: quot tribulatões faciũt mihi demões: nul
lus eẽt illoꝝ: q pietatẽ magnã & cõpaſſionẽ d me nõ
hẽret: & iõ hac de cã multotiẽs dicebat ſociis ꝙ non
poterat de ſe ſatiſfacere fratribꝰ: & oñdere illis aliqñ
familiaritatẽ ſic̃ frẽs deſiderabãt. ¶Septimo mõ dia-
bolus.b. Franciſcũ tẽtauit apparẽtibꝰ uiſionibꝰ. nõ.n.
aliqñ i ſimulata ſpẽ apparebat diabolꝰ.b. Frãciſco: ſꝫ
clara & apta uiſiõe ſe in ꝓprio eẽ ad eũ terrẽdũ oñde
bat: & q̃ terribilis ſit effigies eiꝰ ipſe.b. Frãciſcꝰ expſ-
ſit ſcõ fratri Egidio: qui cũ a diabolo ualde moleſtare
tur: iterrogauit.b. Frãciſcũ ſi aliqd ẽ ſic terribile in mũ
do: ꝙ hõ p unũ pr̃ nr̃ nõ poſſet ſuſtinere. Rñdit btũs
Frãciſcus diabolũ eẽ: quẽ nullus poſſꝫ ſuſtinere p me
dium pr̃ nr̃: donec diceret̃: qn ſtatim moreret̃: niſi dñi
ſubſidio adiuuaret̃. uiderat.n. eũ multotiẽs ut dcm̃ eſt:
q̃re & q̃ terribilis eſſet explicabat. ¶Octauo mõ dia
bolus.b. Frãciſcũ ut Leo aggreſſus ẽ multis ipetitiõi
bus: nã ut dicit dñs frater Bonauẽtura i decima parte
legende maioris. multotiẽs orando horribiles pugnas
demonũ frequẽter ſuſtinuit: q ſecũ ſenſibilr̃ cõfligẽtes:
manu ad manũ nitebant̃ ipm ab oꝛõnis ſtudio pturba
re. Ipe uero armis munitꝰ celeſtibꝰ: q̃to uehemẽtiꝰ ipe
tebat̃ ab hoſtibꝰ: tanto fortior in uirtute & feruentior
reddebat̃: in ꝑce fidẽter dicẽs ad xp̃m. ſub umbra alla
rum tuarum protege me: a facie impioꝝ: qui me affli
xerunt: ad demones autem facite in me quicquid ua-
letis maligni ſpũs & fallaces. Non.n. poteſtis niſi q̃tũ

nos manus ſuperna relaxat. Et ego ad perferendū oīa
que illa decreuerit infligenda: cū omni iocūditate pa-
ratus aſſiſto. Quā mentis conſtantiā ſuperbi demones
nō ferentes abſcedebāt cōfuſi. in eccleſia ſancti Petri
de Bononia ꝓpe treuiū emiſſo ſocio: cū dicto cōple-
ctorio: & aliis orōnib⁹ peractis uellet qeſcere: nō po-
tuit. Spūs autē eius cepit timere ac ſentire diabolicas
ſuggeſtiones: Et ſignās ſe ſtatiꝫ exiuit eccleſiā dicens:
ex parte dei oipotētis dico uobis demōes ut exercea
tis circa corpus meum. quod datū uobis fuerit a dn̄o
Ieſu xp̄o: quoniā ſum paratus ad oia ſuſtinēda. Cū.n.
maior inimicus q̄ habeā ſit corpus meū: uindicabitis
me de aduerſario meo & peximo inimico: & ſtatim ſu
geſtiones ille ceſſauerūt. Et ipſe ad locū reuerſus ubi
iacebat dormiuit in pace. ℭ Nono modo diabolus ag
greſſus eſt btm̄ Franciſcū malis informatiōibus. Nam
ut dictū eſt tētationē carnis in heremo de ſartiano ei-
dem immiſit: quā diuina gr̄a ſuperauit. Alia uice in loco
ſancte Marie de portiuncula: ut nō aggrederetꝛ penitē
tiā diſſuaſit. ut3. cū btūs Frāciſcus oraret in cella & dn̄i
paſſionem ploraret: diabolus apparēs eū icrepauit de
nimia penitētia: quā faciebat dicēs ei: neſcis ꝙ dormi
re corporis eſt potiſſimū alimentū? tu iuuenis es & ut
alias tibi dixi in quadā eccleſia que uocatꝛ quatuor ca
pelle de comitatu tuderti: ꝙ alias poteris facere peni
tentiaꝫ de peccatis tuis. Ad qd ergo te affligis in uigi
liis & orōnibus? Statim btūs Franciſcus tunica exuta
& femoralib⁹ de cella exiēs ad ſiluā ꝓpe eccleſiā exi-
ſtentē ſic nudus cū frigus eſſet & niues ac glaties ac-
ceſſit: quā per clauſam ſepē intrans & ſpinoſam ſe in
dicta ſepe & ſilua ſpinis plena uolutando in corpore
ſpinaꝝ puncturis cruētatus fuit dicēs: melius eſt mihi
ꝙ ſic agnoſcā dn̄i paſſionē: q̄ ut obtemperē blandiciis
deceptoris. Ad qđ eſt ſecutū: ꝙ ſilua ſtatim: cū eēt nox
diuina claritate eſt perfuſa: & btūs Franciſc⁹ ueſte ab
angelis ꝑparata noua fuit indutus. Et ad xp̄m & uir-
ginē exñtes in eccleſia ſancte Marie ꝑfata accedens:
indulgētiā: que nūc eſt in dicta eccleſia impetrauit: &
nō ſolum talib⁹ informationib⁹ malis: ſed multis aliis
beatū Franciſcū ſuꝑare eſt conatus ut in ſequētib⁹ ap
parebit. ℭ Decimo conatus eſt diabolus ſuꝑare bea-
tum Franciſcū in delectatiōibus. Et quo ad guſtū. u3.
qñ ibat p mūdū & recipiebatꝛ ſumptuoſiſſime. Et quo
ad cibaria ſic ꝑparabat laqueū. Sed btūs Frāciſcus &
ſi parciſſimus in cibo fuerit & potu. Vt dicetꝛ infra: tn̄
ꝓpter uerbū euāgelii ſe ꝯformabat ſuſcipientibus in
qualitate ciboꝝ: ſed ſic mādncabat ut nō ſolū abſtinē
do ſed ēt mādncando ꝑbebat edificatiōis exemplū: ut
dicit quinta pars legēde maioris. Et quo ad honorem
& famā: quia ubiq3 honorabatꝛ: & p totū orbē ibat ſa
ma ſue ſanctitatis. Attamē nec honore fuit aliqñ ela-
tus nec fama delectatus. Imo de oppoſito: ut ſuperi⁹
in aliis fructib⁹ eſt dictū. Etiā diabolus delectatione
carnali conatus eſt eū titillare: ut dcm̄ eſt in duab⁹ mu
lierib⁹ ip̄m ad turpia inuitātibus: quas caſtitatis ama
tor ad uitā ſanctā cōuertit. Diuitiaꝝ delectationib⁹ ēt
propulſare eū diabolus uoluit: qñ ei per ſoldanū mu-
nera offerri fecit: que btūs Franciſcus ut ſtercora uili-
pendit. De ſtatu & ꝑlatiōe in qbus nōnulli delectantꝛ
eum uoluit hoſtis inquietare ut ipſe delectaretꝛ. Quod
humilitatis amator ut perpēdit: quia in ꝑlatiōe caſus
eē poterat officio prelatiōis renunciauit: malēs uiuere
ſubditus: q̄ ꝑlatus. Et ſic de aliis modis & uiis: quib⁹
hoīes delectantꝛ: & taliu3 delectatione a diabolo illa-
queantꝛ. ℭ Vndecimo beatum Franciſcum conatus eſt
diabolus ſuꝑare oppreſſionib⁹: uidens.n. diabolus ꝙ
beatū Franciſcum ſuperare nō ualebat modis iam di-
ctis: eū opprimere & occidere eſt conatus. Nā in mon
te Aluernie dum oraret: in quadā prerupta mōtis rupe
ſub qua erat magnū ꝑcipitiū diabolus arripuit eu3: ut
per deuexitatē illam eum iactaret: de quo certe fuiſ-
ſet mortuus: niſi diuina gr̄a eēt adiutus: beatus Fran-
ciſcus manus ad ſaxum extendit: & lapis ille: ut appa
ret hodie cementib⁹ ut cera digitis beati Franciſci ceſ
ſit & manib⁹: & ſic dn̄i auxilio inuocato: & ad lapide3
ſe fortiter tenēdo: caſu3 euaſit inimici. ℭ Duodecimo
& ultimo btm̄ Franciſcū diabolus aggreſſus eſt deſpe
ratiōibus: qñ diuina gr̄a ꝑmitēte: per plures mēſes ſte
tit ut dcm̄ eſt ſupra tanta hoſtis uexatiōe tētatus: ut ſi
oraret & alia ageret: qa ñ uiſitabatꝛ a dn̄o: ꝙ ſe a dn̄o
derelictū reputaret. Sed tādē edoctus a dn̄o ut hēret
fidē grani ſinapis: mōtē.i. tentationē dn̄o faciente a ſe
propulſauit. Diabolus ēt ad ſummū dolorē eū conat⁹
eſt deducere: & hoc malis exēplis fratru3: quib⁹ beati
Frāciſci uiſcera trāſfodiebat: & hec omnia hoſtis age
bat: ut quē in ſe ſuꝑare neqbat turbatiōe de aliis obti
neret. Sic ergo p3 quot modis & quo mō Frāciſc⁹ ad
inſtar dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i moleſtatus fuit ab hoſte: nec ui
ctus ab eo. Sed xp̄i gr̄a ab eius tētationib⁹ liberatus
eſt & ꝑſeruatus. Et quia uiriliter ſe habuit contra ho
ſtem diabolū. Xp̄s ip̄m beatū Franciſcū ut Antonium
abbatē nunq̄ deſeruit: & per orbem nomen eius cele
bre effecit. Sed propter que exñtia in btō Franciſco.
Ipſe pr̄ beatus a diabolo nō eſt uictus: imo hoſtis ab
ipſo ſuꝑatus eſt: dicetur fructu. xxi. & cōformitate. &
ſic p3 breuiter ſecūda pars iſtius ſeptimi fructus & cō
formitatis declarata. u3. Frāciſcus moleſtatꝛ.

ℭ Sequitꝛ fructus. viii. & cōformitas. u3. Ieſum cetus
proſequitꝛ Franciſcus ſecundatꝛ. Expoſitio prime par-
tis. u3. Ieſum cetus proſequitꝛ.

DOminus nr̄ Ieſus xp̄s cu3
ſit deus & homo: ac ꝯñter
oia cōtinēs & donās: qb⁹
hoīes aliū ſeu alios proſe
quuntꝛ & imitantꝛ tā tempo
raliter & corporalr̄ q̄ ſpūa
liter: utpote ipſe ſalus &
medicina: q̄re infirma. lux
cādor: q̄re ignorātes. i quo
ſunt oēs theſauri ſapie &
ſcie dei abſcōditi: q̄re ſapiētes. Diues imēſus oib⁹ dās
affluēter: q̄re paupes & idigētes. Ip̄e dn̄s uirtutū: q̄re
iuſti & ſcti. Via poſt eū errātes idicās: q̄re ueritas. Vi-
ta: q̄re deficientes. Miſericordia: q̄re pctōres. & ſic de
aliis ei⁹ ꝯditōib⁹: ab oib⁹ rōnabilr̄ d3 ꝓſeq & imitari:
et ſi fuerit ſcm̄ iuxta modū loqndi iudeoꝝ. Io. xii. tot⁹

Mundus uadit poſt eū: erat tñ decentiſſimū ꝙ ſic fie
ret.uʒ.ꝙ ut uirtuoſiſſimus & ſanctiſſimus ab oibꝰ ſe
queret: nō ſolū a pluribꝰ ſʒ ab omnibꝰ.ueꝝ qa facilꝰ
doctrina alicuiꝰ & actus a paucioribꝰ imitant & me
liꝰ capiunt ꝗ a pluribꝰ. Hinc eſt ꝙ ſaluator nr̄ nō oēs
homines mūdi uoluit hēre diſcipulos: & ſi ueniſſet ꝓ
oium ſalute: ſʒ amicos ſpālr: qbus ꝑfecte informatis.
de ſua doctrina & uita & ſuis mirabilibꝰ: p ipſos ue
lut p imitatores ꝑfectos eiuſdē alii iformarent: ac ad
ꝓſequēdū dñi ueſtigia inducerent. Et ꝙ ſic fit factum
oñdit Matteus in.iiii.cap. ſui euāgelii &.x.ubi oſten
dit dñs aplo̅s ad ſe uocaſſe ſequendū: & ſpāliter ca.x.
ubi oñdit ꝙ duodecim uocauit ad ſe ſequendum pre
aliis.uʒ. Petrū & Andream. Iacobū zebedei & Ioānē
fratrē eius. Philippū & Bartolomeū. Thomā & Mat
teum. Iacobū alphei. & Thadeū. Simonē & Iudam
Scariotis: cuius loco. Act. primo electus eſt Mathias.
Hos duodecī principalr̄ uoluit hēre diſcipulos: quos
de doctrina & uita ac ſuis informauit uirtutibꝰ. Sed
poſt iſtos ut dicet deſignauit & alios ſeptuaginta du
os: q eius fuerūt diſcipuli. ut hētur Luce.x. de qbus
ad pñs ꝓpter prolixitatem uitandā nihil dicet. Sed de
primis intendo ſuccincte loqui. De qbus loqui uolen
do eſt uidendū quales fuerūt generalr. Et ſecundo de
quolibet ſpāliter. Sed añ quoddā dubiū ē ſoluendum
& ſi pro parte iā pateat eiꝰ ſolutio. ❡ Dubiū eſt iſtud
an dñs noſter Ieſus xp̄us decēter fecit aplo̅s eligēdo
& diſcipulos hēre ſpāles uolēdo: quia uideret melius
fore hēre multos: ꝗ paucos: & omnes: ꝗ aliquos ſpā
les. Rñdetur ꝙ dñs decentiſſime fecit primo uolēdo
hēre diſcipulos. Ratio prima quia cū eſſet uirtuoſiſſi
mus aliquos ipiꝰ ad inſtar alioꝝ imitatores hēre de
bebat. Pithagoras Plato Socrates Ariſtoteles & ſic d
aliis: Ioānes Baptiſta habuerūt diſciplo̅s: ꝗre ipe a for
tiori. Secunda rō ad maiorem autenticationē ſue uite
& doctrine ac ſignoꝝ ſuoꝝ: quia ſi in ore duorum uel
trium ſtat omne teſtimoniū: multo fortius in ore plu
riū: quare diſcipulos habere debebat. ❡ Secūdo prin
cipaliter multos hēre debebat & nō oēs in teſtimoniū
ut eſt dcm̄. Sed ꝙ nō omnes pʒ ex hoc: quia uerba mi
ſterii nō omnibus erant ꝓpalanda: quia non intelligē
tibus fuiſſet potius ad errorē: ꝗ ad utilitatē: ſicut acci
dit de quibuſdā xp̄m ſequētibus: q in uerbo eius ſcan
dalizati ſunt & abierūt retro. Ioā.vi. Itē uita xp̄i erat
perfectiſſima: quare nō erat faciliter ab omnibꝰ ꝓſe
quenda: xp̄s ergo elegit aliquos: quos de uita & aliis
informauit p quos de his alii ſunt fidelr & ueraciter
informati: ꝗre nō oēs. Sʒ aliquos elegit in diſcipulos.
❡ Tertio duodecim primo eligēdo: & poſtmodū ſe
ptuaginta duos. duodecim diſcipulos dñs hēre uoluit
ut figure ueteris teſtamēti implerent: & nouū teſtamē
tū cōcordaret cū ueteri: decebat.n. ut qa xp̄s eſt pr̄ &
deus. ſicut Iacob duodecim filios habuit. Geñ. penul
timo. ſic & xp̄us duodecim apoſtolos. & ſicut ipſi.
Duodecim Iacob filii duodecī fuerūt patriarche po
pulū dei gñantes: ſic & ipſi apoſtoli ppl̄m xp̄ianū p fi
dē xp̄o ꝑducētes. Qui apoſtoli ſunt duodecim fontes
aquaꝝ in helim. Exo.xv. ratiōe gratie & ſpūs ſancti.

ꝗre xp̄s diſciplo̅s habēr uoluit

ꝗre duodecī hr̄e uoluit.

Figure ꝑfigurantes duodecim aplo̅s.

Duodecim principes filii multitudis filioꝝ iſrael. Nu
meri.xvii. qa pricipes ipſi ſunt populi xp̄iani. Duode
cim exploratores. Nume.xiii. p terra ꝓmiſſiōis: qa to
tū mūdū ꝗſierūt ad ppl̄m ducēdū ad terrā nobis ꝓmiſ
ſam a xp̄o.ſ. uitā eternā. Duodeci uiri lapides tollētes
de medio Iordanis. Ioſue.iiii. eccleſiā catholicā fundā
tes. Duodecim leones rōne fortitudinis: ſup quos ſte
tit mare.i. chriſtus.iii. Reg.vii. duodecim leonculi thro
ni Salomonis.i. Ieſu xp̄i: quia fides catholica tota fuit
in eis.ii. Paral.ix. Duodecim acetabula argentea. Nu
meri.vii. p que icenſum placatōis offert dño. Duode
cim hore diei Ioan.xi. qa ipſi duodecim articulos ueri
ſolis.i. de xp̄o ordinauerūt. Duodecī fundamta muri
ciuitatis Ieruſalē. Apoc.xxi. qa ipaʒ ciuitatē fide & ꝑ
dicatiōe cōſtruxerūt. Duodecim pōtes ibidē: qa ipſis
mediātibꝰ itroitus ad celū obtinet. Duodecim lapides
ꝑcioſi quos xp̄s hʒ p imitationē ut ſūmus ſacerdos in
ueſtimēto ſuo. Exo.xxix. Duodecī panes: q deo offe
runt. Leuit.xxiiii. quia ipſis dei miſericordia obtinet.
Multe ſunt figure alie ſctōs ipos aplo̅s figurātes: que
clare ſunt iuuētibus aploꝝ inſpectis cōditionibus. Sic
ergo dñs nr̄ Ieſus xp̄us ꝑfatis de cauſis: duodecī ha
buit aplo̅s & diſcipulos pre aliis ſingulares. Veꝝ ter
tio anno ſue ꝑdicatōis deſignauit & alios ꝑter duode
cim aplo̅s ſeptuagita duos diſcipulos: & miſit illos ad
ꝑdicandū: ut ſicut.lxxii. uiri a deo ipleti ſunt ſpū Moiſi
ad iformandū ſinagogam: ſic.lxxii. eſſent diſcipuli dei
ſpū pleni ad fundandū & edocēdū fideles in catholi
ca eccleſia. Sic ergo apparet prefatis: premiſſi dubii
ſolutio & ſuccinta. ❡ Reſtat ergo uidere ꝗles diſcipu
los xp̄s uoluit hr̄e. Et primo loquēdo gñalr de oibus
ſimul. Secūdo ſpāliter de quolibet uidendo ſigillatim.
Et ad uidēdū in gñali ꝗles fuerunt ipſi apoſtoli: h pōt
uideri in gñali.ſ. Primo quō ſūt a xp̄o & ſcō euāgelio
nūcupati. Secūdo quō fuerūt in ſe ordinati. Tertio ad
qd ſunt p xp̄m deputati. ❡ Circa primū uidenduʒ eſt
quō ſunt apoſtoli a xp̄o declarati & uocati: qbꝰ appa
rebit ꝙ ipſi fuerūt hoies inſigniſſimi: xp̄us.n. uocauit
eos. Primo lucem mundi. Mat.v. uos inquit apoſtolis
eſtis lux mundi: & ſic uita exemplariſſimos. Secundo
ſal terre: ibidē Mat.v. ꝓpter quod dixit eos prudētiſſi
mos. Tertio ciuitatē: ibidē. Nō pōt ciuitas abſcondi
poſita ſupra montē: quo dixit eos tutiſſimos. Quarto
lucernā: ibideʒ: ꝗre & illuminatiſſimos. Quinto oues:
Mat.x. Ego mitto uos ſic oues inter lupos: & ſic mitiſ
ſimos. Sexto deo acceptos: ibidē: q uos recipit me re
cipit: & ſic deo ſingulariſſimos. Septimo matrem &
fratres: Mattei.xii. Ecce mater mea & fratres mei: &
ſic dilectiſſimos. Octauo filios nuptiaruʒ. Mattei.xx.
& ſic electiſſimos. Nono amicos. Ioānis.xv. uos dixi
amicos &c̄. & ſic de ſecretis dei informatiſſimos. De
cimo filiolos. Ioannis.xiii. filioli mei &c̄. Et ſic pro re
gni hereditate deputatos. Vndecimo diſcipulos. Ioā
nis.xiii. cepit lauare pedes diſcipulorum ſuorum &c̄.
& ſic ſanctiſſimos. Duodecimo mundos: Ioānis quar
todecimo uos mundi eſtis &c̄. & ſic mūdi puriſſimos.
Tertio decimo orphanos. Ioannis quarto decimo
non relinquam uos orphanos: & ſic de morte Ieſu

ꝗre xp̄us poſt aplo̅s elegit diſcipulos.lxxii.

qbꝰ noibꝰ aplı̄ ſūt a xp̄o nūcupati.

contriſtatiſſimos.Quarto decimo palmites. Ioan.xv. Ego ſuȝ uitis & uos palmites:& ſic ope fructuoſiſſimos.Quinto decimo pueros.Io.xxi.pueri hētis aliqd pulmētarii:& ſic inocētiſſimos.Sexto decio teſtes ſuos.Luc.ultio:& ſic eos ꝓdidit ueraciſſimos. Prefatis noib⁹i ſacro euāgelio apl'os a xp̄o noiatos inueñt ſuiſſe:q q̄les eēnt ex p̄ſatis noib⁹ declarat̃ & oñdit̃: & ſic pȝ breuiter primū. ¶Vidēdū ē nūc de ſecūdo.uȝ.qūo fuerūt ordinati:& hoc pōt uideri ſi conſideret̃. Primo q̄les ipſi in ſe fuerūt: & ſic cōſiderāti apparebit q̄ ipſi fuerūt. Primo mūdanoꝝ cōtēptores . Nā relictis oib⁹ ſecuti ſunt xp̄m.Mat.xix. Scdo xp̄i amatores. ad Ro. viii.qs nos ſeparabit a charitate xp̄i?Et Act.iiii. Ibāt apl'i gaudētes a cōſpectu cōcilii &c̄. Tertio opatores ſtrenui.Act.iiii.per manus aūt apl'oꝝ fiebāt ſigna &c̄. Quarto p̄dicatores feruidi.Act.iiii. Non poſſumus q̄ audiuimus & uidimus non loq &c̄. p̄s in oēm terram exiuit ſonus eoꝝ &c̄. Quinto diaboli & hereſum expugnatores.Nā ſub cultū dei totū mundum poſuerūt. Sexto dñi collectores.Ioā.iiii.alii ſeminauerūt & uos in labores eoꝝ itroiſtis. Septimo populi illuſtratores: qa lux mūdi.ſ.uirtutib⁹ & ſignis.Octauo xp̄i imitatores precipui dicentes xp̄o ſecuti ſumus te.Mattei.xix. Nono cōtēplatores lucidi:qa uiderūt xp̄i gloriā & añ reſurrectioneȝ & poſt.Decimo confirmatores placidi. Nā per impōnē manuū apl'oꝝ ſpūs ſctūs dabat̃ fidelibus. Act.viii . Vndecimo fundatores ſollidi.ſ.fidei ad Ephe.iiii. ſuperedificati ſupra fundamentuȝ apl'oꝝ & pphāꝝ &c̄. Duodecimo gubernatores ſeculi & condēnatores.Ego diſpono uobis regnū &c̄. Luc.xxii.& Mat.xix. ſedebitis ſup ſedes iudicātes.xii.trib⁹iſrael. Tertiodecimo impetratores oium.Io.xvi.Quicquid petieritis pr̄em in noie meo dabit uobis.Quarto decimo corregnatores ſuperꝝ.Ioan.xii. qa ubi ego ſum & uos eſſis.Ioā.xv.qb⁹ apparet breuiter:q̄les fuerīt ſcti apl'i in ſetpſis.Sed apparet ēt quales fuerūt apoſtoli ſi ꝯſiderent̃ quo ad ea q̄ ipſi ſeruauerūt. Fuerūt.n.ut habet̃.Mat.v.paupes ſpū: omnia relinquētes uolūtarie. Secūdo mites cōuerſatiōe.Tertio lugentes.ſ. miſeriā uite pn̄tis.Quarto eſuriētes iuſtitiam: eam ſeruantes. Quinto miſericordes:aliis cōpatientes. Sexto mundo corde:ab omni peccato ſe cuſtodientes.Septimo pacifici:pacē hñtes & pcurantes.Octauo pſecutiōeȝ ſuſtinētes:ſūma patiētia : oia cōſilia dei & mādata cuſtodiētes. Ipſi.n.ſecuti ſunt xp̄ȝ & corporis greſſu & uirtutū xp̄i obſeruatiōe ſpāli.ut pȝ cuilibet uitā & mores eoꝝ in euāgelio expreſſos intuēti.Ex quib⁹ q̄les ſancti apoſtoli fuerīt euidēter declarat̃: & ſic pȝ ſecūdū.

¶Tertiū qd oñdit q̄les ſancti apoſtoli fuerunt:eſt ſi ꝯſideret̃ qd xp̄s eis fecit. Ipſe.n. ſaluator ſctōs apl'os ſuos.Primo uocauit ad ſtatū pfectiōis & ſūme dignitatis.ſ.apl'atus.Nō in ſeruos: ſed in ſocios & amicos: q ſtatus eſt ſumme pfectiōis.Secūdo liberauit eos ab omni macula mūdane prauitatis:omnia.n.dimiſerunt q̄ ſunt mūdi.Mat.xix.Tertio illuſtrauit doctrina ſalutari.Mat.xxi.docebat eos cottidie de regno dei & Io. xv.omnia q̄ audiui a pr̄e meo nota feci uobis. Quarto auctorizauit ptāte ſingulari. Nā dedit eis ptātē calcandi ſuper omnia demonia: & ut languores curārēt: ad dimittendū peccata ptātē tradidit.Ioan.xxii.Quinto mirificauit ſignis:uirtute ſpāli: cum in nomine Ieſu demonia eis ſubiiciebantur & infirmitates curabant. Sexto adornauit ſanctitate diuinali ſpū ſancto eos replēdo:Ioan.xxii.& Act.ii. Septimo diuulgauit eloqo uirtuali: in oēm terrā ſonus predicatōis eorum exiuit. Octauo ordinauit in ſacerdotes:& diſpenſandum eis tribuit ſui corporis & ſanguinis ſacramentum . Mat. xxvi.hoc facite in meam cōmemorationeȝ.Nono meritis ſublimauit:ipſos ponendo eccleſie fundamētum: plantauerunt enim eccleſiam ſanguine ſuo. Decimo gloriam ſuam eis reſerauit & in monte & in reſurrectione:ut patet.Ioan.xx.Vndecimo in celis collocauit ſpe & promiſſione : Mattei.xix: uitam eternā poſſidebitis.Duodecimo iudices omnium delegauit. Mat. xix. cum ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſue: ſedebitis & uos ſuper ſedes duodeciȝ iudicantes duodecim tribus iſrael. Multa alia dñs Ieſus ſuis fecit diſcipulis: ſed predicta ſufficiunt pro preſenti . Sic ergo ex predictis apparet quales fuerūt diſcipuli & apoſtoli dñi Ieſu:tribus uiis p̄ſatis & in generali. ¶Reſtat ergo dicendū de eis in ſpāli & ſuccinte ꝓpter opis ꝓlixitateȝ uitādā:& tractādū eſt de eis ſecundū ordinem quo nominant̃.Mat.x.ut dictū eſt ſupra. Primus in ordine eſt btūs Petrus:q qualis fuerit pȝ ex ſcriptura diuina.ſ.euāgelio & in Act. apl'oꝝ. Fuit eni primo penitus mundanoꝝ abdicator. Mat.iiii. uidit Ieſus Petruȝ & Andream & uocauit eos:& ſtatiȝ relictis retibus ſecuti ſunt eum. Secundo uerus abnegator.Ieſu uolente eius pedes lauare. Ioā.xiii. Domine tu mihi lauas pedes &c̄.Ecce ſui abiectio & humilitas. Sed non ſui ſȝ domini uoluntatem uelle peragere oſtēdit dicens.Domine non tm̄ pedes:ſed & man⁹& caput.Tertio mandatorum Chriſti executor:patet primo in ſua uocatione:uocatus enim a xp̄o:ſtatim omnibus dimiſſis poſt eum iuit. Imitatione ipſius ad mare pro ſtatere exiſtēte in ore piſcis.Mat.xvii.Quādo dixit dño. Mat.xiiii. ſi tu es dñe iube me uēire ad te ſuper aquas. inſuper ad xp̄i preceptum. Luc.v.cum laboraſſet per totā noctem:laxauit rete.Quarto feruidus xp̄i amator:queȝ amorem ad xp̄m oſtendit.Primo omnia relinquendo. Secūdo ꝓ xp̄o mori uolēdo.Mat.viii. Tertio a Chriſto nullo mō recedēdo cū alii receſſiſſent.Ioan.vi. dicens.Dñe ad quē ibimus &c̄.Quarto quādo paratus erat ut animaȝ pro xp̄o poneret.Mat.viii.Quinto qñ nimio eius amore Chriſtum ſecutus uſqȝ in atrium iudeorum:non recordabat̃ de eo quod ſibi predixerat.ſ. de ſui negatione . Sexto quando audita eius reſurrectione iuit ad monumentum currendo.Ioannis.xx.& Luc.xxiiii. Septimo quando Chriſto apparente in littore ſe nudauit ut ad ipſum ueniret.Ioan.xx. Octauo quando ter a xp̄o interrogatus ſi eum diligeret:q̄ ſic. reſpondit.Ioan.xxi. Verum qa ſe diligentes xp̄us diligit:& ipſum Petrum amaſſe Chriſtus oſtendit.Primo ad ſuū diſcipulatū eū admittēdo. Secūdo ſuū nomē ei cōicando & ꝯcedēdo:qa petra ē xp̄s:a petra petr⁹.i.a xp̄o ē dict⁹. Tertio ceteris apoſtolis p̄ficiēdo.Quar-

Marginal notes: q̄les fuerīt Apl'i xp̄i in generali. — Quib⁹ donis apl'i a xp̄o decorati ſunt. — q̄les fuerīt Apl'i xp̄i i ſpāli — Petrus

to de iterrogatis a petro rñdēdo & apiēdo ueritateꝫ:
ut infra patebit. Quinto ad ſua ſecreta admittendo &
adducēdo: ut patuit in ſuſcitatōe puelle: trãſfiguratiōe
in mōte & oſone in horto. Sexto ſuã gloriã ei in mōte
oñdēdo. Septio opãdi mira ptãtē ei tribuēdo. Octauo
tp̄e negatōis eũ reſpiciēdo. Nono tēpore reſurrectōis
ei ſpãliter apparēdo. Decimo ſuũ populuꝫ & oues ad
cuſtodiã cõmittēdo. Ioã. ultimo. Et ſic pꝫ Petrũ a xp̄o
dilectũ. Quinto uerus teſtificator. Mat. xvi. cuꝫ Ieſus
q̄reret quē eũ hoies dicerēt & qd ipſi. rñdit Petrꝰ: tu
es xp̄s filiꝰ dei uiui &c̄. Sexto diuioꝝ aſpectator. qñ
Mat. xvii. duxit eũ: cũ Iacobo & Ioãne Ieſus in mōte:
& trãſfiguratꝰ eſt &c̄. Septimo xp̄i pfectꝰ imitator. iō
dixit xp̄o Mat. xix. ſecuti ſumus te &c̄. & Io. xxi. dixit
Ieſus Petro ſequere me & ſurgēs ſecutus eſt eum &c̄.
Octauo archãoꝝ idagator. b. Petrus pre aliis xp̄ꝫ au
dacter iterrogabat. ut fructu. xii. dicet & ꝯformitate.
Nono donoꝝ receptator: ſpũ ſc̄tō fuit replerꝰ. Act. ii.
Decimo magnꝰ p̄dicator. Nã p̄dicatōe tria milia con
uertit & multos alios p orbē & rome. pꝫ. Act. ii. Vnde
cimo gratꝰ informator. pꝫ in ſuis epiſtolis: q̄ pfundita
te & diſcretiſſima iformatōe ſunt plene. Duodecio ac
ceptꝰ exorator. Nã libēter orabat. aſcēdit in tēplũ ad
orãdũ. Act. iii. & fcã oſone fuit i extaſi. Act. x. Tertio
decimo efficax opator. Pꝫ. qa eiꝰ umbra ſanabat infir
mos & mortuos plurimos ipſe ſuſcitauit. Quarto de-
cimo eccleſie gubernator: qa ſup hãc petrã xp̄s eccle
ſiã ſuã edificauit. Mat. xvi. qa ipſe paſtor eſt ouiũ & ſũ
mꝰ põtiſex. Quo declarat ꝙ ipſe fuit hõ ſūme fidelita
tis. Mire ſtabilitatis. apte affabilitatis. Magne ſcitatis.
Recte eqtatis. Sc̄tē exemplaritatis. Digne auctorita
tis. Clare ueritatis. Vere honeſtatis. Penitentie & au-
ſteritatis. Prudentie & ſagacitatis. Clementie & cha
ritatis: que omnia uero paſtori debent ineſſe: que per
fecte fuere in beato Petro. Quinto decimo patientie
demouſtrator. qñ capite uerſo ad terraꝫ uoluit crucifi
gi & mori. qbꝰ apparet bti Petri uite excellētia & ſan
Andreas ctitas. ¶ Secũdus in ordine ponit btũs apl̄s Andreas:
q q̄lis fuerit: & euãgelia & eius legēda declarant. Hic
apl̄s Andreas fuit. Primo boni idagator. Nã fuit ipſe
primo. Ioã. baptiſte diſcipulus & poſt dñi ſaluatoris.
Sedo: q̄ ſunt ſanctitatis executor. Nã audito a Ioãne
de Ieſu ꝙ eēt agnus dei &c̄. ad Ieſum iuit & p totam
diē ſecũ ſtetit. Tertio dñi receptator. Nã in naui eius
& petri Ieſus ſtetit. Luc. v. & ceperunt piſciũ multitudi
nē. Quarto mũdi execrator. uocatus a xp̄o oibus reli
ctis ſecutꝰ ē eũ. Mat. iiii. Quinto alioꝝ ad bonũ euo-
cator. Nã fratrē ſuũ Petrũ ad xp̄m adduxit. Ioã. i. Sex
to miroꝝ contēplator i deſerto. qñ dñs de qnqꝫ pani
bus ſatiauit qnqꝫ milia hoiuꝫ: Andreas dictos panes
pueꝝ dixit hēre &c̄. Septimo ueroꝝ demſtrator. Egee
rõnibꝰ pulcherrimis oñdit xp̄m uolũtarie paſſum: &
crucis ſubire uoluiſſe patibulũ. Octauo gratus pora
tor: ſua eloquētia totã Achaiã ꝯuertit ad dñm. Nono
ſignoꝝ opator in uita ſua (ut dicit eiꝰ legēda) miracu
la multa & ſigna eſt opatꝰ. iō habuit animi conſtãtiã.
Naꝫ Egee dicēti ſibi ꝙ crucis ferre ſuppliciũ eũ coge
ret. Rñdit ſi crucis patibulũ expaueſcereꝫ: crucis glo

riã nõ p̄dicarē. Vndecimo i eo fuit paſſiōis tollerãtia:
Fuit. n. primo a. xx. hoibus ceſus & demũ crucifixus.
Duodecimo de crucifixiōe habuit complacētiã pꝫ: qa
crucē ſalutauit: crucis ſe amatorē ſemper fuiſſe decla
rauit: a cruce noluit remoueri. In cruce mori uoluit: &
de cruce ad deum ire. qbꝰ ſuccincte. pꝫ. qualis fuerit
btũs Andreas xp̄i diſcipul̄s. ¶ Tertiꝰ apl̄s & diſcipu Iacobus
lus dñi in ordine: ponit Iacobus Zebedei q Iacobus maior.
maior uocat: q qualis fuerit patere põt ex his: ipſo. n.
fuit primo deo obediētiſſimus: uocatꝰ. n. a xp̄o: ſtatiꝫ
p̄reꝫ & oia reliqt: Mat. iiii. Scdo uolũtarie pauprimꝰ.
Nã bona oia tã nature. ſ. p̄rem & m̄rem: q̄ fortune di-
miſit: & pauprimꝰ eſt effectus: Mat. iiii. & xix. Tertio
xp̄i amãtiſſimus: ꝓ cuiꝰ amore p̄rem reliqt & m̄reꝫ &
oia: & ipſi ſoli adheſit. Quarto dei honoris zelantiſſi
mus: nã qa Samaritani Ieſum nõ recepãt: uolebat ꝙ
cõburerent Igne diuio. Quito xp̄o fideliſſimꝰ: cui ut
ſibi fideliſſimo xp̄s oſtendit ſuã gloriã in monte. Mat.
xvii. hũc admiſit i puelle ſuſcitatōe & in oſone in hor
to. Sexto ad paſſionē ꝓ xp̄o ſuſcipiendã paratiſſimꝰ.
Mat. xx. dicto ei a xp̄o poteſtis calicē bibere &c̄. Re
ſpōderũt poſſumꝰ &c̄. Septimo in morte ſuſtinēda con
ſtãtiſſimꝰ &c̄. qa decapitatꝰ &c̄. Octauo i multis iue-
nit ſingulariſſimꝰ. Prio qa fuit primꝰ martir de apl̄is.
Scdo regnũ celoꝝ de apl̄is primꝰ itrauit. Tertio ſta-
tũ & premiũ apl̄oꝝ i celo ipſe primꝰ ſuſcepit. Quarto
ipſe fuit primꝰ reddēs uicē xp̄o: ꝓ ipſo moriēdo. Qui
to primus q dictuꝫ xp̄i uerificauit. Mat. xxiii. dixit. n.
Mittã ad uos ꝓphas &c̄. Seqt & ex illis occidetis &c̄.
Sexto primꝰ q in Ieruſalē ꝓ fide ē mortuus de apl̄is.
Septio cuiꝰ martiriũ eſt celebriꝰ loco cõſiderato. Octa
uo primus q triplicē i celo coronã habuit. uꝫ. martirii
caſtitatis & doctrie. Nono a xp̄o in celo primꝰ ſuſce-
ptus. Decio primꝰ beatificatꝰ. Vndecio primꝰ in celo
canonizatus. Duodecimo pre aliis apoſtolis exaltatꝰ:
iuxta dictum. Mattei. xi. qui minor eſt in regno celo-
ruꝫ: maior ē ipſo. Nono eſt cũctis gratioſus: qa oibꝰ
ſubuēit ad eũ recurrētibꝰ. Ipſe prio ab ifidelitate libe
rat & ducit multos ad fidelitatē. ut pꝫ de regia Lupa
& eiꝰ uiro. Scdo diſcipulos eiꝰ corpore deficiētes: in-
columes reſeruauit. Tertio deditos diaboli ſeruitio
eripuit: pꝫ de Phileto & Hermogene. Quarto ſuſpen
ſis opē impēdit: patuit de filio pegrini &c̄. Quito uin
culatos abſoluit. pꝫ. de illo: q erat in fundo turris &c̄.
Sexto mortuos ſuſcitauit: pꝫ. de illo q ſe occidit diabo
lo decipiēte. Septio a ſnia eterna cuſtodiuit militē q̄-
dã. Octauo famelicis ſubuenit: cuidã deficiēti panem
ſubcinericiũ dãdo. Nono aliquos ne poſſent capi cuſto
diuit. Decio traditos icēdio liberauit: ut patuit de illo
qui miſſus fuit in ignē: quia eũ in ſegetē poſuerat &c̄.
& ſic de aliis: qbꝰ aſſidue bñficia porrigit & preſtat.
Vndecimo eſt toti mundo radioſus: pꝫ: qa iter ad ſc̄ti
Iacobi ſepulcrũ: notũ eſt oibus xp̄ianis. Quibꝰ appa-
ret iam dictis: q̄lis fuerit hic aplus Iacobꝰ oibus eui-
dēter. ¶ Quartꝰ apl̄s & diſcipulus: eſt Ioãnes euãgeli Ioannes
ſta: cuiꝰ ſc̄titatis fuerit & excellētie: apparere poterit euãgeliſta
ſi eius eē cõſideret: & q̃o dilectus fuerit a xp̄o. Cum
. n. ipſe btũs Ioãnes ſe pluribꝰ in locis aſſerat a xp̄o di-

lectũ : uidẽdo q̃uo fuerit apparebit q̃ excellẽtiſſimus
fuerit ſctitate: dñs Ieſus ad btũ Ioãnẽ pl'a ſigna oſtẽ
dit dilectõis: & modis pluribꝰ. Et prio uocãdo eũ ad
ſtatũ ſũme pfectõis.Mat.iiii. uocauit.n. eũ ad ſtatum
apl'icũ q eſt ſtatꝰ pfectus: & hec uocatio fuit in iuuẽ-
tute.Et tũc btũs Ioãnes bona nature.ſ.patrẽ reliq̃t &
matrẽ: & bona fortũe ut pꝫ.Mat.iiii. Secũdo pſeruã-
do eũ ab actu dire iperfectõis.ſ.icõtinẽtie: qa uolẽtẽ
nubere ſcdm Ieronimũ ad ſe uocauit. Tertio admit-
tẽdo ad ſecreta ſue cognitiõis in ſuſcitatiõe puelle: in
trãſfiguratiõe:in orõne i horto: & ad eiꝰ nuptias pſo-
naliter aſſiſtẽdo.Quarto ipſiꝰ petitionẽ acceptãdo: pꝫ
qñ interrogauit de ſuo ꝓditore in cena: & xp̃s rñdit.
Quinto ſup ipſiꝰ pectus in cena recũbẽdo & reclinã-
do:unde fluẽta euãgelii ut cãtat eccleſia traxit & hau
ſit.Sexto ſuã matrẽ in cruce ei comẽdãdo . unde ſcien
dũ eſt ſecundũ Ieronimũ in ſermõe de aſſumptõe.Co
gitis me. factus eſt Ioãnes filius uirginis cõmẽdatiõe
tali facta de Ioãne uirgini Marie. Sed q̃uo? dicit cu-
ra adoptõis:fuit ergo nõ filius naturalis ſed adoptiuꝰ
ipſius Marie.¶ Sed tũc eſt dubiũ:cũ p baptiſmũ ſimꝰ
nos oẽs filii dei adoptiui : q̃uo adoptio nr̃a differt ab
adoptõe Ioãnis:Marie? Rñdeť ꝙ eſt ualde diſtincta:
& primo p reſpectũ ad xp̃m cũ extra ſe nihil charius
& diligentius haberet uirgine Maria: q̃re hãc ſibi re-
comẽdãdo:quia fecit eũ pre aliis theſaurarium ſuum:
magnum amorẽ oñdit.Secũdo per reſpectũ ad beatã
Mariã.Ipſa.n.obediẽs filio : ip̃m pre aliis apoſtolis di
lexit:& ad ip̃ꝫ ut mater in oĩbus ſe habuit. & uide ꝙ
relinquẽti mũdũ: nõ ſolũ xp̃s eſt mater & frater : ſed
Maria in matrẽ dať a xp̃o: ſpãliter Cruci eius aſſidua
meditatiõe aſſiſtẽti. Tertio p reſpectũ ad Ioãnẽ. Ip̃e
.n.ex h̃ plura habuit . Primo qa cũ uirgo eẽt gratia
plena:de ſua gr̃a eidẽ dedit ſaltẽ interceſſiue & merito
rie.Secũdo qa factus eſt frater xp̃i mõ ſpãli pre aliis.
Tertio quia ex hoc eſt Ioãnes declaratus: ꝙ erat hu
millimus puriſſimus & ſic de aliis uirtutibus ex quo
btẽ Marie ſic eſt dictus:qa ſil'e ſimili iũgitur. Quarto
exhibitus eſt Ioãni fiducialior acceſſus ad xp̃m & ad
beatã uirginẽ pre aliis in ſuis optatis:qa filius ad ma-
trẽ fiducialiter accedit:& frater ad fratrẽ. Quo ſequiť
ꝙ qcq̃d petit obtinet. Et ſic pꝫ q̃lis ẽ Ioãnis adoptio.
Septio ꝑ cunctis de abditis diuinis illuſtrãdo. Paulus
ad tertiũ celũ.Ioãnes ſup oĩa (ut dicit Aug.) eleuatꝰ
itonuit.In principio erat uerbum. Octauo oĩa futura
circa ſtatũ eccleſie reuelãdo:pꝫ in Apocalipſi:qď nulli
fecit apl'oꝝ qď nobis pateat. Nono ſpũ ſcõ replendo
& p eiꝰ manꝰ ipõnẽ:ſp̃m ſctũ fidelibꝰ dãdo.Act.ii.&
forte habuit pre aliis ſingulareꝫ.Decimo oĩum ſctõꝝ
cõditiõibꝰ adornãdo.Fuit.n.apl's inſequẽdo xp̃m.Euã
geliſta in euãgelio.Martir in dolio.Cõfeſſor xp̃m con
ſtãter cõfitẽdo: & pꝫ in actibꝰ apl'oꝝ & ſua legẽda in
pricipio.Virgo puriſſimus:qa ſic electꝰ & ſic pmãſit:
ꝓpħa fuit &c̃.Vndecimo de ipſo ſpãlẽ curaꝫ hñdo &
oñdẽdo:pꝫ i tradẽdo mr̃eꝫ eidẽ.Duodecio ſua doctri
na eccleſiã illuſtrãdo & radiãdo: pꝫ de eiꝰ euãgelio &
epiſtolis. Tertio decimo charitate mirabil'r eũ replen
do:pꝫ qa in ſuis ep̃l'is de ea eſt ſpãl'r loquuťꝰ.Quarto
decio miraculis maximis decl'ando:pꝫ de pluribꝰ mor
tuis in ſua legẽda.Quĩto decio in ſuo deceſſu ip̃ꝫ uiſi
tãdo & uocãdo . Sexto decio a mortis dolore ut dicit
btũs Ieronimꝰ pſeruãdo.ꝑ ſatis ergo apparet btũ Ioã
nẽ dilectũ fuiſſe a xp̃o.¶ Sꝫ cũ dic̃ euãgeliũ.Ioã.xiii.
ꝙ xp̃s oẽs apl'os dilexit:cur b.Ioãnes de dilectõe xp̃i
plus aliis comendať? Rñdeť:ꝙ amore iteriori:xp̃s &
ſi oẽs equal'r forte dilexerit non tñ amore exteriori:q
in duobꝰ ẽ pricipal'r.uꝫ.in familiaritatis oñſiõe: & ſic
btũ Ioãnẽ plus aliis dilexit: uel in donoꝝ exhibitõe:
& ſic btũ Petrũ plus dilexit:qa pricipẽ eũ eccl'ie fec̃.
Et ſic ſub eiꝰ cura uirginẽ & alios apl'os & ſuas oues
dedit.Quibꝰ iã dictis ſctitas apparet bti Ioãnis & q̃-
lis fuerit.¶ Quintꝰ diſcipulus & apl'us ẽ btũs Philip
pus:q i ſua legẽda cõmdať de pluribꝰ. uꝫ. prio de ꝑdi
catiõis iſtãtia:p.xx.ãnos per Scithiã gentibꝰ ꝑdicauit
xp̃m: & pl'em ad fidẽ cõuertit. Scdo a uirtutis gr̃a.Nã
draconẽ abſcedere cõpulit:mortuis uitã ꝑbuit:draco-
nis flatu morbidos curauit & ſanauit . Tertio a ſue
mortis pſcia:naꝫ p dies ſeptẽ añ: Mors ſua ẽ ei a dño
reuelata.Quarto a paſſiõis tolerãtia:nã p ſpũs ſcti re
uelationẽ cũ ad ꝑdicãdũ indis prexiſſet:in ciuitate Ie
ropoli a pagãis captꝰ:octuageſimo ſeptio ſue uite an
no crucifixꝰ ꝓ xp̃i amore ad deũ migrauit.Quibꝰ q̃t-
tuor teſtimoniis ip̃e oñdiť fuiſſe ſctitate ꝑclarꝰ & iſi-
gnis.¶ Sextꝰ apl's & diſcipl'us ẽ btũs Bartholomeꝰ:q
in ſua legẽda a q̃tuor pricipal'r comẽdať. Prio a ſctita
tis eminẽtia:q̃ pꝫ ex multis: & prio ex demonis teſtifi
catiõe:qui iterrogatꝰ qs eẽt.b.Bartholomeꝰ rñdit:ꝙ
amicus dei oĩpotẽtis &c̃.Scdo ex orõne: cẽties in die
& cẽties I nocte flexis genibꝰ deũ orabat. Tertio ex
ãgeloꝝ obſecutiõe: angeli dei cũ eo ambulabant &c̃.
Quarto ex ſecretoꝝ cognitiõe : demon inq̃t oĩa ꝑui-
det:oĩa nouit &c̃.Quĩto ex terrẽoꝝ deſpectiõe:uñ re
gi Polemio munera ſibi offerenti rñdit.Ego nihil ter-
renũ nihil carnale deſidero &c̃.Scdo auſteritatis effi-
cacia:q̃ qdẽ pꝫ.Prio ex demonis ꝯſtrictõe & ligatiõe:
ligauit.n.demonẽ ut nõ poſſet loq &c̃.Scdo demonis
expulſione a filia regis Polemii. Tertio demonis ob
tẽpatõe.Nã eiꝰ iuſſu demon oĩa idola cõfregit.Quar
to demonis oñſione.diabolũ oñdit Regi Polemio &
aliis q̃lis eẽt.Quinto fructuoſa ꝑdicatiõe:regẽ Pole-
miũ cũ ſuo regno ſua ꝑdicatõe cõuertit. Tertio comẽ
dať a ſũma patia.Prio.n.fuit ſuſtibꝰ ceſus. Scdo uiuꝰ
decoriatꝰ:qď nulli ſctõꝝ ẽ fctũ.Quarto fuit corpus
eiꝰ in multis a diuia ꝓuidẽtia ꝓſpectũ & ꝯſeruatũ:ut
in eiꝰ legẽda hr̃. Quibꝰ ſuccincte bti Bartholõei ſcti
tas apparet. Septimus apl's & diſcipl'us ẽ btũs Tho
mas:quẽ oñdit eiꝰ legẽda & euãgeliũ fuiſſe:primo fi-
dẽtiſſimũ. Ioan.xii.Eamus ait ad apl'os & moriamur
cũ illo.Secundo fideliſſimũ: poſt reſurrectionẽ omnia
credendo Chriſtum deum ſuum eſt ꝓfeſſus Ioan.xx.
Tertio ſignis notiſſimum : patet de multis miracu-
lis per ipſum factis tam in morbis ſanatis q̃ mortuis
ſuſcitatis. Quarto eloquio acceptiſſimũ:multos con-
uertit ſua ꝑdicatiõe & grata informatiõe. ut pꝫ in le-
gẽda.Quinto paſſiõe clariſſimũ:bis in carcerẽ eſt miſ
ſus,ſup ardẽtes laminas inceſſit. In ardẽtẽ fornacẽ eſt

Ioã. pluſq̃ ceteri apl'i amore exteriori dilectꝰ eſt.

Philippꝰ

Bartholomeus.

Thomas

ſniectꝰ & tādē gladio eſt trāſuerberatꝰ. Sexto a popu
lis poſt mortē honoratiſſimū: ut dicit alia legenda. Mi
ra corpꝰ eius faciebat in mari & in aliis. qbꝰ glorioſa
Matteus cōuerſatio bti Thome & uita pꝫ. ¶ Octauꝰ apl'us &
diſcipulus eſt btūs Matteꝰ euāgeliſta. Hic primo mū
dū abdicauit pfectiōalr. Mat. ix. de hoc hr. uocatus a
dño ſequutꝰ eſt eū. Scđo euāgeliū ordinauit: hic enī
fuit primus ſcti euāgelii ſcriptor & ordinator. Tertio
hereſes extirpauit: Magos q ſe ꝑ deo coli faciebant.
Quarto dracones effugauit. Quinto mortuū regis fi
liū ſuſcitauit. Sexto honorē ſibi impēſuꝫ refutauit. Se
ptimo multos ad fidē cōuertit & baptizauit. Octauo
glorioſa cōſtātia occiſus ad celos migrauit. Quibꝰ ſcti
Iacobꝰ minor. tas bti euāgeliſte Mattei clare pꝫ. ¶ Nonꝰ apl's & di
ſcipulus eſt btūs Iacobꝰ minor dictꝰ Iacobꝰ Alphei.
Hic prio comendaṫ de ꝓrogatiua diuine aſſimilatōis.
Fuit. n. xp̄o ſimillimus. Scđo de excellētia pfectiōis:
qa uocatꝰ ē iuſtꝰ. Tertio de primitate miſſe celebratio
nis. Fuit. n. ipſe primꝰ q miſſaꝫ celebrauit. Quarto de
feſtiuitate dñice apparitiōis: qa primo ſibi dñs Ieſus
apparuit poſt ſuā reſurrectionē. Quinto de cōuerſa
tionis ſctitate: uita ſua fuit tota ſctiſſima. ut pꝫ in ſua
legēda. Sexto de tollerātia paſſiōis: de pulpito fuit ꝓ
iectꝰ: lapidibꝰ obrutꝰ: & perticha Fullōis ꝑ xp̄i fide
excerebratꝰ. Quibꝰ ſex pꝫ eiꝰ uite excellētia & ſancti
Tadeus tas. ¶ Decimꝰ apl'oꝝ ē Tadeꝰ apl's: q ꝑclarus fuit pri
mo uerbo & doctrina. Nā multis ꝑdicauit: & ad fidē
ꝯuertit: ac utilē epl'aꝫ edidit & fecit. Scđo ſigno & po
teſtate diuīa. Nā Abagarꝝ regē curauit: & plura ſigna
fecit. Et qa legēdā hꝫ cōem cū ſctō Simone: iō legēda
Simon cananeus utrīqꝫ ponit. ¶ Vndecimus apl's eſt Simon cananeꝰ:
q cū btō Tadeo in legēda comēdaṫ. Primo ꝙ ipſi fue
rūt ſctitate excellētes: Eoꝝ. n. pñtia demōes in idolis
rñſa dare nō potuerūt. Secūdo eloquētia pollētes: pꝫ
in eoꝝ elocutiōe ad principē regis Babilōie. Tertio
futura ꝑſciētes: ꝑdixerūt. n. euētū belli &c̄. Quarto cle
mētes & miſericordes pꝫ cōtra magos: quos liberaue
rūt. Quinto mira exercētes. Nā draconē ꝑ pueꝝ eodē
die natū: loq eū faciētes liberauerunt. ſic & tigrides.
Sexto ꝑ martiriū ad deū aſcendētes. Quibus & aliis:
Mathias q̄les fuerūt itelligi cūctis daṫ. ¶ Duodecimus apl's &
diſcipl'us ē btūs Mathias. hūc cōmēdat. Primo a xp̄o
diſcipliatio & eruditio: fuit. n. de. lxxii. diſcipl'is. Scđo
inter duodecim apl'os ānumeratio: ut hr̄ Act. iii. Ter
tio ipſius cōditio. Fuit. n. in lege doctiſſimus: corpore
mūdus: aio prudēs: in ſoluēdis q̄ōnibus ſcripture acu
tus: in cōſilio ꝓuidus: & in ſermocinatione expeditus.
Quarto eiꝰ martirizatio: falſo. n. icuſaṫ lapidaṫ ſecuri
ꝑcutiṫ & māibꝰ ad celū extēſis ad deū prexit. que q̄
tuor ip̄ꝫ cōmēdabilē faciūt: & toti mūdo ſanctitate il
luſtrē. Hec pauca in ſpāli poſui de quolꝫ apl'oꝝ. qbus
ſi dicta in gñali cuilibet applicenṫ: ad loquēdū de quo
libet materia erit lata & ſufficiens: q̄ ꝓ pn̄ti decl'atiōe
partis prime ſufficiāt. Quibꝰ claret qbus diſcipulis &
q̄libꝰ fretus eſt & uallatꝰ dñs nr̄ Ieſus xp̄s. Veꝝ & ſi
Paulus btūs Paulus apl'us nec de. lxxii. nec de. xii. fuerit unꝰ:
qa tñ meruit thronū duodecimū poſſidere: & antono
matice apl'us nūcupatur: & a dño nō ab hoie iſtitutꝰ

eſt apl'us & electꝰ: qualis fuerit ſuccincte uidēdū eſt.
Vñ btūs Paulus ut pꝫ cōſideranti eiꝰ acta comendaṫ.
Primo a nobili ꝓgenie & gñatōe: qa de tribu Benia
min: de Tharſo cilicie: & ciuis fuit Romanꝰ. Secūdo
a legali informatiōe: In lege. n. fuit doctor excellētiſſi
mus quaꝫ ad pedes didicit Gamalielis. Tertio a ſin
gulari uocatiōe. Nā dū iret ad perſequendū xp̄icolas
iclamatꝰ a xp̄o de celo: & ferocitatē depoſuit: & ſe di
uine uoluntati per oia ſubmiſit. Quarto a ſpūs ſancti
repletione. Nā ſpū ſancto fuit repletꝰ. Quinto a ſpāli
ſui in apl'ꝫ electiōe. Dicēte xp̄o de eo. Act. ix. Vas ele
ctionis eſt mihi iſte &c̄. Sexto a cordiali xp̄i dilectio
ne. ſtatim baptizatꝰ: ingreſſus in ſinagogas cōuincen
do iudeos ꝓbauit Ieſum eē xp̄m. Septimo a fideli ꝓ
feſſione. Nullus apl'oꝝ ſic fidem nec tādiu ut Paulus
predicauit. Octauo a diuinali informatione. Nō enī
euangeliū habuit ab hoie ſed ꝑ reuelationeꝫ Ieſu xp̄i
Gal'. i. Nono a prudētia & diſcretiōe. lꝫ ꝑ reuelationē
habuiſſet euāgeliū. tñ Ieroſolimā aſcēdit: ad conferen
dū cū apl'is de his que ꝑdicauerat: ne in uanū curreret
aut cucurriſſet. Decio a carnis edomatiōe. i. Cor. ix. ca
ſtigo corpꝰ meū & in ſeruituteꝫ redigo. Vndecimo ab
ipſiꝰ a deo ad ꝑdicādū emiſſiōe. Act. xiii. Spūs ſanctꝰ
dixit. Separate mihi Barnabā & Paulū &c̄. Duodeci
mo ab eloquētia & ꝑdicatiōe. Fuit. n. eloquentiſſimus
& lingua diſertiſſimꝰ: uñ uocabaṫ Mercuriꝰ. Act. xiiii.
Tertio decimo de ſollicitudine & gubernatiōe. nunq̄
ſtabat in loco. Hodie hi & cras ibi. & iō dicebat de ſe
ipſo: Inſtantia mea & ſollicitudo omniuꝫ eccleſiarum.
Quarto decimo a cordis hūiliatiōe: cū maior eēt aliis
ad Gala. i. minimū apl'oꝝ ſe nominat qui non erat di
gnus uocari apl's &c̄. Quinto decimo ab aſſidua ope
ratione. Non ſtabat Paulus ocioſus: aut. n. orabat: aut
ꝑdicabat: aut manibus opabaṫ. ut pꝫ Act. xviii. Sexto
decimo ab edificatiōe. nihil. n. erat auſus dicere: niſi q̄
ꝑ ip̄m xp̄s opabaṫ: ut cū aliis ꝑdicaret: reprobus non
inueniret. Decimo ſeptimo a puritate & mūditie nito
re: Fuit. n. uirgo puriſſimus: & ſi ſtimulus carnis ei eēt
datus. Decimo octauo a charitatis feruore. quis infir
maṫ & ego nō infirmor. ii. Cor. xi. & de charitate nul
lus eo meliꝰ dixit. Decimo nono a patiētie lōganimi
tate. decē & nouē tāgit genera tribulationū: quibꝰ fuit
afflictus. ii. Cor. xi. Primū cū dicit in laboribꝰ plurimis
. ſ. ꝑ mūdū diſcurrēdo: ꝑ. xxx. annos maximam partem
mūdi queſiuit. De eiꝰ laboribꝰ pꝫ in Act. apl'oꝝ. Secū
dū genus tangit: cū dicit in carceribꝰ. in carcere fuit in
Philippis. Act. xvi. in Ierl'm. Act. xxi. in Ceſarea. Act.
xxiiii. ubi ſtetit duobꝰ ānis. & Rome ēt fuit. Tertiuꝫ
genꝰ tangit cū dicit in plagis. plagatꝰ fuit: & miſſus in
carcere. Act. xvi. & in Ieruſalē templo clauſo. Act. xi.
Quartū genꝰ tāgit cū dicit. In mortibꝰ frequēter. ut pꝫ
Act. xxii. & niſi fuiſſet liberatꝰ ꝑ milites: eēt mortuꝰ.
uñ nota ꝙ iudei decies ei inſidias parauerūt: ut eum
occiderēt. Primo in Damaſco. Act. ix. Scđo in Ieruſa
lē ibidē. Tertio Antiochie. Act. xiii. in fine. Quarto in
Iconio. Act. xiiii. in pricipio. Quinto Licaonie ſiue Li
ſtris ibidē ictibꝰ lapidū. Sexto Theſalonice. xvii. Se
ptimo in chorinto. Act. xviii. Octauo ipſe uolēte ire in

Siriam. Act.xxi.in principio.nono in ieruſalem qñ tē pluꝫ clauſerũt Act.xxi.&c.xxii. Decio qñ.xl.iurauerũt non comeſturi:niſi eũ occiderent. Act.xxiii.Vñ bñ fuit in mortibus frequēter. In philippis ut patet Actuum xvi.In Epheſo(ut pꝫ Act.xix.)fuit etiã i morte. Quītum genus tangit cum dicit a iudeis quinquies quadragenas una minus accepi Act.xxi.& hoc in templo clauſo &c. Sextũ genus tangit cũ dicit ter uirgis &c. prio in philippis. Act.xvi.Sc̃do & tertio in ieruſaleꝫ: ut habet̃ Act.xxi.uel in Iconio.Act.xiiii. Septimũ genus tangit:cum dicit ſemel lapidatus ſum &c. & hoc in liſtris.Act.xiiii.Octauum genus tangit cũ dicit ter naufragium feci hoc creditur:ꝙ fuerit quãdo iuit romam. Act.xxvii.Nonũ genus tangit: cum dicit nocte ac die in profundũ maris fui.Remigius ſuper epiſtolam ad Romanos dicit:ꝙ ſic fuit ad litteraꝫ:ſed quãdo nõ pꝫ ex ſcriptura. Alia uero genera partim tangit ꝓpter itinera:partim ex alio. unde in itinere paſſus ē. Decimũ genus.ſ.pͥcula fluminũ. Vndecimuꝫ pericula latronũ qui ipm̃ depredarũt &c.Duodecimũ periculũ ex genere.famis & ſitis & alioꝝ incõmodoꝝ:que itinerantibus eueniunt.Decimũtertiũ periculũ ex gentibus:Naꝫ peregrini & extranei patiunt̃ a gentibus:de Paulo athenieſes truſabant̃.Act.xvii.Decimũquartũ periculũ in ciuitate:quia itinerando homo deuenit ad ciuitates:Paulus paſſus eſt periculũ in ciuitate.ſ.Damaſci.Ieruſalē.Anthiochie.Liſtris.Iconio. Philippis. Corinthi.Epheſi.Ceſaree.& Rome. Decimũquintuꝫ periculum in ſolitudine:pꝫ in inſula mitilineuſi quãdo uipera manũ eius apprehēdit.Act.xxviii. Silr̃ quãdo uoluit ire in ſiriam:ut pꝫ Act.xxi. Sextũdecimũ periculum in mari:pꝫ Act.xxvii. Decimũſeptimũ periculum in falſis fratribus.i.cõitibꝰ.Iudei ut dctũ eſt uoluerunt eũ decē uicibꝰ occidere.Decimũoctauũ tãgit in fame & ſiti.hēs Act.xxvii.& ꝺ frigore. Decimũnonũ tãgit in labore.de quo Act.xviii. &.xx.de ieiuniis habes Act.xiiii.ſub tot ergo generibꝰ afflictionũ paulus poſitꝰ:ſemp patiētiſſimꝰ ē iuentꝰ.Vigeſimo cõmēdatur Paulus de ſapie luciditate. Scripſit.xiiii. Epl̃as plenas diuia ſapia.Per quas fides catholica ſufficiēter alia ſcriptura ſepoſita teneret̃ & nutriret̃. Vigeſimoprimo de mũdi deſpectõe:oĩa reliqt. Et nihil uoluit hr̃e niſi xp̃ꝫ:& ut ſtercora oĩa reputauit. Vigeſimoſc̃do de crucis meditatõe.Gal̃.ii.xp̃o ꝯfixꝰ ſuꝫ cruci &c.Et mihi abſit gloriari niſi in cruce &c.Et.i.Cori.i.nihil ſciebat niſi xp̃ꝫ & hũc crucifixũ. Vigeſimotertio de ſignorũ exhibitiõe:multa fecit miracula mortuos ſuſcitãdo cecos illuminãdo .Vide in Act.Apl̃oꝝ.Vigeſimoq̃rto de cõfortatione fuit hõ ſciens mirabilr̃ cõfortare homines cõtra omnes cauſus ingruētes: ut pꝫ in ſuis dulciſſimis epiſtolis.Vigeſimoq̃nto de cõtēplatiõe: qa raptus bis ad tertiũ celũ.i.uiſionē ſolũ itellectualē. Qui ut dicit Augu.uidit deum ut uidēt beati: Qua uiſione fuit ſup oĩa leuatus:quia ad tertiũ celũ.In deũ trãſformatus:qa ſimilis deo.i.Io.iiii.& ſic deificatus.Certificatus.ſ.de ſc̃tã trinitate de angelis & de futuris &c. Informatus quia audiuit archana uerba &c. beatificatus beatitudine nõ permanēte ſed trãſeũte. Saciatꝰ iuxta dictum.p̃s.Saciabor cum apparuerit gloria tua. Quietatus iuxta dictum Auguſtini.i.cõfeſſionũ i deo qeſcendo. Securatus ꝺ permanētia in gr̃a. ideo dicebat Romanoruꝫ.viii. Quis nos ſeparabit a charitate xp̃i &c.letificatus de gloria ſua futura & alioꝝ. Vigeſimoſexto de ueri atteſtatiõe:qa ubiqꝫ xp̃m cõfeſſus eſt ſp̃aliter rome diſputãdo:cum iudeis & gentilibꝰ corã nerone:& plures ꝺ familia neronis ꝯuertēdo. Vigeſimoſeptimo de martirizatiõe pro xp̃i noĩe decapitatus fuit. Vigeſimooctauo de glorificatiõe:qa glorioſus apparuit Neroni poſt mortē & aliis: bonũ.n.certamen certauit:& ſibi ut triũphatori repoſita corona data eſt ſibi in gloria a domino.Ex his paucis quia innumera ſunt:que de ipſo poſſent dici & eſſent dicenda:pꝫ qꝺ uirtuoſus fuit.b.Paulus apl̃s diſcipulus dñi Ieſu.Et ſic ſuccincte uiſuꝫ eſt de cetu Dñꝫ Ieſuꝫ xp̃m ꝓſequente:de quo dicit prima pars iſtius octaui fructus & cõformitatis &c.uꝫ.Ieſuꝫ cetus.ſ.apl̃oꝝ proſequit̃ & hec ſufficiãt ad p̃ñs ꝓ eiꝰ declaratiõe.

¶ Secunda pars octaui fructus & conformitatis: uꝫ Franciſcus fecundatur. Expoſitio.

FRanciſcus fecũdat̃:hec eſt ſc̃da pars huiꝰ fructꝰ octaui & cõformitatis: in qua ē agenduꝫ de fecũdatione & multiplicatione ipſius quo ad ꝓleꝫ & filios: quos exēplo uita cõuerſatiõe & uerbo xp̃o dño generauit: taꝫ quo ad frēs minores:q̃ ſorores:q̃ etiã frēs & ſorores de p̃nia:quos ordines ipſe xp̃o operãte inſtituit.Et ab eccleſia romana manent approbati. Pro cuiꝰ materie euidentiã añ notandũ eſt:ꝙ in iſto fructu cum de fratribus minoribꝰ ſororibus:& de p̃nie fratribus habeã pertractare:qa iuxta optata de p̃fatis quo ad ſanctitateꝫ uite & miracula nõ iueni:huiꝰ ſecũde partis expoſitõi cum intenderē:quare ſi tēporis in ꝓceſſu mihi aliqua de p̄dictis occurrerit: in fine huius operis tractatum faciam de eis ſp̃ale ut inſpectione iſtius & illius patere queat:quãta ſit filioꝝ bti Franciſci ſanctitas efficacia & uirtutũ preclaritas:hoc premiſſo. Sciēdum eſt ꝙ dñs noſter Ieſus xp̃s ſicut btũ Franciſcuꝫ ſimilē uoluit hēre in pluribꝰ: ſic & in hoc.uꝫ. ut ſicut ipſe hũit.xii.apl̃os ſic Franciſcus.xii. hēret ſocios. Et ſicut unus de apoſtolis fuit prauus & laqueo ſe ſuſpēdit:ſic & btũs Franciſcꝰ unũ de.xii.ſociis habuit q̃ laqueo ſe ſuſpēdit.Et ſicut apl̃i dñi ſanctitate & ſignis fuerunt mirabiles:ſic & ſocii bti Frãciſci uita glorioſi fuerunt & ſignis:& in uita & in morte.Et ſicut ſancti apl̃i uitam & doctrinã xp̃i toto niſſu ſeruauerũt:ſic & bti Franciſci ſocii una cũ ipſo ſc̃tũ euangeliũ obſeruauerũt.Et ſic ultra.xii.apl̃os dñs Ieſus habuit alios diſcipulos:ſic & btũs Franciſcus ultra.xii.ſocios p̄dictos & diſcipulos:plures alios habuit ſingulares uita ſanctitate & p̃fectione. Et ſicut per ip̃m xp̃m & apoſtolos totus mũdus renouatus ē:Sic per btm̃ Frãciſcũ & frēs ad xp̃i uitã ꝓſequēdã & p̃niam exercēdã ē ino

uatus:Quoꝝ eſſe qualitatē diſpoſitionē & ſanctitatē
hic pñs fructus & conformitas:quo ad iſtam ſecūdaȝ
partē declarat.Sed uidendū eſt prius qualr dñs Ieſus
xp̄s btm̄ Franciſcū filiis diſcipulis & fratrib⁹ ſecūda-
uerit.Pro quo eſt ſciendū q̄ btō Frāciſco abrenūciāte
mūdo nō ſtatim ordinē fratrū minoꝝ icepit: nec ſtatiȝ
frēs ſibi habuit adherētes. Rō eſt:qa & ſi more apo
ſtoloꝝ oia reliquerit patris & renūciauerit:nō tñ uitā
euāgelicā arripuit ſtatim ſeruādā:& quia xp̄s ad hūc
finē eum dirigebat:ut oblitteratā uitā euangelicā ipſe
cum ſuis renouaret:nō ſtatiȝ fecūdatus eſt filiis & fra
tribus.Et ideo ut dicit legenda trium ſocioꝝ uilē ha-
bitum heremiticū per duos ānos portauit:baculū por
tans in manib⁹:cinctus corrigia:& calciatus incedēs:
ac accipiēs elemoſinas & ſpāliter pro reparatiōe triuȝ
eccleſiarū:quas iſtis duob⁹ ānis repauit.uȝ.ſancti Da
miani. Sancti Petri Aplī: & ſancte Marie de angelis.
uerum cum ad renouādū mūdū per uitā euangelicam
eſſet a deo directus: poſt p̄dicta:dum una dierū inter
miſſaꝝ ſolēnia perlegi audiret euangeliū illud in quo
diſcipulis ad p̄dicandū miſſis:euangelica norma in ui
uendo p̄ſcribit:ut.uȝ.nō poſſiderent aurū uel argen-
tum:nec in zonis pecuniā:nec peram deſſerrēt in uia:
nec duas tunicas haberēt nec calciamēta nec uirgaȝ.
Statim predictoꝝ uerboꝝ auditu: Spūs dñi ſup infu
ſione repletus:illico calciamenta depoſuit:reiecit ba-
culum:peram & pecuniā abdicauit: una rudi & defor
mi cōtentus tunicula:in crucis modum exp̄lla: dimiſ-
ſa corrigia pro cingulo funē ſumpſit.oēm ſollicitudi-
nem cordis appones:qualr audita perficeret: & apo-
ſtolice rectitudinis regule ſe per oia coaptaret ſic igiť
a btō Franciſco uita & norma aſſūpta Aplīca : ſtatim
cepit diſcipulis & fratrib⁹ fecūdari:cum.n.diuino in-
ſtinctu aliquos ad iuſticiam inducere:ceteros uero ad
pniam animare cepiſſet:tam uita q̄ uerbo: Cuius uer
ba non erant inania nec riſu digna:ſed ſpū ſancto ple
na.Erant medullas cordis penetrātia: ut in ſtuporē au
dientes cōuerterēt:& obſtinatorū mētes efficacia uir-
tuoſa mollirent: Eius eloquia & uitam attēdētes non
nulli uiri: quidā ceperūt ad pniam animari: & eidem
relictis omnibus habitu uitaq̄ȝ cōiungi: quos & frēs
minores (Iuxta dictū euāgelii:quod uni ex minorib⁹
meis feciſtis &c.) Vir hūiľ cēſuit appellari: itra:quos
duodecim fuerūt primi.uȝ.Fr̄ Bernardus de qnta ual-
le.Frater Petrus chatanii.Frater Egidius. Frater Sa-
batinus.Frater Moricus.Frater Ioānes de capella. Fr̄
Philippus longus.Frater Ioānes de ſctō cōſtātio. Fra
ter Barbar⁹.Fr̄ Bernardus de cleuiridāte. Fr̄ Angelus
tancredi.Et frater Silueſter.Hi ſunt primi:q btō Frā-
ciſco adheſerūt uita & habitu: & poſt iſtos multi aliī
uita & uerbo & ſignis iſignes ut patebit. Et ſic a btō
Franciſco & iſtis ordo fratrum minorum euāgelicus
& primus a btō Franciſco iſtitutus ē āno.uȝ.M.ccvii.
Nota bene p̄cipia trium ordinum: die.xvi. aprilis.
Alii uero ordines.ſ.pauperū dominarū a.b. Franciſco
inſtitutus eſt ſexto anno a ſua cōuerſione.Et terti⁹ or
do.ſ.fratrū de pnia nono āno cepit ab eius ad xp̄m cō
uerſiōe.Sȝ qa prim⁹ ordo iſtitut⁹a.b. Frāciſco ē ordo

frm minoꝝ de ipſo ē primo dicēdū & demuȝ de aliis.
E primo ordine loq uolēdo & de fratrib⁹ q̄-
d lis ſit:ſub quadruplici cōcluſione ē declaran-
dum.uȝ.q̄ hic ordo eſt ſingulariſſim⁹ p̄ aliis
inſtitutis ordinib⁹.Primo uite ſanctitate. Scd̄o ſcie lu
ciditate. Tertio nobilitate.Quarto numeroſitate fra-
trum: Que quatuor pandūt qualis ſit ordo fratrū mi
noꝝ:& fuerit intēdēdo q̄ p̄terita reſpendeāt p̄ſenti-
bus & futuris.Dico q̄ primuȝ qd̄ oſtēdit quales fue
rint filii diſcipuli & frēs bti Franciſci eſt ſi attēdat̄ fra
trum quo ad uitam prio:& ſc̄do quo ad ſigna & mira
cula ſctitas.Ad qd̄ uidendū iſte ordo eſt ſeruādus: qa
primo in generali quedā dicent̄.ſcd̄o in ſpāli quedam
de nō nullis tangētur.ueꝝ neſcio ſi negligentia ſit fa-
ctum:ſeu fratrū inaduertētia : aut diuina ordinatiōe:
multoꝝ ſanctoꝝ: fratrū tam de ſociis.b.Frāciſci: q̄ de
aliis:nec quo ad uitā nec quo ad miracula aliqua re-
periunt̄.Et de qbuſdam ſolū in generali dr̄ q̄ miracu
lis claruerūt:quare q p̄ſentē fructū & conformitatem
perlegerint: nō mirent̄:ſi de infraſcriptis fratrib⁹ pre-
miſſis nō reperint clare eoꝝ facta. Generaliter ergo
loquēdo de p̄fatis & ſuccincte:ſocii & frēs.b.Frāciſ-
ci tales fuerūt:quidā uolabat ad diuine ſapie lumina
ut aqla.uȝ.Fr̄ Bernard⁹prim⁹fr̄ poſt b.Frāciſcū:q ſcri
pturas p̄fundiſſime declarabat. Quidā raptus ad ter
tium celū ut Paulus Apoſtolus.uȝ.fr̄ Egidius. Quidā
tactus ab angelo calculo ignito:ſicut Iſaias.uȝ.frater
Philippus longus.Quidā loquebat̄ cū deo ſicut ami-
cus cū amico uelut alter Moiſes ut fr̄ Silueſter. Qui-
dam ſctificatus & canonizatus in celo fuit dū hic ui-
ueret.uȝ.fr̄ Ruphinus nobilis de aſſiſio. Quidaȝ fuit
uita ſpectabilis ut ſol p̄clarus.ſ. Fr̄ Petrus chatanii:
Qui uicarius fuit.b.Frāciſci:& generalis miniſter btō
Frāciſco dimittēte officiū generalatus: Quidā ſpū p-
phetico illuſtratus ut Fr̄ Leo:Quidā peruenit ad ſūme
hūilitatis apicē.ſ.Fr̄ Maſſeus:Quidam crudis herbis
& leguminibus more ſctōꝝ patrum uictitabat.ſ. Fr̄
Moricus:& ſic de aliis.Quoꝝ qlibet aliqua ſingulari
fulſit uirtute ut patebit ſtatim. Veruȝ ſicut a collegio
Apoſtoloꝝ iudas ſcarioth q ſe ſuſpēdit ammot⁹ ē: &
btūs Mathias eidē eſt iniectus. Sic a cōſortio.xii.ſo-
cioꝝ.b.Franciſci.Fr̄ Ioānes de capella remotus ē:qui
primo biretū ſiue almuciū inter frēs inuenit & porta-
uit:unde ab ordine egreſſus:effectus leproſus:ob im
patientiam ſe ſuſpēdit:loco cuius uir p̄fectiſſimus Fr̄
Guilielmus anglicus dicit̄ inſertus:uita ſingularis &
ſignis:Quō uero in hoc ordine fuerit de quolibet or-
dine ſanctoꝝ dicet̄ iuxta finem huius fructus & con
formitatis.Et hec ſufficiant p̄ oſtēdēda generaliter ſo
cioꝝ.b.Franciſci ſctitate. Reſtat ergo nunc. Scd̄o ui
dere de ipſis in ſpāli & uolēdo de ipſis tractare uidet̄
mihi q̄ hic ordo ſit tenēdus:Quia cū frēs ordinis: &
ſi de una eſſent ciuitate et patria: in alia ſunt p̄ria &
p̄uincia tumulati:Ibiq̄ȝ ſigna fecerūt:quare iuxta nu
meꝝ & diſtinctionē p̄uinciaꝝ erit & locoꝝ demon-
ſtratio.oſtendendo iuxta inuenta in qbus iaceāt locis
miraculis claruerint. Et incipiēdo a p̄ria p̄uincia or-
dinis.uȝ.b.Franciſci in locis infraſcriptis hēnt̄ hi ſan-

cti fres ſepulti & recōditi. De loco Aſſiſii.

N loco de aſſiſio iacent hi fres ſctiſſimi: pri-
i mus eſt pr ſanctiſſimus nr. ſ. btūs Frāciſc⁹:
Qui ſingulariſſimus fuit iter ſanctos uita &
ſiſitudine ad xp̄z. hic reqeſcit: de cui⁹ corpore ad oſtē
dendū populis nihil iuenit nec habet: ac in quo eccle
ſie loco iaceat: & ſi qbuſdā ſit agnitū: quib⁹ uero nul
li eſt notum. De ſctō Bernardo ſocio b. Frāciſci.

Ecundus frater Sanctus q iacet ibi: eſt fr Ber
s nardus de qnta ualle. Primus filius. b. Franci
ſci: & primus frater minor poſt ipm. b. Frāciſ-
cum: & qa hic fuit ſanctitate inſigniſſim⁹: ut ueritas
de hoc uideat: uidenda ſunt de ipſo tria. Primū qō
ad deum eſt cōuerſus. Scdm qō eſt cōuerſatus. Ter
tium qō in dño obdormiēdo eſt a xp̄o pmiatus. Cir
ca primū de cōuerſione bti Bernardi ad xp̄z. Sciendū
q facta eſt hoc mō. Ipſe. n. Fr Bernard⁹ uocatus prio
dñs Bernard⁹. Cū eēt de nobiliorib⁹ ditiorib⁹ & ſapiē
tioribus de aſſiſio: cuius conſiliis omnes acqeſcebant:
Cum ſapiēter cōſiderare cepiſſet in btō Frāciſco mun
di contēptū: tantā cōſtantiā in iniuriis ac longanimi-
tatem in tolerando: q quaſi p duos ānos ſic abhomi
natus & deſpectus ab oib⁹ ſemp conſtātior uidebat.
Dixit in corde ſuo nullo mō poſſet eē: q hic Frāciſ-
cus nō hēret magnā grām dei: & inſpiratus a deo in-
uitauit eum: ut manducaret cum eo de ſero: cui beat⁹
Franciſcus aſſentiēs humiliter māducauit ſecū. Dñs
aūt Bernardus poſuit in corde ſuo uelle ſcire & explo
rare ſanctitatē. b. Franciſci: unde inuitauit eum etiā ut
illa nocte in domo ſua qeſceret. Et ſctō Frāciſco an-
nuente: Dñs Bernardus fecit parari lectū p btō Frā-
ciſco in ſua camera: in qua iugiter lāpas ardebat: San
ctus aūt Franciſcus ſtatī ut intrauit camerā: ut abſcō
deret diuinā grām quā hēbat: piecit ſe in lectū: uelle
dormire ſe oſtēdēs. Dñs aūt Bernardus poſuit in cor
de ſuo: latenter eum obſeruare de nocte. Vnde tali eſt
uſus cautela: Cum. n. aliquātulū in ſuo lecto qeuiſſet:
finxit ſe alte dormire: & pfundiſſime ſtertebat. San-
ctus aūt Franciſcus ſecretoꝝ dei abſconditor fidelis:
cū crederet dñm Bernardū pfunde dormire: in pfun-
do noctis ſilētio ſurgit de lecto: & leuata facie i celū:
manibus & oculis ad deū tot⁹ intētus & feruēter igni
tus: deuotiſſime orās dicebat de⁹ meus & oīa. Et hec
uerba cū tantis lachrimis geminabat ad deū & cū tan
ta moroſitate deuota eadē frequtabat: q uſq ad ma
ne aliud nō dicebat niſi: deus meus & oīa. Hec aūt di
cebat btūs Frāciſcus admirās diuine maieſtatis excel
lentiā: que piclitanti mūdo cōdeſcēdere uidebat: & p
ipm Franciſcū paupculū diſponebat de ſalutis reme-
dio puidere: ſpū. n. pphetico illuſtratus puidēdo ma-
gnalia que p ipm & ſuum ordinē deus erat facturus:
& eodē docente ſpū: ſuam iſufficientiā uidebat & par
uitatem uirtutis: inuocabat deū ut qd ipſe nō poterat
deus ipſe pficeret: ſine quo nihil pōt humana fragili
tas: pptereà dicebat. deus meus & oia. dñs aūt Ber-
nardus lampade ibidē ardēte: cūcta hec uidēs & uer
ba intelligēs diligēter & ſancti deuotionē ppendens:
tactus a ſpū ſcō in medullis cordis intrinſecus: mane
facto dixit ad btm̄ Franciſcum. Si quis a dño ſuo ha
beret multa uel pauca que tenuiſſet p multos annos:
Et nollet amplius retinere: quid de ipſis agere poſſet
qd melius eſſet? Rñdit btūs Frāciſcus q ea dño ſuo
reddere deberet: a quo eadem recepiſſet. & dñs Ber-
nardus ait. & ego fr Franciſce oia mea bona tēpora-
lia uolo erogare amore dñi mei: qui ea mihi contulit
put tibi melius uidebit expedire: & te ſequi: & face-
re quecūq mandaueris. Sanctus aūt Frāciſc⁹ hoc au
diens replet⁹ gaudio dixit. Dñe Bernarde iſtud ē op⁹
tam arduū: q de hoc eſt dñi noſtri Ieſu xp̄i cōſiliū re
quirēdum: ut ipe dignet beneplacitū ſuum oſtendere:
qualr iſtud pficere ualeamus. Tūc ad eccleſiā ſancti
Nicolai ppe plateā ciuitatis aſſiſii ierunt: una cū alio
nomie petro: qui et cupiebat frater fieri: & ibi audita
miſſa & orone uſq ad tertiā plongata: tandē beatus
Frāciſcus librum clauſum flexis genibus accipiens de
altari: ut dicit legēda trium ſocioꝝ: & ſibi crucis ſigno
facto: codicē euangelioꝝ ſiue miſſale aperuit. & i pri
ma aptione occurrit illud cōſiliū dñi. Si uis pfect⁹ eē
uade & uēde omnia que habes: & da paupibus & ha
bebis theſauꝝ in celo: quo cōperto btūs Frāciſc⁹ ga
uiſus eſt ualde: & grās egit dño. Sed qa uerus cultor
trinitatis: trino uoluit teſtimonio cōfirmari. ſcdo & ter
tio librū aperuit. Et in ſecūda aptione occurrit illud.
nihil tuleritis in uia &c. In tertia uero illud occurrit.
Qui uult uenire poſt me abneget ſemetipm & tollat
crucem ſuam & ſequat me. Tūc btūs Franciſc⁹ dixit
pdictis uiris dño. ſ. Bernardo & Petro. Fres. Hec ē
regula & uita nr̄a. Et oium qui uoluerint nr̄e ſocieta-
ti ɔiungi. Ite & ſicut audiſtis implete. abiit itaq dñs
Bernardus qui erat diues ualde: & uenditis oībus q
habebat: multaq pecunia cōgregata: paupib⁹ ciuita
tis uniuerſa diſtribuit: nihil penitus ſibi reſeruans. Pe
trus aūt p poſſe: diuinum conſilium adimpleuit. Di-
ſtractis aūt omnibus habitū quē pauloante aſſumpſe
rat Sanct⁹ Frāciſc⁹ poſtquā reliquerat habitū here-
miticum: ambo pariter aſſumpſerunt. Et ab illa hora
ſimul cum ipſo uixerūt ſcdm formā ſancti euangelii:
a dño eis oſtenſam. Sic ergo dñs Bernardus ad deum
modo pfato cōuerſus: filius primogenit⁹ eē pmeruit
b. Franciſci tam primitate ordinis: q gre pfectionis ut
dicet. Sic pꝫ primū qd erat uidēdū. Circa ſcdm ē ſciē
duꝫ q h ſcūs fr Bernard⁹ fuit paupta̅ti affect⁹: & ei⁹
ſpālis amator. Nam oia relinquēdo uolūtarie paup fa
ctus nihil unquā in hoc mūdo habere uoluit. ſcdo pa
tiētia multipliciter cōprobatus. Et primo florētie. Naꝫ
cum ſeptem eēnt fres bti Franciſci duos florentiā mi-
ſit. ſ. frēm Bernarduꝫ & unum aliū: quo pueniētes:
hoſpitium nō potuerūt inuenire: & uenietes ad quan
dam domū habentē porticuꝫ: & ſi dñam rogaſſent ut
intra domū reciperet eos: & illa nollet: in porticu illa
tota nocte ſteterūt: nihil tegumēti hētes cū eſſet in-
tenſiſſimū frigus. Vir. n. dicte mulieris: quia credebat
eos ribaldos eſſe & fures: nihil uoluit eis accomoda-
re. & ſūmo mane recedētes a dicta porticu: ad eccle-
ſiam perrexerūt: quos mulier pdicta uidens orantes:
intra ſe dixit: iſti nō ſunt ribaldi ut dixit uir me⁹: & cū

quidam ciuis nomie Guido uelut paupibus uellet eis
dare:ſicut aliis pauperibus pecuniã:recipe noluerunt:
& cũ didiciſſet eos uolũtarie pauperes effectos datis
oibus amore dei:primo a dicta muliere ad domũ inui
tati ſuam:deinde a ꝑdicto ciue ad domũ ſuam addu-
cti:ibidem aliqbꝰ diebꝰ ſteterũt. Ipm edificantes uer
bo & exẽplo. Vnde hic dedit multa paupeibꝰ. Licet
aũt a dicto Guidone bene tractarent̃:ab aliis tñ uiliſ
ſimi reputati:iniurias multas taꝫ a paruis ꝗ̃ a magnis
recipiebant. Acceptis.n.ueſtimẽtis uilibus que hẽbãt
ab eis:cũqꝫ remanerent nudi nõ repetebant: ſed ſi da
bantur eis recipiebant. Quidã lutuꝫ ſup eos iactabãt:
alii uero ponẽtes taxillos in manibus eoꝝ:inuitabant
ipos ſi ludere uellẽt:alii uero capucia eoꝝ a tergo tra
hẽtes poſt dorſuꝫ ſuũ ſic ſuſpenſos portabãt. Et ſic nõ
ſolũ famis & ſitis & frigoris & nuditatis tribulatiões
patiẽter portabant:ſed multis aliis modis. Ipſi nõ tri-
ſtabant̃ nec turbabant̃ nec inferentibus maledicebãt.
Sed omne gaudiũ exiſtimãtes tribulatiões & tẽtatio-
nes in hoc mũdo ſuſtinere:pro inferentibꝰ exorabãt.
Quod uidẽtes hoies & cognoſcentes eos uiros ſctõs
& diſcipulos dñi:multi corde cõpũcti ad eos accede
bant:pro illatis ueniam poſtulãtes. Quibꝰ remittẽtes
ex corde:nõ nullos in ſocietatẽ ſuã recipiẽtes: ad btm̃
Franciſcũ ad ſctãm Mariã de angelis ſunt reuerſi:rece
pti a btõ Frãciſco & ſociis cũ ſũmo gaudio & leticia.
Eodem modo fuit.b.Bernardus Bononie cõprobatꝰ.
Nam approbata regula a dño papa Innocẽtio tertio:
Frater Bernardus ſolus miſſus eſt a.b.Frãciſco bono
niam:ad quã cum perueniſſet uidentes eũ pueri in iſo
lito habitu & ualde deſpecto:multas illi iniurias irro
gare ceperunt:quas cum magna leticia ſuſtinebat: &
ut melius illuderet̃ ab omnibꝰ ſe in platea poſuit ciui
tatis pluribus diebus:ubi multi pueri & hoies cõgre
gati:alii trahebant capucium eius retro:alii ante:Qui
dam uero puluerẽ:Alii uero lapides iactabãt in eum.
Quidam inſup hincinde eum grauiter ipingebant. Ad
cũcta uero Fr̃ Bernardus patiẽtiſſimꝰ ꝑmanebat:nul
li renitens:& de nullo murmurãs ſemp imptubatã fa
ciem oſtẽdẽdo. Quod attẽdẽs quidam iudex ſapiens
& tantã cõſtantiã examinãs:dixit in corde ſuo. Impoſ
ſibile eſt ꝙ iſte nõ ſit ſanctus hõ. Et ad ipꝫ acceſſit di
cẽs: quis es tu? & ad quid uenisti? Fr̃ Bernardus miſit
manum ſuam in ſinũ & ꝓtulit regulam euangelicã.b.
Franciſci quã in corde portabat: et ope adimplebat:
quã cum legiſſet iudex & admirans: uertẽs ſe ad ſo-
cios dixit.hic eſt altior ſtatus: ꝗ̃ unquã audiuerim: &
propterea iſte homo cum ſociis ſuis eſt de ſanctiori-
bus hoibus de mũdo. Vnde magnũ peccatũ faciunt q
ſibi iniurias inferũt:quia nõ iniuriis: ſed maximis ho
noribus eſt dignus. Et ducens eum ad domũ ſuam cuꝫ
magno gaudio eum recepit:locum ei ꝓ fratribus de-
dit ad habitandũ: & expenſas omnes perſoluit: & ad
uocatus eſt factus fratrũ ꝗ̃diu uixit. Et cuꝫ Bononie
Frater Bernardus eẽt ꝓpter ſanctam cõuerſationem
ſuaꝫ cepit multũ honorari: adeo ut ſanctũ ſe putaret
& btm̃ qui poſſet euꝫ tãgere & audire uel uidere. Ipe
uero humilis xp̃i diſcipulus timens ne tantus honor

eius quietẽm & ſalutem impediret:ad btm̃ Franciſcũ
rediit:que geſta ſunt narrauit: & ꝙ alios frẽs bononiã
mitteret & nõ ſe: inſtãter rogauit. Quod & factũ eſt.
Quibus apparet eius patiẽtia hũilitas & ſui cũ mun-
do cõtẽptus. ❡Fuit tertio obediẽtie ſingularis: naꝫ ſe
mel cum ad ſanctuꝫ Iacobũ btũs Franciſcus iret cum
fratre Bernardo & aliqbus de ſuis ſociis. Et duꝫ in q̃-
dam terra unum repiſſent ifirmũ dixit ſanctus Fran-
ciſcus fratri Bernardo. fili mi uolo ꝙ remaneas ad ſer
uiendum iſti infirmo. Qui ſtatim flexis genibus & ca
pite inclinato ſuſcepit reuerẽtiſſime mandatũ obediẽ
tie ſancti patris. Et cum rediſſet ſctũs Frãciſcus a ſcõ
Iacobo inuenit ibidẽ btm̃ Frẽm Bernardũ & infirmũ
ꝑfecte ſanatũ. Vnde ſequẽti ãno eidẽ conceſſit: ꝙ ad
ſctm̃ Iacobuꝫ iret ipe Fr̃ Bernardus: qđ & fecit: Cui
reuertẽti: dum eſſet iuxta quẽdã fluuium: quẽ ꝓfun-
ditate tranſire nequibat: Angelus domini apparuit ei:
quẽ ſalutans idiomate ꝓprio dixit: deus det tibi pacẽ
o bone frater. Et Fr̃ Bernardus admirãs de eius pul-
chritudine & lingua ſibi nota: de ſalutatiõe pacifica:
& de facie leta: interrogauit eum undẽ ueniret. Et an
gelus uenio de tali loco ubi morat̃ ſctũs Frãciſcus. Et
dixit Angelus fratri Bernardo. Quare chariſſime diſ
fers flumen tranſire? & Fr̃ Bernardus rñdit: qa timeo
periculum ꝓpter ꝓfunditateꝫ aque quã uideo. Et ait
Angelus tranſeamus ſimul ne dubites. Et apprehenſa
manu eius in ictu oculi frẽm Bernardũ in alterã par-
tem fluminis incolumẽ poſuit: qđ uidẽs Fr̃ Bernardꝰ
& cogitans ꝙ angelus dñi eſſet: interrogauit de eius
noie. Cui ait angelus. Quid queris nomẽ meum qđ ẽ
mirabile? Et his dicto diſparuit. Et frẽm Bernardũ reli
quit ualde conſolatũ: ſic ꝙ totã illam uiam: in gaudio
ambulauit. Hic frater Bernardꝰ fuit homo magne cõ
templatiõis. Ad tantã enim intelligẽtie limpitudinẽ ue
nerat: ꝙ ẽt magni clerici ad eũ recurrebãt. Enodabat
tenebras queſtionũ i quocũqꝫ paſſu biblie querebãt:
Quia.n.mẽs eius erat a terrenis penitus abſoluta: q̃ſi
irũdo uolabat ad ſũma. Et aliquãdo p.xxx. dies ſolus
per montium cacumina ꝑuolabat: ſolũmõ celeſtia cõ-
templãdo. Vnde quaſi cõtinue in deũ rapiebat̃. Quã-
do.n.ibat p uiam cũ ſocio dicebat ſocio. Expecta me
aliquãtulum frater: & exiẽs aliquãtulũ a uia: adheren
do alicui arbori rapiebat̃. Signũ mentalis eleuationis
ipſius fratris Bernardi erat: ꝙ per.xv.ãnos ſemp tam
mente ꝗ̃ facie ibat in celum erectus. Hic aliquãdo Fr̃
Bernardus nugatorie dixit fratri Egidio ipm eẽ me-
dium hoienn: quia ſtaret ſemp in cella recluſus. Vnde
dicebat iſte ſtat in cella ſicut domicella i camera. Exi
ad hoies dicebat fratri Egidio ſta cum eis. Vade pro
pane. Vade ꝓ elemoſina: & ſctũs Fr̃ Egidius ſibi rñ-
debat & dicebat Fr̃ Bernarde non omni hoi eſt datus
cibus irundinis ad comedẽdũ ſicut tibi fratri Bernar-
do. Hoc aũt dicebat quia ſicut irundo paſcit̃ uolando
ſic iſte Fr̃ Bernardus uadens paſcebat̃ conſolatiõe di
uina.i.extaſi. Et ꝓpter tam excellentẽ gr̃aꝫ a dño fra
tri Bernardo datam: btũs Franciſcus libẽter & frequẽ
ter loquebat̃ de deo cum eo. Vnde aliquãdo inuẽtum
eſt ambos per totã noctẽ raptos fuiſſe in ſilua: ubi cõ

uenerant ad loquẽdum de dño Ieſu xp̃o. Semel eue-
nit q̃ btũs Franciſcus receſſit de loco in quo erat: &
iuit ad locum ubi erat Fr̃ Bernardus ut adinuicem lo
querenƚ de diuinis. Et cum btũs Franciſcus acceſſiſſet
ad ſiluaꝫ uocauit Frẽm Bernardũ dicẽs ueni & loque
re iſti ceco. Et quia Fr̃ Bernardus erat cõtẽplatõe to-
tus abſtractus: & deo iunctus uocatus a btõ Frãciſco
ſemel bis & ter nõ intelligẽs: btũs Bernardus nihil ei
rñdit. Propter qđ btũs Franciſcus recedebat deſola-
tus: aliquãtuluꝫ admirãs q̃ Fr̃ Bernardus ter uocatus
ad eum ire noluerit. Sc̃tõ aũt Frãciſco recedẽte & ſic
cogitãte dixit ſocio expecta me aliquãtulũ: & cum da
ret ſe ad orandũ: Ecce uox diuina facta eſt ad eũ di-
cẽs. Vnde tu paup̃ homũcio cõturbaris? Nũquid hõ
dꝫ dimittere deum ꝓpter aliquã creaturaꝫ? Frater aũt
Bernardus qñ tu uocaſti eũ ſtabat cõiunctus mecum.
Et ideo nõ poterat ad te uenire nec tibi rñdere. Et iõ
nõ mireris ſi non potuit tibi loqui: quia ita erat extra
ſe q̃ de tuis uerbis penitus nihil aduertit. Hoc autem
intelligẽs. b. Franciſcus ſtatim cõcito gradu ad fratrẽ
Bernarduꝫ reuertiƚ: ut ſe de cogitatiõe habita humili
ter accuſaret: Fr̃ aũt Bernardus ſtatim occurrit. b. Frã
ciſco: & ad pedes. b. Franciſci ſe proiecit: & recitata re
prehenſione diuina: p̃cepit. b. Franciſc⁹ fratri bernar-
do q̃ quicquid ſibi preciperet per obedientiã ageret.
Frater aũt Bernardus timẽs ne aliqđ exceſſiuũ impo
neret ut ſolebat: dixit. b. Frãciſco: pater parat⁹ ſũ obe
dientiã ueſtram facere: dũmõ in his que dixero mihi
obedientiã ꝓmittatis. Rñdit b. Franciſc⁹ aſſentio: Et
tunc Frater Bernardus dixit. Dicatis pater quicquid
uultis. Et ſanctus Franciſcus ait per ſanctam obediẽ
tiam precipio tibi: ut ad puniendam preſumptionem
meam & audaciam cordis mei: me iacentem in terra
calces: pede tuo guttur meum calcando: & alio pede
ſuper os meum poſito: ita q̃ pedibus tuis ſic in gut-
ture & ore poſitis: tranſeas me ter ex una parte ad
aliam: & ſic tranſeundo dicas mihi improperia. iace
ruſtice fili petri bernardonis. Et alias plures iniurias
ingeminabis. dicens. Vnde tibi tanta ſuperbia qui es
uiliſſima creatura. Quod audiens frater Bernardus:
durum fuit ſibi hoc facere: tamen propter obedien-
tiam id quãtum ualuit curialiter adimpleuit: quo fa-
cto dixit btũs Franciſc⁹ ad frẽm Bernardũ p̃cipe q̃c-
quid uis ut faciam: quia ꝓmiſi tibi obedientiã. Fr̃ Ber
nardus ait: per ſanctã obediẽtiã precipio tibi: q̃ quã-
docũq3 ſumus ſimul me de defectibus meis corrigas:
& acrius me reprehẽdas: Quo audito btũs Frãciſcus
obſtupuit ualde: quia Fr̃ Bernard⁹ erat tãte ſc̃titatis:
q̃ btũs Franciſcus habebat eum in magna reuerẽtia.
Vñ. b. Franciſcus. ex tũc cito ſe a fratre Bernardo ex-
pediebat: ne ꝓpter moram tantã aiam reprehenſione
ſcandalizaret: quãdo cum ip̃o btũs Franciſcus de deo
loquebaƚ. ¶ Hic fr̃ Bernard⁹ uice quadam dum eſſet
in choro: & ut dixi de uite actiue laboribus ad con-
templatiue dulcedinem tranſlatus eſſet: Et dum miſ-
ſa cantaretur: fuit adeo in deum abſortus: q̃ cum ele
uaretur corpus domini nihil aduertit nec genuflexit:
ſed ſtans irreuerberatis oculis: inſenſibilis a mane uſ-
q3 ad nonam permanſit: Poſt nonam ad ſe reuerſus:
ueniebat cum uoce admiratiua & dicebat fratribus:
o fratres: o fratres. Nullus eſt in cõtrata iſta tam ma-
gnus & nobilis: cui nõ eſſet leue ſi ei promitteret unũ
palacium plenum auro: portare unum ſaccum plenuꝫ
de fimo uiliſſimo: ad theſaurum tam nobilẽ ꝓmeren-
dum. Ad hunc theſauꝝ tam nobilẽ: hic fr̃ Bernardus
fuit a deo admiſſus. Cuius ſignuꝫ erat eleuatio faciei:
ut dictum eſt per annos. xv. Et ꝓpter nimiam eleua-
tionem mentis ad diuina: & abſortionem intellectus
in deum: in illis. xv. annis nunquã famem ſibi abſtulit
corporalem. De omnibus tñ que ſibi apponebantur:
aliquãtulum comedebat: & dicebat q̃ de illis que ho
mo nihil guſtat: nõ dicitur abſtinere: quia uera abſti-
nentia: eſt pugnare contra illa que ſapiunt. Et q̃a de⁹
uult ſeruos ſuos ꝓbare: Semel per octo dies ſtetit nõ
ſentiens cõſolationes diuinas. Et cuꝫ pro eaꝝ recupe
ratione totus manens anguſtiat⁹ & ſolitarius: deũ fer
uenter exoraret: Ecce ſubito apparuit ſibi q̃dã man⁹
in aere tenẽs inſtrumẽtũ qđ diciƚ uiola: Que unũ tra
ctum uerſus terrã faciẽs: tanta ip̃m ſpũs cõſolatiõe re
pleuit ſua melodia: q̃ ſi aliũ tractuꝫ feciſſet: uerſus ce
lum credebat ſpũm exalaſſe. Nõ ſolũ deus ip̃ꝫ ſic ꝓ-
bauit: ſed ad impugnãdũ eũ multis & acutiſſimis de-
monibus eſt traditus: ut. b. Frãciſco dũ deuote oraret
eſt a dño reuelatum. Quod cum plures dies. b. Fran-
ciſcus de filio ſuo cum lachrimis cogitaret: & dño Ie
ſu xp̃o eum recomẽdaret: ut de tot inſidiis uictoriam
ei dignareƚ largiri: Facta eſt ad eum diuina reſpõſio:
dicens ne timeas: quia oẽs tentationes quibus frater
Bernardus impetiƚ: date ſunt illi ad exercitiũ & coro-
nam: & in fine de omnib⁹ ip̃m impugnãtib⁹ palmã &
uictoriam cuꝫ gaudio reportabit: & ipſe Fr̃ Bernard⁹
eſt unus de cõmenſalib⁹ regni dei. De qua rñſione. b.
Franciſcus eſt ualde gauiſus: & gr̃as referens imẽſas
Ieſu xp̃o: eum ampliori affectu ſemp̃ poſtea dilexit.
Que oĩa btũs Franciſcus fratribus recitauit: addens:
q̃ deus frẽm Bernardum ab omni tẽtatione liberaret
ante ſuam mortẽ: & poneret eius ſpũm in tanta pace
& quiete: q̃ omnes frẽs qui audierint & uiderint: mi
rabunƚ. Et in illa pace & quiete utriuſq3 hoĩs: tranſi-
bit de hac uita ad xp̃ꝫ. Et mirati fuerũt frẽs de ꝓphe
tia bti Franciſci: quia ſic euenit. ¶ Fuit Fr̃ Bernardus
tanti zeli: ut quẽlibet in q̃tocũq3 magno culmine po
ſitum: audacter reprehẽderet: ſi ip̃m uideret in aliquo
ſue regule tranſgreſſorem. Naꝫ cernẽs aliquãdo frẽm Fr̃ Helias
Heliam tunc ordinis generalẽ miniſtrũ: palafrenũ ma
gnum equitantẽ: poſt eum fortiter ſufflabat: dicẽs: Ni
mis eſt altus & groſſus equus: nõ ſic docet regula. Et
aliquãdo percutiẽdo groppã equi: in p̃ſentia ſua talia
uerba replicabat. Duꝫ ſtaret aliqñ ipſe Fr̃ Helias ge
neralis ſolus in camera. Et aliqñ cum aliquib⁹ ſocus
comedẽs de bonis dñi: Hoc uidẽs Fr̃ Bernardus: mul
tum dolebat: & ſurgens de menſa refectorii cum cul-
tello parapſide & coquina in manibus: ibat & pulſa-
bat ad hoſtium camere dicẽs. Quis eſt hic? aperite mi-
hi. Et aperto hoſtio: ponebat ſe iuxta generalẽ mini-
ſtrum. dicens. Et ego uolo de iſtis bonis comedere te-

cum. Et tunc Frater Helias confundebať & turbabať
in ſemetipſo: nihil tñ audebat ei dicere: ꝓpter ſuã ſan
ctitatẽ. ¶ Hunc frẽm Bernardũ. b. Franciſcus magnis
extollebat laudibus: & dicebat ipm ordinẽ iſtum fun
daſſe: oia uẽdendo & dando pauperibus: ac ſe nuduꝫ
offerendo brachiis crucifixi: omnia. n. dedit ẽt & ueſti
menta: & habitum quo indutus eſt mẽdicatione obti
nuit. ¶ Btũs Franciſcus quãtũ dilexerit frẽm Bernar-
dum: in fine de hoc mundo receſſurus oñdit. Nã aſtã-
tibus coram. b. Frãciſco pauperũ patriarcha filiis: & ꝑ
ſubtractiõe tam amabilis patris lachrimãtibus: dixit
ipſe. b. Franciſcus: ubi eſt primogenitus meus Fř Ber
nardus? Veni fili ut bñdicat tibi aia mea antequã mo-
riar: Tũc Fř Bernardus dixit fratri Helie qui erat ui-
carius ordinis ſecreto: pater uade ad dexteraꝫ ſancti:
ut te bñdicat. Cum aũt Fř Helias ſe poſuiſſet a d dex
teram. b. Franciſci: & factus btũs Franciſc⁹ cecutiens
pre lachrimis manũ ſupra caput eius poſuiſſet: dixit
iſtud non eſt caput primogeniti mei fratris Bernardi.
Tunc Fř Bernardus acceſſit ad ſiniſtrã eius. Btũs aũt
Franciſcus cancellatis brachiis mutãdo: ſiniſtram po
ſuit ſup caput fřis Helie: dextraꝫ uero ſup caput fřis
Bñdictio b. Frãciſci facta Fři Bernardo
bernardi: dicẽs ipſi fratri Bernardo. bñdicat te př do-
mini noſtri Ieſu xpi in omni bñdictione ſpũali in cele
ſtibus in xpo: ſicut prio elect⁹ es in ordine iſto ad dã
dum bonũ exemplum euangelicũ: & ad imitandũ euã
gelicam pauptatẽ ſaluatoris: uel ad imitandũ xpm in
euangelica pauptate: quia nõ ſolum tua liberalr obtu
liſti & ꝑ xpi amore integre diſperſiſti: ueꝝ ẽt temet-
ipm in odorem ſuauitatis obtuliſti: uel in odoreꝫ ſua-
uiſſimi ſacrificii contuliſti: benedictus ſis ergo a dño
noſtro Ieſu xpo: & a me ſuo pauperculo ſeruo: bene-
dictionibus ſempiternis: igrediẽs & egrediẽs: uigilãs
& dormiens: uiuens & moriens: Qui benedixerit tibi
bñdictionibus repleať: & qui maledixerit tibi nõ erit
immunis: Eſto dñs fratruꝫ tuoꝝ: & tuo imperio cũcti
frẽs ſubiaceãt. Et quoſcũqꝫ uolueris recipe ad ordinẽ
iſtum: recepti ſint: & quoſcũqꝫ emittere uolueris: emit
tanť. Et nullus ſup te poteſtatẽ hẽat: Et libere quocũ
qꝫ uolueris poſſis pergere uel morari. Hec ẽ benedi-
ctio data fratri Bernardo per. b. Franciſcuꝫ. ¶ Fuit ẽt
Fř Bernardus totus charitatiuus. Nã ad menſam ſe-
dens ſepe ꝑſentabat uni fratri: & cum a quodam alio
fratre rephẽdereť: dicente nimis ꝑſentatis tali fratri:
Ipſe. n. nõ põt tñ comedere: rñdit Fř Bernard⁹ ego fa
cio chariſſime ex parte mea qď meũ eſt: & qď ẽ cha
ritatis: ipſe uero nõ comedat niſi ſicut decet. Deo pla
cente frẽm Bernardũ ad ſe uocare: quia frẽs eũ affe-
ctu paterno uenerabanť: ex diuerſis partib⁹ cũ appro
pinquaret ad mortẽ cõcurrerũt ad eũ: inter quos affuit
ille ſeraphicus & diuinus ſctũs Fř Egidius. Qui cum
uidiſſet ſctm frẽm Bernarduꝫ dixit ſurſum corda cum
gaudio maximo: Fř ẽt Bernardus dixit ſurſum corda:
habemus ad dñm: & dixit uni fratri ſecreto: ut locum
aptum pararet cõtẽplationi: ut ſctũs Fř Egidi⁹ poſſet
celeſtia cõtẽplari. In ipſa ſua infirmitate uocatis fratri
bus Fř Bernardus dixit eis: ꝙ de corpore curam nole
bat eos hẽre. Et ideo quicquid facerẽt erat cõtentus:

ſed de aia. Et ex quo cepit infirmari: ſemp iuxta ſe uo
luit hẽre frẽm ſacerdotẽ uſqꝫ ad horaꝫ mortis: & qñ
aliquid occurrebat in mẽte qď eius cõſcientiã onera
ret: ſtatim confitebať. Cum aũt Fř btũs Bernardus ad Verba F
illam horã extremã migrandi perueniſſet: fecit ſe eri- Bernardi
gi: & aſtantibus fratrib⁹ dixit. Frẽs chariſſimi nolo uo in morte
bis multa uerba dicere: ſed cõſiderare debetis ꝙ ſtatũ
quẽ ego habui uos habetis: & queꝫ ego nunc habeo
uos habituri eſtis. Inuenio aũt in aĩa mea ꝙ ꝑ mille
mundis equalib⁹ iſti nollẽ nõ ſeruiſſe dño Ieſu xpo.
Et de omni offẽſa: quam ego feci: accuſo me ſaluatori
meo dño Ieſu xpo & uobis: & rogo uos frẽs chariſſi
mi ut diligatis uos inuicẽ. Et poſt hec uerba & alia ſa
lubria hortamenta cum frẽs eum in lecto reclinaſſent
facta eſt facies eius ſplẽdida nimis & leta nõ ſine ad-
miratione oium qui aſtabant: Et in ipſa leticia aia illa
felix cum uictoria ſibi ꝓmiſſa a xpo: ad gaudia tran-
ſiit btõrum. Poſt mortẽ uero factus eſt albus: & caro
ſua mollis: & quaſi ridere uidebať: uñ pulchrior erat
mortuus: q̃ uiuus: & plus delectabanť omnes eũ uide
re mortuum q̃ uiuentem. Videbať. n. rõne ſctũs ridẽs.
Sepult⁹ ẽ aſſiſii in eccľia. b. Frãciſci ꝓpe eius altare: ut
pꝫ cernẽtibus eius ſepulchrũ. Quã aũt gloriã. b. Fra-
ter Bernardus hẽat in celo oſtẽſuꝫ fuit fratri Leoni ſo
cio eius & b. Franciſci ifirmãti in ipo loco ſancte Ma
rie de portiũcula: qui exiſtens in ipſo loco ſancte Ma
rie infirmus cum fratre Ruffino: talem de fratre Ber- Viſio Fři
nardo habuit uiſionem. Vidit. n. multidinem fratrum Ruffini.
ꝓceſſionaliter incedentiũ: inter quos uidit unũ a cui⁹
oculis radii ꝓcedebãt lucidiores ſolaribus: ſic ꝙ in ei⁹
faciem intẽdere nõ poterat. Et querens ab uno illorũ
fratrum quo irẽt: reſpõdit ad aiam cuiuſdam fratris in
portiũcula infirmantis breuiter morituri: Et rurſuꝫ q̃ſi
uit quis eſſet ille frater a cuius oculis tãta claritas ꝓ-
cedebat. Reſpondit. Et nõ cognoſcis eum? Ille eſt fra
ter Bernardus de quinta ualle. Et quare ait eius oculi
tanta claritate nitcſcũt? Et ille quia ſemp de his que
uidebat in aliis: in melius iudicabat. Vnde quãdo ui-
debat trutanos & male indutos: dicebat iſti meli⁹ pau
pertatem ſeruant q̃ tu frater Bernarde: iudicabat eniꝫ
de illis ac ſi paupertatẽ uoluntarie ſeruarent. Cum di
uites uidebat precioſis indutos ueſtibus & deauratis:
cũ cordis cõpũctiõe dicebat. Forſitan iſti portant ci-
licia: & ſub iſta apparentia exteriori ſuſtinent carnis
in occulto macerationẽ & ſic uitãt uanam gloriã me-
lius q̃ tu frater Bernarde cuꝫ tuis uilibus indumẽtis.
Et per iſtum modũ ſemp bonuꝫ de aliis. De ſe aũt hu
militer ſentiens iudicabat. Habebat ẽt mundiſſimos
oculos: & quicquid boni cernebat in creaturis: totum
regerebat in laudem creatoris. Et ſic uiſio illa diſpa-
ruit. Vnus ex ſociis. b. Franciſci: qui fuit unus de trib⁹
latronibus conuerſis per. b. Franciſcum ut infra diceť
ſuo loco: raptus in paradiſum uidit btm̃ Franciſcũ cla
midatum clamide tota ſtellis pulcherrimis decorata:
& quinqꝫ ſtigmata eius erant ſicut quinqꝫ pulcherri-
me ſtelle: que tanta luce fulgebant: ꝙ uidebanť: totaꝫ
illam ciuitatem illuſtrare. Frater uero Bernardus ha-
bebat coronam in capite pulcherrimã: Fř Egidius ẽt

totus erat mirando lumine decoratus. Et plures alios
fratres uidit glorioſos. Sic ergo apparet de. b. frẽ Ber
nardo ei⁹ iniciũ mediũ & finis ad laudẽ Ieſu xp̃i amẽ.

¶De beato fratre Silueſtro ſocio beati Franciſci.

Ertius ſc̃tũs Fr̃ qui iacet aſſiſii in eccleſia ſan
t cti Franciſci eſt ſc̃tũs Fr̃ Silueſter: qui primo
fuit ſacerdos in ſeculo. Et hoc modo uenit ad
ordinem. Nã cum Fr̃ Bernardus ſupradictus ſua cun
cta diſtracta daret pauperibus. b. Franciſco ipſum ad
p̃dicta fideliter adiuuante: hic p̃ſ biter uel domn⁹ Sil
ueſter dum diſpergere uideret hec omnia: auaricia du
ctus dixit. b. Franciſco. Tu de quibuſdam lapidibus
quos a me emiſti ꝓ eccleſiis reparãdis: nõ mihi plene
ſoluiſti. B. Franciſcus admirãs eius auariciam & nol-
lens cum ipſo contẽdere: ut uerus euangelii obſerua-
tor: miſit manum in ſinũ fratris dñi Bernardi: & ple-
nam pecunia poſuit in ſinu domni Silueſtri. Et ait ꝙ ſi
plus uellet adhuc plus daret. Ille aũt contentus receſ
ſit. Et cum in ſua eſſet domo: & cogitare cepiſſet que
fecit: redarguẽs auariciã ſuam ac feruoreꝫ fratris Ber
nardi & ſanctitatẽ. b. Franciſci cõmẽdãs: in prima ſe-
cunda & tertia nocte eandẽ inſpexit uiſionẽ. Videbat
nãqꝫ in ſõnis totam aſſiſii ciuitatẽ a dracone imenſſo
circũdari: p̃ cui⁹ magnitudie nimia tota regio uidebaṫ
exterminio ſubiacere. Cõtuebaṫ poſt hec crucẽ aureã
ex ore ꝓcedentem. b. Frãciſci: cuius ſũmitas celos tã-
gebat: Cuiuſqꝫ brachia ꝓtenſa in latum uſqꝫ ad mun
di fines uidebanṫ extendi: ad cuius ẽt aſpectũ preſul
gidũ draco teter ille & horridus penit⁹ fugabaṫ. Hec
dum tertio ſibi mõſtrarenṫ: uiro dei p ordinẽ & fratri-
bus enarrauit: ac omnibus diſtractis: & datis dei amo
re paupibus. b. Franciſci Fr̃ effectus: uita eius in ordi
ne ſic fuit ſancta: ꝙ autẽticam reddidit eã quã in ſecu
lo habuerat uiſionem. Hic. b. Fr̃ Silueſter tam magne
pfectiõis ſc̃titatis gr̃e ẽ effectus: ꝙ loquebaṫ cũ deo
ſicut amicus cum amico. Sicut pluries. b. Frãciſcus eſt
expꝰtus. Ad hunc frẽm Silueſtrũ. b. Franciſcus ſtantem
in loco de carcere in monte ſubaſio: cum uellet ipe. b.
Franciſcus certificari: an ad p̃dicandũ ire deberet uel
oꝛõni uacare: miſit frẽm Maſſeũ: ut quia ipſe erat tan
te ſanctitatis & deuotionis: ꝙ ſtatiꝫ exaudiebaṫ a do
mino Ieſu xp̃o & ſpũs ſc̃tũs eum dignum fecerat: di-
uino colloquio. Propter qđ. b. Franciſcus magnã de-
uotionẽ ad eum hẽbat. Cui cum uerba dixiſſet beati
Franciſci: ſtatim ipſe. b. Fr̃ Silueſter ad oꝛõnẽ prexit:
& cum oraret ſtatim habuit diuinum rñſum. Vñ exi-
uit ad frẽm Maſſeũ. dicẽs. Hec dicit dñs ut dicas Fr̃i
Franciſco: ꝙ ipm nõ pp ſeipm ſolũ uocauit: ſed ut fru
ctum faciat animaꝝ: & multi p eũ lucrenṫ. Quo edo-
ctus. b. Franciſcus eloquio: ad p̃dicãdũ acceſſit. Hic ẽ
ille Fr̃ Silueſter: cum quo. b. Franciſcus Aretiũ deue-
niens: inuenit ciuitatẽ ipſam inteſtino bello quaſſatã:
& ꝓpinquũ ſui minantẽ excidiũ. Cũ. n. in eius ſubur-
bio eſſent hoſpitati: uidit btũs Frãciſc⁹ exultãtes de-
mones: ac pturbatos ciues ad cedem mutuã ſuccedẽ
tes. Vt aũt ſeditioſas illas effugaret aereas poteſtates:
Vocauit btũs Franciſcus ſocium ſuum frẽm Silueſtꝝ
colũbine ſimplicitatis uiꝝ dicẽs. Vade añ portam ci-
uitatis: & ex parte dei omnipotẽtis demonib⁹ in uir-
tute obediẽtie p̃cipe: ut exeant de ciuitate feſtinãter.
Quod Fr̃ Silueſter ut filius obedientie cum pfeciſſet:
ſtatim demonibus recedentibus: ad pacem ciuitas eſt
reducta. Hic poſt multa mira prexit ad xp̃m dominũ.
Et ſepultus eſt aſſiſii in eccleſia beati patris nr̃i Fran
ciſci.

¶De fratre electo.

Vartus Fr̃ aſſiſii ſepult⁹ in eccleſia beati Frã
q ciſci eſt Fr̃ electus. De quo nihil reperi niſi ꝙ
hic ſpũ claruit ꝓphetico. Naꝫ dño Petro car
dinali Albanẽſi: cum eum uiſitaſſet eidẽ dixit. Tu ho
die morieris. Et ſic euenit.

¶De frẽ Leone.

Vintus fr̃ iacens aſſiſii in eccleſia bti Frãciſci
q eſt Fr̃ Leo cõfeſſor. b. Franciſci. Qui ut de eo
dr̃ inter alias uirtutes: Fuit homo puriſſimus
& ſimpliciſſimus: de quibus btũs Franciſcus eũ preci
pue cõmendabat. Vnde ꝓpter eius colũbinã ſimplici
tatem. b. Franciſcus euꝫ ſpecialr̃ diligebat: & Frẽm pe
corellam uocabat: & ad ſua ſecreta tam ex cõfeſſiõe:
q̃ ex aliis admittebat. Quando. n. btũs Franciſcus ad
montem aluerne prexit: Frẽm Leonem ſecum cum frẽ
Maſſeo & frẽ angelo milite duxit: & ſibi in ipſo mon
te q̃diu ſtetit fidelr̃ deſeruiuit. Hunc frẽm Leonẽ btũs
Franciſcus ut dictuꝫ eſt ſupra fructu & conformitate
ſexta informauit: dum irent de peruſio in quo eſſet
perfecta leticia: quia uidelꝫ in actibus patiẽtie. ¶Cũ
iſto fratre Leone in quodam locello dum ſtaret btũs
Franciſcus & breuiarium ad dicendũ matutinũ nõ ha
berent: & dixiſſet ei ut loco officii Frater Leo diceret
quicquid doceret euꝫ & non aliud: & btũs Franciſcus
dixiſſet: Ego dicam ſic: O frater Frãciſce tu feciſti tot
peccata in ſeculo: ꝙ es dignus inferno. Et tu Fr̃ Leo
reſpondeas: dicens: uerum eſt ꝙ infernum ꝓfundiſſi-
mum meruiſti. Et Frater Leo rñdit: libenter pater: in-
cipe in nomine domini. Et beato Franciſco incipiente
dicere. O Frater Franciſce tu feciſti tot mala in ſecu-
lo: ꝙ es dignus iferno: Rñdit Frater Leo domino ei⁹
linguam dirigẽte: Deus faciet tot bona pro te: ꝙ ibis
in paradiſum. Et cum ſanctus Franciſcus diceret: non
dicas ſic Frater Leo: Sed quando ego dicam o Frater
Franciſce tu tot mala feciſti in ſeculo: ꝙ es dignus ma
ledici. Et tu dices inter maledictos es dignus cõputa
ri. Et frater Leo diceret libenter pater. Et beatus Frã
ciſcus cum multis lachrimis & ſuſpiriis ac tunſionib⁹
pectoris & ualido clamore diceret iam dicta. Frater
Leo reſpõdit. Deus faciet ꝙ inter benedictos eris ſin
gulariter benedictus. Et cum beatus Franciſcus per
obedientiã mandando ut diceret & reſponderet iuxta
impoſita ſibi per euꝫ. Et pluries hoc fieret. Frater Leo
ut eum docebat dominus: & non ut uolebat btũs Frã
ciſcus reſpondebat. Et dixit beato Franciſco ego non
poſſum aliud dicere: quia deus loquitur per os meuꝫ.
¶Cum quodam tempore Frater Leo iret cum beato
Franciſco uerſus ſanctam Mariam de portiũcula: ui-
dit crucem auream pulcherrimam btũꝫ Franciſcũ p̃ce
dentem: & in ea chriſtum crucifixum ſtantem: & uidẽ
bat ꝙ cũ ſtante ſtabat: & cum eunte ibat: Et crux erat
tanti ſplendoris: ꝙ & faciem beati Franciſci & parteꝫ

neris circūquaq; illuminabat. ¶De uirginitate beati
Franciſci frater Leo tripliciter fuit certificatus: ut di
cetur infra.ſ.per confeſſionem uiſionē & ſuperno ora
culo. ¶Hic frater Leo uidit chartam deſcendentem
de celo ſuper beatum Franciſcum ſe ponentē : in qua
erat ſcriptum: hic eſt gratia dei. ¶Tempore quo in
monte aluerne ſtabat beatus Franciſcus: frater Leo
uadens de nocte ut diceret matutinum:Cum beatum
Franciſcum nō reperiſſet in cella: uidit eum aliquādo
tam alte eleuatū:ꝙ tangere poterat eius pedes:quos
oſculando & amplexando dicebat:deus ꝓpicius eſto
mihi peccatori. Et per merita huius ſanctiſſimi uiri:
fac me tuam miſericordiā inuenire. Aliquādo uidit eū
eleuatum ad cacumina arborum.Aliquādo in tāta al-
titudine eleuatum eundem cōſpexit:ꝙ uix uiſu pote-
rat eum attingere:Et tunc proſternēs ſe in loco unde
beatus Franciſcus erat aſſumptus:ꝑfata ſuperi⁹ orā-
do ingeminabat. ¶Fratris Leonis btūs Franciſcus ui
dit tentationem:& dando ſibi ſcripturam de ſua ma-
nu eum liberauit: ut fructu & conformitate. xviii.&
xxvi.dicet. ¶Huic fratri Leoni exiſtenti in monte al-
uerne:beatus Franciſcus predixit de ſua ſtigmatiza-
tione in breui futura:indicando ei ꝙ deus in monte il
lo faceret ad paucos dies mirabilia que nunquā fecit
alicui creature:de quibus admirabitur totus mundus.
Hic frater Leo cum beato Franciſco erat in mōte al-
uerne:quādo dominus ſtigmata ipſi beato Franciſco
impreſſit. ¶Huic ſoli fratri Leoni beatus Franciſcus
ſua ſtigmata cōmittebat tangenda : & nouis peciolis
ēt mutāda: quas qualibet die ebdomade inter clauos
illos mirabiles & carnem reliquam ad retinendu; ſan
guinem & mitigandum dolorem renouabat: excepto
die iouis de ſero: & per totum diē ueneris:in quo nul-
lum remediū uolebat apponi: ut amore chriſti eo die
crucifixi cum ipſo penderet. Aliquādo manus illas tā
uenerandas ſtigmatibus inſignitas:ante cor & oculos
fratris Leonis ſanctus Franciſcus ſtudioſius appone
bat.Ex qua appoſitione tanta; deuotionē frater Leo
ſentiebat in corde:ꝙ quaſi expirabat:frequētibus ſin
gultibus in ſtupore ſalubri immutatus. ¶Semel dum
eſſet btūs Franciſcus in mōte aluerne & frater Leo:&
adinuicem loquerent̄:oſtēdit ei btūs Franciſcus quē-
dam lapidem:quē cū magno cordis gaudio & leticia
extollebat:dicens frater Leo pecorone:laua iſtum la-
pidem cum aqua.Quod cum feciſſet:dixit laua ipſu;
cum uino.Quo facto ait ſanctus: laua ipm cu; oleo.
quod & fecit.Et ſanctus Franciſcus ait laua ipm cu;
balſamo:Et frater Leo ait.Et quō poſſum hic balſa-
mum inuenire?Rndit ſctūs Frāciſcus ſcias frater pe
corella dei:ꝙ ille eſt lapis in quo ſemel ſedebat domi
nus quādo apparuit mihi. Et ideo dixi tibi ut quater
ipm lauares:quia tunc quatuor mihi ꝓ ordine repro-
miſſit: Primū ꝙ quicūq; diligeret fratres ex corde &
ordinē:benedictione ꝑuentus diuina bene finiret.Se
cundu; ꝙ notabiliter punieṫ iſtius ordinis pſecutor in
iuſtus. Tertium ꝙ malus frater & in malicia perſeue
rans:diu nō poterit durare quin dimittat ordinem uel
confundaṫ.Quartum ꝙ iſta religio uſq; in finē ſeculi

Lapis re-
promiſſio
nis.

durabit. ¶Beato franciſco infirmāti cū frater Leo ei-
dem aſſiſteret:ſemel orans deuote:& factus in extaſi:
ductus eſt in ſpū ad quoddā flumen impetuoſu; ꝓſun
dum & latū:ubi cū tranſeūtes aſpiceret: uidit aliquos
fratres oneratos ingredi illud flumē:quoꝝ aliqui ſub-
mergebanṫ in principio:aliqui i medio. Alii ultra plus
uel minus ſcdm maiorē uel minorē ponderis grauita
tem:quod frater Leo nō poterat ſine cōpaſſione uide
re.Vidit poſtmodū alios fratres exoneratos: ſine ali-
quo periculo uel leſione trāſire.Btūs uero Frāciſc⁹ co
gnoſcēs ipm aliquā uiſionē uidiſſe.Precepit ut illa; ei
diceret.Quod cū feciſſet:dixit btūs Franciſc⁹ uera ſūt
que uidiſti.Nā flumen eſt iſte mundus: in quo fratres
ſubmerguṅt:qui nō habēt uoluntariā paupertatē. Ve
ri aūt fratres minores:oīa mundana cōtēnētes:ſine pe
riculo a tēporalibus trāſeunt ad eterna. ¶Huic fratri
Leoni ſemel btūs Franciſcus dixit.Quod cum ipſe in
ſancta Maria de angelis poſt ruinam oraret ꝓ popu
lo xp̄iano:Xp̄s apparuit ſibi dicēs: ſi uis ut miſereat
populo xp̄iano:fac ut ordo tuus permaneat in ſtatu
in quo fundaui eum:Et ego amore tui ordinis ab in-
ſtantibus tribulationib⁹ mūdū ꝑſeruabo. Sed ſcias ꝙ
futurum eſt:ꝙ ipſi recedēt de uia iſta quā oſtendi eis:
& me tm̄ ad iram ꝓuocabunt:ꝙ dabo cōtra eos ma-
gnam demonibus poteſtatē.Et ipſi ponēt tantū ſcan-
dalū inter ipſos & mūdum:ꝙ nullus erit auſus porta
re habitum manifeſte.& quādo perdet mūdus fidē or
dini:nō remanebit ultra lux i mūdo: quia poſui eos in
lucem mūdi.Frēs aūt qui latebunt in ſiluis fugitiui:ꝑ
me ſicut olim in deſerto filii iſrael paſceṅt. Et iterū di
xit btūs Franciſcus ꝙ ꝓpter peccata populi:deus mit
teret magnā famē in mūdo:ſed ꝓpter merita uni⁹ pau
peris q uiuit:faceret dilationem: ſed ꝙ eo mortuo:fa
mes illa horribilis inualeſcet in tantū:ꝙ innumerabi-
les hoīes famis anguſtia morienṫ.Sed cum fames illa
poſt ſex menſes a morte bti Franciſci eueniſſet: btūs
ipſe Franciſcus apparuit fratri Leoni dicēs:ꝙ pauper
culus ille erat ipſe btūs Franciſcus:cuius meritis de⁹
mittere ipſam diſtulit.Quia tm̄ fame multi obierunt.
¶Cum poſt mortē bti Franciſci frater Leo affectaret
eum uidere:& ob hoc in loco de heremita coram deo
ſe ieiuniis & orōnibus afflixiſſet:apparuit ei btūs Frā
ciſcus tot⁹ iocūdus & ſplēdidus: hēns alas cu; pēnis
fulgentibus & cū unguibus ad modū aqle deauratis.
Cūq; frater Leo de tam mirando aſpectu miraret̄: &
eius affectu melliſluo recrearet̄:interrogauit btm̄ Frā
ciſcum qualiter in tali effigie apparebat: qui reſpōdit.
Inter alia dona que dn̄s mihi cōceſſit: eſt ut deuotos
ordinis mei aduniem:quaſi uolans in tribulationibus
eorum citius inuocatus:& eoꝝ ac bonoꝝ fratrum ani
mas ad celeſtia regna perducā. Demones uero quaſi
unguibus feriam:ac frēs reprobos & ordinis perſecu
tores dura punitione corrigam & diſcerpam. ¶Iſte fr̄
Leo in ſomniis uidit ꝙ diuinum iudiciū parabaṫ:& in
prato quodam angelis tubicinantibus cōgregabatur
innumerabilis multitudo.& ecce due ſcale quaꝝ una
erat rubea altera uero alba fuerūt poſite una ab una
parte illius prati:altera ab alia: quaꝝ proceritas a ter

…mirab…
…ſio fratris
Leonis

ra uſq; ad celos tendebaſ. Apparuit aūt xp̄s in ſūmi-tate ſcale rubee: quaſi offenſus grauiter & iratus. Et btūs Franciſcus erat aliquātulū inferius ꝓpe eū. Qui amplius deſcendēs: frēs fortiſſime uocādo clamabat: dicēs. Venite frēs. uenite. accedite ad dn̄m qui uos uo cat: confidite: ne timeatis. Frēs multi currebant ex pa tris admonitiōe: & incipiebāt aſcendere ſcalam rubeā confidēter: Cum aūt aſcenderēt: unus cadebat de ter-tio gradu: alius de quarto: alius de decimo: alius de medio: & alii de ſūmo. Btūs autem franciſcus ad tan-tam fratrum ruinā pietate motus & cōpaſſione: ꝓ fi-lus ꝑcabaſ dn̄ʒ. Xp̄s uero oſtēdebat manus & latus: in quibus plage eius renouari uidebanſ: & ſanguis re centiſſime diſtillabat. Et dixit iſta fecerunt mihi frēs tui: Et dum btūs Franciſcus ꝑſeueraret miſericordiaʒ pro filiis poſtulando: poſt breuē morulā per ſcalā ru-beam aliquātulum deſcēdebat & clamabat: dicēs. Cō fidite: ne deſperetis. Currite ad ſcalam albā & aſcēdi-te: quia ibi ſuſcipiemini: & per eā celuʒ intrabitis. Cur rentibus aūt fratrib⁹ ad ſcalaʒ albā ex admonitiōe pa terna: Ecce beata uirgo apparuit in ſūmitate ſcale re-cipiens eos: & ingrediebantur regnum ſine labore.

¶ Alia uice apparuit dn̄s Ieſus xp̄s fratri Leoni: di-cens: Ego turbor de fratribus ordinis tui. Cuʒ uero il le tremens cām interrogaret: Reſpōdit inquiēs: quia mea beneficia nō recognoſcūt que quottidie eis ipen do: & tu noſti: & nō tm̄ ſpūalia: ſed ēt necāria corpo-ri: cum nō ſeminent neq; metant. Et quia frequenter murmurant & ocio uacant: & quia ſe ad iram prouo-cant: & ad amorem cito nō redeunt: nō parcentes in-iurias ut deberent. Hic frater Leo intentionē bti Frā ciſci de libris habēdis quo ad regule obſeruantiā: be ne nouit: & ſpāliter ꝙ nullus liber ꝓprius habereſ in ſpāli: ſed in cōi. ¶ Frater iſte Leo fuit cum btō Frāciſ-co apud papā Honoriū quādo regulam cōfirmauit: & audiuit papā dicentē: Btūs ille qui dei gr̄a roboratus hanc regulā fideliter & deuote ſeruauerit: quia omnia que in ea ſcripta ſunt ſancta & catholica ſunt & pfe-cta. ¶ Btūs iſte frater Leo claruit ſpū ꝓphetico nam cuidam iuueni exiſtēti in habitu ſeculari cum dixiſſet tu ordinē noſtrū intrabis: Ille nūquā potuit quieſcere donec introiret ordinē: ut ſibi frater Leo predixerat. ¶ Mulieri ꝑgnanti que ad uiſitandū locum de portiū cula ob reuerentiā uirginis uenerat que de inſula erat aſſiſii: cum dolores partus eam arriperēt: dubitans ne poſſet redire ante emiſſionē partus ad dictū caſtrū de inſula: frater Leo dixit ne timeas: quia hoc ſero do-mum tuam cum ſole redibis (pluebat. n.) & pulchruʒ

Miracula frīs Leōis — paries puerꝫ. Et ſic euenit ut frater Leo ꝑdixit. ¶ Cla ruit ſignis cum adhuc uiueret. Quedā. n. mulier de co dale cōitatus ſpoleti habēs apoſtema ſub mām̄illa qđ multam faniem emittebat: & auxilio medicoꝝ nulla-tenus poſſet iuuari: ad frēm Leonē accedēs: cum euʒ rogaſſet ut ſupra uulnus apoſtematis ſignum faceret crucis: cuʒ feciſſet: ſtatim liberata eſt ut nullum ſignū cicatricis remaneret. ¶ Quidā puer morbo caduco la borans omni die ad frēm Leonē accedēs clam de tu-nica eius accipiens: ſuſpendit ad collum: & liberatus

fuit. ſed caſu decidente a collo predicto fruſto tunice: cum morbo priſtino laboraret: ad prefatum frēʒ Leo nem rediēs de tūica cum accepiſſet: & ad collū ſuſpē diſſet ſtatim fuit & perpetuo a dicto morbo liberat⁹. ¶ Quidaʒ de caſtro treuii in carcere a duce ſpoletano tenebaſ: qui ſe orōni fratris Leonis exiſtis in loco de portiūcula cōmendauit: apparente ſibi fratre Leone ī medio die cum gauſapa in manu: & patefaciēs carce-rem: uidētibus aliis ipm̄ de carcere extrahēdo: ad ſan ctaʒ Mariā de portiūcula adduxit: Cūq; ille quereret frēʒ Leonē & inueniret ut gr̄as referret. Rn̄dit nō mi hi ſed beate Marie de candelis: cui⁹ ē hodie feſtū gra tias referas que te liberauit. ¶ Frater Leo in die do-minico cum iret ad ſctm̄ Paulū ubi erāt molēdina de aſſiſio molentia: Et redarguēs molēdinarios: qui cul-pam ſuam dicētes: dum ad molēdinū rediiſſent: molas ſtantes inuenerūt aqua currēte & omnib⁹ ſtantib⁹ ut prius. ¶ Comitiſſa de anguillaria fratri Leoni deuo-ta dum amiſiſſet loquellā & oia pro eius morte eſſent parata: a quadam dn̄a fuit ſibi dictum: Tu habes fi-dem in ſancto fratre Leone: recomēda te ſibi: Illa cuʒ loqui nō poſſet ore: corde ſe recōmēdās fratri Leoni: ſtati fuit optime liberata. ¶ Hic mādato fratris Cre-ſcentii generalis miniſtri: & capituli generalis: cū fra-tre Ruffino & fratre Angelo legendaʒ cōpoſuit beati Franciſci: quā legendā trium ſocioꝝ in hoc opere mul totiens noiaui & noiabo. Frater Leo iſte ut dictuʒ eſt Fratrem Bernarduʒ de qnta ualle glorioſuʒ poſt mor tem eius uidit. Hic tande ſctitate plenus ad deū per-gens poſt mortem ſepultus eſt aſſiſii. Cum btō Fraci-ſco in eius eccleſia & cum aliis ſocus.

¶ De fratre Guilielmo de anglia.

Extus frater qui iacet aſſiſii in eccleſia ſancti
s Franciſci eſt frater Guilielmus de anglia. hic
ut diciſ loco fratris Ioannis de capella qui or dinē exiuit & fcūs leproſus ſe ſuſpēdit: & ſic a nūero duodenario ſociorum beati Franciſci excluſus eſt: rō-ne uite & ſanctitatis tali numero duodenario ſocioꝝ inſertus: uelut alter Mathias collegio apoſtoloꝝ: duo decimus frater & ſocius beati Franciſci cōputat. Hic qualis fuerit in uita: poſt eius mortem miracula decla rarūt. Adeo magnis & multis claruit ſignis: ut. b. Fran ciſci famā ſanctitatis obūbrare uideret. Quapropter frater Helias tunc ordinis generalis miniſter ſibi man dauit ꝙ miracula amplius nō faceret. Et ſic fecit. De-ſtitit enim a miraculis ꝓpter ꝑſentiā honorificandam & famam ſui patris beati Franciſci.

¶ De frē angelo uno de ſocius beati Franciſci.

Eptimus frater ſctūs qui Aſſiſii iacet in eccle
s ſia bti Franciſci: eſt frater Angelus de Reate.
Hic fuit primus miles qui ordinē igreſſus ē. Cum iſto deniq; fratre Angelo: Fratre Petro catha-nii & fratre Bernardo de qnta ualle: iuit btūs Franciſ cus romā ad dn̄m papam Honoriū: ut diem determi-naret ꝓ indulgentia ſancte Marie de portiūcula: quā antea ſibi peruſii cōceſſerat. Hunc btūs Frāciſcus cuʒ fratre Leone & frē Maſſeo aſſumpſit in ſociū: quādo primo ad ſacrum montē aluerne acceſſit: & ibi cū eo

ſtetit. Iſtum credo eſſe illum frēm Angelū de quo ha-
betur in legēda antiqua qui ualde timebat demones:
& de nocte hac de cauſa nō audebat ſtare ſol⁹. Quod
pandēs btō Franciſco: eidem ipſe pr̄ mandauit ꝙ aſcē
deret ſolus unum montē ualde altum: & alta uoce di
ceret: Superbi demones: omnes uenite ad me modo:
& quicquid poteritis facite mihi. Quod cū ille humi-
liter feciſſet: nec aliquis demon ad eū ueniſſet: poſtea
impauidus effectus eſt. Ad mortē deueniēs: cū prefa-
tis fratribus ſanctis eſt tumulatus: Et ut ſanctus ha-
bitus eſt & depictus.

¶ De beato fratre Maſſeo uno de ſociis. b. Frāciſci.

o Ctauus frater ſctūs iacēs aſſiſii in eccleſia. b.
Frāciſci: eſt frater Maſſe⁹ marignani: qui fuit
gratia uerbi adornatus & diſcretiōe ꝑcipu⁹:
Propter que btūs Franciſcus (quia qn̄ rapiebat ſatiſ-
faciebat ad ſe uenientibus) libēter euꝫ ſecū ducebat.
¶ Hunc btm̄ frēꝫ Maſſeū btūs Franciſcus uolēs ꝓba
re: eo uocato dixit: ꝙ quia ſocii ſui habebāt grām orā
di & cōtēplandi deum: ipſe uolebat ꝙ oia officia eoꝝ
faceret. ſ. faciendo portam coquinaꝫ & omnia officia
domus: & hoc per obedientiā. Frater Maſſeus iniun-
cta oia perfecit libēter. Sed ſup hoc ſtimulati cōſciē-
tia frēs eius ſocii: ꝙ ſolus ipſe oēm loci portaret labo
rem: a tali onēre btō Franciſco diuidēte officia: & ſin
gulis dando ſuum: Frater Maſſeus eſt liberat⁹. ¶ Hic
eſt ille frater Maſſeus qui bti Franciſci ꝓbauit humi
litatem. Nā btō Franciſco reuertēti de ſilua & ad cel
lam pergenti: in loco de portiūcula: Factus obuiā fra
ter Maſſeus: eum ſic cepit alloqui: dicēs. Vnde tibi. un
de tibi. unde tibi? Et querēti. b. Frāciſco quid? Rn̄dit
frater Maſſeus dicens ꝙ totus mūdus uadit poſt te.
Tu nō es hō pulcher nec litterat⁹: & ſic de aliis ut di
cet infra fructu & cōformitate. xviii. Rn̄dit. b. Frāciſ
cus poſt ſpaciū oculis eleuatis in celū: uis ſcire un̄ mi
hi inquit: hoc mihi eſt ab illis oculis dn̄i ſctiſſimis: q
nō uiderūt inter malos magis peccatorē uiliorē & ſim
pliciorē me. Quo audito: Frater Maſſeus de humilita
te beati Frāciſci fuit certificatus. ¶ Huius beati uiri
Btūs Franciſcus intellexit & cordis uidit archana: nā
cum iret cū btō Franciſco & antecedēdo btm̄ Frāciſ-
cum ad quoddā triuiū quo hō poterat ire Aretiuꝫ Se-
nas & Florentiā: perueniſſet: & btm̄ Franciſcū expe-
ctaſſet: ac eidem dixiſſet per quā uiam ire uellet. Rn̄
dit btūs Franciſcus per illam quā dn̄s oſtendet nobis
ibimus. Et cū frater Maſſe⁹ diceret: Quomō hoc ſcire
poterimus? Rn̄dit. b. Franciſcus: per ſignū qđ faciam
in te. Vnde mandauit eidē per ſctāꝫ obedientiā ꝙ uol
ueret ſe in girū: ſicut aliqn̄ ſolent facere pueri: & nū-
quā ceſſaret: donec ipſe ſibi diceret. Quod faciens: ex
uertigine capitis pluries cecidit. Tādē dixit ſibi btūs
Franciſcus ꝙ ſe nō moueret: & diceret uerſus quā par
tem uel patriā hēret facieꝫ. Et ille diceret uerſus Se-
nas: Btūs Franciſcus dixit: Vadamus ſenas: quia ſic ē
dei uoluntas: Quo accedens: populus ſciēs bti Frāciſ
ci aduentū: ei obuiam euntes ipm̄ & ſociū perpēſiles:
ita ꝙ terrā minime tangere poterāt uſqꝫ ad epatū por
tauerūt. In illa hora: aliqui ciues pugnabāt adinuicē:

Nota hūi litateꝫ bti Franciſci

ita ꝙ erant iam duo mortui: Btūs aūt Franciſcus ſur-
rexit: & ita gratioſe & ſancte ꝑdicauit illis hoibus: ꝙ
omnes reduxit ad pacē & concordiā. Propter qđ ep⁹
epus inuitauit btūm Franciſcū: & cum ſuſcepit cū ma
gno honore. De mane uero btūs Franciſcus laudē fu
giens humanā: inſalutato epo: receſſit de ſenis cū ſo-
cio: Propter qđ Frater Maſſeus ibat murmurādo per
uiaꝫ: dicens: quid fecit hic bonus homo? me ut pueꝝ
fecit uoluere: & epo qui nos ita bene recepit nec uer
bum dixit in ſuo receſſu: nec grās retulit: & uidebant
ſibi hec oia indiſcrete facta. Tandem nutu dei ad cor
rediens & ſe duriſſime arguēs: dixit Frater Maſſee tu
es ualde ſuperbus: quia opa diuina diiudicas: & es di
gnus inferno: quia deo cum tua indiſcretiōe rebellas:
Nam in iſta uia tam ſancta opera ſunt facta p frēm
Franciſcum: ꝙ ſi ea feciſſet angelus: nō fuiſſet mirabi
lius. Nam omnia que in iſta uia peracta ſunt: ex or-
dinatione ꝓceſſerūt diuina: ut pꝫ ex fine optimo ſub-
ſecuto: quia & ad pacē reduxit ciues: & multas aīas
a baratro inferni liberauit: & propterea tu es ſtultiſſi
mus & ſuperbus: qui murmuras de his que proceſſe-
runt a uolūtate diuina. Hec aūt frater Maſſeus aliquā
tulum ꝑcedens btm̄ Franciſcū: ſecū dicebat in corde
ſuo. Btūs aūt Franciſcus oia ꝑfata uidēs lumine diui-
no: clamauit poſt tergum fris Maſſei: dicēs ad ea que
nunc cogitas te teneas: quia ſunt bona & utilia tibi
ſicut a deo inſpirata. Murmuratio uero quā faciebas:
eſt mala ceca & ſuperba: a diabolo tibi in anima ſe-
minata. Que audiens frater Maſſeus ſtupuit: uidēdo
btūm Franciſcū ſcire tam ſubito eius cordis archana.
Et cōprehēdebat ꝙ btūs Frāciſcus in ſuis actib⁹ ſem
per diuina grā dirigebat. ¶ Cum btūs Franciſcus ſo-
cios ſuos ad diuerſas orbis partes ad ꝑdicādū binos
miſiſſet: ut qđ preceperat ipſe exerceret: elegit ire uer
ſus Franciā cum frē Maſſeo. Et cū ad quaſdā habita-
tiones ueniſſent fidelium: neceſſe habuerūt ut regula
mandat mendicare. Et cum btūs Franciſcus iuiſſet p
unam uiam. Et frater Maſſeus per aliā: elemoſinas ac
quiſierūt. Et quia btūs Franciſcus erat hō deſpectus:
& frater Maſſeus pulcher: plures & pulchriores ha-
buit elemoſinas & bolos panis. Cum uero ad quēdaꝫ
fonteꝫ ueniſſent: In cuius margine lapis erat pulcher
& magnus: extrahētes fruſta q acqſierant: uidēs btūs
Franciſcus ꝙ fruſta fratris Maſſei erant pulchriora q̄
ſua: exultās in ſpiritu pro deſiderio paupertatis ait. O
frater Maſſee: nos nō ſumus digni de tanto theſauro
& tā magno: Et hec gradatim uocē eleuando: pluries
replicauit. Rn̄dit frater Maſſeus: pr̄ chariſſime: quō
pōt dici theſaurus: ubi eſt tanta paupertas? quia nō ē
hic cultellus neqꝫ tobalea: nec ſcutella: nec inciſo-
rium: nec domus: nec menſa: nec famulus: nec famula.
Reſpondit btūs Franciſcus: & hoc eſt ꝙ puto magnū
theſaurū: ubi nihil eſt de his que preparātur humana
induſtria: ſed quicquid adeſt totū eſt a diuina ꝓuiden
tia miniſtratuꝫ: ſicut apparet manifeſte in pane acqſi-
to: in lapide tam pulchro: & in fonte tam limpido. Vn̄
uolo ꝙ rogemus deum: ut theſaurus ſancte pauperta
tis tam nobilis: qui hꝫ deū adminiſtratorē faciat nos

cuʒ toto corde diligere. & ſic de illis fruſtulis panis ſa-
tiati: gratias agētes deo: uerſus Franciam iter arripiūt.
Et cum ueniſſent ad quandaʒ eccleſiam: & in eam in-
trantes: Beatus Franciſcus iuit ad orandum poſt alta-
re: ubi uiſitationis diuine recepit tam ignitum feruo-
rem eius animā ad paupertatis concupiſcentiam inflā-
mantem: ꝙ uidebatur ex facie & oris hiatu quaſi flā-
mas ardoris emittere: Et egrediens ad ſocium ſic igni-
tus ore uehementer dicebat a a a Frater Maſſee: pre-
be mihi te ipſum. Et hoc fecit ter: Frater Maſſeus ſtu-
pens de tam uehementi feruore: cum tertia uice dixiſ-
ſet Beatus Franciſcus prebe mihi te ipſuʒ: miſit ſe to-
tum i brachia ſancti patris. Tunc Beatus Frāciſcus
cum hiatu magno & ſpiritus ſancti feruore ac clamo-
re ualido reiterando a a a: leuauit Fratrem Maſſeum
cum ipſo flatu in aerem: & impulit illum ante ſe quā-
tum eſſet unius haſte longe menſura. quod uidēs fra-
ter Maſſeus: ſtupuit de tam mirando ſancti patris fer-
uore: & retulit poſtea ſociis: ꝙ in illo ſancti Franci-
ſci impulſu tantam dulcedinem & conſolationem ſpi-
ritus perſenſit: ꝙ nunquam in uita ſua tam maximam
conſolationem ſe meminerat habuiſſe. poſtea Romā
pergentes: Beatus Franciſcus fuit a ſanctis apoſtolis
Petro & Paulo dulciter amplexatꝰ. ut dicetur fructu
uigeſimo tertio & conformitate: & quia Beatus Fran-
ciſcus a ſanctis Apoſtolis Petro & Paulo petierat ut
pro ipſo & ſociis cuſtoditionem theſauri paupertatis
impetrarēt a Chriſto: Beati Apoſtoli ſibi dixerūt. Fra-
ter Frāciſce: qa hoc tu petis & deſideras: ꝙ ipſe Chri-
ſtus & ſancti Apoſtoli hic ſeruauerūt: iō notificamus
tibi ex parte domini noſtri Ieſu Chriſti: ꝙ tuum deſi-
derium eſt adimpletum. Et ipſe dominus noſter Ieſus
Chriſtus nos miſit ad te: ut annūciemus tibi ꝙ oratio
tua ē exaudita: & theſaurus ſanctiſſime paupertatis
tibi & te ſequētibus perfectiſſime eſt conceſſus. Et ti-
bi ex parte Chriſti dicimus: ꝙ quicūqʒ hoc deſideriū
tuum exequētur: de regno beatitudinis ſunt ſecuri: &
tu & omnes tui ſequaces erunt a domino benedicti.
Que omnia Beatus Frāciſcus fratri Maſſeo ſocio ſuo
reuelauit. ¶ Hic frater Maſſeus audiuit Chriſtū con-
cedentem indulgentiam Beato Franciſco pro eccleſia
ſancte Marie de portiuncula: dum eſſet ipſe Beatus
Frāciſcus in dicta eccleſia coram Chriſto uirgine Ma-
ria & angelis. Et iuit cum eo Peruſium ad dominū pa-
pam Honorium: & dominus Honorius papa conceſ-
ſit ſibi ut dicetur fructu & conformitate quarta deci-
ma. Et beatus Franciſcus dixit fratri Maſſeo: ꝙ indul-
gentia ſibi per dominum papam conceſſa: a Chriſto
erat in celo cōfirmata. ¶ Beatus Franciſcus ut dictuʒ
eſt ſupra: uolēs ſcire an deberet orare uel ire ad predi-
candum: hunc fratrem Maſſeum ad fratrem Siluestrū
miſit & ad beatam Claram: ut per eos de beneplacito
declaratus diuino: ſciret quid ageret. Sed fratre Maſ-
ſeo Beato Franciſco referente de uoluntatis domini
rñſo: Idē. b. Frāciſcus ipſo fratre Maſſeo accepto ꝓ ſo-
cio & fratre Angelo (ut credo) de reate: iuit ad ꝑdicā-
dū. Et tunc euenit miraculū illud corā prefatis: ꝙ mul-
titudo maxima auium congregata ad audienduʒ pre-

dicationem beati Frāciſci ſteterunt & uenerūt. ¶ Hūc
fratrem Maſſeum beatus Franciſcus miſit ad fratrem
Ruffinum tētatum a diabolo & nequiter deceptum:
quem nolentem ad beatum Franciſcuʒ operatiōe dia-
boli uenire: Frater Maſſeus ſuo eloqo ſancto perdu-
xit: ac a diaboli inſidiis extitit liberatus ut ſtatim dice-
tur. ¶ Frater iſte Maſſeus audiēs quēdam fratrem ha-
bere profundiſſimam humilitatem: que ipſum ſan-
ctificabat confirmabat & in dei gratia creſcere facie-
bat: & ꝙ melius eſt: nunquam a deo cadere permit-
tebat habentem: ad habendam hanc uirtutem hu-
militatis Frater Maſſeus exarſit: intantum ꝙ eleuans
oculos ad celum uoto ſe ſtrinxit firmiſſimo: nunquam
ſe in iſto mundo uelle letari: ſi hanc ſue anime uirtu-
teʒ non ſentiret adeſſe. Quia uidebatur ſibi ꝙ eſſet di-
gnus inferno niſi ad ipſam humilitatē perueniſſet. Et
cum triſtis ſic per dies plurimos permanſiſſet: in fa-
me & ſiti & multis lachrimis ſe mactando: ac dum
quadā die per ſiluā eundo pro deſiderio uehemēti di-
cte uirtutis: & ſingultus & luctus clamores & lachri-
mas emittēdo: & dari a domino ſibi humilitatē poſtu-
lādo: uoceʒ de celo bis eum uocantem audiuit. Frater
Maſſee. Qui p ſpūm Chriſtū bñdictum recognoſcēs.
Reſpondit: dñe mi. dñe mi. Et dominus ad euʒ. Quid
uis dare. Quid uis dare. ad hanc gratiam poſſidēdā?
Et frater Maſſeus reſpondit: oculos capitis mei. Et do-
minus ad eum. Et ego uolo ꝙ oculos & gratiam ha-
beas. Tunc Frater Maſſeus remanſit in tanta gratia
optate humilitatis & lumine dei: ꝙ cōtinue erat in iu-
bilo: Et ſepe quando orabat faciebat unum iubilum
uniformem: & uoce obtuſa faciebat ſicut columbus
u u u: ac facie hilari & iocunda contemplationi uaca-
bat. Et ſuper hoc humillimus factus ſe uiliorem cun-
ctis hominibus reputabat. ¶ Interrogauit ſanctus
Frater Iacobus de Falerono Fratrem Maſſeuʒ quare
uerſuʒ non mutabat in iubilo: Reſpondit Frater Maſ-
ſeus cum magna letitia. Quia cum in una re inueniaʒ
omne bonum: non oportet uariare uerſuʒ. ¶ Sanctus
Frater Maſſeus requiſitꝰ ſemel: quare erat pre ſolito
triſtis: Reſpondit. Quia & ſi profundiſſimam humi-
litatem poſſideam dei gratia: hoc tamen mihi non eſt
conceſſum: ꝙ & ſi nollem aliquod maluꝫ illi qui mi-
hi feciſſet iniuriam: & ſi bona cupiaʒ & procurem ut
mihi: tamen eum non ſic diligo ut me: nec placet mi-
hi quando audio eum comendari. ¶ Iſte Frater Maſ-
ſeus erat ſolitus dicere ꝙ melius eſt ire ad ſanctos ui-
uos ꝗ̄ mortuos idest ad bonos homies qui ſuperſunt
in mundo: ꝗ̄ uiſitare ſanctorum limina: Nam tales do-
cebunt te multa per que tranſierunt ſcilicet periculo-
ſas tentationes temporales & ſpirituales. ¶ Vni re-
ferenti aliorum mala dixit Frater Maſſeus. conſidera
ſemper facta bonorum ſcilicet Beate uirginis & ſan-
ctorum: & nunquam facta malorum. Si enim malus
es conſiderando facta bonoruʒ: hodie & cras haben-
do ante oculos facta bona: de neceſſitate fies bonus.
Si bonus es: eris melior. Sed conſiderando facta ma-
lorum: ſi bonus es: fies malus: ſi malus: fies deterior.
¶ Hic frater Maſſeꝰ de ſero comedebat: & ſtatiʒ cel-

lam intrabat & dormiebat:& poſtea ſurgebat:dicens
per totam noctem:domine mi da mihi contritionem
de omni diſplicētia & offenſione:da mihi gratiā emē-
dandi & ſatiſfaciendi ſecundum uoluntatem tuam.Et
poſt miſſam claudendo ſe in cella dicebat : Fac do-
mine te me cognoſcere: & amare toto corde . Et hoc
dicebat cum maximis lachrimis & deuotione. ¶Hic
migrās ad dominū:ſepultus eſt Aſiſii in eccleſia bea-
ti Franciſci.

¶De btō Fratre Ruffino uno de ſociis bti Frāciſci.

Onus Frater iacens Aſiſii eſt ſanctus Frater
n Ruffinus cōſanguineus beate Clare: & ſepul
tus in eccleſia beati Frāciſci.Qui Frater Ruf
finus beati Franciſci uita prouocatus & doctrina:ha-
bitum fratrum minorum cum magna deuotione ſuſce
pit.hic fuit uirgo puriſſimꝰ : orationis & cōtemplatio
nis prerogatiua ſublimis: odorifere conuerſationis flo
ridus:coram deo & hominibus uirtutibus adornatus.
¶Hunc beatus Franciſcus magnis preconiis extolle
bat.Cum enim quadā uice beatus Franciſcus in quo-
dam locello ſe cum ſociis in diuinis colloquiis exerce
ret: Frater Ruffinus cum non eſſet tunc cum eis : ſed
in ſilua in oratione: contigit ut expleta oratione de ſil
ua exiret: & parum a longe a beato Franciſco tranſi-
ret.Queꝫ beatus Franciſcus a longe cernens:uertit ſe
ad ſocios dicēs.dicite mihi chariſſimi: que eſt ſāctior
anima quaꝫ nunc habeat deus in hoc mundo. qui hu
militer reſponderunt dicentes: ipſum beatum Franci-
Teſtimo- ſcum hoc priuilegio ſublimari. Ipſe uero reſpondit.
niū.b. Frā Ego chariſſimi ſum indignior & uilior homo q̄ deus
ciſci d' frē habeat in hoc mundo. Sed uidetis uos illum fratrem
Ruffino. ſanctum Ruffinuꝫ:nunc exeunteꝫ de ſilua? Dominus
mihi reuelauit ꝙ anima eius eſt de tribus ſanctiori-
bus animabus quas deus habeat nunc in hoc mūdo.
Et firmiter dico uobis ꝙ ego non dubitarē ipſum ſan
ctum Ruffinum uocare:dum adhuc uiuit in corpore:
cum anima eius ſit in gratia confirmata & ſanctifica-
ta & glorificata & canonizata in celo a Domino Ieſu
Chriſto.hec uerba dicebat beatus Franciſcus de ſan-
cto fratre Ruffino in ſui abſentia. Sed anteq̄ ad hūc
ſanctitatis & confirmationis gr̄e ueniret ſtatuꝫ: a dia
bolo fuit dupliciter inter alia tētatus: & ſi per beatuꝫ
F.ruffinus Franciſcum liberatus.Primo ut dicit frater Corradus
a diabolo de offida: fuit a diabolo tentatus ut beati Frāciſci nō
tentatur. ſequeretur ueſtigia:& ſpecialiter : quia beatus Franci
ſcus erat idiota & ſimplex: & fratres hincinde per ho
ſpitalia leproſoruꝫ tranſmittendo: frequenter a ſtudio
orationis diſtrahebat. Sed uia tuta erat:ut ſequeretur
uiā Beati Antonii & aliorū anachoritarum in deſertis
ſolitarie cōmigrādo : hec primo ſuggeſſit cordi:deide
in angeli lucis forma apparēs:p̄dicta dixit eidē.Et ſic
fuit Frater Ruffinus in dicto propoſito confirmatus.
Vnde cū ſtaret in mōte Subaſſio in cellula in quadra
geſima ſolitarius: & frēs alii in cellulis factis de arbo
rum ramis:ſic ipſe Frater Ruffinus fuit a diabolo de
luſus:ꝙ non ueniebat ad beatum Franciſcuꝫ hora co
meſtionis more ſolito.Sed mendicando in Aſiſio pa-
nem per totam hebdomadā clauſus manebat.Et bea

tus Franciſcus & alii fratres credebant ꝙ propter ſo-
litudinem: quia erat homo magne orationis hoc age
ret.Et ſic ſtetit i tota q̄dtrageſima. i die nero cene bea
tus Franciſcus miſit pro omnibus fratribus qui erant
in illo monte ſolitarii: ut cōmunicarent & facerent do
mini cenam. Frater autem Ruffinus fratri ipſum uo-
canti reſpondit.dic fratri Franciſco ꝙ nolo ad euꝫ ue
nire:nec decetero eum ſequi:ſed uolo morari hic ſoli-
tarius:quia melius potero ſaluari q̄ ſequēdo eius ſim
plicitates.ut mihi dominus reuelauit. Que btūs Fran
ciſcus audiens triſtis effectus: miſit ſibi iterum alium
nuntium.Qui ad ipſum uenire recuſauit. ante eleua-
tionem euchariſtie miſit tertio pro ipſo ut ſalteꝫ ad ui
denduꝫ corpus domini ueniret.Qui noluit facere.ſed
uerba primis ſimilia beato Frāciſco dicenda miſit.qui
bus auditis beatus Franciſcus ſumpta ſacra cōmunio
ne:locum intrauit ſolitariuꝫ & triſtitia totus abſortus
cepit lachrimare & magno eiulatu dicere . Domine
ut quid tam ſimplicē permiſiſti errare? Et ſurgēs per-
ſonaliter ad fratrem Ruffinum acceſſit & dixit ſibi.
Quare frater Ruffine tantam mihi triſtitiam dediſti:
& ter uocatus ad tantam ſolēnitatem uenire noluiſti?
Qui reſpondit ꝙ uolebat uitam heremitarum ſequi:
& non ſuam:quia ſic faciendo nullus poterat eſſe er-
ror ſed bene ipſum ſequendo:cum propter ſuas ſim-
plicitates fratres ab oratione multotiens diſtrahebat.
Sed cum beatus Franciſcus rogaret euꝫ ꝙ ueniret ad
comedēdum cum fratribus & ille nollet:tādeꝫ acquie
uit.Sumptoqꝫ prandio:cum beatus Franciſcus uellet
eū ad fratrum cōmunitateꝫ reducere:& peteret ab eo
quis ipſum ad hoc induxerit: & frater Ruffinus dice
ret diuinam inſpirationem & angelicam allocutioneꝫ
ſibi ſuper hoc factaꝫ.quare ſic uelle agere dixit. Tūc
beatus Franciſcus dixit.ego oſtendam tibi illum ange
lum ſeductorem qui te decipiēdo talia tibi ſugeſſit.Et
oratione facta:ſtatim apparuit angelus tenebrarū ita
decorus & ſplēdidus:ut oēs eſſent ſtupefacti. Quem
frater Ruffinus uidēs cum gaudio dixit.Hic angelus
mihi talia dixit. Tunc beatus Franciſcus poſt oratio
nem precepit illi angelo:ut quis eſſet uiſibiliter appa
reret: & uidēte fratre Ruffino trāſfiguratus eſt in ſpe-
ciem tam horribilem:ꝙ pre timore & horribili ſetore
in terrā frater Ruffinus cecidit q̄ſi mortuus : & a bea
to Franciſco ſubleuatus & confortatus fuit & in iuſti
tia confirmatus.& dicebat poſtea frater Ruffinus : ꝙ.
in tali forma apparuit ꝙ nō poſſꝫ cordē credi uel uer
bo declarari. Et dicebat ꝙ per magnuꝫ tempus & nō
ſine magna pena ſibi uidebatur predictū ſetorem ſen
tire. ¶Vice alia Frater Ruffinꝰ fuit a diabolo de pre-
deſtinatione tentatus.uidelicet ꝙ ipſe nō erat de pre-
deſtinatis ad uitam eternam: & quicquid boni in reli-
gione faciebat:perdebat.Et hoc primo diabolus eius
cordi ſugeſſit.Sed frater Ruffinus hoc Beato Franci
ſco nō manifeſtauit.ueruꝫ conſueta opera faciebat ſci
licet orando ieiunando & alia bona faciendo. Erat ta
men ex hoc melācolicus totus & triſtis effectus. Sed
hoſti antiquo nō ſuffecit ſugerere:ueruꝫ etiam in ſimi
litudinem Chriſti crucifixi ſe tranſfigurans dixit Fra-

tri Ruffino ego ſum dei filius : tu non es de predeſti-
natis ad uitam: cur te affligis? Ego ſcio quos elegerim:
ne credas filio Petri Bernardonis : nec ipſum de illa
materia interroges: quia omnis alius a me hoc igno-
rat . Ideo credas ꝙ tu es de numero damnatorum: &
ipſe Frater Franciſcus : & pater eius eſt damnatus: &
quicunqʒ eum ſequitur decipitur. unde Frater Ruffi-
nus erat ita obtenebratus a principe tenebrarum ꝙ
iam fidem & amorem in Beato Franciſco perdiderat:
& hoc ſibi dicere non curabat : Sed beato Franciſco
quod frater Ruffinus nō dixit: ſpiritus domini reuela
uit. Vnde ipſe pater pius uidens periculum dicti Fra-
tris: miſit ad eum fratrem Maſſeum: ut ad ipſum Fra-
ter Ruffinus ueniret omnino. Namʒ beatus Franciſcus
& frater Ruffinus ambo ſtabant in loco de carceribꝰ
ſcilʒ in monte ſubaſio. Frater Ruffinus reſpondit fra
tri Maſſeo. Quid ego habeo agere cum fratre Franci
ſco? Et tūc frater Maſſeus homo totus ſapientia dei
plenus: clare cognoſcēs eum diaboli fallacia deceptū
ait. o frater Ruffine. Neſcis tu ꝙ frater Franciſcus eſt
ſicut Angelus dei: qui tot aīas in mūdo illuminauit:
& a quo etiam nos tot diuine gratie dona recepimus?
Ego uolo ꝙ ad eum omnino uenias: quia clare uideo
te a diabolo eſſe deceptum. Statim autēʒ Frater Ruf
finus uenit ad beatum Franciſcum. Quē beatus Fran
ciſcus a longe uidens cepit clamare: O frater Ruffine
catiuelle cui credidiſti? Et ſibi beatus frater Frāciſcus
totam tentationem quam habuerat intus & extra di-
xit: & docuit. ꝙ ille q talia ſibi ſugeſſerat nō erat chri

Effectꝰ tē tatōis dia bolice.

ſtus ſed diabolus. Primo quia cor eius idurauerat. Se
cundo quia eum triſtem effecerat: cuius oppoſitūʒ eſt
de xp̄o. Tertio qa dicēdo ſibi aliqd uitupiū diabolus
ſuſtinere ut ſuperbus non poſſet . Et ideo dixit Frater
Franciſcus fratri Ruffino. Si iterum apparebit & ali-
quid tibi dixerit . Dicas ei ſcilʒ diabolo. aperi os tuūʒ
& ego ſtercorizabo in illud. Et ipſe ſtatiʒ a te effugiet.
Tunc frater Ruffinus humiliter cum lachrimis cul-
pam ſuam cognouit: ꝙ prefata beato Franciſco nō re
uelauit. Sanctus uero Franciſcus dixit ſibi . Vade fili
& confitearis: & oroīs conſuete ſtudiū non omittas.
& ſcias chariſſime p certo: ꝙ hec tentatio erit tibi ad
magnam utilitatē & conſolationeʒ ſicuti in breui ex-
perieris. Sanctus autem frater Ruffinus rediit ad cel
lam ſuam: & ad orandū in ſilua: & cum ſtaret cū mul-
tis lachrimis ad orandum omnipotenteʒ: diabolus in
ſpecie chriſti ſibi apparēs dixit. Frater Ruffine nonne
dixi tibi ꝙ nō crederes filio Petri Bernardonis: cur te
affligis? crede mihi quia tu es damnatus. Et ſtatiʒ fra
ter Ruffinus ſibi dixit. Aperi os tuūʒ & ego in ipſum
ſtercorizabo. Tunc diabolus indignatus cum tāta fu
ria & tempeſtate ab eo receſſit : & cum tanta commo
tione lapidum montis Subaſii: ꝙ ignem maximum ſe
adinuicem collidendo fecerunt. Vnde ad tam terribi-
lem ſtrepitum lapidum beatus Franciſcus & ſocii ad-
mirantes: extra dictum locum ut nouitateʒ illam aſpi
cerēt: exierūt. Et tunc ſanctus Frater Ruffinus mani-
feſte aduertit ꝙ ipſuʒ hoſtis deceperat. unde ſecundo
ad beatum Franciſcum rediit: & proſternens ſe in ter-
ram: iterū dixit culpam ſuam: qui confortatus a Bea-
to Franciſco totus pacificatus remāſit. Et poſt hec dū
ſtaret ad orādum cum multis lachrimis ecce Chriſtus
benedictus ſibi apparuit: & totam animam ſuam diui
no liquefecit amore dicēs. bene feciſti fili bene feciſti:
quia fratri Franciſco credidiſti: quia ille qui te contri-
ſtauerat diabolus fuit. Ego autēʒ ſum Chriſtus magi
ſter tuus . Et ut de hoc te reddam certiſſimum hoc ſit
tibi ſignum: ꝙ donec in iſto mundo eris: nunquam de
cetero triſtis eris. Et benedixit Chriſtus ſanctum Fra
trem Ruffinum: & dimiſit eum in tanto gaudio & dul
cedine ſpiritus & eleuatione mentis : ꝙ die ac no-
cte erat abſortus in deum: & confirmatus eſt in tanta
gratia & benedictione & ſecuritate ſalutis eterne: ꝙ
totus eſt in uirum alterum tranſmutatus . Ad tantam
autem eleuationem mentis & orationis perſeuerantiā
peruenit: ꝙ ſtetiſſet continue infra paruulum circuluʒ
die noctuqʒ ad contemplandum diuina. ſi aliquis euʒ
non impediſſet. Et ꝙ Beatus Franciſcus de gratia no
uerat fratris Ruffini: ideo (ut premiſſum eſt) dicebat
eum ſanctum merito poſſe uocari. Erat autēʒ ipſe fra
ter Ruffinus propter aſſidue contemplationis ſtudiū
ita abſortus in deum: ꝙ quaſi inſenſibilis factus: ual-
de rariſſime loquebatur. nec etiam erat uerbi diſſerē-
di gratia preditus. Vnde cum die quadā beatus Fran
ciſcus dixiſſet Fratri Ruffino: ut iret ad predicandum
Aſſiſii quicquid ei Spiritus ſugeſſiſſet. Et cum Frater
Ruffinꝰ diceret ꝙ ſibi parceret. qa erat idiota: & gra
tiam uerbi nō habebat. Beatus Frāciſcus dixit. Quia
non ſtatim obediſti: ideo per ſanctam obedientiam ti
bi precipio ut nudus ſolis brachis remanentibus ua-
das Aſſiſium in eccleſiam aliquam & ſic nudus popu
lo predicabis. Qui ſtatim obediens Aſſiſium perrexit
nudus. Sed beatus Frāciſcus cogitās interim de prom
pta obedientia fratris Ruffini: & de ſuo mandato taʒ
duro: cepit ſe increpare ꝙ talia fratri Ruffino de no-
bilioribus de Aſſiſio mandaſſet: & inquit ad ſe ipſum
Beatus Franciſcus: per deum ego faciaʒ ꝙ tu experie
ris quod in alio mandas. Et denudans ſe: tunicam ſuā
& fratris Ruffini fratri Leoni dedit : quem pro ſocio
ſuo duxit: ut ſecum eas deferret . Et dum perueniſſet
Aſſiſium inuenit fratrem Ruffinum predicantem : &
deuote dicentem populo. O chariſſimi fugite mundū
dimittite peccatū: reddite alienuʒ. Si uitare uultis in-
fernū. Seruate mandata dei diligite ſuper omnia deū
& proximum ſicut te ipſum: ſi pergere uultis ad deū:
& agite penitētiam: quoniam appropinquabit regnū
celorum. Sed ciues Aſſiſinates: uidētes primo Fratreʒ
Ruffinum ſic nudum: & conſequenter beatum Franci
ſcum dicebant : iſti faciunt tantam penitentiam ꝙ effi
ciuntur amētes. Beatus uero Frāciſcus ſic nudus aſcē
dit in pergulum: & predicauit tam ſtupenda de con-
temptu mundi: de penitentia ſacra : de paupertate uo
luntaria: de deſiderio regni celeſtis: & de nuditate : &
de opprobriis: ac de paſſiōe Domini noſtri Ieſu Chri
ſti crucifixi tam ardenter : ꝙ incredibili deuotione &
compaſſione turba maxima que conuenerat : mi-
ſericordiam altiſſimi ad ſidera conclamabat . Et tam

magnus planctus fuit illa die in Aſſiſio in populo de
paſſione domini: ꝙ nunquam fuit ſimilis de paſſione
domini auditus. Vnde edificato populo beatus Fran-
ciſcus & Frater Ruffinus ſe tunicam induerunt & ad
ſanctam Mariam ambo ſunt reuerſi. Et beatus ſe eſſe
putabat qui poſſet eos tangere: uel fimbriaꝫ ueſtimē
ti. ¶ Dum frater Ruffinus ſemel iret pro pane queri-
tando per Aſſiſium: ecce quidam demoniacus ligatis
manibus & pedibus a multis ſociatus ducebatur ad
beatum Franciſcum ut eum liberaret: Qui cum a lon
ge uidiſſet ſcm̃ fratrē Ruffinū ſtatiꝫ cepit clamare &
furere taꝫ fortiter: ꝙ fractis omnibus uinculis de ma
nibus omnium exiliuit. Et cum illi de hoc mirarentur:
& demoniacum interrogarent quare ſic feciſſet: reſpō
dit. Quia ille Frater pauperculus: ille Frater humilis
ſanctus Frater Ruffinus: qui incedit cum taſca: ſuis
ſanctis uirtutibus & humilibus orationibus: me incē
dit & cruciat. Vnde non poſſuꝫ hic plus morari: & ſta
tim exiuit. Quod aduertens Frater Ruffinus: quia il-
li homines & homo ſanatus magnam ſibi reuerentiā
exhibebāt: hortatus eſt eos ut in his omnibus glorifi
carent deum & ſaluatorem noſtrum dominum Ieſum
Chriſtū. ¶ Item Frater Ruffinus ſtigmata beati Fran
ciſci uidere promeruit. Sed ad cognitioneꝫ uulneris la
teralis triplici modo & uia peruenit. Primo lauando
femoralia Beati Franciſci: que ex parte dextri lateris
multipliciter cruentata de ſanguine: qui de plaga la-
teris exibat: inuenit. Naꝫ Beatus Franciſcus poſt im-
preſſionem ſacrorum ſtigmatum femoralia uſque ad
axillas portabat. Secundo ſcalpendo beatum Franci-
ſcum: digitos in dictam plagam ſtudioſe immiſit. Pro
pter quod beatus Franciſcus anguſtiatus: maximum
clamorem emiſit dicens. parcat tibi deus Frater Ruf
fine: quare hoc facere uoluiſti? Tertio dicendo Bea-
to Franciſco ꝙ ſibi hanc gratiam faceret ut eius tuni
cam ipſe acciperet: & ſibi ſuam daret. Quod cum bea
tus Franciſcus faceret expoliando ſe: quia non habe-
bat niſi unam tunicam: Frater Ruffinus curioſe intuē
do: dictū uulnꝰ laterale oculis aſpexit. Infirmatus fra
ter Ruffinus ad mortem: cum frater Leo illam uiſio-
nem uidiſſet de fratre Bernardo. ut dictum eſt: & cre
dens ſe eſſe illum fratrem pro quo illa fratrum multi
tudo iret proceſſionaliter: & quia grauius infirmaba-
tur q̃ Frater Ruffinus: exiſtimans ſe moriturum: ſurre
xit ut potuit: & totus letus Frater Leo iuit ad fratreꝫ
Ruffinum & dixit ad eum. Frater chariſſime credo ꝙ
deus uelit me uocare ex hac uita ad ſe: Frater Ruffi-
nus reſpōdit. Frater Leo tu es deceptus: quia non de
te ſed de me eſt uiſio quā uidiſti. Et dixit frater Ruffi
nus tu uidiſti hoc in ſomnis. ego uero uigilando. Bea
tus enim Frāciſcꝰ uenit ad me cum illa multitudine di
cens mihi: ꝙ cum illis pergerem ad dominum breui-
ter moriturus. & tunc oſculum dulciſſimum mihi de-
dit: & os meum odore repleuit mirabili. Et ut uerum
me dicere comprobes appropinqua & ſenties redolē
tiam in ore meo ab oſculo ſancto derelictaꝫ. Cumqꝫ
Frater Leo appropinquaſſet: tanta odoris fragrantia
ē pfuſus: que ex ore Fratris Ruffini exhalabat: ꝙ to-

tus alteratus credidit Fratri Ruffino de his que dice
bat. Frater uero Ruffinus. tūc ueniēs ad mortem: uo
catis fratribus ipſos ad ſeruandam paupertatē & cha
ritatem mutuam ammonuit: & admonitione facta in
domino obdormiuit. Et cū illa comitiua ſanctoruꝫ ce
lum adiit: ſepultus Aſſiſii in eccleſia beati Franciſci.
¶ Decimus Frater qui iacet Aſſiſii in eccleſia Beati
Franciſci eſt Frater Guido de Senis laicus: huic Fra-
ter Leo ſocius beati Franciſci iam mortuus apparuit.
Et mortem ſuam fratribus ipſe predixit.
¶ Vndecimus frater qui iacet Aſſiſii in eccleſia ſancti
Frāciſci eſt Fr̄ Egidius de Caponiis uir Magne ſancti
tatis. ¶ De fratre Valētino de Narnia.

Vodecimꝰ frater iacēs Aſſiſii in eccleſia bea
d ti Franciſci ſepultus: & paruuꝫ tempus eſt ꝙ
deceſſit: eſt Frater Valētinus de Narnia. Qui
nobilis genere habuit filias duas & tres filios & unuꝫ
caſtrum. Qui diuino compunctus ſpiritu: omnia relin
quēs: filias in monaſterio ſororum ordinis Sācte Cla
re: ſe uero cum tribus filiis fratrem minorem fecit. ſed
primogēitus nouitius receſſit: & doctor legum in mū
do extitit. Minimus dum uellet ab ordine egredi: ora
tionibus fratris Nicolai laici de Aſſiſio qui nunc cor-
ruſcat miraculis: Peruſii retentus: mortuus eſt in ordi
ne & deuote. Alter etiam in ordine ſtetit. ¶ Hic Fra-
ter Valētinus uixit in ordine bene triginta annis: ſem
per comedendo panem & aquam: decem annis come
dendo ſine aliqua alia admixtione: ſolum panem in
aqua abſinthu intingendo. Ad carnem cilitium ſem-
per detulit: tunica habituali chorda & femoralibꝰ di-
ues: nil aliud ferendo in capite nec in pedibus: uſque
ad uite finem ſic permanſit. ¶ Hic in loco de carcere
tempore ſtetit permaximo: ac ibidem diem clauſit ex-
tremum. & primo ad ſanctam Claram: demum ad ec
cleſiam Beati Franciſci de Aſſiſio deductus: & ibideꝫ
tumulatus: multis claruit & claret miraculis. Iſti ergo
duodecim fratres ſunt Aſſiſii in eccleſia Beati Fran-
ciſci qui ſanctitate fulſerunt tumulati. In alus locis ꝓ
uincie multi ſancti fratres iacent miraculis & ſancti-
tate preclari. ¶ In loco ſancte Marie de Angelis ſiue
de portiuncula iacent infraſcripti fratres.
¶ De Fratre Petro Cathanii ſocio beati Franciſci.

Rater Petrus Cathanii fuit ſanctus frater &
f filius ac ſocius Beati Franciſci. Iſtum Beatus
Franciſcus cum eſſet canonicus maioris ec-
cleſie de Aſſiſio: diſtractis omnibus una die cum ſan-
cto fratre Bernardo de Quinta ualle ad ordinem re-
cepit & fratrem fecit. ¶ Hic Frater Petrus primo fuit
Beati Franciſci Vicarius: & demum Beato Franciſco
renunciante officio Generalatus coram fratribus ipſe
Frater Petrus factus eſt generalis miniſter. ¶ A fra-
tre Petro iſto dum Beatus Franciſcus abrenunciaſſet
gn̄alatus officio petiit ipſe btūs Franciſcꝰ ut ſctē obe
dictie hēret merituꝫ: ſibi unum de ſociis in ſuum dari
guardianum: cui humiliter obediret: quod & factum
eſt. Cui beatus Franciſcus uiuendo & moriendo firmi
ter obediuit. ¶ Iſte Frater Petrus dum Beati Franci-
ſci eſſet Vicarius: ab ipſo beato Franciſco queſiuit ſi

ſibi placeret ut de rebus Fratrum ordinem intrantiuꝫ
propter multitudinem Fratrum ad locum Sancte Ma
rie aduenientium & ordinem ingredientium : & pro
pter rerum penuriaꝫ aliquid reſeruaretur. Reſpondit
Beatus Franciſcus. Malo te altare uirginis glorioſe cū
neceſſitas id requirit nudare: q̄ contra paupertatis uo
tum & obſeruantiaꝫ euangelii aliquid attentare. Gra
tius enim habebit beata uirgo ſancti euangelii perfe
cte obſeruato conſilio: ſuum altare detegi: q̄ altare ue
ſtito: filii ſui promiſſum conſilium pretermitti. Deniqꝫ
cum propter multitudinem fratrum ut poſſent recipi
in loco ſancte Marie de portiuncula: & ut locum ha
berent fratres ad dicendum officiū: feciſſet fieri quā
dam domum: ſuper hoc a beato Franciſco fuit redar
gutus: & ab eo audiuit ꝙ nolebat ut Fratres in dicto
loco facerent domos pro conſolatione: ſed potius in
commoda ſuſtinerent & tribulationem: ut locus ipſe
eſſet ceteris forma & paupertatis exempluꝫ. ¶ Huic
fratri Petro ſuo Vicario beatus Franciſcus culpaꝫ fra
tris infamati diſcutiendam commiſit: & ſi culpabilem
reperiret puniret: ſi uero non: infamanti redderet pe
nam cunctis notabilem. ¶ Iſte Frater Petrus una cuꝫ
fratribus uidelicet Bernardo de Quinta ualle. Ruffi
no & Maſſeo marignani audiuit Chriſtum conceden
tem indulgentiam pro eccleſia Sancte Marie de por
tiuncula: & diem determinantem. ac ad Dominuꝫ Pa
pam Honoriuꝫ pro confirmatione & determinatione
diei indulgētie Romā iuit. ¶ Iſte Frater Petrus poſt
quam Vicariatus & Generalatus officium per tem
pus geſſerat : uocatus a Domino per mortem: maxi
mis in loco ſancte Marie ubi eſt reconditus cepit co
ruſcare miraculis . propter quod cum multi homines
& mulieres ad eius ſepulchrū concurrerent: & fratres
Mira res ex hoc inquietarentur: Beatus Franciſcus ad eius ac
cedens ſepulchrū: & ſtans ſuper ipſuꝫ dixit. Frater Pe
tre: ſicut mihi fuiſti obediens in uita : ſic uolo ꝙ ſis &
modo. Et ideo quia Fratres propter te inquietantur a
perſonis ſecularibus : tibi per ſanctam obedientiam
mando: ꝙ deinceps nullum facias miraculum. Mira
bile dictu. Frater Petrus ex tunc a miraculis deſtitit.
& nullum deinceps fecit. ¶ In hoc loco ſancte Marie
iacent quattuor Fratres de ſociis beati Franciſci cum
iſto Fratre Petro: quorum nomina non inueni . ¶ Ia
cent etiam in eodem loco ſex fratres alii: qui animam
Beati Franciſci in ſpecie ſolari celum uiderunt adire.
¶ Frater Iacobus in hoc etiam loco Sancte Marie ia
cet qui uidit animam Beati Franciſci euolare ad ce
lum ſicut ſtellam ſuper nubem candidā. ¶ Iacent etiā
in hoc loco ſancte Marie Fratres illi qui audierunt &
uiderunt multas aues alaudas congregatas : cantan
tes ſuper tectum eccleſie Sancte Marie in obitu Bea
ti Franciſci. ¶ De fratre Ioanne ſimplici.
¶ Frater Ioānes ſimplex in hoc loco Sācte Marie de
portiuncula iacet: qui Frater Ioannes ſimplex uidens
beatum Franciſcum quandam ſcopantem eccleſiam
eum iuuit: & ad ordinem per Beatum Franciſcum re
ceptus cum ipſo Beato Franciſco ſepe ibat : & adeo
erat ſimplex ꝙ quidquid faciebat Beatus Franciſcus
& ipſe faciebat : ſi ſpuebat Beatus Franciſcus: & ipe
ſpuebat: ſi genu flectebat. & ipe flectebat genua : &
ſic de aliis. Et cū a btō Frāciſco ſup hoc reprehenderet.
Reſpondit : ego promiſi facere omnia que tu facis.
Hic tantuꝫ in uirtutibus creuit & ſanctis moribus ꝙ
omnes fratres mirabantur. Et tandeꝫ añ mortem bea
ti Frāciſci obiit. Vnde. b. Frāciſcus narrando fratribus
eius conuerſationem : non fratrem Ioannem ſed ſan
ctum fratrem Ioannem nominabat. ¶ Plures alii ſan
cti fratres in hoc loco ſunt ſepulti . ¶ In hoc loco in
ſignum dilectionis Beatus Franciſcus uoluit : ꝙ poſt
mortem ſuam ſuum cor a corpore ammotum colloca
retur. ut a fratribus antiquis ego ipe accepi. & eſt (ut
dicitur) in altari capelle beati Franciſci ibidem loca
tum. Ipm enim locuꝫ ut dicetur Fructu quarto deci
mo & uigeſimo octauo & cōformitate pre omnibus
locis mundi Beatus Franciſcus dilexit.

¶ De beato fratre Egidio tertio ſocio beati Frāciſci.

IN peruſio iacent iſti ſancti Fratres. uidelicet
Frater Egidius ſancte memorie de Aſſiſio:
qui fuit tertius Frater filius & ſocius Beati
Franciſci: cuius uitam ſuccincte primo hic ſubdam : &
demum eius ſacra dicta & admonitiōes. ¶ Hic glo
rioſus uir de Aſſiſii ciuitate oriundus : cum audiret a
ſuis conſanguineis ꝙ dominus Bernardus de Quin
ta ualle maior homo de Aſſiſio : & dominus Petrus
Cathanii qui erat canonicus eccleſie cathedralis· Di
ſtractis omnibus uita & habitu Beato Franciſco ad
heſerant : a deo inſpiratus poſt octo dies ad Beatum
Franciſcum ſtuduit ſe transferre: ut ſe eidem prefato
rum habitu & uita coniungeret. Et cum locum neſci
ret ubi Beatus Franciſcus cum prefatis maneret : in
quodam triuio poſitus dominum rogauit: ut ſibi uiam
panderet ad inueniendum Beatum Franciſcum. Ipſo
qꝫ dirigente ad locum ſeu tugurium in quo Beatus
Franciſcus cum prefatis morabatur: peruenit. Et cum
de his que conceperat cogitaret : Beatus Franciſcus
ei occurrit. Quem ipſe Egidius uidens ad eius pedes
proſtratus: cepit eum rogare ut eum cum Fratre Ber
nardo & Fratre Petro ad ſuum conſortium recipere di
gnaretur. Beatus Frāciſc⁹ attendens eum eſſe fideliſſi
mum & deuotum eidem dixit . Chariſſime magnam
gratiam facit tibi Chriſtus: qui te in ſuum militem eli
git & ſeruitorem : & ſic confortauit eum : & monuit
eum : ut in uocatione ſua qua a domino uocatus erat
perſiſteret. uocauitqꝫ Beatus Franciſcus fratres Ber
nardum & Petrum dicens unum bonum fratrem no
bis miſit dominus. Qui ſimul gauiſi in domino come
derunt. Cumque Beatus Franciſcus cum ipſo Egidio
Aſſiſium pergeret: ut pro habitu eius pannum procu
raret: occurrit Beato Franciſco in uia mulier pauper
cula petens elemoſinam: cumqꝫ Beatus Franciſcus ni
hil haberet ad danduꝫ: uultu Angelico conuerſus ad
ipſum Egidium dixit. Demus ſibi mantellū tuum cha
riſſime amore domini nr̄i Ieſu Chriſti. Qui uultu Hi
lari expoliās ſe dedit illi. Et ſtatiꝫ uiſuꝫ eſt ipſi Egidio
ꝙ elemoſina illa aſcēderet celū : & ſenſit ſeptimus gau
dio quodā perfundi. Sed demum ipſuꝫ beato Franci

ſco in feſto ſancti Georgii habitu ordinis induente fa ctus eſt Frater minor. Quo induto Beatus Franciſcus cum ipſo uerſus Marchiam pergēs exhortabatur ho mines ad penitentiam. Et beatus Frater Egidius di cebat ut eidem crederent: quia bonum conſilium eis dabat. In ipſo autem itinere beatus Franciſcus pro phetando de dilatatione ordinis: dixit Fratri Egi dio. Noſtra religio ſimilis erit homini piſcatori ꝙ mit tit retia in aquā capiens piſciū multitudinē copioſā: & paruos in aq̄ relinquens: magnos eligit in uaſa ſua.

De ei⁹ deuotione.

¶ Temporis in proceſſu beatus Frāciſcus ad ſanctū Iacobum eundi licentiā cōceſſit: in quo itinere nun quam famem a ſe repulit: propter penuriam quam do mini amore tollerabat. unde die quodam cum iuiſſet pro elemoſina: & nihil inueniſſet: ad quandam aream perrexit: & inuentis quibuſdam granis fabarum ſe refecit: & cum ſe ſomno dediſſet: ſurrexit adeo fortis ac ſi multa grana pigmētorum comediſſet. ¶ In quo itinere obuians cuidam pauperi motus pietate: capu tium auferens ab habitu ſibi dedit: & diebus uiginti ſine caputio ambulauit. Cumq̄ ſic deformis ad ca ſtrum quoddam Lombardie nomine ficarolum perue niſſet: a quodam uocatus: ad ipſū quia indigebat li benter acceſſit: ſperās aliquid habere amore dei. Ta xillos ille ſi uellet ludere in manibus eius ponit. Fra ter uero Egidi⁹ in nullo motus dixit ſibi dominus par cat tibi. Et ſic per mundum habitu deformi eūdo fre quenter deridebatur. ¶ Poſt hoc ſocio habito a bea to Franciſco & licentia de uiſitando domini ſepulcrū Brunduxium deuenit: & cum ibi eſſet pluribus dieb⁹ procurato urceo: ibat aquam portando: & neceſſaria pro uictu ſibi & ſocio acquirebat. Poſtea mare tran ſiens: cum deuotione maxima ſepulcro uiſitato cum aliis locis: ad ciuitatem Achaie deuenit: ibiq̄ moram contrahens ut de labore ſuo uiueret: Faciebat ſpor tas ex iuncis: quibus illi homines utebātur: portabat etiam defunctos ad cimiterium: & aquam per ciuita tem: & ſic uite neceſſaria lucrabatur. Quando hec fa cere non poterat: recurrebat ad menſam domini ele moſinam hoſtiatim petendo. Demū ad ſanctam Ma riam de portiuncula eſt reuerſus. ¶ Viſitauit etiā ſan ctum Angelum & ſanctum Nicolaū de Bari. & quan do ibat per mūdum: hortabatur homines & mulieres ut deum diligerent & timerent: ac penitentiam age rent de peccatis. ¶ Die quadam dum eſſet feſſus ual de ex itinere & famem pateretur: iuxta uiam ad dor miendum ſe poſuit: Et cum ſurgeret a ſomno: inuenit iuxta caput ſuum diuino beneficio medium panem. Et gratias deo agens cū comediſſet eſt confortatus.

De exercitio ei⁹ & uitatione ociofitatis

¶ Miſſus a beato Franciſco ad ſtandum Romam: uo lens de labore manuum ſuarum uiuere: ibat ad ſiluam diſtantem per quattuor miliaria: & incidebat ligna & portabat ad urbem: & neceſſaria pro uictu accipie bat. Semel ligna uendidit uni mulieri: & cum uiden do eum eſſe religioſum uellet ſibi plus dare q̄ pacta eſſet cum eo: Frater Egidius noluit accipere: ſed me dietatem etiam precii ſibi dimiſit. Dicens nolo ꝙ aua ritia me uincat: unde aliquod opus quantumcūq̄ ui le non dedignabatur peragere dummodo honeſte id poſſet exercere. ¶ Ibat tempore uindemiarum ad col ligendum uuas & eas in torculari exprimebat: & ne ceſſaria pro uita ſic ſummebat. ¶ Semel iuit ad excu tiendum nuces: & cum ſibi tot nuces darentur ꝙ gre mio capi non poſſent: exuto habitu & manicis ac ca putio ligatis: nudus remanſit: & implens habitū nu cibus nudus ad urbem reuerſus pauperibus dedit. ¶ In monaſterio ſanctorum quattuor coronatorum prope ſanctum Ioannem de Laterano purgabat fari nam: accipiendo pro ſalma ſeptem panes. Similiter ꝓ aqua deferenda ibat per miliare ad fontem ſancti Si xti: de qua aqua bibebant monachi: & fiebat panis: & pro his panes recipiebat: & quod ſibi ſuperfluebat dabat pauperibus. ¶ Dum ſemel aquam pro mona chis ibidem adduceret: & quidam ad bibendū de ea exegiſſet. Reſpondit non poſſum tibi dare & reſiduū monachis deferre. Ille multas iniurias dixit ſibi. Sed Frater egidius alio urceo accepto iuit pro aqua & ad domum ſe iniuriantis portauit. Quod ut uidit ille ſuā culpam dicendo: ꝙ parceret ſibi rogauit: quod & li benter fecit. ¶ Nunquam Frater Egidius in aliquo la bore ſe per totam diem obligauit alicui: ut ſuas horas dicere & orationi poſſet uacare. Summa ergo diligen tia Frater Egidius uitauit ocium. unde uel laborabat manibus: uel orabat: uel deuotioni: uel ſalutiferis ua cabat uerbis. ¶ Unde cum ipſe Frater Egidius eſſet apud dominum epiſcopum Tuſculanum cardinalem: & iret ad colligendum oliuas: & alia ſeruitia facien dum: & panem ad dicti cardinalis hoſpitium porta ret: & cardinalis diceret ſibi ut de pane ſuo tanquam pauper manducaret: reſpondebat uerbum prophete. Labores manuum tuarum quia manducabis &c. Huic Fratri Egidio tāquam hōmini boni exempli de dit licentiam liberam beatus Franciſcus ut uidelicet iret quocunq̄ uellet: & ſtaret ubicunq̄ ſibi placeret. Reſpondit Frater Egidius ꝙ in tam libera licentia ire & ſtare nolebat. Et tunc beatus Franciſcus ſepti mo conuerſionis ſue anno miſit eum ad heremitoriū de Fabrione comitatus Peruſii. ubi dum eſſet facie bat caſulas ꝓ ciathis conſeruandis cophinos & cari cannas: & poſtea deferebat ad ciuitatem & uende bat: & neceſſaria pro uictu & ueſtitu recipiebat. Et ſic inſiſtebat labori ꝙ unum fratrem induebat. ¶ Ad pre dictum locum accedens ibat diſcalciatus: & ſolo ha bitu contentus tempore magni frigoris: cui quidam obuians dixit: ꝙ non ſic iret ſi ſciret ſe ſtatim paradi ſum debere intrare. Ad quod uerbum hoſtis antiquus ei tantum frigus immiſit ꝙ fere algore moreretur. Sed meditatione Chriſti quomodo ibat nudus & di ſcalciatus: ſubito calefactus laudauit altiſſimum: qui ſuo igne ſic ſubito eum calefecerat. ¶ In quo loco cū per plures annos ſteiſſet: & ſemel recordatus pecca torum ſuorum ſiluam intrauit: & uocato quodam fra tre puero nudauit ſe: & poſita chorda in collo prece pit illi fratri ut eum traheret cum chorda ad locum fratrum. Quo ingreſſi btūs Frater Egidius uociferan do clamauit: Miſeremini mei Fratres miſeremini mei

De ei⁹ hu militate

peccatoris. Ad quem fratres conuenientes & uidentes eum ſic nudum lachrimari ceperunt dicentes. indue te pater tunica. Et ille non ſum dignus eſſe Frater minor: tamen ſi uos uultis mihi reddere tunicam pro miſericordia & elemoſina recipio ut indignus: & ſic recepit & induit. ¶Hunc beatus Frāciſcus cernēs eſſe idoneum & uoluntarium ad martirium: ipſum cū alijs fratribus ad ſaracenos deſtinauit. Qui uenientes Tunicium a chriſtianis prohibiti ſunt ſaracenis predicare: timebant enim chriſtiani ne propter eos occiderentur a ſaracenis. unde ipſos ui in nauim repoſuerunt: & ſic ad partes fidelium ad beatum Franciſcum ſunt reuerſi.

De eiꝰ deſiderio ad martiriuȝ.

¶Fuit autem Frater Egidius magne obedientie. Nam cum in loco agelli ſtaret: & aliquantulum ſemel extra locum iuiſſet: fuit ſibi dictum ex parte generalis miniſtri ꝙ iret Aſſiſium ad eum: Qui noluit ad locum redire: ſed uia recta Aſſiſiuȝ accedebat. Et cum Fratres ſuaderent ut locum primo reintraret & poſtea iret. Reſpondit ꝙ nolebat dicēs: mihi mandatum eſt ꝙ uadam Aſſiſium nō ꝙ reuertar ad locuȝ. Et ſic de loco ubi preceptum audiuit iuit Aſſiſium. Et hoc propter obedientiā ſeruabat ſtrictiſſime.

de eiꝰ obedientia.

¶Cuidam fratri conquerēti ſibi ꝙ guardianus eidem oranti mandaſſet ꝙ iret pro pane: & melius ſibi uidebatur orare q̄ ire pro pane. Reſpondit Frater Egidius. Nōdum quid ſit oratio cognouiſti: quia uera oratio eſt ꝙ ſubditus prelati ſui faciat uoluntatem. Et dixit Frater Egidius ſignum ſuperbie eſt nolle ponere caput ſub iugo obediētie: & extrahere inde ut uiā que ſibi perfectior uidetur adimpleat. Quandiu bos tenet ſub iugo caput: implet horrea frumēto. Si homo eſſet tā ta deuotione & gratia eleuatus: ꝙ loqueretur cum angelis: & a ſuo prelato uocaretur: ſtatim debet colloquium angelorum dimittere: & prelato protinus obedire. ¶Hoc exemplo firmauit Frater Egidius ſemel. Qui raptus coraȝ domino papa Gregorio & cardinalibus qui ipſum iuerant ad uiſitandum Peruſii ad locuȝ de mōte: ſibi precepit dominus papa ꝙ ſtatim ad eos deberet redire. Statim qui inſenſibilis uidebatur cucurrit ad papam: & eius pedibus prouolutus dixit humiliter culpam ſuam. ¶Audiens Frater Egidius caſum Fratris Helie de inobedientia & apoſtaſia ac excōmunicatiōe: proſtrauit ſe in terram: & terre ſe fortiter toto corpore conſtringebat. Et interrogatus quare hoc faceret. Reſpondit uolo deſcendere quantum poſſum quia ille deſcendit tantum propter ſaltum.

¶Semel Frater Egidius dixit obedientiam uolo experiri cuiuſdaȝ Fratris in ſacra theologia magiſtri qui ſancte Clare predicabat & eius ſororibus. Cui predicāti dixit Frater Egidius. Tace magiſter: quia ego uolo ꝑdicare. Qui ſtatiȝ tacuit. & poſtquā Frater Egidius in feruore ſpiritus eructauit melliflua: dixit magiſtro. Perfice nunc Frater ſermonem quem incepiſti: & ſic fecit. De quo beata Clara exultās in ſpiritu dixit: hodie completum eſt deſiderium beati Franciſci mihi aliquando dicentis. opto multum fratres meos clericos ad tātam humilitatem uenire: ꝙ magiſter in theologia a uoce laici predicare uolentis a predicatione ceſſaret. Dico uobis Fratres ait ſancta Clara: ꝙ plus me edificauit magiſter ſua humilitate: q̄ ſi uidiſſeȝ eū mortuum ſuſcitantem.

de amo[re] paupta[tis]

¶Fuit Frater Egidius amator paupertatis. Vnde licet laboraret manibus: nihil tamen pecunie recipiebat: ſed quantum pro uictu ſufficiebat: & reſiduum dabat pauperibus. Et quia hanc amauit: dominus ſibi in neceſſariis condeſcēdit: ut patuit ſupra in pane ad caput eius inuento diuinitus miniſtrato. ¶Et ſimiliter cum in principio eſſet in quodam monte ſupra caſtruȝ Dirute: & nullus ſciret hoc de caſtro uel de cōtrata: & cum ſocio ibi ageret quadrageſimā: ac niues tribus diebus & noctibus in tanta copia deſcendiſſent: ꝙ nullo modo nec ad acquirēdum panem nec ad laborandum poſſet exire. Inuocato domino per ipſum & ſocium ut eis ſubueniret: diuina prouidentia ſtatim affuit: & cuidam de caſtro dirute inſpirauit: ut ad eccleſiam ſancti Laurētii ubi erant duo fratres accederet: panem & uinum eis deferret. Quod & fecit: cuiꝰ hortatu & uerbo alii de caſtro eis neceſſaria ſufficienter portauerunt. Quod uidens Frater Egidius dixit ſocio. Frater hucuſqȝ rogauimus dominum & exauditi ſumus: ſed amodo ei regratiemur & rogemus pro illis qui elemoſinas nobis fecerunt: & ſic eſt factum. ac ipſius Fratris Egidii exemplo & ſocii multi conuerſi de illa contrata ſunt ad dominum: & facti ſunt fratres. Alii uero uxorati in domibus propriis penitentiam exercebant. ¶Cum Frater Egidius ſemel iuiſſet Aſſiſium: Fratres eū per domum duxerunt oſtendentes ei edificia ſumptuoſa que conſtruxerant: quaſi in eis gloriantes. Quibus diligenter inſpectis Frater Egidius dixit fratribus illis. Dico fratres ꝙ nihil deficit uobis niſi uxores. Et perturbati fratres de hoc fortiter ſcandalizati fuerunt. Quibus dixit Frater Egidius. fratres mei. Vos bene ſcitis ꝙ ita eſt uobis illicitum diſpenſare in paupertate ſicut in caſtitate. poſtquaȝ paupertatem a uobis reieciſtis de facili reicere poteſtis & caſtitatem.

De ca[stitate] macerat[io]ne & mu[n]ditia.

¶Mortificatiōi carnis intendebat aſſidue in ſeruitutem eam reducendo. quare candore prefulſit nitide puritatis. Vnde Frater Egidius ſemel comedebat in die hora ſerotina: & tūc parum ualde. Et dicebat Frater Egidius. ꝙ caro noſtra eſt ſicut porcus qui auide currit ad lutum: & eſſe in luto continue delectatur. Et caro etiaȝ eſt ſicut ſcrabro: qui fimum equinuȝ uoluere cupit. Caro eſt pugil inimici.

Caro n[ostra] ſicͨ porc[us]

¶Interrogatus a fratre quodam quomodo poſſemus carnem a uiciis ipſius preſeruare. Reſpondit Frater Egidius. Qui uult trāſ ferre magna ſaxa uel trabes grandes: ſtudeat eas trāſferre ingenio magis quā uiribus. Et in hoc facto eſt ſimiliter procedendum. Omne uicium ledit caſtitatem. eſt eniȝ ſicut ſpeculum clarum qđ per ſolum halitum obſcuratur. Impoſſibile eſt hominem uenire ad gratiam dei dum ei placet in carnalibus delectari. Caro uult nos tradere die ac nocte: quam qui uincit omnes uicit inimicos & uenit ad omne bonum. ¶Et aliquando dicebat. Inter omnes uirtutes ego diligerem caſtitatem. Et cum quidā frater diceret. Nōne maior eſt charitas. Rñdit Frater Egidiꝰ. Et quid eſt caſtius charitate: &

frequenter canendo dicebat. O ſancta caſtitas qualis
es qualis es : tu es talis & tanta qualem & quantam
te fatui non cognoſcũt. ¶ Et cum frater peteret quid
uocaret caſtitatem. Reſpondit. caſtitatez uoco omnes
ſpiritus cuſtodire gratie dei. Et cum ſic caſtitatem cõ-
mendaret quidam ſecularis preſens dixit. Ego abſti-
neo me ab omnibus preterq̃ ab uxore mea ſufficit mi
hi ſic ſtare? Reſpondit frater Egidius. Videtur tibi ꝙ
homo nõ poſſit inebriari uino uegetis ſue? Apud Spo
letum dum eſſet : audiens uocem unius mulieris tan-
tam ſenſit tentationem : quantam nunquam fuerat
paſſus : Quam oratione uerberibus & operibus di-
uinis a ſe expulit. & ſic fuit plenarie liberatus.
Quidam frater tentatus dixit. O ſi uiderem Fratrem
Egidium: cui poſſem iſtam tentationem reuelare. Et
cum a longe eſſet nec poſſet licentiam eundi ad illum
habere: cum uice quadam ſe ſopori dediſſet : aſtitit ei
Frater egidius : ad cuius preſentiam maximam con-
ſolationem ſuſcepit. Et expoſita tentatione: Reſpon-
dit Frater egidius. Quid faceres cani ſi te morderet?
Reſpondit ille percuterem eum & ſic a me fugarem.
Sic (inq̃t Frater egidius) uade & fac ſimiliter tue ten
tationi. Et cum a fratre rogaretur ut ꝑ ſe oraret: dum
ſurgit a ſomno ſenſit ſe a tentatione liberatum. Plures
tentatos exire ab ordine retinuit: & a uariis tẽtationi-
de ſpũ ei⁹ ꝓphico.
bus liberauit. ¶ Claruit ſpiritu prophetico. ¶ Fratri
predicatori tentato de uirginitate beate Marie & eun
ti ad eum pro cõſilio. Frater egidi⁹ hoc uidens in ſpiri
tu ei occurrit & baculo ter terrã ꝑcutiẽdo dicebat. uir
go ante partum. In partu & poſt partum. & qualibet
percuſſione terre lilium oriendo fratrem a tentatione
liberauit. Sanctum Ludouicum Regem Francorum
cognouit: qui ad ipſum uidendum in habitu peregri-
no peruſium uenerat: & ei occurrens in amplexus mu
tuos ruentes : ſe ſolo ſpũ & non uerbo extrinſeco al-
loquentes: ab inuicem diſceſſerunt ſumme conſolati.
Vltima infirmitate decubans: cum Peruſini cuſtodirẽt
euz: dixit prophetãdo, dicite Peruſinis: ꝙ nec propter
miracula: nec propter canonizationem meam unquaz
pulſabuntur campane: & ſignum aliquod non dabitur
eis niſi ſignum Ione prophete. Et ſic fuit ꝙ poſt mor
tem in ſepulchro inuẽto in quodaz agro ubi erat ſcul
pta hiſtoria Ione ꝓphete eſt tumulatus. ¶ Hic ſan-
ctus poſtq̃ in actiue uite operib⁹ deuotiſſime ſe exer
de ei⁹ cõtẽplatiõe & raptu mul tiplici.
citarat: Placuit altiſſimo ad ſtatum contemplationis:
eum deducere pre aliis uiuentibus. Sexto enim a ſue
conuerſionis anno in loco de fabrione qui eſt in pla-
nitie Peruſii quadam nocte dum deuote oraret: tan-
ta fuit conſolatione & dulcedine repletus : ꝙ ſibi ui-
debatur ꝙ dominus uellet animaz eius a corpore edu
cere: & cepit ſentire qualiter corpus moriebatur: pri-
mo a pedibus & ſic conſequẽter donec anima exiuit.
Et ſtans extra corpus pre nimia pulchritudine dele-
ctabatur uidere ſemetipſam. erat enim ſubtiliſſima &
luciditiſſima ſupra extimationem: ſicut ipſe retulit pro-
pe mortem. Et tunc anima fuit rapta ad contemplan-
da ſecreta celeſtia : que nũquam uoluit reuelare. Ad
auditum ſiquidem domini uel patrie celeſtis ſtatiz co

ram omnibus rapiebatur. Vnde hoc agnoſcentes pa-
ſtores & pueri ut eum uidebant : ab aliis edocti cla-
mabant paradiſus paradiſus. Et ipſe audiens ſtatiz ra
piebatur ibidez. Et quia ſic frequẽter rapiebať a con-
ſortio hominum ſe ſubtraxit & ſtabat in cella reclu-
ſus. Fuit raptus ſemel coram quinq3 miniſtris qui ad
eum uiſitandum acceſſerant. Alia uice coram Fratre
Bonauentura miniſtro generali in horto fuit rapt⁹ per
tres horas. Coram domina Iacoba de ſeptem ſoliis:
& Fratre Gerardino petendo ſi gutta aque cadens in
mari nomẽ mari imponat. Et reſpondente Fratre Ge
rardino ꝙ non: ſed abſorbeť a mari & ſubſtãtia & no-
men : ſtatim coram omnibus fuit raptus. ¶ Dominus
papa Gregorius nonus Peruſii cuz miſiſſet pro eo &
cum ipſo loqueretur: ſtatim immobilis ſtetit oculis in
celum eleuatis. ¶ Alia uice ipſemet dominus Grego-
rius uadens ad uiſitandum eum ut poſſet loqui cum
eo: inuenit eum raptuz: & tam diu ſic ſtetit ꝙ papa ei
loqui non potuit. Inuitatus a domino papa predicto
ad prandium ut cum eo loqui ualeret: & a papa cum
gaudio receptus: quidam de aſtantibus ſuggeſſit do-
mino pape ut faceret eum cantare. Quod cum papa
hoc ei mandaſſet. Frater Egidius reſpondit. Quẽ can
tuz pater uis me cantare? & ſic pluries replicãs & cur
rens ad aliam partem palatii ponendo unum pedem
ſuper alium: raptus ſtetit uſq3 ad horam ueſpertinaz.
Et probauit dominus papa & qui cuz eo erant ꝙ nec
ſenſus nec pulſus erat in eo. cenante curia & illo ſic
permanente papa ſibi aſſiſtentibus dixit. perdidi-
mus ecce iſtum hominem: ſed in eo probemus uirtu-
tem obedientie: & tunc precipiendo per obedientiam
ꝙ ſtatiz ad eum deberet ire: mirabile dictu ſtatiz Fra
ter Egidius qui inſenſibilis uidebatur cucurrit ad pa
pam : & pedibus ſuis prouolutus dixit culpam ſuam.
Et tunc dominum papam alloquendo informauit euz
de modo in religione obſeruando. ¶ Moram faciente
eo in loco de agello comitatus Peruſii a poſt ueſpe-
ras ab hora qua cenauerat & uerba dulciſſima dixe-
rat fratribus : raptus fuit uſq3 ad galli cantum. Et
tunc ipſo a raptu ceſſante: cum pergeret uerſus cellaz
tantum lumen aduenit & ſplendor: ꝙ lumen lune fu-
it abſortum: quod uidentes fratres merito ſtabant ſtu
pefacti. Quibus ipſe dixit quid feciſſetis filii ſi maio-
ra uidiſſetis. Qui magna inquit nõ uidet: modica ma
gna credit. ¶ In prefatis uero raptibus mirabiles con
ſolationes recipiebat: quia deum uidebat & ſanctos.
Vnde in loco exiſtens de Setona iuxta cluſiuam ciui-
tatem Tuſcie: tribus diebus ante natiuitatem domi-
ni oranti apparuit dominus Ieſus Chriſtus : & ultra
de cõſolatiõnib⁹ a deo ſibi datis & appariционibus.
eius humanitatem uidit diuinitatem. Et durauit hec
apparitio non continue ſed interpolatim: uſq3 ad uigi
liam epiphanie. Qua uiſione tanta dulcedine fuit re-
pletus: ut crederet animam a corpore exire. & ſic exi-
uit aliquando ut ipſe dixit. Vnde cogebatur maximis
uocibus exclamare : non ſine terrore aliquando fra-
trũ audiẽtiũ. q̃ uiſio ut patebit ex recitatis ab ipſo Frẽ
Egidio: Fuit multũ mirabilis. Primo qa ut dicebat tali
uiſiõe ex certitudine dei & oĩum diuinoꝝ oẽm amiſit

fidem . Secundo quia Paulus neſciebat an in corpore
uel extra ſe raptum fuiſſe. Frater Egidius ſciuit. nam
extra corpus fuit: ſicut cuidaꝫ fratri reuelauit. Tertio
quia hac uiſione ut dicebat : deus maiora fecit in eo
q̃ in aliquo alio. hoc oſtendebat : locum de Scetona
ultra omnia loca ultramarina ſex exceptis quibus ip
ſuꝫ comparabat: & ultra omnia loca citramarina cõ-
mendando . Quarto quia hac uiſione ut ipſe aſſere-
bat fuit omnium chariſmatum & ſpiritus ſancti do-
nis repletus. uñ dicebat ꝙ in monte Peſulo ubi eſt di
ctꝰ locꝰ: eccleſia fieri deberet q̃ pẽtecoſtes appellaret̃.
hãc uiſionẽ habuit eo ãno quo btũs Frãciſcꝰ mortuus
eſt: decimo octauo ãno a ſua cõuerſione. Quinto hac
uiſione fctũ eſt & cõſecutũ: ut ſi qñ ſermonẽ uel uer-
bum audiret de deo uel gloria paradiſi: ſtatiꝫ rapetur.
Sexto quia Fr̃ Egidius dicebat. ſe quattuor uicibꝰ na
tuꝫ. Primo de ſua genitrice. Secũdo in baptiſmo. Ter
tio in ingreſſu ordinis. Quarto quãdo deus ſic ſibi ap
paruit . Et in hac natiuitate ut dicebat perdidit om-
nem fidem ex aperta uiſione eorum que ſunt fidei:
q̃o a diabolo uexatus eſt. & ſic ſemper fuit perfectiſſime conſolatus. ¶ Et licet
ſanctus Frater Egidius eſſet ſic uirtutibus plenus &
tantis contemplationum exceſſibus ſublimis: a diabo
lo tamẽ eſt multipl'r tribulatus. Nam habita illa uiſio
ne diuina in loco ſabrionis ut dctũ eſt : non poſt mul
tos dies dũ ſtaret ad orandũ in cella: diabolus tam ter
ribilis ei apparuit: ꝙ ipſe ꝓ timore loquelã amiſit. Sed
corde quia nõ poterat ore inuocando diuinũ auxiliuꝫ:
ſubito fuit liberatꝰ. unde poſt iterrogauit btũꝫ. F. ſi ali
quid eſt tam terribile in mundo: ꝙ homo ꝑ unum pa
ter noſter nõ poſſet ſuſtinere: & reſpondit btũs Franci
ſcus diabolus eſt . Nullus enim eum reſpiciẽdo poſſet
ſuſtinere dicendo dimidiũ pater noſter: quin ſtatim mo
reret̃: niſi diuino ſubſidio adiuuaret̃ . Et Fr̃ egidius qa
fuerat expertus credidit eſſe uerũ. ¶ In Spoleto in ec
cleſia ſancti Apolinaris: dum de nocte tempeſtiue in-
traſſet eccleſiam: & iclinatꝰ oraret: diabolus ſuper euꝫ
aſcendit & opprimebat. Qui ſurgere non ualens: tra-
xit ſe ut potuit ad uas aque benedicte: qua fide aſper
ſus: fuit a demonis moleſtia liberatus. ¶ Iuxta finem
ſue: uite ſcilicet anno quinquageſimo ſecundo ab in-
greſſu ordinis: cepit diabolus ſolito eum fortius mole
ſtare. Nam quadam nocte poſt orationem: dum uel-
let quieſcere accepit eum diabolus: & in tam arto lo-
co poſuit ut non poſſet ſe aliquo modo mouere : nec
etiam adiutus a ſocio potuit inde remoueri. Sed diui-
na gratia tandem exiuit. ¶ Alia uice eum oranteꝫ in-
tantum diabolus turbauit: ꝙ uocibus terribilibus ce-
pit clamare ſuccurrite fratres ſuccurrite: Sed frẽ Gra
tiano ſotio accedente: fuit conſortatus. Et ſic frequen
ter diabolus turbabat eum : ꝙ ſepe de ſero eundo ad
cellam dicebat . Nunc expecto martirium meum.
... eiꝰ morte. ¶ Morte propinquante Fratris egidii ſancti: acutiſſi-
ma ſebre tuſſi & dolore capitis ac pectoris fuit adeo
grauatus : ut non poſſet quieſcere dormire uel come-
dere: ſed opportebat ꝙ fratres eum ſuper lectum por
tarent : ut aliquã requiem inueniret . In uigilia ſancti
Georgii hora matutinali : cum fratres eum ſuper le-
ctum poſuiſſent : quaſi ſine tractu uel corporis motu
uiolento: clauſis oculis & ore : anima illa ſanctiſſima
carne exuta celeſtia petiit: eo uidelicet die complens
qnquaginta duobus annis. ſ. in feſto ſancti Georgii:
quo beatus Franciſcus eum habitu induerat ordinis.
Cuius animã quedam ſancta perſona uidit cum mul
tis animabus Fratrum & aliorum qui deceſſerant de
purgatorio ad celum aſcendentem : ac dominum no-
ſtrum Ieſum Chriſtum ei obuiam occurrentem: & cuꝫ
ipſo honore maximo & melodia celorum taberna-
cula uirtuoſiſſime penetrantem. Quam in ſolio glorie
dominus collocauit. ¶ Dũ infirmaret̃ Frater egidius:
quidam frater de ordine predicatorum infirmatus eſt
in conuentu eorum: & duꝫ Frater ſanctus egidius mo
reret̃: & ipſe mortuus eſt. qui apparẽs uni Fratri ami-
co ſuo dixit ſe bene ualere: quia inquit quãdo ex hoc
mundo tranſiui: quidaꝫ Frater minor nomine egidius
deceſſit: & propter eius eximiam ſanctitatem Chri-
ſtus conceſſit ꝙ omnes anime que erant in purgato-
rio: ſecum ad paradiſum tranſirent . Cum quibus ego
in tormentis exiſtens eius meritis fui liberatus. Et his
dictis diſparuit. Frater uero cui predicta fuerant reue
lata cum dicere nollet prefata: ſtatim fuit infirmatus.
Cognoſcens auteꝫ hoc eſſe: quia ſancti fratris Egidii
gloriam & uirtutem non diuulgabat: miſſo pro fratri-
bus minoribus & predicatoribus iam dicta cum reſe
raſſet: ſtatim fuit a febre curatus . ¶ Tranſiit autem
ſctũs Fr̃ Egidiꝰ ex hoc mundo ãno. M. cclxxxii. in no-
cte ſancti Georgii. a ſua conuerſione anno quinqua-
geſimo ſecundo. Poſt cuius mortem Peruſini querẽ-
tes lapidem pro eius ſepultura : ſepulcrum reperiunt
marmoreum: in quo Ione prophete ſculpta erat hiſto
ria: & iuxta quod ꝓdixerat ibi poſuerunt eum. ¶ Hic
ſanctus Frater Egidius ſeptem habuit ſingularia que
ipſum magis ac magis ad perfectionem deduxerunt.
Primum quia fideliſſimus & catholicus fuit . Secun-
dum quia deuotiſſimus. Tertiũ quia reuerens. Quar
tum quia pius & compatiens . Quintum quia ſollici-
tus. Sextum quia obediens. Septimum quia gratiſſi-
mus fuit deo & hominibus de beneficiis ſibi datis.
Huic ſancto Fratri Egidio conceſſum eſt a domino ut
in his que ad bonum anime pertinent efficaciter adiu
uet inuocatos . ¶ Poſt mortem diuina potentia eum
celebrem miraculis reddidit. Tres enim ab oculorum — Miracula eius poſt mortem.
diuerſis infirmitatibus liberauit . Duos a pedum do-
lore. Tres contractos. Ab infirmitate oris & gutturis
tres. A manuum & brachiorum infirmitate duas mu-
lieres. Mulieres liberauit a partus periculo & aborti-
uo. Ab infirmitate lapidis unum . Duos a febribus.
Lac dedit mulieri paupcule ad filios nutriendos. Aliã
mulierem morbo & infirmitate horribili laborantem.
Sic & aliam que per ſeceſſum omnia emittebat ſtatiꝫ
ſicut ſummebat uoto ad ipſum facto liberauit . Sic &
alios multos a diuerſis infirmitatibus clementer ſuis
precibus eripuit. Et ſic patet primuꝫ quod erat uiden
dum . ¶ Reſtat nunc ſecundo uidere de Fratris Egi-
dii doctrina . Licet enim litteras ignorauit : quia non
inſtructus humanitus & laicus fuit. Veruntamen quia

Ad tertium celum raptus fuit: & deum cōſpexit: ut di
cta precedentia declarāt: hinc eſt ꝙ multa dixit & do
cuit utilia aīe & ꝓclara: q̄ inferius ꝑ capl̄a diſtinguun
tur ut melius capiantur & uideantur.

¶ Dicta fratris Egidii diſticta ꝑ materias hic ſubſcri
bunt. De cōſiliis aīaꝶ datis diuerſis ꝑſonis. cap. i.

Ratri Iacobo de Maſſa hn̄ti grām rapt⁹: pe
f tenti a frē Egidio q̄liter a dicta grā ſe hēret.
Rn̄dit frater Egidius nec addas nec minuas
& fuge multitudinē q̄tū potes. Et cū quereret ille qd
eēt qd̄ diceret. Rn̄dit ſctūs frater Egidius. Quando
mēs eſt apta itroduci ad illa glorioſa lumia diuine bo
nitatis: nec dꝫ addere ꝑ p̄ſumptionē: nec diminuere ꝑ
negligentiā: & dꝫ diligere ſolitudinē q̄tū pōt: ſi uult ꝙ
grā cuſtodiat̄ & creſcat. ¶ Cuidā fratri interrogāti eū
quid poſſet facere deo magis gratū. Frater Egidi⁹ ma
ne facto cantando rn̄dit. una uni. & nihil plus reſpon
dit nec dixit. Sed cū ille nō ſe eum intelligere diceret:
Frater Egidius dixit. una & ſola anima ſine intermiſ-
ſione & medio uni ſoli deo eſt cōmittenda. ¶ Fr̄i Gra
tiano ſibi dn̄ti ꝙ ipſe ſciret p̄dicare cōſulere & multa
ſciret: ſed cui operi magis adherere debeam inquit ne
ſcio. Volo tuum conſiliū. Rn̄dit frater Egidius. Nihil
eſt in quo magis placeas deo q̄ ꝙ te per gulaꝫ ſuſpen
das. Et cū ille horreret uerbuꝫ. Rn̄dit frater Egidius.
homo inq̄t ſuſpēſus nō eſt in celo & tn̄ eſt ſubleuatus
a terra: & ſemꝑ reſpicit inferius. Et ita tu facias: cū in
celo nō ſis: potes tamē a terrenis leuari: & in uirtuoſis
opibus te exercitare: de te humiliter ſentire: & dei mi
ſericordiā expectare. ¶ Cuidā dn̄ti ſibi ꝙ omnino uo
lebat religionem intrare. Frater Egidius rn̄dit. Si hoc
uis facere: cito interfice parentes tuos. Et ille cum la-
chrimis ꝑfuſus diceret: q̄uo poſſem facere tn̄ ſcelus?
Rn̄dit ego non dico ꝙ tu materiali gladio interficias
eos: ſed mentali: q̄a q non odit p̄rem & m̄rem: nō pōt
eē xp̄i diſcipulus. ¶ Duobus cardinalibus ad eum ue
niētibus & ſupplicātib⁹ ut ꝓ eis oraret. Rn̄dit ꝙ non
erat neceſſe: ꝙ ipſe ꝓ eis oraret: quia maiorē fideꝫ &
ſpē habebant q̄ ipſe. Et illis dicētibus q̄uo? Rn̄dit fra
ter Egidius: quia uos cū tot honorib⁹ diuitiis & ꝓſpe
ris ſpatis ſaluari: ego aūt cū tot calamitatib⁹ & aduer
ſis timeo dānari. Quo audito corde compuncti & in
melius mutati receſſerūt ab eo. ¶ Cuidā fratri a tēta
tione detēto: ꝓ qua deū rogauerat: nec exaudiretur:
& hoc dixiſſet fratri Egidio. rn̄dit. Nō mireris frater.
Si dn̄s uult te pugnare ꝯtra hoſtes: a quo tot grās re
cepiſti. Quāto.n. rex uirilius munit milites ſuos: tanto
uult eos forti⁹ ꝓliari. ¶ Cuidā eū interrogāti q̄uo poſ
ſet libēter ad oronem ꝑtingere: cum ſentiret ſuum cor
indeuotū. Rn̄dit frater Egidius. Ecce rex habet duos
ſeruos fideles quoꝶ unus armatus eſt & alter iermis:
qui ambos mittit ad prelium contra hoſtes. Armatus
uero uiriliter ad bellum procedit. Inermis uero ſic lo-
quitur dn̄o ſuo dicens: ut uides arma non habeo: ſed
ꝓpter amorem tuū ꝓcēdam ad bellum contra hoſtes.
uidēs aūt dn̄s fidelitatē illius ſerui dicit miniſtris ſuis:
ite & preparate arma quibus induatur hic ſeruus me
us fidelis: & ponite in eo ſignum armorum meorum.

Sic quicūq; inſipidus ad orationis bella procedit con
fidēter: dominus ei de neceſſariis prouidebit. ¶ Cui-
dam petenti conſiliuꝫ ſi deberet religionē intrare. Re
ſpondit frater Egidius. ſi aliquis multuꝫ pauper ſciret
theſaurum in agro: nūquid ad fodiendum illum conſi
liū poſtularet? Quanto magis homo debet non pro-
craſtinādo currere ad inueniendū regni celeſtis theſau
rū infinitū. Qui ſtatim cōſilio acq̄eſcēs: relictis oib⁹ in
religionē intrauit. ¶ Cuidā iuriſpito dixit frater Egi-
dius. Credis ꝙ dona dei ſint magna. Qui rn̄dit ꝙ ſic:
Cui frater Egidius. oſīdā tibi ꝙ nō credis. Quātū bn̄
ualēt res tue? Rn̄dit ille forſitā mille libras. Nūc ꝓbo
ait ſcūs ꝙ ſolo uerbo credis. Si eni dares illas mille li
bras pro centum millibus maximum lucrum reputa-
res: & tamen eas non dares pro regno celorum. ergo
a te celeſtia reſpectu terrenorū pro nihilo reputātur.
Cui iudex credis tu ꝙ quilibet tn̄ opetur q̄tū credit?
Reſpondit frater Egidius. Si bene crederes bene opa
reris ſicut ſancti faciunt. Et iudex conſenſit ſententiā
fratris Egidii eē uerā. ¶ Cuidā iterrogāti & dicēti fra
tri Egidio quid faciā? Si bn̄ ago glorior: ſi male: deue
nio in triſtitiā & quaſi deſperationē. Rn̄dit frater Egi
dius. benefacis ſi doles de peccato: ſed dole modera-
te: cōſiderās maiorē eſſe potentiā dei ad miſerandū: q̄
tuā ad peccādū. Si.n. agricultor cōſideraret an̄q̄ ſemi-
naret intra ſe dicens. Si ſemines nūc uenient uolucres
celi & beſtie terre & deuorabunt germē tuum: nūq̄ ſe
minaret. Et ſic qd comederet non haberet. Cultor aūt
diſcretus ſeminat & final̄r colligit ſufficiētia ſibi. Nō
dimittas ꝓpter uanā gloriā bonū opus: quia ſi tibi di
ſplicet ſemꝑ melior & maior pars apud te remanebit.
¶ Quidā interrogauit ſctm̄ frēm Egidiū dicēs pōt ali
quis in ſeculo exn̄s dei grām inuenire? Rn̄dit frater
Egidius pōt. Sed ego p̄eligerē unā grām in religione
q̄ decē in ſeculo. Gratia.n. habita in religiōe de facili
creſcit & cōſeruat̄: q̄a hō in religione eſt ſegregatus a
tumultu & turbatione ſollicitudinis ſecularis q̄ eſt grē
inimica. Frēs ēt ſui uerbo charitatiue exhortatiōis &
ſancte cōuerſatiōis exēplo ipm̄ retrahūt a malo & ad
bonum ꝓuocant & accendunt. Gratia aūt quā qs hꝫ
in ſeculo de facili pdit̄: & difficillime cōſeruat̄: q̄a ſecu
lariū ſollicitudo negocioꝶ mater turbationis: dulcedi
nem grē impedit & ꝑturbat. Alii etiam ſeculares per-
ſuaſione peſtifera & dānabilis cōuerſatiōis exemplo a
bono retrahunt ipm̄: & ad malū quaſi uiolēter impel
lunt. Nā honeſte agentē nō adiuuāt ſed deridēt: inimi
cos aūt dei nō arguūt: ſꝫ extollūt. Melius eſt ergo unā
grām ſecure poſſidere: q̄ decē in tāto diſcrimine & ti-
more. ¶ Cuidā a fratre Egidio reprehenſo & turbato
ex hoc: in nocte in uiſione qdā aſtitit dicēs. Ne indi-
gneris: quia beatus erit qui fratri Egidio credet: Qui
ſtatim mane ſurgens iuit ad fratrem Egidium dicens
culpam ſuā de indignatione: rogans ut ipm̄ frequen-
ter corriperet: quia paratus erat ſuas reprehenſiones
patienter portare. ¶ Cuidam fratri Egidio dicenti ut
pro ſe oraret deum. Reſpondit ora tu pro temetipſo.
Quare te remanente cum ire poſſis alium pro te mit
tis? Et cum ille diceret. ego ſum peccator: uos autem

amicus dei: & ideo ipſe cito pro uobis & pro aliis po-
teritis obtinere: Rn̄dit frater Egidius. Dicens chariſ-
ſime ſi oēs platee ciuitatis eſſent plene auro & argen
to: & mitteref bānū ꝙ quilibet poſſet accipe: mitteres
tu nunciū ad accipiēdū p te? Qui rn̄dit. Certe nō: imo
ego perſonalr̄ irem. nec cōfiderē in alio q̄tūcūq3 fide-
li. Et frater Egidius: ſic eſt de deo. Totus mūdus ē eo
plenus: oēs poſſunt eū inuenire. Vade ergo tu & aliū
nō mittas. ℂAlteri dicenti ꝙ omnino uolebat ire ro-
mam: dixit Frater Egidius. Saltem ſcias eligere melio
rem monetam: & abiicere malam. Vocabat aūt pecca
ta & mala exempla malā monetam: uirtutes uero &
merita meliorē monetam. ℂCuidā militi conuerſo &
ordinē intranti: cū dixiſſet fratri Egidio ꝙ de ipſo nō
curabat: nec uolebat ſecum conuerſari: ut faciebat dū
ipſe eſſet in ſeculo. Reſpondit Frater Egidius. Frater
mi tu es de familia domini: & ego & tu ſub eodē do-
mino ſocii militamus. Et quid ego ſcio: ſi dn̄s nr̄ uult
ꝙ aliud officiū facias q̄ ego darem tibi. Ego de uno te
informarē & forſitā deus aliud de te diſponere uellet.

ℂDe uia ſalutis & perfectionis. Cap. ii.

d Icebat ſc̄tūs Fr̄ Egidius. Si uis ſaluari nō pe
tas rōnem ab humana creatura de his que ti
bi accidunt. ℂSi uis ſaluari diligenter ſtude
& fatage te ſeparare ab omni conſolatione & hono-
re: quā cōſolationem pōt tibi dare aliqua creatura: qa
demones conſolationum ſubtiliores & peiores ſunt q̄
demones tribulationum: & maiores ſunt caſus & fre-
quentiores pro conſolationibus q̄ pro tribulationib9.
Omnis magnus caſus: & oē magnum periculum non
ueniunt ꝓpter aliud niſi ꝓpter eleuationē capitis: Et
omne bonū inuenif ꝓpter inclinationē capitis. ue illis
qui uolunt honorari de ſua malicia. Si te credis crea-
torem omnium offendiſſe: ab omnibus patiēter ſuſti-
nere debes omnia aduerſa: quia aduerſus aliquem ra
tionem nō habes. Si aliquis tecū contendit: ſi uis uin
cere perde. qa in fine quādo credideris te uiciſſe: tunc
perdidiſti. Si uis bene & acutius uidere: erue tibi ocu
los. Si uis bene & perfecte audire: aures obtura & ſis
ſurdus. Si uis bene & ornate loqui: incide tibi linguā
& fias mutus. Si uis bene tua opera perficere: tibi ma
nus abſcide. Si uis omnia tua membra habere perfe-
cta: ipſa incide. Si uis bene uiuere: occidere te ſtude.
Si uis bene comedere: ieiuna. Si uis bene & q̄ete dor
mire: uigila. Si uis bene lucrari: perdere ſcias. O q̄ ma
gna ſapiā eſt iſta facere: non omnibus tū datum eſt.
Gratia dei & uirtutes ſunt uia & ſcala aſcendendi in
celum. Vicia uero & peccata ſunt toxicum & uie de-
ſcendendi ad infernum: uicia & peccata ſunt toxicū:
uirtutes & bona opera ſunt triacha. Gratia attrahit
grām: & uicium unum trahit ad aliud. Gratia nō uult
laudari: uicium nō uult uituperari. Mens in humilitate
requieſcit: patientia eſt filia eius. Puritas cordis uidet
deum. Deuotio manducat ipſum. Si amas amaberis.
Si times timeberis. Si ſeruies ſeruietur tibi. Si bene te
geris erga alios & alii ſe bene gerent erga te. Bea-
tus qui amat & non deſiderat inde amari: Beatus qui
ſeruit: & non deſiderat ſeruiri. Beatus qui ſe bene ge
rit de aliis & non deſiderat ꝙ alii ſe bene gerāt de eo.
Et quia hec magna ſunt: ideo ſtulti ad hec nō pertin-
gunt. ℂTria ſunt ualde magna & utilia: que quicū-
q3 haberet: male cadere non poſſet. Primū ſi omnem
tribulationem que accidit libenter ſuſtineas. Secūdū
eſt ſi de omnibus que facis & recipis magis humilia-
ris. Tertium eſt ſi fideliter diligis illa bona que uide-
ri nō poſſunt corporeis oculis. Ea que uilipenduntur &
relinquuntur ab omnibus mūdanis: magis honorant
& recipiunt a ſanctis & a deo. Omnia enim diligen-
da odit homo miſer: & diligit odienda. ℂInterroga-
uit ſemel frater Egidius quēdā fratrē. dicens habes
tu bonam animā? Reſpondit frater ille. Frater mi ne-
ſcio: dixit Frater Egidius. Sancta cōtritio. Sancta hu
militas. Sancta charitas. Sancta deuotio. Sancta leti
cia faciunt animam ſanctā & bonam.

ℂDe fide. Capitulum. iii.

o Mnia q̄ poſſunt excogitari narrari uideri uel
palpari nihil ſunt reſpectu eoꝝ que nō exco
gitari nec uideri nec palpari poſſunt. Omnes
ſapientes & ſancti qui fuerunt: ſunt & erunt: qui locu
ti ſunt: uel loquentur de deo: non dixerunt nec unquā
dicent de deo in cōparatione eius qđ eſt: niſi ſicut eſt
punctus acus in cōparatione celi & terre & oiū crea
turarum que in eis ſunt: & pluſq̄ milies minus. Tota
enim ſacra ſcriptura loquit nobis quaſi balbutiēdo: ſi
cut mater balbutit cum filio ſuo paruo qui aliter non
poſſet uerba intelligere. ℂDicebat frater Egidi9 cui-
dam iudici ſeculari credis tu ꝙ dona dei ſint magna
&c. Vide ſupra in primo capitulo. & dicto iudice dicē
te fratri Egidio. Credis tu ꝙ aliquis homo tm̄ opere
tur q̄tū credit? Reſpondit frater Egidius Sācti & ſan
cte bona que potuerūt facere ſtuduerunt: & que non
potuerūt cōplere opere cōpleuerūt ſanctis deſideriis:
Defectum operis cōpleuit deſiderium ſanctū. Si quis
haberet perfecte fidem uerā ueniret in ſtatum talem:
in quo daret ei plena certitudo. homini qui certe ex-
pectat magnū & eternū bonum: quid ei mali pōt fa-
cere aliquod malum? Et homini qui expectat magnū
& eternū malū: quid boni pōt ei facere aliqđ bonū?
Nunq̄ tamē aliquis peccator dū uiuit debet deſpera-
re de dei miſericordia: qa uix ē arbor ita ſpinoſa & no
doſa quā non poſſint hoies planam & pulchrā face-
re & ornare. Multo magis nō ē aliquis ita grauis pec-
cator in mundo: quē nō poſſit dn̄s gratia & uirtutib9
adornare.

ℂDe dilectione. Capl̄m. iiii.

d Ilectio maior eſt cūctis aliis uirtutibus. Btūs
qui nō ſatiat illis rebus quas ſemp debet de-
ſiderare. ℂDicebat frater Egidius cuidā fra
tri ſpāli amico ſuo. Credis tu ꝙ ego diligam te? Rn̄-
dit ille. credo. dixit ei frater Egidius. Non credas ꝙ di
ligam te: quia ſolus creator ē ille qui uere diligit crea
turam & amor noſter nihil eſt reſpectu amoris creato
ris. ℂEt quidā alius frater dixit fratri Egidio. Quid
eſt quod ꝓpheta dicit. Omnis amicus fraudulēter in-
cedit in me? Cui reſpondit frater Egidius. ideo ſū tibi
fraudulentus: quia bonum tuum non facio meū. Quā
to enim amplius bonum tuum facerē meū: tanto mi-

nus eſſem tibi fraudulentus. Quanto amplius qs let⁹
fuerit de bono proximi: tanto erit inde particeps. Et
quāto quis de malo alicuius gauiſus fuerit: tanto ma
gis erit inde particeps. Si ergo uis eſſe particeps bo
noꝝ omniū: gaudeas de bono omniū. Bonū ergo alio
rum facis tuum: ſi tibi placet. Et malum alienum fa-
cis tibi cuſtodiam ſi tibi diſplicet. Hec ē uia ſalutis ut
ſis letus de bono proximi: & dolens de malo ſuo. Et
credas bonū de aliis & de te maluꝫ. Et honores alios
& te deſpicias. Qui nō uult alios honorare: nō hono
rabit̃. & qui nō uult cognoſcere nō cognoſcet̃: & q nō
uult fatigari nō requieſcet. Laboricium ſuper labori-
cium eſt ſtudere pietati & benignitati. Quicquid fit ſi
ne dilectione & amore: nō eſt placituꝫ deo & ſanctis
eius. Si quis efficitur pauper ſuis: diuinis efficitur di-
ues. ergo diuina debet homo eligere: & ſua cōtēnere.
Quid eſt maius q̃ ſcire cōmendare beneficia dei & ſci
re reprehēdere ſe de malitiis ꝓpriis? In hac ſcola uel-
lem ſtuduiſſe a principio mundi: & ſtudere uſqꝫ ad fi-
nem mundi ſi tm̄ uixiſſem: & uicturus eſſem. ſ. in con
ſideratione & cōmendatiōe beneficioꝝ dei: & in cōſi
deratione & reprehēſione maleficioꝝ meoꝝ. & ſi de
fectuꝫ haberē in reprehēſiōe mei de maleficiis meis:
nollem defectum habere in cōſideratione beneficio-
rum dei. Vides ꝙ minimi cōmendant miro modo qui
dant eis unuꝫ cintiū. Quid ergo nos debemus facere
domino deo nr̃o? Multum deberes eſſe fidelis in amo
re illius qui te liberare uult ab omni malo: & qui tibi
uult dare omne bonum. ¶ De hūilitate. Ca. v.

n Emo pōt uenire i cognitionē dei: niſi per hūi
litatem. uia eundi ſurſum eſt ire inferius. Oia
picula & oēs caſus magni qui acciderūt i mū
do: nō niſi ꝓpter eleuationē capitis acciderūt: ſicut pꝫ
in illo qui fuit creatus in celo: & in Adam: & in phari
ſeo euangelico & multis aliis. Et omnia bona que ac
ciderūt facta ſunt in flectendo caput: ut pꝫ in btā uir
gine: in publicano: in ſancto latrone & pluribus aliis.
Nō poſſemus nos habere unā molā grauem que face
ret nos ſemp caput humiliare? ¶ Dixit ei quidā fra-
ter. quomō poſſemus nos fugere iſtam ſuperbiam? &
ille laua tibi manus: & pone ibi os: ubi tenes pe-
des: Si cōſideres beneficia dei: debes inclinare caput
tuum. & ſi conſideres peccata tua debes caput tuum
ſimiliter inclinare. Ve aūt illi qui uult honorari de ma
licia ſua. unus magnus gradus humilitatis in hoīe: eſt
cognoſcere ſe ſemp eſſe cōtrariū bono ſuo. Ramuꝫ ēt
humilitatis reputo reddere aliena: & nō ea ſibi appro
priare. Hoc eſt omnia bona deo attribuere cuius ſūt:
& ſibi ipſi attribuere mala. Btūs eſt ille qui ita ſe ha-
bet uilem coram hoībus: ſicut uilem ſe inuenit coram
deo. Btūs eſt ille qui ſeipſum nūc iudicat: quia nō ue-
niet ad aliud iudiciū. Btūs qui ambulat fidelr̃ ad obe
dientiam & iudicium alterius. Hoc enim fecerūt apo
ſtoli: poſtq̃ ſpiritu ſctō fuerunt repleti: qui uult paceꝫ
& tranquillitatē habere: oēm hoīem reputet ſuum ſu
perioreꝫ. Btūs eſt ille qui nō uult uideri in ſuis uerbis
& moribus niſi in illa cōpoſitione in qua diuina gra-
tia cōponit eum. Btūs qui ſcit cōſeruare & abſconde-
re reuelationē dei: quia nihil occultum qđ nō reuelet
dominus quādo placet ſibi. Si quis eſſet ſanctior hō
de mundo: & ſe reputaret uiliorē de mūdo in hoc eēt
humilitas. humilitas neſcit loqui: & patiētia nō audet
loqui. Humilitas uidet̃ mihi eſſe quaſi fulgur. ſicut. n.
fulgur facit percuſſiones terribiles & poſtea nihil po
teſt inueniri ex eo: ſic humilitas diſſipat oē malum: &
eſt inimica omnis peccati: & facit hominē ſeipm̄ nihi
lum reputare. Per humilitatē inuenit homo grām co-
ram deo: & pacem cum hominib⁹: ſicut. n. ſi rex aliqs
magnus uellet mittere filiam ſuā ad aliquē locū: non
poneret eam ſuper equum indomitū ſupbum & calci
troſum. ſed ſup equum manſuetū & ſuauiter ambulā-
tem: ſic deus nō ponit grām ſuam in ſupbis: ſed in hu
milibus. ¶ De timore. Cap. vi.

t Imor dñi ſctūs oēm malum timorē expellit:
& cuſtodit illa bona que non poſſunt lingua
exprimi: nec etiam excogitari: queꝫ habere:
quia maximū donum dei eſt: nō omnib⁹ datuꝫ ē. Qui
nō timet: oſtēdit ſe nō habere qđ perdat. Timor dei
regit & gubernat hoīem: & facit eum inuenire grām
domini: quā ſi habꝫ homo timor dūi cōſeruat eam: &
ſi nō habet facit ad eam peruenire. Oēs creature rō-
nales que ceciderunt: nunquā cecidiſſent: ſi hoc donū
habuiſſent. Hoc ſctūm donum nō eſt niſi ſctōrum &
ſanctarum. Et quāto aliquis eſt magis gratioſus: non
eſt minus humilis & timoratus. & uirtus que minus
eſt cōparata ab hoibus: nō eſt minor aliis. Homo qui
offendit in tm̄ deum ꝙ dignus eſt morte: cum qua ſe-
curitate pōt ire ante pſentiā eius? Btūs qui ſe cogno-
ſcit eſſe in carcere in hoc mundo: & ſemp ſuum dūm
offendiſſe. Multum ualde debet homo timere a ſup-
bia: ne pcipitet eū. A te ipo & a ſimili tui timeas ſem
per & caueas. Nō eſt perfecta ſecuritas homini: dum
eſt inter inimicos ſuos. Inimicus noſter ē caro noſtra:
& ipſa cum demonib⁹ ſemper eſt aduerſaria & cōtra
ria anime noſtre. Maiorem ergo timorē debet homo
habere ne malicia ſua propria uincat euꝫ: quā de alta
re de mundo. Impoſſibile eſt enim ꝙ homo poſſit ad
gratiā dei conſcēdere: uel in ea perſeuerare: ſine ſan-
cto timore & ſancto pauore: quē qui nō habet ſignū
eſt pereundi. hic timor facit humiliter obedire: & fle-
ctere caput uſqꝫ ad terram ſub iugo obie ſancte. Iteꝫ
quātū quis maiorē habet timorē tanto plus orat. Cui
aūt datur gratia ſancte oronis nō ē paruū quid. Opa
hominū quātūcūqꝫ uideant̃ magna: nō ſunt ſcđm exti
mationē hois ſed ſcđm extimationē & beneplacitum
dei: & ideo nobis eſt ſemper timendum.
¶ De patientia. Capitulum. vii.

q Vi patiēter ſuſtineret tribulatiōes ꝓpter deū
cito ueniret in magnā grām: & eſſet dñs hu
ius mūdi: & teneret iaꝫ pedē in alio mūdo. qc
quid homo facit ſiue bonum ſiue malum ſibimetipſi
facit. Non ergo debes ſcādalizari ſi quis facit tibi in-
iuriam: Sed debes cōpati peccato eius. ¶ Suſtine pa-
tienter iniurias tibi factas a proximo ꝓpter deum: &
ꝓpter proximū & ꝓpter te ipſum. Quātum quis pa-
ratus eſt ſuſtinere tribulatiōes & iniurias ꝓpter deū

tm̄ eſt magnus apud deū & nō plus. Et quāto quis eſt
debilis a tribulatiōe & dolore ſuſtinēdo ꝓpter deum:
tāto minor eſt apud deū: & nō cognoſcit quid ſit de⁹.
❡ Si quis dicit tibi malum adiuua illum: & ſi quis di-
cit tibi bonum redde illud deo: adiuuare debes eum:
ut ſi dicit tibi malum: tu dicas deterius de te. Si uis fa
cere partem tuam bonā: facias partē tuaꝫ malā: & par
tem alterius bonam. hoc eſt: factuꝫ & dictū alterius
lauda: & tuum reprehēde. & ſi uis facere partē tuam
malam: facias e cōtrario. quādo aliqs cōtendit tecum:
Si uis uincere perde. Naꝫ in fine quādo credideris te
uiciſſe inuenies perdidiſſe. Via ergo ſaluatiōis eſt uia
perditionis. Nō ſumus boni ſupportatores tribulatio
num: quia nō ſumus boni ſectatores ſpiritualiū conſo
lationum. Qui enim fidelr̄ laboraret in ſe & ſuper ſe
& ꝓ ſe: ſuauiter oia ſuſtineret. Iniuriaꝫ nulli facias: &
ſi quis tibi facit iniuriam ſuſtine eam patiēter amore
dei & ꝓpter remiſſionē peccatoꝝ tuorū. Multo enim
melius eſt unā grauē iniuriam ſuſtinere ſine murmure
aliquo ꝓpter amorē dei: q̄ paſcere quotidie cētū pau
peres & per plures dies ieiunare uſqꝫ ad celū ſtellatū.
Quid ꝓdeſt homini deſpicere ſeipm̄: & tribulationes
ſuo corpori facere in ieiuniis & orōnibus: uigiliis &
diſciplinis: & nō poſſe unam iniuriā a proximo ſuſtine
re: de quo reciperet maius p̄ciuꝫ uel premiū: q̄ de his
que portat ſua ꝓpria uolūtate. Suſtinere tribulatiōes
ſine murmure: magna purgat peccata hoīum: quātum
effuſio lachrimaꝝ. Btūs ille qui ſemp hꝫ ante oculos
pctm̄ ſuum & beneficia dei: & ſuſtinet patiēter omnē
tribulationē & anguſtiā. unde debet hēre magnā cōſo
lationē. Btūs ille qui nō petit nec deſiderat aliquā con
ſolationē ſub celo ab aliqua creatura. Nō expectet p̄-
mium a deo ſi eſt humilis & quietus ſolummō dū be
ne ſatiſfit ei in omnibus: Qui ſemp bn̄ hēret pre ocu
lis peccata ſua: i nulla tribulatiōe deficeret. Omne bo
num qd̓ habes debes recipe a deo: & oē malū a pec-
cato tuo. Si enim un⁹ homo feciſſet & faceret oia bo
na que fecerūt & faciūt & faciēt omnes homines de
mūdo: tm̄ ſi bene inſpiceret inueniret ſe ſemp cōtrariū
in bono ſuo. ❡ Dixit ei quidā fr̄. Quid faciemus ſi ue
nerint in tēpore noſtro tribulatōes magne? Rūdit ſan
ctus frater Egidius. Si plueret dn̄s lapides & ſaxa de
celo: nō nocerent nobis ſi eſſemus quales eē debere-
mus. Si homo eēt qualis eē deberet: malū cōuerteret̄
ei in bonū. Si enim habēti malā uolūtatē: ipm̄ bonum
retorquet̄ in malū. Ita habēti bonā uoluntatē: malum
cōuertit̄ in bonum. Oia. n. magna bona & magna ma
la ſunt intus in hoie: que uideri nō poſſūt. ad infirmi-
tatem magnā & ad laborē magnū & ad famē magnā
& ad iniurias magnas alicui factas currūt peſſimi de
mones. Si uis ſaluari: nō petas tibi iuſticiam fieri ab
aliqua creatura: uiri ſancti bona faciūt: & mala patiū
tur. Si cognoſcis te offendiſſe creatorē & deū oiuꝫ: co
gnoſce quia dignū eſt ꝙ oia perſequātur te & uindi-
cent iniuriā quā feciſti dn̄o. Ab omnib⁹ creaturis de-
bes ſuſtiere patiēter moleſtias tibi factas: quia cōtra
aliquā nō habes iuſticiā: cum ſis dignus puniri ab oi-
bus. magna uirtus eſt homini uincere ſemetipſum. Si

uincis teipm̄: uinces oēs inimicos tuos: & peruenies Aurea uer
in oē bonuꝫ. magna uirtus eſſet ſi quis permitteret ſe ba.
uici ab oibus hoibus: quia talis hō eēt dn̄s hui⁹ mū-
di. Si uis ſaluari conare ut deſperes ab omni conſola-
tione quā tibi pōt dare aliqua creatura mortalis: quia
maiores & frequētiores ſunt caſus ex cōſolatiōib⁹ q̄
tribulationibus accidētes: nobilis eſt natura equi: qui
licet ſit in curſu uelociſſimo: tm̄ is qui equitat pōt euꝫ
auertere ab una uia & dirigere ad aliaꝫ. Sic dꝫ homo
in impetu ſuo permittere ſe regi ab illo q corrigit eū.
Ad ſolam memoriā dei dꝫ homo deſiderare quātū eſt
pro ſe dare preciū aliis: ut darent alapas & colaphos
& ut traherēt eum per capillos. ❡ Murmurabat qn̄qꝫ
quidam religioſus coram eo de quadā graui obedien
tia ſibi data. Cui dixit ſctūs frater Egidius. Amice mi
quāto plus murmuras tanto plus te oneras: & q̄to de
uotius & humilius ſubmiſeris caput obediētie ſctē:
tanto leuius & ſuaui⁹ erit tibi. tu nō uis uituperari in
hoc mundo: & uis honorari in alio. Non uis maledi-
ci: & uis bn̄dici. Nō uis laborare: & uis quieſcere: de
cept⁹ es. Quia per uituperiū peruenit̄ ad honorē: per
maledictionē habet̄ bn̄dictio: & per laboreꝫ requies.
ꝓuerbiuꝫ uerū eſt: Qui nō dat de eo qd̓ dolet nō pōt
habere de eo qd̓ uult. Nō mireris ſi proximus te offē
dit aliqn̄: quia ēt Martha que ſancta erat uolebat ꝓ-
uocare dn̄m cōtra ſororē ſuam carnalē: tm̄ iniuſte mur
murabat Martha de Maria. Et q̄to plura mēbra ami-
ſerat quo ad uſum Maria q̄ Martha: tāto plus labora-
bat q̄ Martha: amiſerat. n. loquelā uiſuꝫ auditū & gu-
ſtuꝫ. ſtudeas eē gratioſus & uirtuoſus & pugna cōtra
uicia: & ſuſtine patienter tribulationes & uerecūdias.
Non enim eſt aliud niſi ut uincas teipſum: quia paruꝫ
eſt homini attrahere animas ad deū: niſi uincat ſeipꝫ.
❡ De ocioſitate. Caplm̄. viii.

O Cioſus hunc mundū amittit & alium: nō fru
ctificando ſibi nec aliis. impoſſibile eſt uirtu
tes acquiri ſine ſollicitudine & labore: ſi po-
tes eē in ſecuro nō ponas te in dubio. Ille eſt in ſecu-
ro: qui laborat pro deo. Iuuenis qui laboreꝫ recuſat:
regnum celoꝝ recuſat: Si ſollicitudo nō ꝓdeſt: negli-
gentia nō obeſt nec nocet. Sic̄ ocioſitas mala uia ē ad
infernum: ita ocioſitas & quies ſctā: eſt uia ad celum.
Multum deberet homo eē ſollicitus ad cuſtodienduꝫ
grām ſibi datam a deo: & cum ea fidelr̄ laborare. qa
ſepe amittitur fructus pro frondibus & grana ꝓ pa-
leis. Quibuſdā aūt dat deus fructus: & frondes facit
eis charas. quibuſdā dat utrūqꝫ. & quidā carēt utro-
qꝫ. Maius reputo bona data a dn̄o cōſeruare: q̄ ea ac
qrere: Qui nouit acqrere & neſcit̄ reponere: nunq̄ di-
tabit̄. Scire uero reponere & neſcire acqrere: nō ē ma
gnum. multi lucrant̄ multa: ſed nunq̄ fiunt diuites: qa
non cuſtodiūt qd̓ lucrati ſunt: Et aliqui paulatiue lu-
crant̄ & fiūt diuites: qa id qd̓ lucrant̄ bene cuſtodiūt.
Fluuius tiberis quātā ꝯgregationē aquaꝝ hēret: ſi nō
continue deflueret. homo petit donum a dn̄o ſine mē
ſura & fine: & uult ei ſeruire cū mēſura & fine. q uult
ſine modo & ſine amari & remunerari: dꝫ ſine modo
amare & ſine fine ſeruire. Propter negligentiā ſuā hō

amittit perfectionē ſuam. ¶ Loquebatur ſemel frater
Egidius cuidaʒ uolenti pergere Romā dicēs. Quādo
ibis per uiā noli attrahere tibi ea que uidebis: ne ipe
diant te. Et ſcito eligere bonam monetaʒ a ſalſa. Mul
te ſunt aſtucie inimici & eius laquei occulti & uarii.
Btūs qui exfructuat corpꝰ ſuū amore altiſſimi: & de
bono qđ facit a celo inferius aliqđ premiū nō reqrit.
Si quis eēt pauprimꝰ ualde & diceret ei aliqs frater.
accomodo tibi hāc reʒ meā ut ꝑ tres dies exfructues
eam: & per hoc hēbis theſaurū infinitum. Nō ne ille
pauper ſi cōſtaret ei hoc eſſe uerꝫ: ſtuderet ſollicite rē
illam exfructuare? Res mutuata nobis a deo eſt caro
noſtra: & quaſi tres dies ſunt totum tēpus uite nře. Si
uis ergo frui: ſtude lucrari. Si.n. nō laboras: qūo quie-
ſces? Si oēs agri & uinee huius mūdi eēnt unius ho-
minis: ſi nō coleret eos nec coli faceret: quē fructū ꝑ-
ciperet inde? Alius aūt hñs paruā quātitatē agrorum
& uineaꝝ: & ipſos bene colens percipit inde fructus
pro ſe & pro aliis pluribꝰ. Si quis uult facere malum
uix petit cōſilium. Et quādo uult facere aliqđ bonum
ſtudet a multis conſiliū pergrere. Prouerbiū Ironicum
eſt: ad ſpem tui uicini nō ponas ollā ad ignē. Non eſt
homo btūs ſi bonaʒ tm̄ hēat uolūtatē niſi bonis ope-
ribus ſtudeat eam ſequi: qa ad hoc dat deus hoi gra-
tiam ſuam ut ſequať eā. ¶ Dixit ſemel ſctō fratri Egi
dio qdam homo uagabūdus ut uidebať. Frater Egidi
fac mihi cōſolationē: Rñdit frater Egidius. Stude be
ne agere & cōſolationē hēbis. Niſi.n. in ſe hō ꝑpara-
uerit locum deo: nō iueniet locū in creaturis dei. Quis
eſt qui nō uelit facere id qđ eſſet melius nō ſoluʒ aie
ſue: ſed etiā corpori in hoc mūdo? Nos aūt nec bonū
aie nec bonum corporis uolumꝰ operari. Ego poſſem
dicere ueraciter ꝙ qui alleuiat ſibi iugum dñi aggra-
uat ſibi illud: & qui illud aggrauat ſibi: ipm̄ ſibi alle-
uiat. utinam hoies facerent illud qđ eſſet melius cor-
pori ēt in hoc mūdo. Qui fecit alium mūdum fecit &
iſtum: & de bonis que tribuit in alio mūdo: pōt in iſto
retribuere: & corpus ſentit de bonis aie. ¶ Tūc dixit
ei qdam frater. Forte moriemur anteq̄ experiamur ali
quid boni. Rñdit frater Egidius pelliparii nouerunt
de pellibus: cerdones de calciamentis: fabri de ferro:
& ſic de aliis artibus. Quomodo pōt homo ſcire artē
in qua nunquam ſtuduit? Credis tu ꝙ magni domini
dent dona magna ſtultis hominibus & inſanis? Non
dant: Bona opera ſūt uia ad oē bonū. Sicut mala ope
ra ſunt uia ad omne malum. Btūs ille quē nulla a celo
inferius dehedificāt: & quē omnia que uidebit & au-
diet uel ſciet hedificabūt & de omnibꝰ ſtudebit elige-
re utilitatem ſuam. ¶ De cōtēptu mūdi. Ca. ix.

u E homini illi qui ponit cor ſuum & deſideriū
ſuum & uires ſuas in rebus terrenis: propter
quas relinquit & perdit celeſtia bona: Aquila
que uolat altiſſime ſi haberet alligatam cuilibet ale
unam de trabibus eccleſie ſancti Petri nō uolaret ita
alte: Multos inuenio laborantes pro corpore & pau-
cos pro aia. Multi etiam laborant ꝓ corpore multuʒ:
frangentes ſaxa: cauando montes: & alia opera gra-
uia faciendo: ſed pro anima quis ita uiriliter & ferue-
ter laborat? Auarus ſimilis eſt talpe que nō credit aliū
theſaurum eſſe nec aliud bonum: niſi cauare terraʒ &
inhabitare eam. Tñ ſunt alii theſauri quos ignorat.
aues celi & beſtie terre: & piſces maris quādo habēt
ſibi cibum competentē contenti ſunt. Cū ergo hō cō-
tentus nō ſit terrenis rebus ſed ſemꝑ ſuſpiret ad alia:
pʒ ꝙ ad hoc nō fuit principaliter factus ſed ad alia.
Corpus enim factum fuit ꝓpter aiam: & mundus iſte
ꝓpter alium mūdum. Mūdus iſte eſt talis campus: ꝙ
habēs ex eo partē maiorem: habet partē deteriorem.
Item dicebat ꝙ btō Franciſco nō multū placebāt for
mice ꝓpter nimiā ſollicitudinem congregādi uictua-
lia ſua: ſed aues celi magis placebāt: qa nō congregāt
in horrea. ¶ De caſtitate. Cap. x.

c Aro noſtra eſt ſicut porcus qui auide currit in
lutuʒ & delectatur eſſe in luto. Caro eſt ſicut
ſcrabro qui ſemꝑ ſtercus equinū uoluere de-
lectatur. Caro noſtra eſt pugil diaboli. ¶ Dixit ei q-
dam frater. Quomodo poſſemus cauere nobis a ui-
ciis carnis? Rñdit frater ſctūs Egidiꝰ dicēs: Qui uult
ſaxa magna & trabes grandes tranſferre: ſtudeat eas
tranſferre ingenio magis q̄ uiribus. Et in hoc facto
ſimiliter eſt ꝓcedēdū: omne uiciū ledit caſtitatē. eſt.n.
ſicť ſpeculum clarū &c. ut dictū eſt ſupra caplō primo.
¶ De temptatione. Caplm. xi.

g Ratia magna in pace poſſideri nō pōt: quia
ſemꝑ oriunť ei multa cōtraria. Quāto homo
gratioſior fuerit tanto plus a diabolo ipugna
tur: nō tñ dʒ homo ꝓpter hoc ceſſare ſequi grāʒ ſuā:
quia quāto grauior fuerit pugna: tāto ſi uicerit maior
erit corona. Nos ideo nō habemus multa ipedimēta:
quia non ſumus quales eſſe deberemus: uerūtñ ſi qs
bene iret per uiam dñi: nec fatigationeʒ haberet nec
tediuʒ: ſed in uia ſeculi fatigationē hʒ homo & tediū
uſqʒ ad mortē. Rñdit ei qdam frater dicēs: tu uideris
dicere duo cōtraria ſibi ipſis. Rñdit ſctūs frater Egi
dius. nōne demones plus currūt ad hoiem hñtē bo-
nam uoluntatē q̄ ad alios: ecce impedimentū. Et ſi qs
uenderet denariatā ſuaʒ plus milies q̄ ualeret: quā fa
tigationē ibi ſentiret? Ecce ſoluta eſt cōtrarietas. Di-
co ergo ꝙ q̄to quis magis erit repletus uirtutibꝰ: tan
to magis infeſtatur a uiciis: & tāto magis ea odio de
beret hēre: de omni uicio qđ uinces: uirtuteʒ acqres.
Et de quocūqʒ uicio magis tribularis: de eo maiꝰ p̄-
miuʒ recipies ſi deuinces: Quacūqʒ cā omittit homo
ire per uiam dñi ſui: ipſa de cā amittit p̄mium ſuum.
¶ Dixit ei qdam frater. tēptor frequenter tēptatione
peſſima: & pluries dominū rogaui: ut auferret eam a
me & nō aufert eam. Reſpōdit ſctūs Frater Egidius.
Quāto aliqs rex magis munit milites ſuos armis: tan
to uult ut fortius prelientur. Si quis ēt uadit ad p̄lium
orōnis quaſi ſine armis: quia ſentit ſe aridum & inde
uotum: deus uidens fidelitateʒ eius ponit in eo ſignū
armorum ſuorum. Sic eſt de tēptationibus aliquando
ſicut eſt de agricola: q uidet ſiluam arboruʒ & ueprium
in aliquo territorio ſuo: in quo uellet facere nouale &
granum ſeminare. Sed multis laboribus ſudoribus &
anguſtiis fatigať: anteq̄ colligat inde granū: & q̄ñqʒ

quaſi penitet ꝙ laborem illum aſſumpſit. Propter labores & anguſtias que ſibi in opere illo emergũt. Primo enim intuetur ſiluam extirpandi: & nõ uidet granum. Secundo cũ laboribus multis incidit arbores: & nundũ uidet granum. Tertio cũ multo labore & graui euellit radices arboꝝ: & nundũ uidet granũ. Quarto ꝑſcindit terram & aptat & nundũ uidet ibi frumẽtum pro quo tantũ laborauit. Quinto arat iterum terram. Sexto ſeminat eam. Septimo purgat eã. Octauo metit. Nono triturat & hec omnia cũ labore magno facit. Decimo reponit eum quaſi nõ recordans tanti laboris ꝓpter fructũ multũ quẽ habꝫ in fine. Multos ẽt labores plures iſtis ſuſtinet: quos omnes benedicit ꝓpter granum: qa fructũ bonum percipit. ¶ Iterũ dixit ei qdam. Quid poſſum facere? Si enim facio aliqd boni habeo inde uanã gloriã: & ſi facio malum. incido in triſticiã & quaſi i deſperationẽ. Rñdit frater Egidius benefacis ſi doles de peccato tuo: tñ conſulo tibi ut doleas tẽperate & moderate. Semper eniꝫ debes credere ꝙ maior ſit potẽtia dei in parcendo q̃ tua potentia in peccãdo. Si deꝰ facit miſericordiã alicui magno peccatori: credis tu ꝙ minorem peccatorẽ relinquat? Ceteꝝ ꝓpter tentationẽ inanis glorie nõ deſiſtas facere bonum. ſi enim agricultor uellens iacere ſemẽ in terra diceret intra ſe. Nolo ſeminare in hoc anno: qa ſi ſeminauero: Forte uenient uolucres & comedẽt ex ſemine illo. Et ꝓpter hoc nõ ſeminaret: Nõ hẽret fructum terre ſue ad comedendũ. Si aũt ſeminat lꝫ aliqd de ſemine pereat: tamẽ maior pars ſeminis remanebit ei. Sic eſt de illo qui tẽptatur a uana gloria: Et pugnat cõtra eam. ¶ Quidã frater dixit ei. Legit̃ de btõ Bernardo ꝙ ſemel dixerit ſeptẽ pſalmos penitẽtiales: nec quicq̃ aliud cogitauit niſi ſuper his que dicebat. Reſpondit ſctũs frater Egidius. maius reputo ſi caſtrum aliqꝺ expugnat̃ & defendit ſe uirilr̃ et ualẽter.

¶ De penitentia.　　Caplm. xii.

d Icebat ſemel quidã iudex ſecularis ſctõ fratri Egidio. Quomodo poſſemꝰ nos ſeculares aſcendere ad ſtatũ gr̃e & uirtutis: Rñdit frater Egidius. Primo dꝫ homo dolere de peccatis ſuis. Poſtea confiteri pure. Deinde pñiam ſibi iniunctã facere. Poſtmodũ cuſtodire ſe ab omni peccato & ab oĩ occaſione peccati: tandẽ debet ſe in bonis opibꝰ exercere. Benedictũ ſit illud malũ qꝺ conuertit̃ in bonum homini: & maledictũ ſit illud bonũ qꝺ cõuertit̃ homini in maluꝫ. Libenter debet hõ ſuſtinere mala in hoc mundo: quia de hoc dedit nobis exẽplũ in ſe dominꝰ noſter Ieſus xp̃s. Btũs qui hẽbit dolorem de peccatis ſuis: & plorabit die ac nocte: nec cõſolabit̃ in hoc mũdo donec ꝑueniat illuc ubi omnia deſideria cordis ſui complebunt̃.

¶ De oratione. Caplm. xiii.

o Ratio eſt initium & cõplemẽtũ omnis boni: oratio illuſtrat aĩam & per eã cognoſcit̃ bonum & malũ. Hanc oꝛonẽ dꝫ facere oĩs peccator ad dñm: ut det ei cognoſcere miſericordiã ſuam & peccata ſua. & beneficia ſua: Qui neſcit orare non cognoſcit deum. Omnes q debẽt ſaluari ſi habẽt uſũ oꝛonis: de neceſſitate oportet: ut in fine ſuo ſe ad oꝛonem conuertat. Ponamus ꝙ aliqua mulier uerecunda multum & ſimplex hẽret unicum filiuꝫ: qui ꝓpter aliquam offenſam eẽt captus a rege: & ad ſuſpendiũ duceret̃: nõne hec uidua licet uerecũda & ſimplex: ſolutis crinibus & nudato pectore uociferãdo clamaret: & ad regem rogandũ curreret pro liberãdo filio ſuo: Amor filii & neceſſitas mulierẽ uerecũ am & uix extra limẽ domus exeuntẽ prius: quaſi effronteꝫ poſtea compellit ire per plateas inter hoĩes eiulantẽ: & ſimplicem reddit ſapientẽ. Sic bene ſciret orare & uellet: qui mala ſua & pericl'a & damna ſua ueraciter cognoſceret. ¶ Dixit ei qdam Frater. Multũ deberet homo dolere: quãdo in oꝛone nõ põt gr̃am deuotionis inuenire. Rñdit Frater Egidius conſulo tibi ꝙ plane facias factum tuũ. Si. n. haberes aliquãtulum boni uini in uegete & fex eſſet ſub uino: uelles tu uegetẽ cõcutere & uinum cum fece miſcere? Nõ eſſet hoc faciendum. & ſi mola molendini: aliqñ nõ facit bonã farinã: et molẽdinarius nõ cõfeſtim conſtringit eaꝫ cũ maleo: ſꝫ plane & paulatiue reparat molã illam: & poſtea facit bonã farinam. Facias tu ſilr̃: & cogita te nullatenꝰ eẽ dignum conſolationem aliquã a deo in oꝛone accipe. Nã ſi qs uixiſſet ab initio mũdi uſqꝫ nũc: & uicturus eſſet uſqꝫ ad fineꝫ mũdi: & in oꝛone deduxiſſet omnĩ die plenã parapſidẽ lachrimaꝝ: nõ eſſet dignus: tunc in fine mundi: ut dñs conſolationẽ aliq[illegible] uel unicã ei daret. ¶ Dicebat ei aliquãdo frater qdã. Quare plures tentatiões patitur homo qñ orat deũ: q aliis temporibus. Rñdit frater Egidius: qñ aliqs hꝫ cãm cõtra aliquẽ aduerſariũ ſuũ in curia principis alicuius: ſi hõ ille uadit ad principem illum ut ꝓponat & faciat aliqd contra aduerſarium ſuũ: aduerſarius ille hoc ſciẽs opponit iſti totis uiribus: ne ſnĩa detur ꝓ iſto. Sic fac̃ diabolus cõtra nos. Ideo ſi ſteteris in collogo cũ aliis: uidebis frequẽter te nõ ſentire mlta bella tẽptationũ. Sed ſi ad oꝛonẽ perrexeris ad recreandã aĩam tuã: tũc ſentiens cõtra te ignita iacula inimici. Non debes tñ ꝓpter hoc oꝛonẽ relinquere: ſed firmꝰ ſtare: quia hec eſt uia ad ſupernã patriã. Et ille q ꝓpter hoc oꝛonẽ relinquit: eſt ſicut ille qui de prelio fugit. Dicebat ei qdam. Multos uideo q ſtatim uident̃ hẽre gr̃am deuotionis & lachrimaꝝ: qñ uadũt ad oꝛonẽ: ego aũt inde uix poſſum aliqd ſentire. Rñdit frater Egidius. labora fidelr̃ & deuote: quia gr̃am quã nõ dat tibi deꝰ una uice: poterit dare alia. Et qꝺ nõ dat tibi uno die uel ĩ una ſeptimana: poterit tibi dare in alia die uel in alia ſeptimana: uel in alio menſe uel ãno. Pone tu laboreꝫ tuum: & deus ponet gr̃am ſuam: ſicut ſibi placebit. Faber qui fabricat cultellũ: anteq̃ cultellus perficiat̃ multas dat tunſiones ſuper ferrũ de quo facit cultellũ: ſed poſtremo in una percuſſione cultellus perficit̃. Multũ dꝫ homo eſſe ſollicitus de ſalute ſua. Si. n. totus mundus eſſet plenꝰ hominibꝰ ẽt uſqꝫ ad nubes: ſi eẽt poſſibile: & de his nõ deberet ſaluari niſi unꝰ: tñ quilibꝫ deberet ſequi gr̃aꝫ ſuam ut eſſet ille unus: quia nõ eſt amittere corrigiam calciamenti: amittere ſupernã patriam. Sed ue nobis quia eſt qui det & nõ eſt qui accipiat. ¶ Alio tempore queſiuit qdã a ſancto fratre Egi

dio. Quid facis frater Egidi? Rñdit facio malum. Ille
uero dixit iteruȝ fratri Egidio. Quod malum facis tu
qui es frater minor? Et frater egidius dixit cuidā fra-
tri minori aſtanti. Frater quis eſt paratior uel deus da
re nobis grāȝ ſuam: uel nos accipe? Rñdit ille. Deus
eſt paratior dare nobis q̄ nos accipe. dixit frater Egi
dius: & facimus nos bene? Ille frater rñdit. Imo faci-
mus male. & conuerſus frater egidius ad illuȝ q que-
ſierat ab eo qd faceret ait. ecce patet ꝙ dixeram tibi
uerum: cū reſpōdi me facere malū. ¶ Itē dicebat mul
ta opera cōmēdant in ſacra ſcriptura: ut ueſtire nudos
paſcere famelicos & alia multa. Tñ de oſone domi-
nus loquēs dicit. Nā & pater tales querit qui adorēt
eum. Bona opera adornāt aiam: ſed oſo nimis eſt ma
gnum quid. Sancti religioſi ſunt quaſi ſancti lupi qui
uix exeunt in publicū niſi ꝓ magna neceſſitate: & tūc
in publico cōtrahunt paruā morā. Dicebat fratri Egi
dio qdā frater familiaris eius. Quare nō exis aliquan
do ad hoīes ſeculares uolentes tibi loqui? Rñdit fra
ter Egidius dicēs: uolo ſatiſfacere ꝓximo meo cū bo-
no anime mee. Non credis tu ꝙ ego darē potius ali-
quādo mille libras ſi hērē eas: q̄ ego darē me ꝓximo?
Reſpōdit Frater credo. Et credis ꝙ ego darem potꝰ
quatuor milia libraruȝ q̄ darē me aliquādo proximo?
Rñdit ille credo. dixit ei ſanctus Frater egidius. dñs
dicit in euāgelio: Qui reliquerit patrē & matrē &
fratres & ſorores &c. Propter nomē meū cētupluȝ ac
cipiet in hoc mūdo. Fuit aūt qdam romanus qui itra
uit ordinē fratrū minoꝝ: cuius facultates dicebant ua
lere ſexaginta milia libraꝝ. ergo aliqd magnum ē qd
dat in hoc mūdo dñs deus: ex quo ualet centies ſexa
ginta milia libraꝝ: ſed nos ſumus ceci & uelati: Si ui-
deremus hoiem multum gratioſum & uirtuoſum non
poſſemus ferre perfectionē eius. Si quis eēt uere ſpi-
ritualis uix uidere uellet aliqua uel audire uel moram
facere cum aliquo niſi pro magna neceſſitate: ſȝ ſem-
ꝑ optaret ſolitarius eē. ¶ Dicebat iteꝝ de ſeipſo: ego
potius uellem eē cecus: q̄ eſſe pulchrior uel ditior uel
ſapientior uel nobilior homo de mūdo. Dixit ei qdā.
Quare uelles eē potius cecus q̄ hēre iſta? Rñdit: qa
timeo ne impedirent iter meū. Btūs erit qui nō cogi-
tabit nec dicet nec faciet aliqd reꝑhenſibile. ¶ Inter
rogauit aliqñ frater Egidius quēdam frēm. dicēs: qd
dicunt iſti ſapiētes de contēplatiōe. At ille dixit: mul-
ta dicunt. & ille uis te dicā tibi quid mihi uidetur? &
ille modo dic. dixit ſanctus Frater egidius fratri. Gra
dus contēplationis mihi uideť eē. Ignis: unctio: exta
ſis: contemplatio: guſtus: requies: gloria.

Nota

¶ De cautela ſpūali & eius cōſideratiōe. Ca. xiiii.

S I uis bene uidere: erue oculos tuos & eſto ce
cus. Si uis bene audire: eſto ſurdus. Si uis bñ
loqui: eſto mutus. Si uis bñ ambulare: abſcin
de tibi pedes. Si uis bñ opari: mutila tibi manꝰ: Si uis
bñ amare: habeas te odio. Si uis bñ uiuere te morti-
fica. Si uis bñ lucrari: ſcito ꝑdere. Si uis eē diues: eſto
pauper. Si uis eē in delitiis: affiige te. Si uis eē ſecurꝰ:
eſto ſemꝑ in timore. Si uis exaltari humilia te. Si uis
honorari: deſpice te: & honora te deſpicientes. Si uis

habere bonum: ſuſtine malum. Si uis eē in quiete: la-
bora. Si uis bñdici: deſidera maledici. O q̄ magna ſa
piētia eſt ſcire hoc facere. & quia magna ſunt: nō oi-
bus data ſunt. Si mille annis uiueret hō: nec hēret ali
quid facere extra os ſuum: ſatis hēret facere intus in
corde ſuo: nec poſſet ad complemētū ꝑfectuȝ peruenire:
tm̄ haberet facere ſolū intus in corde ſuo. Nullus de
beret uelle uidere uel audire aliqd ſiue loq de aliqua
re niſi uſqȝ ad utilitatē ſuam: nec ultra procedere ullo
modo: Qui nō uult cognoſcere: nō cognoſceť. Sed ue
nobis: illi qui habēt dona dei nō cognoſcūt: & q non
habēt non querūt. homo fingit deū qualem uult. Sed
ipſe eſt talis qualis ipſe eſt.

¶ De ſcientia utili & inutili. & de predicatoribꝰ uer
bi dei. Capitulum. xv.

Q Vi uult ſcire ſatis: inclinet caput ſatis: & ope
retur ſatis: & trahat uentrē per terraȝ: & dñs
docebit eū ſatis. Sūma ſapiētia eſt bona ope
ra facere: bñ cuſtodire ſe: & iudicia dei cōſiderare.
¶ Dixit ſemel cuidam uolēti ire ad ſcolas cā diſcēdi.
Cur uis ire ad ſcolas? Summa totius ſcie eſt timere & Notandū.
amare deū. hec duo ſufficiunt tibi: tantā ſapiaȝ hȝ hō
quātum boni opať & nō plus: Nō ſis nimis ſollicitus
eē utilis aliis: ſed eſto magis ſollicitus ut ſis utilis ti-
bi ipſi. Volumus aliqñ multa ſcire ꝓ aliis: & pauca ꝓ
nobis. uerbū dei nō eſt audiētis uel dicētis: ſed opan-
tis illud: multi neſciētes natare intrauerunt in aquas:
ut adiuuarent pereuntes in eis & cum pereūtibꝰ pe-
rierunt. Prius erat unuȝ damnū. Poſtea fuerūt duo. Si
bene ꝓcuras ſalutē aie tue: bene procurabis Saluteȝ
omniū amicoꝝ tuorū. Si bñ facis factū tuum: bñ fa-
cis factum oium bñ uolentium tibi. predicator uerbi
dei poſitus eſt a deo ut ſit candela ſpeculū & uexilli-
fer populo dei. Btūs eſt ille qui dirigit aliquos ꝑ uiaȝ
rectam: & ipſe nō ceſſat ire per eam. Sicut eni inuitat
aliquos ad currendum quo ipe currere nō deſiſtit: ſic
eſt adiutor aliis ut fiant diuites ut ipſe ex hoc nō fiat
pauper. Credo ꝙ bonus ꝑdicator magis loquiť ſibi q̄
aliis. Videť mihi ꝙ qui uult animas peccatoꝝ trahe-
re magis debet timere ne ipſe ab aliis male trahať.
Cui dixit quidā frater? Quomō? Et ille auerte oclos
meos ne uideant uanitatē: Illi qui dicūt nō cōprehen
dunt: & illi qui audiūt non intelligūt. Dixit ei qdam.
quid eſt meliꝰ bñ ꝑdicare an facere? Rñdit quis ma
gis mereť. Vadens ad domū ſcti Iacobi: uel uiam ad
ſanctū Iacobū eundi aliis oſtēdēs? Multa uideo que
nō ſunt mea. multa audio que nō intelligo & mlta lo
quor que nō operor. ergo uideť mihi ꝙ per ſolū uiſū
loquelā & auditū non ſaluatur homo.

¶ De uerbis bonis & nō bonis. Caplm. xvi.

Q Vi loquiť bona uerba eſt quaſi os dei: & qui
loquiť mala uerba ē quaſi os diaboli. Quādo
ſerui dei cōgregant in aliquo loco ad collo-
quendū debēt tractare de pulchritudine uirtutum: ut
placeant eis uirtutes: quia ſi placerēt eis exercerētur
in eis: & ſi exercerent in uirtutibus: ſemꝑ ab eis uirtu
tes amplius amarent. Quāto magis homo eſt plenus
uiciis: tanto eſt magis ei neceſſariū de uirtutibꝰ loqui.

Sic enim ex frequenti colloquio ſancto de uirtutib⁊:
faciliter inducit̃ & diſponit̃ ad uirtutes. Sed quid dice
mus? De bono nō poſſumus dicere bonū: & de malo
nō poſſumus dicere malū. Quid ergo dicem⁊? De bo
no.n.nō poſſumus dicere q̄tū bonū ſit:nec ēt de malo
q̄tū malū ſit:cum utrūq3 incōprehēſibile ſit a nobis.
Ego nō reputo minoris uirtutis eē ſcire bñ tacere : q̄
ſcire bñ loqui. Et uidet̃ mihi ꝙ homo deberet habe-
re collū ad inſtar gruis:ut quaſi per multos nodos trā
ſiret uerbum:antequā ex ore egrederet̃.

¶De perſeuerantia. Capl̃m.xvii.

Vid prodeſt homini ieiunare orare elemo-
q ſinas facere ſeip̃3 affligere ſentire quoq3 ma
gna de celo & nō ꝑuenire ad portu3 ſalutis?
Ecce aliquādo apparet aliqua nauis in mari formoſa
magna noua & multo theſauro plena : tñ ſibi aliquo
periculo occurrēte:ad portum ſalutis nō uenit: ſ3 mi-
ſerabilit̃ perit. Et quid illa ōis bonitas & pulchritudo
eius? Et iteru3 apparet aliqñ in mari nauis aliqua de
formis:nō grandis:uetuſta:deſpecta: nō multo the-
ſauro repleta: & cum multo labore euadens maris pe
ricula: Feliciter tādē uenit ad portū. & hec ſola cōmē
dabilis. Simile quoq3 euenit in hoibus mundi huius:
merito ergo omnib⁊ eſt timēdū. Quāuis arbor ſit na-
ta:nō tñ ſtatim eſt magna: & ſi magna nō florida. Et ſi
floret nō ſtatim ꝓducit fructus. Et ſi ꝓducit fruct⁊ nō
ſtatim magnos. Et ſi magni nō tñ ſūt maturi. & ſi ma
turi nō oēs ad os comedētis perueniūt:ſed multi de-
cidūt & putreſcūt & uel a porcis uel a beſtiis aliis de
uorant̃. Dixit ei qdam. Dñs bñfaciat te finire. Rñdit
frater Egidius. Quid mihi ꝓdeſt ſi regnū celorū cētū
annis manducaſſe3 nec bñfinirem? Duo magna bona
hois reputo. Deū amare: & ſemp a pc̄tō cauere. Qui
haberet hec duo hēret omnia bona.

¶De religione. Capitulum.xviii.

Icebat ſc̄tūs frater Egidi⁊ de ſeipo loquens.
d uellē potius hēre modicum gr̃e in religiōe:q̄
multum in ſeculo:quia plura pericula & pau
ciora adiutoria ſunt in ſeculo q̄ in religione. S3 homo
peccatoꝝ plus formidat bonū ſuū:q̄ malū ſuū:quia ti-
met pniam agere & religionē intrare:pluſq̄ in pc̄tō ia
cere:uel in ſeculo remanere. Itē petiit ab eo qdā ſecu
laris:ſi religionē deberet intrare. Cui frater Egidi⁊ di
xit. Si quis pauperrimus ſciret theſauꝝ p̄cioſū abſcō
ditum in aliquo agro cōi:nunqd ab aliquo cōſiliū q̄re
ret:an ad theſaurū ire deberet? Quanto magis ad fo
diēdum celeſtē theſaurū deberet timēs hoies ire cum
feſtinatione? hoc ut ille audiuit uenditis oibus bonis
ſuis religionē itrauit. Dicebat quoq3 ſc̄tūs frater Egi
dius multi religionē ingrediunt̃: & que cōueniūt reli-
gioni nō opant̃. Et ſunt huiuſmodi ſicut agricola qui
arma Rolandi indueret: & cum eis pugnare neſciret.
Nō.n.oēs hoies equum baiardū ſcirent equitare:nec
inſidētes ei ſcirent a caſu ſibi cauere. Nō reputo ma-
gnum curiam regis intrare:nec reputo magnum bona
a rege recipe:ſ3 magnū reputo ſcire:ſicut decet in cu-
ria regis ſtare. Curia magni regis eſt religio: quā nō ē
magnum intrare: & aliqua dona dei in ipſa recipe:ſ3

ſcire ſicut decet in ea uiuere: & uſq3 in fine3 pſeuera-
re: & deuote ac ſollicite. Potius uellē in ſeculari ſtatu
exiſtere & uiuere & ad religionis ingreſſum ſuſpira-
re:q̄ in religiōe exiſtere & ſatur eē. Glorioſa uirgo ma
ter dei nata fuit de peccatorib⁊ & peccatricibus : nec
fuit in aliqua religione: & tñ eſt id qd̄ eſt. debet reli-
gioſus credere ſe neſcire:nec poſſe uiuere ſine religio
ne. Videt̃ mihi ꝙ religio fratrū miorū uere fuit miſſa
a deo in hunc mūdum ad magnā hoium utilitate3. S3
ue nobis niſi ſimus tales hoies quales eē debemus. re
ligio fratrū minorū uidet̃ mihi paupior & ditior hui⁊
mundi. Sed hoc mihi uidet̃ noſtrū uicium: quia nimis
uolumus alte ambulare. A principio mundi uſq3 nūc
melior religio nec expeditior religione fratrū minoꝝ
apparuit. Ille diues eſt qui imitatur diuitem: Ille ē ſa
piens qui imitatur ſapiente3. Ille eſt bonus qui imitat̃
bonum. Ille eſt pulcher q imitat̃ pulchrū. Ille eſt no-
bilis q imitat̃ nobilem:dominū deum noſtrum.

¶De obedientia. Capitulum.xix.

Vanto magis cōſtrictus eſt religioſus in amo
q re dei ſub iugo obediētie tāto maiorē fructū
reddet. Et quāto magis ē religioſus obediēs
& ſubiectus p̄lato ꝓpter honorē dei:tanto magis eſt
pauper & mūdus a pc̄tō ſuo p̄ceteris hominibus hui⁊
mundi. Religioſus bñ obediēs ſimilis eſt hoi bñ ar-
mato:uel militi ſedēti ſup bonu3 equū: qui tranſit ſe-
curus inter hoſtes: Et nemo pōt eum offendere. Reli
gioſus aute3 obediens cum murmure ſimilis eſt mili-
ti inermi ſedenti ſuper malum equū:qui tranſiēs inter
hoſtes cadit & ab inimicis rapit̃. Religioſus q in ꝓ-
pria uoluntate uult uiuere:ad ignem inferni uult ire:
Quādiu bos tenet caput ſub iugo implent̃ horrea fru
mento. Bos aūt nō tenēs caput ſub iugo:ſed uagando
diſcurrens:magnus dñs ſibi eſſe uidet̃: ſed frumento
horrea nō implēt. Magni & ſapientēs ponūt caput hu
militer ſub iugo obediētie: Et ſtulti de ſub iugo caput
extrahunt: & obedire cōtēnunt. Mater qñq3 nutrit fi-
lium & exaltat:qui poſtq̄ magnus effectus eſt: matri
per ſuam ſuperbiā nō obedit:ſed eam deridet & ſper
nit. Maius reputo obedire homini p̄lato ꝓpter amo-
rem dei:q̄ obedire ipſi creatori per ſeip̃m mandatum
aliqd̄ imperanti. Qui.n.obedit uicario domini : bene
obediret domino ſibi aliquid imperāti. Videt̃ aūt mi-
hi ꝙ ſi quis eſſet in tanta gr̃a ꝙ cū angelis loqueret̃:
ſi uocaretur ab homine cui ꝓmiſit obedientiā:debe-
ret colloquiū dimittere angelorū: & homini cui ꝓpter
deum promiſit obediētiā:obedire. Qui uero ponit ca
put ſub iugo obediētie : & ut ſequatur uia3 pfectio-
nis poſtea extrahit de ſub iugo obediētie caput ſuū:K
eſt ſignum latentis ſupbie magne. Bona cōſuetudo eſt
uia ad oē bonū: & mala cōſuetudo ē uia ad oē malū.

¶De memoria mortis. Capl̃m.xx.

I quis uixiſſet ab inicio mundi uſq3 modo: &
s ſemp paſſus fuiſſet malā in omni uita ſua: &
modo iret ad omne bonū: quid noceret ei oē
malum qd paſſus eſt? Et ſi quis habuiſſet ſemp bonū
ab inicio ſeculi uſq3 nūc: & nūc iret ad omne malum:
qd ꝓdeſſet ei omne bonū qd̄ habuit? Dixit ei qdam

ſecularis.Vellem in hoc mundo diu uiuere:& in oib⁹
abūdare:cui reſpondit.Si uiueres mille annis & eſſes
dominus totius mūdi:in morte qd premiuȝ reciperes
a corpore cui ſeruiſti?Sed in modico tēpore qui ſe be
ne gerit & bene ſe cuſtodit:premiū inenarrabile reci-
piet in futuro.

¶De cōtēplatione.Ca.xxi.

Vm nullus ſit qui ad cōtemplatiuā uitaȝ.aſcē
c dere ualeat niſi per actiuam fidelr̄ & deuote
exercitatus fuerit: opȝ ut cum omni ſollicitu
dine actiua uita utat̄.Ille eſſet bonus actiuus q ſi poſ
ſibile eſſet omnes pauperes huius mūdi paſceret:oēs
ueſtiret:omnia eis neceſſaria tribueret abūdanter : &
oēs eccleſias & hoſpitalia:& oēs potentes huius mū
di faceret:& ſi poſtea hēret̄ malus homo ab omnib⁹
hoibus de mūdo:& ipſe bene hoc ſciret:& nollet te-
neri niſi malus.& ꝓpter hoc a nullo bono ope ceſſa-
ret:ſed magis ardenter frequēter & feruēter in omni
bono ope ſe exerceret:ſicut ille q nō uult nec deſide-
rat nec expectat aliqd in meritū in hoc mūdo.Cōſide
rans qualr̄ Martha ſolicita:circa frequens miniſteriū:
adiuuari petēs a ſorore: a dn̄o eſt icrepata:& tn̄ a bo
no ope non ceſſauit.Sic & bonus actiuus nulla incre
patione uel deſpectione dȝ a bono opere ceſſare : qa
non terrenū ſed eternū expectat hēre inde p̄miū. Ad
contēplandā gloriā diuine maieſtatis nullus pōt acce-
dere niſi per feruorē ſpūs & frequentē oꝛonēȝ.Et per
feruorē ſpūs accendit̄ homo:& ad contēplationē aſcē
dit.quādo cor cū membris eſt ad hoc totū diſpoſitum
plene:ita ꝙ nihil aliđ uult nec pōt cogitare:niſi qd hȝ
& ſentit:Ille eſſet bonus cōtēplatiuus qui ſi hēret in-
ciſos pedes & manus:& extractos oculos & inciſum
naſum aures & linguam:pre magnitudine ſuauiſſimi
& ineffabilis & inextimabilis odoris gaudii & dulce-
dinis:nulla alia membra:nullaqȝ alia que citra celum
excogitari poſſūt:curaret uel hēre deſideraret: ꝓpter
illud qd hȝ & ſentit.Sicut Maria ſedens ſecus pedes
domini:tantā recipiebat dulcedinē uerbi dei: ꝙ nullū
hēbat membrū quod poſſet uel uellet facere aliud q̄
id qd faciebat.Et hoc eſt ſignum ꝙ conquerēti ſorori
ſue ꝙ eaȝ nō adiuuaret:nihil uerbo uel indicio rn̄dit.
cuius aduocatus factus eſt xp̄us pro illa reſpōdēs: q̄
rn̄dere nō poterat:quia aſſētiebat & cogitabat q̄ illa
clamabat.contēplari eſt ab hominib⁹ eſſe diuiſum:&
ſoli deo eſſe coniunctū.

¶De uirtutib⁹. Ca.xxii.

E diuinis rebus fit homo diues: & de huma
d nis fit pauper. ergo multū ea dȝ diligere hō:
& iſta odire:ſicut uniuerſe uie terre plene ſūt
uiciis & peccatis:ſic omnes uie celi plene ſūt gaudiis
& uirtutibus:Gratie & uirtutes ſunt creaturis p̄para
te:uocantes omnes & dicentes:uenite & recipite nos
& docebimus uos uiā uirtutis:& miſer homo nō uult
ire.Cuius culpa ergo:ſi homo uiuit in miſeria & pau-
pertate:cum uocet ad dn̄m & nō uult laborare ire ad
ipȝ?& ideo dignus eſt penis eternis. Sicut uirtutes &
gratie ſunt uie & ſcale eundi ad regnū celorū ita uicia
& peccata ſunt uie & ſcale eundi ad ꝓfundū inferni.
Periculoſum eſt a dn̄o petere gr̄as & uirtutes: quia ſi
ſcdm gr̄as & uirtutes a dn̄o tibi datas nō oparis: eſſi
cēris maior inimicus dei.Et ita plus petere eſt te ma-
iorem dei inimicum facere ꝓpter ingratitudinē. Quā
to maiora dona offert dn̄s ſeruo ſuo: tanto eſt magis
ingratus:ſi nō cuſtodit & reddit ſibi gr̄am.Quāto ma
gis eſt homo plenus uiciis & peccatis: tāto eſt magis
ei neceſſarium loqui de uirtutibus & gratiis.Quanto
magis impugnatus ē a uiciis & a peccatis: & tāto ma
gis debȝ ea odio hēre.Vnde de omni uicio quod uice
rit acquirit ſibi uirtutem.

¶De dictis moralib⁹ fratris Egidii. Cap̄.xxiii.

Vlte merent̄ & inueniūtur gratie in oꝛone &
m uirtutes.Quaꝝ prima eſt hec ꝙ illuminat̄ hō
in mente.Scđa ꝙ roborat̄ in fide. Tertia:qa
ſuas cognoſcit miſerias.Quarta:qa ꝑuenit in timorē:
& humiliatur:& uileſcit ſibi ipſi. Quita:qa ꝑuenit in
contritionē. Sexta:quia occurrūt lachrime cōtritiōis.
Septima:qa uenit in cordis emēdationē. Octaua:qa
purificatur cōſcientia. Nona:quia ſtabilit̄ in patiētia.
Decima: qa ſupponit ſe obie. Vndecima:qa ꝑuenit ī
uerā obedientiā.Duodecima:qa ꝑuenit in ſciam.Ter
tiadecima:qa ꝑuenit in intellectū.Quartadecima:qa
peruenit in fortitudineȝ. Quintadecima:qa ꝑuenit in
ſapientiā. Sextadecima: qa ꝑuenit in noticiā dei:quia
ſe manifeſtat his qui adorāt eū in ſpū & ueritate. Po
ſtea accenditur in amoreȝ:currit in odorem:ꝑuenit in
dulcedinē ſuauitatis:in mētis quietē ducitur:ac in glo
riam ꝑducitur.Poſtq̄ aūt poſuit os in uerbo altiſſimi:
ubi aīa ſaciatur: quis poterit eā ſeparare ab oꝛone q̄
ꝑducit ad cōtemplationē? Vt aūt ad p̄dicta quis ꝑue Necāria
niat:inter multa alia ſex ſunt neceſſaria.uȝ.conſidera ad gr̄am
tio ſuoꝝ maloꝝ p̄teritoꝝ de quib⁹ oȝ ꝙ doleat. Cau cōtēplatiō
tela de p̄ſentibus. Timor de futuris.Conſideratio mi nis.
ſericordie dei que hoiem expectat de peccatis ſe non
ulciſcendo. Cum ꝓ illis mortalis homo ſit dignus pe
na eterna ſcdm iuſtitiam diuinā. Attentio bn̄ficiorum
dei que explicari nō poſſunt.uȝ.bn̄ficia incarnationis
quā pro nobis aſſumpſit:paſſiōis quā pro nobis ſuſti
nuit:doctrine quā nobis reliquit. Et glorie quā nobis
promiſit.Iteȝ dicebat ea que odit ſecularis:religioſus
debet diligere.ſ.paupertatem. Verecūdiaȝ. nuditatē.
famē.ſitim.uilitatem.& his ſimilia.Dicebat ſct̄us fra
ter Egidius de religione. Nauis fracta eſt. conflictus
factus eſt.fugiat qui fugere pōt.& euadat ſi pōt.Iteȝ
dicebat in feruore ſpūs.Pariſius pariſi⁹:deſtruis ordi
nem beati Frāciſci.Item docuit quēdam p̄dicatorē ut
diceret:bo bo multū dico:& poco fo.i.parū facio.Itē
audiendo quēdā dicētē operariis uinee: fate& nō par
late.uocauit frēs dicens audite qd iſte dicit: facite &
nō loquimini.Cuidam interroganti quare magis ī ho
mine pullularent mala q̄ bona rn̄dit. poſt maledictio
nem ꝓnior eſt terra ad producēdum malas herbas q̄
bonas:tn̄ aſſiduus cultor ita frequēter poſſet opari:
ꝙ herbe male uix poſſent aſcendere. Itē querenti de Rn̄ſio.
p̄deſtinatione:dixit ꝙ ſufficiebat ſibi ripa maris ad la queſtione
uandū pedes manus & totuȝ corpus: & ſtultus erat ſi de prede-
q̄rebat de illa aq̄ que erat in ꝓfundo maris:& cui ſuf- ſtinatione
ficit ſcia ad bene uiuendū:nimis alta nō querat. Item
dicebat debes deuȝ rogare ut nō faciat tibi multa bo

na in hoc ſeculo:ut te mittat ad dura prelia:& non te
adiuuet ꝓpter malus ꝑmiuꝫ.Item dicebat in hoc pōt
cognoſci ſi quis deuꝫ perfecte diligit:ſi omni ſollicitu
dine ſeparat ſe a uicius: & quotidie magis operaꝭ bo
nas operationes. Itē dicebat iſtud eſt de ſūmis donis
dñi dei.uꝫ.cuſtodire gr̃aꝫ ſibi a dño datam:& ſcire lu
crari & exfructuare eam in bonis opibꝰ & a peccatis
cauere.Item dicebat maior uirtus eſt ſequi gratiam:q̃
tribulationes patiēter ſuſtinere. Pleriqꝫ enim patiēter
tollerant tribulationes:ſed nō ſequunꞇ gr̃am.Iteꝫ di-
cebat tm̃ eſt dicere frater minor:quãtum uꝫ.ſubiacere
ſub pedibus oium:quia quãto plus eſt deſcēſus:tanto
magis aſcenſio.Itē dicebat qui plus amat plus deſide
rat.Item dicebat magis timere debemus de bonis: q̃
de malis.malum ſequiꞇ homo:ſed bonus eſt cōtrariꝰ.
Item dicebat ſic debemus cōuerſari inter hōmines ut
nō perdamꝰ qđ deꝰ opatur in nobis:& ſtudeamus &
ſciamus nos ſaluare cum paucis.Exēplū.Sepius.n.cō
tingit ꝙ qui ſcit natare:ſi nō ſapiēter & caute ſciat iu
uare illum qui in aquis periclitaꞇ:ut ſimlꝭ peant & mo
riantur.Itē dicebat ꝙ de gr̃a quã nō hꝫ homo: tenebi
tur inde reddere rōnē:quia cū dñs creaturam ſuã beni
uolentia & gr̃a ſua creat:ēt ex natura deberet eē be-
niuolus & gratioſus.Vnde ex negligētia & impfectio
ne ſua perdit hō pfectioneꝫ ſuam. ſi.n.bñ & ſollicite
laboraret in gr̃a ſibi data & collocata:inueniret & da
ret ſibi gr̃am quã nō hꝫ.Item dicebat melius eſt eē in
domo dei hoc ē in religione plena ſerpētibꝰ:& ibi do
minus: q̃ eſſe in domo pulchra plena deliciis & diui-
tiis ſine uera penitētia.Itē dicebat uolo inquit.Primo
eē obediēs uſqꝫ in mortem.Scđo uolo ſubiacere pedi
bus alioꝝ.Tertio uolo me dure reprehēdere & caſti
gare.Quarto carnes meas uolo dentibꝰ lacerare.Sex
to ſi uolūtarie ab his nollē me retrahere:uolo ꝑ uiꝫ cū
torque in collo retrahere me. Interrogatus quid ſenti
ret de btō Franciſco.R̄ndit totus inflãmatus ex audi
tu bti Franciſci dicēs.Ille homo btūs Franciſcꝰ nunq̃
deberet nomiari:qn homo ꝑgaudio lãberet labia ſua:
tantūmō unū ſibi defuit.ſ.corporis fortitudo. Si.n.ta
le corpus habuiſſet:quale ego habeo.ſ. ita robuſtuꝫ:
ꝓculdubio totus mūdus eum minime ſequi potuiſſet
ꝑdicta de uita & dictis ſācti fratris Egidii ad ꝑſens
ſufficiant.

¶De btō frē Corrado de offida.

Acēt peruſii in conuentu frater Corradus de offida ſanctitate inſignis. hic dum quatuor-
decim annoꝝ eēt uenit ad ordinē: & cum eēt
ad ſtudium poſitus:ſe deinde de ſtudio leuauit: faciēs
deinde officiū per decē annos elemoſine: ſilr ēt coqui
ne:per dictum tēpus in quodã locello in ipſo loco ue
nit ad eum q̃daꝫ pulcherrima auis & quotidie ad eū
ueniebat:& ſe ſup eius humerū ponebat: & q̃nqꝫ an
tecedebat eum euntē ꝑ ſiluam:uel ꝑ hortū dulciſſime
canēdo.& ſic faciebat ꝑ ſingulos dies:a qua indicibi-
les conſolationes recipiebat.Appropinquãte autē die
iouis ſācta:rogauit frater Corradus dñꝫ ꝙ ſibi auſer
ret iſtam auē illis tribus diebus:quia nō conſolationē
illis tribus diebus uolebat recipe:ſed dolorē & triſti-
tiam ꝓpter diē ueneris ſanctam: Quod & factū ē.nã
dicta auis ſe occultauit uſqꝫ ad diē reſurrectionis de
mane. Quo mane uenit pulchrior ſolito : & fecit ſibi
dulciorē cãtum & maiorē conſolationē q̃ facere ſole-
bat:& ſibi ut diciꞇ locuta ē magnalia:ac ipſo uidente
recto tramitte ad celū trãſuolauit. ¶In loco Forani
ꝓuincie Marchie:cum frater Corradus in cella ſeque
ſtrata a fratribus in ſilua eēt: & uenatores beſtias in
ſequerētur.lupus ſic inſecutus ad cellam uenit ꝑdicti
fratris Corradi.Et exiens ad eum cepit eum ꝑ collum
ſicuti agnum:& duxit eum ad locum fratrū.Quod ui
dentes fratres mirati ſunt & ceperunt ꝑdeuotione la-
chrimari fortiter:uidēdo ſanctitatē ꝑdicti fratris.
¶In dicto loco dum eēt hic ſanctus frater Corradus
cum ſocio Frē Petro de monticulo: & in feſto purifi-
cationis btãm uirginē rogaret:ut ſibi aliquã dulcedi-
nē daret de illa conſolatione quã exhibuit ſancto Si-
meoni:ſuum filium in ſuis ulnis collocando:ſtatiꝫ fuit
exauditus.Nam domina nr̃a apparuit cum filio cum
tanto lumine:ꝙ non ſolum tenebras effugabat:ſed ēt
cuncta lumina ſupabat.& appropinquãs ad ſanctum
frēm Corradum:puerū ſuum ſpecioſum ꝑ filiis hoiuꝫ
poſuit in eius ulnis.Quem ſctūs frater Corradus de-
uote accipiēs:& labia labiis imprimēs:& pectori pe-
ctus aſtringēs:totus liqueſiebat in oſculis & amplexi
bus charitatis.Hec omnia frater Petrus ꝑdictus:qui
latēter iuerat ad obſeruandum eum: luce clara uide-
bat:ac ex hoc magnã hēbat conſolationē.Et cum per
ſpacium ſic ſtetiſſet:btã Maria tãdē cum filio recedēs:
ei omnia frater Petrus recitauit.Cui frater Corradus
impoſuit: ne q̃diu uiueret alicui referaret.Hic fr̃ Cor
radus in loco ſirioli orando liberauit obſeſſam a de-
mōe:& ſtatiꝫ inde receſſit ne mater puelle ad eum ac
cederet:aut ne cōcurſus fieret ad euꝫ populoꝝ. ¶Cū
ad locum natiuū offide ipſe Fr̃ Corradus iuiſſet uice
quadã:& ibi eēt quidã Fr̃ iuuēculus qui de officio &
aliis actibus regularibus nō curabat:& inſolētiſſime
uiuebat: adeo ꝙ oēs frēs cōturbaret.Cum hoc dicto
fratri Corrado a fr̃ibus eſſet expoſituꝫ:& compatiēs
tam fr̃ibus q̃ iuueni: ipm̃ ad ſe uocans uerba tã effica
tia illi dixit:ꝙ facta manu dñi ſup eum ſtatim muta-
tus eſt in uirum alium:ita ꝙ factus eſt in moribus de
puero ſenex:ſollicitus:deuotus:obediens:pacificꝰ: &
obſequioſus:ita ꝙ frēs ſicut prius de ipſo triſtabãtur:
ſic & poſtea ſūme letabanꞇ.Poſt hanc conuerſationeꝫ
paucis diebus elapſis infirmatus iuuenis : migrauit a
ſeculo cum dolore oium fratruꝫ.Qui apparēs ſancto
fratri Corrado oranti ante altare dicti conuētus:eum
ſalutauit:& ſe eſſe aiam dicti fratris inſinuauit dicēs:
ꝙ ꝓpter aliquas culpas erat in purgatorio: & ꝙ ali-
quot pater nr̃ diceret ꝓ eius anima:cum eius orō eēt
multum accepta deo & dño Ieſu xp̄o:qđ faciēs fra-
ter Corradus:dum dixiſſet primū pr̃ nr̃ & ſcđm: aia
dixit illi.tota a penis cōtinue alleuior : quare ſequere
& dicas.Qui cum cētum pr̃ nr̃ dixiſſet: illa aia regra
tiando ipſi fratri Corrado ꝓ parte dei dixit: ꝙ libera
ta a penis pergebat ad gloriam. ¶Sãctus frater Cor
radus fuit magnus ꝑdicator:& deus ipm̃ uita:& mi-
raculis reddidit celebrem incōparabilr̃ poſt mortem.

Nam cum innumeris coruſcaret miraculis: inter alia
quinq3 mortuos ſuſcitauit ut aſſeruit diabolus ut ha
bet infra fructu.xiiii. & conformitate in miraculis de
idulgentia portiūcule. Propter cui⁹ miracula: qa ipſe in
loco de inſula aſiſii deceſſerat: & ibi iacebat: peruſini
illuc pergentes: manu armata peruſium deduxerūt: &
ſtatī3 miracula facere ceſſauit: ſed in primo loco.ſ. de
inſula: inuocantibus mira adhuc agit ut dicitur.
¶ In dicto loco peruſii iacet btūs frater Vētura laic⁹
paupertatis amator: charitate plenus. qui frēs forenſes
recipiebat: & ſanctitate preclarus. qui iſtis tempori-
bus decedens: nunc coruſcat miraculis.
¶ In pdicto loco de peruſio iacet frater Nicola⁹ lai-
cus de aſſio & infirmarius charitate plen⁹: & uita ſan
ctiſſimus. qui parꝫ eſt q deceſſit. & ipm a deo mirifi-
catum in celis: miracula atteſtātur in terris: que p eius
preces & merita domin⁹ quotidie operaẗ.

¶ De fratre Senſu laico.

i N loco montis iouis de peruſio iacet frater
Senſus laicus uir alte cōtēplationis & rapt⁹.
Hic ſemel comedebat in die & caules marci
dos ſtantes tota die ad ſolem. Hic adeo in cella eē di
lexit: q & ſi intenſi eēnt calores: de ipſa nō exibat: &
tm̄ in cella eſſe delectabaẗ q p toto mundo illa3 de-
lectationē nō mutaſſet. Vnde dicebat ipſe frater Sen
ſus. ſi mihi concederetur uiuere uſq3 ad fine3 mundi:
& eſſem ſemp ſanus: & eſſe3 dominus auri argēti ho
minum & mulierū. habēdo omnē delectationē: & di-
ceres mihi i fine mundi: habebis uitā eternā: & fieret
mihi optio. Accipe oia ſupradicta: uel ſta in cella tua.
Ego uellem potius ſtare in cella mea ſine oculis mani
bus & pedibus cū illo qđ dat mihi de⁹ in cella mea:
q̄ oia ſupradicta. Et l3 eſſet laicus: illuminat⁹ tm̄ multa
pulchra dicebat & rńdebat. ¶ De.b. frē Guilielmo.
i N tuderto iacet ſanct⁹ frater Guilielm⁹. hic
quādā puellā nomine clarutiam in aquis mo
lendini ſubmerſam: ſua inuocatione a mor-
tuis ſuſcitauit. Puerū propinquū morti nō ualentē ma
millas recipere: ſua inuocatione ſanauit. Inter cōtra-
ctos & curuos ſex liberauit. a uariis oculoꝝ infirmita
tibus quinq3 curauit. Cuidā muto loquelam reſtituit.
Vſum manuū & pedū tribus pbuit: duos a febre eri-
puit. Mulierem ab infirmitate mamillaꝝ: & quēda3 a
demōio liberauit. dñ3 frē3 Ioānē de murro cardinalē
nr̄3 ab ifirmitate curauit. Ac duos mortuos ſuſcitauit.
¶ In dicto etiam loco tuderti ſepultus eſt ſctūs fra-
ter Rogerius. qui tam euidenti emicuit ſanctitate: q
dominus papa Gregorius nonus uere ſctūm appella
uit: & ei⁹ memoriam apud tudertū cōceſſit celebrari.
¶ In dicto etiā loco tuderti iacet frater Petr⁹ de gal
liendo: qui multa miracula fecit poſt mortē ſuam.
¶ De fratre Iacobo de tuderto.
i N tuderto non in loco frm: ſed in monaſterio
ſororū ſctē Clare de monte ſctō. Iacet ſctūs
frater bñdictoli qui diciẗ frater Iacobus de
tuderto. uir mirāde ſanctitatis: & totus ardēs in amo
re dei. Hic a domino papa bonifacio male iformatos
multa perpeſſus patienter ſuſtinuit: ſed poſt liberatus

fuit. hic multas laudes magnaꝝ ſniaru3 & dulcedine
plenas edidit in romātio: & contra mores dicti boni-
facii pape uiriliẗ exclamauit. Et qa aliq̄ notabilia di-
xit hic ea ſubinfer m.
¶ Quo… do hō pōt ſcire q ſit in charitate.
d …ebat frater Iacobus licet p certo nō poſſi3
ſcire me eē in charitate: habeo tm̄ aliquas p-
bationes. Nā de dei amore habeo iſtud ſignu3
uel probationē. Quod ſi aliqd peto a deo & nō facit:
plus diligo eum q̄ prius. ſi uero facit cōtrariu3: diligo
eum in duplo q̄ prius. de amore uero proximi habeo
iſtud ſignum. q ſi me offendit: nō minus eū diligo. Nā
ſi minus diligerem: hoc eſſet ſignū q prius nō ip̄3: ſed
me diligebā. debeo diligere pximū ppter ſe nō ppter
me. & amare bonu3 ſuū & eius utilitatē: & in his gau
dere. Et ſic faciendo maius bonū conſequor de bonis
ſuis q̄ ipſe. Nam de regno Francie ego melius habeo
q̄ rex Frācie: quia iocundor de ſuo bono & honore &
cōmoditate: & ipſe hāc iocūditatē h3 cū multa ſollici
tudine & multis laborib⁹ & anguſtiis q̄ nō hēo ego.
¶ De hūilitate quō hō puenit ad ſui contēptum.
d Icebat frater Iacobus homo deberet ſic p-
funde in oculis ſuis uileſcere & ſic abiectu3
ſe reputare: q in ſua extimatione crederet cō
uerſationem ſuā omnibus oneroſam & deſpicabilem.
…ā p hoc in ſua humilitate pficeret: & illoꝝ cu3 q-
…us conuerſaẗ defectus melius & leuius ſupportaret.
Vnde inquit ipſe. Quādo morabar in curia mihi dice
baẗ: nō eſt tibi tediu3 conuerſari cū talib⁹? Mirū eſt q
potes ſuſtinere. Et ego reſpondebā imo mirū eſt q ipi Mira hu
me ſuſtinent: & nō expellunt me: ſicut diabolu3. Et ſic militas.
cum quibuſcūq3 homo conuerſaẗ: deberet ſe reputa-
re indignum conſortio & conuerſatiōe eoꝝ: ppter ui-
litatem & miſeriā ſuā. Sed cu3 amor ſui ſit radix oiu3
uicioꝝ & maloꝝ: & eneruatio oium uirtutu3: ſic odiū De odio
ſui eſt origo & fundamentum omniū uirtutu3: & dele ſuiipſius
tio omniū uicioꝝ. Vnde homo deberet non tātum ſe
odire: ſed uelle ab omnibus odiri. Ad hoc aūt odiū ſic
ueniẗ: debet quis ſemp diligente3 ſcrutari & ſtudere in
cognitione ſui: & ex hoc uidebit & cognoſcet ſe ma-
lum: & ſe iudicabit odibilē: & ſe odiet tāquā malum.
Et quia ex hac cognitione ſui ducitur in cognitionem
ueritatis: incipit amare ueritate3 nō tm̄ in ſe ſed in ci-
bus. Vnde uult q omnes illā ueritatē de ſeipſo teneāt:
quā tenet ipſe: & ſic iudicādo ſe in ueritate odibilem:
uellet ab omnib⁹ odiri: nec poterit pati ſe nō cōdēna-
ri: quia in hoc uidet confundi ueritatē: quā ipſe amat.
Et ex hoc mortificatur appetit⁹ laudis quē hēbat: & fruct⁹ od
omnis alius appetitus inordinatus & uicioſus. Et per ſuiipſius
cōſequēs extermiaẗ ſupbia. ira. inuidia. & cetera ui-
cia. Ex hoc.n. acquiriẗ deſpectus ſui: & ois uirtus: &
omne bonū. Nā per hoc ſenties in aia radicari. prudē
tiā. fortitudinem. tēperātiā. iuſticiā. & ceteras uirtutes.
Et maxime triplicē patientiā. Vnde p hoc uenit ad qe
te3 animi. Prima patiētia ē uirt⁹ qua qs ſuſtinet patiē Triplex
ter aduerſa. Scđa ē doni fortitudinis q̄ qs ſuſtinet libē patiētia
ter. Tertia ē btitudinis.ſ. bti pacifici qua quis ſuſtinet
gaudēter. Ordo aūt odiēdi eſt ut odiaẗ cōſuetudo ui-

tioꝝ:& diligaꝛ eē nature:ita ꝙ utrūq; ſuos ſeruēt ter
mios.ut nec ꝓpter ſeruādā naturā icidat i uitiū nec ꝓ
pter exterminādā uitia corrūpaꝛ natura.

¶De triplici anime ſtatu.

t Res ſūt aīe ſtatꝰ. In p̄mo h; aīa cognitiōe;
ſuoꝝ pc̄tōꝝ & lachrimas cōpūctiōis:q̄ ipſa;
ducūt ꝓpe deſpatiōnē. In ſc̄do trāſit ad ꝯſiderādā re
dēptionē ſaluatoris. In quo h; lachrimas cōpaſſionis
ad xp̄m. In tertio trāſit ad amorē & iſte ſtatus h; tres
partes. In p̄ma.ſ.i pricipio ichoat amare: & h; lachri
mas deuotōis. In ſc̄da parte.ſ.i pſeuerātia hꝰ ſtatꝰ au
geꝛ amor. Ita ut nec modicū ualeat ipediri a uocatiōe
dei.& cū mūdana ipediāt eā:d; aīa ipſa ꝯtēnere:& h;
lachrimas ſuplices:qa ſūt ſine uiolētia : & neſcit cā;
q̄re ſibi obueniūt. In tertia parte q̄ dat ſtatū ꝯſūmatū
ſtat aīa i atria dn̄i: & guſtat de uita eterna & pdit la
chrimas.

¶De quatuor pugnis anime.

n Ota ꝙ aīa h; q̄tuor pugnas.ſ.extra ſe. Iuxta
ſe. Intra ſe & ſupra ſe. Pria q̄ ē extra ſe h; cū
mūdo:& hēc uīciꝛ nō amādo res mūdi:qa q̄
tūcūq; pulchrā rē & delectabilē: nō d; aīa nō ſolū nō
amare:ſ; odire & ſpnere.ſic fit de uirga curuata i aliq̄
partē:q̄ d; flecti in partē cōtrariā: quouſq; ad rectitu
dinē redeat. Sc̄da pugna ē quā iuxta ſe h; cū ſenſibus
corporis. hec pugna uinciꝛ p̄mo mō ſubtrahēdo ipos
ſenſus ab illicita cōſuetudie audiēdi.uidēdi.& ſentien
di.& ſic de aliis. Sc̄do mō uinciꝛ hūdo de ipſo uiſu di
ſplicentiā. ¶Vn̄ tn̄ curarē ſi uiderē pulchrā faciē mu
lieris q̄tū ſi uiderē caput aſini. S; iſte ſc̄dus modus nō
eſt tutus nec ꝓ oībꝰ. Vn̄ meliꝰ ē ſubtrahere ſenſus: ſ;
qn̄ qs nō pōt ſubtrahere cōmode : qn uideat nociua:
uel audiat murmuratōes & uana hꝰ mūdi q̄ ificiūt ani
mā:tc̄ hēat diſplicētiā q̄tū pōt:ita ꝙ ex hac nulla dele
ctatio itret i aīam. De guſtu uero ꝓbaui tria remedia.
Primu; qa accepi & ſiccari feci flores abſinthii & po
nebā corā me ad modū ſalis ſup menſam:ita ꝙ alii nō
ꝑpēdebāt:& ſapidos bolos ponebā; ſup iſto tali ſale.
Et tāta erat eiꝰ amaritudo ꝙ nullā guloſitatē mihi da
bāt:ſ; id dilaniabat mihi linguam:& oīno dimiſi. Se
cundū remediū fuit ꝙ faciebā bolos paruos & rotun
dos:& diglutiebā ad modū pillularū: ita ꝙ nihil dein
de deguſtabā. S; id deuaſtabat mihi ſtomacū. iō dimi
ſi. Tertiū fuit ꝙ qn̄ comedebā cibos delectabiles po
ſtea iponebā magnū laborē & magna onera corpori:
intm̄ ut ſi qn̄ poſtea hēbā corā me delicatos cibos: &
dicerē corpori ſi uellet comedere:libēter refutabat:&
potiꝰ uolebat abſtinere q̄ comedere & portare flagel
la:q̄ ꝓpterea ſibi iponebā. ¶Mō dimiſi oīa p̄dicta &
ſum in q̄rto remedio. Quartū remediū eſt in referēdo
i deū oēs ſapores:& i eiꝰ grāꝝ actōes:ſ; iſtud ē nō ꝓ
oībꝰ: ſ; ꝓ illis q ſic ſobrie & tēpate ſe hn̄t & ſic hn̄t
mētē abſortā & ſemp deo ꝯiūctā:ꝙ d̄ ſaporibꝰ guloſe
nō curāt:ſ; oīa i deū refeꝛt. Et qa iter oēs ſenſus ligua
plurimū ificit aīam:nō ſolū guſtu:ſed ēt locutiōe: ideo
adhibēdū ē remediū ſilētii: qd̄ mirabiliꝛ aīe cōfert. Vn̄
ad ip; hn̄dū.f.Iacobꝰ poſuit exēplū de Fr̄e Iunipo:q
ꝑ ſex mēſes tenuit ſilētiū. ¶Tertia pugna ē quā itra
ſe h; aīa cū affectiōibꝰ ſiue paſſiōibꝰ ſuis q̄ ſunt gau
diū.ſpes timor & dolor. Hec uinciꝛ hoc mō:qa aīa ha
bendo familiaritatē aſſiduā cū deo uel oꝛōnē medita
tionē & deuotionē:pcipiat oīpotentiā dei:q̄ oīpoten
tia opaꝛ hoc miraculū in aīa:qd̄ expellit inde dictas
paſſiōes. ¶Quarta pugna que eſt ſupra ſe eſt maior
oīum p̄dictarū: quā h; aīa cū deo hoc.ſ;.mō.ꝙ aſſu
mit magnā & arduā ſollicitudinē ſe tenere cū deo. Et
cōſiderās ſe factā ad imaginē dei & eiꝰ ſimilitudine;:
& ꝙ deꝰ uult hoſpitari in ea toto ſuo conamie: cauet
ne aliqd i ſe recipiat qd̄ offendat oculos diuine maie
ſtatis:& ne exeat etiam ad aliqd qd̄ diſpliceat deo:&
ſūmo ſtudio nitiꝛ ꝙ talē ſe ei reddat : quale; ipſe uult
hoc ē ſine macl'a.

¶De refrenatōe ſenſuū ſilitudo.

d Icebat.F.Iacobꝰ ad refrenādos corporis ſen
ſus talē ſimilitudinē. Quedā pulcherrima uir
go qnq; frēs hēbat: & oēs erāt ualde paupe
res:& illa uirgo hēbat unū p̄cioſum lapidē magni ua
loris. Iſtoꝝ: aūt frūm ſuoꝝ unus erat citharedus:alius
pictor:alius coquator:alius ſpeciariꝰ:alius leno. Ve
nit ergo primus ad ſororē ſuam dicens: tu uides ſoror
mea ꝙ ego ſum paup:rogo ut des mihi iſtū tuu; lapi
dē p̄cioſum.cui illa rn̄dit. Fr̄ mi nolo dare tibi:qa uo
lo pro me. Et ille uolo eu; emere a te:& illa qd uis mi
hi dare:& ille faciā tibi unū pulcherrimū ſonū cu; in
ſtrumēto meo. Tūc illa ait. Et qd faciā ſono trāſacto:
& un̄ uiuā ego poſtea? Nō dabo tibi ꝓ tali p̄cio: imo
uolo de ipo me nuptui tradere:& honeſte & honorifi
ce uiuere. Poſtea uenit Fr̄ ſecundus petēs ſiliꝛ ab ea la
pidē: & illa negāte: dixit ſe uelle eū emere ꝑ p̄cio of
ferēs unā pulchrā pictura;. Tertiꝰ uero Fr̄ ſiliꝛ ueniēs
offerebat ꝓ p̄cio unū cōfectū. Quartꝰ offerēs unū bo
nū piperatū. Quintꝰ dicebat ꝙ eā duceret ꝑ lupanaria.
Eodē mō ſe habuerūt oēs. Videl; prio petēdo ex do
no: poſtea dicta p̄cia offerēdo.& ipſa ſiliꝛ mō oībꝰ re
ſpōdit. Et tāq̄ bona & ſapiēs oēs abire permiſit: & ſi
bi lapidē reſeruauit. Poſtea uenit ad eam qdā rex ma
gnificus:& petiit ab ea iſtū lapidē:illa uero rn̄dit dn̄e
nihil aliud hēo q̄ iſtū lapidē:qd dabis mihi inde? Re
ſpōdit rex ꝓ iſto lapide accipiā te in ſponſam mea;:&
faciā te magnā regina;:& dabo tibi uitā eternā:& af
fluētiā oīum bonoꝝ:q̄ deſiderauerit aīa tua. Et illa. do
mine tāta eſt munificētia ura:ꝙ lapide; uobis negare
nō poſſum:eum ergo uobis libēter trado: & dedit ei.
Notandū uero ꝙ iſta uirgo eſt aīa.lapis quē h; ē uo
lūtas uel ꝯſenſus liberi arbitrii. Quinq; frēs ſunt qn
q; ſenſus corporis. Nā p̄mus q eſt iſtrio dꝛ auditꝰ. Se
cūdus qui eſt pictor dꝛ eſſe uiſus. Tertius qui eſt ſpe
ciarius diciꝛ eē odoratus. Quartus qui eſt coquarius
diciꝛ eſſe guſtus. Quintus qui eſt leno dꝛ eſſe tactus:
qa in eo magis uiget ſenſualitas: & magis incuruatur
aīa ad opus illicitū. Ergo ſtultiſſima fuiſſet illa uirgo:
ſi ꝓ aliquo illoꝝ p̄cioꝝ tam uiliū: dediſſet lapide; ſic
p̄cioſu;: ita ſine aliqua cōparatione eſt ſtultiſſima aīa
que in aliquem conſenſum illicitum permittit ſe duci
ab aliquo ſenſu corporis. Sed potius debet toto cona
tu abſtinere ab illa modica delectatione:quā ſumme
re poſſet ꝑ corporis ſenſus:& ſuū cōſenſum ſūmo regi
ꝯſeruare: & gratioſiſſime ei dare:q eā ſuā ſponſam &

ſic magnificā fecit. ¶De ſtudio aīe ad uirtutes.

E ſtudio aīe ad uirtutes talē Fr̄ Iacob⁹ ſimili
d ſudinem poſuit dicēs. Mos eſt mulieribus ſe
ornare: & pulchras uelle appareꝛ. Et ad hoc
ꝙ mulier ſit pulchra: opꝫ ꝙ hēat faciē pulchraꝫ: & ni
ueā uel rubeaꝫ. Quod ēt ſit magne ſtature: ꝙ ſit ſana:
ꝙ ſit uigoroſa: ꝙ ſit morigerata in ſuo greſſu: & ꝙ ſit
pulcherrimis ueſtib⁹ ornata. Sic aīa debꝫ ſe ornare: &
uelle pulchra apparere. Et iō dꝫ magnū ſtudiū ad uir
tutes adipiſcēdas adhibere. oīa.n. ꝑdicta uirtutes ſibi
(Quō aīa ſit pl̄chra.) ꝑſtant. Nā fides facit eā pulchrā. Spes facit eā ſtatura
magnā. Charitas facit eā rubeā. Prudentia facit ipſam
morigeratā. Fortitudo facit eā uigoroſam. Tēperātia
facit eā ſanā Iuſticia: facit eā ueſtitā & ornatā. Et iſtis
uirtutib⁹ munita cū uadit ad celū: occurrūt ei oēs or-
dines angeloꝝ & ſctōꝛuꝫ oium: qa eū oib⁹ participat
in aliq̄ uirtute. Occurrūt.n. ei p̄triarche ꝓpter fidē. pro-
phete ꝓpter ſpem. Sācti ap̄li ꝓpter charitatē. Sancti
martires ꝓpter fortitudinē. Sācti doctores ꝓpter pru
dentiā. Sācti cōfeſſores & p̄lati ꝓpter iuſtitiam. San-
cte uirgines ꝓpter temperantiam. & ſimilia.

¶De q̄one inter rōnem & cōſciam.

d Icit rō ꝯſciētie. Quare ſic me affligis & tenes
me ī tāta anſietate? ꝯſcia r̄ndit: qa mihi eſt da
tū iudiciū ueritatis. Vñ nō poſſum ſuſtinere falſitatē.
Dicit ēt iterū ꝯſcie rō. q̄re ergo mō me pmittis in pa-
ce eē nec me in aliquo moleſtas? R̄ndit cōſcia: qa po
ſuiſti te in māib⁹ iuſtitie dei: qa qcq̄d man⁹ iuſtitie dei
de te facit tibi placet: & iō nō eſt meū iudicare: qa ad
maiorē iudicē iuiſti. Iterū dicit rō. Quare cū min⁹ mō
oper: pmittis me eē in pace: & antea multa opabar &
ſic me uexabas? Cōſciētia r̄ndit: qa ꝯfidebas de ipſis
opib⁹: & ſpabas in eis. Vñ non poterā illā falſitatē ſu
ſtinere. Mō uero nō cōfidis de ipſis: nec ide expectas
meritū. & iō nō murmuro nec repugno. Et iō non mi-
reris. ¶De quinqꝫ ſcutis patientie.

Icebat Fr̄ Iacob⁹ ꝙ patiētie qnqꝫ ſunt ſcuta.
d Primū eſt ꝙ qs decidat in ifirmitates. Secūdū
ꝙ ei non ſeruiaꝛ in ea: nec aliqs de eo curam
hēat. Tertiū ꝙ ei deſeruiaꝛ & diſpliectia fiat. Quartū
ꝙ de⁹ tollat ei oēm letitiā cordis & corporis cōſolatio
nē. Quintū ꝙ ꝓpter iſta nō expectet aliq̄ retributiōeꝫ
a dño: nec in p̄nti uita nec in futura. Multa alia hi ſan
ctus Fr̄ dixit notabilia: ſꝫ ſufficiāt hec. quia ut p̄miſi
in uulgari p rithmos multa cōpoſuit magnarū ſnīarū
& deuotōis. ut pꝫ ea inuētib⁹. ¶In dicto loco Tuder
ti iacet ali⁹ Fr̄ ſctūs. uꝫ. Fr̄ Egidi⁹ de regio hō magne
abſtinētie & pfectiōis ac pnie. Cui⁹ odorē ſiue aduen
tū p. xxviii. miliaria Fr̄ Ioānes de Vallib⁹ dixit ſe ſen-
ſiſſe. uñ cū ad ipm Frem Ioānē accederet: qdā ali⁹ Fr̄
dixit. Fr̄ Ioānes. Fr̄ Egidi⁹ uenit. r̄ndit ſcio. Et cū iter
rogaret q̄ō ſciebat. R̄ndit Fr̄ Ioānes. ꝙ p. xxviii. mi
liaria odorē ſue ſctitatis pcipiebat. Et ſic fr̄es pcipie-
bant: ꝙ ad ipſos Fr̄ Egidius accedebat. ut dicebat Fr̄
Ioannes. ¶Locus Amelie.

¶In loco de Amelia iacet ſctūs Fr̄ Simon de torfia-
no comitatus Amelie. Hic multa miracula fecit tam
in uita q̄ poſt mortē. ¶Locus de ſctā Illuminata.

i N loco de ſctā Illumiata. iacet Frater Ioānes
Tētialbene: q in uita cuidā orbato oculis cuꝫ
ſignū crucis feciſſet: uiſum pditū reſtituit. Cuidā para
litico cū ſignū crucis feciſſet: ꝓtin⁹ eū liberauit. Dū ſi
gnū crucis cuidā feciſſꝫ Fortiſſime patiēti i māib⁹: do
lor extēplo receſſit. Plura alia miracl'a fecit tā i uita q̄
poſt mortē. In ip̄o loco ſctē illumiate iacet alius ſctūs
Fr̄. uidelꝫ Fr̄ Ioānes de auelino. q poſt mortē miracu-
la peregit. ¶Locus de Interānis.

¶In loco d' Interānis iacet Fr̄ Petr⁹ de Podio. q ml'ta
miracula fecit. Et frater Simon de Cāpo regali. q etiā
miraculis claruit. ¶Locus de Spoleto.

N loco d' Spoleto iacet Fr̄ Simō de Collazo
i no. Hic nobilis gñe puer ordinē itrauit. i quo
ꝓficiēs uita & ſcia: fact⁹ ē prio miniſter mar
chie: & poſtea miniſter ꝓuīcie. ſ. Frāciſci. Qui i dictis
officiis nobil'r ſe habuit: cuꝫ oi prudētia maturitate &
hūilitate: q̄ ad ꝑſtatū offiñ ſpectabāt exercens. Ad bo
nū & uitā religioſaꝫ mřeꝫ ꝑmo traxit: q̄ fuit ſingl'aris
ſocia & amica ipatricis & ipatoris Otthōis q̄rti: ac cō
tinētie ſingularis: deide ſorores nepotes & alias. Sꝫ q̄
iſte ſctūs Fr̄ fuerit deo acceptiſſim⁹: miracl'a p⁹ mortē
autētice auctoritate papali accepta: declarāt. Sāctus
.n. iſte Fr̄ Simon puerū ſubmerſum i aqs molēdini: i-
uocatōe ei⁹ facta a morte reſuſcitauit. Cōtractos di-
uerſimode curauit. xi. A rupturis qnqꝫ liberauit. a ce-
citate ocl'oꝝ. xxii. A gāgulis duos. tres mulieres ab i-
firmitate māmillaꝝ. a tumefactōe corpis & mēbroꝝ.
xi. Nouē a morbo caduco. Vndeci loq̄lā reſtituit. Vigi
ti duos ab ifirmitate & doloꝛ manuū & brachioꝝ. ab
ifirmitate auriū oculoꝝ & pedū uiginti tres liberauit.
Quatuor a demonio. Quēdā i ciuitate firmana cadē-
tē i ꝓfundo fonte: ſui iuocatōe liberauit. Ab ifirmita-
te lapidis duos. Mētecaptos tres. a uariis ifirmitatib⁹
qnqꝫ. Morti ꝓpiquū cadētē i aqs ſui iuocatōe libera-
uit. Tres curuos erexit. Decē gutoſos. Aridos mēbris
duos. A morbo letargico & nō ualentes dormire ſex.
A ſplēis ifirmitate unū. Vmbelici & uētris tres. A ſpaſ
mo unū. A gule & barbe ifirmitate tres. Duob⁹ nō ua
lētib⁹ ſūmere: appetitū reſtituit. Ab ifirmitate teſticu-
loꝝ unū. Leproſuꝫ unū curauit. Vni mulieri auditū re
ſtituit. Fic⁹ a uermib⁹ eripuit. Equū inualidū ſanitati
reſtituit. Ac oues cuiuſdā q̄ pedib⁹ ſtare nō poterāt: ꝑ-
mo ipm: & demū oues curauit. ꝑfata oia auctētice re
cepta: idicāt dei fr̄is Simōis excellētiā ſcti tatis.
Itē i Spoleto iacet. f. Theobald⁹: q ml'ta miracl'a fec̄.
¶Locus mōtis Lucis. De Frē Antonio de Piſis.

N mōte Luco ꝓpe Spoletū iacet Fr̄ Antoni⁹
i de Tegrinis de Piſis. Qui cōtēptis Blādiciis
mūdis: uxore quā nūdū duxerat & legib⁹ ciui
lib⁹ ī qb⁹ ſtudebat: fact⁹ Fr̄ minor: p uiā ſimplicitatis
paupt̄atis obediētie & hūilitatis xp̄ꝫ ſecut⁹: reuelata
ſibi ꝑmo morte: ad dñꝫ moriēdo prexit. qd̄ dñs ſignis
oñdere dignatus eſt. Quidā medicus de Spoleto: ha-
bens infirmitatē incurabilem in tibia: facto uoto ꝙ ſi
meritis Fratris Antonii eum dominus liberaret habi-
tum aſſummeret tertii ordinis. b. Frāciſci: uoto emiſ-
ſo de ſero: in mane ſe perfectiſſime liberatū iuenit: &

cū ad ſepulchrū dicti fratris fierēt ſigna ac p hoc locꝰ frequētaret a ſecularibꝰ:qdā guardianus ſimplex ſibi mandauit ꝙ amplius non faceret miracula: quod factum eſt. ❡Locus Eugubii.

❡In Eugubio iacet Frater ſanctus Thomas qui plura in ſignum ſue ſanctitatis miracula fecit poſt mortem. ❡Locus Ciuitatis Caſtelli.

❡In ciuitate caſtelli ſepultus eſt Frater Iacobus laicus.qui multis miraculis claruit poſt mortem.

❡Locus Burgi ſancti Sepulchri.

❡In Burgo ſcti Sepulchri iacet Ff Raineriꝰ laicꝰ.q pꝰ mortē ſignis miraculoꝝ patuit multis.duos.n.mortuos ſuſcitauit:& ꝗtuor curauit a diuerſis īfirmitatibꝰ ut pꝫ inſtrumēto publico. ❡Locus Fulginei.

i N Fulgineo iacet ſctūs Ff Hermanus ſupra cuiꝰ corpꝰ in eccleſia ſcti Feliciani cū caderet de altiſſimo qdā magr̄ lignoꝝ & lapidū:q eccleſiā aptabat:corporis nullā paſſus ē leſionē.de huiꝰ ſepulchro aq̄ gutatiꝫ emanat miraculoſe:cū tn̄ in lapide nullā uideāt hoīes fixurā.Quendā noīe Bonauēturā p duos ānos cōtractū:ita ꝙ nullo mō de lecto poſſet ſurgere:a parentibꝰ ad eiꝰ ſepulchrū ductū liberauit.Itē quēdā aliū q manibus reptādo ibat ɔtractū ad ſuū tumulū accedentē curauit. Silr̄ & quādā puellam ductā ad ſuū tumulū ɔtractā erexit.Quādā mulierem cū ignorāter cū oleribꝰ quoddā os comediſſet:& id os eiꝰ guttur obturaſſet: ꝓpter qđ crederet ſe mori corde ſctō frē Hermano īuocato liberauit.❡Itē in Fulgineo in loco fratrū:iacet etiam quidam alius frater nomine Matheus: qui etiam temporibus iſtis moriens ſignis claruit. ❡Locus Piſtie.

❡In Piſtia iacet frater Ioānes de uallibus.uir amator paupertatis:uite ac ſanctitatis mirabilis hūc deꝰ glorificatū in celis:crebris factis & nunc aſſidue oſtendit miraculis. ❡Locꝰ Narnie.de frē Matheo de narnia.

i N Narnia iacet ſctūs Ff Matheus:qui ſignis multis claruit.Quēdā frēm noſtrū noīe cocordiū tribꝰ ānis paraliſi reſolutū:& p ſe nil agere ualētē:ductū ad ſepulchrū ipſiꝰ fris Mathei iplorato auxilio liberauit. Aliū noīe ugolinū de ciuitate narnie p decēniū paraliſiꝫ paſſū: īuocato ꝓdicto ſctō frē Matheo:& ſibi de nocte apparēte:ac ipꝫ cū roſa quā hēbat in manu totū cōtingēte: & de māe ſurgētē liberauit.unā mulierē paraliticā ad eiꝰ ſepulchrū ductā ſup aſinū liberauit.mulierē hn̄tē faciē aduſtā: nec ualēteꝫ qeſcere ꝓpter dolorē:eo īuocato curauit. Aliaꝫ ab apoſtēate & febre q̄ſi ad mortē pductā: ſui īuocatiōe liberauit.iuuenē hn̄tem os uſqꝫ ad collū retortū monſtruoſe: liberauit. ſilr̄ quēdā aliū a dicta oris deformitate liberauit. mulierē ambulātē p ſolariū domus ſue: & cadētē ac crus ex caſu fractū hn̄teꝫ: facto uoto & ipſius ſancti fratris Mathei tactis reliquiis liberauit. Nam ſtatim ſana ſurrexit & miraculū omnibus enarrauit. ❡Locus Nurſie.

❡In loco Nurſie iacet ſanctus frater Antoniꝰ: q multis fulget & fulſit miraculis. ❡Locus Caſie.

❡In loco Caſie ſepultꝰ eſt ſctūs Ff Pax theatinus:q miraculis claruit plurimis. ❡Locꝰ Arquate.

❡In loco de Arquate iacet Frater Paulus. qui multa fecit miracula. ❡Locus Speli.

❡In loco Speli iacet ſctūs Ff Andreas: qui fuit ſacerdos:q multitudine miraculoꝝ & uita ſanctiſſima: hominibus extitit mirabilis & glorioſus:& mortuos ſuſcitauit. ❡Locus Victonii.

❡In loco Victonii reqeſcūt Ff Ioānes de laudibꝰ: q uiuēte.b.Frāciſco:uulnꝰ laterale ſtigmatū tangere meruit.Et Ff Iordanꝰ laicꝰ uir ſctiſſimus & uere pfectꝰ.

❡Locus Meuanee.

i N loco Meuanee iacet Ff Nicolaꝰ de pr̄ nr̄.q ibat dicēdo cuilꝫ dic pr̄ nr̄. hic fulget miraculis & corruſcat.Predicti frēs & multi alii iacēt i ꝓuincia ſcti Frāciſci:quoꝝ memoria oblitterata ē mūdo:ſꝫ fulgēt apud xp̄m ſcriptoꝝ negligētia & fratrū ideuotiōe.❡Repiunt plures frēs q fuerūt de ꝓuicia.b. Frāciſci.de qbꝰ ubi iaceāt nulla eſt mentio aut memoria. Videlꝫ Ff Filippꝰ lōgus ꝑmus uiſitator pauperū dn̄arū.Dicūt tn̄ aliq ꝙ iacet Peruſii in monaſterio ſoroꝝ: cuiꝰ labia ab angelo calculo ignito ut Iſaie ſunt tacta & purgata.Ff ēt Moricus: niſi ꝙ credit ꝙ ſit ille q iacet in urbe ueteri.Ff Barbarus.Ff Ioānes de ſctō Cōſtātino.Ff Bernardus de uiridāte: q oēs fuere ſanctitate ꝑclariſſimi & ꝑmi ſocii.b.Frāciſci . q ubi iacēt nō hētur.niſi dicere uelimus ꝙ iaceāt in ſancta Maria de angelis de Aſſiſio. ❡De Frē Simone de Aſſiſio

f Vit ēt aliꝰ Ff de ꝓuincia ſcti Frāciſci uocatꝰ Ff Simon de Aſſiſio:q ubi ſit ſepultꝰ nō repitur.q fuit hō maxīe ſctitatis.q uiuēte.b.Franciſco uenit ad ordinē. ❡Hūc altiſſimus tāta ſue bn̄dictiōis & dulcedinis gr̄a ꝑuēit & ad tātā ɔtēplationeꝫ & mētis deuotionē pduxit:ꝙ tota ſua uita erat ſpeculū ſctitatis & uirtutuꝫ.❡Iſte rariſſime extra cellā ſuā uidebat.Si qn̄ ſtabat cuꝫ fribꝰ:ſemp i diuinis colloqs erat itentꝰ.❡Hic nūq̄ grāmaticā didicit: ſꝫ ſemp conuerſatꝰ i ſiluis.& tn̄ de deo tā alte loq̄bat: & de amore dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i bn̄dicti: ꝙ uerba eiꝰ ſupnaturalia uidebant. Vn̄ quodā ſero cū in ſiluā ad loquēdū de deo ip̄e cū frē Iacobo de Maſſa precxiſſet: & ipſe de diuio amore dulciſſime loq̄ret:cū p totā noctē ſtetiſſent: uiſuꝫ ē eis ꝙ modico tēpore ɔſediſſent.❡Hic ſctūs uir cū preſentiret diuīas uiſitatiōes ſe recipe debere:ſe ponebat i lecto ac ſi uellet dormire : qa ſcti ſpūs trāq̄lla ſuauitas: nō ſoluꝫ mētis q̄etē ſꝫ & corporis req̄rebat. un̄ ſepe in talibꝰ uiſitatiōibꝰ rapiebat in deū:& totus ad exteriora īſenſibilis reddebat.Nā aliqn̄ ad ſuperiora raptꝰ: adeo īſenſibilis ē effectꝰ: ꝙ cū carbo ignitꝰ poſitꝰ eēt a frē quodā ſup pedē eiꝰ:nec ſenſit caloreꝫ cū ſteterit donec fuit extinctus:nec carbo pedi aliquā itulit leſionē . ❡Quādo in mēſa ſtabat cum fratribus ꝑuſq̄ cibū ſūmeret corporis:alimēta ſpūalia ſociis igerebat. ❡Cū ſemel loq̄ndo de deo iuuenē quēdā ſecularē & laſciuū ad deū ɔuertiſſet: & frēm feciſſet:ſuaqꝫ ueſtimēta ip̄e Ff Simon ſeruaret:Ac iuuēis diabolicis tētatiōibꝰ ꝓpulſatus pānos ſuos repetēdo ad ſeculū uellet pluries redire.Ff Simon prio cū uerbis:demū ip̄o iuuene capite ſuo ad pectꝰ fris Simōis reclināte: ac frē Simone cū lachrimis orāte eū ab oī tētatiōe

liberauit. ¶Qui iuuenis adeo ſpiritus ſancti feruore
fuit repletꝰ: ꝙ cuidã cũ oculi deberẽt extrahi: ĩ pleno
cõcilio petiit ut unũ ſibi extraherẽt: ut alteri unꝰ ocu-
lus remãeret. Cuiꝰ charitatẽ hoĩes attẽdẽtes: pepcerũt
utriqꝫ. hic cũ ſtaret in loco Bruforcii cuſtodie firmane
in ꝓuincia Marchie: & q̃dã die in ſilua maximã ſuaui
tatẽ ſentiret: ac aues garrule ſibi ĩpedimẽtũ ꝑ rumore
ꝑſtarent: conuerſus ad eas ꝓcepit in noĩe dñi Ieſu: ne
ampliꝰ ad dictã ſiluã & locũ uenirent. Mirabile dictu
ſtati inde receſſerũt: nec unq̃ apparuerũt. Hic tãdẽ ple
nus uirtutibꝰ migrauit ad dñm. ſꝫ ubi ſit ſepultus non
repi. Credo tñ ꝙ in dicto loco Brufortii iaceat: cuꝫ in
dicto loco ut diceť alii plures iaceant ſancti fratres.
¶De frẽ Leonardo de aſſiſio ſocio. b. Frãciſci & ſi nõ
de primis q fuit ſctũs hõ: nõ repiť ubi iaceat: & tamẽ
iſtũ ut dicit undecima pars legende maioris qñ uoluit
ꝑma uice ire ultra mare: & fuit ĩpeditus ui uentoꝝ. b.
Frãciſcꝰ hẽbat ſociũ. Et dũ aſinaret. b. Franciſcus laſſi
tudine & fatigatiõe: & ħ poſt eũ iret laſſus & feſſus:
& itra ſe diceret humanũ aliqd paſſus. Nõ de pari lu-
debãt parẽtes iſtiꝰ & mei: & ecce ipſe eqtat & ego pe
deſter aſinũ eiꝰ duco: ſtatiꝫ. b. Frãciſcus cogitatũ agno
uit. q pedibus. b. Frãciſci ꝓuolutus: cũ lachrimis cogi-
tatũ pateſaciẽdo: ueniã poſtulauit. ¶De frẽ ẽt illumi
nato q fuit uir luminis & uirtutis & ſocius. b. Frãciſci
qñ ad Soldanũ acceſſit: & qñ xpianis ne ꝑliarenť cuꝫ
ſaracenis caſuꝫ ꝑdixit. Ac multa paſſus eſt mala cũ. b.
Frãciſco: ubi iaceat nõ hẽtur. Et ſic multi ſancti & ue
nerabiles frẽs negligẽtia fratrũ ſcribentiũ: ubi iaceant
nõ hẽtur. & ſic pꝫ ſuccinte de ſanctis fratribꝰ q in pro
uincia beati Franciſci ſunt reconditi. Trãſeundum eſt
nunc ad alias ordinis prouincias.

¶De ꝓuincia romana. Locꝰ Rome. De frẽ Iunipo.

N ꝓuincia Romana iacẽt infraſcripti frẽs. ui
i delicet in roma in loco de Ara celi iacet ſctũs
Fr̃ Iunipus ſocius. b. Franciſci. & ſi nõ de pri
mis: hõ ſingulariſſimus patientia & uirtutibꝰ. ¶Hic
patiẽtie uirtute ꝑ aliis fulſit: adeo ut laceſſitus iniuriis
& ſi nõ eſſet uerũ nũq̃ turbatũ alius uidit eũ. Quando
.n. ſibi diceret iniuria: totus gaudẽs uerſus dicẽtẽ ꝑpa
rabat gremiũ dicẽs. Amice ꝓicias huc: Imple gremiũ
iſtis lapidibus precioſis. Imple ne timeas. lapides pre
cioſos appellãs improperia & iniurias. ¶Et nõ ſolum
fuit patiẽs in uerbis: ſꝫ ẽt in factis & penis illatis. Nã
cũ frater Iunipus portaret focariũ: qa frequẽter habi
tabat in locis deſertis: & tũc faciebat ignẽ ad ſe cale-
faciẽdũ: & ſubulã ad ſuẽdũ ſoleas frũm: demones cui-
dã nobili ſꝫ uiro peſſimo nomine Nicolao hñti caſtrũ
iuxta Viterbiũ: q ꝓpter magna ſua mala opa magnas
hẽbat inimicicias: apparẽtes ei demones dixerunt: ꝙ
qdã fratricellus uẽiebat ad interficiẽdũ eũ: & caſtrum
ipſiꝰ icẽdẽdũ: & hoc ſignũ erat: qa ħ frater hẽbat ſubu
lam qua eum occidere: & focariũ quo caſtrũ incẽdere
debebat. Cum ergo Fr̃ Iunipus ſolus ſine ſocio ad di-
ctũ caſtrũ uẽiſſet: mãdato dicti tirãni captꝰ: iuentũ eſt
focariũ cũ ſubula: & cũ iterrogareť ſi ueniſſet ad occi
dẽdũ dictũ nobilẽ & caſtrũ icendẽdũ. Rñdit. Ego fa-
cerẽ hoc & ꝑeius ſi deꝰ ꝑmitteret: & cũ eſſet poſitꝰ ad
eculeũ Fr̃ Iunipus dicebat: laudatꝰ ſit dñs: laudatꝰ ſit
dñs: depoſitus de eculeo & tõdelato ſibi capite forti-
ter: ꝓpter qd nũq̃ deiceps fuit capite ſanus: interroga
tus ſi eũ ad occidẽdũ & caſtrũ icendẽdũ uẽiſſet: Fr̃ Iu
nipꝰ ut ꝑus ſemp rñdebat: ꝓpter qd ad ſuſpẽdiũ iudi
catꝰ eſt. & cũ ducereť ſup aſellũ ipſe pũgebat aſellũ ut
cito iret. Interiꝫ q̃dã mulier iuit & fratribꝰ nũciauit: ꝙ
unꝰ Fr̃ minor ducereť ad furcas. tũc Guardianꝰ cucur
rit: & uocẽ eiꝰ audiẽdo cognouit eũ eẽ Frẽm Iunipuꝫ.
Et diſcoopiẽs eiꝰ faciẽ iã pãno ligatã: uidit ꝙ erat Fr̃
Iunipus. ſed Fr̃ Iuniperus nihil curãs de hoc: ut uidit
guardianũ dixit. qũo es pinguis guardiane? Guardia-
nus uero ꝑfuſus lachrimis dixit ad eos q eũ ducebãt:
ꝙ ħ erat de ſanctioribꝰ frĩbꝰ ordinis. & ꝙ ſuſtinerent
quouſqꝫ iret ad loquẽdũ dicto Nicolao: q ſteterũt. ut
aũt audiuit hoc Nicolaꝰ ꝑdictus fuit ualde territꝰ &
dolẽs: & ad ſe eo reuocato: cognouit culpã ſuã. Et cuꝫ
eo ꝯtraxit dictus Nicolaꝰ magnã amiciciã: & Fr̃ Iuni
pus bis in ãno acqrẽdo aliq̃ munuſcula ab amicis: de
ferebat dicto Nicolao. & dicebat ꝙ nũq̃ iuenerat ho
minẽ ſecundũ cor ſuũ ſicꝫ ꝑdictũ dñm. ¶Idẽ Fr̃ Iuni-
pus hõ fuit de ſui cõtẽptu gaudẽs: & dolẽs de hono-
re. Vñ duꝫ ſemel eẽt in ualle Spoletana. ſ. Fulginei: &
magna ſolẽnitas eſſet Aſſiſii: nudatus totaliť: de Fulgi
neo uenit trãſiẽs p Spelũ: & per mediã ciuitatẽ Aſſiſii
uſqꝫ ad locũ frũm: & cũ ualde a gñali miniſtro rep̃hẽ
dereť. Rñdit ꝙ hanc ſibi imponeret penitentiã: ut ſibi
precipiat ꝙ ſicut uenerat nudus ſic rediret. ¶Alia ui
ce itrauit Viterbiũ: & dũ eẽt in porta femoralibꝰ poſi
tis in capite: habitu in moduꝫ fardelli ligato ad collũ:
ſic nudus ad plateas iuit ciuitatis. Vbi multas uerecũ
dias ꝑpeſſus eſt: & nudus ad locũ frũm iuit: oĩbus cõ-
tra eũ ex hoc clamãtibꝰ: ipſo tñ de eis parũ curante.
¶Romã dũ ſemel accederet mlti de Roma hoc ſciẽ
tes obuiã uenerũt: quos declinare uolẽs cũ uno puero
ad tabulã ad ludẽdũ ſe poſuit: q̃ in uno capite eleua-
batur & alio deprimebatur. Quod intuẽtes illi: aliqui
credebant ꝙ faceret ex contemptu ſui: aliqui ꝙ face-
ret ex fatuitate. ipſe tamen taꝫ diu ſtetit in dicto loco
ꝙ omnes receſſerunt: & tunc ipſe ſolus urbem eſt in-
greſſus. ¶A quodam fratrum amico uocatus: ad quẽ
obuiam acceſſit: & receptus ab eo honorifice & col-
locatus in lecto pulcherrimo: Frater ipſe Iunipus de-
turpato lecto & inſalutato hoſpite de mane receſſit.
¶Sanctus frater Iuniperus nõ ſolum in prefatis fuit
De charitate & pietate ipſius
ſingularis: ſꝫ totus fuit plenus charitate & pietate. uñ
cum in ſancta Maria de Angelis eſſet Frater Iunipe-
rus: & quidam Frater infirmus appeteret de pede por
ci manducare: Frater Iuniperus gladio arrepto ad gre
gem porcorũ prope paſcentem acceſſit: & unum por-
cum apprehẽdẽs amputato ſibi pede ad locũ reuerſus
eſt: & dictum pedem decoxit: & Fratri Infirmo dedit
ad comedendum. ſed dñs porci factũ reprobans: mul
ta uerba beato Franciſco & fratribus iniurioſa dixit:
ꝓpter q̃. b. Frãciſcꝰ dure frẽm Iunipuꝫ rep̃hẽdit. Fr̃ ue
ro Iunipus miratꝰ qũo de illo tãto actu charitatis cõ-
q̃rereť: ad placãdũ eũ acceſſit. Quẽ tanta charitate &
hũilitate ẽ allocutꝰ: ut dictus hõ ipm porcũ totũ fri-

bus ad comedẽdũ ꝓ pictãtia dirigeret: & .b. Frãciſcus
de eiꝰ recõciliatiõe gauderet. Fr̃ Iunipus totus chari-
tate iflãmatus qcq̃d hẽbat: uel ſibi occurrebat: paupi-
bus largiebaꝫ. uñ nulli rei parcebat. dabat habitũ mã
tellum & qcq̃d ſibi occurrebat. ſemel cuidã petẽti ele
moſinã: & frẽ Iunipo nõ hñte q̃d daret ſibi: qa Guar
dianus mandauerat ſibi ut habitũ non daret: dixit illi
paupi. Ego habitũ nõ poſſum tibi dare: ſed ſi eũ acci
pias tibi nõ cõtradicã. Quod & fecit. Alia uice dũ alta
re paratũ cuſtodiret: quouſq; ſacriſta comederet: cui-
dam uetule petenti ab eo elemoſinã: cũ nihil hẽret p̃
manibus ad dandũ: amotis cũ gladio cãpanelis in fri-
gio exñtibꝰ de argẽto: eidẽ tradidit: & recedere ne ſi-
bi tollereꝫ admonuit. ¶ Hunc ſctm̃ frẽm Iuniperuꝫ
ſupbi demones ualde timebãt. uñ trãſiẽs p quãdã uil
lam ubi erat qdã demoniacꝰ: ſtati ipſe demoniacꝰ p ſe
ptẽ miliaria ſugit: & īteɼrogatꝰ de cã: rñdit ꝙ illiꝰ ſtul
ti fratris Iunipi nõ poterat patiẽtiã expectare. Vñ .b.
Frãciſcꝰ ſi ſtati demones ab obſeſſis nõ recederẽt: di-
cebat diabolo niſi ſtati recedas faciã frẽꝫ Iunipeꝝ cõ
tra te uẽire. & ſic demon pñtiã tim̃s fris Iunipi: & ſan
cti Frãciſci uirtutẽ & hũilitatẽ nõ ferẽs: ſubito recede
bat. ¶ Fr̃ Iunipus uidens ꝙ oi die fiebat coq̃na nota
biliter ꝓ fribꝰ: cogitauit coq̃nã facere p plures dies:
& ſic dixit Guardiano: cui Guardianꝰ dedit licẽtiam.
Fr̃ Iunipus acq̃ſitis pullis. carnibꝰ recẽtibꝰ. & ſalatis.
oleribꝰ & leguminibꝰ: in magna calderia igne maxio
ſuppoſito nihil lauãdo nec mundãdo oia p̃dicta ſimul
poſuit: & p decoctõe multũ laborauit. Et cũ gauderet
de ſua coq̃na: ac fribꝰ ad mẽſam miniſtraſſet: iueneꝫ
pullos cũ oibꝰ pẽnis decoctos. ꝓpter q̃d rephenſus a
Guardião humilr̃ ſuã culpã recognouit. ¶ Fuit Fr̃ Iu
nipus magne & alte contẽplatiõis uñ ſemel i mẽſa ra
ptus: ſic ẽ a fribꝰ dimiſſus: & cũ ad ſe rediiſſet: clamã
do uenit ad frẽs dicẽdo: q̃s tã nobilis eſt in terra: q nõ
ferret libẽter ciſtaꝫ luti ſup ſe ſi dareꝫ ſibi domus auro
plena: & dicebat. o me heu qa nolumus ſuſtinere mo-
dicũ uerecũdie ut poſſimus lucrari uitã eternã. ¶ Bea
tus Frãciſcꝰ agnoſcẽdo ſanctitatẽ fris Iunipi dicebat
ſociis: utinã de talibꝰ Iunipis hẽremus unã magnã ſil
uam. ¶ Fr̃ iunipus p ſex mẽſes ſilẽtiuꝫ tenuit iſto mõ.
nã prima die ꝓpoſuit nõ loq̃ ob reuerẽtiã dei pr̃is. ſe-
cũda die filii. tertia ſpũs ſcti. q̃rta btẽ Marie: & ſic di-
es obſeruãdo ſingulos ob reuerẽtiã alicuiꝰ ſancti p tm̃
p̃s ſilẽtiũ ſeruauit. ¶ Dũ ſimul eẽnt Fr̃ Egidiꝰ de Aſ-
ſiſio & Fr̃ Iunipus Fr̃ Ruffinꝰ & Fr̃ Simon: & Fr̃ Egi
dius eos iterrogaſſꝫ q̃d facerent cũ carnis tẽtatiõe ur
gereꝫ. Rñdit Fr̃ Simon ego conſidero illiꝰ pcti turpi
tudineꝫ: & ſic euado. Fr̃ Ruffinꝰ dixit ego ad terrã me
ꝓiicio: & tã diu ſto in orõne: dei & beate uirgis implo
rando auxiliũ & clementiã: donec ſentio me pfecte li
beratum. Frater Iunipus rñdit qñ ego tales tẽtatiões
q̃ſi in Burgo Caſtri eſſe ſentio ꝓſtrepentes: ſubito ſor
titer cordis hoſtia claudo: & ſctis mediationibꝰ ac de
ſideriis ꝓ tuta cuſtodia totũ cordis ſortalitiũ occupo.
Vñ qñ iſte ſugeſtiões cordis hoſtiũ q̃ſi pulſando pcu-
tiunt: ego rñdeo q̃ſi ab itus porta nõ reſerata. dicens.
Extra extra qa hoſpitiũ captũ eſt: & ñ recipi nõ pote

De eiꝰ cõ ẽplatiõe.

ſtis: & ſic nũq̃ intrare pmitto. Ille uero q̃ſi uicte de to
ta cõtrata diſcedunt. Et frater Egidiꝰ dixit ꝙ cuꝫ ipſo
tenebat: qa cũ illo pctõ tutius & diſcretius hõ pugnat
fugiẽdo: ubi ab itus eſt ꝓditor carnis appetitus: cuius
exercitus p ſenſus corporis ſentiꝫ. ¶ Cũ oraret frater
Junipꝰ ſemel & aliq̃d de ſe magni cogitaret: apparuit
ſibi q̃dã manus in aere: & uocẽ audiuit dicẽtẽ ſibi ma
nus ſine manu nihil põt facere. i. nullus eſt tã bonus q
poſſit manu ſua. i. potentia ſua aliq̃d agere ſine manu
& gr̃a & potentia dei. Quod uerbũ audiens & intelli-
gẽs Fr̃ Iunipus: clamãdo & ſaltãdo ibat per domũ di
cens bñ eſt uerũ dñe. ¶ Hic Frater Iuniperus habuit
quẽdã fratrẽ in diſcipulũ & ſociũ nomie Atentalbene
maxime obediẽtie patientie & uirtutis: intm̃ ꝙ ſi fuiſ
ſet p totã diem uerberatus nihil dixiſſet. q ad pceptũ
fratris Iunipi cũ diceret plora: ſtatiꝫ plorabat: & ſi ſta
tim dixiſſet ride ridebat: cũ eius mortem audiſſet Fra
ter Iunipus dixit. Nõ habeo amplius bonũ in iſto mũ
do: & oia utenſilia domus frãgens dixit ꝙ totus mun
dus in morte illius erat deſtructus. & ꝙ ſi fratribꝰ nõ
fuiſſet ad horrorem: de oſſe capitis ſui duas partes fa
ceret: de una ſcutellaꝫ in qua comederet: & de alia ci-
phum in quo biberet. ¶ Fr̃ Iunipus ſemel iterrogauit
quẽdã q̃õ uellet mori. Rñdit ille ꝙ uellet mori in lo-
co ubi eẽnt multi fratres: q ꝓ ipo deũ orarent. Rñdit
Fr̃ Iunipus ego uellem iuxta mortem meã: ꝙ tãtus fe
tor exiret de corpore meo: ꝙ nullus poſſet appropin-
quare. Et ꝙ finalr̃ me in foſſatũ ꝓiicerent: & ibi ſolus
abhominabilis moreret ac ſepultura priuatus relinq̃-
ter canibus deuorandus. Hunc ſctm̃ fratrẽ Iuniperuꝫ
beata Clara ad mortem ueniens ſecũ habere uoluit:
ut dum de xp̃o Ieſu melliflua eructaret: de hoc mun-
do tranſiret. Ipſum eniꝫ ioculatorem xp̃i uocabat. Fra
ter iſte Iuniperus poſt multa magna facta in uita: tan
deꝫ Rome in pace q̃euit in loco ſancte Marie de Ara
celi ſepultus. ¶ Iteꝫ in Roma in dicto loco de Ara ce
li: iacet ſanctus Frater Sabatinus. qui fuit unus de tre
decim primis ſociis beati Franciſci uir ſanctitate pre
clarus. ¶ Iteꝫ in Roma in loco prefato: iacet ſanctus
Frater electus. qui ibi annis decem ſepultus multis ui
dentibus ſurrexit: & ſe in ſepulchro repoſuit.

¶ Locus de Pileo. De Fratre Andrea de Anania.

IN loco de Pileo Iacet ſanctꝰ frater Andreas
de Anania nepos domini pape Alexãdri quar
ti. q factus Cardinalis Sctẽ Romãe eccleſie:
renũciauit & noluit eẽ: & ꝓpter magna miracula que
ipſe faciebat in uita. Papa Bonifaciꝰ dixit: ꝙ ſi nõ mo
rereꝫ eũ aſcriberet catalogo ſctõrũ. huic apparẽs Ca-
rolus p̃mus Rex Sicilie: rogauit eũ ut ꝓ ſe apud xp̃m
uellet intercedere: cum maximas in purgatorio ſuſti-
neret penas: quas euaderet ſi ꝓ ipſo oraret: q̃d & fec̃.
¶ Vice q̃dã cũ appetiſſet auiculas aſſatas comedere:
& p̃paratas añ ſe hr̃et: nolẽs appetitui cõdeſcẽdere: ſi
gno crucis facto mãdauit ut abirẽt: que ſtatim reuixe
runt & auolauerũt. Hic inter alios ſanctos poteſtateꝫ
accepit ſup demones. Vñ in loco in quo iacet cũ ducũ
tur demoniaci: ſtati eiꝰ p̃cibꝰ a dño liberanꝫ. mlt̃a egit
mira i uita & ẽt agit nũc: de q̃bꝰ nõ ualui notitiã hr̃e.

¶Locus de hortēſa de frē Theobaldo de Aſſiſio.

i N ciuitate hortēſe iacet ſctūs Fr Theobaldus de Aſſiſio. hic īter alia duo ſecit mira. Nā cū ſtaret in loco ſcti Laurētii iuſta tiberim: & ſibi mādaret q feſtinato ad ciuitatē pgeret Ortēſem: ueniēs ad dictū fluuiū Tiberis: nec nauis adeēt: & pfunditas aq̄ eſſet nimia: & ſic ne trāſiret diſſuaderet a circūſtātibꝰ: ſigno crucis ſacto: paꝶ eleuata tunica aq̄ uix poplites tāgēte cū ſtupore aſſiſtentiū pertranſiuit. ¶Vice alia cū piſces uellet hr̄e p ſribus: nec pce nec pcio poſſet iuenire: ad fluuiū Tiberis accedens: miſſa manu bis ſub arena: utraqꝫ uice piſcem recepit lōgitudinis palmi: quos & fratribus deportauit.

¶Locus de Piperno. De frē Leonardo de Fulgineo.

i N loco de Pipno iacet ſanctꝰ Fr Leonardus de Fulgineo. q cuidā claudo ſignū crucis cum feciſſet: ad parētū petitionē ipſis uidētibꝰ ſanitati optime eſt reſtitutꝰ. Alteri ex natura ceco & priuato omni lumine per ānos octo: ad ſe perducto & ſigno crucis ſacto lumen reſtituit.

¶Locus urbis ueteris. De frē Ambroſio de Maſſa.

i N urbe ueteri iacet ſanctus Fr Ambroſiꝰ de Maſſa. hic oriūdus d ciuitate Maſſa: & ſi uſqꝫ ad tp̄s uirilis etatis fuerit in mūdo: pſeruatus tñ a mūdāis uitiis dn̄i cōplexus celibatū: uirilis etatis portas ingreſſus: laqueos diaboli ſibi paratos deuitās oibꝰ datis paupibꝰ: & nihil reſeruās: habitū frūm minoꝶ i ſua ſuſcepit ciuitate. ¶Cōuerſionis igit grāꝫ diuia clemētia cōſecutꝰ. Obediētie uirtutē anponens uictimis: p ſrꝫ necitatibꝰ: acqrēdis in frigore & nuditate: in fame & ſiti iuxta mādatū ſctē obediētie diſcurrēs: ſemetipm obtulit dn̄o ſacrificiū medullatū. & oro nibꝰ frequēter inſiſtēs: ſtratū ɔſcie ſuſis lachrimis irrigabat. Pane tm̄ ſepe ɔtētus & aq̄: ɔcupiſcētie carnalis icēdia tēperabat. ¶Cōpaſſiōis iſup uiſceribꝰ erga miſeros affluēs & infirmos: miſteria nečaria eis libēter impēdebat. Nō ſolū aūt fratribꝰ: ſed ſecularibꝰ ſibi cognitis & ignotis: humanitatis obſeqa impēdebat. i ifirmitatis articulo miſericorditer uiſitans decubantes: ac medicamia q̄ uulneribꝰ uel ifirmitatibꝰ cōuenirēt: oſſiciosa ſedulitate pcurās. Humilitatis ſtudio ſribꝰ freqnter coqnā parauit paraſpides lauās: & depreſſiōis oſſicia explēs gaudēter. ¶Si qn̄ uerbo uel facto aliqueꝫ turbaſſet: chorda collo appenſa ueniā humilr̄ poſtulabat. Illata libēter ſuſtinēs iferētibꝰ indulgebat. ¶Hec oia p qndecim ānos pagēs: diuio oraculo edoctus de morte & loco: ut ſocio apuit: ad urbē ueterē perrexit. ubi ifirmitate pſſus: termio appropinquāte uite: circa horā matutinalē: multu p ſolito exhilaratꝰ: aliqd mirā dū ſe uididiſſe ſignauit. Et frēs aſſiſtētes cū ingrerent ſi btm̄ Frāciſcū uidiſſet: rn̄dit nequaq̄. Interrogatus ſi angelū uidiſſet: q̄rēti nihil rn̄dit: mortē tñ cuiuſdā nori ſui denūciauit ex noie diuinitus ſibi reuelatā dicēs. q Gulielmus obiiſſet: & iter nonā & ueſperū eū ſe ſecuturū pdixit. qđ & factū eſt. ¶Hic glorioſus frater q̄ti meriti ſit apud deū: miracula p eū facta atteſtant. Que miracula auctētice recipiēda & pbanda dn̄s papa Gregoriꝰ nonus cōmiſit. Imo mādauit epis Vrbeuetano & Suāne ac Priori ſcti Ioānis de platea ordis Sācti auguſtini: ut dic̄ bulla ſua q̄ data fuit i Laterāo pōtificatꝰ ſui āno. xiiii. q iuenerūt iſtū ſctm̄ frēm Ambroſiū: Contractos in diuerſis mēbris. xiiii. liberaſſe. a morbo caduco q̄tuor: unū demoniacū ipſo Frē ambroſio uiuente dum ei precepiſſet exire: liberauit. & duos poſt mortē. Quatuor a fractura uiſcerum. Sex de apoſtemate. unuꝫ a fiſtula. aliū a lupa. q̄tuor a diuerſis ifirmitatibꝰ. unū de cordiaca de ifirmitate q̄ dicebat liuida. Aliū ſurdū p q̄tuor ānos. A fluxu ſanguis unū. Mulierē hn̄tē fetū mortuū p q̄tuor mēſes in utero. aliuꝫ p ſex ānos diſenteriā paſſum. Puerū hn̄teꝫ os corroſuꝫ. Cecos & ſurdos quatuor. Septē mortuos ſuſcitaſſe & mlta alia mira deū per pces ſerui ſui Fratris ambroſii effeciſſe. Sed mortis pape Gregorii preuentione catalogo ſanctorum non eſt annotatus.

¶De frē Morico ſocio beati Frāciſci.

i Tem in urbe ueteri iacet Fr Moricꝰ magr pfati Fratris Ambroſii & ſanctꝰ: ac (ut puto) unꝰ de ſociis. b. Frāciſci. Qui Fr Moricꝰ primo fuit de ordine cruciferoꝶ: ſꝫ ifirmitate grauatꝰ: cū p itermīciū btō Franciſco ſupplicaret: ut p ſalute ſua dn̄m exoraret: Btūs Frāciſcꝰ ānuit: miſſo ſibi electuario de micis panis & oleo qđ corā uirgis ardebat altari ɔfecto: pdicēs eū frēm minorē futurū. Quod antidotū diua unctiōe ɔfectū cū guſtaſſet: ſanꝰ ſurrexit et a deo uigorē obtinuit: qui igreſſus ordinē. b. Frāciſci unica tm̄ coopertus tunicula: loricā portās ad carnē crudis ɔtētꝰ cibariis. uꝫ. herbis leguminibꝰ & fructibꝰ: p multa luſtra tēpoꝶ: ſemp tñ ſanꝰ extitit icolumis & fortis. ¶Huic fratri Morico dū natiuitas xp̄i eſſet die ueneris: & de carnibꝰ comedēdis eēt qō: & Fr Moricꝰ diceret q nō eēnt comedēde pp̄ter diē ueneris: & hoc fuit añ cōfirmationē ſecūde regule: Btūs Frāciſcꝰ dixit peccas Fr Morice: diē ueneris uocās diē quo natꝰ eſt puer Ieſus nobis: uolo inquit q & parietes tali die comedant carnes: ſi fieri pōt: uel de foris liniant. ¶De iſto. Alia nō legi. miraculis tamē fulſit poſt mortē. ¶In dicto loco urbis ueteris iacet ſctūs Fr Seuerinꝰ q etiā miraculorū gloria coruſcauit.

¶Locus Tuſcanelle.

i N Tuſcanella iacet ſanctꝰ Fr Gulielmus de cordela. hic poſt pdicationē ſuā factā in platea die q̄dā: cuidā ceco ad eū accedēti: Facto ſigno crucis corā pplo uiſum reſtituit. Die eodē. cuidā uiro p ſex ānos hn̄ti cōplicato recte nō ualēti icedere corā pplo ſigno crucis ipreſſo ſanitatē optimā ɔceſſit. hic & aliis miraculis claruit.

¶Locus Proceni.

¶In Proceno iacet ſctūs Fr Tobias q ſpū pphetico fuit plenarie radiatꝰ & illumiatꝰ.

¶Locꝰ Viterbii.

¶In Viterbio iacet ſctūs Fr Soldanerꝰ quaſi ſol dās nitorem. hic moribus fulſit & doctrina.

¶Locus montis compatri.

i N mōte cōpatro iacēt ſancti frēs. uidelꝫ ſanctus Fr Angelus de mōte Leōe pauprimꝰ & deſpectus. in cuius morte ut qdā Fr uidit clara luce p ipſius aia uēit qdā ſolēniter paratus cum fratrum magna multitudine. ¶In dicto loco iacet ſanctus Frater Rinaldus de partibꝰ Reatinis uir pfectionis & ſan-

ctitatis. Hic ambulans iuxta ciuitatē Reatinā cū Frē Bernardo ſocio ſuo & guardiano: obuiā habuit quēdam cecū eos ſalutantē & deprecantē humiliter ut ſuper eius oculos ſignuꝫ faceret crucis. Qui frater Rainaldus dicti ſocii mādato eidē crucis faciēs ſignū: ſtatim ille cecus lumē recepit: poſt modicū deīde ſpaciū īfirmatus hic frater ad mortē: cū multi audita ei⁹ graui infirmitate ad cuſtodiendū eū circa trāſitum fratres cōueniſſent: cūq; iam celo uidereꝛ affinis: cepit corp⁹ eius ſudore pfundi: & apparuerūt in facie eius & habitu q̄ſi flores ad inſtar pruine: deſuper concreſcētes. De quo frēs q aderāt plurimū admirātes: ſudorem huiuſmodi ſepius extergebāt. Sed eodē iterū recreſcēte: uſq; poſt obitū in eius corpore pdurauit: & cū eo poſitus eſt in ſepulchro. Qui cū p triēniū quieuiſſet: cōtigit quēdā aliū ſctm̄ frēm decedere in loco eodē: in cuius trāſitu tāto odore reſpſa eſt domus fratrū & regio circūquaq;: q̄ de eius aīe beatificatiōe ſignū eis eſſet certū. Hūc ī ſepulchro fratris Rainaldi collocaꝛ uolētes: apto tumulo inuenerūt corpus fratris Rainaldi iā triēnio poſitū ita cancellatis manibus incōſumptū: ac ſi die ipſa eſſet humatū. Et cū mouere ipm̄ tētaſſent: ut darēt locū tumulādo nō potuerūt. Sed corpus dicti fratris Rainaldi īferius deſcēdit tāq̄ uiuū: dāſq; locū fratri uerſus partem occidētalem in fouea ſe erexit: & q̄ diu ſemel pōt dici orō dominica ſic permanſit. Itaq; uidētibus cūctis tā fratribus q̄ ſecularib⁹ q aſtabant: uerſus partē oriētalē ſe ex latere declinauit: ac taꝫ diu ſic pſtitit: quoaduſq; corpus alterius fratris in eadem ſecum fouea clauderetur. Quod uidētes fratres & ſeculares dominum laudauerunt.

¶ In eodem loco iacet quidaꝫ ſctūs de Parma q qualis eēt meriti apud deū oñdit ſaluator. Nā in die oliuarū palmā quā accepit plātās: de māe creuiſſe inuenit.

¶ De prouincia Tuſcie locus de Setona.

N prouincia Tuſcie in loco de Setona iacet
i Frater Guido. hic a fratribus in orōne uiſus eſt ſup terrā altiſſime eleuatus. ſpirituꝫ pphe ticum habuit & miraculis coruſcauit.

¶ Locus de Florentia. de Fratre Humili.

N Florētia in cōuētu iacet Fr̄ Hūilis de Peru
i ſio: h̄ cū lōge a Florētia uitā duceret ſolitariā: & eſſet in ciuitate Florētie maxime ſame: rogauit xp̄m ut ſibi diceret quē ordinē deberet itrare p ſui ſaluatiōe: & dn̄s Ieſus xp̄us rn̄dit q̄ ingredereꝛ ordinē fratrū minorū: & cūm ipſe peteret quā uitā tenere deberet. Rn̄dit xp̄s teneas uitā cōem: frēs fugias: & nō iudices eos de defectib⁹ eoꝝ. hic plurib⁹ miraculis claruit.

¶ De fratre Acurſo laico.

N dicto loco iacet ſanctus Fr̄ Acurſus laicus
i uir ſctūs & īfirmarius cōuētus: q multa miracula fecit. Huic orāti in capella īfirmoruꝫ btā uirgo apparuit cū magna ipſi⁹ fratris cōſolatiōe: Sed cū frēm īfirmū quē in cura hēbat audiret clamātē: uirgine bn̄dicta dimiſſa ad infirmuꝫ prexit: q̄ poſtulabat effecit. Quod multū btē uirgini placuit. In cui⁹ ſignuꝫ btā uirgo eidē apparens: ſuo colloquio & aſpectu iterato īdicibiliꝛ eſt ɔſolata. ¶ In dicto loco iacet ſanct⁹ Fr̄ Benedictus laicus de Mucello. qui multa miracula eſt operat⁹. ¶ In dicta ciuitate Florētia in q̄dā capella iuxta eccleſiā hoſpitalis ſancti Galli extra portā ciuitatis iacent multi ſancti frēs & capella illa in deuotiōe hētur ob reuerētiā p̄ſatoꝝ. ¶ Ibi iacet Fr̄ Ioſeph q fuit uite ſanctiſſime: cui⁹ corpus p multa tēpora eſt itactū reptū cū habitu & chorda ac ſi eodē die fuiſſꝫ ſepultus.

¶ Loc⁹ Aretii de frē Bn̄dicto de Aretio.

N aretio iacet ſctūs frater Bn̄dictus de are
i tio. qui ad ordinē fuit receptus a. b. Frāciſco. hic fuit miniſter antiochie: & imperatorē Cōſtātinopolitanū & Regē Ierl̄m. uidelꝫ regem Ioānem ut dicit ad ordinē noſtrū recepit. Fuit hic deuotus ſancto Danieli pphete. & cum affectaſſet ei⁹ ſepulchrū uiſitare: nec poſſet tā ex itineris prolixitate q̄ cuſtodia draconū exñtium ad eius ſepulchrum in Babilōia: die quadā ſibi imēſo dracone apparente & eū īfra caudā recipiēte: in Babiloniā portauit ad ſancti Danielis ſepulcrū. Cuius tumulum aperiēs eius digitū accepit ex deuotōe: & ſecū detulit: ac ab eodē dracone mō prefato in priſtino loco illeſus eſt poſitus: & draco ſtati diſparuit. Vnde credit q̄ angelus dn̄i fuerit. Hic cum a partibus Ieroſolimitanis ad Italiā rediret: facta tēpeſtate in mari ſortib⁹ miſſis: ut alter Ionas miſſus & piectus in mare: ſtatim a nubecula acceptus: ad paradiſum deliciaꝝ eſt portatus. Quē uidētes Enoch & Helias ab eo quis eſſet petentes: cū ſe fratrē beati Franciſci diceret. Illi Franciſci aduentu in mundum audito magnū gaudiū hn̄tes & magnū tripudiū fecerūt dicētes: ſe ī breui p martirii palmā ad dn̄m perrecturos. Ipmq; frēm Bn̄dictū amplexātes & oſculātes: p totū paradiſum duxerūt oīa oñdētes eidē: & cū per tp̄s ſtetiſſet cū eis: dicta nubecula q̄ ipm ibidē poſuerat: euꝫ reaccipiendo in portu Italie ad quē applicare uolebat poſuit. un̄ naute q eū piecerāt in dicto loco repiētes: ualde ſunt mirati. hic ſpū pphetico claruit. Naꝫ fratri Thome de Papia exñti miniſtro puincie Tuſcie: ſecreta cuiuſdā cōſilii q̄ nulli apperuerat: & de qb⁹ dubitabat quā parteꝫ eligeret. Fr̄ Bn̄dictus ſibi oīa reuelauit. & quid tenendum eſſet predixit.

¶ Locus Maſſe de Fratre Bernardo.

i N maſſa iacet Fr̄ Bernardus. q miraculis extitit glorioſus. Nā qdā iuuēis de Maſſa infirmitate ueſice grauatus & tumefactus: ac morti iā uicinus: ad eius ſepulchrū multo ſanguine emiſſo eſt liberatus. Aliū hn̄tē in crure fiſtulā: qua cōtractū natibus adherebat: recomādatiōe facta dicto ſctō: īfra dies q̄tuor eſt liberat⁹. Mulierē toto corpore fiſtulataꝫ: nō ualētē medicamine aliquo curari: dicto fratri ſe recomendātē: poſt modicū ſic curauit ut talē nullatenus ſenſerit ampli⁹ paſſionē.

¶ Loc⁹ caſtri Florētini.

N caſtro Florētino iacet ſctūs Fr̄ Donat⁹ de
i Ferraria. hic habuit ſpm̄ pphicū. Vnde frēm quēdā a lōge diſtātē: in alio loco apoſtatantē uidit portatū in ore a dracone. qd frēs cū dctō apoſtatāte ſtātes nō agnouerāt. Alteri⁹ fris uidit tētationē uidēdo diabolū ſup eū ſtātē: & cū fratri dixiſſet ſuaꝫ tentationē: ſic eſſe frater eſt confeſſus.

¶Locus ſacratiſſimus Aluerne. De ſanctis fratribus Gulielmo & Clemente.

N monte Aluerne iacet frater Gulielmus de
i Radicoſano ſup cuius caput dum oraret ui-
ſus eſt ignis magnꝰ. ¶In dicto loco iacet fra
ter Clemēs uir mire pfectionis & ſanctitatis. qui dū
ſtaret in quodā heremitorio quod Garderia dr̃ in ora
tione: antiquus hoſtis in diuerſis ſpēbus animaliū frē
quēter cum eo pugnā cōmiſit: ut eū ab oratione turba
ret: ſed cū eum nocte quadā diuturna cōgreſſione fa-
tigaſſet: & quaſi laſſus iam intraſſet quoddā tuguriū
ad quieſcendum: & ſe iuxta ignem poſuiſſet & dormi
tare cepiſſet: diabolus ticiōe igneo eius tetigit manū.
Qui expgefactus cum accepiſſet titionē ut repercute
ret ſe ferientē: diabolus ab eius oculis euanuit. Ignis
tñ uſtio in dicti fratris manu die ſequēti apparuit. Idē
frater uice alia in partibꝰ hiſpanie cōſtitutus: & oran-
do de nocte dum ſup trabē quēdā genua frequenter
flecteret: diabolus aſtans genuflexione qualibet eū in
maxilla percutiebat: quē cū diu pertuliſſet: tandē ma-
nū extēdit ut caperet ſe percutientē: ille fugiēs manū
fris tetigit: ac ſic pcuſſit ꝙ in ea qnq; ueſice turgētes
exorte ſūt: ita ꝙ diebꝰ multis cū ea nihil potuit opari.
¶De ſanctiſſimo Frē Io. de Marchia ſiue Aluerna.

N dicto loco iacet ſanctus Fr̃ Ioānes de Fir
i mo. uocatus de Aluerna uir ſanctitate mirabi
lis & pfectione: de huius uiri ſanctitate aliq̄
narranda ſunt & ſuccinte. hic de ciuitate Firmana pro
uincie Marchie habuit ortū. qui cū nutrireẗ infantu-
lus in cuna die lune die mercurii & die ueneris ſemel
tm̃ mamas ſugebat: deinde factus annorum ſeptē ſe
a pueris abſcondendo: ad agrum patris ibat ad medi-
tandū dñi paſſionē. & in tātis lachrimis ſe cruciabat:
ut cor eius uidereẗ deficere. Ibiq; tam duris per totū
corpus ſe diſciplinis mactabat: ꝙ de carne eius mun-
diſſima & candidiſſima riuuli ſanguinis defluebāt: &
priuſq̄ ad domū reuertereẗ: conſuebat circa collum &
corpus ſuum urticas: & poſtea cooperiebat ſuperiori-
bus indumētis. ¶Factus uero annorū decem cū eſſet
canonicus eccleſie maioris terre ſue: loricam triginta
librarꝫ ad carnē nudam portauit: cuius manicarꝫ lon-
gitudinē de nocte decurtauit: ſed hāc quidam ſuꝰ cōca
nonicus eſt furatus: ſed quidam homo ſpūalis ſibi de
uotus aliam corpori ſuo congruam pcurauit: cuius an
nuli uelut in ceram liquefactā ſic in eius carnē tene-
ram intrauerūt. ¶Tūc tēporis ſe abſtinentia ſic ſtrin
gebat: ut in die de una quarta parte panis eſſet contē
tus. Sed cū ſibi diceret a quibuſdā ꝙ ipſe eſſet bonus
Frater minor: illo uerbo audito a dño inſpiratus: ordi
nem intrauit beati Franciſci dum. xiii. eſſet annorum.
Cū. n. uerba diuina aliquando audiret a ſuo magiſtro:
cor eius ut cera liqueſcēs tāta ſuauitate grē in interio
ri homīe replebat: ꝙ homo exterior diſcurrere eſt coa
ctus aliqñ p hortū: aliqñ per eccleſiam: & qñq; p ſil-
uam ꝓut interior expellebat: ſed tēporis in ꝓceſſu ad
De ipſius humilitate.
raptus multiplices peruenit ut diceẗ. ¶Completo ꝓ-
bationis anno & facta profeſſione: tante ſe dedit hu
militati ut omnia officia loci faceret: faciebat coquā:
ſeruiebat ad menſam: & ipſam parabat: ac in ea lege-
bat: ad portam reſpondebat: fratrum antiquorum tu-
nicas lauabat: cuſtodiens ſacraſtiam & in coro canto-
riam faciens ſpiritū deuotionis nec extinguebat nec
De ipſius paupertate.
pretermittebat. ¶Paupertatē complexus. habitu cor
da & femoralibus diues fuit: nihil uſq; ad mortē ha
bere uolens preter paruum breuiariū ad dicendū offi
cium: & quia ſic dilexit paupertatem: deus in ſuis ne
ceſſitatibus ſibi condeſcendebat: dando ſibi corporis
fortitudinem. Nā & ſi iret nudus & diſcalciatus tem
pore magni algoris & niuiū & hiemis: ſemper tamen
rubuſtior & fortior ſociis inueniebatur. ¶Fuit homo
De rigiditate penitētie ipſiꝰ.
maxie rigiditatis in corpore ſuo. Aliquando. n. porta-
uit loricam. Aliqñ coriū porcinū. Aliqñ tunicā de pi
lis equinis nodoſam: & qñq; habuit ad carnē circulū
ferreū quē plixitate tēporis carni ſic habuit inſertū: ꝙ
in amotione & depoſitione eius: caro circum circa eſt
a corpore euulſa. Abſtinētia ēt carnē domuit antequā
eſſet predicator. quadrageſimā ſancti Martini. Sancti
Franciſci & maiorē. ſancti ſpūs. apoſtolorum Petri &
Pauli. uirginis glorioſe. Angelorū. Vigilias ſanctorū.
feriam ſextā in pane & in aq̄ faciebat. xxx. annis tan-
tum aquā bibit. Quandā quadrageſimā fecit nihil co
medendo niſi herbas quātum intra duos digitos ma-
nus poſſet ſtringere. Aliā fecit fabas aq̄ madefactas
manducādo q̄tū māu ſtringebat. Aliā fecit recluſus in
cella in qua nihil comedit niſi unū panē ordeaceū par
uum in die. Aliā fecit ſolum panē biſcoctū comedēdo
& aquā bibendo. unde ſocio habuit aliquando dice-
re. Nullū genus aſperitatis eſt ꝙ oliꝫ nō ꝓbauerit cor
pus meum. ¶Iſte & ſi oriundus fuerit de Marchia &
de Firmo: tamen ad montem Aluerne accedens: & di
cto loco icorporatus: deiceps Frater Ioānes de Aluer
na eſt dictus. Hic ſanctus homo tribus ānis nūquā ſe
dit: nec dormiēdo: nec uigilādo niſi quādo eſſet in mē
ſa: uel in capitulo: uel choro: & ſic deus ſenſualitatem
in eo ſubiecerat ratiōi: ꝙ primū cōcupiſcētie motum
De ſpū intellectus.
nullatenus ſentiebat ut ipſe dicebat. ¶Quātū deniq;
hic ſanctus eſſet acceptus deo: ex uiſitationibus diui
nis poteſt patere. Deus enim uice quadā per tres mē
ſes omni die eum uiſitauit: ſuum angelum ad ipm mit
tendo: & in fine ex parte dei dedit gratiā: ut ſecundū
oēm ſenſum ſcripturam intelligeret. Et ex tunc factus
eſt pdicator magnꝰ. pdicauit poſtea Piſis Florētie Se
nis Aretii Peruſii & ſic de aliis terris: in quibꝰ fructū
magnū peregit aiarū. ¶Florētie dū in platea cōuētus
pdicaret & ſerenitas eēt: ſtatī pluuia deſcēdit: & cū
nullus uellet eius pdicationē dimittere: hoies pannos
uiliores reflectebāt ſup ſe: & mulieres ſudaria & pan
nos lineos ſup ſe ponebant: & qa tumultū aliqualē fa
ciebāt. Fr̃ Ioānes fuit admiratus pluuiā non aduerten
do: mirabile factū: pluuia tāta deſcendit: & ſup ipſum
nec ſup pulpitū ubi pdicabat: ut uidit totus populus:
gutta minima deſcēdit: quod ad magnū miraculū fuit
De appa-ritiōibꝰ ſibi factis.
toti pplo. ¶Hic ſctūs primo fuit a ſanctis uiſitatus.
Nā btā Maria p totā diē ſtetit cū eo i illa forma q̄ ipa
ꝯuerſata ē: i hoc mūdo. In ꝓuincia Marchie dū oraret
p Fratre Iacobo de Falerono qui infirmabaẗ in loco

mogliani firmane cuſtodie: apparuit beatus Frāciſcus
ſibi cum ſtigmatibꝰ refulgēs gloria ſinglari & cū mul
tis fratribꝰ.ſ.fratre Lucido & fratre Matheo antiquo
de monte Rubiano: quos frater Ioannes nūq̃ uiderat
& tñ eos cognouit: & tūc reuelatū eſt ſibi de ſaluatio
ne fratris Iacobi predicti. ¶In monte Aluerne ſepe
beatus Frāciſcus apparuit ſibi & quedam archana ſi
bi dixit: q̃ quia erāt ad ipſiꝰ fratris Ioānis ꝓconiū: nul
li uoluit dicere. Alia uice in dicto mōte btūs Frāciſcꝰ
ſibi apparuit: & cū eo diu ſtetit: & in fine ſibi dixit: fra
ter Ioānes pete a me q̃cūqꝫ grām uis & faciā tibi: cui
cū petiiſſꝫ tāgere eius ſtigmata & oſculari: ſibi beato
Frāciſco id cōcedēte remāſit ualde cōſolatus. ¶Btūs
Laurentius ſibi ſemel apparuit cui erat deuotiſſimus
dū oraret ꝓ quodā ſcrupulo qđ hēbat Frater Iacobꝰ
de Falerono de ſacerdotio: cui btūs Laurentius appa
rēs de dicto dubio eū certificauit: & poſtmodū in uigi
lia ſui feſti dū cātaret in ueſpis apparuit ei: ac ſi aſſare
tur: & oculo cōpaſſiuo frēm Ioānēꝫ reſpiciebat: & die
ꝑfata dū ſalue regina cātaretur: apparuit ei btūs Lau
rentius ad altare conuentus. Renes tenens ad altare:
& in manu ſiniſtra craticulam quaſi pro ſcuto: dixitqꝫ
fratri Ioāni ꝙ ꝓpter illā craticulā & tormenta magnā
gloriā hēbat in celo: & eccleſia de eo faciebat magnā
ſolēnitatē: & ſi faceret penitētiā magnam haberet glo
riā: & diſparuit. ¶Ieiūata ſemel q̃drageſima āgeloꝝ:
dum in ſolēnitate Archangeli Michaelis ad matutinū
ueniſſet: poſt matutinū duꝫ ad cellā rediret: in egreſſu
eccleſie angelum in forma iuuēis pulcherrimi reperit
tenētē inſtrumētū organicū in manu: & ſecum uſqꝫ ad
cellam ſemp pulſando euntē. Raptus poſt introitum
celle Angelo diſparēte remāſit. ¶Dñs Ieſus xp̄s mul
totiens ei apparuit. Semel duꝫ optaſſet uidere xp̄um
in forma qua de cruce fuit depoſitus: dum celebraret
miſſam & ueniſſet ad pr̄ nr̄: & diceret. Per ipſuꝫ & cū
ip̄o &c̄. In dicta forma ſaluator eidem apparuit: ocu-
lo compaſſiuo eū reſpiciēdo. Volēs igit̄ dñs ipſum fra
trem Ioānem ꝓbare conſolationis & contemplatio-
nis dulcedineꝫ de ipſo ab eo ſubtraxit. Vnde ipſo ſine
lumine creatoris & dulcedine remanēte: dum in quo-
dam loco in quadā ſilua anxius eſſet: & lachrimis ſu-
pinfuſus: ac uni fago facie erecta ad celū adheſiſſet:
dñs Ieſus xp̄us apparuit per ſemitā incedēs: nihil fra
tri Ioāni dicēs. poſt quē ipſe frater Ioānes totus affli-
ctus & lachrimis rigatus incedebat: rogās ut faciem
eius gratiſſimā ad eū conuerteret: ſed dñs q̃ eū ꝓbare
uolebat p ſemitam incedēs ulterius nihil ei loqueba-
tur: & frater Ioānes ſurgēs poſt eum incedebat: ſupli
cans ut eum exaudire dignaret̄. Et iterum ſaluator re
ceſſit nil ei dicēs: ſed ipſe frater Ioannes lachrimando
poſt xp̄m incedebat. tandē ſaluator conuerſus ad ip̄m
faciē ei oſtēdit: & manus ſuas expandit ſicut facit ſa-
cerdos dum ſe ad populū uertit: & tunc frater Ioānes
de pectore dñi uidit radios exeuntes: nō ſolum ſiluaꝫ
exterius ſed ipſius corpus & animam interius diuinis
ſplendoribus illuſtrantes. Quibus fuit edoctus, quem
actum humilem & reuerentē deberet tenere cū Chri
ſto. Vnde ſtatiꝫ acceſſit ad pedes Chriſti: quos ſibi ad
oſculanduꝫ porrexit. quos lachrimis ut altera Magda
lena irrigauit. demum manus xp̄s ei ꝓbuit ad oſculan
dum & eas expandit: & Frater Ioannes ſurgēs ad pe
ctus dñi acceſſit: & amplexatus eſt eum: & xp̄s uerſa
uice eū deoſculatus eſt. Sed frater Ioānes ad pectꝰ do
mini ſenſit tunc tm̄ odorē: ꝙ omnia odoramēta mūdi
reſpcū illius fetor eſſent. & tunc fuit raptus & ſumme
conſolatus. ſup quo pectore reſidēs: fontē hauſit diui
ne ſapiētie: & profunda dei ſunt patefacta eidem. un-
de deinceps de quacūqꝫ profūnditate theologie pre-
dicabat: & q̄ōnes declarabat. & dictum odorē Frater
Ioānes p plures mēſes ſenſit. & ſimiliter in dicta ſemi
ta p quā inceſſerat & ſteterat dñs Ieſus: p ampluꝫ ſpa
cium circūquaqꝫ ipſe Frater Ioānes per multa tempo
ra ipſum odorē ſenſit. ¶Alia uice frater Ioānes cū ap
propinquāte natiuitate dñi de eius humanitate con-
ſolationeꝫ expectaret: de ipſius humilitate deitate &
charitate ſibi tam pfectiſſimū amorē exhibuit: ꝙ ui-
debat̄ ſibi ꝙ aīa a corpore rapet̄: nā centies pluſquā
ſi eſſet in fornace eius anima & cor ardebat: & pre ni
mio ardore fortiter cogebat̄ clamare. amor iſte inter-
pollate durauit p ſex mēſes: ſed ardor bñ p annum: &
in hoc tēpore & poſt: uiſiones diuinas & conſolatōes
inumeras habuit: ſed in nocte quadā eleuatus fuit in
deū tam mirādo lumine: ꝙ uidit omnia creata in crea
tore: tam celeſtia q̃ tereſtria: & omnia ſuis gradibus or
dinata & diſtincta: qūo ſunt chori beatorū ſpūum in-
fra deum: & paradiſus terreſtris beataqꝫ xp̄i humani-
tas: & habitatiōes inferioꝝ: ſimiliter deſignauit: & ui
debat & ſentiebat ꝙ omnia repn̄tabant creatorē. Po-
ſtea eleuauit eū deꝰ ſup oēꝫ creaturā: ita ꝙ fuit abſor
ta & aſſumpta eius anima in abiſſo diuinitatis & cla
ritatis diuine: & ſepulta in pelago deitatis & infinita
tis diuine: intm̄ ꝙ nihil creatū nihil formatū nihil ima
ginatorium nihil ſenſibile nihil comprehēſibile & hu
iuſmodi cor uel lingua poſſet cogitare uel loqui. Ita
erat abſorta illa anima in illo pelago & abiſſo deita-
tis ſiue forma claritatis: ita ꝙ erat aīa ipſa abſorta in
abiſſo deitatis & dilatata ſicut gutta uini in latitudi-
ne maris: que ſicut nihil iuenit in ſe niſi mare: ſic ei
aīa nihil uidebat niſi deuꝫ in omnibus & ſup om
& infra oīa & extra omnia. & ibi ſenſit tres pſonas in
uno deo & unum deū in tribus perſonis: & ſenſit cha
ritatem illam eternam que fecit dei filium incarnari p
obedientiam patris qua incarnatus eſt: & per iſtaꝫ uiā
incarnationis & paſſionis filii dei meditando & eiulā
do & lachrimando ad lumina ineffabilia ꝑdicta per-
uenit. & dicebat nullam aliam uiaꝫ eſſe qua anima ad
deum poſſit introire niſi per Chriſtum qui eſt uia ueri
tas & uita. Fuerunt etiam ſibi oſtenſa in eadem uiſio-
ne quecūqꝫ facta fuerunt per Chriſtum a caſu primi
hois uſqꝫ ad ingreſſum Chriſti in uitam eternam: qui
caput & princeps eſt electorum qui ab initio mundi
fuerunt ſunt & erunt uſqꝫ ad finem mundi: ſicut anun
ciatū eſt p ꝓphas & dei ſctōs electos. ¶Dū hic Fr̄
Io. eēt in loco Mogliani cuſtodie firmane ꝓuicie Mar
chie añ matutinū: ꝑuentꝰ ē diuia dulcedie: adeo ꝙ pꝰ
matutinū i ſilua ne audiret̄ a frībꝰ uoces maximas ex

uehementia dulcedinis emittebat: & hoc infra octa-
uam aſſumptionis domine: quã dulcedinem habebat
cogitãdo de uerbo cõſecratiõis.ſ.hoc eſt corpus meũ:
qua conſideratiõe illuminatus a ſpũ ſctõ:aptis oculis
mẽtalibꝰ uidebat xp̃m cũ btã uirgine Maria & multi-
tudine angeloꝝ & ſanctoꝝ: & intelligebat illud Apo
ſtoli dctm̃. quo nos oẽs ſumus unũ corpus in xp̃o:ſin
guli aũt alter alterius membra. & illud.ut poſſitis cõ-
prehẽdere cũ oĩbus ſanctis: que ſit lõgitudo altitudo
latitudo ſublimitas & pſundũ. Scire autem ſupemi-
nentem ſciẽtie charitatẽ xp̃i.Quod bonum in iſto ſa-
cramẽto reperit̃ cũ cõficit̃ hoc uerbo.ſ. hoc eſt corpus
meũ. Hac igit̃ dulcedine ſupinfuſus: nõ credẽs eũ in-
tendi:ad celebrandũ acceſſit.Cũq3 pfatione dicta ue
niſſet ad pridie & ad uerba cõſecrationis : ſuccreſcẽte
diuina dulcedine qua ſentiebat diuinã pñtiã & multi-
tudine3 angeloꝝ & ſanctoꝝ:multotiens dicebat.hoc
eſt hoc eſt. ſed uerba cõſecrationis explere neqbat.
Vnde Guardianus fratres & ſeculares ad eũ iuuandũ
acceſſerũt: ſed ipſo dicẽte corpꝰ meũ:ſtatim apparuit
ei dominus Ieſus xp̃s bñdictus incarnatus & clarifi-
catus: & oſtendit ei humilitatẽ que fecit eũ incarnari:
& facit ip3 quotidie uenire in manus ſacerdotis: & ta
lis humilitas frẽm Ioannẽ ſic tenebat in dulcedine &
admiratione:ut uerba cõſecratiõis perficere nequiret.
uiſa igit̃ domini pñtia:cor eius uelut cera liquefactu3
eſt: & mẽbris oĩbꝰ deſtitutus cecidit retro:ſed a guar-
diano & aliis ne caderet eſt ſuſtẽtatus: & ip̃m fratres
& ſeculares tãq̃ mortuũ i ſacr.ſtiã detuleſt.Erat.n.cor
pus eius frigefactũ tãq̃ hois mortui: & digiti cõtracti
ut moueri non poſſent : & ſic iacuit exanimis a mane
uſq3 ad tertiã & ultra tẽpore eſtiuo:nec pficere potuit
miſſam. Hec cuidam fratri ſuo ſecretario reuelauit.
¶ Vice alia celebrãdo & hoſtia cõſecrata:apparuit ei
xp̃us cũ pulcherrima barba & indutus ueſte rubea:q
ſibi dedit tantã cõſolationẽ & letitiã utriuſq3 hois: ꝙ
niſi qa remãſit ſibi intellectus fuiſſet in extaſi tractꝰ.
& in ipſa uiſione certificatus fuit ꝙ ꝓpter illã miſſam
pacatus fuit deus ꝓ toto mũdo: & maxime ꝓ ſuis re-
comẽdatis.¶ Paꝝ ante mortẽ uidit dñm Ieſum xp̃m
in humana figura ita deſpectu3 & uilem:ꝙ nõ poſſet
hõ tñ uilificari.Quẽ cum admiratõe interrogauit di-
cẽs.O deus meus omnipotẽs qd eſt hoc ꝙ ita uilis &
deſpectus appares? & xp̃s rñdens ait. Scias ꝙ nõ ui-
deor tibi ita deſpectus & uilis: ſicut ſu3 hodie in cor-
dibus xp̃ianoꝝ: & tũc in pñtia ſaluatoris fuit raptus:
& xp̃us diſparuit.Rapiebat̃ hic ſanctus frequẽter in
deũ:ſicut manus aduſtione eſt pluries comprobatũ. &
cũ a quodã fratre interrogaret̃ ſi pdicationes raptum
eius impediſſent:Rñdit dicẽs.Chariſſime p ſeptẽ an
nos habui continuã grãm lachrimaꝝ: & raptus nõ ra
ros: & illo tẽpore fuit grã dei ſup aiam meã.Profecto
poſtea deus mutauit gradũ in aĩa: & adeo prepoſuit
animã ſup grãm: ꝙ qñcũq3 ip̃a uult h3 affluentiã la-
chrimarum uſq3 ad defectu3 cordis: & ſi deſiderat ra
ptũ h3. Et ſtatus iſte eſt ſublimior: qa tũc nec raptum
De ſpũ ꝓ phetie. nec lachrimas occultare poterã:nũc aũt poſſum.
¶ Sanctus iſte nõ ſolu3 dei agnouit magnalia ſed ſpi

ritum propheticum in dei agnitione habuit.nam cum
ipſe hẽret auctoritatẽ a generali miniſtro abſoluendi
frẽs q eidẽ cõfiterent̃:frẽs ad montẽ Aluerne acceden
tes inducebat ad ſibi cõfitendũ: & eis ſi omittebãt ali
quid ſtati3 dicebat tu comiſiſti tale pctm̃: & ſic eſſe il
li aſſerebãt.uni fratri dixit quoddã pctm̃ occultum: de
quo frater ip̃e habuit dicere:ꝙ id pctm̃ comiſerat an
teq̃ Fr̃ Ioãnes fuiſſet natus in mundo.¶ Dum hic Fr̃
Ioãnes in cõmemoratione oium defunctoꝝ miſſa3 ce
lebraret: & corpus dñi leuãdo ipſum ꝓ animabus de-
functoꝝ deo pr̃i offerret:uidit infinitas aĩas de pur-
gatorio egredi q̃ſi multitudinem ſcintillaru3 de ignita
fornace ꝓdeuntiu3: & illas uidit ad celeſtia euolantes
ob merita xp̃i qui in cruce ꝓ humana ſalute pepẽdit.
qui quottidie in ſacratiſſima hoſtia offertur ꝓ uiuis &
mortuis.¶ A diabolo hic ſanctus fuit pturbatus.na3
in mõte Aluerne orãdo & cõtemplãdo uidit totũ aerẽ
& terrã multitudine demonũ plenã: & tunc frater Ioã
nes hoc uidens baculo accepto pcuſſit eos: & de toto
illo mõte effugauit. Alia uice uidit in uiſione infinitaꝝ
mltitudinẽ dmonũ cõtra frẽs ſagittas mittẽtes.q̃ꝝ ali
que inſultabãt cõtra demones imittentes: & demones
cũ ſtridoribus fugiebãt. Alique tãgendo frẽs cadebãt:
Alique intrabãt cu3 toto ferro & remanebãt. Aliq̃ itra
bãt & totũ corpus: & ad aliã partẽ penetrabãt.Quod
uidens Fr̃ Ioãnes in lumine diuino quo fuit radiatus:
intellexit dictorũ fratrũ ſtatũ. Semel dum oraret uidit
fratrẽ quẽdã carpẽtariũ a demonibus extra ordinẽ du
ci. Qui ſurgens ab oratione perrexit ad fratrẽ: & acci
piens eũ per tunicã dixit ei.O frater mi quid agere tu
uis? & reuelatiõe ei patefacta:cũ ſanctis uerbis eũ re
tinuit: & in ordine uitã ſuã finiuit. ¶ Et qa pro ſua ſan
ctitate ab oibꝰ honorabat̃:ſemel uolens honores hu
iuſmodi euitare:ſecrete de Senis receſſit: & iuit colũ-
banum ſecrete ut nullus hoc ſciret. Sed du3 ſtaret ibi
dem & oraret : uiſa eſt columna ignea a ſummo celo
deſcẽdere: & ſuper eius cellã reſidere a colẽtibus ter-
ras uicinas: ꝓpter quod miraculũ cepit a pplo frequẽ
tari.uñ hac de cã ab inde receſſit. ¶ Suũ obitũ preſci
uit: & fratribꝰ pdixit:modico tẽpore uobiſcũ ero.Sed
ad mortẽ ueniẽs:primo faciẽ terribilẽ oſtendit : ita ꝙ
oẽs aſtãtes timuerũt ualde. ſed illico ſerenatus angeli
ca facie i frẽs reſpexit. & eũ a frẽ Ioãne de ſeptimo de
Piſis q aderat iterrogatꝰ eẽt qd uidiſſet:rñdit. ſi dice
rem qd uideri3:uos nõ intelligeretis me ſed unũ ſcito
te:ꝙ q uult eterna3 adipiſci ſalutẽ:ſoli Xp̃o crucifixo
ardẽter ihereat cũ effectu. Et his dictis:prexit ad do
minũ.¶ Hic p annos qnquaginta fuit in ordine. In fe
ſto ſancte Marie ad niues cũ miſſam celebraſſet: & eũ
fratribꝰ comediſſet:poſt prãdiũ arreptꝰ a febribꝰ in ui
gilia ſancti Laurentii cuius erat deuotus: omnibus ſa
cramentis ſuſceptis:fratres dulciter alloquendo ad do
minum migrauit:ſicut cuidam ſibi familiari oñſum eſt
anno.M.cccxxii.multi alii fratres ſepulti ſunt in predi
cto loco. ¶ Locus de Pupio.
¶ In Pupio iacet frater Iacobꝰ Barletanus: cui xp̃us
apparẽs in ſilua certificauit eũ de remiſſione pctoru3
ſuorũ quã ſemp optauerat.In cuius ſignu3 xp̃s poſuit

manus dicti fratris inter ſuas: & ex tunc tãtũ odorem ſenſit in ſuis manibus: q oium odoꝝ fragrãtiã excederet: & multo tẽpore poſt ob eius reuerentiã ſibi manus nõ lauit. Sed die quadã duob⁹ fratrib⁹ ad ipm uenietib⁹ cũ uellet cũ eis comedere: uocat⁹ ad mẽſa3 nõ recordat⁹ lauit ſibi man⁹: & ex tũc nõ ſenſit odorẽ de quo in tota uita ſua plorauit. ¶Loc⁹ mõtis illicini.

N mõte illicino iacet ſctũs fr̃ Philipp⁹ laic⁹, i q multa fecit miracula: & inter alia cũ de loco colũbarii i quo deceſſit corp⁹ ei⁹ ad montem illicinũ deduceret: inundãte pluuia nec una gutta feretrũ tetigit: nec ſui corporis portitores: de iſto ſctõ fratre fit memoria celebris in dicto caſtro in ſctõrum Filippi & Iacobi feſto. ¶Locus montis policiani.

N monte policiano iacet fr̃ Bartholome⁹ bu i cii franciſci: qui uxorem filios & omnia relinquens factus eſt frater minor deuotiſſimus: & ſanctus poſt mortem miraculis clarũit.

¶Locus columbarii .de fratre Guidone de bolſena.

N loco de columbario iacet fr̃ Guido de bolſena uir ſctũs. Hic dũ eſſet nouicius Senis: & cũ ſocio ſuo nouicio frẽ mino Altimãni i horto loqueret de deo: Ieſus in ſpecie pueri in medio eorum apparuit: & ſtetit cũ eis a poſt nonã uſq3 ad horam ueſperoꝝ ꝑut uidit fr̃ Petrus petinarius de tertio ordine. Huic fratri Guidoni reuelatũ fuit a deo de ſecta fraticelloꝝ que in ordie exurgere debebat: ſicut ꝑdixit fratri Iacobo de mõte illicino ſeruitori ſuo: monendo ipm q ſe ab his elongaret tanquã ab inimicis xp̃i. Huic ẽt fratri qdã gattus omni die capiendo auiculas portabat: quã dictus frater Iacobus eidẽ porrigebat ad comedendũ: & mortuo dicto frẽ Guidone gattus ad pedes eius mortuus cecidit. ¶Locus cortone.

N cortonio in plebe iacet ſctũs fr̃ Guido: q i fuit de ſociis bti Frãciſci: qui mortuus in loco antiquo de cortona qui dicit̃ celle bti Frãciſci & miraculis coruſcaret: a populo ad ciuitatẽ deduct⁹ ẽ. & qa ibi tũc nõ erat loc⁹ frum in plebe e ſepult⁹ honorifice. ¶De floretia & prio d frẽ rolãdio d floretia

E ꝑuincia tuſcie.u3. de Florentia fuit quida3 d ſctũs fr̃ nomine rolandinus. ſed ubi ſit ſepultus nõ repperi. Hic fr̃ dum die quadã ad orãdum eccleſiã intraſſet: ſubito dum oronis ꝓlixitas tenderet: apparuit quidã radius ſolis ſup altare deſcẽdẽs: & uidit puerũ in radio memorato ſup altare ſtantẽ: & mira pulchritudine decoratum: qui coronã aureã manu geſtans: alterã quoq3 illi ſimilem gẽmatã in capite gerebat: uocauitq3 frẽm ex noie dicẽs illi. Frarer Rolandine pſeuerare ſtude finalr̃ in negocio qđ cepiſti: quia corona hec quã manu teneo tibi eſt ꝑparata: & ſtatim diſparuit. Fr̃ uero rolandinus que uiderat cuidam fratri ſacerdoti retulit: qui uiſiõe intellecta ipm ad boni pſeuerantiã cõfortauit: & de pmiſſiõe facta docuit non altum ſapere ſed timere.

¶De fratre Franciſco de maleficiis de florẽtia.

E Florentia etiã fuit fr̃ Franciſcus de malefi d ciis nũcupatus: homo deuotus & paupertatis ac regule ſue zelator: qui & ſi in corſica in ſilua ſit humatus: circa ipm tñ in uita deus in monte ſacro aluerne miraculum magnũ demonſtrauit. nã cum ſtaret aluerne & fratrib⁹ forenſib⁹ loca in qbus btũs Franciſcus ſteterat oſtẽderet: & iuxta ꝑcipitium maximum ſupra hortũ in planicie poſitum du3 ſtaret talia oſtẽdendo in charitate: cecidit: & de ſcopulo in ſcopulum caput mẽbra & renes & pectus percutiendo: dũ putaret a fratribus cõminutus totalr̃: nulla leſione notatum frẽs qui ad excipiendũ eius corpus ut mortuu3 deſcenderãt: inuenerũt. de quo frẽs omnes ſunt ſtupefacti. ¶De fratre Ioanne de Florentia.

E florentia ẽt fuit ſctũs fr̃ Ioannes parẽs pri d mus generalis ordinis poſt mortem bti Franciſci. Qui cum eſſet iudex: & in ciuitate caſtellana ſtaret ad ſue domus feneſtrã: cõtigit q grex porcoꝝ adeſſet. Et cũ nullo modo ciuitatem caſtellana3 uellẽt intrare: inductus paſtor a quodã ut diceret porcis: intrate porci ciuitatẽ caſtellan: ſicut intrant iudices in infernũ: & cũ paſtor illud fortiter diceret uel dixiſſet: ſtatim porci ſine rebellione dictã introierunt ciuitatẽ. Quo uerbo audito & miraculo uiſo ſtati3 iudex deſerens mũdum factus eſt fr̃ minor uita & ſanctitate mirabilis. Propter qđ elect⁹ eſt poſt mortem bti Frãciſci prim⁹ i generalẽ miniſtr̃. ¶Hic miſſus ẽ a papa Gregorio ut diſcordantes romanos ad ſubiectionem & reuerẽtiã eccleſie romane reduceret. Quibus rebelli animo reſiſtentib⁹ dixit: q deus eos in breui puniret fluminis inundatione: & ſic fuit. Nam tiberis intantũ creuit q multos in propriis domibus necauit: & urbem quaſi deſtruxit. Propter qđ miraculum romani ad obedientiã pape deuenerũt. Multi alii notabiles frẽs fuerũt de tuſcia quoꝝ noticia obliterata eſt negligentia frm. ¶De ꝑuincia bononie.

N ꝑuincia bononie: in loco bononie iacet fr̃ i Nicolaus qui adhuc dũ uiueret: mortuũ du3 ad ſepulturã ferret̃ dr̃ ſuſcitaſſe. Idẽq3 nouos oculos cuidã cui erãt oculi eruti cõprobat̃ reddidiſſe. ¶Iacet ibidem in eodem ſepulchro cu3 frẽ Nicolao ꝑdicto fr̃ Bonizus homo ſanctiſſim⁹. Hic fr̃ Boniz⁹ in monte polumbaꝝ fuit cum btõ Franciſcõ qñ fecit regulam quã habem⁹: & xp̃m audiuit loquentẽ & dicentem. Miniſtris pluribus ibidem cõgregatis: q regulam illã ipſe fecerat: & uolebat eam ad lr̃am ſine gloſa intelligi & ſeruari: ut diceretur fructu & cõformitate ſequenti. Huic fratri Bonizo poſt ſuam mortẽ apparens beatus Franciſcus cum habitu aureo & glorioſo ſua ſtigmata pluſquã ſol lucentia ſibi oſtendit & oſculanda & contrectanda conceſſit.

¶Iacet ibidem frater Matheus de Fauentia q in uita & morte & poſt: miracula eſt opatus & adhuc facit.

¶Iacet ibidem frater Guido de ſpatis magnus predicator crucifixi & paſſionis. Hic mira plura fecit in uita: & nunc etiam miraculis preclaris ſua ſanctitas bononienſibus & aliis innoteſcit.

¶Iacet ibidem quida3 ſanctus Laicus frater Gulielmus de Cortimilio uite ſctiſſime & miraculis ꝑclar⁹.

¶Locus mutine de frẽ Gerardo de mutina.

N mutina iacet fr̃ Gerardus magn⁹ ꝑdicator i

Hic dum uenetiis in uigilia feſti bti Frãciſci p̄dicaret:
& altiſſima de ip̃o loqueret̃:quidã ciuis ob hoc cõmo
tus & ſi deuotus eſſet bti Franciſci & feſtum ageret:
a predicatione recedens:dũ domũ rediiſſet ſtatiʒ ſom
no opprimitur:Qui ad lectum pergẽs ſtatim fuit ſopi
tus:& uiſionẽ habuit de btõ Frãciſco ſingularẽ: nã ra
ptus in celum:uidebat xp̃i btãm Mariã & omnes or
dines ſanctoꝝ angeloꝝ & alioꝝ ſctõrũ qui ꝓceſſio-
naliter ibant omnes:& xp̃o ac matri reuerentiã exhi-
bebant:ſed cum btm̃ Franciſcũ nõ uideret:angelo ip̃ʒ
ducenti dixit ipſe ciuis:ubi eſt btũs Frãciſcꝰ cum ſuis
i iſto loco:de quo frater Gerardus tã alta dicebat? &
Angelus rñdit.expecta & uidebis btm̃ Frãciſcum: &
quẽ ſtatĩ hʒ:& uidit ꝙ xp̃s eleuauit brachiũ dextrũ:
& de ipſiꝰ uulnere laterali exibat btũs Frãciſcus ſin-
gulari gloria d̄coratꝰ cũ uexillo crucis explicato i ma
nibus:& poſt ip̃m maxima multitudo frm̃ & aliorum
ſequebat̃ glorioſiſſime decorata:& tũc dixit Angelus
ſibi.Btũs Frãciſcus:quia ſemꝑ paſſionẽ xp̃i meditatꝰ
eſt cum ſuis:ideo in xp̃o ſtat & reſidet: ꝓut cernis: &
uiſo hoc ſtatim ciuis ille a ſõno ſurgẽs:& ad locũ fra-
trũ ueniẽs:inuenit adhuc frẽm Gerardum:cui & aliis
poſt p̄dicationẽ narrans cuncta que uiderat:de bonis
ſuis ob reuerentiã.b.Franciſci fecit & dotauit locũ.b.
Franciſci de cõtrata uenetiis.demũ renũciãs mũdo fa
ctus ẽ fr̃ minor & filiꝰ.b.Frãciſci. ¶Locꝰ arimini.

N arimino iacet frater Ioãnes barroti:qui ſi-
i gnis claret & claruit.¶In dcõ loco iacet iſtis
tẽporibꝰ fr̃ Andreas:dulcis fr̃ & bonus. q ut
dicũt frẽs ſignis claret & miraculis.¶De ꝓuincia Pa
due ſiue ſcti Antonii. ¶De ſctõ Antonio de padua.

N ꝓuincia paduana ſiue ſcti Antonii iacẽt in
i fraſcripti ſãcti frẽs. In padua iacet ſanctiſſi-
mus fr̃ Antonius:quẽ papa Gregorius nonꝰ
eodem anno quo mortuus eſt.ſ.anno dñi. Mccxxxiii.
die.xiii.Iunii catalogo ſctõrũ aſcripſit:huius ſanctiſſi
mi uiri ſuccincte uita ponẽda eſt:ꝓpter ꝓlixitatẽ uitã
dam.¶Hic natione hiſpanus de regno portugalie &
ciuitate Vliſbona extitit oriundus: clarus parentibꝰ:
litteris in eccleſia btẽ Marie imbuit̃: & cũ ad ãnos pu
beres deueniret:& p̄ter ſolituʒ ſe motibus illicitis ſen
tiret perurgeri:ſpretis ſtudiis:carnis illecebris:& parẽ
tibus:ad quoddã monaſteriũ ſancti Auguſtini pergẽs:
factus eſt canonicus regularis:& quia iportune a ſuis
uiſitabat̃ parentibꝰ:hac de cã abinde ſecedens:ad ſan
cte crucis de colimbria: aliđ eiuſdẽ ordinis cõuolauit
monaſteriuʒ.quo in loco exiſtẽs:primo uirtutibꝰ i de-
mum ſacre ſcripture ſuum ſtudiũ coaptauit.Dum ue-
ro ibidem uir dei maneret: in Marrochio quinqʒ frẽs
minores a.b.Franciſco miſſi illuc ob fidem p̄dicandã:
a rege Marrochioꝝ glorioſo martirio coronãtur: quo
rũ reliquias cũ in hiſpaniã detuliſſet dñs Petrꝰ infans
fr̃ Regis Portugalie:dum ipſoꝝ meritis a manibꝰ di-
cti regis Marrochioꝝ:apud quẽ ob meritũ fratris ſui
regis manebat:ſe predicat liberatum: dictoꝝ ſ̃tuʒ cũ
reliquiis portatis celebris paſſionis fama:ad aures bti
Antonii peruenit:qđ ut percepit zelo fidei & martirii
ſucceſus:optat prefatis martiribꝰ ſiĉ iungi conſortio

ſic & habitu:ut ad pfecta perueniat. uñ die quadam
fratribus minoribꝰ ad ſuum diuertendo monaſteriuʒ:
data per ipſos fiducia eidem:ꝙ eum ad terrã ſarace-
norum dirigerent:habitu ordinis minoꝝ: habita priꝰ
a ſuo priore licentia de hoc:eum induerũt:& factus ẽ
frater minor.Directus ergo iuxta ꝓmiſſuʒ: ad partes
infidelium:duʒ pergeret:diutino langore correptꝰ: ad
partes fideliũ ꝓ ſanitate recuperanda redire coactus
eſt.Et dum ad ſolum natiuum intenderet redire: uer-
ſus Hiſpaniã nauigando:uẽtis flantibus non ſecũdis:
ad Siciliam deuenit. Verũ cũ generale capitulũ apud
aſſiſiũ inſtaret de ꝓximo celebrandũ: Btũs Antonius
debilis & infirmꝰ ut potuit illuc perrexit:atqʒ per ge
neralem miniſtrũ ad Romandiole tranſmiſſus ꝓuin-
ciaʒ:in heremo montis ſancti Pauli: uitã ſolitariã per
tempus duxit:humilitatis officiis occupatus.ſ.in ſer-
uiendo fratribus:& lauandis parapſidibꝰ & utenſili-
bus coquine.Et licet hic ſanctꝰ ſic deditus eſſet hũi-
litatis officiis.nec ſuã ſciam oſtẽderet fratribꝰ: lʒ ali-
quando litteralr̃ quedã uerba exprimeret:ſed ipſa oĩ-
no ſupprimere ſtuderet:deo tñ placuit ad notitiã alio
rum eum hoc modo uenire. ¶Cum enim ad ordines
ſacros ſuſcipiendos perrexiſſet forliuium cum fratri-
bus:eſſetqʒ conſuetum ꝙ ordinandis uerbũ dei ꝓpo
neret̃:& ſimilr̃ de hoc tam de ordine minoꝝ ꝗ p̄dica-
torum plures eſſent requiſiti:qui oẽs de imprepara-
tione ſe excuſantes:tandeʒ Antonius eſt reqſitus:qui
ſatis & ipſe renuens:ultimo tñ acqeuit.ac uerbuʒ dei
ꝓponens:cuʒ tanta maturitate & ſcientie ꝓfunditate
p̄dicauit:ꝙ omnes audientes in ſtuporem cõuertit.
¶Cõperto igit̃ hoc a fratribꝰ:impoſitũ eſt ipſi beato
Antonio predicationis onus & ofĩm. Ex tũc eni totuʒ
ſe dedit ad opus p̄dicationis exercendũ. Vnde ex tũc
ciuitates cepit circuire & caſtra:& audacter uerbum
dei ꝓponere:& ſi eius uerba eſſent diuine ſapiẽtie ſa
le & diſcretiõe cõdita:uicia tñ rep̄hẽdebat audacter:
nulli adulando:nec aliquẽ formidãdo. ¶Sed quales
fructus p̄dicatio bti Antonii faceret:Aliqua dicã que
audiui de quãpluribꝰ. In ciuitate Arimini dũ eẽt hic
ſanctus Antonꝰ:ubi tũc magna erat turma heretico
rum:dum p̄dictos ſua p̄dicatiõe cum teſtimoniis ſcri
pture optaret reducere ad fidem ueram: Sed illi obſti
natione duriores effecti lapidibꝰ:nec eius uerbis ac-
quieſcere:nec p̄dicationẽ audire uoluerũt. Quod uir
dei Antõius cernẽs:ad os fluminis iuxta mare perre-
xit:Poſt quẽ heretici ipſi abierũt:qđ ageret ſcire uolẽ
tes.Vbi dum eſſet ſctũs Antonius:& ſtãs ſup ripaʒ ꝗ
mari appropinquabat:Piſces ex parte dei cepit aduo B. Antõiꝰ
care:ut ſuam p̄dicationẽ quã ipſi heretici audire nole p̄dicãs pl
bant:piſces ipſi attenderẽt.& ecce ſtatim iuxta ſctũm ſcibꝰ her-
Antoniũ tãta magnoꝝ & paruorũ piſcium multitudo ticos con
acceſſit: quãta nũquã ſimul in partibus illis uiſa fuit: uertit.
& omnes tenebãt caput aliquãtulũ extra aquam. Sta
bãt piſces maiores cũ minoribꝰ in pace magna: diſtin
cti tñ diuerſaꝝ ſpecierũ & coloꝝ uarietate: & quilibʒ
ſuis ſtabat in locis: maiores in loco profundiori: me-
diocres ubi aquaꝝ nõ erat tãta ꝓfunditas:Parui uero
iuxta btũm Antoniũ ꝓpinquiores aſtabãt.Quibus ſic

diſpoſitis btūs Antoni⁹ cepit eis p̄dicare: dicēs ꝙ gra
tias creatori reddere debebāt: quia locū eis dedit cla
rū & diaphanū: eis būdixit in creatiōe: cōſeruauit i di
luuio: eicas dedit & libertatē accedēdi quo uolūt. Eis
Ionā ad cōſeruandū dedit: ſtaterem dn̄s ad ſoluēdum
tributum ex eis accepit: & poſt reſurrectionē eos in
cibum ſumpſit. Predicāte btō Antonio & p̄ſata dicē
te: aliqui piſces uocez emittebāt: aliqui aperiebāt ora:
& ſubmittebāt capita. Oſtēdētes ſe laudare altiſſimū
ut poterāt. & quāto magis beatus Antonius predica
bat: tāto maior copia piſcium ad eum cōfluebat. Que
cernēs btūs Antonius uoce magna clamauit dicēs. Be
nedictus deus eternus: quē magis honorāt piſces aq̄
tici: q̄ homines heretici. & quia ad dictū ſpectaculū
cōcurrerat totus populus ciuitatis: & ipſi heretici ui
dentes tātum miraculum dimiſſa infidelitate: ſe ad ei⁹
pedes poſuerūt. Quibus tā catholice p̄dicauit: ꝙ oēs
ad fidem conuertit. Piſces uero a btō Antonio licētia
ti: letantes cum mirandis ludis receſſerunt.

¶ In dicta ciuitate Arimini qdā heretic⁹ bonelus no
mine erat: q dicebat hoſtiā conſecratā nō eſſe corpus
domini: & ꝙ faceret a ſua aſina comedi quā aſſuefe
cerat ad hoſtias comedēdū. Quod btūs Antoni⁹ au
diens miſſam celebrauit: hoſtiā cōſecratā aſine detulit
& oſtēdit: ſtatimq; aſina genuflexit: & capite inclina
to reuerentiam exhibuit. Quod uidens hereticus pre
dictus infidelitate dimiſſa uerus eſt factus catholic⁹.

Miraculū de euchariſtia

¶ Cum ſemel btūs Antonius in cōſiſtorio p̄dicaret co
ram papa & cardinalibus ubi erāt greci & latini. Frā
cigene: Teutonici: Anglici: & multi alii diuerſaꝝ lin
guarum & alioꝝ idiomatū: ſctō ſpū inflāmatus & lin
gua apoſtolica eructās de deo melliflua: oēs in dicto
conſiſtorio exiſtentes: & ſi lingua loquereť Hiſpanica
& ꝓpria: eum tn̄ intellexerūt: admiratiōe ſūma dicen
tes oēs. Nōne iſte Hiſpanus eſt? & quō per eū audiui
mus unuſquiſq; linguā ꝓpriā in qua nati ſumus? Sed
& ſūmus pontifex ſtupens ad tam profunda de ſcri
pturis a beato Antonio prolata dixit. Vere iſte eſt ar
cha teſtamenti & diuinarū armariū litterarum.

¶ Dum btūs Antōius mundū circūeūdo ob p̄dicatio
nem: factus cuſtos lemonicen̄: ad ciuitatē Bituricen̄.
ueniſſet: ac cum quadam die populo p̄dicaret: in tāta
multitudine populus cōuenit: ꝙ in nullo loco ciuita
tis inuentus eſt locus: ubi tanta cōſiſteret multitudo.
Vnde canonici ciuitatis ꝓceſſionaliter ciuitatē exeun
tes cum populo: ad quoddā pratū latiſſimū peruene
runt: ubi btūs Antonius predicaret: & hoc fuit tēpore
eſtiuo. Qui dum p̄dicaret: uolens oſtēdere deus ipſi⁹
ſancti Antonii ſanctitatē: ſubito tēpus ſurrexit & tem
peſtas ualida: adeo ꝙ omnes inceperūt timere tam de
pluuia futura: q̄ de coruſcationibus & tonitruis. & ſic
ceperūt ſurgere & uelle abire. Quod cernēs btūs An
tonius dixit eis. Ego pro parte dn̄i noſtri Ieſu xp̄i uo
bis dico: ꝙ nullus ueſtrū aliqd mali habebit: nec gut
ta aque ſuper aliquem uel aliquā deſcēdet. Stetis fir
mi ne timeatis. qui uerbis eius fidētes imobiles ad au
diendū predicationē ſteterūt. Et cum pluuia cū grandi
ne groſſiſſima deſcēdiſſet ſuper terrā: circa audientes
nec grando nec pluuia nec aliūd deſcēdit ſuper locū
in quo erāt audiētes. Cum tn̄ grando ex nimietate ad
altitudinē magnā ut murus oēm locū ambiſſet. Quo
uiſo miraculo cūcti gr̄as deo reddiderūt: btūm Anto
nium deinceps in ſūma deuotiōe hn̄tes. & hoc mira
culum ſicuti fuit: ſculptū eſt in lapide in frōtiſpicio ec
cleſie maioris Bituricen̄. ſicut ego a fratre habui q ui
dit & iſtud miraculū mihi narrauit.

Pluuia cū grādie dēſcēdit nec quēpiā audictū leſit

¶ In ciuitate de
Podio regni Francie que ob multa mira in ipſa facta
per btūm Antoniū ad ip̄m ſctm̄ ſpāli deuotione aſtici
tur: btūs Antonius dū eſſet guardianus & p̄dicaret:
poſt ſe oēs ad predicationē trahebat. Vnde qdā dn̄a
p̄dicatione eius tracta: poſt ip̄m ibat: & q̄ ſunt dom⁹
nō exercebat. Quod uir eius perpēdēs: eam rep̄hen
debat: & ad p̄dicationē ire ꝓhibuit. Vnde die quadā
beato Antonio predicāte: dicta dn̄a cū uirū rogaſſet
ut eam ad p̄dicationē ire p̄mitteret: & ille nollet ſumi
tatem domus ipſa aſcēdit: & diuia faciēte uirtute p̄
dicationē incepit audire & intelligere bti Antonii ac
ſi preſens eſſet: & cū interrogareť a uiro qd ageret. Re
ſpondit. ego bti Antonii p̄dicationem audio ac ſi ad
eſſem: & cū ille inſanā diceret uxorē: rogatu uxoris
aſcendit: & ita cepit p̄dicationē audire: ac ſi p̄ſentialr̄
adeſſet. Quo miraculo uiſo & btō Antōio deuotus
extitit: & p̄dicationem eius nūquā ipſe dimiſit.

¶ Cū btūs Antōi⁹ per ſex miliara ꝓpe a ciuitate de
Podio ad quēdā locū ad p̄dicādū iuiſſet: facta predi
catiōe: de uino & aliis fuit ſibi trāſmiſſum. Sed quedā
mulier cū guſtaſſet uinū btō Antōio miſſū: & ſibi nō
appăruiſſet bonū: cōcite ad domū ſuā ꝑgēs & hauriēs
de meliori uino: tā fuit ſollicita i deferēdo uinū ꝙ ob
turare uegetem fuit oblita: & ſipulū ipſa in manu por
tauit: & ueniēs ad btm̄ Antōiū ſibi ſuū obtulit uinū:
& cū ſtaret cū btō Antōio reſpexit ad manū: & uidēs
ſipulū: recordata eſt ꝙ uegetem nō clauſiſſet: Statim
q; ad domū reuerſa: iuenit celariū totū plenū uio effu
ſo: ſed cōfidēs i bti Antōii meritis: i cānā uegetis re
miſit ſipulum: & ſubito ueges fuit uio repleta: adeo
ut deſuper uinū deflueret. Quod meritis bti Antonii
cui uinū dederat eē factū nullatenus dubitauit.

Vinū effuſū uaſi miracloſe reſtituitur.

¶ In ciuitate Lemonicen̄. dū eſſet cuſtos btūs Anto
nius: & in nocte dominice natiuitatis in principio pri
me miſſe deberet p̄dicare in eccleſia cathedrali: & no
nam lectionē ipſe diceret in cōuentu ſr̄m: recordatus
quō tali hora p̄dicare deberet: rogauit dn̄m ꝙ ſua uir
tute ſuppleret: ꝙ humana fieri nō poterat: tūc ipſo ſtā
te cum laterna in manu: ipſo tamen nihil dicente in ec
cleſia cathedrali aſcendendo pulpitum predicauit.

¶ Semel in quadā eccleſia btō Antonio predicāte in
quadam ſolēnitate: & ibi adeſſet quedā mulier nobi
lior de cōtrata: diabolus uolēs bti Antonii predicatio
nem impedire: & dictam dn̄am in ſpecie curſoris ſe
fingens: ad ipſam cū litteris iuit dicēs: filium ſuum ab
inimicis captum eſſe & mortuū. Tūc btūs Antonius
qui nihil tn̄ de hoc corporis aure audierat dixit corā
omnibus: nō timeas quia filius tuus uiuit & ſanus eſt:
& iſte curſor eſt diabolus: & ſtatim diabolus ab ocu
lis oīum ut fumus euanuit. ¶ Hic btūs Antōius in ſu

nere predicãs cuiuſdã uſurarii: ꝓpoſuit ꝓ themate illud: ubi eſt theſaurus tuus: ibi eſt & cor tuuꝫ. & dixit mortuus eſt hic diues & ſepultus eſt in inferno: & addidit dicens parẽtibꝰ ipſo ſepulto: ite ad eius theſauros: & in medio eoꝝ cor eius inuenietis: eo ꝙ nõ remanſit in corpore. & ſic faciẽtes cor adhuc calidũ inuenerũt in medio denarioꝝ.

Cor mortui auari inter pecunias iuentum eſt

¶ In predicatiõe bti Antonii quidam adeo cõpũctus fuit: ꝙ dum uellet ſctõ Antonio pctã ſua cõfiteri: pre gemitu nullum poterat exprimere uerbũ: cui cum ſctũs diceret ꝙ ea ſcriberet & ſibi daret: quod & fecit: & eum ſctõ daret: meritis beati Antonii & cordialis contritiõis totã ſcripturam inenit deletã ac ſi nihil in ea aliqñ ſcriptũ fuiſſet.

¶ In lombardia btũs Antonius ꝑdicãs iuxta fluuium: & heretici nollẽt eius ꝑdicationẽ audire: ad fluuium pergẽs mãdauit piſcibus ut capite poſito extra aquã: imobiles ſtãdo eius ꝑdicationẽ audirẽt. Quod & fecerunt: ad qḋ miraculũ multi ſunt ad fidem cõuerſi.

¶ Poſtq̃ ſctũs frater Antonius plures ꝓuincias & loca illuſtrauerat: factus per generalẽ miniſtrũ in caplo generali aſſiſii: qñ bti Frãciſci reliquie ſũt trãſlate: ꝑdicator & lector generalis: fuit.n. lector Tholoſanus Bononie & Padue: ad ciuitatem Padue tãdeꝫ deuenit xp̃o duce: Qui zelo feruẽtiſſimo incipiẽs predicare: diuina faciẽte gr̃a tãtus erat cõcurſus ciuium & aliorum de ciuitatibus ꝓpinquis caſtris & uillis: ut ambitus eccleſiaꝝ eos capere nõ ualerent. Vñ ad latiſſima pratoꝝ ſpacia ob hoc ſctũs Antõiꝰ predicaturꝰ ibat. & adeo mulieres & hoies audiebãt libẽter: ut noctis tẽpore ſurgẽtes mutuis curſibꝰ ad capiẽdũ loca cõtẽdebant ſe inuicẽ ꝑuenire: cuius predicatiõe diſcordantes ad pacem reducebãtur: captiuati dimittebanť: uſure reſtituebanť & ſpoliata: meretrices cõuertebantur ad deum: ſic omni genere flagitioꝝ detenti ad penitẽtiam cõfluebãt. Nec ipſe ſctũs nec frẽs minores & ſacerdotes alii ſeculares qui ipm̃ comitabanť: ad cõfeſſiones audiẽdas populoꝝ ſufficiebãt. multi aſſerebãt a deo cõmonitos ut dictis bti Antonii intẽderẽt. Vltima quadrageſima quã totã ꝑdicãdo & cõfeſſiões audiẽdo uſqꝫ ad ſero expleuit: & ſi corpulentia naturali grauareť & febre: ob zelum animaꝝ nunq̃ nec ꝑdicationes dimiſit: nec cõfeſſiões audire omiſit. in cuiꝰ q̃dragefime initio hoſtis diabolus fructũ animarum uolens impedire: cum ſe ſopori dediſſet: guttur eius cõprimens: eum ſuffocare eſt conatus. Qui nomẽ uirginis Marie deuote inuocãs: & crucis ſignũ frõti imprimens: & cum uadentem uidere optaret: totã cellã lumine diuino circũfulſam cõſpexit. Quod lumẽ diabolus nõ ſuſtinens: ſtatim aufugit. Nõ ſolũ btũs Antõiꝰ ſe in ꝑdicatiõe occupauit: ſed ad deſcribendũ predicabile opus ſe cõuertit. Nã dominicale fecit pulcherrimum & ſubtiliſſimũ ſic & quadrageſimale cõdidit & feſtiuũ: ut ẽt poſt morteꝫ fructũ facerẽt eius ſermões: quẽ ipſo uiuente uerbo attulerat dño deo.

¶ Btũs Antonius futura ꝑnouit: & que in lõginquis partibꝰ fiebant: diuia ei reuelatione pandebanť. qḋ.n. futura ꝑuiderit patuit ſupra qñ ꝑdixit pluuiã nõ deſcenſuram ſuper populũ in ciuitate Bituricenſi. Et mulieri dixit ſiliũ ſanũ: quẽ diabolus mortuũ aſſerebat: Ac de cordẽ uſurari inter denarios reperiẽdo. Sꝫ aliud inſero qḋ a frẽ fidedigno audiui. in ciuitate de Podio de qua ſupra memoriã feci btũs Antoniꝰ exñs: & offiñ guardianatꝰ ibidẽ exercẽs: erat qdam notarius totus lubricus & carnalis ac mũdanus: cui cũ btũs Antõiꝰ frequẽter obuiaret: ſemp ante eũ caputio extracto genuflectebat. Quod cernẽs hõ ille & credẽs btm̃ Antoniuꝫ ad ſui agere deriſionem: turbabať: & q̃tum poterat btũm Antoniũ declinabat. Sꝫ una dierũ cũ btũs Antõius eidem obuiãti ꝑdicta ageret: uir iſte ſcãdalizatus: dixit ei. niſi ſtarẽ ex dei reuerẽtia ego te ꝑcuterẽ gladio: q tãtã facis de me deriſionẽ: quare inqt genuflectis coram me? cui btũs Antõius r̃ndit ſpũ ꝓphetico radiatus. Ego deo meo me offerre martirem inqt: ſum conatus. ſed ipſi non placuit: tu aũt ut mihi dñs reuelauit: martir eris glorioſus: & te dep̃cor ꝙ dũ in agone eris martirii: memor ſis mei. Ille aũt hec audiẽs deriſit: qd plura: ep̃o Podienſi cũ multis ad ꝑdicandũ ſaracenis pergẽte ieroſolimã: iſte notarius inſpiratus a deo: uenditis omnibꝰ iuit cũ eo: & cum ep̃s tepide de fide diceret ſaracenis: ter ſuſtinuit ipſe notarius. Vltimo increpans ep̃m ꝙ nõ feruẽter fidẽ ꝑdicaret & defenſaret: feruore nimio accẽſus xp̃m cepit ſaracenis dicere deum eẽ uerũ: & maumeth filium eſſe diaboli & perditionis. & cũ ſic fidem cõſtantiſſime ꝑdicaret & defenſaret: captus a ſaracenis tribꝰ eſt diebus penis afflictus: qbus expletis cum ad mortẽ duceret: reuelauit cũctis ſibi frẽm Antoniũ ꝑdixiſſe eum martirẽ futurũ: & hoiem eſſe ſanctiſſimũ. & ſic ipſo martirio cõſumato: ſocii reuerſi oia populo retulerũt. Propter qḋ btũs Antoniꝰ in magna ẽ habitꝰ deuotiõe.

¶ In Padua btũs Antonius exiſtens: rem uidit quam narro a dicto frẽ mihi relatã: In ciuitate uliſbona de q̃ ipſe ſctũs Antonius extitit oriũdus: uiuẽtibꝰ ipſiꝰ bti Antonii parẽtibꝰ. ſ. pr̃e mr̃e & fratribꝰ: cũ qdaꝫ duo ciues eẽnt inimici capitales & hoſtes: cõtigit filiũ puerum unius dictoꝝ de ſero ab alio iueniri: qui iuxta parentes bti Antonii habitabat: quẽ crudelis homo capiens: perductũ ad domum ſtatim occidit: & in ꝓfunda nocte hortũ parẽtũ bti Antonii intrãs: facta fouea latenter humauit & abſceſſit: & quia puer filius erat ꝑſone notabilis: facta inqſitiõe repertũ eſt ipm̃ per cõtrataꝫ ubi hoſtis habitabat pueꝝ trãſiſſe: & cũ domꝰ hoſtis & hortꝰ eẽnt q̃ſita: nihil eſt repertũ. Sed inqſita domo cũ horto parentũ bti Antonii puer in horto ſepultus eſt inuentus: ꝓpter qḋ a iuſticiario regis pr̃ cũ oibus de domo detẽti ſunt: tanq̃ ipſi puerum occidiſſent. qḋ btũs Antonius & ſi eſſet Padue cũ ſpũ cognouiſſet: licẽtiã a guardiano de ſero petens: conuẽtũ exiuit: & cum pergeret de nocte: ad ciuitatẽ Vliſbonã eſt deductus miraculo: & mane intrãs ciuitatẽ ad iuſticiarium pergens: rogare cepit ut inoxios a crimine abſolueret & dimitteret: ſed ille eũ nulla ratiõe id uellet peragere: btũs Antoniꝰ puerũ mortuũ ſibi deferri mandauit. qui adductus mandauit ſibi ut ſurgeret: & an ſui parẽtes eum occidiſſẽt idicaret: q a mortuis ſurgens dixit bti Antonii parẽtes imunes eẽ a ſua morte

Parētes a morte mirabilr̄ liberauit.

ꝓpter qđ abſoluti & dimiſſi ſunt.qui cū eiſdem btūs
Antonius per totā diē ſteтiſſet:de ſero ab Vliſbona re
cedēs:mane Padue eſt iuētus.¶Per hunc deus plura
ſigna oſtēdit & fecit.Cū quēdā btūs Antōi⁹ ad cōfeſ-
ſionem audiſſet:q pede matrē pcuſſerat: & ſup hoc a
ſc̄tō argueret dicēs illud euāgelii. Si pes tuus ſcādali
zat te.abſcinde eū.ſed ille nō bn̄ uerbum intelligens:
dum eſſet domi:arrepto gladio pedeꝫ ſibi amputauit:
& quia effuſiōe ſāguinis & dolore erat in pūcto mor-
tis:uocatus ſc̄tūs Antoni⁹ eū redarguit:& dehumato
pede ad crus ſuū apponēs:crucis ſigno ꝑmiſſo:pedeꝫ
cum crure reuniuit:& ip̄m liberatuꝫ reddidit. ¶Vice
alia iuitat⁹ ad prādiū ab hereticis aſſenſit: credēs ex
hoc ipſos ad uiam deducere ueritatis.Et cum heretici
dicerent ei.Euāgeliū dicit ꝙ comedas de oī eo qđ ti-
bi apponitur:ſtatim an̄ cum unū magnū & horribilē
buffonē poſuerūt. Quod uidēs btūs Antonius oculis
prius ad celū erectis:ſignū appoſuit crucis:& ecce ſu
bito corp⁹ caponis calidiſſimū & olens apparuit. qđ
uidētes q aderāt ad fidem cōuerſi: oēs de eo comede
rūt.¶Fuit ēt btūs Antonius a.b.Frāciſco plurimū di-
lectus. unde.ſ.Frāciſc⁹ eū ep̄m ſuū uocabat:ꝓpter re
uerentiā magnā quā ad eū hēbat.Btūs Antōi⁹ poſt bti
Franciſci mortē:cōtra frēm Heliā & ſequaces ſe uirili
ter oppoſuit:ꝓpter regulā obſeruādā cū ſociis bti Frā
ciſci & ſc̄tā Clara:quā ille mutare quo ad aliqua nite
baꝫ.& qa btūs Antoni⁹ a papa Gregorio plurimū ho
norabaꝫ & reputabaꝫ:dū ipſe btūs Antonius corā frē
Helia dn̄o pape Gregorio diceret q̄ ipſe fr̄ Helias ſa
ciebat:& fr̄ Helias dixiſſet.b.Antōio mētiris: dn̄s pa
pa ip̄ꝫ.ſ.Heliā abſoluit a generalat⁹ offo.Et qa nimis
ꝓlixuꝫ eſſet q̄ ſc̄tūs Antoni⁹ peregit in uita ſua ſingu
la narrare:qualr̄ ad glorie ꝑmiū trāſiuit: eſt dicēdum.
Nā.b.Antonio mors ſua a deo denūciata fuit. & cū p
xv.dies ante cū ſocio extra Paduā in quodā colle eēt:
unde amenaꝫ Padue planiciē cernere poterat:cōuer-
ſus ad ſociū ſitum Padue ciuitatis comēdādo:dixit eā
decorādā e ꝓximo imēſo honore.quē honorē ex eius
corporis tumulatiōe accepit:quia i ipſa ultimū deo tra
didit ſpm̄. anno.n.dominice icarnatiōis. Mccxxxi.die
xiii.Iunii.correpť⁹ febrib⁹ in loco celle extra ciuitatis
Paduane muros in ſuburbio: cōfeſſiōe facta & abſo-
lutione ꝑcepta ymnū btē Marie o glorioſa dn̄a cepit
deuotiſſime decātare.Moxqꝫ luminib⁹ in celum dire-
ctis reſpiciebat ꝓlixi⁹ in excelſis:& cū a frē quodam
interrogareꝫ qd cerneret:ait.Dn̄m Ieſum xp̄m. & ha
bita unctione extrema cū fratrib⁹ decantatis ſeptem
pſalmis penitētialibus media fere hora ſpū ad ſe tra-
cto:aīa eius exuta e corpore & in abiſſuꝫ deitatis ab-
ſorta:corpus ei⁹ ſpēm dormiētis oio ꝑferebat:ac eius
mēbra cōfecta:dū adhuc tenereнꝫ a quodaꝫ naturali
pallore:poſt trāſitū in alborē uerſa:future gloriā reſur
rectiōis intuētibus ingerebant.Poſt eius obitū uir ſan
ctus cepit maximis ſignis & miraculis clarere. Nā eo
mortuo cū frēs ꝓpter populum eius mortem occulta-
re uellent:uſqꝫquo ſepultus eſſet:pueri paruuli per ci
uitatem Paduanā incedētes: clamare ceperūt. in cella
mortuus eſt ſc̄tūs fr̄ Antonius:mortu⁹ eſt ſc̄tūs fr̄ An
toni⁹:ad quoꝝ uoces Paduani ciues:hoīes excitati &
mulieres:ad locū ꝑfatuꝫ prexerūt: ut quē pr̄em & do
ctorem habuerāt in uita:nūc poſt morteꝫ eius patroci
nio iuuareнꝫ:uerū quia cōtrouerſia fuit de eius corpo
re ubi ſepelliretꝫ:tandē miniſtro declārāte:ꝙ in loco fra
truꝫ erat ſepeliendū:cū maxia reuerētia & honore ei⁹
corpus ad fratrū eccleſiā que ſancta Maria uocaꝫ de-
ducentes:in ſepulchro diuinit⁹ inuēto eū ſepelierūt:&
ſtatim cepit magnis miris refulgere.dn̄s papa Grego
rius miracula ei⁹ recitāda & examināda mādauit ep̄o
Paduano:priori ꝑdicatoꝝ:& priori ſc̄ti Bn̄dicti: q di
ligenter oīa facientes:ſigna & miracula ipſi dn̄o pape
tranſmiſerūt:q dn̄s papa in ciuitate Spoleti eodē āno
quo ex hac uita ſanctus Frater antonius deceſſerat:
ſc̄tōrum catalogo cū magna ſolēnitate aſcripſit. Qua
die in ciuitate Vliſbona unde ortus fuit antonius:no-
ua leticia in oīum etate orta eſt. nam tam hoīes q̄ mu
lieres omnis ſtat⁹ extra domos in plateis & uicis can
tabant & pſallebant:& campane oēs totius ciuitatis
ſine hoīum manib⁹ ſolēniſſime pulſabanꝫ:& admiran
tes hoīes & mulieres dicebāt:qd eſt hoc ꝙ gaudiū &
tripudium nō poſſimus cohibere? Nūq̄ in terra iſta h̄
uidimus:nec tantā in nobis experti ſumus iocūditatē:
qđ ſignū hoc eſt & quā ſignificat nouitateꝫ.Poſtea de
Italia frēs uenerūt: Sancti antonii canonizationē por
tantes:& inuenerunt ꝙ illa die & hora in catalogo a
xp̄i uicario eſt aſcriptus: qn̄ tm̄ gaudium Vliſbone a
ciuib⁹ eſt peractū. ¶Btūs hic ſc̄tūs antonius plures
mortuos ſuſcitauit.Regia legionis que hodie dr̄ ca-
ſtelle:tenuit filiam defunctā trib⁹ dieb⁹ cōtra uolun-
tatem regis & Baronū:que puella.xi.erat ānoꝝ: & di
cente ipſa regina Btō antonio. O btē antoni ego fui
de patria tua:redde mihi filiam meā: ad hanc uocem
cū fide firma ſtatim puella ſurrexit:& mr̄em arguit di
cens:mater mea de⁹ parcat tibi: cū.n.eſſem in gloria
inter uirgines:tam inſtāter Btūs antonius ad ur̄as ꝑ-
ces dn̄m rogauit:ꝙ me in uitā ad uos remiſit: ſꝫ unuꝫ
ſciatis:ꝙ dn̄s noſter mihi ꝓmiſit:ꝙ nō ſtareꝫ uobiſcū
niſi per.xv.dies.& h̄ uobis ꝓcurauit.Btūs antoni⁹ &
ſic euenit. ¶In ciuitate Vliſbona filius ſororis San-
cti Antonii quinquēnis in mari ludens cū pueris:euer
ſa nauicula aliis natātibus ſolus ille ſubmerſus remā-
ſit.Mater uero poſt tres horas accurrens filium mor-
tuum a piſcatoribus captum recepit.Sed cum pr̄ uel-
let eum ſepelire:mater nō ꝑmiſit:ſed ad btm̄ Antōiuꝫ
cōuerſa ait:frater mi ſi extraneis es pius & mirabilis:
nūquid tue ſorori eris crudelis? Eſto nūc mihi ꝓpici-
us:& filium meū mihi redde:tibi eniꝫ ꝓmitto:ꝙ in di
uino ſeruitio ordini tuo euꝫ tradā.Mirabile dictu. Sta
tim puer ſurrexit incolumis atqꝫ ſanus: ac ſi nūquam
mali aliquid habuiſſet.Et matre uotum implēte: puer
frater minor factus:uſqꝫ in finem in ordine laudabilr̄
uixit.¶In comitatu Padue filia cuiuſdā mulieris ſub
merſa in aqua:facto uoto ad btm̄ Antoniū a matre ſi
filiam ſuſcitaret:de portādo imaginē de cera ad ei⁹ ſe-
pulchrum:mox coram oibus aqua emiſſa:calore uita
li fota reuixit.¶In ciuitate Coloneacēſi quidaꝫ puer
filius dn̄ice ſubmerſus in quodā lacu: pr̄e uouente &

btũ Antonium inuocãte ꝓ uita filii : rediuiuũ filium
accepit. ¶In Apulia ciuitate Monopoli iuxta locum
frũm:qdã iuuenis terram ſodiẽs ripa deſup irruente ẽ
letalr̃ oppreſſus: qđ mater audiẽs: cum clamore ac-
currens dixit: Sancte Antoni redde mihi filiũ meũ.
Et cum effoſſus eẽt uiuus apparuit: ſed cõquaſſatus.
Et cum a fratribus q illuc aduenerãt quererẽ qũo ui
xiſſet.Rñdit.Btũs Antoniꝰ manus ſuas poſuit ſuper
guttur meũ.Quod audiẽtes deo &.b.Antõio debitas
gr̃as perſoluerũt.Plures alios mortuos ſuſcitauit. Nã
qdam frater nr̃ pariſius noie uir ueridicus aſſeruit ſe
xii.mortuos a btõ Antõio uidiſſe ſuſcitatos. Infirmos
alios liberauit.Nam cõtractos & aridos.x.liberauit.
Paraliticos & cõtractos.viii.Cecos ſex. Et ſpãlr̃ unũ
qui ſe cecum finxerat:qui cũ peciam ab oculis eleua-
ret:ut ſctõ derideret:ambo oculi in pecia extra caput
ſunt inuenti.ſed penitens uiſum recuperauit ut prius.
Tres ſurdos.Duos mutos.Surdũ & mutũ per.xxv.
ãnos.unũ qui poſtea ad cuſtodiã arche bti Antonii ſẽ
per ſtetit.Epilenticos quattuor. Ciathũ proiectũ pro
experiẽtia ſue ſanctitatis incolumẽ cõſeruauit.Cleri-
cum ipſi ſctõ detrahentem pcuſſit:ſed facto uoto per
matrẽ liberauit.Naufragos ẽt plures liberauit.Mulie
rem ſe in aquã ꝓicientẽ cum inuocatiõe bti Antonii:
quia uir eius nolebat eam ducere ad ſctm̃ Iacobum:
a ſuffocatiõe & balneatiõe omnino pãnoꝝ pſeruauit.
Panicum a paſcentibꝰ inuocatus a quadã dña ſimplici
cuſtodiuit.Quẽdam pueꝝ habẽtẽ inflaturam in collo
bis liberauit.matre uouente primo ſed nõ perficiente
& poſt uouẽte & pficiente.Quãdam puellã filiã cuiuſ
dam militis atrociter infirmitate lapidis grauatã: uo-
to emiſſo a matre puelle lapillum quẽdã.puella ſtatiȝ
ꝓiecit:& deinceps nullã dicte egritudinis ptulit leſio
nem.Multa alia mira fecit & facit cõtinue. Nam quẽ
dam uidi fratrem Padue dum eſſem lector ibidẽ:noui
ciorũ curam hñtem:quẽ btũs Antonius totalr̃ cõtra-
ctum:ita ꝙ manibꝰ ambularet liberauit. Quidã mi-
les de Brixia captus a dño Bernaboue de uicecomi-
tibus in craſtino decapitãdus:uoto facto ad btm̃ An-
toniũ:eum de nocte a carcere extraxit:& in loco tuto
extra dominiũ pdicti domini collocauit.Qui Paduaȝ
ueniens palium ꝓ altari bti Antonii fecit ualoris qn-
gentoꝝ florenoꝝ.Sed cum uellet frater fieri: ſed retẽ
tis quibuſdam denariis:frẽs eum recipe noluerũt.Vñ
poſt factus eſt frater pdicatoꝝ. Cardinalis Bononie
de Frãcia dñs Guido eps portueñ.a morte per btũm
Antoniũ liberatus:apoſtolicus in Italia legatus ipſius
trãſlationẽ peregit:& caput in pulcherrimo taberna-
culo de argento ſuis ſumptibꝰ facto locauit.Dñs fra
ter Bonauentura Cardinalis albaneñ.exñs generalis
ordinis:facta corporis trãſlatiõe:cum aperuiſſet eius
archã:poſt.xxv.ãnos ab eius morte corpore reſoluto
linguã eius reperiit acutã integram & rubeam in ore.
Quã poſtea cũ qdã generalis uellet a loco Padue de-
portare:nunq̃ uidit portam aliquã unde exiret. Vnde
ipam in quodam repoſuit altari: & cuidam fratri hoc
patefacto a generali miniſtro:q fr̃(ſunt forte.xxxiiii.
ãni)ueniens ad mortẽ fratribꝰ indicauit. Quã reuerẽ
ter de altari predicto tollẽtes:in quodaȝ tabernaculo
criſtallino poſuerũt:& hodie ipam iſpiciẽtibꝰ integra
eſt & ſana.Quibus omnibꝰ apparet bti Antonii ſcti
tas & excellentia. ¶Item in cõuentu Padue iacet fra
ter Lucas beati Antõii ſocius ſanctitate ſignis & ſcia
ac pdicationibꝰ clarus.Hic iacet iuxta capellaȝ beati
Antonii: & ſup eius archã miſſa celebrat: & corpꝰ eiꝰ
in deuotiõe habet.Hic utiles ſolẽnes & ſubtiles com
poſuit ſermones dominicales:& incipiũt. Narrauerũt
mihi iniqui fabulatiões:ſed nõ ut lex tua. ¶In dicto
cõuẽtu ẽt iacet qdã alius frater noie fidentiꝰ uir ſctũs
& miraculis inſignis. ¶Locus corneclani.
¶In Corneclano iacet fr̃ Marcus laicus hõ ſctitate
mira conſpicuus. ¶Locus mantue.
¶In Mantua iacet fr̃ Beneuenutus laicus:hõ deo de
uotꝰ& ſctitate pclarꝰ. ¶Locꝰ ď utio.de fr̃e odorico
N utio iacet ſcũs fr̃ Odoricꝰ q zelo fidei par
i tes adiẽs iſideliũ: fructũ multũ i cõuerſiõe gẽ
tiũ fecit:& partes ipſoꝝ iſideliũ ꝓ maiori par
te pſonalr̃ uiſitauit.Et lȝ de cõditionibꝰ habitatiõibꝰ
& moribus prefatoꝝ eſſet informatiſſimꝰ:ac ueridice
poſſet effari.Voluit tñ triũ hẽre mandatũ ad ſcriben
dum mirabilia pſatoꝝ:& ſic obediẽtia aſtrictus bre-
ue quoddã opus edidit:de mirabilibꝰ ipſoꝝ infideliũ.
Demum ad ꝓuinciã natiuam rediens.i.ſcti Antonii in
utino obdormiuit in dño. Cuius mors i cõſpectu dñi
glorioſa:ſigna multa poſt mortẽ fecit & facit ſanctus
iſte:ꝓpter que in patriarchatu Aquilegieñ eſt canoni
zatus.Hic frater Odoricꝰ quẽdã frẽȝ minorẽ ſex dies
hñtem in monumẽto:pcibꝰ ſororis a mortuis ſuſcita
uit:quẽ uidit ſuſcitatũ fr̃ Hẽricus generalis miniſter:
ut mihi magiſtro Bartholomeo dixit ipſe oretenus.
¶Locus uenetiarum.
u Enetiis iacet fr̃ Cariſſimus de Clugia:q poſt
mortẽ poſitꝰ i ſeplchro ſupinꝰ inuẽtꝰ ẽ:poſtea
genuflexus.hic coruſcat multis miraculis.Nã & arbo
rem ſiccam ſubito frondere fecit : & fructus facere.
¶Iacet ẽt Venetiis fr̃ Gentil martir de Marchia.Hic
fr̃ cum eſſet in Babilonia egipti: & ad poſſe conaret
linguam arabicã diſcere:nec ualeret inter ſe dixit: Ex
quo linguã ignoro:nec adiſcere ualeo:qa pdicare non
poſſum:& cõſequẽter nullũ fructuȝ facere:ad partes
fidelium redire intendo.Et cũ iter arripet: a quodã iu
uene regſitus: eideȝ obuianti quo pgeret:& ipſe cãm
expſſiſſet:dixit ille iuuẽis.Reuertere:& ex parte dñi
ꝙ hanc ſcias linguã concedo.Et ex tũc linguã ſarrace
nicaȝ ualde bene ſciuit:& in partibus pfatis remãſit.
¶Hic fr̃ Gẽtilis dũ in deſerto eẽt Arabie: & ad mon
tem pgeret Synai ad ſctãm Chaterinã cum dño Mar
cho Cornerio poſtea duce Venetiaꝝ:dicto dño dixit
mihi eſt reuelatum ꝙ pr̃ meus & mr̃ mea in extremis
laborãt:uolo ire ad eos uiſitãdũ & ſepeliendũ:& cras
hora ueſperaꝝ ad uos reuertar. Et his dictis ab ocu-
lis eius ſublatus eſt.Sed die ſequẽti hora qua dixerat
reuenit dicẽs: ſe prẽm & mrẽm uiſitaſſe:ac eos ſepe-
liſſe:& poſt ſepulturã ad ipm rediiſſe.Qui dñs Mar-
chus poſtea reuerſus ad partes fideliũ:perſonalr̃ iuit
ad marchiã:& inuenit frẽm Gentilẽ illa hora fuiſſe i

marchia ut pdixerat:& ex tūc ſingulariſſimā deuotio
nem geſſit ad eum. Corpus iſti⁹ ſancti fratris ipſe do
minus Marchus fecit Venetias deferri:& magno tē
pore in domo ꝓpria tenuit cū magna reuerētia:ſ; po
ſtea fratrib⁹ dedit. Et cū dictus dñs Marchus filiū ha
bere nō poſſet:interceſſiōe pdicti ſācti fratris iā mor
tui & meritis ipſius:duos filios maſculos a dño obti
nuit. hec ut audiui poſui:quia eius legendam nō uidi.
¶ Venetus ēt in eccleſia nr̄i cōuentus maioris. ſ. ſctē
Marie:ubi ſunt pdicti frēs. Iacet fr̄ Frāciſcus dict⁹ po
uerellus laicus. Hic & ſi eſſet octogenarius & ultra:
ſemp diſcalciat⁹ icedebat habituali tūica ſola femora
lib⁹ & corda cōtēt⁹. Hic in Auiniōe & in ueneciis por
tam cū eſſet laicus faciebat. Hic tempore dñi Vrbani
qnti de Auiniōe recedēs:Venetias ad manēdū perre
xit. Et cū eſſet ibidē: dum qdam nocte in dormitorio
nouitioꝝ ignis eſſet accenſus:& per ligna appoſita. ſ.
antēnaꝝ ad feneſtras frēs euaſiſſent. hic fr̄ nō ualens
aſcendere feneſtrā:qa antiquus erat:& totū corp⁹ ha
beret catenis circūdatū:genuflexit: & ſe dño cōmēda
uit. Vñ factū eſt q cū totum dormitoriū eſſet cōbu
ſtum:& cella huius fratris: ipſe tñ & ſi iā expiraſſet:
corpus eius intactum & cappa & capilli ab igne re
manſerunt. Quod uidentes fratres & ſeculares cū ma
gna reuerentia eu; ſepelierūt: & hucuſq; aſſiduis ful
get miraculis. ¶ De ꝓuincia marchie loc⁹ camerini.

N ꝓuincia marchie iacēt infraſcripti ſcti fra
i tres. In Camerino iacet ſctūs fr̄ & magr̄ Ioā
nes de Parma:qntus poſt btm̄ Frāciſcū ordi
nis minoꝝ miniſter general':uir ſcia & religioſitate ꝑ
clarus:maximus paupertatis & humilitatis amicus.
¶ Hic ꝓhibuit in choro cantari uel legi qcqd in offō
ſancte Romane eccleſie qd' hēmus ex regula nō eēt
contētū:uel per generale caplm̄ approbatū: exceptis
qbuſdam antiphonis btē uirginis poſt cōpletoriū de
cantandis. In miſſa quoq; iuxta ritum ipſius romane
eccleſie a ſiniſtris ſacerdotis mandauit hoſtiā colloca
ri:& calicem a dextris:& pallā diuiſam a corporalib⁹
ſupponi. ¶ Hic generalis uocato rome: caplo genera
li in preſentia dñi pape Alexādri qrti:cum omnimoda
iportunitatis inſtātia impotētia allegata: a miniſterio
ſe abſolui obtinuit. Qui poſtea in loco de grecio ſtetit
in magna humilitate & deuotiōe. ¶ Hic offm̄ compo
ſuit ad oēs horas de bñficiis creatoris. Et offm̄ de cru
ce:cuius inuitatoriū incipit Regē crucifixū: dr̄ ēt com
poſuiſſe. ¶ Hic tēpore dñi Nicolai qrti licentiā obti
nuit ut iret ad partes infideliū:cupiēs ſpargere apud
illos ſemē uere fidei & euāgelice ueritatis. Cūq; pue
niſſet Camerinum infirmatus ibidē diem clauſit extre
mum: Qui magnis miraculis a die exitus uſq; in pre
ſens clarauit & claret. ¶ Locus ſcti ſeuerini.

N ſctō Seuerino iacet fr̄ Bentiuola:q maxi
i mis clarauit miraculis. ¶ Hic uiſus fuit a quo
dam plebano uoie Maffeo per magnū ſpaciū
in aere leuatus:ꝓpter qd' ille dimiſſo plebanatu fcūs
eſt fr̄ minor. ¶ Hic frater Bentiuola dū ſtaret in loco
de trabebonāti & ſolus quēdā cuſtodiret leproſu;: co
actus obediētia abinde recedere:& nolēs illum leproſum
relinquere:inuoluto eo in pāno & īpoſito hume
ris:in paruo tēpore. ſ. ab aurora uſq; ad ortum ſolis p
xv. miliaria a loco de trabe uſq; ad montē ſancti Vi
cini portauit. q ſi aquila fuiſſet uix potuiſſet ſic uo
lare. ¶ Locus de Sirolo.

N Sirolo iacet ſctūs frater Petr⁹ de Monti
i culo. Hic fr̄ Petrus fuit uiſus in aere leuat⁹ a
frē Seruodei de Vrbino tūc guardiano in lo
co antiquo de Ancona uſq; ad pedes crucifixi poſiti
in alto per. v. uel per. vi. cubitos a paumēto eccleſie.
¶ Hic fr̄ Petrus uidit btā Mariā ſūmo fulgore radiā
tem:in feſto purificationis filium ſuum paruulū dñm
Ieſum ponētē in ulnas ſancti frīs Corradi de offida:
& hoc dum ſtarent ambo de familia in loco forani cu
ſtodie Ancone. ¶ Hic fr̄ Petrus cū ad btūm Michae
lem Archāgelum deuotione ꝑcipua afficeret:& ad An
gelos:& ob hoc ipſoꝝ qdrageſimā ieiunaſſet:& ulti
ma die ieiunii in eccleſia ſe incluſiſſet:a quodā fratre
Puerulo ſtudioſe ſub altare ad hoc latente:auditus eſt
loqui cū ſctō Archāgelo Michaele: & Archāgelus cū
ipſo. Et uerba Archāgeli Michaelis ad frēm Petrum
pdictū erāt iſta. Tu pro me fidel'r laboraſti: & multi
pliciter te afflixiſti. Ecce ego ueni ad te cōſolādū. Vn
de petas quācūq; uis gr̄am: & ego illā a dño tibi ipe
trabo. Cui cum fr̄ Petrus diceret. Hanc gr̄am peto ut
remiſſionē oium pctōrum mihi a dño impetres. Re
ſpondit Archangelus Michael. Petas aliā gr̄am:quia
hanc tibi facil' acqram. Frater uero Petrus nullā aliā
petens:dixit ad eum ſctūs Michael. Et ego ꝓpter fi
dē & deuotionē quā habes in me:hāc grā; quā poſtu
las & multas alias ꝓcurabo. Et durauit hoc colloqu;
per maximū ſpaciu; noctis: & ſic Archāgelus receſſit
dimittendo frēm Petrū ualde cōſolatū. Frater Petrus
iſte ſtando cum frē Corrado de offida in loco preſato
forani:ſe adinuicem ligauerūt ſub hoc pacto:ut quā
cūq; cōſolationē miſericordia dei uni eoꝝ cōcederet:
in charitate dei alter alteri reuelaret. Quo pacto fir
mato:Fr̄ Petrus in orōe ſtans: dum meditaretur dñi
paſſionē & dolorē quē habuit btā Maria ſcūs Ioānes
euangeliſta:& btūs Frāciſcus de ipſa dñi paſſione:oc
currit animo ut ſciret quis predictoru; magis doluit.
Et cum in meditatione pdicta cū multis maneret la
chrimis:Ecce apparuit ſibi btā uirgo:& ſctūs Ioānes
euāgeliſta:& btūs Franciſcus ueſtiti pclaris glorie in
dumētis. Sed btūs Frāciſcus idutus uidebat' pclariori
ueſte q ipſe btūs Ioānes: Et cum aſtitiſſent fratri Pe
tro & timeret uehemēter:btūs Ioānes cōfortās eum
dixit. Ne timeas Chariſſime frater in dño. ecce ad te
conſolandū aduenim⁹: & de tuo dubio declarandu;.
Vnde ſcias q quāuis mr̄ dei & ego ſuper oēs dolui
mus de xp̄i paſſiōe. tñ poſt nos btūs Frāciſcus ꝑ oi
bus doluit:ideo ipm̄ in tāta gloria cernis. Et cum fra
ter Petrus peteret ab apoſtolo:quare ueſtimētū beati
Franciſci erat ſuo pclarius. Rñdit. quia cu; in mondo
eſſet:ꝓ xp̄i amore uiliora q ego pertulit ueſtimēta. Et
his dictis quoddā glorioſum ueſtimētū qd' ipſe btūs
Ioānes tenebat in manib⁹:ꝓtulit fratri Petro dicens:
Accipe hoc ueſtimētū quia tibi illud attuli exhibēdū.

Et cum uellet ipſo ueſtimēto frēm Petrum induere: fr̄ Petrus ſtupens & admirās: & ex admiratiōe corruens cepit clamare. Fr̄ Corrade Fr̄ Corrade chariſſime feſtina ſuccurrere mihi: & ueni & uide mirabilia. Inter hec uerba ſctā uiſio elapſa eſt. Et poſt hec uenit ſctūs frater Corradus: cui oia enarrauit: de quo ſimul cōſolati deo gratias reddiderūt. ¶ Hic miracula ubi iacet multa effecit. ¶ Locus de Eſculo.

¶ In Eſculo iacet fr̄ Corradus qui ob miracula magna de eo: populus ciuitatis magnū feſtū agebat. qd̄ dimiſſum eſt fratrum negligentia & uario ſtatu dicte ciuitatis. ¶ Locus fabriani.

¶ In fabriano iacet ſctūs frater Frāciſc⁹. qui ēt maximis miraculis clare fulſit: & totam patriam ipſis illuſtrauit. ¶ Locus de Auſimo. De frē gratia no.

i N auſimo iacet frater Gratianus ſacerdos de partibus Romandiole oriūdus. qui multa & preclara miracula fecit in uita. ¶ Cum enim ipſe frater in loco de Trabebonantis exiſtens: die quadam populo uerbum dei proponeret ceperunt audiri tonitrua fulgura coruſcare & uentus turbinis ſubito irruit ſuper eos: ita ꝙ uiri qui cōuenerant a loco fugere feſtinarent. Sed frater Gratianus aduocās fugientes fiducialr̄ dixit eis. Nolite fugere frēs: quia tp̄s congruū uerbo ſuo illico dn̄s ꝓuidebit. Orāte aūt ipſo uidentib⁹ oibus & mirantib⁹: in partes duas ois ſe pluuia diuiſit. & quātum eſt iactus lapidis retrocedens omnino nō tetigit aſſiſtētes: ſed ſuper multitudinem hoīum in loco p̄dicatiōis ſedentiū ſol ſplēdebat. Quod uidētes oēs qui aderāt diuine uirtuti attribuerunt. ¶ Quedā mulier de ciuitate Amarni in uno oculo orbata: cum filio lumine carente utriuſq; oculi: du; rogaret coram mltis ut ſibi & filio ſuper oculos ſignū faceret crucis: Quod cum feciſſet ambo ſunt illuminati. ¶ Iuuenis quidā freneſim patiens ſic ꝙ pānos lacearet: hoies percuteret: & multa alia ageret mala: ad frēm Gratianū deductus cum eum ſignaſſet: a dicta infirmitate liberauit. ¶ Vir quida; de ripa Tranſonis ꝓpter magnū pondus quod portauit in humeris fractus & cōtractus: benedict⁹ & ſignat⁹ a fratre Gratiano: & gibbus & fractura totalr̄ abſceſſit. ¶ Quidā nomine leopardus longo tēpore pedū infirmitatē paſſus ſic ꝙ nullo mō poterat ambulare: ad frē; Gratianum ſe fecit deferri: qui ad locum in quo erat ipſe infirmus aduenerat. A quo crucis ſigno cōſignat⁹: ac de aqua in qua loti fuerāt pedes fratris Gratiani lotus: ſic illico dolor eius receſſit: ꝙ nūq̄ amplius dictā ſenſit paſſionem. ¶ Vir qdā de caſtro caſtragenti: ſic erat cōtractus: ꝙ de lectulo per. x. ānos ſurgere nō potuit: ad frēm Gratianū deportatus: data ſibi manu a ſācto fratre Gratiano: eum ꝓtinus liberatum erexit: & ſuis pedibus ad domū ꝓpriam eſt reuerſus. ¶ Puer quidā de caſtro ficardi: utroq; lumine orbatus: fratri Gratiano p̄ſentatus a patre: uidētib⁹ qui aſtabāt facto ſigno crucis ſuper oculos lumen accepit. ¶ Sic & aliū puerꝝ cecum utroq; oculo ſignādo: lumē uidere fecit. Multa alia in uita ſua fecit. Sed poſt mortem ad tumulū mulierem cōtra uetitu; laborātem: & diuino iudicio percuſſam in brachio: ita ut laborare nō poſſet: inuocato ſancti preſidio: ad eius ſepulchrū uenientē liberauit. Quādam muliere; ambas manus cōtractas hn̄tem: adductam ad eius ſepulchrū: modicū cum ſtetiſſet liberauit. ¶ Dum uiueret ipſe fr̄ Gratianus pueru; contractu; & clauſas manus a natiuitate hn̄tem: ſignādo erexit & extēdit. ¶ In dicto loco de Auſimo iacet fr̄ Catalanns. zelator paupertatis altiſſime: & homo ſanctus. ¶ Locus de rachanato.

¶ In Rachanato iacet fr̄ Beneuenutus hō ſctiſſimus & ſignis glorioſus. ¶ Locus ſancti marini.

i N ſctō Marino iacet fr̄ Dominic⁹ p quē de⁹ poſt mortem miracula eſt operatus. Quidam enim plebanus de monte Feltro noie Beningarius hn̄s crus fiſtulatum nec poterat medicoꝝ ſtudio: ul̄ arte curari: facto uoto ſctō fratri Dn̄ico & ei⁹ ſepulchro uiſitato: pleniſſime eſt curatus. ¶ Ali⁹ noie Boncōpagnus de ſctō Marino: per. xx. ānos icuruat⁹: nō ualens ſine baculo incedere: fratri dominico humiliter ſe cōmēdās: illico eſt erectus. ¶ Puer quidā claudicans in uno pede ſic ꝙ nullo mō ip̄m poterat ad terram tangendā coequare: inuocato preſidio fratris Dominici liberatus eſt. ¶ De frē petro de mōte ulmi.

i N dicto loco iacet ēt fr̄ Petrus de monte Vlmi uel ulmonis. Hic poſt mortē multos a uariis curauit infirmitatib⁹. Nam uir quida; de monte Rubiano crure uno tibia brachioq; cōtract⁹: ad ſepulchrū dicti fratris Petri accedens: inuocato. b. Franciſco ut frēm Petrū confortaret: pro impendenda ſibi ſanitate: ſtans per modicū ad ſepulchrū liberat⁹ ē. ¶ Mulier de firmo incuruata adeo ꝙ nullo mō poterat ambulare ad ſepulchrū fratris Petri: equo uecta: ſuper eius tumulum orans erecta eſt. ¶ Queda; alia mulier hn̄s filiam in extremis laborantē: nōdu; ſepulto corpore fratris Petri: ad eū accedēs & manu ſancti poſita ſup uultum filie: ſtatim cū admiratiōe oium ad uite robur eſt reuocata. ¶ De frē Gratiano.

i N dicto loco iacet ſctūs fr̄ Gratianus: que; puto ſocium fuiſſe ſancti fr̄is Egidii: & multa ab eo habuit: & de ipſo uidit. Coram quo quēdam nobile; cuius pes ab infirmitate ſcindi debebat: oſculata tib a & pede ſigno crucis ſignato: ab oī infirmitate poſt morulam curauit. ¶ Huic fr̄ Egidius narrauit quomodo fuit in paradiſum raptus: & uidit gloriā quā ſua aia habitura erat poſt mortem. Et non dubitauit ut Paulus an ſua anima fuerit extra corpus uel non. ¶ Fratri huic Gratiano: ſctūs frater Egidius referauit de illa conſolatiōe mirabili. ſ. de apparitione xp̄i facta ſibi in loco de ſetona: ante tres dies natiuitatis xp̄i uſq; ad epiphaniam. ¶ Dum ſemel cum frē Gratiano ſctūs frater Egidius loquerer̄ de deo: qda; ſplendor uenit tranſiēs inter ambos. ¶ Huic cōmendabat frater Egidius locum de Scetona dicens: ꝙ citra mare nullibi fecerat maiora deus: q̄ in loco prefato. Perſecutiones atroces quas diabolus ſancto fratri. Egidio faciebat: hic fuit expertus. ad cuius clamorem ipſe accedebat ad eum. ¶ Hunc frēm Gratianu; frater Egidius multum dilexit: & de eo ualde confide

bat:quia cum nutrierat ab adoleſcentia in ſanctis mo ribus & actibus ſpūalibus: & huic multa documenta dedit ſpiritualia: ut patet in actibus fratris Egidii.

¶Locus de murro.

¶In loco de murro iacet ſanctus frater Maſſeus.hic cum eſſet plebanus:& uidiſſet frēm Bentiuolā in aere eleuatum:relictis omnib⁹ factus eſt frater minor. & adeo fuit ſancte uite: q̄ & multa miracula effecit.

¶Locus ſuſſiani.

In loco primo Suſſiani ſed nūc trāſlatus ē ad locum Bruſortii cuſtodie firmane: iacet quidam frater ſctiſſimus cuius nomē nō reperi: tam mirāde ſctitatis & grē ut tot⁹ uidereẗ diuinus: & ſepe ad deum rapiebaẗ.¶Hic cū aliquādo ſtaret totus abſortus & eleuatus in deum:eo q̄ grām haberet contemplationis diuine:ueniebāt diuerſi generis uolucres:& ſuper caput eius & ſpatulas & ſuper man⁹ & brachia familiariſſime reſidebāt:& ibidem cantabant & cantus mirabiles faciebāt. ¶Hic cū a ſua redibat contemplatione:uenicbat cū tāta mentis leticia:q̄ hō uel potius Angelus alterius ſeculi uidebaẗ. Nā tūc facies eius ex diuine allocutionis cōſortio mirabiliter reſplendebat:ita q̄ admirationem & ſtuporem aſpicientibus ingerebat.hic ſemp ſolitarius manebat:& rariſſime loquebaẗ.¶Quādo uero de aliquo interrogabatur reſpondebat ac ſi eſſet Angelus. Et erat gratioſus omnib⁹:& ſermo eius ſemp erat diuino ſale cōditus. ¶Hic nō diebus neq̄ noctibus ab orone & diuia cōtemplatiōe ceſſabat: nec a meditationib⁹ ſempiterni luminis xpi inuictum animū relaxabat.Vnde frēs ꝓpter diuinā grām que in eo fulgebat: quaſi altez moiſen chariſſimo uenerabātur affectu.& in tam laudabili ſtudio perſeuerās:ad finem uite deuenit. ¶Et dum infirmatus eſſet ad mortem:atq̄ nihil capere poſſet: nec ipſe medicinā requireret carnalē:per diuinā clemētiam a btiſſima uirgine Maria meruit mirabilr̄ cōſolari.Vnde die quadā ſolus iacens: & ad mortem cum ſe totis uirib⁹ prepararet:btā Maria cum magna multitudine Angeloꝝ & ſctārum uirginū apparuit ei cum magno lumine:ac ad lectulum infirmātis acceſſit:quā ille ut uidit cōſolat⁹ rogare eā cepit:ut apud filiū ſuū impetraret:q̄ de ergaſtulo carnis eū educeret. Et dū hoc multis lachrimis poſtularet. Reſpōdit btā uirgo. & uocans eū noīe ꝓprio dixit.Noli timere fili:quoniā exaudita eſt orō tua.Vidi enim lachrimas tuas:ſed tamen ad te:ut anteq̄ recedas aliquātulū cōforteris. Cum btā uirgine Maria ueniebāt tres ſctē uirgies tres pixides in manib⁹ deferentes plenas electuarii tam miri odoris & ſuauitatis:q̄ uerbis nō poſſet effari. Et accipiens btā Maria unā de illis pixidib⁹:ſtati q̄ aperuit: omnia impleuit maximo odore.Accipiēs etiā cocleare in manib⁹ ſuis glorioſis:de celeſti electuario illo porrexit unum bolū dicto infirmo. Quod cū infirmus guſtaſſet:tantā grām & dulcedinē ſentiebat: q̄ nō uidebatur q̄ aīa poſſet ſtare i corpore: Et uirgini dicebat. Non plus o mater dulciſſima o uirgo benedicta: non plus:qm̄ amplius tantā ſuauitatē ſuſtinere nō ualeo. Illa uero infirmū confortās frequenti⁹ de domino Ieſu xpo loquebaẗ:& de illo electuario ſepi⁹ porrigēs: totā primā pixidē euacuauit. Et prima pixide euacuata:btā Maria accepit ſecundā: Quod cum infirm⁹ cerneret dixit.O btā dei mater ſi anima mea tota eſt liquefacta ad odorem & ſuauitatē prime pixidis: quomodo potero ſuſtinere ſecūdā? Cui reſpondit btā Maria. Modicū fili de iſto ſcdo guſta.Et accipiēs aliquātulū de ſecūdo electuario:dedit ei dicens. Amodo tātū habes q̄ ſufficere tibi pōt.Confortare fili: quia cito ueniam & ducā te ad filium meū:& ad regnum qḋ ſem per anhelaſti & optaſti.Et ualeſaciens ab eius oculis elapſa eſt.Ipſe aūt remāſit:in tanta dulcedine ſpūs ꝓpter illā confectionē de apotheca paradiſi adductā: & manibus btē Marie miniſtratā: q̄ totus fuit interi⁹ illuminatus:& oculi eius tāta ſerenitate diuine lucis aperti ſunt:q̄ clare uidit in libro uite eterne oēs q̄ ſaluari debebāt uſq̄ ad diem iudicii.Et tāta fuit illi⁹ celeſtis electuarii ſacietate refect⁹: q̄ per plures dies ſine cibo corporis extitit uigoratus. Et in ultima die uite cum frībus loquēs & gaudēs: cū magna leticia & cordis iubilo perrexit ad dominū Ieſum xpm.Suſſiani conditus fuit & ſi tranſlatus fuit ad locum Bruſortii.

¶De fratre humili.

In dicto loco de Bruſortio iacet quidā alius ſanctus.Nā poſt mortem bti Frācīſci duo fratres germani fuerunt in ordine. Vnus uocabatur frater Humilis.Alius frater Pacificus: quorum uno in loco Suſſiani mortuo:alter a longe in alio loco manens ſolitario & deſerto: uidit eius uidelicz germani ſui animā:ſine retardatione celum conſcēdere.Qui fr̄ factus de familia in dicto loco Suſſiani:cum locus ipſe ad petitionē dominoꝝ de Bruſortio mutari deberet:ac fratruꝫ oſſa ab inde portari.Iſte oſſa fr̄is ſui accepit:cum uino optimo lauit:& in tobalia alba poſuit:& cum lachrimis & deuotione oſculari non ceſſabat. De quo frēs fuerūt mirati: quia nō ſic faciebat oſſibus aliorum ſctōrum frm̄. Quibus ille reſpondit: quomodo eius animā uiderat agēs in remotis ad celum ire.& quia iſta oſſa debent eſſe in paradiſo: ideo iſta eis facio.Quod audientes frēs fuerūt bene hedificati.

¶Locus mogliani.

In loco mogliani iacet ſctus fr̄ Iacobus de fallerono.Hic uiſus eſt a frē Ioāne eū.b.Franciſco totus ſpecioſiſſimus:& ueſtibus candidis renitens.¶De iſto frē Iacobo eū dubitaret ſe nō eſſe ſacerdotē:& ſuper hoc frēm Ioānem de Aluerna rogaſſer ut de hoc ſcrupulo a deo ſciret ueritatez:apparēte ſibi.ſ.fratri Ioāni xpo dixit.q̄ fr̄ Iacob⁹ de fallerono erat ſacerdos ſcdm̄ legeꝫ dei.Sic & btūs Laurentius apparens fratri Ioāni pdicto idē dixit. ¶Hic frater Iacobus ad mortē uenīēs iocunda facie & leta migrauit dicens.o in pace.o in idipm̄.o obdormiā & requieſcam.Qui poſt mortē apparuit fratri Ioāni iam dicto comitātibus eum Angelis totus glorioſus & deuotus.

¶Locus ſcotaneti.

¶In ſcotaneto iacet quidā fr̄ laicus noīe re & opere frater Sanctus.qui multo tempore a pane abſtinuit: herbas uel fructus comedens.Nūc infinitis coruſcat

miraculis: & ſi etiam in uita claruerit.

¶ Locus penne de ſancto fratre Ioāne.

i N loco pēne ſcti Ioānis requieſcit fr̄ Ioānes
de pēna ſanctitate ſingulariſſimꝰ. ¶ Qui cuꝫ
eſſet pueralus quidā pulcherrimꝰ puer uoca
uit eum de nocte dicēs. O Ioānes uadas ad ſctm̄ Ste
phanum: ubi p̄dicabit unus de fratribꝰ meis: cuiꝰ do
ctrine crede & uerbis attende: cum ego miſerim euꝫ:
tu aūt habes facere magnā uiam: & poſtea uenies ad
me. Qui ſtatim ſurrexit & ſenſit in anima mirabilem
mutationem. Et uadens ad locum nominatuꝫ inuenit
ibi maximam multitudinē hominū & mulierū: qui ex
diuerſis terris conuenerāt ad uerbum dei audienduꝫ.
Ille aūt qui predicare debebat uocabaƭ frater Philip
pus: qui erat de primis fratribus qui uenerāt in ꝓuin
ciam Marchie de Ancona: Qui ſurgens nō in doctis
hūane ſapientie uerbis: ſed in uirtute ſpūs ſancti an
nunciauit uerbuꝫ dei. Finita predicatione: dictus Ioā
nes iuit ad predictum frēm Philippū dicens. ꝙ ſi pla
ceret ei ipſuꝫ reciperet ad ordinē: eo ꝙ libenter uellet
penitentiā facere: & domino Ieſu xp̄o ſeruire. Ille ue
ro cum eſſet ſctūs homo & illuminatus a deo: uidens
in dicto puero mirabilem innocentiam & aptitudinē
uoluntatis, dixit ad eum. Venies ad me tali die in ciui
tatem Rachaneti: & ego faciā te recipi. Debebat. n.
tunc temporis ibidem capl'm celebrari. Iuuenis uero
ut erat puriſſimus cogitabat in corde ſuo dicens. Hec
erit illa magna uia mihi reuelata quā debeo facere:
& poſtea ad celum tranſire. Iuit ergo & ibi fuit ad or
dinem receptus: & ſtatim credidit ad celum ire. Mini
ſter autem dixit in capitulo fratribꝰ. Quicunqꝫ uellet
ire in prouinciā ꝓuincie: in meritum obedientie ego
mittam eum. Quo audito fr̄ Ioannes cupiuit illuc ire
dicens in corde ſuo: ꝙ forte eſſet illa magna uia quā
facere debebat. Sed ꝓpter uerecundiam erubeſcebat
alicui dicere. Sed confidens in frē Philippo qui eū fe
cerat recipi: ad eum accedens dixit. Pater rogo te: ꝙ
mihi acquiras iſtam grām: ꝙ poſſim ire in ꝓuinciam
ꝓuincie ad morandū. Fr̄ aūt Philippus uidens eiꝰ pu
ritatem & ſctām intentionem acquiſiuit ſibi licentiam
eundi illuc ad prouinciā ꝓuincie. Fr̄ autem ipſe Ioan
nes credebat ꝙ illa uia cōpleta iret ad celū. Stetit aūt
in dicta ꝓuincia. xxv. ānis. uiuens in exēplari uita &
maxima ſāctitate: & omni die ſperabat adimpleri ꝓ
miſſum. ¶ Fuit aūt iſte frater Ioānes tāte honeſtatis:
ꝙ nunꝗ fuit uiſus ꝙ iret ad locū cōem: ita ꝙ frēs du
bitabant ne eſſet mulier: de qua re frēs fuerūt exper
ti. Et fuit de primis fratribus qui iuit in ꝓuinciā ꝓuin
cie ad capiendū loca. Ibi ſtabat cum ſuis ſociis ſicut
peregrinus in multa paupertate & auſteritate: & ſem
per in exemplo magne ſanctitatis apud hoies. ¶ Et
uita eorum erat talis. Cum inuitabātur ad comeden
dum ab aliquo ſeculari: recipiebāt cuꝫ grāꝝ actione.
In media nocte qn̄ ad matutinū pulſabaƭ: ſiue plue
ret ſiue ningeret ſurgebāt: & ibāt ad eccleſiā ep̄atꝰ ad
dicēdū matutinū: dicto uero matutino ſtabāt ibi in ec
cleſia in oſone uſqꝫ ad horā tertiā. Si iſto tēpore inuita
banƭ ab aliquo ꝓ refectione acceptabāt. ſi uero non:
ibāt per terrā hoſtiatim: & ſic querebāt hoſtiatim ui
ctum ſuū: poſt tertiā & nō ante. Gentes aūt uidentes
eoꝝ uitam tā ſctām: & tā honeſte cōuerſatiōis: quere
bant ſi uellent alios ad uitā & conſortiū eoꝝ recipe.
Qui rn̄debāt ꝙ ſic. & capiebāt ꝓ loco quoddā porti
cale: & de illo faciebāt oēs officinas. ¶ Iſte fr̄ Ioānes
cum de uirtute creſceret in uirtutē: ac ſctitatē: & oibꝰ
eſſet charus in ꝓuincia illa tā fratribꝰ ꝗ ſecularibus:
Quadā die orans & lachrimās corā dn̄o: eo ꝙ eiꝰ ico
latus nimis eſſet prolongatus: Ecce ſibi apparuit xp̄s
bn̄dictus: ad cuius cōuitū liquefacta eſt anima eiꝰ.
Et dixit ei dominus. Fili frater Ioānes pete a me qd̄
uis. Qui reſpondit. dn̄e mi neſcio quid dicā. Nolo ali
quid niſi te: ſed hoc ſolū uolo & rogo: ut parcas mihi
oia peccata mea: & des mihi grāꝫ iteruꝫ te uidere qn̄
mihi fuerit maior neceſſitas. Et xp̄s ad eum: exaudi
ta eſt oratio tua. & ſic ab eius oculis elapſus ē. Et ip̄e
remāſit totaliter in domino cōfortatus. ¶ Sed frēs de
marchia audientes eius famaꝫ: fecerunt cum generali
miniſtro ut reduceret eum ad ꝓuinciā Marchie. & cū
uidiſſet obedientiā cogitauit in corde ſuo dicens. hec
eſt uia longa quā debeo facere: qua cōpleta pergā ad
deum. Reuerſus itaqꝫ ad ſuam ꝓuinciaꝫ: a nullo ſuo
rum fuit recognitus. Expectabat tn̄ dei miſericordiaꝫ
& promiſſionē ſibi factā cōpleri. Sed eius adhuc inco
latus fuit prolongatus: Naꝫ ſtetit in prouincia ſua bn̄
per. xxx. annos: poſt reuerſionē ſuam a ꝓuincia ꝓuin
cie. Et multo tempore officium guardianarie habuit.
Et per eum dn̄s multa eſt miracula operatꝰ. ¶ Et in
ter alia dona habuit ſpūm ꝓphetie. Cum enim quē
dam hēret nouitiū qui diabolica tēpatione ut de or
dine exiret erat tēptatus: Noluit tn̄ ante reuerſionem
fr̄is Ioannis exire: Reuerſus itaqꝫ fr̄ Ioannes dictuꝫ
uocando nouitiū dixit ei. Volo tibi ut cōfitearis: & cuꝫ
annueret: fr̄ Ioannes dixit dicto nouitio totuꝫ ordinē
ſue tēptationis. & adiecit. & quia expectaſti me & no
luiſti recedere ſine benedictione mea: dedit tibi deus
hanc grām: ꝙ nunꝗ de iſto ordine exibis: ſed in ipſo
cum benedictione dei morieris. Tūc dictus nouitius
confirmatus fuit in omni bona uolūtate: & factus eſt
ſctūs frater. ¶ Iſte fr̄ Ioannes fuit homo magne ora
tionis & ſingulariter poſt matutinū nūꝗ reuertebatur
ad cellam. Et quodā ſemel anxiatus & plenus tedio:
adheſit cuidam arbori: & rogabat deū ut acciperet ſpi
ritū eius. Et uox uenit ad eum dicēs: Surge quia gran
dis tibi reſtat uia. Et ille dixit. Dn̄e redde me ſecuruꝫ
de ſalute anime mee. Et dn̄s ego facio te ſecurum. ſal
uaberis. Et ille facias me pati purgatoriū in hoc mun
do. Et uox reſpōdit faciam. ¶ Dum poſt tēpus quadā
nocte in oſone maneret: ſibi apparuit Angelus dn̄i di
cens. fr̄ Ioānes: cōpleta eſt uia tua quā fuiſti tā longo
tempore p̄ſtolatus. Vnde tibi ānuncio ex parte dei: ut
petas quācunqꝫ grām cupis. inſuper ꝙ tibi eligas uel
unum diem in purgatorio uel ſeptē dies afflictiōis in
hoc mundo. Qui cum elegiſſet ſepteꝫ dies afflictio
nis: ſubito infirmatus eſt multiplici infirmitate: nūc fe
bribus: nūc doloribꝰ: nūc podagra: nūc chiragra: nunc
tortionibus iliorū: nūc anguſtiis uiſceꝝ: & multis aliis

langoribꝰ torq̄baꝫ. Sꝫ ꝙ peius oibꝰ erat. Nā q̄dā mali
gnꝰ ſpūs añ faciē eiꝰ ſtabat:q tenebat magnā chartā
ſcriptā cū oibꝰ ſuis culpis & dicebat.pp iſta q̄ cogita-
ſti dixiſti & feciſti dānatꝰ es. Et ipe ſic infirmus oblitꝰ
erat oiuꝫ bonoꝝ opeꝝ que fecerat:nec recordabaꝫ ꝙ
eēt ul' fuiſſꝫ i ordie:ſꝫ ita extiabat ſe eē dānatū ſic ille
dicebat. Vñ cū iterrogareꝫ a quoquā q̄uo ſe hr̄et:rñ-
dit male:qa ſuꝫ dānatꝰ. Fr̄es āt hoc uidētes miſeꝛt ꝓ
frē Matheo d̄ mōte rubiāo:q hō fuit ſcūs: & hūc frēꝫ
Ioānē itime diligebat. Vēit āt ad eū die ſeptia tribula
tiōis: & ſalutās eū dixit. Fr̄ Ioānes q̄r eſt tibi? Rñdit
male:qa ſum dānatꝰ. dixit Fr̄ Matheꝰ. Nō recordaris
chariſſime.f.Ioānes:qa mlt̄otiēs michi ꝯfeſſus fuiſti:
& ego te abſolui itegre. Nō r̄cordaris qa i ordie dño
mlt̄o tpe ſeruiſti. Preterea ñ recordaris ꝙ dina miſeri
cordia ꝑcedit oia pctā mūdi & excedit. Et ſaluator nr̄
dñs ieſus xp̄s ſoluit ꝓ nob̄ ꝑciū infinitū? Iō ñ dubites
ſꝫ ſecure ꝯfidas:qa tu ſaluabis. Et tunc qa ꝯpletꝰ erat
purgatōis terminꝰ:r̄ceſſit tētatio: & uēit bñdictio. Et
cū letitia magna dixit fr̄ Mathee qa fatigatꝰ es & ho
ra ē qeſcēdi:rogo te ꝙ uadas pauſatū. fr̄ āt matheꝰ no
lebat eū dimittere : ſꝫ ipſe fr̄ Ioānes tm̄ iſtitit ꝙ idē fr̄
Matheꝰ iuit pauſatū: & cū.f. Ioānes remanſiſſet ſolus
cuꝫ ſeruitore ecce xp̄s ſibi apparuit cū luce magna &
ſuauitate odoris:ſic ſibi ꝓmiſerat i tpe opportūo iterū
appere. Et ille māibꝰ iūctis gr̄as agēs xp̄o capiti ſuo
quē ſep optauerat : tāq̄ mēbꝝ electū eternalr̄ ē iūctꝰ
& unitꝰ. Et ſic letificatꝰ & ꝯſolatꝰ ac certificatꝰ migra
uit ad dñꝫ. Et reqeſcit i loco pēne ſci Ioānis. ¶ Multi
alii fr̄es ſcti fuerēt i ꝓuicia Marchie de Anchōa: ſꝫ de
prefatis ſolū inuēi. ¶ Multi ēt alii ſancti fr̄es iacēt in
ipa ꝓuicia Marchie de anchōa:q pfectiſſimi fuerūt: &
miraculis glorioſi:de qbꝰ ñ iuēi ubi iaceāt: tñ aliq̄ de
eis ñ apponā. Et qa de illa fuerūt ꝓuincia credo ipos
in eadē ſepultos. ¶ De ſctō Frē Paulo

f Rater Paulꝰ ñ uita ſctūs pꝰ mortē multis cla
ruit miraculis. Nā puellā ſepteꝫ ānoꝝ noie ro
ſaꝫ q̄ demōiaca credebaꝫ:ꝓ eo ꝙ a tribꝰ ſpiri
tibꝰ nigerrimis ꝓut dicebat affligebaꝫ: & ſic ne eos ui
deret p loca diuerſa fugiebat. Et cū ad eccl'ias pluries
duceret̄ dicebat ꝙ nō niſi p ſctm̄ frēꝫ Paulū liberareꝫ.
ducta ad mōaſteriū ſcti Saluatoris:ubi q̄dā erāt reli-
qe ipſiꝰ fr̄is Pauli:dū ſup eā poneret̄:ꝯtinuo p̄ſtinam
obtinuit ſanitatē. ¶ Dña octauia ſoror ꝑdicti mōaſte
rii ſci Saluatoris:cuꝫ dolores itollerabiles i māibꝰ pa
tereꝫ & pedibꝰ; p̄ſatis reliquiis poſitis ſup loca ꝑdcā
plenā ꝯſecuta eſt ſanitatē. ¶ Dña Blācaflore cū uitio
lapidis multo tēpore & aliaꝝ egritudinuꝫ grauiſſime
torq̄ret̄:ad ſepl'chrū fr̄is Pauli ducta:integrā habuit il-
lico ſanitatē. ¶ Flora lumie oculoꝝ mlt̄o tēpore ꝑua-
ta:p mulieres ad ſepl'chrū fr̄is Pauli ducta:lumē pdi-
tū recepit. ¶ Berta de Camerino amiſſa loq̄la ad ſe-
pulcrū ſcti fr̄is Pauli ueniēs:ſubito loq cepit: & deum
laudare. ¶ Quidā hn̄s manus & pedes paraliſi diſſolu-
tos:ſic ꝙ nec manꝰ ad os ponere poterat:nec ambula
re:ductꝰ ad eiꝰ tumulū:p merita ipſiꝰ ſancti fr̄is Pau
li eſt curatꝰ. ¶ Ioānes q̄dā deſtitutꝰ pedibꝰ:ut nō poſ
ſet nec baculo ambulare:ad corpꝰ ſancti fratris Pauli
nōdū ſepultū ſup aſinū deportatꝰ: gr̄a poſtulata dicti
ſancti fr̄is Pauli meritis ad ꝓpria ſuis pedibꝰ ē reuer-
ſus. ¶ Bonꝰ Ioānis crure ſiniſtro ab infantia ꝯtractꝰ;
& morbo epilentico grauatus:ad ſancti fratris Pauli
ductus ſepulchrū:ſtatim extenſo crure a morbo eſt li
beratus. ¶ De Fratre Martino.

f Rater Martinus hic dū uiueret:mulierē noie
Marſedā mētecaptā ad ipm̄ deductā:aſper-
ſam aq̄ bñdicta:ſtatim ſanauit. ¶ Thomaſſi
nā de Vrbino paraliticā & a multis demoniacā repu-
tatā:ad ipm̄ ductā datis ſibi uuis ab ipſo ſignatis in ci
bū:ab utraqꝫ infirmitate curauit. ¶ Tebaldus puer fi
ſtulā unā habens in crure & aliā in corpore:ad eius ſe
pulchrū pgēs: & ſctō Martino inuocato : illico fiſtula
utraqꝫ cepit deſicari: & modico tpe interiecto ſaluteꝫ
obtiuit. ¶ Puer Guidutiꝰ diſenteriā & febrē patiēs p
ſeptē hebdōadas:ad eiꝰ deductꝰ ſepl'chrū:ab utraqꝫ
ifirmitate curatꝰ ē. ¶ Mulier noie Bonaſpes cū pluri-
bus hebdomadis ſanguinis fluxū p ſeceſſum patereꝫ:
Fratri Martino ſe deuouens ꝯtinuo liberata ē. ¶ Mu-
lier nomine talia utriuſqꝫ luminis offō lōgo tēpore de
ſtituta:ad ſepulchrū ipſiꝰ ſancti uadēs uoto facto il-
luminata eſt. ¶ Alia mulier ex uno latere paralitica &
alteriꝰ oculi lumine priuata: a charis eius ducta ad ſe
pulchrū ipſiꝰ fratris Martini:utrāqꝫ gr̄am habuit.

¶ De Fratre Lucido.

f Rater Lucidus antiquior uere lucens ſancti
tate: & ardens gratia diuina & charitate:cu-
ius lingua glorioſa ſpū ſctō fuit edocta fructus fecit
mirabiles. ¶ De Fratre Matheo.

f Rater Matteꝰ de mōte Rubiāo.hic ſanctita
te ꝑclarus:uiſus ē a frē Ioāne de Aluerna in-
ter choros āgeloꝝ & ſctōꝝ cū.b.Frāciſco glo
ria & claritate fulgere. Sic & frēm Lucidū p̄ſatū etiāꝫ
uidit gloria ſingulari fulgere.

¶ De fratre Peregrino de Fallerono.

f Rater Peregrinus ſctūs & nobilis de domo
illoꝝ de Fallerono. Hic cū audiſſet btm̄ Frā
ciſcū Bononie ꝑdicantē: cū eſſet ibi ſtudēs una cū fra
tre Rizerio de Mucia nobili de Marchia:ambo diui-
no lumine inſpirati. Ad btm̄ Frāciſcū accedētes: facti
ſunt ſimul frēs Minores: & cū gaudio ab ipſo recepti.
Et intelligēs btūs Franciſcus cui & quali officio eorū
quilibet ſe ſubderet. dixit eis. Tu Peregrine teneas
uiā humilitatis. Et tu Rizeri ſeruias fratribus. Et fa-
ctū eſt. Nā frater Peregrinus nūquā uoluit ire ut cleri
cus:ſed ut laicus manſit:cū eēt bonus & ſufficiēs litte
ratꝰ: & in decretalibꝰ peroptime inſtructꝰ:ꝓpter quā
hūilitatē peruenit ad maximā perfectionē uirtutum:
& ſpecialiter ad gr̄am compunctionis & amoris dei.
Nā xp̄i amore totus ſucceſus & martirii:perrexit Ie
roſolimam ad uiſitandū loca illa ſanctiſſima ſaluato-
ris:portās ſecum uolumē euāgelicum. Et cum legeret
loca ſancta per que deus & homo perrexit: & eadem
pedibus tangeret & oculis cerneret:ſe ibidem adoran
do dominum inclinabat & amplexabaꝫ brachiis fidel
omnia loca ſanctiſſima: & labiis oſculabatur amoris:
& lachrimis deuotionis cuncta rigabat : itaqꝫ cum-

ctos cernẽtes ad deuotõez maximã ꝓuocabat. Ordinã
te uero diſpõne diua reuerſus ẽ ad Italiã. Et uere tãq̃
pegrinꝰ mũdi & ciuis celeſtis regni ſuos nobiles ↄſan
guicos rariſſime uiſitabat. Cõfortabat ſẽp eos ad mũ
di ↄtẽptũ: & ſobrie loq̃ns ad diuũ eos icitabat amorẽ:
& expedite ac feſtinanter ab eis recedebat, dicens q̃
dñs Ieſus xp̃s nõ iuẽit iter cognatos & notos. ❡De
iſto ſcõ frẽ Peregrino dicebat ſcũs fr̃ Bernardꝰ d̃ qnta
ualle ſciſſimi pr̃is nr̃i Frãciſci pmogẽitꝰ bñdictꝰ: unũ
uerbuz ualde mirabile. ſ. q̃ iſte Frater peregrinus erat
unꝰ de pfectionibꝰ fr̃ibus hꝰ mũdi. Vere. n. fuit pegri
nus nꝰ mũdi. Nã amor xp̃i q̃ i corde eiꝰ ſẽp ardebat:
nõ pmitebat eũ i re aliq̃ q̃eſcere: nec affectũ eiꝰ q̃eſce
re in aliquo tẽporali: ſ ſemp ad pr̃iaz tẽdere & ad pa
triã ãhelare: & de uirtute i uirtutez aſcẽdere: donec in
amatũ tranſformaret amãtẽ. Tandem plenus uirtuti
bus: ad xp̃m quem ſemp dilexit toto corde: cũ multis
miraculis ante mortẽ & poſt mortẽ perrexit.

❡De fratre Rizerio de Mucia.

F Rater ãt Rizeriꝰ dicti fr̃is pegrini ſociꝰ i ter
ris: & nũc ↄciuis i celis: p actiuã uitã dũ uiue
ret ãbulãs: & deo ac ꝓxĩo fidelr̃ ſeruiẽs: factꝰ ẽ fami
liariſſimꝰ & chariſſimꝰ. b. Frãciſco: & mľta ab ipſo. b.
Frãciſco didicit: & de pluribus agnouit ueritatẽ: & in
agẽdis cognouit dñi uolũtatẽ. Et ſcd̃z. b. Frãciſci uati
ciniũ Fr̃ Rizeriꝰ fr̃ibꝰ ſeruiẽs: factꝰ ẽ miniſter ꝓuincie
Marchie ãconitãe. Et pp̃ zelũ dei q̃ ſẽp ardebat i cor
de ſuo cũ pace maxima & diſcretõe ipaz ꝓuinciã rege
bat: ſeq̃ns xp̃i exẽplũ. q̃ priꝰ uoluit facere q̃ docere.
❡Poſt mľtũ uero tẽporis pmiſit deꝰ in lucrũ aĩe tẽta
tiões grauiſſimas ſibi euẽire: ut ꝓbaret tãq̃ aurũ i for
nace: pp̃ q̃s tẽtatiões ſe affligebat i abſtinẽtia & diſci
plinis lachrimis & oſonibꝰ. ſ a tẽtatõe libari nõ pote
rat: & mľtotiẽs ducebat ad deſpatõez. Nã pp̃ imanita
tẽ tẽtatõis credebat ſe a deo derelictũ. In ultima uero
deſolatiõe & deſpatõe poſitꝰ: cogitauit i corde ſuo di
cẽs. Surgã & ibo ad pr̃em meũ. b. Frãciſcũ: & ſi oñde
rit mihi familiaritatẽ: credo q̃ deus ꝓpitius erit mihi
pctõri: ſin aũt: ſignũ erit q̃ ſuz a dñ o derelictꝰ. Et arri
piẽs iter ibat ad. b. frãciſcũ cũ ſecuritate maxĩa & affe
ctu. b. ãt frãciſcꝰ iacebat i palacio ep̃i aſſiſinatis ualde
ifirmꝰ. Et cogitãti de. d. Ieſu xp̃o: reuelatus fuit ſibi a
deo ordo tẽtatiõis & aduẽtꝰ & ꝓpoſitũ dicti fr̃is Ri
zerii. Et ſtatĩ uocãs ſocios ſuos. ſ. frẽs Maſſeũ & Leo
nẽ dixit. Ite in occurſuz filii mei fr̃is Rizerii: & ex pte
mea ipm amplexãtes: oſculãtes & ſalutãtes: dicite illi
ex pte mea: q̃ inter oẽs frẽs q̃ ſũt in mũdo ſinglr̃ariter
ip̃z diligo. Illi uero ſiĉ obie filiũ ſtatim exierũt in occur
ſuz fr̃is Rizerii. Et iueniẽtes eũ ſiĉ dixerat. b. Frãciſcꝰ.
ãplexãtes & recipiẽtes: amicabilia & amabilia uerba
pr̃is ita animã illiꝰ ↄſolatiõibꝰ repleuerũt: q̃d totꝰ fuit
q̃ſi liq̃factꝰ ex gaudio. Quãto uero gaudio fuerit tũc
plenꝰ & letitia: & gr̃as deo exhibuerit: nõ poſſet effa
ri: q̃a dñs ꝓſpex iter fecerat ſuũ. pueniẽs aũt ad locũ
ubi iacebat pr̃ nr̃ Frãciſcꝰ: & licz eẽt grauiter ifirmꝰ:
ſurrexit & uẽit in occurſuz illiꝰ: & ãplexãs cũ dulcedi
ne dixit. Chariſſime fili. F. Rizeri inter oẽs frẽs q̃ ſũt
in mũdo uniuerſo te diligo. Et iprimẽs ei ſignũ crucis

in frõte: & ipm amãtiſſime oſculãs in eodẽ loco. dixit
fili mi chariſſime. F. Rizeri: hec tẽtatio data tibi fuit
ad maximũ tuũ lucrũ. Sz ſi nõ uis ãpliꝰ iſtud lucrũ: nõ
hẽas. Mirabile dcũ. Statiz ceſſauit oĩs illa tẽtatio dia
bolica: ac ſi in uita ſua nũq̃ ſenſiſſet. Et manſit in dño
ↄſolatꝰ. ❡Hic ſtãs cũ. b. Frãciſco in dicto palatio ep̃i:
& loq̃ns cũ. b. Frãciſco de ſcõ religiõis & regľe obſer
uãtia: iterrogauit. b. Frãciſcũ dicẽs. dic mihi pr̃ itẽtõez
tuã quã habuiſti a pncipio q̃n frẽs hr̃e icepiſti: & quã
hẽs nũc: & credis hr̃e uſq̃z in diẽ mortis tue: ut ualeã
certificari de tua itẽtiõe pma & ultia. Vtrũ. ſ. nos frẽs
clerici q̃ tot libros hẽmꝰ: poſſimꝰ eos hr̃e licz dicamꝰ
q̃ ſint religiõis. ❡Rñdit. b. Frãciſcꝰ di. dico tibi Fr̃ q̃
hec fuit & ẽ pria & ultia mea itẽtio & uolũtas: ſi frẽs
mihi crediditiſſent: q̃ nlľus frũz deberet hr̃e niſi ueſti
mẽtũ: ſiĉ regľa nr̃a nobis ↄcedit: cũ cigulo & femora
libus. Ħ tãdẽ pfectus & ſanctus prexit ad xp̃m.

❡De Fratre Pacifico.

F Rater Pacificꝰ q̃ fuit pmꝰ miſter i Frãcia. cre
do q̃ de ꝓuicia fuit Marchie. Qui cũ. b. Frãci
ſcũ repiſſet pdicãtẽ i quodã mõaſterio apud caſtrũ ſci
Seuerini de Marchia: & fcã mãu dñi ſup eũ. b. Franci
ſcũ duobꝰ enſibꝰ ualde ſulgẽtibꝰ trãſuerſalr̃ in moduz
crucis ↄſignatũ uidiſſet: ↄpunctꝰ: cũ eẽt rex uerſuũ &
laureatus ab ipatore Federico b. Frãciſco adherẽs &
mũdũ reliquẽs ſcũs ẽ Fr̃ mior. Et q̃a a mũdi ſtrepitu:
ad xp̃i pacẽ erat ↄuerſus. b. Frãciſcꝰ frẽm pacificũ euz
cẽſuit appellãdũ. ❡Hic. f. Pacificꝰ añq̃ fieret miſter in
Frãcia: ſignũ magnũ thau i. b. Frãciſci frõte ↄſpicere ꝓ
meruit: q̃d coloꝝ uarietate diſtictũ: eiꝰ faciẽ miro uẽu
ſtabat ornatu. ❡Hic Fr̃ Pacificꝰ dũ ſemel iret cũ btõ
Frãciſco ad eccleſiã ſci Petri de Beuanio: & iuxta Ca
ſtrũ treuii uẽiſſẽt. Dixit. b. Frãciſcꝰ ſocio q̃ hoſpitari
uolebat i illa nocte in dicta ecclĩa: & q̃ recederet: &
de mãe ad eũ uẽiret. Cũq̃z de mãe poſtq̃ Fr̃ Pacificus
fuerat hoſpitatꝰ i hoſpitali lepꝛoſoꝝ: ad eccleſiã uẽiſ
ſet: inuẽit. b. Frãciſcũ añ altare orãtẽ: & ipſe expectãs
eũ extra choꝝ: poſuit ſe ad orãdũ. Et dũ oraret raptꝰ i
celũ ſiue cũ corpore ſiue extra: uidit multas ſedes ua
cuas: ſed unã ceteris eminẽtiorẽ: Et dũ miraret̃ eiꝰ pul
chritudinẽ: & peteret cuiꝰ eẽt. Rñſuz eſt ſibi. q̃ dicta
ſedes fuit luciferi; & loco illiꝰ in ea deberet ſedere hu
milis Frãciſcꝰ: & cũ ad ſe rediſſz: & . b. Frãciſcũ ab oſo
ne ſurrexiſſe uideret: ſe eidẽ ut iã i celo regnãti recom
dauit. Et cũ iter cepiſſent. F. Pacificꝰ memor uiſionis:
cepit q̃rere a. b. Frãciſco: q̃d ſibi uideret̃ eẽ. Rñdit. b.
Frãciſcꝰ mihi ur̃ q̃ ſim maior pctõr q̃ aliq̃s q̃ ſit i mũ
do. Et ſtatĩz dcm̃ ẽ aĩe fr̃is Pacifici. Nõ credere potes
uiſionẽ eẽ uerã: q̃ hũilis Frãciſcꝰ ſua hũilitate dz in ſe
de luciferi ſedere. Ħ Fr̃ Pacificꝰ plenꝰ uirtutibꝰ: & ſcti
tate notabiľ prexit ad dñz. ❡De ꝓuicia Ianue.

I N ꝓuincia Ianue. In loco de Ianua requeſcit
ſcũs. F. Belẽgeriꝰ de mõtecuto. q̃ ſignis i uita
& pꝰ mortẽ extitit glorioſus. ❡Iacet ibidẽ Fr̃
Bonifaciꝰ de Ripardo. q̃ fuit miſter lõgo tẽpore in ꝓ
uicia ianue. Ħ fuit i ordie ultra ãnos q̃nquagita. i quo
fulſit uirgitas q̃a uirgo puriſſimꝰ. hũilitas q̃a licet eẽt
miſter: nec famulũ habuit: & offm̃ miniſteriatꝰ mľto

tiẽs renuit: & coactꝰ tenuit. Pauptas q̃a tũica ſola in-
dutꝰ ibat: tẽpore ẽt magni algoris. Prefatis uirtutibꝰ
fulſit: nec nõ & carnis maceratiõe. Nã nũq̃ ieiuniũ ſol
uit: ẽt i mortis articlõ cõſtitutꝰ. Fuit ẽt cũctis moribꝰ
adornatꝰ. Aſpectu placidus: uerboq̧ʒ dulcis & affabi
lis: dulcedinis & patiẽtie ſũme. Fr̃. n. eius cũ a quodã
fuiſſet occiſus: ipſe Fr̃ Bonifaciꝰ hoc ſciens: nõ aĩatus
ad fr̃is carnalis uindictã: ſʒ ad idulgẽtiã inimico exhi
bẽdam: domũ interfectoris fr̃is adiit: ſibi deuotiſſime
pepcit: cũ ipſo comedit: & deinceps chariſſimũ ſemp
tenuit & habuit. ¶ Offm̃ diuinũ ſemp cũ ſũma deuo-
tiõe pſoluit. hic p̃mo fuit miniſter ꝓuincie Sicilie. ubi
& ſi uite actiue deditꝰ eẽt ex officio: non tñ a ꝯtẽpla-
tiua diſceſſit: ſʒ ipaʒ ſemp tenuit & habuit. Oroni in-
ſtãdo: miſſas deuote ſemp & cũ lachrimis celebrãdo.
Sʒ cũ miniſteriatũ ꝓuicie Sicilie optie adminiſtraſſet:
a fr̃ibꝰ ꝓuincie Ianueñ electꝰ miniſter. xii. annis cũ oĩ
charitate. prudẽtia & iuſtitia ipſaʒ rexit ꝓuiciã. Socio
tm̃ cõtentꝰ: famulũ hr̃e noluit: & peditãdo ſemp ꝓuin
ciã uiſitauit. Quinquageſimo anno in ordine expleto:
hora ſui trãſitꝰ iminẽte: q̃dã Fr̃ ſc̃titate p̃clarus: uidit
anglos ad ip̃m deſcẽdẽtes: eiuſq̧ʒ aiaʒ in ſpẽ cuiuſdaʒ
lunis: ab ipſis in celũ deferri cõſpexit. hic poſt mortẽ
ſignis claruit.

¶ De ꝓuicia Pẽnẽſi. De fr̃e Andrea.

i N ꝓuincia Pẽnẽſi. In loco Adrie iacet ſanctꝰ
Fr̃ Andreas. q̃ fuit hõ deuotõis & cõtẽplatio
nis. ¶ Hic cũ nocte q̃dã orõni & deuotõi in-
tẽtus eſſet: uocẽ audiuit dicẽtẽ ſibi ut qd te miſer An
dreas uigilus & ieiunüs & aſſlictiõibꝰ alus ſine cã cõ
fundis. Vere ſcias te dãnãdũ: nec unq̃ tm̃ poteris labo
rare ut ſalueris. Turbatꝰ non modicũ ex taliũ auditu:
cepit lachrimas ex cordis intimis emittere: & diutius
cogitare qd hoc eẽt. dũq̧ʒ iter ſpem & metũ cõſtrictꝰ
cogitatiõe ſollicita fluctuaret: uox de celo pſonuit di
cẽs. Ne timeas andrea: nec uox p̃ria te terreat quã au
diſti q̃a uox diaboli mendacis fuit. Cõfortare ergo in
dño cui fidelr̃ adheſiſti: & in bono q̃d cepas pſeuera:
q̃a ſalꝰ tua i ꝓxio ẽ uẽtura ſi pmãſeris. Quita die p̃rie
hebdõade q̃drageſime ũ future: de hac ualle miſerie
uocabis ad coronã. Aduenıẽte tẽpore p̃dicto: fr̃ibꝰ di
ctã narrãs uiſionẽ: dıẽ ſue mortis adeſſe p̃dixit: facta
igr̃ cõfeſſiõe gñali & cõmẽdatiõe aie facta cũ fr̃ibꝰ:
debitũ terre corã eis pſoluens: ad celeſtia regna felici
ter trãſmigrauit.

¶ Locus Aprutii.

i N Aprutio iacet Fr̃ Frãciſcꝰ. Iſte dicẽdo miſ-
ſam repit in ſanguine xp̃i in calice araneã: &
nolẽs araneã ſanguine xp̃i intinctã extra ꝓui
cere: calicẽ cũ aranea bibit. Sʒ poſt Fr̃ ipſe fricãs crus
& ſcalpens ubi pruritũ ſentiebat: ipſa aranea ſine fr̃is
leſiõe aliq̃. a crure exiuit.

¶ Locus Blucani.

i N Blucano. Iacet Fr̃ Bñdictꝰ idropicꝰ. iſte ꝓ
pter unũ pc̃m iuidie ad iudiciũ tractꝰ dãnaba
tur. ſʒ p̃cibꝰ. b. Frãciſci & b. Antonii lıbatꝰ ad
uitaʒ corporis reſtitutꝰ: relicta ex tũc p̃ħia mutatꝰ in
aliã alteꝝ. & habuit ſciaʒ ifuſaʒ: & ſc̃tiſſime uite fuit.

¶ Locus Aquile.

i N Aq̃la iacet Fr̃ Thomas hibñicꝰ. h̃ policẽ
ſibi amputauit: ne ad ſacerdotiũ cogeret̃. hic
mľtas diaboli iſidias ppeſſus: miraculis claruit i uita:
& poſt mortẽ. Itẽ nouiter i dicto loco iacet. S. Bernar
dinus de Senis magnꝰ p̃dicator & mľtis miraculis cor
ruſcans. poſt mortem. M. cccc xliiii.

¶ De ꝓuincia terre laboris. Locꝰ de Neapoli. De fra
(tre Auguſtino de Aſſiſio.

i N ꝓuincia terre laboris. Neapoli iacet. F. Au
guſtinꝰ de Aſſiſio. p̃mꝰ miſter terre laboris. h̃
ſc̃titate famoſus: ad finẽ uite pueniẽs: hora q̃ btũs. f. ẽ
mortuꝰ: dũ ſtaret in trãſitu idẽ Fr̃ Auguſt. & diu loq̃lã
amiſiſſʒ: uidẽs btm̃. F. aſcẽdere celũ clamauit dicens.
Expecta me p̃r expecta. Et cũ a fr̃ibus ingrerer̃ queʒ
ſic alloqueret̃. rñdit btm̃. F. mortuũ celum aſcendẽtẽ
Quo dicto & ipſe feliciter in dño obdormiuit.

¶ Locꝰ ſcẽ Clare. De. f. Philippo de ꝓuincia ꝓuincie.

i N mõaſterio ſcẽ Clare. iacet Fr̃. ſ. Philippus
de Aq̃lis de ꝓuicia ꝓuicie. q̃ magnis & aſſi-
duis claret miraculꝭ. h̃ d̃ ciuitate Aq̃lã fuit: et
gñe nobilis: ſʒ puer ordinẽ itrauit. Qui cũ p tp̃s ſteriſ
ſet in ꝓuicia ꝓuincie: ab ip̃a recedẽs: ad mõtẽ Aluerne
acceſſit. Ibi diu moratꝰ: tãdẽ ad morãdũ aſſiſiũ iuit ad
locũ de carceribꝰ. Sʒ fama eiꝰ ſc̃titatis creſcẽte: ad pe
titionẽ dñi Regis Robti: & dñe ſanctie regine ꝯſor
tis ſue: p gñalẽ miſtrũ factꝰ ꝯfeſſor ſoroꝝ de ſc̃tã Cla
ra. Neapolim adiit. ubi degens: paupertatis. hũilitatis.
moꝝ hõeſtatis. grauitatis. auſteritatis. ceterarũq̧ʒ uir
tutũ exẽplar fuit. ¶ Huiꝰ doctrina ſc̃m̃ Elziariũ nũc
ſcõrũ catalogo aſcriptũ: tũc uero comitẽ ariãi: & ſc̃tãʒ
Thalpuã eiꝰ ꝯiugẽ ad xp̃ʒ cõuertit: & uirgies pmãſe
rũt. ¶ Sorores de ſc̃tã Maria egiptiaca q̃s ex lupanari
ad clauſurã regia ſanctia pduxerat: diaboli iſtictu ad
uomitũ redire optãtes: miſſus ad ip̃as a dicta regina:
orõne & p̃dicatõe ſic in bono firmauit: ut pľes ex eis
i ſignũ ſc̃titatis miraculis corruſcarẽt. ¶ Hũc claꝝ mi
raculis dñs in uita dedit: & ſpũ ꝓp̃hico repleuit. Ip̃e. n.
militẽ quẽdã in extrẽis poſituʒ libauit. ac dicti militis
uxorẽ grauiter ifirmãtẽ: dũ ꝓ ea oraſſet ſanauit. Crus
in duo ſciſſuʒ cuiuſdã ſui deuoti ciuis d̃ neapoli: hora
q̃ dixit ſanãdũ: reditegrauit orõne. Preuidit r̃gis ludo
uici mortẽ & p̃dixit: dũ ad petitõeʒ regine Ioãne ꝓ di
cto rege oraſſet. Dño Iacobo ifanti maioricaꝝ: tertio
uiro dcẽ dñe Ioãne: q̃ ſibi eueneꝛt p̃dixit. Cuidã dñe
de Alemãia de neapoli recedẽti cũ intẽtiõe nõ reuertẽ
di: de ſuo iterato reditu p̃dixit: & ſic contigit. Sacriſte
ſcẽ Clare q̃ claues ſacriſtie amiſerat: p̃dixit eas ſibi ce
cidiſſe i tali parte horti: & eas ibi eẽ: cuʒ tñ hortũ ob
infirmitatẽ p ſex ãnos nõ intraſſet. Dũ ſemel in choro
eẽt & oraret: pc̃m̃ cuiuſdã fratris uidit: ac p̃dicti fr̃is.
magr̃o reuelãs: ꝯfeſſiõe fratris magr̃ ſic eẽ iueñit. Inter
alia q̃ hic ſc̃tũs hẽbat: p̃cipuũ fuit ſc̃tẽ orõnis ſtudiũ:
ſemp orãdo: oĩ die pſalmos pñiales & offm̃ mortuoꝝ
dicẽdo. ¶ Et q̃dẽ q̃a erat intẽtus orõni: & ſpãlr̃ medi
tatiõi dñice paſſiõis: dñs ei de ſua paſſiõe: ſemel taleʒ
indidit dolorẽ. Nã cũ ſemel dñi paſſionẽ orãs medita
retur: apparuit ei dñs Ieſus xp̃s uti cruci confixus: de
cuius manibus. pedibus. & latere ſanguis copioſe ma
nabat. Qui in corpore dicti fratris ſcʒ manibus pe-
dibus & latere tantum dolorem impreſſit: ꝙ acerbi-

tate paſſiōis & doloris aculeatꝰ fuit: & tātā memoriā
paſſiōis reliqt:ꝙ ſtatim dū recordaret̃ de xp̄i paſſiōe:
cū clauo uel ligno ſuas manus pedes ꝑcutiebat & la-
tus. ¶Volens ergo eū dn̄s ꝓbare ut aurū i fornace p
patiētie uirtutē:p annos.xxx. maxias cicatrices q̄ uer
mes & fetorē emittebāt.i eiꝰcorpore impſſit:Et adeo
ille cicatrices erāt apte & late:ut mānꝰclauſa i eis infi
gi ualeret:& tn̄ nūq̄ uerbū q̄rimōie ab eiꝰ ore fuit au
ditū.Et ꝙ maiꝰ ē:pluribꝰ ānis ſtetit ꝙ de lectulo mi-
nime ſurgere ualuit.In dictis doloribꝰ exn̄s:a dn̄o &
ſctis āgelis freq̄nter ē uiſitatꝰ: ſic idicio manꝰ ad deū
& ad āgelos:& p eiꝰuerba eſt ꝓbatū. ¶Mortē ſuā ad
eē cognoſcens:ſuas diuitias.ſ. cordā & femoralia reſi
gnauit Guardiāo. ¶Nocte q̄ de mane deceſſit:duos
demones ad ſe uenientes:ſꝫ nihil i eo de ſuo iuenientes:
orōne ſugauit.Sacramētis ꝑceptis ad ꝑcipiēdū ꝓ labo
ribꝰ p̄miū āno circiter cēteſimo uite ſue ad xp̄m pre-
xit. Anno dn̄i.M.cclxix.die.xviii. Iunii die Veneris.
hora q̄ ſacrū corpꝰdn̄i in eccleſia ſc̄e Clare eleuabat̃.
Quo mortuo tria miracl'a in eiꝰ corpore apparuerūt.
¶Primū ꝙ plage q̄ in eius corpore dū uiueret fetorē
horribilē emittebāt:fragrātia mlta reſpſe ſūt. ¶Scdꝫ
qa corpꝰ eiꝰ ſic molle ſe p̄bebat palpātibꝰ:ut nō mor
tuus ſꝫ uiuēs uideret̃. ¶Tertiū ꝙ ungues de manibꝰ
cū p̄ deuotōe abſciderent̃:ſanguis uiuꝰexibat ac ſi nō
eēt mortuꝰ. ¶Ipſo ſctō cū dn̄o iā btificato:placuit al
tiſſimo eiꝰ gl'ie magnitudinē fidelibꝰ miraculis decla
re.Die quo deceſſit facta ſūt hec miracl'a. & alia plu
ra uidelꝫ. ¶Cū.n.a paucis de eiꝰ ſciret̃ morte:ſtatī ꝑ
totā ciuitatē neapolitanā uox iſonuit: ꝙ Fr̄ qdā ſctūs
de ordie minoꝝ i monaſterio deceſſerat btē Clare.ꝓ-
pter qđ turmati ppl's ad locū p̄fatū cucurrit. Vbi deꝰ
oñdit ſigna magna. ¶Filia Cōſtātini de Duratio qui
morabat̃ neapoli:ab ifantia pedibꝰꝯtracta:tactu cor
poris greſſuꝫ recupauit. ¶Gētili gerardo p̄uato lumi
ne dextri oculi: cū nō poſſꝫ appropinq̄re ad corpꝰ:cū
caputio corpus tāgēs:& demū ſuū oculū:lucē recepit.
¶Buccia de ſalmona ānis .xvii.paſſa dolorē capitis:
manū ipſiꝰ ponēdo ſup caput ſuū:extitit illico libata.
¶Dn̄a Ioāna hn̄s filiā nomie Chaterinā a natiuitate
ꝯtractā:ad corpꝰaccedēs:dū filiā ſup corpꝰ poſuiſſet:
greſſuꝫ recuꝑauit. ¶Quedā mulier ifirmitatē patiens
nō noiandā:dū herbas iactatas ſup corpꝰpoſuiſſet in
loco ifirmitatis ſanata ē. ¶Dn̄a Lauerſa p̄uata luce i
oculo dextro:dū de tunica ſcti ſup oculū poſuiſſet: lu
mē recepit. ¶Thomas iudex cū ſurditatē pateret̃ in
auribꝰ:poſita tunice petia ſanguie q ab unguibꝰ inci
ſis ſcti defluebat itincta:auditū recupauit . ¶Iacoba
de Panormio patiēs ifirmitatē icurabilē:de herbis ia-
ctatis ſup corpꝰ acceptis & poſitis i loco ifirmitatis
libata ē. ¶Paulus noie: ligua p̄uatꝰ manu ꝯtractꝰ &
pede:tacto corpore:ipſa die ſanitatē recepit. ¶Tho
maſa de tertio ordine.b.Frāciſci: brachii ꝯtractiōe &
ariditate p decē annos ifirma:corpore tacto:brachii
bn̄ficiū habuit. ¶Lizardꝰ ifirmitate grauatꝰ manuū:
pedū & renū:ut ad ima icuruatꝰ ſtaret:alieno auxilio
ad corpꝰ ſcti deductꝰ:dū paꝝ ſupra corpꝰoraſſet:mi
rifice eſt ſanatus. ¶Margarita uxor dn̄i Philippi iu-

dicis:capitis afflicta dolore:de tunica ſcti ponens ſup
ſuū caput:illico ē curata. ¶Soror ludouica ꝓuicialis:
monaſterii ſc̄te Clare:hn̄s brachiū ꝯtractū:dū p cra-
tes pedes ſcti tetigiſſet: eſt libata. ¶Chaterina ācilla
iudicis ioānis:cū a demōio uexaret̃:uiſitādo corpꝰeiꝰ:
a demone ē libata. Multa alia mira fec̄ deꝰ & aſſidue
fac̄ meritis dicti fr̄is Philippi. ¶De ꝓuicia Apulie.

N ꝓuincia Apulie in Oria iacet Fr̄ Franciſcꝰ
i de Duratio.q ſeptē annis paneꝫ nō comedit:
& ſignis iclitꝰfuit. ¶Locus Adrie.

¶In Adria iacet Fr̄ Landus de Tarāto miniſter Apu
lie:qui etiā ſignis claruit. ¶Locus Baruli.

N Barulo iacet Fr̄ Adā ruffus.q mltis corru-
i ſcat miraculis.Puella noie paſqua a demoni-
bus ifeſtata:ducta a parētibꝰ ad fr̄is Ade tu
mulū fuit libata.Maria đrapella ifeſtata a diabolo:ad
ſepulchrū ducta dicti fr̄is curata fuit.Verdiana đ Pe
ruſio.xii.ānos dolores paſſa iliacos: ad ſepulchrū ſcti
accedēs poſt tres dies fuit libata.Magr̄ Philippꝰ do-
lorē āche p ānū paſſus:iuocato ſctō ad tumulū:in mo
mēto ꝯualuit:& ſanitatē obtinuit.Matteꝰ iudex ſeruiē
ſis:cū uiſitaſſet limina.b . Nicolai:anq̄ barulū pueniſ-
ſet:crus adeo ē ſibi itumefactū:ut p ſe nō poſſꝫ equū
aſcēdere nec ire.Et cū nō poſſet ad ſepulchrū ſcti ire:
miſſa uxore ad ſepl'chrū cū pera ſua: q̄ tāgēs tumulū:
dū eā ſup crus poſuiſſet mariti in breui libatꝰ fuit.Pa
riſiꝰ de ſctā Sophia: medietate corpis paraliſi reſolu
tus:os hn̄s diſtortū: & manꝰeiꝰ& brachiū inutilia de
pēderēt:ductꝰ ab alio ad ſancti tumulū:pfectā in mē
bris & corpore obtinuit ſanitateꝫ. Quādā Margaritā
nomine a p̄ſſuris partꝰ:ſuſpēſo ānulo ad collū eiꝰ:qui
ānulus ſepulchrū eius tetigerat : libauit. Aliā nomine
gēmā p annos.xxviii.infirmitatē q̄ infeta dr̄ paſſaꝫ:&
fluxū ſanguinis p q̄tuor mēſes:ad eiꝰ ſepulchrū liba-
uit. Vnā mulierē nomine Bn̄uenutā uniꝰauris & bra
chii ſiniſtri officio deſtitutā:curauit. Quidā noie Giu
ſo.p qnqꝫ ānos lumine oculoꝝ uiduatꝰ:ad ſepulchrū
ſancti uadens: cōfeſtim uidere ꝓmeruit ſancti fratris
ade meritis.Multa alia miracula fecit & facit.
¶Locus Silue de Melſia. ¶De Fr̄e Giſimondo.

N ſilua de Melſia ubi ātiqtus fuit locꝰ fr̄ūm.
i Iacet ſctūs Fr̄ Giſimūdus ſanctitate & mira
culis famoſus. Qui dū in dicto loco a fratri-
bus deſerto eēt ſepultus: cuidā mulieri de ꝓuincia in
ſōnis apparuit dicēs.ſurge & uade ad monaſteriuꝫ de
ripa:& dic monacho nomine reſtāgno:ut corpꝰmeuꝫ
de ſilua extrahat. Quod audiēs mulier facere omiſit.
Sꝫ nocte ſequēti iterato apparēs Fr̄ Giſimūdus dicte
mulieri:eadē mādauit.Addēs ꝙ ſi omitteret : ꝙ eā ſic
aptaret:ut ſe de loco ad locū mouere non poſſet. Sed
ipſa diſſimulāte facere impata:tertia nocte Fr̄ Giſi-
mūdus cū qbuſdā ad eā ueniēs: fecit eā fortiter flagel
lari.Edocta mulier uerberibus:uerba tulit ad mona-
chū q̄ mādauit.Qui ad fr̄es ueniens petiit ut ſibi lice-
ret corpꝰ dci fr̄is i aliū locū trāſferre ꝯdecentē. Sꝫ fr̄es
mime pmittētes:ne.uꝫ.p̄ſūptiōi iputaret̃: ſi fr̄is defun
cti fimbrias magnificare curarēt:Vice q̄rta Fr̄ Giſimū
dus dicte apparuit mulieri:cū multis fr̄ibꝰ& mādauit

ut monacho reſtāgno diceret:ꝙ eiꝰ corpꝰ oīno trāſferret. Et in ſignū hꝰ dicte mulieri qddā pctm̄ piurii ipiꝰ monachi reuelauit: de quo ipſe nūq̄ fuerat confeſſus: mādās ut ꝯfiteret̄: alr̄ ad loca iret penaꝝ. Que ad monachū accedēs: & ſibi ꝑdicta reuelās. ipſe monachꝰ in ꝯfeſſiōe prio: & demū corā oībꝰ pctm̄ ſuū detexit: ad oñdēdū fris ſc̄titatē. Et cū cogitaret cū fribꝰ ipʒ in loco friūʒ ſepelire corā altari: uox de celo audita ē dicēs. Nō uult Fr̄ Giſimūdus ſepeliri ubi foueā ꝑparaſtis: ſʒ in eccl'ia ſancti Stephāi de Ripa quieſcere delectaꝝ. Quod audiētes frēs ꝓ monacho mittētes: ut tranſlatiōnē corporis faceret ꝯceſſerūt. Sʒ cū dictꝰ monachꝰ ꝑparaſſʒ amictū quēdā: ut i eo corpꝰ iuolueret: Fr̄ ipe Giſmūdus dicte apparuit mulieri dicēs. ut diceret fri Reſtāgno, ꝙ corpꝰ eiꝰ nō i pāno: ſʒ ad ſiluā pgēs colligeret frōdes lauri & mirti: & in eis corpꝰ iuolutū trāſferret. Et cū feciſſet dū corpꝰ eiꝰ exhūaret̄: qdā ſocius fris Giſmūdi ob deuotionē: de eiꝰ corpore latenter accepit unū dētē: & os uniꝰ digiti. Sʒ iterato Fr̄ Giſimūdus mulieri iā dicte apparēs dixit. Vade & dic monacho ꝙ corpꝰ meū itegrū ñ portauit: deficit. n. dēs unꝰ: & os uniꝰ digiti. Quod cū monachꝰ fribus nūciaſſet: obia data fribꝰ a Guardiāo ſup hoc: Fr̄ q ꝑdicta tulerat: obia aſtrictꝰ reddidit. Que monachus accipiens: gaudens cū reliquo corpore ꝑdicta adiunxit.

¶ Locus Trani.

i N Trano iacet ſcūs Fr̄ Petrꝰ. Qui miraculis extitit glorioſus. Puerū quendā ꝑdolore liueſcētē & morti ꝓpiquū: ad eiꝰ delatū tumulū: ad ſanitatem totalē ꝓmouit. Bartholomeū q de q̄rcu ceciderat alta fracto ramo: & ſup aceruū lapidūʒ: fractum toto corpore: ad eiꝰ ſepulchrū portatū. ſtatim ſanauit. Filiā cuiuſdam magr̄i: lateris ariditate pcuſſam: facto uoto ad hūc frēm: illico libauit. Puerū quēdā natātēʒ: cuius corpꝰ ſanguiſuga itrauerat: ac p os ſanguinē ſine menſura emittētē: cū morti eēt ꝓpiquꝰ: uoto ad ipm frēm Petrū facto: ſanguiſuga per receſſum emiſſa ſanauit. Quēdā diaconē ifirmitate grauatū ut p ſe de lecto negret exurgere: ad eiꝰ ſepulchrū deuectū: ad ſanitatem ꝑduxit. Qui timēs reciduā balneū igreſſus: ꝑſtinā infirmitatē icurrit. Iterato ad ſepulchrū ſc̄ti reportatus: pfectā obtinuit ſanitatē. ¶ De ꝓuicia ſc̄ti Angeli.

N ꝓuincia ſancti Angeli. ¶ In Fogia requeſcit i ſc̄tūs Fr̄ Iacobus de Aſſiſio q mira fecit poſt morteʒ. Nā mulierē hñtē fiſtule morbū: uoto ab ipa ad eū emiſſo: ſtatim curauit. Philippū cāpſoreʒ magno tēpore paſſum q̄rtanā: nec medicoꝝ arte curari ualētē: fc̄tō uoto fri Iacobo ad icolumitatē pduxit. Quēdā de ciuitate Troie hñteʒ cancrū in Tibia: Fr̄ ipe Iacobꝰ poſt uotū factū ſanauit. Sic & quēdā d Fogia nomie Matteū: cū morbū in crure pateret̄ grauiſſimū. uoto emiſſo ħ ſc̄tūs libauit. Multa alia deꝰ in iſto fratre opatus eſt. ¶ Locus Corneti.

N Corneto iacet ſc̄tūs Fr̄ Bñuēutꝰ de Eugu i bio uita ſanctiſſimus: & ſignis ſtupēdus. Hic fuit laicus lr̄as ignorās. hic nāqʒ ſpretis que ſunt mūdi. b. Frāciſci ueſtigiis iheſit toto nixu. Receptus ad ordinē: hūilitatis ſue expimenta declarās: de mādato. b. Frāciſci: ad ſeruiēdū leproſis acceſſit. Quibus: ipoꝝ abhoiatōibꝰ poſtergatis: ſine q̄rela uti xp̄o ſeruiuit. Obie culmē ſic aſcēdere eſt conatꝰ: ut ad oīa ꝑlatoꝝ mādata ipiger & ſine mora: ac ſine q̄rela pareret. In ſuis ifirmitatibꝰ qbꝰ a dño fuit ꝓbatus: patientiā ſupra modū: & hr̄e & oñdere eſt conatus. Amator fuit pauptatis ſc̄tiſſime & zelator: uix extrema uictꝰ & habitꝰ reqrēs. Silentii cultor. Pietatis uiſceribꝰ ſup afflictos affluēs. Oroni & ꝯtemplatiōi fuit deditus: adeo ut uſqʒ in horā tertiā in publicū nullatenꝰ exiret: ne occupatōe aliq̄ pfectas delicias minui pateret̄ nec mutari. Honeſtatis adeo fulſit uirtute: ut nec uerbo nec facto aut ſigno ihoneſti qd eſt dephēſuʒ aliqñ de eo. Sʒ uocatꝰ a deo. ſc̄titatē ſuā aſtruūt. p ipm miracula diuinitꝰ opata. de qbꝰ ſignis nō eſt heſitandū. Cū p bullā ap̄licā directā a. d. Gregorio. ix. M.ccxxxvi. ab ep̄is Melficiēſi & ueneſino ſint collecta. examiata. & autēticata. nā duos mortuos ſuſcitauit. Duos libauit a faucibus mortis. Epilenticos q̄tuor. Leproſos duos. Demoniacos duos. A ſquināria unū. Cōtractos & aridos ſeptē. Tres cecos illumiauit. Tribus ſurdis auditū ꝑbuit. Idropicis & igratis duobus ſanitatē idulſit. Ab aliis ifirmitatibꝰ duos. Mutū unū. Mulierē ulceratā grauiter i mām̄illa. Guttoſos & apoſtēaticos. v. eripuit. Fri Ioanni de alto paſſo pecuniā pditā ſibi apparēdo: hñtē idicauit. Frēm Egidiuʒ de ordine minoꝝ a carnis tētatiōe ſibi apparēdo: cingulo ſuo cingēdo liberauit. A brucis cāpū cimīo plenū eripuit ſibi a quodā comēdatū: & alia multa uel plura miracl'a hic ſanctus pegit. ¶ De ꝓuincia Calabrie.

N ꝓuincia Calabrie iacet Fr̄ Petrus dicte ꝓi uincie miniſter uir ſc̄titate ꝑclarus.

¶ De Frē Daniele cū ſex fribꝰ martirizatis.

¶ Fr̄ Daniel miſter ꝓuicie Calabrie. fuit hō ſc̄titate mirabilis. & martirio glorioſus. Qui āno. d. M.ccxxi. ſexto Idus Octobris i ciuitate Cepta martiriū paſſus ē cū ſex aliis fribꝰ. ui꞉. Samuele. Angelo. Dōno Leōe. Nicolao & Vgolino. hi obtēta licētia a Frē Helia generali miniſtro ſiue. b. Frāciſci uicario: de partibꝰ Tuſcie recedētes: Ceptā ciuitatē ſaracenoꝝ deuenerunt. Et ibi cū mercatoribꝰ Piſanis Ianuēſibꝰ & Marſilienſibus uerbū dei ꝑdicātes manſerūt tribꝰ diebꝰ i uico q erat extra ciuitatē ꝯceſſus xp̄ianis mercatoribꝰ & deputatꝰ: deīde die ſabbati facta cōfeſſiōe & celebrata miſſa: euchariſtiā ſumētes: & i ſero fecerūt mādatū & lauerūt pedes alter alteriꝰ: & uerbis deuotis ſe mutuo corroborauerūt. Mane aūt facto diei dñice cūſpſis cinere capitibꝰ: ciuitatē itrauerūt: ꝯfitētes xp̄m dñm Ieſum: & ꝑdicātes in eo ſolo eē ſalutē. Et ſic eūtes p mediā ciuitatē: eoꝝ cecitatē arguebāt: uiā ueritatis ꝑdicādo & oñdēdo. Sʒ capti a ſaracenis ad eoꝝ regeʒ ſunt deducti pcuſſi & flagellati illuſi opprobriis & contumeliis ſunt afflicti & affecti. Vidēs uero eos rex tōſis capillis & loq feruenter reputās eos fatuos: iuſſit eos ferreis uiculis mācipari: & octo dies ſic affligi. Die āt octaua ad ſe deductos iterrogat ſi uellēt que dixerāt retractare: xp̄m negare: & ad ſaracenos cōuerti. Sed ipſi qd dixerant potiꝰ affirmātes: aptis rōnibꝰ ꝓbaue

rēt:q nō poterāt saluari niſi baptizarent & crederēnt dño Ieſu xpo. Inſuper ſigillatim examinati: & multis eis pmiſſis: ac ſi oppoſitū facerēt morte eis itētata: fir mi gr̃a ſpūs ſancti in propoſito ſunt repti. Quod cer nens quidā iudex noie Arbaldus: dixit fratri Danieli miniſtro. Quare tu fatue cupis mori: & pdere iſtā uitā & futurā. Eleuās ſctūs Fr Daniel oculos: dixit ei. Se nex inueterate in malis: tu conuertere potius ad dñm Ieſu xpm deū uiuū & uerū: quia huc uſq3 deceptus fuiſti errore diaboli: & maumeti maledicti pphe tui. Et cū feciſſet contra eos gladios ad terrorē uibrari: & oino firmiſſimos inueniſſet: dedit ſiſſam ut oino deco larent. Sex igit frēs pcceſſerunt ſe ad pedes fris Danie lis miniſtri oſculātes manus & pedes eius: & cum la chrimis dicebant. Gratias agimus deo & tibi pfi: qui nos ad coronā martirii perduxiſti. Benedic filios tuos: qui amplexās eos & oſculās: & benedicēs & corrobo rans dixit. Gaudeamus oēs in dño diē feſtū celebran tes: qa angeli nobis aſſiſtunt: ianua p3 celi: hodierna die oēs ſimul erimus inter coronas martiru3 in gloria paradiſi. Tunc ſimul cōgregati: nudati educti ſunt de aula regis: ibantq3 gaudentes: & deū laudātes cū leti tia: quaſi ad epulas inuitati: ducti igit ad locū certami nis iclinatis capitibus: & ſuas aias dño comēdantes: martirio coronati ſunt: capitib⁹ amputatis. Capita eo rum cōquaſſata: & corpora membratim per ciuitate3 diſtracta: a pueris & ſaracenis fuerūt. Sed poſtea fue runt a xpianis collecta: & honorifice apud fideles re cōdita: in alfondega marſilienſi: & filius Regis Portu gallie pro dono petiit & accepit: & in hiſpaniā tranſtu lit. Per quoꝝ ſuffragia. deus multa mira opat. ad glo riam ſuā & honorē. ¶De puincia Sicilie.

N puicia Sicilie. In ciuitate Siracuſa iacet Fr Ioānes. Iſte portauit lapidem igniū & ardē tiſſimum in manibus ſine leſione de coquina uſq3 ad infirmariā uni fratri infirmo: & multa alia ſigna fecit miraculorum. ¶Locus Calatagironi.

¶In Catalagirono iacet Fr Ricardus q multos infir mos curauit poſt mortē. ¶Locus Policii.

¶In Policio iacet Frater Gandolfus qui plura fecit miracula. ¶Locus Meſſane.

¶In Meſſana iacet Fr Simon Aimonis qui miracula fecit tam in uita q̃ poſt mortē. Iacet etiā ibidē Frater Electus filius dñi Andree. cui xps in ſpecie colūbe ap paruit in cella ſua: inuitās eū ad comedēdū ſecū. Hic poſt mortē fecit miracla. ¶Locus Panormi.

¶In Panormo iacet Fr Ioānes buta q poſt mortē fe cit multa miracula. ¶De frē Gerardo.

N dicto loco Panormi iacet ſctūs Fr Gerar dus laic⁹ de Valētia Lōbardie: quē inumeris miraculis de⁹ dieb⁹ nr̃is clarū mūdo reddidit.

¶Hic ſiqdē ort⁹ de Valētia Lōbardie. decimo etatis ſue āno pr̄e orbat⁹: mr̄ laborāti ifirmitate podagraꝝ & ptiſis per ānos. xiiii. fidelr̄ deſeruiuit. Qua mortua dū parētes eū ad capiēdā uxorē rōne parētele ſuſcitā de cogerēt: nequaq̄ aſſenſit. S3 facultates pr̃nas & ma ternas oēs tradēs paupib⁹: ſibiq3 nihil retinēs: ac pa triā parētēſq3 relinquēs: uſq3 ad ānos. xl. ſue etatis i di uerſis partib⁹ orbis ſtās: u3 prio rome: deide neapo li et demū in Sicilia i mōte Ethneo in quodā heremi torio: & uiſitādo ſanctuaria: ac pniā3 exercēdo: uitam ſuā trāſegit. S3 poſtq̃ ſic dño ieiūiis diſciplinis & aliis rigiditatib⁹ carnē ſodēdo ſpūi dño militauerat: iſtigā te ſe pr̄e luminū q̃dragēſimo etatis ſue āno: ordinē fra trū minoꝝ itrauit. Quo igreſſo. b. Frācīſci ueſtigiis ut uerus fili⁹ p oia coheſit. ¶Hic ſiqdē amator fuit pci puus pauptatis euāgelice: nihil hn̄s pter tunicā habi tualem cordā cū femoralib⁹: & his uſq3 ad mortē di ues. ¶Auſteritatis fuit maxie: nūq̃ comedēs niſi panē & aquā: & ſemel in die. Lect⁹ ei⁹ fuit nuda hum⁹. S3 poſtq̃ fuit panormi: cū iaceret in ſcti Ludouici capel la & hoc orādo: lectū habuit tabulā unius brachii in q̃ poplites reclinabat dū oraret. Nil in pedib⁹ portās: ſ3 pedib⁹ nudis ſemp iceſſit. ¶Et licet artiſſime in ſe eēt uite: in frib⁹ tn̄ tot⁹ erat liberalis & larg⁹: gratu3 hn̄s qcqd boni p frib⁹ poſſet acqrere ad uictū perti nēs & ueſtitū. ¶Dei gr̃a caſtiſſim⁹ extitit. utpote uir go puriſſimus. ¶S3 obediētie fuit mire. utpote ſuis p oia p̃latis obediēs. nō ſuā ſ3 p̃latoꝝ exequēs uolunta tē. Propter q̃ & alias uirtutes qbus refulſit: dn̄s Ieſus eū celebrē dedit mūdo ſignis & ſpūpphico & diuinis cōdeſcēſionib⁹. ¶Cū. n. ex hūilitate ipē ſctūs frib⁹ fa ceret coquinā: nā talia officia exercebat: utpote infirma rie. coqne. refectorii. uel rn̄dēdo ad portā frūm: in lo co Rādazio dū eēt & coqnā faceret: cū i reſurrectiōe dn̄i ſctūs iſte Fr Gerardus in quadā capella ſtaret ad orādū de mane & iā eēt euāgeliū decātatū i miſſa con uētus: pcurator frūm loci pdicti pgēs ad coqnā ipſa3 clauſam reperit: nec adhuc ignis erat acceſſus. Qui i eū Guardiano diceret. Quid fratres comedēt hoc mane cū nihil paratū ſit in coqna? Quo audito Guardian⁹ triſtis & qrulosus ad frē3 Gerardū acceſſit: cōquerēs q nihil erat paratū adhuc p fribus. Cui ſctūs Gerar dus rn̄dit. Nō timeatis pr̄: qa dn̄s bn̄ puidebit pau pibus ſuis. Et corpore dn̄i eleuato: ad coqnā prexit: ſeq3 in orone dedit. Cōpletaq3 miſſa Fr Gerardus p prādio fecit pulſari: & de duplici pulmēto diuinit⁹ mi niſtrato: copioſe frēs refecit & ſapide: adeo q ſimile3 coqnā frēs nūq̃ ſe comediſſe pfeſſi ſūt. Qui od miracu lū ſtati frib⁹ puincie innotuit. Et qa panormi ciuitas: caput eſt regni: & tūc multoꝝ ciuiū mercatoꝝ & no biliū copioſitate & generoſitate erat cōferta: Sanct⁹ Fr Gerardus ad morandū ibidē eſt direct⁹ a miniſtro. Qui magno tēpore ibidē portā cuſtodiēdo: frūm por tanari⁹ fuit & notiſſimus fuit oibus tā de ciuitate pa normi natiuis q̃ forēſib⁹ ibidē degētib⁹. ¶In ciuita te ergo reſidēs panormi: orone ſua hec ſubſeqntia fe cit miracula. Nā cū Fr Ioānes de Cathania eſſet gra uiter infirmus: ſic q iā per tres dies nullo mō urinam effundere ualeret: & iā uentre & pectine tumeſcētib⁹ dubitaret de morte: uiſitatus a Frē Gerardo: & inter rogatus de infirmitate: cum ille ea3 expreſſiſſet ac di ceret. Pater roga deū pro me: & ipſe annuiſſet. Ingreſ ſus eccleſiā ſtatim q genua flexit an̄ altare: Frater ille mingere cepit: & ſic a dolorib⁹ fuit & morte liberat⁹.

¶Vice alia dū Fr Gerar. quoddā urinale uitreū laua

ret p̄ſte Guardiāo panormi:de eiꝰ manibꝰ cadēs ſup
lateres:dū a Guardiāo fractū crederet̄:ſanuʒ de terra
leuauit. ¶ Dn̄s Hēricus de Abbatibꝰ iuſticiariꝰ regis
in panormo : īfirmatus ad mortē & ab oībus medicis
deſpatꝰ:pro frē Gerardo mittēs:& dū ad eū ueniſſet
ſuis ſe orōnibꝰ cōmēdās:rogauit ut ꝓ ſua uita ad xp̄ʒ
itercedere uellet.q̄ & ꝓmiſit. Poſt cōpletoriū dum ſe
orōni dediſſet:ſurgēs ab orōne uocauit Guardianuʒ
dicēs. Vadatis ad dn̄ʒ Henricū:qa ſanatꝰ eſt.Ad quē
ueniēs eū repit liberatū ꝑut ſctūs p̄dixerat.Ideʒ fecit
ꝓ q̄dā dn̄a nomine altadāma in dicta ciuitate īfirma.
Sil̄r dn̄ʒ Ioānem de caluello īfirmū.id ipm̄ faciēs ſa-
nauit. ¶ Soror cuiuſdā nr̄i fris noīe comitiſſa:dolori-
bus partus tribꝰ occupata diebus: cū Fr̄ Gerardus a
frē ſuo fuiſſet ad eā adductus:tāgēs eā cuʒ ramuſculo
cip̄ſſi:i nomīe dn̄i.b.Frācīſci &.b.Ludouici dixit.cras
hora none fetum mortuuʒ emittes: & ſalua eris:& ſic
euēit. ¶ Dū iret Fr̄ Gerardus q̄rēdo uinū tēpore uin-
demiarū p ciuitatē Panormi.quēdā ciueʒ iuenit ualde
triſtē.Qui de cā q̄ſitus rn̄dit q̄ filiꝰ eiꝰ unicus & puer
in extremis laborabat:p tres eni dies nec comederat:
nec locutꝰ fuerat.Ad quē ſctūs Gerardus dixit itrans
ad ipm̄.In noīe dei.b.Frācīſci &.b.Ludouici:dic puer
ſi uis aliq̄d:ſtati puer oculos aꝑuit:& cepit loq̄. Et pe
tiit comedere panē.auellanas.lactucas.& multa alia.
Et ſibi de p̄ſatis apportatis nō potuit comeder̄. Tūc
ait.b.Gerardus:uis fili de pane ſcti Ludouici.Rn̄dit
puer uolo. Tunc ſctūs Gerardus.extraxit de manica
panē albiſſimū & recētiſſimū:ac ſi fuiſſet tūc de cliba
no extractꝰ:Immediate cū puer cepit de illo pane an
gelico comedere ab oī fuit īfirmitate liberatꝰ. ¶ Vice
q̄dā fri Leonardo ampulas fractas ꝓ ſacrificio dū ſer
uiret in capella ſcti Ludouici Panormi reintegrauit.
¶ Idē Fr̄ Leonardꝰ cū eēt q̄rtanariꝰ nec poſſʒ ab ipa
curari:cū lachrimis ſupplex factꝰ fri Gerardo ab ipſo
fruſtū accepit de cip̄ſſo:quo imaginē ſcti tetigerat lu
douici:& cū ipſo eū ſignauerat:dū eiꝰ mādato cip̄ſſuʒ
p̄dictū poſuiſſet in uino & bibiſſet:ſtati fuit liberatꝰ.
¶ Filiū magr̄i Maſi medici iudicio medicoꝝ moriētē:
dū ad p̄ris iſtātiā uiſitaſſet:ſtati ut eū tetigit cepit alle
uiari a febribꝰ: & die ſeq̄nti hora tertia domū exeūtē
ſanū reddidit ut p̄dixerat. Dn̄a regina Heliſabeth &
uxor regis Petri trinacrie cū ſeptē hēret filias & nullū
filiū:rogauit.b. Gerardū ut ꝓ ea itercederet ad dn̄m
q̄ meritis & p̄cibꝰ.b.Frā ſci &.b. Ludouici ei filium
maſculū ꝯcedere dignaret̄:Quod cū feciſſet.b. Gerar
dus:reuerſus ad eā: dixit eā filium maſculuʒ pariturā:
quē uocaret Ludouicū:& ſic euēit & eſt factū.Multa
alia p ipm̄ dn̄s ſigna fecit i uita ſua. ¶ Hic ſctūs & ſi
alios ſctōs oēs uenerare̅t:p̄cipue tn̄ ad.b. Ludouicū:
tūc nouiter canōizatū p̄cipuā habuit deuotionē. Cuʒ
quo multotiēs ē reptꝰ loq̄ ſicut frater cū frē & amicus
cū amico. Et q̄cq̄d opabat̄ totū i dei noīe faciebat.b.
Frācīſci &.b.Ludouici. ¶ Claruit h̄ ſctūs ēt ſpū ꝓph̄i
co.Nā ut dictū ē dn̄e regine Heliſabeth p̄dixit de fi-
lio maſculo habituro.Predixit p̄dicto filio magr̄i ma
ſi q̄ ſequēti die hora tertia iret ſanꝰ extra domū & ſic
euenit. ¶ Cōitiſſe p̄dicte p̄dixit abortiuū pariturā ho

ra none: & liberādā:& ſic contigit. Dn̄o Petro de An
tiochia cācellario regis Sicilie : cū timeret mori ob i-
firmitatē quā patiebat̄:ſupplex eidē factꝰ:p quēdā mi
ſit dicēdo.q̄ nō moreret̄:ſʒ liberaret̄:& q̄ eēt dei ami
cus:& ſic euenit. ¶ Vice alia dictꝰ dn̄s petrꝰ īfirmatꝰ
mazirie miſit ad ſctm̄ Gerardum ut ꝓ ſe oraret . Cui
rn̄dit q̄ ſe diſponeret q̄ moreret̄.& ſic ē factū. ¶ De
exercitu regis Roberti exn̄te i Sicilia: & termas obſi
dēte :p̄dixit q̄ nō ꝓſparet̄:ſed cito recederet & ſubi-
to:& ſic euēit. Dn̄o Gulielmo de mōte Cataro comi
ti Auguſte:ꝯgratulāti de Caſtro Auguſte q̄ credebat
ſtatim obtinere: Fr̄ Gerardus dixit q̄ caſtrū nō tūc ſʒ
i mēſe ſeptio hēret:& ſic accidit.Multis aliis idiciis &
ſignis cōpertū eſt.b.Gerardū ſpm̄ ꝓph̄icuʒ habuiſſe.
¶ Habuit ēt h̄ ſctūs mirabilē aduerſus demōes uirtu
tem:a q̄bꝰ ſpāl̄r an̄ mortē p tres ānos in forma diuer
ſarum beſtiarū apparētibꝰ : fuit multipl̄r moleſtatus.
¶ Ductus q̄dā de mōte ſcti Iuliani demoniacus liga
tus ad ipm̄:cū ramuʒ cipreſſi accepiſſet: & figurā ſcti
Ludouici tetigiſſet : ac in oleo lāpadis que corā dicta
imagie ardebat intinxiſſet: ac in ore demoniaci poſuiſ
ſet:ſtatiʒ eū liberauit. ¶ Poſtq̄ h̄ ſctūs mirificus in or
dine ānis.xxxv.in maxima auſteritate uixerat : etatis
ſue āno.lxxv.īfirmatꝰ:uenit ad mortē:& die tertia an̄
obituʒ eiꝰ.ſ.in die bt̄i Ioānis euāgeliſte:& tūc fuit.vi.
feria:hora q̄ xp̄us fuit exaltatus in cruce: apparuit ei
bt̄ā uirgo Maria cōſolās eū & cū eo loquēs p magnuʒ
tēporis ſpacium: ut poſt uirginis receſſum ipſe ſuis ſe
cretariis reuelauit.Et tūc cognouit ſue anime a corpo
re receſſum. die uero dn̄ico in feſto ſcti Thome mar
tiris:cū ueniſſet ad eū q̄dā ſuus deuotꝰ & diceret.Ro
ga p̄r deū ꝓ me.Rn̄dit faciā:non hic ſed alibi. Sic di
xit fri Laurētio eiꝰ ſocio.uado.n.ad paradiſum . Poſt
modicū uero manus ſctūs Gerardus iungens & orās
caput ſup manus inclinās parūper:dū caput eleuaſſet
manibus iūctis:animā deo reddidit. ¶ Quo mortuo:
cum more ſolito campana maior pulſaretur:corda iu
xta manubriū eſt fracta:ſed uidente populo & mirāte
per magnū temporis ſpaciū per manuʒ angeli pulſata
fuit. ¶ Scita eius morte per ciuitatē oēs confluunt ad
locū:ut eum tāgāt:oſculent̄:& de eius tunica habitua
li pro reliquiis ſūmāt. Membra eius adeo mollia erāt
& tractabilia:ac ſi uiueret. ¶ Per dies duos corpꝰ ſe-
pulture minime potuit tradi ꝓpter multitudinē ppl̄o-
rū.die uero tertia hora comeſtiōis:hoſtia eccl̄ie clau-
dētes frēs:corpꝰ eiꝰ ſepl̄ture dedeēt:ſʒ minime hoc ci
ues latuit.Nam tāto odore ſuauitatis ſubito tota ciui
tas ē repleta: quo admirātes tādē cognouer̄t q̄ corpꝰ
ſcti:tūc traditū eēt ſepulture. ¶ Sʒ q̄ deus eū acceptū
haberet & magnū in gloria: mirādis ſignis & innume
ris placuit mundo demonſtrare.Nam a die ſui tranſi-
tus qui fuit anno domini.M.cccxlv.uſq̄ʒ in p̄ſens ma
ximis corruſcat miraculis.Corpore enim eius nōdum
humato:Mulier q̄dā contracta:dū corpꝰ tetigiſſet ſta
tim eſt liberata. Puer noīe Orlādus tuſſim patiēs ma
ximā:cū iſtinctu paterno ſctm̄ Gerardū iuocaſſet: ſta
tim ſanatꝰ ē.Mulier noīe beatrix febres patiēs & dolo
res iliacos:poſita petia de tunica ſcti Gerardi.ſup la-

tus a dolore & ſebre ſtatim eſt curata. ¶Ff Bartholome⁹ de Caſtro Ioānis dū ſtaret ad matutinū:arreptus ſubito a dolore iliaco:inuocatōe ſcti Gerardi ſtati extitit curat⁹. ¶Mulier Bella nomie dum eaſu brachiū diſlocatū hēret & dolores:fricante de tunica ſcti Gerardi ſup brachiū:brachiū ad ſuū locū reuerſuȝ eſt:& ipſa a dolore liberata ē. ¶Quidā Nicola⁹ noīe.malū ſtomaci patiēs:de tunica bti Gerardi cū poſuiſſet ſup ſtomacū ſanatus eſt. ¶Contiſſa hñs oculos deprauatos ut nihil q̄ſi uideret:cū man⁹ ſcti Gerardi duxiſſet ſr oculos:lumē recepit optatū. ¶Matte⁹ de Marſilia hñs in mēbro occulto cancrū:poſita pecia tunice ſcti Gerardi ſup locū:habuit ſanitatē. ¶Ali⁹ qui infirmitatē cancri magno tēpore fuerat paſſus:de tunica ſancti Gerardi ipone̅s:ſtatim eſt curatus. ¶Et nō ſolum in ciuitate panormi:ſed in aliis mūdi locis p ſcti Gerardi iuocationē & merita ſigna multa fiunt. ¶Et qa amicus ſingulariter extitit Piſanoꝝ in panormio commorantiū:in ciuitate piſana ꝑ aliis mūdi locis de⁹ per ip̄m ſigna oſidit. ¶Centum ſexdecim demoniacos:a morte ſua uſqȝ ad annū.lv.liberauit: ſed a tēpore illo uſqȝ in p̄ſens credo q̄ bñ ducēti & ultra ſint liberati: & quotidie liberanť iuocatiōe ei⁹ & ſuarū reliquiaruȝ cōſignatiōe. ¶Quinqȝ liberauit a ſubmerſione. Auditum octo reddidit.Oculos cecis trib⁹ reſtituit: & a diuerſis infirmitatibus oculoꝝ decē liberauit.a diuerſis infirmitatib⁹ brachioꝝ.xviii.curauit. A bullis. xviii.liberauit. Cōtractos qnqȝ extēdit. A diuerſis dolorib⁹ & ifirmitatib⁹ capitis.xii.ſanauit. A carcerib⁹.viii.eripuit. A crurib⁹ fractis & dolore.xi. A dolore dētiū.iii. Mente captos.iii. A febribus continuis.lxxvi. A febre tertiana & quotidiana.v. A percuſſione gladiorū.v. A lapide in uirga.ii.Mutos.iiii. Manus hñtes pditas.v. A maris piculo.xvi. Exiſtētes in mortis ꝑiculo.xlv. A morbo caduco. vii. Sterilibus partū cōceſſit. xviii. A part⁹ piculo.ix. A paraliſi & trēore.iiii A podagra. xii.ab infirmitate ꝑputii.v. ab effuſione ſanguinis.vi. A dolore ſtomaci.vi.Ab egritudine uentris.v.liberauit.Pacē q̄ter poſuit inter p̄ſonas. Ac aniaīia irrōnabilia plura diuerſimode curauit.Quod & q̄ta de⁹ operatus eſt ꝑ hūc ſeruū ſuū beatū Gerardū in ciuitate piſana & ſi p̄dicta ſcripta ſint: tñ alia ſunt inumera q̄ nullo modo poſſent ſcribi.quāto magis illa que ubi iacet & alibi ſunt facta. Ego ipſe q hec ſcripſi & cōpoſui: miranda uidi & audiui:que omitto ob breuitate: que dñs per ip̄m ſctm̄ Gerardū opatus eſt.Et ſi miracula ſctm̄ indicāt magnū apud dñm: credendū eſt beatum Gerardum magni meriti eſſe apud xp̄m bñdictū.

¶De prouincia Mediolani.

I N ꝓuincia Mediolani. In Legnano in comitatu Mediolāi iacet Ff Leo archieps Mediolāi uir ſtrenue ſanctitatis. ¶Ff Petrus de Archagnano qui fuit inquiſitor. Et qa noluit hereticos de libro inqſitiōis abolere: in loco q dr̄ Vmbraida guercii ab eis martiriū recepit. ¶Ff Antoni⁹ de Roſate de cōitatu Mediolani fuit ꝓ fide a ſaracenis iter duos aſſeres ſectus p mediū.

¶De ꝓuincia Dalmacie.

¶In ꝓuicia Dalmacie. In Duratio iacet Frater Antonius archiepiſcopus Duratii. qui ultra mare pluribus annis predicauit ſarracenis.demū obedientia factus eſt archieps Duratii.Hic mortē ſuā p̄dixit.Sed mortu⁹ cū eēt idutus habitu & paramētis: & in eccleſia frūȝ mioꝝ iaceret corp⁹ ei⁹: icepit ſudare:& tā ualidus fuit ſudor q̄ habitū & paramēta penetrauit:maneqȝ ſeq̄nti ſup corp⁹ ei⁹ qdā p̄lchernm⁹ iuuēis apparuit nūq̄ p⁹us uiſus. Qui corā pp̄lo ſtās uitā eius a die natiuitatis uſqȝ ad mortē recitauit:& poſt hoc diſparuit:nūq̄ deīceps uiſus ab aliquo. ¶In Cathara iacet Ff Adā ſoci⁹ dicti fris Antonii:q horā mortis ei⁹ p̄dixit in q̄ & deceſſit. ¶In traguriо iacet Ff Ioānes buca de albania:q fuit magne auſteritatis:& mortē ſuaȝ p̄dixit:ac ei⁹ corporis lotura potata multos a diuerſis ifirmitatibus liberauit. ¶In Breberio iacet Ff Andreas albanēſis.q poſt mortē in meridie nullo uidēte duos captiuos a carcere liberauit: manētibus cōpedibus & carcere illeſis. ¶In cherſo iacet Ff Michael albanēſis ſocius in auſteritate & pegrinatiōe dicti fris Ioānis albanēſis. ¶In ualle iacet Ff Iulianus de quo fit ibi feſtū. ¶In Iuſtinopoli iacet Frater Monaldus q fecit ſūmā monaldinā. ¶In Pola eſt recōditus Ff Otto q multis ſignis clarus extitit. Hic quēdā nomie Petrum hñtem apoſtema in gutture:ip̄m iuocātem ſibi apparēs liberauit.Ioānē priorē eccleſie ſctē Marie habētē brachiū deſiccatū:& manū otractā ad ſuū ſepulchrū ad ſanitatē ꝑduxit. Puellā nobilē de Pola hñteȝ crus cōtractū nec ualēte ambulare liberauit. Aliоctū hñtē pedes retortos ad ſuū ſupulchrū liberauit. Martinū ab umbilico ſeu cigulo & īfra paraliticū & contractū ſanauit.Pueri os retortum uſqȝ ad aurē: ad locum debitum & formaȝ reduxit.Marie oculoꝝ luminе priuate:uiſum reſtituit.Puerū cecū illuminauit.Mulieri cuidam mute loquelam preſtitit. Et ꝑlures alios a diuerſis infirmitatibus clementer eripuit.

¶De prouincia Romanie.

I N ꝓuicia Romāie in Nigropōte iacet Ff Petrus.hō mire pfectiōis:q iter alia cū qdaȝ demon ab icātatore uocat⁹ uēire tardaſſet:& ultimo ueniēs cū iterrogatus fuiſſet:cur tātuȝ uenire diſtuliſſet. Rñdit qa frēm Petrū ab ofēne uolēbā remouere ſed nō potui.Quo audito incātator fuit conuerſus & uite poſtmoduȝ perfecte. ¶Ibidem iacet Frater Matheus qui fuit magne perfectiōis & clarnit miraculis.

¶De prouincia terre ſancte.

I N ꝓuincia terre ſancte iacēt iraſcripti frēs. ¶Ff Iacob⁹ cuſtos Sine & martir. ¶Ff Ieremias ſoci⁹ ei⁹ martir. ¶Et alii ſeptē frēs noſtri martires:q ꝓpter fidē a Soldano Egipti Melehaſa ſunt decapitati. ¶Ff Corradus de alſis ob fideȝ decolat⁹ ē a ſaracēis.de quo dr̄ q̄ ſup corp⁹ ei⁹ in mare piectū in ꝓcellis ſtabāt duo lumiaria p triduuȝ. ¶Frēs nři duo alii: un⁹ antiqu⁹ & alter iuuēis:decoriati ſunt in capitib⁹ a ſaracenis. ¶Frater Bartholome⁹ martinozi de mōte Politiano de ꝓuicia Tuſcie apud Cairū de babilonia ꝓ fide a capite uſqȝ deorſum ſect⁹ fuit a Saracēis. ¶Ff Ioānes de Etheo ꝓuicie Caſtelle ɔfeſſor dñi Infantis fernādi fris Regis Aragōie. Hic Ff uite

& ſcie ſinglaris iuit ad Ierlm. Sꝫ poſtmodū captꝰ a ſoldano cū ſocio noie Gonſaluo laico de ꝓuicia ſcti Iacobi: & poſitꝰ in carceribꝰ ſocio ob pēas mortuo: ipſe ꝑmittēte deo nō ualēs pēas ſuſtinere: fidē abnegauit & ē factꝰ ſarracenꝰ. Veꝝ uxorē more eoꝝ accipe noluit: & ſic circa tres ānos ſtetit. Verū diuino ſpū tactꝰ ſcripſit fratribꝰ de Cipro: ut mitterēt ſibi duos fratres exñti in Cairo Babiloie: ꝑ quos uolebat ad fidē redire: qd & factū eſt. Vñ frater q acceſſit fuit captꝰ a ſaracenis ſed poſtea dimiſſus. Sed frater Ioānes poſt ſolēneꝫ ꝑdicationē & reuocationē eoꝝ que negauerat: captus a ſarracenis: primo uerberibꝰ crudeliſſime ceſus deinde ſale & aceto plagis aſꝑſis: demū ſex clauis fuit crucifixus. ſ. duobꝰ in manibus: duobꝰ in brachiis: in medio. ſ. in cubito: & duobꝰ in pedibꝰ. Et cū in principio facies eius palida eſſet facta ex dolore: demuꝫ adeo rubicūda & leta ut oēs mirarent̄. Et ſic uixit per tpſ ſemp fidē xp̄i affirmādo & Maumeth deteſtādo.

¶ Fr̄ Ioānes de Neapoli diaconus cum Regi Gaze xp̄m ꝑdicaret: ac cū uellet ad fidē cōuertere: ab eodeꝫ captus & in fruſta conciſus eſt. ¶ Frēs nr̄i alii. xvi. qui erant in terra ꝓmiſſiōis tēpore quo Rex Cipri Petrus Alexandriā cepit: capti poſiti ſunt in Damaſco in carceribus per quinqꝫ annos ſtantes i ferris & ſine indumentis & ieiuniis probati uirtute fidei: glorioſa morte confeſſionis & perſeuerantie obierunt.

¶ De prouincia Burgundie. De fratre Bonauentura de Balneo Regio.

i N ꝓuincia Burgundie. In Lugduno iacet pater & frater dn̄s Bonauētura de Balneo Regio ꝓuincie Romane: ſancte Romane eccleſie Cardinalis. Ep̄s albanenſis. Qui cū iuuēis miraculo ſibi ſacto per beatū Frāciſcū utpote de mortis faucibus liberato: ordinē intraſſet: tante bone indolis honeſtate pollebat: ut magr̄ Alexander de Ales diceret aliqñ de ip̄o: qꝰ in eo uidebat̄ Adā nō peccaſſe. ¶ Hic in ſeptimo anno poſt ingreſſuꝫ ordinis legit ſentētias Pariſius: & in decimo āno recepit cathedrā magr̄alē. In tertio decimo āno ad regimē ordinis eſt aſſumptꝰ: decē & octo ānis ordinē rexit. Hic in primo capl̄o qd tenuit Narbone: cōſtitutiōibus ordinis formā dedit & ordinē. In capl̄o Piſis: ꝓuinciarū ordinis ut modo ſūt facta eſt diſtinctio. ¶ Hic poſtmodū rogatu capituli generalis legendā maiorē & minorē. b. Frāciſci cōpoſuit: quas modo hꝫ & tenet totus ordo. ¶ Hic ꝑ dn̄ꝫ Gregoriū decimū factus eſt cardinalis. ¶ Hic uidens ſe indignū cōione corporis xp̄i per multos dies abſtinuit a celebratiōe miſſarū. Sed humilitatē deus aſpiciens cōſolatus eſt eū mirabilr̄. ¶ Nā audiente eo miſſam deuote: una de particulis hoſtie conſecrate iaꝫ diuiſe intrauit in os eius ſacerdote nullatenus aduertente. ¶ Hic in Lugduno tēpore generalis cōcilii ad ſanctos pr̄es appoſitus triūphātes ſuo letificauit conſortio. Papa cū cardinalibꝰ exeqas ſup corpus eius celebrante. Ipſe opa multa fecit ut inferius dicet̄. ¶ Huiꝰ corpus dū de ſacriſtia eſſet poſituꝫ in ſepulchro nouo ubi nūc iacet corpore redacto in cinere: lingua inuēta eſt ſana & integra: ac ſi fuiſſet nūq̄ ſepulta. Quod fratres uidētes eam in pixide eburnea ponentes in ſepulchro eius recōdiderunt.

¶ Locus Vienne.

i N Viēna iacet Fr̄ Michael. Iſte aquā in uinū mutauit: & plura miracula fecit. ¶ Iacet ibidem Fr̄ Drodo: cui ſeruiuit Angelus in miſſa: & ꝑparauit ei oia neceſſaria ꝓ miſſa in quadā eccleſia deſerta & derelicta: & alius Angelus ei equos preparauit ad ambulandum. ¶ Iacet ibidem Frater Gulielmus. Hic habuit ſpiritum prophetie. ſtatim enim futura dicebat.

¶ Locus de Amoniaco.

¶ In Amoniaco iacet Fr̄ Gulielmus ad cuiꝰ ꝑces nauis diſtās: qa lōge receſſerat ad portū ſtatim rediit: ſicut ipſe frater optauerat.

¶ Locus Valentie.

i N Valētia iacet Fr̄ Petrus martir. q ab hereticis ꝓpter offm̄ inqſitiōis ip̄e & cū eo Fr̄ Catellanus martirizati ſunt. Qui poſt eoruꝫ mortem apparētes cuidā ſanctimoniali infirme: primo totaliter ſanguinolenti: poſtea totaliter glorioſi: premonentes eam qꝰ in craſtino iret obuiam corporibus eorum pro ſanitate recuperanda. Quod cum feciſſet ſtatim eſt ſanata.

¶ Locus Dienſis.

¶ In cōuentu Dienſi iacet Frater Electus homo ſanctiſſimus ualde.

¶ De prouincia Turonie.

i N ꝓuicia Turonie i pictauia iacet Fr̄ Gualterꝰ ep̄s Pictauieñ. Hic illuminauit cecos & multa miracula fecit. Hic ſctūs hꝫ ſp̄alē gr̄aꝫ liberādi & curādi hoies a q̄rtana. Hic ſctūs ad morteꝫ deueniēs quādaꝫ ſcripſit cedulā cū q̄ i manu deceſſit. Et cū pictauis eēt Romana curia. ſ. dn̄s papa Clemēs qntus: q ip̄m iniuſte ab ep̄atu Pictauieñ. depoſuerat: ep̄i & cardinales & alii ꝑlati adeēnt ad eius exeqas: nulli ꝑdictā uoluit dare cedulā. Sꝫ dn̄o papa ueniēte: eidē ſtatim mortuus tradidit. In cedula cōtinebat̄ qūo ipſe Fr̄ Gualterus: qa iniuſte ab eo fuerat depoſitus: īfra tot dies dn̄m papā citabat appiturū coraꝫ eterno iudice. Et ſic factū eſt. Nā die ſtatuta ſubita morte papa ipſe deceſſit. ¶ In dicto loco iacet Fr̄ Simon miniſter Turonie. Ad cuiꝰ os ſpūs ſctūs in ſpē colūbe uiſus eſt.

¶ Locus Rodomarum.

¶ In Rodomis iacet Fr̄ Rodulfus ſacerdos cui angeli ſeruierūt i miſſa.

¶ Locus de Cenomānis.

¶ In Cenomānis iacet Fr̄ Electus cui in extrema unctiōe & aie recomēdatōe qñ ſcti noiabant̄ in letania: idē ſcti uiſibilr̄ apparebāt eidē fr̄i. Quibꝰ ipſe cū riſu & letitia magna reuerentiam faciebat: & tamen tribꝰ diebus ſteterat quibus non fuerat locutus.

¶ De prouincia Aquitanie.

i N ꝓuicia Aqtanie. In figiaco iacet Fr̄ Aldemarꝰ de filſinio. Iſte ſuſcitauit mortuos: cecos: & uexatos a demōibꝰ curauit. ¶ In ſctō Africano iacet Fr̄ Gulielmꝰ q ml̄tis claruit miraculis. ¶ In aureliaco iacet Fr̄ Rigaldꝰ q ml̄ta fec̄ miracl̄a.

¶ Locꝰ toloſe.

¶ In Toloſa iacet Fr̄ Stephanꝰ. Qui cū eēt priꝰ Abbas magnꝰ: dimiſſa Abbatia factꝰ eſt Fr̄ Minor. Hic cuꝫ eſſet inqſitor in partibus Toloſanis ab hereticis occiſus. corona martirii meruit ſublimari. ¶ Ibideꝫ iacet Frater Raymūdus eius ſocius. qui etiam martirio cum eodem coronatus iuxta eſt ſepultus.

¶De prouincia Francie.

I N ꝓuincia Francie. In Pariſi⁹ iacet frater Iu
Auctor officii.b.Frãciſci. lianus Theutonicus. uir mire ſanctitatis. qui
fecit hiſtorias.b.Frãciſci &.b.Antonii. & quo ad cãtũ
& quo ad antiphonas uerſus & rñſoria. Quibuſdã an
tiphonis ad Magnificat & rñſorio. Carnis ſpicã: exce-
ptis. Hic añ ordinis igreſſum fuit magr̃ cãtus in aula
Regis Frãcoꝝ. ¶Iacet ibidẽ Fr̃ Venãtius laicus. cuꝫ
quo multe aĩe in ſuo obitu de purgatorio ad celũ euo
larunt. ſicut eadem die in Colonia eſt reuelatum.

¶De Fratre Ioanne Gualenſi.

¶Iacet ibidẽ Fr̃ Ioãnes Gualẽſis magr̃ in theologia
q ſũmã ualde utilẽ multoꝝ tractatuũ cõpoſuit. Hic ar
bor uite uocat̃. Hic in fine cõſtitut⁹: cuꝫ diu ſine loq̃la
ꝑmãſiſſet: tãdẽ loq cepit totus gaudẽs & let⁹ ac dice
re. Iudiciũ meũ factũ eſt: ad patriã ꝑgo: & ſic diẽ clau
ſit extremũ.

¶De magr̃o Alexãdro de ales.

¶Iacet ibidẽ magr̃ Alexãder de ales. q fons uite ap-
pellat̃. q ſũmã maximã fecit in theologia: approbataꝫ
p dñm papã Alexandrũ q̃rtuꝫ: & p.lx.magr̃os in theo
logia Pariſi⁹. Et multas poſtillas fecit ſup ſcripturã ſa
crã: & gloſas ordinarias ut dr̃. Hic miraculoſe ordinẽ
frũꝫ mioꝝ itrauit: & miracl'oſe remãſit & gl'ioſe obiit.

¶De ꝓuīcia ꝓuītie. De ſctõ Ludouico epo toloſano.

I N ꝓuīcia Prouītie iacet ſctũs Fr̃ Ludouicus
epus Tholoſan⁹: primogenit⁹ Regis Caroli
ſecũdi: cui⁹ uitã ſuccīte ꝓut potui iuenire hinc
De ipſius nobilitate inde: ponã. ¶Hic ſctũs ex pte p̃ris fuit de domo Frã
cie. ꝑ.n. ſuus Carolus ſecũdus fili⁹ fuit Caroli ꝑmi di
cti Marcelli: q Carolus primus fili⁹ fuit Ludouici re-
gis Frãcoꝝ: & Fr̃ ſcti Ludouici Regis Frãcoꝝ. ¶Ex
parte matris (ut dicit papa Ioãnes in bulla canoniza-
tiõis ipſi⁹. ſ. dñe Marie) fuit de domo Vngarie: de q̃
domo ſunt tres. uꝫ. duo Reges & un⁹ dux ſcti canoni
zati. ſ. ſctũs Stephan⁹ rex. & ſctũs Ladiſlaus Rex. ac
ſctũs Hẽric⁹ dux. q oẽs fuerũt frẽs dicte dñe Marie.
ſcũs Bella rex nõdũ canõizat⁹: nepos fuit dcẽ dñe Ma
rie. ſctã Heliſabeth canõizata ei⁹ fuit amita. Sic ergo
ex utroqꝫ parẽte nobiliſſimis eſt ort⁹ parẽtib⁹. ¶Hic
ſiqdẽ Carolus ſcds: & ſi pl'es habuerit filios: ꝑmoge-
nitus ei⁹ fuit h̃ ſctũs iuuẽis: & Fr̃ Ludouicus. Cui ut
primogẽito regnũ Sicilie & Ierl'm debebat̃. Et qa mr̃
ei⁹ unica fuit regis Vngarie: q alios filios non habuit
niſi mr̃eꝫ ipſi⁹ dñam Mariã: rõne mr̃is regnũ Vngarie
ſuũ erat. q̃ oĩa ut patebit xp̃i deſpexit amore ac dimi
ſit fact⁹ hũilis Fr̃ minor. Sꝫ qũo: ẽ uidẽdũ. ¶Carolus
ſiqdẽ primus coronat⁹ rex ꝑ eccleſiã cõtra Mãfreduꝫ
regnũ ſiculoꝝ obtinuit: iterfecto mãfredo ipoꝝ rege.
Verũ de Mãfredo filie aliq̃ remanſerũt: & iter alias re
manſit Cõſtantia q̃ nupta fuit Petro Aragonie. Et qa
Frãcigene in iſula Sicilie peſſime ſe hẽbãt: ordinatiõe
Ioannis de procida iterfectis ꝑ totã iſulaꝫ Sicilie una
die frãcigenis: rex ipſe Carolus primus iſulã amiſit Si
cilie. Quã illico Petr⁹ rex Aragonũ accipiens ob uxo
rẽ: filiũ ſuũ ſecũdũ. ſ. Federicũ in dicta iſula in regẽ po
ſuit: ꝓpter qd bellũ ortũ eſt iter Carolũ & Petrũ. Sed
idem Carolus cũ ſe ꝑpararet ad iuadẽdũ Siciliam diẽ
clauſit extremuꝫ: regno dimiſſo Carolo filio ſuo. Qui
dũ cõtra ſiculos exercituꝫ paraſſet: uictus a Petro de
Aragonia captus eſt & duct⁹ Barchinonã. Qui Caro-
lus datis trib⁹ filiis ſuis obſidib⁹. uꝫ. primogenito ſuo
Ludouico cũ duob⁹ aliis: ipſe rex Carolus ad ſuũ re-
gnũ eſt reuerſus. Et cũ pax ꝑ ſeptẽniũ nõ fuerit refor
mata: ſctũs Ludouic⁹ cũ duob⁹ frib⁹ ſuis ꝑ tantũ tp̃s
Barchinone obſes fuit. Qui in captiuitate poſit⁹: non
pueroꝝ mores aut laſciuoꝝ: ſꝫ ãtiquoꝝ & uirtuoſorũ
hoium ſtatũ & opa ꝓſecut⁹: multis uirtutib⁹ cepit flo
rere. ¶Studio ſciarũ cuꝫ frib⁹ ſuis tali in tẽpore ſic ſe De eius exercitio in ſtudio ſciarũ.
dedit: hñdo magr̃os in ſciẽtiis frẽs minores. ſ. fratrem
Pontiũ Carbonelli hoiem ſufficientẽ & ſctm̃: & alios
frẽs minores: ꝙ infra ſeptẽniũ ꝙ ibi fuit in grãmatica
logica ſcientia naturali metaphica & morali & ſacra
theologia: adeo fuit ſufficiẽter iſtruct⁹: ꝙ & diſputa
re de ꝑdictis ſciret: docere & ꝑdicare clero & ꝑpl'o:
& dei uerbũ ꝓponere: ut ſcia putaret̃ magis ſibi iſuſa
diuinitus: q̃ humanitus acq̃ſita. ¶Hic ſctũs & ſi pul De corpis ei⁹ & aĩe puritate.
cherrimus eſſet corpore: adeo (ut audiui a frẽ q uidit
eũ) qñ ꝑmo ep̃s Tholoſã itrauit: ut ↄcorditer mulie
res oẽs dicerẽt & hoies ſe pulchriorẽ faciẽ nũq̃ uidiſ
ſe. Nec de uidẽdo ei⁹ faciẽ poterãt ſatiari: & de uico
in uicũ ibãt cuncti ad eũ uidendum. Ac in mundi deli
ciis enutritus: poſt carnis ↄcupiſcẽtias nullaten⁹ abiit:
Sed a pueritia amor caſtitatis ſic eius affecit mẽtẽ: ut
nõ ſolum mulierũ aſpectus colloquia & conſortia ui
tauerit: ſed & uerba carnalia uel ad talia pertinentia
nullus eum loquentem audiuit. Vnde Barchinone dũ
eẽt obſes: & hoies nobiles illius regni q eũ uiſitabãt
uerba diſſoluta aliquãdo loquerent: ut ad malum euꝫ
incitarent: adducendo ad eum uirgines puellas & no
biles: ipſe uir angelicus & puriſſimus: quaſi ribaldos
a ſe abiiciebat. Fratreſqꝫ ſuos acutiſſime reprehende
bat: cum ſe dabant aſpectibus mulierum: nec aude-
bant propter ipſius reuerentiam & timorem aliquid
agere inhoneſtuꝫ. ¶Sue uirginitatis teſtes fuerũt fra
tres qui ipſuꝫ nutrierunt: qui in ſua iacebant camera:
& ſibi a pueritia aſtiterunt: & ipſuꝫ angelice puritatis
fuiſſe: teſtimoniũ reddiderũt. Vnde ei⁹ conuerſatio in-
ter homines quo ad hoc poti⁹ angelica fuit q̃ huma-
na. Perhibuerũt etiã teſtimoniũ nobiles uiri cuꝫ fratri
bus predictis: ꝙ nũq̃ ex quo natus eſt uſqꝫ ad uigeſi
mũ quartũ ãnũ in quo deceſſit: ab ei⁹ ore exiuit uerbũ
nec iocoſe nec ſerioſe unuꝫ laſciuũ: aut declarans ſeu
iportãs aliq̃ ihoneſtatẽ. ſꝫ ſemp uerba eius caſtiſſima
fuerũt & hõeſta: & ꝙ mai⁹ ẽ tã ſecl'aris q̃ Fr̃ & ep̃s oẽꝫ
aſpectũ & oẽꝫ ↄtuitũ mulieꝝ ꝑpetuo uitauit. ¶Dñs
papa Ioãnes in bulla canõizatiois ei⁹ ponit: ꝙ exce-
pta mr̃e & ſororib⁹ cũ nulla muliere ſolus cũ ſolo ali-
qñ ẽ locut⁹. ¶Quo ad hoc referã qd h̃ ſctũs circa ſo
rorẽ ſuã reginã egit in Aragõia. Cũ.n. ueniſſet ad eũ ui
ſitãdũ: nullo mõ potuit obtiere ꝑcib⁹ qbuſcũqꝫ ut eaꝫ
in faciẽ aſpiceret. Sed rñdit ꝙ erat fatua hoc petens.
¶Dñe Ioãne regine Francie cognate ſue: utpote filiũ
duoꝝ frũꝫ: rogãti ut i ſuo aduẽtu more nobiliũ de Frã
cia eã recipet ad ãplexũ & oſculũ: nullaten⁹ acqeuit:
& ſi ſũma deuotõe ferret̃ ad ipꝫ. ¶Nõ ſolũ uerba iho
neſta unq̃ fuit locutus: ſꝫ talia dicẽtes grauiter argue-

bat. Oculos ſuos ab oi aſpectu mulierꝫ auerterat: ut
nullā aliqñ aſpiceret. Nā dñs erat ſuoꝫ oculoꝫ. Tho
loſe quedam dña cum audiſſet eū de hoc cōmēdari:
reſpōdit. Ego ꝓbabo. Cūqꝫ ad eū iuiſſet & ipm dum
eſſet in eccleſia diligētiſſime conſideraſſet: reuerſa ad
domū dixit uicinis. Vere iſte dominus ſctūs eſt. Nunq̄
.n. uidi aliquē qui ſuis dñaretur oculis niſi iſtum. ¶ Sā

De ſtudio ſctē oṙōis

cte oṙonis ſtudiū hic ſctūs nōdū factꝰ fr̄ minor ſpā-
liter habuit in amicū. Nā ut de hoc atteſtabat rex Ro
bertus & eiꝰ frater ac domicelli ſui nobiliſſimi qui in
ſua iacebant camera: cū eſſet paruulus & tenellus oi
tēpore poſtq̄ ſeruitores ſui receſſerāt: ſurgebat de le-
cto: & in oṙone & lachrimis uſqꝫ ad mediā noctē pſi
ſtebat. Et a fratribꝰ qui eū in cōfeſſiōe audiebāt: fuit
multotiens rep̄henſus de hoc ꝓpter eius delicationē.
¶ Vnde in illis diebꝰ cū ſemel ad oṙonē ſurrexiſſet: &
ſtaret uſqꝫ ad mediā noctē peruigil in oṙone: eſſetqꝫ
lumen ardens in camera ſicut mos eſt nobiliū: & dñs
rex Robertus & fr̄ eius dñs Raimūdus in lecto eius
eſſent: cū oēs ſimul dormirēt: & actualiter uigilarent:
Viderūt ſctm̄ Ludouicū ad oṙonē ſurrexiſſe. Cūqꝫ i-
ſpicerent: cōſpexerūt unū gattū nigerrimū & magnū:
ſicut eſſet unus canis ſaltantē ſuper eū: & ꝑliantē cuꝫ
eo: quē ipe facer iuuēis Ludouicꝰ ſigno crucis facto a
ſe abigebat. Et cum pluribꝰ uicibus ſic fr̄ eū ſaltaſſet:
exclamauerūt pueri. ſ. Robertus & frater: ſtatiꝫ diſpa
ruit gattus ille. Quod aduertens ſctūs Ludouicus ab
oṙone ſurgēs uenit ad eos: & iuramēto eos aſtrinxit:
ut q̄diu uiueret: nulli qđ uiderant referarent. Factus
aūt frater minor dormiētibꝰ ſociis: ſurgens ad oṙoneꝫ

De eiꝰ ad pauperes pietate

deuote orabat: & interdum in terra cubitabat. ¶ Hic
ſanctus taꝫ ex gr̄a q̄ dono nature hoc hēbat ꝑcipuū:
ut ad pauperes & ſpāliter leproſos manus ſuas liben
ter extenderet: & ipſos perſonaliter uiſitaret. Barchi-
none dum eſſet obſes: nec ipſe adhuc erat. xviii. an-
noꝝ: uiſitabat leproſos ſuis manibus eburneis & pul
cherrimis quibꝰ oēs alios excedebat: eorum lauabat
mēbra: tangebat ulcera: educebat ſaniem: & in oſcula
deuotiſſime ꝓruebat. Et hoc ſpāliter in hebdomada
ſctā: & ſingulariter in dñi cena faciebat. ¶ Nam ut te
ſtis fuit rex Robertus & alii qui ꝑſentes fuerūt. Cuꝫ
ſemel in cena dñi uocari feciſſet oēs leproſos de ciui
tate Barchinone ad ſuum hoſpitium ut eoꝝ pedes la
uaret & cibaria miniſtraret: memor dñi cuius aſpectꝰ
apparuit leproſus percuſſus & humiliatꝰ illis diebꝰ.
Cūqꝫ oēs leproſi cōueniſſent ad eius hoſpitiū: Affuit
unus ſtatura permaximus: & in illa infirmitate horri
biliſſimus: ita ꝙ dñs rex Robertꝰ: & dñs Raimūdus
eius fr̄ hoc uidētes ſūme timuerūt. Ad quē accedens
uir dei Ludouicꝰ hunc diligentiꝰ lauit & deuotius q̄
alios: ac ſtudioſius ſibi ſeruiuit in mēſa: neceſſaria mi
niſtrando. Sed cū in craſtino in die paraſceues in me-
moriam paſſionis xp̄i qui apparuit leproſus in cruce:
prefatum leproſuꝫ in ſuo hr̄e uoluiſſet hoſpitio: in to
ta ciuitate nō eſt inuentꝰ diligētiſſime reqſitꝰ. Et cuꝫ
fuiſſent ceteri leproſi interrogati. R n̄derūt ꝙ nūq̄ ali
quis talis affuit inter eos: nec unq̄ illum uiderūt. Vnde
pie credendū eſt ipm fuiſſe dn̄m Ieſum xp̄m: uel eius

angelū: q in ſpecie leproſi horribiliſſimi ſe uoluit ex-
hibere btō uiro: ut eius humilitatē ꝓbaret ac uirtutē.
¶ Factus epſ Tholoſanus cū mādaſſet inqri de ſuo
rum q̄titate redditūum. De quadraginta milibꝰ libra
rum: deceꝫ milibꝰ pro ſuis retentis expēſis. xxx. milia
diſtribuebat pauperibꝰ. ¶ Omni die. xxv. pauperes i
domo ſua reficiebat: quibus aquā manibꝰ īfundebat:
fercula apponebat: ſcindebat panē poplite genuflexo
& ſeruiebat. Aliis ēt pauperibꝰ largas faciebat elemo
ſinas tam publicas q̄ priuatas. Hoſpitalia aūt uiſita-
bat pauperū leproſoꝝ. ¶ Semel eundo Pariſius pau-
peri quē reperit ꝓpriā cappam dedit. Nullū q̄tūcūqꝫ
pauperem & deſpectum dedignabat. ¶ Quadā uice
accidit ꝙ ipſo tranſeūte cum tota familia ſua: quedaꝫ
mulier paupercula & antiqua in quodā tugurio hūili
& deſpecto iacēs: clamaret confeſſionē humiliter pe
tendo: Et cum aliqui de ſacerdotibꝰ uellent de equis
deſcēdere ut eam audirēt: dixit ſctūs Ludouicꝰ. Ne-
quaq̄ ſed ego deſcēdam & audiaꝫ eam: qm̄ ad me ſpe
ctat. Deſcēdit: tugurium intrauit: eaꝫ audiuit ad con-
feſſionē: conſolatus eſt eam & elemoſinam impendit.
Egreſſus aūt inde plenus fuit pediculis & immūdicia:
quod uir ſctūs cū magna conſolatiōe cōſpexit gaudē
ter: & cuꝫ riſu portauit pediclōs: & huiuſmodi gēmas
pauperū uocabat. ¶ Qualis hic ſctūs exiſteret & fu-
turus eſſet: nō ſolum prefata oſtēdebant: ſed maturi-
tas q̄ hēbat in geſtu & affatu ac conuerſatiōe. Si ſpa-
cium duceretur cum fratribꝰ: illis ſolaciantibꝰ & eqs
ſuis currentibꝰ: ipſe ſemp maturiſſime & deuotiſſime
ꝑmanebat: nec aliquā laſciuiam oſtēdebat: ſed ſūmaꝫ
maturitatem. ¶ De ipſo poſt eius morteꝫ nobiliſſimi

De morū ipſiꝰ maturitate.

uiri qui eum agnouerant ab initio uite ſue uſqꝫ ad fi-
nem: tactis ſacroſanctis teſtimoniū perhibuerūt: nūq̄
ſe uidiſſe & audiſſe aliquid de eo: unde poſſet notare
quiſq̄ peccatū mortale de eo. Cū omnis actꝰ uite eiꝰ
& ſecreta eis eſſēt nota. Adeo fuit plenꝰ mititate ſua-
uitate humilitate ac colūbina ſimplicitate: ut ad eum
accedere poſſꝫ quilibꝫ q̄tūcūqꝫ modicus paup & de-
ſpectus. ¶ Cernēs uir deo deuotus mūdū tranſire ue
lut umbram: ac amicū mundi dei effici inimicū. Dum
adhuc Barchinone in obſidione eēt poſitus obſes. uꝫ.
patris ſui: mundū abdicare ꝓponēs: ibidē uoluit effici
frater minor. Sed hoc nō ualēs perficere: quia frēs de
ꝓuicia Aragonie ꝑ timore eum nō recepiſſent: tūc uo
tum ſolēniter emiſit de intrādo ordinem fratrū mino-
rum. ¶ Sed cum deo placuiſſet ꝙ poſt ſeptēniuꝫ quo
obſes fuit: inter regē Aragonum & patrē ſuuꝫ pax eēt
facta: cuꝫ a regno Aragonie abſceſſiſſet: & ueniſſet ad
montē Peſulanū: ibidē uotum ſuum quod de intrādo
ordinē fratrū minorū fecerat: uoluit adimplere. Sed ti
more patris euꝫ fratres recipe formidantes: iterato in
dicto conuentu ſolēniter uotum fecit de intrādo ordi
nem fratrū minoꝝ. ¶ Veniēs uero Romā in preſen-
tia domini pape Bonifacii octaui: & regis Caroli pa-
tris ſui: cum ſibi introitum diſſuaderēt ordinis fratruꝫ
minoꝝ: & ſi intēdebat mondū relinquere: ꝙ ꝓuiſioni
de ſe facte eccleſie Tholoſane itēderet. reſpōdit. nul
latenus tali ꝓuiſiōi ſe preſtituruꝫ aſſenſſuꝫ: niſi prius

uotum quod fecerat de intrādo ordinē fratrū minorū perfeciſſet. Et ſic ānuente papa p̄dicto: in ſui p̄ſentia ad ordinē receptus per frēm Ioannem de Murro tunc eiuſdem ordinis generalē miniſtrū fact⁹ eſt ff̄ minor: & filius bti Franciſci pauperis crucifixi. ℭO q̄lis fuit iſte mūdi cōtēptus ſctiſſimi iuuenis. Qui regnū Sici-lie & ieruſalem qđ ſibi debebať ex patre ut primoge nito: ac regnū Vngarie: qđ ſibi debebať ex mr̄e: comi tatū p̄uincie & Floquarqueri: p xp̄i amore reliqt. ni hil oino ſibi de mūdialib⁹ reſeruās: nec ordinē aliquē habētiū ſaltem in cōi uoluit intrare: ſed ordinē; beati Franciſci pauperrimū: qui nihil dat ſuis fratrib⁹: nec in p̄prio: nec in cōi. Nec in ſenectute ſed in iuuētute: etate. ū; ānoꝝ. xix. uel ad plus uiginti. ℭHabitu igiť induto ordinis corā papa & cardinalib⁹: ſtatim diſpē ſatione appoſita: in manib⁹ dicti generalis & coram p̄fatis fecit p̄feſſionē de perpetuo ſeruāda regula fra trum minoꝝ. ℭVerū & ſi intentio ſcti eēt ſtare in or dine & uiuere ſicut unus ſimplex ff̄ minor: quia tū ex regula quilib; frater minor mandatis Apoſtolicis de-bet obedire: quare mādante ſibi papa q̄ aſſēſū prebe ret p̄uiſioni de ſe facte eccleſie Tholoſane: ut uerus obediens mādatis apoſtolicis: ut dicit papa Ioānes in bulla: obediuit. ℭFactus igiť eps̄ Tholoſan⁹ de pfe cto tendēs ad pfectius: & de bono pertingēs ad me-lius: que ante uirtutū acqſierat: poſitus ſup candela-brum ſuū lumen cepit pleniſſime refulgere: exēplar ſe oſtēdens tam ſubditis q̄ prelatis: ta; ſecularib⁹ q̄ aliis uite & perfectionis. Cepit enim carnē ſuam crucifige re cum uiciis: diſciplinis ferreis aliqñ per ſeipm̄ qñq; per ſocios ſe fortiter diſciplinans: deferendo p cami-ſia rudem ſtamineam: & chordam groſſa; ad carne;: multotiēs lectū declinando dormiebat in terra: & ſic carnē ſp̄ūi ſeruire coegit. Et l; in eius mēſa de duplici ferculo dareť: de uno ſolo & paꝝ comedebat. Et quia nihil querebat mūdi: hinc eſt ut dictū ē q̄ de ſuis red ditibus quarta parte retēta: tres alias partes erroga-bat pauperib⁹ & egenis. ℭHic uir ſctūs deuotiōe p̄-cipua ferebať ad crucem & dñi paſſionē. Vnde ob re-uerentia; paſſionis xp̄i: offin paſſionis: manib⁹ p̄ten ſis in modū crucis omni die p̄ſoluebat. ℭFactus ue-ro ſacerdos omni quaſi die celebrabat: cōfeſſione pre miſſa. Et omni die cōfitebať. Et qñ ibat per uia; q̄tū-cūq; eſſet feſſus aut calidus: nihilomin⁹ celebrabat. Et ſi nō inueniebat capellā: faciebat in aliquo pulchro loco tentorium erigi: & in altari portatili celebrabat. ℭOrationi aſſidue incūbebat: & in eadē cubando in terra pernoctabat. ℭHumilitatē iſte ſctūs nō ſolum oſtēdit ſeruiēdo pauperib⁹ in mēſa & hoſpitalia uiſi-tando leproſoꝝ: ut ſupradictū eſt. ſed in aliis ip̄a; ſibi placentē oſtēdit. Veſte enim ſemp humili ut dicit pa-pa Ioānes in bulla fuit uſus tam in habitu q̄ in corti-nis & lecti coopertorio de colore bruneo p̄dicta ha-bendo. Nolebat hic ſctūs ex humilitate: cū declina-bat ad loca fratrum q̄ frēs facerēt apparatum p ipſo. ℭVnde ſemel ad quēdā locum frēm declinante: cum frēs eum excepiſſent: & camerā pānis acquiſitis cum armis Francie & Sicilie ornaſſent: indignat⁹ oia fecit amoueri dicēs. Chariſſimi frēs: iſte lectus nō eſt fra-tris minoris. Et per totam noctē dormiuit nō in lecto ſed in terra in lignū p̄fundiſſime humilitatis. ff̄ mior eſſe uoluit & nil aliud optabat: niſi epiſcopatui renun ciare: ut ff̄ minor & ſimplex remaneret. Hac de cauſa ibat Romā qn in itinere mortu⁹ eſt: ut renūciaret epi ſcopatui & ff̄ minor remaneret. ℭSemel dormitoriū fratrū Tholoſe dum intraſſet: heu inquit qñ uidebo me eē ſine ep̄atu: ut ſi; in uno loco dormitorii: ſic un⁹ pauper frater & ſimplex. ℭIn caplo dū ſemel eēt: & qdam frater ſibi diceret: q̄ multū ordinem honoraue rat de ſua perſona inſigni. Rñdit impatiēs ex humili tate: & quodāmō indigne ferēs. Maledicitis ff̄ maledi citis imo ordo multum me honorauit qñ dedit mihi. habitum ſuum. ℭEt licet hic ſctūs mitis eēt & humi lis ac gratiſſime cōuerſatiōis: erat tū uitioꝝ obiurga tor. ℭIn eius mēſa non erāt uerba garrula & iocoſa: ſed otinue diuina lectio aū eū legebať de biblia: quā hoies eu; diligētia & ſilētio auſcltabāt. Ordināδos de uita examinabat & ſufficiētia: & ſilī ad bñficia p̄mo-uendos. Ordinatiōes clericoꝝ cū maxima celebrabat deuotiōe: ac clericos comam nutriētes manu propria tōdebat. ℭPredicabat populo & clero multotiēs. Nā p̄dicauit Rome in cōſiſtorio: Pariſius Tholoſe i mō te Peſulano & aliis locis: nec uolebat unquā q̄ pulpi-tus p̄ānis adornaretur: imo ſi erāt faciebať remoueri. Nec cappam tenebat in dorſo: ſed ip̄a; exuēdo: ut ff̄ mior manēs ſic p̄dicabat & ſermocinabať. ℭEt adeo eius p̄dicatio fuit utilis & fructuoſa: q̄ nōnulli iudei ad fidē ſunt cōuerſi: quos ſacro fonte baptiſmatis i-nouauit. ℭEt quia nō ſufficit incipe niſi hō p̄ſeueret. Hic ſctūs ſicut feliciter icepit: ſic & glorioſe cōſuma-uit. Vnde dicētib⁹ ſibi fratribus ſociis: q̄ qnā ſecula-res dicebāt ſe hēre meliorē ſāctiorē & nobiliorē epm̄ de mūdo: ſ; timebāt ne ſicut ceteri: ab huiuſmodi ſan ctitate eu; mutari. Rñdit cū lachrimis & eiulatu. Ah me de⁹ ſubtrahat de hac uita. ℭHic ſctūs cū audi-ret loqui de gloria celeſti aut de aliqua deuota mate-ria: ſtatim p̄uocabať ad lachrimas. ℭEt quia uirtuti bus eius uita fuit mondo inſignis: placuit deo ut mū-do ēt eſſet ſignis clarus & miraculis. ℭMulier quedā nobilis de Tholoſa. xiiii. annis fluxu ſanguinis fatiga ta: cum nullo modo poſſet curari bñficio medicie: ad hunc ſctm̄ deuotionē cōcipiens dicebat intra ſe. O ſi poſſem tangere fimbriā ueſtimēti eius ſalua eſſe;. Et dum ſctūs equum aſcēderet: impulit ſe in preſſurā: & tangens eius habitū ſtatim ſanata eſt. ℭIn mōte Pe-ſulano dum p̄dicaſſet: quedā mulier hñs dolores ue-hemētiſſimū capitis: cum manū eius poſuiſſet ſup ca put ſuum ſtatim liberata eſt. ℭQuidam ff̄ febre cōti nuam patiēs: dum rogaſſet eu; q̄ eum ſignaret: ſigno crucis facto ſtatim liberatus eſt. Multa alia ſigna fe-cit que non reperi. ℭHic pontifex bñdictus & ſi ea que ad epiſcopū pertinēt ageret ſine q uerella: tamen in tali eē pontificali ſtatu: animus eius moleſtabatur. Aſpirabat. n. totis p̄cordiis cum aliis fratribus minori bus ſubditus & nō p̄latus deo ſeruire. Vnde ſemel ob hoc ſuſpirāti; cum ſocii frēs dixiſſent: q̄ ſaluti aiarum

De ei⁹ uite auſterita-te.

De ei⁹ de uotiōe.

De ei⁹ hu militate.

De ei⁹ ſe ueritate.

De ei⁹ p̄-dicatione

De ei⁹ ui ta miracul'

De ei⁹ mor te glioſa.

ſubiecti populi utilis erat ꝙ eēt pōtifex. Et ſi ex hoc
conſolaret aliqualiter: tñ ut ſubditus remaneret fra-
ter minor: ad hoc ſuus totus inducebat affectus. Vo-
lenſqȝ qđ pie gerebat in pectore: effectui demādare.
uȝ. de renūciatiōe eccleſie Tholoſane in manibꝰ dñi
pape Bonifacii: ut maneret deiceps ſimplex frater mi
nor: de Tholoſa receſſit: ut Romā adiret. ¶ Et ueni-
ens ad comitatū ꝓuincie caſtrū de brignola ubi ut dr
fuerat ortus: grauiter cepit infirmari: & ſentiens ſe a
dño euocari in tali poſitꝰ infirmitate deuotiſſime con
feſſus eſt: ac dñi pcepit corpus. Cui iuit in occurſuȝ &
ſi debilis eēt ualde. Cruce ēt ſibi data per quēdam ex
ſociis in lecto genuflexit ut potuit: ac in orōne deuota
& ſilētio poſtmodū diu manſit. Cūctis tandē in eo mi
ſteriis expletis: Anno dñi. Mccxcvii. vi. kal. ſeptēbris:
morte adueniēte ad deuȝ fontē uiuum quē ſemp ſitie
rat prexit. ¶ Et quia ſe ſepeliendū in Marſilia in loco
fratrū minoꝝ dimiſerat: dum de brignola corpꝰ eius
Marſiliam duceret: apparebāt nobilibus qui comita-
bant ſctūm corpus quaſi lancee radioſe ſuper ipꝫ cor
pus de celo deſcēdentes. Cum aūt pueniſſent ad quā
dam planiciem ꝓpe Marſiliam: cerei qui erāt extincti
ſubito celeſti lumine ſunt accenſi. In eccleſia igit frūȝ
minoꝝ ipſo ſolēniter tumulato: ſicut uidit quidā baro
& multi qui aderant: hic ſctūs ſuper altare apparuit:
indutus pontificalibꝰ cum mitra & baculo paſtorali:
facto ſigno crucis ſicut cōſueuerat populū bñdicens.
Quot uero per ipm deus facit & fecerit miracula lon
gum foret enarrare. ¶ De ſex mortuis. & ix. aliis a di
uerſis īfirmitatibꝰ liberatis ponit bulla dñi pape Ioā
nis. Sed multos alios ſuſcitauit a pdictis. ¶ Marſilie
duo erant frēs carnales: quoꝝ unus alium occidendo
captus fuit ex hoc & decapitatus. Sed cū amboꝝ cor
pora in eccleſia ſancti Ludouici eēnt: inuocatiōe euſ
dem ſancti Ludouici facta a mre: caput uniꝰ ſe cor-
pori cōiungēdo: ambo ſūt a mortuis ſuſcitati. ¶ In ci
uitate Aretii puer natus mortuus: inuocatiōe ſcti Lu
douici ſuſcitatus uocatꝰ eſt Ludouicꝰ qui fuit poſtea
frater minor. ¶ Alium puerū oppreſſuȝ ab equo cur-
rente & mortuum: inuocatione ſcti Ludouici facta a
mre a mortuis & omni leſione curauit. Multis ēt fecit
& facit gras ſpāles. ¶ Naȝ quēdā de ciboctolo comi
tatus peruſii qui erat iniuſte de homicidio inculpatꝰ
& eculei pena cōfeſſus: cuȝ decapitari deberet de ma
ne: & ſuam innocentiā ſctō Ludouico cōmēdaſſet: de
nocte ſctūs Ludouicꝰ accepit eum dormiētē cū cōpe
dibus & catenis de carceribus: ſaluo hoſtio carceris
& per. xii. miliaria in loco fratrū de Ciboctolo ad pe-
des altaris ſic dormientē poſuit. Et cū ſic repertꝰ eſſet
a frībꝰ: recitata uiſiōe ſancti Ludouici: ad ſe ſic cōpe
ditum & liberatū poteſtatem Peruſii & alios ciues at
traxit. Qui hoc uidētes deū in ſuo ſctō Ludouico lau
dauerūt. ¶ Quicūqȝ tria pater noſter ad honorē trini
tatis & ipſius ſcti Ludouici dixerit: q̄cūqȝ grām petie
rit a dño: meritis bti Ludouici ipetrabit: ſicut ipſe ſan
ctus cuidam ciui Piſano naufragāti eidem apparēdo
pdixit. Que cū dixiſſet ab omni maris periculo ſtatiȝ
fuit liberatus. ¶ Frater Frāciſcus forinca de Senis in

De miraculis poſt mortē eiꝰ factis.

monte Policiano dum ſtaret: & quoddam lignū ſuper
quod aliqū fuerat horrologiū de muro ui uellet extra
here: ſubito cū dicto ligno & capite reflexo ad inferiꝰ
ſuper gradus cecidit q ſūt ante capellas: & dictis gra-
dibus caput alludens cū renibus: cū debuiſſet ſtatiȝ uł
mori uel cōminui inuocatione bti Ludouici ꝓ ſuo au
xilio dum caderet: nihil mali eſt paſſus. ¶ Multa alia
per diuerſas orbis prouincias precibus & meritis hu
ius confeſſoris deus ſigna & mira ſtupenda facit: que
breuitatis cā omitto. Ad laudem Ieſu xpi Amē.
¶ In eodem loco Marſilie iacet fr̄ Vgo. qui plenꝰ ſpū
ſapiētie & intellectꝰ uita ſublimis & efficaciſſime do
ctrine fuit. Hic cōpoſuit libellū de triplici uia in ſapiē
tiam pueniēdi: & regulam mirabilr expoſuit. Hic ſi-
gnis ſuam aſtruit ſanctitatem. ¶ Locus narbone.
¶ In Narbona iacet frater Electus laicus: q una die
ſeptē frēs a diuerſis lāgoribꝰ curauit. ¶ Locꝰ đ arelate
¶ In Arelate iacet frater Monaldus qui uidit beatum
Franciſcū in aere ad hoſtium capituli: dum beatus An
tonius predicaret ibideȝ de titulo crucis. frēs cōſignā
tem & benedicentem. ¶ In eodem loco iacet fr̄ Bel-
trandus de Bollega uir magne ſctitatis & pfectiōis.
¶ De ſanctiſſimo fratre Rogerio de ꝓuincia.

F Rater Rogerius qui fuit de ꝓuicia ꝓuincie
ubi iaceat nō reperi. Hic fuit hō ſanctiſſimꝰ
& totus in diuino amore ignitus. Hic in to-
ta uita nunq̄ habuit uanam gloriam de aliquo actu
uirtuoſo. Ad ordinem minorum uenit diuina reuela-
tione: & habitu accepto totus mutatus eſt in uirū al-
terum. ¶ Sepe magna temptatione uexatus: ſupata
tēptatione: in tanta copia gra eſt ſibi collata: ꝙ q̄ ci-
to tēptationē ſentiebat tam cito extinguebat. ¶ Qua
dam uice tantū habuit de ſuis peccatis dolorē: ꝙ poſt
illum dolorem certiſſime nouit a deo oia pctā eſſe ſi
bi dimiſſa. ¶ Confitebatur omni die nouem: uel decē
uicibus. Oculos ſūma cuſtodia obſeruabat: nec mulie
rem facie attendebat: omnem occaſioneȝ pcti fugiēs:
ne deus eius incuria deſereret mentē. ¶ Nam ſemel
cum ſocio cuidam mulieri cum obuiaſſet: & petiiſſet
a ſocio ſi illa eſſet talis mulier: Et ille dixiſſet ꝙ ſic.
Adiecit ſocius. Non uidiſtis eaȝ in cuius domo totiēs
eam uiſitaſtis: & in porta eccleſie locutus fuiſtis. Re-
ſpondit ꝙ nūq̄ in facie uidit: nec etiā matrem ſuaȝ. Et
cum a ſocio interrogaret: Cū ipſe in facto mulierum
eſſet ſecurus: cur tantum timeret eas aſpicere. Rńdit
frater inquiēs. In poteſtate hois eſt uitare occaſiones
peccandi. Et ideo q̄ diu homo facit qđ ſuuȝ eſt: & do
minus facit qđ in ſe eſt tuēdo hoiem a pctō: Impoſſi
bile ē ꝙ deꝰ unq̄ deſerat mentē quā poſſidet: niſi ho
mo habeat culpam dū nō uitat oēm occaſioneȝ pec-
candi. Ex quo tu exponis te periculo per occaſionem
quā tu poteris uitare: & maxime in tali tēptatiōe ad
quā homo multū declinat ex corruptiōe nature: confi
dens de uiribꝰ tuis: iam tūc nō obligat te defendere:
ſed pōt ſine omni iniuſtitia tuis uiribus in quibꝰ cōfi
diſti te dimittere. ¶ Et dicebat ꝙ mens que deū dili-
geret: ita tarde ſcienter declinaret ad uenialiſſimum
pctm̄ de mūdo: ſicut ad mortaliſſimū. ¶ Verbū ocioſuȝ

ſſime uitauit. Imo cuidam fratri ſibi ualde familiari iposuit pro quolibet uerbo ocioſo: ut ſemp & ſtatiꝫ diceret flexis genibus. Miſerere totuꝫ. Credo in deū. Pr noſter. Salue regina. & Aue maria. Nec ipꝫ uoluit abſoluere: niſi ꝙ nō ſtatim teneret dicere nec flexis genibus. ℭEt ne falſitas in ſuis uerbis poſſet reperiri: uix aliquid dicebat ꝙ ibi nō apponeret forte. In cibo aūt & uigiliis lecto & ueſtimento ſatis cōmunis erat ſecū dum exteriorem hoiem. Fuit aūt alta deuotio eius & profunda cognitio & cōtemplatio de deo. Vnde cum ſibi fieret mentio de raptu fratris Egidii. Rñdit ꝙ facillimum erat rapi menti eleuate. Scio inquit hominē qui pluries in uno matutino fuit raptus ad altiſſimos intellectus diuinoꝝ: & ille homo infinities reſtitit rapui: & aliqñ tantā uim opportuit eum facere ut recedat a deo ſuo & fugiat: quātam aliquis facit ut appropinquet ei. Et cum frater cui dicebat miraref: & peteret quare. Rñdit. quia adeo deus aperit illi hoi ſinuꝫ gr̃e ſue & bonitatis: ꝙ certiſſimo lumie cognoſcit: ꝙ ſi figeret oculum in his que uidet: in perpetuū nō rediret. Ac cum iterum frater ille. ſ. Raimundus confeſſor ſuus cum admiratione quereret: qđ periculū eſſet ſi nūquā rediret? Rñdit. Sic inquit ille ſtat⁹ eſt ſecurior ſtatus qui poſſit eſſe in mūdo: ita eſt periculoſior ꝙ poſſit eſſe: niſi tantuꝫ creſcat diſcretio q̄tum deuotio. Eſt ergo diſcretio ꝙ ſeruus uiliſſimus accedat ad amplexus & oſcula tāti regis qñcūqꝫ uocat⁹. Ponat me cū filiis inqt: & tūc ſecurus accedam. Quādiu eni ſeruus ſum & in ſtatu in quo poſſum ab eo eternalr̃ ſeparari: debeo fugere eius amplexus & oſcula q̄tū poſſuꝫ. ℭDixit confeſſori ſuo ꝙ ſemel in miſſa adeo fuit raptus alte & deo unitus: ꝙ uidebat ſibi ꝙ eēt de⁹.

ℭIn hebdomada ſctā quadā uice pluries in die dicebat illū uerſum. Infirmata eſt in paupertate uirt⁹ mea. Et cum a ſuo cōfeſſore ſuper hoc interrogaretur: quare ſic dicebat. Rñdit. Non ne bñ infirma eſt uirtus anime mee: que nō pōt ſuſtinere deum ſuuꝫ? Adeo. n. ſe cōicat ꝙ pre nimietate dulcedinis: nō uales ſuſtinere: oꝫ eam clamare & dicere. Dñe recede a me: quia nō poſſum ſuſtinere abundantiā dulcedinis tue. ℭIllo anno quo mortu⁹ eſt in hebdomada ſctā ibat per hortū dicendo uoce ſubmiſſa: quādo moriar dñe: qñ moriar? Et cuꝫ ɔfeſſor ſuus hoc audiret & diceret ſibi. Pater. Vos uiuēdo quottidie additis ad coronā ueſtrā: & magis meremini. Ipſe tanꝙ iratus dixit. Nullo modo poſſum ſuſtinere ꝙ tantus ignis ardeat in tam uili materia: & aiam deo cōiunctam habitare in tam uili loco. Sed q̄re uiuet amplius hō ex quo uenit ad talē ſtatū ꝙ omni motu cordis fert in deū: ꝙ nō uidet niſi deuꝫ: nō cogitat niſi deum: nō deſiderat niſi deum: nō ſentit niſi deum. Et recedēs a dicto frē ibat clamādo quando moriar? Signa ſui feruoris erāt: rubor maximus in facie: geminata ſuſpiria: cum corporis & capitis inclinatiōe & ſupplicatiōe: & hoc publice ſine uerecūdia. Nam dicebat ꝙ nō erat uerus amor cum uerecūdia. Deuotio eius erat ſ ne lachrimis: ſine multis uerbis: & ſine abſconſiōe ſine abſtinētia: & ſi deſideraret eaꝫ facere: nō tñ erat auſus: eo ꝙ per abſtinentiā cognoſcebat remitti deuotionē ſuam: & debilius in deū mētem ſurgere. ℭIſte frater Rogerius nūꝙ hēbat uanā gloriam: imo dicebat ꝙ ſi eēt uerū ꝙ ipſe eſſet melior homo de mūdo: ipſe uellet ꝙ tot⁹ mūdus ſciret & clamaret hoc. Et rōnem dicebat. Certiſſimū eſt nullū hominum ꝗcquā boni hēre a ſe nec ſuis meritis. Abſcondam inqt ego in me dona dei: & laudem ei⁹? Qui ſic uiliſſimū uermē uoluit nobilitare? Vnde cū uice quadam cōmendaret quēdam de humilitate: & iſte negaret ſe eſſe humilē: Frater Rogerius ualde de hoc arguit eū dicēs. Vide miſer quare negas donū dei in te? Non ne omnes ſciunt ꝙ a te nihil potes hr̃e? Nō facias ſic ergo: ſed ut omnes ſciant: & deū in te collaudent. ℭQuodā frē Berengario bertrandi ſibi apparēte: a deo fratre ipſo Berengario docente: accepit normam & notitiam ſciēdi quādo hō ē in ſtatu ſalutis ſigno quodā ſibi tradito. Et dum a ɔfeſſore requireref de tali ſigno. Rñdit. quia erat qđ ſpūale: non poterat aliis ipm inſinuare. ℭCum a frē Raimūdo ſuo ɔfeſſore interrogaref: unde erat ꝙ eius uerba tantā hērēt efficaciā in audiētib⁹. Rñdit. homo q in oi ſua actione ꝑmittit mentis eleuationē ad deum: & oia ordinat ad deū: in omnib⁹ inuenit deū ſuum. Et cum interrogaret idem frater. Quomō fieri debebat iſta mētis eleuatio & ordinatio ad deū. Rñdit. Quādo tu uis legere: anteꝗ librum aperias debes cor tuum ad deū dirigere: & dicere. Dñe iſte uiliſſimus ſeru⁹ tuus indign⁹ omni bono tuo: uult ingredi ad uidendum theſauros tuos. Placeat tibi ut eum introducas: & des ei in his uerbis ſanctiſſimis te cognoſcere: ut te diligat: & tantum des ei diligere: quātum dabis ei cognoſcere. Nec des ſibi amplius cognoſcere ꝗ diligere: quia non uult te cognoſcere niſi ut te diligat: talis inqt mens in prima libri apertione: ſtatim inueniet deū ſuum. ℭVice quadam dū oraret: uidit in uiſione dnm Ieſum xp̄ꝫ: & indicibili gaudio clamauit dicēs. dñe quis es? Et dns Ieſus. Ego ſum qui ſuꝫ. Et addidit. Bñ ueneris fili. Et ſignauit eum & dixit. Dimittunf tibi pctā tua. Perſeuera in gr̃a mea: & eris mecū in eternum. Tūc frater Rogerius ſumpſit audaciam: & cuꝫ magna uiolentia uix unico ictu oculi reſpexit xpꝫ in facie. In quo aſpectu ita facies xp̄i fuit in mēte & in imaginatiōe eius impreſſa: ꝙ qñcunqꝫ recordabat: ſemp quaſi uidebat ſibi eum hēre ꝑſentē. ℭIn matutino dum ſtaret: cum diceret. ꝑs. Benedicam dñm: & ueniret ad illum uerſuꝫ: Immittit Angelus dñi &c. apparuit quedā lux añ eum clara ſic lune ſplendide ualde: & durauit quātuꝫ potuit dici ſequēs uerſus. Guſtate & uidete &c. Interrogatus a cōfeſſore ſuo de luce hac. Rñdit. ſubridēs ꝙ Angelus dñi fuit. ℭIllo anno quo mortuus eſt: apparuit ei frater Bertrādus quōdam lector mōtis Peſulani: qui iam ante mortuus erat. Et dixit fratri Rogerio: ꝙ illo āno ante feſtū ſcti Silueſtri moreref: Addēs ꝙ cōi ſctōrum cōcilio diffinitum erat: ipm eſſe ſaluādum: & uita eterna dignū. ℭPoſt hanc apparitionem fuit raptus in paradiſum: & uidit dnm cōicare omnes ſctōs per ordinē: Et quidā ſctūs cuius ꝓfeſſionis eēt cū queſiſſet ab eo: & ille dixiſſet ꝙ eſſet frater mior:

Oro dda añq legat

Tūc ille accepit unam hoſtiam cōſecratā de altari admirabili: & legit ſuperſcriptionē & dixit ei ipſa lecta: Iſta eſt pro te: & cōicauit eū. Et dixit ei φ iret ad pdicandū quibuſdā monialibus que erāt īfirme in xpo: qd & fecit. ¶ Habita reuelatōe de ſua morte dixit cōfeſſori ſuo. Credis tu φ homo ille qui ſcit ſe moriturꝝ hoc āno: conetur ex hoc melius uiuere. Certe nō. Ex quo inquit agnoui deum ſemp feci quicquid mihi uidebatur: qđ magis placeret deo. ¶ Iterato in dñi reſurrectione ſibi apparuit fr̄ Bertrandus pfatus: in habitu glorioſo: prius eni in habitu fratris minoris ſibi apparuerat. A quo petiit ſi uerum erat qđ ſibi dixerat de morte ſua. Rñdit φ uerum erat. Et cum fr̄ Rogerius ualde anxius peteret qñ. reſpōdit cito. Poſtea frater Rogeri⁹ queſiuit ab eo de quibuſdā fratrib⁹ ſi ſalui erant: Et rñdit φ ſic dicēs. Quid queris de fratribus. Frēs oēs ſaluanē illi qui moriunē in ordine & ſub regula bti Franciſci. ¶ Et poſt hāc uiſionem ad duos menſes migrauit ad dñm. Valde. n. ſibi graue erat uiuere: totis deſideriis anhelans celum adire. ¶ Poſt cuius mortem apparuit cuidam ſctē mulieri: ut exiēs de quodaꝫ pelago & abiſſo ineffabilis glorie: & erat indutus ueſte q̄dam in media parte rubea: & in alia parte alba: & per mediū tranſibat quedā liſta in latitudine palmi tota plena linguis aureis: & ipſa ei cōfeſſa ē omnia pctā ſua: & ipſe abſoluit eam. ¶ Hic fr̄ Rogerius ſacras poſt mortē ſuam de multis pertinētib⁹ ad uiam ſpūs & perfectionē: informationes dimiſit: quas non ſcribo: quia imperfectas reperi.

¶ De prouincia ſancti Iacobi.

N prouincia ſancti Iacobi. Iacet fr̄ Bencaſa de Tuderto. Hic cum ex obediētia fratribus neceſſaria miniſtraret: oua pro ipſis acqſiuit. Sed cū montē altum & decliuē aſcenderet cū pfatis: fatigatus oua incaute collocās cū caniſtro: ſubito caniſtrū cepit cū ouis ad ima montis deſcendere. Quod frater Bencaſa uidēs: dolens φ elemoſina ſic pderetē: mādauit caniſtro ut imobiliter ſtaret: Et ſic eſt factū: nec ouū aliqđ reperit fractū in tāto & tali caſu.

¶ In aſtorica iacet ſctūs fr̄ Ioānes q ē miracla opat⁹.

¶ In Villafranca iacet frater Sctūs per quē miracula ad cōſolationē fideliū dignat⁹ eſt operari altiſſimus.

¶ In tauro iacet quidā alius ſctūs fr̄ qui dū eēt ſacriſta & crucifixum uellet aptare: dū eſſet in ſcalis: diabolus ei aduerſari cupiens: ſcalis āmotis fr̄ ipſe cadēdo: crus habuit fractū: & cū dolore. Vnde cum miſſaꝫ celebraret: nec crus fractum pro tunc apparebat: nec ullum ſentiebat dolorem.

¶ In Auria iacet fr̄ Gonſaluus ſancii qui fuit nobilis genere ſed peximus latro & homicida. Sed ad dominum cōuerſus: factus frater minor: tante fuit humilitatis qđ ſeruiebat leproſis: eoꝝ lauādo ulcera aquaꝫ bibebat: qui in uirtutib⁹ creſcens: deus per eum ſigna oſtēdit in uita & poſt mortē. ¶ In monte de ualdearogo Iacet fr̄ Rodoricus robicii. Hic fuit homo penitētie mirabilis: Pauptatis amator: mūdū fugiens: & ſpū pphetico perluſtrat⁹. Ad hūc cū regina caſtelle uxor regis Henrici & mater iſtius regis Ioānis caſtelle: fratres miſiſſet: ut ſibi infirme diceret qd actur⁹ eēt ei⁹ filius rex Ioānes: quo ad herentiam pōtificuꝫ qui nūc ſunt: An adhereret dño pape Vrbano: uel alteri. Cūqꝫ frēs ad ſpm ueniſſent: anteq̄ eidem intimarent aliquid ppter qđ miſſi eēnt: ipſe eis dixit. Sciatis dñam reginam que uos miſſit mortuā. Dñm regem Ioānem caſtelle ſe pro alio a dño Vrbano determinaturuꝫ: & male eueniet ſibi. Ac regem Carolum francoꝝ regem nuper mortuū: ſepultū me uidiſſe in profundo īferni: ppter ſciſma qđ poſuit & tenuit in eccleſia ſctā dei. Que frēs audientes ſicut pdixit ſic & inuenerūt.

¶ De quinqꝫ fratribus i marochio pro nomine. D. n. Ieſu Chriſti interfectis.

N terminis puincie ſancti Iacobi. uꝫ. in Marochio paſſi ſunt tēpore. b. Frāciſci dū. ſ. uiueret: quinqꝫ frēs minores. uꝫ. frēs Bernardus. Octonus ſacerdos. Petrus. Accurſus: & adiutus. Frater enim uitalis quē btūs Frāciſcus eis pfecerat in regno Aragonie remāſit infirmus. Hi qnqꝫ iuerūt Sibiliam. i. ad ciuitatem Hiſpalenſem: que tūc a ſaracenis tenebaē. Ad quā intrantes poſt biduum: mori pro xpo optantes: ad meſquitā. i. eccleſiā ſaracenoꝝ ubi maumeth: colitur acceſſerūt. Volentes ipam intrare: a ſaracenis cuꝫ maximo impetu repulſi ſunt alapis. uꝫ. & fuſtibus. Deinde ad regem accedentes: corā ipſo ceperunt fidē pdicare cōſtanter ſctāꝫ & uerā: & maumeth nō pphetā ſed ſeductorē dicere: ac legem eoꝝ malaꝫ & falſam declarare. Quos rex ira accenſus uoluit decapitari: ſed mitigatus a filio: in quadā turri iuſſit eos claudi. Qui ſtantes in turris ſūmitate cū clamore magno xpm deū uerum pdicabant: ac legeꝫ eoꝝ falſam declarabāt. Quod ſciēs rex iuſſit educi eos de illo carcere: & in alio carcere poni. In quo poſiti carceratis fidem dñi pdicabant. ¶ Poſt mltos dies ante regē adducti & uituperati de fide quā tenebāt: per regem ad tenendā fidem maurorū inuitati ſunt: Et cū ſcti eū deriderent: rex iratus eos fatuos reputans: de regno ſuo expulit & emiſit. Qui iter uerſus marochium arripiētes: cum multis tribulationib⁹ tandē illuc deuenerūt: ſemp orōnibus & ieiuniis inſiſtentes. Quo puenictes in domo dñi Petri īfantis de Portugalia: qui tūc ibidem erat ſunt recepti. Sed poſt nō multos dies rex audiens eoꝝ aduentū: iuſſit eos ſtatiꝫ ad ſe uenire. Qui ſibi ſignū crucis imprimētes: ſine mora ad eū peruenerunt. Et tūc rex fecit eos in carcere poni. Sequenti die alapis & uerberib⁹ macerati: in peiori carcere ſūt recluſi. Vbi biduo pmanētes carcerati: xpm dñm euangelizabāt. ¶ Poſt duos uero dies nudati: manib⁹ poſt tergum ligatis: ac duriſſime uerberati: ſtatuti ſūt corā quodam principe regis noie Abozaida. Cui cū frater Octonus fidem pdicaret. Rñdit ipſe princeps: φ ipſi erant pleni ſpū diabolico. Et φ ſi ad fidem maurorum uellent cōuerti: multa bona hērent. Sed ſcti fidē conſtanter affirmātes: coram ipſo iuſſit eos manib⁹ & pedibus ligari: ac flagellari duriſſime & diuiſim ac ſigillatim includi. Tūc carnifices & populi furibūdi funē in colla eorum innectētes: & hinc inde trahētes: uerberauerunt eos uſqꝫ ad ſanguinis effuſionē. Acetū cū

ſale eoꝝ uerberibus & plagis imittentes : in duris &
aſperis ſtramētis ac obſcuris carceribus eos locantes
nudos ea nocte. ¶ Sed ſequēti die iuſſit eos rex ſibi
pſentari. Qui ligati & crudelr̄ ceſi: alapis & flagellis
afflicti: cum ducerent̄ ad regē: cuidam magno princi-
pi ſaraceno obuiauerūt. Qui eos ad fidem maurorum
inducēs: plurima bona ꝓmittebat. Sed fratre octono
reſpondēte: ꝙ rex eoꝝ mortalis erat: & xp̄s immorta
lis qui daret eis uitam eternā. & ſuadente qꝺ ad xp̄i
fidem cōuerteret̄: aliter in infernū iret. Predictus ba-
ro ip̄m fratrem Octonē grauiter percuſſit in maxilla:
Cui ſtatim iuxta euangeliū prebuit frater Octonus &
aliam. ¶ Ducti coram rege & fidem uiriliter p̄dican-
tes & defendētes: ac regis minas cōtēnentes: rex tur
batus contra illos inſiliēs dixit. Nūc adiuuet uos de⁹
ur̄ & liberet ſi pōt de manib⁹ meis: & accepit enſem.
Quod cernēntes ſc̄ti uiri: xp̄o ut eos iuuaret cōtra dia
bolū ſemetipſos cōmendātes: ac manib⁹ ad celū expā
ſis: Deo gr̄as egerunt: qui eos in numero martirū ānu
meraſſet. ¶ Quos ab inuicē ſeparatos rex ſua manu
ꝓpria decollauit tres enſes i feriēdo cōfringēs. Prece
pitq; ut eoꝝ corpora canib⁹ darēt: & capita cōbure-
rent. Saraceni funes ad corpora ponētes: hincinde ab
eis pertracta: tandē per murū ꝓiecerūt. Capita autē
ipſorum igni ſuperpoſita in nullo tacta ſunt: nec capil
lus aliquis diminutus. Corpora uero & capita eorum
xp̄iani accipiētes: cōdierūt arōatib⁹. Rex uero eodē
āno manū & brachiū cum tota parte corporis dextra
& oculo deſiccatis amiſit. ¶ In terra aūt illa ubi paſſi
ſunt hi martires uſq; hodie nunq̄ pluit. Paſſi aūt ſunt
āno pōtificatus dn̄i Honorii tertio. Dictus uero dn̄s
Petrus infans cū uellet redire ad Portugaliā: nec rex
Marochioꝝ eum permitteret: poſitis p̄dictoꝝ ſc̄tōrū
reliquiis ſuper mulam: ipſamq; ſequēdo cum familia
ſua: libere & ſine periculo de terra ſaracenoꝝ exiuit.
Quo perueniēs ipſas reliquias reuerenter collocauit.
& paſſionem eoꝝ narrans: ſuāq; liberationē oibus:
eoꝝ meritis diuulgauit. Hoꝝ martirū audiēs b. Anto
nius noſter ordinē intrauit minoꝝ: ut ſuperi⁹ ē dictū.

¶ De prouincia caſtelle locus tolleti.

i N ꝓuincia caſtelle in Tolleto. Iacet fr̄ Her-
ueus qui in uita & poſt multa fecit miracula
& facit. ¶ Hic cū quādā aquā hērēt tranſire:
ſocio forti & iuuene tranſeūte cum magno periculo:
utpote aqua uſq; ad brachia pertingēte. Frater Her
ueus quia erat antiquus nō ſic ualens tranſire aut na
uigium hēre: poſito mantello ſuo ſup aquā & ſup eū
aſcendens: ſtatim in alia parte fluminis eſt repertus.
¶ Quodam tēpore cum ad domū cuiuſdam mulieris
hn̄tis filium in cuna diuertiſſet ob algorē ut ſe calefa
ceret: cunam que erat prope ignem credens eſſe ban-
cham ſe ſuper eam poſuit: & ad ignē ſe calefaciebat.
Sed mulier reuerſa dum uidit fratrem Herueū ſuper
cunam ſedentē: fortiter exclamauit dicēs. Vos ſedetis
ſuper puerū. Et diſcooperiens pueꝝ & eum reperiens
mortuum: immēſas cepit emittere uoces. Quā fr̄ Her
ueus cōprimēs dixit. Noli flere: dimitte mihi puerū
& uade. Que cū abiiſſet ſe cum ſocio in or̄onē dedit.

Qua cōpleta puer ſtatī reuixit. Quo miraculo patra
to tota terra illa eſt repleta: ac fr̄ Herueus in ſūma re
uerentia eſt habitus & ueneratiōe. ¶ Hic inter alia a
febre tertiana liberat ſi de puluere ei⁹ ſepulchri pona
tur in pecia & appendatur collo patientis.

¶ De fratre Antonio laico.

¶ Iacet ēt in tolleto. Fr̄ Antoni⁹ laicus de burgis Hi-
ſpanie. Hic cū eēt cellarius frm̄ de burgis: & frēs prin
cipaliores de ſero ad ſe ingurgitandū uino p maximū
ſtarent ſpaciū: & hoc diu duraſſet. Ac per hoc ipſe fr̄
Antonius impediret̄ ne in ſuis eſſet or̄onibus & deuo
tionibus: quodā ſero de hoc cōqueſtus eſt crucifixo.
Cui xp̄s rn̄dit. Habeas patientiā: quia in breui de eis
uindictam exercebo. Et ſic eſt factum. Oēs. n. p̄fatos
ultio app̄hendit diuina. Alius. n. eſt mortu⁹. Alius car
ceratus. Alius apoſtatauit ab ordine. Alius a dicto lo-
co expulſus ē. Et ſic nullus ibidem remāſit. ¶ Hic ut
quietius uiueret ad morandū tolletū acceſſit: faciens
portam ibidem. ¶ Hic ſemel amphorā fractā plenā
uino redintegrauit. Et hoc notū fuit oibus. ¶ Quā-
dam puellā unicam parētibus morientē: dum ſignum
crucis ſup eam fecit: ad ſanitatē pfectā reduxit. Mul-
ta ēt alia fecit in uita & poſt mortem.

¶ De prouincia aragonie.

i N ꝓuincia Aragonie. In Barchinona. Iacet fr̄
Pontius carbonelli homo magne ſufficientie:
qui totam bibliam dictis omniū doctorū po
ſtillauit. Qui ob uitā & ſufficientiam: magiſter fuit in
moribus & ſcia ſc̄ti Ludouici ep̄i Tholoſani: & fra-
tris noſtri filii regis Caroli Sicilie. Hic poſt mortem ſi
gnis claruit miraculoꝝ. ¶ Locus ilerde.
¶ In Ilerda iacet fr̄ Segrianus. ſup cuius corpus uiſa
ſunt luminaria poſt mortē deſcendere de celo. ¶ Hic
in uita fecit miracula & poſt mortē. ¶ Loc⁹ ualētie.
¶ In ciuitate Valētie iacent duo frēs ibidē martiriza
ti tēpore generalat⁹ fratris Helie. Qui p̄dicātes in di
cta ciuitate que tūc erat ſaracenoꝝ cōtra maumeth:
a ſaracenis ob fidē ſūt ociſi. ¶ De ꝓuicia ungarie.

i N ꝓuincia Vngarie. In ulla Frācha: iacet fr̄
Ioānes miniſter ungarie: qui multis coruſcat
miraculis. ¶ Huius corpus cū deberet trāſfer
ri de uno loco ad aliū p aquā ꝓfundā & cū naui: p ſe-
ip̄m corpus ad dictū locum ſine adiutorio nauigii ſe
trāſtulit: & in loco p̄parato ſe poſuit. ¶ Loc⁹ ſtrigōii.
¶ In ſtrigonio. iacet fr̄ Gallus lector deuotiſſimus: q
adeo fuit or̄onis & uirtutis : ut puluis ſue ſepulture
ſanet infirmos. Si modicum quid accipitur de terra il
la. ¶ Locus carauille.
¶ In carauilla iacent fr̄ Ioānes cuſtos hō ſc̄tūs. Et fr̄
Henricus theutonicus. ¶ De ꝓuincia Colonie.

i N ꝓuincia colonie. In miſſia iacet fr̄ Nicho
laus: per quē deus in uita & poſt mortē mul-
ta miracula fecit. ¶ Nam puellā ſubmerſam
& mortuam ſuſcitauit. Cecos tres illuminauit. Mutis
loquelā reddidit. Et multa alia mirāda fecit & facit.
¶ In eodē loco iacet fr̄ Electus: qui fr̄ tante fuit uir
tutis: ut tactu ſuaꝝ manuū ſanaret infirmos.
¶ In brabancia. Iacet Fr̄ Petrus qui celebrās & cōi-

cans uiſus eſt a puero uix loqui ſciente: ꝙ xp̄m come
dit in ſpecie pueri paruuli. ¶In monaſterio. Iacent fr̄
Henricus de Africa. Et fr̄ Ioānes de Peuma ſc̄ti ho-
mines qui mira fecerunt.
¶In turgone. Iacet fr̄ Haſſo hō ſc̄titatis & ſignis cla
rus. In Rilone iacet frater Adolfus quōdā comes Al-
ſatie: cui ante mortem ſuā apparuit btā uirgo cum im
mēſo lumine & multis ſc̄tis dicens. Fili quare inuite
moreris? Quid trepidas? Securus morere: quia filius
meus bene te remunerabit.
¶In eodē loco iacet fr̄ Electus. cui apparuit btā Ma
ria. Cū btā Agnete: & b. Chaterina & ei mortē ꝑdixit
¶In eodē loco iacet alius fr̄ Electus: cuius animam
uidit alius fr̄ in palafredo nimio decore fulgēte a duo
bus Angelis in celum deduci.
¶In ardenaco ſiue ardenado iacent ſc̄ti frēs. Theo-
doricus & hogerus ſaxo. ¶De ꝓuincia argentine.

IN ꝓuincia argentine: ſiue Alamanie ſuperio
ris. In ratiſpona: iacet fr̄ Berthuldus egregiꝰ
ꝑdicator q etiā in ſua uita miracula faciebat.
¶In auguſta. iacet fr̄ Dauid ſocius dicti fratris Ber-
tuldi uir in omni diſciplina moꝝ decentiſſimus.
¶In eodē loco iacet frater Tertericus miniſter eiuſ-
dem ꝓuincie uir mire pfectiōis & ſanctitatis.
¶In ſpira iacet frater Colinus. olim miniſter argenti-
ne: qui multa miracula iam fecit.
¶In eodem loco iacet fr̄ Ioānes Guardianus ſpiren
ſis. ¶Hic oriundus de ciuitate Stenical ſed in ciuita-
te Magūcia enutritus: & canonicus in eccleſia ſc̄ti Pe
tri fuit & ꝑſbiter. Semper eniꝫ deuote pie honeſte mū
de & caſte cū gr̄a dei uixit. Sꝫ zelo ſp̄us ſc̄ti acceſſus
ad pfectionē euāgelicā dimiſſis oībus deliciis & ho-
noribus: ordinem minoꝝ eſt ingreſſus. In quo lauda-
biliter fuit multis annis cōuerſatus: in pfectione cre-
ſcens altiſſime paupertatis: in magnis etiā uirtutibus
donis & gratiis: ita ut oībus deo. uꝫ. & hoībus eēt di
lectus. ¶Tranſiit aūt ex hac uita. Mccxlv. pridie Ka
lendas Iulii in feſto ſc̄ti Pauli. ¶Hic puerū in bruſel
la in aqua necatuꝫ uoto emiſſo a parentibus de eiꝰ tu
mulo uiſitādo in ſpira: a mortuis ſuſcitauit. Decem &
octo cōtractos erexit. Duos cecos illuminauit. Para-
liticos duos curauit. Mutis loquellā & aliis pluribꝰ be
neficia ſanitatis cōceſſit. Lampas ſuper eiꝰ ſepulchrū
pendens decem & octo uicibus extincta ſine huma-
nis manibus eſt accenſa.
¶In buſſaria iacet frater Hudo uita & ſignis precla
rus. ¶De prouincia Saxonie.

IN ꝓuincia Saxonie. In effordia iacet fr̄ Bn̄di
ctus: qui fuit pincerna btē uirginis Marie.
¶In kiris iacent frater Corādus de Stonge
lem: qui uiuens coruſcauit miraculis & poſt mortē. Fr̄
Electus guardianus. Et fr̄ Electus ꝓcurator in Lun-
berch: qui cuidā fratri cū imenſo lumine apparuerunt
poſt mortē: ac tres frēs eodem anno quaſi determina
to tempore predixerūt morituros. Et ſic eſt factū.
¶In maderbuch: iacent Fr̄ Simon primus lector in
theuthonia Fr̄ Iacobꝰ primus cuſtos Saxonie. Frater
Lucolfus. Hic frater ſua lotura pedū mulierē a carnis
ſupfluitate excreſcente in pede curauit. Et filium uniꝰ
militis ſex ānoꝝ oībus membris deſtitutum liberauit.
Aliā mulierē a totius corporis cruciatu: hauſtu uini de
quo ipſe biberat curauit. & multa alia fecit mira in ui
ta & poſt. ¶In dicto loco iacent Fr̄ Iordanꝰ de Ita-
lia. Fr̄ Gilbertus. Et Fr̄ Erethdus qui Angelū uidit cū
thuribulo aureo thurificantem fratres in choro cantā
tes. Cui etiam beata uirgo multas conſolationes tam
corporales q̄ ſpirituales exhibuit.
¶In pruſia iacent Fr̄ Corādus martir. Et fr̄ Voiſlaus
martir: qui pro fidei predicatione martiriuꝫ ꝑceperūt.
¶In brema iacet Fr̄ Electꝰ iuuenis qui morte appro
pinquāte cepit ſubmiſſe cantare. Aſcēdo ad p̄reꝫ meū
& p̄rem ueſtrum &c̄. Et ſecūdo altius. Et tertio uoce
perfecta & alta: ita ꝙ omnes frēs conuenerunt. Et ſic
deo ſpiritum reddidit.
¶In miſna iacꝫ. f. theodoricꝰ ſaxo clarꝰ uita & ſignis.
¶In unributh iacet Fr̄ Ioānes ſc̄titate famoſus.
¶In oſem iacet Fr̄ Ioānes quē deꝰ i uita & poſt mor
tem dedit miraculis glorioſum.
¶In hildiſen iacet Fr̄ Corradus cognomine p̄r ſc̄tē.
ꝓpter uitam & miracula ꝑclara. ¶In Muluſen iacet
Fr̄ Hermānus de gerſtagen. In quo poſt ſuſceptū ordi
nis minorum habitum reſplenduit humilitas ꝓfundiſ-
ſima: paupertas artiſſima: & pietas circa animaꝝ ſalu
tem largiſſima: in quo pre aliis bti Frāciſci filiis ſingula
riter effigies prefulſit tanti patris. ¶Humilitateꝫ eni
ſui ꝓfundi cordis oſtēdit: ſe ſemꝑ ad obſequia deſpe-
ctiora & magis cōtemptibilia ſtudioſe ingerēdo. Pau
pertatem ſic dilexit ut nullius rei niſi eius quē extre-
ma neceſſitas ſibi uſuꝫ uel cōmodū requirebat: appli
caret. Tm̄ zeluꝫ habuit ad animas: ut ad loca ad que
nullus ad predicādū ibat: & ſi cum multa uictus incō
moditate. ſ. aq̄ & pane contentus: accedebat. cōfeſſio
nes audiebat aſſidue: & ꝯſilia pro animaꝝ ſalute fide
liter impendebat. In his pauperū curā gerēs ꝓmaxi-
mā coꝝ ꝓcurādo ſalutē. Tādē āno dn̄i. Mcclxxxvii.
a dn̄o uocatus: & ſi in uita prius: tādem poſt mortem
magnis miraculis eum clarū reddere dn̄s eſt dignatꝰ.
¶Puerū ſubmerſum. Aliū puerū quem mater peperit
mortuū. Et alium puerū necatū in fluuio. Puellā duo-
decim ānoꝝ ſub impetu aque molendini ſubmerſam.
Filium quoqꝫ cuiuſdā mulieris quem mortuum pepe
rerat. Ac filium cuiuſdā militis partum mortuū ſuſci-
tauit. A mortis periculo pueꝝ. uꝫ. q. xv. diebꝰ mām̄ā
nō ſuxerat. Mulierem ſuper cuius uentrē trāſierat cur
rus qui a ſex equis ducebaꝫ. Ac mulierem ob partꝰ pe
riculum morti uicinam. Et mulierē poſt partū ad mor
tem deductā liberauit. Cecos nouem illuminauit. Et
alios plures a maculis oculoꝝ. Tribus mutis loquel-
lam reſtituit. Duos ſurdos & mulierem hn̄tem uermē
in aure liberauit. Sexdecim mēbris cōtractos erexit.
Quādam a morbo caduco. Ac duos paraliticos cura-
uit. Duos ab amentia & furia. A carceribꝰ & predoni
bus plures. A morbo meritis btē uirginis quādā femi
nam. A ſincopi aliam mulierem. Quēdam puerū gib-
boſum. A fluxu ſanguinis iuuenē uulneratuꝫ. A partus
dolore unā. Aliaꝫ a ptiſi. A tentatiōe ſuſpendii quēdā.

Alium uagabūdum & plures alios a diuerſis infirmita
tibus liberauit. Vaccas furatas a latronibus reſtituit.
Sic & equum errantē ſuo domino reconceſſit.
¶In ciuitate Alberſtader iacet fr̄ Oſto. Qui cū eſſet
canonicus ſecularis: & hēret magnā ſtrumā in guttu-
re a btā Euphemia liberatus: mādatum eſt ſibi ꝙ fie-
ret frater minor: & ſic eſt peractū. ¶Hic poſt mortē
plura miracula fecit: Nam frēm hn̄tem fiſtulam in ſca
pula prope collum liberauit. Alius hn̄s in natib⁹ fiſtu
lam per q̄tuordecī āños: cum manu ſua qua tetigerat
manus fratris Oſtonis: locum fiſtule tetigiſſet ſtatim
fuit liberatus. Vnam mulierē grauiter in mamilla ue
xatam eidem apparēdo & aſpergendo aqua bn̄dicta
ſanauit. Similiter ēt aliū patientē in genu: ita ꝙ ire nō
poſſ: uoto facto ad ſe liberauit. ¶De ꝓuīcia auſtrie.
N ꝓuincia auſtrie in ciuitate Noua iacet Fr̄
i Corradus uir ſctūs & multoꝝ patrator mira
culoꝝ. Sed quia non erat ſepultus apud frēs
noſtros: miniſter ꝑcepit ei ut amplius nō faceret mira
cula. Qui ad miniſtri preceptū miracula de cetero nō
fecit. ¶De prouincia dacie.
N prouincia dacie. In loco iacent frater Ioan
i nes de Gadfordia. qui uiuens mortē ſuā ꝑdi
xit. Et fr̄ Ioānes de Barfordia ad cui⁹ ſepul-
chrum curātur infirmi. ad uitā reſtituunt occiſi & ꝑfe-
cte ſanant uulnerati. ¶De prouincia boemie.
N ꝓuīcia Boemie. In princilauia iacet frater
i Gerard⁹: q i uita & p⁹ mortē miracul̄ claruit
¶In urāſlauia iacet fr̄ Marq̄rd⁹ q ibidē mul
tis coruſcauit miraculis. ¶De ꝓuincia anglie.
N ꝓuincia Anglie. In Oxonia iacet fr̄ Agnel
i lus de piſis. Primus in Anglia miniſter: uita
& miraculis glorioſus. ¶Hic prim⁹ fuit qui
Pariſienſem hedificauit cōuentū: exn̄s ipſe cuſtos Pa
riſien̄. Nec ipſe dū eſſet diacon⁹ ad ꝑſbiteratū uoluit
aſcendere ſine licētia capituli generalis: Deniq a. b.
Frāciſco factus primus miniſter in Anglia: illuc ē miſ-
ſus cū quatuor fratrib⁹: inter quos fuit Fr̄ Albert⁹ de
Piſis: qui poſt ipm frēm Agnellū fuit miniſter anglie:
& demū generalis miniſter terti⁹ poſt btm̄ Frāciſcū.
¶Hic Fr̄ Agnellus cū ꝑdictis ſocus ad angliā ꝑgēs:
tertia die Maii itrauit: & cantuarie deuotiſſime a fra
tribus ꝑdicatoribus iam ibidem habitātibus: in uiſce
ribus ſunt charitatis recepti. Deīde Oxoniā adire uo
lentes; ad quādam grāciā monachorum monaſterii de
Ambidon in nemore uaſtiſſimo inter badon & Oxo-
niam exiſtentē: circa horam ueſpertinā deuenerūt. Et
pergere ultra ꝓpter inundātiam aquarū non ualētes:
hoſpiciū illo ſero dei amore a monachis in dicta grā
tia exn̄tibus: ne fame & a beſtiis in ſilua perirent pe-
tierunt. Ianitor uero nūciauit priori qui ibi erat cū q̄-
tuor monachis. uz. ſacriſta celario & quodā iuuene.
Qui uidens eos & ioculatores eos reputās: & nō dei
ſeruos uiliter abiecit: & extra portā fecit expelli. Iuue
nis uero mōach⁹ eis cōpaſſus dixit portinario. Amore
mei poſtq̄ prior & Monachi iuerint dormitū: mitte il
los pauperes in domū fenariā: & ego eis de aliis ꝓui
debo. Quo introductis & inter fenū morantibus: ille
iuuenis portauit eis de pane & de ceruigia: cōmēdās
ſe deuote eoꝝ orōnibus. Sed nocte ipſa ſequēti dum
hic Monachus iuuenis dormiret: Habuit uiſionē. Vi
debat enim Ieſum in oratorio in throno mirabili reſi
dētē: & oēs ante tribunal iudicis euocari. Tūc iudex
uoce terribili dixit. uocentur huius loci patroni: Cūq
oēs adducti eſſent: ueniebat quidā pauper humilis &
deſpectus in habitu illoꝝ frm̄ pauperū & clamabat.
Equiſſime iudex clamat ad te ſanguis frm̄ meorū qui
effuſus eſt iſta nocte: negātibus eis cibum & hoſpitiū
huius loci patronis: cum ipſi oia reliquerint tui amo-
re: & nūc ꝓpter te ueniebāt querere animas: quas tuo
ſanguine redemiſti: cū tn̄ ioculatoribus nō negaſſent.
Tunc xp̄s uultu terribili. Dixit priori. De quo ordine
es o prior. Qui ait de ordine bti Benedicti. Et xp̄s ad
btm̄ Benedictū ait. Benedicte. dicit iſte ue? Rn̄dit
btūs Bn̄dictus. Deſtructor eſt ordinis mei: & ſocii ſui
qui ſecum ſunt. Nam in regula precepi qđ mēſa ab-
batis ſemper ſit cum hoſpitib⁹. Nūc aūt iſti cōtra re-
gulam meā uictū & hoſpitiū negauerūt. Tūc iudex
ꝑcepit ut ſuſpenderent in ulmo qui erat in clauſtro il
lo. Quibus ut uidebat ſuſpenſis: Vertit ſe xp̄s ad illū
qui miſericordiā fecit pauperibus ſuis eadē replicās
que dixit priori. Conſiderās aūt iſte quomō btūs Be-
nedictus male ſuos culpauerat: intra ſe aliquātulū co
gitās tacitus: tremebūdus rn̄dit. Dn̄e ego ſum de or-
dine pauperis huius. Tunc xp̄us uocauit pauperem
Frāciſcum dicens. Franciſce. eſt ne iſte de ordine tuo?
Et btūs Franciſcus. Dn̄e de ordine meo eſt & ex nūc
eum recipio. Et cum amplexeret eum & fortiter ad ſe
ſtringeret: iſte excitatus a ſomno & ſtupefactus uiſio
ne: maxime quia nomen Franciſci in ſōno primo au-
dierat a xp̄o: cucurrit narrare priori que uiderat. Et cū
aperuiſſet cameram eius reperit eū ſtrangulatū & to-
taliter deformatum. Et exclamans cucurrit ad ſocios.
Quos eodem exterminio reperit extinctos. Et currēs
ad frēs inuenit eos mane receſſiſſe. Nā ianitor timo
re prioris: eos eiecerat. Concitus monachus iuit nūcia
re abbati Ambidon. Et cū hec uox omnibus nuncia-
ret: & omnibus timorē incuteret: ꝑdicti frēs Oxoniā
uenerūt. Cūq regi Anglie Henrico ſe preſentaſſent:
glorioſe ſunt ab eo recepti. Quibus liberaliter locum
Oxonie cōceſſit: In tm̄ aūt fama ſanctitatis eorum &
nouitatis miraculi diffuſa eſt per angliam: ut nō ſolū
monachus ille q fuit primus. Sed ep̄s magn⁹ Erpho
dien̄ Dn̄s Rodulfus & abbas ordinē intrauerunt. Et
tam humiliter uixerūt ut aquā in baculo & barilli am
bo portarent: & lapides ad ꝑdicti loci cōſtructionē.
¶Hic fr̄ Agnellus angloꝝ pueros ad ordinē recepit:
& ſcolas humiles ſtatuens ſollicit⁹ fuit de ſtudio. De
quo aliqn̄ poſtea doluit: qn̄ uidebat qđ frēs ſtudebāt
in uanis: neceſſariis ꝑtermiſſis. Nā cum die quadam
uellet uidere qūo ꝓfeciſſent: intrauit ad diſputationē:
Et cū tumultuantes audiret querere inter ſe. Vtrū ſit
de⁹. Exclamauit. Heu mihi. heu mihi. Frēs ſimplices
celos penetrant: & litterati diſputant. utrū ſit de⁹. Et
ex tūc miſit decē libras ſterlingoꝝ ad curiā ꝓ emen
dis decretalibus: ut frēs ſtuderent in eis: friuolis pre-

termiſſis. Quodam etiaꝫ ſero dū frēs in cōpletorio ri
derent nimium diſſolute : crux lignea que ſtat ſupra
oſtium chori:fragore ſtupendo ſe uertit ad frēs: & ti-
morem maximū eis incuſſit: & plures eoꝝ mortui ſūt
in breui. ℂ Hic fr̄ Agnellus gratiſſimus per angliam
diſcurrens:plura loca fundauit. Tandē in craſtino bti
Gregorii pape deo ſpm̄ reddidit:in uita & poſt mor-
tem multis miraculis coruſcando. Sepultus eſt Oxo-
nie in capſa lignea. Cuius corpus uolentes frēs tranſ-
ferre ad ſepulchrū pulchro lapide ꝑparatum: inuene
runt eius capſam plenā liquore olei lucidi & odoris
balſami: & oſſa carne reſoluta ſupernatare ſuauiſſi-
mo oleo:ac ſi aura tenui mouereṫ. Cūqꝫ frēs minꝰ cau
te uellent oſſa eius cū capſa leuare:fundū capſe terre
adheſit. Et cū odore nimio liquor uel oleum funditur:
& oſſa ad ſepulchrum predictum cum gloria trāſpor
tantur.   ℂ Locus cantuarie.

ℂ In cantuaria. iacet i eccleſia ſc̄ti Thome magiſter
Ioānes petiā. Archiepſ Cantuarieñ. uita & miraculis
inſignis:ac ſcia ꝓclariſſimꝰ. ℂ Hūc nō ꝑmiſſerūt cano
nici imo monachi cantuarieñ aſcribi ſc̄tōꝝ cathalo-
go. quia ipſos ſic corrigebat ſicut frēs faciebat:dū eēt
anglie miniſter.   ℂ De prouincia hibernie.

N ꝓuincia Hibernie. Iacet frater Ioānes de
i Gauthſorda. iſte in uita ſua predixit diē mor
tis ſue fratribus.

ℂ Ibidem eſt frater Ioannes de Vafordia de cuſtodia
Caſſilieñ. qui magnis coruſcauit miraculis : ita ꝙ ad
eius ſepulchrū curanṫ ifirmi: occiſi reſuſcitanṫ: & mor
bi fugantur.   ℂ De uicaria Orientis.

N uicaria Orientis. In ciuitate Argenga tēpo
i re fr̄is Alexādri generalis miniſtri. Mcccxiiii.
Martirizati ſunt ꝓ fide a ſaracenis fruſtatim.
uꝫ. inciſi & mille uulneribus cōfoſſi frēs minores tres
.ſ. Fr̄ Antonius de Mediolano. Fr̄ Monaldus. & Fra-
ter Franciſcꝰ de Marchia. ℂ In ſalmaſtra perſidis. glo
rioſo martirio martirizatus ē Fr̄ Antoniꝰ: q̄ de morte
ſua ꝓphetauit & mltis miracul̄ poſt mortē claruit.

ℂ In prefata uicaria eſt paſſus martirium Frater Al-
dobrandianus de Amānatis de Florētia pro fide chri
ſti.   ℂ De uicaria aquilonari.

N uicaria Aquilonari. In ciuitate que dicitur
i Thana tēpore generalatꝰ fratris Michaelis
de Ceſena. Anno dñi. Mcccxxi. Feria quinta
ante dñicā palmaꝝ:paſſi ſunt pro fide & occiſi:q̄tuor
frēs minores. uꝫ. frater Thomas de Tolentino ꝓuin
cie Marchie. Fr̄ Iacobus de Padua. Fr̄ Petrus de Se-
nis. & fr̄ Demetrius de Teſolio uirgianus. Quoꝝ fr̄
Iacobus poſitus primo cū habitu in igne & poſtea ſi-
ne habitu atqꝫ oleo totus perunctꝰ:ut facilius arde-
ret:diuina uirtute ignis bis fuit extinctꝰ. Et quia hoc
miraculo publice facto fides Maumeth deſtruebaṫ:
iuſſi ſunt ad morteꝫ duci. Et fr̄ Iacobus uno ictu fuit
decapitatus. Fr̄ Thomas gladio in gutture immerſo
occiſus. Fr̄ Demetrius decapitatus mēbratim poſtea
eſt conciſus. Fr̄ Petrus de Senis cum tūc nō eſſet pn̄s
ſed in hoſpitio res ſociorū cuſtodiret:captus cū in cō
feſſione uere fidei immobilis permaneret: primo duo
bus diebus fortiſſime ceſus:duobus aliis diebꝰ in pa
tibulo cum chorda in gutture ſuſpenſus: ubi uiuens
ſemper populo predicabat:tandem decolatus eſt pro
xp̄i nomine.   ℂ De fratre ſtephano.

N ciuitate Sarai imperii tartaroꝝ tēpore fra
i tris Gerardi odonis generalis miniſtri. Anno
dñi. Mcccxxxiiii. uigeſimaſcda die april̄. Paſ
ſus eſt glorioſus martir. Fr̄ Stephanꝰ de ungaria. Qui
cum eſſet uigintiqnqꝫ ānoꝝ & ſacerdos & ꝓpter ab
eo in dicta ciuitate cū quadā muliere cōmiſſa:eēt car
ceri mancipatus:humiliter penitētiā ſibi iniunctā fa-
ciebat. Veꝝ ſibi diabolo apparente: & ꝙ exiret tā de
carcere q̄ de ordine ſuggerente:ac ut ad ſaracenos fu
geret & fidem negaret eū pluries impellente:ipo hec
omnia reuelante & dicente fratribus ꝙ eū bene cuſto
dirent:tandem diabolus eū a carcere eduxit: & ꝑdu-
cens ad ſaracenos abnegare fidem fecit. ℂ Hic poſtq̄
fidem negauerat die tertia diuina miſericordia reſpe-
ctus:ad ſe reuerſus penitudine ductus: miſit ꝓ fratri
bus & occulte fratri Michaeli exiſtēti in dicta ciuita-
te Sarai cōfeſſus eſt general̄r de peccatis ſuis: & ab-
ſolutus. Die aūt ſolemni cōgregatis bene decē milibꝰ
ſaracenorum:que dixerat cōtra xp̄m & fidem coram
omnibus retractauit:aſſerens fidem catholicam uerā
& ſc̄tām: & ſaracenicam peximā & iniquā. Et ꝓiicien
do ueſtimenta ſaracenica quibus erat indutus:in ha-
bitu ordinis quē nunqnā dimiſerat remāſit. Quod au
dientes ſaraceni & uidentes:cum pugnis baculis lapi
dibus percutientes:ſeminecem eū dimiſerūt : & liga-
tuꝫ fortiter:ad Cadi. i. epm̄ ipſoꝝ ꝑduxerūt. Vbi dum
in confeſſione uere fidei immobilis ꝑſiſteret:flagellis
de corio arena plenis uſqꝫ ad morteꝫ iuſſit eū torque
ri: Poſt hec in carcere fecit eū poni. Et mādauit qꝺ ni
hil dareṫ ei ad manducandū nec bibendū. & de nocte
fecit eū ſuſpendi per manuꝫ dextrā & ꝑ pedē dextrū:
& in manu ſiniſtra lapidem magnū appendi: ut unum
lapidem in ſiniſtro pede: & aliuꝫ in medio corpore: ut
tali pondere totus diſtraheret̄ & deficeret: & ſic ſtetit
ꝑ totam noctem illā & diem ſequentē uſqꝫ ad noctē:
que omnia uirtute xp̄i tolerauit cōfortatus. ℂ Sꝫ Ca
di cum uideret eū in fide firmuꝫ:fecit eum ſuſpendi ꝑ
ambas manus: & ſaxum magnū ligari ad pedes ſuos
ut totus diuideret̄. & adeo fuit pōdus magnū ut bra
chium eius extra totū humeꝝ eſſet poſitū. & corpus
totum eſſet fractū. Ad quem Cadi accedens & uidēs
ꝙ eum a ſua fide nō poſſet remouere:fecit eū ſuſpēdi
ꝑ gulam. Primo tn̄ crudeliſſime flagellatū: & ut fumo
ſuffocaret̄ cito ad pedes eius ignis magnus factus ē.
Et carcereꝫ claudens abſceſſit. Sed carcere diuino lu
mine radiato:a laqueo eſt depoſitus: & uiſus ē a dua
bus mulieribus in carcere reſpiciētibus:inter duas co
lūbas albiſſimas flexis genibus orare. Sed tanto mi-
raculo Cadi ad credendum xp̄o minime incitatus:ſe-
quenti nocte fecit unam magnā fornacem incendi: &
intus eum ꝓiici & claudi. Et ſic ſtetit per totaꝫ noctē
in ea icolumis:in nullo leſus ab igne. Mane aūt uiuēs
repertus eſt orans & ſudans ac ſi de balneo exiret. Sꝫ
a fornace eum extrahētes:ubi hoīes decolabanṫ du-

xerunt eum. Deinde ad eum fractis hoſtiis carceris: ſaraceni furibunde accedentes: ipſumq3 fortiſſimū eer-nentes in fide: cum ſecuri unus eū percuſſit in collo: & ſcidit eum uſq3 ad mediū. Alius uero pcuſſit eū in uē-tre ſic q uiſcera appareret. Et cū ſic eēt atrociter uul neratus: ipm ad caudam equi ligauerūt. Sed deo mar tiri ſuo uires ipendēte: equū ſemp ipſe preceſſit: Poſt hoc ipm piiciunt in domū lignis plenā & igne: prius tñ eius auricula amputata & in igne piecta: que ſta-tim de igne exiliuit: In domo predicta poſitus dum ſe uellet ſignare: manus ligate ſolute ſunt. Ignem ingre-diens ſtatim fuit extinctus. Quod uidētes ſaraceni eū magnis lapidib⁹ lapidarunt. Et facto iterato igne de calamis: cum adipe equi ligatum in ipm eū piecerūt. Qui dum ſignū crucis uellet imprimere: man⁹ ſūt diſ-ſolute: & de igne illeſus exiuit. Quod cernētes ſarace ni ſuper eum irruentes: cū lapidibus ſecuribus & gla diis ita eum percuſſerūt: qđ nulla pars corporis remā ſit intacta. Et ſic ſpūm deo reddidit. Et plura miracu la per eum deus fecit poſt mortem & facit.

¶De uicaria Catai ſiue tartarie.

In uicaria Catai ſiue Tartarie. In ciuitate Armalech que ē in medio Tartarie imperio. Anno dñi. Mcccxl. paſſi ſūt p fide frēs mino res. s. Fr Ricardus eps Armalech. Fr Franciſc⁹ de Ale xandria. Fr Paſchalis de Hiſpania. et fr Raimundus de prouincia. Hi oēs ſacerdotes. Fr Laurētius de Ale xandria. et fr Petrus de puincia laici. et magiſter Ioā-nes niger corpore de India de tertio ordine bti Fran-ciſci: conuerſus ad fidem per frēs noſtros. ¶Hi omnes dum eſſent in dicto imperio & ab imperatore qui tūc erat: quē fr Frāciſcus de Alexandria a cancro liberaue rat: oſone potiuſquā medicamine: et iſta de cā impera tor frēm ipm ſuum uocabat pſem & medicū: optime tractarent: utpote datis terris & priuilegiis & aucto ritate predicandi: ac filio ſuo ipſis fratrib⁹ dato ut ab eiſdem baptizaret: qui ſeptēnis tūc erat: uocato Ioā-ne: deo permittente ipſe impator dñi iret uenatū unte-rit ueneno: & filii eius quatuor occiſi ſunt. ¶Cui⁹ im perium ſumpſit quidā peximus Falcherius ſaracenus de ſanguine imperiali nomine Aliſolda. Et quia frēs predicatione ſua multos conuerterant ad fidem: mā-dauit hic iperator ut trino pcepto facto omnes xpia ni ſaraceni efficerent. Et qui nō obedirent occiderent. Propter qđ cum frēs pdicti ſuo mandato parere nol lent: ligatis manibus ante: & oēs ad unū funē3: a po pulis furentibus percuſſionibus ſputis gladiorum pun-cturis inciſionibus naſi auricularum & aliorum mēbrorū: demū gladiis trucidati feliciter migrauerūt ad dñm. ¶Dictus aūt imperator poſt modicū tēpus interfe-ctus eſt: & domus eius igne cōbuſta. Paſſi ſunt autē3 predicti fratres. anno prefato circa feſtum beati Ioan nis baptiſte tēpore generalatus fratris Gerardi Odo nis.

¶De uicaria Ruſſie.

In uicaria Ruſſie. In Liuonia boemie puin-cie. In terra que uocat Vulna ubi ſunt homi-nes idolatre arbores adorātes. Interfecti ſūt quinq3 frēs minores. Guardianus amputatis manib⁹ & pedibus: & parte capitis poſitus eſt in nauicula ſi-ne gubernatiōe in fluuio: qui diuino nutu per ducenta miliaria alamanica per dictū fluuium uenit ad terram cruciferorum uiuus: & ibidem tandē expirauit. Alii ue-ro frēs gladiis ſunt pdicatiōe fidei occiſi. ¶In cereth Valachie minoris a dictis infidelibus circa ānū domi ni. Mccclxxviii. duo fratres ſunt martirio coronati.

¶De uicaria boſne.

In uicaria Boſne. In regno bulgarorum ciuita-te que dicitur Bidiniu3. Paſſi ſunt fr Andreas ungarus ſacerdos. Fr Gregorius de Iadra ſa cerdos. fr Nicola⁹ de Marchia. Frater Benedictus de regno Apulie. Et fr Thomas laic⁹ de fulgineo a ca-logeris grecis. Cum. n. ad petitionē regis ungarie Lu-douici: ad reducendum ad fidem ueram bulgaros il-luc acceſſiſſent. & fructū maximū ibidem facerent: & hoc diſpliceret callogeris grecis: capto Bidinio p bul garos: Fratres prefati per fruſta concilii: martirium cō pleuerunt.

¶De fratre Electo martire.

¶Beati Franciſci tēpore fr Electus laicus paſſus eſt martiriū: ſed ubi nō reperi: qui anteq̄ martiriū accipet accepta regula in manu dixit deo culpa3 ſuā de omni offenſione quā cōtra regulā ipſam aliqn̄ feciſſet.

¶Ex ſupradictis ergo apparet primū q erat declarā dum. ū3. q ordo minorum eſt ſingulariſſimus ſanctita-te. Nam ut p3 ex ſupioribus ultra trecentos frēs ha-buit hic ordo: p quos deus ſigna eſt opatus & mira-cula. Et ultra. lxxxv. ſunt martirio coronati: ſi diligen ter ſupiora diſcutiant. Et ſic tam cōfeſſoribus ſanctis frībus q̄ martiribus declarat huius ordinis ſanctitas & celſitudo. Et ſic p3 primū qđ erat declarādū.

¶Scda pars principalis h⁹ ſcde partis fruct⁹ octaui

Secundo hic ordo p alios ordinibus inſtitu tis eſt ſingulariſſimus ſcientie luciditate. Habuit enim hic ordo frēs ſciētia ſingu-lares. In omni enim ſciētia tā diuina q̄ hu mana: fuerunt in hoc doctores excellentiſſimi. Si lo-qmur de ſciētia diuina quo ad ſacrā ſcripturā & theo logia3. Hic ordo habuit plures qui ſcripſerūt in ſacra ſcriptura eam exponēdo & poſtillando: ac libros ſen-tentiarum quo ad dubia declarando.

Frater. n. Alexāder de ales. Natione anglic⁹: qui magno tēpore Pariſius legit: fecit ſūma3 maximā in theologia: in q̄tuor partes diuidē do. Et quia primus ſcripſit: miru3 eſt in ipſa ſūma non ſolum de pfunditate & magnitudine ſue ſcientie: ſed de inuentione tot dubiorum & titulorum queſtionu3. pter qđ fons uite Pariſius eſt uocatus. Hic ēt magi ſter quaſi totā ſacra3 ſcripturā poſtillauit & expoſuit. Opus eius in theologia approbatū eſt bulla dñi Ale xandri q̄rti & ſexaginta magiſtrorum Pariſieñ.

¶Frater fctūs Bonauētura de balneo regio q poſtea fuit Cardinalis prim⁹ ordinis & eps Albaneñ. ſcripſit luculenter ſup q̄tuor libros ſniarum. Poſtillauit excellen ter Euangeliū beati Luce. Scripſit apologiā paupenum. Librū de opibus ſex dierum. Librū de contemplatione. Librū de ſex alis ſeraphin. Regulā nouitiorum. Legēdā bti Frāciſci: maiorē & minorē ipſe cōpoſuit: Et multa

alia. Quib⁹ ſua doctrina q̃ lata fuerit & alta apparet.

¶ Frater Ioãnes Gualeñ. de Anglia doctor Pariſieñ. qui Pariſius Arbor uite inſcribitur: compoſuit plures poſtillas & ſpecialiter ſupra Apocalipſim: ac ſummaꝫ pulcherrimam cum. xviii. tractatibus de diuerſis compoſuit: que omnibus uolẽtibus predicare & ſcire que decet fieri utiliſſima ẽ: exẽplis pulcherrimis & auctoritatibus philoſophoꝝ & ſanctorum comprobata.

¶ Fr̃ Ioãnes Guarro Anglic⁹ magiſter Scoti: ſcripſit ſuper libros ſententiarum & plura alia fecit.

¶ Frater Gulielmus delamara ſcripſit ſuper ſñias ad opus dñi fratris Bonauẽture multa ſuperaddendo: & multa quodlibeta faciendo. Ac contra frattem Thomam de Aquino correctorium componendo. In quibus ꝙ magne fuerit ſufficientie declaratur

¶ Frater Ioãnes de Rupella ſcripſit ſuper ſñias: & famoſiſſimus fuit doctor ſuo tempore.

¶ Frater Rigaldus q fuit poſtea Archiepũs Remẽſis: Magr̃ magnus fuit in theologia: & ſcripſit luculenter. Et tam uita q̃ ſcientia fuit orbi clarus.

¶ Frater Ioãnes Scotus q doctor ſubtilis nũcupatur. Hic primo in Anglia Oxonie ſñias legit. Deide in ſtudio Pariſienſi: ubi doctor factus famoſiſſimus eſt & fuit. Hic in theologia ſcripſit luculenter. Et precipue ſuper quartum librum quem ipſe ordinauit. Quodlibet etiam fecit. Tractatus plures edidit. Queſtiones ſuper libros metaphyſice fecit. Et ſuper ſcripturam ſacram poſtillas ordinauit.

¶ Frater Robertus de baſſia. Hic magnus magiſter fuit in ſacra pagina: & ſuper ſñias ſcripſit. Ac cum magiſtris Alexãdro de ales. Rigaldo. Ioãne de Rupella: regulã declaratã fri ſimoni generali miſtro trãſmiſit.

¶ Frater Aimo Anglicus fuit. Hic ob ſufficientiam & uitam in generalem ordinis Electus: de mandato domini Alexandri quarti. Breuiarium eccleſie correxit & rubricauit.

¶ Frater Arlotus de Prato magiſter fuit: ac ordis generalis: q iter alia opera: concordantias dr̃ Edidiſſe.

¶ Frater Ioannes de Parma. qui fuit ordinis generalis miniſter: & nũc magnis ubi iacet in Camerino coruſcat miraculis: in theologia & ſuper ſententias & ſuper bibliam ſcripſit: & plura deuota compoſuit. uidelicet officium paſſionis. ſ. Regem Chriſtum crucifixũ. Et de beneficiis creatoris.

¶ Frater Ieronimus de Eſculo fuit in theologia p̃clarus: generalis ordis: deide Cardinalis & demuꝫ ſummus pontifex. uocatus Nicolaus quartus. Hic etiã ſuper ſñias: & in ſcriptura ſacra nõnulla ſcripſit.

¶ Frater Iacob⁹ de Eſculo in ſacra theologia tempore ſuo fuit ſingularis.

¶ Frater Alexander de Alexandria: qui fuit ordis generalis miniſter: magiſter fuit i theologia: ſcripſit ſup ſñias: fecit plures notabiles poſtillas: & ſuper metaphyſicã & libros de anima nemo ſcripſit melius eo.

¶ Frater Gualterius epiſcopus pictauieñ. magr̃ magnus fuit & ſanctus homo. Hic opus pulchruꝫ ſuper ſñias edidit: & quolibeta plura. Scripſit etiam in ſacra ſcriptura. Et ad petitionẽ dñi Alexandri q̃rti opus ſermonũ ad ſtatus cõpoſuit: quos ideꝫ papa approbauit.

¶ Sanctus Frater Antonius & ſi gradum Magiſterii non habuit: fuit tamen lector Bononie Tholoſe Padue: & a papa & Cardinalibus archa ſacre ſcripture uocatus: fecit ſermões ſubtiliſſimos: ac miraculis glorioſus canonizatus ab eccleſia.

¶ Frater Ioannes de muro generalis ordis fuit: & cardinalis portueñ epũs. doctor fuit in theologia: q operibus ſcie & uita ad predicta fuit aſſumptus.

¶ Frater Matteus de aquaſparta doctor fuit in theologia. multa tam ſuper ſñias q̃ ſcripturam edidit: & luculentos ſermones compoſuit. Ac demũ generalis ordinis: Et demum epiſcopus Cardinalis.

¶ Frater Gentilis de monte Flore: fuit in theologia excellens magiſter: qui ob probitateꝫ ſcie & opuſculorum: Cardinalis factus eſt eccleſie Romane.

¶ Frater Beltrandus de turri fuit ſacre theologie magiſter. Sancte eccleſie Cardinalis: qui p̃mo in theologia. Deide oia euãgelia & epĺas que per anni circulũ in eccleſia leguntur: tam in ferialibus q̃ in dominicalibus & feſtiuis diebus poſtillauit. Collatiões & ſermones de eiſdem compoſuit: & multa alia fecit.

¶ Frater Vitalis de Furno doctor in theologia multa opera fecit: & ſua ſcientia ad Apicem Cardinalatus fuit aſſumptus.

¶ Frater Helias de Hanibalis fuit magiſter clarus in theologia poſtillam: excepto opere ſuper ſententias: ſuper Apoca. ſcripſit pulchram.

¶ Frater Petrus Aureoli facũdus in theologia magr̃. in theologica facultate ſcripſit plura: & bene compẽdiuꝫ ſacre ſcripture edidit: & poſtillas: ac tractatus & ſpãliter de uirgis conceptione duos edidit.

¶ Fr̃ Paſtor ꝓuicialis magr̃ Pariſieñ. ualẽs: ſcripſit ẽt plura & demum Cardinalis eſt factus.

¶ Fr̃ Frãciſcus de Marchia noiatiſſimus in theologia magr̃. i facultate theologica luculenter deprompſit: & mĺtos tractat⁹ ac qõnes i theologia ac phia ꝯpoſuit.

¶ Fr̃ Gulielmus Farinerii ordis gñalis magr̃ fuit. ſcripſit in theologia & philoſophia: & Cardinalis fuit.

¶ Fr̃ Landulfus de Neapoli ornate multum & ſubtiliter plura addendo Scotum declarauit. Hic ſermonibus & poſtillis editis clarus habetur.

¶ Fr̃ Petrus de Aqla doctor ut p̃fatus Landulfus. in theologia opus quod Scotelluꝫ dr̃ edidit: ac aliam lecturam ſup ſententias pegit multum pulchram.

¶ Fr̃ Ricardus de Media uilla. magr̃ fuit: ſcripſit ſup ſñias multũ utilr̃ & poſtillas cuꝫ aliis pluribus fecit.

¶ Fr̃ Gonſaluus de ꝓuicia ſcti Iacobi p̃clarus fuit in theologia doctor. Hic tam in theologica facultate q̃ ſup ſcripturã plura geſſit. & gñalis fuit ordis.

¶ Fr̃ Gerardus Odonis in oi facultate ſufficiẽs. Magiſter i theologia fuit eximius. Qui tam ſup bibliam libros ſententiaꝝ: ethicoꝝ q̃ logice ſcripſit accepte. Ac ſtigmatum officium ipſe digeſſit: & generalis fuit ordinis inſignis.

¶ Fr̃ Fortonerius uaſalli doctor in theologia facundus uerbo & ope i theologia & ſup ſcripturam ac libros de ciuitate dei pulchra nõnulla pegit. & gñalis

ordinis fuit: & poſt modum Cardinalis.

¶Frater Michael de Ceſena ordis gñalis: magr̄ fuit in theologia. Scripſit ſuper Ezechielem & ſententias ac alia opera digeſſit.

¶Frater Franciſcus Maironis doctor iſignis in theologia apte ſcripſit in eadem: & poſtillas cum ſermonibus ſcientia copioſis reliquit.

¶Frater Petrus Ioannis. Hic bachalarius formatus Pariſius. Qui opera preclara ſuper ſentẽtias ac ſuper totam ſacram ſcripturam faciendo: & alia mundo ſui famam perer nem dimiſit.

¶Frater Guielmus Ochã Bacalari⁹ formatus Oxonie. Primo logicam pulcherrimã. Secũdo ſuper phiaꝫ. Tertio in theologia. Quarto quẽdaꝫ dialogũ. Et quedaꝫ ſcripta in logica & philoſophia ac quoſdã tractatus de corpore xp̄i edẽdo: cũ aliis notus ẽ toti orbi.

¶Frater Rodulfus Rodimpton. in ſacra pagina magiſter plura ſcriptitãdo in theologia & biblia. Laudabile nomen tenet inter doctores.

¶Frater Rogerius Bachon in omni facultate doctiſſimus. in eiſdem ſcribendo. mirabilis apparet ſcientiarum diuerſitate imbutus.

¶Frater Rodulfus Erphodieñ. Epiſcopus cum alio Fratre Rodulfo magiſtri in ſacra pagina. orbi ſcientia perlucentes: ordinem igrediendo: ſcientia & uita Anglicos imbuerunt.

¶Frater Gulielmus Almoith. Frater Gualterius Cepton. Frater Robertus Eliphat. Frater Adam eodam cum pluribus Anglie magiſtris: De quibus foret longum narrare: opera in ſacra pagina condẽtes: in orbe clara eorum memoria patet.

¶Frater Pontius Carbonelli Sancti Ludouici ordis minorum magiſter & doctor ſcribendo ſuper totaꝫ ſacram ſcripturam: orbi nõ ſolum ſanctitatis & uite: ſed etiam ſcientie exemplar reliquit.

¶Frater Nicolaus de Lira p̄mus in theologia uenerandus doctor: ſcribẽdo denum cõtra iudeos & totã poſtillãdo ſcripturã diuinã: celeber habetur in orbe.

¶Frater Iacobus de Spinello in theologia iclitus doctor componendo ſuper ſñias opus & bibliam: Pariſius fuit excellens & ſingularis.

¶Frater Aſcenſius doctor in theologia ſcribendo ſuper Apoca. & ſñias ac faciendo ſermones auditu placabiles: nõ paruum iter doctores nomen habet.

¶Frater Ioannes de Ripa prouĩcie marchie. doctor in theologia nominatiſſim⁹ p̄clariſſime in theologica facultate diſſerendo: in ſecula erit eius memoria.

¶Frater Gẽtilis de cingulo & ſi caruerit magiſterio: tranſferendo de greco in latinum: Ioannem climacuꝫ: dialogum Macharii: & quendam librum Ioãnis Chriſoſtomi: apud doctos & Chriſti amicos in memoriale erit peremne.

¶Frater Aſteſanus de Aſt ſummam condendo preclaram: tam in theologia q̄ in legibus & decretalibus: fecit ſe mundo notum.

¶Frater Ioannes Saxo ſummam utriuſqꝫ iuris uidelicet canonici & ciuilis faciendo: ſe expertiſſimum in talibus docuit euidenter.

¶Frater Frãciſcus de ſancto Simone de Piſis. dictus de empoliꝫ ſuis determinationibus Oxonie factis: ſe fuiſſe magiſtrum theologice ſciẽtie preclare oſtendit.

¶Plures fuerunt alii & ſunt in theologia magiſtri in p̄uinciis Anglie Frãcie Aquitanie & aliis ordis p̄uinciis: qui operibus ſuper ſñias & in aliis facultatibus a ſe conditis: hunc ordinem reddiderunt & faciunt ſcientie luciditate ſingulariſſimum.

¶Fuerũt etiã & alii fratres q diuerſa opuſcula ediderunt cum p̄fatis magr̄is. Et ut ſuccincte efferã: dimittẽdo facultatẽ theologicã hoc eſt librũ ſñiaruꝫ. Si loquamur de ſacra ſcriptura & de fratribus qui ipſam totã poſtilauerũt hi ſunt. uidelicet magiſter Alexander de Ales. Magiſter Nicolaus de Lira. Non magiſtri. Frater Pontius Carbonelli: & Frater Petrus Ioannis.

¶Fuerũt etiã & alii frẽs qui ſup diuerſos libros ſcripture ſcripſerũt: & ſi nõ ſuper totaꝫ bibliã. ut de pluribus iam dc̄m eſt. Et alios breuitatis cauſa omitto. Si loquamur de ſummis & ſermonibus pro inſtructione populi & ualentium. Magiſter Ioannes Gualleñ. ſummam optimam edidit. Dominus Beltrandus Cardinalis omnes epiſtolas & euangelia anni poſtillauit. Frater Philippus de monte Calerio poſtillam ſuper euãgelia dñicalia edidit & q̄drageſimalia. Magiſter gualterius ſermones ad omnem ſtatum diſpoſuit. Sanctus Antoni⁹ noſter feſtiuos ſermones & dominicales compoſuit. Frater Lucas eius diſcipulus dominicales ſermones edidit. Et multi alii fratres ad predicandum diuerſas poſtillas & ſermones ac tractatus qui numerari non poſſent compegerunt. Summam de uitiis Frater Ioannes Gualleñ. ut dictum eſt. De uitiis & uirtutibus luculentam ſummaꝫ edidit. Frater Seruaſancti de Tuſcie prouincia: ac de penitẽtia & de eius trib⁹ partibus. Quidã alius noſtri ordinis frater edidit ſummam de uirtutibus que iungitur cuꝫ ſumma de uitiis: qua hodie communiter utuntur. Tractatum meditationis ſuper euangelia fecit Frater Ioannes de Caulibus de ſancto Geminiano. Tractatum tranſſ̄ge quidam lector Mediolani. Tractatum deuotum de triplici uia ſapientie Frater Hugo de prouincia. Tractatum de ſex alis Seraphin. Tractatumqꝫ de contemplatione. ſ. Frater Bonauentura de balneo regio. Sunt & alii tractatus deuotiſſimi editi per alios fratres ordinis: de quibus breuitatis cauſa ſilentio pertrãſeo. Si homo uult uidere ſummas in legibus & decretalib⁹. Frater Monald⁹ ordie Alphabeti fecit unã. Summã utriuſqꝫ iuris Frater Ioannes Saxo. Summã copioſam de preceptis uirtutibus de contractibus de ſacramẽtis & de multis aliis Frater Aſteſanus de Aſt. Summam pulchram & magnam de caſibus conſcientie Frater Durandus. Directoriuꝫ iuris opus magnũ Frater Ioannes de Anglia. Summam Ioaninam fecit Frater Ioannes lector. & multa alia ſunt facta in decretalibus & legibus anime utilitatem concernẽtia. Si de aliis ſcientiis: ſcilꝫ logica phyſica metaphyſica habes fratrẽ Gulielmuꝫ Ochã qui logicam edidit: & partem phie: & fecit ſcripta in prefatis ſcientiis. Frater Gerardus Odonis fecit logicam. Sic & quidam

alius Frater Bernardus de Burgundia fecit aliam.Fra
ter Alexander de Alexandria ſcripſit plura in phĩa.In
phĩa morali Ff Gerardus p̄ſatus ſcripſit Luculenter.
ſi in oibꝰ ſciẽtiis hẽs frẽm Robertũ Bachon Anglicũ:
q in oibꝰ ſciẽtiis tractatꝰ pulcherrimos fecit.Quibus
& aliis poſſibilibus adduci: comprobaꝛ merito ꝙ iſte
ordo tã rõne doctoꝝ noiatoꝝ:q̃ ex cauſa omiſſoꝝ ac
alioꝝ multoꝝ frũm Valẽtiũ: q ſcia fuerũt mirabiliter
p̄diti & iſignes:eſt ſingulariſſimus ſcie luciditate.que
erat ſecũda ↄditio qua ordo minoꝝ iter alios extolle
baꝛ.Quapropter ſicut in p̄ma ↄditõe huiꝰ ordis q̃ fuit
ſingularis ſcitatis q̃ ipſe iſigniebaꝛ & decorabaꝛ: pote
rat dici uerbuꝫ apoſtoli Eph̃.iiii.uꝫ. ꝙ deus. Aliquos
huiꝰ ordis frẽs dedit aplõs ut patuit in.b.Frãciſco &
aliis ſociis ſuis p̄mis.Quoſdã aũt pphẽas ſicut in mul
tis fribus ſupra eſt oñſum. Alios uero euãgeliſtas: qa
nõnulli fuerũt egregii uerbi dei p̄dicatores. Alios aũt
paſtores & doctores:qa plures fuerunt p̄lati maximi
& magñi p̄elati. Sic rõne huiꝰ ſecũde ↄditiõis.uꝫ. ſcie
& doctrine quo ipſe ordo dignificaꝛ:põt dicere ratiõe
magroꝝ : & in diuerſis facultatibꝰ doctoꝝ.illud ſap.
vii.dedit mihi.uꝫ. quo ad mẽbra oium ſciam que ſunt
uerã:ut ſciã diſpõnẽ Orbis terrarũ &c̃.uſqꝫ ibi.Oium
.n.artifex docuit me ſapia Hic.n.ordo quo ad ſua mẽ
bra repletus eſt quaſi flumẽ ſapientia: & terrã retexit.
Ad iſulas lõge diuulgatũ eſt nomẽ tuũ: & dilectus es
in pace tua.In cantilenis & in prouerbiis & in cõpara
tiõibꝰ & iterpretatiõibꝰ mirate ſunt terre: & in nomie
dei cui cognomen eſt Iſrael Eccleſiaſtici.xlvii. Quare
non imerito in dño ordo honoratur & honorabiꝛ . In
medio populi gloriabiꝛ. Et i eccleſiis altiſſimi aperiet
os ſuum. In medio populi exaltabiꝛ.Et in multitudi-
ne electoꝝ hẽbit laudẽ.Et iter bñdictos bñdiceꝛ. Et
rõ quia iquit hic ordo q̃ſi doctrinã añ Lucanũ illumi
no oĩbus.Et enarrabo illã uſqꝫ in lõgiquũ.Penetrabo
oẽs iferiores partes terre & iſpiciã oẽs dormiẽtes . Et
illumiabo oẽs ſperãtes in dño.Doctrinã q̃ſi pphetiaꝫ
effundã & reliquã illã querẽtibꝰ ſapiam: & nõ deſinaꝫ
in pgenies illoꝝ uſqꝫ in euũ ſcm̃.Ecci.xxiiii. Sic ergo
p̄dictis pꝫ ſecundum qd̃ erat declarandum.

❡ Tertia pars pncipalis hꝰ ſc̃de partis fructꝰ octaui.

t   Ertio ñ ordo dicebaꝛ excellentiſſimus pre
aliis ex nobilitate:qa in ordie iſto fuerunt
pſone iſigniſſime tã dignitate eccleſiaſtica
q̃ ſeculari. ubi eſt aduertẽdũ ꝙ ſicut non-
nulli de dignitate eccleſiaſtica ordinẽ itrãtes: eũ deco
rarũt: ſic de iſto ordine ad eccleſie p̄laturas aſſumpti:
ipm nobilitãt & decorãt. Sed uidẽdũ eſt p̄mo q fuerũt
illi q magni in eccleſia hũc ordinẽ itrarũt. Secũdo qui
fuerũt de hoc ordine aſſumpti: & ſubuecti ad eccleſie
dignitates.Quantũ ad p̄mũ de ordine ſupremo.ſ.ſum
mi pontificatus & papatus.

❡ Primus q habitũ iduit ordis & pluries detulit fuit
dñs Gregoriꝰ nonꝰ.Hic fuit p̄mus nr̃i ordis ptector.
Vocatꝰ dñs Vgo ſiue ugolinꝰ ep̃s Hoſtieñ.q ſingula
riſſime btm̃ Frãciſcũ dilexit & ordinẽ. ❡ Cui.b. Frãci
ſcus pphẽauit ipꝫ futuꝝ ſũmũ põtificẽ: & ſemp eideꝫ
ſcribebat añ ſublimationẽ ad põtificatũ ſic. Venerabi
li in xp̃o pr̃i totiꝰ mũdi &c̃. Inſtitutꝰ fuit iſte ptector
ordis per dñm Honoriũ tertiũ petẽte ipſo.b. Frãciſco
ipm ab eodẽ.Factus uero ptector:ſemp ordinẽ pte-
xit contra p̄latos: & alios in pricipio ↄtra ordinẽ iſur-
gẽtes: & ordineꝫ quãtum ualuit pmouit & exaltauit.
❡ Iſte eſt ille q iterfuit caplõ gñali Aſſiſii celebrato:
ubi fuerũt ultra qnqꝫ milia frũm:ubi & miſſam cele-
brauit: & fribus p̄dicauit. ❡ Hic eſt dñs Hoſtieñ.cui
iterrogãti ſi.b.Frãciſco placebat ut frẽs ad dignitates
eccleſiaſticas promouerenꝛ.R̃ndit ꝙ nõ. ut diceꝛ ifra
fructu & ↄformitate.xvii. ❡ In hꝰ mẽſa.b. Frãciſcus
iuitatꝰ ab eo ad prãdiũ:fruſta portauit elemoſine:quã
hoſtiati mẽdicauerat.Et cuilibet exñti i mẽſa unũ bo
lũ ſctũs Frãciſcus tranſmiſit. Redargutꝰ ab eo q̃re p
elemoſina ierat comeſturus cũ eo : R̃ndit ꝙ ipm mul
tũ honorauerat: utpote xp̃m dñm maiorẽ honorãdo.
Semel cũ ñ intraſſet dormitoriũ frũm: & uidiſſet qũo
dormiebant plorauit fortiſſime: ſe & ſuos aſſerens di
gnos iferni cruciatibus : qa nullã penitẽtiã exercebãt.
Ad apoſtolicũ apicẽ ſublimatꝰ.b. Frãciſcum catalogo
ſctõꝝ aſcripſit: Aſſiſii ipſo p̄ſẽtialr̃ cũ tota romana cu
ria exñte:Primũ lapidem eccleſie de Aſſiſio poſuit: ac
ipſam eccleſiã a cuiuſcũqꝫ iuriſdictiõe excepta ſummi
põtificis exemit: & multa iocalia eideꝫ eccleſie dedit.
❡ Hic põtifex glorioſus ob deuotõeꝫ p̄cipuã ad btm̃
Frãciſcũ & ordinẽ:i die cene dñi habitũ ordis aſſume
bat: & cũ ipſo faciebat mãdatũ:lauãdo pedes frũm &
paupeꝝ:ac habitũ p totã diẽ illã & ſequẽtẽ.ſ.ueneris
ſci gerebat. Inſup uiſitãdo ſanctuaria urbis cũ fribus
habitũ ordis ibat idutus ſemp:put teſtaꝛ frater Phi-
lippus de Peruſio:q hoc uidit i lr̃a de ptectoribꝰ dire
ctã fri Gonſaluo ordis nr̃i generali miſtro.

❡ Secũdꝰ q habitũ iduit ordis de ſummis põtificibꝰ
fuit papa Martinꝰ. q in morte aſſumẽdo habitũ ordi
nis: cũ ipſo uoluit ſepeliri: & ſe humãdũ i eccleſia bti
Frãciſci Aſſiſii ob ipiꝰ deuotõeꝫ dimiſit. ❡ Et tẽpore
quo eccleſia regebat Peruſiũ:cũ eccleſia ſcti Laurẽtii
ubi eſt ſepultus aliqualr̃ truncaretur: & conſequenter
eius ſepultura deſtrueretur:corpus ipſius inuentuꝫ eſt
iptactum habitũ ordinis idutum. prout qui uiderunt
atteſtati ſunt. Iſti igitur duo ſummi pontifices nõ ſunt
dedignati eẽ filii.b.Frãciſci ipiꝰ habitũ aſſumẽdo.

E ordie Cardinalatus & ſi multi deuotiſſimi
d   fuerunt ordis & beati Franciſci: precipue ta-
men fuit uicedominus Placentinus. Qui cuꝫ
eſſet clericus ſecularis Cardinalis & epiſcopus prene
ſtinus: de licentia domini Gregorii noni ipſo perma-
nente Cardinali: habitum ordinis aſſumpſit tenuit: &
cum ipſo mortuus iacet in eccleſia noſtra Viterbii.

E ordine ep̃atus dñs Rodulfus in Theolo-
d   gia magr̃ ep̃s Erfodieñ: uiſa uiſione de xp̃o
iudicãte orbẽ: Et ꝙ ſub alis ipſius iudicis ſta
bat Frãciſcus cum ſuis: ſibiqꝫ fuiſſet dictũ ꝙ ſi uellet
ſaluari deberet effici Ff minor:ut poſſet ſtare ſub alis
iudicis: & ẽt audito miraculo de monachis diuino iu-
dicio iudicatis:q fratrẽ Agnellũ de Piſis Anglie mini-
ſtrum cũ ſuis noluerãt recipere.Annuẽte papa Grego
rio nono abrenuncians epiſcopatui & omnibus . Fa-

ctus eſt frater minor humilis & deuotus.

d E ordine uero Abbatiaꝰ abbas de Ambidon in Anglia abbatia dimiſſa : factus eſt Fr̄ minor. ¶Fr̄ Stephanus inq̄ſitor Tholoſanꝰ & martir cū eēt Abbas magnꝰ in partibꝰ Guaſcōie:ſpreta Abbatia factus eſt Fr̄ minor. ¶In ciuitate Anthiochie abbas qdā cū monachis oibus:traditis p̄triarche poſſeſſiōibus:ſed locuꝫ retinētes factus eſt Fr̄ minor. De his & aliis fructu ſequēti & cōformitate dicetur. ¶Multi alii p̄bēdati pinguiſſime: cuncta dimittētes: ſub habitu Franciſci dn̄o adheſerūt: ut infra dicetur. ¶Quia ergo tales fuerūt & multi: & ſi nō oēs poſuerim:cū fuerit tā ſcia & generis nobilitate q̄ eccleſiaſticis promotōibus p̄cipui: & hūc ordinē itrauerūt:eū incūctanter inſignierūt & notabilem reddiderūt.

f Ed nō minus frēs aſſumpti de hoc ordine ad apices eccleſie ſupremos & medios eum ſpectabilem reddūt orbi. ¶Ad ſtatū apoſtolicū. Et ſi duo p̄fati uidelꝫ papa Gregorius nonus & papa Martinꝰ ut eſt p̄dictū poſſint dici ſummi pōtifices fratres minores:tn̄ nō ſunt de ordine imediate aſſūptie & p̄ſules Romani effecti. Sed de ordine aſſumptus fuit Fr̄ Ieronimus de Eſculo:q primo generalis ordis: deinde Cardinalis Rōmāe eccleſie: demum concorditer in ſummū pōtificē electus:uocatus eſt papa Nicolaus quartus.q put narrabat qdā de Ferraria q fuerat Scutifer ſuus: & decē ſummos pontifices agnouerat: p̄cipuꝰfuit iter oēs. ¶Silr̄ dn̄s Alexāder q̄rtꝰ aſſumptus fuit ad apicē apoſtolice dignitatis.q fuit de ordine frūm minoꝝ & plures bullas de ſtigmatibus ſacris bti Frāciſci confecit & publicari mandauit.

a D ſtatum Cardinalatus plures de hoc ordine ſunt aſſumpti uidelicet.

¶Prio ſcūs fr̄ Bōauētura d̄ balneo regio:de quo eſt dictū ſupra:ubi dictū eſt de fratribꝰbeatis p̄uincie Burgūdie. Hic fuit magiſter in theologia preclariſſimus octauus ordinis generalis miniſter: & demum per dominū Gregorium decimū: factus eſt Cardinalis epiſcopus Albanēſis. Qui dum eſſet generalis miniſter: fuit apud Cardinales tāte reputatiōis:ut duꝫ de electione ſummi pontificis in Peruſio diſcordarēt: libere omnes in eum uota ſua compromiſerūt: ut ſi ſe uel alium in papam nominaret:illum ipſi eligerent: & ipſe nominauit ſanctiſſimum uirum dominuꝫ Gregorium decimū : q multis corruſcauit miraculis: & iacet Aretii in eccleſia maiori:canōizatꝰi dioceſi Aretina.

¶Secūdus Cardinalis fuit ipſe Frater Ieronimus factus per dn̄m Nicolaum papā tertium. Qui fuit primo p̄ſbiter Cardinalis ſancte potētiane: Demuꝫ ep̄s preneſtinus: & ultimo papa Nicolaus quartus.

¶Tertius Cardinalis fuit uicedn̄s Placentinus epiſcopus Cardinalis preneſtinus : qui habitum ordinis ſumpſit: & cum ipſo deceſſit.ut dictum eſt.

¶Quartus Cardinalis fuit Frater Bētuenga de Tudemo.factus Cardinalis per dominum Nicolaum tertium & fuit epiſcopus Albanenſis.

¶Quītus Cardinalis fuit Frater Matteus de aq̄ ſparta in theologia magiſter.qui fuit ordis generalis. Et p dn̄m Nicolaū quartū factꝰ Cardinalis ep̄s Portuēſis.

¶Sextꝰ Cardinalis fuit Frater Ioānes de Murro magiſter in theologia & ordis generalis:quē papa Bonifacius octauus fecit Cardinalē & ep̄m Portuenſeꝫ.

¶Septimꝰ Cardinalis fuit Fr̄ Andreas de Anania:nepos dn̄i pape Alexādri q̄rti quē in Cardinalem iſtituit ut puto dn̄s papa bōifaciꝰ octauꝰ. q pōpā mūdi cū iā totalr̄ abieciſſet: cardinalatui renūciauit: Nec iter tales uoluit reputari. Et nunc in loco de Pilio in campania innumeris corruſcat miraculis.

¶Octauus Cardinalis fuit Frater Iacobus de Anania.qui fuit Nepos domini Bonifacii octaui.qui fuit preſbiter Cardinalis ſancti Clementis.

¶Nonus Cardinalis fuit Frater Gētilis de mōte Florum magiſter in Theologia.quē papa Bonifacius fecit Cardinalem p̄ſbiteruꝫ ſancti Martini in mōtibꝰ.

¶Decimus Cardinalis fuit Frater uitalis de furno.in theologia magiſter. factus Cardinalis per dominum Clementē quintum: & fuit epiſcopus Albaneñ.

¶Vndecimus Cardinalis fuit Frater Beltrandus de turri i theologia magiſter. factus Cardinalis p dn̄uꝫ Ioannem.xxii.& fuit epiſcopus Tuſculanus.

¶Duodecimꝰ Cardialis fuit Fr̄ Helias de Hanibal. in theologia magr̄.factꝰcardinalis p dn̄ꝫ Ioānē.xxii.

¶Tertiꝰdecimus Cardinalis fuit Fr̄ paſtor de puincia magr̄ in theologia. factꝰ per dn̄m Clemētē ſextū preſbiter Cardinalis.ſanctorum Sergii & Bachi.

¶Quartꝰ decimus Cardinalis fuit Fr̄ Gulielmus Farinerii.magr̄ i theologia: & ordis gn̄alis.factus Cardinalis per dominum Innocentium ſextum.

¶Quintus decimus Cardinalis fuit Frater Fortonerius.magiſter in theologia & generalis miniſter ordis factus Cardinalis per dominum Innocentium.

¶Sextus decimus Cardinalis Fr̄ Marchus de Viterbio magiſter i theologia: & generalis ordis:factꝰCardinalis per dominum Vrbanum quintum.

¶Decimus ſeptimus Cardinalis fuit Frater Beltrandus de figiaco: magr̄ in theologia factus Cardinalis per dn̄m Gregoriū undecimum ep̄us Hoſtieñ.

¶Decimꝰoctauꝰ Cardinalis fuit Fr̄ Leonardꝰ de Giffono magr̄ i theologia & ordis gn̄alis.factꝰ cardialis p dn̄ꝫ Vrbanū ſextū.Sꝫ h̄ ob ſciſma noluit acceptare.

¶Decimus nonꝰ Cardinalis fuit Fr̄ Thomas de Frignano in theologia magr̄: & gn̄alis ordis:deinde fuit p̄triarcha Gradeñ.Et demum per dn̄m Vrbanuꝫ ſextum factus Cardinalis ep̄us Tuſculanus.

¶Vigeſimus Cardinalis fuit Frater Ludouicꝰ de Venetiis.magiſter in theologia & ordis generalis. factꝰ preſbiter Cardinalis per dn̄m Vrbanum ſextum.

¶Vigeſimus p̄mus Cardialis fuit Fr̄ Bartolomeꝰ.de Cucurno de Ianua.factꝰp̄ſbiter Cardinalis ſci Laurentii in Damaſſo.per dn̄m Vrbanum ſextum.

¶Vigeſimus ſecūdus Cardinalis fuit dn̄s Fr̄ Petrus de Candia.magiſter in theologia . Deinde ep̄s Nouarieñ.Demum archiep̄s Mediolaneñ. Poſtmoduꝫ fuit factꝰcardinalis per dn̄m Innocentium.Et ultimo fuit papa Alexander electus in concilio Piſano.

¶Hi ſunt cardinales de ordine minorum qui tribus

exceptis omnes fuerūt magiſtri in theologia excellē
tes q hūc ordinē eoꝝ ꝓmotōe uenuſtāt & cōmēdāt.
D ſtatū uero ꝑiarchatꝰ Archiep̄atus & ep̄a
a tus quot fuerint & ſint de illo ordine aſſum
pti: nimis foret ꝓlixū retexere. Naʒ hic ordo
oēs habuit ꝑiarchatus excepto Aqlegień. ❡Archi
ep̄atū habuit In Anglia Cantuarień. p magr̄m Ioan
nem peccian Eboracenſem ❡In Alemania Magunti
neń. Plageń. ❡In Frācia Remēſem Attrebateń. Au
xitanū Tholoſanū. ❡In Italia Mediolaneń. Panor
mitanuʒ. Montis regalis: & ſic de aliis. ❡Sed de epi
ſcopatibꝰ nō eſt numerus. qbus ↄcludiť ꝙ ipoꝝ pro
motionibus hic ordo habet merito comendari.
Erum qa apud plebeios dignitas eccleſiaſtica
u que oēs alias dignitates excedit: paruipendi
tur: & nihil q̄ſi reputať. referendū eſt deiceps
de ſeculi ꝑncipibus: qui filii eſſe. b. Frāciſci nō ſunt de
dignati ipſius habitus aſſumptione.
❡Primo igiť ſi hēamus reſpectū ad dignitatē impia
lem ſimul & regalē. ❡Rex Ieruſalē Ioānes. Et Impe
rator Cōſtantinopolitanus fuit Fr̄ minor: cuiꝰ filia fuit
uxor Impatoris Federici ſecūdi. Hic cū rogaſſet deuʒ
ꝙ ſibi ońderet: qūo & qualr̄ mori deberet cōſideratis
triumphis & gloria: quos & quā in mundo habuerat:
Apparēte ſibi. b. Frāciſco cui erat deuotꝰ tribꝰ uicibꝰ
.i. tribus noctibus ſucceſſiue cū corda ſoleis & habi
tu: & dn̄te ꝙ uoluntatis dei erat ꝙ moreret in predi
cto habitu: Et ſi prima nocte & ſecūda nō ſine lachri
mis horruerit ad tantā deiectionē ꝑtingere: tertia ta
men uice ſtatim ut de nocte apparuit: uoluntateʒ dei
agnoſcens: Accerſito Fr̄e Bn̄dicto de Aretio: tunc An
tiochie & Romāie miniſtro: cū maxia deuotiōe factꝰ
eſt Fr̄ minor: & ſic finaliter deceſſit. Et adeo ī ſumma
uixit humilitate: ut ad deū multotiēs q̄ſi cōquerendo
diceret q̄re nō dederat ſibi fortitudinē: ut oia humili
tatis officia cum aliis fratribus ipſe exercere ualeret.
Hic ſepultus eſt Aſſiſii. Et ſi ſuper ſepulturam in habi
tu regali ſit ſculptus.
❡Scd̄o. Si hēať reſpectꝰ ad culmē & faſtigiū regale
mlti ſūt Reges ſiue fuerūt: q habitū ordis aſſumētes
filii ſunt cenſendi. b. Frāciſci horū notitia patere pote
rit facilius: ſi ad domos ex qbus orti ſunt attēdamus
diligēter. ❡Et prio ad domū p̄ aliis xp̄ianitatis domi
bus xp̄ianiſſimā & preclariſſimā. uʒ. Frācoꝝ. De qua
octo fuerunt Romanorum Impatores ſucceſſiue. uʒ.
Charolus magnꝰ. Ludouicus eiꝰ filiꝰ. Lothariꝰ filius
Ludouici. Ludouicꝰ ſecūdus filiꝰ Lotharii. Charolus
ſecūdus. filiꝰ Ludouici ſecūdi. Charolus tertius filius
Charoli ſecūdi. Arnulfus filiꝰ Charoli tertii. Et Ludo
uicus tertius filius Arnulfi. Reges uero domus p̄fatē
ultra triginta q in Frācia ſucceſſiue regnauerūt. ❡De
hac inclitiſſima ꝓgenie. b. Frāciſcus habuit filiū in or
dine & frēm ordis ſui. ſ. dn̄ʒ Regē Robertū clare me
morie: q ſcīa & prudentia oēs ꝑncipes orbis a magno
tēpore citra dr̄ exceſſiſſe. ❡Hic multotiēs dum uiue
ret: ſtās in monaſterio ipſo de ſc̄tā Clara cū uxore ſua
dn̄a Regina Sancia: regia ipſa iduente habitū ſororū
minoriſſarū: ipſe habitum ordis induebat. Ad frēs ibi
morātes ueniebat ſic idutus: & eis cū ſumma deuotio
ne ſeruiebat ī mēſa: ſicut a fratre audiui q hoc pluries
uidit. In caſtro ſuo nouo & regali multotiēs ad matu
tinū ſurgebat cuʒ frībus: & habitū ordis idutus cū eis
diuinū perſoluebat offm̄. Stabāt. n. in ſua capella duo
decim fratres. Demū cū eēt īfirmus p. xviii. dies ante
obitū: habituʒ ordis de manu miniſtri ſuſcipiens: fecit
ↄfeſſionē in eiꝰ manibꝰ: & moriēs ut Fr̄ minor ſepul
tus ē in mōaſterio ſcē Clare. ſicut pʒ cūctis ītuētibꝰ.
❡Tertio. Si attēdamꝰ. Ad domū Aragōie īclitā īter
xp̄iāos. ❡Rex Iacobꝰ an̄ mortē habitū ordis aſſum
pſit: cū ꝓpoſito ſi ſupuiueret Fr̄ remanendi in ordine:
& tandem cuʒ habitu mortuus iacet in conuentu Bar
chinone ſepultus. ❡Rex Alfonſus Aragonie Rex: in
morte habituʒ ſumpſit: & cum ipſo deceſſit: ſepultus
in conuentu Fratrum Ilerde.
❡Quarto. Si attēdamus ad domū illuſtrē Regū Ca
ſtelle: hēs regē Sāciū q fuit p tp̄s Fr̄ minor: & tandeʒ
ut Fr̄ deceſſit. ❡Sic etiā Fernādus Rex Caſtelle cuʒ
iniuſte quoſdā nobiles necari mādaſſet: Poſtea īfirma
tus in ciuitate gehenneń regni ſui: ob deuotionem ad
btm̄ Frāciſcū an̄ mortē habitū ſumpſit: & cū eo deceſ
ſit. Et cū habitu ſtat ſepultꝰ Toleti in eccleſia cathe
drali. Ob cuiꝰ habitus aſſumptionē. b. Frāciſcꝰ animā
dicti Regis de māibus diaboli liberauit: ſicut fratris
ſui ordinis: ſicut cuidaʒ ſancte domine Moranti Tol
leti fuit a domino reuelatum.
❡Quinto. Si aſpiciamus ad domū īſignē Regum de
Portugalia: hēs tres reges. uʒ. Regē Fernandū: q nuꝑ
deceſſit. Prēm eius regē Petrū. Et eius Auū Regē Al
fonſuʒ: q oēs an̄ mortē: a miniſtris ꝓuincie ſci Iacobi:
habitū ordinis aſſumētes: cum ipſo obierūt & ſepulti
ſunt: tā in ↄuētu nr̄o Vlixbone q̄ ī eccleſia cathedrali.
❡Sexto. Si hēamus ītuitū ad domū regū Trinacrie:
& ſi ſint de domo Aragōie hēs regē Federicū: q ante
mortē habitū uoluit p miniſtrū Sicilie indui: nec ꝓce
ruʒ ſuoꝝ dictis ab hoc potuit diuelli ꝓpoſito. Et cum
ipſo deceſſit & ſepultꝰ eſt meſſane ī ↄuētu nr̄o.
❡Septimo. Si oculos flectamus ad domū regū de Ci
pro hēs regē Henricū: q fuit puriſſimus uirgo. hic ha
bitū ſummēs cū ipſo deceſſit. Et Nicoſie in domo fra
trum ſepultus miraculis coruſcauit.
❡Octauo. Si īſpiciamus ad domū Regū Armenie: q̄
hactenus fuit īclita & excellēs: hēs Regeʒ Ioānē qui
tēpore gn̄alatꝰ frīs Gonſalui: regnū tradēs ſuo nepo
ti Leoni. Factꝰ eſt Fr̄ minor. Poſt cuiꝰ itroitū ſaracēis
regnū Armēie iuadētibꝰ: zelo fidei accēſus: aſſumpt s
armis cuʒ eſſet bellicoſiſſimus: facta ſtrage hoſtiū: &
ſuis data uictoria: ipſe in campo occiſus fuit.
❡Nono attendēdo ad domū Vngarie. Rex Ludoui
cus tēporibꝰ nr̄is ob deuotionē ad ordineʒ: ſemper in
curia ſua tenuit capellanos & confeſſores fratres no
ſtros & nō alios. Et ante mortē ut ferť per aliquot mē
ſes dimittens regimē & tumultū exterius: ſoli deo ua
cans cum fratribus in dicēdo officiū & alias orōnes:
ſe ſepeliendum cū habitu dimiſit: & hoc in monaſte
rio ſoroꝝ minoriſſarū de Buda: quod ſua illuſtris ma
ter conſtruxerat: ſed incuria & negligētia baronuʒ &

ſue uxoris regine nihil eſt ſcitū.iuxta ipſius legata.
¶Sed ſi habeatur reſpectus quo ad filios regum in-
clitam progeniem: reperies fratres minores.
¶De domo Frācie & Sicilie habes ſctm̄ Ludouicū
ꝑmogenitū Regis Caroli.hic cū eſſet Calabrie Dux:
& rōne pris in Sicilia:& ratiōe matris in Vngaria de-
beret regnare:ↄtēptis utriſqꝫ regnis: factus eſt frater
minor & demum epiſcopus Tholoſanus.
¶Habes etiā de domo ꝓfata inclitum ducē Calabrie
dñm Carolum primogenitū Regis Roberti:qui infir
matus habitum ſumpſit: cuꝫ ipſo obiit & ſepultus eſt
Neapoli:apud fratres in eccleſia corporis Chriſti.
¶De domo Caſtelle primogenitus. Regis Caſtelle
iacet in ↄuentu nr̄o Toleti:habitū ordinis idutꝰ.
¶De domo Aragonie dux Gerunde primogenitꝰre-
gis Aragonie dominus Petrus iacet habitū ordinis in
dutus:in conuentu Fratrum Ceſarauguſte.
¶Frater Petrus de Aragonia filius Regis Iacobi co
mes de Pratis:dimiſſo ſeculo factus eſt frater minor:
in quo ultra uiginti annos uixit laudabiliter.
¶Dominus Iacobus filius Regis Alfonſi Aragonie
Comes Vrgelli:cum habitu uoluit decedere & ſepeli
ri apud fratres in Conuentu Barchinone.
¶Dominus Berengarius de domo Aragonie & filius
Regis:Comes Empuriarum.iacet cum habitu frater
in Conuentu Barchinone.
¶Dn̄s Fernādus Comes lune Fr̄ Regis Petri Arago
nie:cū habitu in Conuētu frm̄ iacet ſepultꝰ Ilerde.
¶De domo Regum maioricarum : & ſi de domo ſit
Aragonie: filius primogenitus regis maioricarū ordi-
nē intrauit:& dictus eſt Fr̄ Iacobꝰde maioricis.
¶Dn̄s Frater Philippus Regis maioricarū filiꝰ:fuit
Fr̄ minor:parū ante peſtem maiorem decedens.
¶Multos alios filios regum fuiſſe in ordine puto ſic
& duces comites & barones & alios illuſtres homies
tam de Anglia q̄ de Francia:tam de Alamania q̄ Vn-
garia:tā de Aragonia q̄ de Hiſpania:tam de Grecia q̄
de Italia:& ſic de aliis partibꝰmūdi:q habitū.b. Fran
ciſci nō ſūt dedignati aſſumere & portare: & cū ipo i
dn̄o feliciter obdormire. Quoꝝ ingreſſus ad ordineꝫ
& ꝑmāſio ipſum efferunt laudibus & extollunt.
¶Inter ordines oēs & precipue mēdicantes:nemo de
tot nobilibꝰ regibꝰ & principibus gloriari pōt ut hic
ordo.Nec geſtatio habitꝰ ordis.b.Frāciſci debet uide
ri alicui abiectiua:imo ſublimatiua : nec oneroſa imo
glorioſa:quā tot reges ꝓ ſummo hn̄tes honore & de
uotiōe geſtare uoluerūt. Nulla.n.ē domꝰnobiliū fere
in xp̄ianitate de qua nō fuerit aliqs Fr̄ minor:ut ſatis
clare poſſet deduci & in uita.Saltem quod in morte:
clare pꝫ ↄſiderādo ſepulturas excellentiū uirorū apud
frēs minores p orbeꝫ depoſitoꝝ.Qui ꝓ maiori parte
ob deuotiōeꝫ habitū aſſumētes:cū ipo uoluerunt hu
militer ſepeliri.Quibus oibus pꝫ ꝙ h̄ ordo eſt ſingula
riſſimus ex nobilitate & dignitate tam eccleſiaſtica q̄
ſeculari.que erat tertia ↄditio:qua iſte ordo decoraba
tur.Vn̄ in iſto ordine uidet̄ impletū illud Iſa.lv. dn̄tis
in pſona dn̄i.Ecce teſtē populis dedi eū:ducē ac ꝑce-
ptorē gētibus.Ecce gētes quas neſciebas uocabis:&
gētes que te nō cognouerunt ad te currēt: ꝓpter dn̄ꝫ
deū tuū & ſctm̄ Iſrael qui glorificauit & elegit te. Et
cap.lx.Ambulabūt gētes in lumie tuo:& reges i ſplē-
dore uultus uel ortus tui.Erunt.n.reges nutricii tui &
regine nutrices tue. Iſa.xlix.

¶Quarta pars principalis.

q Vartuꝫ de quo h̄ ordo pre aliis dignificat̄:eſt
de fratrū numeroſitate. Naꝫ in btō Franciſco
impletū eſt illud dctm̄ Abrahe & Iacob. Dilataberis
ad orientē occidentē meridiē & ſeptētrionē. Siqs pōt
dinumerare puluerē terre: ſemē tuū dinumerare pote
rit.Vt.n.diabolus ꝑdixit p os cuiuſdā mulieris cuidaꝫ
baroni de tertio ordine exn̄ti.b. Frāciſci qui morabat̄
in alpibus iuxta Eugubium : Ordo minorum & ſi par
uulus ſit:ſup oēs ordines multiplicabit̄. Et ſic factuꝫ
eē ateſtant̄ loca fratrū p orbē diffuſa : que ad numerū
mille ſexcētoꝝ aſcēdunt : exceptis illis que quotidie
edificant̄ denuo:ut.n.dixit ꝑs. Extēdit palmites ſuos
uſqꝫ ad mare nō ſolū mediteraneū & occeanū:ſꝫ uſqꝫ
īdicū: & a flumie uſqꝫ ad termios orbis terrarum. In
India.n.hꝫ h̄ ordo plura loca & habuit. Vt fructu.xi.
& ↄformitate dr̄.Impletū uidit.b.pr̄ Frāciſcꝰ:qd̄ ipſe
cū ſex frēs hēret:ꝑdixerat eos ↄfortādo dicēs.Nolite
timere.Et ſeqt̄.Quoniā nō poſt multū tp̄s uenient ad
uos multi ſapiētes & nobiles:eruntqꝫ uobiſcū ꝑdican-
tes regibus & ꝑncipibus & populis multis. Multi ue
ro ↄuertent̄ ad dn̄m:& p uniuerſum mundū deꝰmul-
tiplicabit familiā ſuā & augebit.& dicebat.Plenas ui
di ad uos uenientiū uias. Veniunt frācigene feſtinant
Hiſpāi Theutōici & Anglici currūt: & aliarū diuerſa
rum linguarū accelerat maxima multitudo.Et iō Ioā-
nes euāgeliſta poſtq̄.Apoc̄.vii. deſcripſit tp̄s miſſiōis
btī Frāciſci.ſ.ſub aptōe ſexti ſigilli.Et qūo eſt miſſus:
quia ut angelus hn̄s ſignū dei uiui: ſubdit de multitu
dine:Franciſci predicatione uita exemplo & ſuorum
ſocioꝝ:ad xp̄m ↄuerſa & ↄuertenda:cuꝫ dicit. Quod
audit numerū ſignatoꝝ centū quadragita quatuor mi
lia ex oi tribu filioꝝ Iſrael.hoc pōt exponi ꝙ i hoc or
dine tot eēnt futuri frēs:ſiue ↄuertēdi p frēs:deducto
populo ad dominū & hoc in ordinis ꝓceſſu.Vel tem-
pore antixp̄i quando hic ordo deſtructis aliis ordini-
bus:ꝑdicabit ↄtra antixp̄m. Et tūc iuxta dctm̄ apl̄i &
ſcripture & Apoc̄.ca.viii.reliqe Iſrael ad dn̄m ↄuertē
tur.Vel pōt dici ꝙ p nūerū certū iuxta modū loquendi
ſcripture accipit incertū:ut nō ſolū ſint ſignati.ſ. habi
tu.Frāciſci & crucifixi cētū q̄dragita q̄tuor milia:ſꝫ ifi
niti alii.Et hoc uidet̄ Ioānes innuere cū ſubdit:ꝙ uidit
poſt ꝑdicta turbā magnā quā nemo dinumerare pote
rat:ex oibꝰ tribubꝰ populis & linguis &c̄.Et ſic cōſi-
derato ēt ipo ordine minoꝝ: cū duobꝰ ordinibꝰ aliis
a.b.Frāciſco iſtitutis:Ac ꝑdicatiōe.b. Frāciſci & frūm
ad xp̄m ↄuerſis: nullus pōt ambigere ſeu heſitare ſic
eē:ſicut pluribꝰuiſiōibꝰ ē uiſuꝫ.ſ.b.Frāciſcū cū uex-
lo crucis eūtē p celū:& īfinitā multitudinē triū ordinū
et alioꝝ p.b.Frāciſcū & frēs ſuos ↄuerſoꝝ ad xp̄ꝫ pꝰ
ip̄m ire.Sic ergo multitudine locoruꝫ p āgulos mūdi
diffuſoꝝ apparet mltitudo frūꝫ q ſunt iſtiꝰordis &.b.
Frāciſci.Et qa tāta multitudo locoꝝ nec in eiſdē reſi-

dentiū in aliis hẽ ordinibꝰ: ↄcludiẽ merito ꝙ ordo nō ſolū extolliẽ xp̄o faciēte & ordināte: ſrūm ſcitate: ſcie luciditate & nobilitate: ſꝫ & multitudine ac nūeroſitate p̄ aliis ordinibꝰ. Et ſic ſuccīte apparet declărata ſcd̄a pars iſtius octaui fructus & ↄformitatis.uꝫ. Frāciſcꝰ fecundaẽ: & hoc eſt declaratum eſſe uerū de ipſo primo ordine.b.Frāciſci.uꝫ.de ordine minoꝝ.

¶De ſecūdo ordine.uꝫ.de ordine ſanctę Clare.

r Eſtat nūc ↄn̄ter oñdēdū de ordie ſcd̄o. uꝫ. ſororꝝ pauperū: queꝫ ordinē.b.Frāciſcꝰ inſtituit btāꝫ Clarā cū aliis ad xp̄i ueſtigia īſeq̄nda cōuertēdo. Et de iſto ordine: qa mihi nō.ſic pꝫ late ſicut de p̄mo. Iō ſuccīte aliq̄ pandā de eo: q̄lis ſit & fuerit oñdēdo.un̄ ſi aliq̄ mihi occurrerint in ꝓceſſu tēporis in fine huius operis in tractatu per ſe ediſſeram. De iſto ordine aliq̄ dicēdo & ſcribēdo. Videẽ mihi q̄d iſte ordo iſtitutus a.b. Frāciſco āno ſexto a ſua ↄuerſiōe: a tribus poſſit cōmendari uidelicet.

p Rimo de ſcimōia uite & p̄fectiōe. habuit.n. & hꝫ h̄ ordo in ſcitate & p̄fectiōe dñas & ſorores ſingulariſſimas. Si.n.q̄ris ſcire qs & q̄lis fuerit lapis p̄mariꝰ ipſiꝰ ordinis: & ſi poſſit dici.b. Frāciſcꝰ ipſiꝰ ordis iſtitutor: inter mulieres tñ fuit ipſa btā Clara: q̄ inter filias Ierl̄m ſcitate uite & meritis digniſſima & maxia repiẽ. Cuiꝰ ſi q̄dē ſi cupis agnoſcere magna ſcā ſeu magnifica: ſubſeq̄ntia ſunt notanda. ¶Primū q̄uo fuit q̄lis eſſet futura a deo decl̄ata. Nā cū in utero eēt mr̄no ip̄a: & mr̄ añ crucifixū oraret attente: ut eā a partꝰ pic̄lo feliciter libaret. R̄ñſum habuit a crucifixo ut ñ dubitaret: qa ſalua p̄turiret lum̄ q̄ddā: q̄d ip̄m mūdū totū clarius illuſtraret. Quo ueritatis teſtimōio Clara cēſeẽ lumē: & ꝙ ſua uita & ꝓpagatiōe ſoroꝝ mūdū illuminaret. ¶Scd̄m qbꝰ & q̄libꝰ parētibꝰ ē ꝓpagata ēt occurrit quo ad hoc q̄d nobilibus eſt orta parentibꝰ. Pr̄ eiꝰ & frēs fuerūt milites de nobilioribꝰ Aſſiſii ciuitatis. Mr̄ ēt ipſiꝰ noie hortulana nobilis fuit gn̄e: ſꝫ nobilior uite ſanctitate. Que añ q̄uā Clarā ↄciperet: perſonalr̄ ſepulchrūꝫ xp̄i uiſitauit: Romā & alia loca deuota. Quibꝰ ſil̄ cū xp̄i crucifixi r̄nſo ſibi facto: ↄſtat eā fuiſſe mulierē uirtutis & ꝓbitatis. Que poſt ↄuerſionē filiarū.uꝫ. Clare & eiꝰ ſororis Agnetis derelinquens mūdū: ſub habitu filie xp̄o mācipata: adeo extitit p̄fecta ut & miracl̄a effecerit. Talibꝰ parentibꝰ īſignibꝰ quo ad deū & mūdū eſt.b. Clara originata. ¶Tertiuꝫ. Qualr̄ ē in puerili etate in domo p̄rna conuerſata. Nata.n.a mr̄e de fide edocta & aliis uirtutibꝰ: tribꝰ p̄ aliis paruula exñs cepit florere uirtutibꝰ. Pria pietatis: qa cibaria ſibi ſubtrahebat delicata & paupibꝰ trāſmittebat. Scd̄a oñois.habuit.n.ſcē oñonis ſtudiū i amicū ubi a deo ſepe ↄſolatōibꝰ ē refecta dinis. Tertia uite auſteritatis: qa ſub pānis delicatis & mollibꝰ: ad carnē ciliciolū gerebat. Vnde p̄fatis adornata cū aliis uirtutibus cepit eius fama in ꝑplo diuulgari. ¶Quartū uidēdū q̄uo fuit ad xp̄i ueſtigia īſeq̄nda iclinata. P̄re.n. Frāciſco ad quē ꝓ ↄſilio acceſſit: ſuadente ei mūdi ↄtemptū: ac de caſtitate & xp̄o ſpōſo mirāda effante: Clara non trahit ad p̄fata exeq̄nda i lōgū ↄſenſuꝫ: imo ſe ad talia pagēda ꝓmptā exhibet & uolētē. Quā ꝓbare uolēs ſi ſic eſſet: eidē.b.Frāciſcꝰ mādauit dicēs ei. Si uis ut credā tibi idue te ſacco & uade ꝓ pane ꝑ totaꝫ ciuitatem Aſſiſii. Quod & fecẽ: ſꝫ ñ fuit cognita. ¶Quītū q̄uo fuit xp̄o dedicata & ↄſecrata. Ip̄a.n.ſeq̄nti nocte poſt dieꝫ palmaꝝ: cū comitiua hōeſtiſſima ciuitatē reliq̄ns Aſſiſiū: ad locū frūm de ſctā Maria de Angelis ubi.b.Frāciſcꝰ cū ſociis eā expectabat p̄rexit. Vbi a.b. Frāciſco & ſociis reuerēter ſuſcepta: añ altare uirgis Marie ducta: ibi p̄io tōſorata: demū pānis exuta mūdialibꝰ: habitu ordis ē ueſtita: & p.b.Frāciſcū & ſocios ad mōaſteriū de pāzo q̄d nūc ē ordis ipſiꝰ. tūc āt erat ſci Bn̄dei eſt deducta. ¶Sextū uidendū eſt Qua uexatiōe fuit ↄprobata. Et qa hō tētatōe ꝓbaẽ a deo: hinc ē ꝙ dñs ꝓpoſitū.b.Clare uolēs ꝓbare eā p̄miſit a diabolo ſtatuꝫ ad xp̄ꝫ ↄuerſā fatigari. Nā grauiter ipſiꝰ ↄuerſionē ad xp̄ꝫ ferētes ꝓpiq̄: ipaꝫ oī uia & mō a ꝓpoſito conati ſūt reuocare: p̄ſecutōibꝰ m̄ltimōis laceſſitā. Que oia xp̄o eā auxiliāte ↄuicit & i īcepto p̄māſit. ¶Septimū uidēdū eſt quō ē filiabꝰ et ſororibꝰ fecūdata et mlr̄iplicata. Clara.n.ad dñm ↄuerſa: ſoror eiꝰ Agnes nomie btā nūc in celis cū ipſa: dino ſp̄ū iſlāmata: & ſi puella eēt ad ip̄aꝫ p̄rexit: ſeq̄ꝫ cū ea uelle xp̄o ſeruire idicās: fuit hitu religiōis induta. Quod audiētes parētes ira p̄cipites ad locū ubi māebāt p̄rexerūt: & p capillos eā capientes de mōaſterio eā extraxerūt. Que cū abiret btāꝫ Clarā ſororē ſuā rogauit: ut ſibi opē ferret ne ſic abiret. Btā Clara ꝓtinꝰ ſe dās oñoni: ſic eā grauē reddidit & pōderoſā: ut eā nullatenꝰ ducere poſſent. Quod ut ꝑpēderūt trahētes ip̄am: fatigati dimiſerūt. Ipſa uero ſic dimiſſa ↄcito greſſu ad ſororeꝫ Clarā reuerſa ē. Ambe ergo p.b.frāciſcū ad eccl̄iā ſci damiāi deducte: in dcō loco.b. Clara clauſa p q̄draginta duos annos p̄māſit. In quo loco dū cūctis clara niteret uirtutibꝰ: eiꝰ exēplo tā uirgies q̄ alie attracte: relicto ſeculo & nihil penitꝰ q̄ ſunt mūdi reſeruātes: ad famulādū xp̄o ad nūerū q̄nq̄ginta eidē ſūt hitu & ꝓfeſſiōe adiūcte. Inter q̄s fuit eius mr̄ que ſic xp̄o coheſit: ut nec diſſimilis filiabꝰ uidereẽ: nec inueniretẽ: & per ipſam ſigna xp̄us operari ſit dignatus. ¶Octauūꝫ uidendum: eſt Quibus uirtutibus fuit referata. Vbi ſciendum ꝙ btā Clara poſtq̄ p̄fecte xp̄o heſit: pluribꝰ uirtutibꝰ diuia gr̄a fulſit. ¶Et pria fuit uirtꝰ ꝓfundiſſime hūilitatis quā oñdit. p̄io obiaꝫ.b.frāciſco p̄mittēdo & ſeruādo. ſcd̄o inuite offm̄ abbatiſſatꝰ ſuſcipiēdo & tenēdo. tertio ſororibꝰ aſſidue ſeruiēdo mēſaꝫ parādo & aq̄ manibꝰ īfundēdo. q̄rto īfirmis & eaꝝ ſeruituti ſe mācipādo: eaꝝ lauādo ſedſſta: & tūicas nihil de eis abhorrēdo. q̄nto pedes ancillaꝝ & ſoroꝝ qñ a foris redibant deuotiſſime lauādo. ¶Secunda uirtute fulſit.ſ.paupertatis. Ipſa.n.hereditatē p̄rnā totā dedit paupibꝰ: ſibi nihil reſeruando. Ordinē pauperꝝ dñaꝝ icepit & fecẽ: nihil nec i ꝓpo nec i cōi hr̄e uolēs: nec aliq̄ ſororē aliquid hr̄e p̄miſit. A dño Innocētio.iii.regulā pauperꝝ dñaꝝ ipſa petiit & obtinuit: cuiꝰ p̄ncipiū ip̄e pōtifex plorādo ex deuotōe ↄſcripſit māu ſua. Dño Alexādro.iiii.diſpēſare uolēte quo ad ip̄am pauptatē. R̄ñdit ei. ſe uelle a pc̄tis abſolui ñ ab obſeruātia ↄſilii ieſu xp̄i.

Et qa nihil ꝑ xp̄i amore terrenũ hr̄e uoluit: ſibi ꝺ op
portũis ipe xp̄s ſubuēit. Sic̄ patuit de pāe unico mlti
plicato ſuis meritis: cui⁹ medietatē hn̄tes frēs: & me
dietatē aliã in qnq̄ginta diuiſa ꝫ ptes iuxta nũerũ ſoro
rũ: de⁹ ſic mlt̄iplicauit: ut copioſe ꝑ prādio cuilꝫ fri &
ſorori pars ſua ſufficeret. Paītēr eidem xp̄s ſe oñdit
ſubuēire: cũ uacuũ uaſculũ oleo ip̄a orāte xp̄s ipleuit.
¶ Tertia uirtus q̄ fulſit pñie fuit & auſteritatis. Ipſa
.n. qno ad ueſtitũ. Prio ueſte ſimplici & iſpida fuit ue
ſtita & rudi mātello. uidi tunicā eius & .b. Franciſci: ru
dior & groſſior erat tunica ſcē Clare. Calciamēta nũq̄
portauit in pedib⁹: ſꝫ nudis pedib⁹ ſēp iceſſit. Lectu
lus laſſato corpuſculo fuit ip̄a terra: ſarm̄ta uel ſexto
riũ. Sꝫ poſtq̄ fuit ifirma mādato. b. Frāciſci habuit ſac
conē plenũ paleis. Ceruical fuit lignũ ꝫ uel lapis. Cib⁹
uero tenuis fuit. Nā duas q̄dragēſimas. ſ. maiorem &
ſci Martini i pāe & aq̄ iciũabat: exceptis dieb⁹ dñicis
in qb⁹ pauliſp ſũmebat de uio: ſꝫ ſcda q̄rta & ſexta fe
ria nihil ſũmebat. Quod. b. Frāciſc⁹ ꝓhibuit fieri: man
dās ſibi ut ſaltē unciā panis cũ dimidia accipet oi die.
Sic ergo carnē uirgineā crucifixit. Mltis & aliis uirtu
tib⁹ ꝓfulſit: de qb⁹ lōgũ foret enarrare. ¶ Nonũ uidē
dũ eſt. Quō in oꝛonis ſtudio fuit exercitata. Nā ipſuꝫ
hēbat amicũ. ſēp. n. de ſero p⁹ alias i oꝛone pſiſtebat.
Suaqꝫ oꝛone ciuitatē libauit Aſſiſii: ac ſuũ mōaſteriuꝫ
libauit de māib⁹ ſaracēoꝝ: q iā ip̄ꝫ intoierāt. Sororeꝫ
ſuā. ſ. Agnetē ꝯuertit & defendit: ut eſt dcm̄. Diabolũ
eā in oꝛone pturbantē: oꝛone ip̄a uicit & fugauit. Mu
liereꝫ pſis a diabolo arreptā libauit. Eiuſqꝫ ſacris oꝛo
nib⁹ ut deo acceptis: papa Gregori⁹ non⁹ ſe hũiliter
recom̄dauit. Xp̄ſqꝫ i ſua natiuitate: cũ ꝺ'no ipſa cũ
dep̄cāte ut itereēt: gr̄aꝫ de hoc ꝯceſſit. ¶ Decimũ ui
dēdũ ē. Quō xp̄i paſſionē fuit mediāta. Cũ. n. ipſa fi
lia. b. Frāciſci fuerit: ſicut ipſe ꝑ totũ ſuũ ſtudiuꝫ circa
xp̄i paſſionē poſuit: ſic fecit & ip̄a. Iugiter. n. paſſionē
xp̄i deplorabat: & adeo ut diabolus eidem diceret: ꝙ
lumē oculoꝝ amitteret. Cui cũ illa diceret: ꝙ lumē nō
pdit: q lumē uite ſeqt̄: ſtati fugit ipſe malignus. Offm̄
crucis cũ multa deuotōe dicebat: de crucifixo libēter
p̄dicationē audiebat. Vñ cũ ſemel audiret. b. Frāciſcũ
pdicātē & nominātē hoc nomē ieſus: tātā uirtutē xp̄s
in ſuo corde poſuit: ꝙ ex tūc i ātea nulla tribl̄atio nul
la aduerſitas difficilis ei fuit. Meditādo dñi paſſioneꝫ
rapta ſtetit a die Iouis ſctā p⁹ ueſpas uſqꝫ ad tertiaꝫ
ſabbati ſci nihil ppendēdo: ſꝫ imobilis pſiſtēdo. Et qa
ſic amica crucifixi extitit: p ipſi⁹ crucifixi uirtutē & ſi
gnũ multa miracl̄a pegit. Soror. n. Bñuēuta p. xi. an
nos hñs fiſtulā i mãmilla: ſignata ab ea ſanata eſt. Fr̄
ſtephan⁹ i furiā uerſus: miſſus a. b. Frāciſco ad ip̄aꝫ: cũ
eũ ſignaſſet ſanauit. Quēdā puer de Spoleto lapilluꝫ
hñtē in nare: ſcō ſibi ab ip̄a crucis ſigno: liberat⁹ fuit.
Sororē amatā idropicā: tuſſim patiētē: & malũ lateris
p. xiii. meſes. Mulierē de Peruſio uoce deſtitutā. Et ſo
rorē xp̄ianā i aure ſurditatē hñtē dũ ſignaſſet: ad ſani
tatē optatā pduxit. Multitudinē ſoroꝝ lāguētiũ dũ qn
ges ſignaſſet: qnqꝫ ex eiſdē ſanitati pfcē reſtituit. Dũ
dñs papa mōaſteriũ ipſi⁹. b. Clare ad ipſaꝫ uiſitādā i
traſſꝫ: pparari fec̄ mēſam ſoroꝝ: ut ipſe ſum⁹ pōtifex

eā añ ſuũ bñdiceret receſſuꝫ. Et cũ ſup hoc ip̄ꝫ pōtifi
cem. b. Clara rogaſſet: ipſe uerſa uice eidē mādauit ut
mēſaꝫ ip̄aꝫ corā eo bñdiceret. Quod cũ ip̄a ut obie fi
lia pegiſſet: uidētib⁹ papa cardinalib⁹ & aliis i pāib⁹
. ſ. i quolꝫ ſtati apparuit ſignũ crucis: & qlꝫ pāis in cru
cis modũ i q̄tuor ptes ſe diuiſit. Quo miracl̄o ſtupefa
cti aſtātes: cũ maxia deuotōe de p̄dcis pāib⁹ qlꝫ partē
ſuā accepit. ¶ Vndecimũ uidēdũ ē. Ad quē gradũ ꝯtē
platiōis fuit ſubleuata. Certe ad altiſſimum. patuit ut
dcm̄ ē: cũ p duos dies ſtetit imobilis oculis eleuatis in
celũ. Vice alia cũ. b. Frāciſcũ rogaſſet ut comederet cũ
ea: & . b. Frāciſc⁹ nullo mō acqeſceret: rep̄hēſus ꝺ hoc
a ſociis: tādē acqeuit. Et ip̄a ꝺ ſcō Damiāo cũ una ſo
cia duob⁹ ſociis comitata. b. Frāciſci ad ſcāꝫ Mariā de
Angelis uēit: ibiqꝫ ſcā reuerētia corā uirgis altari ubi
xp̄o fuerat i ſpōſaꝫ tradita: ad prādiũ deuenientes. b.
Frāciſc⁹ mēſaꝫ fec̄ parari i terra. ꝑ p̄mo aũt fercl̄o. b.
Frāciſc⁹ cepit de deo loq tā ſuauiter & ſcē: tā altiſſime
& diuine: ꝙ ipe ſcūs Frāciſc⁹ ſctā Clara cũ ſocia & aliis
frib⁹ fuerũt rapti. Et ſubito ipſis ſic ſtantib⁹ oculis ac
māib⁹ i celũ directis: ignis pmaxim⁹ appuit ſup locũ
frũꝫ: & uidebaꝛ tot⁹ loc⁹ cũ ſilua ardere: priuſqꝫ aſſiſi
nates feſtinātēr ut ignē extiguerēt accedētes ad locũ:
itacta cũcta cernētes & frēs raptos cũ. b. clara: cogno
uerũt ꝙ ille fuit ignis diui⁹: q ad ſcificādũ p̄dcōs ap
parere uiſibilr̄ dignat⁹ ē. Vñ ipi de hoc fuerũt mltũ he
dificati. In ſe āt reuerſi de alio cibo nō curātes. b. Cla
ra cũ ſocia ad monaſteriũ reuerſe ſunt. Talib⁹ dedita
uirgo deuota: qꝺ ſcire a xp̄o optabat: ſine mora reſe
rabaꝛ eideꝫ. Nā cũ. b. Frāciſc⁹ heſitaret an ad p̄dicādũ
uel ad loca ſolitaria ſe deberet ꝯferre: Et ſup hoc cũꝫ
uellet ſcire dñi bñplacitũ: frēm Maſſcũ ad frēm Silue
ſtrũ miſiſſet & ad. b. Clarā ut de hoc dñi uolũtatē ſci
rēt: ſtati fri Silueſtro & . b. Clare eadē rñſio ſcā ē a dño:
ꝙ ad p̄dicādum. b. Frāciſc⁹ iret: qa ad hoc erat a deo
i mũdũ direct⁹. Et ſic egit. b. Frāciſc⁹. Et qa ꝯtēplatio
uerbis nutriꝛ diuinis. b. Clara uerbuꝫ dei deuotiſſime
audiebat: quare & fratres ſepe ad p̄dicandũ ad ſe ue
nire faciebat. Veꝝ cũ papa cōſtitutionē feciſſet de nō
accedendo ad monaſteria. b. Clara hoc audito: fratres
qui ſtabāt in monaſterio ad petendum elemoſinā pro
ipſa & ſororib⁹: emiſit dicens. Ex quo ſum uerbo uite
p̄uata: nolo qꝺ mihi cib⁹ ꝓcureꝛ corporalis. ꝓpter qꝺ
dñs papa ſibi ꝯceſſit: ꝙ uocare poſſet ad p̄dicādũ dei
uerbũ qñcũqꝫ ipſa uellet. Et qa cũ deo loqbaꝛ frequē
ter: hic ē ꝙ ip̄a in uerbo exhortādo efficaciſſima fuit.
Nā ſorores q̄ uidebāꝛ de religiōe male ꝯtētari: ſuo mi
rabili eloqo ꝯfortabat. inſup ipſa pietate & charitate
plēa ut mr̄ i nocte ſorores coopiebat ac fouēbat ut fi
lias ꝓprias. ¶ Duodecimũ uidēdũ ē. Quō fuit a dño
cōprobata. Nā tā abſtinētia q̄ diſciplis & cilicii ad car
nē aſſidua baiulatiōe in infirmitatē icidit grauiſſimā:
adeo ut q̄ſi annis. xxviii. de lectulo ſurgere nequiuit.
In q̄ infirmitate nullus ſeu nulla ipſā cōquerētē aliqñ
audiuit: ſꝫ ſemp deũ laudātē. Inſup dũ ſic eēt infirma:
ne ocio eēt dēdita: qnq̄ginta paria corporaliũ māu ꝓ
pria neuit: ob deuotionē p̄cipuā ad ſacrꝫ altaris. Que
corporalia p frēs ad diuerſas eccleſias ip̄a direxit. Dũ

ſic īfirma iaceret a multis & magnis uiſitabaꝝ. Et īter
alios ipſaꝫ uiſitauit dn̄s papa Gregoriꝰ nonꝰ. Et dn̄s
papa Alexāder q̄rtꝰ q ſibi pedeꝫ ad oſculādū tradidit:
& eā ab oibꝰ pc̄tis ſuis abſoluit. ¶ Tertiū decimū ui
dēdū ē. Quō fuit ad celeſtia euocata. Termio uite ap
propinquāte: cū p. xviii. dies ſtetiſſet nullo cibo ſum-
pto: & ꝗes ad ſe uenietes: & de ſuo receſſu ſorores cō
fortaret: apparēte ſibi ꝓus btā uirgie cū exercitu uir-
ginū: & ad celeſtia iuitāte: Fr̄e Iunipo ioculatore xp̄i
de ip̄o dn̄o Ieſu meliflua eructāte: feliciſſima eiꝰ aīa
carne dimiſſa: cū ſponſo ſuo xp̄o ad celi gaudia ipſis
eternalr̄ potitura aſcēdit. ¶ Quartūdecimū. Quō ex-
titit canonizata. Morte. S. Clare audita dn̄s papa Ale
xāder q̄rtꝰ: una cū cardinalibꝰ ad mōaſteriū ſcē Clare
ꝑgens: ex ꝓus ab ipſo uiſis: ac miraculis ibidē ea mor
tua diuina uirtute patratis: uoluit eaꝫ catalogo ſc̄tōꝝ
aſcribe: ſꝫ ꝓhibēte dn̄o hoſtiēſe: miſſa de mortuis can
tata: ip̄e papa cum cardinalibꝰ & aliis ꝓlatis: exeqas
ipſiꝰ celebrarunt. Veꝝ poſt duos āños miraculis maxi
mis patratis ab ip̄a: ut ip̄e papa ponit in bullis ſue ca
nonizationis: ſc̄tōꝝ catalogo eā aſcripſit. Et lꝫ innu-
mera ſint ipſiꝰ. b. Clare miracula: unū referā qđ audi-
ui ab illo cui euēit. ¶ Cum nōnulli de ciuitate Piſana
irēt ſardiniā: ſupueniēte horribili maris tēpeſtate cū te
nebroſa noctis obſcuritate: ac ui tēpeſtatis naui apta
in fundo: oēs in naui exiſtes uidētes ſibi mortē adeē:
cepunt ſuffragia uirgis & ſc̄tōꝝ cū lachrimis flagita-
re: ſꝫ cū minime exaudirenꝝ: btām Clarā cepunt iuoca
re ꝓmittētes ꝙ ꝓ libatiōe ſua diſcalciati & in camiſia
cū corrigia ad collū: ac uno cereo uniꝰ libre in mātbꝰ:
ipſiꝰ de Piſis eccleſiā uiſitarēt. Statim facto uoto tria
lumia de celo deſcēderūt: unuꝫ ſe poſuit in ꝓra nauis.
Aliđ in pupi. Tertiū ad ſentinā deſcēdit nauis & fora
mē clauſit p qđ aqua itrabat maris: & ſcā ē trāqlitas
in mari: & cū uēto pſpo iſta tria lumia nūq̄ eos dimit
tēdo: uſqꝫ areſtanū ipſa nocte ierūt. In cuius portu cū
eēnt: & oēs hoies in terra & mercātie de naui amote:
uidētibꝰ oibꝰ: lumia illa tria diſparuerūt: & nauis ab-
ſorta ē ab aqs: Ipſi uero hoies Piſas reuerſi uotū pſe
cerūt. ¶ Aliud narro miraculū: qđ patēs ē toti ciuitati
Florētie. Nā cū ſoror btē Clare Agnes ſupradicta ab
batiſſa fuiſſet ſoroꝝ monaſterii de mōteſellis de ꝓpe
Florētiā: ꝑma ipſa a dicto mōaſterio recedēte: añ mor
tē ſcē Clare Aſſiſiū eſt reuerſa: ac ipſiꝰ interfuit morti:
cui & b. Clara ꝑdixit: ꝙ ipſaꝫ in breui ſeq̄ret p mor-
tē. Quod & ſc̄tm̄ eſt. Nō. n. multo poſt mortē ſcē Cla
re & ipſa btā Agnes eiꝰ ſoror feliciter in dn̄o obdor-
miuit. Hec ſiquidē poſt obitū ſcē Clare uelū nigrū qđ
ipſa. b. Clara in capite dū uiueret deferebat: dictis ſo
roribꝰ de Mōtecellis ex charitate & dilectiōe, quā ad
eaſdē ɔcepat & in memoriā ſui & ipſaꝝ deuotionem
deſtinauit. Hoc ſiqdē uelū in mōaſterio ꝑdicto habeꝝ
& ita integrū ſine defectu aliquo pſeuerat: ac ſi noui
ter eēt ſcm̄ cū uela aliaꝝ ꝓpter tincturā de nigro ſta-
tim corrūpanꝝ & tabeſcāt Iſtud ſiqdeꝫ uelū cū mātel-
lo. b. Frāciſci q ibi ēt habeꝝ: ipoſitū pueris patiētibus
litargicā paſſionē ſup caput: curanꝝ. & adeo hoc ē no
tū: ut oēs iſantes de Florētino comitatu illuc ꝑducā-
tur & curenꝝ. Et nō ē ānus in quo ultra ducēti pueri il
luc nō deferanꝝ: & q̄ſi oēs curenꝝ. Nec eſt hoc nouūꝫ:
cū pluſq̄ p cētū triginta ānos & ultra durauerit & du
rat ɔtinue. ¶ Multa alia p orbē p ſcē Clare ſuffragia:
ſiūt miracula q̄ ad pn̄s omitto. ¶ Fuit alia in ordie ſcē
clare dn̄a ſcitatis & uirtutis ac miraculis inſignis: eiꝰ
uidelicet ſcē Clare ſoror Agnes uocata. Que ſic carne
fuit ſcē Clare ſoror ſic & pfectiōe. Que nō poſt mul-
tū tēporis a morte ſcē Clare ſupuiuēs: & ipſa ad xp̄m
ꝑgēs: in argumētū ſcitatis & ſi nō ſit canōizata in ter
ris: ſignis tn̄ inotuit mūdo glorioſis. Hec iacet Aſſiſii
in eccleſia ſcē Clare. ¶ Fuit in hoc ordine alia ſcā ſo-
ror. uꝫ. ſoror hortolana mꝛ ipſiꝰ ſcē Clare & Agnetis
ſupradictaꝝ q̄ in pfectiōe & ſignis i uita & poſt mor
tē ɔſilis fuit filiabꝰ. ¶ Fuit alia in hoc ordine iſigniſſi
ma gn̄e & ſcitate. ſ. ſcā Agnes đ Boemia filia Orechi
regis Boemie: nupta Impatori Federico. ii. & ſi n̄ fue
rit ab eo traducta: hec ſiqdē Agnes audita fama ſan-
cte Clare: que adhuc uiuebat: & hoc ab illis q ueniē
bāt de Roma & Aſſiſio: celeſti aflata ſpū: pr̄em dulci
ter alloquēs: depcata ē ut ip̄aꝫ ſpōſo celeſti & n̄ terre
no ꝑmitteret famulari. Sꝫ pr̄e dn̄te pp timorē ipato
ris: cui erat i ſpōſam ꝓmiſſa: dare aſſenſuꝫ: dei famula
pr̄i ꝓmiſit ꝙ ſecure daret aſſenſuꝫ: qa ieſus xp̄s i hoc
ip̄ꝫ iuuaret. Tādē hito ɔſenſu pr̄is uirgo dei agnes: ꝓ
fr̄ibꝰ miorībꝰ q iā in magūcia erāt: miſit. Qui ad ipſam
accedētes eā cū m̄ltis aliis ꝑncipiſſis & iſignibꝰ dn̄a
bus: dn̄o ɔſecrātes: hitū religiōis ipoſuerūt: & iuxta re
gulā a ſede ap̄lica ſcē Clare & ſuis datā: degere iſtru-
xerūt. Et cū pr̄ eiꝰ rex Orechus uellet ſibi & ſororibꝰ
magnos redditꝰ deputaꝝ: noluit: ſꝫ de elīmis q̄s frēs ꝓ
ipſis acqrebāt uoluit q̄ diu uixit uictitare. Et ſic uſqꝫ
hodie in ciuitate plāgeñ ubi dcā agnes fuit monialis:
ſorores ille & ſi nobiliſſime ſint: & m̄lte i nūero: n̄ poſ
ſeſſiōes ſeu redditus hn̄t: ſꝫ ſola elīna uiuūt eis p frēs
acqſita. Mūdi abdicatōeꝫ ſcāꝫ ab iſta ſcā agnete ſpōſꝰ
Federicꝰ Impator dū audiuit pauliſp turbaꝝ. Sꝫ ip̄am
agnoſcēs xp̄o đſpōſatā ɔſolatꝰ ē dicēs. Quod ex quo
n̄ terrēo hoi ſꝫ dn̄o đo erat nupta: ſibi erat placitū &
acceptū: qa ab ea nō erat ɔtēptꝰ pp hoieꝫ ſꝫ pp deū.
hꝰ. b. Agnetis famā. b. clara cū audiſſꝫ p nūcios quos
ip̄a ſcē Clare direxerat: dn̄m deū laudauit: & dcē ſcē
Agneti aliq̄ miſit. uꝫ. pr̄ nr̄. uelū. ſcutellā i q̄ ipſa ſcā cla
ra comedebat. & ciphū. & nōnulla alia: q̄ cū ſūma de-
uotiōe ab ip̄a ſcā Agnete ſūt ſuſcepta: p q̄ deꝰ m̄lta ſi
gna fecit meritis. b. Clare. Que oia auro & gēmis or
nata i dcō mōaſterio reſeruanꝝ. Huiꝰ fama reboāte p
Alamaniā multiplicari cepunt monaſteria: & multe fi
lie ducum comitū baronū & alioꝝ nobiliū de Alama
nia mundū deſerentes: exemplo btē Clare & Agnetis
ſpōſo celeſti ſunt iūcte: ipſi ſine crimine famulādo. Iſta
ſiquidē agnes uita clara & ſignis: poſtq̄ multas in ſuo
monaſterio ſorores ɔgregauerat ac uitā celibē in pn̄ti
pegerat: ad ſpōſum ſuū xp̄m ꝑgens: p ip̄m xp̄m plu-
ribus eſt ſignis mirificata. uſqꝫ. n. in hāc diē miraculis
corruſcat maximis. Impatoreꝫ carolū q̄rtū Romāoꝝ
& Boemie regē. bis a mortis faucibꝰ liberauit: & dimi
ſit filio ſuo regi Romāoꝝ & Boemie dn̄o Vinceſlao

ut totis uiribus ꝓ eius laboraret canonizatione. Qui
aliis itētus & ꝑpeditus: hoc ſuū uelle nō adimpleuit.
¶ Fuit ēt alia ſoror ſcā i hoc ordie de domo regali po
lonie: btā Salome. que q̄lis fuerit in uita: miracula ta-
cta p ipſam tā in uita q̄ poſt mortē oñdunt. Hec ſiqdē
mortuos ſuſcitauit: pauonē a cane interfectū ad uitaȝ
reduxit. Vulneratis ad mortē dedit ſanitatē. Cecos il-
luminauit. Contractos erexit. Et a partus piculo mu-
lieres liberauit. ¶ Fuit ēt alia in iſto ordie ſoror Sctā
Helena de Padua: que fuit monialis in mōaſterio ex
teriori de Arcella: qđ mōaſteriū. b. Frāciſcus hedifica-
uit: & in dicto mōaſterio ſctūs Antonius nr̄ deo ſpūm
reddidit. In dicto mōaſterio fuit ſoror & monialis p̄-
dicta: que maximis florēs uirtutibꝰ: a dño uelut aurū
p patientiaȝ fuit cōprobata. Iacuit. n. ꝑuata oi uirtute
corporis & lingue bñ p annos. xvi. Que geſtu corpo
ris & ſignis maximā in talibꝰ ꝑtendebat hilaritatem.
Huic deꝰ multa reuelauit: q̄ ipſa ſororibꝰ enarrauit: &
ea ſcripta Padue habenť: q̄ dū eſſem i eodē loco uidi.
Veꝝ cū petiſſem a ſororibus qūo illa ſine lingua po-
tuit reuelare. Rñderūt ſorores q̄ haetenus ob ſilētiū
obſeruādū: nō lingua ſed nutibus loquebanť: & tali-
bus nutibꝰ & ſignis oīa exprimebant que loqui uole-
bāt. Et ſic faciebat p̄dicta ſoror btā. Huius corpꝰ oſtē
dunt ſorores integrū uenietibꝰ illuc: cū tñ ſit longum
tp̄s q̄ mortua eſt. Et qđ maius eſt: ita ſibi creſcunt ca
pilli & unges ac ſi uiueret. Vñ tondēt ſorores p̄dicta:
& p̄ deuotōe largiunť petentibꝰ. Ipa multis claruit &
claret miraculis. Ipſa. n. quēdā nobilē marchionem de
lupis de Parma dñm Bonifaciū: in articulo mortis po
ſitū: emiſſo uoto ab eius uxore ꝓ eo: ad ſanitatē pfe-
ctā reduxit. Et plura alia miracula fecit. ¶ Fuit etiam
alia ſoror ſctā noie Clara in monaſterio de Viterbio: q̄
multis & magnis claret ſignis. Cuiꝰ corpꝰ ē itegrū &
capilli capitis & ungues ita creſcunt ſibi ac ſi uiueret.
In pluribꝰ aliis mōaſteriis eiuſdē ordinis fuerūt ſoro-
res ſanctitate & miraculis clare: de qbꝰ longū eēt nar
rare: p̄ſertim cū ad facta nři ordinis & bti Frāciſci at-
tendam ꝑncipaliter. Quibus pȝ per quot ſanctimonia
hic ordo decoratur.

ſ Ecundo hic ordo excēllētia & nobilitate inſi
gniť. In hoc ſiqdē ordine multe fuerūt īſigniſ
ſime dñe & illuſtriſſime. ¶ Nā de domo Frā
cie plures fuerūt & ſpāliter dña ſoror Blanca filia Re
gis Philippi pulchri Regis Frācoꝝ ꝑmogēita ipſius:
cui de iure Francoꝝ regnū debebať. ¶ De domo im-
ꝑiali. ſ. auſtrie dñs Rodulfus Rex Romāoꝝ tēpore
fratris Ieronimi tūc ordinis gñalis miniſtri: & deinde
ſummi pōtificis: filiā ſuā dedit & poſuit in ordine ſan
cte Clare. ¶ Dña ſoror Agnes de q̄ dcm̄ eſt ſupra nu
pta Impatori Federico ſecūdo: mūdo relicto facta eſt
ſoror ſctē Clare. ¶ Dña Conſtātia neptis Impatoris
Federici & uxor Regis Aragōie Petri: habitum ſum
pſit btē Clare. ¶ Dña Regina Sācia uxor regis Ro
berti: poſt eius mortē ſtatim facta eſt ſoror ſctē Cla-
re. ¶ Rex Petrus trinacrie in mōaſterio ſctē Clare de
Meſſena: duas habuit filias. ¶ Dña ioāna uxor regis
Nauare fuit ſoror ſctē Clare in mōaſterio de Pariſiꝰ.

¶ Dña Regia Helienora Portugallie ē ſoror i Caſtel
la ſctē Clare. ¶ Dña ſoror Clara filia. D. Ioānis Frāci
ſci Marchiōis Mātue. Quot uero alie fuerint & ſint fi
lie ducum comitum principū baronuȝ & nobilium pȝ
¶ De monaſterio de Buda in Vngaria. ¶ De mona-
ſterio campi regis de auſtria. ¶ De mōaſterio in ciui
tate Prage de Boemia. ¶ De mōaſterio ſancte Clare
in Neapoli. ¶ De monaſterio de Pariſiꝰ in Francia.
¶ De mōaſterio de petris albis in Aragonia. & ſic de
aliis monaſteriis non pōt effari. Quare de nobilitate
& excellentia poteſt hic ordo cōmendari.

t Ertio hic ordo pōt cōmēdari de multitudine
& affluētia ſoroꝝ p dei grāȝ: p oēs ptes xp̄ia
nitatis: hic ordo diffuſus repiť & multitudine
ſoroꝝ copioſa iueniť dilatatꝰ, ut pȝ cuilibet clare hoc
ituēti. Pōt ergo dici de. b. Clara illud ſapie. O. b. Cla-
ra multe filie. i. ſctē dñe ꝯgregauerūt diuitias. i. ceno-
bia: ſed tu ſupgreſſa es uniuerſas. Sic̄ ordo a xp̄o fuit
mittēdus expetitus a pře. ſ. ordo minoꝝ: ſic a filio fuit
p btāȝ uirginē expetitꝰ ordo ſcē Clare. Et ſic̄ ordo mi
noꝝ in ꝑncipio paruulus ſup oēs alios diuia grā ex-
creuit: Sic & ordo ſctē Clare eſt nunc multitudine co
pioſa p orbē diffuſus. Quibꝰ ſuccincte apparet gloria
bti Frāciſci hūc ordinē ſic diſpoſitū inſtituētis: & qūo
ſecūdatꝰ fuit p̄fatis. ¶ De tertio ordine.

t Ertiꝰ. b. Franciſci ordo dř frūm de pnia. ut ſic̄
pnia oēs amplectiť: ſic ordo ipſiꝰ. b. Franciſci
oibꝰ gñibꝰ hoium. ſ. uirginū uiduaꝝ & cō-
iugatoꝝ diſponiť iſte & ordinať. q a. b. Frāciſco circa
tēpora q̄tuordecimi āni a ſua ꝯuerſiōe ē īſtitutꝰ & ordi
natꝰ. De quo aliq̄ pauca ſunt enarrāda. ¶ In hoc ſiq-
dē ordie fuerūt uiri & mulieres ſctitate ꝯſpicui. Pȝ de
mulieribꝰ de ſcā Heliſabeth filia Regis Vngarie per
eccleſiā canōizata. Hec ſiqdē q̄ uite fuerit ſctiſſime: ſal
uator miraculis pluribꝰ cū multoꝝ ſuſcitatōe mortuo
rū: oñdere ē dignatꝰ. ¶ De iſto tertio ordine. b. Frāci-
ſci fuit alia ſctā dña noie Hūiliana: nobilis dña de do
mo circuloꝝ de Florētia: ſepulta Florētie in nřo ꝯuen
tu. Cuiꝰ ſctitatē miracula multa p ipſam facta oſten-
dūt. ¶ Scā Michelina de Piſauro q̄ magnis claruit &
aſſidue corruſcat miraculis de tertio ordine. b. Franci
ſci ſoror fuit. ¶ Scā ēt Margarita de Cortōa q̄ multis
claruit & claret ſignis ſoror de tertio ordine fuit. Plu
res alie ſcē dñe fuerūt de iſto ordine miraculis corru-
ſcātes. Fuerūt ēt de iſto ordine tertio plures ſci uiri &
ſi nōdū canonizati. ¶ Scūs Fř Petrus Petinariꝰ de Se
nis. ¶ Scūs Fř Lucenſis de podio bonizi. Viterbii ia-
cet aliꝰ ſcūs Fř de ipo tertio ordine. Sic Florētie iacet
aliꝰ in eccleſia nřa. In marchia ſunt plřes de iſto ordie
tertio miraculis corruſcātes. Vñ p̄fatis & aliis hic or
do cū p̄fatis pōt cōmēdari de ſctitate. Pōt ēt cōmēda
ri hic ordo de nobilitate. Nā multi magni homies de
diuerſis regnis chriſtianitatis comites duces princi-
pes barones & nobiles fuere de iſto ordine tertio bea
ti Franciſci. ¶ Sancta Heliſabeth ut predictum eſt fi
lia Regis Vngarie fuit de iſto ordine. ¶ Regina Vn-
garie que fecit monaſteriuȝ campi regis in auſtria fu-
it de tertio ordine. ¶ Regina Vngarie mater Regis

Ludouici fuit de tertio ordine. ¶ Impatrix romanoꝝ
dñ̃a heliſabeth uxor impatoris Caroli quarti fuit de
tertio ordine. b. Frãciſci. Mlte aũe fuerũt & ſũt p xp̃ia
nitatẽ dñ̃e ſingulariſſime: deo ſub habitu iſto tertii or
dinis & dño famulãtes. Eſt ẽt hic ordo magnus quo
ad numerũ hominũ & mulierũ: & ſi hactenus maior
fuerit. Inſuper hic ordo ũt rectus bonus & ſctũs per
romanã eccleſiã eſt approbatus. Et regulã habuerunt
a papa Nicolao quarto: & plurium ſũmoꝝ pontificũ
gaudent priuilegiis conceſſis.

p Refatis de ordine minorũ primo. De ordine
ſoroꝝ ſcdo. Et nũc de ordine tertio Frũ & ſo
rorum de penitẽtia: apparet declarata ſecũda
pars iſtius octaui fructus & cõformitatis. uz. frãciſcꝰ
fecundat. ſ. filiis fratribꝰ diſcipulis & ſociis. Et qa fe
cunditate in imitatoribus quã habuit in terris ſingula
riſſimã quo ad ordines omniũ btõꝝ: ſublimatus eſt in
eccleſia militãti: ſic ipſoꝝ aſſociatiõe a ſanctis & bea
tis laudibꝰ taliũ glorificatiõe extollit & cõmendat in
eccleſia triumphanti. Vt. n. pz ex dictis. De primo or
dine. ſ. minoꝝ & de duobus aliis. b. Frãciſcus habuit
quoſdam in ordine patriarchaꝝ. ¶ Primi patriarche
tres ad inſtar Abraam Iſaac & Iacob ſunt ipſe bea
tus Frãciſcus: ſanctus Antonius: & frater Bernardus
de quinta ualle: quorum uerbis uita & exemplis ge
neratus eſt & progenitus ordo minorum. ¶ Duode
cim patriarche ſunt. xii. primi fratres. uidelz. Petrus
cathanii. Egidiꝰ. Sabbatinus. Morichus. Philippꝰ lon
gus. Silueſter. Ruphinꝰ. Ioãnes de ſctõ Cõſtãtio: bar
barus de uiridãte. Bernardus Guſlielmus anglicus: &
Maſſeus de marignano. per iſtos enim uelut bti Fran
ciſci pr̃iarche filios ceteri frẽs ortum habuerũt ex ui
te ſcitate regimie & exẽplaritate. ¶ In ordie. Prophe
taꝝ pl'es fuerũt. uz. fr̃ Egidius. Leo Electꝰ. Guido de
ſenis. Tobias. Guido de Bolſena. Ioãnes de Aluerna.
Donatus de Ferraria. Nicolaus de mõte Iouis. Gerar
dus de Valẽtia. Philippus aquerii. Gulielmus de Bur
gundia. Rodoricus de Hiſpania. & ſic de m̃ltis aliis.
ut ſupra eſt dictũ: qui ſpm̃ ꝓpheticũ habuerunt: ſicut
ꝓbatũ eſt euidẽtia ſpãli. ¶ In ordine Apl̃oꝝ. duodeci
apoſtoli fuerũt. xii. primi. b. Frãciſci ſocii euãgelicã aſ
ſumentes uitã tenentes & ſeruãtes: nec apicẽ de obſer
uantia euãgelii dimittẽdo. ¶ Septuaginta duo: imo ul
tra. ccc. ſunt ſancti frẽs ſuperius memorati per omnia
uitã Ieſu xp̃i ꝓſequẽtes & doctrinã: ut ipſoꝝ pz ge
ſtis. ¶ In ordine. Martiꝝ multi ſunt: & ultra octuagin
ta ſupius memorant: cuz tñ ſint innũeri alii: Martirio
nõ gladio ſolo: ſed crucis baiulatõe i ſuis corporibꝰ: di
gni a deo habiti: & ut martires coronati. ¶ In ordine.
Pontificũ multi hñtur ſancti frẽs. ut pz de ſctõ Ludo
uico epõ Tholoſano. De ſctõ frẽ Ioãne petian ar
chiepõ Cantuarieñ. De ſctõ frẽ Leone archiepõ Me
diolañ. De ſctõ frẽ Gualterio epõ pictauieñ. De ſctõ
Antonio frẽ archiepõ duratii. De ſancto frẽ Ricardo
epõ Armelech. & ſic de aliis. ¶ In ordine. Cõfeſſoruz
nõ põtificũ ſũt ultra. ccc. ut ſupiora oſtẽdũt. ¶ In ordi
ne. Anachoritaꝝ ſunt frẽs Lucidus. Iuniperus. Petrꝰ
de monticulo. Seſus. & ſic de aliis. ¶ In ordine docto
rum ſunt & fuerũt frẽs ſancti. ſ. magiſter Alexãder de
ales. Magr̃ Ioãnes Gualenſis. b. Antoniꝰ. Lucas ciꝰ lo
cius: & ſic de aliis. ¶ In ordine. Virginũ multi fuerunt
ſancti qui fuerũt uirgines puriſſimi: ſicut. b. Antonius
fr̃ Ruphinus: fr̃ Ioãnes de Aluerna. & ſic de aliis. Et
ſpãliter in ſcdo ordine ſoroꝝ & tertio m̃lti ſũt & fue
rũt carnis immũdicias omnino neſciẽtes. ¶ In ordine
cõiugatoꝝ & matrimonii cõtinẽtia ſingulari ſũt illi de
tertio ordine: q lz nõnulli eoꝝ uxorati pmaneãt tñ cõ
tinẽter uiuunt. & ſic ipſoꝝ ꝑdeceſſores fuere. ¶ In or
dine Electoꝝ meritis. b. Fracíſci & ſuoꝝ ſfm & alio
rum ſuoꝝ ordinũ ꝑdicatiõe uita & exẽplo: infiniti q̃ſi
ſunt ſaluati: ꝓut pluribus uiſionibꝰ eſt cõſpectũ. Qui
bus pz. b. Frãciſcũ eſſe & fuiſſe tã in celo q̃ in terra fe
cũdatuz gradibus cũctis ſctõꝝ & ſctitatibꝰ: ut in ſuo
ordine: & in aliis duobus ordinibꝰ ſit uerificatũ: ut ſu
pra dictum eſt uerbum apoſtoli. Ephe. v. ipſe. ſ. xp̃us
dedit. b. Frãciſco: quoſdã apl̃os: quoſdã ꝓphetas. alios
euãgeliſtas: alios paſtores & doctores. Et ſic cẽ clare
lucet ex ſupradictis. Et qd̃ de toto gremio eccleſie eſt
dictũ per Apl̃m. i. Cor. xii. Alii dat ſermo ſapiẽtie. Alii
ſermo ſcientie. alii fides. alii gr̃a ſanitatuz. alii opatio
uirtutum. alii ꝓphetia. alii diſcretio ſpũum. alii gene
ra linguaꝝ. alii interpretatio ſermonũ. In ordinibꝰ. b.
Franciſci ꝑfatis eſt cõpletuz. Ex dictis ſupra apparet
ꝙ ſi gloria patris eſt filius ſapiens: ad gloriam eſt. b.
Franciſco tot habuiſſe & hẽre filios & filias ſapiẽtia
& ſanctitate ꝯſpicuos & ornatos. Apparet ẽt declara
tio iſtius octaui fructus & conformitatis quo ad am
bas partes. ſ. Ieſum cetus ꝓſequit frãciſcus fecũdat.
Ad laudem Ieſu xp̃i & b. Franciſci Amen.

¶ Nonus fructus & conformitas. Ieſus legez dat po
pulis. Franciſcus regulator.

¶ Expoſitio prime partis. ſ. Ieſus legẽ dat populis.

R Ector conditor & guber
nator omniũ creaturaꝝ ſu
percaeleſtiũ terreſtriũ & in
fernarum Ieſus xp̃us cum
ſit: & lege eius ſic omnia
moderant & ordinantur a
deo ꝙ nihil in toto poteſt
eſſe inordinatũ. ſ. in ordi
ne uniuerſi. Et ſic talia di
uina gubernant lege utpu
ta inſenſibilia & ſenſibilia rõne carẽtia: a fortiori ipſe
angelus & homo preceteris ꝯditis digniores. Sz qũo
ipſi ſpũs Angelici diuina lege gubernãt: quia nõ ẽ pre
ſentis ſpeculatiõis nihil ad pñs eſt dicendũ. Sed de di
uina lege circa homines qualiter & qũo ſe hẽat: ẽ bre
uiter uidendũ: quia hic fructus quo ad primã partem
hoc aſſerit dicẽs: ꝙ dñs Ieſus legem dat populis. Et
ꝓ eius euidẽtia eſt ſciendũ ꝙ Saluatori nr̃o a pr̃e trãſ
miſſo tradita eſt omnis poteſtas in celo & in terra: &
cõſequenter nihil eius imperiũ ꝓterſugit cũ lege. Nã
attingit a fine uſqz ad finẽ fortiter: & diſponit omnia
ſuauiter. Circa tñ hominẽ & eiꝰ ſalutẽ: cũ ꝓpter hoc
incarnari ſibi cõplacuit & paſſionari: eius pricipalit cõ
ſiſtit ordinatio & regulatio: ut ſuis ꝑceptis hõ ſe uoliũ

tarie ſubdendo & legibus optatā pcipiat aliqñ ſalu-
tē. Quapropter ipſe rex regū & dñs dominātiū ſalua
tor noſter: homini uolenti ire per uiā que ducit ad ui
tam: in ſacro euangelio leges ꝓmulgat. Quaſdam ge
neraliter. & alias diuerſis conditionibus & ſtatibꝰ tra
dendo ſpāliter. Hinc eſt ꝙ ut pdicta uideanť de eius
legibus primo uidendum erit in generali. Secundo in
particulari. Quibus uiſis declaratio patebit iſtius no
ni fructꝰ & cōformitatis quo ad eius primam partez.
uz. Ieſus legē dat populis. ¶ Pro cuiꝰ euidētia eſt ad
uertendū: ꝙ ſaluator noſter & ſi mltas in euāgelio po
nat leges ꝓut ſcti referunt euāgeliſte: pncipalr tñ euā
geliſta Matteus in ſuo euāgelio a caplo. v. uſqꝫ ad ſe-
ptimū incluſiue nōnullas recitat: per quaꝝ obſeruan
tiam ad gloriā hō ptingit eternā. Et legū a ſūma ſapia
xpo ꝓ ſalute noſtra ꝓmulgatarum ¶ Prima eſt de ab
dicatiōe uolūtaria & mētali terrenoꝝ dicēs: Mat. qn-
to. Beati pauperes ſpū nō neceſſitate ſed ſpōte: & ꝓ-
pter xpm: qm ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. ¶ Scda lex ē de
tranquilla cōuerſatiōe ut ſit mitis cōuerſatiōe ut ipſe
xps. Matth. xi. Et Moiſes de quo hētur nūeri. xii. Et
ideo iſtā legem ꝓmulgando dicit. Bti mites: fructum
ſicut in prima ponit & pmiū dicēs. qm ipſi poſſidebūt
terrā. ſ. uiuentiū: ut dicit ps. ¶ Tertia lex eſt de hñda
triſtitia pro elongatiōe a pñia celeſti dicēs: cū ps. Heu
mihi: quia incolatus meus ꝓlongatus eſt. Et ipſiꝰ pa-
trie deſiderio & anhelatiōe dicēs. Bti qui lugent. pre
miū obſeruātibus eſt. Ipſi cōſolabūtur. ¶ Quarta lex
eſt de in uera iuſtitia pmāſione & exercitatiōe dicens.
Bti qui eſuriūt & ſitiūt iuſtitiā. i. ut deo ſibi & ꝓximo
qđ decet fiat. premiū ſubiūgit ꝙ tales ſaturabunť: de
qua dicit. ps. Saturabor cuꝫ apparuerit gloria tua.
¶ Quinta lex eſt de miſeratiōe dicēs. Beati miſericor
des: ſubdit pmiū: qm ipſi miſericordiā conſequenť.
¶ Sexta lex eſt de pacis ꝓcuratiōe & in ſe pacis retē
tione dicēs. Bti pacifici. i. qui pacē hñtes in ſe: ut alii
hēant totis uiribus faciunt. pmiū coꝝ eſt: qm filii dei
uocabunť. ¶ Septima lex eſt de iterna mūditia & ſui
a pctō pſeruatiōe dicēs. Bti mūdo corde: pmiū coruꝫ
eſt: qm ipſi deū uidebūt. ¶ Octaua lex eſt de aduerſo
ruꝫ ſupportatiōe dicēs. Bti qui pſecutionē patiunť ꝓ-
pter iuſtitiā. pmiū ſubdit: qm ipſoꝝ eſt regnū celoruꝫ.
Et aduerte qm in pfatis ad obſeruantiā dictaꝝ legū:
cuilibet premiū annectit in generali dicēs obſeruato
res btōs: Et deinde exprimit in particulari dicēs. pre-
miū cōpetens cuilibꝫ coꝝ: ut pꝫ intuenti. ut oſtēdat ꝙ
in cuſtodiendis illis retributio multa. ut dicit ps. ut p-
mio cōſiderato ad obſeruandū quilibꝫ animeť. ¶ Nona
lex ē d exēpli exhibitiōe: ut uz. luceat lux nr̄a. ſ. p ope
ris uirtuoſitatē corā quibꝰ: ſ. corā hoibus: quo fine: ut
glorificent patrem qui. ſ. fecit nos uirtuoſos. ¶ Deci-
ma lex eſt de proximi informatione: & hoc dupliciter
primo opere. ſecundo uerbo. Qui fecerit ſic inquit &
docuerit magnus uocabitur in regno celorum.
¶ Vndecima lex eſt de ꝓximi dilectione: ut nō ſoluꝫ
nō occidat: ſed nec corde iraſcať: aut uoce dicēdo: Ra
cha ſeu fatue eū turbet. ¶ Duodecima lex eſt de fra-
terna reconciliatiōe dicēs. Si offers munus tuū ad alta
re. Et ſequiť. uade prius recōciliari fratri tuo &c̄. Rō
quia tale ſacrificium deo nō placet: ſed cor hūiliatuꝫ.
ut dicit. ps. ¶ Tertiadecima lex eſt de peccati uitatio
ne: ut nō ſolum opere: ſed nec uiſu: mulierē ad eaꝫ cō
cupiſcendā hō iclineť. ¶ Quartadecima lex eſt de ui-
ta ordināda dicens: ꝙ ſi oculꝰ ſcādalizat te uel manꝰ:
& ſic de aliis mēbris amoueanť debita correctione.
¶ Quintadecima lex ē de uerboꝝ modeſta & circū-
ciſa locutione dicēs. Nō ſolū nō iurare: ſed nec ſermo
nem ultra eſt ē: nō nō: ꝓtelare. ¶ Sextadecima lex eſt
de debita iuratione: quia cū aliqñ liceat ut ſaluator di
cit: tñ uane & ſine cā nō eſt faciendū. ¶ Decimaſepti
ma lex eſt de animi imperturbatiōe: ut ſi inferanť ad-
uerſa nō reddāt malū ꝓ malo. Et qui euꝫ percuſſit in
unam maxillā: imperturbatus aīo prebeat ei & aliam.
¶ Deciaoctaua lex ē de delictoꝝ declinatiōe: ut tunicaꝫ det & paliū dimittat: ut ſic a malo declinet: Et an-
garianti eum per paſſus: libenter eum comiteť p iter.
¶ Decimanona lex eſt de inimicorū adamatione: ut
ipſos diligat corde ore & ope: ut filius exiſtat patris
celeſtis. ¶ Vigeſima lex eſt de hñda recta intentione
dicēs. ne faciat iuſtitiam ſuā coram hoibus ut uideať
ab eis: elemoſinā & alia. ¶ Vigeſimaprima lex eſt de
orōne qđ cauendū: qa multiloquiū: qđ dicendū: qa pr
noſter q es in celis. Supradicta. Matt. v. hñtur. ¶ Vi-
geſimaſecūda lex eſt de totali affectiōe in celo ponen
da: qa theſaurizate uobis in celo: & ubi eſt theſaurus
tuus ibi eſt & cor tuū. Mat. vi. ¶ Vigeſimatertia lex ē
de tota fiducia in deū ꝓiicienda dicēs. Nemo pōt duo
bus dominis ſeruire. Mat. vi. ¶ Vigeſimaqrta lex ē de
falſi iudicii euitatione dicēs. Mat. vii. Nolite iudicare
& nō iudicabimini: & qualr: ibidē oſtēdit cauſam uel
modū. ¶ Vigeſimaqnta lex eſt de diuinoꝝ abſconſio
ne. que deus nobis reuelat canibus nō ſūt tradēda &
pctōribꝰ. & rōnē dicit ſaluator. ¶ Vigeſimaſexta lex
ē de diuine grē & miſericordie impetratiōe dicēs: pe-
tite & dabiť nobis: querite & iuenietis. ¶ Vigeſimaſe
ptima lex ē de ſingulari conuerſatione: ut oīa faciant
aliis: que ſibi ab aliis uolunt repēdi & fieri. ¶ Vigeſi-
maoctaua lex ē d pnie opatione & executiōe p angu
ſtam portā. i. pniam intrare debemus: ut per eā ad uitā
itremus eternā. ¶ Vigeſimanona lex ē de ſollicita ſui
cuſtoditōe: attendēdo a falſis ꝓphetis. i. cūctis palio
& colore quocūqꝫ ipm decipe nitentibus. ¶ Trigeſi
ma lex ē de fidei ſinceritate & firma permāſiōe dicēs:
oēm talem ſapientē q domuꝫ ſuam ſupra petraꝫ xpm
locauit. pdicta hñtur Mat. vii. cap. ¶ Trigeſimapri-
ma lex eſt de ſui abnegatiōe dicēs. Mat. xvi. Qui uult
uenire pꝰ me: abneget ſemetipm &c. ¶ Trigeſimaſe
cūda lex ē de ſui pcā imitatiōe. Mat. xi. dicens. tollite
iugum meū ſuper uos & diſcite a me: qa mitis ſum &
humilis corde &c. ¶ Trigeſimatertia lex ē de frater
na correctiōe. Mat. xviii. Si peccauerit i te frater tuꝰ:
uade & corripe eum inter te & ipm ſolū &c. ¶ Trige
ſimaqrta lex ē de bonorū cōceſſorū a deo proxio gra
ta diffuſione. Mat. x. Gratis accepiſtis gratis date.
¶ Trigeſimaqnta lex ē de corporali debita recreatio
ne. Mat. x. Dignꝰ ē operarius mercede ſua &c. ¶ Tri

geſima ſexta lex eſt de ꝓuidentia in agendis & ordi-
natione. Mat.x. Eſtote ergo prudētes ſicͣ ſerpētes &c.
¶ Trigeſimaſeptima lex eſt de fuga & abſconſione.
Matt.x. Si uos perſequentur in una ciuitate fugite ad
aliā &c. ¶ Trigeſimaoctaua lex ē de inuerecūda bo
ni operatione. Mat.x. Omnis qui cōfitebiť me coram
hoibus: Confitebor & ego eum &c. ¶ Trigeſimano-
na lex eſt de aiatiōe ad bonū. Mat.x. Qui uos recipit
me recipit: & recipit eum q me miſit &c. ¶ Quadra-
geſima lex ē de ſctifica homis perfectione. Mat.xxii.
Redite que ſūt Ceſaris ceſari: & que ſūt dei deo. Mul
te alie poſſunt ex dictis dñi Ieſu leges accipi: qbus
homo ad perfectionē tendēs: ordinat debite & regu-
laț. Et ſic pȝ de legibus ſaluatoris in generali.

Idendū eſt nūc ſcdo qūo in ſpāli ſuis legibus
a hoiēs regulat diuerſoꝝ graduū & ſtatuū. Or
dinat.n. ſuis legibus ¶ Prio principes eis dās
legeȝ. Mat.xxii. dicēs. Redite q̄ ſunt Ceſaris ceſari &
q̄ ſunt dei deo. ¶ Scdo preſides dans legem eis dicit.
Mat.v. Niſi abūdauerit iuſticia uřa pluſq̄ ſcribaruȝ &
phariſeoꝝ: nō intrabitis in regnū celoꝝ. Et Mat.v. At
tendite ne iuſtitiā ueſtrā faciatis corā hoibus ut uidea
mini ab eis &c. ¶ Tertio iudices: dans eis legē dicit.
Mat.v. Nō ueni legē ſoluere ſed adiplere. Et luce.vi.
Nolite ſcdm faciem iudicare: ſed uero iudicio iudica-
te &c. ¶ Quarto iuriſperitos: dās eis legē dicit. Mat.
v. Qui fecerit & docuerit magnꝰ uocabiť in regno ce
loꝝ. & Matt.x. Nolite cogitare qūo aut qd loq̄mini:
dabiť.n. uobis in illa hora qd loq̄mini. ¶ Quinto cōſi
liarios: dans eis legem: dicens eis. Mat.v. Qui uult te
cum in iudicio cōtēdere: & tunicā tuaȝ tollere da ei &
palium. ¶ Sexto theſaurarios dans eis legeȝ: dicͫ eis.
Mat.v. Qui petit a te da ei: & uolēti mutuare a te: ne
auertaris. Et Luc.vi. Eſtote miſericordes ſicͣ & pr̄ ue-
ſter celeſtis miſericors ē. ¶ Septimo curiales dans eis
legem. dicit illud Matt.v. Eſtote pfecti ſicut & pr̄ ue-
ſter celeſtis pfectꝰ ē. Et Lu.vi. omni petenti te tribue.
¶ Octauo milites dans eis legē. dicit illđ Mat.v. ego
dico uobis nō reſiſtere malo. & Mat.x. Nolite timere
eos q occidūt corpus. Animā aūt nō poſſunt occidere
&c. ¶ Nono populares & plebanos eis dans legē. di
cit illđ Mat.v. Diligite inimicos uřos &c. & Mat.xii.
Quicūqȝ fecerit uoluntatē pr̄is mei q in celis eſt ipſe
meus fr̄ ſoror & mater ē. & Mat.vi. Si dimiſeritis ho
minibꝰ pctā eoꝝ: dimittet & uobis pr̄ uř celeſtis pec-
cata uřa &c. ¶ Decimo dños p reſpectum ad ſeruos
dans eis legē. dicit illud Mat.xviii. Miſertꝰ dñs ſerui:
dimiſit eū & debitum dimiſit illi. & Mat.xx. principes
gentiuȝ dñanť eoꝝ. & ſeqtur. Qui uoluerit inter uos
primus eſſe erit uř ſeruꝰ. ¶ Vndecimo ſeruos p reſpe
ctum ad dños dans eis legē. dicit illud Mat.x. ſufficit
ſeruo ut ſit ſicut dñs eius. Et illud Luc.xii. Quis pu-
tas eſt fidelis ſeruus & prudēs: quē conſtituit dñs ſup
familiā ſuā. Btūs ille ſeruus quē cum uenerit dñs eiꝰ
inuenerit ſic facientē: ſuper oia bona conſtituet eum.
¶ Duodecimo patres ad filios dans eis legē. dicit illđ
Mat.x. Qui amat filiū aut filiā pluſquā me non eſt me
dignus. ¶ Decimotertio filios ad prēm dans eis legē.

dicit illud Mat.xv. honora prēȝ tuū & matrē tuā &c.
& Mat.x. Qui amat patrem aut matrē pluſquā me nō
eſt me dignus. & Lu.xiiii. Si qs uenit ad me & nō odit
patrē ſuū &c. non pōt meus eſſe diſcipulus. ¶ Quar-
todecimo fratres adinuicē dans eis legem. dicit illud
Mat.v. uade reconciliari fratri tuo &c. & Matt. xviii.
Omnes uos fratres eſtis & prēm nolite uocare uobis
ſuper terram. ¶ Quintodecimo coniuges dans eis le-
gem. dicit eis illud Mat.v. Non mechaberis. & q ui-
derit mulierem ad cōcupiſcendū eaȝ: iam mechatꝰ eſt
eam in corde ſuo. Et mat.xix. Quos deus cōiunxit hō
non ſeparet. & Matt.v. Et qui dimiſerit uxorem ſuam
excepta cā fornicationis facit eam mechari. ¶ Deci-
moſexto fideles dans eis legē. dicit illud Luc.xii. Lu-
cerna corporis tui eſt oculus tuus &c. & Luc.vi. ꝓut
uultis ut faciāt uobis hoies: & uos facite eis. & xvii.
cap. Si habueritis fidem ut granū ſinapis &c. fiet uo-
bis. ¶ Decimoſeptimo cōciues dans eis legē dicit eis
illud Mat.v. Eſto conſentiens aduerſario tuo dū es in
uia cum illo. Et Luc.xi. Omne regnū in ſeipm̄ diuiſuȝ
deſolabiť. ¶ Decimooctauo amicos dans eis legē. di
cit illud Mat.vii. Quecūqȝ uultis ut faciant uobis ho
mies & uos facite eis. ¶ Decimonono ſocios dās eis
legem dicit Mat.xviii. Si duo ex uobis cōſenſerint ſu
per terram: de omni re quācūqȝ petierint: fiet eis a pa
tre meo. ¶ Vigeſimo uiros ꝓuectos dans eis legeȝ di
cit Mat.x. In uiam gentium ne abieritis. Et Luc.x. Vi
dete & cauete uobis ab auaritia &c. Et Luc.xxi. Ca-
uete uobis &c. ¶ Vigeſimoprimo mulieres deuotas:
dans eis legem dicit illud Luc.ix. Optimaȝ partē ele
git ſibi Maria que nō auferet ab ea. ¶ Vigeſimoſecū
do etates dans eis legem dicit. Mat.xi. ꝙ hos pr̄ fami
lias operarios ducit in uineā ſuaȝ. Sed pre aliis paruu
los cōmēdat. Matt.xix. dicens ſinite paruulos uenire
ad me: talium eſt eni regnū celorū. ¶ Vigeſimotertio
nobiles dans eis legem dicit illud Ioan.viii. Nolite di
cere patrē habemus Abraam &c. & Mat.xviii. unꝰ ē
pater ueſter q eſt in celis. ¶ Vigeſimoquarto diuites
dans eis legem dicit illud Mat.vi. Nō poteſtis deo ſer
uire & mamone. & Mat.v. Beati miſericordes qm̄ ipi
miſericordiam cōſequētur. & Matt.xix. Si uis perfe-
ctus eſſe: uade & uēde oia que habes & da pauperi
bus &c. ¶ Vigeſimoqnto pauperes dans eis legeȝ di
cit eis illud Mat.v. Beati pauperes ſpū &c. Et Lu.vi.
Beati pauperes qm̄ ueſtrū eſt regnū dei. Et ſe habere
paupertatē aſſerit. Mat.viii. dicens. uulpes foueas ha
bent & uolucres celi nidos: filius aūt homis nō habȝ
ubi caput ſuum reclinet. ¶ Vigeſimoſexto penitentes
dans eis legem dicit eis Mat.x. penitentiaȝ agite &c.
& mat.ix. Veni uocare peccatores ad penitentiaȝ &c.
¶ Vigeſimoſeptimo peccatores: dans eis legē dicit il
lud Luc.ix. Gaudiuȝ eſt angelis dei ſuper uno pecca
tore penitentiaȝ agente. & cap.v. Deus ꝓpicius eſto
mihi peccatori. ¶ Vigeſimooctauo nubētes: dans eis
legeȝ dicit illud mat.viii. Qui nubent ſint tanq̄ nō nu
bentes. ¶ Vigeſimonono uiduas eis dans legem dat
exemplum uidue. Lu.xxi. ponentis duo minuta in ga
zofilacium. quia alam & corpus deo debȝ tradere: ut

hẽat ab ipſo fructum ſexageſimũ. ¶ Trigeſimo uir-
gines:dans eis legẽ.dicit illud Mat.xix. Sũt eunuchi
q ſe caſtrauerũt ꝓpter regnũ celoꝝ.& Mat.xxv.Exẽ
plum & normã dat uirginũ prudentũ. ¶ Trigeſimo-
primo ꝓſperitatẽ hñtes:eis dans legẽ dicit illud Lu.
vi.Ve uobis q nũc ridetis:qm̃ flebitis:& Luc.xii. mi-
ſer hac nocte &c. ¶ Trigeſimoſecũdo aduerſitatem
hñtes:& patiẽtes legẽ dans eis dicit illud Mat.v. Bti
q pſecutionẽ patiunt &c.& Luc.vi.Ve uobis q habe
tis conſolationẽ.¶ Trigeſimotertio ſanos:dãs legem
eis dicit illud Ioan.v.Ecce ſanus factus es iam am-
plius noli peccare:ne deterius tibi cõtingat.¶ Trige
ſimoquarto ĩfirmos:dans legẽ eis dicit illud Matt.v.
Beati q lugent qm̃ ipſi cõſolabũt.& Mat.viii.Ego ue
niam & curabo eũ.¶ Trigeſimoq̃nto epos: dans eis
legem dicit illud Mat.v.uos eſtis lux mũdi.& Mat.x.
Nolite poſſidere aurũ neq₃ argẽtũ &c. & Mat. xviii.
Si peccauerit in te frater tuus:uade & corripe eũ &c.
¶ Trigeſimoſexto clericos:eis dans legem dicit illud
Mat.xvi.Siqs uult poſt me uenire abneget ſemetipſ₃
&c.& Lu.xviii.Oportet ſemper orare. ¶ Trigeſimo
ſeptimo religioſos:dans eis legem dicit illud Matt.v.
Solue deo uota tua &c.& cap.vi. Cum ieiunatis noli
te fieri ſic hipocrite triſtes. ¶ Trigeſimooctauo do-
ctores:dans eis legẽ dicit illud Mat.vii. Nõ omnis q
dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celorũ: ſed q fe-
cerit uoluntatẽ &c.& Mat.v. Qui fecerit & docuerit
hi magnꝰ uocabit̃ in regno celorũ. & Lu.xi.Ve uobis
legis doctores q tuliſtis clauẽ ſapiẽtie &c.& mat.xii.
Bonus hõ de bono theſauro cordis ſui ꝓfert bona.
& Luc.vi.Idem.¶ Trigeſimonono ſcolaſticos:dans
eis lege₃ dicit illud mat.v.Omnis q audit uerba mea
& facit ea &c.Et Luc.vi.Qui audit & nõ facit: ſimi-
lis eſt hoi edificanti domũ ſuã ſuper terrã ſine funda-
mento &c.¶ Quadrageſimo maiores:dans eis legem
dicit illud Luc.xiiii.Cũ inuitatus fueris ad nuptias re
cũbe in nouiſſimo loco &c.& mat.xx. Qui maior uo
luerit eẽ inter uos:erit ueſter miniſter. ¶ Quadrageſi
moprimo actiuos:dans eis legẽ dicit illud mat. xxvi.
Quod uni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis.
¶ Quadrageſimoſcdo cõtemplatiuos: dans eis lege₃
dicit illđ mat.vi.Cõſiderate uolatilia celi &c. ¶ Qua
drageſimotertio xp̃m ſeq uolentes: dans eis legẽ dic̃
illud Luc.xiiii.Niſi qs renũciauerit oibus que poſſi-
det nõ põt meus eſſe diſcipulus. ¶ Quadrageſimoq̃r
to ad celu₃ ire cupientes:dicit illud mat.xix. Si uis ad
uitam ingredi ſerua mãdata.multe alie leges dñi ſal-
uatoris poſſũt ex ſctõ euangelio adduci ad oſtẽdẽdũ
oẽm ſtatum hoium & gradũ ſuis legibꝰ regulari & or
dinari:ſed ꝑfate ſufficiant ꝓ pñti. Vnde ſaluator no-
ſter eſt ille ſapiẽs eccleſiaſtes q docuit ppl̃₃:& ſcripſit
ſermones rectiſſimos & ueritate plenos. Eccleſiaſtes
ultimo:& ſimilis nõ ẽ i legiſlatoribꝰ.Iob.xxxvi. Btũs
hõ quẽ tu erudieris dñe & de lege tua docueris eum
ꝑs.xciiii.Ex ꝑfatis apparet declarata tam in generali
q̃ in particulari.Prima pars iſtius noni fructus & cõ
formitatis.u₃.Ieſus legẽ dat populis. Vidẽdũ ẽ amo-
do de parte ſcda.u₃.Franciſcus regulator.

¶ Scda pars noni fructus & conformitatis:uidelicet
Franci cus regulator.Expoſitio.

Iſo qũo ſũmꝰ dñs & ſalua
tor nr̃ regulat generalr̃ &
ſpãliter uirtuoſe degere : &
ad uita₃ eternam optantes
ꝑuenire: qđ erat pria pars
iſtius noni fructꝰ & cõfor-
mitatis. Nũc generaliter ui
dẽdu₃ eſt de ſcda parte.u₃.
Frãciſcus regulator. ¶ Vbi
ſciẽdũ ꝙ cũ dictũ ſit in ꝑce
dẽtibus btũm Franciſcũ fecundatũ fuiſſe fratribꝰ mi-
noribus:ſororibus ſctẽ Clare: & hoibus fratribꝰ & ſo
roribus de penitẽtia:Et qa nõ decebat tales eẽ abſq₃
lege debita & regula:Hinc ẽ ꝙ diuino ſpũ talibꝰ ſub
Franciſci regimine adunatis.b.Franciſcus diuino lu-
mine illuſtratus:ꝑfatis regulam tribuit & modũ uiuẽ
di.Et qa diſtincti fuerũt tales quibꝰ btũs Frãciſcꝰ fuit
fecundatus.Hinc eſt ꝙ ipſe diſcretione ꝑcipua ador-
natus:ſicut diuerſis:ſic diuerſas regulas tribuit & mo
dos uiuẽdi.Fratribꝰ minoribꝰ altiorẽ & ſtrictiorem:
utpote apoſtolorũ.Sororibꝰ uero ut ſexu infirmiori-
bus:dedit regulam mitiorẽ.At uero his de penitentia
in mũdo conſiſtẽtibꝰ:& circa tẽporalia occupatis:pro
ipſoꝝ ſalute:regulam ſtatuit modis ipſorũ ucil & cõ
gruentem.De quibus loquendũ erit:ſed principaliter
de prima regula.u₃.data fratribꝰ minoribus:& demũ
de aliis.Quibus declaratis:apparebit qũo btũs Fran
ciſcus fuit prudens ꝑdictoꝝ regulator & ordinator.
De prima regula ſuccinte uolens loqui : ut appareat
qualis ſit:& quãta ipſiꝰ ſit altitudo & ꝑfectio:Eſt no
tandũ ꝙ regula fratrũ minorũ qualis ſit & q̃ ꝑfecta:
ex pluribus poteſt perpendi.

P Rimo quia a xp̃o miraculoſe data & mon-
ſtrata.¶ Vbi ſciendũ ꝙ btũs Franciſcus non
ſtatim mũdo abrenũciato ſumpſit regulã euã
gelicam in uiuendo.imo per biẽniũ ſtetit indutus ha-
bitu heremitico:portando corrigiam calciamenta &
baculum quẽdam in manibꝰ.Atqꝫ iſto tempore eccle
ſias tres cepit erigere.¶ Quo biẽnio cõpleto: dum in
quodam apl̃orum feſto:miſſam de apoſtolis audiret:
& formã intelligeret datam apoſtolis a xp̃o in uiuen
do:ac apoſtolice norme apoſtolis date:ſe p omnia eo
aptaſſet:ut dictũ eſt fructu octauo ꝑcedẽti: & ex tũc
cepiſſet penitentiam & uerbo & factis publice ꝑdica
re:cum multi eius ꝑdicatione animati & precipue fr̃
Bernardꝰ de qnta ualle mũdũ relinq̃re uellẽt: & xp̃o
deſeruire:neſciẽtes cuiuſmodi regulã deberẽt obſerua
re & accipere:btũs Franciſcus cũ fratre Bernardo ad
eccleſiã cathedralem accedẽtes: primo miſſam a quo
dam bono ſacerdote audierunt:deinde uſq₃ ad tertiã
diim deꝑcantes:ut ſup hoc eis ſuum bñplacitũ oſten
dere dignaretur.Orõne cõpleta: ſacerdos ad rogamẽ
beati Franciſci:ſigno crucis ſe muniens:miſſale ape-
ruit & librum euangeliorũ.In cuius apertione prima
occurrit illud.Si uis perfectus eſſe: uade & uẽde oia
que habes & da pauperibus. In ſecũda aptiõe occur

rit illud. Qui uult uenire poſt me: abneget ſemetipm̄ & tollat crucem ſuam & ſequať me. In tertia uero aptione occurrit illud. Nihil tuleritis in uia. Quib⁹ auditis ait btūs Franciſcus ad frēm Bernarduz. Hec eſt uita & regula nr̄a: omnibusq3 qui noſtre uoluerint ſocietati coniungi. Sic ergo edoctus celitus pr̄ btūs regulam euangelicam aſſumpſit. ¶ Et cū frēs uſq3 ad duodenarium numerū excreuiſſent: tūc btūs Franciſc⁹ illuſtratus celitus de uerbis euangelii: quādā cōpoſuit regulam paucis aliis ſupadditis: que ad uniformē uiuendi modū neceſſaria uidebanť: pſuppoſita tū p fundamento indiſſolubili obſeruantia ſcti euangelii. ubi attentis que ponit & ipſius bti Franciſci ignorātia: qa idiota & ſimplex: pculdubio a xp̄o eidez extitit reuelata. Sic ergo miraculoſe primo facta: nō min⁹ miraculoſe extitit cōfirmata. quod oſtēdit ¶ Primo uiſio beati Frāciſci de ſūmo pontifice inclinādo ad ei⁹ uotum: a deo ſibi demōſtrata. Cum.n. ſocii ex ſimplicitate: ſūmi pontificis pñtiam adire formidarent: Ipſi btō Franciſco: uiſio eſt mōſtrata: arboris magne celſitudinis: ſub qua cū ſtaret & eius celſitudinē miraret: ſubito diuina uirtute tantuz leuabať in altum: ut cacumen ipſius cōtingeret: eiuſq3 ſūma facillime incuruaret ad ima: per que ſūmū pontificem intelligens: diuina uirtute ad ſe inclinari debere: Confortatus ſociis: cū ipſis ad dñm Innocentiū tertiū Romā perrexit. ¶ Viſio ēt oſtenſa ſūmo pontifici idipm̄ cōfirmat. Qui multis negociis occupatus: cum btūm Franciſcū ante ſe cōſtitutum cum ſociis indignanter repuliſſet: reuelatiōe ſibi facta in nocte de palma inter pedes ſuos paulatim ſuccreſcēte: & in arborē pulcherrimā eleuari & diuina luce edoctus: q palma ſignificaret illum pauperez quē repulerat: de mane ipſum mandauit inquiri: & ad ſuam pñtiam adduci. ¶ Alia quoq3 uiſio pfato pontifici poſtēſa fuit a dño. uz. de eccleſia lateranenſi ruine iam pxima: quā quidam hō pauperculus modicus & deſpectus pprio dorſo ſubmiſſo ne caderet ſuſtentabat: per pauperem illum btūm Franciſcū intelligēs: q̄ poſtulauit cūcta conceſſit. Approbauit regulā ipſam ſed nō cum bulla: dedit de penitentia pdicāda mādatum: & ipm̄ ſemper ſpāli amore dilexit. Sic ergo cōſideratis omnibus. uz. regule cōſcriptiōe: pape cōdeſcēſione: & diuina premonitiōe: miraculoſe a xp̄o prima regula eſt data. ¶ Verū cū dilatato iam ordine: uiuendi formā per ipm̄ Innocētiū approbatā: quia uidebat eam prolixā: cupieretq3 ad breuiorē formaz reducere: & per dñm Honoriū tertium qui Innocētio ſucceſſerat in perpetuū facere roborari: ad hoc faciendū mira uiſione a deo fuit premonitus: uidebať eniz ſibi micas panum ſubtiliſſimas collegiſſe: multiſq3 famelicis fratribus ipm̄ circūſtantib⁹ debere tribuere: ſed qa pp earum tenuitatem ne inter man⁹ exciderent formidabat dare: uox deſuper eſt ei facta dicēs Franciſce unā de micis omnibus hoſtiam facito: & mādūcare uolentibus tribue. Quo faciente quicūq3 nō deuote recipiebant: aut receptū cōtemnebant donū: mox lepra infecti notabiles apparebant. Sed cum uiſionē pfataz bñ btūs Franciſc⁹ minime intelligeret: & uigil eēt in oratione: uōcem de celo dilapſam audiuit: dicentē: Franciſce mice noctis preterite: uerba ſunt euāgelica: hoſtia eſt regula: lepra iniquitas. Qua uiſione btūs Franciſcus premonitus: aſſumptis duob⁹ ſociis: fratre. uz. Leone & fratre Bonizo de Bononia: Ad montē Fontis polumbe: iuxta reate perrexit: ubi pane tantū cōtētus & aqua: ieiunans regulā fecit ſcribi: ſcdm qd' orāti ſibi diuinus ſpūs ſugerebat. Quaz cū de monte deſcendens: ſeruandam fratri Helie ſuo uicario tradidiſſet: Ille ea perlecta: cum ſibi nō placeret: ipſam deſtruxit dicens ſe per incuriam eam perdidiſſe ſeu amiſiſſe. Sed iterato uir ſctūs ad montē rediens pfatū & ieiunans: eaz ad inſtar prioris: ac ſi ex ore dei uerba ſuſciperet illico reparauit: & per dñm Honoriū octauo ſui pontificatus āno: ut optauerat cōfirmari obtinuit. Sic ergo uiſione micarū & hoſtie & intelligentia ipſarum: inſtitutione regule primo: cum reparatione eiuſdem facta ſecūdario: apparet inſpicienti regulam minorum miraculoſe factam: & a chriſto ipſi beato Frāciſco monſtratam.

s Ecundo preclaritas regule miorū apparet: qa a xp̄o inſtituta & ordinata. Vbi ſciendū q cū btūs Franciſcus regulam uicario traditam & amiſſam: iterato uellet reparare: frater Helias qui regulā uiderat & tenorē ſciebat: miſtris notificauit btūm Franciſcū talem regulam uelle facere. Qui ad ipm̄ cōgregati: inducebant fratrē Heliaz ipſius bti Franciſci uicarium: ut ad ipm̄ iret: & ſibi diceret p parte ipoꝝ: q regulam ipſam faceret pro ſe: & nō pro eis: quia ad ipſam nolebant eſſe obligari. Sed frater Helias timēs beati Franciſci reprehenſionē: reſpondit eis: q ire nolebat: ſed inſtantibus ipſis q iret: dixit ſe nolle ire ſine ipſis. Et tunc oēs ſimul iuerunt. Cūq3 eſſet frater Helias ppe locum ubi erat btūs Franciſcus: uocauit ipſe frater Helias btūm Franciſcū: Quo reſpōdente & uidente pdictos miniſtros: dixit quid uolunt iſti frēs? Et frater Helias rñdit. Iſti ſunt miniſtri: qui audiētes q facis nouam regulam: & timentes q facias eaz nimis aſperam: dicūt & pteſtanť q nolūt eſſe obligari ad eam: facias eam p te & nō p eis: Quo audito uertit faciem ſuam btūs Franciſcus ad celū: & loquebať xp̄o ſic. Dñe nō ne bene dixi tibi: q ipſi nō crederent mihi. Tūc audierūt oēs uocem xp̄i reſpondentem in aere: Franciſce nihil eſt in regula de tuo: ſed totuz eſt meū qcquid ibi eſt. Et uolo q regula ſic ſeruet ad litteram. ad lraz. ad lram. ſine gloſa. ſine gloſa. ſine gloſa. Et addidit xp̄s. Ego ſcio quātum pōt humana fragilitas: & quātū uolo eos iuuare. qui ergo nolūt eam ſeruare: exeant de ordine. Tūc btūs Franciſcus uertit ſe ad illos fratres: & dixit eis. Audiſtis: audiſtis. uultis q iterū faciā uobis dici? Tūc miniſtri ſeipſos inculpātes: cōfuſi & territi receſſerūt. Quibus uerbis nō ſolū p3 q regula noſtra eſt a xp̄o inſtituta & ordinata: ſed etiā primū pmiſſum q ab ipſo: eſt btō Franciſco data & monſtrata. Sed iſtud ſcdm clarius patebit ex dicendis: ubi oſtendeť qūo ipſe xp̄s multos ut iſtū ordinem introirent: clementius induxit. ¶ Sic ergo apparet ex dictis quali mō eſt confecta regula noſtra quā pfite-

mur:qa.ſ.ieiunio & oröne.Quali in loco:qa in mōte. Quali auctore:quia.ū₃. dño Ieſu xp̄o ea₃ btō Franciſco reuelāte.uñ ad inſtar legis Moiſi ieiunio in monte:& deo dictante facta eſt & data. Et ſic lex euāgelica de qua eſt regula iſta:ut ſtatim dicet᷑: cōſecta ordinata & ꝓmulgata eſt a xp̄o ſtāte ſedente & docēte in monte.Mat.v. Sic regula frm̄ minorum facta ē a btō Frāciſco ſtāte & reſidente in mōte & xp̄o ſibi eā reuelante. ¶P₃ etiā prefatis ipſius regule ꝑeminentia & excellentia:quia xp̄o dictāte:Frāciſco orāte & ieiunāte:facta habitaq₃:& xp̄o inclamāte de celo ſe eā feciſſe:& ſic uelle ſtare ueridice ꝺclarāte. ¶Quare nullus ip̄am debet infamare:ut inobſeruabile₃:ſicut faciunt pleriq₃:quia xp̄us qui oia nouit: & q̄tū pōt hō: ip̄a₃ ordinauit:& ſic eſſe uoluit. Nullus eā ſuſpectam debet hēre uelut falſa₃:aut hoiem nō ualentē deducere ad perfectionē:quia xp̄s perfectionis caput:ip̄am cōpoſuit & dictauit: Nullus debet eā abīicere:ſ₃ reuerentia ſūma ad ip̄am affici:cōſiderato auctore.ſ.xp̄o: reſeratore.ſ.Franciſco:& ſcriptore ſocio ſctō.ſ.fratre Bonizo uel Leone. Nullus debet dubitare eā nō eſſe a xp̄o:quia coram tot miniſtris & fratrib⁹xp̄s ſe eam feciſſe aſſeruit: & btūm Frāciſcum nihil in ea de ſuo poſuiſſe. Vnde papa Honorius qui eā confirmauit:cū de uno cap.regule cū btō Frāciſco loqueret᷑:reſpondit ipſe btūs Frāciſc⁹:Ego uerba illa in regula nō poſui: ſed xp̄s: qui oia utilia & neceſſaria ſaluti aiarum: ac frm̄ & bono ſtatui & conſeruationi religionis melius nouit. Cuiq₃ oia que uētura ſunt in eccleſia & religione noſtra patent & p̄ſentia ſunt. Nō ergo debeo nec poſſum xp̄i uerba mutare. Quapropter btūs Frāciſc⁹ ad regule obſeruantiā inducēdo fratres dicebat. Se in regula nihil poſuiſſe ſcd̄m induſtriā ꝓpriā: ſed oia ſic ſcribi feciſſe:ſicut ſibi fuerāt diuinit⁹ reuelata. ¶De hac ſiquidē regula teſtātib⁹ fratrib⁹ Bonizo & Leone q fuerūt in monte qñ btūs Frāciſcus eam habuit a xp̄o:& qñ papa Honorius eam cōfirmauit.papa ipſe Honorius dixit:Btūs ille q gr̄a dei roboratus:hāc regulam fideliter & deuote ſeruauerit.qm̄ oia que in ea ſcripta ſunt:ſancta & catholica ſunt & pfecta. P₃ ergo q̄uo a xp̄o regula noſtra eſt ordinata.

t Ertio qualis ſit regula nr̄a p₃: quia ipſa eſt in ſctō euāgelio fundata: qd᷑ patere pōt ta₃ de prima regula: que tota eſt ut intuentib⁹ apparet ad lr̄am de euāgelio aſſumpta:q̄ de ſcda:& ſi in ſecūda nō oia uerba ad lr̄am ſint de euāgelio:ſentētia tñ ab euāgelio eſt extracta: ſicut clare p₃ inſpiciēti regulā ſcdam:& ſctm̄ euāgeliū in q̄tuor euāgeliſtis contentū & exp̄ſſū. Et ut hoc uideat᷑:uidēda ſūt capl'a regule ſuccincte:& q̄uo ab euāgelio ſint extracta.

¶Primū regule capl'm ē regula & uita &c. Viuēdo in obediētia.hoc extrahit᷑ ab illo loco.Matt.xvi. Si quis uult uenire poſt me: abneget ſemetip̄m & tollat &c. Sine ꝓprio. Sumit᷑ ab illo uerbo Mat.xix. Si uis perfectus eē:uade & uende oia que habes &c. & Mat. xix. Ecce nos reliquimus oia:& ſecuti ſum⁹ te &c. In caſtitate.ſumit᷑ ex illo Mat.xviii. Sunt eunuchi qui ſe caſtraerūt ꝓpter regnū celoꝝ.& ex illo loco. Lu.xiii. Si quis uenit ad me & non odit pr̄em ſuū &c.& uxorem &c. Frater Frāciſcus ꝓmittit obedientiā dño pape.ſumit᷑ ex illo loco Mat.xvi. Tu es Petrus & ſuper hanc petrā:edificabo eccleſiā meā:& Ioan.xxii. Petre paſce oues meas.& Mat.xxiii. Quecūq₃ uobis dixerint facite &c. Nolens obedire iperio ſacerdotis moriebatur:Deutro.xvii. Succeſſoribus ei⁹ canonice intrantib⁹. Intrātibus ſumit᷑ ex illo loco. Ioā.x. Qui aſcēdit aliūde ille fur eſt & latro &c. Eccleſie romane.ſumitur ex illo loco.Luc.xxii. Ego rogaui pro te ut non deficiat fides tua.

¶Secūdū regule capl'₃. Si qui uoluerint hāc uitā &c. Mittāt eos.exēplo xp̄i mittentis leproſos ad ſacerdotes:ut p₃ in mł'tis locis euāgelii. Miniſtros. hoc nomē miniſtri ſumit᷑ ex illo loco.Mat.xxi. Qui maior eſt ueſtru₃:erit miniſter ueſter.& Lu.xxii. Ego in medio ueſtrum ſum ſicut qui miniſtrat. Diligēter examinēt.ſumitur ex illo loco Ioan.ix. Credis tu in filium dei. Et Ioan.xi. Credis hoc. Ait dñs marthe: Vſq₃ in finē.ſumitur ex illo loco.Mat.v. Qui perſeuerauerit uſq₃ in finem hic ſaluus erit. Vxores nō hñt uel ſi hñt. ſumit᷑ ab illo Luc.xiiii. Siquis uenit ad me & nō odit pr̄e₃ & uxorem.& Mat.xix. Qui reliquerit domū uxorē &c. Vadāt & uendāt.ſumitur ab illo Mat.ix. uade & uende omnia que habes & da pauperib⁹ &c. Ne ſolliciti ſint.ſumit᷑ ex illo Mat.vi. Nolite ſolliciti eē anime ueſtre &c.& nolite ſolliciti eſſe de craſtino. Mittens manum ad aratrum.hoc hētur Lu.ix. Hēant unā tunicā. ſumit᷑ ex illo loco.Luc.ix.& Mat.x.dñs Apoſtolis mādauit:ut nō hērent duas tunicas &c. Anno ꝓbatiōis. trahit᷑ exēplo ficulnee:quā dñs incidi mādauerat &c. Mat.xxi. Veſtimētis uilib⁹. ſumit᷑ ex illo Mat.xi. Qui mollibus ueſtiunt᷑ i domibus regum ſunt. Et poſſint portare calciamenta. ſumit᷑ ex illo Mar.vi. q̄ hēbant Apoſtoli ſandalia. Non iudicēt. ſumit᷑ ex illo Mat.vii. & Lu.vi. Nolite iudicare &c. Sed iudicēt ſemetipſos. ex illo exemplo publicani:qui ocl'os nō audebat &c. dicens deus propitius eſto &c. Et Mat.vi. Dimitte nobis debita noſtra.

¶Tertiu₃ regule capl'm. Clerici faciāt diuinū officiū. ſumit᷑ ex illo Mat.iiii. Dn̄m deum tuū adorabis:& illi ſoli ſeruies.& ex illo Mat.xxi.pueri in tēplo clamabant. Oſāna &c. & cum Petro laudem dicere. Tu es xp̄us filius dei uiui.Mat.xvi. Dicāt pr̄ nr̄. hoc ſumitur matt.vi. Cū oraueritis dicite pr̄ nr̄. Ieiunēt.ſumit᷑: exēplo xp̄i q ieiūauit.Mat.iiii.& ex illo Mat.xvii.hoc genus demonioꝝ eicit᷑ ieiunio & orōne. Tēpore manifeſte neceſſitatis.ſumit᷑ ex illo Matt.xii. q̄ diſcipuli neceſſitate ſpicas &c.qd᷑ alias nō licuiſſet. Non litigēt.ſumit᷑ ex illo Mat.v. Ego aūt dico nō reſiſtere &c. Nec contēdant uerbis. ſumit᷑ ex illo Matt.v. Qui uult cōtendere tecum &c.dimitte &c. Nec alios iudicent. hoc habetur ut dictum eſt. Luce.vi.& Matt.vii. Sed ſint mites.Mat.v. Bti mites: Pacifici.Mat.v. Bti pacifici. Manſueti.ex illo Matt.xxvii. Non audis quāta aduerſum te dicūt.teſtimonia &c. Ieſus nō rn̄dit &c. Humiles.Mat.xi. Diſcite a me:quia mitis ſu₃ & humilis. Honeſte loquētes. ſumit᷑ exēplo xp̄i: qui in medio do

ctorum ſtabat & mirabanť ſuper doctrina & reſpon
ſis eius. Non debeant equitare. ſumiť ex illo Ioã.iiii.
Ieſus fatigat⁹ ex itinere nõ equitauit: ſed ſedebat ſup
fontem. Nec equum aſcendit dum uenit ieruſalem: ſ3
aſinum. Mat.xxi. Dicãt pax huic domui. Ad litterã ha
betur Luc.x. De omnibus cibis. hẽtur Lu.x.

¶ Quartũ regule caplm. Precipio firmiter &c̃. Dena
rios uel pecuniã. ſumiť ex illo Mat.x. & Lu.ix. Nolite
poſſidere aurũ n3 argẽtũ &c̃. Miſtri. ut ſupra Mat.xxi.
& Luc.xxii. Cuſtodes. hẽtur ex illo Lu.x. ſamaritan⁹
qui cuſtos interptať habuit curã de uulnerato. Et Io.
xvii. Quos dediſti mihi cuſtodiui nec perdidi &c̃. Pre
ter denarios uel pecuniã. ab illo Lu.xxii. Quãdo miſ
ſi uos per mundũ &c̃. Nunquid aliquid defuit uobis?
dixerunt nihil.

¶ Quintũ caplm regule. Frẽs quib⁹ dedit dñs gr̃am
laborandi laborẽt. Ab illo Mat.xx. quid hic ſtatis to
ta die ocioſi? ite in uineam meã &c̃. Sãcte orõnis. Lu.
xviii. Oportet ſemp orare: & Mat.xxvi. Orate & uigi
late &c̃. Spm̃ nõ extinguant. ex illo Ioã.iiii. In ſpiri
tu oportet eum adorare &c̃. Cui debent tẽporalia. ex
illo Mat.vi. Primũ querite regnũ dei &c̃. De mercede
laboris recipiant. Ex illo Matte.x. Dignus eſt opera
rius mercede ſua.

¶ Sextum caplm. Fratres nihil ſibi approprient. & ſu
mitur ex illo Mat.viii. Xp̃s dicebat uulpes foueas ha
bent &c̃. Filius aũt hoĩs non h3 ubi caput ſuum recli
net. In paupertate. Mat.v. Bti pauperes ſpũ: humilita
te. Siquis humiliauerit ſe ſicut paruulus iſte &c̃. Mat.
xviii. Pro elemoſina confidenter. ſumiť xp̃i exemplo:
qui triduo quo in templo fuit: ſtipem hoſtiatim queſi
uit: ut dicit Bernardus. etiã ipſa beata Maria & Apo
ſtoli: pro elemoſina iuerũt: ut dicit btũs Frãciſc⁹ in pri
ma regula: & de elemoſinis uixerunt. Se fecit paupe
rem. p̃s. pauper ſum ego &c̃. Mat.viii. ubi caput recli
naret nõ habuit. Hec eſt illa celſitudo que uos here
des. Mat.xix. Centuplũ accipietis & uitã &c̃. Reges.
Lu.xxii. Ego diſpono uobis regnũ &c̃. Nihil imper
petuum hẽre. Mat.x. & Luc.ix. Nolite poſſidere au
rum &c̃. Diligere. Ioan.xiii. In hoc cognoſcent oẽs ꝙ
diſcipuli mei eritis: ſi dilectionẽ habebitis &c̃. & Lu.
xxii. Et tu aliqñ conuerſus cõfirma frẽs tuos: qui ſunt
fratres ſpũales. Debent ei ſeruire. hoc ſumiť Matt.ca.
vii. Omnia ergo quecũq3 uultis ut faciant uobis ho
mines & uos facite illis.

¶ Septimum regule caplm. Si qui frũm inſtigãte. hoc
ſumiť Luce.vii. ubi ponitur ꝙ dñs grauiora demonia
ſue curationi reliquit: ut p3 de lunatico: quẽ diſcipuli
curare nõ potuerunt. Cum miſericordia iniũgant. ha
betur ex illo Mat.ix. Diſcite quid eſt miſericordiã uo
lo &c. & ſequiť. ueni uocare peccatores &c. & Ioã.v.
uade & amplius noli peccare. Si preſbiteri nõ ſũt in
iungi faciant. hoc ex illo accipiť Ioan.xxi. quod ſolis
Apoſtolis quos ſacerdotes fecerat. Matt.xxvii. Dedit
poteſtatem ligandi atq3 ſoluendi. Ne iraſcantur. ex
illo Lu.v. accipiť. Quod irati phariſei & charitatẽ nõ
hñtes: dñm pcipitare uoluerunt.

¶ Octauum regule caplm. Vniuerſi frẽs &c. hoc ac
cipitur ex illo Ioan.x. Fiet unu3 ouile & un⁹ paſtor. &
Mat.xix. Magiſter ueſter unus eſt xp̃s. Ne per oppoſi
tum dicať illud Luc.xi. Omne regnũ in ſeipm diuiſu3
deſolabitur &c. Seruum totius fraternitatis. ſumiť ex
illo Mat.xx. Qui maior eſt ueſtrũ erit ueſter miniſter.
Teneantur firmiter obedire. Ex illo Ioan.vi. Deſcen
di de celo non ut faciam uoluntate3 meã ſed eius qui
miſit me. Inſimul conuenire. ex illo Luc.x. hẽtur. Re
uerſi ſunt ſeptuaginta cum gaudio &c. Ad cõe3 utilita
tẽ frm. ex illo qđ hẽtur Mat.xxv. Serue male & piger
ſequiť. Tollite ab eo talentum &c.

¶ Nonum regule caplm. Frẽs nõ predicẽnt &c. hoc
hẽtur Mat.x. & Luc.x. Qui nõ ſuſceperint uos exite
inde &c. & Mat.v. Nõ reſiſtere malo &c. Et nullus fra
trum populo. Ab exemplo Ioãnis baptiſte. Luc.iii. ſu
per quo fctũm eſt uerbum dñi: & tũc uenit ad pdican
dum. & Luc.iiii. & Matt.iiii. Baptizatus Ieſus & ſpũ
ſctõ plen⁹: & poſtq̃ ieiunauit incepit pdicare. Exami
nata. Mat.xv. Si cecus ceco ducatum preſtet &c. Et
caſta. ex illo Matte. xii. Bonus homo de bono the
ſauro cordis ſui profert bona &c. Et Mat.xv. De cor
de exeunt cogitationes malę &c. Ad utilitatem & edi
ficationem populi. ex illo Matte.x. Ieſus miſit predi
care & curare infirmos &c. Annunciando. hoc accipiť
ex ſerie oim euangelioru3: ſed ſpãliter. Virtutes. Mat.
v. & Lu.v. Vicia. Mat. xxiii. Penam & glĩã. mat.xxv.

¶ Decimum regule caplm. Frẽs qui ſunt miniſtri mo
neant. hoc hẽtur Mat.xviii. Corripe inter te & ip̃3 ſo
lum &c̃. Non pcipientes. hoc habeť Mat.xxiii. Impo
nunt onera importabilia ſuper humeros hoium &c.
& Mat.vi. Aĩa plus eſt quã corpus &c. & mat.xxiiii.
Siqs uobis dixerit ecce hic eſt xp̃s aut illic: nolite cre
dere: Ecce in deſerto eſt nolite exire: ecce in penetrali
bus nolite credere. & mat.xv. Quare diſcipuli tui trãſ
grediunť traditiones ſeniorꝝ &c̃. Rñdit Ieſus. Quare
& uos tranſgredimini mandata dei &c̃. Vnde firmiter
precipio. ab illo mat.vii. Qui fecerit uoluntatẽ patris
mei &c̃. In oibus que pmiſerunt. hẽtur matt.cap.v.
Redde deo uota tua. Ad ſuos miniſtros. ſumiť exẽplo
Centurionis: q ad xp̃m accedens non fuit repulſus ſ3
ſuſceptus mat.viii. Nam miſtri ſunt ſerui. ex illo mat.
xx. accipiť. qui maior eſt erit ueſter ſeruus. Caueãt ab
oi ſuperbia. ex mat.xxiii. accipiť. amant primos recu
bitus &c. Vanagloria. ex illo matt.vi. Canunt tuba &
cap.xxiii. Oia opera ſua faciũt &c. & ſeqtur, uos aũt
nolite uocari &c. Inuidia. ex illo mat.xxiii. ue uobis.
& ſeqtur. Qui clauditis celũ &c̃. Auaritia. ex illo mat.
uel Luc.vi. Date & dabitur uobis. & mat.xix. Diues
difficile itrabit in regnũ celorum. & Luc.vi. Ve uobis
diuites. Cura & ſollicitudie. habeť mat.vi. Nolite ſol
liciti eſſe &c̃. Detractione. ex illo mat.x. In principe
demoniorum eicit demonia. & mat.xii. ex uerbis tuis
iuſtificaberis: & ex uerbis tuis cõdemnaberis &c. Et
murmuratione. ex illo mat.xx. murmurabant aduer
ſus patrem familias. & ſeqtur reprehenſio. Amice nõ
facio tibi iniuriam &c. An oculus tuus nequã eſt &c.
Neſcientes lr̃as. exẽplo Apl̃orum qui illiterati fuerũt
ex ſtudio humano: & tñ deus dedit illis ſenſu3 ut in

telligerent ſcripturas. Lu. ultio. Spũꝫ dñi. ex illo. Io. v. mittam uobis a pr̃e ſpũꝫ ueritatis. & ſequr. Docebit uos oia. Sctãm operationẽ. hẽtur ex illo Io. vi. Operamini cibum q nõ perit: ſed pmanet in uitam eternam. Orare. matt. xxiiii. Orate ne fiat fuga ueſtra &c̃. Luc. xiii. Oportet ſemper orare & nõ deficere. Puro corde. Ex illo mat. v. Bti mundo corde: qm ipſi deũ uidebũt. Habere humilitatẽ. ex illo Lu. xiiii. Qui ſe humiliat exaltabit̃. & Lu. ii. Exaltauit hũiles. Patientiã. ex illo. Lu. xxi. In patientia ueſtra poſſidebitis aĩas ueſtras. In perſecutione. ex illo mat. v. Beati q pſecutionẽ patiunt̃ &c. Diligere. mat. v. Diligite inimicos ueſtros. Qui aũt pſeuerauerit. mat. x. habetur.

¶ Vndecimũ regule caplm. Precipio firmiter fratribꝰ ne habeant ſuſpecta conſortia uel cõſilia mulieruꝫ. ex illo mat. v. Accipit̃. Si quis uiderit mulierem ad concupiſcendum eam: iam mechatus eſt eaꝫ in corde ſuo. & mat. vi. Si oculus tuus ſimplex fuerit &c. Ne ſcandalum. ex illo matt. xviii. Ve homini illi per quem ſcandalum uenit &c.

¶ Duodecimũ caplm regule. Quicũqꝫ diuina inſpiratione uoluerit ire inter ĩfideles. ſumitur ex illo mat. x. Ecce ego mitto uos ſicut oues in medio luporum. Et xp̃s ut habet̃ ibidem: elegit duodecim Aplos & miſit eos p̃dicare &c. Et lu. x. Deſignauit dñs Ieſus & alios ſeptuaginta duos &c. Et ideo dr̃. Qui diuina ĩſpiratione uoluerit ire. Iuxta illud mat. xxviii. Ite in mũduꝫ uniuerſum & p̃dicate &c. Niſi quos uiderint idoneos ad mittendũ. xp̃i exemplo ſumit̃. qa non oẽs miſit ſed primo duodecim Aplos: & deide ſeptuaginta alios diſcipulos: & fructus taliũ dr̃ mat. x. Qui confitebit̃ me coram hoibus: confitebor & ego eum corã pr̃e meo. Petant a dño papa. ex dicto matt. vii. petite & accipietis. & Io. xvi. Quicqd petieritis patrẽ in noie meo dabit uobis. Stabiles in fide. ex illo mat. vii. Fides tua te ſaluum fecit. & fundantes domũ ſupra firmã petrã. Que promiſſimus obſeruemus. mat. v. Reddes auteꝫ deo uota tua. Ex multis aliis uerbis euangelii p̃dicta regula poſſet dici aſſumpta: ſed ſufficiant preſata.

¶ Ex dictis ergo apparet: ꝙ regula fratruꝫ mioꝝ de euangelio eſt extracta. Et ꝙ ſic ſit pꝫ auctoritate eccleſie in decretalibus. De uerboꝝ ſignificatiõe. Exiit q ſeminat. Et ſunt uerba dñi pape Nicolai tertii in declaratione regule. Vbi ſic dr̃ de regula ffm mioruꝫ. Ipſa eſt euangelico ſundata elogo: uite xp̃i roboratur exemplo. ac fundatoꝝ militantis eccleſie apoſtolorũ: ſermonibus actibuſqꝫ firmat̃. quo teſtimõio nihil maius: Vt ipſa regula tota oſtendat̃ euangelica. In principio habet̃. Regula & uita minorũ frũm hec eſt. ſ. dñi noſtri Ieſu xp̃i ſanctũ euangeliũ obſeruare & in fine. Sanctũ euangeliũ dñi noſtri Ieſu xp̃i. qđ firmiter pmiſſimus obſeruemus. Vnde hec regula pre oibꝰ aliis eſt differens in hoc: qa nulla ſic incipit ut iſta: nec ſic terminatur Vt det̃ itelligi ꝙ nulla eſt ſic euangelica: ut hec regula benedicta. Oſtenditur aũt ꝙ ipſa ſit uita apoſtoloꝝ: & conſequenter dñi Ieſu xp̃i: quia ſicut duodecim fuerũt Apoſtoli: ſic in ipſa ſunt duodeciꝫ capitula. Et ſicut ſeptuaginta duo fuerũt xp̃i diſcipuli: ut habet̃ Lu. x. Sic ſeptuaginta duo uerſus ſunt in regula bti Franciſci. Quibus merito pꝫ qđ ipſa eſt uita xp̃i & apoſtoloꝝ: ac in ſacro ſundata elogo. Et ideo dicebat btũs Franciſcus in ſuo teſtamento: ꝙ deus reuelauit ſibi ꝙ uiuere deberet ſcdm formã ſancti euãgelii: ſicqꝫ uoluit ut facerẽt alii fratres. Et dicebat ipſe btũs Franciſcus: contra quoſdam ordinis miſtros: non credentes ſe teneri ad obſeruantiã perfectionis euangelii. Imo ut ſciant omnes fratres ſe teneri ad obſeruãdam perfectionẽ euangelii: uolo ꝙ in principio & in fine regule ſit ſcriptũ. ꝙ fratres teneant ſctũm euangelium dñi noſtri Ieſu xp̃i firmiter obſeruare. Et ut fratres ſemp ſint inexcuſabiles ex quo eis annũciaui: & annũcio ea que dñs pro ſalute mea & ſua poſuit ĩ ore meo: uolo ipſam oſtẽdere operibus coram deo: & ipſo cooperante in perpetuũ obſeruare. Vnde ipſe ad lraꝫ totum euangeliũ obſeruauit: a principio ex quo cepit hr̃e frẽs uſqꝫ in diẽ mortis. Sꝫ an ad totã obſeruãtiaꝫ ſcti euangelii teneant frẽs: dicet̃ ſtatim.

q Varto regula nr̃a eſt ab eccleſia & p ſũmos pontifices approbata. ¶ Dñs Innocentiꝰ tertius primã regulã approbauit ſꝫ nõ cuꝫ bulla. ¶ Dñs uero Honorius dicens regulam a dño Innocentio tertio approbatam: ipſam cõfirmauit: & de hoc bullam fieri mandauit. ¶ Dñs Nicolaus tertius regulam approbatam & confirmatã ab Honorio tertio & bullatam: Ipſe confirmauit & approbauit: & ipſam regulaꝫ declarauit: que declaratio in ſexto habet̃ decretalium: ſub titulo de uerborũ ſignificatione. Exiit. ¶ In ſignum uero approbationis ulterius eſt declaratio ipſius regule per ſũmos pontifices. uꝫ Gregoriuꝫ nonũ. Innocentiũ quartũ. Alexandrũ quartũ. Nicolaũ tertiũ. Clementem qntũ. & Ioanneꝫ uigeſimũ ſcdm de quibus dicet̃ ſtatim: Qui regulam declarãtes: eaꝫ per eccleſiam ſolẽniter approbatam oſtẽderũt. Ac priuilegiorum multiplici cõmunitiõe & exẽptiõe eam obſeruantium: hoc aſtruitur euidenter.

q Vinto qualis ſit ipſa regula pꝫ: quia ẽ p ſummos pontifices declarata: ut dictum eſt dicti ſummi pontifices eam declarauerũt: Aliq plura capitula ſeu paſſus: & aliqui pauciora: prout oſtendam nũc in hoc. uꝫ. paſſu. ¶ Verum quia multa alia ſunt in regula que expoſitione indigent: que p dictos pontifices non ſunt declarata nec tacta: & tẽpore fratris Aimonis generalis: cuſtos Pariſienſis. uꝫ. Fr̃ Gianfredus cum q̃tuor magiſtris. ſ. Alexandro de ales. Ioãne de rupella. Roberto de Baſcia. & Rigaldo. Regulam ipſam quo ad aliqua declarauerunt. Magiſter etiã Ioannes pecian qui ſuit poſtea archiep̃s cantauriẽſis in ſua apologia. cap. x. Frater Vgo ſctũs frater de digna puincia puincie prefatoꝝ quatuor magiſtrorum innixus declarationi regulam totã expoſuit: declarationibus papalibus tẽpore ſuo editis adiectis. Hinc ẽ quod in expoſitioe aliquali regule & declaratiõe: primo ſũmoꝝ pontificum eſt ponenda declaratio: & demum in aliis paſſibus dictoꝝ expoſitio. ¶ Sed ante pro aliquali regule declaratione & dicendoꝝ: eſt ſciẽdum ꝙ uita euangelica & ſi a xp̃o inſtituta & p apo

ſtolos & diſcipulos eius fuerit perfectiſſime obſerua
ta:Faciente ſatore maloꝝ: oblitterata manebat in mū
do.Hinc eſt ꝙ Ieſus xp̄s patri ſupplicauit:ut ſibi ali
qui darent qui eſſent crucis ſue baiuli.i.uite ſue pſe
cti imitatores.Cui pater ānuens:Franciſcuȝ dedit cū
ſuo ordine:ut de hoc dictū ē ſupra fructu ſcd̄o & cō
formitate.Quare uolens xps ſaluator ſuam uitam &
paſſionem mundo declarare & renouare:Franciſcū cū
ſuo direxit ordie:Qui crucis xp̄i.i.uite ipſi⁹ aſſumpto
uexillo:In mūdum ꝑgredientes: uitam ꝑ obſeruātia
aſſumpſerunt euangelicā:prout p̄ſata oſtendūt. Ip̄am
qȝ primo operibus:demū uerbis mūdanis patefacere
ſtuduerūt. Et ut indubia fides btō Franciſco principa
liori daret a cūctis: & ſi preuia reuelatione de aſſum
ptione uite euangelice a xp̄o fuerit premonitus: poſt
tn̄ ſuſceptionē uite euangelice:bulla ſtigmatū xp̄i ab
ipſo eſt conſignatus.ut poſt ipſius uitam & regulam.
ire tutiſſimū a fidelibus putaret & teneret.Quod cuȝ
crucifixio ſaluatoris in fine uite ſue ſit facta : ac uite
xp̄i pſectio ſit i crucifixiōe cōpendioſe reſerata:bea
tiqȝ Franciſci ſtigmatizatio ſit facta iuxta finem uite
ſue: & poſt regule cōfirmationē & inſtitutionē:loquē
do de regula de quā ad p̄ſens eſt ſermo: indicium eſt
btm̄ Franciſcum euāgeliū & uitam xp̄i ſeruaſſe: & in
ipſa regula talia p̄ſata poſuiſſe & deſcripſiſſe. ¶Ar
guit idip̄m amor & affectus quē ipſe xps habuit &
habet ac oſtendit ad hūc ordinē:ſicut infra in hoc fru
ctu tāgitur.¶In fornace huius mūdi cuȝ tota uniuer
ſitate fidelium:per tres pueros deſignatos fidem ſctē
trinitatis hn̄tes:ſtant tres ordines.Et quartus adiun
gitur:qa uȝ.poſt Baſilii regulā.Auguſtini. & Benedi
cti:Quarta eſt addita.ſ.bti Frāciſci:que eſt ſimilis per
omnia filio dei:obſeruando pre ceteris:que ipſe filius
dei Ieſus xp̄s ordinauit & ſeruauit.Similis btō Fran
ciſco & ſuo ordini nō eſt inuentus:qui ſeruaret ad lit
teram legem excelſi. ¶Regula hec quā ſit ſalutifera:
ſanctitas ꝓclamat obſeruantium:q̄ ſit rōnalis:xp̄i in
ſtruentis ſapientia oſtēdit: q̄ ſit expetenda: celſitudo
hoīum ſub hac deo ſeruientiū indicat:q̄ ſit Autentica
Apoſtolica declarat auctoritas. q̄ ſit fructifera mul
titudo frm̄ ſub ea xp̄o degentium demōſtrat.q̄ ſit cō
tra tria uicia.ſ.ſuperbie.auaritie.& imūditie:quib⁹mū
dus inficit:pȝ ex contentis in regula.q̄ ſit ſp̄ualis:patȝ
quia hominē totum eleuat a terrenis : & ſuſtollit ad
contēplanda diuina.q̄ pacificam uitā reddat humanā
inter fluctus uite preſentis:imitanti claret:qui mortifi
catus ſtat quo ad ſecularia.q̄ deuota:hinc collige: qa
fratrem docet corde ore & opere deuȝ ſemp laudare.
q̄ inuictum frēm teneat contra diaboli inſidias: & pe
nitentia pandit:qa ea indicit: & radix omnis peccati
ea ſegregat.q̄ facile eterna capiat:hinc liquido aduer
titur:quia facit frēm hic ſemper xp̄o copulatū: & ſu
baratum reddit de gloria eternali. q̄ ſit mira notificat
eius proceſſus:que in calle p̄ſentis miſerie mirabileȝ
pandit mundo ſui ſequacem ſignis & ꝓdigiis.Et q̄ ſit
profunda & alta:id exprimit multiplicata elucidatio
ipſius:facta per tot inſignes romanos pōtifices. Vt er
go hoc uideatur ad ipſius expoſitionē eſt accedendū:

& aduertendū eſt ꝙ in hac regula duodecim capitula
ponunt.Ad inſtar duodecim Apl̄oꝝ:quia de duodeciȝ
obſeruādis frater informatur. ¶In p̄io capl̄o forma
edicit:fundamentū iacit mire perfectionis.Nam dici
tur ꝙ regula frūm minoꝝ eſt Ieſu xp̄i euāgelium ſer
uare &c.¶In ſecūdo capl̄o.Mundus ſpernit: ac deſpi
citur.Et modus traditur rōne abdicationis:cū dicitur:
Intrare uolentes ut uendāt omnia ſua.¶In tertio ca
pitulo.Hymnus deo perſoluit. Corpus conterit actu
dire ſubiectionis. Dicitur enī. Clerici faciant diuinuȝ
officium: & qd̄ frēs ieiunent &c. ¶In quarto capl̄o:
Cenſus ſiue es abdicit:Norma oſtēdit uere miniſtra
tionis.Dicitur enim. Precipio ne denarios uel pecu
niaȝ &c.& miniſtri &c.¶In quinto capl̄o. Frater ſup
ponitur:Labor imponit digne occupationis. Fratres
inquit illi quibus dn̄s dedit grām laborandi &c.¶In
ſexto capl̄o.Mens a ſeculo ſuſpenditur: Infirmo cōpa
titur ui grate dilectiōis. Dicit.n.Frēs nihil ſibi appro
prient &c.Et ſi quis in infirmitateȝ ceciderit &c.¶In
ſeptimo capl̄o.Morbus corripit.ſ.peccati.Pater deſcri
bitur grate conſolatiōis.Dicit.n.Si quis frater inſtigā
te inimico &c.grauiter peccauerit &c.¶In octauo ca
pitulo.Ordo dirigitur.Pater eligitur ꝓ loco regulatio
nis.Dicit.n.Vniuerſi frēs unum eligant &c. ¶In no
no ca.Cetus ſuſpendit:Verbū ꝓponit ſctē eruditiōis,
Dicitur.n.Frēs nō p̄dicent in epatu alicuius &c. ¶In
decimo capl̄o.Culpa corrigit: Virtus edicit & odor ſi
ue tenor omnis bone cōuerſationis. Dicit.n.Frēs qui
ſunt miniſtri & ſerui &c.¶In undecimo capl̄o. Mot⁹
reſtringit:Luxus repellit freno ꝓhibitionis. Cū dicit.
Precipio fratrib⁹ ne habeant ſuſpecta cōſortia &c.
¶In duodecimo capl̄o.Xp̄s imprimit:Mūdo trāſmit
titur frater ſancte ꝓfeſſionis.Dicit.n.Quicūqȝ frater
diuina inſpiratione &c.Sūmaliter ergo de p̄fatis ha
bet.Sed uidendū eſt ſuccincte & de eiſdē in ſpāli.

P Rimū regule capl̄m. Dicit regula & uita fra
trum minoꝝ &c.In quo forma edicit: & fun
damentū iacitur totius euangelice perfectio
nis:In quo capitulo oſtendit ꝓ ipſius euidentia.¶Pri
mo quid a fratre minore de euāgelicis cōſiliis: eſt p̄ci
pue obſeruandū:qa regula & uita &c.uiuēdo in obe
dientia &c.Vbi uide regule noſtre ab aliis p̄rogatiuā
diuiſionem & diſtinctionē:p̄ſertim in inceptione.Nul
la regularuȝ incipit ab obſeruātia euangelii ſic exp̄ſ
ſe:niſi regula frūm minoꝝ.ut ex principio medio cuȝ
fine dat intelligi:ꝙ p̄ aliis in hac uita euangelica po
nitur ipſius xp̄i.¶Secundo uide bti Franciſci ꝓfun
dam humilitatē:Non.n.dicit regula hec eſt mea: ſed
frūm minoꝝ.Nec hec eſt regula quā ſeruaui: cum tn̄
preſata dicere potuiſſet:qa regula fuit ſua per diligē
tiſſimam ipſius obſeruationē. Noluit ſe uel actorem
exprimere uel obſeruatorem cenſeri: ut actor potius
xp̄s intelligatur q̄ ipſe: & ne ꝓprietas obſeruantie re
gule ſoli ipſi det:ſed & aliis fratribus minoribus.uȝ.
ꝓmis ſociis & aliis q eam ad lr̄am obſeruauerunt.
¶Tertio inſpice nomen datum iſtius religionis & re
gule fratrib⁹:qa miores nūcupant:ut nomen ſumptū
ex euangelio.Matt.xxiiii.Intelligat:qd̄ uni ex mini

mis meis &c.Et q uni ex minorib⁊ meis nō feciſtis: mihi nō feciſtis:ut dicit btūs Frāciſcus: xp̄us ad lrām intellexit de fratribus huius ordinis. Nec imerito ſic debet intelligi:qa ſi de aliis per anthonomaſiā paupe tibus euāgelicis debet intelligi:multo magis de frib⁊ miorib⁊ quoꝝ pauptas p̄ aliis ex pfeſſiōe dr̄ magis peculiaris.Accipitur etiā hoc nomē ex illo uerbo euā gelii.Mat.xx.Qui maior eſſe uoluerit erit minor. Da tur etiā intelligi quid appetere debet frater hui⁊ or dinis:qa nō promotiones eccleſiaſticas:ſtatus mūdia les:& dignitates:ſic dicente btō Frāciſco in reſpōſiōe facta dn̄o Hugoni Cardinali hoſtienſi ; q fuit poſtea Gregorius nonus.Hic.n.Cardinalis cum ſiſcitaretur a btō Frāciſco ſi uellet q frēs ſui ad eccleſiaſticas di gnitates pmouerent.Rn̄dit btūs Frāciſcus.Dn̄e mi nores ideo uocati ſunt frēs mei:ut maiores fieri non p̄ſumāt.Docet eoꝝ uocatio ipſos in plano ſubſiſtere: & humilitatis xp̄i ueſtigia imitari:ut per hoc tādez in reſpectione ſanctoꝝ plus aliis exaltent. Si eni uultis ut faciāt fructū in eccleſia dei:tenete ipſos & cōſerua te in ſtatu uocationis eoꝝ:atq3 ipſos ſi ad alta aſcen derint:ad plana reducite uiolenter: nec ad prelationē aliquā aſcendere permittatis.hec btūs Frāciſcus.hoc oſtendit ipſe btūs Frāciſcus exemplo:officiū generala tus renūciādo.Intelligi ēt dat qd debeat peragere: qa ut minor oia humilitatis officia:btūs Frāciſcus in hu ius ſignū in pricipio religionis oēs frēs & nobiles & ignobiles ad hoſpitalia ad ſeruiendū leproſis deſtina bat.Scopabat ip̄e ſctūs eccleſias:& pro elemoſina ice debat libenter.Dat ēt intelligi qd in eis perlucere dz: qa certe hūilitatis inſignia in habitu:in geſtu:in uiſu: & in ſenſib⁊ uiribus & aliis:ut mior ueraciter cenſeat. Dat ēt intelligi q que ſpectāt ad ſupbie uiciū: reſeca tum debet eſſe ab hui⁊ ordis pfeſſore. Iactātia hipo criſis:elatio:p̄ſumptio:ambitio:&c.huiuſmodi: ab eo āmota eſſe debent:ut uere minor exiſtat.Innuit etiaz ex noie q in frē minore debet eſſe ois uirtutū ornat⁊ ut ſi reputatōe ſit minimus:uirtutib⁊ ornat⁊ corā deo inueniat maximus.Exprimit noie fratris minoris qd ſit ſibi abnegatus totaliter:mortificatus & mortu⁊ mū do:ſed uiuificatus xp̄o.Gratus debz eſſe deo p ipen ſis:ut minori & nō maiori imputet a deo facta.Et ut concludā frater huius regule tam ex noie q̄ ex regula eſſe decernitur:mundi abdicator:celi incola:Angelus terreſtris:xp̄o crucifixus:& tota mente deo herens & cōiūct⁊.Quid ergo primū caplz dicit: Inqt regula & uita &c.Lapides poſiti ex qbus tēplū edificatū eſt:in q̄dro ad regulā diſpoſiti erāt.tertii R.e.vi. Tu fr̄ mi nor ſi dei templū ut teneris uis eſſe.Ad regulā hāc ti bi a xp̄o per Frāciſcū traditam te quadres:ut ſit in te Iuſticia in exibendis Prudentia in cauendis.Tempe rantia in abiciendis.Fortitudo in perficiendis. De q bus tua p̄ cunctis regula hec ſanctiſſima diſerit & lo quitur.Et aduerte q btūs Frāciſcus: imo ipſe xp̄s ad apicem perfectionis uult nos adire in regula pn̄ti:ſic uz.ſequi uitā euāgelicā per frēs:q excellētius ab aliis nō fiat:aliter ad arctiorē uitā eſſet adire reſpiciendo retro:cuius oppoſitū caplō ſecūdo edocet. Inſup attē

de q cum in euāgelio duo pre aliis ſint apoſtolis cō mendata a xp̄o.uz.perfectio ſanctitatis: & auctori tas Eccleſiaſtice poteſtatis:intentio bti Franciſci fuit: ſuis filiis & fratribus indicere put poſſibile eſt in q buſdam euāgelicā ſanctitatē:& nihilomin⁊ ad reuerē dam apoſtolicā poteſtatem.Primū facit in pricipio cū dicit.Regula & uita &c. Secūdū facit in pſona ſui & ſucceſſoꝝ ac frūm omniū.Dicente regula frater Frā ciſcus promittit obediētiā &c. ¶ Dicit ergo primo re gula & uita fratrum minoꝝ &c.ſ.bti Frāciſci & frūm ſuorum preſentiū & futuroꝝ. hec eſt: dn̄i noſtri Ieſu xp̄i &c.Et pro huius primi puncti ac fundamēti toti⁊ regule declaratione:ſunt aliquoꝝ dubioꝝ ſolutiones uidende.Quibus uiſis multa que circa iſtā partem di cūtur patebunt. ¶ Primū igit dubiū eſt:An frēs mino res ex ſue regule pfeſſione ad obſeruātiā omniū con ſiliorum euangelicoꝝ teneant. Ratio dubitatiōis eſt: quia dicit.Regula & uita &c.Sanctū euāgeliū obſer uare &c.Ad iſtud reſpondēt concorditer quinq3 ſūmi pontifices.Vz.Gregorius nonus.Innocentius quartus. Alexāder quartus.Nicolaus tertius. Et Clemēs qnt⁊ qd nō. ¶ Vnde dn̄s Gregori⁊ dicit qd ad cōſilia euā gelica que in regula nō ponūtur:nō tenētur: ſed ſoluz ad ea ad que ipſi ſe obligare intenderūt: ad alia uero ut ceteri xp̄iani: & eo magis:qa ſeipſos obtulerūt dn̄o ſacrificium medullatū. ¶ Dn̄s Innocēti⁊ dicit: q frēs nō tenētur ad omnia cōſilia euāgelii: ſed ad ea dūta xat que in ipſa regula preceptorie uel inhibitorie ſūt expreſſa:Idem dicit dn̄s papa Nicolaus: & addit ad uerba dn̄i Innocētii:qd ad ea tātum tenētur que p̄ce ptorie uel inhibitorie uel ſub uerbis equipolētib⁊ ſūt expreſſa.Ad alia uero cōſilia tenētur ppter ſtatū pfe ctionis quez aſſumpſerūt ut ceteri xp̄iani. Et eo ma gis &c.ut dicit Gregorius. ¶ Dn̄s Clemēs dicit idez cum prefatis.Et dat rōnem.Quia cuz uotū cadat ſup determinatū & certum:uouēs regulā nō pōt dici tene ri ex ui uoti huiuſmodi.Ad ea cōſilia euangelica que in regula nō ponūtur.Et btūs Frāciſcus quedā poſuit & quedam dimiſit.ut pz cū dicit. Regula & uita &c. uiuendo in obedientia ſine pprio & in caſtitate. Si.n. intendiſſet ad oia obligare:ſuperflue & nūgātorie q̄ daz eoꝝ poſuiſſet:aliis ſuppreſſis.Et qa natura termi ni reſtrictiui:ſic excludit extranea:qd oia ad ipz per tinentia icludit:dicit ipſe dn̄s Clemens papa : q fra tres nō ſolum ad illa tria uota nude & abſolute acce pta ex profeſſiōe regule obligātur: ſed ēt tenētur ad ea oia iplenda:que ſunt pertinētia ad hec tria que re gula ipſa ponit. ¶ Scd̄m dubiuz.An ad cōſilia que in regula ponūtur:frēs teneātur ſicut ad p̄cepta euāgeli ca.Reſpōdēt papa Nicolaus & Clemēs: Quod cum btūs Frāciſcus aliqua cōſilia:indicat ut cōſilia ſub uer bis monitiōis & exhortatiōis ac cōſilii: & aliqua ſub phibitione ac uerbo precepti:q intentio bti Frāciſci nō fuit:q frēs ex regule pfeſſiōe teneātur ad omnia cōſilia ſicut ad precepta euāgelica;ſed ſolū ad ea cōſi lia que in eadem regula p̄ceptorie uel inhibitorie ſeu ſub uerbis equipollentib⁊ ſunt expreſſa. Solutio etiā huius dubii pz ex p̄cedenti ſolutione: qa ex quo non

Regla nō obligat ad oia cōſilia euāgelica

Oia cōſilia regule nō obligāt ut precepta euāgelica

tenenī ad omnia conſilia:ergo nec ſicut ad precepta.
Sed ſi dubium reſtringaī ad ea conſilia que in regula
ponunī:patet reſpōſio ex uerbis pape Nicolai & Cle
mentis. ℭ Tertium dubium utrum teneanī ad omnia
ꝯſilia expreſſa in regula. Reſpōdet papa Nicolaus in
declaratione regule dicēs. Quod ad ea ꝯſilia que ſub
uerbis obligatoriis ponunī in regula tenentur fratres
eo modo quo in regula ponunī: ad alia uero que ſub
uerbis monitoriis iformatoriis exhortatoriis ſeu qui-
buſcūq; aliis in regula continenī: ea ꝓſequi magis de
cet:quia imitatores tāti patris effici & xpi ſemitas ar
tius elegerunt. Papa Clemēs reſpondet dicens. non ſo
lu; ad illa tria uota nude & abſolute accepta ex ꝓfeſ
ſione regule obligantur:ſed etiam tenenī ad ea omnia
implenda: que ſunt pertinentia ad hec tria que regula
ipſa ponit. Et dicit q̄d ſi ad tria p̄dicta tm̄ ꝑciſe ꝓmit
tēs regulā ſeruare: & non ad oia ꝯtēta in regula q̄ hec
tria modificāt artarenī:uane ꝓferēt hec uerba. ꝓmitto
me ſemper hāc regulā obſeruare. ex quo ex his uerbis
nulla obligatio naſcitur:nec tm̄ inquit papa Clemens
putandum eſt:ꝙ beatus Franciſcus profeſſores huius
regule quantum ad omnia contenta in regula modifi
cantia tria uota:ſeu ad alia expreſſa in ipa: intenderit
eſſe equaliter obligatos:quin potius aperte diſcernit:
ꝙ quo ad queda; ipſorum ex ui uerbi tranſgreſſio eſt
mortalis: & quo ad quedam alia non: cum ad queda;
ipſoꝝ uerbum apponat precepti uel equipolentis ei-
dem: & quo ad aliqua uerbis aliis ſit cōtentus. Ex qui
bus patet ſolutio queſtionis que tangiī per papa; Ni
colaum & Clementem : uidelicet utrum fratres teneā
tur tam ad ꝯſilia q̄ ad p̄cepta euangelica . Reſponſio
patet ex p̄dictis ꝙ ad queda; tenenī ſicut ad p̄cepta:
& ad quedam non:ut enim dicit papa Nicolaus. Cu;
Beatus Franciſcus dicat. Regula & uita fratrum mi-
norum &c̄. Et que dicuntur in p̄ncipio referanī ad me
dium & finem: & que in medio ad p̄ncipium & fine;.
Et que in fine ad p̄ncipiū & medium:que beatus Frā-
ciſcus dicit in principio. ſ. Regula & uita &c̄. non ab-
ſolute ſed cum quadam modificatione uel determina
tione ſeu ſpecificatiōe ponit. Que ergo dicit in fine ſ.
ſanctum euangeliu; &c̄. Ad illa tria in principio dicta
habent referri modificata uel determinata uel ſpecifi
cata. Et quia beatus Franciſcus aliqua cōſilia indicat
ut conſilia ſub uerbis monitionis exhortatiōis & con
ſilii: & aliqua ſub prohibitione ac uerbo p̄cepti : non
fuit ergo intentio beati Franciſci : ꝙ fratres ex regule
ꝓfeſſione teneantur ad omnia conſilia ſicut ad prece
pta euangelii : ſed ſolum ad illa conſilia que in eadem
regula preceptorie uel inhibitorie ſeu ſub uerbis equi
polentibus ſunt expreſſa. ℭ Quartum dubium eſt cu;
multa in regula ponantur ſub uerbo imperatiui modi
tam affirmatiue q̄ negatiue. An ad illa fratres ex regu
le profeſſione teneantur:ſicut ad habentia uim prece
pti. Reſpondet papa Clemens in declaratione. Quod
licet fratres non ad omnia que ſub uerbo imperatiui
modi in regula ponuntur:ſicut ad p̄ceptoꝝ ſeu equi-
polentium obſeruantiam teneantur: expedit tamē fra
tribus ad obſeruandam puritatem regulē & rigorem:

ꝙ ad ea ſicut ad equipolētia p̄ceptis ſe nouerint obli
gatos:que hic inferius annotantur. Que uidenī equi-
polentia preceptis ex ui uerbi uel ſaltem ratione ma-
terie de qua agitur:ſeu ex utroq;. Et ſunt hec uidel;.
Illud quod ponitur in regula de non habendo plures
tunicas quam unam cum caputio & aliam ſine capu-
tio. Item de non portandis calciamentis & non equi-
tando extra caſum neceſſitatis. Item quod fratres ie-
iunare a feſto omnium ſanctoru; uſq; ad natiuitatem
domini: & in ſextis feriis teneantur. Ite; ꝙ fratres cle
rici faciant officium ſecundum ordinem Romane ec-
cleſie . Item ꝙ miniſtri & cuſtodes pro neceſſitatibus
infirmoꝝ & fratribus induendis: ſolicitam curam ge-
rant . Item ꝙ ſi qui fratres in infirmitatem ceciderint:
alii fratres debeant ſibi ſeruire. Ite; ꝙ fratres non p̄di-
cent in epiſcopatu alicuius epiſcopi: cū ab eo illis fue
rit contradictu;. Item ꝙ nullus penitus audeat popu
lo predicare: niſi a miniſtro generali fuerit examiatus
& approbatus & ad hoc iſtitutus. Item ꝙ fratres qui
cognoſcerent ſe regulam non poſſe ſpiritualiter obſer
uare: poſſint ad ſuos miniſtros recurrere. Item omnia
que ponuntur in regula ad formam habitus tam noui
cioꝝ q̄ profeſſorum: nec non ad modum receptiōis
ad profeſſionem ſpectantia: ſunt ab ipſis fratribus ſi-
cut obligatoria obſeruanda. Niſi recipiētibus quo ad
habitum nouitiorū ut dicit regula: ſecundum deu; ali
ter uideatur. hec inq̄ omnia ſunt a fratribus tāq̄ obli-
gatoria obſeruāda. Item dicit ꝙ ubicūq; in regula po
nitī hoc uerbum teneanī:obtinet uim precepti: & ſer-
uari debet a fratrib⁹ ſicut tale. hec papa Clemēs. Sic
ergo patet id ꝙ dicit papa Nicolaus in declaratione:
ꝙ fratres ex ꝓfeſſione ſunt aſtricti ad ea conſilia euā
gelica que in ipa regula p̄ceptorie uel inhibitorie ſeu
ſub uerbis equipolentibus exprimunī. Et ad omnium
obſeruantia; que ipſis in eadē regula ſub uerbis obli
gatoriis indicuntur: & que ſint illa patēt ex dictis. Ex
dictis ēt p; quid intelligitur noīe euāgelii. Cū dicit re
gula & uita &c̄. Ieſu xpi ſcīm euāgeliū &c̄. Per euāge
liū ꝯſilia euāgelica itelligunī. Et qūo oia obſeruare &
qūo nō p; ex iā dictis. Dicit ergo. regula & uita frm̄
minoꝝ &c̄. uiuendo in obia ſine ꝓprio & in caſtitate.
ubi uide ꝙ oē oē ꝙ ē i mūdo ſit ſupbia uite: ꝯcupiſcē-
tia carnis: & oculoꝝ: & q̄d p̄tō dimiſſi abire ſcd; de
ſideria cordis ſui. b. Frāciſc⁹ regulā ſuā iſtituit ad p̄ca
uēdū dicta uicia & totalr̄ ea abiciēda. Cōtra ſupbia;
uirtutē ponit obiē. Cōtra auaritiā ponit paupertatē. Cō
tra luxuriam caſtitatem idicit & ponit. Vult ergo frēs
p̄fatis crucifixos mūdo: & ꝯiūctos eſſe xp̄o. ℭ Dicit
ergo ꝙ regula & uita nr̄a ē: uiuere in obia ſine ꝓp̄o &
in caſtitate. Ad hec tria ꝯſilia ex ꝓfeſſiōe ſicut ad p̄ce
pta frēs obliganī. Et ponit dicta tria: q̄a in qualib; re
gulari obſeruātia ponunī: nō tm̄ equaliter. Atq; ad tria
p̄fata ut plurimū q̄ in regula ponunī: ꝯſilia euangelica
reducunī. In p̄fatis ergo gradus & nō eq̄litas iter ꝓfeſ
ſionē regl'e. b. Frāciſci ad alias regl'as patz. ℭ In obia:
q̄a poſſeſſiōes hn̄tiū obia artaī ad locum: ut dicit Ber
nardus i eplā. vii. Duo nobis i mōaſteriis ꝯuerſantib⁹
obſeruāda tradūī. Subiectio abbati: & ſtabilitas i lo-

co:& ita obſeruanda q̄ neutra impediat aliam: & ſic
ſit obdiens abbati: q̄ ſtabilitatē nō amittat.hec Ber.
Altior ē obia q̄ ad nullū locū artat̄: nullo terre fine cō
cludit̄:ſicuti eſt in obediētia nr̄e ꝓfeſſiōis: quia nihil
habēt iuris in aliquo loco. obediētiam ergo habēt ſu
per oīm loci terminum ampliatam. ¶ In paupertate
.i.ſine omni ſpāli & generali dominio & ꝓpetate. Sic
exponunt papa Gregorius Innocentius Nicolaus &
Clemens. Artior eſt hec:habētibus in cōmuni & ſi nō
in ſpāli. ¶ In caſtitate & ſi nō eſt gradus quo ad actū
caſtitatis: eſt tamē gradus in caſtitate ſeruāda ad quā
ſeruandam frater minor diſtrictius obligatur. Debet
enim ut dicit regule undecimum capitulū uitare nec
habere ſuſpecta ɔſortia uel conſilia mulierum &c̄. Et
quāuis fratres ut dictum eſt ſupra: non teneantur ad
omnia ɔſilia euāgelica ut ad precepta:ſed magis q̄ ce
teri xp̄iani fratres tn̄ antiq iuxta poſſe talia ɔſilia cu
ſtodierūt. Paupertatem ubiq; ſeruātes. Saracenus cū
uellet pecuniā fratribus dare pro elemoſina ipſaꝫ abie
cerūt.ut docet Bonauētura in parte quarta legēde ma
ioris. Sic ſoldanꝰ beato Frāciſco munera obtulit: que
ipſe omnia ɔtempſit: pecuniam enim ut ſtercus puta
bant. unde quidam frater qui denarios reperat & po
ſuerat in feneſtra:mandato beati Franciſci ipſe pecu-
niam ore ad ſtercus portauit. Obediētiam.cūctis erāt
ſubiecti & precipue eccleſie p̄latis:exēplo beati Fran
ciſci qui dimiſſo generalatus officio:guardianum uo-
luit habere cui obediret. Charitatem uero erga proxi
mos:ipſos ad uiam inducentes ſalutis uerbo & exem
plo. Inimicos diligētes. Frater Bernardus Bononie in
platea ſe poſuit diebus pluribus: ut a populo deſpice
retur & uituparet̄:ſic & florentie. uidebāt ſe mutuo ac
ſi eſſent angeli dei. ut patet in legenda trium ſocioꝝ.
Non ſolum nō offendebant:imo offendentes amabāt:
deum pro eis orabant: & in iniuriis exultabant. Non
ſcandalizabant ſe mutuo: & ſi aliquando caſu id fecif
ſent: ſtatim inculpando ſe penitentiam exercebant: ut
patuit de fratre ſcandalizante fratrē q ſtercus poſuit
in os ſuum. Volentes inferre iniurias proximo ipſi in
ſe excipiebant:ne proximus offenderet̄. Patuit de fra
tre qui excepit ictus lapidū ſe interpoſito:cum fatuus
fratrem ſuū uellet percutere. hypocriſiꝫ ſuper omnia
execrabantur:ſanctitatem abſcondētes: & mundi ho
nores fugiētes. Neminem iudicātes neminē ledētes:
mites benigni. Curam craſtini ſic uitabant: ut legumi
na nō de ſero:ſed poſt matutinū ponere nō audebāt.
Vitantes uerba ocioſa. In capitulo generali celebrato
Aſſiſii tempore beati Franciſci ubi fuerūt quinq; mi-
lia fratrum nō erat qui loqueretur niſi de deo:uel quo
modo poſſent regulā ſpiritualiter obſeruare. Pater no
ſter dicētes pro uerbo minimo ſilentium infringentes
dicendo. Pacem primum offerentes hominibus ɔfor-
mes patri euāgelico. Crucem domini per penitentiā
& meditationem habitu & opere deferētes. Ac ut ſal
terre doctrina ſalutifera mentes cōdientes. lux exem-
plaritatis fuere mundanis. Senſibus corporis ne con-
turbarēt interiora pudorati. Intentiōe ad patriam ten
dentes. Miniſtrantes leproſis & humilibus. In māſue-

tudine peccantes corrigentes: Domini conſilia imple
re ſunt conati. Suppoſitis & iactis fundamentis euan
gelice perfectiōis: ac nōie īpoſito fratribus ſuis quia
minores:conſequenter primum euangelii conſilium.ſ.
obedientiam recipiendo: Cui frater ut minor & humi
lis ſit ſubiectus: & obediētiam debeat exhibere: bea-
tus Franciſcus ſuo ſubdit eloquio & exemplo dicens.
Frater Frāciſcus ꝓmittit obediētiam in iniūctis & p̄-
cipiēdis. Et reuerētiam. In obſequēdis & perficiēdis.
Cui īquit:ꝰ Dn̄o pape uicario Ieſu xp̄i in terris. Extra
de trāſla.cap. Quāto. Honorio.iii.tūc reſidenti in ſede
Romana. Et nō ſolum ipſi: Honorio pape p̄fata fecit
ſed eadem ꝓmiſit eius ſucceſſoribus canonice intrāti
bus & eccleſie Romane.i.dominis cardinal bꝰ qui ui
ces gerūt pape ſede uacāte. Quibus apparet qd bea-
tus Frāciſcus ordinem nō pro tempore: ſed pro perpe
tuo pape ſubiecit: quia fides eccleſie nō debet defice
re:quare nec aliquis uerus ſucceſſor Petri. Quo appa
ret quod nulla regula ſic ſubicit ſuum ordinem ſicut
ordo minorum eſt ſubiectus dn̄o pape. Quare de nul
lo ordine ɔſiderata ſubiectiōe ita debet eſſe cura dn̄o
pape & eccleſie:ſicut de iſto: nec ſic foueri per eccle-
ſiam. ut ſapiēs architectus beatus Frāciſcus ordinem
ſuum eccleſie Romane ſuppoſuit & recomēdauit. In
cuius ſignum uoluit ut fratres peterēt unum de cardi-
nalibus: ut eſſent ſemper ſubditi & ſubiecti pedibus
ſancte Romāe eccleſie. Ex p̄fata obediētia ſequitur
q̄ dominus papa & tā ratione ſummi pontificii qua
ualet leges cōdere nouas.xxv.q.i. Sūt. & caplō quar
to ſequēti: q̄ obediētie & reuerētie promiſſe:regulam
ualet declarare gloſare:conſtitutōes in ordine facere:
ꝓut noſtro ſtatuī uiderit opportunū. Sic ergo apoſto
licis mādatis a fratre minore eſt obtemperandum:ni-
ſi ɔtra fidem eſſent expreſſe: & p alios q̄ per ipſū iu-
dicāda ſic eſſe. Verū quia omnis cōmunitas & corpꝰ
unum & nō plura capita debet habere:ne res mōſtruo
ſa cēſeatur:unum caput in hoc ordine ſicut in eccleſia
militanti preficitur:cui parēdum eſt ſine rebellione: &
cum ſubiectione & reuerentia obſequendum:ideo re
gula ſubdit q̄ obediendum eſt pape &c̄. Sic & capiti
uidelicet beato Franciſco qui in perſona omnium ordi
nem ſubiecit eccleſie: Fecit ſibi omagium fidelitatis
ſanctam.ſ.obediētiam & reuerentiā. Inſtitutuſq; eſt
caput ordinis per papam ut fratres ei obediant. Et nō
ſolū ipſi ſed & ſucceſſoribus. Et aduerte quia hic po
nitur hoc uerbū teneantur quod equipolet precepto
ut declarat papa Clemēs in declaratione. Quare non
obedire gene ali miniſtro preſertim ex contemptu:ſi-
ne culpa non ſit mortali. debēt ergo fratres obedire.
ut dicit capitulum decimum regule in omnibus dum
modo nō ſit ɔtra aīam & regulā. ¶ Sed h̄ orit̄ dubiū:
quia regula dicit q̄ fratri Frāciſco eſt obediendū &c̄.
An ad obſeruātiā teſtamēti ſui fratres teneant̄: cū ibi
nōnulla mādet: ne.ſ.petāt declarationes & priuilegia
a ſede apoſtolica in regula &c̄. Rn̄det̄ p dn̄m Grego
riū nonū. Innocētiū quartū. Alexādrū q̄rtū & Nicolaū
tertiū q̄ frēs nō tenent̄ ad dicti teſtamēti obſeruātiā.
Ratio quia ad hoc nō potuit primo obligare frēs ſu-

Fřes ñ tenẽt ad obſeruãtiã teſtamenti.

ne ipſoꝝ ↄſenſu: & pſertim miniſtroruꝫ quos tãgebat. Secũdo obligare nõ potuit ſucceſſorẽ: cum nõ habeat poteſtatẽ par in parem. Tertio ꝙ cũ ſimus eccleſie romane p oĩa ſubditi & ſubiecti: & ad ipſaꝫ ut ad magiſtrã ẽ recurrẽdũ: qa ſicut ipſaꝫ regulã cõfirmauit ſic & eius dubia hẽt declarare: Nec p inferiorem põt ſubditus ab obedientia ſecludi ſupioris prelati: & pcipue illius. ſ. cui⁹ nutui oẽs ſubiecti ſtant xpiani. Sic ergo pꝫ ꝙ in hoc primo caplo. b. Franciſcus & indicit pfectionem ſanctitatis in obſeruantia triũ conſiliorũ euangelii: ac ſubiectiõe Apoſtolice poteſtati: in obedientia & reuerẽtia exhibenda a fratribus Romão pontifici: & eius ſucceſſoribus canonice intrantibus. Et ſic pꝫ q̃uo a btõ Frãciſco in hoc caplo edicit forma & fundamẽtum iacitur omnis perfectiõis. Nũc trãſeũdũ eſt ad ſecundũ caplm.

¶ Exp͡ʒ ſcdi capituli regule.

Secundum regule capitulum eſt. Si qui uoluerint hanc uitam &c̃. Quo capitulo mũdus deſpicitur: & modus tradit mũdi abdicatiõis. In quo capitulo ſunt multe partes. ¶ In quarũ pma parte ponit ad quẽ ſpectet: ordinẽ intrare uolentium receptio. Et dicit regula in hoc caplo: & pma parte ꝙ ad ſolos miniſtros prouinciales ptinet. Vbi ſciẽdum ꝙ ex iſto paſſu regule generalis miniſter non excludit: cum ipſe ſit miniſter generalis in toto ordine: & prouincialis etiam in qualibet ꝓuincia: imo ad ipm pcipaliter ptinebat: ut dic̃ declaratio pape Gregorii noni. Illud de receptiõe talium ꝙ pertineret ad ſolos miniſtros ꝓuinciales: poterat in principio ordinis obſeruari ꝓpter paucitatem fratrum. Sed ordine dilatato: cõceſſuꝫ eſt p dñm Gregoriũ nonũ priuilegiũ quod icipit. Gloriãtibus uobis in ſola cruce &c̃. Et p declarationẽ Innocẽtii quarti & Nicolai tertii: ꝙ nõ ſolum generalis miniſter & ꝓuinciales miniſtri poſſunt ad ordinem recipere: ſed & aliis fratribus diſcretis cõmittere. Attamen uicarii miniſtri: & multo fortius uicarii prouincie: nõ poſſunt ex officio uicarie ad ordinem recipere: niſi in ſpẽali a generali miniſtro uel prouinciali cuius eſt uicarius cõmittat. Nec eſt hic relaxatio regule: ſed ampliatio auctoritatis. Quibus pꝫ ꝙ generalis miniſter cum prouincialibus miniſtris habẽt ordinariam poteſtatẽ. Alii uero fratres ceteri ſubdelegatã. ¶ In ſecũda parte huius capituli que icipit. Miniſtri uero diligẽter. ponit ꝙ examinandus eſt & qualiter: qui hunc ordinem optat intrare. Vbi ſciendum eſt ꝙ cum hec regula ſit tota apoſtolica: & eccleſie Romane ſuppoſitus ordo iſte: hinc eſt ꝙ beatus Frãciſcus ponit uolentem igredi: de pertinẽtibus ad pfata duo debere per miniſtros examiari: de fide catholica ꝓpter pmũ: & de ſacramẽtis eccleſiaſticis ꝓpter ſecũdũ. Ratio qa ubi error eẽt in tali perſona reſpectu alicuius prefatoꝝ: hic ordo ſicut & quicũqꝫ alius minime ſibi ualeret ad ſalutẽ. Inſuper fidem Romãe eccleſie ſicut fratres debẽt tenere: ſic & alios docere. Et licet beatus Frãciſcus ſolũ de pdictis ponat examinãdum uolẽtem intrare: addẽs ꝙ ſit ab uxore ſolutus. Conſtitutiões tamẽ ordinis generales: in capitulo pmo uidelꝫ de religiõis igreſſu: etiã alias ponũt cõditiones. ¶ Vnde dicit ↄſtitutio. Quod recipiẽs diligẽter & ſolicite attẽdat: ꝙ recipiendus ſit fidelis & catholicus: de nullo errore ſuſpectus: matrimonio nõ ligatus: corpore ſanus: animo ꝓmptus: legitime natus: debitis expeditus: conditione liber: etate quatuordeciꝫ ãnoruꝫ ad minus: niſi fuerit a parẽtibus oblatus: nulla uulgari infamia maculatus: competẽter litteratus: uel ad labores ordis competẽtes & utiles aptus: aut talis cõditionis exiſtẽs: ꝙ eius receptio clero & populo nõ modicam edificationẽ afferat. hec cõſtitutio. Hec que dicta ſunt in declaratione Innocẽtii & Nicolai habentur: qui dicunt ꝙ non paſſim fratres uolẽtes igredi recipiãt: ſed ſolum ordini utiles: & de quorum receptione nõ modica edificatio ſit in populo. De uxore beatus Frãciſcus ſpẽalẽ facit mẽtionẽ: quia talia ſunt ad caſtitatis ruinam: quã frater in ordine manẽs: debet illibate ſeruare. ¶ Expedita examinatione: Nũc in ſequẽti. ſ. in tertia parte beatus Frãciſc⁹ addit qd ſcdm ſctm̃ euãgeliũ talib⁹ ſit dicẽdũ: inqt. n. ꝙ ipſi miniſtri dicãt illis uerbum ſancti euãgelii: ꝙ uadant & uendãt &c̃. Vbi ſciẽdum ꝙ cũ ſaluator noſter dicat. Matt. vi. Non poteſtis deo ſeruire & mamone. Oportet ergo ſe nudũ offerre brachiis crucifixi: Sicut ſe ſequẽtes omnia dimittere xpus uoluit: ut pꝫ in apoſtolis. Et perfectionẽ uolẽti adipiſci dixit. uade & uẽde oĩa tua & da pauperibus &c̃. Fecit utiqꝫ ipſe Franciſcus. Frater Bernardus. Frater Petr⁹ & alii eius ſocii omnia abiciẽtes: & cũcta dãtes pauperib⁹ ut nudi cũ nudo luctarent. ſ. hoſte infernali: & nuduꝫ crucifixum pfectiſſime ſequerent. Repulit beat⁹ Frãciſcus quẽdam in Marchia uolentem ordinem ingredi: quia ſua nõ pauperibus ſed parẽtibus dederat. Dicit ergo beatus Franciſcus ꝙ talibus dicatur uerbum ſancti euangelii ꝙ uadant &c̃. Et ſequitur. Quod ſi facere nõ potuerint utpote propter diſtantiaꝫ loci: uel quia litigiis inuoluta: uel quia in poteſtate alterius: & ſic de ſimilibus: & iſte libẽter faceret ſi facultas adeſſet: dicit beatus Franciſcus: ꝙ talibus ſufficit bona uoluntas. Hic multa eſſent dicẽda de uolũtate bona: quomodo ipſa facit actum meritorium ubi non adeſt facultas operis: prout uult Vgo de ſacramentis libro ſecundo. parte quarta decima. capitulo. lxvii. ſed breuitatis cauſa dimittantur. ¶ Sed quid cauere debent fratres & receptores talium in recipiendo: ſubdit regula in quarta parte dicens. Et caueant fratres &c̃. Iſtum paſſum declarat Dominus papa Clemens in declaratione. ubi tribus dubiis reſpondẽdo hunc locum ſerenat. ¶ Primum dubium eſt ſi licet fratribus recipere quicquam de bonis ingredientium ſi donentur. Ad hoc reſpõdet ꝙ cum ingredientes ſint liberi: nõ uidetur aliquid obſiſtere: quin ſi uelint eis dare per modum elemoſine ſicut ceteris pauperibus: fratres poſſint recipere: Cauere tamẽ debent ne ex notabili quãtitate: preſumi poſſit ſiniſter oculus contra eos. ¶ Secundum dubium. ſi ad dandum fratribus uel conuentibus: fratres poſſint iducere eos ſine culpa. Reſpõdet & dicit. Ne aliqd ſiniſtruꝫ uideat circa talium receptionem: fratres debẽt abſtinere a talium iductiõe. ¶ Tertium dubiũ. Circa illam partem. Si tamẽ cõſilium requirat &c̃. An ſi ipſi

fratres ſint idonei ad dandum cõſilium:ad alios extra
noſtrum ordinem dirigere teneãtur?Reſpondet papa
ꝙ ad deum timẽtes alterius ſtatus debet dirigi:ut ui-
deãtur zelatores paterni ſtatuti.¶In quita parte iſti?
capituli cum dicit. Poſtea concedãt eis pannos pro-
bationis &c̃. Beatus Franciſcus ponit qualiter debẽt
indui & quibus:quia duas tunicas ſine caputio & cin
gulum & bracas & caparonem &c̃. Circa quam par-
tem ſunt aliqua notanda:quia beatus Franciſcus. hic
ponit diſtinctionem habitus nouitiorũ:ab habitu pro
feſſorum. Et dicit qualis detur nouitiis:niſi aliud ſecũ
dum deum aliquãdo uideatur: quod ad habituꝫ refer
tur:ut dicit papa Clemẽs in declaratiõe profeſſorum:
& quia iura canonica faciũt difficultatem magnã quo
ad nouitios:inter portãtes habitum nouitioruꝫ & ꝓ-
feſſorum: ideo ut iſtud uideatur uidendum eſt Primo
quis poſſit ordinem intrare ut ſit ibi nouicius. Et dici
tur ꝙ non minor quatuordecim annis completis . Si
enim minor intret : & exire poteſt : & extrahi a patre
uel tutore.Etiam ſi ante quartum decimum annuꝫ of
feratur a parentibus ipſo conſentiente : poſſet egredi
ipſo perueniente ad prefatam etatem ſcilicet annum
quartuꝫ decimũ.habetur hoc.xx.q.iii.Preſens.& ex-
tra de regularibus.Cuꝫ ſimus.Quod ẽt põt ſi talis in-
trat propria auctoritate ante quartum decimuꝫ ãnuꝫ.
pꝫ.xx.q.ii.Puella.Et uigeſima queſtiõe prima.in ſum
ma queſtionis . Quod ante completum quartum deci
mum ãnuꝫ.patet quia nõ ſufficit ꝙ attingat : ſed opor
tet ꝙ perfecerit:patet extra de regulari . Ad noſtram.
In textu & in gloſa.Et capitulo. Significatum. põt eñi
reperi.Nec malitia poteſt ſuplere in hoc caſu etatem.
uigeſima queſtiõe prima.In ſumma queſtionis.Et Io.
An.ponit de regulari.Eos.in Clemẽtinis. Debet ergo
ad uitanduꝫ predicta ꝙ ſit etatis complete quatuor-
decim annorum.¶Secundo quo habitu debet indui.
Vbi ſciẽdum ꝙ ubi habitus nouitiorum eſt determia
tus & diſtinctus ab habitu profeſſoruꝫ: debet ſibi da
ri habitus nouitiorum. Si uero ipſe uult habere habi
tum profeſſorum & nõ nouitioruꝫ & ſcienter recipit:
talis per talem ſuſceptionem que inducit tacitam pro
feſſioneꝫ. extra de regulari.Eos.in clementinis.etiã ſi
nõ ſit:intelligitur profeſſus expreſſe. Non ꝙ aligetur
tali ordini:ſed generaliter tñ alicui ordini.extra de re
gulari.Nõ ſolum.libro ſexto. Caueduꝫ ergo eſt quo
modo talis habitus non nouitiorum ſed profeſſorum
detur talibus . unde ſi peterẽt debẽt iformari quid ge
ſtatio habitus profeſſoruꝫ facit in eis. Et hoc ſemper
intellige ubi habitus nouitiorum eſt diſtinctus ab ha
bitu profeſſorum in forma & colore.ubi enim nõ eẽt
diſtinctio talis:profeſſio tacita non inducitur. Beatus
ergo Frãciſcus ad precauẽduꝫ talia:qualis habitus de
tur nouitiis oñdit.Niſi ut dicit papa miniſtris & iduẽ
tibus aliud ſecũduꝫ deum aliquãdo uideatur.Quia ui
delicet ſi omnino habitum uult induere profeſſorum:
facta ſibi primo declaratiõe debet ei dari. Et hoc uel
pro honeſtate ordinis: uel utilitate & ↄditiõe recepti.
& tũc dicit regula nõ ſecũduꝫ propriam uolũtatem de
bet dari habitus profeſſorum:ſed ſecũdũ deum.¶Et
nota ꝙ infra ãnuꝫ probatiõis nouitius poteſt ab ordi
ne exire niſi in tribus caſibus.De primo dictum eſt ſi
ſciẽter recipit habitum profeſſorum qui eſt diſtinctus
ab habitu nouitiorum : & ipſe eſt etatis quatuorde-
cim annorum uel plus. Secũdus caſus ſi ifra ãnum ꝓ-
batiõis faceret profeſſionem:tũc & ſi nõ obligatur ta
li ordini loquẽdo de ordinibus mẽdicantium : genera
liter tamẽ alicui ordini obligat̃ . Terti? caſus ſi euidẽ
ter apparet ꝙ talis abſolute uitam uoluerit mutare:
quod tamẽ nõ ꝑſumit̃ niſi clara ꝓbatione: uel compe
tentibus inditiis comprobetur.Et de iſtis duobus caſi
bus:uidelicet de habitus profeſſorum portatione : &
de uite mutatione loquitur priuilegium ordini conceſ
ſum per dñm Clementem q̃rtũ.Et incipit.Ex parte di
lectorum filiorum.ubi mandat omnibus archiepiſco-
pis & epiſcopis per Italiam conſtitutis: ut tales ad or
dinem redeãt:uel ad alium ſe debeant transferre: com
pellendo eos ad hoc per cenſuram eccleſiaſticam: mo
nitione premiſſa & appellatione poſtpoſita. Et ſcien-
dum ꝙ uolentes noſtrum intrare ordineꝫ: ſiue prius q̃
ordinem intrauerint ſiue poſt: ac etiam poſt profeſſio
nem emiſſam:per generalem & prouinciales miniſtros
cuſtodes ac ipſorum uicarios poſſunt abſolui a ſentẽ
tiis excommunicationis:ſuſpẽſionis & interdicti a iu-
re uel a iudice generaliter promulgatis: & cum eis ſu
per contractis irregularitatibus diſpenſare: ita tamen
ꝙ abſoluti ſtatim ordinem intrent . Aliter in priſtinas
ſententias relabũtur propter inducias.Hoc concedũt
quatuor Maremagni.ſ.Bonifacii Alexandri Clemen-
tis & Honorii.Item conceditur per Innocentium . Et
incipit priuilegium.Celeſtis amor patrie.Et aliud eiuſ
dem.Et incipit.In iure canonico &c̃.¶In parte ſexta
huius ſecundi capituli addit regula dicens. finito an-
no probationis &c̃.Vbi circa iſtam partem uidendum
eſt quando annus incipit probatiõis & quis eſt. Et di
citur ꝙ tempus probatiõis eſt ãnus quintus decimus.
nam cum non poſſint ingredi niſi completo ãno quar
to decimo.ſequitur ꝙ tunc incipiat annus probatiõis.
hoc tradit Ioã.An.extra de regulari.Beneficiuꝫ. libro
ſexto:& capitulo.Is qui.eodeꝫ libro. ¶Et aduerten-
dum ꝙ papa Honorius beato Franciſco & fratribus
in ꝑuilegio qđ icipit.Cũ ſecdꝫ ↄſiliũ ſapiẽtis. mãdat ꝙ
ifra ãnũ ꝓbationis nullũ audeãt ad ꝓfeſſionẽ recipe.
Et pena tales recipiẽtiũ ifra ãnũ eſt triplex . Prima qa
peccat mortalr̃. facit.n.ↄtra ꝑceptũ dñi pape & efficiũ
tur iobediẽs . Secũda qa a fratrib? debet puniri pena
que ꝑ grauiorib? culpis ſolet iſligi extra de regulari.
Nõ ſolũ.libro ſexto & caplõ.ↄſtitutionẽ.Et ille q re-
cept? eſt licet eẽ ſecularis nõ poſſit:nõ tñ alligatus eſt
illi ordini ꝑ illã ꝓfeſſionẽ. Tertia pẽa qa ſuſpẽſi ſunt
a receptiõe cuiuſcũqꝫ ad ꝓfeſſionẽ.Sꝫ pone caſum ꝙ
nouiti? ifra ãnũ ꝓbatiõis poſtq̃ ſteterit duob? uel tri-
bus mẽſib? exit ab ordine:& ſtat extra ordinẽ duob?
uel tribus mẽſibus:& deinũ reuertit ad ordinẽ: nũqd
duo ꝑmi uel tres mẽſes qbus ſteterat debẽt ſibi com-
putari? Rñdet ſcdm dñm Boniconttũ filium.Io. An.
ꝙ nõ.dꝫ.n.ſtare per annũ integrũ nõ iterruptũ.Nã qñ
iura locuntur de anni ſpatio: locunt̃ de anno cõtinuo,

ut dicit Ioan.an.de electione.capitulo primo libro ſe
xto. ¶Et ſicut mãdatur fratribus ꝙ iſra annum pro-
batiõis nullum ad obediẽtiam recipiãt: ſic etiam man
datur ꝙ uolentes exire ſiue aliam religionem intra-
re non debeant retinere: per dominum Gregorium no
num & Innocentium quartum. Et incipiunt priuilegia
eorum eodem modo.ſ.Non ſolum in fauorem cõuer-
ſi. Dicit ergo regula finito anno probationis eodem
die & hora completis: poteſt profiteri. Et aduerte hic
ſi poteſt facere profeſſionem & non uult: & ſtat ulte-
rius nullaꝫ proteſtationem faciendo: qa ex ſuo eſſe in
ordine nõ uult ſibi preiudicari: quin libere poſſit ad ſe
culum redire: talis tacitus eſt profeſſus: & non poteſt
ad ſocularem uitãm redire: ſed oportet eum aliquã re
ligionem intrare. ¶Sed a quo ad profeſſionem debet
recipi & ſi regula non ponat expreſſe: tamen a mini-
ſtris intelligitur: quia ſi ſolis mi iſtris ingreſſus & re-
ceptio reſeruatur: multo fortius & ad profeſſionem ta
lium receptio: ſed per declarationes conceſſum eſt ꝙ
aliis a prefatis poteſt cõmitti. Sed quam formam de-
bet profitens in profitendo tenere regula non dicit: ni
ſi ꝙ promittãt uitam iſtam & regulam obſeruare. hoc
implicite dicit regula fiendum: ſed conſtitutiones oſtẽ
dũt magis explicite & ex cauſa ut dicef. Forma hec
eſt. Ego Frater.N.ꝑmitto & uoueo deo: & beate Ma
rie ſemp uirgini. Beato Frãciſco & tibi patri toto tem
pore uite mee ſeruare regulam fratrum minorum: per
dominum papam Honorium confirmatam. uiuẽdo in
obediẽtia ſine proprio & in caſtitate. Et quare ſic ex-
primantur tria uota in ſpeciali & ſi pateat ex dictis in
primo capitulo in ſolutione dubiorum: patere poteſt
etiam ex ſolutiõe iſtius dubii uidelicet. An aliquis ꝓ-
fitẽs ſic dicẽdo / ego promitto toto tempore uite mee
ſeruare regulam fratrum minorum nil explicando: ſi
tũc ad omnia regule tenetur ut ad precepta. Ad quod
reſpondet papa Nicolaus in declaratione dicens: ꝙ ſi
aliquis diceret abſolute. Ego promitto ſanctum euan
gelium obſeruare: niſi profeſſor intẽderet ſe ad oium
obſeruantiaꝫ conſiliorum obligare: quod uix aut nũ-
quã poſſet ad litteraꝫ obſeruari: talis promiſſio abſqꝫ
intentione promittentis ad alium intellectum non de
beret perſtringi: niſi ut obſeruantia euangelii ſit ſicut
tradita reperitur a Chriſto: uidelꝫ ꝙ precepta ut pre-
cepta: & conſilia ut conſilia a promittẽte obſeruẽtur.
Et per hoc ad propoſitum ꝙ talis ſic promittens niſi
habuerit intentionem ſe obligandi ad omnia contẽta
in regula ut ad precepta: intelligitur regulam promit-
tere: ut ea q̃ preceptorie uel inhibitorie ponũt uel ſub
uerbis obligatoriis uel prefatis equipolẽtibus: ex pro
feſſione obſeruare ut precepta teneatur. Alia uero nõ
niſi ſicut poſita intelliguntur. Vt ergo ſciat quid prin-
cipaliter ſit ſeruandum de conſiliis ut precepta: predi
cta forma ex declarationibus ſummorum pontificuꝫ
eſt conflata & bene. Eandem reſponſionem euꝫ papa
Nicolao ponit papa Clemens in declaratione ſua: ui-
de ibi. ¶Sed quid debeat dicere recipiens profitenti.
Certe regula non ponit: ſed conſtitutiones: debet eniꝫ
ei dicere. Et ego ſi hec obſeruaueris promitto tibi ui

tam eternam. Et nota ꝙ cum hͣ profeſſio ſit totum ſo
lẽne publice debet fieri.ſ. coram fratribus tenẽdo ma
nus infra manus recipientis: genuflexus ſine caputio:
& mente & facie ad deum eleuata. Prius tamen debꝫ
inquiri ſi uult plus de tempore ad probãdum ordinis
rigiditates. Et ſi ſic tempus conceſſum eideꝫ nõ pre-
iudicat: quin completo anno ulterius ſtando ad ſecu-
lum ualeat redire: & hͣ intellige iſra tempus ſibi pre-
fixum: ſed ſi ulterius ſtaret nihil proteſtando dic ut ſu
pra. Sed ſi per illum qui eum deberet ad profeſſioneꝫ
recipere tempus minime taxaretur: ꝙ certe male fa-
ceret: debet haberi recurſus ad iura. ¶Sciendum ta-
mẽ ꝙ talis temporis taxatio de qua loquimur: debet
fieri tam de uoluntate recipiẽtis q̃ recipiendi. Dicit er
go regula ꝙ uouẽs promittat regulam ſemper obſer-
uare. ubi uide indeficiẽtem regule obſeruantiaꝫ: quia
ad ſemper: hoc uidelicet habet locum in uotiuis con-
ſiliis & affirmatiuis: ſed pro ſemper in negatiuis. Cui
enim ſit hec promiſſio niſi deo? de quo dicitur in pſal.
uouete & reddite: & ſcriptura. Reddes domino uota
tua. Quia ergo hec promiſſio ſit deo debet inuiolabi
liter obſeruari: ut ſaltem ſi non redditur qđ decet: non
fiat qđ non decet per poſitioneꝫ actus contrarii: ad id
quod eſt fiendum. ¶Sed quia dicitur ꝙ ſemper eſt
regula obſeruanda: poteſt eſſe dubium an quelibet re
gule tranſgreſſio ſit mortalis. Reſpondetur ꝙ cum in
regula multa ſunt que ex profeſſione equipolent pre- Que trãſ-
ceptis: horum tranſgreſſio ſi fiat ex omiſſione & ſcien greſio re-
ter & hoc in preceptis negatiuis: ſine culpa mortali ta gule ſit
lium non eſt tranſgreſſio: ſed ſi in preceptis affirmati- mortal'.
uis: quando talia debent fieri: & ſic eodem modo. ubi
uero non debet fieri: quia talia non obligant pro ſem-
per: ſed ad ſemper: & fiat ex inaduertẽtia non eſt cuꝫ
culpa mortali. Si uero talia omittantur ex contemptu
ſemper eſt cum peccato mortali: quia contemptus ſpe
cies eſt ſuperbie. Tranſgreſſio uero illorum que po-
nuntur alio modo a predictis que preceptis nõ equi-
polent: ſi fiat ex omiſſione: & ex quadam negligentia
non eſt ſine culpa uenali. Si fiat ex cõtemptu ſiue per
ſone ſcilicet prelati: ſiue ſtatuti ſiue mandati: non uide
tur ſine culpa graui fieri. Si uero fiat tranſgreſſio ex
cõmiſſione patet ꝙ eſt peccatum mortale: quia ibi eſt
contemptus iterpretatus. Inſuper quia ſi non tenetur
ad poſitionem actus: tamen ad uitandum oppoſitum
tenetur. Quedam uero cum ponantur in regula cõceſ
ſiue & exhortatiue: talium tranſgreſſio poteſt eſſe ſi-
ne omni culpa: patet de quadrageſima epiphanie. pa
tet de cibis qui apponuntur liceat manducare: & de ſi
milibus que poſſunt omitti ſine omni culpa. Debet er
go ſemper Frater minor eſſe in ſolicitudie ad obſeruã
dum que promiſit: cum taliũ obſeruãtia ſibi uita pro-
mittatur eterna: & in timore ſtare ne aliquid commit-
tat contra regulam. tali enim timore homo multa ui-
tat: que alias non uitaret. Et quia ut dictum eſt regu-
lam profitens: promittit eam ſemper obſeruare. Quo
ſequitur ꝙ tali nullo modo eſt licitum ſua auctori-
tate ab ordine recedere: quia eſt contra promiſſum:
& contra mandatum pape Honorii in priuilegio qđ

incipit. Cum ſecundum conſilium ſapientis &c̄. factū
beato Franciſco & fratribus. Quo paſſu ſequitur ꝙ
nulla alia regula eſt iſta arctior: quia talem liceret adi
re retro nullatenus reſpiciendo. Et quia ex profeſſio-
ne ſic fratres ligantur ordini: hinc eſt ꝙ nullus cardi-
nalis niſi de latere: nullus archiepiſcopus uel quicūqꝫ
alius prelatus poteſt aliquem fratrem aſſumere tene-
re & dirigere etiam pro eccleſie negociis: quāuis hēat
a ſede apoſtolica: niſi fecerit expreſſam mentionē de
huiuſmodi indulto & ordini ipſo: ſine licentia genera
lis miniſtri uel prouincialium miniſtrorꝫ ſeu uicariorū
eorundem. Et dicti prelati poſſunt tales remouere &
corrigere ſicut & alios fratres: & hoc per priuilegium
quod dicitur mare magnum Bonifacii & incipit. Vir-
tute conſpicuos. Taliqꝫ ac tanto ſtrictionis uinculo:
quia fratres alligantur regule & ordini: hac de cauſa
apoſtatantes incarcerare ligare capere & excōmuni-
care poſſunt miniſtri ex priuilegio domini Innocentii
quarti: quod incipit. Prouiſionis ueſtre: & in alio eiuſ
deē: Deuotionis ueſtre. Prelatiqꝫ debent uitare apo-
ſtatas noſtras: & eos denūciare excōmunicatos quā-
do a fratribus requiruntur: priuilegio Alexandri quar
ti quod incipit. Fratrum minorūꝫ: & priuilegio Grego
rii noni qđ icipit. Fratrum minorum. ac priuilegio In-
nocentii quarti quod incipit. Fratrū minorū. Nec apo
ſtatas noſtros aliqs pōt recipere: & retinētes debēt ex-
cōmunicari per prelatos ſi fuerit a fratribus requiſiti:
priuilegio Alexandri quarti. Quod incipit. Cum ſic ex
parte & Clementis quarti eodē modo incipiētis. Nec
fratres ꝑdicatores poſſunt recipere noſtro ordini obli
gatos: ex priuilegio Innocētii quarti incipiētis. Quod
uos in Chriſto. Nec ciſtercienſes priuilegio Innocētii
quarti incipientis. Cuꝫ olim. Nec alii religioſi. Nec he
remite. Nec Gulielmite poſſunt apoſtatas noſtros re-
tinere ſine licentia. Et oppoſituꝫ facientes ipſo facto
ſunt excōmunicati: nec poſſunt abſolui niſi per ſedem
apoſtolicam: & hoc priuilegio Alexandri quarti icipiē
tis. Veſtram & ueſtrorum ordinū. Capi etiam poſſunt
apoſtate noſtri ordinis: etiam licentiam habētes a pa
pa ſi infra duos uel tres menſes aliam religionem non
intrauerint: uel habituꝫ non ſuſceperint regularē: pri
uilegio Alexandri quarti quod icipit. In grauem ordi-
ni ueſtro. Apoſtate etiam noſtri ordinis nullam admini
ſtrationem nullam animarum curam nullum officium
debent habere. Priuilegio Nicolai quarti: quod icipit
In ueſtri ordinis. Egreſſis ab ordine noſtro prohibetur
predicare & docere & confeſſiones audire. Priuilegio
Innocentii quarti quod icipit. Iuſtis penitentium. Erat
antiquitus licitum membra putrida ab ordine ſepara
re: id eſt malos eicere: licet exitus ſpōtaneus eis iterdi
ceretur: non tamen emiſſio. modo uero eſt interdictuꝫ
per papam Benedictum duodecimum & per Clemē.
In ſeptima parte iſtius capituli que dicit. Et illi qui iaꝫ
promiſerūt obediētiaꝫ: dicit papa Clemēs: ꝙ hoc eq-
polet preceptis: & dicit ipſe ꝙ pluribus tunicis uti nō
lꝫ niſi in neceſſitatibus que poſſunt haberi ex regula.
Et dicit papa Nicolaus in declaratiōe ꝙ fratres de li-
cētia miſtrorꝫ & cuſtodū diſtictim & diuiſim in admi-

niſtratōibus eis cōmiſſis: cuꝫ eis uidebiẗ pēſatis neceſ
ſitatibus: & aliis circūſtātiis que ſecundū deū & regu
lam attēdēde uidētur uti pluribus poſſunt: hoc inquit
pꝫ ex regula cū dicit: ꝙ miſtri & cuſtodes de ifirmorū
neceſſitatibus & fratribus induēdis: ſollicitā curā ge-
rant ſecūduꝫ loca & tēpora & frigidas regiōes. Habe
re ergo duas tunicas ut dñt quatuor magiſtri & non
plures regularis eſt forme: Habere plures duabus di-
ſpenſatiōis eſt regule: auctoritate illorum quibus fra
truꝫ cauſa eſt commiſſa. Addit de calciamentis dicēs.
Qui neceſſitate &c̄. Quid intelligitur cuꝫ dicitur poſ-
ſint? Reſpondent quatuor magiſtri ꝙ poſſe intelligiẗ
licere. Sed quid neceſſitatis nomine hic intelligitur.
reſpondent ꝙ neceſſitas cum dicatur multipliciter: po
teſt neceſſitas in propoſito multis de cauſis intelligi.
Neceſſitas enim eſt. Aliquando ratione perſone: quia
debilis uel infirma. Aliquādo ſecundum tempus: quia
uehemens frigus. Aliquādo ſecundum locum: quia ſi-
ne impedimento non poteſt nudis pedibus pertranſi-
ri. Aliquando ſecundum iter uel officium iniunctum:
quod non poteſt ſine detrimento perſone uel cauſe ꝓ
pter quam iniunctum eſt perficere. Sic ergo prefatis
patet quando eſt neceſſitas. Sed attēde in prefatis: ꝙ
non quelibet predictarum neceſſitatum debet ſtatim
pro cauſa iudicari neceſſitatis: ſed Frater debet expe
riri pluries: antequā calciamēta ſic ſumat. Ratio quia
ut dicit papa Clemens in declaratione: uerbum regu-
le: de non portandis calciamētis equipolet precepto.
Per calciamentum intelligitur cooperimentum de co qd p calciamētum intelligaẗ.
rio quo operiẗ pes. unde nec calige fane nec truncate
nec ſolee proprie inter calciamēta deputari uidentur.
Ita dicit Frater Hugo cū prefatis quatuor magiſtris.
Sandalia enim que ſolee dicūtur fratrum minoruꝫ nō
intelliguntur nomine calciamenti: quia Chriſtus apo-
ſtolis calciamenta interdixit: & ſandalia cōceſſit. Mat
tei ſexto. ¶ Et quia de tunicis profeſſoruꝫ poſſet eſſe
heſitatio: quales eſſe debeant: Beatus Franciſcus di-
cit. Et fratres omnes ueſtimentis uilibus induantur nō
dicit precioſis. Hunc regule paſſuꝫ expoſuit primo pa Vilitas ueſtium.
pa Clemens in declaratione ſua dicens. uilitatem ue-
ſtium illam intelligere: que ſecundum conſuetudinem
uel conditionem patrie: debet quantum ad colorem
panni & precium uilitas merito reputari. Hoc tamen
iudicio relinquit miniſtrorum cuſtodum & guardiano
rum: de uilitate ueſtium & qua neceſſitate fratres poſ
ſint portare calciamēta. Dominus papa Ioannes uige
ſimus ſecundus iſtum paſſum etiam exponit ut papa
Clemens: cōmittens prefatis ut habeant arbitrari de
colore uilitate longitudine & latitudine & caputii bre
uitate: quia ut dicit ipſe: Beatus Franciſcus dixit fra-
tribus ꝙ uilibus induantur: ſed de predictis nihil di-
xit: & mandat fratribus ꝙ iuxta determinationē pre-
fatorum debeāt agere: & oppoſitum facientes per ge
neralem admoniti: ſi non ſe correxerint: ſunt excōmu-
nicati ipſo facto. Et quatuor magiſtri dixerūt. ꝙ uili
tas attenditur in precio pariter & colore ſecundum ex
timationem hominum regionis: in quibus fratres mo
rantur. ¶ Inter alia que beato Franciſco diſplicebant

ut patebit infra fructu.xvi.& conformitate:eſt ꝙ fra
tres qui paupertatem uouerunt multiplicibus indue-
rentur & mollibus:ſignum extincti ſpiritus hoc in fra
tribus aſſerebat: ac mollibus & delicatis ueſtitos fra
tres:ad tentandum diabolum uehementius animari.
Aſſerebat Ioannem Baptiſtaꝫ de hoc ſpecialiter a do
mino cōmendatum. Et qualiter ipſe beatus Frāciſcus
indutus iret:quia fructu & conformitate.xvi.dicetur:
ad p̄ſens omitto.Multi ſancti : ſingulares in ueſtimen
tis fuerūt:ut patet de abbate Antonio Illarione & de
aliis ac beato Ieronimo:qui ſacco ibat indutus.Ad ue
recūdiam uero eſt fratris minoris ueſtem deferre mol
lem ſeu pulchraꝫ aut nobilē: quia p̄ cunctis religioſis
ſeruandam paupertatem arctius ipſe promiſit:& tota
liter a ueſtigiis patris exorbitare:quē ſequenduꝫ corā
deo uouit & ſanctis. Et ubi aliorum exemploruꝫ defi
ceret copia:cuilibet noſtrū pauptas obiicit̄ xp̄i & ſue
matris beate. ❡Subifert beatus Frāciſcus. ſi ↄtingat
tunicas lacerari quid fiendū:nō debet ſtatiꝫ noua pro
curari ſꝫ ipſa antiqua repeciari ſaccis & aliis petiis ut
ipſe faciebat.Ratio qa ſic faciēdo facit cum benedi-
ctione dei.❡In ultima parte huius capituli monet &
exhortat̄ fratres &c̄. Vbi ſciēdū ꝙ ſunt nōnulli q aſpe
ris induti & cibis nō utētes delicatis:ex hoc ad iudi-
canduꝫ alios & deſpiciēdū aſſurgūt. beatus Frāciſcus
ſi a fratribus molles interdicit tunicas:multo forti⁹ &
cibis delicatis puti:quia facilius inclinatur ad peccatū
homo ciboꝝ delicatoruꝫ ſumptiōe nimia:q̄ ueſtiū: qd
dicit⁊ inquit.fratres nō iudicēt tales male agere:quia
quiſquis dum utit̄ ueſtimētis ſcd̄m decētiā ſui ſtatus:
nō male agit:nec deſpiciāt tales.ſ.aſſerētes eos pecca
tores:ſicut phariſeus de publicano cenſebat:de ieiūio
ſe cōmēdando.Sꝫ qd frater minor debet agere⁊Certe
iudicet.ſ.ſe non agere conformiter xp̄o : cuius conſi-
lia ꝓſequēda deuouit:& deſpiciat ſemetipſum dicens
cum p̄s.Ego ſum uermis & nō homo: opprobriū ho-
minum & abiectio plebis.

❡Expoſitio tertii capituli regule.

t Ertium regule capitulū eſt de diuino officio:
& qualr̄ fratres debēt ieiunare & ire p mun-
dum.Et incipit clerici faciāt diuinum officium &c̄. &
dicit ꝙ in hoc capitulo.Hymnus deo perſoluit̄.Cor-
pus ↄterit̄ p actū dire ſubiectiōis.❡Vbi ſciēduꝫ ꝙ in
hoc capitulo.Beatus Frāciſcus quo ad p̄dicta fratres
ordinauit triplr̄. Primo ad deum p opa collaudatiōis
& reuerentie dicens clerici &c̄.Vbi ſcienduꝫ ꝙ in hoc
ordine cū ſint fratres in duplici differentia: quidam di
uino cultui deputati & litterati. Alii ſeruitio p̄ſatoruꝫ
deputati illitterati:ac quilibet ꝓ modulo ſuo deuꝫ de
bet collaudare: & pro impēſis iuxta poſſe regratiari:
hinc eſt ꝙ clericis & p̄mis fratribus imponit ut deuꝫ
laudent per officii exhibitionē dicēs.clerici ut deū lau
dent:faciant diuinum officium:Sed qualiter⁊inquit ſe
cundum ordinē ſancte Romane eccleſie.i.ſe ↄformēt
ordinario eccleſie:prout.ſ.eſt in eius breuiariis ordina
tuꝫ: pſalterio excepto:& ſequitur ex quo habere po-
terūt breuiaria.❡Quatuor magiſtri per breuiaria in-
telligunt officium diuinū.ſ.quo ad diurnum.ſ. miſſale
& nocturnum:quia in his duobus fratres ſe ordinario
eccleſie debent ↄformare.❡Nota h̄ ſecundū dn̄m pa
pam Cle.in declaratiōe ꝙ iſtud equipolet p̄cepto.Ex
quo ſeqtur ꝙ clerici fratres & ſi non ſint in ſacris: ubi
poſſunt officium diuinuꝫ dicere: & non dicunt peccāt
mortaliter : quia ſcienter omittunt ad quod tenentur:
preſertim non habētes impedimentum.Sequitur etiā
ꝙ frēs celebrantes alias feſtiuitates ab his que ſunt
in calēdario:aut de quibus nō dicitur i rubrica breuia
rii:peccāt grauiter:quia preſumptuoſe faciunt: & con
tra ordinarium eccleſie. ❡Sequitur etiam ꝙ non pro
quacūqꝫ infirmitate fratres poſſunt eximi a ſolutione
diuini officii:patet quia eſt p̄cepto h̄ equiualēs . ❡Et
ſciendum ꝙ dominus papa Innocentius in declaratio
ne ſua & in priuilegio qd̄ icipit.Pro ueſtro colegio.Cō
cedit ꝙ ſi fratres clerici interſint diuino officio alio-
rum:ꝙ ad proprium dicendum minime teneantur. Et
quia dicit minime:ſi fratres proprium dicant:non ne-
ceſſitatis ſed ſupererogationis eſt. ❡Sequitur etiā ex
predictis ꝙ ſicut fratres officii ordinata ſeruare tenē-
tur: ſic & quo ad cantum:quia cuꝫ cantus fractus nō
ſit per ordinarium eccleſie ordinatus:fratres tales can
tus exercētes peccāt : & qa faciūt ↄtra ordinatiōes &
ↄſtitutiōes pape Benedicti.❡Sed h̄ eſt dubiū.Si dn̄s
papa faceret de uno feſto quod nō eſt in calēdario uel
ſecundū rubricam breuiarii : fratres tenētur ne facere
de illo feſto⁊Reſpondet̄ ꝙ non:niſi ipſe mandaret de
eo fienduꝫ.Quo paſſu regule dicit beatus Frāciſcus.
ex quo habere poterunt breuiaria:patet ut dicit decla
ratio pape Nicolai:ꝙ beatus Franciſcus uſum rerum
non uetuit fratres habere: imo uoluit ꝙ libri quo ad
uſum in cōmuni haberentur:& nō in ſpāli: prout dice
bat frater Leo fuiſſe de intentione beati Franciſci.Et
lꝫ beatus Franciſcus ponat ꝙ fratres perſoluant diui-
num officium & modum nō pandat:Attamen quia p̄-
ſupponit dici diuinum officium: conſequenter intelli-
gitur ꝙ taliter dicatur ꝙ placeat deo : proſit dicēti:&
edificet audientes: & ad deuotionem inducat : quare
debet perſolui ut ipſe ſanctus faciebat:de cuius mo-
do dicit Bonauen.in decima parte legēde maioris. Et
dicetur fructu.xix.& conformitate . Impoſito clericis
& litteratis quomodo dicāt diuinum officium ſubdit
beatus Franciſcus in regula qualiter fratres illitterati:
uidelꝫ laici deum debeant ſuo poſſe collaudare & di-
cit textus regule:quia pater noſter debent deo perſol-
uere . Que oratio & ſi breuis ſit:ipſa celum penetrat:
& tanto uirtuoſior pre aliis:quanto ab ipſo deo apo-
ſtolis data & reſerata . ❡Datur laicis breue officium
& non ſine cauſa:utpote : ſeruitiis clericorum occupa
tis:& dicit papa Nicolaus in declaratione: ꝙ tales &
ſi non uacent ſtudio & diuinis officiis: dummodo ſer-
uitiis inhereant aliorum:cum ipſis quibus ſeruiunt ſu
ſtentari merentur . Exemplo Dauid qui deſcenden-
tium ad bellum & remanentiuꝫ ad ſarcinas: uoluit ut
portio equaretur. ❡Iſtis tamen laicis indicitur in ſpe
ciali ut orent pro defunctis : qa in offō diuino ꝓ ipſis
defunctis ſemp orat̄: tā in offō diurno.i.miſſali:q̄ no-
cturno:ſꝫ nō ſic in offō laicoꝝ.Et attēde h̄ ꝙ: qa frēs

hñt pſoluere diuinũ offm̃ ut libere ualeãt ħ exercere:
ſummi põtifices fribus ↄceſſerũt.u3.papa Gregorius
nonus & icipit ꝑuilegiũ.Deuotiõis uñe pcibus.Inno-
cẽtius quartus & icipit ꝑuilegiũ.Eis q ſanãdis.& Ni-
colaus quartus.Et icipit ꝑuilegium. Meritis uñe reli-
giõis:ꝙ tẽpore gn̄alis iterdicti:iterdictis & excõmu-
nicatis excluſis:Ianuis clauſis:& ſummiſſa uoce:in ec
cleſiis noſtris frẽs poſſint celebrare diuia.Addit papa
Nicola⁊:ꝙ nõ ſolũ legere diuinũ offm̃ poſſunt & miſ-
ſas celebrare:ſ3 ẽt tẽporibus ↄſuetis iuxta morẽ ordi
nis:facre cõiõis & extreme unctiõis ſacramẽta recipe.
Poſſunt ẽt frẽs ad diuina admittere ꝓcuratores,opa-
rios & pueros frũm tẽpore iterdicti:ex ꝑuilegio Ale-
xãdri quarti:quod icipit.Vt in uñis domib⁊ ſeruiẽtes.
Preſatis ergo apparet ꝙ.b. Frãciſc⁊ in regula ordinat
frẽs ad deum p opa reuerẽtie. ℂ Secũdo ordinat eos
quo ad corpus p opa pnīe p ieiuniũ: ubi ponit ꝙ frẽs
debẽt ieiũare & qñ.Et dicit papa Clemẽs in declara
tiõe:ꝙ iſtud eq̃polet ꝑcepto : & dicta ieiunia tenẽtur
ieiunare:ac ieiunia oia alia: ad que ex ſtatuto eccleſie
tenẽtur ceteri xp̃iani. S3 quia nõ oibus fribus inẽ ea
dem ualitudo ſeu etas: hic eſt ꝙ.b.Franciſcus ſicut di
ſcretiſſim⁊ ſubdit.Quod frẽs tempore mãifeſte neceſ
ſitatis:non teneant̃ ieiunio corporali . neceſſitas enim
aliquãdo euenit ratione etatis:uel infirmitatis: aliquã
do ratione laboris aliqñ rõne defect⁊uictus & ſuſten
tationis.qñ ergo neceſſitas eſt manifeſta:tũc nõ tenen
tur frẽs ad corporale ieiuniũ exhibẽdũ . ℂ Sed hic eſt
dubiũ.Cum iura nõ ſtringant niſi ad uigeſimũ primu3
annu3 etatis pueneri:eſt ne ſic ſeruandum in ordine?
Rñdet̃ ꝙ nõ:qa rõne uoti regule ꝓmiſſe ſic tenet̃. S3
qũo debent fieri ħ ieiunia?Rñdent ſtatuta ordis:ꝙ in
cibo q̃drageſimali. Nec frẽs ab aliis iejuniis.ſ.uigilia
rũ & quattuor tẽpoꝝ eximunt̃:ut dicit papa Clemẽs:
quia ſi alii xp̃iãi:a ſortiori ipſi.Nec a ꝑceptis abſoluit̃
eccleſie quis p opa ſuperogatiõis:qa ut dicit xp̃s illa
oportet fieri & ħ nõ omitti. ℂ Tertio ordinat.b.Frã-
ciſcus frẽs quo ad ꝓximum p opa miſericordie.ſ.uer
bi dei dicẽs.cõſulo uero moneo & exhortor:ut qñ ua
dunt p mundũ &c.ſ.miſſi ad ꝑdicandũ more aploru3.
Mattei.x. Et Luc.ix.&.x. q p xp̃3 miſſi ſunt ad ꝑdicã
dũ.Quãdo ergo frẽs uadũt p mundũ:quia nõ dicit qñ
ſrater:ħ loco accipit̃ documẽtũ:ꝙ frẽs nõ debẽt ire ſo
li ſ3 ſociati.i.bini:ſicut ipſe btũs pater Frãciſcus fecit
ſtatim:ut frẽs habuit : & iuxta ordinẽ euangelii. nam
xp̃us diſcipulos ſolos nõ miſit ſ3 binos:ut hr̃ Luce.x.
ℂ S3 attẽde ꝙ beatus Franciſcus in hoc paſſu regule
uult ꝙ frẽs ꝑmo ope ꝑdicẽt:deide uerbo.S3 qũo ope
debẽt ꝑdicare oſtẽdit.Primo a litigiis ꝑcauẽdo dicẽs.
Non litigẽt.qa eoꝝ ſtatui ħ nõ ↄuẽit.Secũdo.ne uer-
bis cõtẽdant:put xp̃s ↄſulit.Mattei.v.Tertio ne ſint
temerarii alios iudicãdo.ideo dicit.Nec alios iudicẽt.
Iſta tria debẽt uitare. S3 qbus uirtutib⁊ debẽt reful-
gere dicit. Primo ut ſint mites nõ reſiſtẽdo improbita
tibus.Secũdo pacifici alios nullaten⁊ impetẽdo.Ter
tio modeſti.ſ.in uerbis & factis modũ ſeruãdo . iuxta
apoſtolũ modeſtia uña nota ſit oib⁊hominib⁊.Quar-
to mãſueti.impetus iraſcibiles refrenãdo. Quinto.hu

miles ꝓpriã excellentiã ↄtẽnendo & declinando & ſi-
biipſi uileſcendo.Sexto.honeſte.i. nõ turpia aut ſtulti
loqa ꝓferendo:loquentes omnibus ſicut decet:uidel3
cuilibet ſtatui que ſunt debita ꝓponendo.debẽt ergo
& fabulas deuitare:& ſermo eoru3 ſale eſſe conditus
diuine ſapientie. S3 qualt̃ debent icedere pedibus ul'
alio modo:ſubdit beatus Frãciſcus.ꝙ nõ debeãt eq̃ta
re:niſi mãifeſta nec̃itate ul' infirmitate cogantur. Xp̃s
.n.peditauit & apoſtoli : & nõ equitauit ſed aſinauit.
Mattei.xxi. Chriſtus.n.quãdo apoſtolos miſit p mun
dum ꝑdicare. Mattei ultimo. Nõ equitãdo ſ3 peditan
do miſit.hoꝝ exemplo fratres minores ſic debent in-
cedere. Addit quid debet dici more euãgelico dicens.
in quãcũq3 domũ itrauerint &c̃. De pace p fratres di
cenda & annũciãda beatus Frãciſcus & a ſancto ha-
buit euangelio.Luc̃.x.& diuina reuelatiõe: ut ipſe ait
in teſtamẽto ſuo. Et quia ſanctũ euangelium teſtatur
xp̃m cõceſſiſſe apoſtolis ut comederent de omnib⁊ ci
bis qui eis apponerent̃:ſic & beatus Franciſcus con-
cedit:ut.ſ.oium ieiunãtũ in ieiunio : & nõ ieiunãtium
extra ieiunium cibis uti poſſimus.Nec fratres ħ paſ-
ſu a ieiuniis abſoluuntur: nec oium ciboꝝ uſus eſt eis
ↄceſſus ſ3 ꝓ tempore. Iſto regule paſſu p3 ꝙ hoc di-
cit btũs Frãciſcus hic ſecundũ ↄceſſione3 & non ꝑce-
ptu3 : & ſic habes ꝙ aliqua indicũtur p modũ ꝑcepti
aliqua p modũ inſtructiõis aliqua p modũ monitio-
nis & aliqua p modũ ↄceſſionis. ſic ergo ꝑſatis appa
ret qũo btũs Frãciſc⁊ in hoc caplo ordinauit frẽs quo
ad deũ p reuerentiã:quo ad corpus p abſtinentiã:quo
ad proximũ p exemplaritatis refulgentiam. Et ſic pa
tet ꝙ in iſto capitulo.Hymnus deo perſoluitur corp⁊
conteritur per actum dire ſubiectionis.

ℂ Expõ quarti capituli regule.

P Recipio firmiter &c̃.ut nullo modo denarios
uel pecuniam &c̃.Hoc eſt quartum regule ca
pitulu3.In quo Cenſus uel es abdicit̃: Forma traditur
uere miniſtratiõis.In quo beatus Frãciſcus duo facit:
uidel3 quia interdicit omnis pecũie uſum quo ad per-
ceptionem . Et exponit modu3 pro infirmis & alus &
procurationem:cum dicit:tamẽ pro neceſſitatib⁊ &c̃.
& quia ħ caplm ualde fuit cordi beato Franciſco cu3
ſexto capitulo huius regule: ideo ad eius euidentiam
ſunt aliqua uidenda.ℂ Et primũ de differentia iter pe
cuniam & denariu3: quia beatus Frãciſcus utrũq3 in-
terdicẽdo ponit diſtinctionem. Et iuxta cõſtitutiones qd ſit pe-
antiquas & quatuor magiſtroꝝ ſentẽtiam:p denarios cunia . qd
intelligit̃ pecunia numerata.Pecunia uero dicit̃ omnis denarius.
res alia qua ſolent uti homines cum opportunum eſt
ad precium rerum emendarum:ut aurum & argentu3
& quicquid tale ſit quo pro denario ad precium reru3
emendarum:homines utuntur.uidetur ergo prohibe-
ri receptio denariorum:& quarumlibet rerum que ac
cipiuntur ad precium rerum emẽdarũ. ℂ Secũdum ui qd ſit pe-
dendũ . Quid eſt recipe pecuniã. dicunt q̃tuor magri. cunia reci
Quod q̃dã res recipiunt̃ in ꝓꝑetatẽ & nõ in uſu3:q̃dã pere.
in uſu3 & nõ in ꝓꝑetatẽ:& q̃dã in ꝓprietatẽ & uſum.
dicũt ergo ꝙ receptio cuiuſl3 rei in ꝓꝑetatẽ ꝓhibet̃ frĩ
minori:ut p3 in.vi.cap.regule.Receptio uero q̃rũda3

ad uſum ↄcediť: ut librorꝫ & ueſtiũ & huiuſmodi. rece
ptio uero denariorꝫ & pecũie q̃tũ ad ꝓprietatẽ & q̃tũ
ad uſum oĩno ꝓhibeť & per ſe & per interpoſitã pſo-
nam. ¶ Sed ſciendũ eſt ꝙ aliqua res habet duplicem
uſum: naturalẽ & accidẽtalẽ. Ad ꝓpoſitũ. Si qs uteref
auro & gẽmis ad uſum naturalẽ: quia ualent ad mul-
ta medicinalia: ſilr etiã ad aliquẽ uſum accidẽtalem: ut
auro ꝓ calicibus & huiuſmodi: talium uſus non inter
diceref: niſi in talibus eẽt exceſſiuus abuſus. Attamen
p̃fatis utẽdo ad emẽdũ: nullo modo licet fratribus ha
bere. ¶ Tertiũ uidẽdũ eſt quid eſt recipe p ſe uel p
interpoſitã pſonã. Rñdent p̃fati magiſtri p ſe recipe-
re pecuniã: eſt pecuniã ad ↄuertẽdũ in ſuos uſus acci-
pere. Recipe uero p interpoſitã pſonã eſt ſua auctori
tate alium ſubſtituere ad recipiẽdũ pecuniam in ſuos
In neccita te pecũie q̃uo frẽs ſalua pfeſ ſiõe ſe ge rant. uſus ꝓprios conuertendam. ¶ Quartũ uidendũ eſt de
quodã caſu: quo uidebiť qualr fratres circa pecuniam
& dnarios debeãt ſe habere: & caſus eſt talis. fratres
idigẽt ꝓ ſuis neceſſitatibus elemoſina pecuniaria: in-
ueniunt aliquẽ dantẽ uel mittentẽ uel cõmittentẽ: uel
in teſtamẽto eis pecuniam legantẽ. Quid fratres p̃ſa
ta neceſſitate quã habẽt: & p̃dictũ ſic exhibentẽ eis:
agere debent ut ſit qui ſubueniat in re qua indigent:
& ipſi p̃ſeruent ne per ſe uel p interpoſitam pſonam
pecuniam ſeu denarios recipiant? Ad hunc caſum ſic
eſt reſpondendum: ꝙ fratres indigeant pecunia ħ eſt
uel ꝓ re iam empta eis neceſſaria: uel pro re quam uo
lunt emere eis neceſſaria: & tunc uel pro re emẽda de
p̃ſenti uel de futuro: & talis res fratribus neccaria quã
emere uolunt uel eſt ubi frẽs habitant: uel in alia re-
gione. Iſta diſtinctione p̃miſſa ſic reſpõdeť ad caſum.
¶ Primo ſi frẽs rẽ emerũt: tũc ad uolẽtem dare pñt ac
cedere rogando ꝙ ſatiſfaciat. Si ipſe facit: bñ quidem.
Si uero ipſe non uult manu propria ſatiſfacere: uel nõ
põt: tunc fratres poſſunt eum rogare ſecundum papã
Nicolaum in declaratiõe ꝙ aliquẽ ſubſtituat p ipſum
& ab ipſo nominãdum: p quẽ debẽtu recipe ſatiſfaciat.
Si facit bñ quidẽ. Si uero nõ uult facere uel non põt:
tũc ſecundum papam Nicolaũ frẽs poſſunt famulum
illius a quõ res emiť: uel alium ſeu alios p̃ſentare: cui
uel q̃bus poſſit ſi dãti placuerit: cõmitti executio p̃di
ctorum. Sic tamẽ ꝙ ſemp apud dantẽ dominiũ & poſ
ſeſſio pecunie remaneat: cum libera poteſtate repetẽ-
di eam: uſquequo cõuerſa ſit in rẽ deputatã: ita ꝙ fra
tres cõtra pſonam dantẽ uel nominatã: nullam hẽant
actionẽ qualitercũq; in cõmiſſione p̃dicta ſe hẽret: li
ceat tñ fratribus ut dicit papa Nicolaus: ſuas neceſſi
tates iſinuare: ac ſpecificare uel exponere pſone p̃di-
cte. ſ. ſubſtitute: ac eam rogare ꝙ ſoluat: ac ẽt eandem
exhortari ac iducere ꝙ fidelr ſe habeat in re cõmiſſa:
& anime ſue ſaluti in cõmiſſa ſibi executiõe ꝓuideat.
Poſſunt etiam ſecundũ dominum Gregorium nonũ in
declaratiõe: ubi ſubſtitutus nõ faceret p negligentiam
uel ignorantiam: ad talem qui dedit & ſubſtituit frẽs
habere recurſum. Dicit dominus Nicolaus papa: ꝙ ſi
talem perſonam ſubſtitutam & nominatam continge
ret p abſentiam infirmitatẽ uoluntatẽ ſeu locorum di
ſtantiam ad eos q̃bus ſolutio eẽt fiẽda nolle accedere:
liceat fratribus unam aliam pſonã: ſi ad primum dan
tẽ nõ poſſint uel nolint habere recurſum ſubrogare &
nominare: ſicut dictum eſt de pſona ipſa ſubrogata re
ſpectu domini ſubrogantis. Et ſic poſſunt plures pſo
nas p̃ſentare frẽs tam dãti primo q̃ pſone ſubſtitute.
Et ſi querať iſte nũcius uel nũcii p frẽs p̃ſentati: cuius
ſũt. Rñdet papa Gregorius Innocẽtius & Nicolaus:
ꝙ uel illius a quo res emitur: uľ illius cuius auctorita
te pecũia deponitur. Et ſi queratur ſi talis ſubſtitutor
debꝫ ſtatim ſoluere. Rñdet papa Gregorius ꝙ ſic. Et
ſi nõ ſtatim ſolueret uel ex ignorãtia uel negligẽtia: fra
tres idućãt eum uel recurrãt ad dñm ſubrogãtẽ. ut di-
ctum eſt. Sꝫ talẽ nũcium frẽs p̃ſentãdo: Nũquid frẽs di
cuntur pecuniã recipe p ſe uel p iterpoſitã pſonã: re-
ſpõdet papa Innocẽtius in declaratiõe ꝙ nõ: qa nõ eo
rum auctoritate pecũia uľ denarii conſeruantur. Nec
ipſi hñt dominiũ uel ꝓprietatẽ: ſꝫ dñs ipſam dans. ut
dicit papa Nicolaus. ¶ Secũdo ſi frẽs nõ emerũt ſed
emere uolũt: & dñs uelit dare ſi ſtatim uolunt emere
frẽs. Dic ut ad p̃cedẽtẽ primã partẽ eſt dictum. ¶ Ter
tio ſi frẽs uolũt emere rẽ quã nõ ſtatim hẽre poſſunt:
utpote libros ſcribere & edificia conſtruere & ſic de
ſimilibus: ita ꝙ req̃rũt tractum tẽporis: dicit papa Ni
colaus ꝙ fiat ut dictũ eſt: ut dñs dãs dare differat: uel
aliquis ſubſtituať p ipſum cui cõmittat uel ſubſtitutus
alteri cõmittat: dominio pecũie ſemp libere apud ipm
remanẽte: uſquequo in rẽ deputatã cõuertať. ¶ Quar
to ſi res nõ hẽretur in terra illa ubi frẽs morãtur: ſꝫ in
alia terra qua indigent: rñdet papa Nicolaus: ꝙ frẽs
debẽt ad dñm pecũie ire ſi p̃ſto eſt: uel ad eius nũciũ:
& dicere ꝙ ſibi placeat: ut dominio pecũie apud ipm
remanẽte: uſquequo in rẽ deputatam cõuertatur: per
quaſcũq; manus pecunia ſeu elemoſina ipſa tracteť:
ſiue pſonas ab eo uľ a fratribus nominatas: totum ſuo
cõſenſu uolũtate ac auctoritate procedat. Quo aſſen
ſum ſuum p̃bẽte p̃dictis: ſecure frẽs re empta uel acq
ſita de illa pecũia p quẽcũq; uti poſſunt. Et dicit pa-
pa Nicolaus: ꝙ p̃fatis modis frẽs ut p̃diciť circa pe-
cuniam in ſupportãdis eorum p̃teritis & ingruẽtibus
neceſſitatibus obſeruatis: nõ intelligitur nec dici poſ
ſunt p ſe uel p interpoſitam pſonam pecuniam recipe
ↄtra regulã uel ꝓfeſſionẽ ac ſui ordinis puritatẽ: cum
manifeſte pateat ex p̃miſſis ipſos frẽs nõ ſolum a re-
ceptiõe proprietate dominio ſiue uſu ipſius pecunie:
uerum etiam ↄtrectatiõe qualibꝫ ipſius & ab ea pe-
nitus alienos. ¶ Sꝫ hic ſunt aliqua dubia. Et primum
eſt quibus uerbis debẽt frẽs uti in p̃ſentando aliquem
domino uolẽti bñfacere fratribus in pecunia. Rñdet
ↄſtitutio antiqua ꝙ frẽs debent dicere pſone pecuniã
offerẽti poteſtis domine ſi placet iſtum ueſtrum cõſti-
tuere nuncium: uel apud iſtum ueſtram elemoſinam de
ponere: qui uice ueſtra inde fratrum prouideat neceſ-
ſitati. ¶ Secundũ dubium. Si caſus accidat ꝙ domi-
nus pecũie moriatur: anteq̃ id quod depoſuit pro fra-
trum neceſſitatibus ſit expenſum. Quid fiendum de il
la pecunia? reſpondet papa Nicolaus in declaratiõe.
Quod ſi dominus concedẽs dixerit quãdo conceſſit:
ꝙ perſona deputata pecuniam ipſam in neceſſarium

uſum frūm expēderet:quicqd de ipſo cōcedēte ꝯtige
rit.uiuēdo uel moriēdo: ſiue ꝯcedens heredē reliqrit:
ſiue nō:poſſunt frēs ad pſonā deputatā non obſtante
cōcedētis morte:uel heredis cōtradictiōe:ꝓ illa pecu
nia exp̄dēda recurrere: ſicut poterant ad ipſum dn̄m
ꝯcedentē. ⁋Tertiuꝫ dubiū dn̄s dat & deponit pluſq̄
frēs indigēt ꝓ ſolutiōe:& pecūia ipſa ſupfluit: qd fiet
de ipſa? Rn̄det papa Nicola⁹ ꝙ ſi dans p frēs rogeṫ
ꝙ ſupfluū poſſit in alias fratrū neceſſitates expendi:
ſi cōſentiat pōt in tales neceſſitates modo p̄ſato cō
uerti. Si nō conſentiat:reſiduum ad ipſum dn̄m libere
reuertatur. Dicit tn̄ papa:ꝙ frēs debent cauere: ne fa
ciant plus dari q̄ extimatur res ei neceſſaria ualitura.
⁋Quartū dubium dn̄s credit fratres poſſe recipe &
dat libere & abſolute fr̄ibus. Reſpōdeṫ ꝙ nō intēdit
dare fr̄ibus niſi ꝓut eoꝝ cōgruit ꝓfeſſioni & regule.
Dat ergo fr̄ibus eo modo quo eis competit:cōmitten
do alicui q eam diſpenſet in his rebus qbus frēs poſ
ſunt uti. Silr̄ ipſe dans ſi ſeruet:eodē modo ſeruat pro
fratrū neceſſitatibus. Et ſemp eſt dn̄s uſquequo pecu
nia in rē eſt ꝯuerſa:& dato ꝙ dans intēdat dādo trāſ
ferre ꝓprietateꝫ & dn̄iuꝫ in frēs: nūquā hoc facit aut
facere pōt: quia nec fratre nolēte: qa nō pōt dominiū
in alium trāſferre ipſo nolēte. Nec fratre uolēte: quia
nō pōt habere talem ꝓprietatem:quia nec p ſe recipe
poſſunt nec p interpoſitam pſonam. ⁋Quintum du
bium. Dator pecunie nullo oīno modo uult habere ta
lem ꝓprietatē nec pecuniā quā dat uult aliquo modo
ad ſe ptinere:ad quē ergo ptinebit. Rn̄deṫ ꝙ ſecūduꝫ
declarationē dn̄oꝝ Innocentii Nicolai & Clemē.qn
ti. Cū talis non poſſit eē fratrum: nec ſubſtituti ſiue de
poſitarii: ꝓprietas erit eccleſie. ⁋Sed qa dn̄s Ioānes
papa uigeſimus ſecūdus in quadā extrauagāte q̄ inci
pit. Ad ꝯditorem canonū:modificat q̄ ſpectant ad ec
cleſiā romanā de reb⁹ fr̄ib⁹ minorib⁹ ꝯceſſis:ſic dicēs
iuxta finē. De frūm nr̄oꝝ ꝯſilio h̄ edicto in ꝑpetuum
ualituro ſancimus:ꝙ in bonis q̄ in poſteꝝ conſerētur
uel offerētur:aut alias quomodolibet obuenerint uel
obuenire continget fratribus: ſeu ordini ſupradictis:
exceptis eccleſiis oratoriis officinis & habitationi
bus:ac uaſis libris & ueſtimentis diuinis officiis dedi
catis & dedicandis: que ad ipſos obuenient in futu
rum: ad que ſe non extendunt incōuenientia ſupradi
cta: ꝓpter quod cōſtitutionē iſtam extendi uolumus:
nullum ius ſeu dn̄ium aliquod occaſiōe ordinationis
p̄dicte:ſeu cuiuſlibet alterius a quocūqꝫ p̄deceſſoruꝫ
nr̄oꝝ ſup hoc ſpālr̄ edite: ſancte Romāe eccleſie acq
raṫ. Sed quo ad hoc hēanṫ ordinatiōes huiuſmodi ꝓ
nō factis:p hec aūt in his q̄ ex dictis ordinatiōib⁹ in
bonis p̄dictis ad dictā eccleſiam ꝑuenerūt: uel perti
nere quomodolibet poterant uel debebant: nullum ei
dem parari p̄iudiciū uolumus: ſed illa ſibi expreſſe in
tacta & inuiolata ſeruamus. Quib⁹ uerbis patet ꝙ di
cta pecunia ad eccleſiam Romanā nō ptinet. Sed cu
ius ſit: quia ipſe papa non dicit: & ſic de multis aliis
utpote de habitibus & fratrum tunicis hortis & hu
iuſmodi ego non determino: ſed ſup hoc habeaṫ do
mini pape determinatio & declaratio. ⁋Et ſi dicatur

pecunia ꝓ fratribus deputatur. ergo uidetur ꝙ ſit fra
trum. Reſpondeṫ ꝙ li ꝓ nō dicit ꝓprietatē:cum eoꝝ
auctoritate non deponaṫ:ſed dicit utilitateꝫ uel aliam
cauſam ſecundū ꝙ fratres indigent. Nec etiā iſta con
ſequentia eſt bona:hoc deputatur ꝓ iſto:ergo hoc eſt
iſtius ꝓ quo deponit: pꝫ exemplo in p̄reſamilias q di
ſpenſatori ſuo ꝓ nutriēda familia ſua tradit pecuniaꝫ:
licet illa pecunia ſit ꝓ utilitate familie:nō tamē eſt fa
milie ſed domini. Quod aūt pecunia ſic deputata pro
fratribus nō ſit fratrū:oſtēdit papa Gregori⁹ & Inno
centius:quia nec eoꝝ auctoritate deponiṫ: nec eā exi
gunt noie depoſiti. ⁋Sextum dubium. fratres nō ha
bent neceſſitatem ꝓ p̄ſenti:ſed ꝓ iminenti. Nunquid
modo p̄ſato uolentes elemoſinas dare:poſſunt roga
re ꝙ ſeruēt uel ſubſtituāt aliquē &c̄. ut eſt dictum. Re
ſpondeṫ ꝙ ſic. nam iſtud p̄ſupponēdo: licitū fratribus
modum talia cōmittendi oſtēdit papa Gregori⁹ & pa
pa Innocētius in declarationibus: ut ipſe cōſeruet uel
ſubſtituat. Et ſubſtitutus etiam pōt alium ſubſtituere:
ad queꝫ ꝓ loco & tēpore ꝓ neceſſitatibus frēs hēant
recurſum. Ex p̄dictis ergo patet ſolutio caſus quo ad
partē illā. uidelꝫ quādo frēs indigēt uel iueniunt pſo
nā pecuniā eis dare uolentē qd fiendū. ⁋Videndū eſt Si mittaṫ
ergo nūc de ſecūda parte caſus. uidelꝫ de pecunia trāſ pecūia fra
miſſa p nūciū fr̄ib⁹ qd fiendū. Rn̄det papa Nicola⁹ tribus.
i declaratiōe:ꝙ quādo ꝯtingit dari ipſam pecuniā fra
tribus uel mitti:niſi aliud p mittentē exprimaṫ:modis
p̄dictis oblata & miſſa intelligaṫ. Non.n.ut dicit ipſe
eſt ueriſimile aliquē elemoſine ſue ſine expreſſiōe mo
dum illū uelle p̄figere: p quē & donās merito: uel illi
quoꝝ neccitatib⁹ intendit p donū huiuſmodi ꝓuidere:
uel effectu doni uel ſue conſciētie puritate defraudē
tur. Et h̄ intelligenda ſunt ubi p dn̄m mittētem nō fit
mentio qd de pecunia ipſa fiendum ſit. Si enim expri
meret nuncio: id debet fieri quod dn̄s intendit & nō
aliud; quia fratres nec cōmiſſarius cōtra uoluntatem
dn̄i mittentis:cū pecunia ſit ſua:agere poſſunt. ⁋De Si cōmit
tertia parte caſus:uidelꝫ de comittēte pecuniam apud taṫ alicui
aliquē ꝓ fratribus:diciṫ ut dcm̄ eſt. Quod ſi alicui pe pecunia ꝓ
cunia expendenda ꝓ fratrum neceſſitatibus cōmittiṫ: fratribus.
fratres ſecundū papā Gregoriū & Innocētiū poſſunt
ad illū recurrere cui eſt cōmiſſa modo iam dicto ſupe
rius & exp̄ſſo:& neceſſaria ſicut a dn̄o recipere: hoc
forte excepto:ꝙ cōmiſſari⁹ nec ſua nec frūm auctori
tate pecuniā a dn̄o ad aliquē uſum uel neceſſitatē de
terminatam:pōt ad alios uſus cōmutare: niſi a domi
no ſup hoc recipiat poteſtatē:uel eius in hoc p̄ſenſe
rit uoluntatē. hec quatuor magiſtri. ⁋Circa quartam Si legetur
partē caſus de pecunia in teſtamento fratribus dimiſ pecūia fra
ſa qd fiēdū. Reſpōdet papa Nicolaus in declaratiōe tribus.
diſtinctionem ponēdo. Quod uel talis dimittens mo
dum exprimit in legando fratribus licitum: uidelꝫ ut
dimitto uel lego eis pecuniam aut agrum uel domuꝫ
uineam & ſimilia:ut per perſonaꝫ uel pſonas idoneas
diſtrahantur:& de pecunia uel edificia fiant uel in ne
ceſſaria fratrum conuertantur. Si ſic legat talia lega
ta poſſunt fratres habere:modo in pecuniis aliis &
elemoſinis ut dictum eſt ſeruato. Si uero talis legans

modum exprimit fratribus non licitum in legando:ut
pote. Dimitto fratribus uineam ad colendum:uel do
mū ad locādū & ſimilia:dicit papa q a tali legato &
eius receptiōe per oēm modū frēs abſtineāt. Si uero
aliqd legetur ſine modi expſſiōe:ut in legato indetermi
nate relicto:dicit papa q ſeruet qd dictū eſt de pe
cunia & elemoſina fratrib⁹ indeterminate oblata uel
miſſa:ut ſub modo licito fratrib⁹ intelligat relictum:
ita q nec legās merito nec fratres ipſi effectu relicti
fraudentur. Sic ergo pz ad caſum ſupradictū: quo ad
ſingulas eius partes. ¶ Dñs papa Clemēs qnt⁹ i de
claratiōe que incipit. Exiui de paradiſo. dñm papā Ni
colaum circa pecunie receptionem approbās ſubdit.
Quod cauere ſūmopere debēt: ne p alijs cauſis q po
nat pdeceſſoris declaratio. ſ. dñi Nicolai: ad dantes pe
cunias ſiue deputatos nūcios recurrant: ne ſi ſecus ab
ipſis attentatum fuerit: tranſgreſſores precepti & re
gule merito poſſint dici: nam ubi alicui generalr ali
quid phibetur: qd expſſe nō conceditur: intelligit de
negatum. Ex quo papa Clemens cōcludit q queſtus
omnis pecunie: ac oblationū: pecuniaꝝ receptio in ec
cleſia uel alibi: cippi ſeu trūci ordinati ad oſſerentium
ſeu donātium pecunias reponendas: nec nō & quicū
qz recurſus alius ad pecunias ſeu hn̄tes ipſas: qui p
declaratiōe ipſam nō conceditur: hec inquā oia ſunt eis
ſimplr interdicta. ¶ Dicit ēt papa Clemēs q regula
cū dicat in duob⁹ caſibus recurrēdum ad amicos ſpi
rituales. ſ. p neceſſitatibus infirmoꝝ & p fratribus
induēdis. Et papa Nicolaus ceſſantibus elemoſinis
extēderit ad frūm alias neceſſitates occurrētes p tē
pore & ingruentes: cauere debēt frēs ne p alijs cau
ſis q pdictis uel ſimilib⁹ ad amicos ſiue ſint dantes:
ſiue deputati per frēs: recurrāt: & ſic ſe gerāt in oibus:
q ſe cūctis oſtēdāt in dictis pecunijs ſicut nō hñt pe
nitus nihil hēre. Et concludit papa Clemēs. Quapro
pter pcipere q & qualiter pecunia expēdat: cōputū
qz exigere de expēſa: eamqz quoquomō repetere ſeu
deponere ſeu deponi facere: capſulā pecunie uel eius
clauem deferre: hos actus & conſimiles ſibi illicitos
eſſe frēs ſciant: pdicta eni facere ad ſolos dños perti
net qui dederūt: & eos quos ipſi deputauerūt ad hoc
ipm. ¶ Cōcludit fr Vgo ex dictis q frēs nō pnt eſſe
cuſtodes pecunie uel diſpenſatores: qa cuſtodia realē
obligationem iportat: niſi a pricipio per determinatio
nē aliquā excludat: utpote dicēdo. Nos nolum⁹ ad cu
ſtodiā pecunie teneri: nec eā uolum⁹ recipe. & ſic de
bent de quolibz depoſito dicere: put uolūt cōſtitutio
nes ordinis moderne: Diſpēſatio ēt quādā hz aucto
ritatē ſaltem miniſtralē: & affert ordini ſcandalū & ſu
ſpitionis notā: & hec regula phibere uidet. ¶ Sz cir
ca iam dicta quoddā inſurgit dubiū: & eſt h: frēs indi
gent nec inueniūt offerrentē ſed inueniūt ſolū eis mu
an poſſint frēs mutuari. tuare uolētē: nūquid pnt mutuū cōtrahere. Rñdit pa
pa Nicolaus in declaratiōe q nō licet eis eoruz ſtatu
cōſiderato: pp̄ter obligatōis uinculū qd exigit: pnt ta
men dicere tali q laborabūt fideliter q p elemoſinas
& amicos frūm ſatiſfaciēt eiſdē. Quatuor magiſtri di
cunt q mutuare pprie eſt de meo tuū facere: & h mō
nō licz fratrib⁹: qa eſt ɔtractus ppriētatis: & hoc mō
q mutuat ad ſolutionem ſe obligat. Alio mō dr pprie
bona fide ad pcurandū: nō ad faciendū ſolutionez ſe
obligare: & hoc modo pnt frēs mutuari. ¶ Aliud du
bium eſt. Nunqd in aliquo caſu fratrib⁹ liceat pecu
nia uti. Rñdet papa Nicolaus & fr Vgo q ſolū in ex quo tādez caſu poſ
trema neceſſitate qn nec petēdo: nec laborando: nec ſint frēs
per oblationem uite neceſſaria poſſent inuenire: quia pecūia uti
tūc uotum cedit ɔſeruatiōi nature que magis obligat.
Nec pecunia illius fit qui eaz ɔtractat uel recipit: ſed
tantuz uſus: nec uſus ſimplr ſed ad tps & ex cauſa: &
ſubdit frater Vgo portio ſoli deo acquirit: cuius intui
tu uel noie offert. Cuius uice & auctoritate cuz pfata
durat nccitas: in aliud tranſfundit uel transfert. Sz di
cta nccitate ceſſante pecuniā recipere nullo mō per
mittitur: & ideo bene dic papa Nicolaus hic. q ſi di
cta triplex uia pfata ſecluderet: uia extreme nccitatis
qua iure Poli omnib⁹ ſubuenitur ſic & fratribus cum
ab omni lege extrema nccitas ſit excepta. Et ſic patet
prima pars expoſita iſti⁹ quarti capituli. In qua btūs
Frāciſcus interdicebat ois pecunie & denarioꝝ uſum
& perceptionē. ¶ Scda pars capituli ē. Tn̄ p nccita
tibus infirmoꝝ &c. ubi btūs Frāciſcus oſtēdit quādaz
ſollicitudinem hn̄dam & pcurationē: Circa quā ſunt
aliqua uidēda. ¶ Primū eſt quid intelligit noie mini
ſtroꝝ & cuſtodū. Rñdēt qtuor magiſtri & fr Hugo. qd intellr noie miniſtroruz & cuſtodū.
q noie miniſtri: intelligunt ēt guardiani: quia ſic guar
diani antiqtus uocabant. Regula. n. cap. octauo. Ge
neralem miniſtrū uocat cuſtodem: Attū dñs Innocen
tius: dñs Nicolaus: & dñs papa Ioānes uigeſimuſſe
cundus uocant miniſtros & cuſtodes: ut mō in ordine
uocātur & ſic accipiēdū eſt. ¶ Secūdū uidēdū eſt. An
miniſtri & cuſtodes: alijs fratribus poſſint pfata duo
ɔmittere. Rñdet papa Innocēti⁹ in declaratiōe: & pa
pa Nicolaus q ſic. & ēt papa Ioānes: qa pnt p alios
frēs talia exerceri: & qbus ɔmittit debent talia dilige
ter exerceri. Sic tn̄ q qb⁹ ɔmittit per ipſos: pfata fa
ciant nō per ſe: ſed per amicos ſpūales: qa ſubſtitutus
& uicarius nō hz ampliorē auctoritatē q dñs & ſub
ſtituens. ¶ Tertiū uidēdū qd itelligit per amicos ſpi q ſint amici ſpūales
rituales. Rñdet fr Hugo q antiqtus miniſtri & cuſto
des declinātes ad loca: de duob⁹ pfatis ualde fratri
bus nccarijs: pplm in pdicatiōe exhortabant. Et tunc
fideles aliq ab alijs poſiti: ad huiuſmodi pcuranda in
his uice populi: abſqz frūm ſollicitudie puidebāt: &
iſti uocabātur amici ſpūales. Sic & i qbuſdā locis aliq
fideles ad pfata ab epis deputabantur: & frūm amici
ſpūales cenſebātur. Attū ſcdm dictos ſūmos pontifi
ces qui loquūtur de pnti pūcto: itelligitur per amicos
ſpūales dātes & ſubſtitutos: ad quos p pfatis fratres
pnt hēre recurſum. ¶ Quartuz uidēdum eſt ſi p alijs
nccitatibus frūm a pdictis: ad tales pnt recurrere mi
niſtri & cuſtodes: & p eos deputati. Rñdet papa Ni
colaus & papa Clemēs q ſic. ut ſupradictū eſt. uz. ceſ
ſantibus elemoſinis. Qualr tn̄ frēs ſe debēt hēre: di
ctum eſt in prima parte hui⁹ capituli per ipm papaz
Clemētē. uide ibi. ¶ Quintū uidēdū eſt. qa dic. q mi
niſtri & cuſtodes ſollicitam curam gerāt ſecūdū loca.

An liceat fr̄ibꝰ ꝓ tē pore futu ro ꝓuidere

& tēpora & frigidas regiones &c̄. An liceat fratribus in poſterum ꝓuidere: utpote tēpore meſſium & uin demiarum facere congregationē de frumēto & uino: & de aliis: R̄ñdent ſūmi pontifices papa Clemēs: & papa Ioānes: ꝙ ſic: Attñ papa Clemēs diſtinctionem facit dicēs: ꝙ conſiderādo bti Frāciſci intentionē: nō ē uériſimile eum uoluiſſe frēs hēre granaria & celaria: & p̄cipue ubi quotidianis mendicatiōibꝰ poſſent trā ſigere uitam ſuā. & ſubdit ꝙ talia fieri debēt ubi multum credibile eſt ex iam expertis: ꝙ non poſſent uite neceſſaria aliter inuenire. Sed hoc papa cōmittit miniſtris & cuſtodibus ſimul & ſeparatim in ſuis adminiſtrationibus cū guardiani & duoꝝ diſcretoꝝ ſacerdotum & antiquoꝝ conſilio & aſſenſu: ipſoꝝ cōſciētias onerando. Itē dicit dñs papa Ioannes in decretali & declaratione. Quorūdam exigit: cōformando ſe dño clementi: ꝙ p̄fati hēant uidere ſi ſine ꝓuiſiōe poſſint uiuere: ſi nō: ꝯcedit ꝙ talis ꝓuiſio fiat: ita tñ ꝙ moderate. Addens ꝙ frēs alii p̄dictoꝝ determinationē ſequentes: nō p̄ſumāt eos dicere ſue regule tranſgreſſores. Quatuor magiſtri dicūt ꝙ pēſatis hincinde regule ſententiis: nō ſolum exigente neċitate pn̄t ſibi frēs in poſteꝝ ꝓuidere: ita tñ ꝙ nec diuturnitate nec reꝝ quātitate uel qualitate in prouiſiōe quā faciūt in rebꝰ neceſſariis: forma pauptatis excedat: hoc regule paſſu. uꝫ. ꝙ miniſtri & cuſtodes ſollicitā curā &c. Oſtēdit papa Nicolaꝰ ꝙ frēs de licētia miniſtroꝝ & cuſtodū coniunctim & diuiſim in ſuis adminiſtratiōibꝰ: uti pluribus tunicis pn̄t: penſatis neċitatibꝰ & aliis circūſtātiis. Demū q̄ eſſet cordi. b. Franciſco ne frēs hērēt pecuniam: In fine huius capituli ꝯcludit. Eo ſemp ſaluo ut nullo mō denarios uel pecuniā recipiant. Alia circa hoc capl'm dicēda: dicent capl'o ſexto.

¶ Expoſitio quinti capituli regule.

Fratres illi qbꝰ dedit dñs grām laborādi &c̄. In iſto capl'o fr̄ ſupponit. labor indiciē digne occupationis: In quo capl'o a. b. Frāciſco fratribus oſtēditur. Primo occupatio fructuoſa: in prima parte. Secūdo abdicit acceptio dānoſa: qa. ſ. dicit: De mercede &c̄. ¶ Circa primā partē ꝓ eius declaratiōe eſt primo uidēdū: an hoc ſit p̄ceptū: monitio uel informatio: Et ex dictis pape Nicolai in declaratiōe patꝫ R̄ñſio: ꝙ nō eſt p̄ceptū. R̄ō qa ſi eſſet p̄ceptum oēs obligaret: Cuiꝰ oppoſitū oñdit papa dicēs: ꝙ nō fuit intentio. b. Franciſci regulā inſtituētis: ꝙ uacantes ſtudio uel diuinis officiis & miſteriis exequēdis: manuali labori & operationi ſubiacerēt: uel ad hoc illos artaret. Cum exēplo xp̄i & multoꝝ ſctōrū prm̄: labor iſte ſpūalis: tanto illi r̄ponderet: quāto q̄ ſunt aīe corporalibus p̄ferunt. Ad alios uero q ſe in p̄dictis ſpūalibus operibꝰ nō exercēt: ne ocioſe uiuant: p̄dicta uerba dicit extendi: niſi tales alioꝝ frūm licitis officiis occupentur: Niſi ēt tales taꝫ excellentis & notabilis cōtemplationis & orōnis exiſterēt: ꝙ merito ꝓpter hoc nō eēnt a tanto bono & pio exercitio ſubtrahendi. Et ſubdit papa Nicolaus: ꝙ frēs quātūcūqꝫ ſtudio uel diuinis miſteriis nō uacātes: ſed alioruꝫ frūm ſtudio uel aliis diuinis officiis & miſteriis uacantiū ſeruitiis iherentes: cū ipſis eiſdem qbus ſeruiūt ſuſtentari merent. ꝙ oſtēdit ex lege Dauid quā ipſe ſanciuit. uꝫ. ꝙ deſcēdentium ad p̄lium & remanentiuꝫ ad ſarcinas portio equaret. Sic ergo pꝫ. ꝙ nō eſt p̄ceptū nec p̄cepto equipolens: nec monitio: qa uerbo monitorio non utit: ſed ſolūmodo eſt informatio. Et ſi dicat. b. Franciſcꝰ in teſtamēto dicit: ꝙ ipſe uult laborare manibus: & uult ꝙ oēs frēs firmiter laborent: quare uidet eſſe p̄ceptuꝫ & p̄cepto equipolens. R̄ñdet fr̄ Hugo. ꝙ in principio ordis pauci erāt litterati & ſtudio uacantes: & maxima pars erat: laborare ualentiū: oēs tales ad uitanduꝫ ocium btūs Franciſcus uoluit laborare manibꝰ. Inſup cum btūs Franciſcus nō dicat ꝙ laborēt manibus ſed ſimpl'r ꝙ laborēt: pōt ad laborē ſpūalē ſic referri: ſicut ad corporalem. Iuxta illud qd in prima regula dixerat. uꝫ. ſerui dei ſemper orōni uel alicui bone operationi inſiſtere debēt. ¶ Secūdo uidendū eſt qd intelligitur per grām laborandi. R̄ñdetur ꝙ per grām laborandi intelligit induſtria & ars laborādi: cum corporis ualitudine ſuffragante & uſu: qn̄ hec ſuppetunt: & in aliis nō ipeditur: talis grām a dño hꝫ laborandi. Hoc ergo ſuppoſito ꝙ ocioſitas eſt a ſeruo dei ſpālr euitanda: Iuxta dcm̄ Ieronimi ſerue dei ſemp aliqd boni facito: ut diabolus ſemp te inueniat occupatū: btūs Franciſcus ocium cupiēs euitari a fratribꝰ: & hoc per laborē. Qui labor eſt in ordine multiplex. uꝫ. in ſtudio ueritatis: in exercitio hūilitatis: pietatis ſeu charitatis & ceteraꝝ uirtutū: in officio p̄latiōnis ꝓcurationis aliorūqꝫ miniſterioꝝ: ꝓut ſingulis iponunt. Quādo ergo homo aſſuetus labori in p̄fatis & ſimilibꝰ nō occupat: debet laborare ſiue manuali ſiue alio labore & cauſa ut uitet ociuꝫ. Hoc p̄ſuppoſito. b. Franciſcus docet modū laborandi dicēs. ꝙ laborent deuote & fideliter &c. Fidel'r quo ad ꝓximū: utpote ſi daret aliquid fratribꝰ operandū: deuote quo ad deuꝫ: ut deuotio ſit uolūtatis & intētiōis recte in mēte: & diſcretio in exequutiōe: Ita ꝙ excluſo ocio aīe inimico ſancte orōnis & deuotiōis ſpm̄ nō extinguāt &c. Vbi btūs Frāciſcꝰ innuit ꝙ ocium & ſi ſit fugiēdū: ſpūs tñ deuotiōis tali opatione nō eſt extinguēdus. Nam religioſus orōnes neċarias ꝓpter occupatiōes dimittere nō dꝫ: ſed debꝫ primū querere regnū dei: & ſic marthe curam: ut marie grām non omittat hēre. ¶ Nōnulli fuerūt & ſunt in hoc ordine. qui hac bti Frāciſci ſentētia in uitatiōe cuiuſcūqꝫ laboris ſe muniūt dicētes. ſi qn̄ aliq̄ eis imponunt: ꝙ talia exercere nō debēt: eo ꝙ ſpm̄ deuotionis & orōnis extinguāt. Nā ut dicit glo. ſup illud Lu. xiii. Opꝫ ſemp orare. Orare ſemp nō ceſſat q nō ceſſat bn̄ opari. Et frater Egidius dicebat ꝙ orare ē uoluntatē p̄lati ſui pficere. tales nō excuſant: ſed potius incuſant: qui exercitia ſpūalia & ſimilia inter deuota nō putāt cenſenda. ¶ Tertio uidendū eſt quid ē ſpūm nō extinguere. R̄ñdet btūs Aug. ſup p̄s. xxxvii. & habetur in glo. primo Theſal'. v. ſuper illud ſpūm nolite extinguere. i. abſcondere. Sed ad uiꝫ eundo uocabuli ſpūm extinguere: eſt ſpūm totaliter opprimere occidere & abiicere. Ille ſpūꝫ extiguit: qui orōne abiecta: q̄ ſunt mūdi carnis & diaboli ſectat & querit. Sed quid

An frēs oēs ex regula laborare teneantur.

uult dicere btũs Franciſcus ꝙ frẽs qui hñt gřam labo randi laborent &c.& q̃re:ad excludendũ ocium: ſed q̃uo:ſic uꝫ ꝙ laborãtes non dimittãt ea pſoluere ad q̃ tenẽt nec q̃rant hec tẽporalia que eis interdicta ſũt. qa ſic faciendo cum peccent mortalr:ſpũm extinguũt orõnis & deuotiõis.Cui.ſ.ſpũi: Cetera temporalia de bent ſeruire:utpote: qa ſpũ īmortales ſumus: uiã po tius ſpũs eligere q̃ corporis debemus.Et taleꝫ ſenſum hẽre & intẽdere.b. Frãciſcus oſtẽdit in ſcđa parte hu ius capituli:cum dicit:de mercede uero laboris.℄Cir ca hanc ſcđam partẽ q̃tuor magiſtri mouẽt qõneꝫ:qa btũs Frãciſcus concedit ꝙ ꝑ labore corporis necãria

qd itelli gat̃ p mer cede labo ris.

recipiãt:ſed nõ denarios uel pecuniã:an liceat eis reci pere ꝑ mercede materiã de qua operent̃:uerbi gřa:un⁹ ſr ſcit ſcribere:& alius ſcit facere ſotulares: & ſic de ſimilibus.An liceat ſcribenti accipe ꝑ mercede char tas:& ꝑ ſotularibus: liceat recipere corium.? Rñdent ꝙ ſi cõcederet̃ ꝙ ſic: ſeq̃ret̃ ꝙ frẽs ſciẽtes laborare in auro & argento:poſſent ꝑ mercede accipe aurũ & ar gentum.De quibus fabricarent monetam: qua neceſ ſaria poſſent emere:q̃re cõcludunt ꝙ nullã materiam preciabilem ꝑ mercede pñt recipere:lꝫ aliq dicant ꝙ materiã impreciabilẽ:ſicut ſunt iunci ex quibus fiunt ſtoria:& calati:que materia ex ſe nullius eſt ꝓcii: ſed q̃cquid ꝓcii ꝓuenit eſt ex arte.Nec iſtud frẽs pñt reci pere.Rõ quia calati & talia noĩe frũm uẽderetur:qđ eſt interdictũ eis:ut dicet̃ in ſequẽti cap.vi. Quid er go dicẽdũ:uidet̃ dicẽdũ ꝙ ꝑ labore mercedẽ nullam pñt recipe.ſ.quãcũq; materiã.nec in ip̃am opari.uti i datam eis ꝑ mercede laboris:ſed ſuum laboritiũ & ar tificium in alterius materiã debẽt exercere:pro hñdis necãriis.& hoc eſt ꝙ dicit btũs Frãciſcus ꝙ frẽs reci piant corporis necãria ꝑ ſe & fratrib⁹:lꝫ nõ denarios uel pecuniã:& ſic nec materiã que uẽdat̃:ad quã mate riam ꝓprietas cõcomitat̃ & dñiũ.Interdicit̃ et quod cũq; pactũ faciẽdũ ꝑ laboris mercede hñda. Et hoc oſtẽdit.b.Franciſcus dicẽs:& hoc humilr ſicut decet ſeruos dei. quia non cũ lite merces eſt petenda:& tã quã eis danda ex debito:ſed uult ꝙ q̃cqd dat̃ ꝑ necẽ tate:accipiant ſine lite:& cum hũilitate: magis habẽ do reſpectum ad elemoſinã q̃ mercedẽ:qa ſic decet ſa cere paupertatis ſanctiſſime ſectatores.

℄Declaratio ſexti capituli regule.

Fratres nihil ſibi approprient &c̃.Iſtud ẽ ſex tum caplm̃ regule.in quo Mẽs a mũdo ſuſpẽ ditur:Infirmo cõpatit̃ ui grate dilectionis.In quo caplo btũs Franciſcus tria facit.Primo docet frẽs ſe totalr expropriare. Scđo uelle mẽdicare. Tertio q̃ ſunt hũilitatis & charitatis uelle ꝑpetrare: ſcđa pars eſt ibi. Vadant pro elemoſina cõfidẽter.tertia ibi ubi cũq; frẽs.℄Circa primã partẽ ſunt aliqua uidẽda & declaranda.Primũ qđ eſt appropriare: quia dr̃ ꝙ frẽs nihil ſibi approprient.Rñdẽt quatuor magiſtri ꝙ ap propriare eſt rẽ ſuam facere:ſiue in ſuum dñiũ ꝯuer tere.Sua aũt res eſt q̃ tranſit in arbitrii facultatẽ:ut ſa ciat de ea hñs qđ uult:utendo:donando:uẽdẽdo:pi gnorando:cõmutando. ℄Scđꝫ q̃uo dꝫ intelligi:ꝙ fra tres nihil ſibi approprient.Rñdent q̃tuor ſũmi ponti

qd ſit ap propriare.

ſices.uꝫ.papa Gregorius:papa Innocẽtius q̃rtus.Ni colaus tertius:& Clemẽs q̃ntus:ꝙ ordo nec ī ꝓprio: nec in cõi dꝫ talium ꝓprietatẽ hẽre:ſed ſimplicis ſacti uſum:ut dicit papa Clemẽs & papa Nicolaus:ſꝫ q̃uo debeat itelligi:dñs papa Ioãnes declarauit:ut poſtea dicet̃.℄Et ſi q̃rat̃:an talis abdicatio ſit meritoria.Re ſpondet papa Nicolaus:in declaratiõe ꝙ ſic: qđ ẽ me ritoria & ſcẽã:& multa alia dicit: q̃ dñs papa Ioãnes reuocat & oppoſituꝫ dicit in decretali q̃ incipit. Quia uir reprobus.℄Tertiũ dubiũ ẽ:cuius erit ꝓprietas & dñium rerꝫ q̃bus frẽs utunt̃. Rñdent ſũmi pontifices uꝫ.dñs Innocentius Nicolaus & Clemens:ꝙ eccleſie romane.ſed dñs papa Ioãnes uigeſimuſſecũdus in de cretali q̃ incipit.Ad ꝯditorem canonũ:limitat p̄fatoꝝ pontificum uerba:& ſolũ in dñiuꝫ eccleſie recipit ec cleſias ſrũ oratoria officinas habitatiões uaſa libros & ueſtimẽta diuinis officiis dedita:uel dedicata: q̃ ob uenerunt uel obueniẽt.Alia uero fratrib⁹ ꝯceſſa: non uult ꝙ in dñium tranſeãt romane eccleſie. Et cũ talia ſint multa:cuius ſint quo ad ꝓprietatẽ & dñium ipſe nõdum declarauit.Eſt tñ in p̄dictis ſciendũ ſcđm oẽs p̄fatos pontifices:ꝙ ſi dantes talia uel ꝯcedẽtes reſer uarent ſibi dñium:tũc ad tales ꝑtinent & nõ ad eccle ſiam romanã. Sed de talib⁹ dñs Papa nicolaus diſtin guit:quia talia q̃ dant̃ fratrib⁹ uel ſit eccleſia & cimi terium:uel nõ:ſi ſit eccleſia & cimiterium.ad Ro.ec cleſiam ꝑtinet.ſi nõ.tũc dñium eſt ꝯcedẽtis.Dicit etiã dñs papa nicolaus:ꝙ utenſilia quoꝝ uſus eis ꝯcedit̃: nõ debent hẽre ad ullam ſuꝑfluitatẽ q̃ deroget paup tati:uel ut ea diſtrahant in futuro.Et ſup hoc miniſtri diſponant & cuſtodes cum diſcretiõe ꝓut qualitas lo corum exigit & ꝯditio:& aliẽ circũſtãtie: ſic tñ ꝙ ſem per pauptas in eis reluceat:ut regula dic̃.Ex iſto paſ ſu.uꝫ.q̃uo intelligit̃.ꝙ frẽs nihil ſibi approprient &c̃. Sequit̃ rñſio ad illud qđ dr̃ ſepe.uꝫ.per alios religio ſos & nõ nullos alios frẽs. Quomõ in cõi fratres non habent:quia cum ꝓfeſſio frũm ſit uiuere ſine ꝓprio: & nõ dic̃ in cõi.Quare ſicut eſt in aliis religioſis q̃ di cunt ſe uiuere ſine ꝓprio & hñt in cõi: ſic & nos hẽre deberemus.Pꝫ rñſio.qa nos nõ ſolum p̄dicta ꝓmitti mus:ſꝫ etiã regulam & maxime quo ad illa que p̄fa ta ꝯcernũt:ut eſt hoc ſextũ caplm̃ : de expropriatiõe: quia ſũmi pontifices ſic declarãt:eoꝝ ſtandũ eſt decla rationi.Ex iſta prima parte capituli.uꝫ.fratres nihil ſi bi approprient &c̃.Papa Clemens in ſua declaratiõe: q̃ incipit.Exiui de paradiſo.pluribus q̃ſitis infert unã rñſionem.Et primo ſi q̃rat̃ ſi fratres pñt eſſe here des:uel ꝓcurare ꝙ fiant heredes.Rñdet ꝙ non. Rõ ut dicit:quia in ſucceſſionib⁹ nõ ſolũ tranſit uſus rei: ſed & dñium ſuo tẽpore in heredẽ:& talium ſucceſſio num que ex natura ſua indiſſerẽter ad pecuniaꝫ : & ẽt ad alia mobilia & imobilia ſe extendũt:cõſiderata pu ritate uoti:frẽs nullatenus ſunt capaces. Sit̃ ꝓhibet ne ualorẽ hereditatũ ſub forma legati frẽs procurent dimitti:nec dimiſſa recipiãt:p̄ſertim ſi tanta dimitte rent̃ ꝙ uideret̃ fieri in fraudem. ℄Scđo ſi querat̃ de ãnuis reditibus.Rñdet papa ꝙ cum ãnui redditus ſe cundum iura inter imobilia cenſeant ſicut ipſi fratres

poſſeſſiones:ſic nec redditus eoꝝ conditione penſata
pñt hēre.¶Tertio ſi frēs pñt i curiis aduocatus ubi
agitant̄ cauſe:ꝓ temporalibꝰ eis dimiſſis aſſiſtere &
adeſſe.Rñdet papa ꝙ nullo mō in talibus curiis de-
bent frēs adeſſe:ut teſtimoniū hēant ab his qui foris
ſunt:& puritati ſatiſfaciāt uoti ſui:& ſcandalū uitent
ꝓximoꝝ.¶Quarto:an frēs poſſint eſſe exequutores
ultimaꝝ uoluntatū:uel ſe intromittere de reſtitutioni
bus uſuraꝝ & male ablatoꝝ:uel de reſtitutiōibꝰ facien
dis.Rñdet papa ꝙ non.quia ſic a dñio pecuniae:ſic a
cōtrectatiōe ſunt alieni:uerū in exequēdis pñt ꝯſiliū
dare.¶Quinto ſi lꝫ fratribꝰ hortos hēre:ut olera uē
dant̄ & uineas.Rñdet papa ꝙ frēs hēant hortos &
hortalitia ē decens:multis de cauſis:ſed ꝙ olera uēdā
tur & alia hortalitia ſic & uineas:ſtatui eorum repu-
gnat.rō quia per papā Nicolaū ſi ager uel uinea fra-
tribus dimittatur ad colendū:frēs talia nō pñt hēre:ſic
nec iſtud cū ad formā ꝓuentuū appropinquet.¶Sex
to de ꝯgregatione frumēti tēpore meſſiuꝫ & de ꝯgre
gatiōe uini tēpore uindemiaꝝ:dictū eſt in q̄rto cap.
& ſufficiat.¶Septimo ſi eccleſias magnas & edifi-
cia ſumptuoſa pñt ꝯſtruere.Rñdet papa ꝙ nō:ſꝫ de-
bent fieri edificia humilia & tēperata:nūeroſitati fra
trum cōpetētia:& ordinis paupꝑtati.& ſic mādat dein
ceps fieri.¶Octauo ſi paramēta ſolēnia & multipli-
cia ac calices.& palia pñt hēre frēs.Rñdet papa Cle
mens:ꝙ & ſi dicta fiāt ad dei honorē:cū tñ deꝰ potiꝰ
cor q̄ manus reſpiciat:& per illa uult ſibi ſeruiri q̄ cō
ditioni ꝯueniant & ſtatui ſeruientiū:fratribꝰ debēt ſuf
ficere paramēta & uaſa eccleſiaſtica decētia in nūero &
magnitudine ſufficiētia.Et ꝓcioſitas uel quecūqꝫ cu-
rioſitas frūm ꝓfeſſioni nō cōpetit:ſapiunt eniꝫ aliquā
theſaurizationē cōtrariā paupꝑtati.¶Nono ſi lꝫ fratri
bus in funeribꝰ arma & equos recipe.Rñdet papa ꝙ
in talibus obſeruandū eſt:qđ i pecuniariis elemoſinis
eſt ſancitū.¶Decimo ſi frēs ex reglā tenent̄ ad tenuē
pauperē & arctū uſum reꝝ.Rñdet papa Clemēs:ꝙ
ex regule ꝓfeſſiōe tenent̄ ad arctos uſus ſeu paupes:
q in ipſoꝝ regula ꝯtinent̄.Hec oīa ponit dñs papa in
declaratiōe:exponēdo hoc ſextū caplm̄ regule.Et qa
dictū eſt ſupra ꝙ appropriare eſt rē ſuam facere ſiue
in ſuum dñiū ꝯuertere:ut faciat de ea hñs ꝙ uult do
nando uēdendo &c̄.Cōſequenter clare pꝫ ꝙ uendere
emere & huiuſmōi:nō liceat f̄ribꝰ:ꝓ ipſa tñ pleniori
diſcuſſione uidendū eſt de ꝓfatis ꝯtractibꝰ.An liceat
fratribꝰ eos exercere.& ad hoc q̄tuor magiſtri reſpon
dent.¶Et primo ſi querat̄ an frēs pñt emere.Rñdēt
dicti quatuor magiſtri ꝙ emere.dr̄ tripl'r.Prīo mō de
ꝓcio rei emende ꝯuenire.Scdo modo dr̄ ſolutionē rei
empte ꝓcurare:& his duobus modis pñt frēs emere.
Tertio modo dr̄ emere pecuniā uel ꝓciū ꝓ re dare:&
hoc fratribꝰ nō conuenit.Vñ frēs emendo pñt dicere
uenditori.Ego nō obligo me:quia nō poſſeꝫ:ſed ego
ꝓcurabo fidel'r ut tibi ſatiſfaciā ꝓ hac re quā a te ac-
cipio.¶Scdo an frēs poſſint uendere:Rñdēt dicti q̄
tuor magiſtri:ꝙ uendere uno mō dr̄ rem ꝓpriā in alie
num dñium trāſfundere ꝓ ꝓcio.& hoc mō uendit ille
q hꝫ rei dñium:& hoc mō frēs nō pñt uendere.Scdo

an poſſint frēs emere & alios cōtractꝰ exercere.

mō dr̄ uendere de re aliqua ꝓcium recipe:& hoc mō
& ſi lꝫ fratribꝰ:tñ uendere ſcd̄m eorū ꝓfeſſione ē in-
honeſtum & turpe.de ꝯtractu mutuationis dictū ē ſu
pra.cap.iiii.¶Tertio de cōtractu cōmodationis:An
liceat f̄ribus:q cōtractus differt a cōtractu mutui:qa
in mutuo dñium trāſfert̄ nō in accōmodato.Rñdent
q̄tuor magr̄i ꝙ cōmodatio iportat uno mō rei reſtitu
tioneꝫ:& hoc modo frēs qui nihil pñt hēre:nō poſſūt
aliquid in accomodatū hēre:Alio mō pōt dicere ꝓcura
tionem uel ſollicitudineꝫ rei reſtituende bona fide:&
hoc modo nō importat obligationē realē & ſic pñt.
¶Quarto ſi q̄rat̄:An frēs poſſint locare operas ſuas
Rñdent quatuor magiſtri ꝙ ſi locare iportet cum pa
cto de mercede conuenire:nō poſſūt.Si uero locare di
cat ſine pacto mercedē ſuam expectare pñt.¶Quin
to ſi querat̄:an frēs poſſint cōmutare res quas hñt in
uſū.Rñdent quatuor magiſtri:ꝙ rem aliquā in aliam
ſua auctoritate nō pñt:ſed auctoritate eccleſie cōmu
tare:quia dñs papa Nicolaus licentiā cōcedit genera
li & ꝓuincialibꝰ miniſtris.uel auctoritate dñi qui reꝫ
dedit:uel ꝓmpta uel accepta:poſſunt res conceſſas
ſibi ad uſum:in alias magis neceſſarias cōmutare.
¶Sexto ſi q̄ratur:an poſſint pignorare.Reſpondēt
quatuor magiſtri:alicui rem ut ſuā nō pñt obligare:ſꝫ
auctoritate dñi:rem ſibi cōceſſam ꝓ necāriis poſſūt
obligare.¶Septimo ſi q̄rit̄:an poſſint donare.Rñdēt
quatuor magr̄i.ꝙ cum nullā rem habeāt ꝓpriam:ſua
auctoritate non pñt tribuere.Dñs papa Nicolaus in
declaratione apoſtolica auctoritate cōcedit:ꝙ uilia in-
tra & extra:f̄ribus liceat elargiri:habita ſup hoc licē
tia ſuoꝝ ſupioꝝ:pñt etiā donare de licētia dñi dantis &
concedentis rem f̄ribꝰ.Quo apparet ꝙ lꝫ frēs poſſint
adinuicem res & libros accomodare:tñ non ſine licen
tia dare uel recipe datas pñt.¶Sed nūquid ꝓ penna
filo & huiuſmōi minutis ſemꝑ oportet ire ad p̄latum?
Rñdet fr̄ Hugo ꝙ credit ꝙ ſufficiat a p̄lato hēre licē
tiam generalem.Sed p̄ſumēdo de uolūtate p̄lati nun
quid pōt a frē aliquid recipi?Rñdet idē fr̄ Hugo ita.
ſi ſtatī:ſi fieri pōt:p̄lato denunciet̄ uel pñtetur.Alr̄ de
appropriatiōe arguit̄ & de furto:quia furtū hꝫ q ſine
licētia retinet:uel de uolūtate p̄lati nō p̄ſumit.Quod
uero religioſi ꝓprium abdicātes nō poſſint dare ali-
quid uel recipe ſine licētia p̄lati ſui:hoc aſſerit beatꝰ
Augu.quāto magis frēs minores nihil hñtes nec i ꝓ-
prio nec in cōi.Pꝫ ergo quō intelligitur.Frēs nihil ſibi
approprient &c̄.Attñ ſi ꝓprietas f̄ribus reſecat̄:nō tñ
oīum uſus.quia ſic hō ageret cōtra legē nature:cuꝫ ſi
ne uſu multoꝝ eē nature nō conſeruat̄.Sꝫ an aliquis
uſus uel omnis ſeparet̄:ul' ſeparari poſſit a dñio:quia
dñs papa Ioānes determinat in decretali.Ad cōdito-
rem canonū:ſufficiat eius determinatio.Sed aduertē
dum eſt ꝙ ut dictū eſt:per dñm papā Clemētem:frēs
ad arctuꝫ uſum reꝝ tenēt̄.Quo ſequit̄ ꝙ illa q̄ ſūt ne
ceſſitatis cōcedunt̄ & frēs poſſunt hēre:& nō ſupflua:
ut dicit papa Nicolaus:& Clemēs.Supfluitas reſecat̄
a fratribꝰ & interdicit̄:Que attēdit̄ in nūero.duo ſu-
pfluunt ſi unum ſufficit.In quātitate.multū ſupfluit ſi
paꝝ ſufficit.In ſumptu.ſumptuoſum:ſi uile:in decore:

decorum ſi deſpicabile. Sequiť ẽt ex p̃fatis: ꝙ ex quo
diciť ꝙ frẽs nihil ſibi approprient &c̃. ꝙ nec uſuꝫ taliũ
poſſunt ſibi appropriare. Quo pꝫ ꝙ grauiter peccant
frẽs appropriãtes ſibi loca ad uſum ſiue cuſtodias ſi-
ue ꝓuincias: ſꝫ debẽt p oia uolũtati ſupioris ſubiecti
in omnibus talibus eẽ. Taliuꝫ.n. locoꝝ appropriatio
ſiue p natiuos ſiue p alios ẽ noſtri ordinis deſtructio:
principiũ ſectaꝝ: & omnis diuiſiõis. Rõ ſubditur: q̃re
talia nõ debẽt p frẽs appropriari: quia dř. Sꝫ ſint tanq̃
aduene & pegrini in hoc ſclõ &c̃. Sic intelligendo ꝙ
domus & loca & patriã in quibus habitam⁹ nec ꝓ-
prias reputemus: nec ut ꝓpriã diligamus. Non mãdat
btũs Frãciſcus: loci inſtabilitatẽ: ſed uitat omnis uſus
& ꝓprietatis puerſitatẽ. Ad inſtar aduenaꝝ & pegri-
noꝝ utendũ eſt neceſſariis: & nõ ut ꝓpriis: ſꝫ ut alie-
nis. Ex hac regule ſnia dicẽte: ꝙ frẽs ſint tanq̃ adue-
ne & pegrini ſcdꝫ q̃tuor magiſtros: ſequiť ſolutio duo
rum dubioꝝ. ¶ Primũ eſt: An pauptas quã ſeruare te
nemur ꝓhibeat ne poſſint frẽs aliquid fixum ad ſuſtẽ
tationeꝫ recipe: ſicut aliqui uoluerũt: & de facto fece
runt redditũ perpetuũ ordinare: quo frẽs poſſent in lo
co aliquo ſuſtentari: ita tñ ꝙ apud frẽs nulla ꝓprietas
reſideret. ¶ Scdm dubiuꝫ: An ꝓhibeat frẽs ne poſſint
hr̃e territoria de quibus p culturã & induſtriã omnia
ſuſtentationi ſue neceſſaria ꝓcurarẽt: ita tñ ꝙ ꝓprietas
apud alium reſideret: ut ſicut hñt hortos & olera &
fructus: ita hr̃ent uineas & agros. Ad hec dubia pꝫ
rñſio ex hac regule ſnia. ¶ Ad primũ ꝙ nõ. pꝫ qa de-
bẽt eſſe ut aduene & peregrini: & p cõſequẽs nullum
fixum redditum hr̃e: ſed in pauptate dño famulari.
¶ Ad ſcdm ꝙ nõ. quia debẽt in pauptate dño famu-
lari. Nam debent pauptateꝫ quo ad uſuꝫ: ut tales ſint
paupes: ꝙ ẽt mẽdici: quia dicit. uadãt p elemoſina cõ
fidenter. pꝫ ergo rñſio ad p̃dicta. ¶ Dicit ergo regula
ꝙ uadãt ꝓ elemoſina cõfidenter. Rõ quia dñs ſe fecť
pauperẽ &c. Nam ut dicit prima regula xp̃s & diſci-
puli & btã Maria de elemoſinis uixerũt: & mẽdicãdo
in triduo quo remãſit in templo (ut dicit Bernardus)
ſtipem q̃rendo uiuit. Hoc regule dicto rep̃hẽduntť mul
ti: qui nõ ſolum nõ uadũt mẽdicare: ſed ire uerecũdan
tur: cuius oppoſituꝫ mãdat regula: & btũs Franciſcus
ſuaſit & uerbo & exẽplo: ut diceť infra conformitate
ſextadecima. & cõſtitutio antiqua ordinis & conſuetu
do augebãt. Attñ ſciẽdũ eſt ꝙ nõ eſt mẽdicãdũ: niſi ad
neceſſitateꝫ & nõ ſupfluitatẽ. quia. ſ. ſic eſſet alienũ acci
pere: ac p̃tendere pauptatẽ ubi nõ eſt hipocriſis ẽ. Ad
imitandũ dñm Ieſum xp̃m: qñ indigẽt mẽdicent confi
denter frẽs. Et nõ ſolum inducanť ad hoc exequẽduꝫ
xp̃i exẽplo: ſed p̃mio ꝙ penuria hac & pauptate ob-
tineť: ſed qd̃ p̃miũ: oſtendit dicens. Hec eſt illa celſi-
tudo altiſſime pauptatis &c. Vbi btũs Frãciſcus ſtatũ
cõmendãdo pauptatis: ab effectibus qd p̃mii deť in
futuro & qd in pñti oſtẽdit. In futuro heredes & re-
ges &c. In p̃ſenti uirtutibus ſublimať: & quia ſic ẽ. b.
Frãciſcus hortať frẽs dicẽs: Cui. ſ. paupertati totaliter
inherentes. nihil aliud. fideliter inheret pauptati qui
eam corde diligit: & uſu ſeruat. Sꝫ quia paꝝ eſt incipe
re niſi quis pſeueret: Ideo btũs Frãciſcus dicit In ꝓpe

tuum: hãc amplectendã uoluntarie nihil ſub celo hr̃e
uolendo. ¶ Sed ex iam dictis oriť dubiũ: quia. b. Frã-
ciſcus uult frẽs mendicare: An frẽs in terris excõicato
rum cõmorãtes poſſint a talib⁹ elemoſinas petere &
accipe. Rñdet papa Innocẽtius quart⁹. In priuilegio
qd̃ incipit. Vobis extremã patientib⁹ ꝓ xp̃i noĩe pau
pertatẽ. & papa Gregorius nonus in priuilegio p̃fato
modo incipiente: & Alexãder quart⁹ in priuilegio eo-
dem modo incipiente dicẽtes ꝙ ſic: ꝙ in terris talium
excõicatoꝝ fratres pñt ↄmorari: & petere ab eis uite
neceſſaria & recipe: Idem hẽtur in omnib⁹ mare magnu
Alex. Boniſa & Clemẽ. Sic ergo pꝫ ſecũda pars hui⁹
ſexti capituli. ubi btũs Frãciſc⁹ inducebat frẽs ad pau
pertatis amplexũ & mendicationẽ. ¶ Circa tertiã par
tem btũs Frãciſcus inducit frẽs ad humilitatis & cha
ritatis acceptionẽ. Et primo loquendo de charitate: q̃
eſſe charitatiui debeãt. Inqt. Vbicũqꝫ ſunt & ſe inue-
nerint frẽs &c. Vbi btũs Frãciſcus charitatẽ uult fra
tres primo exprimi ſigno: quia ubicũqꝫ ſunt oſtendãt
ſe domeſticos &c. & ſecure manifeſtet unus alteri ne-
ceſſitatem ſuã &c. Et quãt⁹ debeat eſſe dilectionis af
fectus oſtẽdit dicẽs. uꝫ. ſicut matris ad filium. quia ſi
mater diligit &c. Secũdo effectu charitatẽ ipſaꝫ oſtẽ-
dit dicẽs. Et ſi qs eoꝝ in infirmitatẽ ceciderit: alii fra-
tres &c. Vbi primo innuit charitatis & dilectionis af
fectum in effectu: Ac hũilitatis in ſeruiẽdo ĩfirmis pã
dit bonuꝫ: Antiq frẽs p̃fata ſeruauere. Et ſuſcipiendo
oẽs ut frẽs: & ſeruiendo ſibi mutuo ſicť ſř fratri & mř
filio: ſe non ſolũ impendentes: ſed ſupimpendẽtes fra
tribus & ꝓ frĩbus. He ſunt due radices omnis regu-
laris ꝓfeſſionis. ſ. charitas frĩitatis: & hũilitas ſubie-
ctiue obedientie & ſeruitutis. Quib⁹ oibus edifica-
tio cõſtructa creſcit in templũ ſctũꝫ in dño: & ſine eis
ruinam religio minať. & hec eſt ſuccincta ſnia capituli
ſexti: & expoſitio ſeu declaratio.

¶ Expoſitio ſeptimi capituli regule.

S I qui frm̃ inſtigãte inimico &c. Hoc eſt regu-
le ſeptimũ caplm: ubi dicit ꝙ Morbus. ſ. pec
catum: corripiť. Př oſtendiť & deſcribiť grãe
ↄſolationis. In quo caplõ. b. Franciſcus unum p̃cipit.
uꝫ. peccantiũ recurſum: cum dicit. Si qui frm̃ &c̃. Ad-
iungit pium occurſum: cũ dicit. Ipſi uero miniſtri &c̃.
¶ Circa primũ eſt ſciendũ & uidenduꝫ. An generalis
miniſter & ꝓuinciales: poſſint ſibi aliquos caſus reſer
uare. Rñſio pꝫ ex regula que p̃ſupponendo ꝙ ſic: dıč
frĩbus quid agendũ. unde generalis miniſter in gene-
rali caplõ & ꝓuinciales miniſtri in ꝓuincialib⁹ capi-
tulis libere pñt ordinare de qbuſdam caſibus: ut ad
ſolos ipſos recurrať ꝓ abſolutione. Et aduerte ꝙ re-
gula: quia nullum ponit exp̃ſſe reſeruatũ ↄcedit ↄſe-
quẽter libere ipſis de qualitate & quãtitate arbitrari.
Poſſunt ergo determinare que pc̃tã dum ſiũt publice
recurrať ad miniſtros ꝓ ipſis: & de qbus non: & ſic de
occultis. Scdm uidendũ eſt de quibus peccatis intelli
git regula Cum dicit. Si q frm̃ inſtigãte inimico &c.
An de publicis itelligiť uel occultis. Rñdet papa Gre
gorius nonus: & papa Innocẽtius in declaratõib⁹ re-
gule: ꝙ ad pc̃tã publica referť & nõ ad occulta. Sed

in terris ex cõicatorũ frẽs pñt mẽdicare.

Auctoritas miniſtrorum

nunquid qñ ſic recurrūt ad eos: pñt talia abſoluenda cōmittere aliis: ac ēt ꝓ uitandis diſcurſibꝰ ſtum. Rñdet papa Innocētius in declaratiōe ꝙ ſic. uꝫ. cuſtodibus & aliis fratribꝰ abſolutionē talium. Et uult papa ꝙ per generalē & miniſtros deputenť q̄ cōfeſſiōes talium audiāt cum fuerint occulta ꝑſata: niſi frēs ipſi miniſtris aut cuſtodibus ad eoꝝ loca declinātibꝰ maluerint cōfiteri. Hoc ēt loco apparet ꝙ miniſtris cura cōmiſſa eſt animaꝝ: quia caſus poſſūt arctare & ꝯcedere: ut pꝫ ex hoc regule loco. Quid ergo btūs Frāciſcꝰ inqt: Teneanť. uerbuꝫ obligatoriū & uiꝫ hñs ꝑcepti: ſine mora ad ſuos miniſtros recurrere: Cum enim hō infirmus utroqꝫ hoīe ſuam debeat reqrere ſalutē: q̄re & frater infirmꝰ aīa: & diabolo ex pc̄tō ſubiectꝰ. Et ſic pꝫ qualiter fieri debeat acceſſus. Sed quia iniquū eſt & impiū afflicto ingerere afflictionem: & infirmis nullo modo cōpati: utpote: qa facile quis talis laberet in deſperationē: Btūs Franciſcus in ſcd̄a parte ſuadet benignū talibus accedentibꝰ per ꝑlatos occurſum dicens. Ipſi uero miniſtri ſi preſbiteri ſunt cū miſericordia &c̄. Ecce affectus & occurſus benignꝰ. Et aduerte ꝙ btūs Franciſcus frēs peccātes nō mittit ad alios ſed ad miniſtros: ut deť itelligi ꝙ nullis exiſtētibꝰ extra noſtrū ordinē: niſi in nec̄itatis articulo: & deficiētibus cōfeſſoribꝰ ordinis frēs debeāt confiteri. Dñs papa Bonifacius octauꝰ fribus inhibet in ſuo mari magno: ne frēs niſi in nec̄itatis articulo aliis q̄ ꝑlatis ſuis confiteanť uel aliis eiuſdem ordinis ſacerdotibꝰ: ut uolunt eiuſdem ordinis ſtatuta: tales eniꝫ ſic confitentes aliis extra ordinē ſacerdotibꝰ: nō diluunt pc̄tm̄ ſꝫ augent: quia inobediētes ſūt & ſue regl̄e trāſgreſſores. Dicit ergo btūs Frāciſcus ꝙ penitētia nō eſt dimittenda: ſed cū miſericordia eſt iniūgenda. Iō dicit ſed cum miſericordia iniūgant illis pniaꝫ nō ꝙ remittāt. Meliꝰ eſt. n. ut dicit ipſe. b. Frāciſcus uelle reddere rōnē deo ꝓpter miſericordiā: q̄ ꝓpter crudelitatē. b. Franciſcus uult ꝙ fiat miſericordia nō dimittēdo iuſtitiam. Nō dicit fiat illis ſolum miſericordia dimittēdo iuſtitiā: ſꝫ cū miſericordia fiat iuſtitia: quia una ſine alia nihil ē. Et ſolum faciēdo miſericordiā: & iuſtitiā totalr̄ dimittendo: eſt ordinū deſtructio & cuiuſlibꝫ ciuitatis. Verum btūs Franciſcus diſtinctionē facit de ꝑſidētibꝰ & miniſtris dicens. Si ꝑſbiteri ſūt cū miſericordia &c. Si uero ꝑſbiteri nō ſūt &c. ¶ Vbi primo notādū ꝙ abſolutionem taliū & ſi miniſtri poſſint cōmittere fribꝰ: non tñ extra ordinē exñtibus: ut dictū eſt. ¶ Scd̄o notandum eſt: ꝙ. b. Franciſcus nō uult ꝙ miniſtri nō ſacerdotes peccantibus pniam iponant: & lꝫ in regula nihil tangať de cā nec aliqs tāgat: Puto tñ ꝙ cā ſit multiplex. Prima: quia ad ſacerdotē ui clauiū uideť auctoritas abſoluendi principalr̄ pertinere. Scd̄a quia aliqñ contingit ꝙ ſacerdos erit q̄ peccat: & ꝓpter reuerētiā officii qd̄ hꝫ: ab idigniori nō uult eū puniri. Tertia qa in talibus ſic peccantibus occurrunt aliqua: q̄ ipſi peccantes nulli panderēt extra cōfeſſionē: & ſi publicum ſit pc̄tm̄ patratum: quare ut tam in foro cōfeſſionis q̄ in exteriori poſſint abſolui: non uult beatus Franciſcꝰ ꝑ miniſtros nō ſacerdotes eis pniam iniungi. ¶ Ter-

cur miſtri nō ſacerdotes non poſſint iniūgeť peccātibꝰ penitētiam.

tio notandū ex hoc paſſu regule ꝙ miniſtri ut ordinarii hñt poteſtatē & auctoritatē delegandi: qa dr̄ ꝙ iniungi faciāt ꝑ alios ſacerdotes nō ſeculares & alioruꝫ ordinum: ſed ordis. ſ. ꝓprii minoꝝ. ¶ Quarto notādū eſt: ꝙ miniſtri nō ſolū hñt auctoritatē abſoluēdi in caſibus reſeruatis frēs ut ꝑdictū eſt: ſed ēt in caſibꝰ pluribus reſeruatis a iure. uꝫ. in caſibus ꝓ qbus excōicationis & interdicti: aut ſuſpēſionis icurrerēt ſnias: put dicit papa Bonifaciꝰ in ſuo mari magno. Et dñi Innocentius & Alexāder quartus in priuilegiis quoꝝ primuꝫ icipit. In iure canonico: & ſcd̄m icipit: Lꝫ ad hoc ſtm̄. Et nō ſolum frēs ꝓfeſſos ſed & uolentes ordineꝫ itrare a ꝑfatis pñt abſoluere: niſi talis eſſet caſus per quē merito ſedes apoſtolica eēt conſulenda. A participatione cum excōicatis maiori excōicatiōe cuſtodes & guardiani pñt abſoluere: ex priuilegio Alexan. q̄rti & incipit. Contingit interdū. Generalis & ꝓuinciales miniſtri abſolui pñt a cōfeſſore ſuo ab excōicatione: & diſpenſari cū eis in irregularitatibꝰ ꝑ priuilegiū Alex. qd̄ incipit. Ordinis ueſtri generoſa plantatio: & per mare magnū Bonifacii. Sic ergo pꝫ. de auctoritate miniſtroꝝ. Veꝝ qa nōnulli aſpiciētes feſtucā ꝓximi & ſuam trabeꝫ nō aduertētes: ꝯtra delinquētes excandeſcūt. Btūs Frāſciſcus ſubdit in regula. Et cauere debēt ne iraſcanť &c̄. Nō debēt iraſci peccātibꝰ. i. corde cōcitari nec turbari. i. uerbis turbatiōis irritari. Rō ꝙ debeāt dulciter benigne & miſericorditer recipe & tractare. Talia. n. nō oſtēdūt dilectionē ſed potius: ut dicit beatus Frāciſcus impediūt charitatē. ſ. fraternā. Sic ergo pꝫ ſuccinte huiꝰ capituli ſentētia.

¶ Expoſitio octaui capituli regule.

Niuerſi frēs &c̄. Hoc ē capl̄ꝫ octauū. In quo
u Ordo dirigiť Pater eligiť ꝓ loco regulatiōis.

Et in hoc capl̄o. b. Frāciſcus duo facit. Nam tangit generalis miſtri iſtitutionē & deſtitutionem: & hoc in prima parte: in ſecūda tangit capl̄oꝝ ꝓuincialium celebratiōeꝫ: ibi. Poſt capl̄m uero pentecoſtes. ¶ Circa primā partē aduertendū eſt: cum in quolibet corpore duo eſſe capita ſit deforme in natura: ſic & in corpore ſacre exiſtit religionis, ut uꝫ. ibi nō duo ſint: ſed unū caput. Et ſic uult. b. Franciſcus in ſua eſſe religione. & hoc oſtēdit dicens. Mando ꝙ frēs uniuerſi iſtius religionis teneanť ſemꝑ hr̄e generaleꝫ miniſtꝝ: nō dicit generales miniſtros: ut unitatem inſinuet capitis: cui ut mēbra capiti ſint ſubiecti: & eideꝫ teneāť firmiter obedire. Sed qualr̄ hoc caput eſt ꝑficienduꝫ. in ordie: Nō certe caſu & fortuitu: aut ꝓuiſiōe: ſed electiōe: & hoc ut dicit in capl̄o pētecoſtes. Quo appareť ꝙ in capl̄o pēteco. electio generalis miſtri dꝫ celebrari. Ad qd̄ capl̄m tenētur miſtri ꝓuinciales accedere &c̄. Et qa regula dič ꝙ electio generalis fiat a miniſtris ꝓuincialibꝰ & cuſtodibꝰ: Et in qualibet ꝓuincia: & ſi nō ſit niſi unus miſter ſūt tñ plures cuſtodes: Hinc eſt ꝙ ne oēs cuſtodes ꝓuinciaꝝ ordis cōtingeret ꝓ electiōe generalis ad capl̄m generale accedere: ordinauerūt ſūmi pontifices. ſ. Gregorius nonꝰ: Innocētius quartus: Nicolaus tertius: & Clemēs quītus ꝙ de qualibet ꝓuīcia ordis ſolus unꝰ cuſtos accedat. q

ab aliis cuſtodibus prouincie eligat̃: & cui p cuſtodes uices eoꝝ ꝯmittāt: quātū ad electionē generalis miniſtri. ¶ Circa electionē generalis miſtri ſūt duo notanda. Primū eſt ſcd̄m papam Bonifaciū in ſuo mari magno: qa cum frēs de remotis partib⁹ oporteat ꝯuenire ad huiuſmōi electōez: tēpus a iure ſtatutū ſup hoc ñ currit: nec ipſi i hac parte iuris huiuſmōi reglē coartātur. ¶ Scd̄m ꝙ ſtatim ꝙ ſūt electi. i. electiōis decretum pnūciatū: uerus generalis abſqȝ alia ꝯfirmatione habeat̃. Vt dic̃ idem papa Bonifaci⁹: in dicto ſuo mari magno. cap. prio. Et qa in generali caplō nō ſolū fit electio generalis: ſed & ordis ſtatuta: qri pōt an caplꝫ generale arctare poſſit ptātez miſtri generalis. Rñdēt quatuor magr̄i ꝙ ſic. ꝙ arctare pōt caplꝫ generale poteſtatem generalis miſtri: & puicialiū miſtroꝝ. Rō ut dicūt ē. ꝙ intētio regule ē ꝙ celebret̃ caplm̄ generale: & caplm̄ generale ordinatū ē: ut ea per que pōt perfectiōis puritas cuſtodiri ordinētur: nec a ſupiori uł iferiori poſſint aliquaten⁹ uiolari. Qua rōne ꝯcludūt ꝙ ſi caplm̄ generale ppter uitādū periculū religiōis coarctat generalis ptātē & puincialiū: & aliqua alia ſalubria ordinat iter frēs generalr̄ obſeruāda: auctoritate regule q̄ preſtat auctoritatē caplō generali: p generalem nō poterit iſirmari. Et ꝯcludūt pari rōne. ꝙ qcqd de cōi ꝯſenſu ſupioꝝ & iferioꝝ ordinis fuerit generaliter ordinatum in caplō generali: & ſūmo pontifice approbāte: nō poterūt per ſolos ſupiores uel p ſolos iferiores aliqten⁹ irritari: & maxime in illis i qb⁹ ē ordinatio & limitatio poteſtatū. Dicto a btō Frāciſco de iſtitutione generalis miſtri: conſequēter agit de ipſi⁹ deſtitutiōe & depoſitiōe. ¶ Et p huius euidētia primo qrēdū ē qd itelligit̃ nomie uniuerſitatis. Rñdēt quatuor magr̄i ſcd̄m iura. ꝙ maior pars. & p maiorez partem ſcd̄m Clemētē papam in declaratiōe loquētē de electiōe miſtroꝝ: nō itelligit̃ pars ſanior ſed maior pars quo ad nūeꝝ uocū: Ita credo ꝙ ſit itelľenda maior pars in electiōe generalꝭ: ut ad nūeꝝ uocū referat̃ nulla zeli uel meriti collatiōe aut ꝯſideratiōe habita. ¶ Scdo ppter qd generalis erit abſoluēdus. Rñdet regula ꝙ ppter iſufficiētiā quo ad duo. uȝ. ad ſeruitiū: & ſic tangit iſufficiētiaȝ pſone: uel rōne ifirmitatis uł alterius ipotētie: qbus nō poſſet que ſūt uiſitanda uiſitare. ¶ Secūdo quo ad cōem utilitatē frūm. cōis utilitas frūm ē: ut nō ſit fribus onerofus in expēſis: & alias habeat ꝯditōes quas deſcripſi generalē miſtrū debere hr̄e: de qbus dicet̃ fructu & ꝯformitate. duodecima. ca. xxxii. Vbi ergo dicta nō ſūt: qa ē deſtructio cōis utilitatis frūm: miſtri poſſūt eū abſoluere: & hoc i caplō generali pētecoſtes. Extra uero ut pȝ nō pñt: qa miſtri ex regula nō hñt ꝯgregari niſi in caplō generali q̄re ppoſitū. ¶ Et notādū ꝙ. b. Frāciſcus nō ſolum concedit ob iſufficiētiā generalē debere abſolui a miniſtris: Imo mādat eis dicens: ꝙ miniſtri teneātur in noie dñi aliū ſibi eligere in cuſtodē. ¶ Tertio qd itelligit̃ in hoc caplō & ſpālr̄ in hac parte: teneāt̃ eligere in cuſtodez: noie cuſtodis? Rñdet ꝙ itellr̄ hic noie cuſtodis miſter generalis: ac ēt noie cuſtodie puicie itelligunt̃: cum ſubdit̃ de miſtris puincialib⁹ ꝙ pñt in ſuis cuſtodiis &c̃. i. puiciis eis ad cuſtodiā deputatis &c̃. Sic̃ ēt antiqtus nomē miſtri ad generalē & puinciales ſic & ad locales platos. i. ād guardianos extendebat̃. Nam guardiani miſtri dicebant: ut dicūt q̄tuor magr̄i. ſic nomē cuſtodis ut pȝ hoc caplō ad generalē & puiciales miſtros ſe extendit. Sic ergo pſatis patet huius capituli prime partis aliqualis declaratio. ecū de. ii. partis declaratio pȝ ex ſe. q̄re non idiget expōne ulteriori: niſi in hoc ꝙ dic̃ miſtri & cuſtodes &c̃. Credo ꝙ quādo regula facta ē: puicie erāt latiores q̄ ſunt modo: & p ꝯſequēs cuſtodie diffuſiores. qa ergo facilius erat cuſtodiā ꝯgregari: & ad caplm̄ ꝯuocare q̄ puinciam: ideo cuſtodib⁹ ꝯcedit caplm̄ tale poſſe celebrare. Alr̄ poſſet dici iuxta dicta ꝙ p cuſtodias: itelligunt̃ puincie. Modo caplā puicialia ſine cuſtodib⁹ celebrari nō poſſūt. Sic ergo dic̃ reglā ꝙ miſtri & cuſtodes. i. una cū cuſtodib⁹: i ſuis cuſtodiis. i. puiciis poſſint frēs ad caplꝫ ꝯuocare. & ſic pȝ clare totum.

¶ Expoſitio noni capituli regule.

Ratres nō pdicent i epatu &c̃. In quo caplō:
f Cetus ſuſpendit̃: Verbum ppōit̃ ſancte eruditiōis. In quo caplō. b. Franciſc⁹ duplicē ponit phibitionē & hoc i pricipio. Secūdo fac̃ quādam ad fratres exhortationē. ibi. Moneo &c̃. ¶ Circa primam partē duplicē pmittit phibitionem & pria ē ne frēs ꝯtra uolūtatē epoꝝ pdicēt in epatu alicui⁹ epi. & hoc egit btūs Franciſcus ad uitanda ſcādala alioꝝ. Mandat tñ Gregorius nonus in priuilegio qd̄ icipit. Cum q recipit pphaȝ &c̃. & i alio qd̄ icipit. Quoniā abundauit iniqtas: oibus eccleſiaꝝ platis ꝙ pdicare frēs libere pmittant populo: eis puideant de neceſſariis & iuuent ꝯſiliis & fauorib⁹ opportunis. Btūs Frāciſcus nunq̄ uoluit ipetrare priuilegiū ut frēs poſſent pdicare i epatu ꝯtra uolūtatem epoꝝ: ſed oppoſitum ſemp uoluit dicēs: ꝙ talia facili⁹ fierent cū pace epoꝝ & clericoꝝ q̄ alio mō. Eſt tñ ſciēdū ꝙ hec phibitio pōt itelligi ſic. uȝ. itelligēdo epatum p eccleſia cathedrali: & eccleſiis parochialib⁹: & ſic ad lr̄am ē uerum: ꝙ frēs nō debēt ēt ſi poſſint. Sed itelligendo per epatum dioceſim totam hoc nō ē ueꝝ. qa frēs i locis ppriis & i monaſteriis ſoroꝝ i dioceſi aliq̄ ꝯſtitutis: ꝯtra uoluntatē epoꝝ & clericoꝝ pñt pdicare uerbuȝ dei. Niſi actualr̄ ipſe eps pdicaret. Rō ē: qa loca nr̄a & monaſteria ſoroꝝ exēpta ſūt a cuiuſcunqȝ iferioris dño pape iuriſdicione. ¶ Secūda phibitio bti Frāciſci ē Cum dic̃ ꝙ nullus populo audeat predicare &c. Quia multiplicatis frib⁹ ualde difficile erat hoc impleri. Summi pontifices: uidelicet dominus Innocentius Nicolaus & Alexander in priuilegio qd̄ incipit. Prohibente regula. cōmiſerunt miniſtris & eorum uicariis & hoc in capitulis puincialibus dūtaxat & nō extra. ꝙ cū diffinitorib⁹ capituli examinatis & approbatis offm̄ poſſent pdicatiōis ꝯmittere: Attñ ſi eēt aliquis in ſacra pagina multum eruditus & examinatione nō indigeret & ad caplm̄ conueniret: puinciales cū diffinitorib⁹ auctoritatē pdicandi poſſunt concedere: ut dicit Innocētius in declaratiōe. Generalis tñ miniſter pōt extra capitula officiuȝ pdicationis concedere

put dicit regula & declarationes . ita tñ q̄ ſint exami-
nati & approbati per prius. Poſtmodū btūs Frāciſcus
in ſecunda parte : quia ipſe in prima regula dixerat q̄
omnes fratres operibus predicēt: ideo ſubditur in ſe-
cunda parte monitionē dicens. Moneo quoq; & ex-
hortor &c̄. Vbi ponit predicatoris uerbū qualiter de-
bet eſſe conditionatum. Nam ponit q̄ debet eſſe ca-
tholicu;:quia ſint examiata: ne uidelicet ſint erronea
uel incauta. ſecundo debet eſſe mundum & honeſtu;:
nec fabulis poetarum admixtum:quia caſta:ne ſapiāt
immūdiciam & uanitatem. tertio ſalubre:quia ad uti-
litatem populi. quarto debet eſſe exēplare.i. ab habē
te uite exemplaritatē:quia plus mouēt facta q̄ uerba:
ideo dicit ad edificationē populi. quinto diſtinctum &
nō cōfuſum:quia annūciādo uicia & uirtutes pena; &
gloriā. in his quatuor ſtat diſtinctio predicationis. ſex
to nō debet eſſe prolixū : quia cū breuitate ſermonis
&c̄. Que oia modicū per fratres: qui preſentib⁹ predi
cant temporibus ſeruātur . Sic ergo patet huius noni
capituli declaratio.

¶ Expoſitio decimi capituli regule.

Ratres qui ſunt miniſtri &c. Hoc eſt capitu-
f lum decimū regule : in quo culpa corrigitur:
uirtus edicitur & odor ſiue tenor ois bone cō
uerſationis. In quo btūs Frāciſcus duo facit. quia prio
ponit prelatorum ordinis informationē. ſecūdo ſubdit
ſubditorū obediētie exhibitionē ibi . Fratres uero qui
ſunt ſubditi &c. ¶ Circa primā partē oſtēdit qualiter
prelati ordinis ſe habere debent ad ſubditos : & hoc
oſtēdit quedā premittēdo: quedā ſubiungēdo: queda;
precauēda ſuadēdo. Premittit qūo prelati ordinis ſint
cenſendi: quia miniſtri & ſerui. in primo humilitas: in
ſecūdo utilitas oſtēditur. Nomine miniſtri ītelligit hic
oēs ordinis prelatos:quia ſi de ſolis miniſtris ꝓuincia
libus intelligeretur:fratres cuſtodib⁹ & guardianis mi
nime obedire tenerentur. Miniſtros uoluit uocare pre
latos ordinis btūs Frāciſcus ut oſtēderet ſe iuxta euā-
geliū talib⁹ nomē ipoſuiſſe. Luc̄. xxii. Qui maior ē ue
ſtrum erit miniſter ueſter. Et q̄ prelati ordinis tā humi
litatis q̄ uite imitatiōe xp̄o eſſent cōformes: qui dicit
Matth. xx. Fili⁹ hois nō uenit miniſtrari:ſ; miniſtrare:
& animā ſuā &c. Noie ſerui btūs Frāciſc⁹ exprimit q̄
ſup ſubditos nō habēt dominiū:nec domini ſunt cen-
ſendi:ſed debēt eſſe ſerui: fratrū utilitati & miniſterio
ſeruiētes. Hec duo ubi menti preſidētium in hoc ordi
ne iugiter p meditationē adeſſent:nō ſupbirēt:nec pre
lationes ambirēt uti fit. Et quare debēt talium recor-
dari dixit btūs Frāciſc⁹ in prima regula:quia eis eſt cō
miſſa aiarū cura. Et ſi aliqs perdet ꝓpter eorū culpa;
& malū exemplū : oportebit eos reddere rationē corā
deo & domino nr̄o ieſu xp̄o. ¶ Secūdo quedā ſubiun
git. uidelicet modū quē tenere debēt erga ſubditos: &
hoc cū dicit. Viſitēt &c. Ex quo preſuppoſitū eſt q̄ p̄-
lati ſunt miniſtri & ſerui aliorū fratrū : qd peragere de
bent? Certe uiſitēt. Vbi ponit tres actus. uidelicet pri-
mū uiſitationis:uidelicet ſi aliqd deficit eis: & ſic ſub-
ueniēdo. Item ſi aliqd cōtra regulā & ordinationes eſt
cōmiſſum: & hoc tā publice q̄ priuate ſcire conētur: &
hoc ut ſciāt qd agēdū erga ſubditū. Et ſi cognoſcerēt
ſubditū nō agere decēter & debite: btūs Frāciſcus po
nit ſecūdū actū. ſ. monitionis:quia p̄lati nō debēt ſub-
ditos ſtatim ſi cognoſcāt defectuoſos penitētia dete-
gere uel percutere: ſed iuxta euāgeliū inter ſe & ipſu;
humiliter & benigne monere: ut omittat q̄ egit: & ad
uirtuoſa exercēda aſſurgat. Et ubi monitio nō ualeret
ponit btūs Frāciſc⁹ tertiū actū. ſ. correptionis: q̄ fiat nō
uerbis exaſperatoriis:ſed humilib⁹ & charitatiuis:qa
ut fratrē lucret debet eū corrigere. dimittat in arguen
do cōtumeliā: & ſibi cōpaſſionē oſtēdat & clemētiā nō
omittēdo tamē iuſtitiā: & ſi eū miſericordia. ¶ Tertio
btūs Frāciſc⁹ q̄dā p̄cauēda ſubnectit dicēs. Nō p̄cipi-
entes eis aliqd quod ſit cōtra animā ſuā & regulā no-
ſtram. Vbi eſt uidēdū qd eſt cōtra animā. Reſpōdet q̄
peccatū mortale : incētiuum & inductiuū ad mortale.
Quid dicit cōtra regulā eſſe? Reſpōdēt quatuor magi
ſtri. cōtra regulā uidet eſſe : nō ſolū quod eſt cōtra re-
gule precepta: imo cōtra ſtatuta ordinis ad ſeruādū re
gule puritatē. Dicit ergo btūs Frāciſcus q̄ prelati de-
bent cauere ut nō p̄cipiāt ſubditis aliquid q̄d ſit cōtra
animā ſuā. i. inducēs ad peccatū:uel qd ſit peccatū. un
de audire ꝯfeſſiōes mulierū peccatū nō eſt: & tamē in
patiēte fragilitatē carnis poſſet eſſe incētiuū ad malū.
Si aliqs frater ſic inclinaret: & dubitaret ne in peccatū
caderet: & ob hoc nollet ꝯfeſſiones audire: dicūt qua
tuor magiſtri q̄ prelatus ut audiret cōfeſſiōes taliū . ſ.
mulierū: nō poſſet ſibi precipere. Sic & de illis agēdis
q̄ ſunt ꝯtra ſtatuta ordinis ad ſeruādū regule puritatē:
utpote q̄ uadat ad querēdū pecuniā cōtra modos or-
dinis declarationū & ſtatutoru;: & ſic de ſimilib⁹. p̄ia
parte p̄miſſa ſe ad partem flectit ſecundam. ¶ Secūda
pars eſt cu; dicit. Fratres uero q̄ ſunt ſubditi &c. Vbi
btūs Frāciſcus duo facit. quia primo tāgit q̄dā particu
laria. ſecūdo ponit q̄dā generalia: ibi cum dicit. Moneo
& exhortor &c. In prima parte btūs Frāciſcus duo po
nit. quia primo mādat ad p̄latos obediētiā. ſecūdo re-
mouet idecētiā: ibi cū dicit. Et ubicūq; ſūt fratres &c.
Btūs Frāciſc⁹ poſtq̄ ordinauit p̄latos ad ſubditos: ꝯ-
uerſo regulat ſubditos ad p̄latos dicēs. Fratres uero q̄
ſunt ſubditi &c. Vbi ponit ois obediētie & humilita-
tis fundamētū: uidelicet abnegationē ꝓprie uolūtatis.
hoc enim poſito q̄ homo abneget ſemetipſum: & cō-
ſeq̄nter ſuā uolūtatē: ſequit imediate q̄ homo ſit obe
diēs. Sed hoc btūs Frāciſc⁹ ponit dicēs: q̄ fratres ſub-
diti recordētur q̄ ꝓpter deū abnegauerūt ꝓprias uo-
luntates. Quo poſito: ifert p̄ceptū dicēs. Vnde p̄cipio
eis firmiter. i. nō modo: ſed ſemp: ut obediāt ſuis mini
ſtris. i. oibus ordinis p̄latis: i oib⁹ ad q̄. ſ. uoto ſe aſtrin
xerunt: uel ad ipſorū obſeruātiā ſpectat: uel traſgreſſio
nis eorū uitationē. Nec uidet btūs Frāciſc⁹ ponere ſeu
artare fratres ad illā pfectā obediētiā: q̄ legem neſcit:
nec terminis coartat : neq; cōtēta pfectiois anguſtiis:
ſed fert in latitudinē charitatis: q̄ pōt dici obediētia ſu Obediētia
pererogationis: ſed artat fratres ad obediētiā pfectio- ſuperoga
nis: uidelicet ut obediāt p̄latis i oibus q̄ ꝓmiſerūt do tionis.
mino obſeruare: & nō ſunt cōtraria aie & regule no-
ſtre: quia in talib⁹ ſicut p̄lati nō poſſunt p̄cipere ut di-

etiam eſt ſic nec ſubditi tenētur obedire. Sꝫ attēde ꝙ ī
regula ponit triplex obediētia.ſ.neceſſitatis: ut in pre
ſenti caplo: & ſupra in caplo de ꝓfeſſione. Alia eſt cha
ritatis ibi in caplo ſexto. Vbicūqꝫ ſunt & ſe iuenerint
fratres: oſtēdāt ſe domeſticos &c̄. tertia eſt humilita
tis: & eſt ꝑlatoꝝ ad ſubditos. quia hic in iſto capitulo
docet ꝙ ſubditi dicere poſſint eis & facere: ſicut domi
ni ſeruis ſuis. Poſita ſubditoꝝ obediētia: btūs Frāciſcꝰ
remouet quādā idecētiā dicēs. Et ubicūqꝫ ſunt fratres
qui nō poſſent &c̄. Circa quā partē uidēdū eſt qd eſt
regulā ſpiritualiter obſeruare. Reſpōdet̄ p aliquos ꝙ
eſt obſeruatio ſecūdū rigorē: ſiue ſecūdū puritatē: ſiue
ſine occaſione ad malū ꝓxima & peccatū. Et ꝑ oppo
ſitum regulā nō ſpūaliter obſeruare: uel nō poſſe: ē nō
poſſe obſeruare regulā ſecūdū ſuū rigorē: ſiue ſecūdū
puritatē: ſiue ſine occaſione ꝓxima ad peccatum. Sed
aliter uidet̄ dicēdū tā ex uerbis hꝰ ſede regl̄e q̄ ex uer
bis prime regule: ubi habet̄ ꝙ fratres in qbuſcūqꝫ lo
cis ſunt: q nō poſſent ſpūalr̄ uitā noſtrā ſeruare: idipſm
ſuo miniſtro ſignificēt. Et regula dicit. ubicūqꝫ ſūt fra
tres. uidet̄ ergo ex uerbis p̄fatis: ꝙ ad locū ſit talis in
obſeruātia regule reflectēda: ſed quō? Certe cū tali lo
co ānexa eſt ꝓprietas: uel cura aiaꝝ: pueros baptizā
di: & alia parochialia faciēdi. Aut quia ibi uero domi
no reclamāte morant̄ fratres. Aut quia ꝓpter neceſſa
riorum penuriā oportet eos in cōgregationibꝰ uel q̄ſti
bus inhoneſtis cōtra regule puritatē & uſum ordinis
generalē excedere. Aut ꝓpter ſocietatē inhoneſtā: uel
īportabilē fratribꝰ preſertim rudibꝰ & infirmis: & ſic
de ſimilibꝰ ꝓpter huiuſmodi cauſas fratres debēt: &
poſſunt ad ſuos miniſtros recurrere per eos remouēdi
ab inde. Subdit btūs Frāciſcus qualiter circa talīū re
curſum ſe debēt habere miniſtri dicēs: ꝙ miniſtri cha
ritatiue & benigne. charitas ſit in facto & benignitas
in actu & uerbo: ac familiariter ſe habeāt ſic circa ta
les: ut fratres recurrētes ſic de ipſis poſſint exercere:
ut domini agūt de ſeruis. Et cauſa eſt: quia exēplo xp̄i
q formā ſerui accepit: miniſtri debēt eſſe ſerui omniuꝫ
fratrū. Nec ex tali ſeruili cōdeſcēſiōe: ꝑlati auctoritas
minuitur: ſed auget̄: cū dicat ſaluator. Qui ſe humiliat
exaltabit̄. Condeſcēdat talibꝰ benigne & charitatiue
uerbo.ſ. & facto. ¶Moneo uero &c̄. Btūs Frāciſcꝰ po
nit q̄dā generalia tam ad ꝑlatos q̄ ad ſubditos: & ſūt
q̄dā monitiones & exhortationes ad ꝑdicta ptinētes.
prima eſt ut ſint humiles & nō elati: quia caueāt fra
tres ab oī ſupbia.i.oī ſpecie ſupbie: que multe ſunt ſe
cundum Gregoriū: uidelicet hypochriſis: iactātia: ela
tio: ambitio: conuiciū: contemptus: arrogātia: irreuerē
tia: iſolētia: ingratitudo: & ſic de aliis. ſecūda ut bonū
intētione peragant recta: & cōſequēter obediāt: quia
uanā gloriā uitēt. tertia bonum diligant mutuum: quia
ab inuidia. quarta ut linguam cohercea̅t a detractio
ne & murmuratiōe. quinta nō ihereāt habēdis: qa cu
ra & ſolicitudine huius ſeculi. ſexta non p̄ſumant ul
tra eoꝝ uocationē: quia neſciētes litteras nō curēt di
ſcere. ſeptimo hortat̄ uirtutes arripere primaꝫ gratie
& bone actionis: quia ſpiritū domini & ſanctam eius
operationem. ſecundam mentalis eleuationis: qa ora
re ad deum &c̄. tertiam ſupportationis: quia habere
patientiam & quomodo? ſubdit in perſecutione &c̄.
quartā ſue abiectionis: quia humilitatem. quintam ꝑ
ſeuerantie: ratione conſumatiōis: quia qui perſeuera
uerit uſqꝫ in finem: hic ſaluus erit.

¶Expoſitio undecimi capituli regule.

Recipio firmiter fratribus &c̄. In iſto caplo
p xi. Motus reſtringit̄: luxus repellit̄ freno ꝓhi
bitionis. btūs Frāciſcus in partibus ſuperiori
bus & capitulis de pertinentibus ad uotum pauperta
tis & obediētie plura determiauit & poſuit: hic ad ſer
uandā caſtitatē mentis & corporis frēs inducit: eis tria
precipiendo. ¶Primū eſt uitationis muliebris conſor
tii dicens. Precipio nō uni ſed generaliter oibus fratri
bus: quia uniuerſis fratribus. ne habeant ſuſpecta con
ſortia uel conſilia mulierum. Sed queritur quid eſt hic
ſuſpectum conſortium. Reſpondēt quatuor magiſtri:
ꝙ ſuſpectum conſortium non dicitur ex una ſola cau
ſa: ſed pluribus: ut uidelicet ex genere actus ex circū
ſtantiis loci: temporis: frequentie perſone: & huiuſmo
di. & ſi iterdicitur ſibi a prelato: & reiterat de facto ſe
reddit ſuſpectum. de colloquiis mulieruꝫ q̄ eſſet diſpli
cibile btō Franciſco habetur fructu & conſormitate
duodecima. & q̄ ſit periculoſa: habetur ibidem capitu
lo. xii. ¶Secundum eſt retractionis fratrum ab acceſ
ſu cuiuſlibet monaſterii dicens. Ne ingrediātur mona
ſteria &c̄. Et ſi querat̄ an intelligat̄ generaliter de om
nibus: Reſpondet papa Nicolaus in declaratione ꝙ
ſic. & dicit ꝙ nomine monaſterii intelligit̄ clauſtrū do
mus & officine interiores: ꝑ eo ꝙ ad alia loca: ubi ho
mines ſeculares conueniunt poſſunt fratres habita li
centia a ſuis ſuperioribus accedere cauſa predicatio
nis: uel elemoſine petende: exceptis monaſteriis ſan
cte clare: ad q̄ nulli dat̄ licentia accedendi ſine apoſto
lice ſedis licentia ſpeciali. ¶Tertium eſt declinatiōis
compaternitatis & ſcandali dicens. Ne fiant compa
tres. Iura interdicūt monachis: & btūs Franciſcus fra
tribus: & cōtrahit̄ compaternitas in ſacramēto bapti
ſmi & cōſirmationis. ſecūda poteſt ſemp uitari: & pri
ma etiaꝫ niſi adſit neceſſitas: ut ſi puer eſſet in mortis
articulo: & nullus eſſet qui poſſet eum baptizare. Et
btūs Frāciſcus nō intendit ubi ſubeſt neceſſitas: ſꝫ ſo
lum ubi nulla habet̄ neceſſitas. Et quare btūs Franci
ſcus ꝓcipit uitari a fratribus p̄fata ſubdit. Ne hac oc
caſione inter fratres &c̄. quia quilꝫ uellet eſſe: uel de fra
tribus ſcandalum oriatur ex talium mulierū familia
ritatibus & conuerſationibus: quia talia utplurimum
ſunt caſtitatis diſpendium & ruina.

¶Expoſitio duodecimi capituli regule.

Vicūqꝫ fratrū diuina inſpiratione &c̄. In hoc
q xii. caplo & ultimo regule xp̄s iprimit̄. Mun
do tranſmittit̄ frater ſancte ꝓfeſſionis. In quo
btūs Frāciſcus duo facit. ¶Primo oſtēdit quis eſt ido
neus ad xp̄m infidelibus ꝑdicandum dicens (p̄ſuppo
nendo fratres uelle ire inter ſaracenos & alios infide
les) petant licentiam &c̄. Et ſequit̄ ꝙ miniſtri licentiā
nō tribuāt: niſi uiderint idoneos ad mittendum. Que
idoneitas attendenda eſt in litteratura & pſone ſan

ctitatē: religioſitate: & uita : ac fidei zelo & feruore:
mūdi abdicatiōe: & ſui perfecta abnegatione: & ſic de
aliis. ¶ Secūdo mādat a domino papa p miniſtros car
dinalem petendū ad ordinē noſtrū ꝓtegendū: cum di-
cit. Ad hec iniūgo miniſtris &c̄. Qui ꝓtector determi-
natione domini Gregorii. xi. de ordine nō habet ſe im
pedire: niſi in tribus caſibus in regula expreſſis. u3. pri
mo ſi cōmunitas ordinis pedibus ſancte ecclesie uera
obedientia nō eſſet ſubiecta. ſecūdo ſi nō eſſet ſtabilis
in fide catholica. tertio ſi regulam fundatā in euāgelio
xp̄i a nobis ꝓmiſſam non ſeruarent: tunc poteſt ſe de
ordine intromittere: aliter non: imo quicunq3 uteretur
gr̄a aliqua a ꝓtectore ei conceſſa: dominus papa ipſe
priuat eum gr̄a p̄dicta: & actibus legitimis: ut patet ī
eius bulla ordini data & conceſſa. Ex dictis patet q̄ſo
regula fratrū minorū p ſſīmos pōtifices ē declarata.

¶ Explicit declaratio regule.

Exto regula fratrū minoꝝ eſt p multos cōmē
8 data: & eius excellētia reſerata. ¶ Et primo p
apoſtolū Paulū gal'. vi. dicentē. Quicūq3 hanc
regula3 ſequuti fuerint: pax ſup illos & miſericordia.
Et ꝙ hoc de regula beati Frācīſci intelligat : p3 ex ſui
bullatiōe: de cetero nemo mihi moleſt⁹ ſit &c̄. Stigma
ta fuerunt bulla huius regule. Inſup quia regula Fran
ciſci eſt apl̄oꝝ & xp̄i ut dicit papa Nicolaus: ut dicetᵉ
patet ꝓpoſitū noſtrū. ¶ Secūdo p papā Honoriū: qui
de hac loquēs regula: teſtibus fratribus Leone & Bo
nizo: qui affuerunt cum beato Franciſco confirmatio-
ni ipſius regule dicit. btūs ille qui gr̄a dei roboratus:
hanc regula3 deuote & fideliter ſeruabit: qm̄ oīa q̄ in
ea ſcripta ſūt ſancta & catholica ſūt: ac pfecta. ¶ Ter
tio p papā Nicolaū tertiū qui in declaratione regule:
& ponit de uerboꝝ ſignificatiōe. Exiit. lib. vi. de regu
la ip̄a loquēs ſic ait. Hec eſt minoꝝ fratrū mitis & do
cilis in pauptate ac humilitate p almū xp̄i confeſſorē
btūm Frācīſcū radicata religio: que ex illo uero ſemie
germināſ: germen illud p regulā ſparſit in filios : quos
ſibi & deo p ſuū miniſteriū in obſeruantia euāgelii ge
nerauit. Iſti ſunt filii qui docente Iacobo uerbū eternū
dei filium inſitum humane nature ī horto uteriſuirgi-
nalis: potens ſaluare aīas nr̄as in manſuetudine ſuſce
perunt. Hi ſunt illius ſancte regule profeſſores : que
euangelico fundaẗ eloquio : uite xp̄i roboraẗ exēplo:
fundatoꝝ militantis eccleſie apl̄oꝝ ſermonibus acti-
buſq3 firmaẗ. Hec eſt apud deum & patrem mūda &
īmaculata religio: que deſcendens a patre luminū per
eius filium exēplariter & uerbaliter apoſtolis tradita:
& demū per ſpiritū ſanctū. b. Franciſco & eum ſequen
tibus inſpirata : totius in ſe quaſi ꝯtinet teſtimoniū tri
nitatis. Hec eſt cui atteſtāte Paulo nemo de cetero de
bet eſſe moleſtus: quā xp̄s paſſionis ſue ſtigmatib⁹ cō
firmauit: uolens inſtitutorē ipſius: paſſionis ſue ſignis
notabiliter inſigniri. Hec papa Nicolaus. ¶ Quarto
p papam Clemētem quītum: qui in declaratione ſua q̄
incipit. Exiui de paradiſo. & habeẗ in clemētinis : ibi
ad ꝓpoſitum ſic loquitur dicens. Exiui de paradiſo di
xi irrigabo hortum plantationū. Hic hortus ſiquidem
eſt fratrum minoꝝ ſancta religio: que muris regularis

teſtimōia ſummorū pōtificū ď regula. b. Frācīſci.

obſeruantie ſirmiter undique circunclūſa intra ſe ſola
contenta deo : adornatur abūde nouellis plantationi-
bus filioꝝ. Ad hunc ueniens dilectus dei filius morti-
ficantis penitentie mirram metit cu3 aromatibus: que
ſuauitatis miꝝ uniuerſis odore3 attrahentis ſcimonie
circūfundūt. Hec eſt illa celeſtis uite forma: quā deſcri
pſit iſte confeſſor xp̄i eximius ſanctus Frācīſcus & ob
ſeruanda3 a filiis uerbo docuit pariter & exemplo. Et
de ꝓfeſſoribus huius regule ſancte & ordinis minoꝝ
loquētes excellenter ſummi pontifices ipſam regula3
magnifice extollunt. ¶ Vnde papa Gregorius in de-
claratione regule. in principio ſic inquit. Quo elonga-
ti a ſeculo ut columbe: pēnis aſſumptis in ſeceſſu3 cō
templationis ſupra uoſipſos altius euolaſtis: & conſpe
ctius peccatoꝝ iacula ꝓuidetis: & plura p que conſpi
citis ſalutis impediri ꝓfectum: cordis uſi oculus pſcru
tatur. unde que tecta ſunt aliis: quandoq3 in conſcien
tiis uſis ſpūs manifeſtat. & in quodam priuilegio dicit
Gloriantibus uobis de ſola domini ieſu xp̄i cruce. &
in alio priuilegio dicit. In terris iurgianoꝝ: ſaracēoꝝ:
& alioꝝ infidelium uobis ſit animarum ſolicitudo cō-
miſſa : ut illius opante clemētia: qui de lapidibus po-
teſt abrae filios ſuſcitare : uerbo & exemplo ꝓficiatis
ibidem: & exiſtentes in inuio reducatis ad uiam. Nos
conſiderantes ꝙ miniſterium ueſtꝝ diligēter implētes
uos operarios inconfuſibiles exhibētis: uitiorum ſege
tes extirpare de agro domini ſatagendo : ꝓpter quod
de uobis fiduciā indubitabiliter obtinemus: ut qui ſpi
ritu uiuitis: ſpū & ambuletis: & de doctrina uſa & cō
uerſatione flores & fructus ꝓueniant gratiores . & in
alio priuilegio dicit. Vos quos iuxta ꝓfeſſe religionis
officium zelus comedit aīaru3 : ut in quadriga quarta
quam uariis chariſmatū donis & fidei fortitudine tra
hitis ubiq3 diſcurrere: ac uexillum regis glorie procul
leuare geſtitis . & in alio priuilegio dicit . Non decet
uos negociis implicari ſecularibus: que cū mundo fu-
gientes facti uoluntarii paupes: nudi ſequimini nudū
xp̄m. & in alio priuilegio dicit. Ad hec ſemp uſe ꝯuer
ſationis humilitas inuigilat: ut deo placeat: per deuo-
te laudis obſequium & fructum ꝓferat animarum. &
in alio priuilegio dicit. Dilecti filii fratres minores ab
negantes ſalubriter ſemetipſos : elegerunt in altiſſima
pauptate xp̄o pauperi ad placitum famulari: tanq̄ ni-
hil habentes & omnia poſſidentes: & plura alia dicit.
¶ Dominus Innocentius quartus de p̄fatis loquens
ſic inquit in quodam priuilegio. Celeſtis amor pr̄ie mē
tes uſas ſic allexiſſe ꝓſpicit: ut quaſi hoc ſolum dele-
ctatione3 uobis tribuat: ꝙ diuine uoluntati ſit placitū
& ſalutem ꝓferat animaꝝ. & in alio priuilegio oſten-
dit. Qui deū tota mente diligitis: & animaꝝ ꝓfectib⁹
continua diligentia deſudatis: debetis ad condignum
gratiam experiri. & in alio priuilegio dicit. Veſtra ſem
per in amore uirtutum delectatur humilitas: & cuncta
ſollicite refugit : que ſibi aliquid fame uel conſciencie
illatura diſpendiu3 pertimeſcit. & in alio priuilegio di
cit. Quoniā ſuperabundauit iniquitas & refriguit cha
ritas plurimoꝝ eccleſie : ordinē fratrū minoꝝ domin⁹
ſuſcitauit: qui non que ſua ſunt: ſed que Ieſu xp̄i que-

rentes:tam ɔtra ꝓfligãdas hereſes:q̃ ɔtra peſtes alias
mortiferas extirpandas ſe dedicauerunt euangelizare
uerbũ dei:in abiectiõe uolũtarie paupertatis.& in alio
ꝑuilegio dicit.Inſpirationis gr̃a faciẽte diuine:uos quos
in lucẽ gentiũ dei ſapiẽtia dediſſe noſcit hoc ɔtinuis
deſideratis affectibus:ut ſpũalẽ ɔſequẽdo leticiã:que
p qetẽ ɔtẽplationis acqrit:& ꝑdicationis ſacre ſtudiũ
obtinet ſic decuratis preſentis uite ſpaciũ: ꝙ annuente
Ieſu xp̃i clemẽtia:uobis tandẽ ac ꝓximo ꝓueniat ppe-
tue claritatis.¶Dñs papa Alexãder quartus de ordi-
ne loquẽs minoꝝ in quodam ꝑuilegio ſic dicit.Planta
tus olim in agro eccleſie ordo frũm minorũ:ſic a ſuis
ꝑmordiis gr̃a operante diuina laudabilibus icremẽtis
ſucceſſiue ꝓfecit:ꝙ aſſidue flores ꝓferẽs copioſi⁹ ho
neſtatis:ac ꝓducẽs uberes fructus uite:inter alia plan-
taria dñica puritatis cõuerſationis ſcie dono & uirtu-
tis merito dignoſcit ſpãlr̃ inſignitus. ¶Eſt etiã ordo nr̃
cõmẽdatus p dñm papã Ioãnẽ.xxii. in quadã decreta
li extrauagãte que icipit.Glorioſam eccleſiã.ubi ſic di
cit.Minoꝝ frũ ſacer ordo:ab ipſo ſue fundationis exor
dio almi cõfeſſoris bti.F.regulari traditiõe & apoſtoli
ce ſedis auctoritate atq; ɔfirmatiõe indiſſolubili tex
tuat ɔnexus: fide clarus ſpe ualidus charitate ꝓfuſus
humilitate placidus obia deuotus . uelut ſingulare iu
bar ſctitatis exẽplo:& doctrine uerbo p uniuerſũ or
bem claruit:eccleſiaſtico decori multũ utilitatis & plu
rimũ iclite alacritatis iuexit.¶Sꝫ qualis ſit regula fra
trum minoꝝ.ipſe btũs.F.declarat.dicẽdo ipſam eẽ li-
brum uite:ſpem ſalutis:arram glorie:medullam euan
gelii:uiam crucis:ſtatũ pfectõs:clauẽ paradiſi: & pa
ctum eterni federis.Obſeruãtiã ipſius dicebat eẽ ob-
ſeruãtiã ſcti euãgelii.Quare uolebat hãc ab oibus ſci
ri:ab oibus haberi: in colloqutiõibus uolebat frẽs cõ
tra tediũ de ipſa ɔferre ſepe: & in memoriã ꝑſtini iura
mẽti cum interiori hoie de ipſa ſepius ɔfabulari.Do-
cuit ipſam pre oculis ſemper portari: in cõmonitionẽ
& memoriam uite agende & debite obſeruantie re-
gularis: & ꝙ plus eſt:uoluit & docuit fratres cum ea
mori debere.

S Eptimo regula frũ minoꝝ eſt a xp̃o dilecta
& amata. Nã ꝙ ipſam regulã & nr̃m ordinẽ
xp̃s dilexerit & diligat oñdũt plura.¶Et pri
mũ eſt ꝙ xp̃s hãc petiit a p̃re:ſibi ſpãliter ɔcedi & da
ri:ut dcm eſt fructu & ɔformitate ſecũda:& dicet cõ-
formitate.ix.Secũdi libri:hoc enim diabolus ꝓfeſſus
eſt. Scdm ꝙ ipſm inſtituit & ordinauit.Nã btõ Franci
ſco de ſcãdalis fratrum turbato dixit. Quis plantauit
hãc frũm religionẽ.Nõne ego?An ego te ſup religio-
nẽ meã ſic paſtorẽ iſtitui:ut me ꝑncipalẽ neſcias eẽ pa
tronum?¶Tertiũ ipſius regulã cõponendo:ut iam di
ctum eſt: xp̃s regulam ipſam compoſuit & ordinauit.
¶Quartũ eſt a calũniatoribus ipſam defenſauit.Nã
xp̃us inqt.b.Franciſco.Quãtiſcũq; fuerit impulſibus
paupcula hec concuſſa religio:ſalua ſemper meo mu
nere permanebit.Hec religio a pluribus infeſtata ex-
titit:& tamẽ deo fauente ab oibus libera euaſit : ut di
cet.¶Quintũ eſt:ꝙ de ipſo ſpãlẽ curam habet: & ha
bere ꝓmiſit.Quod pꝫ.Primo ex his que btõ Frãciſco
in eccleſia ſancte Marie de Angelis oranti dixit. Cum
enim beatus Frãciſcus oraret ut deus haberet miſeri
cordiã de populo xp̃iano:ex tribulatõe que euẽire de
bebat:dñs Ieſus apparẽs ei.Rñdit.Frãciſce: ſi uis ut
hẽaꝫ miſericordiã de populo xp̃iano:fac mihi iſtud ꝙ
ordo tuus pmãeat in eo ſtatu in quo poſitus eſt: quia
nõ remãet mihi plus de toto mũdo:& ego ꝓmitto ti-
bi:ꝙ amore tui:& ordinis tui:nõ pmittã mundo eue
nire aliquã tribulationẽ.Sed ego dico tibi : ꝙ ipſi de-
bent recedere ab iſta uia:in qua poſui eos:& prouoca
bunt me ad tantam iram:ꝙ ego inſurgã contra eos:
& uocabo demones & dabo eis omnẽ poteſtatẽ quã
uoluerint: & ipſi tantum ſcandalum ponent: inter eos
& mundum:ꝙ quaſi nullus erit qui poſſit portare ha
bitum tuum niſi per ſiluas.Et quoniam mundus per-
det fidem ordinis tui:nõ remanebit ultra lux:quia po
ſui eos in lucẽ mundi: & ſanctus Franciſcus dixit.De
quo uiuẽt Frẽs mei q habitabũt in ſiluis? Dixit Chri
ſtus.ego paſcam eos:ſicut paui filios Iſrael in deſerto
de manna: quia iſti tales erunt boni : & tunc redibunt
ad primum ſtatum in quo fuit fundatus ordo & ince-
ptus.Hoc habet in legẽda antiqua.capitulo de perfe
ctione humilitatis.¶Secundo patet per illud qd ha-
betur etiã in dicto capitulo.Semel beatus Franciſcus
turbatus ſcãdalis fratrum dixit ad xp̃m. Dñe recomẽ
do tibi familiã tuam quã dediſti mihi. Statim dixit il-
li dñs.dic mihi idiota & ſimplex homũtio. Quare tm̃
ɔtriſtaris cũ aliqs frater exit de religiõe : & ꝙ frẽs nõ
ambulãt p uiã quã oñdi tibi.Dic mihi qs plãtauit hãc
frũm religionẽ: Quis conuerti facit hoiem ad pniam:
Quis dat uirtutẽ pſeuerãdi in ea. Nõne ego? Ego nõ
elegi te p hoie litato & eloquẽte ſup familiã meã : qa
nec te nec illos qui erũt ueri frẽs & ueri obſeruatores
regule quã dedi tibi & eis:uolo ambulare p uiã ſcie Aduerte
& eloquẽtie:ſꝫ elegi te ſimplicẽ idiotã: ut ſcire ualeas totis pre
taꝫ tu q̃ alii·qm̃ uigilabo ſup gregẽ meũ & poſui te ſi cordus.
gnaculũ ipſis: ut opa que opor in te ipſi debeant in te
opari.Qui.n.ambulant p uiam quã oñdi tibi:hñt me
& abũdantius habebunt . Qui autẽ per aliam uiã am
bulare uoluerit:etiã illud qd uidebit habere auferet
ab eo.Quapropter dico tibi ne tm̃ cõtriſteris: ſed age
quod agis & operare ꝙ oparis: qm̃ in charitate per-
petua plantaui hanc frũm religionẽ . unde ſcias ꝙ tm̃
diligo ipſam:ꝙ ſi quis frũm reuerſus ad uomitũ mo-
rief extra religionem:alterum remittam in religionẽ:
qui uice ipſius habeat coronã eius: & ſi non eſſet na
tus faciam ipſum naſci.Et ut ſcias quoniam uitam &
religionem fratrum ſpontanee diligo:ponatur ꝙ in to
ta religiõe nõ remanerent niſi tres fratres: adhuc ipſa
erit mea religio: & ipſam in ppetuũ nõ relinq̃ . Quib⁹
auditis btũs.F.remanſit ualde ɔſolatus: & hec habẽ
tur ẽt in legẽda maiori parte octaua.¶Sextum eſt ꝙ
ad ipſi⁹ regule obſeruãtiã ordinẽ itrando:Dñs Ieſus
multos iduxit. Vbi ſciẽdũ ꝙ dñs inſpiratione & allo-
quutiõe ad ingreſſum ordinis induxit plures. ¶Indu
xit eni Regẽ Ieruſalẽ & Imperatorẽ Cõſtantinopo
litanum Ioannem : q deprecando Chriſtũ ut ſibi oſtẽ
dere dignaretur:quomodo placeret ei ipſum mori: de

ſtinādo. Beatum Frāciſcum Chriſtus ter per uiſionez:
ꝙ placebat Chriſto ut Frater minor obiret: factus eſt
Frater minor Imperio & Regno dimiſſo. ¶Fratri hu
mili deprecanti Chriſtum ut ſibi oſtenderet(cuz eſſet
magne reputationis & fame) quā religionem itraret:
Reſpōdit xp̄us ꝙ ordinem fratrum minorum: & mo-
dum etiam uiuendi ſibi reuelauit: ut habitum eſt ſu-
pra cōformitate octaua in capl'o de ꝓuincia Tuſcie.
¶Magiſter Alexander de Ales: diuina reuelatione or
dinem intrauit. Cum enim rogaſſet dn̄m ut ſibi oſten
deret quem ordinem ingredi deberet: Reſponſum eſt
ꝙ illorum ordinem itraret: qui de mane ad ipſum pro
elemoſina petenda ꝓmi accederent. Et cuz fratres mi
nores primo iuiſſent: factus eſt ſtatim Frater minor.
¶Frater Ioannes de pēna prouincie Marchie: ut ha-
bitum eſt conformitate octaua de nocte a domino uo
catus: miſſus eſt ad locum fratrum minoruz: & factus
eſt Frater mior. ¶Vnus monachus ſtās in ſolitudine:
& ſupra arborē cum uideret beatum Frāciſcuz & mul
tos fratres incedere binos & binos: & ire pro anima
unius fratris q̇ moriebatur: cum peteret eſſe inter eos
mandato beati Franciſci habitum ordinis ſumpſit &
bene finiuit. ¶Dominus Rudulfus magiſter in theo
logia natione Anglicus Epiſcopus Erphordiēſis Ra
ptus in celum: & uiſo ꝙ beatus Franciſcus cū ſuis ſub
alis iudicis ſtabat: mūdo relicto annuēte domino Gre
gorio nono: factus eſt Frater minor. ¶Guncerus mo
nachus de Barrauia: beato Franciſco ſibi ter apparen
te cum libro euangelii: & dicēte ꝙ fieret Frater minor
& ſaluaretur: & in huius ſignum tibiam quā habebat
infectam ſanante: mandatum impleuit: & ordinem in
trauit. ¶Canonicus quidam in partibus Flādrie: bea-
te Euphemie deuotus: apparēte ſibi dicta uirgine &
mandante ut ordinem minorum itraret: Et ipſo dicen
te ꝙ fratres eum propter ſtrumā quā habebat in gut-
ture nō reciperent: ſanatus ab ea ordinez deuotus in-
trauit. ¶Cuidaz monacho in Vaſconia nomie primo
Gonſaluo: & demuz Antonio Apparente ſibi muliere
pulcherrima & ornata: & ut eam in uxorē accipet in-
uitante: & cum ipſe diceret ſe eſſe monachum & pro-
feſſum: & hac de cauſa eam in uxorē accipe nō poſ-
ſet: & illa dn̄te ꝙ opportebat eum ipſaz in uxorē ac-
cipe: qa erat ordo & religio minoꝝ: ſub tali ſimilitudi
ne eidem oſtēſa: quā accipiēdo & itrando ſaluaretur.
Et uice alia cum uidiſſet beatum Franciſcū & fratrez
Guliel mū ſanctū: q in eccleſia beati Frāciſci iacet Aſ-
ſiſii: & uidiſſet quēdam lectum pulcherrimuz: de quo
Fr̄ Gulielmus cū iterrogaret beatū Franciſcum: cuius
eēt iſte lectus: & beatus Franciſcus dixiſſet. ipſuz An
tonium in eo ꝯcubare uolo: factus eſt Fr̄ minor: cū cuz
abbatē facere uellēt monachi. Hic lachrimas habens
ad nutū: ocioſa uerba deuitans: ut ebrius de deo ſem
per paratus uidebaꝉ ad loquēdū. Animaꝝ zelo totus
feruēs: confeſſionibus & dei p̄dicatiōibus ſemp iſiſte
bat: & ad cōfeſſionē & p̄dicationē & uitationem ocio
ſoꝝ uerboꝝ idućes frēs dicebat. Quod ſi hec facerēt
ſupra ſpem in uirtute ꝓficerēt. ¶Quidaz ſcolaris ual
de famoſus Pariſius: quē p̄dicatores optabant habe

re & minores: ſʒ ipſe habitum religionis nolebat aſſu
mere: Dum ſemel ſtaret ad feneſtram palatii ſui: & ui
diſſet in Clauſtro quēdam de quo uoce dilapſa audi-
uit eum antixp̄m fore: Compūctus hac uoce & cōter
ritus cū cogitaret quomodo poſſet deo ſeruire & ubi:
Iteꝝ audiuit uocē dicētem ſibi. Vade ad religionē: &
cum iſte diceret. ad quā? Reſpōdet. uox ad ordinē mi
noꝝ. Qui ad ordinē uenit & fuit magne excellētie &
uite: & ſancto fine quieuit. ¶Cuidam clerico de An-
glia nomine Ioānes uidebaꝉ ꝙ oraret crucifixū: & ꝙ
uſqʒ ad crucis altitudinē eleuareꝉ: & audiret uocē di-
centē ſibi. Si uis ſaluari eſto Fr̄ minor: & hanc uocem
ſemp qcqd ageret uel quocūqʒ pgeret: ſibi uidebatur
audire. Sʒ diſtulit fieri Fr̄ minor ꝓpter ſtudiū. Cūqʒ in
phīa deberet doctorari: & iaʒ cepiſſet: anteq̄ ad prā-
dium iret factus eſt Fr̄ minor. ¶Quidam abbas pſe-
quēs frēs una cum epiſcopo fratre ſuo: in uiſionez ra
ptus: uidit bonos & malos ad iudiciū euocari: Se aūt
& frēm ſuum epiſcopū cum duobus clientulis in ſini
ſtra cum reprobis aſſignari. Tunc duo frēs minores
de parte dextra uenientes: ipſum ad partē dextraʒ qua
ſi uiolēter trahebāt. Qua uiſiōe habita territus mane
confugit ad frēs. Et mirātibus oibus factus eſt Fr̄ mi
nor. Duo uero cliētes ſui contēdētes de rebus abba-
tis: mutuis ſe uulneribus occiderūt. Ep̄us uero nolens
fidē dare uiſiōi: ſubita & eterna morte periit. ¶Qui-
dam ſacerdos laſciuus: ſʒ btō. F. deuotus: cum rogaret
btm̄. F. ut ſibi cōtinētiaʒ tribueret: Apparēte ſibi bea-
to. F. dixit ꝙ fieret Fr̄ minor: & ſui parte diceret hoc
fratribus. Sed frībus ꝓpter ipſius malam uitā nō cre-
dētibus: nec eum recipe uolētibus: btūs Frāciſcus di-
cto ſacerdoti iteꝝ apparuit: ut habitū fieri faceret ei-
dē impauit: & ꝙ eū die dn̄ico īdueret p̄dixit. Ac frēs
ut ſue adeēnt iduitiōi uocaret. Quod cuʒ feciſſet: Ap-
parēte btō. F. cum multis frībus: & quatuor fratribus
de loco p̄ntibus: btūs. F. eum iduit. Cūqʒ indutus ꝓ-
feſſionē feciſſet in manibus bti. F. ſtatim expirauit: &
frēs eū cū aliis frībus ſepelierūt. ¶Dn̄m frēm Petruʒ
de Aragonia xp̄us ad itranduʒ ordinē minoꝝ iduxit.
Cum. n. hoſtis eēt ordis & frūm: apparēte ſibi btō Lu
douico nr̄o & dn̄te: ꝙ ſi fieret Fr̄ minor ſaluaretur: di
miſſis oibus factus eſt Fr̄ minor: & nō ſoluʒ xp̄us in-
duxit p ſe ſanctos hoies ad igreſſum huius religiōis:
ſʒ ꝓmittētes itrare & poſtea nolentes ſeu diffidentes
grauiter puniuit. Vt pʒ ex multis. ¶Nam Pariſius q-
dam clericus ordinem frūm minoꝝ ꝓmiſit itrare: ſed
poſtmodū pingui quadam habita p̄bēda itrare omi-
ſit. Et cū fere p mediū annū in ſua eēt eccleſia: iſirma-
tus eſt grauiter: & cuʒ p frēs ad confeſſionē faciēdam
iduceret: Rn̄dit ꝙ dānatus erat: qa xp̄z uiderat dn̄tē
ſibi uocaui te & renuiſti: & iō uade ad penas iferni: &
ſtatiʒ miſer hoc dicto expirauit. ¶Carnoti qdā i theo
logia magr̄: uoto duʒ ordinē minoꝝ deberet itrare &
differret: ter ad ſcaccos ludēs fuit diuinitus obcecat⁹:
ſʒ i uoti reiteratōe a deo illumiatus fuit & btā uirgie:
ſʒ tandē ordinē itrauit. In quo cū ſegniter uiueret btō
Frāciſco in uiſiōe ſibi apparēte: & ꝙ eū portaret man
dante: cū per tibias eum traheret & caput p terraʒ qd

dicta uiſio importaret : a quodam fratre premonitus
uitam in melius cōmutauit. ¶Scolaris qdaꝫ Pariſius
fieri Frater minor uolebat:& iaꝫ tunicas fieri fecerat:
ſ3 hora itroitus retrocedebat ꝓpter tepiditatem: Qui
in uiſione a diabolo captus: cum ſuis operibus coram
xp̄o eſt ꝓiectus: Qui timēs cepit clare dicere Dn̄e mi
ſerere: cui xp̄s uis facere qd ꝓmiſiſti & fiet tibi miſeri
cordia? & iſte rn̄dit ꝙ libētiſſime. Poſt mītas diaboli
uexatiōes tādem ꝓiectus eſt in caldariā pice & ſimili
bus plenam: ubi uidebat ꝙ caro eius ab oſſibus ſepa
raret: q euigilans īuenit ſe anxiatum & doloribus ple
num : & uemēs factus eſt frater minor ut promiſerat.
¶Dn̄s Arnaldus de Aſſeduno baro in ꝓuicia: cum fi
lium nō haberet: Votū beato.F.emiſit: ꝙ ſi daret ei fi
lium maſculum ꝙ faceret euꝫ frēm minorē: Qui com
pos uoti: cum aliū filiuꝫ nō haberet: & ex hoc euꝫ fra
trem minorem facere ꝓlongaret: morte ſuperueniēte
deceſſit: ſ3 uoto ipſo iterato de faciēdo eum fratrē mi
norem: illico a btō.F.reſuſcitatus: factus eſt frater mi
nor. ¶Idem per oīa accidit de quo iam nobili de mar
chia: q dum filium nō haberet: emiſit uotum beato.F.
ꝙ ſi filium ei daret: faceret eū fratrem minorē. Quod
dum obtinuiſſet & uotum differret iplere: puer īfirma
tur grauiſſime: & tūc pater uotuꝫ iterās ſi liberaret: ꝙ
faceret eum fratrem: ſtatim liberatus: nō tamē factus
fuit Frater. Iterū īfirmatus tertio uotū emitit : & puer
liberat̃: S3 cū eius īduitio ꝓlongaret̃ a patre: tertio in
firmatus mortuus eſt. Qui corpus accipiēs filii ad lo
cum portauit frūm: Et dum in eccleſia eſſet: & beatuꝫ
Franciſcū q eū naſci fecerat: & iaꝫ totiens liberauerat
deprecaret̃: ut eum reſuſcitaret: & uotuꝫ implendo cū
fratribus remaneret: puer reuocat̃ a mortuis: & ſtatim
ſine mora Fr̄ minor efficit̃ a pr̄e. ¶Piſis qdam Gerar
dus de Boncomitibus: ter a pr̄e diuerſis ex cauſis de
uotus ꝙ eum faceret frēm minoreꝫ: pr̄e mortuo: cum
ipſe ſciret ſe uotum btō.F.ut eius eſſet Fr̄: & ipſe hoc
paruipēdēs uxorem accepiſſet: cuꝫ eam deberet du
cere die quadaꝫ dn̄ica: die ſabbati ꝓcedente deceſſit.
¶Apud ciuitatem maſſe maritime in ꝓuicia Tuſcie:
Quidam ciuis Thadeus curſi nōie: tempore ſecunde
peſtis que fuit.M.ccclxiiii. cum filiū haberet ex peſte
morientē: ne eum mori uideret : & ad locum fratrū de
ueniſſet: īductiōe frūm ut eum deuoueret beato.F. ꝙ
ſi eum liberaret frēm faceret: quod & fecit : ter ad al
tare cōuentus accedēdo: mirū uoto facto ſtatim filius
q laborabat in extremis: omni īfirmitate depulſa: ſa
nus ſurrexit. Qui uolēs btū.F.decipere: īduit eum ha
bitu ordīs & ꝓ̄ſentauit frib⁹ corā altari & ſtatiꝫ amo
to habitu filiū reduxit ad domum: nec fecit eum frēm
ut uouerat: S3 hunc dei iudiciū apprehendit. Sequēti
enī anno in uigilia bti.F.ipſe Thadeus deceſſit: filius
anno ſequenti poſt patrem. In uigilia obiit beati. F.
& in anno ſequēti a morte filii : una filia que remanſe
rat in uigilia bti.F.mortua eſt : & ſic de eius Thadei
domo nullus remanſit: & hoc adeo notum fuit in di
cta ciuitate: ut plures mulieres que uotum fecerāt de
ponendo filios in ordine : ſtatim ponerent timore ꝓ̄fa
toruꝫ proſtrate. Multis aliis ſignis nonnullos deus pu
niuit: q hunc ordineꝫ iuxta deo promiſſa non itrarūt.
¶Chriſt⁹ īſuper ab ordine recedere uolentes diuerſi
mode terruit & monuit ne hoc ullatenus exercerent.
¶Quidaꝫ nouicius tempore beati Franciſci tentatus
de ordine exire uoluit hoc facere cum licētia bti Frā
ciſci. Sed beatus Franciſcus noluit ſibi licentiam dare
ſed oppoſitum ſuggerebat dicens: ꝙ xp̄us eum a mi
ſeriis mundi clemēter eripuerat : quare redire ad mun
dum non debebat. Nouicius iuit ad papam : ſed pa
pa licentiam ſibi dare noluit. unde deſperatus de or
dine receſſit: Et cum iret per uiam ſolus īuenit quen
dam hominem nudum & uulneratum: ſicut fuit Chri
ſtus in manibus & pedibus & latere: & uulnera ip̄a ſi
bi oſtendebat: & uidens ipſum interrogabat dicens.
Quis es tu: & quomō accidiſſent ſibi uulnera ut chri
ſto? Reſpondit. Ego pro te & humano genere ſic uul
neratus ſum. Tunc ille. Ergo tu es Chriſtus? & chri
ſtus. Tu uis me derelinq̄re & mundo adherere : uide
uulnera mea que pro te paſſus ſum: & quotiens a dia
bolo tentaris & pateris aliqd ꝙ tibi diſpliceat: ad iſta
uulnera reſpice: & ſtatim confortaberis. Quibus audi
tis confortatus uenit ad beatum Franciſcum: & proci
dēs ad eius pedes ueniam petiit: & omnīa que ſibi ac
ciderant enarrauit: deinde in ordine bene & laudabili
ter uſq3 in finem perſeuerauit & uixit. ¶Vni noui
cio Pariſius ordinem exire uolenti: ſed differenti mo
nitis magiſtri uſq3 ad paſcha. In paraſceue pſalterio
lecto cum obdormiſſet: Chriſtus denudatus cum cru
ce ī humeris apparuit. Et dixit huic nouicio. Non mi
hi compateris? Reſpondit ille: ꝙ ſic: & uolebat eum
ad lignum crucis ferendum iuuare: & Chriſtus poſuit
ſuper eum lignum crucis dicens tene & porta : quia ſi
uſq3 in finem portaueris ſaluus eris. Et tūc dictus no
uicius euigilans totus eſt confortatus: & a tentatione
illico liberatus : & in ordine remanſit & bene finiuit.
¶Nouitius alius fuit Pariſius qui propter ordinis ri
giditates: ad alium ordinem tranſire diſponebat: & cū
ante altare maius dominum oraret attente & deuote
cum lachrimis: ut ſibi oſtenderet ſi eius exitus domi
no diſplicebat : dum ſic oraret uidit Chriſtum de pi
xide ubi erat corpus domini exire: & ad ipſum accede
re; & uulnera ſua omnia demonſtrare dicens reſpice fi
li que & quanta pro te in corpore meo portaui & ſu
ſtinui: & tu leuia & ſalutifera pro me ſuſtinere formi
das: que ſi pio oculo conſideraueris: omnes aſperita
tes & labores ordinis tibi dulces & amabiles uidebū
tur. Quibus dictis Chriſtus ad locum ſuum.ſ.pixideꝫ.
redire uidebat̃. Frater uero ad ſe reuerſus ſenſit ſe ſu
bito renouatum & liberatum : & non ſolum aſperita
tes cōmunes ordinis libenter portabat : uerum etiam
grauiores quotidie renouabat : & cum ſancto fine in
ordine terminauit. ¶Quidam Frater Petrus de Ca
ſtro ſancti Henrici prouincie pennenſis: tempore bea
ti Franciſci cum auide cuperet uiſitare parentes: nec a
miniſtro poſſet licentiam obtinere dixit. Vadam & ui
debo quis me retinebit: & ſtatim a loco recedens fra
trū: a fratribus īſeqtur: & ut reuertat̃ exorāt: ſ3 nullate
nus acqeuit. Et ad quendam ueniens exitum uiarum:

uehementer a ſono arripitur: Qui reſiſtere ſono nõ ua
lens in terraꝫ cecidit & dormiuit: & ecce beatus Fran
ciſcus adhuc uiuens & in remotis agens: dormiẽti ap
paruit dixitqꝫ ei. Quare tu obedientie iuguꝫ fregiſti?
Reuertere ad fratres tuos: diſſimulãte ãt illo nec redi
re uolẽte. Btũs. F. uirga quã manu tenebat: renuentem
pcuſſit. At ille dolore uulnerũ fortiter excitatus: queꝫ
in corpore ſentiebat ad frẽs illico ẽ reuerſus: & frater
na compaſſiõe recept⁹: qđ ei p uiſionẽ ↄtigerat fratri
bus enarrauit. ¶ Fr Ioãnes de Fulgineo ſtans in loco
ſcti Terẽtiãi iuxta mõteꝫ Syraptim: tẽtatus ab ordie
diſpoſuit exire: Et de dicto loco recedẽs ut Fulgineũ
rediret puenit ad locũ mogliani iuxta Tiberim: & cũ
a dicto loco abiiſſet & collẽ quẽdã in itinere poſituꝫ
aſcẽdiſſet: totã uallẽ uidit uelut locũ ſanguie replẽtã.
Quo miraculo territus: ſupueniẽtibus frĩbus cũ ad lo
cũ reducẽtes: pnĩa accepta in ordine pmanendo bene
uixit. ¶ Duo ſocii ordinẽ minoꝝ itrarũt: ſꝫ unus ſpiri-
tu agitatus maligno alteri dixit. Tu ꝓmiſiſti mihi ad
ſeculum redire ſi mihi eẽ frẽm nõ placeret. Ego nolo
ampli⁹ eſſe Fr. Cui ſocius rñdens: ꝙ aliquãtulũ differ
ret eũ rogauit: & cũ ille feciſſet: tãdẽ ſupatus tẽtatiõe
oĩno abire uolebat: cumqꝫ ſocius diceret intremus ec
cleſiã: & rogemus btãm uirginẽ & recedemus: annuẽs
ille cũ ſocius añ imaginem uirginis ſe poſuiſſet: & ꝓ
ſocio cũ lachrimis oraret: uidit ipſe ſocius q exire uo
lebat btm̃ Frãciſcũ lachrimas dicti fratris colligẽtẽ: &
offerẽtẽ in uaſe beate uirgini: ſupplicãs ut eius preces
exaudiret: Que oĩa dũ pſatus uidit: omni tẽtatione li
beratus: ſtatim laudabilr̃ i ordine pmãſit. ¶ Quidã iu
uẽis ualde notabilis & delicatus uẽit ad ordinẽ: Qui
habitu frũm indutus: poſt aliquot dies diabolo iſtigã
te cepit in tanta abominatiõe hẽre habitũ: ꝙ uidebaẽ
ſibi portare saccũ uiliſſimũ. uñ fcm̃ eſt ꝙ creſcẽte reli
giõis faſtidio: redire ad ſeculũ oĩno delibaret. Ei⁹ ma-
giſter docuerat ipm̃: ut cũ trãſiret añ altare conuentus
ubi corp⁹ xp̄i ſeruabaẽ: genuflecteret & diſcoopto ca
pite & cãcellatis mãib⁹ ſe iclinaret: cũ nocte illa qua
de mãe recedere uolebat pdicta feciſſet: ſtatiꝫ fuit ra
ptus in ſpũ: & oñſa fuit ſibi uiſio mirabilis. Naꝫ uidit
q̃ſi iſinitã multitudinẽ corã ſe pceſſionalr̃ icedentẽ &
trãſeũtẽ. Oẽs aũt qui in illa pceſſione erãt ibãt bini &
bini: & erãt ueſtiti ornatiſſimis & pcioſis diaſpib⁹: fa
cies aũt eoꝝ & manus & qcqd apparebat de corpore
ſole ſplẽdidius radiabat: & ibant cum cãtico & iubilo
angeloruꝫ ſolẽniſſime & dulciſſime decantando: inter
quos duo notabiles p ceteris añcedebant: tãta clarita
tẽ uallati ꝙ mirãdũ ſtuporẽ aſpiciẽtib⁹ igerebãt: & q̃-
ſi circa finẽ pceſſiõis pdicte uidit etiã quẽdã tãta glo
ria decoratuꝫ: ꝙ uidebaẽ quaſi miles nouus ab oĩbus
honorari. Predictus aũt iuuenis cũ hoc uideret & ne
ſcieret qd eſſet: & cum iam pceſſio dicta quaſi trãſiſ-
ſet: extremos interrogat: ut qui eſſent hi ei indicarẽt:
Illi aũt ad ipm̃ facies ſplendidiſſimas cõuertẽtes dixe
runt. Nos oẽs ſumus frẽs minores: q uenimus modo
de paradiſo: & cuꝫ ille quereret. Qui eſſent illi duo ce
teris clariores. Rñderũt ꝙ erãt btũs Frãciſcus & bea
tus Antonius: ille aũt ultimus ſic honoratus erat qdã

Fr nouiter mortuus: quẽ quia ualẽter ↄtra tẽtationes
pugnauit: & uſqꝫ in finẽ perſeuerauit in iſto ſancto ꝓ
poſito: ad gloriã cum iſto triumpho pducimus. Iſta ue
ro ueſtimẽta diaſpidũ que nos tam decora portamus:
data ſunt nobis ꝓpter aſpas tunicas quas in religione
patienter portauimus. Et glorioſa claritas quam tu ui
des: data eſt nobis a deo ꝓpter humilẽ pniam quã fe-
cimus: ꝓpter ſctãꝫ obiam caſtitatẽ mũdiſſimã & pau
ptatẽ quã uſqꝫ i finẽ mẽte hilari ſeruauim⁹. uñ fili nõ
ſit tibi duꝝ saccũ nr̃e religiõis tam fructuoſum defer
re: Quia ſi in ſacco beati. F. amore dñi noſtri Ieſu xp̄i
mundum ſpnẽdo: carnẽ mortificãdo: & ↄtra diaboluꝫ
dimicãdo: uirilr̃ te habebis: nobiſcum ſimili ueſte ful-
gebis. Quo dicto iuuẽis in ſe reuerſus: confortatus in
dño: oẽm tẽtationẽ abiciens: aſpitates ordinis ut deli
cias reputans in ſcã uita finiuit. ¶ Magr̃ in theologia
Pariſius ordinem nr̃m itrauit: i q matris elemoſinis nu
tritus: ab ipſa iducebaẽ ad exitum ordis ut ſibi ſubue
niret: & cum iam de egreſſu deliberaſſet in orõne ꝓ-
ſtratus añ crucifixũ duꝫ diceret ꝙ rõne matris oppor
tebat ipm̃ xp̄m dimittere: uidit de uulneribus crucifi-
xi ſanguinẽ emanarẽ: & uoceꝫ audiuit dñtem. Ego te
charius nutriui q̃ mr̃ & iſto ſanguie te redemi: nec me
debes ꝓpter mr̃em dimittere: ſtupefactus tam de ſan
guine q̃ de uõce remanſit in ordine: recordans Ieſus il
lud euãgelii: qui amat prẽm aut mr̃eꝫ pluſquã me nõ
eſt me dignus. ¶ Frater qdã tẽtabaẽ exire ordineꝫ: cui
apparuit btũs. F. quadã nocte cum multitudine maxi-
ma demonum: & dimiſſis demonibus extra locuꝫ ſan
cte marie de angelis: ipſe beatus. F. locũ itrauit: & ira
tus uocauit frẽm & al s antiquos dicẽs. Quõ ſeruãt
frẽs regulã & religione nr̃am: & reſpõdẽs ꝙ male. Di
xit btũs. F. Quomõ uos de his nõ dicitis ueritatẽ. Re
ſpõderũt dñtes. Pater min⁹ bene ſeruãt & nos palpa
mus eis dicere ueritatẽ. Sanctus. F. dixit ſurgite & lo
cum circuite: & quos iueneritis regulam & ordinẽ nõ
ſeruãtes capite & ducite demonibus illudendos q fo
ris ſunt: ſꝫ & uos nõ effugietis qn dignas plagas reci-
piatis: & cũ in frontibus appareret q nõ eſſent regu-
le obſeruatores: capti ſunt demonibus traditi: & mul
tipliciter cruciati ſunt: & ſic ẽt frater ipſe tentatus de-
monib⁹ traditus ẽ. Qui nec rugitu nec ſupplicatione a
beato Franciſco eſt dimiſſus: ſed laniandus eſt demo
nibus exhibitus. Qua uiſione poſtea in ordine permã
ſit. Quidam nouicius tentatus de ordine exire: dũ mo
nitu magr̃i plagas xp̄i & paſſioneꝫ cogitaret: & ſic fa
ciẽdo obdormiſſet: uidit xp̄ꝫ oñdẽtẽ ſibi uulnera ſan-
guinẽ diſtillãtia inuẽtem: ꝙ ipe nouici⁹ renouaſſet ei.
Quo euigilãte oĩs tẽtatio abſceſſit: & ipſe i ordine p-
mãſit. ¶ Quidaꝫ iudex ualde frigidus q pellib⁹ multi
plicibus utebatur in capite & in dorſo: diuina iſpira-
tione ordinem itrauit minoꝝ: ſed cum ſe uideret abie
ctum & gloriam ſecularem amiſiſſe: egredi de ordine
fuit tentatus. Qui in uiſione cum uidiſſet turrim ebur
neam ualde pulchram & ipſam cuperet ingredi: nec
circuendo hoſtium inueniret: uidit feneſtram in altitu
dine turris: & faciem quandam gratioſam que ſibi di
xit. Quod nullus poſſet iſtam turrim intrare: niſi hu-

milis & abiectus. Quo audito tentatio ceſſauit: &
ad meliora profecit. Alia uice uidit Chriſtum quoſdā
frēs uiſitantem: & quoſdam non: & cum ipſe querere
tur quare non omnes uiſitaret. Reſpondit xp̄us ego
uiſito me uiſitātes: Me uiſitant orantes. Ex predictis
apparet ꝙ xp̄s crucifixus ſpāli affectu ordinem hunc
dilexit: dum ſe nō ſolum btō. F. in forma crucifixi plu
ries exhibuit: Sʒ & ab ordine egredi appetentibus in
forma crucifixi plagatus ſe oſtendit. Et ſic p̄fatis pē-
ſatis pʒ ꝙ xp̄us ordinē hunc ſemp dilexerit & diligit.
¶ Septimū eſt ꝙ xp̄s multis ſingularib⁹ hoibus hūc
ordinē decorauit: pʒ in ſanctis frib⁹: regib⁹ pōtificib⁹
& Cardinalibus: & aliis tam lr̄atis q̄ nobilibus: ut di
ctū eſt fructu p̄cedēti & ꝯformitate. ¶ Octauū ipm
ordinē uſqʒ ad iudiciū ppetuādo. Nam teſte Ioachim
& aliis ut dictū eſt ſupra ꝯformitate p̄ma: uſqʒ ad diē
Iudicii aliis ordinibus deficiētibus perſeuerabit. ¶ Id
ipʒ btūs. F. habuit per angelū. Primo dū ſtaret in quo
dam loco & ſequeſtratus a fribus oraret: ſupueniente
hora comedēdi: Frēs miſerūt ad ipm unum frēm: Cui
btūs. F. manu annuit ne ad ipm iret: & cū iterato miſiſ
ſent ad eum dictuʒ frēm: btūs. F. gaudens & exultans
uocauit euʒ dicēs. ꝙ cauſa quare ſic gaudebat erat: ꝙ
q̄tuor de qbus fuerat ſollicitus: ſibi tunc dn̄s reuelaue
rat. Primū ꝙ nullus q moreret in habitu eēt dānatus:
Iſtud debet itelligi pie & ſane. ſ. cū obſeruātia regule.
Scdm ꝙ ordo multos debebat hēre impugnatores: ſʒ
finalr̄ oibus p̄ualebit & p̄ualet: & paꝝ durarēt iſulta
tores. Tertiū ꝙ q̄to plures eſſent frēs tāto eis dn̄s ha
bundātius ꝓuideret. Quartū ꝙ ꝓfeſſio frūm duraret
uſqʒ ad diē iudicii. ¶ Scdo dū eſſet in mōte Aluerne
idem dixit btūs. F. fratri Leoni ſe habuiſſe a xp̄o: imo
ipſe. Btūs. F. mādauit fratri Leoni ut lapidē unū p̄mo
aqua ſcdo uino tertio lacte quarto balſamo lauaret:
& cū Fr̄ Leo diceret qūo poſſet hr̄e balſamū. Beatus
Frāciſcus intulit: ꝙ iō hoc dicebat: qa xp̄s ſup illū la-
pidē ſederat: & quinqʒ ſibi dixerat ſʒ unū nolebat di-
cere: dixit ſibi alia quatuor. uʒ Quod religio & ꝓfeſ-
ſio frūm minoꝝ non deficiet uſqʒ ad diē iudicii: & du
rabit in ſeculū ſeculi. Scdo ꝙ nullus male uiuēs in or-
dine poterit in eo diu pmāere. Nullus. n. poterit ſtare
in ordine in pctō mortali: aut. n. ꝯfitebit̄ aut egrediēt.
Tertiū ꝙ nullus ex induſtria ꝑſequens ordinē diu ui
uet. Quartuʒ ꝙ qcūqʒ ex corde ordinē dilexerit q̄tū-
cūqʒ ſit pctōr: tādē miſericordiā cōſequet̄. Benefacto
res. n. nr̄i remunerabunt̄ in hoc ſeculo & in alio: & ma
lefactores punient̄ in hoc ſeculo & in futuro. Hec di-
xit. B. Franciſcus fratri Leoni. ¶ Tertio habuit p̄fata
btūs Frāciſcus dum oraret in ſancta Maria de Ange-
lis: ut reuelauit fri Ruffino: & addidit unū aliud btūs
Frāciſcus mai⁹ p̄fatis. Quod in die iudicii apparebūt
frēs cū ſtigmatibus & in fine. ſ. tēpore antixp̄i hēbunt
fratres q̄ plurimi ſtigmata. De perpetuitate iſtius or-
dinis pʒ ex iam dictis p alloquutionē xp̄i factam btō
Frāciſco dū frūm ſcandalis turbaret̄. uide ſupra. ¶ No
num ipſi⁹ regulā ſeruantibus & in ipſo ordine debite
ſtātibus: uitam eternā largiēdo: & quia de hoc dicet̄ in
duodecima regule ꝯditiōe ſufficiat ad p̄ns miraculuʒ
ſupradictū de uiſiōe iuuenis nobilis: q uolebat ab or
dine egredi: q multitudinē maximā uidit frūm: p aīa
fratris morientis euntē. Id ipm oſ̄dit opatio miracu-
loꝝ ſanctoꝝ frūm: de quib⁹ dictū eſt fructu & cōfor
mitate p̄cedenti: que opatio gloriā arguit ipſoꝝ. Hoc
ipm ꝓbo beati Franciſci reuelatione per angelū eideʒ
facta: duʒ ſtaret in heremitorio ſancti Vrbani in qua
plura ꝯtinent̄: aliq̄ p̄miſſa: & nōnulla dicenda ꝓbātia.
¶ Btō Frāciſco apparuit Angelus Dn̄i in ſpē fulgida:
& p̄uilegia ac gr̄as ſingulares regulā amātibus & ſer
uantibus uſqʒ in finē factas & cōceſſas a deo in celis
reuelauit ei: & animauit eū ad annūciādū fratrib⁹ ſin-
gularitatē glorie: quā p̄parauit dn̄s Ieſus xp̄s in celis
uitā & regulā fidelr̄ & deuote implentibus. ¶ Primuʒ
priuilegiū. felicem & abſqʒ impedimento & detentio
ne penaꝝ purgatorii euolationem ad regnuʒ. ¶ Secū
dum cum xp̄i diſcipulis p̄claras & lucidas māſiones.
¶ Tertium in pegrinatiōis huius exilio defenſionem
& ꝓtectionē ſingulareʒ ab inſidiis demonū: & a lapſu
pcti mortalis. Quartū iocundam & xp̄iformem habi
tationem xp̄i & ſpūs eius in animabus & corporibus
pure & fidelr̄ ſeruantiū eam. ¶ Quintū deuotionē ad
ueros regule obſeruatores: & ad regulaʒ & religionē
hn̄tibus: & ipſos recipientibus & eis benigne ſubue-
nientibus: augumētum bonoꝝ gr̄e & ꝓtectionem ab
aduerſis & liberatiōʒ a pctis & in fine miſericordiā &
refrigerium eterne quietis: ſi audierint eos & perſeue
rauerint in incepta reuerentia & dilectione uſqʒ in fi
nem. ¶ Sextum perſequentibus & impugnantibus &
odientibus ipſos: & eoꝝ religioneʒ & uitam: in p̄ſenti
priuatio gr̄e cecitas mentis inuolutio in peccatis ama
ritudo cordis & impietatis: & ſi nō reſipiſcāt ꝙ nō pe
niteant ante morteʒ: xp̄i maledictio & eterna dānatio
uenient ſuper eos. ¶ Decimū ad ordinē & regulā affi
cientibus miſericordiā impēdēdo pʒ ex premiſſo ime
diate & octauo. ¶ Vndecimū circa finē unuʒ frēm ſu
ſcitando & ſtigmatizando. De ſtigmatizatione fratrū
dcm̄ ē in octauo p̄cedēti. Sʒ de uno fratre ſinglr̄ariter
ſuſcitando: quaſi in ultimo tēpore quidaʒ demon pan
didit: exprimens ſanctitatē. Beati Franciſci & ſui ordi
nis: de quo dicet̄ plene fructu & ꝯformitate. xx. Vnde
per os cuiuſdam mulieris demon a lucifero iformat⁹
cuidam dn̄o Bartolomeo coraʒ. xl. p̄ſbiteris multa &
magna dicēs de beati Frāciſci ſanctitate: demū ad ꝓ-
poſitum loquēdo de fratribus ordinis ſic inquit. Cūqʒ
ad hoc deducti fuerint ut a priſtino ſtatu quaſi uideā
tur oīno excidiſſe: tunc ſurget unus inter eos de cuius
induſtria & uita parua ante opinio habebatur: qui ad
tantam perfectionem uirtutum aſſurget: ꝙ ſatis ma-
iora faciet q̄ Frāciſcus. Huic uirgo frequenter appa-
rens familiari alloqutione: de ſua ſuorumqʒ fratrum
ac ceteroꝝ conuerſatione recuperanda: iam quaſi pdi
ta perfectiōe iſtruet. deniqʒ due partes totius orbis ui
roꝝ ac mulierum in propriis habitantes domibus de
conſilio huius ordinis dignos penitētie agent fruct⁹.
hec ait diabolus. ¶ Duodecimū contra antichriſtum
ipſum ordinem opponendo. hoc oſtendit Abbas Ioa-
chiʒ: ut dictū eſt ſupra conformitate prima & fructu.

Opponet enim ſe ordo iſte ↄtra Angelum mortis &c.
uñ Frater Leo narrauit q̧ ſemel. Beatus Frãciſcus ſur
gẽs de oↄne: uẽit ad frẽs turbatiſſimꝰ dicẽs. Ite ad ſe
culũ: dimittatis hituʒ: licẽtio uos: nolo facere ordinẽ:
nec uellẽ iſtũ habitũ inueniſſe. Dñs.n. mihi reuelauit
q̧ de ordine meo exibit antixp̃us & ſecta eiꝰ. Cui Fr̃
Maſſeꝰ ualde prudẽs & p̃ncipalis cõſiliarius eiꝰ dixit
Fr̃ ora deũ ut tibi reuelet ſi eſt aliqd boni futurũ in or
dine tuo. Nõne uides pomũ aliqñ totũ exterius putre
factũ: q̧ ſi tñ diſcoopiat̃ aliqñ: interiꝰ appareat bona
medulla? quod cũ audiſſet. B. Franciſcus dixit. Bñ pla
cet mihi qđ dicis & ſic faciaʒ. Cũ igit̃ oraſſet ſup hoc
uenit letus ad frẽs dicẽs plus de bono q̃ de malo: dñs
inqt oñ.dit mihi q̧ mali de ordine erũt antixp̃i: cuʒ ſe
cta ſua: ſʒ boni de ordine meo deſtruẽt eũ & ſectã ſu
am: & p eos poſtea ↄuertet̃ totꝰ mũdus. ¶ Tertiũ de
cimũ ipſiꝰ ordis iſtitutorẽ. b. Frãciſcũ ſibi ↄformãdo: p
impꝰſſionẽ ſtigmatũ & ſup alios p̃mouẽdo & exaltan
do: & hoc ẽ ſignũ magni amoris ad ordineʒ. caput eiꝰ
ſic magnificãdo. ¶ Quartũ decimũ ip̃m ordinẽ p̃ aliis
diligẽdo. Quod. b. Frãciſcus cuidã fri reſerauit. Nã q
dam Fr̃ caſu uenã pectoris ſibi fregit: & cũ dolore pe
ctoris & ſanguinis p os emiſſiõe plurĩmũ anxiaret̃: fe
cit ſe ad eccleſiaʒ deferri dicẽs uel ibi moriar: uel btũs
Frãciſcus me liberabit. ubi dũ deuote p̃caret̃. b. Frãci
ſcũ p̃ altero p̃ſatorꝝ: Apparente ſ. btõ Frãciſco & manu
tãgẽte eũ: ſtatiʒ reddidit eũ ſanũ. Et cũ poſt ſanitatem
pceptã ipſe. b. Frãciſcũ interrogaſſet. Quis ordo eſſet
deo magis acceptꝰ. Rñdit. b. Frãciſcꝰ dicẽs. Quod ſi
multi mali frẽs nõ eẽnt i ordine: nullus alius ordo deo
magis placeret q̃ ordo ſuꝰ. Tũc Fr̃ dixit. b. Frãciſco.
In quo plus frẽs peccarẽt. Rñdit. b. Frãciſcus in ocio
& murmuratõe. De dilectiõe xp̃i ad hũc ordinẽ. p3 ſu
pra ex dictis xp̃i ad ipſum. b. Franciſcum & miraculis
oſtenſis. Sic ergo apparet ſeptimuʒ q̧ hĩ ordo & regu
la a xp̃o eſt adamata.

o Ctauo regula frũm minorꝝ ẽ a calũniãtibꝰ de
fenſata. ubi eſt aduertẽdũ q̧ ut dcm̃ eſt. Nulli
pſeqñti ordinẽ uel q aliqd facere ↄtra regulã
p̃ſumpſit bñ ſibi euenit. Quod multis exẽplis claruit.
¶ Temporibꝰ nr̃is dñs papa Vrbanus. v. q iurauerat
iſtũ ordinẽ deſtruere: ſi ad ſeqñs ↄciſtoriũ uẽiret: ſtatiʒ
arreptꝰ a malo iliaco ĩfra paucos dies decedẽs: ↄſiſto
riũ aliud nõ tenuit. ¶ Dñs papa Bonifaciꝰ. viii. q bul
las innumeras fieri fecerat oẽs eiuſdẽ tenoris: ut de fri
bus mĩoribꝰ fieret: ſic̃ de tẽplariis: ut ordo ip̃e deſtrue
ret̃ totus p orbẽ in una die: añq̃ ipſas mitteret captus
fuit: & oẽs dicte bulle p illos de colũna: in platea ciui
tatis Anagnie ↄbuſte: & ip̃e dñs papa ifeliciter deceſ
ſit. De aliis aũt eccleſie p̃latis hũc ordineʒ & ſpãlr̃. b.
Frãciſcũ corde amaricato blaſſemãdo: q̃liter diuina ul
tio ad ipſos ſe oñderit: qbuſdã exẽplis eſt oñdendum.
¶ Oñſuʒ ẽ ſupra de abbate & ep̃o pſeqñtibꝰ ordineʒ
& frẽs: q in iudicio in parte ſiniſtra locati: Abbas p fra
tres minores a parte dextra eſt tractꝰ & factus eſt Fr̃
minor. Ep̃s uero dũ in p̃poſito pmãeret: ſubita & eter
na morte periit. ¶ Ep̃s Imole Fr̃ dñi Roberti de Imo
la: q frũm locũ deſtruxit ſubita morte iteriit. ¶ Prepo

ſitꝰ mõtis uici de Pedemõtis: cũ ſũme p̃us frẽs dilige
ret: opõne cuiuſdã ſui famuli dilectionẽ in odiũ ſic cõ
uertit: q̧ eiꝰ pſeqtiõe frẽs erat neceẽ ut de dicto Ca
ſtro abirẽt oio. Sʒ frẽs ipſi ad btm̃. F. recurrẽtes: roga
bãt ut de atroci uexatõe eos eripet. Quod & fcm̃ eſt.
Nã de nocte ad iudiciũ diuinũ p̃poſitꝰ ductus cũ fa
mulo: cũ ſnia ↄtra eos daret̃. Btũs. F. prepoſitũ defen
dit: qa fuerat ordini deuotus: & ſi famuli iductiõe ho
ſtis eſſet effectus. Verꝝ ſnia ſtãte ↄtra famulũ: decapi
tatus eſt: & cũ de ſono p̃poſitus ſurrexiſſet: famulũ ſu
um diuina ſnia decapitatũ iueniẽs: ipſe ſtatim fugiens
ad frẽs factus eſt Fr̃ minor. ¶ Duo p̃bẽdati unus de
uotus ordis: & alter hoſtis: mali tamẽ ambo: in uiſiõe
ad iudiciũ rapti: data ſnia hoſtis ordinis eſt decapita
tiõis ſnia mulctatus: & ſic eſt poſtmodũ reptus. Alter
uero ob deuotionẽ ad ordinem & btm̃. F. a ſnia libera
tus: factus eſt Fr̃ minor deuotus & ſanctꝰ. ¶ Gulιel
mus de ſctõ amore una cũ multis magr̃is Pariſieñſibꝰ
iſtũ inſequutus ordinẽ: reprobatus p dñm Alexandrũ
quartũ in ſua extrauagãte q̃ icipit. Nõ ſine multa cor
dis amaritudine. Et in alia q̃ icipit Romanus põtifex
de ſummi ap̃latus ſpecula. una cuʒ ſuis ſequacibus: &
tãdẽ malo fine uitam terminauit p̃nteʒ. ¶ Multi etiã
alii p̃lati & Cardinales ad deſtructionẽ ordis attendẽ
tes: de quorꝝ nominibꝰ taceo: qa recẽter mortui ſunt:
paruo tp̃ore ab icepto i uita hac ſupſtites fuerũt: &
uerificatũ eſt i p̃ſatis qđ dcm̃ eſt btõ. F. & allegatũ ſu
pra. Quod nullus ex induſtria pſequens ordinẽ: diu po
terit in hac uita manere. ¶ Plures ẽt ſeculares pſeqn
tes frẽs malo fine deceſſerũt. ¶ Federicus iparator ſcdũ
dus q frẽs de regno Sicilie expulit: ceruicali poſito ſu
per guttur a filio ſuo naturali Mãfredo: excõicatꝰ ſuf
focat̃. ¶ Florẽtie qdã miles de Brixia Capitaneꝰ: quẽ
dã nr̃i ordinis frẽʒ ihoneſtauit ↄtra deũ & ueritatẽ: &
ↄfirmatus in officio tot nephanda cõmiſit: ut p florẽti
nos ad carcerẽ iudicatus ppetuũ: ibidẽ ifeliciſſime &
cũ magna miſeria mortuus eſt. In morte ueniã petens
a fratribus: & rogãs ut eũ amore dei deberẽt ſepelire.
¶ Fr̃ Agnellus De piſis miniſter p̃mus Anglie iniurio
ſe repulſus a monachis cuiuſdã loci: diuino iudicio ea
dem nocte monaci oẽs occiſi ſunt: uno excepto qui ſe
eis beniuolũ oñderat: ut habet̃ Clariꝰ in p̃cedẽti ↄfor
mitate in cap̃lo de p̃uincia Anglie. ¶ Nobilis qdã iu
xta Viterbiũ hñs Caſtrũ noie Nicolaus: iferendo ſcõ
fri Iunipero multas iniurias: poſtea captus a Viterbiẽ
ſibus occiſus eſt. De multis aliis poſſem exẽpla infer
re: que breuitatis cauſa dimitto.

e T ſicut deꝰ ultor extitit pſequẽtiũ ſic adiutor
factꝰ eſt ordineʒ diligentiũ. iuxta ſupra poſita
beato. F. reuelata. ¶ Protectores tres ſucceſ
ſiue iter alios. & p̃mos habuit ordo nr̃: q uere fuerunt
pr̃es ordinis: & qa ſic fuerũt deus ad culmen apoſtoli
cum ſublimauit. uʒ. dñm Vgolinũ ep̃m Hoſtieñ. q fuit
papa Gregorius nonus. Dñm Bñdictuʒ de Anagnia
qui fuit papa Alexãder q̃rtus. Dñm Ioãnẽ Gaietanuʒ
de Vrſinis q fuit papa Nicolaꝰ tertius. Nec dñs papa
Alexãder: nec papa Nicolaus uoluerunt alios eē p̃
tectores quo ad uiuerent: & ſi iuxta mortẽ. papa Ni.

colaus cū ſumma deuotiōe & lachrimis fratrem ſuū
feceri ordinis protectorem. ¶Miles quidā deuotus
ordini & .b.Frāciſco: dū beatum Frāciſcū apud cela
nū hoſpitio recepiſſet: reuelata eidē a.b.Frāciſco mor
te: pn̄ie fructus faciens: de hac uita gratioſe deceſſit.
¶Dn̄s Petrꝰ ep̄s Rodonē.i hiſpāia deuotꝰ ordini &
btō.F.mortuꝰ dū eēt tribꝰ diebꝰ: p.b.Frāciſcū prio ab
īferno liberatꝰ.ſcd̄o ꝑ pn̄ia reductꝰ ad uitā corporis:
poſt uiginti dies de hac uita migrauit. ¶Rex caſtelle
ſanctiꝰ tā deuotōe ad ordinē: q̄ ꝓpe mortē habitꝰ ordi
nis aſſūptiōe: a dānatiōe eterna eſt libatꝰ: ut dcm̄ eſt
ꝯformitate ꝓcedēti. Multos alios deuotōe ſincerā ge
rentes ad ordinē deꝰ multis bonis in pn̄ti repleuit &
in futuro. de qbꝰ in ſequentibꝰ clare patebit.

c T ſic ordinē pſeq̄ntes: ſic & i regulā iſurgē
tes pūiuit: ut fuit ſecta fraticelloꝝ: quoꝝ.f.Ia
cobꝰ de Ceua ꝓuincie Ianue fuit caput. Hos
papa Ioānes uigeſimꝰ ſcd̄s in Decretali extrauagāte q̄
icipit glioſā eccleſiā excōicauit: ut hereticos & extir
pauit. ¶Sir frē Vbertinū de Caſali ꝓuicie Ianue: or
do cū ſuis ſeq̄cibꝰ puniuit: & ipſe ut mēbꝝ putridū dif
fuſiōis & ſcādali: abſciſus ab ordine: fcūs eſt mōachus
albꝰ. Sic & nouitates facere i ordine pſumētes: diuina
ultiōe ſunt pcuſſi. ¶Tēpore.b. Frāciſci unꝰ ex ſociis
uocatꝰ.f.Ioānes de capella: qa iuēit abuſū capelle &
ab ipa denoiatꝰ ē: ab ordine recedēs fcūs leproſus: la
queo ut Iudas ſe ſuſpēdit. ¶Primꝰ miſter Bononie di
ctꝰ.f.Ioānes de Laſchaccia q poſuit ſtudiū Bononie:
ꝯtra uolūtatē.b.Franciſci & correptꝰ de hoc a btō.F.
iterato reponēdo ſtudiū: ab ipo maledictus: ſtatī cepit
febricitare: Et cū ſupplex eēt fcūs.b.Frāciſco p itemū
ciū: rn̄dēs.b. Frāciſcꝰ q maledictiōe quā ei dederat:
dn̄s Ieſus xp̄s in celo eā ꝯfirmauerat: q̄re erat maledi
ctꝰ: q̄dā gutta de celo deſcēdēs ſup corpꝰ eiꝰ: ipē cor
rodēdo extinxit. ¶Fr̄ Helias ſcd̄s gn̄alis nouitatē fa
ciēs ꝯtra regulā ut frēs nō deberēt comedere carnes:
iſup eq̄tādo pulcherrimū parafredū: & pl̄a alia facien
do excōicatꝰ a dn̄o Gregorio.ix. & apoſtata adherēs
Federico ipatori.ii.in Sicilia obiit extra ordinē. ¶Fr̄
Raimundus guaffredi de ꝓuītia ꝯtra puritatē ordis &
regl̄e iſurgēs: abſolutꝰ a gn̄alatu p dn̄ē Bonifaciū pa
pā.viii. miſerabilr̄ & horribilr̄ expirauit & mltī ſui ſe
q̄ces peſſime mortui ſunt. ¶Fr̄ qdā ſpūalis q mutauit
locū a.b.Frāciſco ꝯſtructū: & fecit aliū locū i edificiis
ſumptuoſiorē: ab ipo.b. Frāciſco rephenſus fuit & pu
nitꝰ. ¶Fr̄ Iuuēalis de Florētia q fūdauit tā magnā ec
cleſiā: ſicut reuelatū fuit cuidā frī deuoto: hāc hē penā
uſq3 ad diē iudicii: ut duo malei ſēp eiꝰ pcutiāt caput.
¶Frēs ēt qdā q habuerūt pecuniā cōtra regulā & eiꝰ
abuſū ſuo exēplo fribꝰ oñdeſſet: ſine ꝯfeſſiōe factis &
ligua deceſſeſſet: ut de ipſis dicet̄ infra ꝯformitate.xvi.
¶Frēs ēt nōnulli ſpm̄ q̄rētes libertatis: ab ordie apoſta
tātes: dn̄tes alios frēs dānatos & ſe iuſtos & ſcōs: co
tidie capiunt̄ & ꝯburunt̄: nec deꝰ p mortē ipoꝝ oñdit
aliqd miraculi: nec p tales. Sē qd dicēdū eſt de multis
ꝓlatis q in ordine iſto fuerūt & ſūt: q moribꝰ & nulla
ſcā correptōe pmittūt cadere ordinē ab oi religioſita
te: credo q mortuis deꝰ det ifernū: uel ſaltē eos maxi

Fres ma los male pdidit do minus.

mis puniat penis: Quia nōnullos eoꝝ dire in pn̄ti pu
niuit. Et pſumendū eſt q deꝰ ultionum uindictā in eis
exerceat & faciat: & ſic punient̄ a dn̄o & .b.Frāciſco.

n Ono regl̄a frūm minoꝝ ē ꝯtra mūdi uicia &
mala ordinata. Vbi notādū q ipa regl̄a frūm
mioꝝ ē totalr̄ hois imutatiua & renouatiua.
Facit.n.q hō deponat ueterē hoiem cū actibꝰ ſuis: &
nouū.ſ.xp̄m iduat cū actibꝰ ſuis p ipſiꝰ pfectā imita
tionē. Ad qđ uidēdū ē ſciendū q in mūdo iſto nihil bo
ni: ut dcm̄ ē ſupra ꝯformitate.vi.iuenit̄: ſē petiꝰ q̄cq̄d
mali. q̄ppe in ipo repit̄. Cōtēptꝰ dei. Inobſeruātia mā
datoꝝ eiꝰ. Carnis icēdiū. Auaritie cupido. Deriſio ſer
uoꝝ dei. Irreuerētia ad oēs. Infidelitas ad xp̄m. Affe
ctio ſeculi. Deſpectio paupis. Impatiētia ad tēptatio
nes. Laudis appetitꝰ. Detractio praua. Delectatio i
munda. Vētris igluuies. Aſſidua iurgia. Vilipēſio ꝓxi
mi. Lingue ꝓcacitas. Auiditas lucri. Inexercitatio ad
uirtutes. Tēporis amiſſio. Paupis odiū. Cōfidētia ui
te. Opēnis recte deſidia. Paruipēſio celi. Terrēoꝝ af
fectꝰ. Diſſenſio i ꝯuerſatōe. Hūilitatis deſpectꝰ. Peti
defenſio. Aſcendēdi ābitio. De factis pſumptio. Falſi
tatis ſectatio. Inobia in iniūctis. Mentis elatio. Emu
latio. Fallacia. Inq̄etudo. Diſcrepatio. Viliū anxietas.
Indiſcretio. Incōſtantia. Inimicitia. Immūdicia. Alacri
tas in aduerſis ꝓximi. Cordis ſupbia: & redēptoris de
riſio & deſpectio. His malis & innumeris aliis h̄ mun
dus infelix & miſer laborat. Qui ergo ab his uiciis cu
pit liberari: Hāc.b.Frāciſci & frūm minoꝝ regulā am
plexet̄: & brachiis totiꝰ ſtringat amoris: qa ipſa a pſa
tis totū hoiem liberat: & immutat. ¶Ipſa.n.ut pē ex
ꝯtentis in ea: hoiem renouat & tranſire facit primo a
dei ꝯtēptu: ad xp̄i imitatiōe: i pncipio.n.regl̄e hētur
regula & uita minorū frūm hec eſt.ſ.dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i
ſcm̄ euāgeliū obſeruare &c̄. ¶Scd̄o ab inobſeruātia:
ad dei pceptoꝝ impletiōe dicēs. Fr̄ Frāciſcꝰ ꝓmittit
obiam & regulā &c̄. ¶Tertio a carnis luxu: ad eius
puritatem. iō dicit regula: q frēs uiuant in puritate &
obſeruent caſtitatē. ¶Quarto a cupiditate ad uolun
tariā paupertatē. iō ſine ꝓpo qlibē ꝓmittit uiuere hāc
ꝓfitens regulā: & ſic regl̄a docet. ¶Quinto a deriſio
ne ad honoris exhibitiōe: iō regula oēs fratres ſubi
cit: & reſpcū dn̄i pape & platorū: qa uiuendo in obe
dientia. ¶Sexto ab irreuerentia ad uenerationē: ꝓ
mittit.n.reuerentiā ex regula qlibē Fr̄ minor. ¶Septi
mo ab indeuotiōe xp̄i ad pfectā mundi p ipſo abdi
cationem: iō dicit regula. Si qs uoluerit hanc uitā ac
cipe &c̄. ¶Octauo ab affectu ſeculi: ad xp̄i uerā in
heſionem. regula dicit: q uenientes ad ordinē omnia
uendāt. ¶Nono a ꝓximi ꝯtēptu: ad ipſiꝰ ſubleuatio
nē. regula mādat q debeāt oia paupibꝰ erogare: ad or
dinem uenientes. ¶Decimo ab impatiētia tentatio
nū: ad feruidā macerationem. Regula dicit mollibus
nō indui: nec duas tunicas haberi &c̄. ¶Vndecimo a
laudis appetitu: ad ſui deſpectionē. regl̄a dicit q frēs
ueſtimēta poſſint repeciare de ſaccis & aliis petiis &c̄.
¶Duodecimo a detractiōe ad oium ſaltē uerbotenꝰ
cōmēdationē. regula dicit q frēs nō deſpiciāt neq3 iu
dicēt hoies &c̄. ¶Tertio dcio a praua mūdi delecta

Mala huius mūdi.

tiõe ad laudis dei iubilationē regula dicit; ꝙ clerici fa
ciāt diuinū offm̄ &c̄. ¶Quarto decimo a uētris inglu
uie ad eius ſubiectõeꝫ: & refrenationē regula dicit ꝙ
frēs ieiunēt &c̄. ¶Quinto decimo a iurgus ad pacifi-
cam ꝯuerſationē regula dicit: ꝙ frēs qñ uadūt p mun
dū nõ litigēt &c̄. ¶Sexto decimo ab alioꝝ uilipēſiõe:
ad eoꝝ charitatē & dilectionem. Regula dicit ꝙ frēs
ſint pacifici modeſti māſueti &c̄. ¶Decimo ſeptimo
a ligue ꝓcacitate ad taciturnitatē. Regula dicit ꝙ ho
neſte frēs loq debeāt oībꝰ ſicut decet &c̄. ¶Decimo
octauo a pecunie acqſitiõe: ad pauptatis amorē. Re
gula p̄cipit ꝙ nullo modo denarios uel pecuniaꝫ reci
piāt &c̄. ¶Decimo nono ab ocio ad opis laborē. Re
gula dicit: ꝙ frēs laborēt fidelr̄ & deuote. ¶Vigeſi-
mo a tēporis pditiõe ad oꝛonis feruorē regula dicit; ꝙ
frēs ſcē oꝛonis ſpm̄ nõ extinguāt &c̄. ¶Vigeſimo pri
mo ab odio mēdicitatis. Ad pauptatis ideſeſſe aman
dū ualorē. Regula dicit laudādo pauptatē hec eſt illa
celſitudo altiſſime pauptatis &c̄. ¶Vigeſimo ſcd̄o. A
ꝯſidētia uite p̄ſntis: ad dei deſideriū & refugiū. Regl'a
clamat fratres nihil ſibi approprient nec domum nec lo
cū &c̄. ¶Vigeſimo tertio a deſidia ad bonū opꝰ pficiē
dū & exerciciū. Regl'a dicit: ꝙ frēs ire ꝓ elemoſina ñ
debēt uerecūdari &c̄. ¶Vigeſimo q̄rto. A paruipēſio
ne celeſtiū: ad ſupnoꝝ cogitatiõeꝫ. Regula dicit. Re-
ges & heredes regni celoruꝫ &c̄. & hec ſit portio &c̄.
¶Vigeſimo qnto. A terrenoꝝ affectu: ad ipoꝝ dereli
ctionē. Regl'a dic̄ nihil ſub celo hr̄e uelitis &c̄. ¶Vi
geſimo ſexto. A diſſenſiõe aīoꝝ ad benignā ſil' coha-
bitationē. Regl'a dicit: ubicūqꝫ ſūt & ſe inuenerint fra
tres &c̄. ¶Vigeſimo ſeptio. Ab hūilitatis dſpectu: ad
eiꝰ amplexū ueraciter & acceptõeꝫ. Regl'a dicit. Si qs
eoꝝ in iſirmitatē ceciderit &c̄. ¶Vigeſimo octauo. A
pctī defenſiõe ad eiꝰ ꝓpriā ꝯfeſſionē. Regl'a dicit. Si
q frūm iſtigāte inimico mortalr̄ peccauerint &c̄. ¶Vi
geſimo nono. Ab ambitõe ad ſui ꝓprii defectꝰ ꝯſide-
rationē. Regl'a dic̄: ꝙ miniſtri ſint ſerui oīuꝫ frūm &c̄.
¶Trigeſimo. A falſitatis uitio ad ueritatis profeſſio
nē. Regl'a dicit: null's frūm ꝓp'o penitꝰ audeat p̄dica-
re &c̄. ¶Trigeſimo p̄mo. A p̄ſumptõe ad ipſiꝰ decli-
nationē. Regl'a dicit: Frēs nõ p̄dicēt in ep̄atu alicuius
ep̄i &c̄. ¶Trigeſimo ſcd̄o. Ab inobie ꝯtumacia: ad i
iunctoꝝ exequutioneꝫ. Regula dicit. Firmiter p̄cipio
fratribꝰ ut obediāt ſuis miniſtris &c̄. ¶Trigeſimo ter
tio. A mentis elatiõe ad ſui uerā deſpectionē. Regula
dicit. Caueant frēs ab omni ſupbia &c̄. ¶Trigeſimo
q̄rto. A praua emulatiõe ad gaudiū de bono ꝓximi &
exultatiõeꝫ. Regula dicit: ꝙ caueāt frēs ab omni inui
dia &c̄. ¶Trigeſimo qnto. A fallacia & dolo ad eius
deteſtationeꝫ. Regula dicit: ꝙ caueāt ab auaritia &c̄.
¶Trigeſimo ſexto. Ab iqetudine cordis: ad eiꝰ totalē
in deū ꝓiectionē. Regl'a dic̄: ꝙ caueāt a cura & ſollici
tudine &c̄. ¶Trigeſimo ſeptimo. Ab aīoꝝ diſſenſio-
ne: ad ꝓximi cōmēdatõeꝫ. Regl'a dicit: ꝙ frēs caueāt
a detractiõe & murmuratõe &c̄. ¶Trigeſimo octa-
uo. A reꝝ uiliū āxietate ad ſui deteſtatiuā deiectionē.
Regl'a dicit. Frēs neſciētes lr̄as &c̄. ¶Trigeſimo no
no. Ab indiſcretiõe ipatientia & incōſtātia: ad patien-
tiam & tolerantiaꝫ. Regula dicit: ꝙ habeāt patientiā
in tribulatiõibus &c̄. ¶Quadrageſimo. Ab iracundia
ad amiciciā & inimicoꝝ diligentiā. Regl'a dic̄. Quod
debemus diligere q nos odiūt &c̄. ¶Quadrageſimo
p̄mo. Ab imūdicia ad aīe mūdiciā & puritatē. Regl'a
dic̄. Quod debēt orar̄ ad deū puro corde &c̄. ¶Qua
drageſimo ſcd̄o. A delectatione in aduerſis ꝓximi &
gaudio: ad ipſoꝝ in bono ꝯfirmatiõeꝫ. Regula. Fra-
tres dirigit ad ſaracenos & alios infideles &c̄. ¶Qua
drageſimo tertio. A cordis elatiõe: ad uerā hūilitatem
ſeu hūiliatiõeꝫ. Regula dicit: ꝙ frēs ſint ſemp ſubditi
& ſubiecti &c̄. ¶Quadrageſimo q̄rto & ultio a xp̄i
uite deriſiõe: ad laudabilē xp̄i ſequelam & exequtio-
nē. Regl'a dicit in fine. Quod ſcm̄ euāgeliū dn̄i nr̄i Ie
ſu xp̄i qd firmiter ꝓmiſimus obſeruemus. Ex qbꝰ pꝫ
ꝙ regula frūꝫ minoꝝ eſt ꝯtra mūdi uitia & mala ordi
nata. Nā hoīeꝫ abducit a malo & ad bonū pducit: ut
pꝫ ex p̄dictis. hoc pꝫ in multis q in ſeculo fuerūt pexi
mi: & poſtea in ordine fuerūt ſciſſimi. Sicut de tribꝰ pꝫ
latrõibus ꝯuerſis p. b. Frāciſcū: & de frē Agnello ſic a
btõ Frāciſco uocato: q fuit latro crudeliſſimꝰ. De frē
Gõſaluo q fuit ſaluii ꝓuicie Caſtelle: ꝑus peſſimo ho
mine & latrone & demū ſcõ & ſic de aliis: de qbꝰ di-
cet: ſequenti fructu & ꝯformitate et aliqualr̄ dcm̄ eſt
precedenti conformitate &c̄.

Decimo Regl'a frūm minoꝝ ē ꝓ hoīs ordina-
tiõe et in bono ꝯſeruatõe demr̄ata et reſera-
ta. hoc hꝫ duas partes. pria ꝙ regl'a ipa ē ho
minis ordinatiua. ſcd̄o ꝙ ē in bono ꝯſeruatiua. prima
pars ꝙ ipa ſit ordinatiua hoīs pꝫ. Ipſa. n. ordinat ho-
minē. Primo ad deū p imitationē cū dicit. Regl'a & ui
ta frūꝫ minoꝝ &c̄. Scd̄o quo ad data & ꝯceſſa p gra
titudinē: et hoc p officii exhibitõeꝫ cū dicit. Clerici fa
ciāt diuinū offm̄. Tertio quo ad extra p p̄dicationem
cū dicit frēs p̄dicēt. Quarto quo ad itra p ꝯpaſſioneꝫ
cū dicit. Si qs frater i iſirmitatē ceciderit &c̄. Quinto
quo ad mētē p pauptatē uolūtariā. Regula dicit. Hec
ē illa celſitudo altiſſime pauptatis &c̄. Sexto quo ad
frēꝫ p charitatē cū dicit. Vbicūqꝫ ſunt & ſe inuenerint
frēs &c̄. Septio quo ad uerbū p ueri exp̄ſſioneꝫ cū di
cit. Quod ſint caſta & examiata eoꝝ eloqa. Octauo.
quo ad geſtꝰ p ꝯpõnē cū dicit. Quod qñ frēs uadūt p
mūdū nõ litigēt. Nono. quo ad fidē p ſtabilitatē cū di
cit. Stabiles in fide. Decio. quo ad uitā p exēplaritatē
cuꝫ dic̄. Sit mites pacifici & modeſti. Vndecio. quo ad
corpꝰ p rigiditatē cū dicit. Quod ieiunent a feſto &c̄.
Duodecio. quo ad illata p tranqllitatē cū dicit. Quod
frēs debēt hr̄e patiētiā i tribulatõibꝰ &c̄. Sic ergo pꝫ
qūo regl'a frūm minoꝝ ordinat frēs: quo ad alta p re-
uerētiā: quo ad data p gratitudinē: quo ad extra p mi
ſericordiā: quo ad itra p pietatē: quo ad mētē p inocē
tiā: quo ad frēꝫ p eqtatē: quo ad uocē p puritatē: quo
ad actū p religioſitatē: quo ad corpꝰ p ſeueritatē: quo
ad cultū p fidelitateꝫ: quo ad mores p diſciplinā: quo
ad ꝯuerſatiõeꝫ p ꝯcordiā: ut merito. b. Franciſcꝰ poſſit
dicere cuilibet fri. illud ꝓuerb. iiii. Viā ſapiētie docebo
te: & ducam te p ſemitas eqtatis: & ſic pꝫ qūo regula
ipſa eſt hoīs ordinatiua. Scd̄o eſt in bono ꝯſeruatiua.

In bono.n.ↄſeruat plura.uꝫ.ſobrietatē. hanc docet re
gula mādans fribus ut ieiunēt.Opationē cū dicit.Fra
tres illi qbus dedit dn̄s grām laborādi laborēt.Aſpita
tem cultus cum dicit.Frēs hēant unā tunicā nec molli
bus iduanť &c̄.Inhibitionē cēſus cū dicit.Frēs nihil ſi
bi approprient &c̄.Raritatē ſermōis cū dic̄. Quod ſint
caſta eoꝝ eloqa. Vitationē opportunitatis pſone loci
& tēporis cū dicit. Quod frēs nō habeāt ſuſpecta cō
ſortia.Oronē que eſt neceſſaria cū dicit. Quod faciāt
diuinū offm̄: & nō debēt extinguere ſpm̄ orōnis.Hu-
militatē cuꝫ dicit.Quod miniſtri ſint ſerui oium frūm.
Paupꝛtatē cum dicit.Frēs nullo mō denarios &c̄.Preſa
ta ergo cū hoiem in bono ↄſeruēt: & hoc pbeat iſta ſa
cra regula: merito ipſa eſt in bono conſeruatiua. Eſt
ēt ad pfectionē deductiua pꝫ.Nam ipſa regula. teſte
Honorio tertio & Nicolao quarto eſt regula Domini
noſtri Ieſu xp̄i.Quare cuꝫ xp̄i perfecta ſint opa:pꝫ ꝙ
hec regula ad pfectionē ducit.hoc patuit in ei⁹ obſer
uatoribus:q uirtutib⁹ pleni:miraculis clariſſimis cor-
ruſcarūt.In ſignum aūt ꝙ hec regula ſit Ieſu xp̄i eſt ꝙ
xp̄s apparere dignat⁹ eſt: & ſe oñdere in habitu frūm
minoꝝ.Nā cum qdaꝫ deſideraret deo ſeruire: & roga
ret deum ut ſibi uiaꝫ oñdere dignareť: & qūo ſibi pfe
cte ſeruiret: Dn̄s aūt Ieſus xp̄us q audit libēter pces
bonoꝝ:oñdit ſe illi in habitu frūm minoꝝ dicēs.Qui
cūqꝫ me ſeq cupit uēiat & taľr mihi ſeruiat: & hoc di
cto euanuit ab oculis eius. Ipſe uero cogitās & admi
rans de dicta uiſiōe:cum nūq̄ aliquē frēm minorem ui
diſſet:nec aliqd de eis audierat: fec̄ ſe de ordine ciſter
ciēſi. ſꝫ elapſis.xv.annis.Dn̄s Ioānes Gaietanus qui
poſtmodū fuit papa Nicolaus q̄rtus.Factus Cardina
lis miſit ad abbatiā ubi pfatus erat: ut ſibi aliquē mit
terent ſuoꝝ monachoꝝ ad ſuā camerā cuſtodiendam.
Quod audiēs pfatus mōachus rogauit abbatē ut eū
mitteret:qd & factuꝫ eſt. Hoc.n.agebat quia uiderat
quēdā frēm minorē & recordatus uiſiōis xp̄i optabat
ordinē intrare qđ euenit.nā dicto dn̄o Cardinali cuꝫ
ſuiuāte:factus ē frater minor.bonus & ſctūs.h̄ recita-
uit papa Nicolaus ipſe apud Surianū oibus miniſtris
ordinis in ſui pn̄tia ↄſtitutis. Veꝝ & ſi regula h̄ ſit ad
pfectōeꝫ deductiua. In bono ↄſeruatiua & hois ordi
natiua:factōe tn̄ diabolica & opōne: a multis fribus
male obſeruať.Attendētes.n. demōes regule ↄditionē
& pfectionē: & pmoꝝ frūm ad obſeruandū eā feruē
tem amorē: Tēpore quo.b. Frāciſcus caplm̄ gn̄ale ce
lebrauit Aſſiſii in quo fuerūt ultra qnqꝫ milia fratrū:
demōes ↄtra ipꝫ & ordinē ↄgregationē fecerūt in ho
ſpitali cruciferoꝝ de pariete in uia exn̄ti intra Aſſiſiū
& ſanctā Mariā de Angelis: ubi fuerūt.xviii.milia de
monum:ſicut ipſi poſtea retulerūt:&.b.Frāciſco fuit a
deo reuelatum.Qui ↄſiliū pagentes contra frēs & or-
dinē:cum multi multa dicerēt: Vnus demon aliis aſtu
tior ait. Iſti frēs q nūc ſunt adeo ſunt feruētes in regu
le obſeruātia:ꝙ nihil ↄtra eos agere poterimus:ſꝫ mo
dus deiciēdi & deſtruēdi ordinē ipm̄ eſt:ut inueniať ali
quod fctm̄ ꝙ nullā habeat uel ptēdat ſpēm mali:hoc
eſt aūt ut inducamus eos ad induēdū ad ordinē ſuum
filios nobiliū & magnoꝝ:quos cōpelleňť nutrire deli-
cate: & ſic ducemus eos ad carnalitates & laxatiōes,
iducemus & alios plures q nō erūt tāti feruoris & in-
ducemus eos ad uiuēdū laute & delicate iduēdū: pro
pter qđ cōtra ipſos hēre poterimus uictoriā & trium
phū.& ad dctm̄ iſtius demōis oēs ſteterūt.Quod co-
gnoſcēs.b.Frāciſcus in ſpū obſtupuit de tanta aſtutia
demonū.Et multū ↄtriſtatus uix uerbum dedit alicui
pluris⁹ dieb⁹.B.Frāciſcus dicebat ꝙ deus ſibi reuela
uerat ꝙ ordinē ſuū ad pniam mūdo dederat centū an
nis ſicut archā Noe.Et tria gn̄a hominū ſuum ordinē
deſtruere & inficere debebāt q̄tū in ſe foret.ſ.frēs ge-
nerosi Studioſi & Pueri.Pueri.n.relaxarēt regularē di
ſciplinā. Generoſi humilitateꝫ Studioſi paupertateꝫ.
Et Frater Angelus dicebat: ꝙ beatus Franciſcus di-
xerat:ꝙ male ſentiebat de fratribus ſuis: quia oratio
defecit in ordine:qa qn̄ ↄgregant frēs nō loquunť de
deo ſꝫ de mūdo & de mundāis. Et qa faciunt edificia
exceſſiua:que uehemēter diſplicēt deo. Et quia chari
tas perit inter frēs. & diabolus loquēs cuidaꝫ baroni
de tertio ordine.b.Frāciſci exn̄ti. Inter alia de ordine
nr̄o minoꝝ loquēdo ait.Ordo.b Frāciſci: lꝫ adhuc ſit
paruulus:tu tn̄ uidebis eū uehementer multiplicatū:
& oibus pualentē:q.ſ.ordo ſpāľr nobis iſeſtus:plures
de nr̄is maībus eruēs: & peximos pctōres ad ſalutem
pducet:nec a tēpore aploꝝ ſuſtinuimus ab aliquibus
tale dānū. Nos aūt ipſis put poterimus reſiſtemus: &
eis aduerſa pcurabimus:multa ↄtra ipſos ↄſtituemus.
Hoc aūt nobis reuelatū eſt ꝙ eos impedire nō poteri
mus uſqꝫ ad ānos antixp̄i. Tunc redibit nobis ptās:
& oia ſubuertemus.h̄ demon. Tn̄ mihi uideť ꝙ iam
ſit impletum hoc: & ſi ille iniquus antixp̄s nondū ap
paruerit.Et cā eſt quia plati nō faciūt ſeruari a ſubdi
tis:nec ipſi obſeruāt q̄ mādat regula & nr̄i ordinis iſti
tuta.Inſup ſunt illa in ordine de qbus xp̄s ↄqueſtus ē
fratri leoni ſocio.b.Frāciſci.uꝫ. quia dei bn̄ficia nō co
gnoſcūt q̄ eis ipēdit:nō tm̄ ſpūalia:ſꝫ ēt tēporalia.ſ.ne
ceſſaria corpori:qa neqꝫ ſemināt neqꝫ metūt: & tamē
ipſos affluenter paſcit & nutrit:frequēter murmurāt:
ocio uacāt: & ſe ad irā puocāt: & ad amorem cito nō
redeunt:pcentes iniurias ut deberent. Hec xp̄s. & qa
ſic eſt: ordo nr̄ in pfatis ↄditiōibus in talibus fratrib⁹
minime repiť:ſꝫ in aliis bonis fratrib⁹ ꝙ regule obſer
uātia pdicta faciat:p oia ueriſſime cōprobať.

In decimo regulaꝫ nr̄am nō obſeruātib⁹:pena
a deo eſt preparata.Cum.n.ſcriptura ſuadeat
deo uouere dicēs:uouete.addit & uotuꝫ pſol
uere dicēs.Reddite.Fr̄ ergo qui regulā minoꝝ q̄ apo
ſtolica eſt & xp̄i ut ſupiora demſant: cum ipſam ob-
ſeruare pmiſerit:pfitēdo deo & btē Marie & btō Frā
ciſco & oib⁹ ſctis: & toto tēpore uite ſue: & corā pla-
to & oib⁹ frib⁹.uoto nō ſimplici ſꝫ ſolēni:miꝝ ē ꝙ fra
ter paruipēdat ſic:qđ deo tā uolūtarie ipſe pmiſit ſibi
reddere p regule obſeruātiā: & ſi qſquā eidē pmiſerit
aliquid uult plenarie ſibi pſolui:quanto magis ipſe ēt
Dn̄o deo.Quare non obſeruādo pmiſſa ſi dn̄s deus
iraſciť punit & ſubtrahit ſua dona a nobis:nō ē mirūꝫ
imo miꝝ eſſe debet quomodo ipſe ſuſtinet nos ipſum
dendentes ſpnentes: & que eidem pmiſimus non ſol-

uētes: ſꝫ quia deus ut dicit ſcriptura:eſt patiens reddi
tor:eſt patiēs in expectādo:ſed redditor in puniendo
& ꝓmiando:quia reddet unicuiqꝫ iuxta opa ſua. Vñ
nō immerito regulā nō obſeruātes ſi puniat:& in pñti
ſubtrahēdo grām dona ſua & bona temporalia & pe
nas corporales infligēdo:& in futuro quoſdam puniē
do tēporalr̄ ut in purgatorio: ac alios eternalr̄ ut in i-
ferno:nō eſt mirꝫ:pſertim cū homo ſpōte pagat taliai
cuius oppoſitum faciēdo ꝓculdubio uitam poſſideret
eternam:put cuilibet ꝓmittit̄ ꝓfitenti ut diceẗ ſtatim.
Quod.n.deꝰ quoſdā regulā nō obſeruātes puniat eter
nalr̄ in iferno:quibuſdam ſubſequētibꝰ demrat̄ exem
plis. ¶ Cū frater qdam domeſticus ſctō fratri Egidio
diceret ſibi Fr̄ Egidi noua bona dico tibi: & Fr̄ Egi-
diꝰ rñderet dicas:& ip̄e iqt.hac nocte ego fui ductꝰ
ad ifernū:& exñs ibi nullum frēm nr̄i ordis iueni.Re
ſpondit Fr̄ Egidius clamās & dicēs. Bñ tibi credo &
hoc dixit ter:& ſtatim fuit raptus in ſe. Et ad ſe reuer
ſus iterrogauit Fr̄ dicēs: quō itelligit̄ ꝙ nllus Fr̄ ſit in
iferno? Rñdit.f.Egidiꝰ nō deſcēdiſti tn̄ ifernū ubi ſūt
illi miſeri q portāt tunicā frūꝫ minoꝝ & apparēt frēs:
& ope ſunt ɔtrarii. ¶ Fr̄ qdam malus & prauus mor-
tuus eſt de ſero:& cū a frē alio corpus eiꝰ cuſtodiret̄:
raptus in uiſiōe uidit dcm̄ frēm ſuis malefactis cōdeꝫ
nari:& duci ad ifernum.Cūqꝫ per demōes ad ifernuꝫ
duceret̄.B.Frāciſcus uocauit demōes dicēs: ducite eū
ad me:Ego nolo ꝙ cū habitu meo ad ifernū ducat̄:&
remoto caputio ab habitu:demōes ipſum ad ifernum
deduxerunt. Sed cum Fr̄ ad ſe rediiſſet: & de uiſione
miraret̄:reſpiciēs corpus defuncti uidit caputiū a ſuo
habitu remotū:quo ꝓſpecto certificatus eſt de fratris
dānatiōe:& uiſionem quā uiderat fratribus enarrauit.
¶ Alium frēm in ꝓuincia Aragōie in ɔuētu: cum que
dam cōmiſiſſet ɔtra deum & regulā:nec unq̄ uoluiſ-
ſet comiſſum pctm̄ ɔfiteri: diabolo apparēte i ſpē hu
mana:& ducto ad caplm̄ p p̄latū:& dum dixiſſet p̄la
tus ſi quē haberet ſui iuris ipſum aſportaret:diabolus
dctm̄ frēm corā oibus accepit: & ipſum cū corpore &
aīa ad ifernū portauit. ¶ Marſilie āno quodā cuſtos &
lector dicti ɔuētus ſunt mortui: de qbus qdam Fr̄ de
uotus q ad uiſitādū corpus.b.Ludouici illuc acceſſe-
rat:dum ſero & tardiſſima hora oraret in eccleſia:ta-
lem uidit punitionē.uidit.n.portā eccleſie apiri:& ſan
ctos martires ɔfeſſores uirgīes & aplos ordinate ec
cleſiā itrare:& ꝙ ad altare maiꝰ accedētes oēs genu-
flectebāt:& corpori dñico in altari exñti reuerētiā de
bitā exhibebāt.Poſt h̄ uidit multitudinē inumerabilē
āgeloꝝ duas pulcherrimas cathedras deferētes quas
in bridella dicti altaris maioris ſtatuerūt:deinde uidit
xp̄m & mrēꝫ idicibili gloria refulgentes: & poſt ip̄os
ueniebat.Beatus Frāciſcus cū inumerabili frūm multi
tudine totus glorioſus:& poſt ip̄os ducebant̄ duo fra
tres.caputiū añ faciē & manus poſt tergū ligatas ha
bētes: quos ſequebant̄ duo muli magni libris onera-
ti.Chriſtus & btā uirgo cum ad altare puciſſent:ſe ad
ſedēdū in illis cathedris p̄paratis poſuerūt.Btūs Fran
ciſcus facta reuerētia. Chriſto & mrī ad dexteram ſe
poſuit.Fr̄ uero hec oia uidebat: quia erat in choro ec
cleſie.Cum aūt frēs illi duo ducti fuiſſent añ xp̄m:do
minus dixit btō Frāciſco.Frāciſce iſti fuerūt de ordine
tuo:iudicium exerce de eis.Et btūs Franciſcus coram
oibꝰ.Primo iterrogauit cuſtodē dicēs:cuius ordis fue
rit:& cum ipſe diceret ꝙ ſui.Btūs Frāciſcus iterꝝ iter-
rogauit. Quid uolunt ſibi iſti libri? Rñdit ꝙ fuerant
ipſius.Et btūs Frāciſcus feciſti inqt qđ iſti libri ſuade
bāt? Rñdit ꝙ nō:& btūs Frāciſcus tu ꝓp̄etariꝰ fuiſti
hñs hos libros:quia ɔtra regulaꝫ habuiſti & tenuiſti:
nec id qđ deꝰ mādabat in eis pfeciſti.Et ego inqt bea
tus Frāciſcus ex parte dei prīs & dñi nr̄i Ieſu xpi filii
eius ac ſpūs ſancti Beate Marie & totius celeſtis cu-
rie & mea:te maledico:& ad ifernum te deputo:& ſta
tim terra ſe apuit:ipſumqꝫ frēm cū libris & mulo de-
glutiēdo:ad ifernū tranſmiſit:quo iudicato:ſic fecit p
oia circa aliū frēm lectorē.Quo facto oēs ſcti & an-
geli cuꝫ ſumma deuotione & melodia cepunt canta-
re. Te deū laudamus.Quo finito uiſio ipſa diſparuit:
& Fr̄ qđ uiderat aliis fribus enarrauit. ¶ Quidaꝫ fra
ter minor fuit in ꝓuincia Anglie hñs grām raptus:&
dum quadā die redditis gratiis p prādio ſtaret in cho
ro coraꝫ miniſtro & fribus:incepit plorare fortiſſime:
& fuit corā p̄fatis raptꝰ.miniſter hec uidēs fribus mā
dauit ut oēs expectarent: quouſqꝫ Fr̄ ipſe a raptu ad
ſe rediret. Quo reuerſo & p miniſtrū iterrogato p obe
dientiam ut quid uidiſſet ad fratrum hedificationem
diceret. Aſtrictus obedientia inquit.Ego fui raptus in
celum:& uidi quatuor frēs ordinis nr̄i p btūm Franci
ſcum mandato xp̄i iudicari: qui hodie de hoc mundo
deceſſerunt.unus habebat poſt ſe unam ſalmam ma-
gnam libroꝝ:Alius habebat in dorſo habitū pulcher
rimuꝫ. Tertius habebat poſt ſe homines & mulieres
& pueros.Quartus erat paup modicus & deſpectus.
hos iudicaturus xp̄i mandato Beatus Franciſcus pri
mum iterrogat cuius ordinis fuerit:& quid ſibi uellēt
iſti libri:et cuꝫ frater p̄mus diceret ſe ſui ordinis eſſe:
& libros p̄fatos habuiſſe ad ſtudendū: & beatus Frā
ciſcus.Feciſti ne qđ dñus in p̄dictis libris mandat? &
cum ille diceret ꝙ non: beatus Franciſcus ut ꝓprieta
rium maledixit:& ipſe cum libris ad infernum deſcen
dit. Secūdus interrogatus a beato Franciſco:cuius or
dinis eēt:& iſte aſſereret ſe eſſe frēm minorē.b. Frāci
ſcus mētiris ait:quia frēs minores nō mollibus ſꝫ uili
bus idui debēt:nec p̄cioſis ut tu. Et eidē maledicēdo
ipſum ad ifernū direxit. Tertiū cū iterrogaſſet modo
iam dicto & quare hoies & mulieres eum ſequerent.
Rñdit ꝙ in curiis eos iuuerat ꝓ cīs aduocādo &.b.
Frāciſcus Fr̄ minor nō dꝫ eē aduocatus quia non liti-
gent dic̄ regula:ſꝫ dꝫ eē in cella & plorare annos ſuos
in amaritudine:& hūc maledicēdo in iferno repoſuit.
Quartū uero frēm cū iterrogaret ſi eēt Fr̄ minor: & il
le audacter dixiſſet ꝙ ſic.b.Frāciſcus amplexando eū
dixit:quia regulā ſeruaſti & uerus Fr̄ minor fuiſti: in-
tra in gaudiū dñi tui. Et h̄ cū btō Frāciſco in gloria re
manſit. Hec ſunt que uidi inquit Fr̄ ille miniſtro. ¶ In
ꝓuincia Sicilie extitit quidā Fr̄ q cum multis eſſet ho
noratus officiis:ad ɔgregādū pecuniā libros ueſtes &
alia ſuum totuꝫ inflexit conatum: ſed hic mortuus:cū

corpus eius a fratribus de nocte in eccleſia cuſtodiret
uidētibus p̄fatis cuſtodibus.b.Frāciſcus aduenit comi
tatus ſancto Ludouico & ſancto Antonio: & quilibet
cereum unum accenſum geſtabat in manibus.Et cum
ad feretrū acceſſiſſet.b.Franciſcus cum p̄dictis:defun
ctum ipſe.b.Frāciſcus interrogauit ſi fuiſſet frater mi-
nor.Reſpō ſit.pr̄ ſic.B.Frāciſcus dixit. Non dicas me
p̄rem: quia filius meus nunq̄ fuiſti: quoniam ꝓmiſiſti
.ſ.ſanctam pauptatem:obediētiā: & caſtitatem:cuſto
diſti? & illo dicēte ꝙ nō.b.Frāciſcus primo ad ſanctū
Ludouicum:qui cū mitra in forma ſtabat ep̄i: & deīn
de ad ſanctum Antonium ſe uoluēdo. Quid inquit fiē
dum de iſto qui regulam nō ſeruauit? Et cum ipſi dice
rēt.Quid tu pr̄ facies: quia tibi de ipſo iudiciū eſt cō
miſſū. B. Frāciſcus cū p̄fatis primo remouit capuciū
ab habitu dicti fratris:deīde ad cellam dicti fratris p-
gētes:pānos:libros: & oīa alia que cōgregauerat acci
piētes: intactis celle clauſuris ad eccleſiam pduxerūt:
ubi corpus iacebat dicti fratris: & oīa iaciētes ſup ei⁹
corpus:ignem.b.Frāciſcus appoſuit: & ſic res cum cor
pore ignis totum cōſumpſit. Fratres qui cuſtodiebāt a
lōge ſtabāt ſtupefacti hec oīa cernētes.Cōſumptis oī-
bus. b.Frāciſcus cum ſociis receſſit: & frēs totum cor
pus p̄ter cineres ɔſumptum iuenerūt: Qui ɔcite guar
dianum excitātes a ſōno : ad cellā eūtes dicti fris clau
ſuram itactā : ſed oīa ipſius āmota inuenerūt & cōbu-
ſta: ꝓut iſpexerūt frēs ipſi. ¶ Alius frater fuit qui iſir
m⁹ ad caput lecti triginta florenos poſuit: nullo ſciē
te : nec ipſo alicui reuelāte. Qui cum ad extrema ue-
niſſet q̄tuor demones in forma q̄tuor militum loricati
aduenīūt:Quos cum frater qui cuſtodiebat eum uidiſ
ſet: timore magno fuit concuſſus: & reſpectus ab uno
eorū: ſemimortuus cecidit in terram: ſtatimq̄ ut ua-
luit ſurrexit : & ad guardianum & frēs ɔcite ꝓperādo
rem manifeſtauit & que euenerāt. Qui eūtes ſic iuene
rūt & uiderūt: & crucem ferētes cum aqua bn̄dicta &
pſalmos decātātes:cum ad cameram fris ueniſſent: i-
perauerūt illis ut recederēt. Qui reſponderūt ꝙ nole-
bāt:quia aīā dicti fratris egredientē expectabāt. Et cū
guardianus diceret ꝙ ſe expropriauerat & fecerat q̄
frater agere debebat:dixerūt ꝙ nō erat uerū. In cuius
ſignum pcuſſerūt murū ad caput lecti: & oſtēderūt fra
tribus triginta florēos:quos ipſe frater miſer poſuerat
nec reuelauerat.Et ſtatim frater ſpirās:eius aīam aſſu
mētes:abierūt. ¶ In camerino ꝓuincie marchie quidā
fuit frater q̄ excepto offō miniſteriatus oīa alia officia
habuit.ſed hic cum eſſet cupidus & auarus: & pecu-
niam magnam ɔgregaſſet:ut poſtea patuit:die quadā
ſocio uocato in ꝓpria cella murū frangi fecit: cementū
portare & lateres:ac ſocio emiſſo:in dicta aptura mu
ri.cccc.florēos in auro poſuit: & murū ut primo erat re
fecit : hic grauiter ifirmatus: cum gratia recuperandi
uires ad locum de trabe pexiſſet: ibidem aggrauatus
pre ſolito : dum diſpoſuiſſet camerinum redire: & ſic
faceret:dū eſſet i itinere:magis ac magis grauari ce-
pit.Et cum ad finem appropinquaret: fratres qui erāt
cum eo deponētes eum de iumēto: cū nō eſſent ibidē
alie domus niſi quarūdam meretricum:ipſum ponen-
tes in domo una p̄fatarū:nō reuelata dicta pecunia:cū
haberet ſecum fratrem quem intime diligebat abſq̄
ɔfeſſione & aliis ſacramētis ibidē emiſit ip̄m.In cella
dicti fratris poſt eius obitum uox ɔtinue erat: & ſi lo
quēs nō uideret dicēs.hic eſt hic eſt. Et quia frēs nō i
telligebāt qd uellet dicere : tam timore q̄ uocis ipſius
clamatiōe in dicta cella nullus ſtare uolebat nec aude
bat. Sed cum frēs elemoſinā dicti fratris q̄rerēt nec i-
uenirēt: ſocium eius una dierum uocauerūt dicētes ſi
aliquid ſciret.Et cum diceret ꝙ nō:addidit.Ego ſemel
uocatus p dictum frēm fregi murū: portaui cemētū &
lateres:quid pegerit neſcio.Frēs hoc audiētes ad cel-
lam ipſam eūtes: patefacto loco p ſociū:murū rumpē
tes quadringētos florenos iuenerūt.Quibus rep̄tis ſta
tim uox que in cella audiebat̄ ceſſauit . Quidam mini
ſter tūc exiſtēs ꝓuincie marchie ſupradicti fratris pe-
cuniam ꝓ ſe accipiens: & cum multā aliā haberet ac
nōnulla ɔtra regulā cōmiſiſſet : ifirmatus in ripa trāſo
nis:cum de dicto caſtro ad mare pgeret:ut ad locū de
piſauro accederet ſup aſino exiſtēs impigēte aſino in
lapidē ipſe frater cecidit: & priuatus eccleſiaſticis ſa-
cramētis:ſtatim obiit. De pluribus aliis diuerſarū ꝓui
ciarum exempla ſunt plurima ad ꝓpoſitum. Prefatis
ergo & pluribus aliis de quibus eſſet nimis ꝓlixū ſcri
bere: patet ꝙ regulā ꝓmiſſam nō ſeruātes a domino
puniunt̄ in p̄ſenti & in futuro: & p indiſpoſitionē ho-
minis cū mala uita precedēte: argui poteſt ipſos eter
naliter puniri a diuina iuſtitia.

n Onnulli uero purgatorii pena puniunt̄: q̄ & ſi deliquūt in regulā:penitēt: & magis peccāt fragilitate q̄ malitia: nec eternaliter damnant̄

¶ Vt enim fratri Corrado de offida ſancto ꝓ relaxa-
tione tanta regule deprecanti xp̄us dixit. In ordine in
quit tuo ſunt aliqui q̄ ſeruāt regulā uolūtate & effe-
ctu: & illi ſtatim uolāt ad uitā eternā. Alii q̄ ſeruāt uo-
luntate ſed nō effectu: & illi purgabunt̄. Aliqui uero q̄
nec ſic:nec ſic:de quibus nō ſit tibi cure:quia nec mi-
hi eſt.dicit dominus.De talibus enim: quia in inferno
deputant̄: cura domino nō eſt: quia in obliuionē dati
ſunt deo.iuxta euāgelicam doctrinam dicētem. Amen
amen dico uobis:neſcio uos. & ꝙ frēs ſic purgent̄: & ſi
pateat uerbo xp̄i:patet etiam exemplis. ¶ Quidā iu-
uenis frater minor ſocius fratris bonafinis cōfeſſoris
ſororū ſancte Petronille de ſenis ad mortē ꝑueniens:
rogatus a dicto fratre bonafine:ut poſt mortē ad ip̄ſ
rediret: & ille ꝓmiſiſſet ſi domino placeret:ꝙ ifrā tres
dies rediret.dum aūt frater p̄dictus eum expectaret i-
fra tres dies ſub pgula frater mortuus adueniēs: eum
uocauit.frater Bonafinis reſpōdit.Bn̄ uenias fili.Ha-
buiſti pauorem in tuo fine? Reſpōdit.magnū pauorē
habui & magnā penam: ſed.b. pater nr̄ Frāciſcus me
defendit: & ecce ducit me ad paradiſum. Venio enim
de purgatorio.Et cum uellet frater Bonafinis plus ſi-
bi loqui: & eum interrogaret:dixit. Noli me hic tenet̄
plus:quia cum.b.Frāciſco uado in paradiſum. ¶ Alius
frater fuit Pariſius: cui guardianus q̄ ipſum nutrierat
exiſtēti in puncto mortis mādauit tria:primū ut ſtatī
iret ad paradiſum:ſecundū ut poſt mortē q̄citius ad ſe

reuerteretᷣ.tertiū ut ſciret quot aīe in ipſiꝰ fris egreſſu
de mūdo exiuiſſent: & quot ī paradiſuꝫ ul' purgatoriū
uel ad īfernū deſcēdiſſent: frater ipſe mortuꝰ poſt tres
dies: glorioſus totꝰ rediit ad guardianū: & īterrogatus
de mora: Rn̄dit ꝙ ſua obediētia: nō ꝓ alia uita: ſꝫ ꝓ⸗
ſenti ualebat: q̄re ipē ñ ſtati euolauit ad celū: ſꝫ ꝗ ipe
īdigebat purgari fuit in purgatorio illis tribꝰ diebꝰ. ī⸗
terrogatꝰ de cauſa. Rn̄dit. Quia ego ſciēs bn̄ canta⸗
re qn̄ aliī frēs nō bn̄ cantabāt aliqualr̄ eos deridebā.
qd̄ deꝰ noluit īpune trāſire: ſꝫ ꝗ ꝯpleui penitētiā meā:
mō ad paradiſuꝫ ꝑgo. De tertio de quo mihi īpoſuiſti
ſcias ꝙ bn̄ qnq̄ꝫ milia aīaꝝ ī pūcto ī quo deceſſi ego
& ipſe deceſſerūt: de qbus una iuit ad paradiſuꝫ: tres
ad purgatoriū: de qbꝰ ego fui una. Reliq̄ uero ad in⸗
fernum deſcenderunt. & his dictis: diſparuit. ¶ Alius
frater q nō inclinabat ſe ad Gloria pr̄i. tali in purgato
rio fuit punitus ſupplicio. Stabat enim ſup unā altiſſi⸗
mam colūnam & arctiſſimā in medio mari: & cēties in
die & cēties in nocte inclinabat ſe: & ſic ſtabat uſque⸗
quo inclinationes omiſſas ad Gloria pr̄i. pſolueret: &
dixit ꝙ talis inclinatio erat ſibi penoſa: quia ſemꝑ pu
tabat ſe caſuꝝ in ꝓfundum maris. ¶ Quidā alius fu⸗
it frater: qui negligēs fuit in pſoluēdo q̄ ſtatuta ſunt ī
ordine ꝓ defunctis fratribꝰ dicēda: q poſt dies plures
apparēs uni fratri ſocio: īterrogatꝰ de ſalute: Rn̄dit ꝙ
ſaluꝰ erat: ſꝫ ī maximis penis. Et cū ſociꝰ diceret. Nos
diximꝰ offm̄ & tot miſſas ꝓ aīa tua: nōne ꝓfuerūt ti⸗
bi? Rn̄dit ꝙ nō: ꝗ cū ipſe nō pſoluiſſet dū uiueret q̄
debebat ꝓ fratribꝰ defunctis: deꝰ facta ꝓ ipſo appli⸗
cauit illis defunctis. Sed ſi deīceps frēs rogarēt ꝓ eo:
tūc ſibi ualeret. & his dictis: diſparuit: & frēs ꝓ eo ī⸗
terceſſerūt. ¶ Fr̄ Corradus de offida ſcūs hō: dū quē⸗
dā frēm iuuenē īſolētē ſuis monitis ꝯuertiſſet ad ſer⸗
uādū regulā ꝓmiſſaꝫ: & iſte īcepiſſꝫ: ſupraueniēte mor
te ad purgatoriū ductꝰ eſt. Qui diuina uolūtate ad ipꝫ
frēm Corradū reuerſus indicauit ſe magnis penis eſſe
ſubiectū ob negligētiā mādatoꝝ regule nō ipletoꝝ. Et
ꝙ ꝓ ipſo deū oraret dicēdo aliqua Pr̄. Quod frater
Corradus faciēs libēter: ſtatim dictis Pr̄ nr̄. a purgato
rio liberatꝰ: ad gloriā pductꝰ eſt. Apparitione multoꝝ
frūm defunctoꝝ inotuit pluribꝰ: Frēs negligētes in re
gule obſeruātia poſt hāc uitā penis magnis in purga⸗
torio puniri. Ex quibꝰ apparet ꝙ nō ſeruantibꝰ regu⸗
lam eſt pena & in p̄ſenti ꝑparata & in futuro.

d Vodecimo & ultimo. regula ipſa frūm mino⸗
rum eā ſeruātes ad gaudia ducit beata. Iſtud
pꝫ uerbo xp̄i Io. viii. Si qs ſermonē meū ſer⸗
uauerit: mortē nō guſtabit ī eternū. & Io. xiiii. Si qs di
ligit me: ſermonē meū ſeruabit. & ſeqᷣ caplo eodē. Si
qs diligit me: diligetᷣ a p̄re meo: & ego manifeſtabo ei
meipſum. Et Io. xii. Vbi ego ſum illic & miniſter meꝰ
erit. Cū ergo regula frūꝫ minoꝝ ſit dn̄i nr̄i. ut dīc Ho
noriꝰ papa & Nicolaus: ipſa in ipſo ſacro euāgelio: &
uita xp̄i & exēplo aploꝝ fundatᷣ: q̄re ad ipſius obſer⸗
uantiā ſequitᷣ regni poſt huiꝰ uite curſuꝫ ꝑceptio. Pau
pertatis eſt regnū celoꝝ. Matth. v. Obediētie eſt re⸗
gnū celorum. Matth. xviiii. Si uis ad uitā ingredi: ſer⸗
ua mādata. & ibidē. Oīs q dereliq̄rit domū &c̄. ꝓpter

nomē meū: cētuplū accipiet & uitā eternā poſſidebitᷣ.
Caſtis regnū datᷣ celoꝝ. Matth. xviiii. Quia tales ſe ca
ſtrauerūt ꝓpter regnū celoꝝ. Et cū p̄fata hac ſacra re
gula minoꝝ ſeruentᷣ: & habeantᷣ: & alia multa: merito
ſeruātibꝰ uita datᷣ btā. In huius ſignū p̄latus recipiēs
ad ꝓfeſſionē: uoto emiſſo de regule obſeruatiōe dicit
ꝓfitēti. Et ego ſi hec obſeruaueris ꝓmitto tibi uitam
eternā. Et ideo bn̄ dicebat frater Egidius ſocio ſuo. A
principio nec melior religio: nec expeditior religione
frūm minoꝝ apparuit. Et ꝙ ſic ſit: pꝫ ex dictis ſupra:
ꝙ btō. F. dcm̄ ē ab angelo ꝙ regule obſeruatores hn̄t
cū diſcipul' xp̄i in celo p̄claras & lucidas māſiones. In
miraculis īdulgētie. S. Marie de portiūcula: ſiue de an
gel' hr̄: ꝙ demon ꝑ os cuiuſdā mulieris noīe Zāteſe di
xit apud rauēnā ꝑ f̄ſ brꝫ Iacobū de bononia adiuratꝰ
de bti. F. & regulā frūm ſeruātiū gloria. Quod btūs. F.
cū fratribꝰ ſuis uexillo explicato in celo: poſt aplos p̄⸗
cedit oēs ſcōs. ꝙ uero ſic ſit: patuit fructu p̄cedenti &
ꝯformitate: ubi de ſanctitate: miraculis: & gloria tre⸗
centoꝝ frūm ibidē narratᷣ. Fr̄ ſcūs Egidius ad celū ꝑ⸗
gendo nō ſolū gloriā obtinuit: ſed oēs aīas de purga⸗
torio ſecū ad gloriā traxit: ut ibidē ſupradictū eſt. Bea
tus. F. hāc grām a xp̄o habet ut eidē ſtigmata īprimē
do reuelauit: ꝙ oēs aīas frūꝫ ſoroꝝ & alioꝝ de tertio
ordine ſuo: quolibet āno die ſue mortis a purgatorio
abſtrahat: & ad gloriā pducat. Sed qualr̄ p̄fati ſancti
regule ad lraꝫ ſeruatores ad gloriā ꝑuenerūt: lōgū eſ⸗
ſet referre: ſꝫ ſufficiat dicere de qbuſdā aliis a p̄fatis:
quia de aliis dictū eſt ꝯformitate p̄cedēti. ¶ In parti⸗
bus ultramarinis ciuitate antiochie erat quoddā mo⸗
naſteriū monachoꝝ. b. Bn̄dicti in loco q dicitᷣ monta⸗
na nigra: a ciuitate ipſa diſtans ꝑ octo miliaria: cuius
abbas & monachi uitā. b. F. & frūm ſuoꝝ qū ad illas
partes p̄dicādi grā trāſierat attēdētes: diuino ſpū īflā⸗
mati poſſeſſiones monaſterii pr̄iarche tradētes: & lo⸗
cum ꝓ habitatiōe retinētes ordinē frūm minoꝝ ītra⸗
uerūt. Et cum in dicto loco tam ipſi q̄ frēs de diuerſis
partibꝰ uenientes dn̄o deſeruirēt: guardianꝰ dicti loci
de ſero tarda hora. ſ. dū tenebre eſſent: cū extra hoſti
um eſſet: cauſa meditationis & orōnis: egreſſus: quia
locus erat extra habitationē hominū poſitus ī lucem
celitus fuſam ꝓſpexit: & cū ipſa luce multitudinē ho⸗
norabiliū pſonaꝝ rubeis ueſtimētis īdutaruꝫ: ac cere⸗
os magnos geſtātiū manibꝰ: corā ſe capitibꝰ īclinatis
ſibi reuerētiā exhibētiū. Et cū d̄ hoc miraretᷣ: ecce alia
turba prime ſimilis ualde honorabilis cū ueſtimentis
albi coloris: eidē capitibꝰ īclinatis reuerētiā exhibens
cū candelis in manibꝰ ptrāſibat. Poſt quos & alii ſimi
les prioribꝰ albis ueſtimētis decorati cū faculis & re⸗
uerētia īcedebat. Hec dū nimis attonitꝰ miraretᷣ ſecū:
ecce decē nimio fulgore lucētes ueſtiti rubeis: cū reue
rētia iam dicta: & candelis prioꝝ ueſtigia ſequebantᷣ.
Quibꝰ ptrāſitis: qa guardianꝰ nulli illorū īterrogaue
rat: cepit ſeipſum arguere. Et dū hec ītra ſe tacitꝰ co⸗
gitaret: apparuit mulier quedā decora nimis claritate
circūfulcta duobꝰ uiris comitata: quoꝝ unus ſenior: al
ter iuuēis uidebatᷣ: cereos geſtātes ī manibꝰ: q ſibi mo
re priorū reuerētiā exhibuerūt. Que cernēs guardia⸗

mus poſt dominã clamare cepit dicens. O dña: adiuro
te p eũ q ꝓ nobis in cruce mortẽ ſuſtinuit: ut mihi di-
cere digneris q̃ ſis: & hi q tecũ ſunt: & qd turbe pce-
dentes ſignificẽt: & quo uadãt. Que gratioſo uultu &
mature ſubridẽs dixit. Ego ſum mr̃ Saluatoris xp̃i: &
hic ſenior q mecũ eſt: Petrus aplũs & iunior eſt Ioan
nes euãgeliſta. Prima turba quã uidiſti rubeis ĩdutam
martyres ſunt. ſecũda ↄfeſſores. tertia uirgines. Et de
cem uiri quos uidiſti quarto loco decẽ apoſtoli ſunt. &
imus antiochiã ꝓ aĩa cuiuſdã fratris tui ordinis: quaȝ
eras ꝓpe horam diei tertiam de corpore egrediẽtẽ aſ
ſumemus: & cum hac decora ſocietate ad celi gloriaȝ
pducemus. Et ſtatim aliis octo diebus tranſactis huc
ad tuum locum cum iam tibi mõſtrata ſocietate reuer
temur: & aĩam fratris hic morituri ſimili honore con-
ducẽdo ſuo repſentabimus creatori eternalr̃ iocũdan
tem. & his dictis; ſtatiȝ uiſio diſparuit. Ipſe uero guar
dianus in eccleſiam rediẽs cum deſiderio tẽpus matu
tinalis officii expectabat. Quo expleto duos frẽs ad-
uocãs eis p ſalutarẽ obediẽtiam iniũxit: ut ſtatiȝ irent
antiochiam: & uiderẽt ſi aliqs frater eſſet infirmus: uľ
in breui moriturus: nullo eis dato indicio uiſionis. Et
ſi quem inuenirẽt: ſtatim redirẽt: & dicerẽt ei ſine mo-
ra. Qui ſtatim parẽtes: de mane: antiochiam peruenerũt:
fratremq; iam in morte repierũt laborãtem. Cuius cũ
finem expectarẽt: ecce in ipſoꝝ oculis quaſi circa ho-
ram tertiam debitũ humanitatis exoluit. Quo facto
qui miſſi fuerãt: ad ſuum locum reuertẽtes: guardiano
ſuo ſingula que uiderãt retulerũt. Qui mox fratribus
ſuis oĩbus couocatis: ſeriem totam retulit uiſionis pre
fate. Et adiecit qũo ipſa mr̃ Saluatoris ſibi dixerat: ꝙ
in octaua die aĩam unius fratris in hoc loco morientis
ſimili honore & reuerẽtia ad amena gaudia pduceret
paradiſi: unde fratres mei cum pura cõfeſſione & ſũ-
ma deuotione & reuerẽtia: nos in his diebus ſpecialr̃
pparemus: qa ex nobis: quis moriturus ſit: nõ accepi.
Quibus intellectis & reuerẽter auditis: oẽs frẽs una
cum guardiano pura cõfeſſione: ſũma deuotione: mul
tarum lachrimaꝝ effuſione: uigiliis: orõnibus: ſingul
tibus: & ieiuniis ſe pparabãt ad mortem. Et ecce cun-
ctis fratribus ſanis & incolumibus exiſtẽtibus ita ꝙ
aliqui uiſionem pdictam iaȝ quaſi illuſioneȝ putabãt:
octaua dies aduenit: in qua guardianus pdictus cum
deuotione: mane miſſa celebrata: dixit ſe capitis gra-
uem ſentire dolorem: ac infirmitate creſcẽte: circa ho-
ram diei ſextam: inter manus frũm reddidit ſpm̃ deo:
cum ſocietate pmõſtrata celi ianuam ingreſſus. Ecce
quãto honore & excellẽtia digni ſunt qui in hac reli-
gione regulam ſeruãtes mũdo corde & corpore deo
nr̃o deſeruiũt. Nõne dictum eſt Paulo ſupius de noui
tio nobili: qui abhorrebat ordinem & habitũ: & ꝙ ui
ſione angeloꝝ & b. Frãciſci cum multitudine frũm ꝓ
quodam ſancto fratre nouiter defuncto eũtium: queȝ
ad gloriaȝ deducebant: cõfortatus: in ordine pmanſit.
¶ Frater Petrus de aſſiſio cum apud ſanctũ Leonar-
dum: in loco frũȝ: qui ſub pontoma dicit̃ ſtaret: nocte
quadam in cõtemplatione exiſtens: ſtellam radiẽtem
mire uidit claritatis: & audiuit uocem ſe uocantem: ut

ſequeret̃: quod & fec̃: & ductus eſt ad puteuȝ quẽdã:
de quo intolerabilis fetor exibat: & multos uidit ibi-
dem iactari: & eſſe: quod horrens p angeluȝ ad loca
ameniſſima eſt deductus: in quo multi erant cantãtes
inter quos uidit in medio multos fratres minores taȝ
uiuos q̃ mortuos: quoꝝ carnes relucebant candidio-
res ceteris: & cum ibi uellet eſſe: ab angelo ide eſt ab
ductus. poſt multa angelus ei dixit: ꝙ peccatũ quod-
dam quod cõmiſerat: in ſeculo cõfiteret̃. Quod & fec̃:
& quod uiderat: fratribus enarrauit. Et quia hanc ul-
timam regule cõditionem ſupiora clare oſtendũt non
eſt ad ipſius declarationẽ ulterius imorandum. Ex p-
fatis ergo duodecim cõditionibus patet quanta ſit ſa
cre regule minoꝝ & ordinis ſanctitas: altitudo: & ex-
cellentia. ¶ Et hinc eſt ꝙ dominus Vgolinus: qui pri-
mo fuit tituli ſancte Marie cardinalis: poſtmodum
ep̃s hoſtienſis: & demũ papa Gregorius nonus ipſaȝ
regulam & uitam. b. Franciſci attendens ad locuȝ qui
carcer. b. Franciſci dicit̃: in quo tunc ipſe. b. Franciſcus
morabat̃: exiſtens adhuc cardinalis ex deuotione ip̃m
uiſitaturus pſonaliter acceſſit. Quem cum. b. Franciſ-
cus uidiſſet: cepit fugere p abrupta montium: & cum
cardinalis ipſum ſequẽdo a tergo finaliter repiſſet: pie
& dulciter ſibi dixit quare fugeret: cum eum ſinceriſſi
me diligeret & ordinem ſuum. Reſpondit. b. Franciſ-
cus. pr̃ & dñe mi ego ſic fugi: quia cũ ſim homo pau
p & uilis & nihil: cõfundor q̃plurimum: ꝙ tantus do-
minus dignet̃ tam humiliter me paupculum uiſitare.
Cui cardinalis poſt magnũ colloquium de diuinis di-
xit. Rogo te frater. F. p dñm Ieſum xp̃m: ut indices
mihi quid plus mihi expedit. ſ. uel ſic eſſe in cardina-
latu: uel eſſe in ordine tuo: dimiſſa ſeculi uanitate. Et
uiuit dñs ꝙ illud quod tu cõſules mihi ſtatim iplebo.
Cui ſanctus Franciſcus. Dñe mi. Vos eſtis homo ma
gni ↄſilii: & poteſtis multa bona facere toti mũdo ſtã-
do in offĩo cardinalatus. Veꝝ ſi ordinẽ intraretis: eſſet
magna edificatio toti mũdo: & magna cordiũ cõcita-
tio ad currẽdũ poſt xp̃m: cum etiam uos ſitis magnus
pdicator: p ueſtraȝ exhortationẽ multi ↄuertent̃ ad xp̃ȝ.
uerũtamen quia dñs quo ad pſens nõ indicauit mihi:
quod iſtoꝝ eſſet melius: uobis nullatenus definirẽ: &
ſic euȝ ne intraret ordinẽ in ſuſpenſo dimiſit. Sed poſt
in pceſſu temporis. b. Franciſcus ſibi pdixit eum futu
rum ſummum pontificem: & ſic euenit. Attamẽ hic põ
tifex factus cum habitu: corda: & ſoleis ſanctuaria
p urbem uiſitabat cũ fratribus: & in cena domini ha-
bitu indutus faciebat mandatum: pedes lauando pau
perum: imo ꝙ maius eſt: dum ſic pedes lauaret: pau-
peres eum non agnoſcentes repellebant dicentes.
Tu neſcis bñ lauare pedes: dimitte alios fratres mihi
lauare: quod & pmittebat cuȝ ſumma humilitate. Iſte
papa fuit mirabilis regule cõſeruator & defenſor. Nã
fratrem Helyam contra regulam agentem abſoluit a
generalatu: & in ſui pſentia electus fuit frater Alber-
tus de piſis: tunc anglie miniſter. Regulam ipſam pri-
mus ipſe declarauit. B. Franciſcum & b. Antonium re
gule obſeruatores catalogo ſanctoꝝ aſcripſit. De ſtig
matibus priuilegium dedit. Fratrem pdicatoꝝ ordinis

Euecardu; noīe oppoſitum de ipſis ſtigmatibus dicen-
tem cōpeſcuit: Fratres ordinis defendit: & multis pri-
uilegiis ipſum ordinem decorauit. Perfectionem ordi-
nis & regule etiam attendens papa Martinus cum ha-
bitu uoluit ſepeliri. Sic & plures cardinales: reges: du-
ces: filii regu;: barones: principes: comites: nobiles: &
plebani: ut dictum eſt conformitate precedenti: regu-
lam attendentes pfectiſſimam: eius obſeruantia & re-
uerētia ad deū in habitu frīu; minoꝝ trāſire elegerūt.
Merito ergo ex p̄dictis Paulus clamat ad gal. vi. Qui-
cūq; hanc regulam ſequuti fuerint: pax ſuper illos &
miſericordia. Ipſam uero ſeruantibus bn̄dictio dat̃. b.
Franciſci. non ſeruantibus uero maledictio. Eius obſer-
uantia dum uiueret ſibi erat acceptabilis: & ſeruantes
eam amoris intimi pio amplexabat̃ affectu. ℭ Sicut d
quodam ſacre theologie magr̃o de alamania oſtēdit.
Qui ad. b. Franciſcum accedens ad ſanctam Mariam
de portiuncula: poſt longam collationem quam habu-
it cum. b. Franciſco: finaliter dixit cum multa reueren-
tia. Pr̃: ꝓpoſui firmiter euangelium & regulam quam
ꝓmiſi: iuxta puram intentionem quā xp̄s p te loquu-
tus eſt uſq; in finem cum adiutorio grẽ ipſius ſimplici-
ter & fideliter obſeruare: ſed unam grām a te poſtulo
.ſ. ſi diebus meis fratres a pura obſeruantia ipſius re-
gule declinarent: tantum ſicut tu p ſpm̄ ſanctum decli-
naturos ꝓnuncias: ꝙ de tua licentia & obedientia: ſo-
lus uel cum aliquibus fratribus eam pure ſeruare uo-
lentibus: poſſim a non ſeruantibus ea; recedere: & eā
pfecte ſeruantibus adherere. Quibus auditis: ualde
gauiſus eſt. b. Franciſcus: & bn̄dicens ei ait. a xp̄o &
a me ſcias quod poſtulas tibi eſſe conceſſum: & poſu-
it dexteram manum ſup caput eius: & dixit ei. Tu es
ſacerdos in eternum ſecundū ordinem melchiſedech.
Oſtendens ꝙ omnes ꝓmiſſiones ſibi a xp̄o facte in
illis finaliter compleant̃: qui regulam ad litteram ſim-
pliciter ſeruare ſtuduerit. Nec fratres deberent ſcan-
dalizari ſi uident aliqua fieri in ordine: ſed debent fa-
cere ſicut quidam nouicius fec̃. ℭ Nam cū uideret &
audiret queda; ſibi grauia: & male comederet: ac per
hoc tentaret̃ ab ordine exire. Inſpiratus & illumina-
tus a xp̄o cepit intra ſe cogitare & dicere. Quare ad
ordine; uenisti? Certe nō ut delicioſe comederes: imo
ut abſtineres ꝓpter xp̄;: & putabas tu nō audire & ui-
dere que corpori multotiens non eſſent ſolacium? &
ideo qn̄ male comedebat dicebat ſibiipſi. Ad hoc ue-
niſti. Quando uero audiebat que grauia ſibi erant: di-
cebat. Quid ad te? Et hec ſcripta portabat i dorſo. &
ſic fortis ſpū factus eſt: & in ordine bonus frater pſe-
uerauit. Et ſic dicit regula: ꝙ fratres nō ſcandalizent̃
ꝓpter peccatum alicuius: unuſquiſq; onus ſuum por-
tabit. Et quia obſeruantia regule tante eſt fructuoſita-
tis: & cōſequenter ſtare in ordine in eius obſeruātia:
nullus debet uelle ab ordine recedere: ſed deum ro-
gare: ut in iſto ordine ſua grã ſinat dies ſuos termina-
re. ℭ Exemplo cuiuſda; ſancti nouicii rome in ſancta
Maria de ara celi exiſtētis: cuius uita exterior erat ab-
ominabilis fratribus: quia interiorem eius uitam nō-
dum agnoſcebant. Vita eni; eius erat ꝙ qn̄ fratres ui-
gilabant: ipſe fingebat ſe dormire. & qn̄ faciebant ali-
quod ſeruitiu; comune uel in cōmuni: ipſe ibat ad cel-
lam & uacabat. & qn̄ frēs dormiebant: ipſe ſolus in ec-
cleſia orabat. ſed cum ueniſſet tempus ꝓfeſſionis ip-
ſius: & miniſter qui tunc erat frater Rainerius de pi-
culominibus de ſenis intraſſet caplm: & interrogaſſet
fratres de uita & moribus ipſius nouicii: omnes dixe-
runt ꝙ nunq̄ uiderunt peiorem nouicium. Interroga-
uit autem magr̃m ſuum: qui dixit. Neſcio pr̃ de ipſo
bonum aliquod: niſi ꝙ qn̄ cōfitetur tantaꝝ eſt lachri-
maꝝ: ꝙ nō poteſt quaſi cōfiteri. Tunc miniſter audi-
ens hoc: dixit. Differat̃ eius receptio aliquantulum. &
uenit miniſter uno ſero: & ſtetit iuxta cella; nouicii: &
obſeruabat eum. Qui ſtatim: dicto completorio: iuit
ad cellam: & cepit ſtertere: & tn̄ nō dormiebat. Et fra-
tres tranſeuntes an̄ cellam ſuam: & audientes eum: di-
cebant. q̄ bn̄ eſt correptus nouici⁹ nr̄: & qūo bn̄ ſtat in
oꝛone. Et miniſter omnia audiebat. Et uenit ipſe noui-
cius in ꝓfunda nocte: dormientibus fratribus: & iuit
ad oꝛonem in eccleſia an̄ imaginem quam pinxit ſan-
ctus Lucas de dn̄a nr̄a: & ſtatim fuit leuatus in aeras
& ſtabat cū brachiis aptis: & plorabat fortiter: & di-
cebat. Dn̄a mea: cui me totū dedi: nō pmittas me re-
pelli de iſto ſancto ordine. Et duo angeli ſtabāt ad pe-
des eius: & colligebāt lachrimas eius: & ponebāt an̄
dn̄am: & dicebāt. Dn̄a: ne pereat petitio lachrimaru;
iſtaꝝ. Et Dn̄a reſpōdit dicēs. Fili: ne dubites: quia tu
eris receptus: & pſeuerabis in iſto ordine bonus fra-
ter minor: & in fine pducam te ad filium meum. Mini-
ſter aute; qui poſt eum latenter iuit: omnia que dicta
ſunt obſeruabat. Et facto ſero fecit pulſari ad caplm
ut recipent ipſum: & dixit fratribus totam uitam ipſi⁹
& recepit eum ad obedientiam: & rogauit fratres ne
moleſtarent eum: ſed pmitterent eum eſſe in ſua uoca-
tione. Et tunc fratres habuerūt eum in magna reuerē-
tia. Quod uidens dictus nouicius iam factus ꝓfeſſor
mirabat̃ ſecu; dicens. q̄re iſti fratres modo nō dicūt mi-
hi iniurias ſicut ꝯſueuerāt. Nolo ſtare in hoc loco: qa
ut credo: notus ſum eis: & dixit miniſtro. Pr̃: rogo ꝙ
eleuetis me de loco iſto: & ponatis me in longinquo:
quia hic nō bn̄ facio facta mea. Et mutauit eum mi-
niſter: ac frater ipſe pſeuerauit in ordine: exiſtens bo-
nus frater minor. Multa alia poſſent dici & reduci ad
regulam nr̄am: & ordinis cōmendationem: ſ; p̄miſſa
ſufficiant. Ex dictis apparet declarata ſc̄da pars fru-
ctus noui: & ꝯformitatis. ii;. Frāciſc⁹ regulator.

d E duobus aliis regulis. ſ. ſoroꝝ ordinis ſancte
Clare: & frīu; de penitentia: tertii ordinis a. b.
Frāciſco inſtitutis & ordinatis: patet intuenti.
q̄ ſint pfecte & ſancte: & in iſtis ſororibus & fratrib⁹.
tertii ordinis ſunt effectu demōſtrate: ꝙ ſint ad pfecti-
onem deductiue: ut fructus & ꝯformitas octaua p̄ce-
dens de pluribus oſtēdit. Nec de ipſis eſt in aliquo he-
ſitandum: utpote quia ſunt p apoſtolicam ſedem con-
firmate. Sic ergo. b. Franciſcus eſt regulator. primo. ſ.
fratꝝ minoꝝ. ſc̄do ſoroꝝ paupeꝝ. & tertio frīu; de pe-
nitentia: quas regulas ipſe inſtituit & ordinauit: iuxta
quod de ipſo cātat̃. Tres ordines hic ordinat. primū-

q3 frūm no'at:minoꝝ paupum q3:ſit dñaꝝ medius:ſ3
penitentium tertius:ſexum capit utrūq3. Vñ ad inſtar
triū3 eccleſiarum a.b.Frãciſco reparatarum: & ꝓpter
uocem ter ſibi factã a xpo e cruce de reparatione ma
terialis eccleſie: tres ordines & regulas inſtituit: ſicut
patet ad oculū oibus xp̃icolis. Ad laudē xp̃i. Amen.
¶ Decimus fructus & ɔformitas eſt Ieſus doctor mi
rabilis. Franciſcus predicator. Expoſitio prime partis
u3. Ieſus doctor mirabilis.

Dominus Ieſus nr̃ Salua-
tor:cū ſit uerus magr̃:lux:
ſplēdor:cādor: lumen: ſol:
ueritas:doctor:lex: & uer
bum. Hinc eſt ꝙ nos pla-
cuit ſua charitate illuſtra-
re p doctrine ſaluberrime
informationem. Cūm eni3
homo ex pccō multiplicē
incurrerit ignorantiam.u3.
primo reſpectu credēdoꝝ: quia noticia uere fidei ho
minib⁹ generaliter nō patebat: & ſi aliquibus pateret
in ſingulari. ſc̃do reſpectu colendoꝝ: quia creatura &
nō creator colebat. tertio reſpectu abhorrendoꝝ: qa
uicia pluſq̃ uirtutes homo acceptabat. quarto reſpcū
ſpernendoꝝ & contemnendoꝝ: quia mundialia toto
affectu pſequebant: & ſe beatiores cenſebant de mū
danis plura obtinentes. quinto reſpectu acceptādoꝝ:
quia uirtutibus nullus inſeruiebat. ſexto reſpectu ſub
iugandorum: quia uiam carnis & non ſpiritus quiſq3
pſequebat. ſeptimo reſpectu agendoꝝ: quia de man-
dato dei quo ad obſeruantiam paꝝ: uel nihil curabat.
octauo reſpectu dimittēdoꝝ: qa illata nequaq̃ dimit-
tebant. nono reſpectu expiandoꝝ: quia de penitentia
pagenda non cogitabat. decimo reſpectu appetendo
ru3: quia diuina & celica nō anhelabant. undecimo re
ſpectu intelligendoꝝ. ſ. pphiaꝝ: ꝙ erant clauſe: & nō
intelligebant. duodecimo reſpectu btificandoꝝ: de q-
bus opiniones uarie p intellectus hominū inueniebā
tur: & nullā ponebāt debitā ueritatē. Ignorātia etiam
erat reſpectu multoꝝ alioꝝ. Et ideo decebat hominē
de p̃fatis plenarie iformari & erudiri. & certe nō p ali
um melius diſertius: clarius & pfectius q̃ p ſapientiā
dei p̃ris dñm Ieſum xp̃m: qui factus eſt nobis ſapien
tia: a deo iuſtitia: ſanctificatio: & redemptio. & quia d
p̃fatis in pceſſu huius operis in locis diſtinctis pate-
bit declaratio: pro nunc & iſtius prime particule decla
ratione. ſ. Ieſus doctor mirabilis. Sufficiat oſtendere
ꝙ ipſe nos ſua doctrina direxit & inſtruxit. primo re-
ſpectu uitandorum. ſ. uitiorum. ſc̃do reſpectu acceptā
dorum. ſ. uirtutum. tertio reſpectu expauendorum: ſc3
ſuppliciorum. & quarto reſpectu appetendorum. ſ. be
atitudinis & p̃miorū3. Quibus oſtenſis: patebit ꝙ ip̃e
D. Ieſus eſt doctor mirabilis. Sed añ ſunt aliqua p̃no
tanda & uidenda. primū eſt ꝙ cū p̃dictum p pphas
fuiſſet p ipſum pplm inſtruendū. Iſa. primo. Docebit
nos uias ſuas: & ambulabimus in ſemitis eius. Et ca-
pitulo. lxi. Spūs domini ſup me: euangelizare paupi-
bus miſit me. Et Michee. iiii. Docebit nos de uiis ſuis
Et p̃s. xxiiii. Docebit mites uias ſuas. hinc eſt ꝙ p̃di-
cta uolens effectui demādare: docere placuit ſibi ppl3
ut patet in oibus euāgeliis. Veꝝ quia doctor q̃ docet
debet prius ope iplere ut doctrinā ſuā: nō tam uerbo
q̃ facto depromat: Saluator cepit prius facere: & po-
ſtea docere. ¶ Secūdū uidendum eſt qñ cepit. & dicit
Lucas & Matth. ꝙ poſt baptiſmū & tētationē ſupatā
in deſerto: & tūc erat triginta ānoꝝ. ubi dat documē-
tum ꝙ p̃dicator debet eſſe a peccato imunis: & lotus
aquis penitētialib⁹: debet eſſe liber a tentationib⁹ ſu
pbie: gule: & auaritie: q̃ tria totū iſiciūt hoiem: & p̃ci-
pue a doctore debēt eſſe longinqua. Na3 uitio inanis
glorie nō debet tāgi: p̃ter lucrū nō debet p̃dicare. Sed
qa dignus eſt mercenarius mercede ſua debet mode-
rate q̃ ſunt uictus accipe ſecluſa oi guloſitate: ſ3 deb3
eē triginta ānoꝝ: qa trinitatis fide imbutus cū obſer-
uātia decē p̃ceptoꝝ. Que oia in dño Ieſu pfecte fue-
re. ¶ Tertiū uidēdū eſt qūo docebat. Rñdet Matth.
vii. Erat docēs ſicut poteſtatē habēs: & nō ſicut ſcri-
be & phariſei. i. illud quod uerbo ꝓmebat: actu de-
mōſtrabat: & poteſtate. i. ſignis & miracl'is. Et Io. viii
habet ꝙ miniſtri iudeoꝝ interrogati q̄re nō cepiſſent
Ieſu3. Rñderūt. Nūq̃ ſic loquutus ē homo. ¶ Quartū
uidēdū eſt ubi docebat eos: & p3 Matth. viii. ꝙ in ſina
gogis: ſc̃do in mōte Matth. vi. tertio in tēplo Io. ii. q̄r-
to in ciuitatib⁹: caſtellis: & uillis: qa ciuitates circui-
bat & caſtra Matth. vi. & Luc̃. xiii. quinto in plateis
Luc̃. xiii. ſic ergo nō in abſcōdito tm̄: ſ3 palā loquutus
eſt mūdo. Io. xviii. ¶ Quintū uidēdū eſt quo tempore
docebat: & ſ3 aſſidue de regno dei doceret: ut habet
Matth. xxi. & Luc̃. xviii. tū p̃cipue ſabbatis docebat
ut habet Luc̃. iiii. ¶ Sextū uidēdū eſt qualr̃ docebat.
Rñdet euāgeliū ꝙ aliqñ pala3 & apte. Io. xviii. Ego
palam loquutus ſum mūdo. Aliqñ in parabolis. ut p3
Matthei. xiii. & Luce: & Marci. ¶ Septimū uidēdū eſt
nūqd uita a uerbo & doctrina diſcrepabat. Certe nō.
dicentibus aduerſariis. Matth. xxii. Magr̃: ſcimus qa
uerax es: & uiam dei in ueritate doces: & non eſt tibi
cura de aliquo. Et Actuū. primo. Cepit Ieſus facere &
docere. ¶ Octauū uidēdū eſt qua hora icipiebat. Re
ſpōdet ꝙ mane diluculo ad templū accedens docebat
& p totā diem: & de ſero in bethaniā reuertebat. ut p3
Matthei. xxi. & Io. viii. ¶ Nonū uidēdū eſt qd doce-
bat. Rñdet euāgeliū ꝙ penitentiā. Matthei. iiii. Viam
dei. Matthei. xxii. De regno dei. Matthei. xxi. Se deu3
ueꝝ. Io. plurib⁹ caplis. & ſic de aliis. Attamen ad qua
tuor poſſunt: q̃ docuit: reduci. u3. ꝙ q̃dā docuit euitan
da ut uicia. Quedam arripienda ut uirtutes. Quedam
ptimenda ut ſupplicia. Quedam appetenda ut eſt glo
ria. Ad hec quatuor ois doctrina xp̃i & p̃dicatio eſt
reducibilis. Dico primo ꝙ Saluator q̃da3 p̃dicauit &
docuit euitāda ut uicia. Ipſe enim docuit uitare uicia.
Primū iniuriaꝝ in pximū. Matthei. v. dicēs. Ois qui
iraſcit fratri ſuo: re⁹ erit iudicio. Qui dixerit. Racha re
us erit ɔcilio: & q dixerit fatue: re⁹ erit gehēne ignis.
Secūdū incōtinētie. Matthei. v. Nō mechaberis. Ego
aūt dico uobis ꝙ ois qui uiderit mulierem ad concu-
piſcendum eam iam mechatus eſt in corde ſuo. tert-

tium loquutionis indebite.Matthei. v. Ego aūt dico.
Non iurare oīno.& ſequit.Sit ēt ſermo ur:eſt eſt: non
nō:quod his abundantius eſt:a malo eſt. quartū con-
tentionis.Matthei. v. Qui uult in iudicio contendere
& tunicam tuam tollere: dimitte ei & pallium. quintū
odii & rancoris.Matthei.v. Diligite inimicos uřos &
bñfacite his qui oderūt uos.ſextū inanis glorie.Mat-
thei.v.Cum facis elemoſinā:noli tuba canere:ſed ne-
ſciat ſiniſtra tua qd faciat dextera tua.Et Matth.viiii.
Cecis iterdixit ne dicerēt ꝙ illuminaſſet eos. ſeptimū
hypochriſis.Matthei.vi.Nolite fieri ſicut hypochri-
te triſtes: & contra eos clamauit multotiens.Matthei
xxiii.octauū multiloquii.Matthei. vi. Orantes nolite
multū loqui:ſicut ethnici faciunt.nonū auaritie & cu-
piditatis.Matthei.vi.Nolite theſaurizare uobis the-
ſauros in terra.decimū uindicte.Matthei.vi. Si dimi-
ſeritis hominibus peccata eoꝝ: dimittet & uobis pa-
ter celeſtis peccata uřa.undecimū affectus mundano-
rum.Matthei.vi. Nemo poteſt duobus dominis ſerui-
re:& nō poteſtis deo ſeruire & māmone.duodecimuꝫ
temeritatis in iudicando.Matthei.vii.Nolite iudicare
& nō iudicabimini . tertiūdecimū publicationis ſecre-
torum & diuinoꝝ.Matthei. vii. Nolite ſanctum dare
canib⁹:nec mittatis margaritas uřas añ porcos. quar-
tumdecimū ſimulationis.Matthei.vii. Attendite a fal-
ſis ꝓphetis qui ueniunt ad uos in ueſtimentis ouium.
quintūdecimū infidelitatis.Matthei. vii. Multi dicent
mihi in illa die.dñe dñe: nōne in noie tuo ꝓphetaui-
mus &c. & ſequit.& tunc confitebor illis qa nunq̄ no-
ui uos.ſextūdecimū male cogitationis. Matthei.viiii.
Quid cogitatis mala in cordibus uřis.decimūſeptimū
murmurationis.Matthei.viiii. Quare cum publicanis
& peccatoribus manducat &c. decimūoctauū indebi-
te affectionis ad parentes.Matthei.x.Qui amat pr̄eꝫ
aut mr̄em pluſq̄ me:nō eſt me dignus.decimūnonū in-
diſcretionis.Matthei.xii.In principio phariſei dixerūt
Ieſu. Ecce diſcipuli tui faciunt quod non lꝫ eis facere
die ſabbati.uigeſimū detractionis.Matthei.xii.Hic ñ
eiicit demonia niſi in belzebub principe demonioruꝫ.
uigeſimūprimū in ſpm̄ ſcm̄.Matthei.xii. Qui aūt dixe-
rit uerbū cōtra ſpm̄ ſcm̄:nō remittet ei neqꝫ ī hoc ſecu-
lo neqꝫ in futuro. uigeſimūſecūdū uaniloquii. Matth.
xii.Dico enim uobis qm̄ de oi uerbo ocioſo quod lo-
quuti fuerint homines: reddent rationem de eo in die
iudicii.uigeſimūtertiū crudelitatis.Matthei.xviii. Nō-
ne oportuit miſereri cōſerui tui : ſicut & ego tui miſer-
tus ſum? Sequit.ſic faciet uobis pr̄ uř celeſtis: ſi nō di-
miſeritis unuſquiſqꝫ fratri ſuo de cordibus uřis.uige-
ſimūquartū indiſcretionis & iniuſte punitionis.Math.
xxiii.Imponunt onera humeris hominū: digito auteꝫ
ſuo nolūt ea mouere. uigeſimūquintū reputationis ni-
mie. Matthei. xxiii. Amāt primos recubitus in cenis:
& primas cathedras in ſinagogis : & ſalutatiões in fo-
ro.uigeſimūſextū falſe noiationis.Matthei.xxiii. Nec
uocemini magři:qa magr̄ uř un⁹ ē xp̄s.uigeſimūſepti-
mū imiſerationis.Matthei.xxv.Eſuriui: & nō dediſtis
mihi manducare. & ſic de aliis actibus miſericordie:
quos ibidem Saluator explicat.uigeſimūoctauū icre-
dulitatis.Io.x.Vos nō eſtis de ouibus meis:oues mee
uocem meam audiunt. De multis aliis uiciis loquitur
xp̄s.De uicio gule Luc.xxi. Cauete ne grauent corda
uřa crapula uel uino.De uicio ire.Matthei.v.Qui ira-
ſcitur fratri ſuo.ſequit. qui te percuſſerit in unā maxil-
lam:p̄be ei alterā.De uicio ſupbie.Matth.xiiii. Qui ſe
exaltat:humiliabit.De uicio accidie.Matth.xx.Quid
ſtatis tota die ocioſi?De uicio iuidie.Matthei.x. Gra-
tis accepiſtis: & gratis date.& ſic de aliis:quib⁹ appa-
ret ꝙ dñs Ieſus uicia fugere docuit: & deteſtari. ſcdo
docuit nos uirtutes arripe.uꝫ. primo pauptatis. Mat.
v.Beati paupes ſpū: qm̄ ipſorum eſt regnū celoꝝ. Et
Matth. xviiii. dicēs. Vade & uēde oia q̄ habes: & da
pauperib⁹: & habebis theſauros in celo.Et Luc.xiiii.
Niſi qs renūciauerit oibus q̄ poſſidet : nō pōt me⁹ eē
diſcipulus. ſecūdo mititatis.Matthei. v. Beati mites:
qm̄ ipſi poſſidebūt terrā.& Matthei. xi. Diſcite a me
qa mitis ſuꝫ & humilis corde.tertio auſteritatis. Mat.
iiii.Penitentiā agite:appropinquabit enim regnum ce-
lorum.& Matth. primo. quarto pietatis. Matthei.v.
Bťi miſericordes:qm̄ ipſi miſericordiā ꝯſequent. qnto
eqtatis.Matth.v.Bťi q eſuriūt & ſitiūt iuſticiā:qm̄ ipſi
ſaturabunt &c.ſexto cognitionis ꝓprie defectibilita-
tis.Matth.v.Bťi q lugēt.ſ.ꝓp̄a peccata:qm̄ ipſi ꝯſola-
bunt.ſeptio puritatis.Matth.v.Bťi mundo corde:qm̄
ipſi deū uidebūt.octauo trāqlitatis.Matth.v.Bťi paci-
fici:qm̄ filii dei uocabunt.nono patiēcie & ſupporta-
bilitatis.Matth.v.Bťi q pſecutionē patiunt ꝓpter iu-
ſticiā:qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ.& ſequit. Bťi eritis cū
maledixerint uobis hoies: & pſequuti uos fuerit &c.
decimo exēplaritatis.Matth.v.Luceat lux uřa coram
hoibus:ut uideāt uřa bona opa: & glorificēt pr̄eꝫ uřꝫ
q in celis eſt.undecimo opoſitatis.Matth.v. Qui fece-
rit & docuerit:hic magnus uocabitur in regno celoꝝ.
duodecimo honeſtatis.Matth.v.Si oculus tuus ſcan-
dalizat te:erue eū: & ꝓiice abs te.tertiodecimo fide-
litatis. Matth. vii. Ois q audit uerba hec:& facit ea:
ſimilabit uiro ſapiēti. & caplo.viii.dixit Ieſus Centu-
rioni. Vade: & ſicut credidiſti:fiat tibi. quartodecimo.
pure intētionis.Matth. vi. Si oculus tuus lucidus eſt:
totū corpus tuū lucidū erit.Si aūt neq̄ fuerit: totū cor-
pus tuū tenebroſum erit.qntodecimo ſacre orationis.
Matth.vi. Sic enim orabitis.Pr̄ nr̄ q es in celis. & Lu-
ce.xviii.Oportet ſemp orare. ſextodecimo longanimi-
tatis.Matth. vi. Primū querite regnū dei & iuſticiam
eius: & hec oia adiicient uobis. decimoſeptimo fidu-
cie & ꝯfidētie:& in deū firmitatis.Math.vii.Petite:&
dabit uobis.querite:& inuenietis.pulſate: & apiet uo-
bis.decimooctauo iuſticie & ſancte opationis.Math.
vii.Oia ergo q̄cūqꝫ uultis ut faciāt uobis hoies:ita &
uos facite illis.decimonono ꝓuidētie & circūſpectio-
nis.Math.vii. Attēdite a falſis ꝓphetis qui ueniūt ad
uos in ueſtimētis ouiū. & ſequit. A fructib⁹ eoꝝ co-
gnoſcetis eos.uigeſimo diuine ꝯformitatis. Mat. vii.
Qui facit uolūtatē pr̄is mei q in celis eſt: ipſe intrabit
in regnū celoꝝ.& Matth.xii.in fine.uigeſimoprio xp̄i
imitationis.Matth.viii. Sequere me: & dimitte mortu-
os ſepelire mortuos ſuos. uigeſimoſecundo ſancte &

fuiſſe conuerſationis. de qua regula & modus traditur
Matth.x.p totū.Quādo Ieſus eos ad p̄dicādū miſit.ſ.
apl'os.uigeſimotertio prudētie. Matth.x.Eſtote pru-
dentes ſicut ſerpētes: & ſimplices ſicut colūbe.uigeſi-
moquarto ↄſtātie.matth.x. Tradēt enim uos &c̄. ſeq
tur.Ne timueritis eos:ſꝫ potius eū timete:q pōt aiam
& corpus p̄dere in gehēnā ignis.uigeſimoqnto pſeue
rantie.matth.x.Qui aūt pſeuerauerit uſqꝫ in finē:hic
ſaluus erit.uigeſimoſexto diſcretionis.matth.x. Cum
aūt pſequent uos in ciuitate iſta:fugite in aliā.uigeſi-
moſeptimo fidelis ꝓfeſſionis.matth.x.Ois q ↄfitebit
me corā hominib⁹:ↄfitebor & ego eū coraꝫ pr̄e meo.
uigeſimooctauo aſſidue mortificationis.math.x.Qui
nō accipit crucē ſuā & ſequit me:nō eſt me dignus. ui
geſimonono liberalitatis & diffuſionis.matth.x. Qui
uos recipit:me recipit. & q mē recipit:recipit eū q me
miſit.trigeſimo euāgelice pſectionis.matth.xi. Tolli
te iugū meū ſup uos.iugū enim meū ſuaue eſt: & on⁹
meū leue. trigeſimoprimo p̄ceptoꝝ obſeruātie & iple
tionis.matth.xv.Vos trāſgredimini mādata dei &c̄.&
caplo.xviiii.Si uis ad uitā ingredi:ſerua mādata.Naꝫ
& ego p̄cepta pr̄is mei ſeruaui.Io.xv.&c̄. trigeſimo-
ſcdo ieiunii & afflictionis. matth.xvii.Hoc gen⁹de-
monioꝝ nō eiicit : niſi p oſonē & ieiuniū. trigeſimo-
tertio ꝓprie abnegationis. Matth.xvi. Si qs uult p⁹
me uenire:abneget ſemetipſuꝫ: & tollat crucē ſuā &c̄.
trigeſimoquarto humiliationis. matth. xviii. Niſi qs
ſe humiliauerit ſicut paruulus iſte: nō itrabit in regnū
celoꝝ.trigeſimoqnto cōpaſſionis.matth.xviii. Si pec
ucrit in te frater tuus: uade & corripe eū &c̄. trigeſi-
moſexto fraternitatis & uniōis.math.xviii.Si duo ex
uobis cōſenſerint ſup terrā:de oi re quācūqꝫ petierint
fiet eis a pr̄e meo.trigeſimoſeptimo cōtinētie & pre-
ſeruationis.matth.xviiii. Sunt eunuchi q ſe caſtraue-
runt ꝓpter regnū celoꝝ.trigeſimooctauo mūdialis ab
dicationis.matth.xviiii.Si uis pſectus eē: uade & uē
de oia q̄ habes:& da paupib⁹: & habebis theſauros
in celo:& ueni:& ſequere me. trigeſimonono ſue de-
ſpectionis & ſeruitutis fraterne.matth.xx.Quicunqꝫ
uoluerit maior inter uos fieri:erit miniſter uř.quadra-
geſimo uitationis cōſortii malignoꝝ.matth.xxi.Ieſus
relictis illis.ſ.phariſeis: abiit in bethaniā. quadrageſi
moprio redditiōis unicuiqꝫ quod ſuū eſt. matth. xxii.
Reddite q̄ ſunt Ceſaris Ceſari:& q̄ ſunt dei deo. qua-
drageſimoſecūdo uere dilectionis.math.xxii.Diliges
dn̄m deū tuū ex tota mēte tua.quadrageſimotertio re
uerētie exhibitiōis.matth.xxiii.Sup catdedrā moyſi.
ſequit.oia q̄ dixerint uobis:ſeruate & facite. quadra-
geſimoquarto cautele & pſpectionis.matth.xxiiii.Vi
dete ne qs uos ſeducat.quadrageſimoqnto debite p̄-
parationis.matth.xxiiii.Eſtote parati: qa qua hora ñ
putatis fili⁹ hois ueniet. quadrageſimoſexto uigilātie
& corporis abiectionis.matth.xxv. Vigilate & orate
qa neſcitis horā &c̄. quadrageſimoſeptimo inſpectio
nis finalis iudicii.matth.xxv. Separabit eos abinuicē
ſic̄ paſtor ſegregat oues ab edis. quadrageſimoocta-
uo fatigationis.Io.iiii.Ieſus fatigat⁹ ex itinere : ſede-
bat ſup fontē.quadrageſimonono inqſitionis pficiēdi
dei uolūtatē.Io.v.me⁹ cibus eſt ut faciā uolūtatē pr̄is
mei.qnquageſimo mētalis ad deū eleuationis. Io iiii.
In ſpū oꝫ eū adorare.qnq̄geſimoprimo deſiderii ad ſa
lutē peccatoris.Io.xiiii. Ego aliū cibū habeo māduca
re:quē uos neſcitis.qnq̄geſimoſecūdo fauoris tēpora
lis declinationis.Io.vi. Ieſus fugit cū turba uellet euꝫ
facere regē.qnq̄geſimotertio ꝓximi iſormationis.Io.
xiii.Exēplū dedi uobis:ut quēadmodū ego feci uobis
ſic & uos aliis faciatis. qnq̄geſimoquarto mutui amo
ris & affectionis.Io.xiii.In hoc cognoſcēt hoies q ſi
tis mei diſcipuli:ſi dilectionē adiuicē habueritis.qnq̄-
geſimoqnto pacis ꝓſequutionis.Io.xiiii.Pacē relinquo
uobis:pacē meā do uobis. qnq̄geſimoſexto diuine ſp
ſupplicationis.Io.xvii. Subleuatis Ieſus oculis in celū
dixit.Pr̄: clarifica me &c̄. Prefatis ergo & aliis pluri-
bus pꝫ qūo Saluator ſua doctrina p̄dicauit & docuit
nos uirtutes accipere: & ſic patet q docuit ſecundum
.ſ.acceptandas uirtutes & toto animo amplectendas.

¶ Tertio docuit Saluator q̄dā expauēda.ſ. penā iſer
ni eternā.& hoc oñdēdo q̄lis eſt Mat.xxv. Ignis eter
nus q parat⁹ eſt diabolo & angelis ei⁹.Et Math.viii.
Mittent i tenebras exteriores : ibi fletus erit & ſtridor
dentiū.Et matth.xv.Mittēt eos in caminū ignis.& ſic
in plurib⁹ locis penā eē acerbiſſimā oñdit : & p ↄñs
uitādā & formidādā.Inſup hāc oñdit declarādo qbus
daf:& cauſam. Nam pena iſerni daf primo rōne con-
uicii.matth.v.Qui dixerit fratri ſuo fatue: re⁹ erit ge
hēne ignis.ſecūdo rōne praui opis.matth.v. Expedit
enim tibi ut pereat unū mēbroꝝ q̄ totū corpus eat in
gehēnā.tertio rōne praue intētionis.matth.vii.Ois ar
bor q̄ nō facit fructū bonū excidef: & in ignē mittef.
quarto rōne iſidelitatis.matth.viii. Filii aūt regni mit
tentur in tenebras exteriores.qnto daf pena iſerni nō
recipiētib⁹ xp̄m & diſcipulos.matth.x. Quicūqꝫ non
receperint uos. & ſequif. tollerabilius erit in die iudicii
terre ſodomoꝝ q̄ illi ciuitati.datur ſexto nō imitātib⁹
xp̄m.Io.x.Qui me negauerit corā hoībus:negabo eū
corā pr̄e meo q in celis eſt.ſeptimo ingratis.matth.xi.
Veh tibi Corrozaim:ueh tibi Bethſaida. & ſequif.olī
i cinere & cilicio penitētiā egiſſent. & ſequif.i die iu-
dicii tollerabili⁹.octauo blaſphemātibus. matth. xii.
Spūs blaſphemie nō remittef.nono uerbis malis utē-
tibus. matth.xii. Ex uerbis tuis cōdēnaberis.decimo
impenitētib⁹.matth.xii.Viri niniuite ſurgēt cōtra ge-
nerationē iſtā: & cōdēnabūt eam.undecimo hereticis.
matth. xiii. Colligite primū zizania: & alligate ea in
faſciculos ad cōburēdū.duodecimo ſcādalū faciētib⁹.
matth.xiii.Mittet fili⁹hois angelos ſuos:& colligēt d
regno ei⁹oia ſcādala:nā ſeparabūt malos de medio iu
ſtorum.tertiodecimo malis & prauis.matth.xiii. ut di
ctum eſt.Separabūt angeli malos: & mittēt eos i ca-
minū ignis.quartodecimo tēplū dei deſpiciētib⁹.mat.
xxi.Fec̄ flagellū:& eiecit.Et Io.ii.idipſum habef. qn-
todecimo diuerſis uiciis occupatis. matth.xxiii. Veh
uobis ſcribe & phariſei &c̄. ſextodecimo nō paratis.
matth.xxiiii.Partē ei⁹ ponet cū hypochritis: illic erit
fletus & ſtridor dētiū. decimoſeptimo gloriā mūdi ap
petētib⁹. matth.xxv.Nā cū fatuis uirginib⁹ deputan

tur:qbus clauſa eſt ianua.decimooctauo taleto abutẽ
tibus.Matth.xxv. Inutilẽ ſeruũ eicite in tenebras ex-
teriores : ibi erit &c̃. decimonono immiſericordibus.
Matth.xxv. Eſuriui & nõ dediſtis mihi mãducare. &
ſeqꝫ. Ibũt hi in ſuppliciũ eternũ.uigeſimo i xp̃o ñ ma
nentibꝰ.Io. xv. Si qs in me nõ mãſerit:mittet foras ſi
cut palmes:& areſcet:& in ignẽ mittet:& ardet.Qui-
bus apparet qũo doctrina xpi & p̃dicatio docet qualꝫ
eſt pena p̃ctõ parata:qa.ſ.iferni:& qbus daꝫ.& ſic pꝫ
qũo xp̃s p̃dicat q̃dã expauenda . ¶Quarto p̃dicat &
docet xp̃s q̃dã appetẽda. Scilꝫ gloriã q̃ ↄſiſtit (ut ipſe
dicit Io.decimoſeptimo.hec eſt uita eterna:ut cogno-
ſcãt te ſolũ deũ uerũ:& quẽ miſiſti Ieſuꝫ xp̃m.) In pa
tris & filii & ſpũs ſancti uiſione: fruitione:& tentiõe:
In hoc.n.uita ſtat eterna:& btitudo eẽntialis humana
rum mentiũ. Sed qbus daꝫ hec gloria: Xp̃s oñdit. qa
primo penitẽtiã agentibꝰ. Matth.iiii. Penitẽtiã agite:
appropinquabit enim regnũ celoꝝ. ſecũdo dei uolũta
tem facientibꝰ.Math.vii.Qui facit uolũtatẽ pr̃is mei
q in celis eſt:ipſe intrabit in regnũ celoꝝ. tertio fideli
bus. Matth.viii . Recũbẽt cũ abraã:iſaac:& iacob in
regno celoꝝ.Quarto cõuerſis ad dñm.matth.xi.Re-
gnuꝫ celoꝝ uim patiꝫ:& uiolẽti rapiũt illud. quĩto xp̃ꝫ
diligentibꝰ.matth.xii.Ipſe meus frater:ſoror:& mr̃ ẽ.
ſexto cõtinentibꝰ.matth.xviiii.Sunt eunuchi q ſe ca-
ſtrauerũt ꝓpter regnũ celoꝝ. ſeptimo paruulis & hu-
milibus. matth.xviii.Niſi efficiamini ſicut paruuli:nõ
intrabitis in regnũ celoꝝ.Et matth.xviiii.octauo ſer-
uantibus diuina mandata.matth.xviiii.Si uis ad uitã
ingredi:ſerua mandata.nono largientibus oia ꝓ deo.
matth.xviiii.Si uis perfectus eſſe: uade & uende oia
q̃ habes:& da paupeꝛibꝰ: & habebis theſauros in ce
lo.decimo xp̃m ſequentibꝰ. matth.xviiii. Amen dico
uobis ꝙ q ſequuti eſtis me &c̃. ſequiꝫ.centuplũ acci-
pietis:& uitã eternã poſſidebitis.undecimo laboranti
bus in uinea. matth.xx.Acceperũt ſingulos denarios.
duodecimo calicẽ.ſ.paſſionẽ domini bibentibꝰ. matt.
xx. Poteſtis bibere calicẽ quẽ ego bibiturꝰ ſum: ter-
tiodecimo ueſtem nuptialem poſſidentibꝰ. matt.xxii.
Qui nõ habet: repelliꝫ. quartodecimo lampades ple-
nas gerentibus.matth.xxv.Intrãt.n.tales ad nuptias.
qntodecimo ſacte lucrãtibꝰ.Mat.xxv.Euge ſerue fide
lis.ſeqꝫ.Intra i gaudiũ dñi tui. ſextodecio miſericordi
bꝰ.mat.xxv.Venite bñdicti pr̃is mẽi:poſſidete regnũ
decimoſeptimo baptiſmũ xp̃i uere recipiẽtibus. mat.
xxviii.& matth.xxviiii.Qui baptizatus fuerit:ſalua-
bitur.decimooctauo xp̃m recipientibus.Io.i. Ddedit
eis poteſtatem filios dei fieri.decimonono in xp̃m cre
dentibus. Io.iii. Qui credit in illum:non iudicatur. &
Io.vi. Qui credit in me:non ſitiet in eternum. uigeſi-
mo xp̃m digne manducantibus.Io.vi.Qui manducat
meam carnem:& bibit meum ſanguinem:habet uitaꝫ
eternam. uigeſimoprimo ſpm̃ ſanctũ cõtinẽtibꝰ in ſe.
Io.iiii. Aqua quã ego dedero:fiet in eo fons aque ſali
entis in uitã eternã. uigeſimoſecũdo uerbũ dei audiẽti
bus.Io.v. Amen amen dico uobis q uerbũ meũ audit
& credit ei q miſit me habet uitã eternã . uigeſimoter
tio xp̃o firmiter adherẽtibꝰ.Io.xi. Vbi ego ſum: ibi ſit

& miniſter meꝰ.& Io.xvii.Volo pr̃ ut ubi ego ſuꝫ:ibi
ſit & miniſter meꝰ. uigeſimoquarto in bono pſeuerã-
tibus.Matth.x.Qui aũt pſeuerauerit uſqꝫ in finẽ : hic
ſaluꝰ erit. Ex p̃dictis apparet qũo Saluator docuit &
p̃dicauit q̃ ſunt appetẽda.ſ.gloriã:& qbus ↄferꝫ a deo
gratiſice demõſtratur.Quibꝰ pꝫ cõſequẽter nonũ ꝙ ui
dendũ erat.uꝫ.qd docuit & p̃dicauit : qa.ſ.uicia fugiẽ
da:uirtutes ꝓſequẽdas:pẽnã abhorrẽdã: & gloriã in-
qrendã. ¶Decimũ & ultimũ uidẽdũ eſt nũqd doctor
& p̃dicator nr̃ dñs Ieſus fuit acceptus. R̃ndeꝫ ꝙ ſcri
bis & phariſeis non : & cõmuniter iudeis. Rõnẽ xp̃s
dixit.Luc̃.x.Nemo ꝓpħa acceptus eſt in pr̃ia ſua.ta-
les enim qa nõ erãt ex deo: ipſius uocẽ nõ audiebant.
Io.viii.Nec ex ouibus xp̃i. diſcipuli uero & alii qbus
datũ erat noſſe miſteriũ regni dei dicebãt. Io.vi.Dñe
uerba uite eterne habes. & capl̃o.vii. Dicebãt mini-
ſtri iudeoꝝ.Nũq̃ ſic loquutus eſt homo:ſicut hic loqꝫ
Cuiꝰ uerboꝝ dulcedine Magdalena attracta ſedebat
ad pedes eiꝰ:& audiebat uerbũ illiꝰ.Luc.x. Sꝫ qd mi
rum:oia q̃ ad p̃dicatorẽ & doctorẽ cõcurrũt habebat
¶Doctor nãqꝫ teſte Innocẽtio in ſermone debet ha Necãria p̃dicato
bere ſapiẽtiã: eloquentiã: & honeſtatẽ.xp̃s eſt ſapiẽ-
tia dei.Luc̃.ii.Creſcebat ſapia & etate.Habuit eloq̃n
tiaꝫ.Luc̃.ii. Mirabanꝫ doctores ſup doctrina & reſpõ
ſis eius.Honeſtatẽ tenuit.Io.viii.Quis ex uobis argu
et me de peccato:& ideo Io.baptiſta de eo dicebat Io
annis prio.Ecce agnus dei: ecce q tollit peccata mũdi
Doctor debet ſeruare tp̃s cõgruũ ad loquẽdũ.ut dicit
Greg. Xp̃s p triginta ãnos a p̃dicatiõe ceſſauit.Naꝫ
triginta ãnoꝝ erat qñ cepit p̃dicare & docere. ut patꝫ
Luc.iii. Doctor debet malle placere rebꝰ q̃ uerbis.ut
dicit Augꝰ.iiii.de doctrina xp̃iana:xp̃s dicebat.Diſci
te a me:non.ſ.uerba:ſꝫ facta: ꝗ mitis ſum & humilis
corde.Matth.xi.Doctor qd dicit facere debꝫ. ut dicit
Aug.de uerbis dñi.Xp̃s cepit agere & docere.Actuũ
primo. Doctor debet eẽ clarus in ſua doctrina. ut dic̃
Auguſt.iiii.de doctrina xp̃iana.Apoſtoli dicebãt xp̃o
Io.xvi. Ecce palã loqueris : & ꝓuerbiũ nullũ dicis.&
Io.xviii.Ego palã loquutus ſum mũdo.Doctor: ut di
cit Aug.iiii.de doctrina xp̃iana:nõ debet curare qua-
li eloquẽtia docet:ſꝫ quãta euidẽtia. xp̃s dicebat Ioã.
x.Si uerbis nõ creditis:operibꝰ credite.Doctor debet
penſare:ut dicit Greg. ſup Ezechielẽ:qd loquiꝫ:ut ſp
eius ſermo in ſale gr̃a cõditus ſit.xp̃s dicebat Io. viii.
Ego q̃ audiui a pr̃e meo:loquor.& Io.vii.Mea doctri
na nõ eſt mea:ſꝫ eius q miſit me pr̃is. Cui loquiꝫ xp̃s:
Aliquos increpabat ſicut hypochritas phariſeos.Ali-
quos ad penitẽtiã inuitabat ſicut peccatores. Aliquos
cõmẽdabat ſicut Centurionẽ.Matth.viii.Aliquos ex-
cuſabat ſic̃ magdalenã.Luc.x.Aliquos interrogabat.ſic̃
Matt.xxii.Quid uobis uideꝫ de xp̃o.Aliis rñdebat.&
ſic ſecũdũ diuerſitatẽ pſonaꝝ ſermonẽ faciebat . ut pꝫ
cõformitate p̃cedẽti.Quãdo loquiꝫ:exẽplo Abigail:q̃
Nabal uiro ſuo: dum eſſet ebrius:nihil dixit. ſed poſt
ebrietatẽ digeſtam.p̃.Regũ. xxv.Xp̃s aliqñ occulte:
aliqñ publice loq̃baꝫ.Aliqñ iformabat uno modo: ali
qñ alio modo.Qualr̃ loquiꝫ:nã ſepe uerba q̃ nũc ad ſa
luteꝫ reuocãt:nũc aliũ uulnerãt. Sed qualr̃ loquutꝰ eſt

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

xp̃s: habitũ eſt fructu & ↄformitate p̃cedẽti. & ſequẽ
ti ẽt diceť. Quantũ loquiť? qa auditori faſtidioſo uer-
bum inferri nõ debet: xp̃s dicebat apl̃is Io.xvi. Mul-
ta alia habeo uobis dicere: ſ3 nõ poteſtis portare mo-
do. Sed poſt dicebat. Oia q̃ audiui a p̃re meo: nota fe
ci uobis. Io.xvi. Et qa dicte doctoꝝ ↄditiões in dño
Ieſu fuerũt: nõ immerito ipſe ſolum eſt unus magiſter
xp̃s. Matth.xviii. Et ideo cũ phariſeo Simone ſibi di-
camus. Magr̃ dic. Luc.vii. Audiã eni3 qd loquať in me
dñs deus. ait pph̃a Dauid: & Magdalene exẽplo. Lu.
x. Sedeamus ad pedes eius: & audiamus uerba eius.
uerba enim ipſius: ut ipſe Ieſus dicebat Io.vi. Spũs &
uita ſunt. Simus ergo de ouibus xp̃i: q̃ eius uocẽ audi
unt. Io.x. Et ipſe dat eis uitã eternã. Sic ergo apparet
ꝙ Saluator nr̃ fuit magr̃ uerax & doctor: ac p̃dicator
excellẽtiſſimus: nec ſolũ iudeis p̃dicauit: ſ3 & gẽtib?:
quia mulieri ſamaritane & ſamaritanis. Io.iiii. Et aliis
pluribꝰ. ut docet euãgeliũ. Et ſi principalr̃ ad oues q̃
perierãt domus iſrael fuerit a p̃re deſtinatus. Sic ergo
p3 p̃fatis expoſitio prime partis huiꝰ cõformitatis: q̃
erat exponẽda. ſ. Ieſus doctor mirabilis.

¶ Secunda pars decimi Fructus & Conformitatis
Franciſcus predicator. Expoſitio.

Vius ſecũde partis ut ex-
poſitio clariꝰ uideať ſunt
aliq̃ uidẽda. Primũ eſt quo
uel qbus. b. Franciſcꝰ fuit
ad p̃dicãdũ icitatꝰ: & ſciẽ
dũ eſt ꝙ. b. Frãciſcꝰ iductꝰ
fuit ad p̃dicandum Primo
diuina monitione. & l3 de
hoc fit dictũ fructu: ſecũ-
do & ↄformitate: tñ hic ẽ
aliqualiter hoc oſtendendum. diuina enim monitione
& iſpiratiõe. b. Frãciſcꝰ ad p̃dicãdũ fuit icitatꝰ. Et prio
diuina iſpiratiõe & ꝑſuaſione interna. ut.n. dicit legen
da triũ ſocioꝝ: Et dñs frater Bonauẽtura i legẽda ma
iori. parte tertia. b. Frãciſcus poſtq̃ habitũ heremiticũ
& uitã pegerat iam duobꝰ annis a ſua cõuerſione: &
tribꝰ eccleſiis reparatis: morã traheret i eccleſia uirgis
glorioſe: dum ſemel miſſam audiret de apl̃is: & euãge
lium eſſet plectũ: in quo diſcipulis ſuis xp̃s ad p̃dicã-
dum miſſis: normã ſingularẽ tribuit in uiuẽdo: ne. ſ. au
rum & argẽtũ: nec ſacculũ uel perã: nec panẽ nec uir-
gam portarẽt in uia: nec calciamẽta: nec duas tunicas
habeãt. His auditis: inquit ipſe. b. Frãciſcꝰ. Hoc. inqt.
eſt quod cupio: inde his memorie cõmiſſis letãter ini-
titur adimplẽdis: duplicibuſq3 dimiſſis: Ex tũc ia3 uir
ga: calciamẽtis: ſacculo uel pera nõ utiť: faciẽs ſibi tu-
nicã habitualẽ ualde cõtemptibilẽ & icultã: in forma
. ſ. qua priorẽ fecerat: qñ mãtellũ accepit ab ep̃o poſt
renũciationẽ oiu3 factã p̃ri. ut.n. dicit frater Bonauen
tura in ſecũda parte legẽde: centro accepto qd ſibi oc
currit: ad modũ crucis manu ꝓpria dictũ mantellũ cõ
ſignãs: opimẽtũ formauit crucifixi paupis ſeminudi: et
ꝑ corrigia funẽ ſumpſit. Quibꝰ peractis: cepit inſtin-
ctu diuino euãgelice pfectionis annũciator exiſtere:
penitẽtiãq3 ſimplr̃ in publicũ p̃dicare: pacẽ p̃mittẽdo
dicẽs. Dñs det tibi pacẽ: & ſic in oi p̃dicatiõe pacẽ pri
us annũcians: ppl̃m in p̃dicationis exordio ſalutabat:
quã ſalutationẽ: dño ei reuelante: didicerat. Mirum tñ
putandum & cenſendum ꝙ ad hanc ſalutationẽ annũ
ciãdã ante ſuã ↄuerſionẽ p̃curſorẽ habuit. b. Frãciſcꝰ:
qui frequẽter p aſſiſium pergens dicebat ſalutãdo po
pulũ in hũc modũ. Pax & bonũ pax & bonũ. De quo
creditũ eſt firmiter: ꝙ ſicut Io. baptiſta xp̃m p̃nũcians
xp̃o icipiẽte p̃dicare: defecit: ita & iſte uelut alter Ioã
nes. b. Frãciſcũ p̃ceſſerit cũ ãnũciatione pacis: q etiam
poſt. b. Frãciſci aduẽtũ nõ cõparuit ſicut prius. Subito
igiť. b. Frãciſcus ſpũ ꝓph̃aꝝ pfuſus: iuxta ſermonẽ ꝓ
pheticũ ſtatim poſt dictũ ſuũ p̃conẽ ãnũciauit pacẽ: p
dicauit ſalutẽ: eiuſq3 ſalutaribꝰ monitis plurimi ↄuer-
ſi uere paci ſunt federati: q prius diſcordes a xp̃o exti
terãt & a ſalute lõgiq. Et ſic p̃dicatiõe hac. b. Frãciſci
uiri qdã poſt duos ãnos a ↄuerſione ipſius ac exẽplo:
ad penitẽtiã aiari ceperũt: & eidẽ reiectis oibus habi
tu uitaq3 cõiungi: quos frẽs minores poſtmodũ uoluit
noiari: q̃uis añ ↄfirmationẽ religionis p. D. Innocẽtiũ
tertiũ uiri penitẽtiales nũcuparenť. Sic ergo p3 quõ. b.
Frãciſcus iſpiratione interna a deo iſtructus cepit p̃di
care. ſecũdo. b. Frãciſcus fuit incitatus monitione diui
na externa. & hoc duplr̃. Primo poſt religionis appro
bationẽ factã a. D. Innocẽtio. ꝑut dicit. D. frater Bo-
nauẽtura in q̃rta parte legẽde maioris: cepit tractare
cũ ſociis utꝝ inter hoies cõuerſari deberẽt: an ad lo-
ca ſolitaria ſe cõferre. Et cũ p oſonis iſtãtiã diuine ſup
hoc uolũtatis bñplacitũ reqſiſſet: ſupne reuelatiõis il
luſtratꝰ oraculo intellexit ſe ad hoc miſſum a dño: ut
xp̃o lucrareť aias: q̃s diabolus conabať auferre. Ideo-
q3 magis oibus q̃ ſibi ſoli uiuere p̃elegit: illiꝰ ꝓuoca-
tus exẽplo q unus ꝓ oibus mori dignatus eſt. Vnde ſe
in quodã tugurio recollegit ꝓpe aſſiſium: ut poſſet ꝓ
loco & tempore ppl̃is p̃dicare. Factus igiť euãgelicus
preco ciuitates circuibat & caſtra: nõ i doctis huma-
ne ſapiẽtie uerbis: ſed in uirtute ſpũs: ꝑut dicit regula
annũciãs uicia & uirtutes: penã & gloriã cũ breuitate
ſermonis. Cepit ex hoc xp̃i uinea germinare: nã p̃dica
tionis ipſius feruore ſuccẽſi q̃plurimi utriuſq3 ſexus:
in ↄiugali pudicicia dño famulãtes ſecũdũ formã a ui
ro dei acceptã: nouis ſe penitẽtie legibꝰ uinciebãt: quo
rum ordinẽ temporis in ꝓceſſu frũm de penitẽtia uir
dei appellãdũ decreuit. Conuertebanť ẽt uirgines ad
ꝑpetuũ celibatũ: inter quas fuit uirgo btã Clara plãtu
la prima paupeꝝ dñaꝝ. Multi ẽt nõ ſolũ deuotiõe cõ
puncti: ſ3 pfectionis xp̃i deſiderio iflãmati: oi mũda-
noru3 uanitate cõtẽpta Frãciſci ueſtigia ſeq̃banť. Qui
quotidianis ſuccreſcẽtes ꝓfectibꝰ uſq3 ad fines orbis
terre celeriter ꝑuenerũt. Que uero xp̃s p. b. Frãciſci p̃
dicationẽ geſſit: in tertia parte iſtius expõnis pandet.
& ſic p3 ꝙ a dño p̃momtus ppl̃is p̃dicauit. Et hoc pri
mo monitione & declaratione externa. ſecũdo. b. Frã
ciſcꝰ fuit icitatꝰ monitiõe diuina ad p̃dicãdũ tẽporis i
ꝓceſſu. ſ. poſt annũ q̃ſi quartũdecimũ a ſua ↄuerſiõe:
l3.n. p̃dicaret: nõ tñ aſſidue: ut poſtea fecit: ꝙ magis
oſoni q̃ p̃dicationi uacabat. Quo. u3. tempore: ut dicit
Bonauẽtura in. xii. parte legẽde maioris. & ẽt legẽda

B. Franciſcus habuit p̃curſorem.

dicit antiqua: q̄.b.Fraciſcus fuit in magna cuiuſdam dubitationis agonia. An.u3.orōni uacaret aſſidue: an predicando p mūdū diſcurreret:quā terminādā ſuis ſo ciis pponit multis dieb⁹ ab orōnib⁹ rediēs: hāc du bitationē.b.Frāciſcus incurrebat bona orōnis & pdi cationis cogitādo.Quod enim deberet eligere eſſe aſ ſidue in orōne iducebat. primo qa inquit ſimplex & i peritus ſum ſermone:maiorē orādi accepi grā3 q̄ lo quēdi. ſecūdo qa in orōne uidet lucrum & cumulatio grāg.in pdicatiōe diſtributio donog celitus accepto rum. tertio in orōne eſt purificatio interiog affectuū: & unitio ad unū uerū & ſūmū bonū:cū uigoratiōe uir tutis.i pdicatiōe ſpūaliū puluerizatio pedū.diſtractio circa mlta & relaxatio diſcipline.quarto in orōne deū alloqmur & audimus:& q̄ſi angelicā uitā agētes: iter angelos cōuerſamur.in pdicatiōe multis o3 uti cōde ſcenſiōib⁹ humanis ad hoīes inter eos uiuēdo: huma na uidere:cogitare:dicere:& audire. Sed p parte alia u3.ut pdicationi uacaret argumētū erat:qd pre oibus aū deū ponderat.u3.q̄ unigenit⁹ dei filius:q eſt ſapia pris ppter aiag ſalute de ſinu pris deſcēdit:ut ſuo mū du3 iformās exēplo uerbū ſalutis hoībus loqret quos ſacri ſanguinis & pcio redimeret:& mūdaret lauacro: & poculo ſuſtētaret:nihil oino ſeruās: qd nō in ſalutē prā3 liberaliter erogaret. Et qa nos oia debemus age re ſecūdū exēplar eog q̄ uidemus in ipſo tanq̄ in mō te ſublimi: uidet magis placitū deo q̄ itermiſſa orōnis qete:foras egrediar ad pdicationis laborē. His argu mentis p partib⁹ exiſtentib⁹:cū p plures dies hoc fra tribus enarraſſet: nec certitudinalr poſſet pcipere qd hog ſibi foret ut xpo uere acceptius eligēdū. Et cum multa noſſet tam ſpū pphetico q̄ irradiatiōne diui na & declaratione: hāc p ſeipſum qōnē diſſoluere nō ualebat ad liqdū deo pmittēte:ut pdicationis ſibi in iunctū offm potius diuina auctoritate q̄ humana uo luntate declararet aſſumptū ab ipſo: & a deo eidē p ceptū & iniunctū. Verū qa humilimus fuit pē ipſe.b. Frāciſcus nō erubeſcebat a minorib⁹ parua querere: q̄ magna didicerat a magro ſupremo. Aſſumēs itaq3 duos frēs.f.frēm Maſſeum cū uno ſocio miſit ad frēm Silueſtrū:q in mōte ſubaſio in loco de carcerib⁹ mora batur: q frater Silueſter tante erat ſanctitatis & grē: q̄ quicqd in orōne a deo petebat: ſtatim exaudiebat. & cū deo loqbat ſicut amicus cū amico: ppterea bea tus Frāciſcus magnā deuotionē & fidē habebat i eo. Prefato igit fratri Silueſtro miſit dicēdo: ut ſupplici ter deū rogaret:quaten⁹ ei indicaret qd ſibi plus pla ceret:an q̄ aliis pdicaret:an orōni uacaret otinue. Id ipſu3 btē Clare miſit:q̄ ipſa cū aliquib⁹ de magis pu ris & ſpūalib⁹ ſororib⁹ p orōne diuinū bñplacitū ſta gitaret. Frater Maſſeus ſocio aſſumpto.b.Frāciſci am baxiatā fecit primo btē Clare: demū fratri Silueſtro. Quo audito:frater Silueſter ſtatim ad orādū pexit. & cū oraret:diuinū ilico habuit rñſu3. & ad frēm Maſſe um exiēs:dixit. Hec dicit dñs: ut dicas fratri Frāciſco q̄ ipſum nō ppter ſe ſolū uocauit dñs: ſ3 ut fructū fa ciat aiag: & multos p eū lucret. Idipſu3 beata Clara concorditer dixit fratri Maſſeo ſe habuiſſe a dño: q̄ fra ter Silueſter dicebat q̄ bñplaciti eſſet diuini:q̄.b.Frā ciſcus ad pdicādū exiret. Redijt ergo frater Maſſeus ad.b.Frāciſcū:quē ſanctus i charitate recipiēs: pedes abluēdo:refectionē parādo:cibo ſumpto: uocauit ad ſiluā. Et nudato capite:manib⁹ cācellatis:genuflectēs interrogauit dicēs. Quid iubet dñs me⁹ Ieſus xp̄s ut faciā? Rñdit frater Maſſe⁹. q̄ tam fratri Silueſtro q̄ ſancte Clare: & eius ſociis una fuit facta rñſio Ieſu xp̄i.ſ.q̄ uult q̄ uadas ad pdicandū: qa nō uocauit te deus pp̄ter te ſolū:ſ3 pp̄ter ſalutē et aliog. Quo au dito.b.Frāciſcus ſurgēs otinuo:ſuccinxit ſe.& nllā p̄ ſus mora cōtracta:dixit fratri Maſſeo. Eamus: ipmq3 aſſumēs in ſociū & frēm angelū:ibat cū tāto feruore: ut diuinū exeqret iperiū:taq3 celeriter precurrebat:ac ſi facta manu dñi ſup eū:nouā iduiſſet e celo uirtutē: q̄ſi.n. fulgur in ipetu ſpūs pgebat:nō artēdēdo ad uiā ſeu ſemitā: & ſic eūdo: ad quoddā caſtrū noie canariū deuenit:ubi in tanto pdicauit feruore:q̄ p pdicatiōe3 ei⁹ oēs de caſtro illo mares & femine uolebāt:relicto caſtro:ire poſt eū. Scūs uero Frāciſcus ait ad eos. Nō faciatis.qa ego ordinabo p ſalute urā qd agere debe atis.& extūc cogitauit facere tertiū ordinē: q dicit cō tinentiū:ſeu frūm & ſororum de penitētia. & ſic fecit. Quib⁹ apparet qūo.b. Frāciſcus monitiōe diuina idu ctus extitit ut pplo pdicaret. & ideo bū de ipſo dicit ſcūs Frāciſcus puūs orōnū ſtudiis:qd faciat iſtructus: nō ſibi ſoli uiuere:ſ3 aliis pficere:uult dei zelo duct⁹.

¶ Secūdo.b. Frāciſcus fuit inductus papali iuſſione: ut dicit frater Bonauētura in legēda maiori in fine ter tie partis:papa Innocētius tertius approbauit regulā: dedit de penitētia pdicāda mādatū:& laicis fratribus oibus q ſeruū dei fuerant comitati fecit coronas par uas fieri:ut uerbū dei libere pdicarēt: qua papali au ctoritate fretus.b.Frāciſcus cum fiducia multa uerſus uallē ſpoletanā iter arripuit:ut xp̄i euāgeliū faceret & doceret. Nulli eſt datū mādatū de pdicādo a papa:ni ſi.b.Frāciſco & ſuis fratrib⁹ iuxta quod cantat. Iuſſa dat Innocēti⁹ papa de pdicādo. & qa obedietiā & re uerētiā.b.Frāciſcus pmiſit dicto ſūmo pōtifici:eiuſq3 ſucceſſorib⁹ canonice intrātibus: Hinc eſt q̄ opus p dicationis ſibi iniunctū fidelr pegit. ¶ Tertio.b.Frā ciſcus inductus eſt ad pdicādū regule pfeſſione:nam nulla alia regula de pdicatiōe faciēda loquit: niſi re gula frūm minog: q̄ pſuppōnēs mandatū apoſtolicu3 de pdicando:modū declarat.u3.primo quo ad locum: qa in oi loco:niſi in epatu alicui⁹ epī:cū eis fuerit cō tradictū.ſecūdo quo ad ſufficiētiā & auctoritatē pdi cantis:qa nullus:niſi examinatus: audeat pplo pdica re.tertio quo ad uerbū. qa iſtog caſta debēt eſſe uer ba.De his tractat in.ix.regule.ca.de quo dictū eſt cō formitate pcedēti & fructu.uide ibi. Sic ergo qualiter predicādū eſt fidelib⁹:in illo caplo declarat: & in. xii. & ultimo qualr ifidelib⁹. Et q̄ regulā ipſe ad lrā3 ſer uauit hoc tertio motiuo ad pdicādū ipſe.b. F. pceſſit Sic ergo apparet pfatis tribus motiuis:quib⁹ beatus Frāciſcus ad predicandū fuit inductus.

Secundo uidēdū eſt quib⁹.b. Frāciſcus fretus in ſua predicatione libēter fuit auditus & ac

ceptatus: & circa hoc inſiſtendo breuiter. bti.F. p̄dica
tionē reddebat autēticā primo eius aſpectus & condi
tio. Vñ Fr̄ Bonauētura in q̄rta parte maioris legende
dicit: q̄ btūs.F. uidebat̃ itue̅tibus hō alterius ſeculi:
quippe q mēte ac facie in celū ſemp intētus: oēs ſur-
ſum trahere conaret̃. Vez̄ qualis eſſet btūs.F. quo ad
pſonā & pſone ↄditiōes. ſic habet̃ in legēda antiqua.
Statura et ꝗlitas.b.f. Quod beatus.F. pr̄ nr̄. erat homo facūdiſſimus: facie
hylaris: uultu benignus. Ignatie & inſolētie exps: ſta
tura mediocris: paruitati uicinior: caput mediocre ac
rotundū. Facie utcūq̄ȝ oblōga & ꝑtenſa: frons plana
& parua. mediocres oculi: nigri & ſimplices: fuſci ca-
pilli & ſupcilia recta: naſus equalis ſubtilis & rectus.
aures erecte ſȝ parue: ligua placabilis ignea & acuta:
uox uehemens: dulcis & clara ac ſonora: dentes ↄiun
cti equales & albi: barba nigra pilis nō plene reſper-
ſa: Colluȝ ſubtile: humeri recti: parua brachia: tenues
man⁹: digiti lōgi: crura ſubtilia: paruuli pedes: tenuis
cutis: caro paucīſſima: aſpera ueſtis. Sōnus breuiſſi-
mus: manus largiſſima. Et q̄ erat hūilimus oēm man
ſuetudinē oñdebat ad oēs hoies: oium moribus utili-
ter ſe ↄformās: ſanctior inter ſctōs: iter pc̄tōres quaſi
unus ex illis. h̃ legēda antiq̄. Quib⁹ uerbis p̄ȝ de ↄdi-
tionibus pſone beati.F. ex qb⁹ merito p̄dicatio rōne
pſone acceptabilis reddebat̃. ¶ Secūdo ipſam btī. F.
p̄dicationē reddebat gratā hominib⁹ eius ſctā uita &
pfectio. Nā ut dicit Gregorius: cui⁹ uita deſpicit̃: re-
ſtat ut ei⁹ p̄dicatio ↄtēnat̃. Qualis uero uita fuerit bea
ti.F. q̄ dicet̃ fructu & conformitate. xxv. ſufficiat hoc
ad preſnes: q̄ cū ei⁹ uita fuerit ſcti euāgelii ad litterā
adimpletio: put de ipſo cantat̃. Frāciſcus euāgelicum:
nec apicē uel unicū: trāſgredit̃ nec iota. q̄re ipſius uita
fuit ſctiſſima. Suffragabant̃ ad hec alia. uȝ. mūdi con-
tēpt⁹. abnegatio ſui. humilitas ꝑfunda. charitas uiſce
roſa. Auſteritas uite. obediētia ꝑmpta. pietas u ſcero-
ſa. Amor pauptatis. martirii feruor. ſignoꝝ efficacia.
& alia plura que in ipſo fuere pfecte: uitā eius autēti
cam & pfectā reddentes. ¶ Tertio p̄dicationē bea-
ti.F. hominibus acceptā reddidit eius feruida oro. nā
ambulās & ſedēs: intus & foris: laborās & uacās: ora
tioni ſemp erat intentus. Oratio ei erat p̄ſidiū: dum in
oibus que agebat: de ſua diffidens induſtria: & de ſup
na ↄfidens pietate p oronis ei⁹ inſtantiā: eius q̄d opta
bat a deo noticiā obtinebat. In orone ſicut certis eſt ꝓ
batum inditiis: incerta ſibi & occulta diuine ſapiētie
pādebant̃: & ſi exterius nō uulgaret niſi q̄tū xp̄i urge
bat charitas: & ꝓximoꝝ utilitas exigebat. Et quāuis
ſacraꝝ litteraꝝ noticiā nō habuerit p ſtudiū eruditio
nis humane: orone tn̄ ab eterna luce illuſtrat⁹: ſcriptu
raꝝ ꝓfunda miro itellectus ſcrutabat̃ acumie. Dum
ſemel ad petitionē dn̄i Vgonis Cardinalis Hoſtiēſis.
Qui poſt fuit papa Gregori⁹ nonus p̄dicaturus corā
Papa & Cardinalibus ſermonē ſtudioſe compoſitum
comēdaſſet memorie: ſtetiſſetq̄ȝ in medio ut hedifica
tiōis uerba ꝓponeret: ſic obliuiōi tradidit omnia: ut fa
ri: aliquid omnino neſciret. Et cum hoc ueridica humi
litate narraſſet: conferens ſe per orationem ad ſancti
ſpiritus gratiam inuocandam: tam efficacibus cepit

ſubito uerbis affluere: tamq̄ȝ potenti uirtute illorum
mentes uirorum ſublimium ad compunctionem infle
ctere: ut aperte clareret: q̄ non ipſe ſed ſpiritus domi
ni loquebatur: & quia oronis ſtudio a deo de loquen
dis populo in predicatione informabatur: Quid mirū
ſi eius predicatio erat accepta? ¶ Quarto bti.F. predi
cationem reddebat mirabilem & gratioſaȝ ipſius ſan
cti loquutio: ut enim legenda trium ſociorum dicit &
legenda maior parte tertia: beati.F. Eloquia erāt non
inania: nec riſu digna: ſed uirtute ſpūs ſancti plena:
erāt medullas cordis penetrātia: ut in uehementeȝ ſtu
porem audientes ↄuerterēt: & in duodecima parte le
gende maioris dicit. Fr̄ Bonauentura. Erat enim uer-
bum eius uelut ignis ardens: penetrās intima cordis:
oiumq̄ȝ mētes admiratiōe replebat: cum nō humane
inuentiōis ornatum p̄tenderēt: ſed diuine reuelationis
afflatu redolerēt: Et quoniā ſibi primo ſuaſerat ope:
quod aliis ſuadebat ſermone: reprehēſionē nō timēs:
ueritatem fidentiſſime p̄dicabat. Neſciebat aliorum
culpas palpare ſed pungere: nec uitā fouere peccātiū:
ſed aſpera increpatione ferire. Eadem mentis conſtan
tia paruis loquebatur & magnis: eademq̄ȝ ſpiritus io
cunditate paucis loquebatur ut multis. Omnis etas
omniſq̄ȝ ſexus optabat nouum uirum mundo celitus
datum cernere & audire. Ipſe uero ut dicetur per di-
uerſas regiones ꝓgrediens: euāgelizabat ardenter do
mino cooperāte & ſermoneȝ confirmāte ſequentibus
ſignis: mirabantur omnes ſermonum eius uirtutem ac
ueritatē: quem homo nō docuerat: etiā litterati & do-
cti plurimi ipſum uidere & audire uelut hominē alte-
rius ſeculi feſtinabāt. Sic ergo tā dono nature cū eſſet
facūdiſſimus: q̄ ſuperuētione ſpiritus ſancti in ipſuȝ:
pleniſſima loquutio eius erat omnibus gratiſſima.
¶ Quinto predicationē eius reddebat acceptā opera
tio: q̄ que dicebat uerbo: ꝑus ope exercebat Chriſti
exēplo q incepit facere & poſtea docere. Vñ btūs.F.
loquens de illis qui ſolo uerbo edificant & non exem
plo: oſtendens q̄ ſit deo acceptum predicationis offi-
cium: ſic dicebat prout recitat Bonauentura in octa-
ua parte legende maioris. Hoc officium patri miſeri-
cordiarum omni ſacrificio eſt acceptius: maxime ſi ſtu Qualē nolebat eſſe p̄dicatorē
dio fuerit perfecte charitatis impenſum: ut ad id la-
boret magis exemplo q̄ uerbo: magis lachrimoſa pre
ce: q̄ loquaci ſermone: plangendum proinde dicebat
predicatorem tanquaȝ uera pietate priuatum: qui in
predicatione non animarum querit ſalutem: ſed pro-
priam laudem: ſiue qui prauitate uite deſtruit: q̄d ue-
ritate edificat doctrine. preferēdum huic dicebat fra
trem ſimplicem & elinguem: qui bono exemplo alios
prouocat ad bonum. Illudq̄ȝ donec ſterilis pepit plu-
rimos. ſic exponebat. Sterilis inquit eſt Frater pauper
culus: qui generandi in eccleſia filios non habet offi-
ciuȝ. hic pariet ſcilicet in iudicio plurimos: quia quos
nunc priuatis orationibus cōuertit ad Criſtuȝ: ſue glo
rie tunc iudex aſcribet. Que multos habet filios infir
mabitur: quia predicator uanus & loquax: qui mul-
tis nunc quaſi ſua uirtute genitis gaudet: cognoſcet
tunc nihil proprium in eis habere. Hec beatus Fran-

ciſcus. Et quia non aliter q̄ uixit docuit: ſequitur ꝙ
que uerbo docuit: opere pfecit. Et quia ſic eſt ꝙ bea-
tus. F. gerebat: qđ frēs p̄dicatores uerbi dei decebat
pficere: de p̄dicantibus loquēs ſic dicebat in antiq̄ le
genda eos monēdo: uolo miniſtros uerbi dei tales eē
ut ſtudiis itendētes ſpūalibus: nullis aliis officiis impe
diant. Hos. n. a quodam magno rege dicebat eſſe ele
ctos: ad edicta q̄ ex ei⁹ ore ꝓcederēt: populis deman
dāda. & dicebat p̄dicator ꝑus haurire dꝫ ſecretis orō
nibus: qđ poſtea ſacris ōndat ſermonib⁹: ꝑus itus ca
leſcere: q̄ extra uerba ꝓferre. Reuerēduꝫ hoc dicebat
offm̄: & qui adminiſtrarēt eē ab oibus reuerēdi. Iſti ait
uita ſunt corporis: impugnatores iſti ſunt demonū: iſti
mūdi lucerna: plāgēdos tū dicebat p̄dicatores: q uen-
dunt ſepe qđ faciūt oleo uane laudis: taliū uero tumo
ribus tali medicabaꝉ antidoto dicēs eis. Cur de ꝯuer-
ſis hoib⁹ gloriamini: quos frēs mei ſimplices ꝯuertūt:
Illos aūt q magis ut rethores q̄ p̄dicatores laudari cu
piunt ornatu nō affectu loquētes: nō amabat. Eos ue
ro male ſcire diuidere dicebat: q predicatōi totū: deuo
tiōi uero nihil impendūt. Laudabat p̄dicatorē q ꝓ tē-
pore ſibi ſaperet: ſibiqꝫ guſtaret. Hec btūs. F. Qualeꝫ
eſſe p̄dicatorē uerbi dei dicebat. btūs. F. hēs fructu &
ꝯformitate. xii. caplo de predicatore. ¶ Sexto redde-
bat bti. F. p̄dicationē acceptā ipſius ſctā ꝯuerſatio re-
uerentia & ſubiectio. btūs. F. uoluit frēs ſuos p̄dicato
res epīs p̄latis & clericis p oia ſubici. unde in regula.
caplo. ix. iterdixit fribus ꝙ in ep̄atu alicui⁹ ep̄i nō p̄-
dicarēt: cū ab eis illis fuerit ꝯtradictū. unde in ſuo te-
ſtamēto poſuit. Et ſi haberē tantā ſapiam q̄tā Salomō
habuit: & inuenirē pauperculos ſacerdotes hui⁹ ſeculi:
in parochiis ſuis in qbus moranꝉ: nolo p̄dicare ultra
uolūtatē ipſoꝝ. Et ipſos & oēs alios uolo timere ama
re & honorare ſicˉ meos dn̄os. Naꝫ cū dixiſſent ſemel
frēs btō. F. Pater nōne uides ꝙ ep̄i non pmittunt nos
p̄dicare: & plurib⁹ diebus faciūt nos ſtare ocioſos in
una terra: anteq̄ poſſimus uerbum dei nūciare: melius
eſſet ꝙ impetrares a dn̄o papa ꝓuilegiū ſuper hoc: &
eēt ſalus aiarū. Quib⁹ ipſe cū reprehēſione Rn̄dit di
cens. uos frēs minores nō cognoſcitis dei uolūtatē: &
nō pmittitis me ꝯuertere totū mūdum. Nam ego uo-
lo per ſanctā hūilitatē & reuerētiā ꝑmo ꝯuertere p̄la-
tos. Qui cum uiderint uitā urām ſanctā & humilē re
uerentiā ad eos: rogabūt uos ꝙ p̄dicetis & ꝯuertatis
pplm̄: atqꝫ ipm̄ uocabunt ad p̄dicationeꝫ: melius q̄ p
ꝓuilegia ura que uos ducent ad ſupbiā. Et ſi fueritis
ſeparati ab omni auaritia: & induxeritis pplm̄ ut red
dāt eccleſiis iura ſua: ipſi rogabūt uos ꝙ audiatis con
feſſiōes populi ſui: lꝫ de hoc nō debeatis curare. Naꝫ
ſi ꝯuerſi fuerint bn̄ iuenient ꝯfeſſores. Ego ꝓ me uo-
lo hoc priuilegiū a dn̄o: ut nūq̄ ab hoie habeaꝫ aliqđ
priuilegiū: niſi omnib⁹ reuerētiā facere: & p obedien
tiā ſctē regule plus exemplo q̄ uerbo ꝯuertere uniuer
ſos. Et ꝙ ſic fecit. btūs. F. recitat Fr̄ Bonauētura octa
ua parte legēde maioris. Nā tēpore quodā Imolā de-
uenies: ciuitatis ep̄m adiit: humiliterqꝫ popoſcit ut cū
ipſius beneplacito poſſet populum ad predicationem
conuocare. Cui ep̄us dure reſpondens. Sufficit inquit
Frater ꝙ ego predicem populo meo. Inclinauit caput
uerus humilis: & foras egreſſus poſt modicam moraꝫ
regreditur intro. A quo cuꝫ ep̄us quaſi turbatus requi
reret: quid iterato petere uellet: humili tā uoce q̄ cor
de Reſpondit. Domine ſi pater filiū uno pepulerit ho
ſtio: alio ſibi reintranduꝫ eſt. Humilitate uictus ep̄us:
alacri uultu amplexatus eſt eum dicēs. Tu & omnes
fratres tui de cetero in ep̄atu meo generali mea licen
tia predicetis: quia iſtud humilitas ſancta promeruit.
Sic ergo ſex p̄fatis fretus beatus. F. & p̄dicare popu-
lo uoluit: & eius predicatio nō ꝯtēpta ſed grata & ac
cepta omnibus fuit. Et ſic patet ſecundū ꝙ erat uiden
dum quibus fretus beatus Frāciſcus a populo fuit ac
ceptatus in predicatione.

t Ertio ſequitur uidere quibus in locis & quali
bus ſignis ut predicator domini fuit per orbē
diuulgat[illegible] dicit dn̄us Frater Bona-
uentura in ſecūda parte legende maioris Aderat qui-
dem ſerbo ſuo. F. ad quecūqꝫ pergeret: is qui eū un-
xerat: & miſerat ſpūs dn̄i: & ipſa dei uirtus & ſapien
tia xp̄us: ut ſane doctrine uerbis afflueret: & magne
potentie miraculis corruſcaret. In uirtute nāqꝫ nomi-
nis ei⁹ ueritatis preco Frāciſcus eiciebat demonia ſa
nabat infirmos: & ꝙ maius eſt ſui ſermonis efficacia:
obſtinatoꝝ mentes ad pniam emolliebat. ſimulqꝫ ſani
tatem corporis reddebat & mentis. ſicˉ ſubſcripta ma
nifeſtabunt exempla declarantia in quibus precipue
locis beatus. F. predicauit. ¶ Et ꝓ ipſorum euidentia.
Sciendꝫ ꝙ beatus. F. p̄dicauit in multis locis. uidelꝫ
in ciuitate Aſſiſii & ante regule inſtitutionē. ut dictuꝫ
eſt: quādo forma p̄dicatoꝝ in euāgelio audita: ſe eidē
coaptaſſet per omnia: tunc incepit penitentiam predi
care: ad qđ ſequutū eſt miraculū: ꝙ multi eius exem-
plo inducti & uerbo: relictis omnibus & datis paupe
ribus: ipſi per omnia adheſerūt. Sicut fuit Frater Ber-
nardus de quinta ualle. maior homo de Aſſiſio. Frater
Petrus Cathanii canonicus eccleſie Cathedralis Fra
ter Egidius: & ſic de aliis. ¶ In eadem ciuitate Aſſiſii
predicauit poſt regule a dn̄o papa ꝯfirmationeꝫ: & ſi
bi poteſtatē datā & mandatū ab eodem: & hoc in ec-
cleſia ſancti Georgii: ubi nūc iacet corpus beate Cla
re. In hac ſiquidē eccleſia primo puerulus litteras di-
dicit: primo predicauit: & ibi poſtmodū primo huma
tus fuit. In qua eccleſia duꝫ predicare de mane uellet:
& in quodā tugurio ſito in horto canonicoꝝ in orōne
more ſolito pernoctaret: ſequutum eſt mirandū & ſtu
pendū miraculū: ꝙ trāſfiguratus apparuit. Media eniꝫ
noctis hora abſentatus a fratribus: & quibuſdam eo
rum quieſcentibus & quibuſdam orantibus: currus
igneus miri ſplendoris per hoſtiū domus fratrum in-
trans: huc atqꝫ illuc per domicilium tertio ſe cōuertit.
Supra quē globus igneus reſidebat: qui ſolis habens
aſpectum: noctē clarere fecit. Obſtupefacti ſunt uigi
lantes: excitati ſimul & exterriti dormientes: & nō mi-
nus ſenſerunt cordis claritatem q̄ corporis: duꝫ ex uir
tute mirandi luminis: alteri⁹ alteri ꝯſcientia nuda fuit.
Intellexerūt ꝯcorditer omnes uidentib⁹ inuicē uniuer
ſis ſanctum. P. F. abſentem corpore: preſenteꝫ ſpiritu:

tali trãſfiguratum effigie ſupernis irradiatum fulgori-
bus: & ardoribus iflãmatũ: ſupnaturali uirtute i curru
ſplẽdẽte ſimul & igneo ſibi demonſtrari a dño: ut tãꝗ
ueri Iſraelite poſt illũ icederent: q uiroꝝ ſpũaliũ ut al
ter Helias fact⁹ fuerat a deo currus & auriga. Ad qđ
ſequutũ eſt aliud ſtupẽdũ: ꝙ btũs. F. regreſſus ſcã ꝑdi
catiõe ad frẽs cepit ɔſciarũ ipſaꝝ ſecreta rimari: ɔfor
tare ipſos de ipſa uiſione mirabili: & de ꝓfectu ordis
multa futura ꝑdicere. Cũq; patefaceret plurima que
ſenſum trãſcendebãt humanũ: uere cognouerunt frẽs
ſup ſeruũ ſuũ. F. ſpũm dñi i tanta plenitudine qeuiſſe:
ꝙ poſt ipſi⁹ doctrinã & uitã eis erat ꝓficiſci tutiſſimũ.
Vice alia predicauit Aſſiſii in platea cũ quartanarius
adhuc eſſet & debilis: & ꝑdicatiõe finita ꝓcepit pplõ
ut nullus recederet donec rediret. Et tũc intrãdo maio
rem eccleſiã ſpoliauit ſe tunica habituali: & nudum ſo
lis femoralib⁹ retẽtis cũ fune ligato ad collum mãda-
uit fratri Petro Cathanii ꝙ eum traheret ſic uſq; ad
locũ in quo maleſactores puniẽdi ɔſueuerant colloca
ri: ſup quẽ ɔſcendẽs lz eſſet q̃rtanari⁹ & debilis: & fri
gus eſſet itenſiſſimũ: ꝙ tẽpus hyemale: cũ multo ani
mi uigore ꝑdicauit dicẽs: ꝙ nõ erat honorãdus ut ſan
ctus: ſz ɔtẽnendus ut carnalis & gluto: ꝓ eo ꝙ in ſua
ĩfirmitate carnes comederat: & brodiũ carnibus cõdi-
tum. Ad qđ ſequutũ eſt ꝙ Aſſiſinates predicta cernen
tes: cepunt oẽs q̃ſi plangere ꝑ nimia pietate & cõpaſ-
ſione: ꝙ tunc erat tẽpus hyemale & frigus ualde intẽ
ſum: & nõdũ erat a febre liberatus q̃rtana. Et ꝑcutien
tes pectora ſua: accuſabãt ſeipſos dĩtes. Si iſte ſanct⁹
ꝓ iuſta & mãifeſta neċitate cũ tãta uerecundia ſui cor
poris ſe accuſat: cui⁹ uitã nouimus eſſe ſanctã: qd fa-
ciemus nos miſeri q toto tẽpore uite nr̃e uiximus: &
ɔtinue uiuimus ſcđm deſideria carnis? Predicauit bea
tus. F. in ciuitate Aſſiſii. ut dictũ eſt ſupra ɔformitate
octaua: qñ miſit nudũ ad ꝑdicãdũ frẽm Ruffinum: &
btũs. F. nudus ipm̃ eſt ſequutus: & ꝑdicauit ſic nudus
de dñi paſſione. Ad qđ ſequutum eſt ꝙ tãtus plãctus
fuit illa die in ciuitate Aſſiſii de paſſione dñi: quãtus
nũꝗ fuit auditus. ¶ In planicie ciuitatis Aſſiſii tẽpore
gñalis capituli: qđ btũs. F. tenuit: ubi fuerũt ultra qn-
q; milia frũm de quo dicetur ɔformitate. xxiiii. & fuit
ibi papa Gregorius nonus. tũc exñs Cardinalis Ho-
ſtiẽſis: & ſctũs Dñicus Caput ordinis ꝑdicatoꝝ cum
ſeptẽ ſuis frĩbus. btũs. F. ꝑdicauit & ꝓpoſuit hoc the
ma. Magna ꝓmiſimus: maiora ꝓmiſſa ſunt nobis. ob-
ſeruemus hec aſpiremus ad illa: breuis uoluptas: per-
petua pena: modica paſſio gloria ĩfinita: & ſuper hoc
deuotiſſime ꝑdicauit. Ad qđ ſequutũ eſt ſtupendũ mi-
raculũ. Quod cũ btũs. F. i meritũ obediẽtie ſalutaris:
mãdaſſet oĩbus frĩb⁹ ꝙ nullus curã uel ſollicitudinem
hẽret de aliq̃ re comeſtibili aut potabili: aut de aliqui
bus aliis corpori neċariis: ſz ſolũ orõni intenderent: &
dei laudi & oẽm curã in xp̃m ꝓicerent: q de eis hz cu
ram ſpãlem: Et ſic oẽs feciſſent currentes hilariter ad
orõnẽ: Statim xp̃us uolens oñdere ſe habere curã ſpã
lem de ipſis: inſpirando facta eſt manus dñi ſuper Pe
ruſinos Spoletanos Fulginẽſes Spellẽſes Aſſiſinates
& cũctas alias terras adiacẽtes: et uenerũt cum aſinis

mulis & eqs oneratis pane & uino fabis caſeo & oĩ-
bus bonis qbus putabãt illos beatos paupes idigere:
& ſic fuerunt diuino miraculo copioſe refecti. ¶ In di
cta planitie Aſſiſii. beatus. F. extra eccleſiã ſancte Ma
rie de Portiuncula corã ſeptẽ ep̃is. uidelz Peruſino Aſ
ſiſinate Tudertino Eugubino Fulginate Spoletão &
Nucerino predicauit indulgentiã per xp̃m datã: & a
Papa ɔfirmatã remiſſionis oium pctõrũ in dicta eccle
ſia eſſe prima die Auguſti icipiendo a ueſperis uſq; in
ſequentẽ ueſperam ſecunde diei. Ad qđ ſequutũ eſt il
lud miraculũ inauditũ. ſ. ꝙ cũ ep̃i oppoſitũ uellent di-
cere & crederẽt dixiſſe: oẽs ut btũs. F. dixerat ſunt lo-
quuti: plura alia fecit ꝑdicãdo Aſſiſii: ſed dicta ad pre
ſens ſufficiãt. ¶ In ciuitate Peruſii ꝑdicauit & hoc in
platea pluries. Sed dũ ſemel ꝑdicaret & populus eẽt
in magna multitudine ɔgregat⁹: milites & nobiles de
Peruſio inceperunt cũ armis ludere: & ꝑ plateã diſcur
rere ac predicationẽ ipedire. Et cũ ab his q aderãt re-
prehenderent nec acqeſcerẽt: uir ſctũs coraz oĩbus eſt
alloquutus eos dicẽs. Quia creatorez uṙm nõ agno-
ſcitis: nec humilitate ſed ſupbia erigimini: niſi ad dñm
ɔuertamini: ad punitionem uṙam dñs faciet inſurgere
unũ ɔtra aliũ & tantã tribulationẽ patiemini: quãtam
uicini uṙi uobis nõ poterũt iferre. Ad hoc ſequutũ eſt
miraculũ ipletionis uerboꝝ beati. F. Nã ad paucos di
es pplus inſurrexit ɔtra nobiles: & expulit eos. At illi
ſe cũ eccleſia iungẽtes omnia extrinſeca de comitatu
deſtruxerunt. ¶ In Caſtro Meuanii predicauit. ubi per
ipſum factum eſt illud miraculũ ꝙ puelle oculorũ pri
uate luminibus: cum in trinitatis nomine ſputo ſuo ter
ipſius liniuiſſet oculos: lumen cupitum reſtituit. ¶ In
Caſtro Aluiani predicauit. ubi illud mirabile euenit:
ꝙ populo congregato & edicto ſilentio: propter irun
dines nidificãtes in eodem loco: magniſq; garritibus
perſtrepẽtes ut audiri uix poſſet: uir dei audiẽtib⁹ cun
ctis eas alloquutus eſt dicẽs. Sorores mee irundines
iam tempus eſt ut loquar & ego: quia uos uſq; modo
ſatis dixiſtis. Audite uerbum tenentes ſilentiũ: donec
ſermo domini compleatur: ſtatimq; tacuerũt: nec fue-
runt mote de loco: donec fuit predicatio conſũmata:
& omnes qui uiderunt ſtupore repleti: deũ glorificaue
runt. huius fama miraculi circũquaq; diffuſa: multos
ad ſancti reuerentiam & fidei deuotionem accendit.
¶ In ciuitate Eugubii. beatus. F. ꝑdicauit: & poſt pre
dicationem fecit unũ mirabile: ꝙ mulier quedam duz
ambas manus ɔtractas & aridas haberet: adeo ut ni
hil cũ illis operari ualeret: Signo crucis ab ipſo in no
mine domini ſibi facto: tam perfectam obtinuit ſoſpi
tatem: ꝙ ſtatim domum rediens: cibos in miniſterium
eius & pauperũ quaſi altera ſocrus Simonis propriis
manibus prepararet. ¶ Vice alia. dum ad predictaz ci
uitatem Eugubii predicationis gratia acceſſiſſet: repe
rit ꝙ dicta ciuitas a lupo fereciſſimo q nõ ſolũ aĩalia
ſz homies & femias deuorabat: erat obſeſſa: ita ꝙ ci-
ues q̃ſi terrã egrediebant: eius timore & peſte armati
erãt: ac ſi ad bella deberẽt procedere: Nec ſic armati
mordacis lupi rabiem poterãt declinare. Beatus Fran
ciſcus & ſi ciues contradicerent timentes ne a lupo le

deretur : dicto lupo cum ſocio obuiam exiit : & ecce
multis cernentibus in locis in quibus ad ſpeculãdum
aſcenderant:lupus ille terribilis ɔtra ſctm̃.F.& ſociuꝫ
aperto ore cucurrit : contra quem beatus.F. oppoſuit
ſignũ crucis & tã a ſe q̃ a ſocio ipm̃ uirtute diuina cõ-
peſcuit:& curſum eiꝰ retinuit:ac os truculentũ aptum
clauſit:& demũ illũ aduocãs dixit.Veni huc ad me Fr̃
Lupe: & ex parte xp̃i tibi p̃cipio q nec mihi nec alte
ri noceas:mirabile dictu ſtatiꝫ fcã cruce ɔcluſit os illd
terribile:& fcõ mãdato ſtatiꝫ ad pedes ſcti:tã ſcũs q̃ſi
agnꝰ ex lupo capite iclinato ſe pſtrauit.Cui dixit btũs
F.Fr̃ lupe tu facis mlta dãna & horrẽda maleficia p-
petraſti:creaturas dei ſine miſericordia deſtruendo: &
q maiꝰ eſt hoies ad imaginẽ dei fcõs & alias beſtias
occidis:ꝓpter qd̃ dignus es morte:& tota ciuitas iſta
iuſte ɔtra te clamat.Sꝫ ego Frater lupe uolo iter te &
iſtos ciues facere pacẽ:ita q a te i nullo ledauẽ:& ipi
tibi oẽm dimittẽtes offenſam : nec hoies nec canes te
ampliꝰ pſequenẽ. Et lupꝰ geſtibꝰ caude atqꝫ auriũ ac
totiꝰ corporis iclinatiõe illa q̃ ſcũs dicebat ſe accepta-
re oñdebat: & ait iterũ btũs.F. ex quo Fr̃ lupe placet
tibi facere pacẽ: ego ꝓmitto tibi q faciã tibi dari ex-
pẽſas q̃diu uixeris p homies iſtiꝰ ciuitatis : ita q nũq̃
ãpliꝰ famẽ patieris:q ego ſcio q qcqd mali facis: p-
pter famis rabiẽ facis. Sꝫ ex quo acq̃rã tibi talẽ gr̃am
uolo q tu ꝓmittas mihi: q nũq̃ aliqd̃ anial ledes nec
hoieꝫ.Promittis tu iſta mihi?Et lupꝰ ſignũ euidẽs in-
clinato capite fecit: q ꝓmittebat illa facere q̃ ſibi ĩpo
nebanẽ a ſcõ.Et btũs.F. ait Fr̃ lupe.da mihi fidem: ut
poſſiꝫ credere qd̃ ꝓmittis:Et cũ btũs.F.manũ extẽdiſ
ſet:p fide recipiẽda. Lupꝰ leuauit pedẽ anteriorẽ dex
trũ:& blãde poſuit ſup manũ bti.F.ſigno quo poterat
fideꝫ dãdo.Tũc ſctũs.F.ait. Fr̃ lupe p̃cipio tibi in noie
dñi nr̃i Ieſu xp̃i:ut uenias mõ mecũ: nihil dubitãs ad
faciẽdã pacẽ iſtã in noie dñi: & Lupꝰ obediẽs ſtatim
icepit ire cũ btõ.F.tãq̃ manſuetiſſimus agnꝰ.Quod ui-
dẽtes illi de ciuitate cepũt ueheméter admirari : & hᷓ
nouitas ſtatiꝫ p totã inotuit ciuitatẽ:ita q oẽs tã ma-
gni q̃ parui uiri & mulieres ad plateã ciuitatis ɔuene
rũt:ɔgregata igiẽ populi multitudine:ſurgens btũs.F.
fecẽ eis mirabilẽ p̃dicationẽ dicẽs iter alia.Quõ ꝓpter
pctã tales peſtilẽne euẽire pmittunẽ: & q̃to piculoſior
eſt uorax flãma gehẽne: q̃ hꝫ in eternũ deuorare dãna
tos:q̃ rabies lupi q̃ nõ põt occidere niſi corpꝰ: & q̃ ſit
pauedũ in pfundũ baratri demergi:qñ unũ aial paruũ
tãtã multitudinẽ in tanto tiore detinebat.ſubdens Re
uertimini igr̃ chariſſimi ad dñꝫ:& facite dignã pniãꝫ:
& a lupo libabit uos in p̃nti:& in futuro a deuoratõe
ignis baratri:& his dictis ait audite.Fr̃ lupꝰq corã uo
bis ſtat ꝓmiſit mihi & de ꝓmiſſiõe fidẽ exibuit:face-
re pacẽ uobiſcũ & nũq̃ uos ledere in aliquo: ſi tñ uos
ꝓmittatis eidẽ oi die dare expẽſas:& p frẽ Lupo ego
fideiubeo: q pactũ pacis firmiter obſeruabit. tũc oẽs
ibidẽ ɔgregati ꝓmiſerũt lupũ ɔtinue nutrire. At ſctũs.F.
corã eis dixit lupo:& tu Fr̃ lupe ꝓmittis pactũ ſeruaꝛ
iſtis ita q nec aial:nec pſonã aliq̃ ledas?Et lupꝰ ſe ige
niculãs:cũ iclinatiõe capitis & geſtibꝰ corpis & caude
& auriũ blãdimẽtis:ſe ſeruaturũ pacta ꝓmiſſa oibus

demõſtrauit euidẽter:& ſctũs.F.ait Fr̃ lupe.Ego uolo q
ſicẽ tu dediſti mihi fidẽ cũ eẽmꝰ extra portã:ita & hi co
ram toto iſto pp̃lo des mihi fidẽ q iſta obſeruabis: &
me in iſta ꝓmiſſiõe minime derelinq̃s.Tũc lupꝰ leua-
to pede dextro dedit fidẽ in mãu bti.F.fideiuſſoris ſui
corã cũctis aſtãtibꝰ:& facta ẽ tãta admiratio & gau-
diũ oium tã ꝓ deuotione ſcti q̃ ꝓ nouitate miraculi:q̃
ẽt ſup pace lupi : ut oẽs clamrẽt ad ſidera laudãtes &
bñdicẽtes dñm Ieſuꝫ xp̃m q ad eos miſit btm̃.F. cuiꝰ
meritis de ore fere peſſime eos libauit: & de tã horrẽ
dã peſte in pace repoſuit & q̃ete.Ex illa die pp̃lus lu-
po:& lupꝰ pp̃lo pacta ſeruauit p btm̃.F.ordiata:& lu
pus p ãnos duos uiuẽs & p ciuitatẽ hoſtiatiꝫ uictum
querẽs nemineꝫ ledẽs:nec ab aliquo leſus:fuit curialẽ
enutritꝰ:& mirũ ualde q nũq̃ aliqs canis latrabat con
tra eũ.Tãdẽ Fr̃ lupꝰ ſenio mortuꝰ ẽ:de cuiꝰ morte ci
ues q̃plurimũ doluerũt: q ipſo uiuẽte bti.F.ſcitatẽ &
uirtutẽ ad ipoꝝ memoriã ɔtinue reuocabat.¶In ciui
tate Caſtelli.btũs.F.p̃dicauit & poſt p̃dicationẽ illud
fecẽ miraculũ:q mulierẽ a furibundo ſpũ & neq̃ obſeſ
ſam mãdãdo ſpũi ut abſcederet liberã diſcedẽdo reli-
quit.¶In caſtro Citerne dioceſis Caſtellano & popu
lo ɔgregato cũ uellet p̃dicare: & quercui cuidã adhe-
rere que tota formicis erat plena:eis ut recederent im
perauit:que ſtatim receſſerunt.unde ut libere abirent
iuſſit pp̃lo ut locũ darent ſororibꝰ formicis: & mirabĩ
le nũq̃ ad dictã quercũ ampliꝰ acceſſerũt. Sed dũ p̃di
caret aliud accidit ſtupẽdũ & formidandũ.Quedã mu
lier ſupueniens cũ cimbalo pulſabat: & eius p̃dicatio
nem ipedicbat:& a ſctõ Franciſco p̃monita ut recede
ret uel q̇ſceret : & ipſa ifelix cũ nullatenus aſſenſum
p̃beret:ſctũs.F.tãdẽ dixit. Tolle tolle diabole q tuũ
eſt ; ſtatim capta eſt mulier miſera & in aerem leuata:
ac deinceps amplius nũq̃ eſt uiſa. ¶In ciuitate Aretiĩ
dũ uellet p̃dicare:et hac de cã ipſaꝫ adiiſſet: illud eue
nit mirabile de quo dicẽẽ fructu et ɔformitate.xxi. q
ipſam totã plenam reperit demõibꝰ : q ciues inducen
tes ad malũ iteſtino quaſſabaẽ belli et diſcordie exci-
dio. Sꝫ or̃one bti.F. et mãdato:demões abſcedẽtes ci
uitas in pace remãſit:et btũs.F.poſtea p̃dicauit. ¶In
Caſtro ſcti Gemini p̃dicatiõe facta: a quodã uiro de
uoto ſuſceptus hoſpitio:cuius uxor a demonio uexa-
baẽ:poſt or̃onẽ i uirtute obediẽtie demoni iperãdo ut
exiret:eũ diuã ptãte tã ſubito effugauit ut uere clare-
ſceret: q obediẽtie ſancte uirtuti puicatia demõis nõ
obſiſtit.¶In ciuitate Narnienſi cum p̃dicaret: oblatũ
paraliticũ quẽdã mẽbroꝝ oium officio deſtitutũ: cum
eum ſigno crucis a capite uſqꝫ ad pedes cõſignaſſet:
perfecte reſtituit ſanitati:et ibideꝫ mulierẽ in eccleſia
illuminauit.¶In ciuitate Hortenſi poſt p̃dicationem
puer unus ita ɔglomeratus eſt p̃natus:ut caput pedi
bus portaret applicitũ: et oſſa nõnulla haberet ɔfra-
cta:qui ad p̃ces lachrimabiles parentũ ab ipſo ſuſce-
ptus:ſubito extẽſus illico extitit liberatus . ¶In urbe
Roma pluries predicauit:et ſpãliter ut dcm̃ eſt coraꝫ
Papa et Cardinalibus : ubi euenit illud mirandum q
oblitus ſermonis quẽ p̃uiderat: Duꝫ ad ſcolas ſcti ſpi
ritus ſe conuertiſſet : tam efficaciter eſt loquutus : ut

omnes aduerterēt ſpūʒ ſctm̄ eū pleniſſime repleuiſſe:
dono lĩgue & ſcie ſalutaris. ¶ In ciuitate interānis cū
btūs.F. in platea ciuitatis populo p̄dicaſſet: ep̄o aſtan
te: finita p̄dicatione ep̄us ſurrexit & populo ait. Dn̄s
ab initio ex quo plātauit & hedificauit eccleſiā ſuam:
ſemp illuſtrauit eā ſcis uiris q eā uerbo excolerent &
exēplo. Nunc aūt hora nouiſſima illuſtrauit iſto paup
culo & deſpecto & illiterato hoie Frāciſco: ꝓpter qđ
tenemini ex hoc deūʒ diligere & honorare: & a pc̄tis
uobis cauere. Nō.n. fecit taliter omni natiōi. Quibus
uerbis finitis: dū ep̄us de loco in quo ſteterat deſcēdiſ
ſet: & eccleſiā ep̄atus itraſſet: btūs.F. ad ip̄m acceſſit:
& inclinatus ad eius pedes ait. In ueritate dico uobis
dn̄e ep̄e: ꝙ nullus fecit mihi unq̄ tātū honorē in hoc
ſeculo q̄tūʒ uos feciſtis mihi hodie. Nā alii hoies dūt
iſte eſt ſctūs homo: attribuentes mihi gloriā & ſancti
tatē & nō deo: ſʒ uos tāq̄ diſcretūs ſeparaſtis p̄cioſuʒ
a uili: deo & nō mihi gloriā tribuendo: cui eſt ſoli glo
ria reddēda & honor. ¶ In ciuitate Tuſcanella: cum
gr̄a p̄dicationis eēt. btūs.F. a quodā milite deuote ſu⸗
ſceptus: cui⁹ filius unicus erat a natiuitate ɔtractus:
quē ad inſtātiā prīs manu eleuās: ſanū reddidit & for⸗
tem: ut ſtatiʒ exurgeret ambulās & exultās & deū lau
dās. ¶ In ciuitate Senēſi dū p̄dicaſſet. btūs.F. & eſſet
eius ſoci⁹ Fr̄ Maſſeus ut dictū eſt ſupra fructu & cō⸗
formitate. viii. illud euenit ſtupendū: ꝙ cū ciuitas eēt
ad arma & iā aliq iterfecti: tā ſcē & tam diuine p̄dica
uit eis btūs.F. ut ad pacē omni diſcordia ſemota: ciui
tas ipſa ſtatiʒ eſt ɔuerſa. ¶ In ciuitate Gaiete duʒ ſe⸗
mel in maris litore p̄dicaret: & turbis p̄ deuotiōe in eū
irruētib⁹: cū ipſoꝝ uellet declinare applauſum: in unā
herentē litori nauiculā exiliit ſolus: illa uero tāq̄ ſi rō⸗
nis particeps: motore moueretur itrinſeco: ſine aliquo
remige cernētib⁹ & mirātibus cunctis ſe lōgius a ter⸗
ra ꝑtraxit. Cū aūt aliquāto ſpacio in maris altitudinē
ſeceſſiſſet: ſtetit inter fluctus imobilis: q̄diu uir ſctūs
turbis expectātib⁹ in litore p̄dicauit: Cūqʒ audito ſer
mone & uiſo miraculo: ac bn̄dictiōe accepta multitu
do cederet: ne ip̄m amplius moleſtaret: nauicula ꝓpo
ductu ad terrā eſt reuerſa. ¶ In ciuitate Bareñ. cū p̄⸗
dicaſſet btūs.F. & ibi imp̄ator Federicus cū ſua eſſet
curia: & ɔtra uiciuʒ luxurie. btūs.F. multa deteſtando
dixiſſet: & curialib⁹ utpote lubricis & carnalib⁹ diſpli
cuiſſet: inuitatus cū ſocio ad cenā p ip̄m Imp̄atorē co⸗
medit: & demū data eideʒ ſoli camera: ad qeſcendum
abſcōdita eſt in camera una pulcherrima iuuenis. clau
ſa igitur a foris camera mulier ex abditis exiēs: cepit
btūm.F. de actu nephādo ſollicitare. Omnia tū audien
tib⁹ & uidētib⁹ p rimās hoſtii ipſo Imp̄atore cū ſuis.
Btūs igit.F. uidēs ſic ſe deluſum: cū ibi eſſet maxima
pars prūaꝝ ex igne diurno relictaꝝ: qa hyems erat:
ſubito tunica habituali exuta: & ſparſis prunis nuduʒ
ſuper prunas ſe poſuit: dicēs mulieri ꝙ in tali lecto ſi
uellet cū ipſo ɔcūberet. Quod cernēs mulier ſtatiʒ au
fugit. Imperator uero & alii intrātes camerā: & btūm
Frāciſcū cernētes ſtetiſſe ſup carbōes: & nullā leſionē
ignis nec aduſtionē hr̄e in ſua carne: ualde ſunt mira⸗
ti: & ex tūc habuerūt ad btūm.F. reuerētiā & deuotio⸗
nēʒ. ¶ In caſtro & loco de grecio. p̄dicauit multotiēs.
Btūs.F. ubi de⁹ fecit meritis ipſi⁹ magnū & iauditūʒ
miraculū. Cū.n. loci illius idigene malis multiplicibus
grauarent̃. ſ. lupoꝝ rapaciū. Bruta & hoies comeden⸗
tium: ac tēpeſtatū grādinis q̄ blada & uineas deuaſta
bāt. Btūs.F. eis cōpatiēs in publica p̄dicatiōe dixit di
cti Caſtri hoibus: ꝙ ſi uellēt ɔfiteri & dignos fructus
pnie facere: ꝙ mala p̄fata ceſſatēt: & in bonis tēpora
lib⁹ & ſpūalib⁹ ipſe fideiubebat ꝙ multiplicarēt. At⸗
tn̄ p̄dicebat eis ꝙ ſi ingrati de bn̄ficio ad uomitū re⸗
uerterent̃: inouaret̃ plaga mltiplicaret̃ pena: & ira dei
maior in ipſos deſeuiret: hoies hoc audientes pniam
agere ceperūt: & ſtatim ceſſauerunt clades piere picu
la nec moleſtie quicq̄ itulere lupi uel grādines: imo ꝙ
mai⁹ eſt ſi qn̄ uicinoꝝ arua grādo ꝑuaderet: ipſorum
terminis appropinquās terminabat̃ ibidē: aut in par⸗
tem aliā diuertebat: & iſtud ſeruatū eſt p maximū tē⸗
pus: mō tn̄ a plurib⁹ ānis citra: lupi reitrauerūt & dā⸗
na iferūt multa: iuxta ꝓph̄ata eis a btō.F. ubi uomitū
repetiſſent. ¶ In ciuitate Bononie p̄dicauit. ad quā ci
uitatē cū accederet: & ꝑplus eius aduētū cognouiſſʒ:
factus eſt ɔcurſus oium ad ip̄m: ita ꝙ uix per terram
ire poterat. Omnes.n. tāq̄ nouum floreʒ mundi: & tāq̄
Angelū dei uidere & audire eū cupiebāt: ita ꝙ ad pla
teā ciuitatis ꝑuenit cū magna pena: ꝑplo uero ibidem
maximo ɔgregato tā mulieꝝ q̄ uiroꝝ & multoꝝ etiā
ſcolariū: exurgens btūs.F. in mediū tā mirāda & ſtupē
da ſpū ſctō dictantē predicabat: ꝙ nō homo ſʒ Ange
lus uidebat̃. Nā uerba eius ſicut ſagite acute potētis:
de archa diuine ſapientie ꝓcedere uidebant̃: que cor
da audientiū tā ualide penetrabāt: ꝙ maximā multitu
dinē uiroꝝ & mulieꝝ a ſtatu pc̄ti ad pnie tūc lamēta
ɔuertit: & precipue duos ſcolares nobiles de marchia
.ſ. Rizeriū de Mutia & Peregrinū de domo nobilium
de Falerono: de qb⁹ habitū eſt ſupra ɔformitate. viii.
in tractatu de ꝓuincia Marchie. uide ibi. Fecit ēt ibi⸗
dē btūs.F. tūc unū ſingulare miraculū. Cū.n. puer qdā
ſup unū oculoꝝ maculā hēret: que ſic ip̄ʒ opiebat ut
nihil ꝓrſus uidere poſſet: nec medicine ad hoc poſſet
iuuari remedio: poſt ſignū crucis a capite uſqʒ ad pe⸗
des factū a uiro dei: uiſum recuperauit tā limpidū ut
poſt ordinē minoꝝ īgreſſus: & uocat⁹ Fr̄ Petr⁹ de La
uechia q diu uixit & ſctē: ſe lōge clarius uidere aſſere
ret oculo p̄us ifirmo: q̄ cū oculo ſemp ſano. ¶ In ciui⸗
tate Alexādria Lombardie ēt p̄dicauit: ubi de⁹ oñdit
illud miraculū: ꝙ cū a quodā eēt ad prandiū iuitatus:
& pie ānuiſſet: & ad comedēdū capōes idē p̄paraſſʒ:
paupi elemoſinā petēti unū fruſtū: btūs.F. miſit capo⸗
nis: q malicioſe ip̄m reſeruās: duʒ ſequēti die: btūs.F.
populo p̄dicaret: ille miſer uolens ſctō detrahere di⸗
xit: ꝙ nō erat ei credendū: ꝙ capones comedebat: In
cuius ſignū ecce fruſtū capōnis qđ mihi heri dedit: &
dum neq̄ homo crederet carnes extrahere & oſtende⸗
re. piſcem oſtendit in quem caponis fruſtū erat diuina
uirtute cōuerſum. & ſic fuit ɔfuſus. ¶ In mōte Feltro.
btūs.F. p̄dicauit. Ad ip̄m.n. locū cum noue militie fe⸗
ſtum ageretur: beatus Franciſcus accedens dixit ad ſo
cium, eamus quia cū dei adiutorio inter nos aliquem

fructum faciemus. in dicto enim festo multi nobiles
de diuersis partibus confluxerant. Inter quos fuit dñs
Orlandus de Clusio: q btõ.F.facta predicatiõe dona
uit sacrũ mõtẽ Aluerne. Btũs.n.Frãcisc⁹ uolẽs pdicare
in dicto festo ꝓposuit illud thema. Tã bonũ & tm ẽ:
qd a me expectat: q faciliter ois pena in pñti tollera
tur: & tã diuina spũs scũs p os Frãcisci eructauit: ꝓbã
do dictũ uerbũ per penas martirũ: aploꝝ martiria: pe
nas duras penitẽtie ꝯfessorũ: mltasq3 tribulatões sã
ctoꝝ & sanctaꝝ: q oẽs stabãt suspẽsa mẽte quasi dei
Angelũ attendẽtes: s3 in fine pdicatiõis dict⁹ dñs Or
landus hñs colloquiũ de salute aie sue cũ btõ.F.tãde3
sibi dedit mõtẽ Aluerne: ut ꝯformitate.xxxi. dicetur.
¶In scõ Seuerino marchie Anchonitane pdicauit.b.
Francisc⁹: & dũ pdicaret Fr Pacificus q erat secularis
& poeta laureatus uidit duos enses ualde fulgẽtes in
modũ crucis btũm.F.complecti. Quo miraculo uiso:
mũdo abrenũciãs: factus est Fr minor: ut dictũ est su
pra fructu & ꝯformitate octaua in tractatu de ꝓuin
cia Marchie. ¶In multis aliis locis Tuscie. Marchie
Anchonitane & Triuisane: Lõbardie: Pedmõtis: Cam
pãie: & regni Apulie pdicauit: in qb⁹ ꝓdigia & signa
multa faciẽdo: attẽdebãt q dicebãt ab ipso ac si An
gelus dñi loqueret. ¶Ad pdicãdũ in Frãcia beatus.F.
elegerat dũ paucos hẽret socios: s3 per dñm Hostieñ.
apud Florentiã legatũ existẽtẽ: fuit ꝓhibitus. Attñ ad
Franciã ut dicet ꝯformitate sequẽti: misit frẽm Pacifi
cum: q fuit pmus minister in Frãcia: & cũ eo misit mul
tos frẽs.f.frẽm Angelũ de Pisis: q ꝯuẽtũ fundauit Pa
risiẽsem: & postmodũ ad ꝓuinciã Anglie missus ẽ mini
ster illuc a btõ.F. Raro in aliquo loco. Btũs.F. firmus
stabat: s3 p ꝓuicias Italie assidue discurrebat: sua pdi
catiõe multos ꝯuertẽdo ad xp̄3: & q zelo pcipuo du
cebat animaꝝ: ipm mirificabat de⁹ signis & portẽtis:
ac ei⁹ uoci p oia ꝯdescẽdebat: sicut patuit qñ ad pdi
candũ ibat iter Lombardiã & Marchiã Triuisanam.
¶Cũ.n. iret iuxta padũ: & noctis obscuritas supueniss
set: ac uia multis eẽt exposita piculis ꝓpter tenebras
fluuiũ & palludes: ac soci⁹ eide diceret. Ora deũ ut de
istantib⁹ piculis liberemur. Ipse aũt uir scũs solu3 hoc
ꝓtulit uerbũ potens est dñs si sue cõplacet dulcedini:
tenebraꝝ effugata caligine: bñficiũ impendere sue lu
cis: uix sermonẽ compleuerat: & ecce tãta illico lux ce
pit circa eos supna radiare uirtute: ut nocte alias exi
stẽte obscura: ipsi luce clara uiderẽt: nõ solum uiam: s3
& plurima circũquaq3. Cui⁹ lucis ducatu: p non mo[dicũ]
cu3 uie spaciũ corporalr directi: & spiritualr ꝯfortati:
usq3 ad locum hospitii cum diuinis hymnis & laudi
bus incolumes peruenerũt. Quo & aliis apparet bea
tum Franciscũ ut perfecto zelatori animarũ: ad instar
magistri summi xp̄i: & deum precipue ipsu3 prosequi:
& in opportunis sibi semper assuisse: & utebatur ipse
pater ad conuocandum populum ad predicationẽ cor
nu eburneo albo: cuius sonitu gentes ꝯgregabat: ac
quando eas silentiu3 tenere uolebat: duob⁹ paruis ba
culis pro quolibet mensure unius palmi adinuice3 col
lisis: quorum insimul percussione silentium obseruari
a populo imperabat: & quecũq3 pgebat predicta se

Cornu uocabat.t.s. ppl3 ad pdicatione.

cum ferebat: & hec ornata argento in sacrastia seruan
tur sacri loci Assisii.
On solũ pr btũs.F.pdicauit fidelibus: imo ẽt
n infidelibus. sexto eni3 conuersionis ipsius an
no: ad predicandũ saracenis & aliis ad partes
Sirie ire disposuit. Veru3 uentis nõ secundis flantibus:
compulsus est partes arripere Sclauonie: & cũ ad par
tes Anconitanas redire uellet: & nauim quãdã latẽter
intrasset cum socio: eidẽ multiplr ꝓuidẽtia diuina af
fuit. Nã qdã missus a deo est q ferens secũ necaria ui
ctus: quodã deu3 timente ad se uocato dixit. Hec oia
p paupibus fratribus in naui latitãtibus: ꝯserua fide
liter: ac necitatis tẽpore amicabilr subministra. ¶Mi
ra deus operatus est. Btĩ.F.meritis. Cũ.n. per dies plu
res ui uentoꝝ nauis ad portũ applicare aliquẽ nõ pos
set: ꝯsumptis cibariis nauis: sola elemosina supfuit ui
ro dei collata: Que cũ esset permodica: tantũ diuina
uirtute suscepit augmentũ: ut dieb⁹ pluribus in mari
ꝓpter tempestatẽ ꝯtinuã morã ꝯtrahentibus: usq3 ad
portum Anchone oium necitatibus plenarie subueni
ret. Naute aũt tam a maris periculo q̃ famis per bea
tum Franciscũ se liberatos uidentes: gratias egerunt
omnipotenti deo: qui semp in suis amicis & seruis mi
rabilem & amabilẽ se ostẽdit. ¶Verũ quia amor ani
marum & fidei animã ipsius gladio seruoris pertransi
bat: dum uideret se ad partes Sirie nõ hẽre in uolun
tate dei accessum: uersus Marrochium iter arripuit: ut
Miramolino & eius genti xp̄i euãgeliũ pdicaret: & ad
palmã optati martirii si quomodo ueniret. Ibat tanto
desiderio ut quãuis corpore imbecillis esset: peregri
nationis sue precurreret socium. & ad exequendũ qd
decreuerat: festinus ut ebrius spiritu aduolaret: & cu3
usq3 hyspania3 accessisset: infirmitate superueniente
grauissima: quod cupiebat adimplere nequit. Tertio
tãdẽ ad partes infidelium accessit: ut & fidem predicã
do eosdem ꝯuerteret: & si nõ ad palmã gloriosi marti
rii perueniret. ¶Verum cum terciodecimo anno a sua
ꝯuersione ad partes Sirie ut soldano predicaret ire di
sponeret. multi frẽs eum usq3 ad partes Ancone sunt
sequuti. uolẽtes cũ ipso illuc accedere. S3 ipse hec ꝯsi
derãs. & q̃ graue esset tot frẽs simul nauis deducere:
nec ipse uellet aliquẽ desolatũ dimittere: eos dũ esset
in portu Ancone sic est alloquut⁹. Charissimi fratres.
Omnes uos uelle3 p ura ꝯsolatione ducere mecum: s3
naute nõ permittunt. & q unum ego eligendo & aliũ
dimittendo. uobis materiam prebere3 scãdali & diui
sionis: Ideo super hoc placeat uobis uelle ꝯsulere dñi
uoluntatẽ. quã sic sciemus. Nã uocauit unum paruum
puerum qui neminẽ illoꝝ agnoscebat. & dixit fratri
bus. Interogemus hunc puerũ si uobis placet. & cum
omnibus placuisset: dixit beatus Frãciscus puero. Est
ne puer uoluntas dei ut oẽs isti fratres trãseant mecũ?
Rñdit nõ. & quos uult de⁹ trãsfretare mecũ? Rñdit
tãgendo frẽs. Iste & iste & ille & sic tetigit.xi. frẽs de
illis. & dixit btõ.F. isti tecu3 ibunt. quia sic est uolũtas
dei. & tunc omnes fuerunt ꝯtenti qui tacti nõ fuerant
p puerũ. dei uolũtatẽ agnoscẽtes. Btũs aũt Franciscus
dictis frib⁹ assumptis naui3 itrauit. & partes Sirie cu3

eiſdē ꝑuenit. Sꝫ cū guerra inter ſaracenos & xp̄ianos
tunc eſſet implacabilis: campi utrorumqꝫ ex aduerſo
locati ſic erāt: ut uia mutui trāſitus ſine mortis diſcri-
mine nō pateret. Exierat.n.a Soldano edictū crudele:
ut qcūqꝫ caput alicuꝰ xp̄iani afferret: biſantiū aureū
ꝓ mercede acciperet. Sꝫ intrepidus xp̄i miles Frāciſcꝰ:
ſperans in ꝓximo ſuū adipiſci poſſe ꝓpoſitum: diffini
uit iter arripe mortis pauore nō territus: ſꝫ deſiderio ꝓ
uocatus: orōne p̄miſſa cōfortatus a dn̄o iter arripuit:
& cū ꝓceſſiſſet ulterius: occurrerūt ei ſatellites ſarace
ni: qui tāq̄ lupi celeriter currentes ad oues: dei ſeruos
feraliter cōprehēſos: crudeliter & ꝯtemptibiliter ꝑtra
ctarūt: afficiētes ꝯuiciis: affligentes uerberibus: & uin
culis alligātes. Tādem afflictos multiplr̄ & attritos:
diuina diſponēte clemētia: ad ſoldanum iuxta uiri deſi
deriū ꝑduxerūt. Cū igiť p̄nceps ipe ꝑquireret a qbꝰ &
ad quid & qualr̄ miſſi eēnt: & q̄uo aduenīſſent: in tre-
pido corde. R̄ndit uir Dei Frāciſcus: nō ab homīe ſꝫ
a deo altiſſimo ſe fuiſſe tranſmiſſum: ut ei & ppl̄o ſuo
uiā ſalutis oſ̄nderet: & anunciaret euangeliū ueritatis.
Tāta uero mētis ꝯſtātia tāta uirtute animi tātoqꝫ fer
uore ſpūs p̄dicto Soldano p̄dicauit Deū trinū & unū
& ſaluatorē oīum Ieſuꝫ xp̄m: ut illud euangelicū in eo
clareſceret fore completū: ego dabo uobis os & ſapiē
tiā cui nō poterūt reſiſtere & ꝯtradicere oēs aduerſa-
rii ueſtri. Nam & ſoldanus admirandū in uiro Dei fer
uorē ſpūs ꝯſpiciēs & uirtutē: libenter ipſuꝫ audiebat:
& ad morā ꝯtrahendā cū eo inſtantius inuitauit. Chri
ſti uero ſeruus ſupno illuſtratus oraculo: Si uis inqt
ꝯuerti cū populo tuo ad xp̄ꝫ ob ipſius amorē uobiſcū
libētiſſime cōmorabor. Quod ſi heſitas ꝓpter fidem
xp̄i legē Maumetti dimittere. Iube ignē accendi ꝑmа
ximū: & cuꝫ ſacerdotibus tuis ignem ingrediar: ut uel
ſic cognoſcas q̄ fides certior & ſanctior nō īmerito ſit
tenēda. Ad quē ſoldanus. Non credo ꝙ aliqs de ſacer
dotibus nr̄is ſe uellet igni ꝓpter fidē ſuā defendēdam
exponere: uel genus aliqđ ſubire tormēti. uiderat eniꝫ
quēdā de p̄ſbiteris ſuis uiꝝ antiquum & lōgeuū: hoc
uerbo audito ſtatim de ſuis ꝯſpectibus aufugiſſe: Ad
quē uir ſctūs. Si mihi uelis ꝓmittere ꝓ te & ppl̄o tuo
ꝙ ad xp̄i cultū: ſi ignē illeſus exiero ueniatis: ignē ſo-
lus intrabo: & ſi cōbuſtus fuero: imputet̄ pc̄tis meis:
Si aūt diuina me ꝓtexerit uirtus: xp̄m dei uirtuteꝫ &
ſapiam ueꝝ: deū & dn̄m ſaluatorē cognoſcatis. Solda
nus aūt hāc opionē accipe ſe nō audere R̄ndit: qa ſe
ditionem populi formidabat. Obtulit tn̄ ei multa mu
nera p̄cioſa: que uir Dei nō mundanoꝝ: ſꝫ ſalutis aīi
marū auidus: ſpreuit oīa q̄ſi lutū. Soldanꝰ uero uidēs
uirū ſanctū tam ꝑfectū rerū mundialiū ꝯtēptorē: ad-
miratiōe ꝑmotus: maiorē erga ipm̄ deuotionem acce
pit. Et quāuis ad fidē xp̄ianā ꝓ tunc trāſire nollet: uel
forſitan nō auderet: rogauit tn̄ deuote famulū xp̄i: ut
p̄dicta ſuſciperet ꝓ ſalute ipſius: xp̄ianis paupibus uel
eccleſiis erroganda. Ipſe uero qa pondus fugiebat pe
cunie: & in animo ſoldani uere pietatis nō uidebat ra
dicē: nullatenus acqeuit: & ex tūc eū libentiſſime au-
diebat: rogans ipm̄ btm̄. F. ꝙ ad eū frequēter accede-
ret. Inſup ſibi & ſociis ſuis ꝯceſſit: ꝙ quocūqꝫ uellent
libere irēt: & ubiqꝫ ꝑ totū impiū ſuuꝫ libere p̄dicarēt.
Et dedit eis qddā ſignaculū quo uiſo a nemine lederē
tur. Habita igiť hac liberali licētia: Sctūs. F. ſocios ſu
os binos hincide trāſmiſit in diuerſas partes pagāoꝝ:
Ipſe uero cū uno ſocio. Frē. ſ. illumiato: ad quādā par-
tem iens: cū ꝑueniſſet ad qddā hoſpitiū: ubi ſibi erat
ꝓ qete neċariū cōmorari: Inuenit ibi quādā mulierem
corpore ſpecioſam & facie: ſꝫ turpiſſima mēte: q̄ ipm̄
ſanctū de actu nephario reqſiuit. Cui ſctūs R̄ndit. Si
tu uis ꝙ ego tibi aſſentiam: uolo ēt tu mihi ꝯſentias:
ait illa. Accepto ꝙ dicis. Eamus ergo & lectum pare-
mus. Scūs uero. F. ait. uenias mecū & ducā te ad lectū
pulcherrimū: & duxit illā ad magnū ignē: q tūc in illa
domo fiebat: & in feruore ſpūs expoliās ſe in lare illo
ignito nudū tāq̄ in lecto ſe collocauit: & uocās illā di-
xit. Expolia te & feſtina frui lecto ſplēdidiſſimo flori
do & mirādo: qa ħ te opꝫ eſſe ſi tu uis mihi obedire:
Ille aūt ignis in nullo btm̄. F. leſit: ſꝫ ſup larē illū ardē
tem ignitū quaſi ſup flores hilariter accumbebat: illa
aūt mulier tam mira cernēs & ſtupēs nō ſoluꝫ a ſterco
re pc̄ti: ſꝫ ēt a tenebris infidelitatis eſt ꝯuerſa ad dn̄ꝫ
Ieſuꝫ xp̄ꝫ: & effecta eſt tāte ſctitatis: ꝙ iuuantibꝰ me
ritis bti. F. multas aīas ad dn̄m Ieſum xp̄m in illis par
tibꝰ acqſiuit. Vidēs aūt btūs. F. ꝙ fructū quē deſidera
bat ibidē facere nō poterat: dn̄o ſibi reuelante diſpo-
ſuit recongregatis ſociis ad partes fideliū remeare. Et
rediēs ad ſoldanū ſuuꝫ ꝓpoſitū de reditu īdicauit: Cui
ſoldanꝰ dixit. Fr̄ Franciſce ego libēter ad fidē xp̄i con
uerterer: ſꝫ timeo mō hoc facere: qa iſti ſaraceni me &
te cū ſociis tuis ſi ſentirēt ſtatim īterficerēt: Sꝫ cum tu
multū adhuc poſſis ꝓficere: & ego q̄daꝫ magna nego
cia ꝓ ſalute aīe hēam expedire: nollē libenter morteꝫ
tuā & meā ita iopinate īducere: Sꝫ indica mihi modū
quo ſaluer: & ego ſum paratꝰ tibi in oībꝰ obedire: &
ſctūs. F. dixit ei. Dn̄e ego qdē mō recedaꝫ: ſꝫ poſt̄q̄ ad
partes meas rediero: & ad celū dn̄o uocante trāſiero:
poſt mortē meā ſcđm diſpōnē diuinā: mittā tibi duos
de fribꝰ meis: a qbꝰ baptiſmū recipies: & ſaluus eris:
ſicut dn̄s meus Ieſus xp̄us mihi reuelauit. te aūt inte
rim ab omni negocio diſſolue: ut cuꝫ gr̄a xp̄i uenerit:
Inueniat te fide & deuotione paratum. Cui ſoldanus
gaudēter aſſentiēs: fidelr̄ obediuit. Sanctus aūt. F. ad
partes fideliū rediit. Sꝫ qualiter dictus ſoldanus ſit ꝑ
btūm. F. ſaluatus: dicet̄ fructu & ꝯformitate. xxxviii.
¶ Dū btūs. F. eēt ī partibꝰ ultramarinis. uꝫ. in ciuitate
Antiochie que tunc a xp̄ianis tenebať: euenit illud de
quo dc̄tm̄ eſt ſupra ꝯformitate precedenti: ꝙ monaci
de mōtana nigra que ab Antiochia per octo miliaria
diſtat: una cuꝫ Abbate uitā ꝯſiderantes & mores bea
ti Franciſci & ſocioꝝ: poſſeſſiones oēs monaſterii pa
triarche reſignantes: & locū monaſterii ſolum retinen
tes: facti ſunt oēs fratres minores: & in dicto loco plu
ra miracula deus oſ̄ndit: ut dictum eſt. Sic ergo p̄fatis
apparet: ꝙ beatus Franciſcus non ſolū ut ꝯuerteret fi
deles ad xp̄m p̄dicauit: ſꝫ ēt infideles: & ad p̄dicandū
eiſdē ꝑ maximā diſtantiā acceſſit. Verba.n. bti Franci
ſci mira ī audientes opabanť. B. Clara. bti. F. p̄dicatio
ne ad dn̄ꝫ ꝯuerſa fuit. Hec dū ſemel audiret btūm. F.

predicare & noiare dñm Ieſuȝ: tãtã uirtutẽ in ſuo de⁹
poſuit corde: ꝙ ex tunc inantea nulla tribulatio nulla
aduerſitas ſibi difficilis fuit. O quot & q̃ magni uita
ſunt ꝯuerſi ꝑdicatiõe bti.F.ad xpm: nullus poſſet uer
bo exꝑmere aut calamo exarare. Tres.n.ordines ſũt
ab ipſo inſtituti: ortũ ab ei⁹ hñtes uita & predicatiõe:
quoꝝ magnitudo & ſctitudo fructũ exprimũt doctri
ne & ꝑdicatiõis.b.Frãciſci. Et qa.b. Frãciſcus ſua pre
dicatiõe exhibuit miraculũ qddã ſingulariſſimũ: quia
nõ repi locũ in ſupiorib⁹ ipm nõ poſui. Quod tñ hĩ in
fero: & ſicut de iſto ſic & de multis aliis factis & ſi nõ
ſcriptis: dȝ preſumi. ¶ In ueteri eni legẽda.b. Frãciſci
narraẽ ꝙ ſemel exñs: ipſe.b.Frãciſcus iuitat⁹ a quodã
nobili ad comedẽdũ cũ ipſo: dum eſſet in quodã loco
gr̃a ꝑdicãdi: acceptauit ſecũ prãdere finita predicatio
ne: ſupueniẽte hora ad ei⁹ ꝑdicationeȝ dictus nobilis
acceſſit cũ uxore & tota familia dimiſſo puero paruo
filio in domo cũ una puella: ut curã hẽret de puero &
de coq̃na: que puella ſic dimiſſa ait itra ſe. Oẽs uadũt
ad audiẽdũ iſtũ hoiem: uadã & ego & ſtatim reuertar:
& ſic fecit. puerũ.n.dimittẽdo: & domũ: ad ꝑdicatiõeȝ
acceſſit: & dum eſſet in ꝑdicatione: recordata de pue
ro quẽ dimiſerat: ſtatiȝ ſurgẽs ad domũ rediit. Quo re
uerſa: inuenit dcm̃ puerum in caldariã plenã aqua cali
diſſima cecidiſſe: mortuũ & totũ decoctũ: Cuius oſſa
cũ maxio plãctu & timore accipiẽs: poſuit ĩ quadã ar
cha. Interiȝ uir ipſe nobilis q.b.Frãciſcũ ad prãdiũ in⸗
uitauerat: ad domum reuerſus & ꝑfata reperiẽs: dixit
uxori rogãs ipſam ut ꝑpter reuerentiã.b.Franciſci qui
comedere cuȝ eis debebat: abſtineret a lachrimis. ꝑdi
catiõe & aliis finitis.b. Frãciſcus cũ ſocio ad domũ di
cti nobilis ꝑuenit: & a dicto nobili & eius uxore rece
ptus gratifice: ſederũt ad mẽſam: & poſtq̃ comederãt:
dixit.b.Frãciſc⁹ dicto nobili: ꝙ faceret portare poma:
& ille cũ ſe excuſaret ꝙ nõ hẽret: qa tps nõ erat: btũs
Frãciſcus dixit ei: uade ad illã archã: qa ibi ſunt. Quo
pr̃ pueri ꝑgens: cũ aperuiſſet archaȝ: ſtabat filius eius
puer pulcherrimus a mortuis reſuſcitat⁹ hñs duo po⸗
ma unũ in una manu & aliud in alia manu: & puer ex
tendit manũ pr̃i dicens. Babo. ꝙ uidẽs ipſe nobilis pr̃
pueri ſtabat ſtupefactus: Cui.b.Frãciſcus porta huc.
qa ipſa ſunt poma q̃ uolebã: dñs.n.mihi q̃ acciderant
reuelauit: & deũ ꝓ uobis rogando qd uidetis ꝯceſſit.
De quo miraculo & dono tã ipſe nobilis q̃ eius uxor
deo & .b.Frãciſco gr̃as imenſas retulerũt. ¶ De mira⸗
culo facto p btũ.F.dũ poſt predicationẽ factã in Ca
ſtro Celani iuitatus eẽt a milite cui mortẽ adeſſe ꝑdi
xit btũs.F.quia fructu.xviii.& ꝯformitate diceẽ hĩ di⸗
mittiẽ. ¶ Btũs igiẽ pr̃ Franciſcus ꝑdicationẽ ſuã nõ ſo
luȝ extẽdit ad fideles & ĩfideles: ſȝ ẽt ad carẽtia rõne
utpote uolatilia & aues. Cũ.n.p frẽm Maſſeum ſociũ
ſuum queȝ miſerat ad frẽm Silueſtrũ & btãm Claram
diuinũ bñplacitũ agnouiſſet: ꝙ ſue uolũtatis erat ipm
ad ꝑdicandũ ꝑgere: dictũq̃ȝ frẽm Maſſeum & fratreȝ
Angelũ in ſocios accipiẽs ad ꝑdicandũ exiiſſet: ac re⸗
cedẽtes de Caſtro Cãnarii in quo primo predicauerat
iret uerſus Meuaniũ: ad quẽdã locũ deuenit: in quo di
uerſi generis auiũ maxima multitudo ꝯuenerat: quas

cum ſctũs dei uidiſſet alacriter cucurrit ad locũ: & eas
uelut rõnis participes ſalutauit. Oib⁹ uero expectãti⸗
bus & ꝯuertẽtib⁹ ſe ad eũ: ita ut que in arbuſtis erãt:
ĩclinatis capitibus cũ appropinquaret ad eas inſolito
mõ in ipſum intenderẽt: uſq̃ȝ ad eas acceſſit & omnes
ut uerbum Dei audirẽt ſollicite admonuit dicẽs. Fr̃es
mei uolucres multũ debetis laudare deũ creatorẽ ue⸗
ſtrũ: q plumis uos induit & pẽnas tribuit ad uolãduȝ:
puritatẽ ꝯceſſit aeris & ſine ur̃a ſollicitudine uos gu⸗
bernat. Cũ aũt hec & his ſimilia loqueret: Auicule mõ
mirabili geſtientes: ceperũt extendere colla: ꝓtendere
alas: apire roſtra: & in ipſum attente reſpicere. Ipſe ue
ro cum ſpũs feruore mirando p mediũ ipſaꝝ tranſiẽs:
tunica ꝯtingebat ipſas: nec tñ de loco aliqua mota ẽ.
Donec ſigno crucis facto & licẽtia data: cũ bñdictio
ne uiri Dei omnes ſe in altum leuantes: ſimul magnũ
& mirabilẽ cantũ fecerũt. Quo expleto iuxta ſignum
crucis a btõ.F.eis ſctm̃: cruciformiter ſe diuiſerunt: in
quatuor.ſ.partes mũdi: & una uolauit uerſus orientẽ.
Alia uerſus occidẽtẽ. Tertia ad meridiẽ. Reliqua ad
Aquilonẽ: inuentes p ſigniferũ xpi Franciſcũ ꝙ crucis
uexillũ eius predicatiõe & frũm ſuoꝝ erat fidelib⁹ de
clarandũ: & mentibus fideliũ implantãdũ: hec omnia
dicti ſocii uiderũt: ipſum in uia expectãtes. Quo inui
tur ꝙ predicatio bti.F.hoibus & mulierib⁹ erat acce⸗
ptanda: ex quo auicule rõne ꝑuate tã auide & mirabi
liter eaȝ audierant. Sicq̃ȝ pȝ ꝙ btũs.F.ꝓut de eo can
taẽ. Inuitat aues beſtias & creaturas alias ad laudeȝ
ꝯditoris. Prefatis igiẽ luculenter apparet bti.F.doctri
nam & predicationẽ auctẽticã fuiſſe: uita & pfectiõi
bus placibilẽ: & gratã hoibus taȝ ex dulcedine uerbo
rũ q̃ ſignis & ꝓdigiis oñſis predicationẽ ei⁹ & ſumma
deuotiõe audiẽtibus: & quibuſdã ipſam audire negli⸗
gẽtibus: ſicut ſupra patuit: de nobilibus de Peruſio &
ꝯformitate.xviii.de qbuſdã aliis diceẽ. Quibus oibus
pȝ ſcda pars iſtius decimi fructus & cõformitatis de
clarata: uidelȝ Frãciſcus predicator.

¶ Fructus undecimus & conformitas Ieſus mãdans
diſcipulis Franciſcus deſtinator. Expoſitio prime par
tis. Ieſus mandans diſcipulis.

Ator ille celeſtis & agrico
la dñs Ieſus xp̃s exiens de
ſinu pr̃is factus hõ: ut ſe⸗
men uere doctrine quo ſa
lus habeẽ: in cordib⁹ fide⸗
liuȝ uelut in agro plãtaret:
id ſic egit p ſeipm. Primo
apl̃oꝝ mẽtes irradiãdo: ut
demũ iaȝ plãtatũ & ad fru
ctũ deductũ p ipſos i aliis
fidelib⁹ ꝯfereret & mãdaret: ſic tñ ut ipſi plãtãdo: augu
mẽtũ nõ ipſi: ſȝ ipſe ꝓberet & daret: qa incremẽtũ hõ
nõ dat ſȝ deus: uerũ hoc ſcẽ doctrine ſemẽ ſicut in ue
teri teſtamento hoium electoꝝ cordibus implantauit
per ſeipſum illuminationibus internis & inſpirationi⸗
bus loquendo: & per alios.ſ. angelos patres patriar⸗
chas & prophetas exterius plebi ſue promulgando:
ſic & in nouo fecit teſtamẽto: qa primo per ſe ipm ut

ↄformitas & fructus ꝓcedēs oñdit ꝑdicādo & alloq̄n
do fideles & ſpāliter aplos ↄtinue de regno dei: ſecun
dario uero p ipos fecit aplos: ꝓut hētur. Mat. x. Mar.
vi. Luc. ix. ꝓut hic noſter ꝑſens fructus & ↄformitas
declarare itendit dicēs. Ieſus mandās apoſtolis. Quia
eis ꝑcepit ut irēt ad ꝑdicandū: qa meſſis qdez multa:
oparii aūt pauci. Iō aplos. xii. quos elegerat ad predi
candū miſit: ut habet. Mat. x. Sz quare aplos elegit et
demum. lxxii. alios diſcipulos: dctm̄ eſt fructu & con
formitate octaua ſupra. uide ibi. Hic aūt eſt uidenduz
qualr & qūo apoſtolis mandādo ut irēt ad ꝑdicanduz
qualr eos miſit & direxit. Vbi aduertendū ꝙ dñus Ie
ſus aliqua pegit ſic eos dirigēdo. ¶ Et primo ptātē fa
ciēdi miracula ↄceſſit & dedit. Vñ Mat. x. dr̄ in prin-
cipio. Cōuocatis duodeciz diſcipulis ſuis: dedit eis po
teſtatē ſpūum immūdoꝝ: & ut eicerent eos: & ut cura
rent oēm langorē & oēm ifirmitatē. Circa quā partem
uidēdum eſt. Primo qd ipſa ptās in apoſtolis poneret.
Rñdet ꝙ ponebat aſſiſtētiā ꝑ ſolito diuine ptātis ad
faciēdū qcqd ipſi in noie xp̄i fieri imparēt. Scdo uidē
dū eſt q̄re dñus: ptātē eis ad predicandū miſſis dedit.
Rñdet ꝙ hoc egit. Primo ut doctrina fidei p miracu
la roboraret & firmaret: qa opibus miris. Scdo qa nō
fidelibus: ſz infidelibus hēbant ꝑdicare q ſcdm aplm
ſigna querūt. i. Cor. i. & ſigna potius mouent q̄ uerba.
Tertio uidēdū eſt q̄re potius ipſis apoſtolis hec ptās
data ē: q̄ eoꝝ ſucceſſoribꝰ. Rñdet ꝙ hoc euēit: qa ipi
fundatores ꝑmi eccl'ie & magri fuert fidei: que utiqz
fuit plus fundāda in uirtute Dei miraculis: q̄ in huma
na rōne. Scda rō dat: quia ipſi hēbant infidelibꝰ: ut di
ctum eſt ꝑdicare: q̄re & ſigna hēbant facere: nō ſic po
ſtea niſi qn̄ ꝓpter abiectionē fidei p hereſes: ſanctis
diuerſis hec ptās eſt collata: ut btūs Gregoriꝰ de plu-
ribꝰ ponit: in libro dialogoꝝ. Tertia rō. ex parte xp̄i
eſt. Fuerūt. n. ſpāles eius ſocii & legati: & iō ſingulari
bus priuilegiis iſigniēdi: quia hoc ad honorē xp̄i eos
deſtinātis redūdabat. Cū. n. noie xp̄i: ut pz. Luc. x. ꝑdi
cta agerent: ad eius ↄflectebat honorem: qd p ipſos
magnifice fiebat: & q̄uis ad pñs in ſucceſſoribus aplo
rum nō ſit hec ſpālis ptās: eſt tñ ſpūaliter loquendo ꝓ
ut deducit btūs Gregoriꝰ in Omel'. aſcēſionis. Quar-
to uidendū eſt. An Iude Scarioth. hec ptās ſit tradita.
Rñdet ꝙ ſic: ut dicit Matth. x. ca. nec hec ptās eius la
pſui cōtradixit: qa ut dicit xp̄us. Luc. x. In hoc nolite
gaudere: qa ſpūs uobis ſubiciunt: ſz potiꝰ gaudete: qa
noia uſa ſcripta ſunt in celis. Mat. vii. habet. Multi di-
cent mihi in illa die dñe nōne in nomine tuo ꝓphāui-
mus: demonia eiecimus & ſigna fecimus: & ego rñde
bo eis. Amen dico uobis neſcio uos. Sic ergo opera ſi
gnoꝝ nō repugnat cōicari & dari malis & peccatori-
bus. Inſup ſi aliis hanc ptātē dediſſet & non ſibi occa
ſionē ei ꝑbuiſſet male agendi ꝙ nō decebat. Hoc pri
mū a xp̄i exhibitiōe dat documentū. uz. ꝙ ab operibꝰ
diaboli dz eſſe imunis q ꝑdicationi alterius dz inſiſte-
re: ne alterius ꝓcurando ſalutē: ipſe ſuam omittat: con
tra nōnullos qui aliis uiaz demſtantes pfectionis: ipſi
in operibus diaboli ſemp manent implexi. ¶ Quarto
ad predicandū deſtinauit Matth. x. ca. hos. xii. miſit. ſ.

q̄re aplis ptās mira clōꝝ data ē & nō eo rū ſucceſſoribus.

ad predicandū Ieſus. Vbi aduertēdū ꝙ ſancti apoſto-
li miſſi a xp̄o Prio noiant: dr̄. n. duodeci diſcipuloꝝ no
mina ſunt Hec Petrus & Andreas &c̄. ut per quos ſit
fundata eccleſia aduertat: & qbus mūdus credidit: qa
nō doctoribus & ſapientibus ſcdm carnē: ſz ſimplici-
bus: & nō diuitibus ſz pauperibus: ꝓut declarat apo-
ſtolus. i. Cor. ii. Ponunt ēt noia aploꝝ ut eoꝝ dignita
tis & uirtutis eminētia in nominibus declaratis atten
dat ſcdm Ieronimū. Scdo deſtinant: quia dicit ꝙ miſit
eos. Quo ꝑſtatur documentū: ꝙ officiū ꝑdicatiōis nul
lus dz a ſe aſſumere: niſi mittat ab alio. i. approbet &
deſtinet: ut patuit in Ioāne baptiſta. Luc. iii. factum eſt
uerbū dñi ſup Ioānē filiū Zacharie in deſerto. Et ſeq
tur uenit in oēm regionē Iordanis ꝑdicās &c̄. In xp̄o
Iſaie. lxi. Spūs Dñi ſup me euangelizare pauperibus
miſit me. In Paulo & Barnaba. Act. xiii. Separate mi
hi Barnabā &c̄. & ſeqt. Illi miſſi a ſpū ſcō &c̄. ¶ Sz ſi
ſunt aliqua dubia. ¶ Primū eſt q̄re xp̄s ut incepit ꝑdi
care: diſcipulos ad ꝑdicandū nō miſit: ſz poſt. ſ. tempo
ris i ꝓceſſu. Rñdet ꝙ ꝑmo ipſe ſaluator debebat p ſe
pplm iformare: qa ad hoc erat a pr̄e miſſus. Scdo qa
apli iſcii nō debebāt mitti ſz iformati: ꝙ utiqz fuiſſz:
ſi ſtati ad ꝑdicādū directi a xp̄o fuiſſent. Quare ifor-
mādi erāt primo a xp̄o & poſtea dirigēdi: iformati āt
fuerūt & uerbis & opibꝰ xp̄i. ¶ Scdm dubiū cur xp̄s
elegit Iudā ſcarioth in aplm: cū ſciret eū dānādū & ab
ipſo ꝑdendū. Et cur cū ſciret eū malū ad predicanduz
cū aliis apoſtolis deſtinauit. Rñdet ad primū iſtoruz.
Prio ꝙ hūc xp̄s elegit ut ſcriptura uerificaret ꝑs dicē
te. hō pacis mee i quo ſpabā &c̄. Scdo ut nlls de ſua
electiōe & primatu ꝑſumat & ſupbiat: ſz potiꝰ timeat
ſuū caſū. Tertio ut timeamꝰ auaritiā p quā ipe Iudas
in tm̄ facinus ꝓlapſus eſt: & preſertim uiri apoſtolici.
Quarto ut eidē ꝑberet materiā potiꝰ iuſte & ſcē agen
di: q̄ oppoſitū eum ad tā magnificū ſtatū uocādo & ſu
blimādo. Ad ſcdam dubii partē dr̄ ꝙ Iudas tūc malus
nō erat. Itē diuia ꝓuidētia ſcit uti malis ad bonoꝝ cō
fortationē & ↄſolationē: q̄re & Iude ſi ꝓ tūc fuiſſz ma
lus uelut p plumbeā fiſtulā aq̄ ſalutaris doctrine ad fi
deles diffunderet: & ut dcm̄ eſt materiam dñs ſemper
ſubtraxit male agendi. Quare ipſum una cuz aliis ad
predicandum elegit. ¶ Tertiuz dubiū. Si miſit omnes
ſimul ad unā terram: uel unū ſolū uel duos. Rñdet ut
hētur. Matth. x. Quod ſimul oēs miſerit eſt certum ex
textu: ſz ꝙ oēs ad unam terrā: nō habet certū: & ꝙ bi
nos miſerit pōt haberi ex hoc: qa bini noiant in textu
. ſ. copulatiue: & pōt ēt haberi ex caplo. Luc. x. ubi dr̄
ꝙ. lxxii. diſcipulos miſit illos binos: a fortiori. xii. apo
ſtolos & Matth. dicit ad lfam. capitlo. vi. ꝙ miſit illos
binos: & hoc ↄgrue factū eſt in ſignū ſocialis concor
die: & gemine charitatis. Tertio ne ad gētes. i. genti-
les tranſirēt ad ꝑdicandū demandauit dicēs. Matt. x.
in uiam gentiū. i. gentilium ne abieritis: & ne in ciuita
tes Samaritanorum intraueritis. ſ. cauſa predicādi uel
curādi: quia Samaritanis Iudei nō coutebantur. Io. x.
qa & ſi circūciſionem & libros haberēt Moiſi: in aliis
tñ gentilr uiuebant. ¶ Sz hic eſt dubium: quare hoc
eis ꝑcepit. Rñdet ꝙ xp̄s hoc egit. Primo ut pficeret

q̄re xp̄us Iudam elegit.

ꝗre apłis dictuꝫ eſt in uiã gẽtium ne abieritis.

ꝓmiſſa pſib⁹. Secũdo ut ſcãdalũ uitaret iudeoꝝ ſecũ
dũ Ieronimũ. ne dicerẽt ſe xp̄m reieciſſe: qa ad gẽtes
& Samaritãos & nõ ad eos apłos miſiſſet. Tertio ad
oñdẽdũ magis grãm ſuã in iudeos: ut ſic daret eis ma
iorẽ occaſionẽ ueniẽdi ad deũ: & maiorẽ iexcuſabili-
tatẽ ſi uenire nollẽt. Quarto ad oñdẽdũ modũ p̄dica-
tiõis: ut p̄mo fiat in loca ꝓpinq̃: & diuino cultui dedi-
cata. Quinto ad exercẽdũ p̄us apłos in facilioribꝰ ſe-
cundũ Criſoſto. q̃ in difficilioribꝰ. Sexto ad declarãdũ
ꝙ p̄us eſt p̄dicandũ his de qbus p̄ſumendũ eſt ꝙ ſint
aptiores ad fructificandũ: uſquequo p euidẽtiaꝫ facti
oppoſitũ pateat. ¶ Secundũ dubiũ eſt: qa ꝙ hic precĩ
pit ꝯtradicit ei q d dr̃ in ultimo capł'o ubi dr̃. Eũtes do
cete oẽs gentes. R̃ndit Ieronimus: ꝙ nõ repugnat: qꝛ
qd dr̃ hi dcm̃ eſt añ reſurrectionẽ. Illud uero ꝙ dr̃ ibi
dcm̃ eſt poſt reſurrectionẽ: & mandatũ hoc de nõ eun
do ad gẽtes intelligebat̃. ſ. uſqꝫ ad tẽpus in quo ipſe p
ſpm̃ ſctm̃ diceret: eundũ eſſe ad gẽtes. Documentum
tñ hi dat̃: in eo ꝙ interdicit p̄dicatorẽ accedere ad gẽ
tes: qa p̄dicator & ſi cõis debeat eſſe: ſe affabilem &
benignũ oibus ſuo uerbo exhibẽdo: ab oibus tñ de-
bet eẽ uita ſeparatus: Sciens ꝙ cuius uita deſpicit̃: re
ſtat ut eiꝰ predicatio ꝯtẽnat̃: ut dicit btũs Gregorius.
¶ Quarto qbꝰ ſit p̄dicandũ demr̃auit dicẽs: ꝙ ire ad
p̄dicãdũ debẽt ad oues que perierãt tam p originaleꝫ
miſeriã: q̃ p actualẽ culpã: & inuit ꝙ malitia faciente
iudeoꝝ ſinagoga tũc tẽporis erat q̃ſi perdita. Ad oues
domus Iſrael: qa ipſe de ſe dixit. Mat. vi. Nõ ſum miſ
ſus. ſ. principalr̃ niſi ad oues que pierãt domus Iſrael.
Ad oues domus Iſrael: p̄dicatio dirigit̃: quia & ſi fiat
gñalr̃ oibus: tñ ipſa ad oues dñicas ſolũ trãſit: que de
bẽt eẽ domus Iſrael. i. Deũ uidere: quia ad hoc fit p̄di
catio: ut in p̄ñti ſint oues paſcue Dñi: & demũ in futu
rum domus Iſrael. i. illorũ qui deũ cernũt. ¶ Quinto q̃
ſunt p̄dicãda ordinauit dicẽs. Eũtes autem predicate
dicentes. appropinquauit regnũ celoꝝ: ubi uide ꝙ ſal
uator eo mõ quo icepit: & que p̄dicauit uult ut & ipſ
p̄dicẽt. Sic ipſe icepit pniam agite appropinquabit re
gnũ celoꝝ. Mat. iiii. & Mar. i. Sꝫ uide ꝙ pnia eſt p̄dicã
da oibus: qa ut ipſe dicit. Mat. ix. Non ueni uocare iu
ſtos ſꝫ pc̄tõres ad pniam: uel põt dici ꝙ ſaluator oſtẽ
dit q̃ ſunt p̄dicãda: qa in ꝗt appropinquabit regnũ ce-
loꝝ. hoc eſt nõ terrena ſꝫ celeſtia & de regno dei: iux-
ta exemplũ ipſiꝰ q docebat diſcipłos ꝯtinue de regno
dei. Mat. xxi. Quo dat̃ documẽtũ ꝙ homo fabulas &
ſimilia in p̄dicatiõibꝰ dꝫ omittere: & q̃ ſunt dei p̄dica
re. Et addit ſaluator. Quid p̄dicator facere dꝫ ſpũalr̃:
& ſi nõ ualet corporalr̃. nã dꝫ ſuo uerbo Infirmos cu-
rare. i. puſillaimes roborare: ut bonũ agere preſumãt.

Quõ p̄dicator mortuos ſuſcitat &c̃.

Mortuos ſuſcitare: qa ut homo pc̄tõr a pc̄ti morte re
cedat laborare: leproſos mundare. i. ut homies auari-
tiam radicẽ oium maloꝝ deteſtent̃. Demones expelle
re. i. ſupbiã abicere tã a ſe ne itumeſcat inani gloria: q̃
ab aliis. ecce ad qd p̄dicator dꝫ attẽdere. ſ. oia uicia q
in p̄ſatis ꝯſiſtũt ab oibus eradicare: & ad uirtutes ar-
ripiendas iducere. ¶ Sexto ꝙ p̄dicatio fiat intẽtiõe re
cta: Saluator nr̃ hic reſerauit. Quia gratis accepiſtis
ꝑgt gratis date. hoc põt referri tam ad predicationeꝫ

q̃ ad ſanitatũ premioꝝ collationem: qa hoc dꝫ gratis
fieri: quia homo hoc nõ hꝫ a ſe ſꝫ a deo dicente apło.
p̄me. Cor. iiii. Quid habes ꝙ non accepiſti: & qd glo-
riaris q̃ſi nõ accepiſ? & alibi. Non ſumus ſufficientes
cogitare &c̃. ſꝫ ſufficiẽtia nr̃a ex deo ẽ. Quia ergo hec
data ſunt nobis a deo nõ ex meritis: q̃re gratis: & ſic
ꝯñter gratis date. Quo ꝓhibet omnem ſimoniacam
prauitatem & ſiniſtrã itentioneꝫ: in adminiſtrando po
pulis diuina. Quod. n. fit ꝓpter cupiditatem aut inanẽ
gloriã nõ fit gratis q̃uis pactũ nõ iteruenıat. Quo ſeq
tur ꝙ predicator ſi predicat ut placeat: non gratis dat
& mercedem intentã amittit. ¶ Septimo a quibꝰ ab-
ſtinere debeãt informauit dicens, Nolite poſſidere au
rum neqꝫ argentũ &c̃. Vbi primo ꝓhibet poſſeſſioneꝫ
theſauroꝝ dicens: nolite poſſidere auꝝ uł argentũ: &
ſic diuitias habere: ſecunduꝫ Ieronimũ & Rabanum:
Sꝫ aduerte ꝙ interdicendo poſſeſionem mobilium a
fortiori & imobiliũ: & quia talia iam dimiſerant in uo
catione: de talibus nõ facit mentionem quia ſubintel-
ligit̃. ¶ Sꝫ dubiũ eſt: qa eis poſſeſſionem interdicit au
ri & argẽti. Reſpõdẽt doctores Chriſoſtomꝰ. Omeł.
xxxii. ſup Matt. Quia radix oium maloꝝ eſt poſſide-
re auꝝ & argentũ: & interdicit nõ ſolũ poſſeſſionẽ: ſꝫ
undecũqꝫ perceptionem ut permitioſam. Ieronimus di
cit: ne ſuſpectos redderet diſcipulos quibus predica-
rent: uideretur enim nõ cauſa ſalutis hominuꝫ: ſꝫ cau
ſa lucri predicare. Ambroſius rationẽ aſſignat ut. ſ. ab
omni eos ſollicitudine eruat: & uacationẽ omnem ſer
moni tribuant. Sic ergo interdicit poſſeſſionem taliuꝫ
rerum mobilium: preſupponens imobilium abiectio-
nem. Sed de auro & argento facit mentionem: quia il
lecebriora ſunt & cupiditatẽ fortiꝰ incendentia: & qa
occultius hec pñt ſeruari q̃ illa: & ne crederẽt illis di-
miſſis hec ꝓ ſuis poſſe ſeruar̃ nec̃itatibꝰ. ſ. aliquẽ the
ſauꝝ. Sic ergo pꝫ cã q̃re expreſſe ꝓhibet mobilia: po-
tius q̃ imobilia. Secũdo iterdicit xp̄s portationẽ num
moꝝ. Cũ dicit neqꝫ pecuniã i zonis ur̃is. Idẽ hr̃ Mat.
vi. & Luc. ix. Vbi ſciẽdũ ꝙ ſaluator nõ ſolum iterdicit
ꝯgregationẽ auri domi ſeruãdo: & ꝓ tẽpore lõgiori: ſꝫ
ẽt portationẽ q̃ fit ꝓ ꝯtinuis expẽſis. Rõ qa ipſe uult
totã fiduciã p̄dicatoris i deũ ferri: cui cura eſt de oibꝰ
Mat. vi. dicit. Primũ q̃rite regnũ dei & iuſticiã eius: &
hec oia adicient̃ uobis: & nolite ſolliciti eẽ aie ur̃e qd
mãducetis &c̃. Scit. n. pr̃ ur̃ ꝙ his oibꝰ idigetis. ¶ Sꝫ
hi eſt dubiũ q̃re Ieſus uoluit in p̄dicationẽ ire diſcipu
los ſuos ſicut paupes. R̃ndet̃ ꝙ iuſte fecit & ſapiẽter.
Primo ꝓpter ipſiꝰ pauptatis multiplicẽ pfectionẽ. de
qua dicet̃ ꝯformitate. xvi. Scđo ad uitãduꝫ oẽm ſpẽm
cupiditatis ſcđm Ambroſiũ. Tertio ad tollẽdũ oẽꝫ ſu
ſpitionẽ hypocriſis uel ſimulate itẽtiõis ſcđm Criſoſt.
Quarto ad eleuãdũ & ꝯfirmandũ eos totalr̃ in fide &
ſpe diuine ꝓuidẽtie ſcđm Ambroſiũ. Quinto ut ꝯuer-
ſio mũdi fiẽda p eos: nulli tẽporali potẽtie aut fauori
uel glorie poſſet aſcribi. Sexto ut facilꝰ & ꝓmptiꝰ p-
currerent mũdũ: nullius rei tẽporalis onere uel ſollici
tudine p̄grauati. Septimo ut cũ maiori fiducia oẽs ad
eos poſſent ꝓ gratis adire: uidentes eos de tempora
libꝰ nõ curare. Octauo ut oñderet ꝙ diſcipulos diri-

ꝗre apłis iterdcm̃ ẽ aurũ &c̃.

gebat ut traherēt hoīes potius ad deū diligēdū & cu
piendū eternū q̄ ad diligēdū temporalia: uel optandū
poſſidere. nono ut oñderet q̄ in cōtemptu mūdanoꝝ
ſtat uita aplīca: & dñi bñplacitū poti⁹ q̄ in oppoſito.
¶ Et ſi queraẗ cur potius in miſſione aplōꝝ ad p̄dicā
dum forma daẗ & tradiẗ pauptatis q̄ in aliis. R̄ndeẗ
q̄ xp̄s pauptatē aſſumere docuit in aplōꝝ uocatiōe:
ſ; ipſa; tenere ut qd pfectū & meritoriū docuit Mat.
xviiii. qñ dixit. Vade & uende oia: ſi uis pfect⁹ eſſe:
& da paupib⁹: & habebis theſauros in celo &c̄. Sed
in p̄cepto eius obſeruātiā poſuit i miſſione aplōꝝ ad
p̄dicādū ꝓpter iam dictas rōnes. ¶ Inſup cum ſancti
apoſtoli uicē gererēt p̄latoꝝ: oñdit q̄ obſeruātia pau
ptatis utilis eſt tā p̄latis q̄ ſubditis: nec labores eſcu-
ſant eos. Inſup oñdit q̄ ſi magr̄i & doctores eſſent i-
ſtituti a xp̄o p munera nō deberēt corrūpi: ſ; oi deſide
rio pauptatē amplecti. tertio interdicit eis deportatio
nem uictualiū & ciboꝝ dicēs. Non perā in uia. Hiero
nymus & Rabanus: q̄ diuitias detrūcauerat: q̄ p aurē
& argentū & es ſignificanẗ: ꝓpemodū & uite neceſſa
ria amputat: ut ampli⁹ doctores uere religiōis ſeip̄os
oñderēt: nihil de craſtino cogitādo. p perā ergo nō ſo
lum deportatio ciboꝝ intelligiẗ: ſ; ne uacua etiā por-
tetur ſub ſpe acqrēdi cibos: q̄ poſtmodū p uiā portē
Quare p̄- tur. Et ſi dicaẗ q̄ hoc eſt cōtrariū illi quod habeẗ Lu.
mo iterdi xxiii. ubi xp̄s dicit apoſtolis: q̄ tollāt perā &c̄. R̄ndeẗ
cta ē apo q̄ duplex fuit miſſio aplōꝝ. u;. prima añ paſſionē &
ſtolis pera reſurrectionē. alia fuit poſt. In prima miſſione apoſto
p uiā q̄ po li libēter audiebanẗ: q̄ nō p̄dicabāt iaudita: ſ; regnū:
ſtea fuit unde fuit eis pax & ſufficiētia uictualiū. In ſecūda au
ɔceſſa. tem ꝓpter incredibilia: q̄ de xp̄o p̄dicabāt: odio habe
banẗ. ſecūdū illud Matth. x. Eritis odio oibus hoibus
ꝓpter nomen meū: q̄re & tūc neceſſaria nō habebāt:
ſeu nō inueniebāt. p̄me Corinth. iiii. Vſq; in hāc horā
eſurimus & ſitimus. Ideo dicit Beda. Non ea uiuendi
regula pſequutionis q̄ pacis tempore diſcipulos iſor-
mauit. in prima nihil diſcipulis defuit. Luc. xxiii. ſ; in
ſecūda: ut dicit apl̄s. & eſurierūt & ſitierūt. ¶ Quar-
to ꝓhibet deportationē calciamētoꝝ: duplicitatē idu
mētoꝝ: & geſtationē baculoꝝ dicēs. Neq; duas tuni-
cas. i. ſupfluas. Beda in glo. ſup hoc uerbo. Luc. ix. di-
Quid ſit cit. Simplex ueſtimētū eſt quicqd eſt neceſſariū alicui
ueſtimētū ſecūdū qualitatē loci uel temporis. Duplex aūt eſt qd
ſimplx: cū ultra neceſſitatē eſt. Hieronymus & Rabanus idē di
duplex a cunt. unde p tunicā ueſtimētū intelligimus: ne alio ue
xp̄o ꝓhi- ſtiri: aliud nobis futuroꝝ timore reſeruemus. Baſilius
beaẗ. in regula. capl̄o. xi. hoc exponit dicēs. Ne alia qdē ſint
nobis ueſtimēta ad ꝓcedēdū parata: & alia ad uſum
domeſticū: & rurſus alia in die: & alia in nocte. ſ; op;
unū eſſe ueſtimētū: quod nobis ſufficere poſſit ad oia.
Neq; calciamēta. Prohibet portationē calciamētorū.
Dicit Bonauētura ſup Luc. ca. x. q̄ calciamēta ꝓhibet
ſicut & tunicas: nō ꝓut ſunt ad neceſſitatē: ſ; ꝓut ſūt
ad ſupfluitatē. unde nō ꝓhibet calciamēta habita: q̄
utebanẗ ſandaliis. Mat. vi. S; q̄ exceptis calciamētis q̄
habent: alia nō debeāt deferre. Prohibet uirgā defen
ſionis & offenſionis: & uindicte: ſed correptionis de q̄
habeẗ prime Corinth. iiii. Et ſuſtētationis ꝓprie imbe
cillitatis nō ꝓhibuit. ¶ Octauo qd a p̄dicatore ſit ac
cipiendū iſinuauit dicēs. Dignus eſt opari⁹ cibo ſuo.
ubi uide q̄ Saluator nr̄ nō dicit q̄ p̄dicator ſit dignus
magna opulētia & magnis diuitiis: ſ; cibo ſuo. i. uictu
neceſſario. Per cibū more ſcripture intelligit oia neceſ
ſaria ſibi & ſuo offō. Nam al̄s nō poſſet idonee ſuū of
ficiū exequi: qa ad illud exigiẗ aſſiduitas orōnis & ſa
pientialis ſpeculationis & ꝓuide corporis gubernatio
nis. Ad hoc in ſuis epiſtolis Paulus apl̄s plures dat ra
tiones: l; apl̄s manib⁹ laboraret: unde accipet neceſſa
ria ſue uite. Actuū. xx. ¶ Nono expoſuit ubi p̄dicator
debet hoſpitari dicēs. In quācūq; ciuitatē &c. Vbi ad
uerte q̄ dñs uult ſollicite & diligēter a p̄dicatore iter
rogari de hoſpite: apud quē eſt hoſpitatur⁹ & qd: nō
ut q̄raẗ an ſit diues: ſ; qs in eo dignus ſit. dignitas hec
referẗ ad famā & ɔuerſationē & bonā uolūtatē in re-
cipiēdo. Non enim decet cu; ſceleratis aut notatis de
aliqua infamia p̄dicatorē hoſpitari: ut nō det occaſio
nem aliis ei nō credendi: & eū nō ſequēdi. Inſup cū ſit
magna dignitas recipiēdi xp̄m & cōſequēter diſcipu-
los eius debet recipiēs eſſe dignus. ¶ Et ſi dicaẗ xp̄us
ipſe oppoſitū fecit cū publicanis & in domo ipſoꝝ co
medendo: ut p; de Mattheo. Matth. ix. R̄ndet Chry.
q̄ iam erāt ɔuerſi. & p ɔñs digni effecti. ¶ Decimo
declarat q̄tū p̄dicator debet i hoſpitio reſidere & mo-
rari dicens. Et ibi manete: donec exeatis. ſ. de toto ca
ſtro uel urbe. S; cur hoc xp̄s uult fieri? R̄ndeẗ prio ut
euitet notā leuitatis & iſtabilitatis. ſcd̄o notā guloſita
tis: qa ſic crediẗ multotiēs. tertio cōtra cōtēptū hoſpi-
talitatis ne iſamiā icurrat crudelitatis. q̄rto ut ipleat ſcri
pturā ueritatis. q̄ dicit Eccl̄. xxix. Vita neq̄ hoſpitari
de domo in domū. p̄dicator. n. debet eſſe ſobri⁹ & qe
tus ſtabilis: & matur⁹: & hoſpitibus ſuis reuerens &
grat⁹. S; ſi hoſpes ꝓpter auaritiā uel inopiā grauareẗ
de taliū mora & pmāſione. R̄ndeẗ q̄ tūc eſt euidens
ratio ad aliū eūdi. Et ſi alius eos uellet recipe: nō iter-
diciẗ: dū tñ hoſpitis primi honor ſeruetẗ: & ſine ei⁹ fiat
offenſa. ¶ Vndecimo ponit Saluator qd a p̄dicatore
cū recipiētib⁹ debet iprecari dicens. Intrantes domū
ſalutate eā dicentes. Pax huic domui. ubi aduertendū
q̄ ſi ad formā uocis exterioris attendiẗ: hec uideẗ po-
tius iſtructio q̄ p̄ceptū. Si uero aſpiciaẗ actus interni
deſiderii: & quo ad eius ſignū efficax: qa tenebanẗ il-
loꝝ optare ſalutē & pacē ad quos intrabāt eſt p̄ceptū
S; cur xp̄s hāc formā ſalutādi docuit eos? R̄ndeẗ pri
mo ad oñdēdū q̄ tp̄s diuine ad nos & recōciliationis
& pacis aduenerat. ſcd̄o ut p hoc amicabiles & ſua-
ues oibus ſe ingererēt. tertio q̄ ad pacē dei & hoium
in eis reformādā aduenerat. quarto ſecūdū Hierony.
qa ſalutādi. ſ. dicēdo. Aue. erat ɔſuetudo iudeoꝝ & ſy
rorum. qnto ut oñderet q̄ niſi qes & pax adſit: ab ira
& diſcordia & turbationū tumultu ad uerā illumina-
tionē mētis: q̄ fit p p̄dicatōe;: qs uenire nō pōt. & ſub
dit. qs effectus talē ſalutationē ɔſequiẗ dicēs. q̄ ſi do
mus illa fuerit digna: ueniat pax ur̄a ſup illā &c̄. uel ſe
cūdū p̄deſtinationē diuinā digna pōt uel ɔſenſu pacis
oblate dici pax ur̄a. ſ. ei predicata & āñūciata: ſeu ur̄o
merito ipetrata: uel miniſterio mediāte ibi diffundeꝰ-

do ſtabit. Si aũt nõ fuerit digna: ad uos reuertet̃: quia
meritũ nõ amitteris de uẽa bona intentione in p̃catio
ne uel ſalutatiõe. ¶ Duodecimo ponit Saluator quid
debet fieri a p̃dicatore & opari: ſi nõ cõtingat eũ reci
pi: aut eius p̃dicationẽ nõ auſcultari dicẽs. Et quicũq;
nõ recepint uos: neq; audierint ſermões uẽos &c̃. ubi
Saluator mãdat puluerẽ de pedib⁹ excutiendũ: ſc̃dm
Hierony. hoc egit in teſtimoniũ laboris: quẽ p eis ſal
uandis aſſumpſerũt: & q ad eos puenit p̃dicatio apo
ſtolica. unde puluis dimiſſus & locus calcat⁹ teſtimo-
nium feret deo cõtra illos in iudicio: ppter quod ad-
dit Saluator. Amen dico uobis: q tollerabili⁹ &c̃. Sz
q̃uo ẽ h̃ uez: cũ ſodomite ẽẽnt peximi coraz dño. Ge.
xix. R̃ndet q peccatũ ſpũale eſt maius corporali. So-
domite in genere peccati corporalis fuerũt peximi: ſz
repẽllẽtes p̃dicationẽ ap̃loz. ſ. iudei principal̃r fuerũt
deteriores: q ſpũali p̃cõ deliquerũt: q ↄtra xp̃m fere
bant: fuit. n. eis p̃dicatũ: oblata gr̃a: penitentie ueritas
declarata: & ſalus p̃miſſa: & nihil hoz ſodomitis: q̃re
corã deo excuſabiliores ſunt ſodomite iudeis. Vez q
doctrina xp̃i q̃ erat p̃dicatiõe ap̃loz mũdo tradenda
cõtra carnẽ erat & ſanguinẽ: cõtra idolatriã: q̃bus ob-
errabant oẽs alii a iudeis: & cõtra oia mũdana: & tota
erat ſancta pfecta & diuina. Et q̃d noua teſta capit:
ſapit dum ueteraſcit. Hinc eſt q cauſa p̃ſate p̃dicãde
doctrine cõtra iam dicta tribulatiões & pſequutiões
uarias: & a diuerſis recipe debebãt. Saluator aũt futu
rorum p̃ſcius p̃dicit eis talia paſſuros docẽs q̃d agẽ-
dum in talib⁹: & demũ fructũ cõſequẽdũ ex talibus.
Sz ſciẽdũ eſt q xp̃s tribulatiões quas erãt paſſuri eis
p̃dicit. primo q ſcita tribulatio & p̃cognita minus frã
git: dicente Greg. Minus iacula feriũt q̃ p̃uident̃. ſc̃do
ut de tanta poteſtate tradita a xp̃o nõ ſupbiãt cogitã-
tes q̃d eis euentuz eſſet. tertio ut ſuam preſcientiam
eis pandat: q ſicut oia nouit: ſic & oia rite diſponit: tri
bulationib⁹ ppter ipſuz ſuſceptis: premiũ apponẽdo.
quarto ut q de⁹ liberat a tribulatiõe: totã ipſoz fidu
ciam dirigẽdã ad deũ haberẽt. Predicit ergo Saluator
eos paſſuros pſequutiones in generali: & ab extrane-
is cũ dicit. Ecce ego mitto uos ſicut oues in medio lu
poz. Appellat lupos eoz pſequutores. Ad idẽ ſac̃ q̃d
ſequit̃. Tradẽt. n. uos in ↄciliis & in ſinagogis ſuis: fla
gellabũt uos &c̃. & ibi cũ dicit. Eritis odio oib⁹ homi
nibus ppter nomẽ meũ. His generalib⁹ pſequutioni-
bus Saluator dat plura remedia. Primũ prudẽtie di-
cens. Eſtote ↄtra lupos prudẽtes ſicut ſerpẽtes: & ſim
plices ſic̃ colũbe. Hieronymus. ut p prudẽtiã deuitent
inſidias: & p ſimplicitatẽ nõ faciãt malũ. & hoc eſt q̃d
ſubdit. Cauete aũt ab hominib⁹: quia dixerat q du-
cerent̃ in cõciliis &c̃. dat eis adiutoriũ de diuina ſub-
uentione in eloquẽtie ſubminiſtratione dicẽs. Cuz aũt
tradẽt uos: nolite cogitare q̃uo aut q̃d loquamini: da-
bitur. n. uobis in illa hora q̃d loquamini. Non eni uos
eſtis q loq̃mini: ſz ſpũs pr̃is uẽi q loq̃t in uobis: & ipſe
oſtẽdet uobis q̃uo. i. modũ loquẽdi & ordinãdi uerba
uẽa. Et q̃d. i. de qua materia loqui debeatis: nõ uetat
dña uerba premeditanda p̃dicatoz & alioz: cũ ſcri-
ptura diuina dicat oppoſitũ. Sz q̃a homo ignorat q̃ñ

ducet̃ ad cõcilia: q̃d ſibi pponet̃: Saluator docet: q p
tũc a deo dirigent̃ in loquẽdo. ſc̃do ponit pſequutio-
nes iferẽdas in ſpeciali ab intraneis. i. nõ ſoluz ab ex-
traneis: ſz a ppinq̃s: q frater tradet frẽm: pr̃ filiũ: & fi
lii parẽtes: & morte eos afficient. Addit remediũ: q̃d ẽ
cogitare pſequutiões ipſoz: magr̃o xp̃o illatas: & uo
ſtro pr̃i dicens. Nõ eſt diſcipulus ſup magr̃z: nec ſeru⁹
ſup dñm ſuũ. Sz ſufficit diſcipulo ut ſit ſicut magr̃ ei⁹
. ſ. xp̃s: q eſt magiſter noſter. Matth. xix. Et ſeruo q ſit
ſicut dñs eius. Sc̃dm remediũ addit cogitãdo finale iu
diciũ: in quo apparebũt ipſoz bona: & alioz mala. iõ
dicit. Nihil occultũ q̃d nõ reuelet̃ tũc. Tertium ponit
adiutoriũ ad tolerãdã paſſionẽ. ſ. aie imortalitatẽ cogi
tando dicẽs. Nolite timere eos q occidũt corpus: aiaz
aũt nõ poſſunt occidere. Quartũ auxiliũ idicat cũ di-
cit. Sz potius eũ timete q põt aiaz & corpus pdere in
gehẽnã. ſ. pſequutoz uẽoz: tales ibũt in tenebras ex
teriores. Matth. xiii. Quintũ eſt diuine uolũtatis atten
tio. Nã xp̃s uenit ſeparare filiũ a pr̃e: & filiã a mr̃e. &
ſic a parẽtib⁹. R̃õne aſſignat: q q amat pr̃em aut ma
trez plus q̃ me: nõ eſt me dignus. Sextũ tãgit remediũ
de fuga faciẽda. i. reſeruare ſe ad meliora: ut fec̃ ap̃ls
Paulus dũ fugit de damaſco. & hoc cũ dicit. Cũ aũt p
ſequent̃ uos in ciuitate iſta: fugite in aliã. i. ad melio-
ra pagẽda uos reſeruate. Adiungit Saluator p̃miũ p̃ſa
tarum pſequutionũ ut facili⁹ tolerent̃. & hoc cũ dicit.
Qui aũt pſeuerauerit uſq; in finẽ: hic ſaluus erit. & q
ↄfitebit̃ me corã hominib⁹: ↄfitebor & ego eũ coram
pr̃e meo: q eſt in celis &c̃. & cũ dicit. Veſtri capilli ca-
pitis oẽs numerati ſunt &c̃. & cum dicit. Qui pdiderit
aiaz ſuã ppter me: iueniet eã. & q̃a Saluator nr̃ dixe-
rat. Quid fiet illis q ipſoz nõ recipent predicationez:
poſſent apoſtoli dño dicere. Ecce: mittis nos ad predi
cãdũ: q̃d mercedis fiet nos recipiẽtib⁹? R̃ndit dicẽs.
Qui recipit uos: me recipit. & q me recipit: recipit eũ
q me miſit &c̃. & concludit. Amen dico uobis: q talis
uos recipiẽs nõ pdet mercedẽ ſuã. Sic ergo pz q xp̃s
ap̃los & diſcipulos ad predicãduz miſit quõ & ad q̃d
Quod erat primũ & principal̃r uidẽdũ p expõne pri
me partis hui⁹ conſormitatis. ſ. Ieſus mãdãs diſcipu-
lis. ſ. ut irẽt ad predicãdũ. Videdũ eſt nunc quõ ut ueri
obediẽtes dñi mãdato eũtes ad p̃dicãdũ q̃d egerũt: &
q ad p̃dicãdũ iuerint pz Luc̃. ix. ubi dicit̃. Egreſſi aũt
circuibãt p caſtella euãgelizãtes uerbũ & curãtes. Sz
quẽ fructũ fecerint: oñdit̃ Luc̃. x. In hoc quod dicitur
ibi. q reuerſi ſunt ſeptuagintaduo cũ gaudio. ſ. q̃a pfe
cerãt iperata: & fructũ fecerãt: & q̃a miracula exercu
erãt dicẽtes. Dñe: in noie tuo demonia ſubiciunt̃ no-
bis &c̃. Sic ergo pz de prima ap̃loz ad p̃dicãdũ miſſi
one. & hoc fuit an̄ xp̃i paſſionẽ: & eius ſacrã reſurre
ctionẽ. Conſequẽter uidẽdũ eſt de ipſoz ad p̃dicãduz
a xp̃o miſſione ſc̃da: & q̃d fructuoſitatis tali miſſione
euenerit. ſc̃do eniz miſit Saluator nr̃ diſcipulos. ſ. poſt
ſuã reſurrectionẽ ad predicãdũ: nõ ſolũ ad oues q̃ pe-
rierãt dom⁹ iſrael: ſz ad oẽs gẽtes. Et hoc oñdit̃ Mat.
xxviii. cũ dixit eis. Euntes ergo docete oẽs gẽtes ba-
ptizantes eos in noie pr̃is & filii & ſpũs ſancti &c. Et
Marci. xvi. Euntes in mũdũ uniuerſuz p̃dicate euãge

lium oı̄ creature &c̄. Et quia de iſta ſc̄da miſſione: &
de fructu p̄dicationis apl̄oꝝ in gn̄ali & in ſpeciali di
cē infra ꝯformitate & fructu.xxxviii.ii. Ieſus mittēs
apl̄os.hic ad p̄ſens dimittat̄. pꝫ ergo expoſitio prime
partis conformitatis.xi.iiꝫ. Ieſus mandans diſcipulis:
& ipſa prima pars declarata.

¶ Secunda pars undecimi fructus & ꝯformitatis eſt.
Fran ciſcus deſtinator.Expoſitio.

VIr dei Frāciſcꝰ:ut ꝯfor
mitas oñdit p̄cedens:
factꝰ euangelicꝰ p̄co:
& p̄dicator: ad diuer
ſas partes p̄dicaturus
acceſſit: & diuerſis gē
tibꝰ p̄dicādo: fructū p
egit deo acceptū: & n̄
ſolū ip̄e pſonalr̄ p̄dica
tiōis eidē inuictū effe
cit offm̄:ſꝫ & p frēs ſu
os eidē diuina bōitate
ꝯſſtos idipſuꝫ exercere ſollicite ꝓcurauit.Sꝫ qm̄o &
qualr̄ id pfecerit: p̄ns pars undecie ꝯformitatis q̄ di
cit.Frāciſcꝰ deſtinator:declarare intēdit. Et pro euidē
tia huiꝰ eſt ſciēdū q.b. Frāciſcꝰ ſuos frēs ad p̄dicādū
multotiēs deſtinauit . Et primo in principio religiōis.
cū enim habitu:uita:& uolūtate dn̄s Bernardus : qui
frater Bernardus de qnta ualle eſt dictus:dn̄s Petrus
canonicꝰ eccleſie maioris aſſiſii:q dictus eſt frater Pe
trus cathanii.& alius uir noie Egidius: q frater Egidi
us eſt uocatus:iſti tres:cū ipſi beato patri adheſiſſent
ad ꝑfectū maiorē aiaꝝ imēſa pfuſi leticia & gaudio
ſpūs ſancti.b.Frāciſcꝰ frēs Bernardū & Petrū ad unā
partem miſit.Ipſe uero cū fratre Egidio in marchiam
anchonitanā pexit. Euntes aūt in marchiā: exultabāt
uehemēter in dn̄o: & btūs.F. alta & clara uoce laudes
dn̄i gallice decantās: bn̄dicebat & glorificabat altiſſi
mi bonitateꝫ.Iꝫ aūt uir dei nōdū pleno pplo p̄dicaret:
qū tn̄ p ciuitates & caſtella trāſibat : hortabat̄ oēs ut
amarēt & timerēt deū:atqꝫ penitētiā agerēt de pecca
tis.Frater aūt Egidius eius ſocius admonebat audien
tes ut eis crederēt:qa eis optime cōſulebat.Qui uero
eos audiebāt:dicebāt. Qui ſunt iſti: & q̄ ſunt uerba q̄
dicūt?Erat eni amor dei & timor q̄ſi ubiqꝫ extinctus:
& uia penitētie penitus neſciebat̄: imo ſtulticia repu
tabat̄.puluerat.n.carnis illecebra:mūdi cupiditas:&
ſupbia uite:adeo q totus mūdus in his tribꝰ maligni
tatibꝰ poſitꝰ uidebat̄.De eis erat diuerſa opinio. Alii
dicebāt eos ſtultos uel ebrios. Alii aūt aſſerebāt q ta
lia uerba nō ex ſtulticia ꝓcedebāt. Vnus uero de au
dientibꝰ dixit.Aut ꝓpter ſūmā pfectionē dn̄o adhe
ſerunt:aut certe iſani ſunt:qa deſpata uidet̄ eoꝝ uita:
cū pauco cibo utant̄: & nudis pedibꝰ ambulēt:atqꝫ ui
liſſimis ueſtibꝰ ſint induti.Inter hec tn̄ lꝫ qdā timorē i
currerēt:uiſa forma ſancte cōuerſationis eoꝝ: nō eos
tn̄ adhuc aliq ſeq̄bant̄:ſꝫ & mulieres iuuēcule uiden
tes eos a longe fugiendo pauebāt : ne forte iſama uel
ſtulticia ducerent̄. Sic ergo poſtq̄ circuierūt illā ꝓuin
ciam redierūt ad locū ſancte Marie de angelis de aſſi
ſio. & iſta fuit prima miſſio frūm ad p̄dicādū plus exē
plo q̄ uerbo. ¶ Secūdo. b. Frāciſcꝰ deſtinauit frēs ad
p̄dicādū ſecūda uice.nam ipſo ſtante cū tribꝰ locus ꝑ
tatis:quatuor alii uiri de aſſiſio eidē adheſerūt.ſ. Sab
batinus:Moricus:& Ioānes de capella:& unus alius:
cuiꝰ nomē nō poſuit frater Bonauētura in legēda ma
iori.parte.iii.ſupplicātes.b.Frāciſco ut eos in frēs reci
peret:&.b.Frāciſcꝰ eos recepit humilr̄ & benigne. Iā
ſterilis & paupcula ſimplicitas ſancti pr̄is peperat ſe
ptem: & deſiderabat uniuerſitatē fideliū ad penitētie
lamēta uocatā xp̄o dn̄o parturire.unde uolens eos ad
p̄dicādū deſtinare.b.Frāciſcꝰ primo eis p̄dixit ordinis
dilatationē diuina clemētia fiendā in pximū:quā btūs
Frāciſcꝰ cognouit dū in quodā ſolitario loco annos ſu
os in amaritudine recogitās deploraret. ſpūs.n.ſancti
in eū ſupueniēte leticia:certificatꝰ eſt de remiſſiōe ple
naria oiuꝫ delictoꝝ.Raptus deinde ſupra ſe:ac in qd
dam mirādū lumen totus abſortꝰ:dilatato mētis ſinu:
q̄ circa ſe & filios ſuos futura erant luculēter aſpexit.
unde fratribꝰ poſtea dixit. Confortamini cariſſimi &
gaudete in dn̄o : nec qa pauci eſtis efficiamini triſtes:
nec uos terreat mea uel ur̄a ſimplicitas:qm̄ ſicut mihi
eſt a dn̄o i ueritate oſſuꝫ in magnā multitudinē faciet
uos creſcere deꝰ:ſueqꝫ bn̄dictiois gr̄a multiplr̄ dilata
bit.Deide poſtq̄ plura de regno dei:de cōtēptu mōdi:
de abnegatiōe ꝓprie uolūtatis : corporiſqꝫ caſtigatio
ne ꝓnūciaſſet:ꝓpoſitū ſuū de mittendo illos in q̄tuor
partes orbis apuit. illi corā ſeruo dei humilr̄ ſe pſter
nētes in uia cū gaudio ſpūs ſuſcipiebāt obediētie ſan
cte mādatū.Ipſe uero dicebat cuilibꝫ ſingillatim. Ia
cta cogitatū tuū in dn̄o: & ipſe te enutriet.Quod uer
bum.b. Frāciſcꝰ ſolitꝰ erat dicere quotieſcūqꝫ fratreꝫ
aliquē ad obediētiā dirigebat. Mittēs ergo eos ſic eſt
alloquutus dicēs. Conſideremus frēs cariſſimi uoca
tionē nr̄aꝫ:qua uocauit nos miſericorditer deꝰ:nō tm̄
ꝓ nr̄a:ſꝫ ꝓ multoꝝ ſalute: ut eamus p mūdū exhortā
do oēs plus exēplo q̄ uerbo ad agēdā pniam de pec
catis ſuis:& habendā memoriā mādatoꝝ dei.Et noli
te timere:qa puſilli & iſipiētes uidemur: ſꝫ ſecure an
nūciate ſimplr̄ pniam : cōfidentes in dn̄o q uicit mun
dum: q ſpū ſuo loquet̄ p uos & in uobis ad exhortan
dum oēs ut cōuertant̄ ad ipſuꝫ: & eius mādata obſer
uent. Ite ergo annūciātes hominibꝰ pacem p̄dicātes
pniam in remiſſionem peccatoꝝ:inuenietis quoſdā ho
mies fideles:māſuetos:& benignos: q cū gaudio uos
& uerba ur̄a recipient. & p oppoſitū alios ifideles ſu
perbos blaſphemos: q exprobrātes reſiſtent uobis &
his q̄ dicetis. ponite ergo in cordibꝰ ur̄is patienter &
humilr̄ oia tolerare. Cūqꝫ fratres hoc audiſſent time
re ceperūt.Ad quos ſanctus ait.Nolite timere:qm̄ nō
poſt multū tp̄s uenient ad uos multi ſapientes & no
biles:eruntqꝫ uobiſcū p̄dicātes regibꝰ & principibꝰ &
populis multis. Multi uero cōuertent̄ ad dn̄m : & per
uniuerſuꝫ mūdū multiplicabit deꝰ familiā ſuā: & au
gebit.Eſtote ergo in tribulationibꝰ patientes:in orā
tionibus uigiles:in laboribꝰ ſtrenui: in ſermonibꝰ modē
ſti:in moribꝰ graues:& in bn̄ficiis grati.qa ꝓ his oi
bus uobis regnū dei p̄parat̄ eternū. Sic ergo cum hec

benedixiſſet & bñdixiſſet eis: ad tres partes orbis ꝓfecti
ſunt. Ipſe uero ſciēs ſe aliis datū in exēplū ut prius fa
ceret ꝙ doceret: cū uno ſocioꝝ uerſus unā partē orbis
perexit: reliqs a ſe ad modū crucis: aliis trib⁹ mūdi par
tibus deputatis. Abierūt ergo uiri dei deuote monita
eius obſeruātes. Cū aūt iueniebāt aliquā eccleſiā ſiue
crucē: inclinabāt ſe ad orōnē: & deuote dicebāt. Ado
ramus te xp̄e & bñdicimus tibi p oēs eccleſias ꝗ ſūt ī
uniuerſo mūdo: qa p ſanctā crucē tuā redemiſti mun
dum. Credebāt.n. ſemp iuenire locū dei ubicūqꝫ crucē
uel eccleſiā iuenīſſent. Quicūqꝫ aūt uidebāt eos pluri
mū mirabanť: eo ꝙ habitu & uita diſſimiles erāt om
nibus: & q̄ſi ſilueſtres hoies uidebanť. Quocūqꝫ uero
intrabāt: ciuitatē.ſ. uel caſtellū: aut uillā: uel domū: an
nūciabāt primo pacē: cōfortātes oēs ut timerēt deū: &
amarēt creatorē celi & terre: eiuſqꝫ ſeruarēt mādata.
Quidā eos libēter audiebāt: qdā ecōtrario deridebāt:
pleriqꝫ eos qōnib⁹ fatigabāt. Quibuſdā dicētib⁹. Vñ
eſtis uos? Aliis q̄rentib⁹ qs eſſet ordo ipſoꝝ. Quib⁹
lꝫ eſſet laborioſum tot qōnib⁹ rñdere: ſimplr tñ ꝯfite
banť ꝙ erāt uiri penitētiales de ciuitate aſſiſii oriūdi.
Nondū.n. ordo eoꝝ dicebatur religio. Multi uero eos
deceptores & fatuos iudicabāt: & nolebāt eos recipe
in domū ſuā: ne tāq̄ fures eoꝝ res furtim auferrēt: p
pterea in multis locis: illatis multis iniuriis: hoſpitabā
tur ī eccleſiaꝝ porticib⁹: uel domoꝝ. Frater uero Ber
nardus de qnta ualle cū ſocio florētiā aduenientes: poſt
multas ſuſceptas iniurias: cognit⁹ tandē eſt: & aliquos
exēplo & uerbo cōuertens ad.b. Frāciſcū adduxit.uꝫ.
aſſiſiū. & qa de hoc dictū eſt ſupra. fructu & ꝯformi
tate.viii. in tractatu de uita fratris Bernardi in ꝓuin
cia.b. Frāciſci: ideo p̄fata hic ulteriori modo nō pono
B. uero Franciſc⁹ cū iret cū ſocio: & frater ille diceret
iuxta mādatū.b. Frāciſci hoib⁹. Dñs det uobis pacē:
quā ſalutationē.b. Frāciſc⁹: xp̄o reuelāte: ut dictū eſt
fructu & ꝯformitate p̄cedēti: didicerat: ꝓut ipſe ī ſuo
ſcripſit teſtō. quia homies nō audierāt adhuc fieri ab
aliquib⁹ religioſis talē ſalutationē: ide plurimū mira
banť. & qa p uiā ſic incedēs: frater ip̄e hoies & mulie
res & exiſtētes in agris ſalutabat. Aliq cū idignatiōe
dicebāt eis. Quid ſibi uult iſta talis ſalutatio ur̄a? ita
ꝙ frater ipſe incepit ex hoc uerecūdari. unde dixit.b.
Frāciſco. Dimitte me dicere aliā ſalutationē. & ait illi
b. Frāciſc⁹. Dimitte illos dicere: qa nō percipiūt q̄ dei
ſunt. Sed neqꝫ uerecunderis: qm̄ adhuc & nobiles &
principes hui⁹ mūdi: de hac ſalutatiōe tibi & fratrib⁹
reuerētiā exhibebūt. Modico aūt elapſo poſt tempore
benignus pr̄ Frāciſc⁹ ſue ꝓlis exoptās p̄ſentiā: cuꝫ in
unū oēs p ſe ꝯuocare nō poſſet: p eū orabat hoc fieri
q diſpſiones ꝯgregat iſraelis. Sicqꝫ factū eſt ut abſqꝫ
humana uocatione oēs ex iſperato poſt modicū tem
poris iuxta eius deſideriū diuina operāte clemētia: nō
ſine ipſoꝝ admiratiōe pariter cōuenirēt: qñ aūt ſe in
uicem reuiſerūt: tāta iocūditate & gaudio repleti ſūt:
ac ſi nihil recordarenť eoꝝ ꝗ paſſi fuerāt ab iniqs. So
liciti tñ erant quotidie orare & laborare manib⁹ ſuis:
ut oēm ocioſitatē aie inimicā a ſe penit⁹ effugarēt. Sur
gebāt in media nocte ſollicite: & orabāt deuotiſſime

cū imēſis lachrimis & ſuſpiriis. Amore intimo ſe dili
gebāt: & ſeruiebat unus alteri: ac nutriebat cū ſicē mr̄
filiū unicū & dilectū. tantū charitas ardebat in eis: ꝙ
facile eis uidebať tradere corpus ſuuꝫ morti ꝓ ſalute
aie uel corporis ſuoꝝ cōfratrū. un̄ q̄dā die cū duo ex
ipſis fratrib⁹ ſimul irēt: iuenerūt quēdā ſatuū: q cepit
iactare lapides in eos. Vidēs ergo unus eoꝝ lapides
iactari in alteꝝ: oppoſuit ſe ſtatim ictib⁹ lapidū: uo
lens poti⁹ ſe pcuti ꝗ frēm ſuū ꝓpter charitatē mutuā
qua flagrabāt. Sicqꝫ parati erant unus ꝓ altero pone
re uitā ſuā. Erant ēt in humilitate & charitate radica
ti & fundati ī tātū: ut unus alteꝝ uereretť tanq̄ p̄rem
& dñm. Atqꝫ illi q offō p̄dicationis: uel aliqua gr̄a p̄
cellebāt: humiliores & uiliores ceteris uidebanť. Oēs
quoqꝫ ſe totos ad obediēdū p̄bebāt: ad p̄cipiētis uo
luntatē ſe cōtinuo p̄parantes. Non diſcernebant in
ter iuſtū & iniuſtū p̄ceptū: qa quicqd p̄cipiebať puta
bant eſſe ſcd̄m dñi uolūtateꝫ: & ideo iplere precepta
erat eis facile & ſuaue. A carnalib⁹ aūt deſideriis ab
ſtinebāt ſemetipſos iudicantes: atqꝫ cauētes ne unus
alteꝝ offenderet ullo modo. Et ſi qñ contingebat ut
alter alteri diceret uerbū quod poſſet illū turbare: tā
tum cōſciētia mordebať: ꝙ nō poterat quieſcere dōec
diceret culpā ſuā: ꝓſternēs ſe in terrā: ut pedē fratris
turbati ſup os ſuū poni faceret. Quod ſi frater turba
tus pedē ſup os alteri⁹ ponere nolebat: ſi erat prela
tus ille q turbauerat alteꝝ: p̄cipiebat illi ut pedē po
neret ſup os ſuū. Si uero erat ſubditus faciebat hoc il
li p̄cipi a prelato. Sicqꝫ ſtudebāt ut ois rancor & ma
licia fugareť ab eis: & pſecta ſemp iter ipſos dilectio
ſeruareť: ſatagētes ꝓ poſſe ſingulis uiciis ſingulas uir
tutes opponere: p̄ueniēte & adiuuāte eos gr̄a dñi nr̄i
Ieſu xp̄i. Nihil inſup ſibi ꝓ priū uendicabant: ſꝫ libris
& aliis collatis eiſdē utebanť cōmuniter ſcd̄m formā
ab apoſtolis traditam & ſeruatam. Cum aūt inter eos
& in eis eſſet uera paupertas: erant tñ liberales & lar
gi de oibus ſibi pro deo collatis: libēter dantes ipſius
amore petentib⁹: & maxime paupib⁹ elimoſinas eis
datas. Quando uero ibant p uiam: & iueniebant pau
peres petētes aliqd ab eis amore dei: cū nō habebant
aliqd quod p̄berēt: dabant aliquā partē de ueſtib⁹ ſu
is: lꝫ uilib⁹. Quādoqꝫ eniꝫ dabant capuciū: diuidētes
ipſum a tunica: qñqꝫ manicam: qñqꝫ parteꝫ aliquam
diſſuentes eam a tunica: ut illud euangeliū iplerēt. Oī
petēti te tribue. Quando uero declinabāt diuites hu
ius ſeculi ad eos: recipiebant eos alacriter & benigne
ſtudētes eos reuocare a malo: & ad p̄niam ꝓuocare.
In paupertate plurimū letabanť: ꝙ nō cōcupiſcebant di
uicias: ſꝫ oia tranſitoria ſpnebant: q̄ poſſunt a mundi
hui⁹ amatorib⁹ cōcupiſci. p̄cipue uero pecuniam q̄ſi
puluerē pedib⁹ cōculcabant. Et ſicut a p̄re ſancto. F.
fuerant edocti: ipſam cū ſtercore aſini equali p̄cio &
pōdere pōderabant. Gaudebant in dño cōtinue: non
habētes iter ſe nec intra ſe: un̄ poſſent aliquaten⁹ cō
triſtari. Quanto enim a mūdo erant magis diuiſi: tāto
deo erant magis cōiuncti. p uiaꝫ crucis: & ſemitas i
cedētes iuſticie: & obſeruationis euangelice offendi
cula remouebant: ut poſteris iter planū fieret & ſecu

frūm. Sic ergo pꝫ ſcda frūm a.b. Frāciſco ad ꝑdicandū
miſſio & deſtinatio. ¶ Tertio.ſiue.b.Frāciſci deſtina
tio tertia frūm ad ꝑdicandū fuit poſt approbationē re
gule & cōfirmationē factā p dñm papā Innocētiū ter
tiū. Nam cū poſt reuerſionē ꝑfatoꝝ octo frūꝫ ad ſan
ctam Mariā de angelis:quos ad ꝑdicanduꝫ direxerat
quatuor aliis ſibi adherētib⁹ ad numeꝝ duodenariū
excreuiſſent.b.F. cū duodecim ꝑfatis ſocis romā p-
gens:obtēta regule ꝯfirmatiōe a.D.Innocētio: ac ab
ipo habito de ꝑdicāda pnia mādato:& laicis fratrib⁹
q eū fuerāt comitati:ſuo iuſſu coronis paruulis factis
ut uerbū dei libere ꝑdicarent: cū ꝑfatis uerſus ualleꝫ
ſpoletanā reuerſus: ut euāgeliū xpi faceret & doceret
ipſe.b.pr̄ nō ſolū ꝑdicare cepit: ſꝫ & dictos ſocios ad
ꝑdicādū deſtinare. Sꝫ in quib⁹ libris uoluit frēs ſuos
btūs.F.ſtudere? Nō certe i libris Ariſtotelis & phoꝝ:
nō Galieni & medicoꝝ:nō Tullii & rhetoricoꝝ:non
Tholomei & aſtrologoꝝ:nō in libris legū & decreta
lium. Sꝫ in quo? Certe dicit frater Bonauētura in q̄rta
parte legēde maioris. uacabāt diuinis ꝑceptis iceſſan
ter:mētalr̄ potius q̄ uocalr̄ ſtudio itēdētes oꝛonis de-
uote. & q2 libris carebāt:loco illoꝝ:libꝝ crucis conti
nuatis aſpectib⁹ dieb⁹ & noctib⁹ reuoluebāt exēplo
pr̄is & eloqo eruditi:q iugiter faciebat eis de xpi cru
ce ſermonē. Sicqꝫ frēs ꝯformes aplo Paulo nihil ſcie
bant niſi xp̄m & hūc crucifixū:q eis factus eſt ſapiē-
tia:ſanctitudo:iuſticia:& redēptio. Qua in re:dño ꝑ-
eunte:frēs & corda audientiū cōmouebāt: & linguas
ipſoꝝ dirigēte in terris ad quas pgebāt:maximū fru-
ctum faciebāt. Ipſe eniꝫ duodecim ſocios binos & bi
nos dirigendo: more dñico ad diuerſas mundi partes
ipſos direxit. Frēm uero Bernardū de q̄nta ualle mi-
ſit bononiā:ut habet̄ ſupra.cōformitate.viii. tractatu
de uita fratris Bernardi:q poſt multa ſuſcepta patien
ter cōuicia agnitus a pplo:& locū accepit bononie:&
pre nimio honore q ſibi ipēdebat̄:recedēs ab inde ad
b.Frāciſcū reuerſus eſt: & tūc.b.Frāciſc⁹ ꝑdicatōe ſo
cioꝝ multiplicatis fratrib⁹:miſit frēs bononiā & in lō
bardiā ad ꝑdicandū & morandū.& tandē ipſe.b.Frā-
ciſcus:ut dictū eſt cōformitate ꝑcedēti:& bononiā &
lombardiā acceſſit. Hac tertia uice.b.Franciſc⁹ poſtq̄
ſocios deſtinarat: ipſe adire frāciā gr̄a ꝑdicationis ele
git cū fratre Maſſeo.ueꝝ cū diuina inſpiratione pri⁹
romā adiiſſent: ad uiſitandū aploꝝ limina:ut dictū eſt
cōformitate.viii. in tractatu de fratre Maſſeo: beatis
apoſtolis.b.Franciſco apparentib⁹:nō ad franciā ꝓfe
ctus:ſꝫ ad uallē ſpoletanā eſt reuerſus. Vice alia fran
ciam uoluit adire:& uſqꝫ florētiā pgens: a dño Vgo-
ne ep̄o hoſtieñ.ordinis ꝓtectore ꝓhibit⁹ fuit:& hac
uice frēs ꝑdicationib⁹ & exēplis tantū fructū fecerūt
q2 frēs adeo ſunt multiplicati: ut.b.Franciſc⁹ bis i an
no ad caplm̄ apud ſanctā Mariā de angelis ꝯuocaret.
& hec fuit tertia miſſio frūm a.b.Franciſco. ¶ Quar
to:ſeu uice quarta.b.F.miſit frēs ad ꝑdicandū: dū iaꝫ
fratrib⁹ multiplicatis:ordinaſſꝫ q2 bis in anno fratres
ad caplm̄ cōuenirēt.uꝫ.in feſto pentecoſtes: & ſancti
Michaelis de mēſe ſeptēbris:& hoc i loco ſancte Ma
rie de angelis. Cui⁹ ordinationi frēs obtēperantes cō

uenieb ant oēs. In quo caplo tractabant q̄uo regulaꝫ
melius poſſent obſeruare:& tūc cōſtituebant frēs per
diuerſas ꝓuincias: q pplo ꝑdicarēt:& frēs alios in ſu
is ꝓuinciis collocarēt. Expleto aūt caplo: bn̄dicebat
fratrib⁹ oibus: & ad ſingulas ꝓuincias ſingulos deſti
nabat. Quicūqꝫ ex ipſis habebat ſpm̄ dei & eloquen
tiam idoneā ad ꝑdicandū:ſiue clericus ſiue laicus eēt:
dabat ei licentiā ꝑdicandi. Ipſi uero bn̄dictioneꝫ eius
recipiētes: cū magno gaudio ſpūs tāq̄ pegrini & ad-
uene ibant per mūdū:nihil in uia portantes:niſi tm̄ li
bros in quib⁹ poſſent dicere horas ſuas. Faciebat nā-
qꝫ ſancta paup̄tas quā ſolā deferebant ꝓ ſumptibus
ipos ad oēm obediētiā ꝓmptos:robuſtos ad labores:
& ad itinera expeditos:& q2 nihil terrenū habebant:
nihil amabant:nihilqꝫ timebant amittere: ſecuri erāt
ubiqꝫ nullo pauore ſuſpēſi:nulla cura diſtracti: tamq̄
q abſqꝫ mētis ꝑturbatione uiuebant:& ſine ſollicitu-
dine diem craſtinū & ſerotinū hoſpiciū expectabant.
multa qdē eis in diuerſis partib⁹ orbis iferebant̄ cōui
cia tanq̄ pſonis deſpicabilib⁹ & ignotis.uerum amor
euangelii xp̄i adeo ipſos patiētes effecerat: ut quere-
rēt potius ibi eſſe: ubi pſequutionē paterent̄ in corpo
re q̄ ubi cognita ſanctitate ipſorum mūdano poſſent
gloriari fauore. Ipſa quoqꝫ reꝝ penuria ſupabūdans
eis uidebat̄ ubertas: dum iuxta conſiliū ſapientis pro
magno ipſis minimū cōplacebat. Quib⁹.b.Franciſc⁹
dicebat. In noīe dñi ite bini & bini p uiam humilr̄ &
hōeſte: & maxime cū ſtricto ſilētio a mane uſqꝫ poſt
tertiam orantes dñm in cordib⁹ uris. & uerba ocioſa
& inutilia nō noiant̄ in uobis.lꝫ.n.ambuletis:tn̄ ꝯuer
ſatio ura ſit ita humilis & honeſta ſicͨ ſi in heremito-
rio aut i cella eētis. Nā ubicūqꝫ ſum⁹ & ambulam⁹ ha-
bemus ſemp cellam nobiſcū. Frater.n.corpus eſt cella
nr̄a : & aīa eſt heremita q̄ morat̄ in cella ad orandum Corpus ē
dñm & meditandū de ipſo . unde ſi aīa nō manſerit in cella.aīa
q̄ete i cella ſua parū ꝓdeſt religioſo cella manufacta. heremita.
Talis ſit ur̄a cōuerſatio inter gētes ut q̄cūqꝫ uos au-
diet uel uidebit glorioſum pr̄em celeſtē & deū laudet
deuote. Nullus p uos ꝓuocet̄ ad iram uel ſcandalū:ſꝫ
oēs p manſuetudinē ur̄aꝫ ad pacē benignitatē & con
cordiam ꝓuocent̄. Nam ad hoc uocati ſumus: ut uul
neratos curemus:alligem⁹ cōfractos: & erroneos re-
uocemus. Multi.n.nobis uident̄ eſſe mēbra diaboli:q
adhuc diſcipuli xp̄i erūt: ſicqꝫ informati illi abierunt.
Dedit aūt illi dñs uerbū & ſpm̄ ſcdm̄ tēporis oppor-
tunitatē ad pferēdū uerba acutiſſima penetrantia cor
da iuuenū atqꝫ ſenū. Qui pr̄eꝫ relinquētes & mr̄eꝫ &
oia q̄ habebant ſeq̄bant̄ frēs eoꝝ religionis habituꝫ
aſſumēdo. Vere.n.tūc ſeparationis gladius miſſus eſt
in terra dū iuuenes ueniebant ad religionē dimitten-
tes parētes ſuos in ſecib⁹ peccatoꝝ. Illos tn̄ quos ad
ordinē recipiebant ducebant ſuſcepturos ad.b. Fran-
ciſcū ab eo religionis habitū humilr̄ & deuote. Non
ſolū aūt uiri ſic cōuertebant̄ ad ordinē.ſꝫ & multe uir
gines & uidue ad eoꝝ ꝑdicationē cōpuncte ſecundū
ipſoꝝ cōſiliū p ciuitates & caſtra monaſteriis ordina
tis recludebant ſe ad penitētiam faciendam. Quibus
unus ex fratrib⁹ cōſtitutus fuit uiſitator & correctoꝛ

taꝝ.uꝫ.ſanctus frater Philippus longus primus uiſi-
tator pauperꝝ dñaꝝ. Qui in labiis ab angelo tactus
fuit calculo ignito ut Iſaias. Siſr & uiri uxorati & mu
lieres maritate a lege mr̄imonii diſcedere nõ ualẽtes:
de frũm ſalubri cõſilio ſe in domib⁹ ꝓpriis artiori pe-
nitẽtie cõmittebãt. Vñ poſtmodũ p.b.Frãciſcũ trinita
tis cultorẽ triplex ordo ex p̄dictis ſicut tres eccleſias
erexerat: eſt inſtitut⁹: quoꝝ ordinũ qlꝫ tẽpore ſuo a
ſummo pontifice extitit cõfirmatus. Hac uice quarta
deſtinationis frũm. b. Frãciſcus ad īfideles uoluit ipſe
pſonalr̄ accedere ad p̄dicãdũ: ſꝫ ꝓhibitus fuit a deo.
ſic & ad partes infideliũ frẽs ad p̄dicandũ direxit. Fra
trem Egidiũ cũ pluribus ſociis miſit thuniciũ: q cũ de
naui ad terrã deſcẽdiſſent: & fidẽ cepiſſent feruẽtiſſi-
me p̄dicare: xp̄iani q ibi erãt timẽtes ne ſibi tali p̄di-
catione pſonaꝝ iminẽret periculuꝫ: ipſos frẽs ceperũt
& poſuerũt in naui: & cõtra uelle eoꝝ ad partes fide-
lium remiſerũt. Miſit ẽt.b.Frãciſc⁹ frẽs ad p̄dicãdũ ſa
racenis: q tũc morabanť in ciuitate hyſpalẽſi & in hy
ſpania & in marochio. Sex frẽs illuc direxit.ſ. frẽꝫ Vi
taleꝫ: ſꝫ iſte remãſit in regno aragonie. Alii acceſſerũt
ad ſaracenos.ſ.frẽs Beraldus: Adiutus: Accurſius: Pe
trus: & Otto: q glorioſo martyrio ſunt coronati. Quo
rum exẽplo ꝓuocatus ſanctus Antoni⁹ nr̄ ordinẽ in-
trauit minoꝝ. Tempore ẽt.b.Frãciſci qdã frater laic⁹
paſſus eſt martyriũ: ut dictũ eſt de iſtis fructu & con
formitate.viii. In hac miſſione quarta: ut credo: eue-
nit illud quod ponit frater Bonauẽtura in quarta par
te maioris legẽde dicẽs. ꝙ frẽs aliq: cũ p̄dicatiõis cau
ſa partes adiiſſent īfideliũ: cõtigit ut qdã ſaracen⁹ pie-
tate ductus pecuniã eis offerret ꝓ neceſſario uictu. il
lis aũt recuſantib⁹ accipe: admiratus eſt ille cernẽs ꝙ
inopes erãt. Intellecto tandẽ ꝙ amore dei paupes eẽ
fecti pecuniã poſſidere nolebãt: tanta eſt eis affectio-
ne cõiunctus ut offerret ſe ad miniſtrandũ neceſſaria
oĩa q̄diu facultatũ ſibi aliqd ſupeſſet. & hec fuit q̃rta
frũꝫ miſſio ad p̄dicandũ p btm̄.F. ¶ Quinto miſit fra
tres.b. Frãciſc⁹ ad p̄dicandũ: qñ nono anno ab ince-
ptione religionis multiplicatis nũero & meritis fratri
bus electi fuerũt miniſtri & miſſi cũ aliquot fratrib⁹
ad p̄dicandũ q̄ſi p oẽs mũdi ꝓuincias: in quib⁹ fides
catholica colitť & obſeruatť. Qui recipiebanť in aliqb⁹
ꝓuinciis: ſꝫ nõ pmittebanť p̄dicare & habitacula con
ſtruere. De qbuſdã uero ꝓuinciis expellebant eos ne
forte eſſent hoĩes īfideles. qa lꝫ dñs Innocẽtius papa
ordinẽ & regulã approbaſſet eoꝝ: nõ tñ hoc ſuis lr̄is
cõfirmauit. & ꝓpterea frẽs a clericis & laicis tribula-
tiõẽs plurimas ſunt ppeſſi. uñ ex hoc cõpulſi ſunt fra
tres fugere de diuerſis ꝓuinciis: atqꝫ ſic anguſtiati &
afflicti: necnon & a latronib⁹ ſpoliati & uerberati: ad
btm̄.F. cũ magna amaritudine ſunt reuerſi. hec.n. paſ
ſi erãt q̄ſi in oĩbus partib⁹ ultramõtanis: ut in alema-
nia: ungaria: & aliis plurib⁹. & ſic tũc euenit quod di
ctum eſt cõformitate p̄cedẽti. ꝙ frẽs rogabãt.b.Fran
ciſcũ ut peteret priuilegiũ ꝙ poſſent ꝓpo irrequiſitis
ep̄is & clericis aliis p̄dicare: & ipe hũit rñdere ꝙ no-
lebat: ut dictũ ẽ. Verũtñ oĩa illata p̄dictis fratrib⁹ no
tificauit.b.Frãciſc⁹.D.Vgoni ꝓtectori ordinis cardi-
nali hoſtieñ. ¶ Sexto miſit.b.Frãciſc⁹ frẽs. qñ.ſ.ſecũ
dam regulã qua utimur nũc pſecerat: & p.D.papam
Honoriũ pontificatus ſui anno.viii.cũ bulla ꝯfirmata
fuit in caplõ ſequẽti: quod credo fuiſſe illud in quo ul
tra qnqꝫ milia frũm multitudo fuit. de quo habetť con
formitate.iiii. in dicto caplõ gñali data licẽtia a.b.F.
miniſtris recipiẽdi frẽs ad ordinẽ: miſit eos ad ꝓuinci
as ſupradictas ad p̄dicandũ & morandũ: portãtes lit-
teras cardinaliũ cũ regula bulla apoſtolica cõfirmata.
Sic itaqꝫ morantib⁹ & p̄dicantib⁹ fratrib⁹ in illis ꝓ-
uinciis multi uidẽtes eoꝝ humilẽ & ſanctaꝫ côuerſa-
tionẽ: atqꝫ audiẽtes eoꝝ uerba altiſſima mouẽtia & ĩ
flãmãtia mẽtes ad amorẽ dei & pñiam faciẽdã uenerũt
ad ipſos: & ſancte religionis habitũ feruẽter & humi
liter ſuſcepunt. Tũc.b.F. miſit cũ plurib⁹ fratrib⁹ frẽꝫ
Pacificũ regẽ uerſuũ: q uiderat.b.Frãciſcũ duob⁹ enſi
bus ualde fulgentib⁹ in modũ crucis trãſuerſalr̄ ex ñ-
tibus cõſignatũ miniſtrũ in frãciã. Et dictus frater Pa
cificus cuſtodẽ pariſiẽſem fecit frẽm Angelũ de piſis:
q primus fuit q pariſiẽſem côuẽtũ edificauit. Deide p
btm̄.F. frater Angelus de piſis p̄dictus factus eſt mi
niſter anglie: & miſſus illuc cũ aliqb⁹ fratrib⁹: & ſpe-
cialiter cũ fratre Alberto de piſis: q eideꝫ ſucceſſit in
offõ miſteriatus: & demũ cũ eſſet miniſter anglie: ele-
ctus eſt terti⁹ poſt btm̄.F. gñalis miniſter ordinis. de
quib⁹ dictũ eſt cõformitate.viii. Sꝫ quẽ fructũ fecerũt
in partib⁹ anglie: pꝫ ex dictis. fructu.viii. & ꝯformi-
tate & fructu.ix. Abbas.n. de abidon fact⁹ eſt frater
minor. ep̄s erphordieñ. dñs Rodulphus: ep̄atu dimiſ
ſo: fcũs eſt frater minor: & alii plures magri in theo-
logia facti ſunt frẽs minores. Sic & in pariſius & in
frãcia & in alemania multi ſolenniter p̄bẽdati: multi
magri in ſacra pagina: & multi nobiles facti ſunt fra
tres miñores. de quib⁹ dictũ eſt ꝯformitate.viii. & .ix.
Qualr̄ aũt.b.F. pmonuerit frẽs p̄dicãtes: & ſi in parte
dictũ ſit ꝯformitate p̄cedẽti: aliq tñ ſunt hic addẽda:
ſꝫ copioſius habenť ꝯformitate ſequẽti.ca.xii. de p̄di
catore. Nolebat.n. btũs pr̄ ſanctiſſimus Frãciſc⁹ frẽs
ſuos eſſe cupidos ſciã & libris: ſꝫ uolebat & predica-
bat eis ut ſtuderẽt fundari ſup ſanctã humilitatem &
imitari purã ſimplicitatẽ: ſcãm oꝛõnẽ: & dñaꝫ paupta
tem. & hãc ſolã dicebat uiã ſecurã ad ſalutẽ ꝓpriã &
alioꝝ edificationẽ faciendã: qm̄ xp̄s ad cui⁹ imitatio-
nem ſumus uocati hãc ſolã nobis oñdit & docuit uer
bo pariter & exẽplo. At ipſe pr̄ futura ꝓſpiciens co-
gnoſcebat p ſpm̄ ſcm̄: & multotiẽs fratrib⁹ dicebat.
ꝙ multi frẽs occaſione edificãdi alios dimitterẽt uo- Qui habꝫ
cationẽ ſuam.uꝫ.ſanctaꝫ humilitatẽ: puram ſimplici- aures au-
tatem: oꝛonem: & deuotionem: atqꝫ dñaꝫ nr̄aꝫ paup diendi au
tateꝫ. & cõtinget illis ꝙ uñ putabant magis imbui.i. diat.
ĩpleri deuotiõe: & accendi amore: & illuminari dei co
gnitiõe ꝓpter intellectũ ſcripture: inde occaſionalr̄ re-
manebũt intus frigidi & uacui. & ſic ad priſtinã uoca
tionẽ redire nõ poterũt: q tp̄s uiuẽdi ſcdm̄ uocationẽ
ſuã in uano & falſo ſtudio amiſerũt. & timeo ꝙ illud
quod uidebũť hr̄e auferetť ab eis: q id quod datum
erat illis.i. uocationẽ ſuã tenere & imitari penitus ne-
glexerũt: & dicebat. Sũt multi frẽs q totũ ſuũ ſtudiuꝫ

& totã ſollicitudinẽ ſuã poſuit in acqrẽdo ſciam: dimit
tẽtes uocationẽ ſuã extra uiã ſancte oronis & ſancte
humilitatis mẽte & corpore euagãdo. Qui cũ pplo p̄
dicauerint & nouerint aliquos inde edificari: uel ad pe
nitentiã cõuerti inflant & extollũt ſe de ope & lucro
alieno: cũ tñ magis in cõdẽnationẽ & p̄iudiciũ ſuũ p̄
dicauerint: & nihil ibi ſcdm ueritatẽ opati fuerint: ni
ſi tanq̃ iſtrã illoꝝ: p quos uere dñs fructũ huiuſmodi
acqſiuit. Nam quos credũt p ſciam & p̄dicationẽ ſuã
edificari & ad pniaꝫ cõuerti: dñs oronib⁹ & lachrimis
ſcõꝝ paupuꝫ humiliũ & ſimpliciũ frũm edificat & cõ
uertit: lꝫ ipſi ſancti frẽs illud neſciãt utplurimũ. ſic. n. ẽ
uolũtas dei ut illud ignorẽt ne inde ualeãt ſupbire. Iſti
ſũt frẽs mei milites tabule rotũde: q latitãt in deſertis
& i remotis locis ut diligẽti⁹ uacẽt oroni & meditatio
ni ſua & alioꝝ peccata plorãtes: uiuẽtes ſimplr̃ & hu
militer cõuerſantes: quoꝝ ſanctitas a deo cognoſcit:
& aliqñ fratrib⁹ & hominib⁹ eſt ignota. Hoꝝ aie ab
angelis dño p̄ſentabunt: tũc dñs oñdet illis fructũ &
mercedẽ laboꝝ ſuoꝝ. uꝫ. multas aias q̃ ſuis exemplis
oronib⁹ & lachrimis ſũt ſaluate. & dicet illis filii mei
dilecti: ecce tot & tales aie ſaluate ſunt uris oronib⁹
lachrimis & exẽplis. & qa ſup pauca fuiſtis fideles: ſu
pra multa uos cõſtituã. Alii. u. p̄dicauerũt & laboraue
runt ſermonib⁹ ſapiẽtie & ſcientie ſue: & ego meritis
uris fructũ ſalutis opatus ſum; ideo ſuſcipite merce
dem laboꝝ eoꝝ & fructũ meritoꝝ uroꝝ: q eſt regnũ
eternuꝫ: quod p humilitatis & ſimplicitatis ure atqꝫ
oronũ & lachrimaꝝ uraꝝ uiolentiã rapuiſtis. Sic iſti
portãtes manipulos ſuos. i. fruct⁹ & merita ſancte hu
militatis & ſimplicitatis ſue intrabũt in gaudiũ dñi le
tantes & exultãtes. Illi uero q nõ curauerũt niſi ſcire
& aliis uiã ſalutis oñdere nil opantes p ſe: añ tribu
nal xp̄i ſtabũt nudi & uacui: ſolius cõfuſionis uerecuꝫ
die & doloris manipulos deferẽtes: tunc ueritas ſan
cte hũilitatis & ſimplicitatis ſancteqꝫ oronis & pau
ptatis q̃ eſt uocatio nr̃a: exaltabit glorificabit & ma
gnificabit. Cui ueritati ipſi inflati uẽto ſciẽtie detraxe
runt uita & uanis ſermonib⁹ ſapiẽtie ſue dicẽtes ipaꝫ
ueritatẽ eẽ falſitateꝫ: & eſſe cecos eos q ambulauerũt
in ueritate crudelr̃ pſequẽtes: tũc error & falſitas opi
nionũ ſuaꝝ p quas ambulauerũt quas ueritatẽ eẽ p̄
dicauerũt: p quas in cecitatis foueã multos p̄cipitaue
rũt in dolore ↄfuſione & uerecũdia terminabit: & ipi
cũ ſuis tenebroſis opinionib⁹ in tenebras exteriores
cũ tenebraꝝ ſpiritib⁹ demergent. Dicebat ẽt. b. Frã
ciſcus. Frẽs mei q ſciẽtie curioſitate ducunt in die tri
bulationis inuenient manus ſuas uacuas: ideo uellẽ eos
magis roborari uirtutib⁹: ut cũ tp̄s uenerit tribulatio
nis ſecũ hẽant in anguſtia dñm. Nã & uentura eſt tri
bulatio qua libri ad nihilũ utiles in feneſtris & late
bris p̄iicient. Non hoc dicebat q lectio ſancte ſcri
pture ſibi diſpliceret: ſꝫ ut a ſupflua cura diſcendi de
traheret uniuerſos. malebat. n. ipſos charitate bonos
q̃ ſciẽtie curioſitate ſciolos. põderabat ẽt tẽpora ñ lõ
ge uentura: in quib⁹ ſciebat iam ſciaꝫ inflatiuã debere
eſſe occaſionẽ ruine. Vñ. b. F. poſt mortẽ ſuã quẽdã ſo
ciorũ ſuoruꝫ p̄dicationũ ſtudio nimis intentũ apparẽs
ei rep̄hẽdit eũ atqꝫ p̄hibuit iuſſitqꝫ illi ut ſtuderet ui
am humilitatis & ſimplicitatis incedere. Inſup. b. Frã
ciſcus miniſtros & p̄dicatores admõebat & inducebat
ad humilitatis opa exercẽda. dicebat. n. q p̄pter p̄la
tionis offm̃ & ſollicitudinẽ p̄dicãdi nõ debẽt dimitte
re ſcãm oronẽ & deuotõ: ire p elimoſina: aliqñ opari
manib⁹ ſuis: & alia humilitatis opa facere: ſic alii fra
tres p̄pter bonũ exẽplũ & lucrũ aiarũ ſuarũ & aliorũ
& dicebat. Multũ. n. edificant frẽs ſubditi cũ eorũ mi
niſtri uacãt libẽter oroni & inclinãt ſe ad opa humilita
tis & obſeqa uilitatis. Alr̃. n. nõ poſſunt abſqꝫ ſui ↄfu
ſione preiudicio & cõdẽnatiõe de hoc frẽs alios ad
monere. oꝫ. n. exẽplo xp̄i pri⁹ facere q̃ docere ac ſiml
facere & docere. Hec. b. Frãciſc⁹. Multa alia. b. F. ha
buit dicere p̄dicatorib⁹ fratrib⁹. ut pꝫ fructu ſequẽti.
ca. de p̄dicatore. Dictis ergo btĩ pr̃is p̄mi frẽs p oia i
herẽtes maximũ ſuis p̄dicationib⁹ effecerũt fructũ: &
q frẽs tã tẽpore. b. F. q̃ poſt eius monitis & inductiõe
magnũ fecerit fructũ: patere põt ſi attẽdat Primo mul
titudo locorũ ordis: in qb⁹ locis qdã frẽs uita p̄dica
rũt & exẽplis miraculis corruſcãtes. Quidã tñ uerbo
& uita q̃ miraculis: ut frẽs clerici. Quidã ſalteꝫ uerbo
inceſſanter docẽt & pplm̃ ad bonũ erudiũt & inducũt.
& p euidẽtia dicendorũ eſt ſciendũ q btõ. F. dũ era
ret in eccleſia ſancti Iacobi: ad quã uiſitãdã ipſe cũ ſo
ciis acceſſerat: reuelatũ eſt a dño: q ubiqꝫ loca capet
q ſuus ordo p totũ orbeꝫ erat dilatãdus. & ſic ipe. b.
F. dixerat dño cardinali hoſtienſi eũ p̄hibenti ne ad
partes ultramontanas accederet. Dñe: putatis uos q
dñs ſolũmodo p̄pter iſtas p̄uincias miſerit fratres: ſꝫ
dico uobis in ueritate q dñs elegit et miſit fratres p̄
pter p̄fectũ et ſalutem aiarũ oiuꝫ hoium hui⁹ mũdi.
et nõ ſolũ in terris fideliũ: ſꝫ i terris infideliũ recipient:
et multas aias lucrabunt. et ſic factuꝫ eſt: q q̃ſi nõ eſt
terre angulus ubi nõ ſit frũm minorũ aliqs loc⁹. ut iu
xta dictũ p̄phe Dauid: dictũ de apoſtolis et de apo
ſtolicis fratrib⁹ bti. F. ordis poſſit dici. In omneꝫ terrã
exiuit ſonus eorũ: et in fines orbis terre uerba eoruꝫ.
Ad qd̃ uidendũ. Primo uidendũ eſt de locis fideliũ. i. i
terris fideliũ edificatis. et p̄io in italia. ſcdo extra ita
liã et demũ ſcdo de locis i terris infideliũ ſituatis. Quã
tum ad italiã incipiendo a prima p̄uincia ordinis. uꝫ.
beati Franciſci. ¶ Hec p̄uincia ſancti F.

PRouincia ſancti. F. hꝫ loca. lxxx. diuiſa p. ix.
cuſtodias. Cuſtodia aſſiſii hꝫ. ix. loca. ſ. Locũ
de aſſiſio. In quo ſunt hi ſolẽnes p̄dicatores:
uerbo: uita: & miraculis p̄dicãtes: in uita & poſt mor
tem. Prim⁹ eſt. b. pr̃ nr̃. F. Scdus frater Bernardus de
qnta ualle. Terti⁹ frater Siluester. Quart⁹ frater ele
ctus. Quint⁹ frater Leo. Sext⁹ frater Gulielmus de
anglia. Septim⁹ frater Angelus de reate. Octau⁹ fra
ter Maſſeus marignani. Nonus frater Rufinus. Deci
mus frater Guido de ſenis laicus. Vndecimus frater
Egidi⁹ de capociis. Duodecim⁹ frater Valẽtin⁹ de nar
nia. Quales hi fuerint: dictũ eſt ſupra. fructu. viii. &
ↄformitate in tractatu de p̄uincia. S. F. Habet locuꝫ
ſancte Marie de portiũcula: ſiue de angelis: ubi ordo
minoꝝ icepit. In quo iacẽt p̄dicatores ſingulares mi

raculis corruſcātes.Fr̄ Petrus cathanii quatuor de ſo
ciis bti.F.Fr̄ Iacobus & Ioānes. Locū ſctē Clare ubi
btūs.F.ſuit primo tumulatꝰ: & ibi iacet nūc btā Cla
ra cū multis ſctis fratribꝰ & ſororibꝰ. Locū ſcti Da
miani:cuiꝰ eccleſiā crucifixi mādato.b.F.reparauit:&
multa mira ibi fecit deꝰ p ipſum btm̄.F.&.b.Claraꝫ.
ſicut acta utriuſqꝫ atteſtant.In dicto loco btūs.F.ex pa
tientia iſirmitatis oculoꝝ a deo ſubarratꝰ fuit de re
gno obtinendo eternoꝝ:& btā Clara multa miracula
fecit:ut eius legēda docet.xlii.ānis ibi ſtetit. Locū de
carceribꝰ ſiue montis ſubaſii:in quo fuerūt hactenus
frēs ſanctiſſimi:& nūc exēplo ſuo dū ibi ſtāt pniaꝫ p
agēdā p̄dicātes.Locū de ſpello:in quo inter alios fuit
frater Andreas ſacerdos & predicator maximus ful
gens i uita & poſt mortē miraculis.Locū de betonio:
in quo ſunt duo p̄dicatores p̄clari in uita & poſt mor
tem ſignis p̄dicātes.ſ.frater Ioānes de laudibꝰ & fra
ter Iordanus laicus ſanctiſſimus.Locū de inſula: ubi
fuit ſepultꝰ ille p̄dicator excellēs frater Corradus de
offida:q qnqꝫ mortuos ſuſcitauit.Locū de rochiciola
in quo multi ſancti frēs fuerūt: q ſuo tempore uita &
uerbo hoies informarunt.¶Cuſtodia peruſii hꝫ loca
xiiii.Locū de peruſio: i quo iacet ille uir ſctitate p̄cla
rus frater Egidiꝰ raptus ad tertiū celū:ſciētia:uerbo:
& uita ſingulariſſimus. Iacent ibi tres alii ſanctiſſimi
frēs.ſ. frater Corradus de offida trāſlatꝰ de loco iſule
peruſiū. frater Ventura: & frater Nicolaus de aſſiſio
ſignis in uita & poſt mortē hoies quotidie iformātes.
Multi ēt frēs egregii p̄dicatores fuerūt de peruſio: &
in ſacra pagina magri:coꝝ lingua erudita pplm̄ edo
centes.Locū de monte:q eſt in peruſio:in quo ſanctꝰ
frater Egidiꝰ lōgo tēpore ſtetit:& famoſuꝫ fecit & fa
cit ſua ſingulari ↄuerſatiōe.Locū de agello: in quo lo
co ſanctus frater Egidiꝰ fuit raptus a poſt ueſpas uſ
qꝫ ad galli cantū: & demū apparuit tantū lumen ꝙ lu
men lune abſorbuit & accepit.Locuꝫ de cibotello:in
quo ſanctus Ludouicus nr̄ claret ſignis & miraculis
glorioſis.Locū de diruta:ubi ēt frater Egidiꝰ morā fe
cit.Locū de marciana.Locū de corciano.Locū de pre
gio.Locū de ferneto.Locū đ ciuitella.Locū mōtis Io
uis:in quo iacet frater Sēſus homo magne ↄtēplatio
nis & raptus & illuminationis.Locū de iſula laci pe
ruſini:ubi btūs.F.fecit unā quadrageſimā:in qua ſolū
medietatē uniꝰ panis parui comedit: in quo loco ipſe
btūs.F.mltis corruſcat ſignis.Locū mōtis lucidi:queꝫ
fecit papa Martinus. Locuꝫ ſancte Marie de angelis:
ubi iacet frater Phylippus ſocius bti Frāciſci.& p̄mꝰ
uiſitator ſoroꝝ.¶Cuſtodia caſtelli hꝫ locū de caſtel
lo:in quo iacet frater Iacobꝰ laicꝰ: q mltis claruit mi
raculis.Locū de burgo ſancti Sepulcri:i quo iacet fra
ter Raineriꝰ laicus:q duos mortuos ſuſcitauit: & ali
os ultra.lix. ut pꝫ iſtro publico a diuerſis iſirmitatibꝰ
liberauit. Ad quatuor miliaria ad burgū ſancti Sepul
cri in montibꝰ eſt locus mōtis caſalis: in quo btūs.F.
ſtetit:& fecit plura: & p̄cipue tres famoſiſſimos ↄuer
tit latrones:q hoc modo ſunt ↄuerſi.¶Cū.n.btūs.F.
ad dictū locū acceſſiſſet: qdā iuuenis nobilis de bur
go accedēs ad btm̄.F.rogauit eū ut ipſum ad ordineꝫ

reciperet:cui btūs.F.r̄ndit.Fili:tu es iuuenis delicatꝰ &
nobilis: forte pauptatē nr̄aꝫ & aſpitatē nō poteris ſu
ſtinere.Et ille r̄ndit.Pr̄ Nōne eſtis hoies uos ſicut &
ego? Sicut ergo uos q eſtis mei ſil̄es ſuſtinetis : ſic &
ego cū dei adiutorio potero ſuſtinere. Que r̄nſio mul
tum placuit btō.F.& ſtatim recepit eū: & b̄ndixit ei.
& frēm Angelū eū appellauit.Qui ita glorioſe ſe ha
buit:ꝙ paulopoſt btūs.F. in dicto loco mōtis caſalis
eū guardianū iſtituit.Huic fratri Angelo ſemel: cū.S.
F.diceret ꝙ iret ad burgū ſancti Sepulcri: & nūciaret
pplo qūo eſſet p̄dicaturꝰ eis die tali:& ipſe ꝓpter pa
rentes ire diſtuliſſet: btūs.F.mādauit eidē ut nudus il
luc accederet:& p̄dicta nūciaret. Cui cū frater Ange
lus diceret.Pr̄:qd ex hoc habebo? R̄ndit.S.F.Secu
ro te ꝙ habebis uitaꝫ eternā.Statim frater Angelus:
hoc audito:cū ſūma alacritate nudus p btm̄.F.iniun
cta pfec̄.Duꝫ ergo dictus frater Angelus eſſet in di
cto loco de caſali guardianꝰ:in illis diebꝰ erāt tres fa
moſi latrones in partibꝰ illis:'q undiqꝫ multa malefi
cia ppetrabāt. Hi die q̄dā ad iam dictū locū acceden
tes rogauerūt frēm Angelū guardianū;ut eis de come
ſtibilibꝰ ꝓuideret. Ipſe uero guardianꝰ eos rigida re
prehēſione exarguēs dixit eis. Vos fures & ſeuiſſimi
homicide:nō ſolū erubeſcitis labores alioꝝ p̄dari : ſꝫ
iſup p̄ſumitis ut effrōtes elimoſinas ſeruis dei exhibi
tas deuorare:cū ſitis digni ꝙ terra uos nō ſuſtineat:ꝙ
nullū hoieꝫ reueremini:& deū q uos creauit ↄtēnitis:
ite ergo ꝓ factis ur̄is:& huc ampliꝰ nō accedatis.At
illi idignati plurimū receſſerūt. B.uero.F.iuerat p q̄
ſta:& portauerat unā taſchā de pane:& unā zucham
de uino.Cui cū frater Angelus q̄ facta erant & dicta
retuliſſet.b.F. eū ualde dure redarguit dicēs ꝙ impie
geſſit:ꝙ pctōres meliꝰ reducunt cū dulcedine pieta
tis q̄ cū icrepatiōe crudeli. Nam & xp̄s magr̄ nr̄:cuiꝰ
euāgeliū obſeruare ꝓpoſuimus:ait. Non eſt opus ua
lentibꝰ medicus:ſꝫ male habentibꝰ:& nō ueni uoca
re iuſtos:ſꝫ pctōres.& ideo frequēter cū pctōribꝰ mā
ducauit. Quare ergo cōtra charitatē & ↄtra exēpluꝫ
Ieſu xp̄i feciſti:p ſctām obediētiā tibi p̄cipio: ꝙ ſtati
accipias hāc taſchā panis & uaſculū uini q̄ acquiſiui
mus: & ſollicite p mōtes & ualles dictos q̄ras latro
nes donec inuenias: & poſtea coram eis genuflectēs:
de icurialitate & crudelitate tua dicas eis humilr̄ cul
paꝫ tuā:& roga eos ex parte mea ꝙ ampliꝰ mala iſta
nō faciāt:ſꝫ deū timeāt:& ꝓximū nō offendant.& ſi h̄
fecerint: ego ꝓmitto eis de neceſſariis ꝓuidere cōti
nue ꝓ ipſoꝝ ſuſtētatiōe.& cū hec humilr̄ dixeris:re
uertaris.Interim aūt.S.F.ꝓ eis rogabat dn̄m: ut ipſo
rum corda ad pniam emolliret. Fr̄ aūt angelus pgens
oia ſibi iperata pfecit. un̄ factū eſt ꝙ elimoſinas illas
cū latrones illi a ſancto.F.trāſmiſſas comederēt: adin
uicē ↄferre ceperūt & dicere.Heu nos miſeros infeli
ces q̄ durꝰ iſernalis cruciatꝰ expectat: q pgimus non
ſolū hoies p̄dādo & uulnerādo:ſꝫ ēt mutilādo & occi
dēdo:& tn̄ de tā horrēdis ſceleribꝰ & homicidiis:nul
lo modo dei timore & ↄſciētie ↄpūctiōe ſtimulamur
& ecce iſte.S.Frater qui uenit ad nos modo ꝓpter ali
q̄ uerba ualde iuſta ꝓpter nr̄aꝫ maliciā i nos irrogata

ſe corã nobis tã humilr accuſauit. Et inſup ſancti pr̃is
Frãciſci tam liberale ꝓmiſſum retulit: & panis & uini
bñficiũ attulit charitatis. Vere iſti ſũt ſancti dei: q ce-
leſtem p̃riã ꝓmerent. Nos uero filii pditionis eterne:
q flãmas ultrices quotidie nr̃is nephãdis opib⁹ nobis
cumulam⁹. Neſcio utrũ de patratis facinorib⁹ & cõ-
miſſis flagitiis poſſimus a deo miſericordiã inuenire.
Vno uero ipſoꝝ p̃dicta uerba dicẽte: & reliq duo di-
xerũt. Quid ergo faciẽdũ eſt nobis? Et ille. Eamus. i-
quit. ad frẽm Frãciſcũ. & ſi ipſe nobis ꝯfidẽtiã tribuat
ꝙ poſſimus de pc̃tis nr̃is miſericordiã a deo inuenire:
quicqd ipſe mãdauerit faciem⁹: ut poſſimus aĩas no-
ſtras de iferni baratro liberare. In quo ꝯſilio oẽs tres
pariter ꝯſenſerũt. & uenerũt feſtinãter ad btm̃. F. dicẽ
tes. Pr̃: nos ꝓpter multa & peſſima ſcelera nr̃a nõ cõ
fidimus poſſe dei miſericordiam inuenire: ſ; ſi tu con-
fidis ꝙ de⁹ nos ad ſuã miſericordiã recipiat: ecce para
ti ſumus tecũ pñiam agere: & in oibus q̃ p̃cepis obe-
dire. Quos btũs. F. benigne & charitatiue recipiens:
exẽplis eos multiplicib⁹ exhortãdo: certos eos de iue
niẽdo dei miſericordiã: reddidit. Inſup ſe illis acqſitu
ru; a dño ipſa; miſericordiã & gr̃a; repromiſit: iſtru-
ens illos & oñdẽs qũo diuine miſericordie imẽſurabi
lis magnitudo: cũcta pc̃tã nr̃a & ſi infinita eẽnt: p̃cel
lit. & qũo teſtãte euãgelio & apl̃o Paulo xp̃s bñdict⁹
in hũc mũdũ ꝓ pc̃torib⁹ uenit redimẽdis: ꝓpter q̃ tã
ſalubria hortamẽta tres p̃dicti latrones abrenũciaue
rũt mũdo: & recepti a ſc̃tõ pr̃e ſibi tã habitu q̃ aĩo ad
heſerũt. Duo aũt ipſoꝝ paruo tẽpore uiuẽtes: poſt la
udabilẽ mutationẽ de p̃ſenti ſeculo: dño ipſos uocan
te: migrauerũt. Terti⁹ uero ſupſtes ꝯſiderãs multa &
magna pc̃tã q̃ fecerat: tali ſe pñie ſubegit: ꝙ p. xv. an
nos: exceptis cõib⁹ q̃dragẽſimis: q̃s ſic alii faciebãt:
ꝯtinuo ter i ſeptimana panẽ tm̃ & aquã comedebat:
& cõtent⁹ tm̃ una tunicula incedebat diſcalciatus cõ
tinue: & poſt matutinũ nũq̃ dormiebat. Infra uero il-
lud. xv. ãnoꝝ tp̃s. S. Frãciſc⁹ trãſiuit de hoc mũdo ad
pr̃e; & p̃ria; celeſtẽ. Cũ aũt p̃dictus frater diſtrictio
nẽ hãc penitẽtie ãnis plurimis tenuiſſ;: q̃dã nocte p⁹
matutinũ tanta ſõnolẽtia ſibi ſupuenit ꝙ nullis argu-
mẽtis poterat ſõno reſiſtere: nec ꝓut ſolit⁹ erat pote-
rat uigilare. q cu; reluctare negret: nec ualeret orare:
tẽptationi ſuccũbẽs: iuit ad lectũ ut dormiret: ſtati; ãt
ut poſuit caput in lecto: fuit ductus in ſpũ in monte;
excelſu; ualde: in quo erat ripa ꝓfundiſſima: & hinc
inde ſaxa p̃rupta: & diuerſi ſcopuli inequalr̃ ꝓminen
tes. Ille uero a quo ducebaẽ ipullit eũ de cacumine di
cte ripe: q in p̃ceps ruẽdo p ſaxa: colliſionẽ de rupib⁹
in rupib⁹ ſuſtinẽdo: qñ ad ꝓfundũ ripe puenit: oia ſua
mẽbra uidebanẽ diſrupta: & oſſa cõfracta. Qui dũ ia
ceret ſic colliſus a ſuo ductore uocaẽ ut ſurgeret: quia
magnũ adhuc iter ipſu; facere oportebat. Cui frater
rñdit. Dur⁹ homo uideris & indiſcretus: ꝙ cũ uideas
me uſq; ad mortẽ contritũ: tñ dicis ꝙ ſurgã. Qui du-
ctor ad eũ accedẽs & eũ tãgẽs: ſtatim ab oi colliſione
mẽbroꝝ pfecte ſanauit. & tũc oñdit ei magnã planici
em replẽtã acutis lapidibus & ſpinis tribulis & luto-
ſis atq; aquoſis ſabiunlis. uñ oportebat eũ incedere:

& ad finẽ illi⁹ planiciei accederẽ: ubi erat fornax ignea
q̃ a lõge uidebaẽ: in quã ẽt ille debebat intrare. Cũ au
tem planiciẽ illã cũ magna anguſtia pertrãſiſſet: & ad
fornacẽ illã pueniſſet: dixit angelus ad eũ. Ingredere
fornacẽ iſtã: ꝙ ſic ẽ neceſſariũ fieri. Et ille rñdit. Heu
qualis ductor es: ꝙ cũ me uideas p iſtã planiciẽ angu
ſtam: tam penalr̃ tribulatũ: cũ maxima qete indigea;:
tu dicis intra in fornacẽ. Cu; aũt aſpiceret circa forna
ce;: uidit undiq; demões cũ furcis ignitis aſtãtes: quẽ
differẽtẽ itrare cũ ipſis furcis ſubito ipulerũt. Qui cũ i
ipſu; ignẽ intraſſet: & p ſpaciũ aliquot ꝓceſſiſſet: in-
uenit ibi quẽdã ſuũ cõpatrẽ q tot⁹ ardebat: & excla-
mãs: dixit. O ifelix cõpater: qũo huc ueniſti? Qui ait.
Procede aliquãtulũ in iſto igne: & inuenies uxorẽ me
am comatrẽ tuã: q̃ tibi cãm dãnationis narrabit. Cum
aũt aliquãtulũ ꝓceſſiſſet p ignẽ: ecce apparuit ipa cõ
mr̃ tota ignita ſedẽs in q̃dã mẽſura frumẽti cõſtricta.
Et ille ait. O comater infelix & miſera: q̃re in tale ſup
pliciũ corruiſti? Que rñdit. Quia tẽpore magne famis
quã. b. F. p̃dixerat: cũ ego & uir me⁹ uẽderem⁹ frumẽ
tum: mẽſurã diſalcauim⁹: & ꝓpterea in iſta mẽſura an
guſta comburor: & his dictis: angelus expulit eũ ex-
tra ignem: & dixit. Prepara te ad iter: ꝙ adhuc habes
horribile periculũ ptrãſire. Cui ipe dixit. O duriſſime
ductor: q nulla cõpaſſione moueris: uides ꝙ ſum q̃ſi
totus cõbuſtus: & dicis. ueni adhuc ad horribile peri
culũ. Angelus uero tetigit eũ: & pfecte ſanauit: & du
xit eũ ad quẽdã pontẽ: q trãſuadari nõ poterat ſine in
genti periclo: ꝙ erat nimis extrem⁹: & exceſſiue po
litus. ſub põte uero fluui⁹ terribilis defluebat ſerpenti
bus: draconib⁹: & ſcorpionib⁹: & buffonib⁹ plen⁹: ac
horrẽdis fetorib⁹. dixit aũt angelus. trãſi põtẽ iſtũ: qa
penitus te trãſire o;. Ille aũt rñdit. Et qũo poſſu; trãſi
re qn cadã in tã periculoſu; flumẽ? Et rñdit angelus
dicens. Veni poſt me: & ponas pedẽ tuũ ubi tu uides
poſitũ meũ & bñ tranſibis. Qui incedẽs poſt angelu;
pedẽ ſuũ ponẽdo ubi p̃cedẽs ponebat: puenit ad pon
tis mediũ cũ ſalute. Cũ uero eẽnt in medio pontis: an
gelus uolãdo receſſit: & aſcẽdit in altũ ad quoddã ha
bitaculũ ualde mirabile in altiſſimis collocatũ. & iſte
bñ annotauit quo angelus aduolauit: ſ; cũ ipſe remã
ſiſſet abſq; duce in põte: & illa terribilia aialia fluminis
iam capita eleuarẽt ad deuorãdũ ipſu; ſi caderet: ſta-
bat in tãto terrore ꝙ nullo modo ſciebat qd faceret:
ꝙ nõ poterat retro nec añ ꝓcedere. uñ in tãta tribu-
latione poſitus & periculo: iclinauit ſe & amplexat⁹
eſt pontẽ. & uidẽs ꝙ nõ erat ei refugiũ niſi dei: ex inti
mis cordis cepit inuocare dñ; Ieſu; xp̃m: ut p ſuã ſan
ctiſſimã miſericordiã ſibi ſuccurrere dignareẽ. & fc̃tã
oĩone: uiſu; eſt ſibi mittere alas: de quo ualde gauiſ⁹.
expectauit donec creſcerẽt ale: ſperãs ultra fluuiu; ad
locũ ad quẽ uolauerat angelus: trãſuolare. Sed cũ ni-
mis feſtinaſſet: qa ale nõ bñ creuerant a uolatu defici
ens cecidit ſup pontẽ: & oẽs pẽne pariter ceciderunt.
Qui territus ualde iteꝝ pontẽ amplexatus eſt: & xp̃i
miſericordiã lachrimabilr̃ iplorabat. & iteꝝ uiſum eſt
ſibi ꝙ mitteret alas: ſed ſicut prius añ pfectionẽ alaꝝ ad
uolandũ feſtinans cecidit iterato ſup pontẽ: & penne

ſilr ceciderūt ut prius. Qui attendens ꝙ ꝓpter feſtina
tionē uolare pfecte non poterat: dixit in corde ſuo. Si
tertio alas emiſero: tādiu expectabo ꝙ nō deficiā am
plius a uolatu. & uiſum eſt ei ꝙ inter primā ſecūdā &
tertiā miſſionē alaꝝ p annos. cl. & amplius expectaſ-
ſet. Cū aūt ſibi uideret ꝙ alas optime cōpleuiſſet: hac
tertia uice leuauit ſe ualēter in altū: & uſqꝫ ad p̄dcm̄
habitaculū quo uolauerat angelus aduolauit. Cū ue-
ro ad illius admirabilis habitaculi ianuā peruemſſet: di
xit ei portinari⁹. Quis es tu q huc ueniſti? Qui r̄ndit.
Ego ſum frater minor. Et ille. Expecta inqt. ut dicam
S. Frāciſco & ducā eū huc ſi te cognoſcit. Cuꝫ aūt ille
iret ꝓ btō. F. iſte incepit inſpicere muros illius ciuita-
tis mirabilis: & ecce muri illius ciuitatis erāt tanta cla
ritate pſpicui ꝙ oia q̄ intus fiebāt: & choros ſctōꝝ q
intus erāt clare cernebat. & cū reſpiceret: ecce. b. F. &
ſanctus frater Bernardus & ſanctus frater Egidi⁹: &
poſt btm̄. F. tanta multitudo ſanctoꝝ & ſanctaꝝ dei:
q ipſius bti pr̄is. F. ueſtigia fuerāt ſequuti: ꝙ q̄ſi innu
merabilis uidebat̄. & cū. S. F. ueniſſet ad eū: dixit por
tinario. Permittas eū ingredi: qa de fratrib⁹ meis eſt.
& tūc. b. F. duxit eū interi⁹ multa mirabilia ſibi oñdē-
do. Statim uero ut illuc eſt ingreſſus: tantā ꝯſolationē
& dulcedinē ſenſit: ꝙ oblitus eſt tribulationū q̄s ante
pſenſerat: ac ſi nūq̄ in mūdo fuiſſet. poſt hec dixit ei. ſ.
F. Opꝫ te fili redire in mūdū: & ſeptē dieb⁹ manere: in
quib⁹ te p̄para oi p̄paratiōe qua uales: qa poſt ſeptē
dies ego ꝓ te ueniā: & tūc mecū uenies ad locū iſtuꝫ
mirabilē btōꝝ. S. uero F. erat clamidat⁹ clamide tota
ſtellis pulcherrimis decorata & quinqꝫ eius ſtigmata
erāt ſic qnqꝫ ſtelle pulcherrime: q tanta luce fulgebāt
ꝙ uidebant̄ totā illā ciuitatē illuſtrare. Fr̄ uero Bernar
dus habebat coronā ſtellaꝝ in capite pulcherrimam.
Fr̄ et̄ Egidius erat totus mirādo lumine circūdat⁹ ſeu
decoratus: & multos alios frēs minores uidit ibidē cū
btō F. glorioſos: quos nūq̄ uiderat: & etiā ſocios ſuos
uidit glorioſos. Licentiat⁹ uero a b. F. q̄uis cuꝫ multo
tedio: ad mūdū rediit. & cū rediiſſet: frēs ad p̄mā pul
ſauerūt. & nō plus tēporis fluxerat q̄ a poſt matutinū
uſqꝫ ad aurorā: q̄uis ſibi uideret̄ ſtetiſſe p multos an-
nos. Ipſe aūt frater uiſionē & terminū ſeptē dieꝝ p or
dinē guardiano recitauit. & ſtatim febricitare cepit. in
ſeptima aūt die ueniens btūs F. iuxta ꝓmiſſiuꝫ cū glo-
rioſa comitiua ſctōꝝ: aiaꝫ illi⁹ fratris angelo deducen
te bn̄ purgatā duxit ad gaudia btōꝝ. In hoc ſiqdē lo
co mōtis caſalis ueniebāt & alii latrones ꝓ pane ali-
qn̄: ſed qdā frēs dicebāt ꝙ nō erat bonū dare illis eli-
moſinā. Alii uero ex ꝯpaſſione dabāt admonēdo eos
& inducēdo ad pniaꝫ. & cū frēs ſup hoc reqrerēt a. b.
F. q ad locū tūc uenerat cōſiliū: an eſſet bonū dare eis
elimoſinā. R̄ndit. Si feceritis ſic ego dicā uobis: cōfi-
do in dn̄o ꝙ lucrabimini aias eoꝝ. Ite ergo & acqri-
te de bono pane & de bono uino: & deferte ipſis i ſil
uaꝫ ubi morant̄: & clamate dicētes. Frēs latrones: ue-
nite ad nos: qa frēs ſumus: & portam⁹ uobis de bo-
no pane & de bono uino. Illi ſtatim uenient. uos aūt ex
tendite tobaleā in terra: & deſup ponite panē & uinū
& ſeruite eis humilr̄ & letāter donec manducauerint.

Poſt comeſtionē uero dicetis eis de uerbis dn̄i: & fi-
naliter petatis ab eis amore dei hāc petitionē: ut. ſ. ꝓ
mittant uobis ꝙ nō pcutiēt aliquē: nec alicui malū fa
ciant in pſonā. Si. n. oia ſimul petetis nō uos exaudiēt:
& ipſi ꝓpter humilitatē & charitatē uſam ſtatim ꝓ-
mittent uobis. Altera aūt die ꝓpter bonā ꝓmiſſioneꝫ
apportate eis cū pane & uino oua & caſeū: & ſeruia-
tis eis donec comederint. & poſt comeſtioneꝫ dicatis
eis. Quid hic ſtatis tota die ad moriēdū fame: & tole
randū tot aduerſa: & cū hoc facitis tot mala uolunta-
te & opatione: ꝓ quib⁹ pditis aias uſas niſi ad dn̄m
cōuertamini? Melius eſt ut dn̄o ſeruiatis: & ipſe i hoc
ſeculo tribuet uobis neceſſaria corporis: & finalr̄ ſal-
uabit aias uſas. Tūc eis dn̄s inſpirabit ut ꝓpter hu-
militatē & charitatē uſaꝫ quā illis oñderitis cōuertā-
tur. Fecerunt itaqꝫ frēs oia ſic̄ eis dixit. b. F. & ipſi la-
trones p gr̄aꝫ & miſericordiā dei exaudierūt ad lr̄am
de pūcto i punctū oia q̄ frēs ab eis humilr̄ petierūt.
imo ꝓpter humilē familiaritatē frūm circa eos cepūt
& ipſi fratrib⁹ ſilr̄ ſeruire portātes in humeris ſuis li-
gna uſqꝫ ad heremitoriū. & tandē aliq ex ipſis intra-
uerūt religionē. Alii uero cōfitētes peccata ſua egerūt
pniam de cōmiſſis: ꝓmittētes in manib⁹ frūm de cete
ro ſe uelle uiuere de labore manuū ſuaꝝ: & nūq̄ ſimi
lia ppetrare. Multa mira fecit btūs. F. in hoc loco mō
tis caſalis: ſꝫ hic locus a fratrib⁹ relictus: Incolit̄ mo-
do p frēs de tertio ordine ibidē pniam agētes. ¶ Ha-
bet et̄ cuſtodia caſtelli locū de fracta. Locuꝫ mōtone.
Locū cerbaroli: ubi et̄. b. F. ſtetit. Locū de citerna: ubi
b. F. fecit miraculū de formicis: & de muliere portata
p demones: q̄ ei⁹ ipediebat p̄dicationē. ¶ Cuſtodia
tudertina hꝫ Locuꝫ de tuderto: in quo miraculis p̄di-
cant cōtinue frater Gulielmus q tres mortuos ſuſcita
uit. Fr̄ Rogeri⁹ de quo fit mādato apoſtolico ibidē fe
ſtum. Fr̄ Petr⁹ de galliculo: & frater Iacob⁹ būdicto
li. Alii frēs fuerūt ibi notabiles. ſ. magr̄ Mattheus de
aqua ſparta Cardinalis: q opus fecit pulcherrimū ad
p̄dicādū. Et frater Bētiuēga Cardinalis. Locū de ame
lia: q p̄dicantē an̄ mortē & poſt habuit frēm Simonē
de corſciano miraculis corruſcando. Locū de aq̄ ſpar
ta: de quo fuit magr̄ Mattheus Cardinalis. Locuꝫ de
heremita deuotiſſimū: quē fecit btūs pr̄ F. & cōtinue
tenuit frēs regulā ad lr̄aꝫ obſeruātes. Locū de ſctā Il
luminata: in quo iacēt duo ſcti. ſ. Tiētealbene & fra-
ter Ioānes de aluiano: q miraculis aduocāt ad uitam
pfectā xp̄icolas indeſinēter. Locū de mōtaione. Locū
de pātanellis. Locū de lognano. Locū de canali. ¶ Cu
ſtodia eugubina hꝫ Locū eugubii: i quo miraculis p̄-
dicauit frater Thomas et̄ poſt mortē. Locū de gual-
do. Locū de nuceria: in quo btūs. F. fecit illud inſigne
miraculū. ꝙ cuiuſdā medici filiū primogenitū pri⁹ oc-
cidit: & cōtritū ſuſcitando reſtituit. Locū de capricor-
nio. Locuꝫ de colle ſtaciali o. ¶ Cuſtodia narniēſis hꝫ
Locū de narnia: i quo iacet frater Mattheus p̄dicatio
nē ſuā firmās multis ſignis: habuit multos p̄dicatores
p̄claros et̄ nr̄is dieb⁹. Locū de Interānis: ubi b. F. p̄di
cauit: & miracula fecit. ut dictū eſt cōformitate p̄ce-
dēti. ibi glorioſe p̄dicauit ſignis Frēs Petr⁹ de podio-

& Simon de Campo regali. Locum ſancti Gemini: in
quo beatus Frat[illegible] uxorem cuiuſdam ſui hoſpitis
a demonio a quo uexabať liberauit. Locum pedis lu-
ci. L[illegible]: Stranconii: in quo fuerunt fratres deuoti uer
bo & exemplo populum aſſidue informantes. Locuȝ
de Carbio & locuȝ de Arrone. ¶Cuſtodia uallis Spo
letane habet locum Fulginei ubi predicant & docent
continue de regno dei: Frater Hermanus et Fr Mar-
tinus ſuis ſignis et aſſiduis miraculis. Locum Spoleti:
ubi Frater Simon in uita predicator inſignis: innume
ris miraculis corruſcando: etiam poſt mortem clamat
conuerti ad dominum. Id ipſum peragit ſanctus Fra-
ter Theodaldus in dicto loco tumulatus. Locum de
Treuio. Locum Iani. Locuȝ de Piſtia ubi clamat ſuis
aſſiduis miraculis & predicat ſanctus Frater Ioan-
nes de Vallibus. Locum montis Falconis & lo[illegible]ū Me-
uanii: in quo Frater Nicolaus de pater noſter ſuis ſi-
gnis predicationem agit ad populum. Locuȝ de mon
te Luco prope Spoletum: in quo fratres ſunt uita au-
ſtera cetum mundi ad bonum prouocantes. ¶Cuſto-
dia montanorum habet locum de Nurſia: in quo Fra
ter Antonius ꝑdicat ſuis ſignis. Locum Caſſie: in quo
Frater Pax clamat ad populum ſuis uirtutibus & mi-
raculis. Locum de Iuſſo. Locum montis ſancti Marti
ni. Locum Cerreti. Locum Vallis. Locum Hoſp[illegible]is.
Locum occoſii. Locū ſancte Marie magdalene. ¶Cu
ſtodia regni hȝ locū montis Regalis. Locū Leoniſſe.
Locum Lapoſte. Locum montis Leonis. Locum Ar-
quati: in quo Frater Paulus ſuis ſignis predicationem
facit continue. Locum Matricis & locum de m[illegible]ticel
lis. Locum Accumuli. Locum ciuitatis Regalis. & iſta
ſunt loca que ſunt in prouincia ſancti Franciſci: in qui
bus fratres: uita & uerbo [illegible]rabiles fuerūt & ſūt. qui
predicationibus & exēplis ad dñm multos ɔuerterūt

¶Prouincia Marchie.

P Rouincia Marchie habet ſeptem cuſtodias.
¶Et prima cuſtodia diciť Eſculana que ha-
bet loca uidelȝ. Locum de Eſculo: in quo f[illegible]
runt egregii ꝑdicatores: uidelicet ſanctus Frater [illegible]
radus de quo feſtum agitur ibidem. Frater Hiero-
nimus in theologia magiſter: & papa Romanus: [illegible]
tus Nicolaus quartus. Frater Iacobus de Eſc[illegible] in
Theologia magiſter: & plures alii ſufficientia [illegible]ura
famoſi. Locum de Pignano: de quo extitit oriundus
magiſter Franciſcus Rubeus de Marchia ſuo tempo
re predicatione & aliis ualde clarus. Locum de Vena
Rupta. Locum ſancte Victorie. Locum Pulegii. Lo-
cum montis Alti. Locum Caſtilionis. Locum Ripe
tranſonis: de quo fuit magiſter Ioannes: qui tempore
ſuo nullum habuit uerbo & ingenio potioreȝ: ut eius
ſcripta teſtantur. Locum montis Falconis. Locum de
Offida: de quo extitit oriundus ſanctus Frater Corra
dus de Offida: inſignis predicator & ſanctus. Locum
de monte Florum: qui illum uirum habuit excellen-
tem ſcilicet fratrem Gentilem: magiſtrum in theolo-
gia & eccleſie Romane Cardinalem. Locum de apia
uita. Locum de Furce & locum de Corſignano. ¶Cu
ſtodia Camerini habet locum de Camerino: cuius eſt

predicator aſſiduus Frater Ioannes de Parma: theo-
logie magiſter & ordinis minorum generalis miniſter:
ſuis claris & innumeris miraculis. Locum de Tolen-
tino. Locum de ſancto Seuerino: in quo iacet Frater
Bentiuola predicans continue ſuis claris operibus &
ſignis. Locum de monte ſancto. Locum ciuitatis No-
ue: de hoc ſiquidem loco fuit quidam ſanctus Frater
Iacobus ualde ſpiritualis & deuotus: qui in oratione
multotiens rapiebatur: & multas conſolationes in ora
tione percipiendo: rogauit guardianuȝ ut eum ab of-
ficio coquine quod faciebat: & aliis officiis abſolue-
ret: ut liberius orationi uacare poſſet. Cui Guardia-
nus annuendo dixit. Ego omnia faciaȝ ut orationi ua- Pulchruȝ
care poſſitis ſi placet. unde ipſe Frater Iacobus abſo- miraculū.
lutus a coquina & aliis officiis: ſtatim omnem perdi-
dit gratiam quā prius in oratione habebat: quod cer-
nens cum maximis lachrimis rogauit: ut eum repone
ret ut prius in coquina: & ſtatim ut fuit in officio repo
ſitus humilitatis: gratiam quaȝ amiſerat recuperauit.
Hic Frater ut in natiuitate Domini poſſet communi-
care de mane: & miſſe intereſſe: decoxit carnes de no
cte: & ipſas iuxta ignem dimiſit. Sed cum Guardia-
nus uideret ipſum ſtare ad totum officiuȝ: miratus fuit
ad coquinam: & inuenit ollas fr[illegible]tas & omnia diffu-
ſa: & carnes comeſtas per canes & muſipulas: & re-
uerſus ad eccleſiam dixit fratri Iacobo: uade ad co-
quinam: & iſte ſtatim iuit: & inueniens predicta con-
triſtatus eſt uehementer. unde genuflectens cum la-
chrimis: cepit dominum rogare: ut ſibi tribulationem
prefatam auferret. Mirabile dictu ſtatim ad eius pre
ces omnia ſunt reintegrata: & reſtituta ad priſtinum
ſtatum: ac ſi nullam habuiſſent leſioneȝ. Hic poſt mul
ta patrata miracula requieuit in domino: ſepultus in
eccleſia ſeculari: ubi aſſiduis predicat miraculis. Lo-
cum de Macerata. Locum montis Luponis. Locum
de Trabe bonantis: in hoc loco ut daret potum he-
dificantibus ipſum locum beatus Franciſcus oratione
fontem aque conuertit in optimum uinum: in hoc lo-
co dum ſtaret Frater Bentiuola: de quo dictum eſt ſu
pra: & ſolus cuſtodiret quendaȝ leproſum: a loco obe
dientia coactus recedere: & nolens ipſum leproſum
relinquere: inuoluto eo in pannis: & in humeris poſi-
to: in paruo tempore ſcilicet ab aurora uſque ad or-
tum ſolis: per qndecīȝ miliara de loco trabe uſqȝ ad
montem ſancti Vicini portauit: ꝙ ſi aquila fuiſſet ſic
in breui non potuiſſet uolare. Multi ſancti fratres in
hoc loco degerunt informantes populum predicatio
ne tam morum ꝙ̃ doctrine. Locum de Serra. Locum
de murro: de quo fuit frater Ioānes de Murro in theo
logia magiſter ordinis minoruȝ generalis miniſter: car
dinalis ſancte Romane eccleſie Epiſcopus portueñ.
protector ordinis minorum: & ordinis ſancte Clare:
qui beatum Ludouicum filium regis Charoli primo-
genitum: ad ordinem & profeſſionem recepit: in hoc
loco de Murro clamat tuba miraculorum & populuȝ
iformat Frater Maſſeus: qui cū eſſet plebanus: & fra
trem Bentiuolam in aere ſubleuatuȝ uidiſſet: dimiſſo
mundo factus eſt frater minor perfectiſſimus. Locuȝ

Ploꝛati. Locum montis Milonis. ¶ Cuſtodia Anchonitana habet locum de Anchona nouum: ſed in antiquo loco ſanctus Frater ſeruus dei de Barbino: uidit fratrem Petrum de Monticulo per ſex cubitos in aere leuatū: uſq; ad pedes crucifixi. Locū Forani. Locuꝫ de Oſmo: in quo ſuis miraculis ꝑdicat Fr̄ Chatalan⁹ zelator altiſſime paupꝛtatis. Locū de Rachaneto quē ſua uita & miraculis illuſtrauit Bñuenutus. hō ſctiſſimus & laicus: q cū deuotione ꝑcipua ferueret: ad audiēdū miſſaꝫ: ꝗ multotiens ſibi uidebaē ꝙ in ſuis brachiis xp̄m teneret: ꝓpter exceſſiuā & ſingularē quam hēbat ad corpus xp̄i deuotionē: Euenit ſemel ꝙ coquinā ad ignē dimittēs uenit ad eccleſiā ut corpus dñi uideret: & ut eo uiſo ad coquinaꝫ ſtatim rediret. Sed dum in eccleſia eēt: tm̄ fuit a deuotiōe & ɔſolatiōe illo mane attractus: ꝙ ſtetit uſq; horā tertiaꝫ ɔtinue non rediens aliqñ ad coquinā. Sed hora tertiaꝫ audita: de coquina recordatus: in corde ſuo ualde triſtis effectus ne uideliꝫ coqna eſſet tota deſtructa: & pgens ad coquinam ut poſſet aliquid de olerib⁹ recuperare: dum ipſam intrat inuenit ibidem iuuenem pulcherrimum capicem tenentem in manu: qui dixit illi ne timeas accipere capiceꝫ: & de iſta coquina da ſecure fratribus: quia Dominus de ipſa habuit curam: & illico diſparuit. Frater autem ipſe Beneuenutus dedit de iſta coquina fratribus & dicebat. Fratres mei comedite ualēter: quia eſt de coqnā dñi: hac coquina nulla fuit aliquādo melior comeſta: & Fr̄ Ioannes de Aluerna fuit unus de māducantibus: & alii oēs ꝙ comederunt erāt in ſctitate ꝑcipui. Locum de cingulo de quo fuit ille predicator inſignis Fr̄ Angelus ſctitate & paupꝛtate ꝑclarus q diuinitus linguā grecā accepit: & grāmaticā grecam & Ioānem Climacū de greco tranſtulit in latinum: dialogūq; bti Macharii pulcherrimū: & quēdam libꝝ deuotiſſimuꝫ bti Ioānis Criſoſtomi: ꝙ q̄lis fuerit eorundē libroꝝ ſtilus ꝓfundus euidēter declarat: & in ꝑdicatiōe & aliis magr̄ fuit fris Simonis de caſſia ordinis heremitaꝝ ꝑdicatoris famoſi: ꝑut in quadā epiſtola lugubri de morte dicti fratris Angeli aſſerit ipſe Fr̄ Simon. Locū ſecundū in forano. Locū de Mōticulo: de quo fuit Fr̄ Petrus fama ſctitatis: & ꝑdicatione excellens: de quo conformitate. viii. plura ſunt dicta. Locum de Tornoſano. Locum Caſtri milii. Locuꝫ de Camorano. Locū Caſtrificardi. Locum Siroli: in quo qeſcit dictus Fr̄ Petrus de monticulo. ¶ Cuſtodia Eſina h; locuꝫ de Eſio: de quo fuit Frater Creſcentius in utroq; iure peritus: qui ſummam in iure fecit: & generalis miniſter ordinis minoꝝ fuit. Cui⁹ mandato fratres Leo Ruffinus & Angelus. beati. F. ſocii. legendā beati. F. compoſuerunt pulcrā & ſermone luculentam. Quī frater Creſcentius filium quē hēbat in ordine cū quedam indebite egiſſet: grauiter puniuit. Locum de pira. Locum de Matellica. Locū de Serra ſancti Quirici. Locum de Rocha. Locum de Serā comitū. Locū de Saxoferato. Locum de Stabulo. Locum mōtis Noui. Locum de Senegallia. Locum de Fabriano: in quo iacet predicator deuotus Frater Franciſcus Miraculis glorioſus. Locū de monte Albedinis. ¶ Cuſtodia Firmana habet locum de Firmo. Locum de Lauro. Locum ſancti Geneſii. Locum Molliani: in quo iacet Frater Iacob⁹ de Falleroно: pater ſpiritualis fratris Ioannis de Aluerna predicator: uita & doctria ſingularis. Locum de Ceſſa colimbo. Locuꝫ de monte Cubano. Locū de Fallerono: de quo fuit frater Peregrinus Bononie a beato. F. dū eſſet ſtudens ad ordinē receptus: perfectionis magne & ſanctitatis. Locum Bruſortii. Ad hunc locū fuerūt reliquie trāſlate multoꝝ ſanctorum frūm: q in loco ſteterāt ſuffiani: ut dictū eſt ſupra cōformitate. viii. Locū de monte ulmi: de quo fuit ſanctus frater Petrus uita & miraculis ꝑclarus ꝑdicator. ut dictū eſt ɔformitate. viii. Locū montis granarnaxii. Locum montis actonis. Locuꝫ ſancti Elpidii. Locum montis ſancte Marie. Locū montis ſancti Petri. Locū de Maſſa: de quo fuit frater Iacob⁹ q hyſtoriam acceptionis loci montis Aluerne habuit a fratre Leone: & de miris factis in dicto mōte: & de ſtigmatib⁹ ſacris: ut dicet iſra cōformitate. xxxi. Locum de Amandula. Locum ſancti Angeli. Locū de Pēna ſancti Ioānis: in quo iacet Fr̄ Ioānes de Penna: mirabilis ꝑdicator ſua uita perfecta: ut dictū eſt ɔformitate. viii. ¶ Cuſtodia Fanēſis habet locū de Fano. Locū montis aurii. Locū Foriſinfronii. Locum Piſauri. Locum ſancte uictorie. Locum de Pergula. Locū de Corinalto. Locū de ſaltaria. Locū de Scotoneto: in quo predicat aſſiduis nunc miraculis qdā Frater laicus ibi tumulatus nomie Frater ſanctus. Locum montis Formiſini. ¶ Cuſtodia Feletrana h; locū de Vrbino. Locū Saxicorbarii. Locuꝫ de Frigiola. Locum montis Florētini. Locuꝫ Pēne ſancti Marini ubi frēs Dñicus & Petrus de monte Vlmi & Gratianus ſuis ſignis ꝑdicatores egregii ad populum habenē. Locū Leonani. Locum Duranti. Locum Mercatelli. Locū ſcti Angeli in uado. Locū ſcti Leōis. Locum Calui: ꝑfata loca ſunt in ꝓuīcia Marchie: in quibus fuerunt fratres ſpirituales q̄plurimi: necnō & de dicta ꝓuincia frēs alii. f. Martinus Rizerius Matheus de monte Rubiano Pacificus Paulus Lucidus ātiquior Ioānes dictus de Aluerna qui omnes lingua & ſanctitate mirabiles fuerunt in uita & poſt mortē: ad bonum peragendum fideles inducentes: hec enim prouincia Marchie ſanctis fratribus multuꝫ fuit adornata: de qua egregii predicatores fuerūt: ut dictū eſt.

¶ Prouincia Romana.

P Rouincia Romana habet ſeptem cuſtodias. ¶ Cuſtodia Romana habet locū ſancte Marie de Ara celi: & fuit palatium & camera Octauiani Imperatoris: prout habetur in legenda natiuitatis domini: in quo loco predicat Frater Iuniperus ioculator Chriſti ſuis innumeris uirtutibus quibus fuit adornatus: & precipue paupertatis & patientie: cuius predicationem dum ſpirituꝫ emitteret ſancta Clara uoluit audire: Frater Sabatinus unus de duodecim primis beati Franciſci ſociis: cuꝫ fratre ſancto Electo populum aduocant ſuis claris uirtutum inſigniis. Multi in dicto loco fratres fuerunt notabiles de domo Colōnenſium: Vrſinorum ſancti Euſtachii & aliorum principum Romanorum pro tempore ſuo uerbo & ope

re ad Chriſti imitationem populum inuitantes . Locũ
ſancti Frãciſci trãſtiberim . Locum de Sutrio. Locum
Cãpagnani. Locũ ciuitatis Caſtellane. Locum montis
Cõpatrũ: in quo ſcti frẽs plures fuerũt: & p̄cipue Fra
ter Angelus de mõte Leone: & Fr̃ Raynaldus de par
tibus Reatinis cũ multis aliis in dicto loco quieſcũt:
miris pluribus in uita & poſt: plebem xp̃i edocentes.
¶ Cuſtodia Viterbiẽſis hȝ locum de Viterbio: in quo
eſt ſepultꝰ ob deuotionẽ ordinis papa Adrianꝰ de fri
ſco: de iſto loco fuit Fr̃ Marcus magr̃ in theologia ge
neralis miniſter ordinis & ſctẽ Romãe eccleſie p̄ſbi
ter Cardinalis: iacet ibidẽ nobilis p̄dicator Fr̃ Solda
nerius: q ſolẽ dedit mundo uita & doctrina. Locuȝ de
Tuſcanella: in quo btũs. F. filiũ cuiuſdã nobilis a nati
uitate ꝯtractũ ſanauit: in hoc loco p̄dicauit Fr̃ Guliel
mus de Cordella miraculis factis in uita & poſt mor
tem. Locum de Cometo: ubi btũs. F. poſt ſuam mortẽ
puerꝝ a ualuis oppreſſum & cõquaſſatũ eccleſie reſu
ſcitauit. Locuȝ mõtis alti. Locũ de mõte Flaſcone. Lo
cum ciuitatis Ortẽſis: ubi btũs. F. puerꝝ ꝯglomeratũ ſi
gno crucis extendit & reformauit. ¶ Cuſtodia Vrbe
uetana hȝ locum de Vrbeueteri: in quo iter alios p̄di
catores excellẽtes ibideȝ p̄dicat Fr̃ Ambroſius: q plu
res mortuos ſuſcitauit: & Fr̃ Moricꝰ unus de duodeci
beati. F. ſociis ſctis exemplis & miris. Locum de bal
neo regio de quo fuit ille magiſtrorꝝ precipuus & pre
dicatorꝝ Fr̃ Bonauẽtura decẽ & octo annis generalis
miniſter ordinis minorꝝ & ſctẽ Romane eccleſie pri
mus de ordine nr̃o Cardinalis ep̃us Albanẽſis. Locuȝ
de Bolſena. Locũ de Aqua pendẽte. Locuȝ de ꝓceno:
in quo Fr̃ Thobias ſpũ ꝓphetico radiatus mlutotiẽs
p̄dicauit. Locũ Pitiliani. ¶ Cuſtodia Reatina hȝ locũ
de Reate: de quo fuit Fr̃ Angelus primus miles q or
dinẽ intrauit: & multa de beato. F. nouit: iacens Aſſiſii
in eccleſia bti. F. tumulatus. Locuȝ fontis polumbe: in
quo btũs. F. ieiunãdo quadraginta diebꝰ regulã nr̃am
qua nũc ordo utiṙ ꝯfecit: ꝓut a xp̃o audiuit: & ſic eſſe
xp̃us ter de celo corã miniſtris inclamãdo aſſeruit: in
hoc loco antiquitꝰ fuerũt multi ſancti frẽs ſingulares
deo deuoti & mundo p̄dicatores exẽplo ſctitatis. Lo
cum ciuitatis ducalis. Locuȝ Longoni. Locum Vallis.
Locuȝ Arcis ſinibaldi. Locũ de grecio: in quo btũs. F.
fecit miraculũ de grandine deſtruente annuarie blada
& uineas & a lupis incolas liberauit: in hoc loco bea
tus. F. faciẽs repñtationẽ dñice natiuitatis: a dño Ioã
ne milite de grecio uiſus eſt Ieſum tenere puerꝝ in ul
nis: & plura alia miranda ħ egit: in hoc loco ſtetit ma
gno tẽpore ſctũs Fr̃ Ioãnes de Parma: q fuit ordis ge
neralis: & camerini miraculis corruſcat. Ac multi ſan
cti frẽs fuerũt p̄dicando uerbo & ꝑnia mundo. Locũ
podii Buſconii. Locũ Taranii. Locum Maliani. Locũ
montis Leonis. Locum ſcti Alexandri. Locum ſancti
Iacobi. ¶ Cuſtodia Tiburtina hȝ locũ de tibure. Lo
cum Ruuiani. Locũ de Cellis. Locũ Suffragii. Locuȝ
Vicouarii. Locuȝ Ciuitelle. ¶ Cuſtodia Maritime hȝ
locũ de Teracina. Locũ Pipni: ubi egit deꝰ miraculũ
q dũ more ſolito frẽs irent ꝓ pane: & quedam mulier
auaritia ducta eis dare noluiſſȝ: filio ferẽs panẽ extũ
in agro: dum ſcindiṙ totus ſanguinolẽtus ab intus iue
niṙ: quo miraculo ꝑculſa mulier cũ filio: ꝓponẽs ſemp
panẽ fratribus dare: panis cruoris ueſtigiũ ſtatim ami
ſit. Locum ſeccie. Locũ nimphe. Locũ Albani. Locum
Netrũpni ac locũ Velletri. ¶ Cuſtodia Campanie ha
bet locũ Anagnie: in quo iacet Fr̃ Haimo i theologia
magr̃ & ordinis minorꝝ gñalis miniſter: q breuiarium
correxit & p̃ſes rubricas poſuit ac ãtiphõas ad laudã
dũ btãm uirginẽ poſt cõpletoriũ inſtituit & ordinauit.
Multiqȝ alii frẽs ſunt ibidẽ ſepulti notabiles & ſingu
lares. De hoc loco fuit ſctũs Fr̃ Andreas q pillii iacet
nepos pape Alexãdri quarti q fuit ſctẽ eccleſie Cardi
nalis. Locũ Vallis mõtonis. Locũ Alatri. Locũ de Fe
rẽtino. Locũ de Pilio: ubi iacet p̄ſatus frater Andreas
q Cardinalatui renũciauit: & nũc tuba miraculorũ ad
ꝯtemptũ mundi oẽs ꝯuocat & inducit. Locũ Segarolli
& locũ ſõnini. Romana ꝓuincia notabiles habuit fra
tres: q in ꝓuinciis ordinis gubernacula exercẽtes: uer
bo pariter & exemplo cunctis ſe p̄dicatores egregios
oñderunt. hanc ꝓuinciã btũs. F. frequẽtando ſpãliter
reatinas partes & Romanas: mira faciendo & docen
do uenerabilem reddidit & inſignem.

¶ Prouincia Thuſcie.

P Rouincia Thuſcie hȝ cuſtodias ſeptẽ. ¶ Cu
ſtodia Piſana hȝ locum de Piſis. Qui habuit
frẽs p̄dicatiõe & uita p̄claros. uȝ. frẽm Albertũ ordi
nis minorꝝ generalẽ miniſtruȝ: q miniſter Anglie erat:
duȝ ad generalatus offm̃ fuit aſſumptus. Frẽm Agnel
lum primũ cuſtodẽ Pariſiẽſem: & ꝑmũ in anglia mini
ſtrum: ꝑ cuiꝰ p̄dicationẽ & uitã ac miracula poſt mor
tem: Anglie ꝓuincia fundata eſt & dilatata: & ꝯuentꝰ
originatus Pariſiẽſis. Multos habuit alios frẽs excel
lẽtes in theologia magr̃os & in aliis uirtutibus deco
ratos. Locũ de Vico Piſano: in quo btũs. F. fuit & pre
dicauit. Locũ ſcti Martini. Locũ Sarazane. Locũ Pon
tremuli. ¶ Cuſtodia Lucana habet locum de Luca: q
habuit unum fratrem inter alios magnum predicato
rem: uideȝ fratrem Antonium qui multa quadrageſi
malia fecit: quibꝰ claret ſua ſubtilitas ingenii & ſcien
tia: & miniſter fuit ꝑmo ꝓuincie Marchie & demũ ꝓ
uincie Thuſcie. Locum de Piſcia. Locum de ficeclo.
Locum ſancti Miniatis: qui multos habuit fratres bo
nos & ſpãlr̃ magr̃ȝ Antoniũ: q pariſius & in Thuſcia
fuit notabilis hõ & p̄dicator. Locũ Piſtorii: in quo ia
cet magr̃ Petrus de Cauſano gñalis miniſter ordinis.
¶ Cuſtodia Florẽtina hȝ locum de Florentia. Locum
de Carmignano: in quo multi fuerunt frẽs ſingulares.
hñit eni frẽm Ioãnẽ parẽtis: q fuit ꝑmus miniſter gña
lis poſt mortẽ. bti. F. iſtiꝰ ordinis: & ſi dicaṙ de ꝓuicia
Romana: fuit tñ de Florẽtia natiõe. Hũc locum ꝑmo
fundauit btũs Bernardus de qnta ualle q fuit ꝑmus a
btõ. F. Florẽtiã miſſus: in hoc loco frẽs hñilis de Peru
ſio magne ꝑfectiõis in Florẽtia reputatus: & ſua uita
p̄dicator notabilis. Acurſus & bñdictus iacẽt: uirtuti
bus illuſtres. ħ locus ſemp aliquẽ hñit frẽm notabileꝫ
p̄ aliis uita & exẽplo. In hoc loco p̄dicãdo. ſ. in platea
Fr̃ Ioãnes de Aluerna: pluuia deſcẽdẽte ſup alios ipꝫ
& pulpitũ intactũ dimiſit. Ad informãdũ huius ciui

tatis populū: annuatim p̄dicator eligitˀ potior iter fra
tres: qui nō modicum fructum facit animaruꝫ. Locum
de Prato de quo oriundus fuit Frater Arlottus magi
ſter in theologia & ordinis generalis miniſter: q ꝯcor
dantiaꝝ libruꝫ ꝑ magna parte fec̄. habuit & alios fra
tres: in miniſteriatus officiis in ꝓuinciis ordis exēplo &
regimīe uenuſtatos. Locū Caſtri Florētini: qui habet
apud ſe ſepultū frēm Donatum de Feraria ſpū ꝓphe
tico radiatum. Habet & aliū fratrem Iacobū de Tri
ſanto: qui. xxxii. q̄dragesimalia & multos alios ſermo
nes tam dñicales q̄ feſtiuos ad predicādū peregit. Lo
cum Burgi ſancti Laurētii: in quo fuit beat⁹. F. & ubi
ſedit in deuotiōe bancha tenetˀ. Locum de Nemore: in
quo fuerunt plures fratres regule obſeruantia decora
ti: in hoc loco ēt fuit btūs. F. & Fr̄ Bonauentura Car
dinalis noſter primus ibidem capellū recepit. Locū de
Fichino & Locum de Barberino. ¶ Cuſtodia Senen
ſis habet locum de Senis: qui ab antiquo loco per ia
ctum diſtat baliſte: in quo loco antiquo: beatus. F. re
deundo de Roma de ſero: figēdo baculum in terram
in arborem excreuiſſe pulcherrimam inuenit de ma
ne: in eodē loco beatus. F. fecit aliud miraculū de fer
ro ignito per tempora ſibi a medico īmiſſo ꝓpter ifir
mitatē oculoꝝ: & tamē ab ipſo igne nō eſt leſus: in di
cto loco uiſitatus a magiſtro in theologia & īterroga
tus de quodam dubio & ꝯſcientie ſcrupulo: beatus. F.
utrūqꝫ declarādo dictuꝫ magiſtrū informauit: in loco
ubi nūc fratres ſtant fuerunt multi uenerabiles frēs:
ſciētia regimīe exemplo uite & doctrina in ordine ſin
gulares & p̄dicatores nominati: & inter alios fuit Fra
ter Bindus: qui multos ſermōes predicabiles compo
ſuit & ordinauit: in hoc ſiquidem loco dum duo iuue
nes eēnt in horto: uidelꝫ Fr̄ Minus Altimani: q fuit po
ſtea miniſter Thuſcie: & Fr̄ Guido de Soluēgo: & lo
querētˀ de deo. d. Ieſus i ſpē pueri apparuit iter eos: ꝑ
ut clare uidit ſanctus Frater Pectinarius de tertio or
dine: qui tūc per hortū deum ꝯtemplādo pergebat: in
hoc loco receptus ad ordinem quidam fuit nouicius:
qui ut mulierē quādā haberet diabolo ſe dedit: & chi
rographum ſuo ſanguine & manu ꝓpria ſcriptum de
hoc eidem dedit. Qui cū magiſtro ſuo rem narraſſet:
ꝯfortatus ab ipſo: cum ꝑ ipſo pluries celebraſſet: me
ritis ſaluatoris in ſacramēto ꝯtenti & ſui magiſtri: chi
rographū quod diabolo dederat de celo colapſuꝫ in ſi
gnum indulgētie recepit: dum miſſaꝫ ipſe magiſter ce
lebraret. in hoc loco beatus Ludouicus noſter cū eēt
ep̄s Tholoſanus: parapſides lauit i ſignū hūilitatis.
Locū de ſancto Geminiano: de quo extitit oriundus
Fr̄ Ioānes de Caulibus magnus p̄dicator & deuotus:
qui meditationes ſuper euangelia fecit pulchras. Lo
cum de Colle. Locuꝫ de Vulterris. Locū de Podio bo
nici & locum de Aſciano. ¶ Cuſtodia Aretina hēt lo
cum de Aretio: in quo btūs. F. fecit miraculū de expel
lēdo demōes a ciuitate: & ipſam pacificādo: in hoc lo
co iacet ſanctus Fr̄ Bñdictus primus miniſter Antio
chiē: qui Imꝑatorē Cōſtantinopolitanū & Regem Ie
ruſalem Ioānē ad ordinē recepit: h̄ ſuis claris miracu
lis & uita p̄dicādo: multos illuſtrauit. Locū ſacri mon
tis Aluerne quē dñus Ieſus ſuis ſepiſſimis apparitiōi
bus factis fratribus & ſtigmatizatiōe beati. F. ſanctiſ
ſimū reddidit: & honore digniſſimū: quē ſancti Ange
li ſibi in ſingl'arē mōtē uēdicarūt: uolētes q̄ iſte mons
angeloꝝ uocetur: ſicut cuidam Guardiano Florentie
qui ad ipſuꝫ montē ob deuotionē prexerat eſt per an
gelos indicatū. Cum eniꝫ in capella beati. F. uellet ce
lebrare: & fuiſſet indutus: & īciperet. Introibo &c̄. ſu
bito factus in extaſi: uidit quēdā angelū dñteꝫ ſibi Fr̄
de quo uis celebrare? Cui Fr̄ rñdit de cruce. Cui ange
lus non celebrabis de cruce. Cui frater igitˀ celebrabo
de beato. F. Cui angelus nullo mō. Cui frater igitˀ cele
brabo de dña nr̄a. Cui angelus nō facias. Cui cū fra
ter diceret de quo ergo celebrabo? Reſpondit de an
gelis. Totus enim iſte mons eſt angeloꝝ: & frater ad
ſe reuerſus: ſicut erat admonitus miſſaꝫ de angelis ce
lebrauit: in hoc ſiquidē mōte iacent ſancti fratres. Ioā
nes de Aluerna. Gulielmus de Radicofano. Clemens
& multi alii & ſi nō nominentˀ uirtute preclari: qui hu
ius mōtis aſſiduitatē predicant omnibus amplexādā.
Locum de Puppio: in quo iacet Frater Iacobus Bale
ctarius: certificatus a xp̄o de remiſſione plenaria pec
catoꝝ: in cuius ſignū ipſius fratris manus itra ſuas po
nēdo: odor ſuauiſſimus in fratris manibus tam diu re
manſit: q̄ diu poſt magnuꝫ tēporis ſpacium manus la
uit. Locum de Gangareto ubi beatus. F. fuit & fontē
in ſilua fecit. Locum de monte uarchi. Locum de Lu
cignano. Locū de Caſtillione: de quo fuit Frater Man
ſuetus: qui a ſancto Ludouico Francorum Rege par
tem habuit de Corona ſpinarū Chriſti: ut ipſius regis
patet littera. Locum de Cortonio: in quo eſt crux quā
fecit ſancta Helena filio ſuo Cōſtantino Imꝑatori dū
iret ad bellum: ponebatˀ enim ſuper caput equi: & ipſa
mediante uictoriam obtinebat. Crux ipſa multa mira
cula fecit & facit: ignem multotiens in ciuitate appre
henſum ſui oſtenſione ſtatim extinguēdo. In loco anti
quo de Cortona: ubi ſtetit btūs. F. ſtetit Fr̄ Guido: q
mirādis fulgens ſignis: per populū inde leuatus in ciui
tatem deductus ſepultus eſt in eccleſia Cathedrali.
¶ Cuſtodia Cluſina hꝫ locū de Cluſio. Locuꝫ de Ca
ſtro plebis. Locum de Scetona: ubi Frater Egidi⁹ ha
buit a deo mirabiles ꝯſolationes: ut dcm̄ eſt ꝯformita
te. viii. in quo iacet ſanctus Fr̄ Guido: qui ſpū ꝓphe
tico & ſanctitate fuit plenus. Alius quoqꝫ Fr̄ noſter q
canonicus fuerat ſancte muſtiole de Cluſio: uite ſan
ctiſſime in die purificatiōis a uirgine uiſitatus: Ieſum
habuit in ſuis ulnis ad iſtar ſcti Senis Simeōis: plures
alii ſcti frēs in hoc loco deuotiſſimo fuerūt. Locuꝫ de
Sartiāo: cui ad duo miliaria eſt heremitoriū ꝓpinquū:
in quo btūs. F. ſtetit: atqꝫ carnis tētatiōe inqetatus: fa
ciēdo uxorē filios & filias de niue: atqꝫ ſe ꝓiciēs in fo
ueā glatie & niue plenā: ipſam cū diabolo ſuꝑauit. Lo
cum de Radicoſano. Locū de plano: de quo fuit Fra
ter Andreas de plano hō uite pfecte & magr̄ multo
rum frūm. Ad quē xp̄s in dicto loco dū ſtaret: & iuxta
ſiluā in ſpē ſeraph de celo deſcēdēdo uenit. Locum de
ſancto ꝓceſſo. Locuꝫ de Columbaria: in quo iacet Fr̄
Guido de Soluena: q cū eſſet ſenis nouicius: & loqretˀ

de deo cum alio fratre nomine Mino xp̄s in ſpē pueri
pulcherrimi apparuit in medio eoꝝ & uſq; ad ꝑmū ſi
gnū ꝓ ueſpis cū ipſis ſtetit. huic iā ātiquato gatt⁹ qdā
eūdo uenatū auē unā ſingulis dieb⁹ portabat ad come
dēdū: & Fr̄ Franciſcus de mōte Ilcino qui ſibi ſeruie-
bat: accipiendo auem eam preparabat eidē. Die qua
dam dum Frater Franciſcus ad eius cellam more ſoli-
to perrexiſſet: inuenit eū acerrime plorantē: & cum
cauſam quereret: inquit Frater Guido. Appropinqua
ad me & dicā tibi. Cūq; ille feciſſet Frater Guido ce
pit eum baculo quem gerebat in manibus percutere.
Cūq; ille de hoc miraretur & diceret. Cur ſic faceret.
Reſpondit. Ego te percutio ut que tibi dicam impreſ
ſius habeas i memoria. Cauſa noſtri ploratus eſt iſta:
dominus mihi reuelauit: ꝙ hinc ad paucos annos in-
ſurget quedam ſecta in ordine: & ſub pretextu obſer
uantie regule diuidetur ab aliis fratribus: qui multa
impie agent: & erunt deo per omnia odioſi: quare fili
cum hi uideris nō iungas te eis: ſed fuge eos ſicut dei
hoſtes & ſue regule tranſgreſſores. Hunc migraſſe di
ctus Frater Franciſcus inuenit dum rediſſet ad locum
de uia quam perfecerat obedientie ſancte mandato:
atq; gattum qui ſibi auem deferebat ad hoſtium cel
le pariter inuenit extinctum. Multi alii ſancti fratres
in hoc loco fuere: circūquaq; habitātes ſue uite pre-
dicatione ad deum conuertentes. Locum montis Ilci-
ni ubi ſctūs Frater Philippinus miraculis coruſcan-
do: conuerſionem gentium ad Chriſtum predicat con
tinue. Locum de monte Policiano: qui habuit multos
fratres ſcientie & uirtutis. ¶Cuſtodia maritime hab;
locū de Maſſa: in quo eſt ſepultus Frater Berardinus
ſignis glorioſus. hic locus habuit plures predicatores
ſolēnes. Locum de Plumbino. Locū de Groſſeto. Lo
cum de Caſtellione. Locum de Suuereto. Locum de
Monteno. dicta loca habuerūt probos fratres littera
tos & predicatores ꝑcipuos. Iam dicta ſunt loca pro
uincie Thuſcie: in quibus fuerunt notabiles fratres
uerbo & uita apud ſeculares famoſos: quorum nomi
na & ſi non ſunt multū nominata per fratres: ſufficit
ꝙ a chriſto ſunt inter electos aſcripta. Qui & opera
plura fecerūt deo accepta & mundo & ſpecialiter ad
ꝑdicandum.

¶Prouincia Bononie.

p Rouincia Bononie habet quinq; cuſtodias.
¶Cuſtodi Bononie habet Locū Bononie:
in quo iacent fratres ſanctitate preclari. ſ. Ni
colaus q in uita ſua mortuū ſuſcitauit. Ac nouos ocu
los habenti erutos tribuit Bonicius qui cū beato. F.
fuit quando regulā noſtram qua uiuimus perfecit. Gui
do de Spatis predicator deuotus Mattheus de Fauē
tia & Gulielmus de Cortimilio. Quorum miris & pre
dicatiōe tota renouata fuit Bononia: in dicto loco bo
nonie fuit illud de crucifixo: uidel;. Nam cum quidā
frater tēpore capituli generalis ibidem celebrati fuiſ-
ſet generali miniſtro incuſatus: Frater incuſat⁹ ad cru-
cifixū qui erat in eccleſia acceſſit: cōquerēs quō ipe
cum eſſet iuſtus permitteret ipſum ſic iniuſte infama-
ri & accuſari. Et crucifixus tunc eidē reſpondit peruer
ſus dicēs. Et ego quid demerui: pendēs īter latrones.
Oraui nec obtinui: carnis petitiōes. Calicē mortis ſor
bui: patri placere ſtudui: per carnis paſſiōes. Ergo non
murmur exeat: ſi nō fit qd oraſti. Nec oraſſe peniteat
quis nō impetraſti. Dum fraudat deſiderium: ad mai⁹
beneficium: datorem obligaſti. Ad me ſi leuas ocu-
lum: uides argento uendi. Tradi quoq; per oſculum:
& dure cōprehendi. Ac alligari funibus ꝯfici uerberi-
bus ueluti iam deſperatus. Preſentor pōtificibus: qua
ſi latro ligatus. Si quos amaui fortius: ab his inquam
citius: ſum ſpretus & negatus. Ibi clamor deriſio: ſeue
ritas minarum. Et capitis uelatio: & ictus maxillarū.
Omnes impune feriunt: & quicquid mihi faciunt: ui-
detur eſſe parum. Saturatus opprobriis: ducor ad pila
tum: Renouatus iniuriis ruūt in accuſatum. Hinc ho-
micidam liberant: & me cruenter uerberāt. Ad mortē
iudicatum: Ibi nil ualet ueritas: ſiue ius allegādo. Sed
emula clamoſitas: preualet inſultando. Nec preſes
dat preſidia: nec curā gerit curia: de iuſto liberando.
Quaſi uile mancipium: dant in Herodis manus. Mox
producor in medium: deludor ut inſanus. Tandem re
miſſus pontio: diro mortis ſupplicio: condēnor ut pro
phanus. Extra muros eicior: & ipſe crucem fero. Ma
tre uidente ſpolior: ueſtimentis que gero. Tandē cla
uis ꝯfodior: & in cruce morior: de uita non deſpero.
Tu ergo uermis non turberis: ſi ſtatim non conſeque
ris: quidquid a p̄re queris. Frater uero his auditis ſtu
pefactus ex loquutiōe: & roboratus ex uerbis Chri-
ſti: quicquid ſibi fuiſſet impoſitū libenter excepiſſet:
ſed domino faciente eius innocētia eſt reperta. Frater
iſte dicitur fuiſſe Magiſter Ioānes Peccan Anglicus:
qui fuit Anglie miniſter: & demū archiepiſcopus Can
tuarienſis. Fratres uero prefati. ſ. Mattheus de Fauen
tia: & Guido de Spatis egregii predicatores fuerunt:
& Frater Guido ſemper de paſſione Domini predicā
do: clauum quendam ob memoriā paſſionis ſemper
in manu ferebat dum predicaret: & magnum fructū
faciebant animarum. Locum ſancti Franciſci cū mo-
naſterio. Locum domini pacis. Locum ſancti Pauli in
monte. Locum Vragnane. Locum Planorii. Locū ſan
cti Ioānis de quo oriundus fuit Frater Bonagratia: q
fuit ordinis minorum generalis miniſter. Locum Con
fortini. Locum Creſpolani. Locum Argelate. Locum
Ricardine. Locum Calderarie. Locum ſancte Marie
in monte. ¶Cuſtodia Ferarie habet locum de Fera-
ria: in quo euenit ꝙ cū quidā iuuenis eſſet in dicto lo
co: & locum optaret ſolitudinis ut liberius deo uaca-
ret: diabolus hoc agnoſcēs: & ſe in formā angeli trāſ-
figurans: eidem apparuit dicens: ꝙ bonū erat ꝙ opta
bat. Attamē quia licentiā ſibi fratres non darent: ſua-
ſit ſibi ꝙ poſt completoriū in horto remaneret: & ſo
uea horti tranſita ipſum duceret quo optabat: & ſic ſi
ne licentia prelatorum Frater diſponens a loco rece-
dere: cum clauderetur hortus de ſero: ibidem abſcon-
ſe remanſit: & dū ſic expectaret diabolus luce obſcu
ra ultra foueam apparens: extra loci terminum fra-
trem uocauit: & ei dixit. ut foueam tranſiret ſaltando:
ſed frater timēs facere ꝓpter latitudinē & ꝓfunditatē
fouee: dixit ei. Trāſfer me ad aliā partē: cui diabolus.

Ego ultra foueã tranſire non ualeo: quia eſt terminus
loci: & cum Frater de cauſa peteret. Reſpondit diabo
lus: quia a dicta oratione cõpletorii: uiſita q̃s dñe ha
bitationẽ iſtam &c̃. Quam fratres cum magna dñt &
audiunt deuotione: nullus demon uſqꝫ ad horam diei
primam infra terminum loci intrare ualet. cui Frater.
Ergo diabolus es tu? Reſpondit ſuꝫ. qui ſi terminum
loci preteriiſſes: quia ſine obediẽtia recedebas: & apo
ſtatare intẽdebas: te illico in hac fouea ſubmerſiſſeꝫ:
ſed nõ ualeo cauſa predicta. & ſtatiꝫ diſparuit. ac fra
ter ipſe uocatis fratribus cuncta que contigerãt enar
rauit eiſdem: & in ordine deinceps permãſit prouidus
& deuotus: in hoc loco antiquitus dum diuinum per⸗
ſoluebatur officiuꝫ: ſancti Angeli uiſi ſunt & auditi cũ
fratribus laudes matutinales domino decãtare. In Fe
raria extra muros eſt alius locus deuotorum fratrum.
Locum de Mutina: in quo iacet Frater Gerardus cor
ruſcans miraculis & magnus predicator: de cuius pre
dicatiõe habes ꝯform tate octaua: & dicetur ꝯformi
tate. xxxviii. De hoc loco fuit Frater Thomas de Fe
rignano: in theologia magiſter predicator maximus q
fuit generalis miniſter ordinis minorũ deinde patriar⸗
cha gradẽſis poſtmodũ ſancte Romane eccleſie Car
dinalis ep̃us Thuſculanus. Locum de Fenano. Locũ
de Carpo. Locum Admirandole. Locuꝫ de Regio: de
quo fuit Frater qui fecit librum qui dicitur Mamotre
tus & locum montis Falconis. ¶Cuſtodia Parme ha
bet locum de Parma: de quo fuit ſanctus Frater Ioan
nes de Parma: magiſter in theologia: & ordinis mino⸗
rum generalis miniſter: & iacet Camerini corruſcans
aſſidue miraculis: de hoc loco fuit alius Frater qui ſte
tit in mõte compatrum prouincie Romane: cuius ſan
ctitateꝫ oſtendit ramus Oliue benedictus quẽ habue
rat in die palmarum: quem de ſero terre infigendo de
mane reperit in arborem pulcherrimã excreuiſſe. Ha⸗
buit & iſte locus & alios magiſtros & fratres predica
tores egregios: & probitate uite p̃claros. Habuit iſtis
temporibus quendam fratrem: lꝫ parum uixerit in or⸗
dine: filiuꝫ cuiuſdam marchionis malaſpine. Cuius ca
ſtrum cuꝫ inimici cepiſſent: patrem & fratres ſuos in⸗
terfecerunt: ipſum uero quia puer erat forte quiqꝫ an
norum per feneſtram arcis proiecerunt coram ſua ma
tre: ſine dubio propter altitudinem maximam loci ui⸗
ta cariturum. Sed dum ſic proiiceretur mater clama⸗
uit Sancte. F. adiuua filium meum: Mirum certe puer
deſcendit per ſpacium unius magni miliarii & in nul⸗
lo fuit leſus: ſed cum inimici a caſtro fuiſſent expulſi:
puer ante portas Caſtri fuit portatus & ibi dimiſſus:
& cum eiularet mater uocem filii audiens: fecit aperi⸗
ri: Caſtri portam: & filium ſine leſione aliqua reperit:
puer autem dicebat ꝙ quidam frater eũ tenuerat: qđ
mater intelligens ipſum fuiſſe beatũ. F. queꝫ pro filio
adiuuando inuocauerat: ſtatim dixit. Ex quo btũs. F.
te liberauit: beati. F. a modo filius eris: & ueniens Par
mam fecit eum indui: ſed tempore peſtis ſecunde de⸗
ceſſit. Locuꝫ de Cremona in quo fuerunt duo fratres
ambo ſufficientes & in theologia magiſtri. Locũ Bur
gi ſancti Donini: in quo btũs. F. fecit miraculũ de pa⸗
nibus. Nam cum de nocte illuc perueniſſet cum pluri
bus fratribus & fameſcerent: nec caſtruꝫ: quia clauſuꝫ
erat intrare pro pane acquirendo poterãt: nec in loco
eſſet panis: oratione facta miſit ad locũ ubi panis re⸗
poni ꝯſueuerat dicens: porta caniſtrũ plenuꝫ panibus
quod ibi inuenies. Quo cum perexiſſet Frater cui di⸗
xerat: inuenit ſicut beatus. F. predixerat: & ipſe btũs. F.
cum ſociis ex ipſo fuit plenarie refocillatus & recrea
tus. Locum de Placentia in quo multi fratres fuerunt
inſigniti titulo magiſterii: & multos fratres probos ha
buit & bonos predicatores: in quo ſepultꝰ fuit Frater
Frãciſcus de Mayronis p̃clariſſimus theologie magr.
Locum de Bobio. Locuꝫ Caſalis maioris. ¶Cuſtodia
Rauẽne hꝫ locũ Rauenne: in qua ciuitate & loco de
mon per os unius mulieris nomine Zanteſe coactus:
multis ueritatem pandidit indulgẽtie ſancte Marie de
portiuncula de Aſſiſio: & multa dixit de gloria bti. F.
ſicut ꝯformitate. xiiii. &. xxxviii. dicet. Locuꝫ de Imo
la ubi btũs. F. primo ab ep̃o repulſus ne p̃dicaret: de⸗
inde idem ep̃us uictus ipſius beati. F. humilitate ſibi
& aliis fratribꝰ ſuis liberrime predicãdi licẽtiã impar⸗
tiuit. Locum de Fauẽtia: de quo fuit Frater Mattheꝰ:
qui Bononie iacens in uita & poſt ſignis emicuit. Lo⸗
cum Ceruie. Locum mõtis Regis. Locũ Toſſignani.
Locũ de Lugo. Locum de Bagnacauallo: in quo bea
tus. F. ab incẽdio domũ cuiuſdam ſororis de tertio or⸗
dine nomine Berte eripuit prout conformitate. xl. di⸗
cetur. ¶Cuſtodia Forliuiẽſis habet locũ de Forliuio.
Locum Arimini: in quo beatus. F. plura fecit miracu⸗
la: ut dicetur ꝯformitate. xl. beatus Antonius ibidẽ fe
cit miraculum: de piſciculis ad ſuam predicationẽ au⸗
diendam: ueritatẽ corporis xp̃i aſine adoratione here
ticis monſtrauit: & plura alia mira ibidem peregit: ia⸗
cent ibidem fratres Ioannes Baroncii & Andreas uite
primo exemplaritate: & nunc ſignis hominibus predi
cantes. Locum Ceſene de quo fuit Frater Michael in
theologia magiſter: & ordinis minorũ generalis mini⸗
ſter. Locum ſancti Archangeli. Locũ Meldule. Locuꝫ
Lõgiani. Locũ ſancte Agathe. Loca duo in ueruchio.
Locum fracte. Locum Bertenorii. Locum Caſtrocari:
in hac ſiquidẽ prouincia Bononie rigiditas magna ui
guit obſeruantie regularis: ac ſtudia ſcientiarum: & de
ip̃a prouincia fuerunt fratres plures uita fama uerbo
& ſcientia ſingulares: a quibus fratres aliarum prouin
ciarum. De prefatis trahentes exemplum: ſuis perſo⸗
nis in moribus & ſciẽtia natiuas ꝓuincias decorarũt.

¶Prouincia ſancti Antonii.

p Rouincia ſancti Antonii habet cuſtodias q̃t
tuor. ¶Cuſtodia Paduana habet locũ de Pa
dua: in quo iacent duo fratres ſanctiſſimi & preclariſ
ſimi predicatores: uidelꝫ ſanctus Antonius Catalo⸗
go ſanctorum aſcriptus: de quo dictum eſt diffuſe ſu⸗
pra ꝯformitate octaua quo nullus ſuo tẽpore in mun
do fuit melior predicator & acceptior deo & homini
bus: cuius lingua in huius ſignum manet integra & in⸗
corrupta: reliquo corporis in cinerem reſoluto: predi⸗
cationis ipſius extant opera quadrageſimalia domini
calia & feſtiua: que ipſe cõpoſuit. Multoſqꝫ hereticos

ſuo uerbo ad fidem conuertit: & in tantum omnium ipſum audientium corda cõmouit ad compunctionẽ: ꝙ ad confeſſiones audiendas ſacerdotes cuiuſcunqꝫ eſſent ſtatus non ſufficiebant. Ac deus ipſe ut conformitate octaua eſt dictum: plura mira per ipſum oſtendit. Frater Lucas eius ſocius tam in ſanctitate ꝙ doctrina & predicatiõe iacet ibidẽ: qui preter miracula: dñicale pulcherrimũ ad predicandũ edidit & ſubtile. In hoc etiã loco ſanctus Ludouicꝰ noſter magnis fulget miraculis: iacet ẽt in hoc loco ſanctus Ff Fidẽtiꝰ: & multos alios fratres ꝓbos h̃ locus habuit. Locũ de Vincentia. Locuꝫ montis Silicis. Locum extẽſem. Locum Lẽdenarie. Locũ Rodigii. Locum plebis Sacci. Locũ Baſciani. Locum Quartaroli. Locum Begulẽte. Locum Montignane. Locũ ſancti Petri de Viminaro. Locũ ſancte Vrſule. Locum Galzignani. ¶ Cuſtodia Venetiaꝝ habet locũ de Venetiis: in quo loco recõdita ſunt frẽs. uꝫ. Cariſſimus dẽ Clugia aſſidue clarẽs ſignis & Gẽtilis de Marchia qui ſua predicatiõe multos ĩfideles ad dñm cõuertit: fuit eniꝫ in partibus illis multo tẽpore: & ibi terminauit dies ſuos. Corpus nãqꝫ ſuũ ductum fuit Venetias per dñm Marcũ Corneriuꝫ qui fuit poſtea Dux Venetiaꝝ: in hac ciuitate de ordine nr̃o fuerũt poſiti precipui ꝑdicatores ꝓ ꝯſolatione ciuium dicte ciuitatis: & de ipſa ciuitate fuerũt multi frẽs notabiles. Sed iter alios fuit Frater Nicolaꝰ mutio: q opera beati Gregorii per materias diſtinguẽdo: fecit opus maximũ: multuꝫ pulcruꝫ & notabile: ipmqꝫ dño Gregorio. ix. pñtauit. Habuit etiaꝫ locus ipſe Venetiarũ frẽm Ludouicuꝫ magr̃m in theologia: qui fuit generalis ordinis: & poſtmodũ ſc̃tẽ Romane eccleſie Cardinalis. Locũ ſancti Nicolai. Locũ ſancti. F. de Vinea. Locũ ſancti. F. de Cõtrata: quẽ locum fecit quidã ciuis uidẽdo in raptu excellẽtiã beati. F. & ſtatũ eius in uita beata: in dicto loco mĺta miracula fecit & facit btũs. F. Locũ de Treuiſio. Locũ de coneglão: in quo ꝯditus eſt frater Marcꝰ ſignis clarus. Locũ de clugia. Locũ Ciuitatis Belluni. Locum de Feltro. Locum Serauallis. Locũ Aſilii. ¶ Cuſtodia Foroiulii habet locum de Vtino: in quo iacet Frater Ludouicus Odoricus ſuis uirtutibus in pr̃iarchatu Aquilegieñ. canonizatus: q quaſi totũ orbẽ perambulauit predicando & ĩformãdo. Locũ Portꝰ gruarii. Locũ ciuitatis Auſtrie. Locũ de Glemona. Locũ Caſtelli. Locum Ville Alte. Locũ Fulcinici & locuꝫ Goritie. ¶ Cuſtodia Veroñẽſis hꝫ locũ Verone. Locũ Mantue: in quo iacet Ff Beneuẽutus q ſignis extitit glorioſus. Locũ Tridẽti. Locum de Ripa & locum colonie: iſta ꝓuincia beati Antonii plures hꝫ & habuit magr̃os de Padua de Venetiis de Mãtua & aliis locis: & alios frẽs q ſciẽtia ꝑditi predicatores fuerunt preclari & opera predicationũ fecerunt.

¶ Prouincia Mediolani.

PRouincia Mediolani habet cuſtodias quiqꝫ. ¶ Cuſtodia Mediolani habet locum de Mediolano: qui oliꝫ fuit hortus Philippi: in quo ſancti martires Geruaſius & Protaſiꝰ Nabor & Nazarius & multi alii martires ſunt ſepulti. habuit locus Mediolani frẽm Leonẽ archiepm̃ Mediolani ſanctuꝫ hominẽ & frẽm Petrũ de Archagnano inquiſitoreꝫ: q nolens delere hereticos de libro inq̃ſitoꝝ: ab ipſis eſt occiſus. Ac frẽm Antoniũ de Roſate q a ſaracenis eſt interfectus. locũ de laude: in quo fuit ep̃us Ff leo de laude ſanctitate ꝑclarꝰ: q corripiẽdo ſuos clericos ab e s eſt fortiſſimo ueneno potionatꝰ: ſꝫ in nullo leſus. locum de Pozolo. locum Galarate & locum Sorani. ¶ Cuſtodia Modoetie habet locum de Modoetia. locum Oppreni. locum Vicomercati. locuꝫ de Canturio. locum Deſii. locum Margliani. ¶ Cuſtodia Brixienſis habet locum Brixie. locum de Pergamo. locum de Iſeo. locum de Gregnano. locũ Vallis camonice & locum de Crema. ¶ Cuſtodia Cumana habet locuꝫ de Cumis. locum Variſii. locum Lugani & locum Lucorani. ¶ Cuſtodia Vercelleñ. habet locuꝫ de Vercellis. locum Nouarie. locum Iporegie. locum Meelle. locuꝫ Auſte. Hec Mediolaneñ. ꝓuicia plures habuit & habet notabiles fratres magiſtros & non magiſtros qui apud ſuos ciues precipue in fama fuerunt notabili.

¶ Prouincia Ianue.

PRouincia Ianue habet cuſtodias ſex. ¶ Cuſtodia Ianue habet locuꝫ de Ianua: in quo iacet Frater Bolengerius de montecuto miraculis inſignis: & Frater Bonifacius de Riparolo dicte prouincie miniſter: uite ſancte & ſcientie profunde. De hoc loco fuit magiſter Henricus de monte Iardino homo ſufficientie magne: & predicator egregius: qui ſuper Ioannem ſcripſit luculenter: & quadrageſimalia plura utilima confecit. Habuit locus Ianue magiſtrum Bartholomeum de Cuturno: bonum predicatorẽ: qui fuit Cardinalis ſancte eccleſie Romane. habuit Fratrem Antoniuꝫ de Mari qui ſummam fecit in theologia: & plures alios habuit fratres uita & ſcientia decoratos. Locum de Saona: de quo etiam fuerunt fratres notabiles. locum de Clauaro. locum de Albario. locum de Capella. locum Sexti & locum de Cairo. ¶ Cuſtodia Aſteñ. habet locum Aſteñ. de quo fuit Frater Aſteſanus: qui ſingularem ſummam edidit ex theologia legibus & Decretalibus multũ utilem. Habuit alium fratrem qui poſtillam pulcrã ſuper omnia euangelia dominicalia & quadrageſimalia edidit: & appellatur poſtilla. locũ Albe: de quo fuit Frater Iacobus Brancus: qui per concluſiones omnes phyloſophie libros compilauit: & Regi Roberto direxit. locum de Aquis. locum montis Calui. locum Cortimilii. ¶ Cuſtodia Albingauni habet locum Albingauni. locum de Nobo. locum de Vigintimilio. locum de Ceua. locum montis Vici. locum Foſſani. locum de Cuneo. ¶ Cuſtodia Pedemontis habet locum Pinaroli. locũ cherii. locum Mõtis calerii: de quo fuit Ff Philippus: q poſtillã notabilem ſuper omnia euãgelia dominicalia & quadrageſimalia fecit. locuꝫ Taurini. locum ſecuſie. locuꝫ de Riparolo: de quo fuit Frater Martinus de ſc̃tõ Georgio magr̃ in theologia & gñalis ordinis minoꝝ. locũ clauaſii. ¶ Cuſtodia mõtis Ferrati habet locũ de Alexandria: de quo fuit magiſter Alexander qui ſcripſit ſuper omnes libros ſententiaꝝ: ſuper libros metaphyſice & de anima: multuꝫ excellenter & fuit ordinis mi

norũ Generalis miniſter:de hoc loco fuit Frater Fran
ciſcus de Alexãdria martirizat⁹ in Armalech in Tar
taria:in hoc loco btũs.F.dũ fuit fecit miraculũ de mẽ
bro caponis in piſcem uerſo:ut dictũ eſt ꝯformitate
ꝑcedenti.locũ de Caſali. H̃ locus habuit fratrẽ Ioãnẽ
magiſtrum in theologia uirum ſufficientẽ:qui plures
queſtiones edidit in theologia & phia. locum de ua
lẽtia de quo fuit magiſter Antonius ſufficiẽs homo &
poſt ep̃us Gaietanus. Locũ caſſine.¶Cuſtodia Pa
pie h̃ locũ papie.Locũ Terdone. Locũ Viguerie &
locum caſtri noui.Hec ſi quidẽ ꝓuincia cõitate fratrũ
ſufficientium multũ antiquitus uiguit & uiget:habuit
multos magr̃os & alios ſciẽtia ꝑditos & uirtute q in
partibus ꝓpriis predicatores famoſi fuere.

¶Prouincia Dalmatie.

p Rouincia Dalmatie habet cuſtodias q̃tuor.
¶Cuſtodia Raguſina h̃ locũ Raguſii. Lo
cũ Duratii:de quo fuit Fr̃ Antoni⁹ miraculis fulgẽs:
qui archiep̃us fuit Duratii: hic multis ãnis in partib⁹
ĩfideliũ ſaracenis ꝑdicauit fidẽ xp̃i.Locũ dulcinii.Lo
cum catare:ubi requieſcit Fr̃ Adã dicti ſancti Antonii
ꝑmo ſocius ĩ predicatiõe ĩfideliũ:& nũc in gloria inſi
gnis.Locum Scutari.Locũ Antiuari. Locũ daxe & lo
cũ corcule.¶Cuſtodia Iadrẽſis h̃ locũ Iadre. Locũ
extra ĩſadrã ſuper inſulã qui.ſ.Hiero.uocat̃.Locũ pa
gi.Locũ de pagman.Locum podnoui.Locũ ſebenici.
Locũ berberii:in quo iacet ſctũs Fr̃ Andreas qui plu
ra miracula exercuit.Locũ ſcardone.Locũ tragurii: in
quo tumulatus manet Frater Ioãnes: cui⁹ corporis lo
tura ſanauit ĩfirmos.Locũ ſpaleti. ¶Cuſtodia arbeñ.
h̃ locũ arbi.Locum ſenie.Locũ modruſie. Locum ue
gle & locũ cherſii:in quo iacet Frater Michael homo
ſctitate & ꝓdigiis fulgidus. ¶Cuſtodia Iſtrie h̃ lo
cum Pole:ubi ſctũs Frater Otto multis fulſit miracu
lis.Locũ Parẽtii.Locũ Pirani.Locũ Iuſtinopol̃. ubi ia
cet Frater Monaldus q ſummã fecit monaldinã in De
cretalibus.Locũ mugle.Locũ Trigeſti. Locũ Vallis:
in quo iacet ſcũs Frater Iulianus: de quo ibi fit feſtũ.

¶Prouincia terre laboris.

p Rouincia terre loboris h̃ quinq̃ cuſtodias.
¶Cuſtodia Neapolitana h̃ locũ ſcti Laurẽ
tii:ubi requieſcit Frater Auguſtinus de Aſſiſio: ꝑmus
miniſter dicte ꝓuicie:qui btũ.F.poſt mortẽ uidit ce
lum adire.Locũ ſctẽ Clare:ſiue corporis xp̃i. Locum
ſctẽ Marie noue.Locũ ſctẽ Crucis. Locũ ſctẽ Marie
dñe regine.Locũ ſctẽ Marie Magdalene:& ſctẽ Ma
rie Egyptiache.oĩa hec loca ſunt in ciuitate neapoli
tana:de neapoli fuit magr̃ Lãdulfus:magnus predica
tor ad pplm̃ & clerũ:qui poſtillã pulcherrimã icepit ſu
per omnia euãgelia & ſuper ep̃lam ad hebreos & ſu
per Zachariã & multos ſermões ſcolaſticos & colla
tiões fecit.Scripſit multũ luculẽter ſuper quattuor li
bros ſniaꝝ ueſtigia ſequẽdo Scoti ip̃m in oĩbus decla
rãdo:& fuit archiep̃s malphitan⁹.Locũ capuei ĩ quo
btũs.F.fecit pl̃a miracula ut ꝯformitate.xl.dicet̃.Lo
cum auerſe.Locum tyani.Locũ ſueſſe.Locũ nugiani.
Locum mataloni.Locũ nolle & locũ Caleni. ¶Cuſto
dia Salernitana h̃ locũ Salerni.Locũ Gurreti.Locũ
Caſtri maris.Locũ Malſi. Locũ Rauelli.Locũ Giſ
ſonis:de quo fuit Frater Leonardus magr̃ in theolo
gia & generalis miniſter ordinis minoꝝ. Locum ſarni
& locũ nucerie.¶Cuſtodia principatus h̃ locũ mar
fici.Locum de Oleta.Locũ de muro.Locum diani.Lo
cum de ſaponaria.Locum de ebolo. Locũ cuculi.Lo
cum Mõtelaris.Locum Agloboli.Locum ſctẽ Marie.
¶Cuſtodia Beneuẽtana h̃ locũ de Beneuẽto.Locũ
Auellini.Locũ ſctẽ Agathe.Locũ Cerreti. Locũ Aria
ni.locũ Aque putride:de quo fuit frater Frãciſcus qui
ꝯcluſiones fecit libroꝝ phie.locũ mõtis Sarculi.locũ
mõtis Foſtuli & locum Oliue.¶Cuſtodia ſcti Bñdi
cti h̃ locũ Gaiete ubi btũs.F. predicãdo pplo nauis
in mari ſtetit imobilis.locũ Traiecti.locũ de Fundis.
locum Itri.locũ Vici albi.locũ ſcti Germani.locũ So
re.locũ Arpini.locũ temperani. locum Oliueti. locum
Aquini.locũ Maronule.p̃fata loca h̃ ꝓuincia terre la
boris:de qua preſumẽdũ eſt notabiles fuiſſe frẽs : ubi
tãtus Rex fuit & dñus iclitus rex Robertus:cui com
placuit & filio ſuo.ſ.Charolo Calabrie duci : per dies
plures habitũ aſſumere minoꝝ ut apud xp̃m: ſic pri
us ſemper corde: ſic & ultimo ueſte fratres haberent̃
minores. ¶Prouincia Pennenſis.

p Rouincia Pẽnenſis ſex hẽt cuſtodias. ¶Cu
ſtodia Aquile h̃ locum de Aq̃la: de quo fuit
Frater Petrus magiſter in theologia : & fecit
opus ſuper ſñias:abbreuiauit op⁹ Scoti qd dr̃ Scotel
lus:ſatis pulchre & ſentẽtioſe. In dicto loco iacet fra
ter Thomas Hibernicus q ſibi pollicẽ amputauit:ne
ad ſacerdociũ cogeret̃.locũ Fõticulaꝝ.locũ Offeni. lo
cum Caſtri ueteris.locũ de Sulmona: de quo fuit Fra
ter Petrus de Canſano magiſter in theologia & ordi
nis minorum generalis miniſter: & locũ poperi.¶Cu
ſtodia Pẽnenſis habet locum de Pẽna. locũ Catauia
ri.locũ Aladi.locũ pontarie.locũ laureti. locũ Celani:
de quo fuit Fr̃ Thomas q mãdato apl̃ico ſcripſit ſer
mone polito legendã primã bti.F. & pſaꝫ de mortuis
que cantat̃ in miſſa.ſ.dies ire dies illa &c̃.dr̃ feciſſe in
hoc Caſtro beatus.F.dum deberet cum milite come
dere eius mortem preuidit & predixit.locum de Ma
nupello & locum tocti.¶Cuſtodia Theatina habet
locum Theatinum.locum Laſſani.locũ de Ortona.
locum Piſcarie.locum Palene.locum Guardie.locum
Frãcauille.locũ ludani.¶Cuſtodia Adrieñ. habet lo
cum de Adria:de quo fuit Frater Andreas ſanctus ho
mo:ut dictum eſt cõformitate octaua. locum Poleni.
locum Valliſi.locum ciuitatis ſancti Angeli.locũ Sil
uici & locũ montis Siluani.¶Cuſtodia Apruſina ha
bet locum ſancte Iuſte.locũ ſancti Omeri.locum Te
rani.locum de Camplo.locum Ciuitelle.locum Mur
ri.locum Contraguerre.¶Cuſtodia Marſicana habet
locum Marſicanum.locum Selani.locum ſancti Petri.
locum Auezani.locum Corbarii.locum Taglia coz
zi & locum Balſorani dicta loca ſunt prouincie Pen
nenſis. ¶Prouincia ſancti Angeli.

p Rouincia ſancti Angeli habet quattuor cu
ſtodias. ¶Cuſtodia comitatus habet locum
Iſernie.locum Venaſri. locum Boiani. locum

ſtũpbaſil.locum Angloni.locum limoſani & locum planicii. ¶Cuſtodia ciuitatis habet locuꝫ guillionisi. Locum Allareni.Locũ ciuitatis.Locũ precite.Locum Termularũ.Locũ uaſti.& locũ montis odorici. ¶Cuſtodia montis ſancti Angeli habet locuꝫ ſancti Angeli.Locũ Manfredonie.Locũ ſcti Ioãnis rotũdi. Locuꝫ Veſtarũ. Locũ Paſquidi.Locũ rodi.Locũ Camani. & locum Iſchitellaꝝ. ¶Cuſtodia Captiuate hꝫ locũ lucernũ.Locum ſancti Seueri.Locũ Fogie:in quo iacet Frater Iacobus de Aſſiſio liberãs multos ab infirmitatibus.Locũ Caſalis Noui.Locũ troie.Locum eſculi.& locũ Cometi:in quo iacet ſctũs Fr̃ Benuenutus in dicto cõtatu cãnõizatus.   ¶Prouincia Apulie.

Rouincia Apulie hꝫ quinqꝫ cuſtodias. ¶Cuſtodia Barolitana hꝫ locũ Barolũ:in quo pdicat ſuis exemplis & miraculis Fr̃ Adaꝫ ruſus. Locum andrie:in quo iacet Frater Lãdus de tarẽto miniſter Apulie:ſanctitate pdicationẽ ſuã & ſignis decorãs.Locuꝫ de melfia:in cuius terminis & ſi nõ in locis frũm in monaſterio ſcti Stephãi: iacet ſctũs uir frater Giſmũdus.Locũ canuſii.Locum uenuſii. ¶Cuſtodia Barẽn.hꝫ locum de Baro.Locũ Botonti.Locũ melficanuꝫ. Locũ Vigiliẽſem.Locũ Trani:in quo iacet Fr̃ Petrus: qui ſigna multa fecit.Locũ caurati. & locũ iuuenacii. ¶Cuſtodia Tarẽti hꝫ locum Tarẽti. Locuꝫ de orea.Locũ Hoſtimii.Locũ Ioe.& locũ monopolis. ¶Cuſtodia Brũduſii hꝫ locuꝫ Brũduſii.Locũ neritoni.Locũ litii.Locũ Idrõti. & locũ Alexini. ¶Cuſtodia materana hꝫ locũ de matera.Locũ de grauina. Locuꝫ mõtis piloſi.Locũ tricarici.   ¶Prouicia Calabrie.

Rouicia Calabrie hꝫ q̃tuor cuſtodias. ¶Cuſtodia Regii hꝫ locũ de Regio.Locũ Geraſii. Locũ de torpia.Locum montis leonis. & locuꝫ ſeminarie. ¶Cuſtodia cutrone hꝫ locũ de cutrono.Locũ cantazarii. locum ſquilazii. locũ noui caſtri. ¶Cuſtodia uallis hꝫ locũ de amachea. locũ biſiniani. locum conſentie.& locum mocoronii. ¶Cuſtodia caſtri uilerii.locũ caſtriuilarũ.locũ mara.locum curliani. & locũ ſcalee.De iſta puincia fuit magiſter Danielq cũ ſex ſociis in ciuitate Septe paſſus eſt martyriũ p fide xp̃i.In pdicta puincia iacet Fr̃ Petrus miniſter uir ſanctitate preclarus.   ¶Prouincia ſicilie.

Rouicia ſicilie hꝫ qnqꝫ cuſtodias. ¶Cuſtodia Meſſane hꝫ locũ de meſſana:in quo iacet Fr̃ Simõ Aimonis:q in uita & poſt mortẽ fulſit miraculis.& Fr̃ Elect⁹ filius.D.Andree:cui in uita xp̃s apparuit in cella ſua in ſpẽ colũbe iuitans euꝫ ad ſecũ comedẽdũ.hic poſt mortẽ claruit pdigiis. locum de chatania.locũ randacii.locũ tauronienii & locũ de pactis. ¶Cuſtodia Agrigentina hꝫ locũ de Agrigẽto. locum de placca.locũ ſcti Ioãnis.locũ Narii. locũ terre noue.locũ caſtri noui. ¶Cuſtodia panormitana hꝫ locũ panormi: in quo iacet btũs Fr̃ Gerardus aſſidue pdicãs nouis ſignis. frater Ioãnes bucha iacet ibidẽ: q ſignis claruit poſt deceſſum. Locũ policii:in quo requieſcit frater Gandulfus:qui plura egit mira.In hoc loco btũs Fr̃ Gerardus adiutus fuit ab Angelo in die reſurrectiõis ;n offõ coque. nã fribus.eius orone p angelum coquina eſt a deo pparata.locũ de terminis.locũ de ceſaludi.locũ caſtri boni. ¶Cuſtodia Trapani hꝫ locum de trapano.locũ mazarie.locũ marſalie. locum montis ſcti Iuliani.locũ alcamii & locuꝫ ſalẽ. ¶Cuſtodia Siracuſana hꝫ locum de ſiracuſa: in quo iacet Frater Ioãnes qui portauit ignitũ lapidẽ manib⁹ in nullo leſus de coquina uſqꝫ in ĩfirmariã. locũ leontini.locuꝫ nothi.locũ raguſie & locũ calatagironi: in quo quietẽ hꝫ Fr̃ Ricardus:qui poſt mortem plures ſanauit infirmos.Hec Sicilie puincia multos habuit & ↄtinue hꝫ probos predicatores quibus ſcientia cum lingua conformis & cõcors fuit.   ¶Prouincia Romanie.

Rouincia Romanie hꝫ tres cuſtodias. ¶Cuſtodia Nigropõtis hꝫ locũ de Nigropõte: in quo iacẽt duo ſancti frẽs.ſ. Fr̃ Petrus & Fr̃ Mattheus:de qb⁹ dctũ eſt ſupra ↄformitate octaua. locũ de candia & locuꝫ chanee. ¶Cuſtodia thebana hꝫ locum de tebis. locuꝫ athenaꝝ & locum corinthi. ¶Cuſtodia clarentie hꝫ locum de clarentia.locum de corono.locũ de patras. locũ Andreuille. locuꝫ iacinti. locũ de ſaxaro & locũ cefalõie.   ¶Prouicia terre ſcẽ.

Rouincia terre ſctẽ hꝫ duas cuſtodias. ¶Cuſtodia Nicoſie in cipro hꝫ locũ nicoſie in quo eſt ſepultus rex cipri henricus cum habitu & fecit ſigna.locũ famagoſte.locum de papho.locũ namotii & locũ de ſimiſo. ¶Cuſtodia ſirie hꝫ locũ montis Sion.locum ſepulcri Dñi.locũ de Bethleem & locum de Baruto: in Nazareth fuit etiaꝫ locus & ſi mõ ob prauitatẽ ſaracenoꝝ ſit dimiſſus.in terra ſancta & puincia ob pdicationẽ fidei catholice ĩter alios paſſi ſunt.xxxi. martires de ordine nr̃o ut ↄformitate octaua eſt dctũ. Multi in hac puincia fuerunt fratres ſanctitate preclari: & ſi nõ ſint nomina eoruꝫ hic ſcripta. Qui primus Frater minor predicauit in iſta terra ſancta: fuit beatus pater noſter Franciſciſcus:quando cũ undeciꝫ ſociis ſoldanũ adiit.   ¶Prouicia ſcti Iacobi.

Rouincia ſancti Iacobi hẽt octo cuſtodias. ¶Cuſtodia ſancti Iacobi habet locum ſancti Iacobi.ſ.compoſtelle.locum coruienſeꝫ.locum biſacenſem & locum pontis ueteris. ¶Cuſtodia Aurienſis habet locum Aurienſeꝫ:in quo iacẽt Frater Gonſãluus ſantii qui fuit nobilis genere: & latro magnus & homicida: ſed ad dñm ↄuerſus factus eſt frater minor:fuitqꝫ tante pfectionis: ut tã in uita q̃ poſt miracula effecerit.locum lucenſem. locuꝫ uiuarienſeꝫ. locum ripauienſem.locũ uille franche:in quo iacet quidam ſanctus Frater q ſignis perluxit & locum regil. ¶Cuſtodia legionenſis habet locum legionum. locũ Aſtorice:in quo eſt ſepultus Frater quidam Ioannes: qui mirabilis & illuſtris fuit & habetur.& alius Ioannes laicus qui etiam ſigna facit.locum Ouetenſem.locum abiliſienſem & locum cinegienſeꝫ. ¶Cuſtodia ſamotenſis habet locuꝫ ſamotenſem. locum de thauro: in quo quidam ſanctus Frater ſacriſta dum crucifixũ in eccleſia uellet aptare: & iam ſcalas poſuiſſet: demone ſcalas eleuante cecidit Frater: & crus habuit fractũ uſqꝫ ad dieꝫ mortis ſue: hoc tñ deus operabat in eo: q cũ nõ poſſet pedib⁹ ſtare; & tñ celebrãdo nullã

leſionē uel fracturā crus ꝑ illo tempore hr̃e uidebat.
Locū Betauētēſem. Locum Villarigodenſem. Locum
Maioricenſem. ¶ Cuſtodia Salamantina habet locuꝫ
Salamātine in quo btūs F. ſinglare ꝓdigiū his oſten-
dit tēporib⁹. Cū.n. rex Caſtelle olim Ioānes ꝓ antipa
pa ſe determiare nellet: in dicto loco frūm id fieri de-
creuit. Supueniēte hora q̃ a ſuo palatio ꝓgredi debe-
bat ad frūꝫ locū pecturus: ꝓ dicta determiatiōe per-
agēda: ſubito tot tonitrua tot fulgura & tanta pluuia
deſcēdit: ꝙ ipſe rex limē hoſtii egredi ñ ualuit. Quod
factū totus pp̄ſus btō. F. tribuit: ne in ipſi⁹ eccleſia &
loco tā enorme cōmitteret piaculuꝫ. Locū ciuitatis in
quo btūs. F. epm̄ ſuſcitauit a mortuis. ut cōformitate.
xxxix. dicet. Locū Placētinū. Locū Beiarēſem. Locuꝫ
Paracēſeꝫ & locū heremitorii ſctē Marie de Angelis.
¶ Cuſtodia Colimbriēſis hꝫ locū de Colimbria. Lo-
cū de portu. Locū Vimarii. Locū bregātiū. Locū Gar
diēſem. Locū Coualiniēſem. Locū lamacēſem. ¶ Cu-
ſtodia Vlixbōe hꝫ locū de Vlixbōa. Locū Santareniē-
ſem. Locū Coulamēſem. Locū lācariēſeꝫ. ¶ Cuſtodia
Elborēſis hꝫ locū Elborēſem. Locū Boienſem. Locuꝫ
extrimocēſem. Locū tamēſeꝫ. Locū Portolatrēſeꝫ. De
iſta ꝓuicia fuit Fr̄ Gōſaluus ſctūs hō magr̄ in theolo
gia & ordis minoꝝ gn̄alis miniſter q i ſuo offō ſingu
larē habuit curā ne edificia fierēt ſumptuoſa in ordie:
& iā facta plura deſtruxit. A pſi⁹tpe Fr̄ Iacob⁹ primo-
genit⁹ regis maioricaꝝ: fact⁹ eſt Fr̄ minor. Et rex Ioā
nes Armēie dimiſſo regno nepoti ſuo leoni ordinē in-
trauit minoꝝ. In hac ꝓuicia ſcti Iacobi. In loco Vlix-
bone iacēt tres Reges Portugallie Rex Alfonſus cū
habitu. quē ſumpſit añ mortē cū uxore ſua minoriſſa
in eccleſia cathedrali Vlixbone. Rex Petrus & Rex
Fernādus in ↄuētu Vlixbone cū habitu iacēt: quē añ
mortē cū mira ſumpſere deuotiōe. In hac ꝓuicia i mō
te de Valdearo iacet Fr̄ Rodoricus cabiccii: q locum
ibidem cepit: & fuit hō pn̄ie mirabilia: pauptatis ama
tor: deſpector mūdi: & ſpū ꝓphico clarus. ut dictū eſt
ſupra ↄformitate. viii. Iacet ēt in hac ꝓuicia ſcti Iaco-
bi Fr̄ Benencaſa de Tuderto qui in uita & poſt fecit
mira.

¶ Prouincia Caſtelle.

p Rouincia Caſtelle hꝫ. viii. Cuſtodias. ¶ Cu-
ſtodia Hyſpalēſis hꝫ locū de Hyſpali. Locuꝫ
Cordube. Locū Gircēſem. Locū iſule uiridis
ſiue de Algizara. Locū Gihenēſem. Locū Beatiēſem.
Locū Vbetēſem. ¶ Cuſtodia Tolletana hꝫ Locū tol
leti: in quo iacēt Fr̄ Heruens & Fr̄ Antoni⁹ laicus de
Burgis Hyſpāie q claris miraculis in uita & poſt inſi
gnes fuerūt & habent. in hoc loco iacet cū habitu no
ſtro qdā primogenitus regis Caſtelle. In tolleto in ec-
cleſia Cathedrali iacet cū habitu quē ſumpſit añ mor
teꝫ Rex Sancius. Ali⁹ rex. ſ. Fernādus Caſtelle iſirma
tus in ciuitate Ghiēſi habitum aſſumpſit & cum ipſo
deceſſit ſepultus Tolleti: qui habitus aſſumptione:
per btūm. F. tāq̃ Fr̄ ipſius a dānatione eterna fuit libe
ratus. Locū Gadalfaiarie. Locū talauere. Locum uille
Regalis. Locū Macriēſem. ¶ Cuſtodia Murtienſis ha
bet locuꝫ Murtie. Locū Conchie. Locum liueti. Locū
Opte. ¶ Cuſtodia Segauiēſis habet Locuꝫ Segauie.
Locum Abule. Locum Aiellaris. Locum Arenoli. Lo-
cum Olueti. Locum Metine de cāpis. ¶ Cuſtodia Pa
lentina habet locum Palentie. Locum uallis Oleti.
Locum Carrionis. Locum ſancti Facundi: & Locum
pēne fidelis. ¶ Cuſtodia Burgiēſis habet locum Bur-
gi. Locum latroni. Locū Caſtri Ceſaris. Locū Beneſo
rati: & Locum palentiole. ¶ Cuſtodia Bictoriēſis ha
bet locum Bictorie. Locū ſancte Andene. Locū Me-
tine de Pomatio. Locum Frigie. Locum Bermel. Lo-
cum mirande. ¶ Cuſtodia Sorienſis habet locuꝫ So-
rie. Locum Almaſani. Locum ſancti Dominici de Sil
uis. Locū Atrence.

¶ Prouincia Aragonie.

p Rouincia Aragonie habet ſeptē Cuſtodias.
¶ Cuſtodia Barchinone habet locuꝫ de Bar-
chinona. In quo eſt ſepultus Fr̄ Pontius Car
bonelli ſanct⁹ homo magiſter ſancti Ludouici noſtris
qui totā bibliā poſtillauit dicta omniū doctorum po-
nendo. in loco frūm cum habitu iacent duo Reges. ſ.
Alſonſus & Iacobus qui in morte habitum aſſumpſe
runt. Locum Gerūde: in quo diabolus aſportauit fra-
trem q pctm̄ comiſſuꝫ noluit unq̄ ↄfeſſione purgare.
Locum Vici. Locum Caſtilionis. Locū Ville franche.
& Locuꝫ Berge. ¶ Cuſtodia Hilerde habet locum de
Hilerda: ubi iacet Rex Alfonſus cū habitu nr̄o: queꝫ
ſumpſit ante morteꝫ. in hoc loco ſctūs. F. facit miracu
la multa & ſpāliter: quia ſubito quēdā Ioānē atrociter
uulneratū ſanauit. Locū tarraconēſem. Locū Derthu
ſie. Locū Zeruaſie. Locū Morelle. Locuꝫ montis albi.
Locuꝫ montis ſoni: & Locū terragē. ¶ Cuſtodia Ce-
ſarauguſte habet locum Ceſarauguſte. In quo cum
habitu ſepultus eſt dn̄us Petrus infans primogenitus
Regis Aragonie. Locū oſſe. Locū Ciraſchie. Locum
Iacce. Locum oxoe. Locum Barbaſtri. Locum Burgi.
& Locum Cerregene. ¶ Cuſtodia Maioricarū habet
locum maioricarum. Locum Ciuitadelle. Locum iuſ-
ſe. ¶ Cuſtodia Valentina habet locum Valentie: ubi
duo fratres noſtri tempore infideliū a Saracenis pro
fide martyrizati ſunt. Locum Zacine. Locū muri uete
ris. ¶ Cuſtodia Nauarre habet locuꝫ de Pampilone.
Locum Tutelle. Locuꝫ Sanguoſe. Locū Oleti. & Lo
cum ſtelle. ¶ Cuſtodia Saranie habet locum Calata-
uilli. Locum Turoli. Locū Deroſſe. & Locum Moli-
ne. Hec ꝓuincia Aragonie plures habuit fratres ſciē-
tia & uerbo gratos: qui fructū magnū ſuis predicatio
nibus fecerūt: & plures libros ꝓ ꝑdicationib⁹ edide-
runt: & in theologia habuit magiſtros ſufficiētes.

¶ Prouincia Aquitanie.

p Rouincia Aquitanie habet deceꝫ cuſtodias.
¶ Cuſtodia Tholoſana habet locuꝫ de Tho-
loſa. in quo requieſcunt ſctūs Fr̄ Stephanus īquiſitor
& martyr cum ſocio ab hereticis interfect⁹. Locū de
Samano: q habuit magr̄uꝫ uenerabilē Arnaldū de Sa
rano: q magno tēpore fuit Aquitanie miniſter: homo
uite laudabilis & ſufficiētie: q oia q̃ potuit de btō F. i
uenire trāſcripſit. Locū riuoꝝ. Locū caſtri noui: d quo
fuit magr̄ Gulielm⁹ de podio ꝑ aliis tēpore ſuo ſin-
gulariſſimus ꝑdicator ad pp̄lm & ad cleꝝ. Locū mu-
relli. Locū appamiaꝝ. Locū de inſula. Locū de mira-

ſpicē. & locum ualeri. Hec cuſtodia tholoſana habuit
famoſum uiꝝ magſm F. de fabrica miniſtrū ꝓuincię
ſcti F. q in partib⁹ auxitanis famoſus fuit plurimū ui
ta ſciētia & ꝑdicatione. & plures alios habuit frēs ma
giſtros & nō magſos ꝑdicatione ꝑclaros & pplo ac
ceptos. ℂCuſtodia albiēſis h₃ locū albiū. Locū de ri
ſpaſtagno. Locū lauſtricū. & locū de caſtris. ℂCuſto
dia auxitana locū de auxo. Locū de tarbia. Locū de le
ctota. Locū uallis caprarie. Locū de nugarolio. & lo
cū mitāde. ℂCuſtodia ageneñ. h₃ locū de ageno. Lo
cū de maſo. Locū candonii. Locū marmade. Locū ne
riaci. Locū caſtrigeloſii. & locū de penna. ℂCuſtodia
ruthenenſis h₃ locū ruthene: de quo fuit magr Geral
dus oddonis ſciētia & uerbo famoſiſſimus gñalis mi
niſter ordinis minoꝝ pñarcha authiochenus & admi
niſtrator eccleſie cathanēſis in ſicilia. Qui opa in logi
ca in phia morali & in theologia & alia opuſcula edi
dit: & offm de ſtigmatib⁹ bti F. fecit. Locū de figiaco:
in quo iacet frater Aldemarius: q mortuos ſuſcitauit:
& alia miracula fecit. De iſto loco fuit dñs Cardinal'
frater Beltrandus de turri in theologia magr: q poſtil
lauit oīa euāgelia & epl'as toti⁹ anni: & plura alia fe
cit. Factus Cardinalis per. D. Grego. xi. Locū aureli
aci: in quo iacet frater Rigaldus ſanctus homo: qui
multa miracula egit. Locū ſancti Affricani: in quo ob
iit frater Gulielmus: q multa fecit mirāda. Locū uille
frāche. & locū amoliaci. ℂCuſtodia cathurchi h₃ lo
cū de cathurcho. Locu₃ de gordonio: q locus habuit
magros tres gñales miniſtros ſucceſſiue ordinis mi
norum. ſ. magrm Fortonerium archiepm rauēnatē: pñar
cham gradenſem: & demū Cardinalē eccleſie ſancte
dei fctūs p. D. Innocētiū. vi. Magrm Gulielmū Cardi
nalē fcm p. D. Innocētiū. vi. & magrm Ioānē de bu
cho: q uno anno fuit gñalis miniſter. Locu₃ marcelli.
Locū mōtis albani. Locū ſcti Antonii. Locum montis
caſi. ℂCuſtodia petragoricēſis h₃ locū petragorarū.
Locū de ſctā Fide. Locū mōtiniaci. Locu₃ brageniaci.
Locū d alba terra. Locū ſalati. & locū oxidolii. ℂCu
ſtodia lemonicēſis h₃ locū lemonicaꝝ. Locū ſcti Iuni
ani. Locū nūtronii. Locum donzinaci. Locum briuie.
ℂCuſtodia baione h₃ locū de baiona. Locu₃ montis
martiani. Locū de aquis. Locū de morlauis. Locū ole
ri. ℂCuſtodia burdegalen. h₃ locū burdegale. Locum
regule. Locū ſancti Macharii. Locū aſſarii. Locu₃ ſcti
Emiliani. & locū linorii. Iſta ꝓuincia aqtanie ſufficiēti
bus & bonis ꝑdicatorib⁹ ſemp claret & claruit. & ha
buit illū magrm facūdū frēm Petrū aureoli: q luculē
ter ſcripſit ſup ſnias. Fecit ꝯpēdiū biblie & plura alia:
tandē fuit archieps aq̄uſis. In hac ꝓuincia aquitanie
apud magnates & principes ibi exñtes de⁹ p btm F.
multa & ſtupenda egit miracula: ꝓpter q̄ b. F. & frēs
in magna habent reuerētia & deuotiōe ab eiſdē. ha
buit et ꝑter iam dictos duos alios Cardinales. u₃. ma
giſtrum Vitalē de furno & magrm Helyam de hani
balis: qui & in ſcriptura opa ediderūt: & ꝑſertím ſup
Apoc. Ioānis. De iſta ſiqdē ꝓuincia aqtanie fuit fra
ter Ioānes de bleſa: q de triplici ordine bti F. tres tra
ctatus edidit. & ſi ſolū de primo ordine. ſ. minoꝝ par
uum uiderim tractatū. De iſta ꝓuincia plures frēs aſ
ſumpti ſunt ad ꝑlatiōis officia. u₃. archiepatus & epi
ſcopatus.

ℂProuincia ꝓuincie.

PRouincia ꝓuincie h₃. vii. cuſtodias. ℂCuſto
dia marſilie h₃ locū de marſilia: in quo quie
ſcit ſanctus frater Ludouic⁹ nr̄ p eccleſiā ca
nonizatus innumeris ſe ꝑdicās miraculis & aſſiduo &
inauditis. In hoc loco: ut dictū eſt ꝯformitate. ix. de⁹
oſtēdit ſingulare iudiciū p btm F. exequendi de cuſtode
& lectore mortuo ipſos ad ifernū tranſmittēdo: eo q
multos habuerāt libros. In hoc loco eſt alius ſanctus
frater ſepultus. ſ. frater Vgo: q mirabilis fuit doctrina
uita & ſignis. Locū brignole: in quo. b. Ludouicus nr̄
ortus eſt: & ibidē cū ad renūciādū epatui romā iret: di
em clauſit extremū. Locū righignani. Locū de aquis.
Locū de graſſa. Locū areaꝝ. & locū de nizia. ℂCu
ſtodia arelatenſis h₃ locū de arelate: ubi btō Antonio
de titulo crucis fratrib⁹ in caplo ꝑdicāte. b. F. in remo
tis agēs: in aere ad oſtiū capituli in modū crucis bñ
dicens fratrib⁹ apparuit: ut frater Monaldus aſpexit.
Qui frater Monaldus fulgēs ſignis una cū fratre Bel
trando eſt tumulat⁹ in hoc loco. In hac ciuitate. b. F.
duos mortuos ſuſcitauit. ut dicet ꝯformitate. xxxix.
Locū terraſconis. Locū ſollōis. Locū minuaſſe. & lo
cu₃ rclauie. ℂCuſtodia auinionis h₃ locū de auinio
ne. Locū auraice. Locū ualriaci. Locū mōtilioꝝ. Lo
cū inſule. & locū apte. ℂCuſtodia aleſti h₃ locum de
aleſto. Locū marologii. Locū minatis. Locū ſcti Egi
dii. Locū argentarii. Locū albenarii. Locū uſecie. Lo
cū balneolis. & locū anduſie. ℂCuſtodia montis pe
ſulani h₃ locu₃ de monte peſulano: in quo fuit lector
ſanctus Antonius nr̄: & qdā frater Bernardus: q ſctō
fratri Rogerio diē ſui obitus ꝑ dei parte apparendo
eidē nūciauit. In hoc loco ſanctus frater Ludouic⁹ nr̄
ꝑdicauit pplo: & poſt predicationē tactu ſui mulier a
fluxu ſanguinis eſt liberata. Alia mulier īpoſitione ma
nuum poſt ꝑdicationē ſcti Ludouici ſup eius caput a
capitis dolore quē habuerat p lōgū tp̄s ſanata eſt. &
frēm quēdā īfirmū dum uiſitaſſet: bñdicēdo ſibi: a fe
bre cōtinua liberauit in dicto loco. In hoc loco ſemp
fuerūt frēs lectores: q fuerūt ſciētia & ꝑdicatione fa
moſi. Locū de aqs mortuis. Locū neumaſi. Locum lu
nelli. Locū agare. Locū ginnaci. Locū florēziaci. Locū
londone. Locū nganrici. ℂCuſtodia ciſtarici h₃ locu₃
ciſtarici: de quo loco fuit magr Franciſc⁹ de maironis
q fuit excellēs homo uerbo ſciētia & uita: q opa plu
ra ſermonū ſup libros Aug. & ſup ſnias ꝯpoſuit. Locū
carpetras. Locu₃ digne: de quo fuit frater Vgo de di
gna: q regulā nr̄a₃ multū compte & laudabilr decla
rauit. Locū ſolqualquerii. Locū uapinq. Locū ebrūdu
nii. & locum regii. ℂCuſtodia narbonenſis h₃ locū de
narbona: in quo facta ſunt plura capl'a gñalia: & tem
pore uni⁹cū diu nō pluiſſet: & ciues frēs rogaſſent ut
dñm exorarēt: ꝑcibus eoꝝ dñs pluuiā largiſſuā dedit
terris. Idipſu₃ euenit in caplo quodā barchinone cele
bratō. In hoc loco iacet frater Electus laicus: q mul
ta ſigna fec. Locu₃ de biterris: de hoc loco fuit frater
Petrus Ioānis: q famoſiſſim⁹ fuit uita & ſciētia: & q̄ſi

totā bibliā poſtillauit mlťū ꝓfunde. Cōpoſuit in theo
logia opus: & plura alia opuſcula edidit. Verū q̄dā di
xit q̄ i caplō gn̄ali p frēz Hierony. tūc gn̄alē & poſt
modū ſummū pontificē fuit coactus retractare: & id
ipſum fecit in caplō ꝓuinciali ſue ꝓuincie. Locū uille
frāche. Locū de pirpignano. Locū auxiliani. Locū car
caſone. Locū limoſi. Locū podii. Locū ſordani. In hac
narbone cuſtodia in locis plurib⁹ btūs F. multa mira
cula fec: & plures mortuos ſuſcitauit. ut fructu & cō
formitate. xxxix. dicet. Hec ꝓuincia ꝓuincie multos
habuit magr̄os ſolemnes & famoſos. Fr̄ Raimūdus
guaufredi nobilis genere fuit gn̄alis ordinis minoꝝ
& i theologia magr̄. hic abſolut⁹ a gn̄alatu p. D. Bo
nifaciū. viii. & factus archieps Mediolani: epatū no
luit: & frater ſimplex remāſit. Poſtea ꝙ ſcādala plura
in ordine ſuſcitauit: malo fine terminauit. Hec ꝓuin
cia habuit quēdā frēm ſingulariſſimū ſanctitate. ſ. fra
trem Rogeriū de quo dcm̄ eſt ſupra. ꝯformitate. viii.
De iſta ꝓuincia multi frēs doctrinā fratris Petri Ioā
nis ſequētes una cū fratre Vbertino de caſali ꝓuincie
tuſcie: & aliis plurib⁹ fratrib⁹ diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ ſciſ
ma in ordine magnū poſuerūt. Sed tandē oēs ſunt au
ctoritate apoſtolica per ordinem exterminati.

¶ Prouincia burgundie.

Rouincia burgūdie h3. vi. cuſtodias. ¶ Cu
ſtodia lugdunenſis h3 locum de lugduno: in
quo iacet uenerabilis pr̄ frater Bonauētura
de balneo regio ſancte romane eccleſie Cardinalis: de
quo ꝯformitate. viii. eſt dictū. Locū matiſconis. Locū
cariloci. Locū mōtis briſonis. Locū uille frāche. & lo
cū burgi. ¶ Cuſtodia diuionis h3 locū diuionis. Locū
belne. Locū caſtillionis. Locū bari. & locū caſtri uilla
rii. ¶ Cuſtodia biſuntina h3 locū biſuntinū. Locū ſali
nēſe3. Locū ledonēſem. Locū graiaci. & locū dolēſe3.
¶ Cuſtodia lauſanne h3 locū lauſanne. Locū gebenē
ſe3. Locū granicopolis. Locū gāberiaci. Locū niuidu
ni. Locū grādiſoni. Locu3 moierēci. & locum camere.
¶ Cuſtodia uiēne h3 locū uiēne: in quo iacēt frēs Mi
chael: q aquā mutauit in uinum. Drodo: cui Angeli in
miſſa ſeruierūt. Gulielm⁹ q ſpū ꝓphico claruit. Locū
de podio: ubi. b. Antoni⁹ nr̄ in magna habet̄ reueren
tia: ꝙ ibidē ꝑdicauit: & plura tā in uita q̄ poſt miracu
la edidit. Locu3 annomaci: in quo iacet frater Guliel
mus: cui⁹ iuſſu nauicla a lōge poſita ſtati ad eū uenit.
Locū ualētie: in quo iacēt martyrio coronati ab here
ticis ob offm̄ inqſitiōis frater Petr⁹ & frater Cathala
nus. Locū de romanis. Locū diēſem: in quo frater Ele
ctus ſctiſſim⁹ cū honore requeſcit. Locū criſte. & locū
mōtilii. ¶ Cuſtodia aluernie h3 locū de claramonte.
Locū uriuatēſem. Locū ſancti Portiani. Locū xiomi.
Locū mōtis ferradi. & locū ſiluimaci. Hec ꝓuicia bur
gūdie multos habuit frēs notabiles uerbo ſcia & ui
ta: q accepti fuerūt tam deo q̄ hoīb⁹: & ſpālr̄ magr̄m
Ioānē de mirabello: q ſermone ad cleꝝ & ppl̄3 fulſit.

¶ Prouincia Turonie.

Rouincia Turonie h3. v. cuſtodias. ¶ Cuſto
dia ſantonēſis h3 locū de ſantonis. Locu3 de
rupella cleꝝ. Locū de iſula. Locū ſcti Ioānis.
Locū berbētili. Locū de pōtib⁹. & locū ꝯpriaci. ¶ Cu
ſtodia bituricēſis h3 locū de biturica: ubi dū ſanctus
Antoni⁹ nr̄ ꝑdicaret: tēpeſtas: grādo: & pluuia q̄ ſup
uenerūt: ei⁹ īteruētu nullū de audiētib⁹ tetigit. ut eſt di
ctū ꝯformitate. viii. Locū turonis. Locū niueris. Locū
eſolduni. Locū andegauis. Locū lothas. Locū caſtri ca
dulſi. & locū ſalmuri. ¶ Cuſtodia britāie h3 locu3 bur
gi noui. Locū nauetis. Locū rodonis. Locū guīcampi.
Locū corrizopici. Locū uenetū. In rodoniis iacet fra
ter Rodulfus: cui Angeli in miſſa ſeruierūt. ¶ Cuſto
dia pictauēſis h3 locū de pictauis: in quo iacet magr̄
Gualteri⁹ hō ſanct⁹: q ad ꝑdicādū fec opus qd dr̄ ru
dimētū: ualet. n. ad oēm ſtatū īformādū. fec ēt multa ī
theologia & ſignis & uita mūdo ꝑdicauit. Ibidē fra
ter Simō miſter ꝓuincie turonie qeſcit: ad cui⁹ os mi
ſus eſt ſpūs ſanctus in ſpecie colūbe. Locū de morto.
Locū ſcti Maxētii. Locū de mirabello. Locū loſduni.
Locū colūbe. & locū caſtri. ¶ Cuſtodia aurelianenſis
h3 locū aureliani. Locū caſtri duni. Locū de cenoma
nis: in quo iacet ſanct⁹ frater Elect⁹. Locū uēdecini.
Locū de alloſis. Hec ꝓuincia habuit frēs ualoris plu
res: & ꝑcipue magr̄m Ioānē de rupella: q opus fec in
theologia: & tempore ſuo in ordine: ſicut & pariſius
magiſter fuit uerbo ſcientia & uita famoſus.

¶ Prouincia francie.

Rouincia frācie h3. ix. cuſtodias. ¶ Cuſtodia
pariſiēſis h3 locū de pariſius: que3 edificauit
frater Agnelus de piſis: q fuit pm⁹ cuſtos pa
riſiēſis. & deide fact⁹ eſt anglie miniſter. In hoc loco
iacēt magr̄ Alexāder de ales: q & ſi anglic⁹ fuerit na
tiōe: in ciuitate tn̄ pariſiēſi magno tēpore legit. hic ma
giſter ꝑ aliis magr̄is i uniuerſitate pariſiēſi in magna
habet̄ reuerētia. Opuſq3 ſuū a. lxxii. magr̄is ſcriptura
ꝓpria ac ſigillis eſt approbatū: & demū p bullā. D. pa
pe Alexādri. iiii. q̄ oia habent̄ pariſius in ſacriſtia ꝯuē
tus. Magr̄ hic miraculoſe uenit ad ordinē nr̄3. Nā & ſi
frēs nr̄os diligeret: decreuerat tn̄ ordinē intrare ꝑdica
toꝝ: ꝙ nō erat ſic rigidus ut ordo nr̄. Cū. n. diſpoſuiſ
ſet mūdū relinq̄re: deu3 rogauit ut quē ordinē intrare
deberet: ſibi indicaret. & riſu3 eſt ſibi: ꝙ in illū cuius
frēs ꝓ elimoſina petēda hoſpiciū ei⁹ ſeq̄nti mane pri⁹
aliis aduenirent. & cum frēs minores pri⁹ aliis acceſ
ſiſſent: fact⁹ eſt frater minor. Veꝝ cū eſſet antiqu⁹ &
delicate uixiſſet: rigiditatē ordinis cepit ferre moleſte
adeo ꝙ decreuerat de ordine exire & recedere. S3 cū
id minime uellet facere incōſulta diuina uolūtate: ad
ōfonē ꝑexit: rogās ut ſup hoc de⁹ ſibi ſuū bn̄placitu3
demōſtraret. Statimq3 arripit̄ a ſōno: & fuit uiſiōe mi
rabili a dn̄o declarat⁹. Vidit. n. ſcalā a terris ꝓtenſam
uſq3 ad celū: & multos uidit frēs p ipſa3 aſcēdētes: &
celū intrātes. Et cū ipſe ēt aſcēderet: & ad mediū de
ueniſſet: ulteri⁹ ꝓgredi nulla ui potuit: l3 toto conami
ne niteret̄. Ad ſe tandē reuerſus cognouit p ſcala3 ſibi
ordinē & religionē demōſtrari: p quā frater mior aſcē
dit celum: ſi uſq3 in fine3 pſeuerat. Et ꝙ ipſe idipſum
facere nolebat: qa qd incepat p uolūtatē exeundi nō
finalr̄ pficere intēdebat: ad celū ptingere nō ualebat.
Vn̄ intelligēdo ꝙ ſi pſeueraret in ordine celum finalr̄

adiret: ex tūc pmāſit in ordine uitaq3 uerbo & doctri-
na: & ſuis ſcripturis tā in theologia q̄ poſtillis ſup ſcri
pturā ſacrā ɔfectis: nō ſolū frāciā: ſ3 totā eccleſiā ſan-
ctā illuminauit. uñ ex hoc intulari meruit fons uite.
Iacet ēt pariſius magr̄ Ioānes Gualeñ. natiōe angli-
cus: q pariſius mgr̄fatus: ſctitate uite & doctrina ibidē
tā fratrib⁹ q̄ ſecularib⁹ poſit⁹ extitit in ſpeculū ſingu
lare. Sūma3.n.multū utilē cū diuerſis tractatib⁹ ɔpe-
git. Scripſit luculēter ſup ſacrā ſcripturā & theologi-
a3. Qui pmeruit ut arbor uite ſit poſt mortē uocitat⁹:
& in hui⁹ ſignū arbor ſculpta manet in lapide ſui ſe-
pulchri. Hic ſecur⁹ de ſua glorificatiōe cū gaudio ma
gno pexit ad dñm. In hoc ēt loco iacet magr̄ Nicola
us de lira natiōe gallic⁹: q totā ſcripturā diuinā poſtil
lauit: & alia opa fec̄ celebrat̄ in toto orbe ſua doctri-
na. Iacet ēt in dicto loco magr̄ Vgo de caſtro nouo: q
luculēter ſcripſit i theologia: & tractatū pulcherrimū
edidit de antixp̄o & de finali iudicio. Multi alii magi
ſtri fuerūt in hoc loco famoſi.ſ. magr̄ Bonauētura de
balneo regio. magr̄ Ioānes de rupells. magr̄ Gualte-
rius. magr̄ Rigaldus. magr̄ Alexāder d alexādria. ma
giſter Ioānes ſcotus. magr̄ Petrus aureoli. magr̄ Frāci
ſcus de marchia. magr̄ Frāciſc⁹ de mairōis. magr̄ Ioā-
nes de marra. magr̄ Ioānes de marchia. magr̄ Aſtenſi
us de aqtania. magr̄ Iacob⁹ de ſpinello: & ſic de aliis.
Qui oēs fuerūt magr̄i in dicta uniuerſitate & bacha
larii dū eēnt: facti ſunt magr̄i famoſiſſimi. In dicto lo
co de pariſius dū qdā eſſet ſtudēs: & a diabolo uellet
edoceri: & ſic eēt factū: in una die⁊ a diabolo ſtrāgu
latus ē: cui⁹ cella fuit in dormitorio antiquo & deſtru
cto: nec unq̄ ppter pſequutionē diaboli a quoq̄ frūm
ualuit inhabitari. In hoc loco qdā frater deuot⁹ & ſtu
dens dū poſt ɔpletoriū p magnū ſpaciū in eccleſia ad
orādū ſtetiſſet: & poſtea ad cellā ad qeſcēdū uellet ire
cū de eccleſia exiret: īuenit totū clauſtrū pmū demoni
bus plenū: p qđ oportebat eū trāſire ſaltē p ſpaciu3 ſi
dormitoriū deberet adire. Qui pauore pſtratus nullū
ſciēs aliud remediū: ad tabernaculū ubi erat corp⁹ do
mini cū reuerētia accedēs: pixidē in qua erat dñi cor-
pus capiēs ad clauſtrū exiuit. Statimq3 oīs illa multi
tudo demonū abſceſſit: portauitq3 ipſu3 frater ad cel
lam: & de mane ad tabernaculū ipſum corp⁹ dñi de-
ferēdo: q̄ ſibi ɔtigerāt fratrib⁹ enarrauit. Multa facta
ſunt deuota in hoc loco. ut habitū eſt ſupra fructu &
ɔformitate. ix. In hoc ēt loco iacet frater Iulian⁹ theo
logus: qui legēdā bti F. ɔpoſuit: & rñſoria nocturna-
lia: cantūq3 bti F. quo ad hymnos & oīa ipſe ɔpoſuit
Fuit.n. in cantu magr̄ ſūm⁹ in aula regis frācoꝝ: & fu
it in ordine ſanct⁹ frater & deuotiſſim⁹. In hoc loco
iacēt duo gñales miniſtri.ui3. frater Arlottus de prato.
& frater Gonſalu⁹ de puincia ſcti Iacobi. ambo ma
giſtri pariſiēſes pclari. Locū medāti. locū carnoti. locū
pontiſere. locum de meldis. locū ſiluaneti. & locum de
ſtanipis. ¶ Cuſtodia campanie h3 locū de ſenonis. lo-
cū de trechis. locū autiſiodori. locū priuini. locū uerſi-
liaci. locū ſenzanie. ¶ Cuſtodia attrebatēſis h3 locū d
attrebato. locū tornaci. locū de ualēcenas. locū de iſu
lis. locū de montib⁹. locū cameraci. locū bettunii. locū
duraci. ¶ Cuſtodia uiromandie h3 locū de roio. locu3
irduni. locū abbatis uallis. locū ſcti Quitini. locū bel-
uaci. locū de ambianis. locum nouecani. locum peroni.
¶ Cuſtodia lothoringie h3 locū noui caſtri. locū uldu
ni. locū tulli. & locū de methis. ¶ Cuſtodia flādrie h3
locū de brugis. locū ſcti Domati. locū de gandauo. lo
cū de ipra. & locū aldēdi. ¶ Cuſtodia normādie h3 lo
cū de ſalegio. locū uernonacētēſe3. locū uernolii. locu3
rothomagi. locū de boiocis. locū de eboracos. locū ca
donie. locū faſii. locū de bernaio. ¶ Cuſtodia leodien
ſis h3 locū leodii. locū niuelli. locum hoii. locū dinacii.
& locū namarci. ¶ Cuſtodia remēſis h3 locum de re-
mis. locū lauduni. locū cathalani. locū ɔpēdii. locū ſu-
eſſionis. Hec frācie puincia ſemp decorata fuit mr̄is
pbis & ualentib⁹ fratrib⁹ ta3 in theologia magr̄is q̄
nō magr̄is: q mlta opa ediderūt tā ſup bibliā q̄ i theo
logia: q̄ ēt in decretalib⁹. frater Durādus: q edidit ſū-
mā magnā & pulchrā de caſib⁹ cōſcie fuit de puincia
frācie. Qui libꝝ edidit de pprietatib⁹ reꝝ de puīcia
frācie fuit. Sic & q ſummā ɔpoſuit de uirtutib⁹ frater
puincie francie fuit. ¶ Prouincia anglie.

PRouincia anglie h3. vii. cuſtodias. ¶ Cuſto-
dia lōdoniēſis h3 locū lōdoniaꝝ. Locū cātua
rie: in qua eccleſia magr̄ Ioānes peccian ſcūs
fuit archieps; hō magne ſctitatis & ſcie: q multos in
diuerſis ſciētiis tractat⁹ edidit. Locū uberrinchelſeie.
Locū ſub cantone. Locū uuarre: de quo fuit magr̄ Io
ānes: q ſcripſit ſup ſñias: & fuit: ut dr̄: magr̄ doctoris
ſubtilis Scoti. Locū leuiſie. Locū micheſten. Locū ſa-
liſcere. & locū uintonie. ¶ Cuſtodia eboracēſis h3 lo-
cū de eboraco: ubi fact⁹ fuit archieps. D. frater Bo-
nauētura de balneo regio: ſ3 renūciauit: & gñalis mi-
niſter remāſit: q̄ eccleſia erat tūc pinguiſſima ultra cē
tū milia florenoꝝ. Locū duncaſtrie. Locū linconie. Lo
cū ſcti Botulfi. Locū beuerlaci. Locū ſcardebrigie. Lo
cū germiſcenie. ¶ Cuſtodia cantabrigie h3 locū can-
tabrigie. Locū noruici. Locū colceſtrie. Locu3 ſcti Eg-
mūdi. Locū dunuici. Locū balſingin. Locū gernemi-
ce. Locū gepnici. Locū lennie. ¶ Cuſtodia briſtolēſis
h3 locū briſtoli. Locū gloncestrie. Locū burgeualteri.
Locū erphordie. Locū exonie. Locū cānerdinie. Locū
de oceſte. Locū uerdinie. Locū bodminie. ¶ Cuſtodia
oxoniēſis h3 locū oxonie: quē locū pmū edificauit Fr̄
Agnellus de piſis fact⁹ prim⁹ miniſter anglie a b. F.
ubi ſepult⁹ fuit miraculis plurib⁹ decorat⁹. In hoc lo
co quodā ſero dū poſt ɔpletoriū frēs riderēt nimis diſ
ſolute: crux lignea q̄ ſtat ſup oſtiū chori fragore ſtupē
do ſe uertit ad frēs: & timorem maximū eis icuſſit: &
plures eoꝝ in breui deceſſerūt de hac uita. Locū ra-
digie. Locū bethfordie. Locū ſcanfordie. Locū lotiga
mie. Locū natatone. Locū leiceſtrie. Locum graanne.
¶ Cuſtodia noui caſtri h3 locū noui caſtri. Locū dun
de. Locū dunfres. Locū adintonie. Locū carlioli. Locū
herripellie. Locū beruici. Locū lothiſburgie. Locū ri-
chemūdie. ¶ Cuſtodia uigornie h3 locū de uigornia.
Locū pſcene. Locū bigurte. Locū ſalopie. Locū ɔiun
ctorie. Locū ceſtrie. Locū hehfoldie. Locum lamaſie.
Locū ſtrafordie. In hac ſiqdē anglie puicia frēs ſemp

fuerũt & ſunt ad diuinũ offm̃:miſſas:& alias ordinationes nr̃i ordinis ſpãlr̃ ordinati: ꝓpter q̃ deus auxit eos numero bonis temporalibꝰ & ſciẽtia.habuit eniꝫ magnã copiã ſemp magroꝝ & pboꝝ. De hac ſiqdeꝫ ꝓuincia fuit magr̃ Ioãnes Scotus doctor ſubtilis:cuius memoria quo ad ſufficiẽtiã erit ꝑpetua: qui multa opa fec̃. Magr̃ Alexander de ales: & ĩ pariſius ſteterit magno tempore: Gulielmꝰ ochã:q multa opa fec̃ in logica & phia:& alios libros plures. Ff Robertus bachon hõ ſingulariſſimꝰ in oĩbus ſciẽtiis expꝰtiſſimus. Qui ẽt plures libros fecit & tractatꝰ inumeros. Alios habuit ẽt magros:q opa fecerũt.ſ.magrm̃ Rodiptũ: magrm̃ Gulielmũ tepton:magrm̃ Adam codã:magrꝫ R.eliphat:magrm̃ Pogeriũ conte: quoꝝ opibꝰ ẽ plenus totꝰ ordo:ac multi plati & magri in theologia & aliis ſciẽtiis decorati:uitã attẽdẽtes ſanctã frũm: ordinẽ in hac anglie ꝓuincia irnuerũt.ut dictũ eſt fructu ix.& ↄformitate. Vita.n.ſancta & ꝑdicatiõe hodie in partibꝰ anglie ad ſeqndũ xp̃m multi trahũtur mũdo abiecto. ❡Prouincia hybernie.

Rouincia hybernie hꝫ.v.cuſtodias. ❡Cuſtodia dalbinẽſis hꝫ locũ dubine.Locũ kaldarie Locũ clane.Locũ de mortoto.Locuꝫ deſerti. Locũ bachilo. Locũ ueieſereſordie. ❡Cuſtodia caſſelẽſis hꝫ locũ de caſello.Locũ bullienie. Locuꝫ iochil. Locũ koſſe.Locũ uacripordie. Locũ clanmel. ❡Cuſtodia cortigeñ.hꝫ locũ cortigie.Locũ de ardach. Locũ bachõie.Locũ luaſie.Locũ tagmolagi. ❡Cuſtodia uenateñ.hꝫ locũ de uenath.Locũ clararoi. Locũ chilleich.Locũ galui.Locũ elonramada. Locuꝫ bleſſinie. Locũ aramatie. ❡Cuſtodia pontẽſis hꝫ locũ de põte Locũ trun.Locũ dundaue. Locũ maliſarnan. Locum durni.Locũ occagfregis.In hac hybernie ꝓuincia iacent fr̃es Nicolaꝰ de guatfordia:q mortẽ ſuã fratribꝰ ꝑdixit.& frater Ioãnes de uaſfordia:ad cuiꝰ ſepulchꝝ occiſi ſuſcitanẽ:& iſirmi curanẽ. ❡Prouincia dacie.

Rouĩcia dacie hꝫ.viii.cuſtodias. ❡Cuſtodia nouergie hꝫ locũ meſtracis.Locum orugelle. Locũ tuſterim.Locũ ↄfloie.& locũ de bergis. ❡Cuſtodia octoniẽſis habet locũ octonie.Locũ miſtach. Locũ ſimerbuch. ❡Cuſtodia lindẽſis hꝫ locuꝫ de lindis.Locũ tralburch. Locuꝫ uſtach. ❡Cuſtodia lĩcopẽſis hꝫ locũ imicopie.Locũ de ſcaris.Locũ uueriſſu.Locũ lincopie.& locũ ſentrcopie. ❡Cuſtodia ripẽſis hꝫ locũ de ripis.Locũ ſclériſch.Locũ fleſburch. Locũ caldis.Locũ tandue. ❡Cuſtodia uerbẽgẽſis hꝫ locũ urbing.Locũ randet.Locum orfuis.& locũ alarbuch. ❡Cuſtodia ſcotolẽſis hꝫ locũ de ſcotocne. Locũ crebi.Locũ pſallã.& locũ nincopie. ❡Cuſtodia riſchildẽſis hꝫ locũ de riſchildis. Locũ caludburch. Locũ neſtueth.& locũ ãnis.Hec ꝓuincia multũ eſt in territorio lata.hꝫ.n.tria regna.ſ.Dacie.Nouergie. & Suetie.Nec dubitãdũ habuiſſe & hr̃e eã fr̃es: q ſuis ꝑdicationibꝰ & uita ad xp̃ꝫ plures ↄuerterũt & ducũt. ❡Prouincia colonie.

Hic iacet Scotus.

Rouincia colonie hꝫ.vii.cuſtodias. ❡Cuſtodia coloniẽſis hꝫ locũ colonie: i quo iacet doctor ſubtilis frater Ioãnes Scotꝰ: q ibidẽ decesſit.locũ de miſſia: in quo iacet frater Nicolaus:q in uita & poſt ſignis multis claruit:& mortuos ſuſcitauit.Ibidẽ eſt recõditus frater Electus: q ſuo tactu ſanabat iſirmos.locũ dulbrich.locũ roremũde.locũ bumie.locũ uallis felicis.locũ diui.locũ de aqs grani. ❡Cuſtodia treuerẽſis hꝫ locũ de treueris.locũ luzilburch.locũ merlie.locũ ↄfluẽtie.locũ uiſalie.locũ leporth.locũ ardenati: in quo iacẽt ſc̃ti uiri frater Theodoricꝰ:& frater Hogerꝰ de ſaxonia.locuꝫ de ueſteparma. ❡Cuſtodia boſſalie hꝫ locũ tremõie. locũ ſuſſari.locũ paderburie.locũ heruordie.locũ uxarie.locũ hoſne.locũ brugge.& locũ de mõaſterio: in quo iacet frater Henricꝰ de affrica: & frater Ioãnes de peimar: q mira fecefit. ❡Cuſtodia ollãdie hꝫ locũ traiecti iſeriorís.locũ doſdaci.locũ zirxe.locũ buſcridis. & locuꝫ midilburch. ❡Cuſtodia barbãtie hꝫ locũ thenis. locũ machiline.locũ bruſelle.locũ derſte. locũ ſc̃ti Tridonis.locũ traiecti ſup moſaꝫ.& locũ louãure.In hac cuſtodia iacet ſanctꝰ frater Petrꝰ:q a pueris dũ cõicaret uiſus eſt ꝙ pueꝝ mãducaret. ❡Cuſtodia dauẽtrie hꝫ locũ d ſolda.locũ ſirclarie.locũ griſmarie. ❡Cuſtodia aſie hꝫ locũ de qroning.locũ de grouẽberg.locũ de erſellia.locũ marpurg.locũ ſiſclarie.locũ ſubde.& locuꝫ gerſmarie.In ꝓuincia hac colonie in turgõc iacet frater Haſſo. In kũõe iacet frater adolfus quõdã comes alſathie.Ff Electꝰ.& aliꝰ frater Electꝰ:de qbꝰ dictũ eſt ſupra ↄformitate. viii. Hec ꝓuincia colonie eſt notabilis ꝓuincia in fratribꝰ ualoris & bõitatis.& multi fuerũt in dicta ꝓuincia notabiles ꝑdicatores: & ſunt quoꝝ fructꝰ i aula celi repiẽ. ❡Prouincia argẽtine.

Rouincia argẽtine: ſiue alamãie ſupioris hꝫ vi.cuſtodias. ❡Cuſtodia alphatie hꝫ locũ argẽtine.locũ rubiaci.locũ pſaci.locũ ſarburch. locũ colũbarie.locũ eſſinburch.locũ augnonie. & locũ miſinburch. ❡Cuſtodia baſiliẽſis hꝫ locũ baſilee.locũ tãnis.locũ friburgi iſerioris.locũ miſhuſin.locũ ſolodri.locũ berni.locũ friburgi ſupioris.locũ burthorſ. ❡Cuſtodia laci hꝫ locũ ↄſtãtie.locũ ſtriſuſanie. locuꝫ lindauie.locũ tareti.locũ borlingene. locũ filinguene. locũ lucerie.locũ cãpiregis. ❡Cuſtodia bauarie hꝫ locũ pãbẽberech.locũ nigoldath.locũ ratiſpone: in quo qeſcit Ff Bertuldus egregiꝰ ꝑdicator: q ẽt i uita multa miraclã fec̃.locũ lani ſoce.locũ merdlingã.locũ monaci.locũ uerinberch. & locũ auguſte. ❡Cuſtodia ſueuie hꝫ locũ oblingã.locũ horbipolis.locũ ſorſine.locũ rothinbeburch.locũ tuingẽſis.locũ de hallis. locũ pamũde.locũ eilithpũ.locũ ulmere.locuꝫ rutrilinguene. ❡Cuſtodia renẽſis hꝫ locũ tepurg.locum de ſpira: in quo iacẽt frater Ioãnes: q poſt mortẽ mortuũ reuocauit ad uitã.& frater Colinꝰminiſter argẽtine:q multa miraclã fec̃.locum frãcinuorde. locũ lutri. locũ fridebuch.locũ keilinhirſin.locũ opinheue. locuꝫ heidelberch.& locuꝫ magũcie:in q̃ qdã frater nr̃ fuit archieps. In hac argẽtine ꝓuincia.ſ.in auguſta iacẽt frater Dauid & frater Terericꝰ argẽtine miniſter uiri ſc̃titatis magne & pfectionis.In huxaria iacet frater Vdo ſanctꝰ hõ. Multos habuit hec ꝓuincia fr̃es ꝑclaros & lſature:p quos multi ad dñm ſunt ↄuerſi.Ac in

locis hui⁹ ꝓuincie btūs F.multa ſigna fec̄. ut ꝯformi
tate.xl.patebit.

¶Prouincia ſaxonie.

PRouincia ſaxonie h3 cuſtodias.xii. ¶Cuſto
dia bremēſis h3 locū de brema : in quo iacet
frater Elect⁹:q cantādo. Aſcēdo ad pr̄e3 &c̄.
tradidit ſpm̄. Locū hamburch. Locū uermeburch:in
quo iacet ſanct⁹ frater Ioānes.Locū de ſtadio. & lo-
cū kiliuē. ¶Cuſtodia halberſtatēſis h3 locū de allō-
ſtach.Locū heldēſe3: in quo iacet frater Corradus co
gnomie pr̄ ſct̄ē.Locū honeuer.Locū de brūſruch.Lo
cū q̄delinburgh. ¶Cuſtodia maindiburgēſis h3 locū
mainduburch.Locū de oſter uuerlinburch. Locū ſer-
uiſt.Locū de barebi.Locu3 halus. Locum de aſcaria.
¶Cuſtodia lubicēſis h3 locū de lūbech.Locu3 de ri-
ga.Locū gerpoſualde.Locū uerene.Locu3 de ſundis.
Locū roſtach.Locū parchem.& locū uiſme. ¶Cuſto
dia ſtentinēſis h3 locū de ſtentin.Locū de piris.Locu3
aruſtualdere.Locū nouabrendeburch. Locū ꝑniſcla-
ne.Locū grifonberch.Locū anguermude.& locū tra-
uenburch. ¶Cuſtodia lipſenſis h3 locū de lipſce. Lo
cū de egra.Locū ceiec.Locū ſuicanie.Locū cutie. lo-
cū uueroida.Locū aldēbrich.& locū uiſenulke.¶Cu
ſtodia miſnēſis h3 locū de miſna:in quo iacet ſanctus
frater Odoric⁹ ſaxo.Locū codeber.locū utiſ buch. lo
cū dreiſcanden.locū oſſem : in quo iacet frater Ioānes
glorioſus ſignis in uita & poſt mortē.locū terrecō.lo-
cū đ ſuſelis. ¶Cuſtodia aureimōtis h3 locū đ geldeb
crith.locū leuebcrith.locū legenis.locū de gorlis.locū
lubani.locū agan .locū budeſin.locū traſne. locū ita-
uie.Locū ſatouie. ¶Cuſtodia pruſcie h3 locū de bru
miſberich.Locū noue.Locū de culmē.& locu3 etorii.
¶Cuſtodia uratiſlauēſis h3 locū de uratiſlauia.Locū
ſuenes.Locū de ſtrali3.Locū nouifori.Locū niſze.Lo
cū nāſclauie.Locū de mūtiſ ben.Locū đ brega. ¶Cu
ſtodia brādeburgēſis h3 locū ſct̄ē Heliſabeth.Locu3
lobauie.Locū ſalmodil.Locū antiq̄ brādeburch. Lo-
cū de berli3.Locū de ſcenidal. Locū uuerrauleēuorde
& locū de karis. ¶Cuſtodia thuringie h3 locū de me
inege.Locū erfordie:in quo iacet frater bn̄dict⁹:q fu
it pincerna btē Mariæ.Locū de aruſtede. Locu3 cou-
burch.Locū iſenach.Locū molhuſin. & locum aluel.
Hec ꝓuincia maior eſt fratrib⁹ & locis aliq̄ ꝓuincia:
q̄ ſit in ordine minoꝶ: & habuit fr̄es ſct̄itate iſignes.
Siqdē in meādeburch iacēt frater Simō ꝑm⁹ lector i
theutonia.Fr̄ Iacob⁹ ꝑm⁹ cuſtos ſaxonie. Fr̄ Lucul-
fus:cui⁹ lotura pedū īfirmos curauit:& multa miracu
la edidit.Fr̄ Iordan⁹ de italia. Fr̄ Gilbertus. & frater
Eretfridus:de qb⁹ dictū eſt fructu & ꝯformitate.viii.
Iacet in ībſhuſen frater Hermān⁹.In ciuitate haluer-
ſtaden frater Oſto:q miracl'oſe itrauit ordine3: & poſt
mortē ſignis claruit.Alii fr̄es ſct̄i uiri in hac fuere ꝓui
cia:&ſi coꝶ memoria ſilētio ſit ſuppreſſa.

¶Prouincia hauſtrie.

PRouincia hauſtrie h3.vi.cuſtodias. ¶Cuſto
dia uuerienēſis h3 locū uuerienē. Locū noue
ciuitatis : in quo iacet ſct̄ūs frater Corradus
uir multoꝶ patrator miraculoꝶ.Locū aiibrurge.Lo-
cū uelſperch.Locū ciſtēſterch. ¶Cuſtodia ſtirie h3 lo
cū de greze.Locū indeburge.Locū uolſperiū. & locū
de pruca. ¶Cuſtodia anaſtēſis h3 locū de pamia. Lo
cū de lurizan.Locū anaſi.& locū belſe.¶Cuſtodia fe
licenſis h3 locū briſnee.Locū fillaci.& locum bozarii.
¶Cuſtodia danubii h3 locū ſtain.Locū de tulla. Lo-
cū de la.Locū nerenſtan.& locū đ gerico.¶Cuſtodia
marchie h3 locū peronie.Locū mariſ burge. Locū de
cilia.& locū laibaci.

¶Prouincia boemie.

PRouincia boemie h3.vii.cuſtodias. ¶Cuſto
dia opoliēſis h3 locū de opol.Locū bladis la
uici.Locū glohouie.& locū de boton.¶Cu-
ſtodia pragēſis h3 locū de praga.Locū ſct̄i Iacobi. lo
cū ſct̄i Frāciſci.Locū noue dom⁹.Locū bechinā. Lo-
cū boſelauie.& locum beneſſau.¶Cuſtodia morauie
h3 locū oloniue.Locū de brūna.Locū iglauie.Locum
opauie.Locū noue ciuitatis.Locū de ceinoma.& locū
cernoie.¶Cuſtodia geſtinēſis h3 locū gneſnā.Locum
calis.Locū ologouie.Locū bernake. Locum croauie.
Locum rediuon.locum fereni.Locum piſdre.¶Cuſto
dia gremenſis habet locum de muta. locum de grez.
locū bidzōie.locū ciaſlauie.& locū glazi. ¶Cuſtodia
cracouieñ.h3 locū lenonie.locū cracouie. locu3 zani-
coſt.locū radomis.& locū ſandech.¶Cuſtodia luto-
mericēſis h3 locū lutomenis.locū piliſuā.locū đ pōte.
locū cadani.locū zarez.locū tinex. & locum de miſſa.
Hec ꝓuincia boemie h3 in princilauia ſepultū fratre3
Gerardū:q in uita & poſt miraculis claruit.In urāza-
lauia fr̄em Marquardū:q ibi multis ſignis claruit.

¶Prouincia ungarie.

PRouicia ungarie h3.viii.cuſtodias.¶Cuſto-
dia iaueriēſis h3 locū ſuproni.locū poſomi.&
locū de leuca.¶Cuſtodia zagrabiēſis h3 lo-
cū zagrabie.locū uirouitice. locū neſice. locū de poſe
ga.locū ꝯſtānice. & locū gurbonich. ¶Cuſtodia gir-
miēſis h3 locū bachini.locū uoilach.locū ad ſct̄ū De
metriū.locū de tadua. locū frāche uille. locū ad ſct̄ū3
Ireneū.locū zemlini.locū monaſterii.locū bani in me-
tis grecie.locū eudi.¶Cuſtodia ſtrigonienſis h3 locū
ſtrigonii.locū nitrie.locū ternauie.locū ſezne. locū lip
ſe.& locū tinchinii. ¶Cuſtodia qnq3 eccleſiaꝶ h3 lo
cū uariſdini.locū qnq3 eccleſiaꝶ.locū capuce.locū lu
brigi.locū ſalcas.locū ſemenie.locū ſegeſdini. ¶Cu-
ſtodia agriēſis h3 locū de agria.locū ceps ſupi⁹.locu3
ceps iferi⁹.locū zathmar.locū potoci.& locū uaradi-
ni.¶Cuſtodia trāſiluana h3 locū de biſtriza.locū tem
ti.locū uoraſini.locū clicūfori in metis tartarie. ¶Cu
ſtodia albiēſis h3 in ciuitate bude q̄tuor loca fr̄m. lo
cū albe regalis.locū ſigeth.Hec ꝓuincia ungarie h3 ī
uilla frācha fr̄em Ioānē olim miniſtꝶ ungarie ſepultū
q multis ſignis corruſcat. In ſtrigonio h3 fr̄em Gallū
lectorē deuotiſſimū: & puluis ſue ſepulture ſanat ifir
mos.In cara uilla h3 fr̄em Ioānē cuſtodē & fr̄e3 Hen
ricū ſct̄ōs hoies. De hac ꝓuincia Vngarie fuit frater
Stephan⁹ in ſaraī ꝓ fide.ut dictū eſt fructu.viii.mar-
tyrizat⁹.Preſata ſunt loca.xxxiiii. ꝓuinciaꝶ ordinis:
nō ꝯputatis monaſteriis:in qb⁹ ſtāt aſſidue fr̄es: & in
qbuſdā in bono numero tam in italia q̄ extra. tā in re
gnis q̄ in aliis partib⁹ xp̄ianitatis.Ecepois ēt locis:in

quib⁹ frẽs cũ regib⁹ & reginis moranť: & cũ aliis mũ di ꝓncipib⁹: q̃ minime ɔputanť.

¶ Sunt etiam in ordine uicarie plures . uicaria boſne equipollet multis ꝓuinciis. ¶ Vicaria boſne.

u Icaria boſne hab3.vii.cuſtodias. ¶ Cuſtodia dulmne h3 locũ ſtagni.locũ noui caſtri. locu3 ſemote.locũ cetine.locũ de glamozh. ¶ Cuſtodia de greben h3 locũ corbauie.locũ crupe. locum de greben.locũ de glas: locũ de otoch. & locũ ſancte Katerine podnoui. ¶ Cuſtodia boſne h3 locum curie bani.locũ ſcti Nicolai.locũ laſcioue.& locu3 plumbi. ¶ Cuſtodia uſſore h3 locũ de diaco. locũ ſcti Helye. locũ uerbice.locũ ſchachoue.locũ lindue.locũ buchouice. ¶ Cuſtodia mazue h3 locũ de alſan. locũ de biblina.locũ de lab.locũ mazue.locũ ſctẽ Marie de cãpo.locũ coſcich.locũ uerhocrup.locu3 de ſreberniza. ¶ Cuſtodia bulgarie h3 locũ de ſeuerino. locũ orſciane circa portã ferreã.locũ ſebes.locũ ſrim.locũ cheueſdi. ¶ Cuſtodia couini h3 locũ armenes.locu3 couini. & locũ de chrani. In hac uicaria unus frater nr̃ intrauit ignẽ ꝓ fide: & illeſus pmãſit. & hac de cã aliquos ɔuertit ĩfideles. In hac uicaria frẽs uiuũt ſcdm regulã & mirabilẽ fructũ ſuis ꝑdicationib⁹ in cõuertẽdo ĩfideles aſſidue faciũt. In bidinio bulgarie qnq3 fratres martyrizati ſunt.ut habeť ſupra ɔformitate.viii.

¶ Vicaria ruſſie.

u Icaria ruſſie h3 hec loca. Locũ lẽburge. locũ de grodech.locũ de colomia. locũ de galciſſ. locũ de noſtin.locũ neſtin.locũ cuſminẽ.locu3 cerech. locũ modaluie.locũ caminix.locũ ſenotorix. locũ cotchã.locũ licoſtoni.& locũ albi caſtri. In hac uicaria.ſ. in cereth duo frẽs nr̃i martyrizati ſunt ab ĩfidelib⁹: q arborẽ adorãt. Et ab eiſdẽ ĩ liuonia ſunt alii qnq3 fratres interfecti ob fidẽ. ¶ Vicaria orientis.

u Icaria oriẽtis h3 cuſtodias.iii. ¶ Cuſtodia cõſtãtinopolitana h3 locũ de ɔſtãtinopoli. Locũ de pera.Locũ theſſalonice.Locũ de ſogia noua.Locũ in metalino. ¶ Cuſtodia trapeſundaꝝ h3 locum de trapeſunda.Locũ de ſimiſo.Locũ de ſinopi. ¶ Cuſtodia chauſrẽſis h3 locũ de chauritio.Locũ alzaromi.Locũ trifuſii.Locũ achalceke. In trapeſunda frater Gentilis de marchia: q iacet uenetiis multa ſigna fecĩ.& in partib⁹ ĩfideliũ fructũ aiaꝝ fecĩ ſua ꝑdicatione. In ſalmaſtro uicarie hui⁹ qdã ſanctus frater nr̃: q in uita miraclã fecerat : tandẽ ad gloriã martyrii fuit glorioſe ſublimat⁹: & frẽs alii in hac uicaria ob ꝑdicationes fructũ magnũ fecerũt aiaꝝ.

¶ Vicaria aquilonis.

u Icaria aqlonis h3.ii.cuſtodias. ¶ Cuſtodia gazarie h3 locũ ſcti Frãciſci de capha. Locum ſctẽ Marie de capha.Locũ de ſoldaia. Locũ de cymbalo.Locũ de ilice.Locũ de ſolcath.Locũ de caraſſu. ¶ Cuſtodia ſaraie h3 locũ de thana. Locũ agitarcan. Locũ de ſarai: ubi martyrizat⁹ eſt frater Stephan⁹ de ũgaria: ĩ quo loco iacet cathogãti Ff iperatoris tartaroꝝ ɔuerſus ad fidẽ ꝑ frẽs nr̃os: qui dicto loco dedit multa iocalia: & corruſcat miraculis. Nã quãdã ſaracenã uidit frater Piſan⁹ ad ſepulchꝝ ei⁹ a diabolo liberari Locũ de comuch.Locũ de ṫharchis. Locũ mamucci.Locũ de mager.Locũ de ugueth.Locũ de acſarai.& locũ de organe. ¶ Vicaria tartarie.

u Icaria tartarie h3 in cepton duo loca. In chãbalech in palatio magni cani hñt frẽs locu3.

In magna tartaria iuxta ɔtrata3 milleſcorſce frẽs hẽbãt plura loca: in quib⁹ expellẽdo demões ab ĩfidelib⁹ q ad ipſos ducebanť: mltos ad fidẽ catholicã ſua ꝑdicatiõe deducebãt. In armalech in medio.ſ. iperio tartaroꝝ: ubi martyrizati ſunt ob fidem catholicã frater Ricardus ep̃s armalech. Ff Frãciſc⁹ de alexandria.Ff Paſqualis de hyſpania.Ff Raimũdus de ꝓuincia.Ff Laurẽti⁹ laicus de alexãdria.& frater Petr⁹ laicus de ꝓuincia.Magr Ioãnes de india tertii ordinis b. Frãciſci ɔuerſus ꝑ frẽs. Frẽs ibi habebãt locũ q i martyrio eoꝝ a ſaracenis.ut dictũ eſt ɔformitate. viii. eſt deſtruct⁹. In partib⁹ tartarie frẽs fecerũt & faciebant fructũ magnũ: ſ3 q modo ꝓpter itinera ꝑ ſolito picu loſa: q illuc nequeũt accedere: tartari ꝑ ſaracenos ad legẽ deducunť maumeth. Multa loca erãt i dictis partib⁹ tã imobilia q̃ mobilia. In regno.n.iuerie erãt duo loca frũm imobilia: & qnq3 mobilia. In thauricio erãt duo loca frũm. In maxeria erãt alia duo loca.& plura alia loca fuerũt in uicariis ꝑfatis tã oriẽtis q̃ aqlonis: q̃ hodie nõ habitanť ꝑ frẽs. ¶ Vicaria ſardinie.

u Icaria ſardinie habet locum de algerio. Locum areſtani.Locum ſaſſarii. Locum uille eccleſiarum.Locum caſtri challaris.

¶ Vicaria corſice.

u Icaria corſice h3 locũ bonifacii. Locu3 caluii. Locũ nũcie.Locũ bigulie.Locũ auẽzolaſche Locũ aliſani.Locũ ornani.& locũ in ſardinea mõtis raſi. Qualẽ aũt fructũ frẽs fecerint i corſica & faciũt: apparet. q indomitos hoies ad rõnis tramitem: ſacerdotes ɔcubinarios & uxoratos ad pudicitiã & honeſtatẽ deduxerũt. Ac multiplices errores i diuerſis partib⁹ ꝑ hereticos diſſeminatos: uiriľr ꝑdicatiõe & uita extirparũt. Sic ergo apparet q nõ ſolũ in italia multa ſunt loca frũm minoꝝ: ſ3 ẽt extra italiã.& nõ ſolũmodo in partib⁹ fideliũ: ſ3 ẽt ĩfideliũ. Et cũ ſint loca ultra mille qngẽta: & forte ſexcẽta : & plura alia de nouo edificenť & ſepe: q̃ hic nõ ſunt ſcripta: Ac in ꝑfatis locis tã miſſis offõ uita q̃ ꝑdicationib⁹ aſſidue frẽs populis ꝑdicẽt & eos ĩformẽt: nulli dubiũ debet eẽ maximũ fructũ aiaꝝ feciſſe & facere. Cũ.n.iuxta dictũ ꝑs. Cum ſctõ ſanct⁹ eris: & cũ uiro inocẽte inocẽs eris.& ſcd3 btm̃ Greg. Viua lectio ẽ uita iuſtoꝝ & i ꝑfatis locis multi fuerũt frẽs in uita & poſt miraculis corruſcãtes. & ſi ultra.cc.ut p3 intuẽti: Sequiť q ipſoꝝ uita & ꝑdicatione ad xp̃3 multi & uarii ſunt ɔuerſi.& q ſic ordo eſt ſup orbẽ dilatat⁹: ipſe eſt fons q exurgit de paradiſo militãtis eccleſie ad irrigãdũ totã ſupficiẽ terre: q in quatuor partes diuidiť. ut habeť in figura. Geñ.ii. Hec eſt illa arbor ſublimis & excelſa: cui⁹ cacumẽ celũ ꝑ ɔtẽplationẽ tãgit: & rami ei⁹ in oẽm terrã dilatantur. Dañ.iiii. In btõ F. ɔpletũ eſt illud Geñ.xxii.dictũ habrae. Multiplicabo te ſicˇ ſtellas celi: & uelut arenã q̃ eſt i littore maris.& illud dictũ Iacob Geñ.xxviii.

Erit ſemē tuū ſic puluis terre.dilataberis ad oriētē & occidētē & ſeptētrionē & meridiē.Impletū eſt qđ de9 ut dictū eſt:btō F.orāti in eccleſia ſcti Iacobi pmiſe rat de dilatatiōe ordinis ſui p orbē uniuerſum. Quod dño Vgolino tūc Cardinali epo hoſtieñ.& poſtea pa pe Gregorio.ix.btūs F.dixit.q de9 frēs elegit & mi ſit ppter fructū & ſalutē aiaꝝ oiū hominū hui9mū di.& nō ſolū in terris fideliū: ſ3 ēt in terris ifideliū reci pient:& mltas aias lucrabunt. Quod btūs F.ſociis di xerat de ordinis dilatatiōe & pfectu:q multi ad dñz ouerteñt:& p uniuerſu3 orbē multiplicaret de9familiā ſuam. Sic ergo ex multitudine locoꝝ p3 pmo utilitas pdicationū frūm minoꝝ:& qūo b.F. ad pdicādū uer bo & exēplo ſuos frēs deſtinauit.Scđo patere pōt de pfectu pdicationū frū3 ex fructu: ſi attēdat̄ ſanctoꝝ frūm multiplicitas & ſctitatis ei9 magnitudo. Cū eni frēs multi:ut docet oformitas.viii.tā ofeſſores q̄ mar tyres in hoc ordine fuerint uita doctrina & ſignis p clari:& talib9 hoies ad deū attrahant: teſte expiētia: pculdubio ſuis oronib9:exēplis:doctrina: & uita mlt tos attraxerūt & attrahūt ad icedēdū poſt xp3. Quis .n.uereť exēpla imitari bti F.cui9 imitatores tot corru ſcarūt i pñti ſeclo miraculis: ſub cui9 umbra uoluerūt eſſe Cardinales. Sūmi pōtifices.Reges.Regū filii.mi lites:doctores:& nobiles:& plebei.Inſup:ut expiētia claret:hodie xpo deſeruire optātes: ad Frāciſci modū uitā & formā in trib9 ordinib9 expſſa3 ofugiūt. Non ſic de aliis ordinib9: ut p3: q nullus penitētialis habi tū pdicatoꝝ aut alioꝝ aſſumit.q de nigro idutus nul lus penitētialis repit extra ordies approbatos.Quod nō ſic eſt de habitu minoꝝ: q oēs tales de ipſius colo re & q̄litate incedūt induti & corda ofigurati. Scti.n. &ſi nō pdicēt uerbo utpote a ſeclo exuti: pdicāt ſem p uita:quoꝝ:teſte Gregorio:uita eſt uiua uox:ac etiā pdicāt ſignis.& q ſic ſit:p3 hoc in fratrib9 ſctis mio rib9.Tertio ſi oſidereť intrātiū & iā intratoꝝ celſitu do: cui9 exēplis inductus eſt ad abnegādū iperiū oſtā tinopolitanū: & regnū ieruſalē rex Ioānes q ſctūs eſt frater minor &ſi pncipalr dñi nři Ieſu xpi:tñ poſt ip3 exēplo bti F.& ſuoꝝ ad hoc eſt iduct9. & ſic de aliis regib9.ut dictū eſt oformitate.viii. Sctūs Ludouicus pmogēit9regis Karoli ſcđi regis ſiculoꝝ: quomō idu ct9 ē ut hūc ordinē introiret:certe ſctitate bti F.& fra trū ſuoꝝ: q cū ipſo uelut ſidera luxerūt & lucēt in fir mamēto eccleſie militātis & triūphātis. nā poſt ſctōs aplos btūs F.cū ſuis oēs alios ſctōs in celo pcedit.ut dictū eſt ſupra & diceť iſra oformitate.xxxviii.quā p cellētiā & gloriā nō hńt:niſi uita & fructu poſito in dñi horreo & archa ex talēto credito: & cū uſura do mino reddito & pcurato.Quarto factū in mūdo pfe ctū p frēs aſtruit libroꝝ nūeroſitas. Quot libri a fra trib9 minorib9 editi ſunt p moꝝ mutatiōe: p mentis illuſtratiōe:p fidei defenſiōe:p uicioꝝ extirpatiōe:p uirtutū acceptiōe:p uie ſpūs arreptiōe:p grata homi nū iformatiōe: p mētali ad apicē otēplatiōis ſubleua tione:p eterne pñie hanelatiōe:adeptiōe:& pmāſiōe. p crucifixi deuotiōe & imitatiōe:pro mūdi otēptu & abiectiōe: & p hois abnegatiōe totali & deſpectiō ne: Nullus poſſet multitudine3 libroꝝ retexere circa pſata p frēs ordinis iſti9 editos & ofectos.Quoꝝ o perib9 uelut amne opulētiſſimo & dulciſſimo opta ē tota ſupficies terre fideiū:ut in cordib9 fideliū taliū3 doctrine diffuſiōe fieret in fidelib9 & in ifidelib9ouer ſis fons aque ſaliētis in uitā eternā!Nec immerito tot opa pdicationū ſermonū & ad pdicta ſpectātiū:ſunt ſic p frēs ofecta:q finis ſcie nře eſt ſcire pplo pdica re:& rite iformare tā pdicationib9 q̄ oſilus. Na3 finis ſtudii fratris minoris eſt ſtudere in ſacra pagina: ut de ipſa fidē defenſare & pplm ſciat iformare. Nō.n.oce ditur uſus & ſcia dialetice & phyloſophice ſcie.& ſic de aliis : niſi ut ſacra pagina clari9 & certi9 adiſcat & doceat.Qui.n.alio fine pſatis utit ſciētiis: iuxta regu las iuris canonici dignoſcit ueraciter oberrare. Quan to pfectū pdicationū frūm arguit de multis exēplari tas.Nōne pdicatiōe bti Antonii nři ciuitas arimini & partes romādiole ab errore multiplici ſunt liberate: Nōne oblitterata erat xpi uia in xpianis & uita: & p baiulos crucis xpi renouata.ſ.frēs minores: Quis ad lfa3 obſeruabat euāgeliū:nullus inq̄ iueniebat. S3 frā ciſcus cū ſuis fratrib9 ueniēs uitā huiuſmodi aſſumēs & docēs:poſt ſe traxit q̄ſi totū mūdū.Per btm Frāciſ cū & ſuā pdicationē Soldan9 uenit ad fidē.Octogōti Ff ipatoris tartaroꝝ p frēs miores uenit ad fidē:& mi raculis claret.Georgiani ad fidē p frēs minores uene runt:& ſtant adhuc.& ſic de aliis nationib9. Quis co gitare poſſet fructū quē adhuc hodierna die faciunt frēs ſuis pdicationib9 & exēplis in partib9 ruſſie:boſ ne:bulgarie:& corſice.& ſic de aliis tā puinciis q̄ or dinis uicariis:Certe nullus.Et ſic fecerūt fructū & fa ciūt ſuis pdicationib9 & exēplis in orbe toto:ſic & in qbuſdā hominib9 faciūt hodie & fecerūt. ſic de pluri bus dictū eſt ſupra in hoc fructu & oformitate : & ēt oformitate.viii.&.ix.Attñ p hui9ofirmatiōe adduco exēplū unū in ſpāli: qđ accidit pdicatiōe frūm tēpore bti F.¶Dñ.n.duo ex nouellis diſcipulis b. F.ad igno tas partes pdicationis cā adirēt:ad quoddā caſtrū ple nū peſſimis hominib9puenerūt:in quo erat qdā ipius crudelis & magn9 tyrān9 caput dictoꝝ pdonū & ma loꝝ hominū.Qui &ſi gñe eſſet nobilis: inobilis tam erat peſſimis morib9.Ad dictū caſtrū frēs rōne frigo ris & famis diuertētes cū labore p itermācios rogaue rūt dominū caſtri ut illa nocte eos recipet dei amore. Quos ille a deo iſpirat9 recepit gratāter:& multā cō paſſionē & curialitatē ipſis exhibuit. Nā fec̄ eis fieri ignē maximū:& parari mēſa3 more nobiliū.Diſcūbē tibus fratrib9 & aliis cūctis:unus illoꝝ frū3 q erat ſa cerdos:hñs gfa3 loq de deo ſingularē : uidēs q nllus diſcumbētiū de deo aliqđ:aut de ſalute aie tractaret: aut loq̄reť:ſ3 ſolū de pdationib9& occiſionib9& aliis malis multis:q̄ hincinde ppetrauerāt: & gaudebāt in reb9 & de ipietatib9 q̄s uſq3quaq3 cōmiſerāt. Quare refectione finita corporali: cupiēs frater ille hoſpite3 ſuū & alios q aderāt celeſti cibo reficere:dixit dño il li.Dñe: magnā charitatē & curialitatē nobis exhibui ſtis:& ideo multū eſſem9 ingrati:ſi nō nobis aliq̄ bōa ſcđm deu3 repēdere ſtuderem9.Propterea rogam9 ut

totā familiā faciatis ꝯgregari:ut ꝓ bñficiis corpalibꝰ
a nobis receptis:ſpūalia repēdamꝰ. Quoꝝ rogamini
bus dñs aſſentiēs: fec̄ oēs ꝯgregari corā dictis fratri
bus.Quibus ꝯgregatis: cepit ille frater loq̄ de gloria
paradiſi:q̄ṁo ibi eſt leticia ſempiterna:ibi ſocietas an
geloꝝ:ſecuritas btōꝝ:ibi gloria īfinita: ibi copia cele
ſtiū theſauroꝝ:ibi uita ꝑpetua:lux iobfuſcabilis: pax
īpturbabilis:ſanitas incorruptibilis: ibi dei ꝑ̄ſentia &
oē bonū & nullū malū.Et ꝙ hōꝓpter pctā & miſeriā
ſuā pdit tot & tāta bona : & acq̄rit īfernū:ubi dolor ē
& triſtitia ſempiterna: ſocietas demonū & ſerpētiū &
draconū: ubi miſeria infinita & uita ſine uita:tenebre
palpabiles:& luciferi ꝑ̄ſentia:ubi turbatio & ira: ſem
piternus ignis:& glacies:& rabies:fames:& ſitis; ubi
mors ſine morte:gemitꝰ:lachryme:ſtridor dentiuꝫ:&
eternitas tormētoꝝ:ubi oē maluꝫ:& carētia oīs boni.
Poſtea ſubiūxit. Et ut ꝯprehēdi oēs uos ad tāta mala
curritis feſtināter. Nā nihil boni opis uel ſermonis in
uobis apparet. uñ ꝯſulo & admoneo uos chariſſimi:
ꝙ ꝓ uilibꝰ rebꝰ mūdi:& carnis uoluptatibꝰ:q̄ oīa trā
ſeūt ut umbra:nolitis pdere illa ſumma & eterne du-
ratura celeſtia bona.Et his dictis a fratre ꝑ̄dicto:do-
minus ille caſtri tactus intrinſecꝰ & corde ꝯpūctus: ꝓ
cidit ad pedes fratris cū oībus aliis:& cepit amariſſi-
me flere rogās & petēs a fratre ut ipſum in uiā ſalu-
tis dirigeret.Et ꝯfeſſione cū multis lachrymis fctā:&
cordis ꝯpūctiōe eidē fratri:dixit ei frater ꝙ oporteꝫ
eū in redēptione pctōꝝ ſuoꝝ ꝑegrinari ꝑ ſanctuaria:
atteri ꝑ ieiunia:in oſonibꝰ uigilare: & elimoſinis lar-
gis inſiſtere & aliis opibꝰ pietatis.Dñs aūt ille r̄ndit.
Pr̄ chariſſime:ego nūq̄ iſtam ꝓuinciā exiui: pr̄ nr̄ nec
alias oſones ſcio dicere:uñ aliā penitētiā mihi iniūga
tis.Ille ſctūs frater ait. Chariſſime: ego uolo fideiu-
bere ꝓ te: & ex charitate ꝓ tuis pctis intercedere ad
dñm nr̄m Ieſuꝫ xp̄ꝫ:ut.ſ.aīa tua nō pereat. Et nūc ad
pñs nolo ut aliā pniam facias : niſi ꝙ hoc ſero ꝓpriis
tuis manibꝰ portes de paleis ut ego & ſocíꝰ q̄eſcamꝰ.
Qui cū gaudio de paleis portauit: & lectū parauit &
fec̄ in una camera:ubi lumē ardebat. Et uidēs ꝑ̄fatus
dñs ꝙ frater ille tā ſctā & uirtuoſa uerba ꝓtulerat:cō
cepit ꝙ eſſet ſctūs hō.Et poſuit in corde ſuo explora
re & obſeruare eū diligenter q̄d faceret illa nocte. Et
uidit ꝙ dictus frater poſuit de ſero ſe ad dormiēdū in
lecto:ſꝫ cū putaret oēs ꝓfunde dormire:ſurrexit intē-
peſte noctis ſilētio:& ꝓ fideiuſſiōe facta expādēs ma
nus ad deū:& orās ꝓ illo:idulgētiā ꝓ illiꝰ pctis poſtu
labat.Et ecce in ipſa oſone eleuatꝰ eſt in aere uſq̄ꝫ ad
culmē palacii: & in aere fec̄ tā magnū lamētū & fletū
ꝓ pctis dicti dñi indulgētiā poſtulādo: ꝙ uix unq̄ eſt
uiſus hō q̄ charos ſuos ꝯſanguineos ſeu amicos defū
ctos tā cordialr̄ fleret:ſic̄ ipſe frater ꝓ pctis illius. Et
fuit illa nocte ter eleuatꝰ in aere ſemꝑ cū pio lamēto
& lachrymis ꝯpaſſionis. Et ille dñs obſeruās latēter
oīa ꝑ̄dicta uidebat:& audiebat charitatiuū lamētum
& ꝯpaſſiuos ſingultus lachrymaꝝ. uñ ſtatim de ma-
ne ad pedes ꝓcidit dicti fratris: & cū lachrymis ꝯpū
ctionis rogabat eū ut ipſuꝫ in uiā ſalutis dirigeret:pa
ratū firmiter ad oīa q̄ iuberet: Igit̄ fratre ſctō ꝯſulēte

ſibi:uēdidit cūcta q̄ habuit: & reſtituit reſtituenda: &
cetera paupibꝰ erogauit:& ſcd̄m ſctm̄ euāgeliū cun-
cta diſtribuit:& ſemetipſuꝫ dño offerēs: ordinē frūm
minoꝝ intrauit:& cū uita ſctā & ꝑſeuerātia laudabi-
li finiuit. Ceteri ēt antiquaꝝ iniq̄tatū ſatellites & ſo-
dales ꝯpūcti corde:uitā in meliꝰ mutauere. Sic antiq̄
fructificauerūt in mūdo ad pniaꝫ hoies inducētes: ꝙ
nō de Ariſtotelis uel Auerrois: ſꝫ de gloria paradiſi &
inferni ſuppliciis ꝑ̄dicabāt.Plures in mūdo fuerūt fu-
res & latrones maximi: q̄ ꝑ̄dicationibꝰ frūm ꝯpūcti:
ordinē intrauerūt:& ſctō fine deceſſerūt. Fr̄ Gōſaluꝰ
ſancii de ꝓuincia ſcti Iacobi nobilis gñe: ſꝫ latro fuit
peſſimꝰ:tādē ꝯuerſus ad dñꝫ factus frater minor: mi
racula fec̄ in uita & poſt mortē. Fr̄ Agnellus de Ialuer
na latro peſſimꝰ:ꝯuerſus ad dñꝫ ꝑ btm̄ F. fuit poſtea
hō magne ſctitatis.& ſic de aliis.Et ꝙ nimis lōgū eēt
enarrare q̄d xp̄s fecerit circa hoies utriuſq̄ꝫ ſexꝰ ꝑ b.
F.& frūm ſuoꝝ linguā & uitam: ſufficiāt iam ꝑ̄miſſa.
Sexto arguit ꝓfectū aiaꝝ frūm ꝑ̄dicationibꝰ factuꝫ:
reuelatoꝝ a deo ſinceritas.Diuinis.n.oraculis eſt de-
claratū q̄tū fructū aiaꝝ fecerit & fac̄ hic ordo.Cū.n.
btūs F.lauādo quēdā leproſuꝫ ipſuꝫ curaſſet: poſt di-
es paucos dictus leproſus apparuit btō F.orāti ī qua
daꝫ ſilua dicēs ei.Cognoſcis tu me? Cui btūs F.Quis
inq̄t tu es? Et ille.Ego ſum leproſus quē xp̄s bñdictꝰ
te ꝓmerēte ſanauit.& hodie uado ad regnū btm̄ : de
quo deo & tibi gr̄as ago.Bñdicta ſit aīa tua & corpꝰ
tuū:& bñdicta ſint uerba tua & opa tua: ꝙ ꝑ te mul
te aīe ſaluabunt̄ in mūdo.Et ſcias ꝙ nō eſt dies in mū
do:in quo ſcti angeli & ſcı̄ & ſctē dei nō referāt ma-
gnas gr̄as deo de ſctis fructibꝰ q̄ ꝑ te & tuū ordineꝫ
undiq̄ꝫ patrant̄ ꝑ orbeꝫ. Et ꝓpterea ꝯfortare & gr̄as
redde deo:& ſta cū bñdictione dei. Et his dictis: re-
ceſſit:& b.F.remāſit ualde ꝯſolatꝰ.Idipꝫ btūs F.dixit
cuidā fratri : cuiꝰ uenā pectoris reſtrinxit. Cū.n.dictꝰ
frater peteret a btō F.Quis ordo deo magis eſſet ac-
ceptus.R̄ndit btūs F.ꝙ ſi multi nō eſſent mali: nllus
alius ordo deo magis placeret q̄ ordo ſuus. & cū fra-
ter dixiſſet in quo plus frēs peccarēt. R̄ndit btūs F.
In ocio & murmuratione. Quedā ſancta dña rogauit
deū ut ſibi reuelaret q̄tū ordo b.F.ſibi eſſet acceptus.
Cui dñs r̄ndit. ꝙ in hoc ordine erāt hoīes q̄ iter oēs
hoies huiꝰ mūdi plus deo placebāt:& aliq̄ q̄ iter oēs
magis deo diſplicebāt.Et ſibi de uno fuit ꝯqueſtus:ꝙ
ſuū nomē parū a fratribꝰ & intra frēs noiabat̄.De af-
fectu aūt xp̄i ad ordinē patuit ſupra ꝯformitate.ix.
Septimo ꝓfectū aiaꝝ ordinis aſtruit hominū ad hūc
ordinē deuotio.Quē affectū hēant fideles & habue-
rint ad hūc ordinē:ꝑ aliis oñdit ꝯſtructio taꝫ ſolēnis
locoꝝ.Induitio habitꝰ frūm minoꝝ. corpora defun-
ctoꝝ apud frēs humatoꝝ. Multiplicitas paramētoꝝ
& ſic de aliis.Sꝫ ſuꝑ oīa eſt cohabitatio frūm apud in
ſignes ꝑſonas & notabiles.uide frāciā. reſpice alama
niā.uerte te ad angliā:guaſconiā:aragoniā:hyſpaniā:
boemiā:ungariā:auſtria:lombardiā:ſiciliā: & totā ita-
liā:& repies ꝙ reges:filii regū:& filie:uxoreſq̄ꝫ: comi
teſq̄ꝫ:duces:ꝑncipes:barones:& dignitate ſeculi ful-
gentes frēs minores in ſuis hoſpiciis hn̄t ꝓ ꝯfeſſori-

bus & informatoribꝰ uoluerūt. Quot cōmitterent̄ in‑ fan:da p tales: q̄ tñ nō fiunt p̄dicationibꝰ & frūm mo‑ nitionibꝰ. unñ &ſi fratribꝰ ſit ad diſtractionē mētis cū talibꝰ ꝯuerſatio: cedit tñ hominibꝰ ad utilitatē aiarū & ꝓfectū frūm: q̄ ipſoꝝ fratrū eſt ad mercedeꝫ apud altiſſimuꝫ. Nō credo q̄ ſit aliq̄s ordo ad quē tm̄ fide‑ les afficiant̄ ſicē ad iſtū. Nec hoc eſſet niſi fructu ma‑ gno & ꝓfectu: quē dñs p frēs opat̄ in eis. Quot ſunt hoies hn̄tes ſecū frēs miſſas p̄dicatiōes & alia audiē tes ab eis? eſſet nimis ꝓlixū r.ferare. Qui ibi nō ad lu dēdū & ſecularia exercēda morant̄: ſꝫ cū grauitate ui te & moꝝ dños & alios apd̄ quos reſidēt iſormātes. Qua deuotiōe p̄ſati nobiles ad btm̄ F. in retētiōe fra trū freti: a deo iuxta ꝓmiſſa btō F. de hn̄tibꝰ deuotio nē ad ordinē: in fine grām & gloriā recipiūt: & in p̄nti a multis malis p̄ſeruant̄. ut dicet̄ conformitate.xiii. & xl. Octauo & ultimo aſtruit ꝓfectū aiaꝝ frūm & or‑ dinis deputatio: teſte abbate Ioachim: ordo minoꝝ p ſeuerabit uſqꝫ ad tēpora nouiſſima: & ſic xp̄s btō F. reuelauit q̄d faciēt ſua p̄dicatiōe: &ſi dictū ſit fructu p̄mo & ꝯformitate: tñ ſic inq̄t. Ordo colūbinus.ſ.frūꝫ minoꝝ uſqꝫ ad nouiſſima tēpora duraturꝰ: p mare a‑ glonare tranſibit· aſpa paſcua guſtabit. Regina auſtri ꝓ·egit & fouet eū in amaritudine ſua: flumē eufrateꝫ trāſibit: undā & ipetū eius ſua p̄dicatiōe mitigabit: aſ pa reducent̄ in planū in ſermone eiꝰ. Terra ſalſuginis .i. egypti ad dñm conuertet̄ p eū. In eadē terra ſecure euāgeliū p̄dicabit. Multe gētes p ipſuꝫ ordinē ad deū ꝯuertent̄. Gens idolatra: cuiꝰ lingua ignorabit̄: q̄ de fi nibꝰ terre miſſa a deo in adiutoriū terre ꝓmiſſiōis: & ut ipſa agnoſcat deū p̄rēꝫ oipotētē & filiū eius unicū dñm nr̄m Ieſuꝫ xp̄ꝫ: ad fidē catholicā p ipſum ꝯuerte tur. Futuꝝ eſt.n. q̄ ordo colūbinꝰ uiriſr ſe opponat cō tra mortis angelū: & p̄dicādo ꝯtra eū plures & maxi ma multitudo de filiis ipſius ordinis martyrio ad dñꝫ trāſibūt. ſicē dictū eſt p Dauid ꝓphaꝫ. Poſuerūt morta lia ſermoꝝ tuoꝝ eſcas uolatilibꝰ celi: carnes ſanctorū tuoꝝ beſtiis terre. Gaudebūt in canticis.i. in p̄dicatio ne oēs tribꝰ iſrl̄. Et gens imūda machometica q̄ rema nebit: & hi q̄ reſidui erūt ad dñm cōuertent̄. Hec ab‑ bas Ioachim in libro cōcordie. Ad q̄d ergo deſtinatus ſit ordo minoꝝ in p̄ncipio pꝫ. q̄ ad crucē xp̄i & uitaꝫ tenēdā & p̄dicādā. Et q̄d finalr̄: q̄ ad p̄dicādū ifideli‑ bus: & ꝯtra antixp̄ꝫ: & q̄ p p̄dicationē eiꝰ mūdus de bet ad xp̄ꝫ cōuerti. De utilitate aiaꝝ & ꝓfectu faciē‑ do p ordinē: demō q̄dā tēpore bti F. loquēdo mr̄ta de ip̄o btō F. & tandē de ordine ſic inq̄t: loquēs de fribꝰ. Cū deducti fuerint ad hoc ut a p̄ſtino ſtatu q̄ſi uideā tur oino excidiſſe: tūc ſurget unus inter eos: de cuiꝰ in duſtria & uita parua opio an̄ habebat̄. Qui ad tātā p fectionē attiget q̄ ſatis maiora faciet quā Frāciſcus. Huic uirgo apparēs frequēter familiari alloquutione de ſua ſuorūq̄ꝫ frūm & ceteroꝝ cōuerſione: & recupe rādā iam q̄ſi p̄dita p̄fectione iſtruet. Et due partes to tius orbis uiroꝝ & mulierū in ꝓpriis habitātes domi bus: de cōſilio huiꝰ ordinis dignos p̄nie agēt fructꝰ. Hec dixit diabolus p os cuiuſdā puelle: de quo habe tur ifra fructu & ꝯformitate.xxi. & .xxxi. Sic ergo ap

paret p̄ſatis de ꝓfectu & utilitate q̄tū ad aīas facta: & q̄ ſit p frēs ordinis: & q̄ fiet in futuro. Et pꝫ decla‑ ta ſc̄da pars huiꝰ undecime cōformitatis. q̄ nō ſolū b. F. ad exēplū xp̄i ad p̄dicādū acceſſit. ut dictū eſt ꝯfor mitate p̄cedēti. ſꝫ ēt deſtinauit frēs ad p̄dicādū p totū mūdū. ut dicit ſc̄da pars declarata huius cōformita tis.ſ. Frāciſcus deſtinator.ſ. frūꝫ ſuoꝝ ad p̄dicādū.

¶ Fructus.xii. & cōformitas. Ieſus loquēs humilimis Franciſcus reſerator. Expoſitio p̄me partis.

IN ſupioribꝰ ꝯformitatibꝰ & fructibꝰ uiſuꝫ eſt de le‑ gibꝰ Saluatoris nr̄i. & hec cōformitate.ix. Ac de eius doctrina quo ad p̄dicatio nē eius. conformitate.x. & hoc gn̄alr̄. Nūc in iſta con formitate.xii. uidēdū eſt in particulari de ipſiꝰ doctri‑ na quo ad pſonas q̄s ipſe redēptor oiuꝫ xp̄s docere placuit ſpālr̄ & ſinglariter. Et circa hec iſiſtēdo p̄mo erit uidēdū quos iformauit ſua ſapiētia particulariter. Sc̄do q̄d eis exp̄ſſit gn̄alr̄. Quibꝰ uiſis: patebit expō iſtiꝰ p̄me partis. ſ. Ieſus lo quēs humilimis. Q: ia &ſi maximos & ſupbos ſit al‑ loquutꝰ: hūilimos tñ p̄ncipalr̄ placuit iformare: q̄a ta les ſunt quos ipſe diligit iuxta illud ꝓuerb.iii. Cū ſim plicibꝰ.i. humilibꝰ ſermocinatio eiꝰ. q̄.n. humiles & nō ſupbos dñs alloquat̄: pꝫ in tota ſerie ueteris teſta menti. ¶ Dñs enim loquutus eſt cū Noe. Gen̄.vi. cū Abraam. Gen̄.xi. cū Iſaac. Gen̄.xxvi. cū Iacob. Gen̄. xxviii. cū Moyſe. Exo.iii. cū Ioſue. ca. p̄mo. cū Dauid p̄mi Re.xxiii. cū Salomone.iii. Re.iii. cū Iſa. ca. pri‑ mo. cū Ieremia p̄mo. cū Ezech̄. & aliis ꝓphis.ſ. He‑ lia. Heliſeo. Michea. Amos. & ſic de aliis. Qui hoies fuerūt humilimi: ut pꝫ ex eoꝝ actibꝰ: ac deo accepti. Sic & in nouo teſtō p ipſum xp̄ꝫ dei ſapiētiā & uirtu‑ tem extitit opatū. ut ex ſequētibꝰ clare patebit. Ipſe .n. xp̄s magr̄ & ueritas ſua ſancta doctrina informare cōplacuit & alloq̄. uꝫ. ¶ Primo uirginē Mariā eiꝰ ma‑ trem: quā alloquutꝰ eſt p̄mo uerbo intraneo: ipſaꝫ lu mine ꝓphico replēdo: ac ſuā deitatē ut pie credit̄ oñdē do. & hoc dū i eiꝰ utero moraret̄. ut i ope a me edito d̄ uita. b. Marie fructu.xvii. ꝓlixe declaui. ſc̄do loquu tione externa ſuā mr̄em alloquutꝰ eſt. Prio in ſua poſt triduū reinuētiōe: cū ipſa ei dixiſſet Luc.ii. Fili: q̄d fe‑ ciſti nobis ſic? Ego & pr̄ tuus dolētes q̄rebamꝰ te. Tūc inq̄t ipſe xp̄s. Quid eſt q̄ me q̄rebatis? Neſcie‑ batis q̄ in his q̄ p̄ris mei ſunt oꝫ me eſſe? Que uerba &ſi ex parte btē Marie fuerint amoris exp̄ſſiua dile ctū hn̄tē anhelātis & liq̄ſcētis poſt iuētionē: ac ſtupen tis & admirātis: fuerūt tñ ex parte xp̄i ſingularis ex‑ cellētie Ieſu & diuinitatis declaratiua. Cū.n. ſe aſſerit debere eſſe in his q̄ p̄ris ſunt: oñdit ſe uerū deū eſſe. Ratio. q̄ cū totū eſſe habeat.ſ. diuinale a p̄re: hinc ē q̄ q̄ ſunt p̄ris quo ad eēntialia ſunt & eius. q̄re q̄ p̄ris ſunt: ſua ſunt? Io.xvii. Math.xi. Oia mihi tradita ſunt a p̄re meo. Et ad inſtar p̄ris ſicē pr̄ celeſtis paſcit uola‑ tilia. Math.vi. ſic & ipſe xp̄s. Sicē pr̄ abſcōdit a ſapiē

tibus & prudentib⁹ ſua ſecreta: ſic & ipſe Ieſus filius
Math.xi.Et ſic pr̃ celeſtis eſt un⁹ magr̃.Math.xxiii.
ſic & ipſe xp̃s eſt magr̃. Sic pr̃ nobis debita dimittit.
Math.x.ſic & ei⁹ fili⁹ Ieſus.Et ſic pr̃ celeſtis de celo
dat ſpm̃.Math.xi.ſic & fili⁹ Ieſus. Sic pr̃ diligit filiũ.
Io.iii.ſic & fili⁹ prẽꝫ.Sic pr̃ opat̃.Io.v.ſic & Ieſus fi-
lius opat̃. Sic pr̃ eſt uiuẽs & ipſa uita. Io.v. ſic & Ie-
ſus eſt uiuẽs & uita.Sic pr̃ hꝫ oia in manib⁹: ſic et fi-
lius.Io.xiii.Sic pr̃ eſt in filio:ſic et filius.Io.xiiii.Sicut
pr̃ hꝫ ſapiaꝫ:eãdẽ hꝫ et fili⁹ Ieſus: ꝙ doctrina filii eſt
pr̃is.Io.vii.Sic pr̃ eſt agricola:ſic et fili⁹.Io.xv. Sicut
pr̃ amat diſcipulos:ſic et fili⁹.Io.xvi. Sic pr̃ clarificat
filiũ:ſic et fili⁹ prẽꝫ.Io.xvi.Et ſic pr̃ ſeruat ĩ noie ſuo:
ſic & ip̃e.Io.xvii.Sic pr̃ ẽ de⁹ miſericordiarũ et totius
cõſolationis:ſic et fili⁹.ii.Corinth.xi.Sic oẽ datũ opti
mũ eſt a pr̃e luminũ:ſic et a Ieſu.Iac.i. Sic pr̃ teſtimo
niũ dat in celo:ſic & fili⁹ & ſpũs ſanct⁹.i.Io.v. Et ſic
p̃ſatis iſpectis apparẽt dicta uerba a Ieſu plata mrĩ
ſue deitatis euidẽter eẽ declaratiua. Et ſic ſuccincte pꝫ
de p̃mo uerbo.ſecũdo loquut⁹ eſt Ieſus mrĩ in nuptiis
exñti.Io.ii.Cũ uirgini dicẽti p̃ cõpaſſiõe uinũ nõ hñt
Reſpõdit.Quid mihi & tibi mulier?nõdũ uenit hora
mea.Quod uerbũ:ut apparet p̃ma facie:nõ fuit uirgi
ni inhonoratiuũ:ſꝫ multiplr̃ cõmẽdatiuũ. Prio in noie
quo eã appellat dicẽs mulier ipaꝫ totã eẽ liq̃factã pie
tate ad egenos & idigẽtes oñdit. Scdo ꝙ hoc uerbo
exp̃ſſit ſe aliud eẽ hr̃e q̃ qd̃ accepit ab ea.ſ.diuinũ.Et
ꝙ nõ p p̃mũ eẽ qd̃ ab ipſa accepat:opetebat ſibi mi-
racula fieri: ſꝫ p ſcd̃m eẽ hoc exp̃mẽdo mrẽꝫ ipſaꝫ eẽ
referauit. Tertio ꝙ dicẽdo nõdũ uenit hora mea oñ-
dit ꝙ illud qd̃ ſcd̃m cõem curſuꝫ fieri nõ debet ſpãli i
teruẽtu Marie de⁹ ſac:ꝙ ei⁹ p̃cib⁹ de⁹ inclinat̃ in cũ-
ctis:q̃re p hoc inuit oiuꝫ recurſuꝫ & acceſſuꝫ ad mari
am debere eẽ:ut qd̃ de⁹ nr̃a indignitate nõ debet por
rig ere:ei⁹ nobis interuẽtiõe donet̃.Quare hoc uerbo
mrẽꝫ nõ deſpexit:ſꝫ acceptauit & cõmendauit.Quod
pꝫ cũ ſubdit.ꝙ btã uirgo hac habita rñſiõe dixit mi-
niſtris.Quecũqꝫ dixerit uobis facite. Tertio xp̃s lo-
quut⁹ eſt mrĩ tẽpore ſue paſſiõis.Io.xviii.Cũ.n.ſtaret
iuxta crucẽ dixit ei.Mulier:ecce fili⁹ tuus.Quod qdẽ
uerbũ ſic b.Marie dcm̃ fuit ipſi⁹.b.Marie in mrẽꝫ Ioã
nis adoptatio.put dic̃ b. Hierony.in ſermõe de aſſũ-
ptiõe. Cogitis me o Paula &c̃. Et cũ fuerit filio ſũme
obediẽs: Ioãnẽ ut filiũ adoptiuũ ſingulari eſt cõplexa
amore.Et ꝙ uerbũ hoc & dubia circa ipꝫ declaraui i
ope de uita uirginis Marie fructu.li.Ideo ad pñs cir-
ca ipſi⁹ expõnẽ nõ iſiſto.¶ Secũdo alloquut⁹ eſt Ieſus
Ioãnẽ Baptiſtã. & p̃mo internalr̃ qñ uoce Marie xp̃ꝫ
hñtis in utero:ip̃e Ioãnes exultauit: & ſpũ ſctõ reple
tus fuit.Luc.i.ſcdo uero uocalr̃: & hoc p̃mo in deſer
to.Luc.ii.Quãdo factũ eſt uerbũ dñi ſup Ioãnẽ in de
ſerto: ubi notat̃ ꝙ ſup Ioãnẽ multiplex eſt factũ uer-
bũ:& Ieſus eſt multiplr̃ uerbo ſingulari eũ alloquut⁹.
Nã qñ Ioãnes fuit a pctõ purgat⁹ uerbo ſue miſera-
tionis eſt alloquut⁹ p̃ueniẽdo eũ añq̃ exiret de uẽtre
ſctificãdo.Quãdo fuit ab ip̃o xp̃o & mr̃e uiſitat⁹:uer
bo eũ eſt alloquut⁹ ſingularis dei icarnationis:ꝙ ſibi
cognitio ſcd̃m Ambroſiũ & Augu. eſt collata.In cui⁹
cognitionis ſignũ ipſe exultat : & mr̃ eius p̃dit Mariã
mrẽꝫ dei eam uocãdo. Quãdo ĩpulſus eſt ad deſertũ.
Luc.ii.uerbo alloquut⁹ eſt de ei⁹ a deo ptectiõe:ꝙ eũ
ab hoſte ptegeret:& aleret in fame. Quãdo tãto tẽ-
pore in deſerto eſt conuerſat⁹:eſt alloquut⁹ eũ uerbo de
mũdo cõtẽnẽdo q̃ ſit utile & de ipreciabili theſauro ta
libus p̃parato:ac q̃ bon⁹ ſit dñs ei totalr̃ coherẽtib⁹.
Quãdo miſſus eſt ad predicãdũ: tũc habuit uerbũ de
dei bonitate & dei amore ad hoies : q uult oẽs hoies
ſaluos fieri & ad agnitionẽ ei⁹ nois puenire:q uerbuꝫ
ſuũ ad ſaluãdũ oẽs q̃tũ in ſe eſt direxit. Alloquut⁹ eſt
ẽt eũ uerbo ſinglari eidẽ iſpirãdo qd ip̃e eẽt factur⁹:
ꝙ baptiſmũ iſtituere debebat.Quidue p̃dicatur⁹ cuꝫ
pniaꝫ Ioãnẽ p̃dicare uoluit. Secũdo btm̃ Ioãnẽ allo-
quut⁹ eſt in ſua ab eo baptizatiõe.ut.n.habet̃ Math.
iii.Ieſus uenit a galilea ad iordanẽ ad Ioãnẽ ut bapti
zaret̃ ab eo.Ioãnes aũt phibebat eũ dicens.Ego a te
debeo baptizari:& tu uenis ad me. Rñdẽs aũt Ieſus
dixit ei.Sic modo. Sic.n.decet nos oẽꝫ iplere iuſticiã.
ubi xp̃s oñdit.Primo ſuã pfundiſſimã humilitatẽ:qñ
a Ioãne uoluit baptizari.Secũdo iformauit xp̃s Ioã-
nẽ de ſua oimoda ſctitate : ꝙ inquit decet nos iplere
oẽm iuſticiã:& ſic ſctõs eẽ cõſumate. Tertio a ſua do
ctrina q̃ incepit ab ope: ꝙ q̃ uolebat docere.ſ.bapti-
ſmũ & humilitatẽ:añ uoluit ope exercere:& ſic iple-
re oẽm iuſticiã: quia iuſticia exigit:ut qd̃ uerbo pmit
ope exerceat doctor.Quarto de pfecta aie mũdicia:
q̃ eſt p ſuſceptionẽ baptiſmi:q baptiſm⁹ eſt ſacramen
tũ pfecte iuſticie:quo iuſtificat̃ hõ: & ſi moreret̃ ſtati
cũ iuſtis uitã intraret eternã.Quinto de uite exẽplari-
tate.Decet inq̃t nos iplere oẽm iuſticiã.Glo.i. omneꝫ
gradũ humilitatis.Quoꝝ p̃m⁹ eſt in ſubiiciẽdo ſe ſu-
piori.ſecũdus in ſubdẽdo ſe pari.terti⁹ uero & ſũmus
in ſubiiciẽdo ſe inferiori. Quẽ gradũ xp̃s oñdit Ioãni
dũ ab ip̃o iferiori baptizari uoluit:& ſibi cõplacuit.Et
ſic apparet qũo bñ dic̃ xp̃s.decet:nõ oꝫ.ꝙ ex decẽtia
fuit: non ex neccitate.ꝙ xp̃s a Ioãne uoluit baptizari.
Sexto loquut⁹ eſt Ioãni xp̃s de ſuo baptiſmo que ad
effectũ:& ſi aũ Ioãnes dixerat.Ego qdẽ baptizo i aq̃:
poſt me aũt uenit q uos baptizabit in ſpũ ſcõ & igni:
tñ dũ uidet ſpm̃ ſctm̃ in colũba deſcẽdere:tũc expiẽ-
tia cognouit baptiſmũ xp̃i gr̃am ultra ſuũ cõferre. Se-
ptimo iformauit Ioãnẽ:& loquut⁹ eſt ſibi de miſterio
ſctẽ trinitatis·dũ prẽꝫ audit in uoce: ſpm̃ ſctm̃ cernit
in colũba: & filiũ in ſua pñtia uidet in humanitate aſ
ſumpta.Et ſic hec Ioãnes cernẽdo:ut habet̃ Io.i.teſti
moniũ phibuit.ꝙ hic Ieſus eſt fili⁹ dei.Octauo decla
rauit Ioãni Ieſus:& loquut⁹ eſt in ſe cõtinere oẽm ple-
nitudinẽ gr̃e & deitatis:ꝙ eſt fili⁹ dei: in quo pr̃i cõ-
placuit.ſ.recõciliare oia &c̃.Colr̃.i.Qua cõplacẽtia hõ
q̃libet iuſtus a pr̃e p filiũ acceptat̃. Nono loquut⁹ eſt
ſe mũdi redẽptorẽ oñdẽdo.pp̃ter q̃ Ioãnes clamat di
cẽs.Io.i.Ecce agnus dei:ecce q tollit pctã mũdi. Et a
pctõ liberatorẽ:ꝙ dic̃ eũ baptizare in ſpũ ſctõ. Deci
mo loquut⁹ ẽ Ioãni ſe liberaliſſimũ eẽ. nõ ſolũ ſua lar
giẽdo Ioãni:utpote eũ ſpũ .ſ. replẽdo:ſꝫ ẽt ꝙ ſeip̃ꝫ cõ
trectãdũ ſuis manib⁹ exhibuit liberalr̃.O cũ q̃ta reue
rentia & deuotione amore & timore btũs Ioãnes xp̃ꝫ

ↄtrectabat: Et quã noua gr̃a Ieſus Ioãnem ſanctifica
bat:cũ tactu xp̄i uirtus ab illo exibat: q̃re & in Ioãne
hec uirtus fuit p xp̄m refuſa ſuo tactu & cõceſſa. Sic
ergo pʒ quõ Ieſus Ioãnẽ eſt allocut⁹. Tertio allocut⁹
eſt Ieſus Ioãnẽ.Mat.xi.di. diſcipulis Ioãnis ad ſe miſ-
ſis. Ite dicite Ioanni q̃ audiſtis et uidiſtis:ubi ſaluator
nõ p uerba ſʒ p opera Ioãni R̃ndit.Et qa per docto-
res p̄ſertim Chriſoſtomuʒ clare in q̃one a Ioãne mota
xp̄o declaĩ q Ioãnes nõ rõne ſui hãc mouerit:ſʒ rõne
diſcipulorꝝ: ut per ſolutionẽ in fide ipſi⁹ xp̄i ſolidaren
tur: hinc eſt q xp̄s multa dicẽdo & faciẽdo r̃ndit Ioã
ni p diſcipulis.Nã ex doctria quã audierũt & potẽtia
in ſignis quã uiderũt:xp̄m cognouerũt eſſe quẽ ꝓphe
uẽturũ p̄dixerĩt.Sʒ diſcipul' Ioãnis recedẽtib⁹: ne uide
reĩ uelle eis adulari: De magr̃o ipſorũ Ioãne Ieſus ce
pit loq ad turbas di.Quid exiſtis i deſertũ uidere &c.
Vbi Ioãnẽ comẽdat ſuo ſamine a multis et de multis.
Et p̄mo in affectu fuiſſe ordinatũ a mundo remouen
do:q Ioãnes ſtabat in deſerto nõ in ciuitate:ut mundi
deſpector uere ꝓbareĩ. Secundo ſtabilitũ quo ad ꝓfe
ctũ.Nã a dei ſeruitio per inſtabilitatẽ nõ abſceſſit:q̃re
arũdo uento agitata nõ fuit. Tertio quo ad habitũ et
corporis tegumentũ:qa nõ mollib⁹ indutus erat: ſʒ ci
licio ex pilis ↄtexto camelorũ.Mat.iii.et Mar.i. Quar
to de intellcũ et interna radiatiõe:q ꝓph̄am et pluſquã
ꝓph̄am eũ dicit.Nã quẽ uenturũ p̄dixit digito oñdit.
Quinto de merito & acceptiõe:qa angeluʒ eũ uocat:
nõ natura ſʒ gr̃a.Sexto de uerbo & p̄dicatione: qa re
gnũ celorꝝ uim patiĩ:qa p̄dicatiõe Ioãnis pc̃tores de-
ſerendo pc̃tã:& recte operãdo digni efficiebantur re-
gno celorũ.Septimo de offõ & operatiõe qa uocat eũ
baptiſtã a baptizatiõe: qua hoies ad baptiſmũ xp̄i ue
rum diſponebanĩ. Octauo de excellentia in ſanctita-
te.Inqt.Inter natos mulierꝝ nõ ſurrexit maior.Magna
aſſeruit de Ioãne:& ſi Lucas modificat.ca.vii. uerbuʒ
ut referratĩ ad ſolos ꝓph̄as.Nono de p̄rogatiua in ter
minãdo:qa in ip̄o eſt finis ueteris teſtamẽti quo ad le
geʒ et ꝓph̄as.Decimo de uirtuoſitate in opando di.eũ
Heliã non pſona ſʒ ope et uirtuoſitate:et diuine legis
zelo:p quo Ioãnes maluit occidi. Vndecimo de auſte
ritate in uiuẽdo: q nõ mãducauit neqʒ bibit ſic̃ ceteri
faciũt:ſʒ cib⁹ & potus ab aliis erat diſtinctus,put ha-
beĩ.Mat.iii.et Mar.i. De p̄fatis: ſaluator cõmendauit
Ioãnẽ.Mat.xi.Et q de⁹ eſt q omnia nouit:Laus ẽ ma
gna Ioãni q ſic a ſaluatore cõmẽdaĩ p̄ aliis. Duodeci
mo cõmẽdauit Ioãnẽ de ueracitate in ↄfitẽdo:et h̃ Io.
v.di. Ioãnes ipſe teſtimoniũ phibuit de me.Ioãnes.n.
teſtimoniũ phibuit de xp̄o.Prio de ei⁹ potẽtia.Mat.3.
Vẽit fortior me p⁹ me &c.Scdo de ei⁹ eminẽtia.ibidẽ
di.Cui⁹ inqt nõ ſuʒ dign⁹ ſoluere corrigiã &c. Tertio
de ei⁹ auctoritatiua clemẽtia.ibidẽ.Ip̄e baptizabit uos
ĩ ſpũ ſcõ &c.Quarto de ei⁹ iuſtitia.Cui⁹ uẽtilabꝝ &c.
Quito de ei⁹ auctoritate & dignitate.ibidẽ di. Ego a
te debeo baptizari. Sexto oñdit eũ uerũ meſſiaʒ:et h̃
dũ diſcipulos ſuos duos ad xp̄m miſit.Mat.xi. Septio
de ei⁹ mundicia.Io.i.Ecce agn⁹ dei &c. Octauo dicit
eũ federatorẽ et nr̃m mediatorẽ di.Io.i. Medi⁹ aũt ue
ſtrũ ſtetit &c.Nono oib⁹ celſioreʒ.Io.i.Añ me factus
eſt &c.i.mihi p̄poſit⁹ et p̄latus intm̃ eſt añ me : ſcdaʒ
Chriſoſtomũ: ut nec ego Ioãnes in ultimis miniſtrorũ
uocari ſim dign⁹.Decio dicit eũ iuſtũ dñatorẽ & pra-
uorꝝ punitorem.Mat.iii.Iã ſecuris &c.Et ſequiĩ pale-
as &c.Vndecimo.Mundi redẽptorẽ.Io.i. Ecce q tollit
pc̃tã mũdi.Duodecio oium deũ eẽ & ↄſeruatorẽ.Io.i.
Hic ẽ fili⁹ dei.Tertiodecio cõm̃dat. Ioãnes a xp̄o de
dilectiõe.Io.v.Ille inqt de Ioãne erat lucerña ardens.
Quartodecimo cõmendaĩ de uite exẽplaritate.Io.v.a
xp̄o uocaĩ lucerna:nõ ſolũ ardẽs:ſʒ & lucens.ſ. p uite
exẽplaritatẽ.Sic ergo pʒ de qb⁹ ſaluator Ioãnẽ ſua lo
cutiõe cõmẽdauit.De qb⁹ diffuſe ẽ dcm̃ in ope de ui-
ta uirgis.fructu.xx. ¶ Tertio.Ieſus allocut⁹ ẽ matrẽ
Ioãnis Heliſabeth:& hoc p Mariã matreʒ ſuã eã ſalu
tando.Luc.i.Que allocutio fuit:ualde mirabilis.Pri-
mo qa fuit Heliſabeth cõmotiua & inouatiua: qa ſta
tiʒ exclamauit.Scdo ſpũ ſcõ repletiua: & hoc fuit p̄-
mũ:qa repleta eſt ſpũ ſcõ Heliſabeth.Tertio ad deuʒ
laudãdũ impulſiua & incitatiua:qa ſpũs ſcũs ĩpulit eã
ad exclamãdũ.Quarto ſuiipſi⁹ agnitiua:& tunc ſe hu
miliãdo clamat.Ex uñ hoc mihi ut mr̃ dñi &c. Quito
abditorũ reſeratiua. Miſteriũ agnoſcẽs icarnatiõis in-
q̃t.Mater dñi ad me ueniat.Sexto ſalutis eterne ꝓmiſ
ſiua:q audiuit ſalutationẽ Marie Heliſabeth. Septio
exaltatiõis Marie panditiua : q bñdicta tu in mulieri
bus.i.ſuper oẽs mulieres. Quo ſeqĩ q Heliſabeth co
gnouit multa de btã Maria.uʒ. ipſaʒ eẽ obedictiſſimã:
patiẽtiſſimã uirtuoſiſſimã: ſanctiſſimã: efficaciſſimaʒ:
gr̃a pleniſſimã:potẽtiſſimã. Deo acceptiſſimã:dei filii
mr̃eʒ digniſſimã:hũilimã: excellẽtiſſimã:puriſſimã:be
nigniſſimã:liberaliſſimã: fideliſſimã & preclariſſimaʒ.
De quib⁹ hẽs ſupra fructu.iii.et cõformitate.Octauo
cõditionis ipſi⁹ Ieſu Heliſabeth manifeſtatiua:qa be
nedictus fructus &c. Cognouit enim ipſum Ieſum fi
lium Marie:quia eam mediante Maria alloquebaĩ: eẽ
Primo impletoreʒ premiſſorũ . Secundo ueterum ter-
minatorem:& ſic de aliis quib⁹ dictũ eſt conformita-
te tertia.uide ibi.Sic ergo hec alloquutio Heliſabeth
fuit mirabilis.Nono qa ſpũs ꝓphetici conceſſiua.He
liſabeth.n.ꝓphetiſſa facta eſt triplici ſpiritu ꝓpheti-
co.ſ.de preſenti.unde hoc mihi:ut mater &c.De pre-
terito:beata es que credididiſti &c. De futuro: perfi-
cientur in te q̃ dicta ſunt tibi a domino . Decimo fuit
exhilaratiua: quia Ioãnes infans exultauit in gaudio.
Vndecimo mirorũ operatiua. Prefata enim mira fue-
runt oia.Ac etiã tali allocutiõe facta fuit in Ioãne:ui-
delicet ſpirit⁹ ſancti repletio . A peccato expurgatio:
ſanctificatio:confirmatio:cognitio: uſus rationis con-
ceſſio.Incarnationis Chriſti reuelatio.Ioãnis iocunda
tio.De quibus eſt dictũ.conformitate tertia. Sic ergo
patet:qualis fuit hec allocutio Heliſabeth. ¶ Quar-
to.Ieſus allocutus eſt Zachariam patrem beati Ioan
nis Baptiſte.ſicut ipſe in ſuo cantico.uerſu tertio:pro-
fiteĩ dicẽs.Locut⁹ eſt per os ſanctorũ &c.Sed que za
charias pandat Ieſum eidem dixiſſe.Dictũ eſt cõfor-
mitate.iiii.Ideo ad pñs dimitto . ¶ Quinto allocutus
ẽ Ieſus Ioſeph p̄rem putatiuũ: & ſi per ſe & imediate
in euangelio non habeatur:credi tñ põt: cum.n.fuerit

cū ipſo plurimo tēpore ↄuerſat⁹: ꝙ ſua gratiſſima al-
locutiōe eū ſit recreat⁹. Hūc tñ ſcḿ euāgeliū pādit Ie
ſuꝫ allocutū. ꝑmo angelorū miniſterio: ut pꝫ. Mat. i. Cū
eidē itegritatē ſue piiſſime mr̄is indicauit di. Ioſeph fi
li Dauid: noli timere accipe mariā ↄiugē tuā &c. ſcḋo
paſtorū Simeonis & Anne teſtimōio: ut pꝫ. Lu. ii. Qui
oēs cū magnalia de Ieſu narrarēt Maria & Ioſeph mi
rabāt. tertio i ſōnis ut ſe duceret ad egyptuꝫ. Mat. ii. &
poſt tp̄s ſe reduceret: āgelico fecit elogo. Demū tñ ipꝫ
allocut⁹ eſt cū mr̄e: ſedēs inter doctores. Lu. ii. Rñdē
do dcō uirginis. Fili: qd feciſti nobis ſic? Rñdit. neſcie
batis ꝙ in his q̄ p̄ris mei ſunt opꝫ me eē? Quo decla
uit & p̄ris & filii unā eē cōem naturā: unā uirtutem &
opōnē ut ſupra dcm̄ eſt. ¶ Sexto, Ieſus allocut⁹ eſt pa
ſtores. ¶ Septimo. allocut⁹ ē magos. ¶ Octauo. allo-
cut⁹ eſt ſcm̄ Simeonē. ¶ Nono. allocut⁹ ē Annā pphiſ
ſaꝫ. Quorū ꝑmos duos. allocut⁹ eſt āgelorū elogo. Et
alios duos ſpūs ſci inditio: & qa de talib⁹ ſupra ↄfor-
mitate. iiii. dcm̄ eſt ad p̄ns declarāda mō alio omitto.
¶ Decimo. Ieſus allocut⁹ eſt diabolū in deſerto. Mat.
iiii. trib⁹ uicib⁹ ſuis prauis ↄſultatiōib⁹ rñdēdo. In ꝑ-
ma rñſiōe & allocutiōe diaboli Ieſus oñdit cibū hois
eē tā uerbū inſpiratū: q̄ increatū & incarnatū di. Quod
nō in ſolo pāe uiuit hō: ſꝫ in omni uerbo qd̓ ꝓcedit ex
ore dei. In ſcḋa rñſiōe oñdit dñs Ieſus deū in neċitati
bus pie inuocādū nō tēptādū di. Nō tēptabis dñꝫ deū
tuū: & ꝙ nō ꝑueniēdus: ſꝫ timdus & ꝓſeq̄ndus ē de⁹
ipe. In tertia rñſione ſoli deo & nō creature: latrie cul
tū impendēdū di. Dñꝫ deū tuū adorabis: & illi ſoli ſer
uies. Quib⁹ uerbis diabolū ſuperādo ſcriptura a ſe eie
cit: & diabolū uincēdi ꝑ ſcripturā nobis exēplū reliqt.
De quo mō diabolū ſupandi: & ſi ſit dcm̄ ↄformitate
& fructu. vii. diceť tñ infra ↄformitate. xxi. ¶ Vndeci
mo. allocutus eſt Ieſus piſcatores. Mat. iiii. ſ. Petruꝫ &
Andreā Iacobū & Ioānē di. ꝑmis: uenite poſt me faciā
uos fieri piſcatores hominū. Secūdis uero nō dixit ꝑ-
fata: ſꝫ ſolū uocauit eos. Et ſeqť. ꝙ relictis retib⁹ &c.
ſecuti ſunt eū. Hec dñi Ieſu locutio ad iſtos fuit ualde
mirabilis: Primo ſi attendať modus uocatiōis: qa nihil
ꝓmittendo: ſalteꝫ Iacobo & Ioāni: uocādo ſolū ſtatim
relictis omnib⁹ eū ſunt ſecuti. Sꝫ b. Ieronim⁹ hūc paſ
Diuinitas ſuꝫ exponens dicit. Quod qdā radi⁹ diuinitatis & ful-
i facie xp̄i gor a facie xp̄i exibat attrahens ipſos ad ſe ſicut ma-
relucebat, gnes ferrū. Et qa de⁹ eſt: ad ſe trahere pōt quos uult
& qūo uult. Scḋo fuit mirabilis in mō ꝓmittendi: qa
nō dicit faciā uos piſcatores hominū: ſꝫ fieri. ſ. a p̄ſe: re
gerens & referens oia bona in p̄rem. Remuneratiōis
oñdit mercedē ꝓ ſua imitatione: qa piſcādo homines
ꝑmiū eorū eſt ꝓ tali ope uita eterna: ut Iacob⁹ oñdit.
ca. iiii. in ſua canōica. nō dubiū eſt mentib⁹ eorū ꝑmiū
inſpiratiōe interna inſinuaſſe: & ſi uerbo exteriori non
ꝓdiderit. ¶ Duodecimo. Allocut⁹ ē Ieſus ſcōs apl̄os:
& hoc multipl̄r. Primo informādo eos de cōſiliis euā
gelicis. Mat. c. v. vi. & vii. Scḋo de ſua omnipotentia.
Mat. viii. d. Quid timidi eſtis modice fidei &c. Tertio
de fide qūo omnia impetrat. ibidē de fide centurionis
di. Amē dico uobis nō inueni tātā fideꝫ in iſrael. Quar
to qūo ipſe eſt ſaluator animarū. Mat. ix. di. Meſſis q-

dem multa: & ſeqť. c. x. Quod data eis p̄tāte miſit eos
ꝑdicare &c. Quinto. mat. xiii. et Luc. viii. di. uobis da
tū eſt noſce miſteriū regni dei &c. oñdit eos ad uitam
eternā ꝓordinatos. Sexto. mat. xiiii. dicēs. Date illis ad
māducandū &c. Et ca. xv. Factorē mirorū et cum ipſo
exeūtes nō poſſe a fame periclitari. Septimo ibidē di
cēte. Hēte fiduciā et nolite timere: oñdit in dño fiden
tes ab aduerſitatib⁹ liberari. Octauo uerum iudicem.
mat. xv. di. Omnis plātatio quā nō plantauit &c. No-
no. Summū magīm et doctorē dicentes. Ediſſere no-
bis parabolā iſtam. Sequiť. nō intelligitis qd̄ omne qd̓
intrat &c. Decimo. Piū exauditorem et liberatoreꝫ de
Chananea di. Nō ſuꝫ miſſus &c. Sequiť. fiat tibi ſicut
petiſti. Vndecimo uerū deū. cap. xvi. dicens diſcipulis:
quē dicūt hoies eſſe filiū hois &c. Duodecimo. Paſſu
rum ꝓ eis di. ibidē. Cepit oñdere diſcipulis ſuis: quia
oporteret eū &c. Tertiodecimo. Qualr̄ ſui abnegatio
ne cū penitētie ſuſceptiōe ē imitādus di. ibidē. Si quis
uult poſt me uenire: abneget ſemetipꝫ &c. Quartode
cimo. ſe nr̄am beatitudinē eſſe dū ſe. Mat. xii. & Mar.
ix. trāsfigurauit in mōte. Quitodecimo. ꝙ diuine reue
latiōes nō ſunt palā faciēde. ibidē di. uiſionē quā uidi-
ſtis &c. Sextodecio. Quō diabolus eiciť. ibidē di. ꝙ in
oꝛone & ieiūio. Decimoſeptio. Ioānē ſpū fuiſſe helyā
di. Helyas iā uenit &c. ibidē. Decio octauo. ꝑ hūilita
tē ad regnū celoꝝ patere ingreſſuꝫ di. Mat. xviii. Niſi
efficiamini ſicˀ paruuli &c. Decimonono. ꝙ abſtinere a
carnalib⁹ decet: ingredi optātē uitā eternā. Mat. xix. de
eunuchis. Vigeſimo. Salutem docuit a deo dari. Mat.
xix. di. Apud deū oia poſſia ſunt. Vigeſimoꝑmo. mūdū
abdicātes a deo mirabilr̄ remunerādos. Mat. xix. ſede
bitis &c. et cētuplū accipiet et uitā eternā poſſidebit.
Vigeſimoſcḋo. Nō eſſe ſupbiēdū ob ſtatū. Mat. xx. di.
Scitis ꝙ ꝑncipes gētiū &c. Vos āt ñ ſic &c. Vigeſimo
tertio. Sine itermiſſiōe dei uerbū audiēdū & loq̄ndū.
Mat. xxi. docebat eos de regno dei. Vigeſimoquarto.
Ois tēptatiōis ipulſum fide ſupari di. Amē dico uobis
ſi habueritis fidē et nō heſitaueritis &c. Vigeſimoq̄n
to. fugiēdū eē honorē ſeculi. Mat. xxiii. Sup cathedrā
moyſi &c. Vos āt ñ ſic &c. Vigeſimoſexto. Nō eē cre
dendū cuilibꝫ loq̄nti di. Videte ne qs uos ſeducat &c.
Vigeſimoſeptio. libēter ſupportādas mūdi tribulatōes
ob ꝑmiū di. Qui āt pſeuerauerit uſqꝫ i finē &c. Vige-
ſimo octauo. Antixp̄m futurū di. Cū uideritis abhoia
tionē &c. Vigeſimonono. Futurū iudiciū nemini hoiuꝫ
uel āgeloꝝ patere di. De die āt illa et hora &c. Trige
ſimo paratos ſemp eē ad mortē. di. ibidē. Vigilate ergo
qa neſcitis &c. Trigeſimoꝑmo. Vanā gloriā in opib⁹
uirtuoſis fugiēdā. ca. xxv. ne iter fatuas uirgies iuenia
tur. Trigeſimoſcḋo. talētū ſcꝫ ſuū multiplicādū. ibideꝫ
di. qdā hō pegř &c. Trigeſimotertio. Opib⁹ miſericor
die iſiſtēdū. ibidē. In die iudicii de his a cūctis exiget
rōnē. Trigeſimoq̄rto. ſui corpis et ſanguis celebratio
nē freq̄ntādā di. Lu. xxii. Hͨ facite i meā ↄmemoratōeꝫ.
Trigeſimoq̄nto. ſuū ꝓditorē detexit. Mat. xxvi. d. un⁹
uſm̄ me traditur⁹ ē. Trigeſimoſexto diſcipl̄os. Scāda
lizādos ob ſuā captōeꝫ. Mat. xxvi. di. Oēs ſcādalū &c.
Trigeſimoſeptio. Paſſionē ſuā fore acerbiſſimā. Mat.

xxvi.di. Triſtis eſt aīa mea uſq; ad mortē &c. trigeſi-
mo octauo. ſe ſup oia pncipatū tenere di. Mat. xxviii.
Data ē mihi ois ptās &c. trigeſimonono. diſciplos ad
pdicandu; direxit. Mat. xxviii. d. Euntes ergo docete.
Et Mar. ultimo. quadrageſimo. ſpiritum ſanctu; ſe miſ
ſurum eis predixit. Luc. xxiiii. di. ſedete i ciuitate &c.
q̄drageſimopmo. Se ueraciter a mortuis reſurrexiſſe
di. Luc. xxiiii. palpate & uidete &c. q̄drageſimoſcdo.
P⁹ ſuā reſurrectiōe; eos multiplr alloq̄ndo: ut p;. Io.
xxi. & xxix. De plurib⁹ aliis dñs Ieſus alloq̄ndo iſor-
mauit. De qb⁹ ꝯformitate. xxx. dicet. ℂ Tertiodecio.
Ieſus allocut⁹ ē leproſu;. Mat. viii. Mar. i. & Lu. v. Cū
.n. leproſus ptātē ei⁹ cōfiteret. d. Dñe ſi uis potes me
mundare. Ieſus rñdit: uolo. mundare: ubi uotiue lepro
ſo ꝯdeſcēdēdo: ſe potētiſſimū depropſit. d. Mōdaī. ſta
timq; mūdat⁹ ē. In quo mire cōdeſcēdit & mira effec:
& q ſolo uerbo cūcta ꝯdidit: ſolo uerbo eū nutu ſue oi
potentis uirtutis curauit. ℂ Quartodecio centurionē.
Mat. viii. di. q ad ei⁹ domū ueniēs puer ei⁹ īfirmū ſcu
raret. Vbi ſe expſſit abiectos & humiles nō faſtidire
ſ; diligere. Nā tales libēter uiſitat & grā; aie ſanatiuā
erogat. Hūcq; cēturionē q fidelē hūilē & miſericor-
dē iuēit: qd ad ip; loqt⁹ Seqt. Vade & fiat tibi ſic ped
ſti. Hoc uerbū documtū xpicolꝛ iſert: talib⁹ iſignitū uir
tutib⁹ a dño exaudiri: ſibiq; qđ optat ab ipſo idilate
ꝯcedi. ut p; ibidē. ℂ Quītodecio. locut⁹ ē uni ſcribe eū
ſequi uolenti di. Mat. viii. Vulpes foueas hñt & uolu
cres celi nidos: fili⁹ aūt hois nō h; ubi caput ſuū recli
net. Quo uerbo paupertatē diligere ſe & ipſi⁹ ſtatū ele
giſſe clare oñdit. ℂ Sextodecio. Quendā uolētē eū ſe
q: ſ; pus prēm ſepelire di. Mat. viii. Dimitte mortuos
ſepelire mortuos ſuos. Nō uetuit aut phibuit ſepultu
rā fieri parentib⁹: cū id a deo mādet: ſ; ꝯñtia ad ſepul
turā. u;. captiōe; hereditatis & huiuſmōi: q tales ſeq
xpm nō pñt: & ꝯñter tales ſic q̄rētes mortui ſūt xpo.
q̄re et ſepeliāt mortuos. i. mortuoꝝ capiāt hereditates
& ſucceſſiōes. ℂ Decimoſeptio. Cūpſiotis. Lu. iiii. &
Mar. vi. Locut⁹ ē Ieſus di. Nemo pphā accept⁹ ē in pa
tria ſua. Vbi oñdit ꝯciues adiuicē inuidere & poti⁹ de
ſe malū audire uelle & iudicare quā bonum. Nec ali-
quē ſibi pferri ſ; ſubſterni. ℂ Decio octauo. Adoleſcē
tē mortuū di. Lu. iiii. Adoleſcens tibi dico ſurge. Et ſur
rexit: ubi oñdit q ſue oipotentie nihil reſiſtit: ſed uiui
obtēpāt & mortui. Ac a pctōꝝ morte ſep eē ſurgēdū.
ℂ Decionono. Demōiacis locut⁹ ē. Mat. viii. Mar. i. &
Lu. iiii. Vt exirēt & tacerēt. ut dñs ipat ſubditis: & ne
falſa ueris miſceāt ſilere demādat. ℂ Vigeſimo. Para-
liticū. Mat. ix. Mar. i. & Lu. v. di. Cōfide fili remittūt ti
bi pctā tua. Vbi expſſit alioꝝ interuentu a deo alteri
pctā remitti. ℂ Vigeſimopmo. Matheū. Mat. ix. Mar.
ii. & Lu. v. di. Surge & ſeq̄re me. Docēs a nob oia de-
bere excuti: ſi ueſtigia xpi uolum⁹ pſeq. ℂ Vigeſimo
ſcdo. Phariſeis locut⁹ ē Ieſus. Prio. Mat. ix. d. ſe pcōꝝ
eē uocatorē. nō ē op⁹ ualētib⁹ medic⁹. Et ſeqt. ñ. n. ue
ni uocare iuſtos ſed pctōres. ſcdo tpe necītatis ꝯcedi
pſa fieri: q̄ alias nō decet di. Dauid panem ppōnis co
mediſſe: qđ ſolis erat licitū ſacerdotib⁹. tertio ꝯuincit
eos trāſgreſſores diuioꝝ mādatoꝝ di. Mat. xv. Quare
trāſgredimini mādatū dei &c. q̄rto ñ ꝯdeſcēdēdū peti
tiōib⁹ iprudētū. Mat. xvi. ſigna petebāt & eis nō pbu
it. q̄nto in regno celoꝝ uoluptatib⁹ carnis nullā operā
dari: & mrimoniū morte diſſolui. Mat. xxii. d. Erunt ſic
āgeli dei. ſexto. Vxorē nō dimittēdā niſi cā fornicatio
nis. Mat. xix. Et meli⁹ obtinet regnū celoꝝ nō ducen-
do: q̄ ſic oñdit in eunuchis quos ſe caſtraſſe dixit pp
regnū celoꝝ. ſeptio q̄ ſūt dei oñdit đo exhibēda: q̄ ce
ſaris ceſari reddēda. Mat. xxii. octauo. opa eorū cauē
da docet: ſ; uerba pſeq̄nda. Mat. xxiii. Opa. n. illorum
oñdit mala: qa idiſcreta di. Imponūt onera grauia ibi
dē: qa uanaglie applicita: Oia opa faciūt ut uideāt ab
hoib⁹: qa in cortice lre dicentes legē ſtare: nec fructū
ſpūalē i ſcriptura exigi debere dicens. Ve eis: qa clau
dūt regnū celorū. i. itelligētiā ſpūalē: qa ad diripiēda bo
na aliorū inhiabant di. Ve q comeditis domos uidua-
rū &c. qa praua itentiōe effecta di. Ve. Seqt. Circuitis
mare & aridā &c. qa ignorantia plena: qa inqt. ue uo
bis ceci: qa pplm nō bn̄ de lege & aliis iſormabāt: qa
ad lucrū tēporale ſemp exhibita & nō dei q̄rētia ho-
norē. Ve q decimatis mētā & anetū: & dei gliā &c. nō
q̄ritis: nec fidē &c. qa appētia & nō exñtia. Nā mūda
bāt q̄ de foris erāt calicis & parapſidis: nō q̄ de intus:
q facta ſolū ut apperēt bona: cū eſſent mala: q̄re erāt
ſiles ſepulchris dealbatis: q̄ ſpecioſa apparēt de foris
hoib⁹: & intus oſſib⁹ & putredine plēa ſunt: qa nō ad
pietatē ſ; ad crudelitatē & dñ; Ieſu;, & diſcipulos oc
cidēdos ordiata: q̄re pſeq̄nda ñ ſūt opa eorū: ſ; uerba
ſolū. Pla alia hñtur ꝯtra eos dicta a ſaluatore. Mar. c.
viii. x. & xii. & Luc. xi. & xv. ℂ Vigeſimotertio. Iairo
locut⁹ ē Ieſus. Mar. v. & Mat. ix. p filia moriēte rogan
ti di. Noli timere tīnmō crede: ubi innuit: ubi fides ſoli
de pmāet: timorē expellere & ipetrare qđl;. ℂ Vigeſi
moq̄rto. Mulieri fluxū ſanguis patiēti. Mar. v. & Mat.
ix. q̄ ſanitatē ipetrauit obtētā fide. d. Fides tua te ſaluā
fecit. ℂ Vigeſimoq̄nto. Mare ē allocut⁹ Ieſus itumeſa
ctū. Mar. iiii. Tace obmuteſce & ceſſauit uent⁹: & fa
cta ē trāq̄litas. Vbi ſuū uerbū oēm hře uirtutē oñdit.
ℂ Vigeſimoſexto. Cecis eſt allocutus. Mat. ix. & xx.
Mar. xi. & Lu. xviii. di. eis. Creditis qa h̄ poſſi; facere
uobis: & ſubdit ſecūdū fidē uřam fiat uobis. Seqt. Et
apti ſūt oculi eorū: ubi oñdit ſine fide nihil a deo obti
neri poſſe: & magna fieri fidei magnitudine. ℂ Vigeſi
moſeptio. Diſcipulos Ioānis. Mat. xi. di. Ite dicite Ioā
ni q̄ uidiſtis & audiſtis: ubi ſe oñdit ſinglariſſimū i do
cendo & potētiſſimū in faciendo mirāda. ℂ Vigeſimo
octauo. Turb locut⁹ ē de ſcitate Ioānis eas iformādo.
Mat. xi. Quid exiſtis in deſertu; uidere &c. De celeſti
doctria ſemini cōparata. Mar. iiii. in pncipio. ℂ Vigeſi
mo nono. Prē; celeſtē allocut⁹ ē. Mar. xi. ipm cōmēdā
do q ſecreta ſue ſapiētie nō ſupbis: ſ; humilibus reſe
rat. grās ei referendo. Io. xi. In Lazari reſuſcitatiōe. In
paſſiōe ut calicē paſſiōis remoueat ab ipo ſupplican-
do. Mattei. xxvi. Pater ſi fieri poteſt trāſeat calix &c.
ℂ Trigeſimotertio. Ciuitatem capharnaū allocutus
eſt & alias ciuitates dicēns: q ue eis &c. Vbi arguit
earum ingratitudinem & incredulitatem: oſtendens ui
cium ingratitudinis magnū eſſe. Quo merito priuatur

hō hitis & hñdis: ac ɔtra ſe diuinā ꝓuocat ad uidictā īdignationē. ¶ Trigeſimoꝑmo uni accedēti ꝓ ɔſilio: Quid agendo uitam cōſequeret eternā: Rñdit. Si uis ad uitam ingredi ſerua mandata: & ipſo dicente ſe ſic feciſſe: qd ſibi deeēt Rñdit di. Si uis perfectꝰ eē uade & uende oia q̄ hēs & da paupibꝰ: & hēbis theſauros i celo: ubi inuit i cuſtodia ꝑceptoꝝ & ɔſilioꝝ diuinoꝝ obtētū eē uite btē. ¶ Trigeſimoſecūdo. Ciuitati Ierl̄m locutꝰ ē. Mat. xxiii. & Lu. xiii. d. Ierl̄m ierl̄ꝫ q̄ occidis ꝓphās &c. Vbi ſaluator oñdit ciuitates puniri: ubi multa ad pagēdū īfanda repiūt. Suūqꝫ excidiū eidē ꝑdic: ut formidīe caſus ɔpeſcaṫ a malis. ¶ Trigeſimotertio ē allocutꝰ Ieſus Petrū eū icrepādo. Mat. xiiii. de fidei puſillāimitate di. Modice fidei q̄re dubitaſti? Eū cōmēdādo. Mat. xvi. btūs es Simō bariōa &c. Eūꝫ eccl̄ie firmamtū collocādo. Ibidē di. Tu es Petrus & ſup hāc petrā hedificabo eccl̄iā meā. Eū de ꝑmio futuro certificādo. Mat. xix. Ecce nos reliqmꝰ oia &c. Sedebitis &c. Eū d correctōe fr̄na īformādo. Mat. xviii. ſi peccauerit Fr̄ tuꝰ i te uade & corripe eū &c. Eū negatuꝝ ꝑdicēdo. Mat. xvi. Ter me negabis. Eū ſinglari noie nūcupādo. Io. i. Tu uocabis cephas. ei ſuas oues recōmēdādo. Io. xxi. paſce oues meas &c. ¶ Trigeſimoq̄rto. Surdū libatū ē allocutꝰ Ieſus. Mat. vii. Demādās ne cui diceret: exēplū ꝑbēs uitādi laudeꝫ humanā. ¶ Trigeſimoqnto. tributū petenti ꝑcepit petro ad uitādū ſcādalū didragma ꝑſolui. d. ut āt n̄ ſcādalizemus eos &c. Oñdēs ꝙ illa q̄ n̄ ſūt pctā rōne ſcādali uitādi ſūt aliqñ pmittēda fieri: q̄uis n̄ ſep. ¶ Trigeſimoſexto. Mr̄i filioꝝ zebedei: imo filiis eiꝰ. Mat. xx. & Mar. x. di. neſcitis qd petatis: ubi inuit ieptas & idignas petitiōes: a deo n̄ acceptari: nec tēporalia ꝓ fine & ꝑmio eē petēda: ſꝫ eterna. ¶ Trigeſimoſeptio. Duobꝰ diſcipulis quos ꝓ aſina miſit. Mat. xxi. di. Ite i caſtellū &c. uocat ciuitatē caſtellū: utpote i breui ruiturā: q̄ erat caſtellū futura reſpcū ad ciuitatē. ¶ Trigeſimo octauo. Archiſinagogo Ieſuꝫ arguēti: qa miracula in ſabbato exercebat locutꝰ ē de temeritate arguēdo: & de fatuitate ne ſibi ſapiēs eē uideret. ¶ Trigeſimonono. Principes ſacerdotū eis oñdēs domū dei eos feciſſe domū negociatōis. Mat. xxi. pp īimicitias ipoꝝ ad ipꝫ: & ɔfūdēdos eos i pueris ipſiꝰ deū perfeciſſe laudē. Ibidē. Et demū ɔterēdos: lapidis ab eis reprobati caſu ſup eos. Mat. xxii. ¶ Quadrageſimo. Iacobo & Ioāni uidictaꝫ appetētibꝰ i eos q Ieſuꝫ & ipſos n̄ recepāt di. Luc. ix. Neſcitis cꝰ ſpūs ſcitis uel eſtis. Arguēs eos: qa uidicta n̄ ē expetēda ſꝫ deo ɔmittēda. ¶ Quadrageſimoꝑmo Herodiāos eū ɔſulentes cū phariſeis de tributo ceſari dādo rn̄dēs eis. Reddite q̄ ſūt ceſaris ceſari: & q̄ ſunt dei deo. ubi oñdit i tēporalibꝰ dn̄is terrēis ſubdi debere: i ſpūalibꝰ āt dn̄o deo. ¶ Quadrageſimoſcđo legis doctorē eū tentātem. Mat. xxii. & Mar. xii. di. ꝙ mādatū maximū i lege eſt diligere dn̄m deū &c. Et ſecūdū mādatū ſīl̄e huic ē diligere ꝓximū ſic ſeipm. ɔcludens ꝙ i his duobꝰ mādatis tota lex pēdet & ꝓphe. quibꝰ oñdit obſeruātia hoꝝ adipleri: qđ in ſcriptura mādaṫ. ¶ Quadrageſimo tertio. Quendā ꝑncipē: ut hr̄. Luc. xviii. Interrogātē xp̄ꝫ & dicētē. Magr̄ bōe qd faciēdo

uitā eternā poſſidebo? Rñdit Ieſus. mādata noſti &c. & cū ille diceret: h̄ oia cuſtodiui a iuuētute mea. Rñdit Ieſus. adhuc unū tibi deeſt. Oia q̄cūqꝫ hēs uēde et da pauperibꝰ: & hēbis theſauros i celo: & ueni ſeq̄re me. oñdēs n̄ ſufficere mūdi ɔtēptū ad pfectū: niſi aſſit xp̄i imitatio. ¶ Quadrageſimoq̄rto. Magdalene allocutꝰ ē. ꝑmo ob ɔtritōeꝫ pctā dimittēdo. Lu. vii. ſcđo ꝓ frē ſuo Lazaro plorādo & lachrimando di. ubi poſuiſtis eū: & reſuſcitādo. Io. xi. tertio eidē pꝰ reſurrectōeꝫ appēdo: & eā uocādo di. Maria. Nec ſe tāgi ab ea tūc pmittēdo. Io. xx. qa Magdalēa potiꝰ ad hūanitatē xp̄i referebat ſuū cogitatū: quā ad deitatem. Iō dixit ei Ieſus nōdū aſcēdi ad pr̄eꝫ meū. i. O maria. adhuc in tuo corde ꝑ ɔſideratōeꝫ & credulitatē ad eq̄litatē pr̄is nō aſcēdi: qa me pr̄i eq̄lē eē n̄ credis. q̄rto eā ſuā nūciā de reſurrectiōe ad aplos faciēdo. ibideꝫ di. Vade ad frēs meos &c. qnto eā cū ceteris mariis ſalutādo: et ſe quoad tāgēdos pedes pmittēdo. Mat. xxviii. d. Auete. Ille acceſſerūt. Seqr̄. Ille āt tenuerūt pedes eiꝰ & adorauerūt eū. ¶ Quadrageſimoqnto. Marthā allocutꝰ eſt Ieſus. Lu. x. excuſādo magdalenā. d. Martha martha ſollicita es &c. ſeqr̄. Maria optimā ptē elegit q̄ nō auferet ab ea. Quo oñdit ɔtēplatiuā uitā actiue ꝑferēdā. Ipaꝫ allocutꝰ ē. Io. x. ſe reſuſcitatorē mortuoꝝ declādo. d. Ego ſum reſurrectio & uita &c. ¶ Quadrageſimoſexto. Zacheū. Luc. xix. Allocutꝰ ē. d. Zachee feſtinās deſcende: qa hodie i domo tua oꝫ me mācere. Vbi oñdit effectu ꝙ ueniēs ad cor renouat & ad pn̄iam inducit. ¶ Quadrageſimoſeptio mulierē cōmendātē uētrē matris. Luc. xi. allocutꝰ ē. d. Quinimo bti q audiūt uerbū dei & cuſtodiūt illđ. Vbi. b. Mariā declauit uerbo dei ɔcepiſſe: & mr̄eꝫ dei eē ſcāꝫ. Ac btitudinē obtiuiſſe nō xp̄i gn̄one: ſꝫ diuioꝝ mādatoꝝ obſeruātia & ipletiōe. ¶ Quadrageſimo octauo. Natanael. Io. i. di. Hic ē uere Iſraelita i quo dolꝰ n̄ ē: ubi ꝑfatū declauit ſil̄em Iacob moribꝰ et uirtutibꝰ. ¶ Quadrageſimonono. Nicodemū: allocutꝰ ē Ieſus. Io. iii. d. Niſi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ & ſpū ſcō n̄ pt uidere regnū dei: ubi ſine baptiſmo ſaluari hoieꝫ n̄ poſſe declat. Ac quoſdā percipiēdo baptiſmū nō hr̄e effcm baptiſmi: qa nō hn̄t ſpm ſcm: ſic ſūt mali & ficte baptiſmū recipiētes. Sꝫ uere credētes aq̄ baptizati & ſpū ſcō baptizāṫ. Et tales ſi ɔtingeret mori ſtati pꝰ baptiſmū: uirtute baptiſmi mūdātis uiderēt regnū dei: qa ſaluāṫ. ¶ Quinq̄geſimo. Regulū. Io. iiii. Allocutꝰ ē de icredulitate icrepādo. d. Niſi ſigna & ꝓdigia uideritis nō creditis. Cui ſe deū oñdit qñ abſens eiꝰ filiū curauit: & regulus credidit cū tota domo ſua. ¶ Quinq̄geſimoꝑmo. Lāguidū. Io. v. allocutꝰ ē. d. Vis ſanꝰ fieri. Et ſeqr̄ ꝙ ſanauit eū & dixit ei. Ecce ſanus factꝰ es iā noli peccare: ne deteriꝰ aliqd tibi ɔtingat. Vbi oñdit bn̄ficia debere ɔferri acceptāti: ac recidiuāti deteriora ꝑoribꝰ dari. ¶ Quinq̄geſimoſecūdo. Samaritane mulieri. Io. iiii. locutꝰ eſt Ieſus oñgēs. Primo ſe datoreꝫ aque q̄ ſpm ſ. ſcm deſignat: q̄ uita habeṫ eterna. Secūdo. Inſpectorē oiuꝫ: qa de uiris habitis eā īformauit. Tertio ueꝝ dei adoratorē i ſpū & uirtute debere eū colere. Quarto ueꝝ meſſiā i lege ꝓmiſſum di. Ego ſuꝫ q loquor tecū. Quinto incitatorē cordiū: q

mulierē hāc fecē apl'ūʒ:ꝙ ꝑdicauit eiꝰ glīā ſamaritāis.
Sexto ↄſolatorē nr̄ʒ:ꝙ cū ſamaritāis ſtetit:& eos ſum
me ↄſolatos dimiſit. ¶Quinq̄geſimotertio:cecū a na
tiuitate cui oclos reſtituerat:allocutꝰ eſt di.Io.ix. Cre
dis in filiū dei:& ſeqt̄.Rn̄dit.Credo dn̄e: & ꝓcidens
adorauit eū. ubi ōn̄dit eū & corporalr̄ illumiaſſe & i-
ternalr̄.¶Quinq̄geſimoq̄rto. Fr̄es ſuos.Io.vii.ſuadē
tes ex uanaglia tēplū aſcēdere: allocutꝰ ē di.uos aſcē
dite ad diē feſtū hūc:ego āt n̄ aſcēdā.ubi ōn̄dit ꝙ glīa
hūana i ſe et i aliis ē ſugiēda.Et qcqd fit:ad dei laudē
fiat:& nō hoiuʒ.¶Quinq̄geſimoq̄nto.Iudeos allocu
tus ē.Io.ii.Signū dans eis ſue deitatis:ꝙ corpꝰſuū ab
eis morte ↄcuſſuʒ:poſt triduū erat reſurrecturꝫ:& Io.
vii.declauit eos de ſua doctria di.ꝙ n̄ erat ſua:ſʒ pr̄is
& de m̄ltis aliis ut i dcō.c.hr̄ & ſeqnti. ¶Quinq̄geſi
moſexto.Iudā ꝓditorē ſuū.Io.xiii.d.qd̄ facturꝰes fac
citiꝰ.ubi inuit ſe oia ſcire q̄ ipſe ꝓditor ordiauit.Eū al
locutꝰ ē.Mat.xxvi.Amice ad qd uēiſti.exēplū dans i-
ferrētibꝰmala:amicicie uinclo adiūgi.Eū icrepādo di.
Luc.xxii.Iuda oſclo filiū hois tradis. Eū ad bonū idu
cēs ſi attēderet q̄ agebat.¶Quinq̄geſimoſeptio.Phi-
lippū allocutꝰ ē.Io.xiiii.cū dixiſſʒ Ieſu. Dn̄e ōn̄de no
bis pr̄em &c. Rn̄dit Ieſus: q uidet me uidet & patrē
meū.ubi ōn̄dit ſe ꝑ oia ſil'eʒ pr̄i & eq̄lē. ¶Quinq̄geſi
mo octauo. Thome locutꝰē dicēti Ieſu.Io.xiiii. Dn̄e
neſcimꝰquo uadis?Et qūo poſſumus uiā ſcire?Rn̄dit
Ieſus.d.Ego ſū uia ueritas & uita: & pꝰreſurrectionē
ſe uere reſurrexiſſe declauit.Io.xxi.di. Thome.Infer
digitū tuū huc:& addidit:qa uidiſti me Thoma credi
diſti.Bt̄i q n̄ uiderūt & crediderūt. Innuēs fidē mereri
plus aſcēſu exhibito creditis q̄ uiſis. ¶Quinq̄geſimo
nono.Iudā quē & Thadeuʒ di.Ieſu.Io.xiiii. Dn̄e qd
factū ē:qa manifeſtaturꝰes nobis teipm̄ & nō mūdo?
Rn̄dit Ieſus. Si qs diligit me ſermonē meuʒ ſeruabit.
ubi ōn̄dit qa obſeruātibꝰſua mādata ſe māifeſtat: uti
erat ipe & apl'i.Nō ſeruātibꝰuero ſecuti n̄ erat d mū-
do.¶Sexageſimo. Turb iudeoꝝ locutꝰ ē.Mat.xxvi.
di. Tāq̄ ad latronē &c. Cotidie apud uos erā & nō te
nuiſtis me.Vbi ōn̄dit ſe ſua uolūtate captū & n̄ iuite:
& Io.xviii.Si me q̄ritis ſinite hos abire.ubi affectum
ꝑcipuuʒ ad diſciplos ōn̄dit.¶Sexageſimoꝑmo.Anne
pōtifici.De diſcipulis & doctria ſua locutꝰ ē Ieſus di.
Ego palā locutꝰ ſuʒ mūdo & i occlto locutꝰ ſuʒ nihil.
ubi inuit ꝙ doctrinā ſuā publice & apte tradiderat:&
ſp corā m̄ltis:qa oibꝰ apl'is:q̄re n̄ ſuſpecta ſʒ ꝑ uiribꝰ
accipiēda.¶Sexageſimoſcd̄o. Seruū ſe i maxilla ꝑcu
tiētē.Io.xiii.Si male locutꝰſū teſtimoniū ꝑhibe de ma
lo:ſi āt &c.Nō excādeſcit ad irā ut ōn̄derat.Mat.v.de
ꝑcutiēte i maxillā ſʒ ſeruū iuſticiā n̄ debere exercere:
niſi prius cā examiata a dn̄o & ꝑlato. ¶Sexageſimo
tertio.Cayphe ꝑncipi ſacerdotū locutꝰ eſt.Mat.xxvi.
Mar.xv.& Luc.xxii.Interrogāti ſi eēt filiꝰdei rn̄dit ꝙ
ſic:et ſe uēturꝫ ad iudicādū ꝑdixit:declarās ueritatē ſp
dicēdā i ultīs ſaltē ↄſtitutū.¶Sexageſimoq̄rto.Pilatū
alocutꝰē.ꝑmo ſe regē eē aſſerēdo. Mat.xxvii.ſcd̄o re
gnū ſuuʒ de h̄ mūdo nō eē ōn̄dēdo. Io.xviii.tertio de
clarādo ſe ꝓꝑia uolūtate traditū in pilati ipiꝰ manꝰ:et
ſe dei filiū eē.Io.xix.¶Sexageſimoq̄nto. Filias Ierl'ʒ
plāgētes & lamētātes eū allocutꝰ ē eas di.Luc.xxiii.Fi
lie Ierl'm.Nolite flere ſup me:ſʒ ſup uoſipas flete &c.
ubi eis ꝑdicē qd poſtea eis euenit.ſ.deſtructionē ciuita
tis Ierl'ʒ:cū tāta ꝓpl'i occiſiōe.¶Sexageſimoſexto.La
tronē crucifixū.Lu.xxiii.d. Amē dico tibi hodie mecū
eris i paradiſo.ubi ſe datorē uite btē ōn̄dit:& nr̄m bti
ficatorē.¶Sexageſimoſeptio.Ioānē euāgeliſtā allocu
tus ē di.uirgini marie mulier ecce filiꝰtuꝰ:et diſcipulo
ait:ecce mr̄ tua: & qa de uerbo dicto.b. Marie dcm̄ ē
ſuccite:declandū ē uerbū dcm̄ a xp̄o diſciplo btō Ioā
ni.ſ.Ecce mr̄ tua.ubi aduertēdū ꝙ ex h̄ uerbo Ioānes
n̄ ē filiꝰuirgīs ſicē xp̄s:ut dicunt aliq ſʒ ſolū filiꝰadopti
uus:ꝑut declat.b.Ieronimꝰ i ſermōe de aſſūptiōe.Co
gitis me o paula.Nec ſicē qlʒ i quo ē gr̄a dr̄ adoptiuꝰfi
liꝰdei.iuxta dcm̄ apl'i. Gal.3.Sʒ h̄ adoptatio ipſiꝰ Ioā
nis i filiū Marie:deſignat Ioānē fuiſſe ꝑmo puriſſimū:
qa uirgo uirgini eſt ſociatꝰ.ſcd̄o a deo dilectiſſimū:ꝙ
tale donū ab ip̄o accepit.tertio deo acceptiſſimuʒ:qa
ꝑ aliis h̄ ē ſibi fcm̄.q̄rto uirtuoſiſſimū: qa plene oi uir
tute tali amore materiali ē ↄiūctꝰ. q̄nto.b.Marie ſil'i-
mū:qa ſil'e iūgit ſil'i.Eccle.xiii.ſexto moribꝰreglariſſi
mū.ſeptio uita ordinatiſſimū. octauo obſeqoſiſſimū i
parēdo xp̄i mādatis.nono uerbo prudentiſſimū.decio
deo fideliſſimū.undecimo ↄuerſatiōe approbatiſſimū.
duodecio.b.Marie gratioſiſſimū: tā rōne xp̄i mādātis:
q̄ Ioānis ei deuotiſſime parētis. ꝑfata oia appēt clare
ↄſiderata xp̄i cōmiſſione fcā Ioāni ac Marie ↄditōibꝰ
pēſatis. Sʒ hac Ioānis i filiū.b.Marie adoptiōe:factꝰē
Ioānes ipe ꝑmo xp̄i Fr̄ ꝑ aliis apl'is ſingularimus: qa
mō ſingl'ari Maria ē ei data i mr̄eʒ a xp̄o.ſcd̄o xp̄i ſuc
ceſſor:Petrꝰ i eccl'ia Ioānes i Maria.tertio xp̄i theſau
rariꝰ:qa theſaurꝫ quē xp̄s ſup oia acceptū hʒ ſibi tra-
didit.ſ.b.Mariā.q̄rto ſecretariꝰxp̄i:qa nō ſolū xp̄s ſe-
creta ei reuelauit:ſʒ ꝑ ipaʒ uirginē Mariā Ioānes d m̄l'
tis diuis ſecretis ē iſoratꝰ.q̄nto datū ē Ioāni et collatū
qddā ſingl'are donū:qd ipe erogare ualet ut placet: &
h̄ ē.b. Mariā poſſe ↄferre i ſubſidiū & ꝓtectionē cuilʒ
ad ipʒ deuote recurrēti: qa cū ſit tradita ſibi i mr̄em a
xp̄o:cuicūqʒ uoluerit libet eam dare ac flectere ꝓ uo
to.Hʒ ēt Ioānes ſingl'arē n̄ ſolū ad btām uirginē acceſ
ſuʒ:ſʒ ēt ad xp̄ʒ tā rōne mr̄is ↄceſſe q̄ ipſiꝰ Ioānis no-
uo mō xp̄i frēʒ effecti.Quare ſupplicatio Ioāni porrē
cta:& ꝑ ipʒ xp̄o uotiue exaudit̄:& ↄn̄r ſpāli dilectōe
a pr̄e.d.Ieſu xp̄i āplectit̄.ex quo filio ſuo tā ſpāli fra-
ternitate ē ↄiūctꝰ.Preſumere ergo pōt ipſe Ioānes dē
xp̄o & mr̄e plꝰ aliis ſcis tali mr̄nitate pēſata. Dictꝰ ē
Ioānes dilectꝰa xp̄o ꝑꝑ illa q̄ xp̄s i eo effecē. ut dcm̄ ē
fructu & ↄformitate.viii.ſʒ magis dilectꝰ& ſi ex mul
tis ualeat dici : ꝑcipue tn̄ ex dono ſibi dato.uʒ. ꝙ btā
uirgo mō ſingl'ariſſimo ē ſua mr̄ effecta.Pl'a.b.Ioānes
hʒ & hūit.dcō uerbo xp̄i:ſʒ ꝑfata ſufficiūt. Allocutus
fuerat dn̄s Ioānē qn̄ eū uocauit. Mat.iiii. ſimpl'r rn̄dē
do ſibi cū petiſſʒ de ꝓditore.Io.xiii.di.Dn̄e qs ē q tra
det te? Et dn̄s rn̄dit ille eſt cui intinctū panē porrexe
ro.Super omnia tn̄ dignificant Ioānē uerba predicta
in cruce a xp̄o eidem relata.Ecce mater tua : ut pʒ ex
dictis.¶Sexageſimooctauo.xp̄us allocutus eſt genꝰ
humanum.Ioannis.xviii.di. Sitio.i. ſalutem omnium

opto & ſacio. Quod uerbũ cuilȝ xp̄iano debēret eſſe
uerbũ ad ipiꝰ Ieſu amorē iſlāmatiuũ:ut nō mō oia eiꝰ
p̄cepta efficere:ſȝ gratāter ꝑ ip̄o uellet mori. Et ɔñter
dicēdo. Cōſumatū eſt. Nō ſolū deprōpſit oibꝰ oia im-
pleuiſſe:ſȝ ſaluteȝ oium pfeciſſe. ¶ Quinq̄geſimono-
no & ultio Allocutꝰ ē totā trinitatē:ſȝ p̄cipue p̄reȝ ip̄ȝ
uoluiſſe tot penas ſubire ut genꝰ hūanū redimeret di.
Deꝰ meꝰ deꝰ meꝰ:ut qd dereliq̄ſti me: oñdēs ſup oēs
penas luiſſe ſua morte & paſſiōe. Ac ad ɔpatiendū ei
deȝ ꝑ nob̄ morięti:oēs xp̄icolas cōmouere. P̄ri ēt in ui
te termio eſt locutꝰ:ſibi ſpm̄ cōmendādo di. P̄r in ma
nus tuas cōmendo ſpm̄ meū. Oñdens hāc oſonē fieri
debere ſemp a quolȝ eiꝰ ſanguie redēpto: & ſpālr̄ duȝ
ex h̄ mūdo pgit ad p̄rem. Prefatis ergo apparet qño
Ieſus allocutꝰ eſt diuerſos diuerſimode. Que maioreȝ
ꝓculdubio reqrebāt quo ad ſingl̄a expōnē: ſȝ nō eſſe
ci: tū pp ꝓlixitateȝ hꝰ opis uitādā: tū qa xp̄o ɔcedē-
te opꝰ pficiā de geſtis & uerbis ipſiꝰ dñi ſaluatoris: &
tūc pſata cū aliis ꝓlixiꝰ explicabo. Sȝ ſic feciſſe ſuffi-
ciat ꝑ mō. Et qa denoiatio fit a nobiliori & potiori: &
qbꝰ xp̄s locutꝰ eſt hūilimi fuerūt:ut pȝ ex iā dictis:pȝ
qño intelligēdū eſt ſpecialr̄. Ieſus loquēs humilimis:
prout dicit prima pars huius. xii. conformitatis. Vi-
dendū eſt a mō in gn̄ali qño locutꝰ eſt hūilimis .i. ſan
ctis apl̄s q fuere hūilimi di. ipſis & cuilȝ fideli. Mat.
xi. Diſcite a me:qa mitis ſum & humilis corde: & qa
ipſos in pſona oium fideliū iformabat: pōt dici q̄ oēs
ſua doctria xp̄s eſt gn̄alr̄ allocutꝰ: ꝑ utilitate cuiuſlȝ.
Prio tn̄ & p̄ncipalr̄ ſeu p̄cipue i ordinatōe ad deū: ad
queȝ ſua doctrina p̄ncipalr̄ ordinar̄ & dirigir̄. ii. quo
ad ſe & ſui. ſ. cuiuſlȝ ordinatiōeȝ in ſe. iii. quo ad ꝓxi
mū & alios extra ſe ɔſiſtētes. ¶ Ordinat ip̄e magr̄ p
Xp̄s ordinat hoieȝ quo ad deum. fectiōis Ieſus fideles eos alloq̄ndo & ſua locutiōe &
doctria Quo ad deū di fideles debēt deo Prio obiam
& ſubiectōeȝ: eiꝰ mandata cuſtodiēdo. Mat. xix. Si uis
ad uitā ingredi ſerua mādata. Orādo dicere debemus.
P̄r fiat uolūtas tua: ſicut in celo & in terra. Mat. vi. ſuo
exēplo. Io. xv. Ego p̄cepta p̄ris mei ſeruaui & māeo i
eius dilectiōe. ii. Reuerentiā & adoratiōeȝ. Mat. iiii.
Diabolo xp̄s dixit. Dñm deū tuū adorabis & illi ſoli
ſeruies. iii. Dilectōeȝ. Mat. xix. Vnꝰ eſt & ſolus bonꝰ
dñs deꝰ &c. Et Mat. xxii. Diliges dñȝ deū tuū ex toto
corde tuo &c. iiii. Gr̄aꝝ actōeȝ. Mat. xiiii. Aſpiciēs i
celū &c. & c. xv. Gr̄as agēs: & Io. x. In ſuſcitatōe La
zari. Gr̄as tibi ago &c. v. Recognitōeȝ ut ab eo oia
cognoſcentes hr̄e oia in eiꝰ gloriā referamus. Mat. v.
Luceat lux ur̄a corā hoibꝰ ut uideāt ur̄a bona opa et
glorificēt p̄reȝ ur̄ȝ q in celis ē. vi. Imitatiōeȝ. Mat. v.
Eſtote pfecti: ſic & p̄r ur̄ celeſtis pfectꝰ eſt. vii. Aſſi
duā iuocatōeȝ di. P̄r nr̄ q es i cel. ſctificer̄ nomē tuū.
Mat. vi. viii. Iuramti ꝑ deū uitatōeȝ. Mat. v. nō piura
bis. Ego āt dico uob̄ nō iurare oio &c. ix. ipſiꝰ ſuffra
giū peter̄ & ꝓtectōeȝ. Mat. vi. P̄r nr̄ q es in cel &c. Et
ſeqr̄. Et ne nos inducas in tēptatiōeȝ: ſȝ liba nos a ma
lo. x. In ip̄ȝ totā fiducie iactatōeȝ. Scit. n. p̄r ur̄ q̄ his
oibꝰ indigetis. Mat. vi. & c. xiiii. Habete fiduciaȝ. Ego
ſuȝ &c. xi. Querer̄ ipſiꝰ laudē gl̄iā & honorē. Io. viii.
Ego gl̄iam meā nō qro: ſȝ eiꝰ q miſit me &c. xii. eius

hr̄e timorē: & ad ip̄ȝ totā dirigere intentiōeȝ. Io. viii.
Que placita ſūt ei facio ſemp: & Mat. vi. Theſauriza
te uob̄ theſauros in celo. Et ſeqr̄. ubi ē theſaurꝰ tuus
ibi ē & cor tuū: p̄fatis igir̄ dñs Ieſus dirigit & ordiat
fideles ſua locutōe & doctria hoies i his q̄ ſūt ad deū.
ac ad p̄dcā alia q̄ ad h̄ ſpectāt p̄nt r̄duci. ¶ Scdo. Ip̄e Doctrina
magr̄ xp̄s ordiat hoieȝ quo ad ſeip̄ȝ: & prio quo ad li xp̄i ordiat
guā. Mat. v. Nō piurab. ſeqr̄. Sit ſermo ur̄: ē ē: & n̄ nō. hoieȝ quo
& Mat. xii. bonꝰ hō de bono theſauro &c̄. ſeqr̄. De oi ad ſeipm.
uerbo ocioſo reddent hoies rōnē in die iudicii. ii. Sui
ipſiꝰ a malo p̄ſeruatiōeȝ di. Mat. v. ſi oclꝰs tuꝰ ſcādali
zat te: erue eū: & ꝓice abs te: & c. viii. Dimitte mortu
os ſepelire mortuos ſuos: & c. xv. De corde exeūt co
gitatiōes male &c̄. & c. xviii. Si manꝰ tua ſcandalizat
te: abſcide eā &c̄. iii. ordinat ut hō fugiat uanā gl̄iā: &
gl̄ie āmbitiōeȝ. Mat. v. Attēdite ne iuſticiā ur̄am faciatis
corā hoibꝰ ut uideami ab eis &c̄. & c. ix. cōmiatꝰ ē ce
cis di. Videte ne qs ſciat: & c. xvi. p̄cepit diſcipul̄ ſuis:
ne cui dicerēt q̄ ip̄e eēt xp̄s: & c. xvii. Nemini dixeri
tis uiſionem donec a mortuis filiꝰ hois reſurgat: & c.
xxiii. Scd̄m opa eoꝝ nolite facere. Oia. n. opa ſua fa-
ciūt ut uideāt ab hoibꝰ. iiii. totā docet itētiōeȝ ad deū
dirigēdā. Mat. vi. Cū oraueritis n̄ eritis ſic̄ hypocrite:
q amāt i āgul̄ plateaꝝ & in ſinagogis ſtātes orare: ut
uideāt ab hoibꝰ. Amē dico uob̄ recepūt mercedē ſuā.
Tu āt cū oraueris itra in cubiculū tuū: & clauſo oſtio
ora p̄reȝ tuū in abſcōdito. Et p̄r tuꝰ q uidet in abſcōdi
to reddet tibi: & c. x. Qui amat p̄rem &c̄. nō eſt me di
gnꝰ. v. ordinat ut hō hēat eternoꝝ amorē & dilectio
nē di. Nolite theſaurizare uob̄ in terra. Sȝ theſauriza
te uob̄ i celo &c. & c. xii. Qui n̄ ē mecū ɔtra me ē &c
vi. Solicitudinis de ɔgregādis mūdāis abiectōeȝ & af
fectiōis remotiōeȝ di. Mat. vi. Nolite ſolliciti eſſe aie
ur̄e qd manducetis &c. & c. x. di. Nolite poſſidere au
rū: neqȝ argētū neqȝ pecūiā &c. & c. xix. Difficile ē di
uitē intrare in regnū ce. vii. Abſtinēdo a praua ɔuerſa
tiōe. Mat. vii. Nolite ſcm̄ dare canibꝰ &c. & c. xv. Sini
te illos: ceci ſunt & duces cecoꝝ &c. & c. xvi. Cauete
uob̄ a fermēto phariſeoꝝ &c. viii. ut hō ſtet in oſone.
Mat. vii. di. Petite & dabir̄ uob̄ &c. & ca. xxiiii. Orate
ne fiat fuga ur̄a: & c. xxvi. Orate ne intretis in tētatio
nē &c. & Lu. xviii. Opȝ ſēp orate &c. ix. ut in agēdis
hō hēat circūſpectōeȝ. Ma. vii. Attēdite a falſis ꝓphe
tis q uēiūt ad uos i ueſtimētis ouiū &c. & c. xxiiii. Eſto
te parati: q̄ neſcitis qua hora fur &c̄. & ca. xxv. ꝑ to
tū. x. ut hēat i fide firmā adheſionē. Mat. ix. Oia q̄cū-
qȝ orātes petitis credite: q̄ accipietis & fiet uob̄. Et n̄
heſitauerit in corde ſuo: ſed crediderit q̄cūqȝ dixerit
fiet ei. & Mat. xv. Si hūeritis fidē ut granū ſinapis &c̄.
xi. Futuri iudicis & iudicii meditationeȝ. Mat. xiii. Se
parabit malos &c̄. & caplo. xvi. Reddet unicuiqȝ ſe
cundū opa ſua. & c. xxiiii. Vigilate q̄ neſcitis q̄ hora
dñs ueſter uēturꝰ ſit. & ca. xxv. q̄ſi ꝑ totū. xii. & ulti-
mo. Attendendo uite future ſtatū & pmanſionē. Mat.
vi. Intrate per anguſtam portam que perducit ad ui-
tā. Et q̄ o ad hoc ut ad uitā pueniamus eternā: plures
oñdit ſaluator ip̄e ſua doctria uias: & docet: ut pȝ in
ſcō euāgelio. Ac ēt portas. Pria ponir̄ Mat. v. Bti pau-

pes ſpū &c̄. Ad iſtā reducit̄ illud. Mat. xix. Ecce nos relinqmus oia &c̄. Scd̄a ponīt. Mat. v. Bti mites &c̄. Ad hāc reducit̄ illud. Matth. v. Ego aūt dico: nō reſiſtere malo &c̄. Et ill̄d. Mat. xi. Diſcite a me: q: mitis ſuꝫ & humilis corde &c̄. Tertia ponīt. Math. v. Beati qui lugēt &c̄. Ad hāc reducit̄ illud. Luc. vi. Ve uobis: q nunc ridetis q: flebitis. Quarta pōit̄. Mat. v. Bti q eſuriūt & ſitiūt iuſticiā &c̄. Ad hāc reducit̄ illud. Mat. xxv. Iuſti ibūt in uitā eternā. Qꝛita ponīt. Mat. v. Bti miſericordes &c̄. Ad hanc reducit̄ illud. Mat. x. Qui uos recipit me recipit &c̄. Et ca. xii. Miſericordiā uolo & nō ſacrificium: & illud. Luc. vi. Eſtote miſericordes &c̄. Sexta ponīt. Mat. v. Beati mūdo corde &c̄. Ad hāc reducit̄ illud. Mat. xv. De corde exeūt cogitatiōes &c̄. Et illud, Mat. xviii. Sūt eunuchi q ſe caſtrauerūt ꝓpter regnuꝫ celoꝝ &c̄. Septima ponīt. Mat. v. Bti pacifici &c̄. Ad hāc reducit̄ illud. Mat. xviii. Si peccauerit in te Fr̄ tuꝰ uade &c̄. Octaua ponīt. Mat. v. Bti q pſequutionē patiūt̄ &c̄. Ad hāc reducit̄ ill̄d. Mat. x. Tradēt. n. uos &c̄ Nolite timere qa aiam nō pn̄t occidere. Nona ponīt. Mat. iiii. et Mar. pn̄iaꝫ agite: appropinq̄bit. n. regnū celoꝝ. Ad hāc reducit̄ ill̄d. Mat. xii. Viri niniuite &c̄. Et illud. Mat. xxi. Publicani & pc̄tōres &c̄. Decima ponit̄. Mar. xviii. De hūilitate. Niſi qs ſe hūiliauerit ſic paruulus iſte nō itrabit i regnū celoꝝ. Ad hāc reducit̄ illud. Mat. xi. Reuelaſti ea paruulis &c̄. Et illud. Mar. xvi. Abneget ſemetipꝫ &c̄. Et illud. Mat. xix. Taliū ē. n. regnū celoꝝ: & ca. xx. Qui maior eſt urꝫ: erit miniſter ueſter &c̄. & c. xxiii. Qui ſe hūliat exaltabit̄ &c̄. Vndecima hr̄. Mat. xix. Si uis ad uitā igredi ſerua mādata. Ad hāc reducit̄ illud. Mat. v. Niſi habūdauerit iuſticia urā plus &c̄. & c. ii. Nō ois q dic̄ mihi dn̄e dn̄e itrabit in regnū celoꝝ. Sꝫ q fecerit uolūtatē pr̄is &c̄. Duodecima hr̄. Mat. vi. Orō ad deū di. Pr̄ nr̄. Sequit̄. Adueniat regnū tuū. Ad hanc reducit̄ illud Luc. xviii. Opꝫ ſemp orare. Multa alia in aliis euāgeliis ineniuntur q̄ ad p̄dicta pn̄t reduci. ❡ Tertio ordinat doctrina xpi: & locutio hoiem quo ad ꝓximū. Prio uite exēplaritate. Mat. v. luceat lux ura. corā hoibꝰ ut uideant ura bona opa &c̄. Secūdo pace & trāqllitate. Mat. v. Nō occidat nō iraſcat̄. Nō dicat racha. Nō fatue &c̄. & Mat. xxii. Oēs frēs eſtis &c̄. Tertio uitē honeſtate Nō mechaberis &c̄. Mat. x. Nihil optū q: non reuelerur &c̄. Quarto dilectione & charitate. Mat. xix. Diliges ꝓximū tuū ſic teipꝫ. Quīto cōpaſſiōe. Mat. ix. Nō eſt opꝰ ualētibꝰ medicꝰ &c̄. & Mat. xviii. Vade et corripe eū &c̄. Sexto ſubuētiōe. Luc. vi. Eſtote miſericordes &c̄. Date elīnā &c̄. & c. xi. & c. xiiii. Cū facis ꝯuiuiū. Voca paupes &c̄. Septimo. De ꝓxio hn̄do bonā opionē. Mat. vii. Nolite iudicare &c̄. Ideꝫ hr̄. Luc. vi. Octauo iniuriaꝝ dimiſſione. Marci. vi. Si dimiſeritis hoibus pc̄tā eoꝝ: & pr̄ celeſtis dimittet uobis &c̄. Et ca. xviii. Nō dico dimittere ſepties: ſꝫ uſqꝫ ſeptuagies ſepties: & ibidē ſic faciet uobis pr̄ ueſter celeſtis. ſi nō dimiſeritis &c. Nono iſtructiōe. Mat. xxviii. Docētes eos ſeruare oia q̄cūqꝫ mādaui uobis. Exēplo xpi q docebat aplos de regno dei. Mat. xxi. Decio dep̄catiōe. Mat. v. Orate ꝓ pſeq̄ntibꝰ et calūniātibꝰ uos. Exēplo

Doctrina xpi ordinat hoieꝫ quo ad ꝓximum.

apl̄oꝝ q rogauerūt ꝓ ſocru Simōis. Luc. iiii. et ſaluatoris. Io. xvii. Qui ꝓ aplis pr̄em rogauit et ꝓ credituris ad uerbū eoꝝ. Sic ergo apparet q̄ō ſaluator nr̄ et ueritatis magr̄ allocutꝰ eſt quoſdā ſpālr: et totū mūdum gn̄alr̄: ordināndo ſua locutione et diuiniſſima doctrina hoies. Quo ad deū & quo ad ꝓximū: & quo ad ſemet ipꝫ: ſic h̄ ia dcā oñdūt: et in aliis ꝯformitatibꝰ āncedētibꝰ: hāc ꝯformitatē clare dm̄ſant. Pꝫ ergo decl̄ata p̄ma pars duodecime ꝯformitatis. uꝫ. Ieſus loq̄ns humilimis. uidenduꝫ eſt a modo de ſecunda parte.

❡ Scd̄a pars. xii. ꝯformitatis eſt. F. reſerator. Expō.

PRo huiꝰ expōnis euidētia ē aduertēdū: q: ut ſupiora oñdūt. b. F. Multos ſua lingua uita et moribꝰ ac p̄dicatiōe informādo: ad dn̄m Ieſuꝫ xpꝫ ꝯuertit. Pꝫ ēt ex dictis in p̄cedentibꝰ de doctria bti. F. a quo fuerit: q: a do: et q̄lr a btō. F. fuerit obtenta: q: oſone et aſſidua crucis meditatiōe. Nūc h̄ uidēdū ē q̄ō ipſe. b. F. ad iſtar ſaluatoris ut p̄miſſuꝫ eſt iformauerit quoſdā particl̄ariter: & demū oēs gn̄alr̄ ſue doctrie allocutōe benigna. A multis. n. iterrogatꝰ & de diuerſis put ſpūs ſcūs dabat elloq illi rn̄debat. Nec interrogabat̄ ut hō ſcientiis mūdāis ibutꝰ: ſꝫ ut ſpūal̄ & deuotꝰ. Semel. A dn̄o hoſtienſi de pluribꝰ iterrogatꝰ dixit ei idē dn̄s q fuit poſtea papa Gregoriꝰ. ix. Fr̄ Frāciſce ego te interrogo nō ut hoieꝫ ſciētificū: ſꝫ ut hoieꝫ a deo illuminatū: & ſpū ſcō plenū. De eiꝰ. n. doctria qdā magr̄ poſtq̄ btm̄. F. de qbuſdā iterrogādo fuerat ab ipo declatꝰ dixit: & hr̄ in. xi. parte legende maioris: uere theologia ſci pr̄is iſtiꝰ puritate ac ꝯtēplatōe tāq̄ alis in altū ſubuecta ē ut aqla uolās: nr̄a uero ſcia uentre gradit̄ ſup terrā. Nec imerito: qa eū ad hāc mētis ſerenitatē indefeſſuꝫ oſonis ſtudiū pduxerat: cū ꝯtinua exercitatiōe uirtutū: ut q̄uis ſacraꝝ lr̄aꝝ peritiā nō hūerit ꝑ doctrinā: ipaꝫ tn̄ obtinuit lucis eterne irradiatꝰ fulgoribꝰ: ſibi eā deꝰ dirigēs ꝑ ui'ls oſonibꝰ & meditatōibꝰ crucifixi. Qua obtenta nō ſolū publice p̄dicādo eā in corda hoiuꝫ direxit & trāmiſit: ueꝝ etiā puatis locutiōibꝰ ut nūc oñdet̄ mltos iformauit. Vt igit̄ hoc facilꝰ uideat̄ erit uidēdū. Primo q̄ō quoſdā particl̄ariter & puate doctriauit. Scd̄o. Q̄ō gn̄alr̄ frēs & alios de diuerſis uirtutibꝰ & aliis iformauit. ❡ Quātū ad p̄mū a ſue uite p̄mordio poſtq̄ icepit ꝑſolito degustare diuina: incipiēdo & ueniēdo uſqꝫ ad ſue uite finē. b. F. docuit alloq̄ndo. Prio ꝯcaptiuos ciues: de q̄ allocutōe. Loq̄t̄ legēda triū ſocioꝝ di. Quot. b. F. dū eſſet cū pluribꝰ ciuibꝰ captꝰ a puſinis: & eēt carceri mācipatꝰ nec de hoc conſtaret: ſꝫ potiꝰ gauderet: rephēſus de h̄. ab uno de ſociis eū dicendo iſanū. btūs ipſe. F. Rn̄dit. Quid putas de me? adhuc adorabor p totū mundū. ubi oñdit qd de eo deꝰ diſpoſuerat ſibi eſſe a deo idicatū. ❡ Scd̄o. Allocutꝰ eſt nitemicū. n. menſam parādo ſemp pāibus ipſaꝫ ipleret: iterrogatus a mr̄e: cur tot pāes apponeret. Rn̄dit. ſe hoc facere ꝓ elimoſinis dādis paupibꝰ.

eo ꝙ ꝓpoſuerat oī petenti ꝑ deo elemoſinā elargiri. ubi ſui pectoris pietatē ad paupes declarauit. ❡ Ter tio. Allocut⁹ eſt ſocios ſeculares. Qui cū poſt cenā lau te paratā ꝑ ciuitatē icedēdo uiſitat⁹ a dño: ſe firmaſ ſet in quodā loco tot⁹ alienat⁹ a ſenſib⁹: ut ſe abinde nullo mō poſſet ꝑ tūc mouere: iterrogat⁹ ab ipſis qd cogitauerat: q̄ poſt ipos nō abierat: forſitan inquiunt. uxorē accipe cogitaſti. rñdit: uez dixiſtis: ꝙ nobiliorē & ditiorē ac pl̄chrā magis q̄ unq̄ uideritis accipe cogi taui: ubi oñdit ꝙ de religione q̄ fecit ꝑ aliis celſiorē. Deus eidē prius notitiā indidit. ❡ Quarto. Allocutus eſt uirum quendam ſpūalem in legenda trium ſocioꝝ. Dum iret circa eccleſiā ſancte Marie. btūs. F. plāgēdo & eiulādo alta uoce: Interrogatus a quodā uiro ſpūali eū audiēte cur fleret. Reſpōdit. Plango paſſionez dñi mei. Pro quo nō deberē uerecundari alta uoce ire plo rādo ꝑ totū mūdū: ubi oñdit affectū quē ad crucifixuz hēret adhuc in habitu exñs ſeculari. ❡ Quinto epm Aſſiſinatē allocut⁹ eſt. Primo duz ſecularis adhuc eēt. Cum enim epo pr̄ cōqueſtus eēt de btō. F. ob pecuniā quā ipſe btūs. F. piecerat in quādā feneſtrā: ſacerdote eā nō audēte recipere: ꝑ reparatiōe eccleſie ſcti Da miani. Epus dixit btō. F. pr̄ tuus turbatus eſt cōtra te: & ſcādalizatus redde illi pecuniā quā hēs: q̄ qm̄ forte eſt de iniuſte acq̄ſitis nō uult de⁹ ut eroges eā in op⁹ eccleſie. Hēas ergo fili fiduciā in dño: & uiriliter age: no liq̄ timēre: q̄ ipē erit adiutor tuus: & pro eccleſie ſue ope abūdāter tibi necāria miniſtrabit. Rñdit btūs. F. Dñe nō tm̄ pecuniā q̄ eſt de rebus ſuis uolo ei redde re gaudēti aīo: ſed et ueſtimēta: in quo uerbo btūs. F. uiliſpēdere ꝯcta terrena oñdit dei amore. ❡ Sexto pa trē ſuū carnalē allocutus eſt. Quādo corā epo nō ſo lum iuri pāne hereditatis abrenūciauit: ſʒ ueſtimenta uſq; ad femoralia reddēdo ſibi dicēs: uſq; nunc uoca ui te prēm in terris: Amō ſecure dicere poſſum. Pr̄ nr̄ q̄ es in celis: ubi btūs. F. oñdit toto affectu mundanis abrenūciaſſe. ❡ Septimo latrones allocutus eſt. Inter rogat⁹ in medio nemoris ab eis quis eēt. Rñdit. ꝓco ſum magni regis: ubi ſe ſpū cognouit a dño dirigi: ad uiā dño ꝓperandā in cordib⁹ fideliū. ❡ Octauo ciues ſuos Aſſiſinates allocutus eſt ꝑ hedificatione eccleſie ſcti Damiani. petendo ab eis ſubſidium di. Qui mihi dederit unū lapidē unā mercedē: q duos dederit duas hēbit mercedes: qui tres: tres hēbit. Vbi oñdit nichil imeritū ſi fiat ad dei honorē ap̄d eū eē. ❡ Nono. Frēz carnalē allocutus eſt. Qui tēpore magni algoris uidēs btūm. F. male indutū dixit uni ſocio ſuo ut ab ipſo btō F. peteret ſibi uēdi unā nummatā de ſudore ſuo. Cui re ſpōdit btūs. F. Ego care uēdā Dño meo ſudorē iſtum: ubi oñdit inextimabili mercede a Dño cōpenſanduz: q̄cqd ob ſui reuerētiā ſupportat penurie & tribulatio nis. ❡ Decimo. Frēz Bernardū. Primo qñ de ſero ho ſpitatus cū eo btūs. F. uidit deuote orātē dicere. De⁹ meus & oīa. Ipſe tunc dñs Bernardus. dixit btō. F. Si q̄s hēret a Dño ſuo multa uel pauca que tenuiſſet ꝑ multos ānos: & nollet ea amplius retinere: qd de ipſis agere poſſet qd meli⁹ eēt. Rñdit btūs. F. ꝙ Dño ſuo deberet reddere a quo ea recepiſſet. Et cum dñs Ber nardus diceret oīa bona mea tēporalia uellez erroga re amore dñi mei q ea mihi cōtulit: & hoc ꝯſilio tuo. Btūs. F. rñdit ꝙ hoc erat arduū: & iō a dño reqrēdū. Et cū ambo ꝑrexiſſet ad eccleſiā ꝑ oronē diuinū placi tū poſtulātes. btō. F. lib. euāgelioꝝ ter apiēte: In ꝑma aptione occurrit illud. Si uis pfectus eſſe uade & uen de &c̄. In ſcda. Nihil tuleritis i uia. In tertia. Qui uult poſt me uenire abneget &c̄. Inqt btūs. F. uade & pfi ce ſicut audiſti: ubi pʒ btm̄. F. ſe in oīb⁹ & ſuos uoluiſ ſe diuine uoluntati ꝯformare. Scdo allocutus eſt frēm Bernardū: qñ eidē mādauit ad ꝯterendā ſuā audaciā ut ter trāſiret de latere ad latus: ponēdo pedē ſup gut tur ipſi⁹: de quo hr̄ ſupra ꝯformitate. viii. in ſcda par te. Tertio frēm Bernardū allocut⁹ ē btūs. F. ueniendo ad mortē bñdicēdo eū: ut habitū ē ꝯformitate. viii. Et ſic in ſcda allocutiōe fris Bernardi a btō. F. ipſe btūs F. ſūmā patefecit ſui cordis hūilitatē: ſic & in tertia al locutiōe ſuā ad ipʒ patefecit beniuolā pſnitatē & cha ritatē. ❡ Vndecio. Frēs qñ pauci erāt allocut⁹ eſt: eos ꝯfortādo & ꝑdicēdo eos in breui mltiplicādos ꝑ itroi tum multoꝝ ad ordinē: Ac ipſos informādo de regno dei abnegatiōe ſui & corporis caſtigatiōe: pſa docuit & deꝓmpſit. Sʒ ſrib⁹ ad nūerū duodenariū iā puētis: allocut⁹ ē btūs. F. roborādo eos & denūciādo dñz pa pā ſe eis iclinatuꝝ regulā approbādo. Poſt uero regu le approbationē btūs. F. allocut⁹ ē & alios. Primo do cēdo eos orare di. pr̄ nr̄ & adoram⁹ te xp̄e ad oēs ec cleſias tuas q̄ ſunt in toto mūdo: ꝙ ꝑ ſcām crucē tuā redemiſti mūdū. Scdo. Crucifixū ſemper meditari. Et hoc ponit̄ q̄rta parte legēde. Tertio. Qualr̄ ſtātes & ꝑ mūdū icedētes deberēt icedere & ꝯuerſari: ut dcm̄ ē ſupra ꝯformitate. ii. Quarto. Allocut⁹ ē oñdēdo necē tati corporis eē ſatiſfaciēdū di. Difficile ē ꝑnitati ſen ſuū nō parere. parte qnta legende. Quinto dicēs frēm ueſte multiplici nō uti: ſi flāma celeſtis deſiderii ꝯtege ret iterius. parte qnta. Sexto. Mulierū ꝯſortia & collo q̄a di. uitāda oio: excepta ꝯfeſſiōis cā. parte qnta. Se ptimo. Ociū ſentinā oium maloꝝ efugiēdū a frē cēſe bat: & laborib⁹ aſſiduis carnē eē domādā. Octauo. Si lentiū obſeruandū cauēdo ab oī uerbo ocioſo: tāq̄ de ipo in die iudicii redditurī rōnē. ibidē. ix. Abſtinētiā ſi fiat ſine diſcretiōe nihil ualere. ibidē. x. Quātuz eſt hō īn oculis dei: tm̄ ē & non plus. parte ſexta. Vndecimo. Fugiēdā oino laudē hūanā & neminē di. eē laudāduz: cui⁹ icert⁹ ē exit⁹. ibidē. xii. obie colla ſubmittēda: ut pote ſic faciēdo nullū tp̄s trāſit ſine fructu & Luc̄. ibi dem. xiii. Subditum prelatum conſiderare nō debere: ſʒ illū rōne cui⁹ eſt ſubiect⁹. ibidē. xiiii. Frēs minores uocari debere: ne maiores fieri pſumāt. ibidē. xv. Nō in curiis ꝑlatoꝝ: ſʒ in locis frūm pauprimis eē deo eſt magis acceptū. ibidē. xvi. Pauptatē ſpālē uiā eſſe ſalu tis: q̄ uirt⁹ hoiem amicū magis reddit xp̄o. parte ſepti ma. Decioſeptimo. Sacre religiōis igreſſuʒ ab illo uer bo ichoādū euāgelii. Si uis pfect⁹ eſſe uade & uende oia q̄ habes: & da pauperib⁹ &c̄. ibidē. Decimoocta uo pecuniā ſeruis dei nō eſſe aliud q̄ diabolus & co luber tortuoſus. ibidez. Decimonono fratri minori ad uerecūdiā eſſe uidere pauporē ſe. Vigeſimo intētionē

ſuã eſſe & fuiſſe ꝙ nullus frater deberet hře niſi ue-
ſtimẽtũ ſicut regula ↄcedit cũ cingulo & femoralib⁹.
in libro q intitulať ſpeculũ pfectionis.cap.ii. &.iii. de
pauptate. Vigeſimoprimo nihil deo acceptius aiarũ
ſalute : & q̃ magis trahiť exẽplo q̃ uerbo. parte.viii.
Vigeſimoſecũdo in paupe quolibet xp̃m docebat fra
tres uidere & attendere neminẽ ↄtẽnẽdo.ibidẽ. Vige
ſimotertio oſonis grãz peroptãdã a uiro religioſo: qa
ſine ipſa in dei ſeruitio pſperari nõ credebat.parte.x.
Vigeſimoquarto ꝙ q̃ deus reuelat nõ ſunt palã faciẽ
da: niſi prout diuinus inſtinctus ſuggerit & ſalus ex-
petit alioꝶ.ibidẽ. De multis aliis frẽs gñalr̃ informa
uit: & ꝙ p capl̃a ponã ipſi⁹ uerba. Dimitto hãc partẽ
ulteri⁹ ꝓſeq & p̃miſſa poſui ſuccincte hac de cauſa.
❡Duodecimo. Allocut⁹ ẽ btũs.F. Frẽm Egidiũ: ut di
cit legẽda triũ ſocioꝶ di. Nr̃a religio ſim'lis ẽ piſcato
ri q mittit retia ſua in aq̃ capiẽs piſciũ multitudinẽ co
pioſam: & paruos in aq̃ reliquẽs magnos eligit in ua-
ſa ſua. Cui ordis dilatationẽ p̃dixit cũ q̃tuor frẽs tũc
& nõ plures eẽnt. Vice alia ſcũs Fr Egidi⁹ iterrogauit
btm̃.F. ſi aliqd ẽ terribile in mũdo: qd hõ p pr̃ nr̃ non
poſſet ſuſtinere. Rñdit btũs.F. Diabolus eſt. Nullus
eũ reſpiciẽdo poſſet ſuſtinere p mediũ pr̃ nr̃: qn ſtatiz
moreretur niſi dei ſubſidio iuuaret. Quod uerbum debe
ret quẽlibet chriſticolã ad dimittendum opa diaboli
tiare. ❡Tertio decimo. Papã dñm Innocẽtiũ tertiũ.
Dum.n. ad ip̃m pcexiſſet : ut ſibi uitam euangelicam
quã accepat ↄfirmaret: & ſũmo Portifici ac Cardina-
lib⁹ nimis appareret auſterũ. Rñdit b.F. Nõ ẽ formi
dãdũ ꝙ ſame pereãt eterni regis filii & heredes: q ad
imaginẽ regis xp̃i p ſpũs ſcti uirtutẽ ſunt de paupere
mře nati: & ipſi p ſp̃m paupertatis ſunt in religiõe pau-
percula grãdi. Nã ſi ſuis imitatorib⁹ xp̃s regnũ ꝓmittit
eternũ: q̃to magis illa ſubminiſtrabit q̃ cõiter largitur
bonis & malis? Vbi b.F. oẽm diffidẽtia a cordib⁹ ab-
iecit ſuoꝶ filioꝶ reſpectu tẽporaliũ p uictu ↄſeq̃ndo
rũ: dũmõ i dñꝫ ſuũ totũ iactẽt cogitatũ. ❡Quartode
cimo. Dñs papã Honoriũ dũ regulã q̃ utimur ſub bul
la ab eo obtinuit. ꝓtectoreq̃ꝫ dñm Vgolinũ hoſtieñ.
ep̃m a btõ F. in ꝓtectorẽ ordinis petitũ ↄceſſit. Ac in
dulgẽtiã portiũcule a btõ F. ex parte dei petitã dedit.
Et demũ uiſo miraclo roſaꝶ albaꝶ & rubeaꝶ de mẽ
ſe ianuarii: diẽ ꝓ dicta indulgẽtia determinauit. Et cũ
papa diceret ꝙ ſibi bullã uellet dare. Rñdit btũs F. ꝙ
nolebat aliaꝫ chartã: niſi uerbũ ſuũ. Nam charta erat
btã Maria: notari⁹ xp̃s: & teſtes ſancti angeli. Quo i-
nuit ꝙ uerbo apoſtolico in factis aie eſt ſtandũ firmi
ter & credẽdũ. ❡Quintodecimo. Corp⁹ ꝓpriũ alloq̃n
do. Cũ frẽm Aſinũ appellabat dicẽs. chorda ipſuꝫ uer
berando fortiſſime. Frater Aſine : ſic te decet manere
ſic ſubire flagellũ. ſi quo uis pergere: perge. Vbi oñdit
corpus noſtrũ flagellis domandũ: ne ad rationẽ ſequẽ
dam exorbitet q̃nq̃ꝫ. parte.v. ❡Sextodecimo. Medi-
cũ alloquut⁹ eſt ſuadẽtẽ ut abſtineret a lachrymis: ſi
corporei uiſus cecitatẽ uellet effugere dicẽs reſpõdẽ-
do. Non eſt frater medice ob amorẽ luminis quod cõ
mune habem⁹ cũ muſcis: uiſitatio lucis eterne repel-
lenda uel modica: ꝙ nõ ſpũs ꝓpter carnẽ: ſꝫ caro pro-
pter ſp̃m bñficiũ lucis accepit. parte.v. Vbi inuit ho-
minẽ deo deditũ mal'e debere lumen corporeũ amit-
tere q̃ intuitũ mẽtalẽ offendere in aliquo quo de⁹ ipſe
ſpũs deuotiõe uideť. ❡Decimoſeptimo. Ferrũ dum a
medico in eius carneꝫ ignitũ ꝓfundari deberet di. Mi
frater ignis eſto mihi in hoc ꝓpitius eſto curialis pre-
cor dñm meũ q te creauit: ut tuũ mihi calorẽ tẽperet:
quo ſuauiter urentẽ ualeã ſuſtinere. Quod & fec. Vbi
btũs F. oñdit creaturã creatori diuino famulari: Iperio
etiã ſui pfecti cultoris. ❡Decimooctauo. Sociũ allo-
quutus eſt. & hoc multiplr̃. Primo oñdẽdo iniuriis de
lectari ſocio ut ſibi diceret iniungẽdo. Secũdo ſtatuꝫ
ueri humilis pandẽdo. uꝫ. corporis mortui. Tertio ſe
eidẽ maximũ peccatoꝶ aſſerẽdo. Quarto ut demões
diſcederẽt a ciuitate arrecii iperãdo. Quinto ꝙ nõ cõ
uerſarenť libẽter cũ magnatib⁹ informãdo. hec habẽ
tur parte.vi. legẽde. Sexto hoſtis deceptionẽ in bur-
ſa pecuniã p̃tendẽtẽ demõſtrãdo. parte.vii. legẽde. Se
ptimo paupertatis ſpeculũ plus debet eſſe frater mior
q̃ aliqs paup de mũdo. ibidẽ. Octauo dãda ſunt q̃ hꝫ
frater: ſi qñ inuenit ſe paupiorẽ: ꝙ ſibi ſunt nõ data:
ſꝫ mutuata. ibidẽ. Nono ꝓmiſſa cuicũq̃ꝫ ſunt obſeruã
da ſi adſit facultas exẽplo qñ orauit ꝓ abbate ſancti
Iuſtini. x. parte legẽde. Decimo eidẽ pandendo caſuꝫ
xp̃ianoꝶ: ſi auderet cũ ſaracenis dimicare: ut dicit. xi.
pars legẽde. Vndecimo ſe pre aliis penitentiã exerce
re debere: utpote datũ in exemplũ fratribus a xp̃o &
aliis declarãdo. ut dicit in ſpeculo pfectionis. ca.ii. de
pfectiõe paupertatis. ca.xvi. Duodecimo docuit ſociũ
ut pauperẽ ueſtiret : nudos remanere nõ eſſe uerecun
dum. ibidẽ de pfectione charitatis ad ꝓximũ. cap.iii.
Tertiodecimo furtũ dicẽs eſſe ſi frater minor paupio
rem ſe inueniẽdo nõ ſtatim de mantello uel tunica ſi
poſſet eidẽ nõ ſubueniret. Quartodecimo in paupere
quolibet xp̃m repreſentari dicebat: q noſtrã pauptatẽ
aſſumpſit & infirmitatẽ. ut habeť ibidẽ ca.xi. & in le-
genda maiori. parte.vii. Socios ẽt alloquutus eſt. par
te.vi. legende dicẽs ſuo exẽplo cuilibet eſſe obedien-
dum: ꝙ ipſe erat ita parat⁹ nouicio obedire: ſicut di-
ſcretiſſimo & antiqſſimo fratri. ❡Decimonono. Allo
quutus eſt dñm Vgonẽ: quẽ alii dicũt Vgolinũ Cardi
nalẽ hoſtieñ. & poſtmodũ papã Gregoriũ. ix. & hunc
alloquutus eſt btũs F. Primo rñdẽdo ipſi dño dicenti
ſibi ꝙ nolebat ꝙ ipſe btũs F. ad franciã iret. Cui b.F.
Dñe: magna uerecũdia eſt mihi cũ miſeriꝫ frẽs meos
ad remotas ꝓuincias: ſi ego remãſero in iſtis ꝓuinciis
& nõ ero particeps tribulationũ quas ipſi ꝓpter deuꝫ
ſunt paſſuri: ubi b.F. oñdit ꝙ p̃latus in laborib⁹ ſub-
ditoꝶ p participationẽ debet eſſe ↄformis. Et cũ dñs
Cardinalis diceret. Cur miſiſti frẽs tuos tam longe ad
moriẽdũ fame: & ad tribulatiões alias ſuſtinẽdas. Re
ſpõdit b.F. cũ magno feruore. Dñe: putatis uos ꝙ do
minus ſolũmõ ꝓpter iſtas ꝓuincias miſerit frẽs? dico
uobis in ueritate ꝙ dñs elegit & frẽs miſit ꝓpter ꝓfe
ctũ & ſalutẽ aiaꝶ oiuꝫ hominũ hui⁹ mũdi: & nõ ſolũ
in terris fideliũ: ſꝫ in terris ifideliũ recipienť: & multas
aias lucrabunť. ubi b.F. ad qd de⁹ ipſum miſerit cũ ſu
is expſſit: & ſe habuiſſe noticiã de ſcendis p frẽs cla-

re deprompſit. Secūdo cū ipſe dñs hoſtieñ. ſubmiſſio
ne frūm diceret btō F. q ſeqret ↄſilia frūm ſapiētū: &
ſe ab eis aliqñ duci pmitteret btūs F. nihil ſibi reſpō
dens: ſʒ accipiēs eū p manū duxit ad frēs in caplo cō
gregatos: & ſic loquutus eſt ipſe btūs F. fratribꝰ i fer
uore & uirtute ſpūs ſancti. Frēs mei frēs mei: deꝰ uo
cauit me p uiā ſimplicitatis & humilitatis: & hāc uiaʒ
oñdit mihi in ueritate p me & p illis qui uolūt mihi
credere & me imitari. Et ideo nolo q noīetis mihi ali
quā regulā neqʒ ſancti Bñdicti neqʒ ſancti Bernardi
nec aliquā aliā formā uiuēdi: pter illā q mihi ē oñſa a
dño miſericorditer & dōata. Et dixit mihi q uolebat
me eſſe unū magnū fatuū in hoc mūdo: & noluit nos
ducere p aliā uiā q p iſtā ſciaʒ. Sʒ p uraʒ ſciaʒ & ſapi
entiā deꝰ nos ↄfundet. Et ego cōfido in caſtaldis dñi
.ſ. demonibꝰ q p ipſos puniet uos dñs: & adhuc re
dibitis ad urʒ ſtatū cū uitupio uro uelitis nolitis. Tūc
Cardinalis obſtupuit ualde. & nihil rñdit. & oēs frēs
timuere ualde: ubi b. F. expſſit modū uiuēdi frūm: &
qd deꝰ ultimo faciet fratribꝰ male in hoc ordine uiuē
tibus. tertio rñdit dicto D. Cardinali dicēti ipſi beato
F. ut dicit. vi. pars legēde ſi ſibi placeret q frēs ſui ad
eccleſiaſticas pmouerenꝰ dignitates. Cui b. F. rñdit. d.
Dñe: miores ideo uocati ſunt frēs mei: ut maiores fie
ri nō pſumāt. Si uultis: inqt: ut faciāt fructū in eccle
ſia dei: tenete ipſos & ↄſeruate in ſtatu uocationis eo
rū: & ad plationēs eccleſiaſticas nullatenꝰ aſcēdere p
mittatis: ubi b. F. docuit q in humilitate eſt ſtatꝰ ueri
fratris minoris. Quarto locutꝰ eſt dicto dño hoſtieñ.
ut habet in. vii. parte legende. Cuʒ. n. comeſturꝰ b. F.
in eiꝰ hoſpicio p elimoſina prlꝰ eūdo fruſta panis ac
qſiti ad mēſaʒ dñi Cardinalis detuliſſʒ. & Cardinalis
dixiſſʒ btō F. q ſic faciēdo ſuo derogaſſʒ honori. Rñ
dit btūs F. Magnū mi dñe uobis honorē exhibui: qꝛ
maiorē dñm honoraui. & de hoc dicet ifra ↄformita
te. xvi. ubi oñdit frēm minorē p elimoſina libēter de
bere uelle ire: dñʒ Ieſum xpm pauperē in hoc mūdo
imitādo. Fuit ēt alloquutꝰ hūc dñm hoſtieñ. cū noluit
eſſe frater minor. ut dictū eſt ſupra ↄformitate. ix. par
te. ii. ¶ Vigeſimo. Frēm Pacificū eſt alloquutus. Cū. n.
idē frater oraſſet in eccleſia bti Petri de bouario iux
ta caſtrū treuii: & poſitꝰ in extaſi eidē eēt reuelatū ſe
dē luciferi humili reſeruari Frāciſco. uolēs poſt uiſio
nē humilitatē bti F. expiri: dixit querēdo ab eo qd de
ſeipſo ſentiret. Cui btūs F. uideor mihi ait maximus
pctōꝝ. Et cū frater Pacificꝰ diceret q ſalua cōſciētia
hoc dicere nec ſentire poſſet. Rñdit. Si qtūcūqʒ ſcele
ratū hominē tāta fuiſſet xps miſericordia pſequutus:
arbitror ſane q multo plus q ego deo gratior eēt. par
te. vi. legēde. ubi oñdit dicto fratri ſe in uera humili
tate eē fundatū. ¶ Vigeſimoprimo. Alloquutꝰ eſt b. F.
frēs Leonē. Maſſeū. Ruffinū. Ricerium. & Peregrinū: de
qua alloquutiōe habes ſupra ↄformitate. viii. de tribꝰ
primis in tractatu de puincia ſancti F. De duobꝰ aliis
in tractatu de puincia marchie. ¶ Vigeſimoſecūdo.
allocutꝰ eſt beatā Clarā: qua alloquutiōe oibus mūda
nis ipſa abrenūciauit. put eiꝰ dicit legēda. Xpo ſpon
ſo p oia ſe iungēdo. Eandē b. F. alloquutꝰ eſt iuxta fi
nē. & hoc p internūciū: mittēdo eidē q ipſuʒ una cuʒ
ſororibꝰ uiderent ad eoꝝ gaudiū & ↄſolationē. Sicqʒ
factū eſt q poſt mortē bti F. corpꝰ eiꝰ deductū eſt ad
ſanctū Damianū. & ſic ipſa cū ſororibꝰ cū magna de
uotione & gaudio eū uiderūt. ¶ Vigeſimotertio. allo
cutꝰ eſt epʒ imole. pte. vi. legende. Petēdo ut cū ipſiꝰ
licētia pplo ipſiꝰ pdicare liceret. q ↄcedere noluit. Ad
quē ſcdo btūs F. ingreſſus qd uellet iterato reqſitꝰ hu
milr rñdēdo: inqt. Dñe: ſi pr filiū uno pepulerit oſtio:
alio ſibi reintrādū eſt. Cui eps ipſuʒ amplexādo. Tu
& oēs frēs tui de cetero in epatu meo gnali mea licē
tia pdicetis: q hoc humilitas ſctā pmeruit. Quo cla
reſcit de hūilitate Frāciſci exēplū ſpāle. ¶ Vigeſimo
qrto. Frēm Siluestrū cū quo dū arctiū pueniſſet: & to
tā ciuitatē plenā demonibꝰ btūs ipſe Frāciſcꝰ uideret
& pplm ad mutuā neceʒ incedenteʒ: eidē fratri Silue
ſtro dixit. Vade ad portā ciuitatis: & ex parte oipotē
tis dei demonibꝰ in uirtute ſancte obediētie pcipe ut
exeāt feſtināter. Quod ille faciēs ad pacē demonibꝰ
effugatis ciuitas ipſa ſtatim rediit. Vbi claruit qtū ua
let bti F. iperiū ad arcendū demonū infirmitatem. hec
hñtur parte. vi. legende. ¶ Vigeſimoqnto. Viꝝ quen
dā de marchia eſt alloquutꝰ: q frater minor eſſe uole
bat: cui cū diceret uerbū euāgelicū: q uēderet oia: &
paupibꝰ daret: & ſic eū ad ordinem reciperet. Ille uero
parentibꝰ ſua diſtribuiſſet: & nihil paupibꝰ a b. F. ſub
hac alloquutiōe repulſus eſt. Vade uiā tuā frater muſ
ca: qm nōdū exiſti de domo tua & de cognatiōe. Cō
ſanguineis tuis tua dediſti & defraudaſti paupes: di
gnus nō es iungi paupibꝰ ſctis. Incepiſti a carne rui
noſuʒ fundamentū: ſpūali fabrice collocaſti. Vbi appa
ret q ſeuerus fuit in recipiendo ad ordinem fratres
expropatos. ut ſctm euāgeliū docet. habenꝰ hec par
te. vii. legende. ¶ Vigeſimoſexto. Alloquutꝰ eſt frēm
Petrū cathanii ſuū uicariū. Qui cū fieri feciſſet in lo
co ſancte Marie de portiūcla paruā domū ad offm di
cendū: & qeſcendū ob frūm multitudinem illuc acce
dentiū: eidem b. F. dixit. Fr: locꝰ iſte eſt forma & exē
plū totiꝰ religiōis. Et iō potiꝰ uolo q fratres huiꝰ lo
ci tollerent tribulatiōes & icōmoda dei amore: & alii
fratres q huc ueniūt reportent bonū exemplū paup
tatis ad loca ſua: q ſi iſti hñt ↄſolatiōes ſuas plena
rie: & alii ſumerent exemplū edificādi in locis ſuis di
centes. In loco ſancte Marie de portiūcula: q eſt pmꝰ
ordinis locꝰ: fiūt talia & tāta edificia: bñ etiaʒ poſſu
mus & nos edificare i locis nris. hoc hr in ſpeclo pſe
ctionis de pauptate. ii. ca. ubi pʒ q btūs F. habitacla
humilia dilexerit & locū ſācte Marie pſatū. Vice alia
dictū ſuū uicariū dū peteret ab ipo b. F. licētiā q bo
na intrātiū ordinem aliq poſſet ſeruare: ut fratribꝰ de
eiſdem poſſet puideri ad locū ſancte marie accedē
tiū alloquutꝰ eſt di. Abſit: inqt: a nobis frater chariſſi
me ut p quouis hoie ipie agamꝰ in regulā: malo te al
tare uirginis glorioſe nudare cū neceſſitas id reqrit q cō
tra pauptatis uotū & obſeruātiā euāgelii aliquid uel
modicū attentare. Gratiꝰ. n. habebit uirgo btā ſancti
euāgelii pfecte ſeruato ↄſilio ſuū altare detegi q alta
ri ueſtito filii ſui pmiſſuʒ ↄſiliū pretermitti. Quo dicto

Exemplū notabile

oñdit affectũ ad pauptatis obſeruãtiã: & parere diui
nis ↄſilus q̃tũ placeat ſctis. hoc hr̃ parte.vii. legẽde.
Hũc eũdẽ alloquut⁹ eſt: ut frẽ ab alio īfamatũ ſi iue
niret culpabilẽ puniret:ſin ãt:inqt:ſurge ſurge:diſcute
diligẽter. Et ſi accuſatũ frẽ inocẽtẽ reperis:accuſantẽ
dura correctiõe cũctis redde notabilẽ:ubi ſibi diſpli-
cere ſũmope oñdit uiciũ detractiõis.ponit̃ h̃ in parte
viii.legende. ⁋ Vigeſimoſeptio. Nũcios aſſiſinates.q
cũ eũ de nuceria aſſiſiũ reducerẽt : & ĩ uilla q̃ Satria-
nũ dr̃:uellẽt p pecũia corpis necãria emere:nec iueni
rẽt.b.F.alloquut⁹ ẽ di.Iõ nihil iueniſtis: q plus i mu
ſcis ũris q̃ i deo ↄfiditis.Muſcas denarios uocauit. ſꝫ
reuertimini inqt:p domos q̃s circuiſtis:& dei amoreꝫ
offerentes p pcio:humilr̃ elimoſinã poſtulate. Quod
& faciẽtes iuenerũt plã p dei amore q̃ p denariis:ubi
oñdit de⁹ q̃tũ fac̃ d ſe ↄfidẽtib⁹:& q̃ pmpt⁹ erat iple
re Frãciſci pmiſſuꝫ.h hr̃ pte.vii.legẽde. ⁋ Vigeſimo-
octauo. Sitiẽtẽ q̃ndã:cui⁹ uehebat aſello:cũ ſitis eſtu
aret ardore:ac diceret. Heu morior ſiti: niſi poculi ali
cui⁹ bñficio refociler.b.F.alloquut⁹ ẽ di. orone pmiſ
ſa. Feſtina ad petrã:& illic aquã uiuã iuenies: quã tibi
hac hora miſericorditer xp̃s bibẽdã d lapide pduxit.
Sic & fec̃. Vbi uide clemẽtiã bti F. & ↄdeſcẽſioneꝫ ad
Frãciſcũ miſeratiõis diuine.hr̃ parte.vii.legẽde. ⁋ Vi
geſimonono. Dãtes bonũ exẽplũ:& oppoſitũ ẽt pagẽ
tes alloquut⁹ ẽ. Prios bñdictiõis mĺtiplicis accumulã
do eloquiis. Scdos uero maledictiõeꝫ eis impcãdo d.
A te ſctiſſime dñe & a tota celeſti curia:& a me par-
uulo tuo ſint illi frẽs maledicti:q ſuo malo exẽplo cõ
fundũt & deſtruũt q p ſctõs frẽs hui⁹ ordis edificaſti
& edificare nõ ceſſas. Qua maledictiõe oñdit b.F. ſe
zelũ maximũ habuiſſe ad ſuũ ordinẽ: & q̃ formidãdũ
ſit ei⁹ maledictionẽ icurrere: q data eſt tãta delibera
tiõe: & nõ ſine diuia uolũtate: q̃re credẽdũ ẽ a deo eẽ
ſic ſancitũ i celo qd a b.F. ſic eſt platũ i mũdo. ⁋ Tri
geſimo. Alloquut⁹ eſt b.F. aues.i.viii.parte legẽde.dũ
cantu auiclaꝝ icitat⁹ eſſet i paludib⁹ uenetiaꝝ:diceret
q3 ad ſociũ. Sorores aues laudãt creatorẽ ſuũ: nos
i mediũ eaꝝ eũtes laudes & horas canõicas dño dcã
tem⁹.ſꝫ q ppter eaꝝ garritũ i dicendo horas mutuo
ſe itelligere ñ poterãt: Dixit b.F. ad aues. Sorores a-
ues a cãtu ceſſate:dõec deo laudes debitas pſoluam⁹
& ipẽ ſtati tacuerũt. Sꝫ offõ expleto data cãtãdi iterato
licentia:cãtũ ſuũ more ſolito reſũpſerũt. Itẽ i.xii.parte
legẽde. Inueñiẽdo iuxta beuaniũ auiũ mĺtitudinẽ pmo
ſalutauit:deiñ alloquut⁹ eas dixit. Frẽs mei uolucres
mĺtũ debetis laudare deũ creatorẽ ũrꝫ: q plumis uos
iduit & pẽnas uob tribuit ad uolãdũ: puritatẽ ↄceſſit
aeris:& ſine ũra ſollicitudine uos paſcit & gubernat:
ubi oñdit ſe totũ affectũ ad ↄditorẽ oiuꝫ ſp habuiſſe
ad queꝫ laudãdũ ſic creaturas iducebat:ñ ſolũ pditas
rõne:ſꝫ ẽt carẽtes. ⁋ Trigeſimopmo. Demões allo-
quut⁹ eſt.parte.x.legẽde. Dũ i orone a diabolo ptur
barẽt aliqñ:dixit ad dmões. Facite i me qcqd ualetis
maligni ſpũs & falaces. Ex pte dei oipotẽtis dico uo
bis:ut exerceatis circa corp⁹ meũ qcqd uob datũ fue
rit a dño nr̃o Ieſu xp̃o:qm̃ parat⁹ ſũ ad oia ſuſtinẽda.
Cũ.n.maior inimic⁹ ſit corp⁹ meũ q̃ habeã:uindicabi
tis me d inimico meo & aduerſario peſſimo. Quã cõ-
ſtãtiã ñ ferẽtes dmões:uicti abſcedebãt. Et q ſic eos
uic ſinglari certamie:dmũ ſolo uerbo effugauit.ut dic
vi.ps legẽde &.xii. ⁋ Trigeſimoſcdo.allocut⁹ ẽ b.F.
ſoldanũ babilõie. Et q d iſta allocutõe dicet̃ plene in
fra ↄformitate.xxxviii.Iõ ad pñs dimitto.d allocutio
ne ſoldani a b.F.hr̃ i.ix.pte legẽde. ⁋ Trigeſimoter
tio.allocut⁹ ẽ b.F. ſibi familiares.x.pte legẽde infor-
mãs eos qũo ſe debẽt hr̃e dũ i orone uiſitat̃ qs a dño
di. Quãdo ſeru⁹ dei orãs uiſitat̃ diuinit⁹ dicere debꝫ.
Iſtã ↄſolationeꝫ mihi pctõri & idigno de celo miſiſti
dñe:& ego ipſaꝫ tue comitto cuſtodie: q theſauri tui
me ſentio eẽ latronẽ. Cũ ãt ab orone reuertit̃:ſic dꝫ ſe
pctõrẽ & paupculũ oñdere: ac ſi nĺlaꝫ ſit gr̃aꝫ ↄſecu
tus: quo oñdit q p hũilitatẽ qd dat̃ nob a dño ab ip
ſo ↄſeruat̃. ⁋ Trigeſimoq̃rto. abbatẽ ſci Iuſtini d pu
ſio.pte.x.legẽde. Cũ.n.ſe btõ F.ut p ſe oraret:recõmẽ
daſſꝫ.b.F.allocut⁹ ẽ di. Orabo libẽter. qd & fec̃ ſtati.
Et tũc abbas i exceſſu mẽtis effect⁹ iſolitũ calorẽ ſen
ſit atqꝫ dulcedinẽ:ubi b.F. expſſit ſuis pcib⁹ aures ad
eẽ diuinas. ⁋ Trigeſimoqnto.ad diſtinctos frẽs b.F.
uerba ſpũalia ſue direxit locutiõis.ad frẽꝫ q̃ndã ñ orã
tẽ nec laborãtẽ nec uolẽtẽ ire p elimoſina: ſꝫ bñ cõe-
dẽtẽ.b.F.dixit. Vade uiã tuã Fr̃ muſca: qm̃ uis come-
dere laboreꝫ frũꝫ tuoꝝ:& eẽ ocioſus in ope dei. & ſic
emiſit eũ. Aliũ quẽ docuerat icedẽdo p uiã ut diceret.
Dñs det tibi pacẽ. Et eũ nõnulli de hac ſalutatiõe tur
barẽt.b.F. iſormauit di. Dimitte illos dicere: q ñ pci-
piũt q̃ dei ſũt. Et noli ide uerecũdari:qm̃ adhuc modi
cũ & mĺti nobiles & pncipes h⁹ mũdi de hac ſaluta-
tiõe tibi & aliis fratrib⁹ reuerẽtiã exhibebũt. Quẽdã
aliũ iterrogãtẽ btm̃ F. cur ſic frẽs a ſua cura reiiceret:
alloq̃ndo ſic rñdit. Fili mi:ego frẽs ſic diligo ſic poſſũt
ſꝫ ſi mea ſeq̃rent̃ ueſtigia:ipos utiqꝫ plus amareꝫ: nec
me illis redderẽ alienũ. Sꝫ ſũt qdã de nũero platoꝝ:q
ad alia trahũt eos pponẽtes illis antiquoꝝ exẽpla &
paꝝ mea mõita reputãtes. ſꝫ qd & q̃lr ipi agãt nũc:in
fine clari⁹ appebit. Alteri fratri dicẽti ſibi. Cur ñ corri
gebat defect⁹ q fiebãt i ordine. Rñdit b.F.di. Dñs i-
dulgeat tibi Fr̃:qm̃ uis eẽ mihi ↄtrari⁹ & aduerſari⁹:
atqꝫ me iplicare i his q̃ ñ ptinẽt ad offm̃ meũ. quouſ
qꝫ.n.habui platiõis offm̃ fr̃ frẽs:& ipi pmãſerũt i uoca
tiõe & pfeſſiõe ſua:lꝫ a pncipio mee ↄuerſiõis ſp iſir
m⁹ fuerĩ:cũ pua mea ſollicitudie ſatiſfaciebã eis exẽ
plis & pdicatiõib⁹. Sꝫ poſtq̃ ↄſideraui q dñs mĺtipli
cauit nũeꝝ frũꝫ:& ipi pp tepiditatẽ & iopiã ſpũs ici-
piebãt dclinare a uia recta & ſecura: p quã ↄſueuerãt
ambulare: & p ãpliorẽ uiã q̃ duc̃ ad mortẽ icedẽtes ñ
attẽdebãt uocationẽ & pfeſſionẽ ſuã & bonũ exẽplũ:
nec uolebãt dimittere iter piclõſũ & mortiferꝝ qd ce-
perãt pp pdicatõeꝫ & admõitiõeꝫ meã & exẽplũ meũ
qd ill̃ ↄtinue oñdebã:iõ recõmẽdaui ordis platiõeꝫ &
regimẽ dño & miniſtris. uñ lꝫ tpe quo renũciaui offõ
frũꝫ excuſarẽ me corã fratrib⁹ i caplõ gñali:q pp in-
firmitates meas curã de ipis hr̃e ñ poterã: tñ ſi ſcdm
uolũtatẽ meã frẽs uellẽt ambl̃are nũc pp ipoꝝ ↄſolo-
nẽ & utilitatẽ nollẽ q aliũ miniſtꝝ hr̃ent niſi me uſqꝫ
ad diẽ mortis mee. ſi.n.fidel̃ & bon⁹ ſubdit⁹ uolũtatẽ

Nota uer ba.b.p̃tis.

p̄lati ſui cognoſcit & obſeruat: puā ſolicitudinē oꝝ p̄latū hr̄e d̄ ipo: imo tm̄ gauderē d̄ bōitate frūȝ pp lucrū ipoꝝ & meū: ꝙ ſi iacerē i lecto īfirm⁹ n̄ me pigeret ſatisfacere eis: ꝙ offiīn meū. i. p̄latiōis eſt ſp̄ūale tm̄. uȝ: dn̄ari uiciis: & ip̄a ſp̄ūal'r corrigere & emēdare. poſtq̄ āt ip̄a emēdare & corrigere p̄dicātiōe admōitiōe & exēplo n̄ poſſū nolo carnifex fieri ad puniēdū & flagellādū: ſic ſūt ptātes h⁹ ſecl'i. Verūtn̄ uſqȝ ad diē mortis mee n̄ ceſſabo ſaltē exēplo & bōa opōne docere frēs ambulare p uiā quā mihi dn̄s oñdit: quā & ego iā docui & oñdi eis uerbo & exēplo ut ſint iexcuſabiles corā dn̄o: & ego n̄ teneor d̄ ipis ulteri⁹ corā dn̄o reddeꝛ rōnē: ubi oñdit b. F. qd agēdū ſit: & p̄ſertim i h̄ tpe ut bono exēplo doceāꝛ frēs: & de correctiōe ſi n̄ ē p̄lat⁹ ſe nullus intromittat. Aliū frēm iuuenē cū iterrogaſſet b. F. ut dic̄. ii. p̄s legēde: q̄l'r ſoci⁹ ātiqu⁹ ſe circa ipſum h̄uiſſȝ i uia: q eidē ſcādala pl'a fecerat: & iuuenis rn̄deret Satis bn̄. b. F. dixit. Caue Fr̄ ne ſub hūilitatis ſpē mētiaris. Scio. n. ſcio: ſȝ expecta modicū & uideb. ubi oſidit pp alic⁹ excuſationē mēdatio n̄ utēdū eē a quoq̄. Quēdā aliū frēȝ: ut dic̄. xiiii. p̄s legēde: q uidebat b. F. uariis īfirmitatib⁹ āguſtiari: dixit ſibi. Roga deū pr̄ ut miti⁹ tecū agat. alloq̄ndo ſibi. Rn̄dit. niſi noſeē i te ſimplicē puritatē: tuū ex nūc abhorrerē ↄſortiū: q auſus fueris circa me diuīa iudicia rep̄hēſibilia iudicare. ubi oñdit uiꝝ deo deditū i cūctis uolūtati diuie ſe cōformādū. Pl'es alios frēs allocut⁹ eſt p̄ticul'r & docuit ſua locutiōe. ℂ Trigeſimoſexto. Ep̄m iterancſeȝ allocut⁹ eſt b. F. Qui ep̄s p⁹ p̄dicationē factā a b. F. pp'lo ſuo dixit. ꝙ tenebāꝛ deū diligere laudare & honorare & cauere a pc̄tis: ꝙ p paupē uilē & d̄ſpectū eos illuſtrauerat. ſ. p b. F. Cui b. F. ſe ad pedes ei⁹ p̄iciēdo di. In ueritate dico uob dn̄e ep̄e: nll's hō unq̄ fec̄ mihi tātū honorē i h̄ ſcl'o: q̄tū feciſtis mihi uos hodie. Nā alii hoies dn̄t mihi. Iſte ē ſc̄tūs hō: attribuētes mihi gl'iaȝ & ſc̄itatē: & n̄ deo. ſȝ uos tāq̄ diſcret⁹ ſepaſtis p̄cioſū a uili. ubi oñdit b. F. nihil ſibi uelle attribui d̄ ſc̄titate: ſȝ totū deo: q eā dat hoib⁹. ℂ Trigeſimoſeptimo. Magiſtꝛ i theologia ſenis allocut⁹ eſt: Dū iterrogaſſet eū q̄uō itell'r illud Eze. Si n̄ ānūciaueris ipio ipietate ſuā: ſanguinē ei⁹ d̄ māu tua reqrā. Rn̄dēdo b. F. ait. Si uerbū dȝ gn̄al'r itell'i: ego tal'r accipio ip̄m. ꝙ ſeru⁹ dei ſic dȝ uita & exēplo i ſeip̄o ardere & fulgere: ut luce exēpli & ligua ſc̄ē ↄuerſatōis oēs ipios rep̄hēdat. Sic inq̄ ſplēdor uite ei⁹ & odor ſ'ame ipſi⁹ ānūciabit oib⁹ iniqtates ſuas. Vn̄ pȝ q̄tuȝ uir religioſus dȝ exēplo & uita nitere: c⁹ oppoſitū faciēs ad ſcādalū cū ſit p̄xioꝝ diuinū n̄ euadit iudiciū ultiōis. ℂ Trigeſimooctauo. Allocut⁹ ē b. F. militē apud zelanū ut dic̄. ii. p̄s legēde: qui ip̄ȝ ad prādiū iuitauerat. Cui b. F. mortē ſtati futurā p̄dixit: ut ↄfiteretꝛ admōuit: & ſe ad mortē q̄tū poſſȝ diſpōeret ſuſcipiēdā. Que oia ſc̄tā ſūt ut b. F. locut⁹ fuerat. ℂ Trigeſimonono. Quēdā ↄtractū noie gedeonē allocut⁹ ē: ut dic̄ ſed'a p̄s legēde: apud reate: quē ſigno crucis ſr̄ ip̄ȝ ſc̄tō libauit dicēs eū duriora ſeu d̄teriora paſſurum ſi ad uomitū rediret. Et ſic euenit eidem: cū ad uomitū luxurie recurrat⁹ fuiſſȝ: ſubita ē morte op̄p̄ſſus. ℂ Quadrageſimo. Viꝝ cuiuſdā m'lieris: q uxorē n̄ p̄mittebat deo ut uolebat ſeruire b. F. p ip̄aȝ uxoreȝ allocut⁹ ē di. nūc tp̄s eē mie: poſtmodū uero eqtatis. Quo uerbo audito n̄ ſolū uxorē deo p̄miſit libe uacare: ſȝ & ipſe ↄſil'r deo ſeruiuit. ℂ Quadrageſimop̄mo. Frēȝ Leonardū d̄ aſſiſio allocut⁹ ē cū cordis ei⁹ audiſſet archana: ut dic̄. xi. p̄s legēde: di. Nō fr̄ ↄuēit ut ego eqtē: tu uenias pedes. q nobilior & potētior me i ſcl'o fuiſti. qd fr̄ ut audiuit ſic eē aſſeruit: & ueiā ab ip̄o humil'r reqſiuit. ℂ Quadrageſimoſc̄do. Dn̄m Bōauēturā d̄ ſenis allocut⁹ ē oñdēs ei q̄l'r loca frūȝ deberēt edificari. d̄ q̄ allocutiōe: ꝙ dr̄ ↄformitate. xvi. ad p̄ns h̄ ↄmittiꝛ. ℂ Quadrageſimotertio. Allocut⁹ ē q̄ndā miniſtꝛ q m'tos libros hn̄s d̄ ↄſcia b. F. tenere uolebat. Cui b. F. dixit. Fr̄: nec uolo nec debeo nec poſſū uenire cōtra ↄſciaȝ meā & p̄feſſionē ſc̄i euāgelii qd p̄feſſi ſumus. Vos uultis uideri ab hoib⁹ obſeruatores ſc̄i euāgelii: opib⁹ āt uultis hr̄e locl'os: ubi b. F. oñdit m'toꝝ librorū detētionē i frē miore n̄ eē tutū: ſȝ p̄p̄etatē arguere ↄtra regulā ſp̄ālē. ℂ Quadrageſimoq̄rto. Allocut⁹ ē b. F. b. dn̄icū: q cū b. dn̄ic⁹ diceret b. F. Vellē fr̄ Frāciſce unā religionē fieri tuā & meā: & nos i eccl'a uiuere pari forma. Rn̄dit b. F. diuine eē uolūtatis diſtictos ordines p ip̄os ordiari: ut ſi alicui duꝝ uidereꝛ ordinē unū itroire ad aliū poſſȝ accedere & tali mō de⁹ n̄ p̄deret aias fideliū: ſȝ lucrareꝛ. ℂ Quadrageſimoq̄nto. Allocut⁹ ē b. F. nobiles d̄ puſio: q ei⁹ p̄dicationē aſſiludēdo pturbabāt: qb⁹ b. F. dixit. Dn̄s exaltauit uos ſup uicinos ur̄os: pp qd ide magis deberetis recognoſceꝛ creatorē ur̄ȝ hūliādo uos n̄ tm̄ ip̄i do: ſȝ ēt uicinis ur̄is. ſȝ eleuatū ē cor ur̄ȝ i ſupbia. uñ dico uob ꝙ niſi cito ad deū ↄuerſi fueritis ſatiſfaciētes illis quos offēdiſtis: dominꝰ q nihil reliq̄t iultū ad maiorē uīdictā & pūitōeȝ ur̄aȝ & iproperiū faciet uos ↄſurgere unū ↄtra aliū: & mota ſeditione & inteſtino bello tātā tribulationē patiemini q̄tā ur̄i uicini uob iferre n̄ poſſēt. & ſic euenit i breui. Nā pp'l'ares expelleꝛt nobiles: & mutuo ſe uindicaꝛt d̄ ſeipſis. ℂ Quadrageſimoſexto. Allocut⁹ ē b. F. gn̄alē miniſtꝛ. P̄io deſcribēdo ip̄ȝ q̄lis debeat eē: de quo i ſubditis capl'is fiet d̄ h̄ caplȝ ſp̄āle. Sc̄do eidē litterā dirigēdo: q̄ icipit. Fr̄i. N. miniſtro. Dn̄s te bn̄dicat. i q̄ ep̄l'a b. F. iduc̄ eū. p̄mo ad pſerēdū tribl'atiōes & paciētiā hn̄dā: ubi di. ꝙ ſi frēs eū uerberēt dȝ hr̄e p grā: & ita igt uelis & n̄ aliud. ſc̄do ad dilectiōeȝ ip̄ȝ pſequtū di. Dilige eos q iſta faciūt tibi: & n̄ uelis alid d̄ eis niſi q̄tū. D. dederit tibi. & i h̄ dilige eos ut uelis ꝙ ſint meliores xp̄iani. Tertio ut peccātib⁹ frib⁹ miaȝ dōet & offerat di. Et i h̄ uolo cognoſceꝛ ſi diligis deū: & me ſeruū ſuū & tuū ſi feceris iſtud. ſ. ꝙ n̄ ſit aliqs fr̄ i mūdo q peccauerit q̄tūcūqȝ potuerit peccare q p⁹q̄ uiderit ocl'os tuos ꝙ recedat ſine mia tua: ſi q̄rit tuā miaȝ. & ſi n̄ q̄reret miaȝ: tu q̄ras ab eo ſi uult eā. Et ſi milies poſtea appereret corā ocul'tuis: dilige eū pluſq̄ me: ad h̄ ut trahas eū ad dn̄ȝ: & ſp miſerearis talib⁹. quarto ꝙ frēs peccātib⁹ n̄ igerāt uerecūdiā: ſȝ ↄpatianꝛ eiſdē: & bn̄ tractēt. Et oēs frēs q ſcirēt eū peccaſſe nō faciant ei uerecūdiā neqȝ d̄tractiōeȝ: ſȝ magnā miaȝ hēant circa ip̄ȝ: & teneāt m'tū p̄uatū pc̄tm̄ fr̄is ſui: ꝙ n̄ ē opus ſanis medic⁹. quīto ꝙ p̄nia peccātib⁹ h̄ ſit ſola. Vade

De miſericōdia p[eccā]cātib⁹ i[mpē]gēda.

& noli āpli⁹ peccare. ¶ Quadrageſimoſeptio. Capl'm
gñale allocut⁹ ē:cui talē lr̃az ſic icipiētē trāſmiſit. Re
uerēdis & ml'tū dilīgēdis frib⁹ uniuerſis &c̄. ubi b. F.
monet p̄mo ut dei noi cū audit̄ reuerētia exhibeat̄ di.
Nomē dñi audiētes adorate eū cū tiore & reuerētia p
ni i terra. ſc'do oñdit ſr̃es miores iō directos a deo ut
p eos mūdus cognoſcat ip̄z ſolū eſſe altiſſimū deū di.
qm̄ iō miſit uos in uniuerſo mūdo ut uerbo & ope de
tis teſtimōiū uoci ei⁹: & faciatis oēs ſcire qm̄ ñ ē altiſ
ſi n⁹ p̄ter ip̄z.tertio q̄ pmiſeīt hortat̄ eos pſeuerāter p
ficere di.In diſciplina & ſcā obia pſeuerate:& q̄ pmiſi
ſtis ei bono & firmo ppoſito adiplete.q̄rto cū efficacia
iduc̄ f. ēs ad reuerētiā corpis & ſāguis dñi di. Dep̄cor
itaq3 oēs fr̃es &c̄.d h̄ dicet̄ ſtati i lr̃a i ea.i.qnto ſacer-
dotes mōet ut puriſſimi ptractēt h̄ ſacm̄:& cū reuerē
tia.& uita & exēplo ſint p̄ aliis hoīb⁹ ſingul'es:ſic di-
gnitate exiſtūt di.Rogo et i dño oēs ſr̃es meos ſacer-
dotes &c̄.dicet̄ ibidē.ſexto dignitatē oñdit dei & hu-
militatē i h̄ ſacr̃o otēti di. Tot⁹ hō paueat &c̄.dicet̄ i
p̄fato.c.i.ſeptio oñdit q̄ miſſe i ouētib⁹ ñ ml'tiplicēt̄:
ſ3 una ſola dicat̄ di. Mōeo p̄terea & exhortor i dño ut
i locis i qb⁹ morāt̄ fr̃es una tm̄ miſſa celebret̄ i die. Si
uero i loco fuerit pl'es ſacerdotes: ſit p amorē charita
tis alter otēt⁹ audita celebratōe alteri⁹ ſacerdotis.oc-
tauo q̄ uerba diuia i terra repta loco ogruo ponāt̄ &
decēti di.Propterea mōeo ſr̃es meos: & i xp̄o oforto
q̄ten⁹ ubicūq3 iuenerit uerba diuia ſcripta ſic pñt ue-
nerēt̄:& q̄tū ad eos ſpectat ſi ñ bñ r̃poſita ul' ihōeſte
iacerēt i loco aliquo diſpſa colligāt et r̃ponāt ea:hono
rātes i ſermōib⁹.D.q locut⁹ē.nono ſe accuſat corā mi
ſtro & ca.gñali i ml'tis offēdiſſe:et ueniā petit d.In ml'
tis offēdi mea graui c'l'pa:& ſpāl'r q̄ regulā quā dño p
miſi ñ obſeruaui:nec offm̄ dixi ſic̄ regl'a p̄cipit ſiue ne
gligētia ſiue ifirmitatis mee occaſiōe: ſiue q̄ ignorans
ſū & idiota.dcimo iduc̄ fr̃es ad obſeruātiā regl'e: & ad
dicēdū diuinū offm̄ cū duotiōe di.Per oia oro ſic̄ poſ-
ſū gñalē miſtr̃ ut faciat regulā ab oib⁹ iuiolabil'r ob-
ſeruari:& c'l'ici dicāt diuinū offm̄ cū duotiōe corā deo:
ñ attēdētes melodiā uocis:ſ3 oſonātiā mētis. ūdecimo
ſe regulā & ſtatuta ordis ſeruare pmittit di.Ego h̄ p-
mitto firmit̄ cuſtodire.& q ñ ſeruāt p̄dcā:iqt ip̄e: nō
teneo ip̄os catholicos nec ſr̃es miores:nec uolo eos ui
der̄ nec eis loq̄ dōec pnia3 egerit. xii.& ultio rogat b.
F. q̄ gñal' miſter:cuſtodes: & guardiani faciāt otēta i
h̄a lr̃a ab oib⁹ obſeruari.& cuſtodiāt lr̃a3 & ſeruēt ut
nūq̄ pdat̄ & r̃ponāt eā ſtudioſe. ¶ Quadrageſimooc-
tauo.allocut⁹ ē b.F.ſua lr̃a oēs fideles xp̄ianos. & ici
pit.Vniuerſis xp̄ianis:religioſis:c'l'icis:laicis: maſculis
& feis oib⁹ q hitāt i uniuerſo mūdo &c̄. i q̄ epl'a b.F.
p̄mo pād t ſuā pſūdiſſimā hūilitatē ſe eo℞ ſeruū dicēs
& ſubditū:patū oib⁹ exhiber̄ obſeqū cū reuerētia. ii.
oñdit uerā ad oēs charitatē di.q̄ cū ip̄e ſit ſeru⁹ oiu3:
tenet̄ oib⁹ ſeruire:& oib⁹ uerba dñi admiſtrare. iii.mi
rā ſuā oñdit prudētiā & pbitatē ac exēplaritatē di. q̄
oſiderādo mēte q̄ ñ oēs pp ifirmitatē poterat pſonal'r
uiſitare:q̄ lr̃is his pñtib⁹ cūctos ppoſuit uiſitare: &
uerba q̄ ſcribit ſua ñ ſūt:ſ3 dñi Ieſu xp̄i.iiii.oñdit diui
no℞ bñficio℞ ml'tiplicitatē reducendo bñficia p xp̄m
collata ad mēoriā tā d icarnatōe q̄ d pauptate:tā d iſti
tutiōe ſacr̃i euchariſtie q̄ d paſſiōe. Ab illo loco h̄ tā-
git cū dic̄.Iſtd uerbū pr̃is.ubi tāgit d icarnatiōe.Et cū
dic̄.Qui cū diues eēt ſr̃ oia &c̄.tāgit de pauptate xp̄i.
De ſacr̃o cū dicit. Et ppe paſſionē ſuā celebrauit &c̄.
Paſſionē tāgit cū ait.Deinde orauit ad pr̃e3 &c̄. v. ad
xp̄i imitatiōnē iduc̄ oēs:q̄ ei⁹ iugū ē ſuaue:& ſic ſuſci
piētes ſūt bñdicti.& p oppoſitū ñ ſuſcipiētes ſūt ma-
ledicti.iuxta dcm̄ p̄s.Maledicti q dclināt a mādatis tu
is.vi.ad dei iduc̄ dilectionē.& q̄ eū corde puro & mē
te pura adorem⁹ & diligam⁹ eū toto corde: ſic & pxi
mū ēt diligam⁹.vii.ad dei uenerationē ut eū adorem⁹
i ſpū & ueritate:& laudes ei dicam⁹ die ac nocte dicē
do.Pr̃ nr̃:q̄ ſp o3 orare & nūq̄ deficer̄.viii.iduc̄ ad pu
rā oſeſſionē pctō℞ faciēdā:& p̄ſerti cū cōicar̄ dbem⁹
ut digne ſūam⁹.ix.hortat̄ ad faciendū dignos pnie fru
ct⁹: & pxios ut noſip̄os diligēdos:ul' ſaltē ab illatiōe
malo℞ pximo abſtinēdū.x.ad ue℞ iudiciū faciēdū:&
iuſtitie ſētitudinē ſic q̄ cū mia fiat.xi.iduc̄ ad uirtutes
.ſ.charitatis & hūilitatis hñdas: & p̄cipue elimoſine:
q̄ elemoſina aia3 lauat: & d iſto mūdo hō i aliū mūdū
nil' ſecū niſi elimoſinas portat.xii.ad c'l'ico℞ honoratō
nē ſpāl'r q miſtrāt corp⁹ & ſāguinē dñi & ſcā uerba: q
p̄dicāt & docēt ppl'3.xiii.ad carnis odiū iduc̄ & otēptū
& ipi⁹ refrenationē.xiiii.ad oſilio℞ dñi ieſu obſeruā-
tiā iduc̄ & opōnē ſic̄ dño pmiſim⁹.xv.ad obia3 exhi-
bēdā cuil3: eo excepto ubi omitteret̄ pctm̄ ul' delictū.
xvi.ad patiētiā & ſupportatō3 iiuria℞: nec iraſci i fr̃e3
xvii.ad ſui totalē dſpectū & abiectōe3 dicēs ſe uermē
& ñ hoie3:nec uelle p̄eē aliis:ſ3 ſubeē.Sic faciētes hē
būt ſpm̄ dñi ſr̃ eos faciētē māſionē. xviii.induc̄ hoies
ad ſue dignitatis oſideratō3:q̄ ſpōſ⁹ fr̃ & mr̃ xp̄i ē hō:
q̄re ut ſpōſi oiūgamur ei ut fr̃es uolūtatē pr̃is faciam⁹
ut mr̃ eū portem⁹ i corde & corpe nr̃o.xix.oēs creatu
ras & p̄cipue hoie3 iduc̄ ad dei collaudatō3. xx.ut ab
ſtineāt a uiciis:q̄ p uiā uicio℞ eūtes pueniūt ad dāna-
tōe3.xxi.ad mūdi dſertō3 & abdicatō3:q̄ mūd⁹ ñ ſtat
ſ3 dſic̄:& uanitates ſcl'i ñ pñt diu poſſideri. xxii.ad ſa
tisfactō3 faciēdā: q̄ niſi hō pficiat hāc uadit i pditō3.
nec d3 reſpicer̄ ad filios & parētes:ſ3 ad aia3 ſuā:q̄ ſiñ
ſatiſfactiōe cū pōt:hō ñ p̄t ſaluari.ultio iduc̄ cū ſūma
hūilitate fideles ut hāc lr̃a3 ſciētes legāt: neſciētes ue
ro faciāt ſibi legi:q̄ uerba i ip̄a otēta ſpūs ſūt & uita.
& q ñ fecerit q̄ hortat̄ reddēt i die iudicii rōnē.Sic er-
go ſmial'r poſui q̄ i ipſa lr̃a otinet̄ & pp plixitatē opis
uitādā eā ñ ſcripſi: & q̄ ēt nōnll'a d ip̄a epl'a i capl'is i
feri⁹ ordinādis ponēt̄. ¶ Quadrageſimonono.b.F.al-
locut⁹ ē medicū noie bonū Ioānē di. qd ſibi uideret̄ d
ſua ifirmitate.& cū ille diceret bñ p gr̃a3 dei.b.F. iqt.
Dic mihi ueritatē:noli timere:qm̄ p gr̃a3 dei ñ ſū cor-
cul⁹ ut mortē timeā.Nā coopāte gr̃a ſpūs ſci ita ſū uni
tus cū dño meo q̄ d morte & d uita eq̄l'r ſū otēt⁹.ubi
ſe oñdit ſic deo eē oiūctū q̄ pat⁹ ſp erat diuie uolūta
ti p oia obedire. ¶ Quinq̄geſimo & ultio quo ad h̄ al
locut⁹ ē fr̃es circa mortē ſuā. S3 qūo & qd eis dixerit.
dicet̄ oformitate.30. Ml'tos alios b.F.ē allocut⁹:& iu
xta dcm̄ apl'i.arguēdo:icrepādo:obſecrādo tā publice
q̄ puate:tā uerbo q̄ lr̃is: ſ3 p̄dicti ſufficiāt ad oñdendū
qūo quoſdā b.F.informauit p̄uate & pticul'r:ut dcm̄ ē
& uiſū.Cōſeq̄nter reſtat uidēdū qūo b.F. oēs iforma-

uit gñalr ſua doctria:& ſi pateat ex lr̃a ꝑmiſſa directa uniuerſis xp̄i fidelibꝰ:h̃ tñ uidēdū ē.uꝫ.dcā b.F.ſparſim poſita ad ꝯbitas mās reducēdo: & p capl̃a i ſubſeq̄ntibꝰ diſtiguēdo p q̄ & qbꝰ q̄lr fuerit b.F. doctria & q̄uo cūctos iformauit clare oibꝰ poterit patere.

❡Caplm̄ ꝑmū de fide & reuerētia hn̄da ad ſacm̄ altaris:& q̄uo hō ſe debet diſponere ad eiꝰ ſuſceptionē: ut digne ſumat. Frāciſcus in admonitionibꝰ ſuis.

d Ixit dn̄s diſcipulr ſuis.Ego ſū uia ueritas & uita.Nemo uēit ad pr̄ez niſi p me. Si cognouiſſetis me & pr̄ez meū utiqꝫ cognouiſſetis:& amō cognoſcetis eū & uidiſtis euꝫ.Dixit ei Philippus. Dn̄e:oñde nob pr̄ez:& ſuffic̃ nob.Dixit ei Ieſus. Tā to tp̄e uobiſcū ſūꝫ & ñ cognouiſtis me.Philippe: q uidet me uidet & pr̄ez meū.Pr̄ lucē hitat iacceſſibilē:& ſpūs ē deꝰ:& deū nemo uidit unq̄: ꝙ ſpūs ē deꝰ.Iō ñ niſi ſpū uideri p̄t q ſpūs ē:ꝙ ſpūs ē q uiuificat:caro āt ñ ꝓdeſt qc̄q̄.ſꝫ nec filꝰ i eo qd̄ eq̄lr ē pr̄i ur ab aliquo alr q̄ pr̄:alr q̄ ſpūs ſācꝰ.uñ oēs q uiderīt dn̄ꝫ ieſū xp̄ꝫ ſcd̄ꝫ hūanitatē:& ñ ſcd̄ꝫ deitatē dānati ſūt: q̄re oēs q uidēt ſacr̄ꝫ qd̄ ſacrificar̄ p uerba dn̄i ſr̄ altare p manꝰ ſacerdotis i forā pānis & uini:& ñ uidēt eū:& ñ credūt ſcd̄ꝫ ſpm̄ & deitatē ꝙ ſit ueraciter ſciſſimū corpꝰ & ſāguis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i dānati ſūt:ipō ſūmo altiſſimo atteſtāte:q ait. Hoc ē corpꝰ meū & ſāguis noui teſtam̄ti &c̄.Et q māducat carnē meā: & bibit meū ſāguinē hꝫ uitā eternā.q hꝫ ſp̄ꝫ dn̄i q hitat i fidelibꝰ ſuis: iſte ē q recipit ſciſſimū corpꝰ dn̄i & ſāguinē: oēs alii q ñ hn̄t d eodē ſpū & ꝑſumūt ip̄ꝫ recipe: iudiciū ſibi māducāt & bibūt.uñ filii hoīuꝫ uſqꝫquo graui cordeꝰ ut qd nō cognoſcitis ueritateꝫ & creditis in filiū dei.q quotidie ſe hūiliat ſic̄ qñ a regalibꝰ ſedibꝰ uenit i uterꝰ uirgis. quotidie uenit ad nos ip̄e hūilis appēs.quotidie deſcē d t d ſinu pr̄is ſr̄ altari i māu ſacerdotis.Et ſic̄ ſcis apoſtolr appuit i uera carne:ita ſe mō nob oñdit i ſacro pane.Et ſic̄ ip̄i intuitu carnis ſue tm̄ carnē uidebāt: ſꝫ ip̄ꝫ deū credebāt oculr ſpūalibꝰ ꝯtēplātes: ſic & nos uidentes panē & uinū oculr corpis:uideamꝰ & credamꝰ firmiter eiꝰ corpꝰ ſciſſimū & ſāguinē eē uerꝰ & uiuū.Et tali mō ſp eſt deꝰ cū fidelibꝰ:ſicut ipſe dixit. Ego uobiſcū ſum uſqꝫ ad conſumationē ſeculi.

❡De eodē Frāciſcꝰ i epl̃a directa.caplo gn̄ali.

❡Deꝑcor oēs frēs cū oſclō pedū & ea charitate qua poſſū:ut oēꝫ reuerētiā & honorē q̄ticūqꝫ poteritis exhibeatis ſciſſimo corpi & ſāguini.d.nr̄i ieſu xp̄i: i quo q̄ i celr & q̄ i terris ſūt pacificata & r̄cōciliata oīpotēti deo. Rogo ēt i dn̄o oēs frēs meos ſacerdotes q ſūt & erūt & eē cupiūt ſacerdotes altiſſimi: ꝙ qn̄cūqꝫ celebrar̄ uoluerit:puriſſimi faciāt puriſſime uerꝰ ſacrificiū ſciſſimi corpis & ſāguīs.d.nr̄i ieſu xp̄i cū oī reuerētia ſcā itētiōe & mūda: ñ ꝓ ulla re terrena neqꝫ timore ulr amore alicꝰhois:q̄ſi placētes hoībꝰ.ſꝫ ois uolūtas q̄tū adiuuat ip̄a gr̄a redēptoris ad deū dirigar̄ ſoli ip̄i ſūmo deo placere cupiētes:ꝙ ip̄e ſolꝰopar̄ ibi ſic̄ placet ſibi.qm̄ ip̄e dic̄.Hoc facite i meā cōmēoratione. Si qs alr̄ ſecerit:ip̄e iudas traditor ē:& reꝰ fiet corpis & ſanguis dn̄i.Recordemini frēs mei ſacerdotes: ꝙ ſcriptū ē i lege Moyſi ꝙ trāſgrediēs ip̄aꝫ ēt i corpalibꝰ ſine ulla miſeratiōe p dn̄i ſn̄iaꝫ moriebar̄. q̄to igr̄ maiora & ꝺteriora merer̄ pati ſupplicia q filiū dei ꝯculcauerit: & ſāguinē teſtam̄ti pollutū duxerit:in quo ſcificatꝰ ē: & ſpūi gr̄e ꝯtūeliā fecerit? Deſpic̄.n.hō & polluit & ꝯculcat agnū dei.qñ:ſic̄ dic̄ Apl̃s: ñ diiudicās & diſcernēs ſcm̄ panē xp̄i ab aliis cibariis ulr opibꝰ idignꝰ ip̄ꝫ māducat:cū dn̄s p ꝓph̃aꝫ dicat.Maledictꝰ hō q opꝰ dei fac̄ fraudulēter. Et ſacerdotes q nolūt h̄ pōere ſr̄ cor i ueritate ꝯdēnat di.Maledicā bn̄dictiōibꝰ ur̄is.Audite frēs.Si bt̄ā uirgo Maria ſic honorar̄ ut dignū ē: ꝙ ip̄ꝫ portauit i utero.ſi b.Ioānes ꝯtremuit & ñ audet tāgere ſcm̄ dei uerticē. ſi ſeplchꝝ eiꝰ i quo p aliqd̄ tp̄s iacuit ſic ueneratr̄:q̄tū dꝫ eē hō ſcūs:iuſtꝰ:& dignꝰ:q ñ iā moriturꝰ:ſꝫ i eternū uiuētē & glificatū: i quē ꝺſiderāt āgeli ꝓſpicere:ꝯtrectat māibꝰ: corde & ore ſumit:& aliia ad ſumēdū p̄bꝫ? Videte dignitatē ur̄aꝫ frēs ſacerdotes & eſtote ſci:qm̄ ip̄e ſcūs ē. & ſic̄ ſr̄ oēs honorauit uos pp h̄ miſteriū:ita & uos ſr̄ oēs alios ip̄ꝫ diligite & reuereamini & honorate.Magna miſeria & miſerāda infirmitas ē:qñ ip̄ꝫ ſic p̄n̄tē hētis aliqd alid̄ i toto mūdo hr̄e curatis.Totꝰ hō paueat:totꝰ mūdꝰ ꝯtremiſcat:& celū exltet:qñ ſr̄ altare i māibꝰ ſacerdotis ē xp̄s filius dei uiui. O admirāda altitudo & ſtupēda dignatio. O hūilitas ſublimis.O ſublimitas hūilis: ꝙ dn̄s uniuerſitatis deus & dei filiꝰ ſic ſe hūiliat: ut ꝓ nr̄a ſalute ſub modica pāis formlā ſe abſcōdat.Videte frēs hūilitatē dei: & effūdite corā illo corda ur̄a ut totos uos recipiat qui ſe uobis exhibet totū.hec ibi.

❡Frāciſcꝰ in lr̃a ad oēs fideles.

❡Debemꝰ ſiqdē ꝯfiteri pc̄tā nr̄a ſacerdoti oīa:& recipe ab eo corpꝰ & ſāguinē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ꝙ dn̄s dic̄. q ñ māducat meā carnē & ñ bibit meū ſāguinē: ñ p̄ōt itroire in regnū dei.Digne tñ māducet & bibat. Quia qui indigne recipit iudiciū:ſibi māducat & bibit:nō diiudicans corpꝰ dn̄i,i.nō diſcernēs ab aliis cibis.

❡Ca.ii.de ſacerdotibꝰ honorādis.F.i r̄gl̃a āntiq̄.c.xix.

o Mnes clericos & oēs religioſos hēamꝰ ꝓ dominis i his q̄ ſpectāt ad ſalutē aīe:& a nr̄a nō deuiāt religiōe:ordinē & offm̄ eorꝝ & adminiſtrationē ueneremur. ❡Frāciſcꝰ i teſtō ſuo.

❡Deꝰ dedit mihi tātā fidē i ſacerdotibꝰ q uiuūt ſcd̄ꝫ formā ſcē romane eccl̃ie pp ordinē ipoꝝ: ꝙ ſi facerēt mihi pſecutionē:uolo ad ipos recurrer̄.Et ſi hr̄eꝫ tātā ſapiaꝫ q̄tā Salomō hūit:& inuenirē paupclos ſacerdotes hꝰ ſecli i pochiis i qbꝰ morār̄ nolo p̄dicar̄ ultra uolūtatē eoꝝ:& ipos & oēs alios uolo amar̄ & timer̄ & honorar̄ ſic̄ meos dn̄os:& nolo i ip̄is ꝯſiderare pc̄tm̄: ꝙ filiū dei diſcerno i eis: & dn̄i mei ſūt. Et pp h̄ facio ꝙ nilr uideo corpalr̄ i h̄ ſclō d ipo altiſſimo dei filio:niſi ſciſſimū corpꝰ & ſāguinē ſuū:qd̄ ip̄i r̄cipiūt:& ip̄i ſoli aliis admiſtrāt. & h̄ ſciſſima miſteria uolo honorare & uenerari ſup oia:& in locis p̄cioſis collocare.

❡Franciſcus in admonitionibus.

❡Btūs ſeruꝰ q portat fidē i clr̄icis q uiuūt ſcd̄ꝫ formā ſcē romāe eccl̃ie. Et uęh illis q ipos ꝺſpiciūt: lꝫ.n.ſint pc̄tōres:tñ nllꝰ dꝫ eos iudicar̄.I p̄e.n.ſolꝰ deꝰ reſeruat ſibi eos ad iudicādū.Nā q̄to maior ē oībꝰ adminiſtratio eoꝝ quā hn̄t d ſciſſimo corpe & ſanguie dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i:qd̄ ipſi recipiūt:& ipſi ſoli aliis miſtrāt : tāto maiꝰ pc̄tm̄ hn̄t q peccāt i ip̄is q̄ i oībꝰ aliis hoībꝰ iſtiꝰ mūdi

¶Franciſcus in epl'a ad oẽs fideles.

¶Debemꝰ eccl'ias uiſitare freq̃nter & uereri cl'icos:
ñ tñ pp eos ſi ſũt pctõres:ſꝫ pp offm̃ & admiſtratõẽꝫ
cõpis & ſãguis dñi nñi ieſu xpi qđ ſacrificãt i altari:&
recipiũt:& aliis admiſtrãt. Et firmiter ſciamꝰ q̃ nemo
põt ſaluari niſi p ſanguinẽ dñi nñi ieſu xpi.& p ſancta
uerba q̃ clerici dicũt & ãnũciãt:& miniſtrãt:& ipſi mi⸗
niſtrare debẽt:& alii nõ. ¶Ca.iii.de diligẽdo deũ.

¶Franciſcus in epl'a ad oẽs fideles.

o Quã bñdicti ſũt & bti q deũ diligũt & faciũt
ſic dñs dic̃ i euãgelio.Diliges dñꝫ deũ tuũ ex
toto corde tuo:ex tota aĩa tua:& pximũ tuũ
ſic teipſꝫ.Diligamꝰ ergo deũ & adoremꝰ cũ puro cor⸗
de & pura mẽte:q̃ ſup oĩa q̃rẽs hoc dixit. Veri adora
tores adorabũt deũ pr̃em in ſpũ & ueritate. Oẽs.n. q
adorãt eũ:in ſpũ ueritatis oꝫ eũ adorare.

¶F.i pte.ix.legẽde maioris.ca.đ ſeruoꝛ charitatis.

¶Amorẽ dei p elimoſinis cẽſũ offerre nobilẽ pdigali
tatẽ dicebat:& eos q minꝰ ipſꝫ q̃ đnarios reputarẽt eẽ
ſtultiſſimos: p eo q̃ ſoliꝰ diuini amoris ĩpciabile pciũ
ad rgnũ celoꝝ ſufficiat ꝯparãdũ:& is q nos mł'tũ ama
uit mł'to ſit amore amãdꝰ. ¶F. i pma regl'a. ca.23.

¶Oẽs diligamus ex toto corde & ex tota aĩa & ex
tota mẽte & ex tota uirtute & fortitudie ex toto itel⸗
lectu & oĩbꝰ uiribꝰ toto niſu toto affectu totis uiſce
ribꝰ totis đſideriis & uolũtatibꝰ dñꝫ deũ:q totũ corpꝰ
totã aĩaꝫ & totã uitã dedit & dat nob oĩbꝰ:q nos crea
uit:redemit:& ſola ſua mĩa ſaluabit:q nob miſerabili
bꝰ & miſeris putridis & fetidis ĩgratis & mal'oĩa bõa
fec̃ & fac̃.Nihil aliđ đſideremꝰ:nił aliđ placeat uł de
lectet nos niſi creator rđẽptor & ſaluator nr̃ ſolꝰ uerꝰ
deꝰ:q ẽ plenũ bonũ:& oẽ bonũ totũ bonũ uerꝝ & ſũ⸗
mũ bonũ.q ſolꝰ ẽ bonꝰ piꝰ mitis ſuauis & dulcis.q ſo
lus ẽ ſcũs iuſtꝰ uerꝰ & rectꝰ.q ſolꝰ ẽ beignꝰ inocẽs &
mũdꝰ:a quo:p queꝫ:& in quo ẽ oĩs uenia:oĩs gr̃a:oĩs
gl'ia oĩuꝫ penitẽtiũ:oĩuꝫ iuſtoꝝ:oĩuꝫ btõꝝ i cel' & gau
dẽtiũ.Nił ergo ipediat:nił ſepet:nił iterpellat qn nos
oẽs oĩ loco:oĩ hora:oĩ tpe:quotidie: & ꝯtinue creda⸗
mꝰ ueraciter & hũilr̃:& i corde teneamꝰ:amemꝰ:ho⸗
noremꝰ:adoremꝰ:ſeruiamꝰ:laudemꝰ:bñdicamꝰ:gl'ifi
cemꝰ:magnificemꝰ:ſupexaltemꝰ:et gr̃as agamꝰ altiſ⸗
ſimo et ſũmo deo eterno trinitati et unitati pr̃i et filio
et ſpũi ſctõ creatori oĩum ſaluatori ſe credẽtiũ ſpãtiũ
et diligẽtiũ eũ. ¶Ca.iiii.de xp̃i imitatione.

¶Franciſcus in ſuis admonitionibus.

a Ttẽdamꝰ fr̃es bonũ paſtorẽ : q p ouibꝰ ſuis
ſaluãdis crucis ſuſtinuit paſſionẽ. oues dñi ſe
cute ſũt eũ i tribl'atiõe & pſecutiõe & uerecũdia & fa
me & ĩfirmitate & ceteris aliis: & đ his rcepũt a dño
uitã eternã. uñ magna uerecũdia ẽ nob ſeruis q̃ ſcĩ ſe
cerũt opa:nos recitãdo & pdicãdo ea uolumꝰ inde rcipe
honorẽ & gl'iaꝫ. ¶F.in regula antiq̃.ca.i.

¶Regl'a & uita mioꝝ frũꝫ h ẽ .ſ.niuere i obia & ĩ ca
ſtitate:ſine pp̃o: & dñi nñi ieſu xp̃i doctrinã & ueſti⸗
gia ſeq.q dic̃.Si uis pfectꝰ eẽ:uade & uẽde oĩa q̃ hẽs
& da paupibꝰ:& ueni:ſeq̃re me. Et ſi qs uult poſt me
uenire:abneget ſemetipſum:& tollat crucẽ ſuã: & ſeq̃
tur me. ¶Et capl'o.xxii.

¶Teneamꝰ ergo uitã uerba & doctrinã & ſcm̃ euã⸗
geliũ dñi nñi ieſu xp̃i:q dignatꝰ ẽ p nob rogare pr̃em
ſuũ & nom̃ eiꝰ nob mãifeſtare di.Pr̃:mãifeſtaui nomẽ
tuũ hoibꝰ quos đdiſti mihi: q̃ uerba q̃ đdiſti mihi de
di eis:& ipſi acceperũt & crediderũt q̃ tu me miſiſti.Ego
p eis rogo.Pr̃ ſcẽ:ſerua eos i noĩe tuo.Pr̃: quos đdiſti
mihi uolo ut ubi ego ſũ & illi ſint mecũ ut uideãt cla
ritatẽ tuã in regno tuo. ¶Cap.v. de oꝛone.

¶F.in regula antiqua.ca.xxii.

u Igilate itaqꝫ oĩ tpe orãtes ut digni hẽami fu
gere oĩa mala q̃ uentura ſũt: & ſtar̃ añ filiũ ho
mis.Et cũ ſtabitis ad orãdũ:dicite.Pr̃ nr̃. & adoremus
eũ puro corde:qm̃ oꝫ ſp orar̃ & nũq̃ đficere. Nã pr̃ ta
les q̃rit adorãtes.Spũs ẽ deꝰ:& eos q adorãt eũ : i ſpũ
& ueritate oꝫ adorar̃. ¶F. i legẽda maiori.pte.x.

¶Oꝛonis gr̃aꝫ uiro rligioſo đſiderãdã firmiter aſſere
bat:nullũ dicẽs ſine ipſa i dei ſeruitio pſpari.uñ modis
oĩbꝰ fr̃es ad oꝛonis ſtudiũ inducebat.

¶Franciſcus in legenda maiori. parte.iiii.

¶Rogatꝰ b.F.a fr̃ibꝰ ut doceret eos orare:rñdit.Cũ
oraueritis:dicite. Pr̃ nr̃ & adoramꝰ te xp̃e ad oẽs ec⸗
cl'ias tuas q̃ ſũt i toto mũdo:& bñdicimꝰ tibi:q̃ p ſan
ctam crucẽ tuã redemiſti mũdũ.

¶De oratione facienda ad patrem eternũ Franciſcus
in regula antiqua.capl'o ultimo.

¶Oĩpotẽs altiſſime ſciſſime & ſũme deꝰ pr̃ ſcẽ & iu⸗
ſte dñe rex celi & terre pp temetipſm gr̃as agimꝰ tibi:
q̃ p ſcãꝫ uolũtatẽ tuã & p unigẽitũ filiũ tuũ cũ ſpũ ſcõ
creaſti oĩa ſpũalia & corpalia:& nos ad imaginẽ & ſi⸗
militudinẽ tuã fctõs i padiſo poſuiſti : a quo nos p cul
pã nr̃aꝫ cecidimꝰ.Et gr̃as agimꝰ tibi: q̃ ſic nos p filiũ
tuũ creaſti:ſic p uerã & ſãctã dilectiõeꝫ q̃ dilexiſti nos
ipſꝫ uerꝝ deũ & hoieꝫ ieſuꝫ xp̃ꝫ filiũ tuũ ex glorioſa ſp
btiſſima uirgie Maria naſci feciſti: & p crucẽ & ſangui
nẽ & mortẽ ipſius nos captiuos redimi noluiſti. Et q̃
nos miſeri & pctõres ñ ſumꝰ digni te noiare:te ſuppli
citer exoramꝰ:ut dñs nr̃ ieſus xp̃s filiꝰ tuꝰ dilectꝰ: in
quo bñ tibi ꝯplacuit una cũ ſpũ ſcõ agat ſic tibi & ip
ſis placet p oĩbꝰ q tibi ſp ſuffic̃ ad oĩa: p quẽ nob tan
ta feciſti.amẽ. ¶F. in oꝛone ad uirginẽ Mar ã.

¶Aue dña ſcã regia ſciſſima dei genitrix Maria : q̃ es
ppetua uirgo electa a ſciſſmo pr̃e đ celo:quã ꝯſecra⸗
uit cũ ſciſſimo filio & dilecto ac ſpũ ſcõ pacliro : i q̃ ẽ
& fuit oĩs plenitudo gr̃e & oẽ bonũ. Aue eiꝰ palatiũ.
Aue tabnaclꝫ eiꝰ.Aue domꝰ eiꝰ.Aue ueſtimẽtũ eiꝰ.A⸗
ue ãcilla eiꝰ.Aue mr̃ eiꝰ. Et uos oẽs ſcẽ uirtutes q̃ per
gr̃aꝫ & illũinationẽ ſpũs ſci ifũdimi i corda fideliũ : ut
đ ifidelibꝰ fideles faciatis.Mr̃ ſciſſimi dñi nñi ieſu xp̃i
ſpõſa ſpũs ſci ora p nob cũ ſcõ Michaele archãgelo &
oĩbꝰ uirtutibꝰ celoꝝ & oĩbꝰ ſcis tuũ dilectiſſimũ filiũ
dñꝫ nr̃ꝫ & magr̃ꝫ.amẽ. ¶B.F.oꝛo ad oẽs horas.

¶Oĩps eterne iuſte & miſericors deꝰ : da nob miſeris
pp temetipſꝫ ſp facer̃ qđ ſcimꝰ te uelle & ſp uelle qđ
tibi placet:ut iteriꝰ mũdati & illũinati & igne ſci ſpũs
accẽſi poſſimꝰ ſeq ueſtigia dilectiſſimi filii tui dñi nñi
ieſu xp̃i:et ad te altiſſime ſola tua gr̃a feliciter puẽire.
q i trinitate pfecta & unitate ſimplici uiuis & regnas
& gl'iaris deꝰ oĩps i ſecula ſcl'oꝝ.amẽ.

b ¶Ca.vi.de Pr̃ nr̃.qđ dicebat b.F.

Eatiſſime & ſciſſime pr̃ nr̃ creator redẽptor

ſaluator & ꝯſolator nr̄. q es i celi ãgelis i ſcis illũinãs
eos ad cognitionẽ:ꝗ tu dñe lux es:iflãmãs ad amorẽ:
ꝗ amor es:tu dñe inhitãs & iplẽs eos ad btitudinẽ:ꝗ
tu dñe ſũmũ bonũ es eternũ: a quo oẽ bonuꝫ ſine quo
nil ẽ bonũ. Scificeť nom̄ tuũ. clarificeť i nob noticia tu
a ut cognoſcam⁹ q̃ ſit latitudo tuoꝝ bñficioꝝ : lõgitu
do tuoꝝ ꝓmiſſoꝝ:ſublimitas maieſtatis: & ꝓfũditas
iudicioꝝ.Aducĩat regnũ tuũ.ut tu regnes i nob p grãꝫ
& facias nos uenire ad regnũ tuũ:ubi ẽ tui uiſio mãiſe
ſta:tui dilectio pfecta:tui ſocietas btã: tui fruitio ſẽpi
terna.Fiat uolũtas tua ſic i celo & i terra.ut amem⁹ te
toto corde te ſp cogitãdo: ex tota aĩa te ſp d̃ſiderãdo:
ex tota mẽte oẽs itẽtiões nr̃as ad te dirigẽdo:honorẽ
tuũ i oĩb⁹ q̃rẽdo: & ex oĩb⁹ uirib⁹ nr̃is oẽs uires & ſẽ
ſus aĩe & corpis i obſequũ tui amoris: & ñ i alid̃ expen
dẽdo. Et ꝓxios nr̃os amem⁹ ſic noſmetipos:oẽs p uiri
b⁹ ad tuũ amorẽ trahẽdo.de bõis alioꝝ ſic d̃ nr̃is gau
dẽdo: & i malis ꝯpatiẽdo: & nemi ullã offẽſionẽ dãdo.
Panẽ nr̃ꝫ quotidianũ.dilectũ filiũ tuũ do.nr̃ꝫ ieſũ xp̃ꝫ.
Da nob hodie. i mẽoriã & itellĩgtiã & r̄uerẽtiã amoris
quẽ ad nos hũit:et eoꝝ q̃ p nob dixit et fec̃ et ſuſtulit.
Et dimitte nob d̃bita nr̃a.p tuã miaꝫ ieffabilẽ & paſſi
onis dilecti filii tui uirtutẽ.Et p btiſſime uirgis Marie
& oiuꝫ electoꝝ tuoꝝ merita & itercesſiõeꝫ.Sic & noſ
dimittim⁹ d̃bitorib⁹ nr̃is. & qđ ñ plene dimittim⁹:tu
dñe fac nos plene dimitteř: ut inimicos nr̃os pp te ue
raciter diligam⁹ & ꝓ eis apud te deuote itercedam⁹.
Nulli malũ p malo reddẽtes: & i oĩb⁹ i te ꝓdeẽ ſtudea
m⁹. Et ne nos iducas i tẽptationẽ.occũltã uł mãifeſtã:
ſubitã uł iportunã. Sꝫ libã nos a malo pterito:pñti: &
futuro.amẽ. ¶Ca.vii.d̃ offõ diuio d̃bite pſoluẽdo.

¶Franciſcus in regula noua.ca.iii.

e Lerici faciãt diuinũ offm ſedꝫ ordinẽ ſcẽ rõa-
ne eccl'ie:excepto pſalterio:ex quo hr̄e pote-
rũt breuiaria. ¶F.i epl'a.capl'o gñali directa.

¶Clerici dicãt cũ d̃uotiõe corã d̃o diuinũ offm̃:ñ attẽ
dẽtes melodiã uocis:ſꝫ ꝯſonãtiã mẽtis:ut uox ꝯcordet
mẽti: mẽs uero ꝯcordet deo:ut ꝓſſit p puritatẽ mẽtis
placeř d̃o: & ñ cũ laſciuitate uocis aures ppl'i demul-
cere. ¶F.in legenda maiori. parte.x.

¶Si qere corp⁹ cibũ ſuũ futuꝝ cũ ipo uermiũ eſca ac
cipit: cũ q̃ta pace ac trãqlitate aĩa accipe dꝫ cibũ uite
ſue:q ẽ de⁹:ꝗ p diuini officii ſol'onẽ accipit?

¶Ca.viii.d̃ dilectõe fraterna. ¶F.i regl'a ãtiq.c.ix.

q Vilꝫ diligat ac nutriat frẽꝫ ſuũ:ſic mr̄ nutrit et
diligit filiũ ſuũ:i qb⁹ dñs largireť.Et q mãdu
cat ñ mãducãtẽ ñ ſpnat.Et q nõ mãducat mã
ducantẽ nõ iudicet. ¶Et capl'o. xi.

¶Et frẽs oẽs caueãt ſibi ut ñ calũnieť aliquẽ : nꝫ liti-
gẽt iter ſe:nꝫ cũ aliis:ſꝫ ꝓcurẽt hũilř r̄ndeř dicẽtes. In
util'ſeru⁹ſũ.Et ñ iraſcãť.ꝗ ois q iraſcit fri ſuo:re⁹ erit
iudicio.q dixerit fri ſuo racha:re⁹ erit ꝯcilio.q ãt dixe
rit fatue: re⁹ erit gehẽne ignis. Et diligant ſe adiuicẽ:
ſic dic̃ dñs. Hoc ẽ p̃ceptũ meũ:ut diligatis iuicẽ ſic di
lexi uos. Et oñdãt op'b⁹ dilectionẽ quã hñt adiuicẽ.
ſꝫ dic̃ apl's.Nõ diligam⁹ uerbo nꝫ ligua:ſꝫ ope & ueri
tate.Et neminẽ blaſphemẽt. ñ murmurẽt: ñ detrahãt
aliis. & ſint modeſti oẽꝫ oñdẽtes mãſuetudinẽ ad oẽs
hoies. ¶F.in regula noua.ca.vi. & vii.

¶Vbicũqꝫ ſũt & ſe iuenerit frẽs oñdãt ſe domeſticos
iter ſe: & ſecure manifeſtet un⁹ alteri necitatẽ ſuã.ꝗ ſi
mr̄ diligit & nutrit filiũ ſuũ carnalẽ:q̃to diligẽti⁹dꝫ qs
diligere & nutriř frẽꝫ ſuũ ſpũalẽ? Et ſi qs eoꝝ i ifirmi
tatẽ ceciderit: alii frẽs debẽt ei ſeruire ſic ut uellẽt ſibi
ſeruiri. Et caueř debẽt ne iraſcãť & ꝯturbẽť pp pctm̃
alie⁹:ꝗ ira & ꝯturbatio in ſe & in aliis ipediũt chari-
tatem. ¶F.in admonitionibus.

¶Btũs ſeru⁹ q tãtũ diligit frẽꝫ qñ ẽ ifirm⁹ q̃tũ qñ eſt
ſan⁹.Et btũs ille q tãtũ diligeret & timeret frẽꝫ ſuũ cũ
eẽt lõge ab ipo ſic qñ eẽt cũ eo: & nõ diceret aliqđ p⁹
ipꝫ:qđ cũ charitate nõ poſſet dicere corã ipſo.

¶F.in epl'a ad oẽs fideles.

¶Diligamus ꝓxios nr̃os ſic noſmetipſos.Et ſi qs nõ
uult uł ñ pt eos diligere ſic ſeipꝫ: ſaltẽ ñ iferat eis ma
la:ſꝫ faciat eis bõa. ¶Ca.ix.de dilectiõe inimicoꝝ.

¶F. in regula noua. capl'o. x.

d Iligere debem⁹ eos q nos pſequũť.reꝑhẽdũt
& arguũt.ꝗ dic̃ dñs. Diligite inimicos ur̃os:
& orate ꝓ pſeq̃ntib⁹ & calũniãtib⁹ uos.bti q pſecutio
nẽ patiunť pp iuſtitiã:qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ.

¶F.in regula antiqua.capl'o.xxii.

¶Attẽdam⁹ oẽs frẽs quod dic̃ dñs.Diligite inimicos
ur̃os: & bñfacite his q oderũt uos.Nã & dñs nr̄ Ieſus
xp̃s:c⁹ ueſtigia ſeq debem⁹:traditorẽ ſuũ uocauit ami
cũ: & crucifixorib⁹ ſuis ſp̃õte ſe obtulit. Amici nr̃i ſũt
oẽs illi q iniuſte nob iferũt tribl'atiões & ãguſtias & ue
recũdias & iiurias dolores & tormĩta martyriũ & mor
teꝫ:quos mĩtũ diligere debem⁹:ꝗ ex h̃ qđ nob iferũt
hẽm⁹ uitã eternã. ¶F.i lr̃a directa gñali miſtro.

¶Quicũqꝫ ipedimẽtũ tibi fecerit ſiue frẽs ſiue alii : ẽt
ſi te uerberẽt:oia d̃bes hr̄e p grã: & ita uelis & ñ alid̃
Et dilige eos q iſta faciũt tibi: & nõ uelis aliud de eis:
niſi q̃tũ dñs dederit tibi. & in h̃ dilige eos ut uelis ꝗ
ſint meliores xp̃iani. ¶F.in admonitionibus.

¶Dic̃ dñs i euãgelio.Diligite inimicos ur̃os: & orate
ꝓ pſeq̃ntib⁹ & calũniãtibus uos. Ille ueraciter diligit
inimicũ ſuũ q ñ dolet d̃ iniuria quã recipit ab eo: ſꝫ de
pctõ aĩe ſue:nec turbať pp amoreꝫ dei: & oñdit ei ex
opib⁹ dilectionẽ. ¶F.ibidẽ exponẽs illđ Mat.v.

¶Bti paupes ſpũ:qm̃ ipoꝝ ẽ regnũ celoꝝ.Multi ſunt
q oronib⁹ & officiis mĩtas abſtinẽtias & afflictiões i
ſuis corpib⁹ faciũt : ſꝫ d̃ ſolo uerbo qđ uiderit eẽ in in
iuriã ſuoꝝ corpoꝝ: uel de aliq̃ re q̃ eis auferť ſcãdali-
zanť ſtatim & ꝯturbãť: hi paupes ſpũ ñ ſũt. ꝗ q uere
paupes ſũt:ſeipos odiũt: & eos diligũt q ipſos pcutiũt
in maxilla. ¶Franciſcus ibidem.

¶Btũs hõ q ſuſtinet ꝓximũ ſuũ ſedꝫ ſuã fragilitatẽ i
eo in quo uellet ſuſtineri ab ipſo.

¶C.x.d̃ odiẽdo corp⁹ ꝓpriũ. ¶F.i admõitionib⁹.

m Vlti ſũt q dũ peccãt:uł iiuriã recipiũt: ſepe icĺ
pãt inimicũ & ꝓximũ.Sꝫ ñ eſt ita:ꝗ unuſqſqꝫ
hꝫ i ſua ptãte iimicũ ſuũ.i. corp⁹ p qđ peccat.
uñ btũs ille ſeru⁹ q talẽ inimicũ traditũ i ptãte ſua ſp
captũ tenuerit: & ſapiẽter ſe ab ipo cuſtodierit.ꝗ dũ h̃
fecerit nl'ſ ali⁹ inimic⁹ uiſibilis uł inuiſibilis ei nocere
poterit. ¶F.in regula antiqua. ca. xxii.

¶Od o hẽam⁹ corp⁹ nr̃ꝫ cũ ſuis uiciis & pctis ꝗ car
nalř uiuẽdo uult a nob auferre amorẽ.d.nr̃i Ieſu xp̃i

& uitã eternã: & ſeip̃m cũ oibꝰ perdere in infernũ.
¶F. in littera directa omnibꝰ fidelibus.
¶Debemus hr̃e odio corpora nr̃a: cũ uiciis & pc̃tis:
ꝗ dicit dñs: omnia uitia & pc̃tã de corde exeunt.
¶F. in legenda maiori parte quinta.
¶Difficile ẽ neċitati corpis ſati ſfacere: & ꝓnitati ſen
ſuũ nõ parere. Mortificari docebat nõ ſolũ uicia corpo
ris & eiꝰ icẽtiua frenari: ueꝝ ẽt exteriores ſenſus per
quos mors itrat ad aiam: ſũma uigilãtia cuſtodiri.
¶Franciſcus in legenda antiqua.
¶Maximꝰ hois inimicꝰ caro ẽ: nihil recogitare nouit
ut doleat: nihil ut timeat ꝓuidere: ſtudiũ eiꝰ eſt abuti
p̃ñtibꝰ: qđ ãt pciꝰ ẽ ip̃a ſibi uſurpat ip̃a i ſuã gl̃iã trãſ
fert qđ nõ ſibi ſ; aie datũ ẽ. Ip̃a de uirtutibꝰ laudẽ: de
uigiliis & oſonibꝰ fauorem carpit extrinſecũ: nihil ani
me relinquens: querit & de lachrimis obolũ.
¶Ca. xi. đ diſcretõe ad corpꝰ hñda. F. i legẽda ãtiq̃.
f Ratri corpori cũ diſcretõe ꝓuidendũ ẽ: ne ab
eo tẽpeſtas accidie cõmoueat̃. Seruꝰ. n. dei in
comedẽdo & bibendo & dormiendo & alias
corpis neċitates ſumẽdo: d; cũ diſcretõe ſuo corpi ſatiſ
facere: uñ nõ tedeat ip̃; uigilare & reuerẽter in oſone
pſiſtere: Ita ꝙ Fr̃ corpꝰ nõ ualeat murmurare di. fame
deficio tui exercitii ſarcinã ferre nõ ualeo: nõ poſſũ ſta
re rectꝰ & iſiſtere oſoni: nec in tribulatiõibꝰ meis leta
ri: nec alia bona opari: qa nõ ſatisfacis indigẽtie mee.
Si. n. ſeruꝰ dei cũ diſcretiõe & ſatis bono mõ & hone
ſto ſuo corpori ſatisfaceret: & Fr̃ corpꝰ ſi poſt ſufficiẽ
tẽ q̃ uoraſſ; ãnoni talia muſitaret: eẽtq; negligens &
pigrũ uel ſõnolẽtũ in oſonibꝰ & uigiliis & aliis bonis
operibꝰ: Scito pigrũ iumẽtũ calcaribꝰ indigere & i he
rentẽ aſellũ famulũ expetere: tũc d; ip̃m caſtigare tãq̃
malũ & pigrũ iumentũ: q uult comedere & nõ lucrari
& onꝰ portare. Si uero ꝓpter iopiã & paupртatẽ frater
corpꝰ neċitates ſuas i ſanitate & ĩfirmitate hr̃e nõ p̃t:
dũ honeſte petierit & hũilr̃ a p̃lato ſuo amore dei &
ſibi nõ dat̃: ſuſtineat amore dñi patiẽter: q ẽt ſuſtinuit
q̃rẽs q eũ cõſolaret̃ & nõ iuẽit. Et h̃ neċitas ſibi a dño
imputat̃ ꝓ martirio: & qa fecit qđ ſuũ ẽ. i. ꝙ petiit hu
militer ſuã neceſſitate;: excuſat̃ a pc̃tõ ẽt ſi corpꝰ inde
grauius infirmet̃. ¶Ibidẽ Franciſcus dicens.
¶Frẽs mei unuſq̃ſq; cõſideret naturã ſuã: qa l; aliqs
ex uob̃ ualeat ſuſtẽtari pauciori cibo q̃ aliꝰ: nolo tñ ꝙ
habũdãtiori cibo idigẽs: illũ in h̃ imitari nitat̃: ſ; natu
rã ſuã ↄſiderãs exhibeat corpori ſuo neċitatẽ ſuã. Sic
.n. nob̃ a ſupfluitate comeſtiõis q̃ obeſt corpori & aie
tenemur nobis cauere: ita a nimia abſtinentia: imo ma
gis: qm̃ deꝰ miſericordiã uult & nõ ſacrificiũ.
¶Ca. xii. de pſecta obĩa. ¶F. in regl̃a noua. ca. x.
f Ratres obediãt firmiter ſuis miſtris in oibꝰ q̃
ꝓmiſerũt dño & nõ ſunt ↄtraria aie ſue & re
gule nr̃e. ¶F. in regl̃a ãtiq̃. ca. iiii. & v.
¶Oẽs alii frẽs mei bñdicti: diligenter obediãt eis in
his q̃ ſpectãt ad ſalutẽ aie & nõ ſunt ↄtraria uite nr̃e:
& faciãt i ſe ſic̃ dic̃ dñs. Quecũq; uultis ut faciãt uob̃
hoies: & uos facite illis: et qđ tibi ñ uis fieri: ne facias
alteri. Si q̃s ãt miniſtroꝝ: alicui frũ; aliqd ↄtra uitã no
ſtrã p̃cipet: uel ↄtra aia; ſuã nõ teneat̃ ei obedire: qa il
la obĩa nõ eſt: in q̃ delictũ uel pc̃tm̃ cõmittit̃. Et ſciant
qñ perſeuerãt in mãdatis dñi: q̃ ꝓmiſerũt per ſc̃m euã
geliũ & uitam ipſoꝝ: ſe in uera obia ſtare: & bñdicti
ſunt a dño. ¶Franciſcus in admonitionibꝰ.
¶Dixit dñs ad adã de oi ligno paradiſi comede. de li
gno ãt ſcie boni & mali nõ comedas. De oi ergo ligno
padiſi poterat Adã comedere: q dũ nõ uẽit ↄtra obia;
ñ peccauit. Ille. n. comedit de ligno ſcie bõi & mali: q
ſibi ſuã appropat uolũtatẽ: et ſe exaltat de bõis q̃ dñs
dicit & operat̃ in eo: & ſic per ſugeſtionem diaboli &
trãſgreſſionẽ mandati: factũ eſt pomũ ſcie mali. uñ o;
ꝙ ſuſtineat penã. ¶Franciſcus ibidem.
¶Dic̃ dñs i euãgelio. Qui nõ renũciauerit oibꝰ q̃ poſ
ſidet nõ p̃t meꝰ eẽ diſcipulus: & q uoluerit aia; ſuã ſal
uã facere perdet eam. Ille hõ relinqt oia q̃ poſſidet: &
pdit corpꝰ ſuũ & aia; ſuã: q ſeip̃m totũ p̃bet ad obia;
ſui p̃lati: qa cũ facit uolũtatẽ eius dũmõ bñfacit uera
obia eſt: & qñ ſubditꝰ uideret meliora & utiliora anie
ſue: q̃ illa q̃ p̃cipit ei ſuꝰ p̃latꝰ: ſuã uolũtatẽ ſacrificet:
q̃ ãt ſũt p̃lati ſtudeat ope adiplere. Nã h̃ eſt uera obia
& charitatiua q̃ deo & ꝓxio ſatisfacit. Si uero p̃latus
ſubdito aliqd ↄtra aia; p̃cipiat: l; ei ñ obediat: tñ ip̃;
nõ dimittat: & ſi ab aliq̃bꝰ inde perſecutionẽ ſuſtinue
rit magis eos diligat pp dñm. Nã q pſecutionẽ ſuſtie
re malit q̃ a fribꝰ ſuis ſepari: uere mãet in pſecta obia:
qa ponit animã ſua; ꝓ fribꝰ ſuis. Sũt. n. qdã religioſi q
ſub ſpẽ uidendi meliora: q̃ ea q̃ ſui p̃lati p̃cipiũt retro
aſpiciũt & ad uomitũ redeũt ꝓpe uolũtatis. hi homici
de ſũt & pp mala ſua exẽpla multas aias pdet̃ faciũt.
¶F. in maiori legẽda. parte. vi. & in legẽda ãtiq̃.
¶Inter alia q̃ dignãter diuina pietas mihi ↄceſſit hãc
gr̃a; ↄtulit: ꝙ ita diligẽter nouitio uniꝰ hore obedirẽ:
ſi mihi in p̃latũ daret̃: ſicut ãtiq̃ſſimo & diſcretiſſimo
fri. Subditꝰ p̃latũ ſuũ nõ hominẽ ↄſiderare d;: ſ; illu;
ꝓ cꝰ amore ẽ ſubiectꝰ. Quãto aũt ↄtẽptibilior p̃ſidet:
tãto magis humilitas obediẽtis placet. Et cũ q̃reret̃ a
btõ. F. Quis eẽt uerꝰ obediẽs iudicãdus: hois mortui
ſilitudinẽ ꝓ exẽplo ꝓpoſuit. Tolle inqt corpꝰ exani
me & ubi placuerit pone. Videbis non repugnare mo
tũ: nõ murmurare ſitũ: nõ reclamare dimiſſum. Quod
ſi ſtatuat̃ in cathedra non alta: ſ; ima reſpiciet: ſi collo
cet̃ in purpura in duplo paleſcit. Hic ait uerꝰ obediẽs
eſt: q cur moueat̃ nõ diiudicat: ubi locet̃ non curat: ut
trãſmittet̃ nõ inſtat: euectus ad officia ſolitã tenet hu
militatẽ: plus honoratꝰ plus ſe reputat indignũ.
¶Franciſcus in legenda antiqua.
¶Pure & ſimplr̃ iniũctas & ñ poſtlatas ſacras obias
noiabat. Sũmã uero obiam & in q̃ nihil h; caro & ſan
guis illã eẽ credebat: q̃ diuina iſpiratõe itur iter infide
les ſiue ob ꝓxioꝝ lucrũ ſiue ob martirii deſideriũ. hãc
uero petere dicebat deo eſſe multũ acceptum.
¶Franciſcus ibidem.
¶Frẽs chariſſimi dicebat fribꝰ ſuis. p̃mo uerbũ p̃ce
ptũ iplete: nec expectetis iterari qđ dr̃ uob̃. Nihil ẽt
ipoſſitatis cauſemini ſiue iudicetis eẽ in p̃cepto: qa &
ſi ſupra uires ego uobis mãdarẽ: ſc̃a obia uiribꝰ ñ care
bit. ¶Franciſcus ibidem. Raro per
¶Dicebat btũs. F. raro p obia; eẽ p̃cipiẽdũ: nec p̃mo obia; eſſe
p p̃cipiẽdu;

fulminandū eē iaculū qd̓ dꝫ eē extremū. Ad ēſeꝫ inqt
nō cito man⁹ mittēda ē. Eū aūt q ꝑcepto obie nō feſti
nāter obedit: dicebat nec deū timere nec hoieꝫ reuere
ri. Dñ. ſ. nō hꝫ cām necariā retardādi. Nihil ueri⁹ iſtis.
Nā auctoritas ipādi in temerario ꝑceptoꝛ: qd ē aliud
q̄ gladi⁹ in manu furioſi? Quid uero deſperatius eſt q̄
religioſus neglector obediētie & ɔtemptor.

¶ Franciſcus in legenda maiori. parte. vi.

Sctē obie fructus. ¶ Tā. n. uberē dicebat ſcē obie fructuꝫ: ut eis q iugo
ipſi⁹ colla ſubmitterēt: nil tpis ſine lucro trāſiret.

¶ Ca. xiii. de ɔtinētia & caſtitate ac mulieꝝ uitatiōe.

¶ F. in regula antiqua. caplo. xii.

o Mnes frēs ubicūqꝫ ſunt uel uadāt caueāt ſibi
a malo uiſu & freqntia mulierū: & nullus cuꝫ
eis ɔſiliet ſolus. Sacerdores cū eis honeſte loquāt: dā
do pniaꝫ uel aliqd̓ ſpūale ɔſiliū: & nulla penit⁹ mulier
ab aliquo frē recipiat ad obediētiā. Sꝫ dato ſibi ɔſilio
ſpūali ut uoluerit agat pniaꝫ. Et multū oēs nos cuſto-
diam⁹: & oia mēbra nr̄a mūda teneam⁹: qa dicit dñs.
Ois q uiderit mulierē ad ɔcupiſcēdū eā iaꝫ mechat⁹ ē
eā in corde ſuo. ¶ F. in regula noua. ca. xi.

¶ Frīb⁹ uniuerſis ꝑcipio ne hēant ſuſpecta ɔſortia uł
ɔſilia mulieꝝ & ne igrediāt monaſteria monachaꝝ.

¶ Franciſcus in legēda maiori. parte. v.

¶ Mulieꝝ familiaritates colloqa & aſpect⁹ q̄ multis
occaſio ſūt ruine ſoliciti⁹ euitari iubebat: aſſerēs p hu
iuſmodi debilē frangi: & ſepe ſpm̄ fortē infirmari. Ha
Periclośū negocium cū mulieri bus cōuer ſari. rū ɔtagionē euadere ɔuerſantē cū eis niſi ꝓbatiſſimuꝫ
uirū tā facile dixit: q̄ iuxta ſcripturā in igne ābulare &
nō cōburere plātas. Nō. n. ſecuꝝ putabat earū forma-
rū introrſus haurire imagies: q̄ pſit āt edomite carnis
ſuſcipe igniculū: aut pudice mētis maculare nitorē. Aſ
ſerebat ēt friuolū eē mulieris ɔſortiū uel colloqū exce
pta ſola ɔfeſſiōe uel inſtitutōe breuiſſima: iuxta qd̓ ſa
luti expedit uel ɔgruit honeſtati. Que inqt ſūt religio
ſo cū muliere tractāda negocia: niſi cū ſcām pniam uel
melioris uite cōſiliū religioſa petitiōe depoſcit. Ex ni-
mia ſecuritate min⁹ cauet hoſtis. & diabolus ſi de ſuo
capillum habere pōt cito creſcere facit in trabē.

¶ Caplm. xiiii. de oculo pudico & impudico.

¶ F. i legēda ātiq̄. c. d̓ zelo ad frūꝫ pfectōeꝫ.

u Olēs. b. F. docere frēs hr̄e ocl'os pudicos ſole
bat tali enigmate ɔfingere ocl'os ipudicos. d.
Rex pi⁹ potēs miſit ad ꝛginā duos nūcios ſucceſſiue.
Reuertit ꝑm⁹ & ꝓ uerbis tm̄ uerba reportat: & de re
gina nihil loqt: qa ocl'os tēuerat ſapiēter: nec aliq̄ lr̄ ꝓ
ſilierat in reginā. Redit ali⁹ & poſt pauca uerba q̄ re-
fert: lōgā de regie pl'chritudie texit hiſtoriā. Vere inqt
dñe uidi pulcherrimā muliereꝫ: felix q fruit ea. Et rex
ad illū. Tu ſerue neq̄ in ſpōſaꝫ meā iecisti oculos im-
pudicos: pꝫ qa rē ꝓſpectā ſubtilr̄ emere uoluiſti. Iubꝫ
ergo reuocari ꝑmū & ait illi. Quid tibi de regina uide
tur? Optie inqt mihi uī q libenter & patiēter audiuit.
Iſte rn̄dit ſagaciter: & ait illi rex. nūqd formoſitas ali-
q̄ ineſt ei? Rn̄dit ille. Dñe mi. tuuꝫ ſit h̄ reſpicere & di
ſcernet: meū āt fuit uerba ꝓferre. Fert a rege ſnia. Tu
inqt q hēs ocl'os caſtos eſto i camera mea: corpore ca
ſtior & fruet deliciis meis. Hic uero ipudic⁹ exeat do

mū meā: ne poluat thalamū. Dicebat ergo q nō dꝫ ti-
mere reſpicere ſpōſaꝫ xp̄i? ¶ Ca. xv. de pauptate.

¶ Franciſcus in regula antiq̄. ca. viii.

d Omin⁹ dīci euāgelio: uidete cauete ab oī ma
litia & auaritia. Vn̄ nullus frūꝫ ubicūqꝫ ſit &
quocūqꝫ uadit aliquo modo tollat nec recipiat nec re
cipi faciat pecuniam aut denarios nec occaſione ueſti
mentoꝝ nec libroruꝫ nec pro precio alicuius laboris:
imo nulla occaſione: quia nec debemus habere maio
rem utilitatē nec reputare in pecuia & denariis q̄ in la
pidibus. Et illos uult diabolus obcecare qui eaꝫ appe
tunt uel reputant lapidibus meliorē. Caueamus ergo
q omnia reliqm⁹: ne ꝓ tā modico regnū celoꝝ perda-
mus: & ſi in aliquo loco inuēirem⁹ de his nō curem⁹:
tāq̄ de puluere quē pedib⁹ calcam⁹: qa uāitas uāitatuꝫ
& oia uāitas. Et ſi forte qd̓ abſit cōtigerit aliquē frēꝫ
pecūiaꝫ uel denarios colligere uel hr̄e: oēs frēs teneāt
eū ꝓ falſo frē & fure & latrōe: & loculos hūre niſi ue
re penituerit. Et nullo mō frēs recipiāt nec q̄rāt nec q̄ri
faciāt pecūiā ꝓ elīna neqꝫ denarios ꝓ aliqb⁹ domib⁹
uel locis: nec cū pſona ꝓ talib⁹ locis pecuniā uel dena
rios q̄rēte uadāt. ¶ F. in regula noua. ca. iiii.

¶ Precipio firmiter fratribus uniuerſis: ut nullo modo
denarios uel pecuniā recipiāt per ſe uel per interpoſi-
tam perſonam. ¶ Et capitulo. vi.

¶ Frēs nihil ſibi approprient: nec domū nec locū nec
aliq̄ rē: ſꝫ tāq̄ pegrini & aduene in h̄ ſeculo ipauptare
& hūilitate dño famulātes: & ſeqī: h̄ eſt illa celſitudo
altiſſime pauptatis: q̄ uos chariſſimos frēs meos He
redes & reges regni celoꝝ iſtituit: paupes reb⁹ fecē uir
tutib⁹ ſublimauit. Hec ſit portio ur̄a q̄ pducit in terrā
uiuētiū. Cui dilectiſſimi frēs totalr̄ iherētes: nihil alid̓
ꝓ noie. d. nr̄i Ieſu xp̄i in ppetuū ſub celo hr̄e uelitis.

¶ F. in legēda antiq̄ de perfectiōe paupertatis.

¶ Quicūqꝫ uult eē Fr̄ minor: nō dꝫ hr̄e niſi duas tuni
cas ſicut regula ſibi concedit: & cordā & femoralia: &
qui neceſſitate cogunt calciamenta.

¶ Franciſcus in legenda maiori. parte. v.

¶ Xp̄i Ieſu pauptatē & mr̄is reuocādo ad mēteꝫ: hāc
eē uirtutū ꝛginā aſſerebat: qa i rege regū et regia mr̄e
ipſi⁹ tā pſtāter effulſit. Nā frib⁹ q̄rentib⁹ q̄ uirt⁹ magis
amicū redderet xp̄o dixit. Pauptatē noueritis frēs ſpā
lē uiā ſalutis: tāq̄ hūilitatis fomētū: & pfectōis radicē.
Cui⁹ ē fruct⁹ mltiplex ſꝫ occult⁹. h̄ ē. n. euāgelici agri
theſaur⁹ & abſcōdit⁹: p quo emēdo: uēdēda ſunt oiaꝫ
Paupī ſcē culmē. & q̄ uendi nō pñt illi⁹ ɔpōne ſpnēda. Ad h⁹ culmē q
cupit attigere nō ſolū mūdāe prudētie: ueꝝ ēt lr̄aꝝ pi
tie renūciat quodāmō dꝫ. ut tali expropat⁹ poſſeſſiōe:
itroeat in potētias dñi: & nudū ſe offerat brachiis cru
cifixi. Neq̄q̄ ſeculo pfecte renūciat: q ꝓprū ſenſus lo-
culos intra cordis archana reſeruat. Docebat frēs ut
paupeꝝ more paupculas caſas erigerēt: q̄s ñ ihitarēt
ut ꝓpas: ſꝫ ſicē pegrini & aduene aliēas. Leges. n. pere
grioꝝ eē dicebat ſub aliēo colligi tecto: ſitire ad pr̄iaꝫ
pacifice ptrāſire. Pauptatē dicebat ſui ordis fūdamtū.
Cui ſubſtrato ꝑmarie ſic ois ſtructura religiōis initiet
ur ipſi⁹ firmitate firmet: & euerſione fundit⁹ euertat.
Pecūia ois ſeruis dei nihil aliud ē q̄ diabolus & colu-

bet uenēoſus. ¶F.in legenda Fr̄is Thome.
¶.Quātū frēs decliabūt a paupꝑtate:tm̄ mūdꝰ declina
bit ab eis:& q̄rēt inqt & ñ iueniēt.Si dñaʒ meā paup
tatē ↄplexi fuerint:mūdꝰ eos nutriet:ꝙ mūdo dati ſūt
ad ſalutē.Comertiū ē iter mūdū & frēs. Debēt.n.ipſi
mūdo bonū exēplū. dʒ eis mūdus ꝓuiſionē nec̄itatuʒ:
qñ aūt ipſi retraxerint bonū exēplū fide mētita:retra-
het mundus manū iuſta cenſura.

¶F.in locutiōe ad frēm Maſſeū ſociū ſuū.
¶Chariſſime & dilectiſſime mi Fr̄.theſaurꝰ beatifice
paupꝑtatis ē tā digniſſimꝰ & tā diuinꝰ:ꝙ nos digni nō
ſumus in uaſis nr̄is tā uiliſſimis poſſidere.Cū h̄ ſit illa
uirtꝰ celeſtis:ꝑ quā terrēa & trāſitoria cūcta calcātur:
pp quā oēs obices tollūt e medio : ut libe dño eterno
mēs hūana iūgat. Hec ē q̄ adhuc aiaʒ in terris poſitā
facit in celis cū āgelis cōuerſari:hec ē q̄ xp̄m in cruce
aſſociat:cū xp̄o in tumulo abſcondit : & cū xp̄o reſur
git & aſcēdit in celū. Quia dotē agilitatis ſuper celos
uolādi animabꝰ ip̄aʒ amātibꝰ ēt in hac uita cōcedit:cū
uere humilitatis & charitatis arma cuſtodiat.

¶Frāciſcus in rñſione ad uicarium ſuum frēm Petruʒ
Cathanii & habet ſeptima parte legende maioris.
¶Fr̄ Petrꝰ uicariꝰ bti.F. petiit ab eo ſi uellet aliqd te
ſeruari de tebꝰ itroeūtiū.Rñdit.b.F.Malo te altare.b.
uirgis denudare cū nec̄itas id reqſierit: q̄ ↄtra paupꝑta
tis uotū & obſeruātiā euāgelii uel modicuʒ attentare.
gratius.n. hēbit uirgo ↄtā ſci euangelii perfecte ſer-
uato cōſilio ſuū altare detegi q̄ altari ueſtito filii ſui ꝓ
miſſū cōſiliū ꝓtermitti. ¶Cap.xvi.de patientia.

¶Frāciſcus in ſuis admonitionibus.

Seruo dei nulla res dʒ diſplicere ꝓter pctm̄:&
quocūqʒ pctō aliq̄ perſona peccaret:& pp h̄
ſerꝰ dei turbaret:theſaurizat ſibi culpā.Ille ſerꝰ dei
qui nō iraſcit:neqʒ cōturbat ſe ꝑ aliq̄ re recte uiuit ſi-
ne ꝓprio.Et btūs eſt cui nō remāet ſibi aliqd:reddens
q̄ ſūt ceſaris ceſari & q̄ ſūt dei deo. ¶Frāciſcꝰ ibidē.
¶Nō ꝑt cognoſci ſerꝰ dei q̄tā hēat patiētiā & hūili
tatē dū ſatiſfactū ē ei ſcd̄m uolūtatē uel nec̄itatē ſuā.
Cū āt uenerit tp̄s quo illi q debēt ſatiſfacere ei faciūt
ſibi ↄtrariū : q̄tā hʒ ibi patiētiā & hūilitatē tāta ē & ñ
plus. ¶F.ibidem exponens illud.Mat.v.

Beati pacifici qm̄ filii dei uocabunt.

¶Illi ſunt uere pacifici qui de omnibꝰ q̄ in hoc ſecu-
lo patiunt:propter amorem dñi nr̄i Ieſu xp̄i in animo
pacem ſeruant. ¶Frāciſcus.ibidē.

¶Btūs ſerꝰ q cū rep̄hēdit & acuſat.Illā rep̄hēſionē
Nota bñ & acuſatiōeʒ ita ſuſtinet ab aliis:ſic a ſemetipo. Btūs
ſerꝰ q rep̄henſus acqeſcit:uerecūde obtēperat:hūilr̄
cōfitet & libēter ſatiſfacit.Btūs ſerꝰ q nō ē uelox ad
ſe excuſandū & hūilr̄ ſuſtinet uerecūdiā & rep̄henſio
nē de pctō:ubi nō cōmiſit culpā.Btūs ille q ita īuētꝰ
eſt hūilis inter ſubditos ſuos:ſic qñ eēt inter ꝑlatos &
dños ſuos:btūs ſerꝰ qui ſemper manet ſub uirga cor
rectionis.Fidelis & prudens eſt ſeruus qui in omnibꝰ
ſuis offenſis nō tardat puniri interiꝰ per cōtritionē: &
exterius per cōfeſſionē: & operis ſatiſfactionem.

¶F.i locutōe ad frēʒ Leonē:ꝙ i patia ē ꝑfecta letitia
¶O Fr̄ leo q̄uis frēs minores in oi terra dent bonum
exēplū magne ſcitatis & edificatiōis:tn̄ diligenter ſcri
be & nota ꝙ ibi nō ē ꝑfecta letitia. O Fr̄ leo q̄uis Fr̄
mior illumiet cecos ↄtractos extēdat demōes pellat:
ſurdis auditū:claudis greſſuʒ & mutis reſtituat uerbū
& qd̓ maiꝰ ē q̄triduanū reſuſcitet mortuū:ſcribe ꝙ ibi
nō ē ꝑfecta letitia.O Fr̄ leo:ſi Fr̄ minor ſciret oiuʒ gē
tiū liguas:& oēs ſcias & ſcripturas ut ſciret ꝓpheтare &
reuelare nō ſolū futura:ſʒ ēt ↄſcias alioꝝ: ſcribe ꝙ ibi
nō ē ꝑfcā letitia. Et ſi Fr̄ mior loquat ligua āgelica &
ſciat ſtellaꝝ curſus & uirtutes herbaꝝ & ſint ei reue-
lati oēs theſauri terraruʒ: & ſi cognoſceret uirtutes &
ꝓꝑetates auiū piſciū & aialiū: & hominū & radicū &
lapidū & arboꝝ & aq̄rū:ſcribe ꝙ ibi nō ē ꝑfcā letitia.
Et ſi Fr̄ minor ſciret tā ſolēniter ꝑdicare ꝙ cōuerteret
oēs ifideles ad fidē:ſcribe qa ibi nō ē ꝑfecta letitia:&
cū q̄reret Fr̄ leo ubi eēt ꝑfcā letitia inqt.B.F. qñ uēie
mus ad locū ſcē Marie de āgelis ſic balneati:pluuiaqʒ
& frigore ↄgelati:luto ēt deturpati & fame afflicti:et
ad portā ſonabimꝰ & portariꝰ ueniret iratus di. Qui
eſtis uos? Et nos diceremꝰ.Sumꝰ duo de fratribꝰ ur̄is.
Et ille ecōtrario diceret:imo eſtis duo ribaldi:q uadi-
tis ꝑ mūdū elīmas pauperū rapiēdo: & nō apiret nob:
ſʒ faceret nos ſtare ad niuē & aq̄ i frigore et fame uſ-
qʒ ad noctem. Tūc ſi nos tot repulſas et iniurias ſine
turbatōe et murmuratōe tolleraueri mꝰ patiēter:et co-
gitauerimꝰ hūilr̄ et charitatiue:ꝙ ille portariꝰ ueraci-
ter nos cognoſcit : et ꝙ deus excitat linguā ſuā contra
nos.O Fr̄ leo ſcribe:ꝙ ibi ē ꝑfcā letitia.Et ſi nos pul-
ſando ꝑſeueraueri mꝰ et ille portariꝰ tāq̄ cōtra iportu- Nullibi
nos exeat cōtra nos:et duriſſime nos afficiat di. Rece uera let
dite hic pultrōes uiliſſimi et ite ad hoſpitale.q.n.eſtis tia ꝓterq̄
uos.Hic penitꝰ nō māducabitis. Et ſi nos gaudētes h̄ ꝑfecta p
portabimꝰ: et iniuriati cū amore pepcerimus toto cor tientia.
de:ſcribe ꝙ ibi eſt ꝑfecta letitia.Et ſi nos undiqʒ affli
ctos fame urgēte frigore affligēte: nocte inſup appro
piquāte:pulſabimꝰ clamabimꝰ fletu inſtabimꝰ: ut ape
riat nob:et ille idē ſtimulatꝰ dixerit.Iſti ſūt hoies ꝓca
ciſſimi et ꝓterui:et ego pacabo eos:& exiens cū uno
fuſte nodoſo:& capiēs nos per caputiū ad terrā ſuper
lutū et niues ꝓiciet: & talr̄ nos uerbabit cū fuſte ꝓdi-
cto:ꝙ undiqʒ nos plagis iplebit.Si tot mala ſi tot in-
iurias & uerba cū gaudio tolleremꝰ ↄſiderātes ꝙ pēas
xp̄i bn̄dicti tollerare & portare debemꝰ: ſcribe & no
ta diligēter ꝙ ibi ē ꝑfecta letitia:et audi ↄclōnē.Inter Supp̄mu
oia chariſmata ſci ſpūs:q̄ xp̄s ſeruis ſuis ↄceſſit et ↄce donuʒ d
det:ē uincere ſeip̄m:& libēter pp ip̄m & charitatē op eſt uice
probria ſuſtinere.Nā in oibꝰ mirabilibus ſupradictis: ſeipſum.
nos gl̓iari nō poſſumus:ꝙ nō ſunt nr̄a ſʒ dei.Quid.n.
hēs qd̓ nō accepiſti? Si āt accepiſti qd gl̓iaris q̄ſi ñ ac
cepis? Sʒ i cruce tribulatōis & afflictōis poſſumꝰ gl̓ia
ri:qa illd̓ ē nr̄ʒ.Et iō dixit apl̓s.Mihi abſit gl̓iari &c.
¶Franciſcus in legenda Fratris Thome. Fratreʒ af-
flictum & tentatum confortando.
¶Crede mihi fili qm̄ magis ꝓterea te ſeruum dei cre
do:& quo magis tētatum magis dilectū a me te noue
ris.Nullus.n.ſe dei ſeruū reputare dʒ: quouſqʒ ꝑ tēta
tionē & tribulationē ñ trāſierit. Annulꝰ ē quodāmō ui
cta tētatio:quo dñs deſpōſat ſibi aiam ſerui ſui . Pl̓es

ſibi de ãnoſis meritis blãdiūt: & nlla ſuſt nuiſſe tormē
ta uel tētatiões letant. Sȝ qm̄ an̄ cõgreſſum ſolus eos
terror elliderett: ſciāt ſpūs ſui debilitatem cõſideratā a
dn̄o. Vix.n.obiciuntur certamina fortia:niſi ubi fuerit
uirtus perfecta. Signū amplioris eſt grẽ nihil in ſeruo
ſuo impune relinquere dū uiuit in hoc mundo.

¶Franciſcus infirmitatibus grauatus in oratione ad
dominum in legenda maiori.parte.xiiii.

¶Grãs tibi ago dn̄e deꝰ de oibꝰ doloribꝰ meis:teqȝ
mi dn̄e rogo:ut cētuplū ſi tibi placuerit addas:qa hoc
erit mihi acceptiſſimū:ut affligens me dolore nõ par-
cas:cū tue ſcē uolūtatis adipletio:ſit mihi ꝯſolatio ſu-
perplēa. ¶Cap.xvii.de humilitate.

¶F.in admonitiõibꝰ ſuis:de hūilitate fiēda in ꝑlatis.

queſto ſpe
cta al i p-
lati.

On uēi miniſtrari ſȝ miſtrare:dicit dn̄s. Illi q
ſūt ſup alios ꝯſtituti: tm̄ de illa ꝑlatiõe gl'ient
q̄tū ſi eēnt deputati offō abluēdi pedes frūm:
& q̄to magis turbarēt de ablata eis ꝑlatõe:q̄ de abla
to eis offō abluēdi pedes: tāto magis loculos ad picu
lū aīe ſibi ꝯponūt. ¶F.in regula noua,ca.x.

¶Ita dȝ eē ꝙ miniſtri ſint ſerui omniū fratrum.

¶F.ꝙ ꝑlatio nõ dȝ appeti:in legēda maiori.parte.vi.

¶In ꝑlatiõe caſus:in laude ꝑcipiciū: ſubditi anime lu
crum eſt in humilitate.Cur ergo periculis pluſquā lu-
cris attēdimus cū tp̄s ad lucrandum cepimus.

¶Franciſcus de humilitate ſeruanda in laude huma
na:& in prelatione in ſuis admonitionibus.

¶Btūs ille ſeruꝰ q nõ ſe tȝ melioreȝ qn̄ magnificat &
exaltat ab hoibꝰ: ſicˀ qn̄ tenet uilis ſimplex & deſpe-
ctꝰ:qa q̄tꝰ ē hõ corā deo tātꝰ ē & nõ plus. Ve illi reli-
gioſo q ab aliis poſitꝰ eſt in alto: & p ſuā uolūtatē nõ
uult deſcēdere. Et btūs ille q nõ per ſuā uolūtatē poſi
tus ē in alto:& ſemper deſiderat eē ſub pedibus.

¶F.in miſſiõe Cardinali hoſtiē. ne Fr̄ minor ꝑlatione
ꝑſumat eſſe maior in legenda maiori.parte.vi.

¶Dn̄e inqt Cardinali hoſtieñ.Frēs minores.iõ uoca
ti ſunt frēs mei:ut maiores fieri nõ ꝑſumant. Si uultis
ut fructū faciāt in eccleſia dei:tenete ipos & conſerua
te in ſtatu uocatiõis eoꝝ:& ad ꝑlatiões eccleſiaſticas
nullatenus aſcēdere permittatis.

¶F.in admõitiõibꝰ de hūilitate ſeruāda in donis dn̄i.

¶Btūs ille ſeruus q nõ magis ſe exaltat de bono:qđ
dn̄s dicit & facit per ipſum:q̄ de eo qđ dicit & facit
per alium. Peccat homo qui magis uult recipere a ꝓ-
ximo ſuo:q̄ uelit dare de ſe dn̄o deo.

¶Franciſcus in legenda antiqua.caplo de perfectiõe
humilitatis. De humilitate ſeruāda ad Clericos.

¶In adiutoriū clericoꝝ miſſi ſumꝰ:ad aiarū ſalutē:ut
qđ in illis inēit minꝰ: ſuppleat a nob:qlȝ recipiet mer
cedē:nõ ſecūdū auctoritatē:ſȝ ſecundū laborē. Scitote
frēs ꝙ deo ē gratiſſimū aiaꝝ lucrū. Hoc ꝯſeq melius
poſſumꝰ cū pace clericoꝝ q̄ cū diſcordia. Si aūt ipſi ſa
lutē ipediūt dei ē ultio: & ipſe retribuet eis in tp̄e. Iõ
qȝ eſtote ſubiecti ꝑlatis:ne q̄tū ex uob ē malus zelus
cõſurgat. Si filii pacis fueritis clerū & pp'lȝ lucrabimi
ni:& hoc acceptabilius deo: q̄ pp'm ſolū clero ſcãdali
zato lucrari. Tegite eorū lapſus:multiplices eorū ſup
plete defectꝰ:& cū hec feceritis meliores eſtote.

Salutaris
doctrina
ci pſis.

¶Franciſcus in epiſtola ad omnes fideles. De nõ ap-
petendo preſidere ſed ſubeſſe.

¶Nūq̄ deſiderare debemꝰ eē ſup alios:ſȝ magis debe
mus eē ſubditi & ſerui oi humane creature pp deū:&
oēs q talia fecerit & ꝑſeuerauerit uſqȝ i finē: reqeſcet
ſup eos ſpūs dn̄i: & faciet in eis hitaculū & mãſionē.

¶Ca.xviii.de elīna petēda. ¶F.in regla ãtiq.c.ix.

O Mnes frēs ſtudeāt ſeq hūilitatē & pauptateȝ
dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i:& recordent ꝙ nihil aliud oȝ
nos hr̄e de toto mūdo niſi ſicˀ dicˀ apl's. Habē
tes alimēta & qbꝰ tegamur his ꝯtenti ſumꝰ:& debēt
gaudere qn̄ ꝯuerſant inter uiles & deſpectas ꝑſonas:
iter paupes & debiles ifirmos & leproſos:& iuxta uiā
mēdicātes: & cū neceˀ fuerit uadāt ꝓ elīnis & nõ uere
cūdent. Et magis recordent: qa dn̄s nr̄ Ieſus xp̄s filꝰ
dei oipotētis poſuit faciem ſuā ut petrā duriſſimā: nec
uerecūdatꝰ fuit:& fuit paup & hoſpes:& uixit de elī-
nis ipe & btā uirgo et diſcipuli eius. Et qn̄ facerēt eis
hoies uerecūdiā & nollent eis dare elīnā:refferāt inde
grãs deo: qa de uerecūdiis accipient magnū honoreȝ
an̄ tribūal dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i:et ſciāt ꝙ uerecūdia nõ pa
tiētibꝰ ſȝ inferētibꝰ imputat. Et elīna eſt hereditas et
iuſticia q̄ debet pauperibꝰ quā nob acqſiuit dn̄s nr̄ Ie
ſus xp̄s. Et frēs q eā acqrēdo laborāt magnā mercedē
hēbūt et faciūt lucrari et acqrere tribuētes: qa omnia
q̄ hoies relinquūt in hoc mūdo peribūt: ſȝ de charita
te et elīnis q̄s fecerunt habebūt ꝑmiū a dn̄o.

qood frēs
uadāt libē
ter ꝓ elīna

¶Franciſcus in regula noua.caplo.vi.

¶Frēs uadāt ꝓ elemoſina cõfidēter:nec opȝ eos uere
cūdari:qa dn̄s ſe fecit paupereȝ ꝓ nob in h̄ mūdo.

¶F.in legēda antiq.c.de ꝑfectiõe hūilitatis.

¶Chariſſimi frēs et filioli mei nolite uerecūdari ire ꝓ
elīna:qa dn̄s ſe ꝓ nobis fecit pauperē in hoc mundo.
Cuiꝰ exēplo elegimꝰ uiaȝ ueriſſime pauptatis. Suo.n.
amore uiā paupertatis elegimus: nõ debemꝰ cõfundi
ꝓ elīnis ire. Arrā celeſtis hereditatis erubeſcere neq̄q̄
cõuenit regni heredibꝰ. Hec.n. eſt hereditas nr̄a quā
acqſiuit:et reliqt nobis dn̄s Ieſus xp̄s et omnibꝰ qui
ſuo exēplo uiuere uolūt in ſciſſima paupertate. In ue-
ritate dico uobis ꝙ multi ex nobilioribꝰ et ſapiētiori-
bus hꝰ ſeculi uenıēt ad iſtā cõgregationē:et ꝓ magno
honore et grã hēbūt ire ꝓ elīna. Vos ergo q eſtis illo-
rum ꝑmitie letamini et gaudete:nec renuatis facere q̄
ſcis illis faciēda trãſmittitis. Ite ergo cõfidēter et anio
gaudēti ꝓ elīna cū bn̄dictõe dei. Et magis libē et gau
dēter ire debetis ꝓ elīna q̄ ille q de una nūmata affer
ret cētū denarios:qm̄ afertis eis amorē dei a qbꝰ peti
tis elīnā dicētes. Amore dn̄i dei faciatis nobis elīnaȝ:
cuius cõparatiõe nihil eſt celum & terra.

¶Franciſcus in legenda maiori.parte.vii.

¶Ite qm̄ hac nouiſſima hora frēs minores cõmoda
ti ſūt mūdo:ut electi in eis ipleāt: un̄ a iudice cõmēdā
tur. Quãdiu feciſtis uni ex his fribꝰ meis minimis mi-
hi feciſtis. Iocūdū ꝓinde dicebat ſub frūm minoꝝ titu
lo mēdicare quē in retributiõe iuſtorū:euãgelice ueri-
tatis magr̄:ſuo ore tã ſignāter exꝑſſit. Vn̄ exponendo
illud ꝑs. Panē angeloꝝ mãducauit hõ di. Illū ſane pa
nem angelicū eſſe:queȝ ꝓ dei petituȝ amore:& beatis

ad gaudiū
frūȝ mino
rum.

ſuggerentibus angelis pro ipſius charitatẽ largitum: ſancta paupertas colligit hoſtiatim.
¶F. in legẽda maiori. parte. vii. in rñſiõe ad dñʒ Cardinalẽ hoſtieñ. cur iuiſſet pro pane comeſtur⁹ cũ eo.
¶Magnũ mi dñe honorẽ exhibui dñ maiorẽ dñʒ honorauī. Si qdẽ bñplacitũ ẽ dño in paupertate: & ea maxime q̃ uoluntaria ꝑ xpo mẽdicitas eſt. Hãc dignitatẽ regalẽ quã ꝑ nob dñs Ieſus egen⁹ fact⁹ aſſumpſit: ut ſua ditaret inopia: ac uere paupes ſpũ regni celorũ reges inſtitueret & heredes: nolo relinqre ꝑ feudo diuitiarũ falſarũ nobis ad horã cõceſſo. Ego nolo dimittere dignitatem meã regalem & hereditatẽ ac pſſeſſionẽ meã & frũm minoꝝ. uʒ. ire ꝑ elĩna hoſtiatim. Paupertas ẽ q̃ reges regni celoꝝ īſtituit: nõ falſe nr̃e diuitie.
¶F. in legẽda ãtiq̃. Ffi reuerẽti gaudẽter de elĩna.
¶Sic uolo ꝙ frater meus uadat & reuertatur cũ elemoſina letus & iocũdus & gaudens laudãs deũ.
¶Ca. xix. de cognitiõe ꝑprie infirmitatis & glorie fuga. Et ꝙ nõ põt hõ de aliquo gloriari niſi de infirmitatibus ſuis. ¶Frãciſcus in admonitiõib⁹ ſuis.

a Ttende hõ in q̃ta excellẽtia poſuit te deus q creauit te & formauit ad imaginẽ dilecti filii ſui ſecũdũ corp⁹: & ad ſĩtudinẽ ſuã ſcdm animaʒ: & oẽs creature q̃ ſub celo ſunt ſeruiũt & obediũt creatori ſuo meli⁹ q̃ tu: & ẽt demões nõ crucifixerũ eũ: ſʒ tu eũ ipſis crucifixiſti euʒ & adhuc crucifigis: delectãdo in uiciis & pc̃tis. Vñ ergo potes gloriari? Nã ſi ita eſſes ſubtilis & ſapiẽs ꝙ oẽm ſciam hẽres & ſcires iterp̃tari oĩa gñā linguaꝝ: & de celeſtib⁹ reb⁹ pſcrutari: in oib⁹ his nõ potes gloriari. Demõ ſciuit de celeſtibus & mõ ſcit de terrenis: pluſq̃ oẽs hoies: lʒ aliqs hõ fuerit q ſumme ſapie cognitiõeʒ a dño recepit ſpãleʒ. Silr ſi es pulchrior & ditior oib⁹: & ẽt ſi faceres mirabilia ita ut demones fugares: oĩa iſta ſunt tibi cõtraria & nihil eoꝝ ad te pertinet: & in his nõ potes gloriari.
In quo poſſit homo gl'iari. Sʒ in hoc poſſumus gloriari in īfirmitatib⁹ nr̃is & in baiulãdo quotidie ſcãm crucẽ dñi nr̃i Ieſu xpi.
¶Franciſcus in regula noua. caplõ. ii.
¶Frẽs inqt ueſtimẽtis uilib⁹ induanẽ: & poſſint ea repetiare de ſaccis & aliis petiis cũ bñdictõe dei: & ſeqtur. Quos moneo & exhortor: ne deſpiciãt neqʒ iudicẽt homines quos uiderint mollib⁹ ueſtimentis & coloratis indutos uti cibis & potibus delicatis: ſed magis unuſquiſqʒ iudicet & deſpiciat ſemetipſum.
¶Franciſcus in legenda maiori. parte. vi.
Nota ¶Quãtũ hõ ẽ i oculis dei tñ ẽ & nõ plus. Stultũ iudicãs hũanis extolli fauorib⁹. Nemo laudãdus c⁹ incert⁹ eſt exit⁹. De oi eo qd̃ põt pc̃tõr: nemo ſibi dʒ inique applauſu blãdiri. Pc̃tõr põt ieiunare põt orare plãgere carnẽ ꝑpriã macerare. hoc nõ põt ſolũ. ſ. dño ſuo eẽ fidelis. In hoc itaqʒ gloriãdũ: ſi ſuã gl'iã dño reddim⁹: ſi fidelr̃ ſeruiẽtes ipſi qcqd donat aſcribimus.
¶Franciſcus in admonitionibus.
¶Btũs ſeruus q theſaurizat in celo bona q̃ dñus ſibi oñdit: & ſub ſpe mercedis ñ cupit ea māifeſtare hoīb⁹. Nã ipe altiſſim⁹ mãifeſtabit opa ſua qbuſcũqʒ uoluerit. btũs ſeru⁹ q ſecreta dñi obſeruat i corde ſuo.
¶Franciſcus in regula antiqua. caplõ. xvii.

¶Oĩa bona dño deo altiſſimo reddamus & ſũmo: & oĩa bona ipi⁹ eẽ cognoſcam⁹: & de oib⁹ ei gr̃as referam⁹: a quo bõa cũcta ꝓcedũt: & ipſe altiſſim⁹ & ſũm⁹ ſolus uer⁹ de⁹ hẽat & ei reddant. Et ipſe recipiat oẽs honores & reuerẽtias: oẽs laudes & bñdictiões: oẽm gloriã cuius eſt omne bonũ: qa ſolus eſt bonus.
¶Cap. xx. de ſcientia mundana fugienda.
¶Franciſcus in regula noua. caplõ. x.

n On curẽt neſciẽtes lr̃as: lr̃as adiſcere: ſʒ attendãt qd̃ ſup oĩa deſiderare debẽt hr̃e ſpm dñi & ſcãm ei⁹ opõnẽ: orare ſẽp ad deũ puro corde & hr̃e hũilitatẽ & patiẽtiã i pſecutõib⁹ & diligere eos q nos rephẽdũt & arguũt. ¶F. in regula antiq̃. c. xvii.
¶Frẽs caueam⁹ nob ab oi ſupbia & uanagl'ia. Cuſtodiam⁹ nos a ſapia h⁹ mũdi: & a prudẽtia carnis. Spũs .n. uult & ſtudet multũ ad uerba hñda et paꝝ ad opõnẽ: & q̃rit ñ religionẽ & ſctitatẽ interiorẽ ſpũs: ſʒ uult & deſiderat religionẽ et ſctitateʒ foris appentẽ hoib⁹. Et iſti ſũt de qb⁹ dic̃ dñs. Amẽ dico uob recepũt mercedẽ ſuã. ¶F. in legẽda antiq̃. c. de pſectiõe hũilitatis.
¶Frẽs q ſcie curioſitate ducunẽ: in die tribulatõis iuenient man⁹ ſuas uacuas. Iõ uellẽʒ eos magis roborari uirtutib⁹: ut cũ tp̃s tribulationis uenerit: ſecum hr̃ent dñʒ i ãguſtia. Ventura ẽ ei tribl'atio quo libri ad nihilũ utiles in feneſtris & latebris pĩcient. Nolo frẽs meos cupidos eẽ ſcie et libroꝝ: ſʒ uolo fũdari ſup ſcãʒ hũilitatẽ et imitari purã ſimplicitatẽ: ſcãʒ oronẽʒ et dñaʒ pauptatẽ. Ĥ uia ſola ẽ ſecura ad ſalutẽ ꝑpriã: et alioꝝ edificatiõem: qm xp̃s ad c⁹ imitatiõeʒ uocati ſũt frẽs: Hãc ſolã nob oñdit et docuit uerbo pariter et exẽplo. Multi frẽs occaſiõe edificãdi alios: dimittent uocationẽ ſuã. uʒ. ſcãʒ hũilitatẽ purã ſimplicitatẽ oronẽ et deuotionẽ: atqʒ dñaʒ nr̃aʒ pauptatẽ. Et ↄtiget illis ꝙ ubi putabũt magis ibui. i. ipleri deuotiõe et accẽdi amore: & illumiari dei cognitõe: pp itellectũ ſcripture: ide occaſiõalr̃ remãebũt itus frigidi & uacui & ſic ad pſtinã uocationẽ redire nõ poterũt: q tp̃s uiuẽdi ſecũdũ uocationẽ ſuã: in uano et falſo ſtudio amiſerũt. Et ſũt multi frẽs q totũ ſuũ ſtudiũ & ſolicitudinẽ ſuã ponẽt i acqrẽdo ſciaʒ: dimittẽtes uocatiõeʒ ſuã ſcãm: extra uiã hũilitatis & ſcẽ oronis mente & corpore euãgãdo. Hi aſtabũt añ tribunal xp̃i nudi & uacui: & ſolius cõfuſionis uerecũdie & doloris manipulos reportantes.
¶Franciſcus in legenda maiori. parte. xi.
¶Interrogat⁹. b. F. An placeret ſibi ꝙ frati iaʒ recepti ad ordinẽ: ſtuſtio ſacre ſcripture itẽderẽt. R. ñdit. Mihi qdẽ placet: dũ tñ exẽplo xp̃i q magis oraſſe legit̃ q̃ legiſſe oronis ſtudiũ nõ omittãt. Nec tm̃ ſtudeãt ut ſciãt q̃lr debent loq: ſʒ ut audita faciãt: et cũ fecerit: aliis faciẽda ꝓponãt. Volo aũt uos frẽs meos diſcipulos euãgelicos eẽ: ſicqʒ i noticia ueritatis pficere: ꝙ in ſimplicitatis puritate ↄcreſcãt: ut ſimplicitatẽ colũbinã a prudẽtia ſerpẽtina ñ ſeparẽt: q̃s magr̃ eximi⁹ ore ſuo bñdicto ↄiũxit. ¶Ca. xxi. de pdicatore q̃lis dʒ eẽ.
¶Franciſcus in regula noua. cap. ix.

f Rẽs nõ pdicẽt i ep̃atu alic⁹ ep̃i cũ ab eo illis fuerit contradictũ. Et nullus frater populo audeat predicare: niſi a miniſtro generali fuerit approba-

tas & ab eo ſibi offm̄ p̄dicatiōis ꝯceſſū3.Et in p̄dica-
tione quam faciūt ſint examata & caſta eoꝝ elloq̄a:ad
utilitatē & edificationē pplī: ānūciādo eis uicia & uir
tutes penā & gl'iā cū breuitate ſermonis:qꝛ uerbū ad-
breuiatū fec̄ dn̄s ſup terrā.   ¶F.i regl'a ātiq̄.c.xvii.
¶Null's frūȝ p̄dicet ꝯtra formā & iſtitutionē ſcē Ro
māe eccl'ie:& niſi ſibi ꝯceſſuȝ fuerit a miſtro ſuo.Oēs
tn̄ frēs opib⁹ p̄dicēt. Et null⁹ p̄dicator approp̄et ſibi
offm̄: ſȝ q̄cūq3 hora ei iniūctū fuerit ſine omni ꝯtradi
ctiōe dimittat.Vn̄ dep̄cor in charitate:q̄ de⁹ eſt : oēs
frēs m̄eos p̄dicatores qꝛ ſtudeāt ſe hūiliare in oib⁹:nō
gl'iari:nec in ſe gaudere:nec iterius ſe exaltare de bo-
nis uerbis & operib⁹:imo de nullo bono qđ de⁹ facit
uel dicit:& operāt in eis aliq̄ñ & per ipſos : ſecūdū qꝛ
dicit dn̄s.In h̄ nolite gaudere:qa ſp̄ūs uob̄ ſubiciunt.
& firmiter ſciam⁹ qꝛ ñ ptinēt ad nos niſi uitia & pc̄tā.

¶Frāciſcus ibidē.c.xxi. Quid debēt frēs p̄dicare.
¶Hāc talē exhortatōe3 & laudē oēs frēs mei q̄ñcū-
q3 placuerit eis ānūciare p̄nt inter quoſcūq3 hoīes cū
bn̄dictōe dei. Timete & honorate:laudate & bn̄di-
cite gr̄as agite & adorate deū oīpotētē:in trinitate &
unitate p̄rem & filiū & ſp̄m ſcm̄ oium creatorē. Agite
pn̄iā3 facite dignos pn̄ie fruct⁹.Et ſcitote qꝛ cito mo-
riemini.Date & dabit̄ uob̄.Dimittite & dimittet̄ uob̄:
& ſi nō dimiſeritis:dn̄s nō dimittet uob̄ pc̄tā ur̄a.Cō-
fitemini oīa pc̄tā ur̄a.Bti q moriunt̄ in pn̄ia:qa erūt in
regno celoꝝ:ue illis q nō moriunt̄ in pn̄ia: qꝛ erūt filii
diaboli:c⁹ opa faciūt & ibūt in ignē eternū.Cauete &
abſtinete ab oī malo:& pſeuerate uſq3 i finē in bono.

¶Franciſcus in legenda maiori.parte.viii.
¶Offm̄ p̄dicatōis p̄ri miſericordiarū affirmabat oī ſa
crificio accepti⁹: maxīe ſi ſtudio fuerit pfecte charita
tis ipēſuȝ: ut ad id laboret magis exēplo q̄ uerbo:ma
gis lachrimoſa p̄ce q̄ loq̄ci ſermōe.Plāgēdū ꝑinde di-
cebat p̄dicatore3 tāq̄ uera pietate ꝑuatū:ſiue q in p̄di
catiōe nō aīarū q̄rit ſalutē:ſȝ ꝓpriā laudē ſiue q praui
tate uite deſtruit qđ edificat ueritate doctrie : p̄feren
dū huic dicebat frēm ſimplicē & elinguē: q bono exē
plo alios ꝓuocaret ad bonū.Illud quoq3 uerbū donec
ſterilis pepit plurios tal'r expōebat.Sterilis ē Fr̄ paup
culus:q gn̄andi filios in eccl'ia nō h3 offm̄: h̄ pariet in
iudicio plurimos:qa quos nūc ꝑuatis oſonib⁹ ꝯuertit
ad xp̄m:ſue gl'ie tūc iudex aſcribet.Que multos h3 fi
lios infirmabit̄ : qa p̄dicator uan⁹ & loquax q multis
nūc quaſi uirtute ſua genitis gaudet: cognoſcet tūc ſe
nihil proprium habere in eis.

¶F.in legēda antiq̄.ca. de perfectiōe humilitatis.
¶Multi ſunt frēs q totū ſuū ſtudiū & totā ſuā ſolicitu
dinem ponūt in acq̄rēdo ſciam dimittentes uocatiōe3
ſuā ſcām:extra uiā hūilitatis & ſcē oſonis mēte & cor
pore euagādo.Qui cū pplo p̄dicauerit:& nouerit ali-
quos inde edificari: uel ad pn̄ia3 ꝯuerti:inflant̄ & ex-
tollūt ſe:de ope & lucro alieō:cuȝ tn̄ magis in cōdēna
tionē & in preiudiciuȝ ſuū p̄dicauerit:& nihil ibi ſecū
dū ueritatē operati fuerint niſi tāq̄ inſtr̄a illoꝝ p quos
uere dn̄s fructū uiuſmodi acq̄ſiuit. Nā quos credunt
ꝓpter ſciam & p̄dicatiōe3 ſua3 edificari: & ad pn̄iam
ꝯuerti: dn̄s oſonib⁹ & lachrimis ſcōrū paupeꝝ humi

liuȝ & ſimplicium frūm edificat & ꝯuertit:ſȝ ipſi ſci frēs
utplm̄ hoc ignorent.Sic.n.eſt uolūtas dei ut illud ne-
ſciāt:ne inde ualeāt ſupbire. Iſti ſunt frēs mei milites ta
bule rotūde q latitāt in deſertis: & in locis remotis ut
diligenti⁹ uacēt oſoni & meditatiōi ſua & alioꝝ pc̄tā
plorātes:uiuentes ſimpl'r & humil'r ꝯuerſantes:quoꝝ
ſcitas a deo cognoſcit̄ & aliq̄ñ frib⁹ & hoib⁹ ē igno-
ta.Horū aīe ab angelis deo p̄ntabūt̄: tūc dn̄s oñdet
illis fructū & mercedē laboꝝ ſuoꝝ.ui3. multas aīas q̄
ſuis exemplis oſonib⁹ & lachrimis ſunt ſaluate.Et di
cet illis filii mei dilecti:ecce tot & q̄les aīe ſaluate ſūt
ur̄is oſonib⁹ lachrimis & exēplis.Et qꝛ ſup pauca fui
ſtis fideles ſupra m̄lta uos ꝯſtituā. Alii.n.p̄dicauer̄t &
laborauerūt ſermōib⁹ ſapie & ſcie ſue: & ego meritis
ur̄is fructū ſalutis opat⁹ ſum.Iō ſuſcipite laboꝝ eorū
mercedē & fructū meritorū ur̄orū:q eſt regnū eternū:
qđ hūilitatis & ſimplicitatis ur̄e:atq3 oſonū & lachri
marū ur̄arū uiolētia rapuiſtis. Sicq3 iſti portātes mani
pulos ſuos.i.fruct⁹ & merita ſcē hūilitatis & ſimplici
tatis ſue:itrabūt in gaudiū dn̄i letātes & exultātes. Il
li uero q nō curauer̄t niſi ſcire & aliis uiā ſalutis oñde
re:nihil opantes ꝑ ſe añ xp̄i tribunal aſtabunt nudi &
uacui:& ſoli⁹ ꝯfuſiōis & uerecūdie & doloris manipu
los deferētes. Tūc ueritas ſcē hūilitatis et ſimplicita-
tis:ſcēq3 oſonis et pauptatis q̄ eſt uocatio nr̄a exalta
bit̄ gl'ificabit̄ & magnificabit̄: cui ueritati ipſi iflati uē
to ſcie detraxer̄t uita & uanis ſermōib⁹ ſcie ſue dicētes
ipſam ueritatē eē falſitatē:& tāq̄ ceci eos q ābulauer̄t
in ueritate pſeq̄ntes. Tūc error & falſitas opionū ſua
rū p q̄s ābulauer̄t:q̄s eē ueritatē p̄dicauerūt: p q̄s i ce
citatis foueā multos p̄cipitauerūt in dolere ꝯfuſione
et uerecūdia termiabit̄:et ipi cū ſuis tenebroſis opioni
bus in tenebras exteriores cū tenebrarū ſpiritibus de
mergent̄.   ¶Franciſcus ibidem.
¶Dicebat.b.F.qꝛ pp p̄latōis offm̄:et ſolicitudinē p̄-
dicādi frēs nō debēt dimittere ſcā3 et deuotā oſone3:
ire ꝑ elīna:opari aliq̄ñ māib⁹ ſuis:et alia humilitatis
opa facere: ſic̄ et alii frēs:pp bonū exēplū et lucꝝ aīa
rū ſuarū et alioꝝ. Multū.n.edificāt̄ ſubditi cū miſtri &
p̄dicatores uacāt libenter oſoni et iclināt ſe ad hūilita
tis opa:et obſeq̄a uilitatis.Al'r.n.nō p̄nt abſq3 ſui ꝯfu
ſiōe ꝑiudicio et ꝯdēnatōe de h̄ frēs alios admōere. O3
.n. exemplo xp̄i ꝑus facere quā docere ac ſiml' facere
et docere.   ¶F.in legenda maiori.parte.iii.
¶Fratribus quos ad predicandū mittebat beatus.F.
dicebat.Ite annunciate hoib⁹ pace3:p̄dicate pn̄iam in
remiſſionem pc̄tōrū:eſtote in tribulatiōib⁹ patientes:
in oſonibus uigiles:in laboribus ſtrenui:in ſermonib⁹
modeſti:in moribus graues:et in bn̄ficiis grati: qꝛ pro
his omnibus uobis regnum p̄parat̄ eternum.

¶Cap.xxii.de exercitio et ocioſitate uitanda.
¶Franciſcus in regula noua.ca.v.

F Frēs illi q̄b⁹ dedit dn̄s gr̄a3 laborādi laborēt
fidel'r & deuote:ita qꝛ excluſo ocio aīe inimi-
co ſcē oſonis et deuotiōis ſp̄m nō extiguāt : cui debēt
cetera tēporalia deſeruir̄.De mercede uero laboris ꝑ
ſe et ſuis frib⁹ corporis nec̄aria recipiāt:p̄ter denarios
uel pecuniā.Et h̄ hūil'r ſic̄ decet ſeruos dei et paupta-

tis ſciſſime ſectatores. ℂF.in regula antiq̄.c.vii.

ℂFrēs q ſciūt laborare laborēt: & eādē artē exerceāt quā nouerūt ſi nō fuerit ɔtra ſalutē aīe ſue & honeſte poterit opari.Nā ait ppha.Labores manuū tuaꝝ: ꝙ mādúcabis:btūs es & bñ tibi erit.& apl's.Qui ñ uult laborare nō māducet.& unuſqſq; in ea arte & labore qua uocat⁹ eſt pmaneat:& poſſint ꝑ labore recipere oīa neċaria:ꝑter pecuniā.oēs frēs ſtudeāt bonis operi bus inſudare: ꝙ ſcriptū; eſt. Semp facito aliqd boni: ut diabolus te ueniat occupatū.& iterū.Ocioſitas ini mica eſt aīe.Ideo ſerui dei ofoni ſemp uel alicui bone ↄpationi iſiſtere debēt. ℂF.in teſtamēto.

ℂEgo manib⁹ laborabā:& uolo laborare:& oēs alii frēs hlr̄ uolo ꝙ laborent de laboritio quod ptinet ad honeſtatē. q neſciūt diſcāt:nō ꝑpter cupiditatē recipi endi ꝑciū laboris: ſ; pp bonū exēplū & ad repellendā ocioſitatē. ℂF.i legēda ātiq̄.c.đ pfectiōe hūilitatis.

ℂTepidos uec ſe familiariter & humilr̄ negocio ap plicantes dicebat euomendos cito de ore dei. & dice bat.Volo oēs frēs meos laborare & exercitari humi liter in operib⁹ bonis:ut minus ſimus hominib⁹ one roſi:& ne cor aut lingua in ocio euaget.Qui uero ni hil ſciunt opari uel laborare:adiſcant. lucru; uero uel mercedē de labore nō laborantis arbitrio: ſed Guar diani uel familie arbitrio cōmitendū eſſe dicebat.

ℂFranciſcus in legenda maiori.parte.v.

ℂOcium aūt omniū malaꝝ cogitationū ſentinā doce bat ſūmopere fugiendū: exēplo demōſtrans rebellem carnē & pigrā diſciplinis ɔtinuis & fructuoſis labori bus edomandā. uñ corp⁹ ſuū frēm Aſinū appellabat: tāq̄ laborioſis ſuppōnēdū onerib⁹et crebris cedēdū fla gellis:& uili pabulo ſuſtentādū. Si quē uero cernebat ocioſum & pigrū frēm Muſcā noiandū cenſebat:eo ꝙ talis nihil boni faciēs:ſ; bñfacta iſiciens:uilē & abo minabilē ſe oibus reddat.Et dicebat.Volo frēs meos laborare & exercitari: ne ocio dediti per illicita corde aut lingua uagentur.

ℂCap.xxiii.de fratre minore:quis eſt uere cēſendus.

ℂF.in legēda antiq̄.ca.de zelo ad pfectiōnē frū;.

b Eatus Frāciſcus dicebat ꝙ ille eſſet bon⁹ fra ter minor q hſret fidē fris Bernardi: quā pfe ctiſſime habuit cū amore paupertatis.Simpli citate; & puritatē fris Leonis: q uere ſanctiſſime fuit puritatis.Curialitatē fris Angeli:q fuit pmus miles:q uenit ad ordinē:& fuit oi curialitate & benignitate or natus.fris Maffei gratioſu; aſpectū & ſenſu; natura lem cū pulchro & deuoto ſuo eloq̄o.Mente; eleuatā i ɔtēplatiōe quā habuit frater Egidi⁹ uſq; ad ſūmā pfe ctionē.Virtuoſa; & ɔtinuā ofone; fris Ruffini:q ſine itermiſſiōe ſp orabat:& dormiēdo uel aliqd opādo ſp mēs ipſi⁹erat cū deo. Paciētiā fris Iunipi:q uſq; ad p fectū ſtatū paciētie puenit pp ſanctā expropatiōnē ꝑ ꝑe uoluntatis:quā ſp pre oculis hēbat:& ſūmū deſide riū imitādi xp̄; p uiā crucis.Fortitudinē corpalē & ſpi ritualē fris Ioānis de laudib⁹:q tpe illo fuit fortis cor pore ſup oēs hoies.Charitatē fris Rogerii:cui⁹ tota uita & ɔuerſatio erat in feruore charitatis. Et ſolicitu dinē fris Lucidi:q fuit maxie ſolicitudinis: & nolebat

ſtare niſi p mēſem in loco: ſ; qñ ſibi placebat ſtare in aliquo loco:ſtatim recedebat inde:& dicebat. Nō ha bemus hic manſionem:ſed in celo.

ℂFranciſcus in legēda maiori.parte.vi. Et in legēda antiqua.cap̄lo de perfectione humilitatis.

ℂDicebat b.F.ſocio. Nō mihi uideor eē frater mior niſi fuero in ſtatu quē tibi deſcripſero. Ecce plat⁹ exi ſtens frūm:uado ad cap̄lm:ꝑdico & moneo frēs ſicut docuerit me ſp̄us ſanct⁹.Et in fine dicit ɔtra me.Non ɔuenis nob:ꝙ illitterat⁹ es:& elinguis:idiota:& ſim plex.uñ de cetero nō pſumas te uocare nrm̄ platū.Et tādē eicior cū opprobrio uilipēſus ab oibus.Dico tibi niſi eodē uultu:eadē mētis leticia: & eodē ſanctitatis ꝑpoſito hec uerba audiero: frater minor nequaq̄ ſu;. Nō mihi uidet ꝙ ſim frater mior ſi nō gaudeo qñ me uilipēdūt & cū uerecūdia me eiciūt:nolētes ut ſim pla tus eoꝝ:ſic ēt qñ me uenerāt & honorāt eoꝝ pfectu & utilitate utrobiq; equalr̄ ſe hñte.Nā ſi gauiſus ſu; cū exaltāt me & honorāt pp pfectū & deuotionē ipo rū:ubi tñ piculū eē pōt aīe mee:mltomagis debeo le tari & iocundari de pfectu & ſalute anime mee cum uituperant ubi lucrum eſt certum.

ℂF.in legenda antiqua.ca. de pfectione paupertatis in reſponſione domino Bonauenture.

ℂDñs nos frēs miores uocauit i adiutoriu; fidei ſue & platoꝝ & cl'icoꝝ ſcē eccl'ie.& iō tenemur q̄tū poſ ſum⁹ ipos ſp diligere honorare & reuereri. Nā uocāt frēs miores:ꝙ ſic noie:ita exēplo & ope ꝑ ceteris hoi bus huius ſeculi humiles eſſe debeant.

ℂC.xxiiii.đ bono exēplo pxio exhibēdo ut edificet.

ℂFranciſcus in legenda antiqua. capitulo de perfe ctione humilitatis.

b Tūs F.rñdēdo cuidā ſacre theologie magīo ſ ſ uerbū Eze. Si ñ ānūciaueritis ipio Ipietatē ſuā:ſanguinē ei⁹ đ mān tua reqrā.Sic expōebat di. Si uerbū d; gñalr̄ itellr̄i:ego talr̄ ip; accipiō.ꝙ ſeru⁹ dei ſic d; uita & ſcītate i ſeipo ardēr ul'fulgēr:ut luce exē pli & ligua ſcē ɔuerſatiōis oēs ipios repr̄hēdat.ſic inq̄ ſplēdor ei⁹ uite & odor fame ei⁹ annunciabit omni bus iniquitates eorum.

ℂF.in legenda antiqua. cap̄lo de perfectione humili tatis.Et in legenda maiori.parte. viii.

ℂAffirmabat b.F. hoc tpe nouiſſimo frēs minores a dño miſſos ut pc̄tōꝝ obuolutis caligine lucis exēpla mōſtrarent.ſuauiſſimis ſe dicēs repleri odorib⁹: & q̄ſi unguēto pcioſo liniri:cū ſcōꝝ frū; p orbē diſſātiū odo rifera fama mltos audiret ad uiā ueritatis induci. Ex taliū auditu exultabat in ſpū bñdictiōe oī acceptione digniſſimos frēs illos accumulans: q uerbo ul'ope ad xp̄i amorē iducerēt pc̄tōres. Sic ēt q religionē ſacram iniqs uiolarēt opib⁹:maledictionis eius grauiſſimā in currebāt ſententiā.A te:inqt:ſanctiſſime dñe & a tota celeſti curia & a me paruulo tuo ſint maledicti q ſuo malo exēplo ɔfundūt & deſtruūt quod p ſcōs frēs or dinis hui⁹ edificaſti & edificare nō ceſſas.

ℂCa.xxv. de compaſſione habenda ad delinquētes.

ℂF.in littera directa gñali miniſtro.

i N hoc uolo cognoſcere ſi tu diligis dñ; & me

ſeruũ ſuũ & tuũ ſi feceris iſtud.uꝫ. ꝙ nō ſit aliqs fra-
ter in mundo qui peccauerit quantumcunqꝫ potuerit
peccare: ꝙ poſtq̃ uiderit oculos tuos nunq̃ recedat ſi
ne miſericordia tua. Et ſi nō q̃reret:tu queras ab eo ſi
uult miaꝫ. Et ſi ille milies poſtea appereret coraꝫ oculis
tuis:dilige eũ pluſq̃ me:ad h̃ ut trahas eũ ad bonũ: &
ſemp miſerearis talibꝰ. Et iſtud denuncies guardianis
qñ poteris:ꝙ p te ſic firmꝰ es facere. Et oēs frēs q ſci
rēt eũ peccaſſe nō faciãt uerecũdiã ei nec detractionē:
ſꝫ magis miaꝫ hēant circa ipm: & teneãt ꝑuatũ pctm̃
fris ſui:ꝗ nō eſt opus ſanis medicꝰ:ſꝫ male hñtibꝰ. Si
qs frm̃ iſtigãte inimico mortalr̃ peccauerit: p obediē
tiã teneant recurrere ad guardianũ ſuũ. & guardianus
ſilr̃ p obediētiã teneat eũ mittere cuſtodi. ipſe uero cu
ſtos miſericorditer ꝓuideat ei:ſicꝰ ipſe uellet ꝓuideri ſi
a iniũ- bi ſi in ɔſimili caſu eēt. Et iſti ꝑ enitꝰ nō hēant ptãtē in
a pec- iūgēdi aliã pniaꝫ niſi illã. uade & noli amplꝰ peccare.
ribus ¶ Nota ꝙ h̃ ut in regl̃a cuſtodē b. F. accipit ꝓ miſtro.

¶ F. in regula noua. ca. x.

¶ Frēs q ſũt miniſtri & ſerui aliorꝫ frm̃ uiſitēt & mo
neãt frēs ſuos: & humilr̃ & charitatiue corrigãt eos:
ñ ꝑcipiētes eis aliqd qd ſit ɔtra aiaꝫ ſuã & regulã no
ſtrã. Et ubicũqꝫ ſũt frēs q ſcirēt & cognoſcerēt ſe non
poſſe regulã ſpũalr̃ obſeruare:ad ſuos miniſtros debe
ant & poſſint recurrer̃. Miniſtri uero charitatiue & be
nigne eos recipiãt: & tãtã familiaritatē hēant circa ip
ſos:ut dicere poſſint eis & facere ſicut dñi ſeruis ſuis.
Nã ita debet eē:ꝙ miniſtri ſint ſerui oiuꝫ frm̃.

¶ Ca. xxvi. de detractiōe ſugiēda. ¶ F. in legēda
fris Thome. ca. de charitate.

d Etractores ſup oē aliud genꝰ uiciorꝫ execrãs
horribilr̃ uenenũ in lingua eos ferre dicebat:
alioſqꝫ uenen ɔ iſicere. Semel quēdã audiēs famã fris
denigrãtē inqt ad uicariũ ſuũ uerbũ ualde terribile. in
ſtãt religioni diſcrimina niſi detractoribꝰ obuiet̃: cito
multorꝫ ſuauiſſimꝰ odor fetebit: niſi fetidorꝫ ora clau
dant̃. Sũma uolo ꝓuidētia cures tu & oēs miniſtri: ne
peſtiſer morbꝰ iſte latiꝰ ſe d fondat. Frēm q aliũ frēꝫ
fame gloria ſpoliaret dicebat tunica ſpoliãdũ:nec ocu
los poſſe ad deũ leuare:niſi ꝑus qd abſtulerat redde-
ret. Et dicebat ipſe b. F. Vox detractoris iſta ē:uite mi
hi pfectio deeſt: ſciētie uel peculiaris gr̃e facultas nō
ſuppetit:ac p hoc nec apud deũ locũ iuenio:nec apud
hoies. Scio qd faciã. Ponã maculã in electis:& apud
maiores grãꝫ ꝓmerebor. Scio ꝑlatũ meũ hoieꝫ eē:eo-
dēqꝫ mecũ qñqꝫ uti officio:quo ſucciſis cedris ſolus ui-
deat̃ ramꝰ in uia. Eia miſer humanis corporibꝰ ueſce
re:& ꝗ uiuere alr̃ nō potes frm̃ uiſcera rode. Tales
boni ſtudēt uideri nō fieri:accuſantes uicia nec uicia d
ponētes: ſolos eos laudãt quorꝫ cupiũt auctoritate fo
ueri:ſilētes a laudibꝰ: q̃s ad laudatũ nō extimãt repor
tari. Ieiũe faciei palloreꝫ pernicioſis laudibꝰ uēdũt:ut
ſpũales uideant̃ q diiudicēt oia:& ipſi a nemine iudi-
cent̃. Gaudēt ſcitatis opione nō ope:angelico noie nō
uirtute. ¶ F. in regula noua. ca. x.

¶ Moneo quoqꝫ & exhortor frēs meos i d. ieſu xp̄o:
ut caueãt ab oi ſupbia:uanagl̃ia:inuidia:auaricia:cura:
& ſolicitudie huiꝰ ſeculi:detractiōe:& murmuratiōe.

¶ Ca. xxvii. de eo qd agēdũ eſt a fribꝰ pꝰ mũdi abdi-
catione. ¶ F. in regl̃a antiqua. ca. xxii.

n Vnc ãt frēs poſtq̃ mũdũ dimiſimꝰ:nihil aliud
hēmꝰ facere:niſi ſoliciti ſimꝰ ſeq dñi uolũta-
tē:& placere ei. Multũ caueamꝰ ne ſimꝰ terra ſecꝰ uiaꝫ
uel petroſa uel ſpinoſa: ſꝫ ſemē de quo dic̃ dñs in euã
gelio. Semē eſt uerbũ dei. Quod ãt ſecꝰ uiaꝫ cecidit &
ɔculcatũ eſt:hi ſunt q audiũt uerbũ dei & nō itelligũt:
& ɔfeſtiꝫ uenit diabolꝰ & rapit qd ſeminatũ eſt in cor
dibꝰ eorꝫ:& tollit uerbũ de cordibꝰ eorꝫ:ne credentes
ſalui fiãt. Quod ãt ſupra petroſam cecidit:hi ſunt q cũ
audierint uerbũ:ſtatim cũ gaudio ſuſcipiũt illud. facta
ãt tribl̃atiōe & pſecutiōe pp uerbũ ɔtinuo ſcãdalizan
tur. Et hi radices ñ hñt:ſꝫ tpales ſũt. ꝗ ad tp̄s credũt
& i tempore temptatiõis recedũt. Quod aũt in ſpinis
cecidit:hi ſũt q uerbũ dei audiũt: & ſolicitudo & erũ-
ne hꝰ ſeculi ſuba & fallacia diuiciarꝫ & circa reliq̃ cõ
cupiſcētie itroeũtes ſuffocãt uerbũ:& ſine fructu effi-
cit̃. Quod ãt in terra bõa ſeiatũ eſt: hi ſũt q corde bo-
no & optimo audientes uerbũ itelligũt & retinent: &
fructũ afferũt i patiētia. Et ꝑpea nos frēs:ſic dic̃ dñs.
Dimittamꝰ mortuos ſepelire mortuos ſuos: & multũ
caueamꝰ a malicia & ſubtilitate ſathane:q uult ne hō
mētē ſuã & cor hēat ad dñꝫ deũ: & circuiēs deſiderat
cor hois ſub ſpecie alicꝰ mercedis uel adiutorii ſuffo-
care & tollere uerbũ & ꝑcepta dñi a memoria. Et ul̃t
cor hois p ſcl̃aria deſideria negocia & curã excecare
& inhabitare. Sic̃ dic̃ dñs cũ imundus ſpũs exierit ab
hoie ambulat p loca arida & inaquoſa: q̃rēs requiē &
nō iueniēs dic̃ reuertar in domũ meã un̄ exiui:& ueni
ens iuēit eã ſcopis mũdatã & ornatã. Tũc uadit & aſ-
ſumit ſeptem alios ſpũs neqores ſe: & igreſſi habitãt
ibi:& ſiũt nouiſſima hois illiꝰ peiora ꝑoribus. un̄ oēs
frēs cuſtodiamꝰ nos mltũ ne ſub ſpē alicuiꝰ mercedis
ul̃ opis uel adiutorii pdamꝰ aut tollamꝰ mētē nr̃aꝫ &
cor nr̃m a deo. Sꝫ in ſcã charitate q̃ deus eſt rogo oēs
frēs:ut oi ipedimēto remoto: & oi cura & ſolicitudine
poſtpoſita quocũqꝫ mō meliꝰ pñt debeãt ſeruire:ama
re:& honorare:& adorare dñꝫ deũ mũdo corde et pu
ra mēte:qd ipē ſup oia q̃rit:ac ſp faciamꝰ hitaclm̃ et
mãſionē ipſi q ē dñs deꝰ op̄s pr̃ et filiꝰ et ſpũs ſcũs.

¶ C. xxviii. de frũꝫ ɔuerſatiōe iter fideles catholicos.
¶ F. in legēda triũ ſociorꝫ i diuerſis capl̃is.

c Onſideremꝰ frēs chariſſimi uocationeꝫ nr̃aꝫ:
q̃ miſericorditer uocauit nos deꝰ:ñ tm̃ ꝓ nr̃a:
ſꝫ p mltorꝫ ſalute:ut eamꝰ p mũdũ exhortãdo oēs plꝰ
exēplo q̃ uerbo ad agēdũ pniaꝫ ꝓ pctis ſuis:et hñdaꝫ
mēoriã mãdatorꝫ dei. Nolite timere:ſꝫ ſecuri ãnũciate
ſimplr̃ pniaꝫ:ɔfidētes i dño:q uicit mũdũ:q ſpũ ſuo lo
quet̃ p uos et in uob ad exhortãdũ oēs ut ɔuertãt̃ ad
ipꝫ:et eiꝰ mãdata obſeruent. Caueamꝰ q reliqmꝰ oia
ne ꝓ modico regnũ celorꝫ pdamꝰ. Et ſi pecuniã in ali
quo loco iuēiamꝰ:ñ curemꝰ pluſq̃ de puluere quē cal
camꝰ. Monebat ēt ut nullũ hoieꝫ iudicarēt neqꝫ deſpi
cerēt illos q delicate uiuũt et curioſe ac ſuperfluē induũ
tur. Deꝰ eſt nr̃ & ipſorꝫ dñs potens illos ad ſe uocare
& uocatos iuſtificare. Volebatqꝫ ut fratres tales reue
rerēt ſic frēs & dños ſuos: ꝙ frēs ſunt inq̃tũ ab uno.

creatoꝝ creati. Dñi ſũt inq̃tũ bonos adiuuãt ad penitẽ
tiam faciẽdã: eis neceſſaria corporis miniſtrãtes. Et di
cebat btũs Frãciſcus. Talis deberet eſſe fratruȝ cõuer
ſatio inter gentes: ut quicũqȝ audirẽt uel uiderẽt eos:
glorificarẽt patrem celeſtem: & deuote laudarẽt. Et di
cebat illis. Sicut pacem annunciatis ore: ſic in cordi-
bus uřis pacẽ & ampliꝰ hẽatis. Nullus per uos ꝓuo-
ceť ad irã uľ ſcãdalũ: ſȝ oẽs p mãſuetudinẽ uřam ad pa
cẽ: benignitatẽ: & ↄcordiã ꝓuoceť. Nã ad h̃ uocati ſu-
mꝰ ut uulneratos curemꝰ: alligemꝰ ↄfractos: & erro-
neos reuocemꝰ. Multi .n. uideť noƀ eẽ mẽbra diaboli;
qui adhuc diſcipuli erunt xp̃i.

¶Ca. xxix. de gratifica frũȝ inter ĩfideles ↄuerſatiõe.

¶F. in regula antiqua. ca. xvi.

d Icit dñs. Ecce ego mitto uos ſic̃ oues ĩ medio
lupoꝝ. Eſtote ergo prudẽtes ſicut ſerpẽtes: &
ſimplices ſic̃ colũbe. uñ qcũqȝ frũȝ diuia ĩſpiratiõe ire
ĩter ſaraecenos & alios ĩfideles uoluerit: uadat d̃ licẽtia
ſui miſtri & ſerui. Miniſtri uero dẽt eis lniaȝ: & ñ ↄtra
dicãt ſi uiderint eos idoneos ad mittendũ. Nã tenebiť
dño reddere rõnẽ ſi ĩ h̃ uľ aliis ĩdiſcrete ꝓceſſerit. Frẽs
uero q uadũt pñt duobꝰ modis iter eos ↄuerſari. uno
mõ ꝙ ñ faciãt lites: nȝ ↄtẽtiõs: ſȝ ſint ſubditi oĩ hũane
creature pp deũ: & ↄfiteãt ſe eẽ xp̃ianos. Aliꝰ modꝰ ẽ
ꝙ cũ uiderit placere d̃o ãnũciẽt uerbũ dei: ut credãt in
deũ pr̃eȝ oĩpotẽtẽ pr̃eȝ & filiũ & ſpm̃ ſcm̃ creatorẽ oĩ
uȝ redẽptorẽ & ſaluatorẽ filiũ: & ut baptizẽť & efficiã
tur xp̃iani: ꝙ niſi qs renatus fuerit ex aq̃ & ſpũ ſcõ ñ
pt ĩtrare ĩ regnũ dei. Hec & alia q̃ placuerit d̃o ipĩs &
aliis dicere pñt. ꝙ dic̃ dñs in euãgelio. Oĩs q ↄfitebiť
me corã hoĩbꝰ: ↄfitebor & ego eũ corã pr̃e meo: q ẽ ĩ
celľ. Et q erubuerit me & meos ſermões: hũc filiꝰ hoĩs
cũ uenerit ĩ maieſtate ſua & pr̃is & ſcõꝝ erubeſcet an
geloꝝ. Et oẽs frẽs ubicũqȝ ſũt recordeť ꝙ dederũt ſe:
& reliq̃rũt corpa ſua dño nr̃o ieſu xp̃o. Et ꝓ eiꝰ amo-
re debẽt ſe expõere inimicis tã uiſibilibꝰ q̃ ĩuiſibilibꝰ.
ꝙ dic̃ dñs. Qui pdiderit aĩaȝ ſuã pp me: in uitã eternã
ſaluã faciet eã. Bti q pſecutionẽ patiũť pp iuſtitiã: qm̃
ĩpoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Si me pſecuti ſũt: & uos pſeq̃nť.
ſi ãt pſeq̃nť uos ĩ una ciuitate: fugite ĩ aliã. Bti eſtis cũ
uos oderit hoĩes: & cũ ſepauerit uos & eiecerit nomẽ
uřȝ tãq̃ malũ: & cũ dixerit oẽ malũ aduerſũ uos mẽtiẽ
tes pp me: gaudẽte ĩ illa die & exultate: qm̃ merces uřa
mľta ẽ ĩ celľ. dico ãt uoƀ amicis meis: ne terreamini ab
hiſq occidũt corpꝰ: & pꝰ h̃ ñ hñt qd ãpliꝰ faciãt. Vi-
dete ne turbemini. In patientia .n. uřa poſſidebitis aĩas
uřas. Qui aũt pſeuerauerit uſqȝ in finẽ: hic ſaluꝰ erit.

¶Ca. xxx. de religioſa habitatione in heremitoriis.

¶Frãciſcus in admonitionibus ſuis.

i Lli q uolũt religioſe ſtare in heremitoriis ſint
tres aut q̃tuor ad plꝰ. Duo ex ipſis ſint mr̃es:
& hẽant duos filios: uľ unũ ad minꝰ. Illi duo teneãt ui
tã Marthe: & alii duo uitã Marie magdalene. Illi ãt q
tenẽt uitã Marie hẽant unũ clauſtrũ: & qlȝ hẽat locuȝ
ſuũ: ita ꝙ neqȝ habitẽt ſiľ neqȝ cubẽt: & ſp dicãt ↄple
toriũ d̃ die: qñ ſol reuertiť ad occaſũ: & ſtudeãt tenere
ſilẽtiũ & dicãt horas ſuas. & ſurgãt ad matutinũ: & p̃
mũ q̃rãt regnũ dei & iuſtitiã eiꝰ: & hora ↄgrua dicãt p̃
mã & tertiã. & pꝰ horã tertiã ſoluãt ſilentiũ: & poſſint
loq & ire ad mr̃es ſuas. & qñ placuerit poſſint petere
ab eis elimoſinã pp amorẽ dñi dei ſic̃ paupes paupcu
li: & poſtea dicãt ſextã: nonã: & ueſpas tp̃e debito: & ĩ
clauſtro ubi moraĩ nõ pmittãt aliquã pſonã introire: ſȝ
neqȝ ibi comedãt. Et illi frẽs q ſũt mr̃es ſtudeãt mane
re remote ab oĩ pſona: & per obediẽtiã ſui cuſtodis cu
ſtodiãt filios ſuos ab omni perſona ut nemo poſſit eis
loq. Et iſti filii nõ loq̃nť cũ aliq̃ pſona: niſi cũ mr̃ibꝰ ſu
is & cuſtode ſuo qñ placebit ei uiſitare ipſos cũ bñdi
ctiõe d̃i. Filii uero qñqȝ offm̃ mr̃uȝ aſſumãt: ſic̃ uiciſſi
tudinaľr ꝓ tẽpore uiſuȝ fuerit eis diſponẽdũ: q omnia
ſupradicta ſtudioſe & ſolicite ſtudeãt obſeruare.

¶Ca. xxxi. de leticia ſpũali ſemper habenda.

¶F. ĩ legẽda ãtiq̃. c. viii. d̃ zelo ipſiꝰ.

b Eatꝰ F. uolebat frẽs ſuos interiꝰ & exteriꝰ le
ticiã ſpũalẽ hr̃e. Dicebat .n. ꝙ ſi ſeruꝰ dei ſtu
duerit hr̃e & cõſeruare leticiã ſpũalẽ q̃ ꝓuenit ex mũ-
dicia cordis: & acq̃riť p deuotienẽ oronis: demões ni
hil poſſunt ei nocere dicẽtes. Ex quo in tribulatiõe &
ꝓſpitate leticiã hȝ ſeruꝰ dei: nõ poſſumꝰ inuenire adi
tũ intrãdi ad ſpm: nec ſibi nocere. Sȝ tũc exultãt demo
nes: qñ deuotionẽ & leticiã q̃ ꝓuenit ex mũda orone
& ex aliis opibꝰ uirtuoſis poſſunt extinguere: uel ali-
qualr ĩpedire. Nã ſi diabolꝰ in ſeruo dei põt aliqd hr̃e
de ſuo: niſi fuerit ſapiẽs et ſolicitꝰ delere et deſtruere
illud q̃ citiꝰ poterit p uirtutẽ ſcẽ oronis: cõtritiõis: con
feſſiõis: et ſatisfactiõis: in breui tp̃e de uno capillo fa
cit unã trabẽ ſemp aliqd illi adiciẽdo. Quia ergo frẽs
mei ex mũdicia cordis et puritate oronis cõtinue. hec
leticia ſpũalis oritur circa illa duo acquirenda princi-
paľr eſt ſtudẽdũ: ut ipſam leticiã quã in me et in uobis
cupio ſũmo affectu: et diligo cernere et ſentire: poſſi-
tis hr̃e interiꝰ et exteriꝰ ad edificationẽ ꝓximi: et ui-
tupiũ inimici. Ad ipm̃ .n. et ad mẽbra eiꝰ oȝ cõtriſtari:
ad nos ãt letari ſp in dño et gaudere. ¶Itẽ dicebat b.
F. qm̃ ſcio ꝙ demões inuidẽt mihi de benificiis: q̃ mi-
hi dñs dedit. Scio ẽt et uideo ꝙ eũ nocere nõ pñt per
me ſtudẽt mihi nocere p ſocios meos. ſi uero p me uľ
p ſocios meos mihi nocere nõ pñt: cũ magna cõfuſiõe
recedũt. imo qñqȝ ſi eẽm temptatꝰ uel accidioſus: ↄſi-
dero leticiã ſocii mei: & ſtati occaſiõe leticie illiꝰ reuer
tor de tẽptatiõe & accidia ad interiorẽ leticiã & exte-
riorẽ. ¶Semel rep̃hẽdẽs unũ ex ſociis triſtẽ ĩ facie di
cebat. Cur oñdis exteriꝰ de tuis offenſis dolorẽ? Inter
te & deũ hẽas hãc triſticiã: & ora ipȝ ut p ſuã miaȝ ti
bi parcat: & reddat aĩe tue leticiã ſalutaris ſui: qua per
peccati demeritũ eſt p̃uata. Corã aũt me & aliis oſtẽ-
das ſp hr̃e leticiã. nã ſeruo dei nõ ↄuẽit corã fratre ſuo
uel alio oñdere triſticiã & faciem turbulentam.

¶Franciſcus in admonitionibus.

¶Btũs ille religioſus q nõ hȝ iocũditatẽ & leticiã ni-
ſi in ſanctiſſimis eloquiis & opibꝰ dñi: & cũ his ꝓuo
car hoĩes ad amorẽ dei in gaudio & leticia. Et ueh illi
religioſo qui delectatur in uerbis ocioſis & inanibus:
& cũ his ꝓuocat homines ad riſum.

¶Ca. xxxii. de gñali miſtro ordis mioꝝ & ſociis eiꝰ.

¶F. in legẽda antiqua. ca. de zelo ad religionẽ.

c Vm fr̄ qdā dixiſſet b.F.ꝓpe finē uite ſue.Pr̄:
tu trāſibis ad dn̄ʒ:& ſamilia te ſecuta remāe-
bit i ualle lachrimaꝝ.Inuc nob aliquē ſi co-
gnoſcis i quo aius tuꝰ ꝯqeſcat:cui onꝰ gn̄al' miſterii di
gne poſſit ipōi.Rn̄dit b.F.iduēs cūcta uerba ſuſpiriiſ
Tā magni & mlt̄imodi exercitꝰ ducē:tā magni & di-
latati gregis paſtorē fili mi nll'ʒ ſufficiētē iuueor:ſʒ unū
uob ꝺpigā:i quo reluceat q̄l' ꝺbeat eē iſtiꝰ familie dux
q̃lis dʒ eē paſtor oui um mino ricarum. & paſtor.Hō:iqt:iſte dʒ eē uite grauiſſime:diſcretiōis
magne:fame laudabil':ꝑuatis affectiōibꝰ carēs:ne dū
i pte plꝰ diligit:i toto ſcādalū gn̄et.Dʒ illi oꝛonis ſtu-
dū eſſe amicū:ita tn̄ ꝙ certas horas aie ſue:& certas
gregi ſuo diſtribuat.Nā p̄mo māe dʒ ſciſſimū ſacrifici
uʒ miſſe p̄mitteꝛ:& ibidē lōga ꝺuotiōe ſeip̄ʒ & gregē
diuie ꝓtectiōi affectuoſiꝰ ꝯmēdaꝛ.pꝰ oꝛonē uero ſe-
ip̄ʒ ſtatuat ab oibꝰ ꝺpilādū:oibꝰ rn̄ſuꝝ:oibꝰ cū chari
tate paciētia:& māſuetudie ꝓuiſuꝝ.n̄ dʒ eē accepta-
tor pſonaꝝ:ita ꝙ n̄ minꝰ curet ꝺ ſimplicibꝰ & idiotis
q̄ de ſciētibꝰ & ſapiētibꝰ:cui ſi donū ſcie ē ꝯceſſuʒ:tn̄
plꝰ i moribꝰ pietatis et ſimplicitatis:paciētie:& hūilita
tis imaginē ferat.foueatqʒ uirtutes i ſe & i aliis: atqʒ
i practicādo eas ꝯtinue ſe exerceat.ad h̄ alios plꝰ exē
plo q̄ ſermōibꝰ icitādo.ſit execrator pecūie:q̄ nr̄e ꝓfeſ
ſiōis & pfectiōis ē p̄cipua corruptela: & tāq̄ caput &
exēplar imitādū ab oibꝰ:nll'is iq̄ locul' abutat.ſufficiāt
āt ſibi ꝓ ſe hitꝰ & libellꝰ: ꝓ aliis uero pēnarolꝰ cū ca
lamo & pugillari & ſigillū.n̄ ſit aggregatō libroꝝ:nec
lectiōi mlt̄ū itētꝰ:ne forte ꝺtrahat offō qd̄ p̄rogat ſtu
dio.ꝯſoleꝛ pie afflictos:cū ſit ultimū remediū tribl'atis
ne ſi apud eū ꝺfuerit remedia ſanitatis:ꝺſpatiōis mor
bꝰ p̄ualeat i ifirmis:ut ꝓteruos flectat ad māſuetudi-
nē:ſeip̄ʒ ꝓſternat: & aliqd ſui iuris relaxet ut aiam lu
crifaciat.Ad refugos ordis uelut ad oues q̄ perīt uiſce
ra pietatis expādat:& nūq̄ miaʒ neget ill'.ſciēs tēptati
ones illas ꝑualidas: q̄ ad tm̄ pn̄t ipelleꝛ aiaʒ:q̄s ſi ip̄ʒ
ꝑmitteret dn̄s expiri: forte i maiꝰ p̄cipitiū labeꝛ.uellē
ip̄ʒ tāq̄ xp̄i uicariū ab oibꝰ cū ꝺuotiōe & reuerētia ho
norari:atqʒ ſibi ab oibꝰ & i oibꝰ cū oi bēiuolētia iux-
ta eiꝰ neccitatē & ſtatꝰ nr̄i ꝯdecētiā ꝓuideri.uerūtn̄ oʒ
eū n̄ arrideꝛ honoribꝰ nʒ fauoribꝰ pluſq̄ iiuriis ꝺlecta
ri:ita ꝙ pp honores n̄ muteꝛ eiꝰ mores:niſi i meliꝰ. Si
qn̄ uero ꝓpēſiori & meliori cibo idigeret:n̄ i abſcōſo:
ſʒ i publico loco aſſumat ut aliis tollaꝛ uerecūdia ꝓui
dēdi ſibi i ifirmitatibꝰ & ꝺbilitatibꝰ ſuis.ad eū maxie
ꝑtinet latētes ꝯſcias ꝺſigueꝛ:& ex occltis uēis eruere
ueritatē.Oēs accuſatiōes i p̄ncipio hēat ſuſpectas:do
nec ueritas ex diligēti examiatiōe icipiat appeꝛ.aures
āt n̄ p̄beat mlt̄iloqs:& mlt̄iloquos i accuſatōibꝰ ſpāl'r
hēat ſuſpectos:nec facil'r credat eis. Tal' ꝺniqʒ dʒ eē
ꝙ pp cupiditatē retinēdi honorē:uirilē formā iuſtitie &
eqtatis:nll'atenꝰ ificiat ul' relaxet.ita tn̄ ꝙ ex nimio ri
goꝛ nll'iꝰ aia occidaꝛ:& ex ſupflua māſuetudie n̄ naſca
tur torpor: atqʒ ex laxa idulgētia n̄ ꝓueiat diſſolō di
ſcipline. ſicqʒ ab oi timeaꝛ & ab ip̄is timētibꝰ diligaꝛ.
Q̃les debēt eſſe miniſtrorum ſocii. Offm̄ āt p̄latiōis ſp putet & ſētiat ſibi foꝛ potiꝰ oneri
q̄ honori.uellē itaqʒ eū h̄re ſocios p̄diros hōeſtate: ri
gidos aduerſus uoluptates:fortes i āguſtiis: & ꝯpaſſi
uos delinq̄ntibꝰ:hn̄tes eq̄lē affectionē ad oēs nll' ꝺ la
boꝛ ſuo recipiētes:niſi purā corpis neccitatē:& nil' appe
tētes niſi laudē dei: ordinis ꝓfectū aie ꝓpe meritū &
frūʒ oiuʒ pfectā ſalutē.oibꝰ ꝯuenienter affabiles: & oēs
ꝯueniētes ad eos cū ſcā iocūditate recipiētes:atqʒ ſoꝛaʒ
& exēplū obſeruātie euāgelii iuxta ꝓfeſſionē reg'le in
ſemetip̄is pure & ſimpl'r oibꝰ oſtn̄dētes. Ecce.inqt.tal'
dʒ eē gn̄al' miniſter & tales ſocios deberet h̄re.

¶F. in regula noua.caplō.viii.

¶Vniuerſi frēs unū de fratribꝰ iſtius religionis tenēā
tur h̄re gn̄alē miniſtꝝ & ſeruū totiꝰ fraternitatis: cui
teneaꝛ firmiter obedire.

¶Ca. 33. de eo ꝙ ſumꝰ filii dei ſponſi frēs &
o mr̄es xp̄i. ¶F.i epl'a ad oēs fideles.

Mnes q opa dei fecerit & pſeuerauerit uſqʒ i
finē reqeſcet ſpūs dn̄i & faciet i eis hitacl'ʒ & māſiōeʒ
& erūt filii pr̄is celeſtis:cuiꝰ opa faciūt: & ſūt ſpōſi &
frēs & mr̄es dn̄i nr̄i ieſu xp̄i:ſpōſi ſumꝰ qn̄ p ſpm̄ ſcm̄
ꝯiūgiꝛ fidel' aia.D.nr̄o ieſu xp̄o. frēs ſumꝰ qn̄ facimꝰ
uolūtatē pr̄is eiꝰ.Mr̄es eiꝰ ſumꝰ qn̄ portamꝰ eū i cor
de & corpe nr̄o p amorē & purā & ſincerā ꝯſciaʒ. par
turimꝰ āt eū p ſcāʒ opōnē:q̄ luceꝛ dʒ aliis i exēplū. O
q̄ glioſū magnū & ſcm̄ h̄re i cel' pr̄eʒ. O q̄ pulchrū &
admirabile h̄re i cel' ſpōſuʒ.O q̄ ſcm̄ & dilectū bn̄pla
citū & hūile pacificū & dulce amabile & ſr̄ oia deſide
rabile h̄re talē frēʒ q poſuit aiam ſuā ꝓ ouibꝰ ſuis:&
orauit ꝓ nob ad pr̄eʒ di.Pr̄: ſerua eos i noie tuo quos
dediſti mihi i mūdo:tui ſūt.rogo ꝓ eis:bn̄dic & ſcifica
eos.Et uolo ut ubi ego ſum:& illi ſint mecū:ut uideāt
clr̄itatē meā i regno tuo. ¶C.xxxiiii.ꝺ fuga nois ma
giſterii. ¶F. in legēda antiqua.

d Icebat humilis imitator xp̄i Franciſcus ſciēs
nomen magiſterii ſoli ipſi xp̄o conuenire: per
quem omnia facta ſunt opera : ꝙ libenter uellet ſcire
facere omnia: ſed nollet eſſe magiſter nec magiſtri no
mine iſigniri:ne ex tali noie ꝯtra uerbū xp̄i i euāgelio
ꝓhibētis facere uidereꝛ.ꝙ meliꝰ ē eē hūilē cū paupcu
la ſua ſcia q̄ ſi eēt poſ'e ſcire facere oia mirabilia & ma Nullꝰ ſuper terram uocet magr̄.
gnalia:& p̄ſumere ꝯtra glioſi magr̄i hūilia documta.
nā noīn magiſterii nemi ꝯueit:niſi d.ieſu xp̄o:cꝰ pfctā
ſūt opa.& mādauit ut nll's ſr̄ terrā magr̄ uocareꝛ & uo
cari pſumeret: ꝙ unꝰ ſolꝰ & uerꝰ abſqʒ defectu i cel'
ē magr̄ bn̄dictꝰ xp̄s: q ē deus & hō lux & uita cōdi
tor mūdi laudabilis & glorioſus in ſecula.amen.
¶C.xxxv.de n̄ dimittēdo ſatisfacere ſi hō p̄t an̄ mor
tē pp pētes & amicos. ¶F. iepl'a ad oēs fideles.

Mnes illi q n̄ ſūt i pn̄ia & n̄ recipiūt corpꝰ &
o ſāguinē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i:ſʒ opāꝛ uicia & pctā:
& āmbulāt pꝰ malā ꝯcupiſcētiā & mala ꝺſideri
a:& n̄ obſeruāt q̄ ꝓmiſerūt:& ſeruiūt corpal'r mūdo &
carnalibꝰ ꝺſideriis & curis & ſolicitudibꝰ hꝰ ſcl'i:mēte
āt ſeruiūt diabolo ꝺcepti ab eo cꝰ filii ſūt:ceci ſūt:ꝙ lu
mē ueꝝ.d.ieſū xp̄ʒ n̄ uidēt.Hi ſapiaʒ ſpūalē n̄ hn̄t: ꝙ
n̄ hn̄t filiū dei i ſe:q ē ſapia pr̄is.uidēt:agnoſcūt:ſciūt
& faciūt mala:& ſciēter pdūt aias ſuas.uidete ceci de
cepti ab inimicis nr̄is:a carne:a mūdo:a diabolo.Cor
pori dulce eſt facere peccatū:& amarū deo ſeruire. ꝙ
oia mala uicia & pctā de corde hominis exeūt & ꝓce
dūt.ſic dr̄ i euāgelio. Et nihil boni hēbitis i h̄ ſclō: nʒ

i futuro putatis diu poſſidere uanitates hꝰ ſeculi:ſ3 decepti eſtis: ꝙ ueniet dies & hora quã neſcitis & ñ cogitatis.Infirmaẽ corpꝰ:mors appropinq̃t:ueniũt ppinq & amici dicẽtes.Diſpõe tua.Ecce uxor & filii eiꝰ ppinq & amici fingũt ſe flere. Et reſpiciẽs uidet eos flẽtes:& moueẽ malo motu : & cogitãdo intra ſe dic̃ eis. Ecce aia3 & corpꝰ meũ & oia mea pono i mãibꝰ uñs. Vere iſte ẽ hõ maledictꝰ : q ↄfidit & ponit aia3 ſuã & corpꝰ & oia ſua i talibꝰ mãibꝰ.uñ dic dñs p pphiam. Maledictꝰ hõ q ↄfidit i hoie.Et ſtati faciũt uenire ſacerdotẽ.Et dic̃ ei ſacerdos. Vis recipe pniã de oibus pc̃tis tuis? Rñdet.Volo.Vis ſatisfacere de male ablatis.i.de his:i qbꝰ fraudaſti pximũ? Rñdet.Nõ.ꝙ oia diſpoſui i mãibꝰ ppinquoꝝ & amicoꝝ meoꝝ.Et incipit pdere loq̃lã: & ſic morit ille amara morte. S3 ſciãt oẽs ꝙ ubicũq3 & q̃lr̃cũq3 hõ moriaẽ i crimiali pc̃tõ ſine ſatisfactiõe & pt ſatisfacere: diabolꝰ accipit aiam ſuã de corpe cũ tãta ãguſtia & tribl'atiõe q̃tã nll's ſcire pt niſi q recipit.Et oia talẽta ptãs ſcia & ſapiã q̃ ipſe putabat hr̃e auferũẽ ab eo:& ppinqui & amici tollũt ſuba3 eiꝰ & diuidũt.Et poſtea dñt.Maledcã ſit aia eiꝰ ꝙ pl'a potuit dare & acqreẽ q̃ dderit & acqſierit:uermes uero comedũt corpꝰ. & ſic pdit aia3 & corpꝰ i hoc breui ſeculo: & uadit in infernũ:ubi cruciabiẽ ſine fine

❡Ca.xxxvi.qũo hõ cognoſciẽ ꝙ ſit ſeruꝰ dei & qbꝰ.

❡F.in legẽda antiq̃.ca.de pfectiõe humilitatis.

d Icebat b.F.fribꝰ.Rogaui dñ3 ut mihi dignareẽ oñdeẽ qñ ſũ ſeruꝰ dei & qñ ñ.Nã nl'r alid uellẽ niſi exiſteẽ ſeruꝰ dei.Ipe ãt dñs bẽigniſſimꝰ ſua dignatiõe rñdit mihi.Seruũ meũ ueraciter te eẽ cognoſce:cũ ſcã cogitas:loq̃ris:& oparis. Iõ uob p̄dicta iſinuaui ut corã uob poſſim uerecũdari qñ uidebitis me deficere in his oibꝰ:uel aliquo p̄dictoꝝ.

❡F. in legenda antiqua.ca.de pfectiõe paupratis.

❡Execrabaẽ b.F.ueſtitos triplicibꝰ:& q pter nec̃itatẽ molibꝰ ueſtibꝰ utebãẽ i ordie:nec̃itatẽ uero quã nõ rõ:ſ3 uoluptas oñtat:ſignũ extĩcti ſps aſſerebat. Spũ .n.tepido & paulati a gr̃a frigeſcẽte: nec̃e eſt carnẽ & ſãguinẽ q̃ ſua ſi q̃reẽ.& dicebat. Quid.n.reſtat qñ aia caret ſpũalibꝰ dlic̃ijs: niſi ut caro ↄuertaẽ ad ſuas? Et tũc aial' appetitꝰ nec̃itatis articulũ pal'iat:tũc ſẽſus carnis ↄſcia3 format.ſi adeſt fr̃i meo uera nec̃itas: & ſtati ſatisfaceẽ ppat:qd mercedis accipiet? Accidit ei occaſio meriti:ſ3 diſplicuiſſe ſibi ſtudioſe pbauit.ipas nãq3 idigẽtias ñ patiẽter fereẽ: nl'r alid ẽ niſi egyptũ ſpetereẽ.

nec̃itas uoluptatis: ñ rõnis.

❡Ca.xxxvii. ꝙ ſeruꝰ dei ñ d3 timere deũ ñ pu:dere ſibi in oportunitatibꝰ. ❡F.in rñſiõe facta dño pape Innocẽtio.iii.& hr̃ in legẽda maiori.parte.iii.

n On ẽ timẽdũ ꝙ fame peãt eterni regis filiẽ & heredes:q ad imaginẽ regis xp̄i p ſps ſci uirtutẽ d paupe mr̃e nati:& ipi p ſpm paupratis ſũt i religiõe paupcl'a gñandi. Si.n.rex cẽloꝝ imitatoribꝰ ſuis regnũ pmittit eternũ:q̃to magis illa ſubminiſtrabit:q̃ cõiter largiẽ bonis & malis?

❡F.ad dñ3 i legẽda ãtiq̃.ca.de pfectiõe ſcẽ hũilitatis

❡B.F.ad xp̄3 dicebat.De quo uiuẽt frẽs mei q in ſilpuis habitabũt? Dixit xp̄s.Ego paſcã eos ſicut paui filios iſrael de mãna in deſerto.

❡Ca.xxxviii. de ↄnexiõe uirtutũ adinuicẽ & de eoꝝ effectu in expulſiõe uicioꝝ. ❡F. in admonitionibꝰ.

u Bi charitas & ſapia uera:ibi nec tior nec ignorãtia.ubi pauptas cũ leticia:ibi nec cupiditas nec auaritia.ubi ẽ qes & meditatio:ibi nec ſolicitudo nec uagatio.ubi ẽ timor dñi ad cuſtodiẽdũ atriũ ſuũ:inimicꝰ ñ p̄t hr̃e locũ ad ingrediẽdũ. ubi ẽ diſcretio & mia:ibi n3 ſupfluitas n3 dceptio. Nll's hõ eſt pẽitꝰ i toto mũdo:q poſſit hr̃e unã ex uirtutibꝰ niſi p̄ꝰ moriaẽ.q unã h3:oẽs h3:& alias ñ offẽdit.q unã offendit:nll'a3 h3:& oẽs offendit. unaq̃q3 ãt ↄfũdit uicia & pc̃tã.Scã ſapia ↄfũdit ſathanã & oẽs eiꝰ malitias.Scã pura ſimplicitas ↄfũdit oẽ3 ſapia3 hꝰ mũdi & ſapiam carnis.Scã pauptas ↄfũdit oẽ3 cupiditatẽ & auariciã3 & curas hꝰ ſcl'i.Scã hũilitas cõfũdit ſupbiã & oẽs honores hꝰ mũdi:& oia q̃ ſũt i mũdo. Scã charitas cõfũdit oẽs diabolicas & carnales tẽptatões & carnales timores.Scã obia ↄfũdit oẽs carnales & ppas uolũtates:& carnales amores:& h3 mortificaẽ corpꝰ ad obediẽtiã ſpũs:& ad obia3 fr̃is ſui:& fac̃ hoie3 ſubditũ & ſuppoſitũ oibꝰ hoibꝰ huiꝰ mũdi: & nõ tm̃ hoibus:ſ3 ẽt oibus beſtiis & feris : ut poſſint facere de eo qcqd uoluerint q̃tũ eis datũ fuerit deſuper a dño.

❡Ca.xxxix.de nõ dimittẽdo locũ ſcẽ Marie de angelis unq̃:& qual'r in eo eſt conuerſandũ.

❡F.i legẽda ãtiq̃.c.v.de zelo ad religiõe3.

u Idete filii:ne unq̃ hũc locũ.S.Marie d ãgel' relinq̃tis.ſi ab una pte forte foras expellemini : p aliã reitrate. nã locꝰ iſte ſcũs ẽ & hitatio xpi & uirginis Marie mr̃is eiꝰ.Hic cũ pauci eſſemꝰ: augumẽtauit nos dñs altiſſimꝰ.hic luce ſapie ſue illũinauit aias paupu3 ſuoꝝ.hic igne ſui amoris nr̃as uolũtates accendit.hĩc q orauerit corde duoto qd petierit obtiebit.offẽdẽs grauiꝰ pũieẽ:pp qd o filii:hẽte hũc locũ oi fuerẽtia & honore digniſſimũ tãq̃ uere dei hitacl'3 ab ipo & eiꝰ mr̃e ſingul'r pdilectũ: atq3 ibidẽ toto corde ur̃o i uoce exl'tatiõis & confeſſionis confitemini deo patri & eius filio dño Ieſu xp̄o in ſpũs ſancti unitate.

❡F.in legẽda antiq̃.ca.iiii.de pfectiõe hũilitatis.

❡Volo ꝙ iſte locꝰ ſit ſp imediate ſub ptãte gñal' miniſtri & ſerui:& ide maiorẽ ſolicitudinẽ & curã hẽat puidẽdi ibidẽ d bõa & ſcã familia. Cl'ici eligãẽ de melioribꝰ & ſactioribꝰ & magis hõeſtis fribꝰ:& q ſciãt meliꝰ diceẽ offm̃:q ſint i tota religiõe:ut ñ ſolũ ſecul'es:ſ3 ẽt alii frẽs libẽter & cũ magna duotiõe uideãt & audiãt eos.De fribꝰ ẽt laicis ſcis hoibꝰ:diſcretis: hũilibꝰ: & hõeſtis eligãẽ:q ſeruiãt ill'.uolo ẽt ꝙ nll'a pſona & nll's fr̃ itret i illũ locũ:niſi gñal' miſter et frẽs q ſeruiũt illis. & ipi ñ loq̃nẽ cũ aliq̃ pſona:niſi cũ fribꝰ q ſeruiũt illis & cũ miſtro qñ uiſitar3 eos. uolo ſil'r ꝙ frẽs laici q ſeruiũt eis teneanẽ nũq̃ dicere eis uerba ocioſa:uel noua huiꝰ ſeculi:ul' q̃cũq3 alia q̃ ñ eẽnt utilia aiabꝰ coꝝ.Et ppea ſpãl'r uolo ꝙ nll's itret i illũ locũ ut ipſi meliꝰ cõſeruent puritatem & ſanctitatẽ ſuã.& ꝙ in illo loco nihil penitus fiat uel dicatur inutiliter:ſed ipſe locus teneatur purus & ſanctꝰ in hymnis & laudibus dñi.Et cũ aliqs iſtoꝝ frũ3 migrauerit ad dñ3:uolo ꝙ loco ipſius mittaẽ illuc aliꝰ ſcũs frater a gñali miniſtro.Nam

ſi aliĩ frẽs aliqñ ꝺ̃clinauerit a puritate & hõeſtate : uo
lo ꝙ iſte loc⁹ bñdict⁹ ſit & pmãeat ſp ſpeculũ & bo
nũ exẽplũ toti⁹ religiõis: & qđ ſit cãdelabꝝ añ thronũ
dei & btãꝫ uirginẽ ſp ardẽs & lucẽs:p qđ dñs ꝓpitieť
defectib⁹ & culpis oĩuꝫ frũꝫ:atq3 ꝯſeruet ſemp & ꝓ
tegat hanc religionẽ & plantulã ſuam.

Ca.xl.de qbuſdã notabilib⁹ dictis b.F.ĩ diuerſis lo
cis a ſupradictis. Quod theologi ſunt honorãdi.

F.in teſtamento ſuo.

OMnes theologos & q miſtrãt nobis ſctiſſima
uerba diuina debem⁹ honorare ſicẽ q miſtrãt
nob̃ ſpm̃ & uitã. F.ĩ legẽda maiori. parte.v.

Interrogatus b. F. quõ ueſtitu tã tenui poſſet ſe ab
hyemalis algoris aſpꝛitate tueri:rñdit. Si ſupne pñe
flãma per deſideriũ contingeremur interi⁹:frigus illud
exterius facile portaremus.

F. ĩ rñſiõe data medico ꝯſulẽti ut abſtieret a lachri
mis ne pderet ocl'os corpales.In legẽda maiori.pte.v.

Nõ ẽ:iqt b.F. fr̃ medice ob amorẽ lumis qđ hẽm⁹
cõe cũ muſcis:uiſio lucis eterne repellẽda:ul' modicũ:
ꝗꝛ ñ ſpũs pp carnẽ:ſ3 caro pp ſpm̃ bñficiũ lucis acce
pit . Malo ſiqdẽ corpal' uiſus lumẽ amittere q̃ lachri
mas:qb⁹ocul⁹mũdať iterior ut deũ uidere ualeat:repſ
ſa ꝺuotiõe ſpũs ipedire. F.ĩ legẽda maiori.pte.vi.

Meli⁹ iudico eũ q ponit in exẽplũ fugere curias: &
humilr̃ iter hũiles in locis ꝯuerſari humilib⁹:ut ſuſti
nens penuriam fortis efficiať ſimilia ſuſtinendo.

Frãciſcus in legenda maiori. parte. viii.

Dũ paupẽ uides:ſpeculũ tibi ꝓponiť dñi & paupis
mr̃is ei⁹.In iſirmis ſilr̃:iſirmitates q̃s aſſũpſit ꝯſidera.

F. ĩ legẽda ãtiq.ca. de pſectiõe paupꝛtatis.

Tantũ hõ h3 de ſciẽtia q̃tũ operať:& tantũ eſt reli
gioſus bonus orator q̃tũ ipſe operať.Nam arbor tan
tum ex fructu cognoſciť. Frãciſcus ibidem.

Verba ual de pōderā da.

Dicebat b.F.Nõ fui latro de elimoſinis:acquirẽdo
eas:uel eis utẽdo ultra necitateꝫ.ſp min⁹ accepi q̃ me
ꝯtingeret:ne alii paupes defraudarenť portiõe ſua: ꝗꝛ
cõtrariũ facere furtũ eſt. Frãciſcus ibidem.

Feſtiuitates dñi & alioꝝ ſctõꝝ magis honorať cũ ĩ
opia & pauptate:p quã ipi igreſſi ſũt celũ:q̃ cũ curioſi
tate & ſupfluitate:p quã aĩa elõgať a celo.

Franciſcus in legenda antiqua.

Curialitas ẽ una ꝺ ꝓpꝛetatib⁹ dñi:q ſolẽ ſuũ & plu
uiã ſuã & oĩa ſr̃ iuſtos & iiuſtos curialr̃ admiſtrat.ẽ.n.
curialitas ſoror charitatis extintrix odii : & ſeruatrix
amoris. F.ĩ legẽda fr̃is Thome.ĩ ca.ꝺ pauptate.

Nõ licet alienũ auferre & paupib⁹erogare:pc̃ti pe
na:ñ meriti gl'ia ẽ aliẽa dõať. F.ibidẽ.ca.ꝺ oſone.

Pudeat nos ĩ uagatões nugatorias arripi:cũ tpe oſo
nis magnũ regẽ alloqmur. F.ĩ leg.ãtiq.ca.ꝺ oſone

Aſſerebat b.F.ſcia ſui ad ſciaꝫ dei facile puẽtuꝝ eũ
q ſcripture intẽdẽs humilis nõ pſumptuoſus ingreret

F.in legenda fratris Thome.

Seru⁹ dei ꝓ aliquo ut aſſolet ꝯturbat⁹:ilico ad oſo
nẽ d3 ſurgeť:& tã diu corã ſũmo pr̃e pſiſtere: dõec red
dat ei ſui ſalutaris leticiaꝫ. Si.n.in meſticia fecerit mo
rã: adoleſcet babilonicũ illꝺ qđ tãdẽ niſi p lachrimas
expurgeť maximã in corde gñabit rubiginẽ.

Nõ ſũt reuelãda q̃ de⁹ fac̃ in nob. F. ibidẽ.

Fame pciũ dicebat b.F.ꝯſcie ſecretũ minuere: lõge
q3 dãnoſius abuti q̃ carere uirtutib⁹. Dicebat et ñ mi
norẽ eſſe uirtutẽ q̃ qrere parta tueri.

MUlta alia dicta a b.F.hñtur: ſ3 pſata ſufficiãt
ad oñdẽdũ quõ ipe ſua doctrina gñalr̃ fres &
alios iformauerit:cui⁹ iformatiões ſũmo de
bẽt ſtudio diſci:ãplecti corde & mẽorie cõmẽdari:ut
pote dcã a uiro ſctitate eximio: q pus pſata effec̃ ope
q̃ loqla ꝓduderit.Nec ĩa dcã hũit ſtudẽdo ſeu imitãdo
ſcolas grãmaticoꝝ:dialeticoꝝ:phoꝝ:ul' ſapiẽtũ mũda
noꝝ:ſ3 p reuelõnẽ Ieſu xp̃i ad pedes crucifixi medita
tiõe aſſidua diuinit⁹ acqſita.Hãc doctrinã:ut ſupiora
dmr̃ant:ñ abhorruit felix Bernard⁹ ꝺ qntaualle:q oĩa
ei⁹ uerbo paupib⁹ tribuit.Nõ Egidi⁹ artiſinas.Nõ mi
les Angel⁹.Nõ ſimplx̃ Silueſter. Nõ iſignis Ruffin⁹:
ac alii q mũdo abrenũciãtes p⁹ Frãciſcũ totis uirib⁹ i
ceſſere.Nõ celica uirgo Clara: c⁹ uerbis ſpõſo celeſti
nupſit:ac pdicatiõe Ieſũ fari dũ audit ab eo:deinceps
nil' oneris ad ferẽdũ fuit ei dñi iugũ.Iſtã doctrinã pau
pis pr̃is F.laudabilẽ reddiderũt ipatores & reges:du
ces:comites:barões:& nobiles:q p⁹ Frãciſcũ iere: eũ
dẽ ſe morib⁹ hitu ꝯformãdo & uita.Hãc uitã xp̃s red
didit celebrẽ miracl'oꝝ fulgorib⁹:ſcis uirtutib⁹:ac in
ſpiratiõib⁹ multimodis cordib⁹ fideliũ ad ꝓſeqndũ F.
iplãtatis.Hec ſalubris ẽ doctria ab errore repulſa:ſa
cris eloquiis ꝯfirmata: & oracul' iſpirata diuinis. Hãc
teneam⁹ diligẽter: ꝓſeq̃mur iuſte:ut tãdẽ ei⁹ ſuffragã
tib⁹ meritis ad uerã doctrinã & lucẽ xp̃3 pueniam⁹.
Sic ergo plibatis appet:ꝺ lata.ii.ps illi⁹.xii.ꝯformi
tatis.u3.Frãciſc⁹ reterator. Ad laudẽ dñi nr̃i Ieſu xp̃i:
q.S.F.ſibi placuit ꝯformare tã ĩ iſta.xii. q̃ ĩ pcedẽtib⁹
aliis ꝯformitatib⁹.Et qa huiuſmodi op⁹ admiſtratiõe
diuina: ultra quã credidi ſtilo ꝓlixo eſt diſertũ:ne ꝓli
xitas opis pſertim ſi totũ reſiduũ ſub una pte libro &
uolumie põeret tediũ gñet plegẽti:huic pme pti & li
bro ipono finẽ ad pñs.Sub ſcdo libro & uolũie ſeqn
tes ponẽdo ꝯformitates.xvi.ꝯformitates al's diſſeren
do:que ſunt iſte.uidelicet.

i.	Ieſus ſignis mirific⁹.	Frãciſcus diuulgatur.	xiii.
ii.	Ieſus paſtor ſolicit⁹.	Frãciſcus animatur.	xiiii.
iii.	Ieſus ſtella clarific⁹.	Frãciſcus ſubleuať.	xv.
iiii.	Ieſus iops & modic⁹.	Frãciſcus ſederať.	xvi.
v.	Ieſus ſubmiſſus oĩb⁹.	Frãciſcus minorať.	xvii.
vi.	Ieſus ꝓpħa lucidus.	Frãciſcus radiať.	xviii.
vii.	Ieſus uacãs laborib⁹.	Frãciſcus imitať.	xix.
viii.	Ieſ⁹ pacẽ dãs fluctib⁹	Frãciſcus ſolidať.	xx.
ix.	Ieſu demon expelliť.	Frãciſcus effugator.	xxi.
x.	Ieſu aqua ꝯuertiť.	Frãciſcus cõmutator.	xxii.
xi.	Ieſus orãs inſpiciť.	Frãciſcus exorator.	xxiii.
xii.	Ieſu turba reficiť.	Frãciſc⁹ miſtrator.	xxiiii.
xiii.	Ieſus uita ſpectabilis.	Frãciſcus operator.	xxv.
xiiii.	Ieſus cãdor ſignabilis.	Frãciſc⁹ indagator.	xxvi.
xv.	Ieſus rex uenerabilis.	Frãciſcus excitator.	xxvii.
xvi.	Ieſus dux formidabil'.	Frãciſc⁹ ꝺteſtator.	xxviii.

Explicit liber primus de. xii. conformitatibus uite
B.F.ad uitã dñi nr̃i Ieſu xp̃i. Deo gratias.Amen.

¶ Incipit liber ſcdus de.xvi. aliis ꝯformitatibꝰ bti.F. ad uitã dñi nři Ieſu xpi.Prima conſormitas & in ordi ne.xiii.Ieſus ſignis mirificus Franciſcus diuulgatur. Expõ prime partis.ſ3.Ieſus ſignis mirificus.

P Oſtq̃ libro p̃cedẽti de.xii. ꝯformitatibꝰ b.F. ad dñm Ieſuꝫ xp̃m digeſtũ ẽ:i qbꝰ appuit & p̃uiſio ipſiꝰ b.F. a ꝓphis & aliis:ac demſa tio eiuſdẽ ſcã pplis:& p ſe atqꝫ frẽs uita & doctrina: reſtat ꝯñr d.xvi. aliis ꝯfor mitatibꝰ i h̃ ſcdo libro tra ctare:in qbꝰnitet q̃libꝰuir tutibꝰp̃fulſit ipſe xp̃s:& ꝯſoñiter ſua gr̃a ipſe b.pr̃.F. ac ñ ſolũ uirtutibꝰinterioribꝰ claruit:ſꝫ ẽt exterioribꝰ ſignis: ꝓut p̃ma ꝯformitas & fructꝰ hꝰ ſcdi libri reſe tat:q̃ ẽ in ordĩe.xiii.ꝯformitas di. Ieſus ſignis mirificꝰ Frãciſcꝰdiuulgat̃:& more p̃cedentiũ ꝯformitatuꝫ prio exponã p̃maꝫ ptẽ.ſ.Ieſus ſignis mirificꝰ:demũ ſecũdã partẽ.ſ.Frãciſcꝰdiuulgat̃.Et ꝓ euidẽtia p̃me ptis.ſ.ſue expõnis ẽ aduertẽdũ:q ꝓut pꝫ expientia & dcõ ſalua toris claret:hoies potiꝰuitã attẽdere deberẽt q̃ ſigna: & uirtutes q̃ miraclã.Sola miraclã ſiñ uita ſcã & pfcã uirtutibus & aliis nihil ualẽt ad btitudinẽ oñdã. dñte xp̃o.Mat.vii. Multi dicẽt mihi in illa die:dñe nõne in noie tuo ꝓphauimꝰ & ſigna mlta fecimꝰ?Et ego rñ debo eis neſcio uos:& Lu.x.dixit.Ieſus aplĩs gauden tibꝰ de h̃.In h̃ nolite gaudere:q ſpũs uob̃ ſubiciũt: ſꝫ potiꝰgaudete:qa noia ur̃a ſcripta ſũt i celis. Dabũt ẽt tpe añxp̃i pſeudoꝓphe ſigna magna & ꝓdigia.Mat. xxiiii.& tñ erũt de nũero dãnatoꝝ. & iõ b. Greg.xx. moraliũ exponẽs uerbũ p̃fatũ.Mat.vii.dñe nõne i no mie tuo ꝓphauimꝰ &c.iqt.Qua ſnia qd dat̃ itelligi ni ſi i hoibꝰcharitatis hũilitas:ñ ut debeãt uirtutũ ſigna uenerari.ꝓbatio qppe nõ ẽ ſigna facere: ſꝫ unũquẽqꝫ

Miraclã ñ arguũt ef ficaciter ſã ctitatem.

ut ſeip̃ꝫ diligere:ď deo uera cognoſcere:de ꝓxio uero meliora q̃ de ſe ipo ſentire.Veros.n.dei famlĩos nõ mi racula ſꝫ ſola charitas ꝓbat.Quibꝰ b.Gregorii ac ſal uatoris uerb̃ appꝫ q ſigna facere par ſine aliis ualet: & ꝯñr potiꝰ ad uitã ſcãm eẽt reſpiciẽdũ q̃ ad ſigna.Sꝫ q hoies oppoſitũ faciũt utpote ſenſuales potiꝰq̃ itel lectuales:iõ dñs tã i ueteri teſtõ q̃ i nouo uoluit & p miſit miraclã fieri:& ſaluatorẽ ẽt nr̃m miracula egiſſe & ſcã euãgelia atteſtãt.Et p̃ma ps hꝰ.xiii.ꝯformitatis declat.di.Ieſus ſignis mirificꝰ. Et ꝓ hoꝝ euidẽtia ſũt aliq̃ iqrẽda & uidẽda. Primũ ẽ an xp̃ꝫ decuerit facere miraclã. Scdꝫ ẽ q̃ drĩa ponit̃ iter oponẽ xp̃i miracloꝝ & aliorũ. Tertiũ.Si uera fuere ut nllo mõ poſſent de falſitate iſiciari.Quartũ.Si miraculꝰ deitas eiꝰ p̃t ꝯpro bari.Quibus q̃tuor uiſis & p̃miſſis:de ipſis miraculis erit ſuccite uidẽdũ q̃ fuere. ¶ Ad p̃mũ dubiũ quo q̃rit̃ an.ſ.xp̃s miraclã facere debuerit.R ñr q ſic.pꝫ:qa de ſcõ fec.q̃re & decuit. Sꝫ alr̃ oñdẽdo iſtã decẽtiã dr̃ q fuit ꝯgruũ xp̃ꝫ talia exercer̃. p̃mo ad oñdẽdũ ſue pſo ne dignitatẽ & excellẽtiã. Nã cũ in ueteri teſtõ pr̃es ſi gna fecerit:imo ueriꝰloq̃ndo deꝰp ipos:ubi xp̃s ſigna & miraclã nõ feciſſꝫ:iferior eis dictꝰfuiſſꝫ. Quare ut ſe nõ oñderet eis iferiorẽ imo excellẽtiorẽ & maiorẽ: miracula decuit exhibere. ſecũdo ad ſue uite autẽticã demr̃atiõeꝫ.Licꝫ.n.ut dcm̃ ẽ p Gregoriũ miraclã ſcĩ nõ faciãt:cũ alus tñ ſcm̃ idicãt & oñdũt. q̃re ad ſue ui te autenticã demr̃ationẽ:ſic̃ in aliis extitit ſcis:ſic & in xp̃o fieri decuit.tertio ad ſue doctrine ueridicã ꝓteſta tionẽ.In cꝰ ſignũ dicebat ip̃e ſaluator.Io.x. Si mihi ñ uultis credere opibꝰ credite.q̃rto ut pr̃is & ſui oimo dã declaret eq̃litatẽ:& ipſiꝰin pr̃e mãſionẽ.Io.v.di.pr̃ in me manẽs ipſe fac̃ opa. & pr̃ meꝰ uſqꝫ mõ opat̃ & ego opor.q̃nto ad mũdi ꝯuerſionẽ.cũ.n.mũdꝰ i eũ cre dere debet ſigna fieri decebat. Rõ q iudei ſigna q̃rũt ſic ẽt gẽtiles. Hinc ẽ q dñs ad p̃dicãdũ aplõs dirigẽs & diſcipulos miraclã faciẽdi tribuit p̃tãte. Mat.x.Lu. ix.& Mar.ult.& Io.ii.dr̃ q mlti crediderũt i noie eiꝰ ui dẽtes ſigna q̃ faciebat.ſexto ad fidei ꝯfirmatiõeꝫ & credulitateꝫ.Mat.xi.dicite Ioãni q̃ audiſtis & uidiſtis: & glo.ſr̃ illď ps.Cõfitebor tibi dñe i toto corde meo &c.di.miraclã p xp̃m ſcã ad fidei ualẽt credulitatẽ & ꝯfirmatõeꝫ.ſeptio ad ſue deitatis dilucidatõeꝫ de quo ſtatĩ dicet̃.Mlte alie ꝯgruẽtie pñt adduci ſꝫ p̃ſate ſuffi ciãt.qbꝰ pꝫ q decẽs fuit dñꝫ Ieſũ xp̃ꝫ miraclã opari: & ſic pꝫ breuiter ad p̃mũ qď erat uidẽdũ. ¶ Ad ſcdm de drĩa miraculoꝝ xp̃i ad alios ẽ ſciẽdũ q hꝰ q̃ſiti de claratio a p̃mo dependet:tñ põt dici q drĩtia p̃cipua eſt:q xp̃s agebat uirtute ꝓpa.ſ.diuina.Alii uero agũt nõ uirtute ꝓpria:ſed alterius.ſ.dei.deo ſoli ꝓprie cõ petit facere miracula:creature uero improprie accipiẽ do miraclã nõ ꝓpe ſꝫ ꝓ miro uel mirabili.xp̃s ut deꝰ uirtute ꝓpa agit miraclã:ut ẽt hõ uerꝰ miraclã fac̃:q dei potẽtia p cõicatõeꝫ eẽntialẽ & formalẽ eẽ diuini ẽ cõicata ſibi:qď nulli alteri ẽ a deo ſcm̃. Sic ergo qa mi racula alii ſiue alie creature nõ faciũt ꝓprie accipien do miraculũ.ut dicit Augu.de utilitate credendi.Mira culuꝫ eſt opus arduũ & inſolitũ ſupra ſpem & faculta tem a'mirãtis ſed ſolus deus &c. pꝫ ergo breuiter ad ſcdm h̃ q̃ſitũ.Et ſi dicat̃ ſci dñr facere miraclã.Rñdet̃

Miraculũ quid ſit.

ꝙ ꝓ tāto dñr facere miracula:qa deꝰ eoꝝ ꝑcibꝰad fa
ciēdū miracl'a mouet̄.Et ſi dicat̄ i ſcriptura dīna inenit̄
ꝙ ñ ſolū boni ſ3 & mali ſigna & miracl'a faciūt:rñdet̄
ꝙ noie miraculi dr̄ mirabile nec ſimpl'r: S3 qa ul' dīna
actiōe fit ꝑcibꝰ ipoꝝ:uel ſubtilitate igenii actiua paſ
ſiuis ꝯiūgēdo:efficiūt i breui ꝙ nā i magno exercuiſſ3
tp̄e:& ſic magi fecer̄t.Exo.vii.dracone & ranas uirtu
te demonū:& ſi dicat̄ de miracul' añxp̄i.R ñdet ap̄ſ.
ii.Theſ.ii.ꝙ mēdatia erūt.¶Ad tertiū p3 ia3 rñſio ꝙ
xp̄i miracl'a fuer̄t ueriſſima:utpote ab eo q ſolꝰ ꝑt fa
cere.Cui natura ois i ſūma ē obia & ſubiectiōe:nō ap
parēter ſolū ſ3 real'r & exñter:nō ad gl'iā capiēdā hūa
nā:ſ3 potiꝰ diuinā.Io.viii.ego gl'iā meā nō q̄ro ſ3 eiꝰ q
miſit me.Ad finē debitū:ꝙ ut credat̄ uerꝰ deꝰ.ipſo di
cēte.Io.x.Si mihi nō uultis credere opibꝰ credite.Ac
potiꝰad finē ſpūalē q̄ corpalē.nā miracl'a.d.ſaluatoris
& i ueritate debēt credi fcā & p miſteriū aliud ſignat̄.
ut di.b.Gregoriꝰ.ac neminē curauit corpal'r quē ñ cu
rauerit total'r & iternal'r.ut ait.b.Ierōimꝰ.nā totū ho
minē ſaluū faciebat.Io.vii.¶Et qa ꝑfatoꝝ dubioru3
itell'itia ex decl'atiōe q̄rti depēdet: nūc ad q̄rtū dubiū
rñdet̄ ꝙ xp̄i miraculis cū aliis ꝯcurrētibꝰdeitas ipſiꝰē
decl'ata:& ſic eē decl'at̄ ſi attēdat̄.primo modꝰ.ſ.mira
cula faciēdi:qa nō ſupplicatiue more alioꝝ:ſ3 ipatiue
ſſuſcitādo iuuenē i porta ciuitatis Nai3.Lu.vii.dixit.
Adoleſcēs tibi dico ſurge.ſic ēt i ſuſcitatiōe puelle: &
ſi dicat̄ i ſuſcitatōe lazari gr̄as egit deo pr̄i.R ñdet̄ ꝙ
aliud ē gr̄as referre:& aliud ſuffragiū ipetrare.ꝓmū ñ
ꝑſuppōit ſcd̄3:ſ3 ecōuerſo.Itē q̄re xp̄s gr̄as egerit hr̄
ibidē.Io.xi.di.ego.n.ſciebā ꝙ ſp̄ me audis:ſ3 pp ppl'3
circūſtāte3 dixi:ut credāt:ꝙ tu me miſiſti. Sic ēt qñ ſa
tiauit tot milia hoiu3: ñ petiit ſuffragiū ſ3 dat deo pr̄i
gr̄as.Et ſi dicat̄ xp̄s orauit: ꝯcedit̄ ñ ad petēdū ſuffra
giū ſ3 ad dādu3 exēplū.ut dicit Beda. ſcd̄o potētia &
uirtꝰ.teſte.n.Arꝫ.in lib.de ſecretis ſecretoꝝ ad Alexā.
pte.iii.c.i.recitādo uerba Hermogenis pr̄is ph̄oꝝ di.
Opator miracl'oꝝ unꝰ& ſolꝰē deꝰ:a quo deſcēdit ois
opō mirabil'.Id ip3 tenēt doctores ſacri.Aug.d'utilita
te credēdi deſcribēdo qd ē miracl'3:&.3.d trini.Anſel.
de ꝯceptu uirgiali.uirtꝰergo dīna & ſola fac̄ miracl'a.
ꝙ uero ſola uirtute dīna xp̄s miracl'a egerit:p3 ex plu
ribus.ꝓmo qa ut dr̄.Lu.vi.uirtꝰde illo exibat & ſana
bat oēs.Cirillꝰnō uirtutē alienā accipiebat:ſ3 ꝓpa ute
bat̄.Et ſr̄ illud.Mat.viii. Spūs eiciebat uerbo:& oēs
male hñtes curauit.uerbo breui.ut dic̄ Chriſ.euāgeli
ſta pelagꝰieffabile miracl'oꝝ a xp̄o ſcōꝝ exp̄ſſit.ſcd̄o
qa patrociniū.ut dcm̄ ē nō depoſcebat:ſ3 uerbo ul' ta
ctu curabat. Lu vi. Quotquot āt eū tāgebāt ſalui fie
bāt.tertō qa ñ unū ul' duo miracl'a fec̄:ſ3 inūera ut pa
tebit.q̄rto qa ſui nois iuocatiōe alii faciebāt miracl'a:
ſic̄ p3.Lu.ix.&.x.& Mat.x.Sic igit̄ q̄tuor his p3 ꝙ di
uia uirtute miracl'a pegit:& ſic uirtute et potētia oipo
tēti ſua.tertio appet ſi pēſet̄ ſpēs miracl'oꝝ:qa ñ uniꝰ
ſpēi ſ3 diuerſaꝝ.q̄ opa eē ñ pñt niſi a ſolo deo:ſic̄ ē in
carnatio & carnis aſſūptio ortꝰ ex uirgie ſacr̄3 eucha
riſtie reſurrectio & ſic de aliis.Et iō dicebat.Io.xv.Si
opa ñ feciſſe3 q̄ nēo aliꝰfec̄:excuſatōe3 hr̄ent d'pctō
ſuo &c.q̄rto ſi attēdant̄ ꝓph̄ata.nā cū p ꝓph̄as deitas
xp̄i & eiꝰhūanitas fuerit decl'ata.ut p3 p Iſa.c.ix.puer

natꝰē nob̄ & filiꝰdatꝰē nob̄:& ſeqt̄.uocabit̄ nomē eiꝰ
admirabil' ꝯſiliariꝰ.deꝰ fortis &c.p Iere.c.23.Ecce di
es ueiūt diē dñs:& ſuſcitabo dauid germē iuſtu3:ecce
hūanitas & ſeqt̄: & uocabūt eū dñs iuſtꝰ nr̄ i hebreo
hr̄ nom̄ dei tetragrāmatō.p micheā.c.v. Tu bethleē
&c.p Aggeū.c.ii.Ego mouebo celū & terrā &c.p Da
uid.Dixit dñs.d.meo &c.& ꝑs.Deꝰ iudiciū tuu3 regi
da &c.p zachariā.c.ix.Exulta ſatis filia ſiō &c.p Ba
ruch.c.iii.Hic ē deꝰ nr̄ &c.p malachiā.c.iii. Ecce ego
mitto angelū meū:& ſic d' aliis ꝓph̄is.Mō cū incarna
tionē dei fiēdā & ſcām ſci ꝓph̄e ꝑdixer̄t:ꝯñr fiēda mi
racl'a.ut p3 p Iſa.c.xxxv.di. Letabit̄ d'ſerta &c.ſeqt̄ d
uirgie maria ip3 pariēte.Germinās germiabit ſic̄ liliū
&c.Gl'ia libāi data ē ei &c.& ſeqt̄.Ipi uidebūt gl'iam
dñi:& decorē di nr̄i:& ſeqt̄ ēt.Tē ſaliet ſic̄ ceruꝰclau
dꝰ et apta erit ligua mutoꝝ &c.et.c.xxix.di.Iſa.et au
diēt i illa die ſurdi uerba libri: et d tenebris & caligie
ocl'i cecorū uidebūt:et addēt mites i dño letitiā &c.et
ſic d aliis ꝓph̄iis.Seqt̄ ꝙ miracl'a a xp̄o fcā ſcd̄3 ꝓph̄a
ta ꝑncipal'r fiebāt et fcā ſt̄ ad eiꝰ deitatē ꝯprobādā &
decl'andā.¶Hoc ip3 aſtruit̄ p ꝓph̄illā gētilē ſibillā:q
i lib.ſuo d.ix.ſolibꝰuiſis rome ſil' a cētū ſenatoribꝰ: &
exponēdo p nouē ſoles nouē gñatōes.ſic dic̄ d.iiii. ſo
le.ubi ꝑmittēdo xp̄i ortū et deitatē ſubdit de miracul'
ab ipo fiēdis.di.q̄rtꝰ ſol q̄rta gñatio ē.Erūt hoies qd'
uerū ē abnegātes:et i diebꝰ ill' exurget mulier d'ſtirpe
iudeorū noie Maria:hñs ſpōſū noie Ioſeph: et ꝓcrea
bit̄ ex ea ſiñ ꝯmixtiōe uiri d'ſpū ſcō filiꝰdei noie Ieſꝰ.
et ip̄a erit uirgo añ ptū et pꝰ ptū erit uirgo.q uero ex
ea naſcet̄ erit uerꝰ hō et uerꝰ deꝰ:ſic̄ oēs ꝓph̄e ꝑdica
uer̄.Et adiplebit legē hebōrū:& adiūget ſua ꝓpa iſil'i
et pmāebit eiꝰregnū i ſcl'a ſcl'orū.Ecce d'eiꝰdeitate et
hūanitate ꝑmiſit.Sbdit d'miracul' di.Naſcēte eo exer
citꝰāgl'orū a dextris et a ſiniſtris erūt di.Gl'ia i excel
ſis deo et i terra pax hoibꝰbone uolūtatis.ueiet nāq3
uox ſr̄ eū di.h̄ eſt filiꝰmeꝰdilectꝰipm audite:et ſeqt̄.
Erāt ibi ex ſacerdotibꝰ hebreoꝝ: q audiētes h̄ uerba
idignati dixer̄t ad eā.Iſta terribilia uerba ſūt ſileat.h̄.
regia.R ñdēs ſibilla dixit eis.o iudei necē ē iſta fieri:ſ3
uos ñ credet̄ i eū.dixer̄tq3 nos ñ credimꝰ:ꝙ uerbū et
teſtm̄ dedit deꝰpr̄ibꝰnr̄is:& ñ auferet mia3 ſuā a nob̄
R ñdit eis iterū.deꝰceli gñaturꝰ eſt ſibi filiū ut ſcriptū
ē:q filis erit pr̄i ſuo: et poſtea ut ifās p etates creſcet:
& iſurgēt i eū r̄ges & ꝑncipes terre.In diebꝰill' erit ce
ſari auguſto celebre nomē:et r̄gnabit i rōa & ſubiciet
oē3 terrā ſibi.Nō ml'ti ul' ñ pauci ñ tres n3 duo ſūt dii
ſ3 unꝰ deꝰ ſolꝰ& imēſus q fec̄ celū ſolē ſtellas & lunā
frugiferāq3 terrā & undas ſiue mare.q āt illū honorāt
uitā eternā hereditabūt.ꝑpetuīq3 ipi hereditabūt pa
radiſū ſiue amēiſſimū hortū.mortuoꝝ uero r̄ſurrectio
erit.& claudoꝝ curſus uelociſſimꝰerit.ſurdi audiēt et
ceci uidebūt loq̄nt̄ ñ loq̄ntes.Et d pāibꝰ qnq3 & duo
bꝰpiſcibꝰ marinis ml'ta milia hoiu3 ſaturabūt:& colli
gēt reliqas fragm̄toꝝ:&.xii.cophinos ide replebūt:i
ſpē ppl'oꝝ ueritatē docebit.uētos cōpeſcet uerbo:ma
req3 furēs ſedabit pedibꝰ mare calcās:ābulāſq3 ſr̄ un
das.ifirmitatē hoibꝰſoluet:ſurgere faciet mortuos:re
pellēs ml'tos dolores.et de pane uno ſeu uio ſaturatio
erit uiuoꝝ.S3 cū h̄ oia fuerint ꝑfecta q̄ dixi:in ipſo re

ſoluet̃ oīs ſex & in manꝰ ipſoꝝ poſtea ueīet. Poſt h̃ eū
ueniēt ſacerdotes hebreoꝝ ↄtra Ieſuꝫ: qa multa ſigna
faciet: & ↄphēdēt eū: dabūt āt deo alapas īfectis ma
nibꝰ & impuro ore i ipꝫ ſpuēt ueneatos ſputos. Dabit
uero ad uerba ſimplr ſciu dorſū: & colaphos accipiēs
tacebit: ne qs agnoſcat qđ uerbū uel uñ uēit. Inferis
loquet̃ & corōa ſpinea corōabit̃. Ad cibū āt fel ad ſiti
ei acetū dabūt: & ſuſpēdēt eū in ligno & occidēt. Ipa
.n. iſipiēs tuū deū ñ itellexiſti ludētē mortaliū ſenſibꝰ
ſꝫ ſpis corōaſti & horridū fel miſcuiſti. Tēpli uero ue
lū ſcidet̃ mediū & media die nox erit tenebroſa i tribꝰ
horis: uel ſcđꝫ aliā lrāꝫ. dies erit tenebroſus p tres ho
ras: & forte mortis ſumet tribꝰ diebꝰ ſōno ſuſcepto. Et
tūc ab iferis ad lucē uēiet. Primꝰ reſurrectōis pncipiū
mortalibꝰ oñdet: qa die tertia reſurget & oñdet ſe di
ſcipulis ſuis. Et ipſis uidētibꝰ aſcēdet in celū: & regni
eiꝰ nō erit finis. Dicēt me inſanā & mēdacē ſibillā: cū
aūt fcā fuerit: tūc demū remiſcent̃ mei & nullꝰ poſtea
me dicet inſanā ſed dei magā. Hec ſibilla. de hꝰ ſibille
facit mētionē uerſibꝰ btūs Augu. q̃ de futuro & finali
iudicio & đ glīa btōꝝ pphauit: & de penis dāatoꝝ:
& h̃ lib. xix. đ ci. dei. pſātis ergo dictis hꝰ ſibille appa
ret q̃ ſigna erāt p Ieſuꝫ fiēda i teſtimōiū ſue diuītatis.
quīto. hoc appꝫ ſi attēdat̃ q̃ i xp̄i noie miracl'a fcā ſūt
& fiūt Lu. ut pꝫ. x. & in actibꝰ aplōꝝ p totū. Quo ſeq
tur q̃ ſi fiūt in xp̄i noie miracula & nō pñt fieri niſi a
deo: q̃ ipſa atteſtant̃ xp̄i diuinitatē. ſexto oñdit h̃ uita
ipſiꝰ ſaluatoris q̃ fuit ſciſſima utpote ſcūs ſcōꝝ: ut dić
Dañ. & ſr quē reqeſcit ſpūs ſapie itellꝰs ↄſilū fortitu
dinis ſcie pietatis & ſpūs timoris dñi p Iſa. xi. Id ipm
ſaracēi oēs aſſerūt xp̄ꝫ ſciſſimū fuiſſe. q̄re & uera eiꝰ
miracl'a nec uirtute diaboli qa nō pōt: ſꝫ uirtute dei q
eſt oipotēs fcā ſunt. Sic ergo pꝫ breuiter ad q̄tū. Qui
bus pmiſſis & uiſis ut necarius ad ſequētia decl'anda
Miracula dei & ſaluatoris noſtri.
eſt uidēdum nūc ↄūr q̃ & q̄lia fuerūt dñi Ieſu miracu
la: qa pma ps hꝰ ↄformitatis dić q̃ xp̄s fuit ſignis mi
rificꝰ. & ſuccite miracl'a recitādo. Miraculū ſtupēdū &
pmū ē Ieſu icarnatio de quo pdixerat. Ier. c. xxxi. No
uū faciet dñs ſr terrā fēia circūdabit uirꝝ: & Iſa. c. ult.
qs audiuit unq̃ tale aut qs uidit huic ſile &c. Et q̃ fue
rit h̃ nouū & inſolitū mirū ac ſtupēduꝫ: qa ↄformitate
iii. pmi libri. pte. i. eiuſdē ↄformitatis dcm̄ ē multū: ad
pñs alr nō diſcutio. hoc tñ fuit ſtupēdum: qa nūq̃ pus
fcm̄: ē inſup a ſolo deo fcm̄. Et q̃ hō ſit deꝰ factꝰ. hoc
oīa mira trāſcēdit. Scđꝫ eſt. b. Marie fecūdatio: qa ſine
uirili ſemine grauidata & ab oi corruptione pſequata.
Quod ſignū pdixerat. Iſa. vii. dabit uobis ipſe dñs ſi
gnū: ecce uirgo ↄcipiet &c. Tertiū ē Ieſu a uirgie ſine
uirginitatis detrimēto egreſſio ortꝰ & natiuitas. hoc eſt
ſignū & pdigiū ſilꝰ i celo ſurſū. i. dei filio & i terra de
orſuꝫ ut pdixerat Ioel. c. iii. ſ. i uirgie Maria: q̃ terra de
dit fructū ſuū. ſ. Ieſuꝫ bñdictū filiū ſuū ſine corruptōe
gñando. Quartū ē. Io. bap. i utero mrīs exñtis uiſita
ti xp̄o i Marie uētre manēte exl'tatio: đ quo ēt dcm̄ ē
ↄformitate. iii. Nūq̃ h̃ fuit uiſuꝫ: ut puer nūdū natꝰ mū
do & ſi i utero gaudio pfuſus exl'taret: nec mirꝝ agno
ſcēdo ſuū dñm icarnatū. Quītū miracl'ꝫ eſt Ioſeph de
Marie itegritate certificatio nō hūano ſꝫ dīno oracl'o:
h̃. n. iter mira dꝫ dīna poni: qa nec pus auditū q̃ tale
teſtimōiū đ mr̄e & filio exhibet̃ a deo p āgelū. Sextū
lumis & dīne lucis i xp̄i ortu diffuſio iuxta uaticiniū.
Iſa. cap. ix. Claritas. n. dei circūfulſit paſtores & alios.
Lu. ii. Septimū āgeli ad paſtores mira allocutio di. Lu.
ii. Nolite timere: ecce ānūcio uobis gaudiū magnū qđ
erit oi pplo &c. Octauū eſt āgeloꝝ uiſibilr apparētiū
xp̄o nato dei glificatio & collaudatio di. Lu. ii. Glīa i
altiſſimis deo & i terra pax hoibꝰ bōe uolūtatis: q̃ la
us deo reddita ē i nulliꝰ ortu niſi dñi Ieſu. Nonū mira
culū ē ſtelle magis apparitio. qđ miracl'ꝫ ſoliꝰ dei ē: qa
ſtella a deo creata & mirabilia pegit. ut dcm̄ ē ↄformi
tate. iii. pmi libri. parte. i. Decimū miraculuꝫ ē magoꝝ
adoratio q cū eēnt pagāi & gentiles: ipm ut uerꝝ deū
poibꝰ aliis adoraſt. Vndecimū. Simeōis & uidue āne
declamatio & teſtificatio de ip̄o Ieſu: deū & mūdi re
dēptorē ipm pclamātes. Duodecimū eſt ipſiꝰ Ieſu dū
duodeci eēt ānoꝝ a mr̄e & Ioſeph i tēplo i medio do
ctoꝝ reptio. Quod mira pādit de diuitate Ieſu etate
& ſapia Ieſu pēſatis cū aliis. Tertiū decimū ē multo
rū miroꝝ a xp̄o in ſua pueritia factoꝝ: q̃ & ſi in ſacro
euāgelio nō ponāt: in libro tñ de ifantia ſaluatoris po
nunt̃ q̃ aſtruūt xp̄m uerꝝ hoiem & deū eſſe diſcutiēti.
Quartūdecimū miracl'ꝫ ē ſr xp̄m baptizatū. Mat. iiii.
celi aptio: ſpūs ſci in ſpē colūbe ſr xp̄m deſcēſio & uo
cis pr̄ne iſonatio di. eū filiū ſuuꝫ in quo bñ cōplacuit:
quo nihil clariꝰ ad ↄprobādū diuītatē. D. Ieſu. Quītū
decimū ē p dies. xl. ſine ullo cibo & potu i deſerto p
māſio. Mat. iiii. h̃ miracl'ꝫ fuit magnū. Et ſi dicat̃ moy
ſes fuit in monte cū dño. xl. diebꝰ & . xl. noctibꝰ. Exo.
xxiiii. Helias ābulauit i fortitudie cibi ſibi dati ab an
gelo. xl. diebꝰ. Quod hoꝝ fuit maiꝰ miraclm: Rñdet̃
q̃ xp̄i. rō: qa moyſes ſemp fuit quodāmō i glīa: & ſic
ſupra uires eleuatꝰ humanas: ut pꝫ Exo. xxiiii. helias
uero uirtute cibi paſſumpti tanto tpe ſtetit. Xp̄s uero
glīā pſohto in h̃ ieiūio in portionē iferiorē nō refudit
& ſue glīe dulcedinē. Nec accepiſſe cibū añ deſerti i
greſſuꝫ legit̃. Inſup de comedēdo nec Moyſes nec he
lias fuit tētatꝰ ſꝫ xp̄s: q̄re h̃ miracl'ꝫ maiꝰ fuit q̃ illud.
Sextūdecimū ē aploꝝ ad ſui diſcipulatū aſſumptio &
uocatio. Qui uerbo a xp̄o ſtati oia reliq̄rūt: & aliq ñ
ſolū bona fortūe ſꝫ ēt natur̃: ſic Ioānes & Iacobꝰ prēꝫ
& mr̄em. h̃ extitit miracl'ꝫ ſingl'are & dīnū & dei ſoliꝰ
uirtute q cor mutat ut libꝫ. Decimūſeptimū miracl'ꝫ ē
aq̃ i uinū mutatio. Io. ii. đ quo dić ipe. Io. q̃ fuit pmū
ſignū fcm̄ a dño quo māifeſtauit glīā ſuā & crediderūt
in eū diſcipuli eiꝰ. Nā ſubita creature mutatio arguit
dei potētiā put dicit Ambroſiꝰ. Decimū octauū mira
culū ē a tēplo bis uēdētiū & emētiuꝫ & alioꝝ eiectio.
Io. ii. & Mat. xxi. hoc miraculū. b. Ierōimꝰ iter magna
ↄputat miracl'a ſaluatoris. ut. n. dić ſup Mat. Inter oia
ſigna q̃ fecit Ieſus h̃ uidet̃ mirabiliꝰ: q̃ unꝰ hō ſcribis
& phariſeis ↄtra ſe ſeuiētibꝰ & uidētibꝰ lucra ſua de
ſtrui: potuit ad uniꝰ flagelli uerba: tantā eicere multitu
dinē mēſaſqꝫ ſubuertere & cathedras ↄfrigere: et alia
facere q̃ ifinitꝰ nō feciſſet exercitꝰ. Igneū. n. qđdā atqꝫ
ſidereū radiabat ex oculis eiꝰ: & deitatis maieſtas re
lucebat in facie. h̃ Ieronimꝰ. Decimūnonū miraculū ē

de māib⁹ ciuiū ſuoꝝ p̄cipitare uolētiū euaſio. Lu.iiii.
Quo oñdit ſe de ſubiecta creatura poſſe facere q̄dlꝫ:
& cogitatiōes maloꝝ ɔtra deū nihil ualere: & deū eē
īſupabil' uirtutis ſapīe & ptātis. Vigeſimū miraclꝫ ē le
ꝓſi & alioꝝ leproſoꝝ uerbo & tactu mundatio.Mat.
viii.Mar.i.& Luc.v.de aliis leproſis curatis.Lu. xvii.
leproſos Ieſus tetigit:quos ip̄o curauit di.uolo mūda
re: ñ ut īdigeret tactu taliū ī curādo:ſꝫ ut tales tāgere
& eis ſeruire nō dedignaremur. Vigeſimū p̄mū ē ſerui
cēturiōis abſentis curatio. Mat.viii.& Lu.v.ubi tā ex
uerbis cēturiōis q̄ uirtute xp̄i oñſa:a deo eē h̄ miracu
lū īdicauit. Vigeſimū ſcd̄m miraculū ē ſocrus Petri ſu
bita a febrib⁹ q̄s maxias patiebaṫ eleuatio & lĭbatio.
Mat.viii.Mar.i.& Lu.vii.imp̄ādo febri lĭbata ē. Vige
ſimūtertiū eſt a demōib⁹ obſeſſoꝝ ereptio & ſaluatio
Mat.viii.Mar.ii.Lu.vii.& de aliis demōiacis plurib⁹ ī
aliis locis euāgelii h̄r: & quot fuerit demōes patuit in
porcis ſubitratis:que exeūdo ab hoīb⁹: itrātes neca
uerūt.Et q͛ dei ſoli⁹ uirtute h̄ pagerent:xp̄s ipſe diſpu
tās ɔtra iudeos.Mat.xii. & Lu.xi.oñdit. Vigeſimū q̄r
tū miraclꝫ eſt paliticī erectio ſolo uerbo.Mar.ix.Mar.
ii.& Lu v.cui ut de⁹ p̄mo pc̄tā ſcd̄o curationē idulſit
& ſanationē.Vigeſimū q̄ntū miraclꝫ ē hidropici ſana
tio. Luc.xiiii. quem apprehenſum ſanauit & dimiſit.
Vigeſimūſextuꝫ ē filie p̄ncipis ſuſcitatio.Mat.ix.Mar.
v.& Luc.viii.cuius tenendo manuꝫ & dicendo ut ſur
geret a mortuis ſurrexit. Vigeſimū ſeptimum eſt emo
roiſſe a ſanguis fluxu xp̄i fimbriā tangendo ueſtimen
ti ſaluatio. Mat.ix.Mar.v.& Luc.viii. Vigeſimū octa
uum eſt filii uidue a mortis reuocatio:cui īperando ut
ſurgeret.Luc.vii.ſtatī a mortuis reſurrexit. Vigeſimuꝫ
nonū ē ptātis opādi miracl'a Ap̄lis & diſcipul' traditio
& collatio.Mat.x.& Luc.ix.ubi aſtruit ptātē diuinā in
concedendo aliis ut miracula ualerēt exercere. Trige
ſimū miraculū eſt filii reguli febre incipiētis mori Ieſu
abſēte ſolo uerbo ſanatio.Io.iiii. Trigeſimū p̄mū mi
raculū diſcipuloꝝ ne a maris agitatiōe ſubmergerenṫ:
p'ĭes lĭbatio.Mat.viii.Mar.i.Lu.viii. Trigeſimū ſcd̄ꝫ
miraculū eſt xp̄i ſup aq̄s deābulātis lĭba īceſſio. Mat.
xiiii. & Mar.vi. Trigeſimū tertiū ē Petri xp̄i iuſſu ſr̄
aq̄s deābulātis & demuꝫ titubātis ī pic'lo ſubmerſiōis
poſiti a xp̄o ſubleuatio.Mat.xiiii.Trigeſimū q̄rtū mi
raculū ē ceci a natiuitate ad lumē deductio & pluriuꝫ
alioꝝ.ut h̄r de p̄io.Io.viii.& d aliis h̄r.Mat.ix.xii.&
Lu.xviii.Trigeſimū q̄ntū miracl'm ē hois muti & de
mōiaci curatio.Mat.ix.& de alio.Mat.xii.Trigeſimū
ſextū miraculū ē hois h̄ntis manū aridā ad Ieſu p̄ce-
ptū extēſio & opō.Mat.xiii.Mar.3.Lu.xi. Trigeſimū
ſeptimū miraclꝫ ē bina uice de paucis pāib⁹ ſaturatio
m'ltoꝝ miliū hoiuꝫ.Mat.xiiii.&.xv.Mar.vi. Lu.ix.&
Io.vi.Trigeſimūoctauū ē filie cananee a demōio ab-
ſens liberatio.Mat.xv.Mar.vii.Trigeſimū nonuꝫ mi-
raculū eſt ſurdi & muti a dño ſubita curatio. Mar.vii.
Quadrageſimū miracl'm ē lūatici a demōio opp̄ſſi ad
ſtatuꝫ ſanitatis reductio. Mat.xv. Mar.ix. & Luc.ix.
Quadrageſimū p̄mū miraculū ē mulieris curuate ere
ctio.Lu.xiii.Quadrageſimū ſcd̄m ē Ieſu in mōte corā
trib⁹ diſcipul' trāsfiguratio.Mat.xvii.Mar.ix. & Lu.ix

Quadrageſimū tertiū ē hois in grabato p.xxxviii. an
nos manētis ſubita ſanitatis ɔceſſio.Io.v. Quadrage
ſimū q̄rtuꝫ ē mulieris ī adulterio dep̄hēſe dimiſſio.Io.
viii.ubi magnū oñdit miraculū dū ſcribēdo ī terra oēs
accuſātes eā abſceſſeṙ. Quadrageſimū q̄ntū ē ſtateris
in piſcis ore reptio.Mat. xvii. Quadrageſimū ſextū ē
turbe ciuitatis Ier'l'm in obuiā dño Ieſu acceſſio.Mat.
xxi.ſic.n.cōmouere corda hoiuꝫ & uolūtates:diue uir
tutis ē ſoli⁹ ſignū.Quadrageſimūſeptimū ē pueroꝝ in
tēplo oſāna exclamatio.Mat.xxi.Quadrageſimūocta
uū miraclꝫ ē Lazari q̄triduāi & fetētis iā mortui ad ui
tā reuocatio.Io.xi.Quadrageſimū nonū miraclꝫ eſt fi
culnee a xp̄o maledcē deſicatio.Mat.xxi. Quinq̄geſi
mū miraclꝫ ē Magdalene zachei et alioꝝ ad ſtatū pfe
ctōis deductio quoꝝ mutatio ē ſoli⁹ dextere excelſi:
de qb⁹ h̄r.Lu.vii.&.xix. Quinq̄geſimū p̄mū eſt ſacri
euchariſtie īſtitutō.h̄ iter maxia xp̄i miracl'a ē p̄cipuū
attētis ɔuerſiōe & aliis q̄ fiūt ī h̄ altiſſimo ſacro. Qui
q̄geſimū ſcd̄m miraclꝫ ē ī ſua captiōe iudeoꝝ ad terrā
deiectio & ꝓſtratio.Io.xviii. Quinq̄geſimū tertiū eſt
auric'le a petro abſciſe reitegrātio.Io.xviii. Quinq̄ge
ſimū q̄rtū ē ſol' ī medio die q̄ſi obſcuratio.Mat.xxvii.
Quinq̄geſimū q̄ntū ē latrōis xp̄o ɔuiciātis ad ip̄ꝫ cō-
uerſio.Lu.xxiii.Quinq̄geſimū ſextū ē terre motio la-
piduꝫ ſciſio ueli diuiſio & ſepulchroruꝫ apertio. Mat.
xxvii. Quinq̄geſimū ſeptimū ē mortuoꝝ reſurrectio.
Mat.xxvii.Quinq̄geſimū octauū ē a corpe xp̄i mor-
tuo ſanguis & aq̄ emanatio dū lat⁹ ei⁹ eēt lācea a mi
lite pforatū.ut h̄r.Io.xix. Quinq̄geſimū nonū eſt a ſe
pulcro clauſo xp̄i egreſſio:& ipſi⁹ dñi Ieſu a mortuis
reſurrectio.Mat.xxviii. ac āgeloꝝ apparitio ibidē.Se
xageſimū ē xp̄i ad diſcip'los ianuis clauſis igreſſio.Io.
xx.Sexageſimū p̄mū ē ipſi⁹ Ieſu ī celū aſcēſio.Lu.ult.
& Act.i.& Mar.xvi. Vltimū ī ſacro elogo miraculuꝫ ē
ſpūs ſci ſr̄ Ap'los deſcēſio:& liguaꝝ p Ap'los oium lo
cutio.Act.i.Multa alia miracl'a feciſſe dñꝫ Ieſuꝫ circa
multos oñdit.Mat.ca.viii.ix.xi.xii.xv.& Lu.iiii.v.&
vii.uno iuſſu ſuo īfinitos mortuos reſuſcitaſſe ſcā Ce
cilia aſſerit ī ſua legēda.uide ī paſſiōario ſcōruꝫ: & ut
ait euāgeliſta.Io.ī fine ſui euāgelii.Sūt & alia multa q̄
fec̄ Ieſus.nō dic̄.dixit ſꝫ fecit: q̄ ſi ſcribāṫ p ſingl'a nec
ip̄ꝫ arbitror mūdū cape eos q ſcribēdi ſūt libros. Qui
bus bti Ioānis uerbis.pꝫ dñꝫ Ieſuꝫ īnūera effeciſſe mi
racula. Sꝫ tā pauca ſūt poſita ab euāgeliſtis magno mi
ſterio & magna de cā:ꝓut ip̄o xp̄o duce ī ope de fcis
& uerbis ipſi⁹ pādā.Quib⁹ appet miraculis q͛ xp̄s eſt
ueraciter de⁹ ut p̄fatis aſtruit.Et qa ut dicit.b.Grego
ri⁹ miracl'a dñi ſaluatoris ſic accipiēda ſunt ut ī uerita
te credanṫ eſſe fcā: & p miſteriuꝫ & ſignatiōnē nobis
alia inuāt.Quid dñs p̄fatis miraculis daret itelligi eēt
uidēdū.uerū q͛ h̄ eſſet nimis ꝓlixū h̄ talia ponere: ad
pñs dimitto:qa ī p̄fato ope de fcis & uerb̄ xp̄i diceṫ:
ip̄o auxiliante.Prefatis ergo pꝫ dñm noſtrū Ieſuꝫ xp̄ꝫ
nō ſolū clarū fuiſſe mundo & diuulgatum uerbo & ui
ta:ſed etiā ſignis & ꝓdigiis ꝓut dicit ipſa pars huius
cōformitatis: uidelꝫ Ioānes ſignis mirificus & clarifi-
cus. Et qa ipſe ſaluator dixerat Io.xv.q͛ credentes in
eū opa q̄ ipſe egit & ipſi facerēt ac maiora:hinc eſt q͛

nõ ſolũ ipe ɔtinue miracula opaꝛ p ſe cũ oĩa gubernẽtur regant & ꝓducant ei⁹ influxu & uirtute: ſꝫ ẽt per ſcõs agit miracula: quoꝝ p̃cib⁹ iclinaꝛ & ſtupẽda aſſidue pagit. hoc luculẽter pꝫ in ſcis: q nõ ſolũ in uita ſꝫ poſt deceſſum: nõ ſolũ ubi iacent ſꝫ ubicũqꝫ inuocent debite de⁹ inflex⁹ eoꝝ dignis petitionib⁹ mira efficit in hoc mũdo degẽtib⁹. Nõne inuocatiõe ſcõꝝ ſeu ad eoꝝ tumulos ceci illuminanꝛ leproſi mũdanꝛ demõiosi libanꝛ diuerſis ifirmitatib⁹ detẽti curanꝛ. Nullũ deniqꝫ gen⁹ morbi repit: qd' eoꝝ ɔ̃onibus nõ ꝓpellaꝛ a deo. Et qd' mai⁹ eſt ad uitã mortui reuocant. Quo fit ut q̃ fuerint & ſint deo cari & accepti: ac q̃ta eoruꝫ ſit gloria apud deũ oñdaꝛ: ac ad dei redũdet gloriã ut p̃mi opificis & ſoli⁹ q talia opaꝛ & ſi ſcõꝝ iteruẽtu. Et cũ h̃ miracula oĩ tẽpore & loco preſertim iter xp̄ianos fiãt a xp̄o & ſi ſcõꝝ itercesſiõib⁹: maximũ argumẽtuꝫ nr̃e fidei p̃ſtaꝛ a deo: ut de ipſa & in ea cõtẽtis a nullo poſſit recte dubitari. Secureqꝫ dñõ dicere ualeamus. Dñe ſi error eſt a te decepti ſumus. nã iſta tãtis ſignis & miraculis ac ꝓdigiis ɔfirmata ſunt & talib⁹: q nõ niſi per te & a te fieri pñt. ut dicit Ric. d' trini. a. dicamus ergo dñõ & ſaluatori nr̃o cũ ps. lxxxv. magn⁹ es tu & faciẽs mirabilia: tu es de⁹ ſolus q es bñdict⁹ in ſecula Amẽ. Sic ergo pꝫ ſuccite p̃ma pars declãta. uꝫ. Ieſus ſignis mirificus ex iam dictis.

¶ Scđa pars p̃me ɔformitatis & fruct⁹ ſcđi libri q̃ eſt tertiadecima in ordine. Frãciſc⁹ diuulgaꝛ. Expõ.

MAgiſter ſũm⁹ & uerax oĩuꝫ ſaluator nr̃ dñs Ieſus xp̄s: ſicut ad ꝓbationẽ ſue fidei & doctrie uirtutẽ aplĩs & aliis ɔtulit ſigna & ꝓdigia faciendi: ut qd' uerbo dicerẽt ſignis moſtrarẽt: ut hꝛ. Mat x. Luc. ix. Et hoc ipm dicunt Auguſti. & Iſidor⁹: ſic ad autenticationẽ ſcõꝝ ab ipſo directoꝝ ɔceſſit ſigna facere: ut pꝫ de Moyſe directo in egyptũ a deo cũ ſignis. Exodi. iiii. de ꝓpha ɔtra Ieroboã miſſo a deo. iii. R. xiii. de Helya id ipm pꝫ. Eccleſiaſt. xlviii. & in. iii. & iiii. R. & ſic de aliis. Id ipm pꝫ de aplĩs Act. p totum: & ſic de aliis ſcis ut de btõ Laurẽtio abbate Antonio Ilariõe Bñdicto & ſic de aliis. Quib⁹ ut fides certa dareꝛ corruſcare miraculis clemẽter impartiri eſt dignat⁹. Qua in re cũ ex ſcđa ɔformitate p̃mi libri. pte ſcđa clareat. b. F. deſtinatuꝫ a dñõ ſpãlr fuiſſe ad pñiam p̃dicãdã: paſſiõis xp̄i memoriã fideliũ mẽtib⁹ implãtãdã: ac uitã xp̄i oblitatã renouãdã: hinc eſt ꝙ ipſe de⁹ & ſaluator reddere uolens mũdo celebrẽ ſibiqꝫ in h̃ ẽt cõformẽ. b. F. grãm ipi tribuit miracula exercẽdi: ſe uolũtati iclinãdo, b. F. & p̃cibus: ut qd' fidelr optaret ipſe actor oĩum de⁹ benigne illico exerceret: ut uita nõ ſolũ. b. F. doctrinã auctẽticaꝫ redderet: ſꝫ & ſigna ipſa a deo ei⁹ ſcã ſupplicatione uerã & ſcãm depromerẽt & clamarẽt. Decebat. n. dñm deũ iuocatiõe meritis ac p̃cib⁹. bti. F. iclinari ad opãdũ miracula: Si pẽſet ꝙ ipm dirigebat ad renouãdũ mundũ: ac mũdãi plus ſignis credũt q̃ uerbis: ut patuit in iudeis: de qb⁹ di. Aplus. i. Cor. i. ꝙ ſigna petũt. p. b. F. pñia erat p̃dicãda: Exigebaꝛ ergo ꝙ forti motiuo hoies pñie fructũ paruipendẽtes: ad agẽdũ pñiam ipellerenꝛ. q̃re & ſignis: ſicut hꝛ Act. ii. Crucis memoria p̃ ſolito inſerẽda cordib⁹ xp̄ianoꝝ depoſcebat per b. F. p̃dicationẽ crucis ſigno crucis mira fieri: ut ſic ad crucis ãplexũ fidles traherẽꝛ uiſa crucis efficacia. ac b. F. cũ ñ ad minora patrãda p̃ aliis mittereꝛ imo q̃ſi ad maiora ne iferior aliis directis dicereꝛ: uenuſtari decebat claritate ſignoꝝ. Verũ p̃dicatiõeꝫ Aplõꝝ credulã reddidit mũdo opatio ſignoꝝ. Mar. ultio. q̃re & b. F. talium patratio acceptabileꝫ facere hẽbat. Inſup xp̄s btũꝫ. F. in aliis & demũ in fine conformẽ ſibi reddere placuit: q̃re & in exhibẽdis ſuis p̃cib⁹ ſignis: cũ ſibi ſimilẽ ſtatuit & xp̄iformẽ. ¶ Et ꝙ eũ clarũ reddere talibus ſignis & miraculis mundo xp̄o placuerit: patere põt ſi pẽſeꝛ q̃uo benign⁹ dñs btõ. F. Primo miſit ſp̃us ãgelicos ipſi btõ. F. obſeq̃ndo. ut. n. dicit legẽda maior pte. v. Quodã tpe cũ. b. F. corporis aggrauat⁹ ifirmitatib⁹ p ſp̃us recreatiõe aliq̃ Armoniaꝫ optaret audire: nocte quadã ipſo uigilãte ac de deo meditãte: repente angelus dñi aſtitit citarã pulſans: armoniã mirabilẽ faciẽs atqꝫ ſuauiſſimã melodiã: qd' uir ſcũs & ſi uiſu non depr̃hẽderet: ex motu ipſi⁹ cithared agnouit. Tãtaqꝫ fuit illo dulciſſono carmine ſuauitate repletus: ut aliud ſe putaret ſeculũ ɔmutaſſe. Sibiqꝫ ac ſocus poſt p̃me regule approbationẽ ãgelus dñi cibaria miniſtrauit: dũ in loco eẽnt deſerto & hora eſſet refectiõis. ut dicit. iiii. ps legẽde. Sic ẽt cũ ipedit⁹ in acceſſu ad ſoldanũ de Sclauonia rediret: in ingreſſu nauis Angelus dñi apparuit & pro ipo & ſocio cibaria cuidã dedit: q̃ nõ ꝓ ipſis ſolũ ſꝫ & ꝓ oĩb⁹ in naui exñtib⁹ diuia grã ſufficiẽtes fuerũt: ut dic. ix. ps legẽde. De ſctõ Iacobo cũ. b. F. rediret eſſetqꝫ infirmus: ac cupet q̃dã comedere auiculã: & hoc frĩ Bernardo ſocio ſuo dixiſſet ſtatiꝫ Angelus dñi in ſpẽ cuiuſdã eqtis apparuit: ſibiqꝫ unã auiculã portauit bñ paratã di. Accipe ſerue dĩ qd tibi mitit dñs: de q̃ cũ comediſſet recepit uires infirmitate fugata. ¶ Scđo malignos ſp̃us ipi. b. F. ſubiciẽdo. beatus eni. F. diabolũ cũ ipſo ɔfligẽdo: manu ad manũ luꝑuit. ut dicit. iiii. ps legẽde. In heremo de Sartião diaboli tẽtatiõeꝫ eidẽ imiſſaꝫ carnis tormẽto reiecit. ut dicit. v. ps legẽde. A ciuitate Aretii demões ciues ad mutuã cedeꝫ icitãtes expulit. ut dicit. vi. ps legende. Et ꝙ de ꝓſtratiõe diaboli a btõ. F. & ſubiectiõe dcm̃ ẽ fructu & ɔformitate. vii. in ſcđa pte p̃mi libri. iõ de h̃ nihil alid' ad pñs. Qualr uero cũ ab hoib⁹ pepulerit ſtatim diceꝛ: unũ tñ̃ ſufficiat h̃ dicere ꝙ diabolus ipe bti F. pñtiã ad tres dietas ferre nõ poterat: ſꝫ ɔtinuo abſcedebat dũ p tm̃ ſpaciũ ſibi appropinq̃ſſe ipſuꝫ. b. F. agnoſceret: ſicꝛ ipe diabolus retulit. de quo diceꝛ i hoc libro cõformitate. xxi. in ordie. parte. ii. ¶ Tertio xp̄s ɔceſſit btõ. F. mira agere in elemẽtis: & p̃mo in elemẽto ignis. Inuitat⁹ a muliere praua clauſa & abſconſe poſita in camera in palatio ipatoris Federici de actu nephario: btũs. F. dũ ſr prunas ardẽtes ſe nudũ poſuiſſꝫ: dicẽs mulieri ꝙ i tali lecto eẽt ſecũ: ab igne tãdem ſurgẽs i nullo fuit leſus aut aduſt⁹. Id ipm cũ. b. F. iuitat⁹ Miracula beati. F.

a muliere ſaracena qñ prexit ad ſoldanū feciſſ3: ſe nu
dū ſup prunas ardētes iaciendo in nullo leſus: mulier
ipſa h uidēs ad dñm eſt ɔuerſa. Ferro ignito ſigno cru
cis edito a btō.F.ac eidē mandāte ut ſibi nullatenꝰ no
ceret: nec ignis ardorē nec moleſtiā ſenſit. ut dicit pars
qnta legēde. Cuiuſdā fris & ſi culpā ɔmiſiſſet: tñ peni
tētis cū caputiū abſtractū a reliq̄ pte hitus: ad terrorē
aliorū frūm mādaſſet iactari in ignē: cū ibidē p ſpaciū
fuiſſet in nullo eſt ab igne leſum aut tactū. ut dicit.vi.
pars legēde. In comitatu fulginei: qdā ſolitus btm̄.F.
recipe: rogauit eū ut domū bñdicendo ſignaret cruce:
q̄ & fecit.b.F. Que domꝰ in ꝓceſſu tēporis ab hoſti
bus igne uallata nūq̄ potuit cōburi: ſ3 ſola uetuſtate
ɔſumpta eſt. Scdo in eſtu aeris: aer obſcurus ipo per
ambulāti p paludes Venetiaꝝ cū ſocio & aliis factus
eſt clarus eiꝰ uerbo. ut dcm̄ eſt ſupra in p̄mo lib.& qn
ta pars dicit legēde. Mōtis Aluerne cōfinia a nube ob
ſcura & grādinis tēpeſtate poſt receptionē ſtigmatū li
berauit. ut dicit.iii.pars legēde. Sic idigenas caſtri de
grecio pñiam agētes eiꝰ ſuaſu: a peſte lupoꝝ & gran
dinis tēpeſtate libauit. In loco de Axone cū eſſet ſicci
tas & ſterilitas maxia: facta p̄dicatiōe cū.b.F.dixiſſet
pplo q̄ qlibet manibꝰ eleuatis diceret unū pr̄ nr̄ cum
una aue maria: ſtatim aer dedit pluuiā cōſolabilem: &
terra tātā copiā illo āno frugū: q̄ dicebāt oēs nūq̄ tam
copioſam meſſem ſe uidiſſe. Tertio in eſtu aque. In
loco de trabe bonātis in Marchia fontē aquē mutauit
in uinu3. In heremitorio ſci Vrbāi ſigno crucis aquam
cōuertit in uinū optimū. Interānis acetū in uinū com
mutauit p̄cipuū. de his dicet̄ ifra cōformitate.xxii. Aq̄
de petra bibēdā orōne ſua cuidā: cuiꝰ uectabat̄ aſello
in montibus ꝓduxit. ut dicit.vii.pars legende. Aqua
maris imobilis ſtetit ſub naui Gaiete q̄diu orare pla
cuit & pplo p̄dicare. Quarto in eſtu terre. domu3.n.
cuiuſdā medici nouiter factā & a ſūmo uſq3 deorſum
ſciſſam in ciuitate Reatina de ſero ab ipſo medico ca
pillis poſitis iter ſciſſurā: de mãe reintegrauit: ut nullū
ſignū ſciſſure in ea penitꝰ uideret̄. ut dicit.vii.pars le
gēde. ¶ Quarto xp̄s bñdicēs btm̄.F. agere uoluit mi
ra in arboribꝰ. Nā ſenis in loco antiquo.b.F.baculum
ſuū in terrā de ſero infingēdo: de mãe inuenit uegetaſſe
& in arborē pulcherrimā excreuiſſe: q̄ uſq3 hodie ſem
per uirēs & cū foliis pſeuerat. Reate dū acceſſiſet ob
medelā oculoꝝ: & ꝓpter multitudinē populi q̄ ad ip̄3
appropinquantē ad ciuitatē accedebat citra p duo mi
liaria in q̄dā eccleſia remāſiſſet. ubi cū ſtaret & pplus
ad ip̄3 accedēs declināndo ad uineā ſacerdotis ip̄a3 q̄ſi
totā diſſipaſſent: & hac de cā ſacerdos doleret ſe bea
tū.F.in ſua eccleſia recepiſſe.b.F.hoc ſpū cognoſcens
ſacerdotē p̄fatū iterrogauit dĩ. Quot ſalmas uini red
deret uinea qñ meliꝰ fructificaret? Rñdit.xii. Tūc di
xit ei btūs.F. rogo te pr̄ ut patiēter ſuſtineas me in hac
tua eccleſia cōmorari ꝓpter gētē quā repio: & pmit
te oībus recipe de uuis q̄tū uolūt. Et ego ex parte dñi
nr̄i Ieſu xp̄i tibi promitto: q̄ uiginti ſalmas recolliges
iſto āno de uino: & ſic factū eſt. nā paucos botrulos ſa
cerdos recolligēs: & ponēs in torculari: tātū diuia gr̄a
excreuerūt meritis.b.F. ut iuxta ꝓmiſſu3 uigiti ſalmas
uini optimi recolligeret. ¶ Quito ɔceſſit xp̄s.b.F.fa
cere mira in aialibꝰ. Et p̄mo i minimis. u3. in formicis.
In caſtro.n.citerne dū uell3 p̄dicare & cuidā q̄rcui uel
let heret̄: uidit ip̄a3 plenā formicis: & ſtati mādauit ut
oēs abſcederēt. Quod & ſcm̄ eſt: ac pplo aſtāti māda
uit ut locū formicis recedētibꝰ daret: qd̄ & factū eſt:
nec aliq̄ deiceps ad dictā arborē eſt reuerſa aliqñ. Se
cūdo in ranis cū in q̄dā eccleſia.btūs.F. p̄dicaret q̄ po
ſita erat iuxta q̄dā aquā ubi erat multitudo maxia ra
naꝝ: adeo clamore ſuo cracitātes ut eiꝰ p̄dicationem
audiri bono mō nō ſinerēt: eis impauit ſilētiū & ſtati3
tacuerūt: & tā diu donec uice alia eēt ad dcm̄ locu3 re
uerſus. ubi cū de ſilētio tā diu ab eis ſeruato didiciſſ3:
data licētia deū laudādi eis illico cantū ſuū p̄ſtinū re
aſſumpſerūt. Tertio in natatilibꝰ. In lacu reatino ſibi
piſcis magnꝰ & uiuꝰ oblatꝰ: ab ipſo in aq̄ iuxta naui3
poſitꝰ ut recederet applaudēdo ſcō: diu ſtetit nec receſ
ſit niſi ab eo bñdictiōe accepta & licentia. Quarto in
brutis aialibꝰ: imitia anialia ad māſuetudinē deduxit:
lupū.n. ferociſſimū aput Eugubiū adeo ad manſuetu
dinē deduxit: ut cū ciuibꝰ & ouibꝰ uelut agnꝰ ɔuerſa
ret̄. ut dcm̄ eſt.lib.i.ɔformitate.x.pte.ii. Caſtrū de gre
cio a uexatiōe lupoꝝ clemēter libauit. ut dic̄.viii.pars
legende. Oues a btō.F.ſalutate iuxta Senas ſtati3 ad
ip̄m relinq̄ntes paſcua cucurrerūt una cū agnis: ac ad
ip̄m leuātes capita & lumia intēdentes ſibi magnū ap
plauſu3 fecerūt. De quo frēs & paſtores ſlr̄ ſunt admi
rati. Apud ſcām Mariā de portiūcula ouem oblatā ſibi
iſtruxit talr̄ ut cū frēs in eccleſia cātarēt: & ipſa eccle
ſiā igrediēs ſine alicuiꝰ iſormatiōe flectebat genua: uo
ce3 balatꝰ emitēs añ altare uirgis: ac ſi eā ſalutare ge
ſtiret. Inſup cū corpus dñi in miſſa eleuaret̄ flexis cur
uabat̄ poplitibꝰ: ad uenerādū dñicū corpꝰ oēs indeuo
tos ſuo exēplo iducēs. Agnꝰ ſibi oblatꝰ in urbe ſic fuit
ab ipſo nutritꝰ: q̄ datꝰ dñe Iacobe de ſeptē ſoliis cu3
ipſa ad eccleſiā eūte ibat: cū ſtāte ſtabat & cū redeūte
redibat. Et ſi qñ ipſa dña tempeſtiue ad matutinu3 nō
ſurgeret: ipſam corniculis & balatibꝰ excitabat. Aput
greciū lepuſculus ſibi uiuus p̄ntatꝰ cū pluries in terra
dimiſiſſ3: ſemp in ſinū.b.F.ſaltabat. S3 tādē pr̄is iuſſu
p frēs ad loca ſolitudis ductꝰ abſceſſit. In iſula laci pe
ruſini qdā cuniculus uiro dei oblatus cu3 ceteros fuge
ret: manibꝰ eiꝰ in ſinu domeſtica ſecuritate ſe cōmiſit.
hec oia hñtur in.viii.parte legende maioris. Aput ca
ſtrū Treuii pplo in platea ɔgregato dū btūs.F. p̄dica
ret: aſinꝰ qdā indomitꝰ & laſciuiēs terruit pplm̄ p pla
teā diſcurrēdo. Et cū nō poſſet ab aliquo capi & tene
ri: btūs.F.corā oībꝰ ſibi dixit. Fr̄ aſine ſta in q̄ete & di
mitte me p̄dicare pplo. Statim aſinꝰ caput poſuit in
tra crura: & in ſilentio magno ſtetit. Quito in uolati
libꝰ. Inter caſtrū de Canaria & meuaneū auibꝰ in mul
titudine diuio nutu ibidē ɔgregatis p̄dicādo: deꝰ oſtē
dit iſtud miraculū ut q̄ete ſtarēt & imobiles: ac roſtris
aptis & luminibꝰ in ip̄m directis eius uerba ſe audire
libēter declararēt: ac bñdictione pcepta in crucis mo
dum ſe diuidentes uerſus quattuor orbis partes iere.
In caſtro Aluiani irundinibus eius p̄dicationem garri
tu & cantu impedientibꝰ: corā oībus p̄cepit ut tacerēt.

uſq; ad p̄dicatiõe; finitã:qđ & fecerũt.In loco de Ar
rone dũ.b.F.pplo g de ciuitatibꝰ & caſtris cõuenerat
& uillis ad letãias faciẽdas p ſiccitate & terre ſterilita
te p̄dicaret: tãta multitudo aduenit hirũdinũ q̄ i modũ
tẽtorii pplꝫ texit tãq̃ nubes:& ſic ſteterũt uſq;quo p̄di
catio finiret.In paludibꝰ Venetiaꝝ auibꝰ pluribꝰ rep-
tis impauit deũ laudare:qđ & fecerunt.Sꝫ cũ ſuo can
tu diuinũ qđ dicebat offm cũ ſocio pturbarẽt: iperato
ſilẽtio tacuerũt. Sed offõ finito & licẽtia a uiro dei re-
habita:auicule cantũ ſuũ reaſſumpſerũt:ut dicit.viii.
pars legẽde.Ad montẽ Aluerne cũ ſociis pgẽti multi-
tudo auium diuerſarũ obuiã facta eſt cũ hilaritate &
cantu & ioco alarum ad ipſum cõcurrentes.Et alique
ponebant ſe ſuper caput eius alie ſuper ſpatulas: alie
ſup genua:alie ſuper manus gaudiũ de ipſius ad mon
tem acceſſu prefatum geſtientes. In lacu reatino auis
fluuialis ſibi data & multotiens ab ipſo dimiſſa noluit
recedere niſi benedictione recepta.Senis faſianus ſi-
bi oblatus:ſed pluries dimiſſus recedere noluit:imo a
ſancto datus cuidã nobili noluit comedere donec eẽt
perlatus ad ipm.Falco in monte Aluerne ibidẽ nidiſi
cans bt̃o pr̃i ſinglr̃ fuit iũctꝰ amicitia:ſuo cantu de no
cte ſanitatis tpe excitãs eũ tẽpeſtiue: tardiꝰ uero dũ
pr̃ ipſe infirmaret.In loco de reate dũ ſtaret beatus.F.
aues q̃ pectoribei dñr ueniebãt ad mẽſam:& de pa-
ne ab ipſo accipiebãt: ſꝫ ibidẽ nidificãtes & pullos pa
rientes poſtq̃ eos aluerũt:ad ſanctũ & frẽs detulerũt:
ipſoſq; dimittẽtes receſſerũt quos frẽs nutriebãt. Sed
maior eoꝝ inuidẽs aliis:eſcã ab eis accipiebat.Quod
cernẽs uir ſcũs dixit fribꝰ. iſte maior iuidẽs fribꝰ nõ per
mittit eos q̃ danẗ accipe:ſꝫ mala morte moriaẗ:nec de
ipſo gatti comedent:& ſic fcm̃ eſt.nã dũ uellet bibere
in quodã urceo ſubmerſus eſt: & abinde extractus &
gattis piectus de ipſo comedere renuerũt. Plura alia
mirãda deꝰ oñdit bt̃o.F.in natatilibꝰ & uolatilibꝰ ſed
dicta ſufficiãt.❡Sexto ꝯceſſit xp̃s bt̃o.F.facere mira
in hoibꝰ.Et p̄mo hoies plures a demõio liberãdo. In
caſtro ſci Gemini uxorẽ cuiuſdã q eũ hoſpitio ſuſcepe
rat demoniacã ſolo iuſſu libauit.In ciuitate de caſtel-
lo q̃dã a furibũdo demone uirtute obie ipm diabolũ
eiciẽdo curauit.Frẽm iobediẽtẽ diabolũ ſup ſe hñtem
ſciſſorẽ: dũ eidẽ miſiſſet dicẽdo q̄ plato ſuo ſe ſubde-
ret obia.b.F.meritis fuit a diabolo inſidente libatꝰ &
clemẽter ereptꝰ.In loco mõtis Caſalis pp̄e burgũ ſci
Sepulchri repit.b.F. quẽdã frẽm q poſtꝰ a diabolo ui
debaẗ occupatus:quã infirmitate naturali. nã ſe aliqñ
in terra piciebat & ſpuebat ſeu ſpumabat:aliqñ ſe cõ
trahebat caput intra crura ponẽdo:& ſic diuerſimode
cõplicabat.Quod audiens.b.F.accepta bucella panis
de quo tũc edebat:ac ſigno crucis facto ſup eã miſit
dicto fr̃i: quã ut guſtauit ſtatĩ fuit libatꝰ. ❡Scđo ho
mines a diaboli tẽtatiõe eripiẽdo & pſeruãdo.Fratrẽ
Leonẽ ſociũ ſuũ magnã patientẽ nõ carnis:ſꝫ ſpũs ten
tationẽ in mõte Aluerne aliq̃ bñdictionẽ in q̃dã cedu
la ſcriptitãdo & eidẽ tradẽdo libauit. Frẽm Ruffinũ a
diabolo de p̄deſtinatõe & pſciẽtia deceptũ eripuit.ut
dcm̃ eſt ſecunda parte cõformitatis octaue.p̄mi libri.
Frẽm quẽdã antiquũ & deuotũ nolentẽ ex uerecũdia
ſuã pãdere tentationẽ:dicendo eidem.b.F. q̄ nolebat
eũ amplius tali tentatiõe teneri:liberũ reddidit ab ea-
dem.Frẽm aliũ in loco de reate graui tentatiõe uexa-
tum:cũ cuperet p ſui liberatiõe de unguibꝰ.b.F.hr̃e:
dũ hi in ſpũ ipſe.b.pr̃ uideret ungues tondendo & fra
tri tradendo illico libauit.Frẽm aliũ in loco ſcẽ Marie
de Portiũcula a diabolo arreptũ:qa cõtra frẽm medi-
tabaẗ ulciſci:dũ.b.F. eũ ad ſuã dicẽdã culpã induxiſſꝫ
ab hoſte eripuit . ❡Tertio hoies leproſos ad mundi
ciã reducendo Quẽdã leproſum dei blaſfemũ & ſetõ
rũ cui frẽs ob blaſfemiã nõ ualebãt ſeruire: eidẽ oro-
ne p̄miſſa ſeruiẽdo ac lauãdo eũ ſanũ reddidit.Et qđ
maiꝰ eſt ad xp̃m poſt paucos dies mortuũ tranſmiſit:
de quo inferiꝰ magis diffuſe diceẗ. Quendã aliũ lepro
ſum os pariter & maxillã morbo hñtem depaſtũ : cũ
bt̃o.F.pedes oſculari uellet pre deuotiõe:a bt̃o.F.pla
ga illa oſculo benigno cõtacta:ſtatim ſanauit. Miram
.n.circa leproſos btũs.F. a deo obtinuit gr̃aꝫ eos libe
rãdi:cũ circa ipſoꝝ obſequiũ nõ ſolũ ipe p̄us itẽderit:
ſꝫ & frẽs pluritus uoluit itẽdere & mãdauit.❡Quar-
to ꝯtractos extẽdendo.In ciuitate Tuſcanela filiũ cu
iuſdã militis a natiuitate ꝯtractũ ipm manu eleuando
extendit:ac erexit.In ciuitate reate prebẽdariũ nomie
Gedeon ad p̄ces itercedentiũ ſignãdo cruce:incolumi
tatẽ a ꝯtractiõe cõcedendo ſibi:erexit.In Abrutio dũ
p̄dicaret.b.F.i eccleſia ſcẽ Marie de Cenaro qdã nã-
nus noie Albius de Campuli cũ eſſet ſic cõtractus q̄
erectus ambulare nõ poſſet:mutꝰ & gibboſus ac mo
le nimia grauatꝰ capitis:bt̃o.F.fuit oblatꝰ:cui btũs.F.
cõpatiens ppriis manibꝰ repreſſit gibbũ:& caput pre
mẽs debite coaptauit: & cũ ſr pedes eũ erigeret ſanũ
& loquẽtẽ ſuo pr̃i reſtituit. ❡Quĩto turgidos hoies
ad ſtatũ debitũ cõprimendo. In epatu reatino puerũ
turgidũ adeo ut crura ppria uidere non poſſet:tactu
manuũ ſupfluitatẽ cõprimẽdo ſanauit. ❡Sexto hoies
cõglomeratos extendẽdo. In ciuitate ortenſe puerum
cõglomeratũ ut caput pedibꝰ pertaret applicitũ & oſ
ſa q̃dã fracta hr̃et:ſigno crucis facto eũ ptinꝰ exten-
ſum ſanũ effecit. ❡Septimo mẽbra hñtibꝰ arida p̄ſti
nũ uigorẽ ifundendo.Mulierem ſiccas & aridas ha-
bentẽ manꝰ ſignãdo cruce ad ſanitatẽ reduxit q̃ ſal
uata ſibi cibũ parauit. ❡Octauo orbatis lumine ocu
loꝝ uiſus claritatẽ ꝯcedendo.In caſtro meuanii puel
le cece ſputo ter oculos liniendo eã illuminauit.In ciui-
tate Ortana p̄ſbiteꝝ noie Taſurũ cecũ ſigno crucis
fcõ ſup oculos illuminauit.Militẽ quẽdã dñm Ioãnẽ de
Abaſſafolis p̄uatũ lumie ad ſtatũ claritatis deduxit.
In ciuitate Narnienſi mulieri cecitate pcuſſe:crucis ſi
gno facto lumen rependit.Bonõie pueꝝ hñtẽ macu
lã ſup unũ oculorũ:& ſic obcecatũ dũ ſignaſſet:lumen
limpidiꝰ de illo q̃ de alio uidere fecit. ❡Nono in par
tu piclitãti facilitatẽ pariendi largiendo.In comitatu
Aretii mulier cũ pluribꝰ diebꝰ laboraſſet in partu & iã
morti foret uicina:frenũ equi cui iſederat btũs.F.ho-
mines cũ deuotiõe ſup ipſam ponentes:illico pepit cũ
ſalute. ❡Decimo a diuerſis infirmitatibꝰ multos eri-
gẽdo.In caſtro plebis cũ multi diuerſis ifirmitatibꝰ la-
borarẽt:qdã hõ hñs.b.F. chordã q̃ fuerat aliqñ accin

tus:ibat p domos chordaȝ i aquã ponẽdo:& dãdo ĩfir
mis ab ĩfirmitatib?ſunt libati.Panis ẽt tact? ſeu bñdi
ctus a btõ.F.infirmis datus:multos a uariis morbis li
berauit. ¶Vndecimo diſcordes hoies ad cõcordiã re
ducẽdo:ptãtẽ Aſiſii cũ ep̃o diſcordãteȝ cũ nullus inter
eos pacem poſſȝ ponere.b.F.duob? ſocius mãdãdo ut
ɔgregatis oib? corã ptãte & aliis canticũ fris ſolis qḋ
ipſe cõpoſuerat cũ deuotiõe cãtarẽt:qḋ cum feciſſet
tãta copia lachrimaꝝ eſt ptãs pfuſus: ut ſtatiȝ ad ep̃ȝ
pgeret ſe culpabilẽ redderet & pfectã ɔcordiã cũ ipſo
deiceps h̃ret.Ciuitatẽ Senẽſeȝ cũ adiſſet cũ frẽ Maſ-
ſeo repit eã diuiſiõe ad ſui exterminiũ laborare: & ci-
uiũ mutuã cedẽ:& iaȝ duos occiſos:quã ſua p̃dicatõe
mirabili ciues ad pacẽ reducẽdo & ɔcordiã: ab exitio
ſui libauit.Diſcordia & bello inteſtino ciuitatẽ Aretii
laborãtẽ demõib? ſuo iuſſu recedẽtibus ad cõcordiaȝ
reduxit.¶Duodecimo prauis et malis maledicẽdo et
ad mortẽ deducẽdo.Miniſtro Bononie fri Ioãni dela-
ſchiaccia q bis ſtudiũ Bonõie ɔtra ei? uolũtatẽ poſue
rat.b.F.maledixit:qui ſtatiȝ infirmat? eſt & cũ ſuppli
caret ut maledictionẽ reuocaret.rñdit.b.F.Xp̃ȝ male
dictionẽ ipaȝ i celis ɔfirmaſſe.Demũ ex alto deſcẽdit
gutta ſulfurea:q̃ totũ eius corp? miſerabilr̃ ɔſumpſit.
Cuidã porce que agniculũ occiderat ipſa nocte natuȝ
apud mõaſteriũ ſci Verecũdi de ep̃atu Eugubii male
dixit:ne ullus ex ea comederet hõ uel beſtia & ſtatim
cepit ĩfirmari:& p triduũ anguſtiata dolorib? mortua
nulli fuit eſca famelico. ¶Tertiodecio hoies ad xp̃i
amorẽ accẽdẽdo.Abbas ſci Iuſtini ḋ Peruſio cũ iuxta
ꝓmiſſuȝ btũs.F. ꝓ eo dñȝ exoraſſet:tãtã ſuauitatẽ &
caliditatẽ ſp̃us accepit:qualẽ nec q̃taȝ p̃us aliqñ acce
pat. Frẽm Maſſeũ orãdo btũs.F.itra ſua brachia aſſu
mẽdo:nõ ſolũ a terra eleuauit per ſpaciũ:ſȝ tantã ſp̃us
ɔſolationẽ ĩfudit eidẽ & calorẽ diuinũ:qualẽ nec q̃taȝ
unq̃ fuerat expt?. uirũ cuiuſdã mulieris q ipſaȝ in dei
ſeruitio pturbabat:cũ ꝓ eo dñm exoraſſet in aliũ ho-
minẽ cõmutauit: adeo ut uir ipſe nõ ſolũ uxorẽ libere
xp̃o deſeruire permitteret: ſed ip̃e una cũ ipſa uſqȝ ad
mortẽ dñi bñplacitũ adimpleret: & die eodem ambo
ad xp̃m ex hac uita feliciter deceſſerũt. Frẽm Bernar
dũ ſuo exẽplo & uerbo mutauit ad relinquẽdũ oia &
xp̃i ſub ſuo ducatu uitã ꝓſequẽdã.Frẽȝ Pacificũ mũ-
danis deditũ uerbo induxit:& uiſo miraculo ad mũdi
ɔtẽptũ & dñm ꝓſeq̃ndũ. Sic & innumeros alios de q
bus lõgũ eẽt narrare:de qb? dcm̃ eſt ꝓ parte.lib.i.par
te.ii.conformitatis.viii. Quis.n.unq̃ fuit cũ btõ.F. lo
cutus:q nõ fuerit ei? uerbo & uita mutatus?Patuit in
Soldão q ab ipſo adeo mutatus eſt: ut & deuotionem
ad ip̃ȝ p̃cipuã hẽret:& in ultimo.(ut dicet̃ cõformita
te.xxxviii.parte.ii.)ad xp̃ȝ ɔuerſus ẽ. Sic &.b.Clara
uerbis.b.F.inducta fuit ad xp̃i ɔnubia pop̃ãda.Dñs
Ioãnes Gaietan?de urſinis pr̃ dñi Nicolai pape tertii
uidẽs.b.F. iter paupes comedẽtẽ:ſtatiȝ & ipſe id ip̃m
fecit:& ſic de aliis.Vita ergo.b.F.ſic fuit ſpeculũ pfe-
ctionis:ſic & attrahẽs oẽs ad bonũ & ad xp̃i ueſtigia
ꝓſeq̃nda.Et p̃ aliis miraculis hoc putatuȝ eſt:ꝙ ſicut
aĩa p̃cioſior ẽ corpore: ſic meli? eſt eã ſanare q̃ corp?.
q̃re & mai? eẽ mutare q̃ corporis ĩfirmitates diluue-

re:qḋ tñ xp̃s fecit & facibat bti.F. dilectione & p̃ce.
¶Quartodecio a uulnerib? libatio.In ciuitate caſtel
li pueꝝ puulũ grãui ulcere uulneratũ oblatũ a mr̃e ut
ſr̃ uuln? ſignũ crucis iprimeret:qḋ cũ feciſſȝ & faſciã
ſupligaſſet:mãe ſanatũ & carnẽ ſupexcreuiſſe in mo
dũ roſe rubee q̃ ſemp ſtetit i ſignuȝ miraculi mr̃ repit.
¶Quintodecio a ſupexcreſcente carne.ſ. ſtruma ex-
purgãdo.Apud ortas quẽdã h̃ñtẽ ſtrumã magnã inter
ſcapulas ad iſtar pãis:ſignãdo cruce ſtatiȝ fuit libatus:
ut nec ſignũ aliqḋ remaneret. ¶Sextodecio hydropi
ſiȝ ꝓpellẽdo.In ɔfiīb?comitat? Aretii pueꝝ octo an
noꝝ hydropicũ a mr̃e pñtatũ:& ſic iſlatũ ꝙ pedes mi
nime uidere ualeret:btũs.F.dũ oraſſet & manũ ſr̃ ei?
uẽtrẽ poſuiſſet:ſtatiȝ ſanauit.Et h̃ dr̃ fuiſſe factũ poſt
ſacroꝝ ſtigmatũ ipreſſionẽ.¶Decimoſeptimo a mor
bo caduco eripiẽdo. Quẽdã pueꝝ idiſtrictu parme in
cauciano h̃ñtẽ morbũ caducũ:rogatus a mr̃e btũs.F.
ide trãſiẽs ſcripſit litterulaȝ & dedit mr̃i ut filio daret:
qḋ cũ feciſſet libauit. Qui poſtea fuit ɔuerſus in mõa
ſterio ſci Hẽrici de Parma. ¶Decio octauo hoies i-
miſericordes ad miſericordiã reuocãdo.In Spoleto q-
dã erat hõ ualde auar? q nũq̃ frib? elĩnã dabat: ſȝ eis
meledicebat & opprobria inferebat. Quod audiens
b.F.dixit fri Andree ḋ Senis q erat elĩnari?:ꝙ aliq̃ ex
torq̃ret ab eo elĩnã.Cũqȝ Fr̃ iſte apud uiꝝ p̃fatũ p̃ci-
bus iportũis iſtaret ut amore dei ip̃i elĩnã largiret:in-
feſtat? tãdeȝ ut lapidẽ ꝓiceret ſic elĩnã ſibi ꝓiecit. Et
Fr̃ let? btõ.F.portauit.Quã.b.F.accipiẽs cuilȝ fri ali-
q̃tulũ de ipſa dedit di.qlȝ uſuȝ dicat ꝓ iſto pec̃tõre ter
pr̃ nr̃ & roget deũ ut ip̃ȝ ad uiã ueritatis reducere di-
gnet̃.Miꝝ certe:nõdũ frẽs a cẽa ſurrexerãt:& ecce hõ
ille uẽit ad locũ frũm ɔtrit? & ad pedes.b.F ſe ꝓiciẽs
ueniã petiit & cecũ ſe hacten? fuiſſe ɔfeſſus eſt:ac ex
tũc fact? eſt hõ deuot? & elĩnari? & bñfaciẽs fribus.
¶Decionono frẽs ſua oṙone reficiẽdo.in ca.gñali aſi
ſii celebrato ubi fueꝝ frẽs ad ſex milia.p̃cib? & meri
tis.b.F.ſubito & iprouiſe a deo ſunt oia copioſiſſime
miniſtrata.Cui cap.affuit.b. Dñic? cũ octo ſuis frib?
& miraculo uiſo fuit ualde ſtupefact? & edeficatus.
Vice alia cũ uellet charitatiue cuȝ frib?quos ad diuer
ſas dirigebat partes & lõginq̃s comedere:cuȝ nõ eẽnt
niſi tres panes iuenti: ipſos diuidẽdo intm̃ excreuerũt
ꝙ trigita frib? fuere ſufficiẽtes:& de reſiduo unũ capi
ſterũ eſt repletũ. In iſula laci Peruſini btũs.F. fec̃ unã
q̃dragesimã hñs ſecũ duos pães paruulos:de qb?ſolũ
medietatẽ cõedit uni?:ut xp̃o dño miraculũ de itegri
tate ieiunii remãeret.Cibaria.b.F. a deo directa p An
gelũ in mari Sclauõie i tm̃ excreuere:ut plurib?dieb?
inde ſufficerent nautis & aliis copioſe. ¶Vigeſimo a
mortis piculo reſeruãdo. Frẽm Moricũ de ordine p̃us
cruciferoꝝ ſupplicẽ factũ ſibi.b.F.Antidoto facto de
micis & oleo lampadis q̃ corã uirgis ardebat altari:&
eidẽ trãſmiſſo:dũ guſtaſſȝ:ad ſanitatẽ pfectã reduxit.
Anialia morbida in ep̃atu reatio poſt ſuſcepta ſtigma
ta lotura aq̃ manuũ & pedũ.b.F.aſpſa:illico ſũt ſana-
ta.¶Vigeſimop̃mo a mortuis ſuſcitãdo.In legẽda fra
tris Bernardi de Bleſa h̃r.Quod Fr̃ cuiuſdaȝ militis q
miles beatuȝ.F. hoſpitio receperat:cum eſſet in aqua

ſuffocatus nec eius corpus poſſet reinueniri: beato.F. orante & corpus repertū & hō a mortuis eſt reſuſcitatus. In ciuitate Iteramnē. (ut mādatū eſt ſolēni memorie tēpore. D. pape Nicolai tertij p publicū notariū. & teſtes) per ipm̄ reſuſcitatus eſt quidā noie Ioānes ſup quē murus cadēs ipm̄ extinxit & tūc erat. x. annorūʒ. Cuiꝰ caſum audiens. b. F. & cū a parentibus lamentabiliter plangereť: ad domū eius acceſſit: & intrans per partē poſteriorē ut nō uidereť: dcm̄ puerū mortuū accepit: ac ſup ſe ponēs eū uocādo ꝓprio noie a mortuis reuocauit: ſibiqʒ ꝑdixit ꝙ filios nūq̄ hřet: & ſic euēit. Aliū dř ſuſcitaſſe. ſ. filiū paruulū cuiuſdā nobilis q euʒ ad prandiū inuitauerat: qui ceciderat in cacabo: & con ſumptis carnibꝰ ꝑter oſſa q̄ſi nihil remāſerat. Sʒ q̄uo eū ad uitā perduxerit dcm̄ eſt ſupra lib. i. parte. ii. ↄformitatis. x. uide ibi. de iſto in loco autētico nō repi: ſed depictū & ſcriptū in pluribꝰ locis iueni. Sed de nullo ꝑdictorum dñs Fř Bonanētura in legēda maiori facit mētionē. Et quid fuerit in cauſa ignoro. Cū tñ de ꝑmo dictus Fř Bernardus de Bleſa facit mētionē. Et ſecūdū de ſcriptura publica notarij repi Florētie tranſcriptuʒ.

¶ Vigeſimoſecūdo poſt mortē mortuos obediēdo eidē. Fř Petrus Catanij de quo dcm̄ eſt ſupra. lib. i. ↄformitate. viii. parte. ii. q fuit tertiꝰ Fř ordinis de ꝑmis & uicariꝰ. b. F. & ipſo. b. F. uiuēte poſt dimiſſionē gñalatus officii: fuit ipſe Fř Petrus electus gñalis miniſter. Cū ing̃ dictus Fř Petrus añ mortē. b. F. de hoc mūdo migraſſet ad xp̄m: ac infinitis coruſcaret miraculis in loco ſcte Marie de Angelis ſepultus: ac p ħ multitudo maxia ad dcm̄ locū oi die gentiū adueniret: frūmqʒ q̄etem ꝑturbarēt: hac de cauſa. b. F. nō inidēs glorie ſue: ſʒ ꝓuidere uolēs q̄eti frūm ex aduētu ſecularium & frequētia: ad ipſiꝰ ſepulcrū accedēs corā oibus frībus dixit. Fř Petre tu ſemp fuiſti mihi obediēs in uita: uolo ꝙ ſis & nūc poſt mortē. Quare ut frēs in q̄ete ħ ꝑmaneāt mādo tibi p uerā & ſcām obedientiā ꝙ de cetero nullū ſignū miraculorū facias. Et ſtatim Fř Petrus a ſignis ceſſauit nec deinceps ulluʒ aliqđ fecit. Perpende

Epilogus ſupradcōrū i laudeʒ b. pr̄is.

queſo lector prudēs ꝑdictorum: qualis meriti apud xp̄m fuerit glorioſus uir. F. cuius imperio parent defuncti: mortui reuocanť ad uitam: a mortis faucibus eripiunť ↄſtituti: morbi oēs abſcedūt: elemēta deſeruiūt: uolatilia afficiunť. Inimitia ſubduunť: arbuſta creſcūt: aialia irrōnabilia obediūt. hoies imutanť. Auctor oiuʒ deus aſſiſtit in uotis: & benigne angeli ſubminiſtrant: ac hoſtes demōes ſupanť fugiūt & ↄfundūť. Quibꝰ dať itelligi. b. F. p oia deo fuiſſe ſubditū: cui ois creatoris ſactura obediuit ad nutū: ac ad ſtatū inocētie diuia gr̄a ex obia taliū & in talibꝰ quodāmō ſore redactū. Attēde uir deuote ad quem ſanctificatiōis apicem aia fuit b. F. ꝑfectiōe a xp̄o deducta: cuiꝰ corporis partes tot ſigna ꝑtulerūt. Capilli. b. F. immiſſi muro fracturā redintegrāt. Oculi a demōe frēm liberāt. timpora ferruʒ ignitū tēperāt. aures diuina audiūt iuſſa & angelicam ꝑcipiūt melodiā. os tāgēdo oſculo oris corroſi plagaʒ ſanat. uox frēm ſoluit rigidū a diabolo effcm̄. uerbum oi uirtute & efficacia plenū in bñdicēdo & maledicendo in cōmonēdo & ꝑcipiēdo: manꝰ leproſum mūdant: frigore moriētē tactu igniūt & cecos illumināt: ac plura faciūt mirāda. Scriptura frēm leonē a leone. ſ. tentatiōe liberat & a morbo caduco. Vngues tētationē ꝓpellūt. Sputū puellā illuminat. Amplexꝰ frēm Riceriuʒ ↄſolatiōe ſūma replet: & frēm Maſſeū indicibili fecundat cōſolatiōis diuine ſuauitate: habitualis tunica domū in q̄ manet ab incēdio in caſtro montis acuti ꝑſeruat. Corda īfirmos curat. Lotura manuū & pedū aialia lāguida & morti ꝓxima uiuificat. Frenū eq̄ cui iſederat naufragātē in partu ſoluit: panis ab eo tactꝰ diſſoluit diaboli uexationē in frē. Iuſſu demones fugiūt: rane tacēt: aues cātāt & iubilāt: pedes dñe Iacobe uelut alteri Magdalene lachrimis irrigati miſericordiam & gr̄am īpetrāt tāgēti. Ac corpꝰ ipſiꝰ cōtactū deuotis remedia cōfert ſanitatis. Sic ergo Frāciſcus ſcificatus fuit in aia: ſcificatus fuit in corpore ut nō ſolum membra ſingula mira effecerint: ſed & locus ubi quieuit & q̄cqd tetigit mira exercēdo ſcificationē & uirtutem: a b. F. eis relictā depromſit. Et ꝙ oia. b. F. tā membra q̄ iuſſa: tā loca q̄ tacta ab ipſo uirtutē & efficaciā poſſidebāt: ad ip̄m oia afficiabanť. Angeli. hoies. bruta. parua aialia ſicut cicada q̄ p octo dies cū eo ſtetit in loco ſcē Marie: & demū uocata ſup manū eiꝰ uolauit: ac deīde licētiata receſſit. cū ipſo libēter ſtabāt: uolatilia cū ſuo cantu geſtu & mō letificabāt: ſicut patuit in philomela q̄ in ſepe ↄſiſtēs: p totā diē alternati cū. b. F. cantāte cātauit: &. b. F. cōcedente ſup eiꝰ manū ſaltauit & comedit: ac bñdictione accepta receſſit. Et demū homines utriuſqʒ ſexus ois etatis ois ſtatus & ↄditionis ip̄ʒ uidere audire & tāgere ꝑoptabāt: ſicut patuit q̄ñ ꝑmo Bononiā acceſſit: q̄ñ p Caſtrū trāſiuit burgi ſancti Sepulchri: q̄ñ Senas acceſſit & ↄcordauit in ea diſſentientes: Sic ſupiora declarāt de oibꝰ ſupradictis & oñdiť in ſpāli q̄ñ iuit reate: cui oēs ciues obuiā q̄ſi ueniētes: ut declinaret eorū applauſuʒ extra ciuitateʒ ad duo miliaria citra ꝑmāſit. Id ip̄m euēit Gaiete ut totꝰ ppl's ad ip̄m ꝑgeret: & btm̄ ſe reputaret q poſſet euʒ tāgere. Et de multis ſil'ibꝰ exēpla poſſent adduci: que omittenda ſunt cā breuitatis. Quibꝰ declaratis apparet dñm Ieſum xp̄m. b. F. ut ſuo ꝑfecto cultori in cunctis ↄdeſcēdere: oēmqʒ creaturā eidē ſubdere: ac mirificando miraculis nō ſolū in ħ conformē ſibi eū ꝓbere: ſʒ & ut deſtinatuʒ ꝑ ab ipſo mirificis ſignis ꝓdere: ut notabilē & diuulgatū mūdo uita & doctrina & ſignis ois hō ſciret & clamaret. Et ſic Ade deo nō parēti ois creatura rebellis extitit: ſic. b. F. oia ꝑcepta diuina iplēti creatura ois famulata eſt: ut iā dicta depromūt. ut dcm̄ de primo pr̄e oiuʒ in. b. F. ſit poſtmodū adipletū: oia ſubieciſti ſub pedibꝰ eiꝰ: & ↄſtituiſti eū ſr̄ oia opa manuū tuaruʒ: & ipſe merito poſſet dicere illud qđ cantať in euāgelio ſui feſti: & eſt uerbum xp̄i. Oia mihi tradita ſunt a pr̄e meo. ut. n. pādūt iā dicta nō ſolū ſupercele ſtia: utpote ſpūs ſupceleſtes: ſʒ ſubceleſtia elemēta arbores aues cū natatilibꝰ & aialia tā irrōnabilia q̄ rōnabilia Et qđ maiꝰ eſt dñs deus oium. b. F. & parere & cōplacere cōplacuit. ꝑfatis ergo declarata eſt ſecunda pars huiꝰ prie ↄformitatis ſcdi libri & tertiedecie in ordie ſuʒ. Frāciſcꝰ diuulgať. ſ. ſignis & uirtutibꝰ.

¶Libri ſecundi. Secundus fructus & conformitas & eſt.xiiii.in ordine.Ieſus paſtor ſolicit⁹. Frāciſcus aiat.

Expō pme partis.uz.Ieſus paſtor ſolicitus.

AMor & dilectio quam habuit deus ad genus humanum & ſi oñſa fuerit in ueteri teſtamēto utpote circa hominis pmi inſtitutionez: tot bñficia circa ipm exhibendo.ut dcm̄ eſt. libro primo cōformitate.ii.parte pma.circa eius pcti punitionez nō exterminādo:ſed ad penitentiā reſeruādo & mitiſſime eum puniēdo.Circa hois regulationē & ordinationē p legē & pcepta & q̄ ſunt ad diuini cultū opationē.Circa hois ad bonū iductionez & irradiationē per ſctōs pphas:& ſic de aliis a deo hominibus exhibitis:& circa hoiem patratis:Pre oib⁹ tñ amor diuinus cōmendat ex opib⁹ dñi ſaluatoris nr̄i Ieſu xpi.Cuius charitatis īmēſitas zelus amor & dilectio ſicut nō ualet ad ſūmū corde pcipi: ſic nec lingua narrari. Et ſi balbutiēdo de hac pma ɔformitatis hui⁹pars dicere ſatagat:cū pmat iquiēs.Ieſus paſtor ſolicitus:breui uerbo & cōpēdioſo multa retexēs de diuino amore.Et p hui⁹ euidentia & declaratione eſt uidendū.qd uelit depromere cū dr̄. Ieſus paſtor ſolicitus:& tunc uidebitur clare quātū nos dilexit & diligit ac eius amor q̄ uehemens ſit & fuerit: & h̄ ſi diſcutiatur primo q̄ ſolicite noſtrā ſalutez procurauerit: & ſi q paſtor uerus extiterit declaretur. Amorem uq̄ diuinū & zelum & ſolicitudinē pro noſtra ſalute aſtru
ge indi unt a xpo facta & operata.¶Et primū eſt eius mirifi
amorē ca incarnatio: que nō ſoluz quid accepit & qualiter.ſ.
erga miſeram carnē noſtrā penſando claret de eius amore.
iem. Sed propter quid uenit & carnem aſſumpſit cogitando:cum teſte ſimbolo Niceno pp̄ter nos & pp̄ter noſtram ſalutem deſcendit de celis & incarnatus eſt &c. & Lu.ix.dicit:ipſe ſaluator fili⁹ homis nō uenit anias pdere ſz ſaluare. ¶Secūdū eſt ab ipſo nr̄arū penaruz ſuſceptio di.Iſa.liii.Ipe pctā mltoꝝ tulit.i.pēas peccati. Et.i.Pe.ii. & ipe ptulit pctā nr̄a.i.penas pctōꝝ noſtroꝝ in corpore ſuo:ut p eaſdē penas ſicut & p mortē ſalutē nr̄am pcuraret:& iō ſubdit Petr⁹ q pctā nr̄a .i.penas portauit: & cā ut pctis mortui iuſtitie uiuamus. ¶Tertiū eſt ei⁹ iter hoies ɔuerſatio.In terris uiſus eſt ait Baruch.iiii.& cū hoib⁹ ɔuerſat⁹ eſt.Cōuerſatus eſt iter nos hoies ut uerus hō crederet & ſua uita traheret hoies ad ſalutē:ut uita & conuerſatiōe beniuola ac hūili incitaret ad ſalutē & bonū.uñ de ɔuerſatiōe ei⁹ cū publicāis & pctōrib⁹ murmurātib⁹ phariſeis rñdit.Nō egēt q ſani ſunt medico ſz q male habēt. Non.n.ueni uocare iuſtos ſed pctōres ad pniam. Mat.ix. ¶Quartū eſt ei⁹ pdicatio & aſſidua informatio.doctrina.n. ſaluatoris qd intēdit niſi totū hominē ordinare ad deum ad ſe et ad pximū:ut uicia dimittat uirtutes arripiat uitet penā iferni et ɔſequat ſalutē: ut patuit.lib.i.plurib⁹cōformitatib⁹.Ac xpi pdicatio nō erat iterpolata ſz aſſidua:qa quotidie docēs de regno dei.Mat.xxi.nō in uno loco ſed ubiqz:qa ciuitates circuibat et caſtra.Mat.vi.et turbis in una pñia cum retinere uolentib⁹.dixit.Quia et aliis ciuitatibus opz me euāgelizare regnū dei:qa ad hoc miſſus ſuz:et qualis erat ei⁹ pdicatio inqt:qa de regno dei: et q̄li audacia ſicut inqt ptātē hñs.Mat.vii.Et q̄li uerbo.Io.vii.nūq̄ locut⁹ ſic fuit hō:et Io.vi.di.uerba q̄ ego loquor uobis ſpūs & uita ſunt.Et Io.v. di. Qui uerbū meū audit et credit ei q miſit me:hz uitā eternā. ¶Quintū ē diſcipuloꝝ ſuoꝝ ad pdicādū directio & trāſmiſſio:& ex hoc cōprehēdit dūm Ieſum xpm zeluz maximū & amorē hūiſſe uelut paſtor ad oues:q nō ſoluz p ſeipm ſalutē pdicauit:ſz ēt diſcipulos ad pdicādū ut ſic oīuz ſalus hēret direxit. Miſit.n.pmo aplōs.xii.ut hr̄.Mat. x.et Lu.ix. poſtmoduz:qa meſſis erat multa & opariī pauci:ſeptuaginta et duos diſcipulos alios deſtinauit. Et q ad ſalutē pz inqt ipe di.Appropinquabit.ſ.ſi creditis in uobis regnū dei. ¶Sextū eſt miraculoꝝ opō. Egit xp̄s et fec̄ opa q̄ nemo ali⁹ fec̄ ut ipe di.Io.xiiii. Et ſi pncipalr̄ egit ad oñdēdū ſuā diuinitatē: fecit et ad ſanādū nr̄am ſpūalē ifirmitatē.Xp̄s.n.(ut dūt doctores)nullū curauit ab ifirmitate corporali:quē pus ab egritudine aīe et ſpūali nō ſanauerit di.ipo.Io.vii. Totū hoiem.i.aiam et corpus ſaluū feci. In pcedenti cōformitate.parte pma. pz de curatis a xpo. Sic ergo miracula opādo poti⁹ ſalutē aīe q̄ corporis pcurauit. ¶Septimū ē demonū repulſio et ſubiugatio. pncipiū nr̄e dānatiōis fuit inuidia diaboli: et q impediret nr̄az ſalutē erat ipe diabolus.Xp̄s igit nō ſolū a corporib⁹ et a plurib⁹ hoib⁹repulit ut ſcā euāgelia docēt ſz gñaliter a gñe hūano elēgauit eū in abiſſuz recludēdo.ut dicit Io.Apoc.xix.gen⁹ hūanū ab ei⁹ manib⁹ liberando et adeo ipm ſua paſſiōe debilē reddidit: ut neminē uincat niſi uolētez.hoſtē ergo nr̄m depmēdo remouēdo et ſubiugando ſalutē nr̄am pcuraſſe ac zelū ad nos hr̄e ſummū oñdit. ¶Octauūz eſt laboꝝ et diſcurſuū pceptio. Quod.n.labores aſſumpſit qđ diſcurſus pegit:lege euāgeliū et uide Ieſū fatigatū ex itinere ſedere ſupra fontē. Io.iiii. diſcurrere de Iudea i galileā. Io.iiii.Circuire uicos ciuitates et caſtra. Mat.ix.Quorū tolerātia oñdit et ſalutē nr̄am appetere q̄rere et pcurare et nos maxime diligere. rōne.n. ſui prefata nō ſum: ſit ſz nr̄i. ¶Nonum eſt mortis ſuſceptio. Si.n.hō nihil pcioſi⁹ hēat ſeipſo:hinc eſt q dando aiam ſuā.i. ſuā uitā exponēdo p pximo maiorē charitatē nō pōt hr̄e.ut dicit ipe ſaluator.Io.v. Et qa ipe dedit ſemetipz p nobis:paſſiōe ergo et circūſtātiis paſſiōis oñdit q̄tū nos dilexit.nā pp̄o filio pr̄ nō pepercit:ſz p nobis oib⁹ tradidit illuz.Ro.viii. ¶Decimū eſt mortis pcti abiectio.xp̄s p nobis mortuus eſt ut pctis mortui iuſticie uiuamus.ait btūs Petr⁹.i.canōica.ca.ii.Lauit.n. nos a pctis nr̄is in ſanguine ſuo. Apo.i.mortu⁹.eſt.n. ut non regnet pctm̄ in nr̄o mortali corpore Ro.vi.Et qa libati nunc ſumus a pctō:ſerui aūt ſci deo.Ro.vii. p hoc merito docemur xp̄m nos dilexiſſe. ¶Vndecimū eſt.nr̄a per xp̄m facta prī recōciliatio. Ro.v.Cuz inimici eſſemus reconciliati ſumus per ſanguinem filii eius.Nā pater celeſtis reconciliauit nos ſibi p Chri

ſtum.prime Corinthios.v.Placuit enim in ipſo & per
ipſum reconciliari oīa q̄ in celis ſunt & q̄ in terris &c̄.
Coll'.i.Ipſe.n.eſt mediator dei & hoium.i.Thi.ii.Sic
ergo recōciliādo affectū ad hoies ſuū decl'at.¶Duo-
decimū eſt ſacramētoꝝ inſtitutio.Operatꝰ eſt ſalutē
in medio terre ſacr̄a inſtituēdo:quibꝰ purgamur a ui-
cīis:in gr̄a firmamur:& p ip̄aꝫ ſalutē ꝯſeqmur eternā.
Et lꝫ quodlibet ſacr̄m ꝓclamet dei ad nos dilectionē:
p̄cipue tn̄ eſt ſacr̄m euchariſtie:ubi deꝰ & hō xp̄s Ie
ſus dat̄ homini in cibū & ſalutē mētis & corpis:& in
ablutiōe pc̄tōꝝ:ſi debite ſumat̄:ꝯſiderādo p̄dicta nō
amorē remiſſum:ſed intēſiſſimū dei ad nos oſtendūt.
¶Tertiūdecimū eſt ad celū gn̄is humani ſubuectio
& deductio.Nōne ipſe Saluator nō ſolū genꝰ huma-
nū a diaboli p̄tāte eripuit:ſꝫ ipſuꝫ pc̄tō p̄moꝝ parētū
p̄uatū regno celoꝝ ad ip̄m iter pādēdo deduxit nobis
hereditatē quā amiſeramꝰ reſtituēdo.¶Quartūdeci-
mū eſt ſpūs ſancti & gr̄e collatio & emiſſio:qua emiſ
ſione hō purgat̄ a uiciis ad bn̄ opandū iducit̄ & adiu
uat̄:ac dona ipſiꝰ ſpūs diuerſimode hoibꝰ ꝯcedunt̄:ꝓ
ut declarat Apl's.i.Corinth̄.xii.Quibꝰ pignꝰ dat̄ hoi-
bus ſalutis eterne.ꝓut dic̄ apl's.¶Quintūdecimū eſt
diuina iſpiratio:q̄ nō ſolū traxit:ſꝫ trahit hoies ad pe
nitētiā.Miſericordia dei ad pn̄iaꝫ te adduc̄.Ro.i.Qua
iſpiratiōe apl'os traxit a mūdo ad ſui diſcipl'atū.Mat.
iiii.Mattheū a theloneo.Matt.ix.Magdalenā a pc̄tō.
Luc̄.vii.& ſic de aliis.¶Sextūdecimū eſt uicioꝝ dete
ſtatio.Ipſe.n.dn̄s Ieſus uerꝰ medicꝰ aiaꝝ uicia dete-
ſtādo & prauitatē oſ̄dēdo docuit ſūmope ea p̄caueri
tanq̄ ab ipedimētibꝰ uiā ſalutis eterne:ut de his ſufficiē
ter dictū eſt ꝯformitate.iiii.p̄ma parte p̄mi lib.¶De-
cimūſeptimū eſt pc̄tōꝝ ꝯdonatio.Ipſe.n.ut uerꝰ ama
tor:qd egit:certe pc̄tā donauit hoibꝰ.ut pꝫ in paraliti
co.Mat.ix.Magdalene.Luc̄.vii.Mulieri in adulterio d̄
p̄hēſe.Io.viii.& ſic de aliis:q̄re ſic dimittēdo:ſalutem
hoīs ꝓcuraſſe dignoſcit̄.¶Decimūoctauū eſt ſuppli-
cioꝝ eternoꝝ demſ̄atio:plerūqꝫ timor ſeruilis coercꝫ
nōnullos a pc̄tis pena ꝯſiderata pc̄tis parata.Quare
Saluator ut ad bonū ꝓuocaret timore penaꝝ magni-
dinē pene exp̄ſſit.uꝫ.ignis eterni ꝯſortii d̄monū.Mat.
xxv.Stridoris dētiū & frigoris.Mat.viii.& ſic de aliis
ut dictū eſt lib.i.ꝯformitate.iiii.p̄te.i.¶Decimūnonū
eſt exēploꝝ decl'atio.Xp̄s.n.nobis ſe exhibuit in exē
plū oīs p̄fectiōis.Quare ſi ad bonū uolumꝰ exercēdū
ꝓuenire:xp̄ꝫ ut exēplar p̄fectiſſimū attēdamꝰ:ipſo di
cēte Mat.xi.Diſcite a me.hoc eſt exēplar in mōte oſtē
tutū:ut ad ip̄m reſpiciētes opari p̄fectionē poſſimus.
¶Vigeſimū eſt orō.Xp̄s nō ꝓ ſe:ſed ꝓ me orauit:&
exauditꝰ eſt ꝓ ſua reuerētia.Heb̄.v.Si cupis ergo ſa-
lutē ꝯſeq:p̄rēꝫ roga p xp̄ꝫ.Quicqd.n.petieritis p̄rēꝫ ī
noie meo:inqt ip̄e Io.xvi.dabit uob̄.Mlti ſūt alii mōi
ī ſacro euāgelio exp̄ſſi:qbꝰ oſ̄dit̄ Saluatorē nr̄ꝫ Ieſuꝫ
xp̄ꝫ amorē erga nos p̄cipuū hūiſſe:ac ſalutis nr̄e zelū
infuiſſe eidē:quibꝰ paſtor nr̄ bonꝰ & ſollicitus arguit̄
euidēter & nr̄aꝫ ſalutē optaſſe & p̄feciſſe.& ſic pꝫ in
gn̄ali quodāmodo expō huiꝰ p̄me partis.Ieſus paſtor
ſolicitꝰ.¶Sed uidēdū eſt amodo in ſp̄ali & particula
ri.Ad quod uidendū ſunt tria declarāda.Primū q̄ ipſe
fuit paſtor.p̄mo ꝯditiōes ueri hn̄s paſtoris:& hoc re- Xp̄s f
ſpectu ouiū.paſtor.n.debꝫ p̄mo ſuas oues diligere.Et bonus
ipſe dicit de ſeipſo Io.x.in ſignū dilectionis.Animam ſtor.
meā pono ꝓ ouibꝰ meis.Sc̄do oſtiū ad paſcua ꝓgre-
diēdi apire.Et ipſe dicit Io.x.Ego ſum oſtiū:per me ſi
qs introierit:ſaluabit̄:& igredict̄ & egredict̄ &c̄.Ter
tio eis p̄dicare.Et ipſe dicit Io.x.Oues mee uocē meā
audiūt:& ego cognoſco eas &c̄.Quarto ad paſcua e-
ducere.Et ipſe dicit Io.x.Per me ſaluabit̄:& ingredie
tur & egredict̄:& paſcua iueniet.ſ.gr̄aꝫ & gloriā.Quī
to aiare.Et ipſe dicit Io.x.Oues meas cognoſco.& ſe
quit̄.Oues mee ſequunt̄ me.ſ.q̄ eas p̄cedo uite exem
plaritate.Sexto ſanare & ſaluare.Et ipſe dicit Matth.
xv.Miſſus ſum ad oues q̄ pierāt domus iſr̄l'.Et Io.x.
Ego ueni ut uitā hēant:& abūdantiꝰ hēant.Septimo
de pabulo ꝓuidere.Et ipſe dicit Ezech̄.xxxiiii.Paſcaꝫ
eas in montibꝰ iſr̄l':in riuis:& in cūctis ſedibꝰ terre:in
paſcuis uberrimis paſcam eas &c̄.Et de ſe di.Io.x.Si
qs p me introierit:paſcua inueniet.Octauo lupis ſeſe
opponere.Et ideo dicit Io.x.Mercenariꝰ cuiꝰ nō ſunt
oues ꝓp̄e uidet lupū & dimittit oues & fugit:& lupꝰ
rapit & diſpgit oues.ſequit̄.Nō pibūt in eternū:& nō
rapiet eas qſq̄ de manibꝰ meis.Nono ſeparare & di-
ſtinguere.ſ.oues ab edis:& diſcernere iter oues & o-
ues.Et ipſe de ſe dic̄ Mat.xv.Separabit eos ab inuicē
ſic̄ ſepat paſtor oues ab edis.Et Io.x.dic̄.Vos nō eſtis
de ouibꝰ meis &c̄.Decio oues ſibi ꝯiūgere & nō diui
dere.Et ipſe dic̄ Io.x.Alias oues hēo q̄ nō ſūt de hoc
ouili:& illas oꝫ me adducere:& fiet unū ouile & unus
paſtor.Vndecimo ꝓ ouibꝰ uitā exponere.Et ipſe dic̄.
Io.x.Aiāꝫ meā pono ꝓ ouibꝰ meis.Duodecimo cuſto
dire & ad uera paſcua p̄ducere.Et ip̄e dic̄ Io.x.Oues
mee in eternū nō pibunt.& ſequit̄.Ego uitā eternā do
eis.P̄dictis appet q̄ ꝯditiōes ueri paſtoris inſunt dn̄o
Ieſu.ꝓut ſcriptura ponit:q̄ & ip̄e eſt uerꝰ paſtor & ſo
licitꝰ.Dr̄ ēt ueraciter paſtor xp̄s ad iſtar paſtoꝝ uete-
ris teſtam̄ti:quos p̄fectiōe & uirtutibꝰ excelſit.fuit pa
ſtor Abel.Gen̄.iiii.quē Ieſus excelſit inocētia:q̄ ino-
centiſſimꝰ & ſine macula.fuit paſtor Iabel.Gen̄.iiii.
Hūc ſupauit xp̄s in diſcretiōe:q̄ ſapiētia eſt dei p̄ris.
fuit paſtor Iſaac.Gen̄.xxvi.Hūc excelſit xp̄s mentis
ſubleuatiōe:q̄ aia eiꝰ fuit deitati unita.fuit paſtor Ia
cob.Gen̄.xxix.Hūc Ieſus excelſit prudētia.Luc̄.ii.fu
it paſtor Ioſeph.gen̄.xxxvii.Hūc excelſit agnitōe:q̄
oia nouit.Io.vi.fuit paſtor Anas:q iuenit aq̄s calidas.
Gen̄.xxvi.Hūc ſupauit in cōpaſſiōe.Miſereor:inqt:
ſup turbā &c̄.Matth̄.xv.fuit paſtor Moyſes.Exo.iii.
Hūc ſupat mētis trāqlitate.ip̄o dicēte.Mat.xi.Diſcite
a me:q̄ mitis ſuꝫ & humilis corde.fuit paſtor Dauid
i.Re.xvii.Hunc ſupat deſenſiōe:q̄ nemo accipiet de
manu mea.Io.x.Et quos dediſti mihi nō p̄didi ex eis
q̄ſq̄.Io.xvii.fuit paſtor Cirus.Iſaie.xliiii.Predictuꝫ
excelſit uolūtatis p̄ris adimpletiōe.fuit paſtor Amos.
ca.i.Ipſuꝫ ſupauit pc̄tōꝝ & ſceleꝝ correctiōe:q̄ data
eſt ei oīs p̄tās.Mat.ultio.Et p̄tātē dedit ei iudiciū face
re.Io.vi.Fuerūt paſtores filii Rechab.ii.par̄.Hos ex
celſit obediētia.Factꝰ obediēs uſqꝫ ad mortē.fuit pa
ſtor Iachir:q p̄ecat ouibꝰ Dauid.Et hūc excelſit ſuū

auxiliũ ipẽdẽdo:ſine quo nihil põt opari meritorie.&
ſic de aliis paſtoribꝰ. Et q̃ fuit eis nõ ſolũ ſimilis: ſed
eos ſupexcedẽs merito paſtor fuit.Et q̃ ad paſtorẽ ſo
licitudinẽ ptine· hr̃e de ouibꝰ:ut pʒ in Iacob.Geñ.3i.
Sõnus recedebat ab oculis meis &c̃.Et hãc ſolicitudi
nẽ habuiſſe xp̃ʒ iaʒ dictũ eſt & pbatũ. Sequit̃ q̃ ipſe
Ieſus eſt & fuit paſtor ſol citꝰ. ¶Nõ ſolũ xp̃s fuit pa
ſtor bonꝰ & ſolicitꝰ:ſʒ forma & exẽplar.ut dic̃ b.Gre
goriꝰ:qualis debet eẽ oĩs p̃latꝰ q paſtor eſt.ut.vii.q.i.
Siſcitaris.dicit̃.Paſtor.n.cuiuſlibet eccleſie eſt p̃latus.
Sed paſtor iſte ut nõ deuiet a ſũmo paſtore debet eſſe
totꝰ ɔpoſitꝰ uirtutibꝰ & ordinatꝰ moribꝰ & in ſenſi-
bus xp̃i exẽplo & ꝓut iura nolũt:debet.n.eẽ ordinatꝰ
Primo quo ad manꝰ.ſ.ut nõ ſit pcuſſor.d.xlv. p totũ:
elimoſinariꝰ & hoſpitalis.d.xliii.p totũ.exẽplo xp̃i q
nullũ legit̃ pcuſſiſſe:niſi corripiẽdo in tẽplo flagell:&
de tẽplo ſuo idigna faciẽtes expellẽdo:imo pcuſſus ñ
emiſit uocẽ:& ſi rep̃hẽderit pcutientẽ ſe in maxilla i-
iuſte.Io.xviii.q̃ in iudicio erat & iniuſte pcutiebat̃.&
ideo dicebat b.Petrꝰ.i.Pe.ii. Qui cũ malediceret̃ non
maledicebat.cũ pateret̃ nõ cõminabat̃ &c̃.elimoſina-
rius fuit.nã di.Io.vii.Si qs ſitit:ueniat ad me & bibat
&c̃.Scd̃o quo ad gulã ut nõ ſit uinolẽtus:ſʒ ſobriꝰ.di.
xxxv.p totũ.Et xp̃s dic̃.Luc̃.zi.Attẽdite uob ne gra-
uent̃ corda ur̃a crapula & ebrietate & curis huiꝰ ſecu
li. Tertio quo ad linguã ut nõ ſit litigioſus.di.xlv.per
totũ.ſʒ docere alios.d.xxxvi.Qui in eccleſiaſticis.exẽ
plo xp̃i q docebat eos de regno dei.Mat. zi. Nec ɔtẽ
dit:imo oppoſitũ docuit.Mat.v.Quarto quo ad appe
titũ·q̃ nõ cupidus.d.xlvii. p totũ. exẽplo xp̃i. Qui ni
hil hr̃e uoluit:nec ẽt ubi caput ſuũ reclinaret.Mat.cã.
viii.Quinto quo ad diſcretionẽ & ɔſiderationẽ: q̃ de
bet eẽ prudẽs & in diuerſis ſciẽtiis & ſcripturis erudi
tus.di.xxxv.p totũ.Et ħ dicto xp̃i Mat.x. Eſtote pru
dẽtes ſic̃ ſerpẽtes exẽplo eiꝰ q fuit prudẽtiſſimus : ut
hr̃ Luc̃.ii.uñ mirabant̃ & ſtupebãt ſup prudẽtia & re
ſpõſis eiꝰ doctores I tẽplo. Sexto quo ad mẽſaʒ:q̃ mẽ
ſa nõ debet reſplẽdere uaſis argẽteis uel aureis : ſʒ fi-
dei meritis.di.xli.Ep̃s.nec fabule ibidẽ eẽ debẽt: ſʒ le
ctio ſancte ſcripture.di.xliiii.p regula. Exẽplo xp̃i q
uaſa talia nõ habuit:imo tpe cene habuit catinũ.Mar
ci.xiiii.Ac in mẽſa exñs ſemp aliqd ad iformatiõẽ di
xit:ut pʒ Luc̃.vii.qñ iſtruxit Simeõẽ phariſeũ & alios
de Magdalena.Et Luc̃.xiiii.qñ intrauit ꝑncipis pha-
riſeoꝝ domũ ſabbato mãducare panẽ.& ſequit̃. Dice
bat ad inuitatos parabolã &c̃.Septimo quo ad exerci
tiũ:q̃ nõ uenator.d.xxxiiii.Quorũdã. ſʒ debet intẽde
re oroni & p̃dicationi.di. lxxxviii. Ep̃s nulla.Exẽplo
xp̃i q pnoctabat in oronibꝰ.Luc̃.vi. & de mane tẽpe
ſtiue ueniebãt I tẽplũ & docebat.Io.viii Octauo quo
ad ſolicitudinẽ debet uigilãter & ſolicite regẽre ſibi cõ
miſſos,di.c.Rõnis. Solicitꝰ.n. debet eẽ tãq paſtor cir
ca gregẽ ſuũ.di.lxxxi.Opʒ. Sibi nõ debet ineſſe ſolici
tudo tp̃aliũ:q ſuffocat ſp̃ũalia.di.xlix.His.añ medit̃:
ſʒ ſolicitudo pia egenoꝝ.di.lxxxvii.Diuine.Et defen
ſio pauperꝝ:redemptio opp̃ſſoꝝ.d.lxxxiiii.c.i.Exem-
plo xp̃i.q uidẽs turbã magnã ad ſe ueniſſe: ſic̃ ſolicitꝰ
ap̃ſis dixit dicẽtibꝰ q̃ ipſaʒ dimitteret:Date:inqt:uos

illis mãducare.& ſequit̃.q̃ dedit de quqʒ panibꝰ ſuffi
ciẽter qnqʒ milibꝰ hoiuʒ.Mar.xiiii.Ac de ſalute oium
ſolicitꝰ dicit̃ Mat.ix.q̃ uidẽs turbas miſertꝰ eſt eis: q̃
erãt uexati & iacẽtes ſic̃ oues nõ hñtes paſtorẽ. & ſe
quit̃ ca.x.q̃ ap̃los miſit ad p̃dicãdũ:& lãguores curã-
dũ &c̃.Nono quo ad uitationẽ. Debʒ.n.ſolicite uita-
re ſc̃lares ne p̃occupatꝰ curis negocioꝝ dei uerbo nõ
poſſit uacare.xi.q.i.Te qdẽ.Exẽplo xp̃i q ſatiatis qn
qʒ milibꝰ hoiuʒ:& turba dimiſſa:aſcẽdit in mõtẽ ſolꝰ
orare.Matth.xiiii.Ac turbis & ſcribis & phariſeis reli
ctis:abiit foras extra ciuitatẽ in bethaniã: & ibi doce
bat d̃ regno dei. Mat.zi.Decimo quo ad ſupportatio
nẽ.q̃ aduerſa patiẽter ſufferre debet: q̃ p̃lati & paſto
ris patiẽtia plus laudat̃ in aduerſitate q̃ qes in religio
ne.vii.q.i.Sugeſtũ.Exẽplo xp̃i q tot uerb̃ iniurioſis la
ceſſitꝰ & iniuriis:nõ r̃ndit.ut hr̃ Mat.xxvii. & di. Lu.
xxi. In patiẽtia ur̃a poſſidebitis aias ur̃as.Vndecimo
quo ad habitationẽ: qa domus eiꝰ iuxta eccleſiã de-
bet eẽ:ut ſit aptior ɔtẽplatõi.d.xli.Ep̃s.Exẽplo xp̃i q
ſũmo diluculo ibat ad tẽplũ.Io.viii.& Mat.zi.Stabat
tota die in tẽplo &c̃. Et triduo remãſit in tẽplo dũ eẽt
ãnoꝝ.iz.Luc̃. z. Duodecimo quo ad parẽtes.Officia
.n.eccleſiaſtica ꝓpinqs nõ debet cõmittere.d,xlix.De
cetero.Nec in ſuã uel parẽtũ ꝓpetatẽ ɔuertere.iz.q.i.
Ep̃s.Exẽplo xp̃i q petẽtibꝰ filiis Zebedei ſeſſiõẽ re
gni eos increpauit nec ɔceſſit.Mat.zo.Et tñ frẽs eius
erãt.Tertiodecimo quo ad mores.Debet.n.eẽ interiꝰ
uirtutibꝰ ornatꝰ.di.xl.p totũ.Exteriꝰ uero ɔformatio
ne moꝝ exẽplo xp̃i q iteriꝰ fuit plenꝰ donis ſp̃ũs ſan
cti.Iſa.xi.Et regeſcet ſup eũ ſp̃ũs dñi &c̃.Et Io.i.Sp̃s
nõ eſt datꝰ ei ad mẽſurã exteriꝰ ſe oibꝰ ɔformabat cõ
uerſãdo & mãducãdo cũ oibꝰ.Mat.ix.& Lu.vii.& ſic
mandauit ap̃lis.Mat.x.& Luc̃.x.Quartodecimo quo
ad ɔuerſatõeʒ:qa uita ſingularis. nõ ſuffic̃ ſubditis eq
lem ducere uitã:ſed ſic̃ eſt honore ſup alios:ſic & uita
debet eẽ p̃ſtãtior.viii.q.i. exẽplo xp̃i q &ſi cõuerſaret̃
cũ oibꝰ : fuit tñ ſeparatꝰ uita ab aliis quo ad uicia &
pctã.uñ dicebat.Io.x.Quis ex uob arguet me de pec
cato?Quintodecimo quo ad ſocietatẽ:qa clericos ma
turos & religioſos & uiros tã in cubiculo q̃ in miniſte-
rio debet hr̃e ſocios ꝓpter bonũ teſtimoniũ.ii. q. vii.
Cũ paſtoris. Exẽplo xp̃i qui &ſi paupes ſibi ſociauit.
Mat.iiii.&.x. Fuerũt tñ hoies ſanctitate pre aliis iu-
ſtis iſignes:utpote repleti ſp̃ũ ſcõ. Act.z. Sextodecio
quo ad ꝓuidẽtiã. debet opp̃ſſis & paupibꝰ ſolicite ꝓ
uidere.ut dictũ eſt:& eos defendere.diſt.lxxxiii.Ep̃s.
Et de pſonis idoneis q pp̃lo p̃dicẽt.extra de off.ordi-
narii.Inter cetera. Dʒ.n.paſceſ tpali ſubſidio.xvi.q.i.
Nulli epoꝝ.& tpe opportuno exẽplo xp̃i aiaʒ ſuã ꝓ
ouibꝰ ponere.vii.q.i.Suggeſtũ.& ca.Sciſcitaris. & ca.
Aduerſitas.Dʒ ẽt paſcere euchariſtie ſacro.de ɔſe.di.
z.Nõ ꝓhibeat.Decimoſeptimo quo ad doctrinã de-
bet ſubditos docere:qa nõ ſuffic̃ uita inocẽs:niſi adſit
doctrina.d.xliiii.c.i.& in ca.ſeqn.& di.xliii.Epheſiis.
&.viii.q.i. Audacter. & ẽt ɔuerſationis exẽplo.xi.q.
ʒ.Precipue.Exẽplo xp̃i q p̃dicabat quotidie:& ap̃los
ad p̃dicationẽ ordinauit & miſit. Matth.x. Luc̃.ix. &
x.Decimooctauo quo ad ſubditos. qa debet eos fo-

uere ut filios ſuos.extra de exceſ.pla.cap.i. Exemplo
chriſti qui apoſtolos ſuos filiolos uocabat. Ioan.iz.In
ſignum teneritudinis:ac amicos. Ioan.xv. In ſignum
amoris:& ut ſuos patri cõmendauit.Ioan.xvii. Deci-
monono quo ad imitationem:quia debet facta bono-
rum ſequi.di.xv.Non eſt.etiam facta minoruꝫ.xxiiii.
q.3.Si habes.Exemplo chriſti qui dicit.Luc.z. In his
que pr̃is mei ſunt oportet me eſſe.& Io.viii. Que pla
cita ſunt ei facio ſemper.Et de imitatione aliorum di.
apoſtolis de ſua.Math.xi.Diſcite a me.Aliorum.Mat.
xxiiii.Ab arbore fici diſcite parabolam &c̃. & Luc̃.x.
Vade:& tu fac ſimiliter.Vigeſimo & ultimo quo ad iu
dicium.Quia iuſtus non debet ex uindicta punire &
corrigere.d.lxxxvi.Si quid.Et pnior eſſe ad miſerãdũ
q̃ ad puniendum.di.xlv. Licet. Exemplo chriſti. Ioã.
viii.Qui mulierẽ in adulterio dep̄hẽſaꝫ ñ pũiuit ira ſꝫ
miſericordia di. Vade & amplıꝰ noli peccare.&.Mat.
ix.di.1te: diſcite qd eſt miſericordiã uolo & ñ ſacrifici
um &c̃.Predictis ergo appet q̃lis debet eẽ paſtor ec-
cleſiaſticꝰ exẽplo xp̄i q ſic fuit. q̃re appet xp̄ꝫ dñꝫ no
ſtrũ nõ ſolũ ſolicitũ:ſed ueꝶ eſſe & fuiſſe paſtoreꝫ. Et
ideo bñ dicebat btũs Pe.in can.i.ca.z. Eratis eniꝫ ſicˉ
oues errãtes: ſꝫ ↄuerſi eſtis ad paſtorẽ & ep̄m aiarum
uraꝶ.& ideo uere & recte de ſeipſo dicebat. Ioan.x.
Ego ſum paſtor bonꝰ.pꝫ ergo breuiter expoſitio hu-
ius p̄me partis.uꝫ.Ieſus paſtor ſolicitꝰ.¶Cuiꝰ ueri pa
ſtoris exẽplo ad inſtar paſtoris materialis ſit qlibet p̄-
latus ut paſtor materialis.Primo ut portet panẽ & ſal
in ſacculo.i. panem uite aſſidue deguſtet:& in agẽdis
hẽat ſal diſcretionis.Secũdo aqua utať p poculo.i. di
uina ſapiẽtia:q̃ eſt aqua uiua.Io.iiii.Tertio herbas ui
rentes comedat.i.exẽpla mũda & dogmata exhibẽda
poſſideat.Quarto canes p cuſtodia ouiũ teneat.i.lin-
guã eruditã in erudiẽdo & ↄſulẽdo.Quinto uiliter in-
duať:& chordã hẽat p cingulo.i.nihil curet de terre-
nis:& carnẽ domet.Sexto requieſcat ſub tecto paruulo
.i.hic dicẽs ſe nõ hr̃e ciuitatẽ manẽtẽ:& ad p̃riaꝫ an-
helet.Septimo ſtramẽta hẽat p lectulo.i.rigide uiuat
Octauo folia ſibi p umbraculo ab eſtu meridiano p-
uideat.i.uerba ſcripture ſemp inſpiciat: ne a calore lu
xurie maculeť.Nono caulas hẽat p defenſaculo & re
cẽptaculo:ꝙ ſub dei ptectione ſe ponat & piciat.De
cimo teneat uirgã pro baculo:ſe corrigat diſciplina:&
baculum crucis iugiter aſtringat: & innitatur eidem.
Vndecimo fiſtula oues cõgreget & letificet.i.ſono lau
dationis orationis & predicationis.Duodecimo habe
at ſundam cum calculo ad lupum percutiendum.i.iu-
ſticiam exerceat in ſe ut cum Dauid goliath.i.diabo-
lum lupum rapacem fuget & conterat. & ſic hic non
mercenarius dicetur: ſed uerus paſtor ſolicitus & bo-
nus: cui dominus dabit mercedem pro opere in pre-
ſenti & in futuro. Declarata ex dictis eſt prima pars
huius ſecunde conformitatis ſecundi libri & quarte-
decime in ordine:uidelicet.Ieſus paſtor ſolicitus.Ex-
ponenda eſt amodo pars ſecunda.uꝫ.Frãciſcus aiať.
¶Secunda pars ſecunde conformitatis & fructus ſe
cundi libri.& quartedecime in ordine.Franciſcus ani-
matur. Expoſitio.

Quõ paſtor ſpũalis aſſilať tpali.

BEatiſſimi p̃ris F. amorẽ &
dilectionẽ ad xp̄m & affe
ctũ:& ſi oia uite ipſiꝰ geſta
pdant & declarent: tñ ali
q̃ apertius depromunt.uꝫ.
Primo p amore Ieſu mũdi
totalis abdicatio.Secundo
ſeruitii leproſis pmpta ex
hibitio. Tertio ipſius xp̄i
crucifixi b.F. facta appari
tio.Quarto iniuriaꝶ & uilipẽſionis pppter xp̄m uolũ
taria ſuſceptio. Quinto paſſionis xp̄i aſſidua deplora
tio.Sexto triũ eccleſiaꝶ iuxta xp̄i mãdatũ reparatio.
Septimo uite xp̄i & euãgelii acceptio & pſeſſio.Oc-
tauo paupertatis artiſſime amplexus & dilectio.Nono
crucis meditatio gloriatio & p̄dicatio.Decimo p xp̄o
mortis cupite ter oñſio.Vndecimo Frãciſci a xp̄o mul
tiplex uiſitatio.Duodecimo b.F.a xp̄o facta in indigẽ
tiis benigna ſubuẽtio & in oibus ↄdeſcẽſio:ac bti F. a
xp̄o facta ſtigmatizatio.& ſic de aliis:de qbꝰ dictũ ẽ
in ſermõe facto p ſcdo plogo in p̄mo lib.p declãratio
ne totiꝰ iſtiꝰ opis.& de his diceť inferiꝰ in locis mul-
tis.& ꝙ amor xp̄i ad b.F.oñſus ſit: ut hoc opꝰ oñdit
nõ ſolũ in ultimo.ſ.patrone:ſꝫ ẽt in actibꝰ pluribꝰ ui-
te ſibi ſimilẽ reddẽdo & ↄformẽ:ut p̄cedẽtes ↄformi-
tates oñdũt & ſeq̃ntes:p̄cipue tñ b.F.ad xp̄m amorẽ
& affectũ oñdit ſingularẽ aias diligẽdo & ipſaꝶ ſalu-
tem optãdo & pcurãdo.Quã ſalutẽ xp̄i exẽplo indu-
ctus eſt & aiatus pcurare: put hec ps.z.huiꝰ ↄformi
tatis declãre intẽdit. Cũ.n.xp̄s p ſalute ouiũ ſuaꝶ ut
bonꝰ paſtor dederit aiaꝫ ſuã:hoc aiatus F.ſalutẽ aiaꝶ
feruẽtiſſime pcurauit. Amorẽ quẽ ad xp̄m habuit re
ciprocauit & ↄuertit ad aias ipſiꝰ ſanguine p̄cioſo re
dẽptas.¶Sed ꝙ b.F. habuerit amorẽ & zelũ ad aias
& q̃tũ:ex multis dep̄hẽdere poſſumus.& p̄mo ex ſua
deſtinatõe.Ad aiaꝶ.n.ſalutẽ fuit a deo deſtinatꝰ.ſicut
dicit.iiii.ps legẽde maioris &.iz. Et oñſuꝫ eſt in lib.i.
ↄformitate.z.pte.z.q̃re b. F. xp̄o ↄformis nolũtate h̃
dilexit & egit.Secũdo ex eius ad xp̄m dilectione.xp̄i
.n.nõ ſe putabat amicũ niſi aias foueret q̃s ille ſangui
ne p̄cioſo redemit.ut dic̃.ix. ps legẽde. Tertio ex ſuo
diſcurſu. factꝰ euãgelicꝰ preco. ut dicit.iiii.ps legẽde
ob aiaꝶ zelũ ciuitates circuibat & caſtra:ad xp̄m cõ-
uertẽs aias ſua uita & p̄dicatiõe.Quarto ex eiꝰ gemi
tu & ploratu. Cũ.n.cerneret aias ſanguine xp̄i p̄cioſo
redẽptas inqnari aliq̃ ſorde peccati: tanta miſeratiõis
teneritudine deplorabat eas tanq̃ mř in xp̄o quotidie
parturiret.ut dicit ps.viii.legẽde. Quinto ex eiꝰ pceſ
ſu:ꝙ nõ ſibi ſoli uiuere: ſed aliis pficere uult dei zelo
ductus.ut dicit.iiii.ps legẽde &.iz. Et ſic accepit diui
na reuelatiõe.Sexto ex eiꝰ affectu & deſiderio. Cum
xp̄o.n.ſalutẽ ſitiebat oiuꝫ ſaluãdoꝶ.ut dicit.xiiii.ps le
gẽde.Nã cũ aiaꝶ ſalutẽ uiſceroſa pietate appeteret &
feruida emulatiõe zelaret ſuauiſſimis ſe dicebat reple
ri odoribꝰ:& q̃ſi unguẽto p̄cioſo liniri: cũ ſcõꝶ frũꝫ p
orbẽ diſtantium odorifera fama multos audiret ad ui
am ueritatis iduci.Septimo ex eiꝰ affatu & eloqo p̄di
cationis eiꝰ uerba ad qd erant:certei ut dic̃.3.ps legẽ

ꝙ b.F.maxime aiaꝶ ſaluteꝫ zelatꝰ ſit.

de ad penitẽtiã hoĩes inuitãtia. Et in.iiii.parte legẽde
dicit.ꝙ ꝑdicationis eiꝰ feruore ſucceſſi plurimi utriuſ-
qꝫ ſexus in coniugali pudicitia dño famulãtes ſecũdũ
formã a dei uiro acceptã nouis ſe penitẽtie legibꝰ uin
ciebãt: quoꝝ uiuẽdi modũ idẽ famulꝰ dei ordinẽ frũꝫ
de pnia noiandũ decreuit. Cõuertebant ẽt uirgines ad
ppetuũ celibatũ. Multi ẽt nõ ſolũ deuotiõe ꝯpũcti: ſed
pfectionis xp̃i deſiderio inflãmati: oĩuꝫ mũdanoꝝ ua-
rietate ꝯtẽpta F. ueſtigia ſeqƀant. Et cã ꝙ hõ uidebat
alteriꝰ ſeculi: qppe q mẽte ac facie in celũ ſemp inten
tus oẽs ſurſuꝫ trahere conaret: ac eiꝰ eloqa erãt nõ ri-
ſu digna nec inania: ſꝫ uirtute ſpũs ſancti plena medul-
las cordis penetrãtia: ut in uehemẽtẽ ſtuporẽ audiẽtes
ꝯuerterẽt: & obſtinatoꝝ mẽtes efficacia uirtuoſa mol
lirent. Octauo ex habitu. cũ.n.in habitu formã gereꝫ
crucifixi: hoĩes tã nuditate ꝗ forma ad bonũ uidẽtes in
citabat. Nono ex ꝯuictu. in qnta parte legẽde ſic dici
tur. modos adinueniebat abſtinẽtie potioris: & quoti-
die exercitatiõe creſcebat. & lꝫ iã pfectionis culmẽ at
tingeret: ut ſemp incipiẽs aliqd inouabat afflictionibꝰ
carnis puniẽdo libidinẽ. Egrediẽs tñ exteriꝰ ꝓpter uer
bũ euãgelii ꝯformabat ſe ſuſcipiẽtibꝰ ipſum in quali-
tate ciboꝝ: cũ tñ ad interiora regreſſus diſtricte ſerua
ret rigidã abſtinẽtie parcitatẽ. ſequit. Sicqꝫ ſeipſuꝫ au
ſterũ ſibi: humanũ ꝓxio: ſubm euãgelio xp̃i ꝑ oĩa red
dẽs nõ ſolũ abſtinẽdo: uerũetiã mãducãdo ꝑbebat edi
ficationis exẽplũ. Decimo ex eiꝰ in exẽplis dandis co
natu. ut.n. oẽs ꝯuerteret oibus ſe in exẽplũ uirtutũ ex
hibuit. uñ in.ix.pte legẽde. Saluti aiaꝝ nihil ꝑferẽduꝫ
eſſe dicẽs: eo maxie ꝓbãs ꝙ unigenitꝰ dei ꝓ aiabꝰ di
gnatus fuerit in cruce pendere: hinc ſibi in oꝛone luc-
tamẽ in ꝑdicatiõe diſcurſus & in exẽplis dandis exceſ
ſus. uñ quotiẽs auſteritas nimia repħẽderet in ipſo: re
ſpõdebat ſe datũ aliis in exẽplũ. lꝫ.n.eiꝰ inocẽs caro ꝗ
ſe iam ſpõte ſubdebat ſpũi nullo ꝓpter offenſas indi-
geret flagello: tñ exẽpli cã renouabat illi penas & one
ra: cuſtodiẽs ꝓpter alios uias duras. dicebat.n. ſi lin-
guis hoĩuꝫ loquar & angeloꝝ: charitatẽ aũt in meipſo
nõ habeã & ꝓximis: uirtutis exẽpla nõ mõſtrẽ: parum
ꝓſum aliis: & mihi nihil. Vndecimo ex oꝛone. Cũ eni
ut dicit.x. ps legẽde: oꝛoni ui mẽtis ſemp eſſet intẽtꝰ:
in oꝛone tñ auditꝰ eſt a fratribꝰ ipſuꝫ pie obſeruãtibꝰ
aliquotiẽs clamoroſis gemitibꝰ apud diuinã ꝓ pctõri
bus interpellare clemẽtiã: multoſqꝫ ſua ꝯuertit oꝛone:
ſicut de latronibꝰ patuit ꝑmo lib. ꝯformitate.xi.pte.z.
Duodecimo ex frũm ad predicãdũ emiſſionẽ. Stati.n.
ut frẽs habuit ad numerũ octonariũ cupiẽs uniuerſita
tem fideliũ ad pnie lamẽta uocare: eos in modũ crucis
diuidẽdo ad ꝗtuor ptes orbis ipſo ẽt eũte direxit. ut di
ctũ eſt lib.i. ꝯformitate.xi. parte.z. Tertiodecimo ex
ſua bñdictiõe. bñdictionibꝰ oi acceptiõe digniſſimis
accumulabat frẽs illos q uerbo uel ope ad xp̃i amorẽ
inducerẽt pctõres. Sic & ꝑ oppoſitũ maledictionẽ im
ꝑcabat his q ſuo malo exẽplo deſtruũt & ꝯfundũt: qđ
ꝑ alios ſcõs frẽs deꝰ edificat. ut oñdit.viii. ps legẽde.
Quartodecimo & quo ad hoc ultio zelus ad aias oñ
ditur bti F. & ſalutẽ nõ ſolũ oium optaſſe: ſꝫ ꝓcuraſſe
ex ſacra idulgẽtia: quã a xp̃o ipetrauit: adiuuãte bea-
ta Maria: & a papa Honorio.iii. obtinuit ipetratione.
Cũ.n.ipſe b.F. cũ xp̃o Saluatore oĩuꝫ deſideraret ſal-
uationẽ: & ubiqꝫ eẽ nõ poſſꝫ: nec frẽs dirigere ꝓ oĩuꝫ
ſalute: ac in mũdo iſto adeſſe ſemp nõ poſſet: ꝙ mor-
talis: cogitauit modũ & uiã quo oẽs hoĩes ſalutẽ poſ-
ſent obtinere ex remiſſione oĩuꝫ pctõꝝ ſuoꝝ & hanc
repit. uꝫ. a xp̃o ipetrare indulgẽtiã ꝓ aliq̃ certa die an
ni: ut faciẽdo aliqd. uꝫ. itrãdo eccleſiã ſancte Marie đ
angelis dictã de portiũcula de aſſiſio: quã ipſe repara
uerat: & ordinẽ frũꝫ minoꝝ ibidẽ ipſe inceperat die ſe-
cunda auguſti: incipiẽdo a ueſpis ꝑme diei uſqꝫ ad ue
ſperas ſecũde diei: per diẽ. ſ. naturalẽ.xxiiii. horaꝝ: cũ
ꝯfeſſione & pctõꝝ ꝯtritõe oĩuꝫ peccaminũ reciperet ab
ſolutionẽ: & quod cogitauit: ope pfecit. dictã indulgẽ
tiã ut optauerat a xp̃o ipetrãdo & obtinẽdo: ac etiã a
papa. uerũqꝫ b.F. noluit a papa bullã de hac indulgẽ-
tia: nec xp̃s pmiſit eũ accipe: uolẽs bulla ſacroꝝ ſtig-
matũ ſuoꝝ b.F. ipreſſoꝝ: iſtã idulgẽtiã ꝯfirmari: ut dia
bolus aſſerere habuit. ut dicet. Quia ob h̃ nõnulli ip-
ſam uerã nolũt credere: premiſſo modo quo b.F. eaꝫ a
xp̃o obtinuit: & a papa: & quo ẽt ad diẽ: Demũ circa
ipſiꝰ autenticationẽ & ueritatẽ inſiſtã eam ꝓbãdo uiis
pluribꝰ fo e ueriſſimã. Cupiẽtes ſcire modũ quo b.F.
ſicut ſocii ſui ſanctitate ꝑclari & ueracitate. uꝫ. fratres
Bernardus de qntaualle. Leo. Petrus cathanii. Ange-
lus de reate. Philippus lõgus. Maſſeus marignani. &
Gulielmꝰ retulerũt cuidã ciui de aſſiſio noie Michaeli
Bernardi de ſpello. Qualr̃ b.F. idulgẽtiã ſancte Marie
de aſſiſio obtinuit ꝑmo a xp̃o: poſtmodũ a papa Ho-
norio.iii. eſt iſte. ¶ Dũ b.F. ſtaret in cella ſua apud ſan — De idulgẽ
ctã Mariã de portiũcula: & deũ feruẽtiſſime ꝓ pctõri — tia. S. Ma-
bus exoraret: appuit ſibi angelus dñi di. ꝙ iret ad ec- — rie de por
cleſiã: qm̃ xp̃s & btã Maria cũ magna multitudine an — tiũcula.
geloꝝ expectabãt ipſum. Quo cũ precxiſſet: & xp̃ꝫ cũ
mře uidiſſet: q̃ ſtabat a dextris eiꝰ cũ multitudine an-
geloꝝ: cecidit in faciẽ ſuã pre timore & reuerentia. Et
tũc dñs nř Ieſus xp̃s b.F. ꝓſtrato in terra añ eiꝰ ꝯſpe
ctũ & mřis loquutꝰ eſt & dixit illi. Frãciſce: multũ ſo-
licitus es cũ tuis ſociis ꝓ ſalute aiaꝝ. Poſtula ergo qđ
uis circa ſalutẽ gentiũ & cõſolõnẽ aiaꝝ & honorẽ dei
tatis & reuerẽtiã: ꝙ datꝰ es in lucẽ gentiũ & repatio-
nem eccleſie. Et ipſe iacebat q̃ſi raptꝰ in cõſpectu dei
tatis. Et tãdẽ reuerſus ad cor & cõfortatꝰ dixit. San-
ctiſſime pr̃ nř: ſupplico ego miſer pctõr quatenꝰ digne
ris facere hãc grãꝫ humano generi: ꝙ concedas ueniã
& idulgentiã oibus & ſingulis uenientibꝰ ad locũ iſtũ
& introeũtibꝰ in eccleſiã iſtã oĩuꝫ pctõꝝ ſuoꝝ uniuer
ſaliter & gñalr̃: de qbꝰ ꝯfeſſionẽ fecerint ſacerdoti &
mãdatũ ſuſceperint. Et ſupplico btẽ Marie mřĩ tue ad-
uocate humani gñis quatenꝰ ꝓ huiuſmodi petitione
me adiuuare: & apud tuã piiſſimã & clemẽtiſſimã ma
ieſtatẽ intercedere dignet. Et ipſa regina celoꝝ humil
lima & btiſſima iclinata ꝑcibꝰ b.F. ſtatim cepit ſuppli
care filio ſuo di. Altiſſime deꝰ oĩps: ſupplico humiliter
deitati tue & itercedo quatenꝰ dignet maieſtas tua ſe
iclinare ꝑcibꝰ b.F. famuli tui. Et ipſa diuina maieſtas
ſtatim loquuta eſt di. Satis grãde eſt qđ petiſti: ſꝫ ma-
ioribꝰ dignꝰ es frater Frãciſce: & maiora habebis: &

ego oꝛonē & petitionē admitto. Sed uolo ꝙ uadas ad
meū uicariū : cui dedi ptātē ligādi atq3 ſoluēdi in celo
& in terra: & petas ab eo ex pte mea dictā idulgētiā.
Duodecim ſocii b.F.q erāt in cellis ſuis oia ꝑſata au-
diebāt:uidētes lumē magnū in eccleſia & multitudinē
angeloꝝ in circuitu.Sed timore ꝑterriti nō erāt auſi i-
trare eccleſiā:nec cellas exire. Statimq3 xp̄s cū multi
tudine angeloꝝ & mr̄e celū adiit.B.F.mane ſociis uo
catis:ꝑcepit ꝑſata ne alicui diceret. Sūpto ſratre Maſ
ſeo de marignano ꝓ ſocio ad dn̄m papā Honoriū tūc
cū curia peruſii eūtē acceſſit:& corā dicto dn̄o Hono
rio ſe ꝑſentās dixit.Sancte pr̄:nup ad honorē btē uir
ginis mr̄is xp̄i reparaui uobis unā eccleſiā3.Supplico
ergo ſanctitati ur̄e ut poñatis ibi idulgētiā abſq3 ob-
lationib⁹.Qui rn̄dit hoc ꝯueniēter nō poſſe fieri: qm̄
q idulgētiā petit o3. ꝙ ipſa3 idulgētiā mereaẗ ponēdo
manū adiutricē.Sed indica mihi quot annos uis ꝙ de
idulgētia ponā ibi.Cui b.F.rn̄dit. Btiſſime pr̄ & dn̄e:
placeat ſanctitati ur̄e nō dare ānos: ſ3 aias.Et.D.pa-
pa.Quō uis aias:B.F.rn̄dit. Sāctiſſime pr̄:uolo ſi pla
cet ſanctitati ur̄e: ꝙ qcūq3 uenerint ad ipſam eccleſiā
ꝯfeſſi & ꝯtriti & ſic expedit abſoluti p ſacerdotē: ab-
ſoluantur a culpa & a pena in celo & in terra a die ſui
baptiſmatis uſq3 ad diē & horā introit⁹ eccleſie ſupra
dicte.Et dn̄s papa rn̄dit. Multū eſt quod petis F. nec
eſt curie Romāe ꝯſuetudo talē indulgentiā exhibere.
Tūc b.F.rn̄dit.Dn̄e:quod peto nō ex pte mea : ſ3 ex
pte illi⁹ peto q miſit me dn̄s Ieſus xp̄s. Tūc papa ſta
tim intulit ter dicēs publice.Placet mihi ꝙ hēas. Dn̄i
tn̄ Cardinales q tūc aderāt rn̄derūt.Videte domine:ſi
huic talē idulgētiā exhibetis:ultramarinā ꝺſtruitis: &
idulgētia btōꝝ Petri &, Pauli ad nihilū redigeẗ & re-
putabiẗ.Rn̄dit dn̄s papa.Dedim⁹ & ꝯceſſim⁹ eā ſibi:
nō poſſum⁹ nec expedit id deſtruere qd̄ factū eſt. S3
modificem⁹ eā ꝙ tm̄ ad diē naturalē ſe extēdat. Tūc
uocauit papa bm̄ F.& dixit ſibi.Ecce ex nūc cōcedi-
mus ꝙ qcūq3 uenerit & itrauerit dictā eccleſiā bn̄ cō
feſſus & ꝯtrit⁹ ſit abſolut⁹ a culpa & a pena:& h̄ ua-
lere uolum⁹ ſingulis ānis in perpetuū:tm̄ p diē natura
lem a ꝑmis ueſpis includēdo noctē uſq3 ad ueſpas ſe
cūde diei ſeq̄ntis. Tūc b.F.iclinato capite egrediebaẗ
de palacio.Et dn̄s papa uidēs eū abire: uocauit eū &
dixit ſibi.O ſimplicione : quo uadis: qd portas tu de
huiuſmodi idulgētia: Et b.F.rn̄dit. Tm̄ ſufficit mihi
uerbū ur̄3.Si opus dei eſt: ipſe ſuū opus h3 manifeſta
re.de huiuſmodi aūt ego nolo aliud inſtrumētū: ſ3 tm̄
ſit charta btā Maria:notari⁹ ſit xp̄s: & angeli ſint te-
ſtes. Ipſe aūt recedēs de puſio & rediēs aſſiſiū in me-
dio uie in loco q diciẗ Colle: ubi erat hoſpitale lepro-
ſorum: cum ſocio aliquātulum obdormiuit:Excitatus
poſt oꝛonē uocauit ſociū ſuū: & dixit ſibi.Frater Maſ-
ſee:dico tibi ex pte dei:ꝙ idulgētia mihi exhibita per
ſūmū pōtificē eſt ꝯfirmata in eclis. In his aūt oib⁹ diē
determinatā b.F.nō hēbat nec a xp̄o nec a papa. Sed
diē determinatā modo ſubſeq̄nti a xp̄o obtinuit btūs
F.& a papa. Cū.n.eēt b.F. in cella q erat in horto p⁹
eccleſiā ſcē Marie:hoc āno de mēſe Ianuarii: noctur-
no tpe:q̄ſi media nocte: ecce ſathan uenit ad eū iuxta
cellā.Et cū b.F.eſſet in oꝛone:dixit ei.Frāciſce: q̄re tu
uis mori an̄ tp̄s: q̄re ſtas ad talia faciēdū: neſcis tu ꝙ
dormire eſt poti⁹ alimētū uite corpis : tu iuuenis es:
cui dormire & qeſcere potiſſimū eſt. & al's tibi dixi ꝙ
tu iuuenis es:& al's poteris facere pniā3 de pc̄tis tuis:
Ad qd ergo affligis te i uigiliis & oꝛonib⁹:Et b.F.ſpo
liauit ſe ſua tunica & ſemoralib⁹:& exiuit de cella: &
intrauit p groſſa3 & clauſa3 ſepē:& ingreſſus eſt ſiluā
duriſſimā & ſpinoſa3: q̄ erat iuxta ꝑdictā eccleſiā ſan
cte Marie.Et cū ipſe b.F.eſſet in medio ſilue cū carne
ſpinis ꝯcremata & ſanguinolēta:dixit ad ſe. Melius ē
iextimabil'r ꝙ ſic agnoſcā paſſionē dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i q̄
obtēperē blādiciis deceptoris.Et ſtatim fuit in medio
ſilue lumē maximū:& in maximo gelu ſic̄ in mēſe Ia-
nuarii flores roſaꝝ apparuerūt:& cetus angeloꝝ inu-
merabilis apparuit tā in ſilua q̄ in eccleſia: iuxta qua3
erat ſilua ꝑdicta.Et tūc angeli una uoce dixerūt b. F.
Accedas uelociter ad ſaluatorē & ad mr̄e3 ei⁹ ſtātes i
eccleſia. Tūc b.F.ſe iuenit indutū ueſtimēto nouo:ſed
q̄uo & qual'r ipſe ignorauit. Et apparuit uia tecta q̄ſi
de ſerico & ornata ad eūdū in dictā eccleſiā.Et ipe b.
F.accepit de roſario illo.xii.roſas rubeas: &.xii.albas
& iuit ſtatim p uiā illā in dictā eccleſiā.S.Marie: & ac
ceſſit ad altare:& poſuit ibi roſas q̄s ſecū ꝺtulerat.Et
tūc uidit dn̄3 Ieſu3 xp̄3 ſtātē & btā3 uirginē mr̄e3 eius
a dextris ei⁹ cū magna multitudine angeloꝝ. Et b F.
loquut⁹ eſt di. Sc̄tiſſime pr̄ nr̄ ordinator celi & terre
digneris ordinare pp magnā miſericordiā tuā diē ip-
ſam idulgētie:aſſiſtēte ad hec beatiſſima uirgine mr̄e
tua humani gn̄is aduocata.Cui xp̄s rn̄dit.Volo ꝙ ſit
dies illa in q̄ b.Petr⁹ fuit a uinculis abſolut⁹:incipiē-
do a ſecūdis ueſpis illi⁹ diei uſq3 ad ueſpas ſeq̄ntis di
ei icludēdo noctē.Et ſic diuina maieſtas ſtatuit a ueſ-
pis ꝑme diei auguſti uſq3 ad ueſpas ſecūde diei eiuſ-
dē mēſis: ut qcūq3 ueniret eo die contriti & cōfeſſi de
pc̄tis ſuis:de qb⁹ memores exiſterent: ꝙ remiſſa ſint
eis oīa q̄ p eos cōmiſſa ſunt a die baptiſmatis uſq3 ad
diē introit⁹ ipſi⁹ eccleſie. S.Marie noīate.Et ipſe b.F.
ait. Sc̄tiſſime pr̄ nr̄ qual'r ſiet ꝙ iſtud ueniat in ſciam
& credulitatē humani gn̄is:Et ipſe dn̄s nr̄ ait. Frāci-
ſce:hoc fiet deo fauēte & ꝓſperāte & auxiliū ꝑbente
gr̄a ſua.tu tn̄ habes ire romā ad uicariū meū: quē ꝯſti
tui:cui ptātē dedi ligādi atq3 ſoluēdi: ut ipſe faciat pa
tefieri ꝓut ei uidebiẗ expedire.Et ipſe b.F.dixit.Qua
liter credet mihi uicari⁹ tu⁹:forte nō credet mihi pec
catori.Et ipſe dn̄s oīps dixit b. F. Deferas tecū teſtes
aliquos de ſociis tuis q audierūt:& roſas rubeas & al
bas: quas de mēſe Ianuarii colegiſti in ſiluā in afflicti
one & diſciplina corpis tui: & in eo numero roſaꝝ ꝙ
tibi uideẗ expedire. ꝑdicta oīa audierūt frater Petrus
cathanii:frater Ruſin⁹ ſiphii:frater Bernardus ꝺ qn
taualle:& frater Maſſe⁹ marignani:& ſocii q ſtabāt in
cellis ſuis extra eccleſiā in horto:ubi eſt cella b. F. Et
tūc b.F. de illis roſis q̄s detulerat de ſilua accepit tres
rubeas & tres albas ad honorē ſc̄tiſſime & indiuidue
trinitatis & ad laudē dei & b.uirg.Marie. Et demū cā
tus angeloꝝ iſurrexit maxim⁹: & cātauerūt. Te deū
laudamus.Poſt hec in mane b.F.reaccepit tunicā ſuā:

& acceſſit ad illos tres ſocios ſuos: & dixit illis. Pre-
parate uos ad ueniēdū mecū romā.Et ipoſuit eis ſilen
tiū de his q̄ audierāt. Et illi fuerūt frater Petr⁹ cata-
nii: frater Bernardus qntenallis: & frater Angelus de
reate.Et ceperūt iter ad eūdū romā:aliis ſociis in loco
relictis.Et ingreſſi ciuitatē romanā: direxerūt greſſus
ſuos uerſus eccleſiā lateranēſe3: & ibi iuenerūt papa3
Honoriū ſucceſſorē Innocētii uicarii dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i.
Cui b.F.oia ſupradicta ꝑ parte dn̄i retulit. Et de his
phibuerūt teſtimoniū tres frēs ſupradicti:& illi.vi.flo
res roſaꝶ:tres albi & tres rubei ſuperi⁹ noīati.Et ipſe
papa Honori⁹ aſpiciēs in mēſe Ianuarii flores roſarū
ita recētes & tā acuti odoris & coloris:dixit. Vere h̄ ē
bn̄ mirabile & poti⁹ deitatis q̄ humanitatis: & ſcim⁹
ꝙ ueꝶ eſt teſtimoniū eoꝶ.Nos tn̄:dixit papa:loque-
mur cū fratrib⁹ nr̄is:& audiem⁹ in ɔſilio ſecreto rn̄ſa
eoꝶ:& deliberabim⁹ qd ſup his ſit faciēdū.Et tūc iuſ
ſit familie ſue ut reciperet b.F. cū ſociis ſuis in loco con
gruo & honeſto:& neceſſaria ꝑ uelle ſibi darent & soci-
is ſuis.Et mādauit b.F. ꝙ die ſeq̄nti diluculo eēt corā
eo. & ſiē dn̄s papa mādauit ſeq̄nti die diluculo extitit
corā eo di.Digne xp̄i uicarie:adimpleatis circa mate-
riā ſupradictā uolūtatē regis celeſtis & mr̄is ei⁹: cui⁹
uocabulo eccleſia angeloꝶ:ſiue de portiūcula nūcupa
tur.Et ipſe papa rn̄dit di.Fr̄ F.aſſeras corā oibus fri-
bus nr̄is : & dicas q̄ eſt uolūtas regis celeſtis & mr̄is
ipſi⁹:l3 al's dixeris tu & frēs tui.Et b.F.rn̄dit di. Volū
tas ei⁹ eſt ut a ueſpis ꝑme diei auguſti uſq3 ad ueſpas
ſecūde diei dicti mēſis. qcūq3 intrauerit in eccleſiā ſan
cte Marie de angelis:ſiue de portiūcula aſſiſinatis dio
ceſis remittant ſibi oia pc̄tā ſua a die ſui baptiſmatis
citra de qb⁹ recordat̄ & nō recordat̄: & in pn̄ia ſeu cō
feſſione memoriā fecerit & mādatū ſuſcepit a ſacerdo
te corde ɔtrito & humiliato:& abſolut⁹ fuerit p ipſu3
ſacerdotē poſt mādatū ſuſceptū.Et dn̄s papa rn̄dit.Fr̄
F.magnū eſt qd petis:ſed poſtq̄ rex celeſtis dn̄s Ieſus
xp̄s ad iſtātiā b.uirginis mr̄is ei⁹ tuā orōnē exaudiuit:
Nos ſcribem⁹ ep̄o aſſiſinati:pruſino:tudertino:ſpole-
tano:fulginati:nucerino: & eugubino ꝙ ɔueniāt ad lo
cū.S.Marie de angelis:ſiue de portiūcula ꝑma die au
guſti:& notificēt idulgētiā q̄ tibi placuerit. & ſic b. F.
cū ſociis:acceptis lr̄is ſūmi pontificis ad p̄dictos ep̄os
uenerūt & lr̄as fecerūt p̄ſentari.Et ꝓcurauit ipſe b.F.
ꝙ in die ꝑma kalēdaꝶ auguſti oēs p̄dicti ep̄i ad dcā3
eccleſiā ɔuenirēt.Et factū fuit pergulū ligneū: in quo
oēs dicti ep̄i aſcēderūt ſil' cū b.F.& cū magna multitu
do gētiū ibi eēt circa pgulū ɔgregata:q̄ſi in media ter
tia:dixit b. F.ipſis ep̄is.Quis uſm uult dicere & p̄di-
care & idulgētiā nūciare?Et ipſi ep̄i ɔuenerūt in unū:
& dixerūt intra ſe.Nos frater F.habem⁹ ſeq tuā uolū
tatē ſed3 tenorē lr̄aꝶ papaliū.Et b.F.dixit. L3 nō ſim
dign⁹: uolo aliq̄ dicere & p̄dicare in ɔſpectu iſtaꝶ gē
tiū:& ānūciabo indulgētiā de mādato regis celeſtis: q̄
ſit ad inſtātiā btē uirginis mr̄is xp̄i. Et uos de mādato
ſūmi pōtificis uicarii ipſi⁹ auctoritatē p̄bēatis & ānū-
ciabitis una mecū:& ſurrexit b.F.& p̄dicauit adeo be
nigne & utilr̄ ut uideret̄ angelus & nō hō carnalis.Et
pfecto ſermōe idenūciauit idulgētiā.u3. ut qcūq3 ue-
nerit ad ipſam eccleſiā.S.Marie de angelis:& ingreſſū
hūerit a ueſpis ꝑme diei auguſti uſq3 ad ueſpas ſcde
diei dicti mēſis tā de nocte q̄ de die includēdo noctē
ſiē diei:remittant̄ ſibi oia pc̄tā ſua:poſtq̄ ɔfeſſionē fe-
cerit a die baptiſmatis uſq3 ad p̄dictū diē. Et hoc lo-
cū hēat in quol3 anno in ppetuū de quib⁹ recordat̄ &
nō recordat̄. Audiētes uero ep̄i idignati ſunt:& ſcāda
lu3 paſſi ſunt de hoc qd dixerat b.F. Ad quē dixerūt.
L3 papa mādauerit nob ꝙ ſeq̄remur circa hec tuā uo
lūtatē:nō fuit tn̄ ſue opīonis ꝙ ſeq̄remur in hoc quod
ɔgruū nō eſt.uñ denūciabim⁹ idulgētiā.x.ānoꝶ.Et ſic
exurrexit ep̄s aſſiſinas dicere de.x.ānis: & dixit qcqd
dixerat b.F.nec aliud potuit dicere. & ſic ɔñr oēs alii
ep̄i.& ad hoc fuerūt multi teſtes tā de pruſio q̄ de aliis
ciuitatib⁹ & caſtris:de ɔtrata.u3.dn̄s Suppolin⁹ ugol
lini p̄ſbyter.D.Andreas de monte mellino de aſſiſio:
frater Napoleo de armēzano.D.Ioānes gualterii : pr̄
dn̄i Ioānis.D.Ioānes petri tibalducii.D.Brūdus lamā
fri.& ulr̄ multi alii de cōtrata:q hic nō ſunt ſcripti:qui
oēs fuerūt p̄ſentes dicte ānūciationi idulgētie p b. F.
& p p̄dictos ep̄os.Prefatis ergo apparet qūo b.F. di
ctā idulgētiā a dn̄o Ieſu xp̄o obtinuit ꝑmo & poſtea
a papa & quo ad diē.Reſtat ergo uidere ꝙ nulla bul
la hr̄ de hoc:de ueritate hui⁹ ſacre indulgētie. ¶Vbi
ſciēdū ꝙ ueritas hui⁹ ſacre idulgētie multis appet ui-
is & teſtimoniis cōprobat̄.Et ꝑmo diuinoꝶ. Iſtā.n.eē
uerā indulgētiā oñdit de⁹: ut p3 ex ſupradictis a ſc̄tis
fratrib⁹ atteſtatis.de modo hui⁹ idulgētie a b.F.obtē
te p3 multis miraculis.Et ꝑmo miraculo pre aliis eam
b.F. cōcedēdo.nūq̄.n.talē idulgētiā xp̄s alicui ſancto
rū dedit uel cōceſſit:ſ3 ſoli b.F.ubi oñdit affectū piiſ-
ſimū ad aīas: & b.F. pre ſanctis aliis ſibi dilectiſſimū
& acceptiſſimū.Secūdo miraclo roſas de mēſe Ianua
rii ꝓducēdo & b.F. oſtēdēdo & tradēdo ut dn̄o pape
deferret in teſtimoniū idulgētie ab ipſo btō F.date &
cōceſſe.Tertio miraclo ſūmi pōtificis ad b.F. petitio
nē & ipetrationē idulgētie uolūtatē iclinādo & flectē
do.hoc fuit ſingulare & diuinū ut dn̄s papa talē dede
rit idulgētiā ipſi b.F.Quarto miraculo ipſa3 idulgētiā
a papa cōceſſiam in celo cōfirmādo: & diē ꝓ tali idul
gētia ſic miraclo'ſe determinādo & ſtatuēdo. Quinto
miraculo b.F.ſuis ſacris ſtigmatib⁹ cōſignādo.teſte.n.
diabolo ſtigmatū ipreſſio bulla fuit approbatiōis iſti-
us ſacre indulgētie. Sexto miraculo uno ore.vii.ep̄os
cōtra uelle ipſoꝶ loq faciēdo in hui⁹ idulgētie ꝓnū-
ciatiōe.Septimo miraculo eā ſic p orbē diuulgādo. Iu
xta.n.qd ꝓmiſit de notificatiōe hui⁹ indulgētie ſic &
fecit.nō.n.friū3 p̄dicatiōe: ſ3 diuina opatiōe hec indul
gentia in mūdo toto eſt diuulgata. Octauo miraculo
plura ſigna faciēdo & exercēdo.plures.n.ut dicet̄ de-
moniaci ad idulgētiā ſunt deducti:& intrātes ipſo die
eccleſiā.S.Marie ſunt liberati. Nono ipſam ꝓ defun-
ctis applicatam accipiēdo defunctos a penis purga-
torii eripiēdo & abſoluēdo:ut dicet̄. Decimo miracu-
lo diabolū ad ueritatē dicēdā de hac ſacra indulgētia
cogēdo & artādo:ut dicet̄.Vndecimo ſcōs.u3.Dn̄icu3
& Petrū ad teſtificādū mittēdo & deſtinādo : ut dicet̄.
Duodecimo miraculo ɔtritis & ɔfeſſis ipſa3 eccleſia3

ꝑ idulgẽtia accipiẽda intrãtib⁊ oia pctã plenarie di-
mittẽdo & relaxãdo:ut oñdeȝ. His.iz.miraculis & te-
ſtimoniis diuinis ueritas hui⁊ idulgẽtie a deo eſt de-
clarata. Secũdo ueritas hui⁊ idulgẽtie ↄfirmaȝ teſtimo
nio uirginis glorioſe: q̃ nõ ſolũ in ipetratiõe ipſi⁊ idul
gẽtie a xp̃o btũ F.iuuit: ſ3 & aliis ſignis ipſa3 ueraciſ
ſimã cõplacuit demſare. Anno dñi.M.ccxxxiii.Cũ po
pulus ut moris eſt ipſa nocte idulgẽtie circa eccleſiam
excubaret: mot⁊ magn⁊ & tumult⁊ ſubito ↄſurrexit:
ita ꝙ & ipſi frẽs q in ꝑgulo qd ꝓpe portã loci eſt qe-
ſcẽtes ſil' excitati cãm tãti rumoris & tumult⁊ ſcire cu
piẽtes:cũ undiq3 circũſpicerẽt nil aliud uiderũt niſi co
lũbã albiſſimã uolatu celeri circuire bñ p.v.uices ec-
cleſiã.unus uero ex frib⁊ ipſis.u3.frater F.uolẽs factũ
ampli⁊ idagare:intrauit eccleſiã: & frẽm Corradũ ſcẽ
memorie de offida: q nũc glorioſus miraculis in loco
de iſula reqeſcit:circa altare orãte3 iuenit:cui & dixit.
Pr kariſſime:ſic auditis tumult⁊ & clamor magn⁊tãq̃
ſi aliqd miraculũ ſcm̃ ſit:iſurrexit in pplo. Sed cauſam
ei⁊ nõ uidem⁊.Qui rñdit.Fili:uolo ut ea q̃ nũc tibi pã
dã ſecrete teneas: & uſq3 in diẽ mortis mee nulli unq̃
hoiu3 manifeſtes.Vidi:inqt:uirginẽ glorioſa3 regina3
celi iextimabili claritate nimiaq3 lucẽ circũfuſam: &
puerũ Ieſu3 in brachiis tenẽtẽ de ſublimitate celoꝝ d
ſcẽdere.Qui puer dulciſſim⁊ oẽm populũ q ex deuo-
tione pñs eſt ſine intermiſſione ꝓprus manib⁊ bñdi-
xit:ac ſuã gra3 ipartiuit: & hec eſt cã cõmotionis & tu
mult⁊ quẽ audiſtis. Anno dñi.M.cccxxvi.i die idulgẽ
tie dũ q̃dã ſcã dña ſtaret ſub q̃dã quercu añ eccleſiam
portiũcule exñte:uidit añ frũ3 pceſſionẽ cantãtũ xp̃3
& btã3 uirginẽ cũ maxima multitudine angeloꝝ can-
tantiũ & iubilãtiũ alta uoce.Cũq3 xp̃s & btã uirgo ſil'
cũ angelis dictã eccleſiã introiſſent: & frẽs poſt eos in
trare cepiſſent:tũc uiſio diſparuit:nec ulteri⁊ uidit. An
no dñi.M.cccxxvi.frater Gregi⁊de urbe ueteri ↄfeſ-
ſus ꝑmo dũ iret uerſus eccleſiã dictã xp̃m ſtãtẽ añ ia-
nuã dicte eccleſie & btã3 Mariã iuxta eũ uidit. Et ipa
iclinato capite filio ſuo regfabaȝ de tãta gra quã fece
rat pctõrib⁊ ad ſupradictã eccleſiã accedẽtib⁊. Vidit
ẽt btã3 uirginẽ reſpiciẽtẽ intus eccleſiã & dicẽtẽ h̃ uer
ba. In loco iſto eſt theſaur⁊ uite eterne. Ite3 anno dñi.
M.cccxxvi.ꝑdie kalẽdas auguſti.qdã pegrin⁊ de tre-
ueri alamanie uenit aſſiſiũ ad idulgẽtiã.Et cũ ad ciui-
tatẽ tarde pueniſſet:nõ potuit intrare:ſ3 ad unũ palea
re diuertens ibidẽ ſtetit.Sed cũ audiret pulſari in loco
frũm ad matutinũ ſurrexit ut diceret horas ſuas.& ec
ce q̃dã dña pulcherrima appuit iuxta eũ hñs pueru3
Ieſu3 in brachio:et in alio cereũ:q illuminabat totũ lo
cũ.Quã agnoſcẽs eẽ btã3 Mariã:ait ad eã.O dña mea
mr̃ miſericordie:miſerere mei.Et dña ad eũ.Nõ reſpõ
deo tibĩ hic:ſ3 rñdebo tibi hinc ad tres dies i iſta mea
eccleſia.Et his dictis:diſparuit. Qui de mane aſſiſiũ i
trãs uenit ad locũ: & ↄfeſſus p̃dicta fri Engiliberto d
colonia ſingula enarrauit: & deuote idulgẽtiã habuit.
¶ Tertio ueritas iſti⁊ idulgẽtie ꝓbaȝ teſtimonio ſcõ-
rũ. Et ꝑmo ſcõꝝ Dñici & Petri martyris de ordine p̃
dicatoꝝ. Tempore pape Bonifacii.viii. mlti utriuſq3
ſexus ad numerũ. cxx. a Sclauonie partib⁊ ueniebãt
ad dictã indulgẽtiã portiũcule:Et cũ ad portũ deueniſ
ſent anchone:in terrã deſcẽdẽtes:uiſitauerũt eccleſias
p̃dicte ciuitatis. Sed ad eccleſiã p̃dicatoꝝ accedẽtes:
qdã de frib⁊uidẽs eos interrogauit quo pgerẽt: & q̃re
tot ſil' ↄueniſſent. Qui rñderũt ſe uelle accedere aſſi-
ſiũ ad indulgẽtiã. S.Marie de portiũcula.Et frater ait.
O ſimplices:cur tot laborib⁊ & calorib⁊ uos exponi-
tis: ibi nõ eſt tãta idulgẽtia ſic̃ diciȝ: nec frẽs minores
de ipſa indulgẽtia poſſunt aliqd puilegiũ demõſtrare.
Sed hic in nr̃o loco eſt idulgẽtia magna:ſic̃ p3 p lr̃as:
q̃s oñdit eis.Et ↄcluſit. Cõſulo ne ad idulgẽtiã illã.S.
Marie uadatis:ſ3 cũ iſta ad ꝓpria redeatis.Illi uero tã
pp laborẽ q̃ uerbis prauis dicti fris p̃dicatoris uerſus
mare p iter quo uenerãt redire ceperũt: ut naui iuẽta
ad ꝓpa remearẽt. Vna tñ mulier ex ipſis dixit circũ-
ſtãtib⁊.Et ſi oẽs ad uerbũ uni⁊ hois iã tãtũ factũ labo
rẽ paruipẽditis:ego ſola ẽt ſi nulla ſit ibi idulgẽtia:ob
reuerẽtiã b.Marie & b. F.illuc pga3.Et recedẽs ab ali
is p uiã q̃ ducȝ aſſiſiũ: q̃ſi p duo miliaria ad q̃ndã collẽ
errãdo puenit.Et ſe circũſpiciẽs: q̃ndã uirũ ſenẽ cani-
cie uenerãdũ:barbaq3 ꝓlixa in habitu frũ3 p̃dicatoꝝ
iuxta ſe ſtãtẽ uidit:quã ille alloquut⁊ eſt dicẽs. Noli ti
mere: ꝙ bonũ iter tue aie aggreſſa es: & ſocietas tua
ſubito aduẽniẽs reuerteȝ.Cũq3 ſic ſermocinareȝ: & ec
ce tota iſta ſocietas uiroꝝ ac mulieru3 mutata animi
uolũtate apparuerũt ueniẽtes. Quos cũ illa mulier eſ
ſet intuita dixit. Vere iſti ſunt mei ſocii quos reliq. Et
accedẽtes gauiſi ſunt ꝙ eã repiſſent.Quib⁊ ſenex qui
ſtabat cũ ipſa muliere dixit.Parũ reqeſcite: & uerbu3
uobis exhortationis ꝓponã.Et inter alia hoc itulit di.
Vtile ↄſiliũ reuertẽtes habuiſtis:ꝗ idulgẽtia. S.Marie
ad quã itis:eſt magis certa & magis uera corã deo:qc
qd dicãt hoies neſciẽtes q̃ aliqs poſſit ſermonib⁊ ex-
plicare: ꝗ ego pñs fui qñ eã papa Honori⁊ idulgẽtiã
b.F.ↄceſſit:& qñ de⁊ in celis ↄfirmauit.Et his dictis
cũctis uidẽtib⁊ & mirãtib⁊ dict⁊ frater ſenex diſpa-
ruit: & euanuit ab oculis eoꝝ. Quo facto de his q̃ ui
derant colloq̃ntes & gaudẽtes: aſſiſiũ deuenerũt.ea q̃
de⁊ circa eos fecerat & oñderat tã frib⁊ q̃ aliis enar-
rãtes.Mulier uero q̃ ab eis receſſerat:ut p̃diciȝ: in aſſi
ſio iſirmata grauiter & ibidẽ idulgẽtia pcepta uitã fi-
niuit.Et cũ ei⁊ ſocietas eã tradidiſſet ſepulture:ad ꝓ-
pria redire ceperũt.Cũq3 iã aſcẽſa naui nauigare cepiſ
ſent:ecce mulier illa iã defuncta non ſine admiratione
oiu3 apparuit ambulãs ſup aq̃s maris. Quib⁊ illa di-
xit.Nolite timere:ego ur̃a illa ſum ſocia quã in aſſiſio
ſepeliſtis.S3 iccirco de⁊ miſit me ad uos ut uobis ino-
teſcerẽ uirtutẽ idulgẽtie ia3 pcepte: q̃ ẽt mediãte ego
abſq3 oi pena purgatorii: regna celeſtia ſum ingreſſa.
Quib⁊ dictis cũctis q aderãt uidẽtib⁊ ab oculis eorũ
eſt ſublata.Ipſi uero ad ꝓpa ſunt reuerſi narrãtes mi
rabilia q̃ de⁊ circa eos fuerat operat⁊. Quidã uero ex
ipſis alio tpe ipſi⁊idulgẽtie ueneſt aſſiſiũ: q ad ↄfirma
tionẽ ꝑmi miraculi aliud qd uiderãt in man fratrib⁊ &
aliis retulerũt. Quedã mulier de alamania ad idulgen
tiã p̄fatã ueniẽs:corã aliqb⁊frib⁊ & aliis mltis & Mer
lino ciue de aſſiſio q eius uerba interp̃tabaȝ ad altare
b.F. cũ iuramẽto ſubſeq̃ns miraculũ de hac idulgẽtia

narrauit dicẽs in hũc modũ.Ego iam a multis ãnis ad
iſtã idulgẽtiã habui ꝑpoſitũ ueniẽdi:ſʒ uſqʒ in hũc diẽ
diſtuli plurib⁹ diſtractionib⁹ ꝑpedita. Et cũ mihi ex-
pẽſas & alia uie neçaria ꝑparaſſeʒ: ad locũ frũʒ ꝑdica
toꝝ q erãt in terra mea ueni: & ɔfeſſori meo cãm mei
itineris expſſi.Qui idignat⁹ nec me audire uoluit nec
dare licẽtiã ueniẽdi : ꝙ hic idulgẽtiã tãtã oio denega-
bat.Cũqʒ abirẽ uerſus domũ meã corde nimiũ cõtur-
bato:duos frẽs ꝑdicatores uerſus locũ tẽdẽtes obui-
os habui:q dixerũt mihi.Cur tantũ appes cõturbata?
Quib⁹ cũ cãm expoſuiſſem:dixerũt mihi. Ne ampli⁹
ɔtriſteris:ſʒ nobiſcũ reuertaris ad locũ:& tibi ꝓ tua cõ
ſolatiõe ꝓcurabim⁹ ɔfeſſorẽ.Quod & feci. Et ɔfeſſo
re p i ſos uocato:ꝓut uolui ɔfeſſionẽ feci. Et poſt hec
me pñte:plꝭs ex frib⁹ uocari fecerũt.Et un⁹ e duob⁹
dixit.Frẽs idubitabilr hoc ſcitote:ꝙ idulgẽtia.S.Ma-
rie de angelis ꝓpe aſſiſiũ uera & certa eſt:& corã deo
maior ꝙ̃ ab aliqb⁹ dicat.Et ut me uerꝫ dicere credatis
ne ueritis me eẽ ſcm̃ Dñic⁹:& iſtũ ſociũ meũ ſcm̃ Pe-
trũ martyrẽ.Et his dictis me & oib⁹ frib⁹ uidẽtib⁹ diſ
paruerũt:& ab oculis meis ſublati ſunt ambo. Et ego
uiſo tãto miraculo mox iter aggreſſa ſum:& ſic in pre
ſẽtiarꝫ cernitis adimpleui.¶Frater Corrad⁹ q ſuſcitauit
qnqʒ mortuos multoꝫ ẽs iſtã idulgẽtiã ꝑdicauit:& aſ-
ſeruit uerã:& ſic eẽ ut ipſe frater Corrad⁹ dixerat dia
bolus aſſeruit uerꝫ.¶Frater ſanctus Ioãnes de aluerna
auctẽtice depoſuit corã teſtib⁹ di.Ego frater Ioãnes
de aluerna ɔfiteor me audiuiſſe a frib⁹ Bñdicto ð are
tio: q fuit ſoci⁹ b.F. & ab ipſo ſciſſimo pře indut⁹ &
recept⁹ ad ordinẽ.Angelo de burgo. Sãcto frẽ Corra
do de offida. Gſano ſocio ſcl fris Egidii.Rainerio de
aretio ſocio ſupradicti fris Bñdicti.Andrea de burgũ
dia.Mattheo milite.Egidio cappocio de aſſiſio Ioãne
& Thoma de aſſiſio. Angelo de puſio. Iacobo de fal
lerono.Iacobo de maſſa.Thoma de treuio Auguſtio
de roma:q oẽs fuerũt excellẽtiſſimi ſcitate & ueritate
& oẽs fuerũt cũ ſociis b.F. ꝙ ipſi.ſ. audierũt a frẽ Ma
theo ſocio ꝑcipuo b.F.qño ipſe fuit cum btiſſimo pře
ſcõ F.ad pedes ſũmi põtificis.ſ3.D.Honorii. cũ ſũm⁹
põtifex liberaliſſime ɔceſſit idulgẽtiã ſepedictã in lo-
co.S.Marie de angelis. Alioꝝ ſcõꝝ eſt autẽticata hec
idulgẽtia teſtimonio:ut ſtatiʒ dicet.¶Quarto ueritas
h⁹ idulgẽtie ꝓbat teſtimonio alioꝝ.ſ. ſocioꝝ b.F.ſ3.
ꝑmo fris Maſſei:a cui⁹ ore ſupradicti habuerũt:de q
bus dicit frater Ioãnes de aluerna.Qui frater Maſſe⁹
fuit puſiũ:& fuit cũ b.F.qñ dictã indulgentiaʒ a papa
Honorio obtinuit.Secũdo fris Bernardi de qntaualle
fris Petri cathanii:fris Angeli de reate· q rome fuerũt
cũ b.F.qñ papa Honori⁹ indulgẽtiã determinauit.Et
ipſi reddiderũt teſtimoniũ ſũmo põtifici qño xp̃s b.F.
dictã ɔceſſerat idulgẽtiã. Tertio fris Leonis ſocii bti
F.q dixit dño Iacobo capoli de ꝑuſio: ꝓut dict⁹ dñs
Iacob⁹ fri Angelo miniſtro ꝓuincie ſci F.corã plurib⁹
fratrib⁹ retulit. ꝙ ipſe frater Leo habuit ab ore b. F.
ueritatẽ idulgẽtie p modũ ſubſeqntẽ. Dixit.n. b.F.fri
Leoni ꝙ ipſe petiit a dño papa ꝙ faceret ſibi idulgẽ-
tiã in ãniuerſario ɔſecratiõis eccleſie.Et papa rñdit ꝙ̃-
tũ uellet.& dixit papa de uno ãno & de trib⁹ & uenit

uſqʒ ad ſeptẽ.Et b.F.nõ erat cõtẽt⁹. Dixit uero papa
ꝙ̃tũ uellet.rñdit.Volo:ſi placet:ſancte pr· ut ꝓpter bñ
ficia q̃ de⁹ in loco illo fec:idulgẽtiã oiuʒ pctoꝝ:ut nõ
hẽant ultra brigã aliã.Et papa rñdit.Et ego ɔcedo ꝙ
ita ſit.Et cũ ſciuiſſent Cardinales: dixerũt pape ꝙ re-
uocaret eã:ꝙ erat in ꝑiudiciũ terre ſcẽ.Et papa rñdit.
Nullo modo reuocabo poſtꝙ̃ ꝑmiſi.Et dixerũt.Artate
eã ꝙ̃tũ poteſtis.Et tũc dixit papa ꝙ ualeret tm̃ p unaʒ
diẽ & noctẽ:uel a ueſpis ad ueſpas.Et cũ exiret a pa-
pa b.F. poſt cõceſſionẽ:audiuit uocẽ dicẽtẽ ſibi. Frãci
ſce:ſcias ꝙ ſicͭ hec indulgẽtia data eſt tibi in terra:ita
cõfirmata eſt in celo.Et dixit b.F. Teneas ſecretũ hoc
uſqʒ circa mortẽ tuã:ꝙ nõ hʒ locũ adhuc.Quia hͨ in-
dulgẽtia occultabit ad tp̃s:ſed dñs trahet eã extra:&
manifeſtabit.Sed dict⁹ dñs Iacob⁹ uolẽs magis cer-
tificari de hoc:interrogauit iterũ frẽʒ Leonẽ: & frater
Leo rñdit ꝙ ita erat ſicͭ dixerat ſibi.Quarto fris Petri
cathanii:q Michaeli de ſpello(ut dcm̃ eſt ſupra)qño
b.F.acqſiuit prio a xp̃o:& poſtmodũ a papa Honorio
corã multis fratrib⁹ enarrauit.Quinto fris Martini ne
potis fris Maſſei:q ab ore dicti fris Maſſei auũculi ſui
habuit qño b.F.idulgẽtiã.S.Marie habuit a papa Ho
norio in ꝑuſio.Sexto fris Bñdicti de aretio : q ab ore
habuit fris Maſſei.Septimo fris Rainerii de aretio:q
filr ab ore habuit fris Maſſei. Octauo Petri zulfani:
q interfuit cõſecrationi eccleſie btẽ Marie: & audiuit
b.F.ꝑdicare corã ſupradictis.vii.epis:& hẽbat qndaʒ
cedulã in manu:& dixit.Ego uolo uos oẽs mittere ad
paradiſuʒ: & ãnũcio uobis indulgẽtiã quã hẽo ab ore
ſũmi põtificis. Et uos oẽs q uenitis hodie & oẽs q ue
nerint annuatim die tali bono corde & cõtrito hẽant
idulgẽtiã oiuʒ pctõꝝ ſuoꝝ. hec iſte dixit corã frẽ An
gelo miniſtro ꝓuincie.S.F.& plurib⁹ aliis frib⁹. No-
no cuiuſdã fris ꝑdicatoris: de quo ſtatiʒ dicet.Qui ue
netiis in loco frũʒ ꝑdicatoꝝ corã multis fribus habuit
aſſerere ꝙ dicta idulgẽtia erat ueriſſima. nã ipſe fuit
pñs:& erat domicelus cuiuſdã Cardinalis:qñ b. F. a
papa honorio ipſaʒ idulgẽtiã ipetrauit:& dixit hoc ẽt
multis dñab⁹:qb⁹ a fratrib⁹ ſuis erat diſſuaſuʒ de ipa
idulgẽtia.Decimo teſtimonio illoꝝ uiroꝝ:de qb⁹ di-
ctũ eſt ſupra ꝙ interfuerũt ꝑdicatiõi b.F.&.vii.epoꝝ
qñ dictã idulgẽtiã ꝑmo b.F. & poſtea ipſi diuino mi-
raculo denũciauerũt.Et ꝑdicta oia publico iſtroꝝ ma
iori pte ſunt habita & ordinata. Multi alii ſunt de iſta
idulgẽtia teſtes:ſʒ ſufficiãt ꝑdicti.Quinto ueritas hu-
ius ſacre idulgẽtie ꝓbat teſtimõio b.F.Cũ.n.btũs ipſe
F.ipetrauerit eã a xp̃o & ipſaʒ habuerit ut ſocii ſui au
dierũt: & tres ſũmo pontifici dño Honorio hoc atte-
ſtati ſunt:& a.D.Honorio in ꝑuſio ipaʒ btõ.F.obtinẽ
te b.Dñic⁹ dixit ſe fuiſſe:ut dictũ eſt ſupra.& ali⁹ frẽ
ꝑdicator tũc domicelus cuiuſdaʒ Cardinalis. & frater
Maſſe⁹ q fuit ei⁹ ſoci⁹:ac b.F. ipſaʒ corã.vii.epis ue
rã & certã a papa ſibi ɔceſſaʒ & quo ad diẽ & alia.Et
b.F.qð de ipſa indulgẽtia dixit nũꝙ̃ reuocauit.Et poſt
hãc ꝑdicationẽ xp̃s eũ canonizauit ſuis ſignis ſtigma
tizãdo.Et eccleſia ob ſanctitatẽ & miracula cathalo-
go ſcõꝝ aſcripſit.Hͨ ergo pẽſato & ſine quocũqʒ alio fi
dẽ dare debet qlibet fidelis de ueracitate hui⁹ ſacre i-

dulgētie. ¶ Sexto ueracitas huius ſacre indulgētie ꝓ
bat̃ teſtimonio ſũmoꝝ pōtificū. Primo. D. Honorii q
eā b. F. in puſio ab eo petēti cōceſſit: & nūq̄ reuocare
uoluit nec reuocauit. Atq; rome uiſo miraculo roſarū
& ꝯfirmauit iam datā: & diē ſtatuit ꝓ obtētu dicte in
dulgētie. D. papa Martinꝰ. iiii. dū cū ſua curia eēt pu
ſii: ſupueniēte tpe idulgētie multi de familia. D. pape
licētiā accedēdi ad ip̄aʒ petierūt. Camerariꝰ hoc uidēs
ad. D. papā Martinū acceſſit: & tūc actualr̃ cū. D. pa
pa erat. D. frater Mattheꝰ frater minor Cardinalis de
aq̄ ſparta: q̄uis tūc nō eēt Cardinalis: ſʒ lector curie:
& dixit. D. pape. Beatiſſime pr̄: q̄ſi oēs de familia ur̃a
petūt licētiā ad indulgētiā accedēdi. Et. D. papa rn̄dit.
Placet nob ꝙ oēs uadāt: & ip̄aʒ indulgētiā ꝯfirmamꝰ
Et ſi ibi nō eſt: eā ibidē ponimꝰ ꝑ p̄ſentes. & hoc corā
multis dixit: & corā dicto frē Matheo. Et uoluit ut de
hoc fieret p̄uilegiū: ſʒ frater Mattheꝰ noluit exēplo b.
F. ꝙ fieret. qd̄. D. pape multū placuit ob imitationē b.
F. D. papa Alexāder. iiii. p̄ſupponēdo dictā indulgētiā
uerā: ſtatuit ꝙ de pecunia q̄ offert̃ dicto tpe in ipſa ec
cleſia capella ſua. ſ. pape. uʒ. eccleſia b. F. de aſſiſio dʒ
refici & manuteneri. Itē idē. D. papa Alexāder. iiii. p̄
ſupponēdo dictā indulgētiā eē uerā: ꝯcedit cuſtodi aſ
ſiſii ꝙ ipſe poſſit dare oibꝰ fratribꝰ auctoritatē audiē
di ꝯfeſſiōes aduenientiū: ac ſi eēnt accedētiū parochia
les ſacerdotes: & cū eadē auctoritate. A. D. papa Ioā
ne. xxii. M. cccxx. q̄ſitū fuit qd diceret de indulgētia. s.
Marie de aſſiſio iuxta ꝯſtitutionē Clemētis. v. de idul
gētiis: rn̄dit. Nos ad illā indulgētiā nō ponimꝰ os nr̃ʒ.
D. papa Gregoriꝰ. xi. p̄ſupponēs indulgētiā uerā mā
dauit ꝑ bullā ſuā ſpālē: ꝙ mercimonia uēdi in eccleſia
b. F. nullatenꝰ a fratribꝰ ꝑmitterent̃ tpe indulgētie. Ħ
ipſuʒ approbauerūt alii ſũmi pōtifices: q eidē Hono
rio ſucceſſerūt: q uſq; ad tpa p̄ntia. uʒ. M. cccxc. ad nūe
rū. xxv. aſcēdūt: q ſi cognouiſſent eā falſaʒ uel dubiaʒ
eā ipugnaſſent ſuſpēdiſſent uel reuocaſſent: qd̄ tn̄ nō
fecerūt. Ac cū de fide & ſalute agit̃: q ueritatē occl'tat:
irā dei ſup ſe ꝓuocat. xi. q. 3. Quiſq̄s. &. c. Nolite time
re. Et q ueritatē nō defendit quā defendere ꝯuenit: ꝓ
ditor ē ueritatis. xi. q. 3. Nolite timere. Et utilꝰ ſcāda
lū naſci ꝑmittit̃ q̄ ueritas relinquat̃. De regulis iuris li.
vi. Qui te ſcādalizauerit. Ac ueritas p̄fert̃ ꝯſuetudini:
ꝙ xp̄s nō dixit. Ego ſuʒ ꝯſuetudo. ſʒ dixit. Ego ſuʒ ue
ritas. Io. viii. & iiii. capitulis ſequentibus. Et cum ro
manꝰ pōtifex ſit caput oiuʒ eccleſiaꝝ. d. xcvi. Conſtā
tinꝰ. Et iudex oiuʒ de. ma. & obe. Solite. hinc eſt ꝙ ad
ip̄ʒ ꝑtinet de huiꝰ indulgētia uidere & iudicare. Et cū
ab anno. M. ccxxiiii. & ultra: quo fuit ꝑ Honoriū data
ħ idulgētia: nullus pōtificū aliqd de ipſa indulgētia at
tēptauerit: hinc eſt ꝙ cū in. vi. de regulis iuris dicat̃. q
tacet: ꝯſentire uidet̃: dicti ſũmi pōtifices de iſta ſacra i
dulgētia nihil dicētes ipſaʒ approbarūt. ¶ Septio ap
ꝓbat̃ hec idulgētia teſtimonio. vii. ep̄oꝝ. ſ. aſſiſinatis:
puſini: eugubini: nucerini: fulginatis: ſpoletani: & tu
dertini: q oppoſitū ꝓponētes dicere ad ueritatē & b.
F. lingua ipſoꝝ dirigēte uerbo p̄ris. d. Ieſu xp̄o: q ip
ſaʒ idulgētiā dedit: idipſuʒ dixerūt: qd̄ in ueritate erat
& b. F. ꝑdixerat: quoꝝ teſtimoniū tā rōne pſonaruʒ &
officii q̄ miraculi a deo in ipſorū lingua opati: eſt teſti
moniū multū autēticū & pōderādū: quorū atteſtatiōeʒ
multi q audierūt p̄ſentialr̃ poſtmodū auctētice depo
ſuerūt. ¶ Octauo iſtiꝰ indulgētie ueracitas oſtidit̃ te
ſtimonio demonū infernaliū. Qui & ſi in uite: tn̄ uerita
tem hꝰ indulgētie ꝓdiderūt a deo cōſtricti. ubi ſciēdū
ꝙ. M. cccviii. xxii. Februarii: in uigilia. S. Matthei apl'i
Quidā frater Iacobꝰ ſacerdos & capellanꝰ eccleſie. s.
Iacobi de ſancto Roſello ꝓpe bononiā uir accepta
bilis & fide dignus pre magna deuotiōe & eiꝰ hone
ſtate: frater Beneuenutus de tertio ordine b. F. frater
Laurētiꝰ de. S. Agnete. D. Petrꝰ leſſus: & Paulus apo
thecariꝰ: oēs uiri deuoti & fidedigni ſociati ſunt Bo
nonie ut irēt Rauenā ad indulgētiā. S. Ioānis euāgeli
ſte. Cūq; illuc ꝑueniſſent: hoſpitati ſūt in domo cuiuſ
dā dn̄e diuitis & honorate & publice cognite a ciui
bus & a multis forēſibꝰ noie Zanteſſe & ſimul cū eis Zanteſa
iʒ. boni uiri de ciuitate Bononie. Cenātibꝰ aūt omni
bus p̄dictis uiris & p̄dicta cū eiſdē: cepit ip̄a dn̄a loq
litalr̃ ita ordinate & ſapiēter ac ꝓfunde de mltis & ua
riis ſentētiis: ut oēs audiētes attētos redderet: eorūq;
mētes cōuerteret in ſtuporē. Vnus uero ex diſcūbenti
bus noie Iacobꝰ de Bononia cōuerſus ad p̄fatū frēm
Iacobū ſacerdotē pre nimia admiratiōe dixit ei. Audis
q̄ūo iſta mulier loquit̃? Qui rn̄dit. Audio: & uehemen
ter admiror: ſed ꝙ idiota ſum nec ipſaʒ ualeo intellige
re nec eiꝰ ꝓfundis ſermonibꝰ rn̄dere. Et illa rn̄dit ſta
tim. Bene credo ꝙ neſcitis mihi rn̄dere; ꝙ ſi eſſent hic
oēs ſapiētes minorū q hodie ſunt meliores & ſapien
tiores de mūdo: & ſi etiā eſſent hic oēs ſapientiores &
meliores ordinis p̄dicatorū: ego ſola cōfunderē oēs ꝑ
ſcripturā. Tūc ait illi ſacerdos. Eſt ne melior ordo mi
norū q̄ ordo p̄dicatorū? Rn̄dit illa. Ita eſt. Interroga
ta ubi didicerat talia: rn̄dit illa. In ſcola celi empirei: d
quo. ſ. celo eiectꝰ fui cū lucifero & multis aliis ꝓpter
unā ſolā cogitationē: in qua oēs conſenſimus. Nā ſan
ctus Michael aſſumpſit p̄liū cōtra nos: & finalr̃ habu
it uictoriā cōtra nos & de nobis: & oēs nos expulit de
celo. Quidā tn̄ ex nobis ꝓiecti fuerūt in hūc aerē: ubi
multos peccare facimus. Alii p̄cipitati ſunt in inferio
res partes terre. Alii uero ꝓtinus in ꝓfundū inferni ſūt
demerſi. Dixit ſacerdos. Sūt illi ꝓfūdati in ultima par
te inferni? Rn̄dit demon q erat in ipſa muliere. Non
ſunt. ſʒ falſi xp̄iani ſunt infra eos: & etiā infra oēs infi
deles: q oēs tenēt pedes ſup capita ipſoꝝ falſoꝝ xp̄ia
norū & oia ſtercora & oēs alie imūdicie de cōtratis oi
bus fluūt ſup eos: eo ꝙ nō cognouerūt gr̃aʒ uocatiōis
eoꝝ. Et ſicut pre oibus creaturis fuerūt ſingulari uo
catiōe & gr̃a ſublimati: ita in infernū ſunt magis ꝓfun
dati: & maioribꝰ penis afflicti q̄ oēs demones & oēs
aie infideles. Ex his ergo uerbis cognouerūt oēs q ad
erāt uere eſſe demonē: q ꝑ mulierē ſic loq̄bat̃. Poſt ce
nā aūt uocās eā dictꝰ ſacerdos. ſ. frater Iacobꝰ inuita
uit eā ut ſederet aliquātulū iuxta ſe. Que renuēs ait il
li. Nō ſum dignꝰ hoc agere: ꝙ uos eſtis ſacerdos dn̄i
ꝯſecratꝰ. Dixit illi ſacerdos. Vn̄ noſti me fore ſacerdo
tem? Rn̄dit demon. Quia circa feſtū. S. Michaelis can
taſtis. ſ. p̄mā miſſaʒ Bononie: & fui ibi p̄ns. Et Fr̃ Iaco

bus de pozali ibidē ꝑdicauit in domo deuotorū. Et fr̄
Gulielmꝰ de cōtimilio fuit miniſter ueſter in eadē miſ
ſa. Et frater Petrꝰ de Rauena & frater Gulielmꝰ de
britonorio fuerūt cantores. Sicqꝫ oēs miniſtros & to-
tū pceſſuꝫ & exitū ipſius miſſe p ordinē cū ceteris cir
cūſtātiis ueriſſime enarrauit. Dixitqꝫ iteruꝫ ſacerdoti.
Vos fuiſtis.ix.uicibꝰ ad quādā indulgentiā q̄ eſt in ual
le ſpoletana iuxta aſſiſiū: & tertia uice due ur̄e ſorores
fuerūt uobiſcū: atqꝫ uos in ipſo itinere plurimū aſſixe
rūt. Et addidit. Vos ēt audiſtis pluries dictū frēm Ia-
cobū de pozali ꝑdicā:ē Bononie: ꝙ. S.Macharꝰ uolu
it facere iter deū & diabolū ꝯcordiā. Et dn̄s dixit Ma
chario. Si diabolus uult dicere ſuā culpā: parcā ei. Re
uerſus Macharꝰ ad diabolū retulit ſibi uerba illa q̄ di
xerat dn̄s. Rn̄dit diabolus. Nūq̄ dicā culpā meā: imo
ipſe crucifixꝰ genuflectere debet corā me: & dicere mi
hi culpā ſuā: ꝙ ipſe tot ānos fecit me ſtare in inferno.
Tūc dixit Macharꝰ. Vade ſathana. & expulit ipm̄. Il
le uero nūq̄ appruit ei. & ſic dictꝰ demon multa q̄ cōti
gerāt illi ſacerdoti ueriſſime explicauit. Poſt hec audiē
tibꝰ omnibꝰ aliis dixit ei ꝑdictꝰ ſacerdos. Eſt uera il-
la indulgētia ꝓ qua uenimꝰ huc Rauenā? Qui rn̄dit.
Vos bn̄ ſcitis hoc: ꝙ audiſtis ꝑdicari illud Bononie a
D. frē Ioāne ordinis ꝑdicatorū doctore theologie &
ep̄o Bononie. dixit.n.ꝙ erat indulgētia triū annoꝝ &
xxx.dierū. Et hoc uerū eſt qđ dixit: ſꝫ hora indulgētie
nō eſt niſi in media nocte. Illa hora uocabo uos: tunc
canonici oñdēt ſolēnter reliqas: & ꝑdicabūt indulgē-
tiā culpe & pene. Sed ipſi mētient p gulā: ꝙ nō eſt tan
tū ibi niſi q̄tū audiſtis Bononie ꝑdicari. Et ecce ꝑdico
uobis: ꝙ poſt uos.ſ.illuc ueniā. Et ſic dixit: ſic uocauit
eos & iuit poſt eos: atqꝫ ipſi uiderūt & audierūt ad lit
terā ſic dixit. Tūc ait illi ſacerdos ꝑdictꝰ. Quō eſt ibi
ita parū de indulgētia: cū b. Ioānes pſonalr̄ cōſecrauit
illā eccleſiā tali nocte? Rn̄dit diabolus. Verū eſt ꝙ b.
Ioānes cōſecrauit eā: tn̄ ibi nō eſt plus de indulgētia.
& n̄ uideat uobis parū. ꝙ ſi qs deberet tāto tp̄e ſtare i
purgatorio: p illā indulgētiā liberaret a penis. Loq̄nti-
bus ipſis uerba ꝑdicta quedā de familia uel circūſtāti-
bus iurauit p ſanguinē xp̄i turbato aīo: & ſtatiꝫ illa fe
mina infremuit terribilr̄ in ſeipſa: & uidebat ſe totam
uelle laniare. Dixit ergo illi ſacerdos. Quare ſic fremu
iſti & clamaſti? & pcutiens manū mulieris: dixit. Noli
offendere xp̄ianā. Tūc demon ſtatim ceſſauit ab illo
fremitu & clamore. Et ait. Ego horreo & miror de illo
pctōre: ꝙ ita inuerecūde & irreuerēter noiauit ſangui
nē crucifixi: q tantū dilexit pctōres: ꝙ ꝓ ſalute & ipſo
rū redēptiōe totū ſanguinē ſuū uoluit effūdere & face
re q̄ſi unū balneū de ipſo ſanguine: in quo ipſi a pecca
tis omnibꝰ lauarent: cū tn̄ una gutta illꝰ ſanguinis ad
redemptioneꝫ totiꝰ humani generis ſuffeciſſet. Et ait.
Quādo noiat ſanguis crucifixi: & qn̄ pulſat campanel
la quā portat clericus an̄ ſacerdotē ferentē corpꝰ dn̄i
Ieſu xp̄i infirmo: oēs demones inferni ſe genuflectūt.
ſic ſcriptū eſt. Oē genu flectat &c̄. Et ille pctōr ita ir-
reuerēter & uitupabilr̄ ipſuꝫ ſanguinē noiauit: ꝓpte-
rea de ipſis facimꝰ maximū macellū in iferno: q ſic ui
tupant ſanguinē Ieſu xp̄i crucifixi. Tūc ait ſacerdos.

Volo ꝙ dicas mihi de indulgētia de qua dixiſti ꝙ fui
ad eā .ix. uicibꝰ & ſi uerū dixiſti ſi eſt talis & tāta q̄lis
& quāta a fratribꝰ minoribꝰ ꝑdicat. Rn̄dit demō. Vos
nūq̄ ſcietis hoc p me. uos.n.audiſtis ter illū frēm Cor
radellū de offida ordinis minoꝝ loq̄ntē de ipſa idulgē
tia: q frater ſuſcitauit.v.mortuos: & uos fuiſtis ꝑſens
qn̄ ſuſcitauit unū ex illis: & ſepulchrū illꝰ defuncti iā
tertio uiſitaſtis. Ipſe.n.eſt magnꝰ dn̄s in celo. & ſic de
iſta idulgētia dixit: ita eſt. Dixit ei iterū ſacerdos. Vo-
lo oio ſcire ueritatē ab ore tuo: ꝙ nō ſum cōtentus de
his uerbis. Rn̄dit demon cū maximo clamore di. Vos
nūq̄ ſcietis hoc a me: nec aliqs alꝰ: ēt ſi crucifixꝰ de-
ſcēderet & deberet pire totꝰ mūdus. Sacerdos aūt di
xit ei. Quod eſt illud quod times ſup oia? Paſſio Ieſu
xp̄i rn̄dit demō: & eſt ſanguis crucifixi. Dixit ergo ſa-
cerdos. Adiuro ergo te p ipſuꝫ crucifixū & p paſſionē
eiꝰ & ſanguinē ꝑcioſiſſimū: cuiꝰ una gutta ſufficiebat
ad totiꝰ mūdi ſalutē: ut dicas nobis expſſe ſi illa indul
gētia eſt ſic dicit. Sentiēs igit demō p iſtā adiurationē
ab ore deuoti ſacerdotis ꝓlatā uehemētiꝰ ſe aſtrictū:
cū furore magno & iracūdia ſic rn̄dit. Vſqꝫ modo feci
tibi honorē dicēdo Vos: ſꝫ de cetero nō loquar ſic: ſed
dicā Tu. Hoc aūt di. uidebat corpꝰ illiꝰ mulieris totū
lacerare: taleſqꝫ mugitꝰ tā horribilr̄ emittebat: ꝙ oēs
ſtupētes & timētes clamādo dicerent terra publice tre
mit ſub nos. uidebat.n.ꝙ terra uellet apiri: & oēs de-
glutire. Signātes ergo ſe ſigno crucis: ſtatim ſecurita-
tem cepunt oi timore & tremore penitus effugatis. &
demō exclamās fortiſſime ſacerdoti ſic ait. Facis mihi
uiolētiā: nō poſſuꝫ tacere. cogit me crucifixꝰ. In illo lo
co eſt idulgētia pene & culpe. Sic.n.hoc uerbū uiolen
ter altiſſima uoce.iiii.uicibꝰ replicauit. Quod ſi unus
hō occidiſſet oēs hoies de mūdo manu ꝓpa & ad lo
cū illū ipſo die idulgētie uere cōtritꝰ & ꝯfeſſus acce-
deret: ſtatim in ingreſſu loci illꝰ mūdaret aia eiꝰ ab oi
pctō: ſic aia pueri baptizati pfecto baptiſmo mūda-
retur. Et ſi qs hr̄et unū ſolū denariū de alieno: & tene
ret eū ſciēter & malicioſe: nihil ei ualeret illa idulgen-
tia. Et addit di. Perdita eſt illa indulgentia ſepulchri q̄
ultra mare: ꝓpterea crucifixꝰ uoluit ꝓpter amorē quē
hꝫ ad xp̄ianos ut eſſet citra mare. Et ille ſtomacoſus
ita fuit amicabilr̄ ꝯiunctꝰ cū crucifixo trāſformatꝰ in
ipſum: ꝙ deꝰ uoluit p eū ſaluos facere xp̄ianos. Ad h̄
rn̄dēs ſacerdos arguit demonē di. Quare tu uocas b.
F. ſtomacoſuꝫ? Rn̄dit demō cū magno clamore. Quia
ipſe fuit ꝯceptꝰ de ſemine uiri & mulieris ſic & cete-
ri hoies: & tn̄ humiliauit ſe in tātū ꝙ pp ſingularē aſ-
ſimilationeꝫ crucifixi quā in aia & in cope ſuo geſſit:
meruit pluſq̄ oēs hoies exaltari. Lꝫ āt btūs Ioānes ſit
maior ſanctꝰ q ſit in paradiſo poſt mr̄em dn̄i crucifixi:
tn̄ ille ſtomacoſus cū fratribus ſuis uexillo explicato
precedit in celo poſt apl̄os oēs alios ſcōs. Ipſe.n.obti
nuit illā ſedē glorioſam luciferi ꝑncipis nr̄i. & ideo nō
poſſumꝰ ipſuꝫ nō ſolū xp̄o noie noiare: ſꝫ magis odi
mus eū q̄ oēs alios ſcōs: imo cognoſcentes ipſum eſſe
in illa dicta ſede luciferi ſublimatū plus cruciamur &
affligimur ab illa gloria ſua & ſublimitate q̄ ab igne i
fernali. Dixitqꝫ demō iteꝝ ſacerdoti abſqꝫ ulla q̄one.

Ego diu habitaui in iſta muliere cum magna pace: &
qete: & non ꝓhibebo ei quin uadat ad miſſas & p̄di-
cationes & indulgētias: nec in morte moleſtabo eam:
qa quiete fui cū ipſa. Quarta aūt die ante mortē ſuā
ſeparabor ab ea. Et nūq̄ alicui de mundo manifeſtaui
ꝙ eſſem in ea niſi tibi. Fuerat aūt demon ipſe in ea ul
tra. xviii. annos & de hoc nullus unquā perpenderat.
Dixit ergo illi ſacerdos. Quare tātummodo mihi hoc
dixiſti? Reſpondit demon. Quia crucifixus cogit me
manifeſtare tibi me ipſum: ut ueritatem illius indulgē
tie tibi ſingulariter reuelarem. Poſt hoc interrogauit
eum ſacerdos. Quare beatus Franciſcus non accepit
priuilegiū de ipſa indulgentia. Tunc mulier illa ope
ratione demonis percuſſit ſibi latus cum manu & pal
mas ambarum manuū uidelicet palmā unius manus
cum digitis alterius manus & pedes. Quod admirās
ſacerdos ait. Quid ſignificat hoc qd̄ feciſti? Reſpon-
dit demon. Duo tantūmodo ſunt ſignati in celo. ſ. cru
cifixus & ille ſtomacoſus. Sciens igit̄ crucifixus ſe da
turū illi ſtomacoſo bullā ſuarū ſtigmatū: nō pmiſit eū
aliud priuilegiū accipe uel bullā manu homis fabrica
tam. Nā ſicut rex nō cōmittit alicui ānuli ſui bullā ni-
ſi ꝓpter aliqd̄ magnū factū: ita crucifixus quādo uo-
luit ſaluare pplm ſuū: noluit illi ſtomacoſo concedere
aliud ſignū niſi bullā ſuorū ſtigmatū. Itē dixit ei ſacer
dos. Quid erit de illis q detrahūt illi indulgētie & re-
trahūt multos ne uadāt illuc: ſicut ſunt multi religioſi.
Reſpondit demon. Melius eēt eis ut traherēt unum
aſinū p caudā de Rauena uſq; Mediolanū: qa de his
facimus maius macellū in inferno: q̄ fiat de pecudib⁹
& aliis aialibus Bononie. Poſt hec aūt ſacerdos & ſo
cii uoluerūt ire ad requieſcēdū. Et appropinquātes ca
mere ubi iacere debebāt cū magna abhominatiōe di
xerūt. Sētimus magnum fetorē. Reſpondit ſtatim de
mon cū magno riſu. non miremini de hoc: q: in illa ca
mera cōgregati ſunt oēs demones de iſta ɔtrata in for
ma diuerſorū aialiū ſi forte poſſent aliqd lucrari cum
his qui uenerūt ad indulgētiā. Illi uero uiri cū feruore
fidei facientes ſup illos demones ſignum crucifixi ipos
cum fetore penitus effugarūt. Eodē anno in mēſe au-
guſti ſequēti idē ſacerdos reuertēs de dicta indulgen
tia ſcē Marie de Angelis trāſiuit p Rauenā: cumq; il-
luc peruenifſet: quidā ex ſociis ſuis duxit eum cum cete
ris ſociis ſuis ad locū fratrū predicatoꝝ. Intrantes aūt
clauſtrum inuenerunt ibi ſexdecim fratres predicato-
res ſimul inuicē colloquētes. Qui cum interrogaſſent
eos unde uenirēt? Reſponderūt dicētes. Nos iuimus
Aſſiſiū pro indulgentia & nūc reuertimur Bononiā.
dixerunt aliqui ex illis fratrib⁹ p̄dicatoribus. Sanctus
Frāciſcus fuit bonus homo: ſ; neſcimus ſi uera eſt in-
dulgētia que dicit̄ eſſe ibi. Reſpondit ſtatim unus il-
lorum fratrū predicatorū. Si uerū eſt ꝙ deus eſt in ce-
lo & indulgentia illa uera eſt: ſi aūt nō eſt uera de⁹ nō
eſt in celo. tunc alii predicatores turbati contra ipſum
dicebāt. Quomodo tu loqueris fatue: & q̄liter tu ſcis
hoc? Reſpondit ille p̄dicator. Scio hoc per teſtimōia
certa: qa uidi qui fuerunt preſentes quādo beatus. F.
obtinuit eam a Papa Honorio. uidēs predictus ſacer
dos ꝙ illi predicatores erāt ita turbati contra illū qui
dixerat ueritatē: dixit eis. Quare ita turbamini & de-
trahitis huic uere indulgentie cū fratres minores nō
ſe intromittant de illa quā dicitis eſſe Peruſii? Reſpō
dit ille frater predicator. omnes fratres p̄dicatores de
Peruſio mentiuntur per gulam qui dicunt illam in-
dulgentiā eſſe ibi: quia ita eſt ibi indulgentia: ſicut p
ſtratas ciuitatis: ſed ipſi introduxerunt hoc ſolum mo
do cauſa deſtruendi illam que uere eſt in ſancta Ma-
ria de Angelis. Tunc uehemētius ſcandalizati illi p̄-
dicatores ſurrexerūt omnes turbato animo: & recede
bant cōminantes illi fratri predicto & dicētes. In ma-
lum tuum protuliſti uerba hec. Quod audiens prefa-
tus ſacerdos uocauit eos dicens. uenite & audite unū
ualde notabile uerbum ꝙ habui hoc anno de iſta in-
dulgentia. Reuerſis igitur omnibus q recedebant nar
rauit ibidem ſacerdos totam ſeriem ſupradictā: ſicut
habuerat ab illo demone eodē anno. Illi autem pre-
dicatores ſuper his que dicebantur a ſacerdote fuerūt
uehementer territi & compuncti: dixeruntq; ſacerdo
ti & ſocii eius. Nos uere credimus nunc ibi eſſe plenā
indulgentiā pene & culpe: ſicut uos dicitis & hoc eēt
p̄dicādū p totā ciuitatē. tūc ſacerdos. Quare ergo ipe
ditis ſalutem tot animarum retrahēdo eos a tanto bo
no & huic indulgētie detrahendo? Reſponderunt illi
p̄dicatores dicētes. Nos pmittimus deo & tibi ꝙ nūq̄
detrahemus nec retrahem⁹ aliquē ab ipſa idulgētia: ſ;
quotquot poterimus inducere ad eundum illuc fideli-
ter inducemus. Prefatis igitur apparet ueracitas hui⁹
ſacre indulgentie. Patet etiā quomodo ſtigmata bea
ti Franciſci ſunt bulla huius ſacre indulgentie: & ſicut
per eccleſiam ſtigmata inſuiſſe beato Franciſco eſt au
tenticum. ut dicetur cōformitate tertia tertii libri. par
te ſecunda: ſic iſtam indulgentiam eſſe ueram eſt tenē
dum. Multa in ſupradictis apparent de ſtatu & excel
lentia ordinis beati Franciſci de quibus dicetur tertio
libro conformitate ſeptima. ¶ Autenticatur etiā hec.
indulgētia alio demonis teſtimonio: uidelicet ex eius
expulſione hac ſacra indulgentia ab homine. In Mar
chia Anconitana in prouīcia mulier quedam fratris no
ſtri ſoror a demonibus uexabatur: & inſtrumenta lege
bat ut notarius. Qui diabolus interrogatus cur ſic eā
uexaret. Reſpondit ꝙ propter nullum peccatū mor
tale ꝙ eſſet in ea: ſed ut clareret quāta eſſet indulgē
tia ſancte Marie de Angelis: ubi meritis beate Virgi-
nis & indulgentia mulier illuc ducta eſſet liberanda
& nullo alio ſanctorum remedio. Adiecit hoc. cogi-
mur dicere ad laudem uirginis utilitatē populi & con
fuſionem noſtram: quia illa indulgētia perdimus om-
nes animas quas lucrati ſumus & poſſedimus magno
tēpore: & addidit. heu heu: quia uerecundiam noſtrā
& periculum cogimur propalare. ex quo illi qui debe
rent eam predicare non p̄dicant. Et adiecit: ꝙ ipſa in-
dulgentia maior erat q̄ dicatur & q̄ credatur. Ipſa mu
lier ſic uexata ducta Aſſiſiū introducta uiolēter in ſcām
Mariā de Angelis ipſo die indulgētie a diabolo uſq;
ad teſtudinē eleuata & in pauimento piecta ut crede-
ret mortua ſana ſurrexit & libera. ¶ Nono confirmat

ueritas iſtius indulgentie teſtimonio defunctoruꝫ qui
ſe hac purgatos declararūt:& pergere ac prexiſſe ſta
tim ad regna celorum.Nam ꝙ perceptione huius in
dulgentie in proximo moriētes ad regna celorum pe
nas purgatorii non tangētes ſunt ingreſſi dictū eſt ſu
pra de muliere de Sclauonia: que ſociis in mari appa
ruit & ſe regna celorū uirtute indulgentie Aſſiſii per
cepte ſtatiꝫ declarauit itraſſe.¶Soror Adriana de Cor
tona cum percepta indulgentia ex labore tamē habi
to deceſſiſſet: Sancta Margarita de Cortona dum ꝓ
dicta ſorore lachrimando oraret: uocē audiuit dicen
tem.Non plores ulterius animā ſororis Adriane:quia
merito idulgētie quā ſuſcepit i ſcā Maria de Angelis:
Abſqꝫ omni pena purgatorii beatorum gloriā eſt ade
pta.¶Conſanguineus cuiuſdā fratris noſtri ordis de ſan
cto Seuerino cōfeſſus ad indulgētiā ſcē Marie de An
gelis prexit:qua ꝑcepta non multo poſt ifirmatus de
ceſſit. Sed cum frater ſolicitus eſſet de ipſius ſtatu ſci
re:quadā nocte ſibi prefatus eidē in luce quadā appa
ruit:que dictū frēm quocūqꝫ ꝑgeret antecedebat. Et
ſtatim locutus eſt di.ſe eē aiam talis conſanguinei ſui:
& ꝓpter indulgētiā ſcē Marie de Angelis ad quā iui:
remiſſa ſunt mihi omnia peccata mea: ſꝫ ſtatim ad ce
luꝫ nō euolaui:ſꝫ teneor in quibuſdā penis ꝓpter quā
dam reſtitutionē quā facere tenebar & nō feci. Dicas
mr̄i mee ꝙ reſtituat:& ego ſtatim ad celum ibo.Et ſi
gnum erit ꝙ amplius tibi nō apparebo.¶Quedā domi
na de Alamania ab alia dn̄a ad indulgentiā ſcē Marie
de Portiuncula trāſmiſſa:cuꝫ rediret & iā eſſet prope
ad unā dietā: infirmata ad mortem omnibus ſacramē
tis perceptis ridere cepit:& ſic deceſſit.Cum uero illa
dn̄a que ipſaꝫ miſerat eius mortē audiret a ſocia ſua:
& de ipſa cogitās ſe ſopori dediſſet: apparuit ei dicta
defuncta di.Sibi ſe eſſe optime. Interrogata cur riſe
rit.Reſpōdet ꝙ riſit:ꝙ pluſquā uiginti Angeli ad exitū
ſuum uenerāt:q ipſaꝫ ad gaudia paradiſi ꝑduxerunt.
Et his dictis diſparuit.¶Duo noſtri ordis frēs de Ala
mania ueniebāt ad indulgētiā:ſed unus ex labore puſ
ſii infirmatus eſt: & cū audiſſet a medico ſe moriturū:
deferri ſe fecit uſqꝫ Aſſiſium: & indulgētia ꝑcepta ea
dē die defunctus eſt.Cūqꝫ ſocius eiꝰ oraret poſt com
pletoriū cū lachrimis corā altari bti Frāciſci & de ſo
cio mortuo quo carebat cōquerer̄:ſtatim Fr̄ defunctꝰ
apparuit:indicās ſe eē in penis.Et cum ſocius diceret.
ergo nō eſt uera indulgētia.Rn̄det ille:imo eſt uer[iſſi]
ma:ſed hoc eſt ꝓpter quādā reſtitutionem quā facere
debebā:priuſquā eſſeꝫ frater & nō feci. Acquire ergo
dictā ſummā pecunie:& facias erogari:& ego alr̄ ti
bi poſtea apparebo.Qui frater ſtatim currens ad cu
ſtodē Aſſiſii & ſi hora eſſet indebita omnia narrauit:
& cuſtos dictā ſummā pecunie fecit paupibus dari:&
ſequēti die hora qua primo orauerat duꝫ oraret uidit
tres uiros nimio ſplendore micātes ueniētes uerſus al
tare beati Frāciſci. Quibus appropinquātibus cernit
unum eſſe btm̄.F.ſecundū.b.Antonium.tertium uero
ſuum ſociū .Qui gr̄as referens ſocio ſuo de reſtitutio
ne dixit ei ſe ire ad gloriā: & ꝙ poſt triginta dies ipm
ſequeretur.Quod & factum eſt.nā cuꝫ rediret uerſus

ſuam prouinciam die.xxx.in Mediolano ſpiritum deo
reddidit.¶Non ſolum hec indulgētia profuit pergen
tibus & ipſam ſuſcipientibus.ut dictum eſt:ſed etiam
defunctis pro quibus eſt ſuſcepta profuit ad ipſorum
liberationem plenariam a cunctis penis purgatorii ut
ſcribenda declarāt. Et nonnulli poſt mortē eam a ſuis
petiere adiri:qua percepta penis euaſis paradiſuꝫ in
troierūt.¶In ciuitate Venetiarū quidā clericus fuit qui
ſummo deſiderio flagrabat iſtā indulgentiaꝫ adire: &
cum iaꝫ neceſſaria paraſſet ad iter grauiter infirmatꝰ
deuenit ad mortē:& aduocans quendā de amicis ſuis
de quo p̄ ceteris ampliꝰ confidebat dixit ei.Quia pre
omnibus amicis & conſanguineis ſemper plus te dile
xi.ideo te rogo ꝙ ſi deus me ab hac uita ſubtraxerit
uel uocare decreuerit:ut accepta expenſa & omnibus
que pro uia mihi parauerā:uadas Aſſiſiū ad indulgen
tiā ſtatim uotum meum adimplēdo:quia ad ipſam in
dulgentiā ſumme pergere optabam.At ille ait.Eſto ſe
curus:ꝙ omnia que mihi dixeris faciaꝫ:& amplius q̄
hortaris:non multo poſt clericus ipſe infirmus moriē
& ille amicus immemor promiſſi aliis ad uiā ſe diſpo
nētibus ſegnius ac remiſſius cepit agere: aput ſe hoc
mēte pertractās:ſi nō modo alio anno ſaltem poſſum
ꝑficere ꝙ promiſſi.Cumqꝫ ita cogitaret: & ecce q de
functus fuerat ſibi in ſōnis aſtitit di. Quomodo tu q
mihi ſemper fuiſti fidelis : tam infidelr̄ contra me age
re diſponis.?Surge uelociter & cum ſocietate iam pa
rata ꝑfice uota mea. Qui ſtatiꝫ expgefactus & quo
dāmodo timore correptus cum aliis uiam agreſſus eſt:
& cum iam trāſacta indulgētia reuerteretur:iterum q
defunctus fuerat multa luce circūfuſus ſibi apparuit:
dixitqꝫ ei dn̄us tibi bn̄dicat pro labore quod pro me
cepiſti.Nā eadem hora qua eccleſiā intraſti omneꝫ pe
nam purgatorii liber euaſi & uado ad gloriā paradiſi.
¶Frater carnalis cuiuſdā mulieris ad mortē deueniens
planctum uoce lamētabili & doloroſa cepit agere di.
heu mihi: ꝙ nō ſum ſecurus ſꝫ turbatus morior ac de
ſolatus: ꝙ indulgētiā ſcē Marie de Angelis quā deuo
te uiſitare decreuerā non percepi.Cui ſoror. Fr̄ noli ti
mere:qa ſi ſupuixeris uotum tuuꝫ poteris adimplere.
ſi aūt dn̄us ab hac uita te uocare uoluerit: ego in pſo
na ꝓpria & in ꝓximo feſto ipſius indulgētie pro te uo
tum tuum adimplebo. Et his dictis qui infirmus erat
nō multo poſt tēpore defunctus eſt:& ſoror eiꝰ ut ꝓ
miſerat ad indulgētiā acceſſit.Et ecce eadē nocte qua
eccleſiā intrauit qui defunctus erat eidē apparuit di.
Soror mea chariſſima tibi reddo gratiaruꝫ uberrimas
actiones:qa illa hora q̄ eccleſiā dei genitricis ꝓ me ut
ꝓmiſeras intraſti:de grauiſſimis penis purgatorii ex
tractus:celi ianuā ſuꝫ ingreſſus.Et bti illi qbus a deo
datū eſt iſtā ſacrā indulgentiā deuota mēte uiſitare: &
his dictis amplius non cōparuit.¶In regno Sicilie qdā
mulier filio orbata ꝑ eius aīa ad ſcm̄ Iacobū accede
re ꝓponēs:filius mortuus ei apparēs dixit. Dicta uia
quā ꝓ me facere diſponis in magnū refrigeriuꝫ & con
ſolationē mihi eſt:ſed ſi me uis ab omni pena liberare
uiā tuā ꝑfice:& cū reuerſa fueris ad indulgētiā ſcē Ma
rie de Angelis uenire ne differas: & mox ab omni pēa

liberabor.Et ut ueꝝ me dixiſſe comprobes:reſpice &
uide que tibi demonſtrabo.Et oſtēdit ſibi locū ſancte
Marie de Angelis ſoris & intus & oēm circa regionē:
uidelꝫ ciuitateꝫ Aſſiſii & uallē Spoletanā: & poſt hoc
ab oculis eius diſparuit . Illa uero euigilās & dicta lo
ca memoriter tenens:ad ſanctū Iacobum cum perre-
xiſſet deinde uenit Aſſiſiū.Et iuxta mōſtrata in uiſio-
ne a filio tam de loco ſancte Marie q̄ de Aſſiſii ciuita
te & ualle Spoletana fuit ualde amens pre ſtupore ef
fecta: & omnia narrās Guardiāo ſancte Marie & fra
tribus:tandē indulgētia ipſa die percepta pro filio: dū
ad propria remearet iterum apparuit ei filius letus &
gaudēs:dixitqꝫ ei mater mea chariſſima certiſſime te
ſcire uolo:ꝙ illa hora & tēpore quādo eccleſiā ſancte
Marie de Angelis ꝓ mea liberatione ingreſſa es: ſtati
ab omnibus Penis liberatus paradiſuꝫ introiui.¶Nobi
lis domina de Frācia cum pro anima filiū ſui ad indul
gentiaꝫ ſancte Marie de Angelis iuiſſet: ad domū re-
uerſa filiū reperit iuxta puteum ſtantem: & dixit ma-
tri ꝙ uſqꝫ tūc fuerat in magnis penis: ſed hora qua ꝓ
me eccleſiā ſancte Marie itraſti:ab omni pena tract⁹
celi gaudia iam percepi. Sed ad huius ſacre indulgen
tie cōfirmationē & tuam conſolationē permiſſus ſum
hec tibi intimare:ſed ſtatiꝫ his dictis amplius nō com
paruit.Quibus perceptis p̄ſata mulier anno ſequenti
ad indulgentiā hanc iterato peruenit.¶Circa annos do
mini.M.cccviii.Quidā nobilis miles de regno Apulie
Franciſcus nomine: cuꝫ quodā ruſtico mercenario ſuo
& ſocietate alia ad indulgētiā ſancte Marie de Ange
lis uenit.Et percepta indulgentia cum rediret cum di
cto ruſtico & ſocietate alia cōtigit dictū ruſticum gra
uem infirmitatē & pedum doloreꝫ incurrere:qui tanq̄
dolens & penitens de bono ꝙ fecerat,dixit militi. uti
nam iſtam uiā tecum nūq̄ feciſſem : quia iam expendi
pecuniam & uobis omnibus recedentibus : ego ſolus
hic pauper & īfirmus in exilio remācbo. Cui miles re
ſpondit.nō te peniteat bonuꝫ ꝙ feciſti. Sed ſi omnino
te penitet da mihi indulgentiā in eo ſtatu:ſicut in Aſſi
ſio recepiſti pro anima fratris mei nuper defuncti : &
ego coram tota ſocietate tradā tibi pecuniā quaꝫ per
uiā expendiſti:& inſuper te expenſis meis equo meo
impoſitū uſqꝫ ad domum meā te reducā.Qui gaudēs
ſtultum pactū cū milite fecit:& ſtatim inito pacto &
pecunia accepta totā indulgentiā: ſicut eam Aſſiſii ac
ceperat pro anima fratris ſui defuncti militi dedit. Sꝫ
cum die altero miles cū ruſtico equo uecto & alia ſo-
cietate ſua iter perageret:frater militis qui defunctus
fuerat clara luce uiſibiliter eodē die ſibi apparuit: at-
qꝫ dixit. Frater chariſſime hodie tibi immenſas grās
refero: quia indulgētia ſancta quam deuotus pro me
comparaſti animā meaꝫ ab omni pena purgatorii libe
rauit.Et ut uerum me dicere comprobes ſcias talia &
talia eſſe facta in domo tua : que dum uera reperens
ſcias me per ſanctā indulgētiā que eſt matris Chriſti:
a pena liberū & ad deuꝫ tranſire.Et his dictis ampli⁹
nō eſt uiſus.Miles aūt ad domū perueniēs cuncta re-
perit que & ꝓut frater eius defunctus predixerat: &
miles recitādo que acciderāt omnibus ꝯcluſit dicens.

Nunc ſcio firmiter & indubitanter indulgentiā ſancte
Marie de Angelis eſſe uerā & corā deo approbatam:
per quā frater meus dilectus celi gaudia letus introi-
uit.¶Decimo aſtruit ueritas huius indulgentie diui-
na reuelatione & inductione ut perſone irent ad iſtaꝫ
indulgentiā.Quod deus ēt facit ꝯtinue inſpirādo ho-
minibus & mulieribus ut ad ipſam pergāt.Quorū ac
ceſſus inſpirationi diuine debꝫ attribui: cū nec priuile
gio ad hoc inducant nec frūm p̄dicatione: q̄a raro uel
nunq̄ frēs ipſam ut deberent predicāt: & tamē diuina
grā & īſpiratione faciēte ubi impedimēta abſint guer
rarūꝫ in maxima multitudine fideles illuc uadunt.At-
tamē q̄buſdā modo ſingulari deus inſpirauit ut irent:
& ueritatē huius īdulgentie ſua reuelatione declara-
re ꝯplacuit. Anno dñi.M.cclxxxvi. Quedā mulier no
bilis de Bononia uenit Aſſiſiū ad īdulgentiā ſcē Marie
de Angelis: & cū per aliquos dies ibidē ꝑmaneret ipſa
hora qua indulgentia incipiebat & cōmuniter p totaꝫ
noctē ꝓpter nimiā preſſurā quā formidabat decreuit
nō ire illuc.ſ.ad eccleſiā ſancte Marie : ſed in hoſpitio
remanere cum ancilla: ſed de mane ualde diluculo ceſ
ſante preſſura ꝓ obtinenda indulgentia & uiſitare ec
cleſiā cum ſua ancilla illuc adire.Et cuꝫ ſic ut decreue
rat feciſſet:ac ſe ſopori dediſſet: uoceꝫ audiuit clamā
tem & dicenteꝫ ſibi ſurge: tēpus eſt ut ad indulgentiā
deſcendas. Et ſtatiꝫ expergefacta preſumēs ꝙ ſua an
cilla eā uocaſſet dixit.Quid clamas? nūqd tempus eſt
ut ad indulgentiā deſcēdamus: ſed ancilla rñdit di. do
mina ego nō uocaui uos nec dū tēpus eſt eūdi.Cum-
qꝫ iterū q̄ſceret.ſcdo eandē uocem audiuit di. Surge
& uade ad indulgentiā:q꞉ tēpus eſt. Et ipſa ut ꝑus an
cillā uocauit.Que rñdit ſe illaꝫ nō uocaſſe:nec adhuc
tēpus eſſe. Tandē ad tertiā uocis excitationē nō iter-
rogādo de aliquo ancillā:dixit ei.Surge eamus tēpus
eſt.Cumqꝫ ipſa cū ancilla ſua uerſus ſcām Mariaꝫ de
Angelis deſcēderet: p totā uiā nullum penitus inuene
runt. Sed in introitu & hoſtio eccleſie ſcē Marie quē-
dam frēm inuenit ſenē in habitu candido uultu hono
rabilem ſtare. Qui ſtatim ſibi dixit ſi uis hanc gratiaꝫ
& indulgentiam accipere: ſpolia & denuda te his ue-
ſtibus tuis:quia aliter intrare non poteris. Quo audi-
to ſtupefacta ſtabat: & tanq̄ adulta & maritata denu
dare ſe uerecondabatur . Ipſe uero frater cum cingu-
lum quo cincta erat apprehenderet mox uidit ſe non
mente ſed corpore immutatam tāq̄ ſi eſſet puella par
uula duorū annorū . Et ipſa incepit admirari & dicere
intra ſe.Quid de te eſt factū? Quomodo ſic tenera &
parua tantā uiaꝫ facere poteris & Bononiam reuerti?
Et ſic ſe tāq̄ paruulam ſine uerecundia denudauit. Et
ipſe frater eam in eccleſiā ipſam ſancte Marie de An-
gelis introduxit:in cuius parte dextra fontem baptiſ-
matis ſibi oſtēdit di.Sicut in fonte baptiſmatis ab omni
pctō lota fuiſti & mundata:ſic & in iſta eccleſia nunc
ab oī ſorde pcti lota & mundata ꝯſiſtis. Et his dictis
frater ipſe loquēs ſecum ſtatiꝫ ab oculis ſuis ſublatus
eſt.Cumqꝫ conſpiceret ſe ueſtibus ſuis conſuetis indu
taꝫ in medio eccleſie ſcē Marie de Angelis p̄ſſuris po
puloꝝ undiqꝫ circundatā ſe inuēit:ubi ꝑus nullus ui-

debat adeſſe.Quod cernẽs deo & btẽ Marie:cui? in-
dulgentia eſſe cognoſcit & btõ.F. cuius meritis de re
miſſione oiuȝ pctõrũ certificata fuit gr̃as egit.Quidã
Bighin? de Senis in pſona alteri? Aſſiſiũ pgẽs:nocte
indulgentie.f.Frãciſco Bartholi de Aſſiſio lectori ſcẽ
Marie letiſſime narrauit di.Quidã peregrinus ſeu pſo
na fuit que nõ credebat hic eſſe tantã indulgẽtiã.uȝ.a
cunctis peccatis. Et dũ ſtaret in quodã ſuo horticello
apparuit ei btũs.F.cũ papa & cardinalib?: & btũs.F.
faciebat ſigna per que innuebat ꝙ bullam noluerat de
iſta indulgẽtia.Et unus de cardinalibus ſurrexit & le-
git in quodam libro hec uerba.Indulgẽtia a pena & a
culpa:ſicut data eſt in terra:ita ↄfirmata eſt in celo: &
uertit chartã altã dicti libri:& legit idẽ: & ſic cõmuni-
ter uertendo chartas ideȝ ſemp legebat. Vnde de iſta
indulgẽtia certificatus fuit & magnã habuit cõſolatio
nem. Fr̃ illumiatus ep̃s Aſſiſii habuit a quodã peregri
no cui a multis erat diſſuaſuȝ: ne ad indulgentiã pre-
ſatã portiũcule iret:qa nõ erat uera. Sed apparente ſi
bi quodã in ſpecie diaconi albis induto ter dicẽte ſibi
ꝙ uera eſt idulgẽtia & ꝙ ſecure iret:ad ipſam indulgẽ
tiã uenit & oibus enarrauit.¶ Vndecimo approbatur
hec idulgẽtia & uera docet̃ miraculoꝝ opatione. Cũ
multi de Marchia Ancõitana irẽt ad idulgẽtiã ſcẽ Ma
rie de Angelis:& quoddã caſtrũ ptrãſirẽt : iuuenes ba
ratarii illius Caſtri ab eis quo pgerẽt requiſierunt: Et
cum cauſam eis itineris indicaſſent: unus illorum eos
deridendo & manu a ſe protẽſa dixit tã uera & tã cer
ta eſt indulgẽtia ad quã pergitis:ſicuti uerũ eſt & cer-
tum me iſtam hirundinẽ que garriendo circũuolat ha
bere manu mea.uix enim uerba finierat & ecce hyrũ
do que prius in alto deſuper uolabat:cunctis qui ade
rant aſpicientibus:eius in manu reſedit. Quo facto il
li deriſores confuſione ac rubore ſuffuſi ſtabant ſtupe
facti:illi uero peregrini a dño confortati: iter ſuuȝ ad
indulgentiã cum gaudio perfecerũt.¶ Quidã Girardus
nomine de Fighino:cum quãdã diligeret mulierẽ nec
ipſam habere poſſet:cõtigit dictã mulierẽ ad indulgẽ
tiam Aſſiſiũ adire: quod cernẽs dictus gerardus uſqȝ
Aſſiſiũ eſt eã inſecutus: ſperãs eã habere in igreſſu ec
cleſie ſcẽ Marie de Angelis. Et cuȝ dicta mulier ad ec
cleſiã iret:ipſe Gerardus nec eã uidit:nec eccleſiã ullo
mõ prohibitus itrare potuit. Quo miraculo uiſo con
feſſus diligẽter peccata ſua:poſtea itrauit.Et nõ mul-
to poſt ſeculũ relinquẽs fact? eſt frater minor.¶ Duo
decimo ueritas huius indulgẽtie cõprobat̃ nõ creden
tium punitione.Mulier quedaȝ de Padua confeſſa eſt
ſemel ꝓprio ſacerdoti omnia peccata ſua.Et cuȝ ſacer
dos interrogaret quare ſic generalr̃ eſt confeſſa?Re-
ſpondit ꝙ uolebat ire ad indulgẽtiã ſcẽ Marie de Aſſi
ſio:& ſacerdos miſer. Si eſt uera idulgẽtia quam dicis
ego uiu? nõ exeã de loco iſto. Stati miſer añ dictã do
minã:& loquelã amiſit & expirauit. Preſatis igit̃ duo
decim uelut.xii.teſtimoniis pȝ iſtã indulgentiã ſancte
Marie eſſe ueriſſimã.Que omnia ſunt affirmata & co
ram teſtibus dicta & ꝓbata.Que quilibet fidelis duȝ
attente ponderat & diligẽter : indubie credat hãc in-
dulgentiã & ore uerã cenſendam:& ut habeatur toto

opere proſequendaȝ.Multa aũt alia a deo ſunt fcã ad
iſtius indulgentie confirmationẽ:ſȝ pro opere preſenti
predicta ſufficiãt.Ex dictis ergo apparet de ſolicitudi
ne amore zelo beati.F.ac deſiderio qd̕ habuit ad ſal-
uãdas animas : & quomodo Chriſti exẽplo animatus
eſt ad procurãdũ oium ſalutẽ:qd̕ ſuper omnia oſtẽdit
huius ſacre indulgẽtie impetratio:que annuatim & in
perpetuũ fidelibus pie accedẽtibus datur: nec ab ipſa
ſeparat̃ ſexus nec conditio aut etas.Quia omnibus tã
mulieribus q̄ uiris:tam pauperibus q̄ diuitibus:tã Ita
licis q̄ Vltramontanis:tã Barbaris q̄ Latinis: & ſic de
nationibus hominũ:tam ſenibus q̄ pueris & iuuenib?
dummõ ſint cõtriti & confeſſi ut decet:ipſa indulgẽtia
a deo datur.Quare & ſi multis aliis beneficiis diuina
gr̃a faciente humano generi a btõ.F.exhibitis:Homi
nes btõ.F.q̄plurimũ obligent̃ utpote Quia ꝓmo mũ-
duȝ renouauit ut patuit libro ꝓmo conformitate.viii.
parte.ii.& cõformitate.x.&.xi. Secũdo uitã perfectã
demonſtrauit ut patuit.libro ꝓmo.ↄformitate.ix. par
te.ii.de regula euãgelica quã ſeruauit. Tertio mundũ
ↄtẽnendũ declarauit.libro ꝓmo.ↄformitate.vi.& dice
tur huius ſcdi ↄformitate.iiii.parte.ii. Quarto Ieſum
proſequendũ idicauit cuius amore omnia deſpexit. ac
poſt eius ueſtigia toto niſu pfectionis inceſſit.ut ouide
tur in hoc ſcdo libro: & in tertio libro cõformitate ſe
cũda.parte ſcda. Quito mũdũ ſua uita & doctria illu
minauit.De quo dicet̃ ↄformitate.xiii.huius ſcdi libri.
Sexto demones ſubiecit & ſuppeditauit. de quo dcm
eſt libro ꝓmo ↄformitate.vii.& dicet̃ in iſto ſcdo ↄfor
mitate.ix.Septimo generis hũani exaltatio: & hoc in
ſui pſona:tot & tãta a deo percipiẽdo & ſpãli ſtigmata.
De quo dicet̃ cõformitate.iii.tertii libri. Octauo p ſe
& ſuos fr̃es ſigna i orbe perpetrauit : ꝓpter q̄ nõ ſolũ
in una parte:ſȝ in oibus rõne liberãdõis a malis: & et
exẽploꝝ exhibitoꝝ ab ipſis debẽt deo & btõ.F.fide-
les gr̃as exhibere.de qbus dcm̃ eſt.lib.ꝓmo.ↄformita
te.viii.& libro ſecundo.conformitate ꝓma: & dicet̃.li
bro.iii.conformitate.ix.&.x.Nono in gloria celeſti ſu
blimauit.de q̄ dicet̃.libro.iii.ↄformitate.viii Decimo
purgatoriũ euacuauit.libro.iii.ↄformitate.v.Vndecio
ſuoꝝ deuotoꝝ pſonas & aĩas protegit & ad gloriaȝ
pducit.libro tertio.ↄformitate.x.Duodecio que cupit
genus humanũ obtinere bti.F.meritis a deo dant̃. ſiẽ
lib.iii.cõformitate.ix.&.x dicet̃. Tũ ſup oia obligatũ
reddit btõ.F.huius ſacre idulgentie ipetratio. Tũ qa
nullus ſcõrũ hoc unq̄ exhibuit generi hũano nec ꝓcu
rauit. Tũ qa nõ partẽ hois ꝓcurauit ſaluari: ſȝ totum
hoiem p dimiſſionẽ totalẽ oiuȝ pctõꝝ. Tũ qa nõ uni
gẽti etati uel ↄditiõi ſȝ oibus. Tũ ꝙ non ꝓ uno ſemel
& tẽpore i ſed una die ſingulis annis & perpetuo. Sic
ergo tanto bñficio ꝓcurato p btm̃.F.qa ſalutẽ ꝓcura
uit oium oẽs homies q ſunt fuerũt & erunt ꝑalus ſcis
btõ.F.obligant̃ & tenent̃:nec eſt aliqs pctõr tã ſcele-
ratus niſi q totalr̃ ignorat d̕ iſta idulgẽtia:qui excuſa
tionem habeat ſi dãnatur aut nõ obtineat ſuorum ue
niam peccatorum.pure confiteatur:& ad hãc pergat
indulgentiaȝ & ſalutẽ obtinebit perfectam.Magnum
quippe eſt ꝙ un? pauperculus modicus & deſpectus

tot bona mundo protulerit & dederit: q ſignum eſt ac ceptatiõis maxime bti.F.apud deum: & ſui ferventiſſimi amoris & charitatis ad ſaluté omniuȝ hominum pñtium & futurorum. Dicta beneficia a btõ.F.hominibus tradita magna indigerẽt declaratiõe. Sed ad preſens referare omitto cã breuitatis: q ex dictis in precedẽtibus & dicẽdis in ſequẽtib⁹ apparebit eorũ expoſitio & magnitudo ipſorum. Sic ergo pȝ qũo debet intelligi ſecũda pars hui⁹ ſecũde ɔformitatis iſtius ſecũdi libri.uȝ.Frãciſcus aiaĺ: & hoc p reſpectuȝ ad oẽs fideles & frẽs ſuos generalr. Reſtat ergo uidere quo modo btũs.F. ad inſtar xp̃i ut paſtor ſe habuit ad fratres: & aiatus fuit ad faciendũ oia que ad uerũ ptinẽt paſtorẽ & prelatũ. ¶ Vbi ſciendũ eſt q btũs.F.ut bonus prelat⁹ & paſtor frẽs ſuos uelut oues a xp̃o eidẽ traditas ꝑmo in loco tuto collocauit: qa in uita euangelica obſeruãda fundauit.ut dcm̃ eſt cõformitate.ix. ꝑmi libri. Secũdo ad paſcua uberrima minauit: qa appetere eterna & ſola & crucifixi meditari mirifica incitauit.ut dicit.iiii. pars legẽde &.vii. Tertio ab inſidus diaboli ɔſeruauit ſicut patuit de fratre Ruffino p diabolũ deprauato: queȝ ad uiã ueritatis reducẽdo a diabolo liberauit. Et de frẽ inobediẽte ſubacto habenis diaboli: queȝ ſuo monitu eripuit: & ſic de aliis. Quarto refecit & cibauit nõ ſolũ doctrina: ut dctm̃ eſt in ꝑmo lib.ſȝ & cibo corporali.ut diceẗ in iſto. Scdo ɔformitate.xii.ut patuit in caplõ generali Aſſiſii celebrato: ubi qnqȝ milia & ultra frũm deus cibauit meritis bti.F.ut dicit.v.pars legẽde. Quinto placibilẽ & affabilem in cõdeſcendẽdo ſe exhibuit. ſicut patuit cũ fratre qui multa abſtinẽtia deficiebat.ut dicit.v.pars legende. Et de alio fratre infirmo: quẽ duxit ad uineã ad comedendũ uuas: & ut ruborẽ ſibi tolleret ipẽ ꝑer comedit. Quibus comeſtis Frater infirmus fuit ab infirmitate ſanatus. Sexto ſeparauit.ſ.malos a bonis.hoc patuit de frẽ: quẽ expulit ab ordine q bñ cõedebat & nihil opari uolebat: & ſic de aliis. Septimo ſcã ſuorum fratrum & ouium cognouit: ſicut diceẗ huius ſecũdi libri ɔformitate.xvi.nã introitũ & exitũ frũm oium nouit. ut patuit in deſcriptiõe fris minoris: quẽ debere eẽ dicebat ad inſtar ſociorũ ſuorũ.ſ.fris Bernardi Ruffini & ſic de aliis. Cognouit ſcã fris Leonis Ruffini Bernardi Helie & ſic de aliis multis. Octauo ſanauit ſpũaliter doctria & uerbis.ſicut patuit in nouicio q ordineȝ exire uolebat: & de frẽ Ruffino &c̃. Ac corporalr. ſic dcm̃ eſt ꝑma ɔformitate huius libri ſecũdi. Nono per uiã rectã & perfectã deducẽdo cõduxit: exẽplar oiuȝ uirtutũ ipſis ꝑbendo in cũctis actibus ſue uite. Decimo ad ſe benigne euocauit: & hoc dũ archana diuinorum prout uidebat ſaluti ipſorum utile eſſe referando eis palã fecit. ſicut de multis pȝ in legenda.utpote de dilatatione ordis.de iclinatiõe ſummi pontificis: & ſic de aliis que de⁹ ipſi reuelãdo eis edicebat. Vndecimo ꝓ eis exorauit.ut q̃rta & decia pars legẽde oſtẽdunt. Deum.n. orauit ꝓ tẽtatiõe fris Bernardi Ruffini pro frẽ Helia & ſic de aliis.ut diceẗ ɔformitate.xi. hui⁹ ſecundi libri. Duodecimo ſuã uitã ꝓ eis poſuit. unde utꝑberet ſe eis: exẽplarẽ uitã auſteriſſimã uſqȝ ad mortẽ ſemp duxit. ut patebit cõformitate.xiii.huius libri ſecũdi. Quibus apparet btm̃.F.uerũ & bonũ frũȝ fuiſſe paſtorẽ & prelatũ. Inſuper ipſe ad inſtar materialis paſtoris ſpũaliter accipiendo in ſua pera.i. in ſua mẽte geſſit & pectore. Panẽ uite.ſ.xp̃m cũ ſumma deuotione frequẽter cõmunicãdo.ut dicit.ix.pars legende. Sal.ſumma diſcretiõe. ut auriga uirtutũ omnia exercendo.ut dicit.v.pars legende. Aqua ꝓ potu ad lfam fuit uſus.ut dicit.v.pars legende. Sed ſpũalr aq̃ ſapiẽtie fuit a deo potatus itelligẽtie ſcripturarum ut.xi.pars dicit legende. Herbis uirentibus cum ſuis fuit uſus.ſ. exemplis ſanctorũ & ſpãliter xp̃i.ut dicit.iiii.pars legende. Et apoſtolorum.ut dicit.ix.pars legende.quoruȝ exemplo uixit.ut dicit.iii.pars legẽde: & martirũ triũphos emulabaẗ.ut dic̃.ix.pars legende. Canes habuit quia ipſe cũ ſuis ꝑdicationis offm iniunctũ: ut dicit q̃rta pars legende: exercuit fidelr & feruẽter. Viliter ad lfam indutus fuit.ut dicit q̃rta pars legende: & ſeptima & chorda citus. Sub tecto paupculo quoad uixit reclinauit.ut dicit.vii. pars legende & ɔformitate q̃rta huius libri ſecũdi diceẗ. Stramenta pro lectulo habuit.ſ.terrã cubitando. Et ſic ſub celo nihil habere uoluit: nec corpori ſuo indulſit: imo circa mortẽ de nullo dixit ſe debere dicere culpã ſuã: niſi qa frẽȝ corp⁹ qd̃ ſe ſponte ſpũi ſubiecerat male tractauerat. Eſtuȝ meridianum & diabolicuȝ declinauit oium contemptu & deſpectione.ut dicit.vii.pars legẽde. Et ſic nulli uiuẽti onerosus fuit. Baculũ tenũit: qa iuſtiſſim⁹ fuit deo ſibi & ꝓximo qd̃ erat debitum reddendo. Caulas habuit: qa fidem catholicã cum ſuis firmiſſime tenuit & docuit: fiſtulã deuote tenuit ɔ̃onis. eidem uendicãdo qcqd in ipſo erat. ut dicit.x.pars legende. Calculũ habuit: qa xp̃o totus iunctus fuit & unitus.ut dicit pars nona legẽde. Sic ergo btũs pr̃.F. nõ mercenarius extitit: ſed bonus & uerus paſtor erga oues ſuas.i. fratres a deo ſibi traditos & cõmiſſos. Quibus omnibus patet declarata ſeda pars huius ſecũde ɔformitatis.uȝ. Frãciſcus aiaĺ & generalr & ſpãlr. F.ſuit p[...] ſtor bo[...]

¶ Fructus terti⁹ & ɔformitas iſti⁹ ſecũdi libri &.xv. in ordine. Ieſus ſtola clarificus Frãciſcus ſubleuatur. Prime partis.uȝ. Ieſus ſtola clarificus. Expõ.

DOminus & redemptor noſter Ieſus xp̃s cum ab inſtanti ſue conceptionis perfectus deus fuerit & perfectus hõ: anime ſue nõ ſolum eſt plenitudo deitatis cõmunicata: ſed & plenitudo gratie collata.ut habetur Io. ꝑmo & tertio ſentẽtiarum.diſtin.xiiii.ac omni beatitudine eſſentiali in portione ſuperiori beatificata.ut.ii.diſt.habetur. Et miraculũ per maximum fuit talem beatitudinem non redundaſſe ad portioneȝ inferiorem. Et conſequenter corpus ſuum non beatificaſſe beatitudine accidentali ipſum ſtolis beatitudinis ueſtiendo.hinc eſt q ſaluator noſter: ſicut deitateȝ ſuam aſtruere uoluit diuerſis argumẽtis & uiſis: ſic &

animam ſuam fuiſſe beatitudine recreataꝫ.non ſolum
oſtendendo ſuam deitatē aperte animā beatificanteꝫ:
& conſequēter ſuam animā beatitudine principali &
eſſentiali beatificatā:ſed & humanitatē.ſ.corpus ſuuꝫ
aliquando beatificatuꝫ ſtolis glorioſis & beatitudine
accidentali nō per unam dotum beatificarum: ſed inſi
mul omnib⁹ adunatis.Erat enim re uera decēs ut ipſe
dei filius ſuam deitatem nude & aperte aliquando &
quibuſdam oſtenderet.iuxta dictū beati Auguſtini.ut
uitam oſtenderet in qua poſt hanc uicturi ſumus . Ac
premiſi actuum & operū uirtuoſorū.Quo nō ſoluꝫ ad
credenda ſed ad peragenda ardua a deo iniuncta ho-
mo animaret.Hanc enim ſuam deitatē nude & aperte
in ueteri teſtamēto oſtēdit Moiſi.nō quādo eaꝫ petiit.
Exodi.xxxiii.ſed poſtea.ut habet Numeri.xii.hoc.n.
ei munus a deo cōceſſum eſt ut deū uideret ſicuti eſt.
Que cōtemplatio cunctis filiis in fine promittit. ut di
cit Auguſtinus.xii.ſuper Gene.ad lrām: & in epl'a ad
Paulinā.Fuit etiam Iſaie cōmunicata.Iſa.vi.ubi Glo.
deū nemo uidit unquā oculo corporis:ſed pōt eum ui
dere oculo cordis:ſicut uidit eū Iſa. unde beati mūdo
corde:quoniā ipſi deū uidebūt.In nouo teſtamento ui
dit beatus Paulus in raptu.de quo habet.ii.Corin.xi.
unde btūs Auguſtinus in qōne penultima ad Oroſiuꝫ
ſic dicit.ob id raptus fuerat Paulus in tertiū celuꝫ.i. in
intellectualē uiſionē:ut deū nō per corpus nō per ſimi
litudinē corporis:ſꝫ ſicut eſt ipſa ueritas cerneret . Ad
hī pfecto peruenerat Paulus:ut deū ſic in uita iſta ui-
deret:ſicuti ſancti poſt hāc uitam.Ideꝫ dicit.xii. ſuper
Gene.ad lrām:& in epl'a ad Paulinā de uidendo deū.
beatus etiā Stephanus uidit. Actuum.vii.ubi Gloſa.
Quidam electorꝫ in hac uita adhuc detenti munda-
to oculo cordis uidere meruere gloriā.ut hic Stepha-
nus & Paulus raptus ad tertiū celuꝫ:ſed Paulus uidit
ut uident beati:quare & Stephanus.de beata uirgine
pie etiam eſt credendū ꝙ uiderit: pſertim dum in eius
utero Ieſus xp̄us moraret ; quia priuilegia gratiarum
aliis cōceſſa nō ſunt ab ipſa deneganda.prout dicit Ie
ronimus in ſermone de aſſumptiōe.Hodie &c.& Ber
nardus in epiſtola ad Lugdun.De btō Benedicto idē
aſſerere uidet beatus Gregori⁹.ii.Dial.& de quibuſ-
dam aliis eſt pie credendū:ut per raptum ad huiuſmo
di uiſionē peruenerint in preſenti cōſtituti. ut dicit Au
guſtinus in epiſtola ad Paulinaꝫ de uidendo deum.Et
ſi dicat.hoc uidet repugnare illi quod ſcribit . Exodi.
xxxiii. Nō uidebit me homo & uiuet.Reſpondet Au
guſtinus in epl'a ad Paulinā:ꝙ non intelligitur ꝙ non
uiuat preſenti uita & in corpore mortali : ſed accepit
uiuere pro actu uite ſenſitiue & imaginatiue qua ho-
mo debꝫ mori cōſiderata uiſionis excellentia non dei
omnipotentia.Cōtra predicta eſt id.Io. pmo deuꝫ ne
mo uidit unquā:& Apoſtolus dicit: ꝙ lucē habitat in
acceſſibilē quā nemo hominū uidit nec uidere poteſt.
Reſpōdet btūs Auguſtinus pmo libro de trini. ca. v.
ꝙ Apoſtolus pro tanto dixit:ꝙ illi qui uident deuꝫ ul
tra homines ſunt.i.ultra hominis pura naturalia con-
ſtituti:& in epiſtola ad Paulinā dicit: ꝙ deuꝫ nemo ui
dit unquā uel in hac uita ſicuti eſt: uel in alia uita ſicu
ti uiſibilia iſta que corporali uiſiōe cernunt.Et pōt di- Quō deū nemo ui dit unq̄.
ci iuxta glo.allegatā de Iſa. Quod nemo uidit unquā
oculo corporis nec uidere pōt.ut dicit Apl'us . ¶ Hāc
uiſionē ipſe deus & ſaluator noſter in pſenti conſtitu
to uel conſtitutis cōmunicando:quia nō eſt uiſio per-
manēs in aliquo cui cōmunicata eſt niſi in ſua anima:
ſed trāſiens:plura & ſingularia dona ipſum ſic uiden-
ti elargit.Et pmū eſt gratificationis. gr̄a eniꝫ uie com
muniter nō ſufficit eleuare & diſponere ad tā arduam
uiſionem.Nec eſt ſibi ppriū & eſſentiale: ꝙ ſic qlibꝫ
uideret uel uidere poſſꝫ deū . q̄re uel alia gr̄a requirit
uel poris augumētū : & hoc de cōmuni lege & nō dei
omnipotētia pēſata.Secundū eſt perfecte purgatiōis.
Deus enī a ſolis purgatiſſimis mētibus uidet. ut dicit
Auguſtin⁹.pmo de trini.q̄re homo tali uiſione ſibi da
ta ab omni ſcoria & rubigie purgat pc̄ti: & ſit uas pu
riſſimū.Tertiū eſt fomitis ſuppreſſionis.p tūc.n.ani-
ma nō icitat ad malū nec retrahit a bono: imo oppoſi
tum:cū ſibi omne bonū demonſtrat.Quartū eſt ſingu
laris ſanctificatiōis accipiēdo ſanctificationē p ſingu
lari dei in aia habitatōe.iuxta illud ps.Sāctificauit ta
bernaculū ſuū:deus in medio eius &c. Quintuꝫ eſt in
gr̄a ↄfirmatiōis ꝙ tali uiſione ſtāte:ꝙ peccet nō eſt i-
telligibile. Sextū eſt certificatōis de pmanētia in gr̄a:
& forte etiā de pſeuerantia finali. Paulus.n.q habuit
huiuſmodi uiſionē nō pmanētē ſed trāſeūtē dixit.Ro.
viii.Quis nos ſepabit a charitate xp̄i:Et rūdebat di.
ſcio ꝙ nec mors nec uita &c.poterit nos ſepare a cha
ritate dei q̄ eſt in xp̄o Ieſu. Septimū eſt copulationis:
tali.n.uiſione homo cū deo unus ſpūs efficit : adeo ut
ab ipſo diuidi. ut dicit Apl'us & ſeparari non poſſit.
Octauū eſt ↄſolatiōis.ps. Adimplebis me letitia cum
uultu tuo:delectatiōes in dextera tua &c. Nonuꝫ eſt
trāſformatiōis pfecte.ut dicat cuꝫ Apl'o. Gal.ii. uiuo
ego iā nō ego:uiuit in me uero xp̄us.Decimū eſt illu-
minatiōis.Audit.n.& uidet cum Apl'o.ii.Corin.xi. Ar
chana uerba que nō lꝫ homini loq.Vndecimū eſt cu-
pite diſſolutiōis.cupit.n.cū Paulo diſſolui & eſſe cuꝫ
xp̄o.Duodecimū ē gl'ie ↄſeq̄nde ſubarrationis.Signū
eniꝫ eſt glorie poſt hāc uitā accipiēde: cui talis uiſio a
deo in pn̄ti cōcedit:ut pꝫ de pdictis: qbus dn̄s digna
tus eſt cōcedere.¶ Et ſi dicat. Nōne lucifer uidit de- Lucifer ſi uidit deū hac uiſiōe
um:Rn̄det ꝙ nō uiſione hac de q̄ loquimur ſed alia:
ꝙ hec eſt que btificat & ſi trāſeūter tales & permanē
ter btōs. Quā nō habuit ipe Lucifer nec Angeli ante
ↄfirmationē in gr̄a.Multa alia talib⁹ uidētibus proue
niunt.ut dicet.libro.iii.ↄformitate.vii.Sed ad preſens
dcā ſufficiāt.Hec ergo uiſio ſicut a nobis naturalr de-
ſiderat:ita a quolibꝫ ut det eidē a deo: ipſe altiſſimus
dꝫ deprecari & dici:cū ps.Oſtende nobis faciē tuā &
ſalui erimus:facies enim tua plena eſt gr̄aruꝫ. Heſter
xv. Hac ergo habita uiſione homo certificat de cre-
dendis agēdis & obtinēdis.q̄re nihil ei incredibile ni
hil durum & aſperū eſt uiſum ut patuit in preſatis &
aliis qui uiderunt. ¶ Verum ꝙ dicta uiſio non conce
ditur omnibus:& animā Chriſti fuiſſe beatā ab inſtā-
ti ſue cōceptionis credendū erat ab oibus:ac oculi nr̄i
& ſenſus ſolū corporalia apprehēdunt & ſentiūt:hinc

Cur xp̄us voluit trāſ figurari.

eſt ꝙ cum beatitudinē anime xp̄i.oculo corporali vi‑dere nō poſſumus:ſicut nec ipſam aiam: p corp⁹ ergo ſuum.i. p corporis dotes eam btām demonſtrare dece bat:ut p effectus huiuſmodi q ab aīa btā & ſola ꝓ‑cedunt:ad beatitudinē eius anime deueiremus. Et ſic faciendo de beatitudine accidētali noticiam hēremus ipſius xp̄i.Declarare ergo eidē placuit ſue beatitudi‑nē anime p dotes corporis : & q̄a dotes beatificantes corp⁹ſunt quatuor.uꝫ.ſubtilitas:agilitas:claritas:im‑paſſibilitas. Corpus.n.glorioſuꝫ quatuor p̄fata habe bit.Quia.n.nunc eſt groſſum tunc erit ſubtiliſſimum: omnia ſine leſione penetrās. Quia ē pōderoſuꝫ & gra ue tunc erit agiliſſimū & perget quocūqꝫ libuerit quaſi in momēto:quia eſt obſcurū tunc erit clariſſimū:utpo te ſole ſplēdidius : quia uero nūc ſubiectū eſt paſſioni bus.tunc erit impaſſibile:quia a nullo pati ualebit:Et he quattuor dotes ſiue ſint ab aīa ſiue ab alio: aſtru‑unt tamē animā btām: Saluator noſter per p̄fata ani‑maꝫ ſuā eſſe btām reſerauit:nō ſimul in uita & ſi poſt: ſed nūc unā nunc aliam declarando.Dote ſubtilitatis uſus eſt ꝓut dicit Hugo de ſancto Victore:quādo uir ginitate pſeruata & uirginitatis itacta clauſura a uir ginis utero clauſo exiuit de b̄tā Maria naſcendo. Et ſi ſanctus Thomas dicat:ꝙ nō fuit per dotē ſubtilita‑tis q̄ ſit tunc uſus : ſed miraculo nouo.Agilitatis dotē uſus eſt:quādo ſupra aquas ambulauit.ut docēt euan gelia.Aqua enim nō eſt indurata ſub eius plantis : ſed in ſua permanēte diſpoſitione ſaluator ſuper eaꝫ am‑bulauit.Impaſſibilitatis dote(ſequēdo dcm̄ Vgoneꝫ) uſus eſt:duꝫ panē tranſubſtātiauit in corpus.unde cor pus Chriſti & ſi mortale eſſet in ſe quādo ipſum diſci pulis tradidit & paſſibile: licet corpus xp̄i eſſet mor‑tuuꝫ pro tūc ſi eſſet & fuiſſet in ſacramēto: quia omne abſolutum quod infuiſſet eidē extra ſacramentuꝫ:in‑eſſet eidē duꝫ eſſet ſub ſacramento:ſed non omne re‑ſpectiuū:tamē ſi corpus xp̄i.i. hoſtia conſecrata per‑cuteretur in ignē poneretur:& ſic de aliis paſſionibus nihil corpus Chriſti pateretur . ratio quia impaſſibile eſt ſub ſacramēto ꝯtentū . Et ſic dote impaſſibilitatis ſuum corpus adornauit modo iam dicto ſub ſacramē to locando:ei ut a nihilo poſſit affici extrinſeco cōce‑dendo.Claritatis uero dote uſus eſt quando in monte Thabor corā tribus Apoſtolis trāſfiguratus : ſpecies eius.(ut dicit Lucas)apparuit altera nō in q̄titate: ſꝫ in qualitate:quia ut dicit Mat.xvii. facies eius appa‑ruit ut ſol ueſtimēta eius alba ſicut nix . De qua dote & de qua trāſfiguratione loquit̄ prima pars huius ter tie conformitatis iſtius ſecūdi libri di. Ieſus ſtola cla‑rificus.Et quia h̄ indiget debita expoſitione. ideo pro eius declaratione ſunt aliqua inquirēda & uidēda . Et

Trāſfigu rō qd ſit.

primū.Quod cū euāgeliſta.Mat.dicat ꝙ xp̄us transfi guratus eſt.Quid eſt trāſfiguratio:& quomodo debet intelligi hec trāſfiguratio facta. ¶Et ꝓ huius indaga tione ſciēdū eſt : ꝙ trāſfiguratio ad uim uocabuli eun do eſt.in figuraꝫ alterius trāſitio & mutatio. Sed figu ra in ſacro eloquio dicit̄ dupl'r.Aliquando accipitur ꝓ quātitate.ſapiē.vii. In uētre matris mee figuratus ſuꝫ caro.Aliquando dicit̄ qualitateꝫ:& ſic accipit̄. Ariſto.

ponēs eaꝫ in quarta ſpecie qualitatis:& de hac loqui tur Apoſtolus.pͥme.Corin.vii.p̄terit figura hui⁹ mun di.& quandoqꝫ accipit̄ figura pro ſigno. pͥme. Corin. x.omnia in figurā.i.in ſignum cōtingebāt illis. Sed de hac nihil ad ꝓpoſituꝫ.Saluator ergo quādo transfigu ratus eſt quātitatem nec corporis nec faciei mutauit: ſed bene qualitatē:quia in aliam figuram.ſ. beatā mu tatus ē. Sic ergo patet quomodo in figuram aliam ſal uator trāſfigurādo ſe eſt mutatus.Secundū eſt quare uoluit ſe transfigurare.Et licet dictū ſit in parte:tamē hoc uoluit exercere.ut dictū eſt:ut beatitudinem ani‑me ſue demonſtraret : per beatitudinem ad tempus corpori collatam que ex anime beatitudine procedit: quia non pōt bene intelligi ꝙ corpus ſit beatū & ani ma nō:& ſi ecōuerſo fuerit in Chriſto.Et quia in dei‑tate ipſius anime noſtre : in huanitate corpora no‑ſtra ſuam beatitudinē debent habere:Quid eſſet bea titudo nr̄a ſanctis Apoſtolis tali transfiguratione de‑clarauit.Id ipſum peregit:quia ipſe premiſerat.ut pa‑tet. Mat.xvi. Si quis uult uenire poſt me abneget ſe‑metipſum &c̄.& ut dicit Gregorius.Magnum eſt ab‑negare qd' habet:ſed ualdē multum eſt abnegare qd' eſt:& Ambro.iſtum paſſum exponēs euangelii di.ar‑duum quippe eſt crucē tollere:animā periculis morti‑qꝫ corpus offerre.Negare ꝙ ſis cum uelis eſſe qd' nō ſis:& ſubdit.moralis & bonus magiſter nequis deſpe ratione frāgatur aut tedio : premiū uoluit oſidere:qd in futuro aſſit mercedis oſtendendo.Inſuper quia di‑xerat.Mat.xvi. Sunt quidam de hic ſtantibus qui nō guſtabunt mortem donec uideant filiuꝫ hominis in re gno ſuo:& cum ipſe ſit ueritas. Ioānis.xv.quod pro‑miſerat opere impleuit. Demonſtrauit enim & in ſua fore uirtute ſe beatificare & beatitudinem pro libito: aſſumere.¶Tertiuꝫ uidendum.Cur coram tribus di

Cur coraꝫ trib⁹ ſoluꝫ ſe trāſfigu rauit.

ſcipulis & non pluribus ſe transfigurauit: quia euan‑geliū dicit:ꝙ Ieſus aſſumpſit Petrū Iacobum & Ioan nem & nō alios.Reſpōdet.Primo quia ſufficiēs eſt te ſtimoniū duorum uel triū.Secūdo ꝓpter miſteriuꝫ tri‑nitatis p̄dicandum per iſtos tres Apoſtolos tribus lin guis p̄ncipalioribus:quia Petrus latinis.Rome enim obiit.Iacobus Hebreis & Ioānes Grecis . Tertio ut doceret ꝙ ardua & ſecreta pluribus nō ſunt reuelan‑da.Quarto ut hos p̄ aliis autenticos redderet utpote qui eſſe debebāt colūne eccleſie in miſterio trinitatis. Quinto ſi omnes aſſumpſiſſet. quare & Iudam indi‑gnum.Si alios & nō ipſum occaſionē ex dimiſſiōe ad malefaciendū ei prebuiſſet.ut dicit Dama.¶Quartū

Vide pul‑chra et no tenda de dn̄i trāſfi guratiōe.

q̄rendū in quo loco fcā eſt huiuſmodi trāſfiguratio.& reſpondet euangeliū:ꝙ in monte excelſo &. ſeorſuꝫ.ſ. in monte Thabor ubi.Primo innuit:ꝙ id Chriſtus fe cit ut oſtēderet ꝙ deus ſe & ſua referat illis qui a ſtre pitu ſunt remoti mundanoruꝫ.ſicut Moiſi in monte Si nai.Exodi.xx.&. xxxiii. & Helie in monte Oreb.iii. Regum.xix. Et diſcipulis in monte. Mat.v.Secundo ut daret intelligi ꝙ non in iſtis inferioribus:ſed in ſu‑perioribus gloria noſtra eſt querenda & beatitudo. Sed a terrenis oportet cōſurgere qui celeſtia uult in‑ueniri & habere. ¶Quintum querendum & uidendū

quomodo facta eſt hec transfiguratio.Reſpondetur
ꝙ Ieſus transfiguratus eſt ante eos. uide coram qui-
bus:quia ante eos ſanctos Apoſtolos. hoc egit ut te-
ſtes eēnt: & ut aniaret eos ad ſimilē beatitudinē per-
optandā transfiguratus eſt ante eos. Nota ꝙ deus fe
cit hanc trāſfigurationē.Sed dicit̄ paſſiue transfigura
tus & hoc reſpectu humanitatis & corporis debꝫ in-
telligi nō reſpectu anie ac deitatis. Iam.n.erat in aīa
& aīa fecit uere in corpore.Sꝫ qōo:dicit euangeliū fa
cta eſt facies eius altera : nō quātitatiue ſed qualitati
ue:qa ut ſol:quia beata & glorioſa.Reſplenduit enīꝫ
facies ei⁹ut ſol:imo plꝰſquā ſol.Et ꝙ nō habuit exē-
pluꝫ clarioris luminoſi:ideo poſuit ſol.¶Sed hic ſunt
aliqua dubia.Primū dubiū.ubi fuit iſta claritas in ſub
iecto.Rn̄det Alexāder de Ales.iii.parte ſumme.par-
te ꝑma.qōne.ccxiiii.ꝙ ſubiectiue fuit in corpore. Sꝫ
in ueſte fuit ab exteriori a ſuperinfuſo faciei ſplendo-
re. ¶Secundū dubiū.An talis claritas fuerit glorioſa.
Reſpōdet̄ ꝙ ſic:& ſi ad tēpus aſſumpta.ut enim dicit
Lucas.caplo.ix. uiſus eſt in gloria magna & teſtanti-
bus doctoribus Ieronimo Chriſoſtomo & Remigio
ſup hūc locū: In gloria uiſus eſt future poſtea reſurre
ctionis:in qua poſt iudiciū apparebit electis.¶Ter-
tium dubiū cur dn̄s uolēs oſ̄dere beatitudinē ſui cor
poris plus Apoſtolis reſerauit p doteꝫ claritatis q̄ per
alias dotes.Rn̄det̄ ꝙ alias dotes uidelꝫ duas oſ̄de-
rat.Primā.ſ.ſubtilitatē naſcēdo.Secundā ſuper aquas
ambulando.Mat.xiiii.Quare reſtabat per hanc oſten
dere.ſ.per claritatē.Hoc idē peregit:quia ad claritatē
omnes alie dotes ſequunt̄.Lux enīꝫ ſine ſui corruptio
ne corpora penetrat diafana: & ſic eſt ſubtiliſſima: fit
ſubito & multipliciter in medio & ſic agilima.Non in
ficitur tranſiens per infecta & ſic impaſſibilis . ut dicit
Alexander.tertia parte. qōne.ccxix. quare oſtenden-
do de claritate cōſequēter & de aliis oſtēdit. Sic ergo
claritas illa fuit ab interiori ꝑducta.ſ.claritas corpo-
ris & fuit uera:quia aliter fuiſſet non uiſio ſed illuſio
& fuit glorioſa.ut dcm̄ eſt.¶Quartū dubiū. Quomo
do potuit ſtare iſta claritas cū colore priori. Reſpōde
tur ꝙ color eſt quid materiale reſpectu lucis.quare ꝑ
poſitū.Similiter in quibuſdā lapidibus precioſis ſimul
ſtant color & ſplendor.ut docet experientia.Hoc etiā
deus poteſt facere.¶Quintū dubium.quomodo talis
claritas glorioſa potuit ſtare in corpore mortali? Re-
ſpōdet̄ ꝙ cū dotes ſint diſtincte & deus cunctipotēs
potuit ꝑ tempore dare unā ſine alia. ¶Sextū dubiū.
Quomodo tāta claritas cū eſſet centies lucidior ſole.
ut dicit Hilarius & Aimo: nō illuminauit totum mun
duꝫ? Reſpondet̄ ꝑmo ꝙ illa claritas uoluntarie eſt in
corpore dn̄i expreſſa: & per conſequēs cui uoluit ma
nifeſtauit.Secūdo quia ut docet experientia.Lucerna
nō illumīat niſi ſit in ſitu debito locata.Quare nec cla
ritas illa:quia nō in ſitu apto poſita mundū illumina-
bat. Tertio hoc fuit factū uirtute diuina retrahente
lucis huius radios. Vt enī dicit Auguſtinus in epl'a ad
Paulinā. Sicut in noſtra poteſtate eſt uidere corpora-
lia: ſic in poteſtate ſpiritualiuꝫ eſt ut ea uideamus uel
nō.quare ꝓpoſitū.¶Septimū dubium.Sicut cū ocu-
li noſtri in ſua claritate fixa acie ſolē intueri nequeāt:
quomodo oculi Apoſtoloꝝ tantā lucem uidere potue
runt? Reſpōdet Alexander.iii. parte.qōne.ccxxiii.ꝙ
ſolem nō poſſumus uidere nō ratione ſplendoris : ſed
caloris diſſoluētis humidū radicale pupille oculi.Sed
claritas glorioſa nō eſt uiſus diuerberatiua uel diſſolu
tiua:ſed magis cōfortatiua fortificatiua & delectati-
ua:& ſic ipſam uidere potuerūt.Facies ergo facta eſt
ut ſol ueſtimēta eius alba ut nix ! Et quia nihil albius
eſt niue nec ſplendidius ſole:exemplū euangeliſta po-
ſuit de ipſis. Et ſic patet quomodo facta eſt transfigu
ratio.¶Sed uidendum eſt quid ad hanc transfigura-
tionē eſt ſequutuꝫ: & ſancti euāgeliſte.Mat.& Lucas
ponunt plura.Et primū eſt duorū ꝓphetarū ad Chri-
ſtum aduentatio & acceſſio.nam & ecce apparuerunt
Moyſes & Helias cum eo loquētes.Pro hoꝝ declara
tione ſunt aliqua dubia renouāda. ¶Primum dubiū.
An Moyſes uere reſurrexerit? Reſpōdet Alexāder in
tertio locis preallegatis ꝙ non: ſed bene fuit ibi eius
anima nec fuit neceſſe ibi eſſe eius corpus:quia uirtu
te diuina apparuit Apoſtolis.pōt etiāꝫ dici ꝙ ſicut an
geli in corpore aſſumpto nobis apparent uel ſimilitu
dine corporali:ſic & ipſe apparuit:quia corporeis ocu
lis ſpm̄ uidere nō poſſumus.Poteſt etiā dici dei omni-
potētia penſata ꝙ in ꝓprio corpore potuit apparere.
¶Secundū dubium.Qualiter apparuerūt.Reſpōdet
Lucas.caplo.ix.ꝙ uiſi ſunt in maieſtate.ſ.Chriſti. Nā
ſequit̄ ꝙ Apoſtoli uigilātes uiderunt maieſtateꝫ eius:
& duos uiros qui loquebant̄ cuꝫ eo: quare ipſi glorio
ſi in ſe nō erant ſed ſic in gloria apparebāt: & redūda
ti gloria maieſtatis Chriſti.¶Tertiū dubiuꝫ.Cur illi
duo.ſ.Moyſes & Helias apparuerūt. Rn̄det̄ primo ut
xp̄s oſ̄deret ſe nō egiſſe ↄtra legē ꝑut dicebant pha
riſei:ſed ſecundū legem in cuius ſignū legiſlator appa
ret Moyſes ac legis emulator Helias.Secūdo ut oſtē-
deret ſe uite & mortis impiū habere:Moyſen de lim-
bo & Heliam de paradiſo extrahendo.Tertio ut re-
ſeraret illuꝫ ſe eſſe.quē lex & ꝓphete ꝓclamauerunt:
& legis & ꝓphetarū omnia impleſſe & implere uenīſ
ſe.¶Quartum dubiū.Cur xp̄us uoluit hos duos ſue
trāſfiguratiōi adeſſe.Reſpondet̄ ꝙ hoc egit ut de ſua
gloria & beatitudine anime:& ꝑ tunc corporis teſtes
haberet autēticos tam de ueteri teſtamēto q̄ de nouo
Moyſen & Heliaꝫ de ueteri:Apoſtolos tres de nouo:
ut ſic euidenter doceret ſe eſſe noſtrū glorificatorem
teſtibus utriuſqꝫ teſtamēti tam ſolēnibus.¶Quintuꝫ
dubium.Quare Enoch nō uenit ſicut Helias. Reſpō
det Alexander loco ꝑallegato ꝙ xp̄us in hac transfi-
guratione uoluit gloriā reſurrectiōis: & opus redem-
ptionis facere exprimere.Et quia ſolum explicite fuit
tradita & credita poſt diluuium.ſ.Abrahe ꝑmo: & ſic
deinceps:Et Enoch fuit ante quādo ſolū implicite cre
debatur:quare ipſe non fuit adductus. ſimiliter Moi-
ſes omnia que fuerunt in primo ſtatu per dei ſciuit re
uelationem : quare pro illius temporis teſte ſufficiens
erat.¶Secundum ad hanc transfigurationem ſubſe-
quutum eſt Moyſi & Helie cum Chriſto allocutio.
Euangelium dicit : ꝙ loquebantur cum eo: ſed quid?

Mat. nõ dicit. Sꝫ Lucas dicit ꝙ dicebat exceſſuꝫ eius
quẽ cõpleturus erat in Ieruſalẽ. Quo uerbo oſtẽditur
ꝙ ipſi cũ dulciſſime & humillime exorabant: ꝙ paſ-
ſionem & ſi acerbã & dirã: ſubire tamẽ uellet pro ge-
neris humani redemptiõe & ſalute. O cũ quanta reue
rentia loquebatur cũ eo utpote cuꝫ Rege & deo ſuo.
¶ Sꝫ aduerte ꝙ in hoc actu xp̄s ſe oſtẽdit. Primo ue
rum deum uiuorũ & mortuorũ iſtos ſic ad ſe adducen
do. Secũdo ex fine redemptorẽ omniũ: quia de hoc lo
quebant̃. Tertio omnipotentẽ. Moyſen de iferni lim
bo deducendo. Quarto beatificatorem: quia uiderunt
eum beatũ & in maieſtate ſua. Ad quã uiſionẽ ſequu-
tum eſt ipſoꝝ duoruꝫ quaſi glorificatio: quia fuerunt
gloria Chriſti & maieſtate pleni. iõ dicit Lucas ꝙ uiſi
ſunt in maieſtate. i. gloria xp̄i: ſicut enim ſuperinſuſio
ne lucis fit homo lucidus ſaltẽ exterius: ſic in propoſi
to. Ad qđ ſubſequutũ eſt magnũ gaudium ipſorũ. Pri
mo quia uiderũt euꝫ quẽ tãto tẽpore uidere optaue-
rant. Secũdo uiderũt eum in decore. Tertio quia ipſi
ex gloria xp̄i recreati ſunt aliqualiter. Abraã uidendo
diem eius gauiſus eſt: quãto magis iſti. Tertiũ ſubſe-
cutũ ad iſtã transfiguratiõẽ eſt Petri ad xp̄m ſingula
ris proloquutio & reſpõſio ut dicit euangeliũ. Sꝫ hic
ſunt aliqua dubia. ¶ Primũ dubium. Quomõ Petrus
& Apoſtoli cognouerũt Moyſen eſſe & Heliam: quos
nũquã ꝑus uiderãt. Reſpõdet̃ ꝙ hoc cognouerunt in
luce illa ineffabili claritatis Chriſti: uiſi. n. ſunt in glo-
ria & maieſtate Chriſti. Quo ſequit̃ ꝙ in glorie lumi-
ne obtecta ꝑus reuelant̃. Sequit̃ etiam ꝙ non ſolũ glo
ria homo illuminat̃: ſed etiã recreat̃. Petrus clamat ui-
ſa gloria di Domine bonũ eſt nos hic eſſe. Et ſi in uia
multo fortius in pr̄ia ubi eſt eterna beatificatio. ¶ Se
cundũ dubiũ. Quare Petrus nõ dixit ſibi & ſociis con
ſtruere tabernaculũ ſed ſolũ Ieſu. Moyſi & Helie. Re
ſpondet̃ ꝙ Petrus. ut dicit Luc. Dormierat: & euigilãs
a ſomno ſtupefactus dixit hec neſciẽs qđ diceret. Se-
cundo põt dici ꝙ bñs Petrus conſtituendo xp̄o taber
naculum ſibi conſtruebat & ſociis. Tertio põt dici ꝙ
ſibi & ſociis nõ dicebat tabernaculũ conſtrui: quia ſe
& eos nõ putabat tanti meriti: ſicut illos eſſe quos in
maieſtate uidebat. ¶ Tertiũ dubiuꝫ. An Petrus iuſte
peteret. Reſpõdet̃ ꝙ nõ: qa neſciebat (ut dicit euan-
geliuꝫ) qđ diceret. Itẽ xp̄o & ſanctis nõ ſunt faciẽda
tria tabernacula ſed unuꝫ: quia una fides & una eccle
ſia: cuius ipſe xp̄us eſt caput. Similiter beatitudo non
debet appeti ꝓ preſenti ſed ꝓ futuro. Et ideo qa ne-
ſciebat quid diceret xp̄s ſue queſtioni nihil reſpõdit.
¶ Quartũ dubiũ. quare nõ fuit in hoc a xp̄o illumina
tus ut ſciret qđ loqueret̃. Reſpõdet̃ ꝙ lux illa diuina
irradiabat ubi uult quos uult & quãtum. Sic dedit eis
noticiã de Moyſe & Helia & nõ de aliis. Homo inſu-
per naturalr̃ alienat̃ dũ ſupra ſe eleuat̃: & ideo in uno
a dño fuit adiutus. ſ. ut uideret gloriam dei: in alio ſue
nature dimiſſus. ſ. inquirẽdo. Apparet etiã ꝙ deus nõ
que ſcit beatis reuelat. ¶ Quintũ dubium. Si qđ Pe-
trus petiit nũquid corporalr̃ uel ſpũalr̃ erat intelligen
dum. Rñdet̃ ut credo ſpũaliter. Sꝫ ne fuit impletum?
Rñdet̃ ꝙ partim nõ: quia fides trinitatis nõ facit tria
tabernacula ſed unuꝫ: ꝙ tres perſonas in una eſſentia
confitet̃. Itẽ xp̄ꝫ ſanctis nõ equat nec ecõuerſo: quare
tabernaculũ facit ipſi ſoli & nõ aliis: qa una eſt eccle-
ſia. Partim uero eſt completũ: quia tria tabernacula. i.
tres ſtatus ſunt in eccleſia. Prim⁹ clericoꝝ ſignatus p
xp̄m. Secũdus ꝯiugatoꝝ ſignificatus p Moyſen. Ter
tius religioſorum & uirginũ ſignificatus per Heliam.
¶ Quartuꝫ ſubſecutũ ad trãſfiguratiõẽ eſt Apoſtolo
rum obũbratio. dicit euãgeliũ ꝙ nubes lucida obũbra
uit eos. Sꝫ que fuit & qđ hec nubes? Rñdet Beda ꝙ
ſpũs ſanct⁹ ſicut & colũba: & ſic in baptiſmo xp̄i fuit
tota trinitas: ſic hic. pater in uoce. ſpũs ſctũs in nube:
& fili⁹ in pſona ꝓpria trãſfiguratus: ſꝫ qđ egit hec nu
bes? Rñdet euangeliũ ꝙ obũbrauit eos. i. circũfulſit.
ab effectu dicũtur obumbrati: ueſtiuit eos & operuit ut
oſtẽderet eis gr̄aꝫ diuinã īfuſam: ut ꝙ eis fiebat poti⁹
gr̄e diuine tribueret̃: ꝗ ipſoꝝ meritis: uel põt dici obũ
brauit. i. refrigerauit. naꝫ refrigerium magnũ ꝑſtitit eis
ut qđ Petrus dixit bonũ eſt nos hic eẽ: tali fit expertus
obumbratione. Vel alr̃ põt dici ꝙ obumbrauit eos ut
daret itelligi ꝙ ſancti Apoſtoli qbus dñs loquebatur
erant ut nubes leuis p ſeparationẽ a terrenis: opaca p
ſequeſtrationẽ ab omni ſenſuali delectatione: clara ꝙ
totus hõ in intimis erat recollectus: que tria reqrũtur
in eo cui loqtur dñs: ſicut fuit in Moyſe cui in nube lo
quutus eſt dñs in mõte. Exo. xx. ¶ Quintũ cõſecutuꝫ
ad trãſfiguratiõẽ eſt pr̄na iſormatio. ſic obumbratis
uox iſonuit. hic eſt fili⁹ meus &c. Sꝫ qđ pr̄ loquit̃ obũ
bratis. Certe hic eſt fili⁹ meus dilectus in quo bñ mi-
hi complacui ipm̄ audite. ubi oñdit̃. Primo xp̄i nobi-
lis cõditio: qa hic eſt fili⁹ meus. Secũdo ſumma perfe
ctio: qa in eo bñ mihi ꝯplacui. Tertio uera iſtructio:
qa ipm̄ audite. & ſic pꝫ ꝙ xp̄s eſt uerus deus: qa fili⁹
meus. ſ. dei pr̄is. Gr̄a plenus & uirtutibus: quia in eo
mihi cõplacui. Veridicus in uerbo & doctrina: qa ipꝫ
audite. Sꝫ cur nõ dixit ipm̄ ſectamini & eius opa: ſed
ſolũ ipm̄ audite. Rñdet̃ ꝙ Apoſtoli iam ipm̄ ſequebã
tur. Xp̄s prius egit & poſtea docuit: & quia doctrina
nõ diſcrepabat a uita. Inducẽdo ergo Apl̄os ad audiẽ
tiã doctrine: fecit ꝯñter & uite imitatiõẽ. Sꝫ ſciendũ
eſt ꝙ Apoſtoli. pmo obũbrant̃. ſcdo iſormant̃. tertio ꝓ
ſternunt̃: qa deus. Primo gr̄am infundit que mentẽ re
frigerat: humectat deuotiõe & cor mollificat: que tria
itelligunt̃ in nube. Secũdo aperit intellectuꝫ ut homo
percipiat xp̄i doctrinã conditionem & uitam. Tertio
ꝓſternit: qa oñdit ꝙ homo de ſeipſo nihil debet pre-
ſumere quãtũcũqꝫ uiſitet̃ a deo donis: quia nihil eſt:
ſed de deo. ¶ Sextũ ad transfigurationem ſubſequu-
tum eſt Apoſtoloꝝ ꝓſtratio: quia ceciderunt nõ retro
ut reprobi: ſed in facies ſuas ſicut a deo electi. Sꝫ qua
re ceciderunt? Certe quia humana fragilitas celſitudi
nem non ſuſtinet diuine allocutionis. Daniel non ſuſti
nuit allocutionẽ angelicã: ſꝫ cecidit & elãguit: ꝗto ma
gis diuinã ſic & Apoſtoli ceciderũt. ¶ Septimũ ſubſe-
quutũ eſt ipſoꝝ diſcipulorum a Chriſto contactus &
confortatio. Eos tetigit dicens nolite timere tetigit ut
ſe dei uirtutem oſtenderet. Et confortauit eos dicens.
Surgite & nolite timere nihil eſt formidanduꝫ uel ti-

mendum preſentialiter Chriſto aſſiſtēte.Ex predictis
pꝫ ꝙ iſti tres benedicti Apoſtoli multa in hac transfi-
guratione a Chriſto habuerunt.Primo fuerunt a xp̄o
adamati ſpālitꝛ:qa eos aſſumpſit. Secūdo acceptati
qa duxit eos. Tertio ſubleuati:qa in montem excel-
ſum &c.Quarto gloriā xp̄i cōtemplati:qa transfigu-
ratus eſt ante eos.Quito aduocati & ꝓ teſtibus depu-
tati:qa ante eos.Sexto illuminati:qa facies xp̄i eis re-
ſplēduit ut ſol. Septimo iocundati: qa faciē xp̄i in iu-
bilo.i.in gloria niderūt.Octauo de gloria corporis q̄-
lis erit certificati:qa faciē xp̄i ut ſolem niderūt & ue-
ſtimenta alba &c.Nono conſolati. Clamat Petrus bo-
nū eſt h̄i nos eē. Decimo refrigerati ab ardore cuiuſ-
cūqꝫ noxii:qa nube obūbrati. Vndecimo a p̄re e celo
iſormati dū eū audiūt.di. Hic ē &c.ipſuꝫ audite.Duo-
decimo cōtra omnia aduerſa roborati: qa tacti ſunt a
xp̄o ſua manu. Sic ergo qd boni hac ſacra traſfigura-
tione ſanctis prouenerit Apoſtolis Moyſi & Helie ex
iam dictis pꝫ. ¶Octauū ſubſequutū ad trāſfiguratio-
nē eſt Moyſi & Helie abſceſſio.euāgeliū dicit ꝙ Apo-
ſtoli oculos leuātes neminē uide rūt niſi ſolū ieſuꝫ:quo
ſeqꝛ ꝑdictos abiſſe. Sꝫ quo abierūt? Rñdeꝛ ꝙ uniuſ-
qſqꝫ ad locū ſuū prexit.Moyſes ad limbū patrum. Et
Helias ad paradiſum deliciarū: & pie credendū eſt ꝙ
Moyſes patribus & Helias Enoch narrauerit que ge-
ſta ſunt.Ac gaudio credenduꝫ eſt ſanctos p̄ſatos p̄res
perfuſos:agnoſcentes xp̄i in breui futurā paſſionē:&
conſequēter coꝝ ab inferis liberationem.Et nota ma-
gna miracula facta eē in hac trāſfiguratiōe.Primū de
faciei xp̄i qualitatiua immutatione & ueſtimētoꝝ.Se-
cundū de Moyſi & Helie apparitōe.Tertiū de nubis
diffuſione.Quartū de patris loquutione. Quintuꝫ de
glorie ſubtractione. Sextū de predictoruꝫ abſceſſu.ſ.
Moyſi & Helie & ſubtractiōe. Sꝫ pre aliis miraculis
eſt multiplex & uera īformatio de dñi noſtri Ieſu xp̄i
conditiōe:Apoſtolis tribꝰ facta. Sci.n.Apoſtoli ex ſe-
rie geſtoꝝ in hac trāſfiguratiōe uiderūt & agnouerūt
ip̄m dñm Ieſum eſſe Primo ſumme beniuolētie qa ab
eo acceptati ſunt ad ſui uiſionē.dicit euangeliū ꝙ Ie-
ſus aſſumpſit Petrū Iacobū & Ioānēꝫ.Secūdo magne
ſapiētie ꝙ eos in montē ſeorſum duxit. hoc egit ut di-
cit Remigiꝰ ut doceret:qa neceē eſt oībus q deū con-
tēplari deſiderāt:ut nō in īfimis uoluptatibꝰ iaceāt: ſꝫ
amore ſupernorū ſemp ad celeſtia erigant. remotis.n.
a terrenis deꝰ ſua reſerat. ut pꝫ de Moyſe.Exo.xx. de
Helia.iii.R.xix.Et de diſcipulis.Mat.v. Tertio exē-
plū oīs p̄fectionis & ſcimonie.Origenes hūc paſſum
trāſfigurationis exponēs dicit moraľr.Cum aliqs trā-
ſcenderit ſex dies:uidet Ieſum transformatū ante ocu-
los cordis ſui.Diuerſas.n.formas hꝫ uerbū dei appa-
rens unicuiqꝫ ſecundū qđ expedire uidenti cognoue-
rit.hec Origenes.Sꝫ cū xp̄s ſit forma omnis p̄fectio-
nis.Ex decretali.De uerborū ſignificatione. Exiit qui
ſeminat:& Mat.xix.Si uis perfectus eſſe.Seqtur. Ve-
ni ſequere me:& Exo.xxv.dꝛ.fac ſecunduꝫ exemplar
qđ tibi in monte monſtratuꝫ eſt.hac de cauſa xp̄us in
montē aſcendit:& ibi transfiguratus eſt. Quarto mul-
te ſufficientie. Cū.n.xp̄s omnia ſit ut dicit Ambroſiꝰ.

Quare ad eum prout qlibet indiget accedenti cōfert.
Si.n.pauper es diues eſt.ſi īfirmus medicus eſt : & ſic
de aliis . ut hoc iuuat omnia prebere qbus īdigemus:
cuilibet in forma ſua ſecundū Origenē eſt transfigura-
tus & transfiguratꝛ. Quinto plene btm̄:& ſi a portiōe
īferiori & a corpore ſubtraxerit aliquādo.In hac trāſ-
figuratiōe ſe beatū oſtēdit in utroqꝫ homine. iō trans-
figuratus eſt.Sexto noſtrū beatificatorē.Ad qđ oſten-
dendum(ut dicit Ieronimus & doctores)transfigura-
tus eſt.Septimo ueraciſſimū:promiſſa obſeruando.di-
xerat.n.Mat.xvi.Sunt qdam q nō guſtabunt morteꝫ:
donec uideant filium hoīs in regno ſuo:& ſic effeciſſe
oſtēdiꝛ:qa transfiguratus eſt.Octauo remuneratorem
ſufficientiſſimū ſuoꝝ imitatoruꝫ in preſenti & in futu-
ro.hac de cauſa transfiguratus eſt.Vnde ſi eius diſci-
puli eſſe in preſenti uoluerimus in futuro ꝓmiū repor-
tabimus.Nono in cōuictu gratioſiſſimū. ſi.n.cum ip̄o
ſtare & cōuerſari delectabimur :nobis gloriā ſuā pan-
det.coram ſimilibus trāſfiguratus eſt dicit euangeliū.
Decimo aduerſa patiētibus iuſtiſſimū oſtēdit ſatiſfa-
ctorem.tribuit.n.eis mēſuram bonam & confertā: qa
trāſfiguratus eſt ante eos.Vndecimo ad bonū excita-
torem.oſtēdendo premiū incitat ad laborem & bonū.
Quod & fecit:qa transfiguratus eſt.Duodecimo mi-
randorū operū effectorem. hoc pꝫ: qa transfiguratus
eſt: & cuꝫ aliis pꝫ hoc que ipſe exercere dignatus eſt.
Tertio decimo prudentiſſimū: quia ante eos uelut te-
ſtes tranfiguratus eſt nec cuilibet ut prudēs ꝑādit ſua
ſed paucis.Quarto decimo deū & hominē.deum tam
miraculo trāſfiguratiōis q̄ paterna inſonatione: homi-
nem quia trāſfiguratio ipſa nō fiebat in deitate ſed in
aſſumpta carnis proprietate & ueritate:quia transfi-
guratus eſt. Quinto decimo luciforme & clare reful-
gētie:quia centies ſole ſplēdidior.(ut dicit Hylarius
& Aymo) facies facta eſt:quia inqt euāgeliū reſplen-
duit facies eius ut ſol . Sexto decimo in ipſius deita-
tis & beatifice humanitatis uiſiōe: & ſi ꝑncipaliter &
cōpletiue in deitate noſtrā eſſe beatitudinē ordinatā:
in cuius ſignū facies eius ꝑncipaľr reſplenduit ut ſol.
Decimo ſeptimo noſtre mētis quietatorē:quia ſi uiſio
humanitatis ad tēpus beato Petro cōceſſa cogit eum
exclamare:bonū eſt nos hic eſſe:a fortiori uiſio ipſius
deitatis que nō accidētalis ſed eſſentialis beatifica ui-
ſio declaratur.Decimo octauo mire efficacie cuꝫ ſole
ſplendidior centuplo eius fuerit beata facies:egit ſua
uirtute ut nō a toto mūdo tantū lumē:ſed a ſolis tribꝰ
diſcipulis Moyſe uidereꝛ & Helia.Decimo nono ſum-
me potentie. Secundū.n.Ambroſiū Omelia ultima ſu-
per Ioānēꝫ.Ad horā Moyſes a Xp̄o fuit reſuſcitatus:
& idē dic̄ Ieronimꝰ:& ſi doctores Alexāder & Tho-
mas dicāt ꝙ ī corpore alio ad tp̄s aſſumpto apparuit:
diuine tamē potentie qđ factum eſt attribuitur.Vige-
ſimo rerum imperatoreꝫ: quia deum ſe oſtendit iſtos:
uidelicet Moyſen & Heliam ad ſe adducendo. Vige-
ſimo primo noſtrum conſolatorem optauerat Moyſes
& Helias Ieſum uidere:uiderūt & conſolatiut Abraā
extiterunt. Vigeſimoſecūdo affabilē in locutiōe.euā-
geliū dicit.ꝙ ipſi loquebanꝛ cū eo:& ipſe cuꝫ eis. Vi-

geſimotertio ſup oia deſiderabilẽ p₃:ꝙ beatificat ali-
os ſua btitudine.aia.n.Moyſi repleta quodãmodo fu-
it xp̄i gloria:ꝙ in ei⁹ maieſtate modo ſupra declarato
fuit uiſa : ac ſecũ ſtãtes ad libitũ ualet btificare: quod
ſũme a cũctis optat̃. Vigeſimoquarto digne reuerẽtie
& uenerationis. loq̃bant̃.n.cũ Ieſu Moyſes & Helias
ac ſibi reuerẽtiã ut deo ipſoꝝ exhibebãt. Vigeſimoq̄n
to ſuauitatis & dulciſſime deguſtationis. Clamat Pe-
trus.Bonũ eſt nos hic eẽ. Remigi⁹ uiſa Petr⁹ dñi ma
ieſtate adeo delectat⁹ eſt: ut cũcta tẽporalia obliuio-
ni traderet:& ibi in ꝑpetuũ uellet manere. Si aũt Pe-
trus tũc ſic accẽſus eſt quãta erit ſuauitas & dulcedo
uidere regẽ in decore ſuo:ſic angeloꝝ choris intereſſe
& ſcõꝝ? Vigeſimoſexto mẽtis gratificatorẽ.In cui⁹ ſi
gnum nubes lucidat.i.gr̃a obũbrat.Vigeſimoſeptimo
nr̃m illuminatorẽ.hoc p̄ſtat̃ lumen quo apoſtoli co-
gnouerũt Moyſen & Heliã:quos añ nõ uiderãt. Vige
ſimooctauo regeȝ poſt laborẽ:quod oñdit̃ nubis obũ
bratione & recreatõe.Vigeſimonono extinctorẽ cui⁹
libet noxii & incẽtiui. Nubes obũbrat lucida & rori-
da ipſos ap̃ſos.Trigeſimo oium creatorẽ. Pr̃ de celis
clamat apoſtolis audiẽtib⁹ eũ ſuũ eẽ filiũ:& ↄñr deuȝ
oiuȝ factorẽ.Trigeſimoꝑmo nr̃m mediatorẽ: ꝙ fili⁹
eſt dilect⁹.Trigeſimoſecũdo ſufficiẽtẽ redemptorẽ &
ſatisfactorẽ.Pr̃ dicit ꝙ in eo ipſe cõplacuit. Trigeſi-
motertio ueracẽ doctorẽ & iformatorẽ. Pr̃ apoſtolis ĩ
perat eũ audiẽdũ. Trigeſimoquarto diuinalis notitie
declaratorẽ.Ipſe pr̃ clamat hac in trãſfiguratiõe:ſp̃us
ſanct⁹ in nube obũbrat: & fili⁹ ſe trãſfigurãs dictorũ
accipit atteſtationẽ & h₃. Trigeſimoq̄nto iuſtiſſimum
cuiq₃ ſuũ retribuẽdo.Moyſen ad limbũ dirigit: & He
liã ad paradiſuȝ.& ſic loca ꝓpͣa utriq₃ aſſignat.Trige
ſimo ſexto eſſentialiſſimuȝ & ꝑmanẽtiſſimũ. In cuius
ſignũ cadẽtes ap̃ſos ſubleuat di. Surgite.Trigeſimo-
ſeptimo piiſſimũ cõpaſſus apoſtolis ad ipſos ꝑgit tã-
git & erigit pri⁹ ꝓſtratos. Trigeſimooctauo diſcretiſ
ſimũ p₃:ꝙ ſuã gloriã oñdit & retrahit ꝓut ſua indicat
diſcretio.Trigeſimonono liberaliſſimũ. Nã ſua dona
largit̃ q̃tũ ex ſe cũctis generib⁹ .Petro.i.p̃latis & cleri
cis.Moyſi.i.cõiugatis. Iacobo.i.penitẽtib⁹.Ioãni.i.cõ
tinentib⁹& uirginib⁹.Helie.i.cõtemplatiuis.& ſic cũ-
ctis eſt parat⁹ ſignificatis p dictos.v. dona ſue gr̃e &
glorie ↄdonare.Quadrageſimo ꝓuidẽtiſſimũ: ꝙ q̃ ui
derãt nõ referãda ꝓ tũc ap̃lis demãdat.Et hoc ꝑmo ſe
cũdũ Hierony. Ne rẽ icredibilẽ pp̃lo rudi diuulgarẽt
& groſſo. ſcdȝ Hylariũ:ꝙ ſancti apoſtoli nondũ ſpm̃
ſcm̃ recepe:ãt.& ſic nõ erãt teſtes ſufficiẽtes.Pōt ẽt di
ci ꝙ ſi ipſi diuulgaſſent alii apaſtoli q nõdũ erãt in gr̃a
ſpũ ſcõ ↄfirmati: ſe agnoſcẽtes nõ admiſſos ad hãc ui
ſionẽ fuiſſent turbati & ſcãdalizati. Sic ergo prefatis
appet q̃lẽ ſe oñderit xp̄s in ſua trãſfiguratiõe cũctis fi
delib⁹ in pſona triũ ap̃loꝝ Moyſi & Helie. & ↄñr ex
dictis p₃ expõ hui⁹ ꝑme partis .uȝ. Ieſus ſtolla clarifi
cus.Verũ ꝙ ois xp̄i actio nr̃a eſt iſtructio. In hac trãſ
Que docu- figuratiõe ſunt multa peracta ad nr̃am eruditionẽ: ex
mẽta i trãſ quib⁹ plura nobis documẽta ſaluberrima dant̃.Primũ
figuratiõe documẽtũ dat̃ in h̃ ꝙ poſt .viii.dies h̃ trãſfiguratio eſt
ſua xp̄s d- ſcã icluſiue.Quo ſpũal̃r itelligit̃ ꝙ trãſfiguratio aie in
dedit.
deũ ĩ p̄ñti nõ fit niſi p⁹.viii.dies.i.deſertionẽ.v.ſenſuũ
memorie:itellect⁹:& uolũtatis: uirtutib⁹ ferat̃ in deũ
Niſi.n.a p̄dictis.v. alienat⁹& memoria:intellcctu:&
uolũtate:in deũ ferat̃:nõ pōt in deũ trãſfigurari.trãſfi-
guratio inſup nr̃a pfecta & ↄpleta fiet poſt. viii. dies
poſt ſeptimã etatẽ reſurgẽtiũ in gr̃a: q̃ erit btõꝝ in pa
tria regnãtiũ:qñ deũ uidebim⁹ & ſiles ei erim⁹. i. Io.
3.Secũdũ documẽtũ dat̃ in hoc:qđ dicit Luc.ca.ix. ꝙ
aſſumpſit Petrũ Iacobũ & Ioãnẽ:& aſcẽdit in mõtem
ut oraret.ꝙ qñ uolum⁹orare loca remota ſunt reqrẽ-
da. Xp̄s uolẽs orare aſcẽdit in mõtẽ hũc Thabor: q
teſte Matth.ca.xvii.Erat excelſus & ſeorſum. Et xp̄s
dicit Mat.v.Tu aũt cũ oraueris itra cubiculũ tuũ &c̃.
Tertiũ documẽtũ dat̃ in eo qđ dicit̃. Et dũ oraret fcã
eſt facies uult⁹ ei⁹ altera.ꝙ pre oĩbus orõni inſtãduȝ
eſt ꝓpter multa:de quib⁹ dicet̃ ↄformitate.xi.hui⁹.ii.
libri. Sed ad p̄ñs ſuccincte tãgẽdo ea:ut p₃ ex his q̃ ĩ
euãgelio ponunt̃. Primo hõ mẽte eleuat̃ in deũ & trãſ
figurat̃.Paulus rapit̃ ad tertiũ celũ.Act.ix. Ieſus dum
orat fit ei⁹ facies altera. Secũdo mẽs expurgat̃ & mũ
dat̃.Moyſes orat ꝓ pp̃lo:& pctm̃ relaxat̃.Exo.xxxix.
Pro plagis egyptioꝝ.Exo.xiiii.Et ꝓ lepra marie:& re
mouet̃.Nũeri.xii. Ac publicão orãti pctã donant̃. Lu.
xviii. Et tũc in orõne appet Moyſes: q aſſumptus de
aqs interp̄tat̃:ꝙ hõ a pctõ mũdat̃. Tertio hõ ↄſolat̃.
2.Machab.i.Orauim⁹ & exauditi ſumus &c̃.Et He-
ſter.ca.xiiii.Afflicta orauit & orare fecit & a tribula-
tione liberata eſt.& ſic appet Helias: q de⁹ & dñs in
terp̄tat̃.ꝙ ipſe de⁹ remouẽdo afflictionẽ dat ↄſolõnẽ
2.Cor.i. Quarto recreat̃. Orãtib⁹ apoſtolis ſp̃us ſcũs
uenit ſup eos.Act.2.Qui ſp̃us paraclit⁹.i.ↄſolatori⁹.
dicit̃ Io.xvi.Quare Petr⁹clamat.Dñe:bonũ eſt nos h̃
eẽ.Quinto illuſtrat̃.Danieli orãti uiſa pãdunt̃ occulta.
Dañ.2.Et Petro orãti.Act. xi. Reuelata ſunt multa.
Et hoc oñdit̃ ꝙ facies Ieſu appet ut ſol.Sexto deco-
rat̃. Iudith ſurgẽs ab orõne & ſe iduẽs &c̃ :pulcherri
ma appuit.Iudith.ix.Sic & aia.uñ euãgeliũ.Veſtimẽ
ta ei⁹ efficiunt̃ alba ut nix. Septimo refrigerat̃.Helia
orãte nubes ſurgẽs de mari dãdo pluuiã: terrã irriga-
uit. iii.Re.xviii.Moyſe orãte ſerpẽtes igniti abſorpti
ſunt.Numeri.21.Euãgeliũ dicit ꝙ nubes obũbrat.Oc
tauo certificat̃ de futuris.p₃ in Dañ.cui orãti reuelata
eſt relaxatio populi ſui. Dañ.ix. Et Heliſeo datus eſt
ſp̃us &c̃.iiii.R.iii.In hui⁹ſignũ dicit euãgeliũ ꝙ nocẽ
audiũt. Nono humiliat̃ cognoſcẽdo ſuã infirmitatẽ &
dñi maieſtatẽ Daniel cecidit in terrã. Et Dauid.ii.R.
vii.Ideo dicit euãgeliũ ꝙ ceciderũt in facies ſuas &c̃.
Decimo diuino timore uallat̃.Manaſſes poſt orõnem
agit pniaȝ.2.Paral̃.3.Euãgeliũ dicit ꝙ timẽt &c̃. Vn-
decimo iſpirationib⁹ diuinis tãgit̃ Paulus. Act.xxiiii.
Orãs fit in ſtuporẽ mẽtis:& audit archana &c̃.Euãge
liũ dicit ꝙ xp̄s tãgit &c̃.Duodecimo ↄtra diabolũ ſe-
curat̃.Moyſe orãte Amalech debellat̃.Sic & Samue-
le.i.R.vii. Philiſti.Et ſic Ionatas.i.R.xx.Poſt orõnẽ
uirilr̃ ꝓſternit hoſtes.Euãgeliũ dicit ꝙ xp̄s talib⁹ dic̃.
Nolite timere.S₃ ut orõ deo ſit accepta: tres comites
debet hr̃e. Primo cognitionẽ ꝓꝑe miſerie. & hoc eſt Comites
Petr⁹. Secũdo uite p̄ñtis & oiuȝ illecebrarũ abdica- orõnis.

tionē in Iacobo. Tertio ſūmā dei dilectiōe ȝ: & tūc eſt
Ioānes. Sȝ debet fieri.viii.die: ꝙ oꝛo adiuuatᷣ ieiunio
& elimoſina. Tobie.xii. Reuocatōe mētis a terrenis.
opatōe uirtuoſa.diuinoꝝ ſcōꝝ meditatōe.grāꝝ exhi
bitione ꝓ bñficiis pceptis. cōſciētie mūdificatōe fa
cta p ɔfeſſionē cū lachrimis. incēdio & dei amore ut
exercitet ſe & ſerueat. & p̄ſatis habitis obtinet iaȝ di
cta oꝛo. ¶ Quartū documētū datᷣ dū dicit euāgeliū ꝙ
Ieſus aſſumpſit Petrū Iacobū & Ioānē: quod de nr̄is
meritis nō eſt p̄ſumēdū: ſȝ de diuina grā. Xp̄s eſt qui
nos aſſumit ad opa bona: nō nr̄is meritis: ſȝ ſua & ſo
la miſericordia ac grā. Ideo dicit ꝙ ieſus in hui⁹ ſignū
aſſumpſit apl̄os. ¶ Quintū documētū datᷣ cuȝ dicitᷣ ꝙ
aſſumpſit Pe.Ia.& Io. ꝙ tria gn̄a hoiuȝ pre aliis dili
git de⁹. ſ. obediētes in Petro. Caſtos in Ioāne. & pau
pes ſpū in Iacobo: q ſupplātator interp̄tatᷣ &c̄. & ɔtr̄
oppoſitos ad p̄ſatos odit. Inobediētes pȝ in Saul. Im
pudicos pȝ de necatis in diluuio & ſodomitis: ac diui
tes auaros quos deſpexit: ut cantat Maria. Et diuites
dimiſit inanes. ¶ Sextū documētū datᷣ cū dicitᷣ ꝙ Ieſ⁹
aſſumpſit & in mōtē duxit. ꝙ qñ ſentis mētē tuā a ter
renis educi inſpirationib⁹ & exhortationib⁹: & ſic de
aliis ad bonū ꝓuocari: tūc ſcito Ieſuȝ eē q te in mōteȝ
Pulchra ducit. ¶ Septimū documētū cū dicit euāgeliū ꝙ duxit
in mōtē. Nā mōs in quo bñplacitū eſt deo inhabitare
ē xp̄s: ꝗ ī eo habitat oīs diuinitatis plenitudo. Coll̄.i.
Et eſt p̄parat⁹ in uertice mōtiū &c̄. Iſa.z. Ad hūc mō
tē aſcēdūt & ꝑueniūt tria gn̄a hoiuȝ. Primo rite opan
tes in p̄latiōe in Petro. Secūdo uite actiue deſeruiētes
in Iacobo. Tertio uite ɔtēplatiue inſiſtētes in Ioāne.
Sed nota ꝙ xp̄s eſt mōs excelſus: ꝗ ſup oēs deos: ſed
ſeorſuȝ: ꝗ ab oī pc̄tō ſeparat⁹. Ad iſtū mōtē. ſ. aſcēſuȝ
eius p imitationē nullus pōt ꝑuenire: niſi ipſe nos aſ
ſumat: ꝗ prauitas nr̄a tanta eſt: ꝙ ſicͭ bonū agere a no
bis nō poſſum⁹: ſic nec xp̄m ſeq: niſi ipſe nos aſſumat
uel pr̄ celeſtis traxerit eū. Tria tñ gn̄a pre aliis eū ſe
qnuntᷣ. uȝ. ſancti p̄lati i Petro. Viri religioſi in Iacobo.
& mr̄imonio rite utētes in Io. q ſcd̄m Hierony. uxorē
habuit. ¶ Octauū documētū datᷣ in eo qd̄ dicitᷣ in euā
gelio ꝙ trāſfigurat⁹ eſt añ eos. Ieſus. n. multiformis ē:
Origenes ut dicit Origenes: q̄re & diuerſis ſe trāſfigurat diuerſi
mode. malis appet irat⁹: ꝗ eos dānat. pc̄tōrib⁹ pi⁹: ꝗ
eos ɔuertit & idulget. iuſtis gratioſus: qa ſuā grāȝ co
pioſe īfundit. ſanctis humilis & benign⁹: qa ɔdeſcēdit
eoꝝ p̄cib⁹. ɔtēplatiuis tot⁹ deſiderabilis & glorioſus.
īfirmis uirt⁹: dū eos ſanat. ignorātib⁹ uera ſapiētia: qa
eos iſtruit. afflictis ɔſolatio & letitia. angelis & bea
tis rex glorie: qa eos glorificat. & ſic de aliis ſtatib⁹ ho
minū & ɔditionib⁹: qb⁹ appet in figura ꝓut cuiliȝ ui
derit expedire. Verū qa ſcd̄m euāgeliū xp̄m dicit trāſfi
guratū añ .v. hoīes. uȝ. Petrū. Iaco. & Ioānē. Moyſen
& Heliā. p hos. v. hoies. v. ſtat⁹ hoiuȝ intelligēdo per
Petrū ſtatū p̄mū. ſ. a pc̄tō recedētiū: q agnoſcēs interp̄
tatᷣ. p Iacobū ſtatū penitētiū: q ſupplātator interp̄tatᷣ. p
Ioānē ſtatū tertiū. ſ. in bono ꝑficiētiū: q interpretatᷣ in
quo eſt grā. p Moyſen ſtatū actiuoꝝ: & miſericordie
opib⁹ intēdētiū. p Heliā: q de⁹ interp̄tatᷣ: ſtatū ɔtēpla
tiuorū: intelligēdo ut dictū eſt: Videndū eſt quō Ieſus

ſicut ſunt in cōditione diſtincti ſtatus p̄dicti: ſic diuer
ſimode ſe eis trāſfigurat. Et p̄mo uidēdū eſt qūo ſe Pe
tro: p quē a pc̄tō exeūtes intelliguntᷣ: tranſfigurat: ubi
ſciēdū ꝙ cū Petr⁹ agnoſcēs interp̄tetᷣ: de pc̄tō recedē
tes p ipſuȝ merito intelliguntᷣ. Qui ɔſiderātes pc̄tm̄ q̄
ſit dei offenſiuū: q̄ uilē reddat hoieȝ: qb⁹ bonis eū pri
uet: qa p̄ſentib⁹ & futuris. & ſic de aliis peccati malis
ɔditiōib⁹: debet ſe a pc̄tō excutere & a mortuis exur
gere: & dicere dn̄o cū p̄s. Ecce iniqtatē meā cognoſco
&c̄. tibi ſoli peccaui &c̄. Sed aduerte ꝙ ſi de pc̄tō uult
debite exire dȝ p .vii. dies trāſire ut die octaua ſe dn̄s
eidē trāſfiguret. Iſti. vii. dies ſunt. uȝ. prim⁹ peccati co Nota
gnitio ut cogitet qd̄ eſt pc̄tm̄ & q̄ uile. Secūdus dies
eſt pudor de pc̄tō: & ꝓcedit ex primo: qa cognoſcēdo
peccati uilitatē tūc pudet hoieȝ de ipſius cōmiſſione.
Terti⁹ eſt horror & peccati abominatio: & ꝓcedit ex
ſecūdo. Quart⁹ dies eſt dolor: qa dolet ſeipſuȝ cōmiſiſ
ſe. Quint⁹ dies eſt ſtat⁹ peccati deteſtatio: & ꝓcedit
ex p̄ſatis. Sext⁹ dies eſt ꝓpoſitū ɔfitēdi. Septim⁹ di
es eſt ɔfeſſio. Quib⁹ p̄miſſis dn̄s Ieſus tali ſe trāſfigu
rat. i. appet alr̄ q̄ p̄mo: nec imerito: qa cū p pc̄tm̄ ob
tenebretᷣ aīa: & p ɔfeſſionē dilucidetᷣ: hinc eſt ꝙ alr̄ ſi
bi de⁹ appet poſt ɔfeſſionē q̄ añ. Ante. n. tot⁹ formi
dabilis & iudex appebat: ſȝ poſt trāſfigurat ſe: & ap
paret tot⁹ placabilis & benign⁹ ac miſericors: qui nō
uult mortē pc̄tōris: ſȝ ut cōuertatᷣ & uiuat. Sȝ qd̄ agit
xp̄s tali ſignificato p Petrū ueluti Petro? Primo. n. tali
īſpirat ut a pc̄tō exeat: qa ex ſe hoc neſciret: & tūc eū
aſſumit. Scd̄o qa ex ſe: dato ꝙ īſpirationē ꝑpenderet:
nō poſſet exire: eū extrahit: & ſic ducit. Tertio in mō
tem ducitᷣ p xp̄m: qa de ualle miſerie pc̄tōꝝ ad mōtē
uere cognitionis pc̄tōꝝ ducitᷣ. Quarto ſeorſum ducitᷣ:
qa ipſuȝ a peccatis p confeſſionē ſeparat. & ſic p̄ſatis
p̄miſſis: bon⁹ Ieſus: ut dictū eſt: ſe trāſfigurat: miſeri
cordē & benignū ſe oñdēdo peccatori. Quo uiſo: pec
cator clamat cū p̄s. Niſi qa dn̄s adiuuit me: paulomi
nus in inferno habitaſſet aīa mea. Et illud p̄s. di. Tu
es de⁹ q facis mirabilia. Qua trāſfiguratiōe xp̄s tali
apparet facie ut ſol: aīaȝ totā illuminando. iuxta illud
Eph̄. iiii. Fratis. n. aliqñ tenebre: nunc aūt lux in dn̄o.
Et illud Gen̄. xix. Ortus eſt ſol ſup terrā &c̄. Veſtimē
ta xp̄i alba: qa ipſe xp̄s agnus ſine macula: & aīaȝ ue
ſtimēto albo iduit. i. ſine macula eā facit. Et ſic uerifi
catᷣ illud canticoꝝ. iiii. Tota pulchra es amica mea: &
macula nō eſt in te: & ueſtimēta eius ſicut nix ſunt: ut
angeli. Matth. ultimo. Apparet tali: ꝙ cū xp̄o ſit Moy
ſes q aſſumpt⁹ de aquis interp̄tatᷣ: qa tūc cognoſcit ꝙ
dei munere & grā nō ſuis uirib⁹ xp̄s eū de aqs pc̄tō
rū aſſumpſit. & tūc hō cognoſcit & uidet cū xp̄o He
liā: q de⁹ interp̄tatᷣ: qa eū agnoſcit deū uerū di. cū p̄s.
Deus me⁹ es tu gloria mea & exaltās caput meū. Ac
multa in tali aīa cōſeqnter oñduntᷣ p euāgeliū. Ipſa. n.
aīa tali trāſfiguratiōe cū p̄ſatis. Prio diuinaȝ deguſtat
dulcedinē: q̄ añ marath aquas. i. amariſſimas. ſ. pc̄tōꝝ
deguſtarat. Et clamat di. Dn̄e: bonū eſt nos hīc eē. Se
cūdo p̄parat ſe diuina grā ut deo placeat: & qūo? faciē
do q̄tū in ſe eſt tria tabernacula. Primū eſt ſue fiducie
in deū ꝓiectio: & ſit ſoli xp̄o: & ipſi ſoli debet fieri. Se

cundum eſt ꝓprie miſerie & inſufficiētie deo continue
manifeſtatio & detectio. & ſic fit Moyſi.i. ſui ↄſidera
tione. Tertiū eſt diuine clemētie appetit⁹ affectio & i
ploratio : & ſit Helie.i.diuine bonitati. Tertio nube
obūbraṫ.i.diuina gr̄a uallaṫ. Ex quo.n. deus uidet ꝙ
hō de ſe diffidit: & ſolū in ſe ponit & habꝫ fiduciā:tūc
ſcapulis ſuis.i.gr̄a aīaꝫ obūbrat.Naꝫ dn̄s nube leui.i.
gr̄a ingrediṫ egyptū. Iſa.xix. ideſt aīaꝫ ut eā adiuuet.
Quarto uox d̄ celo clamat:ꝙ uox dei tūc eſt in aīa.Et
q̄ eſt uox iſta niſi manifeſtatio bonitatis dei:? & qd tūc
tali uoce diciṫ niſi hic eſt fili⁹ me⁹ &c̄. Tūc.n.tali dr̄
a deo illud p̄s.ii.Fili⁹ me⁹ es tu p gr̄aꝫ:ego hodie ge
nui te.Ratio.ꝙ in charitate ꝑpetua dilexi te: ideo at
traxi te miſerās tui.Quinto cadit hō.i. totalr̄ de ſe dif
fidit.& ſi añ putabat ſe aliqd eē: tūc uidet ſe nihil eē.
& cū p̄s. dicit.Ego ſum uermis:& nō hō &c̄. Ego ad
nihilū redact⁹ ſum:& neſciui &c̄.& ſic cadit in faciē:
ꝙ de ſe nō ↄſidēdo ampli⁹ nō audet:ut Moyſes Exo.
iii.Faciē ſuaꝫ ad deum leuare.Sexto tūc timet ualde:
ꝙ tūc timor & tremor ueniūt ſup eū:ↄſiderata diuina
maieſtate quā offendit. Et ꝙ hō ↄſiderādo tantā ma
ieſtatē quā offendit deficeret pre dolore.iuxta illd̄ p̄s.
Defecit in dolore uita mea &c̄.Ideo ipſe Saluator.Se
ptimo tāgit eū cōſortādo ne diffidat di.illud Geñ.xv.
Noli timere:qm̄ ego ꝓtector tu⁹ ſum.Octauo eū al
loquiṫ cōſolādo di.De⁹ de⁹ tu⁹ ego ſum.Nono ut ſur
gat demādat.i.ut totā uitā ueterē dimittat. Et ꝙ ptās
diaboli a quo eſt p xp̄m liberat⁹ magna eſt: Et hō ui
tā ueterē dimittēdo poſſꝫ eū ſormidare:iō xp̄s Decio
dicit ei.Nolite timere:q̄re:? ꝙ data eſt mihi ois ptās ī
celo & in terra.Math.ultimo. Et tūc ſequiṫ ꝙ aīa ocu
los intellect⁹ leuādo:ſolū Ieſuꝫ uidet:quia ipſa tūc oī
terrenoꝝ cogitatiōe dimiſſa: nihil niſi de xp̄o ſolo co
gitat.ſ.qūo eū habeat & poſſideat:dicēdo aſſidue. Ie
ſu fili Dauid:miſerere mei.Ex p̄ſatis appet qūo de⁹ &
dn̄s ieſus xp̄s trāſfigurat ſe Petro.i.homini a peccato
exeūti p Petꝝ ſignificato.Secūdo uidēdū eſt qūo xp̄s
trāſfigurat ſe Iacobo.i.pniaꝫ agētib⁹:i q ſupplātare ui
cia nituṫ.Vbi ſciēdū ꝙ xp̄s nō ſe trāſfigurat talib⁹ ni
ſi poſt.vii.dies:qa penitētia.vii.circūſtātias p.vii.dies
ſignificatas debet hr̄e ut deo placeat.Primo ut ſit uo
lūtaria.Secūdo feruida.Tertio diſcreta. Quarto cōti
nua.Quinto deuota & humilis.Sexto deo placita.Se
ptimo intētiōe ſolida & recta.Hi ſunt.vii.dies:qb⁹ p
trāſitis talē penitētiā exercēs p̄mo a deo & xp̄o aſſu
miṫ ad inſtar Iacobi:qa a deo ſp̄alr̄ tūc diligiṫ.Secūdo
p xp̄m in mōtē duciṫ:qa a terrenis ſubleuaṫ.Tertio ī
excelſum duciṫ:qa celeſtia incipit rimari.Quarto ſeor
ſum ſtatuiṫ p ſegregationē affect⁹ab his q̄ ſibi añ pla
cuerāt.Poſt q̄ xp̄s trāſfigurat ſe tali.qa p̄mo añ peni
tentiā apparebat īplacabilis & ſeuer⁹:exigēs uſqꝫ ad
nouiſſimū quadrātē.Sed poſt penitētiā apparet homi
ni in alia forma:utpote parcēs & donās.pꝫ: qa penaꝫ
eternā pc̄tō debitā ob penitētiā in tēporalē ↄuertit &
mutat.Et cōſeq̄nter tali facies eius apparet ut ſol: qa
aīaꝫ ſuo calore incēdit ut agat feruēter. Veſtimēta ap
parēt alba:qa ob penitētiā aīaꝫ de⁹ a pc̄tō purgat di.
Ego dn̄s q deleo iniqtates tuas. & purgatā oñdit. &
ſic totā albā.apparet Moyſes·qa in mēte penitētiū ap
paret puritas. p Moyſen ſigñata. Helias ēt qa adeſt
tunc auiditas in tali deo ſeruiēdi: figurata p Heliā.Sꝫ
qd cōſequiṫ penitēs ex tali transfiguratiōe & p̄fatis?
Certe plura.Primo aīa ſecuraṫ de peccati dimiſſione.
q̄re clamat di.Dn̄e:bonū eſt nos hic eſſe.Secūdo tria
tabernacula facit:qa deo reddit qd̄ debet ſibi & ꝓxi
mo. Tertio obūbraṫ nube: qa refrigeraṫ in corpe re
ſpectu uicioꝝ.Quarto uox dn̄i audiṫ di.Hic eſt filius
me⁹ dilect⁹: qa inter electos cōputaṫ. Quīto cadit:
qa nō p̄ſumit de ſe:ſꝫ de deo ſperat & cōfidit. uel ca
dit p humilitatē ſe nihil reputādo. Sexto ꝙ cadit ī fa
ciē:qa ſe reputat maximū pc̄tōꝝ. Septimo ad eū xp̄s
accedit p ſingularē in eo habitationē:q añ pc̄tō fue
rat repulſus.Octauo tangit eū.qa exceſſu uicioꝝ fac̄
aīaꝫ ſuā penitētiā agnoſcere. Nono loquiṫ iſpiratiōes
ſacras infundēdo.Decimo ſurgere ꝑcipit. qa ipſam in
corpore peccati ampli⁹ eē nō ſinit.Vndecimo ipſam li
berā a diabolo eē clamat di.Nolite timere.Duodeci
mo uidet Ieſum mēte:qa cognoſcit eū in ſe habitare:
& ſic habitādo ipſuꝫ ſolū uidet:qa nulli niſi ipſi ſoli in
heret.Et cū eccleſiaſtico.ca.xxiiii.clamat di.Qui crea
uit me requeuit in tabernaculo meo.& ſic apparet qūo
Ieſus penitentib⁹ ſignificatis p Iacobū ſe trāſfigurat.
¶ Tertio uidēdū eſt qūo ꝓficiētib⁹ in bonū ſignifica
tis p Ioānē ſe trāſfigurat: & modo cōſimili in ꝓcedēti
bus dn̄s Ieſus talib⁹ ſe trāſfigurat poſt.vii.dies. Qui
.n.uolūt in bonū ꝓficere.vii.dies ptrāſire eſt eis neceſ
ſariū.Et p̄ma dies eſt pfecta mūdi abdicatio. Secūda
dies ſui totalis abnegatio. Tertia humilitas in cōuer
ſatiōe.Quarta patiētia in aduerſis. Quinta eſt opatio
pfecta.Sexta eſt orō intēta.Septima fidelitas ſincera.
Sed poſt hos dies p̄mo in mōtē duciṫ p cogitationē q̄
ad alta ducit.Secūdo in excelſuꝫ: qa ad dn̄m deū co
gitādū. Tertio ſeorſuꝫ ut ipſuꝫ ſeparatū ab oib⁹ uiuē
tib⁹ & cūtib⁹ agnoſcat.ſꝫ trāſfiguraṫ tūc:qa p fidē Ie
ſus aīam inhabitās apparet ꝙ dn̄s uirtutū ipſe eſt: &
oium ſciētiarū origo. Apparet facies ſua ut ſol:qa ſua
deitas q̄ magna ſit tali īcipit appere aliqualr̄.Veſtimē
ta apparēt alba.i. depurata a eoditionib⁹ oiuꝫ creatu
rarū.Quarto tunc circa xp̄m appet Moyſes:qa uidet
& cognoſcit ipſuꝫ ſolū eſſe ſine defectu. ſic & Helias
ſtat cū ipſo:qa ipſe agnoſcit ꝙ ipſe ſolus eſt uer⁹ de⁹:
ad quā trāſfigurationē in cordib⁹ ꝓficiētiū p̄mo oriṫ ī
deficiēs deſideriū:ut xp̄o uelut ſūmo bono cōiūgaṫ.iō
dicit.Dn̄e:bonū eſt nos hic eē. Scd̄o ſe deo totū ſubi
cit & ſubiugat triplici uoto mandatoruꝫ obſeruantie.
paup̄tatis ut ipſum ſolū habeat.Puritatis ut ſic ipſum
in ſe hr̄e poſſit.& ſic cōſtruit tria tabernacula.Tertio
nube obūbraṫ.i.gr̄a aſſidue adiuuaṫ.Quarto uox au
diṫ &c̄. ꝙ tūc dilect⁹ ſuā uocē fac̄ audire p dulcedinē
quā imittit.Quinto cadit in terra:ꝙ ſe indignū magis
magiſqꝫ p̄dicat d̄ oī ſibi a deo fc̄ā ↄſolatiōe.Sexto ca
dit ī faciē : ↄſiderato tāto dei ſr̄exceſſu:ñ audet faciē
ad celū leuare. Septimo accedit ad eum xp̄s: ꝙ tūc eī
aīa ↄiungiṫ.Octauo tāgit eū: ꝙ dū ei aīa ↄiungiṫ tota
renouaṫ.Nono loquiṫ:ꝙ ipſuꝫ de ſua lege iſtruit: & d̄
his q̄ a pr̄e audiuit.Decimo ſurgere ꝑcipit: ꝙ ſuo ſp̄ū

ꝑ deuotionē īmiſſam ſtare in ſe nō ꝑmittit. Vndecimo
tā aſſecurat de ꝑmāſione in ſe di. Nolite timere. Duo
decimo uidet Ieſum ſolū: ꝙ ultimate oñdit ſe aīe ſal-
uatorē & beatificatorē poſt pñtē uitā. ſic ergo pꝫ qūo
ꝓficiētib⁹ dñs Ieſus ꝑ Iacobū ſignificatis trāſfigurat̃.
¶ Quarto uidēdū eſt qūo actiuis ꝑ Moyſen ſignifica
tis: q oues dñicas uelut Moyſes paſcūt in deſerto pre
ſentis uite trāſfigurat̃: ubi aduertēdū ꝙ talib⁹ uti in ꝑ
cedētib⁹ eſt dictū poſt.vii.dies trāſfigurat̃: ꝙ oꝫ acti-
uū exercitari in.vii. opib⁹ miſericordie corporalib⁹ ci
bādo potādo ueſtiēdo colligēdo uiſitādo redimēdo &
ſepeliēdo. Et in.vii. ſpūalib⁹ q̄ ſunt corrigere caſtiga-
re ferre dimittere ſoluere docere orare. Quibus uelut
vii. dieb⁹ ꝑmiſſis a xp̄o Primo in mōtē ducit̃: quia dei
uirtute firmat̃. Secūdo in excelſūꝫ: ꝙ attēdere merce-
dem inenarrabilē ſibi ꝓmiſſaꝫ iubet̃. Tertio ſeorſuꝫ:
ꝙ ut labores talis uite poſſit ſuſtinere ꝯſolatio ei ab-
ſcōſe infundit̃. Quarto Ieſus ei trāſfigurat̃: qa ī forma
paupis cui oꝑē fert ſe demōſtrat. iuxta illd Mat.xxiiii.
Quod uni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Ap-
paret ei xp̄i facies ut ſol: qa &ſi in forma paupis talia
ſuſcipiat: ipſe tñ eſt uer⁹ de⁹. Veſtimēta alba qa cū mi
ſericordia reddat inocentiā in forma quā miſericordia
facit apparet. & ſic in alba. uidet Moyſen loquētē: qa
ei⁹ facta imitat̃. Heliā ēt uidet: qa dei zelo iſlāmat̃. q̄
trāſfiguratiōe oñdit̃. Primo ꝙ talis ſta:⁹ eſt ualde me
ritori⁹. ſ. actiuoꝝ: q̄re clamat. Dñe: bonū eſt nos h̄ eē.
Secūdo facit tria tabernacula. Quia ꝑmo corp⁹. Secū
do aiaꝫ. Tertio totū cōiunctū deo offert ſuo iperio &
uolūtati ſubiiciēdo. Tertio obūbrat̃ nube: qa ei⁹ gr̃a
auget̃ & creſcit: qa & in mēte refrigerat̃. Quarto uox
audit̃ illa. uꝫ. Venite bñdicti pr̃is mei: pcipite regnuꝫ.
Quinto cadit in terrā: qa deo de tāto bñficio ſibi & ꝑ
mio ꝑparato regr̃at̃. Sexto in faciē cadit dū indignita
tē penſat opis ad ꝑmiū ꝑparatū. Septimo Ieſus ad eū
accedit: qa añ in forma alioꝝ xp̄m recipiebat: tādē in
forma ſua eū recipit. Sicut de Martino monaco legit̃:
& btō Gregorio: q xp̄ꝫ receperūt: &ſi i aliena forma.
Octauo eū tangit dū ſibi ꝑſto eē iſpirationib⁹ diuine
dulcedinis ſe oñdit. Nono loquit̃ qa q̄ ſit bona miſeri
cordia & fructuoſa oñdit. Decimo ſurgere ꝑcipit: qa
incepta mādat ꝓſeq ſine intermiſſione uſqꝫ in finem.
Vndecimo ſecurat: qa ſpeꝫ dat & fiduciā de gloria ob
tinēda. Duodecimo uidet ſolū Ieſuꝫ: qa opa miſericor
die: &ſi circa ꝓximū fiūt: ꝓpter ſolū deū debet eē in-
tentio facientis: qa ut ei ſoli placeat agere debet. Sic
ergo apparet qūo dñs Ieſus trāſfigurat⁹ apparet acti
uis ꝑ Moyſen ſignificatis. ¶ Reſtat ergo qūo ꝯtēpla
tiuis ꝑ Heliā: q fuit in mōte Orebi & celū aſcēdit per
turbinē ſignatis: ſe Ieſus trāſfigurat: & aduertēdū ſic
dictū eſt. Poſt.vii. dies fit trāſfiguratio. i. poſt dimiſſio
nem oiuꝫ ſenſuū & ſenſibiliū appetibiliū imaginabiliū
corporaliū figuraliū & fantaſmatū. Vel p.vii. dies itel
ligit̃ ꝑm⁹ i uita actiua exercitatio. Secūdus mētis mū
datio. Terti⁹ aīe ad ſeipꝫ reductio. Quart⁹ eſt deuo-
ta oro. Quint⁹ eſt mētis ꝯgregatio. Sext⁹ ē gr̃aꝝ actio.
Septim⁹ eſt feruēs ad deū dilectio. Hi.vii. dies debēt
ꝑtrāſiri. i. haberi ab hoīe q ad cōtēplationē aſcēdit ut

xp̄m uideat trāſformatū. Quib⁹ hitis Ieſus ducit eū i
mōtē. i. ad ꝯtēplationē q eſt ſtat⁹ altior añdictis. Se-
cūdus in excelſuꝫ. i. ſui ꝯtēplatiōeꝫ: q eſt excelſus dñs.
ſeorſuꝫ: qa tūc aia tota recolligit̃ ad deū & a creaturis
alienat̃. Et ſic tādē Ieſus trāſfigurat̃: qa ei appet totus
amabilis dſiderabilis & laudabilis. ad qd ſequit̃ ꝙ fa
cies xp̄i fit ut ſol: qa in tali ꝯtēplatiōis exceſſu aia po
ſita tota a deo ut a ſole iuſtitie illuminat̃. fiūt alba ue-
ſtimēta: qa tota purificat̃. loquit̃ cū Moyſe: qa liberat̃
a pc̄tō ſpāli modo ꝑ preſeruationē. deo iūgit̃ & copu-
lat̃. & ſic ſtat cum Helia. Qua apparitiōe xp̄i tali fa-
cta dicit euāgeliū ꝙ ipſe a deo ꝑmo recreat̃ di. cū Pe-
tro. Dñe: bonū eſt nos hic eē. Secundo deo dedicat̃. &
ſic in ipſo fit triplx tabnaculū ſi pr̄i & filio & ſpūi ſan
cto. cū iuxta dictū xp̄i. Oēs ad eū ueniāt & faciāt mā
ſionē. Tertio nube obūbrat̃: qa q̄ ſit obſcura ois crea
tura: reſpectu dei declarat̃. Quarto uox audit̃: qa de
eternis iformat̃: ut fili⁹ a pr̃e. Quinto cadit. ſ. ab oi af
fectu mūdano. Sexto cadit in faciē: qa uiuētē in ſecl̄a
adorat & ueneratur. Septimo ad eū xp̄s accedit: qa ſem
ꝑ nouis de ſe conſolationib⁹ uiſitat. Octauo accedit
& tangit euꝫ q̄ ſit magna dulcedo diuina experientia
nouit & ſentit. Nono loquit̃ ad ſuā gloriā cōtinue inui
tādo. Decimo ſurgere iperat ut in nullo citra deū am-
plius ſpem ponat. Vndecimo aſſecurat di. qa meliorē
partē ut Magdalēa elegit q̄ nō auferet̃ ab ea. Duode-
cimo & ultimo Ieſus ſolus apparet ei. i. qes & aie pfe
cta btitudo: &ſi in ꝑſenti a fortiori ꝓ futuro qñ poſt
mortē ad glorie montē aſſumit̃ & eleuat̃. Sic ergo pꝫ
qūo ieſus trāſfigurat̃ Petro Iacobo Ioāni Moiſi & He
lie ſpūalr̃ intelligēdo. ut docet euāgeliū. ¶ Nonū do-
cumētū dat̃ cū dicit euāgeliū ꝙ facies Ieſu apparet ut
ſol. Quod ſi uolum⁹ illuminari: ad xp̄m iuxta cōſiliuꝫ
ꝑs. accedam⁹. Ratio. ꝙ facies eius. i. deitas reſplēdet
ut ſol: interna penetrādo & illuminādo. ſꝫ ſi uis illumi
nari: ſint ueſtimēta alba. i. actus uite depurati a pc̄tō
ꝑ cōfeſſionē & ꝑſeruati. Ratio. qa ſapiētia. i. iſte ſol q
reſplēdet: in aiaꝫ malliuolā nō itrat: nec habitat in cor
pore ſubdito peccatis. Sed q̄ lumina oriunt̃ ab iſto ſo
le: Certe plura. Primū lumē eſt reſpectu cōtēptibiliū:
ꝙ oia mūdana ſuo exēplo ſunt ꝯtēnēda. & ſic Moiſes
loquit̃ de aqs aſſumpt⁹. Secūdū lumē eſt reſpectu ap
petibiliū: qa diuina ſunt appetēda. & ſic loquit Heli-
as: qa de⁹ eſt ſolus appetēdus. Tertiū lumē reſpectu
opabiliū. ſ. reſpectu dei ſui & ꝓximi. Petr⁹ dicit bonū
eē & tria tabernacula faciēda. Quartū lumē eſt reſpe
ctu ſenſibiliū & ſenſuū refrenādoꝝ. & ſic nubes obū-
brat. Quintū lumē eſt reſpectu obſeruabiliū ꝑceptoꝝ
talis uocat̃ fili⁹ dilect⁹. ipſuꝫ audite &c̃. Sextū lumen
eſt reſpectu mortificabiliū & mortificādoꝝ. ſ. ſui cor-
poris macerādi: qa debet in terrā cadere. Septimū lu-
men eſt reſpectu formidabiliū & euitādoꝝ. ſ. iferni: ꝙ
timere debet &c̃. Octauū lumē eſt reſpectu ſperabi-
liū. ſ. diuini adiutorii: qd eſt petēdū: & ſemp adeſt. ideo
xp̄s tangit. Nonū lumē eſt reſpectu ꝯtēplabiliū. ſ. diui
norū. xp̄s dicit. Surgite. ſ. ab his ad illa. Decimū reſpe
ctu ſediū eternaliū. tūc apparet xp̄s ſolus: qa ipſe ſol⁹
eſt beatitudo: a quo cetera lumina: ut a ſole ꝓcedunt.

¶Decimū documentū daṫ qa cū deū naturaliṫ uidere optemꝰ:utpote btitudinē nr̄az: & ipſa ſtet in dei uiſione : ſi deū uere uidere uolumꝰ ſeptem hr̄e nos decet. Primū eſt gr̄a dei. ſine ipſa.n.nihil pōt mereri dignuz uita eterna : nec ad deū uidēdū ſine ipſa pōt hō ex naturalibꝰ aſſurgere. Oȝ ergo ꝙ Ieſus.i.ſua gr̄a & ꝑueniēdo & ſubſeq̄ndo aſſumat. Paulo dictū eſt poſt raptū.Sufficit tibi gr̄a mea. Et Stephanꝰ plenꝰ gr̄a uidit gloriā dei. Ad qđ deſiderādū xp̄s aſſumpſit apl̄os: nō ipſi ſeipſos.Secūdū nec̄ariū ꝙ a mūdo ſimꝰmēte ſeparati.hec uiſio ořone hr̄.Paulus orādo ſic & Petrꝰ factus eſt in extaſi.Sic & Ieſu orāte apti ſūt celi.Et oř̄o eſt mētis eleuatio in deū. iō dȝ aſcēdere ad h̄ deſiderādū: & cū Ieſu i mōte orare.Luč.dič ꝙ aſcēdit orare:& ſic trāſfiguratꝰ eſt. Tertiū qđ exigit eſt mādatoꝝ obſeruatio.In Petro oñdiṫ:q audiēs uel obediēs iterp̄tatur.Ad tales uēit pr̄ & filiꝰ:& māſionē ſač.Iſaias obediens dicēs.Ecce ego mitte me:uidit dn̄m &č.Iſa.vi. Quartū nec̄ariū carnis maceratio.Rō.qa ſp̄ualibꝰuiris nō carnalibꝰ daṫ.qa ut dicit Saluator:caro & ſanguis regnū dei nō poſſidebūt:qa nec deū uidēt.Iacobo ſupplantatori datur.Iacob neruo putrefacto uidet deū.Geñ.33.Facie ad faciē. Quintū nec̄ariū eſt puritas mētis.Matth.v.Bti mūdo corde:qm̄ ipſi deū uidebūt.hoc pȝ in Ioāne puriſſimo : q i cena recubuit ſup pectus Ieſu: & raptꝰ fuit in paradiſuȝ.Ezechiel uidit uiſiōes dei.Ioānes bāptiſta uidit ſp̄m ſcm̄.Io.i. Sextū eſt humilitas.ſ.nec̄aria:ꝙ cū humilibꝰɔuerſatio eiꝰ& ſermocinatio.Hoc pȝ in Moiſe:q fuit humillimꝰ& mitiſſimꝰ.Nūeri.12.q uidit deū. Septimū nec̄ariū eſt zelus & amor & dilectio dei:qa aīa uirtute amoris trāſformaṫ.& ſic dilectū cognoſcit & uidet.Io.xiiii. Si qs diligit me &č.& ſequiṫ.Et māifeſtabo ei meipm̄.Hec fuerūt i Helia zelātiſſimo dei:cuiꝰ uerba erāt ut facula ignita:q i mōte Oreb uidit gloriā dei.iii.R.xix.Prefata igiṫ nec̄aria ſūt ut deꝰ uideaṫ i pn̄ti ut in trāſfiguratiōe apl̄i:ſeu in futuro ut bti uidebūt & uidēt:ꝙ taľ diſpō in pn̄ti ꝓ futuro eſt nec̄aria. Sȝ qđ ad talē uiſionē habitā i pn̄ti ɔſequiṫ?Certe plura.Primū eſt ꝙ hō diuina dulcedine iebriaṫ & merito.ꝙ uidet ꝓ parte oē bonum.Petrus clamat.Bonum eſt nos hic eſſe.Secundum donis ſpiritus ſancti abundantius impinguatur. Quia nubes obumbrat &č. Tertium de diuinis ſecretis illuminaṫ.Quia uocē audit &č.Quartū ab affectu terrenorū elongaṫ. Quia cadit in terram in facie &č. nec uidet terrena. Quintū continue diuinis ɔſolationibus recreatur.quia Ieſus accedit & tangit eum.Sextum ad ſolum deum habendum ſitit & incitatur : quia non uidet:ideſt non appetit niſi ſolum Ieſum: cuius adeptione perfecta ultimate quietatur & beatificatur.Prefatis ergo tam ſpiritualiter q̄ hyſtorice & literaliter patet quomodo intelligitur ꝑma pars huius fructus tertii & conformitatis huius ſecundi libri:ſcilicet. Ieſus ſtola clarificus.Et iam dicta pro eius aliquali ſufficiant expoſitione.

¶Expoſitio ſecūde partis fructus tertii & conformitatis.& quintedecime in ordine.

Franciſcus ſubleuatur.

Vius ſecūde partis expoſitio.uȝ.Franciſcꝰ ſubleuaṫ.ſubſeq̄nter ad ꝑmā partē: ſi debeat recte declarari: ſic eſt intelligēda. Exiſtimādū.n.nō eſt ꝙ cōformitas h̄ bti F.ad xp̄m uelit dicere ipſum transfiguratū & btm̄ apparuiſſe fratribus ſuis in btifica.uȝ.forma.ſicut xp̄s apl̄is.qa hoc dicere eēt oio incōgruū & nō uerū.Sed h̄ ɔformitas uult dicere ꝙ ſič xp̄s: ut dič euāgeliſta ſcūs Lucas:orādo facta ē eiꝰ ſp̄ēs.ſ. forma nō quātitatiue ſȝ q̄litatiue altera: & in tali uiſus eſt a diſcipulis: Sic b.F.ut dicetur orādo uirtute ořonis & diuina facta eſt eiꝰ ſp̄ēs altera ad inſtar xp̄i ſubleuatꝰ a terra.Et ſič xp̄s lucida nube circūdatꝰ:ſic & b.F.a fratribꝰ eſt uiſus ſubleuatꝰ in aera brachiis in modū crucis extēſis nebula lucida q̄dā totꝰcircūamictꝰ & uallatus.Sic ergo ɔformitatē hāc intelligēdo: uidēdū eſt ꝑmo de ꝓpoſito qūo in h̄ Ieſu eſt aſſimilatꝰ: ſic ꝙ in ořone appuerit & i effigie altera:& nubecl̄a lucida circūdatꝰ.Secūdo uidēdū erit qūo ad iſtā trāſfiguratiōeȝ ſuā diciṫ & qbꝰ ꝑueniſſe. Quibꝰ uiſis iſtiꝰ ſecūde partis.uȝ.Frāciſcꝰ ſubleuaṫ.patebit ſerenatio & declaratio.unū tn̄ ꝑmittēdū puto.uȝ.ꝙ cū ɔtēplatio:ut diceṫ opus ſit arduū:nec ad ipſaȝ ex ſe hō aſſumiṫ & naturalibꝰ:ſȝ diuina gr̄a:ac ipſa ſup iſta ſenſibilia ſaltē hō eleueṫ:hinc eſt ꝙ ñ ſolū mētis eleuatio: ſȝ & corpalis mētali iuncta pōt merito dici aſcēſus in mōteȝ excelſum & ſeorſum: & a xp̄o ductio in mōtē: qa dictū eſt ꝙ naturalibꝰ nō ſit uiribꝰ:ſȝ gr̄a diuina. Inſup cū i tali ɔtēplatiōis eleuatiōe ſiue ſit cū corpis eleuatiōe ſiue nō:aīa ſingulari & gr̄a & lumie pre ſolito illuſtreṫ: hec tn̄ illuſtratio aīe aliqñ apparet ab extra: nō ſoluȝ ꝑ eleuationē corpis & in altū ductiōis: ſȝ ꝑ quādā nouā effigiē & ſp̄ēm traditā corpori: quā deus aliqñ dat corpori:ut ꝑ hoc ſignū qđ fiat interiꝰin aīa cogiteṫ.aliqñ uero nō apparet talis ſemp:tn̄ pȝ q̄dā ſenſuū alienatio:ſic ꝙ hō a ɔtēplatiōe reuertēs i ſuis ſēſibꝰ ñ apparet ſtati uiuax ſič añ uidebaṫ.Rō.ꝙ in ɔtēplatione ſit raptꝰ cōiter a ſenſibꝰexteriōribꝰad interiora.Ad ꝓpoſitū cū btūs F.raptꝰfuerit multotiēs ad deū nō ſua uirtute ſȝ dei & gr̄a diuina: hinc eſt ꝙ ſuit conformis xp̄o tali ɔtēplatiōis exceſſu & eleuatiōe q̄tū ad montis aſcēſuȝ excelſuȝ & ſeorſuȝ.Fueritq̄ȝ diuerſa effigie forma demōſtratꝰ & ſpecie:eidē xp̄o quo ad h̄ ꝙ facta eſt ſp̄ēs eiꝰ altera eſt ſimilatꝰ. Quo ꝑmiſſo de bti F.eleuationibꝰ& ſurſuȝ in deū actionibꝰmētalibꝰtrāſfigurationibꝰ: & aliqñ cū ſeq̄la extrinſece trāſfigurationis eſt ſuccincte uidēdū. ¶Vñ ſciēdū & b.F.mľtotiens ꝑ exceſſuȝ ɔtemplatiuū ad ſuptora eſt deuectꝰ. Primo qñ una dierū ſeq̄ſtratꝰ oraret & pre nimietate feruoris totꝰeſſet abſortꝰ in deū:ecce eleuatio mētalis:qđ ɔſequutū eſt:Inq̄t legēda maior.pte.i.apparuit ei xp̄s ueluti cruci ɔfixus.ſequiṫ de imutatiōe facta ꝑmo in mēte:& deide in corpe:ad cuiꝰ ɔſpectū liq̄facta eſt aīa eiꝰ:& memoria paſſiōis xp̄i uiſceribꝰ cor⸗

Quō Frā ciſcꝰ ē trā figuratus

dis ipſiꝰa deo ipreſſa medullitꝰ:ut ab illa hora cũ xp̄i
crucifixio ueniret in mētē: uix poſſ; a lachrimis & ge
mitibꝰ exteriꝰ ꝯtineri.ſeqꝛ.Intellexit p h̄ nēpe uir dei
illud euãgelicũ ſibi dici. Si uis uenire poſt me abnega
temetipſu;:& tolle crucē tuā & ſeq̄re me.ſequiꝛ. Indu
it ex tūc ſpm̄ paupertatis & humilitatis ſenſu; & affcm̄
intime pietatis. Et q̄ ſic effecerit: oñdit ibidē doctor
Bonauētura p exēpla de ſeruitio leproſoꝝ & ſuorum
erogatiōe in paupes.Quibꝰ appet b.F. ſubleuatio &
poſt eleuationē eiꝰ in uirũ aliũ trāſfiguratio. Secũdo
q̄ñ ut dicē.ii. ps legēde maioris: egreſſus ad meditãdũ
in agro iuxta eccleſia; ſci Damiani deambularet:ac-
cādē gr̄a & cauſa orōnis iſtigāte ſe ſpũ intraſſet:pſtra
tus añ imaginē crucifixi nō modica fuit in orãdo ſpũs
ꝯſolatiōe repletꝰ. Et cũ lachrimoſis oculis intēderet I
dñicā crucē:uocē de ipſa cruce ad ſe dilapſam corporis
audiuit auribꝰ ter dicētē. Frãciſce:uade repara domũ
meā q̄ ut cernis tota deſtruiꝛ.& ſeqꝛ de exceſſu. Tre-
mefactꝰ cũ eēt in eccleſia ſolus:ſtupet ad tam mirãde
uocis auditũ:cordeq; percipiēs diuini uirturē eloquii:
mētis alienaꝛ exceſſu. Sed qualr̄ apparuit trāſfigura-
tus.ſequiꝛ. In ſe tādē reuerſus ad obediēdũ ſe parat &
mādatũ pficiēdũ.ut h̄r ibidē. Tertio ut dicit ipſa ſcda
ps legēde. Abiecta btūs F. pecunia in quādā feneſtrā:
& uelut puluerē ea ꝯtēpta:pr̄is furorē ex pecunia ſen
tiēs:in q̄dā occulta fouea ſtetit exorās altiſſimũ ut de
manibꝰpſeq̄ntiũ eiꝰaia; liberaret:& pia q̄ iſpirauerat
uoto fauore benigno expleret.ſequiꝛ. Exceſſiua q̄da;
ꝯpletꝰ letitia & uirtute idutꝰ ex alto: relicta fouea ci
uitatē aſſiſii ꝯſtāter intrauit. Quē cũ iuuenes cernerēt
facie ſqualidũ & mēte mutatũ:ipſumq; alienatũ puta
rēt a ſenſu:& luto plateaꝝ & lapidibꝰ ipeterēt.ſeqꝛ.ſi
gnũ trāſfigurati hois. Famulus dñi nulla prſus fractꝰ
aut mutatꝰ iniuria:ut ſurdus in oībꝰ ptrāſibat. Quar-
to ut dicit.iii.ps legēde: q̄ñ in quodā ſolitario loco an
nos ſuos in amaritudine recogitās deploraret ſci ſpũs
in eũ ſupueniēte letitia:certificatꝰ eſt de remiſſiōe ple
naria oiu; delictoꝝ.ſequiꝛ. Raptꝰ deide ſupra ſe ac i
quoddā mirãdũ lumē totꝰ abſortꝰ:dilatato mētis ſinu
q̄ circa ſe & filios ſuos futura erār luculērer aſpexit.ſe
qꝛ. Poſt h̄ reuerſus ad frēs ꝯfortauit eos:& ordinis di
latationē in breui fiēdā p̄dixit. Quinto ut dicit.iiii.ps
legēde maioris: trāſfiguratꝰ eſt btūs F.modo ſingula
ri & deifico. Cũ.n.ciuitatē adiiſſet aſſiſii p̄dicaturꝰ de
mane & abſentatꝰ a fribꝰ in quodā tugurio in horto
ſito canonicoꝝ pnoctaret i orōne more ſolito: media
ferme noctis hora q̄buſdā ex fratribꝰ q̄ſcētibꝰ:q̄buſ
dā in orãdo pſeuerātibꝰ ; currꝰ igneꝰ mirãdi ſplēdoris
p oſtiũ domꝰ intrās huc atq; illuc p domiciliu; tertio
ſe ꝯuertit:ſupra quē globꝰ igneꝰ ſeu lucidus reſidebat
q̄ ſolis h̄ñs aſpectũ noctē clarere fecit ut diē:obſtupe
facti uigilātes excitati ſūt & exterriti dormiētes nō mi
nus ſenſerũt cordis claritatē q̄ corpis:dũ ex uirtute mi
rãdi luminis alteriꝰ alteri ꝯſcia nuda fuit. Intellexerũt
ꝯcorditer oēs uidētibꝰ inuicē uniuerſis in cordibꝰ ſin-
guloꝝ; ſanctũ prē; abſentē corpe p̄ntē ſpũ tali trāſfi
guratũ effigie ſupioris irradiatũ fulgoribꝰ & ardoribꝰ
illūmatũ ſupnaturali uirtute in curru ſplēdēte ſimul &
igneo ſibi demōſtratũ a dño:ut tanq̄ ueri iſraelite poſt
illũ incederēt: q̄ uiroꝝ ſpũaliũ ut alter Helias factus
fuerat a deo currus & auriga. Quibꝰ uerbis & alius q̄
ibidē ſubnectunꝛ:appet ſtr̄ de ſubleuatiōe b.F. & ipſi
us mirabili trāſfiguratiōe. Que trāſfiguratio eſt ualde
& fuit mirabilis & ſtupēda ex pluribꝰ.u;.pmo ex ſub
leuatiōe:q̄ in curru igneo. Secũdo ex refulgētia:q̄ mi
ri ſplēdoris. Tertio ex figura:q̄ btūs F.apparuit totꝰ
ignitꝰ. Quarto ex ſpecie: q̄ lucidus & ſolis h̄ñs aſpe
ctũ. Quinto ex ſitu:q̄ b.F.nō erat añ uel extra:ſed ſu
pra currũ reſidebat. Sexto ex loco ad quē prexit: q̄ d
aſſiſio uſq; ad locũ ſcē Marie in tali curru btūs F. eſt
deuectꝰ. Septimo ex eiꝰ introitu: q̄ p oſtiũ loci frūm
introiuit. Octauo ex motu:q̄ huc atq; illuc pexit: to
tũ domiciliũ frũ; ter circuiēs Nono ex tenebraꝝ de-
pulſiōe:q̄a noctē clarere fec ut diē. Decimo ex cōſpe
ctione:q̄ oēs tā uigilātes q̄ dormiētes excitati hoc ui
derũt. Vndecimo ex icuſſiōe: q̄ territi ſunt oēs. Duo-
decimo ex cordiũ alteriꝰ alteri reuelatiōe:q̄ tali lumi
ne alteriꝰ alteri cōſciētia nuda fuit. Tertiedecimo ex
mētis Frāciſci ad cognoſcēdũ cordiũ ſecreta & futura
plenaria illuſtratione: q̄ poſt uiſionē btūs F.reuerſus
ad frēs: de uiſiōe mirabili quā uiderāt cepit ipſos con
fortare cordiũ ipſoꝝ ſecreta rimari:& de ꝓfectu ordi
nis futura p̄dicere. Quartodecimo ex notitie traditio
ne:q̄ deꝰ btm̄ F.fratribꝰ in tali effigie demōſtrare pla
cuit:ut cognoſcerēt.ex p̄mo btm̄ F.eē uere curꝝ uire.
ratio.q̄a q̄tuor rotis.i.q̄tuor uirtutibꝰ eſt deducta.u;.
iuſtitia ad deũ:fortitudie ad diabolũ: prudētia ad mũ
di cōtēptũ:& tēperātia ad corpꝰ:cuiꝰ ps anterior fuit
charitas.boues ſub hac ſtātes uelut ſub iugo currum
deducētes amor fuit dei & ꝓximi. Ex ſcdo.u;.ex re-
fulgētia.in btō F.nullā ieē tenebrā pc̄tōꝝ p ipoꝝ di-
miſſionē plenariā uſq; ad q̄drātē nouiſſimũ. Ex tertio
.ſ.ex ignitione.zelũ feruidũ quē habebat ad aias. Ex
q̄rto ipm imitatorē p oia ſolis iuſtitie xp̄i Ieſu. Ex qn
to in uirtutibꝰ aliis pfectiſſimũ: q̄ in medio ſtetit ipa
rũ. Ex ſexto unũ factũ cũ diuia ſapia ſpũ:cuiꝰ mobili
tate ferebaꝛ ad placitũ. Ex ſeptimo uiā btm̄ F.ſcitatis
& pfectiōis:nō ut fur & latro:ſ; ut uerꝰ xp̄i diſcipu-
lus ab oſtio xp̄o accedete p ipm ſemp icedēdo uelut
p oſtiũ introductũ. Ex octauo in btō F.triplicē fuiſſe
motũ rectũ ad deũ reflexũ ad ꝓximũ p cōdeſcēſionē
& iformationē & circularē in cũctis & ubiq; deũ iſpi
ciēdo & ꝓſeq̄ndo dilectũ. Ex nono bti F.ducatũ tenē
tes tenebris erroꝝ tegi nō poſſe. Ex decimo datũ Frā
ciſcũ a deo in directionē & lucē fidelibꝰ. Ex ũdecimo
ſtupēda in b.F.deũ oñdiſſe pre aliis ſcis. Ex duodeci
mo Frāciſci meritis occulta dei patefieri hoibꝰ. Ex ul
timo ſup b.F. ſpm̄ dñi in tanta plenitudine qeuiſſe q̄
poſt ipſiꝰ doctrinā & uitā erat eis & aliis ꝓficiſci tu-
tiſſimũ. Sic ergo ſuccincte appet q̄ mirabilis & ſtupē
da fuit h̄ bti F.ꝯfiguratio & trāſfiguratio. Nunq̄ fuit
auditũ q̄ lumine alicuiꝰ ſancti ſic illuſtrarenꝛ homies
ut alteriꝰ alteri cōſciētia nuda eēt: niſi de ſolo lumine
a deo btō F.iſuſo & cōceſſo. Et ſecreta cordiũ a ſācto
ſic pſcrutarenꝛ & multoꝝ p̄ſertiꝫ ſtr̄:ſic hic legiꝛ de b.
F. Sexto btūs F. trāſfiguratꝰ a deo fri Siluestro exti

pſbitero ſeculari: & in ſeculo eſt demõſtratꝰ. Quãdo uidit ciuitatẽ aſſiſii a dracone magno circũdatã: cuius magnitudine toti regioni piculũ iminebat: contuebat poſt crucẽ aureã ex ore b.F. pcedẽtẽ: cuiꝰ ſũmitas celos tãgebat: cuiꝰ brachia in altũ ptenſa uſqꝫ ad mũdi fines uidebant extẽdi: ad cuiꝰ aſpectũ pſulgidũ draco ille teterrimꝰ & horridus penitꝰ fugabat. hoc uidens tribꝰ uicibꝰ ſeculo cedẽs: factꝰ eſt ſanctꝰ frater mior. ut dicit iii. ps legẽde. Septimo btũs F. trãsfiguratꝰ apparuit fri Pacifico exñti ſeculari. put dicit. iiii. ps legẽde. Qui btũ F. uidẽs pdicantẽ ſub figura mirabili ſibi a deo eſt demſtratꝰ. uidit. n. ipꝫ duobꝰ enſibꝰ ualde ſulgẽtibꝰ trãſuerſalr in modũ crucis exñtibꝰ conſignatũ: quoꝝ unus a capite ad pedes: aliꝰ a manu in manũ p pectꝰ trãſuerſalr tendebat. Qua forma ſeu bti F. trãſfiguratõe uiſa ſeculo abrenũciãs factꝰ eſt frater mior. uidit ẽt hic frater Pacificꝰ uice alia ſingulr b.F. trãsfiguratũ: qñ uidit magnũ Thau in eiꝰ frõte exiſtere: qd coloꝝ uarietate diſtinctũ faciẽ Frãciſci miro uenuſtabat ornatu. Per has. n. extrinſecas figuras & ſpẽs qbꝰ btũs F. ſic demõſtrabat a deo: qd trãsfiguratiõis intus eẽt in aĩa: certe dabat intelligi. Quia cũ iſte trãsfiguratiões eẽnt ueraces p ſigna hec: qd in eiꝰ aĩa eẽt clare itelligi dabat. Octauo btũ F. trãsfiguratũ demõſtrauit ipẽ deꝰ ſũmo põtifici. D. Innocẽtio. iii. ut dicit. iii. ps legẽde. qñ uidit b. F. pprio dorſo lateranenſem eccleſiã ruinam minãtẽ ſuſtẽtare: p quã trãsfiguratã ſimilitudinẽ ſibi ſic oñſaꝫ a xp̃o cognouit p uitã & doctrinã b. F. totã ſuſtinẽdã eẽ eccleſiã. Nono btũs F. ſingulr trãſfiguratꝰ apparuit fratribꝰ exñtibꝰ in caplo apud arelatꝫ ciuitatẽ: & pdicãte btõ Antonio de crucis titulo. Apparuit. n. ad oſtiũ capituli btũs F. in aere ſubleuatꝰ extẽſis uelut in cruce manibꝰ fratribꝰ bñdicẽs: prout oculis corpeis frater Monaldus uidit uir utiqꝫ ſanctꝰ. hec fuit mirabilis apparitio oſiderata diſtãtia: qa btũs F. erat tũc in remotis: q in ualle ſpoletana: & tñ ſe pñtem fratribꝰ exhibuit in tali ciuitate puincie exñtibꝰ. pẽfata ẽt forma: q ad modũ crucifixi demõſtratus eſt. ut qd deberet eẽ in poſterũ referaret. fuit ẽt ſingularis ex oſolatiõe ſpũs indita cũctis fratribꝰ in dicto caplo exñtibꝰ ut ſi nõ uiderint btũ F. trãsfiguratũ: ſaltẽ tali ſpũs oſolatiõe eis imiſſa a deo: ſic eẽ ſentirẽt. Decimo btũs F. trãsfiguratꝰ eſt uiſus a frẽ Maſſeo. Cũ. n. b. F. cũ frẽ Maſſeo pgeret uerſus Frãciã: in itinere poſt refectiõne habitã de fruſtulis panis uiliſſimi: & potatiõe aq̃ de fonte quãdã eccleſiã repiſſet: intrãres eãdẽ b. F. ad orandũ poſt altare ſe poſuit: Et ibi b. F. recepit uiſiõis diuine tã exceſſiuũ feruorẽ ad paupratis ocupiſcẽtiã totalr iſlãmãtẽ: q uidebat ex facie & oris hiatu qſi flãmas ardoris emittere. Et egrediens ad ſociuꝫ ſic ignitꝰ ore dixit. Ha ha ha Ff Maſſee: pbe mihi teipſum. Et hoc fuit ter. Frater Maſſeꝰ hoc uidẽs: ſtupuit. ſꝫ uice tertia dicẽte b. F. pbe mihi teipſuꝫ: miſit ſe totũ itra brachia bti pris. Tũc b. F. cũ hiatu magno & ſpiritꝰ ſancti feruore ac clamore ualido reboãdo ha ha ha leuauit frẽn Maſſeũ cũ ipſo flatu in aere: & ipulit eũ añ ſe qtũ poſſet eẽ uniꝰ haſte mẽſura. Quod uidẽs frater Maſſeꝰ: ſtupuit ualde de tã mirando ſancti pris feruore: & retulit poſtea aliis ſociis q in illo ſci F. cõplexu & ipulſu tãtã dulcedinẽ & oſolatiõnẽ ſpũs ſci pſenſit q nũq̃ in uita ſua cõſolationẽ tã maximã ſe meminerit habuiſſe. Qualis hec fuerit trãsfiguratio: feruor ignitꝰ: uox clamoroſa: Frãciſci facies ardor: amplexus fris cũ eleuatiõe: iactꝰ ſocii cũ oſolatiõe ſpũs imiſſa: declarãt. Vndecimo b. F. trãsfiguratꝰ p raptũ mirabilẽ eſt inuentꝰ & a frẽ Bernardo de qntaualle & a fribus. Loquẽtes. n. ſanctꝰ F. & frater Bernardus de deo eos ſilꝰ raptos p noctẽ in ſilua frẽs iuenerũt. Duodecimo b. F. frequẽter trãsfiguratꝰ eſt corpꝰ ſumẽdo dñicũ Vt. n. dicit. ix. ps legẽde: ſepe cõicabat: & tã deuote ut alios deuotos efficeret: dũ ad imaculati agni deguſtatiõnẽ ſuauẽ qſi ſpũ ebriꝰ in mẽtis utplurimũ rapiebat exceſſuꝫ. Sed hic eſt aduertẽdũ q cũ raptꝰ: put in ppoſito accipit ex uehemẽtia deuotiõis ſit: qñ aĩa amore tota liqſcit circa deũ: cui oiũgi poptat: & ipſum hẽre deſiderat: hinc eſt q ſine trãsformatiõe aĩe in deũ fieri nõ põt: qre in oi tali raptu trãsfiguratꝰ eſt talis q ad celeſtia rapit. Et qñ ſic ſit: ſemp ab extrinſeco apparꝫ pre ſolito oſopitio & ſuppẽſſio ſenſuũ: & qſi mortificato uiriũ corpis & ſenſuũ. Tertiodecimo b. F. put dicit x. ps legẽde maioris: fuit ſilr trãsfiguratus & ad diuia raptꝰ: ut qd circa ſe ageret exteriꝰ oio neſciret. Et hoc ſpãlr euenit dũ trãſiſſet ſemel p burgũ ſci ſepulchri: caſtrũ. uꝫ. populoſuꝫ: ſubuectꝰ aſello pp̃ter debilitatem corpis & obuiã turbas habuiſſꝫ in eũ pre duotiõe ruẽtes. Tractꝰ aũt & detẽtus ab eis cõpreſſuſqꝫ ac multiplr attrectatꝰ: iſenſibilis uidebat ad oia: & uelut exanĩe corpꝰ de his q̃ facta ſunt circa ipſum penitꝰ nihil aduertit. Quod patuit cũ tranſito caſtro & turbis relictis peruenĩſſet ad quoddã domiciliũ leproſoꝝ: qſi aliũde rediẽs celeſtiũ oteplator ſolicite reqſiuit: qñ appropinquarẽt ad caſtrũ: mẽs qppe ipſius in celeſtibꝰ fixa ſplẽdoribꝰ: uarietatẽ nõ ſenſerat locoꝝ nec tẽpoꝝ nec occurrẽtiũ pſonaꝝ. Quartodecimo b. F. fuit multotiens trãsfiguratꝰ. ut dicit. x. ps legẽde. & hoc in oñone: ut diceẽ in hoc. ii. lib. cõformitatẽ. xi. A fratribꝰ. n. ipm pie obſeruãtibꝰ uiſus eſt nocte orãs manibꝰ ad modũ crucis ptẽſis ac toto corpe ſubleuatꝰ a terra: & nubecula qdã fulgẽte circũdatꝰ: ut illuſtratiõis mirabilis intra mẽtẽ mira circa corpꝰ pluſtratio teſtis eẽt. Quintodecimo b. F. fuit raptꝰ & trãsfiguratꝰ cũ ſuis fribꝰ & ſociis. Nã cũ ſilꝰ eẽt cũ eis: & mãdaſſet eis: ut de deo q libet loqret: put ſpũs ſcũs ſuggerebat eiſdẽ. Et cũ qlꝫ ſigillatim mãdatũ pris effeciſſet in medio eoꝝ dñs Ieſus xp̃s apparuit in ſpecie ſpecioſiſſimi iuuenis cũ tãta dulcedine gr̃e oibꝰ bñdicẽs: q tam ſcũs pr̃ q̃ ceteri oẽs fuerũt rapti: & iacebãt in terra qſi mortui d mũdo iſto penitꝰ nihil ſẽtiẽtes. Sꝫ cũ ad ſe rediſſẽt: gr̃as agere deo de tã ipẽſo bñficio oibꝰ iperauit. Sextodecimo b. F. raptꝰ & trãsfiguratꝰ fuit dũ in loco. S. Marie de angelis cũ. S. Clara & ſocia & ſociis comederꝫ. Cũ. n. S. Clara b. F. pluries rogaſſet ut ſibi hãc gr̃aꝫ cõcedere dignaret: ut cũ ipſo aliqñ ualeret comedere: habito cũ ſociis cõſilio ãnuit & ordinauit q hoc deberet eẽ in. S. Maria de angelis: ubi ipſa b. Clara mũdo abrenũciãs celeſti ſpõſo nupſit. Die ordinata. S. Clara una,

de ſororib⁹ ſumpta ꝓ ſocia concomitātib⁹ btī F.ſociis ad locū.S.Marie de angelis puenit. Et facta reuerētia mři dñi:ac loco circūquaq3 ex deuotōe luſtrato: hora comedēdi b.F.fecit mēſa3 ſicut ↄſueuerat in plana terra parari. Et ſedit ipſe & b. Clara & unus de ſociis cū ſocia b. Clare & oēs alii ſocii in mēſa illa humili ſunt locati.ꝑ pmo aūt ferculo icepit b.F.loq de deo tā ſuaui ter & ſancte:tā altiſſime & diuine:q ipſe ſctūs F.&.s. Clara & ſocii oēs alii q in illa erāt mēſa rapti ſunt:tan taq3 abūdātia gr̄e altiſſimi ſupuenit: q ipſis ſedētib⁹ ſic raptis:& oculis ac manib⁹ i celū directis:ignis ma xim⁹ apparuit ſup ipſu3 locū: adeo q aſſiſinatib⁹ hoi bus & d bectonio & de aliis locis circūq3 uideret q tot⁹ loc⁹ & eccleſia.S.Marie de angelis cū ſilua q tūc erat circa locū comburerent: ꝓpter qd hoies d aſſiſio credētes locū cōburi cū feſtinatiōe ad ſuccurrēdu3 ue nerūt ad locū. S3 eo puenietes uideēt cūcta illeſa pari ter & intacta.Intrātes aūt locū iuenerūt b.F.cū b.Clara & cū oib⁹ ſociis ad deū raptos: & ad mēſa3 illā hu millimā oēs ſedētes uirtute idutos ex alto: & tūc certitudinali̇r aduerterūt q ille erat ignis diuin⁹:q predictos ſctōs & ſctās diuini amoris copioſis ↄſolationib⁹ i flāmauerat.uñ receſſerūt ualde edificati & cōſolati.b. F. ſancta Clara cū aliis diuina ↄſolatōe refecti in aia: de cibo corpali parū aut nihil curarūt. Decimoſeptimo b.F. rapt⁹ & trāſfigurat⁹ uiſus fuit a quodā nobili:q ipſu3 multotiēs hoſpicio receptat multū magnifice & cū deuotiōe.Cui⁹ↄuerſionē p introitū ad ordinē cū btūs F.appeteret dicēdo ſocio q ipe nobilis eēt bon⁹ frater minor:cūq3 ipſe ꝓ eo dñ3 Ieſu3 xp̄3 deuote oraret:uidēte dicto nobili:dñs Ieſus xp̄s btō F.apparuit di. audiēte ꝑfato nobili: q oronē quā ꝓ dicti nobilis ↄuerſiōe fecerat acceptabat.Et tūc b.F. ut uidit dict⁹ nobilis rapt⁹ & ꝑ ſpaciū eleuat⁹ eſt a terra. Que oia dū ipſe nobilis ↄſpexiſſet:oibus ꝓ deo datis fact⁹ eſt frater mior ſanctiſſim⁹. Decimooctauo b.F. trāſfiguratus uiſus eſt a quodā frē: &ſi etate puero prudentia tñ grādeuo.Qūt cū in quodā locello ſtaret:otigit btm̄ F.ad ipſu3 locū uenire. Et q b.F.aū alios ad qeſcēdū prexit:ut fr̄ b⁹ dormiētib⁹ ipe ſurgeret qeti⁹ ad orōnē.puer aūt ille frater poſuit in corde ſuo ſolicite uelle explorare qd b.F.faceret de nocte cū ſurgebat.uerū cū tūc frēs in cāpoletis iacerēt:ipſe puer iuxta b. F. ſe poſuit ad qeſcēdū.Et ne ſōn⁹ ꝓpoſitū ipediret:chordulā ſuā ligauit cū chorda b.F.ut ſentiret qñ ſurgeret: ita q S.F.de tali ligatura nihil aduertit. Dū uero oēs ꝓfūde dormirēt:ſurrexit b.F. & ſentiēs chordā ſuā cū chorda pueri detineri:ſic eā caute ſoluit: q nullo modo puer ꝑſenſit.Et abiit in quēdā collē: ubi iuxta locū erat ſilua pulcherrima ad orādū ſolus. Puer aūt cū excitat⁹a ſōno chordā ſuā ſolutā repiſſet:ſtatim ſurrexit ut ſcm̄ F. exploraret ſic ꝓpoſuerat Cūq3 oſtiū iueniſſet aptū:p quod intrabaſ in ſiluā: aduertēs q b.F.ide: exiſſet:ſtatim intrauit ſiluā:& prexit uſq3 ad dicti collis cacumen :ubi b.F.ſe fixerat ad orādu3.Et cū ſtaret puer aliquātulū lōge:cepit audire multos loquētes:& appropinquās ut clari⁹ uideret uel audire poſſet q lo quebaſ:ecce uidit mirabilē luce3 que btm̄ F. undiq3 circūdabat:& in ipſa luce uidit xp̄3:btām uirginē:Ioānē baptiſtā: Ioānē euāgeliſtā: & maximā multitudinē angeloꝝ loquētes cū b.F.q oia puer aſpiciēs & treme būdus hoc audiēs fact⁹ in extaſi in uia p quā reditu rus erat b.F.cecidit qſi mortu⁹. ↄpleta uero colloquutione:dū b.F.rediret ad locū & nox eēt ꝑfunda:cū pedib⁹ iuenit dictū puerū qſi mortuū iacētē in terra: cui opatiēs:ſumptū in brachiis:ad locū reportauit. Et ſciens a dicto puero q uiderat mandauit ut nulli diceret dū uiueret.Quod & fec̄. Qui puer in ordine creuit & bñ finiuit.Et poſt mortē b.F.ꝑfata q uiderat enarrauit.Decimonono b. F. trāſfigurat⁹ uiſus eſt plures a frē Leone ei⁹ ſocio:& ꝑcipue in mōte aluerne.put dicet̄ lib.3.ↄformitate.3.q hic ſuccincte ponit̄. Btūs eni F.ñ ſolū mētali̇r eleuabat̄: ſ3 & corpali̇r.& qto cumula tius dona diuina pcipiebat:tāto alti⁹eleuabaſ a terra. ſic frater Leo uidit.In qdrageſima.n.angeloꝝ:quā fecit b.F.in mōte aluerne: ipſe frater Leo btm̄ F. aliqñ aſpexit eleuatū a terra p tātū ſpaciū: q poterat tāgeſ pedes ei⁹. aliqñ iuenit eū uſq3 ad medios fagos eleuatū. & qñq3 iuenit eū in tāta aeris altitudine eleuatū:q uix eū uidere poterat.uice alia uidit b.F.ſtātē genib⁹ flexis:& facie in celū erecta: ac manib⁹ eleuatis ad dñ3 dicere hec uerba.Quis es tu dñe de⁹ me⁹ dulciſſime:⁹ & qd ego ſum uermiculus & paruulus ſeru⁹ tuus:⁹& hoc ſepe replicās aliud nō dicebat. Et reſpiciens frater Leo uidit unam flāmā pulcherrimā ignis & ualde ſplēdētē & delectabilē oculis deſcēdētē a ſūmis celoꝝ uſq3 ad caput b.F. & de illa flāma uox egrediebaſ:& loqbaſ cū.S.F. &.S.F.reſpōdebat loqueti. Et uidit q btūs F. ter extēdit manū ſuā ad flāmā ꝑdictā. Que oia rogat⁹a frē Leone btūs F.declarauit.Primo qñ dicebat.Quis es dñe &c̄. Dixit b.F.in his q audiſti & uidiſti erāt mihi duo lumina apta.unū de cognitiōe creatoris:& aliud de cognitiōe meipſius.Quādo .n.dicebā. Quis es tu dñe de⁹ meus & qd ſum ego:⁹ Tūc ego erā in quodā lumine ↄtēplatiōis:in quo uidebā abiſſu3 ifinite bonitatis diuine:& lachrimoſu3 ꝓfūdū uilitatis mee:ꝓpter qd dicebā.Quis es tu dñe ſūme ſapiēs ſūme bon⁹ & ſūme clemēs ut uiſites me:q ſum ſūme uilis & uermiculus unus modicus abominabilis & deſpect⁹.Illa flāma erat de⁹:q in ſpecie illa mihi ſic Moiſi in flāma illa loqbaſ.Et alia expoſuit b. F.fri Leoni:de qb⁹ ut dictū eſt lib.3.ↄformitate.3. dicet̄.Multis aliis trāſfigurationib⁹frater Leo btm̄ F.uidit trāſfiguratū. Vigeſimo b.F. ſinguli̇ri modo & nūq̄ ꝑus audito nec uiſo fuit trāſformat⁹& trāſfigurat⁹.ſ. qñ in mōte aluerne a xp̄o forma & ſignis ſue paſſionis fuit ſtigmatizat⁹ & trāſfigurat⁹.Et q ꝓlixe dicet̄ ↄformitate.3.libri.3.ad pñs aliud dicere omitto.pluribus aliis raptib⁹ & exceſſib⁹ btūs F.fuit trāſfigurat⁹ ſ3 ꝑdicti ſufficiāt ꝓ iſti⁹ ↄformitatis.3.ptis.2.expōne u3.Frāciſc⁹ ſubleuaſ & trāſfiguraſ.Et ſpēs facta ē ei⁹ altera & interior ſemp & plerūq3 exterior: ut dictū ē. & ſic p3 pmū qd erat uidēdū. Vidēdū eſt nūc quibus fret⁹ btūs F.ad apicē hui⁹ rapt⁹ↄtēplatiōis & exceſſus peruenit. l3.n.ſola gr̄a ſingulari diuina ad hec peruenit.Attñ qdā ſunt diſpōnes ꝑmiſſe: q ſic forma nō ī

troducitur niſi in materiam diſpoſitã: ſic ad huius ex-
ceſſum hõ nõ ꝑuenit niſi facta & habita debita diſpo
ſitione & ꝑmiſſa. Et ꝓ euidẽtia dicẽdoꝝ notãdũ ꝙ ra
ptus & exceſſus ac ꝯtẽplatio triplr̃ graduaẗ. Aliqñ.n.
fit ſola alienatiõe ſenſuũ exterioꝝ: & ab ipſis retenta
cognitiõe imaginabiliũ & fantaſmatũ. Aliqñ fit aliena
tio ab oĩ imaginatiõe & fantaſmate ſenſibiliũ & ſpe-
cierũ a ſenſibilibꝰ ꝓductarũ & imaginabilibꝰ uirtuti
imaginatiue & fantaſtice iꝑeſſis & derelictis. Aliqñ a
ꝑfatis fit totalis egritudo & aliẽatio. & hoc fit qñ aia
in ſoliꝰ dei uiſiõe & ꝯtẽplatiõe ꝯſiſtit. ꝑmꝰ gradus qa
põt cauſari tã ex cã bona ꝙ̃ mala: tã corpali ut hõ alie
neẗ a ſenſibꝰ.uꝫ.paſſiõe facta uel in ſõno uel ꝑturba-
tione cerebri ut in frenetico & mẽtecaptis ꝙ̃ ſpũali ut
triſtitia: ira: timore: & ꝯcupiſcẽtia. he.n. paſſiões ſunt i
qbuſdã tam uehemẽtes ut abſorbeãt rõnis uſum: & a
corpalibꝰ ſenſibꝰ alienẽt. ideo põt eẽ hic raptꝰ cõis ꝑ
mo modo bonis & malis. Sed in ꝓpoſito ſolũ accipiẗ
ꝓut ꝯpetit bonis: & debita fit cã: ut diceẗ ſtatiꝫ de eiꝰ
cauſis. Secũdus gradus põt cauſari ex uehemẽtia ima
ginationis: ut qñ aia intẽdit circa alicuiꝰ difficilis ima
ginationẽ: & fortiter occupaẗ frequẽter: a ſenſibꝰ non
ſolũ: ſꝫ ab oĩ alio imaginabili alienaẗ. & tãta uehemẽ-
tia ſup id qđ imaginaẗ conuertiẗ ut nihil aliud cogitet
aut imagineẗ. Sed ad tale imaginãdũ põt duci cã bona
& mala. ut pꝫ experiẽtia. Sed accipiẽdo in ꝓpoſito ꝓ
cã bona ipſiꝰ: ut diceẗ. ſic ſolis bõis hominibꝰ & nõ ma
lis ꝯuenit. Tertiꝰ gradus cauſaẗ ſemp ex uehemẽtia
deſiderii & affectiõis aie iebriate dulcedine ad habẽ
dũ & uidẽdũ deũ: & h̃ ſolis ꝑfectis ꝯpetit. uidẽdũ erit
ergo de cã huiꝰ & diſpõne & alioꝝ duoꝝ ꝑcedentiũ.
Lꝫ.n. qcqd eſt diſpoſitũ ad tertiũ ſit ad ſecũdũ & ꝑmũ
nõ tñ ecouerſo. uidendũ eſt de cã diſpoſitiua taliũ &
quõ fuerit cũcta in btõ pr̃e nr̃o F. ad qđ uidẽdũ ꝑmo
ſciẽdũ ẽ ꝙ btũs F. ad ꝑfatos contemplationis gradus
ꝑuenit. Primũ enim habuit ut dictũ eſt qñ ꝑ burgum
ſancti ſepulchri trãſiuit: q contrectatus & retentꝰ alie
natus ab oĩ corpis ſenſu nihil ꝑcepit. Secũdũ habuiſ-
ſe oñdit qñ in camera fr̃is Bernardi tũc ſecularis exi-
ſtẽtis orãdo nihil aliud dicebat: niſi. Deus meꝰ & oĩa
admirãdo diuĩe maieſtatis excellẽtiã: ꝙ̃ ꝑuilitãti mũdo
cõdeſcẽdere dignareẗ: & ꝑ ſe Frãc. paupculũ de ſalu-
tis diſponebat remedio ꝓuidere. Tertiũ habuiſſe cõ
tẽplatiõis gradũ cũ deo ſtãdo & loq̃ndo iam dicta oñ
dũt. Quibꝰ uiſis ſciẽdũ eſt ꝙ hõ deuotꝰ q uult ꝑmũ
gradũ ꝯtẽplatiõis ſancte & iuſte aſcẽdere debet plu-
ra exercere: ꝙ̃ ſuccincte pãdenẗ. ꝙ patẽt ad ſenſuꝫ. Et
ꝑmũ ut mũdũ totalr̃ deſerat & ꝯtẽnat: q hoieꝫ faĉ to
tũ ſenſualẽ. Frãciſcꝰ ipſuꝫ deſeruit totalr̃ mũdũ & con
tẽpſit. ut diĉ. ii. ps legẽde &. viii. Secũdũ eſt ut corpis
ſenſus modeſtie lege refrenet uiſuꝫ auditũ. & ſic de ali
is abſtrahẽdo a ſenſuũ uanitatibꝰ. btũs F. cũ oculis fe
dus pepigiſſe uidebaẗ ꝙ nõ ſolũ carnalẽ aſpectũ ꝓcul
refugeret: ſꝫ & curioſuꝫ uanitatis cuiuſqꝫ cũtuitũ oĩo
caueret: motuſqꝫ ſenſuales coercẽdo ẽt ſtricta mode-
ſtie lege: ꝓut diĉ & oñdit. v. ps legẽde. Tertiũ ut uo-
lũtatẽ ꝓpriã abneget & abiiciat: ꝙ ubi uolũtatis ꝓpꝛie
tas ꝑmanet: hõ ſenſibꝰ cũctis uti ꝓbaẗ. Frãciſcꝰ nũq̃
inueniẗ ſuã ꝓpriã uolũtatẽ feciſſe: ſꝫ eã dño in cũctis
bñplacitis ſubdidit & ſubiecit. ſic̃ pꝫ in ꝑma pte legẽ-
de qñ argutus a dño cũ uellet ꝑgere ad apuliã ꝓ mili
tia cõſeq̃nda dixit dño. Dñe: qd me uis facere? Quar
tũ eſt ut ſe ꝑfecte odiat btũs F. nõ ſolũ ſi ſibi dicerẽt i
iurie libẽter accipiebat: imo mãdabat ſocio & aliis ut
eũ ruſticũ mercenariũ iꝑeritũ & inutilẽ declamarẽt: &
cũ gaudio magno dicta ſuſtinẽdo uel ſuſcipiẽdo rñde
bat. Tu uera loq̃ris & talia ut diĉ. vi. ps legẽde decet
audire filiũ petri Bernardonis. Quintuꝫ eſt ut humilis
exiſtat. Humilis.n. ueraciter qs eẽ nõ põt: niſi ſibiipſi
mortuꝰ fuerit & mũdo. btm̃ F. humilitas adeo ſui iu-
ris effecerat: ut in minoꝝ minimo ſuũ totalr̃ uẽdicaſſe
dominiũ uidereẗ. ut. vi. ps legẽde pluribꝰ declaẗ. Sex-
tũ eſt ut de ſe totalr̃ deſperet & diffidat nihil ſe eẽ ꝓ-
clamãdo. btũs F. ſe dicebat nihil aliđ eẽ ꝙ̃ uas ſordidũ
& fictile: cũ tñ uas eẽt ſanctitudĩe oĩmoda dedicatũ.
ut. vi. ps oſtẽdit legẽde. Septimũ eſt ut ſe ſemp in ſuo
cõſpectu nõ exaltet: ſꝫ deiciat. b. F. q̃tũ ſe in ſuo con-
ſpectu hr̃et: interrogatiõe facta a fr̃e Pacifico patuit.
Interrogatꝰ.n. ab ipſo qd de ſeipſo ſentiret: rñdit ma-
ximũ eẽ pctõꝝ. ut. vi. ps legẽde declaẗ. Octauũ eſt ut
ſui ſemp q̃rat obprobriũ & dei honorẽ b. F. id facie-
bat. Epo iterañ. b. F. regr̃atꝰ eſt. ꝙ ipſuꝫ uilificãdo deũ
ꝑ ipſuꝫ loq̃ntẽ ꝑdicauit a ꝑplo magnificãdũ: utpote q
ꝑ idoctos ſue ſapiẽtie magna declaẗ. Nonũ eſt ut quo
tidie uel cõtinue q̃rat ſcire dei uolũtatẽ & cito eã ꝑfi-
ciat. b. F. nũq̃ de ſui induſtria cõfidẽs ſemp dei bñplaci
tũ diligẽter de agẽdis q̃ſiuit: ut patuit qñ neſciebat ſi
deberet ꝑdicare. ꝓut diĉ. iiii. ps legẽde &. xii. Qua co
gnita ſũma diligẽtia eã adimpleuit. Decimũ tribulatio
nes tentatiões & illata cõuicia patiẽter ſuſtineat. b. F.
patiẽter cõuicia ciuiũ ſuſtinuit & ſui pr̃is. ut dicit. ii. ps
legende. ac a ſaracenis eideꝫ illata qñ ſoldanũ adiuit.
& de patiẽtia eiꝰ hẽs i. vi. pte legẽde &. ix. Vndecimũ
ẽ curã carnis hẽat ne ultra decentiã exeat. Frãciſcꝰ car
nẽ ꝑ oĩa ſpũi ſubieĉ. ut. v. ps diĉ legẽde & i morte cul
pã dixit ꝙ frẽm Corpꝰ male tractauerat. Duodecimũ
ẽ ut iductiua ad delectatiões carnales oĩo deuitet. ut
ſunt ueſtimẽta & huiuſmodi. b. F. hoc egit idutꝰ rudi-
groſſa & iſpida tunica: & ſola lectulus terra: & ſic de
aliis. ꝓut cõformitate. vii. huiꝰ ſecũdi oñdeẗ. Prefatis
igr̃ diligẽter iſpectis patebit ꝙ iſtis fretus ad ꝑmũ gra
dũ cõtẽplationis iam dictũ qs poterit deuenire. Que
ꝙ plenarie in pr̃e b. F. extitere: Primũ gradũ contem-
plationis diuina opitulãte gr̃a aſcẽdere meruit & ſtu-
duit. Ad ſecũdũ uero gradũ aſcẽdere cupiẽs: ꝙ magis
arduus ꝑmo: ſunt aliq̃ neceſſaria diſpoſitiua: ꝓut ex-
periẽtia pꝫ & ſcriptura docet. Et primũ ut oĩ ſolicitu-
dine noxia fantaſmata deuitet. b. F. id egit mulieꝝ col
loqa & aſpectꝰ euitãdo & euitari iubẽdo. Nõ.n. ſecu
rũ putabat eoꝝ imagines introrſus haurire. ut dicit. v
ps legẽde. Secũdũ ſancte obediẽtie iugũ cũ ꝓmptitu-
dine ſuſcipiat. b. F. ut diĉ. vi. ps legẽde. offõ platõis ce
dẽs: uſqꝫ ad mortẽ Guardianũ hr̃e uoluit: cui ꝑ oĩa
eẽt ſubiectꝰ. Tertiũ eſt ut iudiciũ temerariũ oĩo deui
tet. b. F. euitauit in ſe. & ſemel frẽꝫ male iudicãtẽ & te
merarie pauperẽ feĉ ut eidẽ diceret culpã ſuã. ut dicit

vii.ps legēde. Quartū eſt ut amorē carnalē parentū a ſe remoueat et abiiciat.b.F.pr̄i carnali renunciauit di. Vſq; modo te uocaui pr̄ez in terris:amodo ſecure di- cere poſſu;.Pr̄ nr̄ q es in celis.& de hoc habes.z.pte legēde qūo ſeparat⁹ fuit ab amore parētū xp̄i dilecti one. Quintū eſt ut oēs ſe exiſtimet meliores & pfecti ores.b.F.id egit.Nā cām di.q̄re ſe maximū pc̄tor̄ uo caret inqt. ſi q̄tūcūq; ſceleratū hoiez xp̄s fuiſſet tāta gr̄a ꝓſequut⁹ & miſericordia : arbitror ſane ꝙ plus q̄ ego do gratior eēt. Sextū ē ut ſuas ordinet cogitatōes i deū:ut decet.b.F.ut excitaret ex oib⁹ ad amorē diui nū i cūctis opib⁹ manꝰ dn̄i exl'tabat:de oib⁹ ſibi ſcalā faciēs p quā ꝯſcēderet ad app̄hēdēdū eū q eſt deſide rabilis tot⁹.ut dic̄.ix.ps legēde.Septimū eſt ut demo- nis aſtutias attēdat & fraudulēta ꝯſilia ſeu ſuggeſtio- nes uideat & declinet.b.F. qūo diaboli aſtutias uide- rit & ſupauerit.dic̄.v.ps &.vi.legēde. ac qūo decliaue rit dictū eſt ꝯformitate p̄cedēti.pte.z.& dicet hui⁹.z. libri.ꝯformitate.ix.Octauū eſt ut oēs ut ſe diligat: & ad id ad qd̄ ſe diligit.b. F. ut dicit p̄cedēs ꝯformitas oiu; optabat & pcurabat ſalutē.Nonū eſt ut pacē ha beat cū oib⁹ & teneat.b.F.diuina reuelatōe iformat⁹ p̄m⁹ fuit q in ſuis p̄dicationib⁹ pacē nūciauit: & frēs pacē nūciare docuit:ac iter diſcordātes pacē poſuit.ut patuit de ciuitate Aretii.ut dic̄.vi.ps legēde.a q̄ expul ſis d̄monib⁹ ad pacē & trāq̄litatē reduxit. ſic & ciuita tem Senenſem.ut dicit legenda antiqua:& dictum eſt libro primo.ꝯformitate.viii.in tractatu de fratre Maſ ſeo eius ſocio:multoſq; peccatores a pace Chriſti lon ginquos:uere iunxit [illegible] & ſaluti. ut decima confor- mitate primi libri patuit parte. z. Decimu; eſt ut lin- guā in ocioſa uerba nō relaxet b.F.nō ſolū in ſe:ſed in fratrib⁹ ſilētiū uoluit obſeruare & obſeruari.ut dic̄.v. ps legēde &.ii. ac oi tpe ocioſa uerba uitari a frībus. Prelibatis.x.cū.xii.an̄dictis ꝑ p̄mi gradus aſcēſu:hō deuot⁹ diſponit ad aſcēſu; ſecūdi gradus rapt⁹iam di cti & cōtēplationis:q̄ oia ꝙ in b.F. fuerūt ad p̄fatum gradus aſcēſu; dei gr̄a puenit.Verū ꝙ gradus terti⁹ ē ſup oēs arduiſſim⁹:ſi qs uell; ad ipſu; p aſcēſu; deue nire:ultra iam dicta o; eū q̄dā in ſe hr̄e p̄paratiua ad hui⁹tertii gradus aſcēſu;:q̄ ēt in btō pr̄e F.fuerūt.Pri mu; eſt ut ad dei opa exercēda nō piger aut ſegnis:ſ; ꝓmpt⁹inueniat & uelox.b.F.q̄ crucifixus mādauit de reparatione eccleſie pfecit.ut dic̄ ps.ii.legēde. ac op⁹ p̄dicatiōis ad qd̄ a deo fuit deſtinat⁹expleuit.ut dicit xiii.ps legēde.& dictū eſt lib.i.ꝯformitate.ii.&.x.& q̄ ſunt xp̄i plene effecit ei⁹ uitā p imitatiōe; eligendo & pficiēdo.Secūdū eſt ut amor tuus tot⁹circa deū & nō creaturā uerſet. b.F.nō ſolū id fec̄:ſ; p̄dicabat diuino amori nihil p̄ferēdū:ꝙ ipſe nobis nihil p̄poſuit.ut oſ̄ dit.ix.ps legēde.Qualiter uero de⁹ ſit a nobis diligēdus dictū eſt ꝯformitate.xii.p̄mi lib.pte.ii.ca.ii. Tertiū ē ut in nullo glorieē niſi in deo iuxta dictū apoſtoli.b.F. ſup alios ſcōs oēm inanē gloriā abiecit.ut oſ̄dit.vi.ps legēde.& ideo ut hr̄ ibidē dicit.In hoc itaq; gloriādū ſi ſuā deo gloriā reddim⁹: ſi ſidē ſeruātes ipſi qcqd do nat aſcribim⁹.Quartū eſt ut iuxta poſſe ꝯroni ſe de- dicet & icūbat. b.F. adeo ui mētis fuit orōni intent⁹:

ꝙ ſine intermiſſione deū orās ſpm̄ cōtendebat deo ex hibere p̄ſentē.ut dic̄.x.ps legēde.Quintū eſt ut cordis tota attentione & cū iubilo diuinū pſoluat offm̄. b. F. q̄ta deuotiōe & attētiōe diuinū pſolueret offm̄:ꝙ i.x. pte dicit legēde.& cōformitate.xi.hui⁹.ii. libri dicet: ſufficiat ad p̄ns. l;.n.eēt iſirm⁹ nūq̄ inherere uolebat alicui. ſi itinerabat ꝓ dicēdo offō ſigebat greſſum:nō ꝓpter pluuiarū abūdātiā aliqn̄ omittēs.un̄ nō min⁹ ī morate q̄ deuote deo pſoluebat. Sextū eſt ut cor tuu; totū ſatagas deo tradere.b.F.dn̄o Ieſu xp̄o ſibi appa rēte dū oraret dixit dn̄o ei⁹ pedib⁹ ꝓuolut⁹.Dn̄e:uo bis totū cor meū & corp⁹ meū dedi.Et tunc b.F. aliq̄ ab eo petiit & obtinuit.ut hr̄ cōformitate.xi.hui⁹lib. Septimū eſt ut deū p̄ſentē tuis oculis cernas.b.F.tam feruido in xp̄m rapiebat amore: ut uideret ipſi ſamſo dei q̄ſi iugē ipſi⁹ Saluatoris ſentire p̄ntiā:ut ipſe dixit fratrib⁹.ut dic̄ ps.ix.legēde. Octauū eſt ut i uite acti ue actib⁹ exercitet:ꝙ ꝯtēplatiua finis eſt actiue.b.F. ſeruiuit lepreſis.ut dic̄.vii.ps legēde.Et qb⁹rō pote- rat manū porigebat affectū.ut.viii.ps legēde dic̄. No nū eſt ut puritatē mētis teneat:ꝙ bti mūdo corde:qm̄ ipſi deū uidebūt.b.F.ut dicit.v. ps legēde. l; mētis & cōpis puritatē mirabilē eēt adept⁹:lachrimis tn̄ n̄ ceſ ſabat oculos iugiter expiare mētales. un̄ hac de cauſa u;.ob lachrimas fact⁹ eſt q̄ſi cec⁹. Decimū eſt ut xp̄i paſſionē iugiter meditet:ꝙ paſſio xp̄i eſt oſtiu; p qd̄ ad uidendū deū intratur.b.F.nō ſolū paſſionē dn̄i. ut dicet cōformitate.iii.tertii lib.iugiter meditat⁹eſt:cu; xp̄s Ieſus crucifix⁹ itra mētis ſue ubera iugiter mora ret.ut dic̄.ix.ps legēde:ſed & frib⁹iugiter de xp̄i cru- ce faciebat ſermonē.ut dic̄.iiii.ps legēde. un̄ ipſi uer- bo & exēplo pr̄is iducti:paſſionē dn̄i die ac nocte cō tinuatis aſpectib⁹reuoluebāt.Vndecimū ē ut de bn̄fi ciis diuinis recordet : ut mēs tepida hac recordatiōe i caleſcat ad diuinū amorē.b.F.ad auditum amoris dei excitabat afficiebat iflāmabat:& q̄ſi qdā carbo ignit⁹ diuini amoris flāma uidebat abſort⁹. Duodecimū eſt ut in cognitōe dn̄i p creaturas aſſurgat.b.F.ut dic̄.ix. ps legēde.Inaudite deuotiōis affectu:fontalē illā bo- nitatē in creaturis ſingulis tāq̄ in riuulis ꝯguſtabat: & p ipſarū contuitū in uiuificā cōſurgebat rōnē & cām. Tertiūdecimū eſt ut ſingulari affectu & deuotiōe ad ſcōs ferat:quor̄ iſpectōe & ſuffragiis in pn̄ti pueniat ad optata.b.F.ad xp̄m:btām Mariā:Michaelē archā- gelū:Petrū & Paulū : xp̄i aplōs:& ad ſcōs ſpāli deuo tione ferebat.ut dic̄.ix.ps legēde. ex recōdatiōe ſcōrū oiu; tāq̄ lapidū ignitor̄ i deificū recaleſcebat icēdiū. Quartūdecimū ut p amoris incēdiū (ut fec̄ b.F.ut di cit.ix.ps legēde)q̄rat in dn̄m Ieſu; xp̄; totalr̄ trāſfor mari. hec p̄dicta p̄paratiua ſunt ad hui⁹ aſcēſu; ꝯtē- platiuū. Et ꝙ oia fuerūt in ſcis aplīs Petro Iacobo & Iōāne:xp̄s trāſfiguratꝰ eſt an̄ eos:& ſe glorioſu; acci dētali gloria corpis demōſtrauit.In b.F.ut ꝓbatu; eſt ēt hec fuerūt. Ad iam dictos ꝯtēplatiuos exceſſus de ductus eſt ut ipſu; regē glorie pluries uideret & ſcōs ut eſt dictū.Iam dicta diſpoſitiua ad p̄fatos triplices ꝯtēplatiōis aſcēſus q̄ ſint necāria:patere pōt ex ſcriptis & iam dictis in p̄ma parte hui⁹ ꝯformitatis: ex facta

ſcriptura q̄ ponit de Abraā.geñ.xviii. qñ uidit tres ui
ros & unū adorauit.de Iacob.xxxiii.qñ uidit dñm fa
cie ad faciē & ſcalā.geñ.xxviii.de Moyſe qñ in mōte
Sinai aſcēdit.Exo.xx.&.xxxiii.& quando uidit deuȝ.
Num.xii.de Helia qñ aſcēdit ad montē dei Oreb.iii.
Re.xix.& uidit dñi poſteriora:& de Iſa.q uidit dñȝ.
ca.vi.& de Ezech.q uidit uiſiones dei.ca.i.& de Ste-
phão q uidit gloriā dei.Act.vii. & de Paulo rapto ad
tertiū celū.i.Cori.xii.& ſic de aliis.patent ēt ex dictis
ſcōrū doctoꝝ. Ioānis Caſſiani in collationib⁹ pſum.
Vgonis de Archa Noe.Ricardi de ſcō Victore de ar
cha miſtica.& in Beniamin.& ſic ď aliis.uideanť ergo
ꝑfata opuſcl'a & apparebūt iā dicta necāria ad dicto
rū triū graduum cōtēplationis aſcenſum.Sic ergo diui
na gr̄a pȝ declarata ſecūda pars hui⁹ tertie ↄformita
tis:& qūo hēat itelligi.Frāciſcus ſubleuať.

❡Libri ſcdi.Fruct⁹ q̄rtus & ↄformitas:& eſt.xvi.in
ordine.Ieſus inops & modicus.Franciſcus federatur.
Expō ꝑme partis.Ieſus iops & modicus.

Ancte paupertatis forme
ſtatus & modi amplexum
multa perſuadent utpote.
Primo ei⁹utilitas fructuo
ſa.ualet eniȝ ad multa.Pri
mo ad profundiſſimā hu-
militatem.materiā enim re
ſecat omnis ſuperbie faſt⁹
& ambitiōis: & deponit.ſ.
diuitias: pomparum oium
[illegible] experientia adiumenta. Secundo ad rigidiſſimā
ſobrietatem.caſtitatem & puritatem. inopia enim tā
ueſtimentorum q̄ ciborum quā paupertas includit ca
ſtitatem iducit.ut dicit Iſaac ſuo libello de contempla
tione.pecunia enim & rerum copia teſte ſcriptura ca-
ſtitas periclitatur. Tertio ad legaliſſimā ueritatē. Aua
ro(teſte Eccleſiaſtico)nihil eſt ſceleſtius:nec imerito:
omnia enim mala pecunia operatur.Quarto ad perfe
ctiſſimā liberalitatem & pietatem. pauper enim uolū
tarius:quia nihil retinere curat libenter dat & conſe-
quenter pius agnoſcitur:q̄ ſi non poteſt cenſum exhi
bere dat ſaltem affectum.Quinto ad pacificā conuer
ſationem.diſcordia enim diuitiis generatur: & rerum
opulentia.ut patet de paſtorib⁹ Abrae & Loth.Geñ.
13.Sed paupertate oppoſitum.ſi enim duo uerba auſe
rantur e mūdo.ſ.meū & tuū:pacifice uiuitur.Ait Sene
ca. Sexto ad tranquilliſſimā manſuetudinē & mitita-
tem.ut enim ait btūs Gregori⁹:bonis mentibus pau-
pertas cuſtos eſt humilitatis:& conſequēter tollit am
bitionis ꝑſumptionis & glorie totā materiā. Septimo
ad conſtantiſſimā fortitudinē ipauiditatē & magnani
mitateȝ.paruipendentia enim rerū & inopia facit(te-
ſte Boetio) corā latrone cātare nudū & in obſeſſa uia
pauperi pax eſt.ait Sene.Octauo ad ſolidiſſimā fidei
firmā credulitatē. homo pauper uerus & uoluntarius
cum ſpem a mundo remoueat: & tunc q̄ deus ipſum
alat ac ſubueniat in omnibus: tenet incuntāter:cū ipſi
us amore poſſeſſis abrenūciauerit. Nono ad confidē
tiam certā & animi ſecuritatē:eis enim regnū celoruȝ
ꝓmittiť.Matth.v.Et uitā eternā poſſidebunt. Matth.
xix.Decimo ad ardentiſſimā charitatem. Amor tem-
poraliū extinguit charitatē q̄ amicus hui⁹ mūdi ini-
micus efficiť dei.Iaco.iiii.Charitatis uenenuȝ eſt ſpes
adipiſcendorū aut retinendoꝝ tēporaliū.ut dič Aug⁹.
lxxxiii.q.xxxvi.Vndecimo ad tenaciſſimā ois religio
nis oſeruationē & puritatē.facit.n.obedientē caſtū &
ſobriū.Duodecimo ad ſalutē aiaꝝ ꝓcurādā. In cuius
ſignū magr nr̄ xp̄s hāc mādat ꝑdicatorib⁹ uerbi dei.
Matth.x.& Luc.x.Tertiūdecimū ad ſupandā tētatio
nis imanitatē.i.Thim.vi. Qui uolūt diuites fieri inci
dūt in tētationes &c̄.ergo p oppoſitū.Quartodecimo
ad ↄtēplatiōis ſublimitatē. ex quo enim cor remouet
a terrenis:ad ſupna diſponiť & eleuať.Moiſes etiā cal
ciamēta deponēdo ad ſublimia ſinai aſcendit:ac apo-
ſtoli cunctis ꝑus relictis in monte aſcendunt. Matth.
v.&.xvii.plures alie ſunt paupertatis utilitates:ſȝ di-
cte ꝓ ꝑſenti ad ei⁹ cōmēdationē ſaciūt.❡Secūdo ad
amplexū pauptatis iducit eius efficacia & ſalubritas
uirtuoſa.efficacia.n.ei⁹ oſtdiť: qa ſui poſſeſſorē facit.
Primo mūdū: q.n.tpalia nō diligit imaculatū ſe ab h
ſeculo cuſtodit.ut dič Glo.ſup illud Iač.Religio mū-
da &c̄.Secūdo deo ꝓpinquū.paſtores paupes de ꝓpe
ſȝ magi reges de lōginquo ad deū accedūt. Mat.2. &
Lu.2.Tertio expeditū. Qui mihi pōdus diuitiarū ab
ſtulit:me ad currēdū citi⁹ expediuit.ait Greg.Quar-
to letū.Leta enim res pauptas eſt.ſi leta nō eſt:paup-
tas nō eſt.ut dič Senec.Quinto qetuȝ.Quid.n.in hac
uita laborioſi⁹ q̄ terrenis deſideriis extuare:Quid qe
tius q̄ nihil hui⁹ ſeculi appetere:ait Greg. Sexto ſe-
curū.Magna eſt ſecuritas cordis nihil hr̄e ↄcupiſcētie
ſecularis.ut dič Grego. & Senec.ut dictū eſt:inqt. In
obſeſſa etiā uia pauperi pax eſt. Septimo liberū: qa a
peccato liberat ambitionis diuitiaruȝ:q̄ homo ſeruus
peccati efficitur.ut clamat ſcriptura.Octauo deo ac-
ceptū.Paupes p Nabuchedonoſor in terra dimittunť
diuitib⁹ ex ide ablatis.Iere.ultimo.Nono purū & ni-
tidū: q̄ caminus purgās eſt pauptas.Iſa.xlv.& cōclu
di pōt q̄ efficacia pauptatis in hoc oſtendiť:q̄ reddit
hoiem cunctis uirtutibus adornatū & decoratū.Val-
lis enim auaritie mltos puteos bituminis habet: ideſt
pctōꝝ:ſȝ pauptas nullū:ac ad celū dirigit.pȝ in Laza
ro mēdico ad ſinū Abrae ab angelis portato. & i diui
te ſepulto in inferno.Luč.xvi.❡Tertio inducunt ad
pauptatis amplexuȝ.ſcripture colloqa.ſacra ſcriptura — In laudeȝ ſcē paup-tatis.
dicit deū de pauperibus curā hr̄e.ꝑs.ix. Tibi dereli-
ctus eſt pauper &c̄.Ipſos reſpicere.ꝑs.x.Oculi ei⁹ in
pauperē reſpiciūt. Oronē exaudit.ꝑs.xxxiii. Pauper
clamauit:& dñs exaudiuit eū &c̄.Eccľ.xxi.Depreca-
tio pauperis ex ore uſq; ad aures altiſſimi perueniet.
Conſolationem dat.ꝑs.lxvii. Paraſti in dulcedine tua
pauperi deus &c̄.Liberat eū. ꝑs.lxxi.Liberabit pau-
perem a potente &c̄.& ꝑs.cviii.Aſtitit a dextris pau-
peris: ut ſaluum faceret &c̄. Non uult ipſum deſpici.
Prouerbiorum.xxvii.Qui deſpicit pauperem:expro-
brat factori ſuo.Vult ſibi ſubueniri. Prouer.xxi. Qui
obturat aurē ſuā ad clamorē paupis: & ipſe clamabit
& nō exaudieť.Non uult ledi. ꝓuer.xxii.Non facias

uiolentiā paupi:nec ꝯteras egenū ī porta:qa dn̄s iudi
cabit cām eiꝰ & ꝯfiget eos q̄ fixerūt aīaꝫ eiꝰ. Roborat
Iſa.xxv.fortitudo paupis ſcđis eſt dn̄s. Reſpicit. Iſa.
lxv.ad quē reſpiciā niſi ad paupeꝫ &c.Et paupū ſuoꝝ
dn̄s miſerebit̄.Iſa.xlix.Eis dat regnum celoꝝ.Mat.v.
ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ.Erudiunt̄ ab ipſo. Mat.xi. pau
pes euāgelizant̄: & multa alia ponit ſcriptura deū cir
ca paupes exercere:q̄ oīa ſtatū cōmēdāt pauptatis: &
ꝯſiter eiꝰ amplexū ſuadent. Quarto ſuadet pauptatis
amplexū doctoꝝ facūda locutio.pauptas nō eſt ꝯtē-
nēda:qa xp̄s eā dedicauit.xii.q.ii.Gloria.paupertatē
deꝰ uoluit eē:ut ſuſtinētes p̄ patiētiā coronarent̄:& di
uites in ipſis mererent̄. diſt.xlvii.dī onuſtꝰ pōdere au
ri xp̄m ſeq nō pōt.xii.q.i. Expedit.xii.q.ii. Socrates.
pauptas reꝝ nō eſt mala reputāda:nec in nūero malo
rū ꝯputāda.xv.q.i.illa.Doctores uero cōmēdare pau
ptatē uolētes:aliq de directo:nōnulli uero exprobrā-
do diuitias & defectꝰ eaꝝ pādētes: q̄ bona eēt paup
tas p̄ locū ab appoſitis declauerūt.Et q̄ ꝯtraria iuxta
ſe poſita maxie eluceſcūt:uidēdū eſt qđ de diuitiaruꝫ
malis ipſi ſūt locuti.Et demū ad pauptatis p̄ ipſos cō
mēdationē erit facilior acceſſus. ¶Diuitie a doctori
bꝰ ꝯñdunt̄ praue:qa p̄mo nō ſūt nr̄e. ¶Caſſianꝰ i col Contra diuitias.
latione abbatis iquit.has uiſibiles duitias mūdi relin-
quētes nō nr̄as ſꝫ alienas abicimꝰ facultates:q̄uis eas
gloriemur uel nr̄o labore q̄ſitas uel parentū heredita
te ad nos trāſmiſſas.Nihil.n.nr̄m eſt niſi hoc tātū qđ
corde poſſeſſum atqꝫ aīe nr̄e coherēs: a nemine pror
ſus pōt auferri. ¶Boetiꝰ.z.de ꝯſolone. Nunq̄ tua fa
ciet eē fortuna:q̄ a te natura rerū fecit aliena. Tullius
in paradox.Nihil meū uel cuiuſq̄ alteriꝰ eſt:qđ auſe-
ri uel amitti pōt. ¶Valerius uero dicit caduca nimiuꝫ
& fragilia puerilibus ꝯſentanea crepūdiis ſunt iſta q̄
uident̄ & opes hūane uocant̄:affluūt.n. ſubitoqꝫ dila
bunt̄:nullo in loco:nulla in perſona. ſtabilibus innixa
radicibus.Sed incertiſſimo flatu fortune. huc acta &
illuc:quos in ſublime extulerūt in prouiſo receſſu de-
ſtitutos:in profundo cladiū miſerabiliter imergūt. Se
cundo qa tēporalr̄ plura mala diuitie inferūt. Dāt eni
laborē in acqrēdo. ¶Oratius.Impiger extremos mer
cator currit ad indos.Per mare pauperiē fugiēs p̄ ſa-
xa per ignes.Dant ſollicitudinē in ꝓcurādo. ¶Augu
ſtinus de uerbis dn̄i.Que eſt iſta auiditas ꝯcupiſcētie
cū & ipe bellue hēant modū:tunc rapiūt qn̄ exuriūt:
parcunt uero p̄de cū ſenſerit ſacietatē. Inſaciabilis eſt
ſola auaricia diuitum:ſemper rapit & nunq̄ ſaciat̄:nec
deum timet:nec hoiem reueretur:nec patri parcit:nec
mr̄em cognoſcit.nature fr̄i nō obtemperat:nec amico
fidē ſeruat.uiduā opp̄mit pupillū iuadit liberos in ſer
uitiū reuocat:teſtimoniū falſuꝫ fert:res occupant̄ mor
tui:quaſi & q̄ faciunt non moriant̄. Que eſt iſta aīarū
īſania amittere uitam appetere mortem acqrere aurū
& perdere celū. ¶Secūdus phūs iterrogatus qđ ſunt
diuitie.Rn̄dit auri pondus.curarum miniſter.uerecun
da delectatio. Inſaciabilis iuidia.deſideriū iexplebile
os excelſuꝫ iuiſa ꝯcupiſcia. ¶Bernardus dicit .diuitia
rū amor iſaciabilis eſt:longe amplius torquet aīam q̄
refrigeret uſu ſuo.quorū aqſitio qdem laboris poſſeſ

ſio timoris amiſſio plena doloris īuenit̄.Dant timoreꝫ
in cuſtodiendo.Boetius.z.de ꝯſola.O preclara opum
mortalium btitudo:q̄ cuꝫ adeptus fueris ſecurus eſſe
deſiſtis. ¶Iuuenalis. Pauca lꝫ portes argenti uaſcula
puri.Nocte iter agreſſus gladiū cōtumqꝫ timebis.Et
mote ad lunā trepidabis arundis umbrā. Cantabit ua
cuus coram latrone uiator. ¶Btūs Grego.in lib.mo-
raliū expenens illud Iob.ſi expaui ad multidinem ni-
miam.Inqt.magna eſt ſecuritas cordis nil hēre ꝯcupi-
ſcentie ſecularis.nam ſi ad terrena adipiſcenda cor in
hiat.ſecurū tranquillūqꝫ eſſe nullatus pōt:qa aut non
hita ꝯcupiſcit ut hēat:aut adepta metuit ut non amit-
tat.Et duꝫ in aduerſis ſperat proſpera.& in proſperis
formidat aduerſa huc illucqꝫ quaſi q̄buſdā fluctibus
uoluit̄:ac ſic p̄ modos uarios reꝝ alternantium muta
bilitate uerſat̄.Si uero ſemel aīmus in appetione ſup-
ne p̄rie forti ſtabilitate figit̄: minus rerū temporalium
perturbatione uexat̄.hec Grego.Dant doloreꝫ i p̄er-
dendo. ¶Seneca de tranqllitate animi.Faciliꝰ eſt q̄-
buſdā nō acqrere pecuniā q̄ amittere: Ideoqꝫ letior
uidebis quos nunq̄ fortuna reſpexit: q̄ quos deſeruit.
¶Iſidorus.3.de ſummo bono.Qui bona mundi dili-
git uelit nolit timoris & doloris pene ſucūbit. ¶Iuue
nalis.plorat̄ lachrimis amiſſa pecūia ueris. Tertio di
uitie ſp̄ūalr̄ icōmoda multa igerunt. Verſus. Diuitiis
hi morbi uix curāt̄ medicia.Faſtus ſegnities gula glo-
ria uana rapia.Ocia mollicies fiducia falſa cupido. Iu
randi ſpēs falſum:fraus atqꝫ libido.Et ſic eſſe pꝫ dcis
ſacre ſcripture & doctoꝝ: que ad p̄ns omitto. In ſp̄ali
tn̄ retrahunt a diuinis. ¶Chriſoſtomus qui uult deū
amare neceſſe eſt ut diuitias odiat:qui autēꝫ uoluerit
diuitias amare:neceſſe eſt ut deum odiat. Replent.ut
dcm̄ eſt oībus malis & pc̄tis. ut dicit Apoſtolus p̄me
ad Thimotheū.vi.q̄ uolunt diuites fieri icīdūt in tē-
tationes & in laqueū diaboli & in deſideria multa &
iutilia & nocīaria q̄ mergunt hoīes in iteritū & deſpe-
rationem.radix enim maloruꝫ eſt cupiditas.Priuāt ho
mines regno celorū.Mat. xix. Difficile eſt diuitem in
trare in regnum celorum &c̄. ¶Gregorius ualde ra-
rum eſt ut qui aurum poſſident ad requiem tendant.
Multa alia mala ſacra ſcriptura & doctores de diui-
tiis dicunt in ipſarum deteſtationem:ſed ſufficiant pre
dicta. ¶Et per oppoſitum paupertatē laudant & fru Quę bōa parit Scā
galitatem dicentes ipſa. (ultra iam dicta in principio pauptas.
huius)Culpam patratā expiari. Caminus paupertas
ab Iſa.uocatur:quia ipſa uicioruꝫ ſordes expurgātur.
Dicente beato Gregorio in Omelia de Lazaro & di
uite. Mala inquit Lazari purgauit ignis inopie:& bo Notandū
na diuitis remunerauit felicitas tranſeuntis uite. Illuꝫ
paupertas afflixit & terſit. Iſtum abundantia remune
rauit & repulit.Quicūqꝫ ergo in hoc ſeculo bene ha-
betis:cum uos bona egiſſe recolitis:ualde de eis per-
timeſcite:ne conceſſa uobis proſperitas eorundem re
muneratio ſit bonoꝝ.Et cum quoſlibet pauperes nō-
nulla reprehenſibilia perpetrare ꝯſpicitis nolite deſpi
cere:qa fortaſſe qđ ſupfluitas tenuiſſime paupertatis
inquat:caminꝰ pauptatis purgat.de uobis oīo p̄time-
ſcite:q̄ nōnulla etiā male acta proſpera uita ſequuta

eſt. De illis uero ſollicite penſate: q entu; uitã magſa
pauptas excruciat: quouſq; ad rectitudinẽ perducat.
¶ Subtrahit ipſa occaſio pccãdi que ex diuiciis ori
tur: dñte Chriſoſtomo ſup Epl'a; ad Hebreos ſermo
ne ſecũdo. xp̄ianus in paupie ↄſtitutus magis q̃ cũ di-
uitiis irradiat. Quomõ h? quia excludit a ſe ſuperbie
typum. Non erit arrogãs: ſed patiens obtemperãs &
pudicus & mitis & ſapiẽs. Qui uero in diuitiis conſti
tutus eſt: multa illũ ad h bona ĩpediunt. Inſpiciamus
ergo que ſunt que diues operat. Rapit aliena extuat
cupiditate nefandos nõ deſinit perpetrare cõcubitus
maleficia cuncta cõmittit. Nonne h uniuerſa ex diui-
tiis cõſpicis ppetrari & generari? Intueris qũo in pau
perie magis q̃ in diuitiis uirtutes facili⁹ poſſidemus.
Nec mihi dicas: q in hac uita diuites nullã uindicta;
ſuſcipiũt. Nam cũ omnib⁹ malis ſuis hoc etiã malum
habẽt diuitie: qa malignitate peccãtes ab ultionibus
tuent. Et q diuitias poſſidet ſemper peccans nulla pe
na reuocat: ſed ſine ullis remediis uulnera ſuſcipit pec
catoꝝ: & frenu; illis nullũ imponit. Et ſermone. xviii.
inquit. Nemo cauſet de paupertate tãq̃ cauſa ſit mul
toꝝ maloꝝ: neq; obloquatur de xp̄o q perfectionem
illã dixit. Si uis perfectus eſſe. hoc. n. ipſe & uerbis di
xit & operibus oſtẽdit & per diſcipulos ſuos docuit.
Sectemur ergo paupertatẽ. Maximu; quippe bonum
eſt. Nihil enim opulẽtius eo q paupertatẽ ſponte dili
git: & cũ alacritate ſuſcipit. ¶ Abſcindit uitiorũ radi-
ces. Chriſoſtomus ſermõe eodẽ. Radix pͥma maloru;
eſt amor corpoꝝ: qui pauptate abſcidit. Secũda. Ra
dix eſt timor male humiliãs: quẽ tollit pauptas. diues
ſeruus eſt: obnoxius exĩis dãnis: & tribuens omni uo
lenti cũ nocere. Pauper nihil habẽs pſcriptionẽ nõ ti-
met neq; condẽnationẽ: ualde. n. fortis eſt paup & nõ
h; unde iniuriam patiat. ¶ Habet ipſa uirtutũ exerci
tium. Ambroſi⁹ libro pͥmo de officiis. nõ põt qs pmiũ
accipere niſi legitime certauerit: neq; glorioſa eſt ui-
ctoria ubi nõ fuerit laborioſa certamia. Ideoq; dñus
in euãgelio. Bti paupes ſpũ qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ celo-
rum. nõ dicit bti diuites ſed paupes. Inde. n. icipit bea
titudo diuino iudicio: ubi erũna extimat humana. hec
Ambroſius. cõſtat. n. q erũna nõ eſt in pauptate rõne
cõtẽptus rerũ in mẽte: ſed rõne penurie tẽporalis quã
ſuſtinemus in corpore. ¶ Virtus pbata ea cuſtoditur.
Ieronimus ad Paulinũ. Crates ille Thebanus homo
quõdã ditiſſimus: cũ ad phandu Athenas pgeret: ma
gnũ auri pondus abiecit: nec putauit ſe uirtutes poſſe
ſimul & diuitias poſſidere. Deniq; & tu audita ſentẽ
tia ſaluatoris. Si uis pfectus eẽ uade & uẽde oia que
hẽs & da paupibus & ueni ſequere me. uerba uertis
in opera: & nuda; crucẽ nudus ſequeris & leuior ſcan
dis ſcalam Iacob. puriſq; manibus & cãdido pectore
pauperẽ te ſpũ & opibus gloriaris. ¶ Merces ea pme
ret eterna. Chriſoſtom⁹ ſermõe ſcđo ſup epl'a; ad he
breos. Nõ hñtes diuitias non ppterea doleamus: ſed
gr̃am magis deo & dño referamus: qa nos paruo la-
bore eãdẽ mercedẽ poterimus quã diuites pmereri: &
ſi uoluerimus etiã ampliorem. nã ex paruis magna lu
cramur. ¶ Securitas ea ut deũ eſt obtinet in preſenti
ſeculo. dicẽte Chriſoſtomo Omelia ultĩa ſup Mat. Di
uitem nece eſt multis idigere: & turpiter ſeruire & for
midare & ſuſpicari & timere: coꝝ q ſuſpicant oculos.
& calũniatoꝝ ora. auaroꝝ concupiſcẽtias: ſed nõ pau
pertas eſt aliqd tale ſed contrariũ uniuerſum. Regina
eſt: furibus nõ ſubiecta ſed munita. portus trãquillus.
paleſtra & gimnaſiũ phyloſophie. Audite qcũq; pau
peres eſtis. magis aũt & qcũq; ditari cõcupiſcitis. Nõ
pauperem eſſe malũ eſt: ſed nõ uelle paupere; eſſe: &
neq; malũ extima paupertatẽ: & nõ erit tibi malum.
¶ Facit et ſecuros & dat ſecuritatẽ in futuro iudicio.
Bernardus ſup ps. Qui habitat. Felix pauptas uolun
tarie relinquentiũ oia: & ſequẽtium te dñe Ieſu. Felix
plane que iã ſecuros imo & tã glorioſos fac in illo ſin
gulari fragore electoꝝ in illo tremẽdo examie meri-
toꝝ in illo tanto diſcrimie iudicioꝝ. ¶ Culmen iudi-
ciarie ptãtis in futuro iudicio impendit. dñte btõ Gre
gorio ſuper illud Iob. deridet iuſti ſimplicitas: lampas
cõtẽpta apud cogitationes diuitũ parata ad tẽpus ſta
tutum. Statutũ qdẽ cõtẽpte lãpadis tẽpus: eſt extremi
iudicii pdeſtinatus dies. Tunc oculis reproboꝝ pate
ſcet q celeſti ptãte ſubnixi ſunt q terrena oia relique
rant. Quiſqs. n. diuini amoris ſtimulo excitatus h poſ
ſeſſa reliquerit: illuc pculdubio culmẽ iudiciarie pote
ſtatis obtinebit. Vt ſimul tunc iudex cũ iudice ueniat:
q nunc conſideratiõe iudicii ſeſe ſpontanea pauperta
te caſtigat. Et Bernardus ſermone. c. li. Duo inqt hab;
paupertas ſequẽtiũ dñm afflictionẽ. ſ. & utilitate;. De
qbus pphã uide iquit. humilitatẽ meã & laborẽ meũ.
Et ppterea i terra ſua duplicia poſſidebunt: ut p pudo
re ſit honor iudiciarie poteſtatis. p labore refrigeriu;
placidiſſime ſeſſiõis. ¶ Cõſolationẽ ſuperiducit. Chri
ſoſtomus. Omelia q̃rta ſuper Mat. Deſcẽdamus iquit
ipſe ad paupertatis caminu;. uideamus qui ambulant
in eo: & elatoꝝ colla ↄculcãt. uideam⁹ miraculũ & pa
radoxũ hoiem in camio pſallentẽ. hoiem in igne gr̃as
agentẽ pauptati uitẽ alligatũ & multã ferentem deo
bñdictionẽ. Et. n. pueris illis trib⁹ ſimiles ſunt q pau-
pertatẽ cum gr̃arũ actione ferunt. Nã & igne terribi-
lius paupertas icẽdere cõſueuit. Sed pueros illos ne-
quaq̃ icendit ita & nunc. ſi in paupertate gr̃as egeris
uincula diſſoluunt & flãma extinguitur: & ſi nõ extin-
cta fuerit pro multo: mirabilius p flãma ros orietur.
Quod in phyloſophãtibus eſt uidere: qm̃ in pauper-
tate diuitibus copioſius diſponunt: & in medio camio
& ore puro potiunt. Et eni maximũ eſt hos non deti-
neri concupiſcentia diuitiarum. Et illi tunc rege; con
temnentes facti ſunt rege clariores: & tu utiq; ſi de-
ſpexeris mundana negocia: omni mundo eris honora
bilior ſecundum ſanctos illos quibus dignus nõ erat
mundus. ut igitur dignus celis efficiaris deride preſen
tia. Ita enim & hic eris clarior & futuris bonis potie
ris hec Chriſoſtomus. ¶ Facit prudentia decorari.
dicente Gregorio. x. moral. prudentia. Iuſtorum eſt p
maledicentibus orare. paupertatẽ querere. poſſeſſa re
linquere. rapienti non reſiſtere. percutienti maxillam prudentia
alteram prebere. ¶ Iuſticia inſignit Ieronimus ad he iuſtorum.
liodorum perfectus xp̄i ſeruus nil hab; preter xp̄m:

aut ſi hꝫ aliqd ꝑter xp̄m: Xp̄i ſeruus nō eſt. Et idē Ie
ronim .s. Nemo melius erogat q̄ qui ſibi nihil reſer-
uat. Tēperantiā exhibet.dicte Ambroſio ſup Luc.bti
paupes ſpū.hn̄s tēperātiā q̄ eſt optima uirtutū a pec-
cato abſtinet ſclīn calcat illecebroſa nō q̄rit. Fortitudi
nē ſubminiſtrat patuit in Apoſtolis.de qbꝰ dič Dam.
libro.iii. Euāgeliū diuine cognitōis ꝑdicatū eſt nō bel
lis & carnis exercitibus aduerſarios deuincēs : ſꝫ pau
ci nudi paupes & illiterati uerberati & mortificati cru
cifixū carne mortuū ꝑdicantes: ſapiētibꝰ & inſipienti
bus ꝓualuerūt. ¶ Mirabilē reddit. Chriſoſtomꝰ.omel.
xlvi.ſup Mat.loquēs de Apoſtolis. Nō inqt facere ſi-
gna fecit Aplōs mirabiles. Multi.n.demōes pīciētes:
ꝙ iniqtatē operati ſunt:nō ſunt facti mirabiles ſꝫ pu-
niti. Sꝫ qd inqͣ eſt ꝙ eos magnos oſtēdit? Rn̄dit pecu
nie ꝯtēptus glorie deſpectꝰ ab oibꝰ huiꝰ uite negociis
ereptio:q͂a ſi hoc nō habuiſſent & ſi decē milia mor-
tuos ſuſcitaſſent:nō ſolum nulli ꝓfeciſſent. ſꝫ & ſedu-
ctores extimari eēnt. ¶ Humilitatē dat & ꝯſeruat.ut
dicit Gregoriꝰ.ꝑmo Dial.pauptas ſolet eē cuſtos hu
militatis. ¶ Sapie ſtudio ꝯuēit.dicēte ſene.eplā.xvii.
Multis ad phandū obſtitere diuitie:pauptas aūt expe
dita ſecuta eſt. Aut ergo paup ſis:aut paupi ſimilis : ſi
aīo uis uacare. Ieronimus. Eplā.li. Quā diu uerſamur
in rebus ſeculi & anima nr̄a poſſeſſionū ac reddituū
ꝓcuratiōe deuincta eſt:de deo libere cogitare nō poſ
ſumus. Auguſt.ſup p̄s. Ois phie nobis magra eſt ino-
pia. Nō ita laudamus Ioſeph cū frumēta diuidebat:ſi
cut ēuꝫ carcerē habitabat. ¶ Diuitē hoiem reddit di- otandū
cēte Valerio.lib.iiii.c.x. Omnia nimirū hꝫ q nihil cō-
cupiſcit:eo qdē certius quo cūcta poſſidet. Dominiū
reꝝ collabi ſolet:bone mētis uſurpatio nullū triſtioris
fortune recipit icurſum:itaqꝫ quorſum atti:et aut di-
uitias in ꝑma felicitatis parte:aut pauptatē in ultimo
miſeriarū ponere:cū & illarū frons hilaris multis itus
amaritudinibꝰ ſit referta:& huiꝰ horridior aſpectꝰ ſo
lidis ac certis bonis abundet. ¶ Ad uitā eternā perdu
cit. Auguſt.de uerbis Apoſtoli.ſermōe.xxviii. Nō tibi
diſpliceat pauptas tua:nihil ea ditiꝰ poteris inuenire.
uis diſcere q̄ locuplex ſit celuꝫ emit. Quibꝰ theſauris
ꝯferri pōt qđ pauptati uidemꝰ iculcū?ut ad regnū ce
loꝝ ueniret? Bernadus in ſermōe de oibꝰ ſcis.uis obti
nere regnum celoꝝ?pauptatis uilitatē amplectere &
tuū erit:regnum celoꝝ paupeꝝ eſt.btūs q poſt illa nō
abiit q̄ poſſeſſa onerant amata inquinant & amiſſa cru
ciāt. Multa alia a doctoribus attribuunt pauptati ad
ipſiꝰ cōmēdationē q̄ ad pauptatis amplexū debēt idu
cere prudētes:& ſi ut dicit Ieronimus & Seneca. Ob
alia pauptas nō eēt diligēda:ob hoc tn̄ eſt amāda : ꝙ
a quo amaris oſidit:& ut dicit Chriſoſtomꝰ portꝰ trā-
qllus eſt. Sufficiūt ꝓfata ad iducēdū nos ad pauptatis
amplexū. ¶ Quintū iducēs ad pauptatis amplexuꝫ ē
exēploꝝ multiplicitas. Pauptatē ſtricto & firmo uin-
culo dilexerūt ſci uiri.ut. Helias.ut docet liber reguꝫ.
tertiꝰ & ꝑncipiū q̄rti. Heliſeꝰ.ut hr̄.iiii.Re.v.pecuniā
oblatā a Naamā ſiro ſpreuit:& in paruis caſellulis cit
ca fluēta Iordāis cū filiis hitauit ꝓphaꝝ. Apoſtoli reli
ctis oibꝰ ſecuti ſunt dn̄m.Mat.xix. Sic & multi ſcōruꝫ
oīa relinq̄ntes:utpote.b.Laurētiꝰ.Martinꝰ. Bn̄dictꝰ.
Antoniꝰ abbas. Ilarion. Paulus ꝑmꝰ heremita. Ieroni-
mus. Macharii tā egiptiꝰ q̄ Romanꝰ. Abbas Iſaac &
ſic de aliis ſcis.quoꝝ nō eſt nūerus.ut pꝫ legenti uitas
pr̄um & paſſiōes ſcōrū:q mūdana ꝯtēnētes:pauptatē
ꝯplexi ſūt brachiis totiꝰ amoris xp̄m dn̄m in hoc ꝑci
pue imitātes:quoꝝ geſta quo ad hoc:q͂a patēt intuētibꝰ
nō refero: ſꝫ ſolū ſcōs dimittēdo tranſeo ad ifideles &
pagāos:đ qbꝰ minꝰ uꝛ:q tn̄ hāc nobilē margar tā.nꝫ.
pauptatē toto ope pſtrixere:ſič de pluribꝰ recitat Va
leriꝰ in ſuo libro.utpote de Xenocrate quē Alexāder
macedo corrūpe pecūia attētauit:ſꝫ n̄ ualuit.ꝓut reci
tat Valeriꝰ.lib.iiii.c.3.in fine. đ Diogene cinico:cui cū A paganiſ
offerrent ab Alexādro plura & ſi q̄ uellet ꝓſtare eidē pauptas
polliceret ſpreuit cūcta & ſubdit Valeriꝰ ibidē Alexā fuit dile-
der diogenē gradu ſuo diuitiis pellere tēptat: celerius cta.
Dariū armis. De Bia qui capta ſua pr̄ia nihil abinde
aſportare uoluit. Et de cā interrogatꝰ:rn̄dit.ꝙ illa ſua
bona nō erant ingens bona mea mecū porto.pectore
.n.illa geſtabat nō oculis uidēda: ſꝫ animo extimāda.
ut dič Valeriꝰ.lib.vii.rubrica.ii.c.xx. De Anaxagora
q poſt lōgū tp̄s in ſtudio exactū cū reuerſus ad ꝓpria
poſſeſſiōes deſertas uidiſſet iqt. Nō eēm saluꝰ niſi iſte
piſſent. Valerius.libro.viii.rubrica.vii.ca.xii. De Sci-
piōe Africāo.dicit Valeriꝰ.lib.iii.c.vii.ꝙ in ꝯcione ha
buit de ſe & frē ſuo Scipiōe Aſiatico dicere. Cuꝫ totā
africā ptāti uēe ſubieceriꝫ:nihil ex ea qđ diceret meū
ꝑter cognomē retuli.nō ergo punice me:nec frēꝫ meū
Aſiatice gaze auaꝝ reddiderūt:ſꝫ uterqꝫ nr̄m inuidia
magis q̄ pecūia locupletior eſt. De Valerio publicola
dič.lib.iiii.rubri.iiii.c.ii. Qui cū poſt expulſionē ptātis
regie ab urbe fuiſſet ꝑmꝰ ꝯſul: & tres ꝯſulatꝰ acceptiſ
ſime pegiſſet:tāte fuit pauptatis ꝙ pr̄imoniū ad ipen
ſam exeqaꝝ eiꝰ defecit:ſꝫ publica pecūia ducte ſunt.
De Menenio Agrippa q poſuit pacē iter ſenatū & ple
bē:tāte fuit pauptatis & pecūie iops ut ſepulture ho
nore caruiſſet:niſi publica pecūia ſuccurriſſet. Ait Va
leriꝰ.lib.iiii. De Gneo Scipiōe & Fabricio. Idē Vale-
riꝰ.lib.iiii.rubrica.iiii.c.x.&.xi.ponit ꝙ uolūtarie pau
peres adeo fuerūt: ut hereditas ad maritādū filias nō
ſufficeret: ſꝫ p ſenatū dote data nuptui ſūt tradite. De
Attilio pōit idē Valeriꝰ.lib.iiii.rub.iiii.c.vi.ꝙ ſpargēs
ſemē in agro accerſitꝰ fuit ad regimē reipublice. Quo
glorioſe pacto ad epꝰ agriculture rediit: & ſubdit Va
leriꝰ pōt paupes ꝯſolari attiliꝰ:ſꝫ multo magis docere
locupletes q̄ ſit neccaria ſolide laudis cupidi anxia diui
tiaꝝ cōpat o. De Marco Curio ponit.lib.iiii.rubri.iii.
ca.iii. Quod oblata ſibi a ſanitibꝰ mūera ſpreuit. Ipſe
.n.fuit exactiſſima norma romāe frugalitatis:& ſam-
nitoꝝ diuitias ſpreuit dicēs ꝓfatis. Narrate ſamnitibꝰ
Marcū curiū male locupletibꝰ ipate:q̄ ipm fieri locu-
pletē excogitatū munꝰ referi tote & memētote me nec
acie uinci nec pecūia corrūpi poſſe. Idēqꝫ Pirro rege
đuicto ex ꝑda nihil cepit:nec a ſenatu ēt ſibi oblatū.
De Fabricio loco ꝓfato dicit Valeriꝰ ꝙ redactis ſam
nitibus in ſeruitutē:ab eis cuncta trāſmiſſa remiſit. Et
ſubdit ꝙ Fabriciū locupletē faciebat nō multa poſſi- Diuitie fa
dere ſꝫ pauca deſiderare. De gatillo tuberōe Fabricii bricii.

diſcipulo loco iam dicto ponit Valerius q̄ dum eſſet conſul omnis uſus uaſa argẽtea magno podere & arte exquiſita gens etholoꝝ per legatos miſiſſet: cũcta ſpreuit & remiſit. Idẽ ponit de Paulo qui xerſe Rege duicto nihil accepit ſ; aliis dedit. De u ctoria illa aliã pecuniã ipſe uero gloriã accepit. De fabio gurgite nu merio pictore &.Q..Egolino dicit Valerius ibidẽ: q̄ legati miſſi ad Ptolomeũ Regẽ munera eis tranſmiſſa ab ipſo Rege ſenatui detulerũt: nil niſi laudẽ bene adminiſtrati officii accipiẽtes. De Calphurnio piſone. Idem dicit: q̄ liberata Sicilia a fugitiuis donis datis auxiliatoribus: nihil ſibi nec filio dedit nec accepit. de Democrito dicit Valerius. libro. viii. rubrica. vii. q̄ tot habuit diuitias a pẽe q̄ exercitui Xerſis epulum dare potuiſſet de facili: tñ patrimoniũ ſue pñe dedit parua retenta ſũma qua ſuſtentaret in ſtudio lſarũ. De crate thebano ponit beatus Ieronimus in epiſtola ad Paulinum: q̄ magnum auri pondus in mari ꝓiecit: nec putauit ſe poſſe ſimul uirtutes & diuitias poſſidere. De multis aliis ſunt exẽpla. quomodo paupertatẽ ꝑ cunctis amauere & amãt: uidel; de Bragmanis q de con tẽptu diuitiarũ ſingulariter laudant. Nã dona ab Alexãdro miſſa rege Macedonie: uidel; aurũ argentũ ueſtes panes & oleu; ꝑter ultimũ de quo fecit deo ſacrificium de prefatis nihil accepit didaſcalus eorum. De Gimnoſophiſtis philoſophis indoꝝ qui adeo cuncta terrena deſpiciũt: ut nudi ſemp incedãt in Indie ſolitu dinibus cõmorantes. Predictis igit̃ exẽplis aliiſq; plu ribus que omitto cauſa breuitatis: p; quomodo Gen tiles & Pagani frugal: tatẽ. i. paupertatẽ dilexerũt. Et ſic tam ſancti q̃ philoſophi & Gẽtiles perſtringendã aſtruunt paupertatẽ. ¶Sextũ inductiuũ ad paup. rta tis amplexu; eſt Saluatoris dñi noſtri Ieſu Chriſti ad paupertatem amor dilectio & intimitas: nam ut dicit Apoſtolus. ii. Corin. viii. ꝑpter nos egenus factus eſt cum eẽt diues: ut illius inopia diuites eſſemus. Quod enim Dñs Ieſus fuerit pauper. p; euangelia intuenti. uolẽs enim incarnari: de pauperibus parentibus naſci uoluit. utpote de paupere mře. Nam ut dicit Beda ſu per illud Mat. Qui mihi miniſtrat me ſequat. Conſide remus qua uia gra' it ut eũ ſequi mereamur. Ecce cũ dñus ſit & creator Angeloꝝ ſuſcepturus naturam no ſtrã quã cõdidit in uteru; uirginis uenit: naſci tamẽ in hoc mundo per diuites noluit parẽtes: pauperes elegit. Et Chriſoſtomus ſuper Mat. Omelia. viii. pariens quidẽ uirgo filiũ cõſeſti; illũ declinauit: qa multis cõuenietibus ꝑpter deſcriptionẽ: nequit domũ inuenire. S; quid fuit qd̾ ſuaſit magos adorare. Nihil eni ſenſi bilũ magnu; erat illic: ſ; ꝑſepe & tugurium & mater pauper ut nudã magorũ uideas pñiam. Et in Omelia Epiphanie. Idẽ Chriſoſtomus de magis loquẽs ſic di cit. uiderunt pandochiũ tenebroſu; & ſordidũ magis animalibus q̃ hominibus aptũ: in quo nemo erat dtẽ tus ſecedere niſi itineris neceſſitate coactus: matrẽq; uix tunicã hñtem unã nõ ad ornatũ corporis: ſ; ad tegumẽtũ nuditatis ꝑficientẽ. Naſcẽdo nõ ut diues: ſed ut pauper naſci cõplacuit: ut pauper in diuerſorio gi gnit nõ in ſua ſ; aliena domo. Natus uero ꝑpter inopiam loci in ꝑſepio brutoꝝ animalium ponit. ut dicit Anſelmus. libro de ſacramẽtis pãnis inuoluit uilibus, ſenũ ei p culcitra ſternit. Boui & aſino aſſociat. a paſtoribus & magis pauper inuenit. nõ agnus ſ; par tur turum ſeu duo pulli columbarũ in ſacrificio. (ut dicit Beda) ꝓ eius redẽptiõe a matre dñi dant. In Egipto cũ ſumma paupertate per ſeptẽniũ quo ibi permãſit a mře nutrit. Pñ putatiuo. ſ. Ioſeph pauperi iungitur: & ab ipo educat. Duodecim annorũ cũ eẽt per triduum quo in Ieruſalẽ permanſit ſtipem ut pauper hoſtiatim queſiuit. ut dicit deuotus Bernardus. per ãnos triginta pauperrime uixit nutrit⁹ (ut dicit Bernardus) colo & acu ſue mřis. A paupere baptizari uoluit. ſ. Ioãne baptiſta. Mat. iii. Diſcipulos pauperes elegit & omnib⁹ dimiſſis. Mat. iiii. & xix. Cum eẽt uerbo glorioſus & opere. ubi caput ſuũ reclinaret nõ habuit. Mat. ix. Cũ tamẽ uulpes foueas hẽant &c. Quid me ꝑpter hunc ſeculi uis ſequi cu; ita ſim pauper ut nec hoſpitiolum qd̾ meũ ſit hẽam: Et idẽ dicit Chriſoſtomus in ſermo ne de traditione iude: & Anſelmus de ſacramẽtis: nec ualet dicere q̄ xp̄s nõ habuit hoſpitiũ ꝓpriũ ſ; commune: q̄ ſi ſic diſcipuli illud nõ ignoraſſent: nec paſſio ne appropinquate diſcipuli eidẽ dixiſſent. ubi uis paremus tibi comedere paſcha: ut paup cibo alieno ſuſtẽtatus eſt. ut dicit Ieronimus in ep̄la ad Nepotianũ. ut hẽtur Luc. viii. Mat. xxvii. & Mar. xv. Btũs Franciſcus dicit in pͥma regula: q̄ btã Maria & xp̄s de elemo ſinis uixerũt. ꝑdicatiõe ſuã poſtq̃ diſcipulos incepit hẽre a perfectiõe paupertatis incepit. Mat. v. Bti pau peres ſpiritu: quoniã ipoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Apoſtolis paupertatẽ cõmẽdauit & hẽre uoluit: quando Mat. x. & Luc. ix. hẽre argẽtũ & aurũ & ſic de aliis eis interdixit: quod eis oſtẽdit ꝑus opere & ꝑ er opera. ut dicit Chriſoſtomus. & hoc quãdo ait filius hominis nõ h; ubi caput ſuũ reclinet. eũ ſequi uolẽti omnia dari pau peribus demãdauit. Mat. xix. uade & uẽde omnia que hẽs & da pauperibus & ueni ſequere me. Ad ſoluẽdũ tributũ qd̾ daret nõ habuit. Mat. xvii. & ſi dicat. Nõne Iudas hẽbat loculos. Ioannis. xii. & xiii. q̄re & ad ſoluẽdũ xp̄s habuit. Reſpõdet Auguſtinus ſuper pſ. c. iii. & Vgo de ſcõ Victore ſuper pſ. Bonũ eſt cõfiteri domino. Et Decretalis dñi Innocentii tertii. poſita de uerbo. ſigni. Exiit. di. ſic xp̄m dr̃ loculos iterdũ habuiſſe. Na; ſic ipe xp̄us: cuius perfecta ſunt opera in ſuis actibus uiam perfectionis exercuit: q̄ interdum infir morum imperfectionibus condeſcẽdẽs: & uiam perfe ctionis extolleret & imperfectorum infirmas ſemitas non dãnaret: ſic infirmoꝝ perſonã xp̄us ſuſcepit in lo culis: ſic & in nõnullis aliis infirma humane carnis aſ ſumẽs ꝑut euangelica teſtatur hyſtoria: nõ tñ carne ſed & mẽte cõdeſcẽdit infirmis. Sic. n. humanam natu ram aſſumpſit q̄ in ſuis operibus perfectus exiſtens: in noſtris factus humilis in propriis permanſit excel ſus. Sic & ſũme charitatis dignatione ad actus quoſdam noſtre perfectioni conformes inducitur: q̄ a ſum ma perfectionis rectitudine non curuatur. Egit nãq; xp̄us & docuit perfectiõis opera: egit etiã & infirmas ſicut interdum. patet in fuga & in loculis. Sed utrũq;

perfecte perfectus exiſte.is:ut perfectis & imperfe-
ctis ſe uiam ſalutis oſtenderet: qui utroſq₃ ſaluare ue
nerat qui tandem mori uoluit pro utriſq₃.hec decreta
lis.Ide₃ dicunt Auguſtinus & Vgo locis preallegatis
ꝙ Chriſtus in loculis infirmorum perſonam ſuſcepit
& imperfectoꝝ.Xp̄s ut dicit Vgo in numero impfe-
ctoꝝ inuēiri uoluit:ne p̄ſumerēt nō accipiētes & con
funderētur accipiētes:& extimaretur nō eſſe xp̄ianus
faciēs quod noluit facere Chriſtus. Sic ergo p₃ de lo
culis.pauptatē diligere oſtēdit in corporis amictu du
as tunicas nō habēdo ſ₃ unā: quia quod uetuit Apo-
ſtolis ipſe in ſe nō aſſumpſit. Prohibuit Apoſtolos du
as tunicas hēre.Mat.x.Sic & in inceſſu utpote in pe-
dibus calciamēta nō hn̄s:dicēte Ieronimo ad Euſto-
chiū.Diſcipuli ſine calciamētoꝝ onere:& uinculis pel
lium ad predicationē noui euangelii deſtinant: & mili
tes ueſtimentis Ieſu ſorte diuiſis:caligas non inuene-
runt quas tollerent:nec enim poterat habere dn̄s qđ
prohibuerat in ſeruis.Conſortium pauperū amauit &
dilexit:paruus conſortium habuit pauperum.ſ.Marie
matris & Ioſeph.Duodēnis ſpreto doctorū & diuitū
conſortio inter paupes mēdicando ſtetit: & ad matrē
pauperē & Ioſeph acceſſit.Virilis etatis factus pau-
pēres diſcipulos elegit.paupibus euangeliu₃ inclama
uit:ſanitatū bn̄ficia indulſit.Ad pauperē ſeruu₃ Cen-
turionis accedere uoluit diuiti hoc denegato.ut paup
nudus pependit in cruce:nec mortuus unde inuolue-
retur ex ſe habuit.In alieno ſepulchro ponit & tumu
latur.Quibus omnibus p₃ clare dn̄m Ieſum Chriſtu₃
regem regum paupertatē dilexiſſe tenuiſſe: & aſtrin-
genda₃ ex hoc a fidelibus docuiſſe.Sic ergo p₃ quo-
modo dn̄us Ieſus Chriſtus.ut dicit prima pars huius
quarte conformitatis.Fuit inops & modicus.i. mendi
cus.Sed que fuit cauſa? Certe ut rerū ubertatē contē
nendam oſtēderet: & paupertatē ceterarum uirtutum
dominā declararet:que in ip̄o Impatore omniu:& ei⁹
matre Regina uirtutū ſic effulſit.uoluit eni₃ dominus
in ſe p̄us perficere ope quod ſuis erat mandaturus di
ſcipulis ſermone. Quia igitur hec pauptas ſiue ſit uir
tus ſeu inſtrumētu₃ ut quidā dicunt uirtutū: eſt ſic con
ditione notabilis:a uirtuoſis aſtricta precorditer: & a
domino Ieſu ſic dilecta ſinceriter: eā libet ſic alloqui.
O felix paupertas qua₃ Chriſt⁹ rex ſic dilexit & mr̄:
ut ſemper cum ipſis incederes aſiſteres & cum ipſo in
cruce pēderes.Quis huius uirtutē tam nobilem ſper-
nat? Quis queſo paupertatē nō diligat:imitet ueſti-
giis.labiis ueneretur.ext ollat uerbo.p̄ſequatur actu
pariter & affectu?hanc ſiquidem deus homo ample-
xu totius ſtrinxit amoris:& percepit a p̄ncipio aſciuit
e celo mortalibus intulit lingua extulit & ſecū in cru
ce pepēdit.O paupertas dulciſſima te monſtrauit rex
celeſtis ſupernam fore atq₃ ſublimē:cum te ſic de ce-
lo mundo ſecum pre cunctis deuexit.te ſtricta chari-
tate aſtringēdam diſcipulis mandauit & ſuſcipienda₃
in celorum ſedibus declarauit.Quid uirtutis ipſa non
habetur largitur & tenetur ut ſuperiora panduntur?
hec eſt terra uiuentiū in qua degunt.Chriſtus & ma-
ter ipſoſq₃ ſequētes.hec eſt poſſeſio ueri Habrae Ie-
ſu Chriſti.hic eſt hortus ɔcluſus a diabolo fons ſigna
tus a Chriſto:cui⁹ emiſſiōes ſunt Paradiſi fructus &
uirtutum ornatus.hec eſt ciuitas quā diabolus nō ex-
pugnat:que in ſe reſidentes uiriliter ꝓtegit & defen-
dit.hoc eſt pignus quo ipſam proſequētes heredes &
reges regni celorū fiunt a Chriſto. Et ſi rebus in pre-
ſenti nō ſarcinet : uirtutib⁹ tamē ſubleuat & decorat.
hanc debent chriſticole excolere ſtringere & habere
Chriſti exemplo ſue matris & ſanctorū.ut ſi infideles
arripere ſunt conati:a fortiori fideles. Cum per ipſam
diligant a Chriſto ꝓtegantur in hoc ſeculo & tandem
ducātur ad cōſortiu₃ btōrū.Sic ergo predictis p₃. De
clarata p̄ma pars huius quarte cōformitatis.u₃.Ieſus
inops & modicus.

¶ Secunda pars fructus quarti & conformitatis hu
ius ſecundi libri.Et eſt in ordine.xvi. Franciſcus ſede
ratur. Expoſitio.

INter celeſtiū inſignia gra
tiarum quibus almus pa-
ter noſter Frāciſcus ſe alie
num reddidit mundo ho-
ſti terribilem crucifixo cō-
forme₃ & cunctis homini
bus ſe prebuit exēplare₃:
paupertas uendicat princi
patum.hanc ſiquide₃ ip̄e.
beatus Franciſcus comen
dauit eloquio oſtēdit uita opere & exemplo. Et hac
uoluit omnes in hac uita pro tunc exiſtētes excedere
& ſuperare:ut inferiora hic dicēda clare docebunt:&
l₃ de hoc aliquid tactum fuerit libro primo conformi
tate ſexta.parte ſecūda.ubi oſtēſum eſt de mundi ab-
dicatione facta a beato Frāciſco : ſuperaddēdo plura
p̄ſatis:oſtēdēdu₃ eſt btūm Franciſcu₃ dilectorē fuiſſe
euangelice paupertatis. Et ꝙ ſic extiterit plura decla
rant. Et p̄mū eſt pauperibus dum eſſet in ſeculo libe-
ralis errogatio.ut enim legenda pandit trium ſociorū.
Beatus Franciſcus cū dono nature curialis eſſet omni
bus & largus:ad ſeipſu₃ dicebat. ex quo largus & cu
rialis es apud homines a quibus nihil recipis niſi fa-
uorem tranſitorium & inanem : iuſtum eſt ut propter
deum qui largiſſimus eſt in retribuendo pauperibus
ſis curialis. Et ex tunc libenter uidebat pauperes tri-
buens eis elemoſinas affluēter. Semel cum diſtractus
mercationibus & aliis pauperi elemoſina₃ petēti de-
negaſſet:ſeipſum arguit dicens. Si pro magno comite
uel barone iſte a te aliquid poſtulaſſet dediſſes ſibi
poſtulatu₃:quanto ergo magis pro rege regu₃ & om-
niū domino id facere debuiſti? Cuius rei cauſa ex tūc
propoſuit in corde ſuo pro tāto domino poſtulata nō
negare de cetero.Vnde currēs poſt pauperem elemo-
ſinam clementer largitus eſt.pauperibus mendicanti-
bus ex tunc non ſolum ſua: ſed etiam ſeipſum cupie-
bat impendere. Aliquādo ueſtimenta exuens. Aliquā-
do diſſuens. Aliquādo ſcindens:cum ad dandu₃ aliud
pre manibus non haberet.habens enim pecuniam li-
benter dabat. Carens uero denariis inſulam uel corri-
giam dabat:& ſe exuendo camiſia₃ & aliquādo pro-

pria largitus eſt ueſtimenta . Cum enim ulce quadam
militē quēdam generoſum & nobilē obuium habuiſ-
ſet : ſed pauperem & male ueſtitum: eius pauperiem
pio miſeratus affectu:decētia que de nouo ſibi para-
uerat indumēta ſe nudato ueſtiuit. Mēſaꝫ replebat pa
nibus· & cuꝫ a matre de hoc interrogaret. Reſpondit
ut pauperibus elemoſinā petētibus daret. Leproſo fa
cto ſibi obuiā & elemoſinā petēti: cū pecuniā dediſſꝫ
& oſculum: eū amplius nō uidit. paupibus ergo ſua li
bēter effundendo: ſtatuꝫ paupertatis ſe diligere decla
rauit. ❡ Secundū qđ btm.F.paupertatē amaſſe oſtē-
dit: eſt paupibus adiunctio & cōſociatio. legēda triuꝫ
ſociorum dicit: ꝙ btūs.F.exiſtēs adhuc incēſus paup
tatis amore: cupiebat eſſe in aliqua ciuitate ubi tanꝙ̄
incognitus proprios pānos exueret & alicuius paupe
ris indumēta mutuo accepta indueret: probaretqꝫ dei
amore elemoſinā poſtulare. Quod & rome effecit. Cū
eniꝫ ſemel ob deuotionē.limina Apoſtoloꝝ uiſſitaſſꝫ:
& ante fores eccleſie ſancti Petri multitudinē paupe
rum conſpexiſſet: partiꝫ pietatis inductus dulcedine:
partim pauptatis inductus amore & allectus: uni ex
eis magis egēti proprias largitus eſt ueſtes & ſemicin
ciis contentus illius: in medio paupeꝝ elemoſinā petē
do diē illum cū inſolita ſpūs iocunditate tranſegit. Se
ergo eis.ſ.paupibus cōiungēdo libēter oſtēdit ſe ama
re paupertatē. ❡ Tertiū eſt omniū mundanorum de-
ſpectio & abrenunciatio. Coram.n.epō Aſiſſi pri car-
nali abrenunciauit iuri paternarū omnium facultatuꝫ:
& nō ſolū ueſtimēta ſed & femoralia patri dando: nu-
dus ut uere pauperū amator & pauptatis coraꝫ omni
bus remanſit ſe mantello uiliſſimo oblato circūamiciē
do & induēdo. prout ſecūda pars oſtēdit legēde. Quo
facto oſtēdit ſe potius paupertatē diligere ꝙ̄ munda-
nas diuitias. ❡ Quartū eſt paupibus ↄformatio. Duꝫ
enim beatus.F.mundo abrenūciaſſet : ſtatimut paup
elemoſinas cepit hoſtiatim querere. ingreſſus enim ci
uitatē Aſſiſii cū parapſide querēdo uiit cibaria hoſtia
tim. Et lꝫ cuꝫ uoluerit comedere illa cibaria pmo hor
ruerit tāꝙ̄ inaſſuetus: tandē ſeipſum uincēs comedit:
& uiſum eſt ſibi ꝙ nūꝙ̄ aliquod electuarium cum tan
ta delectatione accepiſſet. unde gratias deo egit ꝙ ſi
bi amarum in dulcedinē conuerterat. uerecundabat in
pncipio ire querēdo ſic elemoſinā. unde ſemel cuꝫ iret
querēdo oleum: & prope quādam domū ueniſſet: ubi
erant multi homines ad ludum congregati : uerecūda
tus retroceſſit : ſed in ſeipſuꝫ cōuerſus arguit ſe dicēs
peccaſſe: & currēs ad locum pfatuꝫ dixit coram om-
nibus culpam ſuam : ꝙ uerecūdatus fuerat coram eis
petere elemoſinam. Et deinceps ut magis uerecunda-
retur ad ſimiles domos ibat ubi maior erat frequētia
hominū. Non ſolū aūt id effecit ſemel uel bis: ſed per
duos ānos ante ordinis inſtitutionē mēdicando ut pau
per uictum queſiuit: ac tres eccleſias elemoſinis ha-
bitis reedificauit. & ideo dicebat ſibiipſi. Ex quo uitā
pauperum eligere uoluiſti: ſicut pauper cum parapſi-
de debes elemoſinā hoſtiatim acquirere. ❡ Quintum
oſtēſiuuꝫ amoris beati Franciſci ad paupertatē eſt ip-
ſius ſtatus electio pre aliis & acceptio. Cuꝫ multi ſta
tus eſſent in mundo: ſolū ſtatū pauptatis eligerē com-
placuit. ut.n.dicit tertia pars legēde audiēdo poſt du-
os annos a mundo abrenunciationē miſſaꝫ de Apoſto
lis in qua forma uiuēdi eis a Chriſto pſcribitur. Ne ui
delicet poſſiderēt aurū: nec argētū: nec es in zonis de
ferrēt: nec peram: nec baculū: nec duas tunicas habe-
rent: nec calciamenta : ſtatim ſe pfate regule p omnia
coaptando: illico calciamēta depoſuit abiecit baculuꝫ
pro corigia funē ſumpſit pecuniā execratus: una con-
tētus tunica: peram cū ere contēpſit. Et nō ſolū hoc in
ſe eligere uoluit: ſꝫ in fratribꝰ ſibi diuina gratia cohe-
rētibus eſſe ſtatuit . Vnde frater Bernardus pmus fra
ter dum eidē herere uellet: uenditis omnibus & diſp-
ſis paupibus nihil pro ſe retinēdo: ad eius conſortiuꝫ
eſt admiſſus. Sic frater Petrꝰ Catanii. ſic & frater Egi
dius diſtractis omnibus ac datis pauperibus: ab ipſo
ſunt ad ordinē recepti. Hoc ipſum obſeruauit in omni
bus aliis ꝑut eius clamat legenda tā antiqua ꝙ̄ noua.
❡ Sextū ꝙ oſtēdit eum paupertatē amaſſe: eſt profeſ
ſio paupertatis. Nullus reperitur in ordinuꝫ inſtitutio
nibus q tam arcte paupertateꝫ fuerit profeſſus: ſicut
btūs Frāciſcus & ſui ordinis ꝓfitētur fratres. Alii ordi
nes ꝓfitētur paupertatē in uiuēdo ſine ꝓprio cōmuni
retēto: btūs Frāciſcus & regula ipſius: nec in ꝓprio p-
mittit habere: nec in cōmuni. quare arctiſſima quo ad
paupertatis uotum eſt regula frūm minorū tam pma
confirmata per dñm Innocētiuꝫ tertiū ꝙ̄ ſecunda con
firmata p dñm Honoriū tertiū. Et ideo quia taꝫ arctā
paupertatē btūs Frāciſcus ſeruare a dño Innocētio pe
tebat: dictus dñus Innocētius concedere diſtulit: do-
nec uiſione cōſpecta de caſu Lateranēſis eccleſie quā
ꝓpriis humeris. b. Franciſcꝰ ne caderet ſuſtētabat: ac
bti Frāciſci reſpōſione ꝙ nō erat formidādū fame peri
re eterni regis filios: & heredes qui ad imaginē regis
Chriſti p ſpiritus ſancti uirtutē de paupe mr̄e nati: &
ipſi erāt in religione paupercula generādi. De qua re-
ſponſione hētur in tertia parte legēde maioris. Tunc
ipſe ſummus pontifex dñus Innocentius dixit beato
Frāciſco. Alii a latere tetigerunt paupertatē: tu uis in-
trare in cor eius. & regulā primā conceſſit & ſine bul-
la. Quod uero ſecunda artiſſimā ſeruari mādet paup-
tatē: dictum eſt libro primo conformitate nona. parte
ſecunda. Et ideo dicit regula. caplo.vi. Frēs nihil ſibi
approprīēt nec domū nec locum nec aliquā rem . Sed
tāꝙ̄ peregrini & aduene in hoc ſeculo in pauptate &
humilitate dño famulātes &c. hec eſt illa celſitudo al
tiſſime pauptatis que uos chariſſimos frēs meos he-
redes & reges regni celorum inſtituit : paupes rebus
fecit uirtutibus ſublimauit. Et ſequitur. Cui dilectiſſi
mi frēs totalr̄ inherētes nihil aliud pro nomine domi
ni noſtri Ieſu Xpi in perpetuuꝫ ſub celo hēre uelitis.
hec ſit portio ura que pducit in terraꝫ uiuētiū. Quod
uero regula mandet paupertatē artiſſimaꝫ & ſic pre-
cipiat tam in cōmuni ꝙ̄ in proprio nihil haberi : decla
rationes regule ponunt expreſſe: ſcilꝫ Gregorii noni,
Innocentii quarti. Alexādri quarti. Nicolai tertii. Cle
mentis quinti. Sic ergo conſiderata profeſſione paup
tatis artiſſime: pꝫ beatum Franciſcuꝫ ipſam dilexiſſe.

cōm̄da ꝺez dn̄e pauptatis

¶ Septimum oſtēdens affectum bti.F. ad paupertateʒ eſt paupertatis cōmēdatio de qua dictum eſt libro ꝑmo cōformitate.xii.parte.ii.caplo.xv.uide ibi.Ipāʒ .n.ut dicit ſecunda pars legēde cōmēdabat: aſſerebat uirtutū oium reginā: qa in rege regum xp̄o & regina mr̄e ipſius tam ꝓſtanter effulſit. Et fratribus querentibus que uirtus magis amicū redderet xp̄o dicebat. pauptatem noueritis fratres ſpālem uiam ſalutis:tāq̄ humilitatis ſomentum perfectioniſqʒ radicē:cui⁹ eſt fructus multiplex ſed occultus. hec eſt eni euangelici agri theſaurus abſconditus:pro quo emēdo uendēda ſunt omnia: & que uēdi nō poſſunt illius comparatione ſpernēda. Et in reſponſione ad frēm Maſſeū dixit. Chariſſime & dilectiſſime mi frater. Theſaurus beatifice pauptatis eſt tam digniſſimus & taʒ diuinus: q̄ nos digni nō ſumus in uaſis nr̄is tā uiliſſimis eū poſſidere. Cuʒ hec ſit illa uirtus celeſtis per quā terrena & tranſitoria cūcta calcant̄: ꝓpter quā oēs obices tolluntur e medio: ut libere dn̄o eterno mēs humana iungatur. hec eſt que adhuc aiam in terris poſitā facit cum Angelis in celis cōuerſari: hec eſt que xp̄m in cruce ſociat: cum xp̄o in tumulo abſcondit: & cum xp̄o reſurgit & aſcēdit in celū: quia dotē agilitatis ſup celos uolandi animabus ipſam amantibus etiā in hac uita concedit: cum uere humilitatis & charitatis arma cuſtodiat. Multis aliis in locis legēde ipſius bti.F. inuenitur ipſaʒ pauptatē uerbo ſpālr̄ cōmēdaſſe. Ad cuius amplexū frēs animabat: pauptatē xp̄i & mr̄is ipſoꝝ mētalibus oculis ſepiſſime ingerēdo. In legenda antiqua in die natiuitatis xp̄i frēs rep̄hēdit ut deuiātes a paupertate: q̄ unius miniſtri aduētu p̄ ſolito mēſam parauerant: ingerens q̄ tali die btā Virgo dn̄a mundi uix habuit panē ad cōmedendū: & dn̄s mundi ut pauper fuit in p̄ſepio reclinatus. ¶ Octauū oſtēſiuū dilectionis bti.F. ad paupertatē eſt ipſius beati.F. ad deum ꝓ eius obtentu indeficiēs deprecatio. hanc petebat ſibi dari a xp̄o & ſanctis Apoſtolis. ſecūdū hāc uiuere & fidelr̄ pauptati uſqʒ in finē firmiter coherere toto deſiderio flagrabat. ut hanc a dn̄o grām obtineret Romā perrexit cum frē Maſſeo. ut dcm̄ eſt libro ꝑmo conformitate.viii.parte.ii.tractatu de frē Maſſeo. Et dum ꝓ hac grā obtinēda xp̄m & Apl̄os exoraret in eccleſia ſancti Petri: Beati apoſtoli Petrus & Paulus apparentes btō.F. ip̄m amplexantes eidē dixerunt. Fr̄ Franciſce: qa hoc tu petis & deſideras qd̄ ipſe xp̄s & ſancti Apoſtoli hic ſeruauerūt: ideo notificam⁹ tibi ex parte dn̄i noſtri Ieſu xp̄i q̄ tuū deſideriū eſt adimpletum: & ipſe dn̄us Ieſus xp̄us nos miſit ad te ut annunciemus tibi q̄ oro̅ tua eſt exaudita: & theſaurus ſanctiſſime pauptatis tibi & te ſequētibus perfectiſſime eſt conceſſus: & tibi ex parte xp̄i dicimus. q̄ quicūqʒ hoc tuum deſideriū exequent̄: de regno beatitudinis ſunt ſecuri. Et tu & oēs tui ſequaces erunt a dn̄o bn̄dicti: & his dictis Apoſtoli diſparuerūt. btm̄.F. ualde conſolatum relinquētes. ¶ Nonū oſtēdēs btm̄.F. pauptatem amaſſe: eſt ueſtimentoꝝ uilium induitio. A ꝑncipio ordinis uſqʒ ad finē tunica chorda & ſemoralib⁹ diues in ſola gloriabat̄ penuria: & egeſtate gaudebat. unde ſola habituali tunica nullā aliā inferius deferēdo fuit contētus. Et hec erat. ut dicit qūta pars legēde rugoſa aſpa & iſpida: ueſtis.n. horrebat mollicie: aſperitatem amabat dicēs. duris & aſperis demones in fugaʒ conuerti: delicatis aūt & mollibus ad tentandum fortius animari. Sed habitus eius qualis fuerit dicit legēda antiqua. Ipſe enim a Chriſto edoctus uoluit habitum ſuum exteriorē cruci conformē ad lr̄am eſſe: un̄ menſuram habitus quo ad longitudinē & latitudinē & qualitatem & quo ad uilitatē & colorē docuit uerbo & exemplo teſtibus fratribus Bernardo Egidio & Maſſeo ac aliis ſociis ſuis qui ſe ab eo formā habitus accepiſſe dicebant & opere teſtabantur. Quo ad materiam docuit q̄ eēt de pāno uili: & cinerei uel palidi uel terrei coloris: Chriſti mortificationē repreſentans: & talis groſſiciei q̄ corpus foueret & poſſet fratri ſano una tunica ſufficere itus & foris repeciata: talte longitudinis q̄ ſuccincta abſqʒ omni colligatiōe ſupra cingulum terram non tangeret. longitudo manicarum uſqʒ ad extremitatē digitorum: ita q̄ manus operirent & longitudinem manuum non excederent: latitudo manicaruʒ eſſet tanta q̄ manus libere intrare & exire poſſent. Capucium quadrum & tante longitudinis q̄ faciē operiret: ita q̄ habitus crucis formam preſentaret & omnis humane glorie & ornatus contemptum ſua uilitate predicaret. & fratrem minorē mundo crucifixum & mortuum oſtenderet: & eſſet nuditatis operimentum & neceſſitatis amatorum paupertatis ſomentum & profeſſorū humilitatis ſignuʒ & portationis improperii crucis Chriſti uerum indicium. Et de iſto dicit regula q̄ habeant unam tunicam ſine capucio: quia ad inſtar tunice debebat eē ſtrictus & longus. hec in legēda antiqua: & quia igne caleſcebat intus diuino: non curabat de exteriori corporis indumēto. Interrogatus aliquando quomodo ueſtitu tam tenui ſe poſſet ab hyemalis algoris aſperitate tueri: in ſpiritus feruore reſpōdit. Si ſuperne patrie flāma contegeremur interius: frigus iſtud exterius facile portaremus. Execrabatur beatus Franciſcus ueſtitos triplicibus: & qui preter neceſſitatem mollibus ueſtiebantur in ordine. Neceſſitatem uero quam non ratio poſtulat: ſed uoluptas oſtētat: ſignum extincti ſpiritus aſſerebat dicēs. ſpiritu tepido & paulatiʒ a gratia frigeſcente neceſſe eſt carnem & ſanguinem que ſua ſunt querere: & dicebat: quid eniʒ reſtat. quando anima caret ſpiritualibus deliciis: niſi ut caro conuertatur ad ſuas? Et tunc animalis appetitus neceſſitatis articulum paliat. Tunc ſenſus carnis conſcientiam format. Si adeſt fratri meo uera neceſſitas & ſtatim ſatiſfacere properat: quid mercedis accipiet? Accidit enim occaſio meriti: ſed diſplicuiſſe ſibi ſtudioſe probauit. ipſas nāque indigentias non patienter ferre nihil aliud eſt niſi egiptum repetere. Deniqʒ nulla occaſione nolebat fratres habere plures q̄ duas tunicas: quas tamē concedebat conſutis petiis ſuffulciri. Exquiſitos pannos horrēdos eſſe dicebat: & acerrime mordebat oppoſitum facientes. Atqʒ ut tales ſuo exemplo confunderet: ſemp ad tunicam ſuam ſaccum aſperū ↄſuebat:

Voluntas b.F. de habitib⁹ frūʒ

Nota Sci p̄ris uerba.

unde in morte exequialem tunicam iuſſit ſacco operi
ri. Fratribus autē quos urgebat infirmitas uel alia ne
ceſſitas idulgebat aliā tunicā mollē ſubtꝰ ad carnē: ita
tñ ꝙ foris in hitu aſpitas & uilitas ſeruaret̃. Dicebat
etiam cuꝫ dolore maximo. Adhuc tm̃ laxabit̃ rigor &
dominabit̃ tepor: ꝙ filii paupis pr̃is non uerebuntur
etiā portare ſcarlaticos pānos ſolo colore mutatos: &
dato ꝙ portaret ſic ſimpliciter unā tunicam. ſ. habituꝫ
ſoluꝫ: ipſam tamē ad intra nolebat habere repeciatā.
Vnde in heremitorio ſancti Eleuterii de cōtrata rea
te: ꝓpter magnū frigus cū repeciaſſet interius tunicaꝫ
ſuā: & ſocii quibuſdā peciis: & corpus eiꝰ cepiſſet ali
quantulū conſolari: reuerſus ab orone amouit dictas
pecias dicens ſe eſſe exēplū & formā oium frūm: & ſi
corpori ſuo eſſet neceſſariū ſic tunicā repeciatā habe
re: quia nō qlibet frater poſſet ſic hēre: habere etiam
pro ſe nolebat. Sic ergo rigidus & pauprimus tā re q̃
apparētia in frigore & nuditate in tunica hituali quā
ferebat dño deſeruiuit: ꝓpter quā habitus uilitatē fra
ter Petrus de Monticulo apparētibus ſibi btā Virgi
ne btō Ioāne euāgeliſta & btō Franciſco: uidit btm̃. F.
glorioſiꝰ indutū Ioāne euāgeliſta: & cū iterrogaſſet Fr̃
Petrus btm̃ Ioānē de cā. Rñdit: ꝙ qa btūs. F. in mun
do eo uilius fuit indutus: glorioſiꝰ eo nūc induebatur
in celo. ¶ Decimū declarās btm̃. F. dilexiſſe pauperta
tem eſt domorūꝫ & locoꝝ paupcula edificatio & con
ſtructio. Cū. n. btūs. F. ſepe fratribus ſermonē faceret
de paupṫate: eis ingerebat illud euāgelicū. uulpes fo
ueas habent & uolucres celi nidos. filius aūt hominis
nō hꝫ ubi caput ſuum reclinet. ꝓpter qđ docebat frēs
ut paupeꝝ more paupculas caſas erigerent: quas nō
inhabitarēt ut proprias: ſed ſicut peregrini & aduene
alienas. Vñ btō. F. Senis ꝓpter infirmitatē oculoꝝ de
morante: Dño Bonauētura qui dederat terrā ubi locꝰ
frūm fuerat edificatus dicente btō. F. Quid tibi uide
tur de iſto loco pr̃? Dixit btūs. F. uis ut dicaꝫ tibi qūo
loca frūm debēt edificari? Reſpōdit pr̃ uolo. Tūc di
xit btūs. F. Frēs debent cōſiderare quāta terra ſufficit
eis. Attendētes ſemp ſcām pauptatē & bonū exēplum
qđ tenent̃ ſemper in omnibꝰ exhibere. Hoc aūt dice
bat: qa nullo modo uolebat ꝙ frēs in domibus uel ec
cleſiis uel hortis uel aliis rebus qbus utebant̃ moduꝫ
excederēt paupertatis: nec aliqua loca iure proprieta
tis poſſiderent: ſed in eas tāq̃ peregrini & aduene mo
rarent̃. Et ꝓpterea uolebat ut frēs nō in magna quāti
tate in locis collocarent̃: quia difficile uidebat̃ in mul
titudine paupertateꝫ obſeruari. Et hec fuit eiꝰ intētio
a ꝑncipio ſue ꝯuerſionis uſqꝫ in finē: ut paupertas pe
nitus in omnibus obſeruaret̃. Conſiderata ergo terra
fribus neceſſaria pro loco deberēt ire frēs ad epm̃ il
lius ciuitatis & dicere ei. Domine talis homo uult da
re nobis tantā terrā amore dei & ſalute anime ſue ut
poſſimus ibi locū edificare: uñ ad uos recurrimus pri
mo ꝙ eſtis pr̃ & dñs animaꝝ totius gregis uobis cō
miſſi & noſtrarū & oium frūm qui in hoc loco mora
bunt̃: ꝙ uolumus cū bñdictione dei & ura ibi edifica
re. Hoc aūt dicebat: ꝙ fructū animaꝝ quē frēs uolunt
facere: melius peragunt cū pace clericoꝝ lucrādo eos
& populū q̃ ſcandalizādo eos: lꝫ populū lucrarent̃. Et
dicebat btūs. F. dñs nos uocauit in adiutoriū fidei ſue
& prelatoꝝ & clericoꝝ ſancte eccleſie: & iō tenemur
quātū poſſumus ipſos ſemp diligere honorare & ue
nerari. Nam uocant̃ frēs minores: qa ſicut nomine ſic
exemplo & opere ꝑ ceteris hominibꝰ huius ſeculi hu
miles eſſe debēt. Et quia ab initio mee cōuerſionis po
ſuit dñs in ore epi Aſſiſii uerbū ſuū ut mihi conſuleret
bene & cōfortaret me in ſeruitio Ieſu xp̃i: ꝓpter hoc
& ꝓpter multa alia excellētiora que in platis conſide
ro: nō tm̃ epos ſed & pauperculos ſacerdotes diligere
uolo & uenerari & tenere eos pro dñis meis: deide ac
cepta benedictione ab epo uadant & faciāt mitti ma
gnā carbonariā in circuitu terre quā pro loci edifica
tione acceperūt: & ponant ibi bonaꝫ ſepem pro muro
in ſignū ſancte paupertatis & humilitatis: poſtea fie
ri faciant domos pauperculas ex luto & lignis & ali
quas cellulas in quibus frēs poſſint aliquando orare
& laborare pro maiori honeſtate & uitāda ocioſitate.
Eccleſias etiā paruas fieri faciant. Nō enim debēt fa
cere fieri magnas eccleſias grā predicandi populo uel
alia occaſiōe. Quoniā maior humilitas & maius exē
plum eſt cum uadunt ad alias eccleſias ad predicādū.
Et ſi aliquādo prelati uel clerici religioſi uel ſeculares
ad loca ipſorum uenerint: domus paupcule cellule &
eccleſie paruule eis predicabunt. Et ipſi de his magis
edificabunt q̃ de uerbis: & dicebat. Multotiēs frēs fa
ciunt fieri magna edificia rumpendo ſanctā pauperta
tem noſtram in murmuratiōeꝫ & maluꝫ exemplū pro
ximoꝝ: & quādoqꝫ occaſione melioris loci & ſanctio
ris uel maioris concurſus populi ꝓpter cupiditateꝫ &
auaritiam dimittent illa loca edificata uel deſtruūt ea
& faciunt alia magna exceſſiua. Vnde illi qui dederūt
elemoſinas ibi & alii hoc audientes ſcandalizant̃ plu
rimuꝫ & turbant̃. Quapropter melius eſt ut fratres fa
ciant parua & paupercula edificia obſeruādo profeſ
ſionem ſuaꝫ & dando bonum exemplū proximus q̃ ꝙ
faciant contra profeſſionē ſuam dando malum exem
plum aliis. Nam ſi frēs aliquādo dimitterēt loca pau
percula occaſione honeſtatis loci: minus ſcandaluꝫ in
de eſſet. Dicebat etiam beatus Franciſcus teſte fratre
Leone cōmendando paupertatē. Fratres mei audite.
poſt nos uenient fratres noſtri qui facient magnas do
mos in quibus notabiles ſeculares honorifice habita
re poterūt: & tunicas faciēt ualde bonas. Sed ſufficit
mihi in tempore illo ꝙ fratres mei cuſtodiāt ſe a pec
catis mortalibus. Non ſolum hec dicebat uerbo ſed
exemplo declarauit. Nam locum ſancte Marie uoluit
eſſe de luto & lignis ut eēt memoriale perpetuū om
nibus fratribus preſentibus & futuris: eo ꝙ eſſet pri
mus locus in ordine & principalior. Et lꝫ abbas ſancti
Benedicti de monte ſubaſio & monaci eccleſiam ſan
cte Marie libere dederint & conceſſerint beato Fran
ciſco: tamen ipſe beatus Franciſcus tanq̃ bonus & pe
ritus magiſter uolēs domū ſuam. i. religionē ſuam fun
dare ſupra firmam petram. i. ſupra maximam pauper
tatem: mittebat annuatim dicto Abbati & monacis
unum caniſtrum plenū piſciculis qui uocabant̃ laſche

In ſignum maioris humilitatis & pauptatis: & ut frēs
nullū locū ꝓpriū hērēt:nec in aliquo loco manerēt qd
nō eēt de dñio aliquoꝝ:ita ꝙ frēs nō hērēt unꝗ ptātē
uēdēdi uel alienādi quoqūo. Semel cū appropinꝗret
tp̄s capituli gñalis qd̓ fiebat oī āno apud ſcā3 Mariā
de Portiūcula:pplus Aſſiſii ꝯſiderās ꝓpter multiplica
tionē frūm ꝙ nō hēbant niſi unā paruā caſellulā coo
ptā de paleis:cuiꝰ parietes erāt ex uiminibus & luto:
domū magnam ibidē fecerunt de lapidibus cū cemen
to abſente btō.F.& ſine ꝯſenſu ſuo:ſ3 cū rediſſet btūs
F.& uidiſſet eā:ne occaſiōe illius domus in aliis locis
fieret ſ'r:ipſam aſcēdēdo ſup tectū cum fribꝰ noluit
totā deſtruere:& iā incepat.S3 ꝓhibitus fuit a militi
bus de Aſſiſio dicētibꝰ.Fr̄ franciſce hec domus eſt de
cōitate Aſſiſii. uñ iterdicimus tibi ne deſtruas domu3
nr̄a3.Quo audito.beatus.F.dixit.Et ſi domus eſt ur̄a
nolo tāgere eā.Rep̄hēdit btūs.F. ualde acriter fratre3
Petrū Catanii uicariū ſuū q fecerat fieri quādā domu3
ut frēs uenientes & ſtātes poſſent offm̄ dicere & qeſce
re dicēs.Fr̄ locus iſte forma eſt & exēplū totiꝰ religio
nis:& iō potiꝰ uolo ꝙ frēs iſtiꝰ loci tollerēt tribulatio
nes & icōmoda amore dñi:& alii frēs q huc ueniūt re
portent bonū exēplū pauptatis ad loca ſua:ꝗ ſi illi ha
beāt ꝯſolatiōes ſuas plenarie:& alii ſumerēt exēplum
edificādi in locis ſuis dicētes:in loco ſcē Marie de por
tiūcula q eſt p̄mus locꝰ ordis fiūt talia & tāta edificia:
bñ & nos poſſumus edificare in locis nr̄is. Quā uero
diſpliceāt btō.F.mutatiōes locoꝝ que ipſe accepit &
edificatio ſumptuoſa:in ꝗdā uiſiōe ipſe oñdit poſt ſuā
mortē cuidā fri de ꝓuincia Tuſcie ſibi ipſi ualde au
ſtero ꝓut dr̄ in legēda antiꝗ.Qui frater cū in eius cor
ueniſſet ſub ſpē pietatis:ꝙ multi iuuenes nobiles or
dinē itrabāt: ut fierēt edificia ſumptuoſa & lata ut me
lius ſeruirēt dño deo ſuo.Et cū qd̓ cogitarat ope im
pleſſet.Nā quendā locū paupculū in edificiis mutauit
totalr̄ quātū ad ſitū & aliū fecit.Eiuſq3 officinas fecit
magnas & latas: ipſi ꝗdā nocte apparuit btūs.F. & ſi
bi dixit.ſequere me.uidebat.n. dicto fri ꝙ eēt in itine
re cū btō.F.& uellet locū frūm itrare:cūq3 btūs.F.re
cto tramite ad locū iret diruptū & antiquu3 dixit ſibi
frater. Pr̄ nō eatis ad locū illū:qa deſtructꝰ ē nec frēs
ibi moranẗ ſ3 ſtant in alio loco de nouo ꝯſtructo:btūs
F.ꝗſi iratus ei r̄ñdit.dimitte frater:qa ille locꝰ nouus
ad me nullatenus ſpectat. Cūq3 ueniſſet ad locū anti
quū:poſuit ſe btūs.F.cū frē p̄dicto in refectorio & ce
pit frēs ſigillatim uocare:ſicut in uiſitatiōibꝰ cōſueuit
fieri:ueniebāt aūt aliq corā eo:ſicut leproſi ꝯcupiſcen
tia carnali infecti:& tractabat eos btūs.F. ualde pie.
Itē ueniebāt aliq corā eo notati de inobia:& hos tra
ctabat ualde cōpaſſiue iteꝝ ueniebāt aliq q fecerunt
ꝯtra ſciſſimā pauptatē:quos tā dure & tā crudelr̄ icre
pabat ꝙ frater p̄dictus q hoc cernebat nimia admira
tione ſtuporis plenus dixit ad btūm.F.qd eſt hoc pr̄ ꝙ
facere uoluiſtis?Qui ēt ifectos luxuria q alios corrū
pūt & iobediētes ita tractatis clemēter: iſtos aūt qui
contra pauptatē fecerūt ita crudeli? Cui btūs.F.dixit
frater ordo meꝰ ꝑ dei gr̄am ita punit fortiter luxurio
ſos ꝙ nō op3 ꝙ ego ſim eis crudelis: ſed magis decet
me ad eos pietatē hr̄e. Prelati uero mei bñ faciunt ſi
bi obediri:nec op3 ꝙ in hoc eos iuuē. Sed hec p̄cioſa
margarita.ſ.pauptas altiſſima ab omnibꝰ tā maioribꝰ
ꝗ minoribꝰ uiliſſime ꝯculcaẗ:ꝓpter qd̓ op3 ibi pone
re manū.Et ꝯuerſus ad dcm̄ frēm dixit ei:& tu male
dicte q locū meū deſtruxiſti: & aliū p̄ſumptuoſum de
nouo edificaſti nō euades iudiciū dei:cui cū frater to
tus territus r̄ñdiſſet.Pr̄ uos bñ ſcitis ꝙ ego ſemp fui
mihi auſterus:nec hēo ꝓpter me in talibꝰ cōplacētiā.
Tūc addidit btūs.F. ꝓpter hoc maior tētatio iminet
tibi:qa cū ſis tibi ipſi auſterus nō timeas ꝑ aliis dāna
re aiam tuā:& offendere regulā tuā.hec ibidē.Multu3
deo & btō.F.diſplicēt edificia ſumptuoſa que fiūt in
ordine. Fr̄ Iuuenalis de aliis de Florētia q fuit unꝰ de
p̄ncipalioribus fribus ad fundādū eccleſiā ſcē Crucis
de Florētia:h3 ꝑ purgatorio iſtā penā:ſicut ipſe appa
rēdo reſerauit cuidā fri:ꝙ uſq3 ad die3 Iudicii ſemper
ſunt duo malei q eiꝰ caput pcutiūt. ¶ Vndecimū de
clarās bti.F.affectū ad pauptatē eſt ꝙ aliquā rem ſuā
eē noluit aliquādo dicere : imo reſpectu talium inſuit
eidē ſumma deſpectio.Vñ ſciendū ꝙ cū frēs miniſtri.
btō.F.ſuaderēt ut aliqd ꝯcederet fribus ſaltem in cōi:
ut tanta multitudo aliqd hēret ad qd̓ recurreret:Ipſe
aūt btūs.F.in oꝛone uocauit xp̄m:& ſup hoc eū cōſu
luit: q ſtati3 r̄ñdit ei di.Ego auferam oia in ſpāli & in
cōi:huic.n.familie ſemp paratus ero ꝓuidere ꝗtūcū
q3 creſcat & ſemp eam fouebo ꝗdiu ſpabit in me. Et
qa ipſe apl̄oꝝ uita3 ducebat q nihil ſuū eē dicebāt:iō
nil uoluit:ut pfecte paup eēſeret qd̓ ſ..ū eē diceret uł
frūm.Bononie cum eēt & audiret ibi eē domū frūm:
Audito ꝙ eēt & diceret frūm.Noluit illuc ire:imo ſta
tim mandauit ꝙ fratres omnes inde recederent.Et ſic
fecerunt etiam infirmi : nec uoluit frēs illuc redire do
nec dñs Vgo ep̄us Hoſtiēſis & tunc legatus in lōbar
dia p̄dictā domū ſuā eſſe publice p̄dicaret.Quidā fra
ter ualde ſpūalis & btō.F. familiaris in Heremitorio
ubi manebat fecit fieri ꝗdam cellā aliquātulū remotā:
In qua poſſet btūs.F.ſtare ad oꝛonē qñ illuc iret.Cu3
aūt ueniſſet btūs.F.Fr̄ ille duxit eū ad illā cellā: cui di
xit btūs.F.Nimis pulchra eſt cella iſta.erat.n.ſolū de
lignis dolatis cū ſecuri & dolabro.Si ergo uis ut ma
neā ibi facias fieri unū ueſtimentu3 interiꝰ & exterius
de filicibus & ramis arboꝝ.Nam quāto cellule & do
mus erāt magis paupcule:tāto libētiꝰ morabaẗ ibidē.
qd̓ cu3 frater ille feciſſet māſit ibi btūs.F.per aliquot
dies.Quadā uero die ipſo egreſſo de cella illa:quida3
frater iuit ad uidēdū eā:& poſtea uenit ad locum ubi
erat btūs.F.quē uidens ipſe btūs.F.dixit illi. unde ue
nis Fr̄.At ille ait.uenio de cellula tua : & dixit ei btūs
F.ex quo dixiſti ipſam eē meā:alius ſtabit ibi deinceps
& non ego. Sepe btūs.F. dicebat illud uulpes foueas
habēt &c.& iteꝝ dicebat. dñs quādo ſtetit in deſerto
ubi orauit & ieiunauit.xl.diebus &.xl. noctibus:non
fecit fieri cellam neq3 domū:ſed ſub ſaxo montis per
manſit: & ideo eius exēplo nec domu3 nec locum ſeu
cellam habere uoluit que ſua diceretur: nec fecit fieri
unꝗ:imo ſi aliqñ contigiſſet: ꝙ ipſe a caſu fratribꝰ di
xiſſ3.Ite & aptate illā cellā:nolebat poſtea manere in

ea. pꝑter illud uerbū ſancti euāgelii. Nolite ſoliciti eē
&c̄. Nā & circa mortē ſuā in teſtamēto ſuo ſcribi uolu
it ꝙ oēs celle & dom⁹ frūm de lignis & luto eēnt tm̄:
ad ꝯſeruādū meli⁹ pauptatē & humilitatez. In regula
btūs F. mādauit dicēs. Frēs nihil ſibi approprient nec
domū nec locū nec aliquā rez &c̄. Silr in fratrib⁹ nihil
ꝓprii eſſe uolebat. Vñ ſemel cuidā nouicio uolēti hr̄e
pſalteriū de ſcitu & uolūtate ſua: & ſup hoc ſibi ual-
de iportuno ut ſibi hoc concederet: cuz bis beatus F.
hoc denegaſſet: uice tertia b. F. dixit ſibi. Vade & fac
de hoc ſic dicet tibi miniſter tu⁹. Et cū ille recederet:
cogitās b. F. qd̄ dixerat: iuit poſt ipſuz. Et uocās eū: di
xit. Vbi dixi tibi ꝙ faceres ut miniſter tuus diceret ti
bi de pſalterio? Qui oñdit ei locū. Et tūc b. F. genufle
xus corā illo: dixit. Mea culpa frater mea culpa. Qui-
cūqz. n. uult eē frater minor nō debet hr̄e niſi tunicas
ſicut regula ꝯcedit chordā & femoralia. Et q manife
ſta neceſſitate cogunt: calciamēta. & ſic ſemp fratrib⁹ ta
lia petētib⁹ rñdebat. Quodā tpe btō F. reuerſo de par
tib⁹ ultramarinis cū a quodā miniſtro ſup eapl'o pau-
ptatis interrogaret de intētiōe ſua: rñdit b. F. Ego ſic
itelligo: ꝙ frēs nihil debēt hr̄e: niſi ueſtimētū cū chor
da & femoralib⁹: ſic dicit regula: & calciamēta q ne-
ceſſitate cogunt. Et dixit ad eū miniſter. Quid faciam
ego q tot libros habeo: q ualēt ultra qnq̄gīta libras?
Hoc aūt dicebat: ꝙ uolebat eos hr̄e de ꝯ'cia ſua. Et
ait illi btūs F. Frater: nec debeo nec uolo nec poſſum
uenire ꝯtra ꝯſciaz meā & ꝓfeſſionē ſcti euāgelii: quā
ꝓfeſſi ſum⁹. Et cū triſtis dict⁹ miniſter eēt effect⁹: cū
magno feruore in pſona oiuz dixit ei b. F. Vos uultis
uideri ab hominib⁹ frēs minores & uocari obſeruato
res ſācti euāgelii: opib⁹ aūt uultis loculos hr̄e. Libros
in cōi b. F. uoluit frēs hr̄e: & tñ poſt mortez btūs ipſe
F. apparuit cuidā fratri di. ꝙ nullus fuit q habuerit li-
bros: qui in morte nō doluerit ſe habuiſſe. Frater Leo
ſcripſerat ſibi breuiariū: q uidit uiſionē: de q̄ dictū eſt
lib. i. fructu & ꝯformitate. viii. pte. ii. tractatu de fra-
tre Leone. ꝙ frēs fluuiū trāſeūtes cū fardello ſubmer-
gebant: & pene ipſe trāſeūdo fuit ſubmerſus: ꝙ habe
bat breuiariū qd̄ ſcripſerat. Et cū hanc uiſionē btō F.
dixiſſet: ipſe b. F. ait. Intētio regule & mea eſt ꝙ frēs
nihil penitus habeāt niſi habitū: chordā: & tunicā: &
brachas. Et ꝙ tu frater Leo breuiariū habebas cōtra
regulā: ideo fuiſti in piculo ſubmerſionis: ſicut & illi q
ſubmerſi ſunt cū fardelis ſuis. ¶ Duodecimū ꝓbās di
lexiſſe btm̄ F. pauptatē: ē oium q̄ hr̄e potuit paupib⁹
datio & diſtributio nulli rei parcebat. ut dic̄. vii. ps le
gēde. nec libris nec paramētis altaris nec aliis reb⁹ qn
oia paupib⁹ occurrētib⁹ & idigētib⁹ largiret. In ſan-
cta Maria de portiūcula ſemel dū eſſet b. F. uenit q̄dā
uetula mr̄ duoꝝ frūz petēs elimoſinā a b. F. Qui dixit
fri Petro cathanii: q erat gn̄alis miniſter ut aliquid ei
daret. Cui rñdit frater Petr⁹. In domo nihil eſt qd̄ ei
dare poſſim⁹. In eccleſia ſolū eſt teſtm̄ nouū: in quo le
gim⁹ lectiōes ad matutinū. Illo. n. tpe frēs nō hēbant
breuiaria nec m'lta pſalteria. dixit illi btūs F. Da huic
mr̄i nr̄e teſtm̄ nouū: ut illud uēdat ꝓ ſua neceſſitate. cre
do. n. firmiter ꝙ plus placebit deo & btē uirgini q̄ ſi i
ipſo legerem⁹. & ſic dedit illi. Sed nūqd tunicis qb⁹ i
digebat parcebat qn eas daret? certe nō. Apd̄ cellanū
tpe magni algoris cū hr̄et pānū plicatū in modū man
telli & ſibi accōmodatū a quodā frūz amico: ſoci⁹ ei⁹
uni uetule petenti elimoſinā ipſuz dedit: & ꝙ nō erat
ſufficiēs ꝓ dicte mulieris ueſte fec̄ ut ſoci⁹ pānū quez
habebat daret eidē. quod & fec̄. & ſic ambo nudi re-
manētes uetulā iduerūt. Rediens ſemel d Senis pau-
peri obuiāti dedit mātellum ſocio renitente & dicen-
te ꝙ ſe neglecto dare nō deberet: cui. S. F. dixit. Ego
nolo eē fur. nā ꝓ furto nobis iputaret: ſi nō darem⁹ ipſi
magis egēti. Cortone paupi habēti familiā paupculā
mātellū dedit di. ꝙ nulli redderet ipſuz niſi bn̄ ſoluerz
& emeret: ꝙ frēs cernētes cū nō poſſent ui in ei⁹ ocu
lis ab ipſo paupe recipe: ꝓuocauerūt ut mātellus red
deret & pciū paupi largiret. Reate audiens a medico
q ad ſe ueniebat ꝙ q̄dā mulier in oculis patiēs adeo
erat paup ꝙ oportebat dictū medicū eidē pbere expē
ſas: uocato Guardiano. xii. panes & ſuū mātellū dicte
mulieri trāſmiſit di. ꝙ gr̄as ei referebat q̄ tāto tpe ipſum
mātellū btō F. pſtiterat. & ideo ipſuz ut ſibi ꝓpriū re-
mittebat: & ordinauit ꝙ frēs ſibi de uictu quotidiāo
ꝓuiderēt. Duo frēs de Frācia ab eo dei amore tunicā
petētes audito dei amore ſtatim dedit: & p aliquā ho
rā nudus ſtetit. Sic. n. dādo multotiēs tunicā uel partē
magnā ipſi⁹ ſuſtinebat neceſſitatē & tribulationē: q̄a
tā cito nō poterat iuenire aliā & hr̄e. Cuidā paupi pe-
tēti peciā pāni cū in illo loco nulla iueniret: occulte ne
Guardian⁹ ſuus ſciret peciā ſue tunice q̄ erat ſuta in-
teri⁹ uoluit dare: ſz Guardian⁹ ꝑpēdēs ꝓhibuit: ꝙ e-
rat magnū frig⁹: & ipſe īfirm⁹: cui b. F. dixit. Si tu is ut
nō dem: facias aliā peciā ſibi dari. Quod & factū ē de
ꝓpriis idumētis ſumētes occaſionē b. F. uñ ſiue pedi-
tanti ſiue eqtāti qd̄ raro fuit: ſi qs mātellū uellet dare
ſub tali pacto accipiebat & nō aliter: ut ipſum poſſet
dare cuicūqz paupculo ſibi obuiāti uel ad eū uenietis
dūmodo ſpūs eius phiberet ei qd̄ illi eēt neceſſari⁹. Cū
pdicationis cauſa b. F. iuiſſet ꝓpe rochā: & quēdā pau
perē infirmū ad ſe uenietē uidiſſet: ſocio de ei⁹ paup-
tate loq cepit. Cui ſoci⁹ rñdit. Iſte paup eſt: ſz forte in
tota ꝯtrata uolūtate nullus eſt ditior eo. Statim a b. F.
repħēſus dixit culpā ſuā. Et dixit b. F. Vis de hoc pe-
nitētiā facere quā dicā tibi? Qui rñdit. Libēter faciaz.
Et dixit b. F. Vade & exue te tunica tua: & ꝓice te nu
dū ad pedes paupis: & dices ei q̄ō peccaſti in eo de-
trahēdo ſibi: & dic ei ut oret ꝓ te. Quod ſocius fecit.
Quo facto dixit illi b. F. Vis ſcire q̄ō peccaſti in illo
imo in xp̄o? cū uides pauperē: cōſiderare debes illū in
cui⁹ noie uenit. i. xp̄m: q nr̄am pauptatē & infirmita-
tem aſſumpſit. nā infirmitas & pauptas iſti⁹ eſt quod-
dā ſpeculū nobis: p qd̄ ſpeculū ꝯſiderare cū pietate d
bemus pauptatē & infirmitatē dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i: quā i
ſuo corpe ptulit ꝓ nr̄a ſalute. Vni paupi ſemel obuiās
dixit ſocio. Magnā uerecūdiā intulit nobis pauptas iſti
us: & multū repħēdit pauptatē nr̄az. nā uerecūdia eſt
mihi cū iuenio aliquē paupiorē me: cū ſanctā paupta
tem elegerim ꝓ dn̄a mea & ꝓ meis deliciis & diuitiis
ſpūalib⁹ & corpalib⁹: & uox iſta inſonuerit toti mūdo

ꝙ ꝓfeſſus ſum paupertatē corā deo & hominib⁹. & idō
dicit in legenda minori ꝙ nemo tā auri q̄ iſte cupidus
paupertatis: nec theſauri cuſtodiēdi ſolicitior ulli⁹ q̄ iſte
hui⁹ euāgelice margarite: & in hac cupiebat oēs exce
dere q ex eadē didicerat inferiorē ſe oībus reputare.
¶ Tertiūdecimū oñdēs bti F. ad paupertatē affectū
ē pecunie ut diaboli abominatio & execratio. In regu
la p̄cipit ꝙ frēs nullo mō denarios uel pecuniā recipi
ant p ſe uel p interpoſitā ꝑſonā: imo uoluit pecuniā a
fratrib⁹ ut ſterc⁹ aſini reputari. unñ lȝ oīa q̄ ſunt mūdi
ꝑfecte deſpiceret. ut dicit legēda antiq̄: ſup oia pecu-
niā execrabat: & ad fugiēdā ipſā tāq̄ diabolū frēs ſu
os ſemp uerbo & exēplo īduxit. Hec.n.ab illo ſoler-
cia data erat ut ſterc⁹ & pecunia uno amoris p̄cio pō
derarent. Quēdā.n.frēm in loco. S.Marie: quē inuenit
pecuniā oblatā de altari eleuātē manu & in feneſtrā p
icientē: primo acriter arguit: deide iuſſit ore ꝓprio pecu
niā leuare de feneſtra & extra ſepē loci portare: & ip-
ſam ore ꝓprio ponere ſup ſterc⁹ aſini. qḋ & frater gra-
tāter fecit. Quo facto frēs audiētes repleti ſunt timo-
re maximo ſic uidētes: & ex tūc magis contempſerūt
pecuniā ſtercori aſini ɔparatā: atq̄ȝ nouis exēplis quo
tidie aiabant ad ipſā pecuniā contēnēdā. In apulia iu
xta barrū uētā burſam p̄tēdētē pecuniā in ea eſſe: mi-
ctus dictis ſociū cū ei ɔceſſiſſet ut caute leuaret: dū eā
ipſe ſoci⁹ uellet leuare: ſerpēs nō modic⁹ de burſa exi
it: & ſil' cū burſa euanuit. & ait. S.F. ad ſociū. Pecunia
ſeruis dei nihil aliud eſt q̄ diabolus & coluber tortuo
ſus. Ad ordinē btūs F. nullū noluit recipe niſi expropa
tū totalr: & q ſua paupib⁹ dediſſet. In marchia q̄ndā
qui ſua dederat parētib⁹ & nō paupib⁹ repulit dicēs
ipſuȝ nō eē dignū iungi paupib⁹: q paupes xp̄i dſtau
dauerat. Pecuniā ſibi a ſoldano oblatā. ut dic̄.ix.ps le
gēde: totalr cōtēpſit: nec aliqd accipe uoluit. Cui⁹ bti
F. exēplo antiq frēs & ei⁹ ſocii pecuniā oblatā ut lutū
deſpiciebāt. ſic patuit de fratrib⁹ q pecuniā a ſarace-
no oblatā dei amore: ſpreuerūt. ut dicit.iiii.ps legēde.
Sic ēt frater Bernardus p̄mus ſoci⁹ bti F. cū ſocio flo-
rētie p quēdā ciuē pecuniā oblatā recuſarūt. ut dicit le
gēda triū ſocioꝝ. Ipſamq̄ȝ tollētes de⁹ grauiter puni-
uit. ſic patuit de duob⁹ fratrib⁹: quoꝝ unus cū inueniſ-
ſet denariū in uia ſocio ɔtradicēte ne eū leuaret ꝙ e-
rat ɔtra regulā: ipſe ſub ſpecie dādi leproſis: quoꝝ ho
ſpitalia erāt de ꝓpe: accepit: & i ore poſuit. ſȝ dei iudi
ciū nō effugit. ſtatim.n. ꝑdidit loq̄lā: & frendēs dētib⁹,
loq nō poterat. Sicq̄ȝ pena pcepta obtēpare docet re
gule: ſȝ denario de ore ꝓiecto polluta labia aq̄s ꝓiec
lota ſoluta ſūt. ¶ Quartūdecimū amorē bti F. ad pau
paupertatē referās eſt cūctoꝝ ſpectātiū ad paupertatē ɔpa-
tio. Si loqmur d ueſtib⁹ dictū eſt ꝙ ſolā tunicā & pau
primā habebat. Si de lecto dicit.v. ps legēde ꝙ nuda
humus utplurimū lectus erat laſſato corpuſculo. Cer
uical lapis uel lignū. unñ. D. Vgo Cardinalis hoſtiēſis:
q poſtea fuit papa Gregori⁹.ix. cū ad capl'ȝ gñale qḋ
fiebat in. S.Maria de angelis ſemel ueniſſet: & locū in-
traſſet cū multis clericis & militib⁹ ut uideret fratruȝ
dormitoriū: uidēs ꝙ frēs in terra iacebāt: & nihil ha-
bebant ſubtus niſi modicū de paleis & q̄ſdā culcitras

paupceras & fractas: & ceruicalia nullā: cepit fortiter
lachrimari corā oibus di. Ecce hic dormiūt frēs. Nos
uero miſeri tot ſupfluitatib⁹ utimur. Quid ergo erit d
nobis? unñ ipſe & alii fuerūt ualde edificati. Neq̄ȝ ibi
mēſā ullā uiderūt: ꝙ frēs in terra comedebāt. q̄diu.n.
btūs F. uixit i loco illo ſemp frēs comedebāt in terra.
ſic de pecunia patuit ex dictis ꝙ nihil recipe uoluit.
Nō uerecūdabat ire oſtiati factus frater: imo ibat mo
re pauperū & Saluatoris exēplo: oſtiatim panē mēdi-
cando. In p̄ncipio religionis: ꝙ alii erāt uerecūdi: quo
tidie ipſe ſolus ibat ꝓ elimoſina: ſed cū pp debilitatē
corpis tātū laborē ſuſtinere nō poſſȝ: fratrib⁹ dicebat.
Nolite chariſſimi frēs & filioli uerecūdari ꝓ elimoſi-
na ire: ꝙ dn̄s ſe fec̄ ꝓ nobis pauperē in hoc mūdo: cu
ius exēplo elegim⁹ uiā ueriſſime paupertatis. hec.n. eſt
hereditas nr̄a: quā acq̄ſiuit & nobis reliq̄t dn̄s Ieſus
xp̄s: & oib⁹ q ſuo exēplo uiuere uolūt in ſanctiſſima
paupertate. Ite ergo ɔfidēter & aīo gaudēti ꝓ elimoſi-
na cū bn̄dictiōe dei: & magis libere & gaudēter ire d
betis ꝓ elimoſina q̄ ille q de una nūmata afferret cen
tū denarios: qm̄ offertis illis amorē dei: a q̄bus petitis
elimoſinā dicētes. Amore dei faciatis nobis elmoſinā:
cui⁹ ɔparatione nihil eſt celū & terra. Dicebat ēt eis.
Ite qm̄ hac hora nouiſſima frēs minores accōmodati
ſunt mūdo: ut electi in eis iṗleant. unñ a iudice cōmē-
dant. Quod uni feciſtis ex frib⁹ meis minorib⁹ mihi
feciſtis. unñ p̄uilegiatā magno ꝓp̄hia religionē dicebat:
q titulū eius tā euidēter exp̄ſſit. In regula ēt mādaut
ꝙ frēs irēt ꝓ elimoſina ɔfidēter: nec oȝ eos uerecūda-
ri &c̄. cui⁹ exēplo & monitu p̄mi frēs in p̄ncipio uere
cūdia depoſita ibāt ꝓ elimoſina alacriter. Vñ cuidā fri
reuertēti ꝓ elimoſina: & cū magna uoce deū laudāti:
cū audiſſet ſtatim iuit obuiā cū magna letitia oſculās
ſibi humerū ubi portabat perā cū elimoſina: atq̄ȝ pe-
rā accipiēs portauit uſq̄ȝ ad locū dicēs frib⁹. Sic uolo
ꝙ frater me⁹ uadat & reuertat cū elimoſina let⁹ & io
cūdus gaudēs & laudās deū. Ibat.n. btūs F. libēter ꝓ
elimoſina: nā cū iret p mūdū p̄dicādo dato ꝙ iuitaret
ab aliquo q̄tūcūq̄ȝ nobili ut comederet & hoſpitaret
cū eo: ſemp hora comeſtionis ibat p̄us ꝓ elimoſina q̄
iret ad domū illi⁹ pp frūȝ bonū exeplū & dignitatem
dn̄e paupertatis: & multotiēs dicebat illi q inuitauerat
eū. Ego nolo dimittere dignitatē meā regalē & here-
ditatē ac ꝓfeſſionē meā & frūȝ meoꝝ.uȝ. ire ꝓ elimo
ſina oſtiatiȝ: & ꝓ feudo ad horā ɔceſſo hereditatē ſta
bilē ſe dicebat nolle relinq̄re. Paupertas: inq̄t: eſt q̄ he-
redes & reges regni celoꝝ inſtituit nō falſe uſe diui-
tie. Et aliq̄ñ q cū inuitauerat ibat cū ipſo: & elimoſinas
q̄s b.F. acq̄rebat ille accipiebat: & pp eius deuotionē
ꝓ reliquiis reponebat. Quodā tp̄e cū uiſitaſſet domi
nū hoſtieñ. q fuit poſtea papa Gregorius.ix. In hora
comeſtionis q̄ſi furtiue iuit ꝓ elimoſina oſtiatim: & cū
reuerſus fuiſſet iam intrauerat ad mēſam dn̄s hoſtiē-
ſis cū multis militib⁹ & nobilib⁹. accedēs aūt b.F. po
ſuit ſup mēſam corā. D. Cardinali illas elimoſinas q̄s
inuenerat & intrauit ad mēſā iuxta ipſuȝ: ꝙ ipſe Car-
dinalis nolebat ꝙ ſemp b. F. ſederet ad mēſam iuxta
eū. Et uerecūdat⁹ fuit ide aliquātulū Cardinalis: ec ꝙ

iuerat ꝑ elimoſinis & poſuerat eas ſup mēſa₃:ſ₃ nihil dixit ei tūc ꝓpter recūbētes.Cūq₃ comediſſet aliquā-tulū b.F.accepit de ſuis elimoſinis:& cuilib₃ militi & capellanis dn̄i Cardinalis miſit parū ex parte dn̄i dei: q oēs cū magna reuerētia & deuotiōe accipiebāt ex-trahētes ſibi capucia & īfulas:& alii comedebāt : alii reponebāt ꝓpter ei⁹ deuotionē.Ex hoc aūt gauiſus ē dn̄s hoſtiēſis ꝓpter illoꝝ deuotionē & q̄ maxime q₃ ille elimoſine nō erāt de pane frumēti.Poſt comeſtio-nē uero intrauit camerā ſuā Cardinalis ducēs ſecū b. F.& eleuās brachia ſua amplexatus eſt eū cū magno gaudio & exultatiōe dicēs ei. Quare frater mi ſimpli cione feciſti hodie mihi uerecūdiā ut ueniēs ad domū meā q̄ eſt dom⁹ frꝫ ires ꝑ elimoſinis? Rn̄dit ei b.F. Imo dn̄e uobis exhibui magnū honorē dū maiorē do minū honoraui.Quādo.n.ſubdit⁹fac offm̄ ſuū & im-plet obediētiā dn̄i ſui facit honorē dn̄o ſuo.& ait.Me oꝫ eē exēplū & formā pauperū uroꝝ: maxime q᷑ ſcio q᷑ in religiōe frm̄ ſūt & erūt frēs miores noīe & ope: q ꝓpter amorē dn̄i dei & ſpūs ſancti unctionē q̄ do-cebit eos de oībus humiliabunt ad oēm humiliatio-nē & ſubiectionē & ſeruitiū frm̄ ſuoꝝ. Sūt ēt & erūt de illis q aut uerecūdia detēti aut ꝓpter malū uſu₃ de dignant & dedignabunt ſe humiliare & iclinare ad eū-du₃ ꝑ elimoſinis:& facere alia opa ſeruilia:pp qd̓ oꝫ me ope docere eos q ſunt & erūt in religione:ut i hoc ſeculo & in futuro ſint iexcuſabiles corā deo. Exiſtēs ergo apud uos q eſtis dn̄s & apoſtolic⁹ nr̄ & apud a-lios magnates & diuites huius ſeculi: q ꝓpter amorē dn̄i dei cū multa deuotiōe me nō ſolū recipitis in do-mos uras : ſ₃ ēt ad hoc me cōpellitis:nolo uerecūdari ire ꝑ elimoſinis: imo uolo hoc hr̄e & tenere pro ma-xima nobilitate & dignitate regali propter honorē il lius:q cū eēt dn̄s oīu₃ ꝑ nobis uoluit fieri ſeru⁹ oīu₃: & cū eēt diues & glorioſus i maieſtate ſua: uenit pau p & deſpect⁹ in humanitate nr̄a.uñ uolo q᷑ ſciāt frēs q ſunt & erūt q᷑ ꝑ maiori ꝯſolatiōe corpis & aīe ha-beo qn̄ ſedeo ad mēſa₃ paupculā frm̄ & uideo corā me paupculas elimoſinas q̄ acqrunt oſtiati amore dn̄i dei q̄ cū ſedeo ad mēſa₃ ura₃ & alioꝝ dn̄oꝝ p̄paratā diuerſis ferculis abūdāter.panis.n.elimoſine eſt panis ſanct⁹:quē ſanctificat laus & dei amor: qm̄ cū frater uadit ꝑ elimoſina:p̄us debet dicere.Laudat⁹ & bn̄di ctus ſit dn̄s de⁹:poſtea debet dicere. Facite nobis eli moſinā dn̄i dei amore.& de huiuſmodi collatiōe uer-borū dn̄s Cardinalis fuit ualde edificat⁹.& ait btō F. Fili mi:qd̓ bonū eſt in oculis tuis facito: qm̄ dn̄s ē te cū:& tu cū illo.Volūtas fuit b.F.ſic multotiēs dixit q᷑ frater nō deberet diu ſtare q᷑ nō iret pro elimoſina pp meritū magnū:& ne uerecundaret poſtea ire:imo q̄to frater erat nobilior & maior in ſeculo: tāto magis le-tabat & edificabat de eo qn̄ ibat ꝑ elimoſina:& facie bat alia ſeruilia opa q̄ tūc faciebāt frēs. Frēs ꝑ elimo ſina accedere nolētes:ab ordine emittebat. uñ in ordi nis p̄ncipio qn̄ frēs ſtabāt iuxta rigū tortū: fuit qdā fr̄ q parū orabat & nō laborabat: ꝑ elimoſina ire nole-bat & bn̄ comedebat.Conſiderās hoc b.F.& cogno-ſcēs p ſpm̄ q᷑ hō erat carnalis:ait illi. Vade uiā tuā fr̄

Muſca: qm̄ uis comedere laborē frꝫ tuoꝝ & eē ocio ſus in ope dei:ſic apis ocioſa & ſterilis: q̄ nō lucrat̄ & nō laborat:ſ₃ comedit laborē & lucrū bonarū apū. & ſic ille iuit uiā ſuā.& q᷑ carnalis erat:nō petiit miſeri-cordiā nec iuenit. Quod.n.btūs F.ut dixit dn̄o hoſtiē ſi magis delectaret̄ comedere ad mēſa₃ pauperū q̄ di. uitū:ipſe oñdit facto in urbe. Inuitat⁹.n.a dn̄o Mat-theo rubeo p̄re dn̄i Ioānis q fuit poſtea Nicola⁹.iii.q btm̄ F.multū diligebat:ut prāderet cū eo: & b.F.acce ptaſſet:hora prādii uenit ad domū.Et cū.D.Matthe⁹ non ſic ueniret ad domū cito.b.F. uidēs paupes quos ipſe.D.Matthe⁹ quotidie paſcebat comedētes:amo-re paupis xp̄i ad terrā ſe poſuit ad comedēdū cū eis: nullo de ſcutiferis aduertēte.Cūq₃.D.Matthe⁹ rediiſ ſet & interrogaſſet ubi eēt b.F. & diceret ſe ſine ipſo nullaten⁹comeſturū:ꝯuerſus ut uideret paupes come dētes:uidit i medio eoꝝ btm̄ F.Qui lauās ſecrete ma nus ſuas poſuit ſe humilr̄ iuxta b.F.cū ipſo in terra ſe dēdo:cui & dixit. Frater F. poſtq̄ tu nō uis comedere mecū:ego comedā tecū:& ſic ambo in terra comede-runt humilr̄. Si loq̄mur de poſſeſſionib⁹:nullā uoluit hr̄e:dn̄o papa dicēte ſibi durū eē ſine poſſeſſionib⁹ui uere.Rn̄dit b.F.di. Cōfido in dn̄o Ieſu ut q nobis ꝓ miſit in celo dare uitā & gloriā:nō ſubtrahet nobis in terra ſuſtētationē corpoꝝ nec̄ariaꝫ tp̄e opportuno.Et ep̄o aſſiſii dicēte ſibi.Dura mihi uidet̄ & aſpa uita ue ſtra:nihil.ſ.in hoc ſeculo poſſidere.Rn̄dit b.F. Dn̄e: ſi poſſeſſiōes aliq̄s hr̄emus: nobis eēnt nec̄aria arma ad nr̄a₃ ꝓtectionē.nā inde oriunt̄ q̄ones & lites:ſolet-q₃ ex hoc amor dei & ꝓximi multiplr̄ ipediri.& ideo nolumus in hoc ſeculo poſſidere aliqd. Si loq̄mur an ad ſupfluitatē aliq̄ re fuerit uſus:certe non.nā ipſe b. F.de ſe dicebat.Nō fui latro de elimoſinis: acquirēdo eas uel utēdo ultra nec̄itatē. ſemp minus accepi q̄ me ꝯtingeret:ne alii paupes defraudarent̄ portiōe ſua: q᷑ ꝯtrariū facere furtū eēt: imo mltotiēs acqrebat elimo ſinas:q᷑ libēti⁹ ſibi dabāt q̄ aliis: & ipſe dabat paupi bus.uñ nihil ſupflui uolebat eē apud frēs.nā & uaſcu lū nō patiebat̄ eē in domo: cū ſine ipſo poſſent extre-me neceſſitatis euadere ſeruitutē.In mēſa aliqualr̄ bn̄ parata in natiuitate dn̄i noluit comedere: ſ₃ poſuit ſe in terra di.q᷑ erat mēſa diuitū & nō pauperū: q uadūt quotidie oſtiatim mēdicādo. Si loq̄mur de retētiōe re rū frm̄ ordinē introeūtiū an accipet: certe nō: imo in regl̓a oppoſitū mādauit di. Caueāt frēs ne ſoliciti ſint de reb⁹ tpalib⁹ taliū:ſ₃ libere faciāt de reb⁹ſuis qcqd dn̄s inſpirauerit eis.Et in.vii.pte legēde hr̄.q᷑ in loco S. Marie tāta erat penuria ut fratrib⁹ forēſib⁹ & aliis nō poſſet ſcd̄m nec̄itatis exigētiā ꝓuideri.Quare uica rius ei⁹ frater Petrus Cathanii petiit ab eo ſi hac de cā ei placeret ut de reb⁹ nouicioꝝ aliqd reſeruaret̄: ut poſſent ad id frēs tēpore opportūo hr̄e recurſu₃:& rn̄ dit malo te altare uirginis glorioſe nudare cu₃ nec̄itas id reqrit q̄ ꝯtra paupertatis uotū & obſeruātiā euāgelii aliqd uel modicū attētare. Gratius.n.hēbit uirgo btā ſuū altare detegi ſancti euāgelii pfecte ſeruato ꝯſilio: q̄ altari ueſtito:filii ſui ꝓmiſſu₃ ꝯſiliū p̄termitti. Si loq̄ mur de offō p̄lationis:certe ipſu₃ noluit retinere:offm

generalatꝰ reſignauit:ne ꝓpriũ hr̃e uidereť:& frẽꝫ Pe
trũ cathanii inſtituit. Si loq̃mur an hr̃et ꝑ malo ſi quẽ
piaꝫ ſcd͂m exteriorẽ habitũ ſe paupiorẽ uidiſſet:certe
pꝫ ex dictis ꝙ ſic.ꝗ in hac oẽs optabat excedere:& a
nullo ſupgredi aut uinci. Sic ergo p̄fatis & aliis pꝫ añ
Pulchra ꝯ dictis btm̃ F.pauptatẽ dilexiſſe. ¶ Quintũdecimũ oñ
templatio dẽs btm̃ F.pauptatẽ amaſſe eſt ipſiꝰ pauptatis a b.F.
paupertatis deſpõſatio & in ſponſaꝫ aſſumptio:ubi ſciẽdũ ꝙ b.F.
iſtiꝰ pauptatis allectꝰ amore ut eã in ſpõſaꝫ acciperet:
nõ ſolũ ꝓ ea pr̃eꝫ mr̃emq̃ꝫ reliq̃t & uniuerſa q̃ hr̃e po
terat cũcta diſpſitiſꝫ ipſaꝫ p totũ orbẽ q̃ſiuit. Ipſaꝫ.n.
diligẽter & ſũmo affectu q̃ſiuit p uicos & plateas.i.in
ter hoies q tunc uiuebãt: & ꝗ obliterata erat paupta
tis ſemita & memoria:nõ iuenit:p nobiles q̃ſiuit & po
tẽtes nec iuenit: ꝗ oẽs a maiori uſq̃ꝫ ad minimũ diui
tiis inhiabãt & auaritie. hec ſiq̃dẽ pauptas & ſi p̄mo
homini adheſit cũ eẽt cõditꝰ: ꝗ nudus:tñ peccãdo &
tunica pellicea iduto ac labori manuũ tradito:ab ipſo
receſſit. A pr̃ibus ueteris teſtamẽti abiit:ꝗ terrã fluẽtẽ
lac & mel in ꝓmiſſione acceperũt. Sed dño Ieſu xp̃o
deſcẽdẽte de mõte ſue maieſtatis p carnis aſſumptio
nẽ:hãc ſecũ de celo ad terrã deuexit: & cũ ipſo naſcẽ
do uiuẽdo & moriẽdo eſt cõmorata fidelr̃ & idiſſolu
bilr̃. Hãc ſiq̃dẽ recõmẽdauit ſuis diſcipulr̃:& grata eis
fuit & multis aliis fidelibꝰ uſq̃ꝫ ad tp̃a Conſtãtini. In
pſecutiõe martyꝝ fortiter aſtitit eos iuuãdo: & de ho
ſtibꝰ uictoriã ꝯferẽdo. ſancti.n.martyres huiꝰ amore
allecti nec penas timebãt nec tp̃alia amittere. Verum
tp̃e Conſtãtini ceſſante pſecutiõe & ſecuritate obtẽta
pauptas a mũdo cepit repelli:exceptis q̇buſdã pr̃ibꝰ i
egypto & alibi degẽtibꝰ: & hoc auaricia & diuitiarũ
abũdãtia ſubintrãtibꝰ. auaritia.n.p̄mo ſub ſpecie ꝓui
dẽtie & diſcretiõis:demũ ſub p̄textu:imo uicio negli
gẽtie & torporis mũdũ ſubintrauit:& p̄cipue ad cõſor
tiũ illoꝝ deuenit q pauptatẽ añ ſũmo affectu poſſe
derãt & dilexerãt.ſ.dñi ſacerdotes & fideles xp̄icole.
Que auaritia mũdi cardines occupãs: neċe fuit paup
tatẽ a mũdo abſcedere:& ſe in celeſtibꝰ cũ xp̃o ſuo &
& ſcis eiꝰ collocare. Supueniẽte btõ F. & q̃rẽte hãc ui
dere hr̃e & poſſidere:ipſaꝫ q̃rẽdo ibat p plateas & ui
cos ciuitates & caſtra p cognatos & notos & ñ iuenit
eã:nec imerito:ꝗ in terra ſuauiter uiuẽtiũ nõ repiť. Vi
dẽs ergo b.F. ꝙ ipſaꝫ nullibi iuenire ꝑ tũc in hoc mũ
do poterat:ꝗ poſuerat tenebras latibulũ ſuum. Quid
egit? certe montẽ dñi aſcẽdit: pr̃eꝫ.ſ.celeſtẽ exorãdo:
ut eã ſibi in ſpõſaꝫ ſociã & dñaꝫ mittere dignareť. Cu
ius uotiuis deſideriis ãnuẽs pr̃ celeſtis eã ad btm̃ F. di
rexit:quã cũ b.F.cerneret exarſit in eiꝰ amorẽ:ſuppli
cãs eidẽ ut uellet eiꝰ ꝯiunctioni aſſenſuꝫ p̄bere:cũ uel
let eã in ſpõſaꝫ accipe & ppetuo hr̃e & tenere. Ipa ue
ro bti F.pẽſans amictũ utpote uiliſſime idutũ ſola tu
nica habituali chorda & femoralibꝰ ꝯtentũ:eiꝰ ad ſe
deſideriũ & affectũ uolẽs uidere:locũ in quo habitaꝛ
d̄bebat petiit uidere:p quẽ a b.F.cũ oi reuerẽtia duc
ta:cũ eã eẽt luſtrata & pauprimũ repiſſet i eccleſia:ca
pitulo:refectõrio:dormitorio:horto:clauſtro: & aliis utẽ
ſilibꝰ:exhilarata plurimũ pr̃i celeſti:q eã direxerat la
udes retulit iexhauſtas:q ei p̄parauerat uirũ iuxta cor

ſuũ. & bti F.p̄cibꝰ ãnuẽs benigne ſuũ ei de deſpõſatio
ne p̄buit aſſenſuꝫ: quã b.F.ſumere nolẽs ſibi p̄mo ſpõ
ſalia p̄parauit:p eiꝰ amore oia reſpuẽdo & abrenũciã Sponſalia
do. deide ãnulo ſubarrauit pauptatẽ ꝓfeſſione uouẽ uxoris. b.
do pre oibus aliis modo ſtrictiori : eãq̃ꝫ accepit duxit Franciſci.
& cõiunxit ſibi q̃ñ nihil in hoc mũdo hr̃e uoluit nec i
ꝓp̃o nec i cõi:niſi i ſolo uſu:exceptis uſu ꝯſumptilibꝰ
a qbꝰ dñiuꝫ nõ ſeparať ab uſu.ut diċ.D.papa Ioãnes
xxii.in ſua decretali. Ad ꝯditorẽ canonũ &c̃. quã acce
ptã & d̄ſpõſatã ſic tenuit ꝙ a ſuo amplexu nũq̃ abſceſ
ſit. & ut diceť in ultimo mortis ꝯſtitutꝰ ex huiꝰ mirifi
ca deſpõſatiõe & acceptiõe ex hac pauptate ſpõſa b.
F.multos filios gñauit iuxta illud qđ diċ Thomas d̄
capua in hymno de ipſo edito. In celeſti collegio. dicit
In pauptatis p̄dio minoꝝ plãtãs uineã &c̃. Qui filii a
b.F. de mr̃e paupe gñati p oia pr̃nis inherẽtes ueſti
giis & mr̃nis.ſ.pauptatis: ut ueri filii ab eiꝰ conditiõe
nulla ui deuiarũt.ut patuit de fr̃ibꝰ p̄mogenitis bti F.
Bernardo. Petro cathanii. Egidio. Leone. Maſſeo. &
ſic de aliis: q p ſemitas ſcẽ mr̃is eoꝝ pauptatis icedẽ
tes: & mũdũ claris irradiarũt fulgoribꝰ uite pfecte: &
nũc celeſti gloria decoranť: quoꝝ in pauptate gloria
tio in pr̃e eoꝝ btõ F.pfecti connubii ad pauptatẽ ipaꝫ
aſtruũt inſeparabilitatẽ & dilectionẽ. ¶ Decimũſex
tum & ultimũ bti F.oñdẽs amoris uehemẽtiã & inſe
parationẽ eſt in pauptate pſeuerãtia & ꝯſumatio. Nõ
ſolũ fedus cũ ſcã pauptate b.F. illibatũ & indiſtinctũ
tenuit in p̄ncipio ſue ꝯuerſiõis ad xp̃m & in medio ut
iam dicta declarãt:ſꝫ uſq̃ꝫ ad finẽ.uꝫ. ultimũ ſui exitꝰ.
diẽ:qđ cũ ſcã pauptate accepit fedus:tenuit ſtricte &
ſeruauit. Ad cuiꝰ ãplexũ ſtrictiſſimũ p̄us uerbi effica
cia q̃ potuit:fr̃es iduxit pñtes:& demũ exẽplo firma
uit. Hora.n.ſui trãſitꝰ ꝓximãte ſup nudã humũ ſe to
tũ nudatũ ñ tã depoſuit q̃ ꝓſtrauit dicẽs fratribꝰ. Ego Mirabilis
qđ meũ eſt feci.qđ uſm eſt xp̃s edoceat. Guardianꝰ b.F.actꝰ.
uero unꝰ ex ſociis tunica chorda & femoralibꝰ acce
ptis ſamulo dei obtulit dicẽs. Hoc tibi tãq̃ paupi cõ
modo:& tu illa ſuſcipias obediẽtie ſcẽ mãdato. Gau
det ex hoc uir ſcũs & iubilat pre letitia cordis: qm̃ fi
dẽ ſe tenuiſſe ſcẽ pauptati uſq̃ꝫ in finẽ uidit:palmaſq̃ꝫ
leuãs ad celũ xp̃ꝫ ſuũ magnificat: pro eo ꝙ exonera
tus ab oibus liber uadit ad xp̃ꝫ. Fecerat.n.hoc ſancte
pauptatis zelo: ut nec habitũ q̇dẽ uellet hr̃e niſi ab a
liquo cõmodatũ. Voluit.n.in hoc xp̃o crucifixo eẽ cõ
formis:q paup dolẽs & nudus i cruce pepẽdit:pp qđ
in p̄ncipio ꝯuerſionis ſue nudus remãſit corã antiſtite:
& in ꝯſumatiõe uite nudus uoluit de mũdo exire. Fri
bus quoq̃ꝫ ſibi aſſiſtẽtibꝰ in obediẽtia charitatis iniũ
xit:ut cũ uiderẽt eũ iam eẽ defunctũ p tã lõgũ ſpaciũ
nudũ ſup humũ iacere pmitterẽt:ꝙ unꝰ miliarii trac
tũ ſuauiter qs pficere poſſꝫ:ut uiuẽs xp̃o uiuẽti & mo
riẽs moriẽti: ac mortuꝰ mortuo pfecta eẽt imitatione
ꝯformis. Sic ergo p̄fatis.xvi.appet btm̃ F.federatũ &
ꝯiunctũ p oia fuiſſe cũ ſcã pauptate ad iſtar xp̃i. ꝓut
z.ps huiꝰ ꝯformitatis dicebat. & ſic appet q̃to federe
& charitate b.pr̃ F.pauptatẽ amauerit. Verũ ꝗ huius
pauptatis imitatio ſine p̄mio in pñti nõ exiſtit & futu
ro:cũ diceret b.F.fructũ eiꝰ eẽ multiplicẽ:ſꝫ occultuꝫ.

uidēdū eſt qd b.F.ac poſſeſſores pfecti ſcē paupertatis
grāꝝ a dño obtinuerit in pñti & i futuro : ubi ſciēdū
ꝙ ut patuit ex dictis i pma pte h⁹ ꝯformitatis cū mł
ta faciat in hoīe ipſaꝫ debite poſſidente:pauptas btō
F.plura bona eſt largita.Et pmū fuit ꝙ eidē ꝯtulit io
cūditatē:ſemp.n.btūs F.letus erat: ēt inter irrigua la-
chrimarū: & ꝙ in nullo corpali ſpem poſuerat: ſꝫ oia
ſpnebat: nihil erat qd ei meſticiā ualeret iferre. uñ lꝫ
ſemp gauderet : ſpālr tñ qñ ſe pauperē audiebat dici
& ſalutari.uñ in.vii.pte legēde hr ꝙ dū iret ad ciuita
tē ſenēſeꝫ:& eēt in planicie ꝗdā inter cāpiliū & ſanctū
Quiricū:tres mulieres paupcule ſtatura etate ac facie
p oia ſilēs ei occurrerūt:eū ſalutātes & dicētes.Bñ ue
niat dña pauptas.& h dicto:ſubito diſparuerūt.Quo
audito uir dei idicibili gaudio & leticia eſt replet⁹: ut
pote q nihil audire ſic optabat ꝓ ſalutatiōe: ſicī id qd
ille dixerūt.Secūdū btō F.pauptas dedit.ſ.ſecuritatē.
ut.n.iiii.ps legēde dic.ſancta pauptas faciebat quā ſo
lā ferebāt ꝓ ſumptib⁹:btm F.& filios ſ'ēs ad oēꝫ obe
dictiā pmptos:robuſtos ad labores:& ad itinera expe
ditos:& ꝙ nihil terrenū hēbant nihil amabāt:nihilqꝫ
timebāt amittere:ſecuri erāt ubiqꝫ:nullo pauore ſuſpē
ſi:nulla cura diſtracti:tāꝗ q abſqꝫ mētis turbatiōe ui-
uebāt:diē craſtinū & ſerotinū hoſpitiū ſine ſolicitudie
expectabāt.ubiqꝫ ergo btūs.f.erat ſecur⁹:ꝙ pauptas
eū in adiutorio ſtare faciebat altiſſimi:nō timebat a ti
more nocturno.hui⁹ſignū erat ꝙ nocte pgebat ad ec
cleſias drelictas ſine timore:& pnoctabat ibidē.ꝙ.n.
pauptas eū fecerit ſecurū patuit: ꝙ relicto mūdo corā
epo:cū p nemora ſeminudo corpe laudes dcātaret oc
currētib⁹ latronib⁹ nō timuit: nec a laude ceſſauit. ut
dicit.z.ps legēde.Dedit pauptas btō F. tertiū.ſ.trāqli
tatē.cū.n.ꝯtēpſiſſet oia nihil pturbabat aut inqetabat
ei⁹mētē.et ſic ſp erat ſinte trāqll⁹:nihil diſtrahebat eū
ad mūdana:ꝙ ſine ſolicitudine uiuebat.ut.n.dic ei⁹ le
gēda. ad exteriora p xpi grāꝫ tot⁹ iſenſibilis erat effe
ctus:de nullo curabat niſi ſpm deo exhibere pñtē: &
ꝙ nil alioꝝ petebat:pacē ei⁹ pectoris conſeruabat &
cauſabat:& in cūctis opib⁹man⁹ dñi exultabat:& ꝙ
ſic erat:hinc eſt ꝙ pturbatos reducebat ad trāqllitatē
& pacē.ſicī ciuitatē Aretii & ciuitatē ſenēſeꝫ.ut habitū
eſt in pcedētib⁹.Dedit pauptas btō F.qrtū.ſ. ipaſſibi
litatē:ut.uꝫ.in illatis patiētiſſim⁹eēt & de nullo ſibi di
cto aut fcō curaret. Impturbat⁹ in iniuriis & ꝯuiciis
ſtabat cōmēdādo dño ipropia dicētes & depcās.p ſi-
bi penas & anguſtias iferētib⁹: ꝙ.n.abdicatio mūdi i
erat ei cū abnegatiōe ſui.(alr nō fuiſſet ueraciter ex-
ꝓpriat⁹:ꝙ loculos ꝓpe habuiſſet uolūtatis) ideo de
iniuriis nō affligebat:ꝙ ipſuꝫ in nullo ledebāt: ſꝫ dño
approbabāt. uerbat⁹ a latronib⁹ poſt mūdi abdicatio
nē nihil curauit:imo cātauit.Dedit pauptas qntū b.F.
.ſ.intimitatē & ꝯiunctionē cū xpo. ipſa.n.eſt glutinuꝫ
quo hō ligat copulat & ſtrict⁹ tenet cū xpo. teſte eni
ſpo b.F.uirt⁹ꝗ magis amicū xpo reddat eſt pauptas.
ꝗre & ſibi ꝯiunctū:ꝙ amicoꝝ eſt idē uelle & idē nol-
le:& duo ſunt in mēte una.Et ꝙ b.F.xpo fuerit unit⁹
pꝫ ei⁹ legēdā intuēti.In cui⁹ ſignū xps ut ipſe poſtmo
dū reuelauit ei ꝯceſſit ut ſemp ſcā cogitaret loqret &

opareł.de cui⁹ cōiunctiōe loquił.ix.ps legēde.ꝙ xps
Ieſus itra ubera ſue mētis cōtinue morabał:in quē op
tabat p amorē totalr trāsformari.Dedit pauptas btō
F.ſextū.ſ.mētis puritatē.pauptas.n.eſt qdā camin⁹ ig
nis oia purgās:& a mēte excoquēs & remouēs tpaliū
delectationū & affectionū materiā. occaſionē.n. oēm
tollit peccādi.ut dictū eſt ſupra.in cui⁹ ſignū xps q nē
ſi mētis oculis uideł:a b.F.multotiēs eſt uiſus.ut ꝯfor
mitate pcedēti eſt dcm. Septimū dedit ſcā pauptas b.
F.ſ.mētis ſubleuationē:qa.n.mētē a terrēis oio remo-
uerat p ipoꝝ abiectionē & uilipēſionē:hinc eſt(ut di
cit.iiii.ps legēde) ꝙ mēte & facie ſemp ad ſupna ui-
debał ſuſpēſus & affix⁹.ut dictū eſt ꝯformitate pcedē
ti.Et de his que fiebāt circa ipſuꝫ nihil aduertebat.ut
patuit qñ trāſiuit p burgū ſancti ſepulchri.Octauum
ꝙ porrexit pauptas ipſa b.F. eſt uictoria de diabolo.
uñ de b.F. loquēs Alexāder papa in puilegio de ſtig-
matib⁹:qd incipit.Benigna diuine opatio uolūtatis.
dicit ꝙ ipſe uiā iuſtitie parās in deſerto altiſſime paup
tatis:cōtra carnē mūdū & diabolū exultauit uelut gi-
gas.Nā ꝙ diabolū pauptate ſupauerit:hr in.i.lib.cō-
formitate.vi.pte.ii.& diceł ꝯformitate.ix.hui⁹ſecūdū
Cū.n. diabolus ſoleat hoīes p mūdialiū appetitū ca-
pere:p abiectionē ipſoꝝ pfectā uincił & ſupał:qa nu
dus cū nudo luctari debet:& ꝙ b.F.diabolū uicerit:ſi
gnū erat ꝙ ad ipſuꝫ p multa miliaria:ut ipſi demones
teſtati ſūt: accedere ab angelis nō pmittebanł. Nonū
dedit paupertas b.F. deuotionē & dulcedinē mirā ad
deū & ad ſcōs: qm heſit totalr deo p amplexū paup-
tatis guſtauit ꝗ ſuauis eēt dñs:cui⁹ ſuauitate attract⁹
nihil ei durū uidebał:quoꝝ amore & ꝯſideratiōe non
ſolū in ꝓpoſito ſcē pauptatis ꝯfirmabał:ſꝫ ad pficiē-
da oia reddebał ex deuotōe & dulcedie ꝓmptiſſim⁹.
ter ad terrā ſaracenoꝝ iuit ad.S.Iacobū de galicia:ad
S.Michaelē:ad.S.Nicolaū:& Romā pluries: & ſic ſā
ctuaria uiſitādo : argumētū erat deuotionis magne &
dulcedinis ſupabūdātis ꝯſolatiōis diuie:hac deuotio-
ne & dulcedine ex paupertatis bono accepta:clamat
b.F.De⁹ me⁹ & oia.put expſſit in camera adhuc ſe-
cularis exñs fris Bernardi. Decimū qd dedit pauper
tas ſcā btō F.fuit ſubuētio.ſibi.n.in cūctis ſubuēit.ni-
hil deſuit btō F. poſtꝗ xpi amor corde fuit & ope ſcē
pauptati ꝯiunct⁹ btō F.fameſcēti cū ſociis poſt cōfir-
mationē pme regule:cib⁹ celit⁹ eſt a deo deſtinat⁹. ut
dic.iiii.ps legēde.in caplō gñali: in quo ultra qnqꝫmi
lia frūꝫ fuerūt miniſtrata ſunt oia affluēter dei ꝓuidē-
tia. ut dic.iiii.ps legēde.In mari ſclauonie cibaria in-
gredięti nauē ꝓ ipſo & ſocio a deo directa:ipſis ēt na
utis ſuffecerūt. In heremo ſancti Vrbāi aq̄ in uinū eſt
mutata.deferēti in aſello btm F.fons aq̄ d nouo i mō
te eſt ꝓduct⁹.hoīb⁹ de aſſiſio ducētib⁹ b. F.de nuce
rio aſſiſiū in ſatriano: cib⁹ gratifice eſt donat⁹. Vinea
ſacerdotis comeſta a plebe uindemiaꝝ tpe : uinū pbu
it ultra ꝯſuetū.Medico & frib⁹ apud fontē polūbaꝝ ꝓ
prādio necaria cūcta danł. panib⁹ trib⁹ multiplicatis
facianł ſufficiēter frēs nūero triginta.p totā ꝗdrageſi-
mā maiorē in lacu puſino medietate uni⁹ panis a deo
ſuſtēnał Frāciſc⁹.Infirmo de.S.Iacobo redeūti: auicla

ad edēdū celitꝰ eſt miſſa. Sic & apud aſſiſiū egroto &
deſiderāti ſqualū: caniſtrū plenū eſt directū. petroſillus
nocturno tpe quē optabat īuenit. Semel ipſo tunica i-
digēte: cū diceret Guardiano ut ſibi faceret unā: cum
Guardianꝰ mēte uolueret p noctē qūo poſſꝫ inuenire:
ſūmo mane cū uellet ad hoc locū exire: hoieꝫ iuenit q̄
ferētē pānū ꝓ ſex tunicis: ut daret tribus ꝓ aīa ſua. Et
cū Guardianꝰ id btō F. retuliſſet: dixit b. F. Accipe pā
nuꝫ: ꝙ ad hoc miſſus eſt iſte hō a deo ut mee neċitati
talr ſubueniret: & gr̄as age illi ſolū qui d̄ nobis uidet
eē ſolicitꝰ. Multis aliis modis & uiis diuina ꝓuidētia
btō F. in cūctis ſubuenit. Qu̾apropter b. F. aīando fra
tres ad amplexū pauptatis dicebat eis. ꝙ ſi pauptatē
tenerēt nihil deficeret eis: & dicebat. Quātū frēs decli
nabūt a pauptate: tātū mūdus declinabit ab eis. Que
rēt & nō inuenient. Sꝫ ſi dn̄aꝫ meam pauptatē comple-
xi fuerint: mūdus eos nutriet: ꝙ mūdo dati ſunt ad ſa
lutē. Cōmerciū eſt inter mundū & frēs. Frēs debēt ipſi
mūdo bonū exēplū dare. Mundus aūt debet eis ꝓuiſio
nē neċitatū. Quādo u̾o ſi frēs retraxerīt bonū exēpluꝫ
fide mērita: mūdus cōtrahet manꝰ ſuas iuſta cenſura.
Dedit pauptas btō F. undecimū. ſ. ipetrationē. ipē pau
p deo digniſſimꝰ Frāciſcꝰ clamauit: & ſtatim deꝰ exau
diuit eū. ut dicitꝰ ꝯformitate. xi. huiꝰ. ii. li. Duodecimū
qđ habuit b. F. ex paupꝛtate: eſt celeſtis glorie ſubarra
tio. ut ſupra dictū eſt. apli dei b. Petrꝰ & b. Paulus btō
F. hoc p̄dixerūt ex pte xp̄i dicētes. ꝙ qcūqꝫ pauptatē
pfecte ſeq̄rent de regno btitudinis ſunt ſecuri. Sic er-
go ex p̄fatis appatet qūo b. F. paupertatē dilexerit: &
qđ boni eiꝰ dilectiōe accepit. Multa alia poſſunt ad-
duci ad ꝓbādū pauptatē bti F. & q̄ habuit ex paupta
te: ſꝫ ꝓ p̄ſenti declaratiōe huiꝰ ꝯformitatis bti F. ad xp̄ꝫ
ſufficiāt iam dicta. Ergo frēs dilecti ad amplexū pau-
pertatis an̄dictis ꝯſideratis cū iducamur. uꝫ. p̄mo xp̄i
exēplo. ſecundo ſue mr̄is uirginis Marie. tertio aploꝝ
& diſcipuloꝝ. quarto ſcōꝝ tā pꝛ̄uꝫ de egypto q̄ alioꝝ
Martini bn̄dicti. & ſic de aliis. qnto ph̄oꝝ. ſexto gēti-
liū & paganoꝝ. ſeptimo dictis xp̄i & doctoꝝ. octauo
colatione beneficiorū in preſenti. nono premio futuro
rum: quia eam tenentibus regnum datur celorum: ſed
ſpernentibus traditur conſortium damnatorum. ſicut
dictum eſt conformitate nona primi libri. parte ſecun
da. decimo exemplo beati Franciſci & ſuoruꝫ ſocioꝝ
qui eam uiuentes & morientes cuſtodierunt: Amplea-
mus ipſam paupertatem: ut ſicut profeſſione deuoui-
mus ſic etiam opere impleamus: ut eius amplexu ſub
miniſtrentur neceſſaria: deuitemus antiqui diaboli la-
tibula: uictoriam habeamus de mundo carne & dia-
bolo: & tandem eius ductu laureati perpetuo ſimus
in gloria. amen. Sic ergo patet expoſitio conformita-
tis quarte huius ſecundi libri quo ad utranqꝫ partem:
uidelicet. Ieſus inops & modicus. Franciſcus fede-
ratur.

¶ Fructus quintus & cōformitas ſecundi libri. Et de
cimaſeptima in ordine. Ieſus ſubmiſſus omnibus.
Franciſcus minoratur.

Expoſitio prime partis. uidelicet. Ieſus ſubmiſſus
omnibus.

Virtus illa nobiliſſima ſan-
cte humilitatis: qua homo
deo placet diſplicet diabo-
lo: a uiciis ſeparatꝰ: ac uirtu-
tibus mirifice adornatꝰ: & ſi
nob oñdatꝰ ſuſcipiēda a ce-
leſtibꝰ: utpote qa boni an-
geli eā tenētes in celo remā
ſerūt. ſupbiētes uero & ma
li a celo eiecti de āgelis de
mōes effecti ſūt. A terreſtribꝰ. uꝫ. aīalibꝰ: q̄ in qbuſdā
uirtutibꝰ corporalibꝰ p̄ualent homini: ut in uiſus acui
tate linx & aqla. In olphatu canis & uultur. In auditu
gatus & ſerpēs. In pulchritudine pauo. In uoce phy-
lomela. In fortitudine leo. In uelocitate lepus. In pru-
dētia formica. In amictu & ornatu: iuxta dictū xp̄i: li
lia agri. & ſic de aliis: q̄ petiori modo q̄ in hominibus
repiuntꝰ. & ſic in talibꝰ ut de ipſis neq̄at ſupbire. A cor
pore nr̄o. ſ. de putredine: iuxta dictū Iob: gn̄ato cū do
lore enixo oibꝰ ſpoliato egreſſo ex utero ueſte & pelle
ſcdina excepto: i calamitatibꝰ ꝯſtituto & miſeriis: & ad
mortis finem & cinerē deſtinato. Ab aīa quā naturalr
hō iuenit plenā ignorātia: facilē ad ſeducēdū: difficilē
ad corpꝰ regēdū & refrenādū: a pc̄tō reſurgēdū & ad
ad bonū peragēdū. A toto hoie ꝯſiderādo mortis infa
libilitatē: ꝙ ſancitū eſt cuilibꝫ hoi ſemel mori. ciꝰ icer
titudinē. quo ad tp̄s ꝙ an hodie uel cras. quo ad locū
qa an in mari uel in terra. & ſic de aliis. quo ad pſonā
an p hominē uel p beſtiā &c̄. quo ad motū ſubito uel
per ſpaciū & ſucceſſiue. quo ad etatē puer uel iuuenis
uel ſenex. quo ad genꝰ febre uel gladio. & ſic de aliis.
quo ad ſepulturā an ponatꝰ in tumulo uel canibꝰ detur
ad deuorādū. hec oīa incerta cū ſint: ad humiliādū pre
bēt documētū. Et nō ſolū p̄fatis iducitꝰ hō ad humili-
tatē: ſꝫ ad hoc p̄cipue eſt ſcriptura ſacra: q̄ dū ſupbos
docet exēplo deiectos a ſuis ſtatibꝰ. ut pꝫ de lucifero
adā p̄mo hoie pharaone nembroth adoniſedech ſiſa
ra goliath ſaul achaz achab manaſſe ſenacherib na-
buchodonoſor arphaſat anthioco. & ſic de aliis mul-
tis: humilitate fulgētes a deo pandit erectos. ut pꝫ de
Moiſe Dauid. & ſic de pluribus aliis: ſuperbiaꝫ docet
merito abiici: & humilitate ornari. Verū cuꝫ ſcriptura
dicat Eccl̄. 30. Quāto maior es: tāto magis te humilia
in oibꝰ: & corā deo & hoibꝰ iuenies laudē: hinc eſt ꝙ
ſi uolumꝰ uere humilitatē addiſcere: ab illo in quo ful
ſit ſūme. ſ. dn̄o nr̄o Ieſu xp̄o diſcamꝰ: cuiꝰ humilitatis
magnitudinē exp̄mit apl̄s. Phil̄. 2. ex hoc. qa cū eſſet
deꝰ in tātū ſe humiliauit ut fcūs ſit hō dicēs. Qui cū i
forma dei eēt nō rapinā arbitratꝰ eſt eē ſe eq̄lē deo: ſꝫ
ſemetipſuꝫ exinaniuit formā ſerui accipiēs in ſimilitu
dinē hoiuꝫ factꝰ & habitu iuētꝰ ut hō. & addit. Hu-
miliauit ſemetipſuꝫ fcūs obediēs uſqꝫ ad mortē: mor-
tē āt crucis. Quare celſitudo diuinitatis calamitas nr̄e
miſerie & uiliſſime hūanitatis ſup oīa dei & dn̄i nr̄i
Ieſu xp̄i pādit humilitatē. hāc. n. accepit i ſuo exordio
in medio tenuit & uſqꝫ ad mortē cū ipſa pmāſit. hanc
. n. uirtutē notabilē & iſignē multiplr oñdit & declara
uit ſe diligere: dū eā aſſumpſit. Primo incarnatiōe qn̄

uoluit nr̃a carne uili obũbrari.ix. mẽſib⁹ in utero bea
te uirginis reclinari.& de ei⁹ puriſſimis ſanguinib⁹ for
mari. Secũdo in ſui in mundũ ortu & natiuitate more
alioꝝ naſcẽdo collocat⁹ in p̃ſepio & ſtabulo & pãnis
uilib⁹ ut paupculis amict⁹: & multis neĉitatib⁹ tã in
ſe q̃ in mr̃e circũdat⁹. Tertio in circũciſiõe ſeu in ſimi
litudine pctõꝝ circũcidẽdo: ac pr̃ib⁹ ſe conſormãdo.
Quarto in p̃ſentatiõe in tẽplo cũ tali ſocietate delat⁹
ac ut paup & humilis redẽptus duob⁹ pullis turturuꝫ
ſeu colũbarũ. Quinto in peregrinatione & ad egyptũ
fuga: ſi p̃ſeſ modus cetus tp̃s locus & alia q̃ ad h̃ cõ
curreſ. Sexto i baptiſmi a Ioãne baptiſta ut pctõr ſu
ſceptiõe: dñs oium a ſeruo uoluit baptizari: & ſe peni
tẽtia idigere declarauit. Septimo in p̃dicatiõe & ſocie
tate: q humiles pſonas & abiectas ad ſuũ diſciplatũ
admiſit & ꝯſortiũ. Octauo in mulieris ſamaritane be-
nigna alloquutiõe. nõ eſt dedignat⁹ cũ muliercula loq
& eã iſormare. Sic ẽt ad ſeruũ accedere uoluit cẽturio
nis. Nono in Lazari reſuſcitatiõe plorãdo orãdo p̃ceꝫ
& gr̃as referẽdo eidẽ. Decimo in honoris i die palma
ruꝫ ſuſceptõe: q aſinũ elegit & nõ equũ ad ſupſedẽdũ
ac lachrimas fudit: caſum flẽdo ciuitatis ieruſalẽ futu
rũ. Vndecimo in diſciploꝝ pedũ lotiõe & multis aliis
in cena exhibitis ab ipſo. Duodecimo in ſua ſacratiſſi
ma paſſione: ſi ꝯſidereſ uilis uẽditio: falſa p̃ditio: eius
captio: ligatio: deductio: uilipẽſio: calũniatio: pcuſſio:
uerberatio: deriſio: ad crucẽ iudicatio: ſociatio: corona
tio: exprobratio: cibatio: titulatio: & uiliſſima ptracta
tio. hec multis aliis ꝯcurrẽtib⁹ acclamãt idicibilẽ & ſũ
mã fuiſſe humilitatẽ filii dei & ſaluatoris nr̃i Ieſu xp̃i
q nõ ſolũ minorat⁹ paulomin⁹ ab angelis: ſꝫ ut abie-
ctiſſim⁹ fuit reputat⁹ ab oib⁹. Et q̃re p̃dictã hũilitatẽ
aſſumpſit? ut doceret ipſaꝫ ſibi acceptiſſimã: & ſine q̃
nihil p̃deſt ad ſalutẽ ut diceſ. ad hui⁹ uirtutis ſuo exẽ
plo acceptionẽ inuitabat fideles xp̃icolas dicẽs. Mat.
xi. Diſcite a me: q mitis ſum & humilis corde. Augu-
ſtinus in ſermone plurimoꝝ martyrũ. Diſcite a me: nõ
mortuos ſuſcitare: nõ ſup aq̃s ſiccis pedib⁹ ambulare:
nõ hoc dixit: ſꝫ qd ait? q mitis ſum & humilis corde.
Et q uirt⁹ humilitatis plures teſtãtib⁹ doctorib⁹ hꝫ
gradus: hinc eſt q q̃rẽti hãc poſſidere uirtutẽ: ſi p ſca
lã hui⁹ uirtutis uelit aſcẽdere a xp̃o q̃rat ſũmo magr̃o
rũ: q ſunt ei⁹ gradus: & rñdebit q ei⁹ gradus p̃m⁹ eſt
humilitatẽ oñdere. Primo ut corde ſit ueraciter humi
lis & in hac uirtute fundat⁹. hũc gradũ xp̃s oñdit qa
uere corde & nõ ficte fuit ſubdit⁹ mr̃i & patri putati
uo Ioſeph. Luc̃.z. pp̃ter qd̃ ad hui⁹ oſtenſionẽ dicit.
Matth. xi. Diſcite a me: q mitis ſum & humilis corde
Secũdo corpore ut ſit humilis ẽt corpore. uꝫ. uili ueſti
mẽto & corpis amictu ſe adornãdo. Non habuit xp̃s
robas & ueſtimẽta uarietate & p̃cioſitate colorũ diſti
cta & ſingularia. Quod p̃hibuit diſcipulis. ut ait Hie
ronymus. Ipſe magr̃ nõ habuit: ſed tunicã ſimplicẽ. de
hoc. n. modo ſp̃ali baptiſtã cõmẽdauit Ioãnẽ. Mat. xi.
Tertio pompas & põpaticos fugiẽdo honores. Ipſe
dñs turbã eũ uolẽtẽ facere regẽ fugit. Io. vi. & ſic ſcõ
fugiẽdos honores declarauit. Quarto ut cunctas res
mũdanas deſpiciat. xp̃s nõ habuit ubi caput ſuũ recli
naret. Matth. ix. Quinto ſenſus corpeos: & p̃cipue o-
culos & ipſoꝝ aſpectũ declinãdo: q ut dicit ſcriptura
oculos ſublimes odit de⁹. xp̃s nõ ſolũ oculos: ſꝫ ſeip̃ꝫ
inclinauit: dũ digito in terrã ſcriberet. Io. viii. Quibus
qnqꝫ p̃m⁹ gradus aſcẽſus ſcale humilitatis quo ad ei⁹
oñſionẽ integraſ cũ ſeq̃ntib⁹ ſi habeant. Secũdus hu-
militatis gradus ut pſonas hũiles & paupes diligat.
xp̃s doctores deſerẽs in quoꝝ medio ſtabat: mr̃e uiſa
ad ipſaꝫ & Ioſeph humiles accedit: & cũ eis cõuerſaſ
ſic cũ humilib⁹ ap̃lis ſtat & aliis. Terti⁹ gradus eſt fu
ga p̃prie laudis. xp̃s demonib⁹ & plurib⁹ a ſe curatis
mãdauit ut nulli pãderẽt q̃ circa eos pegerat. ut pꝫ in
euãgelio Matthei Marci & Luc̃. plurib⁹ i locis. Quar
tus gradus eſt ſuſceptio leta iniuriarũ & tolerãtia. xp̃s
dũ uerbis ꝯtumelioſis ipetereſ a iudeis & dicereſ. De
moniac⁹ uini potator fabri fili⁹ pctõr. & ſic de aliis. &
ſi in qbuſdaꝫ confutãdis rõnabil̃r rñdit: nõ tñ reddidit
maledictũ p̃ maledicto. Accuſatuſqꝫ Pilato nihil rñ-
dit: multiſqꝫ iniuriis laceſſit⁹: & tãdẽ crucifixus: ſũma
patiẽtia oia tolerauit. ut Iſaias teſtaſ. i. Petri ca. z. Qui
tus gradus eſt ut qs cõi uite alioꝝ i bono ſe ꝯformet.
dñs Ieſus cũ publicanis ꝯuerſabaſ: & cũ pctõrib⁹ co-
medebat hoſpitabaſ & ſtabat. ut pꝫ de Mattheo. Mat
thei. ix. & de Zacheo. Luc̃. xix. & in aliis locis hr̃. pp
quod dicebaſ a iudeis amicus eẽ publicanoruꝫ. Sex-
tus gradus eſt ut ſe ſubdat maiori minori & eq̃li. xp̃s
ſe pr̃i ſubiecit. legi q erat ſupra legẽ. iudeis ſibi iſimis
ſe capi ab eis pmittẽdo & occidi. mr̃i & Ioſeph. Septi
mus gradus eſt fuga ſtat⁹ altitudinis & gloriari in hu
militate. xp̃s ſtatũ elegit pauperũ & humiliũ: nõ diui-
tũ nec p̃cipũ aut potẽtũ hui⁹ ſeculi: docuitqꝫ in hu-
militate pſiſtere dicẽs. Luc̃. xiiii. Cũ inuitat⁹ fueris ad
nuptias: recũbe in nouiſſimo loco &c̃. & q ſe humili-
at exaltabiſ. & Luc̃. zz. dicẽs. Ego aũt in medio ur̃um
ſum tãq̃ q miniſtrat. & Mat. zo. Ego nõ ueni miniſtra-
ri: ſꝫ miniſtrare &c̃. Octau⁹ gradus eſt ut ſuaꝫ nõ uelit
unq̃ pficere uolũtatẽ. xp̃s dicebat. Nõ ueni facere uo
lũtatẽ meã: ſꝫ ei⁹ q miſit me pr̃is. & Mat. xxvi. Nõ qd̃
ego uolo: ſꝫ qd̃ tu. Non⁹ gradus eſt taciturnitatẽ ſer-
uare uſqꝫ ad iterrogationẽ. xp̃s Herodi nec Pilato rñ
dit. ut hr̃ Luc̃. xxiii. & Io. xix. Decim⁹ grad⁹ eſt deũ ti
mere & ei⁹ ſeruare mãdata. & xp̃s dicit. Io. xiiii. Ego
p̃cepta pr̃is mei ſeruaui: & maneo in ei⁹ dilectiõe. &
Io. xiiii. Que placita ſũt ei facio ſemp. Vndecim⁹ gra
dus eſt ut ſit mãſuet⁹ in uerbis: & cũ magna maturita
te loquaſ & modeſtia. de xp̃o dr̃ Luc̃. z. Mirabanſ ſup
doctria & rñſis ei⁹. & Io. vii. Nũq̃ ſic loquut⁹ eſt hõ.
Duodecim⁹ gradus eſt ut in oib⁹ opib⁹ & actib⁹ hu
militatis delecteſ. xp̃s tetigit leproſos & iſirmos: nec
eoꝝ dedignat⁹ eſt ꝯtactũ: ac pedes lauit diſcipulorũ.
Sic ergo dñs Ieſus & humilitatẽ tenuit & tenẽdã p̃ſa
tis gradib⁹ declarauit. Prefatos gradus hũilitatis po-
nit btũs Bñdict⁹ in regula. ca. vii. & Bernardus regu
lã bti Bñdicti exponẽs: cũ eis ꝯcordat uenerabilis An
ſelm⁹: & ſi tot nõ ponat. Verũ Io. Climac⁹ in. xxv. ſca
larũ ſuarũ gradu alios ponit uerbis a p̃ſatis diſtictos
ſꝫ ad p̃ſatos reducibiles: ut intuẽti põt patere: q gra-
dus ab ipſo ſic ponunſ. Prim⁹ gradus eſt ignominie ſu

ſceptio:ut conuicia qs libẽter ſuſtineat. Secũdus gra-
dus eſt oĩs ire & furoris tẽperãtia:ut nunꝗ ex illatis in
iuria & irã accẽdat. Tertiꝰ eſt bonoꝝ oĩuꝫ ĩfidelitas
ꝓ ſeſe:ut ſe bonoꝝ largitoꝝ a deo nõ reputet dignuꝫ
ſed fidelẽ diſpẽſatorẽ:ſꝫ potiꝰ ĩfidelẽ. Quartꝰ gradus
eſt mãſuetudo & tractabilitas:ut ſit ↄuerſabilis & tra
ctabilis. Quintꝰ gradus eſt amor pauperũ cũ opere ut
ſ ꝯpes diligat & eis ſubueniat. Sextꝰ gradus eſt iniu
rias & offendicula ſupportare:ut ſi ſolũ ſupportet uer
ba:ſꝫ & uerbera. Septimꝰ gradus eſt uolũtatis ꝓpe ab
negatio:ut nõ qđ ipſe:ſꝫ qđ alter uult & mãdat faci-
at. Octauꝰ gradus eſt obediẽtia: ut obediat maiorıbꝰ
equalibꝰ & minoribꝰ. Nonꝰ gradus eſt paupertatis ex cor
de ſuſceptio. Decimꝰ gradus eſt uilis ſui reputatio &
ↄfuſio. Vndecimus gradus eſt multiloquii deuitatio &
declinatio. Duodecimꝰ cupiditatis glorie oĩs abdica-
tio. Ponit ẽt alios. ꝓmus eſt diuinoꝝ bñficioꝝ attẽtio:
& ꝗ ſumus ingrati eidẽ. Secũdus eſt ſui diligẽs cogni-
tio & ↄſpectio: ꝓncipiũ mediũ & fnẽ ↄſiderãdo. Ter
tius eſt ſuiipſius rephẽſio: de multiplici iperfectiõe &
defectibilitate. Quartꝰ eſt uane glorie & mũdi odiũ.
Quintꝰ eſt de oĩbꝰ bñficiis ſibi collatis ſe ingratũ re-
putare. Sextꝰ eſt ut ne ipſi gloriã ꝑſtet: ſed ↄſeruet cũ
humilitate deũ rogare. Septimꝰ eſt habitꝰ & uilis in-
duitio. Octauꝰ eſt exercitatio in humilibꝰ. Nonꝰ eſt i
ↄfidẽtia de ſeipſo: ut.ſ.de ſe quoquo modo nõ ↄfidat
Decimꝰ gradus eſt ut pctm̃ ꝗtũ põt caueat: tanꝗ deo
diſplicẽs. Vndecimꝰ dei ꝓcepta ſatagat cuſtodire. Duo
decimꝰ ut rephẽſiões nõ abiciat: ſed libẽter ſuſtineat.
hos gradus ponit ille Io. Climacꝰ humilitate iſignis:
ꝗ ut dictũ eſt: ad ꝓfatos ualẽt reduci. p hos gradus a-
ſcẽdẽdo: ad humilitatis faſtigia qs ualet ꝑuenire. ꝓut
magr̃ ueritatis xp̃s & uerbo docuit & exẽplo firma-
uit. hãc.n. ꝓus tenere uoluit: & demũ uerbo docere to
tis nixibꝰ circũplectẽdã: nõ ſolũ ut ſibi placibilẽ: ut di
ctũ eſt: & acceptã. ſꝫ ut nobis utiliſſimã & ad mlta ua
lẽtẽ. ad multa.n. utilis eſt ipſa humilitas. Quia primo
dei ſapiẽtiã in aĩaꝫ introducit. ꝓuer b.xi. Vbi humili-
tas: ibi & ſapiẽtia. Et Matth.xi. Abſcõdiſti a ſapiẽtibꝰ
& prudẽtibꝰ: & reuelaſti ea paruulis. Salomoni petẽ-
ti humilr̃ ſapiẽtiã. 3.Re.3. Sapiẽtiã deꝰ dedit. Secũdo
a diabolo liberat eiꝰ laqos ꝑcalcãdo. Antoniꝰ abbas
terrã laqueis diaboli plenã uidit. & cũ ꝗreret qs poſſꝫ
euadere & trãſire: rñſum accepit ꝙ humilitas de ipſo
triũphãdo. Geñ.3. Ipſa ↄteret caput tuũ. caput diabo
li ſupbia eſt: quã ſola humilitas amputat & elidit. Da
uid humilis caput abſcidit Goliath ſupbi. 1.Re. Ipm̃
ſupando & uincẽdo. Ionathas derelictꝰ a ſuis cinereꝫ
ponẽdo capiti & ſe humiliãdo & orãdo: ↄtra hoſtes ꝓ
cedens uicit. i. Machab.i. Diabolus dixit Machario.
Humilitas tua ſola me uicit. Iudas machabeꝰ. primo
Machab.3. Cinerẽ ſup ſe & ſuũ ſpargẽs exercitũ ho-
ſtes ꝓſtrauit. & de ipſo idẽ hr̃. ii.Machab.xi. Cõtra li
ſiam. Glo. Ro.vii. inqt. Eſto humilis: nõ ꝑſumas de te
& poteris uincere. A diabolo (dr̃ i uitis pſ̃uꝫ) ingeta-
mur: ꝙ armã nr̃a abicimꝰ: ꝗ ſunt cõtumelie ſuſceptio
paupertas & humilitas ac ſapia. Auguſtinꝰ. ſolus uicit:
q de ſe ꝑſumit. Solus uincit q de ſe non ꝑſumit: hoſtẽ

euadẽdo ſubtilis & exilis ab hoſte nõ tenet rete. Na-
buchodonoſor in captionẽ traxit diuites & potentes.
iiii.Re.ultimo. Paupibꝰ.i.humilibꝰ dimiſſis & euadẽ
tibꝰ. Tertio aĩaꝫ pacificat & trãqllat. Inter ſupbos ſꝑ
ſunt iurgia: ſꝫ nõ inter humiles. Inter paſtores Abraaꝫ
& Loth ſunt iurgia: & nequeũt habitare ſimlr̃: ſꝫ Loth
ab Abraã diuiſo: ipſe humilis Abraaꝫ habitat in pace
in terra. Geñ.13. Quarto oculos dei ad ſe iclinat. Luc.
i. Maria inqt. Reſpexit humilitatẽ ancille ſue &c̃. ꝓs.
Humilia reſpicit in celo & in terra. Et Iſaias. Ad queꝫ
reſpiciã niſi ad pauperẽ cõtritũ ſpũ. Quinto dei aures
patefacit & reſerat. Iudith.xi. Et mãſuetoꝝ tibi ſemꝑ
placuit deꝑcatio. Et ꝓs. Reſpexit in oronẽ humiliuꝫ:
& nõ ſpreuit ꝑces eoꝝ. Et Eccl.xxxv. Oro humiliãtis
ſe nubes penetrat: & ꝓ exauditiõis ſuffragio deũ adit.
Defectus humilitatis in oronibꝰ cauſa eſt nõ exaudi
tionis. Pꝫ de phariſeo & publicano. Luc.xviii. Et per
oppoſitũ humiliãtes ſe deꝰ exaudit. Filii iſrl̃ ualde hu
miliati in egypto a dño exaudiunt. Deuter.xxvi. Sex
to dei irã mitigat & ſuaꝫ reuocat. ꝓs. Humiliatus ſum
& liberauit me. Irã ꝙ reuocet dei & ꝙ placet: patꝫ de
Achab.3.R.21. De niniuitis. Ione.3. De Ioachim.iiii.
Re.xiii. De Ioſia.iiii.Reg.xxii. Sic & de Manaſſe.2.
Paralip.33. Et de Roboã & uiris Iuda dr̃.2.Paralipo.
12. Quia humiliati ſunt auerſa eſt ab eis ira dei. Iudith
ut placaret dñm poſuit cinerẽ ſup caput ſuuꝫ &c̃. Sic
Ioſue & filii iſrl̃. Ioſue.vii. Et multa de hec hñt exẽ-
pla in ſacra ſcriptura. Septimo furorẽ hominuꝫ ſedat.
reſpõſio mollis.i.humilis frãgit irã. Prouer.xv. Dauid
humilr̃ reſpõdẽdo Sauli eiꝰ irã fregit. Sic Iacob humi
litate fregit Eſau fratreꝫ ſuũ. Geñ.33. Gedeon humili
ſermone irã cõpeſcuit uiroꝝ efraim. Iudicũ.viii. Octa
uo ad ſtatũ ſubleuat & exaltat. xp̃s clamat in euãge-
lio. Qui ſe humiliat exaltabit. Saul dum eſſet paruu-
lus.i.humilis in oculis ſuis: factus eſt rex iſrael.i.Re.
xv. Moiſes ſe humiliãdo. Quis ſum ego? Exo.3. Prin
ceps populi conſtituit a dño. Ieremias dicẽdo ſe neſci
re loq. Iere.i. Cõſtituit a deo ſup gentes & regna &c̃.
Gedeon dicẽs. ecce familia mea minima eſt &c̃. a deo
in iudicẽ populi ordinat. Iudic.vi. Iob.v. dicit. Deꝰ hu
miles ponit in ſublime. Et btã uirgo Maria. Luc.i.dic.
Depoſuit potẽtes de ſede: & exaltauit humiles. No-
no uirtutes cõſeruat & roborat: dicẽte btõ Gregorio:
q ſine humilitate uirtutes cõgregat: ꝗſi puluerẽ in uẽ
tũ portat: & alibi dicit. Perit oẽ qđ agit ſi nõ ſolicite ĩ
humilitate cuſtodit. Decimo pctã cõdonat. ꝓs. Cor cõ
tritũ & humiliatũ deꝰ nõ deſpicies. Dauid ſe hũiliãdo
poſt pctm̃ cõmiſſuꝫ fornicationis & occiſionis urie di
cẽs. Peccaui: deꝰ trãſtulit peccatũ ſuũ. ii.Re.xi. Vnde-
cimo obtinet gr̃aꝫ. Iaco.iiii. & i.Petri.v. Deꝰ ſupbis re
ſiſtit: humilibꝰ aũt dat gr̃am ſuã. Eccl.xiii. Humiliare
deo & expecta manus eius.i.gr̃aꝫ eius. uacua uaſcu-
la.i.humilia replet oleo.i.gr̃a eliſeus.iiii.Re.iiii. Duo
decimo & ultimo perducit ad gloriã & in ꝑſenti. Iob.
22. Qui humiliatus fuerit erit in gloria. Et ꝓuer b.v.
Gloriã ꝑcedit humilitas. Patuit in Ioſeph ꝓus humi-
liato & poſtmodũ ſup oẽꝫ egyptũ exaltato. Geñ.xlii.
Et in futuro. ꝓs. Pplm̃ humilẽ ſaluum facies. ꝓs. Hu-

miles ſpũ ſaluabit. Et ꝓuer. xix. Humiles ſpũ ſuſcipiet gloria. Matth. xix. de paruulis dicit̃. Taliũ .n. eſt regnũ celoꝝ. Et Luc. xii. dicit xp̃s puſillis .i. humilibus. Complacuit patri meo dare uobis regnũ. Quibꝰ duodeciꝫ pꝫ quãta & qualis eſt uirtuoſitas humilitatis & utilitas: eiuſqꝫ amplexũ ſuadent p̃miſſa & ſtringendã brachiis totiꝰ pãdũt amoris: ipſa ſiqdẽ humilitas gratis eius amplexibꝰ dei filiũ: ſuãqꝫ mr̃em indiſſolubilr̃ aſtrinxit. Quare ad eius laudẽ hoc ſolũ fideli ſufficere deberet: ꝙ regi oium & eius btẽ mr̃i eſt totalr̃ copulata: ac cũ ipſis idẽ unũqꝫ effecta. de celo deũ ad terram trahẽdo: ipſi habitaculũ in mr̃e uirgine ꝓparauit: eius [illegible] affuit actibꝰ: ipſius cõmẽdata fuit ſermonibꝰ: & [illegible] oia p̃dicata. in cruce confixũ nõ deſeruit: & ad infer[illegible]ima cũ eo deſcẽdẽs ſupbie caput diabolũ cõfudit ligauit & deſtruxit. cũ p̃fatis affuit in oculis in auribus in ſenſibꝰ in corde in ore & mẽte & ſuis ſanctis opibꝰ. O p̃clara & excelſa humilitas: tu oia bona hominibꝰ ĩpẽdis: tu certe deũ inclinas: hominibꝰ eiꝰ patefacis aures benignas: celũ apis: penetras nubes: iracũdiã placas diuinã: iras ſedas hominũ & beſtiarũ: miſericordiã ꝓuocas altiſſimi: uincis deũ: ſententiã reuocas: exaltas deiecta: gr̃am ĩpetras: & ab oi malo tu curas. O humilitas q̃ ſapientiã in aiaꝫ introducis: charitatem amiſſam reſtituis: a diaboli laqueo eripis: anime lumen infundis: honoribꝰ tuos accumulas: mortua uiuificas: ſterilitatẽ mentis fecũdas: dilectionẽ nutris in cordibꝰ: locas in tuto: in tentatione cuſtodis: de hoſte triũphũ aſſiduũ reportas. O humilitas luminare mũdi cordis es paradiſus: celũ exẽplaritatis: dies iuſtitie: lignũ ſcie boni: fõs cordiũ: & arcꝰ fidẽtiſſime pacis. Tu archa mũdi: ſcala celi: uirga uirtutis: uallis bñdictionis: arbor uite: fons ſignatꝰ: hortus cõcluſus: uinea domini: & ſanctitatis ois origo. te ueteris teſtamẽti p̃res ſuſcepere: p̃dicauere ꝓphe: tibi apoſtoli inheſere: martyres triũphauere: doctores cõmẽdauere: confeſſores ſe totos dedere: uirgines habuere: angeli in te p̃manſere: demones odere: ac celicole dilexere. ex quo in mirandis p̃cipuã te ethnici tenuere & gentiles. ꝓut dicit Valerius maximus. ut pꝫ de Valerio publicola lib. iiii. Rubrica p̃ma. ca. i. De Manilio lib. vi. Ru. iiii. cap. iii. De Pitaco mitleneo lib. vi. Ru. v. ca. xii. De Marco rutilio cenſorino lib. iiii. Ru. i. ca. iii. De Fabio maxio li. iiii. Ru. i. ca. v. De Scipione affricano lib. iiii. Ru. i. ca. vi. & de eodẽ lib. iiii. Ru. iii. ca. viii. De Epimanũda tebano lib. iii. Ru. vii. ca. xxiiii. De Platone lib. viii. Ru. xiii. ca. iii. De Genicio pico lib. v. Ru. vi. ca. v. De Attilio lib. iiii. Ru. iiii. c. v. De Attilio regulo lib. iiii. Ru. iiii. ca. viii. & de multis aliis idẽ ponit: q ſupbie typuꝫ a ſe reiciẽtes diuerſimode humilitatis uirtute per oia claruerũt: xp̃icolas edocẽtes nõ ſolũ p̃fatis & xp̃i documento: ſed ipſorum exemplo & norma humilitateꝫ ab omnibus auide capeſcendam cuſtodiendam & indeſinenter propoſſe ꝓſſidendam: ac cum ipſa ultimo mortẽ eſſe ſuſcipiendã. Predictis igitur apparet p̃ma pars huius quinte conformitatis declarata. uidelicet. Ieſus ſubmiſſus omnibus.

¶ Secunda pars fructus qnti & ꝯformitatis. & decimeſeptime in ordine. Frãciſcus minorat̃. Expoſitio.

Mniũ uirtutũ cuſtos & decor humilitas uiꝝ dei btũ F. pfecꝫ nſm a deo ſui iuris effecit: ut q̃uis in eo multiplex refulgeret ꝓrogatiua uirtutũ: in ipſo tñ hec tãq̃ in minoꝝ minimo p̃cipuũ uideret̃ aſſecuta dñiuꝫ. In hac ſiqdẽ ſue ſctitatis fundamentũ ſuppoſuit: in uite actibꝰ tenuit: & demũ cũ ipſo glorioſa in morte celuꝫ laureanda adiuit. Ut igit̃ uideat̃ ſuccincte de humilitate ipſiꝰ: iuxta dicta in p̃ma pte p̃cedẽtis expõnis huiꝰ y. ꝯformitatis: humilitatẽ bti F. atteſtant̃ multa & ſingularia. Et p̃mũ eſt humiliũ & abiectarũ pſonaruꝫ ab ipſo uera & grata dilectio. Dilectionẽ bti F. ad humiles oñdit affectio eiꝰ ad paupes. ut dictũ eſt ꝯformitate. iiii. p̃cedẽti. Cũ .n. tã ex dono nature q̃ grẽ liberalr̃ eẽt & largꝰ: eis elimoſinas libẽter dabat. Militi egeno ſeꝓpa ueſtimẽta exuẽdo largitꝰ ẽ. ut dic̃ p̃ma ps legẽde. panes in copia dũ eẽt ſecularis ponebat in mẽſa ut daret paupibꝰ: & ſe uoto dño aſtrinxit: ꝓ eiꝰ amore petentibꝰ ſi poſſibilitas afforet nihil denegare. Quod uſqꝫ ad mortẽ ſeruauit oia ꝓut occurrebat pauperibꝰ largiẽdo. Oñdit hoc p̃mũ cũ paupibꝰ & humilibꝰ cõuerſatio. Rome iter paupes idutꝰ pãnis ipſoꝝ añ fores bti Petri eccleſie ſecularis exñs ad petẽdũ cũ ipſis elimoſinã ſe poſuit. Ibidẽ iuitatꝰ a. D. Mattheo rubeo ad prãdiũ: cũ paupibꝰ a dicto dño iuitatis ad comedẽdũ ſe in terra ꝓſtrauit: & cũ eis comedit. De eiꝰ amoꝛ ad pſonas abiectas & humiliatas dic̃ legẽda triũ ſociorũ: & legẽda maior pte p̃ma. uꝫ. ad leproſos. Añ .n. mũdi abnegationẽ cũ btũs F. a dño in oꝛone audiſſet: ꝙ oportebat eũ q̃ carnalr̃ dilexerat odire: & q̃ oderat amare: & dulcia ſibi eẽ amara: & demũ dulcedinẽ hr̃e in his q̃ añ horruerat: & poſtq̃ xp̃s apparuit ei cruci ꝯfixꝰ dicẽs ſibi. Si uis pfectꝰ eẽ & uenire poſt me: abnega temetipſuꝫ: & tolle crucẽ tuã & ſeq̃re me: ipſe b. F. ad leproſos affectũ habuit ſingularẽ. Semel eq̃tãti: ut dic̃ legẽda maior pte. i. leproſus factꝰ obuiã: & ſi ſibi horrorẽ icuſſerit: de equo tñ deſcẽdẽs pecuniam & oſculũ dedit. ac equũ aſcẽdẽs cũ poſt ſe reſpiceret minime eſt uiſus. Per iterpoſitã pſonã ꝑus leproſis faciebat elimoſinã ꝓpter horrorẽ: demũ factꝰ eſt adeo eorũ amicus ꝙ humilitatis & hũanitatis obſeqa ipſis cũ benifica pietate exhibebat. Dabat .n. eis elimoſinas accedẽdo ad ipoꝝ hoſpitale: uniuſcuiuſqꝫ manũ amore xp̃i q apparuit ut leproſus oſculãdo. Abrenunciato mũdo: ut dic̃. 2. ps. legẽde maioris: ſe trãſtulit ad leproſos: eratqꝫ cũ eis diligẽtiſſime ſeruiẽs oibꝰ ꝓpter dñꝫ: lauabat ipſoꝝ pedes: ligabat ulcera: educabat plagarũ putredinẽ: & ſaniẽ abſtergebat: oſculãdo ex mirãda deuotione plagas ipſoꝝ. Temporis in ꝓceſſu cũ frẽs hr̃e cepiſſet: uoluit ꝙ frẽs manerẽt in hoſpitalibꝰ leꝓſoꝝ ad ſeruiẽdũ eis: & ibi facerẽt ſancte humilitatis fũdamẽtũ. Nã qñ ueniebãt ad ordinẽ nobiles & ignobiles: iter alia q̃ eis annũciabant̃: dicebat̃ ꝙ oportebat

tos humil' ſeruire leproſis: & manere in domib⁹ eoꝝ. Et in regula pma btūs F. conceſſit frib⁹ q̄ p leproſis in manifeſta eoꝝ neceſſitate poſſent elimoſinas acqrere a pecunia cauēdo. & gaudere deberēt cū eis cōuerſari xpi exēplo. Frēm Pacificū btūs F. ipſe remanēte in q̄dā eccleſia. S. Petri de Beuanio ad hoſpitādū in hoſpitali leproſoꝝ de fero direxit Sic & frēm Bernardū dū cū ipſo iret ad. S. Iacobū ad ſeruiēdū uni īfirmo dimiſit. btūs uero F. hita idulgētia a papa Henorio dū reuerteret Aſſiſiū: in hoſpitali qd' eſt in itinere leproſoꝝ cū ſocio fratre Maſſeo dormiuit: & ſibi reuelatum fuit cōfirmationē idulgētie a xpo in celo. Quēdā uero frēꝫ aliū uocatū frēꝫ Iacobū ſimplicē dputauit ad ſeruiēdū cuidā leproſo ualde ulcerato. ſibi.n. btūs F. recōmēdauerat dictū leproſuꝫ: & oēs alios q̄ erat q̄ſi medic⁹ eorū: & libēter ulcera ipoꝝ tāgebat mutabat & curabat Nā ut dcm̄ eſt: tūc frēs morabanť in hoſpitalib⁹ leproſorū: q frater Iacob⁹ dictū leproſuꝫ ad. S. Mariā de angelis deduxit: qd' uidēs btūs F. dixit dicto fri Iacobo q̄ſi eū arguēdo. Tu nō deberes ita ducere frēs xpianos: q̄ nō eſt honeſtū p te nec p ipſis. lꝫ.n. uellet q̄ ſeruiret eis: tñ nolebat q̄ extra hoſpitale duceret illos q erāt multū plagati: q̄ hoies cōſueuerāt nimis abhorrere. & ipſe frater Iacob⁹ erat ita ſimplex q̄ ibat cū eis de hoſpitali uſqꝫ ad eccleſiā. S. Marie ſic iuſſet cū fribus: ipſos uero leproſos beatus F. uocabat frēs xpianos. & his dictis. b. F. ſtatim rephendit ſe: credēs lepſuꝫ eē uerecūdatū ppter rephēſionē quā fri Iacobo fecerat. & ideo nolēs deo ſatiſfacere & leproſo dixit culpā ſuā fri Petro cathanii: q tūc erat gnal' miniſter. & ait. Volo ut cōfirmes pniaꝫ quā elegi facere p h' defectu: & mihi nullatenꝰ contradicas. Rñdit frater Petr⁹. Frater: fac qd' tibi placet. Frater.n. Petr⁹ tātū uenerabať eū & timebat: q̄ nō pſumebat cōtradicere ſibi: lꝫ ide ſepe affligereť. Tunc dixit b. F. Hec ſit pnia mea. uꝫ. ut comedā ſimul in una ſcutella cuꝫ fratre xpiano. Cū ergo ſederet b. F. ad mēſaꝫ cū leproſo & aliis fribus: appoſita eſt una ſcutella iter b. F. & leproſuꝫ: ipſe .n. leproſus erat tot⁹ ulcerat⁹ & abominabilis: & maxime digitos hēbat cōtractos & ſanguinolētos: cū q̄bus accipiebat bolū de ſcutella: ita q̄ qñ pōebat ipos in ſcutella defluebat in ea ſanguis & ſanies digitoruꝫ. Et uidētes frater Petr⁹ & alii hoc: fuerūt ualde cōtriſtati: ſꝫ nihil ſunt auſi dicere ppter timorē & reuerētiā ſancti pris. Sic ergo pfatis apparet quō b. F. dilexit abiectas pſonas & humiles. Quib⁹ duo alia ſubdēdo exēpla nō ſolū patebit ipꝫ eorde & huiuſmodi amaſſe pſonas: ſꝫ deū p btm̄ F. taliū dilectorē mirāda circa tales pfeciſſe. Primū (& ſi tactū ſit pma conformitate hui⁹. z. lib. pte. z.) in pte ponit legēda maior pte. z. & hoc fuit in pceſſu uite bti F. Cuidā.n. hñti maxillā & os corroſuꝫ horribil': nec ſibi poſſet medicine remedio ſubueniri: btō F. obuiādo dū ille pedes eius uellet oſculari: a b. F. oſculat⁹: dū ipſe ore ſacro illā plagā cōtigiſſet: oī fugato morbo ilico ſanitatē recuparuit optatā. ubi & claruit mira humilitas bti F. in oſculo tā benigno: ac ipſi⁹ efficacia i miraculo tā ſtupēdo. Aliud exēplū ponit legēda antiq̄. Cū n. btūs F. leproſis ad ſeruiendū ſuos frēs deputaret ut uiā pfecte humilitatis adiſcerēt & tenerēt: ptigit quēdā leproſuꝫ illo in tpe uiuere peſtilētiſſimū ipatientē & pteruū & certis ſignis a diabolo agitatū: & qd' deterius eſt dei blaſphemuꝫ. Cui cū btūs F. frēs ad ſeruiēdū deputaſſet: & ipſi frēs toto conatu deſeruirēt eidem: ille ſpū agitat⁹ maligno ligua ſua peſtifera iniuriā & ipropia ipis irrogabat: ac manu ppa flagellis & pugnis multimodis eos uerberabat: & qd' eſt ſup oīa horrēdū xpm bñdictū & matrē ac ſcōs alios blaſphemabat. Verū frēs de irrogatis parū curātes: blaſphemiā aūt dei tolerare nequeūtes: ad b. F. iuerūt cuncta ſibi p ordinē enarrātes. Quibus auditis btūs F. ad dictū leproſuꝫ acceſſit. Et ingreſſus ad eū dixit. De⁹ det tibi pacē frater chariſſime. Cui ille rñdit. Et q̄lis mihi pax eſt: imo de⁹ abſtulit mihi pacē.n: q̄ tot⁹ ingt ſum marcidus. Et btūs F. Chariſſime: habe patiētiā: q̄ mala q̄ hic corporib⁹ iferunť: ualēt ad aie ſalutē ſi eq̄nimiter tolerenť. At ille. Quō patiēter poſſum tolerare: cū mea pena die noctuqꝫ pſeueret? nā nō ſolū ab ifirmitate cōburor & crucior: ſed ēt a frib⁹: quos mihi in ſeruitores dediſti: uehemēter affligor: q̄ nullus eſt q mihi ſeruiat ut eꝫ. S. F. p ſpm ſanctū cognoſcens q̄ ille a demonio uexabať: iuit & deū p ipſo deuote orauit. & facta orone: rediit ad ipſum īfirmū dicēs. Chariſſime: ego uolo ſeruire tibi ex quo tu nō es contētus de aliis. Et ille rñdit. Placet mihi: ſꝫ qd tu plus ceteris agere poteris? Rñdit btūs F. Quicqd cupis faciā. Et ille. Volo ut laues me: q̄ tot⁹ fetco in tātū q̄ meipſuꝫ ferre nō ualeo. B. F. ſtatim fec calefieri aquā cū herbis odoriferis: & expolians ipſum cepit ſuis ppriis manib⁹ lauare leproſum: & alius frater aquā deſup ifundebat: & ſic corp⁹ exteri⁹ lauādo ſanabat: ita ſuā aiaꝫ mūdabat iteri⁹. uñ cū leproſus ſanari icipet ſtatiꝫ ex cōpūctiōe itima cepit amariſſime lachrimari: & ſic corpus lauabať aq̄ & mūdabať a lepra: ita baptizabať lachrimis cōſcietia: & mūdabať ab oī iniqtate. Cū uero tot⁹ eēt lot⁹ & ſanat⁹ pfecte exteri⁹: fuit unct⁹ & ſanat⁹ iteri⁹. & ideo in tātā cōpūctiōē prupit & lachrimas: q̄ altiſſima uoce plorabat & clamabat ſe dignū iferno ppter iniurias illatas fribus: & p plagis & flagellis q̄ fecerat i eoſdē: & ppter ipatientiā & blaſphemiā in deū & ſcōs. uñ p.xv. dies durauit ille plāctus mirabilis: q ab intimis pcordiis pcedebat & erūpebat: & cōtinuo nihil aliud niſi dei miſericordiā iuocabat. & cū hac cōpūctiōe & cōtritiōe ſua pctā cōfeſſus eſt ſacerdoti. btūs aūt F. uidēs tā notū & aptū miraculū: gr̄as agēs deo: receſſit illinc: & ad partes multū remotas acceſſit: ne ſi dictū miraculū notuꝫ fieret pplo: oēs ad ipſuꝫ ocurrerēt: qd' ipſe ppter humilitatē toto poſſe uitabat. Dictus uero leproſus poſt miraculoſam ſanitatē & cōpūctionē phabitā iſirmatus eſt: & armat⁹ eccleſiaſticis ſacris: poſt paucos dies finiuit in dn̄o. Et cū b. F. in loco remoto in ſilua oraret: dictus leproſus iam defunctus apparuit ei ſpecioſior ſole: & in aere ſubleuat⁹ dixit. Recognoſcis me? Cui S. F. inquir. Quis es tu? Et ille. Ego ſum leproſus ille: quē xps bñdictus te pmerēte ſanauit: & hodie uado ad regnū btm. de quo deo & tibi gr̄as ago. Bñdicta

ſit anima & corpus tuũ: & bñdicta ſint uerba & opa
tua:quia p te multe anie ſaluabunt in mundo:& ſcias
q nõ eſt dies in mundo in quo ſancti angeli & ſancti
ac ſcẽ dei nõ referant magnã grãm deo de ſanctis fru
ctibus qui p te & tuũ ordinẽ undiq3 patrant p orbe3.
Et ppterea ↄfortare & grãs redde deo & ſta cũ bñdi
ctione dei: & btũs.F.his auditis remanſit ualde cõſo-
latus. Sic ergo iam dictis p3 btm̃.F. amatorem fuiſſe
abiectoꝝ:& ſic uere humilẽ. ¶ Secundũ qđ atteſtat
btm̃.F.fuiſſe humilẽ:eſt iniuriarũ libẽti animo ſuſce
ptio. Et qa de hoc plene eſt dcm̃ libro pmo ↄformita
te.v.parte.z. ſufficiat aliqua p huius ſecũdi pbatiõe
tangere. btũs.F. nõne ſe oñdit libẽti animo conuicia
& iniurias recipe:cum a ſuis ciuibus uelut fatuus lu
to impeteret & lapidibus:& tñ ut ſurdus in omnibus
ptranſibat. Id ipm oñdit actus uerberibus & uinculis
a patre dicẽs ſe pro nihilo ducere uincula & uerbera
eius: & pro xp̃i nomine gaudẽter mala omnia ſubitu
rũ. In ordinis exordio ſibi & ſociis uelut ignotis mul-
ta inferebant:& tñ alacritate maxima omnia ſuppor-
tabãt. Ad ſoldanũ uadẽs cũ ſocio frẽ illuminato a ſara
cenis captus:feraliter crudeliter & contẽptibilr ptra-
ctatus:affectus ↄuiciis uerberibus afflictus & uincu
lis alligat⁹ qd dixit ſocio:certe exhillarat⁹ dixit. Cõſi
de frĩ in dño:in nobis implet illud euãgelii. Ecce ego
mitto uos ſicut oues inter lupos. Cũ iniurias ipropia &
mala de ſe dici audiebat qd dicebat:certe ut dicit.vi.
pars legẽde.talia decet audire filiũ Petri Bernardõis.
Quapropter ipſe in patiẽtia & ſuſceptiõe iniuriarum
exptus & pbatus: dicebat fribus in regula.q frẽs de
berẽt hrẽ humilitatẽ & patiẽtiã in pſecutiõe & in in-
firmitate:& diligere eos q nos pſequunt rephẽdũt &
arguũt:qa bti qui pſequutionẽ patiunt ppter iuſticiã:
qm ipſoꝝ eſt regnum celorum. Qui aũt pſeuerauerit
uſq3 in finẽ hic ſaluus erit. ¶ Tertiũ pbãs humilita-
tem bti.F.eſt proprie laudis horror & abominatiõ. Ipe
.n.ut dicit.vi.pars legẽde.ſtultum iudicans mundanis
extolli fauorib⁹:gaudebat de opprobriis : & de laudi
bus triſtabat. Malebat quippe de ſe uitupiũ audire q̃
laudẽ:ſciẽs q hoc ad ſe emẽdandũ induceret illa ipel
lebat ad ruinã & cadẽdũ . Et iõ quãdo merita ſcitatis
laudabant in eo: pcipiebat alicui fratri ut in ipſu3 uer
ba eum uilificantia proferret : eum ruſticum mercena
rium impitũ & iutilẽ pclamando . Et tũc exhilarat⁹ ſ
ta3 mẽte q̃ facie rñdebat. bñdicat tibi deus fili chariſ
ſime:qa tu uiſſima loqueris. ut uero ſe cũctis deſpi
cabilẽ redderet:coram toto & omni populo defectus
proprios referabat. Tempore quodã ifirmitate graua
tus cum rigorẽ abſtinẽtie aliquãtulũ relaxaſſet carnes
comedẽdo:prexit Aſſiſiũ.pmo populo pdicauit:poſt-
modũ populo expectante in platea eccleſiã cathedra
lẽ introiuit. Funeq3 ligato ad collum:nudũ cũ femorali
bus ſolis in oculis oium a ſocio ſe trahi precepit uſq3
ad lapidẽ in quo malefactores puniebant. Sup quem
aſcẽdẽs lic3 eſſet quartanarius & ifirmus & tẽpus ma
gni algoris:dixit populo.nõ ſe tãq̃ ſpũalẽ honorandũ
fore : quimo qa in ſua infirmitate comederat carnes:
tãq̃ carnalẽ & glutonẽ ab omnibus contẽnẽdum. uice
alia comedit cibaria cum lardone:quia oleũ ppter in-
firmitatẽ comedere nõ ualebat:iõ pdicãdo pplo in p-
mo uerbo dixit. uos uenitis ad me cũ magna deuotio
ne credẽtes me eẽ ſcm̃ hominẽ:ſ3 deo & uobis confi-
teor q in iſta q̃drageſima ſcti Martini cibaria comedi
ↄdita cũ lardone. Cũ ſemel mãtellũ p elemoſina cuidã
uetule dediſſ3: & uanegloric ide aliquãtulũ pcepiſſet:
ſtatim corã illis q eũ ſequebãtur cõfeſſus eſt: ſe de da
tione mãtelli uanãgloriã habuiſſe.uñ nihil agebat qđ
uell3 eẽ occultũ: & ſuũ pcipuũ ſtudium extitit ut nullo
modo eẽt hypocrita corã deo. Quãdo comedebat cũ
ſecularibus uel aliqua cõſolatio ſibi fiebat a fribus p
pter ſuas ifirmitates:ſtatim corã fribus & ſecularibus
illud ignorãtibus referebat. Et ſi aliquo uicio mouere
tur:ſtatim ↄfitebat illud nude corã oibus & ſine uela-
mẽto. uñ dicebat ſocius talr uiuere uolo i heremis &
in aliis locis ubi maneo:qualr ſi oẽs homies me uide
rẽt:ſi.n.putant me ſcm̃ hominẽ:& nõ facerẽ uita3 que
ↄuẽit ſco homini: hypocrita eẽm. In ciuitate Iteram.
grãs multas epo retulit:qui de pdicatiõe ab eo facta
populo dixit deo & nõ ei regratiãdũ. put dictu3 eſt.li
bro.i.cõformitate.x.parte.z. Honores qui eidẽ fiebãt
nõ ſibi:ſ3 deo tm̃ tribuebat.uñ accidit ſemel q iret cũ
quodã frẽ ſocio: & ſibi applauſus fierẽt oſculatõis ma
nuum & pedũ:nec ipſe btũs.F.declinaret: ſ3 appetere
uideret conſentiẽdo talibus:redargutus a ſocio q ta-
lia appetere uideret rñdit . Iſti homies nihil faciũt de
reuerẽtia quã deberẽt facere:qđ Fr̃ ipſe audiens fuit
magis uulnerat⁹:cui btũs.F.dixit. uide frater totã iſtã
reuerẽtiã que mihi fit nõ mihi approprio: ſ3 ipſam to
tã ad deũ remitto:& me ip3 ↄſeruo in fece mee hũili-
tatis: & totũ honorẽ reddo deo.homies aũt ex hoc lu
crant:q dñ3 recognoſcũt & honorãt i ſua creatura &
in mẽbris ſuis. Quo audito frater conſolatus remãſit.
¶ Quartũ oñdẽs bti.F.hũilitatẽ ẽ ſue uilipẽſiõis uer
bo ppo declaratio. In ppria qdẽ reputatiõe nihil aliud
erat niſi uas fictile qddã & ſordidũ:cũ in ueritate uas
ſcificatiõis electũ eẽt multiformis grẽ & uirtutũ ador
natiõe pfulgidũ & deo ſcificatũ. Inſup ſe omnib⁹ aliis
uiliorẽ pclamabat & dicebat:qđ patuit in rñſione de
ſe data fri Maſſeo. Cũ.n.btũs.F.in loco eẽt đ portiũ-
cula: & ad orãdũ prexiſſ3 in ſiluã : cum poſt orõnẽ re-
diret in exitu ſilue:Fr̃ Maſſeus obuiãs illi uolẽs q̃ eẽt
hũilis btũs.F.expiri dixit ſibi.uñ tibi.uñ tibi.uñ tibi:
rñdit btũs.F. Quid:rñdit Fr̃ Maſſe⁹:q tot⁹ mũd⁹ ui
det currere poſt te & oẽs q̃runt te uidere & audire &
tibi obedire. Tu ñ es un⁹ pulcher hõ. Tu nõ magne
ſcie & ſapie. Tu nõ es nobilis.uñ ergo q tot⁹ mũdus
ueniat ad te & poſt te: Btũs aũt.F.hoc audiens totus
exhilarat⁹ in ſpũ erigẽs faciẽ i celũ ſtetit p magnũ ſpa
ciũ mẽte in deũ directa: & ad ſe reuerſus genuflectẽs
& laudans & grãs agens deo in magno feruore ſpũs
uertit ſe ad frẽ3 Maſſeũ & ait: uis ſcire unde mihi.uis
ſcire uñ mihi. & bñ ſcire unde mihi:ut totus mundus
ueniat poſt me:hoc mihi ẽ ab illis oculis ſanctiſſimis
dei:q in oi loco ↄtẽplant bonos & malos. Nam illi bti
& ſciſſimi oculi nõ uiderũt iter malos maiorẽ pctõre3
uiliorem inſipientiorem q̃ me : & ideo ad faciendum

hoc mirabile opus quod intẽdit facere in terra:uilio-
rem creaturã nõ uiderunt q̃ me.ꝓpterea me elegit: q̃
ſtulta mũdi elegit deus ut cõfundat ſapiẽtes:& igno-
bilia & contẽptibilia & ifirma mũdi elegit de⁹ ut con
fundat nobiles & magnates:ut ſublimitas uirtutis ſit
ex deo & nõ ex creatura:ut nõ glorieť in cõſpectu ei⁹
omnis caro:ſ3 qui gloriať in dño glorietur ut ſoli deo
ſit gloria in eternũ. Tunc frater Maſſeus ad ta3 humi
lem rñſionẽ cum tanto feruore ꝓlatã obſtupuit:& ue-
re cognouit q̃ btũs.F.in uera hũilitate erat fundatus.
Ipſe uero btũs.F.cum ab aliquo laudabať aut ſanct⁹
diceretť dicebat.nõ ſu3 adhuc ſecurus q̃ nõ debeã ha
bere filios & filias.nam quacũq3 hora deus theſaurũ
mihi auferret quẽ mihi accõmodauit: quid aliud mi-
hi remãeret niſi corpus & aĩa:que etiã infideles ha-
bẽt:imo credere debeo q̃ ſi dñs latroni & cuicũq3 ifi
deli homini tanta bona cõtuliſſet quãta mihi:fidelio-
res eẽnt ipſi deo q̃ ego.Et dicebat beatus Franciſcus:
ſicut.n.in pictura dñi & btẽ Marie uirgis in ligno de-
picta honorať dñs & btã uirgo:& tamẽ lignum & pi
ctura nihil ſibi attribuunt:ſic ſeruus dei eſt quedã pi-
ctura dei in quo deus honorať ꝓpter bñficium ſuu3:
ſ3 ipſe ſibi nihil d3 tribuere : quia reſpectu dei minus
eſt q̃ lignum & pictura:imo eſt puru3 nihil.& ideo ſo
li deo honor & gloria eſt reddenda : ſibi aũt ſolũmo-
do uerecũdia & tribulatio dum uiuit iter miſerias hu
ius mũdi.hec btũs.F. ¶Quintũ bti.F.clamans humi
litatẽ eſt fuga altitudinis ſtatus & abiectio ac decl na
tio. ut uere humilitate ꝓfulgẽs cu3 eſſet generalis pri
mus ordinis factus p dñm papã:dicto officio renun-
ciauit:& fecit fieri frẽm Petrum Cathanii.hoc quip-
pe egit ne aliquid ꝓprii hẽre uidereť:nec altum ſape
nec altum ſe tenere uolebat.In ꝓlatione caſum time-
bat ſ3 in ſubiectiõe lucrũ magnũ eẽ dicebat . ac q̃ diu
uixit officium generalatus nũquã reaſſumere uoluit:
& ſi dictũ offm̃ contra uelle oium frũm reſignauerit:
imo quãdo reſignauit oẽs frẽs amariſſime plorabant.
Et nõ ſolum quo ad ſe fugit altitudinẽ ſtatus: ſ3 etia3
quo ad frẽs ſuos.interrogatus.n.ſemel a dño Hoſtiẽ.
ſi ſibi placeret ut frẽs ſui cũ eẽnt uirtuoſi & ſancti: ad
dignitates eccleſiaſticas promouerẽtur. Rñdit. domi
ne ideo minores uocati ſunt frẽs mei:ne maiores fieri
ꝓſumant. docet eorũ uocatio ipſos in plano ſubſiſtere
& humilitatis xp̃i ueſtigia imitari:ut per hoc in reſpe
ctiõe ſanctoꝶ plus alus exalteneť. Si.n.uultis ut faciãt
fructũ in eccleſia dei:tenete ipſos & conſeruate in ſta
tu uocationis eorũ:atq3 ipſos ſi ad alta conſcẽderint:
ad plana reducite uiolẽter:nec ad ꝓlationẽ aliq̃ aſcen
dere ꝑmittatis. ¶Sextũ declarans bti.F.humilitatem
eſt cunctis mira & prompta ſubiectio.quã partẽ eui-
dẽter oſtẽdunt:qa btũs.F.humiliter ſubiecit ſe maio-
ribus.ſ.dño pape.cui ut dicit regula.promiſit reueren
tiam & obediẽtiã & ſuis ſucceſſorib⁹ canonice intran
tibus.Et non ſolum ipſe Dño pape per omnia uoluit
eſſe ſubiectus:ſed & fratres.In cuius ſignum frẽs cu3
ipſo exiſtentes:eidẽ Dño pape una cum ipſo promiſe
runt obediẽtiã & humilẽ reuerẽtia3.unde in fine regu
le.btũs.F.ponit ut frẽs ſint ſubditi & ſubiecti pedib⁹

ſancte eccleſie &c.Et ad hoc ut fratres eſſent ſubditi
& ſubiecti pedibus ſancte Romane eccleſie:iſtum or
dinẽ ſuum recomẽdauit eccleſie dicẽs. uadam & reco
mẽdabo fratres meos ſancte eccleſie: cui⁹ potẽtie uir
ga ꝓcellanť maliuoli: & filii dei in eterne ſalutis augu
mentum ubiq3 plena gaudeãt libertate.Recognoſcẽt
ex hoc filii dulcia bñficia mrĩs:& ſpãli deuotioe ſem
per ipſius reuerenda ueſtigia complectentur:non erit
ipſa protegẽte in ordine malus occurſus:nec filius be
lial p uineam dñi tranſibit impunis. Pauptatis noſtre
ipſa ſancta eccleſia emulabiť gloriam : & humilitatis
ꝓconia p ſupbie nubilum offuſcari non ſinet.charita-
tis & pacis uincula in nobis ſeruabit illeſa: cẽſura ſtri
ctiſſima percutiẽs diſſidentes.euangelice puritatis ob
ſeruantia ſacra:continue in eius cõſpectu florebit:nec
odorẽ uite uel ad horam elabi patieť.hec beati Fran-
ciſci fuit intentio.& his de cauſis ordinẽ ſuum ſancte
eccleſie recomendauit. Et ut fratres ipſi eſſent magis
ſubiecti Dño pape: uoluit habere in protectorem or
dinis unum de ſancte Romane eccleſie Cardinalib⁹ı
qui eſſet gubernato. protector & corrector iſtius fra
ternitatis.ac a dño Honorio obtinuit dñm Cardinalẽ
Vgonẽ:qui poſtea fuit papa.ut ſibi btũs.F.ꝓdixit. uo
catus dñus Gregorius nonus. Non ſolum btũs.F.uo
luit ſubici dño pape & protectori: ſ3 etiã ſacerdotib⁹
aliis clericis & ꝓlatis & dicebat ſribus. In adiutoriu3
clericoꝶ miſi ſumus ad animarum ſalute3: ut quod in
aliis minus inueniť ſuppleať a nobis.Mercedẽ eni re-
cipiet unuſquiſq3:nõ ſecundũ auctoritatẽ ſ3 ſecundu3
laborem. Scitote inquit fratres animarum fructũ deo
eſſe gratiſſimũ:meliuſq3 illum conſequi poſſe pace q̃
diſcordia clericorum.q̃ ſi ipſi ſalute3 impediunt popu
lorum:dei eſt ultio & ipſe retribuet eis in tempore.Iõ
eſtote ſubiecti ꝓlatis : ne quantum in uobis eſt zelus
aliquis conſurgat.Si filii pacis fueritis cleru3 & popu
lum dño lucrabimini:quod acceptabilius iudicat de⁹
q̃ populum ſolum clero ſcandalizato lucrari . Tegite
ergo eorũ caſus:multiplices ſupplete defectus: & cũ
hec feceritis humiliores eſtote.hec btũs.F. Quod ue
ro mandauerit fratribus ſubici talibus: in laude3 eius
in prima antiphona cantať. Franciſcus uir catholicus
& totus apoſtolicus.eccleſie Romane fidẽ teneri do-
cuit:ꝓſbyteroſq3 uoluit ꝓcunctis reuereri.uñ in legẽ
da triũ ſocioꝶ hť:q̃ qñ btũs.F.ꝑmo miſit frẽs p mun
dum eis precepit : ut qñ uiderẽt ſacerdotes:humiliter
genuflecterent eorum manus oſculando.ſcopando ec
cleſias ı & apud eos ubi poſſent potius q̃ apud alios
cõmorando.Fuit etiam ipſe pater ſubiectus equali.ſ.
guardiano . nam officio generalatus abrenunciato &
poſito de conſenſu frũm in manu fratris Petri Catha
nii:ipſi humilr̃ btũs.F.ꝓmiſit obediẽtiam & reueren-
tia3.Ac a dicto frẽ Petro petiit dicẽs.Rogo te p deũ.
ut uicẽ tua3 de me uni de ſociis meis cõmittas:q̃ ei ſi
cut & tibi obediam . Scio enim tam uberẽ obediẽtie
fructum: ut eis qui iugo ipſius colla ſummittunt : ni-
hil ipſis ſine lucro tranſire poſſit . Et ſic uſq3 ad mor-
tem guardianum habuit : cui humiliter ſubiectus in
omnibus obediuit.ut uere obedientie perciperet fru-

ctuꝫ: & ut ſe humilē uere ꝓderet cūctis ſe ſuo iſeriori ſubiecit. nam ſocio itinens q̄tūcūqꝫ ſimplici ꝓmittere obiam ſolitus erat: & eius uoluntati uolebat p omnia ſubici: ut eundo & ſtando ſemp alicui ſubiectus mere retur: cōtinue ex obediētie bono & hūilitate. Ipſe aūt btūs pr̄ pro malo ualde hēbat nolētibus ſubici: ſꝫ p̄ſi dere. Tales.n.quos uidebat p̄lationibus inhiare cenſebat nō eē frēs minores: ſꝫ uocatiōis qua uocati erāt oblitos a gloria excediſſe. Nōnullos q̄ egre ferebant ab officiis deponi quippe cū onus non quererēt ſꝫ honorē: m̄ltis ſermonibus cōſutabat & dicebat ſociis. Inter alia q̄ dignāter mihi pietas diuina cōceſſit hanc gr̄am ↄtulit: q̄ ita diligēter nouicio unius hore obedirem ſi mihi in Guardianū dareť: ſicut antiquiſſimo & diſcretiſſimo cuiq̄. Subditus p̄latū ſuū nō hominē ↄſiderare dꝫ: ſꝫ illū pro cuius amore eſt ſubiectus. Quanto cōtēptibilior p̄ſidet tanto obediētis humilitas magis placet. Sic ergo uoluit ut ex dictis pꝫ oib⁹ iaꝫ maiorbus q̄ equalib⁹ & minoribus ſubici: ut ſe uere humilē declararet. ℭ Septimū pandēs bti.F. humilitatē eſt corde humilitatis amplexus & acceptatio & ſuſceptio: qm̄ ſunt pleriqꝫ lingua humiles & corde ſupbi. iuxta dcm̄ Eccleſiaſti. Eſt q̄ ſe neqter humiliat & interiora ei⁹ plena ſunt dolo. btūs aūt pr̄.F. ſicut ore ſic corde hūilim⁹ fuit nihil ſe reputā do ueraciter. Quod ſic eē uir dei Fr̄ Pacificus mirabili fuit uiſione edoct⁹ & exptus. ut.n. dicit Fr̄ Bonauētura in legēda maiori. parte.vi. & etiā hētur in legēda antiqua: duꝫ btūs.F. in eccleſia ſci Petri de Bouario ꝓpe treuiuꝫ de nocte remanſiſſet: directo ſocio frē Pacifico ad hoſpitale leproſoꝝ dixit ut de mane ad ip̄m rediret. ac cum demones btūs.F. ingetantes ip̄m uerbis humilitatis eſugaſſet: de mane Fr̄ Pacificus ad btm̄.F. rediēs iuenit ip̄m orantē: cūqꝫ & ipſe frater Pacificus ſe orōni dediſſet: ſtatim factus in extaſi uidit in celo multas ſedes: ſed unā pre aliis digniorē p̄cioſis ornatā lapidib⁹ & omni gloria refulgētē: & cū anxia cogitatione pquireret cuius eēt: audiuit uocē dicētē q̄ illa fuit ſedes luciferi: ſꝫ humili ſeruabať Franciſco. Ad ſe aūt frater ipſe reuerſus btm̄.F. exterius ꝓdeuntē ſolito fuit more ꝓſequutus: & cum p uiam inuicē de deo loquereuť. Fr̄ Pacificus memor uiſiōis & humilitatē uelēs expiri bti.F. dixit ei qd de te ip̄o ſentis & credis? Cui btūs.F. uideor mihi maximus peccatorum qui ſit in mundo: & cuꝫ ille diceret q̄ hoc nō poſſet ſana conſcia dicere uel ſentire: R̄ndit btūs.F. ſi quātūcūqꝫ ſceleratū hominē tanta deus fuiſſꝫ miſericordia ꝓſequut⁹: arbitror q̄ multo plus q̄ ego deo gratior eſſet. Quo uerbo de humilitate cordiali bti.F. fuit exptus. ac confirmatus de uiſione: q̄ ad ſedē illam. unde lucifer fuit abiectus ſupbia: Franciſcus ſua eſt humilitate ſubuectus. Mirabilem ſui cordis humilitatē oſtēdit btūs.F. ſuo filio primogenito fratri Bernardo de quintaualle. nam cuꝫ ad ipſum iret ut de deo adinuicē loquerentur: & uocatus ab ipſo frater Bernardus ter non reſpondiſſet: q̄ erat in contēplatione tunc eleuatus: ac ip̄e btūs.F. recederet deſolatus: mirans & quaſi cōquerēs q̄ frater Bernardus ei non reſpondiſſet: ſe orationi dans certificatus diuino eloquio q̄ frater Bernardus quia tūc erat deo coniunctus hac de cauſa non poterat ſibi reſpondiſſe: nec homo dei locutionem ꝓpter creaturam debet dimittere: ad frēm Bernardū protinus rediit q̄ iaꝫ ſurrexerat ab orōne: eidēqꝫ poſt multa mādauit: ut ad ſupbiam ſui cordis conterēdā: poſito uno pede in ore & alio in gutture ter tranſiret ipſuꝫ dicendo. iace ruſtice fili Petri Bernardonis: cuius mandato & ſi cum dolore: humilr̄ tamē obediēdo frater Bernardus qđ ſanctus.F. preceperat adimpleuit. Multa p̄ſatis ſimilia. Btūs.F. egit ut humilitatē quā corde tenebat & uerbo proderet & facto doceret. ℭ Octauū indicans bti Franciſci humilitateꝫ eſt uite cōmuni conformatio & aliis coaptatio. Sanctus.n. Franciſcus: liꝫ ſibi eēt rigidiſſimus & auſterus ubi ſecrete habitaret & ad interiora rediret: exterius tamē egrediēs ꝓpter uerbū ſancti euangelii ſuſcipiētibus ipſum in qualitate ciboruꝫ ſe conformabat: ſicut patuit quādo Alexandrie comedit de capone cuius coxa miraculoſe eē uerſa eſt in piſcē. ut dcm̄ eſt conformitate.x. libri p̄mi: & conformitate p̄ma huius ſecūdi. Comedit multotiēs cum cardinalibus. uꝫ. cū.d. Hoſtienſe.d. Leone & cum aliis. Sed & cum militibus ut patuit de milite eum ſuſcipiēte ad prandiuꝫ apud celanū: cui mortē imminere p̄dixit: & cū multis aliis comedebat. Sic ſe inuitantibus conforma bat in cibis: ut euangelium impleret & ſingularitateꝫ omnē uitaret: & ut cum eis comedēdo eos lucrareť: & ad X p̄m attraheret: ſicut patuit de frē Bernardo cum quo cenando & dormiēdo ip̄m conuertit: & ſic de multis aliis euenit. non ſolū btūs.F. conformauit ſe ſecularibus ſꝫ & fr̄ibus. Vn̄ fratri pre abſtinentia deficienti cum in ſpū uidiſſet: uocato eo poſuit menſam & ut ruborem ab eo auferret prior ipſe comedere incepit. Sic & fratri febricitanti fecit. Nam ducendo cum ad uineam ne uerecūdareť frater: ipſe prior uuas accepit & comedit. uerum & ſi in cibis eēt cōmunis: in menſe tamē apparatu apud frēs ſingularitatē odiuit. In menſa.n. ultra ſolitum in die natalis dn̄i ob unius miniſtri aduentū preparata noluit comedere: quia nō erat menſa parata more pauperum ſed diuitum: & comedit in terra. uerū & ſi pater ipſe beatus in potu uini & comeſtione carniuꝫ conformaret ſe aliquando aliis: cū ſummo tamē abſtinētie moderamine id faciebat: ut comedendo & abſtinendo cunctis eſſet exempluꝫ uirtutis. unde ut omnē ſingularitatē uitaret: ſocium quē habebat renunciauit. uolens q̄ deinceps de loco ad locūm cuꝫ ſociarēt: & ſicut cecus baculo ſolo abſqꝫ homine ductore aliquando pertranſibat. Sic uolebat & ipſe ſine ſocio eſſe & ſtare & ſic uita communi degere cum aliis. ℭ Nonum docens beati Franciſci humilitatē eſt ſue uoluntatis proprie abnegatio. nihil ſuo ſenſu proprio uel conſilio: ſed potius aliorum & preſertim diuino peragendo. habita eniꝫ prima regule confirmatione a papa Innocē.io: & cum ſociis habita collocutione an deberet inter homines degere an ad loca ſolitaria ſe trāsferre: diuinū beneplacitū ſup hoc requiſiuit & habuit. Sic uice alia de p̄fata materia p frēꝫ Siluestꝝ & btāꝫ Clarā regrēdo a dn̄o extitit declarat⁹. ꝑ ut oſter

mitas.x.ꝑmi libri.pte.z.oñdit.ut.n.dicit.iz.pars legē
de.Nō erubeſcebat a minorib⁹ parua q̄rere uer⁹ mi-
nor:q magna didicerat a magr̃o ſupmo. hec ſumma
ei⁹fuit phia:hoc ei⁹ ſūmū extitit deſideriū quoad ui-
xit:ut q̄reret a ſapiētib⁹ & ſimplicib⁹pfectis & ipfe-
ctis paruulis & grādeuis q̄lr̃ ad pfectōis cultū uirtuo
ſi⁹pućire ualeret:ac q̄tūcūq3 ſimplicib⁹eū iformātib⁹
ꝓuolut⁹ ad genua gr̃as referebat.Semel.n.dū ifirmi-
tate grauat⁹aſino ueheret:ꝯtigit eū p agrū cuiuſdā ru
ſtici hr̃e trāſitū: q ruſticus ad eū accedēs petiit ſi ipſe
eēt Fr̄.F.de quo tāta mirifica dicebant: cui rñdit ſcũs
ꝙ uere ipſe erat Frāciſc⁹.cui ruſtic⁹ dixit. ſtude adeo
bon⁹ eē ut diceris:qa multi de te ꝯfidūt: & moneo te
ut nūq̄ ſit de te alr̃ q̄ ſperat.Quo audito uir ſcũs ſe de
aſino mittēs ad terrā corā ruſtico:oſculabat pedes ei⁹
hũilr̃ ei gr̃as agēs ꝙ monere eū eſt dignat⁹. Sic ergo
ꝯſiliis quorūcūq3 acqeſcebat ſi cernebat ea ſcđm deū
& aīam eē.ubi uero aliter eēt:in nullo ipſoꝝ adhere-
bat ꝯſiliis:ſ3 totalr̃ ꝯtēnebat.Sič patuit qñ. D. hoſtiē
ſis iduct⁹a frib⁹dixit btō.F.ut ꝯſilia frũ3 ſapiētū & ꝓ
boꝝ teneret ſič ſit in aliis ordinib⁹.ut pte.z.ꝯformita
tis.xii.ꝑmi libri dcm̄ ē paragrapho.xix. Silr̃ nō acqe
uit frũm uolūtati qñ dicebāt ſibi ut peteret ꝑuilegiu3
de p̄dicatiōib⁹ cōtra clericos eos p̄dicare nō pmitten
tes.ut dcm̄ eſt.lib.i.cōformitate.xi. Silr̃ nō acqeuit ut
de reb⁹ ordinē itrātiū ꝓpter forēſes aliqd reſeruaret:
qa erat cōtra euāgeliū. ut dcm̄ ē ꝯformitate p̄cedenti
pte.z.& ſic de ſimilib⁹.Quia.n.p̄fata cōtra deū eē ui
debat & aīe ſalutē:nullo mō acqeſcebat.In aliis uero
eoꝝ cōſilio ꝯdeſcēdebat & uolūtati.Sič reate acqe-
uit cōſilio frũm ꝙ ſibi fieret coctura p ferrū ignitū ad
lumē oculoꝝ cōſeruādū.Et ſič btũs.F.uolūtatē ſuā ab
negauit alioꝝ uolūtatē ꝓſequendo:ſic uolebat ꝙ alii
frēs eēnt nūq̄ uolūtatē ſuā pficientes ſ3 p̄latoꝝ ſuoꝝ.
uñ ipſe dicebat frib⁹.Chariſſimi frēs p uerbo p̄ceptū
iplete:nec expectetis iterari qđ dr̃ uobis:nihil ēt im-
poſſibilitatis iudicetis eſſe in p̄cepto:ꝙ & ſi ſupra ui
res ego mādare3 uobis:ſcā obia uirib⁹nō carebit. Sic
ergo uolebat ut uolūtate ꝓpa depoſita ſine rebellione
p̄lato obediret.Semel Frem quēdā iobedientē p̄lato
iuſſit ſe ſpoliare totalr̃ ēt brachas:& poſt mādauit ut
faceret foueā:& cum oia feciſſet:p̄cepit ei ꝙ ſe pone
ret in fouea.qđ & fecit:& btũs.F.terra coperuit uſq3
ad barbā & dixit ei es ne mortuus Fr̄ es ne mortuus?
q rñdit ſe eſſe mortuū. tūc dixit ei btũs.F. Surge & ſi
uere mortu⁹ es:ſicut debes obedi p̄lato tuo ad nutū:
nec repugnes in aliquo:ſicut nec hō mortu⁹ pōt repu
gnare in aliquo. uñ ueꝝ humilē & obedientē corpori
mortuo aſſimilabat.ut dcm̄ ē fructu & conformitate
xii.ꝑmi libri.pte.z.c.iz.de pfecta obia.uolētes ēt no
luntatē ſuā pficere nō recipiebat ad ordinē.Duo iuue
nes uenerūt aliqñ ad btm̄.F.rogātes ut ad ordinē reci
perent:btũs uero.F.uolēs ꝓbare ſi uere eēnt obedien
tes & parati ꝓpriā abnegare uoluntate3 duxit eos ad
hortū:dicens uenite plātemus caules:& ſič me uidebi
tis plātare ſic & uos plātate. Cūq3 btũs.F.plātādo ra
dices poneret deſup uerſus celū:folia uero ſubt⁹ ter-
ram:unus illoꝝ fecit p oia: ſič btũs.F.ali⁹ nō ſ3 dixit

btō.F.Nō ſic pr̄ caules plātari cōſueuerūt ſ3 poti⁹uer
ſa uice.Cui btũs.F. Fili ego uolo ꝙ tu facias: ſicut fa
cio ego:cūq3 ille facere nollet: ꝙ fatuū uidebat:dixit
btũs.F.eidem.Fr̄ uideo ꝙ magn⁹ magr̄ es:uade uias
tuas:qa nō es bon⁹ p ordine meo:& ſic altero ſecu3
retēto illi dedit repulſa3. Verū btũs.F.& ſi frēs uellet
hr̄e ſui exēplo uolūtatē ut humiles abnegatā p oia re
ſpectu p̄latoꝝ:nolebat tñ ꝙ p̄lati ad p̄ceptū obie ſta
tim adirēt. Et iō dicebat ꝙ raro p obiam erat p̄cipiē-
du3.nec prio fulminandū eē iaculū qđ d3 eē extremū.
ad enſem inqt nō ſtati3 man⁹eſt mittēda.eū ꝯſt q pre
cepto obedietie nō feſtināter obedit: dicebat nec deū
timere nec hoies reuereri dū.ſ.nō h3 cām neccariā re-
tardandi.Nā auctoritas ipandi in temerario p̄cepto-
re quid aliud eſt q̄ gladius in manu furioſi. Quid ue-
ro deſperati⁹ eſt q̄ religioſus obedientie neglector &
deſpector ſeu cōtēptor.¶Decimū oñdēs btm̄.F.ue-
re humilē fuiſſe eſt diuinoꝝ p̄ceptoꝝ & ꝯſilioꝝ ob-
ſeruantia & cuſtoditio.ut.n.dcm̄ eſt.lib.i. conformita
te.ix.pte.z.Ipſe btũs.F.totū euangeliū ad lr̃am obſer
nauit : & ſi ad totalē euāgeliū obſeruātiā frēs noluerit
obligare.ut.n.de ipſo cantat.Frāciſcus euāgelicu3 nel
unicū apicem trāſgredit nec iota. ſic ergo dei ſeruādo
p̄cepta & conſilia:ſub dei oipotētis manu ſe humilia
uit.¶Vndecimū pādens bti.F.humilitatē eſt uita ei⁹
māſueta & cōuerſatio.hec fuit in xp̄o.ut ipſe decla-
rat.Mat.xi.dicens mitis ſum.ſ.cōuerſatione & humi-
lis corde. De hac cōmēdat Moiſes.Nume.xii.ꝙ erat
mitiſſimus ſup oēs qui habitabāt in terra.talē conuer
ſationē humilimā & mitiſſimā habuiſſe btm̄.F.& ia3
dicta ſupi⁹ ꝓbāt & multa alia.Primo qa aialia man-
ſueta eū ipo ſtare ſumme delectabant.p3 de agniculo
eidē dato Rome. De oue ſtāte in ſcā Maria de Ange
lis. De ouib⁹ q̄ relinq̄ntes paſcua dū rediret de Senis
ad ip3 ierūt.De lepuſculo apud greciū in ſinū ei⁹plu-
ries ſaltante.De cuniculo in lacu Peruſino et dato.de
qb⁹ oib⁹.viii. ps legēde refert. Et qa ſil'e iūgit ſimili.
Eccleſiaſti.xiii.ſignu3 erat affect⁹ māſuetoꝝ ad ipm:
ꝙ ipſe fuit māſuetiſſim⁹. Id ip3 oñdūt ſcđo uolatilia
q̄ ad ipm libēter accedebāt & cū ipo ſtabāt: ſič patuit
qñ motē aſcēdit Aluerne.Et qđ mai⁹ eſt mititas Frā-
ciſci māſuetudinē igeſſit aialib⁹ ferocib⁹.ut patuit de
lupo ferociſſimo apud Eugubiū de quo dictū eſt.lib.
prio.cōformitate.x.& lib.z.cōformitate.i.quē ad tan
tā māſuetudinē deduxit ut ſič ouis ſtaret iter oues: cū
eis ꝯuerſando.Tertio id ēt clamāt hoies. nam tres la
trōes ferociſſimos apud mōtē caſalē ꝯuertit & hũili-
mos reddidit eos ad ordinē recipiēdo.Id ipm fecit de
latrōe quē a ferocitate ducēs ad māſuetudinē.Fratre3
Agnellū noiauit.Aſtruit hoc q̄rto hoiu3 & mulieꝝ ad
ipm acceſſus:oēs.n.cū hũili ſtant & ſupbos ꝯtēnunt.
Ad btm̄.F.ois etas omnis ſexus quocūq3 ibat accede
bat.ſič patuit qñ Bononiam primo iuit.tota.n.ciuitas
ei obuiam iuit:& btm̄ ſe putabat q eū alloq uel tāge-
re poſſ3.De ipſius conuerſatiōe mitiſſima & hũili di-
cit legenda fr̄is Thome. Nō diſcernebat dei priceps
ꝙ eſſet prelatus: niſi hac preclariſſima humilitatis &
mitiſſime conuerſationis gemma : quia inter minores

minimus aderat.hec uirtus hic titulus hoc inſigne ue
re generalē indicabat eē miniſtrū. Aberat ab eius ore
oīs altitudo:pompa oīs a geſtibus: ab actibus omnis
faſtus.ſenſuꝫ in multis ex reuelatiōe didicerat: quē ta
mē in medio conferēs: alioꝝ anteponebat ſenſus:ſo-
cioꝝ cōſiliuꝫ tutius eē credebat & alioꝝ uiſus melior
ꝓprio uidebat̄.Non oīa ꝓ deo reliquiſſe dicebat:qui
ſenſus ꝓprii loculos retineret. Malebat de ſe uitupiū
audire q̄ laudē:cū hec ad ſe emendandū cogeret illud
impelleret ad cadendū.Sed qđ oñdit bti.F.conuerſa
tionē mitiſſimā ꝑcipuū argumētū eſt xp̄i cuꝫ Frāciſco
conuerſatio & affabilis allocutio & frequēs ei appari
tio.de qb⁹ dcm̄ eſt cōformitate.3.parte.2.huius ſecun
di libri.Et ꝙ cū humilib⁹ & ſimplicib⁹ eſt xp̄i cōuer-
ſatio.ut dcm̄ eſt parte ꝑma hui⁹ ꝯformitatis: cōuinci
tur Frāciſcū humilimū ꝯuerſatione & mitiſſimū. unde
btūs.F.nō ſolū in habitu ſeculari fuit gratifice & hu-
milis cōuerſatiōis : ſic̄ patuit qñ captus a peruſinis in
carcere puerſiſſimo ſeruiuit militi ab aliis derelicto:
Sociis ēt fuit cōuerſatione gratiſſimus & accept⁹. Sꝫ
ſuper oīa cōuerſatiōeꝫ dulciſſimā habuit ad xp̄ꝫ con
uerſus. ꝓut manifeſtū fuit hoībus.ſ. fri Bernardo fri
Petro fri Egidio & aliis plurib⁹ & inumerabilib⁹ q ei
adheſerunt mundanis totaliter fugatis & abnegatis.
¶ Duodecimū & ultimū quo ad hoc oñdēs bti.F.hu
militatē eſt in opib⁹ hūilibus exercitatio.ex dictis.n.
in hac ſecūda parte cōformitatis & in ꝓcedētib⁹ lib.
ꝑmi apparet hoc mãifeſte. Ipſe.n.ſeruiuit leproſis ab
iectis & miſerabilibus pſonis eorū ulcera tractando
ligādo saniē abſtergēdo & in oſcula ulceroſarū plaga
rum ruendo.Ipſe ꝓ pane dū eēt ſanus ſemp ibat.Ipſe
fribus ſeruiebat ut ſe eoꝝ generalē miniſtrū & nomi
ne declararet & facto.Ipſe eccleſias ſcopabat & loca
ut oſtenderet officia humilia ſibi eſſe grata.Generala
tus renuit officium.Guardianuꝫ cui obediret uſqꝫ ad
mortē uoluit hēre ut ceteri frēs.Sine ſocio ꝓprio ſta-
re cōplacuit:ut humilitatē ſup aliā ſtructurā ſue loca-
ret religiōis: & perfectionē cūctis oñderet uerbo ha
bitu actu & effectu.Quib⁹ oībus antedictis iſpectis
apparet ꝙ btūs.F.ad inſtar dñi nr̄i Ieſu xp̄i omnibus
fuit ſubmiſſus:& uera humilitate minoratus. ꝓut hu
ius cōformitatis ſecūda pars dicebat. Cuius exemplo
antiq frēs & ſocii eius Benedicti: in ſcā humilitate to
talr̄ ſe poſuerunt ac ipſam paupertatis ſociam habue
runt & tenuerunt.Fr̄ Maſſeus per plura tempora hu-
militatē ſibi dari a deo depoſcendo tādē ſibi dn̄s beni
gne cōceſſit & dedit. prout conformitate.viii.primi li
bri eſt dcm̄.Sic & Fr̄ Bernardus.ſic Fr̄ Egidius.ſic Fr̄
Iuniperus: & ſic de aliis q hac uirtute iſignes fuerūt.
ut pꝫ conformitatē octauā predicti libri intuentibus.
Quod uero fuerint frēs antiq in hūilitate fundati bti
pr̄is exēplo:patuit in quodā ſacre theologie magr̄o q
fuit in ordine tēpore bti.F.hic cuꝫ eſſet btē Marie de
uotus & in corde ſuo firmaſſet ꝙ quicqd ab eo amo-
re uirginis poſceret̄ & ipſe hoc poſſꝫ:ꝓtinus exerce-
ret:cū hoc ſuum ꝓpoſitum cuidam matrone reuelaſ-
ſet:ac dicta matrona cū uideret dcm̄ magiſtrū utileꝫ
& aptum ad religionē:dicti magiſtri ꝓpoſitum mona

cis reuelauit inducendo eos ut ad dictum magiſtrum
accederent: & peterēt ab ipſo uirginis amore ut fieret
monachus:quia ꝓcul dubio rōne prepoſiti ſtatiꝫ mo-
nachus fieret.Monaci ad ipſum euntes propoſuerunt
in fine dictā petitionē facere: & cū multa fuiſſent cuꝫ
ipſo locuti:diuino nutu obliti ſunt ꝓ quo uenerāt indi
care:qđ ſciens dñā iam dicta iuit ad predicatores &
ea que monacis dixerat de propoſito dicti magiſtri &
petitione fienda indicauit. Cūqꝫ frēs predicatores ad
eum perrexiſſent & de bonitate & melioritate ſtatuū
plura ſecum pertractarent:ſuperuenit quidam laicus
noſtri ordinis minorū fratruꝫ elemoſinarius & panem
queſiuit ad portam dicti magiſtri:& cuꝫ nullus ſibi re
ſponderet aſcendit domū cauſa petendi elemoſinaꝫ.ſ.
panem.Cūqꝫ predicatores uidiſſet cum dicto magr̄o
conferentes:ſubito inſtinctu ſpūs ſancti dixit ad eum
rogo uos magiſter amore uirginis Marie mr̄is dei ꝙ
intretis ordinē noſtrū:quo audito nimio ſtupore reple
tus Magiſter ipſe dixit ad frēꝫ.uade frater i domū tuā
& prepara indumēta:quia qđ rogaſti libenter adim-
plebo.Quod & factum eſt:predicatores aūt nimis ru
bore perfuſi ſine obtentu deſiderati ad propria redie-
runt.Et dictus magiſter factus eſt frater minor deuo
tus & ſanctus. procedēte aūt tēpore dictus magiſter
ob reuerētiā bti Franciſci uenit Aſſiſiū: & ibi cōmora
tus eſt tāto tēpore:ꝙ bene poterat lingua Italica pre-
dicare. Cuꝫ aūt ſemel btā Clara que tunc uiuebat mā
daſſet Guardiano ꝙ mitteret ſibi aliquē frēm ad pre
dicandū:Guardianus prefatum miſit magiſtrū. Cūqꝫ
incepiſſꝫ predicare & de deo eructaret magnifice: Sā
ctus Fr̄ Egidius qui erat laicus : & tunc in dicto erat
monaſterio & ſermonē audiebat:ſubito ſurrexit tota-
liter ſpū inflāmatus:& dixitqꝫ ipſi magr̄o predicāti.Ma-
giſter tace:qa ego uolo aliquātulum loqui:at ille cum
hoc audiſſꝫ ſermone dimiſſo & capucio capite infor-
mato ſedit humilr̄: cūqꝫ Fr̄ Egidius fuiſſꝫ locutus ad
libitum:dixit tandē dicto magr̄o. Surge frater & ſer-
monē tuū perfice.at ille illico ſurrexit & ſermonē ince
ptum cōpleuit. Sermone aūt cōpleto & magr̄o foras
egreſſo:dixit btā Clara fribus qui ibidē aderant.dico
uobis frēs ꝙ hodie uidi mirabilia. dixit.n.mihi aliqñ
btūs.F.pater et dn̄s meus:ꝙ tantā humilitatē deſide
rabat in ordine ſuo: ꝙ ſi unus magr̄ in theologia loq
ret:ad mandatuꝫ etiā unius laici taceret.Quod hodie
ꝯpletū eſt in oculis meis. Et dico uobis frēs ꝙ magis
ſum edificata de humilitate illius fratris:q̄ ſi uidiſſem
eum mortuos ſuſcitantem.Multa alia ſimilia habētur
de aliis fratribus ſed ſufficiant predicta . Frater enim
Bernardus de quintaualle humilitate de Bononia re-
ceſſit quia nimis honorabatur.Frater Ruffinus humi
litate diabolum de homine eundo pro pane eiecit.Et
ſic de aliis.Quia ergo btūs.F.fuit uera humilitate mi
noratus.ut dictuꝫ eſt:hinc eſt ꝙ fuit a deo exaltatus.
In ſuo conſpectu ei oīa petita ꝯcedendo ſubueniēdo
& cotidie eū in ſua acceptione magis gratificando.In
conſpectu angeloꝝ:cui⁹ miniſterio btūs.F. utebat̄ ut
placuit:ſic̄ pꝫ de cithara & aliis.In ꝯſpectū demonuꝫ
quos ſua hūilitate a ciuitate pepulit Aretii & ab aliis

pluribꝰ.In ꝯſpectu dñi pape.ſ.dñi Innocentii & Ho
norii q oia a btõ.F.petita ꝯceſſerũt. In ꝯſpectu cardi
naliũ & ꝓlatoꝝ.q oẽs eidẽ reuerẽtiã exibebant ut ſcõ
dei:& btõs ſe putabant ſi ipẽ ſtaret cũ eis.In ꝯſpectu
oiuꝫ fideliũ.q oẽs ad grãꝫ ſibi putabãt eũ poſſe alloq
audire & uidere.In ꝯſpectu infideliũ.ſ.Soldani. q ad
ipm̃ hũit & ꝯcepit ſingularẽ affectũ & deuotionẽ. In
ꝯſpectu ſcõꝝ aplõꝝ.Petri & Pauli.q ipm̃ benigniſſi
me Rome ſunt amplexati. In ꝯſpectu regie mũdi uir
ginis Marie:a q̃ ſuũ filiũ pluries porrectũ accepit:ei-
dẽ i obtinẽda idulgẽtia portiũcule aſtitit:& ipſa hũili
tatis mr̃ & dña ut filiũ ſibi i hac uirtute hũilitatis cõ
formẽ dilexit & amauit.In ꝯſpectu alioꝝ ſcõꝝ Ioan
nis Baptiſte & Ioãnis Euagneliſte & alioꝝ: quos ſua
hũilitate beniuola ad ſecũ loq̃ndũ atraxit.In ꝯſpectu
doctoꝝ & ꝯfeſſoꝝ:quoꝝ uerbis & opibꝰ inherẽdo:
hãc ab eis laudatã & cõquiſitã uirtutẽ hũit & tenuit.
In ꝯſpectu oium btõꝝ.in quoꝝ ꝯſortio poſitꝰ ut hu-
milimus in ſede luciferi ꝓ premio collocat̃. Sic ergo
btũs.F.ſua hũilitate magnꝰ effectꝰ in cõſpectu oiuꝫ:
cũctoꝝ beniuolẽtiã hũit:& deũ auctorẽ oium ad qđ
libebat humilitate tã in pñti q̃ tũc iclinat & iclinauit.
Cuiꝰ exẽplo ne degeneres filii dicamur a pr̃e:hãc uir
tuteꝫ corde ore ope habitu aripiamus & cultu: cuius
fructu & utilitate ditemur triũphemus de hoſtibꝰ &
ꝓſequẽdo ſaluatorẽ xp̃m dñm ad manẽdũ cũ ipſo ee
lũ tãdẽ ꝯſcẽdamus Amẽ. Prefatis ergo appatet expõ
quinte ꝯformitatis. uideꝫ Ieſus ſubmiſſus omnibus.
Franciſcus minoratur.

¶Fructus ſextus & ꝯformitas. Ieſus ꝓpħa lucidus.
Franciſcus radiatur. Expoſitio pme partis.uꝫ. Ieſus
ꝓpheta Lucidus.

Ominũ Ieſum xp̃m ſalua
torẽ nr̃ꝫ uere fuiſſe ꝓpħaꝫ
ꝓut aſſerit prima pars hꝰ
cõformitatis: iter alia nõ-
nulla declarant & oñdũt.
¶Et pmũ ẽ: ꝙ eiꝰ aie dei
tas eſt per plenitudinẽ for
malr̃ copl̃ata & unita.hoc
aſſerit apl̃s Paulus.Col.z.
dicens:ꝙ in ipſo.ſ.xp̃o ha
bitat ois plenitudo deitatis corporalr̃.Auguſti.in quo
dã ſermõe oi mõ inhitandi ut ẽt pſonalr̃ ſit unita cor
poralr̃:ꝙ ſic aie eſt deitas unita ſic & corpori trina di
mẽſione extẽſo:qa uerbũ caro fcm̃ eſt. Et p plenitudi
nẽ:ꝙ tota deitas & nõ pars eſt xp̃o ut hoi coicata: &
ꝙ ſic ſit pꝫ:qa tali cõicatiõe & copulatione deꝰ & hõ
unꝰ eſt xp̃s. Sꝫ cũ in diuina ẽẽntia oia ſint cognitiue:
qa deꝰ oia nouit ut phi oñdunt. Ariſto.in lib.de bona
fortũa dicit deꝰ bñ uidet pñs & futuꝝ.q.quoꝝ periit
re.i.pterita:& lib.de cauſis ois itellĩtia plena eſt for-
mis.Et ꝙ oia ſint in deo dic̃ Cõmẽta.xii. metaphyſi.
cõmẽ.xix.oẽs ꝓportiões & forme ſũt in potẽtia in p-
ma materia & actu in pma forma.Aui.iii.de aia.c.ii.
dicit oia q̃ in mũdo ſũt pterita pñtia & futura.hñt eẽ
in ſapia creatoris.Temiſtiꝰ dic̃:ꝙ deꝰ oia itelligit ꝓ-
ut recitat Cõmen.xii.metaph.cõmẽ.li. Tulius in lib.
de officiis:& recitat Aug.xii.de ciuitate dei.c.xx. deꝰ
eſt q̃dã mẽs ſoluta & liba oia ſentiẽs & mouẽs ipſaqꝫ
pdita motu ſempiterno.Id ipm oia deũ cognoſcere &
in ipo eẽ oia dicit apl̃s.Quoniã p ipꝫ ex ipo & in ipo
ſunt oia &c̃. Magr̃ ſniaꝝ.pmo.d.xxxvi.c.i.&.c.ultio
ibi ꝯcludit ꝙ in dei cognitiõe ſiue pſcia ſũt oia.ſ. bo-
na & mala. Id ipm ponunt doctores exponẽtes illud
Ioãnis pmo.In ipſo uita erat.Auguſ.xi.de ciuita.dei.
ca.z.In dei ſcia ſunt theſauri reꝝ itelligibiliũ: in qbꝰ
ſunt oẽs iuiſibiles atqꝫ icõmutabiles rõnes reꝝ uiſibi
liũ.Dioniſiꝰ de diuinis noibꝰ.c.vii.parte.vi.diuina ſa
piẽtia cognoſcẽs ſe cognoſcit oia &c̃.Sꝫ ſciendũ ꝙ lꝫ
res in ſeipſis ſint pterite ſeu future:in deo tñ ut docet
btũs Augu.nõ fuerũt nec future ſunt:ſꝫ tm̃ ſunt.Quõ
uero itelligit̃ ꝙ creature hñt eẽ i deo cauſalr̃ pfectio
naliter & uitalr̃:ꝙ iſta declaui in ope de uita uirginis
fructu pmo nihil ad pñs.Cũ ergo aie xp̃i uiſio ſit di-
uine eſſentie cõicata: ꝙ nõ pus aia creata q̃ & ꝯñter
btificata ex.iii.d.tertii.q̃re & diuine eẽntie ei data ui-
ſio:ſequit̃ ꝙ aia xp̃i fuit a deo de oibꝰ illuminata.ut di
cit Magr̃.3.d.i3.ꝙ ania xp̃i ſcit oia q̃ deꝰ in uerbo dei.
Quare hac pma uia ꝯcludit̃ ꝙ fuit oiſciẽs. ut dic̃ ma
giſter loco allegato:& p ꝯñs ſũmus oium ꝓpħaꝝ.¶Se
cundũ declarãs xp̃m fuiſſe maximũ ꝓpħaꝝ eſt:ꝙ eiꝰ
aie btẽ diuina eẽntia ieſſe plenitudis quo ad cognitio
nem eſt cõicata.ut.n.dicit Magr̃.3.d.3.Nõ pus porita
te tẽporis aia xp̃i fuit creata q̃ aſſumpta ſiue btã: ſed
ſil̃ creata unita fuit & btã:& ꝯñr.(ut dcm̃ eſt)diuine
eẽntie uiſio cõicata.alr̃.n.btã non fuiſſet.Quod uero
itelligẽtie plenitudo ſit cõicata.pꝫ p Aplm̃. Col̃.i. In
quo ſunt oẽs theſauri ſapie & ſcie dei abſcõditi. Ideꝫ
pꝫ.p magr̃m.3.d.i3.ꝙ aia xp̃i ſcit oia que deꝰ in uer-
bo dei.Idẽ dicit Vgo in libello de ſapia aie xp̃i ut di-
cet̃. Sed hĩ ſunt aliq̃ dubia. ¶Primũ dubiũ.An ſit poſ̃e
creatã intellĩtiã uidere diuinã eẽntiã & q̃lꝫ in ea relu-
cẽtẽ uel relucibilẽ creaturã.Rñdeo ꝙ ſic.hoc pꝫ rñſio
ne bti Grego.iii.Dial̃.ca.xxxiiii.ubi qõni Petri qũo a
btõ Bñdicto ſub uno ſolis radio ois mũdus uiſus eſt
rñdẽs dicit.Firmiter tene petre qđ dico.ꝙ aie uidenti
deũ anguſta eſt ois creatura. Quãtũlꝫ.n. parũ de luce
creatoris aſpexerit:breue ſit ei oẽ qđ creatum eſt: qa
ipſa luce uiſiõis itime mẽtis laxat̃ ſinus: tãtũqꝫ expã-
dit̃ in deũ ut ſupior exiſtat mũdo:& ſeqt̃. uidere i deũ
raptꝰ ſine difficultate potuit qcqd ifra deũ ẽ.Qua rñ-
ſiõe pꝫ ꝓpoſitũ.Si.n.nõ ꝯcedit̃ hĩ erit: qa nõ ẽ poſ̃e ui
dere diuinã eẽntiã itellectũ creatũ ſil̃ ſcdꝫ ifinitas ſpe
cies reꝝ in diuina eẽntia relucẽtes.Hoc excludit btũs
Grego.di.Raptꝰ in deũ ſine difficl̃tate uidere potuit
qcqd infra deũ eſt.Inſup ſi ipoſſibilitas arguit̃ in hoc.
Aut hoc erit ex pte diuine eẽntie & hoc nõ:ꝙ ipa eſt
repñtatiua ſui ſcdꝫ oẽꝫ ſil̃ rõnẽ itelligibilẽ i ipa: ſic ẽt
naturalr̃ repñtat itellectui ꝓpo.Vel ex pte itellectus
creati pp limitationẽ:ꝙ nõ põt ſil̃ & diſticte clare co
gnoſcere diuinã eẽntiã ſcdm̃ ſinitas rõnes itell̃uales.
ſed hoc eſt falſuꝫ.Primo qa ſi hoc hr̃et colorẽ : ex eo
eẽt:qa intell̃us ut potẽtia actiua eſt limitatꝰ : & ideo
ſimul non põt cauſare diuerſos actus intelligendi: ſed
hoc in propoſito non impedit.Ratio.Nam in noticia

quã hꝫ intellꝰ in uerbo: & reſpcũ illiꝰ itellꝰ nõ ſe hꝫ actiue nec paſſiue: ſꝫ tñ pceptiue. ꝑut mlti doctores aſſerũt & dñt. Scdo ſi iſta limitatio ab intellcũ creato ꝓueiret: cũ intellꝰ creatꝰ nõ dillateꝛ ſubalr: qa ſic nõ eſſet idẽ nũero q ꝑus: nec magis ↄñter ſit capax in lumine increato q̃ creato: ſeqꝛ ꝙ ſi ex ſua natura limiteꝛ ad itellı̃gẽdũ ſilr diuerſa itelligibilia ſub certo finito numero: nullo mõ poſſet ſilr cognoſcere plura in q̃licũqꝫ lumie diuino. Sꝫ hoc eſt ↄtra ꝓceſſuꝫ. b. Gregorii allegatũ. Dicit. n. Quantulꝫ. n. parꝫ de luce creatoris aſpexerit breue fit ei oẽ qđ creatũ eſt: & p ↄñs in lumie ſupiori plura põt ſilr uidere itellꝰ creatꝰ. Dicit ẽt btũs Grego. ꝙ radiꝰ ſupior: puta diuinꝰ põt mentẽ dilatare. Vñ dicit ꝙ celũ & terra nõ ſunt ↄtracta: ſꝫ uidẽtis aiꝰ dilatatꝰ: aut ergo iſta animi dilatatio eſt eiꝰ dilatatio ſubalis: & hoc nõ. nã p nullã mutationẽ accñtalẽ in mente mẽs ſubalr uariaꝛ. ergo iſta dilatatio eſt per hoc ꝙ radiꝰ ſupior plura oñdit & in plura facit intellectũ intẽdere p actũ intuitiuũ: ꝙ radiꝰ iferior manente eadẽ capacitate eẽntiali potẽtie pceptiue: & p ↄñs intellꝰ creatꝰ nõ eſt ex ſe limitatꝰ ad certũ numeruꝫ intelligibiliũ q̃ ſilr poſſit cognoſcere: ſꝫ limitaꝛ & illimitaꝛ p radios uel radiũ ſcđm ꝙ plura uel pauciora põt in ſua luce oñdere. Sꝫ radiꝰ diuine eẽntie q̃tũ eſt ex ſe põt oñdere diuinã eẽntiã: & ſecundũ oẽm rõnẽ ipſius itelligibilẽ: ſeqꝛ ꝙ intellꝰ creatꝰ oia q̃ diuina eẽntia põt ex ſe ſilr oñdere ſilr põt ſimplici ↄſpectu & intuitu uidere. Et hec uideꝛ eẽ intẽtio bti Grego. & ſic pꝫ ad ꝑmũ dubiũ. ¶ Secũdũ dubiũ. Quale eſt lumẽ quo diuina eẽntia ſic uideꝛ creatũ ul icreatũ? Rñſio pꝫ ex dictis bti Grego. ꝙ eſt lumẽ icreatũ. Vt. n. dicit. Hoc lumine aĩa fit ſupior mũdo & ſe ipſa: & oẽ qđ creatũ ẽ fit ei breue: oꝫ ergo ꝙ ſit lumẽ increatũ. Deꝰ. n. eſt lumẽ glorie eleuãs itellcm̃ creatũ in pña ad deũ btẽ uidẽdũ. Licet. n. ad hoc ꝙ creata intellı̃ntia in deũ feraꝛ ſit neccariũ lumẽ creatũ. ut dicꝛ Decretalr: tñ ad hoc ut deꝰ uideaꝛ ex parte ipſiꝰ dei nullũ aliud lumẽ creatuꝫ deriuatũ exigiꝛ. Rõ qa deꝰ ſecũdũ Aplm lucẽ habitat inaccesſibilẽ. Quõ fiet ergo acceſſibilis p aliqđ creatũ: cũ quodlꝫ creatũ ifinite diſtet ab ipſo? Preterea ſi p lumẽ creatũ ſit deꝰ acceſſibilis: ergo tale lumen eſſet intellectiua cognitiua: & ſic deꝰ eſſet ſibi acceſſibilis ex puris naturalibꝰ: qđ eſt hereticũ. ¶ Tertiũ dubiũ. Si uera ſunt q̃ dicta ſũt in ſolõne ꝑmi dubii uideꝛ ſeq ꝙ ſit poſſe deũ a creatura comprehendi: ex quo dꝛ ꝙ poſſe eſt intellectũ uidere oia. ſ. deũ & oẽm relucenteꝫ & relucibilẽ in eo creaturã. Rñdeo ꝙ ad cõprehendẽdũ deũ requiriꝛ ipm comprehẽdi imẽſe & quo ad gradum & quo ad ſpẽm cõprehendẽdi. quoꝝ ꝑmũ creature repugnat. Vñ intellꝰ creatus ſi eſt ſub gradu ut q̃tuor: nõ intenſius percipit q̃ ut q̃tuor: lꝫ plura ſilr poſſit intelligere ſub tali gradu: & ſi percipit rõnem uite pcipit nõ ſub imenſo gradu: ſꝫ ſub gradu ut quattuor. Si ſapientiã ſub gradu ut q̃ttuor: & ſic de aliis. Licet percipere poſſit ſilr oia iſta. ¶ Quartũ dubiũ. Quia uideꝛ ꝙ talis intellꝰ ſic percipiens ſit infinite btũs: qa uidens deũ ſub pluribꝰ rõnibꝰ ceteris paribus eſt magis btũs. Rñdeꝛ ꝙ ſolũ finite eſt btũs: qa ſolum finite eſt perceptiuus. Nec talis eſt magis btũs intranſitiue ſꝫ extrãſitiue: qa plura uidet. ¶ Quintũ dubiũ. Talis notitia uideꝛ infinita: qa ifinitoꝝ repſentatiua. Rñdetur ꝙ eſt infinita quo ad ſpẽs & nõ quo ad gradũ. Diuina ẽt eẽntia nõ eſt pfectior ex repũtatiõe multaruꝫ creaturaꝝ ſilr q̃ unꝰ: lꝫ ſit extẽſiue & inũeroſe. ¶ Sextũ dubiũ. Quia uideꝛ ꝙ itellectꝰ talis ſit ifinitꝰ: pꝫ qa ſi eẽt actiuꝰ infinitoꝝ actuũ: ſic diceretꝛ infinitꝰ. ergo nõ minꝰ cenſendus eſt infinitꝰ ex pceptiõe infinitorũ. Rñdeꝛ ꝙ nõ ſeqtur: qa ſi eſſet actiuꝰ ifinitoꝝ actuũ infinite rõnes cauſales ſibi correſpõderẽt: ſed nõ ſic eſt de actu pceptiuo: qa ſub unica rõne oia ↄprehẽdit & intelligit: q̃ apphẽdit & intelligit. Sic ergo ꝑfatis declaratis teneđũ eſt ꝙ aia xp̃i in inſtãti aſſumptiõis ipſius a uerbo & btificatiõis uidit diuinã eẽntiã & quãlibet in ea relucẽtẽ intelligibilẽ creaturã factã uel factibilẽ. Hãc tenet magr ut dictũ eſt. di. iiii. tertii. ca. ii. dicẽs ꝙ aia xp̃i p ſapiẽtiã gratis dataꝫ i uerbo dei cui unita eſt: pfecte intelligit oia & ſcit q̃ deꝰ ſcit. & ca. 3. idẽ dicꝛ. Scit igiꝛ aia xp̃i oia q̃ deꝰ in uerbo dei: q̃ limpidiꝰ & pñtialiꝰ omni creatura alia ↄtẽplaꝛ. Idẽ dicit Vgo in libello de ſapia aie xp̃i. rñdendo magro Gulielmo de Mauritania. ubi magr ꝑfatus q̃rit. Vtrũ aia xp̃i tãtã hẽat penitꝰ ſapiam & ſciam q̃tã hẽat deitas. Et arguit ꝙ nõ: qa uita eterna ſtat in notitia. Iuxta illud dcm̃ xp̃i. Io. xvii. Hec ẽ uita eterna ut cognoſcãt te &c. ergo aĩa xp̃i hẽret equalẽ notitiã cuꝫ deitate. ſilr & equalẽ btitudinẽ & equalẽ charitatẽ &c. in quibus btitudo ↄſiſtit: qđ uideꝛ falſum. Ad qđ argumẽtũ ſic rñdet Vgo. Quod aia xp̃i ſic nouit oia nõ p actus hitꝰ aut accñtia aliq̃: & idẽ ſentit de btitudine nr̃a: ſꝫ p ipꝫ deũ & p eẽntiã ipſaꝫ dei. Vñ dicit ſic. Hec eſt uita eterna ut cognoſcant te ſolũ ueꝝ deũ & quẽ miſiſti Ieſum xp̃m. Cognitio itaqꝫ dei uita eterna eſt. Et qđ eſt cognitio dei? nũqđ accñs eſt? ergo amor dei accñs eſt? & btitudo accñs eſt? & in accñtibus btitudo nr̃a eſt. Quare nõ magis deꝰ ſit btitudo nr̃a? Ipſe ſapiẽtia q̃ cognoſcimus. ipſe amor quo diligimus. ipm gaudiũ quo exultamus. ergo una ſapia eſt q̃ oẽs ſapiunt: ꝙ ſi oẽs hac ſapiẽtia ſapiũt q̃cũqꝫ ſapiũt: mlto magis hac ſapiẽtia illa aia ſapit q̃ ipſi ſapiẽtie unita fuit. Et infra apls inqt. Plenitudinem ibi eẽ. Et nos dicimus ꝙ tota ſapiẽtia nõ ẽ in domo ſua: ergo dimidia hitat & dimidia foris ſtat. Et ubi q̃riꝛ ſi domi nõ iueniꝛ? in quo habitat ois plenitudo deitatis corporalr? Vbi plẽitudo ẽ nihil deeſt. ubi nihil deeſt totũ adeſt. Si forte plenitudo deitatis ẽ ibi & plenitudo ſapie ibi nõ eſt? Dicꝛ iteruꝫ. In quo ſunt oẽs theſauri ſapie & ſcie ſunt ibi. Sed abſcõditi ſunt portat & nõ uidet. Abſit ab itellcũ nr̃o ut ſic ſentiamus. Sꝫ abſcõditi ſunt nõ ut ab eo abſcondanꝛ: ſꝫ ne ipſi in eo uideant abſconditi ſunt reconditi ſunt ut tempore opportuno ꝓferanꝛ. Et ifra uidit xp̃s in deitate: uidit Chriſtus in humanitate: tamẽ ex deitate. Erat enim plenitudo deitatis in anima xp̃i: & ex plenitudine ſapientie plene ſapiens erat aia xp̃i. ergo inquiunt tantam ſapientiam habet anima xp̃i quantam habet deus. Quid facit comparatio? Vnus ſolus eſt. Vna ſapientia eſt dei qua ſapiens eſt aĩa Chriſti:

ñec participādo ſapiēs ut uel illud in illa & per illā ſa
piat:ſ; plenitudinē hñdo ut totū poſſideat.Nō igiť tā
ta dicam⁹ aut q̄ta: ſ; dicam⁹.Tota ſapia in aia xp̄i
eſt:& ex tota ſapia dei aia xp̄i ſapiēs eſt. Nec tñ eq̄
lis deo aia xp̄i eſt:ꝙ ſapia dei eſt illic gr̄a ñ natura:&
idē illic gr̄a:qđ ñ natura. Et ſubdit rñdendo ad argu
mētū fcm ſic inqens.Et ſi aia xp̄i equalē ſciam cū dei
tate hēat:nō ꝓpterea opertere hr̄e ipſa; equalē btitu
dinē:ꝙ beat⁹ eſt hēre bonū p naturā: & ex ſe & eſſe
illud:q̄ hr̄e illud p gr̄am & ab alio & nō eſſe illud.Et
īfra recipiēdo ſcd̄; argumētū dicti magři:& rūdēdo di
cit ſic.Poſtea obiecıſtis.Si aia xp̄i equalē habeat cū
deo ſapientiā:falſum erit deū in oi bono ope hēre ma
iorē ſufficiētiā q̄ ei⁹ creatura:& deinceps ſicut nō pōt
creatura equari creatori:ita nec bonū uni⁹bono alte-
rius.Sed ñ bñ & ueraciter ibi dř ubi creature bonum
aliud atq; diuerſum a bono creatoris iuenit.Vbi eni;
unū & idē ip̄m eſt:mai⁹ & min⁹ eē qd pōt? Quod eſt
.n. uerū bonū creature ꝑcipue rōnalis aliud ꝑter deū:
aut qđ eſt bonū dei ꝑter ip̄m? Si ergo ue; & unicu;
bonū creature de⁹ eſt:& bonū dei aliud ꝑter ip̄m eſſe
nō pōt:nunqd idcirco de⁹ minor aut maior ſeipſo eſt:
qa creature ſue pariter & ſuum bonu; ipſe eſt?Ceſſet
ergo tādē crebra repetitio comparatiōis ubi ſingulari
tas eſt unitatis.Et infra in fine.Quid eſt neceſſe ſingu
la ꝓſequi?Breuiter uobis qd mihi in hac re ſentiendū
eē uideť oſtēdā.Plenā atq; perfectā & totā dei ſapien
tiā in aia xp̄i fuiſſe credimus:& ex ipſa ſapia anima;
eādē plene ac perfecte ſapiētē: nō ex ipſa participan
do ſ; totā poſſidēdo:qa ſcd̄m plenitudinē accepit.Ioā
nes aūt q erat lucerna lucēs & ardens ex parte cōpre
hēderat.Aia igiť Ioānis de plenitudine accepit.Aia
xp̄i plenitudinē cōprehēdit.Quicūq; aūt in eo ꝑſiſtat
ut hoc aſſerere ꝯtēdat:ꝙ alia fuerit illa ſapiētia q̄ aia
xp̄i ſapiēs extitit.Alia q̄ anie xp̄i unita fuit:ego nemi
ni preiudiciū facere uolo.Videāt ipſi quo ſenſu hoc aſ
ſerant:ne forte carnalis magis ſit ſua:q̄ uera pronun-
ciatio. Hoc.n.unū idubitāter affirmo ꝙ aut alia ſapiē
tia preter diuinā in aia xp̄i nō fuit : aut ſi alia fuit eq̄
lis illi nō fuit. Hoc credenti q nō credit nō bñ credit.
Ad cetera ego non cogo:ſed ſuadeo.Hec Vgo. Hanc
opionē Vgōis recitat Bona.iii.d.xiiii.q.iii. qb⁹uerbis
p; q̄ta eſt ſapia anie xp̄i.Eſt tñ ſciēdū ꝙ ultra ꝑdictā
notitiā quā h; aia xp̄i in uerbo ē ꝑonēda alia notitia
.ſ.creata.Nā p ſextā ſinodū:ſic in xp̄o ponēde ſūt due
uolūtates:ſic & due ſcie.idip; doctores antiq ponūt.
Alexāder Bonauētura Thoās & alii:ut p;.d.xiiii.ter
tii. doctores.n.ꝑfati.ſ. Alexāder in.3. pte.i.q. cxxvii.
Bonauētu.in breuiloqo.parte.iiii.c.vi.Thōas.iii.par
te.q.x.ponūt in xp̄o multiplicē ſcia;.Primo diuinā:ꝙ
de⁹ & hō eſt.q̄re & ſciam h; diuinā: & ꝯñter oiu; ut
de⁹.Aia aūt xp̄i deitati unita p hāc cognoſcit oia:ꝙ
uerbū & oēm relucētē & relucibilē creatura;.ut dictū
eſt & hoc lumie icreato ut ꝑdcm̄ eſt. Scđo ponūt ſciē
tiā creatā aliā.ſ.btificā: qa aia xp̄i ſcđ; portionē ſupio
ris rōnis fuit perfecte btā:& diuinā eēntiā uidet & ui
dit pfecti⁹ oi alia pura creatura.p; qa unita lumini i-
creato:& p ꝯñs itimi⁹ oē; ifluētiā lumis create ſue in

[margin: ...n aia xp̄i ...it multi ...lex ſcia.]

creati ſuſcipit & pfecti⁹oi alia creatura.Et ut dič Bo
nauētura in.iii. d.xiiii.q.ii. Hac uiſiōe & ſi aia xp̄i ui
deat deū totū:ñ tñ totalř:qa nō imēſe quo ad gradū:
qa nec deū cōprehēdit: &.q.iiii.in ordine dič ꝙ eade;
cognitiōe.i.eodē hitu cognoſcit uerbu; & relucētia in
uerbo. Rō ut dič:qa uerbū eternū p idē eſt rō cogno
ſcēdi ſe & alia.L; aūt eodē hitu cognoſcat uerbum &
oia in uerbo:nō tñ o; ꝙ actu oia cognoſcat in uerbo
q̄ cognoſcit in hitu : ubi ſolū illa q̄ ſūt eēntialia ad ei⁹
gloriā & btitudinē.ut dič Bona.d.xiiii.q.v. & Alexā.
in.iii.pte.i.q.cxxvii.Rō eſt qa nō op; ꝙ oia q̄ cogno
ſcit in hitu cognoſcat in actu: qa de⁹ multa quottidie
āgelis btis & ſcis reuelat:& tñ ſunt bti.S; ſcūs Tho.
loco ꝑallegato.q.x.arti.ii.dič.Loq̄ndo de cognitione
anie xp̄i in uerbo : qūo cognoſcit oia:ꝙ li oia pōt dici
& accipi duplř.u;.ꝓprie ut diſtribuat ꝓ oib⁹ q̄ quo-
cūq; mō ſūt uel erūt uel fuerūt uel dcā uel fcā uel co-
gnita a quocūq; ſcd̄m qđcūq; tp̄s & ſic ꝯcedēdū ē ꝙ
aia xp̄i oia cognoſcit in uerbo. Rō ei⁹ eſt:qa ad ip̄m
ſpectāt quodāmō oia inq̄tū ſūt ei oia ſubiecta. Ipſe ē
ēt iudex oium ꝯſtitut⁹ a deo:qa fili⁹ hois eſt.Io.v.Et
iō aia xp̄i cognoſcit uerbo oia exñtia ſecūdū qđcūq;
tp̄s & ēt hominu; cogitatiōes.quo; eſt iudex.Io.iii.
Ipſe.n.ſciebat qd eēt in hoie:qđ pōt intelligi nō ſolū
q̄tū ad ſciam diuinā: ſ; ēt q̄tū ad ſciam aie ei⁹ quā h;
in uerbo.Alio mō pōt accipi li oia magis large ut non
ſolū ſe extēdat ad ea q̄ ſunt in actu ſecūdu; quodcūq;
tp̄s: ſ; ēt ad oia quecūq; ſunt in potētia diuina: & ſic
nō oia cognoſcit aia xp̄i in uerbo.Hoc.n.eēt ꝯprehē-
dere diuinā eēntiā:qa ſi cōprehēderet uirtutē diuina;
& uirtus q̄tificať ex eēntia:ſeqť ꝙ cōprehēderet diui
nā eēntiā. oia uero q̄ ſunt in potētia creature aia xp̄i
in uerbo cognoſcit:qa oēm eēntiā cognoſcit.& p ꝯñs
oēm uirtutem & potētiā creature.Hec Tho. Et dixit
Alexāder in loco allegato.q.cxxx.ꝙ aie xp̄i ſciētia tā
ꝑma q̄ ſecūda iā dcā.ſ.increata & ſua creata beatifica
nō eſt ſucceſſiua:ſ; ſub uno aſpectu:qa eſt in ꝯtēpla-
tione cāe q̄ de⁹ eſt in q̄ uidet oia ſimř ſecūdū qđ dicit
Apľus.i.Cor.13.Tunc cognoſcā ſicut & cognitus ſu;.
quod d; intelligi quo ad ſecūdā ſciam ſecundū Bona.
de eſſe oium beatitudinis i q̄ tñ habitu ſimul & actu
cognoſcunť.S; an cognoſcat ifinita aia xp̄i loquendo
de ſcia creata btifica.p; ex ſupradictis ꝙ nō loquēdo
de ifinito quo ad gradū & ſi quo ad ſpēm. Bonauētu
ra in breuilogo loco allegato dicit ꝙ actualiter finita
ꝯprehēdit ifinita uero hitualř cathegorematice nō &
ſincathegorematice ſic. Si uero q̄rať an aia xp̄i noti
tia creata btifica cognoſcat oia que uerbū cognoſcit.
Rñdit Bona.loco iā dicto.q.vi.ꝙ notitia actuali nō:
qa creatura creatori equari nō pōt.Si de cognitōe ha
bituali ſic.Rō eſt:qa aia xp̄i cū cognoſcat ip; uerbu;
eternū hitu glorioſo:ita pfecte ꝙ nō pōt pfectius co
gitari:& ip̄m uerbū eternū ꝓmptā hēat uolūtate; ad
apiēdū illi aie oia q̄ in ipſo relucēſcūt:nec aliqd in ip̄o
relucebit qđ nō ſit natū cognoſci ab aia xp̄i. Aia er-
go h; aliqd quo facilis eſt ad cognoſcēda oia que uer
bū cognoſcit.Et h⁹ ſignū ē:qa ad ñ ꝙ cognoſcat ali-
qd qđ uerbū cognoſcit q̄cqd illđ ſit:nō o; ꝙ deť ei no

nus habitꝰ cognoſcēdi:ſ; oē qḋ uult pōt legere in eo.
Et ſi q̄ras inq̄t Bonauētura. Vtrū habitꝰ iſte ſit finitꝰ
uel infinitus. R̄ndit ꝙ eſt finitus: hēt tñ reſpectus ad
ifinita. Sed un̄ hēat reſpcūs ad ifinita inq̄t ꝙ uenit ex
ifinitate obiecti ſibi uniti qḋ uolūtatē ꝓmptā habet
ꝓpalādi oīa que in ſe relucent. Nec h̄ facit alteri aīe:
ſed ſoli aīe xp̄i: & iō de ſola aīa xp̄i cōcedi pōt & dꝫ
ꝙ ſit omniſciens. Hec Bonauētura. Sed h̄ ex iā dictis
pōt eſſe unū dubiū. Dcm̄ eſt. n. ꝙ diuinā eſſentiā poſſe
eſt itelligētiā creatā uidere & oēm in ea relucētē uel re
lucibileꝫ creaturā. Ponat̄ ergo ꝙ alicui btō alio a xp̄o
cōicet̄: tūc talis erit equalr̄ btūs cū xp̄o. R̄ndet̄. ut di-
ctum eſt. uidere plura nō facit aliquē beatiorē alio nō
uidēte: ſic nec equalē: ſed bñ itenſius uidere. qḋ utiqꝫ
in nullo alio a xp̄o pōt eē: q̄a nulli diuina eēntia ſic ſe
cōicat itenſe imutatiue: ſicut aīe xp̄i. ut pꝫ per p̄dicta.
Et iſta itenſior uiſio diuine eſſentie dat̄ iuxta ꝓportio
nē meritoꝝ: cū in ea ſit tota merces. ut dicit Auguſt. i.
de trinitate. Attendit̄ ēt nō ex obiecto imutante: ſꝫ ex
gradu potētie percipientis. Ac ēt cum deus ipſe libere
agat ad extra: pōt potentiā perceptiuā itēſius & remiſ
ſius imutare: magis minuſqꝫ ipſam potentiā itellecti
uā ad ſe ɔuertendo. q̄re nō ſequit̄ quo ad hoc cōformi
tas & equalitas in xp̄o & in aliis btis. Tertiā ſcientiā
dicunt doctores. ſ. Alexāder loco p̄allegato. q. cxxvii.
& Bonauen. in breuiloq̄o. parte. iiii. cap. vi. animā xp̄i
hēre per gr̄am unionis perfectiſſimā per quā cogno-
uit oīa ptinētia ad reparationē humani generis longe
excellētius & meliꝰ q̄ aliq̄s ꝓpħaꝝ & q̄ multi angelo
rum qui talia cognouerunt. ut hr̄ in glo. Iſaie. lxiii. ſup
illud. Quis eſt iſte q̄ uenit de edom &c. Quartā ſciam
ponunt doctores oēs ſecundū naturā itegrā. Vñ a p̄n
cipio creatiōis aīe ſunt oēs ſpēs reꝝ ei indite: ſicut &
aīe Ade & lōge perfectiꝰ & melius q̄ ipſi Ade. Et q̄a
natura hoīs bñ iſtituta & itegra nata erat oībus crea
turis p̄eſſe: & ipſas noſſe tāq̄ eas q̄ debebāt ſibi ſerui
re: ſic patuit in p̄mi hoīs ɔditiōe: hinc eſt ꝙ cognouit
oīa pertinētia ad humanā machinā conſtruendā lōge
excellētius q̄ Adā: & hac cognitiōe. ut dicit Thomas
loco p̄allegato. q. xi. artic. i. q̄a xp̄i cognouit ut eēt p-
fecta nō ſolū ea p que itellectus poſſibilis p agēs na
turale poſſet reduci ad actū: & conſequēter oēs ſcias
humanas: ſed ēt ea p que itellectus poſſibilis poſſet
reduci ad actū per agēs ſupernaturale. ſ. deū. Et ſic co
gnouit oīa q̄ per diuinā reuelationē inoteſcunt homi
nibus: ſiue ptineāt ad donū ſapie: ſiue ad donū ꝓphe-
tie ſiue ad quodcūqꝫ donū ſpūs ſci. Requieuit. n. ſup
eum. ut dicit Iſa. cap. ix. ſpūs ſapie ſcie intellectus con
ſilii &c. Et Apl̄s. Collo. i. In eo ſūt oēs theſauri ſapiē
tie & ſcie dei. Auguſt. Sapia ad diuina: ſcia ad huma-
na refert̄. Hec ſcia integre ponēda eſt in xp̄o. ratio ſe
cundū Tho. loco p̄allegato. q. ix. articu. iii. eſt: q̄a im-
perfectā aīam nō decuit deum aſſumere: & cū itelle-
ctus poſſibilis ſit in potētia ad oīa itelligibilia. redu-
cit̄ aūt ad actū p itellcm̄ agētē ſpēs itelligibiles i ipſo.
itellcū ponēdo: oē aūt qḋ eſt in potētia eſt iꝑfectū: ni
ſi reducat̄ ad actū: q̄re uerbū aīam aſſumēdo ne eſſet
iperfecta: oium ſpēs itelligibiles eidē ipreſſit: ad que.

itellectꝰ poſſibilis erat in potētia. Attñ ut dicit Alexā
der loco p̄allegato. q. cxxx. Hac ſcia nō ſil̄ oīa ſpecula
bat̄. Quintā ſciaꝫ ponūt doctores. ſ. Alexāder loco p̄-
allegato. q. cxxvii. quā uocat ſcd̄m penalē naturā aſ-
ſumptaꝫ. & Bonauētu. iii. d. xiiii. q. viii. & in breuilogo
pte. iiii. c. vi. uocat ſcd̄ꝫ ſenſibilē expiētiā. & ꝙ ſenſus
nō pcipit rē niſi ad obiecti p̄ntiā: hic eſt ut dic ꝙ ſcdꝫ
cognitionē ſenſitiuā: quā uocat ēt in. ii. expimētalē nō
ſil̄ cognoſcebat oīa: ſꝫ mō hec mō illa. Et ut dic̄ in. 3. q.
viii. allegata. ſicut xp̄s in itellectu habuit p q̄rtā ſciaꝫ
cognitionē ſimplicis notitie: q̄ ɔſiſtebat i hītibꝰ & ſpe
ciebꝰ aīe xp̄i a p̄ncipio ſue ɔditiōis iditis ex bñficio
ɔditoris: ſic cognitionē expiētie habuit i ſēſu: & h̄ ɔſi
ſtebat in uſibꝰ ſenſuū exterioꝝ ſcd̄m q̄rtā ſciam. ſ. ſim
plicis notitie. Scd̄m uero q̄ntaꝫ ꝙ ſenſus exterior ad
aliq̄d ɔuertebat̄ de nouo: ad qḋ p̄us nō fuerat: Hinc
eſt ꝙ cognitiōe expiētie ꝓficiebat. ut dicit apl̄s Heb.
v. Didicit ex his q̄ paſſus eſt obediētiā. & Ambroſius.
dicit ꝙ in eo ſenſus ꝓficiebat humanꝰ. Sꝫ hic ꝓfectꝰ
ſcie expimētalis in xp̄o a nr̄o in duobꝰ differebat. Pri
mo ꝙ xp̄s nō ꝓficiebat ueniēdo in notitiā rei p̄us ico
gnite: ſꝫ qḋ cognoſcebat uno mō. ſ. p ſimplicē notitiā
ꝓficiebat: ꝙ cognoſcebat alio mō. ſ. p expiētiā. Scd̄o
differebat: ꝙ ꝓfectꝰ nr̄ eſt ſcdꝫ exñtiā: ꝓfectꝰ illiꝰ. ſ.
xp̄i ſolū erat ſcd̄m apparētiā. hec Bonauētura. Sic er
go pꝫ q̄uo itelligit̄ illud Luce. 2. Ieſus ꝓficiebat ſapia
&c. Ex iaꝫ dictis pꝫ ꝙ aīe xp̄i plenitudo ſapie & ſcie
oīuꝫ p̄ntiū p̄teritoꝝ & futuroꝝ exñtiū & poſſibiliū ē
cōicata. Hinc eſt ꝙ ipſe xp̄s dꝫ dici: ſicuti & eſt: maxi
mus oīuꝫ ꝓpħaꝝ. ¶ Tertiū p̄bādēs xp̄ꝫ uerū: imo ma
ximū ꝓpħaꝝ fuiſſe: eſt ꝓpħaꝝ originatio & auctori
tas. Teſte. n. Ariſt. in lib. de ſecretis ſecretoꝝ: oñdens
cauſam ꝓpħiaꝝ dicit ꝙ eſt deꝰ excelſus & glorioſus.
Vñ dicit ꝙ plurima reuelat ſctis ꝓpħis ſuis & iuſtis.
Auic. x. meathy. dicit ꝙ ꝓpħia ē ex deo & ex miſſiōe
eiꝰ. Auerrois in lib. de ſomno & uigilia dicit ꝙ ꝓpħie
ſunt a deo: aut cū medio: aut ſine medio. Ptolomeus
idē ponit in ſuo cētiloqo. put exponit Aly in cōmēto
ſup p̄ma ꝓpōne di. ꝙ ml̄ti hñt ꝓpħiaꝫ p iſpirationeꝫ
diuinā. Prophas ſpū ſcō locutos & nō uolūtate hūana
ponit apl̄s Petrꝰ in canoñ ſua. ca. i. Iohel idē ponit ca.
2. dicēs. Sup ſeruos meos & ancillas meas effundā de
ſpū meo. Seq̄tur. & ꝓpħabūt. Cū ergo xp̄s fuerit uerꝰ
deꝰ: ut dicet̄ fructu & ɔformitate. xiiii. huiꝰ. ii. & ſpūs
nō eſt ei datꝰ. ſ. eiꝰ aīe: & ut hō ad mēſurā: cū in eo ha
bitet plenitudo deitatis: ac ſup eū requieuerit: ut dcm̄ ē
p Iſa. ca. ix. Spūs ſapie: ſcie: ɔſilii: & itellectꝰ: q̄re noti
tiā deꝰ aīe xp̄i eidē unitē dedit pleniſſime oīa futura
cognoſcēdi. q̄re ſi ꝓ ꝙ ɔcedēdū eſt ꝙ puri hoīes ml̄ti
fuerūt ueri ꝓpħe. ut pꝫ in ſerie ſcripture: a fortiori ɔce
di dꝫ de hoīe deo: cui notitia oīuꝫ eſt data. ut iā dicta
oñdūt. ¶ Quartū ꝓpoſitū ɔfirmās xp̄ꝫ ueꝝ ꝓpħaꝫ eē
& fuiſſe eſt teſtiū ueracitas & multiplicitas. Saraceni
oēs xp̄m ɔfitēt̄ maximū fuiſſe ꝓpħaꝫ. Moiſes dē xp̄o
prophetando dicit deum ſibi dixiſſe. (ut habet̄ De-
uteronomii. xviii.) Prophetā ſuſcitabo eis de medio
fratruꝫ ſuorū ſimilem tui: & ponam uerba mea in ore
eius. Loqueturqꝫ ad eos omnia que precepero illi: q.

uerba eius que loquetur in noie meo audire noluerit:
ego ultor exiſtam.Iſta non põt intelligi de quolibet ꝓ
pheta poſt moiſen a deo directo pplo iſraelitico:ſꝫ ſo
lũ de xp̄o.Rõ:qa eſt uidicta ſubſecuta cõtra eũ nõ au
diẽtes:qa.n.nulla maior ultio a deo ſacta eſt:q̄ cõtra
iudeos q xp̄m noluerũt audire:hec ꝓphia de ip̄o eſt:
ut de meſia ſpãlr̃ dicta.Prophia ipſe xp̄s uocatus eſt a
populo.Mat.xxi.dicẽte.Hic ē ieſus ꝓphia a nazareth
galilee.A turba poſt ſuſcitationem adoleſcentis in ci
uitate Naiꝫ.Luc.vii.dicẽte.Propheta magn⁹ ſurrexit
in nobis &c.A duob⁹ diſcipulis eũtib⁹ in Emaus.Luc.
xxiiii.Ieſus fuit uir ꝓphia:potens in ope & in ſermo
ne.A muliere ſamaritana.Io.iiii.di.ſibi.Dñe ut uideo
ꝓphia es tu.Ab hoibus de quqꝫ panibus ſaciatis. Io.
vi.dicentibus.Hic eſt uere ꝓphia qui uenturus eſt in
mũdũ.A ceco a xp̄o illuminato.Io.ix.dicẽte. Prophia
eſt.A turba.Io.vii.dicẽte.Hic eſt uere ꝓphia.Sic ergo
eũ a multis fit dictus ꝓphia nõ adulatorie:ſed ueritate
& experientia:xp̄s eſt uere ꝓhia.¶Quĩtũ declarans
ꝓpoſitũ eſt futuroꝝ p̄dictio & ꝓclaritas. Ipſe.n.cum
ſciret oĩa multis p̄dixit futura.Et ut hoc uideatur cla
rius explicãdũ eſt ꝑ ea q̄ in ſcõ euãgelio p̄dicta ab ip̄o
ieſu oſtendunt̃.Prophetãdo eni xp̄s p̄dixit. Primo pe
tro & andree eẽ futuros piſcatores hoium.Mat.v. Et
ſpãlr̃ beato petro. Luc.v. Scđo de multoꝝ ad fidem
cõuerſione & iudeoꝝ dimiſſione Mat.viii. Multi ue
nient ab oriente & occidente:& recũbent cũ habraaꝫ
&c̃.in regno celoꝝ.filii aũt regni eiciet̃ foras &c̃.Ter
tio diſcipuloꝝ pſecutionẽ.Mat.x.Tradent eni uos in
cõciliis &c̃.Et Io.xvi.Venit hora in qua ois qui inter
ficit uos:arbitret̃ ſe obſequiũ p̄ſtare deo. Quarto de
ſubminiſtratiõe uerbi.Luc.xii.Spũs ſcũs docebit uos
in illa hora qđ loquami &c̃.Et Mat.x.Cũ aũt tradent
uos:nolite cogitare q̃ũo aut qđ loquamini. Dabit̃ eni
uobis in illa hora qđ loquamini.Quinto Capharnaũ
& aliarũ ciuitatũ punitionẽ.Mat.xi. Veh tibi caphar
naũ &c̃. Veh tibi bethſaida &c̃.Et idẽ habet̃.Luc.x.
Sexto iudeoꝝ in iuditio finali condẽnationẽ.Mat.xii.
Viri niniuite ſurgent in iuditio cũ gñatione iſta & cõ
demnabũt eã &c.Septio ſcribaꝝ & phariſeoꝝ in pec
cato deceſſuꝫ.Io.viii.In peccato ur̃o moriemini. Octa
uo de humani generis ultima reſuſcitatiõe.Io.v. Mor
tui audient uocem filii dei & qui audierint uiuẽt &c.
Nono de iudicii finalis executiõe.Mat.xxiiii.&.xxv.
Videbũt filiũ hois uenientẽ in nube cũ maieſtate &c.
Decimo de bonoꝝ a malis ſeparatione.Mat.xii.Mit
tet filius hois angelos ſuos & ſeparabũt malos de me
dio iuſtoꝝ &c.Vndecimo de helie aduẽtu & deſtina
tione.Mat.xvii.Helias uentur⁹ eſt & reſtituet omnia.
Duodecimo de futuroꝝ hereticorũ aduentu:& predi
catione.Mat.xxiiii.Videte nequis uos ſeducat. Multi
ſurgẽt pſeudo ꝓphe &c.Tertiodecimo de antixp̄i a
iudeis ſuſceptione.Io.v.Si alius uenerit in noie ſuo il
lum ſuſcipietis.Quartodecimo de electorũ futura per
antixp̄m tribulatione.Mat.xxiiii. Tradent eni uos in
tribulatione & occidẽt uos &c. Quintodecimo de an
tixp̄i uexatione.Mat.xxiiii.Cũ audieritis abhoiatio
nem &c. Sequitur. Erit enim tribulatio magna qua

lis nunq̄ fuit &c. Sextodecimo de electorũ a deo de
bita diſtinctione:& diſtinctorũ a deo electione.Math.
xxiiii.Erunt duo in agro:unus aſſumetur:alter relin
quetur.Decimoſeptimo de uigilantium a deo retribu
tione.Mat.xxiiii.Beatus ille ſeruus:quẽ cum uenerit
dominus:inuenerit uigilanteꝫ &c.Decimooctauo de
diuitum poſt hãc uitã punitione.Luc.vi.Veh uobis di
uitibus:qui habetis hic cõſolationẽ urãm &c. Deci
mononо de ſue glĩe diſcipulis oſtẽſione.Mat.xvi.Sũt
quidã de hic ſtantibus:qui nõ guſtabũt mortẽ:donec
uideant filiũ hois in regno ſuo. Et ſequitur.cap.xvii.
ꝙ poſt dies octo duxit eos in mõtẽ. Vigeſimo đ ſtate
ris in piſcis ore iuẽtiõe.Mat.xvii. Dixit ieſus petro.
Vade ad mare & mitte hamũ:& eũ piſcẽ qui primus
aſcẽderit tolles:& aperto ore eius inuenies ſtaterẽ:illũ
ſummẽs da eis pro me:& pro te.Vigeſimoprio de po
teſtate & petõꝝ abſolutione.Mat.xviii.Quodcũqꝫ al
ligaueris ſup terrã erit ligatũ & in celo &c. Vigeſimo
ſecũdo de iniuriarũ dimiſſione.Mat.xviii.Sic pr̃ ur̃ ce
leſtis faciet uobis:ſi nõ dimiſeritis unuſquiſqꝫ frĩ ſuo
de cordibus ur̃is.Vigeſimotertio de uite eterne pro di
miſſione mundi & abdicatione donatione. Mat.xix.
Amen dico uobis:ꝙ uos qui reliquiſtis oia &c. Et ſe
quit̃.Centuplũ accipietis & uitã eternã poſſidebitis.
Vigeſimoquarto de gratie diuine a iudeis ſubtractio
ne.Mat.xxi.Auferet̃ a uobis regnũ dei:& dabit̃ genti
facienti fructum.Vigeſimoquinto.de ptis magdalene
pmanſione.Luc.x.Maria optimã partẽ elegit : que nõ
auferet̃ ab ea.Vigeſimoſexto de ſanctoꝝ a iudeis oc
ciſione.Mat.xxiii.Mitto ad uos prophetas & ſapien
tes.ſequitur.Et ex illis occidetis &c. Vigeſimoſeptio
de hipocritarũ & phariſeorum multiplici dãnatione.
Mat.xxiii.Veh uob̃ ſcribe & phariſei hipocrite. Vige
ſimooctauo de patris in ſpiritu adoratione. Io.iiii. ue
nit tp̄s & nũc ē qñ ueri adoratores adorabũt pr̃eꝫ in
ſpũ & ueritate &c.Vigeſimonono de filii reguli ſana
tiõe.Io.iiii.Fili⁹ tu⁹ uiuit &c. Trigeſimo de regni ab
iectiõe.Io.vi.Ieſus cũ cogitaſſet:ꝙ uẽturi eẽnt ut rape
rent eum & facerent regem:fugit &c. Trigeſimopri
mo de Iacobi & Ioannis paſſione per calicis deguſta
tionem.Mat.xx.Calicem meum bibetis &c. Trigeſi
moſecundo de templi proiectiõe ad terrã. Mat.xxiiii.
Amen dico uobis non relinquet̃ lapis ſuper lapidem.
Trigeſimotertio de Ieruſalẽ deſtructione. Mat.xxiii.
Luc.xiii.&.xxix.Fleuit eni ſup illã:ad terrã ꝓſternent
te &c.Trigeſimoquarto de futura ſua paſſione.Mat.
xx.Filius hois tradet̃ principibus &c.& Mat.xxvi.&
Luc.xviii.Trigeſimoquinto de lazari morte. Ioã.xi.
Lazarus amicus ur̃ mortuus eſt &c.Trigeſimoſexto.
de ſua proditione.Mat.xxvi.Vnus ueſtruꝫ me tradet
&c.Trigeſimoſeptio de corporis ſui paſſionati a ma
gdalena iunctiõe.Mat.xxvi.Mittẽs hec unguẽtũ hoc
in corp⁹ meũ:ad ſepeliendũ me fecit. Trigeſimoocta
uo.de petri trina negatione.Mat.xxvi. Ter me nega
bis &c.Trigeſimonono.de diſcipuloꝝ ſcandalizatio
ne. Mat.xxvi. Omnes quidem ſcandalum patiemini
&c.Et ipſorum diſcipulorum a ſe receſſu. Ioan.xvi.
Ecce uenit hora ut diſpergamini in propria:& me ſo

lum relinquatis. Quadrageſimo de hoīs portātis am-
phorā aque iuētiōe. Luc. zz. Inuenerūt ſicut dixerat il
lis Ieſus &c̄. Quadrageſimoꝑmo de ſua reſurrectiōe
Io. 3. Soluite tēplū hoc: & in triduo &c̄. Matth. xii. &
xvi. Sicut Ionas &c̄. Et Lu. xi. Tertia die reſurget. Et
Math. xxvi. Quadrageſimoſecūdo ſpūs ſancti in apo
ſtolos ſupuētiōe. Luc. xxiiii. Sedete in ciuitate: donec
īduamini uirtute ex alto. Et Io. xiiii. Ego rogabo pſe3
& aliū paraclitū dabit uobis &c̄. & ca. xv. Cū uenerit
paraclit⁹ &c̄. Quadrageſimotertio Petri morte & ter
minatiōe3. Io. zi. Amē dico tibi: cū eēs iunior cīgebaſ
te. Seqtur. cū aūt ſeūeris: ali⁹ cinget te: & ducet quo
tu nō uis: ſignificās q̄ morte clarificatu⁹ eēt deū. Plu-
ra alia dn̄s & Saluator nr̄ futura nōnullis dixit: ſ3 ꝑſa
ta ſufficiāt ad oñdēdū ipſu3 multa futura ꝑdixiſſe. Et
q̄ ut hr̄ Deutcr. xviii. Signū ueri ꝓphe a falſo eſt ſi
id qd̄ ꝑdixit eueniat: hinc eſt q̄ cū ſupradicta oia pre
ter id qd̄ de ātixp̄o & finali iudicio ꝑdixit: ope fuerit
adimpleta: uerū ꝓphā3 fuiſſe xp̄m cōprobaſ. Ac q̄ nō
dū ſunt ɔpleta ſine dubio tenēdū eſt iplēda eē: ɔſiderā
do tā multiplicia ab ipſo ꝑdicta effectui iam mādata:
q̄ ueritas ꝑmiſſoꝝ certitudo eſt futuroꝝ. ¶ Sextū oñ
dēs xp̄m uerū ꝓphā3 & ſūmū eſt ſue mētis luciditas.
ut p3 ex ſacro eloqo. Et btūs Greg. atteſtaſ omel. i. ſu
p Ezech. Spūs ꝓphīe nō ſemp mētib⁹ ꝓphaꝝ adeſt.
Rō ut dicit. ut cū nō hn̄t agnoſcāt ſe ex dono hr̄e cu3
hn̄t. Et ponit exēplū de Heliſeo: ſup quē reqeuit du-
plex ſpūs Helie. iiii. Re. ii. Qui tn̄ a muliere ad pedes
ei⁹ ruēte aſtrict⁹: cū eius diſcipulus & miniſter Giezi
uellet amouere eā dixit. Dimitte illā: q̄ aīa ei⁹ in ama
ritudine eſt: & dn̄s celauit a me. Et nō ſolū ſpūs ꝓphe
tie nō ſemp ꝓphis adeſt: ſ3 ipos illuminādo diuerſimo
de hoc pagit penes etates: q̄ quoſdā in pueritia illu-
ſtrat. ſicͭ Iſaiā & Ieremiā. Quoſdā in iuuētute. ſicͭ Eze-
chielē & Danielē. Quoſdā in antiqtate. ſicͭ Malachiā.
& ſic de aliis ſimilib⁹: ut p3 in ſerie ueteris teſtamēti.
ubi oñdiſ q̄ qdā ꝓphico ſpū in diuerſis etatib⁹ a deo
ſunt illuminati. Illuſtrat eos uarie penes tpa diuerſa.
ut. n. dicͭ btūs Grego. omel. i. ſup Ezech. Spūs ꝓphie
qñq3 animū tangit ꝓphe de ꝑſenti ſicͭ Ioānē baptiſtā
dicētē. Ecce agnus dei &c̄. Io. i. Et tn̄ nō de futuro: q̄a
deſcēſum xp̄i ad ifernū neſciuit. p3 q̄ miſit diſcipulos
ad xp̄m. Matth. xi. ut iterrogarēt eū. Tu qs es? Aliqñ
tāgit de futuro & nō de ꝑſenti. ſicͭ Geñ. xxvi. de Iſaac
q̄ Iacob in pn̄tia ſui poſitū nō agnouit: cui tn̄ uentura
ꝑdixit. De ꝑſenti & de futuro aliqñ tāgit. ſicͭ hr̄ de Ia
cob Geñ. xxviii. q̄ filios Ioſeph oculis corporis nō ui
dit: ſ3 p ſpm̄ & pn̄tes agnouit: & futura ꝑdixit. De ꝑ-
ſenti ꝑterito & futuro aliqñ tāgit. ut p3 de Heliſabeth
mr̄e Ioānis baptiſte: q̄ de pn̄ti Mariā mr̄e3 dei agno-
uit. De ꝑterito uerba dicta ab angelo ad Mariā ſciuit:
& pficiēda in Maria ꝓ futuro ei dicta declarauit. De
ꝑterito & nō de futuro aliqñ tāgit. ſicͭ Paulus. Na3 de
ꝑterito euāgeliū reuelatiōe didicͭ: ſed qd ei in ieruſalē
ɔtingere debebat nō uidit: imo ignorauit. Act. zi. De
futuro: ſ3 nō de ꝑterito aliqñ tāgit. ſicͭ de Heliſeo. iiii.
R. vi. q̄ n̄ cognouit ubi ferrū ceciderat: & tn̄ ſciuit qd
futurū de ipſo erat. De ꝑterito & futuro aliqñ. ſicͭ de

Diuerſi-
mode illu
minat de⁹
mētes ꝓ-
phetaru3.

Moiſe: q̄ de ꝑterito oia facta a deo & pr̄ib⁹ nouit. ut
p3 p librū Geñ. quē ɔdidit. Et de futuro: q̄ ꝓphā3 Ie
ſum de gēte iſraelitica ſurrecturū ꝑdixit. Deute. xviii.
Et nō ſolū tpib⁹ ꝑſatis diſtinctis ſpūs ꝓphicus mētes
ꝓphaꝝ irradiat: ſ3 in ꝑſatis declarādo diuerſimode I
quol3 ꝑſatoꝝ tēpoꝝ ſe h3. Incipiēdo a pn̄ti diuerſita
tem exhibet: q̄ ex parte tāgit: & ex parte nō tāgit. ſicͭ
Petr⁹ ſciuit uiros ad ianuā ueniſſe: ſed ad qd neſciuit.
Act. x. De futuro ex parte tāgit & ex parte nō. ut p3 d
filiis ꝓphaꝝ. iiii. R. ii. q̄ ſciuerūt Heliā tollēdū: ſ3 igno
rauerūt eū nō iueniēdū. ſicͭ Heliſeus. iiii. Re. xiii. ſciuit
regē iſrl̄ totiēs pcuſſoꝝ ſuos hoſtes quotiēs terra3 p-
cuteret: & tn̄ quotiēs pcutere terrā deberet ignorauit.
Tāgit ēt quoſdā ex ꝓximo: ſ3 nō ex lōginquo. ſicͭ Sa
muelē: q̄ ſciuit Saul regē futurū & Dauid q̄ ei ſucce-
deret: ſ3 q̄ Dauid eēt futur⁹ pr̄ xp̄i nō uidit. Quoſdā
tāgit de lōginquo: ſ3 nō de ꝓximo. ſicͭ Dauid cogno-
uit deū icarnādū: ad celos aſcēſurū: & ſeſſurū ad dex-
trā prīs: & tn̄ ſeruū Miſiboſeth cōtra dn̄m ſuū mētitū
nō cognouit. De ꝓximo & lōginquo. ut Iſaiam tāgit.
De lōginquo. ecce uirgo ɔcipiet. De ꝓximo Ezechiā
xv. ānis ſupuicturū ꝑdicēdo. Itē ut dicͭ Glo. i. Cori. i3.
Circa futuroꝝ i ſpū uiſionē eſt magna dr̄ia. Quidā ui
dēt futura: ſ3 nō itelligūt. ut Pharao. vii. ſpicas & vii.
boues: q̄ nō itellexit qd ſignificarēt. Quidā nō uidēt:
ſ3 itelligūt. ut Ioſeph. Quidā uidēt & itelligūt. ſicͭ Da
niel ſōnū Nabuchodonoſor uidit in ſpū: & qd ſignifi-
caret apparuit. Inſup nō ſolū eſt differētia in ꝑſatis: ſ3
ēt in modis manifeſtādi & illuſtrādi. Vñ dn̄s ſua abdi
ta ſiue reſpectu ꝑteritoꝝ ſiue ꝑſentiū aut futuroꝝ re
uelat aliqñ p opa & facta. & ad iſtum poſſunt reduci
plures modi alii. i3. Prio operū ſignatiōe. ut p3 d arca
Noe ſignificāte eccleſiā: i q̄ ſaluāſ hoies. Et Iſaie locu
tus eſt dn̄s di. Solue ſaccū de lūbis tuis: ſignificās cap
tiuitatē ſoluēdā iudeoꝝ. Secūdo figurarū & enigmatū
oñſiōe dicēte dn̄o. Nūeri. iz. q̄ Moiſi n̄ p enigmata &
figuras aut p ſōnia & in uiſiōe eſt loquut⁹: ſ3 palā eſt
ei loquut⁹. Tertio ſignoꝝ & portētoꝝ exhibitione.
Exo. xx. Cūct⁹ ppl̄s audiebat uoces: & uidebat lāpa-
des &c̄. Et cū dicit ibidē a Moiſe. Quarto ſcripture i-
ꝑſſiōe. Dañ. v. Vidit digitos man⁹ ſcribētis in pariete
&c̄. & qd ſignificarēt dr̄ ibidē a Daniele. Quinto mi-
raculoꝝ opatiōe. ſicͭ Moiſes fecͭ & Helias & alii q̄ ſpi
ritualr̄ aliud ſignificabāt. Sexto flagelloꝝ icuſſiōe. ſicͭ
x. plage egypti. x. pſecutiōes ſignificarūt eccleſie. Se-
ptimo creaturarū iformatione. ps. Celi enarrāt gloriā
dei &c̄. Octauo bn̄ficiorū ipēſiōe. ps. In colūna nubis
loqbaſ ad eos &c̄. Alio mō de⁹ ſua ſecreta & ſiēda re
ferat p dicta. & hoc pagit multis modis. put declarat
btūs Greg. xxviii. moral. ca. viii. ſup. i. Iob. Nūqd pdu
cit luciferū in tpe ſuo? Vbi dicͭ q̄ de⁹ loqtur in ſubie-
cta creatura. ſ. p angelū & ſuā idicat uolūtate3. Aliqñ
uerbis ſolū & nō reb⁹. ſicͭ Io. iz. xp̄o dicēte. Pr̄ clarifi-
ca filiū tuū. Rñdit de⁹ pr̄ p angelū. Clarificaui &c̄. Ali
qñ reb⁹ & nō uerbis. ſicͭ Ezechieli oñdit ſpē3 electri
&c̄. Oñdēs redēptorē nr̄m & auteā habuiſſe deitatē:
tn̄ carne uelatā: & angelicā claritatē miraculis ꝓteſta
tā. Aliqñ ſil̄r reb⁹ & uerbis. ſicͭ ibi. Adā icrepādo & de-

ambulãdo.In deambulatiõe receſſuꝫ oñdit a corde:& ſui peccati agnitionẽ eũ icrepãdo. Aliqñ loqtur imaginibus oculis cordis oñſis. ſicẽ Iacob Gene.xxvi. uidit ſcalã in uiſiõe.Et Petrꝰ Act.x.uidit linteũ &c̃.Et Paulus.Act.20.uirũ macedonẽ.Aliqñ loqtur imaginibꝰ ex aere aſſũptis & oculis corpis oñſis.ſicẽ Abrae tres uiri apparuerũt:& ſibi locuti ſũt &c̃ ubi dic̃ Greg.Niſi.n. uobis angeli q̃dã interna nũciãtes ad tp̃s corpa ex aere ſumerẽt:exteriorıbꝰ pfecto uiſis obtutibꝰ nõ apparerẽt.Aliqñ loqtur celeſtibꝰ ſubſtãtiis.ſ.p angelos. ſicẽ xp̃o baptizato uox ſonuit de nube dicẽs. Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ.Aliqũ loqtur terrenis ſubſtãtiis.ſicẽ p aſinã Balaã reprehẽdit.Aliqñ ſimul terrenis & celeſtibꝰ ſubſtãtiis loqtur.Exo.3.Moiſes rubũ ardentẽ uidit: & uocẽ audiuit loquẽtis.Aliqñ humanis cordibꝰ ita loqtur:ut ipſe angelus mẽtis obtutibꝰ pſentẽt.ut pꝫ i Zacharia.ca.iiii.Ecce angelus dñi q loq̃bat̃ &c̃.ubi Gregoriꝰ.Sepe.n.exteriꝰ nõ apparẽt:ſꝫ ſic angelici ſpũs pphetarũ ſenſibꝰ uolũtatẽ dei inoteſcũt:atqꝫ eos ita ad ſublimia ſubleuãt: ut q̃cũqꝫ in rebꝰ futura ſunt in cauſis originalibus pſentia demõſtrent.Sed iſtud debꝫ ſane intelligi:nõ q̃ angelus illabat̃ mẽtibꝰ:q̃ hoc eſt ſolius dei:ſꝫ debet intelligi q̃ mẽti pſẽto eſt: uel p modũ irradiãtis:uel ſpeculũ offerẽtis:uł lingue efficaciter exp̃mẽtis. Preter modos p̃dcõs ſũt alii: qbꝰ p dicta mõ ſingulari deꝰ ſua occulta idicat. Et p̃mus eſt uocali exp̃ſſione.ſicut.Exo.3. deꝰ uocauit Moiſen dũ ad uidendũ rubũ iret. Secũdus eſt doctoꝝ eruditione: dicente xp̃o.Matth.x.Qui uos audit:me audit. Tertiꝰ eſt peccatorũ ipropatiõe.Geñ.3.Adã:ubi es &c̃. Itẽ alio modo deꝰ occulta reuelat.& hoc eſt per uiſionẽ.ſicut dicitur Nũeri.12.Apparebo in uiſione. Et Iſa.p̃mo. Viſio Iſaie &c.Sed uiſio eſt triplex.uꝫ.Corporalis.& hac uiſione indicatũ eſt Moiſi a deo dei uoluntas & futura. Exo.3.qñ uidit rubũ.& Ieremias ollã ſuccẽſam &c.Ieremie.2.Alia eſt uiſio imaginaria.ſicut Ezechiel uidit tẽplũ & oĩa ipſius:& ieruſalẽ:& illuc fuit ductꝰ in ſpũ. Tertia eſt uiſio itellectualis.ſicut Iſaias uidit dñm & ſeraphin. Iſa.vi. Et pfatis uiſionibꝰ pp̃he a deo ſunt illuſtrati:& futura p̃dixerũt.ut patet in ſacra ſcriptura euidẽter. Modo alio deꝰ reuelat ſua pp̃his.uꝫ. p ſomnia.ut Salomoni.Danieli.& Dauid ſunt multa pp̃hica reuelata. Sed ultimo deꝰ referat p ſolã ſpũs ſci iſpirationem: exteriori adminiculo remoto facti uel dicti ſomnii uel uiſionis.ſicut Dauid q dicebat.Audiã qd loquat̃ in me dñs deꝰ.de quo modo loqtur btũs Greg. in omel.pentecoſt.dicẽs.Mox mẽtẽ tetigiſſe docuiſſe eſt.Et btũs Petrꝰ in p̃ma canoñ.ca.i.Spũ ſcõ miſſo de celo loquuti ſunt ſancti pp̃he &c.Prelibatis ergo modis & uiis futura & occulta : ut pꝫ ex ſacra ſcriptura: deꝰ referauit & idicauit.Ex qbꝰ apparet.Primo ut dictũ eſt q̃ ſpũs pp̃hie nõ ſemp adeſt itellectui pp̃haꝝ: q̃ aliqñ ſic & aliqñ nõ.Secũdo apparet q̃ nõ uniformiter pp̃he a deo illuſtrant̃: q̃ aliq de pterito aliq reſpectu pñtis & alii reſpectu futuri. Tertio q̃ diſtinctis modis ẽt futura & occulta reuelãdo deꝰ eſt locutus. ¶ Sextũ ad ppoſitũ nr̃m ut dixi oñdẽs xp̃m uerum pp̃hetã eſt ſue mẽtis luciditas: q̃ ab inſtanti conceptionis cũ aĩa eius fuerit beata & deitati coniuncta non ſolum ab utero:ſed in utero:& ante omnes fuit pp̃heta:& omnia ſunt ei reuelata:utpote deo unita immutatiue & copl'ata.In quo & quo oĩa nouit ut oĩſciens noiet.Et cũ in deo nihil ſcit pteritũ ſeu futuꝝ:ſed oĩa pñtia ſunt:Hinc eſt q̃ aĩa eiꝰ bñdicta oĩa pñtialr̃ ſcit in deo & deo & a deo : q̃re pterita pñtia nouit & futura:q̃uis ipſi oĩa ſint pñtia ut dictũ eſt. Ac cũ pſonalr̃ deitati ſit unita: & iſeparabilr̃ deitatẽ ꝯtinue ꝯtẽplet unico & ſolo modo cernẽdo deitatẽ cui cõiungit̃ oẽs modos uias & formas noſcit & agnouit : q̃re ſua mẽte illuſtrata exñte ſecure dicere poſſumꝰ ipſuꝫ eſſe & fuiſſe maximũ pp̃haꝝ.Et illũ pp̃haꝫ excellẽtiſſimũ:q uẽturꝰ eſt in mũdũ.Quibꝰ oĩbꝰ apparet clare declaratũ dñm Ieſum pp̃haꝫ eẽ & fuiſſe lucidũ. put dicebat p̃ma ps huiꝰ ſexte conformitatis.

¶ Secunda pars fructus.vi. & decimaoctaua in ordine.Franciſcus radiat̃. Expoſitio.

Eſſentia diuina cũ oĩa repreſentet:ut pote ſpeculũ:exẽplar:ars:& ratio oĩum extra ſe fiẽdoꝝ: ac efficaciſſima ſit in operando:utpote oĩpotẽs: hinc eſt q̃ reuelare põt q̃ trãſiere pñtia ſũt & futura. prout uult qñ & quo:ſimul & ſucceſſiue:q̃buſue placet & dictat referãdũ ſuã puidẽtia: q̃ mũdialis fabrica agit̃ & gubernat.Quapropter ſua ſapia:cuiꝰ nõ eſt numerꝰ:uolens eccleſiã ſuã hoiuꝫ gradibꝰ ordinare diuerſis.iuxta dictũ apłi.Epħ.iiii.Quoſdã dedit ap̃los:quoſdã aũt prophetas:alios euãgeliſtas: alios aũt paſtores:& doctores ad ꝯſumationẽ ſcõꝝ in opus miniſterii in edificationẽ corporis xp̃i:donec occurramꝰ oẽs in unitatẽ fidei & agnitionis filii dei in uirũ pfectũ in mẽſurã etatis plenitudinis xp̃i. Apłiqꝫ dictũ ſit itelligẽdũ ſicut a potiori tam dicti denoiẽt ſtatꝰ & gradus.Cuiꝰ rõ eſt q̃ idem reptus eſt apłs euãgeliſta & pp̃ha.uꝫ.Ioãnes euãgeliſta.& ſic de aliis.Et ſicut in p̃mo ſtatu eccleſie eſt factũ:ſic in aliis. & precipue beati F.tpe:& in ſuis fratribꝰ:ac in ipſo.Ipſuꝫ.uꝫ.cũ pluribꝰ ſocioꝝ uere faciẽdo ap̃los p imitationẽ pfectã uite xp̃i.euangeliſtas p p̃dicationẽ:pp̃has p irradiationẽ pleniſſimã futurorũ & reſerationẽ.& ſic eẽ: q̃ de fratribꝰ ſociis & filiis bti F.lib.i.ꝯformitate.viii.pte.ii.eſt patefactũ: id reſtat oñdẽdũ de pſe ipſo btõ F. & q̃ uere apłm oñdit ꝯformitas.ix.p̃mi lib.in pte.ii. Euãgeliſtã & p̃dicatorem ac iformatorẽ reſerauit ꝯformitas.x.&.xii. p̃mi libri:cõſequẽter eſt hic declarãdũ quõ a xp̃o deo factꝰ eſt pp̃ha p̃clarꝰ & excellẽs.put hec.2.ps iſtiꝰ cõformitatis declarare intẽdit:cũ dicat.Franciſcus radiat̃.a quo:certe a deo.Et quo:certe ſpũ pp̃hico.Et ſic eẽ p exẽpla eſt demõſtrãdũ:quoꝝ exemploꝝ teſtificãtiũ eũ radiatũ ſpũ pp̃hico.Primũ ẽ de quo dic̃ legẽda triũ ſocioꝝ. Cũ eẽt b.F.adhuc ſeclaris:& i captiuitate poſitꝰ pluſimoꝝ cũ multis ſuis cõciuibꝰ: & die q̃dã cũ captiui ꝯtriſtarẽt:& ipe exſtaret: ſup h̃ tãq̃ fatuꝰ redargutꝰ a q̃ b.F.ſpũ pp̃hetico claruerit.

quodā ꝙ ī carcere letabať:uiua uoce btūs F. rńdit di.
Quid putatis de me? adhuc adorabor p totū mūduȝ.
Scdȝ exēplū.poniť ibidē.Cū.n.ſclaris exńs ſuis nouis
ueſtimētis militē paupē cōtexiſſet:& nocte ſequēti ſe
ſopori dediſſet ac palatiū uidiſſet cū militarib⁹ armis
crucis ſignaculo iſignitis:ipmq̄ȝ ſuū fore militūq̄ȝ ſuo
rum ſi uexillū crucis cōſtāter aſſumeret audiſſet:a ſō
no leuat⁹ cū letitia magna p̄ ſolito eēt repletus:iterro
gatus de letitie cā:rńdit ꝓphice inqens.Scio me ma
gnum principē futurū.Idipſum ponit frater Thomas
in ſua legēda.Tertiū exēplū poniť in legēda trium ſo
cioꝝ.Secularis adhuc exńs cū ſero quodā cum ſociis
cenaſſet:& demū irēt ſocii añ ipm cātando:ipſe uero
poſt ipſos ibat baculū in manu q̄ſi dńs portās nō can
tans ſȝ meditās:uiſitat⁹ a dńo tāta eſt dulcedine reple
tus:ꝙ nec loq poterat nec moueri:adeoq̄ȝ dcā dulce
dine eſt perfuſus:ut nihil ſentire uel audire poſſet niſi
dulcedinē illā.Sicq̄ȝ eū a ſenſu carnali alienauerat:ꝙ
ſi fuiſſet totus fruſtatim inciſus non potuiſſet de lo
co ſe mouere.Cū uero ſocii ei⁹ retro reſpicerēt & uide
rent eū a ſe ita remotū:reuertētes ad ipȝ territi cernūt
ipſum iā q̄ſi in uirū alterū mutatū:interrogantesq̄ȝ eū
dixerūt.Quid cogitaſti ꝙ nō ueniſti poſt nos:forſitan
uxorē accipe cogitaſti?Quib⁹ btūs F.uiua uoce rńdit
Verū dixſtis.ꝙ nobiliorē & ditiorē ac pulchriorē ſpō
ſam q̄ unq̄ uideritis accipe cogitaui.Hec aūt a deo in
ſpirat⁹ dicebat de religione quā ſuſcepit ceteris paup
tate nobiliorē pulchriorē & ditiorē.Quartū exemplū
poniť in.ii.pte legēde maioris.Nā poſt mūdi abdica
tionē factā a btō F.corā epō cū de Aſſiſio recederet &
iret p quādā ſiluā a latronib⁹ agreſſus & iterrogatus
qs eēt:ꝓphica uoce rńdit.Preco:inqt:ſum magni re
gis.& ſic fuiſſe.z.conformitas p̄mi lib.oñdit.Quintū
exēplū ēt poniť in legēda triuȝ ſocioꝝ.ꝙ btūs F.iuxta
mādatū ſibi factū e cruce:iam mūdo abdicato:cū ope
ri intēderet ſancti Damiani:ad trāſeūtes & habitātes
iuxta ipſaȝ eccleſiā gallice cātabat alta uoce di.Veni
te & adiuuate me in ope eccleſie.S.Damiani:q̄ futu
ra eſt monaſteriū dñarū:quarū fama & uita in uniuer
ſali eccleſia glorificabiť pr nr celeſtis.Ad lr̄aȝ adimple
tū fuit:ꝙ fuit poſtmodū monaſteriū.S.Clare & pau
perū dñarū.Sextū exēplū poniť in.3.pte legē de maio
ris de fratre Egidio:quē ad ordinē recipiēdo btūs F.
de eo p̄dixit.ꝙ lȝ eēt idiota & ſimplex ad excelſe ɔtē
platiōis apicē ſublimādus eēt:& ſic euenit.ut lib.i.cō
formitate.viii.eſt dictū.Septimū exēplū ad hoc eſt ut
poniť in legēda triū ſocioꝝ.Fratre Egidio iam ad ordi
nē recepto:cū iuiſſet cū eo ad Marchiā:dixit ei beat⁹
F.dilatationē ſui ordinis ꝓphetādo.Frater Egidi:nr̄a
religio ſimilis eſt piſcatori qui mittit retia ſua in aquā
capiēs piſciū multitudinē:& paruos in aqua relinq̄ns:
magnos eligit in uaſa ſua.ſicq̄ȝ ꝓphauit ordinē dilatā
dū.Ordinis ēt dilatationē & p̄uidit & fratrib⁹ añdixit
ut diċ legēda maior pte.3.Nā btūs F.cū in quodā lo
co ſolitario ānos deploraret adoleſcētie nō ſine culpa
trāſactos:certificat⁹ fuit a dño de remiſſione plenaria
oiuȝ delictoꝝ.Rapt⁹ deide ſupra ſe ac in quoddā mi
randū lumē tot⁹ abſort⁹ dilatato mētis ſinu:q̄ circa ſe
& filios ſuos futura erāt:luculēter aſpexit.Vñ reuer
ſus ad frēs inqt.Cōfortamini chariſſimi & gaudete i
dño:nec ꝙ pauci eſtis efficiamini triſtes:nec uos terre
at mea uel ur̄a ſimplicitas:qm̄ ſic a dño mihi in ueri
tate oñſuȝ eſt:in magnā multitudinē faciet uos creſce
re dńs:ſueq̄ȝ bńdictiōis gr̄a mltiplr̄ dilatabit.Hec ui
dit dū q̄tuor ſoli eēnt frēs.Octauū oñdēs ꝓpoſitū eſt
id qd̄ btūs F.dū ad ſenariū nūerū excreuiſſent:eis di
xit.ut diċ legēda triū ſocioꝝ & fr̄is Thome.Nolite:i
qt:timere:ꝙ puſilli & iſipiētes uidemini:ſȝ ſecure pe
nitētiā ānūcietis:ɔfidētes in dño:q uicit mūdū:ꝙ ſpi
ritu ſcō loquet p uos & in uobis ad exhortādū oēs ut
cōuertanť ad ipſuȝ & ei⁹ mādata obſeruēt.Iuuenietis
quoſdā hoies māſuetos:fideles:& benignos:q cū gau
dio uos & ur̄a uerba recipiēt.Alioſq̄ȝ plures infideles
ſupbos blaſphemos:q exprobrātes reſiſtēt uob̄ & his
q̄ dicetis.Ponite ergo in cordib⁹ ur̄is patiēter & humi
liter oia tolerare.Sȝ hec cū frēs audiſſent:timere cepe
rūt:ad quos.S.F.ait.Nolite timere:qm̄ nō poſt multū
tp̄s uenient ad uos multi ſapiētes & nobiles:erūtq̄ȝ uo
biſcū p̄dicātes regib⁹ & p̄ncipib⁹ & populis multis.
Multi uero ɔuertenť ad dñm:& p uniuerſuȝ mūdū mľ
tiplicabit de⁹ familiā ſuā & augebit.Et dixit.Vidi ple
nas ad nos uenientium uias.Veniūt fracigene:feſtināt
hyſpani:theutonici currūt & anglici & aliaꝝ diuerſa
rū linguarū accelerat magna mľtitudo.Hoc eē ipletuȝ
oñdūt loca ordinis ſita in qualibȝ orbis pte.ut ɔformi
tas.xi.p̄mi lib.declarat.Nonū exēplū ad hoc eſt illud
qd̄ dicit.viii.ps legēde maioris.Cū btūs F.ꝓ appro
batiōe regule papā Innocētiū.3.adiret:& uiſionē aſpe
xiſſet de arbore ingēti:cui⁹ ſūmitatē facillime a ſe ap
p̄hēſam curuabat ad ima:inclinationē ad ſe ſūmi pōti
ficis & ad ſocios p̄dixit.& ſic euenit.Decimū exēpluȝ
eſt rńſio facta p btm F.ſūmo pōtifici dicto.D.Innocē
tio.3.Qui cū diceret btō F.ꝙ uita quā ſeruať petebat
ſibi nimis uidebať dura.Rńdit btūs F.Nō eſt formi
dandū ꝙ fame pereāt eterni pr̄is filii & heredes:q ad
imaginē regis xp̄i p ſpūs ſancti uirtutē de paupe mr̄e
nati:& ipſi p ſpm̄ paupertatis ſunt in relgione paupcl̄a
gñandi.Si.n.de⁹ regnū celoꝝ ſuis imitatorib⁹ ꝓmiſit
q̄to magis illa ſubminiſtrabit:q̄ cōiter largiť bonis &
malis?Vndecimū exēplū eſt fr̄is Morici de ordine in
trādo p̄dictio.Cū.n.ipſe grauiter eēt infirm⁹:ſupplex
fact⁹ btō F.eidē btūs F.de micis panis & oleo qd̄ co
ram uirgine ardebat:miſit antidotū p frēs:dicēs eū li
berādū:& ut bellatorē ſtrenuū:ordini ſuo.ſ.nr̄o mino
rū & acici adiungēdū.& ſic euenit.Fact⁹.n.eſt frater
minor:uita & ſanctitate inſignis:& iacet in urbe uete
ri.Duodecimū exēplū eſt ad hoc illud qd̄ hř in legen
da maiori pte.iiii.qñ figurat⁹ eſt in curru igneo & ap
paruit fratrib⁹:& tūc ɔſcie frūm adinuicē nude facte
ſunt.Et btūs F.ad frēs reuerſus cepit ſecreta cordiū ri
mari & futura p̄dicere.ut dictū eſt ſructu & ɔformi
tate.xv.in ordine:&.iii.hui⁹lib.ii.& tūc ſpm̄ Helie ſu
p eū qeuiſſe ueraciter ꝓpenderūt.Tertiūdecimū exē
plū ad hoc eſt ut hř q̄ſi in fine legēde triū ſocioꝝ quō
ſpū ꝓphico p̄uidit.D.Vgolinū hoſtieñ.epm̄ ſublimā
dū ad papatū:& ſibi p̄dixit hoc.Et ꝙ diuina reuela

tione hoc ſciebat ipſuȝ futurum ſūmū pontificem:hoc
ſemp ꝓnūciabat ei in oībus lr̃is:q̃s eidē ſcribebat: uo
cans ipſuȝ pr̃eȝ totiꝰ mūdi ſic ſcribēdo. Venerabili in
xp̄o pr̄i totiꝰ mūdi &c̄. Sicqȝ factū eſt ut poſt.D. Ho
noriū.3.ad paparꝰ apicē ſublimatꝰ:dictꝰ eſt.D.Gre
goriꝰ.ix.deuotiſſimꝰ btō F.& ordini ſuo. Quartūdeci
mū exēplū eſt de quo dcm̄ ē ꝯformitate.iz. p̄mi li.pte
z. qñ btō F. pge e uolēti ad frāciā:dictus Cardinalis
florētie exñs dixit.Ego nolo ꝙ tu uadas ultra mōtes:
ꝙ multi p̄lati ſunt q libēter ipedirēt bona tue religio
nis in curia romana. Ego aūt & alii Cardinales q ip
ſam religionē diligimꝰ libētiꝰ ꝓtegemꝰ & adiuuabi
mus eā ſi māſeris in circuitu iſtiꝰ ꝓuincie.Cui btūs F.
rn̄dit ꝙ ex quo alios frēs miſerat ad orbis ptes & ip
ſe ire debebat:alr̄ eēt ad ſui uerecūdiā:ꝙ ipſe nō pate
ret q̄ ipſi erāt paſſuri.Et cū Cardinalis diceret.Quare
miſiſti frēs ad moriēdū fame & ad tribulationes alias
ſuſtinēdas? rn̄dit ei b.F. magno feruore & ꝓphie ſpū
dicēs.Dñe:uos putatis ꝙ ſolūmō ꝓpter iſtas ꝓuinci
as miſerit frēs dñs: ſȝ dico uobis in ueritate ꝙ dñs e
legit & miſit frēs ꝓpter ꝓfectū & ſalutē aiaꝝ oiuȝ ho
minū huiꝰ mūdi.Et nō ſolū in terris fideliū: ſȝ ēt in ter
ris infideliū recipient̄:& multas aīas lucrabunt̄. De q
bus uerbis Cardinalis ipſe fuit ualde mratꝰ.Quintū
decimū exēplū ad h̄ eſt.ꝙ btūs F. ut hr̄ in legēda anti
q̄:animās frēs ut irēt ꝑ elimoſina ꝯſiderēt: iter alia di
xit.In ueritare dico uobis ꝙ ml'ti ex nobilioribꝰ ſecu
li uenięt ad iſtā cōgregationē: & ꝓ magno honore &
gr̄a habebūt ire ꝓ elimoſina.& ſic fcm̄ eſt. ut dcm̄ eſt
lib.i.ꝯform tate.viii.pte.ii. de Rege Ioāne Ieruſalem
& Impatore Cōſtātinopolitano:& de Rege Armenie
Ioāne:& de aliis filiis Regū: & de multis aliis nobili
bus:q ſeculo dimiſſo ad ordinē uenięntes ꝓ pane libē
ter iuerūt.Sextūdecimū exēplū hoc oñdēs eſt.ꝙ cū ſi
bi a deo eēt reuelatū(ut ipſe dic̄ in teſtō ſuo)ꝙ in p̄di
catiōe in p̄ncipio & qñ ſalutabat diceret.Dñs det uo
bis pacē:qdāqȝ ex ſociis eiꝰ diceret btō F.ꝙ aliq de h̄
ſcādalizabant̄:rn̄dit b.F. Dimitte illos dicere:ꝙ nō p
cipiūt q̄ dei ſunt.ſȝ & noli uerecūdari:qm̄ adhuc nobi
les & p̄ncipes huiꝰ mūdi de hac ſalutatiōe tua tibi &
aliis fratribꝰ reuerētiā exhibebūt:& eſt adimpletū:ꝙ
ml'ti xp̄i inimici pfecta pace p btm̄ F. & frēs eidē ſūt
federati.Decimūſeptimū exēplū ad hoc eſt:ꝙ ſtatum
ſui ordinis uſqȝ ad nouiſſimū diē ut uidit pmāſurū: ſic
& qd acturū.Nā oia in ordine uētura deꝰ eidē orāti ſe
mel in loco.S. Marie de angelis ſub uiſiōe ſtatue q̄ ap
paruit Nabuchodonoſor regi oñdit.Dū.n.oraret ocu
lis eiꝰ corporalibꝰ & corā ipſo apparuit q̄dā ſtatua q̄ — *De ſtatua apparuit btō F.*
hēbat caput aureū & faciē pulcherrimā.pectꝰ & bra
chia de argēto.uētrem & femora de ere. tibias aūt de
ferro:pedes uero ex parte terreos et ex parte fictiles:
& erat ueſtita de ſacco:de quo ſacco multū erubeſce
re uidebat̄.Qua uiſa cepit uehemēter mirari de illius
pulchritudine indicibili & de eiꝰ mira magnitudine.
inſup de erubeſcētia quā hēbat de ſacco quo erar ſic
induta.Et cū ſic miraret̄ & intēte aſpiceret caput eius
pulcherrimū & ſpecioſam faciē:ſtatua ipſa locuta eſt
btō Frāciſco dicēs.Quid miraris? Deꝰ miſit me ad te
ut in me diſceres que circa ordinē tuū ſunt uentura &
futura. Caput aureū qd in me uides & facies tā deco
ra eſt p̄ncipiū tui ordis poſituȝ in altitudine euāgelice
pfectiōis.Et ſicut ipſiꝰ metalli ſuba eſt cunctis metal
lis p̄cioſior & locus capitis mēbris cūctis eminētior:
ita principiū tui ordinis eſt tāte p̄cioſitatis ꝓpter fra
ternā & aureā charitatē & ꝓpter angelicā honeſtatē:
& tāte altitudis ꝓpter euāgelicā paupratē:ꝙ totꝰ mū
dus mirabit̄.Et regina ſabba.i.ſancta mr̄ eccleſia mi
rabit̄ & dilatabit̄ in corde ſuo: cū uidebit in primis ele
ctis ordinis tantā xp̄i pulchritudinē:ſanctitatis & ſa
piētie ſpūalis ſplēdorē tāq̄ in angelicis ſpeculis relucē
tem.Er bti erūt q illoꝝ primoꝝ lapidū p̄cioſorū: imo
capitū aureoꝝ uirtutes & mores xp̄o ſe totalr̄ confor
mātes ſtuduerunt imitari:magis illoꝝ celeſti pulchritu
dini q̄ florētis mūdi fallaciis adherēdo.Pectꝰ uero &
brachia de argēto eſt ſeds tui ordinis ſtatꝰ: q tāto eſt
primo iferior q̄tū eſt inferiꝰ argētū auro. & ſic argētū
p̄cioſitatē claritatē & ſonoritatē hȝ magnā: ſic iſte ſta
tus hȝ frēs nobiles gn̄e:claros ſcia: & ſonoros p̄dica
tione & ſublimes:in tantū ꝙ aliq eoꝝ ad papatū:aliq
ad cardinalatū: & ad ep̄atū plurimi aſſument̄. Et ꝙ p
pectus & brachia oñdit̄ hominiſ fortitudo:in illo tpe
excitabit dñs in iſto ordine ſuo hoīes ſcia argentatos
& p̄claros uirtute:q tam ſcia q̄ uirtutibꝰ defendēt reli
gionē iſtā:& ēt uniuerſam eccleſiā a multiplicibꝰ ipu
gnationibꝰ demonū:& a uariis ipulſionibꝰ hoiuȝ im
pioꝝ. Sȝ q̄uis mirabil'erit gn̄atio illa: erit tñ ad ſtatū
prioꝝ pfectiſſimū inferior: ſȝ ſic eſt reſpectu p̄mi ſta
tus ſic argētū reſpectu auri.Poſt hoc eſt tertiꝰ ſtatꝰ in
ordine:q uētri ereo ſtabit & femoribꝰ ereis.Quia ſic — *Vēter ſtatue eneus*
es extimat̄ in minori p̄cio q̄ argētū: ita illi de ſtatu ter
tio erūt primis ſecūdiſqȝ minores.Et q̄uis tāq̄ es in nu
meroſitate & multa latitudine p orbis ſpacia diſtēdē
tur:tñ erūt de his:quoꝝ deꝰ uēter eſt & gloria religio
nis in ꝯfuſiōe eoꝝ q ſola q̄ terrena ſūt ſapiūt. Et q̄uis
pp ſciaȝ hēant linguā tāq̄ es ſonās & mirabilē:erūt tñ
dilectores uētris & femoꝝ.Heu heu reputabunt̄ apd
dñm:ut ait apl's.Sicut es ſonās aut cymbalū tiniēs:ꝙ
aliis reſonabūt uerba celeſtia: & q̄ſi ex femore ſpūa
les filios gn̄abūt: & oñſo aliis uite fonte ipſi uētre ari
do gr̄a adherebūt in terra.Poſt iſtos uero erit q̄rtꝰ ſta
tus terribilis & pauēdus: q tibi nūc oñdit̄ in tibiis fer
reis.Nā ſic ferrū domat & diſſipat es:argētū:& aurūȝ
ita ſtatꝰ ille erit tante duriciei & ferree prauitatis : ꝙ
ex frigiditate & horrida rubigine:ac ferreis moribꝰ il
liꝰ piculoſi tp̄is:obliuioni tradent̄ q̄cūqȝ bona: q̄ cha
ritas aurea primoꝝ:& argētea ueritas ſecūdoꝝ: & e
rea ſiue ſonora loq̄citas tertioꝝ hedificauerat in ſan
cta eccl'ia dei & d.nr̄i Ieſu xp̄i. Tñ ſic tibie ſuſtinent
corpꝰ:ita ille i q̄dā fortitudine ferrea.i.rubiginoſe hy — *Nota.*
pocriſis corpꝰordis ſuſtētabūt. Et tā uēter p̄dictꝰ q̄ ti
bie iſte ferree latebūt ſub ueſtibꝰ: qa ſub religiōis ha
bitu ꝯtegent̄:habitū qdē religiōis & pietatis hn̄tes: i
trinſecꝰ aūt ſunt ſeu erūt lupi rapaces.Et iſti tales ſo
luȝ uētri ſeruiētes & ēt rubiginoſi & ferrei mūdo qdē
latētes:ſȝ dño manifeſti: qa p̄cioſiſſima bona ad nihi
lū.ſ.praue uite maleo redegerūt:Ideo ipſi tāq̄ ferrū di

uerſarũ igne tribulationũ & maleis anguſtiarũ terribi
li affligẽt: ut nõ ſolũ demonũ: ſʒ ẽt rectoꝝ ſeculi cũ cla
dib⁹ ſecularib⁹ & ignib⁹ & carbonib⁹ excogñt: ut po
tentes potẽter tormẽta patianẽ. Et ꝙ ꝑ irreuerẽtẽ du
ritiã peccauerũt: ab irreuerẽtib⁹ duriſſime torq̃bunẽ.
Propter aũt illas anguſtias ad tãtã ĩpatiẽtiã mouebun
tur ꝙ ſicͥ ferrũ qđ oib⁹ metallis reſiſtit: ſic ſe oib⁹ op
ponẽt: ita ꝙ nõ ſolũ poteſtatib⁹ ſecularib⁹: ſʒ ẽt ſpũa
lib⁹ obſtinate reſiſtẽt: putãtes ſe tãq̃ ferrũ poſſe oia cõ
culcare: pp qđ deo maxime diſplicebũt. Quint⁹ uero
ſtat⁹ erit ex pte ferreũ q̃tũ ad hypocritas ſupradictos:
& ex pte terreũ q̃tũ ad illos: q ſecularib⁹ negociis ſe to
talr miſcebunt. Et ſicͥ uidiſti in pedib⁹ ꝙ teſta ex luto
cocta & ferrũ ſimlr apparuit: q̃ tñ uniri nullaten⁹ poſ
ſunt: ita erit in extremo ſtatu illi⁹ ordinis: ꝙ oriet tãta
diuiſio & tã abominãda inter ambitioſos hypocritas
& teſteos ex luto tpaliũ ɔcupiſcẽtia carnis excoctos: ꝙ
ſicͥ teſta & ferrũ neq̃bũt ex diſcordia maxima ɔuenire
Et cõtẽnẽt nõ ſolũ euãgeliũ & regulã: ſʒ ẽt teſtis fer
reis: hoc eſt: prauis affectiõib⁹ & inſidiis ɔculcabũt
oẽʒ ſancti ordinis diſciplinã. Et ſicͥ teſta & ferrũ diuiſa
ſunt inuicẽ: ita mlti ipſoꝝ diuident inter ſe intus & ex
tra. Intus q̃dẽ ɔtẽtioſe uiuẽtes. extra uero partialitati
bus & tyrãniis ſecularib⁹ adherẽtes: pp qđ uer iẽt in
tãtã diſplicẽtiã oĩuʒ ꝙ nõ ſolũ uix in terris intrare po
terũt uł morari: ſʒ uix portare habitũ manifeſte: & mlͭ
ti eoꝝ punient & deſtruent tormẽtis horribilib⁹ ꝑ ho
mines ſeclares: ꝙ tã abominabiles pedes dom⁹ & oẽ ſo
lũ uitabit. Hoc aũt totũ ueniet illis: ꝙ totalr ab aureo
capite receſſerũt. Bti aũt erũt illi q in illis picloſis die
bus ad ꝑcioſi capitis monita reuertent: ꝙ tãq̃ aurũ in
fornace ꝓbabit illos: & q̃ſi holocauſta medullata co
ronã accipiẽt in eternũ. Sacc⁹ de quo ſũ iduta: de quo
erubeſcet uideor: eſt ſcã pauptas: q cũ ſit toti⁹ ordinis
decor & ſpeculũ & cuſtodia ſinglaris & corona & fũ
damẽtũ oimode ſanctitatis: deficiẽtib⁹ tñ oib⁹ ſtudiis
uirtuoſis. (ut dictũ eſt ſupra) de ipſa. ſ. pauptate ſciſ
ſima filii degeneres erubeſcẽt. & abiectis uilib⁹ indu
mẽtis eligẽt ꝑcioſa: & capas uarias anxie & ſimonia
ce ꝓcurabũt. Felices uero & bñi erũt q uſq; in finẽ ꝑ
ſeuerauerint in his q̃ dño ꝓmiſerũt. Et his dictis: ſta
tua illa diſparuit. Et b. F. de his uehemẽter admirans:
oues ſuas tãq̃ bon⁹ paſtor pñtes & futuras dño cum
multis lachrimis recõmẽdauit. Qua uiſiõe & aliis plu
rib⁹ reuelationib⁹ futura oia ſriũʒ uidit & ꝑdixit. Pre
dixit. n. frib⁹: teſte frẽ Leone: de hedificatõe ſumptuo
ſa locoꝝ di. Frẽs mei: poſt nos uenient frẽs nñi: q facient
magnas domos. in qb⁹ notabiles ſeclares honorifice
habitare poſſent: & tunicas faciẽt ualde bonas: ſʒ ſuf
ficit mihi in tpe illo ꝙ frẽs cuſtodiãt ſe a pctis morta
lib⁹. Predixit ẽt ꝙ frẽs iducrent ꝑcioſis ueſtimẽtis di.
cũ dolore maxĩo ꝓuidẽs futura. Adhuc tãtũ relaxabit
rigor & dñabit tepor ꝙ filii paupis nõ uerebunt por
tare ẽt ſcharlaticos pãnos ſolo colore mutatos. Predi
xit btũs F. ꝑ frẽs ordinis multa mala exẽpla dari debe
re: & multos ordinẽ intraturos futuros meliores ꝑde
ceſſorib⁹ ſuis di. Veniet tps ꝙ malis exẽplis maloruʒ
frãm hec dei dilecta religio diffamabit: ita ut pudeat
exire in publicũ. Qui uero tũc tpis ad ſuſcipiẽdũ ordi
nis habitũ uenerit: ſola ſci ſpũs opatiõe ducent: & nul
lã in eis maculã caro ĩpinget & ſanguis: eruntq; uere a
dño bñdicti. & lʒ in eis fuerint opatiões meritorie: tñ
frigeſcẽte charitate q̃ facit ſcõs opari feruẽter: uẽture
ſunt illis tentatiões imẽſe. & q in tpe illo fuerint iuẽti
ꝓbati: erũt ſuis ꝑdeceſſorib⁹ meliores. Veh q de ſola
ſpecie & apparẽtia ɔuerſatõis religioſe ſibi plaudẽtes
& in ſua ſapia & ſcia ɔfidẽtes iuẽti fuerint ocioſi. i. nõ
exercitãtes ſe in opib⁹ uirtuoſis & in uia crucis & pe
nitẽtie in pura obſeruãtia euãgelii: qđ ꝓfeſſiõe tenen
tur pure & ſimplr obſeruare. Iſti. n. nõ reſiſtent ɔſtãter
tentationib⁹: q̃ ad ꝓbationẽ electoꝝ a deo pmittent.
Qui uero ꝓbati fuerint & approbati accipiẽt coronã
uite: ad quã exercitat eos interim malitia pſidoꝝ & re
ꝓboꝝ. Predixit b. F. frẽs a dño ɔfundẽdos: q irẽt ꝑ ui
am ſapie & ſcie: & dicebat fratrib⁹ talib⁹. Per uñaʒ ſa
pientiã & ſcientiã de⁹ uos ɔfundet: & ego ɔfido in ca
ſtaldis dñi. i. demonib⁹: q ꝑ ipſos puniet uos dñs: &
adhuc redibitis ad ſtatũ uñm cũ uitupio uño uelitis no
litis. Predixit ẽt ꝙ frẽs q ꝓpter ſtudiũ ſcie orõnẽʒ di
mitterent: ad ꝑſtinã uocationẽ qñ uoluerint redire nõ
poterũt. ¶ Et dicebat. Multi fratres occaſiõe hedificã
di alios dimittent uocationẽ ſuã. uʒ. ſcãʒ humilitateʒ:
purã ſimplicitatẽ: orõnẽ: & deuotiõnẽ: atq; dñaʒ nñaʒ
pauptatẽ. & ɔtinget illis ꝙ uñ putabũt magis imbui
. i. deuotiõe ĩpleri: & accẽdi amore: & illuminari cogni
tione dei ꝓpter intellectũ ſcripture: inde occaſionalr in
tus remanebũt frigidi & uacui. & ſic ad ꝑſtinaʒ uocati
onem redire nõ poterũt: ꝙ tps uiuendi ſcdm uocatio
nem ſuã in uano & falſo ſtudio amiſerũt. & timeo ꝙ il
lud qđ hre uident auferat ab eis: ꝙ id qđ datuʒ erat
illis. i. uocationẽ ſuã tenere & imitari neglexerunt. De
fratrib⁹ q uota religionis trãſgrediũt btũs F. ꝓphauit
dicẽs. ꝙ inimici q ſunt caſtaldi dñi: ad puniẽdũ in pñ
ti & in futuro: ſument de illis uindictã q trãſgrediunt
mãdata dei & uotũ ꝓfeſſiõis ſue: & faciẽt eos corrigi
ab hoib⁹ hui⁹ ſeculi in ĩproperiũ & uerecũdiã ipſoꝝ:
& ſic reuertent ad uocationẽ & ꝓfeſſionẽ ſuã. Btũs F.
ut dixit frater Coradus de offida: ꝑdixit ſui ordinis di
latationẽ: quã oñdit xp̃s btõ F. apparẽdo ei dũ oraret
in loco. S. Marie de angelis. Oñdit. n. xp̃s ei uias ple
nas hoib⁹ ab oriẽte: occidẽte: meridie: & ſeptẽtriõe: ad
ordinẽ ueniẽtib⁹. Et de ɔditiõe frũm ſub ſpecie pomi
pulcherrimi: ſʒ in fine pulchri & amari eidẽ ꝑdixit. &
ꝙ diabolo poteſtas ɔtra ordinẽ daret q mũdũ icitaret
ɔtra frẽs i tãtũ ꝙ frẽs ad deſerta fugiẽt: & ibi ipẽ xp̃s
paſcet eos: ſicͥ pauit filios iſrł in deſerto. ¶ Decimũ ſe
primũ oñdẽs hoc: eſt ꝙ btũs F. ꝑdixit ſciſma: qđ nũc
eſt in eccleſia ſcã dei ɔ antipapã: & pła alia ẽt de ordi
ne ꝑdixit: ſicͥ ſocii retulerũt bti F. & frater Leo ſcripſit
btm̃ F. intellexiſſe uẽture & future tribulatiõis ꝑ ſpm̃
ſcm̃ tpa appropinq̃re: in qb⁹ ſpũalr & tpalr pplexita
tes & diſcrimina inũdarẽt: & charitas multoꝝ refrige
ſceret: & ſupabũdaret iniq̃tas: & demonũ ptãs plus ſo
lito ſolueret: & ſue religiõis & alioꝝ puritas imacula
ta deformaret: & ꝓfana diſceſſio & apoſtaſia ab utro
q; ĩperio cõpleret: in tantũ ꝙ ſũmo põtifici & eccleſie

Prophetia beati F.

romane pauciſſimi ex charitate ueritatis obedirẽt.Et
ꝙ aliqs nõ canonice elect⁹ & heretica prauitate infe
ctus in articulo tribulatiõis illi⁹: ad papatũ aſſumpt⁹
multis mortẽ ſui erroris ſagacitate ꝓpinare moliret̃.
Et ꝙ tũc mĺtiplicarent̃ ſcãdala & diuideret ſua religio
& plures ex aliis frãgerent̃:eo ꝙ nõ ɔtradicerent:ſed
ɔſentirẽt errori.Eſſentq; opiones & ſciſmata tot & tã
ta in pp̃lo & in religioſis & in clero: ꝙ niſi breuiaren
tur dies iuxta uerbũ euãgelicũ:ſi fieri poſſet iducere
tur in errorẽ ẽt electi: niſi in tãto turbine ex imẽſa mi
ſericordia dei regerent̃.Voluit ergo btũs F.ſcd'z ꝙ ex
reuelatiõe pcepat in illis uerbis regule.frater F. ꝓmit
tit obediẽtiã & reuerẽtiã dño pape Honorio & ſucceſ
ſorib⁹ ei⁹ canonice intrãtib⁹:& eccleſie romane.obe-
diẽtiã ꝓmittere ſedi aplice necariã ueris humilib⁹ &
paupib⁹in xp̃o:& ſue eccleſie iſeparabilr̃ & fidelr̃ he
rere: amãtib⁹ iuxta ꝓmiſſa euãgelice uite uotũ diſcre
tionis p̄bere ſciaz:& uẽturi in eccleſia ſcãdali p̄nũciarẽ
piculũ & dare remediũ.uz. ꝙ tũc caute icederẽt frẽs:
forti & p̄fecta obſeruatione ꝓmiſſe uite & regule ſe
munirẽt qñ aliqs nõ canonice elect⁹ papatũ uſurparẽt
tyrãnice: aut heretica prauitate infect⁹ puerſe tenere
uideret̃:qm̃ tũc ut dicebat felices q pſeuerabũt in his
q̃ ceperũt & ſpõtanee ꝓmiſerũt dño obſeruare.Dice
bat ẽt b.F.corã dño hoſtiẽſe & multis fratrib⁹:& etiã
pp̃lo freq̃ntius p̄dicauit: ꝙ frẽs ſui malignis ſpiritib⁹
ꝓcurãtib⁹ a uia ſimplicitatis ſancte & altiſſime paup
tatis recederẽt: & pecuniã & teſtamẽta & q̃cũq; eis le
gata recipent.Et locis paupculis & ſolitariis dereliĉtis
in caſtris & ciuitatib⁹ loca edificarẽt ſumptuoſa: q̃ nõ
ſtatũ pauperũ oñdũt:ſed faſtũ mũdi dñoꝝ & p̄ncipũ.
Et ꝙ p̄uilegia ab eccleſia & a ſũmis põtificib⁹ cũ mul
ta aſtutia & humana prudẽtia & iportunitate ꝓcura-
rent & ipetrarẽt:ꝓmiſſe regule & uite ſibi a xp̃o reue
late:nõ ſolũ relaxãtia:ſz deſtruẽtia puritatẽ.qb⁹ muni
ti ad litigia & iferẽdas iniurias:nõ ſolũ mũdi hoĩbus:
ſz ẽt aliis religioſis & clero ſupbiẽdo ꝓrũperẽt. Et ꝙ
ſibiipſis laqueũ foderẽt:in quẽ finalr̃ caderẽt: & ſemi
narẽt ſemina:de qb⁹ multa meterẽt ſcãdala. Et ꝙ di-
gnũ nõ paſtorẽ:ſz exterminatorẽ mittet eis xp̃s: q iu-
xta adiuẽtionẽ eoꝝ & ſtudiũ redderet eis.Et mouebit
tẽtationẽ ualidã ſicͭ meruerint:ut inuoluant̃ & illaq̃en
tur cupiditatibus deſiderioꝝ ſuoꝝ:ut iuſto dei iudicio
caſtigati ad ſue uocatiõis ſtatũ redeãt humiliati:aut a
uiuifico & ſalutari mõ uiuẽdi:quẽ corã dño uſq; i finẽ
ſe ſeruaturos iurauerant fundit⁹ euell. nt̃. Nã ueritas
tũc a p̄dicatorib⁹ coopiet̃ ſilẽtio: uel ɔculcata negabi
tur:& uite ſanctitas a ſuis ꝓfeſſorib⁹ hẽbit̃ in deriſũ.
Qui uero ſpũ feruẽtes pauptati adherebũt & pietati:
pſecutiones iñferas ſuſtinebũt.Predicabat ẽt b.F. ſicͭ
ſocii retulerũt.uz.frẽs Bernardus. Angelus. Maſſeus.
Leo:& ceteri ſocii teſtabant̃:ꝙ tũc tãta erit demonũ
& hoiuz p̄uerſoꝝ ɔtra ſimplr̃ gradiẽtes agitatio & in
ſult⁹:ut relicti ab oib⁹ cogãt̃ loca deſerta & ſolitoria
petere:uel ad infideles trãſire:aut diſpſi ſeculi habitu
ſumpto peregrinã ducere uitã:uel latere apud quoſq;
fideles:uel ſub inumeris calũniis & q̃relis penas inu-
meras & mortẽ ſuſtinere.Et btũs ẽt dicebat: qui tũc

ſociũ poterit iuenire: nã pſeq̃ntes eos a malignis ſpiri
tib⁹ agitati:magnũ eẽ obſequiũ deo dicẽt tã peſtilẽtes
hoies interficere & de terra delere.Preuidit.n.btũs F.
ut p̄dixit frater Leo & ſocii b.F.teſtabant̃: ꝙ miniſtri
& alii q p̄eſſent in ordine magnã tribulationẽ facerẽt
regulã uolẽtib⁹ obſeruare.Et hoc ipſe b.F.dixit pape
Honorio in regule ɔfirmatiõe.¶Decimũoctauũ exẽ
plũ ad hoc eſt ꝙ b.F. p̄dixit.uz.ordinẽ ſuũ duraturũ uſ
q; ad diẽ iudicii ꝙ nlls male uiuẽs in ordine diu pote
rit ꝑmanere.Nullũ ex iduſtria ſuã pſeq̃ntẽ ordinẽ diu
uicturũ. Nullũ q̃uis pctõrẽ ſi ex corde ordinẽ dilexe-
rit diuina p̄uari miſericordia: ſz eã totalr̃ ɔſequuturũ.
¶Decimũnonũ exẽplũ ad h̃ eſt.ꝙ b.F. p̄dixit qđ po
nit̃ in legẽda maiori.pte.xi.Nã p̄uidit caſuz xp̃ianoꝝ
ciuitatẽ damiatã obſidẽtiũ ſi bellũ inirẽt cũ ſaracenis.
Et cũ monitu ſocii exonerãdo cõſciẽtiã ſuã hoc p̄dixiſ
ſet xp̃ianis iaz paratis ad bellũ:fidẽ nõ adhibẽtes uer
bis ſancti uadũt & bellant̃:& tot milia xp̃ianoꝝ in fu
gã ɔuertũt ut inter mortuos circa ſexmilia fuerit & ca
ptiuos.Quo claruit btũz F.ſpũ ꝓphicũ habuiſſe: &
q̃ p̄dicebat nõ debere ɔtẽni: ſz exeq ſũma cũ deuotio
ne oportere:utpote de talib⁹ nõ a ſe uel hoie: ſz a ſũ-
ma luce oia agnoſcẽte illuminatũ. Vigeſimũ exemplũ
ad hoc eſt de fratre quodã ſtricte adeo tenẽte ſilentiũ
ut nõ niſi nutib⁹ cõfiteret̃:quẽ frẽs ſanctitate putabãt
inſignẽ.Et cõmẽdãtes eũ corã btõ F.rñdit. Sinite fra-
tres:nec mihi diabolica figmẽta in eo laudetis.In ue-
ritate ſciens ꝙ diabolica tentatio eſt & deceptio frau
dulenta.Nõ poſt multos dies eo religionẽ egrediente
euidenter oñdit q̃ta interioris cõuit⁹ luculẽtia ei⁹ cor
dis ſecreta uir dei pſpexit.Facinora.n.poſt exitũ com
mittẽs pnia eſt p̄uat⁹ & uita. Vigeſimũp̄mũ exẽplũ ẽ
ad hoc de milite q eũ deuote apud celanũ ſuſcepit ad
prãdiũ.cui⁹ mortẽ mox affuturã btũs F.p̄dixit.Qui di
ſpoſitis oib⁹ & pnie armis munit⁹:ſubito obiit.ꝑut ei
S.F.p̄dixit.Vigeſimũſecũdũ exẽplũ eſt quo ad hoc de
quodã fratre de ſpoleto.Qui cũ apud frẽs opinionis eſ-
ſet ſancte & ſane & firme ſanctitatis crederet.b.F.p̄-
dixit fratrib⁹ ꝙ pueſus eẽt & prau⁹:q ab ordine re-
cedẽdo & moriẽdo bti F.uerã eẽ de ſe ſniaz cõproba-
uit.Hoc ponit frater Thomas in ſua legẽda. Vigeſi-
mũtertiũ exẽplũ ad hoc eſt.qđ põit legẽda maior.pte
xi.de Gedeõe p̄bẽdario & ɔtracto.cui b.F. p̄dixit ꝙ
ſi poſt liberationẽ rediret ad uomitũ:deteriora eẽt paſ
ſur⁹.Qui poſt libationẽ imemor bñficii & ſalutis col-
late:cũ corp⁹ ipudicitie reddidiſſet:de ſero poſt cenaz
cũ dormiret:tecto cadẽte ſup oẽs:ſolus miſer iuxta ua
ticiniũ ſancti eſt oppſſus. Vigeſimũquartũ exẽplũ eſt
ad hoc de magr̃o theologie apud Senas.cui beat⁹ F.
qõnẽ ſoluit de q̃ q̃ſiuit:& futuroꝝ euẽtũ p̄dixit: dans
ſibi idiciũ ſic eẽ debere: quoddã ſecretũ ɔſcie illi⁹ ſcru
pulũ reuelãdo.de quo ei ſalubriter ɔſuluit.Et ſicͭ ei b.
F.p̄dixit:ſic finalr̃ ɔſumauit.& de h̃ hr̃ in.xi.pte legẽ-
de.Vigeſimũq̃ntũ exẽplũ eſt ꝙ btũs F.p̄dixit cuidã ui
ro noie Bõniſegna de caſtro nouo:ꝙ futur⁹ eẽt frater
minor: & ſic euenit.Nã poſt modicũ militia relicta fa-
ctus eſt frater minor uocat⁹ frater Iacob⁹.Poſtea duo
ei⁹ filii mũdo relicto ordinẽ intrauerũt.Vxor uero ip-

ſius cū trībꝰ filiabꝰ monaſteriū ſororꝫ intrauerūt. Vi-
geſimūſextū exēplū ad hoc eſt:qđ d quodā ꝑdixit pa
latio i caſtro Fabriani.In dicto.n.caſtro btūs F.cū ꝑdi
caret: & ꝑdicatio eiꝰ īpediret clamoribꝰ quorūdā cō-
ſtruētiū unū palatiū:nec ſua monitiōe qeſcerēt:ꝑdixit
in breui ꝑfatū palatiū ruiturū:tñ ſine alicuiꝰleſiōe.&
ſic euenit.Nā poſt modicū tp̄s corruit palatiū:nec aſi-
nus nec hō q in ipſo erāt aliqd mali eſt paſſus. Vigeſi
mūſeptimū exēplū eſt ad hoc qđ euenit in loco ſan-
cte Marie de angelis.Vidit.n.btūs F.locū totū a dmo
nibꝰ circūdatū & obſeſſuꝫ:nec tñ cuiq̄ ingreſſuꝫ pate
re ob ſanctitatē frūꝫ ibidē demorātiū. Verū cū qdā Fr̄
cogitaret cōtra aliū iniq̄:diabolo aditu patēte ab ipſo
capeꝰ eſt pſe ſcō totū uidēte.Qui oui ꝑꝑe ꝯpatiēs eo
uocato & dicto id quod cogitaret:frater obſtupuit:&
culpā ꝓtinꝰ recognoſcēs:ilico a diabolo liber fuit. Vi
geſimūoctauū exēplū eſt ad hoc qđ ꝑdixit dño Ioāni
a baſſaſoli nobili militi. Qui cū ad btm̄ F.acceſſiſſet:
ſtatim ut eū uidit:ſibi dixit. Equus tuꝰ cecidit & mor
tuus eſt.& ſic dixit:ita inuenit. Vigeſimūnonū exēplū
eſt ad hoc.ꝙ uidit cogitationē cordis fris Leonardi đ
Aſſiſio:& ſibi eā ꝑdixit.de q̄ hr̄ in.xi.ꝑte legēde.& di
cet ꝯformitate.xiiii.huiꝰ.ii.lib. Cū poſt ipſuꝫ icederet
btō F.in aſino eūte:& de hoc ipſe murmuraret:ſtatim
a b.F.eſt deꝑhēſus. Trigeſimū exēplū eſt ad hoc de
muliere de caſtro uoluſiano:q̄ & ſi tenera eēt:delicata
& iuuenis:uolebat tñ deo ſeruire: ſꝫ a uiro īpediebať.
Que cū ad btm̄ F.ueniſſet:& ꝑfata narraſſet:depca-
bať iſtāter ut ꝓ uiro ſuo oraret:qđ & fecit: & mulieri
dixit. Vade i pace īdubitāter expectās de uiro tuo cō
ſolationē tibi de ꝓximo affuturā.& adiec̄.Dices ei ex
ꝑte dei & mea ꝙ nūc eſt tp̄s clemētie:poſtmodū eqta
tis.Que a uiro dei recedēs dū ꝑdictū uerbū uiro dixiſ
ſet:cecidit ſpūs ſcūs ſup eū:ac in uirū alterū mutatꝰ di
xit uxori.Dña:ſeruiamꝰ dño ut ſaluemꝰ aīas nr̄as.ſic-
qꝫ faciētes ꝑ multa tp̄a eodē die uir mane & uxor ueſ
ꝑe deceſſerūt.Trigeſimū primū exēplū eſt ad hoc qđ
ponit in legēda maiori ꝑte.xi.dū in.S.Maria de ange
lis uicariꝰ bti F.caplm̄ teneret:& qdā frater culpā cō-
miſſaꝫ nullatenꝰ recognoſcere uellet:btūs F.a cella ab
ſens & orās:cūcta cernēs:in ſpū uidit diabolum ſupra
dorſuꝫ fris iobedičtis reſidere:collū eiꝰ ſtrictū tenētē.
Qui cū rogaret deū ꝓ fratre:demō abſceſſit:ac frēꝫ ꝑ
internūciū cōmonēs mādauit ut hūilr̄ culpā recogno-
ſceret:qđ & fecit.Trigeſimūtertiū exēplū ad hoc eſt
qđ ponit in legēda maiori ꝑte.xi.de duobꝰ fratribꝰ a
remotis uenientibꝰ ad heremitoriū de grecio: ubi btūs
F.ꝓ tūc reſidebat.Qui cū eū cernere cuperēt:& bñdi
ctionē mlt̄o tp̄e deſideratā reportare:uenientes & btm̄
F.ad cellā iaꝫ rediſſe inuenientes:deſolati abibāt.ſꝫ ipſis
recedētibꝰ: cū de illorꝫ aduētu uel receſſu nihil ſcđm
humanū ſenſuꝫ ꝑcipe potuiſſꝫ:ꝑter morē ſolitū egreſ
ſus e cella:clamauit poſt eos: & ipſos iuxta qđ opta-
uerāt:ſigno crucis facto:in xp̄i noīe bñdixit. Trigeſi
mūtertiū exēplū ad hoc eſt de illis de grecio. Cū.n. in
dicto loco btūs F.moraret: & loci illiꝰ īdigenē luporū
ferociū grādinis & tēpeſtatū multiplici aduerſitate pu
nirenť:uir dei eis cōpatiēs in publica ꝑdicatiōe ꝑdixit
eis:ꝙ ſi cōfiterenť & pniaꝫ agerēt:peſtis ceſſaret oīuꝫ
ꝑfatorꝫ:ſic tñ ut ad uomitū nō redirēt: ꝙ dteriora ha
berēt.Qui bti F.monitis acqeſcētes: cōfeſſionē & pe
nitētiā agēres: a ꝑfatis ſunt malis liberati & bonis oī
bus repleti.ſꝫ demū dei obliti peiora addētes ꝑoribꝰ:
ſeueritate ſunt puniti diuina.Nā peſte multi ꝯſumptis
caſtrū totū ultricibꝰ flāmis fuit exuſtū. & ſic deteriora
ꝑoribꝰ:ut b.F.eis ꝑdixit:ſunt paſſi.Trigeſimūquartū
exēplū ad hoc eſt:ꝙ dū in loco eēt de grecio loqns đ
puſinis:dixit fribꝰ. Peruſini mlt̄a mala fecerūt ſuis ui
cinis:& cor eorꝫ eleuatū eſt:ꝓpe eſt dñi ultio & manꝰ
eiꝰ ad gladiū.Et paucis elapſis diebꝰ puſiū deueniēs:
in platea ciuitatis ꝑplo ꝑdicare icepit.ſꝫ milites puſi-
ni aſſiludētes:equorꝫ curſibꝰ ꝑdicationē īpediebāt.Et
cū ꝑ audiētes ꝑdicationē monerenť nec qeſcerēt: tādē
b.F.ad eos cōuerſus ꝑdixit eis ꝓpter īgratitudinē eo
rū & ſupbiā in breui de puſio expellēdos: ac inter ip-
ſos & pplm̄ magnā diſcordiā oriri debere:ꝓpter q̄ plu
ra paterenť a ſeipſis & inter ſe q̄ aliqñ ꝑpeſſi eēnt ab
hoſtibꝰ.& ſic factū eſt.Nā plebei īſurgētes i nobiles:
& nobiles in plebeos arma uertētes : talr̄ ſe uindica-
rūt ꝙ uicini quos ipſi puſini offenderāt doluerūt. Tri
geſimūqntū exēplū ad hoc eſt de fratre Antiquo ueni
ente cū quodā iuuene ad btm̄ F.de terra laboris: q ip
ſum iuuenē ſociū multiplr̄ ꝑturbauit. Et cū hoc b.F.ꝑ
ſpm̄ agnouiſſet:& ſociuꝫ interrogaret qūo in itinere a
ſocio Antiquo fuiſſet tractatꝰ: & ille rn̄diſſet ꝙ ſatis
bn̄:reꝑhēſus a b.F.ꝙ ſub ſpecie humilitatis mētiret:
dixit ei btūs F.Scio qualr̄ erga te ſe habuit:ſꝫ expec-
ta modicū & uidebis.Miratꝰ eſt frater plurimū qūo tā
abſentia ſic cognouiſſet. Ad paucos dies q iniuriā fe-
cerat fratri egreſſus eſt ab ordine: & a pr̄e ueniā nō pe
tierat:& in eo ſeueritas apparuit diuine iuſtitie: & bti
F.ꝑſpicacitas ſpūs ꝓphie.Trigeſimūſextū exēplū ad
hoc eſt de quodā iuuene nobili de luca:q ad frēs ue-
niēs dicebat ſe uelle ordinē ingredi.Qui ad btm̄ F.ꝑ-
ductꝰ a fribꝰ rogabat cū lachrimis btūꝫ F.ut ad ordi
nē eū recipe dignaret:cui b.F.rn̄dit.Miſer atqꝫ carnalr̄
cur ſpūi ſcō mētiris & mihi mētiri ꝯfidis?carnalr̄ plā-
gis: & ſpūs tuꝰ cū deo nō eſt.uade:qm̄ nihil ſpūalr̄ ſa
pis.Et his dictis cū dicto iuueni nūciarenť parētes aſta
re:eū cape uolētes ad ipſos foras egreſſus cū ipſis re-
ceſſit:& frēs mirati ſūt qūo ſic btūs F.agnouiſſet.Tri
geſimūſeptimū exēplū ad hoc eſt de quodā fratre qui
deuotꝰ & ſcūs ab aliis putabať:uerꝫ a diabolo ſub ſpe
cie meliꝰ operādi deceptꝰ:ordinē egreſſus eſt:& ſcūs
ꝑegrinꝰ & aduena ad ꝑcipitiū ducebať:ſꝫ tādē diuina
reſpectꝰ gr̄a ad btm̄ F.uenit:quē b.F.ut uidit ad cellā
ꝯcite fugiēs intus ſe clauſit: de quo frēs plurimū ſunt
mirati:ſꝫ poſtmodū btm̄ F.interrogātes de fuge cā:rn̄-
dit eis.Vos admiramini ꝙ nō aduertitis de cā:ad oro
nē ꝯfugi ut liberarē erroneū.uidi i filio qđ mihi diſpli
cuit.ſ.diabolū:ſꝫ iam xp̄i gr̄a deluſio oīs ceſſauit:& ꝑ
fato fri dixit.Indulgeat tibi deꝰ: ſꝫ caue ne ſub ſpecie
ſanctitatis a tua unq̄ religiōe & fribꝰ ſepareris.Quod
ēt fec̄ fidelr̄ in ordine ꝑmanēdo uſqꝫ in finē.Trigeſi-
mūoctauū exēplū eſt ad hoc.ꝙ qdā frater de marſica
na cuſtodia ꝓuincie pēnen.cū grauē paterenť tētationē

in cor eiꝰ aſcēdit ꝙ ſi hēret de unguibꝰ bti F. a tētatione quā patiebatꝰ ilico liberaret. Et ut obtineret qꝺ̄ cogitauerat acceſſit ad locū ubi b.F.reſidebat:& cū a ſocus bti F.de unguibꝰ peteret:& illi diceret ꝙ hoc fieri nō poſſet: ꝙ ſtatim ungues ꝑciſas beatꝰ F. iubebat igni dari. Btūs F.cognoſcēs ꝑſata ſpū ſcō reuelāte frēꝫ ꝑdcm̄ ad ſe uocari faciēs dixit. Queras mihi forcipes fili:qꝺ̄ & fec̄. Et btūs F.ungues ꝑcidēs fri dedit ut optabat:& ilico frater fuit ab oī tētatiōe liberatꝰ. Trigeſimūnonū exēplū ad hoc eſt de ſocio bti F.Cū.n.puluinar qꝺ̄ ipſe b.F.ob infirmitatē tenebat diabolus intraſſet:& cū p totā noctē nō ꝑmittēdo dormire inqetaſſet: btūs F.ſocio ſuo ꝑcepit puluinar extra aſportari.cūqꝫ ipſuꝫ ſociꝰ extra cellā portaret: mēbroꝝ oium uires amiſit & uſuꝫ:qꝺ̄ btūs F. cognoſcēs ſpū eū uocauit:cuiꝰ uocē dum frater audiuit uigor oīs cordis & corpis ſibi fuit plenarie reſtitutꝰ. Quadrageſimū exēplū eſt ad hoc de fratre Leone.Cū.n.btūs F.in monte aluerne cella clauſus moraretꝰ:& graui tētatiōe nō carnis ſꝫ ſpūs ſociꝰ eiꝰ frater Leo urgeretꝰ: cupiebat aliqd de uerbis dn̄i manu bti F.ānotatū hr̄e:ſꝫ uerecūdia ductꝰ ſcō F.pādere nō audebat: uerū qꝺ̄ ille nō ꝓdidit ſpūs ſcūs btō F.reuelauit. Qui faciēs ſibi p ipꝫ fratrē Leonē pugilarē calamū & chartā deferri iuxta qꝺ̄ ipſe frater Leo optauerat:btūs F.ſcripſit:& ſcriptū fri Leoni tradidit:& ſtatim ab oī tētatiōe liber fuit. Scriptura erat hec ſigno Thau ſignata.ſ.Bn̄dicat tibi dn̄s & cuſtodiat. Conuertat faciē ſuaꝫ tibi:& miſereatꝰ tui. Cōuertat uultū ſuū ad te:& det tibi pacē. Dn̄s bn̄dicat frēm Leonē. Hec ſcriptura reſeruata multis extitit cā ſanitatis: ut q̄te eēt efficacie ſcriptor eiꝰ ex uirtute in charta relicta euidēter declararet. Quadrageſimūprimū exēplū eſt ad hoc:ꝙ btūs F.dicto fratri Leoni ꝑdixit mira q̄ facturꝰ erat dn̄s & in breui in ſacro monte aluerne.ſic̄ lib.3.& ↄformitate.3. dicetꝰ. & ſic fuit ꝙ ſtigmatizatꝰ ibidē btūs F.a xp̄o fuit. Quadrageſimū ſecūdū exēplū ad hoc eſt de ipſo fratre Leone.Cū eni Fr̄ Leo poſt mortē bti F. cupet hr̄e ipſiꝰ tunicā ꝓ ſua ↄſolōne: & btūs F.tūc in palatio aſſiſinatis ep̄i infirmꝰ moraretꝰ:ipſuꝫ frēm Leonē btūs F.agnita eiꝰ cogitatione uocauit:& ſibi ſuaꝫ tunicā poſt mortē ut optauerat dimiſit. Quadrageſimūtertiū exēplū ad hoc eſt ꝙ beatus F.in uita ſua ꝑdixit futurā famē in mūdo: q̄ inuēti hoies morerentꝰ:& ipſo uiuēte fuiſſet:niſi ꝑce unius paupis dn̄s nō ꝑmiſiſſet. Poſt mortē bti F.illo q̄ſi āno quo deceſſit fames maxima fuit. Et ſe illū pauperē fuiſſe cuiꝰ ꝑce nō ꝑmiſerat uenire deꝰ: eidē ēt fri Leoni declarauit. Quadrageſimūquartū exēplū ad hoc eſt ꝙ uidit futura: & ꝑdixit receptioneꝫ duoꝝ ſcholariū: quos Bononie ad ordinē recepit.ſ. Ricerii & Peregrini:quos recipiēdo ad ordinē ꝓphice dixit. Tu Riceri ſeruias fribꝰ. Tu Peregrine teneas uiā humilitatis. Et ſic factū eſt. Frater Riceriꝰ fribꝰ ſeruiuit. Nā factꝰ eſt miniſter & ſeruꝰ in marchia frūꝫ. Frater uero Peregrinus & ſi ſufficiēs eēt & bonꝰ decretaliſta: nunq̄ uoluit ire ut clericꝰ:ſꝫ ut laicꝰ. uñ iſta hūilitate uēit ad maximā pfectōeꝫ.de quo dicebat Fr̄ Bernardꝰ de qntaualle ꝙ frater Peregrinꝰ erat unus de pfectiorībꝰ fribus huiꝰ mūdi. Quadrageſimūqntū exēplū ad hoc eſt de dicto fratre Ricerio:q grauiſſimā tētationē patiēs nō carnis ſꝫ ſpūs in tātū ꝙ ſe dānatū putaret. btūs F.dicēdo ſibi ſeriē tētatiōis ſue & bn̄dicēdo liberauit. ꝓut dicetꝰ in iſto.ii.lib.ↄformitate.xiiii. Quadrageſimūſextū exēplū ad hoc eſt de aue q̄ pectorubeꝰ nūcupatur.de quo dictū eſt ſupra. Cū.n.mr̄ filios ſuos ad frēs duxiſſet & receſſiſſet:maior inter eos aliis lmdere cepit: & ſaturatꝰ reliquos repellebat a cibo. Quod b.F. aduertens dixit fribꝰ. Videte qd fac̄ h̄ auarꝰ plenꝰ ipe & ſatur:ſamelicis inuidet fratribꝰ:mala adhuc morte necabitꝰ: nec qſq̄ ex eo comedet. Et ſtatim ipletū eſt qꝺ̄ b. F.dixit. Ipſe.n.ſup uas aq̄ plenū aſcēdēs ut biberet:intus cecidit:& ilico necatꝰ fuit.ab ide ꝓiectꝰ nec gattus nec aliꝰ de ipſo comedit. Quadrageſimūſeptimuꝫ exēplū ad hoc eſt de porcha in comitatu eugubii:q̄ occidit agnū:cui b.F.maledixit: & ꝙ nullus de ea comederet hō:uel beſtia.& ſic euenit. Nā ſtatim ifirmari cepit:& tribꝰ dicbꝰ corpeā penā exoluēs: ultricē tādē ptulit necē.ꝓiecta in quoddā uallū: & ibidē multo ipe iacēs:in modū tabule deſiccata nulli fuit eſca famelico. Quadrageſimūoctauū exēplū ad h̄ eſt de tētatiōe cuiuſdā fris. Quidā frater ſpūalis & deuotꝰ quādā patiebatꝰ tētationē:quā exꝑmere ↄfeſſione & detegere ꝑ ↄfuſiōe nō audebat:aut poterat. Qui dū die q̄dā cum btō F.ambularet:dixit btūs F.Frater:dico tibi ꝙ tribulationē tuā nulli de cetero debeas ↄfiteri. & noli timere:ꝙ qꝺ̄ circa te fit nec tu facis ad coronā tibi ꝓueniet nō ad culpā. Quotiēs fueris turbatꝰ ſeptē pr nr̄ de mea licētia dicas. Miratꝰ frater uñ ſcīs hoc nouiſſet: plurimo exhilaratꝰ gaudio:poſt modicū oēm tētationē amiſit. Quadrageſimūnonū exēplū ad h̄ eſt de fratre Bernardo de qntaualle ꝑmogenito bti F.de quo b. F.dixit fribꝰ ꝙ dati ei erāt ad exercitiū ſubtiliſſimi dꝫmōes. Et addidit. Tribulabitꝰ:ſtimulabitꝰ:& affliget:ſꝫ tn̄ d oibꝰ triūphabit. Et adiūxit. Circa mortē eiꝰ oi tēpeſtate ſedata & oi tētatōe deuicta mira trāqlitate & pace fruetꝰ:curſuqꝫ ↄſumato feliciter migrabit ad xp̄ꝫ & ſic fcm̄ ē.ut ↄformitate.viii.ꝑmi lib.ꝑte.ii.eſt oſtēſū. Quīquageſimū exēplū ad hoc eſt de latronibꝰ:quos dū eēt apud mōtē caſalē ꝓpe burgū ſancti ſepulchri: fratribꝰ.dixit fore ↄuertēdos.& ſic euenit. Nā oi ſeuitate dimiſſa:qdā ex ipſis facti ſūt frēs minores.alii uero in ſeculo pmanētes ꝑniaꝫ de ſuis egerūt pctis.ut dictū eſt ↄformitate.xi.ꝑmi lib. Quīquageſimūprimū exemplū ad hoc eſt de uinea ſacerdotis apud.S. Fabianū de reate.Cū.n.apud dictā eccleſiā moraretꝰ b.F. ut dictū eſt ↄformitate.i.huiꝰ.2.lib.pte.2.& ppl's accedēdo ad b.F.uineā ſacerdotis demoliti eēnt:& b.F.petiſſet a ſacerdote quot ſalmas uinea redderet qn̄ meliꝰ:& ille dixiſſet ꝙ.13.btūs F.dixit. Dimitte oēs accipere q̄tuꝫ uolūt de uuis:& ego ex pte dei tibi ꝓmitto ꝙ hoc āno.20.ſalmas hābit. & ſic ꝑdixit b.F. ſic habuit diuina faciēte uirtute. Quīquageſimūſecūdū exēplū ad hoc eſt qꝺ̄ ꝑdixit fri Helie cx̄nti eiꝰ uicario. Semel.n.btūs F. cū quoſdā magis ſimplices frēs accepiſſet p manꝰ:& ad mēſaꝫ iuxta ſe locaſſet: ac dixiſſꝫ fri Helie ut alios frēs locaret ut ſibi placeret. Frater He-

lias tumẽs & ſupbus dixit uoce temeraria ad btm̃ F.
Nõ dubito ꝙ tu cũ tua ſimplicitate & fatuitate diſſi-
pabis ordinẽ tuũ. btũs F. diuino ſpũ totꝰ accẽſus dixit
ad eũ. Helia helia: ſis certꝰ ꝙ tu nõ morieris in ordie
meo. & ſic euenit. Nã apoſtata ab ordine & ab eccle-
ſia mortuꝰ eſt: uice alia ẽt hoc ſibi dixit &c̃. Quinq̃ge
ſimũtertiũ exẽplũ ad oñdẽdũ btm̃ F. ſpm̃ ꝓphicũ ha-
buiſſe eſt hoc. Nã abſens cognouit rñſionẽ quã frater
Helias dedit angelo ſibi in ſpecie humana apparẽti i
loco. S. Marie de angelis. Cũ.n. angelus loq uellet fra
tri Helie: ꝑmo noluit ire: ſ; poſtea iuit. Et cu; angelus
ꝓpoſuiſſet ſibi qõnẽ: an obſeruãtibꝰ ſcm̃ euãgeliũ lice
ret comedere de oibꝰ q̃ apponunt eis: Frater Helias i
dignãs noluit ſibi rñdere: ſ; oſtiũ in faciẽ angeli clau-
ſit: & angelus receſſit. Que oia btũs F. in ofone poſitꝰ
diuina reuelatiõe cognouit: a q̃ ſurgẽs frẽ; Heliã acri
us rephẽdit di. Male facis frater Helia ſupbe: q repel
lis ãgelos ſcõs q ueniũt ad nos uiſitãdos & iſtruẽdos.
& tũc ẽt dixit ſibi b.F. ꝙ ſupbia ſua male finiret in or
dine iſto. Quinquageſimũquartũ exẽplũ ad hoc eſt de
quodã puero: cui ꝑdixit b.F. ꝙ futurꝰ erat frater mi-
nor. Nã ſemel ad b.F. tres pueri florentini uenerũt: ad
quos btũs F. accedẽs portauit qnq; ficꝰ i manibꝰ: quos
collegerat ꝓpter illos pueros. Quos cũ uidiſſet & at-
tẽte ↄſideraſſet dedit duobꝰ illoꝝ cuil; unũ ficũ de il-
lis qnq;. Tertio uero dedit tres ficꝰ di. eidẽ. Adhuc fi
li: tu eris filiꝰ meꝰ. qđ poſt modicũ tpis ipletũ eſt. Poſt
parũ.n. igreſſus eſt ordinẽ: & fuit uir ſanctitatis in or
dine multe deuotionis & optime morigeratꝰ. Et inter
alia hoc hẽbat in ↄſuetudie. ꝙ qñ ab hoie recedebat
loco ſalutatiõis hoc uerbũ erat ſolitꝰ dicere. Bñdictũ
ſit nomẽ dñi nři ieſu xp̃i & ſua paſſio bñdicta & bea
tiſſima uirgo Maria & tota celeſtis curia. Cui cũ bea-
ta Maria ſemel appuiſſet: portauit ſibi pomũ pulcher
rimũ: dicẽdo fri ꝙ illud accipet. Et cũ frater gratanter
pomũ ꝑdictũ accepiſſet: q̃ſiuit a btã Maria: quid illud
pomũ ita pulchrũ ſibi datũ ſignificaret: rñdit btã Vir
go. Fili mi: iſtud hoc ſignificat. ꝙ qñ tu dicis illud dul
ciſſimũ uerbũ Bñdictu ſit nome dñi nři Ieſu xp̃i &c̃.
tale pomũ ꝓ pte tui in paradiſo pñtaſ filio meo. Qui
q̃geſimũqntũ exẽplũ ad h̃ eſt de quodã puero de Se-
nis: cui dixit ꝙ eẽt frater minor. Cũ.n. Senis eẽt b. F.
& qdã puer turtures plẽs cepiſſet: btũs F. hoc uidens
rogauit dictũ puerũ ut eas ſibi daret. qđ & fec̃ puer.
& b.F. dixit illi. Fili: adhuc eris tu frater in iſto ordine
& ſeruies gratioſe dño Ieſu xp̃o. & ſic euenit. ut.n. di
xit b.F. poſtea factꝰ eſt frater minor: & uita; duxit in
ordine uſq; in finẽ moribꝰ exẽplarẽ & multũ laudabi
lẽ. Quinq̃geſimũſextũ exẽplũ ad h̃ eſt ꝙ b.F. dixit fri
Ioãni: q fuit unꝰ de. iz. ꝑmis ſociis ſuis: q ꝙ ꝑmo uſu;
capelle ſiue almutii inuenit: dictꝰ eſt frater Ioãnes de
la capella. Predixit.n. eũ pp malitiã ſuã ab ordine exi
turũ: & mala morte obiturũ. & ſic accidit. Nã de ordi
ne exiẽs leproſus factꝰ tãdẽ ſeipſu; ſuſpẽdit. Quinq̃-
geſimũſeptimũ exẽplũ ad h̃ eſt de Ottone. iiii. iperato
re: cũ Romã pgeret ꝓ corona iperiali cũ maxio appa
ratu & põpa: & trãſiret iuxta rigũ tortũ de Aſſiſio: bea
tus eni F. p unũ frẽm mãdauit eidẽ dici hãc gloriã ſibi
modico duraturã tpe. & ſic euenit. Nã accepta corona
ꝙ pugnauit ſtatim cũ romanis: & ↄtra mãdatũ. D. pa
pe regnũ intrauit apulie auferẽs illud regi Federico ſi
cilie a papa fuit excõmunicatꝰ. Et Federicꝰ fcũs ↄtra
ip̃; ipator & corõatꝰ: ↄtra ip̃; Ottonẽ ꝑliãdo triũpha
uit. Quinq̃geſimũoctauũ exẽplũ ad h̃ eſt de frẽ Ange
lo de burgo. Cui b.F. cũ ꝑcepiſſet ꝙ iret ad burgũ ad
notificãdũ ipſu; btm̃ F. acceſſurũ ad burgũ & ꝑdica-
turũ. Frater Angelus ꝙ erat de nobilioribꝰ de burgo:
& illuc ꝓpter parẽtes male libẽter accedebat: nolebat
ire. cui b.F. ex quo ꝑmo dicto nõ acceſſerat ſibi mãda
uit ꝙ nudus iret illuc: ꝙ ex hoc mereret magnũ ꝑmiũ
Et cũ ille q̃reret: qd̃: rñdit b.F. Quia mecũ eris in pa-
radiſo. In cuiꝰ ſignũ crucẽ ſibi in frõte fec̃: & ipſum oſ
culando ſubarrauit. & ſic poſt morteẽ euenit. ut claruit
pluribꝰ aliis fribꝰ. Quinq̃geſimũnonũ exẽplũ ad h̃ eſt
de quodã barbitonſore: a quo cũ btũs F. radi uellet: &
dixiſſet ſibi ꝙ eũ dei amore raderet: rñdit barbitõſor.
Ego nõ faciã niſi certitudiaſr ꝙ uitã eternã hẽa; mihi
ꝓmittas. Quod audiẽs btũs F. mẽte ad celũ & facie
leuata ſtetit p ſpaciũ: & a deo certificatꝰ ꝙ erat de nu
mero ꝑdeſtinatoꝝ: de eiꝰ ſalute certꝰ ꝓmiſit ei uitam
eternã. & ꝙ eã habuerit: p; ſubſeq̃nti exẽplo. ſ. ꝙ eſt i
ordine. Sexageſimũ exẽplũ. btũs eni F. orãdo ꝓ dicto
.ſ. barbitõſore: & uidẽdo eũ ꝑdeſtinatũ: cũ ꝓmiſiſſ; ſi-
bi uitã eternã: audiẽs qdã magr̃ de ordine ꝑdicatoru;:
hoc reputauit ualde temerariũ: & petiit a b.F. ſi ſic ꝓ
miſiſſet: rñdit b.F. ꝙ ſic. Et cũ ille diceret ſubſanãdo.
Vñ noſti ꝙ ipſe debeat ſaluari: rñdit b. F. Ille mihi
dixit q ẽt de te mihi dixit ꝙ tu nocte ꝑterita tale pec
catũ mortale cõmiſiſti ſecrete: & ꝙ es in breui tuũ or-
dinẽ exiturꝰ. qđ ſic euenit. & ꝓbauit ꝑfatis btm̃ F. ꝓ
pheticũ ſpm̃ poſſidere. Sexageſimũprimũ exẽplu; ad
hoc eſt de eo qđ uni ꝑdixit dũ eẽt in apulia. Cu;.n. p
apuliã b.F. pgeret cũ ſocio: qdã ordinis apoſtata fcũs
eſt ſibi obuiꝰ: q uidẽs btm̃ F. pedibꝰ eiꝰ aduolutꝰ ro-
gabat iſtãter ut ad ordinẽ recipet: cui b.F. furcas ibidẽ
exñtes oñdit di. Si amplius exieris ab ordine: in furcis
illis eris ſuſpẽſus. Qui paruo tpe elapſo poſt receptio
nẽ iteratã ad ordinẽ recidiuãs ab ordine receſſit: & q̃-
dã diuino iudicio cõmittẽs in furcis illis: ut b.F. dixe-
rat: eſt ſuſpẽſus. Sexageſimũſecũdũ exẽplũ ad hoc eſt
ꝙ cognouit diabolũ eẽ in burſa dũ ambularet cũ ſo-
cio p apuliã circa Barũ: in q̃ ſociꝰ pecuniã eẽ dicebat.
uñ ſocio eã accipe uolẽti mãdauit ut caute eã tolleret.
& ſic euenit. nã ſerpẽs diabolus dũ eã ſociꝰ accipe uel
let inde exiuit. Sexageſimũtertiũ exẽplũ ad h̃ eſt de frẽ
Rufino: quẽ de ꝑdeſtinatiõe: ut dcm̃ eſt lib. i. ↄformita
te. viii. pte. ii. a diabolo deceptum cognouit. & ꝙ nihil
dixerat btõ F. de tali tẽtatiõe & deceptiõe eidẽ beatꝰ
F. totã ſeriẽ retulit tẽtatiõis ſue & deceptiõis: atq; cõ
fortato ꝑdixit ꝙ poſt ſuã tẽtationẽ magnã expiri de-
bebat ↄi oſonẽ: & ↄſeq utilitatẽ. & ſic euenit. nã diabo
lo a fratre Rufino deuicto: pagẽs ut b.F. ip̃m iſorma
uerat: xp̃s ſibi apparuit: cõceſſitq; ſibi hãc grã;: ut in
mũdo iſto nũq̃ de cetero triſtis eẽt. Sexageſimũquartũ
exẽplũ ad h̃ eſt de ꝑfato frẽ Rufino cognoſcẽdo ip̃m
q̃lis eẽt apud deũ: & fribꝰ reuelãdo dicẽs eis. Quẽ cre

ditis ſanctiorē frēm de ordine? & dixit. Videte fratrē
Rufinum:iſte eſt unus de tribꝰ ſanctioribus totiꝰ mū
di:& ſecure eū ſcm̄ poſſem noiare:ꝙ canonizatꝰ i ce-
lo eſt ſcūs a deo. Sexageſimūqntuꝫ exēplū ad hoc eſt
de caplō gn̄ali.Cū.n.apud Aſſiſiū caplm̄ gn̄ale tenuiſ
ſet:in quo ultra qnqꝫmilia frūꝫ fuerūt: ubi btūs Dn̄i-
cus affuit cū octo fribꝰ ſui ordinis:&.D.papa Greg.
ix.tūc hoſtieñ.eps Cardinalis: & ſciret affuturā diui-
nā ꝓuidētiā erga frēs:mādauit oibꝰ fribꝰ ut nullus cu
rā aliquā hēet de aliq̄ re comeſtibili uel potabili uel ð
neċarius corpis:ſꝫ a talibꝰmētes eleuātes oroni intēde
rēt tm̄ & laudi dei.qđ cū feciſſent deꝰ corda hoīuꝫ cir
cūadiacētiū ciuitatū & caſtroꝝ tāgēs:oia bōa neċaria
ꝓ corpe ſibi & fribꝰ cop.oſe ex iſpato detulerūt & mi
niſtrarūt. Sexageſimūſextū exēplū ad h̄ eſt de ſoldāo.
a quo recedēs ꝓmiſit poſt ſuā mortē ſe miſſuruꝫ duos
frēs ad ip̄ꝫ baptizādū.& ſic pegit.ut diceť lib.iii. ↄfor
mitate.x.pte.ii.Sexageſimūſeptimū exēplū ad h̄ eſt ð
quodā frē nr̄i ordinis in ſacra theologia magr̄o.cui cū
btūs F.ꝓnūciaſſet frēs de regule obſeruātia declinatu
ros:dictuſqꝫ magr̄ btm̄ F.rogaret ꝙ ſi iſtd ſuo tpe ac
cideret:ſibi ↄcederet licētiā ut cū aliqbꝰ fribus ad lo-
ca poſſet ire ubi regulā obſeruaret:btūs F.rn̄dit dicēs
oſculādo pectus eiꝰ.Quod a me poſtulas a xp̄o ſcias
tibi eē ↄceſſuꝫ.& poſuit dexterā manū ſup caput eius
di. Tu es ſacerdos in eternū ſcdm̄ ordineꝫ melchiſe-
dech. Sexageſimūoctauū exēplū ad h̄ eſt de militibus
de Aſſiſio:q eū reducebāt a nuceria ifirmū Aſſiſiū. qui
cū hora eēt comeſtiōis: & in uilla noīe Satrianū pecu
nia cibos q̄ſiſſent nec iueniſſent : btūs F.dixit eis ꝙ ſi
humilr̄ dei amore peterēt certe iuenirēt.& ſic fcm̄ eſt.
ut b.F.ṗdixit.Sexageſimūnonū exēplū ad h̄ eſt de me
dico quē mādauit fribꝰ ut ad prandiū iuitarēt. & cum
frēs dicerēt: qūo iuitabimꝰ eū cū nihil hēamꝰ ad ap-
ponēdū ei?b.F.dixit eis.Modice fidei:nolite me faceť
ampliꝰ nobis dicere.& cū eēnt in mēſa: porta fuit pul
ſata:& frater unus a mēſa ſurgēs:cū aperuiſſet portā:
q̄dā mulier magnū caniſtrū plenū pulchro pane & pi-
ſcibꝰ & paſtillis gāmaroꝝ & melle & uuis recētibꝰ ap
portauit:q̄ oia dn̄a cuiuſdā caſtri diſtāris bn̄ p.vii.mi-
liaria btō F.mittebat.Que oia frēs ſil̄ cū medico cer-
nētes de ꝓuidētia bti F.ualde ſunt mirati.Septuageſi-
mū exēplū ad h̄ eſt qđ ṗdixit b.F.ſociis ſuis de epo aſ
ſinate & ptāte Aſſiſii.Cū.n.guerra eēt inter eos: btūs
F. ſociis mādauit ut ꝑus ptāte & magnatibus ac aliis
pluribꝰ de Aſſiſio cōgregatis in palatio epi: corā epo
ptāte & aliis ciuibꝰ cāticū fris ſolis:qđ ipſe cōpoſue-
rat decātarēt:dicēs. Ego ↄfido in dn̄o ꝙ ipſe ſtatiꝫ hu
miliabit corda eoꝝ : & ad ꝑſtinā dilectionē reuerteť.
& ſic factū eſt.Nā cū frēs icipent cātare:ptās ſtati ſur
rexit:& iūctis manibꝰ & brachiis ipſos tāq̄ euāgeliuꝫ
dn̄i cū maxia deuotiōe: & ēt multis lachrimis intente
audiuit.Finitis dictis laudibꝰ:ptās dixit corā oibꝰ.In
ueritate dico uobis ꝙ nō ſolū dn̄o epo queꝫ debeo &
uolo hr̄e pro dn̄o meo : ſꝫ ſi qs interfeciſſet germanū
meū aut filiū meū idulgerē ſibi. & ſic dicēs ꝓieč ſe ad
pedes epi:& ait illi. Ego paratꝰ ſum p oia ſatiſfacere
uobis ſic uobis placuerit amore dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i & ſer

ui ſui bti F. Ep̄s aūt accipiēs eū cū manibꝰ ſurrexit &
dixit ei.Ex offo meo ↄueniret me eē humilē:ſꝫ ꝙ na-
turalr̄ ad iracūdiā ſuꝫ ꝓnus oꝫ ꝙ mihi idulgeas. & ſic
cū multa benignitate & dilectōe amplexati ſūt ſe ad-
inuicē.Frēs uero ſtupefacti ſunt uidētes ad lr̄aꝫ eē im
pletū qđ b.F.ṗdixerat. Sꝫ & ſclares hoc ꝓ magno mi
raclō habuerūt:totū aſcribētes bti F. meritis. Septua
geſimūprimū exēplū ad h̄ eſt de frē Maſſeo:cuiꝰ btūs
F.uidit cordis archana:cū intra ſe murmuraret ꝙ bea
tus F.fecerat eū circūuolui uelut pilā corā multis: & ð
Senis receſſerat iſalutato epo. & ꝙ de h̄ diceť in iſto
ii.lib.ↄformitate.xiiii.ad pn̄s nō ſcribēdo totū:ſufficit
ꝙ archana cordis ṗuidit: dicēdo fri Maſſeo q ipſuꝫ p
ſpaciū ṗcedebat.Ad ea q̄ nūc cogitas te teneas:ꝙ illa
bona & utilia ſunt tibi:& a dn̄o iſpirata. murmuratio
uero ꝑma quaꝫ faciebas eſt ceca & mala & a diabolo
tibi in aia ſeminata. qđ audiēs frater Maſſeꝰ fuit ual
de miratꝰ ꝙ cordis eiꝰ archana btūs F.uidiſſꝫ.Septua
geſimūſecūdū exēplū ad h̄ eſt ꝙ b.F.ſaluationē futu-
rā & dānationē frūꝫ agnouit.Cū.n.btūs F.cerneꝫ fra
tres a ṗſtino ſtatu paulatim diſcedere:& nimis de hoc
doleret:xp̄s apparuit ei di.Noli timere:ꝙ ſemp erūt i
ordine tuo & religione q uiā tenebūt pfectiōis: & iſti
ibūt i uitā eternā:& alii uolēt & nō poterūt:& iſti ibūt
ad purgatoriū.alii ſeq̄nť mūdi delitias & de iſtis nō cu
rabo nec tu cures.Septuageſimūtertiū exēplū ad h̄ eſt
ꝙ futurā ſuā gloriā deo reuelāte agnouit & ṗdixit. nā
cū ad uiſitādū btāꝫ Clarā cū ſocio frē Leonardo de Aſ
ſiſio btūs F.in.S.Damiano iuiſſet: & ſermōe ꝓtracto
uſqꝫ ad prādii horā ad comedēdū ibideꝫ remāſiſſet:&
itm̄ q̄tuor morſellos māducaſſet:facie in celū eleuatꝰ
diu ſtetit attonitꝰ:& ad ſe reuerſus clamauit uoce ma
gna di.Laudato ſia lo ſignore.i.Laudeť deꝰ.Et ꝓſiliēs
de mēſa poſuit ſe in terra:& ſtatim fuit raptꝰ: & ſic ra
ptus ſtetit p tātū ſpaciū ꝙ hō iuiſſet a.S.Damiano uſ
qꝫ ad.S.Mariā de portiūcula & rediſſet:qđ eſt ſpaciū
q̄ſi q̄tuor miliarioꝝ i eūdo & redeūdo. In ſe aūt reuer
ſus dū a ſocio ↄfidēter reꝑhēſus fuiſſet de clamore in
mēſa & de ſubita de mēſa ſurrectiōe & in terra poſi-
tione:rn̄dit ꝙ nō poterat aliud agere.& mādās ſibi p
obediētiā ꝙ nulli dicēda reuelaret: dixit ei ꝙ dn̄s lo-
quutꝰ eſt ſibi di.Frāciſce:ꝓmitto tibi uitā eternā:& i-
ueſtio ꝙ eā nō pdes nec pdere poteris.uñ de h̄ tantū
gaudiū habui ꝙ nō potui me cōtinere.& ſic b.F.ſtetit
octo diebꝰ in tāto gaudio ꝙ horas canonicas nō po-
tuit pſoluere ex letitia & cōtinua laude: dicēdo ſemp.
Laudatꝰ ſit dn̄s. Septuageſimūquartū exēplū ad h̄ eſt
ꝙ b.F.diē ſue mortis ṗſciuit:& fribꝰ ṗdixit ſibi a xp̄o
fuiſſe reuelatū.ut.xiiii. ps legēde maioris ponit. & de
epatu Aſſiſii ad.S.Mariā de portiūcula ut ibi moreret
fecē ſe deferri.Septuageſimūqntū exēplū ad h̄ eſt ꝙ ꝓ
phetauit ſuū corpꝰ honorandū:& ṗdixit.Cū in epatu
Aſſiſii iaceret b.F.ifirmꝰ:qdaꝫ frater ſpūlis q̄ſi ludēdo
ei dixit.Quāti uēderes dn̄o tuos ſaccos? multi balda
chini & pāni de ſerico ponenť ſup corpuſculū tuū:qđ
modo idutū eſt de ſacco.hēbat.n.tūc b.F.iſulā coopťā
de ſacco:& ēt idumētū de ſacco.& rn̄dit b.F.imo ſpūſ
ſcūs p os eius: & ait cū magno feruore & letitia ſpūs.

Tu uerum dicis: quoniā ita erit ꝓ laude & gloria do
mini. Septuageſimū ſextū exemplū ad hoc eſt. Cuꝫ in
loco ſancte Marie īfirmitate ultima decubaret: & tem
pore nocturno appetiſſet de petroſillo manducare pe
tiit ſi adeſſet: & cū coquinarius diceret ꝙ ipſuꝫ decer
pſerat tantūqꝫ preſciderat ꝙ non ſolū tunc nocte: ſed
nec de die colligere poſſꝫ. beat⁹.F. dixit ſibi. Vade ad
hortū & primas herbas quas manu contigeris affer
to. qui iuit & primas herbas ſibi occurrētes arripiēs:
petroſillum frondoſum & teneruꝫ inuenit inter ipſas.
De quo parū comedens multū cōfortatus eſt. Septua
geſimū ſeptimū exemplū ad hoc eſt de btā Clara in il
la hebdomada qua btūs.F. migrauit. Beata Clara cū
grauiter īfirmaret & mori crederet: optaretqꝫ btm̄.F.
ante ſuum obitū uidere: & quia ꝓpter infirmitatē bea
tus.F. hoc implere non ualebat: plorabat amariſſime.
Vnde hec per quēdam ſignificauit beato.F. quod au
diens beatus.F. & uidēs ꝙ fieri pro tūc nō poterat ut
eum uideret: ſcripſit ei & ſororibus ad conſolationem
lr̄am: in qua dabat benedictionē ſuam & abſoluebat
eam ab omni defectu ſi quē feciſſet cōtra admonitio
nem ſuā & contra mādata & conſilia filii dei: & ut de
poneret omnē triſtitiā dixit illi fratri quē ipſe miſerat.
Vade & dic ſorori Clare ꝙ deponat oēm dolorem &
triſtitiā: quia mē modo uidere non pōt: ſed in ueritate
ſciat: ꝙ ante obitum ſuum tam ipſa q̄ ſorores me uide
bunt & de me plurimū conſolabunt. Et ſic factuꝫ eſt.
Nam cuꝫ btūs.F. ſabbato de ſero migraſſet: de mane
die dn̄ico ppl'us Aſſiſii & frēs tulerūt corpus de loco
ſancte Marie ubi obierat & deferrebant ad ciuitatem
Aſſiſii: & diuina uolūtate ſcm̄ eſt ut impleret uerbum
bti.F. ꝙ ſic corpus deferrēdo tranſierunt per ſcm̄ Da
mianum ubi erat btā Clara: & remota crate ferrea per
quā cōmunicare ſolebāt & audire uerbum dei tulerūt
frēs ſcm̄ corpus de feretro: & tenuerunt ipm̄ inter ma
nus ad feneſtrā per magnū ſpaciū donec ſancta Clara
& ſorores de ipſo ſunt cōſolate: lꝫ eſſent plene & affli
cte doloribus & lachrimis multis uidētes ſe priuatas
cōſolationibus tāti patris. Septuageſimū octauū exē
plū ad hoc eſt de dn̄a Iacoba de ſeptē ſoliis. Cuꝫ eni
de ſua morte uellet ſibi notificare. uꝫ. ꝙ ipſa ante talē
diē ueniret Aſſiſiū ſi euꝫ uiuum reperire optaret: & ꝙ
portaret pānū cilicinū ad corpus eius inuoluēdū & in
duendū: & dum ſcribi faceret lr̄am: reuelatū eſt ſibi ꝙ
ipſa dn̄a Iacoba ueniebat & ſecum omnia deferebat:
que btūs.F. dicebat in lr̄a ab ipſa deferenda. Hoc co
gnoſcens btūs.F. dixit ſcriptori. Non ſcribas ulterius:
qa nō opꝫ: & ſtatim affuit ipſa dn̄a Iacoba portās oīa
que portāda btūs.F. mādabat. Septuageſimuꝫ nonum
exēplū ad hoc eſt ꝙ dcē dn̄e Iacobe remittere uolēti
partē ſue comitiue: qa uenerat cū duob⁹ filiis ſenato
ribus & multis aliis: beatus.F. dixit. Nō facias: qa die
ſabbati de ſero ego moriar: & ſic cū tota iſta tua comi
tiua poteris abire: & ſic euēit: ꝙ hora q̄ dixit mortu⁹
fuit. Octuageſimū exēplū ad hoc eſt de bn̄dictiōe da
ta ciuitati Aſſiſii. Cum. n. de palatio ep̄i Aſſiſinatis ad
ſcām Mariā de Angelis deferret a ſociis: & ad hoſpita
le cruciferoꝝ: qd' eſt in uia deueniſſet & ibi aliquātu
lum quieuiſſet: uoluēs ipſe btūs.F. facieꝫ ſuam uerſus
Aſſiſiū dixit. Bn̄dicta tu a dn̄o: qa p te multe aīe ſal
uabunt: & in te multi ſerui altiſſimi habitabūt: & de
te multi eligent ad regnū eternū. Et ſic euenit ꝙ mul
ti frēs & ſorores & alii uiri ſci de ipſa ciuitate fuerūt:
ac ad ipſam de longinquis partibus plures alii adue
nientes: ſicut & nūc qdā ſunt in dcā ciuitate uitā celi
bem actitātes: celi tādē premia adiere. Sicut p̄ſata do
mina Iacoba de urbe rediēs Aſſiſiū: ob reuerentiā bti
F. toto tpe uite ſue in pnia uictitās: in ciuitate ipſa ſte
tit Aſſiſii: tādē iuxta altare bti.F. ibidē fuit tumulata.
Octuageſimūpmū exēplū ad hoc ē: qa ut dic̄ ps. xiiii.
legende maioris btūs.F. ex hoc mūdo migraturus fra
tribus predixit ꝙ futura erat tēptatio & tribulatio ap
propinquabat. Felices q pſeuerabūt in his q̄ ceperūt.
De qua uero tēptatiōe & tribulatiōe cū ordo multas
habuerit btūs.F. itellexerit: Fr̄ Bonauētura legendaꝫ
cōponēs nō declarauit. Octuageſimū ſcdm̄ exēplū ad
hoc eſt. Cū btūs.F. morti eēt ꝓpiquus: petiit ut ad ſe
Fr̄ Bernardus eius filius iter frēs p̄mogenitus accede
ret dicēs: Veniat p̄mogenit⁹ me⁹ Fr̄ Bernardus ut be
nedicat ſibi aīa mea anq̄ moriar. Et cū eēnt ibi mul
ti frēs pn̄tes: & ſpāliter frater Helias qui tunc erat or
dinis uicarius: Fr̄ Bernardus eidē inuit ut ſe ad manū
dextram bti.F. locaret: Ipſe uero Fr̄ Bernardus ad ma
num ſiniſtrā ſe poſuit ſci pr̄is: & quia btūs.F. cecutiēs
erat nō antiqtate ſꝫ lachrimis: cū poſuiſſet manuꝫ ſuā
dextrā ſuper caput Helye dixit: Hoc nō eſt caput pri
mogeniti mei fr̄is Bernardi: & tunc manus cācellādo
dexterā poſuit ſup caput fr̄is Bernardi: ſiniſtrā uero ſu
per caput fr̄is Helye. Ipmqꝫ ſiēm Bernardū multipl'r
bn̄dixit. ut dcm̄ eſt. libro. i. conformitate. viii. Sic erg o
p̄ſatis octuagintaduob⁹ exēplis luculēter appet btm̄
F. ſpū ꝓphico radiatū & illuminatū uere fuiſſe ꝓphe
tam. Et ꝯſiter uerā eē ſecundā partē h⁹ ſexte ꝯformi
tatis q̄ dicit. Frāciſcus radiat̄. i. ſpū ꝓphico fuit illumi
nat⁹. Appet ergo q̄ copioſe ſpūs ſcūs mēti ſe infuderit
bt̄i.F. nō ſolū p̄terita ei referādo: ſꝫ pn̄tia ēt & futura:
ut ſupra poſitis exēplis euidēter aſtruit: imo qd' mai⁹
eſt ſecreta cordiuꝫ declarādo: ſicut conformitate. xiiii.
huius ſecundi libri dicetur.

¶ Fructus ſeptimus & conformitas ſecundi libri: &
decime none in ordine: uidelicet Ieſus uacans labori
bus. Frāciſcus imitatur. Expoſitio prime partis. uide
licet Ieſus uacans laboribus.

ANtiquus ille & uetus Adaꝫ
& ſi in ſue conditiōis p̄mor
dio a deo acceperit & ꝓ ſe
& pro ſua poſteritate iuſti
tiam originalem: que & ſi
ordinabat eum principali
ter ad deum: conſequenter
tamē ad ſe: ut caro per oia
ipſa manente ſpiritui ſubi
ceretur: nec in aliquo rebel
lis exiſteret: aut eius iudiciū quo qūo effugeret ſeu de
clinaret. Verū diaboli faciēte neqtia inobediēs fact⁹
deo: caro nō mō nō ſubdita: ſꝫ ꝯtraria in oib⁹ exiſtit ra

tioni dicente Apoſtolo.Gal'.v. Caro enim concupiſcit aduerſus ſpm̄ & ſpūs aduerſus carnem. Hec enim ſibiinuicē aduerſantur non modo principiis: quia hec ab inferiori ille a ſuperiori mouetur: ſed & effectibus & operibus: prout idē Apl'us ibidem declarat dicens. Manifeſta ſunt opera carnis que ſunt fornicatio adulterium imundicia &c.Fructus uero ſpūs ſunt.Charitas Gaudium Pax &c.Et ꝙ ab origine peccatū cōtrahimus originale: niſi gr̄a diuina qs ab eodem preſeruetur:taleq; peccatū teſte magiſtro ſententiarū.ꝛ. diſt.3o.lex carnis:lex membroꝝ:langor nature:fomes peccati:concupiſcētia:concupiſcibilitas ac tirānus: & ſic de aliis ſit:ac per baptiſmū: & ſi deleat̄ quo ad culpam:manet tamē quo ad penā niſi gr̄a in quibuſdam extenuetur:prout dicit magiſter ibidem:nō immerito rebellionem cauſat carnis ad ſpm̄ adeo ut doctor ipſe clamare cogat̄.Rom̄.vii. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee & captiuantem me in lege peccati que eſt in membris meis. Infelix ego homo qs me liberabit de corpore mortis huius.Sequitur.gratia dei per Ieſum xp̄m dn̄m nr̄m & ſubdit.Igitur ego ipſe mente ſeruio legi dei:carne aūt legi peccati.Et quia idem Apoſtolus dicit.Gal'.v.Spiritu ambulate & deſideria carnis non perficietis: & rationem aſſignat.Ro.viii. Si ſecundum carnem uixeritis moriemini:ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis niuetis.Nam caro & ſanguis regnum dei poſſidere non poſſunt.p̄me Cor.xv.Quare ipſam carnē hoſtem & inimicū noſtrū quē nobiſcū ferimus quocūq; pergimus:ad ſeruitutē ſpūs reducere propoſſe conari debemus.Abuſio enim magna eſt dn̄am ancillari & ancillā dn̄ari: ſpiritum ſubici carni & carnē ſpiritui dn̄ari:cum caro facta ſit ꝓpter ſpm̄ & nō econuerſo. Et qa difficilis eſt uia ſpūs cū arcta ſit uia que ducit ad uitā. Matth.vii. Hinc eſt ꝙ dn̄us & ſaluator noſter dn̄s Ieſus xp̄us:lꝫ caro eius per omnia ſubdita fuerit ſpūi nec indigeret caſtigatione penitētie nec laborū flagello: qa datus erat nobis in exemplū & ſpeculum normāq; omniū uirtutū:uolens nobis oſtendere qualiter carnē noſtrā macerare debemus penitentia & labore: hoc in ſe prius ſumere noluit:corpus ſuū ieiuniis uigiliis laboribus & diſcurſibus ac aliis penitētie & macerationis exercitiis ſupponendo. Quod aūt corpus ſuum anime beate coniūctum & deitati in laboribus fuerit non ſolum in iuuentute ſed in pueritia: pꝫ ſi eius uita īſpiciat̄. ¶Et primo ſi attendatur ei⁹ in mundū natiuitas & ortus.Pāni uiles & pauci & preſertim tēpore magni algoris quibus eius ſacrum corpus fuit contectum.Arctitudo loci:quia non fuit ei locus in diuerſorio. Fenum & palee in quibus fuit locatus & nō in pluma nō in palatio ſed in preſepio & loco fetente & horrido: ubi abſuit cunctorū cōmoditas que cōmuniter fit pueris in ipſorū ortu: necnō & duricies loci arguunt dn̄m Ieſum xp̄m corpus incepiſſe crucifigere: & doctrinā facto nobis ad hoc dediſſe. Secundo hoc aſtruit ad egyptum fuga & per ſeptennium in egypto permanſio inceſſus per deſertū. Pueri Ieſu in brachiis uirginis matris baiulatio cum erumna & labore & carentia neceſſariorum quo ad uictū ſtratum operimentum:ſocietatem non hominum ſed ferarū: & ſic de aliis:Incōmoda multa cum fatigatione itineris dn̄m Ieſū accepiſſe demonſtrāt. Sed peruentio ad egyptum cum paupertate ſumma incognitio eius a cunctis ac permanſio ſeptēnalis ibidem cū penuria omnium facultatum miro modo & penitētiā acclamant domini Ieſu & non in delitiis fuiſſe carnis: ſed afflictione oſtendunt. Tertio id exclamat eius in terram iſrael reuerſio.Cum enim eſſet iam grandeuus in brachiis non potuit duci matris.ideo per tantū iter peragrādo uexationem ſue carnis habuiſſe patet clare.Quid de aliis dicemus ad corporis nutrimentū ſpectantibus: cum paupertatē ſemper haberet comitem dn̄am ſociam & magiſtrā? Sed timor perueniendo ad terram iſrael propter Archelaum qui regnabat ibidē: dolorem non gaudium cum cum parentibus recepiſſe declamat cum laborioſo acceſſu ad ciuitatem Nazareth.Quarto ſi attendatur eius in triduo in Ieruſalē parentibus ignorantibus permanſio. Ad Ieruſalem fatigatione nimia ob longitudinem uie peruenit corpore uexatus . Quo uero cibo hoſpitio & cōſortio ſit refocillatus euangelium non pandit. Vnde & ſi inter doctos conſederit ſue ſapientie pateſaciēdo archana: in triduo tamen quo ibi fuit teſte beato Bernardo ſtipē hoſtiatim queſiuit: & forte non ſufficienter inuenit: & in loco pauperum forſitā dormitauit. Quinto id ipſū ponit eius ſub tutela matris educatio.Cum per triginta ānos ſub regimie fuerit beate Marie & ſi p ſpaciū aliquid fuerit & Ioſephi quia pauperes erant incommodis corporis omnibus ſubiectus fuit.Et que poſtmodū referauit ſuo faciēda eloqo: p̄ns effecit ope & exēplo. ps.n.dcī in eo eſt ipletū.Pauper ſum ego & in laboribus a iuuentute mea. Sexto hoc oſtēdit poſt ſuſceptū a Ioāne baptiſmū ad deſertū acceſſio: ubi ſocius fuit nō hominū ſed ferarū. ubi non in delitiis fuit corporis utpote ieiunās.xl.diebus &.xl.noctibus. Et in arcto lapide cōmorans ac tēptationibus demonis impetitus : quia carnem fregit & diabolum uicit . pro utriuſq; uictoria poſt dies.xl. ſue in deſerto māſionis angeli acceſſerunt & miniſtrabant ei.Mat.iiii. Septimo hoc ipſum probat ipſius Saluatoris conuictus & conuerſatio.Quia enim ſanctos ap'los ad ſui diſcipulatū uocando nihil eos uoluit retinere de mundanis: ſed totum abicere & dari pauperibus ſemetipſos abnegare & crucem penitētialē ſuſcipiendo poſt ipſum īcedere: ſignū euidens extitit dn̄m Ieſū non blanditias corporis:ſed laborē cum carnis crucifixione dilexiſſe in ſe & in ſuis.Octauo id ipſum oſtēdit Ieſu predicatio dicit euangeliſta.Mat.& Luc.caplo.viii.ꝙ Ieſus ibat per ciuitates & caſtella p̄dicādo: non ſolū in Galilea ſed in Iudea docēdo.Ibat ergo ipſe dn̄s pauper & diſcalciatus & fatigatus ex itinere. ut dicit euāgeliſta.Io. caplo.iiii. regnum dei predicando in uillas caſtra et ciuitate s:nec ei ad hoc fuit aliq s loc⁹ firm⁹: et ſi in Ieruſalē plures et in aliis regiōib⁹ p̄dicauerit ꝙ alibi. Qui diſcurſus p̄dicatōis eū arguit ſubiſſe cōtinue laborē itieris magnū.Ipe.n.ſaluator p̄dicauit in

Loca p q̄ pegrinat⁹ e ſaluator

Corozaim diſtantem ab Ieruſalem per.lxxii.miliaria. In Geraſa a qua regio Geraſenoruꝫ dicitur.Mat.viii. et Mar.v.ubi demones expellendo in porcos conceſſit intrare: et diſtat ab Ieruſalem per. lxx. miliaria. In Iericho.Luc̄.xviii.& diſtat ab Ieruſalem p.xv.miliaria.In Capharnaū:& diſtat ab Ieruſalē per.lxxx. miliaria.In montē q uocat̄ mēſa ubi Dn̄s ſatiauit quqꝫ milia hominū & ſermonē fecit.Matth.v.diſtantē a Ieruſaleꝫ per octuaginta miliaria. In Tiberiade que diſtat a Ieruſalē p.lxviii.miliaria. In Bethſaida ciuitate Petri & Andree & diſtat a Ieruſaleꝫ p.lxxx. miliaria, In Decapoli.i.deceꝫ ciuitates que per multa miliaria diſtāt a Ieruſaleꝫ.In Ceſarea Philippi que eſt terminꝰ ſeptētrionalis terre ꝓmiſſionis & diſtat a Ieruſaleꝫ p plura miliaria.In Sichar.Io.iiii.& diſtat a Ieruſaleꝫ p xxvi.miliaria. In Naym ubi in porta ſuſcitauit filium Vidue.Luc̄.vii.& diſtat a Ieruſaleꝫ per.lx.miliaria.In monte Thabor ubi trāſfiguratus eſt & in deſcēſu p̄cepit diſcipulis ne dicerēt uiſioneꝫ.Mat.xvii. & diſtat a Ieruſaleꝫ per.lxii.miliaria.In Nazareth que diſtat a Ieruſalē per.lxv.miliaria.In Chana galilee ubi aquaꝫ mutauit in uinuꝫ.Io.2.diſtat a Ieruſalē per.lx.& ultra miliaria.In Sidone ubi curauit filiam Cananee.In Tiro ubi mulier clamauit dicēs.Btūs uenter &c. In multis aliis ciuitatibus & locis inſpicientibus euāgelia apparet dn̄m nr̄um Ieſum xp̄m p̄dicaſſe. Sed p̄fata poſita ſunt ut quātum laboraret in predicādo & diſcurrēdo de Ieruſalē ad p̄fata loca:q̄ ſepiſſime erat: aliqualiter perpenderet̄. Quibus pꝫ eum multū laboraſſe & carnē laboribus ſubdidiſſe. Nono prefata etiaꝫ declamāt plura.ſ.uigilatio & oro. Nā uigilabat & p̄noctabat in oratione.ut dicit Luc̄.capl'o.v.vi.&.ix.& Mat.xiiii.& Mar.p̄mo.Nam pergebat ad montes & ad deſerta & ibi pernoctās orabat.Nuditas & ueſtimētoꝝ eius uilitas.Comēdauit Ioānem.Mat.xi.de his:quare & ipſe hoc in ſe p̄habuit:que tēpore algoris:& q̄ diſcalciatus:eius corpori meſtitiā ingerebāt.Decimo id acclamat per totā diē ieiunatio.Nā cum per totā dieꝫ occuparet̄ in predicando : q̄ſi cōiter q̄ nō comedebat niſi de ſero ſemp ieiunabat. Et adeo pleruq̄ꝫ iedia angebat̄:ut diſcipuli ex fame tranſeundo per ſata ſpicas diuellēdo māducarent.ut hēt̄ur Mar.2. & Luc̄.vi.Vndecimo ad ꝓpoſitū oſtendendū: eſt Omnis delectationis corporalis abiectio.Si de lecto loquimur non habuit ubi caput ſuū reclinaret.Mat.viii. & ſic nec lecti molicie. Non ueſtimēta mollia:q̄ ſic de aſpero nō laudaſſet Ioānē Baptiſtā.Non panē ad comedēdū.ut pꝫ. Io.iiii.nec uinum ad bibenduꝫ.Nā diſcipuli ad panes emendos perrexerāt quādo a Samaritana aquā petiit ad bibēdū.Pecuniā nō habuit:q̄ id apoſtolis ꝓhibuerat.Mat.x.& Luc.ix. Non gerē per diē & nocteꝫ:die p̄dicādo & nocte orando & diſcurrēdo per oia. Que igerūt corporalē delectationem aliis nihil tale in tota uita xp̄i repit̄. Duodecimo qd' concludit final'r & propoſitum affirmat eſt glorioſa xp̄i paſſio. Et q̄ de ipſa plene dicet̄.libro.3.ↄformitate.iiii.ad pn̄s ſufficiat q̄ ipſa xp̄i paſſio fuit acerbiſſima. Quo ad motiuuꝫ:q̄a inuidia & ſine cā:q̄a neminē leſerat:ſed oibus bn̄fecerat. Quo ad pſonā:q̄a deus & hō oī ſcitate & uirtute & pſectiōe ſingulariſſimus.Quo ad penā:q̄a in ſingulis ſui corporis mēbris. In capite coronā ſpinarum. In oculis uelationē.In uiſu lachrimas.In auditu iproperia.In olfatu ſputorū abominationeꝫ. In guſtu potum fellis & aceti.In collo ligationē.In ſpatulis & humeris crucis baiulationē.In brachiis extēſionē.In renibus uerberū perpeſſionē:que teſte Bernardo ultra legionis numerū fuerūt.In pectore lateris aptionem.In manibus clauoꝝ affixionē & pforationeꝫ.In tibiis & pedibus neruoꝝ attractionē ex clauis & aptionē. Sic ergo dn̄s xp̄s in quolꝫ corporis mēbro eſt ſingularem penā paſſus:ut corpus nr̄um ſimilibus ſubiciendū penis declaret. Nulla pena fuit grauior pena quā xp̄s ē paſſus.Nulla paſſio magis opprobrioſa.ut in.3.libro. cōformitate.3.dicet̄.Nulla pena multiplicior: & ſic de aliis. Quare p̄fatis attētis dn̄s noſter carnē domandā pnia oſidit & labore cuilibet fideli ſua uita & exēplo. Et quare hoc egit? niſi ut dcm̄ eſt ut ſic peragēdū ſuo exēplo iduceret & fideles attraheret. Non ſolū id ſuo exēplo mōſtrauit:ſed & carnē edomandā edocuit. Primo a cibo & potu abſtinētia. Lu.xxi.dicit. Videte ne grauent̄ corpora ueſtra in crapula & ebrietate &c. Et quo cibo eēt utendū dicit. Io.iiii.Meus cibus eſt ut faciā uolūtatē eius q miſit me. Secūdo molliū quo ad ueſtes abſentia. de aſpitate ueſtimētoꝝ cōmendauit Ioānem Baptiſtā.Mat.xi.& diuitē condēnauit Epulonē q induebatur purpura & biſſo.Luc̄.xvi. Tertio flagellorum acerbitate & diſciplinarum.hoc in ſe expertus q̄ flagellis ceſus.Mar.xv.& Mat.xxvii. & Io.xix.diſcipulos flagellādos a malis predixit.Matth.x.ad edomāduꝫ eos. Quarto laborū uarietate:reprehendendo ſtātes tota die ocioſos.Mat.xx.laborare docuit: & ſic in uineā miſit. Verbum iterdixit ocioſum.Mat.12. q̄to magis & ocium. Quinto cōmodoꝝ idigentia & paupertate.Pauperes clamat beatos.Luc.vi.& Mat.v.Et uhe dicit diuitibus:q habent ſuā conſolationē.Lu.vi. Diuitem comedentreꝫ ſplendide quotidie:ſepultū pandit in iferno.Luc̄.xvi.Et diues alius loquens anie ſue dicit. Anima mea multa bona repoſita habes in ānos plurimos requieſce comede bibe & epulare. Et ſequit̄ur.Stulte hac nocte repetent animam tuam a te &c. Sexto uigiliarum aſperitate.Mar.13. dicit omnibus dico uigilate:& Matth.xxiiii.dicit. Vigilate quia neſcitis diem neqꝫ horam. Septimo orationuꝫ inſtantia & aſſiduitate. Math.xxvi. Vigilate & orate ne itretis in temptationem.Spiritus promptus eſt:caro autem infirma:& Luc̄.xxi.dicit. Vigilate omni tempore orantes: & capl'o.xviii. dicit:oportet ſemper orare & non deficere.Octauo delectabilium omnium fuga & deteſtabilitate.Luce.vi.di. Vhe uobis qui ſaturati eſtis: quia eſurietis.uhe uobis qui ridetis: quia lugebitis et flebitis:& capl'o.xvi.dictum eſt diuiti Epuloni. Recordare q̄a recipiſti bona in uita tua:et ſeq̄t̄. Tu uero cruciaris. Et Matth.vi.nolite ſolliciti eſſe quid manducetis neqꝫ corpori ueſtro quid induamini. Nono iniuriarum ſupportatione et patientia. Luce uigeſimo primo. In patientia ueſtra poſſidebitis animas ue-

ſtras . Decimo uite future attentione & aduertentia.
Mat.xx. Voca operarios & redde illis mercedem ſuã.
Uia carnis lata ducit ad perditionẽ: ſed uia maceratio
nis & penitẽtie arcta ducit ad uitã Matth.vii. Vndeci
mo conſortii mulieris uitatione Matth.v. Omnis qui
uiderit mulierẽ ad concupiſcendũ eam:iam mechatus
eſt eã in corde ſuo. Duodecimo ſenſuũ cuſtodia & gu
bernatione.Mat.v.Si oculus tuus ſcãdalizat te: erue
eum & proiice abs te &c. Prefatis igitur caro edomaẽ
ſuppeditaẽ & maceraẽ non ſolum ſaluatoris doctrina:
ſed ſacre ſcripture atteſtatione & exemplis ac docto-
De abſti- ruʒ.Quod ſic pʒ breuiter ac ſuccincte:& primo de ab-
nentia. ſtinentia & ſuperfluitate cibi & potus. Prouerbio.zo.
Luxurioſa res eſt uinũ & tumultuoſa ebrietas:quicũ-
qʒ his delectaẽ nõ erit ſapiens:& Apl̃us Ephe.v.No
lite inebriari uino in quo eſt luxuria. Salomon.Eccleſ.
ꝑmo dicit. Cogitaui carneʒ meã abſtrahere a uino:ut
trãsferrẽ animã meã ad ſapiẽtie ſtudiũ.Sancta iudith
ieiunabat oĩbus diebus uite ſue. ut hẽtur Iudith.viii.
Iſidorus de ſummo bono.libro.xxiiii.capl̃o.iii. Abſti-
nentia & occidit & uiuificat: uiuificat animã & corp⁹
necat:& capl̃o.xlii.dicit. Sicut omnes cupiditates car-
nales abſtinentia reſecãtur : ita omnes anime uirtutes
edacitatis uicio deſtruunẽ.Neqʒ enim eſt poſſe quẽpiã
uirtutũ perfectionẽ attingere:niſi prius edomuerit uẽ-
tris ingluuieʒ.Nemo põt dñari ceteris uitiis niſi prius
uẽtris ingluuiẽ reſtrinxerit:nec quiſquã facile a ſemet
ipſo ſpũs immundos expellere niſi per abſtinentiã gule.
Secundo de ueſtiuʒ fugiẽda mollicie.Ioãnes Baptiſta
idutus fuit pilis cameloꝝ.Mat.3.& Mar.ꝑmo. Iudith
ſuper lumbos ſuos hẽbat ciliciũ.Iudith.viii.Petrus in
ꝑma canonica. capl̃o.3. Indumẽti & ueſtimentoꝝ cul
tum interdicit Vñ Chriſoſtomus ſuper Mat. & gloſa.
Mat.3.Ad ſpẽm uiſionis hẽre ueſtitũ ſeruũ dei nõ con
uenit:nec ad delectamentũ carnis ſeu corporis : ſʒ tm̃
ad tegumentũ nuditatis:& Bernardus dicit:ꝙ milites
Xp̃i in mollicie ueſtimentorum ultro ſe hoſtibus ſine
ſanguine tradũt inermes. Tertio de flagelloꝝ & uer-
berum attritiõe.ps dicit. pſalmo.z. Apprehẽdite diſci-
plinã ne quãdo iraſcaẽ dñus &c. & Apl̃us ad Gala.v.
Qui aũt ſunt xp̃i carnẽ ſuã crucifixerunt cum uiciis &
cõcupiſcentiis &c.Bñdictus Abbas ꝑut ait btũs Gre
gorius.z.dialogoꝝ.Carnis tẽptationẽ ſuperauit: car-
nem ſpinaꝝ aculeis & urticarũ incendiis flagellando:
De labor. adeo ut tale qd in ſe minime aliquãdo ſentiret . Quar
to de laboruʒ occupatiõe.Eccl.33. Multa mala docuit
ocioſitas: & Ezech.xvi. Hec fuit iniqtas Sodome ſu
perabundãtia panis & uini & ociũ.Ieronimus in epi-
ſtola ad ruſticũ monachũ.Facito aliqd opis : ut ſemꝑ
diabolus te inueniat occupatũ.In deſideriis eſt ois ocio
ſus.Egyptiorũ monaſteria hunc modũ tenẽt ut nullus
abſqʒ opere & labore ſuſcipiaẽ:nõ tã ꝑpter uictus ne
ceſſaria:q̃ ꝑpter anĩe ſaluteʒ.Iſidorus in ſũo.libro.z.
Grauis libido urit quẽ ocioſũ inuenit.Cedet aũt libido
rebus.cedet opi.cedet induſtrie & labori. Paulus apo
ſtolus laborabat manibus. Ephe. iiii. & in Actibus.
Vnde qui laborat ad corpus edomandũ põt dicere cũ
Eccleſiaſtico.capl̃o quinquageſimo ꝑmo. Modicũ labo
raui & inueni mihi multam requiem. Labor eni quan
tum ualeat & ad qd dicit Fulgentius. Quod quidã ſa
piens interrogatus ad qd exercitatio laboris eſſet uti-
lis. Rñdit.Honeſtus labor hũane nature fida eſt cu-
ſtodia.dormientis nature ſtimulus.ſopiti caloris lima.
ſupfluitatis conſumptio. uitiorũ fuga.morboꝝ mors.
langoris medicia.lucrũ operis.iuuentutis debitũ. ado
leſcentie diſciplina.ſenectutis gaudium ſalutis adiuto
rium nutricis oium malorũ.i.ocii eſt inimicus. Ille aũt
ſolus ab exercitio ſe ſubtrahat q felicitatis gaudio ca
rere deſiderat. Quinto de icõmodoruʒ & rerum penu
ria.ut.n.dicit beatus Gregorius ꝑmo moral. Solet re
rum abundãtia tanto magis a timore diuino mentem
ſoluere:quãto magis exigit hanc diuerſa cogitare. Su
perfluitas.n.idolatriam adinuenit.Sap.iz. Salomon a
dño petebat nõ diuitias nec paupertatẽ: ſed tantuʒ ui
ctui ſuo neceſſaria.Sap.xxx.& Paulus.i. Thimo. v.
di.habentes alimẽta & qbus tegimur:his contenti ſi-
mus.De frugalitate.i.pauptate ad propoſitum loqtur
Valerius.libro.z.Rubrica ꝑma.capl̃o.xxviii.d.Bone
ualitudis quaſi quedã mater eſt frugalitas inimica lu-
xurioſis epulis & aliena nimie uini abundãtie & imo
derato ueneris uſui aduerſa: & ſubdit. A pẽe libero.i.
uino ad iconceſſam ueneреʒ eſt proximus gradus in-
temperantie.Sexto de uigilantia.i.Thimo.iiii.Vigile De uigilã-
mus & ſobrii ſimus & nõ dormiamus ſicut ceteri.&c. tia.
ꝑme.Petri.v.Sobrii eſtote & uigilate: ꝗ aduerſarius
ueſter diabolus &c.Romano.13.Hora eſt iam nos de
ſomno ſurgere &c.Apocal.xvi.dẽ.beatus q uigilat &
cuſtodit ueſtimẽta ſua. Dauid nocte media ſurgebat
& de luce uigilabat.Paulus fuit in uigiliis multis. ſe-
cunde.Cor.xi.Cato di.Plus uigila ſemper nec ſomno
deditus eſto.Ariſt.in Iconomica di.Surgere opʒ de no
cte. Hoc eni ad ſanitatẽ & ad diſpõnẽ & ad phyloſo
phiam eſt utile.Septimo de orationis inſtantia & aſſi
duitate.i.Petri.3.dẽ.Vigilate in orationibus: & Pau-
lus.i.Theſal.v.Sine intermiſſione orate.Ratio quia
Amalech.i.diabolus debellatur & uitia extinguuntur
dicente Iſidoro de ſummo bono.libro.3.cap.vii. Hoc
eſt remedium ei qui uicioruʒ temptamentis eſtuat: ut
quotiens quolibet tangitur uitio totiens ad orationẽ
ſe ſubdat:quia frequens oratio uiciorum impugnatio
nem extinguit. Taʒ perſeueranter intendere oportet
animum noſtrum orando atqʒ pulſando:quouſqʒ im-
portunas deſideriorum carnaliũ ſuggeſtiones que no
ſtris obſtrepunt ſenſibus:fortiſſima intentione ſupere
mus:ac tã diu iſiſtere quouſqʒ iſiſtẽdo uincamus.Octa
uo de fuga delectabilium & abominatione . ut dicat
cum Iob.vi. Que prius tangere nolebat anima meas
nũc pre anguſtia cibi mei ſunt.Et cum Salomone Ec-
cleſiaſtes.z.qui prius dicebat in corde ſuo. Vadam &
affluam deliciis & fruar bonis: & ſeqtur.Vidi in omni
bus afflictionem animi & uanitatem & nihil perma-
nere ſub ſole.Deteſtatus ſum omnem induſtriã meaʒ
& q̃ ſub ſole ſtudioſiſſime laboraui: & Dauid in pſal-
mo dicit.Ego aũt cuʒ mihi moleſti eſſent induebã me
cilicio &c.Humiliabam in ieiunio animam meaʒ &c.
Et ps.lxviii.dicit.Operui in ieiunio aiam meaʒ:& ſeqẽ.

Et poſui ueſtimentum meum cilicium &c. Et ps.iol. Cinerem tāq̄ panē manducabā & poculum meū cum fletu miſcebā &c. Sic rex Niniue ueſtimētū ſuum mutauit & idutus eſt ſacco &c. Ione.3. Sic & regina Heſter ueſtimētis regalibus exuta indumēta ſuſcepit fletib⁹ & luctui apta: & p unguētis uariis cinere & ſtercore impleuit caput ſuū &c. Dan.cap.x. Panē deſiderabilē nō comedit & caro & uinum non introiuit in os ſuum &c. Nono de iniuriarū & tribulationū tolerātia. loquit Apſus. Heb. xii.di. Quē3 diligit deus caſtigat. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Quare ſi deus nos infirmitatibus uexat & aduerſitatibus fatigat nō murmurare debemus:ſ3 patiēter portare: q̄ id facit ne caro noſtra incolumitate gaudens ad peccādum ſit prona. unde Iſidorus libro.3.de ſummo bono.caplo.3.dicit. Quoſdā uidēs deus nolle pprio uoto corrigi: aduerſitatū tāgit ſtimulis. Quoſdā ēt pſciens multū peccare poſſe in ſalute: flagellat eos infirmitate ne peccēt: ut eis utilius ſit frāgi laboribus ad ſalutē q̄ manere incolumes ad dānationē. Qui ualētiores ſunt & ſani utile eſt illis infirmari & nō peccare: ne p ſalutis uigore3 illicitis ſordidenf cupiditatum & luxurie deſiderus. Et ſubdit.caplo.iiii. Murmurare in flagellis dei peccator homo nō d3: quia maxime p hoc qd̄ corripit emēdat. Ad magna3 utilitatē diuino iudicio mens iuſti diuerſis tēptationū paſſionibus agitat: pro quibus ſi deo grās egerit ſuq3 culpe q̄ nlib⁹ dign⁹ ſit reputauerit: hoc qd̄ ex paſſione tolerat ei pro uirtutibus reputat: quia & diuinā agnoſcit iuſticiā: & ſuā culpā intelligit. & capitulo pmo di. Valde neceſſariū eſt iuſtum in hac uita & uicus tēptari & uerberari flagellis: ut du3 uicus pulſat de uirtutibus nō ſupbiat: dū uero animū aut carnis dolore atterit a mundi amore retrahat. Durius in hac uita circa ſuos electos agit: ut dum fortioribus flagelli ſtimulis feriunt: nulla eos oblectamēta pſentis uite delectēt: ſed celeſtē pñam ubi certa requies expectatur indeſinēter deſiderent. ſic ergo p3 q̄ dñus ſuos tribulationibus pulſat ut iuxta dcm̄.ps. Multiplicate ſunt infirmitates eor: poſtea accelerauerūt: q̄ ad deū: recurrit iuxta documentū. Ecci.xxxviii. Fili in tua infirmitate ne deſpicias temetipſum &c. Inſup ut eos corrigat. Iuxta illud. Apoca.3. Quos amo. arguo. corrigo & caſtigo. ac ut a pctō ceſſent. Iuxta illud Iere.xxxi. Caſtigaſti me & eruditus ſum. Nono ad ppoſitum loquit de hoc Eccleſiaſticus.cap.2.dicēs. Fili accedens ad ſeruitutē dei &c. In humilitate patiē3 habe: qm̄ in igne probat aurū & argentū: hoies aūt in camino humilitatis &c. Per illationē iniuriarū & afflictionū qdā a tēptatione ualidiſſima fuit per quēdā pfe3 liberat⁹. put dīc Io.climacus i libro ſcalarū ſuorū. Decimo de uite future quo ad pmia & dānatōe3 pſpectu & aduertētia. Multos eni3 timor gehēne a pctō retraxit: & carnis curā abhorrere fecit. Scriptura di. Ecci.vii. Fili memorare nouiſſima tua & in eternū nō peccabis. Et Gregori⁹ dicit: nihil adeo ualet ad domādū carnis deſideria: ſicē cogitare qualis ſit caro futura. Sed ſup oia homies ad carnē crucifigēdā iducere debet pmiū celeſtis glorie: dīte aplo. Ro.viii. Si aūt fcā carnis mortificaueritis uiuetis. Labor bonor gloriosus eſt fructus Sap.iiii. Vndecimo de uitatiōe conſortii mulierū. Debet.n. a uiro q carnē uult ſubicere rōni & ſpūi mulier uitari. Quo ad aſpectū: quia nō aſpiciēdo Ecci.ix. Virginē ne conſpicias: ne ſcādalizeris in decore eius: & ſequit. Auerte faciē tuā a muliere cōpta. & ſequit. Propter ſpēm mulieris multi pierūt: & ex hoc ocupiſcētia q̄ſi ignis iardeſcit. Quo ad colloquiu3. Ecci.ix. Colloquiū illius quaſi ignis exardeſcit. Et Prouer.v. Fauus diſtillās labia meretricis: & ſeqt. Nouiſſima illi⁹ amara quaſi abſinthiū: & acuta quaſi gladi⁹ biceps. Quo ad conſortiū & tactū. Ecci.ix. Cum muliere aliena ne ſedeas nec accumbas eu3 ea ſup cubitū: & cap.xxvi. Qui tenuerit eam q̄ſi qui apprehēdit ſcorpionē. Et iō btus Ieronimus dicit. Si pudicitiā queris feminā qua3 uideris bñ conuerſantē: mēte uiſita non corporali frequentia. Hoſtium tuum aut raro aut nūquā mulierum pedes terant: unde ne ſub eodem tecto cum eis manſeris: nec in preterita caſtitate confidas. Nec enim Dauid ſanctior: nec Salomone ſapiētior: nec Sālone fortior eſſe potes. Memento q̄ parad.ſi colonum de poſſeſſione ſua mulier eiecerit. Solus cum ſola & abſq3 arbitris non ſedeas. Crede mihi non pōt cu3 demino toto corde habitare: qui feminarum acceſſibus copulatur. Ego iudico ſi cum uiris femine habitent: uiſceru3 diabolo nō deerit. hec Ieronimus. Duodecio de ſenſuū cohibitione. Cum.n. teſte btō Auguſtino per ianuam quq3 ſenſuū aut mors aut uita ad animā nr̄ā ingrediat: Hinc eſt q̄ ſollicitudine ſumma cuſtodire ceude.et nſos ſenſus: ne p feneſtras has mors p ēti ad aiam hēat ingreſſum. Vñ Salomon. Prouerb.iiii.di. Omni cuſtodia ſerua cor tuum: qm̄ ex ipſo uita procedit. Dina non cuſtodiēdo uiſu3 fuit deflorata. Holofernes quia oculis cuſtodiā non adhibuit captus de Iudith: ab ea occiſus fuit. Iudith.xiii. Amon a Thamar ſenſum uiſus nō cuſtodiēdo defloratōe ei⁹ fuit ab Abſalon interfect⁹.2.R.13. & ſic de aliis ſenſibus in ſacro eloqo plura ponunt exēpla. Quare iuxta dcm̄ Apoſtoli.2. Cor. xi. timēdū eſt: ne ſic ſerpēs ſeduxit Euā aſtutia ſua: ſic & ſenſus nři corrūpātur a ſimplicitate que eſt in Xp̄o Ieſu. Qr alī ſci uiri cuſtodierūt ſenſus ſuos lōgū ēet texere. Sic ergo apparet pſatis q̄ dñs noſter & magiſter tā exēplo q̄ uerbo nos docuit carnem caſtigare ipſāq3 ſubicere: & ſi uacādo diuerſis laboribus preut ex iā dictis euidēter apparet. Et ſic oñter claret pma ps h⁹ ſeptime oformitatis.u3. eſus uacās laborib⁹.

¶ Secunda pars fructus & cōformitatis.vii. &.xix.in ordine. Frāciſcus imitaē. Expoſitio.

Vmmam uirtutu3 magiſtri noſtri Domini Ieſu Chriſti in carnis crucifixione & ſi multi fuerint ſequuti ta3 in cetu Apoſtolorum: ut patet in Aplo Paulo. Gal.2. & ultimo: q̄ in agmine martirum qui corpora ſua tradiderunt propter deum ad ſupplicia: & in ordine pmi

& Anachoritaꝝ: q uigiliis ieiuniis diſciplinis & oib⁹
aliis carnis incõmodis ſe afflixerũt. ut geſta ipſoꝝ pa
trum liquet inuenientibus: precipue tamẽ imitator pre-
cipuus extitit pater noſter beatus Franciſcus: qui car
nis ſuperciliuꝫ legi ſubiecit ſpiritus poteſtatiue in om
nibus: & ſic eum feciſſe dicit ſecũda pars huius con-
formitatis dicens. Franciſcus imitatur. ſ. Chriſtum: &
hoc prout uult hec cõformitas ſpãliter quo ad carnis
macerationem: & ſubiectionem perfectam ipſius car
nis ſpiritui & rationi. Et ad hoc declarandum & oſten
dendum plura faciunt. Et primum ſi attendamus bea
ti Franciſci uictum. Victus enim beati Franciſci fuit
arct⁹ & ſingularis. Quod patet primo ſi attendatur ci
bus habitus & uſus poſt ſuam perfectam ad dominũ
conuerſionem. Dum enim beatus Franciſcus eſſet ad
dominũ conuerſus poſt dimiſſionem omnium munda
norum & abdicationẽ factam patri carnali corã Epi-
ſcopo Aſſiſii: & ſtaret cũ ſacerdote eccleſie ſancti Da
miani: cuius reparationi mãdato crucifixi intendebat:
& dictus preſbyter conſiderãdo btũm Franciſcũ deli-
ciose nutritũ: pro uictu ei aliqd faceret omni die ſpe-
ciale: hoc perpẽdẽs uir ſanctus dixit ad ſeipſum. Hũc
ſacerdotem quocũqꝫ perrexeris non ſemper inuenies
qui tibi ſic prepararet: nec eſt hec uia pauperis homi-
nis quã elegiſti. Vnde ſacerdoti iterdixit ne aliquid ul
terius prepararet: ſed accepta parapſide hoſtiatiꝫ per
Aſſiſium mendicando: diuerſa in parapſide cibaria re
cepit. Que primo abhorruit utpote inaſſuetus: ſꝫ tan
dem ſeipſum uincens de prefatis comedit. Et ut poſt-
moduꝫ referebat fratribus: nũquã aliquod electuariũ
guſtauerat quod eidem ſic ſapidum fuerit. Quibus co
meſtis tñ cor eius exultauit in dño: ꝙ caro eius debi
lis & afflicta corroborata eſt ad q̃cũqꝫ aſpa & amara
letanter pro domino toleranda. Vnde poſtea ſic acqui
ſita libẽtius q̃ aliter preparata comedebat. Accepta a
beato Frãciſco ex auditu euãgelii norma euãgelice in
uiuendo: & cum deus euꝫ iam fratribus fecundaſſet:
ob penuriã elimoſine panis que ſibi & ſociis nõ ſic ut
decebat in ꝑncipio donabatur: cum magna ſpũs con-
ſolatione rapas ob panis defectũ cum ſociis comede
bat. Sed multiplicatis iam fratribus quali abſtinentia
corpus ſuũ domuerit cibariis utẽdo: dicit quinta pars
maioris legende: ꝙ ſanitatis tẽpore cocta cibaria uix
admittebat & raro. Admiſſa uero aut cõmixtione ci-
neris interdum faciebat amara: aut aquei ſuperinfu-
ſione liquoris utplurimũ reddebat inſipida. Egrediẽs
uero ad exteriora iuxta ſancti euangelii doctrinam ſe
ceteris in comedendo conformabat: ſemper tamẽ par
citatem in cibi ſumptione ſeruãdo: ut uix ſumeret ne-
ceſſaria ſuſtentationi nature. Regreſſus autem ad in-
teriora modos inueniebat penitẽtie potiores. Nã qua
ſi per totum tempus anni ieiunabat. Quadrageſimam
enim quãdo xp̃s latuit in deſertum: quãta poterat ci-
bi & potus arctitudine recluſus in cella ieiunabat. Ab
aſſumptione uero uirginis uſqꝫ ad feſtum ſancti Mi-
chaelis ieiunabat ad honorẽ ipſius archãgeli Michae
lis. Quadrageſimam a feſto omnium ſancto num uſqꝫ
ad Domini natiuitatẽ & maiorem quadrageſimã iux
ta regulã ieiunabat. Ob reuerentiã Apoſtoloruꝫ Petri
& Pauli q̃drageſime ſpãlis ieiuniũ dedicabat. Penteco
ſtes etiã a feſto reſurrectionis uſqꝫ ad ſpũs ſancti miſ
ſioneꝫ ieiunabat, Et ſic ut apparet ſemper ieiunabat.
De auſteritate uite & penitẽtie beati Frãciſci loquẽs
ſanctus Fr̃ Egidius dixit. Quod ſi btũs Frãciſcus ha
buiſſet corpus ſanuꝫ & forte ut ipſe: ad id quod peni
tentie effeciſſet totus mundus eum ſequi nõ potuiſſꝫ.
Abſtinentia ergo cibi aſſidua ſuum caſtigabat qđ ha
bebat corpuſculum: ut domeſticum ſibi hoſtem perfe
cte ſubigeret: & cãdidũ ueſtimentum mundicie a uo-
luptatis incẽdio preſeruaret. Non ſolum beatus Frãci
ſcus arctitudinẽ in cibo tenuit quo ad paucitatem: ſed
quo ad qualitatẽ. Cum enim ſiue inuitatus ab aliquo
ſiue non ꝓpter amorẽ ſancte pauptatis. (ut dictũ eſt
conformitate q̃rta huius ſecundi libri) mẽdicãdo an-
te ſemp iret: de pane acquiſito fruſta uiliora cũ ſum-
ma parcitate ſumebat & dicebat fratribus. Nõ fui la
tro de elemoſinis acqrẽdo eas uel utẽdo ultra neceſ-
ſitatem. Semp minus accepi q̃ me contingeret: ne alii
pauperes fraudarentur portione ſua: ꝗ contrariũ fa-
cere furtum eſſet. Quãdo uero panis ordeacei fruſta
mendicãdo inueniebat: tunc letabatur & gaudebat. ut
patuit cum panẽ mẽdicãdo cum fratre Maſſeo dũ iret
uerſus Frãciã: grãs deo referẽdo panis prefati fragmẽ
ta comedit. ut dictũ eſt libro primo cõformitate octa
ua. Si quãdo ratiõe infirmitatis carnes comediſſet uel
coquinam conditam lardo: ad proprii corporis uindi-
ctam animatus & opprobriuꝫ: mira exercebat ad car
nis macerationem ſuiqꝫ contemptum. Cum in quadã
infirmitate de pitantia comediſſet: tempore magni al
goris nudum & quartanarium de eccleſia ſancti Ruf
fini Aſſiſii ſe ſune iniecta collo trahi fecit per ſocium
uſqꝫ ad locum malefactorũ in platea ciuitatis: ubi po
pulo congregato facta predicatione in fine dixit eis:
ꝙ non erat ut ſanctus ab eis honorandus: ſed ut glu-
to: quia in illa infirmitate carnes comederat: ab omni
bus reputandus & contẽnendus. Vice alia in heremi-
torio grecii cum coquinam comediſſet cum lardone:
magno populo ad eius predicationem congregato: ſe
de hoc acriter accuſauit. Nolebat inſuper ad corporis
opprobriũ animatus in menſa comedere tobaleis &
aliis preparata: imo in terra ante comedere malebat:
ut patuit cum apud Reate fratres propter aducatum
unius miniſtri in natali Domini mẽſam preparaſſent:
in terra. n. comedit: frib⁹ incõmoda que paſſa eſt bea-
ta Maria cum filio tali die ingerens. Cum minoribus
fratribus & ſimplicib⁹ libentius comedebat q̃ cũ ma-
ioribus: ut in prefatis conformitatibus de humilitate
& prophetia eſt dictum. Dicebat beatus Franciſcus
fratribus qui excedebant moduꝫ paupertatis in cibo.
Non putãt fratres ꝙ corpori meo eſſet neceſſaria pi-
ctãtia: ſꝫ ꝗ oꝫ me eẽ formã & exẽplũ alioꝝ nolo uti:
ſꝫ uolo eẽ cõtẽtus paucis & paupculis cibis: & omni-
bus aliis rebus uti ſcđꝫ pauptatẽ: atqꝫ ſumptuoſa &
delicata penit⁹ abhorrere. Sic beatus. F. rigidus in ſe:
omnia tamen uolebat fieri cum diſcretione: & fratri-
bus dicebat. Vnuſquiſqꝫ conſideret naturam ſuam

quia lꝫ aliquis ueſtrum ſuſtentari ualet pauciori cibo
q̃ alius: nolo tamẽ ꝙ ille qui maiori cibo indiget: nita
tur illum in hoc imitari: ſed naturã ſuam conſiderans:
tribuat corpori ſuo neceſſitatem ſuã ut ſufficiat ſpiri-
tui ſeruire: ſicut enim a ſuperfluitate comeſtionis que
obeſt corpori & anime tenemur nobis abſtinere & ca
uere: ita etiã a nimia abſtinentia: imo magis: q̃m de⁹
miſericordiã uult & nõ ſacrificium. Nonne ipſe conde
ſcendit (ut iam dicta in precedẽtibus dicunt) fratri q
nimia abſtinẽtia in nocte deficiebat ei menſam prepa
rando: & ad uerecundiã ſibi tollendaꝫ cum ipſo come
dendo. Sic & alteri: eum ad comedendum uuas in ui-
neam ducendo: & ne ruborem haberet prius de uuis
deguſtãdo & tollendo. Corpus ergo ſuuꝫ paucitate ci
bi & aſperitate caſtigabat omnino. Secundo pꝫ beati
Franciſci abſtinentia & corporis edomatio ſi inſpicia
mus eius potũ de quo legenda maior. parte. v. loquẽs
dicit. De potu uini quid dicã: cũ & de aqua quãdo ſi-
tis eſtuaret ardore uix audebat ad ſufficientiã bibere.
Et qa in potu abſtinẽtiſſimus fuit: ſaluator noſter piiſ
ſimus dum uinũ ipſe btũs. F. appeteret nõ ad uolupta
teꝫ: ſed ad nature neceſſitatẽ apud heremũ ſancti Vr
bani & nõ adeſſet aquã eidẽ conceſſit cõmutare in ui
num. Sic & ſitienti uiro: cuius btũs. F. uehebaẜ aſello:
aquã orõne ipſius xp̃s ꝓpinauit in monte. Tertio. Ap
paret erga corp⁹ bti. F. Rigiditas ſi iſpiciamus ei⁹ cul
tum ſeu corporis amictũ & tegumentũ. Veſtis. n. hor-
rebat (ut dicit. v. ps legẽde maioris) mollicie: aſperita
tem amabat. aſſerens ꝓpter h. Ioãnẽ Baptiſtã a Dño
fuiſſe laudatũ. Si quãdo uero in ſibi data tunica lenita
tem ſentiret: cordulis eã contexebat interius: quia nõ
in caſulis pauperũ ſed in palatiis principũ iuxta uerita
tis uerbum ueſtimentorũ dicebat requirendã molliciẽ.
Experientia enim certa didicerat demones aſperitate
terreri: delicioſis aũt & mollibus ad tẽptandũ fortius
animari. Vna tantum contentus tunicula in frigore &
nuditate domino ſeruiebat. Circa uero eius mortẽ taꝫ
propter ſanguinẽ qui exibat de plaga uulneris latera
lis: q̃ ꝓpter infirmitatem: fratres ſocii tunicas habitua
les plures ei fecere ad ipſuꝫ mutandũ: nunq̃ tamen ul-
tra tunicã habitualem nec habuit in dorſo nec tenuit.
Tunica. n. habituali corda & femoralibus diues uſqꝫ
ad mortem fuit. Semel apud heremitoriũ ſancti Eleu
therii de reate ꝓpter magnũ frigus tunicã ſuam & ſo
cii intus quibuſdam petiis repeciauit: propter que cor
pus eius cepit aliqualiter cõſolari: Sed Paulo poſt ab
oratione rediens dixit ſocio ſuo. Me oportet eſſe for-
mam & exemplũ omnium fratrum & ideo lꝫ corpori
modo ſit neceſſe habere tunicaꝫ repeciatam: tamẽ me
oportet conſiderare alios fratres meos q̇bus iſtud idẽ
eſt neceſſe: & ideo nolo habere tunicaꝫ ſic abintus re
peciatam: quia ipſi forſitã nec habere poſſunt. unde in
hoc oportet me eis condeſcendere: ut ego patiar eaſ-
dem neceſſitates quas & ipſi patiuntur. ut hoc in me
uidentes magis patienter ualeant ſuſtinere. Cum pro
pter infirmitatem ſplenis & ſtomaci: & quia magnum
frigus erat unus ex ſociis guardianus ſuus uellet ſue-
re ſub tunica habituali aliquantulũ ad ſplenem & ſto
macum de pelle uulpina: reſpondit beatus Frãciſcus di
cens. Si uis ut habeam ſub tunica de pelle uulpis: po-
ne unum fruſtum deſuper ut homines uideant ꝙ inte
rius habeo pellẽ uulpis: & ſic factum eſt: & ſi parum
portauerit. Raro enim uel nũquã tunicam nouam uo
lebat portare: ſed dando eam alteri querebat aliquaꝫ
ab alio fratre diu portatam. Tunicalam etiam habe-
re uolebat de peciis repeciatam. Et quãdoqꝫ ab uno
fratre accipiebat partẽ tunice ſue & ab altero aliã par
tem: & adinuicem cõſuendo deferebat. Fratribus tu-
nicam habitualem petentibus dabat libenter. id enim
fecit duobus fratribus de Frãcia. Nam petẽtibus ei⁹
tunicam ſtatim conceſſit. Pauperibus ſi habebat man
tellum uel pannum ſtatim dabat. ſic etiam faciebat de
tunica dando uel diſſuẽdo & partem pauperibus ero
gando. Et quia ueſtimẽto rudi uili & groſſo ac deſpe-
cto in preſenti uita fuit uſus beatus Frãciſcus: Fratri
Petro de Monticello Beatus Franciſcus cum Ioanne
Euãgeliſta apparens: glorioſior eo in ueſtitu eſt uſus:
& cauſa a beato Ioãne fratri Petro interroganti eſt da
ta: ꝙ in preſenti uilioribus eo fuit indutus. Execraba
tur ipſe pater beatus Franciſcus ueſtitos triplicibus: &
qui preter neceſſitatem mollibus utebantur in ordine
ueſtibus. Neceſſitatem uero quam non ratio ſed uolu
ptas oſtentat: ſignuꝫ extincti ſpiritus aſſerebat. Vnde
& dicebat ut ſupra fructu. xii. primi libri. parte ſecun
da. capitl'o. xxxvi. eſt dictum. Nulla occaſione fratres
uolebat habere pluſquã duas tunicas. quas concede-
bat peciis ſuffulciri. Exquiſitos pannos horrendos eẽ
dicebat: & acerrime mordebat oppoſitũ facientes: at-
qꝫ ut ſuo exemplo tales confunderet: ſemper ſuper tu
nicam ſuam ſaccum aſperum conſuebat. Fratribus au
tem quos urgebat neceſſitas uel infirmitas ĩdulgebat
aliam tunicam mollem de ſubtus ad carnem: ita tamẽ
ꝙ conformis in habitu aſperitas & uilitas ſeruaretur.
Dicebat enim cum dolore maximo. Adhuc tñ relaxa
bitur rigor ordinis & dominabitur tepor: ꝙ filii pau-
peris patris non uerebuntur portare etiam ſcarlatinos
pannos ſolo colore mutatos. Interrogatus quandoqꝫ
quomodo ueſtitu tã tenui poſſet ſe ab hiemalis algo
ris frigore tueri. In ſpũs feruore reſpondit. Si superne
patrie flamma per deſideriuꝫ contingeremur interius:
frigus iſtud exterius facile portaremus. In morte de-
niqꝫ ſua iuſſit exequialem tunicam ſacco operiri. De-
mum uictu & ueſtitu tanta rigiditate cuꝫ aliis corpus
ſuũ fatigauit & domuit: ꝙ in mortis articulo ſe culpa
bilem fratri corpori dixit eſſe: eo ꝙ ipſum male pluſq̃
deceret tractauerat. Quarto aſperitas bti. F. erga cor
pus apparet ſi eius attendamus lectum. ut enim quin
ta pars legende maioris dicit. Lectulus laſſato corpu
ſculo erat nuda humus: & ſi ſedens multoticas dormi
ret. Ceruical uero lignum uel lapis. Et quia in pluma
uir ſanctus dormire nolebat: in heremitorio grecii in
firmitate oculoruꝫ grauatus: ſemel habuit ceruical de
pluma ad caput. Quod diabolus intrãs eum per totã
noctem nõ permiſit dormire. Et cũ ſic fuiſſꝫ uexatus:
ſociũ uocauit ei mãdãdo ut ipſuꝫ ceruical longi⁹ aſpor
taret: qđ faciens rigidus effect⁹ in mẽbris a diabolo

loquelam amiſit. Sed beató patre eum uocante dum
eius uocem audiuit:omni effugata rigiditate loquelaꝫ
rehabuit. Non ſolum lectum huiuſmodi de pluma ha
bere uoluit:ſed nec fratres hēre permiſit. Vnde in ca-
pitulo generali qđ de carieiis apud ſanctā Mariā de
Portiūcula celebratū ē uocatū: ubi fuerūt ultra qnqꝫ
milia frūꝫ oēs iacebant ſup terram aut ſuper paleas.
qđ uidens. D. Cardinalis Hoſtienſis ut ſuperius ſepe
dictum eſt flebat. Nam q̄diu btūs. F. uixit in loco ſan
cte Marie ſemp frēs in terra comedebant. Verum & ſi
in cibo & potu ueſtitu & lecto: ut pꝫ ex p̄dictis btūs.
Frāciſcus ſibi ipſi fuerit rigidus & auſterus conſiderās
& intelligēs ꝓpter aiaꝫ corpus eē creatū: & actus cor
porales ꝓpter ſpūales eē agēdos: dicebat tū fratrib⁹.
Seruus dei in comedēdo & bibendo & alias corporis
neceſſitates ſumēdo dꝫ cuꝫ diſcretione corpori ſuo ſa
tiſfacere: ita φ frater corpus nō ualeat murmurare di
cens nō poſſum ſtare rectus & iſiſtere ořoni nec in tri
bulatiōibus meis letari: nec alia bona opa opari: quia
nō ſatiſfacis indigētie mee. Si uero ſeruus dei eum di
ſcretiōe & ſatis bono modo et honeſto ſuo corpori ſa
tiſfaceret: & frater corpus uellet eſſe negligens & pi
grū uel ſomnolētū in ořone ieiuniis & aliis bonis ope
ribus: tunc deberet ipm̄ caſtigare tāq̄ malū & pigrum
iumētū: qa uult comedere & nō uult lucrari nec onus
portare &c̄. ue ſupra fructū. xii. p̄mi libri. parte. 2. cap.
xi. Et nō ſolū beatus. F. lectū abhorruit: ſed ſomnū cu
rauit uigilādo in ořonibus: & ſi aliquādo fingeret dor
mire ne agnoſceret orare. Sicut patuit quādo cū fratre
Bernardo extūc ſeculari dormiuit. Qui fingēdo ſe ſta
tim poſt cenā uelle dormire: ad orandū poſt modū ſur
gens p totā noctē in ořone pſtitit. ut dcm̄ eſt in cōfor
mitate octaua. Sic a quodā puero nouitio obſeruat⁹:
cum ſuā cordā cum corda btī. F. ligaſſet: poſtea ſolutā
cordā & plane. btūm. F. ſurrexiſſe inuenit. & ſiluā igreſ
ſus iuenit eū cū xp̄o btā Maria Ioāne Baptiſta & Ioā
ne Euāgeliſta loquētē. Frequētiſſime et p totā noctēꝫ
in ořonibus pnoctabat: ſic frater Leo pluries eſt exp
tus in mōte Aluerne eū uidēdo ſubleuatū & cū deo lo
quētē & alii eius ſocii in locis aliis. Quinto. ſi rigidita
tē btī. F. ad ſuū corpus cupimus uidere: ipſius corpus
inueamur multiplr̄ ſubiugatū. Ipſe. n. btūs. F. cūꝫ fuerit
nutritus multū delicate: nihilominus corp⁹ noluit poſt
conuerſionē ſuā in delitiis tenere ſꝫ in auſteritate. Pri
mo, quo ad frigus. Nam expoliādo ſe corā ep̄o Aſſiſii
fuit uili mātello ſibi dato ex ipſo formādo habitū idu
tus. Quo contectus dū ſemel tēpore magni frigoris ora
ret: Fr̄ carnalis ſuus ironice fecit ut diceret qdā btō. F.
ut de ſuo ſibi uēderet ſudore nūmatū. Et ſemper ut di
ctum eſt ſolā tunicā detulit habitualē & diſcalciat⁹ ſi
ue tēpore hiemali ſine alio tempore. Secundo quo ad
onus. Nā pro reparatiōe triū eccleſiaꝝ. uꝫ. ſci Damia-
ni. btī Petri & ſcē Marie de portiūcula quas reparauit
procurando lapides & portando: corpus ſuum multi-
pliciter afflixit. Tertio quo ad ſeruitiū. Relicto. n. mū
do ſtatim ad ſeruiendū leproſis ſe tranſtulit lauādo eis
pedes ligando ulcera educendo plagarum putredineꝫ
& ſaniem abſtergēdo: & feruore inaudito ulceroſaruꝫ
plagaruꝫ ruebat in oſcula: ut ſic ſaturatus opprobriis
carnis ſuperciliuꝫ legi ſpūs poteſtatiue ſubderet: ſuiqꝫ
dn̄ium hoſte ſubacto domeſtico pacifice poſſideret.
Quarto quo ad pabulum. Cibo enīꝫ tenuiſſimo. ut di
ctum eſt. corpus ſuum quoad uixit ſuſtentauit. Quin
to quo ad inceſſum. Nam & ſi poſt conuerſionē ſuam
per duos annos calciamēta in pedibus tulerit: audito
tamē euangelio φ nō deferret ſtatim calciamēta ipſa
depoſuit & nudis pedibus ſemper inceſſit. Sexto quo
ad iter & peregrinationē. Secularis exiſtēs ob reuerē-
tiam apoſtolorū Romam iuit. Factus aūt frater uiſita
uit pluries limina apoſtoloꝝ Petri & Pauli: ſanctū Ia
cobuꝫ de Galicia: ſcm̄ Angelū de monte Gargano &
dn̄i ſepulchrū. Ob p̄dicationē uero omnia loca Italie
& qđ maius eſt ter ad partes infideliū acceſſit. Septi-
mo quo ad uerbera. in herēitorio de Sarciano ad edo
mandum carnis tēptationē ſe duriſſime uerberauit. Si
mil̄r magni algoris tēpore in foueā glacie & niue ple-
nam ſe plerūqꝫ imerſit ut domeſticū hoſtem. ſ. carnem
perfecte ſubiceret: & candiduꝫ ueſtimētum pudoris a
uoluptatis incēdio pſeruaret. Vn̄ corpus ſuum fratreꝫ
aſinum appellabat tāq̄ laborioſis ſupponēduꝫ oneri-
bus: crebris cedendum flagellis & uili pabulo ſuſtētā-
dum. Sexto apparet btī. F. quo ad corpus afflictio ſi
inſpiciat̄ eius exercitium & labor. Ocium enīꝫ tanquā
oium malarū cogitationuꝫ ſentinā docebat ſummope
re fugiēdum. exemplo demonſtrans carnē ſpūi rebellē
diſciplinis continuis caſtigādā & fructuoſis laborib⁹
ſubiugandā. In principio ſue conuerſionis eccleſia ſan
cti Damiani reparata: ne corpus torperet ignauia ad
reparādū duas alias ſe dedit. ſ. btī petri & uirginis glo
rioſe. Scopabat eccleſias quādo in alio nō poterat oc-
cupari. Ibat in principio religionis ipſe ſolus ad panē
querēdū non ſine magno ſui corporis labore & fatiga
tione. Exercitium & laborē oſtēdit factus euāgelicus
preco: φ ad p̄dicādum erat a dn̄o deſtinatus. Hac de
cā nūquā in eodem loco ſtabat: ſꝫ ad inſtar xp̄i terras
diuerſas circuibat & loca. Ipſe nō ſolum ociū uitabat
laborādo & ſemp aliquid exercēdo: ſed & fratres in-
uitare uoluit: Volendo & concedendo φ frēs labora-
rent manib⁹. ut dicit regula & in teſtamēto dimiſit ut
ocium anie inimicū oino a fribus excluderet̄. Vn̄ dice
bat uolo frēs meos laborare & exercitari: ne ocio de-
diti per illicita corde uel lingua uagentur. Beati Fran
ciſci exemplo iducti fratres antiqui de labore proprio
panem ſuum comedere uolebāt: ſicut dictū eſt de ſan
cto fratre Egidio & de fratre Iunipero conformitate
octaua. p̄mi libri. Septimo apparet btī Frāciſci auſte
ritas: ſi intellectuꝫ uertamus ad locum. Btūs eni Fran
ciſcus ut poterat hominū conſortia fugiebat: & ad lo-
ca remota pergebat libenter & ſtabat. ut patet de he
remo ſancti Vrbani ſancti Eleuterii de Reate loci
de grecio ſacri montis Aluerne montis Caſalis prope
Burgum ſancti Sepulchri: & ſic de aliis. Accipiebat
enim loca prout poterat a gētibus ſeparata. Multa. n.
loca in puincia ſci Frāciſci Romana & Tuſcie ac alia
rum prouinciarum accepit: quorum nonnulla ſunt di-
miſſa & pauca a fratribus retenta: que utiqꝫ ſolitaria

erant & deuota. Pauca enim loca in ciuitatibus acce-
pit & caſtris: in locis uero ſolitariis degendo in omni
artitudine uitam ducebat: regulam ad litteraȝ & ſan
ctum euãgeliũ obſeruando. Et multotiẽs in dictis lo-
cis ſtãs ſe iſra cellã claudebat: in q̃ pluribus dieb⁹ mo
rabať: nec pmittebat ſe ab alio niſi a ſocio uiſitari. Et
tũc qcqd pulueris ex conuerſatiõe humana eidẽ inhe
ſerat: lachrimis expiabat & orõne. Vacabat ẽt medi-
tatiõib⁹ diuinoꝝ: ſic ep̃s Aſiſinas in ſe correctiõe di-
uina fuit expt⁹ Fr̃ Leo & alii ſocii eiuſdẽ pr̃is. Nec in
talib⁹ cellas hr̃e uolebat de lapidib⁹ ſiue de lignis do
latis: ſȝ de paleis ſiue arboꝝ ramis. Cellã de lignis do
latis a frẽ quodã ſibi p̃paratã nolebat ihabitare: niſi
ꝑus iteri⁹ & exteri⁹ de paleis & arboꝝ ramis tegere-
tur: adeo ut de lignis p̃latis nihil penitus appareret.
Ad dicta loca ſi ſanus erat ibat per ſe. Si uero debilis
erat uel ifirmus faciebat ſe ſup aſinũ ab aliis illuc de-
duci. ſic patuit qñ fontẽ in mõte orõne ꝓduxit homi
ni: cuius tũc ipſe uectabať aſello. Octauo. Bti. F. ap-
paret ad corp⁹ rigiditas ſi tp̃us uideamus. Vbi ſciẽdũ
ꝙ btũs. F. nõ uno tẽpore rigidus in diſciplina ſup cuſto
diã ſuã ſtetit & ſtabat: ſȝ oĩ tẽpore. Nõ ſicut qdã q ici-
piũt & ſtatiȝ deſinũt: ſȝ ſemp qď icepit ſeruauit. Si de
ieiunio loqmur. p totũ q̃ſi ãnũ ieiunabat q̃dragesimas
multas faciẽdo. ut dcm̃ ẽ. Si de ueſtitu arcto. uſqȝ ad
mortẽ tunica corda & femoralib⁹ fuit contẽtus. Si de
ſeruitio dñi circa leproſos, circa finẽ ſue uite & ſi eẽt
ifirmus ad humilitatis cupiebat redire ꝑmordia: ut le
proſis ſeruiret ſicut fecerat a ꝑncipio. Si de pauptate.
nihil in ꝓꝑo uel in cõi unq̃ uſqȝ ad mortẽ hr̃e uoluit:
nec frẽs hẽre pmiſit: imo in morte ſe denudauit: ut fe-
dus qď cũ ſcã pauptate inierat non ſolũ in uita ſed in
morte ſeruaret. Si de obia. uſqȝ in finẽ ſue uite habere
guardianũ uoluit: cui in uita & in morte humilr̃ obedi
uit. ut pȝ de ꝯceſſiõe tunice hitualis ſibi in mortis arti
culo ꝯſtituto & nudo: & mãdato ſcõ cui paruit reue-
rẽter. Si de cuſtodia caſtitatis. uſqȝ in fineȝ ſollicitudi
nẽ aſſiduã geſſit de ipretiabilis cuſtodia theſauri. Si de
amore ad xp̃m & frẽs. uſqȝ ad finẽ rẽuit & oſtẽdit. ut
pȝ legẽdã de ei⁹ trãſitu legenti. Nono rigiditas bti. F.
apparet ad corp⁹ ſi uideamus uerbũ. Et ſi uerbo btũs
Franciſc⁹ fuerit diſert⁹: nõ tñ uerbis ocioſis aliqñ fuit
dedit⁹: ſȝ diuine laudi p̃dicatiõi frũm & ſeculariũ uel
iformatiõi & ſuccincte ꝓut in regula mãdauit uacabat.
Nec loq̃bať de ſecularibus ſȝ de diuinis ſemp. Vñ die
quadã loq̃ndo de deo cũ ſociis: Ieſus in ſpẽ iuuẽis pul
cherrimi apparuit in medio eoꝝ. Occulta q̃ ſibi diuie
ſapie a dño pãdebanť nõ pãdebat exteri⁹: niſi q̃tũ ze
lus fraterne ſalutis urgebat & ſupne reuelabat inſtin-
ctus. Quõ ad uerba ocioſa ei⁹ lingua laxareť q̃ ſepiſſi
me cũ deo & btã uirgie fuit locuta: ſic pȝ qñ idulgen
tiaȝ ſcẽ Marie de Portiũcula a xp̃o mediãte btã uirgie
ipetrauit. In mõte Aluerne ut Fr̃ Leo audiuit & uidit
cũ Ioãne Baptiſta & Euãgeliſta: ſic ẽt puer qdã appo
ſito obſeruando btm̃. F. uidit & audiuit. Cũ ſcis ap̃lis
Petro & Paulo ut fuit Rome in eccleſia ſci Petri qñ
eũ amplexati ſũt. Et nõ mõ ſemel cũ xp̃o uirgie & ſan
ctis fuit locut⁹: ſȝ multotiẽs ut ei⁹ ſcã pãdũt. Linguaȝ
ſuã laxabat ad p̃dicatiões deuotas: q̃s nõ ſolũ hoies:
ſȝ & uolucres libẽter audiebãt. Ad informatiões parti
culares per q̃s ad xp̃i ſeruitutes multos attraxit. ut pa
tuit de btã Clara & aliis multis. Ad diuinũ officiũ qď
deo cũ ſumma deuotiõe & attẽtione tãquã deo preſen
ti perſoluebat: ñ infirmus nõ herẽdo parieti ſȝ rectus
ſtabat cũ capite diſcoopto & aliquãdo genuflexus. Et
nõ ſolum ipſe ſȝ & frẽs uoluit: ut euangelicuȝ ſeruarẽt
ſilẽtiũ: ut. uȝ. ab omni uerbo ocioſo omni tẽpore abſti-
nerẽt ſollicite tãq̃ reddituri in die Iudicii de huiuſmo
di rõnẽ. Sȝ ſi quẽ frẽm luẽiſſet uerbis aſſuetuȝ inani-
bus: acriter arguebat: taciturnitateȝ modeſtam & puri
cordis affirmãs cuſtodiã & nõ modicã eẽ uirtutẽ. ꝓ eo
ꝙ mors & uita fore dicanť in manibus lingue: nõ tam
rõne guſtus q̃ loq̃lle. Decimo auſteritas bti. F. ad ſu-
um corp⁹ apparet ſi ad uiſum & ei⁹ aſpectum oculos
defigamus. ſic qdẽ a ꝯtuitu mulierũ oculos auerterat:
ut q̃ſi nullã in facie agnoſceret. Ipſaȝ uȝ familiaritates
colloqa & aſpect⁹ q̃ multis occaſio ſunt ruie ſoliciti⁹
euitari iubebat. aſſerẽs p huiuſmodi debilẽ frangi: &
fortẽ ſepe ſpm̃ infirmari. Harũ cõtagionẽ euitare con
uerſantẽ cũ eis niſi ꝓbatiſſimũ uirum: tã facile dixit q̃
iuxta ſcripturã ambulare in igne & nõ cõburere plan-
tas. Non. n. ſecurum eẽ putabat mulierũ introrſus hau
rire imagines: que poſſunt aut edomite carnis ſuſcita-
re igniculũ: aut pudice mẽtis maculare nitorẽ. Aſſere-
bat ẽt friuolũ eſſe mulierũ colloquiũ: excepta confeſ-
ſione uel inſtructiõe breuiſſima. iuxta qď ſaluti expe
dit & congruit honeſtati. Que inquit ſunt religioſo cũ
muliere tractanda negocia: niſi cũ ſanctã penitentiaȝ
uel melioris uite conſiliũ religioſa petitione depoſcit.
Ex nimia ſecuritate minus cauetur hoſtis: & diabolus
ſi de ſuo capillũ põt hẽre in homie cito facit excreſce
re in trabẽ. Sic ergo in uiſu & contuitu rigidus fuit: ut
quaſi nullã per uiſum cognoſceret mulierẽ. Vndecimo
apparet bti. F. ad corpus rigiditas ſi attendať hoſtẽ. ſ.
diaboluȝ q̃ a ſe ſua rigiditate expulit i heremo de ſar
tiano ſe diſciplinãdo & in niues imergẽdo. Superauit
in eccleſia ſancti Petri de Beuanio. Cum ipſo multo-
tiẽs manu conflixit ad manũ uite rigiditate & orõne
& uicit: & demũ a multis ipm̃ uiolẽter eiecit. Non de
dit btũs. F. uite arcte relaxatiõe ſeu abſtinẽtia aliquã-
do locũ diabolo. q̃re in pace ſua poſſidẽs ab hoſte mi
nime aliquãdo fuit ſupatus. Duodecimo apparet bti
F. ad carnẽ rigor. Si ab eius an a q̃rať & ſpũ: an p̃dña
ti fuerint ipſi per omnia. Et certe dicent ꝙ btũs. F. car
nem ſuam crucifixit cuȝ uitiis & concupiſcentiis: ſic ut
perfecte ſe ſpiritui ſubderet: & in his que dei ſunt ſi-
ne difficultate pareret. Et lȝ eius caro per omnia ſpiri-
tui foret ſubiecta: nihilominus ei flagella & penas ne
a propoſito reſiliret irrogare non deſiuit quoad uixit.
ut aliis ſic faciendi exemplũ preberet & formam. Sic
ergo. xii. premiſſis manifeſte apparet ad illar. D. Ieſu
xp̃i. btm̃ pr̃em. F. carnem laboribus & aliis afflictioni
bus uariis eidem illatis ipſam poteſtatiue ſpũi ſubie-
ciſſe. Et queãdmodũ in aliis p̃cedentibus ſic et in hoc
caput totius perfectionis xp̃m imitatũ fuiſſe ꝓut ſe-
cunda pars iſtius. xvii. ꝯformitatis dicebat.

❡Fructus octauus & ꝯformitas:& in ordine.xx.Ie-
ſus pacē dans fluctib⁊.Frāciſcus ſolida t̄. Expō prime
partis.uz.Ieſus pacē dans fluctibus.

Mniū ſaluator & dn̄s incli
tus Ieſus xp̄s cū mirabilia
opet̄ abſq̄ nūero aſſidue
ꝓdigia faciēdo in celo ſur
ſum & ſigna ſtupēda in ter
ra deorſuꝫ:fueritq̄ꝫ mirabi
lis in mūdi exordio celum
creādo adornādo ſiderib⁊
legeq̄ꝫ eterna in ſuo motu
regulando.In terra tot her
bis arbuſtis aialib⁊ uolucrib⁊ fluuiis & fontib⁊ador-
nādo.In aq̄s diuidēdo aquas partē q̄rū ſtatuit in ſup-
mo.ſ.ſupra firmamētū:relīq̄ in inferiorib⁊ collocando
ipſas diuerſis piſciū generib⁊ fecūdādo:Tēporis in p
ce ſſu poſt innumera exhibita opera ſue diuinitati teſti
mo niū phibētia:ad faciendū in mari p̄clara tranſiit &
ſtupenda:ut dn̄s celi terre & mariū firmiſſime teneret̄
& ꝓbaret̄. S3 qa nomē maris in ſacro elogo uarie ac-
cipit̄ tā miſtice q̄ lr̄alr̄:qūo ſit opat⁊in mari mirabilia:
qa p̄ma pars iſti⁊ octaue ꝯformitatis dicit ip̄m dn̄m
Ieſum pacē dediſſe fluctib⁊ ipſius maris ac p h̄ mira
exhibuiſſe:eſt breuiter nūc differēdū. ❡Nomē maris
miſtice & figuratiue aliq̄n accipit̄ ꝑ ipſa pnīa & hoie
i penitētia exn̄te.iuxta qd̄ h̄r tren̄.z.ubi d uero peni
tēte dr̄. Magna eſt uelut mare ꝯtritio tua:& Apoc̄.x.
h̄r q̄ angelus deſcēdēs de celo poſuit pedē dextrū ſu
pra mare ſiniſtrū uero ſupra terrā: qa deus pedē dex-
trum.i.ſue gr̄e & miſericordie ponit ſupra penitentes
& demū collocat ad ſuā dexteraꝫ:Terreſtres uero &
terrenis deditos nō reſpicit gr̄am eis īfundēdo: & pſe
uerātes a ſe reicit & in futuro collocat cū ſiniſtris . Se
cundo accipit̄ mare ſcd̄ꝫ btm̄ Ambroſiū ꝑ mūdo iſto.
Et ſic exponit illud p̄s.103.Hoc mare magnum & ſpa
cioſum manib⁊illic reptilia quoꝝ nō eſt numerus.i.di
uerſa genera inimicoꝝ:q ſecundū nr̄arū uiriū q̄titateꝫ
compēſato nobiſcū agone luctant̄ &c.Tertio accipit̄
ſecundū Bernardū ſup cātica ſermone.xiii.ꝑ xp̄o dn̄o
nr̄o.Et ſic exponit illud.Omnia flumia itrāt mare &c.
Quarto mō accipit̄ lr̄alr̄.Et ſic accipit̄ gen̄.i. Vel ſcd̄ꝫ
modū loq̄ndi iudeoꝝ q quālibet ꝯgregationē aquarū
mare appellāt.Et ſic accipit̄ in ꝓpoſito ꝑ expōne hu-
ius p̄me partis huius octaue ꝯformitatis . Accipiēdo
ergo mare p̄mo mō dico q̄ accipit̄ ꝑ pn̄a & peniten-
te ueraciter.Penitentia.n.p mare accipit & ſignificat̄.
Primo rōne amaritudinis.dr̄.n.mare ſecundū Iſidorū
ab amaritudine: qa aquas h3 amaras. ut p3 expiētia.
Pnīa.n.& ſi iuſtis ſit dulciſſima:& ſic ēt debeat eē pec
catorib⁊ utpote q̄ ea mediāte ueniā iueniūt & gr̄am.
Tn̄ in deliciis mūdi conſtitutis & uitiis deditis ualde
aſpa uidet̄ & amara.Filiis iſrael in deliciis egipti nutri
tis aq̄ marath in deſerto appebāt amare Exo.xv.Ar-
cta.n. eſt uia.ſ.pnīa q̄ ducit ad uitā & pauci ſūt q igre
diunt̄ p eā.Mat.vi.Tales.n. delectat peccare:ſ3 nō ꝑ
pc̄tō penitere.Cōtra tales loq̄t Auguſ.p̄s q̄nq̄geſimo
dicēs.Sūt multi quos peccare nō pudet:ſ3 pudet age-

De pnīa q̄
mare in
lligit.

re pniam.O incredibilis iſania de uulnere ipſo nō eru
beſcis:& de ligatura uulneris erubeſcis . Nōne uulo⁊
ſedi⁊& putridi⁊ ē?Cōfuge ergo ad medicū age peni-
tētiā dic iniq̄tatē meā ego agnoſco & pc̄tm̄ meū ꝯtra
me ē ſemp.Tibi ſoli peccaui q ſolus es ſine pc̄tō. Ad
pniā: exercēdā & ſi appareat amara hortat̄ nos btūs
Bernard⁊ in quodā ſermōe dicēs.Fugite de medio Ba
bilonis & ſaluate aīas ur̄as.uolate ad urbes refugii
ubi poſſitis & de p̄teritis pniāꝫ agere: & in p̄nti obti
nere gr̄am & futurā gloriā fiducialr̄ ꝓſtolari . Nō uos
retardet ꝯſcia: qa ubi pc̄tā ſupabūdauerūt ſupabūda
re ꝯſueuit & gr̄a:nec pnīe ip̄a auſteritas deterreat:nō
.n.ꝯdigne ſunt paſſiōes h⁊ ſeculi & tēporis ad p̄teri-
tā culpā q̄ remittit̄:nō ad p̄ntis ꝯſolatiōis gr̄am q̄ imit
tit̄:nō ad futurā gloriā q̄ ꝓmittit̄.Si uerbis nō creditis
opib⁊credite:exēplis acq̄eſcite plurimoꝝ. Currūt un
diq̄ꝫ ad pniam pc̄tōres & natura pariter & cōſuetudi
ne delicati.Nihil credentib⁊ipoſſ̄e.Nihil amātib⁊diffi
cile.Nihil aſperū mitib⁊.Nihil humilib⁊arduū repit̄:
qb⁊ & gr̄a fit in auxiliū & obediēdi deuotio lenit im
periū.Secūdo penitētia mari aſſimilat̄ rōne impetuoſi
tatis & uertiginis.Mare.n.dr̄ pelagus.i.undas pellēs.
Sic penitentia undas tēptationis diaboli pellit & eli-
dit.Hoc patuit in Abbate Antonio & pluribus aliis q
impetus tēptationū ſancta penitentia cohercuit.In ca
pite xp̄o qui in deſerto penitentia diaboli triplicē tē-
ptationem ſuperauit & repulit.Tertio penitentia aſſi
milatur mari ratiōe trāquillitatis. Poſt cōmotionē ma
re dicit̄ equor:quia in mari aque equant̄ poſt tempe-
ſtateꝫ.Sic anima per penitentiā tranquillat̄ in conſciē
tia:q̄ ubi erat remorſus deſinit & ubi a diabolo inq̄e
tabatur pacata remanet & quieta.Patuit in beato Be
nedicto qui penitētia peracta cōtra carnis incendium
ex tunc in pace a tali uicio & quietus permanſit:ut do
cet btūs Gregorius.z.dialogoꝝ. Verū mare et ſi tem
peſtuoſum ſit uento tamen ſubtracto quieſcit:& eius
amaritudo per nubiuꝫ ab ipſo ſubleuationē dulceſcit:
ac eis aque per ſubterraneas deuiationes. Sic & peni
tentia ubi uentus mundane delectatiōis abiciat̄: nu-
bes uero aſſit.i. cōtemplatio celeſtiū & meditatio aſ-
ſit inferorum: nō ſolum homo inſtigatur ad penitētiā
exercendam:ſed fructus dignos efficit penitentie.ꝓ-
ut in ſimili declarat beatus Gregorius.3.dialogoꝝ ex
ponēs illud.Iudicū.z.q̄ caleph dedit aſſe filie irriguū
ſuperius & inferius.Vbi duos compunctionis decla-
rando modos: contemplatiōe celeſtium et attentione
inferoruꝫ ad bonū pandit hominē citari et in bono ſo
lidari. Non ſolum penitētia et uerus penitēs mare po
teſt dici ex prefatis: ſed ex effectibus quos mare cau
ſat ſpiritualiter intelligēdo. Mare enim ut docet expe
rientia.Primo eſt ſui purgatiuum . Cadauera imunda
et mortua.ut dicit Gregorius.a ſe expellit et reicit.Pe
nitentia a peccato purgat.in ſignuꝫ cuius di.btūs Pe-
trus.Actuuꝫ.3. Penitemini ut deleant̄ peccata ueſtra.
Et q̄ penitētia deleant̄ et purgētur pc̄tā h̄etur.z.Re.
iz.de Dauid qui poſt adulteriuꝫ & homicidium dicit
peccaui:& ſequitur.dn̄s tranſtulit peccatum . Secun
do per uenas occultiſſimas ſui diffuſiuum(ut dici Iſi-

Penitens
pōt appel
lari mare.

dorus ſup eccleſiaſticū) eſt mare. Pnia a pelago īfini-
to diuine pietatis uenā attrahit īdulgētie pctōri. Patu
it in Maria magdalena: cui dn̄s oia pctā dimiſit. Luce
vii. Tertio mare eſt aialiū diuerſarū formarū ꝓducti-
uum. ut dic̄ Rabanꝰ ſup. xliii. ca. Eccl̄. & pluriū q̄ ſint
in terra. Pnia in aia uirtutes diuerſas multiplicat & ꝓ
duc̄. pʒ in Ioāne baptiſta: q ob īnūeras uirtutes xp̄s ſu
it creditꝰ. Io. i. Quarto mare lʒ ſit fluidū: multoꝝ tam̄
duroꝝ eſt gn̄atiuū. ut pʒ de ɔchilibꝰ & teſtis pluriū pi
ſciū: & de lapidibꝰ p̄ciosis & margaritis. Pnia fac̄ ua-
lidū & fortē. pʒ de Iudith: q̄ holofernē occidit: d̄ Iuda
machabeo: & de Ionatha. Machab. i. q poſt ieiuniū &
cineres in capite aſpſos uictoriā de hoſtibꝰ diabolū ſi
gnificātibꝰ habuerūt. Quinto mare eſt multarū īfirmi
tatū curatiuū. ut pʒ de ulcerosis & aliis quos aq̄ maris
ſanat. Abſtinētia & pnia ſanitatē īducūt. Eccl̄. xxxvii.
In multis eſcis erit īfirmitas: & ꝓpter crapulā mlti pe
rierūt. Qui aūt abſtinēs eſt adiiciet uitā. Seneca ad Lu
cilliū. Multos morbos multa fercula fecerūt. uñ Hiero
nymus. Mater ſanitatis eſt abſtinētia. mr̄ uero egritu-
dinis eſt uoluptas. Et ut oñdit lib. z. ɔtra Iouinianū. A
multis īfirmitatibꝰ pnia & abſtinētia plures ſunt libe-
rati. In iordane q pniaʒ ſign̄at baptizatꝰ Naamā a le
pra corpali & ſp̄ali mūdaī. iiii. R. iiii. Sexto mare ſa-
poꝝ quo ad aq̄s terrarū: p q̄s trāſit ſuſceptiuū ē & dul
cedinē trahit. ut dic̄ Macrobiꝰ & Ariſt. Pnia in his in
qbꝰ habitat ſe ꝓbet dulciſſimā p remiſſionē oīuʒ pec
catorū & dimiſſionē p diaboli ſupationē & uirtutū ſu
ſceptionē: ſupceleſtiū ɔtēplationē: & diuine dulcedinis
īmiſſionē. Tā arduā pniaʒ ſci uiri humano auxilio ui-
gorati minime agere potuiſſent: niſi diuino freti auxi
lio. ꝓut abbas Cherimon in collatiōe de ꝓtectiōe dei
declarat. Moiſes poſt ieiuniū & pniaʒ intrat diuinā ca-
liginē: & loquiī cū deo. Exo. xxiiii. Sic Helias ieiunā-
do. xl. dies in oreb & ſina audit & uidet dei magnalia
Ecci. quīq̄geſimo. Petrꝰ in mōte ꝑnie ɔſtitutꝰ trāſfigu
ratū xp̄m uidet & clamat dulcedine mira. Bonū ē nos
hic eē. Septimo mare ſuo motu eſt ſue ſube a corrupti
one ɔſeruatiuū. Pnia q uult p̄ſeruari a pctō eſt ɔtinuā
da. Corpa aloe & qbuſdā amaris a putredine ɔſeruan
tur & uermibꝰ. ut dicūt libri medicinales: & q̄ pnia p̄
ſeruet a pctō: pʒ de Manaſſe: q ꝑus malus: poſtea egit
penitētiā ualde corā deo: & deīde fec̄ rectū in ɔſpectu
dn̄i. z. Paral̄. 33. Octauo mare & ſi liqduʒ: nō eſt tn̄ ſui
termini exitiuū. ut dic̄ p̄s. Terminū poſuiſti eis: quē n̄
trāſgredienī &c̄. Pnia intra limites retinet rōnis. Noe
q̄ diu i archa pnie fuit nō eſt trāſgreſſus limites rōnis:
ſʒ exeūdo de archa iebriaī. Geñ. ix. Loth. xxv. Vino a
rōne alienaī & iceſtaī cū filiabꝰ. Iudith nō ɔtaminata
cibo holofernis aut potu in ſua manet integritate. ca.
iz. Daniel q̄ nō inqnaī cibis gētiliū rōne uiget & ſapi
entia. Dañ. i. Nono mare eſt uētoꝝ originatiuū. ut dic̄
Beda. Ignē diaboli pnia extinguit. Hoc patuit ut dcm̄
eſt i p̄cedēti cōformitate de btō F. q libidinē pnia exti
xit. Bn̄dictꝰ nēto pnie q uenit a regiōe deſerti. Iob. i.
Impetū libidinis mortificauit. ut dicit Grego. z. dial̄.
Ecci. xliii. df. q̄ frigidus uentus aqlo flauit & gellauit
crhiſtallꝰ: q̄ caſtā mētē fac̄ extinguēdo oēʒ ignē libidi

nis. Et puer. xxv. Ventꝰ aqlo diſſipat pluuias: q̄ pnia
ſācta frigida ab eſtu ɔcupiſcētie mentē reddit imunē.
Decimo mare eſt nubiū ꝑcreatiuū: ut pʒ. 3. R. xviii. &
expiētia. ſic pnia gr̄aʒ ipetrat: q̄ hō iuſtificat. ut pʒ de
publicano. Luc̄. xviii. q iuſtificatꝰ deſcēdit in domū ſu
am: & ſub nube gr̄e p deſertū huiꝰ ſeculi manet ſemp
uſqʒquo ad terrā celeſtis ꝓmiſſiōis puenit. ut hr̄ in fi-
gura d̄ filiis iſrl̄. Exo. iz. Vndecimo mare eſt radiorū ſo
lariū receptiuū. Pnia eſt diuine ſapie ꝓpinatiua & da-
tiua. pʒ de Daniele. Dañ. i. cui ut pnie dedito & ſociis
ſuis dedit deꝰ ſapiētiaʒ ſciētiā & diſciplinā. in oi libro.
Duodecimo mare eſt ad multas regiōes ubi multa bo
na hn̄r deductiuū. ut pʒ expiētia. Pnia hic pctā remit
tit & culpā. Pʒ de niniuitis. Ione. z. De filiis iſrl̄. Iudic̄.
z. Sʒ & regnū celoꝝ dat & ꝓmittit. Matth̄. iiii. Penitē
tiā agite: appropinquat regnū celoꝝ. Ad ꝓpoſitū huic
mari dic̄ nr̄a ꝑma p̄s. Ieſus dat pacē fluctibꝰ. q̄mo in-
telligiī? Certe hoi & uolēti & pagēti pniaʒ uēti iſur-
gūt tētationū diabolicarū: ut patuit in ipſo xp̄o Salua
tore nr̄o: q ſtati ut igreſſus eſt pnie deſertū tentatꝰ eſt
multiplr̄ a diabolo. Xp̄s ergo ſuos adiuuādo diaboli-
cos fluctꝰ & iſultꝰ reꝑmit: q̄ nō ꝑmittit nos tētari ſu
pra id qd̄ poſſumꝰ. ut dic̄ apl̄s. i. Corin. x. Sʒ faciet cū
tētatiōe ꝓuētū: q̄ ipſe dat uictoriā. ut patuit in beato
Antonio abbate. Hilarione. & aliis ſcis pr̄ibꝰ: qbꝰ flu
ctibꝰ diabolicis pnia ſupp̄ſſis deꝰ pacatū reddit habi
taculū tuū. Iob. viii. Et beſtie terre. i. demōes īfernales
pacifice erūt tibi. Iob. v. Tūc. n. hō ſcā pnia clamat di
cēs cū dauid. p̄s. iiii. In pace i idipʒ dormiā et reqeſcā.
& ſic appet de ꝑmo mari. ſ. pnia q̄mo eiꝰ fluctibꝰ xp̄s
dat pacē. ¶ Accipiēdo ſc̄do mare p mūdo iſto uidēda Mūdꝰ iſt
ſunt duo. Primo q̄mo mūdus p mare ſign̄aī. Sc̄do quo pōt appe
modo mare iſtud. i. mundus a fluctibꝰ ſuis p xp̄m trā- lari mare
qllaī. Circa ꝑmū aduertēdū q̄ mūdꝰ recte p mare hʒ
deſignari. mare. n eſt. ꝑmo amariſſimū: ſic & mūdꝰ: q̄
poſitꝰ eſt totꝰ in maligno. i. Io. v. Princeps huiꝰ mūdi
diabolus eſt. Io. xv. Sc̄do inſtabile: imo iſtabiliſſimū.
Mūdi oia uanitas & afflictio ſpūs. Eccl̄. i. Tertio tur-
bulētiſſimū. Mūdus totꝰ eſt plenꝰ pctō ſupbie auari-
tie & imūdicie. i. Io. z. Quarto ingetiſſimū. Mūdus p̄ſ
ſurā dat ſuis dilectoribꝰ. Io. xvi. Quinto ꝓfundiſſimū.
Sic mūdus malitia & prauitate. Io. vii. Ego teſtimoni
um ꝑhibeo de mūdo q̄ eiꝰ opa mala ſūt. Sexto piclo-
ſiſſimū. Ecci. xliii. Qui nauigāt mare narrēt picla eiꝰ.
In mūdo nō ē q faciat bonū n̄ ē uſqʒ ad unū. p̄s. xi. Se
ptimo uarietatis ɔtētiuū. Mūdus trāſit & cōcupiſcētia
eiꝰ. i. Io. z. Octauo deceptiuū. Mūdꝰ ſuos decipit ama
tores: & qn̄ credūt eū tenere fugit uelut umbra. i. Cor.
vii. Preterit figura huiꝰ mūdi. Nono diuerſoꝝ mōſtro
rum ꝓductiuū. Mūdus demonibꝰ eſt plenꝰ. Apoc̄. iz.
Veh inhabitantibꝰ terrā: qa deſcēdit ad uos diabolus
hn̄s irā magnā &c̄. Decimo doloris cauſatiuū. Mūdus
ſuos replet multis miſeriis. Ro. viii. Ois creatura inge
miſcit & parturit uſqʒ adhuc. uallis. n. lachrimarū uo
caī. p̄s. lxxxiii. Vndecimo eſt nubiū originatiuū. Mun-
dus obcecat ſe adamātes. Io. i. Mūdus eū nō cognouit
Nihil credūt d̄ futura uita mūdi amatores. ut hr̄ ſap.
z. Duodecimo mltoꝝ ſubmerſiuū & occiſiuū. Mūdus

occidit ſpũalr ſe diligẽtes.Rõ.ꝙ q amicꝰ eſt huiꝰ mũ
di:inimicꝰ efficiť dei.O quot hic mũdus occidit.de qͥ
bus ſatis eſt dictũ lib.i.ꝯformitate.vi. Sic ergo p̃ſatis
& aliis pluribꝰ apparet q̃ro mũdus p mare recte ſigni
ficaẽ & figuraẽ.Sʒ uidẽdũ eſt nũc q̃ro xp̃s paceʒ mũdi
dat fluctibꝰ. ubi ſciẽdũ ꝙ mũdus iſte fluctuat cõtinue
multiplici uẽto cõmotꝰ & agitatꝰ.Nã mũdani agitanẽ
ſeptẽplici uẽto.ſ. uicioꝝ ſupbie:auaricie:iuidie:luxu-
rie:gule:accidie:& ire.Iſti ſunt uenti q pugnãt in mari
magno.Dañ.vii.Octauo moueẽ uẽto ꝓſpitatis.Ta-
les ambulãr ſup pẽnas uẽtoꝝ & uolãt. p̃s.xvii. Nono
moueẽ uẽto ſpei diu uiuẽdi.Hic uẽtꝰ ꝯcuſſit q̃tuor an
gulos domꝰ filioꝝ Iob:& occidit eos. Iob.i. Decimo
agitaẽ uẽto incredulitatis uite future: ꝙ mũdani nihil
credũt de uita futura.Et hic eſt uẽtꝰ turbinis. Ezec̃.i.
Vndecimo p̃ſumptiõis nimie de miſericordia dei. Hic
eſt uentꝰ aqlo q diſſipat pluuias.Prouer.xxv. ꝙ gr̃aʒ
ab aĩa remouet tali ſpe peccãdo.Duodecimo falſe do
ctrine de mũdi regimine:ꝙ caſu qdã ponũt eũ regi:nõ
diuina ꝓuidẽtia gubñari.uñ ꝯtra tales dic̃ apl̃s.Eph.
iiii.Nõ ſimꝰ paruuli fluctuãtes oi uẽto doctrine. Iſtis
&.uentis hoc mare.i.mũdus moueẽ & ꝯturbaẽ.Sed lʒ
mũdus p̃ſatis uẽtoꝝ ĩpellaẽ fluctibꝰ: Ieſus q pax eſt.
Eph.z.talibus fluctibꝰ dat pacẽ. Nã ipſe iperat mari
& uẽto:& fit trãqllitas magna.ut hr̃ Mat.viii.&.xiiii.
ꝙ ſua ſcã doctrina ꝯpeſcit Pṁo ſupbiã & ſupbie uen
tũ di.Matth.z3.Qui ſe exaltat humiliabiẽ:& q ſe hu-
miliat exaltabiẽ.Scd̃o uentũ auaricie di.Luc̃.vi. Veh
uobis diuitibꝰ q habetis nũc ꝯſolõnẽ,ur̃aʒ.Et Matth.
xix. Diues difficile intrabit in regnũ celorum. Tertio
uẽtũ iuidie.Matth.xix. Dilige ꝓximũ tuũ ſic̃ teipſuʒ.
Et Matthei.v.Quod tibi nõ uis fieri alteri ne feceris.
Quarto uẽtũ luxurie.Matth.v.Qui uiderit mulierem
ad ꝯcupiſcẽdũ eã:iam mechatꝰ eſt eã in corde ſuo. Et
Matth.xix.Sũt eunuchi q ſe caſtrauerũt pp regnũ ce-
loꝝ.Quinto uẽtũ gule.Luc̃.zi. Attẽdite uobis ne for
te grauenẽ corda ur̃a crapula & ebrietate & curis hu
ius ſeculi:& ſupueniat in uos repẽtine dies illa. Sexto
uẽtũ accidie.Matth.z Quid hic ſtatis tota die ocioſi?
Ite in uineã meã:& qd̃ iuſtũ fuerit dabo uobis. Septi-
mo uẽtũ ire.Matth.v.Qui iraſciẽ fr̃i ſuo reꝰ erit iudi-
cio.Qui te pcuſſerit in unã maxillã prebe ei & alterã.
Octauo uẽtũ ꝓſpitatis. Io.vi. Ieſus fugit cũ eũ regeʒ
facere uellẽt.et Io.xix. Regnũ meũ nõ eſt de h̃ mũdo
Et Luc̃.vi.Veh uobis q ridetis:ꝙ flebitis.Et Lu.xix.
Vidẽdo ꝓſpitatẽ ieruſalẽ fleuit ſup eã &c̃. Nono uen
tũ fiducie uiuẽdi.Lu.iz.Stulte hac nocte repetẽt aĩaʒ
tuã a te.Decimo uẽtũ icredulitatis uite future.Matth.
xxv.Ibũt hi in ſuppliciũ eternũ: iſti aũt in uitã eternã.
Vndecimo uẽtũ p̃ſumptiõis diuine miſericordie.Mat.
xxv.Statuet qdeʒ oues a dextris: edos aũt a ſiniſtris.
Reddet unicuiqʒ ſcd̃m opa ſua.Luc̃.iz. Ventuʒ falſe
doctrine de mũdi regimine.Matth.zo. Sedere aũt ad
dexterã uel ad ſiniſtrã nõ eſt meũ dare uobis:ſʒ qbꝰ pa
ratũ eſt a pr̃e meo.His xp̃i ſermonibꝰ ꝯpeſciẽ ois uen
tus quo miſer mũdus agitaẽ & ꝯturbaẽ. Petrꝰ xp̃i uer
bo laxat rete.Lu.v.Et ambulat ſupra mare. Mat.xvi.
Xp̃s.n.ut dicit Griſogonꝰ martyr ad btãʒ Anaſtaſiam

Vẽti a qꝰ agitaẽ mare huiꝰ mũdi.

ambulãs ſupra undas maris: ad te ueniẽs uno iuſſiõis
ſue ſermõe diaboli aduerſus te flãtẽ uẽtũ ꝯpeſcet. Ven
tus.n.ꝯtrariꝰ eſt nauicule mũdanoꝝ:ac fluctibꝰ iacti-
taẽ.Ventus ergo & tẽpeſtas abſcedit dũ xp̃s loquiẽ &
nauim aſcẽdit.Marci.xvi.Et tũc xp̃s pacẽ dat:nõ q̃ro
hic mũdus dat.Io.xv.Vis uidere mũdanos & mundo
deditos ſermõe xp̃i ad pacẽ redire pfectã.Vide aplos
laborãtes in remigãdo xp̃i uerbo trãqllari.Matth.viii.
xiiii. & Marci. vi. Vide Mattheũ ſedẽtẽ ad thelonẽũ.
Matth.viii.Zacheũ.Luc̃.xviii.ad acquirẽdũ mũdana
inhiãtes diuerſis gurgitibꝰ curarũ mũdi cõmotos & q̃
ſi ſubmerſos: uoce ſola xp̃i e talibꝰ fluctibꝰ eductos:
trãqllitate frui optata.& ſic de pluribꝰ aliis hẽs in ſcõ
euangelio. ¶ Tertio intelligiẽ p mare diuinitas dñi
Ieſu xp̃i.iuxta dictũ Ber.ſup cañ.ſermõe.xv. ubi ſic i
quit.Origo fontiũ & fluminũ mare eſt uirtutũ & ſcien
tiarũ dñs Ieſus.Quis.n.eſt dñs uirtutũ niſi ipſe? Cõti
nẽtia carnis cordis induſtria uolũtatis rectitudo ex illo
fonte emanãt.Nõ ſolũ aũt:ſʒ ſi qs pollet ingenio nitet
eloquio ſi qs moribꝰ placet inde eſt. Inde ſciẽtie inde ſa-
piẽtie ſermo: theſauri qdẽ ſapiẽtie & ſcie: ibi oẽs ſunt
abſcõditi.Quid caſta cõſilia:iuſta iudicia:ſcã deſideria
nõne riuuli ſunt fõtis illiꝰ:Quicqd te uirtutũ hr̃e cõſi
dis totũ dei uirtuti & dei ſapie reputa xp̃o.h̃ Bernar-
dus. Diuinitas p mare merito ſignaẽ: & ſi ĩpropiſſime
cũ nulla creatura diuinitas pfecte ſignificeẽ:Rõne ꝓfun
ditatis.qa ipſa eſt pelagꝰ ĩfinitũ:qa bonũ ĩfinitũ.Rõne
altitudinis.qa ipſa ſup oia eſt.Rõne diffuſiõis. qa ſua
bonitas remanens inexhauſta ſe multiplr̃ diffundit in
creaturas tã p eẽ cõicationẽ q̃ ſue gr̃e diffuſionẽ.Rõ-
ne ꝓductiõis.qa oiuʒ eſt pncipiũ manutenẽtia ipſa di
uinitas & origo : qa ab ipſo & in ipſo & p ipſum ſunt
oia.& ſic de aliis cõditiõibꝰ maris ad diuinitatẽ appli
catis. Ieſus ergo q eſt mare hoc maximũ rõne ſue dei
tatis & gr̃aꝝ copioſiſſime ſue aĩe diffuſarũ nõ dat ma
ri pacẽ.ſ.ſue deitati:niſi qa deitatẽ cõtra hoieʒ pecca-
to ꝯcitatã ſua paſſiõe placauit ipſaʒ deo recõciliãdo.ut
ait apl̃s Coll.i. In ipſo.n.cõplacuit oẽm plenitudinẽ i
habitare: & p eũ recõciliare oia in ipſuʒ pacificãs p ſã
guinẽ crucis eiꝰ ſiue q̃ in celis ſiue q̃ in terris ſunt. uñ
xp̃o recõciliãte hoieʒ deo pr̃i ipletũ eſt illud p̃s.Motũ
fluctuũ eiꝰ.ſ.deitatis tu mitigas.Sic intelligẽdo pʒ q̃ro
mari & maris fluctibꝰ ire dei pacẽ xp̃s dedit.Sʒ & ip
ſum mare pacẽ dedit fluctibꝰ.i.humanitatis xp̃i moti
bus.Ipſam humanitatẽ pfectiſſime ſanctificãdo in oĩ
gr̃a cõfirmãdo: & ſibiipſi eã pfecta unione ppetuo co
pulãdo ut deꝰ hõ & hõ ſit deꝰ. uñ pſalmiſta loqñs de
pfecta mitigatiõe & pace hũanitatis xp̃i quo ad cor-
pus & aĩaʒ inqt p̃s.xlv.Deꝰ in medio eiꝰ. Sequiẽ.nõ
cõmouebiẽ. Quare in pace factꝰ eſt locꝰ eiꝰ.ſ.deita-
tis in xp̃i humanitate. & ſic pʒ q̃ro p mare deũ intelli
gẽdo Saluator dat mari pacẽ & trãquillitatẽ.In ſignũ
cuiꝰ i ſuo ortu angeli pacẽ ꝓmulgãt.Xp̃s poſt ſuã paſ
ſionẽ pacẽ triplr̃ dãdo aplis: pacẽ inter deũ & hoiem:
angelũ & hoieʒ:hoieʒ fecĩſſe & hoieʒ euidẽter oñdit
& ꝓmit. ¶ Sed q̃rto intelligẽdo mare lr̃alr̃:qa ſic itel-
ligit pma ps huiꝰ cõformitatis:cuiꝰ expõni iſiſto cũ di
cit.Ieſus pacẽ dat fluctibꝰ:eſt ſciẽdũ ꝙ dñs nr̃ in ma-

Quõ per mare itelligiẽ diuinitas domini Ieſu.

ri exercuit opa mira tā in ueteri teſtō q̄ in nouo. In ue
teri teſtō ipſe mare rubrū in .iz. diuiſit partes ſcd'm q
.iz. erāt trib⁹: ut unaq̄q3 trib⁹ p ſuā trāſiret partē: ut ſiſ
& ſemel oēs mare trāſeūtes terrā ſiſ attingerēt: & egy
ptios hoſtes eos iſeq̄ntes euaderēt: & p tot diuiſiōes
& ptes egyptii iſeq̄ntes intrātes oēs ſiſ & ſemel igreſ-
ſi necarent. Et mirabile fuit q aq̄ diuiſe in tot ptes im
mobiles ſtarēt: & eēnt p muro a dextris trāſeūtib⁹ &
a ſiniſtris, ut hr̄ Exo. xiiii. S3 mirabile & ſtupēdu3 fuit
de egyptiis: q oēs mare itrātes ſic oēs ſūt ſubmerſi: ut
nullus de eis uiuus remaneret. ut hr̄ Exo. xiiii. S3 ſtu-
pēdiſſimū extitit de carmine. ſ. Cantem⁹ dn̄o glorioſe
a tot milib⁹ hoiu3 mulierū paruulorū & puellarū con
corditer decātato. Sic ergo mare diuidēdo filus iſrl' p
ipſo⁊ tranſitu: & redeūdo ſup egyptios ad eo⁊ interi
tū mirabilē in fluctib⁹ maris ſe dn̄us oñdit. Stupenda
geſſit dn̄s in mari circa Ionā pph̄a3 figurā ſue reſurre
ctionis: q piectus in mare a belua marina ſuſcept⁹ &
deglutit⁹: in uētre in diē tertiā uiuēs a piſce euomiṫ. ut
hr̄ Ione. i. In mari in mūdi exordio mira fec: ſibi ut ter
rā nō cooperiret terminū ponēdo: ac ipm multiplicibus
piſciū gn̄ib⁹ replēdo. Gen̄. i. S3 in nouo mira fec̄ i ma
ri. Verū ſciendū q ut dicit magr̄ in hyſto: ia ſcolaſtica:
Oē3 collectionē aqua⁊ hebrei uocāt tharſis. i. mare:
& a regione uel ciuitatib⁹ mare galilee uel tiberiadis
ſeu geneſaret. & ſic de aliis dicebāt. In mari magno uł
mediterraneo q xp̄s fuerit nō legim⁹: & ſi ppe fuerit
trāſeundo p fines tyri & ſidonis. In mari ergo. i. lacu q
fit a Iordanis fluuio: q mare dr̄ a iudeis: ipſe Saluator
& circa ipm mira exercere uoluit. Iuxta mare galilee
ambulādo Petrū Andreā Iacobū & Ioānē ad ſui diſci
pulatū uocauit. Matth. iiii. & Mar. i. Ipſu3 mare turba
tū pluries trāq̄llauit. ut hr̄ Matth. viii. & xiiii. Mar. iiii.
& vi. Petro petēti ire ſupra mare ad ſe ɔceſſit: & ſub-
mergētē manū porrigēdo liberauit. Matth. vi. p̄ h̄ ma-
re de loco ad locū trāſeūdo nauigio ambulauit. ut hr̄
Matth. viii. ix. xiii. & xvi. Sup mare pluries ambula-
uit. ut hr̄ Matth. xvi. & Mar. vi. Et iuxta mare ſtādo po
pulos docuit & iformauit. ut hr̄ Matth. xiii. S3 uenie-
do ad ppoſitū q̄re h̄ ɔformitas ponit. Xp̄s dn̄s aſcen
dit pluries nauiculā: & ſtādo in ea de nauicula docuit
ppl'm. ut hr̄ Matth. xiii. Mar. iiii. & Luc̄. v. Et q ut dic̄
Lucas ca. v. inter alias uices ſemel dū ſtaret ſec⁹ ſtag-
nū. i. mare geneſareth: c⁹ pp aſſiduū uētū unde q̄ſi cō-
tinue criſpabanṫ aſcēdit nauiculā & de nauicula doce
bat turbas. miraculū ſubiiceṫ. u3. q cū unde eēnt aſſi-
due in dcā parte maris. (nā geneſar aura iterp̄taṫ) na
uicula in q̄ xp̄s fuit imobilis ſtetit. & ſic imobilis pma
nēdo turbis pdicauit & docuit. ubi miraculū oñdēdo
de imobilitate nauicule ſic ɔſiſtēdo imobilis inter flu-
ctus: turbā iformauit. S3 de qb⁹ hr̄ Matth. xiii. In pa-
rabolis eis p̄dicauit. Et pmā ppoſuit eis d ſatore & ſe
mine di. Exiit q ſeminat ſeminare ſemē ſuū &c̄. ubi ſe
ſatorē aſſerit. ut p3 in ſermōis explanatiōe a Saluato-
re ipſo facta. uerbiq3 diuini p̄dicatorē: & doctrine ce
leſtis doctorē. S3 audiētiū ipm uerbū dei triplicē pōit
diſtinctionē. nō efficaciter: ſ3 uane ipm audiētiū. Et de
mū audiētiū uerbū dei ponit modū fructū & ɔcluſio-
nem. & ſic prima3 parabolam ſic figuratiue ppoſitam
declarat. ¶ S3 attēdēdū eſt unū p̄cipue in hac parabo
la & notādū. u3. q Saluator uerbū dei ɔparat ſemini:
nec imerito: q ſemē h3. Primo uirtutē mutatiuā. Trā-
ſit. n. ſemē a forma ppa in aliā: q ſemē ut expiētia p3
mortificaṫ. ſic uerbū dei audiētes d malo mutat ad bo
nū. P3 de miniſtris q miſſi fuerāt ad capiēdū Ieſu3. Io.
vii. q ei⁹ audiētes uerba mutati ſūt: nec ipm ceperūt:
ſ3 magis ad ei⁹ p̄coniū ɔuerſi ſūt dicētes. Nunq̄ ſic lo
quut⁹ eſt hō. Scd'o ſemē h3 uirtutē attractiuā. Attra-
hit. n. ſemē terre humorē: alr̄ nō fructificaret. Semen
. ſ. uerbū dei penetrat uſq3 ad diuiſionē aīe: ac ſpiritus.
Heb. iiii. q uiu⁹ ē ſermo dei & efficax. Patuit i apoſto
lis uerbo xp̄i tractis ad ſe dicētis. Seq̄re me &c̄. ſeqṫ.
Et ſecuti ſūt eū. Et Io. vi. dicēte xp̄o apl'is. Et uos uul
tis abire? Rn̄dit Petr⁹. Dn̄e ad quē ibim⁹: uerba uite
eterne hēs. Tertio h3 uirtutē mollificatiua3. Totū ſe
men liq̄ſit & ſuā duritiē dimittit. Verbū dei aīa3 prius
durā liq̄fac̄. Canticoꝝ. v. Aīa mea liq̄facta eſt, ut locu
tus eſt dilectus. Exēplū hēs in libro Iudicū. q filii iſrl'
fleuerūt ut angelus dn̄i locut⁹ eſt eis. Et Nee. viii. Fle
uit ppl's audiēdo uerba legis. Et Petr⁹ gallo canente.
Ad uerbū dn̄i di. p Iſa. ca. i. Lauamini: mūdi eſtote &c̄.
quidā mutatus & ſanat⁹ eſt. ut in uita pr̄u3 hr̄. Gutta
cauat lapidē: & uerbū dn̄i timorē in corde gn̄at. ut hr̄
in uitis pr̄u3. Quarto h3 uirtutē gratificatiuā. Nā ter-
ra pp ſemē diligiṫ: & nō ecōuerſo. Et uerbo dn̄i mēs a
deo gratificaṫ: q dom⁹ dei efficiṫ. Io. xiiii. Si qs diligit
me ſermonē meū ſeruabit. Et ſequiṫ. & ad eū ueniem⁹
& māſionē &c̄. Quinto h3 uirtutē deſpectiuā. Semen
h3 quo ad uiſu3 deſpectibilitatē: & anq̄ mortificeṫ &
mortificatū: q turpe ad uidēdū. Verbū dn̄i dictū a q-
buſdā deſpectibilitatē uideṫ hr̄e ſicut p3 de ceco nato
docēte iudeos. Io. ix. Et tn̄ h3 uirtutē magnā. ut patu-
it in apl'is. Act. iiii. Sexto h3 uirtutē unitiuā & ſolidati
uā. ex ſe ſtipitē pduc̄ & ſolidat cōtra ipetus & uētos.
Verbū dn̄i ſolidat & roborat. Iudas ſuos ſermonib⁹ ar
mauit. z. Machab. 3. Et gladi⁹ ſpūs eſt uerbū dn̄i. Eph.
ultimo. Verbo dei ut armis iuictiſſimis ſe xp̄s contra
diabolū in deſerto muniuit. Matth. iiii. Septimo h3 uir
tutē fructificatiuā. ut docet expiētia. ſic & uerbū dei.
Iſa. lii. Sic̄ ymber & ros deſcēdit & terrā germinare fa
cit &c̄. ſic erit uerbū meu3 &c̄. Et dicit euāgeliū qd' fa
cit fructū cēteſimū: q ipſo uita hr̄ eterna: ubi cētuplū
ql3 accipiet. Matth. xix. Octauo h3 uirtutē multiplica
tiuā. p3 q uno grano ſemis plura colligunṫ & multipli
canṫ. Verbū dei fideles multiplicat. Petro loq̄nte uer-
bū dei triamilia hoiu3 ɔuerſi ſūt. Act. 3. Et poſt xp̄3 ut
dic̄ euāgeliū poſt eū tot⁹ mūdus ibat: & turbe irruebāt
in eū. ſ. xp̄m ut audirēt uerbū dei. Luc̄. v. Nono h3 uir
tutē cōſeruatiuā. Virtualr̄ in ſemine fructus cōſeruaṫ.
Aīa uerbo dei in fructu ſpūs cōſeruaṫ. Ieſus ad cōſer-
uādū apl'os: eis loq̄baṫ quotidie de regno dei. Mat. xi.
Vn̄ dicebat. Io. vi. Verba q̄ ego loquor uobis: ſpūs &
uita ſūt. Et Io. xiiii. Verba mea ſi in uob māſerint &c̄.
Decimo h3 uirtutē recreatiuā: q ex ſemie pcedit fru
ctus q ipinguat recreat & ſaciat. ſic & uerbū dei. Mag
dalena ſtabat ad pedes Ieſu: & audiēdo uerbū illi⁹ re

Quō uerbū dei ſiſ ē ſemini.

creabat.Luc.x.& Deutez.viii.dr.Nõ in ſolo pane ui-
uit hõ:ſ3 in oi uerbo qđ pcedit de ore dei. uñ uerbu3
dei eſt pabulũ aiaꝝ in pñti.Multi ſctõꝝ uerbo dei re-
creati alio cibo p tũc nõ ſunt uſi.Et in futuro eſt cib⁹
angeloꝝ & ſcõꝝ.Vndecimo h3 uirtutẽ ditatiuã.Nam
ex ſemie fruct⁹ pcedit quo hõ ditat. Et uerbo dei oia
bona pueniũt & habent.Nã ipſo hr ſpũs ſcũs.Act.z.
Qto oẽ bonũ gr̃e hr & uirtutis.Duodecimo h3 uirtu
tẽ letificatiuã.Nã fructuũ pceptiõe ex ſemine puenie
tiũ agricola iocũdat.Et uerbũ dei gẽtes audiẽtes gaui
ſe ſũt:& glorificabãt uerbũ dei.Act.iz.nec imerito:qa
ipm eſt qđ põt ſaluare aias nr̃as.Iaco.i.Sic ergo p3 q
ex mutua ſilitudine uerbi ad ſemẽ : & ecõuerſo a dño
ſemẽ uocat uerbũ dei.Et pp̃oſita pma parabola: ubi
oñdit diuerſitatẽ audiẽtiũ ſuã euãgelicã doctrinã.Sub
dit ſecũdã parabolã de hoie q bonũ ſemen ſeminauit in
agro ſuo &c̃. ubi oñdit q diaboli opatiõe ſua ſcã do-
ctrina ſignata p bonũ ſemẽ ſatũ i agro militãtis eccle
ſie:per hereticos uelut zizanicos debebat poſt aplõꝝ
dormitionẽ deprauari:& talis prauitas uſq3 ad ultimũ
iudicii diẽ ſtare hẽbat. Tertiã parabolã ppoſuit đ gra
no ſinapis modico:ſuã doctrinã p tũc modicã prauita
te iudeoꝝ itelligẽs:q̃ ſua fortitudine uolucres celi.i.ſa
piẽtes mũdi ad qeſcẽdũ ſub ei⁹ramis debebat attrahe
re.Quartã parabolã edixit de fermẽto farinaꝫ quo ad
magnã q̃titatẽ ad ſuã uim trahẽte & fermẽtatiõe3.Per
hoc inuẽs ſuam doctrinã pdicãdã p aplõs & mũdũ ad
ei⁹ notitiã p maiori pte trahi debere iuxta illud ps.In
oẽm terrã exiuit ſon⁹ eoꝝ &c̃.Quintã edidit parabo-
lã de theſauro in agro repto.i.de fine quẽ docet ipſius
Saluatoris doctria.ſ.regno celoꝝ:p cui⁹ adeptiõe hõ
uniuerſa uẽdidit iuxta xp̃i documẽtũ ut dcm̃ theſau-
rũ hẽat & agrũ.Sextã parabolã pmiſit de negociatiõe
& margarita repta.i.dulcedine diuina pguſtata:pro q̃
obtinẽda uẽdit hõ ſua cũcta & diſpgit. Septima para
bola exp̃ſſit eccleſiã militãtẽ in pñti tenere ſub ſagena
fidei bonos & malos:uſq3 dũ i iudicio p piſcatorẽ xp̃3
mali foras & boni in uaſa ponant ſue btitudis.Octa-
ua3 parabolã enarrauit di.q doctor euãgelic⁹ talis d3
eẽ quo ad doctrinã ſi cupit ea obtinere regnũ celorum
ut pferat noua.ſ.dicta a xp̃o iſtituta & pacta & dei-
de uetera.i.i ueteri teſtõ. Rõ. q uetera umbre & figu
re fuerũt: Et noua ſunt uera & ueritate plena & gr̃a p
xp̃m.Iõ.i.Prefatas ergo.viii.parabolas ponit. Matth.
ca.13.dñ3 Ieſu3 dixiſſe de nauicula ad turbas. Circa q̃
rũ expõnẽ nõ iſiſto cã breuitatis: q de eis al's erit ſer-
mo : xp̃o duce. Quare parabolaꝝ expõne ſcã p xp̃m
aplis:qb⁹ datũ fuit noſſe miſteriũ regni dei: trãqllatũ
fuit mare.i.appetit⁹itellect⁹.& ſic dñs Ieſus xp̃s aſcẽ
dẽdo nauiculã pacẽ & trãqlitatẽ dedit fluctib⁹.put di
cebat pma pars iſti⁹.viii.ɔformitatis &.xx.in ordine.
Prefatis ergo a xp̃o mirabilib⁹ in mari opatis & cir-
ca mare: oñdit nobis fidelib⁹ ipm dñ3 Ieſu3 xp̃3 hñe
ptãtẽ ſup oia ellã & elemẽtata.ſ. dñ3 eẽ celi &. terre
maris & oiu3 q̃ in eis ſũt.Etſi mirabiles ſint elationes
maris:mirabiliorẽ eẽ in altis deũ: ſe iſtũ mũdi p mare
ſignatũ gubẽnare. Ei⁹ tribulationũ tumefactiões ɔtra
bonos mitigare.Nec poſſe queq̃ ab hui⁹mũdi nauſra
gio ẽripi niſi ab ipſo erutũ & liberatũ. uẽtũq3 diaboli
ce tẽtatiõis quo in hoc mũdo exurimur ut in mari nec
uincere nec mitigare nos ualere ſine ipſo. Deficere ne
ceſſe eſt hoie3 in h mũdo uti in mari niſi diuini auxilii
cibo recreare: diuino & roborarei. Btm̃ fore quẽ euo
cat ab h mari.i.mũdo.Quib⁹ pãdat ſuã miſticã doc-
trinã:iã dictis p3:q.u3.a mari ſecluſis & ſtãtib⁹ in lit-
tore elõgatis.ſ.a ſtrepitu mũdanoꝝ.Per mare dñ3 am
bulare:ſuos eẽ in nauẽ ſue ptectiõis aſſumere & gu-
bernatiõis.Supra mare ambulare eſt oñſiuu3 dñi ieſu
inocentie & imunitatis a pctõ. Ac quẽ a pctõ pſeruat
ſua gr̃a:ſupra mare iubet ambulare cũ Petro. Et dmũ
ipm eẽ q p Petri nauiculã.i.fidẽ rectã nos p mare du-
cẽdo uite pñtis:tãdẽ duc̃ in ciuitatẽ ſuã: q in futuro fi
deles liberatos a mari.i.a preſenti ſeculo neq̃: ad ſua3
perducit gloriam.Amen.

¶ Secũda ps fruct⁹ & ɔformitatis.viii. &.xx.in ordi
ne.Franciſcus ſolidatur. Expoſitio.

Enignitſſimus dñs nr̃ Ieſus
xp̃s ſuis diſcipulis dilectis
& filiis nõ ſolũ p ſeipſis:ſ3
p aliis fidelib⁹ipi tota mẽ
tis itẽtiõe & deuotiõe ad-
herẽtib⁹ ɔceſſit ut mira q̃
geſſit nõ ſolũ facerẽt: ſ3 &
maiora.ut p3 Ioã.xiiii. qđ
utiq3 in pncipe aplõꝝ Pe
tro extitit uerificatũ: cuius
umbra qđ de xp̃o nõ legit ſanabat ifirmos.ut p3 Act.
iiii.Et in aliis q mira fecerũt nõ ſcã a xp̃o q̃uis uirtute
xp̃i.Hilarion mari terminũ poſuit.Gregori⁹ ceſarieſis
mouit mõtẽ.& ſic de aliis. Honorat⁹ in ſublime ſtare
fec̃ lapidẽ.Martin⁹ lapidẽ ſaltare fec̃.ut dic̃ Greg.Bñ
dict⁹ ſolũ reſpiciẽdo hoie3 ligatũ ſoluit. Multiq3 ſci ſi
milia pegerũt.Quib⁹benignitas ad ipos aſtruit Salua
toris:pius eoꝝ ɔdeſcẽdẽdo uotis:& talẽ uirtutẽ i ſignũ
dilectiõis ab ipo eis pleniſſime ɔferẽdo.Etſi circa ſan
ctos diuerſos dñs nr̃ diuerſa ſit opat⁹ ac diſticta mu-
nera dederit gr̃aꝝ: pcipue tñ benign⁹ & clemẽs erga
pr̃e3 nr̃m btm F. pcedẽtib⁹ ɔformitatib⁹ & ſeq̃ntib⁹
declarat.Et ſpãlr(ut pñs ɔformitas ppoſuit) ipm btm̃
F.ſignis maximis mũdo reſerãdo.Cui ɔceſſit benigne
nõ ſolũmõ in ſupnis & angelis: in elemẽtis & herbis:
in aialib⁹ brutis & hoib⁹: ſ3 in elemẽto de ſui natura
inſtabiliſſimo & inqetiſſimo,u3. i mari mirabilia opa
ri.put.ii.ps hui⁹.viii.ɔformitatis declarare itẽdit dicẽs.
Frãciſc⁹ ſolidat.i.in mari nõ agitat ei⁹ ipulſu: ſ3 mare
ſub ei⁹ pſona mira trãqllitate adeo tenet:donec ipe pr
F.oraret:in mari nauicla pmanẽdo:& demũ iuxta lit-
tus pmanẽdo dũ pplõ pdicaret.Et q id ſic fuerit:po-
nit.D.Fr Boñ.eps Cardinalis albañ.in.iz. pte maio-
ris legẽde.Et idip3 ponit in.v.pte maioris legẽde.ubi
ſic inqt. ¶ Qñ ocã tpe quo famulus dei Frãciſc⁹ſemel
in maris littore gaiete pdicaret turbis p deuotiõe irru
entib⁹ut eũ cõtingerẽt:horrẽs xp̃i famulus tãtũ pplo-
rũ applauſu3:in unã herẽtẽ littori nauiculã pſiliit ſol⁹,
Illa uero tãq̃ ſi rõnis puceps motore moueret itrinſe-
co : ſine alio regimie cernẽtib⁹ & mirãtib⁹ cũctib⁹ ſe

longius a terra ꝓtraxit. Cũ aũt aliquãto ſpacio in ma-
ris altitudinẽ ſeceſſiſſet: ſtetit inter fluct⁹ imobilis q̃-
diu uir ſctũs turbis expectãtib⁹ in litore ꝑdicare cõpla
cuit. Cũq; audito ſermõe: uiſoq; miracło: ac bñdictio
ne accepta ipſo rogãte multitudo recederet nõ alteri⁹
q̃ celeſtis iuſſiõis ĩpulſu nauis ad terram applicuit. Et
ↄcludit. tãq̃ ſi creatura factori deſeruiẽs: creatoris pfe
cto cultori & ſine rebelliõe ſe ſubderet: & ſine retarda
tione pareret. h̄ ꝑfat⁹ doctor. Vbi ꝑmo eſt uidẽda bti
F. in h̄ miraculo ad xp̃m cõformitas. Et demũ uidẽdũ
erit qũo btõ F. ut xp̃o cõformi & marttimoꝝ fluctuũ;
ſubiugationi idoneo: maris altitudo ſubici p oĩa debe
bat. Circa ꝑmũ dꝛ̃ ↄformitate ẽ aduertẽdũ: ꝙ ut p; ex
dictis in. i. pte hui⁹ ↄformitans. & h̄r Luc. v. ac ẽt ex
dictis in hac. ii. pte hui⁹ ↄformitatis. Cõformitas acci
piẽ ꝑmo quo ad ſitũ. Ieſus ſtabat ſec⁹ ſtagnũ geneſa-
reth: qd̃ ſtagnũ in euãgelio ſepe mare uocaẽ. Frãciſc⁹
ſec⁹ mare gaiete. Secũdo quo ad turbe deuotionẽ. qa
turbe irruebãt in Ieſu;. Et turbe ꝑ deuotiõe irruebãt ĩ
btm̃ F. Tertio quo ad uerbũ. ꝙ turbe irruebãt in xp̃;
ut tãgerẽt eũ ꝑncipalr̃: ꝙ uirt⁹ de illo exibat & ſana-
bat oẽs. Luc. vi. & . ii. ut audirẽt ab eo uerbũ dei. Nam
nũq̃ ſic loqunt⁹ eſt hõ. Turbe in btm̃ F. irruebãt ut tã
gerẽt eũ: & demũ ut ꝑdicãrẽ audirẽt. Oĩs ſex⁹ & etas
ad btm̃ F. accedebãt ut audirẽt uiderẽt & eũ tãgerẽt.
ut dic̃. iz. ps legẽde maioris: & dictũ eſt ꝑmo lib. ↄfor
mitate. x. Quarto quo ad actũ. ꝙ Ieſus turbaꝝ uolẽs
uitare tedia & applauſu;: ac oñdere: ut dicẽ: miracu-
lũ: aſcẽdit unã nauiculã q̃ erat Simonis: & a terra ſe fe
cit abduci. Btũs F. populoꝝ uolẽs uitare applauſu;: &
de⁹ uolẽs oñdere bti F. ſanctitatẽ: aſcẽdit ſolus una;
nauiculã littori coherentẽ: q̃ lõge eũ abduxit. Quinto
quo ad miraculũ: & ſi in euãgelio nõ dicaẽ ꝙ xp̃i naui
cula ſtetit imobilis: daẽ tamẽ intelligi: ꝙ alr̃ nõ potuiſ
ſet bono mõ ꝑdicare pplo pp mobilitatẽ. Miraculũ ẽt
inuiẽ cũ ſtagnũ ſine mare in illa pte geneſareth ẽẽt ſp
inqetũ. & tũc xp̃o ꝑdicãte nauicula imobili pmanẽte
ſub ea fuit qetũ. In btõ F. ꝑmũ miraculũ fuit ꝙ nauicu
la ſola ſine alio remige in altum ſe ꝓtraxit: ac a terra
elõgauit. Secũdũ qa elõgata a terra inter fluct⁹ imo-
bilis pmãſit q̃diu btõ F. ꝑdicare ↄplacuit. Tertiũ ꝙ fi
nita ꝑdicatiõe ſe ſola nauicula ad terrã reduxit. Sexto
quo ad ꝑdicationẽ. xp̃s exñs in nauicula turbis exñti
bus in littore ſtagni de nauicła eis ꝑdicauit & eas do
cuit: Sic btũs F. ſtãs in nauicła ꝑdicãdo eos docuit. Sẽ
ptimo quo ad doctrinã. Chriſt⁹ docebat de regno dei.
Mat. zi. btũs Frãciſc⁹ qd̃ ipſe xp̃s dei uirt⁹ & ſapiẽtia
eidẽ iſpirabat docebat. uñ ei⁹ uerba erãt medullas cor
dis penetrantia: & oẽs ad xp̃m uelle trahere uidebaẽ.
Octauo quo ad ſtudiũ. xp̃s nec tpe nec loco ob zelu;
aiaꝝ ceſſauit a doctrina. Sic btũs F. fact⁹ euãgelicus
ꝑco. p; qa nec in mari exñs ab iſtructiõe fideliũ ſe re-
trãxit. ut docet hec ↄformitas. Nono quo ad doctrine
approbationẽ. ſic̃ xp̃s ad auctẽticãdũ doctrinã ſuam
opa faciebat diuina: ppter qd̃ dicebat. Io. x. Si mihi
nõ uultis credere: opib⁹ credite &c̃. Et facta ꝑdicatio
ne de nauicula: miraculũ fecit de piſciũ captiõe Petro
laxãte rete. ut h̄r Lu. y. & de illoꝝ q in Petri naui una

cũ Petro erãt ad ſui diſcipulat⁹ uocatiõe. Na; relictis
oib⁹: ut h̄r ibidẽ: ſequuti ſunt eũ: ſic de⁹ ad firmãdum
bti F. doctrinã: utpote ab ipſo iſpiratã eidẽ tã euidẽti
miraculo: ut ꝑdictũ eſt: uoluit ẽẽ teſtatã: q̃re nõ ſpnen
da ẽ: ſ; ab oib⁹ ut deo placita accipiẽda. Et aduertẽdũ
in hoc. ꝙ dñs Ieſus in btõ F. fecit qd̃ ipſe nũq̃ pege-
rat. Nã ipm Petrũ rogauit ut abduceret eũ a terra: &
tũ btm̃ F. nauis ĩpulſu diuino ſuſcepit: a terra ſubtra-
xit: & imobilis ſtetit: & demũ ꝑdicatiõe finita reduxit
ut q̃tũ ẽẽt ei btũs F. dilectus oñderet: circa quẽ mira
exercuit q̃ ipſe circa ſe & p ſe nõ pegit. & ſic p; ſuccin
cte de ꝑmo. u;. de ↄformitate pñti inter dñm nr̃m Ie
ſum xp̃m & btm̃ F. Vidẽdũ eſt nũc ꝓ nr̃a iſtructiõe &
bti F. cõmẽdatiõe qũo maris elatio ſeu fluctus ſubici
btõ F. debebat & ſub eo trãquillari & imobilitari. ubi
ſciẽdũ eſt ꝙ cũ dictũ ſit ꝙ mare aliqñ in ſacro elogo
ꝓ penitẽtia accipiẽ hoc mare beatus F. pfecte tranſi-
uit & trãq̃llauit penitẽtiã exercẽdo. ut plane deductũ
eſt ↄformitate ꝑcedẽti. ubi eſt deductũ ꝙ btũ; F. peni
tẽtiã egiſſe oñdũt cibus pot⁹ ueſtis cult⁹ & lect⁹. cor
pus uiliter contectũ. ſubiugatũ oñerib⁹. ſeruiciis mãci
patũ. extẽuatũ ieiuniis. diſciplinis maceratũ. itinerib⁹
fatigatũ: exercitiũ & labor: loc⁹ qa habitatio in deſer
tis. uerbũ uiſus & aſpect⁹. & ſic dꝛ̃ aliis q̃ bti F. penitẽ
tiã acerbã pegiſſe atteſtanẽ: Mare p qd̃ mũdus accipi
tur trãq̃llauit btũs F. ipm deſerẽdo: abdicãdo: renũciã
do: & totalr̃ dimittẽdo. ut oñſu; eſt ↄformitate. vi. pri
mi lib. & . xvi. in ordine hui⁹. ii. uñ ipm ab hoc mũdo
mari exiſſe: & ↄſiter in trãq̃llo ſteiſſe ꝑfata declarãt:
& qa paupratẽ ſup oĩa dilexit deſpiciẽdo diuicias mũ
di: delicias: põpas: ſtat⁹: ueſtes: uictũ largũ: domos am
plas. & ſumptuoſas: nil ſuũ ẽẽ ꝓfitẽdo: & pauptatẽ ſi-
bi in ſpõſa; ppetuã ↄiungẽdo. ut in dictis locis p; cui
dẽter. Tertiũ mare tẽpeſtuoſu; & mobile. i. ꝓpriã uo-
lũtatẽ btũs F. trãq̃llauit ſẽ deſpiciẽdo: nihil reputãdo:
ſe totalr̃ abnegãdo: iniurias libẽti aĩo ſuſtinẽdo: ꝑlatio
nẽ fugiẽdo & deponẽdo: laudes ꝓpas abhorrẽdo: le-
ꝓſis & abiectis pſõis ſeruiẽdo: minimis ſe ſubiciẽdo:
ac humilitatis opa ſemp exercẽdo: & demũ ſupbiã &
quicqd ad eã ſpectat deteſtãdo. ut ↄformitate. v. hui⁹
ii. lib. eſt declaratũ. Ac mari ĩfinito & imẽſo nõ mobili:
ſ; imobiliſſimo dño deo btũs F. fuit pfecta cohẽſiõe
cõiunct⁹. & copulat⁹ ei⁹ ꝑcepta ſeruãdo: uolũtatẽ in-
dagãdo: q̃ ei placẽt opando: diſplicẽtia ſibi deteſtãdo:
ſibi aĩa; & corp⁹ quotidie imolãdo: nihil niſi ipm ad-
amãdo: nec aliud qcq̃ optãdo: ipſi⁹ cõtẽplatiõi aſſidue
uacãdo: iugiter ei⁹ crucẽ in corpe & aĩa baiulãdo. Nõ
mirũ ergo fuit ſi maris creatura btõ F. creatoris ſeruo
intimo ſe ſubdẽret: imobilẽ redderet & qetũ: ac deũ q
eſt mirabilis in ſanctis ſuis btm̃ F. tãto miraculo hono
rificare uoluiſſe: cũ ipe antea dixerat. i. R. z. Quicũq;
honorificauerit me honorificabo eũ. & qcũq; glorifi-
cauerit me glorificabo eũ. Sic ergo dñs btm̃ ꝑre; F. ꝑ
fato modo in marittimo elemento mirificauit gaiete:
& ſibi cõformẽ in hoc exhibuit: q paulo ante in mari
ſclauonie ei⁹ & alioꝝ neceſſitatib⁹ plenarie ſubuenit. uñ
naute uidẽtes p dei ſeruũ merita ſe mortis euaſiſſe di
ſcrimia: tãq̃ q maris horrida picula ſenſerãt: & mirã-

ſta dei opa uiderāt in ꝓfundo:grās egerūt omnipotēti
deo:q ſemp in ſuis amicis & ſeruis mirabilē & amabi
lem ſe oſidit. Sic ergo p̄ſatis apparet ſuccincte expoſi
tio.z.ptis hui⁹ ꝯformitatis. Frāciſcus ſolidat.
¶ Fruct⁹.ix.& ꝯformitas:&.xxi. i ordine. Ieſu demō
expellit. Franciſcus effugator. Expoſitio prime partis.
Ieſu demon expellitur.

Domin⁹ nr̄ & Saluator Ie-
ſus xp̄s pp nos hō fact⁹:
& ut nos redimeret ꝓpte
rea uenit & nr̄az ſalutē: at
tū ad liberādū nos de ma-
nib⁹ diaboli: & in p̄ſtinā li
bertatem ponēdos ueniſſe
ꝯprobat. Diabolus.n.anͭ
xp̄i mortē & nr̄az redēptio
nē pctō p̄moꝝ parētū oēs
decedētes ex hac uita ſub ſua detinebat ptāte. Malos
in iferno. alios uero ſiue purgādos in purgatorio. non
purgādos utpote ſcōs & bonos in limbo includēdo &
detinēdo. unͣ duas man⁹ hr̄e unā ad ipellēdū in pctm̄
aliā uero ad detinēdaz: doctores ſci.3.ſnia.d.xix. eidē
dāt & tribuūt. In uita uero pñti oēs: exceptis qbuſdaz
iſraelitis dei legē ſeruātib⁹ & cultū:ēſi poſſidebat taz
idolatrie ſubiectiōe q̄ uicioꝝ ſordib⁹ & praua opatio
ne:qb⁹ mūdus tūc tot⁹ ificiebat & ſubdebat. Oēs eni
iſraelitis exceptis & quibuſdā forte ſcd̄m legē nature
degētib⁹ idola colebāt: uicia ſectabant poti⁹ q̄ uirtu-
tes. & adeo in p̄ſatis mūdus errabat: ut nō unū idolū:
ſ3 ifinita ſactiōe demonū adorarēt: creaturas oēs cele
ſtes terreſtres & ſubterreſtres creatore ſūmo oiu3 pre
termiſſo excolēdo. Nec uirtutes qs imitari ſatagebat
niſi ad ſupbie faſtū & inanē gloriā. put declarat btūs
Aug.v.de ci.dei. Inſup hoies guerris diuiſioib⁹ ſedi-
tiōib⁹ & diſcordiis plurib⁹ laborabāt. nō ſe amātes ut
frēs ꝓximos: ſ3 ſe odiētes: & bona mutuo auferētes.
Quib⁹ mūdus ifinitis guerris & bellis laborabat: & ni
cus oib⁹ plen⁹: neqciis diabolicis ſubiacebat. put re-
citat Paulus horoſius in ſuis p̄mis qnq3 libris de or-
meſta mūdi. Nec mirū cū diabolus q & ſathanas tunc
nō eēt ligat⁹: ſ3 ſolut⁹. Et nos natura filii ire poti⁹ ori-
ginali delicto ꝓni ad malū q̄ faciles ad bonū iuenieba
mur. Saluator ergo nr̄ uolēs a diaboli manib⁹ huma-
nū gen⁹ eripe: & poſt ereptionē formā p̄bere nō ſolu3
euadēdi diaboli laqos & ei⁹ tētatiōes: ſ3 ipſu3 in oib⁹
ſupandi diabolū: in ſe p̄mo diabolicas ſuſcipiēdo & p
ferēdo tētatiōes ip̄3 uincēdo & ſupando: modū p̄buit
ſuppeditādi diabolū & ſupādi. de quo mō dictū ē ſuf
ficiēter in p̄mo lib. hui⁹ opis ꝯformitate.vii. Verū qa
nō ſolū particulariter quo ad ſingulos hoies: ſ3 ēt gnā
liter quo ad oēs hoies cuiuſcūq3 ꝯditiōis: ſtat⁹: ſexus:
& etatis eēnt ipſe hoſtis diabolus erat ſupp̄mēdus: &
a mūdo expellēdus: Ipſe Saluator nr̄ xp̄s ut fortis ar-
mat⁹ multa pagēdo & ordinādo diabolū uicit ſupauit
& ab ei⁹ manib⁹ gen⁹ humanū potēter eripuit. Vo-
lēs.n.hoie3 a diabolo liberare p̄mū qd̄ egit fuit ei⁹ in
carnatio. Carnē.n.ſumēdo. teſte Greg. & Aug. eſcā &
muſcipulā ad ipm̄ capiēdū eidē tetēdit. Nā miſteriū in
carnatiōis diabolo. teſte Ambroſio. fuit celatū. unͣ cer
ta ſcia nūq̄ cognouit eū eē hoie3 deū: & ſi qbuſdā côie
ctūris aliqn̄ id deprōpſiſſet. Scd̄m qd̄ egit. ut dcm̄ eſt
lib.i. ꝯformitate.vii. eſt in deſerto cū diabolo collucta
tio & ſupatio. Nō ſolū.n. oſidit diabolū diuina uirtute
ſupani: ſ3 & modū oſidit & docuit eū a fidelib⁹ ſupan
di. Tertiū qd̄ egit eſt ſcē doctrie uera iformatio. Oſ̄
dit.n. diaboli opa peſſima uicia abhorrēda: qb⁹ hō ca
pitur a diabolo & tenet. ut p3 ex ſerie ſci euangelii: &
ſpālr Matth.vi.&.vii.ca. Quartū qd̄ egit eſt ueri cul
tus demōſtratio. Nā oſidit uerā fidē: deū trinū & unu3
eē & eſſe adorādū: q oia creauit: & nullo mō creatura
colēda: q̄re & cultū idolatrie ſubuertit & deiecit: quē
deū oſidit adorādū in ſpū & ueritate. Io.iiii. Quintum
qd̄ egit xp̄s eſt ſacroꝝ iſtitutio. Bapti'm⁹.n. tollit pec
catū & liberat a diabolo: p̄ſtat grām p quā opib⁹ qs
diaboli abneget: & uitā xp̄i ꝓſequat. & ſic de aliis ſa
cramētis p q̄ cōtra diabolū hō armat: roborat: & defē
ſat. Sextū qd̄ egit eſt iter ſeruiētes diabolo & deo di-
ſtinctiōis oſ̄ſio: q tales in pñti hñt p̄re3 diabolū. alii
uero deū. Rō. q cui⁹ opa qs pagit eius fili⁹ nūcupat.
& demū poſt hanc uitā filii diaboli uadūt in ſupplicium
eternū. Iuſti aūt dei filii uadūt in uitā eternā. Mat.xxv.
Septimū qd̄ egit xp̄s ꝯtra diabolū eſt pnie publicatio
& p̄dicatio. Ipſa.n. pnia a diabolo liberat & appropin
q̄re fac regnū celoꝝ. Mat.iiii. Octauū qd̄ egit xp̄s cō
tra diabolū eſt pctoꝝ idulgētie ꝯdonatio. Sic.n. faciē-
do a diabolo pfecte hoie3 liberat. Patuit in Mag dale
na: a q̄.vii. demonia eiec. Mar.xvi. & Luc.vii. Et d̄ mu
liere in adulterio dep̄hēſa. Io.viii. Nonū qd̄ egit xp̄s
eſt ſui ſci nois ad iuocādū ꝯtra diabolū d̄clamatio. Vis
a diabolo eripi nec ipm̄ timere? Noia Ieſu3. Mat.ulti
mo. In noie meo demonia eiciēt &c. Et Luc.x. In noie
tuo dmonia ſubiciunt nobis &c. Decimū qd̄ egit xp̄s
eſt pro nobis ſui dco patri in ara crucis oblatio. Mors
.n.xp̄i nos a morte pcti & diabolo liberauit. In cui⁹ ſi
gnū diabolus dū crucis & crucifixi ſignū ituet ſtati au
fugit. Vndecimū qd̄ egit xp̄s cōtra diabolū eſt a ſuis
manib⁹ p̄ru3 & alioꝝ defunctoꝝ cū grā decedētiū tā
de limbo q̄ de purgatorio liberatio. Deſcēdit.n. ad in-
ferna: & gen⁹ humanū ab ipſo potēter eripuit & accē
pit. Duodecimū qd̄ egit xp̄s eſt ipſi⁹ luciferi ois mali
cie capitis captiuatio & ligatio. Nā ligauit ip̄3 p ānos
mille cathena magna. ut hr̄ Apoc.xix. Qua captiuatio
ne facta diaboli. ptās & dñiū & malicia ſunt dep̄hēſa.
Poſt mortē xp̄i p̄dicatiōe aploꝝ & alioꝝ ſcōꝝ idola-
trie cult⁹ eſt amot⁹: & humanū gen⁹ nō ſic pus ſic eſt
tētatū aut ſupatu3. Et q diabolus cū ſit ſpūs & p ꝯñs
nō a nobis uiſibilis: ciuſq3 ptās ſit magna ut humana
uirt⁹ ei eqperari nō poſſit. Iob.xli. Ex quo dñs nr̄ Ie-
ſus xp̄s uenit ad liberādū nos: qd̄ diabolū ualeret uin
cere d3 hoc fidelib⁹ oſidi & primo ſigno uiſibili & ma
teriali: ut effectu hō ꝯprehēderet xp̄i potētiā ꝯtra di-
abolū & efficaciā: ac ꝓculdubio fide firma teneret per
ipſi⁹ xp̄i paſſionē efficaciſſimā ſe nō ſolū ab opib⁹ dia
boli: ſ3 a manib⁹ ueraciſſime liberatū. S3 qb⁹ ſignis uir
tus xp̄i ꝯtra uirtutē diaboli d̄bebat oſidi? certe hoies
a diabolo uexatos liberādo. A ſpiritibus imūdis Ieſus

hoies liberãdo effectu oñdit ſe & uelle & poſſe hoiez
de manibꝰ diaboli liberare. Fecit ne ſic dñs Ieſus? Cer
te ſic. & ſic eẽ huiꝰ ↄformitatis .ix. pma ps dicit. Ieſu. i. p
Ieſum & pp Ieſum demõ expellit. In ſacro. n. euãgelio
dñs Ieſus a demonio uexatos plures liberauit. Mag
dalenã. n. teſte Marco. ca. xvi. a. vii. demonibꝰ liberauit
ab ipſa eos eiciẽdo. Demonia hñtes curauit. Matthei
iiii. Multos demonia hñtes. & uerbo eiciebat. Matth.
viii. Hoiez mutũ & demoniũ hñtẽ curauit. Mat. ix. Ce
cũ & mutũ hñtẽ demoniũ curauit. Matth. ix. Filiã cu
rauit chananee demoniacã. Matth. xv. Filiũ cuiuſdã q
hñs demoniũ & erat lunaticꝰ: quẽ apli curare nõ po
tuerũt Ieſus liberauit. Et ſilr aliũ legionẽ demonũ hñ
tẽ curauit. ut hr Matth. viii. Mulieres plures liberauit
a demonio. ut hr Lu. viii. & ſic de aliis. Quibꝰ effecti
bus uiſibilibꝰ argumẽtũ fuit oibꝰ & dñz Ieſuz xpz po
teſtatẽ hrẽ maiorẽ ꝙ demões: & ueniſſe ad hoiez a di
abolo liberãdũ. Quod uero genꝰ hũanũ a diabolo li
berauerit: fuit ꝑdictũ a Zacharia ꝓpha. ca. ix. Tu aũt
in ſanguine teſtamẽti tui emiſiſti uinctos de lacu i quo
nõ eſt aq̃. Articulus eſt nr̃e fidei xp̃m deſcẽdiſſe ad iſe
ros ad pr̃es liberãdos. Et ꝙ pr̃es ſecũ duxerit: dicit ps.
Captiuã duxit captiuitatẽ. & ad celũ & in altũ aſcẽdẽ
do eã ſecũ duxit. Et ꝙ p xp̃m habita ſit uictoria ↄtra
diabolũ: & diabolus ſit ab eo uictꝰ: ligatꝰ: & eneruã
tus: pz in ſcis uiris & mulieribꝰ: q crucis ſigno & uirtu
te demonibꝰ iperãt: expellũt: & ſuppeditãt. Bñdictus.
crucis ſigno edito diabolũ in ſpecie auis merule eidez
apparẽtis effugauit. Fortunatus legionẽ unã a muliere
eiecit. Hilarion ſigno crucis multos opꝑſſos a diabolo
liberauit. & ſic de aliis ſcis. uide legẽdas ſcoꝝ. In ſignũ
eoꝝ deiectiõis debellatiõis & ãnullatiõis a xp̃o & ipã
liter a ſua efficaciſſima paſſiõe eſt: ꝙ ipſi praui demo
nes ſignũ crucis nec pñt aſpicere nec xp̃i paſſionẽ uel
ſanguinẽ ualẽt audire notare. Statiz. n. fugiũt ſi crucis
ſignũ uiderint uel paſſionẽ xp̃i audierint. Demones i
miſſi p Ciprianũ magũ ad. S. Iuſtinã: uiſo ſigno crucis
ſtatim receſſerũt. Quo cognito Ciprianꝰ ad fidẽ ↄuer
ſus eſt. Sic &. S. Xp̃oforꝰ. & ſic de multis aliis. Quare
cũ dñs & Saluator nr̃ diabolũ uicerit cepit & ligaue
rit ac ſub ſua pčtẽ eũ teneat: ac xp̃i inuocatiõe & nois
ſigniq; ipſiꝰ facti in frõte: pectore: ac in ceteris mẽbris
ipreſſiõe diabolus effugetꝰ & abiiciatꝰ: hinc eſt ꝙ ſuum
ſciſſimũ nomẽ ſp inuocãdũ eſt a nob: ac ſignũ crucis ſũ
ma cũ deuotiõe corpis mẽbris iprimẽdũ: ſiue nõ tẽte
mur a diabolo ut ꝓſeruemur: ſiue ab ipo tẽtatõe ꝗcũq;
pulſemur ut ab ipſa liberemur. Quia ab oibꝰ piculis: i
pulſibꝰ: tẽtatiõibꝰ: & deceptiõibꝰ eripiet inimici: ſi ip
ſius nomẽ inuocatũ fuerit deuote: cui oẽ genu flectit ce
leſtiũ terreſtriũ & ifernoꝝ. Ac paſſiõis ipſius ipreſſum
nobis fuerit ſignũ. cui data eſt ois ptãs in celo & i ter
ra. & ſic pz ꝙ lz ſint multa remedia a xp̃o iſtituta ↄtra
diabolũ ad ipm uincẽdũ & fugãdũ: duo tñ ꝓſata. ſ. ſui
nois inuocatio & crucis ↄſignatio ualida ſunt & effica
De nomie Ieſu. ciſſima ↄtra diabolũ. ¶ Nomẽ. a. dcm̃. ſ. Ieſus: eſt nomẽ
Prio audiẽtibꝰ digniſſimũ & reuerẽdiſſimũ & uenera
biliſſimũ: utpote ꝙ dicit apls Phil. 3. Oẽ genu flectatur
&c. Scđo penitẽtibꝰ gratiſſimũ: ꝙ in refrigeriũ diuine

placatiõis. Ieſus. n. Saluator interptatꝰ: ꝙ ſaluũ facit po
pulũ ſuũ a pctis eoꝝ. uñ Io. in pma canonica ſua. cap.
2. dicit. Filioli: remittũtꝰ uobis pctã pp nomẽ eiꝰ. Tertio
egrotãtibꝰ efficaciſſimũ. Mar. ultimo. In noie meo &c.
ſequitꝰ. Sup egros manꝰ iponent & bñ habebũt. Iſtud
reddit claudis greſſuz. Act. 3. In noie Ieſu ſurge & am
bula dixit Petrꝰ claudo. Cecis uiſuz. Dionyſiꝰ no: an
do Ieſuz cecũ illuminauit. & ſic de aliis ifirmitatibꝰ Ie
ſu noie ſanatis. Quarto patiẽtibꝰ gratioſiſſimũ: ꝙ in
ſolatiũ ↄſolatiõis. Matth. v. dixit xp̃s. Bti eritis cũ male
dixerint uobis hoīs &c. pp nomẽ meũ. Et Act. v. Ibãt
apli gaudẽtes &c. ſequitꝰ. Digni habiti ſunt ꝓ noie Ie
ſu ↄtumeliã pati. Quinto pficiẽtibꝰ uirtuoſiſſimũ: qa
eſt ſpeculũ & pfectũ exẽplar ois pfectiõis. ps. Dedu
xit me ſup ſemitas iuſtitie pp nomẽ ſuũ. Bernardꝰ ſer
mõe. xv. ſup cant. dicit. Siqdẽ cũ nomio Ieſuz hoiez mi
hi ꝓpono mitez & humilẽ corde: ſobriũ: benignũ: ca
ſtum: miſericordẽ in ope: & oi deniq; ſcitate ↄſpicuũ.
Sexto nomẽ excellentiſſimũ. Nã duas naturas in xp̃o
explicat diuinã & humanã & unã pſonã. ꝑut dicit pa Nois Ieſu
pa Innocẽtiꝰ in ſuis ſermonibꝰ: & allegat. S. Antonius pulchra
nr̃ in ſuis ſermonibꝰ di. Hoc nomẽ Ieſus duas hz ſylla expoſitio
bas: ꝙ Ieſus duas hz naturas: diuinã. uz. & humanaz.
Diuinã ex pr̃e ex quo natus eſt ſine mr̃e. Humanã de
mr̃e ex ꝙ natꝰ eſt ſine pr̃e. Due ergo ſyllabe in hoc ſunt
noie: ꝙ due ſunt nature in hac una pſona. Habz. v. lit
teras: tres uocales & duas ↄſonãtes. Vocalis eſt illa ꝙ
dat uocẽ p ſe. Conſonans eſt ꝙ reddit uocẽ cũ alia. Per
tres ergo uocales ſignatꝰ deitas: ꝙ cũ ſit una p ſe ſonat
in tribꝰ pſonis. Nã tres ſunt q teſtimoniuz dãt in celo.
pr̃ uerbũ: & ſpũs ſcũs: & hi tres unũ ſunt. Per duas cõ
ſonãtes ſignat: ꝙ cũ hẽat duas ſubas. uz. carnẽ & aiaz
nõ ſonãt p ſe: ſz magis cũ alia cui ↄiuncta eſt in unita
te pſone. Nã ſicut aia rõnalis & caro unꝰ eſt hõ: ita deus
& hõ unꝰ eſt xp̃s. pſona ſiqdẽ dr rõnalis ſuba p ſe ſo
nãs: ꝙ eſt xp̃s deꝰ qdẽ & hõ. Sed deꝰ p ſe ſonat inqñtũ
deꝰ: nõ aũt inqñtũ hõ: ꝙ deꝰ recepit humanitatẽ illius
pſonalitatẽ nõ aſſumẽs. Sz humanitas accepit deitatẽ
& illiꝰ deitatis pſonalitatẽ. Et pſona nõ aſſumpſit pſo
nã: ſz natura naturã aſſumpſit. hec. S. Antoniꝰ. Ex quo
pz ꝙ cũ nihil ſit deo excellẽtiꝰ & in creaturis terrenis
hoie. hoc nomẽ Ieſus expmẽs hi duo nomẽ excellẽtiſ
ſimũ eẽ ↄprobatꝰ. Septimo eſt ſingulariſſimũ iſolitũ &
ſpãle: ꝙ nomẽ nouũ ab Iſaia dr: qa ut ↄpetit xp̃o nul
li cõuenit. Rõ. qa nullus eſt generalis mũdi Saluator
Nec liberat pplm a pctis niſi ſolus xp̃s. Octauo defi
ciẽtibꝰ ſolidiſſimũ ſuſtẽtamẽtũ. Pz de claudo noie Ie
ſu a Petro ſubleuato. Act. 3. p qđ inuitꝰ ꝙ Ieſu nomen
eſt nr̃m ſubleuamẽ. Nono ↄſitẽtibꝰ honorabiliſſimũ:
ad decꝰ. uz. ipſoꝝ & honorẽ. Angelus a Ioãne Ieſu no
mie decorato nõ ꝑmiſit ſe adorare. Apoc. 2. Rõ. ꝙ de
dit ipſe xp̃s hoibꝰ ptãtẽ filios dei fieri his q credũt in
noie eiꝰ. Decimo ꝓdicãtibꝰ ueraciſſimũ ad teſtimoniũ
datũ atteſtatiõis ueritatis. Mar. ultio dicit Ieſus aplis
Ite in mũdũ uniuerſuz: & ꝓdicate euãgeliũ &c. ſequitꝰ.
In noie meo demonia eiciẽt linguis lo. &c. Vndecimo
memorãtibꝰ deuotiſſimũ: qa in ſuſpiriũ deuotiõis. Ber
nardus. Nil canitꝰ ſuauiꝰ: auditꝰ nil iocũdiꝰ: nil cogitatꝰ

dulciꝰ Ieſu dei filio.uñ Iſa.xxvi.Dñe:nomē tuū in de
ſiderio aie mee.Duodecimo expiētibꝰ dulciſſimū: qa
in guſtu & fructu delectatiōis. Cātic.i. Oleū effuſum
nomē tuū.Bernardus.Aridus eſt ois cibꝰaie:ſi nō hoc
oleo ɔdiat. Tertiodecimo poſtulātibꝰ acceptiſſimū:
q̄ facit obtinere qđ petit.Io.xv. Quicqd petieritis pa
trē in noie meo dabit uobis. uñ eccleſia ad obtinendū
qđ petit in fine orōnū ſp ponit.p dñm nrm Ieſum xp̄m.
Quartodecimo pſeuerātibꝰ glorioſiſſimū:in pña eſt p̄
miū glorificatiōis.ps. Gloriabunt in te oēs q diligunt
nomē tuū:Et Apoc.xiiii.Hñt hebūt nomē eiꝰ ſcriptū in
frōtibꝰ ſuis.Et Act.4.Nō eſt datū aliud nomē ſub ce
lo hoibꝰ: in quo oporteat nos ſaluos fieri &c. Sꝫ hoc
nomē Ieſus ſcifidatū eſt nobis quo ad pſata: eſt ēt da
tū nobis pugnātibꝰ & ſtātibꝰ in h̄ mūdo in auxiliū for
tiſſimū & paludiſſimū ptectiōis: q̄ ipm nomē bñdcm
Ieſus demōes expellit:ut dcm eſt: & hr Marci ultimo:
& Luc.x.Valet ɔtra oēs alios ipetꝰ:dicēte dño per
ps.Protegā eū qm cognouit nomen meū. & Prouerb.
xviii. Turris fortiſſima nomē dñi. Hoc ergo nomē in
uocādū eſt pie:dulciter:& iſtāter in cūctis aduerſitati
bus:tēratiōibꝰ:& piculis.Io.2.Quicūqꝫ inuocauerit no
mē dñi ſaluꝰ erit. Quapp deuotꝰ Bernardus ſup cāti.
ſermōe.xv.ſic loqbat de noie bñdicto Ieſu. An nō to
tiēs ɔfortaris quotiēs recordaris de eo? Quid eq̄ cogi
tātis mētē ipinguat? Quid ita exercitatos reparat ſen
ſus uirtutes roborat:uegetat mores bonos: caſtas fo
uet affectiōes ut nomē Ieſu? Ieſus mel i ore:i aure me
los:in corde iubilus:& ēt h̄ nomē medicina. Triſtatur
aliqs ueſtrū? ueniat in cor Ieſus:& inde ſaliat in ore. Et
ecce ad exortū nois lumen: nubilū oē diffugit & redit
ſerenū.labit qs in crimine? currit inſup ad laqueū mor
tis deſperādo:Nōne ſi iuocet nomē uite ɔfeſtim reſpi
rabit ad uitā? Cui ſtetit aliqñ añ faciē ſalutaris nois
cordis duritia ut aſſolet:ignauie torpor:animi rancor:
lāguor accidie? cui forte ſiccatꝰ lacrimarū fons iuoca
to Ieſu nō ɔtinue rupit uberior fluxit ſuauior? Cui in
piculis palpitāti & trepidāti iuocatū h̄ uirtutis nomen
nō ſtatim fiduciā pſtitit: repulit metū? Cui q̄ſo in dubi
is eſtuāti & fluctuāti ad iuocationē clari nois nō ſubi
to emicuit certitudo? Cui in aduerſis diffidēti iamiāqꝫ
deficiēti ſi nomen adiutorii ſonuit defuit fortitudo? &
ſubdit.Nihil ita ire ipetū cohibet : ſupbie tumorē ſe
dat:ſanat liuoris uulnꝰ:reſtringit luxurie fluxū: extin
guit libidinis flāmā:ſitim tēpat auaricie:ac totiꝰ ideco
ris fugat prurigīnē.Siqdē cū noio Ieſuꝫ hoieꝫ mihi p
pono: eūdēqꝫ oipotentē q ſuo me ſanet exēplo & ro
boret adiutorio.Hec deuotus Bernardus.Pꝫ ergo q̄ta
ē efficacia nois Ieſu:& ſpālr ɔtra hoſtes dmōes. Qua
re ſepe recogitādū & deuote eſt in oibꝰ euētibꝰ iuocā
dū. ¶ Secūdū nobis datū remediū ɔtra diabolū eſt ſcē
De cruce dñi Ieſu. crucis ɔſignatio & deificū crucis ſignū:qđ qdē ſignuꝫ
eſt ſingulariſſimū.uꝫ.Primo federis diuini & humani:
qđ datū eſt humano gñi.Geñ.ix.q̄ deiceps aqs dilu
uii terra nō diſſiparet: q̄ in cruce cū ſit facta pacifica
tio inter deū & hoieꝫ: & ɔfir pctm pmorꝫ parētū per
xp̄ꝫ ſolutū: deiceps terra eo nō erat diſſipāda.ſ.hoies
terrēi.Chyrographū decreti affixit Ieſus cruci. colloſ.
ſ.Scđo rebelliū hoiuꝫ deo recōciliatorꝫ.Numeri.xvii.
uirga.i. crux mādato dñi eſt ſeruata in ſignū rebelliū:
q̄ cū eſſemꝰ deo inimici recōciliati ſumꝰ in ſanguie fi
lii eiꝰ.Ro.v.& ɔfir ſigno crucis.uñ apl̄s Eph.2. Ini
micitias xp̄s p crucē iterfecit in ſemetipſo.Tertio eſt ſi
gnū quo hō ſaluat & qđ dat raab ut pr eiꝰ ſaluet. Io
ſue.2.In cruce a xp̄o latroni paradiſus pmittit.Lu.23.
Quarto ſignū ſūmo deſiderio petitū a gedeone p ui
ctoria obtinēda.Iudic.vi.a Dauid ps.lxxxv.Fac me
cū ſignū in bonū &c.Hoc ſignū a diabolo liberat.put
hr in uitis pſuꝫ.a carnis tētatiōe.Frāciſcꝰ fri tētato im
pmēdo ſignū crucis liberū reddidit. Quinto ſignū le
uatū ad ɔgregādas natiōes hoiuꝫ.Iſa.xi. & h̄ ſub fide
una & cultu dei uiuētis.h̄.n.ſigno dei uiui conſignant
oēs xp̄iani & q regnū celorꝫ debēt igredi.ut hr Apoc.
vii.Sexto eſt ſignū mirabile datū regi Ezechie.iiii.R.
xx.in quo ſol xp̄s decē gradibꝰ retroceſſit:q̄ decē ho
ris icipiēdo ab hora tertiarū q̄ crucifixꝰ eſt petitiōe iu
deorū uſqꝫquo de cruce depoſitꝰ fuit & traditꝰ ſepul
ture: ipſe ſol retrocedēs p humiliationē & ſui oimodā
uilificationē ſtetit. Septimo eſt ſignū clemētie regine
Heſter.ca.viii.qa hoc deꝰ pr uiſo ſigno ut ſui filii paſ
ſionis declaratiuū: ſtati pctōribꝰ ad ipēdēdū miſericor
diā & clemētiā flectit.put exēplis pluribꝰ:eſt pbatū:
& deuotꝰ dic Berñ.Octauo eſt ſignū poſitū ad ſagit
tā.Treñ.3. qa poſt uitā xp̄i in h̄ ſigno crucis & cruce
demōſtratā (ut dicet lib.3.ɔformitate.3.) ſi qs iceſſerit: ñ
in irritū ibūt:ſꝫ directe in ciuitatē dñi. Nono eſt ſignū
ois pfectionis ɔtētiuū: qa eſt ſignū dei uiui.Apoc.vii.
In his.n.q̄ xp̄s in cruce geſſit & loquutus eſt & in ſua
ibi pmāſiōe ac ſuorꝫ mēbrorꝫ cruci cohēſiōe & ſangui
nis rubricatiōe efficacia oñdit crucis.uñ deuotꝰ Berñ.
ad ppoſitum loq̄ns ſic ait. In cruce.n. pendet ois fru
ctus uite:qa ipſa eſt arbor uite in medio paradiſi.Ipa
eſt meſtorꝫ ɔſolo:eſuriētiū refectio: pfectorꝫ gliatio.
Circuire poſſuꝫ dñe celū & terrā mare & aridā & nū
q̄ te iueniā niſi in cruce tm̄:ibi dormis:ibi paſceris:ibi
cubas in meridie.Crux.n.tua fides eius: cuiꝰ latitudo
charitas:lōgitudo bōitas & benignitas:altitudo ſpes:
timor pfunditas. In hac cruce te iuenit qcūqꝫ iuenit.
In hac cruce aia a terra ſuſpēdit: & dulcia poma decer
pit de ligno uite.In hac dño ſuo dulciter adherēs de
cantat.Suſceptor meꝰ es tu:gloria mea & exaltās ca
put meū.Nullus te q̄rat niſi in cruce:qa te nullus inue
nit niſi crucifixū. q̄ crux ſit ſignū pfectiōis & ois pfe
ctio ex ipſa hēat:pꝫ de aplo q nihil dicebat ſe ſcire ni
ſi xp̄m & hūc crucifixū. In amore crucis iugiter mora
bat.pp qđ xp̄o dicēte: Cōfixꝰ ſuꝫ cruci:nihil aliud eū
delectabat: pp qđ dicebat. Mihi abſit gloriari niſi in
cruce dñi nri Ieſu xp̄i. Andreas apl̄s cognoſcēs uirtu
tē & pfectionē ſcē crucis ab ipſa deponi noluit:ſꝫ i ea
mori uoluit. Multos ſcōs adducere poſſeꝫ q crucis a
mici fuerūt:ſꝫ cā breuitatis omitto:qa in.3.lib.ɔformi
tate.3.de cruce erit ſermo plixior:Sufficiat nūc nullus
ſcōrꝫ ad pfectionē uenire potuiſſe niſi p aſpectū cru
cis dñice.Decimo eſt ſignū uictorie.in cruce.n.dñs ie
ſus xp̄s de diabolo triumphauit:uicit:cepit:ligauit:&
carcerauit.Hoc eſt ſignū auxilii a deo de celo miſſi.2.

Machabeorum quintodecimo. ut dicit Auguſtinus ſu
per Ioannem. Hoc ſignum proſternit ſuperbiam dia‑
boli deceptoris: tamen cordi adſit memoria redẽpto
ris. Conſtantinus Imperator hoc ſigno habuit uicto‑
riam contra Maxentium. Hoc ſigno beatus Martinus
protectus non clipeo aut galea hoſtium cuneos dice‑
bat ſe uelle penetrare ſecurꝰ. Vndecimo eſt ſignũ om‑
nis medele & efficacie impenſiuum & collatiuũ. unde
Rabanus de laude crucis ſic dicit. In te angeli crux ſã
cta gaudia acumulata ſua aſpiciũt. In te homines iu‑
ra ſalutis ſue cognoſcũt. In te inferi iuſtam retributio‑
nem fraudis ſue percipiũt: oibus es equa: oibus bona:
oibꝰ iuſta: ꝑterita renouas: pñtia illuſtras: futura ꝓmõ
ſtras: ꝑdita requiris: q̃ſita iuenis: & inuẽta cuſtodis. In te
īſinuaꝛ a morte nr̃a redẽptio: demõſtraꝛ ſcã moꝝ ↄuer
ſatio: itimaꝛ oĩuꝫ uirtutũ pſectio: ꝓmittiꝛ ad eternã ui
tã reſurrectio: eterne btitudis ſpai adeptio: & uere fe‑
licitatis acq̃ſitio. Tu ſcã crux pctõꝝ es remiſſio: pie‑
tatis exhibitio: & meritoꝝ augumẽtatio. Infirmoꝝ re‑
mediũ: laborãtiũ auxiliũ: lapſoꝝ refrigeriũ: ſanoꝝ inco
lumitas: qetoꝝ ſerenitas: & fortunatoꝝ felicitas. Tu
ſcã crux cura es egrotos medicãs: tu gaudiũ meſtos cõ
ſolãs: tu ſanitas īfirmos letificãs. Tu ſtatꝰ recte credẽ
tiũ: tu firmitas bñ opantiũ: tu btitudo rite pſeuerãtiũ:
ſcã: pia: bona: iuſta. Et btũs Aug. loq̃ns de cruce ad ꝓ‑
poſitũ dicit in ſermone de paraſceue. Crux xp̃i nobilis:
totiꝰ eſt cã ſalutis. Hec nos a cecitate liberauit erroris:
hec a tenebris reddidit luci: hi debellatos reddidit q̃e‑
ti: hi alienos deo ↄiũxit: lõge ↄſtitutos ꝓxios pñtauit:
& pl̃a alia dicit ad crucis efficaciã exp̃mẽdã & declarã
dã. Idipm Ioãnes chriſoſtomꝰ explicat dicẽs. Crux eſt
ſpes xpianoꝝ: reſurrectio mortuoꝝ: dux cecoꝝ: bacu
lus claudoꝝ: ↄſolatio pauperũ & egenoꝝ: pedagogus
adoleſcẽtuloꝝ: ſuſtẽtatio puſillanimoꝝ: erectio deſpã
tiũ: gubernatio nauigãtiũ: portꝰ piclitãtiũ: liberatio ca
ptiuoꝝ: ſapia iſẽſatoꝝ: libertas ſeruoꝝ & ſubiectoꝝ:
phĩa iperitoꝝ: lex ipioꝝ: ꝑconizatio pp̃loꝝ: ãnũciatio
apl̃oꝝ: gloria martirũ: abſtinẽtia monachoꝝ: caſtitas
uirginum: gloria ſacerdotum: & totius eccleſie funda‑
mentum. hec Chriſoſtomus. Nec mirum eſſe debet fi
deli de prefatis: ſi conſiderat facta a Chriſto in cruce:
& cogitat ꝙ in cruce pependit qui eſt omnia in omni
bus: quare & crux in omnibus efficaciſſima compro‑
batur. Duodecimo & ultimo crux eſt ſignum adeptio‑
nis glorie: in cuius ſignum Chriſtus de cruce & latro
de cruce tranſiuit ad regnũ paradiſi: quia anima Chri
ſti egreſſa de corpore in portione inferiori fuit ſtatim
beatificata: & latro gloria Chriſti btificatus. Niſi eniꝫ
hoc ſigno quis fuerit conſignatus ueraciter regnũ ce‑
lorum intrare nequibit. Hoc enim eſt ſignum filii ho‑
minis Ieſu Chriſti: quod apparebit in celo: ideſt in to‑
ta celeſti curia. Mathei uigeſimoquarto. Sic ergo ap‑
paret de benedicto ſigno crucis quale eſt: & ſpeciali‑
ter contra diabolum. Et ſic ex prefatis apparet prima
pars iſtius conformitatis declarata. uidelicet. Ieſu de‑
mon expellitur. non ſolum ipſo: ſed per ordinata pro
nobis ab ipſo qui eſt benedictus in ſecula. Amen.

¶ Secunda pars noni fructus. Franciſcus effugator.

Hoſtis nr̃ & malicie caput
diabolꝰ cũ diuerſis uiis &
modis hoieꝫ ĩgeret aſſi‑
due ac tẽtet: nec unq̃ ceſſꝫ
niſi uicat pſecte & ſupet:
& ꝙ cũ ipſo nr̃a eſt ↄtinua
pugna & rara uictoria: ſuc
cũbũtqꝫ hoies: q: ad iuocã
dũ diuinũ adiutoriũ nõ aſ‑
ſurgũt: & inocẽtes ſuccũbe
rẽt niſi diuino auxilio ꝓtegerẽt & iuuarent. Rõ. q: ſũt
ei mille nocẽdi artes: uolũtas ad malefaciẽdũ eiꝰ ꝓm‑
ptiſſima: ac ptãs cui nl̃la terreſtris eq̃parat. ut hr̃ Iob
xli. attñ ut ſacri dicũt doctores: ſi ab hoie quẽ tẽtat ſu
peꝛ: de eodẽ uicio tẽtare uel ipmmet ãplꝰ nõ pſumit
nec ut crediꝛ aliũ quẽpiã: Hinc eſt ꝙ ſi diuina gr̃a dia‑
bolũ ↄtingat a nobis ſupari: nũq̃ torpore reſolui debe
mus: qa multos quos pugna ſupare nõ ualuit: ignauia
ꝓſtrauit & uicit. ut patuit de Dauid in figura: qa dũ p
ſeq̃reꝛ nõ: ſꝫ poſtq̃ qetꝰ fuit a bellis & pſequutiõe cõ‑
miſit adulteriũ & homicidiũ. Debemus ergo diligẽter
ↄſpicere uias & modos p quos ipſe hoſtis antiquꝰ ac‑
ceſſuꝫ ad nos põt hr̃e & itroitũ: & oĩ ſtudio ſp iuoca‑
to diuino auxilio ſine quo nihil poſſumꝰ: ſup cuſtodia
ſtare prudẽter uigilãter & attẽte. Etſi multoꝝ ad hĩ ſcõ
rũ exẽplo inducimur: ꝑcipue tñ bti pr̃is nr̃i F. q & ſi in
habitu ſeculari aliqñ a diabolo tẽtatꝰ fuerit & ſupa‑
tus: reſpectꝰ tñ in ſuis a dño & bñdictionibꝰ ꝑuẽtus:
poſtq̃ mũdo abrenũciauit & dñꝫ Ieſuꝫ pſecte iduit: a
diabolo & ſi tẽtatꝰ: minime tñ aliqñ fuit ſupatus nec
uictꝰ. Diabolus. n. btm̃ F. ut dcm̃ eſt lib. i. cõformitate
z. multipl'r tẽtauit: ſꝫ ipſuꝫ diuina gr̃a uicit & ſupauit.
Habuit. n. multo tpe iplacabile bellũ cuꝫ hoſte nr̃o &
ſuis ↄplicibꝰ: ſꝫ ipos ꝓſtrauit & ſuppeditauit. ¶ Vicit
. n. luciferũ. de quo Iſa. ca. xiiii. hr̃: & hĩ ſua ꝓfundiſſi‑
ma humilitate: de q̃ dcm̃ eſt i iſto. z. lib. ↄformitate. z.
Pricipẽ mũdi: de quo Io. xv. mũdi abdicatiõe. ut patu
it lib. i. ↄformitate. vi. & lib. iiii. ↄformitate. iiii. Mãmo‑
na de quo Luc. xvi. diuitiarũ abiectione & pauptatis
amplexu: de quo dcm̃ eſt ↄformitate. iiii. huiꝰ. z. libri.
Aſmodeũ: de quo Tob. viii. patiẽtia. ut patuit huiꝰ. z.
lib. ↄformitate. iiii. & vii. Beemoth: de quo Iob. xl. cor
ꝑis puritate & caſtitate. ut hr̃ ꝑmo ↄformitate. vii. &
ↄformitate ꝑcedẽti. Belial: de quo . i. R. i. obie in oibꝰ
ſubiectiõe & ſuppõne. ut dcm̃ eſt ↄformitate. v. huius
z. lib. Abadon: de quo Apoc. ix. ad oẽs ↄpaſſiõe & pie
tate: de quo habitũ eſt ↄformitate. z. huiꝰ. z. lib. Dia‑
bolũ a pctis puritate: de quo libro. i. ↄformitate. vii. &
de quo diceꝛ ↄformitate ſeq̃nti & lib. 3. ↄformitate. 3.
Demoniũ ſcã ſimplicitate & oĩs mũdane ſapie deſpe‑
ctiõe: de q̃ dcm̃ eſt lib. i. ↄformitate. x. & xii. ¶ Luci‑
fer tẽtat de ſupbia: pnceps mũdi de ↄcupiſcẽtia ad mũ
dũ. Mãmon de diuitiis. Belzebub deꝰ eſt muſcaꝝ ſic i
terp̃taꝛ & tẽtat de ocioſitate. Aſmodeꝰ facture iudiciũ
uel plaſmatio iterp̃taꝛ: & de ipatiẽtia tẽtat. Beemoth
habitat in thalamis: & ſic de icõtinẽtia tẽtat. Leuiatã
pſeq̃ns eos iterp̃taꝛ: & ſic tẽtat de odio & diſplicentia
ad ꝓximũ. Sathan iterp̃taꝛ ↄtrariũ: & tẽtat ut dei uo‑

Quõ Frã‑
ciſcꝰ uicit
uniuerſos
ſpũs mali‑
gnos.

lūtas nō pficiat:imo oppoſitū pagat.Belial iterptat ſi-
ne iugo:& tentat de iobia.Abadon interptat extermi-
nator:& tētat de ipietate & icōpaſſiōe. Diabolus iter
ptat criminator:& ſic ad pctm̄ iduc tētatiōe. Demōiū
ſciēs iterptat : & ſic tētat ut ſcia mūdi acqrat potiꝰ ad
deceptionē & faſtū q̄ ad ueritatē & bonū.Cōtra oēs p
ſatos ɔſideratis bti F.modis & opibꝰ:ipe pr pugnauit
& uicit.uerū lȝ btūs pr F.ɔtra hoſtē nſm & ſuos ɔpli-
ces habuerit uictoriā:attū q̄ q̄diu in pn̄ti uita ſumus:
ſp in acie ſtamꝰ:q ut dic Iob ca.v. Militia eſt uita ho
minis ſup terrā:ſe ſp muniuit & ſup cuſtodiā ſuā ſtetit
oēm uiā & modū pcludēdo: p quē hoſtis diabolus ad
eū poſſet hre acceſſuȝ. Nouerat ipſe btūs pr diabolū
quoſdā tētaſſe:tētatos ſupaſſe:& ſui uiris effectos ſub
itraſſe:ac ipos ſubitratos crudelr uexaſſe & afflixiſſe:
& h diuerſis ex cauſis.q̄re caſibꝰ pſatoꝝ iſpectis: dili
gēter ɔtraria ad pſatos ne in ipm diabolus accipet po
teſtatē:ipſe ſcūs pr F.pegit. ¶ Diabolus.n.poſt tētati
onē ſupatos itrauit & cepit quoſdam rōne iobediētie:
ſic itrauit in Saul .i.R.xvi. Exagitabat.n.eū ſpūs neq̄
a dn̄o.Quoſdā rōne ɔcepte malicie.ſic in Iudā: cui mi
ſit in cor ut dn̄ȝ traderet. Io.xiii.Et p bucellā acceptā
itroiuit in eū ſathanas.ibidē.Quoſdaȝ rōne patrate ne
qtie.& ſic Magdalenā ſubiectā ſepteȝ demoniis: q̄ ab
ea xp̄s abiec.Mar.xvi.Quoſdā rōne edacitatis & gu-
loſitatis nimie.ſic monialē(ut hr pmo dialogoꝝ)que
momordit lactucā nō pmiſſo crucis ſigno. Quoſdā rō
ne pſūptiōis & ſupbie.ut (2.dialogoꝝ)clericū:cui B.
Bn̄dictꝰ iterdixit aſcēſuȝ ad ſacros ordines: & oppoſi
tū faciēdo:diabolus in eū itrādo occidit. Quoſdā rōne
carnalitatis & laſciuie. ſic hr pmo dialogoꝝ de mulie
re q̄ p totā noctē carnalr ſteterat cū uiro. & dū iret ad
eccleſiā.S.Sebaſtiani:diabolus in eā : imo legio demo
nū itrauit:quā poſtea.S. Fortunatꝰ ep̄s tudertinꝰ a de
monibꝰ liberauit.Quoſdaȝ temerarie audacie rōne.ſic
itrauit diabolus abbatē Iſaac idebite in maxillā pcuti
entē.ut dic Greg.3.dialogoꝝ lib. Quoſdā rōne dece-
ptiōis & fallacie. & ſic diabolus idola ſubitrauit:& in
trat ut hoīes decipiat & illudat. Quoſdaȝ rōne ipōnis
criminis falſo & iſamie.& ſic pl'es itrauit mulieres : q̄ di
uerſos ſcōs iſamarūt : & ſpālr eā q̄ btm̄ Machariū:in-
famauit eā ipregnaſſe.ꝑut i uitis hr ſcōꝝ pſ̄uȝ. Quoſ
dā rōne opōnis nefarie.ſic filiū pfecti romani: q btām
Agnetē ɔtingere uoluit polluto amore.ut dic Ambro-
ſius.ut eā.ſ.defloraret. Quoſdā rōne ipietatis & iclem̄
tie.ſic pȝ de pluribꝰ q martires afflixerūt.ſ.de Paulino
in legēda ſcōꝝ Proceſſi & Martiniani. de Lucretio in
legēda ſcōꝝ Simplicii Fauſtini & Beatricis. de Publio
ut hr in legēda.S.Anaſtaſie.& ſic de aliis.Quoſdā rō-
ne oñſiōis diuine iuſtitie.& ſic diabolus itrabit ātixp̄ȝ.
Aliis de cauſis diabolus & accepit aliquos & ſubitra
uit.ut pȝ legēdas itueētibꝰ:de qbꝰ ad pn̄s nō eſt ſermo
breuitatis cā.Et q pdicta ſufficiūt ad nr̄ȝ ꝓpoſitū:btūs
F.ne quoquo mō nō ſolū diabolus eū tāgeret:imo nec
idipm q̄tū eſt rōne ſui & pſatoꝝ: effec ɔtraria pdictis
oio pagēdo.Ipe.n.ɔtra iobiaȝ fuit deo obediētiſſimꝰ:
ut dcm̄ eſt ɔformitate.vii.huiꝰ lib. Mādata dei ſerua-
uit & ɔſilia:ſocio & aliis ꝑmittēdo obediētiā: ꝑmiſſa

ſeruauit.ut dic ps.vi.legēde maioris.Cōtra malicia fu
it deuotiſſimꝰ:Ieſus.n.ut mirre faſciculus aſſidue itra
cordis ubera morabat: & nihil amabat aut ſciebat niſi
xp̄ȝ & hūc crucifixū.i.Cor.2.Cōtra neqtiā mūdiſſimꝰ
.ſ.a pctō.remiſſa.n.ſunt ei oia pctā: uſqȝ.uȝ.ad q̄drā-
tē nouiſſimū.ut dic.iiii.ps legēde.Cōtra igluuiē abſti-
nētiſſimꝰ uix ſumēdo necaria ſuſtētatiōi nature. ꝑut
dic.v.ps legēde maioris.Cōtra ſupbiā humilimꝰ & in
ſuis oculis abiectiſſimꝰ: cū uas ſcificatiōis electū eēt:
ſe maximū pctōꝝ fatebat. ut dic.2.ps legēde maioris
Cōtra laſciuiā caſtiſſimꝰ:cū uirgo eēt corpe : tn̄ carnē
crucifixit cū uiciis.ut dic.v.ps legēde maioris.Contra
audaciā dei timori ſubiectiſſimꝰ:nulli iniuriā faciēdo:
& ſibi factas libēter ſuſtinēdo & appetēdo. ut dic.vi.
ps legēde maioris.Contra fallaciā ueraciſſimꝰ.: hypo
criſim & oēȝ duplicitatē abhorrēdo & declinādo: ac de
fectꝰ latētes publica ɔfeſſiōe detegēdo. ut dic.vi. ps
legēde maioris. Cōtra iſamiā deteſtator iſamātiū ſin-
gulariſſimꝰ:ɔtra tales mira ſeueritate ꝓcedebat & uo
lebat ꝓcedi.ut dic.viii.ps legende maioris.& uolebat
reddi talē oibꝰ notabilē:ac cenſebat talē habitu ordis
ſpoliādū. Inſup de oibus meliꝰ q̄ de ſe ſp ſentiebat. &
ſic eē dicebat.ut dic.vi.ps legēde.Cōtra imiſericordiā
ipſe fuit clemētiſſimꝰ & benigniſſimꝰ.Clemētiā habu
it igenitā:quā xp̄i charitas duplicabat:oibꝰ qbꝰ nō po
terat manū exhibebat affectū. ut dicit.viii.pars legde
maioris.Cōtra mala opa fuit uita ſciſſimꝰ:de cuiꝰ ſci-
tate dicet ɔformitate.13.huiꝰ.2. Cōtra dei diſplicētiaȝ
ipſe fuit deo acceptiſſimꝰ.ut dcm̄ eſt ɔformitate.xiiii.
& dicet ɔformitate.xi.huiꝰ.2. & in ſignū acceptatiōis
i oibꝰ fuit exauditꝰ: & p aliis ſcis a xp̄o ſtigmatizatꝰ.
Quia igitur btūs F.ſic pegit:ſic a ſe diabolū effugauit
(ut diabolus habuit dicere.D.Bartholomeo de romā
diola prius aduocato in romana curia:& demū ɔuerſo
& facto de tertio ordie bti F.) q ad tres dietas ad ip
ſuȝ nō ualebat accedere.Et q dictꝰ diabolus pl'a ha-
buit dicere de btō F.& ordine ipſius tā rōne pſatoꝝ q̄
oñſiōis effugatiōis diaboli a btō F. pſata ſunt hic ſcri
bēda. Et h qd hic dr ualet et ꝓ fructu & ɔformitate
2.pmi lib.ubi oñdit q b.F.fuit a dn̄o ſingulr deſtina-
tus.& ꝓ ɔformitate.3.tertii lib.de ſtigmatizatione bti
F.hoc et ualȝ.Signū q b.F.diabolū uicerat erat q bti
F.pn̄tiā p pl'es dietas fugiebat:qd patuit ipſiꝰ demo-
nis ɔfeſſiōe facta dicto.D.Bartholomeo de romādio
la:q pus erat aduocatꝰ:ſȝ tūc diuina gr̄a reſpectꝰ ſub
habitu tertii ordis bti F. dignos fructꝰ pnie pagebat.
Hic.D. Bartholomeꝰ btō F.fuit notiſſimꝰ:adeo q ei
btūs F.ɔceſſit q poſſet frēs ad ordinē recipe: eiꝰ ſctā
uita ɔſiderata & dුotiōe.In huiꝰ.D.Bartholomei do
mo erat q̄dā puella a demone obſeſſa: p quā demō da
bat rn̄ſa ſciſcitātibꝰ.Hic demō p tres dies ſiluit:nec re
ſpōſa ſolita ulli dedit:q̄rta die uenit ipſe btūs F.ad do
mū dicti.D.Bartholomei:& die qnto uerſus lōbardiā
iter ſuū cepit aggredi.Quo per dietā elōgato a pdicti
d.Bartholomei hoſpitio: demō cepit more ſolito loqȝ:
quē corā.xl.& ampliꝰ pſonis dictꝰ.D. Bartholomeꝰ i
terrogauit:cur tot diebꝰ pter morē tacuiſſet:cui demō
rn̄dit.Poſtq̄ hic Frāciſcꝰ ad talē collē applicuit: a quo

Quibꝰ de cauſis diabolꝰ intrat hoīes.

colle ad domũ dci.D. Bartholõei tridui iter erat:& to
tã iſtã regionẽ trãſiẽs ad qdã caſtꝶ lõbardie puẽit:ad
qd ipſa die q̃ a domo dci Bartolõei recedẽs ipe puẽit:
fui uehemẽtiſſime oſtrict⁹:& itm̃ aſſlict⁹:q loq nõ po
terã ut uidiſtis.Ad quẽ Bartholome⁹. Nũqd tant⁹ eſt
hõ iſte q pp eũ tanta & talia poſſes pati.Ad quẽ de-
mon.uere tãtus eſt q tot⁹mũdus ſcitatis ei⁹ eminẽtiã
nõdũ nouit.dico.n.tibi q nullũ fcm̃ ichoatũ eſt in mũ
do ex quo ille ueſter xp̃s paſſus ẽ:de quo tm̃ horrorẽ
& terrorẽ cõcepint uniuerſi exercit⁹ iferꝶ: ut cor ei⁹
itellexerũt fixũ eẽ in ſuo ꝓpoſito.Cui.d.Bartolõe⁹.Si
igit tãt⁹ẽ iſte & tã ardua ichoauit:nũqd uos aliqd de
ei⁹ aduẽtu pſciuiſtis:Vere ait demõ h⁹ pñtia nõ erat
nobis nota añq̃ iſte icipet.ex multis tñ expimẽtis pre
ritis tpib⁹habitis aliqd ſile futuꝶ timebamus:q de⁹
nũq̃ hũanũ gen⁹in tãta erroꝶ caligie & ſalutis deſpa
tione reliqt:qn ei aliquẽ uel aliquos mitteret: p quos
ab erroꝶ cecitate ad lumẽ ueritatis: a pcipitio ad uiã
ſalutis ipꝫ reduceret. Vñ poſt pctm̃ pimoru peñtiã qñ
ois caro corrupat uiã ſuã miſſus eſt Noe:in quo ſemẽ
iuſtũ ſaluatũ eſt. Poſt quẽ gñe hũano idolatrie tãdem
dedito:& uni⁹ dei cultũ p totũ mũdũ relicto miſſus ẽ
Abraã.Poſt quẽ Moiſes:poſt quẽ pp̃he:poſt quos ul-
timo ipe xp̃s.Nũc ergo aiaduertẽtes mũdũ tot errori
bus obcecatũ tot ſcelerib⁹obuolutũ adeo q ia a ſalu-
tis pauciſſimis iã patebat:coniiciebam⁹ ex prentis ha
bitis argumẽtis aliquẽ a deo mittẽdũ:cui⁹ uita & do-
ctrina mũdo innoteſceret uia uite.Inſpiciẽtes igit hunc
Frãciſcũ ſuãq; pñiaꝫ in tãto feruore ſpũs ichoãtẽ:ice-
pimus nobiſcũ igrere ſi hic eẽt quẽ timebam⁹ad ſalutẽ
hoium deſtinãdũ: quẽ tñ hoieꝫ idiotã & ſimplicẽ attẽ
dẽtes mirabamur ſi p hũc talia patrari poſſent.Cũ iã
tñ ei⁹ feruorẽ tã ualidũ uideremus:ac uirtuoſarũ opa
tionũ ſuarũ ipugnatiões euidẽtiſſimas ac fortiſſimas
ſentiremus:hũc p certo eẽ intellex imus:cui⁹aduẽtũ
ãtea timebam⁹.Quo idubitãter cõpto:pnceps nr̃ nos
ſimul adunauit noſq; ſic alloq exorſus ait. Intuẽs de⁹
pr̃ gen⁹ hũanũ totiẽs ab ipſo reductũ:nũc grauiorib⁹
q̃ añã erroꝶb⁹ iterato iuolutũ:irat⁹cogitauit ipm di-
ſpdere.Cui⁹ irã & ſniam mitigatur⁹ fil.⁹ pñi aſtitit ro-
gãs ut nũc mũdo parcere dignaret: obligãs ſe i mũdo
paſſionẽ ſuã renouaturũ:& aliquẽ p quẽ hũanũ gen⁹.
redimeret miſſurũ.Vñ dñs Barhtolome⁹demõi dixit.
Quõ paſſio xp̃i ẽ i hoie hoc renouãda: nũqd iſte Frã
ciſcus ſicut & xp̃s p humano gñe patiet:Cui demon
Adhuc iquit notũ erit toti mũdo q̃lr xp̃i paſſio in hoc
hoie renouabit.Hoc aũt dixit demõ p bienniũ añq̃ ei⁹
ſacro corpi eſſent ſtigmata ipreſſa crucifixi.Et adiecit
demõ.Poſt hec intulit pnceps nr̃. Nũc ergo h hõ miſ
ſus a deo icepit & pſpabit & exaltabit & multiplica-
bit ualde & inualeſcet uirib⁹cõtra nos:nec ei reſiſtere
poterimus qn plures quos iã qetos poſſidebam⁹ iure
nobis auferat:nr̃aq; uirt⁹ & potẽtia p ſuã ſuorũq; po
tentiã ualidiſſime pſternat:ſꝫ ipugnandi eos uiã repe-
ri per quã & feruor in eis ſpũs minuet: & aliorũ deuo
tio erga ipſos.Cũq; ad hoc deducti fuerint ut a priſti
no ſtatu uideant qñ cino excidiſſe: tũc ſurget un⁹ iter
eos de cui⁹ induſtria & uita parua añ opinio hẽbat:q

ad tantã perfectionẽ attinget:q ſatis maiora faciet q̃
Frãciſc⁹.Huic uirgo frequẽter apparens: familiari allo
cutiõe de ſua ſuorũq; frũm & ceterorũ cõuerſatiõe &
recuperãda iã q̃ſi perdita pfectiõe iſtruet:& due par-
tes toti⁹ orbis uirorũ ac mulierũ in pprijs habitantes
domib⁹ h⁹ ordis:dignos pñie agent fructus.His igit
ait demon ratiõe pncipis ui coactis:ad hoꝶ hoim inũ
ipugnationẽ uires nr̃as direximus: ſꝫ contra eos mini
me poſſumus pualere.In tali.n.ciuitate erãt multa mi
lia demonũ ad decipiẽdos & ipugnãdos ipſi⁹ incolas
aſſignata: q relicta ois ciuitatis multitudine ad impu
gnãdũ ſolũ qnq; trẽs hui⁹ ordis q illic ad habitanduꝫ
ꝯuenerãt unanimiter cõuenerũt:nec tñ eos deicere po
tuerũt.Vñ hũc totũ nr̃m conatũ & ſtudiũ direx im⁹ cõ
tra ipos.Hec dixit demon pdicto dño Bartholomeo.
Quib⁹dictis apparet qd dcm̃ eſt btm̃.F.adeo uicĩſſe
demões:q ab eius fugerẽt pñtia.Id ipm alius diabo-
lus dixit cuidã baroni: q oẽs ad mortẽ bti.F.acceden
tes:appropinquare nõ potuerũt p multitudine angelo
rũ.Et alibi habet q alter diabolus habuit dicere q p
decẽ miliaria circũcirca btõ.F.appropinquare nõ po-
terãt p multitudine angelorũ eũ cuſtodiẽtiũ.Et q ipe
pr̃ a ſe pmo excuſſit diaboli dñium.ſecũdo opa & ter
tio q̃ ſubdũt homies diabolo ut uiſum eſt: Hinc eſt q
de⁹ btõ.F.hãc grãm cõtulit:q nõ ſolũ a ſe:ſꝫ etiaꝫ ab
aliis malignos ſpũs eiecit & fugauit.Quia.n.uirtuoſe
eos uicit:cõtulit ei deus ptãtẽ ſuper demonia ut ea ad
libitũ a fidelib⁹ ꝓpulſaret. Et ſic eẽ dicit ſecũda pars
huius cõformitatis.Frãciſcus efugator.ſ. demonum a
ſe & ab aliis.Et q tã in pmo libro conformitate.vii.q̃
hic uiſum eſt:qñ a ſe abiecit uidẽduꝫ eſt nũc ſuccincte
qñ demones ab aliis ꝓpulſauit.Non eni uno mõ ſed
pluribus ipſos expulit:& a ſe & ab aliis. Abiecit dia-
bolũ a ſe.Primo in bono opere incepto pſiſtẽtia.dũ.n.
eſſet ſecularis & uiã incepiſſet dñi perambulare:dia-
bolus eidẽ apparẽs minatus eſt:q niſi ab icepto deſi-
ſteret eum pcluũ redderet & gibboſum. Sed btũs.F.in
ꝓpoſito permanẽdo & diabolum expulit nec gibboſus
fuit.Secũdo patiẽtia. in ſcõ Damiãno grauiter afflict⁹
ifirmitate oculorũ:p totã q̃dragẽſimã demones in ſpẽ
murũ inqetarunt eũ qeſcere nõ ſinẽtes.quos tãdẽ pa-
tiẽtia efugauit.Tertio ſua uilipẽſiõe et abiectiõe:i ec
cleſia ſci Petri de Bouario. iuxta treuiũ cum de nocte
poſt orõnẽ uellet qeſcere nec demones cuꝫ ſinerẽt: di
xit ad eos q de ſe facerẽt qcqd uellẽt:q nullũ hoſteꝫ
hẽbat maiorẽ corpore ſuo. unñ percutiẽdo uindicarẽt
eũ de inimico ſuo.Quod audiẽtes demones abſceſſe-
runt.Quarto carnis afflictione.In heremo de Sarciano
tẽpore niuiũ et magni algoris imerſus in ſoueam niue
et glacie plenam:carnis incendium eum diabolo efu-
gauit.Quinto humilitate:i ſeruiendo horribiliſſimo le
proſo:ac eum ſumma humilitate lauando:et manibus
contrectando: diaboluꝫ ab eo cum lepra emiſit.Sex-
to pietate.compaſſiõe mot⁹ et clementia ciuitatẽ Are
tii plenã demõib⁹ ad mutuã cedẽ ciues ipellẽtib⁹: ſuo
iuſſu expellẽdo liberauit.Septio panis bñdictiõe.bucel
la panis a Frãciſco bñdicta & poſita in eius ore demo
niũ patiẽtis:ipꝫ ab eo repulit. Octauo orõne.multos

tiēs in oſone cū diabolo luctamē habuit: ſꝫ ui oſonis
eū ſubiecit. Nono uerbo ſuo & uocatione. ſociꝰ ꝓpriꝰ
mādato bti.F. ceruical ubi erat diabolus e cella feren
do rigeſcēs a diabolo: uocatiōis pris dū audiuit uocē:
ſtatiꝫ a diabolo eſt dimiſſus. Decio ꝓuiſiōe. Ffeꝫ Ruf
finū a diabolo deceptū: frēm Leoneꝫ & quēdā aliū ab
hoſte tētatiōe ſpūs afflictos: btūs.F. ſua ſacra ꝓuiden
tia libauit. ut dcm̄ eſt lib.i. cōformitate.viii. & ꝯformi
tate ꝑma hꝰ ſecūdi libri. Vndecio ꝑcepto & iuſſiōe. in
ciuitate caſtelli imperādo demōi uexāti mulie reꝫ: & in
ſcō Gemio alteri mulieri ſic patiēti ab eis ipꝫ repulit.
Duodecio crucis ſignatiōe. Nā mulierē a diabolo poſ
ſeſſam q̄ multa de bti.F. ſcitate dixit: btūs.F. ſignādo:
ab ipſo diabolo liberā reddidit: & multos alios ſic eri
puit. Ffem Angelū ſuum ſociū ꝓpter timorē demonuꝫ
nō ualētē ſtare ſolū de nocte: ſignatū a ſe ſolū miſit in
mōtē ualde altū: & mādauit ut diceret. Supbi demōes
oēs uenite ad me modo & qcqd poteritis facire mihi.
Quod cū egiſſet nec aliqs demō ueniſſet ad eū: deīdē
ipauidus eſt effectꝰ. Btūs.F. aliqñ a demonibꝰ ſic fuit
oppſſus ut diceret fribꝰ. ſi ſcirent frēs tribulatiōes q̄s
faciūt mihi demōes: nullus eēt eoꝝ q nō magnā pieta
teꝫ & cōpaſſionē de me hrēt. Et iō multotiēs dicebat
ſociis: q nō poterat de ſe ſatisfacere ſociis & fribꝰ: &
oñdere eis aliq̄ familiaritateꝫ ſic frēs ipſi deſiderabāt.
Semel fuit p plures mēſes grauiſſima ſpūs tentatione
uexatꝰ: adeo ut ſe putaret a xp̄o derelictū: ſꝫ dño ſi-
bi apparēte et dicēte illud euāgelii. ac exponēte. Si ha
bueritis fidem ut granuꝫ ſinapis & dicetis mōti &c. q
mōs erat tēptatio: fuit ab ipſo dño ab oī tēptatione li
beratꝰ. Ffeꝫ iobediētē apud ſcām Mariā de Angelis a
diabolo ſubactū p itemūciū cōmonēdo ut obie ſe ſub
mitteret ab ip̄o hoſte libauit. Obſeſſuꝫ uidit btūs.F. a
magno demonū exercitu locū ſcē Marie de angelis: &
quēdā frēꝫ ꝯtra aliū iniq̄ meditātē data ex hoc demōi
lqādi uia cepiſſe: neꝝ btō.F. frēꝫ ꝑfatū arguēte: a dia
bolo recognoſcēdo culpā: eſt libarꝰ. A pluribꝰ aliis. uꝫ.
frē Ricerio miniſtro Marchie. ut dcm̄ eſt lib.i. ꝯformi
tate.viii. tractatu de ꝓuicia Marchie: tētatiōnē ualidiſ
ſimā diaboli remouit crucis ſignaculo ꝯſignādo: & ſic
ab aliis mirificꝰ uir Frāciſcꝰ repulit demōis laq̄os inſi-
dias & tētatiōes: & xp̄o deo amicos & ꝯplices reddi-
dit & decoratos oī pfectiōe. Sic ergo ſuccīte declatio
iſtius ſcde ptis pꝫ. uꝫ. q btūs.F. fuit effugator. ſ. hoſtis
demōis ñ ſolū a ſe: ſꝫ ēt ab aliis. Ad laudē xp̄i. Amē.

¶ Fructus.x. & cōformitas &.xxii. in ordine. Ieſu aq̄
ꝯuertit. Frāciſcus cōmutatur. Exp̄ō ꝑme partis. uꝫ.
Ieſu aqua ꝯuertit.

PRimum miraculū qd̄ egit
nr̄ ſaluator dñs Ieſus xp̄s
fuit in Chana Galilee: qñ
aquā ibideꝫ dictis btē Ma
rie mr̄is ſue dñtis uinū nō
hñti in uinū optimū cōmu
tauit. Et q circa iſtud mi-
raculuꝫ dicta ſunt plura in
ope a me edito d̄ uita btē
Marie fructu.xvi. uide ibi. attñ nōnulla alia h̄ tāgen
do p expōne ꝑme partis hꝰ cōformitatis decie iſtiꝰ ſe
cūdi libri: &.zz. in ordine: Añ oia (ꝑſuppoſito q ut di
cit Io.ca.z. Hoc fuit initiū ſignoꝝ Ieſu) Querēdū ē ꝑ
oibꝰ: q̄re dñs Ieſus uoluit eē ꝑmū ſuū miraclꝫ i muta
tiōe aq̄ in uinū: & potiꝰ facere in elnto aq̄ q̄ aliis elm-
tis. ¶ Et rñdēdū mihi uidet q h̄ fecit multis de cāis:
& h̄ ſi attēdat qd in ſacro elequo p aq̄ & qd p uinū im
portat. Aqua. n. aliqñ iportat pctm̄. Iuxta dcm̄ pſalmi
ſte. Intrauerūt aq̄ uſq̄ ad aiam meā. ꝑs. lxviii. Iſta eſt
aq̄ q̄ cōuertit in ſanguineꝫ: & putreſcit. Exo.vii. in qua
Pharao. i. pctōr ſubmergitur. Exo.xiiii. & eſt ſalſa.iiii.
R.z. & peſſima. uinū accipit ꝓ ip̄o baptiſmo quo hō
a pctō lauat & mūdat. gen̄.xlix. hr̄. q lauabit. ſ. hō in
uino ſtolā ſuā. Ad ꝓpoſitū dñs Ieſus xp̄s uoluit ꝑmuꝫ
ſuū miraclꝫ oñdere cōuertēdo aq̄ in uinū. uꝫ. ut oñde
ret miraclꝫ uiſibile in aq̄ qd̄ mirabile & iuiſibile pege
rat in aq̄. ſ. baptiſmi. Dñs. n. baptizatꝰ fuit añq̄ ꝑdica
re icepet: & miracla uiſibilr oparet ut. uꝫ. aq̄ ſcificaret
ſuo cōtactu: & oñret fideles aq̄ baptiſmi loti: p inuiſi
bile miraclꝫ a pctō tā originali q̄ actuali ſi qd̄ ieēt mū
darēt. In baptiſmo ſiqdē miraclꝫ fuit uocis pr̄ne itōa
tio. ſpūs ſci in ſpē colūbe deſcēſio. Et iuiſibile miraclꝫ
ſuo ꝯtactu ſaluifico aq̄ ſcificatio: ꝯcedēs aqs baptiſmi
lotionē a quolꝫ pctō qd̄ inuenit. Et quēadmodū aq̄ p
ſui depuratōeꝫ a ſole uertit in uinū: ſic aq̄ baptiſmi uir
tute ſolis iuſticie in uinū. i. mūditiā uertit. Ad oñdēduꝫ
ergo q iuiſibilr & miraclo ſe aq̄. i. pctm̄ uerterat in ui
nū. i. mūdiciā: uiſibili & ꝑmo miraclo uoluit ꝑdcā oñ-
dere aq̄ ꝯuertēdo i uinū. Sꝫ aduerte q ſex idrie plene
aq̄ i uinū ꝯuertūt: q ſex modis ꝯtigit pecca e. uꝫ. cogi
tatiōe & delectatiōe omiſſiōe ꝯſenſu uerbor & ope. Si
qs ergo ꝑfatis mōis ſe aq̄ pcti iplcſiꝫ: & ad baptiſmū
debite accedat: purgat ab oibꝰ & i uinū cōuertit: qa in
ꝯſpectu dñi uinū mūdū hr̄ & tenet. ¶ Scda cā q̄re ꝑ-
fatū miraclꝫ ꝑmū eē uoluit: ē ut p eiꝰ ꝯpōneꝫ oñderet
ad qd uenerat & carnē accepar. uenit. n. ut dīc apl̄s. ut
nos redimeret ab oī pctō: & faceret nos ppl̄ꝫ accepta
bilē ſectatorē bonoꝝ opeꝝ. i. ad Titū.z. quare & aq̄
pcti i uinū ꝯuertere. Lauit. n. nos a pctis nr̄is i ſaguie
ſuo. Apoc.i. uenit ut doceret nos de regno dei: q ad h̄
miſſus fuit. Mar.xv. Dñtiā doctrine xp̄i ad doctrinā
alioꝝ oñdere uoluit i aq̄ & uio: qa doctria aliorū ē iſi
pida ut aq̄ utpote aialis & terrena & terrēa ſapiēs: do
ctria xp̄i ē uinū dulciſſimū iebriās corda audiētiū: ut-
pote pr̄is celeſtis et de deo. uñ i eiꝰ laudē dicebāt eiꝰ
hoſtes. Nūq̄ ſic locutꝰ eſt hō. Huiꝰ uini. i. doctrie xp̄i
Magdalena deguſtata dulcedīe ad pedes eiꝰ ſedebat.
Aq̄ in uinū xp̄s uertit: qñ hoies ſua doctria fec̄ doctri
nā mūdanā deſpicere & ſuāſeq: & ꝯñr uinū celeſte de
guſtare. Et ſic fcm̄ fuiſſe. hr̄ Actu.xix. q multi q uana
fuerāt ſecuti: libros cōbuſſe rūt & Paulo adheſert. Do
ctrina hūana ē iſipida & ſine humore gr̄e: qa nō pdu
cens ad uitā eternā: & ſic nō perducēs ad uinū letifica
tionis niſi xp̄s eā ut aquā in uinum conuertat. ¶ Ter
tia de cauſa aquā in uinū cōmutādo ꝑmū egit miracu
lum: ut oñderet nouū teſtamentū ab ipſo condendum
qd̄ differret a ueteri. uetꝰ. n. erat ut aq̄ nō clara: utpo-
te figuris & uerbis ꝓphalibꝰ obuolutū: eratq̄ꝫ amarū

de miraculo ꝯuerſionis aque i uinum.

utpote graue & iportabile (ut ait petrus) ad ſeruãdũ
& portã ſũ. Sꝫ nouũ eſt ut uinũ letificãs. Nõ qa ut dicẽ
xp̃s. Mat.xi. Iugũ meũ ſuaue eſt & onus meũ leue. Ad
oñdẽdũ uet⁹ teſtm̃ cõuerſuꝫ & iplctũ in nouo: q̃ ama
ritudo & grauitas legis in ſuauitatẽ p ipꝫ cõuertẽda:
ꝑmũ miraculũ egit aq̃ ɔuertẽdo in uinũ. ¶ Quarta cã
cũ aq̃ tribulatiõnẽ ſignificet dñte Dauid. ps.xvii. Aſſum
pſit me de aqs multis &c. & ps.123. ubi tribulationeꝫ
imẽſam aq̃ itollerabilẽ uocat: in uinũ dñs aq̃ mutauit:
ut ipſi ſci apl̃i corã qbus ſpãlr fiebat miraculũ oẽm tri
bulationẽ libẽter p xp̃o ſuſciperẽt & ſuſtinerẽt: cũ eis
ois tribulatio p xp̃o ſuſcepta cõuerti deberet in uinũ
.ſ. conſolationẽ & gaudiũ. ipſo eis dñte. Mat.v. Bti eri
tis cũ maledixerint uobis hoies & perſecuti uos fue
rit &c. ppter nomẽ meũ. Et Io.xv. Triſticia ura ɔuer
teẽ in gaudiũ. Et nõ ſunt ɔ̃digne paſſiões hui⁹ tẽporis
ad futurã gloriã q̃ reuelabit in nobis. Quita de cã hoc
miraclm̃ xp̃s egit ut oñderet q̃ miracl̃a cũ ſint atteſtã
tia diuinã potẽtiã: nõ debẽt fieri niſi put tp̃s reqrit &
negociuꝫ: q̃.n. uinũ deficiebat in nuptiis: nec ifirmitas
aut mors ſeu alia materia occurrebat ad faciendũ mi
racula: neccitati q̃ inerat .ſ. de defectu uini: ſua puidẽtia
occurrit aq̃ cõmutãdo in uinũ. ¶ Sexta cã. Cũ xp̃s plu
res apl̃os de aq̃ ubi inerant ad piſcãdũ uocaſſet. ut pꝫ
Mat.iiii. uoluit in ip̃o elẽto aq̃ miraculuꝫ facere: ut qa
eẽt oñderet eis: & ad fidẽ ponẽdã in ipꝫ totalr aiaret:
qd̃ & fcm̃ eſt ut fcm̃ in fine oñdit euãgeliũ. ¶ Septia
de cã id miraclꝫ fecit: q̃ ſic ſua mr̃ hũilr & iſtãter fieri
poſtulauit. Et ſic p ipſaꝫ carnẽ ſumẽdo: mũdo inotuit:
ſic ei⁹ pce miraculũ faciẽdo: q̃re eẽt potẽtie ſe hoibus
decl̃auit. Quo oñdit uirgieis pcib⁹ aq̃ pctã .ſ. & tribu
lationẽ oẽꝫ nob debitã: in uinũ trãsferre purgatiõis &
letificatiõis. ¶ Octaua cã ut cũ nuptie qb⁹ xp̃s inter
fuit nuptias ſignificent eternales: ibiqꝫ ſit ois miſerie
depoſitio & ois cõſolatiõis cõceſſio: ad id ſigñandũ &
exprimẽdũ in nuptiis dñs aq̃ in uinũ cõuertit. Plures
alie cãe & cõgruẽtie poſſent adduci ſꝫ pdcẽ ſufficiant.
Vt ergo uideaẽ de iſto miraclo xp̃i aliqd: ſũt aliq̃ ulte
ri⁹ idagãda. ¶ Primũ eſt ubi fcm̃ eſt: & ut dicit euãge
liũ. Io.2. q̃ in Chana galilee. Ecce loc⁹ apt⁹ diuio mi
raculo & pñtie dñi. Chana zelus iterptaẽ. Galilea ue
ro trãſmigratio interptaẽ. ubi eſt amor & zelus dei ibi
de⁹ adeſt. rõ qa charitas fecit eũ hoieꝫ. A fortiori facit
pñtẽ ubi ipſa ẽ & zelus dei. Stat.n. dñs in medio diſci
puloꝝ & in ſuo noie cõgregatoꝝ. Mat.xix. ac a mũdo
trãſmigrãtib⁹. ut pꝫ i apl̃is ſemp adeſt uſqꝫ ad ɔſuma
tionẽ ſeculi. Mat. ulti. Sꝫ qb⁹ ſe dñs mãifeſtat regẽ eẽ
potẽtẽ & dñꝫ uirtutũ & glorie: niſi ei⁹ zelãtib⁹ hono
rẽ? Pꝫ in Helia. iii. R. i. q zelãdo zelũ dei in Oreb: dei
pñtiã meruit ſentire & uidere. Dicit ergo euãgeliuꝫ q̃
dñs miraclꝫ fecit in Chana galilee. ecce loc⁹. Fecerat
de⁹ miracl̃a magna in plurib⁹ aliis locis: ſic in egipto.
put hr̃ in libro Exodi in mari rubro i deſerto: & ſic &
aliis locis. ut pꝫ ex ſerie ſacre ſcripture. Sꝫ ad cõmutã
dũ aq̃ in uinũ locũ elegit Chana galilee: ut declaret q̃
dei honorẽ zelãtib⁹ aq̃ ois tribulatiõis in uinũ cõſola
tiõis mutaẽ: qa ut dicit apl̃s. Diligẽtib⁹ deũ oia coope
rantẽ in bonũ ad Ro.viii. ¶ Scdm̃ uidẽdũ ẽ de tẽpore.

Quare in
[C]hana ga
[li]lee aqua[s]
[x]ps ɔuer[tit]
in uinũ

Et dicit euãgeliũ q̃ tpe nuptiaꝝ: qa iqt: Nuptie facte
ſunt. Vbi libet iquiri. Primo an decuit xp̃m & .b. Mariã
nuptiis adeſſe: cõſideratis leuitatib⁹ & aliis q̃ fiũt in
nuptiis cõtter: cũ xp̃s & maria eẽnt oi ſcitate pleniſſi
mi & pfectiſſimi. Rñdeẽ q̃ acceſſus xp̃i & marie ad
nuptias in nullo eoꝝ derogat ſcitati. Xp̃us n. acceſſit
ad nuptias multis de cãis. Primo ut ſacm̃ mrĩmonii p
Adã pconizatũ a deo inſtitutũ p ſcõs ptriarchas & p
phas debite ſeruatũ bonũ & licitũ declaret: ɔtra futu
ros hereticos .ſ. manicheos ip̃m ut malũ ɔdẽnãtes. Se
cũdo: qa Ioãnes cui⁹ erãt he nuptie xp̃i erat frater: &
dñs Ieſus mũdo erat not⁹ miraculis & pdicatiõe. iõ ſi
bi non derogabat in aliquo talis ad nuptias acceſſus.
Tertio acceſſit teſte Ieronimo & Augu. ut ſpõſuꝫ Ioã
nẽ ad ſtatũ uirginitatis uocaret: ac uirginẽ digniſſimũ
ɔſecraret. Quarto. qa.n. dñs Ieſus nõ ſolũ uẽit ad in
formãdũ pfectos ſꝫ ẽt ipfectos: q̃re in ſuis actibs cõ
formis uoluit eẽ utriſqꝫ: pfectis ſe uirginitatis exẽplar
pbẽdo: ipfectis q uirginitatẽ ſic nõ pñt ſeruare: mrĩ
monii ſacm̃ licitũ eẽ eis decl̃ando: in nuptiis pſonalr
aſſiſtendo. Erat.n. mũdi ipſe monarcha: q̃re legẽ dare
decebat pfectis & ipfectis. Virginitatis pfectis: mrĩ
mon i ipfectis. Quinto xp̃s ut uenerat ſanare uocare &
ſaluare tã uirgies q̃ cõiugatos: q̃re & i licitis cõforma
re eis ſe poterat. Sexto cũ xp̃s eẽt ſcũs ſcõꝝ & ſic btã
Maria: ad ſcificãdũ nuptias & recũbentes acceſſit: qd
& fecẽ in ſpõſo ſcdm̃ Ieroni. & diſcipl̃os q crediderũt in
eũ. Septio ut oñderet q̃lr nuptie eẽnt celebrãde: & q
uocãdi: qa nõ diſcoli & diſſoluti ſꝫ dei timoreꝫ hñtes.
Ad has.n. nuptias xp̃s maria & diſcipuli acceſſerũt. Sꝫ
btã maria ad nuptias acceſſit pmo q̃ attinẽs ſpõſo .ſ.
Ioãni utpote ei⁹ matertera ſcdo qa cũ ipſa i nũero eẽt
aſtrictoꝝ mrĩmoniali federe: & ſi nõ corpis ɔiũctiõe:
qd̃ in ſe ſuſcepit in aliis ɔdẽnare nõ decebat. tertio ut
oñderet q̃ ſtat⁹ mrĩmõialis cũ ppetua uirginitate ſta
ret & eẽ poſſꝫ. ut ſic fuit in ſe et in Ioſeph: ſic et fcm̃ ẽ
in his nuptiis .ſ. in Ioãne et ei⁹ uxore: ubi fuit traditio
corpoꝝ cũ puatiõe uſus ipoꝝ ppetua. q̃rto cũ ſtat⁹ uir
ginitatis tũc nõ eẽt publicat⁹ melior mrĩmõiali: q̃re ac
cedẽdo ad nuptias i nullo tali ſtatui derogauit. Plures
ſunt cãe alie tã de xp̃o q̃ de uirgie: q̃re nuptiis iterfue
rũt: de qb⁹ dixi in ope de uita btẽ Marie. fructu.xlvi.
Nec credẽdũ ẽ q̃ ubi xp̃s affuit uirgo Maria & apl̃i:
aliqd fuerit idecẽs & laſciuũ pactũ. Si.n. nuptie tobie
iũioris fiebãt cũ dñi timore. Tob.ix. a fortiori fuerũt
iſte nuptie in qb⁹ erat ſcũs ſcõꝝ xp̃s & .b. Maria ſciſſi
ma creaturaꝝ & ſci apl̃. O q̃les fuerũt he nuptie cõſi
deratis pſonis. Cõmẽdatũ fuit cõuiuiũ aſſueri qd̃ pe
git oib⁹ pncipib⁹ et ſeruis p cõiũctiõe et nuptiis He
ſter. ut hr̃ Heſt.2. Nõ ẽtñ ɔpãdũ huic ɔuiuio nuptia
li: ubi adeſt ipator celi et terre de⁹ deoꝝ et dñs dñan
tiũ: regia mũdi: et iudices ſeculi .ſ. apoſtoli. perſonis ta
lib⁹ dignificate ſunt he nuptie. Inſuper et miraculo p
mo xp̃i et uocatione ſpõſi Ioãnis ſecundũ Ieronimum
ad uirginitatis perpetuũ celibatum. Nullibi nec aliqñ
facte ſũt tales nuptie. ¶ Scdo uidẽdũ eſt de uerbis .b.
Marie. Quare btã uirgo nõ petiit a filio miraculũ fieri
expſſe: ſꝫ ſolũ iſinuauit. dicẽs uinũ nõ hñt. Rñdeẽ q̃

uirgo Maria cū fuerit prudētiſſima ſi expꝑſſe a filio pe
tiſſet miraclm: idebite fuiſſet uiſuʒ & uanaglorioſe ſi
expetere. Queadmodū dicit. Io.c.vii. ꝙ frēs xp̄i dixe
rūt ſibi. uade in Iudeā ut & diſcipuli tui uideāt opera
tua &c. Inſup ꝙ ipſa ſciebat filiū ſuuʒ deū eſſe cui oia
ſunt maniſeſta: & ɔſ̄ter piū & miſericordē: & q nō la
biis & uerbis ſʒ corde uult deprecari: ac ad Ioānē ma
gno ſerri amore: iſinuare ſoluʒ xp̄o uiſum eſt.b.Marie
ſieri. Sic.n.Maria & Martha ſorores dn̄i Lazarꝰ frater
earū infirmaref egerūt: ip̄m iſirmū inſinuātes dixerūt:
Dn̄e ecce quē amas iſirmat. Io.x. Dicit ergo.b.Maria
uinū nō hn̄t. q̄ſi dicat defectū iſinuo: ſʒ tu q deꝰ es ꝓ
uide de remedio opportūo. Quo uerbo oſ̄dit pruden
tia marie. ſciebat.n.in multilogo deū nō delectari nec
exaudire. q̄re paucis uerbis uſa ē: ſiſe faciēdi dū a deo
aliqd obtinere deſideramꝰ ꝑbēs nobis exēplū. Circū
ſpectio ſua ſtatiʒ ꝑpēdit de defectu: & de remedio ꝓ
uidit. Miſericordia ſua & pietas ad paupes: quoꝝ pau
piē aſpiciēdo ꝓuidere decreuit & fecit. Quo daf itel
ligi ꝙ q ipſam hʒ in ꝑcipuā reuerentiā & aduocatā in
nullo hʒ dubitare diffidere nec contriſtari: ꝙ ſua beni
gna pietate ſtatiʒ ꝓuidet & ſubuēit in cūctis. ¶ Ter
tio uidēdū & inq̄rēdū eſt de xp̄i rn̄ſiōe ſcā iſinuationi
btē Marie. Rn̄dit.n. Quid mihi & tibi mulier? nōduʒ
uēit hora mea. uidef.n.eaʒ ihonoraſſe tali mō loq̄ndi:
nō uocādo matrē ſed mulierē: ac ſe fore ab ipſa extra
neū inſinuaſſe. Rn̄def ꝙ dn̄s Ieſus & reuerēter ſe ha
buit & matrē honorauit & exaltauit ſic rn̄dēdo. ſic.n.
rn̄dēdo oſ̄dit: ꝑmo ꝙ oſ̄dit ſe ad ipſaʒ nihil hēre car
nalis affectꝰ ſʒ ſolū ſpūalis: ꝙ ei nō cōdeſcēdit ut mr̄i
carnali: ſʒ ut mulieri plene pietate uiſcerali. uñ in hꝰ ſi
gnū nō uocat eā matrē ſʒ mulierē. Ad gloriā mr̄is ē ꝙ
filiꝰ potius ſit ſpūalis q̄ carnalis: & ab oi affcū carnali
ſegregatꝰ q̄ eiꝰ oppoſitū: q̄re & uirginis Marie. ſecun
do ſic dicēdo oſ̄dit ꝙ nō ꝓpter uanāgloriā ſeu uanaʒ
ſuggeſtionē aut uanitatē aliq̄ miracula erat facturus:
nec blāditiis aut adulatiōibꝰ iclinatꝰ: q̄re ꝓ tāto hono
rabiliꝰ fuit matri. tertio ſic dicendo expꝑſſit ſe aliud ul
tra hūanitatē hr̄e. ſ. hēre deitatē & potētiā quā a mr̄e
nō accepat: & p ɔſ̄s ſe eē deū cui cōpetit miracula fa
cere: & ſic ad honoreʒ Marie eē ꝙ ip̄m deū genuerit.
q̄rto ſic dicēdo: ꝙ de nō hora fec horā ad faciēdū mi
raculū ꝑcibꝰ.b.Marie: ipſaʒ merito dignificauit: utpo
te ɔdeſcēdēs ei i petitis: & eiꝰ ꝑcibꝰ faciēs p āticipatio
nē qđ ꝓ tūc deꝰ nō ē facturꝰ. Sʒ cā uocat mulierē &
nō mr̄eʒ. uʒ. ab affcū pietatis & miſericordie: q̄ inclina
baf ad iopiā ſubleuādā ꝑſati ſpōſi. Nō.n. erat dura i
pietate: ſʒ tota dulcis & mollis pietate: & cū mulier di
caf a mollicie: eā tali de cā ſic uocare dignatꝰ ē. Sʒ qd
eſt qđ dicit nōdū uenit hora mea? Rn̄r ꝙ & ſi deꝰ oi
momēto & hora miraculuʒ teſte Augu. exerceat circa
creaturā: utpote in eſſe eā ɔſeruādo: attn̄ nō oia q̄ pn̄t
fieri miracula a deo circa creaturā opaf: ſʒ loco & tpe
& modis ɔgruētibꝰ. Pōt & alr̄ dici ꝙ hora nō erat. ſ.
nec̄itatis. Miracl'a fiēda erāt nec̄ario ꝓpter cōfirmādaʒ
ꝑdicationē: & qa xp̄s nō ꝑdicabat tūc: quare hora nō
erat. ſ. nec̄itatis: ſʒ hora fuit ɔgruitatis: ꝙ. uʒ. ad exau
diēdū ꝑces.b.Marie erat ſemp decēs & cōgruū. uñ.b.
uirgini ad exaudiēdū ipaʒ nec tp̄s expectat nec horā.
Sic ergo ꝑſatis pʒ de loco & tpe: qa i Chana ecce lo
cus et tpe nuptiaꝝ. Quo pʒ ꝙ mlt̄i aderāt huic mira
culo dn̄i. Et ſi euāgeliū dicat ꝙ Ieſus maria et diſcipu
li uocati ſunt ad nuptias: p hoc ēt daf itelligi ꝙ multi
alii affuerūt: qa nuptie erāt: et ſic miraclm xp̄i multis
inotuit aliis. ¶ Quarto uidēdū ē de mō quo miraculū
eſt a xp̄o celebratū: et dicit euāgeliū ꝙ btā uirgo poſt
rn̄ſionē xp̄i factā eidē: ac iternā radiationē de uolūta
te filii ad miraclʒ opandū: ait miniſtris. Quecūq3 dixe
rit uobis facite. O uerbū ſūme ſapie cōtētiuū. Expꝑſſit
nobis uirgo Maria pauciſſimis uerbis qūo a deo obti
nere poſſumꝰ qcq̄d uolumꝰ. iqt.n. ſi uultis obtinere a
filio meo qđ optatis tā ꝓ pn̄ti q̄ p futuro: documētuʒ
eſt ſalubeꝛrimū et ueriſſimū. uʒ. qcq̄d dixerit uobis fa
cite. ſic.n. pagēdo qcq̄d petetis fiet uobis ab ipſo. Nō
exaudimur a deo. rō qa documētuʒ uirgis nō ſeruamꝰ
·ſ. q̄cūq3 dic̄ xp̄s nobis faciendo: imo oppoſitū exerce
mus. non miremur ergo ſi nos non exaudit. Caſtitatē
ſeruare. obedientie iugū ſuſcipe. Māſuetudinē exhibe
re: miſericordiā circa miſeros et idigētes opari. Inimi
cos diligere: rectitudinē itētiōis tenere: uerbū ocioſuʒ
uitare. Carnis curā omittere: frēm corripe: ſe cuſtodi
re: iuſte agere: et toto affcū ad eternā pr̄iam anhelare:
et ſic de aliis q̄ in ſcō euāgelio mādat nec̄e eſt: ut ſic fa
ciēdo qđ petimꝰ ab ipſo ꝓculdubio hēamꝰ. Sʒ qd xp̄s
dicit ad miraclʒ opādū? Implete idrias aq̄. Hoc dic̄ ut
miraculuʒ ſit patētiꝰ. Nō.n. uoluit ꝙ idrie euacuaref
et uinū ibidē nouiter crearef: ne putaref ibi nō creatuʒ
ſʒ aliū imiſſuʒ. uult ꝙ idrie impleanf aq̄ ut pateat tā ex
uaſis deputatis ꝓ aq̄ q̄ ex aq̄ pleniſſime ipoſita mira
culuʒ. Fcm̄ eſt ut ipauit. Quo ſcō cū in uirtute ipſiꝰ ſit
ois eē creature tā ſubale q̄ accn̄tale: aquas cōuertit in
uinū: Iuſſitq3 ut miniſtri deſerrēt architriclino ꝑncipi
et ꝓpoſito nuptiaꝝ ut guſtaret. Et architriclinꝰ guſta
uit uinū ex aq̄ fcm̄. O q̄le fuit uinū iſtud diuina uirtu
te ſic operatū. Nulluʒ unq̄ potuit ſuauitati bonitati et
dulcedini eiꝰ eq̄perari. uinū oē et ſi a deo ut a ꝑncipali
cā fiat: tn̄ curſu ſit nature. Sʒ ſi nature ordo ꝑtermiſ
ſus fuit: diuina potētia ſtatiʒ factū: aq̄. ſ. in uinū muta
ta. Quare cū opera dei ſint pfecta: hoc iter uina fuit
pfectiſſimū. Quibꝰ euidēter aſtruif oipotētia.d. Ieſu:
cui oia parēt ad nutū: eiuſq3 eē mādatis parendū: q pa
rētibꝰ ſtatiʒ ſubuēit: nec q eiꝰ ſe ſubdit mādatis hʒ de
aliquo heſitare: cui dn̄s ſubuēit et alit in fame: ac dꝰ
ſit in oibꝰ ꝓtector et adiutor. O quāto Maria exultat
gaudio uidēdo ſe a filio exauditā. Indigētiū iopiā ſu
bleuatā. Filiū tā ſtupēdo miraclo deū declaratū. Aploſ i
fide ɔfirmatos. Spōſuʒ ad uirgitatis ꝑpetuū ſtatū uo
catū. Miniſtros aq̄ ponētes ad xp̄i reuerētiā iclinatos.
Architriclinū ſtupore ꝑterritū. Aſſiſtentes admiratos.
Spōſaʒ ad uitā celibē aduocatā: qa credēdū ē ex quo
ſpōſuʒ uocauit ꝙ et ſpōſaʒ nō dimiſit: et ſi p doctores
nihil de ipa dicaf. Cūctos uino miracloſe cōceſſo leti
ficatos et in uiros alios deguſtātes cōmutatos. Multa
alia eēnt dicēda ꝓ hꝰ ꝑmi miraculi cōmēdatōe: đ qbꝰ
dcm̄ ē i ope de uita.b.Marie. Fructu.xlvi. q̄ ſi omitto
cā breuitatis. Miraculo ergo iſto.d. Ieſus piꝰ eſt oſ̄ſus

odeſcē.tēdo paupib⁹.Quos diligit:qa ad pau peꝝ nu
ptias pgit. q̄ dulciter ad ſuā fert mr̄ez Mariā:quā ſtatī
exaudit:q̄ prudēter loq̄ṫ & oia pagit.Quō ſuo ɔtuber
nio amara in dulcia ɔuertit. Sua gr̄a corda cōmutat.ſi
bi ɔiūc̄tos iocūdat ɔſolōib⁹,cōtēptorib⁹mūdi ſe iū-
git:& deū inquirētib⁹ per Chana & Galileā ſignatis.
Oēm ſexū ſtatū & etatē ſalubriter iſtruit:ſuāq̄ʒ doctri
nā docet melliſluā dare:& demū ſe eē q nos ſaginat &
reficit iocunditate eterna. Sic ergo p̄fatis apparet ſuc
cinte declaratio prime partis huius decime conformi
tatis.uʒ.Ieſu aqua conuertiṫ.

Scđa pars.x.fruct⁹& ɔformitatis & in ordine uigeſi-
me ſecūde.Frāciſcus cōmutator.

Loriosus xp̄i ɔfeſſor dile-
ctus deo & hoib⁹ btūs pr̄
nr̄ Frāciſcus:q xp̄i amore
mūdana ɔtēpſit:eidē totis
ihesit p̄cordiis : uitia cruci
fixit & eū diabolo ſupera
uit:euangelicoꝝ conſilioꝝ
inobſeruatū nec apicē pre
termiſit: ip̄ūq̄ʒ ſolum dile
xit appetiit & hēre cura-
uit:qa ſic ſua monita ſeruauit & mādata:hinc eſt q is
in cui⁹ ditiōe uirtute potētia & ꝓuidētia cūcta ſūt po
ſita:ad nutū in oportūitatib⁹ cōdeſcēdit & uotis.Et ſi
de hoc ſatis ſit dcm̄ cōformitate.3.nunc tū ꝑ expōne
h⁹ ſcđe partis.ſ.Frāciſc⁹cōmutator eſt aliq̄ſr ſuadēdū.
Dn̄s.n.xp̄s Ieſus btō.F.ɔdeſcēdēdo in cōmutatiōe ui
ni fcā ex aq̄:eū ſibi cōformē reddere placuit & notabi
lē:qꝺ ſi duo p̄ aliis oſ̄dūt exēpla.de quoꝝ p̄mō hr̄ in
legēda maiori pte.v.ubi dn̄s fr̄ Bonauē.ad ꝓpoſituʒ
loquens ſic iquit. ¶Apud heremū ſcī Vrbani btō.F. dei
ſeruo egritudine grauiſſima laborāte: cū ipſe defectū
nature ſentiēs uini poculū poſtulaſſet: nihilq̄ʒ de uino
qꝺ ſibi dari poſſʒ rn̄deret adeē:iuſſit aq̄ afferri: & al-
latā crucis ſigno edito bn̄dixit.Mox uinū efficiṫ opti-
mū qꝺ fuerat aq̄ pura:& qꝺ deſerti loci pauptas non
potuit:uiri ſcī puritas ipetrauit.Ad cui⁹guſtū tāta ꝓti
nus facilitate cōualuit : ut ſaporis nouitas & inouatio
ſanitatis atteſtareṫ illud poculū Frāciſco ſuo ſeruo idi
gēti libaliṫ a xp̄o cōceſſuʒ:q in nuptiis idigētiā paupis
ſubleuauit ſpōſi:aq̄ cōuertēdo in uinū.Hui⁹deniq̄ʒ ui
ni guſtu a largo datore ꝓpiati:ab ifirmitate ſubleuat⁹
Frāciſc⁹:& guſtu ſuauiſſime dulcedis ſupnaturaliṫ in-
nouat⁹:pfectā in ip̄o expoliatōeʒ ueteris hois & idui
tioneʒ noui duplici atteſtatiōe firmauerūt.Sic ergo pʒ
q̄lr btūs.F.in cōmutatiōe aq̄ in uinū xp̄o eſt ſilat⁹: &
ſi diſparitas ſit in loco:eq̄litas tn̄ repiṫ in effcū:& ſi cā
ſit utriuſq̄ʒ ipſe ſaluator Ieſus xp̄s. ¶Scđo exēplo id
ipʒ oſ̄dit de cōmutatōe aq̄ in uinū fcā a btō.F.ꝑut in
legēda hr̄ antiq̄.Cū.n.pr̄ ſcūs btūs.F.in Marchia an-
conitana apud locū de trabe bonāte morā traheret:ac
eccleſiā q̄dā dci loci faceret fabricare: & h̄ tpe eſtiuo:
& opanii ſitis ardore eſtuarēt:iāq̄ʒ ipe pr̄ btūs ad acq
rēdū uinū frēs miſiſſet:dū redire diu tardāt: laborātes
a btō.F.cū iſtātia uinū bibe depoſcūt:et cū diceret btūs
F.ad caſtrū Iouis eis ꝓpiquū frēs miſiſſe ꝓ uino & ci
to reuerſuros:ipſis tn̄ ob ſitiʒ ɔquerētib⁹nec expecta
re ualētib⁹:btūs.F.ad fontē ibi uicinū prexit: & ibi fcā
orōne fontē crucis ſigno cū ſignaſſet aq̄ ipſi⁹fontis in
uinū optimū ē cōuerſa. Et talis ɔuerſio aq̄ in uinū bn̄
p horā durauit.De quo uino oēs opanii abūdātiſſime
biberūt.Et qdā noie Ioānes de uilla alcini cōitat⁹ Ca
merini de iſto bibit uino:& tn̄ patratū miraclm̄ a btō
F.frī Bonauēture de Tolētino enarrauit.Sic ergo taʒ
in miraclō p̄cedēti q̄ in iſto:btūs.F. xp̄o dn̄o in cōmu
tatiōe aq̄ in uinū ſilis repiṫ.Et nō ſoluʒ btūs.F.aq̄ cō-
mutauit in uinū ueꝝ ēt acetū fortiſſimū in uinū opti-
mū cōmutaſſe iueniṫ.¶Cuʒ.n.btūs.F.apud eccleſiā ſcī
Xp̄ofori de Iterapn̄.prāderet cū mlt̄is:fecit ſibi ciatū
de aceto afferri:quo allato cū qdā p̄ſbyter noie Ioan
nes capellan⁹eccleſie ſcī Caſſiāi de Iterapn̄.ad eū ac-
ceſſiſſet:btūs.F.dcm̄ ciatū de aceto ſibi allatū eidē p̄-
ſbytero obtulit ad bibendū:quo hauſto iterrogat⁹ di
ct⁹ſacerdos ab aſtātib⁹ qd bibiſſet:rn̄dit q melı⁹ui-
nū q̄ guſtaſſet toto tpe uite ſue.de quo oēs q aderant
ſunt ualde admirati.Sic ergo p̄fatis appet q̄ uotiue &
mirabiliṫ i ſuis oportūitatib⁹ dn̄s Ieſus btō ɔdeſcēdit
Frāciſco q ſibi cōceſſit elm̄ū aq̄ in uinū ɔuertere:ac ēt
acetū in uinū mutare.Quo inuiṫ btm̄.F. iuxta btē Ma
rie documētū cūcta q̄ xp̄s dixerat ſeruaſſe & cuſtodiſ
ſe pfecte. q̄re & obſeq̄ntē eūdē dn̄m ſibi & parētē ad
placitū inueniſſe. Ac btm̄ F.a pctō p aq̄ ſignato purga
tū.Tribulōnes aq̄ figuratas & aduerſitates libēter Ie
ſu amore ſuſcepiſſe. Quo p̄mo i uinū mutaṫ puritatis
angelice:& ſcđo uino deguſtato diuine dulcedis: xp̄ʒ
eidē imo eūdē ut aquā in uinū mutaſſe a fidelib⁹ repe
riṫ.Sic ergo pʒ ſecūda pars ſuccīcte declarata.uʒ.Frā-
ciſcus ut Ieſus aque in uinū eſt cōmutator.

¶Fructus.xi.& conformitas & in ordine.xxiii. Ieſus
orās inſpiciṫ.Franciſcus exorator. Expō p̄me partis:
uidelʒ Ieſus orans inſpiciṫ.

Agiſter ueritatis & doctor
dn̄s nr̄ Ieſus xp̄s cū ſua do
ctria pariter & uita fuerat
ad hoc p̄cipue ut hominē
ſpūalē redderēt poti⁹q̄ cor
poralē: ac ɔtīter deo iuxta
poſſe totaliṫ iherētē: ut.uʒ.
unus ſpūs efficereṫ cū ipo:
hic eſt q iter uirtutes ora-
tio hoieʒ mēte cū hēat ſu-
bleuare & deo p̄ntē exhibere:dicentib⁹Damaſceno.
Orō ē aſcēſus itellect⁹ in deū:& Augu. de ſpū & aia.
Orō eſt mētis ɔuerſio in deū p piū & humilē affectū:
ipſi dn̄o & ſaluatori nr̄o cōplacuit hāc uirtuteʒ tā uer
bo q̄ exēplo ſuo docere. ꝑut p̄ntis cōformitatis p̄ma
pars declārare itēdit di.Ieſus orās ꝓ nr̄o exēplo et iſtru
ctione inſpiciṫ. Vbi ſciendū q homo fidelis et imita-
tor xp̄i et ſi oratiōi iuxta dcm̄ xp̄i debeat ſemp iſtare
ꝓpter ei⁹ multiplices p̄rogatiuas & utilitates:utpote
q ipa deo placet.pʒ q p ipſam hō deo coniūgiṫ & cū
deo loquiṫ. ut dicit Alexāder papa & martir.Demōes
fugat.Mat.ix.hoc gen⁹demonioꝝ nō eiciṫ niſi p orō-
nē & ieiuniū.Diabolū cruciat. In legēda.b. Bartolōei

Apli incedūt me oſones tue. De hoſtib⁹ ſpūalib⁹ triū phat. Iſidorus de ſummo bono dicit. Hoc eſt remediū ei⁹ q uicioꝝ tētamentis exeſtuat: ut quotiēs quocūq3 uicio tāgit: totiēs ſe ofoni ſubdat. Corporis infirmitates ſanat. Ecci.viii. Fili in tua infirmitate ne deſpicias teipm: ſ; ora deū & ipſe curabit te. Et Iacobi ultimo. Ofo fidei ſanabit infirmū. Vitā plūgat: patuit in Ezechia q orauit & a morte liberat⁹ fuit: & anni.xv.ꝑ ui ta ſibi a deo cōceduni. Iſaia.xxxviii. Libat ab opprobrio. p3 de Sarra filia Raguelis. Tobie.3. A morte liberat. p3 de Suſana. Danielis.ix. Morbos ſpirituales ſanat. Ieronimus ieiunio ſanant peſtes corporis: ofone aūt peſtes mētis. In bello corporali triūphat & ſupat. Moyſes ofone Amalech debellauit. Exodi.xvii. Mentem illuminat. uñ ſup illud Actu.x. ꝙ Petrus in lope
igu⁹.de ratione. orabat. Augu. dicit. Ofone melt⁹ dubia ſoluunt q̄ inqſitione alia. Sci hoies ofone ſpm nō ſolū pphie ſ; ſapie & ſcie & itellect⁹ acceperūt. Cor illūinat. Ad ofonem Helie ignis de celo deſcēdit. iiii. R.i. Mūdat. Iſidorus ofonib⁹ mūdamur. Cōfortat. Ieſu orāte. Lu.zz. tempore paſſiōis angelus dñi deſcēdit confortās eū. Celum apit. Ieſu baptizato & orāte apertū eſt celū. Luce.iii. Deū placat. uñ ſup illud Tobie.3. ꝙ Sarra ſtetit trib⁹ dieb⁹ in ofone dicit glo. ꝙ ofo deu3 lenit: ſ; lachrima pūgit. hec ungit illa pungit. Quod petit a deo ipetrat. Mat.zi. Omnia q̄cūq3 petieritis in ofone credētes accipietis. Plures ſunt alie ofonis cōmoditates ſ; breuitatis cā dimitto: qa patēt cuilib3 ſacrā ſcripturā iſpicienti. Sic ergo utilitatib⁹ pēſatis hō d3 ofoni incumbere. ¶ Deb3 nihilominus h pagere pcipue ſaluatoris nři. ꝑmo exēplo. ſcdo documēto. Primo exēplo xpi eſt orādū. Ipſe.n. orauit & ſi nō idigeret ad dādū nobis orandi exēplū. Primo ipſo baptizato: cui orāti aptū eſt celū. Lu.iii. Scdo Mat.xiiii. qñ ſatiatis qnq3 milib⁹ hominū exceptis paruulis & mulierib⁹: aſcēdit in montē ſolus orare. Tertio qñ miſis a morbo & demoniis curatis: diluculo ualde cōſurgēs egreſſus ibat in deſertū locū ibiq3 orabat. Quarto curata manu arida in ſabbato exiit in mōtē orare: & erat pnoctās in ofone dei. Luc.vi. Quinto qñ transfigurat⁹ eſt. nā ut hr̃ Luce.ix. dū.n. in mōte oraret: fcā eſt ſpēs ei⁹ altera. Sexto cum eēt in loco quodā orans: ut ceſſauit orare, docuit diſcipulos ſuos orare & dicere pr̃ nr̃. ut hr̃ Lu.xi. Septimo oraſſe iuenit tēpore paſſiōis. ꝑmo poſt cenā. ut habet Io.xvii. ubi iformatis apoſtolis de plurib⁹: ſubleuatis oculis in celū dixit. pr̃ uenit ora clarifica filiū tuū &c. ubi multa ad deū pře3 oraſſe legit. Imminēte paſſiōe & in horto orauit patrem ter: ut calicē paſſiōis ab eo transferret &c. ut hētur Mat.xxvi. & Lu.xxii. Oraſſe dñm oñdit qñ aſcēdit Ieroſolimā cū parētib⁹ cū duodeci3 eēt ānoꝝ: & qñ in ceteris feſtiuitatib⁹ Ieruſale3 aſcendebat. Inſup qñ diluculo ſurgebat & ibat in templū: credendū eſt ꝙ añq̄ pdicaret ad exēplū patrē orabat. In cruce moriturus orauit patrē: ut peeret crucifixorib⁹. Et ut ait Aplus ad Heb.v. cū lachrimis & clamore ualido pces ſupplicatiōeſq3 offerēa: exaudit⁹ eſt ꝑ ſua reuerētia. Ac de mūdo recedēs: orando patriq3 cōmēdādo ſpm ſuū mortuus eſt Luc.23. Sic ergo dñs nr̃ ſuo exemplo oñdit nos orare debere. ¶ Hoc idem Quō ubi oñdit ſcdo ſuo uerbo & documēto. dicit.n. Mat.xxvi. & qñ orā uigilate & orate &c. & Lu.xviii. dic̄ Ieſus. ꝙ oportet dum eſt. ſemper orare & nūq̄ deficere: & Mat. xxiiii. Orate ne fiat fuga uřa &c. ¶ S3 aduertēdū ꝙ dñs nr̃ Ieſus xpa dicēs nos orare debere oñdit primo totā intentionem nřam dirigēdā ad deu3: & nō ad fauorē hūdū munda noꝝ ipſo dñte Mat.vi. Cū oraueritis nō eritis ſic hypochrite. & ſeqt̄ q amant in ſinagogis & in angulis platearū orare: ut uideant ab hoib⁹. Tu aūt cu3 oraueris intra cubiculū tuū: & clauſo hoſtio ora patrē in abſcōdito: & pr̃ tuus q uidet in abſcōdito reddet tibi. ¶ Scēdo poti⁹ corde q̄ ore. Mat.vi. Intra cubiculū tuū: & clauſo hoſtio ora patrē tuū in abſcōdito. ¶ Tertio uitata ſupfluitate uerboꝝ. Mat.vi. Orātes nolite multu3 loq: ſic ethnici &c. ¶ Quarto locū oñdit dicens. Mat. vi. Intra in cubiculū. i. in locū ſecretū. qd̄ oñdit dñs dimiſſa turba aliqñ in mōtē aliqñ in deſertū aliquando in hortū ſeparat⁹ ab aliis ad orādū acceſſit: & ad templū ut dcm̄ eſt. ¶ Quinto oñdit modū ꝙ reuerēter & facie iclinata & hūiliata. Mat.xxvi. hr̃ ꝙ ipſe orāſ ꝓcidit in faciē ſuā &c. ¶ Sexto formam dedit orādi dicēs. Mat.vi. Sic ergo uos orabitis. pr̃ noſter q es in celis &c. ¶ Septimo oñdit tpš: ꝙ oi tempore Lu.xviii. Op3 ſemp orare & nūq̄ deficere. Hoc uerbum dñi ſaluatoris cū ſit affirmatiuū nō uidet icludere ſemp: ſ; ꝓ ſemp ſic. ti3. ut hō omni tēpore ad orādū pparat⁹ exiſtat: talr̃ peragēdo ut cū orauerit ei⁹ oratio in dñi conſpectu ſit accepta. ut.n. dicunt doctores. Ille nō ceſſat orare q nō ceſſat bñfacere. uel pōt dici ꝙ oratio eſt a deo utilis. inſup ſemp diuino auxilio indigemus: ac a diabolo iſeſtamur. qre & qñ poſſumus ſemp orare debemus. Et l3 ſit ſemp orandū: tñ iuxta exēplū xpi precipue orādū eſt de nocte. Nā ut dicit Lu.vi. Ieſus erat pnoctās in oratiōe dei. De mane Mat.i. diluculo ualde ſurgēs: egreſſus. ſ. de ciuitate: ibat in deſertū locū: ibiq3 orabat: & Io.viii. diluculo ibat in templū. Hora ueſpertina. Mat.xiiii. dicit̄. dimiſſa turba aſcēdit in mōtē ſolus orare: & ſequit̄: ueſpe aūt facto ſolus erat ibi. Sic ergo p3 de tēpore quo eſt orādū pcipue. ¶ Octauo quō eſt orādū qūia attēte. dicit Mat.xxvi. uigilate & orate. pmiſit uigilate. uñ glo. ſuper illud. i. Petri ult. dicit ne aius aliqd cogitet pter illud ſolū qd̄ pcat. Dolēter & cū lachrimis. Sic ipſe fecit ad Heb.v. Inſtāter. ter.n. in paruo tēpore & ſpacio orauit tēpore paſſiōis. Mat.xxvi. Humilr̃ in faciem ꝓcidit. Mat.xxvi. qre & humilr̃. Deſiderio magno xp̄s orauit cū clamore ualido: ad Heb.v. in ſignū magni deſiderii. Diſcrete. p3 ꝙ multiloqū uetat. Mat.vi. & in oratiōe ſua pauciſſimis uerbis uſus. Mat.xxvi. Confidēter. Mat.vii. Quicquid orātes petitis: credite qa accipietis. Perſeuerāter. xp̄s in ulta orauit: & demū in cruce monēdo dū patri aiam cōmēdauit. Debite & honeſte q̄tu3 ad petita di. Mat. vi. Cū orabitis dicite: pater noſter q es in celis ſcificet nomē tuū &c. ¶ Nono oñdit quē orare debem⁹. Mat. vi. qa patrē. dicētes pr̃ nr̃ qui es in celis &c. qa ipe ſic pře3 orauit. Mat.xxvi. ¶ Decio qd orādū & petēdū a pře celeſti. Certe ipe docet. Mat.vi. & Lu.xi. debem⁹

dicere. Sanctificeť nomen tuũ &c. ubi ponit ꝙ ſeptẽ ſunt ab eo petenda & oranda. Et quia forma iſta a domino noſtro Ieſu xp̃o eſt nobis tradita: circa ip̃az ẽ nobis aliqualiter inſiſtendum: ut quid ea petať a dicentibus intelligať. Sed ante in generali ſunt aliqua notanda. ¶ Primũ ꝙ iſta oſo eſt ualde ſingularis: utpote q̃ ab ore dei uiuentis promulgata: ab ipſo edita & petentibus apl'is tradita & demõſtrata. ꝑut hť Luc. xi. Eſt ẽt ſinglaris ex uerboꝝ breuitate. Quod egit xp̃s: ꝙ ut ipſe dicit Mat. vi. In oſone nõ opꝫ multũ loqui. Egit ẽt ut facilius memorie traderet: ſepius diceret & tedium in dicẽdo uitareť: ac oĩs excuſatio tolleret. Eſt ualde ſingularis ex petitiõib⁹. Sic.n. ſeptenario nũero oẽ tp̃s cõplectiť: & uniuerſitas deſignať. ut dić Greg. ſic in ſeptẽ h⁹ oſonis petitiõib⁹ qcqd a deo tã ꝓ eternis q̃ ꝓ temporalib⁹ peti decet contineť. ut patebit in expone. ¶ Secũdo eſt ſciẽdũ ꝙ in ſinglari nihil a deo petiť. Rõ ꝙ petẽdo gñaľr: qd cuilꝫ ſit op⁹ cuꝫ noſcat & ſciat: qd idigemus & quo dat cuilibꝫ ꝓut op⁹ hꝫ. Inſuper in hac oſone: nullus petit nomie ꝓprio ſꝫ cõi. Rõ ꝙ op⁹ charitatis q̃to cõi⁹ tãto meli⁹. Teſte.n. Ieronimo in q̃dã ep̃la: pſalmus & miſſa dcã ꝓ cẽtũ: tãtũ ualet cuilibꝫ ac ſi ꝓ quolꝫ in ſpãli diceret. Rogando pro alio ꝓ ſeipo rogare ꝓbať: & ſpãľr hãc dñicam oſonẽ dicẽdo: q̃ quoſlꝫ eã dicẽtes ĩcipit. ps ait. Oſo mea in ſinu meo cõuerteť. Vñ & ꝓ aliis ſiue in alioꝝ pſona dicẽdo ꝓ ſemetipſo eã dicere cõprobať. ut.n. ait beatus Gregori⁹. xxv. moraliũ. Quiſqs ꝓ aliis intercedere nitť: ſibi poti⁹ ex charitate ſuffragať: & ꝓ ſemetipo tãto citi⁹ exaudiri mereť: q̃to deuotius ꝓ aliis itercedit. ¶ Tertio aduertẽdũ ꝙ doctores hanc oſonẽ dñicaꝫ diuerſimode expõnũt. q̃re eoꝝ dictis & ueſtigiis inherendo: eſt breuiter ſcdm eoꝝ dcã declarãda. Sꝫ aduertendũ q̃ dñs nř huic oſoni quoddã ꝑmittit ad qd cũctas petitiões merito adnectit. Premittit.n. ꝙ dicamus. Pť nř q es in celis. inqt Auguſt. nũq̃ iueniť in ueteri teſtamẽto pceptũ ꝙ oſoni ꝑmitteret pť nř: ſꝫ ſolũ xp̃ianis. & aliis. Dñs nobis mãdauit ut dicam⁹ pť nř: q per ſp̃m adoptiõis a xp̃o accepimus: ut ſic eſt pť creatõe: ſic nř ſit pť ſingulari affectu & dilectiõe. Cũ dť pť nř: ipetrãdi fiducia dať dicente Bernardo. Oſo q̃ pñs dulceſcit nomie petitionũ meaꝝ ĩpetrãdaꝝ fiduciã mihi ꝓſtat. Sic eñ uti eſt pſeꝫ nřm appellãdo: affect⁹ nř inflãmať tãti pñs p̃ſando amorẽ: qui nos prauos in filios uult hře: iſurgit hõ ad ſingularẽ eminẽtiã & ꝓrogatiuã dũ ꝓſtratũ nõ ſe cernit pctõ ſꝫ gfa nobilitatũ: dũ deũ ſuũ uocat pĩem. q̃re & ipſe gfa dei eſt. Ac ꝙ ſumus dei peculiari mõ filii: ſumus & frẽs xp̃i: ꝙ xp̃s deus factus eſt hõ: & ꝑ ꝯñs ei⁹ regni coheredes. In eo uero qd ei dẽ dicimus nõ ſolũ pť ſed & nř: q̃ ſic unus ſic & alter⁹: quare nullus põt ſe iactare de generis nobilitate: q̃ oẽs ſumus filii unius dei pñs. Inclinat xp̃s patrem ad beniuolã aurẽ porrigendã orantibus: dũ deuote facit ꝙ dicať eidẽ pť nř: & beniuolentiã eius ad nos docet: q̃ pater noſter: & reuerẽtiã inſinuat ꝑ nos eidem exhiberi ut pñi & obiam: fiduciãq̃ totã in ip̃m ponendã. Hanc ergo oſonẽ qlibꝫ tã ignobilis q̃ nobilis dicere ualet: quia pť eſt deus tam diuitis q̃ paupis. Sꝫ ſum inope eſt ꝓcauẽdũ ne qui dicit pater noſter: tanto pře ſit indignus. Diuites.n. & nobiles uere & pie nequeũt deo depromere: niſi ignobiliũ & pauperũ pñdant ſe eẽ oĩno frẽs. Omnes eñ uos frẽs eſtis ait ſaluator noſter Mat. xviii. Sꝫ hic pater noſter ubi habitet ſpãľr oñdit xp̃s dicẽs: qui es in celis. Per celũ teſte Auguſtino itelligunť ſci & iuſti: q̃ ſũt uiri ſpũales & celeſtes. De⁹ & ſi ſit ubiqꝫ ꝑ eſſentiã potentiã & ꝑñtiam: tñ ſingularimodo eſt in ſcis per gratiã. Per celũ ẽt intelligi põt celeſtis pñia: ubi eſt habitatio btõꝝ. Diciť ergo habitare deus ſpãľr in celis: ad oſtẽdendũ ꝙ ibi ſpãľr & pncipaľr ſue celeſtis aule refulget celſitudo: ſue glorie pulchritudo & magnitudo. Iꝫ.n. aĩa ſit tota in toto corpore & tota in qualibꝫ parte: ꝑncipaľr tamẽ cẽſeť fore in corde ꝑ uiuificã ad totũ corpus opõnẽ. Sic & deus eſt ſit ubiqꝫ tñ ꝑncipaľr eſt in ſcis & in celis: q̃ effectus ſue uirtutis pfectius diciť in ꝑfatis plucere. ¶ Dicit etiã pť nř q es in celis: ut ait Chriſoſtom⁹: ut erubeſcat dicens ſe in terrenis rebus ſubſternere: q pĩem ꝓfiteť ſe hẽre celeſtẽ. uel ut diciť in uitis pñuꝫ. Ideo dicimus pť noſter & ſpãľr q es in celis: q̃ ad illaꝫ regionem mẽtẽ ſubleuare debemus: in qua pĩem noſtrũ cõmorari fatemur. Dicamus ergo pater noſter. ſic.n. dicẽdo cõfitemur deo patri noſtro ꝑ filiũ ſuũ dñm noſtrũ Ieſuꝫ xp̃ꝫ nos in adoptionẽ filioꝝ aſcitos. Quare nihil agamus qd hac pfeſſiõe & noſtra nobilitate nos indignos cõſtituat. Ait abbas Iſaac in collatiõib⁹ patrũ. collatione ꝑma. ca. xviii. Qui es in celis dť ut ibi affixi ſemp ſimus mẽte: ubi appetimus cũ ipſo deo patre ꝑpetuo cõmorari. Quib⁹ ꝑmiſſis ad petitionũ expõnẽ accedẽdũ eſt. Sꝫ aduertẽduꝫ ꝙ dñs ſeptẽ petitioẽs appoſuit. ¶ Et ꝑma eſt ſcificeť nomẽ tuũ. Augu. i. ſcm̃ inoteſcat: ut nihil ſanctius extimeť. Chriſoſtomus. Sãctificet. i. fac nos ſic uiuere: ut ꝑ nos oẽs te glorificẽt. Ciprianus. petimus hac ꝑma petitiõe & rogamus ut q in baptiſmo baptizati ſumus in eo qd eſſe cepimus pſeueremus. petimus ut ſcificemur: ut q quotidie delinquimus delicta noſtra ſcificatiõe aſſidua purgemus. Abbas Iſaac in collatiõibus patruꝫ. collatiõe ꝑma. ca. xviii. Scificeť nomen tuũ. i. noſtrũ deſideriũ noſtrũ gaudiũ ſit de gloria. ſ. ipſius patris: exẽplo xp̃i q dicit. Gloriã eius quero qui miſit me. Paulus apl'us ut ad gloriã ſummi patris ſalus toti⁹ Iſraelitice plebis accreſcat: anathema optat fieri a xp̃o. Sic & Moyſes de libro queꝫ ſcripſit dñs petit abradi: ut indulgentie cõceſſio peccantibus deť ad ſũmi patris honorẽ. Scificeť iquit abbas Iſaac: taľr põt accipi. Scificatio dei noſtra pfectio eſt. Dicentes ergo ſcificeť nomẽ tuũ hoc dicimus. Tales nos facito pater: ut ſcificationẽ tuã q̃ta ſit uel capere mereamur: uel certe itelligere: uel in noſtra cõuerſatiõe ſpũali ſcũs appareas. Quod efficaciter tunc in nobis ipletur qñ uidẽt homies opera noſtra bona: & glorificant patrẽ noſtrũ qui eſt in celis. ¶ Scificeť nomẽ tuũ: Bonauentura in breuilogo: parte. v. ca. x. expõit. Scificet nomẽ tuum. i. noticia tui nominis perfectis ſapẽtis & mundis doneťur. ¶ Aliter quidaꝫ exponunt dicentes. Sanctificetur nomen tuuꝫ. i. clarificeť nomen tuũ in nobis & hi fiat ꝑ dei noticiã: ut deũ cognoſcam⁹ ꝑ fidẽ & fidem

De oſone dñica.

in nobis augeať plenarie.Scificeť nomē tuū.i.qđ ſemꝑ
eſt ſcm̄:ut omnibus innoteſcat & in nobis ſanctificeť:
oram⁹.Nomē dei de eo noticia eſt:ut eſt in angelis ui
ſione māifeſta in eccleſia fide uera.Cum ergo ut noti-
cia dei ſcificamur ut ipe ſit pr̄ nos: aūt filii ſiſes illi:tūc
nomē dei ſcificať & ſciſſimū nobis eē māifeſtať.Scifi-
ceť nomē tuū.i.ut dicit ps.Scm̄ & terribile nomē eius
.ſ.dei.i.pr̄ nr̄ ab effcū ſcm̄ nomen tuū,ut dicit.b.uirgo
oñdať in nobis:de pc̄tō nō ſcō ad ſcitatē ducēdo:au-
gmētū in ſcitate cōcedēdo ac in ſcitate nos ꝯtinuādo
& perpetuādo.Secūda petitio eſt.Adueniat regnū tuū.
Ieronimus.i.ut in unoquoqꝫ noſtrū regnet deus & nō
regnet pc̄tm̄ in corpore mortalis hois.Ciprianus.Re
gnū petimus aduēire a deo nobis repromiſſuꝫ & xp̄i
ſanguie acqſitū,ut q ñn ſeculo ſeruiuimus poſtmodū
xp̄o dñante regnem⁹.Augu.ad pbaꝫ.Regnū dei ſiue
uelimus ſiue nolim⁹ aduēiet.Sꝫ cū dicimus aduēiat re
gnū tuū deſideriū noſtrū ad illud regnū excitamus: ut
nobis uēiat atqꝫ in eo regnemus.Augu.de bono pſe-
uerātie.Aduēiat regnū tuū cū petiť.qđ orāt q iaꝫ ſunt
ſci:niſi ꝙ in ea ſcitate q illis data eſt pſeuerēt.Abbas
Iſaac:loco pallegato.c.xix.Secūda petitio mētis pu-
riſſime:uēire iā ſui pris regnū exoptat uel illud,ſ.quo
quotidie de⁹ regnat in ſcis: ꝙ ita fit cū diaboli iperio
de cordib⁹ nr̄is pulſo p extinctionē uicioꝝ:de⁹ in no
bis p bonā uirtutū fragrātiā ceperit dñari. Vel certe il
lud petit regnū qđ pſtituto tēpore eſt oib⁹ pfectis ac
dei filiis gñalr̄ repromiſſuꝫ:in quo eis dicet a xp̄o.Ve
nite bñdci pris mei poſſidete regnū paratū uob a ꝯſti
tutiōe mūdi.Adueniat regnū tuū.i.nō regnet pc̄tm̄ in
nobis:ſꝫ tu.Aduēiat regnū tuū.i.tales nos facias ut ſim⁹
digni regno tuo.Tertia petitio.Fiat uolūtas tua ſicut
in celo & in terra.Auguſtin⁹.Sicut in angelis q in ce-
lo ſunt fit uolūtas tua:ita fiat in ſcis tuis q in terra ſūt.
uel fiat uoluntas tua.i.tuis obediať pceptis:ſicut in ce
lo & in terra.i.ſicut ab angelis:ita & ab hoib⁹.Augu.
in ſermone de morte.Fiat uolūtas tua &c.i. ſicut in iu
ſtis ita & in pc̄tōrib⁹ ut oēs faciāt uolūtatē tuā.Cipria-
nus.Petimus ut facere poſſimus qđ de⁹ uult:& ad fa
ciēdū de⁹ facultatē cōcedat & potētiā.Chriſoſtom⁹.
Sicut in celo & in terra.i.in toto mūdo ut tua uolūtas
ab oibus agnoſcať.Iſaac loco pallegato.c.xx.Tertia
inqt ſupplicatio filioꝝ eſt fiat uolūtas tua ſicut i celo
& in terra.Nō pōt eſſe maior ofo q̄ eptare ut terrena
mereanť celeſtib⁹ coequari.Naꝫ qđ ē aliud dicere fiat
uoluntas tua ſic in celo & in terra:q̄ ut ſint hoies ſiſes
angelis:& ſicut uolūtas dei ab illis ipleť in celo: ita ēt
hi q ſunt in terra nō ſuā ſꝫ eius uniuerſi faciāt uolunta
tē: & ſubdit ꝙ hoc nemo ex affectu dicere pualebit:
niſi is ſolus q deum credit oia que uidenť uel aduerſa
uel pſpera p nr̄is utilitatibus diſpēſare:magiſqꝫ eum
p ſuoꝝ ſalute & cōmodis puidū atqꝫ ſollicitū:q̄ noſ-
ipſos eſſe p nobis ſſdeꝫ Iſaac.Fiat uoluntas tua &c.i.
ut ſicut hi q in celo ſunt:ita oēs q in terra ꝯſiſtunt:tua
pr̄ uoluntate qua uis oēs homies ſaluos fieri ſaluenť.
Alii exponūt fiat uolūtas tua.uolūtas dei: ut dic̄ Apl's
eſt ſcificatio ur̄a:uel alr̄ uolūtas dei eſt obſeruātia mā
datoꝝ.Sicut in celo.i.ſicut deus eſt in celo cū angelis

& iuſtis: ſic fiat in terra per grām in nobis.Fiat uolun
tas tua &c.ut qũo inculpate tibi angeli ſeruiunt in ce
lo: ita & nos tibi in terra ſeruiamus:uel alr̄ per celum
intelligēdo ſpm̄ hois: per terrā corpus.Fiat ergo uolun
tas tua:ut ſicut ſpūs bonus deo nō reſiſtit : ita corpus
ſpūi nō reſiſtat:ꝙ dum contēdūt caro & ſpūs : pcepta
dei minus implere ualemus: uel alr̄ per celū xp̄m per
terrā intelligēdo eccleſiā.Fiat uoluntas tua o pr̄ ſicut p
xp̄m:ſic & p eccleſiā fiat uoluntas tua.Pōt dici ꝙ dū
dicimus fiat uoluntas tua &c̄.petimus ut uolūtas no-
ſtra ſicut teneť uoluntati diuine ope p oia ſit ꝯformis.
Quarta petitio eſt panē noſtrū quotidianuꝫ da nobis
hodie.Auguſtinus dicit.ꝙ in q̄tuor iſtis petitiōibus ſe
quentibus tēporalia petunť.Panē noſtrū &c.Ieroni⁹.
Alius euāgeliſta dicit ſupſubalē.i.illū petimus panem
de quo in euāgelio.Ego ſum panis uiu⁹ q de celo de-
ſcēdit.Augu.panē &c̄.Panis q eſt neceſſarius petiť.Item
idē Auguſt.de bono pſeuerātie.Panē noſtrū &c.Perſe
uerātiā a dño poſcunt qñ panē petunt ne a xp̄i corpo
re ſepareť:ſꝫ in ea ſcitate permaneāt ut nullū crimen
admittāt.Chriſoſtomus.Panē ſupſubalē ponit hoc eſt
quotidianū:uel panē ſecūdū Augu.quotidianū pcepta
.ſ.diuina: que opꝫ quotidie meditari & operari.Iſaac
loco pallegato.ca.xxi.& Ieronimus p panē ſupſubalē
intelligiť deus q eſt ſuper oēs ſubas.eius ppríetatem
petim⁹ quotidie: ꝙ ſine ipo nullo die uitā ſpūalē cape
ualemus.hodie ad pñtem uitā referri pōt.i.dū in hoc
ſeculo cōmoramur pſta nobis hunc panē: ꝙ niſi quis
te pcipe panē uite in hac meruerit:in illa.ſ.eterna par
ticeps eē nō poterit.Panē ſupſubſtātialē uel quotidia
nū.Per panē ſupſubalē itelligi pōt corp⁹.D.Ieſu q eſt
panis uite.Hūc dari a deo pie petim⁹ nobis hodie:&
ſemp nobis petimus.i.fidelr̄ ipm̄ credere eē ueraciter
corp⁹ dei.ſic credere eſt māducare & ꝯtīer ipm̄ panē
hēre.Per panē quotidianū hodie nobis dari dū peti-
mus:itelligi pōt cib⁹ ſine quo uita pñs eſſe nō pōt:uel
p panē diūū itelligi pōt oē qđ ptinet ad ſuſtētationeꝫ
uite pñtis: & quo ad corp⁹ & quo ad ſpm̄ & cōſerua-
tionē:i.tu dñe aīam feciſti & corp⁹: da nobis hodie q̄
ad ipoꝝ ſūt ꝯſeruatōeꝫ.Quīta petitio. Dimitte nobis
debita nr̄a ſic̄ & nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is.Hac
parte nō ſine pc̄tō ꝯuincimur nos ducere uitā.ut dicit
Cipan⁹.Rō qa ut pc̄tōres p dimiſſione pc̄tōꝝ orare
cōpellimur:nō inocētes ſꝫ nocētes ſum⁹.Nā quotidie
peccare inſtruimur:q quotidie p pc̄tōrū dimiſſione iu
bemur orare.Et qa homo poſſet heſitare an orādo p
pc̄tis: ueniaꝫ a deo percipiat:ac qũo h̄ ad ſui noticiaꝫ
poſſet deuenire: ab ipſo deo dať nobis noticia de pec
catoꝝ dimiſſione: & hoc ſi.uꝫ.debitorib⁹ dimittimus
nr̄is : ut.n.ait ſaluator dimittite & dimitteť uobis.er-
go ex dimiſſione debitoꝝ pximo:a deo arguere poſ-
ſumus dimiſſionē pc̄tōrū noſtroꝝ.Quapropter.ut di
cit Auguſtin⁹.In manib⁹ noſtris & noſtro arbitrio po-
ſuit de⁹ unde ſaluemur & dānemur.Dimitte & dimit
teť tibi.Si ñ dimiſeris:nec de⁹ dimittet tibi.Ineffabilis
eſt dei clemētia:q̄ neminē uult pire.uiāqꝫ breuē ſalu-
teꝫ inueniēdi oñdit.Quiſqꝫ ergo odio ac inimicitia er-
ga frēm moueť nec eidē uult noxā dimittere: dicendo

dimitte nobis debita nr̃a &c̃. nõ ut ſibi deť uenia ſupplicat:ſ; ut a deo puniať exorat. Quicũq; ergo ſuorũ magnitudinẽ attẽderet pctõꝝ:qcqd a ꝓximo ſibi inferreť minimũ putaret ad id qď in deũ ipe peccauit:& ueniã ꝓximo libẽter ipẽderet ut ſuoꝝ a deo debitoꝝ idulgẽtiã ipſe obtinere ualeret. S; attẽdẽdũ ꝙ l; ꝓximus alteri ſit debitor in pecũia & aliis:de irrogatis iniuriis & eaꝝ dimiſſione itelligit. Sine ꝑmis ſalus hĩri põt:ſ; nõ ſine ſecũdis. S; nũqd hõ nõ dimittẽdo iniurias debeat ab orõne dñica dicenda abſtinere? Certe nõ. Rõ ꝙ dicẽdo ꝓcedẽtia cũ deuotiõe:ut eũ ad dimitẽdũ cõuertat exorat.ut p; ex trib⁹ ꝑmis petitiõibus. Sexta petitio eſt. Et ne nos iducas in tẽtatiõẽ. Auguſtin⁹ aliud eſt tẽptari & aliud in tẽptatiõẽ induci. Nõ petim⁹ nõ tẽtari:ꝙ ſine tẽptatiõe nemo ꝓbat⁹ eẽ põt: ſ; ne inducamur in tentationẽ quã ferre nõ poſſimus. Iſaac loco ꝑallegato.c.23. Ne iducas nos in tẽtatõe;. nõ hoc ſonat ut nõ permittas nos aliqñ tẽptari:ſ; ne ꝑmittas nos in tẽtatiõe poſitos ſuꝑari. Augu.de bono ꝑſeuerãtie. Quid aliud petũt cũ dicũt ne iferas in tẽtationẽ:niſi ꝙ in ſctitate ꝑſeuerẽt ꝓcant? Ciprianus. in hac parte cũ dř & ne nos iducas in tẽtationem. oñdiť cõtra nos nihil poſſe aduerſariũ niſi de⁹ añ ꝑmiſerit. iõ ne nõs de⁹ ꝑmittat tẽtari ſupra id qď poſſum⁹ deprecamur:ut õis nr̃ amor & deuotio ad deũ ip; cõuertať. Septima petitio eſt. S; liba nos a malo. Chriſoſt⁹; diabolũ uocat malũ:qa bellũ cõtra nos iplacabile h;. libera nos a malo.i.diabolo & ne ꝑmittas nos ſuꝑari ab eo. Auguſt.de ſermõe dñi. Orãdũ eſt nõ ſolũ ut nõ iducamur in malũ quo caremus: ſ; ut ẽt ab illo liberemur in qď iã iducti ſum⁹. Ciprian⁹. Petimus ut ſecuri ſim⁹ & tuti. Iſaac loco ꝑallegato.c.23. liba nos a malo.i.ne ꝑmittas nos a diabolo tẽptari ſupra id qď poſſumus:ſ; fac cũ tẽtatiõe & exitũ ut ſuſtinere poſſim⁹. Amẽ. Ieronimus. Uere ſic fiat ꝑ te nobis pr̃ qď iñ petitiõib⁹ ꝓfatis tibi a nobis ẽ hũilr̃ ſupplicatũ. Sic ergo ꝓfatis apparet expõ orõnis dñice. In q̃ forma & modulo.ut diť abbas Iſaac lecto iam dcõ & collatiõe.ca. xxiiii.nulla diuitiaꝝ petitio nulla memoria dignitatũ nulla potẽtat⁹ ac fortitudis poſtulatio nulla corporee ſanitatis ſeu tẽporalis uitẽ mentio cõtineť. Nihil.n.caducũ uult a ſe nihil uile nihil tẽporale eternitatis coditor iplorari. Itaq; ei⁹ magnificẽtie ac munificẽtie maximã irrogat iniuriã:qſqs his ſempiternis ei⁹ petitiõibus ꝓtermiſſis:trãſitoriũ aliqd & caducũ ab eo maluerit poſtulare:& offenſa; poti⁹ q̃ ꝓpitiatõe; iudicis ſui uilitate orõnis incurret. Hec Iſaac. Sic ergo p; ꝙ dñs & ſaluator nr̃ in dcã orõne oñdit: qd pr̃i nos exhibere debeamus:dũ petim⁹ ab eo in nob ei⁹ gr̃a ꝑficiendã:eſt timor filial' exhibẽdus. Scificeť nomẽ tuũ:amor ſup õia cõferẽdus. Aduẽiat regnũ tuũ.honor impẽdendus. Fiat uolũtas tua:& ꝙ pr̃ d; filios nutrire.iõ petimus panẽ nr̃um &c̃. Offenſam idulgere. Dimitte nob debita nr̃a. Non ꝑmittere eũ nos offendere: & ne nos iducas in tẽtationẽ. Ab oĩ malo nos liberare & ꝓſeruare iõ. S; libera nos a malo dicim⁹ eidẽ. Aliter qdã doctor pr̃ nr̃ exponit dicẽs. pr̃ nr̃ ꝓuilegio cõditiõis: bñficio recreatiõis:miniſterio pietatis: teſtimonio ſupne hereditatis. Qui es in celis:ꝑ illuſtrãtẽ gr̃a;: ꝑ gubernãtẽ potẽtiã:ꝑ dirigẽtẽ miſericordiã:ꝑ ſublimãtẽ gloriam. Scificeť nomẽ tuũ:a nobis:ꝑ honeſtã uitã: in nobis per mundã conſciam:ex nobis ꝑ bonã famã:ſupra nos ꝑ repñtationẽ uite angelicã. Aduẽiat regnũ tuũ celeſtis pr̃ia per reuellatõe;. Scã eccleſia ꝑ aſſumptione;. Fidelis aĩa ꝑ iuſtificatõe;. Sacra ſcriptura ꝑ eruditionẽ. Fiat uolũtas tua cordis ſimplicitate: corporis caſtitate:oris ueritate:opis ſctitate. Panẽ nr̃um quotidianũ da nobis hodie:hũane necẽtãtis:doctrine ueritatis:hoſtie ſalutaris:ſupne ſacietatis. Et dimitte nobis debita nr̃a &c. nõ retinẽtes in corde:nõ iproperãtes in ore:nõ reddẽtes malum ꝓ malo: nõ recedẽtes a bñficio. Et ne nos iducas in tentationẽ:fraudulentã q̃ decipit.uiolẽtã q̃ uires frãgit:ſubitã q̃ cogitationẽ preuenit:iportunã q̃ nõ recedit. S; liba nos a malo:mũdane aduerſitatis: humane ꝑuerſitatis:diabolice caliditatis:ſempiterne calamitatis. S; btũs pr̃ nr̃ Frãciſcus alr̃ exponebat ut dictũ eſt in expoſitiõe ſecunde partis.iz.cõformitatis. Sic ergo p; qd orãdũ & a pr̃e petendũ. Ex ꝓfatis igiť dñice orõnis uerbis:& xp̃i circa orõnẽ ſentẽtiis ſeruãdis: p; ſolo cuiuſdã qõnis & dubitatõis.u;.uñ eſt ꝙ orãs a dño nõ exaudiť. R ñr ſecũdum aplm̃ Iacobũ.ca.iiii.in ſua canõica. Petitis & nõ accipitis eo ꝙ male petatis. Male aũt petere põt referri:& ad ꝑſonã orãtis: qa eſt in pctõ.iuxta illud Iſaie.i. cũ multiplicaueritis orões ur̃as nõ exaudiã:man⁹.n. ur̃e ſãguie.i.pctõ plene ſũt:&.c.lix.pctã ur̃a abſcõderũt faciẽ ei⁹ a uob ne exaudiret:uel ꝙ dubitat. Iacobi ꝑmo poſtulet in fide nihil heſitãs:& ſubdit:nõ exiſtimet ergo hõ ille ꝙ accipiat aliqd a dño. Bernard⁹. indign⁹ celeſti bñdictiõe cõuiciť: q deũ dubio q̃rit affectu:uel qa dei legem obſeruare cõtẽnit. Proue.xxviii. qui declinat aure; ſuã ne audiat dei legẽ eius orõ erit execrabilis:uel quia pctõ addit pctm̃ non ceſſando. Ecci.xxxiiii.un⁹ orãs & ali⁹ maledicẽs cui⁹ uocẽ exaudiet dñs:uel qa ꝓxio iniurias nõ remittit. Ecci.xxviii. Relinq̃ ꝓxio tuo nocẽti tibi: & tũc depcãti pctã ſoluenť. Mat.xi. Cũ ſtabitis ad orandũ dimittite ſi qd habetis aduerſus aliquẽ: ut ẽt pr̃ celeſtis dimittat uobis pctã ur̃a:uel ꝙ crudelis ad paupes exiſtit. Prouer.21. Qui obturat aurẽ ſuã ad clamorẽ paupis:clamabit & ipſe & nõ exaudieť. Male petere põt referri ad ꝑſona; pro qua orať:qa indigna eſt. Iere.vii.&.ix. Noli orare ꝓ populo iſto: neq; aſſumas pro eis laude; nec orationem:qa non exaudiã. Male petere põt referri ad id pro quo orať & petiť:qa uel uile eſt qď petiť. Xp̃s filiis Zebedei. Mat.20.dixit. Neſcitis qd petatis. Vel nõ expediens petenti:ſicut Paulo petenti amotionem ſtimuli dictu; eſt a dño. Sufficit tibi Paule gr̃a mea. Nã uirtus in infirmitate ꝑficiť. Vel qa meliora q̃ petat deus dare diſponit. Iſidorus. Multi orãtes nõ exaudiũtur. Prouidet.n.deus illis meliora q̃ petãt. Ex quo apparet ꝙ ſuperbi qui petũt ſtatum. Auari qui petũt aurum. Sciẽtia prediti qui petunt famã. Pugnatores qui petunt corporis uires. Tempus bonu; ut petunt agricole. Scientia quam petunt phyloſophi. Guloſi qui petunt uoluptuoſa. Mali qui petunt longeuitatem

Cur orãs ñ exau[diatur]

uite.Iracũdi uindictã de hoſtib⁹.Diuites filioꝝ mul-
tiplicatõez. Mulieres pl̃chritudinẽ.Prelatões & digni
tates:ut petũt clerici:& ſic de ſimilib⁹: a deo nõ exau
diunť:ꝙ petẽti talia nõ expediũt ut plurimũ.Male po
teſt refererri ad modũ petẽdi.Vel qa ibi nõ eſt cor ꝓ-
pter malaꝝ cogitationũ multitudinẽ.ſ.ꝙ nec ad deuz
a quo petit:nec reſpicit ei⁹ qđ petit.Abraã Geñ. xv.a
ſacrificio uolucres abigebat.i.cogitatões uanas & ſu-
fluas. Vel qa non eſt magnitudo deſiderii:ſ3 paruitas.
pſalm⁹. Tacui dũ clamarẽ tota die.Gregori⁹.Eternã
uitã ſi ore petimus:nec tñ corde deſideramus:claman
tes tacemus:& Augu.Seruat tibi de⁹ qđ nõ uult tibi
dare:ut tu diſcas magna magne deſiderare.Vel ꝙ im
patiẽs & ĩpatiẽtia ducif. Saul ꝑpter ĩpatiẽtiã cõſulẽdo
dñm nõ exaudiť.i.R.xi.Deo.n.humiliũ & mãſuetoꝝ
ſemp placet ſupplicatio & deprecatio Iudith. ix. Vel
impſeuerãtia Lu.xi.Perſeuerans pulſans exaudiť. Au-
guſtin⁹.ſi nõ ẽ amota orõ ſecur⁹ eſto:ꝙ nec miſericor
dia. Sic ergo p3 ꝙ male petere ex p̃fatis põt multiplr̃
accidere: ꝑpter qđ hõ nõ exaudiť.Que oia includunť
in p̃fata orõne dñica .u3. ꝙ iã dci modi ſunt oẽs ɔtra
rii petitiõib⁹ q̃ fiũt in dcã orõne. ut p3 p̃dicta diligen
ter inuẽti.In talib⁹.n.nõ eſt nois dei ſcificatio:nec ad-
uentus dei regni petitio: nec diuine uoluntatis opera
tio:& ſic de aliis.q̃re nõ mirũ ſi nõ exaudiunť.Et p op
poſitũ ad p̃fatos multi in ſua orõne ſunt auditi a deo
& exauditi. ut p3 de Abraam q orauit ꝓ Abimelech.
Geñ.xx.De Iſaac q rogauit ut cõceptũ daret Rebe-
che. Geñ.xxvi. De Moiſe q orauit ꝓ populi offenſa.
Exodi.32.De Salamone.3.R.viii. De Anna mr̃e Sa-
mue l.i.R.i.De Helia .3.R.xviii. Et ſic de aliis.ut p3
ex ſerie ſacre ſcripture.Hos exaudiuit dñs & ſil'es : q
ſcificauerũt nomẽ dñi ei⁹ ſq3 uolũtatem fecerũt:& ſic
de aliis . Dñs nr̃ qñ dicit ꝙ duo cõſentientes de oi re
quã petẽt fiet eis.Mat.xviii.hoc iõ eſt:qa ipſi uolũta-
te3 dei pficiũt. Quãdo dicit ꝙ fidẽ hñtes ut granũ ſi-
napis.Mat.xvii.qđ petũt fiet eis hoc dič:qa tales ad-
ueniſſe regnũ dei in ſe oſtẽdunt & ꝓ aliis q̃rũt.Quãdo
aſſiduitate orõnis dicit exauditõe3 cõcedi.Lu.xi.hoc
eſt ꝙ talis clamat pr̃ nr̃ q es in celis:& panẽ quotidia
nũ da nobis hodie. Quãdo emendatiõe uite & miſeri
cordie impẽſione dicit exaudiri hoc dicit qa talis Di-
mitte nobis debita nr̃a:& de facto:& ne nos inducas
in tẽptationẽ ꝓclamat.In tribulatiõe clamãtes.iuxta il
lud p̃s. Ad dñm cum tribularer clamaui & exaudiuit
me:Quid aliud petũt ſic dicẽtes:niſi fiat uolũtas tua:
Et libera nos a malo:& ſic de ſimilib⁹ q̃ in ſacro elo-
go repiunť: ꝑpter que de⁹ exaudire ꝓmiſit in ſortib⁹
uel in toto orõnis dñice : tales repiunť ꝓclamare cõ-
tẽtos. Sic ergo p3 ꝙ orõ dñica ſi modis traditis a xp̃o
dicať:ineficax dicẽti nullatenus aliqñ repiť:ꝙ qđ pe-
tit de⁹ exhibet uel differt ad meliora donãda. In hac
dñi orõne:ut p3 iſpiciẽti ois orõnũ ɔtineť diuiſio.Hic
eſt gr̃arũ actio in cognitiõe & aſſertiõne pr̃is celeſtis.
Poſtulatio ꝓ gratiis ampliãdis.Implorãdis.Panẽ no-
ſtrum da nobis hodie &c.Obſecratio ꝓ piculis amo-
uẽdis.Et ne nos iducas in tẽptationẽ: S3 libera nos a
malo.Orõ ſtricte accepta ꝓ gratiis ampliãdis. Sãctifi
ceť nomẽ tuu3.Aduẽiat regnũ tuũ &c̃.Sic ergo p3 q̃ta
eſt orõ dñica:qa ois ſupplicatiõis ɔtẽtiua.Qualis eſt:
qa oium ſi debite dicať q̃ q̃rimus a deo obtinere cõſe
cutiua:qa ſi nõ uno mõ ſaltẽ alio mõ.Qua ꝑpter ipſa
eſt a nobis iugiter dicenda deo pr̃i:& qa ipſa iuxta di
ctũ xp̃i petimus & q̃rimus p̃mo regnũ dei:& de⁹ ſcit
qđ nobis expediat: ipſa oia adicienť nobis.Et ſi nõ in
p̃ñti quo ad modũ aliqñ quo petimus:tamẽ alio mõ:
ſemp tñ in futuro icũctãter nobis a deo donabũť.Pre
fatis ergo appet.p̃me partis h⁹.xi.cõformitatis expo
ſitio.uidel3. Ieſus orãs inſpiciť & ꝙ orare nos docuit
tam uerbo q̃ exemplo.

¶ Secũda pars fructus.xi. & cõformitatis. Et in ordi
ne.23.Franciſcus exorator. Expoſitio.

EXpoſiturus ſecũdã partem
h⁹.xi.cõformitatis.u3. Frã
ciſc⁹ exorator:ad ipſi⁹ ex-
põnẽ p̃mittendũ puto q̃ in
btõ.F.ſicut in quol3 alio fide
li debẽt eẽ ad orõnẽ diſpo
ſitiua & ꝑparatiua.Et de-
mu3 de orõne bti.F.qualis
fuerit erit uidẽdũ.Ad orõ-
nẽ diſpoſitiua & preparati
ua atteſtantib⁹ doctorib⁹ & ſacra ſcriptura ſunt hec:
uidel3.¶ Primo mẽtis & cordis a terrẽis reuocatio ad
iteriora p tẽporalẽ totalẽ abdicationẽ. Iſidor⁹. Purgã
dus eſt p̃mo animus:atq3 a tẽporaliũ reꝝ cogitationi
bus ſegregãdus:ut pura acies cordis ad deum uere &
pure ac ſimplr̃ dirigať.Pura aũt ẽ orõ: quã in ſuo tem
pore ſeculi nõ iterueniũt cure. Lõge aũt eſt a deo ani
mus q in orõnib⁹ cogitatiõib⁹ ſeculi fuerit occupat⁹.
Xp̃s ut dcm̃ ẽ mãdat orãti.Mat.vi.Ingredi p cõtẽptũ
mũdialiũ cubiculũ cordis : & hoſtio clauſo p reuoca-
tionẽ a terrẽis pr̃em celeſtẽ dep̃cari: & tũc petẽti qđ
p̃cať largiť & reddit.Hui⁹ xp̃i documẽtũ ut Frãciſcus
debite oraret ſeruauit.Mundũ ſtndit⁹ cõtẽnẽdo ꝓut
in p̃mo libro & iſto ſcd̃o in plurib⁹ cõformitatib⁹ eſt
dcm̃.Mentem totalr̃ a terrenis remouendo & ad cele
ſtia dirigendo.Vñ de mentis ſubleuatione ad ſuperna
teſtis extiť ſubleuatio corporalis a terra: que multo
ciens apparuit in beato Frãciſco. prout conformitate
3.hui⁹.2.lib.eſt dictũ.Idipſu3 oñdit trãſit⁹ p burgũ.s.
ſepulchri:p qđ caſtrũ trãſiens ſubuect⁹ ꝑp ifirmitatẽ a
ſello:ɔtrectat⁹ a turbis nihil penit⁹ ſenſit.Mens qde3
ipſi⁹ in celeſtib⁹ fixa ſplẽdorib⁹: uarietatẽ nõ ſenſerat
locoꝝ nec tẽpoꝝ:nec occurẽtiũ pſonaꝝ.ꝓut.x.p̃s le-
gẽde maioris oñdit.Et iõ ad ꝑpoſitũ loq̃ns legẽda ma
ior pte.x.Et oñdẽs bti F.retractione3 mẽtis a terrenis
ſic ingt.grauiter ſe putabat offendere:ſi qñ orõni dedi
tus uanis fantaſmatib⁹ iteri⁹ uagareť. Hoc ſtudiũ ſic i
uſu3 ɔuerterat: ut rariſſime muſcas huiuſcemodi pate
reť.uaſculũ quoddã in q̃ddrageſima fecerat ad uitãdum
ociũ & minutias tp̃is occupãdas: qđ cũ dicẽti tertiã in
memoriã ueniẽs paululũ ipſi⁹ aiu3 diſtraxiſſet: motus
feruore ſpũs ip̃m igni tradidit di. Sacrificabo illud do
mino:cui⁹ ſacrificiũ ipediuit.& ſubdiť.pſalmos cũ tãta
mẽtis & ſpũs attẽtiõe dicebat:qſi p̃ñte deũ hr̃et.¶ Se

Que pſe-
ctã ſdaũt
orõnem.

cũdo itẽtiõis totalr̃ directio ad ip̃z deũ: & ſolũ cui orõ
nẽ porrigit dz attẽdere:dicẽte deo p pſalmiſtã. Vacate
.ſ.orõni: & uidete qm̃ ego ſuz deꝰ. Deꝰ.n.nõ attẽdit q̃
tũ porrigit:ſz ex q̃to.ut dic̃ Greg.btm̃ F. mẽtẽ totã cũ
itẽtiõe piecíſſe in deũ oñdit:ut dcm̃ eſt:ſubleuatio cor
poris & ſuſpẽſio a terra.Idip̃z oñdit orõ quã faciebat
ipſe pr̃ F.pp quã fr̃ Bernardꝰ de qntaualle fuit ad dñz
ↄuerſus. Per totã.n.noctẽ orãdo cũ mltis lachrimis ni
hil aliud dicebat niſi hoc uerbũ.Deus meus & oĩa.de
quo dictũ eſt ↄformitate.viii.p̃mi lib.in tractatu d frẽ
Bernardo & p̃uincia ſci F.Btm̃ F.intẽtionẽ ſuã in deũ
tactaſſe:oñdit ois hypochriſis deteſtatio:mũdi pfecta
dimiſſio: & nihil in p̃nti niſi deũ appetiſſe:ac bti F.p̃
cũ exauditio.de qbꝰ dictũ eſt in p̃cedẽtibꝰ:& ſic in ſe
q̃ntibꝰ dicet̃. ¶ Tertio pp.ii ſtatꝰ & ↄditiõis recogni
tio.iii.R.viii.dr̃. Si qs cognouerit plagaz cordis ſui: &
extẽderit manꝰ ſuas in domo hac:tu exaudies in celo.
Daniel cognoſcẽdo ſtatũ & ↄditionẽ ſui: & ppl̃i in ba
bilone habitãtis & dño ↄfitẽdo:ab ipſo exaudiri pme
ruit.ut hr̃ Dañ.ix. Pr̃ btũs F.ut a xp̃o exaudiret in o
ratiõe:ſuã miſeriã & paruitatẽ agnoſcẽdo dicebat dño
Quis es dñe? & qs ego ſuz uermiculus ſeruꝰ tuꝰ:ſeqz
cenſebat uas inutile & ſordidũ ac maximũ peccatorẽ.
¶ Quarto humilitatis retẽtio:ut oi tpe añ deũ nõ al
ta hõ orãs ſapiat de ſe:ſz humilia.Orõ.n.humiliãtis ſe
nubes penetrat &c̃.p̃s. Reſpexit in orõnẽ humiliũ: &
nõ ſpreuit p̃ces eoꝝ.Iudith ca.viii.dic̃. Humiliũ & mã
ſuetoꝝ ſp tibi placuit dep̃catio &c̃. Hac ſcẽ hũilitatis
p̃ aliis uirtute fulſit btũs pr̃ F.ut dcm̃ eſt: & ↄformitate
v.huiꝰ.z.lib.p̃batũ eſt. Et q̃ p̃ aliis fuerit humiliꝰ:
ſublimatio ipſiꝰ in celeſti p̃ria in ſede luciferi put de
claratũ fuit fr̃i pacifico:euidẽter depromit. ¶ Quinto
ieiunii & elimoſinaꝝ exhibitio. Tob.cap.iz. Angelus
Raphael dixit q̃ bona eſt orõ cũ ieiunio & cũ elimo
na. Saluator dic̃. Matth.v. Bti miſericordes:qm̃ ipſi mi
ſericordiã ↄſeq̃nt̃. Et Iſa.liii. Frãge eſurienti panẽ tuũ. &
ſequit̃. Tũc iuocabis: & dñs exaudiet. Clamabis: & di
cet. Ecce adſum. Daniel in ieiunio & cinere dep̃cãdo ẽ
exauditꝰ. Dañ.ix. Quid dicã de btõ F. q oĩa q̃ poterat
largiebat̃ paupibꝰ nulli rei parcẽdo. Et nõ ſolũ ſua ſed
eis ſupimpẽdere conabat̃ p poſſe ſemetip̃z.ut dic̃.vii.
pars legẽde. De ieiuniis uero eiuſdẽ:ut dicit cõformi
tas.vii.huius.z.lib.&.v.ps legende maioris cũ pte.ix.
eiuſdẽ;q̃ſi oi tpe ieiunabat ubi nõ eẽt ĩfirmitate detẽ
tus:uel p̃dicatiõibꝰ extra loca frũz occupatꝰ. ¶ Sexto
eſt pctõꝝ pura ↄfeſſio. Publicanꝰ orãs & cõfitẽs pctã
dicẽs: Deꝰ ppitiꝰ eſto mihi pctõri:exaudit̃. Luc̃.xviii.
a dño & iuſtificat̃. Sic.S. Tobias ↄfitẽdo pctã. Tob.3.
a dño ẽ exauditꝰ. Sic filii iſrl̃:ut pz i lib. Iudic̃. dño cul
pabiles ſe ↄfitẽtes exauditi & liberati fuerũt. Btũs F.
& ſi idulta pctã uſqz ad q̃drãtẽ nouiſſimũ hr̃et a dño:
nõ tm̃ occlta ↄfeſſiõe:ſz ẽt publica ſuoꝝ delictoꝝ ſeu
occultoꝝ detectiõe:tã ſacerdoti q̃ aliis publica facie
bat.ut dcm̃ eſt ſupra ↄformitate.v.huiꝰ.z.libri. Et qđ
maiꝰ eſt:nõ ceſſabat imbribꝰ lachrimaꝝ oclõs expia
re mẽtales.ut dic̃.v.ps legẽde maioris. ¶ Septimo di
uinoꝝ p̃ceptoꝝ adimpletio. Prouer.xxviii. Qui auer
tit aurẽ ne audiat legẽ dei:orõ eius erit inexaudibilis.

Greg.in moral̃. Clamorẽ anguſtie tue dñs nõ audit:q̃
trãq̃litatis tpe in p̃ceptis ſuis ipſe clamãtẽ dñz nõ au
diſti. Et in lib.dial̃.dic̃ Greg. Quid mirũ ſi poſtulantes
tarde a dño exaudimur: q pcipiẽtẽ deũ tarde aut nllõ
mõ audimꝰ? Iſidorꝰ. Qui a p̃ceptis dei auertit̃:qđ in
orõne poſtulat nõ meret̃. Aug.de ope monachoꝝ dic̃.
Citiꝰ exaudit̃ una orõ obediẽtis q̃ decẽmilia ↄtẽpto
ris. De btõ F.cantat̃ q̃ nõ ſolũ diuina p̃cepta ſeruauit:
ſz & cõſilioꝝ xp̃i & euãgelii nec apicez uel unicũ trãſ
gredit̃:poſtq̃ xp̃z pfecte iduit:nec trãſgreſſus eſt aut io
ta.uñ totũ euãgeliũ ad lrãz ſeruauit.ut dcm̃ eſt cõfor
mitate.ix. ¶ Octauo ſtrepitꝰ mũdi fuga & ſolitudinis
delectatio. Berñ. Si te delectat mũdus:ſp eris imũdus
Saluator:turbis dimiſſis: mõtẽ ſolus aſcẽdebat orare:
& ad ſolitudinẽ deſerti ibat.ut dcm̃ eſt. In mõtẽ excel
ſũ ſeorſuz duxit diſcipl̃os ad orãdũ.ut hr̃ Luc̃.ix. Moi
ſes ppl̃o & eiꝰ ſtrepitu dimiſſo:ſolus ſina ad orandum
aſcẽdit. Sic & Helyas i uertice mõtis carmeli & oreb.
Btũs pr̃.F.qa in orõne pcepat ſpũs ſci deſideratã pre
ſentiã:q̃ tãto ſe offert familiariꝰ pcãtibꝰ:q̃to plus iue
nit elõgatos a ſtrepitu mũdanoꝝ:iõ loca ſolitaria que
rẽs:ad ſolitudines & eccleſias derelictas oraturus no
cte pgebat:ubi demonũ pugnas horribiles freq̃nter
eſt expꝰtꝰ:ut dic̃.iiii.pars legẽde maioris. ¶ Nono la
chrimaꝝ pfluuiũ & effuſio. Ezechias cũ fletu orando
a dño exauditur. Iſaie.xxxviii. Iſidorꝰ. Cũ deo aſſiſti
mus:gemere & flere debemus:reminiſcẽtes q̃ grauia
ſunt q̃ cõmiſimus:q̃qz dura iferni ſupplicia q̃ timemꝰ.
Idẽ. Pctõrũ recordatio merorẽ gignit:luctus uero mẽ
tem puriorẽ reddit. In libro de diademate monacho
rũ dr̃:q̃ nũq̃ eſt ſine fletu orandũ. Sic orauit Anna cũ
fletu & exaudita ẽ.i.R.i. Sic & Tobias & Sarra eiꝰ
nurus. Tobie.3. De btõ.F.dic̃.x.pars legẽde q̃ in ora
tiõe pſiſtẽs nemora replebat gemitibꝰ: loca ſpgebat
lachrimis:pectora manu tũdebat. Et a fribꝰ pie eum
obſeruãtibꝰ aliquotiẽs eſt auditꝰ clamoroſis gemitibꝰ
apud diuinã p pctõribꝰ iterpellare clemẽtiã:deplora
re ẽt alta uoce q̃ſi corã poſitã dñicã paſſionẽ. Vice ẽt
q̃dã in loco ſolitario:cũ orãdo ãnos ſuos in amaritudi
ne recogitãs deploraret:ſcõ ſpũ certificatus eſt de re
miſſiõe plenaria oium delictoꝝ. ¶ Decimo feruoris
icẽſio. Excitãdus eſt.n.in orõne animus feruore:ut nõ
cũ torpore oret:ſz cũ feruore:ut nõ dicat cũ pſalmiſta:
Tacui cũ clamarez tota die. Moiſes & ſi taceret ore:
clamabat corde:ut hr̃ Exodi.xviii. Et ſic feruẽtiſſime
dñm exorabat. Paulus feruẽſcẽs orãdo ad tertiũ celũ
rapit̃. Beatus pr̃.F.nõ ſolũ per ſcalam creaturarũ ad il
lum qui eſt totus deſiderabilis feruore nimio aſcende
bat.ut docet nona pars legende maioris in principio:
Sed ut dicit decima pars legende: Et ſi corpore pere
grinum ſe cognoſceret eſſe a domino: ſz ad terrena p
Xp̃i charitatem iam inſenſibilis eſſet: ne foret abſqz
ↄſolõne dilecti:ſine intermiſſiõe orãs ſpm̃ deo ↄtẽde
bat exhibere p̃ntẽ. ¶ Vndecimo ad orãdũ cũ delecta
tiõe acceſſio. Daniel tribꝰ uicibꝰ orabat in die. Dañ.
vi. Tobias a ciuitate ſua recedẽs: cũ delectatiõe ibat
ad tẽplũ dñi. Tob.i. & ibi orabat dñm. De pr̃e btõ F.
dic̃.x.ps legẽde maioris. Erat orõ ↄtẽplãti ſolaciũ:dũ

ſupnarũ circuitu mãſionũ:angelorũ oculis iã fact⁹: fer
uẽti deſiderio q̄rebat dilectũ:a quo ſolus eũ carnis pa
ries diſiũgebat.Erat & opanti pſidiũ:dũ in oib⁹ q̄ age
bat de ſua diffidẽs induſtria:& de ſupna pietate ɔfidẽs:
p ipſi⁹ iſtãtiã totũ in dño cogitatũ iactabat.¶ Duode
cimo in orõne idefinẽs exercitatio. xp̄s dic̄ q̄ oꝫ ſemp
orare & nunq̄ deficere.In laudẽ Marie & aplõꝝ dicit
Act.i. q̄ erãt pſeuerãtes in orõne.Anna filia Phanuel
a btõ Luca cõmẽdat.Luc.z.q̄ nõ diſcedebat de tẽplo
depcatiõib⁹ uacãs:die ac nocte.Pr̄ btũs F.hoc ſingulr̄
habuit.uꝫ.q̄ orõni ſp erat itẽt⁹. Dicit.x.ps. legẽde q̄
ambulãs & ſedẽs:intus & foris:laborãs & uacãs:orõ
ni adeo erat itẽt⁹:ut illi uideret nõ ſolũ qcq̄d erat i eo
cordis & corpis:uerũ et opis & tpis dedicaſſe.Preſa
tis igit̄.iz.apparet q̄ ſunt ad orãdũ diſpoſitiua:q̄ ut pa
tuit breuiter & ſuccincte in pſe btõ F.fuere.His ut di
ſpoſitiuis pmiſſis:rõnr̄ eſt oñdẽdũ q̄ btũs F.fuit uir o-
rator.ut dic̄ hui⁹.xi.ɔformitatis ps.z. Et ad id oñden
dũ multa occurrũt q̄ id declarãt. ¶ Et pmũ eſt ſi attẽ-
dat q̄l' i agẽdis orõne ſp pmittebat.Btũs enĩ F.adhuc
ſeclaris exñs:dũ oraret deũ feruẽter:edoct⁹ fuit diui-
nit⁹ q̄ oportebat eũ oĩa ɔtẽnere & odire q̄ añ carnalr̄
dilexerat & haberẽ optauerat:ſi xp̄i uellet agnoſcere
uoluntatem. Et cum facere incepiſſet que primo ſibi
ſuauia & dulcia uidebantur eſſent ei importabilia &
amara: atq; in his que prius horrebat magnam hau-
ſiret dulcedinẽ & ſuauitatẽ imẽſam. Vice alia dum o-
raret ut de⁹ uiã ei⁹ dirigeret:oñdit illi dñs q̄ ſibi dice
ret in pxio qd ip̄m agere oportebat. Dũ btũs F.aſſũ-
pta iam uita aplica & forma in uiuẽdo.D.Bern.de qn
taualle expta ſcitate bti F. eidẽ uellet habitu & cõſor
tio iungi:quã uitã tenere deberẽt: btõ F.orãte a mane
uſq; ad horã tertiam cũ dicto dño:orõne finita:a dño
eſt direct⁹ in trina libri aptiõe: q̄ uitã euãgelicã aſſu-
merẽt.qd & factũ eſt:ut dictũ eſt cõformitate.viii.pri
mi lib.in tractatu de ſociis bti F. Pro cõfirmatione ſue
prime regule dum iuiſſet Romã: &.D.Innocẽtio pa-
pe.3.ſui cordis itimaſſet ppoſitũ p euãgelii obſeruan
tia:ac papa poſt pl'a eidẽ dixiſſet: Ora fili xp̄m ut ſuã
p te nobis uolũtatẽ oñdat:q̄ certi⁹ cognita tuis piis.d
ſideriis ãnuam⁹: Btũs F.totũ ſe cõferẽs ad orãdũ pci-
bus deuotis obtinuit:& qd exteri⁹ ipe pferret:& qd i
teri⁹ ipſe papa ſentiret. Cũ.n.iuxta dñi iformationẽ ſi
militudinẽ ppoſuiſſet de muliere paupcula cõtrahẽte
cũ rege & filios eidẽ gñante:ſubiũxit q̄ nõ erat formi
dãdũ q̄ ipe fame cũ ſuis piret in ſuo ordine p ſpm pau
ptatis gñandis. Papa ſilitudie itellecta liberalr̄ petita
ei cũcta cõceſſit:ac plura ei ɔcedẽda in poſteꝝ repro
miſit.ut dicit.3. pars legẽde maioris. Regule pme cõ
firmatiõe obtẽta a.D.Innocẽtio:cũ dubitaret una cũ
ſociis an iter hoĩes cõuerſari uel ad loca ſolitaria ſe
cõferre deberet:Per orõnis iſtãtiã diuinũ ſup hoc bñe-
placitũ reqrẽdo:fuit a dño declarat⁹:q̄ iter hoĩes ẽẽ de
beret:q̄ ad hoc erat a deo direct⁹:ut dño aĩas lucrare
ret q̄s diabolus conabat̄ auferre.Quo pcepto ex tũc
inter hoĩes magis elegit cõuerſari:q̄ ad loca ſolitaria
ſe cõferre.ut dicit.iiii.pars legẽde maioris. Sic & uice
alia de pſatis ſuit p orõnẽ a dño declarat⁹.ut patuit.iz.

pars legẽde maioris.In ordinis pncipio cuꝫ pauci frẽs
eẽnt:utpote octo & ipos deſtinaſſet ad mundi partes
diuerſas:cũ ipos cupet ſil' hr̄e:Pro ipſorũ ad ſe acceſ-
ſu:btũs.F.orauit & obtinuit.ut dic̄.3.pars legẽde ma-
ioris. Cũ regulã qua ordo nunc utit̄ uellet componere
iuxta iformationẽ diuinã:ieiunãdo & orãdo in loco ſo
tis polũbe:de dñi uolũtate certificari uolẽs quo ad ſin
gula cõtẽta in regula: put ipſe frib⁹ dixit:a deo infor-
mat⁹ qcq̄d in regula poſuit ab ipſo accepit. ut dic̄.iiii.
ps legẽde maioris.Quid de ipſo uellet de⁹ efficere: p
orõnis iſtãtiã ingrẽdo:ſcire pmeruit.Nã crucifixũ libri
euãgelioꝝ aptiõe accepit. put dic̄.iz.ps legẽde maio-
ris.Et ut huic parti det̄ terminatio debita.ut dic̄.iiii.ps
legẽde.Btũs F.in oib⁹ agẽdis de ſua diffidẽs induſtria
& ɔfidẽs de ſupna pietate:p orõnis iſtãtiã diuinũ bñe-
placitũ ingrẽdo ab ipſo ɔformari pmeruit.Imitat⁹ btũs
F.in h̄ Hmle regẽ Dauid:Scõs aplõs p electiõe Mat
thie:Paulũ aplm:q̄ in agendis petẽtes a dño dirigi:ut
acta regũ & aplõꝝ dicũt:ab ipſo ſunt directi.¶ Scdõ
oñdẽs q̄ btũs F.fuit uir orator:eſt ſi attẽdat̄ qd & quo
tiẽs & q̄s ei orãdo appebat: nã orãti apparuit miltoti-
ens dñs Ieſus xp̄s Prio dũ adhuc eẽt in habitu ſeclarĩ
& in q̄dã eccleſia oraret:xp̄s ei appuit ueluti cruci cõ
fixus: & tũc liq̄facta eſt aĩa ei⁹ ob memoriã paſſionis
xp̄i:adeo ut dũ recordaret̄ uix a lachrimoſis gemitib⁹
ſe ɔtinere ualeret. Scdo in eccleſia .S. Damiani orãti
xp̄s de cruce loq̄ndo: ut ipſe F.ſuã eccleſiã q̄ minabat̄
ruinã repararet mãdauit.De pſatis hr̄ de pma in pma p
te legẽde maioris: & de ſcda in ſcda pte eiuſdẽ legẽ-
de. Tertio appuit ei dñs Ieſus xp̄s in q̄dã ſilua oranti
cũ uirgine glorioſa:ſcis Ioãne baptiſta:& Ioãne euãge
liſta:ac cũ multitudine angeloꝝ: & cũ ipſo xp̄s cũ pla
tis eſt loquut⁹: put quidã puer obſeruãs btm F. uidit.
Quarto apparuit xp̄s btõ F.orãti.ut dic̄ legẽda triũ ſo
cioꝝ. ubi xp̄s ei dixit. Frãciſce:oĩa q̄ mũdialr̄ dilexiſti
& deſideraſti hr̄e:oꝫ te cõtẽnere & odire:ſi meã uis co
gnoſcere uolũtatẽ.Quã poſtq̄ icepis facere:q̄ pus tibi
dulcia & ſuauia uidebant erũt importabilia & amara.
Quinto dñs orãti btõ F.apparuit in eccleſia.S.Iacobi
de Galitia:ubi reuelauit eidẽ ſuũ ordinẽ p orbẽ diffun
dẽdũ:& q̄ loca accipe deberet demãdauit.Sexto eidẽ
apparuit dñs in.S. Maria de angelis orãti poſt ruinaꝫ
p pctõrib⁹ & ordine.& tũc xp̄s dixit eidẽ ſe ordinem
diligere.& ſi frẽs in uocatiõe ſua manerẽt: oẽm tribla
tionẽ amotũrũ a mũdo.& plura dixit de qb⁹ hr̄ ɔformi
tate.vi.hui⁹.z.lib.Septimo in eodẽ loco.S. Marie bis
apparuit dñs Ieſus xp̄s btõ F. cũ uirgine Maria & mul
titudine angeloꝝ.Prio qñ ſibi poſtulauit ut poneret in
dulgẽtiã oĩu' pctõꝝ intrãtib⁹ dictã eccleſiã.Scdo qñ
diẽ dicte idulgẽtie ab ipſo ɔceſſe pmã diẽ auguſti inci
piẽdo a ueſpis uſq; ad ueſpas diei ſeq̄ntis duraturã d
terminauit.put habitũ eſt ɔformitate.z.hui⁹.z.libri.
Octauo appuit dñs btõ F.orãti qñ malis exẽplis quo
rũdã frũꝫ puocat⁹ btũs F.ad xp̄m orabat:& xp̄s repre
hẽdit eũ ſup hoc dicẽs:ip̄m xp̄m pncipalẽ actorẽ hu-
ius ordis eẽ:& nõ ip̄m F. put dictũ eſt ɔformitate.ix.
pmi libri.Nono appuit ei dñs Ieſus xp̄s dum oraret p
quodã nobili uiro:q̄ cũ cũ ſũma deuotiõe pluries i ſuo

recepat hoſpicio: ac ipm dignū frū minoꝝ ↄſortio &
reputaret & optaret. Cūq; ꝓ ipſo nobili deū exoraret
ut mūdū relinqret: ac ſuā itraret religionē: tāto feruore
id petiit: ꝙ uidēte dicto nobili ſubleuat⁹ a terra p ma
gnū ſpaciū extitit. Et tūc dñs Ieſus xp̄s appendo ſibi
dixit pces ſuas ꝓ p̄fato nobili fore exauditas. Tāte e
leuationis miraculo uiſo: dictus nobilis poſt oꝛone ad
btm̄ F. accedēs: petiit humilr̄: ut ipm ad ordinē recipe
dignaret. Qui oib⁹ ſuis bonis datis paupib⁹: fact⁹ eſt
frater minor ſciſſim⁹. Decimo. xp̄s btō F. apparuit in
ſacro mōte aluerne. put uidit frater Leo: dū oraret btūs
F. in q̄dā flāma: & eidē ſua ſtigmata iprimenda reuela
uit. Et ſilr̄ ibidē dū ſuo corpi ſtigmata ſacra ipreſſit. ut
dicet ↄformitate. 3. libri. 3. Plurib⁹ aliis uicib⁹ dñs btō
F. apparere dignat⁹ eſt: ſ; ſufficiāt ad pñs p̄fata. Btō F.
orāti uirgo Maria apparere dignata eſt. Eidē. n. appuit
ut dictū eſt: cū xp̄o oranti in ſilua. In loco. S. Marie de
angelis bis ibidē appuit. Prio qñ obtinuit idulgētiā di
ctē eccleſie a xp̄o. Btā. n. uirgo ꝓ btō F. apud filiū iter
ceſſit. Scd̄o qñ diē xp̄s dicte idulgētie determinauit:
tūc. n. uirgo ēt cū ipſo affuit. Virgo Maria cū filio par
uulo queʒ gerebat in ulnis uice alia appuit btō F. Ipſe
. n. btūs F. cū de quodā loco ad aliū pexiſſet cū ſocio ñ
multū deuoto: & de ſero ipe pr̄ poſt cenā dormirē iuiſ
ſet: ſoci⁹ ei⁹ cū frē alio icepit murmurare de btō F. di
cēs: ꝙ ipſe erat ut ceteri: ꝙ comedebat & dormiebat.
Poſt q̄ uerba diuina iſpiratiōe ꝓpoſuit obſeruare btm̄
F. Btūs F. uero cū crederet ſociū & ceteros dormire: cū
ſilētio ſurgēs ad quoddā nem⁹ uicinū ad orādū pexit.
Quē frater ſoci⁹ ſubſequit̄: ipſo btō F. ignorāte. Beat⁹
aūt F. poplites in terrā figēdo cepit alta uoce clamare
& dicere: ſocio ipſo audiēte. O btā uirgo: oñde mihi fi
liū tuū. Cui⁹ deſiderio ānnēs btā uirgo: frē p̄fato uidē
te: cū ſūma claritate & ſui pulchritudie de celo cū fi
lio deſcēdit: atq; ad btm̄ F. puemēs filiū ſuū i ulnis po
ſuit ipſi⁹ bti F. Quē tenēs btūs F. amplexās & oſculās
a dicta hora uſq; ꝓpe diē: cū idicibili ↄſolōne: tādem
btē uirgini regrādo reſtituit: & btā uirgo poſt h̄ a btō
F. receſſit. Fr̄ aūt q hoc uidit de ideuoto effect⁹ deuo
tus: ad btm̄ F. reuerētiā ſūmaʒ ex tūc habuit: & uita in
meli⁹ cōmutata ſciſſime de cetero uixit. Et ꝙ ad btāʒ
Mariā p̄cipua ferebat deuotiōe: in ipſaʒ poſt xp̄m oēʒ
ſuā fiduciā ponēs: credēdū eſt a dicta dña mirabiles re
cepiſſe uiſitatiōes & ↄſolōnes: & ſi oia nō ſint ſcripta.
Ipſi btō F. orāti Rome in eccleſia. S. Petri: bti apl̄i Pe
trus & Paulus apparuerūt ſibi: ꝓut dictū eſt ↄformi
tate. viii. p̄mi libri: in tractatu de frē Maſſeo: & ↄfor
mitate. z. hui⁹. z. libri btm̄ F. amplexātes: & ex pte dei
dicētes ei: ꝙ de cuſtodiēdo theſaurū ſctē paupertatis a
deo erat exaudit⁹. Sci angeli ipm in oꝛone poſitū uiſi
tarūt ſepi⁹: eidē armonicā faciētes melodiā: put dictū
eſt ↄformitate. i. hui⁹. z. libri: & dicet ſtatim. ¶ Tertiū
oñdēs ꝙ btūs F. fuit uir orator eſt: attēdēdo ea q̄ ſibi
de⁹ reſerabat. ut. n. dic̄. xi. ps legēde maioris. Ad tantā
aūt mētis ſerenitatē ideſſeſſuʒ oꝛonis ſtudiū cū ↄtinua
exercitatiōe uirtutū btm̄ F. pduxerat: ut q̄uis nō ha
buerit ſacrarū lr̄arū notitiā p doctrinā: eterne tñ lucis
irradiat⁹ fulgorib⁹: ſcripturarū ꝓfunda miro itellect⁹

pſcrutaret acumie. Enodabat dubia q̄ōnū: & abſcōdi
ta pducebat in lucē. Necnō cordiuʒ uidebat archana.
ut dicet ↄformitate. xiiii. hui⁹. z. libri: ac futuroꝝ pnū
ciabat euētus: put dictū eſt ↄformitate. vi. hui⁹. z. li
bri. Oꝛone btō F. de⁹ idicauit. Prio ſe ſibi oia pctā di
miſiſſe uſq; ad q̄drātē nouiſſimū. ac ſui ordis dilatatio
nē ſlendā in pxio: put dic̄. 3. ps legēde. Scd̄o ipʒ a do
directū ad lucrādū aīas q̄s diabolus conabat auferre.
Tertio dñʒ papā ſue petitiōi ꝓ p̄ma regula obtinēda
p oia iclinaturū: ut dic̄. 3. ps legēde. Quarto ut ſecūdaʒ
regulā ↄficeret ex uerbis euāgelii: uelut ex micis uniꝰ
paneʒ: ut dic̄. iiii. ps legēde. ac oia ↄtēta in regula: put
hr̄ ibidē. Quito ꝙ p̄dicare pp̄lo deberet: ut dic̄. iz. pa
legēde. Sexto oia q̄ erāt ꝓ utilitate frūm: put dic̄ legē
da antiq̄. Septimo dū p apuliā iret cū ſocio: & burſam
iueniſſʒ q̄ p̄tēdebat pecunia plena: oꝛone agnouit dia
bolū in ſpecie ſerpētis in ipſa manere. ſic ſoci⁹ aperiē
do luculēter ppēdit: ut dic̄. vii. ps legēde maioris. Oc
tauo totius ordis ſtatū uſq; ad diē nouiſſimū orādo: in
ſtatua ſimili ſtatue Nabuchodonoſor uiſa agnouit: ꝓ
ut ↄformitate. vi. hui⁹. z. libri eſt dictū. Nono orando
mortē agnouit militis q cū apud celanū hoſpitio rece
pat: put dic̄. xi. ps legēde maioris. Decimo oꝛone in ꝓ
uincia maſſe apud mōtē caſalē in quodā loco agnouit
ſacras reliqas eē: q̄s mādauit ab idē tolli p frēs & de
bite collocari: ut dic̄ ps. vi. legēde maioris. Et quo ad
illud tertiū ↄcludēdo: de p̄ficiēdis ab ipſo & fratrib⁹
uirtute oꝛonis a dño fuit illuſtrat⁹. put pʒ ei⁹ geſta i
tuēti. ¶ Quartū idicatiuū ꝙ btūs F. oꝛoni fuerit iten
tus ſunt mira q̄ ipſe oꝛone opat⁹ eſt & pagebat. Oꝛo
ne btūs F. Prio frēm Moricū tūc de ordine cruciferoꝝ
& ifirmū: cū ſe eidē recōmēdaſſet: oꝛone p̄miſſa: elec
tuario de micis panis ſcō & oleo cōmixto qd̄ cerā al
tari ardebat uirgis: & eidē trāſmiſſo: btūs F. ſtatī ſana
uit. ut dic̄. iiii. ps maioris legēde. Scd̄o dñʒ Bernardū
de quītaualle orādo imutauit. ut dictū eſt cōformitate
viii. p̄mi libri. Et ad ſeq̄ndū xp̄i ueſtigia: uēditis oib⁹:
iduxit. Tertio diabolū ſupauit in heremo de ſartiano
ut dic̄. v. ps maioris legēde. et in eccleſiis derelictis: ut
dic̄. x. ps legēde. ut dictū eſt ↄformitate. ix. iſti⁹ libri ſe
cūdi. Quarto ignē oꝛone tēperauit: cui p̄cepit oꝛone p̄
miſſa: ut ſuū ei tēperaret ardorē: in ferro circa timpo
ra p chyrurgū mittēdo ꝓ ſanitate oculoꝝ. Qui in oi
bus ei⁹ paruit mādato. Quinto oꝛone fontē aq̄ uiue i
mōte ſitiēti uiro cui⁹ uehebat aſello ſiti periclitāti tpe
eſtiuo ꝓpinauit. ut. vii. ps maioris legēde dic̄. Sexto au
ſuʒ aſſiſtātis epi orādo refrenauit: dū. n. temere cellā
ipſi⁹ orātis itraſſet: ſubito obriguit: & loq̄lā amiſit: & ſi
poſtea recupauit. ut dic̄ ps. x. legēde maioris. Septimo
abbatē. S. Iuſtini de puſio ꝓ eo orādo: iſſelitā ſpūs dul
cedinē a dño deguſtare ipetrauit: quā añ nec poſt ali
qñ pcepit. ut dic̄. x. ps legēde maioris. Octauo frēʒ i
obediētē a diaboli laq̄is eleuauit: pro quo orādo ſpm̄
ↄtritiōis & obie pcipiēdo a diaboli habenis eſt libera
tus. Nono frēʒ Maſſeū in aere ſubleuauit. ut dictū eſt
ↄformitate. vii. p̄mi libri in tractatu de frē Maſſeo &
calore ſpūs uehemētiſſime iflāmauit. Decimo mentes
latronū ad peragēdū pniaʒ mollificauit: dū ꝓ eis exōs

in mõte caſali oraſſet.ut dictũ eſt ꝯformitate.xi.primi
libri in tractatu de ꝓuincia ſci F.cuſtodia caſtelli.Vn-
decimo leproſuꝫ horribilem oꝛone liberauit: & a dia-
bolo:ut dictũ eſt ꝯformitate.v.iſti⁹ lib.z.Duodecimo
oꝛone corda duroꝝ ad dulcedinem pietatem & elimo
ſinã iclinauit:nã in ſpoleto cũ eẽt btũs F.& frater An-
dreas laic⁹ de Senis:q p elimoſinã ibat: btõ F. diceret
q erat q̃dã ciuis:q panẽ ſibi nollet dare:rñdit btũs F.
Fac ut tñ unum panem ab eo recipias:& mihi porta.
Quẽ cũ ille btõ F.in mẽſa exiti pſentaſſet:btũs pr pa
nem accepit:ac in fruſta diuidẽs:ſingulis dedit ſingulũ
fruſtũ pcipiẽs ut q̃libꝫ ꝓ dicto hoie ſic duro añ cõme
ſtionẽ pdicti fruſti panis diceret unũ Pr nr cũ Aue ma
ria:& ipſe ẽt ſilr fec.Quo fcõ gr̃a dñi ſup dictũ hoieꝫ
deſcẽdit ſic:ut ſtatiꝫ ad frẽs accederet: ſe cũ lachrimis
culpabilẽ redderet:& deiceps nõ ſolũ frib⁹:ſed & aliis
ſua libẽtiſſime largiret.q duriſſimos cõuertit ad dñm
& mollificauit:pꝫ in trib⁹ ordib⁹:quos iſtituit. ut dcm̃
eſt ꝯformitate.viii.pmi libri. Sic uirũ cuiuſdã mulieris
eidẽ aduerſantis in dei uia:p eo orãdo mollificauit. ut
dic.xi.ps maioris legẽde. Tertiodecimo.oꝛone ſentẽ-
tiã dei ꝯtra pctõrẽ latã reuocauit.ut patuit de frẽ He-
lia:q fuit ſecũdus gñalis miniſter poſt btm̃ F. Nã cum
apoſtaſia ipſi⁹ fris Helie ab ordine & eccleſia eẽt btõ
F.a dño reuelata:ac ei⁹ dãnatio:& p hoc btũs F. dcm̃
frẽm Heliaꝫ oio uitaret:adeo ut nec icederet p uiã ubi
frater Helias eẽt:nec eũ reſpiceret:nec loq̃ret ꝯuerſa-
retiaut cuꝫ eo comederet:& frater Helias ppendẽs de
hoc:iterrogauit btm̃ F.q̃re eũ ſic uitaret. Rñdit btũs F.
& dixit ei.q dãnat⁹ & apoſtatare debebat. Quod au-
diẽs frater Helias:totus reſolut⁹ in lachrimas:ad pe-
des bti F.ꝓuolut⁹ dixit. Pro me oue tua q̃ſo dñe dep
ceris. Cõfido.n.tãtũ in tuis oꝛonib⁹: q ſi eẽm in ꝓfun
do iferni:& tu ꝓ me ad dñm depcareris aliqd ſentirẽ
leuamẽ. Multo magis q de⁹ nouit mutare ſniam ſi hõ
mutet delictũ. Roga ergo deũ ꝓ me. Btũs uero pr F.
mot⁹ lachrimis fris Helie:ſe ꝯtulit ad orãdũ ꝓ ipo:&
orãdo exaudit⁹ eſt a dño. Et dixit fri Helie q nõ dam
naret:ſꝫ bñ apoſtataret.& ſic euenit. Fr.n.Helias de-
poſit⁹ de offo gñalat⁹ p dñm Greg.ix.& electo loco
ſui:frẽ Alberto de Piſis tũc miniſtro Anglie:Impatori Fe
derico adheſit:pp qd fuit a papa excõicat⁹ & habitu
ordis puat⁹. Verũ ipſo frẽ Helia in Sicilia ſtãte & ifir-
mato:frater carnalis ei⁹:q erat frater mior & laic⁹:ha
bita licẽtia ad eũ uiſitãdũ Siciliã adiit. Et iueniẽs eũ i-
firmũ: tãtũ fecit q frater Helias recognoſcẽdo culpã:
ſcripſit pape culpã ſuã dicẽdo. Quas lrãs frater ille ſu
us dño pape deferens:ab eodẽ obtinuit q poſſet ab-
ſolui & habitu ordis idui. Qui ad frẽꝫ Heliã adhuc ui
uẽtẽ eſt reuerſus:ubi frater Helias abſolut⁹ ab excõi-
catiõe:& habitu ordis reidut⁹: acceptis ſacris eccleſie
finiuit in pace:ſaluatus oratiõe & meritis beati F. Mul
ta alia geſta ſunt oratione beati F. que longum eſſet
enumerare: & de qb⁹ dictũ eſt ſufficiẽter in pcedẽtib⁹
taꝫ de miraculis in pma cõformitate hui⁹.z. libri q̃ de
ſpũ pphico ꝯformitate.vi.hui⁹.z.libri.ſufficiãt igit ad
pñs pfata. ¶Quintũ declarãs q btũs F. fuit uir ora-
tor eſt ſi uideat qd admõebat &.q̃uo ad oꝛonẽ frẽs p

uocabat. Ad orãdũ frẽs iducebat exẽplo:ut.n.dictũ eſt
btũs F.ſp orare uidebat:q ambulando:ſedẽdo:ſtãdo:
& excũdo:oꝛoni ui mẽtis ſemp uidebat itẽt⁹. Et adeo
feruẽtiſſime orauit:ut nõ ſolũ eleuaret a terra:ſed ſub
diuerſis formis & ſpẽb⁹ trãsfigurat⁹ appuit.ꝓut dcm̃
eſt ꝯformitate.ȝ.hui⁹.z.libri. Verbo ẽt inducebat frẽs
& iduxit ad oꝛonẽ.ꝓut dictũ eſt in pmo libro ꝯformi
tate.iz.ca.v.de oꝛone uide ibi. uñ i pma regla:& nũc
in ſecũda q frẽs orare deberẽt ꝓ oib⁹ demãdauit. Di
cebat.n.ꝓut dic.x.ps maioris legẽde. Oꝛonis grãꝫ ui
ro religioſo deſiderãdã:nullũq̃ꝫ in dei ſeruicio poſſe ſi
ne ipſa ꝓſpari. Volebat frẽs hñtes grãꝫ laborãdi ut la
borarẽt ad uitãdũ ociũ: ſic tñ laborarent ut ſcẽ oꝛonis
& deuotiõis ſpm̃ nõ extinguerẽt:cui debẽt cetera tpa
lia deſeruire.ut dic.v.ca.nr̃e regule. Interrogat⁹ a fri-
bus ſi ſibi placeret q lrãti iaꝫ recepti ad ordinẽ ſtudio
itẽderẽt ſacre ſcripture:rñdit.ꝓut dic.xi.ps maioris le
gẽde. Mihi qdẽ placet:dũ tñ exẽplo xpi:q magis oraſ
ſe legit q̃ legiſſe oꝛonis ſtudiũ nõ omittãt. Frib⁹ cũ ro-
gãtib⁹ ut doceret eos orare:dixit. Cũ orau eritis:dicite
Pr nr & adoram⁹ te xpe ad oẽs eccleſias tuas detcli-
ctas:q̃ ſunt in toto mũdo:& bñdicim⁹ tibi : q p ſcãm
crucẽ tuã redemiſti mũdũ. Monitiſq̃ꝫ bti F.acgeſcẽtes
frẽs uacabãt diuinis pcib⁹ inceſſanter: mẽtalr poti⁹ q̃
uocalr ſtudio itẽdẽtes oꝛonis deuote:librũq̃ꝫ crucis cõ
tinuis aſpectib⁹ dieb⁹ ac noctib⁹ reuoluebãt. exẽplo
pñs & eloqo eruditi : q iugiter de pfatis eis faciebat
ſermonẽ: ꝓut dic.iiii.ps legẽde maioris. Si.n.iſpiciant
ſcã frũꝫ:& pcipue ſocioꝝ bti F. de qb⁹ dictũ eſt lib.i.
ꝯformitate.viii.pꝫ q oẽs fuerũt uiri oꝛoni p oia itẽtiſ-
ſimi.ſic ibidẽ pꝫ de frẽ Bernardo de q̃tauallc:de fra-
tre Egidio:de frẽ Rufino:de frẽ Iunipo. & ſic de aliis
ut dictũ eſt ibidẽ. ¶Sextũ referẽs q btũs F. fuit uir o
rator eſt ſi iſpiciat q̃lr orabat & qd decãtabat. De mo
do quo orabat: ſi loq̃mur quo ad offm̃ diuinũ: dic.iiii.
ps legẽde maioris: q ſelit⁹ erat horas canõicas nõ mi
nus timorate deo pſoluere q̃ deuote. Nã lꝫ oculoꝝ ſple
nis ſtomaci & epatis egritudine laboraret : nolebat tñ
muro uel parieti inherere dũ pſalleret: ſꝫ horas ſp ere
ctus & ſine capucio: nõ girouagis oculis:nõ cũ aliq̃ ſin
copa pſoluebat. Si q̃n eſſet in itinere ꝯſtitut⁹:figebat
tũc tpis greſſuꝫ huiuſmodi ꝯſuetudinẽ reuerẽtẽ & ſa-
crã pp pluuiarũ inũdãtiã nõ omittẽs. Et dicebat ſi q̃e-
te comedit corp⁹ cibũ ſuũ futurũ cũ ipſo uermiũ eſcaꝫ
cũ q̃ta pace & trãq̃litate accipe dꝫ aia cibũ uite? Pſal-
mos:ut dictũ eſt:cũ tãta mẽtis attẽtiõe dicebat q̃ſi deũ
pñtẽ hret. Si loq̃mur quo ad modũ orãdi:btũs F.diuer-
ſimode iuenit oraſſe. Aliq̃n orãdo lachrimis pfunde-
bat:ſic dicit.z.ps legẽde:q fugiẽdo pris furorẽ:poſtq̃
multa diſtraxerat ꝓ repatiõe eccleſie. S. Damiani:in q̃
dã occulta fouea latuit:ubi rogabat iceſſanter dñm la
chrimarũ imbre pfuſus:ut liberaret de manib⁹ pſeq̃n
tiũ aiaꝫ ſuã:& pia q̃ inſpirauerat uota benigno fauore
ꝯpleret. Orãdo plorauit q̃nq̃ꝫ paſſiõis deuotiõe:ſic di
cit pma ps maioris legẽde:q cũ gemitib⁹ inenarrabili-
bus iceſſanter itẽderet:& die q̃dã ſeq̃ſtrat⁹ oraret: ap
paruit ei xps Ieſus ueluti cruci ꝯfixus. &.x.ps legẽde
dic:q deplorabat alta uoce q̃ſi corã poſitã dñicã paſ-

ſionē. Plorauit aliqñ in oſone: & hoc ſua pctā plāgen
do: & ſic obtinuit coꝝ remiſſionē. ut dicit. 3. ps legēde
maioris. Aliqñ clamoroſis gemitib⁹ apud diuinā ꝓ pec
catorib⁹ interpellabat clemētiā. ut dič. x. ps legēde ma-
ioris. Quādoqꝫ btūs F. iueniť oraſſe facie in celū leua
ta: oculis & manib⁹ ad deū directis. & p totā noctē uſ
qꝫ mane nihil aliud dixiſſe niſi hec uerba. De⁹ me⁹ &
oia. Que uerba geminabat cū multa moroſitate & de
uotōe: & cū multis lachrimis ad deū. Hoc autē dicebat
btūs F. admirādo diuine maieſtatis excellētiā: q̄ pici-
tāti mūdo ɔdeſcēdere uidebať: & p ipm Frāciſcū pau-
peculū & deſpectū de ſalutis remedio ꝓuidere. Spū ꝓ-
phetico tali oſone pfuſus: ꝓuidēdo magnalia q̄ p ipm
& ſuū ordinē de⁹ erat factur⁹: & ɔſiderādo ſuā iſuffici
entiā & paruitatē uirtutis: iuocabat dñm: ut qđ ipſe ñ
poterat: de⁹ ipſe pficeret: ſine quo nil pōt hūana fragi
litas: pp qđ dicebat. De⁹ me⁹ & oia. Aliqñ btūs F. p
totā noctē orādo nihil aliud dicebat niſi. Sciſſime do-
mine: uellē te diligere. Dulciſſime dñe: uellē te dilige-
re. unñ dum talia in oſone pnoctādo diceret: dñs Ieſus
xp̄s appuit ei: & hec fuit ultra appitiōes pfatas dñi ie
ſu xp̄i: de qb⁹ dictū eſt ſupra. ad cui⁹ pedes ſe ꝓiciēs
btūs F. dixit dño. Dñe mi: ego uobis totū cor meuꝫ &
corp⁹ meū dedi: & uehemēter deſidero: ſi tñ ſcire poſ-
ſem: p uſi amore plura facere. Cui rñdit dñs. Cōcedo
tibi hec q̄ rogaſti: & ego ex ſingulari gr̄a do: q ſp duꝫ
uiues aliqd boni cogites uel dicas uel facias. Mane āt
btūs F. uocauit frēm Angelū: q ꝑerat illi loco: & dixit
ſibi. Dñs hac nocte mihi appuit: & dedit mihi tale do
nū: ego aūt ut meli⁹ ɔpleā uolo iſtud uouere dño deo
meo in manib⁹ tuis: & uolo q ſup h̄ tu ſis mihi Guar
dian⁹ & Cuſtos. Cui frater Angelus: q̄uis male libēter
finalř tñ aegeſcēs: uocatis ſex aliis bonis frib⁹: btūs F.
in ɔſpectu oiuꝫ uouit in manib⁹ fris Angeli xp̄o dño:
q ipſe dū uiueret ſp aliqd boni cogitaret uľ diceret uľ
faceret. Frater Angelus diligēter poſtea obſeruabat: &
minime poterat ipm iuenire niſi in oſone. Eius aūt dili
gētia multū erat btō F. accepta: & iō dicebat btūs F.
q in his trib⁹ dephēdiť ſi hō eſt ſeru⁹ xp̄i. ſ. ſi ſp cogi
tat uľ dič uel opať dñi placita. Aliqñ orabat anxio ſpi
ritu. ut dič. viii. ps legēde maioris: & cordis dolore ta-
ctus intrinſec⁹ nimio: uidēdo q frēs a ꝓfeſſiōe declina
bāt dicebat. Dñe: recōmēdo tibi famuliā tuā: quā dedi-
ſti mihi. Et tūc reportauit rñſuꝫ. Cur tu paup homūcio
ɔturbaris: an ego te ſup religionē meā ſic paſtorē inſti
tui: ut me pncipalē neſcias eſſe patronū? Ego uocaui:
ſeruabo & paſcā: & aliis excidētib⁹ alios ſubrogabo:
ita ut ſi nati nō fuerint faciā illos naſci. Et q̄tiſcūqꝫ fue
rit ipulſib⁹ paupcula h̄ ɔcuſſa religio ſalua ſp munere
meo pmanebit. Quādoqꝫ orabat iūctis manib⁹ eleua
tis oculis in celū: ſič qñ offm̄ dimiſit gñalat⁹: & tūc di
xit dño. Dñe: cōmēdo tibi famiłiā tuā: quā mihi hacte
nus cōmiſiſti: & nūc pp ifirmitates meas quas tu noſti
dñe curā ipſi⁹ hr̄e nō ualēs: recōmēdo eā miniſtris: q te
neanť in die iudicii corā te dñe reddere rōnē: ſi qs frūꝫ
ꝓpter eoꝝ negligētiā uel malū exēplū ſeu aſperā cor-
rectionē pierit. Aliqñ orabat brachiis ꝓtēſis in modū
crucis: & ſubleuat⁹ ac nubecula q̄dā circūdat⁹: ſič uiſ⁹
eſt a frib⁹. ut dič. x. ps legēde. Aliqñ orauit ſūma hūili
tate ꝓſtrat⁹: ſič patuit in eccleſia. S. Petri de bouario:
ubi ēt orās ei⁹ ſoci⁹. ſ. frater Pacifie⁹ uidit ſedē lucife-
ri: & reſeruataꝫ audiuit humili Frāciſco. Aliqñ btūs F.
cū tāto feruore orabat: q uidebať ex facie & oris hia
tu q̄ſi flāmas ardoris emittere: ſicut qñ apphēdit fra-
trē Maſſeū ſociū, & ſubleuauit eū: put dictū eſt cōfor-
mitate. iiii. hui⁹. z. libri: & alibi ſepi⁹. Aliqñ orabat btūs
F. leuādo man⁹ in altū: & clamādo ad xp̄m: q hret mi
ſericordiā de pplo de multa tribulatiōe q̄ debebat ſibi
euenire: & dñs ſibi rñdit. q ſi ordo ſu⁹ſtaret in ſua uo
catiōe: nō pmitteret mūdo aliquā tribulationē euenire
ut dictuꝫ eſt lib. i. ɔformitate. ix. Aliqñ orabat: palmas
man⁹ extēdēdo ad celū: ſič qñ orauit q de⁹ daret aq̄
hoi q ſiti piclitabať in mōtib⁹: ut dič. x. ps legēde. Ali-
qñ orauit ſtādo erect⁹: & facie in celū erecta: ſicut qñ
frater Maſſe⁹ dixerat eidē. Vñ tibi &c. de quo hr̄ lib. i.
ɔformitate. viii. & lib. z. ɔformitate. v. Quādoqꝫ ora-
bat genib⁹ flexis: facie in celum eleuata: ac manib⁹ ad
deū extēſis: & dicebat dño deo q ſibi appuerat. Quis
es tu dulciſſime dñe de⁹ me⁹? & qs ſum ego uermicu
lus ſeru⁹ tu⁹? Et h̄ fuit in mōte aluerne: ut dicť ɔfor-
mitate. 3. lib. 3. & ſic btūs F. mltimode oraſſe iueniť: ꝓ
ut materia exigebat: p q̄ orabat: uel iſtinct⁹ ſpūs ſci: q
ipm in oſone dirigebat. Sꝫ qd btūs F. decātabat: ac ad
deū laudādū ordinauerat: amodo eſt uidēdū. Btūs enī
F. oſonē dñicā exponēdo dicebat: ſič ſupra ɔformita-
te. iz. pmi libri pte. z. dictū eſt. c. vi. de Pr̄ nr̄.

¶ Oſonē ēt pulcherrimā iſtituit btūs F. in fine pme re
gule: que multū eſt deuota: & intitulať. Oratio laus &
gratiarū actio: & eſt iſta.

Mnipotēs altiſſime ſanctiſſime & ſūme de⁹ pr̄ ſcē & iuſte: dñe rex celi & terre: ꝓpter temetı pſum gr̄as agim⁹ tibi: q p ſctām uolūtatē tuā & p unigenitū filiū tuū cū ſpū ſcō creaſti oia ſpūalia & corpalia: & nos ad imaginē & ſiłitudinē tuā fcōs: i paradiſo poſuiſti: & nos per culpā nr̄aꝫ cecidim⁹. Et gr̄as agim⁹ tibi: q ſič p filiū tuū nos creaſti: ſic per ueraꝫ & ſctām dilectionē q̄ dilexiſti nos: ipm uerū deū & uerū hoīeꝫ ex glorioſa ſp uirgie Maria btīſſima & ſcā naſci feciſti: & p crucē & p ſanguinē & mortē ipſi⁹ nos captiuos redimi uoluiſti. Et gr̄as agim⁹ tibi: q ipſe fili⁹ tuus uētur⁹ eſt in gloria maieſtatis tue: mittere maledictos q pniāꝫ nō egerūt & te nō cognouerūt in ignē eternū: & dicere oib⁹ q te cognouerūt & adorauerūt & tibi ſeruierūt in pniā. Venite bñdicti pr̄is mei: pcipite regnū qđ uobis paratū eſt ab origine mūdi. Et q oēs nos miſeri & pctōres nō ſum⁹ digni noiare te: ſupplici ter exoram⁹: ut dñs nr̄ Ieſus xp̄s fili⁹ tuus in quo tibi bñ ɔplacuit: una cū ſcō ſpū paraclito gr̄as agat ſič tibi & ipſi placet p oib⁹ q tibi ſp ſuffič ad oia: p quē nobis tāta feciſti alleluia. Et glorioſiſſimā mrēꝫ ſciſſimā ſcāꝫ Mariā ſp uirginē: btm̄ Michaelē: Gabrielē: & Raphaelē: & oēs choros btōꝝ ſpūuꝫ ſeraphin: cherubin: & threnoꝝ: dñationū: pncipatuū: & ptātū: uirtutū: angeloꝝ: archāgeloꝝ: btm̄ Ioānē baptiſtā: Ioānē euāgeliſtā: Petrū: Paulū: & btōs pr̄iarchas: ꝓphas: inocētes: aplos: & euāgeliſtas: diſciplos: martires: & ɔfeſſores:

uirgines:btõs Heliaȝ & Enoch:& oẽs ſcõs q fuerunt
ſunt & erũt:ꝑpter tuũ amorẽ humilr̃ depcamur:ut ſicͭ
tibi placet ꝑ his tibi gr̃as referãt ſũmo uero deo eter
no & uiuo cum filio tuo chariſſimo dño nr̃o Ieſu xp̃o
cũ ſpũ ſcõ paraclito in ſcl'a ſcl'oꝝ amẽ alleluia. Et dño
deo tibi uniuerſos itra eccleſiã catholicã & ap̃licã ſer-
uire uolentes:& oẽs eccleſiaſticos ordines:ſacerdotes:
diaconos:ſubdiaconos:acolitos: exorciſtas: lectores:
oſtiarios: & oẽs clericos: uniuerſos religioſos & uni-
uerſas religioſas:oẽs pueros & paruulas & paruulos:
paupes & egenos:reges & ꝑncipes:laboratores agri-
colas:ſeruos & dños:oẽs uirgines & ꝯtinẽtes: marita
tas:laicos maſculos & feminas:oẽs iſantes:adoleſcẽ-
tes:iuuenes:& ſenes: ſanos & iſirmos: oẽs puſillos &
magnos:& oẽs hoies ubiqȝ terrarũ:q ſunt & erũt: hu
milr̃ recõmẽdamꝰ:rogamꝰ:& ſupplicamꝰ nos oẽs frẽs
minores ſerui inutiles: ut oẽs in uera fide & pn̄ia pſeue
remꝰ:qꝛ alr̃ nullus ſaluari põt.Oẽs te diligamꝰ ex to-
to corde:ex tota aĩa: ex tota mente: ex tota uirtute &
fortitudine:ex toto itellectu & oibꝰ uiribꝰ:toto nixu:
toto affectu:totis uiſceribꝰ:totis deſideriis & uolũta-
tibꝰ dñm deũ:q totũ corpꝰ:& totã aĩaȝ:& totã uitã de
diſti & das oibꝰ nobis.Qui nos creaſti:redemiſti & ſo
la miſericordia ſaluabis.Qui nobis miſerabilibꝰ & mi
ſeris:putridis & fetidis:igratis & malis oia bona feci-
ſti & facis.Nihil aliud ergo ſciamꝰ:nihil alid̃ deſidere
mus:nihil alid̃ uelimꝰ:nihil alid̃ placeat uel delectet
nos : niſi tu creator & redẽptor & ſaluator nr̃ ſolus ue
rus deꝰ:q es plenũ bonũ:oẽ bonũ:totũ bonũ: ueruȝ &
ſũmũ bonũ:q ſolus es bonꝰ:pius:mitis:ſuauis:& dul-
cis:q ſolus es ſcũs:iuſtus:uerꝰ:& rectꝰ:q ſolus es be-
nignꝰ:inocẽs:& mũdus.A quo:ꝑ quẽ:& in quo eſt ois
uenia:ois gloria:ois gr̃a oiuȝ penitẽtiũ:oiuȝ iuſtoꝝ:oi
um btõꝝ in celis ꝯgaudẽtiũ.Nihil ergo ipediat dñe:ni
hil ſeparet:nihil interpellet qn nos oẽs oi loco:oi tpe:
quotidie:& ꝯtinue te diligamꝰ ueraciter & humilr̃. In
corde te uerũ deũ teneamꝰ:amemꝰ:honoremꝰ: adore
mus:ſeruiamꝰ:laudemꝰ:bñdicamus:glorificemꝰ:ma-
gnificemꝰ:ſupexaltemꝰ. Gr̃as agimꝰ tibi altiſſimo &
ſũmo deo trinitati & unitati pr̃i & filio & ſpũi ſcõ crea
tori oiuȝ: ſaluatori in te credẽtiũ & ſperãtiũ & diligẽti
um.Qui ſine initio & ſine fine:admirabilis:inuiſibilis:
ienarrabilis:ieffabilis:icõprehẽſibilis:iueſtigabilis: bñ
dictꝰ:laudabilis:glorioſus:& ſupexaltatꝰ,ſublimis:ex
celſus:amabilis:ſuauis:delectabilis:& totꝰ ſup oia ꝯ
ſiderabilis es in ſecula ſeculorum.Amen.

¶Laudes quas ordinauit beatus Franciſcus: & dice-
bat eas ad omnes horas.

ſ Anctꝰ ſcũs ſcũs dñs deꝰ oẽps:q eſt & q erat &
q uẽturꝰ eſt.& laudemꝰ & ſupexaltemꝰ eũ in
ſcl'a.Dignꝰ es dñe deꝰ nr̃ accipe laudẽ:gloriã
& honorẽ:& bñdictionẽ: & laudemꝰ & ſupexaltemꝰ
eũ in ſcl'a.Dignꝰ eſt agnꝰ q occiſus eſt accipe uirtutẽ
& diuinitatẽ & ſapiaȝ & fortitudinẽ & honorẽ & glo
riã & bñdictionẽ: & laudemꝰ & ſupexaltemꝰ eũ in ſe
cula.Bñdicamꝰ pr̃eȝ & filiũ cũ ſcõ ſpũ:laudemꝰ & ſup
exaltemꝰ eũ in ſcl'a.Laudẽt illũ glorioſuȝ celi & terra:
& ois creatura q̃ in celo eſt & ſup terrã & ſubtꝰ terrã:
marẽ: & oia q̃ in eis ſunt:& laudemꝰ & ſupexaltemus
eũ in ſcl'a.Gloria pr̃i & filio & ſpũi ſctõ:& laudemꝰ &
ſupexaltemꝰ eũ in ſecl'a. Sicͭ erat in ꝑncipio & nũc &
ſemp & in ſecula ſeculoꝝ amen: & laudemus & ſuper
exaltemus eum in ſecula. Oratio.

o Mnipotẽs altiſſime & ſũme deꝰ:ſummũ bonũ
oẽ bonũ:totũ bonũ:q ſolus es bonꝰ:tibi red-
damꝰ oẽm laudẽ:oẽm gloriã:oẽm honorẽ:om
nẽ bñdictionẽ:& oia bona tibi referamꝰ ſemp.amen.

¶Oratio ad beatam uirginem Mariam.

ſ Ancta Maria uirgo : nõ eſt tibi ſimilis nata in
mũdo in mulieribꝰ:filia & ancilla altiſſimi re
gis pr̃is celeſtis:mr̃ ſctiſſima dñi nr̃i Ieſu xp̃i:
ſpõſa ſpũs ſci:ora ꝓ nobis cũ ſcõ Michaele archãgelo
& oibꝰ uirtutibꝰ celoꝝ & oibꝰ ſcis:tuũ ſciſſimũ & di-
lectũ filiũ noſtrũ dñȝ & magiſtrũ.Gloria pr̃i & filio &
ſpũi ſcõ. Sicͭ erat in ꝑncipio & nũc & ſp & i ſcl'a ſcl'oꝝ
amẽ.

¶Laus dñi dei altiſſimi:quã ꝯpoſuit btũs F.

t V es ſcũs dñs deꝰ:tu es deꝰ deoꝝ: q ſolus fa
cis mirabilia. Tu es fortis: tu es magnus: tu
es altiſſimꝰ. Tu es oẽps: tu es pr̃ ſcũs rex celi
& terre.tu es trinꝰ & unꝰ & deꝰ deoꝝ. Tu es bonus:
omne bonum:ſummũ bonum: dominus deus uiuus &
uerus. Tu es amor charitas:tu ſapiẽtia:tu humilitas:
tu es patientia:tu es pulchritudo:tu es ſecuritas:tu es
qes:tu es gaudiũ.tu es ſpes noſtra & letitia. tu es iuſti
tia & tẽperãtia. tu es fortitudo & prudentia.tu es oẽs
diuitie nr̃e ad ſufficiẽtiã.tu es mãſuetudo. tu es ꝓtec-
tor.tu es cuſtos & defenſor. tu es refugiũ noſtrũ et uir
tus.tu es fides ſpes et charitas nr̃a.tu es magna dulce
do nr̃a.tu es bonitas ifinita.magnꝰ et admirabilis dñs
deꝰ oẽps piꝰ miſericors et ſaluator.¶Illã ẽt orõnẽ dice
bat de q̃ dictũ eſt ſupra ꝯformitate.ix.ꝑmi libri parte
z.ca.v.de orone q̃ icipit.Oẽps eterne etc̃.Silr̃ ſalutatio
nẽ btẽ uirginis.ſ.Aue dña ſcã.de q̃ dictũ eſt loco ꝑal-
legato. Alias laudes fecͭ btũs F.ad ſalutãdũ uirtutes q̃s
hic nõ pono ad uitãdũ ꝓlixitatẽ opis.Aduertẽdũ tñ qꝛ
btũs F.ſũma deuotiõe ferebat̃ ad uerſuȝ. Gloria patri
et filio et ſpũi ſcõ:de Sicͭ erat etc̃. parũ curabat.Multo
tiẽs dicẽdo ueſpas cũ frẽ Leone: cũ diceret cãticũ Ma
gnificat:ſemp in quolꝫ uerſu ipſiꝰ cãtici dicebat. Gl'ia
pr̃i &c̃.Et dictũ uerſuȝ Gl'ia pr̃i dicẽdo:tanta ꝯſol'one
replebat̃ qꝛ uix dicẽdo poterat ſaciari.Iſtũ uerſuȝ Gl'ia
pr̃i &c̃.faciẽdo qꝛ qdã frater laicꝰ tẽtatꝰ de adiſcẽdo:
diceret: cũ dixiſſet ſtatiȝ ois tẽtatio receſſit. Cõpoſuit
ẽt btũs F.aliq̃s in uulgari laudes:& has ꝯpoſuit poſt-
q̃ a xp̃o certificatꝰ fuit de gloria paradiſi obtinẽda.Et
qꝛ ſol ꝑ ceteris deo ſilat̃:naȝ uocat dñs Ieſus ſol iuſti-
tie:dictas laudes uocauit Cãticũ fr̃is ſolis. Quas a ſo
ciis faciendo cantari corã ep̃o Aſſiſii & ptãte Aſſiſii: q
erãt in ſũma diſcordia adiuicẽ: ſtatim ad ꝯcordiã & pa
cẽ mutuã deuenerũt.Cãticũ eſt iſtud:& intitulat̃ Laus
de creaturis:quã fecit btũs F.quando certificauit eum
deus de regno ſuo.

a Ltiſſimo oipotẽte bon ſignore:tue ſon le lau-
de:la gloria:lo honore: & ogne bñdictiõe. A
te ſolo ſe confano: & nullo homo e degno de
nomiarte. Laudato ſia dio mio ſignore con tute le tue

creature:ſpecialmēte meſſer lo frate Sole: il q̄le glori-
na & illumia nui p lui: & ello e bello & radiāte cō grā
de ſplēdore:de te ſignore porta ſignificatiōe.Laudato
ſia mio ſignore:p ſuor luna & p le ſtelle: il q̄le in cielo
le hai formate chiare e belle.Laudato ſia mio ſignore
p frate uēto & p laire & nuuolo & ſereno & ognie tē
po:p le q̄le dai a tute creatuẗ ſoſtētamēto.Laudato ſia
mio ſignore p ſuor aq̄ : la q̄le e molto utile & humele
& p̄cioſa & caſta.Laudato ſia mio ſignore p frate fuo
cho:p lo q̄le tu alumini la noſte:& ello e bello & iocū
do & robuſtiſſimo & forte.Laudato ſia mio ſignore p
nr̄a madre terra:la q̄le ne ſoſtēta & gouerna:& p̄duci
diuerſi fructi & coloriti fiori et herba.

¶ Seq̄ntē uerſuȝ ſec̄ btūs F.& p̄fatis addidit:qū corā
ep̄o Aſiſiū & poteſtate fecit p̄fatas laudes decantari:
ut ad concordiā uenirēt:qd̄ & factū eſt.

¶ Laudato ſia mio ſignore p q̄li che pdonāo p lo tuo
amore:& ſoſtene ifirmitade & tribl̄atiōe.bti q̄li che ſo
ſtegnerano in pace:che da ti altiſſimo ſerano icorōati.

¶ Illum uerſuȝ ſeq̄ntē appoſuit btūs F.qū ſibi de die
mortis ſue a xp̄o reuelatū fuit dicens.

¶ Laudato ſia mio ſignore p ſuor nr̄a morte corpale:
da la q̄le nullo homo uiuēte puo ſcāpare. Guai a qlli
che more in pc̄tō mortale.Bti qlli che ſe trouano nele
toe ſanctiſſime uolūtade:che la morte ſecūda nō li po
ra far male.Laudate & bn̄dicete mio ſignore:& regra
tiate et ſeruiti a lui con grande humilitade.

¶ Fruct⁹.xii.& ɔformitas.Et in ordine.xxiiii.Ieſu tur
ba reficiẗ. Frāciſcus miniſtrator. Expoſitio p̄me ptis
Ieſu turba reficitur.

Vniū uirtutū:&ſi dn̄s Ieſ⁹
xp̄s doctor ſit & origo: ac
ɔſr oēs ſibi placere ɔpro-
bet:p̄cipue tn̄ pietas & mi
ſericordia acceptabiliſeſſe
decl'aẗ. Primo ꝙ &ſi deus
ſit eēntialr̄ iuſtitia & miſe-
ricordia: ei⁹ tn̄ miſericor-
dia nobis plus appet: dicē
te p̄s. Miſericordia dn̄i ple
na eſt terra:& miſeratiōes ei⁹ ſup oia opa ei⁹.Eius p-
priū:ut dic̄ eccleſia:eſt miſereri ſemp & parcere.Et Io
helis.2.Benign⁹ & miſericors eſt &c̄.Et Luc̄.vi.Pr̄ uẗ
celeſtis miſericors eſt.Sc̄d'o ꝙ ſibi placere plurimū de
claraẗ.Hoc pȝ atteſtatiōe ſcripture.p̄s.Diligit miſeri-
cordiā & iudiciū.Prouer.21.Facere miſericordiā & iu-
diciū magis deo placet q̄ uictime.Oſee.vi.Miſericor-
diā uoluit & nō ſacrificiū.Et Saluator dic̄.Mat.ix.Di-
ſcite q̄d eſt miſericordiā uolo & nō ſacrificiū.Predica-
tiōe xp̄i.Matth.xix.Si uis pfect⁹ eē:uade & uēde oia
& da paupibus.Et Luc̄.xi.Date elimoſinā:& ecce oia
mūda ſunt uobis.Mūdi adiudicatiōe. Matth.xxv. De
opib⁹ miſericordie & miſericordia et ſola diſceptabit
in iudicio:miſericordes btificādo et imiſericordes ɔdē
nādo.Ieſu icarnatiōe.Apl's.i.Titi.3.Apparuit benigni
tas et hūanitas ſaluatoris dei nr̄i.et ſequiẗ.Nō ex opi
bus iuſtitie q̄ fecim⁹ nos: ſȝ ſc̄d'm ſuā miſericordiā ſal
uos nos fec̄.Et p̄s.lxxxiii.clamabat pſalmiſta di.Oſtē-
de nobis dn̄e miſericordiā tuā: et ſalutare tuū da nob.
Precū acceptatiōe.Eccl̄.xxix.Cōclude elimoſinā in ſi-
nu paupis:et ipſa orabit p te.Et Iſa.lviii.Frāge eſurie
ti panē tuū. Et ſequiẗ. Tūc iuocabis:et dn̄s exaudiet.
Clamabis:et dicet.Ecce adſuȝ:ꝙ miſericors eſt domi-
nus de⁹ tu⁹.Pc̄tōꝝ dimiſſiōe.Prouer.xv. Per miſeri-
cordiā et fidē purgabunẗ pc̄tā. Et puerb.xvi. Miſeri-
cordia et ueritate redimiẗ iniqtas.Et Tob.12. Elimoſi
na purgat pc̄tā.A diaboli liberatiōe. Iſa.x. Computre
ſcet iugū.ſ.diaboli a facie olei.i.miſericordie.Gr̄e ipe
tratiōe. Prouer.21.Qui ſequiẗ miſericordiā et iuſtitiā:I
ueniet uitā.ſ.gr̄e et gloriā. Bonoꝝ multiplicatiōe.Iob
miſericordis:et Tobie bona multiplicauit deus: ſic et
Dauid.Luc̄.vi.dr̄.Date:et dabiẗ uob.Et puer.xi.Alii
diuidūt p̄pa et ditiores ſiūt.Alii rapiūt nō ſua:et ſemp
in egeſtate ſunt.Et ca.xxviii. Qui dat pauperi nō indi
gebit.Vidue miſericordiā exhibētis Helie idria farine
nō defec̄ etc̄. 3.R.3. Gl'ie celeſtis collatiōe. Talib⁹.ſ.
miſericordib⁹ dr̄ a xp̄o.Mat.xxv.Venite bn̄dicti pr̄is
mei:pcipite regnū etc̄.Quib⁹ et aliis euidēter decl'aẗ:
ꝙ hec uirt⁹ miſericordie deo acceptabilis manet.Hec
ergo uirt⁹ taȝ accepta: etſi nobis in pn̄ti ſūme pateat:
utpote ꝙ miſeratiōes ei⁹ ſup oia opa ei⁹:ipſaȝ.n.mul
tipl'r hoi oñdit.Prio in creatiōe: ꝙ ſola ſua miſericor-
dia et pietate ſic ɔdidit hoieȝ ad imaginē ſuā:eū locā-
do in paradiſo et oiuȝ dn̄iū dādo.et ſic de aliis. Sc̄d'o i
hois pſtratiōe.Hō pc̄tō deo inobediēdo nō eſt a deo
punit⁹ ut diabolus:ſȝ ad pn̄iaȝ eſt reſeruat⁹. Tertio i
gn̄is hūani ɔſeruatiōe tp̄e diluuii.Noluit.n.ipȝ deſtru
ere:ſȝ miſericorditer p̄ſeruauit in Noe et ſuis. Quar-
to in Abrae et ſuoꝝ ſp̄ali electiōe: mūdo ſub tenebris
et pollutionib⁹ idoloꝝ pmanēte.Quinto in filioꝝ iſrl'
ab egiptiis liberatiōe:et ɔſr figural'r electoꝝ a diabo
li ereptiōe.Sexto in hois regulatiōe dādo ſua p̄cepta:
et cultū quo colereẗ oñdēdo. Septimo in ppl'i iſraeliti
ci p.xl.ānos cibatiōe:deductiōe:et ad pmiſſiōis terrā
itroductiōe.Octauo in hois illumiatiōe: et ſuoꝝ ab-
ſcōditoꝝ reuelatiōe:ſic̄ p Salomonē extitit et pph'as.
Nono in pc̄tōꝝ hois punitiōe. puocat⁹ de⁹ pc̄tis ho-
minū ſp miſericorditer ſe geſſit erga ipm: ut pȝ ab ex
ordio filioꝝ iſrl' egreſſiōis ab egipto uſqȝ ad tp̄a xp̄i.
Decimo xp̄i icarnatiōe: ubi expſſuȝ eſt op⁹ ineffabile
diuine miſericordie et ſue miſericordie recordationis.
Vndecimo mortis p pc̄tis nr̄is a xp̄o ſuſceptiōe.Duo
decimo ſacroꝝ iſtitutiōe:qb⁹dei miſericordiā et ppi-
tiationē iuenire ſp ſi uolum⁹ poſſum⁹.Aliis ēt de⁹ oñ-
dit uiis et modis:et declarat aſſidue.Attn̄ ipſa miſeri-
cordia oñſa eſt a dn̄o Ieſu nō ſolū in apl'oꝝ uocatiōe
a ſtatu prauo mūdi ad ſtatū pfectoꝝ:in aſſidua de ui-
ta ſp̄ali iformatiōe:in ifirmitatū oiuȝ hois ſanatiōe: i
ſui corpis et ſanguis in ſacro donatione: p̄cipue tn̄ pȝ
et claruit in turbe a xp̄o cibatiōe:et ꝙ ex miſericordia
pceſſerit pȝ: ꝙ ſp Saluator ipſe ſic cibādo:et turbā ci
bare uolēdo p̄miſit di.Miſereor ſup turbā etc̄.ut habe
tur.Matth.xxiiii.et.xxv. de q̄ cibationis miſericordia
loquiẗ p̄ma ps hui⁹ ɔformitatis dicēs. Ieſu turba refi
ciẗ. Xp̄s.n.turbā bis cibauit.uȝ.ſemel qnqȝ milia ho-
minū de qnqȝ panib⁹ & duob⁹ piſcib⁹.ut hr̄.Matth.

xiiii.& Io.vi.Alia uice cibādo q̄tuor milia hoīuꝫ de ſe
ptē panibꝰ & paruis piſciculis. Quā turbā cibauit cor
poralr̄ p̄mo ut.n.hr̄ Matth.xiiii.& Io.vi.Cū turba mlr̄
ta eēnt cū Ieſu:nec hr̄ent qđ mādocarēt: ↄuocatis di-
ſcipulis:dixit.Miſereor ſup turbā:qꝛiam ecce triduo ſu
ſtinēt me:nec hn̄t qđ māducēt.Et ſi dimiſero eos ieiu
nos in domū ſuā deficiēt in uia &c̄. ut hr̄ Matth.xiiii.
&.xv.Mar.vi.&.viii.& Io.vi.ubi miſericordia dn̄i ex
p̄mit in cibādo corpalr̄ turbā:utpote qꝫ fatigatos & d
ficiētes ieiunio refec̄: in q̄ duplici turbe cibatiōe appa
ruit ipſa dei miſericordia benignitas & pietas. qꝫ p̄mo
oclos tā iteriores q̄ exteriores ſubleuauit:& aſpexit d
fectū turbe.ut hr̄ Io.vi. ubi dr̄ qꝫ xp̄s ſubleuauit ocu
los:& uidit multitudinē &c̄. Et ſcđo uerbo pietatē ſu
am deprompſit dicēs.Miſereor:defectū turbe itueđo:
ↄtinere ſe a pietate nō ualuit:qn miſereref̄. Ideo iquit
miſereor.i.ad miſerādū moueor & iducor: & ad miſe-
rādū paratꝰ aſſiſto. Sed ꝓ euidētia p̄fatoꝝ & ſeq̄ntiū
ſunt aliq̄ p̄notāda.Primū eſt qꝫ lꝫ ſit deꝰ iuſtiſſimꝰ:ut-
pote dans unicuiqꝫ ſcđm opa ſua:attn̄ in p̄nti uita nō
ſic appet:ſꝫ magis miſericors q̄ iuſtꝰ.R ō.qꝫ effectꝰ p
cipimus magis miſericordie q̄ iuſtitie.Nulluſqꝫ hō eſt
aut fuit aliqn̄: q miſericordiā dn̄i nō ſit exptꝰ uel p̄ſer
uādo uel liberādo eū a pctō.& ſic de ſimilibꝰ.Attn̄ mlr̄
ti ſunt q dei miſericordiā nō attēdūt: nec ipāꝫ ſe pcipe
cognoſcūt.de qbꝰ apl̄s Ro.iiii.dic̄.An ignoras hō:qm̄
miſericordia dei ad pn̄iaꝫ te adduc̄ & benignitas. Alii
uero ipſaꝫ hn̄tes agnoſcūt.ſic p̄s.dic̄.Miſericordia tua
dn̄e magna eſt ſup me:& eruiſti aīaꝫ meā.Attn̄ gratia
& igratis ſp ħ miſericordia oñdit:ſiue exn̄tibꝰ in ifer-
no:qꝫ citra ↄdignū puniunt̄:ſiue in paradiſo: qꝫ dei mi
ſericordia ſunt ſaluati.Sꝫ qbꝰ ipāꝫ miſericordiā libēter
exhibebat:inqt euāgeliū. Quia turbis:qꝫ lōge diſtāti-
bus a ſuis ciuitatibꝰ & locis:in deſerto manētibꝰ: ſe-
q̄ntibꝰ xp̄m:ac eiꝰ doctrinā deuote & auide ſitiētibꝰ:
p q̄ oñdit̄ qꝫ mūdi ↄtēptoribꝰ p elōgatiōeꝫ a mūdanis:
pn̄iaꝫ in deſerto agētibꝰ:uitā xp̄i accipiētibꝰ: & his q
celeſtia potiꝰ q̄ terrena delectāt̄ audire:dn̄s ſuā miſeri
cordiā & grāꝫ libēter ipartiri dignat̄: ut ſeries docꝫ e-
uāgelii.dic̄.n.Cū turba multa eēt cū Ieſu:utpote qnqꝫ
milia hoīuꝫ:& alias q̄tuor milia q̄ ſeq̄bant̄ xp̄m:ut dic̄
Io.Vidētes ſigna q̄ faciebat ſup his q ifirmabant̄:& ꝓ
pter doctrinā:ut pꝫ Matth.v.Nec hr̄ent qd māduca-
rēt.Cibaria eis defecerāt pp diuturnitatē pmāſiōis cū
xp̄o:qđ factū eſt:ut dn̄i pietas in ſubueniēdo:& potē
tia in miſtrādo reſeraret̄.Dn̄s.n.tpe Helie ob peccata
Achab miſit famē ualidā in terra:& tn̄ Helie p̄mo per
coruū:demū p mulierē uiduā ꝓuidit.Huic ergo turbe
cibꝰ defec̄:ſꝫ qꝫ oculi dn̄i ſup iuſtos:ut eruat a morte:
inqt p̄s.aīas eoꝝ:ut alat eos i fame:qd egit ut ſubmi-
niſtraret qđ deficit:inqt euāgeliū. Cōuocatis diſcipl̄is.
Diſcipl̄os ↄuocat ut qd acturꝰ ſit uideāt.Eius.n.teſtes
p̄ordinati a deo erāt. Diſcipulos aduocat: nō ut petat
ſubſidiū:ſꝫ ut oñdat pietatis p̄cordiū:ait(inqt euāge-
liū)eis.Miſereor ſup turbā. Ecce affectꝰ miſericordie
& pietatis.O dn̄e Ieſu cū ſis imēſa miſericordia & cle
mētia: ac tua ifinita miſericordia pp nr̄āꝫ ſalutē docen
dā & pficiēdā icarnatꝰ es:fcūs nr̄ frater:caro:amicꝰ:&

ſocius:hinc eſt qꝫ ſi te uerbo corde offendamꝰ aſſidue
& ope:in ira tua quā meremur ↄtinere nō uales miſeri
cordias tuas: inquis piiſſime dn̄e.Miſereor ſup turbā.
Ad hoc dn̄e de celo ad nr̄a ifima deſcēdiſti:ut miſere-
aris nr̄i. Et qꝫ id qđ es dn̄e abſcōdere nō uales timēti
bus te:qa piꝰ & miſericors es ais.Miſereor ſup turbā.
Que dn̄e eſt ħ turba:cuiꝰ miſereri uis:niſi turba pctō
rū:quos ad pn̄iaꝫ uocare:te teſte:ueniſti.Hec turba ſt̄
fideles tui:quoꝝ aſſidue miſereri dignaris: qbus aſſi-
due tue miſericordie pceptōe loq̄ris:Miſereor ſup tur
bā ꝓclamādo.fideles tui dn̄e:qbꝰ ↄtinue ſinū tue mi-
ſericordie apis:ut nullus ſit q ſe abſcōdere poſſit a tuo
calore:tue miſericordie effectꝰ pcipiūt.Prio in grē lar
gitiōe:p̄ueniēdo:adiuuādo:ↄcomitādo: & cōſumādo:
ad finē debitū opa pducēdo.Scđo in tua ad ipſos ma
niſeſtatiōe:q̄ ſit bn̄ficiis aſſiduis:iternis illumiatiōibꝰ:
iſpiratiōibꝰ:& donoꝝ ſpūs ſci iſuſiōibꝰ.Tertio in ſeq̄
ſtratiōe a pctis:liberādo & p̄ſeruādo:& a mūdo p ipſi
us abdicationē:& affectꝰ remotionē. Quarto in ſupa
tiōe tētationū:a diabolo:carne:& mūdo imiſſarū.Qūt
to in ꝓtectiōe ſollicita:ſubueniēdo:fouēdo:regēdo:&
gubernādo.Sexto in imiſſiōe ↄſolonū: in afflictionibꝰ
& doloribꝰ uite pn̄tis.Septimo in cōdeſcēſione petita
largiēdo. Octauo i aduocatiōe ad ſui ſeruitiū & famu
latū.Nono in fidētie ↄceptiōe accedēdi ad ip̄m in tpe
oportuno.Decimo in hoſtis iſernalis malitie dep̄ſſiōe
qa nō pmittit ip̄m tētare nos ſupra id qđ poſſumꝰ: &
fac̄ cū tētatiōe ꝓuētū.Vndecimo in acceptatiōe ipſoꝝ
in filios & amicos.Duodecimo in preparatiōe celeſtis
glr̄ie.Que idcſinēter eū pcipiāt: tu ꝓclamare dn̄e Ieſu
uales & dicere.Miſereor.i. effectu oſtēdo me miſereri
continue ſup turbā.Miſereris oīuꝫ dn̄e:qm̄ oīa potes.
Sap.xi.¶ Sꝫ cur dn̄e in ſpāli de qbuſdā & quorūdā mi
ſereris:inqs:qa triduo ſuſtinēt me nec hn̄t qđ mandu
cēt:Qn aſi dicat dn̄s:miſericordiā meā p̄cipue ↄſequū
tur q triduo me ſuſtinēt.uꝫ.in initio:medio:& fine:inci
piētes:pficiētes:& pſeuerātes.Quia qui pſeuerauerit
uſqꝫ in finē ſaluꝰ erit.Qui ſuſtinet me.i.icōmoda pro-
pter me:eoꝝ miſerebor. Et uide qꝫ tribꝰ termis ꝓbat̄
hō uelut triduo.i.p̄ncipio medio & fine.& tūc xp̄s mi
ſeret̄ reficiēdo. dat dn̄s documētū qꝫ afflictis eſt ↄpati
endū:qa triduo eū ſuſtinētibꝰ miſeret̄.Sꝫ uide iſtꝰ tur
be ad xp̄m deuotionē:qa lꝫ corpali iedia uexaret̄:cibi
tn̄ ſpūalis uerbi dei appetitu:& xp̄i deuotiōe icōmo-
da libēter ſuſtiebat.nec mirū qa ipſe xp̄s uerba hēbat
uite eterne.nec ut ipſe aliqn̄ locutꝰ eſt aliqs hō.Quia
iterne ſpūali cibo a xp̄o reficiebat̄ ſue.ſ.doctrie:de cor
porali cibo parū curabat: nec imerito:qa ꝓfecto ma-
ior eſt refectio mētis q̄ uētris.Magdalena oīuꝫ terre-
norū oblita ſtabat ad pedes Ieſu: ut audiret uerbū eiꝰ
Btā Tecla tota die ſtabat ſine cibo & imobilis:ut uer
bū dei ab ore bti Pauli audiret.Sꝫ cur dn̄e huiꝰ turbe
tāta miſeratōe moueris: inqs.Quia triduo ſuſtinēt me
nihil māducādo.Et ſi eos dimiſero ieiunos: deficiēt in
uia &c̄.Et ħ ſcđo pꝫ qꝫ multi tribꝰ diebꝰ ſteterāt ieiuni
nihil comedēdo:ſed refecti erāt ſolo uerbo xp̄i. Quid
inqs dn̄e ſi dimiſero eos: Vis tu dn̄e dimittere:quē pr̄
attraxit & ad te miſit: Certe nō.Nā q uenit ad me nō

Triduo ſuſtinentibꝰ eis dn̄s miſeret.

eiciã foras.Io.vi.Et nullus ta'eʒ rapiet de manu mea. Quid ergo nõ dicis dimiſero eos ieiunos.Nõ inqs eoſ deſerã:ſʒ ſi a me uocati:& a pr̃e ulteriori gr̃a nõ firmarent & roborarent::q̃ hõ gr̃a eget nõ ſolũ p̃ueniẽte:ſʒ & ↄcomitãte & adiuuãte:tales ꝓculdubio deficerẽt in uia.i.in p̃n̄ti ſtadio:q̃ eſt uia p̃ueniẽdi ad uitã.Dat ergo eis panẽ ut uidebit̃ ſue gr̃e:quo a ieiunio refocillati op̃a poſſint exercere ad uitã ꝓmerẽdã eternã.Dic̃ ergo.ſi dimiſero eos ieiunos deficiẽt in uia.Rõ.q̃ ſufficientia nr̃a:teſte apl̃o:ex deo eſt.Et ipſe dic̃. Sine me nihil poteſtis facere:q̃re neccẽ eſt in uia p̃n̄tis uite deficere:quos xp̃s ſuo auxilio dimittit ieiunos.Et qd dñe pãdis ulteri⁹?certe inqs.Quidã eoꝝ de lõge uenerũt.ſecũdũ lr̃aʒ nota deuotionẽ & auiditatẽ audiẽdi uerbuʒ dei. Nõ itercludit eos locoꝝ diſtãtia: aut uie lõgitudo qu ad audiẽtiã uerbi dei p̃gãt.Arguẽtes iudeos q̃ ip̃m in p̃n̄tia hẽbant:& audire nolebãt. Sp̃ũalr̃ uide q̃ dñs nõ ſolũ de ꝓpe.i.in ſtatu gr̃e ad ſe trahit gr̃aʒ ampliorẽ iſundẽdo:ſʒ a lõge.i.pctõres:ut ipſoꝝ miſereat̃:ipo dicẽte:q̃ nõ ueni uocare iuſtos : ſʒ pctõres ad p̃niam. Matt.ix.ↄdonãs ex h̃ ↄſidẽtiã pctõrib⁹ oibus lõge ab ipſo manẽtib⁹:eoꝝ miſerẽdi. p̃p̃ qd̃ ſup taliũ turbã dicit miſereor. Sed pctõr in p̃n̄ti ſtadio nõ dʒ differre ad xp̃m accedere:tũ qa icert⁹ de uita: tũ qa xp̃s miſereri & idulgere ſp̃ aſtat parat⁹: & ſuã miſericordiã ꝓpe & lõge ſtãtib⁹ipartit̃.ſequit̃.Rñderũt ei diſcipuli ſui.Vñ illos poterit q̃s ſaturare panib⁹ in hac ſolitudine? Ex hac apl̃oꝝ rñſiõe euidẽter dat̃ itelligi q̃ añ ſp̃ũs ſc̄i in ſufflationẽ.Io.zi.& miſſionẽ.Act.z.ſc̄i apl̃i de xp̃o uerã fidẽ nõ habuerũt.Cũ.n.tot & tãta de xp̃o uidiſſent credere debebãt q̃ ipſe.iuxta dictũ Greg.poſſet tales alere in fame:q̃ totũ mũdũ ſua ꝓuidẽtia paſcit.Vñ ſi fideles fuiſſent:dicet̃ debebãt dño. Tu q̃ oia ſcis & uales facile potes ẽt in ciuitate & in ſolitudine & ubiqʒ paſcere nõ ſolũ hãc turbã:ſed & totũ mũdũ: qui filios iſrl̃ p.xl.ãnos in deſerto pauiſti:& carnes ad comedendũ eis dediſti nõ una die:ſʒ p̃ mẽſeʒ.Nũeri.xi. Tue ſapiẽtie oia regẽti & gubernãti dimittim⁹ cibationẽ taliũ pagẽdã & p̃ficiẽdã. Sʒ qd mirũ ſi apl̃i heſitãt in cibatiõe turbe in ſolitudine:cũ Moiſes ſic heſitauerit?ut hr̃ Nũeri.xi.Nã ſibi res itolerãda uiſa ẽ. Prefata xp̃s apl̃is dixerat:ut oñderet ↄpaſſiõis affectũ:& nõ ut peteret ab eis de ſubuẽtiõe ↄſiliũ uel remediũ. ut.n.dicit Io.ca.vi.Ipſe.n.ſciebat qd eẽt factur⁹. Et ſeq̃tur. Et interrogabat eos:quot panes hẽtis &c̃.Hec iterrogatio nõ ad ignorãtiã p̃tinet: ſʒ ut eoꝝ rñſionis ↄfeſſiõe magnitudo declr̃et̃ miraculi futuri. Et qa bis dñs turbã cibare dignat⁹ eſt:p̃ma uice rñderũt q̃ hẽbãt q̃nqʒ panes & duos piſces.Io.dicẽte ca.vi.q̃ puer q̃dã hos q̃nqʒ panes hẽbat & duos piſces: ſcd̃a uice q̃ hẽbãt ſeptẽ panes.De p̃fatis pãib⁹ ſua ifinita potẽtia pauit bis turbã. Sʒ aduerte q̃ uolẽdo turbã reficere in p̃ma uice fec̃ eos ſedere ſup fenũ uiride:ut dic̃ Mar.ſcd̃a uice ſup terrã:ut det itelligere q̃ q̃ uult a dño refici:dʒ ſe ↄſiderare eẽ ut fenũ:& q̃uis uiride:tñ p̃p̃ breuẽ uitã quã in p̃n̄ti hʒ:in breui exiccãdũ.i.p̃ mortẽ:q̃re ſp̃ ſe dʒ cogitare moriturũ.Memoria mortis a pctõ cohibʒ: ut dicit ſcriptura.Dʒ ſedere ſup terrã.i.ſe terrã eẽ:q̃re nõ ſuꝑbire:ſʒ humilr̃ in oib⁹ ſe hr̃e.Eſuriẽtes & humiles:teſte Maria: de⁹ replet bonis: diuites aũt & ſupbos dimittit inanes.Ex p̃te turbe deſcribit̃ ſp̃ãlis ſeſſio: ſʒ ex p̃te xp̃i addit̃ exẽplaris imitatio : & h̃ in gr̃aꝝ actiõe. uñ ſubdit̃ in euãgelio.q̃ accipiens panes in manibus: gr̃as agẽs fregit &c̃.Et alibi dr̃ q̃ reſpexit celũ:& gratias agẽs fregit &c̃. Dans documẽtũ q̃ facies nr̃e aſſidue ſunt attollẽde ad celũ p̃ celeſtiã iſpectionẽ:& deo regratiãdũ ꝓ bñficioꝝ ipẽſiõe.Fractis panib⁹: ſequit̃ q̃ Ieſus dabat diſcipulis ſuis ut apponerẽt:& ipſi appoſuerũt turbe.Per diſcipl̃os panis dat̃ turbe: ut miraculũ ampli⁹ appareat:& ut oñdat q̃ ubi nobis nõ ſuppetit p̃p̃ pctã facultas ad xp̃m accedẽdi: ad ſcõs ↄuertamur:qb⁹ mediãtib⁹ dñs panẽ ſue miſericordie nobis largiat̃. Dãs documẽtũ q̃ panis uite ipſe xp̃s in ſacroↄtẽt⁹ turbe nõ dat̃:nec dari dʒ:niſi p̃ apl̃os.i.ſacerdotes:quos ſolos ſui corp̃is panis.ſ.celeſtis ↄſtituit diſpẽſatores.Et ſubdit̃ q̃ & de piſcib⁹ ẽt dedit eis:& adiungit̃ q̃ mãducauerũt & ſaturati ſũt.Sic ergo pʒ cibatio corp̃alis turbe facta a dño tã ſtupẽdo & claro miraculo:de quo dicebat̃ in p̃ma p̃te hui⁹ ↄformitatis.ſ.Ieſu turba reficit̃.Verũ qa ois xp̃i actio potius erat ſp̃ũalis q̃ corp̃alis: & quos corp̃alr̃ reficiebat ſaturabat & ſpiritualr̃:uidẽdũ eſt amodo q̃õ dñs Ieſus cibat ſp̃ũalr̃: & cibauit turbã.¶ Sʒ ſciẽdũ eſt q̃ in ſacro eloq̃o moralr̃ loq̃ndo multiplex turba iuenit̃:quã dñs panib⁹ & pane uario cibat & dignat̃ reficet̃. ¶ Et p̃ma turba dr̃ & uocat̃ in pctõ degẽtiũ.de q̃ turba dr̃.Leuit.xiiii.q̃ ẽ turba uociferãtiũ.ſ.ſub onere pctõꝝ & dicẽtiũ. Saluuʒ me fac de⁹:qm̃ itrauerũt aq̃ uſqʒ ad aiaʒ meã. Quorũ uocib⁹ iclinat⁹ & cõmot⁹ dñs cibat hãc turbã pane lachrimarũ ut dic̃ p̃s. Et pane anguſtie & aq̃ tribulationis.3.R.zo. Sʒ hic panis nõ ſolũ eſt q̃ntuplex:ſʒ ſeptuplex: q̃ ſeptẽ q̃ dat de⁹ itegrãt hũc panẽ a pctõ exire cupientiũ ut.n.hõ a pctõ ueraciter exire cupiat:& de facto faciat gr̃a dei opus eſt: etũ de⁹ tales nõ cibat.i. ſua gr̃a iuuat exire nõ p̃ñt. Ad hoc ergo q̃ homo exeat a pctõ:q̃nqʒ:imo ſeptẽ:ut ſeptẽ panes dat & largitur.Primũ eſt pcti cognitio ut cognoſcãt q̃ ſit uile peccatũ:& hõ eo uilis ſit fact⁹.Scd̃m eſt pudor & uerecũdatio ut cognoſcẽdo pcti uilitatẽ uerecũdet̃ in ipſo ut in uiliſſima re p̃manere. Tertiũ eſt horror pcti & deteſtatio:pctm̃ ut qd imũdũ et fetidũ abhorrẽdo.Quartũ dolor & afflictio ↄſiderãdo a quo cecidit:quẽ offendit:qd icurrit pctõ. Quintũ eſt timor & formidatio.nã ſi.n.a pctõ q̃s exeat:penã iferni ſe iſiigere cõminat̃.Dicta q̃nqʒ poſſunt eẽ q̃nqʒ panes: qb⁹ dicta turba ſaciat̃. Sʒ qa turba p̃fata nõ ſolũ ſemel a xp̃o ſatiat̃ q̃nqʒ panib⁹ p̃fatis:ſʒ m̃ltotiẽs:& ſic bis:& ↄñr ſeptẽ panib⁹:addẽdo p̃dictis q̃nqʒ duo alia req̃ſita erũt ſeptẽ panes: q̃ p̃mũ & ſextũ in ordine eſt lachrimatio & lachrimarũ ꝓfluuiũ ſeptimũ cordis humiliatio:q̃ oia fuerũt in Magdalena.ꝑut pʒ Luc̃.vii.qb⁹ ipſaʒ ut a peccato exiret: dño cibare cõplacuit:ſʒ addidit dñs duos piſces.Prim⁹ eſt diuine gr̃e ulterior ſubminiſtratio. Secũdus diuine miſericordie fiducia & attẽtio.Qua cibata & refecta:ſeptẽ ſporte:imo duodecim cophini ex p̃dictis ſupfuerũt.Verũ ſic i nũero ſeptenario nũer⁹ ↄti-

Varia eſt turba quã xp̃s paſci

neſ qnari⁹ & ſupaddit:ſic in nũero duodenario ſepteꝫ
ꝯtinet.Quapp oñdẽdo ꝙ xp̃s cibat ſeptẽplici pane q̃
re & qnqꝫ:ſic etſi ſupabũdãt duodecim cophini frag-
mẽtoꝝ merito & ſporte ſeptẽ. Vñ in iſto paſſu ſi dr̃ ꝙ
xp̃s cibat d̾ ſeptẽ paĩb⁹:q̃re & de qnqꝫ.& ſi de frag-
mẽtis duodecim cophini: q̃re & ſeptẽ ſporte.Lꝫ.n.di
ſtincte fuerint cibatiões: ꝙ alia fuit de qnqꝫ panib⁹:
alia de ſeptẽ: nõ tñ diſtinctã facio in p̃nti expoñe mo
ralẽ utriqꝫ pp ꝓlixitatẽ uitãdã:uñ ſi dicã de ſeptẽ pani
bus & duodecim cophinis uidet ꝙ ſatis dixerim pro
expõne qnqꝫ panũ & ſeptẽ ſportarũ collectarũ.Ad ꝓ
poſitũ de p nib⁹ ſeptẽ & duob⁹ piſcib⁹ turba ꝑma ci
bata a xp̃o duodecim cophini colligunt:ꝙ duodecim
bona ſpũalia tali quẽ ſic cibat dñs ꝓueniũt.Primũ eſt
diuine gr̃e noua ſupinfuſio.Scd̾m eſt iugis ad deũ de
p̃catio:ut a pctõ eũ abſoluat. Tertiũ eſt ſui ipſius ob
pctm̃ abominatio & abnegatio. Quartũ ꝯtinua de pe
nis iferni formido.Quintũ diſciplinarũ ſuſceptio.Sex-
tũ eſt pctõꝝ p ꝯfeſſionẽ reuelatio & directio.Septimũ
eſt ad pniaꝫ exercendã diſpoſitio & p̃paratio.Octauũ
eſt diuine miſericordie magnitudinis declaratio: q̃ fit ta
li.Nonũ eſt diuine dulcedinis imiſſe deguſtatio.Deci-
mũ eſt paſſiõis xp̃i efficaciſſime attẽtio.Vndecimũ ad
dimiſſionẽ operũ diaboli ſeruoris imiſſio & cõceſſio.
Duodecimũ in bono ꝓpoſito ꝯſeruatio.Hec duodeci
ſunt duodecim cophini fragmẽtoꝝ: q̃ ex panib⁹ & pi
ſcib⁹ & ſpãlr̃ ex panib⁹ colligunt:& ꝙ in ſemetipo p̃
ſata qs expit ſi eſt de iſta ꝑma bñdicta turba:quã pa-
ſcit xp̃s:nõ alr̃ p̃dicta duodecim declaro.¶ Scd̾a tur
ba dr̃ penitẽtiũ.de q̃ dicit ꝙ hilaritate tota pſundit.z.
Paral̾.z.ꝙ pnia cũ magno gaudio dꝫ exerceri.Hãc tur
bã xp̃s cibat pane ordeaceo.de quo hr̃ Iudic.ix. Qui
deſtruxit caſtra madian.ꝙ pnia uirtutẽ ſubuertit dia-
boli.Ordeũ pniaꝫ ſignat: qa ordeũ ab extra aſperũ ui
det:tñ intus ſuauitate replet.qd̾ utiqꝫ eſt in pnia.Scd
hãc pniaꝫ q optat recte pficere:dꝫ ſeptemplici pane a
xp̃o cibari:qa ſeptem ſunt ad pniaꝫ nec̃aria:q̃ ſine xp̃i
auxilio & ꝯceſſiõe nõ hñt.Et ꝑmũ eſt ut fiat diſcreta.
Scd̾m eſt ut fiat ſincera.i.pp deũ. Tertiũ eſt ut fiat ri-
gida quo ad uictũ & ueſtimẽtũ. Quartũ eſt ut fiat fer
uẽter & nõ puſillanimiter.Quintũ gaudẽter: qa nõ cũ
triſtitia:ſꝫ cũ leticia.Sextũ eſt ut fiat timore filiali & ñ
ſeruili.Septimũ eſt ut fiat pſeuerãter.Sꝫ p̃fatis panib⁹
iũgẽdi ſunt duo piſces:q dant a xp̃o.quorũ ꝑm⁹ eſt in
loco apto ꝑmãſio.Secũd⁹ eſt ut nihil qd̾ agit:putet ꝙ
ſit p ſuo pctõ digna deo ſatisfactio.Qui ergo talib⁹ a
xp̃o cibat: de p̃fatis duodeci cophinos recolligit frag
mẽtorũ:qa ex pnia duodecim bona opantib⁹ ipſaꝫ ꝓ
ueniũt.quis d̾ p̃fatis pl̾a ſint dicta ꝯformitate.viii.h⁹
z.libri. Prim⁹ cophin⁹ & fruct⁹ ſiue bonũ eſt deo re-
cõciliatio.pꝫ de niniuitis Ione.z.Scd̾m bonũ de mani
bus diaboli liberatio.Tertiuꝫ eſt angeloꝝ letificatio.
Luc̃.xv.Quartũ eſt imaginis reparatio.Aufer rubigi-
nẽ de argẽto:& egredit uas puriſſimũ Quintũ diuini
furoris placatio.pꝫ in Achab & Manaſſe.Sextũ eſt pe
ne eternalis & tpalis dimiſſio.Ezech.xviii.Impi⁹ ſi pe
nitẽtiã egerit &c.oiuꝫ iniqtatũ ei⁹ nõ recordabor.Sep
timũ eſt ab iferno euaſio.Niſi pniaꝫ egeritis:oẽs ſil̾ pi

bitis.ergo p oppoſituꝫ.Octauũ diuine ſnie reuocatiõ.
Si ppl̾s h̾ pniaꝫ egerit: agã & ego pniam ſup malũ qd̾
cogitaui ut facerẽ eis.Iere.xviii. Nonũ eſt ſpũs ſci ipe
tratio.Act.z.Baptizet &c̃.& penitemini&c̃.& recipie
tis ſpm̃ ſcm̃.Decimũ eſt hois ſcificatio.Multi latrones
pnia ſcificati ſunt.ut pꝫ de abbate Mutio:Moiſe ethio
pe:Thayſi:Maria egiptiaca.& ſic de aliis.Vndecimũ
eſt uirtutũ.ſ.hũilitatis: & aliaꝝ iſuſio & adeptio.Duo
decimũ eſt celi aptio.Matth.iiii.Pniaꝫ agite:appropin
q̃bit.n.regnũ celoꝝ.Sic ergo pꝫ ꝙ duodecim cophini
& ꝯñr ſepteꝫ ſporte fragmẽtoꝝ.i.donoꝝ colligunt ex
pane quo xp̃s cibat ſpũalr̃ ſecũdã turbã pniuꝫ.¶ Ter
tia turba quã xp̃s cibat eſt turba icipiẽtiũ.ſ.bonũ age-
re.qa et ſi nõ magnis pctis deũ offenderit:& ꝯñr pnia
nõ indigeant:uolunt tñ potius dño ſeruire q̃ mũdo.&
iſta eſt turba intẽta .i.Paral̾.vi.ſ.ad q̃ ſunt dei pficiẽda
& cognoſcẽda & iſtos paſcit pane ſubcinericio.d̾ quo
hr̃.iii.R.xviii.id eſt ꝓp̃e cõſideratiõis ſue fragilitatis:
qa h̾ cõſideratio ſũme eſt nec̃aria deo uolẽti ſeruire: q̃
a ſolo deo dat & largit. Qua cõſideratiõe a dño hoi i
fixa:de⁹ ſeptẽplici pane talẽ cibat: qa iſpectiõe ſui fa
cit te dñs ſeptẽ abdicare.tꝫ. Prio mũdi diuitias.Scdo
oẽm mũdi pompã.Tertio carnis delicias.Quarto mũ
danas ſcias.Quito ſuã ꝓpriã uolũtatẽ.Sexto fac ama
te ſui ꝯtẽptũ. Septimo appetere oia amplecti q̃ añ ab
horrebat.Hec ſeptẽ uelut ſeptem panes ab ipſo pane
ſubcinericio.i.cognitiõe ꝓp̃e fragilitatis ꝓueniũt:quo
pãe h̾ tertia turba a xp̃o cibat.Piſces uero duo:ſũt re-
cta itẽtio:& a diaboli iſidiis p̃ſeruatio.De p̃fatis pani
bus & piſcib⁹ colligunt duodecim cophini fragmẽto-
rũ.Prim⁹ eſt a pctõ p̃ſeruatio. Scd̾s eſt occaſiõis pec
candi ſubtractio.Terti⁹ eſt uirtutis ad reſiſtẽdũ pctõ
collatio.Quart⁹ eſt affectiõis ſanatio. Quint⁹ eſt diui
ne ultiõis in pcti punitiõe retardatio.Sext⁹ de idulgẽ
tia obtinẽda ſpes & certificatio.Septim⁹ eſt pctõꝝ in
dulgẽtie cõdonatio:nõ ulciſcẽdo nec iproperãdo.Oc-
tau⁹ eſt corpis mũditie cõceſſio.Non⁹ eſt cõtra hoſtes
uigoratiõ.Decim⁹ eſt bonoꝝ p̃ntiũ cõtẽpt⁹. Vndeci-
mus ad eterna anhelãdi acceſio. Duodecim⁹ uite eter
ne obtinẽde ſubarratio. Dicti duodecim cophini p̃nt
cẽ duodecim qb⁹ xp̃s icitat icipiẽtes ad bonũ.Primuꝫ
eſt de⁹ ipſe q eſt ſũmũ bonũ.ut.n.deũ adipiſcat: bonũ
dꝫ qſqꝫ p̃ncipalr̃ & ultimate opari.Scd̾m eſt xp̃i cogi
tatio:q ꝓ bono operãdo mori uoluit.Tertiũ eſt beate
Marie & ſcõꝝ q bonũ opati ſunt iſpectio.Quartũ eſt
tpis p̃ntis uite breuitas.Quintũ eſt miltoꝝ maloꝝ mũ
di euaſio & uitatio.ſ. boni opatiõe.Sextũ mũdi labili
tas oia deficiunt.Septimũ eſt angeloꝝ ſocietas: q̃ tali
cõcedit in p̃nti & in futuro. Octauũ diaboli prauitas:
q̃ ſic operãdo uitat & ſupat. Nonũ iferni uorago q̃ de
clinat.Decimũ paradiſi ꝓpago q̃ adipiſcit.Vndecimũ
eſt labor breuis.Duodecimum eſt uita eterna felix.
¶ Quarta turba q̃ a xp̃o paſcit eſt turba proficientiũ:
q̃ gradit de uirtute in uirtutẽ. & iſta eſt turba q̃ ſequit
xp̃m.Io.vi.Iſtã turbã paſcit pane quotidiano:quẽ pe-
tim⁹ a deo nobis quotidie dari.ſ.ſue gr̃e ſingularis:qa
de⁹:teſte apl̾o Phil̾.z. Opat in nobis & uelle & pfice
re ꝓ bona uolũtate.Gr̃a iſta & panis eſt diuinũ adiu-

torium ad proficiendum. Chriſtus hanc turbaꝫ ſeptē-
plici cibat pane: quia ſeptem modis nos adiuuare di-
gnatur. Primo inſpiratione interna. Secundo exemplo
rum oſtenſione: oſtendēs per exempla ſanctorū: quo-
modo eſt in bono proficiendū & proſequendum. Ter
tio gratie ſubminiſtratiōe. Quarto ſcripture ſancte le
ctione: in qua inuenitur omnis ad uirtutes profectus
& aſcenſus. Quinto fraterna alloquutione. ipſe dulcis
dn̄us in ſuo ſancto euangelio tibi pandit qualiter pro
ficere habeas & debeas. Sexto conſcientie incitatiōe.
ſindereſi aſſidue mouet & ad bonum proſequendum
impellit. Septimo iudicii ſui cōminatione. Qui per to
tam diem non laborant & poſſunt: non accipiunt pre-
mium. Piſces uero ſunt ſui aux lii a nobis ex ſe nūquā
ſubtractio: & aſſidua incitatio & exercitatio dicens.
Surgite & orate &c. Quibus panibus hec turba ciba
ta a xp̄o duodecim cophini colliguntur. Quia qui cu-
pit in bonū proficere Xp̄m optat ſuper omnia ſequi:
quē cupienti proſeq ſe Chriſtus in duodecim preten-
dit imitandum uidelicet. Primo quo ad mundi abdica
tionem: quia ſic xp̄s nihil habuit. Matth. viii. Vulpes
foueas habent & uolucres celi nidos: filius autem ho
minis nō habet ubi caput ſuuꝫ reclinet. Secundo quo
ad ſui abnegationem ipſo dicente. Matth. xvi. Si quis
uult poſt me uenire: abneget ſemetipſum &c. Tertio
quo ad carnis macerationem: quā oſtēdit in ſui circūci
ſione: progreſſu ad egiptum: & continua laboris tam
in diſcurrendo q̄ predicādo aſſumptione. Quarto quo
ad penitētie exhibitiōeꝫ. uolens eniꝫ penitentiā predi
care. Matth. iiii. p̄mo ipſaꝫ exercuit in deſerto quadra
ginta dieb⁹ & noctibus ieiunādo. Quinto quo ad pa
tientie ſuſceptionē oia ipſum uilificantia & dicta ſunt
& facta: & iuxta dictū Petri. i. cap. p̄mo. Cū maledice
reť nō maledicebat: cum patereť nō cōminabatur &c.
Sexto quo ad exercitium & operationē. p̄s. Operatus
eſt noſtrā ſalutem &c. Septimo quo ad obediētie ſub-
iectionē. Fuit obediens patri matri Ioſeph & crucifi-
xoribus. Octauo quo ad humilitatis pfectionē. Phil.
z. humiliauit ſemetipſuꝫ: & quātū & quomodo? exina
niuit ſemetipſum &c Nono quo ad uirtutum induitio
nem & perceptionē. Ipſe eſt dn̄us uirtutū. In uita eius
relucet: paupertas: temperantia: prudētia: iuſticia: for-
tidudo: puritas & ſic de aliis uirtutibus. unde per emi
nentiā dr̄ a pſal. dn̄us uirtutū. Decimo quo ad orōnē.
teſte euāgelio dimittebat turbas: & ibat ad orandū in
deſertum locū: & pernoctabat in orationibus. Vndeci
mo quo ad totalē ſui mortificationē. Sicut ip̄e per paſ
ſioneꝫ fuit totalr̄ in corpore extinctus: ſic talis moriať
totalr̄ mundo: & xp̄o cum apoſtolo Paulo uiuat. Duo
decimo quo ad celeſtiū meditationem. Ieſus quotidie
docebat apoſtolos de regno dei. Hec ſunt illa in q̄bus
cupiens ad profectum ſpiritus peruenire: debet xp̄m
conari proſequi in quib⁹ uita xp̄i ſummarie conſiſtit.
Quia ergo ex prefatis ſepteꝫ homo incitatur ad pro-
ficiendū in bonū: xp̄us ſe eidem oſtēdit bonum habe-
ri: & ad ipſum proficere habito ipſo xp̄o per imitatio
nem: q̄ ſine me inq̄t. Io. xv. nihil poteſtis facere. Qui-
bus per gr̄am xp̄i habitis: in tali proficiente reperiunť
prefata duodecim que uelut fragmēta panis xp̄i duo
deciꝫ cophinos colligēdos omni ſe exponūt. O quot
& quāti cophini. i. fructus ex iſta imitatione xp̄i colli
guntur. Reſpice ſanctoꝝ ipſum imitātiū uitas. Quo-
rum omnium uirtutū dona merita & gratie: ab arbore
xp̄o & uite emanarūt. ¶ Quita turba quā paſcit xp̄s
eſt agonizantiū. i. cōtra diabolū dimicantiū: & hec eſt
turba cui misereť xp̄us que eſt ſine paſtore. Mat. x. ni-
ſi ipſam xp̄us ſua pietate regeret cōtra diabolū ac de
fenſaret. Sed hanc turbam diabolus quātū in ſe eſt pa
ſcit pane tribulatiōis & aqua āguſtie potat. 3. Re. zo.
Quia ipſaꝫ multiplr̄ temptationibus quatit & uexat.
Habet enim mille artes ad temptanduꝫ. Sed duos p̄n Diabolus
cipes habet ſingulares & amicos. ſ. carneꝫ & mundū: hēt duos
cum quibus contra bonū agere uolentes dimicat con amicos.
tinue. Caro eniꝫ pugnat delectationibus ſenſualibus:
pulchritudinibus corporalibus: ocioſitatibus: & quan
doqꝫ aduerſitatibus corporalibus. Mundus pugnat di
uitiis delitiis honorib⁹ ſtatib⁹ & ſic de ſimilibus. His
duobus inſtrumentis. i. p̄ncipibus quaſi omnes diabo
lus ſuperaret & uinceret: niſi xp̄s turbā hāc agonizan
tium ſuo pane. i. auxilio & ſua protectione cibaret &
defenderet. Hic eſt panis de quo dič p̄s. Panis cor ho
minis confirmat. Sed hic panis eſt ſeptuplex: q̄ xp̄us
dimicantes contra diaboluꝫ multis uiis adiuuat: ut ſic
agonizantes uincant. Primum eſt ſue gratie pre ſolito
impenſio. Hanc dedit apoſtolo. z. Corinth. xi. dicens.
Sufficit tibi ꝯtra ſtimulū &c. Paule gr̄a mea. Secundū
eſt ſue cithare pulſatio. Dauid. i. xp̄us citharā. i. ſuam
paſſionē ad mentē taliū adducendo: ſp̄ūm nequā ex-
pulit. ut habeť. i. R. xviii. Tertiū eſt capitis ſerpentis
contritio. Mulier. i. ſenſualitas ſiue ratio cōterere de-
bet caput ſerpentis iuxta documentū dei. Gene. 3. Ca
put cōteriť. i. ſuperbia per ueram humilitatem. humi-
litate eniꝫ diabolus uinciť & temptatio ſuperať: prout
abbas Antonius de celo accepit ut eius pandit legen
da. Caput etiam ſerpentis conteritur ſi principio tem
ptationis eius uiriliter reſiſtatur. ut dicit Gregorius.
Et p̄s. Beatus qui tenebit & allidet paruulos ſuos ad
petram. i. Chriſtum: ut omnem confidentiam in eum
proiciat. Nam ipſe eſt qui pugnat pro nobis. ut habe-
tur Exo. xiiii. & Roma. viii. Si deus pro nobis: q̄s con
tra nos? Quartum eſt ſue ſapientie infuſio & largitio.
Facit enim te cognoſcere diaboli inſidias & laqueos.
Sapientie. viii. Sapientia uincit malitiā. Sapiētia Chri
ſtus diabolum ſuperat & expellit. Mat. iiii. Quintum
eſt diuina conſortatio. Iere. zo. Dn̄us mecuꝫ eſt qua-
ſi bellator fortis idcirco qui perſequuntur me cadent &
īfirmi erūt. Dn̄s dicit Ioſue. caplo p̄mo. Cōfortare &
eſto robuſtus. Et ſic dicit Danie. caplo. x. Sextū eſt re
frenatio uirium demonum. Diabolus Iob uoluit ad li
bitum impugnare & quantū potuit: ſed deus ſibi hoc
non conceſſit. p̄me Corinth. x. Fidelis eſt deus qui nō
permittet uos temptari ſupra id quod poteſtis: ſed fa
ciet cum temptatione prouentum &c. Septimum eſt
angelorum cuſtoditio. pſal. Angelis ſuis deus manda-
uit de te: ut cuſtodiant te &c. Dominus miſit angeluꝫ
Raphaelem ut Tobiam cuſtodiret: & liberaret a de-

mone nomie Aſmodeo &c. Tobie.viii.&.iiii.Re.vi.
Heliſeus loquens de Angelis miſſis ad ſui cuſtodiam:
inquit puero ſuo. Noli timere: plures enim nobiſcum
ſunt q̄ cum illis. Ecce his ſeptem modis quaſi ſeptem
panibus dominus adiuuare agonizantes cōtra diabo
lum & paſcere dignatur. Addit etiaꝫ duos piſces: quo
rum primus eſt indeſinens dei protectio : dicente Iſa.
30 Ne timeas quia ego tecuꝫ ſum. Secundus eſt pro-
uentus & utilitatis ex tentatione conſideratio: de qua
ſtatim diceť in collatione ex iſto pane duodeciꝫ cophi
norum. Que ſi diligenter meditetur: ſubire libenter fa
cit oēꝫ tēptationē & ferre gratulabūde. Prefatis ergo
hac turba cibata a xp̄o duodecim cophini ex fragmē
tis h⁹ panis colliguntur: ꝙ duodecim bona homini ex
tēptatione & eius ſuperatione proueniunt. Et primuꝫ
eſt eruditiōis. Eccl.xxxiiii. Qui non temptatur pauca
recognoſcit. Iudicū.3. habetur. He ſunt gētes quas re
liquit Dñus: ut in his erudiret Iſraelem. Secunduꝫ hu
miliationis. Gregorius. Dum uitia nos temptant. pro-
ficientes in nobis uirtutes humiliant. Paulo tempta-
tio carnis data eſt ad humiliationem.z.Corinthio.iz.
Tertiū negligētie & torporis expulſionis. gloſa ſuper
pſal'. Proba me dñe & tempta me. Ideo dicit tempta:
quia niſi temptaret negligētes eſſemus. Quartum ad
uirtutē additionis. Sene. Multū addicit ſibi uirtus la-
ceſſita. Quintū in bono ſui conſeruatiōis. Gregorius.
Niſi pſalmiſta per tribulatiōes ſe melius ſeruare no-
ſcet: nō diceret. Proba me domine & tempta me. Idē.
Cum temptamur uitiis: diuina diſpenſatione nobiſcū
agitur: ne uirtutib⁹ quibus ꝓficimus extollamur. Apo
ſtolus dicit. ꝑme Corinth.iz. Ne magnitudo reuelatio
num extollat me: datus eſt mihi ſtimulus carnis mee
Angelus ſathane &c. Sextū uirtutis hominis notifica
tionis. Deutro.iꝫ. Temptat nos deus noſter ut palam
fiat utrū diligamus eum an nō. Septimum populi he-
dificationis. Tob.z. diciť ꝙ hanc temptationeꝫ domi
nus permiſit illi euenire: ut poſteris daretur exemplū
patientie eius. Octauum honoratiōis. Chriſtus dixit
Antonio. Quia mirabiliter dimicaſti: in toto orbe fa-
ciam te nominari. Nonum quietatiōis. Ex temptatio-
ne prouenit quies temptato: quia amplius ab illo quē
ſuperat nō inquietatur. prout dicit Origenes. Decimū
ſecurationis: & ſequiť ex premiſſo. Vndecimuꝫ eſt dei
glorificatiōis. p̄s. Eruam te & honorificabis me. Duo
decimū eſt coronationis Iacobi primo. Beatus uir qui
ſuffert temptationē: quoniā cum probatus fuerit acci-
piet coronaꝫ uite quā repromiſit deus diligentibus ſe.
Ex quo pꝫ quomodo Dñus Ieſus quintam turbaꝫ ci-
bat. ¶ Sexta turba eſt deuote uiuentiū: & de hac di-
citur Matth.xxi. ꝙ ſternit ueſtimenta ſua.i. omnia ſup
ponit diuine uoluntati & ſeruitio Chriſti. Hanc auteꝫ
turbam Domin⁹ noſter Ieſus Chriſtus paſcit pane ui
te.i. ſeipſo. Io.vi. Quia ipſe eſt qui de celo panis uite
deſcēdit. Et hoc in ſacramēto facit ſui corporis & ſan
guinis precioſi quottidie: in ſacramēto altaris fideles
reficiendo & cibando. Et quia de hoc plene diceť con
formitate prima tertii libri: hic ſuccincte aliqua tan-
gam. Hoc admirando pane & ſtupendo dominus ci-
bando nos uult ꝙ in comedendo ipſuꝫ ſeptemplici pa
ne.i. ſeptem conſiderationibus primitus cibemur & re
ficiamur. Prima firmiſſime credulitatis ut ubi dato ꝙ
ratio non ſuppeteret: que tamē adeſt: nihilominus cre
datur ueraciter ipſuꝫ eſſe Dominicū corpus & ſangui
nem ſuū. Secunda ut diligenti attentione attendantur
intrinſeca mira hui⁹ ſanctiſſimi panis uite: ut corpus
& ſanctiſſima anima cuꝫ Domini diuinitate credať &
ueneref: & de aliis in hoc ſacramēto contētis. De qui
bus loco iam prefato plenius diceť. Tertia cum omni
ſupplici reuerentia hoc altiſſimū ſacramentū uenere-
tur tracteť & ſumatur. Quarta ut ſummo ſtupore at-
tendat que in iſto ſacramēto fiunt & facta ſunt: ut taꝫ
uilis ſubſtātia: utpote panis inſenſibilis & uini: in cor-
pus Dominicū tranſeat & ſanguineꝫ & ſic de aliis. Et
hoc totum fit pro hominis utilitate & commoditate.
Quinta largitatis diuine penſet magnitudinē & moti
uum: quia nō partem ſed totum Xp̄s ſe nobis tradit
& exhibet. Sexta ut cogitando ꝙ hic eſt panis Ange-
lorum datus hominibus: cogitet quanta eſt diſparitas
inter ſuſcipientes: utpote inter beatos & uiatores ele-
ctos & peccatores: ac per ſumptionē huiuſmodi cibi:
ſicut par efficiť celeſtibus: ſic & in aliis uelit eſſe con-
ditionibus. Septima ut quādocūqꝫ contingat ad hui⁹
cibi refectiōeꝫ adire: ꝙ hic cibus nō trahitur in ſub-
ſtantiam manducantis: ſed manducantem potius tra-
hit in ſuam copulationem & adheſioneꝫ: ſtudeat ſe ta
liter diſponi: ut merito ſicut membrum uiriſſimum &
ſaluberrimum: ac per omnia Chriſto conforme quem
ſumit inueniať. Et ſic huius cibi ſumptio non ad iudi-
cium erit & condēnationeꝫ: ſed potius ad auxilium in
preſenti & gratiam & in fine ſumentis feliciſſimā con
ſumationem. Et tali prefatis panibus diuerſarum me
ditationum cibato duodecim cophinos Chriſtus pro
ponit ex ſui corporis ſumptione: quia duodecim fru-
ctus digne percipienti largiť. De quibus in his uerſi-
bus datur notitia. Inflāmat memorat ſuſtentat robo-
rat auget. Hoſtia ſp̄e purgat reficit uitam dat & unit.
Confirmatqꝫ fideꝫ munit fomitemqꝫ remittit. De his
plene uide libro.3. conformitate prima. Sic ergo patet
quomodo Dñs Ieſus xp̄us ſextam turbam.ſ. deuoto-
rum hominum paſcit & cibat. ¶ Septima turba quaꝫ
Dominus Ieſus xp̄us paſcit & cibat eſt turba contem
plantium. Que turba uenit audire Ieſum. Matth.zo.ſ.
mirabilia in contemplatione facientem: & mirabiliter
ipſam pane qui de celo deſcendit reficientem. Sed hic
contemplatiōis panis nō datur niſi a deo & Domino
noſtro Ieſu Chriſto: quia preparatiua conſeruatiua: &
que ipſa obtinentur a Domino deo tribuuntur. Panis
iſte ſeptiformis quo Dominus hanc turbaꝫ cibat quo
ad preparationem: eſt iſte. Primus eſt uite actiue exer
citatio: cum finis actiue dicentibus doctoribus fit ui-
ta contemplatiua. Abſalon duobus annis ſtat in Ieru-
ſalem: & faciem regis non uidet.z.Re.xiiii. quia ꝑus
in actiua debet homo ſtare: & demum ad hanc tranſi
re. Moiſes ꝑus deſcendēdo peragebat que erāt popu
li: & deīde alta Synai ad contēplandū deum aſcende-
bat. Ip̄e idē ꝑus oues paſcit: & demū deſertū itrans &

montem conſcendēs deum audit ad ſe loquentē.ut pa
tet.Exo.3. Secundus panis eſt cordis mundatio. Aa-
ron ſancta ſanctorum non intrabat: niſi prius lotus
& mundus.Mat.v.dicit Saluator. Beati mundo corde
quoniā ipſi deū uidebunt. Egiptiaca prauitate & ma
cula dimiſſis deſerta intrat Iſraeliticus populus: audit
deū & uidet eius magnalia.Exodi q̃ſi per totū. Ter
tius panis eſt a conſortio hominum remotio & ſolitu-
do.Helie apparet Angelus in ſolitudine: & ab omni-
bus ſequeſtrato in monte Oreb.3.Re.19.Cum eni ſe
cundus & tertius gradus cōtemplationis fiat in imagi
natiōe & in intellectu.opꝫ ab omnib⁹ ſenſibus ſepara
tum eſſe.ꝑut dicit Auguſtin⁹ ſuper Gene.12.ad litte-
ram.Quartus panis tribulatōis amplexus letificus: &
cū gaudio perceptus.Stephanus in tribulatiōe poſit⁹
uidit gloriā dei.Act.vii.Ioānes euāgeliſta i Pathmos
iſulā relegatus:uidit uiſiōes dei. ꝑut dicit liber Apoc.
Quintus panis ſilentii cuſtoditio. Magdalena cōdēna
ta a phariſeo tacet.Sic etiā interpellata a ſorore apud
dn̄m.Luce.x. Condēnata pro effuſione unguenti a di
ſcipulis.Mat.xxvii.tacet:& ſic peragēdo ad pedes ſe-
det Ieſu & eius uerbū audit.Treñ.3.dicit. Bonum eſt
preſtolari cū ſilentio ſalutare dei noſtri.Sextus panis
eſt mortificatio hominis. Adā dormit cū uidit mirabi-
lia.Gene.2. Sic & Iacob cū uidet ſcalā cui dn̄us ſtat
innixus.Geneſis.xxvii.Septimus panis eſt ſacra & in-
deſinens orõ.Luce.3. Ieſu orante aperti ſunt celi.Ora
tio.n.eſt eleuatio mētis in deum.ut dicit Auguſtinus.
Sed his panibus adduntͬ duo piſces quorū primus eſt
dei pro impēſis collaudatio.ꝑs. Sacrificiū laudis ho-
norificabit me: & illic iter eſt quo oſtendā illi ſalutare
dei.Secūdus eſt ſub omnib⁹ hūiliatio.Bernardus.Su-
perbo oculo deus nō uideť.Qui ſe humiliat: ad hunc
cōtemplatiōis apicem ſubleuatͬ:ut pie crediť in Maria
matre Domini eſſe factū. His igiť panibus & piſcib⁹
reficiť a xp̄o turba cōtemplantiū: quibus in apice con
ſtituta cōtemplationis:& pane hoc celeſti.i.celeſtibus
conceſſo cibata: Dn̄us uult ꝙ de fragmētis huius pa
nis duodecim cophini colligātur:ꝙ dn̄us oſtendit ta-
li quāta ſit excellētia huius panis: ab aliis precedenti
bus.Panis hi cōtemplationis eſt primo melior: ꝙ deo
intendit:p̄cedentes uero ſibi uel proximo. Secūdo cla
rior.Lya. Lippis oculis: ſed Rachel.i. contemplatio
facie decora.Gene.xxx. Tertio pulchrior: ꝙ facies
ei⁹ decora cāticorū.2.Quarto ſecurior ad comedēdū.
omnes eni cōtēplatiōis ſemite ſunt pacifice.Prouer.3.
Quinto quietior.Maria domi ſedet:ſed Martha ſolli-
cita eſt.Luce.x.Sexto iocundior.Auguſtinus dicit ex-
ponēs illud.Luce.x.Martha martha ſolicita es.intēta
erat Martha quō paſceret dn̄m.Seqť.A Martha con-
uiuium dn̄o parabať:in cuius cōuiuio iam Maria iocū
dabatur.Septimo permanētior & diuturnior.Luce.x.
dicit de hoc pane dn̄us.Maria meliorē partem elegit:
que nō auferet ab ea in eternū.Octauo deuotior.Nā
panis eſt unctionis.Maria unxit caput & pedes domi
ni.Luce.vii.& Matth.xxvii.Nono eſt familiarior.Ioā
nes euāgeliſta familiarior ceteris Apoſtolis Xp̄o fuit:
per quē Auguſtino teſte uita ɔtemplatiua deſignatur.

Decimo precioſior. Vnde omnia que deſideranť huic
nō ualent comparari. Inſuper rarior:ꝙ in paucis inue
niť.Vndecimo celeſti ſimilior: ſicut cōtemplatiua uita
uite celeſti ſimilior reperitur.Duodecimo:ꝙ panis iſte
optatione debet eſſe optabilior ut finis pre aliis: quia
cuncta fieri debent ut ad hāc uitā qs in preſenti per-
ueniat:& demum in futuro. Ecce cophini qui ex frag
mentis huius benedicti panis colliguntͬ. Et ſic pꝫ quō
Dn̄s dcā turbā paſcit.¶Octaua & ultima turba eſt
in patria reſidentiū.De qua diciť Apocal.vi.Quod ip
ſam dinumerare nemo poterat.Sed hāc domin⁹ paſcit
iuxta dcm̄.ꝑs.pane Angelorū:ꝙ uita angelica omnes
ſancti paſcuntͬ in patria: q angelis ſunt ſimiles gradu
& beatitudine. Sed quia de huiuſmodi pane quo nu-
triuntͬ diceť libro.3.cōformitate.xxviii.quādo erit ſer-
mo de gloria xp̄i:& beati Frāciſci:hic tāgā de iꝑo ſuc
cincte.Iſte panis quo in patria uiuitur & ſi ſit ipſa ſan Panis beatorum.
cta trinitas pater & filius & ſpūs ſanctus: cū ipſarum
perſonarū triū uiſione fruitiōe ꝯtentiōe ac omniū opta
torum & optādorū adeptione: & ſic ſeptuplex perfici
tur panis iſte.i. beatitudo principalis in patria reſiden
tium:attamē panis iꝑe.i.actus ipſe beati circa deū ſi
bi beatifice obiectū & preſentatū erit ſeptuplex:ꝙ ſe
ptem notabilibus cōditionibus ordinatus. Primo erit
inexcogitabilis: quia nō pōt cogitari ut quis uideat ſi
cuti erit deum & creatorē.Secūdo immutabilis.i. ſem-
per erit actus circa idē obiectū: & ſi forte non idem
omnino actus.Quia Auguſtin⁹ ſub dubio dicit. For-
taſſe nō erunt ibi uolubiles cogitationes &c. Tertio
incircūuelabilis:quia nulla macula obſuſcabit:qn ſem
per deus uideať:& ea que ſunt de eſſentia ſue beatitu
dinis. Quarto irremiſſibilis:quia actus ille nūquā di-
minueť:ſed ſemper ſtabit uniformis. Quinto intermi-
nabilis:qa nūquā finieť.Sexto inſaciabilis: qa nūquā
ſatiabitur qn de⁹ ſemper uiſus uelit a beato uideri &
ſemper tamē uidebiť. Septimo inſatigabilis:quia nec
in uidendo aut in fruendo erit labor aut tediū.Prefa-
tis igiť hic panis integrať. Poteſt etiā dici ꝙ huic be-
nedicto pani duo piſces ſunt addēdi: quia duplex eſt
beatitudo.eſſentialis quā habēt nūc beati in patria re
ſidentes.Et accidētalis que conſiſtit in pluribus extra
uiſionē diuinā: quā & ſi omniū adeptione beati nunc
nō habeāt:ipſam tamē poſt iudicium habebunt inte-
gre & perfecte.Quo pane & piſcibus ſatiata hec tur
ba:habuit in celeſti patria ultra prefata uelut duode-
cim cophinos ex prefatis reſultantes: & ſi ad beatitu
dinem accidentalē potius referenda ſint q̃ ad eſſentia
lem.Et ſunt hec.Primū eſt pulchritudo.Matth.13.Ful
gebunt iuſti ſicut ſol.Secundū eſt plenitudo.Rerum
enim omniū abundātia perſruetur.Deutero.viii. Ter
tium eſt ualitudo.Apocal.21. Abſterget deus omnē la
chrimā &c.Quartū eſt fortitudo.Ephe.iiii.Donec oc
curamus in uirū perfectū &c. Quintū eſt quietudo.
ꝑs.Poſuit fines tuos pacem.Sextū eſt limpitudo.pri
me.Corinth.13.Videmus nunc per ſpeculum in enig-
mate:tunc autem facie ad faciem. Septimū eſt digni
tudo. Colloſcñ.3. Cum Chriſtus apparuerit uita ue-
ſtra:tunc & uos apparebitis cū ipſo in gloria.Octa-

num ſenſuum ſatietas.pſalmiſta.Satiabor cum appa-
ruerit gloria tua.Nonum eſt uoluntatis libertas.Ha-
bebit agilitatem ad exequendum & impaſſibilitatem
ad uolendum & ſubtilitatem. Decimum eſt ſecuritas.
Sedebit pplſus meus in multitudine pacis : in taberna
culis fiducie & in rege opulenta.Iſa.32.Vndecimũ eſt
iocunditas.Iſa.xxxv. Letitia ſempiterna ſuper capita
eorũ &c.Duodecimũ eſt perpetuitas: ꝙ regnabũt cuꝫ
deo in ſecula ſeculoꝝ.Ecce.12.cophini.i.12. que beati
tudinẽ integrãt beatorũ nõ eſſentialẽ ſed accidentalẽ:
que plenarie habebunt poſt reſumptionẽ corporũ. Et
ſic pꝫ qũo hec ultima turba cibatur a Dño Ieſu xp̃o.
De qua cibatione ꝙ dicet̃ conformitate.ix. tertii libri
ad p̃ns dicta ſufficiant. Ex p̃dictis ergo pꝫ Dñi Ieſu
miſericordia ꝙ turbam pietate & miſericordia motus
& corporaliter refecit & ſpũaliter.ꝑut indicant preli-
bata.Pꝫ ergo qũo in iſta cibatione corporali creatorẽ
rerũ ſe oſtẽdit in rerũ multiplicatione: gubernatorẽ in
ſubuentiõe:recreatorẽ in cibatione.Ac aliqñ nõ poſſe
deficere:q totus & totalr̃ ſe dñi Ieſu offert manib⁹ &
ĩheret q ſit bñdict⁹in ſecula.Amẽ.Et ſic pꝫ p̃ma pars
declarata.uꝫ.Ieſu turba reficit̃.

¶Expõ ſecũde partis.Fructus.12.& cõformitatis ſe-
cundi libri.uꝫ.Franciſcus miniſtrator.

LAudata & comẽdata in p̃-
ma parte hui⁹ duodecime
cõformitatis pietate ac mi
ſericordia Dñi Ieſu xp̃i: ac
ipſa tam ſtupẽdo miraculo
demonſtrata: uidelꝫ tot mi
lium perſonarũ cibatione:
nunc ꝯſequẽter reſtat uide
re qũo ipſe benignus Dñs
noſter Ieſus Xp̃us in hac
uirtute ſimilẽ btũm.F.ſibi reddidit & conformẽ.Circa
cuius partis expõnẽ erunt duo breuiter uidẽda. Et pri
mum. Quõ btũs.F. xp̃o in affectu pietatis & miſeri-
cordie fuit ſimilis. Secundũꝫ qũo in affectu largitatis
fuit ſibi cõformis de paucis multos cibando.¶Circa
primũ ſciendũ eſt ꝙ btũs.F.ſe habere ingenitam miſe
ricordiã & pietatẽ multipliciter oſtendit.Primo ut di-
cit legenda triũ ſocioꝝ & legenda maior parte prima.
Inerat nãqꝫ Franciſci precordiis diuinitus indita que-
daꝫ ad pauperes miſeratio liberalis:ut largus eſſet in
dando cuilibet.Ad ſeip̃ꝫ cõuerſus aliquãdo inquit.Ex
quo largus es & curialis apud homines a quibus ni-
hil recipis niſi fauorẽ tranſitoriũ & inanẽ:iuſtuꝫ eſt ut
ꝑpter deũ qui largiſſimus eſt in retribuẽdo:pauperi-
bus ſis curialis & largus.Libẽter igit̃ ex tunc uidebat
pauperes tribuens eis elemoſinas afſluẽter. Vñ ſemel
cum negociatiõis intentus tumultibus pauperem pe
tenteꝫ elemoſinã uacuũ repuliſſet: ſtatim ad cor reuer
ſus cucurrit poſt ip̃m:& elemoſina ſibi data ꝓmiſit do
mino deo:ꝙ nũquã ex tũc ſi poſſibilitas afforet peten
tibus ꝑ amore Dñi ſe negaret. Quod ꝓmiſſum uſqꝫ
ad mortẽ ſeruare nõ deſtitit. Secundo pꝫ miſericordia
beati.F.& miſeratio in militis induitiõe: de qua in pri
ma parte maioris legẽde habet̃:ꝙ ipſe btũs.F.decen-
tia que ſibi de nouo p̃parauerat indumẽta : militi pau
peri quẽ reperit male ueſtitũ pio miſeratus affectu de
dit:& ſe nudato ueſtiuit. Tertio pꝫ ex panũ in menſa
poſitione.Ex legẽda trium ſociorũ. Nã patre abſente
& ipſo ſolo cum matre remanẽte mẽſam implebat pa
nibus:& cum a matre interrogaret̃ de cauſa : reſpõdit
ꝙ hoc faciebat ꝑ elemoſinis dãdis pauperibus: eo ꝙ
propoſuerat omni petenti ꝑ deo elemoſinas elargiri.
Quo audito mr̃ eũ diligẽs in talib⁹ tollerabat.Quar-
to pꝫ ex leproſorũ benefica uiſitatione. Viſitabat.n.in
habitu ſeculari adhuc exiſtẽs(ut dicit prima pars ma
ioris legende)leproſorum domos:eis benefica pieta-
te humilitatis & humanitatis obſequia preſtãdo libe
raliter elemoſinas erogãdo: & cũ multo compaſſiõis
affectu manus eorum oſculãdo & ora.Quinto omniũ
rerũ ſibi obuenientiũ largitiõe. Vt eniꝫ in octaua par
te maioris legẽde dicit̃:nulli rei prorſus parcebat: nec
mãtellis nec tunicis nec libris nec paramentis altaris:
quin omnia hec dũ poſſet ut pietatis impleret officiũ
indigẽtibus largiret̃. Sexto pꝫ ex affectu compaſſiuo
ad omnes miſeros.ut.n. dr̃ in octaua parte maioris le
gẽde: afflictis qualicũqꝫ moleſtia corporali mira com
paſſione & teneritudine condeſcendens: ſi quid penu
rie ſi quid defectus in aliquo cerneret: pii cordis dul-
cedine regerebat in xp̃m. Sane clementiã habebat in-
genitam: quã ſuperinfuſa Xp̃i charitas duplicabat.
Itaqꝫ liqueſcebat animus eius ad paupes & ĩfirmos:
& quibus nõ poterat manũ exhibebat affectũ. Septi
mo pꝫ ex rerũ intrãtiuꝫ diſtributione. uolebat enim ꝙ
intrãtes ordinẽ ſua pauperibus erogarent dicens . Si
uis xp̃i pauperibus iungi:mũdi pauperibus tua diſtri-
bue.Et ſic fecerunt fratres antiqui.ut pꝫ de fratre Ber
nardo de Quinta ualle. Fratre Petro Cathanii : & ſic
de aliis. prout dcm̃ eſt libro p̃mo conformitate octa-
ua.Et libro iſto ſecũdo cõformitate ſexta.Vnde ut ha
bet̃ in legẽda maiori parte ſeptima. In Marchia quẽ-
dam repulit ab ordinis ingreſſu qui ſua nõ pauperib⁹
ſed parentibus dederat. Octauo pꝫ ex rerum ſibi da-
tarum procuratiõe. Multotiens nõ pro ſe ſed pro aliis
procurabat:ac que acquiſierat dabat.ſ. pãnuꝫ mantel
los panem & uinũ.prout ſexta cõformitate huius ſe-
cundi libri eſt dcm̃. Panẽ & uinum mendicatũ ab ipſo
latronibus miſit.prout cõformitate undecima p̃mi li-
bri eſt dcm̃ in tractatu de ꝓuincia ſancti frãciſci.No-
no pꝫ ex ſingulari dilectione ad animas xp̃i ſanguine
precioſo redemptas. Nã ut dicit̃ in octaua parte legẽ
de.Cum cerneret inquinari aliqua ſorde peccati : tãta
miſerationis teneritudine deplorabat:ut eas quaſi ma
ter in Xp̃o quottidie parturiret.Et hac de cauſa p̃di-
catores uerbi dei qui lingua & uita ad penitentiã pec
catores inducerent:omni reuerẽtia honorãdos cenſe-
bat:& eos omni benedictione accumulabat.Et oppo
ſitum peragentes ſue maledictionis uinculo & totius
celeſtis curie innodabat : ꝑut dicit octaua pars legen
de maioris.Decimo pꝫ ex creaturarũ uocatione. ut di
cit octaua pars legende maioris. Cõſideratiõe quoqꝫ
prime originis omnium abundantiori pietate reple-
tus : creaturas quantũlibet paruas fratris uel ſororis

appellabat nominibus:pro eo ꝙ ſciebat eas unuꝫ ſe
cum habere principium. Vndecimo ex creaturaruꝫ ir
rationabilium ad ipſum amore. Nam animalia bruta
uolatilia natatilia atqꝫ animalia imitia(prout dictum
eſt conformitate ſecunda huius libri ſecundi.Et habe
tur in octaua parte legende maioris) ut ad piiſſimum
& miſericordiſſimum accedebant ſtabant & nullate
nus abibãt:etiã dimiſſa in ꝓpria libertate.Btũs eni.F.
tante dulcedinis fuit:ut domaret ferocia domeſticaret
ſilueſtria manſueta doceret: & brutoꝝ naturã homini
iam lapſo rebellẽ ad ſui obediẽtiã iclinaret.Duodeci
mo ex benigna ad frẽs condeſcẽſione. ut ſupra patuit
de fribus altero pre debilitate deficiẽte altero ifirmo
ex uuarũ comeſtione ſanato: & de puero q ex terrore
uiſiõis ſemianimis iacebat: ipm.n. in ulnis ut propriã
ouiculam portauit ad cellã.Multa alia poſſent adduci
de pietate bti.F. & ſua miſericordia: & ꝙ multa ſunt
tacta in ꝑcedentib⁹ cõformitatib⁹ iſti⁹ libri ſecũdi: iõ
ad pñs nõ repeto:ꝙ ꝑſata ſatis oſtẽdunt qũo btũs.F.
in pietatis & miſericordie affectu fuit xp̃o ſimilis qd
erat ꝑmũ uidẽdũ. ¶Videdũ eſt ergo qũo in cibatione
multorũ meritis bti.F.a deo facta:fuit ipi dño nro Ie
ſu xp̃o cõformis.Et ꝑmũ hoc oſtendens eſt id qd ha
bet in ꝑncipio q̃rte partis legẽde maioris.Nã confir
matiõe ꝑma regule habita cum uerſus uallẽ Spoleta
nam cũ undeciꝫ ſociis ſuis reuerteret: & iã laſſati eẽnt
ex diuturnitate laboris: & eſuriẽtes in quodã loco ſub
ſtitiſſent:cũ omnis uia & modus eis deeſſet quib⁹ ſibi
poſſent ꝓuidere:ſtatim affuit diuina ꝓuidentia:Subi
to.n.apparuit qdã homo afferens panẽ in manu:queꝫ
pauperculis xp̃i dedit:ſubitoqꝫ diſparuit: incognitus.
uñ uenerit uel quo iret.Quod cernẽtes ſocii bti.F.ma
gis dono liberalitatis diuine: q̃ cibo carnis ꝓprie ſunt
refecti.Secũdo id oſtẽdens & declarans eſt qñ caplm
generale celebrauit in planitie Aſſiſii apud ſcãm Ma
riam de Portiũcula.ubi(ut dicit ꝑma pars legẽde ma
ioris)lꝫ eẽt omniũ neceſſariorũ penuria:frũmqꝫ multi
tudo ultra qnqꝫ milia:diuiua tñ opitulãte clemẽtia &
uictus ſufficiẽtia affuit & ſalus corporalis cõcomitata
ac ſpũalis iocunditas ſup omnia affuit inter eos. Et ꝙ
nõ alr̃ tangit dicta pars hoc inſigne miraculũ:antiqua
legẽda hoc refert in hũc modũ. In quodã generali ca
pitulo qd.btũs.F.apud ſcãm Mariaꝫ de Angelis cele
brauit:congregati ſunt ibi ultra qnqꝫ milia frũm: & ſi
cut alibi hẽtur qngenti fuerũt ad ꝓfitẽdũ nouitii. Cui
caplõ ẽt affuit ſanctus Dñicus pr̃ ordinis ꝑdicatoruꝫ
cũ ſeptẽ fratrib⁹.Affuit ẽt dñs Vgolinus Cardinalis:q
fuit tũc ꝓtector ordinis & poſtea(ut btũs.F.eidẽ ꝑdi
xit)papa Roman⁹ uocatus dñs Gregorius nonus:q
btm̃.F.aſcripſit catalogo ſanctorũ.Et cum curia pape
tũc eſſet Peruſii:dictus Cardinalis ſtudioſe uenit Aſſi
ſium: & omni die ueniebat ad uidendũ btm̃.F. & qñ
qꝫ cantabat miſſaꝫ: qñqꝫ ꝑdicabat: & faciebat ſermo
nem fratribus.Cũ aũt ueniebat uiſitare illud ſanctum
collegiũ: & uideret illos in campo turmatim ad.lx. ad
centũ ad.ccc.ſedentes in collocutiõe diuina:aut in ora
tione & lachrimis aut in exercitiis: & cũ tanto ſilentio
ꝙ nullus penitus erat rumor uel ſtrepitus.Admirãs de

tanta multitudine ut caſtroruꝫ acie ordinata:cũ lachri
mis & magna deuotiõe dicebat. Vere caſtra dei ſunt
hec.Nõ.n.audebat aliqs inter eos fabulas dicere ſeu
truffas:ſed ubicũqꝫ congregabant:uel orabant uel plo
rabant uel aliqua de ſalute anime loquebant.Et habe
bant ibi in campo loca diſtincta per turmas de caricia
in circuitu & ſupra.Vnde ꝓpter hoc uocatũ eſt capi
tulum illud de caricis.Lecti uero erant terra nuda uel
modica palea.Ceruicalia auteꝫ lapides uel ligna. Pro
pter qd erat cunctorũ tanta deuotio: ꝙ ex curia Dñi
pape ibi propinqua:multi comites & barones: duces
& milites:Cardinales etiã cum epĩs & clericis perſo
naliter: & nobiles cũ popularibus concurrebant ut ui
derẽt tã ſanctã multitudinẽ & humilẽ cõgregationeꝫ:
quã mundus de tot ſanctis hoĩbus nũquã ſimul & ſe
mel habuit ſimilem:ad uidendum ẽt uenerabile caput
ipſoꝝ btm̃.F. qui tam pulcrã predã mundo rapuerat:
& tam deuotũ gregẽ ad paſcua xp̃i dirigebat.Cõgre
gatis aũt omnibus ſurrexit ſanctus pater paſtor & ue
nerabilis dux Frãciſcus: & in feruore ſpũs illi btõ gre
gi uerbũ nite ꝓpoſuit uoce altiſona & tubali: quã ſibi
diuina unctio infundebat. Et iſtud thema propoſuit.
Magna ꝓmiſſimus:maiora promiſſa ſunt nobis:ſerue
mus hec:aſpiremus ad illa.Breuis uoluptas:perpetua
pena: modica paſſio:gloria iſinita. Et ſuper hec deuo
tiſſime predicãs: hortabat oẽs ad penitẽtiã & obediẽ
tiã ſcẽ mrĩ eccleſie:ad ſuauitatẽ charitatis fraterne:ad
orandũ ꝓ uniuerſo populo dei:ad patientiã in aduer
ſis:ad munditiã & caſtitatẽ angelicã:ad pacẽ & cõcor
diam cũ deo & hominibus: ad humilitatẽ & manſue
tudinẽ cũ omnibus:ad mundi contemptũ: ad feruentẽ
zelum euãgelice paupertatis:ad ſollicitudinẽ & uigi
liam ſancte orõnis & diuine laudis: ad iactandũ totã
curã anime & corporis in paſtorẽ bonũ & nutritorem
animarũ noſtrarũ & corporũ dñm Ieſum xp̃m benedi
ctum.Et ꝓpter hoc melius obſeruandũ:precipio uo
bis fratrib⁹ oĩbus hic congregatis in meritũ obedien
tie ſalutaris:ꝙ nullus curam uel ſollicitudinẽ aliquam
hẽat de aliqua re comeſtibili aut potabili: aut de aliq
bus aliis neceſſariis corporũ:Sed ſolũ intendatis ora
tioni & laudi dei:oẽm curam proiciẽtes in xp̃m: quo
niã ipſi eſt ſpãlis cura de nobis.Et ita fecerũt oẽs Hy
lari anio ad orandũ currentes. Scũs aũt Dñicus q ad
hoc pñs erat:admirãs de mãdato qd fecerat.btũs.F.
& reputans eũ indiſcrete ꝓcedere:eo ꝙ ꝑcepit in tam
magna multitudine ut nullus hẽret curaꝫ de rebus ne
ceſſariis corpori:extimabat in tam magna multitudi
ne inconueniẽtiã debere contingere: ſꝫ dñs Ieſus xp̃s
uolens oſtendere ꝙ ipſe curã gereret de tam caris oui
bus & ſuis pauperibus ſingularem: ſtatim inſpirando
facta eſt manus dñi ſuper Peruſinos Spoletanos Ful
ginenſes Spellenſes Aſſiſinates & cunctas circũ adia
centes ciuitates & caſtra: & ueniebant cum aſinis mu
lis & equis oneratis pane & uino fabis & caſeo & oĩ
bus bonis quibus putabant illos beatos pauperes in
digere. Inſuper portabant tobaleas & uaſa magna &
parua: & quicquid utenſilium opus eſſet. Et beatum
ſe putabat ille qui deuoti⁹ & attentius eis ſeruire poſ

ſet: & in omnibus illi beate multitudini neceſſaria ſtu
dioſiſſime ꝓuidere. Vidiſſes ante illū cetum ſanctorū
milites & nobiles deuotiſſime ſeruientes. Vidiſſes ibi
clericos & deuotos fideles more domicellorum undi-
q₃ diſcurrentes. Vidiſſes adoleſcētium floridam iuuen
tutem cum tanta inſtantia miniſtrantes: ut uiderentur
non pauperculis fratribus ſed apoſtolis Dñi noſtri Ie
ſu xp̄i ſeruientes. Que omnia cum ſanctus Dominic⁹
cerneret: & diuinam prouidentiam uere ibi cognoſce-
ret: humiliter redarguens ſemetip̄m de iudicio idiſcre
tionis predicto qđ fecerat: genuflectēs.b. Frāciſco di-
xit hūiliter culpā ſuā: & ait. Vere dñs h₃ curā₃ de iſtis
ſcis paupculis & ego neſciebā. Vñ ex nūc ꝓmitto ſer-
uare ſcām pauptatē euangelicā: & maledico ex parte
dei oēs frēs de ordine meo: q in ipſo ordine hēre pro-
priū p̄ſumpſerint. Fuit igit̄.b. Dñicus ualde edificatus
de fide bti.F. & de ꝓuidētia diuina & copia abūdātiſ-
ſima ois rei. Nā ſic ſanctus uerus & ſapiēs deū fideliſ
ſimū aduertit in oībus uerbis ſuis. Quia ſicut agri uir
gulta creſcere facit deus & lilia: & ſicut paſcit celi uo-
latilia: ſic ſuis paupibus cūcta p̄bet neceſſaria. In illo
aūt caplo fuit dcm̄ btō.F. ꝙ multi frēs portabāt loricā
ad carnē & circulos ferreos: ꝓpter qđ multi iſirmabā
tur & ipediebant multi orare & aliq moriebant. Vnde
ipſe ſicut dulciſſimus & pius pr̄ p̄cepit p obiam oib⁹:
ꝙ qcūq₃ hēret loricas & circulos ferreos in cōſpectu
eius deponerēt. Et iuente ſunt bñ qngēte lorice: & cir
culi ferrei brachiorū & uētris in tanta multitudine: ꝙ
fecerūt unū magnū aceruū. Qui oia fecit eos relinque
re. Poſt hec ſcūs pr̄ Frāciſc⁹ docēs & cōſolans uniuer-
ſos & inſtruēs quō de p̄nti ſeculo neq̄ euaderēt: cū bñ
dictione dei & ſui cunctos cōſolatos remiſit in diuer-
ſas mundi partes. Tertiū demſans ꝓpoſitū eſt: de quo
dicit.ix. pars legēde maioris. Quod cum btūs.F. ſexto
cōuerſionis ſue anno deſiderio martirii flagrās: ad par
tes Syrie ad p̄dicandū fidē Saracenis nauē conſcēdiſ-
ſet: uētis cōtrariis flantib⁹ cōpulſus eſt in partib⁹ Scla-
uonie applicare. Et cū ibi morā aliquādiu traxiſſ₃: nec
īuenire nauē poſſet tūc tēporis trāsfretantē: fraudatu₃
ſe a ſuo deſiderio ſentiēs: nautas quoſdā Anconā ten-
dētes ut amore dei eū ſecū ducerēt exorauit. Verū illis
ꝓpter expēſarū defectū pertinaciter recuſantibus: uir
dei plurimū de dei bonitate confidēs: nauē cū ſocio la
tēter aſcēdit. Affuit qdam a deo ut credit̄ ꝓ paupe ſuo
miſſus: q ſecū neceſſaria uictus ferēs: quendā timentē
deū de naui ad ſe uocatū ſic allocutus eſt. Hec omnia
ꝓ paupibus in naui latitantib⁹ cōſerua fideliter: & ne
ceſſitatis tēpore amicabilr̄ ſubminiſtra. Sicq₃ factum
eſt ut nautis ꝓpter uim uentorū p dies plurimos nuſ-
quā applicare ualētibus: omnia ipſoꝝ cōſumarent ci-
baria: & ſole btō.F. elimoſine collate ſupeſſent. Que
cū eēnt pmodice tñ diuina uirtute ſuſcepūt augumē-
tum: ut dieb⁹ plurib⁹ in mari ꝓpter tēpeſtatē cōtinuā
morā trahētib⁹: uſq₃ ad portū Ancone omniū neceſſi
tatib⁹ plenarie ſubuēirēt. Quod uidētes naute p bea-
ti.F. merita maris & famis pericula euaſiſſe: deo gr̄as
egerunt: qui ſe ſemp in ſuis ſeruis & amicis mirabile₃
oſ̄dit & amabilē. Quartū reſerans ꝓpoſitū eſt illud de
quo in legēda hētur antiq̄. Cū.n. annuatim caplm̄ ge-
nerale apud ſcām Mariā de Portiūcula celebraret̄ Aſſi
ſii: cōtigit ſemel poſt caplm̄ gñale celebratū: cū fratre
Monaldo q poſtea uidit btm̄.F. in caplo Arelatēſi p̄-
dicante btō Antonio de titulo crucis: fratribus in aere
in crucis modū extēſum bñdicentē. Cū ergo cū dicto
fratre Monaldo remanſiſſent ultra trigita frēs q diuer
ſas orbis partes adire debebāt: btūs.F. uolēs cum eis
charitatē facere: mādauit ut mēſa poneret̄: & mēſa po
ſita cū ſoli tres panes in loco eēnt iuēti: btūs.F. eos ac
cipiēs in manib⁹: gr̄as agēs deo incepit frāgere & fra
tribus dare. Qui diuina uirtute & opōne in manibus
bti.F. ita excreuerūt: ꝙ de trib⁹ panib⁹ ſufficiēter oēs
frēs prefati ſunt refecti: & plura fruſta panis ſunt re-
collecta: q̄ eēnt tres panes p̄fati appoſiti. Quod mira
culū frēs cernētes: in obſeruātia pauptatis & religiōis
ſunt feruentiſſime aīati: cernentes deū p bti.F. merita
eos tam ſtupēdo miraculo refeciſſe. Quintū oſtendēs
ꝓpoſitū eſt id qđ hētur in legēda antiqua. Nam cum
btūs.F. ad burgū ſci Donini de Lōbardia de nocte cū
multis fribus pueniſſet: & ad locū frūm diuertiſſet ac
fameſceret una cū ſociis: petiit a fribus loci illi⁹ de pa
ne ſibi & ſociis dari. S₃ cum frēs oia queſiſſent ubi pa
nis ſtare cōſueuerat: nec aliqd de pane reperiſſent: nec
caſtrū ꝙ clauſum erat de nocte poſſent itrare: reuerſi
ad btm̄.F. rñderūt de pane nihil adeſſe. Quod audiēs
btūs.F. dixit p̄fatis. Vadatis ad locum ubi panis poni
conſueuit: & caniſtrum plenum panib⁹ iuenietis. Qui
precepta patris implentes: cum admiratione multa ca
niſtrum plenū panibus inuenerunt. Et deferentes bea
to Franciſco comedit ipſe cum ſociis laudans deu₃ &
glorificans una cum ipſis. Sextum declarans propoſi-
tum eſt id qđ btūs.F. egit in loco fontis polumbe de
ꝓpe reate. ubi cū medicū ſepe ad ſe uenictē ob iſirmi-
tate₃ oculoꝝ iuitari feciſſet a fratrib⁹: nec quippiā ha
berent qđ ei poſſet apponi diuina prouidentia ſeruo
ſuo Frāciſco. ut ſupi⁹ dcm̄ eſt: p̄ſto fuit. Pluribus aliis
exemplis poſſet deduci: quō dñs Ieſus btm̄.F. in ciba
tione multoꝝ miraculoſe ſibi fecit cōformē ſed predi
cta ſufficiant. Sic ergo p̄fatis apparet btm̄.F. fuiſſe ui
ſcerofum pietate: ac ipſius meritis & p̄cibus cibū deū
miſiſſe ſuis fribus: panes multiplicaſſe: ac panes dediſ
ſe: & cibu₃ ubi humana ꝓuidentia haberi nō poterat.
Sic ergo predictis apparet declaratio ſcđe partis hu-
ius.i₂. cōformitatis.u₃. Frāciſcus miniſtrator.

¶ Fructus.i₃⁹. & cōformitas & in ordine.xxv. Ieſus
uita ſpectabilis. Frāciſcus operator. Expō p̄me par-
tis.u₃. Ieſus uita ſpectabilis.

IEſus nr̄ Saluator & Dñs
cum ſit lux mundi. Io.viii.
dñs uirtutū. p̄s.23. Nec ei
dat⁹ ſpūs ad mēſurā. Io.i.
& magr̄ uerax. Matth.23.
habitetq₃ in ipſo ois ple-
nitudo deitatis: ac ↄn̄r ſit
ois perfectiōis exēplar in
mōte poſitum. Exo.xxiiii.
Hinc eſt ꝙ uita fuit: & eſt

ſpectabilis miſericordia uirtuoſa & imitabil'. Nec q̈ſquā alius ab ipſo ſicut nec gr̄a potior: ſic nec uita fuit perfectior. Quo ſeqtur q̄ ſi in aliis uirtus aliqua ueraciter fuerit utpote in ſanctis: uel ſoluʒ apparēter & in imagine ſicuti in phyloſophis: & in hominibus gentilibus & paganis: in xp̄o ut in uirtutū p̄ncipio & perfectionis omnis origine: omnis ornatus fuit uirtutū & cuncta ad uirtutē ſpectātia. Et ut clarius idip̄m inſpiciatur uidēdū eſt. Primo de uirtutibus q̄bus multi homines uſq; in hodiernū diem cōmēdant. Secundo de Dn̄i Ieſu uirtutibus: & tunc apparebit q̄ xp̄us ut homo eſt dn̄s uirtutū. Et pro p̄mi euidētia eſt aduertēdū q̄ de hominū uirtutibus cōtingit loq dupl'r. Primo de homibus quos ſacra ſcriptura & fides catholica uirtuoſos appellat. Secūdo de his quos Gentiles floruiſſe uirtutibus cenſuerunt. ¶ Quantū ad primū ſcriptura ſacra diuerſos de uirtutibus uarie cōmendat. Adaʒ primum patrem omniū cōmendat de oium noticia & cognitione. Gene. z. Nomina omnibus animalibus ut ipſorum noticiaʒ habens impoſuit. Abel de inocentia. Gene. iiii. q̄ inocēter occiſus. Enos de humili ad deū ſupplicatione. Incepit. n. inuocare nomē dn̄i. Enoch de dei amicitia. Ambulauit cum deo: & deus eum tulit. Gene. v. Noe de iuſtitia. Nam fuit uir iuſtus coraʒ domino. Gene. vi. Abraaʒ de obia. Mandato dn̄i de terra ſua exiuit. Gen̄. iz. & filiū imolare deo uoluit. Gen̄. zz. Iſaac de meditatione: in agrū ad meditādū exibat. Gen̄. xxiiii. Iacob de ſolicitudine. Gen̄. 31. A cui' oculis ſomn' fugiebat. Ioſeph de carnis cōtinentia. cōmiſceri. n. cū uxore dn̄i ſui negauit: ipſa eū ad hoc petēte & cogēte. Gen̄. xxxix. Moiſen de māſuetudine. Num̄. iz. Aaron de deuotiōe. Stans. n. inter mortuos & uiuētes dep̄catus eſt dn̄m p̄ pp̄l'o. Nume. xvi. Phinees de zelo. Placauit. n. dn̄m occidēdo p̄ctōres. Nume. xxv. Ioſue de hoſtiū dn̄i p̄ſtratiōe. Ioſue. iz. Sāſonē de fortitudine. Iudic̄. xv. Dauid de humilitate. z. Re. vi. Vilior fiam pluſquā fc̄us ſum: & ero hūlis in oculis meis &c. Salomonē de ſap̄ia. ut h̄r. 3. Re. x. uniuerſa terra audire deſiderabat ſapiam ei'. Ioſaphat de religione. z. Paralipo. xix. Ezechiā de dilectiōe ad deū. Naʒ fecit qd' placitū eſt in oculis dn̄i. z. Paralipo. xxix. Manaſen de p̄nia. Egit. n. p̄niaʒ ualde corā dn̄o. z. Parali. 33. Ioſiam de obſeruātia mandatoꝝ diuinoꝝ. ut pʒ. z. Paralip̄. xxiiii. Heliā de feruore. 3. Re. xix. & Ecci. xl. Fuit. n. ut facula ardēs & zelo zelat' eſt pro dn̄o deo exercituū. Heliſeū de mūdi ɔtēptu. Qui relictis cunctis ſecut' eſt Heliā. 3. R. xix. Iſaiam de dono p̄phie. Iſa. p totū. Ieremiā de cōpaſſione. ut pʒ Tren̄. i. Ezechielē de mētis ſubleuatiōe. Ezech̄. i. Danielē de abſtinentia. Dan̄. p̄mo. Iob de patiētia. Iob p̄mo. Tobiā de miſericordia. Tob̄. primo. Oniam de clementia. z. Machabeoꝝ. 3. Heſdram de diuine legis iſtructiōe. i. Heſdre. vii. Neemiā de affectione bona ad populum. Neem̄. p totuʒ. Ieſum Syrach de prudēti eloquentia. Ecci. p totū. Iudā machabeū de diuine legis defenſione. i. Machabeoꝝ. 3. Multos alios ſacra ſcriptura commendat. ut pʒ in e' librorū ſerie: ſed de p̄fatis ad preſens ſufficiat. ¶ Antiq gētiles mire de uirtutib' quoſdam ſuorū extulerūt: & q̄ Valerius maximus de pluribus taliū ſcribit cōmendando: pro p̄nti n̄ro negocio eius dicta referam in cōmendationeʒ multoruʒ: quos laude dignos ob uirtutes notauit. Hic illuſtris uir Valerius multos laudibus extollendo ob uirtutū probitatem: pre multis infraſcriptos cōmendat: uideļʒ antiquos Romanos de parſimonia & abſtinētia. uini uſus olim Romanis mulierib' ſeu feminis ignotus fuit: ne ſcʒ in aliquod dedecus prolaberent̄. Quia p̄ximus a libero patre intemperantie gradus: ad inconceſſam uenerem eſſe cōſueuit. Et ſubdit in alio capl'o de hominibus. Fuit etiā illa ſimplicitas antiquoruʒ in cibo capiendo humanitatis ſimul & cōtinentie certiſſima index. Nam maximis uiris prandere & cenare in propatulo uerecundie nō erat. rōnem ſubdit. Nec ſane ullas epulas habebāt: quas populi oculis ſubicere erubeſcerent. Erantq; adeo continentie attenti ut frequentior apud eos pultis uſus eſſet q̄ panis. Et ſubdit notabile uerbum. bone ualitudinis eorū quaſi quedaʒ mater erat frugalitas: inimica luxurioſis epulis: & aliena nimie uini abūdantie: & ab imoderato uſu ueneris auerſa. libro. z. de inſtitutis antiquis. capl'o. xxviii. De patientia Marcū marcellū. de quo libro. iiii. rubri. de moderatione. capl'o. viii. dicit. Quod cum eſſet cōſul Romanorum ſuſtinuit patiēter q̄ ſiculi de ipſo in ſenatu conquererentur: ac iuſſos ab urbe diſcedere a Leuino in cōſulatu collega: remanere ut ſue defenſioni intereſſent coegit: ac ſententia data a ſenatu contra eos in ſuam clientelaʒ clementer excepit. De animo grandi. Alexandrū cōmendat magnum. de quo libro. vi. rubri. de grauiter dictis aut factis dicit. cap. iz. Quod Alexander ita nobilem uocem edidit. Dario duobus preliis uirtutē eius experto: atq; ideo partē regni taurotenus monte: & filiā in matrimoniū cum decies centuʒ millibus talentuʒ pollicente: cum parmenion dixiſſet ſi Alexāder eſſet uſurū ea conditiōe: reſpōdit. Et ego uterer ſi Parmenion eſſem. uocē duabus uictoriis reſpōdentem: dignāq; cui tertia ſicut euenit tribueret̄: atq; hoc quidē & animi magnifici & p̄ſperi ſtat'. De animi cōtinentia cōmendat X enoctatē p̄hm. libro. iiii. rubrica. 3. ca. z3. Vbi ponit q̄ a Phiyne nobili meretrice cū ipſo iacente: nō potuit ad libidinē adduci. Que deriſa a iuuenibus: inqt de homine & nō de ſtatua pignus poſuiſſe. Nec a diuitiis regis Alexandri corrūpi potuit. nā legatos Alexandri cū talentis eidem tradendis cuʒ in Achademia modico apparatu recepiſſet ad cenam: & poſtero die iterrogātibus legatis. Cui nā an numerari pecuniaʒ ab Alexandro tranſmiſſam uellet: inqt. Non intellexiſtis me heſterna cena ea me nō indigere? Iſ rex phyloſophi amicitiam emere uoluit: ſʒ ph̄s Regi eā uēdere noluit. De aſtutia cōmendat Valerius Iuniū Brutū. libro. vii. rubrica. 3. de uaſre dictis aut fc̄is. ca. 3. Qui a rege Tarquio ſup̄bo Auūculo ne iterficeret̄ ut frater ſu' & alii: obtuſi ſe cordis eē ſimulauit: ac p̄fect' Delphos ad Appollinē Pytiū cū Tarqni filus: Cū cōſulētib' illis Apollinē q̄ſnā ex ipſis regnatur' uideret̄: & penes quē ſūma urbis Rome p̄tā futura eēt: cū r̄ndiſſet q̄ is qui an̄ oēs m̄ri oſculū de

diſſet:Brutꝰ de idustria lapſus in terrā:ipſamq; cōem
oium mr̄em exiſtimās:oſculatꝰ eſt.Quo brutus reges
expellēdo urbi libertatē pmū tribuit.De auctoritate
comēdat Scipionē Africanū.lib.3.rubri.vii. de fiducia
ſui.c.3.de quo dicit. Quod cū ab eo poſceret rō de q̄
buſdā adminiſtratis:īdignatꝰ fuit ꝙ ab eo exigeret q̄
uis apud ſe hēret librū ubi totū rōciniū hēbat & ait.
Neq; puto eo malignitatis uētuꝫ ut de mea inocētia
q̄rēdū ſit.nā cū totā africā ptāti nr̄e ſubiecerīꝫ:nihil ex
ea qd̄ diceret meū ṗter cognomē retuli. Nō ergo me
punice:nō frēꝫ meū aſiatice gaze auarū reddiderūt:ſꝫ
uterq; nr̄m iuīdia magis q̄ pecūia locupletior eſt:& ſe
qt.Quod tā cōſtātē Scipiōīs defenſionē ppl̄s accepta
uit:&.c.vii.de Scipione naſica dicit.Quod plebe ob
ſtrepēte iqt ipſe. Tacete q̄ſo qrites:plus.n.ego q̄ uos
quid rei publice expediat intelligo.Qua uoce oēs ple
ne uenerati ōis ſilētio qeuerūt.De ſeueritate in liberos
cōmēdat.lib.v.rubr.viii.Brutū: qui dn̄ationē regalē a
ſe expulſam reducētes:ſūmū impiū obtinēs:cōprehen
ſos ꝓq; tribūnali ceſos:& ad palū ligatos ſecuri pcu
ti iuſſit. Et cōcludit.Exuit pr̄em ut conſulē ageret: or
buſq; uiuere q̄ publice uindicte deeē maluit. De Caſ
ſio idem dicit.Quod ob iuſticiā filiū occidi iuſſit. De
amore ad pr̄iam cōmēdat.lib.v.rubri.vi.de pietate ad
pr̄iam Curtiū:q ꝓ liberatiōe ciuitatis Romāe in bara
trū qd̄ apparuerat in medio fori:ſe armis idutū & cuꝫ
equo calcaribꝰ ſtimulato ꝓiecit: & cōtinuo baratrum
clauſuꝫ fuit.Comēdat ēt de hoc.lib.3.rubri.z. de forti
tudine.c.z.Oratiū Coclitē qui impetū etruſcoꝝ ſe in
pōte ponēdo ſuſtinuit:et demū ſe in tiberim ṗcipitādo
euaſit.De clemētia comēdat.lib.iiii.rubri.viii. de libali
tate.c.v. Titū qntū Flaminiū q rege Macedonie Phi
lippo ab eo ſupato: oēs urbes grecie q̄ ſub ditiōe Phi
lippi fuerāt:libas fecit atq; imunes . De ↄtinētia comē
dat.lib.iiii.rubri.v. De uerecūdia.c.vii. Spurinā de tu
ſcia:q cū ſua pulchritudine & mira ſpecie q̄ plurium il
luſtriū femiarū oculos ſolicitaret:& uiris ac parentibꝰ
eaꝝ ſe ſuſpectū eē ſentiret: oris decorē uulneribꝰ ↄfu
dit:deformitatēq; ſcitatis ſue fidē: q̄ formā irritamētū
aliene libidis eſſe maluit.De ſufficiētia cōmendat.lib.
viii. rub.xvi. d̄ his q̄ cuiq; magnifica ↄtigeſt Gorgiā
leōtinū q oēs in ſtudiis lr̄arū ṗſtabat:q ṗmꝰ auſus fuit
in cōuētu poſcere:q̄ de re qſq; uellet audire.Cuiꝰ ſta
tuā de auro ſolido in tēplo Apollinis delphici poſue
rūt:cū ceteroꝝ deauratas ad id tp̄s collocaſſet uniuer
ſa grecia.De ↄtēptu diuitiaꝝ.lib.vii.rubri.z. de ſapiē
ter dcis:comēdat Byā q capta ſua pr̄ia : cū qlꝫ onuſtꝰ
abiret ṗcioſis rebꝰ:ipſe uero nihil ſecuꝫ ex bonis ſuis
ferret:iterrogatꝰ cur nō faceret.Rn̄dit ego uero ſic fa
cio.oīa.n.mea mecum porto:& ſubdit. Pectore.n.illa
geſtabat ñ oculis uiſenda ſꝫ aīo extimāda:q̄ domicilio
mētis icluſa:nec deoꝝ:nec mortaliū māibꝰ labefacta
ri q̄unt:& ut manētibꝰ ṗſto ſūt:ita fugiētes ñ deſerūt.
De audacia comēdat popiliū.lib.vi.rubri.iiii.de graui
ter dcis aut factis.c.vi. Qui miſſus a ſenatu ad Antio
chū regē:ut ab egipti & Ptholōei recederet ifeſtatōe:
& rex occurrēdo ei dexterā ſuā porrexiſſet:illi ſuā por
rigere noluit:ſꝫ ambaſſiatā ppl̄i romāi expoſuit : & cū

dicteret ſe cū amicis allocuturꝫ:Popiliꝰ idignatꝰ uirga
cui iſiſtebat denotauit circulū:dicēs Antiocho. Priuſq̄
hoc circlo excedas da rn̄ſū qd̄ ſenatui pferā.Cōtinuo
rex affirmauit fore ne amplius de ſe Ptholōeꝰ q̄reret:
attā demū Popiliꝰ manū eiꝰ tāq̄ ſocii apphēdit.& cō
cludit.Quātū efficax ē animi ſermōiſq; abſciſa grau
tas.Eodē.n.momēto ſirie regnū terruit:& egipti texit.
De eloq̄ntia comēdat Demoſtenē.lib.viii.rubri.vii.d̄
ſtudio & iduſtria.c.viii. Qui cū īter initia iuuēte: artis
quā affectabat ṗmā lr̄am dicere nō poſſet: oris ſui ui
tiū tāto ſtudio expurgauit ut ea a nullo expſſiꝰ forma
ret: uocē ſuā exileꝫ exercitatiōe aſſidua ad maturꝫ &
gratū auribꝰ ſonū pduxit.Itaq; alteꝝ demoſtenē mr̄
alterū iduſtria enixa ē. De fama comdat Metellū.lib.
z.rubri.v.de maieſtate.nā tāte fuit fame:ꝙ & ſi accu
ſatꝰ fuiſſet d̄ idebita adminiſtratiōe ꝓuincie:& cū ipē
ſcripturā ſue adminiſtratōis mōſtraret in tabulis: totū
cōſiliū oclos auertit ne uideret ſcripturā nec tabulas.
Quare nō tm̄ i tabulis:ſꝫ in uita Metelli argumēta ſin
cere adminiſtrate ꝓuicie legenda ſubide crediderunt.
De fidelitate comēdat.lib.3.rubri.viii.de cōſtātia.c.3.
Blaſiū q fideliſſimus romanis fuit.nā Salapiā ciuitatē
ſuā a penoꝝ dn̄io ereptā mira induſtria ipſis tradidit:
Daſſo ſocio i regimie ṗus inimico demū romāoꝝ fcō
amico.De fortitudine cōmēdat.lib.3.rubr.z.mītes &
ṗcipue ſceuolā:q pugnādo ſolus ↄtra q̄nq; milites bri
tānicos femore uulneratꝰ:ſaxi pōdere cōtuſus : galea
iā ictibꝰ diſcuſſa:& ſcuto crebris foraminꝰ aſſumpto:
duabꝰ loricis onuſtus ꝓfundo mari ſe imiſit:& natādo
euaſit.De ꝓſpitate & fortūa comēdat.lib.vi.rubri.xi.
De mutatiōe moꝝ aut fortūe.c.zi. Policratē ſamiorū
tirānū.Cuiꝰ oēs conatꝰ placido excipiebāt itinere:cui
uelle & poſſe ſiīr in æquo poſitū erāt:ānulū quē ad ex
piēdū fortunā in mari ꝓiecerat:ſtatim recupauit piſce
capto q cū deuorarat.Sꝫ demū ab orōte Darii ṗfecto
capꝰ:i altiſſimo mōtis uertice:cruci ē affixꝰ.De amo
re cōmēdat.lib.v.rubri.v.De pietate ad frēs.c.iiii.Ti
beriū ipatorē:q tāto amore Druſuꝫ ſuū germanū dile
xit:ꝙ audiēs ticini ubi erat ꝙ ipſe in Germāia ifirma
ret:feſtināter alpes & rhenū trāſgreſſus ē:uno ſolo du
ce Antegabio ↄtētꝰ cōite.Druſus uero audiēs germa
nū ſuū uēire:mortali ifirmitate decubās:reſumptis ui
ribꝰ iuſſit legiōibꝰ cū ſuis iſignis uenieti fr̄i occurrere:
& Impatoris honorē ei dari mandauit: eodēq; tpe &
ſupme maieſtati ceſſit:& uita exceſſit. De gratitudie
cōmendat.lib.v.rubri.z.de gratis.c.xiiii. Mitridatē re
gē:q ꝓ leōico acerrimo ſue ſalutis defenſore capto na
uali pugna:oēs captiuos hoſtiū pmutauit: ſanius eſſe
exiſtimās ab īuiſiſſimis circūdari:q̄ bn̄ merito gr̄am ñ
referre.De hūilitate cōmēdat.lib.iiii.rubri.i.de mode
ratiōe.c.i.Valeriū publicolā q poſt expulſionē regalis
dn̄ii ab urbe ſcūs Conſul:totū dn̄ium regiū in ſe trāſ
latū minuit & tēpauit. Qui domos ſuas diruit: ꝙ ex
celſiore loco poſite ſilitudinē arcis uidebāt hr̄e.Et ſub
dit ꝙ q̄to domo iferior:tāto gl̄ia ſupior euaſit.De iu
dicio cōmēdat lib.vi.ru.iii.d̄ ſeueritate.ca.ultio.Cābi
ſeꝫ q iuſitata ſeueritate uſus fuit. Cuiuſdā.n.mali iudi
cis a corpe pellē detractā ſelle itēdi: i caq; filiū eiꝰ iudi

caturũ ↄſedere iuſſit. Atroci.n.& noua pena rex bar-
bar⁹ ne qs poſtea corrũpi iudex poſſ; ꝓuidit.De iuſti
tia cõmedat lib.vi.ru.v.ꝺ iuſtitia ca.xiiii. Zaleucu; q
lege ↄdita ut crimie adulteru re⁹ utroq; ocl'o ꝓuaret:
filio ꝑdictũ crimẽ cõmittẽti ipſa; penã iſſigere uoluit:
ſ; iſtãtia ppl'i ut idulgeret eidẽ: ſibi ꝑmo unũ ocl'; ſcd'o
filio alteꝝ eruit. Sic ſe mirabili tẽpamẽto eq̃tatis iter
miſericordẽ pr̃e; & iuſtũ legiſlatorẽ partit⁹ ẽ.De plu-
rib⁹ aliis ibidẽ Valeri⁹ põit. De liberalitate cõmẽdat
lib.iiii.rub.viii.ꝺ libalitate ca. ultio.Giliã agrigẽtinũ:
c⁹ dom⁹ q̃ſi q̃dã munificẽtie officina uidebať.Illinc.n.
publicis uſib⁹ apta monimẽta extribuebãť:illinc grata
ppl'oꝝ ocl'is ſpectacl'a edebãť:illinc epularꝝ magnifici
appat⁹. & cũ ħ uniuerſis ꝑuati alimẽta iopia laborãti
b⁹ dotes uirgib⁹ paũptate ꝑſſis ſubſidia: detrimẽtoꝝ
i curſu q̃ſſatis ſolatia erogabãť. Hoſpites quoq; tũ ur
banis penatib⁹: tũ ẽt ruſticis tectis benigniſſime exce
pti uariis munerib⁹ ornati dimittebãť. Et poſt mľta ꝺ
ei⁹ liberalitate dicta ↄcludit:qꝺ Gilias poſſidebat:q̃ſi
cõe p̃rimoniũ erat. De ſtudio cõmẽdat lib.viii.ru.vii.
ꝺ ſtudio & iduſtria ca.z. Catonẽ q octuageſimũ agẽs
ãnũ grecis lr̃is erudiri uoluit: ſic & latinas ia; ſenex di
dic.De abiectiõe m̃erũ cõmẽdat lib.iiii.ru.iii.ꝺ abſti
nẽtia & ↄtinẽtia.c.vii.Marcũ curiũ q oblatũ ſibi a ſam
nitib⁹ aurũ reſpuit dicẽs. Male ſe locupletib⁹ ipare q̃
locupletẽ fieri.Et memẽtote me nec acie uinci nec pe-
cunia corrũpi poſſe.De patiẽtia cõmẽdat mľtos lib.3.
ru.3.ꝺ patiẽtia & ſpãl'r ca.ix.Theodorũ uirũ clariſſi-
mũ: q tormẽtis diu applicit⁹ Ieronimo tyrãno ↄſentiẽ
tes ei⁹ neci noluit reuelare. De paũptatis amore ↄmẽ
dat mľtos lib.iiii.ru.iiii.S; iter alios Valeriũ publico-
lã q tãte fuit paũptatis:& tñ ↄſul romãoꝝ:ut p̃rimõiũ
ei⁹ ꝑ exeqis ñ ſufficeret.Idẽ ꝺ Menenio agrippa & ꝺ
aliis dic.De pietate cõmẽdat lib.v.rub.i. ꝺ hũanitate
ac clemẽtia.Gneũ põpeiũ magnũ q tigrani a ſe deuic-
to ſupplicãti:diadema qꝺ ꝺpoſuerat repõeř ipauit:eq̃
pulchrũ eẽ iudicãs:& uincere reges & faceř.Et ſubdit
ꝙ ei⁹ pietas ihũanũ eũ eẽ ñ ꝑmiſit. De ueracitate Atti
liũ regulũ q ad hoſtes ifeſtiſſimos cartaginẽſes añ ma
luit redire ĩdubie ab eis cruciãd⁹: q̃ ſacrm frãgere qꝺ
eis dederat ꝺ ſua ad eos reuerſiõe.De miſericordia cõ
mẽdat Fabiũ maximũ lib.iiii.ru.viii. ꝺ liberalitate ca.
z.q ut captiuos redimeret romãoꝝ: quos Anibal tene
bat:fũdũ unũ uẽdidit qꝺ hẽbat:& eos redemit.De in
iuriarũ dimiſſiõe cõmẽdať a Tullio Iuli⁹ ceſar:q oiu;
recordabať ꝑterq̃ iniuriarũ.De ſcia Ariſtoteles cõmen
dať.De morib⁹ cõmẽdať Socrates:q maximã ptẽ p̃hie
traxit ad mores.De multis aliis dicit idẽ Valeri⁹ libro
ſuo:ſ; ꝑfata ad p̃ns ſufficiãt.Prefati ergo apud ethni-
cos & paganos ſũt uirtute ↄſpicui noiati: q̃re nll'o mõ
ad uirtutũ dñ; & originẽ xp̃; ſũt aſſil'andi.Rõ h⁹ eſt.
ꝙ cũ p̃res ueteris teſtamẽti: ſcitate ꝑcipui ipſi ñ ualẽt
ↄparari:q̃re nec dicti oĩ gr̃a deſtituti.Quõ p̃nt pagani
ſcis ueteris teſtamẽti ſilari aut ↄparari q idola colue-
rũt nõ deũ:gl'ia; mũdi & famã totis uirib⁹ q̃rẽtes:quã
illi deſpexerũt:gr̃a carẽtes:q̃ illi ſũt repleti:dei fidẽ ſer
uãtes & mãdata q̃ illi deſpexerũt: & nũc i gl'ia corõati
i celo letãť.ꝑfati uero i iferno cruciãť: q̃re ipoꝝ uirtu-
tes dici ñ p̃nt fuiſſe ueraciter:etſi umbrã uirtutũ hũe-
rũt.ut declarat Vgo in ſuo didaſcalion . Sic ergo xp̃m
eis quoquo mõ ↄparãdo:ẽt ꝺ ip̃o loq̃ndo ut hõ ẽ: ad
iniuriã magnã eẽt ipſi⁹.S; ꝙ ſci ueteris teſtamẽti fueř
& uirtutib⁹ adornati: & xp̃s ſcd'm corpulẽtã ſubã; car
nẽ traxit ex eis: uidẽdũ eſt ſi aliquo mõ ipſi ualẽt dño
nr̃o Ieſu xp̃o ut hoi ↄparari:ꝙ ut deo certũ ẽ ꝙ nullo
mõ.Et certe ipſi dño Ieſu xp̃o ñ ſũt cõparãdi.P̃rio qa
figuratũ ẽ poti⁹ figura:ipſi ãt ei⁹ figura fuerũt.ſic oñ-
ſũ ẽ ↄformitate.i.lib.i.Scd'o ꝙ ipſi xp̃o ſpũs ñ ẽ dat⁹
ad mẽſurã.Io.i.plen⁹ gr̃a:ipſi uero accepũt gr̃a; ꝑ gr̃a
.i.partẽ.Tertio qa xp̃s ẽ plen⁹ gr̃a & ueritate : de c⁹
plenitudie ipſi & nos & oẽs accepim⁹.Io.i.Quarto ꝙ
ipſe caput noſq; mẽbra ei⁹. Mẽbra ãt ñ iſſnũt i caput
ſ; bñ caput i mẽbra.Quinto ꝙ oẽs ſaluamur ꝑ ip̃; &
ei⁹ fidẽ:ꝙ ipſe ſol⁹ ẽ ſaluator nr̃:nã & q ꝑibãt.i.q nos
ꝑceſſerũt & q ſeq̃bãť clamãt.Ieſu fili Dauid: miſerere
nobis.cui⁹ merito nobis dať gr̃a & gl'is.Sexto i ip̃o fu
it plenitudo gr̃e:q̃ maiorẽ de⁹ ei ↄferre ñ potuit.Sep-
timo ꝙ i eo gr̃a fuit creata & icreata. Octauo qa deo
ꝑ cũctis creatis ſil'acceptior fuit: & ipſe ſol⁹ placauit
pr̃e;:reddẽdo qꝺ petebat a gñe hũano:& recõciliauit
nos i ſuo ſanguie.Nono qa ipſe ẽ origo uirtutũ & gr̃a
rũ. Decimo ẽ de⁹ & hõ.Quare nll'ſ ſcũs q̃tũcũq; ma-
gn⁹ uirtutib⁹ eidẽ ualet ↄparari. Cui⁹.n.ſci uita fuit:ĩ
q̃ ut i uita ipſi⁹.d. nr̃i Ieſu xp̃i ſic appuerit mũdi deſpe
ctio:paũptatis amor:põpaꝝ cõtẽpt⁹:fuga ois gl'ie:a-
mor hũiliũ pſonaꝝ:hũilitas ꝓfũda:patiẽtia ſũma:dile
ctio feruida:pietas uiſceroſa.ibi fulget uirtutũ ornat⁹:
fortitudo i corde:prudẽtia i ſermõe: tẽpãtia i morib⁹:
iuſtitia i opib⁹:zelus ad dei cultũ:ſolicitudo i mãdatis
ſeruãdis:feruor ad aias:auſteritas i uiuẽdo:mãſuetudo
i ↄuerſando:clemẽtia i ſuſcipiẽdo: benignitas i ↄdeſcẽ
dẽdo:ibi app; gratitudo i obſecrãdo:ſcitudo i pficiẽdo
ueracitas i pdicãdo:efficacia in exhortãdo: affabilitas
i ꝓferẽdo:ſeueritas i iudicãdo:miſericordia i idl'gẽdo:
luciditas in cognoſcendo:ſapientia in precipiendo: ſci
entia in predicando:bonitas in exaudiendo:liberalitas
in conferendo: circunſpectio in precauendo: auctori-
tas in efficiendo:exemplaritas in uiuẽdo & moriendo:
charitas ad pſeq̃ntes:ſtabilitas i patiẽdo:aſſiduitas in
orãdo oiu; uirtutũ diſciplina i terminãdo.ex qb⁹ oib⁹
q̃ in uita fuere dñi Ieſu ꝓut euãgelia atteſtãť:appet ꝙ
dñs Ieſus ẽ rex & dñs uirtutũ: nec aliqs ẽ eidẽ ↄparã
dus. Sic ergo xp̃o hoi & deo nll'ſ hõ põt cõparari: ſic
nll'ſ i legiſlatorib⁹ ei ſil'is repiť.Nõ Moiſes:ꝙ eo pfec
tior ſcia:uita:gr̃a:meritis ppl'oꝝ directiõe:iformatõe:
& ꝓtectiõe xp̃s exiſtit.Quare nec p̃riarcha nec ꝓph̃a
& ſic ꝺ aliis iuſtis i ſcriptura ſacra exp̃ſſis. Et a fortio
ri ei ↄparãd⁹ & eq̃perãd⁹ ñ eſt:ille ſpurciſſim⁹ hoium
Maumeth ſaracenoꝝ caput:& ut dicũt ipſi ꝓph̃a:qui
corpis uoluptatib⁹ ut porc⁹ dedit⁹ & ſubiect⁹:oi do-
lo plen⁹ & mẽdaciis : ñ legis diuine aut politice lator:
ſ; deceptor mẽdaciſſim⁹:in oib⁹ ſuis geſtis repiť. Ois
ergo hõ hũc xp̃; admireť:ueneret:& imiteť Ois cult⁹
ꝺuotiõis ut deo ei ipẽdať:ꝙ ip̃e ſol⁹ ẽ oiſciẽs:op̃s:ois
pfectiõis exẽplar:ois gr̃e ꝓmptuariũ & origo: ois ue
ritatis ꝓfeſſor:ois uite ſpũal'ↄceſſor & corpal':ois ad-

btitudinē obtinēdā uia & ductor:oīs btitudīs obiectū
ɔtētiuū & bonū:oīs creature ꝑncipiū & finis: oīs ſcrip
ture alpha et o:oiū ɔfortator ſuſtētator et uigorator:
oiū ɔcordiū fideliū illūinator & ɔſolator:ac totiꝰ hūa
ne gnatiōis honor laꝰ & glīa p īfinita ſcl'a ſcl'oꝝ amē.
Sic ergo ꝑſatis ſuccincte appet ꝙ dn̄s Ieſus xp̄s ꝑ cū
ctis ptībꝰ:ꝓphis:pr̄iarchis:iudicibꝰ:ꝑncipibꝰ:regibꝰ
ſacerdotibꝰ:iuſtis:& ethnicis hoībꝰ ē uita ſpectabil'.
ꝓut dicebat pria ps hꝰ.iz.ɔformitatis di.Ieſꝰ uita ſpe
ctabil'.& ſic pꝫ hꝰ.iz.ɔformitatis.pria ps breuiter de-
¶ Secūda ps.iz.ɔformitatis ſecūdi libri.& (clarata.
xxv.in ordine.Franciſcus operator. Expoſitio.

PRima pte hꝰ ɔformitatis
iz.declarata.ſ.Ieſus uita ſpec
tabilis:ɔueniēter reſtat elu
cidāda.z.ps.ſ.Frācīſcꝰ opa
tor.i. ꝙ b.F.fuit uita ſingu
laris mirabil' & imitabil':ꝙ
uirtuoſꝰ ꝑ aliis:utpote opa
tor oiū bonoꝝ & uirtutū.
Et ꝑ iſtiꝰ ptis dcl'atiōe duo
erūt uidēda : ſic uita bti F.
dupl'r pōt attēdi.Primo i ſe. Scd'o ſi fiat ɔparatio uite
eiꝰ ad uitā alioꝝ ſcōꝝ & pſcōꝝ.¶ Si uita bti F.i ſe in
ſpiciat' & attēdat':ꝙ fuerit pfectiſſima: appere pōt ex
pluribꝰ. Et ꝑmo ut dcm̄ ē i ꝑcedētibꝰ & dicet' i ſeqnti
bus:& h' itēdit' i toto pn̄ti ope.uz.ꝓbādo et declārando
ꝙ i.xl.ſpālibꝰ ɔpōnibꝰ uit e xp̄i:q ē caput oīs pfectio
nis repit' ɔformis: ꝗre & uita bti F.pfectiſſima cōpro
bat'.Scd'o oñdit' h':qa ſcm̄ euāgeliū:ut ꝑcedētia demō
ſtrāt:btīs ip̄e F.ad l'raz obſeruauit:quo nihil ē pfectiꝰ.
Tertio h' appet ſi ſpāl'r ad uitā dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i deſcē-
dat':cui pticul'r iuēit' ɔformis. Vita.n. dn̄i Ieſu etſi lata
& magna ſit pfectiōe uerb & exēplis:ad.iz. tn̄ pōt re
duci.ut ɔformitate.z.li.z.dicet'.ut.uz.ꝑncipiū uite ipīꝰ
& initiū aſpiciat mūdi ɔtēptū & deſpectionē:uolucres
celi nidos hn̄t: filiꝰ hoīs n̄ hūit ubi caput ſuū reclina-
ret.Mat.viii.Et Frāciſcꝰ in h' ei ſe ɔformādo: corā ep̄o
aſſiſinate bonis pr̄nis & mūdanis renūciauit:nudꝰ re-
manēdo:& nihil hr̄e uoluit i uita pn̄ti:ut dcm̄ ē cōfor
mitate.iiii.hꝰ.ii.lib.Scd'm d' uita xp̄i reſpic' ſui abne-
gationē & abiectionē totalē:dicēte xp̄o.Math.xvi.Si
qs uult poſt me uenire abneget ſemetip̄z &c.Frāciſcꝰ
maximꝰ abnegator ſui fuit.ut.v.ɔformitate hꝰ.z.lib.
ē oñſū.ſe.n.maximū pctōꝝ cēſebat & tenebat. ut dic'
vi.ps maioris legēde.Tertiū de uita xp̄i ad carnis ma
cerationē reduci ꝑt:d' quo ſupra dcm̄ ē tā de xp̄o quo
ad h' ꝙ̄ de b.F.ɔformitate.vii.hꝰ.ii.lib.ubi oñſū ē btm̄
F.carnē ſuā domuiſſe & maceraſſe. Quartū ꝙ oſtēdit
uitā xp̄i & ad qd' pōt reduci: ē ꝑuie ꝑpō & exhibitio.
qd' oñdit i.xl.dierū ieiunatiōe: i fellis & aceti potatio
ne:& i m'l'tis aliis:btīs F.unā ꝗdrageſimā pegit:i ꝗ ſolū
medietatē uniꝰ panis comedit: & toto ꝗſi tp̄e ieiuna-
bat.ut dic'.ix.ps legēde maioris.Et ſi corpꝰ hūiſſet ſa-
nū & ualidū:teſt' frē Egidio:eiꝰ pn'az auſterā totꝰ mū
dus ſeq n̄ potuiſſz. Quintū oñdēs uitā xp̄i ē patiētia.
hāc oñdit qa cū malediceret' nō maledicebat. ut dicit
apl's Petꝰ:& demū ꝓ pſecutoribꝰ exorauit. Luc'.zz.

Btūs F.hāc amplexꝰ ē totis uiribꝰ: cū cupet de ſe au-
dire obprobria:& de laudibus triſtaret':ac pſecutionē
paſſus a pr̄e:frē carnali:a ciuibꝰ:a ſaracenis: i oībꝰ tn̄
ut ſurdꝰ ptrāſiit.Sextū oñdēs uitā xp̄i ē ꝑpō n̄ manua
lis:qa quo ad iſtā de xp̄o nihil legit': etſi credat' ꝙ ali-
qn̄ iuuerit Ioſeph:q fuit faber lignariꝰ:ſz uirtuoſa:qa
xp̄s nūꝗ fuit ocioſus.ꝑdicabat.n.diſcurrebat:orabt:&
ſic de ſit'ibꝰ opibꝰ:qbꝰ aſſidue nr̄az ꝑpabat' ſalutē.ſe-
cūdū ꝑs.i medio terre.h' btīs F.egit:& manual'r ꝑpādo
docēdo et ocio deditos ſūme rephēdēdo.Septimū qd'
oñdit uitā xp̄i eſt hūilitas: quā & ipſe xp̄s hūit:& btīs
F.ꝓut ɔformitate.v.hꝰ.z.ē dcm̄. Octauū oñdēs uitā
xp̄i ē obia: fuit.n.obediēs mr̄i & pr̄i putatiuo Ioſeph
Luc'.z.hāc ꝓſecutꝰ ē b.F.obiaz ꝓmiſſaz ſcd'm regulā
eccl'ie ſeruādo: uolēdo hr̄e ſēp guardianū:cui & i uita
paruit & in morte.ꝓut dic' ps.vi.&.x.legēde maioris.
Nonū uitā xp̄i dcl'ans ē uirtutū ornatꝰ. Ieſus hūit for
titudinē i illatis:tēpātiā i uerbis:prudētiā i factis:& iu
ſtitiā in ſatiſſaciēdo ꝓ nobis deo pr̄i: fidē nō hūit nec
ſpē:niſi large talia accipiēdo: qa fuit ſil' uiator & ɔpre
hēſor:ſz bn̄ hūit charitatē:cū charitate ſua ꝓ nob mo
ri dignatꝰ ē.btūs F.fidē hūit: qa fideliſſimꝰ fuit ter ad
ptes īfideliū ad ipſam fidē ꝑdicādā ire uolēdo:& ꝓ ea
ſubire martiriū.Speꝫ.totā.n.ſuā fiduciā i xp̄o poſuit &
hūit.ut oñdit.vii.ps legēde maioris:ac frībꝰ quos mit
tebat iactare cogitatū ſuū i dn̄o: & totā ſpē i ip̄o pōe
re ſuadebat.Charitatē hūit. erat.n.ꝗſi qdā carbo igni
tus diuino amore.ut dic'.ix.ps maioris legēde. Fortitu
dinē hūit ɔ:ra demōes quos ſupauit.Prudētiā hūit:qa
ſpū ꝓp'h'ico plenꝰ fuit.ut iā dcā in h' ſcd'o oñdūt.vi. cō
formitate:& maioris legēde ps.xi.oñdit. Tēpātiā ha
buit in cibo & potu.ut.v.ps legēde maioris & in aliis
oñdit.Iuſtitiā quo ad deū & ꝓximū.v.&.xii.ptes legē
de maioris oñdūt eū hūiſſe. Decimū oñdēs uitā xp̄i ē
ꝑpō: quā hūiſſe xp̄z & btm̄ F.ɔformitas.xi.hꝰ.z.oñ-
dit.Vndecimū oñdēs uitā xp̄i eſt ɔtēplatio. de ꝗ tā de
xp̄o ꝗ de b.F.ɔformitas.z.hꝰ.z.lib dcl'at exp̄ſſe.Duo
decimū & ultimū oñdēs uitā xp̄i ē ſua ſacratiſſima paſ
ſio:quā b.F.prio ɔtēplādo: ſcd'o imitādo: terio ꝑdicā-
do:ꝗrto tn̄ac i xp̄z trāſformatꝰ paſſiōis ſtigmata i ſuo
corpe hn̄do ſequutus ē.Sic ergo ꝑſatis.iz.in qbꝰ uita
xp̄i ɔſiſtit ꝗtū ad actꝰ imitatiuos: appet ꝙ uita bti F.
qa ꝑſata i ſe hūit fuit uirtuoſa:& merito a fidelibꝰ la
udāda & imitāda. ¶ Quarto oñdit' uita b.F.fuiſſe uir
tuoſa:qa ſeiūcta total'r moribꝰ a uita ſecl'ariū: ꝗ cēſet'
& ꝓbat' eē uicioſa.Quāto.n.maior inenit' abſceſſus &
elōgatio a taliū uita:tāto uita ſic faciētis pfectior com
ꝓbat'.uñ h' oñdēs Saluator.Io.viii.dic'. ꝙ ip̄e nō erat
de h' mūdo.i.ɔformis uite & moribꝰ ſecul'r & ſcd'z mū
dū uiuētiū.Cū.n.btīs F.mūdū pfectiſſime abdicauerit
pꝫ ꝙ oīa total'r ɔtēpſit.Si.n.loꝗmur de diuitiis:pecūiā
nec p ſe nec p iterpoſitā pſonā hr̄e uoluit.Si de aliis ꝗ
ſecul'es appetūt:utpote honores:ipſe libenter accepit
uitupia.Si carnis uoluptates:ip̄e carnē domuit:& per
oīa ſpūi ſubiectā ꝑbuit.Sciaꝫ ipſe hr̄e noluit:nec frēs
ſuos ſz orare ꝓut dic' regl'a. & ſic deſcēdēdo ad oīa ꝗ
mūdani appetūt:ꝙ b.F.oppoſitū uoluit: pꝫ ꝙ eiꝰ uita
fuit a ſecl'ariū mūdane uiuētiū elōgata: & ɔñr uirtuoſa

& ſcã. Quinto oñdĩ uita btĩ F. pfecta: q̷ ipſe p gſam
dñi Ieſu ẽ cũctis noiatiſſimis ſcis ſilatꝰ. Si. n. xp̄o capi
ti totiꝰ pfectiõis ſcd'm q̷ poſſe ẽ fuit pfecte ↄformis
& ſilis: ut h̄ opꝰ demõſtrat: mlto fortiꝰ xp̄i mẽbris. ſ.
ſcis hoibꝰ in uirtutibꝰ & pfectiõibꝰ ẽ ↄformatꝰ. & ut
h̄ meliꝰ uideaĩ. ¶ Sciẽdũ q̷ btĩs F. ſilis fuit & ↄformis

Frãciſcꝰ fuit ſimilis omnibꝰ ſcis

pmo celeſtibꝰ ſpiritibꝰ. ſ. ſeraphin in icẽdio dilectiõis
ad deũ. i cuiꝰ ſignũ xp̄s i ſpecie ſeraph appuit ei: qñ ei
ſacra ſtigmata ipreſſit. Fuit ẽt ſilis ſeraphin: nã i ipo or
dine ẽ glorioſe ſublimatꝰ. ut diceĩ lib. 3. ↄformitate. ix.
Fuit ſilis cherubin i plenitudine ſapie: quã diuinitꝰ ac
cepit. ſic pbatũ ẽ ſolonibꝰ q̃õnũ pſũdiſſimarũ: & ſua
rũ pſũditate p̄dicationũ: ac iformationũ q̄ ſenſũ exce
debãt hũanũ. ut dicit. xi. & xii. ps maioris legẽde. Fuit
ſcis thronis ſilis: q̷ deꝰ p̄ aliis in eo reqeuit: ↄſiderata
plenitudine gſe & ↄuotiõe btĩ F. ad xp̄z deũ. Fuit ſilis
ptãtibꝰ: demõibꝰ iperãdo: ad eiꝰ. n. iuſſũ abſcedebãt d
mões. put dcm̃ ẽ ↄformitate. ix. hꝰ. z. lib. Fuit ſilis uir
tutibꝰ i ſignis & miraculis. put ↄformitate. i. hꝰ. z. lib.
ẽ declãtũ. Fuit ſilis dñatiõibꝰ i recta executiõe ſue p̄
latiõis: ſubditos uerbo uita & ope iformãdo. Fuit ſilis
pncipatibꝰ i gñali ſui ordinis p̄ſidẽtia & gubernatiõe:
nã ordinẽ ſuũ dũ uiueret uidit mltiplr dilatatũ: quẽ ſin
gulari affectu & puidẽtia in his q̄ ſũt ad deũ excoluit
& tenuit. Fuit ſilis archãgel'i cognitõe ſecretoꝶ dei: q̄
nõ uulgabat niſi diuino iſtinctu & pxioꝶ ſalute. Fuit
ſilis ãgelis i uerbi dei nũciatiõe: eũdo p mũdũ & p̄dicã
do: & ñ ſolũ ipſe ſolꝰ: ſz & frẽs ad h̄ deſtinãdo. ut fru-
ctus. x. & xi. & ↄformitas pmi libri oñdũt. Sic ergo p̄
dictis ſuccincte pz btũ F. celeſtibꝰ ſpiritibꝰ fuiſſe cõ-
formẽ & ſil'ez. ¶ Scd'o btĩs F. fuit ſilis pĩarchis et aliĩ
ſcis hoibꝰ. Fuit ſilis Ade pmo pĩi omniũ in creaturarũ
dñio. ut dcm̃ ẽ ↄformitate. i. hꝰ. z. li. ac i uenie de pctĩ
ſuis obtẽtu luctu & ploratu. ut dic̃. 3. ps legẽde maio-
ris. Fuit ſilis Abel: q̷ duo minuta q̄ hẽbat: corpꝰ. ſ. &
aiaz do offerre & ſacrificare ſtuduit. Fuit ſilis Enos: no
mẽ dei inuocãdo dũ adhuc eẽt ſclaris: & ad uotũ exau
diri pmeruit. Fuit ſilis Enoch: uoliitatẽ dei agnitã ſta
tim pficiẽdo audiẽs q̄ xp̄s aplĩs ad p̄dicãdũ miſſis mã
dat: ſtati oia ipleuit i ſe & pfec̃. ut dic̃. 3. ps legẽde ma
ioris. Fuit ſilis Noe i p̄dicãdo. Noe fuit pco iuſtitie. ut
dic̃ aplĩs Petrꝰ i cano. ſua ca. z. Frãciſcꝰ fuit pco magni
regis xp̄i: ut ipſe pphĩce rñdit latrõibꝰ. Cuius pconio
& uerbis q̷ ſi erãt inania nec riſu digna (ut dic̃. 3. ps le
gẽde maioris) mltos ad xp̄z ↄuertit. Fuit ſilis Abrae:
pẽez & pſiaz deſerẽdo & dimittẽdo: nec locũ ppriũ ali
qñ hñdo. Fuit ſilis Iſaac: q̷ i tabernaclo ſcẽ mr̃is ec-
cleſie: ſpõſã ſuã ſcãz pauptatẽ itromiſit ab aliis dereli-
ctã. Fuit ſilis Iacob: qs i dei ſeruitio: ut ſeruꝰ fidelis i-
ueniret a dño: aſſidue uigilauit. Fuit ſilis Ioſeph: pnci
patũ egipti. i. totiꝰ corpis gſa diuina poſſidendo. Fuit
ſilis Moiſi i deſerto. i. locis deſertis & ab hoiuz coha-
bitatiõe elõgatis habitãdo libẽter. Fuit ſilis Aaron p
pplo exorãdo. uñ p aliq aliqñ btĩs F. orauit: qn a deo
fuerit exauditꝰ. Fuit ſilis Phinees in zelo dei. legẽ. n.
dei zelatꝰ ẽ: & ignẽ p eiꝰ aſſertiõe corã ſoldano babi
lonie itrare ſe obtulit. Fuit ſilis Ioſue. hoſtes dei demo
nes ſupando & manucapiẽdo. Fuit ſilis Samueli ter a
dño i. S. Damiano uocatꝰ de cruce. ut dic̃. z. ps legẽde
maioris. Fuit ſilis Dauid ſe p̄ oibꝰ pctõrẽ uocãdo & te
nẽdo. Fuit ſilis Salomoni: tẽplũ. ſ. tripl'x. i. tres eccl'ias
dedicãdo & renouãdo. Alios ſcõs pſes cã breuitatis di
mitto: qbꝰ ex p̄ſatis põt oñdi: q̷ btĩs F. ſilis eis fuerit
& ↄformis. ¶ Tertio fuit ſilis pphĩs: corda agnoſcẽ-
do: ut diceĩ ↄformitate ſeqnti: & futura puidẽdo & an
nũciãdo. ut dcm̃ ẽ cõformitate. vi. hꝰ. z. Et ñ ſolũ fuit
eis ſilis i tali ſpũs lucuſẽtia reſpcũ occltoꝶ: ſz ẽt i uirtu
tibꝰ. Fuit. n. ſilis Helie rigidiſſime uiuẽdo. ut dic̃ fru-
ctus. vii. iſtiꝰ. z. Fuit ſilis Heliſeo: duplicẽ ſpm̃ pphĩcũ
poſſidẽdo: corda ituẽdo: & alia futura: ul' i agnoſcẽdo
& ſigna faciẽdo: & oia mũdana ↄtẽnẽdo. Fuit ſilis Iſa
ie i itellectꝰ pfũditate: q̄ diuina ẽ idagatꝰ. Fuit ſilis Ie
remie: ppl'i pctã ac ſi genuiſſz eos deplorãdo. ut dic̃. x.
ps legẽde maioris. Fuit ſilis Ezechieli: pctã ppl'i publi
ce ãnũciãdo & redarguẽdo. ñ fuit adulator & palpãs:
ut dic̃ legẽde maioris ps. iz. & dcm̃ ẽ lib. i. ↄformitate
x. Peruſinis militibꝰ ſuã p̄dicationẽ ipedictibꝰ p̄dixit d
eis uindictã i breui futurã. Hoibꝰ de grecio ñ recidiua
rẽt eoꝶ uaſtatõez. Gedeoni pbẽdario quẽ ↄtractũ ex
tẽdit crucis ſigno: ſi ad uomitũ rediret diuie iuſtitie ul
tionẽ p̄dixit. & ſic ñ palpauit alioꝶ mala: ſz ↄtexit ob
correctionẽ. Fuit ſilis Danieli a uino & carnibꝰ abſti-
nẽdo: ut dic̃. v. ps legẽde: niſi qñ ibat p̄dicãdo: uel qñ
eẽt grauiter ifirmꝰ. Fuit ẽt ſilis aliis pphĩs tã i ſpũ p-
phĩco q̄ ẽt in uirtutibꝰ. de qbus ptrãſeo cã breuitatis.
¶ Quarto fuit ſilis btĩs F. aplĩs pmo gñalr pz. qa ipo
rũ uitã euãgelicã tenuit & ſeruauit. Scd'o ſpãlr & par
ticulr. ſ. i ipoꝶ uirtutibꝰ. Fuit ſilis b. Petro: i amore ad
xp̄z: p amorẽ. n. Ieſus xp̄s: iugiter ut mirre faſciclꝰ i-
tra mentis ſue ubera morabaĩ. Fuit ſilis b. Paulo: fidẽ
catholicã ſua & frũz ſuoꝶ p̄dicatiõe inouãdo. Fuit ſi-
milis b. Andree: crucẽ dñi aſſidue hitu: uita: p̄dicatõe:
meditatiõe baiulãdo. ut cõformitate. 3. lib. 3. diceĩ. Fuit
ſilis b. Iacobo maiori: xp̄z ut ẽ poſſe pſeqndo & imitã
do: & eiꝰ calicẽ bibẽdo. Fuit ſilis b. Ioãni euãgeliſte: fu
tura ↄtẽplãdo. Fuit ſilis Iacobo minori: orõni ui mẽtis i
tẽdẽdo ſp. ut hꝰ ſcdi cõformitate. xi. eſt dcm̃. Fuit ſilis
b. Bartholõeo: dolores in ſuo corpe patiẽter portãdo.
Fuit ſilis b. Thome: toto corde & uiribꝰ p dño Ieſu
mori optãdo. Fuit ſilis b. Simoni: i penaĩ crucis pcep-
tiõe & ſuſceptiõe: qs duobꝰ ãnis crucis tormẽtũ porta
uit. Fuit ſilis b. Thadeo: ifideles & ſaracenos & preci
pue ſoldanũ ↄſtãter arguẽdo. Fuit ſilis b. Matheo: euã
geliũ i ſuo corde portãdo tenẽdo & ſcribẽdo. Fuit ſilis
b. Philippo: ſigna multa faciẽdo. Fuit ſilis b. Mathie.
izꝰ. iter pmos frẽs: & pmꝰ gradu & pfectiõe eẽ pme
rẽdo. Et q̷. iz. aplĩs pmis fuit btĩs F. ſilatꝰ: q̄re & aliis
dñi diſcipulis cũ hi. iz. ceteris pfectiores uirtutibꝰ p̄di
ceni & dicaĩ. ¶ Quinto fuit ſilis btĩs F. ſcis martiribꝰ:
& p̄cipue in martirii appetẽtia & deſiderio. Ter. n. p
palma martirii ↄñda ad terrã infideliũ iter aſſũpſit: etſi
deꝰ ipz ad alia reſeruauerit. q̷ igiĩ martir deſiderio: me
rito martir & mẽte fuit. Inſup cũ dicat btĩs Augꝰ. in ſer
mõe bti Laurẽtii: q̷ tota uita xp̄iani: ſi ſcd'm euãgeliũ
uiuit: crux eſt atq̷z martiriũ: cũ btĩs F. iuxta euãgeliũ p
oia uixerit: ſeqĩ q̷ noie & pmio martirũ cẽſeri põt &

dꝫ.& ſic gñalr̃ patere pōt ꝙ ſcis martiribꝰ ſil'is fuit b.
F.i ꝑticlari nihil ſcribo:ꝙ eēt nimis ꝓlixū:cū īfiniti ſu
erint. ¶Sexto fuit ſilis bt̃s F.ſcis ↄfeſſoribꝰ:& ꝙ ꝑci
pui iter ↄfeſſores pfes egipti noiantꝛiō ſaciēda ē aliq̄
lis & uidēda ↄformitas iter btm̄ F.& eos. Fuit.n.btũs
F.ſil'is b.Paulo prio heremite i fuga mūdi:ipſe.n. Pau
lꝰ ꝑ ſeuitia ꝑſecutōis oia relinq̄ndo:heremū petiit.Sic
bt̃s F.fugiēdo q̄ ſūt mūdi:hitū heremiticū duobꝰānis:
ut dic̄ legēda triū ſocioꝝ:portauit.Antonio i ꝑlio dmo
nū & ſupatiōe.Btũs Antoniꝰ ꝑ aliis pf̃ibꝰ hūit cū dia
bolo certamia:& clariorē uictoriā.bt̃s F.ut dcm̄ ē ↄfor
mitate.ix.hꝰ.z.manu q̄ſi ad manū ↄfligēdo cū diabo
lo diuia gr̃a eū uicit & ſupauit.Hilarioni i uite auſteri
tate:h̃ ſcũs ꝑ aliis uixit auſteriſſime i ueſtitu cubitu ci
bo & potu & ſic de aliis:ꝓut eiꝰnarrat legēda.Bt̃s F.
ut patuit ↄformitate.vii.hꝰ.z.auſterā uitā pegit. Ma
chario alexādrino i abſtinētia. Oē genꝰ abſtinētie bt̃s
Machariꝰ exercuit.btũs F.uite fuit abſtinētiſſime.qđ
crebro ieiunādo cū modici cibi & potꝰ ſūptiōe: qđ ſa
ciebat mlͭtiplr̃ in āno:oñdit. Quod.v.&.ix.ps legēde
maioris oñdūt.Moiſi etiopi in carnis maceratiōe.h̃ ad
macerādū corpꝰ đ nocte replēdo uaſcl'a patrū aq̄:p lō
gū iter carnē domuit. bt̃s F.corpꝰ ↄfectū ieiuniis i pri
meuo ſue ↄuerſiōis ad xp̃ꝫ:oneribꝰlapidū ꝓ repatiōe
trium eccleſiaꝝ ſubiciēdo confregit.Ioāni abbati q in
rupe q̄dā mōtis ſolꝰ q̄nq̄ginta ānis hitauit: & ſecū nul
lū ſtare pmiſit:etſi ad ſe uenientibꝰ loq̄ret̃ de rupe:i ſpū
ꝓphico mlͭtiplr̃ claruit:& abſētibꝰ ſe ↄuēdū pñtauit:
ut dic̄ Ierony.q eiꝰuitā deſcripſit.huic.b.F.ſil'is repit̃ i
ꝓphia:ut oñſū ē mlͭtiplr̃ ↄformitate.vi. iſtiꝰ.z.li. & ſe
pñtē exhibēdo abſentibꝰ:ſic̄ i caplo.Arelateñ.patuit:
dū de titulo crucis ſacre Antoniꝰ ꝑdicaret f̃ribꝰ: eoſdē
bñdicēdo. Apolliōio q ad lucrādū aias a deo ē directꝰ
ad loca ciuitatibꝰ ꝓpinq̄ & uicia.bt̃s F.nō diſpar huic
ſcō iuenit̃:quē deꝰ uoluit eē ñ i locis ſolitariis:ſꝫ i aliis
ut deo lucraret̃ aias:q̄s diabolꝰ conabat̃ auferre.Pau
lo ſimplici i obtētu oiuꝫ q̄ a deo poſtulaſſet.Paulꝰ ſim
plex qcqđ a deo poſcebat obtinebat:ſic & bt̃s F.nihil
a deo petiit qđ nō habuerit. Ameni i miraculis.fec̄.n.
Amon mlͭta ſigna & uirtutes:ſic & bt̃s F.ut dic̄ cōfor
mitas.i.hꝰ.z.li.Cōpti i īfideliū ↄuerſiōe. Copres pl'es
gētiles ↄuertit ad xp̃ꝫ.& bt̃s F.ſoldanū Babilonie:etſi
ipꝫ manu ꝓp̃a ñ baptizauerit.ut dicet̃ ↄformitate.ix.
li.ꝫ.Cōuertit ēt bt̃s F.q̄dā dñaꝫ ſaracenā:q̄ ad ihone
ſta dū btm̄ F.iuitaſſꝫ:& ipꝫ ſup pruñas ardētes ſtare cō
ſpexiſſꝫ:eiecta oi īfidelitateↄuerſa ē ad xp̃ꝫ cū pluribꝰ
aliis:& pfectiſſima fuit.Heleno i cordiū agnitiōe.He
lenꝰ.n.ſcũs oiuꝫ ſuoꝝ merita agnoſcebat & demerita.
& ſic reuelabat eis.bt̃s F.cordiū mlͭtoꝝ ſecreta agno
uit & reuelauit.ut fructu ſeq̄nti dicet̃. Mutio fuit ſil'is
i pietate.fuit.n.abbas Mutiꝰ pius:& ſpāl'r ad īfirmos.
bt̃s F.ut dcm̄ ē fructu & ↄformitate ꝑcedēti: hūit pie
tatē īgenitā tā ex dono nature q̄ gr̃e:& piiſſimꝰfuit oi
bꝰſubueniēs.ut dcm̄ ē ibidē:& i.vii.pte hr̃ legēde ma
ioris.Appeleti i ferri igniti ↄtactu ſine leſiōe. h̃ opariꝰ
fuit ferri: & manu ferrū ignituꝫ accipiebat ex fornace
& opabat̃.bt̃s F.ꝑcipiēdo ferro cādēti & ignito:q̄ſi in
ſupcilio rōne īfirmitatis ocl'oꝝ ſcā fuit ſibi coctura:nl'

lā ab eo paſſus ē leſionē.Pānutio i agnitiōe hoiuꝫ uir
tuoſoꝝ.de pluribꝰ ſibi reuelauit deꝰ:& ipoꝝ uitā.bt̃s
F.multoꝝ agnouit ſcā & dcā.ꝓut ſupra de ipſū ꝓp̃hie
dcm̄ ē ↄformitate.vi.hꝰ.z.li.Ipſe.n.cognouit f̃rē Ru
ſinū canonizatū i celo & f̃rēm Bernardū de q̄ntaualle
eē de cōmēſalibꝰ regni dei:& ſic de aliis:ꝓut f̃ribꝰdi
xit.Iſidoro i f̃rūꝫ regl'atiōe. hūit.n.Iſidorꝰ monaſteriū
ualde regl'atū & ordinatū:ut hr̃ i uitis pr̃uꝫ. btũs F.tā
ipe q̄ f̃res ſui:& ꝑcipue ſocii ſūma religiōe ordiati.uꝫ.
regl'a apl'oꝝ & dñi Ieſu xp̄i. ut dic̄ papa Nicolaꝰ.iii.
i regl'e declaratiōe.ut dcm̄ ē ↄformitate.ix.ꝑmi li.Sera
pioni i f̃rūꝫ mlͭtiplicatiōe.hūit.n.Serapiō bñ decē mi
lia mōachoꝝ.Sꝫ pl'es hūit bt̃s F.uiuēdo & poſt mor
tē.ut dcm̄ ē ↄformitate.viii.ꝑmi li.Apollonio i marti
rii deſiderio.fuit.n.h̃ Apolloniꝰre martir.ſꝫ Frāciſcꝰuo
lūtate. Dioſcoro i fuga mulierū:oi mō memoriā & pñ
tiā eaꝝ fugiēdā dicēs.bt̃s F.nullā cognoſcebat i facie:
& ipaꝝ ↄſortia fugiēda mādauit tā i regl'a q̄ i legēda.
pte.v.ſ.legēde maioris.Amōio i plenitudie gr̃aꝝ:oiuꝫ
.n.poſſeſſor eē uidebat̃.bt̃s F. ꝙ gr̃aꝝ plenitudinē &
ſufficiētiā hūerit:& i iā dcis ↄformitatibꝰ oñdūt ꝑnar
rata: & ſpāl'r pñs dū eū ſil'eꝫ cūctis ſcis i donis decl'at
& gratiis.Euagrio i ſpūuꝫ malignoꝝ cognitione.hēit
.n.gr̃aꝫ ſingul'eꝫ diſcernēdoꝝ ſpūuꝫ malignoꝝ.bt̃s F.
ſpūs malignos & cognouit: & eoꝝ tētatōes circa mul
tos diſcreuit.Fr̃i maximā patiēti tētationē & ꝑdixit:&
eū ab ipa liberauit. Q̄uēdā aliū a diabolo tētatū đ ob
ſeruātia nimia ſilētii & agnouit & oñdit.Frēꝫ Thomā
de Spoleto a diabolo decipi ꝑcepit: & ab ordie exitu
rū decl'auit. Sic & f̃rēꝫ Ruſinū a diabolo tētari deꝑhē
dit & liberauit.& ſic de aliis pluribꝰ:ut i ſupioribꝰ eſt
dcm̄.Machario egiptio i ſolitudis dilectiōe.fugit.n.to
tis uiribꝰ hoies.bt̃s F.loca ſolitaria ualde dilexit.pꝫ đ
locis q̄ ipē accepit.de mōte aluerne:ↄpatrū Greciī:ſci
Vrbani:&ſic đ aliis locis ſolitariis.Multa.n.adhuc ho
die ſūt i pluribꝰ ꝓuinciis.& cā q̄re h̃ loca bt̃s F. capie
bat erat ut deo liberiꝰ uacaret. Amoni alio a ꝑus dcō
i caſtitate:q ꝑdicatiōe ſua ſuā ↄuertit ↄiugē:q̄ſi ſil'r eē
debebāt.bt̃s F.caſtiſſimꝰ fuit & puriſſimꝰ:ut ſtatim di
cet̃.Piamoni i hūilitate:q hūilitate ſingl'ari ꝑfulſit.bt̃s
F.ꝙ fuerit uere hūilis ſupiora oñdūt.ſ. cōformitas.v.
hꝰ.z.li.Hor fuit ſil'is i agnitiōe & ſcia.poſſedit.n.diui
nitꝰ ſciaꝫ & ñ hūanitꝰ.ſic & bt̃s F.ut dic̄ ps.xi.legēde
maioris.Amoni i puia.iſte Amō ꝑfuit mōaſterio labe
noſinoꝝ:q magnā exercebāt pniaꝫ.De pnia bti F.hēs
ſupra ↄformitate.ix.hꝰ.z.li. Beno i māſuetudie. h̃ Be
no oēs hoies māſuetudie excedebat.ſic bt̃s F.benigniſ
ſimꝰ & māſuetiſſimꝰ fuit:qđ aialia uolatilia & natati
lia ac hoies atteſtata ſūt.ꝓut.viii.ps maioris legēde đ
clarat. Theoni i ſilētio:q.xxx.ānis clauſꝰ i cella ſilētii
ↄtinuā cuſtodiā hūit.bt̃s F.& ſilētiū tenuit: & ſeruādū
f̃ribꝰ idixit.ut dic̄.v.ps legēde maioris. Frōtonio i ſue
fiducie i deū poſitiōe:& ſue ꝓuidētie cōmiſſiōe.h̃ Frō
toniꝰ ad heremū cū ſuis f̃ribꝰ accedēs:diuine uolūtati
ſe totalr̃ cōmittēs:ei dñs oia & ſuis f̃ribꝰ trāſmiſit co
pioſe.bt̃s F.ut dcm̄ ē ↄformitate ꝑcedēti in ea.Aſſiſii:
ubi fuerit ultra q̄nqꝫmilia f̃rūꝫ:& mlͭtotiēs diuie ꝓuidē
tie ſe cōmittēs:a dño de neceſſariis affluēter ē ſibi & f̃ri

bꝰſuis & aliis ꝓulſũ. Reuertẽti d Iſpania & iſirmo deꝰ nuẽ coctã ꝑut optarat trãſmiſit. Arſenio i luctu. ſp btõs Arſeniꝰ plorauit i uita ſua: & ſic fec̃ i morte. btũs F. ex fletu lumẽ amiſerat oculoꝝ. Martino i ueſtis ſupflue ui tatiõe. noluit. n. a ſorore recipe. btũs F. duplicibꝰ dimiſ ſis & ñ cogitãdo d craſtino: oia ſupflua a ſe reſecauit. Paſtori i fuga uanaglĩe. uitabat. n. miracl̃a facere. hac d cã. btũs F. deteſtator fuit ois glĩe: & amator ois opro brii & ɔtumelie. ut dcm̃ ẽ ɔformitate. vii. hꝰ. z. li. Pe mẽ i ɔtẽptu parẽtũ. nolebat. n. h̃ abbas aliquẽ uidere. & btũs F. pr̃i renũciauit corã ep̃o Aſſiſii: pr̃eꝫ q i celis ẽ eligẽdo. Pãcho i ſupatiõe uoluptatis carnal̃. h̃ magno tp̃e tẽtatꝰ fuit: & gr̃a dei ſupauit. btũs F. apud heremũ de Sartião tẽtatꝰ uehemẽter: ſe nudãdo: & i foueã ni ue & glacie plenã uolutãdo tẽtationẽ effugauit. Amo nio i fugiẽdo ſtatꝰ altitudinẽ. noluit. n. eẽ eps. btũs F. no luit eẽ platꝰ: imo offm̃ gñalatꝰ renũciauit. Pãbo i de ſpectu diuitiaꝝ. cõtẽpſit. n. diuitias. btũs F. nec p ſe nec p iterpoſitã pſonã hr̃e aliqd uoluit. Beniamin i patiẽ tia. fuit. n. hydropicꝰ. ſic & btũs F. hydropicꝰ & patien tiſſimꝰ. ut dic̃. xiiii. ps legẽde maioris. Nathanael i ꝑ poſiti firmitate: ut ñ exiret d cella ꝓpoſuit & ſeruauit ſic btũs F. i ſcõ ꝓpoſito oíuꝫ ſp pmãſit. Eulogio lepro ſis ſeruiẽdo. ille uni. btũs ãt F. pluribꝰ ſeruiuit. b. Bñdcõ abbi. ſe ad iſtar b. Bñdicti abſentibꝰ pñtãdo. Bñdictꝰ fribꝰ d nocte: Frãciſcꝰ d die i oſtio capl̃i i remotis exi ſtẽdo. Pacomio q pmꝰ: ut dic̃ Ioachim i libro ɔcordie iſtituit regulã mõachoꝝ. btũs F. pmꝰ iſtituit regulã frũꝫ mioꝝ. Btõ pape Gregorio i paupũ ſubuẽtiõe. ille. n. oi bus ſubueniebat. & btũs F. oia q̃ hr̃e poterat & hẽbat paupibꝰ erogabat. B. Martino: pacẽ ꝑcurãdo. btũs F. pa cẽ pmꝰ mũdo p̃dicãdo: a deo p̃mõitꝰ d h̃ ſpãl̃r. B. Ber nardo i deuotõe ad uirginẽ glioſã. uirgis glioſe btũs F. deuotiſſimꝰ fuit: & ipaꝫ eẽ ſui ordis aduocatã ipetra uit a xp̃o & obtinuit. Sic ergo p̃fatis appꝫ qũo b. F. fu it ſil̃is ſcis ɔfeſſoribꝰ & cõformis. ℂ Septio btũs F. fuit ſil̃is doctoribꝰ: uerbũ dei p̃dicãdo ubiqꝫ. Ad h̃. n. miſ ſus ẽ a dño: & d h̃ mãdatũ a papa Innocẽtio accepit. ꝙ expleuit efficaciſſime caſtra ciuitates ꝓuicias & uil las circuiẽdo: ac p̃dicatiõe uita & ſignis mltos a ſalute lõginquos ad dñꝫ ɔuertit. ut i primo libro. viii. & ix. & iz. ɔformitate pꝫ. ℂ Octauo & ultio fuit ſil̃is btũs F. ſa cris uirgibꝰ: & h̃ i corpis puritate. nã uirgo fuit puriſſi mꝰ. qd claret Prio ex uiſiõe fris Leõis ſocij ſui. fuit. n. eidẽ diuinitꝰ ṙuelatũ: ꝙ b. F. erat uirgo puriſſimꝰ. uidit . n. btm̃ F. i mõte altiſſimo poſitũ i medio arboꝝ uiri diſſimarũ lilioꝝ & roſarũ: & erant ibi aues dulciſſime cãtãtes: & btũs F. hẽbat i utraqꝫ manu roſas & lilia: & dcm̃ ẽ fri Leõi: ꝙ mõs ille erat altiſſima uirginitas: & btũs F. i utraqꝫ manu hẽbat roſas & lilia: ꝙ erat uirgo & mẽte & corpe. Scd̃o pꝫ h̃ ꝙ frater Leo p̃dictꝰ ɔfeſ ſor fuit bti F. nec audiuit unq̃ ipꝫ btm̃ F. d h̃ ſe iculpa re. Tertio apparuit ꝙ fuerit uirgo: ꝙ ſe nudauit corã ep̃o Aſſiſii & aliis: & femoralia ipſa pr̃i dedit: ꝙ utiqꝫ ñ feciſſꝫ ſine magno rubore ſi pollutꝰ fuiſſet. Quarto h̃ arguit ſtigmatizatio bti F. facta i eiꝰ carne. Decebat . n. ꝙ ñ i corpe aliqñ polluto: ſꝫ icõtamiato illa btã ſtig mata iprimerẽt. & ñ ſolũ btũs F. dilexit i ſe & hr̃e uolu

Frãciſcus fuit uirgo

it hãc puritatẽ: ſꝫ & frẽs ſuos p̃cipiẽdo uitare cõſortia & colloqa mulierũ. Reqſitꝰ ad facinꝰ p mulierẽ ſara cenã: eã ut dcm̃ ẽ miraclo magno ad fidẽ ɔuertit. ſil̃r & aliã mulierẽ in palatio Federici Impatoris ſtudioſe cũ ip̃o clauſã: ɔuertit ad bonũ ſup pr̃ũas nudatꝰ & illeſus iacẽdo. Frẽs ad monaſteria oio ꝓhibebat accedere: & fri q ad mõaſteriũ acceſſit ignorãs ꝙ btõ F. diſpliceret mãdauit pp talẽ acceſſũ: ꝙ p mlta miliaria nudꝰ iret i niuiũ frigoſ: qd & fec̃. Sic ergo i puritate mẽtis & cor poris btũs F. ſcis uirgibꝰ extitit ſilatꝰ. Quapp oibꝰ iaꝫ dcis appꝫ euidẽter ꝙ btũs F. fuit opator uirtuoſiſſimꝰ: ꝙ oibꝰ ſcis ſil̃is & ɔformis i p̃cipuis coꝝ uirtutibꝰ & uirtuoſis opibꝰ. & ɔñr ꝙ eũ ſil̃eꝫ fec̃ i glĩa ſcõꝝ. ꝓut i ſermõe ꝓlogi hꝰ opis ẽ dcm̃. & claret ꝙ uita bti F. ad iſtar uite dñi nr̃i Ieſu xp̃i ſpectabil̃ ẽ ab oibꝰ acceptã da & ſeqnda. ꝓut dic̃. z. ps hꝰ ɔformitatis. uꝫ. Frãciſcꝰ opator. ſ. uirtuoſꝰ. & ſic dicte. z. ptis pꝫ expoſitio.

ℂ Fructus. xiiii. & ɔformitas. Ieſus candor ſignabilis. Frãciſcus indagator. Expoſitio prime partis. Ieſus can dor ſignabilis.

Aluatoris nr̃i diuinitas: et ſi atteſtata fuerit. Primo a ſupceleſtibꝰ: utpote a deo pr̃e: q prio ip̃o Ieſu bapti zato iclamauit e celo dicẽs Mat. iii. Hic ẽ filiꝰ meꝰ di lectꝰ: i quo mihi bñ cõpla cui. Scd̃o i trãſfiguratiõe i mõte. Mat. xvii. dicẽs corã tribꝰ teſtibꝰ. ſ. apl̃is Petro: Iacobo: & Ioãne. Hic ẽ filiꝰ meꝰ &c̃. ipꝫ audite. Ter tio circa tp̃a paſſiõis poſt Lazari ſuſcitationẽ: ip̃o Ieſu dicẽte pr̃i. Pr̃: clarifica filiũ tuũ: & uox ꝑris audita ẽ di cẽs. Et clarificaui: & iterũ clarificabo. Io. iz. Atteſtatꝰ ẽ ẽt pr̃ diuinitatẽ xp̃i: ipſi tradẽdo ptãtẽ oiuꝫ. Nã pr̃ oia dedit ei i mãibꝰ. Io. iz. Quare ipſe xp̃s dicebat iudeis. Io. x. Opa q̃ ego facio i noie pr̃is mei: ip̃a ꝑhibẽt teſti moniũ d me. Atteſtatꝰ ẽ ſps ſcũs tertia i trinitate pſõa xp̃i diuinitatẽ: qñ ipſo xp̃o baptizato deſcẽdit ſup eũ corpali ſpẽ: ſic̃ colũba. ut Ioãnes baptiſta uidit: & teſti moniũ ꝑhibuit. Io. i. Spũs ſcũs ẽt teſtimoniũ dedit xp̃i diuinitati ſcõs apl̃os ſe replẽdo: quo repleti p totũ mũ dũ p̃dicauerũt xp̃ꝫ uerũ deũ eẽ. ℂ Scd̃o Ieſu diuinitas d̃clata fuit a celeſtibꝰ: utpote a ſcis ãgelis. uꝫ. prio ab ãgelo Gabriele: q miſſus ad b. Mariã inqt. Luc̃. i. Cõci pies & paries filiũ: & uocabis nomẽ eiꝰ Ieſuꝫ. & ſeqr̃. Filiꝰ altiſſimi uocabit̃. & ſeqtur. Quod. n. ex te naſcet̃ ſcm̃: uocabit̃ filiꝰ dei. Scd̃o ab ãgelo p̃monẽte Ioſeph Mat. i. ut accipet Mariã ɔiugẽ ſuã. qd. n. i ea natũ ẽ: de ſpũ ſcõ ẽ. & ſeqr̃. Pariet filiũ: & uocab nomẽ eiꝰ Ieſũ. ipſe. n. ſaluũ faciet ppl̃m ſuũ a pc̃tis coꝝ: q̃re & deus. Tertio ab ãgelo eiꝰ ortũ paſtoribꝰ nũciãdo. Luc̃. z. An nũcio uobis gaudiũ magnũ qd erit oi ppl̃o: ꝙ natꝰ eſt nobis hodie ſaluator &c̃. Quarto ab ãgelo & ãgelis i eiꝰ ortu: glĩaꝫ dco. ſ. ipſi xp̃o pr̃i & ſpũi ſcõ i altiſſimis decãtãtibꝰ. Luc̃. z. Quinto ab ãgelis q poſt ieiuniũ. xl. dieiũ acceſſerũt & miniſtrabant ei. Mat. iiii. Oñderũt. n. xp̃ꝫ eẽ ueraciſſimũ. alr̃. n. ad ip̃m nõ acceſſiſſent. Et cũ

Que Di… Ieſu aſt… unt diu… tatẽ & h… manitatẽ…

xp̄s q ē ueritas dicat.Io.x.Ego & pr̄ unū ſum⁹:q̄re p
poſitū. Angeli ēt phibēdo xp̄ꝫ uere a mortuis reſurre
xiſſe:ꝙ uirtute ei⁹ diuinitatis ē fcm̄: h̄ teſtimoniū dāt
ei⁹ diuinitati ❡A rōnabilib⁹ tertio affirmata eſt Ieſu
xp̄i deitas.uꝫ.a mūdi hoib⁹ & i gn̄ali.uꝫ.i eū credēdo
Quelꝫ.n.natio i eū credidit apl̄oꝝ p̄dicatiōe & alioꝝ
& deū ē ꝑfeſſa. Indi p Thomā & Bartholōeū. Ethi
opes p Matheum.Perſe per Simonē & Thadeū. Siri
p Philippū. Greci p Ioānē euāgeliſtā & Paulū.Italici
p Petꝝ & Paulū.Iudei p oēs apl̄os:& ſpālr̄ p Iacobū
miorē & Simonē eis i ep̄os ieroſolimorū datos. Egip
tii p Marcū.& ſic de aliis mūdi nationib⁹. iuxta.n.ps.
In oēm terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ:& i fines orbis terre uer
ba eoꝝ. Quare p̄dicatiōe eoꝝ fcm̄ ē ut ois natio xp̄ꝫ
crederet deū·etſi n̄ oēs natiōes. Sꝫ i ſpāli ꝙ añ xp̄i or
tū tot⁹ mūd⁹ i duas gētes diuidebaṫ.uꝫ.i iudeos & ali
os iſrl̄itas:q deū uerū colebāt: & gētiles q idolis p cul
tū ſeruiebāt:dn̄s nr̄ Ieſus xp̄s hūit d̄ ſua diuinitate te
ſtimoniū.Primo a iudeis.Scd̄o a gētilib⁹ & paganis.
❡Prio dico ꝙ xp̄s hūit d̄ ſua deitate teſtimoniū ab iſ
raelitis & iudeis. Prio.ſ.a ſcis ꝓph̄is q p̄dixerūt uētu
rū meſſiā xp̄ꝫ.ſ.fore deū & hoīeꝫ:& h̄ uerbis exp̄ſſis:
ut pꝫ p Iſaiā ca.ix.dicēte.Paruul⁹nat⁹ ē nobis:& fili⁹
dat⁹ ē nob:ecce hūanitas.ſeqṫ.Vocabiṫ nomē ei⁹ de⁹
fortis &c̄.Trāſlatio caldaica. uocabiṫ de⁹ fortis pma
nēs i ſcl̄a meſſias:ecce deitas.Per Ieremiā ca.23. Ecce
dies ueniūt:dic̄ dn̄s: & ſuſcitabo Dauid germē iuſtū.
Trāſlatio caldaica. ſtatuā meſſiā iuſtū: ecce hūanitas.
& ſeqṫ.Et uocabūt eū dn̄s iuſt⁹nr̄.In hebreo poniṫ no
mē dei tetragrāmatō:qd̄ ē nomē ſolā eēntiā dei ſigni
ficās ſcd̄m Rabi Salomonē.Per Baruch ca.3.h̄ ē de⁹
nr̄:& n̄ extimabiṫ ali⁹ ad eū:ecce deitas.Poſt h̄ i terris
uiſ⁹ ē:& cū hoib⁹ ɔuerſat⁹ ē:ecce hūanitas. Per Mi
cheā ca.v.Tu bethleē terra effrata.& ſeqṫ.Ex te ex
iet dux:ecce hūanitas. Et egreſſ⁹ ei⁹ a dieb⁹ eternita
tis:ecce deitas.Per Danielē ca.ix. Cū uenerit ſcūs ſcō
rū.& ſeqṫ.Poſt h̄ iterficieṫ xp̄s &c̄.In ſacro elogo mul
ti ponūt deitatē meſſie:& hūanitatē decl̄antes d̄ ipſis
ꝓph̄is.Sci ēt ꝓph̄e p̄dixerūt d̄ ſingul̄ actib⁹uite meſ
ſie.ut dcm̄ eſt ɔformitate ꝑma ꝑmi libri .ac ēt tp̄s de
termiate ſui aduēt⁹ poſuerūt. ſic pꝫ p ꝓphetiā Iacob
Geñ.xlix.Nō auferet ſceptrū d̄ iuda &c̄.dōec ueniat
q mittēd⁹ ē:& ip̄e erit expectatio gētiū.Per Danielē
cap.ix.Poſt.lxx.hebdōodas ānoꝝ &c̄.Proph̄ia Iacob
ipleta fuit tp̄e Herodis aſcalonite: q fuit rex iudeoꝝ:
& n̄ fuit iude⁹:ſꝫ idume⁹.Proph̄ia Daniel̄ ipleta ē d̄ci
mooctauo Tiberii Impatoris āno.ergo meſſias tp̄e il
lo uenire debebat.Ad ꝓpoſitū cū aliis poſſit dari tp̄ib⁹
p̄fatis ali⁹ meſſias q̄ Ieſus Marie fili⁹:quē uerū fuiſſe
meſſiā mlt̄a ꝓbāt:ut diceṫ.Ac oia q̄ d̄ meſſia ſūt dicta
ipleta ſūt ad lr̄aꝫ i xp̄o.ut dcm̄ ē ɔformitate.i.ꝑmi lib.
Quare ɔcludiṫ ꝙ ſci ꝓph̄e d̄ xp̄o p̄dixerūt eū deū &
hoīeꝫ futurū:& p ɔn̄s d̄ ei⁹ diuinitate phibēt teſtimo
niū. ❡Scd̄o a ſcis regib⁹.ſ.Dauid:q p̄s.lxxi.q icipit.
De⁹:iudiciū tuū regi da &c̄.& p̄s.cix.q incipit. Dixit
dn̄s dn̄o meo.clariſſime oñdit & hūanitatē xp̄i & dei
tatē. ❡Tertio a ſcis & iuſtis hoib⁹.uꝫ. Prio a.S.Za
charia pr̄e Ioānis baptiſte:q i p̄s.quē edidit. Bn̄dict⁹
dn̄s de⁹ iſrl̄ &c̄. & hr̄ Luc̄.i. ibidē & hūanitatē poniṫ
& deitatē exp̄ſſe.ut pꝫ ituēti. Scd̄o a Ioāne baptiſta:
q ei⁹ agnita icarnatiōe & aduētu:Maria mr̄e eū ferē
te i utero:qn̄ aſcēdit mōtana cū feſtinatiōe: clauſus in
utero exl̄tauit in gaudio.q Ioānes phibuit teſtimoniū
uidēdo ſpm̄ ſcm̄ ſup xp̄ꝫ quē baptizauit deſcēdētē di
cēs.qm̄ h̄ ē fili⁹dei.Io.i.Qui ēt teſtimōiū phibuit xp̄o
de icarnatiōe & deitate. ut hr̄ Io.i.&.iiii.ca. Tertio a
S.Heliſabeth mr̄e Ioāniſ baptiſte:q̄ ſalutata a Maria.
Luc̄.i.ſtati agnouit deitatē & hūanitatē filii Marie: &
exclamās dixit.Bn̄dicta tu i mulierib⁹:& bn̄dict⁹fru
ctus uētris tui. Et un̄ h̄ mihi:ut mr̄ dn̄i mei ueniat ad
me &c̄.Quarto a paſtorib⁹:q ut hr̄ Luc̄.2.ab āgelo d̄
ortu dei i carne illuſtrati:ueneṙt feſtinātes:& ſic iuene
rūt.ut dcm̄ ē ad illos.un̄ paſtores laudauerūt & glifi
cauerūt deū.Quinto a.S.Simeōe.Luc̄.2. q rn̄ſū a ſpū
ſcō accepit:n̄ uiſurū ſe mortē niſi uideret xp̄ꝫ dn̄ꝫ.ui
dit & teſtimōiū phibuit & hūanitati & deitati xp̄i di.
Nūc dimittis ſeruū tuū. & ſeqṫ.Viderūt oculi mei ſalu
tare tuū &c̄.Sexto a.S.Anna filia Phanuelis.Luc̄.2.q̄
de deitate ei⁹ loq̄baṫ oibus q expectabāt redēptionē
iſrl̄: redēptorē mūdi eū ꝓclamādo:& ɔn̄r deū.Septio
a b.Andrea nōdū xp̄i diſcipl̄o:xp̄s teſtimoniuꝫ de ſua
deitate accepit dicēte de xp̄o.Io.i.Inuenim⁹ meſſiā:q
interp̄taṫ xp̄s.Octauo a Nathanael. Io.i.dicēte xp̄o.
Tu es fili⁹ dei:tu es rex iſrl̄.Nono a b.Petro:q iterro
gat⁹ a xp̄o. Mat.xvi.Quē dicūt eū apl̄i eē?Rn̄dit p
oib⁹.Tu es xp̄s fili⁹ dei uiui.Decio a.S.Martha.Io.
xi.q̄ dixit xp̄o. Ego credidi ꝙ tu es xp̄s fili⁹ dei uiui:
q i hūc mūdū ueniſti.Vndecio.Paul⁹ Act.ix. ɔfundēs
iudeos affirmabet qm̄ h̄ ē xp̄s. Duodecio.Ioſeph⁹:q
i.xvii.li.ātiqtatū: d̄ Ieſu Nazareno filio Marie loq̄ns:
ip̄ꝫ poſuit meſſiā fuiſſe:& ɔn̄r teſtimoniū dat ſue dei
tati dicēs.Fuit p̄dictis tp̄ib⁹ ſapiens uir Ieſus:ſi tn̄ eū
uirū noiare fas ē:erat.n.mirabiliū opū effector:& do
ctor hoīuꝫ eoꝝ q libēter ea q̄ uera ſūt audiūt & ml̄tos
qdē iudeoꝝ:ml̄tos quoqꝫ ex gētilib⁹ſibi adiūxit.xp̄s
hic erat:hūc accuſatione ꝑmoꝝ nr̄e gētis uiroꝝ:cū pi
lat⁹ eū i cruce agēdū decreuiſſꝫ: n̄ deſeruerūt hi q ab
initio eū dilexerūt. Appuit.n.eis tertia die iterū uiuēs:
ſcd̄m ꝙ diuinit⁹ iſpirati ꝓph̄e ul̄ h̄ ul̄ alia de eo inūe
ra miracl̄a futura eē p̄dixerūt.ſꝫ & i hodiernū diē xp̄ia
norū q ab ip̄o noiati ſūt & nomē pſeuerat & gēs. hec
Ioſeph⁹. Tertiodecimo. Rabi moiſes:q libro de iudi
cib⁹ loq̄ns de Ieſu xp̄o ſic iqt. Ieſus Nazaren⁹ uiſ⁹ ē
eē meſſias:& iterfect⁹fuit p dn̄ꝫ iudicii:& ip̄e fuit cā
ſeu meruit ut deſtrueret iſrl̄ i gladio: & ut diſpgerēt re
liq̄e eoꝝ & ut iferiorarēṫ.Si ergo mors xp̄i fuit deſtru
ctio iſrl̄:iuxta Daniel̄ ꝓph̄iaꝫ ca.ix.ipſe fuit ſcūs ſcō
rū & de⁹.Quartodecio.Iudas q crucē dn̄i repit:q fu
it ꝑfid⁹iude⁹:& tn̄ uiſis miracul̄ credidit xp̄o:& p ei⁹
fide martiriū pcepit.Quītodecio. duodeci ſapiētes iu
deoꝝ: quos Silueſter papa corā Cōſtātino magno Im
patore & Helena ſua mr̄e ſupās:ad fidē ɔuertit:& p̄
fati oēs iudei fuerūt:& aliq xp̄i fuerūt hoſtes:& ſi po
ſtea aliq xp̄iani:q deitati xp̄i teſtimoniū phibueṙt. ſic
ergo pꝫ ꝙ iudei teſtimoniū deitati xp̄i dāt & dederūt.
❡Scdo hēt xp̄s teſtimoniū de ſua deitate a gētib⁹&

Ioſephi te ſtimoniuꝫ de xp̄o.

paganis. Et pmo a ſibilla q̃ fuit tpe troiani belli. Que teſtimoniū phibēs xp̄i deitati ſic inqt. In ultia etate humiliabit̃ de⁹ & hūiliabit̃ ples diuina: iūget̃ hūanitati deitas: iacebit in feno agn⁹: & puellari offō educabit̃ de⁹ & hō. & mlta dic̄ ꝺ uita & xp̄i miraculi: put dcm̄ ē ɔformitate.i.lib.i.uide ibi. Scd'o a Sibilla q̃ fuit tpe Nūme pōpilii ſecūdi regis romāoꝝ. Que i expōne de nouē ſolib⁹ uiſis a cētū ſenatorib⁹: p nouē ſoles exponēs etates & gñatiões: multa dic̄ ꝺ xp̄o put ɔformitate.i.iſti⁹.z.li.e dcm̄. dic̄.u.put ſpectat ad ꝓpoſitū ſic. Quart⁹ ſol q̄rta gñatio ē. Erūt hoies qd' uerū ē abnegātes: & i dieb⁹ illis exurget mulier de ſtirpe iudeorū noie Maria: & hēbit ſpōſū noie Ioſeph: & ꝓcreabit̃ ſine cōmixtiōe uiri de ſpū ſcō fili⁹ dei noie Ieſus: & ipa erit uirgo añ & poſt partū. Qui uero ex ea naſcet̃ erit uer⁹ de⁹ & uer⁹ hō: ſic oēs pphe pdicauerūt &c̃. Tertio a Sibilla tiburtina: q̃ Octauiano Impatori oſdit i circlo ſolis i celo uirginē & filiū: q eē de⁹ & hō debebat. Quē Impator adorauit. Quarto a ſctis Magis: q eo nato i dieb⁹ Herodis aſcalonite uenerūt eū ut deū adorare iā natū. & ſic fecerūt: ut hr̄ Math.z. Quinto a Cēturiōe hitāte capharnaū: de quo Mat.viii. q ei⁹ deitatē ɔfeſſ⁹ ē di. Dñe: ñ ſū dign⁹ ut itres ſub tectū meū ſ3 tm̄ dic uerbo & ſanabit̃ puer me⁹. Sexto a Cēturione ip̄s tpe paſſiōis cuſtodiēte: q uiſis q̃ fiebāt inqt. Vere fili⁹ dei erat iſte hō. Mat.xvii. Septio a Dionyſio ariopagita tūc puro pħo & ñ xp̄iano: q apud egiptū tpe paſſiōis xp̄i exñs: cū uidit ſolē obſcurari & p tātū tps: dixit. Aut de⁹ nāe patit̃: aut machina mūdi diſſoluet̃. demū cognoſcēs deū i hoie xp̄o paſſū: & xp̄i noie iuocato ab ipo Dionyſio ſup cecū ilico illūinatū: ſtati3 ad fidē xp̄i ɔuerſ⁹ ē. Octauo a Pilato: q xp̄3 miracl'a feciſſe: qd ſoli⁹ dei ē: ut dcm̄ ē ɔformitate.i.h⁹.z.li.& a mortuis reſurrexiſſe: i epl'a directa Tiberio Impatori phibet teſtimoniū dicēs ſic. Claudio ſu⁹ pōti⁹ ſalutē.

Ep'la pilati de dño Ieſu.

Nup accidit q ip̄e pbauī iudeos ſe & ſuos poſteros i crudelē dānatiōnē p iniuſtitiā deieciſſe: nā cū ꝓmiſſu3 hrēnt qdā eoꝝ a deo q illis de celo mitteret̃ ſcm̄ ſuū: q eoꝝ rex merito diceret̃. Iſti cū hūiſſent & uidiſſent eū cecos illūinaſſe: leproſos mūdaſſe: paraliticos curaſſe: demōes ab hoib⁹ fugaſſe: mortuos reſuſcitaſſe: dixerūt illū pncipes ſacerdotū iſidiātes ei magū eē: mihiq3 eū tradiderūt: & alia p aliis mētiētes: otra legē eorū agere. Ego āt credidi ita eē: & flagellatū tradidi arbitrio eoꝝ: at illi crucifixerūt eū: & eidē mortuo & ſepulto cuſtodes adhibuerūt. Ille uero militib⁹ meis cuſtodiētib⁹ eū: tertia die reſurrexit. S3 i tātū exarſit neqtia eoꝝ: ut darēt eis pecūias dñtes. Dicite q diſcipuli ei⁹ nocte corp⁹ ei⁹ rapuerūt. uerūtñ milites cū accepiſſent pecuniā: id qd ſcm̄ ē tacere ñ potuerūt. Nā & illū reſurrexiſſe teſtati ſunt: & ſe a iudeis pecuniā atteſtati ſūt accepiſſe. h āt io ſcripſi ne aliqs alr̄ referēs mētiat̃: & exiſtimet credēdū eē mdaciis iudeoꝝ. h Pilat⁹. Nono a Platone pħo: ut credit̃: cui⁹ corp⁹ Cōſtātinopoli iuētū ē tpe Cōſtātini & Hirene mr̄is ei⁹. Ad caput cui⁹ erat lamia aurea: ubi ſcriptū ſic erat. Xp̄s naſcet̃ ex uirgie Maria: credo i eū. Sub Cōſtātino & Hirene Impatorib⁹ iterū uidebis me o ſol. Decio a libro repto a

Plōnis teſtimoniū de xp̄o.

iudeo i quodā ſaxo apud Toletū: tpe Fernādi regis caſtelle: q triplici lr̄a ſcript⁹ erat.u3. hebraica: greca: & latina: & loqbat̃ ꝺ triplici mūdo: pncipiū tertii mūdi ponēs i xp̄o dicēs. In tertio mūdo fili⁹ dei naſcet̃ de uirgine Maria: & pro ſa'ute hoiu3 patiet̃. Et erat ibi ſcriptū q tpe dicti regis liber ipe repiret̃. Undecimo a Sibilla erithrea: q̃ mlta pphetizauit de iudicio finali uaticinādo. In greco.n. de iudicio finali fec̄ pl'es uerſ⁹: quoꝝ littere capitales ɔſtituūt iſtas qnq3 dictiōes: ut p3 iuētī ēt ipos uerſ⁹ i latinū trāſlatos: quos b. Aug⁹.xix. de ciuitate dei poſuit. dictiōes ſunt iſte.u3. Iiſos xp̄os theuyos ſothir: q̃ ſonāt Ieſus xp̄s fili⁹ dei ſaluator. Verſus ſūt iſti i latinū trāſlati. Iudicii ſignū tell⁹ ſudore madeſcet. E celo rex aduenıet p ſcl'a. futur⁹ &c̃. Duodecio a Calcidio: q ſup thimeū Platōnis ponit de ſtella creata i xp̄i natiuitate: ubi loqns de ſtellis & ſtella pdicta dic̄: q ñ fuit mortes & morbos dnūcia: ſ3 deſceſū dei uenerabil'ad hūane ɔuerſatiōis rerū mortaliū gr̄a3. ſeqt. Quā ſtellā cū nocturno itinere ſuſpexiſſent chaldeorū ꝓfecto uiri ſapiētes: & i ɔſideratiōe rerū celeſtiu3 ſatis exercitati: qſiſſe dnr̄ recētē ortū dei: reptaq3 illa maieſtate puerili ueneratos eē: & uota tāto deo ɔuenientia nūcupaſſe. Iſti ſapiētes chaldeoꝝ ſci magi fuerſt q ſtella uiſa ut ipſi pfeſſi ſūt: eū adorare ut deū uenerſt ut hr̄ Mat.z. Et iſti magi una cū pfatis gētilib⁹ deitati xp̄i dāt uerū & laudabile teſtimoniū. ¶ Tertio iſinuata ē deitas xp̄i ſupbis demōib⁹: q xp̄3 otra uolūtatē eoꝝ deū clamauerūt & dixerūt. ut hr̄ Mat.viii. p ora duoꝝ hoiu3 clamabāt dñtes. Quid nobis & tibi Ieſu fili dei? Et Mat.v. legio demonū hitās in hoie dicebat. Quid mihi & tibi Ieſu fili dei altiſſimi. Et alibi ēt iuenit̃ diabolū dñm Ieſū filiū dei uocaſſe. S3 q a diabolo deitas xp̄i ſit dcl'ata: dcm̄ ē ɔformitate.ix.h⁹.z.li. ubi oñſū ē ptāte xp̄i gen⁹ hūanū a diaboli māib⁹ liberatū: ac xp̄i uoie & crucis ſigno: ñ ſolū a ſcis uerūetiā ab aliis uirtutē demōis opprimi & eneruari: ſic3 atuit de iudeo q i tēplo ueteri idoloꝝ ad dormiēdū ſe ponēs: ſignauit ſe crucis ſigno: quo a diabolo extitit mirifice p̄ſeruat⁹. ut ait b. Greg.3.lib. dial. ¶ Quarto idicata eſt deitas xp̄i a portētis & miris opib⁹. xp̄s.n. mlta & mirāda fec̄ miracl'a: ñ uni⁹ gñis: ſ3 diuerſoꝝ: & nō i uno elemēto: ſ3 i mltis: ñ i iuuētute ſolū: ſ3 ēt i ſuo ortu: nō i uiuis tm̄: ſ3 ēt i mortuis: ñ tm̄ i hoib⁹: ſ3 ēt i aliis creaturis: ñ tm̄ i uita: ſ3 i morte & p⁹ morte: ñ tm̄ i pñtia: ſ3 i abſentia corpali: ñ tm̄ i terra: ſ3 ēt i mari: nō ſolū in hoib⁹: ſ3 ēt i demonib⁹: ñ tm̄ h i mūdo: ſ3 ēt i celo: qd' ſup eū aptū ē: ñ tm̄ p ſe: ſ3 & p alios: ñ ſolū i uno tpe: ſ3 oi tpe: ñ tm̄ i uno pplo: ſ3 i oi natiōe: ñ ſolū i corpibus: ſ3 ēt i aiab⁹ & uolūtatib⁹. ut dcm̄ ē ɔformitate h⁹ z. Et q maiora ſcā ſūt miracl'a p xp̄m q̃ p ſcōs ueteris teſtamēti. Pl⁹.n. ē ſup aqs ambulare q̃ eas diuidere. ut fec̄ Moiſes: Helias: & Heliſe⁹. Pl⁹ ē aquā i uinū ɔuertere q̃ ꝺ amaritudie i dulcedinē. ut egit Moiſes & Heliſe⁹. Pl⁹ ē ꝺ qnq3 pāib⁹ qnq3 milia hoiu3 paſcere q̃ māna gētes ſaturare. Pl⁹ ē corp⁹ ſuū gl'ioſū oñdere q̃ nube pplos opire & ꝓtegere. Pl⁹ ē ſolo uerbo & ipſo mortuos ſuſcitare q̃ pcib⁹. Pl⁹ ē i igne martires ſine leſiōe tenere q̃ ignē de celo facere deſcēdere. Pl⁹ ē corp⁹

Sibilla

ſuū ī cibū & ſanguinē ſuū ī potū dare q̄.xl.ānis pane d̄ celo deſcēdēte cibare. Plꝰ ē genꝰ hūanū a diaboli manibꝰ liberare q̄ a Pharaōis manibꝰ pplm iſrl'iticū removere. Plꝰ ē q̄triduanū ab iferis revocare q̄ uniꝰdici mortuū ſuſcitare. Plꝰ ē ſe mortuū uiuificare q̄ alios ad uitā revocare & deducere. Plꝰ ē umbra Petri lāguores curare q̄ tactu. & ſic de aliis q̄ fcā ſūt i ueteri teſtō. Et qd' maiꝰ ē iuocatiōe nois xp̄i:ōis creatura mutat̄:paret ſine difficl'tate: & xp̄o deo iuocato ī oibꝰ ſubdit̄ & ꝓſtrat̄.ut pȝ d' miracul' factis p ſcōs hoies:& q̄ ſiūt cōtinue. ſi ergo miracl'a ueteris teſtamēti deo attribuūt̄: merito oibꝰ p̄ſatis miracl'a q̄ xp̄s egit:& q̄ hodie ſiūt & q̄ fcā ſūt p ſcōs:deū eū eē ꝓclamāt & atteſtāt̄:nec dicta miracl'a pn̄t p artē necromātie fieri.ut dcm̄ ē ɔformitate.i.hꝰ.z.li.nec xp̄s fuit necromāticꝰ: ſȝ ſciſſimꝰ. ut p̄cedēs ɔformitas euidēter oſtēdit. Quō ēt uirtute diaboli fierēt ſigna ad ip̄ȝ deſtruēdū & ɔfūdēdū & cultuȝ idoloꝝ:& ɔn̄r diabolū oio ꝓſternēdū. Inſup magi & icātatores ac alii malefici oia p̄ſata abiciētes: facti ſūt fideles xp̄iani & ſciſſimi uiri. ꝓut pȝ d' Hermogene:Cip̄ano: & aliis i ſcōꝝ legēdis. ¶ Quinto deitas ieſu ē ɔprobata a ſuis inimicis & hoſtibꝰ. Si loqmur de iudeis p̄mo ip̄i p̄ncipatu carēt & ſcepero:quo ꝓbat̄ ad uenꝰ iā fuiſſe meſſie:iuxta ꝓph̄iaȝ Iacob. Gen̄.xlix. Secūdo unctio ī eis ceſſauit:qd' utiqȝ i aduētu eē meſſie debebat.iuxta dcm̄ Daniel'. Tertio tēplū eoꝝ ē deſtructū iā ſūt.1300.& ultra āni. Et domꝰ illa iuxta dcm̄ Aggei deſtrui n̄ debebat:niſi ipleret̄ gloria dn̄i:q̄re ex quo dſtructa ē: fuit plena gl'ia.ſ.p̄ſona xp̄i:q fuit deꝰ & hō:ad quā paruulꝰ deductꝰ a mr̄e fuit: ibi p̄ſtatꝰ: & demū ml'tipl'r ſua p̄ntia p̄dicāte glorificata. Quarto q̄ i eis ē ſecuta deſolatio q̄ iuxta ꝓph̄iaȝ Daniel'.ix.c. poſt xp̄i mortē eē debebat. Que dſolatio ē iudeoꝝ diſp̄ſio & captiuatio:q̄ cūctis aliis an̄hitis ē magis gn̄alis:q̄ oēs ſunt diſperſi. Diuturna q̄ iaȝ.M.ccclxxx. & plꝰ ānis. Opprobrioſa q̄ uēditi fuere:ut dic̄ Ioſephus iudeꝰ.xxx.ꝓ uno denario. Tedioſa q̄ apud oēs nationes ſectas & leges odio h̄nt̄. Doloroſa q̄ ſine ɔſolatore & ꝓph̄a:qd' nūq̄ fuit. Vitup̄oſa qa nl'la ē natio q̄ n̄ h̄eat ſedē ul' locū ꝓpriū:aut n̄ acqſierit:iudeis exceptis. Irremediabil' qa ſcd'm Danielē ſp ſtabit. ſi.n.iudei a ſua terra captiuabāt̄:& ī terra ꝓp̄a ſeruituti ſubdebātur p idolatriā:ut pȝ i ſacra ſcriptura: & p ɔn̄s accipiēdo a deo honorē p cultū:ſeqt̄ q̄ pp maiꝰ pc̄tm̄ ſic grauiter a deo ī p̄nti uita puniāt̄. Et n̄ certe niſi qa i p̄ſona dei.ſ. i hūanitate a dei filio aſſūpta fecerūt tot horrēda & iniq̄.un̄ merito ad xp̄ȝ nolētes ɔuerti:ſic puniunt̄ & uexāt̄. Si uero loq̄mur de aliis xp̄i hoſtibꝰ.ſ. de romāis Imp̄atoribꝰ:q ſcōs martires & ī ip̄ſis xp̄ȝ p̄ſecuti ſunt totis uiribꝰ:nōne oēs pierūt crudeli morte:ut pȝ de Nerone:q ab ip̄io depoſitꝰ i domicilio quodā extra romā:palo ſibi fixo ī uētre obiit. De Domiciano:q a ſenatu romano ob crudelitatē iterfectꝰ ē. De Decio: q a diabolo arrepꝰ deceſſit. De Diocletiāo:q p̄rio ab ip̄io depoſitꝰ:dei̇de ſtrāgulatꝰ ē. De Maximiano:q coactꝰ ip̄iū dp̄ōere a ſocero ſuo Cōſtātino Imp̄atore:cui parabat iſidias:occiſꝰ ē. De Maxētio: q uictꝰ a Cōſtātino apud pōtē moliū morti ſuccubuit. De Valeriano: q captꝰ a p̄ſis dū uixit carceri mācipatꝰ:& regi eoꝝ equū aſcēdēti:dorſo ſp ſcabellū fuit. De Gallo ſeuero Voluſiano:Antonio:Cōſtāte:Valēte:Iuliano: Totila: Theodorico:& ſic d̄ aliis q fidē xp̄i ip̄ugnauerūt:oēs gladio occubuere. Si uero loq̄mur de hereticis q conati ſūt oñdere xp̄ȝ n̄ fuiſſe deū:ut Arriꝰ & ſibi adherētes:uideamꝰ qd eis ɔtigit. Arriꝰ.n.ī medio ciuitatis Cōſtātinopolitane dū ad ſecreta nature iuiſſet:emiſſis itērioribꝰ oibꝰ:expirauit. Sic Leo papa arianꝰ p̄ſata morte tp̄e Hilarii ep̄i pictauiēſis deceſſit. Et q̄ nimis eēt ꝓlixū oiuȝ ꝓſeq hyſtoriā hoſtiū xp̄i:ſufficiat h̄ p cōcluſiōe:q̄ nl'ls fuit q auſus fuerit i aliquo xp̄i detrateȝ ul' hūanitatē aſſūptā a d̄itate i unitatē p̄ſone macl'are uel negare: q̄ diuinā ultionē nō fuerit an̄ mortē & cū morte exptus. Sexto Ieſu deitas exp̄imētata ē a mūdi p̄ncipibꝰ:& h̄ tā uictoriis h̄tis. Cōſtātinꝰ Maxētiū tyrānū cruce & xp̄i noie ſup̄auit. Foca Coſdroe regē p̄ſarū captū decapitauit. Theodoſiꝰ xp̄i uirtute Maximū arbogaſten & Eugeniū ſolꝰ debellauit. Gratianꝰ ml'titudinē inūerabilē deiec̄ & uicit. Maſſacel Gildonē comitē affricā occup̄ātē:potētia xp̄i iuocata:ꝓſtrauit. d' ml'tis aliis h̄ idē appet:q̄ breuitatis cā omitto. Quibꝰ miracul' uiſis xp̄ȝ eē deū uerū ꝓfeſſi ſūt. Cōſtātinꝰ leproſus baptiſmo xp̄i a papa Siluestro recepto:mūdatꝰ ē: & ad fidē ɔuerſus. Copor rex p̄ſaꝝ a ſcō Ciriaco filia eiꝰ a diabolo liberata:fidē xp̄i ſuſcepit. Abagarus rex p ap̄lm Thadeū a morbo quo detinebat̄: xp̄i uirtute caratꝰ:baptizat̄. & ſic d' ml'tis aliis:q miracul' uiſis & exptis:ad fidē xp̄i ɔuerſi xp̄ȝ uerū deū ſe c̄ſoi fiducia & ɔſtātia ꝓfeſſi ſūt. Multe alie uie ſūt ad ꝓbādū deitatē xp̄i.uȝ.gentium & mundi ad xp̄m conuerſione ap̄oſtolorum predicatione:quā uiā tangit beatus Auguſtinus ultimo de ciuitate dei. Miraculoꝝ aſſidua operatione iuocatiōe nois xp̄i p ſcōs:qd' ſolū ē in lege & ſecta xp̄ianoꝝ. uita xp̄i & ɔuerſatiōe morte & reſurrectiōe aſcēſione & ſp̄ūs ſci ī ap̄los miſſiōe. Prefatis.n.uiis & aliis pluribꝰ deitas xp̄i pōt ꝓbari:imo d' fcō ɔprobat̄: attn̄ q̄ p̄ma ps hꝰ.xiiii.ɔformitatis dic̄ q̄ Ieſus ē candor ſignabil'.i.nihil eidē qd' ſit i hoie latet:Hec ē ſeptima uia ad deitatē xp̄i ɔprobādā.uȝ. cogitationū cordium & oiuȝ q̄ ſunt in hoie agnitio & iſpectio. Hoc eniȝ euidēter aſtruit̄ eiꝰ deitas.ſ.cordiū ɔſpectiōe. ubi ſciendū eſt q̄ ut dic̄ Samuel.i.R.xvi.hō ītuet̄ q̄ patēt:dn̄s aūt cor ītuet̄:nec iuxta ītuitū hoiuȝ iudicat.ps.xliii. Ipſe.n.nouit abſcōdita cordis. Et Sap.i. Deꝰ cordis ſcrutator ē uerꝰ. Et Iſa.xxix. Veh q ꝓfundi eſtis corde ut a dn̄o abſcōdatis ɔſiliū:quoꝝ ſunt in tenebris op̄a: & dicūt q uidet nos & qs nouit nos? ſeqt̄. Peruerſa eſt h̄ cogitatio:q̄ſi dicat:figmētū factori ſuo nō ītelligis. Et Iere.xvii. Prauū ē cor hois & iſcrutabile:& qs cognoſcet illud? Ego dn̄s ſcrutās cor & ꝓbās renes:q do unicuiqȝ iuxta uiā ſuā & iuxta fructū adinuētionū ſuarū. & multa ſimilia ponit ſcriptura. Et ideo dicit Sixtꝰ pictagoricꝰ. Cogitatio hois deū nō latet: & ideo cogitatio tua pura ſit ab oi malo. Et iſra dicit. Deū nō latebit agēs iniuſte:nec cogitās qdē. h̄ ille. Cordis ergo iſpectio ſoli deo ɔpetit p naturā·q ubiqȝ eſt: & quē nullū latet ſecretū cordis:alii uero uidēt p gr̄aȝ. ut dicet̄ I ex

põne ſecũde partis h⁹ cõformitatis:uel p ſigna cordis compꝛehẽdit ipm cor. Quia ergo cordis cognitio ſic cõpetit ſoli deo:xp̃s ſe oñdẽdo uidere corda et cordis cogitatiões itelligere:deũ ꝓculdubio ſe eẽ oñdit. Sed nunqd hec fecit:Certe ſic:nã corda & cogitationes ſe agnoſcere oñdit plurib⁹ modis & uiis. Primo diaboli cogitationẽ & cor attẽd do:ſciuiſſe ſe oñdit:ut ab eo tẽptaretur ad deſertũ pergẽdo.Mat.iiii. Secũdo cũ unuȝ paraliticũ liberaſſet: & diceret ei cõfide fili remittũtur tibi pc̃tã tua:& cũ qdã de ſcribis dicerent intra ſe.hic blaſfemat:uidens Ieſus cogitatiões eoꝝ dixit: ut qd cogitatis mala in cordib⁹ ueſtris &c.ut hẽtur.Mat.ix. Tertio quãdo mulierẽ patientẽ fluxũ ſanguis liberauit que diceba: itra ſe:ſi tetigero tm̃ fimbriã ueſtimenti eius ſalua ero:& Ieſus uidẽs itentionẽ eius: conuerſus ad eam dixit.Confide filia fides tua te ſaluã fecit. Et ſeqtur.ꝙ ſalua facta eſt mulier ex illa hora.Quarto qñ liberauit demoniacũ cecũ & mutũ & fecit ut loqueret & uideret:phariſei dicebant itra ſe:hic nõ eicit demonia niſi in belzebub ꝑncipe demonioꝝ. Seqtur. Ieſus aũt ſciẽs cogitatiões eoꝝ dixit eis: omne regnũ cõtra ſe diuiſum deſolabit̃ &c.Quinto cũ iterrogaſſet diſcipulos ſuos quẽ eu; hoĩes dicerẽt: & Petrus dixiſſet.Tu es xp̃s filius dei uiui:Dicẽdo ipſe Petro: btũs es ſimon Barionã:ꝙ caro & ſanguis nõ reuelauit tibi: ſed pr̃ meus q eſt in celis:proculdubio Petri mentẽ & cor cognoſcere ſe oñdit.Mat.xvi. Sexto cum mr̃i filiorũ zebedei petenti ſeſſionẽ regni nõ rñdit ſibi pro ſe: ſed ꝑ filiis.Mat.zo.dicens neſcitis qd petatis:ipſoruȝ mẽtes agno cit. Septimo cũ ſcribe & phariſei eũ capere uoluerũt in ſermõe de tributo Ceſari dando uel ne. Mat.zz.Ieſus cognita eoꝝ neqtia dixit:ut darent que ſunt ceſaris ceſari & que ſunt dei deo. Octauo quãdo Luc.vii.pmiſit ſe per Magdalenaȝ tangi:pedes oſculari:ungi & abſtergi:phariſe⁹ dicebat itra ſe:hic ſi eẽt ꝓpha ſciret utiq; que & qualis eſt mulier que tangit eũ:cui dñus oñdit & qd cogitaret ſe cognoſcere: & a ſua ifidelitate reuocare.Nono.ut habet Lu.ix. qñ cogitatio itrauit in aplõs:qs eoꝝ uidereṫ eſſe maior : & Ieſus uidẽs cogitationes eoꝝ cordis: apprehẽdit puerũ & ſtatuit eum in medio eoꝝ &c.Decimo cũ Lu.xi. Inuitatus ad prandiũ a quodã phariſeo impurificatus intrauit. Phariſeus aũt cepit intra ſe reputans dicere. Quare nõ baptizatus eẽt añ prandiũ:cuius dñus uidens cogitationẽ dixit:uos phariſei qd̃ deforis eſt calicis & catini mũdatis:qd̃ aũt intus eſt uſum:plenum eſt rapina & iniqtate &c. Vndecimõ qñ cecũ illuminauit:& dixit ei.Fides tua te ſaluum fecit &c.Luc.xviii. Duodecimo oſtendit ſe cor agnoſcere qñ.Io.i. de Nathanael loquens ait:Ecce uere Iſraelita in quo dolus nõ eſt. Tertiodecimo qñ regulo q ipm deprecabaṫ ꝑ filio.Io.iiii.Eius cordis ifidelitateȝ uidens.Ieſus dixit. Niſi ſigna & ꝓdigia uideritis nõ creditis:& de filio ꝙ uiueret ꝑdixit.Quarto decio oñdit ſe totũ hoiem cognoſcere.Io.z.ubi dr̃ ꝙ multi crediderũt in noĩe eius: & ſeqtur.Ieſus aũt nõ credebat ſemetipſum eis: eo ꝙ ipſe noſcet oẽs:& ꝙ ei op⁹ nõ erat ut qs teſtimonium ꝑhiberet de hoĩe:ipſe.n.ſciebat qd eẽt in hoĩe. Quintodecimo qñ cognouit poſt cibationẽ quqȝ miliũ hominũ de quqȝ panib⁹.Io.vi. ꝙ uenturi erãt ut facerẽt eum regẽ:fugit.n.in montẽ. Sexto decimo oñdit cogitationes uidere:qñ muliere in adulterio deꝑhẽſa ſtãte corã eo: & ipſo digito ſcribente in terra.ſ.pc̃tã phariſeoꝝ:unus poſt aliuȝ receſſit.Io.viii. Decimo ſeptio qñ cognita itentiõe praua Iude ſcar.othis dixit ei.Io.i3.Quod facis fac citius.Decimo octauo qñ miſit Petrũ & Ioãnẽ ꝑ aſino.Mat.zi.ad preparãdũ in cenaculo ꝑ cena:& ſiſr in multis locis ſue sacratiſſime paſſionis:qũo ꝑuidit debere tradi in man⁹ pilati & gentiũ & ſic d' aliis.ut pȝ ituẽti in paſſiõe ſcã.Quib⁹ aliiſqȝ pluribus apparet dñm Ieſum xp̃m eẽ quendã candorẽ & ſplẽdorẽ ſingularẽ oĩa ituentẽ:& renes & corda ſcrutantẽ:& nuda eẽ omnia oculis eius:& oñter eẽ deum uerũ q omnia ſcit & nouit. Et ſic apparet breuiter declaratio prime partis huius cõformitatis. uidelȝ Ieſus candor ſignabilis.

¶ Secũda pars fruct⁹ & cõformitatis. xiiii. Frãciſcus indagator. Sequitur expõ.

Cum cõformitate ſexta parte ꝑma iſti⁹ ſecundi libri dictũ ſit diuinã eẽntiã oĩa repreſentare:oia cernere & uidere oibus ꝑſētialr̃ adeſſe: imo uerı⁹ loquẽdo oia ieſſe exiſtere.iuxta dcm̃ apoſtoli.Actuum.xvii. in deo mouemur uiuimus & ſumus: corqȝ humanuȝ ipſi ſoli ſit apertũ & notũ:ſitqȝ oipotẽs:hinc eſt ꝙ cordiũ ſecreta cui qñ & qũo uult põt referare.Sȝ qb⁹ decet ſic reuelare:& de facto qb⁹ fecit:Certe xp̃m ſequẽtib⁹ et decuit facere & fecit:dicente Aplõ.i.Cor.z.in fine.Nos ſenſuȝ xp̃i agnouim⁹:deeqȝ adherẽtib⁹ uoluntate dicẽte Aplõ.i.Cor.v.Qui adheret deo un⁹ ſp̃s cũ deo efficiṫ.Qua ꝑpter ut dicit Grego⁹.z.dialegoꝝ.Si aia ſic adherẽs deo:unus ſp̃s efficiṫ cũ deo:dei ſecreta nõ ignorat.Et ꝙ glorioſus pr̃ nr̃ btũs.F.xp̃m ſequtu⁹ eſt ꝑfectiſſime:eiqȝ toto corde inheſit & ope: ut pluries eſt oñſum:de⁹ cũ ſibi uniẽdo:& unũ ſpm ſecũ p transformationẽ faciẽdo ſenſum ſuũ eidẽ reuelauit:nõ ſolũ eũ faciẽdo ꝓphiam in cẽtuitu futuroꝝ lõge diſtãtiũ & diuerſoꝝ:ſȝ pluſquã ꝓphiam in cõſpectiõe cordiuȝ in hoĩe & abditoꝝ:put hec ſcda pars ꝓbare itẽdit cum dicit.Frãciſcus idagator.ſ.cordiũ a deo eſt fact⁹: & ſic eẽ multiplici ꝓbaṫ expiẽtia & documẽto.Primo ut dicit.iiii.pars legẽde maioris.qñ in curru igneo abſentatus a ſrib⁹ eiſdẽ apparuit traſformatus. De quo dcm̃ eſt cõformitate.3.hui⁹ ſcdi libri.parte.z. Scdo ſecreta cordis uidit cuiuſdã ſris q ſilentiuȝ ſũmo ſtudio ſeruabat adeo ꝙ nõ niſi p ſigna confereret. ut fructu.vi.huius ſcdi dcm̃ ẽ parte.z. & alibi. Tertio ſecreta cordis uidit ſris Leonardi de Aſſiſio ſocii ſui.Cum cõtigiſſet btũ.F.fatigatũ & laſſuȝ parumper aſſellũ cõſcẽdere. ut dcm̃ eſt.lib.i.parte.z.fructus octaui & alibi ſepi⁹. Quarto cogitationẽ ſris Mafei uidit ſocii ſui. tũc cum euȝ feciſſet in quodã triuio circũuolui.ut dcm̃ eſt alias

& maxime.fructu.viii.primi libri parte ſecunda. capitulo de fratre Maſſeo. Quinto cordis deſiderium perſpexit fratris Leonis ſocii ſui dum ad euadendū tentationem cuperet ſcriptū aliquod habere per manus beati Franciſci. ut alibi dictum eſt & maxime conformitate ſecunda libri ſecundi.parte ſecūda. Sexto beatum Franciſcum habuiſſe cordis cognitionē patuit in quodam fratre grauem temptationē patiēte: & de unguibus ſancti habere p euadenda temptatiōe optante:cuius cogitationē dū uidit beatus Franciſcus a dicto frē fecit ſibi forfices apportari : & unguibus inciſis & ſibi datis:a dicta temptatiōe illico fuit liber. Septimo q cordis cogitatio btō.F. fuerit nota:patuit in frē exñte in loco ſcē Marie de Angelis:q cū cogitaret aliq̄ cōtra frēm q eum offenderat deponēda:& ꝓpter hoc unꝰ de demonibꝰ q locū obſidebāt nec itrare poterant locū itroiens ad dcm̄ frēm acceſſit: qd btūs.F. cernēs monēs frēm de cogitatiōe mala: pnia ſuſcepta a diabolo liber remanſit.Octauo id ipm̄ de cognitiōe cordis a btō.F.Aſtruit fcm̄ cuiuſdā iuuenis de Luca:q cū ad btm̄.F.acceſſiſſet:& cū lachrimis peteret ut ipſū ad ordinē reciperet:btūs.F. cognoſcēs ipm̄ hoc ficte poſtulare acriter eū rephendit ut ↄformitate.vi. huiꝰ ſecūdi dcm̄ eſt.Nono ad p̄fatoꝝ cōfirmationē accedit illud de quo fructu preallegato & alibi ēt dcm̄ eſt de duobꝰ fribus q de lōginqs partibꝰ ad eum in loco de grecio exñtē ꝓ bñdictiōe ab ipſo obtinēda prexerūt. Decimo p̄fatis fidē facit tēptatio fris Ruffini qua deceptus erat a diabolo de p̄deſtinatiōe.Quam btūs.F. ſpū agnouit & ſalubri remedio occurrens ab oī falſa opione diaboli:ipm̄ frēm liberauit: put dcm̄ eſt libro pmo cōformitate.viii.parte.z.in tractatu de ꝓuincia ſcī.F.Vndecimo ad iam dicta accedit.De frē Ricerio de quo dcm̄ eſt cōformitate.viii.libri pmi. parte.z. in tractatu de ꝓuincia Marchie.Et cōformitate.vi.huiꝰ ſecūdi libri.Et de quo noīe tacito ponit.xi.pars legende maioris: qui temptatione uehementiſſima preſſus a beato.F.fuit benigniſſime liberatus.uide ibi. Duodecimo p̄miſſis ſuffragaꝰ qd habeꝰ in duodecima parte legende maioris:cuidam enim ſacre theologie magiſtro uerbum expoſuit ezechielis. Si nō annunciaueris impio &c.& eidem magiſtro plura ſupuētura prenunciauit: & cum ille dubitaret:ad fidem ei faciendā quoddam conſciētie ipſius patefecit ſcrupulum:quod nulli uiuenti apperuerat:quod & mirabiliter explicauit:& ſalubriter conſulendo reſecauit. Inſuper prefatus ſicut domini famulus Franciſcus ei predixit:ſic & finaliter conſumauit.Multorum aliorū exemplis poſſet euidenter deduci beatum Franciſcum cordis ſecreta uidiſſe. De quibus dictū eſt conformitate ſexta huius ſecundi libri:ſed ſufficiāt iam dicta.Ex quibus apparet declarata ſecūda pars huius quartedecime conformitatis:uidelicet Frāciſcus cordium indagator.Ad laudem Dñi nr̄i Ieſu xp̄i. Amen.

¶Fructus quintuſdecimus ſecundi libri: & uigeſime ſeptime cōformitatis in ordine.Ieſus rex uenerabilis.: Franciſcus excitator. Expō prime partis:uidelʒ. Ieſus Rex uenerabilis.

IN p̄cedēti cōformitate ſuccinte de deitate dñi nr̄i Ieſu xp̄i q̄dā ſunt dicta . Reſtat ↄñter uidēdū de duobus.uʒ. De dignitate Xp̄i in eē hūano:& de quodā effectu diuino.uʒ.ueneratiōe diuīa:& mētiū hūanarū ad ipſiꝰ honorationē & laudē.Penes qd ſcdm̄ accipiēda eſt cōformitas bti.F.ad dñm Ieſū xp̄m.¶Saluator.n.nr̄ Ieſus xp̄s:ſic ſcdʒ diuinā naturā deꝰ cōprobaꝰ:ſic ſecūdū aſſumptā naturā:rex oīs terre ueraciter acclamaꝰ. Ipm̄.n.ſcdm̄ talē naturā futurū regē:añ eiꝰ ortū ſcā ſcriptura p ora ꝓpharū acclamauit : ut patet. Primo p Dauid.p̄s.lxxiiii. Deus aūt rex nr̄ añ ſecula: opatꝰ eſt ſalutē in medio terre:& in p̄s.lxxi.Deꝰ iudiciū tuū regi da &c.De cuiꝰ regno dr̄ euidēter p Iſai. ca.33.Dñs legiſer nr̄.dñs iudex nr̄.dñs rex nr̄:ipſe ueniet & ſaluabit nos.Per Iere.ca.23. Ecce dies ueniunt dicit dñs: & ſuſcitabo Dauid germē iuſtū & regnabit rex &c. Per Oſee.ca.3.dies multos ſedebūt filii Iſrael ſine rege & ſine pncipe:& ſeq̄.Poſt hec reuerteꝰ filii Irael:& q̄rent dñm deū ſuū:& Dauid regē ſuū &c. Per Zach.ix.Ecce rex tuꝰ uenit tibi māſuetꝰ &c. Per Ezech.xxxvii.Rex unꝰ erit oībꝰ impans &c.Inſuper cū deꝰ Dauid ꝓmiſerit dicēs de fructu uētris tui ponā ſup ſedē tuā: & cum ipſe Ieſus Meſſias fuerit filiꝰ Dauid: Rex ergo fuit.In ſuo uero ortu q rex fuerit uocatus:pʒ.Nā eo nato magi uenerūt Ieroſolimā q̄rētes & dicētes:ubi eſt q natꝰ eſt rex iudeoꝝ?In uite pceſſu uocatus eſt rex.Per Natanael.Io.pmo dicētē. Tu es rex Iſrael.Per Pilatū.Luc.zi. hic eſt Ieſus Nazarenus rex iudeoꝝ.Per turbā q̄ uoluerūt eū pmo facere regē.Io.vi.& ſcdo.In die palmarū eūtē in Ierlʒ. Turba.n.ei obuiā uadēs clamabat:Bñdictꝰ rex q uenit in noīe dñi &c.Luc.xix.& Io.iz.Sic ergo tā ꝓmiſſis ꝓphetaꝝ:q̄ uocibꝰ alioꝝ dñs nr̄ Ieſus xp̄s rex eſt:imo ut dicit Apoc.xix.eſt rex regū & dñs dñantiū: nō ſolū q deꝰ q eſt rex oīs terre:ſʒ ēt q hō.Et tāto ueriꝰ dñs mūdi:q̄to p̄ aliis hoībꝰ magis fuit ↄformis Ade in ſtatu inocētie:cui a deo dñiū mūdi traditū eſt.Nā omnia ſubieciſti ſub pedibꝰ eius:Oues & boues &c.p̄s.viii. Quia ergo ipſe xp̄s eſt rex iuſticie:cuiꝰ gñationē enarrare nemo pōt:decebat mūdo ſolēniter ꝓmulgari: ante xp̄i deceſſū a mūdo:& ſic eē factū dicit Io. euāgeliſta.c.iz.q turba multa q̄ conuenerat ad diē feſtū: acceperūt ramos palmaꝝ: & exierūt obuiā ei clamātes. Oſana bñdictꝰ q uēit in noīe dñi rex Iſrael.Sʒ añ oia hi emergit quoddā dubiū.Cū ſaluator nr̄ & ſi eēt rex: q tñ regnū ſuū nō erat de hoc mūdo·īſup cū fugerit qñ turba ibat ad faciēdū eū regē.Io.vi. ac ut humilis oēm gloriā fugerit:cur morti ꝓximꝰ acclamari uoluit rex:& ut rex ſic magnifice honorari?Rñdetur q hoc egit.Primo ut ſe oñderet illū eē:cui honor oīs & reuerētia debeꝰ.Cū.n.dicat btūs Auguſt.v.de ciuitate dei. Gloriā & honorē uirtus ſeq nō dʒ: ſed ipſe uirtutē:& Ariſto.pmo ethicoꝝ dicit. Quod honor eſt exhibitio

quod xp̄i ſit rex nr̄.

reuerētie in teſtimoniū uirtutis. Quapropter ſciendū
eſt:ꝙ antiquitus ut p̱z ex ſcriptura & nūc ēt honor &
reuerētia exhibetur primo uictoribus. p̱z ſcriptura de
Dauid.i.Re.xviii. Cui poſt uictoriā habitā Golie:ob
uiā mulieres & alii exierūt cū choris & timpāis cantā
tes. Saul pcuſſit mille & Dauid decē millia. Sic & an
tiq romāi maximū honorē uictoribꝰ exhibebant: p̱
ut Valerius dicit.libro.z.Rubri.de iure triumphandi:
& hac de cauſa debebatur xp̄o honor: & tāto maior
q̄to nō cū homine: ſꝫ cū diabolo & p̄ncipe lucifero in
deſerto pugnauit & uicit.ut habeť Mat.iiii. Secundo
honor fiebat & fit preſidentibꝰ & rectoribus:ſicut im
peratoribꝰ & regibꝰ:& ſic de aliis.ſecūdi Re.xvii.ha
beť ꝙ Miſboſeth regem Dauid adorauit. Silr̄ Berſa
bee & Nathan p̱ph̄a.3.Re.i. Holoferni ēt p̄ncipi mi
litie regis Aſſirioꝝ oēs ibant obuiā:excipientes eū cū
choris &c̄.Iudith.z.Alexandro Macedoni. Iadus ſa
cerdos indutus pontificalibꝰ: cū ſacerdotibꝰ obuiam
exiit extra ciuitatē:& honorauit eū:ut ponit magiſter
in hyſtoria ſcolaſtica. Romani ēt multū honorabant
magiſtratus ſuos & cōſules:ut dicit Valerius: & exēpla
ponit.libro.z.rubri.p̄ma.ut.n.dicit ibidē.uirtutū uber
rimū alimentū eſt honos. Inſuper errigebāt ſtatuas au
reas:& honorē annuatim exhibebant: ſic.n.fieri dicit
idem Valeriꝰ.libro.iiii.rubri.p̄ma de moderatiōe. Iſta
de cauſa honor xp̄o d; dari:ꝙ ipſe eſt rex regū & dn̄s
dn̄antiū.nā eſt rex glorie.p̄s.viii. & ſibi data ē oīs po
teſtas in celo & in terra.Matth.ultimo. Tertio honor
exhibeť medicis.Ecci.3i.honora medicū p̱pter neceſſi
tatem:illū.n.creauit dn̄s.ualde.n.medici ſolēnes anti
quitus ſunt honorati.ut p̱z de Hypocrate. Auicenna.
Galieno &c. imo Eſculapiꝰ medicus tranſlatus eſt ab
antiqs paganis in numerū deoꝝ:ut p̱z ex chronicis ro
manoꝝ. Hac de cauſa dn̄s ieſus xp̄s honorari debuit:
qui fuit ſummus medicus & aīarū & corpoꝝ:ſolo uer
bo oia ſanando:ut.n.dicit btūs Petrus. Actuū.x. Ieſus
tranſiit bn̄faciēdo & ſanando oēs oppreſſos a diabo
lo &c̄. Quarto honor dať ſacerdotibus:de cuiꝰ hono
re habeť Deuterono.xvii. Nō ſolū in aliis oportebat
ſacerdotē honorare:ut p̱z in libro Leuitici p̱ totū: ſed
ēt eius ori obedire: Cuius impio ſi inobediēs quiſquā
eſſet repertus:occidebať ut p̱z ibideꝫ.z.Re.vii. diciť.
Quod filii regis erant ſacerdotes.i.digniores. Cōſtan
tinus mūdi monarcha btūm Silueſtrū papā adeſtrauit
per urbē.ut habeť in ſuo teſtamento. Iſto reſpectu ho
nor eſt xp̄o exhibēdus: q eſt ſacerdos in eternū ſecun
dū ordinē Melchiſedech.ut dicit.p̄s. Qui nos fecit ſa
cerdotes deo pr̄i. Apoc̄.3. Quīto honor p̄bebať pn̄bꝰ:
hoc oñdit uetus teſtamētū. Exodi.zo.honora patrem
tuū &c.imo mortis pena infligebať oppoſitū facienti
bus. Idip̄m oñdit nouū teſtamentū. Mat.xvi. Ioſeph
obuiā pr̄i Iacob iuit:& eū adorauit. Geñ.xlvi. Silr̄ ſa
lomon iuit in matris occurſuꝫ:& eā adorauit.3.Re.z.
Valerius.libro.v.rubri.iiii. De pietate erga parētes &
fratres & patriā:de honore parentū plura ponit exem
pla. Hoc oſtendit xp̄s ſuo exēplo·qui ſedens inter do
ctores interpellatus a mr̄e fili qd feciſti nobis ſic &c.
Luc̄.z.relictis doctoribꝰ deſcēdit cū illa:& erat ſubdi

tus illi. Hac de cauſa xp̄o honor & reuerentia eſt dan
da·ꝙ ipſe eſt pr̄ noſter q eſt in celo. Ipſe eſt pr̄ tuus q
poſſedit & fecit & creauit te. Deutero.3z. Sic ergo ꝙ
xp̄s eſt deꝰ cui honor:eſt uictor. Imp̄ator & p̄nceps. q̃re xp̄us
Medicus. Sacerdos & pr̄. honor ipſi exhibendus eſt: uoluit i hi
q̃re & id ſibi uoluit ante mortē ſolēniter impēdi & da mūdo ho
ri. Secundo uoluit dn̄s Ieſus honorē ſic ſibi dari:ut p̱ norari.
phetia Zacharie quā poſuit.Mat.zi.impleret. Dicite
filie Sion ecce rex tuus &c̄. Tertio Ieſus ſic honorari
ſe permiſit:ut ꝙ honor deo omnis eſt dādus:& idip̄m
poſt deum regie dať dignitati: erat decēs ut ſicut xp̄s
in ſui exordio ab omni creatura.ut dcm̄ eſt conformi
tate p̄cedenti:eſt deus inclamatus: ſimilr̄ & rex:dicen
tibus magis:ubi eſt qui natus eſt rex iudeoꝝ. Mat.z.
ac in fine uite ſue ſilr̄ eſt oſtēſus deus creaturarum at
teſtatiōe:& Centurione dicēte uere filius dei erat iſte:
ſic etiam & rex ſcribēte Pilato ſup crucē. Ieſus nazare
nus rex iudeoꝝ. Io.xix. ſic etiam in medio uite ſue:deꝰ
declaratus eſt ſignis & miraculis.ut dcm̄ eſt cōformi
tate p̄ma hūiꝰ ſecundi libri:& dicēte Ioanne baptiſta.
Io.p̄mo. Teſtimoniū perhibeo qm̄ hic eſt filiꝰ dei:&
dicēte Petro.Mat.xvi. Tu es filius dei uiui: ac ēt rex
dictꝰ eſt a Nathanael.Io.primo. Tu es rex Iſrael:ſic
ante eius mortem ſolēniter auctēticari decebat: ut ue
rus deus eſſet & rex qd̕ ēt factum eſt. Deus.n.oſten
ſus eſt in Lazari quatriduani mortui reſuſcitatiōe: ac
in turbe cōmotione ad ſe ſic honorandum:& acclama
tione. Rex uero declaratus eſt ſolēni turbe acclama
tione dicētis:Benedictus qui uenit in nomie dn̄i: rex
Iſrael.oſana in excelſis.ſimul rex & deus tali ſupplica
tiōe. Oſana rex &c̄. ac pompatico honore. Quarto ſic
uoluit honorari ut ſue mortis improperiū quātū eſſet
dignitate penſata declararetur. Quinto ſic uoluit ho
norari:ꝙ qd̕ ſolēni titulo Pilatus erat ſcripturus: per
ipſos iudeos uoluit opere teſtari & uoce ꝯfiteri. Sex
to ſic complacuit honorari: ut uelamē non remaneret
iudeis ſuper incredulitatē ipſorum· ꝙ ipſi & pueri cla
mabant oſana in excelſis. Septimo ſic Dn̄o acceptum
fuit honorari:ut quantū eſſet pct̄m iudeorū dādo ei
dem mortē declarareť: ꝙ quē duxerunt cū tāto hono
re & deum p̱rōſerant:demum occiderunt. Octauo
id expetiit ut oſtenderet ꝙ non uenit ad mortem cum
timore & occulte:ſed cum gloria & aperte & in pote
ſtate ſua erat mori quando uolebat. Nono ſe honora
ri uoluit ut diſcipuli ſui aliquam ſingulareꝫ glorifica
tionem ipſius cernentes:minus in eius turbarenť mor
te:& ſurrecturum procul dubio ſperarent. Decimo ſic
honorari ſe decreuit:ut oſtēderet ꝙ regnuꝫ mundi qd
per creatricem potentiā ſuum erat: Iterū per uirtutum
merita obtinuerat. Vndecimo ſic periit honorari:ut ſi
cut paruulis & mediocribus in uiuēdo prebuerat uir
tutum exēpla:ſic magnis & regibꝰ qualiter in ſuis ſta
tibus ſe gererent perfectionis daret documēta.uꝫ. p̱
funde humanitatis. nō equitādo nec in curru aſcendē
do:ſꝫ aſinando.ſ. ſuper aſinum & eius pulluꝫ. Duode
cimo hoc egit ſaluator ut oſtenderet ſe ueraciter deū.
qd̕ patuit nō ſolum futurorū inſpectiōe:& cogitatio
nis agnitione:quādo duos Apoſtolos: miſit ad ſoluen

dum aſinam & pullum:& de uerbis dicendis dño:ſed in cõmouendo corda hominũ quãdo & quomodo uoluit. Iudeos.n.uolẽtes eum occidere:ad ſe ſuſcipiendũ cu3 tanto cõmouit honore. Et nota ꝙ que fiunt in ſuſceptione regũ aduenientiũ:oĩa xp̃o facta ſunt. Primo .n.precurſores pmittunt ad aduentũ nunciandũ. Ieſus duos diſcipulos miſit. Secũdo quo ad eqtaturã & eius ſubuectiõnẽ neceſſaria diſponunt. Sic apoſtoli fecerũt aſinam ſoluẽtes & pullũ & ſuis pãniculis ornauerunt. Tertio a ceru reuerẽter ſuſcipitur & feſtiue: ſic factũ eſt xp̃o: q turba cũ ramis palmarũ & oliuarũ obuiam eidẽ pceſſit. Quarto uoce extolliẽ dignatiue: ſic chriſto turba que precedebat & que ſequebaẽ clamabat oſana &c. Sic ergo apparet quare Dñus Ieſus X p̃us ante mortis terminũ:ut rex uoluit honorari pclamari & approbari. Quo eẽ precedentibus apparet non ſolum ipſum eſſe deũ deorũ:ſed regẽ regum & dñm dominorũ. Et quia ſub tãto dño & ſi ſimus natura & gubernatione: per grãm tamẽ optare debemus ſubeſſe. Si hec cupimus:que geſta ſunt in hac de qua ſpeciali ter locuti ſumus xp̃i honoratiõe a turba & pueris hebreorũ:circa X p̃um operãtes:ſub eius ſpãli regimine incunctãter erimus. Ipſi enĩ ſummo regi ſi ſubeſſe ueraciter deſideramus:debemus primo cu3 turba ad ſui preſentiã accedere: ad quã certe accedimus ſi toto deſiderio eius pñtiã nobis adeſſe optamus: & affectu inuitamus:dicẽdo cũ propheta. Quãdo ueniam & apparebo ante faciẽ Dñi. Ne pertrãſeat queſo Domin⁹ meus ſeruũ ſuũ. Gene.xviii. Et Moiſes dñi preſentiã ſemper optabat:ut cu3 populo ſuo ſemper incederet. Secundo debet libenter in loco ubi xp̃us eſt morari.ſ. Betphage Bethanie & in mõte Oliueti: quia tria debet hẽre. Primo os cordis deo aperire p ipſius ſincerã dilectiõnẽ:& ſic eſſe in Betphage: que domus oratio nis interpretaẽ. Secũdo miſeriã preſentis uite attẽdere afflictiue:& tunc eſt in Bethania. Tertio dei pietate3 & dulcedinẽ agnoſcere:& ſic manere in monte Oliue ti:que tria ad ſeruide X p̃um ſuſcipiendum inducunt. Tertio cum duobus diſcipulis debet ad X p̃um redire:ut in eo ſit recta intentio & ſic pergit cum petro:& omis duplicitatis dimiſſio:ſiue ſui ad ſe reuerſio:& ſic uadit cum alio diſcipulorũ. Que duo mirabiliter dño Ieſu placẽt:ut oſtẽdit ipſe in euãgelio. Quarto ad ip̃m dñm duo iumẽta debẽt deferre & ducere:quia ſenſualitate3 in pullo:& rationẽ nõ ſub appetitu ſenſuali ligata3 in aſina:xp̃o offerre.ſ.ſe ſeparando ab appetitu terrenorũ per eoru3 abnegationẽ perfectam. Quinto ad xp̃i ſeſſionem ſe preparare:ſed quomodo? certe ut ſit iumentum ratione ſimplicitatis: ratione carnis mortificationis:ratione humilitatis & ratiõe operoſitatis. Sed ut xp̃s poſſit deſuper ſedere: debet habere ueſtẽ apoſtolicam:& ipſa ſe cooperiri: Aliter xp̃s non ſedet deſuper. Veſtis apoſtolica imitatio eſt apoſtolorũ quo ad uitam & doctrinam:quia diſcordes a ſuis diſcipulis uita & doctrina:nũqua3 xp̃s inhabitare dignatur. Veſtis etiam põt itelligi nitor puritatis ſiue honeſtas conuerſationis.iuxta illud Apocali.xvi. Beatus qui cuſtodit ueſtimenta ſua &c̃. Sexto debet ſuper ſe xp̃um ponere & ferre:quod fit cum homo iugu3 xp̃i ſuſcipit abnegãdo ſe a ſe totaliter:tollitq3 crucẽ mortificationis:& poſt xp̃um incedit operibus uirtuoſis. Septimo in terra ueſtimẽta ſternere debet: quia omnẽ ſpem debet ab omni alio pter quã a domino abicere & remouere. Octauo ramos deferre palmarũ & oliuarum. In palma animi conſtãtia:in ramis oliuarũ pietatis opera deſignata:& flores.i.bone fame odores:obuiam Domino in manib⁹ debẽt deferri. Nono debet cedere ramos de arboribus & in uia ſternere: ut bona opa que fiunt in arbore bona:pala3 fiant ſola proximi edificatione. Decimo turba clamando precedat & ſequatur: quia uires interne & externe ad ipſum X p̃m totaliter conuertanẽ: ut nihil aliud cogitẽt & optẽt niſi ipſum. Prefata ergo peragẽdo benignus Dñs rex noſter quẽ optamus & deprecamur ſuper nos regnare:ad nos uenit & uelut ſuper pullum & aſinã ſuper nos aſcendit. Quo adueniẽte & ſuper nos per gratiã reſidente: apparet primo ꝙ ipſe eſt rector noſter & gubernator: q rex. Secundo adamator noſter:quia tuus. Tertio noſter adiuuator:quia uenit tibi. Quarto dulcis habitator:quia manſuetus. Quinto ſenſualis trãquillator:q ſedẽs ſuper aſinam & pullũ eius. Sed ad eius in nobis ſeſſionem & per gratiam corregnationẽ: homo noſter multa bona habet. Primũ quia mortificatur. ſedet enĩ ſuper pullum & aſinã. Secũdo intrat ipſe Ieſus Ieroſolimam.i.ad habitandũ animã:& tunc ipſa anima efficitur Ieroſolima.i.pacifica: quia ab omni ſtrepitu mundanorum quietata & dei pacifici habitaculũ efficitur. Tertio clamat anima:quia ad deũ tota conuerſa:nouo affectu ad ipſum excitatur. Quarto dicit oſana filio Dauid &c. Quia pmo regratiatur filio Dauid. Secundo benedicit deum in cunctis operibus & ſpecialiter ſue ſanctiſſime liberatiõis. Tertio deprecatur ut ſue anime ſit nunc & ſemper oſana.i. dominus ſaluãs in excelſis. Quibus bonis q̃ bonũ ſit ſub tali rege xp̃o eſſe militare uiuere & ſtare:patet ex predictis. Ex ia3 dictis apparet:quare Dominus uoluit tanto honore: utpote regio ante mortem exaltari. Et apparet ꝙ non ſolum eſt deus & rex:ſed etiam excitator mentiu3 ad ſui reuerentiam & honore3:quando quomodo & ubi ſue omnipotenti placet ſapientie & uirtuti. Cui ſit honor & gloria nunc & ſemper. Et ſic patet ꝙ ipſe eſt Ieſus rex uenerabilis: & ab omni creatura honorabilis: prout dicit prima pars preſentis conformitatis. Et nõ ſolum premiſſa atteſtantur Domino Ieſu honorẽ exhibitum ut domino & regi uniuerſorum:ſed id ipſum aſtruit turbe maxime poſt ipſum inceſſus: ut patet in euangelio: que nec propter prolixitatem itineris nec aſperitatem loci omiſit ab eius ſequela. Commotio ciuitatũ & ſpecialiter Ieruſalem ad quas accedebat. Ciuium omnium ciuitatum progreſſus in obuiam eius3 ac totius mundi poſt ipſum concurſus ut dicebant iudei. Ioannes.xii. Ecce totus mundus uadit poſt ipſum. Quare ipſius ſolius eſt de creatura ſua facere quod ei dem libet: commouere honorare ſe & que ſibi placent perficere: cum in eius ditione ſint omnia nunc & ſemper Amen.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Secūda pars. Fructus.xv.& ↄformitatis : &.xxvii. in ordine. Franciſcus excitator. Expō.

EX iam dictis in prima par
te huius conformitatis ap
paruit ꝙ honor reuerētia
& ſubiectio debet primo
deo. Secundo principibus
regibus & ſimilibus. Ter
tio uictoribꝰ. Quarto me
dicis. Quinto ſacerdotibꝰ.
Sexto patribus: nec nō &
aliis pluribus : & ſi de eis
non ſit ibi dictuꝫ: uideliꝫ doctoribus.i.Thimo.v.pre
ſbyteri duplici honore honorādi ſunt : maxime qui la
borāt in uerbo & doctrina. Bonū operātibus. Roma
noꝝ pmo. honor & pax omni operāti bonum. Patien
tibus pro nomine Domini. Philippē.z. dicit Apoſtolus
eiuſmodi cuꝫ honore habetote: quoniā uſqꝫ ad mor
tem propter opus Xp̄i &c̄. Prophetis. Dani.iꝫ. Senes
dixerunt ut ſederet inter eos: dicentes deus dedit tibi
honorē ſenectutis. Rectoribus. Ecci.v. In medio fra
trum rector in honore &c̄. Dei templo: ut patet ſecun
di Machabeo.3.&.iꝫ.& ſic de aliis : prout patet in ſa
cra ſcriptura. Et cuꝫ ipſe deus dicat.i.Reg.z. Quicū
qꝫ honorificauerit me: glorificabo eum: hinc eſt ꝙ do
minus deus honorat ſanctos ſuos in prefatis cōditio
nibus poſitos. Sancti eniꝫ ſunt dii non natura: ſed imi
tatiōe.pſal.lxxxi. Ego dixi dii eſtis. Et dn̄s dixit Moi
ſi. Exodi.vii. deum te conſtitui Pharaonis. Principes.
pſal.xliiii. Conſtitues eos principes ſuper omnem ter
Sācti uiri ſunt reges — ram. Reges.xxvi.moral. dicit Gregorius. Sancti uiri
ſcripture teſtimonio reges uocantur: quia prelati cun
ctis motibus carnis: modo appetitum luxurie frenāt:
modo eſtum auaritie temperant: modo gloriam decli
nant: modo ſuggeſtiones liuoris obruunt: modo igneꝫ
furoris extinguunt. Reges ergo ſunt: quia temptatio
num ſuarum motibus non conſentiendo ſed regendo:
preeſſe nouerunt. Et proſper dicit. Nō caret regia po
teſtate: qui nouit corpori ſuo rationabiliter imperare.
Victores de diabolo carne & mundo. Hebreo.xi. San
cti per fidem uicerunt regna &c. Medici ſcꝫ animaruꝫ
& corporuꝫ. Iſti ſunt de quibus.pſal.lxxxvii. dicit. Me
dici ſuſcitabunt & confitebuntur tibi. Sacerdotes cor
pus & animam deo offerētes. In his ſecūda mors po
teſtatem non habet: ſed erunt ſacerdotes Chriſti. Pa
tres filios ſpiritualiter uita generando & exēplis.pſal.
xliiii. Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii &c. Docto
res mundum lingua naturali .ſ. uita & operibus cun
ctos docendo: ut dicit Gregorius. Bonum operantes.
iuxta documentum Chriſti. Io.vi. dicentis. Operami
ni non cibum qui perit : ſed qui permanet in uitam
eternam. Incōmoda pro nomine Domini portantes di
centes cum Apoſtolo. Actuum.zi. Ego non ſolum alli
gari ſed & mori paratus ſum ꝓ nomine Domini. Pro
phete. Quoſdam enim ſanctorum dedit prophetas.
Quoſdam Apoſtolos. Ephe.iiii. Rectores & guber
natores eccleſie dei dicente Apoſtolo. Actuū.zo. Spi
ritus ſanctus poſuit regere eccleſiam. Dei templū ſe
cunde. Corinth.vi. uos enim eſtis templum dei uiui di
cit Apoſtolus ſanctis omnibus. Sācti ergo diuina gra
tia prefatis conditionibus inſigniti: nō inmerito cōmo
uerūt mundū ad ipſorū reuerētiam & honorē: ſicut de
pluribus recitat btūs Gregorius in libro dialog. & nō
ſolum fideles: ſꝫ etiā infideles: ut patet ibidem. Sic etiā
de multis habetur in libris de uita patrum : ſicut de
Antonio Ilarione : & de aliis pluribus. Sic ergo quia
ipſi ſancti deū ſummo ſtudio honorauerūt: deꝰ in con
ſpectu regum & populorum eos honorauit & glorifi
cauit: ſicut patet de Moiſe in conſpectu Pharaonis &
ſeruorum eius: de Daniele & ſociis: & ſic de aliis. Ad
propoſituꝫ. Cum beatus Franciſcus diuina gratia fue
rit deus ſequela & immitatiōe: quia uita eius uita fu
it Domini noſtri Ieſu Chriſti & Apoſtolorum : prout
regula dicit: & Nicolaus papa tertius aſſerit in regule
declaratione. Princeps inclitus baiulans ſignuꝫ rega
le. ut dicit papa Gregoriꝰ nonus in proſa que incipit.
Caput draconis &c. Ductus a deo patre filio & ſpiri
tu ſancto in munduꝫ: ut eſſet princeps noue militie Ie
ſu Chriſti: in ſuo corpore ferendo ſigna ipſius ſaluato
ris: ac tres acies contra mundum carnem ordinaret &
diabolum proboruꝫ militum: ſicut in tribus ordinibus
ab eo inſtitutis apparet. Princeps inquit Frāciſcus ſuꝫ
exercitus Domini. Ioſue.v. Rex ſui corporis ſub ra
tione gubernatione & regulatione : Rigidus enim in
diſciplina: ſuper cuſtodiam ſuam inuigilabat aſſidue:
motuſqꝫ ſenſuales ſtricta frenabat modeſtie lege: ut
& domeſticum ſibi hoſtem perfecte ſubiceret & car
neꝫ ſubiectā ſpiritui ueraciter poſſideret. ut dicit quin
ta pars maioris legende. Victor cum demonibus ma
nu quaſi pugnādo ad manum: longaqꝫ precum inſtan
tia a ſe uictorioſe & ab aliis profugauit: prout ſupe
rius conformitate nona huius ſecundi libri eſt dictuꝫ.
Carnem auſteritate. ut dicit quinta pars legende : &
munduꝫ eius perfecto contēptu. ut dicit ſeptima pars
legende ſuperando. Vnde ipſe pōt dicere illud. Io.vi.
Ego uici mundū. Medicus. O quātos ſuis exēplis elo
quiis & conſiliis ſanauit a uiciis ut uerus medicus:
& liberauit ad ſanitatem corporis & anime perfectaꝫ
reducendo. Latrones conuertit ad Chriſtum. Infide
les Reges Principes & mundi potentes. ut dictuꝫ eſt
cōformitate octaua primi libri. Et ꝙ uerus fuerit me
dicus anime : patuit in milite qui ipſum ad prandium
inuitauerat: cuius mortem preuidendo & predicendo
fecit confiteri & armari ad mortē ſuſcipiendam: ut ſa
nitate percepta anime : ad ueram ſalutem perueniret:
ut dicit quinta pars legēde maioris. Exempla alia gra
tia breuitatis dimitto. De quibus dictum eſt confor
mitate prima huius ſecundi libri. ubi oſtēſuꝫ eſt quo
modo beatus Franciſcus fuit uerus medicus ſanando
infirmitates corporis & anime : unde ipſe eſt medicus
Chariſſimus. Colloſen.iiii. Sacerdos non ordine: quia
nunquaꝫ uoluit eſſe ex humilitate: & ſi fuerit diaco
nus: Fuit tamen ſacerdos ſui domino oblatione. Nam
dicente domino ſibi in monte Aluerne : ut aliquid ſibi
offerret: reſpōdit domine tu ſcis ꝙ nihil habeo quod
dem tibi: omnia.n. dereliqui : ſed & corpus & animaꝫ

dedi tibi:ut eniꝫ dicit nona pars legende maioris: non
habebat aliud pauper Chriſti niſi duo minuta : cor-
pus.ſ.& animam que poſſet liberali charitate largiri.
Sed hec propter amorem Chriſti ſic offerebat conti-
nue : ut quaſi omni tempore per rigorem ieiunii cor-
pus:per ardorem deſiderii ſpiritum imolaret:exterius
in atrio ſacrificans holocauſtum:& in templo interius
concremans thimiama.hic eſt ille ſacerdos quem ſibi
ſuſcitauit dominus.pmi.R.c.z.Pater. Quot enim ge-
nuit filios patet manifeſte in fratribꝰ ſororibus & con
tinentibus:de quibus dictum eſt libro primo confor-
mitate octaua: & patet hodie in fratribus ſuis per or
bem diſperſis : & perſonis deuotis ad ipſum & ſuum
ordinem deuotione feruida copulatis.In beato Fran-
ciſco impletum eſt illud;Gene.iz. pater eris multaruꝫ
gentium .i. grecorum latinorum & aliorum : ut patet
clare hodie in fratribus minoribus diuerſarū gentium
& nationum . Genuit enim in Chriſto filios & filias.
Gen.v. Doctor. ut eni dicit quarta pars legende ma
ioris non in doctis humane ſapiētie uerbis:ſed in uir-
tute ſpiritus anuncians regnū dei.Et duodecima pars
dicit.Erat enim uerbum eius uelut ignis ardens: pene
trans intima cordis : omniumqꝫ mentes admiratione
replebat:cum non humane inuentionis ornatum pre-
tenderet: ſed diuine reuelationis afflatum redoleret.
Erant enim eius eloquia . ut dicit tertia pars legende
maioris.non inania nec riſu digna: ſed uirtute ſpiritus
ſancti plena:medullas cordis penetrantia:ut & in ue-
hementem ſtuporem audientes conuerterent: & ob-
ſtinatorū mentes eficacia uirtuoſa molirent.Ipſe enim
fuit doctor gentium in fide & ueritate.pme.Thimo.
ſecundo.Recte operans bonum:beato enim Franci-
ſco dedit hanc gratiam deus in ſpeciali: ut ſemper bo
num cogitaret diceret uel ageret. hec eſt illa arbor bo
na que facit bonum fructum.Matth.vii.Mortem pro
Chriſto libenter ſuſcipiens . Ter enim ut mori poſſet
martir:partes aggreſſus eſt adire infideliū:nā per mar
tirii palmam deo ſe offerre ſumme peroptauit. Multa
etiam a ſaracenis perpeſſus eſt mala uincula carceres
inedias & percuſſiones : ut dicit nona pars legende
maioris. unde beatus Franciſcus poterat dicere illud
Philippen.i.Mihi uiuere Chriſtus eſt & mori lucrum
Propheta.Nam ſpiritum propheticum habuiſſe in ſu
perioribus cōformitatibus ſexta & nona huius ſecun
di libri patet.hic enim eſt propheta & cordium inſpe
ctione plus q̄ propheta.Matth.xi.Rector. ipſe enim
fuit primus generalis miniſter ordinem regens mino-
rum:queꝫ quomodo regulauit. patet ex regula ſibi di
uinitus reuelata. Quomodo rexerit patet ex diſcipu-
lis ſanctis & ſociis quos habuit . De quibus dictum
eſt conformitate octaua primi libri . Ipſe enim fuit re
ctor fratrum:ſtabilimentum populi.Eccleſiaſtici.xlix.
Domus & templum dei : patet quia in ipſo preceteris
Chriſto complacuit eſſe & commanere:ſua ſtigmata ſo
li ſibi dando & ſe ſibi cōfigurando:ut uidit frater Leo
in Charta que de celo deſcēdit ſuper caput beati Frā
ciſci ubi ſcriptum erat.Hic eſt gratia dei. quare & do
mus dei fuit & templū.Quia ergo beatus Franciſcus

preſatis conditionibus inſigniter extitit decoratus: &
Domini Ieſu gloriaꝫ queſiuit in omnibus & pre om-
nibus : Hinc eſt ꝙ Dominus cum gloria extollens &
honore:a cunctis hominibus quocūqꝫ pergebat uo-
luit honorari.ut enim dicit ſecunda pars legende ma-
ioris. Omnis etas omniſqꝫ ſexus properabat hominē
nouum mundo celitus datum & cernere & audire.
Aderat quidem ſeruo ſuo Franciſco ad quecūqꝫ per-
geret is qui eum unxerat & miſerat ſpiritus Domini:
& ipſe dei uirtus & ſapientia Chriſtus:ut ſane doctri
ne uerbis affluer et:& magne potentie miraculis cor-
ruſcaret. Cōmouebat beati Franciſci acceſſus ad que
cunqꝫ loca pergebat homines tam uiros q̄ mulieres:
taꝫ paruulos q̄ maiores: & beatum ſe putabat qui eū
poſſet tangere uidere & audire:quod pluribus modis
& uicibus extitit declaratum.Et primo.Quando ipſe
beatus Franciſcus eundo predicando per munduꝫ dū
acceſſiſſet ad ciuitatē Bononie: populus cum eius co
gnouiſſet aduentum:factus eſt concurſus omnium ad
ipſum : ita ꝙ uix per terram ire poterat : omnes enim
ipm ſtāq̄ nouū florem mundi & tanquaꝫ angelum dei
uidere & audire cupiebant:ita ꝙ ad plateam ciuitatis
peruenit cum magna pena . congregato itaqꝫ ibi po-
pulo maximo:tam hominum q̄ mulieruꝫ & etiam ſco
larium:exurgēs beatus Franciſcus in medio: tam mi-
randa & tam ſtupenda ſpiritu ſancto dict ante predi-
cabat : ꝙ non homo: ſed angelus dei eſſe uidebatur.
naꝫ uerba eius quaſi ſagitte acute potentis de arcu di
uine ſapientie procedere uidebantur : que corda au-
dientiuꝫ tam ualide penetrabant:ꝙ maximam multi-
tudinem & mulierum a ſtatu peccati ad penitentie la
menta cōuertit . Quando iuit reate ut mederetur ocu
lis:domino Vgolino Hoſtieñ.Epiſcopo ad hoc eo uo
cante & inuitante:cum appropinquaret ciuitati tanta
multitudo populi confluebat ad eum: ꝙ propter hoc
intrare ciuitatem noluit:ſed ad quandam eccleſiam di
ſtantem a ciuitate per duo miliaria diuertit . Quando
cum fratre Maſſeo Senas perrexit: & ciuitati appro-
pinquaſſet:& ſancti patris populus audiſſet aduentū:
uenerūt obuiaꝫ ei:& cum magno honore eum excepe
runt. ut dictum eſt conformitate octaua libri primi.
Quando iuit Gaietaꝫ turbus irruentibus pre deuotio
ne in eum ut ipſum cōtingerent ut multotiēs ſupra di
ctum eſt.Quādo ad romanam accedebat curiam:bea
ti ſe putabant domini Cardinales & alii prelati : qui
poſſent ſibi loqui & ipſum honorare.Non ſolum fide
les chriſtiani ad honorandum beatum Franciſcuꝫ in-
citabantur ſed etiam infideles. Cuꝫ enim poſt multos
labores pericula & afflictiones ad aſpectum perue-
niſſet Soldani:& Chriſtum eidem euangelizaſſet: nu
tu diuino Soldanus in manſuetudinem conuerſus: be
nignum ei prebuit auditum.Cernens quideꝫ in eo fer
uorem ſpiritus conſtantiā animi contemptum uite pre
ſentis efficaciamqꝫ diuini ſermonis: deuotionem tan-
tam concepit ad ipſum:ut magno cum honore dignū
duceret: munera precioſa offerret & ad ſecum trahen
dum moram inſtanter inuitaret.Et quid miruꝫ ſi Chri
ſtus corda ſuorum commoueret ad uenerationem bea

ti Franciſci: cum per ratione carētia ſit ipſe beatus Franciſcus multipliciter honoratus: accedēdo ad ipſum: ſtādo cum ipſo nec ab eo nullatenus recedere uolendo: prout dicit octaua pars maioris legende. Et quia beatus Franciſcus ab omnibus honorabatur extollebatur laudibus & reuerentia colebatur frater Maſſeus beato Franciſco redeunte de ſilua factus ei obuiam dixit: unde tibi unde tibi unde tibi: ut ſuperius in plurib⁹ locis dctū eſt. Poſſe3 p mlta exēpla oñdere btm pre3 F. opōne dñi ad ſui honore3 oēs ad quos ibat excitaſſe: ſ3 unū referā penes qd' ē ↄformitas pncipalr capiēda: in pñti ↄformitate iter xp3 & btm F. Et eſt illud qd' hr in decia pte legēde maioris: ubi dr q bts F. ſemel trāſiens p burgū ſci ſepulchri caſtrū utiq3 pplōſū: p debilitate corpis ſubuect⁹ aſello: obuiā hñit turbas i eū pre deuotiōe ruētes: tract⁹ aūt & detēt⁹ ab eis: cōpreſſus quoq3: ac mltiplr attractat⁹: iſenſibil uidebat ad oia: & uelut exanime corp⁹ q̄ fiebāt circa ip3 nihil penit⁹ aduertit. Quo exēplo p3 q ſic dño ieſu obuiā turba pceſſit: ſic & btō F. & ſic xps i tali honore ñ aſcēdit equū: ſ3 aſellū: ſic & bts F. & ſic ꝗ tali honore xps nihil curauit: cū ois pōpe mūdane fuerit ſūm⁹ dteſtator: ſic & bts F. dꝛ honore & applauſu nihil aduertit nec curauit: cū ipe tā documēto q̄ exēplo xpi oē3 applauſū hominū declinauerit: honorēq3 ſibi ipēſū i deū regeſſerit: & ſe i ſūmo ſui ↄtēptu & abiectiōe ſp tenuit & poſſedit. Sic ergo pſatis apparet qūo btūs F. ad inſtar xpi fuit honorat⁹: & hominū excitator. ut dicit ſecūda ps. iſtius quīdecime ↄformitatis. Frāciſcus excitator.

¶ Fructus. xvi. & conformitas: & eſt. xxviii. in ordine. Ieſus rex ſeu dux formidabilis. Franciſcus deteſtator.

Expoſitio prime partis. Ieſus dux formidabilis.

DOminus noſter Ieſus Chriſtus: etſi dominus ſit dulcis benignus & clemens: cuius miſerationes ſunt ſuper omnia opera eius: attamen iuſtus eſt ſeuerus & ultor: ſui honoris zelotes & malorum per omnia deteſtator. ¶ In ueteri enim teſtamento q̄ ſeuerus fuerit euidēter apparet in multis: & primo contra eius iuſſa nō perficientes: ſicut in primis apparet parentibus: quos a paradiſo propulſos morti corporis ſubiecit. Secundo contra ſe carnis luxuria maculantes: ut patet in hominibus in diluuio necatis & ſodomitis igne cōflagratis. Tertio ſuā legem non ſeruantes: ſicut patuit de filiis iſrael quos a ſua abiecit facie & proſtrauit in deſerto diuerſis cladibus. Quarto contra idolatrantes: puniuit enim tales: ut patet de his qui uitulum adorauerunt in deſerto: quos imperio domini occidit Moiſes. Sic filios iſrael iudicum tempore diis alienis inſeruientes: ſubactos pluribus regibus acriter puniuit. Ieroboam cum domo proſtrauit: & reges iſrael non deo: ſed idolis imolātes miris cladibus proſtrauit. Quinto eius cultum nō rite peragētes ſicut apparuit in filiis Aaron ignem alienum miniſtrantes: quos in conſpectu patris occidit. Numeri. xxvi. Suum cultum & ſacrificium impedientes: ut patet de filiis Heli. primi Regum ſecundo: quos hoſtili gladio necauit: ut habetur ibidem capitulo quarto. ac domum ſuam & templum prophanātes: ut patet de Achaz: Manaſſe: & aliis regibus Iuda. De Antioco in libris Machabeorum: qui q̄ ſeuere ſint ab ipſo deo puniti: prefata ſcriptura ueteris teſtamenti declarat patenter. Contra nonnullos alios furor diuinus deſeuit & ira: de quibus per ſingula non eſt dicendum ad preſens. ¶ Sicut ergo deus ipſe zelotes & iuſtus fuit contra prefatos: ſic indutus carne humana: & inter homines conuerſando: magnitudinem ſui zeli oſtendit & ſeueritatis contra multos: precipue tamē & primo contra hypochritas. Contra quos ſingulariter zelum ſuum declarauit: primo eorum facta detegendo. Mathei. v. Cum facis elimoſinam: noli tuba canere: ſicut hypochrite faciunt &c̄. Et Matthei. vi. Cu3 ieiunatis: nolite fieri ſicut hypochrite triſtes: extermināt enim facies ſuas &c̄. Et Marci. vii. Hypochrita: eice primo trabem de oculo tuo &c̄. Et capitulo. xv. Hypochrite: bene prophauit de uobis Iſaias dicens. Populus hic labiis me honorat: cor autē eorum longe eſt a me. Et capitulo. zz. Quid me tentatis hypochrite? Secundo ipos grauiter reprehendēdo: ut patet Matthei. z3. dicens. Veh uobis hypochrite: qui clauditis ante homines regnum celorum &c̄. Veh uobis hypochrite: qui comeditis domos uiduaru3 &c̄. Veh uobis hypochrite: q circuitis mare & arida3 &c̄. Veh uobis duces ceci &c̄. Veh uobis hypochrite: q decimatis mentam & anetu3 &c̄. Veh uobis hypochrite: qui mundatis quod deforis eſt &c̄. Veh uobis hypochrite: qui ſimiles eſtis ſepulchris dealbatis &c̄. Veh uobis hypochrite: qui edificatis ſepulchra propheraru3 &c̄. ubi in prima exprobratione & inuectione pandit falſiſſimam eorum eſſe doctrinam: in ſecunda ipſos arguit de deceptrice rapina: in tertia de iniquiſſima uita quo ad imitantes: in quarta de praua ignorantia: in quinta de inobſeruantia diuinorum mandatorū: in ſexta de ſubdola & fraudulenta apparentia: in ſeptima de immunda conſcientia: in octaua de crudelitate & nequitia. Tertio eis penam indicando patet in prefatis: dicendo ſemper eis. Veh ueh: quod eſt interiectio dolentis. Et Matthei. vi. dicit. Amen dico uobis: receperunt mercedem ſuam. Eis predixit iudicium gehenne futurum: ut patet Matthei. z3. ¶ Sed queri poteſt cur Saluator ſic precipue cōtra hypochritas inuexit: reſpondetur q hypochrita: etſi faciat contra deū patrem dei honorem ad ſe retorquendo: contra ſpiritum ſanctum gratia & donis diuinis abutēdo: precipue tamen agit contra ipſum uerbum quod eſt ueritas: nam ipſi hypochrite ſunt falſiſſimi: aliquando in ope aliud oñdētes ſe agere q̄ faciāt: etſi qñq3 efficiāt qd' ptēdūt: ſemper tamen ſunt intentione falſiſſimi: & ſic de directo contra ipſam ueritatem: que eſt ipſe xps. Io. xiiii. peragētes. Contra etiam ipſos Saluator inuexit ſic acriter: quia tales ſua duplicitate & falſitate deſtruunt mundum: ſuis deceptionibus & erroribus ac mendaciſſimis uerbis & apparentiis. Secundo dominus iuſti

tiam & zelum oſtendit contra mundi gloriam appetẽtes: ut habetur Luc.xiiii. ubi dicitur: ꝙ ad inuitatos dixit parabolam: intendens quo primos accubitus eligerent dicens. Recumbe in nouiſſimo loco &c̃. quia omnis qui ſe exaltat humiliabitur: & qui ſe humiliat exaltabitur. Et Matth.23. dicebat de phariſeis. Amant ꝑmos accubitus in cenis: & primas cathedras in ſinagogis: & uocari ab hominibus rabi: uos autem nolite uocari rabi &c̃. & concludit. qui ſe exaltat humiliabitur &c̃. Et Matth.v. dicens. Attendite ne iuſtitiam ueſtram faciatis coram hominibus ut uideamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem. Et cecis illuminatis ut exemplū preberet omnis glorie uitationis precepit ut nulli dicerent. ut habetur Matth.ix. & cū turba uellet eum facere regem fugit: ut habetur Ioan.vi. Tertio dominus zelum oſtendit ad animas: ꝓpter quas redimendas & carnem humanam induit & mortem ſuſcepit. Nam ut ipſas a diabolo & peccatis clementer eriperet: & uirtutibus quibus uita habetur eterna adornaret: ut habetur Matthei.v.vi.& vii. docere complacuit non ſemel: ſed quotidie. ut habet̃ Matthei.xxi. nec uno in loco: ſed quaſi in cunctis Iudee & Galilee prouinciarum locis. Quarto zelum precipuū ad patrem ſuum deprompſit: cuius honorem in omnibus & ſuper omnia queſiuit. Quem patrem uoluit primo a nobis exorari debite. Matthei.vi. Cum orabitis: inquit: dicite Pater noſter qui es in celis &c̃. Secundo in ipſum totam noſtrã ſpem & fiduciam iactare. Matthei.vii Conſiderate uolatilia &c̃. & tamen pater ueſter celeſtis paſcit illa &c̃. Tertio ei grate ſimilari. Matthei.vi. Eſtote perfecti ſicut pater ueſter perfectꝰ eſt. Quarto eius ſpiritu firmari. Matthei.x. Spiritus patris ueſtri qui loquitur in uobis. Quinto ſue bonitati omnia tribui & dari. Matthei.xi. Confiteor tibi pater domine celi & terre &c̃. Sexto in tribulatione inuocari ſuo exemplo. Matthei.xxvii. Pater: ſi poſſibile eſt: trãſeat a me calix iſte &c̃. Septimo ei pro collatis regratiari. Ioãnis.x. Gratias ago tibi domine pater &c̃. Octauo ab omnibus diligi & amari. Ioannis.3. Pater diligit filium: & ſic dilexit mundum: ut filium ſuum unigenitum daret &c̃. Nono in auxilium peti & ſupplicari. Ioannis.v. Pater meus uſq; modo operatur: & ego operor &c̃. Decimo ei obediri fideliter. Ioãnis.viii. Pater non reliquit me ſolum: quia que placita ſunt ei facio ſemper. Vndecimo eius honorem & gloriam queri & inueſtigari. Ioannis. ix. Ego gloriam meam non quero: ſed patris mei qui miſit me. Duodecimo ſemper inuocari. Ioannis.xii. Saluifica me pater. & Ioãnis xvii. Clarifica me pater &c̃. Sic ergo prefatis apparet Chriſtum habuiſſe zelum ad patrem. Sꝫ maxime habuit zelum & quinto ad patris templū & domum: de quo principaliter in iſta agitur conformitate quo ad primam partem que dicit. Ieſus dux formidabilis. ubi ſciendū ꝙ Saluator noſter: cum multas a iudeis recepit iniurias: tam uerbo q̃ facto omnia patienter portauit: ſed que ad patris pertinebant honorem: ſicut eſt eius ueneratio cultus & adoratio: non patienter tulit: ſicut patuit de diabolo ſuadẽte ut eum adoraret: quē expulit dicens. Matthei.iiii. Vade retro ſathana: ſcriptum eſt Dominum deum tuum adorabis &c̃. Et patet etiã quia bis expulit de templo uendentes boues & oues & menſas nummulariorum es effundendo euertit dicens. Nolite facere domum patris mei domū negociationis &c̃. de prima habetur Ioannis.2. de ſecunda habetur Matthei. xxi. In qua eiectione apparuit dux formidabilis. Primo quia fecit flagellum de funiculis: quod adeo fuit penale prefatis: ut nequirēt ſuſtinere: ſed abirent. Secundo ꝙ ipſe ſolus contra tot ſic faciendo: omnes eiecerit & emiſerit. Tertio in effuſione eris & ſubuerſione menſarum nummulariorū nullus fuit ei auſus dicere uerbum. Quarto in ſui uultus ſingulari modo & pre ſolito oſtenſione: quidam enim radius & ſplendor: ut dicit beatus Hieronymus: a Chriſti facie exibat: incutiens terrorem cum admiratione cernentibus: ut nullus nec reſpicere eum poſſet nec reſiſtere ei: aut contra ipſum auderet. Quinto reprehendendo ſacerdotes qui talia permittebant dicens. Nolite facere domum patris mei domum negociationis: ſcriptum enim eſt. Domus mea domus orationis eſt &c̃. Sexto oſtendit ſe formidabilem in prefatorum punitione: oſtendit enim peccatum ipſorum fuiſſe magnum: quare & ſeuere puniendum: & ſic iuſte ſe agere contra ipſos & percutiendo & de templo ut idignos abiciẽdo. Quid igitur fiendū ſit in domo pr̃is: oſtendit. quia orandum: & quid euitandum: ſcilicet ſecularia. dicit enim. Auferte iſta hinc. quo documentū prebuit: domum dei mūdam ſeruari debere a cunctis que mentem habent retrahere a dei adheſione. Et ſi queratur cur Saluator ſe oſtendit ſic ſeuerum in hoc actu plus q̃ in aliis. Nullibi enim legitur aliquem expuliſſe uel a ſe abieciſſe uel ꝑcuſſiſſe niſi in iſto actu. Reſpondetur ꝙ Saluator hoc egit pluribus de cauſis Et prima ut oſtenderet ꝙ homo debet plus in immenſum deum appetere q̃ mundana: quare & obſeruantiã mandatorum ſuorum potius q̃ lucrum mundanorum: & quia oppoſitum faciebant: deo enim contempto: lucris inhiabant terrenis: ideo tam ſeuerus fuit in punitione prefatorum. Secunda ut oſtenderet ꝙ ſibi eſt diſplicibile lucrum quod mendaciis cumulabatur: ut patet in nummulariis: & cum rapina: ut in prefatis erat uendentibus. Nam dixit. Feciſtis illam ſpeluncam latronum. Tertia quia diuinus cultus mirabiliter impediebatur tam rumoribus uendentium q̃ care uendentium: quia cum ſtarent ibidem proculdubio plus uendebant q̃ deceret: & ſic cariſtia rerū homines ne emerent que ad ſacrificia pertinebant retrahebant. Quarta ut oſtenderet ſimoniacam prauitatem ſacerdotum ut erat prefata ſibi ſuper omnia abominabilem. Colũbas uendentibus dixit. Auferte iſta hinc. Quinta cauſa ꝙ ſic ſeuere puniuit eſt ut oſtenderet ꝙ prelati mali maiori ſunt ultione feriendi q̃ ſubditi: phariſei enim deedificabant proximum permittendo talia fieri que fieri in tali loco illicitū erat: & quia que uendebantur erant ipſorum: unde alii exemplo ipſorum ad uendendum male quo ad locum & tempus & quantitatem incitabantur. Inſuper quia accedentes ſtrepitu talium

notabilr̃ ĩpediebant̃ ab orando. Anna orans loquebat̃
in corde ſuo.pmi.R.pmo.qđ diſtractione mẽtis fac-
ta per ſtrepitum circa ſenſus impeditur : ut claret ex-
perientia. Sexta de cauſa ut declararet ſupbos cornu-
petas : hypochritas pellẽ ouinã ferẽtes: & luxurioſos
icolumbia deſignatos: in domo ſue glorie nõ recipien
dos ab ipſo: ſed extra templũ glorie eiciendos. Septi-
mo ut quãtũ ſibi diſpliceat quicqđ agit̃ in locis ſacra-
tis & deo dicatis preter id ad qđ ſunt inſtituta depro-
meret: fecit ergo flagellũ xp̃s uel de chorda qua cinge-
batur: uel de chordis quib⁹ oues & boues tenebant̃:
& percutiendo tales uendẽtes : de ſua domo ſeuere ef
fugauit. Sed attendendũ q̃ dñs ſicut eſt miſericors: ſic
in his qui in peccato perſeuerant: ut erant phariſei: eſt
in preſenti & in futuro ſeuerus ultor: ac eius flagellũ ſe
ueriſſimũ formidandũ eſt. Si enim tali flagello percuti
endo oẽs expulit de ſuo tẽplo facie ſeuera id faciente:
quid erit tempore iudicii facie terribili peccatores iu-
dicante : & eos perpetuo a ſua miſericordia & gloria
abiciẽte? Lz enim deus aliquos flagellet ad correctio-
nem: iuxta dictũ apoſtoli Heb.iz. Flagellat enim oẽm
filiũ quẽ recipit: tñ aliquos flagellat ad perpetuã dam
nationẽ. Iſtũ ducẽ formidabilẽ oibus: cui oia ſubſunt:
& eius benignũ aſpectũ oia appetũt: nos oi ſtudio pla
cabilẽ & placatũ reddere conemur. Si enim tanta mul
titudo plebeia & ſacerdotalis nõ ualuit zelantez ſuſti-
nere cõſtitutũ intra uiſcera miſericordie ſue: utpote di
ſpoſitũ ad moriendũ pro peccatorũ ſalute: quõ miſerri
ma peccatorũ turba iraſcentẽ eis in die ſolis iuſtitie &
ultionis pondus ſui equiſſimi iudicii tolerare ualebit?
Placare ergo conemur eius irã ob peccata nr̃a merito
excitatã: ac ipſum humilitatis precibus flagitemus: ut
quẽ peccata nr̃a ad ſeueritatẽ inducũt: ſua eũ clemẽtia
benignũ reddat & gratificũ. Ex p̃ſatis apparet iſti⁹ cõ
formitatis.xvi. & ultime iſti⁹ ſecũdi libri. quo ad p̃mã
partẽ declaratio breuis & cõpendioſa.uz. Ieſus dux for
midabilis. Multa fuiſſent dicẽda hic de ſeueritate dñi
nr̃i Ieſu xp̃i & zelotipa eqtate ipſius : ad ingratos de
bñficiis perceptis ſicut pz de ciuitate Bethſaida Cor-
rozaim & Capharnaũ Matth.xi. & ſic de aliis mltis:
ut pz in ſerie euãgelii: quos reprehẽdit & arguit: ac ab
eis recedẽs aufugit: & de quib⁹ tam uerbo q̃ opere &
ipſoꝝ uitatione & increpatione oñdit ſe eſſe eis ducẽ
formidabilẽ: dum fuit in preſenti uita: & nũc ſe eis de
clarat eos puniendo eternali pena & tormẽto.

¶ Secũda pars fructus.xvi. & cõformitatis: &.xxviii.
in ordine. Franciſcus deteſtator. Sequit̃ expoſitio.

Vm glorioſus pr̃ btũs F. ut
ix. pars legende depromit:
& dictũ eſt cõformitate.z.
hui⁹.z. libri: q̃ſi qdã carbo
ignitus eſſet: & tot⁹ diuini
amoris flãma ſuccenſus: &
cõit ad animas Ieſu p̃cioſo
ſanguine redẽptas feruidũ
habuerit amorẽ & zelũ p̃-
cipuũ: & hac de cã ciuita-
tes p̃dicãdo circuibat & caſtra: ieiunabat & alia opera
fructuoſa peragebat: ut exẽpla prebe: et edificationis
& ſanctitatis: & ſaluti aiaꝝ dicebat nihil eſſe p̃feren-
dum: eo maxime quo unigenitus dei filius pro aiabus
redimẽdis dignat⁹ eſt in cruce pendere: ipſiqz ob hoc
eſſet in orone luctamen: in predicatione diſcurſus : &
in exemplis dandis exceſſus. unde quotiens nimia au
ſteritas reprehenderet̃ in eo reſpondebat ſe aliis datũ
in exemplũ: huius rei gr̃a p̃dicatores uerbi diuini ho-
norabat: indulgentiã annuatim pro ſalute dictarũ aia
rum eccleſie ſancte Marie de portiuncula a xp̃o impe
trauit & papa: ſicqz zelo ignito ad aias opus p̃dicatio
num nõ dimiſit ob tediũ: orõnẽ ob demonũ luctã: au-
ſteritatẽ uite ob incõmoda carnis : acceſſus ad partes
fideliũ & infideliũ ob laborẽ ſui & fratrũ ſuorũ: ac cun
cta perficere ad aiaꝝ ſalutẽ ſpectantia: ut oſtẽſum eſt
cõformitate.z. hui⁹ ſecũdi libri. Propter p̃dicta btũs F.
zelũ habuit ad inſtar xp̃i precipue. & p̃mo ad deteſta
tionẽ hypochriſis.uz. ut nullo modo nec uideretur nec
eſſet hypochrita. unde legenda tam antiqua q̃ noua
oſtendit clare q̃ beat⁹ F. ſemper uoluit q̃ omnia que
agebat eſſent omnibus manifeſta: ut dictuz eſt confor
mitate.v. huius.z. libri. Nõne ipſe ut hypochriſim ui
taret: tunicã ſuã interius quadã pelle p̃pter ſtomaci in
firmitatẽ & ſplenis ſufultã: noluit portare niſi deſuper
de dicta pelle: hoc eſt ſuper habituz ab extra in parte
eadẽ ubi erat ab intra poneretur? Semel etiã tunicã ſu
az habitualẽ quã ſolã gerebat ad carnẽ: p̃pter magnũ
frigus apud ſanctũ Eleutheriũ de comitatu reate: cuz
repetiaſſet ad intra: & ſic tunicã ſocii ſui: cũ ab orõne
rediſſet dicẽs ſocio ſuo: q̃ datus erat aliis in exemplũ
fratribus: dictas pecias a ſuo habitu ſtatim remouit.
Vice alia cũ carnes comediſſet p̃pter infirmitatẽ ſe co
rã populo: ut alr̃ dictũ eſt: de hoc accuſauit. Sic apud
Greciũ: q̃ cibaria comederat condita cũ lardo: coram
multitudine que ad eius conuenerat p̃dicationẽ : ſe ut
glutonẽ uituperandũ & nõ ut ſanctũ honorandũ decla-
rauit. Inſup optabat de ſe potius uitupia q̃ laudes : ac
ſociis ſi quãdo laudaretur mandabat ut de ſe uitupia
dicerẽt: &. q̃ ad uerecundiã erant. Seqz publice autu-
mabat maximũ peccatorũ: ut conformitate.v. hui⁹.z.
libri dictũ eſt. Prefataqz omnia faciebat: ne uiciũ hy-
pochriſis incurreret: uel de ipſo notaretur. Et ſociis ſu
is dicebat. Talr̃ uiuere uolo in heremis & aliis locis
ubi maneo: qualr̃ ſi oẽs homines me uiderẽt. Si.n. pu-
tant me ſanctũ hominẽ: & non facerẽ uitam q̃ ſancto
homini conuenit: eſſem hypochrita. hoc uitiũ ſũme ſu
it deteſtatũ in ſe. Nolebat ſanctus proclamari: & con
tradicẽs inquiebat. q̃ eum nec ut ſanctũ laudarẽt nec
putarẽt: q̃ uxorẽ & filios hr̃e poſſet. In aliis ẽt hoc ui
tium execratus eſt. Frẽm illũ re hypochritã: etſi exte-
riori apparẽtia ſanctus a fratribus diceretur: ſeruato-
rem p̃cipuũ ſilẽtii: & oſtẽſorẽ fictitie bonorũ operũ dẽ
texit eiſdẽ: ipſumqz ab ordine egrediẽdũ: & fictũ eſſe
quod oſtẽdebat: declarauit. & ſic euenit. Dedit beatus
Franciſcus uni uetule ſuum mantellum : dum ſemel p̃
ciuitatem Aſſiſii pergeret : & quia ex hoc habuit ua-
nam gloriam : ſtatim ſequentibus ſe confeſſus fuit q̃
inde uanam gloriã habuerat. Secundo btũs F. zelum

feruētiſſimū hūit ad oēm mūdi gloriā uitādā: ut oñſū
eſt conformitate.v. huiꝰ ſecūdi libri pluribꝰ modis &
exēplis. Nōne ipſe dño hoſtienſi de ꝓmotione fratrū
fienda querēti: reſpōdit ꝙ frēs ſui ideo minores uoca
ti erant:ne maiores fieri preſumerent. Ob uitandā pre
lationis gloriā generalatus ceſſit officio. Sociū ſiſe no
luit:& ſubditꝰ eē uſqꝫ ad mortē uoluit ſub guardiano
eidē obediēdo. Ei amicitia iungebaẜ ꝑcipua: q gloriā
alteri.ſ.deo daret & nō ſibi: ſicut patuit de epo Itera-
nenſi:cui regratiatꝰ eſt:q deo & nō ſibi ob ꝓdicationē
gloriā tribuerat. Et ꝙ de glorie uitatione dictū eſt ſuf
ficienter cōformitate.v.huiꝰ ſecūdi libri:ideo aliꝗ ꝓſeq
pro nūc omitto de ꝓfata materia. Tertio habuit zelū
btūs F.ad regule obſeruantiā:in qua dicebat ipſe btūs
F.nihil poſuiſſe de ꝓprio:ſed totū ꝓut habuerat a xp̄o:
ut dño pape Honorio dixit:& p̄les miniſtri btō F.orā
te audierūt a xp̄o.uolebat ꝙ ſemp frēs dictā regulam
haberēt:ſecū gererēt & portarēt:imo poſt mortē cū ip
ſa ſepeliri:ꝓut de hoc dictū eſt lib.i. conformitate.ix.
Quarto habuit zelū ut frēs ſui eſſent ꝑfecti in ſe: de-
clarādo qūo.uꝫ. dicēdo illū eſſe bonū frēm minorē qui
uitā hrēt & ꝯditiones iſtoꝝ frūm.uꝫ.Fidē fris Bernar-
di &c̄. eo modo quo ꝯformitate.xii.ꝑmi libri parte.z.
dictū eſt ca.zꝫ.de fratre minore. Religionē ſuā ſerua-
re in ſua puritate in uocatione qua uocati erāt ꝑſiſtere
ut dictū eſt lib.i.ꝯformitate.ix. Quinto habuit zelum
ad domū dei & tēpluꝫ deo & btē uirgini acceptiſſimū
.ſ.S.Marie de angelis: quā eccleſiā iam mūdo dimiſſo
corā epo poſt eccleſiaꝫ.S. Damiani &.S.Petri btūs F.
ob reuerētiā btē uirginis mr̄is dei: derelictā & inhabi
tatā reſarciuit & refecit:uti hodie ꝑſeuerat. Hāc eccle
ſiam etſi btūs F.reedificaſſet: ipſa tñ ad abbatē & mo
nachos.S.Bñdicti de mōte ſubaſio ptinebat:quā btūs
F. poſt ꝑme regule ꝯfirmationē ab eiſdē ipetrauit hoc
modo. Cū.n.in quodā tugurio ꝓpe ciuitatē Aſſiſii btūs
F.ſe recolegiſſet:rediēs de Roma a papa Innocētio.3.
ꝓut in ꝑncipio q̄rte ptis legende maioris habeẜ:ibiqꝫ
arcte & inepte ſtaret ꝓpter loci arctitudinē: & ruſtico
rū ad dictū locū diuertētiū cū aialibꝰ aduentū: uidēſ-
qꝫ ꝙ dñs frēs uellet multiplicare dixit fratribꝰ. Cha-
riſſimi frēs & filioli mei: uideo ꝙ dñs uult nos multi-
plicare:uñ mihi uideẜ bonū & religioſum:ut acqramꝰ
ab epo uel canonicis.S.Ruſini:aut ab abbe.S. Bñdi-
cti aliquā eccleſiā: ubi frēs poſſint dicere horas ſuas:
& ſolūmodo hr̄e circa eā aliquā paruā domuꝫ & paup
culā ex luto & uiminibꝰ ꝯſtructā:ubi frēs poſſint qe-
ſcere & opari:nam locus iſte in quo ſtamus nō eſt ho-
neſtus:nec ſufficiēs fratribꝰ: poſtq̄ dñs uult eos multi
plicare:& maxime ꝙ hic nō habemus eccleſiā ubi fra
tres poſſint dicere horas ſuas:& ſi aliqs frater more-
retur:nō eēt honeſtū hic eū ſepelire:nec in eccleſia ſe-
culariū clericorū. Et placuit ſermo cūctis fratribꝰ. Iuit
ergo btūs F.ad epm Aſſiſii: & ꝓdicta uerba corā ipſo
expoſuit:cui dixit eps. Nullā eccleſiā habeo quā uale
am uobis dare:& hoc idē canonici reſpōderūt. Tunc
iuit ad abbatē.S.Bñdicti đ mōte ſubaſio: & eadē uer
ba ꝓpoſuit corā eo. Abbas uero pietate motus:conſi-
lio habito cū monachis ſuis:operante gr̄a & uolūtate

diuina:conceſſit btō F.& fratribꝰ ſuis eccleſiā.S.Ma-
rie de portiūcula: pro minori & magis paupcula eccle
ſia quā haberet. Et ait abbas btō F. Ecce frater:exau-
diuimus qđ petiſti:ſed ſi deꝰ hāc ꝯgregationē ueſtraꝫ
multiplicauerit: uolumus ꝙ locus iſte ſit caput omniū
ueſtrū. Et placuit ſermo btō F.& fratribꝰ ſuis. Et gaui
ſus eſt nimis btūs F.de loco fratribꝰ conceſſo:maxime
ꝓpter nomen matris xp̄i: & ꝙ erat ita parua & paup
cula eccleſia:& ēt ꝙ cognominabaẜ de portiuncula:in
quo ꝓfigurabaẜ ꝙ debebat eſſe mr̄ & caput pauperū
frūm minorū.uocabaẜ enim portiūcula ꝙ contrata illa
antiquitus portiūcula dicebaẜ.uñ btūs F.dicebat. pro
pterea uoluit deꝰ ut nulla alia eccleſia fratribꝰ conce
dereẜ: & frēs ꝑmi tūc eccleſiā de nouo nō conſtruerēt
nec haberēt niſi illā: qm̄ in hoc adimpleta fuit q̄dā ꝓ
phetia p aduentū frūꝫ minoꝝ. Et lꝫ eſſet paupcula &
q̄ſi deſtructa:tñ p magnū tp̄s hoīes ciuitatis Aſſiſii &
totiꝰ illius contrate habuerūt deuotionē maximā ad il
lam eccleſiā:& maiorē habēt uſqꝫ hodie:& quottidie
augumētaẜ. Et lꝫ abbas & monachi ipſaꝫ btō F.& fra
tribus ſuis libere conceſſiſſent:tñ btūs F.tanq̄ bonꝰ &
peritus magiſter:uolēs domū ſuā.i.religionē ſuā funda
re ſupra firmā petrā.i.ſupra maximā pauptatē: mitte-
bat annuatim dicto abbati & monachis unū caniſtrū
plenū piſciculis:q uocanẜ laſche:in ſignū maioris hu-
militatis & pauptatis: ut frēs nullū ꝓpriū locū hr̄ent:
nec in aliquo loco manerēt q nō eſſet ſub dominio ali
quoꝝ: ita ꝙ frēs nunq̄ haberēt poteſtatē uendēdi uel
alienādi quoquo modo. Quādo aūt frēs portabāt an-
nuatim monachis piſciculos:ipſi ꝓpter humilitatē btī
F.q hoc de uolūtate ſua faciebat: dabant eis unū uas
plenū oleo. In hac eccleſia:ut dictū eſt ꝑus deſerta ita
ut a nemine de ipſa curareẜ:btūs F.ob deuotionē fer-
uentē quā habebat ad dominā mūdi:cepit ante talem
conceſſionē in habitu heremitico exiſtēs aſſidue pro
eius reparatione imorari. Que antiquitꝰ ſancta Maria
de angelis eſt uocata: ꝙ angelici cantus ſunt ibi ſepiꝰ
auditi. Conceſſa ergo dicta eccleſia btō F. & fratribꝰ
ſuis:ipſe pater btūs F.duodenariū illū frūm ad dictaꝫ
ſanctā Mariā de portiuncula ſuperna gr̄a ꝑeunte de-
duxit:ut ubi meritis mr̄is dei minoruꝫ ſumpſerat ordo
initiū:ipſius ſuſcipet illic auxiliis incrementū.uñ ſtatiꝫ
ut frēs illuc ad morandū ierunt:quaſi quotidie dñs eo
rum multiplicabat numerū: & odor fame ipſoꝝ p to-
tam uallem ſpoletanā & p multas mūdi partes mirabi
liter eſt diſperſus. De hoc loco frater qdā deo deuotꝰ
ante conuerſionē ſuā uiſionē uidit relatione condignā.
Innumeros cernebat homines cecitate percuſſos fa-
cie in celū directa & genibꝰ flexis in huiꝰ eccleſie ſta
re circuitu:qui oēs extenſis manibꝰ in altū lachrima-
biliter clamabant ad deū miſericordiaꝫ poſtulantes &
lumen. Et ecce ingens de celo ſplendor aduenit:ſe per
omnes diffundens:qui lumen unicuiqꝫ tribuit: & ſalu
tem deſideratam conceſſit:quod utiqꝫ tam ſanctitate
fratrū ibidē cōmorātiū q̄ indulgentie ibidē p btūm F.a
xp̄o & papa ipetrate: ut in uiſione frater ꝓuidit: partꝫ
nūc eē ꝯpletū. In hoc loco ſcē Marie de portiūcula ſi-
ue de angelis:anq̄ btūs F.cū fratribꝰ ad morādū iuiſſet

qdā ruſtic⁹ ꝓpe ſtās audiuit pluries de nocte angeloꝝ
cantū. Cūq₃ hoc cuidā ſacerdoti de Aſſiſio dixiſſet: di
xit ei ſacerdos. Quare nō ducis ad dictū locū Frāciſcū
cū ſociis q ſtāt in uigo torto? Quod cū feciſſet: & btūs
F. ſtaret de nocte ibidē: in uiſione uidit dormiendo: q
xp̄s uenit cū mr̄e ſua: & uidebat q ſtarēt: & cū btūs F.
diceret: q eſtis uos? rn̄dit Ieſus. Ego ſum xp̄s: & hec ē
mr̄ mea: & btūs F. Vñ uenis? Rn̄dit xp̄s: de ultra ma
re: & btūs F. Quareueniſtis? Rn̄dit xp̄s. Veni ad de
ſponſandū locū iſtū mr̄i mee: & his dictis: diſparuit. &
btūs F. excitat⁹ a ſomno dixit. Nō recedā de loco iſto
ampli⁹: & ſic fecit. Hic eſt locus in quo ordo frūʒ mio
rū a ſcō F. ꝑ diuine reuelationis inſtinctū inchoat⁹ eſt:
de quo frater Thomas in legēda bti F. antiq̄ ſic dicit.
Seru⁹ dei F. pſona modic⁹ mēte humilis: pfeſſiōe mi
nor: in ſeculo degens: portiūculā ꝑ ſe & ſuis de mūdo
elegit: ex quo aīr xp̄o niſi de mūdo aliqd hret: ſeruire
nō potuit. Non. n. ſine pſciētia diuini oraculi a diebus
antiqs portiūcula dict⁹ eſt locus: q in illoꝝ debebat ce
dere ſortē: q de mūdo penit⁹ nil cupiebāt hr̄e. Nam &
in eo uirginis mr̄is eccleſia ꝯſtructa erat: q ſua ſingula
ri humilitate meruit poſt filiū ſuū caput oiuʒ eē ſcōrū.
In ea minoꝝ ordo pncipiū ſumpſit: ibidē multiplici mu
ro uelut ſupra ſtabile fundamētū: eoꝝ nobilis ſtructu
ra ſurrexit. Hūc locū ſcūs F. amauit pre oib⁹: hūc pce
pit frēs ſingulari reuerētia uenerari: hūc uelut ſpeculū
religiōis in humilitate ac pauptate altiſſima ſemp uo
luit cuſtodiri: ꝓprietatē ex eo aliis reſeruās: ſibi & ſuis
retinēs uſum tm̄. Et ſubdit. Seruabat ibidē rigidiſſima
in oib⁹ diſciplina: tā in ſilētio & labore q̄ ceteris regla
rib⁹ inſtitutis: nemini niſi fratrib⁹ ſpāl̄r deputatis ibidē
patebat igreſſus: quos undiq₃ ꝯgregatos uolebat ſcūs
uere deo eē deuotos: & ex oī pte eē pfectos. Sic & oī
ſeculari pſone ois penit⁹ ꝓcludebat introit⁹. Nolebat
ut frēs exiſtētes ibidē q ſub certo nūero arctabant: ad
ſeculariū relationē prurirēt aurib⁹: ne ꝯtēplatiōe inter
miſſa celeſtiū: ad iferioꝝ cōmercia p rumigerulos tra
herent. Non licebat ibidē alicui uerba ocioſa pferre:
uel referre plata p alios: q ſi ꝯtigeret aliqū p aliquē:
ut ultra nō adderet pena de cetero cauebat i poſterū.
ſine intermiſſione dieb⁹ ac noctibus exiſtētes in loco:
diuinis erāt laudib⁹ occupati: & odore miro fragrātes:
uitā ducebāt angelicā. Solebat. n. ueterū icolarū relatu
ſancta Maria de angelis alio nomie dici. Relatū ſibi a
deo felix pr̄ dicebat beatā uirginē inter alias eccleſias
ad ſuū honorē ꝯſtructas in mūdo: illā ſpāli amore dili
gere. Ideoq₃ ſcūs pre ceteris eā plus amabat. hec ille.
Et ut uerba pſati fris uideant clari⁹: & de zelo quē b.
F. habuit ad locū pſatū: eſt ſciēdū q btūs F. in dicto lo
co uoluit q oia edificia eēnt abiectiſſima & uiliſſima:
utpote facta: excepta eccleſia: de lignis uiminibus: ac
coopta de paleis. Cū. n. i dicto loco frēs hrēnt unā par
uā caſellā de paleis cooptā: & annuatim ibidē fieret ca
pitulū: ac frēs mltiplicarent: & ppl̄s Aſſiſinas pſata cō
ſiderās domū magnā ex lapidib⁹ feciſſet: & ex calce in
fra paucos dies ſine bti F. conſenſu: & ipſe pr̄ reuerſus
miraret de illo edificio: timens ne occaſiōe illi⁹ dom⁹
alii frēs in locis in qb⁹ morabant & moraturi erāt face

rent ſil̄r magnas domos: uoluit ipſam deſtruere: ut in
ꝓhabitis dictū eſt. Rephēdit ēt: ut ſepe dixim⁹: uicari
um ſuū q ibi fecerat fieri quādā paruā domū in ſui ab
ſentia: ubi frēs poſſent qeſcere & dicere horas ſuas.
Secūdo btūs F. noluit q in dicto loco carnes comede
rent ullo modo: uñ dū eēt ſemel infirmus: & oporteret
eū carnes comedere: uocatis ſociis: dixit. Frēs mei: iſte
eſt locus reuerētior q ſit in mūdo: ſaltem citra mare: &
plus ipſum diligo: & ideo nō eſt ꝯueniēs ut in iſto tam
ſcō loco uiuam⁹ ſicut in aliis locis: & q hic carnes co
medant: q multi frēs forēſes tranſeūt ne dedificent.
uñ nolo eſſe hic modo ad pſens: cū me oporteat uita
lautiori uiuere ꝓpter infirmitatē meā. Et iuit ad epm
Aſſiſii: q libēter fecit ſibi expēſas donec fuit ſanus eſſe
ctus. Tertio btūs F. noluit q uerbo ocioſo uel ſecula
ri ipſuʒ locū aliquaten⁹ fedarēt: ſʒ ſemp in ſilētio eēnt
ibidē: de deo ſolū loqnētes: nō de mūdo. uñ ordinauit
& mādauit firmiter obſeruari: q ſi qs frūʒ uagans uel
aliqd opans inter frēs uerbū ocioſum aliqd ꝓtulerit:
ſemel teneret dicere Pr̄ nr̄: laudādo deū in pncipio o
rationis & in fine: ita tn̄ q ſi forte ſui conſcius prius ſe
culpauerit de cōmiſſo: ipſum Pr̄ nr̄ dicat ꝓ aia ſua cū
laudib⁹ dei: ut eſt dictū. Si aūt ab aliquo fratre pus in
de fuerit rephēſus: Pr̄ nr̄ ꝓ aia fris ipſum arguētis pdi
cto modo dicere teneat. Si uero rephēſus ſe excuſaret:
& ipſum Pr̄ nr̄ dicere nollet: eodē modo dicere tenere
tur duo Pr̄ nr̄ ꝓ aia illi⁹ fris arguētis ipſum: ſi ipſi⁹ uel
alteri⁹ teſtimonio ꝯſtiterit eē uerū q ille uerbū dixerit
ocioſum: dictas ēt laudes dei in pncipio & in fine orō
nis ita alte dicat q ab oib⁹ fratrib⁹ circūſtātib⁹ audia
tur: q frēs dū hec ipſe dixerit taceāt & auſcultēt. Si ue
ro audiēs frēm dicētē uerbū ocioſum tacuerit & nō ar
guerit eū: eodē modo teneret dicere unū Pr̄ nr̄ cū lau
dib⁹ dei ꝓ aia illi⁹ dicētis. Et qcūq₃ frater igrediēs cel
lam uel domū uel aliquē locū: & inuenerit ibi frēm uel
frēs: debeat deū deuote bn̄dicere & laudare. Quarto
uoluit btūs F. q in dicto loco eēnt frēs uita & exēplo
ſingulares. uñ dicebat ipſe btūs F. Volo q ipſe loc⁹ ſp
ſit imediate ſub poteſtate gn̄alis miniſtri & ſerui: ut in
de maiorē curā & ſolicitudinē habeat ꝓuidendi ibidē
de bona & ſancta familia. Clerici eligant de meliori
bus & ſanctiorib⁹ & magis honeſtis fratrib⁹: & q ſci
ant meli⁹ dicere offm: q ſint in tota religione: ut nō ſo
lū ſeculares: ſʒ ēt alii frēs libēter & cū magna deuotio
ne uideāt & audiāt eos. De fratrib⁹ ēt laicis ſcis hoib⁹
diſcretis humilib⁹ & honeſtis eligant q ſeruiāt illis. Et
cū aliqs iſtoꝝ frūʒ migrauerit ad dn̄m: uolo q loco ip
ſius mittat illuc ali⁹ ſcūs frater ubicūq₃ fuerit a gn̄ali
miniſtro. Quinto uetuit btūs F. & ꝓhibuit ut nulla p
ſona ſcl̄aris locū frūʒ intraret. uñ dicebat. Volo q nul
la pſona & nullus frater illū locū intret niſi gn̄alis mi
niſter & frēs q ſeruiūt illis: & ipſi nō loquant cū aliq̄ p
ſona niſi cū fratrib⁹ q ſeruiūt illis: & cū miniſtro qn̄ ui
ſitaret eos. uolo ſil̄r q frēs laici qui ſeruiūt eis: teneant
nūq̄ eis dicere uerba ocioſa: uel noua hui⁹ ſcli: ul' alia
q̄ nō eēnt utilia aiab⁹ eoꝝ. Et ppea ſpāl̄r uolo q nll's
itret i locū illū: ut ipſi meli⁹ ꝯſeruēt puritatē & ſcitatē
ſuā: & q i illo loco nihil pcit⁹ fiat ul' dicat inutil̄r: ſʒ ipe

locus teneaſ tot⁹ pur⁹ & ſanct⁹ in hymnis & laudib⁹ dñi. Nam ſi alii frēs aliqñ declinauerint a puritate & honeſtate:uolo ꝙ iſte loc⁹bñdict⁹ſit:& pmaneat ſem p ſpeculū & bonū exēplū toti⁹ religionis:& quoddaꝫ candelabrū añ thronū dei: & btāꝫ uirginē ſemp ardēs & lucens:p qđ dñs ꝓpitieſ defectib⁹ & culpis oium frūm: atqꝫ conſeruet ſemp & ꝓtegat hāc religionē & plantulas ſuas. Sexto & ultimo quo ad hoc: & penes qđ ſumiſ ↄformitas hui⁹ ſecūde partis ad pmā pcedē tem.uꝫ.Ieſus dux formidabilis.Frācīſc⁹ deteſtator:eſt ꝙ btūs F. noluit in hoc loco ſicut nec in aliis eē mēſaꝫ nūmulariorꝫ.i.pecunie quoque modo receptio: imo ſi execrat⁹ eſt & deteſtat⁹ receptionē pecunie:hic ſūme abhorruit:nec uoluit pecuniā poni in altari:nec alibi i quocūqꝫ loco dicte eccleſie.uñ ſicut Ieſus dux formidabilis pecuniā ꝓiecit de templo:ſic & btūs F.de tota eccleſia pfata pecuniā oblatā aſportari pcepit. Cuꝫ.n. ſemel qdā ſecularis dictā eccleſiā intrās oratur⁹:oblationis cā pecuniā ꝓiectā in tēplo poſuiſſet iuxta crucē & pris pceptū erat ne pecunia oīm pmitteret:frater qdā hāc uidēs manu tāgēs eā in feneſtrā ꝓiecit:ſed cū hoc eſſet dictū b.ō F.& ille humo ꝓſtrat⁹ueniā poſtu laſſet:cū oblatiōe ad uerbera & diſciplinā:btūs F.eidē mādauit ut ꝓpo ore pecuniā de feneſtra accipet:& ex tra ſepē loci portaret:& ꝓpo ore poneret ſup ſterc⁹ aſini.Quo facto frēs timore maximo ſunt repleti:& ex tūc magis contēpſerūt pecuniā ſtercori aſini cōparatā. Sicut ergo xp̄s deteſtat⁹eſt domū ſuā fieri domū nego ciationis:ſic & btūs F.eccleſiā ipſaꝫ btē Marie & alias ſui ordinis a receptionis pecuniarū cōtrectatiōe. Sic ergo apparet ↄformitas bti F.ad xp̄ꝫ in hoc qđ oñdē re uidebaſ ps.z.iſti⁹.xvi. ↄformitatis di. Frācīſc⁹ dete ſtator. In hoc ſiqdē loco deo & btē Marie accepto fra tres ſtātes macerabāt carnē in ieiuniis & in uigiliis ml' tis frigore & nuditate & labore manuū ſuarū. multoties ēt ut nō ſtarēt ocioſi iuuabāt paupes hoies in agris eorꝫ:& ipſi dabant poſtea eis de pane amore dei. Stabāt ibi ut in loco ſancto diſcalciati cū Moiſe & Ioſue ab oī affectu carnali & mūdiali dño famulātes: & ipſum iuxta uolūtatē bti F.in ſctitate tenētes. Ad hūc locū frēs oēs debēt nō ſolū attēdēdo bñplacitū bti F. ſꝫ ēt q̄ ibidē diuinit⁹ ſunt pacta: ſūmā deuotionē hr̄e. In hoc ſiqdē loco reparata eccleſia btūs F. pmo ſtetit. Ad hūc locū frūꝫ minorꝫ cetū deduxit.De oleo lampa dis hui⁹ eccleſie Frācīſc⁹ cū micis faciēs antidotū Mo ricū ſanauit.In hoc loco orās:ſtatua ei diuinitus oñſa: ꝓgreſſuꝫ totū ſui ordinis ꝓuidit.Prerogatiuas ſui ordi nis qtuor oñdit:ac ſi frēs in eorꝫ uocatōe pſiſterēt:oēꝫ tribulationē a mūdo ſe ablaturū xp̄s ꝓmiſit.Hic Fran ciſcus in humilitatis exēplo cū leꝓroſo horribili i una ſcutella comedit.Hoc in loco b.Clara tōſorata: ſpōſo xp̄o nupſit:& dedicata eſt.mr̄ Ieſu cum filio:uiſa eſt a btō F.& īdulgētia ꝓ peccatorib⁹ ipetrata.Cur mūdus poſt btm F.icederet:frater Maſſe⁹ eſt declarat⁹. Xp̄s in medio frūꝫ & bti F.de deo loqntiū uiſus iuuenis eſt ab eis: & bñdicēdo eis ſūma ↄſolationis dulcedine re creauit.Cum btō F.& ſociis ſancta Clara & ſocia ſua comedēdo:ſpūs ſcūs deſcēdit ſup eos: ac oēs ſunt rap ti in deū.Angelus dñi adueniēs fri Helie ſupbo de ob ſeruātia ſcī euāgelii qōnē ꝓpoſuit.Sex milib⁹ frūm in caplō gn̄ali ↄgregatis uictū de⁹abūde miniſtrat.Tres panes in manib⁹ Frācīſci ꝓ cibatiōe triginta frūꝫ mul tiplicat.Locū ab igreſſu exercit⁹ demonū ut in eo niſi occaſiōe data p frēm:nllus intrare poſſit pſeruat.Mul tis aliis uenuſtaſ ꝓrogatiuis: de qb⁹ qdā frater uerſifi cator ſic dicit.Scūs ſcorꝫ uere loc⁹ eſt iſte locorꝫ. Digne magnorꝫ cēſeſ dign⁹ honorꝫ. Felix agnomē felici⁹eſt ſibi nomē.Et mō cognomē ſortiſ muneris omen Angelicū numē hic circūfundere lumē. Hic pnoctare ſolet hymnos uoce ſonare. Poſtꝙ tota ruit Frācīſc⁹ eā releuauit.Ex tribus una fuit q̄s ipſe pr̄ reparauit.Hāc pr̄ elegit eā mēbra ſacco ſubegit.Hic corp⁹ fregit:mē tiqꝫ ſubeſſe coegit. Hoc intra tēplū genitus fuit ordo minorꝫ.Dū pris exēplū ſectaſ turba uirorꝫ. Clara dei ſpōſa fuit hic pmario tonſa.Pompis exuta mūdi xp̄m qꝫ ſequuta.Sic partū clarū frūm ſimul & dñarꝫ.Sacra parēs fudit xp̄m qb⁹ orbe refudit.Hic fuit artata uem tris mūdi.ſ.p pauptatē obedictiā & caſtitatē.Et dilata ta uirtus in gente uocata. Regula ↄflata pauptas ſētā renata.Gloria pſtrata crux in mediū reuocata.Sicubi turbaſ Frācīſc⁹ & accidiaſ.Hic trāquillaſ:ſic ſua mēs renouaſ.Hic demōſtraſ uerū de quo dubitaſ.Imo donaſ qcqd pr̄ ipſe pcaſ.hec ille.Ex qb⁹ patēt nōnulla il lius loci inſignia. Sup oia tn̄ pādūt ipſaꝫ eccleſiā & locū eē ſingularē. Quia btūs F.ibidē icepit:mediauit:& uitā ibidē finire ↄplacuit:ut ſuo initio medio & ↄſuma tione ſcificaret.Indulgētia eſt ibi gn̄alis ꝓ remiſſione oiuꝫ pecaminū:oib⁹in ↄſecratione dicte eccleſie xp̄icolis ad ipſam pgentib⁹.Inſup omnib⁹aliis locis a uirgine xp̄i mr̄e pre dilectis ipſe qdā pemināētia ꝓponit Et ideo bñ dicit in legēda antiq̄.ꝙ lꝫ btūs F.in oī ſede terrarꝫ regna celorꝫ ↄſtituta cognoſceret:& in oī loco diuinā gr̄aꝫ electis dei crederet poſſe donari:expt⁹tñ erat locū ſcē Marie de portiūcula gr̄a uberiori repletū & ſupnorꝫ ſpūuꝫ uiſitatione celit⁹ frequētatū.dicebat pinde fratrib⁹ ſepe.Videte o filii ne unꝙ hūc locū relinquatis.Si ab una parte foras pelleremini:p aliā re intrate. Nam locus iſte ſcūs eſt & habitatio xp̄i & uirginis mr̄is ei⁹.Hic cū pauci eſſem⁹:nos augumētauit altiſſimus.Hic luce ſapiētie ſue illuminauit aias pau perū ſuorꝫ.Hic igne amoris ſui ar̄as uolūtates accēdit Hic q orauerit corde deuoto:qđ petierit obtinebit: & offendēs graui⁹ punieſ Propter qđ o filii habete hūc locum cū reuerētia & honore digniſſimū: tāꝫ uere ha bitaculū dei ab ipſo & eius mr̄e ſingulariter pdilectū. Atqꝫ ibidē toto corde in uoce exultationis & confeſſionis cōfitemini deo pr̄i & ei⁹ filio dño Ieſu xp̄o in ſcī ſpūs unitate. Amē.hec btūs F. Ex pfatis apparet declaratio ſecūde ptis hui⁹.xvi.ↄformitatis.uꝫ.Frācīſc⁹ deteſtator. & ſic cōpletus eſt liber ſecundus de uita & cōformitate bti F. ad uitā Saluatoris nr̄i dñi Ieſu xp̄i. Ad honorē & laudem ipſius beate Marie & beati pa tris noſtri Franciſci. Amen.

¶ Explicit liber ſecundus de conformitate uite beati Franciſci ad uitam domini noſtri Ieſu xp̄i.

❡Incipit liber 3ᵘˢ de cõformitate uite bti Franciſci ad
uitam dñi nři Ieſu xp̄i. Fructus p̄mus & cõformitas:
&.xxix.in ordine. Ieſus cũ ſuis comedẽs. Frãciſcᵘˢ emu
laẽ. Expõ p̄me partis.uꝫ. Ieſus cũ ſuis comedẽs.

Virtus illa & ſapia diui-
na qua oia a deo ſiunt
& facta ſunt: & ſi mira
bilis fuerit in efficiẽdo
creata i mũdi exordio:
tam uarie operando quo
ad formas ꝓprietates
diſtõnes loca: hominē
ſic condendo locando
indulgẽdo & penaliter
corrigendo. Mirabilior
apparuit in regulando
lege & preceptis: & que ſunt ad ſui cultuꝫ demandan
do: & hoc cõſideratis circũſtantiis & conditionibᵘˢ qui
bus prefata ſunt iſtituta: & demũ pẽſato quo ad dicta
totiᵘˢ ueteris teſtamẽti ꝓceſſu. Mirabiliſſima tñ appa-
ruit in fine temporum quo ſuo in mundum aduentu &
hominem redimeret & gratie plenitudine mundũ ſin
gulariter repleret. In quo uidelicet tempore mirabi-
liſſimam diuinam acclamat ſapientiam ipſa dei uerbi
incarnatio: quam niſi fides credat ratio non explicat.
Ieſu conuerſatio per triginta annos ut ſimplex homo:
eius baptizatio: ieiunatio cum diabolo decertatio:
predicatio & miraculorum operatio. Sed ad propo-
ſitum nřum quo ad expõnem p̄me partis conformita
tis prime huiᵘˢ libri tertii.uꝫ. Ieſus cum ſuis comedẽs:
mirabiliſſima fuit cena dñica q̃ cũ ſuis comedit apl̃is:
ꝓpter illa que ibidẽ pacta ſunt a diuina ſapia q̃ xp̄us
eſt. Ibi.n.facta eſt primitus a xp̄o ueterũ ſacrificioruꝫ
terminatio. Secũdo noui ſacri inſtitutio & ordinatio: &
demũ multorũ meditatiõe digniſſimoꝝ a xp̄o fcã eſt
declaratio. De quibus tribᵘˢ ſuccincte in hac p̄me par
tis huiᵘˢ conformitatis expõne diſſerẽdo: patebit quid
uelit depromere cũ dr̃. Ieſus cum ſuis comedens. Hec
prime partis ꝓfunditas & nõ ſolum prefata oñdũt mi
rabiliſſimã dei ſapientiaꝫ: ſed & paſſio xp̄i: ad inferos
deſcenſio reſurrectio & ſic de aliis: de quibᵘˢ in ſequẽ-
tibus eis omiſſis ad preſens patebit. ❡Sꝫ que pacta
ſunt in cena proſequẽdo: dico q̄ mirabiliſſimã diuinã
ſapientiã pandit. Primo qđ fcm̃ eſt in cena.ſ. ueteꝝ ſa
crificiorũ terminatio. Et pro huius materie declaratio
ne: q̄ multis uideẽ dubiũ: dicenduꝫ eſt. Quomodo deᵘˢ
id qđ ordinauerat.ſ. uetera ſacrificia: caſſare uoluerit:
& alia ordinare & inſtituere. Sunt ergo aliqua ꝓ ꝓpo
ſito declarando notanda. ❡Et p̄mũ eſt q̄ deus cuꝫ ſit
ueritas infallibilis: ẽt in ſuis dictis & ꝓmiſſis ueraciſ-
ſimus inuenit & ꝓbat. Nã ut ſcribiẽ Numeri.xxiii.nõ
eſt deus ut homo ut mentiaẽ: aut ut filius hominis ut
muteẽ. Dixit.n.& nõ faciet: locutᵘˢ eſt & nõ implebit?
ait Balaam. Quo ſequiẽ q̄ quicquid deus dicit aut di
cet: promiſit aut promittet: aliquãdo implet impleuit
& implebit. ❡Secundũ notandũ & ſequiẽ ex prefatis
eſt q̄ ſacramẽta legalia ceſſare debebant: pꝫ q: hoc di
xit. ut habetur Oſee ſcdo. Ceſſare faciam omne gau
dium ſuum: ſolẽnitatẽ eius ſabbatũ neomeniãqꝫ & fe
ſta & tẽpora eius. Et Iſaie p̄mo. holocauſta arietuꝫ &
adipem pinguiũ & ſanguinem uitulorũ & hircoruꝫ &
agnorũ nolui: nõ offeratis ultra ſacrificium fruſtra: in-
cenſum abominatio eſt mihi neomeniã & ſabbatuꝫ &
feſtiuitates alias nõ feram. Kall. ñ. ueſtras & feſtiuita
tes odiuit anima mea. Facta ſunt mihi moleſta: & Da
uid in pſalmo. Si uoluiſſes ſacrificiũ dediſſeꝫ utiqꝫ ho
locauſtis non delectaberis. Cũ ergo deus dixerit talia
ceſſanda & ſi cõtinentia multo fortius contenta. Qua
re in ceſſatiõe ſabbati neomenie & feſtiuitatũ ac ipſo
rum ſacrificiorũ ceſſatiõe: intelligiẽ q̄ talia ergo erant
ceſſanda. Inſuper cum talia eſſent umbre & figure: q̄
ut dicit Apoſtolus. Omnia in figura contingebãt illis:
quare aliquando ceſſare debebant ueniente ueritate
& figurato. ❡Tertium notandum q̄ ſacramenta ue-
teris legis deo erant accepta: non principaliter ratio-
ne operis operati ſed operantis. Nam ratione operati
non erant magis accepta q̃ cetera a deo creata: ſicut
patet diſcurrendo per ſingula: ſed ratione operantis.ſ.
offerẽtis prout dicitur. Gene.iiii. Quod reſpexit deus
ad Abel.ſ. offerentem & primo & ad munera eius.ſ.ſe
cundo: quia ratione offerentis acceptauit oblatum: ſic
ſacrificium deus acceptauit Noe poſt diluuiuꝫ. Gene.
nono ſic & ſacrificiũ Abrae pro filio: non ratione obla
torum: ſed offerentium. Quia ergo offerentes homi-
nes deo erant accepti ratione perſone: quia obedien-
tes deo: nam ut diciẽ. prime Regũ.xv. Melior eſt obe-
dientia q̃ uictime &c. Et iuxta illud Oſee. Obedien-
tiam uolo & non ſacrificium &c. ſi deus ſacrificia edie
bat: non erat niſi ratione offerẽtis: ut patet Iſa. p̄mo.
Nam poſtquã dixit. Non offeratis ultra ſacrificiũ fru
ſtra &c. add. dñt. Odiuit aĩa mea: facta ſunt mihi mo
leſta: cauſam aſſignat. Manus enĩ ueſtre ſanguine ple-

Quare deus ſacrificia legis antique voluit aboleri.

ne ſunt.& ante premiſerat. Holocauſta arietum &c.
ſubdit cum ueniretis ante conſpectum meum:quis re
quiſiuit hoc de manibus ueſtris? Subdit & non potiꝰ
ut ambularetis in atriis meis: & Michee.cap.vi.Quid
dignuȝ offeram deo?ſubdit.Curuabo genua mea deo
excelſo.Ecce quod deꝰ pncipalr̄ reqrebat: & ſubdit.
nūqd offerā ei holochauſtomata & uitulos anniculos.
Nūqd placari pōt deꝰ in milibꝰ arietū aut in milibus
hircoꝝ piguiū?Nūqd dabo pmogenitū meū p ſcele
re meo:fructū uētris mei p pctō meo?q̄ſi dicat nō.Et
addit idicabo tibi hō qd ſit bonū & qd deus reqrat a
te:utiqȝ facere iudiciū & diligere miſericordiā & ſolli
citū ambulare cū deo tuo.Quo ꝯcludit ꝙ rōne opan
tiū:talia ſacrificia erāt deo accepta.Sȝ cū ipi offerētes
nō exercerēt ea q̄ deo placita erant:ut dicit Iſa.& alii
pphe cōcorditer oēs:dcā ſacrificia & alia erāt ei odio
ſa & moleſta & nō accepta.❡Quartū notādū ꝙ ſicut
tria tēpora ſacra ſcriptura deſcribit a lapſu primi hois
.ſ.nature lapſe:legis pmulgate & gr̄e:& oi tēpore ſa
crificia eē debebāt tpibꝰ corrūdētia:ex quo iā dcā ſa
crificia tā legis pmulgate q̄ nature lapſe deo ut odioſa
ceſſare debebāt: ergo alia tēpore gr̄e iſtitui debebant
tēpori gr̄e ꝯformia & corrūdētia.Quod omni tēpore
ſacr̄a eē deberēt poſt lapſum:pȝ cōgruētia q̄dā:ꝙ ois
ſtatꝰ hn̄s morbū:medicinā reqrit:q̄re & ois ſtatꝰ poſt
lapſum:ꝙ ſaltē origiali morbo ificit:nec cōuenit diuie
miſericordie & bonitati:hoiem ſine remedio & medi
cina & ſine his pmittere ſine qbꝰ finis hūanus nō hr̄.
uidelȝ uita eterna:q̄re & ſine ſacr̄is:qbꝰſiue rōne opa
ti uel opātis dat̄ gr̄a p quā culpa delet̄ & morbꝰ caue
tur & quo ad culpā ſpālr̄ remouet̄.Et ideo bn̄ dicebat
Augu.lib.xix.cōtra Fauſtū. Nullū nomē religiōis eſt:
in quo hoies nō ſacr̄oꝝ de fideliū cōſortio colligant̄.
Quo ſeqt̄ ꝙ ceſſantibꝰ ſacr̄is ueteribus: alia deberēt
iſtitui tēpori gr̄e ꝯformia:pȝ ꝙ alia ſacr̄a fuerūt in p
fatis tēporibus.ſ. tam tēpore legis pmulgate q̄ nature
lapſe.Quare ppoſitū: ꝙ tēpore gr̄e ſacr̄a debebāt iſti
tui nō ſilia pfatis:ꝙ deo nō placuiſſent: ergo diſſilia:
& quo ad opatū:ut.ſ.eēnt deo placita tā rōne opantis
q̄ opis opati.Et quo ad gr̄e iſuſionē p ea: qa copioſio
ra: & quo ad diſtōnē in ſe: ut nullū tale in ſe & ſi in ſi
mili remaneret.Circūciſio in ſe abolita eſt: manet in ſi
mili & pfectiꝰ:qa in baptiſmo quo ad pctm̄ origiale:
delet̄.n.ſic̄ fiebat in ueteri teſtō p ipſam circūciſioneȝ.
Et quo ad pfectioneȝ: ut pfectiora eēnt tēpore gr̄e q̄
aliis tēporibꝰ:& in gr̄a & in aliis.❡Quītū notādū ꝙ
ſacr̄a ueteris legis a deo ſolo ſunt iſtituta:ſic & tēpore
gr̄e.Rō qa ſacr̄a put loqmur in pn̄ti:q̄ iſtituta ſunt in
ueteri teſtō ſiue ad ipm deū honorādū: ſiue ad placan
dū uel ad morbū pcti remouēdū:a deo ſolo ſunt iſtitu
ta qa ipſe ſolus eſt q tollit pcti morbū: & dat gr̄aȝ: ac
imobilr̄ pōt aſſiſtere ſuo ſigno a ſe iſtituto:cū ois crea
tura ſit defectiua.Quo ſeqt̄ ꝙ cū uetera eēnt oino caſ
ſanda:ut pȝ ex pmo notādo & ſecūdo: & oi tēpore ſa
cramēta eē decebat:utpote medicinā ꝯtra morbū pcti:
& a ſolo deo pn̄t iſtitui: ergo deꝰ ſacr̄a alia pfectiora
phabitis in ueteri teſtō:inſtituere debebat: & hoc tpe
gr̄e:pȝ ex iā dictis.❡Quibꝰ ſeqt̄ ſextū notādū ꝙ cuȝ
xp̄s ſit deꝰ,ut dcm̄ eſt & pbatū ꝯformitate.xiiii. libri
ſcdi ſacr̄a mutare debebat & alia iſtituere:ut pȝ ex iaȝ
dictis:qa ſacr̄a q̄ iſtituere uolebat: añ paſſionē ſuā in
ſtituere debebat.Rō eſt:qa ſacramēta iſtitui debebāt
a xp̄o ut dicet̄: & añ paſſionē: utpote añq̄ habuerunt
efficaciaȝ: & ſortita ſunt effectū. Paſſio.n.xp̄i nō tam
pmiſſa q̄ exhibita efficaciaȝ ſacr̄is dedit: ut docet bt̄s
Auguſtinꝰ.xx.de ciuita.dei circa principiū.In exordio
qppe gn̄is hūani de latere uiri dormiētis detracta co
ſta edificata eſt femia:xp̄m & eccleſiā iam tūc pphari
oportebat. Sopor quippe ille uiri dormiētis mors erat
xp̄i:cuiꝰ exanimis in cruce pēdētis lācea latꝰ pforatū
eſt:atqȝ ide aq̄ & ſanguis pfluit:que ſacr̄a eē nouimꝰ
qbus xp̄i edificat̄ eccleſia.Et idē Augu.v. de ciui.dei.
ca.xxvi.Quod archa in latere hoſtiū accepit: pfecto
illud eſt uulnꝰ:qn̄ lancea crucifixi latꝰ eſt pforatū:hac
qppe ad illū uenietes igrediunt̄:qa ide ſacr̄a emanaue
rūt.un̄ credētes iniciant̄. Quod a xp̄i paſſiōe ſacr̄a ha
buerūt efficaciaȝ:pȝ p illud qd̄ hr̄.de ꝯſe.di.iiii. Pro
pter.Et extra.De baptiſmo & eiꝰ effcū.Maiores.para
gra. Tāte. Et rō ē:qa ab illo ſacr̄a hūerūt efficaciā:a
quo nr̄a recōpēſat̄ offenſa: & donat̄ gr̄a. Sacr̄a.n.hn̄t
duo pfata efficere.ſ. culpā dimittere & gr̄am cōferre:
nō ex ſe ſȝ ex inſtitutiōe diuia: talis eſt efficacia ſacr̄o
rū. Sȝ paſſio xp̄i predicta efficit.ut dicit.Io. Dam.lib.
iiii.ca.3.Qui poſtquā dixit. Omnis xp̄i actio eſt mira
bilis:ſubdit oibꝰ mirabilibꝰ mirabilior eſt eiꝰ precioſa
crux.i.paſſio:per nullū.n.aliud euacuata eſt mors pri
mi parētis:pctm̄ ſolutū:iſernꝰ predatꝰ: & reſurrectio
demſata. Sȝ ſciēdū ꝙ paſſio xp̄i nō dedit efficaciaȝ ſa
cramētis:ut cā pncipalis:qa ſolus deus hoc agit: ſȝ ut
cā meritoria ut declat Anſelm.z.Cur deꝰhō.c.xxviii.
Licet.n.añ paſſionē dn̄i ſacramēta ſint a xp̄o iſtituta:
in paſſiōe tn̄ oia apparuerunt miſtice: ut oſtenderet̄ a
paſſiōe ipſa efficaciaȝ obtinuiſſe.Ibi.n.appēt.Baptiſ
mus in aq̄. Cōfirmatio in ſanguie quo cōfirmamur in
bono.Euchariſtia: qa ipſe ideȝ ſacerdos fuit & hoſtia
ſecundū Augu.iiii.de trini. & ſic fuit ibi ordo. Pnia in
cōfeſſiōe latrōis. Matrimoniū qa in cruce eccleſiā ſibi
ut ſpōſaȝ copulauit.Iuxta illud.Spōſus ſanguinum tu
mihi es. Extrema unctio in liniṫiōe crucis a ſanguine
xp̄i.Prefatis ergo apparet ꝙ ſacr̄a uetera a xp̄o iuxta
ipſiꝰ pmiſſionē caſſanda & terminā̄da añ ſuā paſſio
neȝ caſſata & terminata ſunt & noua inſtituta ſunt ab
ipſo.Et ſi de iſtitutiōe ſtatim aptiꝰ dicet̄. Sȝ uetera ſa
cramēta a xp̄o terminata añ paſſionē ſuā: qūo obſeruā
tibus ex tūc nō fuerint ſalutifera uel ſic & quādo fue
runt mortifera:qa dn̄s Robertꝰ Linconieñ.in tracta
tu de ceſſatione legaliuȝ parte tertia hoc oſtēdit:uide
ibi.hic omittā:quia nō eſt pn̄tis ſpeculatiōis.Et ſic pȝ
breuiter pmū qd̄ erat hic uidendū.Videndeȝ eſt nunc
de ſecūdo:quo deus ſingulariſſime mirabilis declara
tur.uȝ.de ſacramētorū inſtitutiene: & ſpālr̄ de ſacramē
to euchariſtie & eius inſtitutiōe de quo ad pn̄s ſermo
uerſat̄.❡Et preſuppoſito ꝙ a xp̄o debebāt ſacr̄a qui
bus utimur iſtitui utpote deo uero & hoie:q pōt aſſi
ſtere ſigno ab ipſo iſtituto imobilr̄: q remiſſionē pec
catorum poteſt dare & gr̄am ut deus principaliter: &

De ſacroꝝ inſtitutione

ut homo meritorie: & ſic perducere ad finē noſtrum.ſ.
beatitudinem. Sicq; & de facto ſunt ab ipſo inſtituta.
Baptiſmus.Io.3.Quia diſcipuli xp̄i baptizabāt: & pu
blicatus eſt.Matt.ultimo.Ite & docete omnes gentes
baptizantes eos &c̄.Confirmatio.Io.20. Accipite ſpi
ritum ſanctum.Penitentia.ibidem. Quorum remiſeri
tis peccata &c. Nec illud quod dicit Iacobus in cano
nica ſua.c.3. Cōfitemini alterutrū pctā ur̄a &c.fuit in
ſtitutio ſ; executio:qd̄ p; p illud qd̄ ſeqr̄.Et orate pro
inuicē &c.Euchariſtia predicata fuit.Io.vi. inſtituta in
cena.Mat.xxvi.Et ibidē ēt ordo: q̄ diſcipuli tūc facti
ſunt ſacerdotes dicēte xp̄o hoc facite in meā cōmemo
rationē. S; quo ad ptātē pctā remittēdi. Io.xx.quorū
remiſeritis &c.Extrema unctio.Mar.vi. apl̄i ungebāt
īfirmos oleo ſancto & ſanabant. Sic ergo p; q̄ ſacr̄a
De ſacr̄o euchariſtie. a xp̄o ſunt inſtituta. Quo ſuppoſito.uidēdum eſt aliis
omiſſis de ſacr̄o euchariſtie. Et p̄mo an in pſona xp̄i
ſacr̄m hoc īſtitui deberet .ſ. in corpore & ſanguie ſuo.
Rūdet̄ q̄ ſic. rō q̄ ſacr̄; īſtitui debebat prio deo ſum
me placibile: & rōne opis opati & rōne operātis: p op
poſitū ad antiq̄. Secūdo ſumme gr̄e cōtentiuū: ut tēpo
ri gr̄e rñderet. Tertio nr̄i deo recōciliatiuū: & dñi pla
catiuū: quo uen ā a deo obtinerem⁹ & gr̄am.Cū ergo
nihil fuerit unq̄ deo accepti⁹ pſona xp̄i: utpote filius
dei: in quo pr̄i bn̄ cōplacuit.Mat.iiii.& in ipo habitet
ois plenitudo deitatis.Collo.2.Sitq; plen⁹ gr̄e & ue-
ritatis: per ipm recōciliati ſumus deo.Ro.v.Et ipe eſt
ppitiatio p pctis nr̄is & toti⁹ mūdi.1.Io.i.q̄re in ſe &
ſua hūanitate deitati cō uncta.ſ.in corpore & ſanguie
ſuo hoc ſacr̄m īſtituere debebat: & ſic ut deus debuit:
& ut hō in ſuo corpore & ſanguie fecit. ❡ Secūdo an
īſtituere tali tēpore.ſ.in cena iminēte paſſione debuit.
rñdet̄ q̄ ſic: Et quedā cōgruentie ad hoc aſſignant̄: &
p̄ma ſi cōſideret̄ tp̄s ceſſationis ſacr̄o₄ legis ueteris.
Cū.n.ipſa eēnt in figura xp̄i & ſue paſſionis: & in paſ
ſione termināda: q̄re iminete paſſiōe ipſis ceſſantib⁹:
cū nullū tēpus eē deberet ſine medicina pcti: aliud ab
antiqs ſacr̄m īſtitui decebat & ſic tēpore paſſiōis. Se-
cūdo attēto ad qd īſtituebat̄: q̄ ut nobiſcū ſemp eſſet.
ut dicit Vrban⁹ 3⁹in Decretali: q̄re hora q̄ erat receſ-
ſurus a diſcipulis & nobis pn̄tia corporali: ut eſſet no
biſcū mō ſacr̄ali īſtituere debebat q̄ſi paſſiōe iminēte.
Tertio iſpecto qd eſt hoc ſacr̄o declaratū. Omnia.n.
miracula a xp̄o facta cu; eēnt ſue deitatis decl̄atiua:
unum tn̄ erat omiſſu; in quo creatura nullo mō uires
hēbat nec hr̄e poterat.ſ.ſubam in ſubam cōuertere: q̄
hoc eſt ſoli⁹ dei: q̄re iſtud a xp̄o erat opandū: ſue dei-
tatis pfectiſſime oñſiuū. Sed hoc quo tp̄e niſi qñ mi
nus ei⁹ deitas agnoſceret̄: qd̄ utiq; fuit in paſſiōe cō
ſideratis cōuiciis ipſi deo & dño nr̄o Ieſu xp̄o illatis:
quare tēpore quo ei⁹deitas erat magis deteſtāda: ſin-
gulari miraculo apud fideles erat reſerāda & ſic tēpo
re paſſionis. Quarto q̄ paſſio erat humani generis ſin
gulare munus: utpote liberatīn ipſi⁹: ad rememorādū
de tāto bñficio xp̄s hoc ſacr̄m īſtituit dicēs hoc facite
in meā cōmemorationē: q̄re & tēpore paſſionis īſtitui
decebat. Inſuper ſci apl̄i ppter paſſionē xp̄i futurā &
xp̄i abſceſſu; tali mō ab eis: īdigebāt pre ſolito ſignis
cōfortatiuis.īflāmatiuis rememoratiuis ac rep̄ntatiuis
xp̄i amoris magis q̄ qñ erat cū eis: quare ad hoc fuit
īſtitutū hoc ſacr̄m paſſiōe iminēte. Multe alie cōgruē
tie aſſignant̄: de q̄bus dixi in libro de uita uirgis. fru-
ctu.xlix.uide ibi. Inſtitutionē fiendā hui⁹ſacr̄i xp̄s p̄-
dixit.Io.vi.ſ; ipſa; fecit in cena.Mat.vi.habet̄. Ter-
tio uidendū in qua materia ipſum īſtitui decebat: ubi
aduertēdū q̄ cū oia ſacr̄a ta; ueteris legis q̄ noue ha
bēt fieri in aliqua materia: ut p; diſcurrēdo per ſingu-
la. Baptiſm⁹ h; pro materia aquā. Cōfirmatio criſma:
& ſic de aliis. Sacr̄m euchariſtie ſic ēt ſuā materiā de-
bebat hr̄e: ſ; que erat materia apta: certe materia pa
nis & uini: ut p effectū uiſibilē ad iuiſibilia itelligēda
aſſurgerem⁹. Cū.n.xp̄s dixiſſet.Io.vi.Caro mea uere
eſt cib⁹ & ſanguis me⁹ uere ē potus ſubdidit. Qui mā
ducat meā carnē & bibit meū ſanguine; in me manet
& ego in illo: & addidit. Ego ſum panis uiuus q de ce
lo deſcēdi: ſi quis manducauerit ex hoc pane uiuet in
eternū. Et cū corp⁹ xp̄i corporal̄r nō poſſit ſummi nec
māducari: q̄ xp̄s ſemel mortuus eſt: & mors illi ultra
nō dñabit̄: quare ſolū ſpūal̄r ſummi d; & pōt. Ad deſi
gnandū ergo refectionē ſpūalē in aliquo uiſibili: utpo
te in pane & uino ut in materia īſtitui debuit: ut ſic pa
nis & uinū p̄ aliis cibis plus & magis reficiūt corpo-
raliter: ſic & corp⁹ dñi & ſanguis cōuerſione panis &
uini in ipſa reficeret p̄ cūctis aliis ſpūal̄r. In tali mate
ria xp̄us īſtituēdo implete ſunt figure. Geñ.xiiii.dr̄ q̄
Melchiſedech ſacerdos dei alr̄ſſimi obtulit panem &
uinū in ſacrificiū deo: Melchiſedech xp̄m figurauit. ut
pbat Apl̄us in tota Epl̄a ad Hebre. Fuit.n.ſacerdos.
ut dicit pp̄ha Dauid Secundū ordinē melchiſedech:
ipſe obtulit deo pr̄i ſuo panē & uinū in ſacrificiū.ſ. cō
uertēdo in corp⁹ & ſanguinē ſuū. Panis de celo datus
eſt patrib⁹. Xp̄s eſt panis celeſtis datus nobis uiatori
bus: & ſic de aliis figuris impleta ſunt dcā pp̄ha₄. Et
prio. Iſa.xxv.q pphauerat dicēs. Et faciet dñs exerci
tuum oib⁹populis in mōte hoc cōuiuiū pinguiū con-
uiuiū uindemie pinguiū medullato₄ uindemie defeca
te: & ſubdit. Et precipitabit dñs in monte iſto &c̄. Se
q̄tur p̄cipitabit mortē in perpetuū uel ſempiternū. De
quo mōte loq̄t Iſais: Certe de mōte ſion: q̄ Iſaias in
Ieruſalē erat. in quo monte xp̄us ſtans: q̄ in cenaculo
grādi ſtrato.ſ.in monte ſion hoc ſacr̄m īſtituit: qs hoc
īſtituit: xp̄s deus & dñs exercituū. q̄bus: uniuerſis po
pulis. Quia nō apoſtolis ſolū nec iudeis ſolu; ſed oi-
bus gentibus: q̄ ut q̄libet uteretur pro ſalute ſua xp̄s
īſtituit: & ſic uniuerſis populis nō dicit uni populo: ſed
uniuerſis: nec pōt itelligi de cōuiuio cibi corporalis: ſ;
de ſacramento hoc qd̄ eſt cibus ſpūalis: quo cibo oēs
utuntur & uti poſſunt & ſpūaliter omnes reficiuntur.
Sed quid faciet: īquit conuiuiū pinguiū: ſed quid per
pinguium intelligit̄: ſubdit. pinguiu; medullatorū. Ec
ce panis. uindemie. & cuius: inquit uindemie defeca-
te. Ecce uinu;: pane & uino in xp̄i corpus & ſanguinē
tranſubſtātiatis. Facit ergo xp̄s & fecit hoc cōuiuium
ſingulare oibus populis. Sed ad quē finē: dicit pp̄ha
ut uincula pctōru; dirumpant̄: per eo₄ dimiſſionem.
Sil̄r & tela ordinata.ſ.penarū p pctō. Et ultra etiā ad

hoc: ut hitiſus ſacramenti & conuiuii ſumptione cōti-
nua a fidelibus: in fine ipſum digne ſumentibus mors
.ſ.peccatoꝝ in ſempiternum precipitetur & eternalis:
& hoc collatione uite perpetue glorie ſempiterne. Nā
xp̄m manducās h͡z uitam eternam. Io.vi. Secūdo dcīn
Zacharie. caplo.ix. Quid eſt bonum & quid eſt pul-
crū: rn̄dit niſi frumtū electorū: Ecce materia corporis
xp̄i: & uinū germinās uirgies: ecce materia ſanguinis.
Tertio dcīn Dauid. in pſal. De⁹ iudiciū tuum regi da.
Qui p̄s ſcd̄m doctores Hebreorū exponit̃ de Meſſia.
ubi nos hēmus ex uicio corruptiōis lr̄e Erit firmamē
tū in terra in ſummis montiū: in hebrea lr̄a habet̃ ſic.
Erit placēta tritici in terra in capite montiū. qd̄ debe-
ret dici. Erit frumētū in terra in ſūmis mōtiū. Et trāſla
tio bt̄i Ieronimi iuxta hebraicū h͡z. Erit memoriale tri
ticū in terra in capite montiū. Et trāſlatio caldaica h͡z.
Erit oblatio frumēti in terra. Quib⁹ p͡z ꝙ lr̄a nr̄a non
d͡z dicere firmamētū ſ͡z frumētū. Quod uicio ſcriptorū
eſt geſtū. Qua lr̄a p͡z: ꝙ de rege meſſia p̄dictū fuit in
hoc pſalmo: ꝙ futur⁹ erat frumētū in terra in ſummis
montiū: uel oblatio frumēti in terra in capite montiū:
qd̄ in ſacro euchariſtie cōplet̃: in quo xp̄s uerus meſ-
ſias ſub ſpēb⁹ panis tritici cōtinet̃. Et ſup capita mon-
tiū.i. ſacerdotū eleuat̃ ut a pp̄lo adoret̃: q ſacerdotes
ꝓpter altitudinē ſtat⁹ mōtes appellant̃. Quarto dcīn
Salomonis. ꝓuer.ix. dicētis. Quod ſapia hedificauit ſi
bi domū.i. xp̄s eccleſiā: excidit colūnas ſeptem.i. ipſam
ſeptē ſacr̄is ordinauit. De quoꝝ uno ꝓſeqt̃.ſ. de ſacro
euchariſtie dicens. Immolabit uictimas ſuas: qa ſe &
ſanctos martires. S͡z qd̄ egit: Poſuit mēſam.i. panē ut
poſtea explicat: & miſcuit uinū dicēs uenite comedite
panē meū.i. corp⁹ meū ſub ſpē panis: & ſanguinē meū
qd̄ ſub uini ſpē miſcui uobis.i. eſt uobis ꝑpinatū. Mul
ta dicta ꝓphᵃruꝫ ad hoc poſſent adduci: ſ͡z p̄dicta ad
p̄ns ſufficiāt. Materia ergo panis & uinū eſt hui⁹ altiſ
ſimi ſacr̄i: nec īmerito ꝓpter ſignificatiōnē. Nā ſicut pāis
& uinū p̄ aliis cibis cibāt corporalr̄: ſic corp⁹ xp̄i & ſā
guis ſub ſpēb⁹ panis & uini cibāt ſpūalr̄. Et ſicut ciba
tio corporalis non eſt plena niſi in his duob⁹ pane &
uino: ſic nec ſpūalis niſi in corpore & ſanguie dn̄i. Sic̄
panis cōficit̃ ex multis granis & uinū ex multis race-
mis: ſic h⁹ ſacr̄i ſumptiōe: xp̄o īcorporamur & unū ſu
mus oēs in xp̄o: cū ipſe nō in nos: ſ͡z nos conuertamur
in ip̄m. Panis & uinū p̄aliis cibis in ſubam ↄuertit̃ ali
ti & ſumētis: ſic deuote ſumēs mutat̃ in dn̄m Ieſum xp̄m
cui unit̃ ſpūalr̄. Panis etiā triturat̃ & decoqt̃: & uinū in
torculari exp̄mit̃. Sic corp⁹ xp̄i qd̄ ſumit̃ in hoc ſacro:
trituratū fuit paſſionib⁹ & decoctū igne charitatis: in
crucis clibano. Et ſanguis ei⁹ expreſſus & effuſus ēt ē
in crucis torclari. Pane & uino tuet̃ & ſuſtētat̃ hō: hoc
ſacr̄m ualet ad tuitionē aīe & corpis: ut dicit Ambro.
ſup epl̄am ad Cor. Sic ergo ex multiplici cōditiōe pa
nis & uini ad ſignandum q̄ ſpūalr̄ ſumptio corporis &
ſanguis dn̄i in nobis opat̃: in materia panis & uini eſt
iſtud ſacr̄m a xp̄o ordinatū: ut dicit glo. ſup.i. Cor.xi.
Sic ergo p͡z tertiū de materia hui⁹ ſacr̄i. Quo p͡z q̄rtū
uidēdū.ſ. in quo loco hoc ſacr̄m eſt a xp̄o iſtitutū: ꝙ in
mōte Sion ad lr̄am. iuxta uaticiniū Iſa.xxv. allegatū.
Nā illud cenaculū grande ſtratū erat in mōte Sion: ut
p͡z. Act.i. ¶ Quītū uidēdum. Quale ē iſtud ſacr̄m. Et h̄ Excellētia
occurrūt aliq̄ q̄litatē iſti⁹ ſacr̄i declārātia. Si.n. q̄rat̃ pri ſcē eucha
mo q̄le eſt in ſuo tenore. Rn̄det̃ ꝙ eſt ſtupēdiſſimū. Si riſtie.
q̄rat̃ ſcd̄o qd eſt in ſapore. rn̄det̃ ꝙ eſt dulciſſimū. Si q̄
rat̃ tertio qd eſt in ſuo ualore. rn̄det̃ ꝙ ē p̄cioſiſſimum.
Si q̄rat̃ q̄rto qd eſt in ſuo uigore. rn̄det̃ ꝙ ē uirtuoſiſſi
mū & efficaciſſimū. Dico p̄mo qd ſiue q̄le ē hoc ſacr̄m
in ſuo tenore. rn̄det̃ ꝙ eſt ſtupēdiſſimū. Si.n. teſte He-
liphat. Io.v. de⁹ facit mirabilia ſine nūero: ſtupēdiſſi-
ma tū agit & egit in hoc ſacro. Iuxta dcīn pſal. Eſcam
dādo timētib⁹ ſe.i. aplis & aliis: memoriā fecit mirabi
liū ſuoꝝ.ſ. ſtupēdiſſima p̄ſolito faciēdo. Vn̄ mirabilia
ſtupēda ſūmatim recoligēdo p̄nt uideri p̄mo. Si ↄſide- Mirāda q̄
ret ei⁹ cōuerſio: & h̄ ſunt plura ſtupēda. Primū ē ſube fiunt in ſa
in ſubam cōuerſio. Secūdū corruptibilis in icorruptibi cramēto eu
le mutatio. Tertiū eſt accn̄tiū poſt trāſubationem ſine chariſtie.
ſubo p̄māſio. Quartū eſt ipſorū accn̄tiū ſine ſubo ↄſer
uatio. Quintū eſt ſubite p̄ntie xp̄i ad altare accelera-
tio. Sextū eſt poſt talē pāis in corp⁹ xp̄i trāſubationē:
qāo i corp⁹ xp̄i nō fit augumētatio. Septimū ē loci pri
ſtini nō dimiſſio & alteri⁹ acq̄ſitio. Si cōſideret̃ corpis
xp̄i locatio. Primū mirabile ē corpis xp̄i icircūſcriptio.
& icōmenſuratio: qa nō eſt in altari localr̄ & circūſcri
ptiue. Secūdū eſt interminatio ut ſil̄ ſit in plurib⁹ locis.
Tertiū eſt integra corpis xp̄i cuiliꝫ parti hoſtie p̄ntatio
Quartū eſt corpis nō ad loci maioris augumētū augu
mētatio ſiue maioratio: nec ad minorē āguſtatio. Qui
tū eſt corpis xp̄i ſub tāta puitate hoſtie p̄ntatio. Sex-
tū eſt ipſi⁹ corpis xp̄i ad hoſtie diuiſionē nō ſeparatio
nec in ſe nec ab hoſtia. Si cōſideret̃ xp̄i aſſiſtētia occur
rūt plura mirabilia. Primū eſt cū corp⁹ xp̄i aſſit: nō tn̄
uidet̃: nō audit̃: nō odorat̃: nō guſtat̃: nec tāgit̃. Secūdū
eſt ut corp⁹ xp̄i eſt in ſacro: nō ledit̃: nō paſſionat̃: nec
paſſiōe aliq̄ afficit̃. Tertiū eſt ꝙ ueraciter comedit̃: nō
tn̄ dētibus terit̃ nec maſticat̃. Quartū in uentrem uadit
& manet donec ſpēs manēt in ꝓpo eē: & tn̄ in ſubam
comedētis nō mutat̃. Quītū ꝙ natura caro & ſanguis
ſaporē h͡z panis & uini: & nō h͡z ſaporē carnis & ſan-
guinis. Sextū eſt ꝙ tanta paruitate hō aliqn̄ & mente
& corpore reficit̃. Septimū qa ſtatim definit eē ſpēbus
hoſtie alteratis & mutatis. Si cōſideret̃ hui⁹ ſacr̄i effi-
cacia & eēntia plura mirāda reperiunt̃. Primū qa iſtud
ſacr̄m non impedit̃ alicuius actione malitia ſeu deſpe
ctione. Secundū ꝙ ꝓlatione taliū uerboꝝ inſtitutorū
a xp̄o: talis fiat naturarū cōuerſio. Tertiū eſt de tanta
cōnexione & unione ut ſumma imis & ecōuerſo copu
lent̃. Quartū eſt ꝙ ab indigno & digno percipit̃: & nō
magis a ſecūdo q̄ a primo: nec e cōuerſo. Quintum eſt
ꝙ huius ſacr̄i debita perceptiōe dona infundunt̃ diui
na. Sextū ꝙ huius ſacr̄i celebratiōe aīe a purgatorio
eruant̃. Septimū ꝙ iſtud ſacr̄m ſup oia alia a deo acce
ptet̃. Multa ſunt alia in h̄ ſacro ſtupēda. Et ꝙ nimis ꝓ
lixū foret predicta oia declarare: ueritas aliquoꝝ pre
fatoꝝ delucidāda eſt: quoꝝ declaratione alioꝝ pate-
bit claritas euidenter. S͡z enim prefata omnia ſint ſtu-
pendiſſima tamē ſunt rationabilia: utpote a ſapientia
diuina ſcā: cui⁹ eſt oia rōne pondere nūero & menſura.

pficere. declãndũ eſt igiť prio qão poſſit ſuba in ſubſtãtiã traſubari & totalr cõuerti. Quo appebit ſube in ſubam cõuerſio: & corruptibilis in icorruptibile mutatio: & ſic ueritas duor̃ pmor̃ ſtupẽdor̃. ¶ In h̃ ſacro pãis in corp⁹ & uinũ in ſanguinẽ xp̃i cõuertiť. Hoc eẽ rõnabile & ſi ſtupẽdũ: apparz ex hoc: ꝙ de⁹ eſt ifinitus in uigore qa oipotẽs: & hꝫ eẽ totale creatuarꝝ in ſua uirtute: qa q̃libet creatura ẽ i pfecta obia creatoris: q̃re qđlꝫ eẽ creature & partiale & totale in aliud ualet cõuertere. Quod ſit rõnale natura ſuffragať: cui⁹ ẽ partẽ ſube ptialr̃ in aliã cõuertere: ut pꝫ de alimto qđ partialiter trãſit in ſubam aliti: ex. z. de aiai q̃re & auctor nature totũ poterit cõuertere. Ad hoc ẽ ſacra ſcriptura: q̃ oñdit uirtute diuina ſubam in ſubam tranſiſſe. In factiõe hois terra trãſiit in carnẽ. Vxor Loth in ſtatuã ſalis. Geñ. xix. uirga Moiſi in ſerpẽtẽ & ſerpens in uirgaꝫ. Exo. vii. Puluis conuerſus in ſciniphes. Exo. viii. Inſup cũ ſit mai⁹ de nõ eẽ ad eẽ cõducere: q̃ eẽ ineſſe ꝯuertere: qa plus diſtãt: & deus in pncipio ſic egit: qa creauit oia: q̃re ſubaꝫ panis & uini in corp⁹ xp̃i põt & ſanguinẽ ꝯuertere. Talis. n. ꝯuerſio. ut docet Ambro. in lib. de ſacris: fit uirtute diuia: ſermo. n. xp̃i hoc cõficit ſacrm: quo ſermõe fcã ſunt oia: & hr̃ de cõſe. di. z. ca. Quia. &. c. Pãis & calix. Idẽ dicit Euſebi⁹ emiſenus. Inuiſibilis ſacerdos ipſe xp̃s de⁹ & hõ: uiſibiles creaturas in ſubaꝫ corpis & ſanguis ſui: ſuo uerbo ſecreta ſua ptãte cõmutat. Et ponit a magro in. iiii. di. x. c. ultimo. ¶ Declãndũ ẽ ſcdo qão ipſi⁹ dñi ẽ ſubita ad altare acceleratio: cũ tãta ſit diſtãtia a terra uſqꝫ ad celum empireũ. Dictis. n. uerbis ſacr̃alib⁹ a ſacerdote: in ultimo iſtãti cõpletionis ipſor̃: ſtatiꝫ xp̃s ſub ſpẽb⁹ adeſt hoſtie: hoc & ſi ſit mirabile: ẽ tñ rõnabile. Quod oſtẽdiť argumẽto nature. lux ut dicit Ariſt. z. de aia in iſtãti ſe difundit p totũ mediũ diaphanũ. lux ergo creata in iſtãti pñtať pncipio tã longo medio & termio: q̃re a fortiori lux icreata. Argumẽto expiẽtie & nature. oculus. n. ſtatiꝫ ut apiť ẽ in celo p uiſionẽ qa ipm uidet: & ſidera reſpicit & non pus ppinq̃ q̃ remota. Quod aũt ꝯcediť de natura: nõ dꝫ negari ab actore nature. Argumẽto ſcripture. Reſurrectio mortuor̃ uirtute diuia fiet in momẽto & in ictu oculi. i. Cor. xv. Inſup agẽs illibatũ cui nulla ieſt reſiſtẽtia nec itrinſeca nec extrinſeca tã in tpe põt agere: q̃ in iſtãti: q̃re de⁹: & p ꝯñs altari ſe in inſtanti pñtialr̃ exhibere: ut facit in hoc ſacro. Quo declãto pꝫ mirabile de pñtatione xp̃i in iſtãti eẽ rõnabile. ¶ Declãndũ ẽ tertio qão tã magnũ corp⁹ ſicuti ẽ xp̃i ſub taꝫ parua hoſtia ſubeẽ dicať. hoc etſi ſit mirabile eſt tñ rõnabile. Pro quo declãndo ſciẽdũ ẽ ꝙ eẽ in loco eſt tripl̃r. Primo cõmẽſuratiue. diffinitiue & pñtialr̃: & ſic ſunt oia corpora in loco. Secũdo diffinitiue & pñtialr̃ qđ ẽ eẽ ita h̃: ꝙ nõ alibi: & ſic ãgelus eſt in loco & aia in toto corpe. Tertio mõ eẽ in loco ẽ ſolũ pñtialr̃ nõ circũſcriptiue nec diffinitiue: & ſic ẽ de⁹ ubiqꝫ: & aia in corpis partib⁹. Aia. n. in corporis partib⁹ ẽ ſolũ pñtialr̃: & nõ diffinitiue: lꝫ in toto corpe ſit diffinitiue. Ad ppoſitũ corp⁹ dñi nõ ẽ in loco circũſcriptiue: qa a ſitu abſoluiť. Nec diffinitiue: qa ſil' ẽ in pluribus locis: igiť eſt ſolũ pñtialr̃. ut dicit Innocẽti⁹ papa. Modo ꝙ magna res ſit in puo loco alio mõ q̃ ipſa ſit in ſe: nõ ẽ icõuenieẽs. pꝫ đ turri q̃lꝫ magn⁹: & mõtib⁹ q̃lꝫ magnis: ciuitatib⁹ & caſtris q̃ ſũt i oculi pupilla tã breui. ut dič Vgo: de⁹ cũ ſit imẽſus & ifinit⁹ fuit tot⁹ in colũba. ſ. ſpũs ſcũs: & tñ creatura nihil ẽ reſpcũ dei. Inſup de⁹ p̃t cõſeruare corp⁹ ſine loco: pꝫ qa cõſeruãdo corp⁹: põt oia circa ipm deſtruere: & ſi ſic pꝫ &c. Silr̃ nec ualꝫ: aliqd ẽ in loco. ergo circũſcribiť ſeu diffiniť a loco. de⁹ dicit Iere. 3i. Celũ & terrã ego ipleo &c. & tñ nec circũſcribiť nec diffiniť a cõditiõib⁹ loci. ſ. circũſcriptiõe et diffõne: ſolũ pñtialr̃ loco corp⁹ pñtãdo. Nec ẽ bona ꝯñtia. Corpus eſt in loco. ergo circũſcribiť loco uel diffiniť. pꝫ qa corpori diuina uirtute non repugnat eẽ in loco ſolum preſentialr̃: & non circũſcriptiue nec diffinitiue. Quo ſeqť ꝙ tale corp⁹ non arguiť mai⁹ ex maiori loco: nec min⁹ ex miori loco pꝫ ex quo ſolũ pñſentialr̃ ẽ in loco. Quo ſeqť ꝙ corp⁹ xp̃i etſi ſit longuꝫ latũ & pfundũ: & idẽ nũero ſit in celo & in ſacro: totũ ẽ pñtialr̃ hoſtie & cuilꝫ ei⁹ parti: ſicuti totũ i ſe ẽ in celo: qa nõ ẽ p partẽ in ſacro uel hoſtia: ſꝫ totũ cũ oibus ptib⁹: & ſi pñtialr̃ ſolũ ſit in hoſtia. Aia non argť eẽntialiter maior i toto corpe: q̃ in q̃cũqꝫ parte corporis: p ſe ꝯſiderata. Sic ergo pꝫ poſitas iſti⁹ tertii mirabilis declãta. ¶ Declãndũ ẽ q̃rto qão idẽ corp⁹ dñi in pluribus locis & altarib⁹ repiť. Hoc p̃t oñdi ꝙ nõ ẽ ipoſſe: ꝙ idẽ diuerſimode ſit in diſtictis locis. pꝫ de uoce unica q̃ ſil' & ſemel ẽ in diuerſis aurib⁹. ut dicit Augu. de ſcia q̃ ſil' & ſemel eadẽ nũero eſt in docẽte & adiſcẽte. ut dicit Cõmẽta. 3. de aia. com. xviii. de hoie exñte circũſcriptiue rome: q cogitatione p̃t eẽ Pariſi⁹ ſil' & ſemel. Hoc ẽt pꝫ ſcriptura diuia exẽplo de ſpũ moiſi dato ſeptuagita uiris. Num. xi. & tñ remãſit ẽt in moiſe: alr̃ ipſi ſil' plus habuiſſẽt eo: & ſic ſil' eo pphẽ fuiſſent maiores ſpũ: cui⁹ oppoſitũ dicit ſcriptura. Heliſe⁹ corpore exñs i domo ppa ſpũ fuit pñs qñ giezi accepit ueſtimẽta & mũera a Naaman ſiro. iiii. Re. v. Auctoritate. dič Saluator. Mat. v. ubi ẽ theſaur⁹ tu⁹ ibi ẽ cor tuũ. Corp⁹. n. cũ natura pus ſit loco: poterit de⁹ multiplicare poſteri⁹ a quo eẽntialr̃ nõ depẽdet: ſicut ẽ loc⁹ nõ multiplicato pori. ſ. corpe. Corp⁹. n. eẽntialr̃ nõ depẽdet a loco: ꝙ diua uirtute põt eẽ ſine eo. Et iõ papa Innocẽti⁹ 3⁹. in libro de offõ miſſe: cui⁹ uerba hñť. de ꝯſecra. di. z. declãns ppoſitũ dicit ſic. Nota ꝙ ſiẽ dei filius p diuinã naturã hꝫ triplicẽ modũ exñdi in reb⁹: eſt. n. in oib⁹ reb⁹ p eẽntiã: in oib⁹ iuſtis p grãm: in aſſumptã naturã p unionẽ pſonalẽ: Sic corp⁹ xp̃i hꝫ triplicẽ modũ exñdi: in celo localr̃: in uerbo pſonalr̃: in altari ſacralr̃. Corp⁹. n. xp̃i ſcdꝫ eẽ naturale eſt tm̃ in uno loco. ſ. in celo: ſcdm eẽ pſonale nõ eſt in loco: ſꝫ ſcdm eẽ ſacr̃ale ẽ in plurib⁹ locis. Et ſic hꝫ modũ eẽndi ſpũaleꝫ quẽadmodũ aia in corpe. hec Inno. Et Augu. dicit. Sicut una & eadẽ uox plurib⁹ deferť aurib⁹: ſic corp⁹ xp̃i in diuerſis altarib⁹. Pꝫ ergo ex dcis declãtio q̃rti mirabilis iſti⁹ ſacri. ¶ Quinto declãndũ eſt qñtũ mirãdũ iſti⁹ ſacri. uꝫ. qão corp⁹ xp̃i cũ ſit in hoſtia: oculis hominũ minime uideť: ſꝫ oib⁹ occultať. Quod corp⁹ xp̃i nõ uideť eſt ppter multa: ꝙ nõ hꝫ modũ eẽndi naturalẽ in ſacro ſꝫ ſupnaturalẽ. Qualitatib⁹ corpalib⁹ nõ afficitꝰ

cū ſit īpaſſibile:& ſic nō ē mediū quo uideat̄:diſtātia ē
ſūma pp modū eēndi obi ad potētiā:q̄re nō eſt mirū ſi
ocl'o corpali nō uidet̄:nō tñ dʒ negari lʒ nō uideat̄ : ꝙ
ibi nō ſit ueraciter corpꝰ dñi.Quia oʒ nos cōcedere q̄
tñ nō uidemꝰ oculo corpali. Aīa.n.oculo corpali nō
uidet̄ dū ē in corpe:& tñ ē in corpe . Notitia dei.ut di
cit Dam̄.oibꝰīſerta ē:& tñ oculo corporali deū nemo
uidit unq̄.Io.i.nec uidere pōt aut poterit. ut dic̄ Aug.
in epl'a ad Paulinā de uidēdo deū. Non ſeqt̄ ergo deꝰ
nō uidet̄ ergo nō ē.Et ꝙ xp̄s ē uia ueritas & uita. Io.
xiiii.& ip̄e dicit.Hoc ē corpꝰmeū & h̄ ē ſanguis meꝰ:
dʒ credi ꝙ in hoſtia uere ſit eiꝰ corpꝰ & in calice eius
ſāguis.Sʒ cur dn̄s corpꝰſuū ſub alia ſpē uoluit occl'ta
riꝰdic̄ magr̄ in.iiii.di.xi.c.iiii.Tribꝰ d cāis h̄ ſacr̄ʒ ſub
alia ſpē ſumit̄.Ad augēdū meritū:ꝙ fides ñ hʒ meritū
cui hūana rō p̄bet expimētū.Itē ad fouēdū ſenſuʒ: ne
abhorreret aīus qd̄ cerneret oculis.Nā hō nō ꝯſueuit
carnē crudā cōedere:aut ſāguinē bibe. Iteʒ ad uitādū
ridiculū: ne iſultaret paganꝰ cū corpꝰ dn̄icū cōederet
xp̄ianꝰ.Hec magr̄.Sic ergo pʒ rōnabilitas hꝰquti mi
rabilis.¶Sexto decl'andū eſt aliud hꝰ ſacr̄i ſtupendū.
Quō corpꝰxp̄i ad hoſtie diuiſionē nō frāgit̄ nec diui-
dat̄: imo ſub q̄libʒ pticula hoſtie itegerrimū pſeuerat.
Huiꝰmirabilis poſ'itas aſtruit̄.Prio a natura.Nā ſpecu
lū ſi in mille diuidat̄ ptes & ſint diſcōtinue imago re-
pn̄tata itegra pſeuerat . Aīa iſup ad diuiſionē mēbro
rū & diſtōnē nō diuerſificat̄.Sic ergo poſ'e ē aliqd diui
di:idiuiſo pmanēte qd̄ ē in eo.Scd̄o a ſcriptura.Iſa.vi
dr̄.Vidi dn̄m ſedētē &c.ſeqt̄ plena erat oīs terra maie
ſtate eius.Et cū p terrā oīs creatura itelligat̄: uel ſaltē
creature terreſtres:& cū creatura a creatura ſit diuiſa.
deꝰexn̄s in eis nō diuidit̄.Xp̄s ſil'r erit in celo & in ter
ra.Io.3.& tñ celū & terra ſunt ſūme diuiſa : & tñ ideʒ
xp̄s.Xp̄i corpꝰ in hoſtia nō ē circūſcriptiue & ēt ipaſ
ſibile:q̄re nō poſ'e diuidi.ut dicit magr̄ in.iiii.di.iz. Sa
ne cū corpꝰxp̄i icorruptibile ſit dr̄ fractio illa & parti
tio nō in ſuba corpis:ſʒ in ip̄a pāis forma ſacr̄al'r fieri:
ut'uera fractio et ptitio ſit ibi:q̄ ſit ñ in ſuba ſʒ i ſacr̄o
.i.ſpē pāis.Prefatis ergo appʒ decl'atio & rōnabilitas
ſexti ſtupēdi hꝰ ſacr̄i.Septio decl'andū eſt qūo in hoc
ſacr̄o ſcā ꝯſecratione:accn̄tia ibi ſine ſubo remaneāt.
hꝰ mirabilis & ſtupendi rōnabilitas pōt oñdi rōne:ꝙ
ſec̄dū doctrinā ſcōꝝ & ph̄oꝝ:deꝰ plura pōt facere q̄
itell's nr̄ itelligere: q̄re & ſubaʒ ab accn̄te & ecōuerſo
ſeparare:ꝙ itell'us pōt itell'ere ſubam ſine accn̄te & ecō
uerſo:ſaltē itellectione ſimplici.Inſup maiꝰ eſt formā
ſubalē a corporea materia ſepare:ut eſt de aīa q̄ a cor
pore ſepat̄:q̄ accn̄s a ſubto ſepari. ꝓpa paſſio uirtute
diuīa de ſcō ē ſepata a ſubo: utpote caliditas ab igne
in fornace triuʒ pueroꝝ.Dan̄.3.a fortiori accn̄a cōe a
ſubo.Scriptura dic̄ de deo:oīa q̄cūqʒ uoluit fecit in ce
lo & i terra.Et ſapie.xi.dr̄.Tibi ſubeſt poſ'e cū uolue
ris:iq̄re & accn̄s a ſubo ſepare. Vñ magr̄ in.iiii.di. iz.
declarans ꝓpoſitū dic̄.Fatēdū eſt ipſa potiꝰ exiſtere ſine
ſubo: q̄ eē in ſubo:ꝙ ibi iqt nō ē ſuba niſi corpis & ſā
guis xp̄i:ſʒ corpꝰ dn̄i talē in ſe nō hʒ formā:ſʒ q̄lis ap
parebit i iudicio.Remanēt ergo ibi accn̄tia p ſe ſubſi
ſtētia ad miniſterii ritū:ad guſtū fideiqʒ ſuffragiū:qbꝰ

corpꝰxp̄i hn̄s formā ſuā & naturā tegit̄.Appʒ ergo iā
dcis iſtiꝰ ſeptimi mirabil' poſ'itas & rōnabilitas.¶De
clarādū eſt ergo octaui ſtupēdi & mirabilis rōnabili-
tas & poſ'itas.qūo corpꝰxp̄i totiens ſumat̄:nec ad mo
dū alioꝝ ciboꝝ cōſumit̄.Huiꝰ rōnabilitas pʒ ex his q̄
ſiūt in natura.Corpꝰcōtinue cōſumit̄:ſʒ mimc aīa i eo
ſubſiſtēs:ſic & hoſtia ſumit̄: nec xp̄s in ea ſubſiſtēs cō
ſumit̄.Diuina uirtute Rubꝰ moiſi cōburi nō potuit:q
tñ ardebat cōtinue.Exo.3.q̄re & corpꝰdñi.Corpꝰxp̄i
in ſacr̄o ſicuti ē i ſe icorruptibile ē:q̄re corrūpi nec cō
ſumi pōt.Inſup dn̄us ꝓmiſit apl'is & fidelibꝰ eē cū eis
uſqʒ ad ꝯſumationē ſeculi:qd̄ itell'it̄ ſcd̄m Clemētē de
reliquiis & ueneratōe ſcōrū. Sī deū i ſcis.de pn̄tia cor
porali:q̄re ñ defic̄ aliqñ nec ꝯſumit̄. uñ Vgo de ſacr̄is
pte.viii.lib.z.c.iz.Ad ꝓpoſitū loqt̄.d.Exhibʒ xp̄s ſen
ſui tuo ſilitudinē cibi corporalis:ut ſenſus tuꝰ p oīa in
ſuo erudiat̄.Seruat corpi ſuo ueritatē nature iuiolabil'
& imortalis: ne in ſuo corrūpat̄. uidet̄ corrodi & pma
net icorruptꝰ: uidet̄ affici uel macl'ari & pſeuerat imo
latꝰ.Suſtiet hoc fieri circa ſe:ne ſenſus nr̄ aliqd alienū
pcipiat:ſʒ nō recipit hoc in ſe:ne icorruptibilis natura
ſinceritatē ſuā amittat. Tāta ergo eſt dignitas corpis
xp̄i:ut nec corruptōe affici poſſit nec macl'ari ſordibꝰ.
Ex p̄miſſis pʒ rōnabilitas p̄dci octaui ſtupēdi. ¶No
no decl'andū ē:qūo cū xp̄s dicat.Io.v. Caro mea uere
ē cibꝰ:qūo h̄ cibꝰalioꝝ more ſaltē partial'r i ſubaʒ cō
medētis nō ꝯuertit̄.Rōnabilitas hꝰſtupēdi pōt appe-
re ſic:nō.n.oʒ ꝙ qcqd cōmedit̄ i ſubaʒ cōuertat̄ come
dētis.Multa naturalia comedūt̄ & ſalubriter : & tñ in
ſubam cōedētis nō ꝯuertūt̄: ſic̄ pʒ de auro & lapidibꝰ
p̄cioſis.Sil'r āgeli in aſſūpta natura uere cōedebāt: ſic̄
pʒ de tribꝰ angelis.Gen̄.xiiii.& Tobie.iz.de angelo
Raphaele.de xp̄o pꝰ ſuā reſurrectionē:& tñ talis ci-
bus in eoꝝ ſubam nō ꝯuertebat̄.Inſup rōne pʒ: ꝙ cor
porale nō trahit ad ſe ſpūale:ſʒ potiꝰ ecōuerſo.Corpꝰ
xp̄i ē ſpūale.i.Cor.xv.q̄re ſtōacꝰip̄ʒ in ſubaʒ cōedētis
nō trahicit.xp̄s ē panis uiuꝰ.Io.vi.q̄re nō morit̄:& ſic
in ſubaʒ nō trāſit cōedētis.uñ h̄ cibꝰ mō cōtrario alio
rū pagit:ꝙ digne comedētē i ſe cōuertit: dn̄te Augu-
ſtino ſibi xp̄m dixiſſe.vii.confeſſio.cibus ſum grādiū:
creſce & manducabis me: nec tu me mutabis in te:ſic̄
cibū carnis tue: ſʒ tu mutaberis i me.& Innocētius.3.
in lib.de offō miſſe dicit ꝙ xp̄s de ore trāſit ad cor: ci
bus ē nō carnis ſʒ aīe:uēit in ore ut comedat̄ : ſʒ nō ut
in ſtōaco digerat̄. Sic ergo pʒ p̄ſati noni mirabilis rō-
nabilitas & poſ'itas.¶Decl'andū ē.Decio id mirabile
qūo ad alterationē hoſtie corpꝰ xp̄i ñ patiat̄.Pro quo
eſt ſciēdū ꝙ multa ſūt q̄ nullā pn̄t ſuſcipe paſſionē: ſic̄
ſūt corpora celeſtia:umbra ſol nec radiꝰ:corpꝰaūt xp̄i
in hoſtia ē ſpūaliꝰp̄ſatis ac ipaſſibile.ergo &c. Sci āge
li corpora aſſumēdo etſi corpora paterēt̄:nō tñ ip̄a:q̄-
re hoſtia alterata:nō ſeqt̄ ꝙ corpꝰdñi tali paſſiōe affi
ciat̄.Corpꝰ nr̄m pꝰ reſurrectionē fiet icorruptibile:&
a nullo poterit ledi:q̄re & corpꝰxp̄i:qd̄ ſic ē de facto.
Sciēdū tñ ꝓ maiori decl'atiōe ꝙ corpꝰ xp̄i hʒ duplex
eſſe.ſ.naturale & ſacr̄ale. de quo duplici eſſe loquitur
Augu.ſr̄ pſal.iiii.& hr̄.de cōſe.di.i.hereſis.inqt Augꝰ
donec ſecl'm finiat̄ ſurſuʒ eſt dn̄s : & hoc quo ad eē na

turale:ſ3 tñ h̃ eſt nobiſcũ ueritas dñs: & hoc quo ad
eẽ ſacŕale. Corp⁹.n.xp̃i qḋ reſurrexit o3 eẽ in uno lo-
co: glo.i.in celo in forma q̃ ſubici hũanis oculis ualet
uel ſenſibus: ueritas aũt eius ubiq3 diffuſa eſt. glo.i.in
ſacŕo: ubi ẽ ueraciter & nõ ſenſibilŕ. Quo p3 q corp⁹
xp̃i quo ad eẽ naturale ẽ in celo localŕ: ut dic̃ Innocẽ.
& quo ad eẽ ſpũale eſt in hoſtia ueraciter: nõ tñ loca-
liter ſ3 ſacŕalŕ.i.pñtialŕ: quo p3 q non oẽ qḋ directe
cõpetit corpi xp̃i quo ad eẽ naturale: cõpetit ſibi dire
cte & p̃ncipalŕ quo ad eẽ ſacŕale: p3 q corpi xp̃i quo
ad eẽ naturale cõpetit ſibi ſanguis & aĩa. S3 ut h3 eẽ
ſacŕale nõ competit ſibi directe & p̃cipalŕ: ſ3 ſolũ ut
diceẽ cõcomitãter. Sed q̃ corpori xp̃i exñ ſub hoſtia
pñt ſibi cõpetere: de his q̃ cõpetũt ut h3 eſſe naturale
& ẽ localŕ? R̃ñdeẽ p̃mo q oĩs forma abſoluta q̃ cõpe
tit ei ut h3 eẽ naturale: cõpetit ẽt ei ut eſt ſub ſacŕo: &
hoc eſt ſaltẽ ueꝝ cõcomitãter. Rõ q abſolutũ nõ de-
pendet a reſpectiuo: nec prius a poſteriori. Quo ſequi
tur q cũ corpus xp̃i ut diceẽ. Prio & p ſe ſit ſub ſacŕo.
Scđario p ſe & nõ p̃mo ſunt ptes eẽntiales.ſ. materia
& forma corpis. Tertio mõ nec p ſe & p̃mo ſ3 p acci
dẽs & cõcomitãter ut diceẽ: ſunt ibi aĩa & ſanguis &
accñtia q̃ nõ ſũt de eẽntiali ſigñato corporis. Quo ſeq
tur q l3 oẽ abſolutũ tale inſit ut dcm̃ eſt: ſi dareẽ q oẽ
reſpectiuũ qḋ in uno loco: corpori xp̃i ieẽt: poſſ3 ineẽ
& in alio: nõ tñ pricipalŕ ut dcm̃ eſt: ſ3 ſolũ cõcomitan
ter. Seq̃ ẽt q oẽm ſenſationẽ actiuã quã xp̃s hẽret in
celo uel alibi ubi eſſet: hẽret in ſacŕo cõcomitãter. Rõ
q ſenſatio eſt qd abſolutũ. Silŕ uiſionẽ q̃ ſibi ieſt in ce
lo h3 cõcomitanter put eſt in ſacŕo. Rõ q uiſio eſt qd
abſolutũ. Idẽ dicẽdũ eſt de itellectõe & uolitiõe q̃ in-
eſt ſibi in celo ieſt ꝯcomitãter in ſacŕo: qa ſũt q̃dã ab-
ſoluta. Scđo q ſi corp⁹ xp̃i eẽt paſŕe ubi eẽt localŕ: oĩs
paſſio abſoluta ſibi i tali loco illata ieẽt ſibi ſub ſacŕo:
p3 ex p̃dcis. Quo ſeq̃ q ſi aliqs aplóꝝ in triduo cõſe
craſſet: q oĩs dolor q̃tũ ad abſolutũ: quẽ3 hũit xp̃s in
cruce: ex quo ſuũ corp⁹ p tũc erat paſŕ: hũiſſ3 ſub ho-
ſtia exñs & hoc ꝯcomitãter p3 ex dictis. Quo ſeq̃ q
fuiſſet ueꝝ dicere q tale corp⁹ ut erat ſub ſacŕo fuiſ-
ſet flagellatũ & crucifixũ l3 nõ pricipalŕ ſ3 cõcomitan
ter. Tertio dŕ & eſt ad ꝓpoſitũ nr̃m principalŕ: q cu3
corp⁹ xp̃i nũc ſit ipaſŕe nulla paſſio ab extriſeco illata
ſibi ieẽ ualet: & p̃cipue i ſacŕo. rõ q ẽ icorruptibile. In
ſup ſi aliqḋ corp⁹ hẽret eſſe in aliquo localŕ: & in alio
ſolũ pñtialŕ: nõ eſt neĉariũ q qḋlib3 qḋ agit in ip̃3 ut
eſt localŕ: idẽ poſſit agere & eodem mõ in ip̃m ubi eſt
pñtialŕ. Rõ & ſi oĩs forma abſoluta iexñs ſibi ubi eſt
localŕ: inſit ubi eſt ſolũ pñtialŕ & hoc cõcomitãter: tñ
nõ ſeq̃ ſi agit in ip̃m ut eſt localŕ: q agat in ip̃m ide3
ut eſt in loco ſolũ pñtialiter: & hoc pp diuerſu3 modũ
eẽndi. Hoc p3 in aĩa coniũcta & ſeparata: q nõ oẽ qḋ
agit in eã cõiũctã: agit in eã ſeparatã. P3 ẽt q nõ oẽ re
ſpectiuũ qḋ ieſt ſibi ut h3 eẽ pñtialŕ: o3 q ſibi iſit ubi
eẽ h3 localŕ nł ecõuerſo. Quo ſeq̃ q nulla paſſio cor
ruptiua corpalis q̃ poſſet iſerri tali corpori ut eſt in lo
co circũſcriptiue: poſſet iſerri eidẽ imediate ubi eẽt ſo
lu3 pñtialŕ: ſ3 ſolũ ꝯcomitanter. Quo p3 q qñ hoſtia
frãgiẽ põiẽ in igne aq̃ & ſic de aliis alterationũ ſpẽb⁹:

q corpi dñi nulla talis paſſio iſerẽ: ſ3 in accñtibus ſo-
lũ talia fiũt: put magŕ dixit ſupra de diuiſiõe hoſtie &
partitiõe. Seq̃ ẽt q corp⁹ xp̃i put eſt ſacŕalŕ i hoſtia:
ꝓp̃rie & pricipalŕ nõ põt moueri nec motu locali nec
alio niſi a deo: p3 q nõ a uirtute creata q̃ ſibi ipropor
tiõabilŕ approximaẽ: q̃re ab icreata. Seq̃ ẽt q corp⁹
xp̃i ut ẽ in euchariſtia: nõ o3 moueri cũ motu quo mo
ueẽ in celo uel alibi. rõ qa iſti ſũt modi exñdi diſticti:
nec oẽ reſpectiuũ qḋ ſibi ieſt in uno loco: o3 q inſit in
alio loco: l3 de abſoluto ſemp ſit ueꝝ mõ iã dcõ. Seq̃
ẽt q motu large accepto quo dicim⁹ corp⁹ xp̃i moue
ri ad motũ hoſtie: non moueẽ niſi imediate a deo. Rõ
qa ſi moueẽ: ad motũ ergo alteri⁹. Et cũ oẽ qḋ moueẽ
ad motũ alteri⁹: o3 q cõiũgaẽ illi ſic act⁹ cũ potentia:
uel ſic aliq̃ pars ei⁹: uel ſic aliq̃ cõnexione ex neĉitate
naturali: & nõ ſimplŕ uolũtaria. S3 nullo iſtoꝝ modo-
rũ corp⁹ xp̃i ſpẽb⁹ cõnectiẽ: ſ3 p̃ciſe uolũtarie. Rõ qa
ſola uolũtate diuina xp̃s ẽ pñs ſacŕo: nulla cõnexione
cõſurgẽte ex reb⁹: cũ ſpẽs p ſe ſubſiſtãt: & corp⁹ p ſe.
Sic ergo p̃fatis app3 decimũ ſtupẽdu3 q̃liõ itelligiẽ: &
q rõnabile eſt id qḋ de ip̃o dŕ. ¶ Declãdũ eſt unde
cimo illud ſtupẽdũ.u3. q̃liõ eſt poſſe q a malo tã ſciſſi-
mũ ſacŕm cõficiaẽ ſacerdote. Poſitas iſtu⁹ eſt: qa deus
ip̃e hoc ſacŕm inſtituit: q̃re ab hoĩe malo cõfectio h⁹
ſacŕi & conſecratio nõ põt ipediri: dũ mõ uerba a deo
ordinata ꝓferat cũ intẽtiõe & exiſtat ſacerdos. Xp̃s ẽ
ille q dixit Mat.xxvi. hoc eſt corp⁹ meũ. Vñ Augu. in
lib. de corpore xp̃i: & põiẽ.i.q.i. Intra catholicã. Intra
catholicã eccleſiã in miniſterio corpis & ſanguis dñi:
nihil a bono mai⁹: nihil a malo min⁹ pficiẽ ſacerdote:
qa nõ i merito ꝯſecrãtis ſ3 i uerbo pficiẽ ſaluatoris. &
uirtute ſp̃ũs ſci. Si.n.in merito eẽt ſacerdotis aeq̃q̃ ad
xp̃3 ptineret. Nũc aũt ſic ip̃e eſt q baptizat: ita ipſe ẽ
q p ſpũm ſcm̃ hãc ſua3 efficit carnẽ: & trãsfũdit uinũ in
ſanguinẽ. Credẽdũ eſt.n. q in uerbis xp̃i ſacŕa cõficiã
tur: cui⁹ prius creanẽ impio: eius utiq3 uerbo recreanẽ
in meli⁹. Hec Augu. Malitia ergo ſacerdotis nõ ipedit
qḋ de⁹ inſtituit & ordinauit. Deus.n.p ora maloꝝ qḋ
decreuit pficit & oñdit: ſic p3 de Balaã. Num.23. & d
Chaipha. Io.12. p3 ergo q̃liõ undecimũ ſtupẽdũ rõna
bile demõſtratũ. ¶ Duodecio & ultio declãdũ eſt An ab
hoĩe prauo & malo ueraciter ſumaẽ: & idubie tenẽdũ
eſt q ſic. Nã xp̃s cõicãdo aplós Mat.xxvi. dixit. Acci
pite & mãducate ex h̃ oẽs: hoc eſt corp⁹ meũ &c. Sed
iter iſtos aplós fuit Iudas malus q uere ſumpſit: ut di
cit Augu. ſup Io. Et Vgo. lib.2. de ſacŕis. parte. viii. Et
ide3 dŕ.i.q.i. xp̃s: & .23.q.iiii. Tu bon⁹. Et ſic cõcludit
magŕ i.iiii di.ix.c.2. auctoritate Augu. & alioꝝ: a ma
lis hoc ſacŕm uere ſũmi: ſ3 ſacŕalŕ nõ ſpũalŕ. Pro cui⁹
euidẽtia eſt ſciẽdũ: & corp⁹ xp̃i ſumi põt itelligi. Prio
corpalŕ: & hoc nõ: qa icorruptibile eſt ut dcm̃ ẽ. Scđo
ſolũ ſacŕalŕ: & ſic oẽs mali ſumũt. ut dicit magŕ. & ſu-
mere ſacŕalŕ ſolũ eſt credere xp̃m ſub hoſtia eẽ: & tñ
nõ debite diſponi. Tertio mõ ſpũalŕ ſolũ. Et h̃ ſit qñ
aliqs credit & ſe diſpõit: ſ3 aliquo ipedimẽto euenien
te nõ põt corp⁹ dñi ſuſcipe: & talis ſpũalŕ ſumit. Et ta
li dicit Augu. ut qd paras dẽte3: crede & mãducaſti: &
poniẽ de cõſecra. diſt.2. ut q. Quarto mõ tam ſpũaliter

q̄ ſacramētalr̄:& talis eſt qui credit & ſe debite diſponēdo ſumit.Qua diſtōne pꝫ quō mali & pctōres corpus dn̄i ſuſcipiūt cōmunicando:& quō nō.Inter filios Iſrael in deſerto multi fuerūt mali & multi boni:& utriqꝫ māna panē .ſ. de celo comedeſt q̄ erat figura hꝰ altiſſimi ſacri.Sic ergo pꝫ duodecimi declāndi rōnabilitas.Multa ēt eēnt declanda q̄ patēt declatōe duodecim p̄ſatoꝝ.Ex qbꝰ duodeciꝫ ſic patefactis pꝫ oium mirorum in hoc ſacro: etſi ſtupēda ſint:rationabilitas & poſſibilitas.Et ſic appet qd eſt illud ſacrm in ſuo tenore:qa ſtupēdiſſimū qd erat pmū declandū. ¶ Dico ſcdo q ſi q̄raf q̄le eſt illud ſacrum in ſuo ſapore.rn̄def q eſt dulciſſimū.ubi ſciēdū eſt q deꝰ dulcedinē ſuā dilectionē amorē & benignitatem: ad hoieꝫ multiplr̄ ſe cōicando oñdit. Se.n. cōicauit & dedit hoi aliqñ cauſaliter & participatiue:& hoc in creatiōe. Liberaliter & largitiue:& hoc in gn̄alis dn̄i collatiōe hoi.Miſericorditer & placatiue: & hoc in pmoꝝ pentū lapſu & declinatiōe. Singulariter & p̄ſeruatiue:pſeruādo Noe & filios a diluuio:& ↄſ̄iter genꝰ hūanū in pſona Noe & ſuoꝝ.Fidelr̄ & dilectiue.ſ. Abrae Iſaac & Iacob:p quos in ſuos elegit & ipſoꝝ poſteritatē. Mirabilr̄ & opatiue.ſ.Moiſi p ipm ſigna & pdigia faciēdo in terra egipti in Pharaonē ſeruōs & pplꝫ. Sapialr̄ & regulatiue & hoc pplo Iſraelitico:ipſi legē dādo & ſacrificia ordinādo.Virtualr̄ & ptectiue.ſ. Ioſue gedeon iepte & ſic de aliis quos ptexit & cuſtodiuit.Cordialiter & amatiue.ſ.Dauid quē dn̄s ſpālr̄ dilexit.Radialr̄ & luſtratiue.ſ.Salomōi et ſcis pphis.Perſonalr̄ & gratificatiue.ſ.ſctis hoibꝰ:utpōte Thobie Iob Helie & ſic de aliis ſcis hoibus.Medicinalr̄ & ſanatiue.ſ. Ezechie & aliis īfirmis uirtute dīna libatis. Formalr̄ & entitatiue in ſuo ppo eē ſe dādo hoi & hoc in icarnatiōe.Exemplariter & imitatiue:& hoc ſcis aplis qbꝰ ſe oñdit exēplū ois pfectiōis.Obialr̄ & ſubiue.ſ.Marie & Ioſeph ac legi quā noluit obſeruare. Familiariter & cōſeruatiue.ſ.oibꝰ hoibꝰ.Paſſiōalr̄ & expſſiue ſuſtinēdo pēas. Humiliter & admiratiue:qn̄ ſup aſinā Ieroſolimā aſcēdit & itrauit.Cōtēptibilr̄ & dſpectiue:& hoc i cruce. Triūphabilr̄ & ipatiue.ſ.demonibꝰ.Feſtiualr̄ & btificatiue ſe dat et ddit ſue aie & btis i pr̄ia. Sꝫ ſacralr̄ et refectiue ſe dat oibꝰ ſacrm ſui corpis & ſanguis ſpūaliter & ſacralr̄ ſumētibꝰ.Hoc ē donū ſingulariſſimū.ſ. hoi nūq̄ pus datū.Magnificū oē genꝰ liberalitatis trāſcēdēdo dādo ſeipm:liberaliſſimū: ſeipꝫ in cibū tradēdo:ubi donator uenit in donū:& datū eſt idē penitꝰ cū datore. Saluificū:mētis ſanās infirmitates. Mirificū:in quo ſacrificia ſunt termiata. Stupēdiſſimū:in quo daf deꝰ & hō lux & uita cōditor mūdi.Oēm facultatē nature trāſcendēs & humanā. Sꝫ ſup oia eſt ſuauiſſimuꝫ dulciſſimū & dulcoroſiſſimū:& hoc ſi cōſiderēf Quis def:qa Ieſus q añ.ut dcm̄ eſt:ſe nobis dederat multipliciter:ſꝫ ſpāliter in ſociū p carnis aſſumptionē.poſtmodū aūt dedit in ſuauitatis eduliū & cibuꝫ.Ieſus eſt deꝰ & hō: in quo inhabitat ois plenitudo diuinitatis corporaliter: oēs theſauri ſapie & ſcie Dei ſunt in eo abſcōditi:plenꝰ gr̄e & ueritatis.Que oia ſunt donata nobis,& ſic dulcor magnꝰ habef dū Ieſus q daf cogitaf.Apparet ēt dulcor ſi penſef quo daf:qa imēſa charitate & ineffabili amore.de q̄ charitate loqf Vrbanꝰ q̄rtus in Clemētina de reli.& ueneratiōe ſcōrū. Si deū in ſcis.nā q̄ta ſit & q̄lis oñdit ibidē.uide ibi. Quis ualet cogitare quāta charitate & q̄ uehemētiſſimo amore nos dn̄s Ieſus amauit dū ſeipſuꝫ nobis in cibū dedit? Certe nullus:ſic̄ nullus eſt q infinituꝫ poſſit cōprehēdere & terminare. Si ↄſideref q̄tū eſt qd nobis daf: qa corpꝰ dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i:nō in ſignū & figurā: ſed in ſuo eē et natura daf nobis.un̄ in hoc ſacro ut eccleſia aſſerit:totus dn̄s ieſus xp̄s ueraciter ↄtinef.In hoſtia .n.ex ui cōſecratiōis eſt corpꝰ dn̄i glorioſum ſumptuꝫ de Maria uirgine:et p cōcomitantiam eſt ibi ſanguis: cū dn̄i corpꝰ nūc nō ſit ſine ſanguie. In calice uero ex ui ↄſecratiōis:eſt pncipalr̄ ſanguis dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i et p cōcomitantiā imediatā eſt corpꝰ dn̄i:cū ſanguis ſine corpore nō exiſtat. Eſt ibi tertio p cōcomitantiā ppinquā ad corpꝰ et ſanguinē aīa xp̄i:q̄ eſt plena oi btitudine et gloria. Deitas inſup adeſt:cum inſeparabiliter ſit et corpori et aie cōiūcta:p cōcomitantiā remotā eſt ibi.ergo &c. Et qa indiuiſa ſunt opa trinitatis ad extra: ratōe indiuiſe opōnis eſt ibi tota trinitas. Quare ↄſiderato q̄tū eſt qd daf:iſtiꝰ dulcor apparet ſacri.Apparet ēt ſi cōſideref q̄le eſt qd daf: qa corpꝰ imortale et glorioſum:et ↄſ̄iter dn̄s Ieſus totus glorioſus: q digne pcipienteꝫ ſibi unit et copulat:manet.n.ipſe in eo et ille in xp̄o. Qua unione et pmāſione guſtat mens talis expiētia certa:q̄ dulcis et ſuauis eſt dn̄s.Et ſic p̄ſatis diligenter attentis apparet q illud ſacrm eſt digne pcipiētibꝰ dulciſſimū.Et ſic pꝫ ſcdm. ¶ Dico tertio q ſi q̄raf de eiꝰ ualore.Rn̄def q eſt pcioſiſſimū.ualor hꝰ ſacri appꝫ ſi ↄſideref q ſi nō ↄtinef hirc9 uel agnꝰ:ſꝫ ſi hī hō deꝰ:qd nūq̄ extitit in aliis ſacris.Quod hō totus xp̄s ↄtineaf pꝫ:qa corpꝰ et ſanguis nō ſūt ſine aia. ut dcm̄ ē:q̄re hō uerꝰ xp̄s eſt ſi ↄtentꝰ.Quod uero ſit deus pꝫ:qa xp̄s nō ſolū eſt hō ſꝫ et deꝰ uerus:qd nūq̄ ſuit i aliquo ſacrificio ab aliquo oblato. Deitas.n.corpori et anie xp̄i iſeparabilr̄ ē unita:q̄re nihil maiꝰ hoc ſacrificio iuēit.Nō pōt fieri cōparatio ſacrificioꝝ ueterū ad iſtud: qa illa de ſimplicibꝰ creaturis fuerūt:hoc de hoie uero et deo uero:ipſe hō deꝰ et deꝰ hō:idē offerēs et oblatū:dās et datū:placās et placatū:et ſic p̄cioſitati hꝰ ſacri nihil pōt ↄpari et eiꝰ ualori.Pꝫ ēt hꝰ ſacri ualor ex gr̄a quā cōtinet:ſi eſt gr̄a increata.ſ. ipſe deꝰ:ſi gr̄a creata:qa in xp̄o eſt ponēda gr̄a ſingularis pſone et capitis:quā ipſe in nos refudit.Cū igr̄ in xp̄o ſit ois gr̄e plēitudo:et ſi cōtinef ueraciter: ois gr̄e plenitudo ſi exiſtit:q̄re eius ualori nihil pōt alioꝝ ſacrificioꝝ cōparari.Huiꝰ ſacri ualor oñdit:qa in ipo oia ſacrificia ſūt finita.un̄ ſi qd pfectiōis eēt pcēdū i aliis: in hoc ē plēiſſime uelut in fine et ultio oiuꝫ alioꝝ.Declaraf hꝰ ualor ēt ex hoc:qa hoc ſacrm cōtinet qd ſignificat.ſ.dn̄m nr̄m Ieſuꝫ xp̄ꝫ.Sacra.n.āt̄iq̄ ſolū fuerēt figure.Valor ēt hꝰ ſacri pꝫ ex hoc:qa illa rōne offerētis et nō oblati acceptabanf: ſi rōne oblati xp̄i prius: et ſecundario rōne offerentis acceptaf.Nullum ſacrm deo ē uel fuit acceptiꝰ iſto.Rō q pſona ſūme deo accepta ſi cōtinef.ſ.xp̄s Ieſus. Apparet ualor huiꝰ ſacri

quia hoc ſacramentũ: nũquã ſuo caret effectu. Alia ſacraméta antiqua ratione offerẽtiũ quãdo erant mali ſuo carebant effectu: nec eis deũ placabãt: imo per oppoſitũ irritabant. Sed iſtud ſacr̃m nũq̃ rõne mali ſacerdotis ſuo caret effectu: qꝛ ſemp eſt ibi corp⁹ dñi ſi uerba cuꝫ itentiõe dicanť: & materia aſſit debita: ac deus ipſo placať. Quo ſeqť ꝙ maximus ualor hui⁹ ſacri ex hoc declarať: qꝛ de oib⁹ opibus nr̃is an ſint deo accepta dubitare hẽmus: de iſto aũt ſacr̃o qn placeat deo ſemp dubitare nõ poſſum⁹. Et ſi nõ acceptetť aliqñ ratiõe offerẽtis: acceptať rõne oblati & opati. ſ. Dñi Ieſu xp̃i in hoc ſacr̃o cõtẽti. Vltio apparet hui⁹ ſacri ualor rõne muneris qđ ipſo dať. ſ. grẽ ut diceť & alioruꝫ. Sic ergo ſuccincte pꝫ de p̃cioſitate & ualore huius ſacramẽti. ¶ Dico q̃rto ꝙ ſi q̃rať de uigore h⁹ ſacramenti. R̃ndeť ꝙ eſt efficaciſſimũ ſacr̃m. ubi ſciendũ ꝙ uigor hui⁹ ſacri itrinſece accipiẽdo pꝫ: qꝛ in ipſo eſt de⁹ ipſe oipotẽs: & gr̃a creata & icreata. ut dcm̃ eſt: quare efficaciſſimũ. Sꝫ extriſece & penes ſumẽtẽ digne particulariter loquẽdo eſt duplex. ſ. qꝛ xp̃o unit & icorporat: dicẽte xp̃o. Qui mãducat meã carnẽ & bibit meũ ſãguinẽ i me manet & ego i eo. Scđo uitã eternã miniſtrat. dñte xp̃o. Qui mãducat hũc panẽ uiuet i eternũ. Preter p̃ſata effic̃ alia. ut dñt doctores: qꝛ ip̃o De⁹ pr̃ & tota trinitas letificať: qꝛ h̃ eſt Ieſus fili⁹ dei p̃tis & media in trinitate pſona. Deo ſũm⁹ honor dať: & pſona acceptiſſima imolať. Angelos letificat: qa ipſo de⁹ placať & panis ipſoꝝ angeloꝝ hoib⁹ miniſtrať. Gaudiũ dat. b. Marie: qa ſuã carnẽ in filio & filiũ uidet deo p̃ri imolari. Tota celeſtis curia iocũdať: dũ regẽ ſuum uidẽt dari hoibus in cibũ: & ip̃m deũ ſup malitias hominũ placari. Sꝫ gñalr̃ loquẽdo uigor hui⁹ ſacri apparet multiplr̃. Et p̃mo qa ad memoriã xp̃i paſſionẽ reducit: quotiẽſcũqꝫ feceritis ait xp̃s: in mei memoriã. ſ. paſſiõis facietis. Fratri Ioãni de Aluernia. ut dcm̃ eſt libro p̃mo. cõformitate. viii. in tractatu de ꝓuicia Thuſcie. Cõſecratiõe facta xp̃s apparuit ei cruci cõfixus: quo iſpecto adeo memoria paſſiõis xp̃i fuit plagat⁹: ut de mane uſqꝫ ad nonã ꝓtelando: miſſaꝫ uix potuit explere. Hui⁹ eſt figura. Exo. xii. de agno: quẽ dñs annuatim p̃cepit offerri in memoriã egreſſiõis de egipto . i. xp̃i de mũdo ad p̃rem. Scđo fidẽ cõfirmat: nõ ſolum hoc ſacr̃m gr̃am dat: ſꝫ fidelitas nr̃a confirmať: dũ tot mirãda que nõ uidenť tã firma fide credunť. Bt̃us Antoni⁹ de Padua ordinis nr̃i Arimini fidẽ defenſauit & cõfirmauit hoc ſacr̃o: dũ eo cõfecto corã hereticis: aſine p̃ñtato qui ad comedẽdũ ip̃m eã duxerũt: id uenerabiliter poplites curãdo aſina adorauit: & hereticos hoc uiſo ad fidẽ adduxit. Huius figura patuit in mãna data filiis Iſrael: cuius eſus ut in fidelitate dñi ipſi ſtarent datus eſt. Sic & corpus dñicũ nobis datũ eſt ad fidei nr̃e cõfirmationẽ. Tertio hoc ſacr̃m ſpem auget fidelibus: qa cũ dñi paſſionẽ repñtet: qua acceſſuꝫ & fiduciã hẽmus ad deũ: hoc ſacr̃o ſpes nr̃a intenditur: ut ſperemus idubie a deo obtinere qđ petimus. uti. n. panis datus de celo Iſraelitis in deſerto ſpeꝫ dabat & fiduciã ad terrã deueniendi ꝓmiſſam: ſic ipſo nos impetrãdi qđ cupimus in p̃ñti & ꝓ futuro ſpẽ hẽmus. Miles quidã ad duellũ pergẽs cũ totã ſuã in hoc ſacramẽto qđ deuote p̃cepit ſpem poſuiſſet: hoſtẽ uicit & ꝓſtrauit. Quarto mẽtẽ inflãmat cogitãdo infinitũ amorẽ quo xp̃s hoc inſtituit: & quo uenit ut ſit nobiſcũ. Beatus Franciſcus huius ſacri p̃ceptiõe totus inflãmabať: & extra ſe ducebať. Helias ſumptiõe panis ſubcinericii figure hui⁹ ſacri: dimiſſis inferiorib⁹ inflãmatus ad montẽ ignitũ aſcendit Oreb. 3. Re. xix. Quinto reficit hoc ſacr̃m ſpũalr̃: qa eſt caro xp̃i que ſpũalr̃ mẽtẽ reficit. ut dcm̃ eſt. Et corporalr̃ in q̃buſdã etiã ut ſolo hoc cibo & nullo alio ſuſtẽtarenť. Sicut de Ioãne Abbate hẽtur in uitis p̃ruꝫ: & de multis aliis q die dñico hũc ſumẽtes cibũ: p totã hebdomadã eis ad oẽm corporaleꝫ refectionẽ ſufficiebat. Iſraelite in pegrinatiõe deſerti cibo celico ſunt ſuſtẽtati q̃draginta annis: & nos ſuſtẽtamur hoc cibo quãdiu ſumus in p̃ñti uita. Sexto unit xp̃o & copulat: xp̃o dñte. Qui manducat carneꝫ meam &c. in me manet & ego in eo: & hoc amore & charitate. Hoc eſt cõuiuiũ a xp̃o aſſuero ordinatuꝫ ꝓ cõiũctiõe. Heſter. i. aie cũ ipſo deo. Magdalena ſumpto hoc cibo fuit ꝑpetuo unita deo. Sic maria Egiptiaca & ſic de aliis. Septimo uitã dat ſpũalẽ. Nã xp̃s ẽ uita. Io. x. dat & uitã corporalẽ: pꝫ in illo qui duob⁹ ãnis ſacramẽto ordinatiõe uxoris celebrato: ꝓ eo ſuſtẽtatus eſt & in uita reſeruat⁹. Amalechita a Dauid xp̃o hoc cibo dato ad uitã q̃ſi mortuus hõ reuocať. i. Re. ultio. Octauo munit. ſ. cõtra diabolũ. Nã cũ paſſio xp̃i diabolũ uicerit & ꝓſtrauerit: & hoc ſacramẽtũ dñicã paſſioneꝫ repreſentet: quare huius ſacramẽti perceptio a diabolo eſt tutatio. Hic eſt panis uiſus a Gedeone. Iudicũ. vi. q caſtra deſtruxit madian. i. demonũ & terre ꝓſtrauit. Pariſius frater qui diu ſteterat de ſero in eccleſia ad orandũ: dũ de eccleſia exiret ut ad cellã reuerteretur: totũ clauſtrũ uidit plenum demonib⁹. Qui cum reuerẽtia pixideꝫ ubi erat corp⁹ dñi in altari accipiẽs: ſtatim ut clauſtrũ intrauit: demones dñicum corpus uidentes ſtatim aufugerũt. Nono roborat ad bñ operandũ: ipſo. n. dať gr̃a creata & increata: que hominẽ habent roborare & uigorare. Ionathas. i. quilibꝫ fidelis digne ſumẽs mel. i. hoc ſacr̃um: eius aperiunť oculi: & uigore accepto cõtra hoſtes audacter deſeuit. ut habetur in figura. i. Re. xiiii. Frater minor nouicius q dũ eſſet Senis ſecularis ut quãdã mulierẽ hẽret datus eſt diabolo: bñficio hui⁹ ſacramẽti a magr̃o ſuo oblati: & remiſſionẽ recepit peccaminũ: & uigorem bñ operãdi a deo: ut in ordine bñ uixerit & terminauerit. Decimo ſuſtentat contra aduerſitates & tribulatões ne homo cadat. Sorores bt̃e Clare tẽpore quo ipſa uiuebat: introitu ſaracenoꝝ ad interiora monaſterii: proſtrate tribulatõe & timore: corpore xp̃i in capſula mãdato bt̃e Clare eas p̃eunte: ſaracenis fugatis liberate ſunt. Paulus ſumpto cibo ſuſtentatur. Et Daniel prandio illato ab Abacuc: & uir fidelis hui⁹ ſacramẽti ſumptiõe debita xp̃o uniť: qui eũ cadere nõ ꝑmittit. Vndecimo ſomitem remittit. Cum enĩꝫ hoc ſacramento conferatur gratia: q̃re & fomiteꝫ remitti neceſſe eſt. ut docet magiſter. 2. diſtin. xxxii. Ac conſequenter etiam incitantia & ad malum impellentia. Panem hunc dum deuotus

ſumit in templo: ad nullũ morticinium.i.peccatuȝ ac-
cedit : ut in figura hr Leuitici . Duodecimo & ultimo
purgat a pc̄tō:nihil eſt ſic efficax remediũ ad purgan
dũ pctm̄:ſicͭ oblatio hꝰſacri & ſacrificii:ut btũs Gre-
gorꝰ de Paſcaſio Cardinali:de monacho ſui monaſte
rii: & aliis:in q̄rto iuxta finẽ ponit dialogoꝝ.Et ꝙ p-
fectꝰ eſt purgatos ad uitã pducit eternã:ut pȝ in p̄ſa
tis.Sic ergo p̄tatis apparet hꝰſacri uigor & efficacia.
Et ſic pȝ ſuccicte ſcd̄m declãdũ ſcm̄ in cena dñi. Cõ
ſeq̄nter reſtat tertio uidere de aliis in cena dñi actita-
tis:q̄ ſtupẽdiſſimã arguũt dictã cenã extitiſſe. Et ſimlr
oia cõplectẽdo in ip̄a cena xp̄s dñs nr multa egit me
ditatione digniſſima. ¶ Et p̄mũ eſt ꝙ explicauit erga
iſtã cenã ſui amoris p̄cordiũ & deſideriũ dicẽs.Lu.xx.
Deſiderio deſideraui hoc paſcha mãducare uobiſcuȝ:
añq̄ patiar. ubi libȝ itueri q͛d dñs nr exp̄ſſit ſe hr̄e de
ſideriũ mãducare cũ diſcipulis ſuis.Multotiẽs comede
rat:ſȝ ſinglari mõ comedit in ultimo cũ eis inſuete ab
aliis comeſtiõibꝰ: ꝓpter illa q̄ fecit i hac comeſtiõe q̄
in aliis nõ fecerat.In p̄ma comeſtiõe de q̄ hr in euãge
lio q̄ fuit in nuptiis:fecit bñ mirabile aq̄ in uinũ com
mutãdo.In aliis ẽt comeſtiõibꝰ fecit ſemp aliqd medi
tatiõe digniſſimũ:ſȝ nũq̄ ſic ait de aliq̄.Deſiderio deſi
deraui &c̄.niſi de iſta ultĩa.Et lȝ btũs Io.in cap.iȝ.uo-
cet eã cenã tãq̄ in ultĩo factã dici:fuit tñ ut credir ue-
re comeſtio:ꝙ tota die xp̄s nec ap̄li comederãt.Dicit
ergo deſiderio deſideraui . Sed q̄re ſic optauit cũ diſci
pulis mãducare & ſpãlr in ultĩo ſue ṽte ? niſi certe ad
oñdẽdũ ſuã ꝓfundiſſimã hũilitatẽ:ipſis diſcipulis mi-
niſtrãdo.ꝓpter q͛d dixit eis in cena ip̄ſa.Ego ſuȝ in me
dio ũr̄i ſicͭ q miniſtrat:ſcõ fecit q͛d uerbo exp̄ſſit. Suã
infinitã charitatẽ: cũ dedit ſe nobis & ap̄lis in cibũ &
potũ ut dcm̄ eſt. Suã magiſterii excellẽtiſſimã ueritatẽ
& offm̄:ut ꝙ uerbo ꝓmebat ſcõ exerceret. ꝓpter q͛d
dicͭ exẽplũ dedi uobis: ut quẽadmodũ ego feci uobis:
ita &c̄.Suã ꝓfundiſſimã ſapiaȝ:in legis ueteris & con
tẽtoꝝ cerimõialiũ in ea inouatiõe & terminatiõe.Suaȝ
lucidiſſimã ſciaȝ & doctrinã:ſicͭ pȝ in ſermõe in hac ce
na edito. Suã ad diſcip̄los familiaritatẽ:qñ ab eis cor
poralr receſſurꝰ: uoluit p̄us cũ eis comedere & cena-
re.Dicͭ ergo deſiderio deſideraui hoc paſcha. uere pa
ſcha.i.trãſitꝰ: ꝙ trãſiturꝰ erat ex hoc mũdo ad p̄rem.
Io.iȝ. Secũdũ eſt diſcipuloꝝ ad p̄parãdũ cenã deſtina-
tio.Cũ diſcipuli dixiſſent eidẽ: ubi uis pemꝰ tibi man
ducare paſcha? Sequit̃.Quod miſit duos de diſcipulis
ſuis ad quẽdã dicẽs.Ite in ciuitatẽ &c̄.Quis fuerit iſte
ad quẽ miſit diſcipulos ? & ſi ex circũſtãtiis appet q͛d
fuerit hõ in Ierlm̃ ualde ſinglaris & ſpectabilis:ꝙ ta
lis hitabat in mõte ſiõ ubi fuerat habitatio Dauid: &
hẽbat palatiũ ubi erat cenaculũ grande ſtratũ: & ſuffi
cientiſſime xp̄o imo ap̄lis dedit oia ꝓ cena nec̄aria:qs
tñ fuerit nõ dr. Sȝ quẽdã dicit:ut oñdat eũ ſpectabilẽ
fuiſſe p̄ſonã & ſinglarẽ:Ieſu amicũ & diſcipulũ: occltũ
tñ ex quo nomẽ ſubticet: Sz hũc paſſuȝ dicͭ Chriſoſto
mus:ꝙ dñs adeo fuit paup ac eiꝰ ap̄li:ꝙ domũ ad co
medẽdũ paſcha nõ hũerũt:nec ẽt ad p̄parãdũ q̄ erant
p eſu paſce nec̄aria:attñ ꝙ dñs miſit Petrũ & Ioãneȝ
ſibi iter alios dilectiõe p̄cipuos ad p̄parãdũ: appet ꝙ

iſta cena p̄paratõe fuit ualde ſinglaris & mirãda. Ter
tiuȝ quo ad cibos:ꝙ agni paſcalis fuit ibi ſcã cõeſtio:
de quo hr Exo.iz.q erat figura ipſiꝰ Dñi Ieſu:q erat
occidẽdus ꝓ pctis nr̄is : & i neruto crucis ponẽdus ac
torrẽdus igne imẽſe charitatis: circa quẽ agnũ nõ me
extẽdo & eiꝰ ꝯſuȝ pp breuitatẽ.Quartũ eſt pedũ diſci
puloꝝ lauatio:ubi ꝓfundiſſimã cerne ſaluatoris hũili
tatẽ:ut dñs oiuȝ ſe iclinauerit ad laudãdũ pedes tã hu
milium p̄ſonaꝝ.uȝ.piſcatoꝝ.ſ.Petri Andree Ioãnis Ia
cobi & alioꝝ. nec fuit h̄ ſolũ hũilitatis oñſio: ſȝ ẽt mi
rabilis xp̄i opõnis . Nã lauãdo pedes & mãibus illos
tãgẽdo:certe a pctis purgauit: & ad corpis ſui & ſan
guinis ſuſceptionẽ debitã p̄parauit. Et lȝ h̄ mlta eẽnt
dicẽda:unũ tñ notãdũ eſt:ꝙ dñs tãtã hũilitatẽ uolens
oñdere:utpote pedes lauare diſcip̄loꝝ:nõ in palã ſed
in cenaculo & occlto lauit:ut oñderet laudẽ hũanã in
actiõibꝰ nr̄is totalr fugiendã.Quintũ fuit ipſiꝰ dñi ad
b.Petrũ renuẽtis lotionẽ pedũ cõminatio: & icrepatio:
quo dedit documẽtũ ꝙ ſcã diuia ſũt mirãda: nõ tñ ſem
p diſcutiẽda: & ꝙ magr agit iuſtũ dȝ putare diſcip̄ls.
Nec debere ſe hõ plura ſapere oſtendere q̄ oporteat.
Sextũ eſt panis & uini in corpꝰ & ſanguinẽ ſuũ cõmu
tatio. ubi oñdit ſe deũ oĩpotẽtẽ:q oium creaturarũ eẽ
in ſua hȝ potẽtia & uirtute:ꝙ ſicͭ de nõ eẽ ad eẽ pdu-
xit:ſic põt de uno eẽ in aliud eẽ cõuertere & mutare:
& ſic egit panẽ i corpꝰ & uinũ in ſanguinẽ ꝯuertẽdo.
Oñdit ſe dñȝ curialiſſimũ in dono dato ap̄lis & nob.
Salomon aſtruit̃ liberalis:ꝙ dedit oia q̄ uoluit regina
ſabba.z.Paral.ix.Aſſuerꝰ q dedit mũera in deſpõſa-
tione Heſter iuxta munificentiã regalẽ: & ſic de aliis.
Nulls munificẽtior xp̄o q dedit ſemetip̄ȝ: & ſi p̄ncipa
liter corpꝰ ſuũ & ſanguinẽ: cõcomitãter & ſcdario de
dit ſe totã ſuã p̄ſonã diuinã & oia ſua. Plura conuiuia
ſũt ſcã in ueteri teſtamẽto cene & comeſtiões. ſicͭ pȝ de
ꝯuiuio Abrae ſcõ angelis.De ꝯuiuio Aſueri. De cena
Darii & ſic de aliis:ſȝ nulla cõpãda eſt cene xp̄i: ꝙ in
hac cena xp̄i:ꝓ ferculo dat̃ xp̄s deꝰuerꝰ.Sic & multa
ſacrificia deo ſũt ſcã.ſ.Abel Noe Abraaȝ Iacob Moiſi
& Aron & a deo ordinata . Nullũ tñ ẽ iſto ſacrificio p
fectꝰ:ubi offert̃ hõ uerꝰ & deꝰ uerꝰ.Sic ergo pȝ ſex-
to hoc i cena ſcõ:q̄ mirãdã reddit hãc cenã xp̄i.Septi-
mũ fuit ap̄loꝝ i ſacerdotes ordinatio dicẽte xp̄o hoc
facite i meã cõmemorationẽ:de quo dicet̃ cõformita-
te ſeq̄nti.Octauũ fuit oium q̄ geſſit & de pedũ lotiõe
& aliis ad memoriã reuocatio dicens. Scitis qd feceri
uobis? ego dñs & magr &c̄. ubi ſaluator iducit ipſos
ap̄los ad hũilitatẽ & exẽplaritatẽ aliis tribuẽdã: & lo
tionẽ pedũ faciẽdã:p quã lotionẽ mũditiã uult itellige
re totiꝰ hois:quã ipſi ut p̄lati & doctores alioꝝ a xp̄o
iſtituti:uerbo pariter docerẽt & exẽplo.Signãter d' lo
tiõe ſe eis dediſſe exẽplũ dicit. Quia ut ip̄e mũdus &
eos mũdauit:ſic ipſi docerẽt alios:ut q uolũt:ad men-
ſaȝ xp̄i accedet̃ ubi ipſiꝰ ꝓpõit ad cõedẽdũ corpꝰ:mũ
di & loti accedãt: & ſint in pedibꝰ & in oibꝰ aliis mẽ-
bris.lauãda ſũt ſp̄ũalr m̃bra oiuȝ:ad xp̄i corpꝰ ſumẽdũ
accedẽtiũ.Caput ab oi iniq̄ itẽtiõe:ꝙ dicit Petrꝰ.Nõ
tm̃ pedes:ſȝ & manꝰ & caput:ut hẽat ptẽ cũ xp̄o.ocu
li ab oi praua cogitatione & aſpectu.Manꝰ ab iniuſta

epōne. Corp⁹ ab oī nocina delectatiōe. Cor ab oī pſi
da optione. Facies ab oī ihoneſta ↄuerſatiōe. Pedes ab
oī ꝑuerſa affectiōe. Et ſic faciam⁹ iuxta documētū Iſa.
dicētis. Lauamini: mūdi eſtote. Ad cenam agni oꝫ lotis
ueſtimētis accedere. Apoc. xix. Et nō ſolū hō debet la
uari: ſꝫ debet ueſtimēta ſua ſumere ut fecit xp̄s: & poſt
lotionē pedū & iduitionē ueſtimētoꝝ: corp⁹ ſuū dedit
apl̄is. Veſtimēta nr̄a q̄ ſumere debem⁹: ut dn̄icū corp⁹
& ſacrꝫ ſumam⁹: ſunt uirtutes & diſpōnes q̄s hr̄e nos
oꝫ ut digne xp̄ꝫ i h̄ ſacr̄o ↄtētū ſumam⁹. Hō āt cupiēs
Que debet corp⁹ dn̄i ſpūalr̄ & ſacr̄alr̄ ſumere dꝫ. Prio digne ↄuer
unuſquiſqꝫ ſari. Sic uiue: dic̄ Aug. ut quotidie merearis accipe. de
facer̄ acceſ ↄſe. d. iiii. Nō iſte. Scdo ꝑ pc̄tō amaricari. Glo. Nūeri.
ſur⁹ ad cō- xi. Corp⁹ xp̄i cū accipim⁹: dbem⁹ ꝑ pc̄tis ↄpūgi: ut a-
munionē. maritudo pnie amorē abſtergat ꝑuerſe uite. Tertio pu
ra ↄfeſſiōe expurgari. De ↄſecra. d. z. Panē. Innocētiaꝫ
debem⁹ portare ad altare. Quarto ꝓximo recōciliari.
Matth. vi. Vade ꝑus recōciliari fr̄i tuo &c̄. Et idē poni
tur de ↄſec̄. d. z. Panē. Quīnto puritate decorari. d̄ ↄſe.
d. z. Ois hō an̄ ſacrā cōionē: trib⁹ uel q̄tuor uel ſepteꝫ
dieb⁹ debet a ꝓp̄a abſtinere uxore. de iſta puritate lo
quit̄ Greg. cui⁹ uerba hn̄r. d. vi. Teſtamētū. Sexto fi-
ducia ſolidari. Aug⁹. & hr̄ de ↄſe. d. z. Credere in xp̄m
hoc eſt panē uiuū mādu
care. Nā de⁹ odit ſacrificia he
reticoꝝ: ait Herony. ſup Amos. Septimo ſcē opari. uñ
Iſidor⁹: & ponit̄ de ↄſec̄. di. z. Qui ſcelerate. dicit. Qui
ſcelerate uiuūt in eccleſia & cōicare nō deſinūt: putan
tes ſe tali cōione mūdari: diſcāt nihil ſibi ad emūdatio
nē ꝓficere. Idē dic̄ papa Alexāder: & ponit̄ de ↄſec̄. di.
z. Nihil. Et idē dicit Chryſo. in omel. de ꝓditiōe Iude.
Sic ergo ueſtimēta ſumēdo & lot⁹ exiſtēdo: ad dn̄i ce
naꝫ ſecure pōt accedere. & ſic pꝫ q̄lr̄ dn̄s eſt imitādus:
cū dicit. Exemplū. n. dedi uobis &c̄. Nonū eſt futuroꝝ
in ꝓditiōis Iude maniſeſtatiōe: & Petri negatiōe: ma-
niſeſtatio & reſeratio. Hoc egit ait apl̄us Andreas: ut
oñderet ſe nō inuite: ſꝫ uolūtarie mortē ꝑ nobis ſuſce
piſſe: q̄ ſuū nouit ꝓditorē: & quo ſciebat eū uēturū ac
ceſſit. Oñdit hoc nono ſe oiuꝫ ſciētiā hr̄e & cognitio-
nē. Decimū eſt Ioānis i xp̄i pectore repauſatio & dor
mitio. Stupenda fuit hec qeta dormitio: ut Ioānes ſu-
pra pect⁹ dn̄i dormiret. Mirabilis fuit ex pte ſonū imi
tentis: de⁹ miſit ſonū in Adā: ut de ipſo formaret Euā.
Miſit ſomnū in Ioānē: ut ſibi reuelaret ſecreta celeſtia.
Adā dormiēdo ſtratū nō habuit pect⁹ dn̄icū: ſꝫ btū Io
ānes. ubi oñdit Ieſus affectū quē ſpālr̄ habuit ad btm̄
Ioānē: q̄ eū ſupra pect⁹ ſuū ꝑmiſit recūbere & dormi
re: ꝑ qd̄ merito Ioānes uocat ſe dilectū a xp̄o: q̄ nul-
li alteri diſcipuloꝝ ↄceſſuꝫ. Quo Ioānis exp̄mit mūdi
tia & puritas dilectio & charitas: deſpectio mūdi: ab-
iectio ſui: inheſio xp̄i: & eidē totalis Ioānis copulatio
& ↄiūctio. Alr̄ in tali pectore nō dormiſſet: cū loc⁹ &
locatū minime ↄueniſſent. Sꝫ q̄lis fuit hic ſomn⁹: cer-
te fuit ſuauiſſim⁹: q̄ in pectore dn̄i. Stupēdiſſim⁹ qa
ut cantat eccleſia. Fluēta euangelii de ipſo ſacro dn̄ici
pectoris fōte potauit. Quo ſeq̄t iuxta dictū Aug. ſup
Io. omel. i. & Origenis: ac Petri damiani: q̄ Ioānes ra
ptus fuit in paradiſuꝫ paradiſoꝝ: ubi uidit qd̄ poſtmo
dū taꝫ alte ꝓmpſit dicēs. In ꝑncipio erat uerbū &c̄. Et
cū nō ſit poſſe qd̄ hō tāgēdo ſpēs: fragrātia ſpērū nō i
hereat ſuis manib⁹: ut pꝫ expiētia. ſic & Io. caput ſuū
ſup pectus dn̄i reclinādo: q̄ dn̄i uirtutē nō ſenſerit &
abūdātiā ſuarū gr̄arū. diſpoſit⁹ fuit a xp̄o tali recubitu
ad id qd̄ xp̄s eidē poſtea in cruce largit⁹ eſt: ut ip̄e ſin
gulari adoptiōe fili⁹ hr̄er̄ ei⁹ auctoritate beate Marie
mr̄is ſue: ut q erat nepos ex carne fieret fili⁹ adoptiōe
diuina. Multa eēnt dicēda de hac dormitiōe bti Io. ſu-
pra pect⁹ dn̄i: ſꝫ q̄ nō ſunt p̄ntis materie: ideo ad p̄ns
dimitto. Vndecimū qd̄ egit xp̄s in menſa eſt q̄ōnis de
maioritate inter diſcipulos: q̄s eoꝝ uideret̄ eē maior
exorte determiatio: ꝑut dicit Luc. zz. Sꝫ. Duodecimū
& ultimū in cena pactū eſt diſcipuloꝝ de multis aliis
& ꝓfundis iformatio: de qb⁹ ↄformitate ſeq̄nti dicet̄.
Sic ergo appꝫ q̄ ſapīa diuina in cena ultima facta ab
ipſa cū ſc̄is apl̄is: ſtupēdiſſima exercuit: ↄſiderādo ſa-
crificioꝝ ueterū terminationē. Sui corpis & ſanguinis
ſacr̄i iſtitutionē & factoꝝ alioꝝ & uerboꝝ tenorē: de
qb⁹ breuitatis cā diſcuſſio totalis ē omiſſa h̄ ad p̄ns.
& ſic pꝫ decl̄ata p̄ma ps. uꝫ. Ieſus cū ſuis comedēs.

¶ Secunda pars fructus p̄mi & ↄformitatis hui⁹ ter
tii libri. Franciſcus emulat̄. Expoſitio.

Eatiſſim⁹ pr̄ nr̄ Frāciſc⁹ ut
xp̄o ſe ꝑ oia coaptaret &
ſua ſcā in oib⁹ iuxta poſſi-
bilitatē hūanā ꝓſeq̄ret̄ ue-
ſtigia: ſic̄ in ſue ↄuerſatiōis
exordio euāgelicā audien-
do formā uiuēdi: eidē ilico
ꝑ oia ſe coaptauit & ſemp
ſic & in aliis conformari ſe
ſtuduit xp̄i actib⁹ deuotis
uirtuoſis & charitatiuis: ꝑut ſupiora in p̄mo libro &
z. iā dicta aſtruūt & declarāt. Sꝫ ſpālr̄ ꝓpinqu⁹ mor-
ti: ſe dn̄o & mag̃ro xp̄o ſtuduit ↄformare. uꝫ. ut ſicut
xp̄s iuxta finē ab apl̄is receſſur⁹: cū apl̄is comedit: ut
dcm̄ eſt pte. i. hui⁹ ↄformitatis: ſic ip̄e pr̄ btūs F. ad re
p̄ntādū cenā xp̄i: an̄ ſuā mortē uoluit cū frib⁹ comede
re: ut h̄ ſecūda ps ↄformitatis dic̄. Frāciſc⁹ emulat̄. & i
h̄ actu q eſt cū ſuis comedere Ieſuꝫ imitat̄ morti ꝓpi
qu⁹. ¶ Pro cui⁹ euidētia eſt ſciēdū: q̄ etſi oī āno cū ui
xit: btūs F. cenā dn̄icā effecerit cū ſuis frib⁹ ut credi:
lꝫ. n. ſtaret in locis aliq̄n ab hoib⁹ remotis: die tn̄ dn̄i-
ce cene reuertabat̄ ad frēs: ut patuit q̄n ad inſulaꝫ laci
puſini tūc a nullo habitatā ſe p̄ma die q̄dragesime du
ci fecit: ſecū ſolos duos portās panes: quoꝝ ſolū medi
etatē uni⁹ comedit: ut integritatē ieiunii ſine cibo ali-
quo ſoli Saluatori aſcriberet: cū p̄fato ductore ordina
uit: qd̄ die cene dn̄i ad ip̄m accederet: q̄ die i lo eē cū
frib⁹ uolebat: & ſic fcm̄ eſt. Sic ergo recedēdo a locis
remotis & deſertis ipſa die ut cōicaret: & cū frib⁹ dn̄i
cā cenā celebraret remeabat: attn̄ trib⁹ uicib⁹ ip̄aꝫ ſo
lēniter exercuit. ¶ Prio in loco q dr̄ de carcerib⁹ mon
tis ſubaſii: de quo dcm̄ eſt lib. i. ↄformitate. viii. in tra-
ctatu de ꝓuincia ſci F. ubi agitur de frē Rufino: Qui o
die cene frēm Rufinū quē diabolus obcecauerat de p̄
deſtinatiōe: btūs F. orōne liberauit. ¶ Secūdo ip̄aꝫ ce
nā btūs F. ꝑegit: ſꝫ i quo loco nō hr̄: ſꝫ credo q̄ fuerit in

loco ſcē Marie de angelis: ubi cū uellet cenā facere cū aliqb⁹frib⁹:ad ſpūtādū illā ſciſſimā cenā quā ſcē dñs cū diſcipulis ſuis in memoriā ſue ieſtimabilis charitatis:affuit iter eos frater Helias ꝓditor q̄ſi alter iudas: cūq; btſ F.grās agēs bñdixiſſ; panē:& ſingulis frib⁹ ex eo dediſſet: oib⁹ cū multa deuotiōe recipiētib⁹ de dicto pane atq; comedētib⁹: ille ſolus Helias in mau tenuit panē otēnēs ipſu; comedere:aſcribēs fatuitati: qđ btūs iſtinctu faciebat ſpūs ſci.Nec mirū:ꝙ ſcriptū eſt. Deridet̄ iuſti ſimplicitas lāpas otēpta apud cogitatiões mūdanoꝝ.De quoꝝ nūero iſte fuit:ſic patuit ex ei⁹ fine quē ſec̄.Ff āt Leo q tūc ibi erat:cū hoc uidiſſ; rogauit ipm Heliā:ut ſibi porrigeret illū panē:q cū fri Leoni panē illū bñdictū dediſſet:tāq; otēnēs qeqđ ibi fiebat:frater Leo illū diligēter & reuerēter reſeruauit: & poſtmodū ex eo multa miracula ſec̄. ℭ Tertio iſtā cenā btſ F.exercuit die iouis ut creditur ipē añ mortē ſuā:q fuit die ſabbati ſequētis de ſero. uñ ſciēs btūs F. diē & horā ſui trāſit⁹ ex hoc mūdo ad pfe;:ut xp̄s ſuū magr; qui ſedule fuerat ꝓſecut⁹ in uita:ſic & ſeqreſ i morte ſec̄ oēs frēs exñtes in loco ad ſe uocari:iuſſitq; panes apportari:& eos bñdixit:atq; in plurimas ptes frāgi ſec̄:ꝙ ipē ꝑ nimia debilitate frāgere nō ualebat. Et accipiēs:unicuiq; fri pticulā porrexit:pcipiēs ut totā ql; māducaret: in ſignū dilectiōis hoc faciēs frib⁹. Et ꝙ ad ſiliitudinē faceret xp̄i:patuit.ꝙ ipē Frāciſc⁹ q̄ ſiuit ſi eēt tūc qnta feria:etſi eēt dies alia: ipē tñ putauit ꝙ eēt feria qnta.un⁹ ex frib⁹unā pticulā de ipo pane ſeruauit: quā poſt mortē bti F. plurimi ifirmi geſtātes:a uariis ſūt morbis liberati.Sic ergo appet ſuccincte quō btūs F.in ultimo uite xp̄; imitat⁹ eſt: cū ipſis frib⁹ ut xp̄s comedēdo. Et ſic p; expō ſecūde ptis h⁹ prie ↄformitatis.u;.Frāciſc⁹emulat̄.Quō uero eos ad iſtar xp̄i iformauerit:dicet̄ ↄformitate ſeqnti. Ac ēt de aliis qb⁹xp̄i ſcis ↄformis iueiī ↄformitate.iiii.h⁹.iii.libri dicet̄.

ℭ Fruct⁹.z.& ↄformitas.;.libri.&.30.i ordine.Ieſus deuotos imbuēs.Frāciſc⁹ fabulat̄. Expō.

Liberaliſſim⁹ dñs nr̄ Ieſus xp̄s: etſi in bñficiis mltipli cib⁹ collatis in gñali hūano gñi tā in ꝑncipio ↄditionis hūane nature: de qbus deīn ē lib.i.ſc̄da ↄformitate: q̄ in ptīcl'ari diuerſis ho minib⁹ ueteris teſtamenti: u;. Abel ei⁹ munera acceptādo.Enoch ad paradiſu; trāſferēdo.Noe & filiis pſeruādo a diluuio. Abrae ab ur caldeoꝝ liberādo.Iſaac ab imolatiōe pſna cuſtodiēdo. Iacob in cūctis aſſiſtēdo. Ioſeph egipto pficiēdo. Moiſi cū ſui ppl'i pncipē ſtatuēdo.Aaron & filios in ſūmos ſacerdotes eligendo. Ioſue Gedeoni Aoth Iepte & ſic de aliis a manib⁹hoſtiū eripiēdo.Dauid i regnū ſublimādo.Salomoni eum ſua ſapia replēdo.Ioſaphat ab aduerſariis ꝓtegēdo.Ezechie ſanitatē donādo.Helie ſua magnalia oñdēdo.Heliſeo ip; ſpū duplici Helie iduēdo.Tobie lucē & lumē oculoꝝ ifundēdo. Iob amiſſa duplicando.Danieli in lacu leonū eū ↄſeruādo: & ſic de aliis. Liberaliſſim⁹ tñ appuit ſemetipſum nobis dādo.Prio in ſociū in icarnatiōe &c̄.Demū in cibū in ſue cene celebratiōe:ut dcm̄ fuit ↄformitate ꝑcedēti: & ſpāli modo ſuis aplis & diſcipulis. Preter corpis & ſanguis ſui collatiōnē:mltoꝝ alioꝝ bñficioꝝ ipeſio ne.Ipſe.n.benigniſſim⁹ dñs Ieſus circa fine; ſue uite: qñ.ſ.paſſiōe erat receſſur⁹ ab apl'is:mlta bñficia ipēdit ſue liberalitatis declatiua. Et pmū eſt dilectionis. Io.dic̄.ꝙ in finē di'exit ſuos.Suos ergo noiando oñdit xp̄s ipos ſpāli amore dilexiſſe.Inſup ut exp̄meret xp̄s amorē ad ipos in ſermōe de cena uocat eos filios amicos & ꝙ adinuicē ſe diligerent ſic ipſe eos dilexit.Io.i;. Secūdū ſuiipſi⁹ ꝓ uolito ipēſiōis. Abſceſſur⁹ ab eis pñtia corpali:ad libitū eoꝝ ſe hñdi ↄceſſit: & hoc ſacramēti euchariſtie freqntatione.Quādocūq;.n.miſſa celebrat̄ xp̄s in ſacro hr̄ & daſ: ad qđ hñdū dedit eis Tertiū.ſ.donū ordinatiōis. ut.n.hi ſacr; poſſent freqntare:& xp̄;ꝓ libito apud ſe hr̄e:ſec̄ eos ſacerdotes dū dixit eis Luce.z;. Hoc facite in meā cōmemorationē. Quartū fuit:etſi pceſſerit dictū ſecūdū & tertiū:mūdatiōis:ꝙ xp̄s lauādo pedes totā pſonā lauit:& qđ foris oñdit corpalr:intus ſec̄ ſpūalr̄.pp qđ dixit eis. Io.i;. Vos mūdi eſtis: & ſic eos a pctis reddidit abſolutos: ꝙ mūdatos. Quītū ꝓ ipſis ad pſem rogationis:ut p; Io.x.Pr̄ ſcē:ſerua eos &c̄.Ego p eis rogo:nō p mūdo: ſcifica eos i ueritate &c̄.Sextū de regno obtinēdo ſub arratiōis.Lu.i;.Ego diſpono uobis regnū &c̄.Et Mat. xxvi.Nō bibā amodo d iſto geni'mine uitis &c̄. donec bibā illud uobiſcū nouū in regno dei &c̄. Septimū a ſōno & pigritia excitatiōis:in horto dū dormiūt dic̄. Surgite & orate:ne intretis in tētatiōnē &c̄. Mat.xxvi.Octauū de mittēdo eis ſpm̄ ſcm̄ certificatiōis & ↄſolōnis ꝙ ſpūs paraclit⁹.i.ↄſolator dr̄: eis ſe daturū ſpm̄ ſcm̄ oñdit.Io.xiiii.&.xv.Nonū eſt pſeruatōis.Nā uolētes eū tenere:inqt.Io. xviii. Si me qritis:ſinite hos abire. Decimū eſt iformatiōis.In h ſe oñdit eis liberaliſſimū reſerādo eis pfunda ſue ſapie:de qb⁹ loqr̄ pma ps h⁹ z.ↄformitatis tertii libri dicēs. Ieſus deuotos imbuēs .i.iformās.ſ.aplos.Et ꝙ hō naturalr̄ ſcire optat: ac ſcire diuina ſit donū cui teſte ſapiēte nihil ualet ↄparari xp̄s ſic ipos iformādo ſue liberalitatis donū ſinglariſſimū expſſit. S; ut meli⁹uideat̄ hoc eſt ſciēdū ꝙ cū dñs Ieſus ſit lux uera.Io.i.Et lux mūdi.Io.viii. Hēatq; oium noticiā & cognitionē. Io.xvi. Aplos ſuos diuerſimode iformauit.Et ꝙ ut p; expiētia:alr̄ docēdi ſūt rudes:& alr̄ iā in ſcia exercitati & imbuti: ſaluator nr̄ in pmordio uocatiōis eoꝝ:uelut rudes: palā mltū & q̄ſi ſine pfunditate doctrine qđ hr̄ent agere ut uere ſui eſſent diſcipuli:in ſermōe quē ſec̄ in mōte:de quo hētur Mat.v.vi.&.vii.iformauit. Verū ↄtinua xp̄i iformatione (nā quotidie docebat eos:ut hr̄ Mat.zi.) iā exercitatis:pādit & plura alia:ſic p; Mat.i;.tñ ſiſitudinib⁹& parabolis:ut facili⁹ ſuoꝝ dictoꝝ ſub ſiſitudine expſſoꝝ recordarent. Vltimo uero imbutis & in doctrina ſi dei exercitatis:pandit pl'a magna & mirāda:& hoc in ſermone ipſi⁹ cene ſiue in cena edito.In quo ſermone oñdit Prio diuinaꝝ pſonaꝝ trinitatē & unionē.Nā pr̄ & fili⁹ & ſpūs ſcūs ꝙ ſūt oñdit: & ꝙ unū ſūt ↄcludit.

Secūdo a pr̄e ipſiꝰ filii gñationē dicēs.Io.xvi. Exiui a
pr̄e & ueni in mūdū &c̄. Tertio ſpūs ſcti a pr̄e & filio
pceſſionē.Io.xv.Paracliꝰ quē ego mittā uobis a pr̄e
ſpm̄ q̄ a pr̄e pcedit &c̄.Quarto idiuiſam triū pſonarū
opōnē.Io.xiiii.Pr̄ in me manēs ipſe fac̄ opa:& pr̄ me
us uſq; mō opat̄:& ego opor &c̄.Quinto pſonarū di
uinarū adiuicē circūinceſionē.Io.xiiii.Ego in pr̄e & pr̄
in me eſt. Sexto fidei ſinceritatē & in ipſo pmāſionē.
Io.xiiii.Creditis in deū & in me credite. Septimo p̄mi
orū diuerſitatē in celi habitatiōe.Io.xiiii.In domo pr̄is
mei māſiones multe ſūt &c̄. Octauo ipſoꝝ apl̄oꝝ ad
glorie perēnis p̄deſtinationē.Io.xiiii. Vado parare uo
bis locū &c̄.Nono miroꝝ faciēdoꝝ eos habituros de
clarauit auctoritatē p fidei ꝯfirmatiōe. Io.xiiii.Amen
dico uobis:q credit in me:opa q̄ ego facio: & ipſe fa
ciet:& maiora horum faciet &c̄.Decimo modū quo a
deo acceptarent̄ eoꝝ ońones:decl̄auit & reſerauit.Io.
xiiii.Quicq̄d petieritis pr̄ez in noie meo:dabit uobis.
Vndecimo eos docuit ad ipm̄ hr̄e dilectionē & amo
ris pbationē.Io.xiiii.Si qs diligit me ſermonē meū ſer
uabit.& ſi diligitis me:mādata mea ſeruate. Duodeci
mo uerā aie ad deū ꝯiūctionē.Io.xiiii.Si qs diligit me
& ſequit̄:ad eū ueniemꝰ & māſionē apud eū faciemꝰ.
Tertiodecimo ſuā doctrinā ualere ad habēdū eternā
btitudinē.Io.i3.Bti eritis ſi feceritis ea &c̄. Quartode
cimo ſpūs ſci ſup eos deſcēſū3 & pmāſionē.Io.xiiii.E
go rogabo pr̄ez:& aliū paraclitū dabit uobis &c̄.Qui
todecimo cordiū ipſoꝝ a ſpū ſcō illuſtrationē de oibꝰ.
Io. xiiii. Spūs ſcūs docebit uos oia &c̄. Sextodecimo
ipſoꝝ a deo ꝯtinuā gubernationē.Io.xiiii.Nō relinquā
uos orphãos &c̄.et Io.xvi.Pr̄ ſcē:ſerua eos:rogo &c̄.
Decimoſeptimo ipſoꝝ a mūdo uexationē.Io.xv.Mū
duſ uos odit &c̄.In mūdo p̄ſſurā hēbitis.& Io.xvi.Ve
nit hora in q̄ ois q iterfiē uos &c̄.Decimooctauo eo
rū in tribulationibꝰ gaudiū futurū & ꝯſolonē.Io.xvi.
Vos nunc triſtitiā hētis: iterū uidebo uos:& gaudebit
cor ur̄m.Decimonono p ipſos mūdi ad ip̄3 ꝯuerſionē.
Io.xv. Ego elegi uos de mūdo:ut eatis & fructū affe
ratis &c̄.Vigeſimo fidētiā in ipm̄ & aſſecurationē. Io.
xiiii.Nō turbet̄ cor ur̄3 neq3 formidet &c̄.Vigeſimop̄
mo bonoꝝ operū fructū & opōnē.Io.xv. Ego ſum ui
tis:uos palmites.q manet in me & ego in eo : hic fert
fructū multū.Vigeſimoſecūdo diuinā aſſiſtentiā p nr̄a
bona opōne.Io.xv.Sine me nihil poteſtis facere.Vige
ſimotertio ifideliū punitionē.Io.xv. Si qs i me nō mā
ſerit:mittet̄ foras & areſcet &c̄.Vigeſimoq̄rto ipſoru3
adiuicē unionē & ꝯiūctionē.Io.xiiii.Mādatū nouū do
uob:ut diligatiſ iuicē &c̄.Vigeſimoq̄nto ipoꝝ ad pr̄e3
ꝯcōmēdatōe3.Io.xvii.p totū. Vigeſimoſexto uite eter
ne reſerationē.Io.xvii. Hec eſt uita eterna:ut cogno
ſcāt te ſolū uerū deū:& quē miſiſti dn̄3 Ieſu3 xp̄3. De
mltis aliis in cena ſermocinādo Saluator apl̄os inſtru
xit & docuit:ſ3 p̄ſata ſufficiāt:ꝗ nōnulla ipoꝝ magna
idigerēt decl̄atiōe : ſ3 dn̄o ꝯcedēte in libro quē pꝰ iſtū
facere itēdo de dictis dn̄i Saluatoris & geſtis:declara
bunt̄: quoꝝ diſcuſſionē ad pn̄s dimitto breuitatis cā.
P3 ergo munificētia & largitas ac liberalitas decl̄ata
apl̄is p xp̄m:& ſpāl̄r eos de mltis illuſtrādo:put dicit

p̄ma ps huiꝰ conformitatis.ar3.Ieſus deuotos imbuēs
Et qualr̄ debeat̄ intelligi:iam eſt declaratū.

¶ Secunda pars fructus & conformitatis ſecūde ter
tii libri.Franciſcus fabulat̄. Expoſitio.

FRanciſcꝰ fabulat̄ dic̄ ſecū
da ps.2.ꝯformitatis hꝰ ter
tii libri.i.in mortis articulo
ꝯſtitutꝰ:frēs ſuos alloquit̄
& de multis edocet: & cu3
eis ad iſtar xp̄i receſſurꝰ a
diſcipulis ꝯfabulat̄. Hoc ſi
q̄dē nūc pro expōne ſecūdi
fructꝰ & ꝯformitatis tertii
libri eſt uidēdū ad pn̄s.Pro
cuiꝰ euidētia eſt ſciēdū ꝗ bt̄s pr̄ nr̄ F. de morte die &
hora a xp̄o pleniſſime iformatꝰ:ut dic̄ Bonauētura in
xiiii.pte legēde maioris:ſui trāſitꝰ hora appropinq̄nte
fecit oēs frēs exūtes in loco ad ſe uocari:& eos cōſola
toriis uerbis p ſua morte demulcens:p̄mo affectu ad
diuinū hortatꝰ eſt amorē:ad patiētiā ad paupratē: &
ad ſcē romane eccl̄ie fidē ſeruādā.Et adiec̄.Valete filii
oēs in timore dn̄i:& pmāete in eo ſp.Et q̄m futura tē
tatio & tribl̄atio appropinq̄t : felices q pſeuerabūt in
his q̄ ceperūt.Ego uero ad deū pprero:cuiꝰ gr̄e uos oēs
cōmēdo.h.frater Bonauētura.Et q̄a ſuccincte mlta tā
git & in breui:p euidētia p̄fatoꝝ notādū eſt ꝗ bt̄s F.
frēs aliq̄n oēs añ mortē ſuā:ut dic̄ antiq̄ legēda:plura
eis dixit:& de pluribꝰ admonēdo informauit.Et quia
mors bti F. pluries fuit credita iminere apud frēs: etſi
nō apud ipm̄:cū ipſe xp̄o reuelāte diē ſciret & horā:in
ferēda ſūt hic aliq̄ q̄ ipe hūit fribꝰ dicere:dū alr̄s mori
turꝰ a fribꝰ putaret̄.Semel.n.cū pp ifirmitatē ſtomaci
uellet euomere:& ſibi uiolētiā feciſſet:p totā noctem
ſanguinē euomuit uſq3 ad matutinū:q̄d ſocii uidētes:
ipm̄ p̄ debilitate & afflictiōe credētes mori:cū lachri
mis mltis poſt plura ei dixerūt. Ergo pr̄ bn̄dicas nobis
& ceteris fribꝰ quos in xp̄o genuiſti:& aliq̄d memo
riale tue uolūtatis relinq̄s nobis:q̄d frēs in memoria3
tui ſp hēant & poſſint dicere. Tūc bt̄s F.p̄nos ocl̄os
in filios dirigēs dixit.Vocate mihi frē3 Bn̄dictū de pi
ratro:erat.n.ſacerdos:& btō F.i ifirmitate celebrabat:
q cū ueniſſ3:dixit illi.Scribe q̄lr̄ bn̄dico oibꝰ fribꝰ me
is q ſūt in religiōe:& q uēturi ſūt uſq3 ad finē ſeculi.&
q̄m pp ifirmitatē loq nō ualeo:in tribꝰ uerbis pareſa
cio breuiter uolūtatē meā & itētionē cūctis fribꝰ pn̄ti
bus & futuris in ſignū memorie mee bn̄dictiōis & te
ſtamēti.Sēp ſe diligāt adinuicē ſic̄ dilexi & diligo eos.
Semp diligāt & obſeruēt dn̄a3 meā paupratē.Et ſp p̄
latis & clericis ſcē mr̄is eccl̄ie fideles & ſubiecti exi
ſtāt.Hec ſūt q̄ tūc fec̄ ſcribi:& ſatis ꝯcordāt cu3 dictis
dn̄i fr̄is Bonauēture:ut dcm̄ ē.Verū q̄a tūc bt̄s F.ñ fu
it mortuꝰ:uidēdū eſt q̄d circa mortē dixerit. Et q̄a ml̄
ta dixiſſe iuenit̄:ut p3 in teſtō:q̄d teſtm̄ bti F.appellat̄
q̄d in morte fec̄: & iuxta regulā ſcribi & ſp hr̄i māda
uit:dictū textū ad lr̄a3 hic nō ſcribo:ſ3 ſnialr̄ ipm̄ po
nā.Snia āt dicti teſtamēti ſtat in mltis. Prio q̄a bt̄s F.
ſe aſſerit diuino munere ad ſtatū pnie eē euocatū:i p̄n
cipio dicēs.Dn̄s dedit mihi fr̄i F.icipe facere penitēn

tiũ. Secũdo ſe fatet maximũ pctõrẽ: inqt.n.in peccatis
erã. Tertio aſſerit diuina gr̃a diſplicẽtiã ad leproſos: i
ꝯplacẽtiã ſibi pmutatã. Quarto dic̃ dñs eũ de ſclõ neq̃
ad religionẽ traxiſſe. Quinto modũ orandi in eccleſiis
oib⁹ ſibi xp̃s reuelaſſe ut diceret. Adoram⁹ te xp̃e &c.
Sexto reuerẽtiã q̃ ad ſacerdotes ut ad ipõs recurrerẽt
ẽt ſi eũ offenderẽt xp̃s ꝯceſſit. Septimo ut nũq̃ p̃dica-
ret ꝯtra uelle ſacerdotũ in ſuis parochiis ſeu eccleſiis.
Octauo ipõs ſacerdotes ut dños ſuos dic̃ q̃ honora-
uit: timuit: & ſp̃ amauit. Nono in ſacerdotib⁹ nõ eẽ at
tẽdẽdũ delictũ: ſ; dei filiũ q̃ eſt in eis. Decimo ſũma af
fectione & reuerẽtia ad altiſſimũ ſacramẽtũ corpis &
ſanguis dñi ſe ferri dic̃: & ipm̃ dñicũ corp⁹ in loco ue-
nerabili uoluit collocari. Vndecimo dicit de ſe q̃ ſctiſ-
ſima noĩa & ſcripta dñi Ieſu recolligebat: & loco de-
bito repõebat: rogãs ſic fieri & agi p frẽs. Duodecimo
ꝯfitet bt̃s F. q̃ poſtq̃ habuit frẽs: qd ageret fuit a dño
iformat⁹. Tertiodecimo dic̃ q̃ ut uiueret ſcd̃m formã
ſcti euãgelii xp̃s ei õñdit. Quartodecimo q̃ regulã quã
de euangelio uerbis paucis ſcripſit papa confirmauit.
Quintodecimo dic̃ q̃ itrãtes ſuũ ordinẽ: paupib⁹ ſua
oĩa diſtribuebãt q̃ hr̃e poterãt. Sextodecimo in dcõ te
ſtamẽto ponit q̃ ipe cũ aliis fuit unica tunica ꝯtẽt⁹ re-
peciata intus & extra chorda & brachis. Decimoſep-
timo offm̃ diuinũ ut alii clerici: ſ; laici Pr̃ nr̃ dicebant.
Decimooctauo dic̃ q̃ ũtplurimũ ipe cũ ſociis ꝯuerſa-
tionẽ hẽbat ĩ eccleſiis. Decimonono dic̃ q̃ hũilitate cũ
ſociis: oib⁹ ſubdit⁹ fuit. Vigeſimo dic̃ q̃ manib⁹ labo
rauit: & ſic uoluit alios manib⁹ laborare: laboritio qd̃
ad honeſtatẽ ptinet: & neſciẽtes diſcãt: nõ ad lucrũ re-
portãdũ ſed ocioſitatẽ repellẽdã. Vigeſimopmo uoluit
q̃ frẽs p labore: q̃ ptinẽt ad uictũ recipent. Vigeſimo
ſecũdo dic̃ q̃ ſi qñ eis p labore nihil daret: q̃ irẽt pro
elimoſina oſtiatim. Vigeſimotertio qd̃ pacis ſalutatio
nẽ: ut diceret. Dñs det tibi uel uobis pacẽ: dñs ei reue
lauit. Vigeſimoq̃rto mãdat cauere debere frẽs ne eccle
ſias ſeu habitacl̃a ꝯſtruerẽt uel conſtrui pmitterẽt: niſi
ſcd̃m ſcã; paupertatẽ & regulã pmiſſa;: habitãtes i eiſ-
dem ut aduene & pegrini. Vigeſimoq̃nto phibuit ne
frẽs puilegiũ ullũ a ſede romana peterẽt: p p̃dicatiõe
faciẽda uel pſecutiõe uitãda: ſ; ſi eos pſeq̃rent ab ide
recederẽt. Vigeſimoſexto uoluit obedire firmiter gñã
li miſtro: & Guardiano ei ab ipſo dato. Vigeſimoſeptĩ
mo obia; decl̃at p̃latis a ſubditis exhibẽdã.u;. ut ſub
dit⁹ nihil agat ul̃ uadat ſine ipo; uolũtate & obia. Vi
geſimooctauo guardiãis mãdauit firmiter obedire. Vi
geſimonono offm̃ iuſſit ſcd̃m regulã fieri. Trigeſimo
q̃ offm̃ facere nolẽtes ſcd̃m regulã: etſi nõ eẽnt catho
lici: q̃ caperent & Cuſtodi pñtarent: & Cuſtos miſtro:
& miſter ptectori. Trigeſimopmo decl̃at bt̃s F. q̃ ſuũ
teſtm̃ nõ eſt alia regl̃a: ſ; eſt cã recordatiõis admonitio
nis & exhortatiõis: ut regula pmiſſa meli⁹ obſeruet.
Trigeſimoſcd̃o mãdat gñali miſtro miſtris & cuſtodi
bus ad iſtud teſtm̃ nihil addere ul̃ minuere: & iuxta re
gulã ſcribi facere. Trigeſimotertio uoluit q̃ teſtm̃ ſu
um legeret qñ legit regl̃a. Trigeſimoq̃rto mãdat oib⁹
frib⁹ clericis & laicis p obia;: ut nõ mittãt gloſa; in re
gula nec uerba dicẽdo ita uult itelligi: ſ; ſimplr̃ itelliga

tur ut iacet: q̃ ſic eſt diuine uolũtatis. Trigeſimoq̃nto
obſeruatorib⁹ regl̃e iprecat⁹ eſt bñdictionẽ in celo al
tiſſimi pr̃is: & in terra dilectiſſimi filii ſui dñi nr̃i Ieſu
xp̃i. Trigeſimoſexto & ultio bñdictiõe; datã a xp̃o q̃
ꝯceſſit hec ſcribi teſtm̃: ꝯfirmat eis int⁹ & extra. Et h
eſt ſñia teſtamẽti bt̃i pr̃is nr̃i F. qd̃ añ mortẽ ſuã fecit.
Et ſic p; q̃lr̃ bt̃s F. fuit añ mortẽ ſuã ſuis frib⁹ ꝯfabu-
lat⁹. De mlt̃is aliis bt̃s F. morti pꝓinqu⁹ locut⁹ eſt: ſic
q̃lis eẽ deberet gñalis miſter & de ei⁹ ſociis. uñ dicit i
legẽda antiq̃ in caplõ de zelo ipſi⁹ ad religionẽ: q̃ p-
pe finẽ uite ſue: dixit ei qdã Fr̃. Pr̃: tu trãſibis ad dñz:
& familia h̃ te ſecuta remãebit in ualle lachrima;. In
nue ergo nobis aliquẽ ſi cognoſcis i ordine: ĩ quo tu⁹
aĩus ꝯqeſcat: cui on⁹ gñal̃ miſterii digne poſſit iponi.
Rñdit bt̃s F. iducẽs cũcta uerba ſuſpiriis. Ta; magni
& mlt̃imodi exercit⁹ ducẽ: ta; ampli & dilatati gregis
paſtorẽ fili mi nullũ ſufficiẽtẽ itueor. S; unũ uobis de-
pingã in quo reluceat q̃lis deberet eſſe h⁹ familie dux
& paſtor. Hõ: inqt: iſte d; eẽ uite grauiſſime &c. Req̃
re de hoc lib.i. ꝯformitate.iz.ca.zz. & uide ibi. In qb⁹
uerbis bt̃s F. notabilr̃ dſcribit: q̃le deberet eẽ caput &
mẽbra ordis frũ; mino;. Et q̃ dñs Fr̃ Bonauẽtu. dic̃ in
iiii.pte legẽde maioris (ut allegatũ eſt) q̃ bt̃s F. mori
tur⁹ dixit frib⁹: q̃ futura tribl̃atio appropinq̃t &c. inu
it bt̃s F. de futura tribl̃one quã añ p̃dixerat in mũdo
uẽturã: tã in eccl̃ia q̃ in ordine: q̃ eã frib⁹ ad memoriã
tũc reduxit. De q̃ futura tribl̃atiõe: q̃ dcm̃ eſt lib.z. cõ
formitate.vi. iõ ſufficiat qd̃ eſt ibi dcm̃: & iõ nihil ſcri
bõ ad pñs. Multa alia bt̃s F. moritur⁹ frib⁹ locut⁹ eſt.
De qb⁹ ꝯformitate.iiii. h⁹ tertii libri dicet. Ad pñs ſuf
ficiãt p̃dicta p declãtiõe hui⁹.z. ptis ꝯformitatis.u;.
Frãciſc⁹ fabulat. Et ex dictis ei⁹ p; expoſitio.

¶Fructus.z⁹ & ꝯformitas libri tertii: &.zi.in ordine.
Ieſus crucẽ ſuſcipiens. Franciſcus conſignat. Expoſitio
pme partis.u;. Ieſus crucem ſuſcipiens.

QVia hoc opus de ꝯformi-
tate uite bt̃i F. ad uitã dñi
Ieſu xp̃i: eſt ordiatũ ad oñ
dẽdũ hoc.u;. q̃ quẽadmo-
dũ xp̃s fuit crucifix⁹: ſic &
bt̃s F. ab ipõ xp̃o ſue paſſi
onis fuit ſtigmatib⁹ ꝯſigna
tus: put pñs fruct⁹.zi⁹ in
ordine: &.z⁹ h⁹ tertii libri
decl̃are itẽdit. Et quẽadmo
dũ xp̃s fec̃ btm̃ F. ſibi ꝯformẽ in ſignis paſſiõis ſue: ſic
& in aliis: ut deductũ eſt in libris p̃cedẽtib⁹ & ꝯformi
tatib⁹: ut.n. dcm̃ eſt: nulla forma in materiã iducit: niſi
materia forme itroducẽde ꝯtẽpet pportionet & aſſil̃e
tur. Quare & btõ F. nõ dediſſet formã ſue ſil̃itudinis
paſſionalis: niſi & in aliis reddidiſſet ſibi ſil̃e; & cõfor
mẽ. Quapp cũ diuina gr̃a faciẽte in plurib⁹ ſit decl̃a-
ta ꝯformitas bt̃i F. ad xp̃m: ſcã ipſi⁹ bonitate: reſtat igi
tur uidere q̃õ in ultiõ eſt ſil̃r p oĩa ꝯformat⁹.u;. in ſu
ſceptiõe a xp̃o ſigno; ſue ſacratiſſime paſſionis: put
pñs ꝯformitas decl̃are itẽdit. Et q̃ h̃ ꝯformitas.z.h⁹
z. libri h; duas ptes. pma dic̃ q̃ Ieſus p ſalute nr̃a cru
cem ſuſcepit. ſ. moriẽdo in ipſa. ſcd̃a ps dic̃ q̃ bt̃s F. a

q̄re xp̄s in cruce mori uoluit.

xp̄o ſuę paſſiōis ſtigmatibꝰ ꝯſignaꝛ: uidendū eſt more ꝓcedētiū ꝑmo de ꝑma pte: ſcd'o de ſcd'a. Sed uolēdo loq de ꝑma pte ꝑ ipſiꝰ expōne: ꝙ dic̄ ꝙ Ieſus uolens ꝓ nobis ſe mori tradere: potius elegit mori in cruce q̄ alio mō: hic erit de cā iueſtigādū: quo uiſo patebit expoſitio iſtiꝰ ꝑme ptis hꝰ ꝯformitatis. Si ergo q̄raꝛ de cā q̄re dn̄s Ieſus uoluit in cruce mori: preſuppoſito ꝙ mori eū decebat ꝑ ſatiſfactiōe pc̄tōꝝ & nr̄a redēptione: ut diceꝛ ꝯformitate .iiii. ſeq̄nti: rn̄deꝛ & dr̄ ꝙ decētiſſimū fuit dn̄ꝫ nr̄ꝫ Ieſuꝫ xp̄ꝫ mori in cruce. Et ꝯgruētie nōnulle aſſignanꝛ a doctoribꝰ & a ſcis. ¶ Et ꝑma ꝯgruētia aſſignaꝛ a .S. Andrea apl'o: ut ſic̄ ligno ſcie boni & mali ſcā eſt hūani gn̄is pditio: Adā & Eua d' ipo ſumēdo: ſic in ligno crucis decebat ut fieret hūane nature reparatio & redēptio. un̄ cātaꝛ i crucis ꝑfatiōe: ꝙ deꝰ cōſtituit ſalutē humani gn̄is in ligno crucis: ut un̄ mors oriebaꝛ ide uita reſurgeret: & q. ſ. diabolus in ligno uincebat. ſ. ꝑ ꝑmos parētes: in ligno crucis uinceret. ſ. ꝑ dn̄ꝫ nr̄ꝫ Ieſuꝫ xp̄ꝫ. Et iō dic̄ bt̄s Aug. in ſermōe de paſſiōe. Cōtēpſit Adā ꝓceptū accipiēs ex arbore: ſꝫ qcq̄d Adā pdidit: xp̄s i cruce iuenit. Et b. Andreas plures aſſignat ꝯgruētias ad hoc. uide in ſua legēda. Secūda ꝯgruētia ut xp̄s in cruce moriēdo: ꝙ tūc genꝰ illud mortis erat abiectiſſimū: fideles aiaret: ut nullū genus tormēti ꝓ eiꝰ amore pati timerēt. Hāc tāgit Aug. in libro .lxxxiii. q̄ōnū. Tertia ꝯgruētia: ut ſic̄ xp̄s pambulādo terrā eā ſcificauit: ſic in ligno crucis in aere leuatꝰ aerē ſe ſcificaſſe mōſtraret. Terrā ſcificauit pambulādo: ſanguinē ſuū & aquā tpe paſſiōis fundēdo. Aquā ſup ipaꝫ pagrādo. Sic & aerē in cruce ſe ſubleuādo. Hāc tāgit Chryſo. i ſermōe de paſſiōe. Quarta cōgruētia: ut oñderet in cruce moriēdo: ſe ꝑ mortē ſuā totū mūdū q̄tū eſt ex ſufficiētia ſue paſſionis ſaluaſſe: q uelut ad crucē q̄tuor eſt ptibꝰ diuiſus: uł ut oñderet ſe iuxta ptes crucis q̄tuor feciſſe. Prio hoīuꝫ redēptionē. Scd'o angeloꝝ reſtaurationē. Tertio diabolice potentie ſubiugationē. Quarto a limbo pr̄uꝫ liberationē: uł ꝑ xp̄i paſſionē diffuſaꝫ eē gr̄aꝫ ad q̄tuor ptes orbis ſcd'ū Greg. nicenū. Sꝫ manibꝰ extēſis crucifigiꝛ: ſcd'm Chryſo. ut altera manu ueterēꝫ ppl'm: altera eos q ex gētibꝰ ſūt trahat. Quintā ꝯgruētiā ponit Aug. de gr̄a noui & ueteris teſtamēti: ut ꝑ h̄ genus mortis in cruce diuerſe uirtutes oñderenꝛ. In latitudine ubi manꝰ extēdunꝛ recta opō. In lōgitudine lōganimitas. In altitudine ſupnoꝝ expectatio. In ꝓfūdirate gratuite gr̄e cōdonatio declareꝛ. Et ſcd'm Ber. in ſupiori pte charitas. A dextris bēignitas. A ſiniſtris patiētie lōganimitas. In īfimo iacet hūilitas. Sextā ꝯgruētiā aſſignat Aug. i ſermone de paſſiōe dicēs: ꝙ mors xp̄i ſcā eſt in ligno crucis: ꝙ ſic pl'es iplenꝛ figure. Crux. n. xp̄i eſt lignū poſitū i medio paradiſi: ꝙ uita eſt xp̄s q in ea pepēdit. Io. xiiii. Lignū eſt ſcie boni & mali: ꝙ ea boni ſaluanꝛ: & dānanꝛ mali. Geñ. i. Hoc ligno in archa a diluuio ſaluaꝛ genꝰ hūanū: ꝙ ꝑ xp̄ꝫ in ligno crucis a pc̄tōꝝ diluuio liberaꝛ. Geñ. vii. Bacl'o Iacob. Geñ. 33. ideſt cruce xp̄i Iordanis trāſiꝛ. i. amaritudo oīs p̄ntis uite toleraꝛ. Virga Moiſi. i. cruce xp̄i ſignati ꝑ Moiſen aſſumptū d' aqs. i. xp̄m q imunis fuit ab oi pc̄tō: liberanꝛ & mare trāſeūt. Sꝫ Pharao ꝓfocaꝛ cū ſuis: & Amalech ꝓſternitur. Exo. xvii. ideſt diabolus cū ſuis uinciꝛ & ſupaꝛ. Ligno. i. cruce aq̄ amare. i. mūdi tribulationes dulceſcūt. Nūeri. xviii. In ſtrue lignoꝝ Iſaac ſupponiꝛ. Geñ. zz. ꝙ Ieſus in cruce affigiꝛ. Panis uite. ſ. xps ſup mēſam. i. crucē poniꝛ. Leuit. v. Ligno ſerpēs prudētiſſimꝰ ſuſpēdiꝛ. ſ. xp̄s. Nūeri. zi. Botrꝰ appēdiꝛ. Nūeri. xi. & ſic d' alīs figuris: q̄ ut iplerenꝛ in ligno crucis Ieſu mori ꝯplacuit. Septia & ultia ꝯgruētia quo ad hoc eſt: ꝙ xp̄s in cruce mori uoluit ut ſuā crucē oñderet eē ꝑmo ſue uite pfecte oñſiuā. Et ꝙ q̄lr eſt in cruce demōſtrata uita pfectionalis xp̄i diceꝛ in expōne. z. ptis hꝰ ꝯformitatis: iō nihil ad pn̄s d' ea. ¶ Scd'o oñdit xp̄s crucē eē uere ſapie iſtructiuā. In ea. n. pepēdit ille q eſt ſapia dī & in quo ſūt oēs theſauri ſapie & ſcie dei abſcōditi. ſ. Ieſus xp̄s. In cruce iſte doctor xp̄s & magꝛ ſūmꝰ ſtās: ut in cathedra legit pl'es lectiōes: fideles de uera ſapientia iformātes: & ad uerā ſapiaꝫ pducētes. Et pria lectio eiꝰ eſt ꝙ deꝰ eſt ſup oia amādus & diligēdꝰ. Rō. ꝙ ipe ꝑor dilexit nos: & tradidit ſemetipſuꝫ ꝓ nobis: q̄re eū amare debemꝰ ſup oia & diligere. Scd'a lectio eſt ꝙ deo eſt ideſinēter obediēdū: ꝙ ipe xp̄s factꝰ eſt ꝓ nobis obediēs pr̄i uſqꝫ ad mortē. Tertia lectio quā legit eſt ꝙ ꝓ ipo xp̄o ē moriēdū: & ētꝑ ꝓxio. Ipe pro nobis mortuꝰ eſt: clamās ut ſeq̄mini ueſtigia eiꝰ. i. Petri. z. Quarta lectio eſt ꝙ ſp eſt orandū. In cruce: teſte apl'o Heb. v. Xp̄s ſolū orauit & ꝓ pc̄tōribꝰ. Luce. z3. Quinta lectio eſt ꝙ a pc̄tō eſt abſtinēdū: & nullo mō cōmittēdū: ut. n. nos a pc̄tō lauaret ſanguinē ſuū fudit. Apoc. i. Sexta lectio eſt ꝙ mūdus ſpnēdus eſt & derelinq̄ndus. Hoc oñdit dū nudus in cruce pepēdit. Septima lectio eſt ꝙ inimicis & mala nobis iferētibꝰ: ē parcēdū. Pro eis orauit dicēs. Pr̄: dimitte illis. Lu. z3. Octaua lectio eſt ꝙ meditatiōi crucis iugiter eſt iſiſtēdū. Nā cū ſibi ſugereret ut d' cruce d'ſcēderet. Mat. xxvii. in ipſa mori uoluit & terminare. Nona lectio eſt ꝙ pene & aduerſa ſūt patiēter tolerāda. Nā in to: illatis: iuxta dictū ꝑs. & Iere. Nō apuit os ſuū. Decima lectio eſt ꝙ prudēter eſt loq̄ndū. Pauca. n. uerba ipſe dn̄s locutꝰ eſt in cruce: etſi ſūme prudētie & uirtutis. Vndecima lectio eſt ꝙ corpꝰ ſiue caro diris eſt macerāda uerberibꝰ: & cibāda aceto & felle. Duodecima lectio eſt ꝙ aīa & ſpūs ſp ſūt deo cōmēdāda & offerēda. In pr̄is manus poſuit ſpm̄ & cōmēdauit. Regina ſabba. i. btā uirgo maria: ut ſapiaꝫ audiret ueri Salomonis xp̄i filii ſui: ſtabat iuxta crucē. Io. xxix. Paulus iuxta hāc crucē iformatꝰ: clamabat dicēs ſe nihil ſcire niſi xp̄ꝫ & hūc crucifixū: q factꝰ eſt nobis ſapia a deo iuſtitia ſcificatio & redēptio. i. ad Corin. z. ¶ Tertio oñdit xp̄s ſuā crucē eē ſcie diuine pandictiuā. Si uis oīuꝫ ſciaꝫ hr̄e: ad crucē pge: & ꝯſilio btē Marie iuxta ipſam ꝯſiſte: & audi doctorē xp̄ꝫ pēdētē in ea docērē ꝑmo uerā grāmaticā: ut ſciat hō deuotꝰ recte loq: ppl'm iformādo dn̄icā paſſionē in corde recte ſcribere: de ipſa iugiter meditādo. Ipſāqꝫ paſſionē ſuā originē oīuꝫ uirtutū eē ac pfectionū. Scd'o uerā logicā: ꝑ quā falſitas mundi & terrenoꝝ deſpiciꝛ: & eternoꝝ ueritas poſſideꝛ. Tertio uerā rethoricā: ꝑ quā. ſ. paſſionē ſuā quā docēt: ſic nr̄e

Xp̄s i cru ce ſtās le gít pl'es le ctiones.

Crux xp̄ docet oe ſcientias

ořones adornanť & uerba: ut a deo & ſcis audianť li-
bēter & accepten̄t.Quarto uerā muſicā q̄ deo xp̄i exē
plo in cruce pendētis:corde pſalliť: & pſalteriū decem
chordaꝝ obſeruātia p̄ceptoꝝ pulſatiōe ↄtinua pſolui
tur.Quinto uerā arithmeticā:q̄ unitas diuina in trini-
tate coliť:dua'itas naturarū in xp̄o credit:& trinitas cō
iūctoꝝ.ſ.aīe & corpis cū deitate p̄dicať:q̄ ſūt p̄ncipia
oīs nr̄e credulitatis.Sexto uerā aſtrologiā: p quā dicur
ſus hūanarū calamitatū & miſerationū diuinarū cōtē-
plať:& ſpālr̄ tpe gr̄e:pꝫ miſeratio dn̄i ſcā ex cruce.Se
ptimo uerā aſtronomiā:q̄ p crucis paſſionē uere ſtelle
uꝫ.ſci hoīes celo iſerūť & i libro uite ānotanť.Octauo
uerā geometriā:q̄ deitas tā magna p nr̄a ſalute ſic icli
nata & hūiliata ac breuiata declať.Nono uerā p̄hiam
q̄ deꝰ & eiꝰ amor addiſciť:mūdialis reſpuiť:dū.ſ.totꝰa
crucifixo dn̄o agnoſciť eē ↄtēpꝰ.Decimo uerā ethicā
uirtutes morales xp̄s docet in cruce.ſ.fortitudinē ↄtra
diabolū quē ſupauit:tēpātiā ↄtra carnē: prudētiā ↄtra
mūdū:iuſtitiā quo ad deū.Undecimo uerā medicinā:ſa
cramētis iſtitutis q̄ a paſſiōe hn̄t efficaciā:morbi auſe
runť oīuꝫ pc̄tōꝝ.Duodecimo docꝫ uerā legē:q̄ q̄d.n.
ad uitā ptinet:ut diceť ſtati in ipſa depromiť:pfectio-
nē.Docet ſacrā theologiā:qa deū ſe manifeſte depro-
mit:quo hō corpe & aīa btificať.❡Quarto p̄dit dn̄s
Ieſus morte crucis ipāꝫ crucē eē oīuꝫ uirtutū exp̄ſſiuā
ſbi.n.oñdiť pauptas arctiſſima: qa Ieſus nudus mori
tur.Hūilitas p̄fūdiſſima:qa deꝰ ſic uilificať.Charitas
ardētiſſima:qa ſūma charitate pro nobis patiť.Pietas
benigniſſima:qa pc̄tōribꝰ in latrone uenia p̄mittiť &
ↄcediť.Patiētia ↄtra oēs poſſes aduerſitates.Pn̄ia ↄtra
iniq̄tates.Abſtinētia in cibis & potibꝰ. In uerbis mo-
deſtia & locutiōibꝰ atq; ſermōibꝰ.Vigilātia in oratione.
Diligētia in legis diuine obſeruatiōe. Perſeuerātia in
bono ope. In cōſumatiōe uite prudētia.ſ.deo p̄ri aīaꝫ
cōmēdādo.Nec imerito crux eſt uirtutū exp̄ſſiua:qa i
ipſa ſtat dn̄s uirtutū & rex glīe.p̄s.23.❡Quinto xp̄s
moriēdo in cruce:oñdit ipſaꝫ eē oīuꝫ morboꝝ ſp̄ualiū
abſterſiuā & curatiuā. Sacr̄a teſtātibꝰ doctoribꝰ & b.
Aug.ut dcm̄ eſt ↄformitate p̄cedēti: a paſſiōe xp̄i nō
ſolū p̄uiſa:ſꝫ exhibita hūerūt efficaciā:qbꝰ ſacr̄is uicia
reſecanť. Sacr̄o euchariſtie reſecať ſupbia.Cōfirmatio
nis iuidia.Mr̄imonii luxuria.Pn̄ie auaritia. Ordis acci
dia.Baptiſmi ira.Extreme unctiōis gula reſtrigiť & fu
gaľ.Culpa originalr̄ baptiſmo tolliť.Culpa uenialis ex
trema unctione. Culpa mortalis pn̄ia.Pena ignorātie
ſacr̄o ordis.Pena ipotētie & icōſtātie ſacr̄o ↄfirmatio-
nis.Pena malitie ſacr̄o euchariſtie. Pena cōcupiſcētie
ſacr̄o mr̄imonii. & ſic uicia ſacr̄is in cruce monſtratis:
quo ad culpā & penā reſecanť.Nec imerito qa in cru-
ce iacet q eſt medicꝰ aīaꝝ & corpoꝝ Ieſus xp̄s.❡Se
xto in cruce mori dignatꝰ eſt ut oñderet ſuā crucē eſſe
hoſtiū expulſiuā & p̄ſtratiuā ac debellatiuā.Diabolus
.n.ut m̄ltis miraculis eſt approbatū: ut crucis ſignū ui
det ſtati aufugit: qa in ea pepēdit ille q cepit diabolū
& ligauit.Apoc̄.xix.Et diaboli potētias ↄfregit.❡Se
ptimo in cruce uolēdo mori oñdit xp̄s crucē eē ſūmi a
moris diuini exp̄ſſiuā.Charitas & amor eū crucē aſcē
dere fec̄:in ipſa eū tenuit & mori fec̄.Signa amoris in

...pī crux ...gat oēs ...orbos.

cruce plura ſūt oñſa.Primū qa ſe p̄ nobis tradidit.Se
cūdū qa p̄ pc̄tōribꝰ exorauit. Tertiū qa latroni para
diſuꝫ p̄miſit.Quartū qa diabolū hoſtē nr̄ꝫ a nobis fu
gauit.Quintū qa deo recōciliauit.Sextū nos ſanguine
ſuo lauit & renouauit. Septimū ↄtra oēs aduerſitates
ſuo exēplo & crucis mediatiōe roborauit.Octauū p̄
pc̄tō nr̄o deo p̄ri ſatisfec̄.Nonū q̄ ſūt pfectionis hoīs
& uite declauit.Decimū uetera q̄ erāt iportabilia abo
leuit & caſſauit.Undecimū noua & q̄ ſūt p̄ nr̄a ſalute
ↄñda ordinauit.Duodecimū nr̄aꝫ ſalutē obtinuit fecit
& ipetrauit:ut dic̄ apl̄s Heb.v.Preces ſupplicatōeſq;
offerēs exauditꝰ eſt p̄ ſua reuerētia. ❡Octauo dn̄s i
cruce mori uoluit ut oñderet crucē eē ſuoꝝ mirabiliū
declatiuā.Deꝰ q fac̄ mirabilia abſq; nūero i cruce m̄l-
ta ſtupēda effec̄.Primū fuit ſacr̄oꝝ ueterū abolitio:&
nouoꝝ iſtitutio & ↄfirmatio:p uirtutē eiſ & gr̄aꝫ ac ef
ficaciā collatā. Secūdū gn̄is hūani redēptio & p̄ ipſo
ſatisfactio:quā nl̄la pura creatura faceť poterat.Ter
tiū diaboli p̄ſtratio captiuatio & hūani gn̄is a ſuis ma
nibꝰ abſtractio.Quartū latrōis ad xp̄ꝫ cōuerſio:uenie
ↄceſſio:paradiſi p̄miſſio.Quintū tot iniuriarū & ipro
pioꝝ a filio dei ſupportatio. Sextū ſolis tali tpe & ho
ra:& tādiu obſcuratio:& petrarū ſciſio:& ſepulchroꝝ
reſeratio.Septimū btē Marie in mr̄eꝫ Ioānis ↄdonatio
Octauū talis uocis circa mortē emiſſio.Nonū aīe dei
tati unite a corpe ſeparatio:& nō ab ipa deitate.Deci
mū Cēturiōis & alioꝝ illūinatio dicētiū. Vere filiꝰ dei
erat iſte. Et alii pcutiētes pectora ſua &c̄. Undecimū
p̄ſatoꝝ ↄtritio:ut dcm̄ ē:q pectora pcutiebāt &c̄.Du
odecimū d̄ xp̄o iā mortuo.ſ.d̄ latere ſanguis & aq̄ p̄
greſſio.Fec̄ ergo dn̄s in cruce mirabilia.❡Nono uo-
luit dn̄s in cruce mori ut oñderet crucē ſuā ſuoꝝ uer-
borū ſinglariū p̄dicatiuā.Septē uerba ſinglariſſima in
cruce deprōpſit:q̄ ſūt mirabilis doctrie oñſiua.Primo
uerbo dicēs Pr̄: dimitte uel ignoſce illis &c̄.exp̄ſſit in
iuriarū oīum dimiſſionē:& fideles ad inimicoꝝ iduxit
dilectionē ſuo exēplo: & ſic dcō uerbo pꝫ q̄ Ieſus fu
it totꝰ magnanimꝰ iniurias dimittēdo. Scd̄o uerbo.ſ.
Deꝰ deꝰ meꝰ &c̄.oñdit nos ad ſe debere hr̄e ↄpaſſio
nē:& oñdit q̄ fuit patiētiſſimꝰ in ſuſtinēdo:& nos ad
ſuſtinēdū icōmoda iduxit. Tertio uerbo oñdit nr̄e ſa
lutis zelū dicēs. Sitio.et ſic q̄ zelātiſſimꝰ fuit bonū nr̄ꝫ
ingrēdo:& q̄ ſibi eſt iherēdū. Quarto uerbo aīat nos
ad fiduciā & cōfidētiā de uenie acceptōe dicēs. Amen
dico tibi:hodie mecū eris in paradiſo:quo liberaliſſi-
mus in cōferēdo declaľ. Quinto uerbo ad amorē mu
tuū & cōiūctionē aīoꝝ accēdit dicēs.Mulier:ecce filiꝰ
tuꝰ.Et diſcipl̄o.Ecce mr̄ tua.Et oñdiť prudētiſſimꝰ in
diſponēdo.Sexto uerbo dicēs. Conſumatū eſt:docuit
diuinoꝝ p̄ceptoꝝ ipletionē:& ſe pfectiſſimū & uera-
ciſſimū oñdit in adiplēdo.In ſeptimo uerbo.uꝫ.In ma
nus tuas dn̄e cōmēdo ſpm̄ meū: oñdit dep̄cādā dei iu
gē ꝓtectionē:& ſe ſapiētiſſimū in finiēdo oñdit. Ex p̄
mo & in p̄mo uerbo oñdit ſe eē p̄ nobis apud pr̄eꝫ i-
terceſſorē. In ſcd̄o uerbo oñdit ſe hr̄e uirtutē cōſtātis
allegatiōis ſue iuſtitie & inocētie ad pr̄eꝫ. In tertio di
cēs Sitio: oñdit ſe hr̄e ad nos audaciā ↄſtātiſſime req
ſitiōis p collatis.In q̄rto dicēs.Amē dico tibi &c̄.ſe oñ

dit hr̃e uirtutē ſũme pc̃itis: ꝙ latrõi paradiſuꝫ ꝓmiſit.
In q̃nto dicēs. Mulier &c̃. oñdit ſe de nobis hr̃e ꝓmꝑ
ptã ſolicitudinē & ꝓuidã ſedulitatē. In ſexto dicēs. Cõ
ſumatũ eſt &c̃. oñdit ſe hr̃e uirtutē triũphalis debilita
tiõis hoſtiũ. In ſeptimo dicēs. In man⁹ &c̃. oñdit ſe hr̃e
ɔfidētiã & uirtutē ſecuri reddit⁹ ad p̃rē. Multa de ꝑſa
tis poſſent dici uerbis: q̃ gr̃a breuitatis omitto. ¶ Deci
mo mori uoluit dñs in cruce ut oñderet crucē eē oium
ſpũaliũ & uirtuoſoꝝ idicatiuã: p geſta. n. in cruce ſunt
mira oñſa. In expãſione brachioꝝ eſt ſignũ exꝑſſuꝫ di
latatiõis affect⁹: ad oĩa effũdēda trahēda & iplorãda.
In ɔclauatiõe & clauoꝝ cõfixiõe: ſignũ ɔclauatiõis cor
diũ & cordis ad xp̃ꝫ. Iuxta illđ apl̃i xp̃o ɔfix⁹ ſũ cruci.
In ɔiũctiõe xp̃i corpis cruci p clauos: ſignũ ſtabilitatiſ
in bono. In eleuatõe crucis cũ xp̃i corpe: eleuatio a ter
renis. In integritate oſſiũ: dicēte ſcriptura. Os nõ cõmi
nuetis ex eo ſignũ eſt redintegratiõis nr̃i corpis ad ue
rã integritatē. In ſuſceptiõe penarũ: tolerãtiaꝫ oñdit in
aduerſis. In crucifixiõe inter duos latrones: bñ operãꝑ
tiũ & male operãtiũ oñdit ꝑmiũ. Ex gñalitate paſſioꝑ
nũ in toto cope: oñdit uitã p̃ntē nõ eē gaudii: ſꝫ mero
ris. Sic ergo ꝑfatis appet: q̃re dñs crucē ſuſcepit: & in
ea mori uoluit: ut q̃lis eēt ipſa crux fidelib⁹ ipſaꝫ app̃
hēdētib⁹ declr̃aret: ac ad ei⁹ amplexũ oēs iduceret & i
uitaret. Et hꝫ ꝑdicta iducãt fideles ad crucis amplexũ:
ſũt tñ pl̃a alia q̃ hoc idē oñdũt & ſuadēt. ¶ Et ꝑmũ ē
ſcripture auctoritas. Paul⁹ clamat. Gal̃. vi. Mihi abſit
gl̃iari niſi i cruce dñi nr̃i Ieſu xp̃i &c̃. Saluator clamat
Mat. xvi. Si qs uult poſt me uenire &c̃. ſequit̃. Tollat
Ois creatura repñtat miſterium crucis
crucē ſuã & ſequat̃ me. ¶ Secũdũ eſt oïs creature uari
etas. Ois creatura crucis miſteriũ repñtat uel factorũ
in ea. Crux repit̃ in creatis ſpiritib⁹. Cũ. n. ſint noué or
dines angeloꝝ: ubi i eoꝝ medio ponat̃ un⁹ ordo. crux
reſultat dñi. Ponēdo duos ordines: unũ ſub alio in pte
ſupiori: lõgitudinis crucis. ſ. ſeraphin in ſupmo & che
rubin ad ipſum imediate ſub. In pte iferiori dicte lõꝑ
gitudinis archãgelos ꝑmo: & ãgelos ſub imediate. In
brachio dextro ponant̃ duo ordines. ſ. uirtutes & dña
tiões. In ſiniſtro ꝑncipatus & ptãtes. In medio crucis:
ordinē tronoꝝ: & hēs crucē factã ex nouē ordinib⁹ an
geloꝝ. Crux ergo figurat̃ in nouē ordib⁹ angeloꝝ: ad
oñdēdũ ꝙ ea ſũt nouē ordies ipſi repati: & ꝙ xp̃s i ea
pēdēs eſt qlꝫ dictoꝝ ordinũ quo ad ꝓpetatē: ut aucto
ritatib⁹ ſacri eloquii poſſet oñdi. Demõſtrat̃ crux i ho
mine: lõgitudo a capite uſqꝫ ad pedes: trãſuerſũ & lati
tudo de brachio in brachiũ. In mũdi ptib⁹ eſt crux fiꝑ
gurata. Si crux ponat̃ in plano: oriēs eſt caput: occidēs
eſt ifimũ: & ſic hr̃ lõgitudo. aqlo eſt dextrũ: meridies ē
ſiniſtrũ: & ſic hr̃ latitudo. In elemētis eſt figurata crux.
Si ponat̃ recta: ignis in ſupmo: in ifimo terra: & ſic lõ
gitudo hr̃ crucis. In trãſuerſo aquã pone & aerē. Nũeꝑ
ri ſignãt et crucis miſteria: duo ſignãt xp̃m in cruce
fuiſſe poſitũ in duabus naturis. ſ. humana & diuina: &
una ſola pſona. Ternari⁹ nũer⁹ ſignãt ꝙ in xp̃o exñte
in cruce: tres fuerũt. ſ. caro: aïa: & deitas. Quaternari⁹
q̃ternariũ ſignãt uirtutũ in cruce oñſaꝝ. Septuaginta
ſignãt ꝙ p⁹ ſeptuaginta hebdomodas ãnoꝝ iuxta ua
ticiniũ Dañ. ix. xp̃s in cruce fuit poſit⁹ & mortu⁹. Et d

aliis nũeris. Quia ergo oïs creature uarietas crucē reꝑ
pñtat: uel facta i ea: oïs creatura ei⁹ ſuadet amplexũ.
Tertio ſuadet crucis amplexũ eius ordinatio. Artifex
ei⁹ eſt xp̃s q ipſaꝫ ordinauit: ſic̃ de ipſa Ezech. ca. ix.
ꝓphauit. ꝙ ad formã thau: ad oñdēdũ ꝙ ſic̃ ſignati tē
forma thau: ſic & mõ a morte ꝑpetua ꝑſeruãt. Sꝫ hic
artifex de q̃tuor lignis eã ɔponi uoluit. Lignũ erectuꝫ
fuit de cipſſo. Trãſuerſale fuit de palma. Trũcus ubi
crux fuit ifixa fuit de cedro. Tabula ſuppoſita capiti
Ieſu in q̃ titul⁹ fuit ſcript⁹ erat de oliua. Lõgitudo cru
cis: ut dic̃ magr̃ in hyſtoria ſcolaſtica in tractatu d paſ
ſione: quo ad lignũ erectũ fuit qndecim pedũ. Et tabu
la appoſita a Pilato cũ titulo hēbat pedē cũ dimidio.
Sꝫ dicta ligna ſic diſtincta ad ɔpõnē crucis ſũt ɔiũcta:
ad exꝑmēdũ q̃ ſũt p xp̃ꝫ in cruce acta. Pax eſt facta i
ter deũ & hoieꝫ i ligno crucis: q̃re lignũ fuit ibi oliue.
Palme lignũ uictoriã habitã a xp̃o de diabolo ſignãt.
Cipſſus fuit ibi: ut amaritudinē paſſiõis xp̃i oñderet.
Cedr⁹ ibi affuit: ut dulcedinē gr̃e a xp̃o collate: oïb⁹ p
paſſionē depromeret: & ſic xp̃s artifex in faciēdo cru
cē: de plurib⁹ lignis ipſaꝫ ɔpoſuit: ſic & formã ei ſingu
gulãrē dedit: ut diuerſas exꝑmeret ɔditões ei⁹ forma.
ut in altitudine diuina potētia: in lõgitudine ſua eterꝑ
nitas: in latitudine diuina pietas: in ꝓfunditate diuine
ſapie ꝓfunditas: xp̃i in cruce pēdētis exꝑmerent̃. Multa
poſſent dici de dicta materia & forma. Sꝫ de iã dictis
requre in arbore de uita b. Marie. fructu. li. Quarto ſua
det crucis ãplexũ crucis in corpe xp̃i dedicatio & ſcifi
catio. Scificata eſt crux carnis xp̃i ɔtactu & ſanguis li
nitione. Applicatio corpis xp̃i p ɔtactũ ad crucē eidē
magnã efficaciã reliqt. Et iõ clamabat Andreas aplũs
di. O crux q̃ in corpe xp̃i dedicata es &c̃. Nõ igit̃ miꝑ
rum ſi crucis ſigno ſci faciũt miracula: cũ tãtã efficaciã
xp̃s ſuo ɔtactu ſalutifico reliq̃rit in ea. Quinto ampleꝑ
xũ crucis oñdit b. Marie iuxta crucē ꝑmãſio. Signũ fu
it magne efficacie exñtis in cruce: qñ mr̃ dei iuxta cru
cē ſtetit: ac ad ſtãdũ iuxta ipaꝫ ſuo exēplo fideles iduꝑ
xit. Sexto ad amplexãdũ crucē ſuadet xp̃i dilectio ad
ipaꝫ crucē. In ſignũ amoris xp̃s mori in ipſa uoluit: &
ꝓ ſuo ſigno uictoriali hr̃e. Et ꝙ xp̃s eã ſic dilexit: cru
cē ſci alii. ſ. Petr⁹: Paul⁹: Andreas: Frãciſc⁹: & alii amा
uerũt. Septimo ſuadet crucis amplexũ demonũ effuga
tio. Si amore crucis ac ei⁹ ſigno erim⁹ ꝓtecti: diaboli
iſidias nos nõ oꝫ timer̃: ꝙ ſtati aufugit ſigno crucis ui
ſo: ꝓut docet Greg. in. 3. lib. dial̃. Octauo ſuadet cruꝑ
cis amplexũ tribl̃atio mũdi carnis & diaboli. Si. n. dñi
ca paſſiõe & crucis meditatiõe uallemur: teſte Aug. ni
hil adeo durũ qđ nõ leue putet̃. Pꝫ in ſcis martirib⁹ &
ɔfeſſorib⁹: q crucis meditatõe iebriati nihil amaꝝ ſer
te uel durũ eis appuit. Nonũ crucis amplexũ ſuadēs ē
a morbo liberatio. Nõ ne crucis ſignũ uenenũ fugauit?
pꝫ in Io. euãgeliſta q uenenũ bibit ſcõ ꝑus ſigno cruꝑ
cis. Sci ſigno crucis oēs ifirmitates & morbos curaũt.
Decimũ ſuadēs ingē xp̃i ãplexũ crucis eſt cõſideratio
dignitatis crucis q̃ mltis figuris ſcripture declãt. Crux
. n. ꝓp ea q̃ in ea ſũt dicta & ſcã eſt cãdelabrũ illũinaꝑ
tiõis. Exo. xl. ꝙ ſol iuſtitie xp̃s & lux uera in ea ſtat ad
oēs illũinãdũ. Soliũ eruditiõis. 2. Par. ix. in quo uer⁹

Salomon xp̄s ad docendū:ut dictū eſt: ſupra ſtat uerā ſapiaꝫ.altare recōciliatōis.z.R.ultio.In quo facta eſt recōciliatio inter deū & hoieꝫ:iter angelū & hoieꝫ: & inter hoieꝫ & hoieꝫ.Faſtig:ū exclamatiōis.z.Eſdre.In h̄ gradu ligneo & cathedra Dauid i.xp̄s ſūm⁹ doctor (ut dictū eſt)legit ſuas lectiões. Caput paratū tenēs ad oſculādū:& brachia apta ad recipiēdū ei⁹doctrinā uolētes audire.Statera facta eſt:ubi ; ōderatū ē p̄ciuꝫ datū deo pr̄i ꝑ pctō hūani gn̄is:in q̄ ſtatera Iob appetebat appēdi ſuū pctm̄ & pōderari.Iob.iiii.Arbor requietiōis. Gen̄.xviii.A mūdanis fatigati ſub umbra huius arboris requeſcāt:& requiem iueniēt:ꝑut ſuadet ſuo exēplo ſpōſa.Cant.z.Mēſa refectiōis.ps.zz.in ſe h̄ns panē uite xp̄ꝫ deū & hoieꝫ.Virga directiōis.p̄s.in uia .ſ.mādatoꝝ & ois iuſtitie:quā xp̄s ipat capi in ſuo euāgelio.Signū defenſiōis.p̄s. fac mecū ſignū in bonū:ut uideāt.un̄ eccleſia ecce crucē dn̄i: fugite ptes aduerſe &c̄.Spectaculū ſaluatiōis. Nā morſus a ſerpēte.i.peccato:intueat̄ xp̄ꝫ in ligno pēdētē & ſanabit̄: ut in figura h̄r̄ Nūeri.xix.Refugiū euaſionis.Si qs h̄ ſignū tau in frōte portauerit:a dei ira & uindicta tut⁹ erit.Eze.vii.Scala aſcēſiōis.ſ.ad celū:ad h̄ oñdēdū xp̄s d̄cruce ad pfectā & btitudinē plenā aīe trāſiuit.docens nos ſi celū uolum⁹ adire: p hāc ſcalā nos aſcēdere oportere. Sic ergo iā dictis pēſatis crucē aſtringere debem⁹: ei inherere dilectiōe & aſſidua meditatiōe: ut ei⁹ bn̄ficio tuti:tādē p ipaꝫ ſcalā ad gl̄iaꝫ aſcēdere mereamur. Pꝫ ergo de cā q̄re xp̄s crucifigi uoluit & in cruce mori.& ſic pꝫ ſuccincte expō p̄me ptis iſti⁹.3.ɔformitatis tertii libri.uꝫ.Ieſus crucē ſuſcipiens.

¶ Secūda pars tertii fructus & conformitatis tertii libri.Franciſcus conſignatur. Expoſitio.

Vnc in ſecūda pte h⁹.3.cōformitatis q̄ dic̄. Frāciſcus cōſignat̄ .ſ. a dn̄o nr̄o Ieſu xp̄o ſue ſacre paſſiōis ſtigmatib⁹:uolēdo de ſtigmatizatiōe bti F.a xp̄o facta tractare: p̄ſuppoſito q̄ bti F.ſtigmatizatio:ꝑut loquimur in pn̄ti: fuerit in xp̄m trāſformatio:& quo ad paſſionis ſigna bti F.ad xp̄ꝫ p oia ſilatio: ꝑut pꝫ ſtatiꝫ in h⁹.z.ptis expōne:erūt aliq̄ diſcutiēda. ¶ Primū eſt an trāsformatio.i.in formā alteri⁹ trāſitio ſit poſ's:& qūo hēat fieri.Et lꝫ d̄ h̄ ſit dcm̄ in ſermōe ſcō ꝑ ſcdo ꝑlogo h⁹ opis:q icipit. Siliꝫ illū ſec̄ i gl̄ia ſcōꝝ:in ſolēne ſecūde qōnis ꝑ thematis introductiōe:tn̄ ſuccincte p̄ſata repetēdo:q̄ dubiū hꝫ duas ptes. Prio an trāsformatio ſit poſ's. Scd'o p qd̄ hēat fieri:p̄ſuppoſita poſ'itate trāsformationis: iō rn̄ſio erit duplx:p̄ma ad p̄mā ptē:ſcd'a ad ſcdaꝫ.Ad p̄mā ptē. ¶ Rn̄r q̄ trāſformatio eſt poſ's.h̄ pꝫ euidēter. Prio in naturalib⁹: ut pꝫ p Auicē.vi.naturaliū.pte.iiii.ca.xix. ubi ponit q̄ aia hꝫ uim corpis ɔplexionē trāsformādi:ex forti imaginatione in id qd̄ imaginat̄:ꝑut allegatū eſt loco iā dcō.Idē ponit b.Aug.xi.d̄ trinitate.ca.iiii. aiaꝫ h̄re dn̄iū trāſformādi corp⁹ ad q̄litatē:ut poſſit imutare ſic ueſtimē

An transformatio ſit poſ's.

tū ſuū.Et ponit exēplū d̄ illo q tāta ɔcupiſcētia iſlāmabat̄ amore mulieris:ut uideret̄ cuꝫ ea miſceri corpal̄r. Et exēplū ēt ponit de illis q ſolū imaginatiōib⁹ illudūtur. Hoc idē pꝫ p ſcripturā.Gen̄.30. De uirgis Iacob &c̄.Scd'o in artificialib⁹ pꝫ de figura cere uel terre ip̄ſſa a ſigillo. Tertio in moralib⁹ pꝫ d̄ hoie q trāsformat̄ in habitū uirtuoſū ul' uicioſū:& e ɔuerſo:ul' d̄ uirtuoſo in uicioſū:& e ɔtrario:ut pꝫ expiētia.Quarto inter ſpm̄ & ſpm̄ pꝫ p Bern̄.dicētē:q̄ aia plus eſt ibi ubi amat q̄ ubi aiat.pꝫ p Vgonē d̄ arra ſpōſe.Scio aia mea q̄ dū aliqd diligis : in ei⁹ ſilitudinē trāsformaris.Pꝫ p btm̄ Aug.d̄ trini.x.ca.v.ubi dic̄ q̄ tāta eſt uis amoris ut mēs nr̄a ea q̄ amore cogitauerit attrahat ſecum.Et ponit exēplū.q̄ cū corpa p ſenſus corpis adamant̄:nō pōt aia intus ea trahere:trahit āt ipſoꝝ imaginē.Quito inter hoieꝫ & deū.i.inter aiaꝫ & deū.Hoc pꝫ uerbo xp̄i dicētis.Mat.vi. Vbi eſt theſaur⁹ tu⁹:ibi eſt & cor tuū.Scd'o p apl'ꝫ.Cor.vi.Qui deo adheret:efficit̄ un⁹ ſpūs cū deo.Tertio p Ioānē.i.Io.ca.3.Cū apparuerit: ſil'es ei erim⁹:q̄ uidebim⁹eū ſicuti eſt.Quarto p Cōmētatorē.iz.metaphy.cōm.xxxvii.ubi dic̄.Primū celū mouet̄ a primo motore ſcd'm deſideriū: ut aſſil'et̄ ei ſcd'm ſuū poſſe. Sꝫ amās mouet̄ ut aſſil'et̄ ſuo amato. Quinto p Aug.ſup p̄mū ca.prie canōice Io.omel'.i.Si deū diligis:deus es.ſi terrā:terra es.ſi celū:celū es &c̄. Sexto p Boetiū de ɔſol'.3.ꝓſa.x. Sic̄ adeptiōe iuſtitie necē eſt iuſtos fieri : ſic deitatis adeptiōe deos fieri neceſſe eſt.Nā de⁹ un⁹ eſt:ptīcipatiōe uero pl'es.Septimo p ꝓph̄aꝫ dicētē in p̄s.Ego dixi dii eſtis & filii excelſi oēs.Et apl's.Gal'.z.Viuo ego iaꝫ nō ego:uiuit uero in me xp̄s.ſic ergo pꝫ qūo p̄ſatis modis trāsformatio eſt poſ's.& ſic pꝫ rn̄ſio ad p̄mā ptē. ¶ Ad ſcdaꝫ ptē p qd hꝫ fieri trāsformatio.Et rn̄dēdo ꝑut ē ad ꝓpoſitū d̄ trāsformatōe iter ſpm̄ & ſpm̄:& iter aiaꝫ & deū: trāsformatio ui amoris hꝫ fieri.pꝫ p Aug.Bern̄.Vgonē:& Cōmētatorē ſupra allegatos. Et iō dic̄ b.Aug.libro d̄ trinitate.loq̄ndo d̄ amore & ei⁹ ui ac efficacia. Quid:inqt:eſt amor niſi q̄dā uita:duo q̄dā copulās:ul' copulare appetēs.ſ.amātē & id qd̄ amat̄. uerū etſi amor hoc hēat:nō tn̄ qlꝫ gradus amoris hoc agit:ſꝫ amor itēſus depurat⁹ & total'r circa rē quā amat itēt⁹: & ſpāl'r circa deū:iuxta illud apl'i.i.Cor.iz.q̄ oꝫ q̄ hō dicat.i.ſe totū exp̄mat p amorē in Ieſuꝫ: & h̄ ſpū ſcō: d̄ quo amore uehemēt' loqt apl's Ro.viii. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i &c̄.Sic ergo amore uelut quodā medio:trāsformatio:ut p̄dictū eſt:hꝫ fieri. & ſic pꝫ breuiter ad p̄mū qd̄ erat uidēdū.Secūdū uidēdū an p naturā ſeu artis igeniū poſſit ſtigmatizatiōis xp̄i in aliquo fieri trāsformatio:uti ſcā eſt a xp̄o in btō F. Rn̄deo q̄ nō:ſꝫ ſola uirtute fit diuina. Et in btō F.ut dicetur:ſola potētia & opōne dei:trāsformatio ſtigmatizatiōis eſt ſcā. Pria ps q̄ natura.ſ.natural'r:nec arte fieri poſſit ſtigmatizatio p̄dicta pꝫ. p̄mo ſi ɔſideret̄ forma ſtigmatizationis ſcā in btō F. Et p illā in quolꝫ alio an poſſit fieri natura ul' arte uideat̄.Forma ſtigmatizationis a xp̄o bti F.fuit h̄:q̄ in manib⁹ei⁹ & pedib⁹ facti ſūt claui ſiue d̄ neruis ſiue d̄ carne:q qdē claui deſup erāt quo ad capita ſolidi & groſſi & obtuſi. Erāt lōgi

An p naturam uel artem poſſit fieri ſtigmatizatio.

& extra man⁹ ptẽdebant & pedes & recuruabant:a-
deo ut intra recuruationẽ arcualẽ ipſoꝝ:digit⁹manus
imitti ualebat.ſic dic̃ dñs Fr̃ Bonauẽtu.Cardinalis i le
gẽda maiori.pte.ij.& ab eis iuramẽto medio ip̃e acce
pit:q oculis ꝓpriis ↄſpexerit.Inſup claui ipſi erãt a car
ne diuiſi.inter ip̃os.n.& carnẽ erat aptura:ut diceret.unñ
ſp ſanguis exibat. Ad cui⁹ repſſionẽ: excepto a ueſpe
diei iouis uſq₃ ad ſero diei ueneris ſeq̃ntis: ſp pecie in
terponebant.Ars uero ſiue natura:etſi uim hr̃et apiẽ-
di:faciendi tñ clauos de neruis ſiue de carne ſic duros
obtuſos & recuruos nullaten⁹ hr̃et. Scd̃o ſi cõſideret
materia & loc⁹:in quo ſtigmata in btõ F.ſũt fcã. Mate
ria.n.fluida: etſi natura ſeu imaginatiõe uehemẽti mu
tet & alteret: & aĩe obediat:tñ ubi materies eſt dura:
imaginationi nõ obedit:ut dic̃ Aug⁹.xi.de trini.Modo
cũ materia manuũ & pedũ: & p̃cipue in loco ipreſſio-
nis ſtigmatũ ſit tota neruoſa: & durior q̃ in aliis ptib⁹
corpis:nõ pñt uirtute nature aut imaginatiõis i talib⁹
locis ſtigmata talia fieri. Tertio ſi uehemẽs imagina-
tio ſtigmata hr̃et iprimere:hoc p̃ oib⁹in b.Maria mr̃e
dñi fuiſſet:q̃ p̃ aliis doluit: & iuxta crucẽ dñi paſſionẽ
meditãdo ſtetit: qd̃ tñ in ea nec eccleſia aſſerit nec a-
liqs doctoꝝ. Quarto iputrefactio dictoꝝ ſtigmatũ p
tãtũ tp̃s:ſic fuit i btõ F.q̃ p biẽniũ: qd̃ nõ potuiſſ₃ na
tura aut arte aſtrui. Quare ſtigmata ui nature aut ima
ginationis ieſſe nõ pñt. Sic ergo p₃ q̃ natura nec arte
ſtigmata iprimi pñt.Reſtat ergo ſcd̃a ps:q̃ uirtute di

[V]irtute di[uina] cm̃ fcã [e]ſt ſtigma[tiz]atio F.

uina & ſola talia iprimant. & ſic eſt fcm̃ in btõ F.ut di
cet.Et ſic eẽ.ſ.q̃ diuina uirtute ſint ipreſſa eidẽ ſtigma
ta h̃ oñdũ:mod⁹ miracl̃oſus & miracl̃a circa ipſa ſtig
mata oñſa.Multa.n.occurrerũt mirãda.Et p̃mũ mira-
culũ qd̃ appuit in ſtigmatizatione bti F.eſt q̃ nõ ſolũ
man⁹ & pedes appuerũt pforati:ſ₃ ↄclauati: ita q̃ cla
ui in eis appuerũt. Secũdũ miraculũ q̃ capita clauoꝝ
erãt nigra:cũ tñ carni ul' neruis ſĩles eẽ deberẽt: ex q-
bus facti erãt. Tertiũ miraculũ q̃ capita clauoꝝ erãt
oblonga & repcuſſa:cũ tñ martell⁹ nec incus affuerit.
Quartum miraculũ q̃ in loco oſſoſo & neruoſo & nõ
molli ſtigmata ſũt ipreſſa.Quĩtũ miraculũ q̃ l₃ claui
eẽnt carnei uel neruei: ad iſtar tñ ferri erãt duri fortes
& ſolidi.Sextũ miraculũ q̃ ipſi claui nõ erãt breues ſo
lũ acumina hñtes ſeu capita:ſ₃ erãt lõgi ad ptẽ aliã re
ſultãtes.Septimũ miracl₃ q̃ claui ipſi nõ ſtabãt ex pte
alia lõgi:ſ₃ recuruati ut digit⁹ itra recuruationẽ arcua
lẽ ipſoꝝ imitti ualeret.Octauũ miraculũ q̃ cum claui
eſſent facti ex carne uel neruis: & ex utraq₃ pte pedũ
& manuũ reſultarẽt: & excederẽt: pfecto nõ erãt nec
pedes nec man⁹ deformate ul' ↄtracte.Nonũ miracl₃
q̃ claui erãt circũq₃ a carne alia ſepati:ut pecie circũ
circa ponerẽt pp ſanguis reſtrictionẽ. Decimũ miracu
lũ q̃ claui mouebant:& tñ a manib⁹ nec a pedib⁹ re-
moueri potuerũt: cũ b.Clara & alii h̃ facere attẽtaſſet.
Vndecimũ miraculũ q̃õ cicatrices clauoꝝ & lateris p
tãtũ tp̃s nõ ſũt putrefacte.ſ.p duos ãnos & ultra. Du
odecimũ miraculũ erat de uulnere laterali ad iſtar uul
neris lateris xp̃i.Inſup miraculũ erat q̃õ btũs F.cũ ma
ximũ hr̃et dolorẽ ex aptiõe corpis i q̃nq₃ locis.u₃.ma
nib⁹pedib⁹ & latere:& ſanguis iugiter a locis p̃dictis
emanaret:potuerit p tãtũ tp̃s uiuere.ſ.p biẽniũ: qd̃ ſu
puixit a ſtigmatũ ſuſceptiõe.Et q̃ ut doctores aſſerũt
(ut dictũ eſt ↄformitate.i.ſecũdi li.)ſoli⁹dei eſt mira-
cula facere:p̃ſata & miracl̃a alia ut dicet ſtigmatib⁹fa
cta:aſtruũt opificẽ p̃ſatoꝝ ſtigmatũ fuiſſe dñ₃ deũ:&
nõ naturã ſeu artẽ. & ſic p₃ decl̃ata utraq₃ ps ſecundi
dubii p̃miſſi. ¶Tertio q̃rẽdũ & uidẽdũ eſt an decue-
rit dñ₃ Ieſu₃ xp̃₃ ſtigmata ſue paſſiõis alicui iprimere:
& p̃ſuppoſito q̃ ſexui uirili hũano ſtigmata eẽnt ipri
mẽda:q̃ ſi muliebri decuiſſet hoc fieri:in b.Maria xp̃i
mr̃e attẽta ſcitate & ſua p̃rogatiua uirtutũ eẽt fcm̃. In
ſup nullibi legit i ueteri teſtõ nec nouo: q̃ aliq̃ mulier
ſit ad mũdũ renouãdũ directa:& ↄñr nll̃a talis ſtigma
tib⁹ ↄſignata.Quo p̃ſuppoſito:q̃ decuerit xp̃₃ aliquẽ
ſuis ſtigmatib⁹ ↄſignare:patere põt ex h̃: q̃ de fcõ ſic
fcẽ in btõ F.ut aſſerit eccl̃ia:ut dicet.S₃ q̃buſdã cõgru
entiis ẽ h̃ oñdedũ:q̃ ſic. Et pria q̃ cũ xp̃s ſit rex regũ
& dñs dñantiũ.Apoc̃.xix.Et cũ tãti regis decẽs ſit ha
bere uexilliferũ ſua arma deferẽtẽ more alioꝝ regũ&
dñoꝝ:& xp̃i arma ſint paſſionis iſignia: q̃re ꝓpoſitũ.
Scd̃a q̃ ieſus ẽ nr̃ redẽptor:nã in crucis ligno nos ſuo
ſanguie redemit.Apoc̃.i. & pctõ tãtũ bñficiũ redẽptio
nis obliuiõe & igratitudĩe in cordib⁹fideliũ oblittera-
tũ erat:ad reducẽdũ igit ip̃₃ in memoriã hoiu₃: decuit
xp̃₃ aliquẽ paſſiõis ſue iſignis ſtigmatizare. Tertia q̃a
ſcriptura dic̃.& Io.allegat ca.xix.Viderũt i quẽ trãſfi
xerũt.Et l₃ h̃ ſit uerũ: q̃ tñ nõnulli pp xp̃i reſurrectio
nẽ in xp̃o paſſiõis ſigna remãſiſſe heſitarũt:q̃re ad oñ
dẽdũ ſigna paſſiõis i Ieſu corpe poſt reſurrectionẽ ue
raciter remãſiſſe:decuit xp̃₃ tactu ſui corpis uiuifico a
licui ip̃mere ueraciter ſtigmatũ decorẽ.Quarta cũ xp̃s
ſit nr̃ dux & doctor:ueritate & uita & uerbo & facto
oñderat euãgelicã₃ normã:p ſe & p apl̃os obſeruãdo:
& q̃ xp̃i uita oblitterata erat: dignũ erat ut r̃nouaret:
q̃re & renouãs ieſu ſignacl̃o erat autẽticãdus:ut nũcio
regis l̃ras ei⁹ ſignaculo munitas deferẽti: fides idubia
daret & crederet. Quinta ut ꝓbatũ eſt iter ſtupẽda di
uina q̃ arte nec ui nature attingunt:eſt ſacroꝝ ipreſſio
ſtigmatũ.Et cũ dñs Ieſus ſit miroꝝ oiu₃ opator:decuit
ip̃m aliqũ h̃ miraculũ pagere.ſ. iſignire aliquẽ ſue paſ
ſionis ſtigmatib⁹:ut ſua op̃s uirt⁹ in cũctis pol'ib⁹mõ
ſtraret fieri.Sexta ad aiandũ fideles ut poſt ip̃₃ dñ₃ Ie
ſu₃ xp̃₃ feruẽter icederẽt:qd̃ utiq₃ ſit tãto dono alicui
fideliũ collato ab ip̃o.Septimo in celo militãtis ac triũ
phãtis eccl̃ie:cũ ꝓ ornamento ſcõs diuerſos ut ſtellas
poſuerit:hãc ſtellã.ſ.aliquẽ ſcõꝝ ſuis ſtigmatib⁹ radiã
tẽi p̃ ceteris decuit ponere & ornare:cũ h̃ ſit p̃cipuũ in
ter ſcitatis iſignia & ptet.Octaua fides catholica:et
ſi uera ſit & ab oi falſitate & heſitatiõe remota : fulcit
tñ & roborat p̃cipuis ſcõꝝ geſtis:a deo i ipſis ſpal'r de
mõſtratis & factis:q̃re & h̃ decebat fieri ad fidei cer-
titudinẽ d xp̃i paſſiõe d̃cl̃andã.Nona ut ueritas ꝓphi
arũ ipleret.ſ.Eze.ix.d' uiro ſignãte tau:& d' ãgelo hñ
te ſignũ dei uiui:ſub aptiõe ſexti ſigilli d' celo deſcẽdẽ
te: q̃re cũ de futuro hoie alio a xp̃o p̃fata intelligant:
ut p ſignatũ figura itelligat:aliquẽ talib⁹ ſignis decuit
iſignire.Prefatis ergo ↄgruẽtiis app₃ dñ₃ Ieſu₃ aliquẽ
ſuis ſignis.u₃.paſſiõis ↄſignare decuiſſe. ¶Quartũ q̃

rēdū: ex quo decuit xp̄z i aliquo ſue paſſiōis ſigna po
nere: & nō in aliq̄ muliere: ut dictū eſt: uidēdū eſt quē
ſcōꝝ decuit talibꝰ iſignis decorare. Et breuiter rn̄deo
qđ p̄ ceteris btm̄ F. decuit h̄ puilegio ſingulr̄ decora
re. Et ad h̄ oñdēdū ſūt plēs uie & cōgruētie: qbꝰ uiſis
patebit de mō trāsformatōis. ſ. đ amore bti F. ad xp̄z:
qđ ſiguū eſt expſſum ad oñdēdū q̄ btm̄ F. p̄ ſcis alus
xp̄z decuit ſtigmatizare. Et p̄ma uia & ↄgruētia fun
daſ in xp̄i a btō F. imitatiōe: p cuiꝰ euidētia eſt ſciēdū
q̄ ut dic Greg. pbatio dilectōis exhibitio eſt opis. ſz
quoꝝ operū dilectio xp̄i oñdiſ. Certe ipe Saluator di
cit. Io. xv. Si qs diligit me ſermonē meū ſeruabit. Et ſe
quiſ trāsformatio. Et ad eū ueniemꝰ: & māſionē apud
eū faciemꝰ. Oz ergo uerba nō ſolū xp̄i: ſz ēt facta ſer
uare: q̄ nō diſcrepāt a uerbis p imitationē q in xp̄z dz
mēte & corpe trāsformari. Ratio eſt: q̄ oz ut pz i na
turalibꝰ: q̄ materia an̄ forme introductionē diſponaſ
& forme itroducēde aſſilēſ. Sic & hō p imitationē ac
tuū xp̄i diſponiſ: ut in ipſuz itroduci ualeat forma trāſ
formatiōis xp̄i. Sz actꝰ xp̄i & opa. Quedā ſūt pſona
lia: ſicut xp̄i icarnatio: adoratio: & ſic de aliis. Quedā ſūt
opa ſeu actꝰ pfectionales: & iſti fundanſ taz in factis
xp̄i q̄ in uerbis & eiꝰ ↄſiliis. Quidā ſūt actꝰ paſſiona
les. ſ. ad xp̄i paſſionē ptinētes: ut ē uēditio captio &c.
Trāſformādꝰ igiſ in xp̄z ſi poſſet dn̄i imitari ueſtig a
quo ad triplicē drīaz actuū p̄dictoꝝ: pfecte tūc xp̄m
ſeq̄reſ: ſz q̄ in p̄mis actibꝰ nō eſt poſſe xp̄z p oia ſeq:
ſz bn̄ i ſecūdis & tertiis ſpālr̄ itellectis: uidēdū ē nūc
ſi btſ F. xp̄z in p̄fatis actibꝰ eſt ſecutꝰ iquo niſo pate
bit uia p̄ma de bti F. ad xp̄z imitatiōe. Prio igiſ btſ F.
xp̄z eſt ſecutꝰ quo ad aliquos actꝰ pſonāles: ut patu
it in ↄformitatibꝰ in duobꝰ libris p̄cedētibꝰ: & in dua
bus in iſto tertio dclātis. Declātū eſt in prio libro qn̄o
btſ F. xp̄z imitatꝰ eſt: & eidē fuit ↄformis & ſiliſ prio
in cognitiōe: ut dic̄ p̄ma ↄformitas. Ieſus pphis cogni
tus. Frāciſcꝰ declāſ. Scđo in ſua ut xp̄s a pr̄is in mūdū
miſſione: ut oſtenſuz eſt in. z. conformitate. Ieſus emiſ
ſus celitꝰ. Frāciſcꝰ deſtinaſ. Tertio in ortu & gignitio
ne: ut oñdit. 3. ↄformitas. Ieſus lete p̄genitus. Frāciſco
uir letaſ. Quarto ↄformis inueniſ i oñſiōe: ut dic̄. iiii. cō
formitas. Ieſus magis exhibitꝰ. Frāciſcꝰ āplexaſ. Qui
to fuit xp̄o ſiliſ in pſecutiōe: ut dic̄. v. ↄformitas. Ieſuſ
paruꝰ iſeqſ. Frāciſcꝰ agitaſ. Sexto in elimoſine petitio
ne: ut dic̄. vi. ↄformitas. Ieſus iops oñdiſ. Frāciſcꝰ ſepa
tur. Septimo in diaboli uexatiōe: ut dic̄. vii. ↄformitas
Ieſus hoſti exponiſ. Frāciſcꝰ moleſtaſ. Octauo in diſci
puloꝝ ↄgregatiōe: ut dic̄. viii. ↄformitas. Ieſuz cetꝰ p
ſeqſ. Frāciſcꝰ fecūdaſ. Nono in ordinatiōe: ut dic̄. ix. cō
formitas. Ieſus legē dat pplīs. Frāciſcꝰ reglātor. Deci
mo in aploꝝ iſormatiōe: ut dic̄. x. ↄformitas. Ieſus doc
tor mirabilis. Frāciſcꝰ p̄dicator. Vndecimo in miſſione
diſcipl'oꝝ: ut dic̄. xi. ↄformitas. Ieſus mādās diſciplos.
Frāciſcꝰ deſtinator. Duodecimo in fuoꝝ diſciploꝝ in
ſtructiōe: ut dic̄. iz. ↄformitas. Ieſus loq̄ns humilimis.
Frāciſcꝰ referator. de qbꝰ. iz. cōformitatibꝰ p̄mꝰ liber
huiꝰ opis eſt ↄpoſitꝰ. Tertiodecimo in ſignoꝝ opōne
ut dic̄ p̄ma ↄformitas ſecūdi libri. Ieſus ſignis mirificꝰ
Frāciſcꝰ diuulgaſ. Quartodecimo in zelo aiaꝝ: ut dic̄
z. ↄformitas. Ieſus paſtor ſolicitꝰ. Frāciſcꝰ aiaſ. Quin
todecimo in ſubleuatione: ut dicit. 3. cōformitas. Ieſus
ſtola clarificꝰ. Frāciſcꝰ ſubleuaſ. Sextodecimo in paup
tatis acceptiōe: ut dic̄. iiii. ↄformitas. Ieſus iops & mo
dicꝰ. Frāciſcꝰ federat. Decimoſeptimo in hūiliatiōe: ut
dic̄. v. ↄformitas. Ieſus ſubmiſſus oibꝰ. Frāciſcꝰ mioraſ
Decimooctauo irradiatiōe: ut dic̄. vi. ↄformitas. Ieſus
pphia lucidꝰ. Frāciſcꝰ radiaſ. Decimonono in carnis af
flictiōe: ut dic̄. vii. ↄformitas. Ieſus uacās laboribꝰ. Frā
ciſcꝰ imitaſ. Vigeſimo in maris ſedatiōe: ut dic̄. viii. cō
formitas. Ieſus pacē dās fluctibꝰ. Frāciſcꝰ ſolidaſ. Vi
geſimop̄mo in demonis eiectiōe. ut dic̄. ix. ↄformitas.
Ieſu demon expelliſ. Frāciſcꝰ effugator. Vigeſimoſecū
do aq̄ in uinū ↄuerſiōe: ut dic̄. x. ↄformitas. Ieſu aq̄ cō
uertiſ. Frāciſcꝰ cōmutator. Vigeſimotertio in orone: ut
dic̄. xi. ↄformitas. Ieſus orās iſpiciſ. Frāciſcꝰ exorator.
Vigeſimoq̄rto in ppli cibatiōe: ut dic̄. iz. ↄformitas. Ie
ſu turba reficiſ. Frāciſcꝰ miſtrator. Vigeſimoq̄nto in ui
te pfectiōe: ut dic̄. 13. ↄformitas. Ieſus uita ſpectabilis.
Frāciſcꝰ opator. Vigeſimoſexto in cordiū iſpectiōe: ut
dic̄. xiiii. ↄformitas. Ieſus cādor ſignabilis. Frāciſcꝰ ida
gator. Vigeſimoſeptimo i pploꝝ cōmotiōe: ut dic̄. xv.
ↄformitas. Ieſus rex uenerabilis. Frāciſcꝰ excitator. Vi
geſimooctauo in punitiōe: ut dic̄. xvi. ↄformitas. Ieſus
dux formidabilis. Frāciſcus deteſtator. De p̄fatis. xvi.
ↄformitatibꝰ bti F. ad xp̄z itegraſ liber. zꝰ. Sz tertii li
bri p̄ma ↄformitas eſt bti F. ad xp̄z in comeſtiōe: ut di
cit pria ↄformitas. Ieſus cū ſuis comedēs. Frāciſcꝰ emu
laſ. Scđo in locutiōe cene an̄ mortē: ut dic̄. z. ↄformi
tas. Ieſus deuotos alloq̄ns & ibuēs. Frāciſcꝰ fablaſ. In
p̄fatis igiſ: ut deductū eſt in libris precedētibꝰ & p̄nti
ↄformitatibꝰ triginta q̄ reſpiciūt actꝰ xp̄i pſonales: btſ
F. xp̄o ſiliſ repiſ & ↄformis. Quibꝰ appz q̄ btſ F. xp̄z
quo ad opa & actꝰ pſonales ē pſecutꝰ. De aliis decē
tā in p̄nti q̄ in ſeq̄ntibꝰ ↄformitatibꝰ hꝰ. 3. li. diceſ. Re
ſtat ergo uidere de ſecūdis actibꝰ pfectiōalibꝰ: in qbꝰ
qlz teneſ uolēs in xp̄z trāsformari: ſe ↄformare. Edi đ
eis dcm̄ ſit ↄformitate. iz. libri ſecūdi: dictū eſt. n. ibi q̄
ad duodecim actꝰ uita pfecta xp̄i reducit. Quoꝝ pri
mus eſt mūdi abdicatio. Scđs uolūtatis p̄pe abnega
tio. Tertiꝰ ē carnis maceratio. Quartꝰ ē pnialis actio
Quintꝰ ē patiētia & in aduerſis ſupportatio. Sextꝰ eſt
uirtuoſa opō. Septimus ē cordis hūiliatio. Octauꝰ eſt
obie pfectio. Nonꝰ ē uirtutibꝰ adornatio. Decimꝰ eſt
oro. Vndecimꝰ ē ↄtēplatio. Ad q̄ uelut diſpoſitiua ſeq
tur. Duodecimꝰ. ſ. hois cū xp̄o crucifixio & trāsforma
tio. Qualr̄ āt p̄fata prio in xp̄o fuerit: & demū in btō
F. q̄ dcm̄ ē loco iam dicto. io nihil ad p̄ns. Sz oñdēdū
reſtat q̄ iā dicti actꝰ neccarii ſūt uelut qdā gradꝰ aſcen
dēdi ad gradū trāsformatiōis in xp̄z: ita q̄ qlz uolēs i
xp̄m tali trāsformatiōe trāſire: p̄dicta decet eū hr̄e: &
quo ad p̄ſatos actus xp̄m ſeq & imitari. Et hoc duo
bus modis pōt oñdi. Primo gn̄alr̄ oñdēdo q̄ dicti ac
tus in cruce uti in ſcala p quā aſcēdiſ ad uerā crucifixi
onē hois cū xp̄o: ſunt declāti. Primꝰ gradus aſcēdēdi
p crucē & actum uite pfectionalis. ſ. mūdi abdicatio:
oñſus eſt a xp̄o in cruce: q̄ nudus in ipſa pepēdit. Se
cūdus abnegatio ſui: qn̄ uoluit ab oibus derelinqui &

ꝯtenẽni: & inter latrones crucifigi: tunc ſeipſum exina
niuit ſecundũ apſum. Tertiꝰ carnis maceratio: in cla
uoꝝ & aliarũ penarũ in corpore ſuſceptiõe. Quartus
pnĩa: in ſumptõe mirre aceti & fellis. Quintꝰ patiẽtia:
cũ malediceret nõ maledicebat: ſecũdũ Petrũ & ꝓ iſe
rentibꝰ exorabat dicẽs pr̃ ignoſce illis &c. Sextꝰ opa
tio uirtuoſa: dũ ſecundũ ps. opatus eſt ſalutẽ nr̃am in
medio terre. Septimus hũiliatio: ſecundũ aplm̃ humi
liauit ſemetipm̃ uſqꝫ ad crucẽ. Octauꝰ ꝙ factus obe
diẽs pr̃i uſqꝫ ad mortẽ: ſecundũ aplm̃. Nonus uirtutũ
ornatus. Ibi.n. fuit pauptas: que nũq̃ ipꝫ dimiſit. Cha
ritas que ipſuꝫ morti tradidit. Pietas ꝙ ꝓ pc̃tõribus
exorauit. Puritas ꝙ ſemetipm̃ obtulit imaculatũ deo.
Fidelitas obediẽdo deo pr̃i uſqꝫ ad mortẽ. Fortitudo
in illatis. Tẽpantia in uerbis. Prudẽtia in factis. Iu
ſtitia in ſatisfactiõe ꝓ pc̃tis nr̃is. Decimus oro: quia
cũ lachrimis orauit & exauditꝰ eſt &c. Hebre.v. in ꝓn
cipio qñ crucem aſcẽdit: orauit ꝓ pc̃tõribꝰ. Et in fine
orauit: qñ ſpm̃ pr̃i cõmẽdauit. Vndecimo ꝯtẽplatio: in
ſubleuatiõe corporis in ligno tã alto: & cordis & men
tis: & hoc dũ dixit. Cõſumatũ eſt. Duodecimo crucifi
xio: quãdo in cruce mori eſt dignatꝰ. Sic ergo pꝫ ꝙ ge
neraliter xp̃s p̃dictos actꝰ in cruce oñdit: ut reſeraret
tales neceſſarios eſſe ad trãsformationẽ hoĩs in ipm̃. Sꝫ
pticulariter eſt declarandũ: ꝙ p̃fati actꝰ ſunt neceſſarii ad
trãsformationẽ obtinẽdã. Primꝰ.ſ. mũdi abdicatio eſt
neceſſaria pꝫ: qa idẽ eſt impoſſe eſſe ſimul ſub duobꝰ actibus
cõtrariis & oppoſitis: ergo qs deo & mũdo ſeruire nõ
poteſt. Mat.vi. Secũdus eſt abnegatio ſui. Cõformitas
uolũtatũ eſt ꝓncipiũ dilectionis & amicitie: ubi aũt re
manet uolũtatis ꝓprietas: dilectio eẽ nõ põt. Si ergo
cupit hõ a deo diligi: abneget ſemetipſuꝫ. Mat.xvi. &
Luc.iꝫ. Tertiꝰ eſt carnis maceratio. pꝫ. cõtraria nõ iun
guntur contrariis. Caro cõtrariatur ſpũi: deus aũt ſpũs eſt:
nõ põt ergo deo coniũgi. Mortificate ergo corpora ue
ſtra. Coll.z. Quartus pnĩa pꝫ: pc̃tor nõ recõciliatur deo
niſi pnĩa: & p ꝯñs deo ſine ipſa nõ coniũgitur. Pnĩaꝫ agi
te. Mar.i. Quintꝰ patiẽtia. pꝫ. patiẽtia aĩa nr̃a poſſidet.
Luc.zi. cũ ergo in trãsformatiõe aĩaꝫ ut nr̃am deo tra
dere hẽamus: patientia neceſſaria eſt. Patiẽtiã habe &c̃.
Mat.xviii. Sextꝰ opatio uirtuoſa. pꝫ: ꝙ hõ ex collatis
deo tenetur. Vitareqꝫ ociũ ꝓncipiũ oĩs mali ergo opari.
Opamini ergo opꝰ qd̓ nõ pit. Io.vi. Septimꝰ hũilitas.
pꝫ: ſupbos deꝰ ſpnit mẽte. Luc.i. ſꝫ cũ hũilibꝰ ſermoci
natio eiꝰ: datqꝫ eis grãm ſuã. Iaco.iiii. Octauus obia
pꝫ. obia acceptior eſt deo uictimis. i. Re.xv. ergo obe
dire oꝫ deo Act.v. Nonꝰ uirtutũ ornatus. pꝫ: ꝙ ſiĩle ſi
mili ſiũgitur. Eccl.xiii. xp̃s eſt dñs uirtutũ. ps.zꝫ. q̃re ꝓ
poſitũ. Decimꝰ eſt oro. pꝫ: ꝙ ipſa mẽs eleuatur in deuꝫ:
q̃re neceſſaria in trãsformatiõe. Vndecimus cõtẽplatio.
pꝫ: ꝙ neceſſario hꝫ ſcire hõ in quẽ dꝫ trãsformari. Inſup
hꝫ mẽte eleuari in deũ: ſi aĩa dꝫ deo coniũgi: ſecunduꝫ
Dioniſiũ. Patuit in Moiſe q in mõte Sina: igreſſus ca
liginẽ. Exo.zo. deũ uidit. Nume.iz. Sic ergo pꝫ ꝙ oĩa
p̃fata ſunt neceſſaria: ut hõ ꝑueniat tãdẽ ad duodecimuꝫ
.ſ. ut xp̃o crucifigatur: & in ipm̃ trãsformetur: q̃ oĩa in btõ
F. fuerũt: ut dcm̃ eſt ꝯformitate. iꝫ. ſecũdi libri. Quibꝰ
appet btm̃. F. xp̃ꝫ ꝓſecutũ fuiſſe ſecũdo mõ.ſ. quo ad

actꝰ pſectiõales uite. obſeruauit.n. ut dcm̃ ẽ cõformi
tate.ix. ꝓmi lib. ad lr̃am totũ euangeliuꝫ: ꝓut de eo in
eccleſia cãtatur. Frãciſcꝰ euãgelicũ: nec apicẽ uel unicũ:
trãſgreditur nec iota. Videndũ eſt nũc tertio de actibꝰ paſ
ſiõalibꝰ dñi Ieſu: q ſunt ueditio ꝓditio captio ligatio
illuſio percuſſio coronatio ſpoliatio potionatio crucifi
xio ititulatio & lãceatio. dicti dñr actꝰ paſſiõales dñi
Ieſu: quos qlibꝫ in ſe in xp̃m trãsformãdus ſpũalr in
telligẽdo dꝫ hr̃e q in btõ. F. pfecte fuerũt. fuit.n. uẽdi
tus btũs. F. ut qlibꝫ dꝫ eẽ trãsformãdus: ꝙ qd̓ de ipſo
dr: ꝓportiõalr de aliis dꝫ dici & itelligi: totali abnega
tiõe ſui & de ſe deſpatiõe: ſicut is q uẽditur nihil ſe repu
tat dicẽs cũ pſal. Ego ſum uermis & nõ hõ &c. btũs. F.
ſe nihil aliud ꝓclamabat: niſi uas fictile & ſordidum.
Proditus fuit & traditus ꝓ xp̃o mori optãdo. Exẽplo
apli q dicebat. Actu.zo. ego ligari & mori paratꝰ ſum
&c. btũs. F. id ſemp optauit & ter ad ifideliũ partes ꝓ
martirio obtinẽdo acceſſit. Captus.ſ. diuina dulcedie:
ut qcqd mũdi eſt ſibi amareſcat: ſola diuina eidẽ dul
ceſcãt. In btõ. F. dicta a xp̃o ſunt in eo cõpleta. uꝫ. ꝙ q̃
erãt ei priꝰ dulcia amara: & q̃ amara ſibi poſtea dulcia
apperẽt. Ligatꝰ: dũ diuĩa dulcedie cõſolatꝰ: a dei amo
re nihil humanũ & mundanũ aut terribile. iuxta dcm̃
apli. Ro.viii. põt ſepare. Frãciſcũ nec frigꝰ nec mẽdici
tas pſecutio aut ifirmitates a xp̃o cui erat ligatꝰ & cõ
iũctus ſepare ualuerũt. Illuſus in tormẽtis nõ mouetur:
blãdimẽtis nõ diſſolutꝰ: uerbis iniurioſis cõgaudet &
ſcis: iſtar apłoꝝ. Act.v. nã frãciſcꝰ uitupia malebat au
dire q̃ laudes: deludi potius q̃ honorari. Percuſſus ſub
patientie maleo: qñ morbis diuerſis afflictꝰ & ꝑcuſſus
ad iſtar Iob. patiẽtiã ſeruabat. O quot ifirmitatibꝰ btũs
F. ſplenis ſtõaci & corpis ac oculoꝝ fuit agitatꝰ. Et ꝙ
patiẽter ſuſtinebat de theſauro celeſti a deo ſubarratꝰ
fuit obtinẽdo. Quapropter dñꝫ rogabat ut nõ mitiga
ret: ſꝫ augeret potiꝰ: uolũtati diuine ſe cõformãdo. Co
ronatꝰ fuit. Sꝫ qbꝰ? certe ſpinaꝝ aculeis. i. modis diſti
ctis ad diuinũ inflãmatꝰ amorẽ. Cũ p ſcalã creaturarũ
ad diuinũ icitatꝰ amorẽ: ad illũ q eſt totꝰ deſiderabilis
aſcẽdebat. Expoliatꝰ: dũ in eo uetꝰ hõ cũ uiciis & ſu
is actibꝰ crucifixꝰ fuit: abſtinẽtiis maximis & ſui cor
poris afflictiõibꝰ aſſiduis. Potionatꝰ felle amaritudi
nis uite preterite: a q̃ btũs. F. liberatꝰ eſt p dimiſſionẽ
oĩum pc̃tõrũ: & cõſideratiõe elõgatiõis a xp̃o p uitaꝫ
p̃ñtẽ dicebat cũ aplo. Cupio diſſolui & eſſe cuꝫ xp̃o.
Crucifixꝰ fuit. Primo mũdo nihil eiꝰ appetẽdo. Scdo
xp̃o amore uehemẽtiſſimo in ipſuꝫ trãſcẽdo. Sꝫ in mõ
te Caluarie: qa ab oĩ macula depuratus. In cruce aſſi
dua meditatiõe q̃tuor clauis: oĩa mũdialia ut a xp̃o ſe
parãtia abhorrendo: eũ ſup omnia diligẽdo: diſplicibi
lia deo nõ appetendo: deo placibilia perficiendo. Nã
beatus Franciſcus que ſunt mundi abhorruit: ꝙ nihil
habere uoluit. Chriſtũ ſup omnia dilexit. Pecuniaꝫ &
alia deo diſplicibilia noluit: & que ſunt Chriſti toto
poſſe perfecit. Titulatus fuit beatus Franciſcus titu
lo Ieſus: per conformitatem quam habuit ad uitam
Chriſti. Nazarenus: quia Virgo puriſſimus. Rex: ſen
ſuum interiorum & exteriorum cuſtodia & regulatio
ne, ut dicit quinta pars legende maioris. Iudeorum

ꝙ iubilo & gaudio plenus:creaturas omnes ad deum
laudandū ſolicitauit:ut de ipſo cantatur.Demum fuit
Lanceatus per omniū dilectionē:cuius ſignum fuit:ꝙ
oēs creaturas fratris uel ſororis noīe uocabat:ut dicit
pars nona maioris legēde. Sꝫ ſpālr̃ habuit ad animas
xp̄i ſanguine redēptas : ut in pluribus locis tam primi
libri q̄ ſecūdi eſt oñſum. Sic ergo pꝫ ſuccincte ꝙ btūs
pater Frāciſcus ad inſtar xp̄i fuit . Primo uenditus: ſe
uiliſſimū & abiectiſſimū tenēdo & reputādo.Secun-
dus ꝓditus & traditus: ꝑ xp̄o mori cū Ap̄lo peroptan
do.Tertio captus:dei amore omnia que erāt prius ſi-
bi amara dulcia computando . Quarto ligatus: nulla
ui nel aduerſitate a ꝓpoſito diuini amoris declinādo.
Quinto illuſus:conuiciis gaudendo & iniurias audire
cupiēdo.Sexto percuſſus:infirmitates uarias & incō-
moda ſupportando & percipiendo.Septimo corona-
tus:deū in cūctis creaturis ītuēdo & ſtringēdo.Octa-
uo ſpoliatus.ſ.uiciis:& uirtutib⁹ ſe totalr̃ componen-
do. Nono potionatus dimiſſis caducis ad eterna ſitiē
do & hanelādo.Decimo crucifixus: deū ſuper omnia
diligēdo.Vndecimo titulatus:Ieſum xp̄m totū in ſe fe
rendo.Duodecimo lanceatus:deū in cunctis amando
diligēdo & cuncta propter xp̄um charitatis nexibus
aſtringēdo.Prefata ꝙ multis modis in p̄cedētibus li-
bris & ↄformitatib⁹ ſunt ꝓbata:nō alr̃ oſtēdo.Sꝫ con
cludēdo ꝙ btūs.F.ſicut in actibus perſonalib⁹ & pfe
ctionalib⁹:ſic & in actib⁹ paſſionalibus fuit xp̄o cō-
formis: q̄re ſi aliquē ſanctoꝝ decebat xp̄ꝫ ſtigmatiza
re : utiqꝫ a fortiori btm̄ patrē Frāciſcū ipꝫ imitatū pre
aliis in iam dictis.Et ſic pꝫ prima rō declarata.¶Se-
cunda uia & cōgruētia ſiue rō fundaẗ in crucifixi amo
re amplexu & meditatiōe.ubi duo ſunt uidēda.Primū
ꝙ crucifixi paſſiōis btūs.F. fuit ſingularis amicus. Se
cundū ꝙ pre aliis ſanctis.Quantū ad primū:btūm.F.
amicū fuiſſe crucifixi oſtēdiẗ primo Frāciſci figuratio-
ne:Fuit.n.uir ille queꝫ uidit Ezech.cap̄lo.ix.qui ut ue
rus amicus crucifixi:directus eſt a Dn̄o ad ſignādum
frontes uiroꝝ gementiū & dolētiū ſigno Tau:ut mor
tis interituꝫ euaderēt.Et ꝙ hic uir fuerit btūs.F.pꝫ ex
uiſione fr̄is Pacifici:qui ut ſciret ipm̄ eē ab Ezechiele
uiſum: uidit Tau in fronte bti.F. qd᷑ mira coloꝝ ua-
rietate faciē bti.F.miro uenuſtabat ornatu . Per ange
luꝫ ferentē ſignū dei uiui: & ſignātē alios dicto ſigno:
& ꝙ dicta ꝓphetia.Apocal̄.vii.fuerit ad lr̃am de btō
Frāciſco:diuinitus Dn̄o fratri Bonauēture Cardinali:
tūc nr̄i ordinis generali fuit oñſum.Cum.n.in craſtino
exn̄s in loco ſcē Marie de Portiūcula: deberet de btō
Frāciſco p̄dicare tenēs librū Apoc̄.ante ſe : cepit inſtā
tiſſime orare deū:quatenus dignareẗ ſibi reuelare: de
quo fuit illa dicta figura Apoc̄. de angelo hn̄te ſignū
dei uiui.cap̄lo.vii.& uox de celo uenit dicens.Fr̄ Bo-
nauētura:Figura illa litteraliter dicta eſt de btō.F. Et
hoc ipſe fr̄ib⁹ & ſecularib⁹ poſt modū dixit. Quomo
do ergo btūs.F. nbi non fuiſſet ſingularis crucifixi de
uotus:& amicus ſignū dei uiui.i.cruceꝫ baiulaſſet pre
aliis ſcis? Et Tau.i. ipſa cruce corda & frontes homi
nū ↄſignaſſet. Secūda rō fundaẗ in crucifixi btō.F.fa-
cta apparitiōe . Quō Ieſus crucifixus & in forma cru
cifixi btō.F.totiens apparuiſſet:niſi ipſe btūs.F.ipſius
crucifixi amiciſſimus fuiſſet? Apparuit.n.xp̄s crucifi-
xus btō.F.primo uice quadā duꝫ ſequeſtratus oraret:
ut dicit p̄ma pars maioris legende:ad cui⁹ ↄſpectū li-
quefacta eſt anima ei⁹:& memoria paſſiōis eius cor-
dis uiſceribus impreſſa medulitus: ita ut dū recorda-
reẗ a fletu uix ſe ↄtinere ualeret.Secūdo in eccleſia ſan
cti Damiani orāti:qn̄ crucifixus ei dixit ter Franciſce
uade repa domuꝫ meā que labiẗ. De quo dicit.2.pars
legēde maioris.Tertio qn̄ eūti de Peruſio uerſus ſan
ctā Mariā de Portiūcula:in cruce aurea xp̄s ↄfixus ap
paruit ip̄m btm̄.F.p̄cedens facie ad ip̄m btm̄.F. reuo
luta:ut clare ſocius eius Frater Leo cōſpexit.Quarto
eidē btō.F. xp̄s ut crucifixus apparuit in ſacro monte
Aluerne:qn̄ ſtigmata ei īpreſſit & dedit.De p̄fatis ha
beẗ in plurib⁹ locis:ſꝫ de aliis multis apparitiōib⁹non
rep̄i ſcripturā: q̄re h̄ nō pono.Tertia rō fundaẗ in cru
cis ſcā frāciſco demr̄atōe.nā an̄ ſuā ↄuerſionē ad xp̄ꝫ:
cū militē q̄ndā ſuis nouis ueſtimētis induiſſet ſe nuda
to:de nocte: ut dicit p̄ma ps legēde maioris:cū ſe ſo-
pori dediſſet palatiū ſpecioſum & magnū cū militari-
bus armis crucis ſignaculo īſignitis uidit: dictūqꝫ ē ſi
bi tāq̄ amico crucifixi futuro:qd᷑ oīa ſua forēt militū-
qꝫ ſuoꝝ:ſi uexillū crucis ↄſtāter aſſumeret.Quarta rō
fundaẗ in bti.F.in figura crucifixi declr̄atōe.Nā in cru
cis forma uiſus eſt Prio a frē Silueſtro ter:& hoc exi-
ſtēte ipſo frē Silueſtro p̄ſbitero ſeculari: q uidit crucē
aureā ex ore bti.F.ꝓcedentē:cui⁹altitudo celos tāge-
bat:& latera uſqꝫ ad terminos orbis terre ꝓtendeban
tur:cuius aſpectus p̄fulgidus draconē teterrimū effu-
gabat.ut habeẗ in.3.pte legēde.Secundo a frē Pacifi-
co:q uidit btm̄.F. duob⁹ enſib⁹ in crucis modū ualde
fulgentibus:quoꝝ unus a capite uſqꝫ ad pedes: alr̃ a
manu in manū trāſuerſalr̃ ꝑ pectus ꝓtendebaẗ deco-
ratū:& hoc dū btūs.F. p̄dicaret in Marchia apud Ca
ſtrū ſci Seuerini.Et demū uidit idē Fr̄ Pacific⁹ ſignum
Tau in fronte bti.F.coloꝝ uarietate exaratū.Tertio
in forma crucifixi in aere ſubleuatus:btūs.F. fr̄ib⁹ bn̄
dicendo ad hoſtiū capituli:dū btūs Antoni⁹ tunc de ti
tulo crucis p̄dicaret:ꝓut uidit Fr̄ Monaldus:ſe pn̄ta-
uit:cū ipſe ageret in remotis.& hoc apud arelatē:ꝓut
ponit.iiii.pars legēde maioris. Quarto multotiens ui
ſus eſt orans in aere ſubleuatus: expanſis manibus in
modū crucis : & nubecula ualde fulgida circūdatus:
ꝓut dicit.iiii.pars legende maioris.Quarta rō fundaẗ
in crucifixi deploratiōe. Iugiter.n. dn̄icaꝫ deplorabat
paſſionē: adeo ut ob lachrimas cecus fieret.Cum ſe-
mel dū eſſet btūs.F.adhuc ſecularis : & iret iuxta ec-
cleſiā ſancte Marie de Portiuncula ualde fortiter plo
rando:interrogatus a quodā uiro ſp̄ūali de cauſa : cur
ſic amare fleret.Reſpōdit quod paſſionē Dn̄i nr̄i Ie-
ſu Xp̄i plorabat : ꝓ qua non deberet uerecundari ire
ꝑ totum mundū plorando:hoc habeẗ in legenda triuꝫ
ſocioꝝ.Sexta rō fundaẗ in crucis & crucifixi adama-
tiōe.Amator crucifixi btūs.F. quicqd ꝑagebat cruceꝫ
& crucifixum rep̄n̄tare uolebat.Patuit p̄mo qn̄ mun-
do abnegato nudo remanente coram ep̄o:datus eſſet
ei mantellus quidam:cemento enim in modum crucis

conſignans inde habitum : crucifixum repreſentatum
formauit. Secundo quando iam ad octonariuꝫ nume
rum habuit frẽs : ad q̃tuor orbis ptes in crucis modũ
deſtinauit. Septima rõ fundaẜ in bti.F.inſtructione.ut
eni dicit q̃rta pars maioris legẽde : in pricipio ordinis
cũ ſrẽs libros eccleſiaſticos nõ hẽrent:loco illoꝝ librũ
crucis cõtinuatis aſpectibꝰ dicbꝰ ac noctibus reuolue
bant:exẽplo pris Frãciſci & eloquio eruditi:qui iugi-
ter faciebat eis de xp̃i cruce ſermonẽ. Octaua rõ fun
daẜ in bti.F.recreatione. Cũ infirmitate grauatus a ſo
cio ſuadereẜ eidẽ:ut aliqd de ſcriptura faceret ſibi le-
gi pro ſpũs recreatiõe : rñdit ꝙ nõ indigebat pluribꝰ.
Scio Ieſum inq̃t pauperẽ crucifixũ.Nona rõ fundatur
in bti.F.ſtudio & cõſideratiõe.ut.n.habeẜ in.ix. parte
legẽde maioris : Xp̃s Ieſus crucifixus intra mẽtis ſue
ubera ut mirre faſciculus iugiter morabaẜ: in quẽ op-
tabat per exceſſiuũ amoris incendiũ totalr̃ trãſforma
ri.Et in fine dicte legẽde maioris ſic dicit frater Bona
uẽtura.Crucis miſteriũ & magnũ & mirum quo cariſ-
mata gr̃aruꝫ & merita uirtutũ & theſauri ſapie & ſciẽ
tie tã alta ꝓfunditate uallanẜ ut a mundi ſapiẽtibꝰ &
prudẽtibus ſit ocultũ:tam plene fuit huic pauperculo
reuelatũ:ut omnis uita ipſiꝰ nõ niſi crucis ueſtigia ſeq̃
reẜ:nõ niſi crucis dulcedinẽ ſaperet:nõ niſi crucis glo-
riã predicaret.Decima rõ fundaẜ in bti.F. per crucem
operatiõe. Opera que beatus.F. cruce geſſit ſubdictis
rithmis depromunẜ.uꝫ. Crucis domuꝫ cernit plenam.
Crucis audit ſonituꝫ.Crucis xp̃i nouit penam. Crucis
agit monitũ.Cruce ueſtẽ cõſignauit.Cruce draco terri
tur.Cruce frẽs deſtinauit.Crux pro libro coliẜ. Crucis
enſe uenuſtaẜ.Cruce frons cõſcribiẜ.Crucis forma pre
ſentaẜ.Cruce caro figiẜ. Cruce aqua permutaẜ. Cruce
ignẽ temperat.Cruce cõtractus ſolidaẜ.Cruce menteꝫ
ſubleuat.Cruce frẽs cõſignanẜ.Cruce auis mittiẜ.Cru
ce puer reparaẜ.Cruce morbus pelliẜ.Cruce oſſa dele
ganẜ.Cruce manus ſoluitur.Cruce ceci radianẜ. Cru-
ce demon ſpargiẜ.Crucis regẽ intueẜ. Cruce uirtus di
ſciẜ.Crucis ſigno edoceẜ.Cruce caro pingiẜ. Cruce pe
ſtis abdicaẜ. Cruce grãdo ſiluit. Crucis bonũ impreca
tur.Cruce celũ adiit. Expõ prefatoꝝ hec eſt breuiter.
Crucis domũ cernit plenã : quãdo btũs.F. uidit palatiũ
armis cruce inſignitis qđ ſibi eſt repromiſſum . Cru-
cis audit ſonitũ:cũ xp̃us ſibi predixit:ꝙ dulcia in ama
ra & amara in dulcia ſibi cõuerterenẜ . Inſup uice alia
dixit ꝙ ſibi reuelaret quid ipm̃ agere oporteret:ut ha
beẜ de ambabus in legẽda triũ ſocioꝝ. Crucis xp̃i no
uit penã:quãdo orãti ei apparuit Xp̃us Ieſus uti cru-
ci cõfixus:ut ſupra dcm̃ eſt.Crucis agit monitũ: quan
do in eccleſia ſancti Damiani audiuit xp̃m crucifixuꝫ
ter dicentẽ ut eccleſiã repararet.Cruce ueſtẽ cõſigna-
uit:quãdo mãtellũ ſibi datũ calce in modũ crucis ꝓ ſuo
induimto ꝯſignauit.Cruce draco terriẜ:uiſio fr̃is Silue
ſtri fuit ꝙ crux aurea de ore Frãciſci progrediens: ſuo
ſplẽdore draconẽ terrebat & fugabat.Cruce frẽs deſti
nauit:ſtatiꝫ ut ad numerũ octonariũ frũm peruenit: in
quatuor partes diuiſos in modũ crucis ad q̃tuor par-
tes orbis emiſit.Crux ꝓ libro coliẜ:quando frẽs libris
carẽtes : ad dicedũ officiũ docuit ut in libro crucis ꝯti
nuatis aſpectibꝰ ſtuderẽt & legerẽt.Crucis enſe uenu
ſtaẜ.ſ.btũs.F.cũ apparuit fratri Pacifico duobus enſi-
bus ualde fulgẽtibus in modũ crucis trãſuerſalr̃ diſpo
ſitis cõſignatus.Cruce frons conſcribiẜ:cũ idem frater
Pacificus in facie uidit bti.F. Signum Tau coloꝝ ua
rietate diſtinctũ. Crucis forma preſentaẜ:in caplõ are
lateñ.in aere btũs.F. ad inſtar crucifixi extenſis mani
bus apparuit : btõ Antonio p̃dicãte bñdicẽs fratribꝰ.
ut uidit frater Monaldus.Cruce caro figiẜ:btũs.F.attẽ
dens illud Apoſtoli.Qui aũt ſunt xp̃i carnẽ ſuã crucifi
xerunt &c̃. ſic & ipſe peregit . Cruce aqua permutaẜ:
btũs.F.ſignãdo aquã crucis ſigno: aqua fit uinũ opti-
mum in heremitorio ſancti Vrbani:ut dicit.v. pars le
gende.Cruce ignẽ tẽperat:cũ.n.coctura ꝓ repreſſione
lachrimarũ ne cecus efficereẜ fieri deberet:ignitũ fer-
rum cruce bñdicendo:ardorẽ ignis ſuppreſſit:& nihil
mali perſenſit.ut dicit quinta pars legẽde. Cruce con
tractus ſolidaẜ:apud reate Gedeoni cõtracto dũ cru
cis ſignũ iprimit;ſtatiꝫ ſanus ſurgit.ut dixit.xi. pars le
gẽde.Cruce menteꝫ ſubleuat:uiſus eſt btũs.F.multo-
tiens orans ſubleuatus a terra in modũ crucis exten-
ſis manibꝰ:& nubecula alba circũdatꝰ: ut illuſtratiõis
interne ſignũ cẽt notiſſimũ.Cruce frẽs cõſignanẜ: duo
frẽs ad btũm.F.apud greciũ morantẽ cũ acceſſiſſent:
cauſa bñdicendi ab eo nec ſibi ualerẽt loq; ꝙ clauſus
eſſet in cella:cũ triſtes abſcederẽt:btũs.F.in ſpũ uidẽs
hoc:egreſſus e cella clamãdo poſt eos: ut optauerant
ſigno crucis benedixit.Cruce auis mitiẜ.Poſtq̃ beatus
Frãciſcus auibꝰ predicauerat:eis bñdicendo ſigno cru
cis & licẽtiando:in modũ crucis ſe diuidendo:ad qua
tuor orbis partes perrexerunt. Cruce puer reparatur:
apud Thuſcanellã pue:ũ a natiuitate cõtractũ:ſigno
crucis ſignando ad ſtatũ debitũ reparauit. Cruce mor
bus pelliẜ:cũ paraliticũ omniũ membroꝝ officio deſti
tutũ:in ciuitate Narnienſi ſigno crucis ſignaſſet illico
ſanauit.Cruce oſſa delegant:in ciuitate Ortenſe puer
conglomeratus a btõ.F.ſigno crucis cõſignatus: oſſa
contracta habẽs : ipſis oſſibus extẽſis & reintegratis
liberatus eſt.Cruce manus ſoluiẜ. Mulier habens am
bas manus ſiccas & aridas:apud Eugubiuꝫ ſalutifere
crucis ſigno a btõ Frãciſco ſignata:ſtatiꝫ ſanaẜ. Cruce
ceci radianẜ.apud Narnium mulier ceca p btũm.F.ſi-
gnata crucis ſigno:illuminata eſt.Cruce demon ſpargi
tur. Multos liberauit ſigno crucis facto ſup demonia
cos.Crucis regẽ intueẜ.Multotiens uidit btũs.F. xp̃m
crucifixũ.ut dcm̃ eſt.Cruce uirtus diſciẜ:cõtemplatio-
ne crucis iugiter btũs.F.ut diceẜ:omnis uirtutis diſci-
plinam accepit.Crucis ſigno edoceẜ. Quando in aper
tione libri euangelii cum ſemper occurreret materia
paſſionis:intellexit Xp̃o docente ſe cũ xp̃o crucifigen
dum. Cruce caro pingiẜ quando ſtigmata a Xp̃o im-
preſſa in ſuo corpore recepit. Cruce peſtis abdicatur.
Apud ciuitatẽ reatinam animalia lãguida ſparſa aqua
loture manuum & pedum iam ſtigmatizatorum bea-
ti.F.illico ſunt liberata.Cruce grando ſiluit. In monte
Aluerne poſt ſtigmatũ impreſſioneꝫ grando conſueta
ceſſauit.Cruce bonũ iprecaẜ:qñ btũs.F.in fine fratri-
bus omnibus benedixit crucis ſigno.Cruce celũ adiit.

quia ipſe beatus Franciſcus Xp̄o concrucifixus: cum
armis regis xp̄i celū introiuit glorioſus. Prefatis ergo
ꝑationibꝰ pꝫ ꝙ btūs.F.cū aliis an̄dictis amicus fuit
crucifixi: & dn̄icā meditatus paſſionē. Et ſic pꝫ prima
pars iſtiꝰ ſecūde rōnis. Secūda ps ꝙ plus aliis ſcis: ꝓ-
bat̃ unico exemplo. Fr̄ Petrus de Mōticulo ſanctitate
inſignis: de quo dcm̄ eſt libro ꝑmo cōformitate. viii.
in tractatu de ꝓuicia Marchie: dū in die Veneris ſctā
Dn̄i paſſionē meditaret̃: imiſſum eſt mēti ſue uelle ſci
re qs magis doluit de dn̄ica paſſione: an.b.Maria ſeu
Ioānes Euāgeliſta: an btūs.F.ſtigmatizatus a xp̄o. Et
cū ſic in orone eēt: & dicta cogitaret: ſubito eidēꝫ btā
Virgo cū Ioāne Euāgeliſta & btō F. apparuit: & btūs
Frāciſcꝰ excellētiꝰ erat idutus btō Ioāne: quos cū di-
ctus frater Petrꝰ uideret & ſtupefactus eēt: btūs Io.
cepit eū alloq̄ dicēs. ſcias frater Petre ꝙ poſt nos du-
os: btūs.F. plus doluit de paſſione xp̄i pre oībus aliis
ſanctis. Et cū peteret idē frater q̄re btūs.F. eo melius
eēt indutus: rn̄dit btūs Ioānes: ꝙ in mūdo eo uiliꝰ in-
ceſſit ueſtitus: & his dictis diſparuit. Sic ergo appꝫ ꝙ
ꝙ btūs.F. pre aliis ſanctis magis fuit crucifixi amicꝰ:
pre omnibꝰ eſt eiꝰ ſtigmatibꝰ conſignatus. Et ſi dicat̃
iuxta dictā rōnem: btā Maria ſtigmatizari debebat: &
ēt btūs Io. Euāgeliſta: ꝙ magis doluerūt de Xp̄i paſ-
ſione: rn̄deo ꝙ uirgo Maria: ꝙ mulier ſtigmatizari nō
decebat nec Io. Euāgeliſta: ut dice. : ꝙ fuit de ꝑmo ſi
gillo & nō de ſexto. Tertia uia & cōgruētia ſeu ratio
fundat̃ in btī.F. deſtinatiōe a deo & miſſiōe: ut.n. oſtē
ſum ē libro ꝑmo cōformitate ſecūda pte ſecūda: bea-
tus F. a deo pr̄e & ſpāl̃r filio petēte et ſpū ſcō in mūdū
deſtinatꝰ eſt ad uitā euāgelicā renouādā: & paſſionem
xp̄i cordibus fideliū implātādā: ut in ꝑfatis locis pluri
bus oñſum eſt indiciis. Cū ergo ut pꝫ in ſacra ſcriptu-
ra Heſter.3.&.viii.& cōſuetudo demonſtrat: ambaſia
toribꝰ & nūciis regis nō credit̃: niſi deferāt lr̄as regias
ſigillo regio ꝯſignatas: ut btō.F. nūcio regis xp̄i & ab
eo ſpāl̃r directo crederet̃ & fides indubia daretur: de
cuit eū ſuo ſigillo.ſ. ſacris ſtigmatibus cōſignare. Et iō
ſtatim poſt mortē btī.F. demon per os cuiuſdā mulie-
ris: cuidā baroni de tertio ordine btī.F. morāti in alpi-
bus iuxta Eugubiū loquēs de btō.F. dixit: ꝙ xp̄us pe
tiit a pr̄e celeſti ſibi dari aliquos q eēnt ſue Crucis ba
iuli: & pr̄ celeſtis dedit ſibi btm̄.F. cum ordine ſuo. Et
ſubdit demon. Quod xp̄s uidens btm̄.F. ſibi datum a
pr̄e ꝓ ſignifero: ſibi ſua ſtigmata ipreſſit: ut ſibi ſimi-
lis eēt per oia & cōformis. Quarta rō & congruentia
fundat̃ in tēporis diſpōne. Nā cū oñſuꝫ ſit ꝙ decebat
xp̄m ſtigmatizare aliquē ſcōruꝫ: ſed quo tēpore nō eſt
dcm̄: ad ꝓpoſitū nō decuit xp̄m iſtud donum ſtigmati
zatiōis dare alicui ſcōrū: in ꝑmo tēpore.ſ. aploꝝ. Rō
ꝙ xp̄us parū an̄ fuerat mortuus: & multi ipꝫ uiderāt.
Inſuper ad cōfirmationē fidei apoſtolis cōceſſuꝫ eſt ſi
gna facere & miracula: q̄re fides ꝓ tunc nō indigebat
fieri hoc miraculū: ꝙ hoc miro hoīes non magis xp̄o
credidiſſent q̄ aliis aploꝝ & ſcōrū miraculis. Nō tem
pore martirū: ꝙ tūc Reges & Impatores q Xp̄m pſe
quebant̃ nec in xp̄m credebāt: tot miraculis martiruꝫ
uiſis: q̄re nec aliquē xp̄o cōformē credidiſſent: ꝙ gen

tiles credere in crucifixuꝫ ſtulticiā reputabāt.i.Cor.2.
Nec tēpore pr̄um de Egipto: ꝙ & ſi uirtutibus fuerit
pfecti: de nullo tn̄ in ſingulari ꝙ fuerit toto ſtudio ꝯſi
derationi & meditatiōi dn̄ice paſſionis deditus & in-
tentus: legit̃. Tēpore ergo quo decuit xp̄m hoc donū
tribuere? nō niſi certe illo tēpore quo oblr̄ata erat me
ditatio dn̄ice paſſionis. Et cui magis q̄ illi q totū ſuuꝫ
ſtudiū circa paſſiōis meditationē poſuerat? quare me
rito btō.F. cū in ſuo tēpore uita euāgelica eēt oblr̄ata:
& ipſe pre aliis ſanctis totus eſſet ſpeculationi dn̄ice
paſſiōis intētus. Quīta rō fundat̃ in cordis btī.F. oſtē-
ſione & reuelatione. Cor hominis ſoli deo notum eſt.
Iere.xvii. Cūꝫ igit̃ cor btī.F.(ut ſuperiora oñdunt) ni
hil amaret nec appeteret niſi crucifixū: decuit xp̄m ad
gloriā ſancti hoc reuelare. q̄re & aliquo ſigno uiſibili.
Et quo alio niſi de quo q̄dā uerſificator dicit? Sic trāſ
format̃ cor amātis in id qd̾ amat̃: ut per ſigna foris: uir
tus ꝓrumpat amoris. per ſigna.ſ. ſacrorū ſtigmatuꝫ. Et
qa qd̾ diligāt manifeſtare eſt ad ſanctoꝝ gloriā: qua-
re & p ſigna talia decuit ad honorē btī.F. xp̄ꝫ cor eiꝰ
declarare. Sexta rō fundat̃ in regule approbatiōe. Re
gula frūm minoꝝ & Beati frāciſci cuꝫ ſit Dn̄i nr̄i Ieſu
xp̄i & aploꝝ: quare ad ipſius confirmationē decebat
bulla crucifixi in ipſiꝰ iſtitutore Btō frāciſco approba
ri. Vn̄ papa Nicolaus 3ꝰ ad ꝓpoſitū loquens: in decla
ratione regule & ponit̃ in.vi. Decretaliū ſub titulo de
uerboꝝ ſignificatione. Exiit. ſic dicit de regula: ꝙ ipſa
euāgelico fundat̃ eloquio: uite xp̄i roborat exemplo:
fundatorū militantis eccleſie aploꝝ ſermonibus acti
buſqꝫ firmat̃. Hec eſt apud deū & pr̄eꝫ munda & ima
culata religio: que deſcēdēs a pr̄e luminū p eius filiū
exemplariter & uerbal̃r tradita apoſtolis: & demuꝫ p
ſpm̄ ſcm̄ Btō.F. & eū ſequentibus aſpirata: totius in ſe
quaſi cōtinet teſtimoniū trinitatis. Hec eſt.n. cui atte-
ſtante Aplo nemo de cetero dꝫ eē moleſtus: quā xp̄us
paſſionis ſue ſtigmatibus cōfirmauit: uolens inſtituto
rem ipſius paſſionis ſue ſignis notabil̃r inſigniri. Hec
ille. Septima rō fundat̃ in xp̄i acceptatiōe. Sācto fran
ciſco ſtigmata ſue paſſiōis imprimēdo: Dn̄s Ieſus effe
ctu ſingulari oñdit: quātū illos diligat: q ſuper omnia
eius paſſiōis meditatiōi intēdūt. Octaua rō fundat̃ in
Beati frāciſci mūdo diuulgatiōe. Cū.n. Btūs frāciſcus
a deo ſit & xp̄o trāſmiſſus: ut auctēticus tribꝰ ordini-
bus inſtitutis: ac ceteris mūdi hominibus: ſtigmatibus
notabil̃r inſignitus a xp̄o fuit: ut dcm̄ eſt in tertia rō-
ne: diabolo dicēte: ꝙ xp̄us uidens frāciſcū ſibi datū ꝓ
ſignifero tanti ordinis: ipſi ſuorū uulnerū ſtigmata im
preſſit: & clauos in manibꝰ & pedibꝰ: & in latere dex
tro uulnus: ſicut iam pꝫ in corpore ſuo ut plurimi iam
uiderunt. Hec diabolus. Hoc ſiquidē ad auctenticandū
duꝫ Btūm franciſcū: & ꝙ poſt eius uitam & doctrinā
proficiſci erat tutiſſimum effecit. Verum cum beatus
Franciſcus zelantiſſimus pro animabus: ſancte Ma-
rie de Portiuncula ſacram indulgentiam obtinuiſſet a
Chriſto & Domino Papa: nec a Papa bullam uoluiſ-
ſet recipere: quare ſit factum diabolus adiuratus a
quodam ſacerdote de ueritate dicenda de ipſa indul-
gentia: poſt plura per os mulieris apud Rauēnā mo-

mantis nomine Zanteſe:ſic inquit.In celo ſunt tantum
duo ſignati.ſ.xp̄us & ſtomacoſus Frāciſcus.Sciēs igi-
tur xp̄us ſe daturū illi ſtomacoſo bullā ſuorum ſtigma
tum:non permiſit ipſum aliud priuilegiū accipere: uel
bullā manu homis fabricatā. Nā ſicut rex nō cōmitte
ret ānuli ſui bullā niſi ꝓpter aliqḋ magnū fcm̄:ita cru-
cifixus quādo uoluit ſaluare populū ſuū:noluit Frāci-
ſco aliud ſignū cōcedere niſi bullā ſuorum ſtigmatum.
Hec diabolus.quare ut in omnibus ſuis factis uerbis
& opibus btūs.F. acceptiſſimus deo appareret & mū
do ſanctiſſimus:decuit eū pre aliis ſanctis ſuoꝝ ſtig-
matū dono dn̄m Ieſum decorare. Multe ↄgruētie poſ
ſent adduci:ſʒ prefate ſufficiāt. Et ſic pʒ q̄rtū uidēdū.
¶Quintū inquirendū eſt de modo quo btūs Frāciſcꝰ
a xp̄o fuit ſue paſſionis ſacris ſtigmatibus ↄſignatus.
Et ꝓ huius euidētia ſunt plura uidenda. Primū eſt an
btō.F.fuerit a xp̄o ꝙ ſtigmatizādus eēt indicatū. Re
ſpondet frater Bonauētura in tertia parte maioris le-
gende.di.ꝙ ſic. Sed qūoꝰ inqt imiſſum eſt mēti eius p
diuinū oraculum:ꝙ in apertiōe libri euāgelici:reuela-
ret ei a xp̄o qd deo in ipſo & de ipſo maxime foret ac
ceptū:orone itaqʒ cū multa deuotiōe premiſſa ſacruʒ
euāgelioꝝ librū de altari ſumptū:in ſctē trinitatis no-
mine apiri fecit per ſociū uirū utiqʒ deuotū & ſcm̄.Sa
ne cū in trina libri apertione dn̄i paſſio ſemꝑ occurre
ret:intellexit uir deo plenꝰ:ꝙ ſicut xp̄m fuerat imita-
tus in actibꝰ uite:ſic ei cōformis eſſe deberet in affli-
ctionibꝰ & doloribꝰ paſſiōis:anteq̄ ex hoc mūdo trā-
ſiret.Hec frater Bonauētura.Btūs.F.reuelāde(ut di-
cer)qūo ſtigmata recepit uni laico:q mandato fratris
Philippi de Peruſio tūc miniſtri Tuſcie btm̄.F.roga-
uerat:ut modū qūo ſtigmata receperat & diē ſibi reue
laret:Btūs frāciſcus ſibi apparēs in loco montis Aluer
ne:& in ſitu ubi ſtigmata recepit:huiuſmodi uerba ad
ꝓpoſitū ſibi dixit.Proxima die ante feſtū exaltationis
ſcē crucis:uenit ad me unꝰ angelus dicēs mihi ex par-
te dei:ꝙ me pararē ad patientiā & ad recipiēdū quic-
qd mihi uellet ipſe facere:& ego(inqt Btūs.f.)reſpō
di ꝓmptū me eē & paratū ſuſcipe qcqd dn̄s dignare-
tur iferre. Hec Btūs frāciſcꝰ. In legēda de inuentione
montis Aluerne dr̄:ꝙ btūs.ſ.poſtquā uiſionē illā mira
bilē qua xp̄us a Btō.ſ. ſibi apparēdo petierat tribꝰ ui
cibus ut ſibi aliqd daret:& Btūs.ſ.tribus uicibꝰ ei de-
diſſet monetā de auro ualde mirabilē: expoſuiſſet fra
tri Leoni q omnia uiderat:intulit Btūs.ſ.ad paucos di
es deꝰ tā ſtupēda mirabilia in hoc mōte faciet: ꝙ ad-
mirabit̄ totus mundus. Faciet.n.noua quedā que nūq̄
in hoc mūdo fecit alicui creature. Hec btūs frāciſcus.
Et ita fuit ꝙ ad paucos dies poſt hec uerba fuit ſtig-
matizatꝰ.Et ſic pʒ ꝙ Btūs.ſ.ſtigmatizādus fuit decla
ratus diuinitus p xp̄m. ¶Secundū uidendū eſt in quo
loco ſibi xp̄s ſtigmata impreſſit.Reſpōdet ꝙ in mon-
te ſacro Aluerne.Quē montē dn̄us Orlādus Btō.ſ.de
dit & ſuis fratribꝰ tāq̄ montē deuotiſſimū & ſolitariū
& ad pniam faciendā aptiſſimū.Ad quē locū dū Btūs
frāciſcus pergeret cū frē Maſſeo frē Leone & frē An-
gelo quondā milite de reate:& iā cepiſſent mōteʒ aſcē
dere & qeſceret aliquātulū cū ſocüs ad pedes cuiuſdā
quercus:multitudo diuerſarū auiū uenit ad Btm̄ frāci
ſcum cū hilaritate & cantibꝰ & alarū ioco:& aliq̄ po-
nebāt ſe ſup caput eius:alique ſup ſpatulas: alique ſu
per genua:alique in manibus ſcti pr̄is. Quod mirabile
nouū cernēs Btūs.ſ.dixit ſociis:credo frēs mei chariſ
ſimi: ꝙ Dn̄o nr̄o Ieſu Xp̄o placeat ut in mōte hoc ſo
litario locū capiamus:tāta de nr̄o aduētu ſorores aui-
cule pretendūt leticiā.Ad hunc ſiqdē locū Btūs.ſ.& ſi
ꝓpter faciendā q̄dragesimā bti Archangeli Michaelis
aſcēdit:ꝑncipalr̄ tn̄ & precipua cā erat ut contempla-
tioni diuine liberiꝰ uacaret. Tempꝰ ſiqdē ſibi ↄceſſum
ad meritū diuidere ſic prudēter didicerat:ut aliud ꝓxi
morū lucris laborioſiꝰ impēderet: aliud cōtemplatiōis
trāquillis exceſſibꝰ dedicaret.In hoc ſiqdē mōte Btūs
frāciſcꝰ ſtās:ꝑ ſolito diuinis cōtemplatiōibꝰ uacās:mi-
rādis exceſſibꝰ ꝙ eleuaret̄ mētalr̄:teſtis erat ipſiꝰ ele-
uatio corporalis:ut frater Leo ſociꝰ eiꝰ uidit:aliqn̄.n.
iuenit eū in aere per trm̄ ſpaciū eleuatuʒ:ꝙ uix poterat
tāgere pedes eiꝰ:& tūc illos amplexabat̄ cū lachrimiſ
dicēs.Deus ꝓpitiꝰ eſto mihi pctōri:& p merita huius
ſciſſimi uiri:fac me tuā iuenire miſericordiā.Aliqn̄ iue
nit eū uſqʒ ad medios ſagos eleuatū a terra:aliquādo
iuenit eū in tāta aeris altitudine eleuatū:ꝙ uix eum ui
dere poterat.Et ſepe inuenit eū frater Leo cū Xp̄o lo
quētē:ut dicet̄.Mons iſte Aluerne a deo fuit Btō frāci
ſco ꝑparatus:ut in ipſo ſtigmatizaret̄. Hic mons alti-
tudine eſt ꝓcerus:eſt.n.ualde altꝰ a corruptiōe mūdus
& ſincerus:ab aliis mōtibꝰ totalr̄ ſepatus:& paſſionis
Xp̄i ſignis ſpāliter ꝑdotatus.Nā tempore paſſiōis ut
pʒ in euāgelio Petre ſciſſe ſunt: ꝙ ſinglari mō in mon
te iſto apparet. Nā diuiſus eſt a capite uſqʒ deorſum.
Partes eiꝰ: ut pʒ cernētibꝰ.ſ. ſaxa abiuicē ſunt diuiſa.
Et ꝑſata oia impreſſiōi ſtigmatū fuerūt apta.Ejus al-
titudo corrñdet mētali eleuatiōi·que exigit̄ in tali ſtig
matizatiōe. Puritas corrñdet mentali & corporali di
ſpoſitiōi:ꝙ in corpore impuritati diſpoſito & ſubdito
pctis:imprimi hoc donū nō decebat.Sequeſtratio re-
ſpōdet abdicatiōi omniū:& remotiōi per deſideriū ab
oibus.Sed paſſiōis ueſtigia pre aliis indicāt ſtigmati-
zari aliquē ibidē debere: ac ſtigmatizāduʒ nihil aliud
in ſe hēre debere niſi aſſiduā crucis baiulationē:p aſſi
duā paſſionis meditationē. In mōte ergo ſacro Aluer
ne btō frāciſco a xp̄o ſtigmata ſunt impreſſa. Et attēdē De monte aluerne mirāda.
dum eſt ꝙ mons iſte ſtigmatizatiōe Bti frāciſci eſt ꝑ-
mo factꝰ ualde ſingularis. Secūdo in ipo fcā ſunt mul
ta mirāda.Eſt factus ualde ſingularis.Quod apparet
ſi fiat comparatio factorū in ipſo : ad facta in monti-
bus aliis: quos ſacra ſcriptura cōmemorat . Vnde in-
cipiendo a primo monte ſcripture ſcʒ Morach ibi re-
quieuit archa Noe poſt diluuiuʒ.Gene.viii. In mōte
Aluerne ſtetit angelicꝰ uir frāciſcꝰ: archa Dei pr̄is &
totiꝰ trinitatis.In mōte Bethel ſtetit abraā a ſua egreſ
ſus pr̄ia. Gene.13.In ſacro mōte Aluerne hitauit frāci
ſcus:alter Abraā.ſ.fide:& ꝙ pater multorū toto mun-
do derelicto.In mōte Galaad ſtetit Iacob fugiens La
ban.Gene.33.ac iuramentū fcm̄ eſt inter Iacob & La
ban:In monte Aluerne uir dei frāciſcus diaboli mun-
di & carnis ſupplantator : Deo iuramentum preſtitit

ab ipſo aliquãdo nõ recedere aliq̃ offenſione: nec con
trauenire ſue ſciſſime uolũtati.Hec patẽt pignore ſtig
matizatiõis beato.F.dato. In monte Phaſga Balaaȝ.
Nume.23.uidit Iſrael:in mõte Aluerne uidit btũs. F.
Dñm Ieſum xp̃m In monte Hor.Nume.xviii.Aaron
eſt tumulatus:in mõte Aluerne xp̃us q eſt uita btõ.F.
eſt ſumme copulatus.In mõte Abirin Moiſes terrã cer
nit Iſrael ꝓmiſſam nec ĩgredit̃.Deuterono.32.In mon
te Aluerne uitã eternaȝ cernit btũs.F.ſibi ꝓmiſſam:&
de ipſa ſubarrat̃. In monte Sina lex uetus Moiſi dat̃.
Exo.20. In mõte Aluerne lex euangelica Franciſco a
Xp̃o data cõfirmat̃. In monte Garizim Ioſue benedi
ctio datur dñi:in mõte Aluerne btõ.F. benedictio da
ta declarat̃.In monte Moria templũ Dñi a Salomone
edificat̃.3.Regũ.vi.In mõte Aluerne corp⁹ & anima
beati.F. modo ſingulari in tẽplũ xp̃o dedicat̃ & conſe
crat̃.In monte Libani thus qđ deo incendit̃ originat̃:
In monte Aluerne Frãciſc⁹ in crucis ara deo ſacrifica-
tur.In monte Golgota & Caluarie Ieſus crucifigit̃: in
monte Aluerne a xp̃o Franciſc⁹ crucifixo cõclauat̃. In
monte Oliueti xp̃us celos aſcẽdẽdo celũ humano ge
neri aperuit:in mõte Aluerne a Xp̃o beato.F.purga-
torii ſpoliatio poſt ſuaȝ mortẽ conceditur. In mõte Sion
ſpũs ſcũs ſuper apl̃os emitit̃:in monte Aluerne Fraci
ſcus cum deo & dño Ieſu xp̃o unus ſpũs efficit̃. Mul-
ta de aliis ſcripture montib⁹ poſſent dici: ſȝ pro nunc
ſufficiat de prefatis. Sic ergo de prefato mõte põt me
rito dici:ꝙ eſt mons in quo bñplacitũ eſt deo habita
re in eo:& dñus habitabit in eo in finẽ.Dictus mons
Aluerne uocat̃ mons angeloꝝ:ſicut extitit per angelũ
cuidã fratri Guardiano florentino:q ad ipſum monteȝ
Aluerne acceſſerat ob deuotionẽ declaratum.Hic fra
ter cũ in capella ſtigmatũ ad dicendũ miſſam ſe iaȝ pa
raſſet:& dixiſſet introibo &c. Angelus dñi eidẽ appa
rens dixit. Frater de quo uis celebrare? Cui frater de
cruce.Cui angelus nõ celebrabis de cruce:& frater ce
lebrabo igit̃ de ſancto Frãciſco: cui dixit angelus nul
lo mõ.Cui frater celebrabo de ſancta Maria:Cui an-
gelus nõ facias. Cũq; frater diceret de quo ergo cele
brabo?dixit ſibi angelus. Totus iſte mons eſt angelo
ruȝ. Frater aũt de angelis celebrauit.Sic ergo apparet
primũ quõ mons iſte Aluerne eſt ualde ſingularis. Se
cundo uidendũ eſt de mirabilib⁹ in hoc monte factis.
Vñ ſciendũ ꝙ in hoc mõte Dño Ieſu btũm.F. ſtigma
tizando:plura ſunt facta.Primũ eſt ꝙ ordo minoꝝ eſt
approbatus in beato F.& regula noſtra eſt ſummi dei
bulla bullata & approbata.Secundũ eſt uita beati.F.
tãq̃ ſancta ꝓbata & auctẽticata. Tertiũ doctrina ei⁹
ut ſaluberrima a Xp̃o ſummo doctore & ueritate eſt
ueridica iudicata.Quartũ corpus & caro beati Franci
ſci figura Ieſu xp̃i depicta & figurata:ut btũm uiden
do Franciſcũ uideat̃ & xp̃us. Quintũ aĩa ei⁹ ſingulari
charactere transformatiõis in deo cauterizata. Sextuȝ
indulgentia ſancte Marie de Portiũcula: iuxta dictuȝ
demonis:ſummi pontificis xp̃i bulla eſt ueridicata &
corroborata. Septimũ carta btõ Frãciſco de remiſſiõe
omniũ delictorũ: & ab omni pc̃tõ preſeruatiõe eſt fa-
cta & data.Octauũ de uita eterna cõſequẽda btõ. F.

eſt arra collata. Nonũ de ſua ſublimatiõe ſup ſanctos
eſt certitudo delata : ꝙ pre aliis ſanctis inſignitũ ſe ui
dendo ſtigmatib⁹: ꝯñter itellexit in eccleſia triũphan
te exaltandũ. Decimũ de uerbis a xp̃o eidẽ dictis de
liberatiõe animarũ a purgatorio in die obit⁹ ſui: & de
ductiõe ipãrũ ad celũ eſt cautio uera data & preſtata.
Vndecimũ de beati.F.potẽtia ad demones effugãdos
cũctis fidelib⁹ ẽ reſerata.Quia ſi crucẽ fugiũt:a fortio
ri uidẽdo Franciſcũ ſigno dei uiui ꝯſignatũ.Duodeci-
mum canõizatio bti F.a deo in hoc mõte tali ſtigma-
tizatiõe eſt ꝑdicata & declarata.Eſt ẽt de amore chri
ſti ad btũm.F.& dilectiõe quãta ſit pre aliis:ueraciter
demonſtratũ & indicatũ.Plura alia mirabilia ſunt fa-
cta in hoc mõte:de qbus ſtatim dicet̃.Sic ergo appa-
ret de loco ſtigmatũ.ſ.de mõte Aluerne q̃ mirabilis eſt
& ſingularis.¶ Tertiũ uidẽdũ eſt de tẽpore quo hoc
donũ ſtigmatũ btõ.F.eſt collatũ.Et lȝ dñs frater Bo-
nauẽtura in.13.parte legẽde dicat: quod fuit quodam
mane circa feſtũ exaltatiõis ſancte crucis : hoc dixit:
ꝙ tẽpore ſuo btũs.F.nõdũ reuelauerat:ſȝ poſt:& hoc
rogatu cuiuſdã ſanctiſſimi fratris laici:qui in mãdatis
acceperat a frẽ Philippo de Peruſio tũc miniſtro Thu
ſcie:ut btũ.F.rogaret: ut indicaret quo tẽpore ſtigma
ta habuerat & de modo.Frater aũt ꝑfat⁹ a btõ.F.di-
uina uoluntate ſibi apparẽte.anno.ſ.Dñi.M.cclxxxii.
a morte bti.F. q̃ fuit ãno Dñi.M.ccxxvi.ãno.lvi. fuit
declaratus:ꝙ ſummo diluculo in die exaltationis ſcẽ
crucis:ſtigmata a xp̃o apparẽte recepit. Et nota ꝙ de
cẽter eſt tcm ut tali die btũs.F.ſtigmatizaret̃.Nã cum
btũs.F.amicus.(ut ſupiora oſtẽdunt) fuerit crucis &
crucifixi: decebat ꝙ nõ ſtigmatizaretur niſi in die cru
cis nec niſi in tali die debebat ꝯſignari.Et ſicut die ta
li crux fuit per Eracliũ Impatorẽ exaltata: ſic p Impa
terẽ Xp̃m die tali frãciſcus ſtigmatũ impreſſiene ſup
oẽs ſanctos hoc dono eſt ſublimatus.Et ſicut die tali
ad gloriã Xp̃i fuit crucis exaltatio:ſic ad eius gloriaȝ
eſt beati Franciſci ſtigmatizatio. Et ſicut die tali cum
crux eſt exaltata:mira ſunt ipſa cruce operata:ſic ſtig
matizatione Beati frãciſci in monte Aluerne:in corpo
re & anima Beati frãciſci mirãda ſunt declarata:ut di-
ctũ eſt & dicet̃ . In die tali de infimo fuit crux ad hono
rem xp̃ianorũ in ſummo collocata: ſic tali die btũs frã
ciſcus de infimo.i.pauperculo & deſpecto:ad tãtũ api
cem eſt ſublimatus: ut xp̃o ſimilis ſit & reperiatur.Sȝ
qua hora?dicit Bonauentura ꝙ hora fuit quodã ma-
ne. Sed beatus frãciſcus dicto fratri laico dixit ꝙ fuit
ualde diluculo.i.ante diem: ſuperueniente tamen die.
Hoc ſic fuiſſe apparet ex hoc:ꝙ ut dicit legenda anti
qua xp̃us apparuit cum tanto ſplendore de nocte: ꝙ
illuminauit montes & colles circũquaq; diſtantes:am
plius q̃ ſi ſolis claritas affuiſſet.De quo teſtes fuerunt
paſtores: qui per partes illas cum gregibus uigilabãt.
Sic etiam cuſtodes arcium & caſtrorum tunc uigilan-
tes . Et ſic patet ꝙ illa hora beatus Franciſcus ſtigma
ta recepit:qua hora Chriſtus ſecundũ opinionẽ com-
muniter doctoruȝ reſurrexit a mortuis.Nec hoc a mi
ſterio uacat:ut ſicut Chriſtus prius mortuus integra-
liter reſurrexit:ſic beatus frãciſc⁹ in corpore plagatus

ueraciter & in aîa mentaliter apparuit. Et ſicut Chri
ſti reſurrectione eſt fides catholica roborata & confir
mata: ſic beati Franciſci ſtigmatizatione Ieſu & apl'o
rum uita obliterata eſt renouata & confirmata. Et ſi-
cut reſurgēdo factus eſt ductor xp̄iani exercitꝰ ſcōꝝ
patrū & alioꝝ: ſic frāciſcꝰ ſtigmatizatꝰ factꝰ eſt prin-
ceps Ieſu & apl'os ſeq poꝛtantiū. Et ſicut xp̄s reſur-
gēdo gaudiū fidelibꝰ tulit & ſue mr̄i: ſic ſtigmatizatio
ſcā btō. F. ad exultationē eſt hūane nature: & ſpālr̄ fra
trū ſub Frāciſci regula xp̄m imitātiū. Ac ad gaudiū eſt
totiꝰ militātis ac triūphātis eccleſie. Sic ergo pꝫ de die
Quis fuerit auctor ſtigmatuꝫ beati. F.
& hora: qua btūs. F. fuit ſtigmatizatus. ¶ Quartū ui-
dēdū eſt de actore. Quis fuerit ſtigmata btō. F. impri
mēs. Et ꝓ euidētia ipſiꝰ & ſequētiū dicēdoꝝ eſt ponē
da ſeries ſtigmatizationis bti. F. ſicut ipſe btūs. F. retu
lit p̄fato laico: cui deprecāti ut ſibi modū reſeraret im
preſſiōis ſacroꝝ ſtigmatū diē & oīa ptinētia ad prefa
ta: & in mōte eēt Aluerne ac in cella ubi impreſſio ſa
croꝝ ſtigmatū ut credit̄ ē ſcā: ibi exn̄ti & orāti de no-
cte diei Veneris ſuperuenientis. Anno dn̄i ut dcm̄ eſt.
M.cclxxxvi. de mēſe Maii: cū ultra ꝑmū ſomnū noctē
orādo trāſigeret: circa ipſuꝫ q̄dā claritas in modū illu-
ſtratiōis apparuit: ad quā frater prefatꝰ aliquātulū ob
ſtupuit. Sꝫ ſibi ſigno crucis ipreſſo: noīe dn̄i iuocato:
ſpūales uires recepit: & orādo pſiſtebat. Poſt modicū
uero ſpaciuꝫ tēporis lux maior & clarior ꝑore in cella
eadē apparuit: q̄ ipꝫ cellā & ea q̄ in ipſa erāt totalr̄ il-
luſtrabat. Ad quā lucem ipſe frater amplius ſtupebat:
adhuc ipſe ſe ſigno crucis muniēs: nomē dei & btē uir
ginis & bti Frāciſci ardētiꝰ iuocauit: & ſic fortiores ui
res recepit Cōtinuauitq; orōnē. Et ecce aliquāto in-
teruallo ſcō: tāta dei claritas fulſit: q tota illa cella ad
modū ſplēdoris aurei renitebat: ad cuiꝰ ſplēdoris aſpe
ctū: frater ipſe ualde ſtupefactꝰ exclamauit nomē btē
Virgis in ſui adiutoriū. Et cū ſtaret reuerēter ſuper ge
nua ſua: ex ui ipſiꝰ lumis fuit ad terrā totalr̄ icuruatꝰ:
& tūc frater uigoratiōe ſpūs robuſtior factꝰ: ſuper ge
nua ſua ſe erexit. Quo reſpiciente uerſus hoſtiū celle:
tunc btūs. F. aſtitit an̄ ipſum: dixitq; illi latinis uerbis.
Quid facis tu hic? At ipſe ore tacitus: affectiōe cordis
ſui deſideriū de prefata reuelatiōe: ut alicui reuelaret
modū ſtigmatizatiōis horā & diē depromebat. Et ite
rū uerbis uulgaribꝰ btūs. F. alloqr̄ dicēs. de quo rogas
deum ut tibi debeat rn̄dere? tūc ipſe frater uoce reſpō
dit. Pr̄ rogabā deū ut dignaret oñdere quo die & ho-
ra uobis fuerit ſigna dn̄ice paſſiōis ipreſſa. Tūc ſcūs
pr̄ dixit ei. Dn̄us uult q tu ſcias: & ego dicā tibi. Ego
.n. ſum pr̄ ueſter Frāciſcꝰ tu me bn̄ noſti. Et oñdit ei ſi
gna ſtigmatū manuū pedū & lateris. Addens q tēpus
adeſt q deꝰ ꝓpalare uult qđ frēs hactenꝰ neglexerūt.
Scias igit̄ q ille q mihi tūc apparuit nō fuit angelus:
ſꝫ fuit dn̄s meꝰ Ieſus xp̄s in ſpē ſeraph: q ſicut uulne-
ra ipſa ſacra in cruce ſuſcepit corpore: ita manibꝰ ſuis
bn̄dictis in corpore meo impreſſit. Modū uero appari
tiōis deſcribēs btūs. F. ſubdēs adiecit. Proxima die an̄
feſtū exaltatiōis ſcē crucis: uenit ad me unus angelus
dicēs mihi ex parte dei: q me parareꝫ ad patiētiaꝫ &
ad recipiēdū qcqd uellet facere mihi. Et ego rn̄di me
ꝓmptū eē & paratū ſuſcipe qcqd dn̄s dignaret̄ infer-
re. In mane ergo exaltationis ſcē crucis ſūmo diliculo
exiēs cellā in uehemētiſſimo feruore ſpūs: ad locū q-
dē orōnis ſolitū ꝓperabā: & ecce p aera iuuenis qdam
crucifixus pretendēs ſpēm ſeraph ſex alas hn̄s: cū ma
ximo impetu deſcēdebat: ad cuius aſpectū ſubſtiti: &
mea genua hic in loco iſto fixi: & me orōni dedi: tan-
tāq; mihi aſpectus eiꝰ cōpaſſionē dedit: q paſſioneꝫ
ipſaꝫ in corpore meo mihi uidebat̄ experiri. Ad ipſius
quoq; crucifixi pn̄tiā mons totus luce aurea refulge-
bat: cū ergo deſcēdiſſet & ſtaret an̄ me rogabat me ut
ſibi aliqd darē. at ego. Tu ſcis dn̄e q nihil habeo qđ
dem tibi: omnia. n. dereliq: ſꝫ & corpus & aīaꝫ dedi ti
bi. At ipſe iſiſtebat ut elemoſinā acciperet & dicebat.
Quere in gremio tuo ſi aliquid habes: cūq; poſuiſſeꝫ
manū ad gremiū unum aᷓreū repi: & dedi dn̄o nr̄o cuꝫ
multa admiratione. Quo accepto iterato inſiſtebat ut
ſibi aliquid darem: & ego uerbis ſimilibus me excuſa
bam: ad exhortationēq; ipſius manū iterū ad gremiū
porrigēs: iueni alterū aureū maioris ponderis & ualo
ris: & hunc ſibi cū maiori admiratione largitus ſuꝫ. Et
ipſe adhuc elemoſinā poſtulabat: factaq; petentis in
ſtantia: & efficacia excuſantis ſimili tn̄ monitiōe indu
ctus manū tertio porrexi ad gremiū: & aureum inue-
niēs prioris q̄titatē & ualorē notabilr̄ excedenteꝫ ſimi
li modo dedi. Quibus ſuſceptis dixit mihi. Scis tu qđ
iſta ſignificant? Hec ſignificāt iſtitutionē & gradū triū
ordinum tua diligētia fundatorū. Poſt hec ipſe dn̄s Ie
ſus crucifixus manus ſuas corpori meo applicauit: &
primo manibus. ſecūdo pedibus. tertio ſtigma lateris
cum uehemētiſſimo dolore ſenſi: & cū magna qualibꝫ
uice uoce mei clamoris ipreſſit. Et uerba quedā ſecre
ta mihi dixit: que nulli adhuc homini reuelaui. Veruꝫ
tn̄ tēpus appropinquat in quo reuelabunt̄: q ordo &
frēs mei magis indigebunt. Poſt hec dn̄s meus Ieſus
xp̄s a me diſparuit: & ego conſignatū me repi. Et con
cluſit btūs F. Quare ſecure dicas miniſtro tuo: q iſtud
eſt opus dei & nō hoīs. Et ualefaciens fratri predicto
btūs. F. cui hoc reuelauit dixit: uade fili in pace in no
mine dn̄i: & ſic in celo btūs. F. cuꝫ magna multitudine
frm̄ minorū ſplēdidorū ſe recepit. Ex qbus hoc q̄rtū
uidendū. ſ. de actore q eēt: apparet q ſtigmata btō. F.
impreſſit. & apparet q fuit dn̄us Ieſus xp̄us ut dixit
ipſe btūs. F. fratri ꝑdicto. Dn̄s inqt Ieſus xp̄s q mihi
apparuit & nō angelus fuit. Et hoc ēt ex ſupioribꝰ di
ctis pōt apparere: q tm̄ opus p creaturā angelicā fie-
ri nō potuiſſet. Rō q uirtutē angelus nō hꝫ transfor-
mandi aīam primo: nec ꝯſr̄ter corpus. Inſuper trāſfor
matio uirtute amoris eſt facta diuini & non angelici.
Et nemo ut dicit apl'us pōt dicere Dn̄m Ieſum niſi in
ſpū ſcō: q̄re nullus angelus hoc potuit exercere: ut ho
mo totus in xp̄o diceret̄ & exprimeret̄. Inſup p illum
decebat q ſtigmata paſſionis in ſuo geſtabat corpore:
quare per xp̄m. Quorū ſignorū applicatio per xp̄ꝫ fa
cta membris bti. F. ipſum ſtigmatizauit & ſibi ſimileꝫ
reddidit ac conformem: & q per ipſum actorem xp̄m
ſtigmata beato. F. ſunt impreſſa: pꝫ amor xp̄i ad bea-
tum. F. quia eum ſtigmatizauit. Claret acceptabilitas

in cōſpectu dñi pre aliis ſcis bti.F.qa hāc grām ſolus
inuenit.Amoris bti.F.ad crucifixuʒ oñſa eſt ſinceritas
& totalitas:q̄ ipſuʒ in xpi effigiē ſic trāſmutauit. Oſtē
ſa eſt bti.F.quo ad corpus puritas:ꝙ ſaluator puriſſi-
mus nō in corpore carnali macula cōſpſo:tale donum
ſe aplicādo prebuiſſet.Demſata eſt bti.F.hūilitas:qa
xp̄s ſupbos deſpicit. Spūi ſubiectio corporis frācilci:
ꝙ nō rebellis caro fuit ſed ſubiecta. Charitas q̄ pmo
mēte in xp̄o eſt trāsformat⁹.Fidelitas q̄ cōſtitut⁹eſt a
xp̄o ſup familiā ſuā. Virtutū oium excellentia & orna
tus:cū regi xp̄o in iteriori domo ut ſpōſo ueſtē nuptia
lem preparaſſe btūs.F.idubie agnoſcit. Ac bti franci-
ſci quo ad pfectiſſimā ſcitatē pʒ preconiū & comēda
tio.Xp̄s btūm.f.dū uiueret canōizauit: ipſum ſua bul
la ſcōrū catalogo pre aliis mirifice & magnifice aſcri-
bēdo. ¶Quītū uidēdū in q̄ ſpē dñs appere eſt digna
tus.B.frāciſco eidē ſtigmata iprimendo.Et dicit bea-
tus frāciſc⁹ꝙ ſibi in forma ſeraph & crucifix⁹appuit.
Sʒ ſciēdū ꝙ dñs Ieſus in ſpē ſeraph tunc apparuit: ut
declaret ad modū ſeraph Bti.f.cor imediare ſibi unitū
& copulatū & nulli alteri.Amore ſeraphico Btm̄.f. in
flāmatū.Igne ſeraphico nō ſolū labiis:ſʒ totū & totalr̄
purgatū.Multiplici pfectiōe btūm.Ac in ordine ſera-
phico poſt mortē collocādū. Apparuit xp̄s in tali ſpē:
dicit frater Bonauētura in tertia parte l.gēde: Vt ami
cus ipſe xp̄i Btūs.f.prenoſſet: nō per martiriū carnis:
ſʒ p icendiū mentis in xp̄i ſiītudinē trāsformādū:ac ꝙ
aīa nō noticia ſʒ amore in deū trāsformat̄.Et ꝙ plus
agit amor q̄ noticia.In tali ſpē xp̄s appere dignat⁹ ē
ut oñderet p ipſuʒ Btō.f.cōdictiōes ſeraphicas eē im
preſſas.De qbus loq̄t Dionſi⁹ in libro de angelica ie
rarchia.Sʒ apparuit nihilomin⁹ in ſpē crucifixi:ut oſtē
deret ꝙ nō celeſtis ſpūs ſtigmata iprimeret:ſʒ ipe q p
nr̄a ſalute fuit crucifix⁹.Sic apparere ꝯplacuit:ut oſtē
deret qd in Btō.f.agere itēdebat:utpote in crucifixi ſi
militudinē transformare.Et decuit xp̄m in ſpē ſeraph
appēdo:apparere & crucifixū:ꝙ ubi pmū ſine ſecūdo
fuiſſet: amor Bti.f.poti⁹ circa creaturā diceret̄ fuiſſe:
q̄ circa creatorē:cui⁹ erat oppoſitū. ¶Sextū uidēdum
eſt de mō quo xp̄s Btō.f.ſtigmata ipreſſit.Et dic̄ btūs
frāciſc⁹ tria.Primū ꝙ aū diē exaltatiōis ſcē crucis mi-
ſit dñs angelū ſuū ad eū: ut ſe prepararet ad ſuſcipien
dum qcqd de⁹ in ipſo uellet ſibi iferre &c. Quo pʒ ꝙ
Btm̄.f.de iprimēdo eidē ſtigmata notificauit. ut dictū
eſt.Scdm dicit ꝙ apparuit ſibi cū tāto lumie: ut mons
tot⁹aurea luce refulgeret:cū tāto ſplēdore dñs appa-
rere uoluit:ut oñderet ꝙ ipſe q ē lux uera:& ſol p oia
illuminās eēt actor ipreſſiōis ſtigmatū & ñ ali⁹.Appa
ruit cū tāto lumie:ut p lumē exteri⁹lumē qd̄ ifundeba
tur iteri⁹ in Btō.f.ſtigmatū ipreſſiōe declararet̄.Ac ꝙ
ſtigmatū ipreſſio in Btō.f. ad illumiationē eēt gentiū:
ut crucifixi pſequeret̄ ueſtigia. Tertiū ꝙ dic̄ btūs F.ē
ꝙ dñs Ieſus uolēs eidē ſtigmata iprimere:man⁹ ſuas
bñdictas primo māib⁹.Secundo pedibus applicauit.
Tertio ſtigma lateri ipreſſit cū magno dolore bti.f.&
ſemp q̄libet uice uehementi clamore. Vbi uide dñi Ie
ſu ad btūm.F.affectū:ꝙ ſe ad ipſuʒ ut dilectū applica
uit.Attēde dñi Ieſu potētiā:ꝙ cū tāgēdo ſtigmata ipſi

Quomō ſtigmata. btō. F. im preſſa ſiūt.

ipreſſit.Vide ſapiaʒ:ꝙ cū dolore uehemēti ipreſſit:ut
ſicut btūs.F.in uita ſua dolorē paſſiōis xp̄i fuerat exp-
tus cordialr̄ & mētalr̄ : ſic realr̄ ac corporalr̄ expiret̄.
Impreſſit cū dolore uehemētiſſimo:ut ipſe btūs.F.do
lorē paſſiōis expiēdo:tā mēte q̄ corpore efficeret̄ mar
tir xp̄i glorioſus pmio martigꝫ in celo laureādus.Penā
magnā hūiſſe btm.F. pmo mēte oñdit crucifixi uiſio.
nā ipſius uiſcera gladi⁹ cōpaſſiōis ptrāſibat. Scdo cor
pore.Nā p ꝯtactū xp̄i: corp⁹ eius aptū eſt in qnqʒ lo
cis cū maxio dolore bti.F. qd̄ expreſſit ei⁹ magna in
q̄libʒ predictaꝝ partiū aptiōe exclamatio. xp̄s.n.btō
F.dedit ſtigmata ſua & ſuoꝝ ſtigmatū dolorē: queʒ in
taliū a Iudeis ipreſſiōe fuerat ipſe exptus. ¶Septimū
uidēdū ē de forma ſtigmatū btō.F.a xp̄o ipreſſoꝝ: &
lʒ in parte tactū ſit in ſolutiōe ſecūdi q̄ſiti.An arte uel
natura ſtigmata &c.Attū p declaratiōe h⁹ſeptimi uidē
dū eſt:& p maiori euidētia prefatoꝝ eſt ſciēdū:qd̄ la
tus Bti.f.tactu xp̄i fuit apertū: ad iſtar lateris ſaluato
ris:& ſpēʒ ſui uulneris lateralis pretēdit. in manib⁹&
pedib⁹ claui apparuerūt:q de ſubo ꝓpe carnis ſunt fa
cti:uel de materia noue creatiōis:ut dicit papa Alexā
der q̄rt⁹ in puilegio de ſtigmatib⁹.Sed iſti claui in ite
riori parte manuū icipiebāt ad ptē iferiorē reſultātes.
In pedib⁹icipiebāt in ſupiori parte & ad partē iferio-
rē deſcēdētes & reſultātes recuruaban :ut dic̄ doctor
Bonauētura.iʒ.parte legēde. Capita clauoꝝ in māib⁹
& pedib⁹ erāt nigra:ecce miraculū: qa cū eēnt ex ner
uis uel ex carne: prefatis ſilia eē & nō diſſimilia debe
bāt.Erāt aūt lōga rotūda & repcuſſa : ecce aliud mira
culū: nullus artifex de carne uel neruis talia potuiſſet
facere:niſi ſūmus artifex ipſe xp̄s q ſolus facit mirabi
lia . Et uide ꝙ hic artifex nec incude nec martello aut
igne fuit uſus ad repercutiendū tales clauos:& ipſoꝝ
acumia ad recuruādū:ut nō artifex materialis credere
tur ſʒ diuialis:& ſic̄ digito in tabulis lapideis exarauit
Moiſi legē:ſic ipſo igne diuio & maleo ſue ōipotentie
xp̄s clauos fecit in manib⁹ & pedib⁹ Bti.f.Et uide ꝙ
ñ i loco molli ſʒ forti neruoſo et oſſoſo: ut ſic loquar:
ipreſſit ſtigmata : ut talis ipreſſio nō poſſet uehemēti
imaginatiōi attribui:ſed ſoli deo. Erāt dicti claui non
breues ſʒ lōgi: utpote trāſeūtes de una ſuperficie ma-
nuū & pedū ad aliā.Et adeo longi ut nō in lōgo mane
rent ſʒ recuruarent̄ ab alia parte egrediētes.ecce aliud
miraculū recuruatio ipſa clauorum.Et adeo erat emi-
nēs:ꝙ itra recuruationē circualem ipſorū:digitus ma-
nus imitti ualeret.Et ꝓminentes adeo erāt ipſe recur-
uationes in pedum parte iferiori: ut minime applicari
pedes terre permitterēt. Vnde oportebat btm.f. uel
in ultia pte pedū.ſ.calcaneis ſemp incedere: uel aſello
ſeu a fratribus deportari.Mira ſunt ualde prefata: ſed
ſtupendiſſimuʒ erat ꝙ claui circūquaqʒ a reliqua car-
ne in pedibus & manibus erant ſeparati & remoti : ut
pecie inter ipſos & carnem ad reprimenduʒ continu-
am ſanguinis effuſionem ponerent̄. Et tamen claui ſic
a carne preciſi:nec a pedibus nec a manibus:cum plu
res attentaſſent eos remouere:a locis prefatis amoue
ri potuerunt: quod ad magnum miraculum eſt tenen-
dum.moueri poterant : ſed non auferri : quod diuine

Forā ſtigmatū beati frāciſci.

potētie eſt totum aſcribendum & miraculo: & poterat eſſe ꝙ capita adeo erāt magna clauoꝶ: & ſic recurua tio ipſoꝶ ad orbicularitatem retracta: ꝙ nulla ui extrahi & ſi fuerit ꝑ aliquos attētatū potuerūt. Vln⁹ uero lateris obductū erat: & ſepe in magna q̄titate ſanguinē fundēs: niſi peciis obturaret. Sed diebus ceteris hebdōade pecie in māib⁹ ponebātur & pedib⁹ mō iaꝫ dicto: ꝑpter dolorē mitigandū & repreſſionē ſanguis exeūtis: & ſic in uulnere laterali: die tñ Veneris ſupuenīēte: ut tot⁹ eēt in dolorib⁹ plagat⁹ & crucifix⁹ cum xp̄o: a ſero diei Iouis uſqꝫ ad ſero diei Veneris remouebātur pecie & ibi nihil ponebat̄. Vñ ſi cōtinue dolorē. btūs. F. tūc tñ uehemētiſſimū patiebat̄. Tunc btūs Pr̄ frāciſc⁹ expiebat̄ q̄tus fuit dolor xp̄i: ꝑforatiōe manuū & peduꝫ ac lateris in carne ſua bñdicta. Quo merito ipſe btūs. F. nō ſolū erat martir deſiderio: ſꝫ & corpore: expiēdo xp̄i dolorē in ſuo corpore: q oīuꝫ martirū dolorē exceſſit. Quo arḡt miraculū magnū potētie ſaluatoris: uitā preſeruādo per tātū tēpus bti F. cū talib⁹ plagis & dolorib⁹ maximis. Ac patiētia bti. F. oſtēdit: tales penas & dolores ſupportādo tāto tēpore: & ſic pꝫ ex dictis de forma ſtigmatū. Quibus cū aliis in partib⁹ ſupiorib⁹ hui⁹ cōformitatis quo ad ſecundaꝫ partē iā dictis: appet euidēter ꝙ ſtigmatizatio bti. F. īter opa ſtupēda diu a dꝫ ānotari: ꝑpter magna a xp̄o

Quam miranda fuerit ſtigmatizatio. b. franciſci.

ſcā in Btō. f. tali ſtigmatizatione. Et ut hoc uideat̄ melius: ſunt dei mirabilia hactenu⁹ ſcā cū iſto iſpiciēda & cōparāda. Mirabile fuit magnū celū & terrā de nihilo creare: ſꝫ mai⁹ fuit hoiem ſciſſimū facere: cū hō ſit celo & ceteris inſenſatis nobilior: ſcitas franciſci p̄cipue ex ſtigmatizatiōe declar̄at. Magnū mirabile fuit Adā ad ſuā imaginē & ſimilitudinē creare: ſꝫ mai⁹ fuit Btūꝫ. f. in ſuā imaginē pſectiōalē & corporalē tranſformare: ꝙ naturalē hūit ut Adā: & ultra illā hūit aliā. Magnū & mirabile fuit paradiſuꝫ ꝯdere tā celeſtē q̄ terreſtrē: ſed maius fuit regē glorie & btitudinē uidere: ut uidit Btūs. f. in ſtigmatizatōe. Magnū & mirabile fuit Noe a diluuio p̄ſeruare: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. ſtigmatizatiōe a pc̄tō p̄ſeruare mortali: & frequētia uēialiū. Mirabile fuit Abraā ab Vr. i. igne caldeoꝶ preſeruare: ſꝫ maius fuit Btm̄. f. a fomite ſtigmatizatiōe cōſeruare: ipꝫ fomitē cōprimēdo. Magnū & mirabile fuit Iacob ſcalaꝫ uidere cui ſtabat inixus dñs: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. uidere xp̄ꝫ deū ad ſe ſtigmatizādū deſcēdiſſe. Magnū fuit & mirabile Ioſeph ānulū Pharaōis hūiſſe: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. bullā dei uiui accepiſſe. Magnū fuit Moiſen p̄ncipatū pp̄li Iſraelitici hūiſſe & accepiſſe: ſed mai⁹ eſt Btm̄. f. uexiliferū ſummi dei a xp̄o cōſtitutū. Mirabile fuit mare diuidere & pp̄lm Iſrael liberare: ſꝫ mai⁹ fuit a dracōe diabolo ꝑ crucē ex ore Frāciſci ꝑgrediētē: cetuꝫ xp̄ianuꝫ eripe & ad xp̄i ꝓſequenda ueſtigia pp̄lm ſtigmatizatōe frāciſci aiare & deducere. Mirabile fuit pp̄lm Iſraeliticū māna q̄dragita ānis de celo cibare: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. ſtigmatizādo ei⁹ aiam cibo idicibilis ꝯſolatiōis replere & reficere. Magnuꝫ & mirabile fuit deū in mōte Sina Moiſi apparuiſſe & ei legē dediſſe: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. in mōte Aluerne xp̄m uidiſſe: & regulā euāgelicā ſuoꝶ ſtigmatum bulla ꝯfirmaſſe. Mirabile fuit deuꝫ ſuo digito tabulas lapideas preceptis ſcripſiſſe: ſꝫ mai⁹ fuit ꝑ ſe & nō angelo mediāte digito ſuo in carneis mēbris ſtigmata ipreſſiſſe. Mirabile fuit Ioſue & alios hoſtes debellaſſe: ſꝫ mai⁹ eſt inſpectiōe Bti. f. crucifixi demōes aufugere. Magnū fuit & mirabile tēpore Ioſue ſolē imobilē in medio celi ſtetiſſe. & tēpore Iſaie & Ezechie retro ceſſiſſe: ſꝫ mai⁹ eſt ſolē iuſticie xp̄m deū de celo Empireo ad ſtigmatizandū Btm̄. f. deſcēdiſſe. Mirabile fuit deuꝫ de infimo Dauid ad regnū ſublimaſſe: ſꝫ mai⁹ fuit frāciſcū paupculū modicū & diſpectū ſuper oēs ſcōs ſtigmatizatione exaltaſſe. Mirabile fuit donum ſapie Salomonē a deo hūiſſe: ſꝫ mai⁹ eſt Btm̄. f. uere uidiſſe & ſciuiſſe xp̄um dei uirtutē & ſapiam & crucifixū: ut frāciſc⁹ nouit ſtigmatizatiōe & ſciuit. Mirabile fuit qñ deus uoluit per Moiſen ſibi tabnaculū fieri: & ꝑ Salomonē tēpluꝫ: ſed mai⁹ fuit Btm̄. f. eē tēplū dei uiui ſua ſtigmatizatione. Mirabile fuit Eliā in monte Oreb audiſſe dei magnalia: ſꝫ mai⁹ fuit Btūm. f. audiſſe xp̄m & uidiſſe ſtigmata iprimēdo magnalia & mirabilia nūq̄ alias ſcā. Mirabile fuit ꝑp̄has ſeciſſe: ſꝫ mai⁹ eſt xp̄m ſtigmādo btūꝫ frāciſcū: multa eidē dixiſſe: que dicere adhuc nulli uoluit. Mirabile fuit Iſaiā & deum & ſeraphin uidiſſe: ac in labiis fuiſſe mūdatū: ſꝫ mai⁹ eſt Btm̄. f. ſtigmatizatiōe unitū eē xp̄o deo icēdio ſeraphico: & ꝑ totuꝫ tali icēdio purgatū & emūdatū. Mirabile fuit btm̄ Petruꝫ ꝓ xp̄o crucifixū: ſꝫ mai⁹ eſt ꝑ tm̄ tēpus Btm̄. f. ſtigmatizatiōe cruci affixū. Mirabile fuit btm̄ Paulū tot pro xp̄o pēas toleraſſe: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. ſtigmatizatiōe dolorē dñice paſſiōis hūiſſe & ſenſiſſe. Mirabile fuit btm̄ Paulū raptū ad tertiū celū: ſꝫ mai⁹ fuit ſtigmatizatiōe Btm̄. f. unū ſp̄m effectū cū xp̄o: cui⁹ ſenſum nō ignorat. Mirabile fuit Magdalenā de optima parte nō amittēda certificare: ſꝫ mai⁹ fuit Btm̄. f. a xp̄o ſtigmatizatiōe nūq̄ ſepādū nec in p̄nti nec in futuro. Mirabile fuit xp̄m ſue cruci tātā efficaciā dediſſe: ſꝫ mai⁹ fuit Beato. f. ſtigmatizatiōe ſe totalr̄ dediſſe. Mirabile fuit Ioānē euāgeliſtā btām Mariā in m̄rem ſibi a xp̄o traditā hūiſſe: ſꝫ mai⁹ eſt Btm̄. f. ſtigmatizatiōe in regē glorie xp̄m aīa & corpore trāſiuiſſe. Mirabile fuit xp̄m in triduo corp⁹ ſuū itegrū ſeruaſſe: ſꝫ mai⁹ fuit in Btō. f. ſtigmata ſua ꝑ duos annos ſine putredine conſeruare. Mirabile fuit xp̄m ꝑ alios clauis ferreis cōfixū: ſꝫ maius eſt Btm̄ franciſcū ſtigmatizatū ꝑ ipſuꝫ xp̄m clauis carneis crucifixum. Mirabile fuit beatum Stephanum uidiſſe Ieſum ſtātē a dextris dei: ſꝫ nō min⁹ eſt btm̄ F. Ieſum ad ſe ſtigmatizādū uidere deſcēdere: & ſibi ſua ſacra ſtigmata iprimere. Mirabile eſt deū ſcōs feciſſe: ſꝫ mai⁹ eſt btm̄. F. non ſolū ſcm̄ feciſſe: ſꝫ ſup ſcōs ſcm̄ oñdiſſe. Mirabile fuit deū angelū in fornacem ad tres pueros liberādos direxiſſe: ſꝫ mai⁹ fuit btm̄. F. Angelū gr̄a effectū cū ſigno dei uiui: ad fornacē mūdi ad cōſignādū fideles ut euadetēt emiſiſſe. Mirabile fuit deuꝫ tollerātiā martirib⁹ dediſſe in tormentis: ſꝫ maius fuit btm̄. F. in tot dolorib⁹ paſſiōis cōſeruaſſe. Multa ſunt alia mirabilia a deo ſcā: q̄ ſi cōparent̄ ad ſcā in btō F. ꝑ dñm nr̄m Ieſum xp̄m ſtigmatizatiōe: nō multū excedere repient̄. Quapropter bti. F. ſtigmatizatio ſcā a

xp̄o nõ eſt paruipẽdẽda:ſꝫ ſūme uenerãda: & a quolꝫ
xpiano & hoie utẽti rõne aprecıãda:utpote ꝙ ea hũa
na eſt natura dignificata ꝑuecta & exaltata. ¶ Octa
uũ & ultimũ uidẽdum quo ad hoc eſt de uerbis q̃ xp̄s
ſtigmatizãdo btm̄.F. dixit eidẽ. Vbi ſciẽdũ ꝙ btũs.F.
& ſi ſeriẽ uiſionis xp̄i & ĩpreſſiõis ſacrorũ ſtigmatũ ſo
ciis q̇buſdã reuelauit:ꝑut dıc̃ legenda maior parte.iꝫ.
tñ q̃ xp̄s eidẽ fuit locut⁹ dũ uiueret nulli hoium apire
uoluit. Poſt mortẽ uero ſuã btũs.F.ꝑcib⁹ cuiuſdã fra
tris de hoc ſinglariter deũ rogãtis: ut cogeret btm̄.F.
ad reuelãdũ que xp̄s ſtigmata ĩprimẽdo eidẽ dixerat:
btũs.F.uolũtate xp̄i eidẽ fri apparẽdo aliq̃ & nõ oia
reuelauit. Vñ btũs.F.dcõ fratri apparẽdo dixit:ꝙ iter
alia ſibi a xp̄o dcã duꝫ ſtigmata ei ĩpreſſiſſet:hoc erat
unũ.iꝫ.ꝙ xp̄s ſibi dixit. Scias frãciſce qd feceriꝫ tibi:
ego dedi tibi ſtigmata mea:& ĩ ſignũ ꝙ uexilifer me⁹
es effect⁹: ſıc̃ ego in die obitus mei ad limbũ acceſſi:
& meritis ac uirtute ſtigmatũ paſſiõis mee: oẽs aĩas
q̃s iueni extraxi:ſic uolo ꝙ & tu: ut ſcis mihi ɔformis
in morte ſıc̃ es in uita:in die natalicii tui uadas quolꝫ
ãno ad purgatoriũ:& oẽs aĩas triũ ordinũ.ſ. minoꝝ ſo
roꝝ ſcẽ Clare & cõtinẽtiũ tertii ordis:quos ıbideꝫ ıne
nies:in uirtute & efficacia tuorũ ſtigmatũ eruas: & ad
gloriã Paradiſi ꝑducas. Hec inqt btũs.F.uerba dũ ui
xi nemini dixi:ne iactãtie preſumptiõis & uanaglorie
eẽ uiderẽt. Hec btũs.F. alia ẽt uerba xp̄s dixit btõ.F.
q̃ nulli adhuc ꝙ ſciat reuelauit. Et ꝙ beatus.F.in uita
dcã uerba nulli ſuorum ſociorum ſeu alteri pãdere uo
luit:& poſt mortẽ ad reuelandũ a xp̄o induct⁹ fuit:q̃
re uerıſſima eẽ credẽda ſunt:q̃ uerba pãdũt ſingularẽ
affectũ dñi Ieſu ad btm̄.F.cõcedẽdo ſibi ꝙ tãtũ bonũ
ãnuatim: ſicut eſt a purgatorio liberatio pagat in ſuis
deuotis. Debẽt dcã uerba iducere xp̄icolas in quocũ
qꝫ ſint ſtatu:ſub patrocinio bti.F.in aliquo trium ordi
nũ uelle militare:hñdo tã firmũ ꝓmiſſum a xp̄o de li
beratiõe a penis:meritis & uolũtate bti.F. Habuerat
btũs.F.pri⁹ ꝙ ſuũ ordinẽ diligẽtes miſericordiã in ul
timo conſequerent a xp̄o:& nũc habuit ꝙ poſt mortẽ
ſi in aliquo eẽnt triũ ordinũ liberarent a penis. q̃re hu
mana ĩfirmitas ad btm̄.F. tã rõne primi q̃ ſecũdi dꝫ to
taliter affici deuotiõe. Dat ꝑfatis uerbis documẽtũ:ꝙ
ſtigmatizatio bti.F.& ſi añ erat humilis btũs.F. fecit
eũ magis hũilẽ.patuit: ꝙ ex nimia hũilitate predicta
uerba q̃ ad ſui laudẽ erant: nulli dicere uoluit dũ uiue
ret. Exñtes in dcis ordinib⁹ oĩ reuerẽtia & deuotione
ſacrũ debẽt extollere frãciſcũ: ꝙ ipſoꝝ eſt ubi placue
rit eidẽ poſt mortẽ a purgatorio liberator & erector.
Multa alia poſſent deduci : ſꝫ ſufficiãt ad pñs ꝑdicta.
Premiſſis ergo octo apparet de mõ quo beat⁹.F. fuit
ſtigmatizat⁹ a xp̄o. ¶ Sextũ iquirẽdũ eſt. Qualis fuit
bti.F.ſtigmatizatio. Et ſi ex premiſſis pateat:tñ ꝑ ma
iori euidẽtia eſt ſciẽdum:ꝙ bti.F.ſtigmatizatio a xp̄o
fuit ꝑmo ſupnaturalis & ꝓdigioſa : ꝙ nõ eſt fcã ui na
ture aut artis ĩgenio:nec hũanit⁹ aut arte celeſtis ſpiri
tus:ſꝫ imediate diuinit⁹ a xp̄o deo.ut dcm̄ eſt. Secũdo
ſpũalis & uirtuoſa : ꝙ ut dcm̄ eſt & ſi opa diuina aliqñ
fiãt angeloꝝ miniſterio:hec tñ ſtigmatizatio facta eſt
non ab ipſis ſꝫ in ſpũali a xp̄o deo. Tertio eſt iſolita &
ſingularis rõne appẽtis:ꝙ xp̄s.rõne ſpẽi: ꝙ nulli xp̄s
in ſpẽ ſeraphin apparuit niſi btõ.F.rõne forme:ꝙ cru
cifix⁹.rõne ĩpreſſiõis:ꝙ ſolus frãciſc⁹ eſt ſtigmatizat⁹.
Quarto uiſceralis & dilectiõe plena. xp̄s btm̄.F. ſuis
ſacris adornãdo ſtigmatib⁹:ſignũ magni amoris oſtẽ
dit:tm̄ donum ipſi ſoli & nõ alteri aliqñ tribuẽdo. Ex
quo ſeqt ꝙ. Quinto fuit exẽplaris & ꝑfectiõis bti.F.
oñſiua.ſ.deuotiõis & dilectiõis totalis ipſi⁹ bti.F. ad
crucifixũ & ei⁹ paſſionẽ. Quod tota bti.F.deuotio me
ditatio & ĩtentio ad dñicã paſſionẽ fuerit: ſtigmatiza
tio fcã euidẽter oñdit. Sexto fuit uirtuoſa & ſalutaris:
lꝫ.n.bti.F.aĩa ut ceteroꝝ hoium ad dei imaginẽ ſit cõ
dita:tñ qa trãsformatio prio fcã eſt in aĩa:& ſtigmati
zatio ſecũdo fcã eſt in corpe: hinc eſt ꝙ aĩa & corpus
bti.F.ſignaculũ ſpũale fcm̄ eſt dei uiui:q̃re ei⁹ aĩa ſpũali
mõ & uirtuoſo fcã eſt dei imago. Septio fuit doloro
ſa & delectabilis: Delectabilis fuit in xp̄i apparentis
aſpectu. Sꝫ doloroſa. Prio ĩtuẽdo xp̄m crucifixũ:quo
uiſo gladi⁹ cõpaſſiõis uiſcera penetrauit bti.F. Secun
do ſuſcipiẽdo ſtigmata in talibus mẽbris: qd̕ fuit cuꝫ
magno dolore beati.F.ſuſcipiẽtis & clamore:& ſi ſtig
matizatio q̃ſi ſubito fcã ſit.uñ q̃diu uixit btũs.F. ſemp
maximũ dolorẽ hũit. Octauo amoroſa & amicabilis:
utpote fcã uehemẽti amore et xp̄o amoroſe tunc btm̄
F.alloquente:q̃ uerba dũ uixit (ut dcm̄ eſt) nulli ꝑdi
dit:& xp̄s btõ.F.ut amico appropinquãs : ſtigmata ei
dẽ impreſſit. Nono moroſa & tẽporalis:ſtigmatizatio
hec fcã btõ.F.& data nõ receſſit unq̃ a btõ.F.ſꝫ q̃diu
uixit.ſ.p duos ãnos ſemp habuit & in morte ẽt ut plu
rimi uiderũt ꝑmãſit:ut tẽporis lõgitudine ueritas tan
ti miraculi ipſi⁹ agnoſceret ſtigmatizationis Franciſci.
Decimo glorioſa & miſterialis:qa btm̄.F.ut dicet:ſu
per cũctos ſcõs euehit. Sed miſterialis:qa ſıc̃ xp̄s a ca
ptiõe ſua.xviii.hora fuit crucifix⁹:ſic btũs.F.in.xviii.
ãno a ɔuerſiõe ſua:q̃ capt⁹ diuo amore & xp̄o tot⁹ tra
ditus:ſtigmatizat⁹ fuit. Et ſıc̃ xp̄us poſt duas horas a
crucifixiõe ſua mortuus ẽ. Sic btũs.F. poſt duos ãnos
ab ĩpreſſiõe ſacroꝝ ſtigmatũ ex hac uita deceſſit. Sic
ergo prefatis pꝫ ſextũ ꝙ ſtigmatizatio bti.F. fuit & ẽ
mirabilis & ſtupẽda. ¶ Septimũ ingrẽdũ ẽ qd btũs F.
hꝫ & hũit hac ſacra ſui corpis a xp̄o ſtigmatizatiõe.
Vbi ſciẽdũ ꝙ hec bñdcã ſtigmata multũ btm̄.F.digni
ficauerũt & ei magna bona ɔtulerũt. Primũ fuit ꝑfecte
ſcificatõis.ut.uꝫ.more apl̃oꝝ p ſpũꝫ ſcm̄ ſcificat⁹:mor
taliter ulteri⁹ nõ peccaret aliqñ. Pctm̄ mortale nõ ſtat
cũ trãsforãtiõe tali corpis & aĩe. Et ſpãl̃r tali ſtigmati
zatiõe ꝑmanẽte:ſıc̃ fuit ĩ btõ.F.uſqꝫ ad mortẽ. Scdꝫ ẽ
magne fecunditatis quo ad gr̃am. Credo ꝙ copioſior
gr̃a data fuerit btõ.F.tũc q̃ añ hẽret:qa forte pria gr̃a
nõ ſuffeciſſet ad tãtã & talẽ trãsformationẽ. Sꝫ dicunt
doctores de Maria mr̃e dñi: ꝙ añ uerbi incarnationẽ
erat plena gr̃a:ſꝫ illa & ſi ſufficeret ꝓ ſcificatiõe uirgi
nis quo ad ꝑſonã:nõ tñ ſufficiebat ꝓ icarnatiõe uerbis
& tũc in ſcda ſcificatiõe fuit ſibi data q̃ ꝓ tãto miniſte
rio faciẽdo ſufficiebat. Sic & in ꝓpoſito põt dici. Ter
tiũ ẽ p gr̃am fomitis ſuppreſſiõis: credo ꝙ tali ſtigma
tizatiõe fcã btũs.F. nihil hũit ex tũc ipſum ipellẽs ad
malũ:ſꝫ habuit eũ icitãs ad oẽ bonũ: & hoc ɔſiderata

eius unionē & adherentia cū deo:qua erat cū eo unus
ſpūs effectꝰ:& ɔſr fomes i eo fuit ſuppſſus & ſuppo
ſitꝰ.Quartū ē in gr̄a ɔfirmatōis ut a gr̄a nūq̄ caderet.
Magdalena habuit certitudinē de nō amittēdo parteꝫ
meliorē:q̄re & hoc ſignaclo ſigni dei uiui btūs F. arrā
accepit pmānēdi in gr̄a & btitudinis obtinende:cū tñ
de btitudine obtinēda a xp̄o iā habuiſſet. Quintū eſt
diuine exp̄ſſionis.factꝰeſt btūs F.ſtigmatizatiōe for-
ma exp̄ſſiua crucifixi:cū eius paſſio in ſuis mēbris eſt
ab ipſo Ieſu ſic ipreſſa & ifixa.Sextuꝫ eſt directionis.
btūs F. ſtigmatizatiōe fcūs ē forma norma & reḡla dire
ctiua xp̄ꝫ ſeq uolētiū.Si uiā pfectiōis qs cupit tenere
Frācīſci iſequaꝶ ueſtigia:ꝙ eiꝰuita ɔuerſatio & doctri
na autētica ſūt:bulla crucifixi dei uiuētis.Septimū eſt
deiectionis demonū. factꝰ eſt.n.F.ſtigmatizatiōe ſua
hoſtibꝰ & demonibꝰ terribilis. Si crucē uidēdo demo
nes & crucifixū ſugiūt & cōtremiſcūt: nō imerito btm̄
F.uidēdo paſſiōis xp̄i ſignis notabilr̄ decoratū:ab eiꝰ
facie ſugiūt & recedūt.Octauū ꝓclamatiōis. apl̄s dic̄
Cor.12.ꝙ nemo pōt dicere dñꝫ Ieſuꝫ.i.in xp̄ꝫ ſe expri
mere niſi in ſpū ſcō.i.diuino amore & opōne: ꝓculdu
bio Frāc.ſcꝰin xp̄ꝫ trāſformatꝰ:ſecure pōt dicere i ipo
corpe & aīa p̄ aliis trāſformatꝰ.Nonū eſt ɔſolōnis.Si
ꝓ ꝙ hō deo iungi appetit: & in ipſuꝫ trāſformari: q̄re
btūs F.etſi foris penas: intus tñ letitiā hēbat & gaudi
um: cernēdo ſe in deū quē ſp ſitierat unitū & trāſfor-
matū.Decimū eſt martirizatiōis. cū.n.dolor paſſionis
xp̄i acerbiſſimꝰ fuerit:utpote oīuꝫ martirū dolores ex
cedēs:& hic iugiter p duos ānos btō iſuerit F. ꝓcldu
bio ſi p̄us mēte & uolūtate erat martir: poſt ſtigmati-
zationē factꝰ eſt martir mēte & corpe gl̄ioſus: & mar
tirū p̄mio in celo nō p̄uaꝶ:ſꝫ eo coronaꝶ.Vndecimū eſt
pfectionis.decl̄at xp̄s ſtigmatizādo btm̄ F.p̄ aliis q̄te
eēt pfectiōis: cū eidē & ſoli tñ munꝰ gr̄e & p̄rogati-
ue ɔcedere placuit. Duodecimū eſt a deo bti F.cano-
nizatiōis:ut dcm̄ eſt. Nā ſtigmatizatio fuit bti F.ſcita
tis approbatio & autēticatio: q̄re & eius canonizatio
p bullā ſūmi pōtificis dñi Ieſu xp̄i:mādās fidelibꝰ tali
ſtigmatizatiōe feſtū bti F.celebrari & uenerari. Ter-
tiūdecimū demr̄atiōis. effectū miſſiōis & deſtinatiōis
bti F.a deo:ꝙ ſit miſſus a deo niſi ad crucē implātādā
cordibꝰ fideliū(ut Ioānes p̄uiderat Apoc̄.vii.)ſtigma
tizatio bti F.decl̄at:put dictū eſt ɔformitate.2.p̄mi li
bri.Quartūdecimū eſt exaltationis bti F.btūs.n.p̄r F.
hac ſtigmatizatiōe exaltaꝶ.p̄mo ꝙ h̄ p̄uilegio ſclꝰgau
det:put ſctā mr̄ decl̄at eccl̄ia.ſ.ꝙ a xp̄o ſit ſtigmatiza
tus.Scd̄o qa ip̄e ſolus ualet dicere illud Gal.vi.Ne-
mo mihi moleſtꝰ ſit: ego.n.ſtigmata dñi Ieſu in corpe
meo porto.Tertio ut xp̄s eidē dixit:ſtigmata ſibi ipri
mēdo:ꝙ faciebat eū ſuū uexilliferū.Et ſic btūs F.hac
ſtigmatizatiōe factꝰ eſt miles & uexillifer ſūmi regis:
crucis laborē ferēdo & uexillū.Quo ſeqꝶ q̄rtū ꝙ btūs
F.eſt p̄nceps & capitaneꝰ noue militie Ieſu xp̄i.i.oīuꝫ
uitā xp̄i crucifixi ſeq appetētiū.uñ papa Greg.ix.i p-
ſa de btō F.quā ſec̄ dic̄.Frāciſcꝰ p̄nceps iclitꝰ:ſignū re
gale baiulat &c̄.Quinto factꝰ eſt btūs F.xp̄i nūciꝰ &
ueredariꝰ: ferēs ipſiꝰ regis celeſtis lr̄as ſigillo ꝓp̄o cō
ſignatas.Quare & fides idubia ab oibꝰxp̄icolis ē ad-
hibēda. Sexto eſt Cancellariꝰ eiꝰ tenēs ſigillū.i.ſignū
dei uiui.Apoc̄.vii.quo ſigilli caractere ɔſignare hꝫ:q̄a
in frōte iprimere ipſuꝫ ſignū dei uiui:ut a dei ira p̄ſer-
uenꝶ.Eze.ix. Septimo ꝙ btūs F.ſic̄ in eccleſia militāti
fuit Ieſu xp̄i uexillifer:ſic & poſt reſurrectionē rema-
nētibꝰ in corpe ſignis ſtigmatū erit p̄nceps ſcōꝶ:& ue
xillifer i eccl̄ia triūphāte. Octauo ꝙ ſic̄ armiger & ue
xillifer regis a cūctis regis ſubditis honoraꝶ: ſic re ue
ra btūs F.ſignifer xp̄i ab angelis ſcis & electis ueneraꝶ
& collaudaꝶ. Nono ꝙ cū ferēs ſigna regia & inſignia
iuxta regē ſtet & moreꝶ:ꝓculdubio btūs F.locū tenet
xp̄o multū ꝓpinquū & uicinū:& iō demon adiuratꝰ a
quodā ſacerdote:iter alia de btō F.loq̄ndo dic̄.ꝙ poſt
uirginē Mariā:Ioānē baptiſtā:& apl̄os:Frāciſcꝰcū ſuis
uexillo crucis explicito oēs ſcōs & ſcās in celeſti pr̄ia
p̄cedit:q̄re p̄fatis diligēter iſpectis: appet q̄tū btūs F.
ſtigmatizatiōe ſua dignificatꝰ eſt a xp̄o dño:& ꝙ xp̄s
ſoliū bti F.exaltauit ſup oēs principes:quos hēbat ut
ſcribiꝶ figuralr̄.Heſter.3.& ſic pꝫ de ſeptimo qd̄ q̄re-
baꝶ.¶Octauū & ultimū ē ingrēdū qbꝰbti F.ſtigma-
tizatio approbeꝶ ueridica & atteſtaꝶ. ubi ſciēdū ꝙ bti Quibꝰbti F.ſtigma-tizatio ap-ꝓbaꝶ.
F.ſtigmatizatio eſt prio p ipſuꝫ dñꝫ Ieſuꝫ xp̄ꝫ autēti-
cata & approbata.hoc pꝫ:q̄a cū multa miracl̄a ſtigma
tibus ſint patrata bti F.nec per ipſum niſi interceſſiue
& ſupplicatiue:& per xp̄ꝫ deuꝫ p̄ncipalr̄ & effectiue:
q̄re miraculis ut diceꝶ autēticaꝶ merito ipſa ſtigmatiza
tio bti F.& eſt atteſtata. Secūdo p btāꝫ Mariā uirginē
xp̄i mr̄eꝫ:& h̄ mō ifraſcripto. Nā cū frater laicꝰ p̄ſatꝰ
cui btūs F.ſeriē pādidit ſue ſtigmatizatiōis:cū bis per
angelū monitꝰ fuerit:ꝙ ea q̄ btūs F. ſibi dixerat reue
laret: & ipſe nō feciſſet tertia nocte poſt ſecūdā moni
tionē angeli q̄ facta eſt ſibi in craſtino exaltatiōis ſctē
crucis āno dñi.M.cclxxxii.frater ipſe in eccl̄ia ſe orō-
ni dederat: & orabat btāꝫ uirginē ut ipſa eū dirigeret i
p̄dictis: & oē dubiū remoueret.Cūq̄ꝫ nocte ꝓſūda p-
ſeueraret in orōne:ſplēdor aduenit aliqbꝰmorulis in-
teriectis. Tantꝰ aūt fuit fulgor ut ēt tota eccl̄ia n̄ tm̄
illūīnata:ſꝫ uelut q̄dā luce aurea renitebat.Et cū frater
ille reſpiceret uerſus choꝝ:uidit q̄tuor angelos i q̄dro
diſpoſitos:albis idutos cū cereis accenſis ꝓcedētes in
choro:in quoꝝ medio erat btā uirgo in ulnis geſtās fi
liū ſuū:ad cuiꝰ aſpectū frater ille ſe ferre nō ualēs:cuꝫ
priꝰ ſup genua ſua ſtaret:ꝓno lapſu icuruatꝰ ē. Et cū
talr̄ angeli cū btā uirgine uſq̄ꝫ ad frēꝫ p̄ueniſſent: unꝰ
ex eis tetigit eū & ɔfortauit ac erexit:dixitq̄ꝫ illi. Ne
timeas nec loq̄ris aliqd. Tūc btā uirgo iduta q̄ſi ueſti
bus aureis:cōtexiōe roſaꝝ ac nimia fragrātia redolēti
bus:dixit ei.Verbū de ſtigmatibꝰbti F.ꝓ quo rogaſti
me:ut tibi a filio meo certitudinē ipetrarē:ꝓ certo te-
neas:nec timeas neq̄ꝫ differas reuelare: qm̄ uolūtas fi
lii mei ē ut ad noticiā deducanꝶ:imo ſi tu ulteriꝰnegli
geres & celares:diſpliceres dõ:& indiciū grauiꝰ ꝓme
rereris.Et his dictis: uiſio diſparuit.Et tūc Fr̄: ut dice
tur iferiꝰ:ſtuduit reuelare:& ſic pꝫ qñ uirgo Maria te
ſtificata ē de ſtigmatibꝰ bti F. Tertio teſtificata ē bti
F.ſtigmatizatio p angelos.facta.n.frī p̄ſato reuelōne
a btō F. de ſtigmatū i preſſiōe a xp̄o: nocte ſeq̄nti ad
dictā bti F.reuelōnē: cū in oratorio celle eiuſdē loci ſr̄

ꝑſat⁹ pſiſteret:ſolicit⁹ tñ & anhelãs qũo in his ſe ha-
beret: uiſus eſt iuuenis qdã ali⁹ ueſtib⁹ idut⁹ albis ab
altari ꝓcedẽs:q fri appropinqñs dixit. Cur dubitas tu
de illis q̃ dixit tibi btũs F. Nõne recordaris ꝙ tibi bñ
ficia in ordine & in ſeclõ fecit? In nullo ergo dubites.
Cũqꝫ ad q̃dã bñficia ſpãlia memorãda deſcẽdiſſet:tũc
q loqbat̃ adiecit. In nullo dubites: ſꝫ cert⁹ eſto: ꝙ de⁹
uult ꝙ iſta reueles. Et his dictis:diſparuit. Procedẽte
aũt ãno dñi.M.cclxxxii. in craſtinũ exaltatiõis ſcẽ cru
cis:ꝓlibat⁹ frater cũ poſt horã ſerotinã in cella ſua:q̃-
lẽcũqꝫ q̃ſi ſedẽdo qetẽ uellꝫ cape:ſeqꝫ ſopori dediſſꝫ:
ſenſit ſe ueſtib⁹ attrahi & excitari:ſꝫ cũ nulli⁹ uideret
ſpẽm nec uocẽ andiret:iterato ſe ſopori ꝯtulit. Et ecce
iterũ attrahit̃ & excitat̃. Et dixit ei. Quid tu tãto ſopo
re deprimeris? Quare nõ excitaris? Et tũc i lectulo ſuo
q̃ſi pauidus reſidẽs:ſignũ crucis ſibi ipreſſit:nemineqꝫ
ſibi apparẽte:audiuit uocẽ dicẽtẽ ſibi. Ne timeas: ſed
eſto robuſt⁹. Fr uero dixit. Quis es tu? Ille uero dixit.
Ego ſum dei nũci⁹:ne timeas neqꝫ clames. Illud qd̃ ti
bi dñs oñdit in h̃ loco aluerne de ipreſſione ſtigmatuꝫ
bti F. q̃re occultas:cũ de⁹ uelit fieri maniſeſtũ? reuela
ergo illud:q: de⁹ uult ꝙ cito dicat̃. Tũc frater in cel-
la ſe erigẽs ſtabat & flebat: neſciẽs qũo hoc executiõi
mãdaret:ꝓpe fragilitatis ꝯſciãꝫ expaueſcẽs. Iſtis ergo
occupationib⁹ & merorib⁹ occupat⁹: facta eſt nox di
cẽs. Quid de re quã tibi dñs reuelauit & tot modis in
ſtigauit adhuc heſitas & formidas? ꝯꝫ oĩo ꝙ dicas:ali
oqn diſplices deo: & tibi piculũ iminet. & frater remã
ſit aliq̃lr ꝯfortat⁹. Sic ergo appet qũo p angelos ſtig-
matizatio ẽ teſtificata. ℂ Quarto ſtigmatizatio bti F.
autẽticata eſt p eccleſiã ſcãꝫ romanã catholicã & apl̃i
cã. Et hoc p bullas plurimoꝝ ſũmoꝝ põtificũ:q caput
in eccleſia militãte fuerũt. Stigmatizationẽ bti F. aſſe
rit dñs papa Greg.ix.q btm̃ F. catalogo aſcripſit ſcõꝝ.
Cui btũs F. dũ eẽt Cardinalis hoſtieñ. & ordinis ꝓte-
ctor:ꝑdixit futurũ eũ ſũmũ põt ficẽ. Hic põtifex añq̃
btm̃ F. ſcõꝝ catalogo aſcriberet: ſcrupulũ in corde ha
buit de ſtigmatib⁹ quo ad uuln⁹ laterale. Nocte uero
q̃dã ſicꝫ idẽ põtifex poſtea referebat cũ lachrimis:btũs
ei F. q̃dã faciei ꝑẽſa duritie in ſõnis apparuit: & heſi
tationẽ cordis ei⁹ redarguẽs:eleuauit brachiũ dextrũ:
detexit uuln⁹:phialãqꝫ popoſcit ab ipſo: ut ſcaturiẽtẽ
reciperet ſanguinẽ:q ex latere defluebat. Obtulit i uiſio
ne pontifex ipſe phialã poſtulatã:q̃ ad ſũmũ ſanguine
mũdo cũ aq̃ ꝓfluẽte:de latere uidebat̃ ipleri. Et ex tũc
ad illud miraculũ tãta cepit deuotõe affici & emulatio
ne feruere:ut nullo mõ pati poſſet:ꝙ aliqs ꝑſulgentia
illa ſigna ſupba ipugnatiõe obfuſcare ꝑſumeret:qn eũ
ſeuera icrepatiõe feriret:ſicꝫ pꝫ in bullis ipſi⁹. Informa
tus igit̃ hic dñs Greg.ix. de ſcitate uite bti F. & de ei⁹
ſtigmatib⁹:pl̃es bullas fecꝫ:i qb⁹ aſſerit btm̃ F. ſtigma
ta dñi Ieſu ueraciter i ſuo corpe ipreſſa a xp̃o hũiſſe.
Et hoc tenẽdũ mãdat fidelib⁹ & credẽdũ:ſub nota he
reſis punẽdũ oppoſitũ ſapiẽtẽ. Et bulla iſti⁹. D. Greg.
primo dirigit̃ uniuerſitati fideliũ. Et incipit bulla ipſa.
ℂ Cõfeſſor dñi gl̃ioſus. ubi poſt multa pri⁹ dicta ſub
dit. Vniuerſitati ure tenore pñtiũ nõ idigne duxim⁹ ex
ꝑmẽdũ.uꝫ.ꝙ ſcũs F. cũ adhuc ſpaciũ pñtis uite pcurre

A quibus põtificib⁹ ſtigmata bti F. ap-ꝓbata ſũt

ret:& poſtq̃ feliciter ꝯſumauit:manib⁹ latere & pedi-
bus ſpecie ſtigmatũ diuinit⁹ extitit inſignit⁹. Quo ad
nr̃aꝫ frũmqꝫ nr̃oꝝ noticiã deducto: & cũ ceteris eiuſ-
dẽ miraculis p teſtes fide digniſſimos ſolẽniter ꝓbato:
ex ipo ſpãlẽ cãm habuim⁹:ꝙ ꝯfeſſorẽ eũdẽ ſcõꝝ cata
logo duxim⁹ aſcribẽdũ. Quib⁹ dñi pape uerbis pꝫ ꝙ
ſtigmatizatio bti F. fide digniſſimis teſtib⁹ ſũmo põti-
fici & cardinalib⁹ ẽ approbata. Et ipſa ſtigmatizatio ẽ
adeo magnũ donũ: & hñtẽ ꝯprobat tã ſcm̃:ꝙ catalo-
go ſcõꝝ aſcribi eſt dign⁹ ex h̃ ſolo. Quo nimirũ ꝑdict̃
ꝙ btũs F. ꝑ aliis fuit ſciſſim⁹ & ꝑ aliis digniſſim⁹ ca-
nonizari. Papa hic cognita tã euidẽter bti F. ſtigmati-
zatiõe:ut dcm̃ ẽ:p teſtes fidedigniſſimos:ꝯtra oblóq̃n
tes de dictis ſtigmatib⁹ ualde acriter ꝓceſſit. Et ꝙ tpe
ſuo duo ꝑ aliis ipugnatores fuerũt bti F. uꝫ. qdã frater
ꝑdicator alaman⁹ noie Euereard⁹: & qdã eps coloni-
enſis prim⁹ detrahẽdo in publica ꝑdicatiõe:dicẽdo ꝙ
btũs F. ſtigmata nõ hũit:ſcd̃ s.ſ. eps btm̃ F. depictũ cũ
ſtigmatib⁹ abradi fecit. Cõtra frẽm ꝑdicatorẽ ipſe. D.
Greg. direxit. & eſt ſcd̃a bulla ipſi⁹ pape de ſtigmati-
bus ſacris:quã direxit ꝑorib⁹ & ꝓuincialib⁹ ordis fra
trũ ꝑdicatoꝝ. Et icipit. ℂ Gregori⁹ &c. Nõ min⁹ do-
lẽtes accepim⁹ q̃ mirãtes:ꝙ qdã frater nr̃i ordinis noie
Euercard⁹:imemor ꝙ ſermo ꝑdicãtiũ ſalis gr̃e ſp de-
beat hr̃e ꝯdimẽtũ. Cũ ueniſſet oppauiã Morauie ciui-
tatẽ: de ꝑdicãte trãſiẽs in blaſphemũ in cõe dicere nõ
expauit:ꝙ in laudẽ bti F. p quoſdã ex diſcipul' ſuis pia
ꝓpoſita hñi deberẽt p reprobis:ꝙ in ei⁹ corpe ſtigma
ta ñ fuiſſent. Quid ultra nec xp̃o q ſcm̃ eũdẽ mãib⁹ pe
dib⁹ ac latere huiuſmodi ſtigmatũ ꝑuilegio decorauit:
nec nob ꝺferẽs q ex tãto miraclõ cũ ceteris ꝓbato:ſo
lẽniter cãm ſpãlẽ habuim⁹:ꝙ ipſuꝫ aſcripſim⁹ catalo-
go ſcõꝝ:dicti fris elatio in tãtã ꝓrupit audaciã:ꝙ di-
ſciplõs memoratos corã pplõ q̃ſtuarios & falſos ꝑdi-
catores appellãs: aſſeruit ꝙ in ipſos & ꝯſiles poſſꝫ au
ctoritate nr̃a excõicationis ſñiaꝫ ꝓmulgare. Et ſubdit
dñs papa. Diſcretioni ur̃e p apl̃ica ſcripta mãdamus:
frẽꝫ eũdẽ apud quẽcũqꝫ fuerit ſuſpẽſuꝫ a ꝑdicationis
offõ:ad nr̃aꝫ mittatis pñtiã pro meritis recepturũ &c.
ℂ Tertia bulla eſt dñi Greg. ꝑſati de ſtigmatib⁹ ꝯtra
dictũ ep̃m colonieñ. q̃ bulla icipit. Gregori⁹ &c. uſqꝫ
ad termios orbis terre ꝑſũptiõis tue ſigna ꝑtẽdẽs & i-
fra. Dei ſapia q̃ de limo terre ſilẽꝫ ſibi formãs hoieꝫ:
ſil'is ei fieri p icarnatiõis miſteriũ:ut ipſuꝫ a morte redi
meret nõ ꝯtẽpſit. Dilectũ ſibi btm̃ F. ſuoꝝ ſpecie ſtig
matũ decorauit: & iſta. De ſtigmatibus uero pl̃es fide
digniſſimi:quos miraculi tãti cõſcios:diuĩe placuit pie
tati reddere teſtimoniũ ueritati ꝑhibeãt. Et ad hoc ip
ſum fidelis mr̃ eccl̃ia ſuffragat̃: q̃ ex h⁹ miraclõ cũ mł-
tis aliis debita ſolẽnitate ꝓbato:cãm ſpãlẽ hũit ꝙ eũ-
dẽ ſcm̃ btõꝝ catalogo reuerẽter aſcripſit: & concludit
firmiter credit̃ ꝙ idẽ ſcũs cũ adhuc ur̃e mortalita-
tis habitũ baiularet:ꝑdictis ſtigmatib⁹ extitit iſignit⁹
Etlꝫ illa uiſa a plurib⁹:ipſe tñ cõtẽnẽs laudes hoiuꝫ:
ꝙ uacãs cõtẽplãde dulcedini celeſtiũ organoꝝ: celare
ſp ſtuduerit:ea tñ migrãs ad paradiſi pñiaꝫ: occurrẽtiũ
obtuitu publicauit. Sic ergo appet q̃lr dñs Grego.ix.
trib⁹ bullis teſtimoniũ dat de ſtigmatib⁹ bti F. ℂ Dñs

Bulla gregorii noni ꝯtra detrahẽtes ſtigmatib⁹ bti Franciſci.

Alexãder.iiii.q ſtigmata uidit oculis ꝓpriis bti F. ipſo
btõ F.adhuc uiuẽte: ꝑut recitat Ff Bonauẽtura in.iz.
pte legẽde maioris:qđ ipſe ppľo ꝑdicãdo corã ipſo &
aliis affirmauit. hic põtifex ueritate de ſtigmatibꝰ bti
F.agnita:tã uiſu q̃ teſtibꝰ: ꝯſiľes bullas đ hac materia
ꝯſec. Et ꝑma eſt in q̃ ſe ꝯformat dño Greg.ix.ꝑdeceſ
ſori ſuo.Et icipit.Alexãder &c̃.Grãde ac ſingľare mi-
raculũ.ubi inqt ipſe papa Alexãder. Grãde ac ſingulꝛe
miraculũ:quo btm̃ F.ipſe ſplẽdor ſcõꝝ dñs Ieſus xp̃s
mirabilr̃ decorauit: uobis felicis recordatiõis Grego.
papa nonꝰ ꝑdeceſſor nr̃:clara ſua iſinuatiõe lr̃aꝝ ex-
ꝑſſit.uz. ꝙ idẽ ſcũs cũ adhuc pñtis uite ſpaciũ pcurre
ret:& poſtq̃ illud feliciter cõſumauit:in manibꝰ latere
& pedibꝰ ſpẽ ſtigmatũ extitit diuinitꝰ iſignitꝰ.Cũ igiť
tam inſigne diuini amoris ſignũ:qđ utiqȝ añ eiꝰobitũ
patuit: & nobis ẽt tũc notũ fuit: eodem predeceſſore
in minori offõ ꝯſtituto: ab oibꝰ xp̃icolis credi firmiter
cupiamꝰ:deuotionẽ urãȝ rogamꝰ & hortamur in dño
Ieſu xp̃o in remiſſionẽ uobis peccaminũ iniũgẽdo: q̃-
tenꝰ ab aſſertiõe ꝯtraria q̃ nõ niſi ex cordis malignita
te ꝓcederet:aurẽ & mẽtẽ penitꝰ auertatis. Et hi bulla
directa eſt uniuerſis xp̃i fidelibꝰ.Pȝ dicta bulla:ꝙ ip-
ſe papa Alexãder aſſerit ſe bti F. ſtigmata cõſpexiſſe.
¶Sc̃da bulla ipſiꝰ dñi Alex.iiii.oibꝰ ꝑlatis eccľie ſcẽ
dei dirigiť.Et icipit. Alexãder. benigna diuine opõ uo
lũtatis.In q̃ bulla poſt mľta ꝑclara de btõ F. ſubdit de
ſtigmatibꝰ dicẽs. Signãter a nobis añ oclos ꝓponi uo
lumꝰ recolẽda freq̃ntiꝰ & uehemẽtiꝰadmirãda illa ſal
tẽ iocũda dñice paſſionis iſignia: q̃ in eiuſdẽ ſci corpe
dũ adhuc uitali ſpũ fouereť:manꝰ celeſtis opatoris im
ꝑſſit.uiderũt ergo oculi fideľr ituẽtes: & certiſſimi cõ
tractãtiũ digiti palpauerũt:qđ in manibꝰ eiꝰ& pedi-
bus exp̃ſſa undiqȝ ſiľitudo clauoꝝ de ſubto ꝓp̃e car
nis excreuit : uel de materia noue creationis accreuit.
Quã eqdẽ idẽ ſcũs ſtudioſe ab oibꝰ hoibꝰ quoꝝ reſu
giebat gloriã:dũ uiueret abſcõdebat.Inuẽta eſt quoqȝ
patẽtiꝰ in ipſiꝰdefuncti corpe nõ iflicta hũanitꝰ:neqȝ
ſcã plaga uulneris lateralis:q̃ſi ad iſtar dñi Saluatoris
qđ redẽptiõis & regñatiõis hũane ꝓtulit ſacr̃z.Que
qdẽ plaga quoſdã ex fribꝰ ſibi familiariꝰ adherẽtibꝰ:
latere nõ potuit p defluxũ humoris:q diu uiruerat i ul
uẽre.Hec gemma & decora noue demr̃atiõis inditia:
magne debẽt eẽ deuotiõis diuitie xp̃iani: & iextima
bilis religiõis diuitie eccľie orthodoxe:cũ ex his ſince
ra fides accipiat:ꝙ illi ẽt ſiũt paſſiõis xp̃i ſine extrinſe
co pſecutore ꝯſortes:q ꝓ eiꝰ amore carnẽ ſuã cũ uitiis
& ꝯcupiſcẽtiis crucifigũt.Sane đ ꝑfato ſcõ hoc certiꝰ
aſſerẽtes:idoctas ſabľas ſeu uane adiuẽtõis delirame
ta nõ ſeqmur:cũ ea nobis dudũ nota fecerit plenior fi
des rerũ:qñ nos.uȝ.in minoribꝰ ꝯſtituti:ꝯfeſſoris eiuſ
dẽ familiarẽ ex munere diuino meruimꝰ hr̃e noticiaȝ:
ſepe dicti ꝑdeceſſoris nr̃i domeſticis obſequiis tũc tẽ
poris iſiſtẽdo.Et ſubdit.Nemo:inqt:eidẽ ſcõ audeat đ
cetero eẽ moleſtꝰ: Ieſu xp̃i i corpe ſuo triũphalia ſtig
mata ꝑferẽti.Si qs uero &c̃.¶Tertia bulla ẽ ipſiꝰpa
pe Alexãdri.iiii.oibꝰ.uȝ.gñali & ꝓuincialibus miſtris
& fribꝰordis frũȝ mioꝝ directa.q̃ icipit.Alexãder &c̃.
Si noue letitie militãtis eccľie &c̃.In q̃ bulla mãdat ꝑ
fatis ꝙ locũ mõtis aluerne nũq̃ deſerãt:aut dimittãt đ
cẽs.Sane dilecti filii celebrẽ illũ uernãtis aluerne mõ-
tẽ:i quo ſublimatũ corpꝰa ſublimiori aio nõ diſſentiẽs
cũ ibi ꝑus ſuꝰamor iteriꝰin mẽte feruẽs:ituitu ſeraph
icaleſcẽs:icẽdii feruore ꝓrupit exteriꝰ:decorãs corpꝰi
cruce ſplẽdidiſſimis margaritis.affectõis brachiis am
plectimur tot & tãta mirifice recolẽtes. Quẽ.n.amicũ
eterne ſalutis ille locꝰ nõ delectet q̃plurimũ:ubi extre
mo iã iſtãte ſeculi ſeneſcẽtis iteritu:oñdit exceſſus re-
gis militẽ regiis militaribꝰ iſignitũ:ut regis aciẽ iã la-
bẽtẽ:iã iãqȝ ab hoſtibꝰ fugiẽtẽ defenderet:& certamẽ
uictorioſuȝ triũphatoris ſupni uerbis & actibꝰhoſtes
aggrediẽtibꝰꝑdicaret.Et pſa diť in dicto ꝑuilegio.Et
ꝯcludit ꝙ dcm locũ i ſpãlẽ aſſumit ſnis uiribꝰ ꝓtegen
dũ. Et mãdat nũq̃ deſtruẽdũ nec dimittẽdũ. & ſic ſunt
tres bulle domini pape Alexãdri de ſtigmatibꝰ ſacris.
¶Dñs papa Nicolaꝰ 3ꝰ habita decľatiõe de ſtigma-
tibus bti F.ꝑuilegiũ dñi Greg.ix.ad lr̃aȝ approbat in
bulla q̃ incipit.Nicolaꝰ &c̃.Lr̃as felicis recordationis
Greg.pape noni ꝑdeceſſoris nr̃i &c̃.in q̃ bulla diť idẽ
qđ dñs papa Greg.de ſtigmatibꝰ ſacris bti F.inſerẽs
ipſaȝ bullã dñi Gre. ſue bulle ad lr̃aȝ de uerbo ad uer
bũ.Idẽ papa Nicolaꝰin decľatiõe regľe bti F.& poniť
in ſexto libro decretaliũ: ſub titulo De uerboꝝ ſigña
tiõe.Exiit q ſemiat.loq̃ns de regľa ſiť ſupra recitatũ ẽs
diť.Hec eſt cui atteſtãte Paulo:nullus de cetero dȝ eẽ
moleſtꝰ:quã xp̃s ſuis ſtigmatibꝰ ꝯfirmare uolẽs:iſtitu
torẽ ipſiꝰ paſſiõis ſue ſignis notabilr̃ iſigniuit.¶Dñs
papa Bñdictꝰ.izꝰ. bullã dedit ordini:ut feſtũ celebra
reť de ſtigmatibꝰ bti F.Sic ergo appet octo bullis ſũ-
moꝝ põtificũ.ſ.tribꝰ dñi Greg.ix.tribꝰ dñi Alex.iiii.
una dñi Nicolai.3.alia dñi Bñdicti:qũo btis F.ſtigma
ta hũit. Et cũ ſcẽ romane eccľie determiatio ſit ueriſſi
ma & certiſſima: ipſa.n.romana eccľia tãq̃ magr̃a ſe-
q̃nda ẽ i oibꝰ.di.xi. Quis.i fi.di.iz.c.i.& ſeq̃nti.Et di.
zz.Oẽs.in fi.Et q ꝯtra eã loqľ hereticꝰreputať.di.zz.
Oẽs.ꝙ ipſa nunq̃ a tramite ap̃lice traditionis errauit.
xxiiii.q.i. a recta ergo fide &c̃. cũ btiſſimꝰ. Ad quã in
dubiis & arduis ẽ recurrẽdũ.di.xi.Palã. di.iz.Precep-
tis.xxiiii.q.i.Quotiẽs.Ipſaqȝ ualet oẽs iudicare:đ ipa
iudicať nlli pmittiť.xi.q.3.Ep̃o.parag.ſola.xvii.q.iiii.
Nemini. & ipſa eccľia decľauit btm̃ F. ſtigmatizatũ a
xp̃o:ut pȝ ex bullis ꝑſatis:q̃re hoc eſt firmiſſime tanq̃
uerũ tenẽdũ:& oppoſitũ ut hereticũ ab oibꝰ deſpiciẽ-
dũ.Et ꝑſertim cũ dicti duo ſũmi põtifices.ſ.Gregoriꝰ.
& Alexander nõ ſolũ oculis ꝓpriis uiderint:ſȝ fidedi-
gnis teſtibꝰ hi eẽ atteſtatuȝ dicãt exp̃ſſe. Et q: dñs pa
pa Greg.ix.ſic ẽ certificatꝰ:iõ in ꝓſa quã feť đ btõ F.
q̃ icipit.Caput draconis ultimũ &c̃.ſubdit de ſtigmati
bus.uerũ de xp̃i latere nouꝰ legatꝰ mittiť: In cuiꝰ ſa-
cro corpe uexillũ crucis cerniť.Frãciſcꝰ ꝑnceps iclitus
ſignũ regale baiulat &c̃. Et in antiphona quã feť đ b.
F.ſ.Plãge turba paupcula:ad pr̃eȝ clama paupũ: hoc
lugubre ſuſpiriũ:pr̃ Frãciſce ſuſcipe: & ꝓde xp̃o ſtig-
mata:lateris pedũ manuũ:ut nobis reddat orphãis tã-
ti pr̃is uicariũ. ¶Quinto ꝓbať ſtigmatizatio bti F.te
ſtimonio dñoꝝ cardinaliũ. Dñs Raineriꝰ Cardinalis
de Viterbio in laudẽ bti F.compoſuit hymnũ laudũ.ſ.

Plãge tu[rba]
ba &c̃.
A qbꝰ ca[r]
dinalibu[s]
appbata
ſint F.ſti[g]
mata.

Plaude turba paupcula &c̃. Plaude turba paupcula &c̃.ubi inter alia de ſtigmati-
bus loq̃ndo dicit in quodã uerſu. Vili ꝯtectꝰ tegmine
ſcõ caleſcẽs flamie:uicit algorẽ caumata:xp̃i dũ geſtat
ſtigmata.Idẽqꝫ dñs Raineriꝰ Cardinalis:antiphonaꝫ
Celoꝝ candor &c̃. illã famoſiſſimã cõpoſuit.uꝫ.Celoꝝ candor ſplenduit:
nouũ ſidus emicuit:ſacer Franciſcꝰ claruit: cui ſeraph
appuit:ſignãs eũ caractere:in uolis plãtis latere: dum
formã crucis gerere uult corde ore ope. Quo teſtimo
nio nihil aptius.¶Dñs Thomas Cardinalis de Ca-
In celeſti colegio. pua:cuꝫ duos hymnos ad honorẽ faceret bti F.uꝫ. In
celeſti colegio &c̃.q dr̃ ad nocturnũ.& hymnũ.ſ.De-
cus morũ dux minoꝝ.q in ſecũdis ueſpis cãtaẽ.In hoc
ſecũdo hymno.ſ.Decꝰ morũ: in quodã uerſu ſic dicit.
Regis ſignũ ducẽ dignũ iſignit mãu lateẽ &c̃. ¶Dñs
Fr̃ Bonauentura de Balneoregio Cardinalis aſſerit in
legẽda minori:q̃ legiẽ in eccl̃ia:& in legẽda maiori: q̃s
ipſe ambas cõpoſuit: & hoc in.iꝫ.pte maioris legẽde:
ꝙ illa q̃ ipſe ſcripſit de ſtigmatibꝰ ſacris:ab eis ipſe ac
cepit q uiderũt palpauerũt & oſculati ſũt ſtigmata bti
F.& tactis ſacroſcis ſic fuiſſe& ſe uidiſſe affirmaẽ.In
ſup ipſe dñs Cardinalis Fr̃ Bonauẽtura dũ eẽt gñalis
ut dictũ eſt ſupra:fuit diuinitꝰ edoctus: ꝙ ꝓphia illa
Apoc̃.vii.de angelo hñte ſignũ dei uiui: ad lr̃aꝫ eſt de
btõ F. Sic ergo teſtimonio p̃fatoꝝ pꝫ d̃ ſtigmatibꝰ bti
F. ¶Sexto autenticaẽ ſtigmatizatio bti F.teſtimonio
malignoꝝ ſp̃uũꝫ:de qbꝰ ſupra dictũ eſt.Demõ.n.p os
cuiuſdã mulieris cuidã Baroni habitãti in mõtibꝰ iux-
ta Eugubiũ dixit: loq̃ndo inter alia de ſtigmatibꝰ bti
F.ꝙ xps uidẽs btũ F.ſibi datũ a deo pfc ꝓ ſignifero:
ipſi ſua uulnera ipreſſit:& clauos in manibꝰ & pedibꝰ
& in latere dextro uulnꝰ:ſic̃ iam pꝫ in corpe ſuo:& mľ
ti iam uiderũt. Aliꝰ demõ cuidã dño Bartholomeo de
tertio ordine bti F.loq̃ns de ſcitate bti F. inter alia añ
ſtigmatizationẽ bti F. bñ p bieniũ:p̃dixit ip̃m btũ F.
ſtigmatizãdũ a xp̃o:inq̃t.n.demõ.Adhuc notũ erit to-
ti mũdo: q̃lr̃ xp̃i paſſio in h̃ hoie btõ F.renouaẽ.Alius
demõ p os mulieris Zãteſſe dixit fri Iacobo de Bono
nia de tertio ordine bti F.corã.xviii.teſtibꝰ. Duo ſunt
tãtũmodo in celo ſignati.ſ.crucifixꝰ & ſtomacoſus ille
Frãciſcꝰ. Sciẽs.n.xps ſe illi daturũ ſtomacoſo bullã ſu
orũ ſtigmatũ:nõ pmiſit ipſuꝫ aliud de idulgẽtia portiũ
cule p̃uilegiũ accipe:uel bullã manu hois fabricatã.nã
ſic̃ rex nõ cõmittit annuli ſui bullã alicui niſi pp aliqđ
magnũ factũ:ita crucifixꝰ qñ uoluit ſaluare pp̃lm ſuũ
noluit illi ſtomacoſo ꝯcedere aliud ſignũ niſi bullã ſuo
rũ ſtigmatũ. ¶Septimo ſtigmata bti F.ſunt autẽticata
teſtimonio ſcõꝝ frũꝫ & uiroꝝ.uꝫ.p̃mo fris Illuminati:
qui cũ btõ F.ad Soldanũ perexit. hic ſtigmata uidit:&
btũ F.ſeriẽ & modũ ipreſſiõis recitãtẽ audiuit.đ quo
dic̃.iꝫ.ps legẽde maioris. ꝙ btũs F.cernẽs ꝙ ſtigmata
carni tam luculẽter ipreſſa:ſocios familiares latere nõ
poſſent: timẽs nihilominꝰ publicare dñi ſacrm̃:in ma
gno fuit poſitꝰ dubitatiõis agone:utrũ.uꝫ.qđ uiderat
diceret uel taceret. uocauit p̃inde aliquos frẽs & uer
bis gñalibꝰ loq̃ns:dubiũ corã eis ꝓpoſuit: & ꝯſiliũ re
q̃ſiuit.Cui qdã ex fribꝰ gr̃a Illuminatꝰ & noie: intelli
gẽs ꝙ aliq̃ mirãda uidiſſet:ꝓ eo ꝙ ſtupefactꝰ uideba
tur:dixit ad btũ F.Nõ ſolũ pp te:ueꝝ ẽt pp alios ſci-
as tibi oñdi aliqñ ſacra diuina.Timẽdũ ppea in te ui
deẽ:ne ſi qđ ꝓfuturũ pluribꝰ accepiſti celaueris: ꝓ ta
lẽto accepto rep̃heſibi'is iudiceris.Et tũc btũs F.retulit
ſeriẽ uiſionis & ſue ſtigmatizationis.Et credẽdũ eſt ꝙ
oñdit eis oĩa clare facto ſic̃ dixerat uerbo. Scđo fris
Leonis ſocii bti F.q cũ ipſo erat in monte aluerne:qñ
ſtigmata recepit:cui ut dictũ eſt ſupra btũs F.p̃dixit đ
ſtigmatizatiõe ſua dicẽs.ꝙ faceret deꝰ in mõte aluer-
ne ad paucos dies talia:q̃ nũq̃ fecerat alicui. Hic fra-
ter Leo ſtigmata ipſa uidebat ꝯtinue: ꝙ ipſe ponebat
pecias inter clauos & carnẽ:oĩ die hebdomade:excep
ta ſexta feria:mutabatqꝫ uulnꝰ laterale:imo btũs F.mľ
totiẽs ad intuẽdũ obiciebat manꝰ fri Leoni: & tũc fra
ter Leo reſpiciẽdo maximã ꝯſolõnẽ hauriebat. Ter-
tio fris Rufini:de quo dic̃ btũs F. ꝙ dũ uiueret hic in
p̃nti erat iam canonizatꝰ a xp̃o in celo.Qui Fr̃ Rufi-
nus:etſi de ſtigmatibꝰ manuũ & pedũ eẽt certificatꝰ:
de uulnere laterali tripl̃r fuit certificatꝰ & declaẽꝰ: &
p̃rio lauãdo femoralia bti F.inueniebat illa ſanguie cru
entata ex pte dextri lateris:pp qđ certitudinalr̃ aduer
tit ꝙ ſanguis ille erat q a dicta plaga exiuerat.Secũdo
cũ ſcalperet btũ F.digitũ in dicta plaga imiſit:pp qđ
btũs F.anguſtiatꝰ dolore clamauit fortiter dicẽs.Par-
cat tibi deꝰ Fr̃ Rufine: cur hoc facere uoluiſti? Ter-
tio cupiẽs eã uidere oculis ꝓpriis dixit.Rogo te pr̃ ut
hãc ꝯſolõnẽ mihi facias:ut des mihi tunicã tuã: & tu
meã accipias.hoc aũt faciebat:ut cũ btũs F.ſe exueret:
tũc uideret plagã.cui btũs F.aſſentiẽs: dũ ſe tunicã ha-
bitualẽ quã ſolã hẽbat exueret:nõ ſic ſe potuit coopi-
re:qn Fr̃ Rufinꝰ ipſaꝫ uideret:& ſic fuit certificatꝰ de
uulnere laterali. Fuit ẽt certificatꝰ in morte cũ aliis fri
bus:q oĩa ſtigmata uiderũt:ut diceẽ.Quarto fris Paci
fici:q ſtigmata manꝰ uidit:& cuidã fri de Brixia:q ui-
dere optabat:cũ cautela oñdit.Nã cũ eẽt Senis btũs F.
fuit cũ dicto frẽ ad ipſum dicẽs.Mr̃ chariſſima:bñdic
nobis:& manũ mihi p̃be ad oſculandũ:quã cũ btũs F.
porrigeret:frater Pacificꝰ dicto fri innuit: ut dũ deoſcu
lareẽ eã reſpiceret:& uolẽs frater Pacificꝰ manũ deoſ-
culari:eã detexit.& ſic uterqꝫ ſtigmata ꝯſpexerũt.Btũs
.n.F.ſtigmata manuũ manicis habitꝰ coopiebat ut nľ
lꝰ uideret.In pedibꝰ ad coopiẽdũ ſtigmata calciatꝰ dei
ceps iceſſit.Btã Clara uidit ſtigmata bti F.dũ uiueret:
& uulneri laterali emplaſtrũ quoddã fec̃ ip̃a:ut adhuc
oñdiẽ in monaſterio.s.Clare de Aſſiſio. Fr̃ Helias ui-
carꝰ bti F.uidit:ut dic̃ dñs Bonauẽtu.in.iꝫ.pte legẽde
maioris:cũ.n.ad executiẽdũ tunicã btũs F.extraheret:
plagã ꝯſpexit uulneris lateralis. Silr̃ & qdã frater aliꝰ
mõ uidit ꝯſilr̃:ac tres digitos imittẽs plage lateris: taꝫ
uiſu fuit certificatꝰ q̃ tactu.In morte oẽs frẽs aſſiſten
tes:dũ btũs F.ſe denudaſſet:uiderũt ſtigmata:lꝫ manu
uulnꝰ laterale obtegeret.Et ꝙ uulnꝰ laterale q̃ſi iugi-
ter ſanguinẽ diſtillabat: hinc eſt ꝙ ad femoralia deſcẽ
debat. uñ frẽs ſocii ea lauãtes ꝓ tpe:ꝑpẽderũt ꝙ ſic̃ i
manibꝰ & pedibꝰ: ſic & in latere ſtigma habuit cruci
fixi ipreſſum. Quinq̃ginta frẽs & amplꝰ mortuo btõ
F.in eiꝰ corpe quoqꝫ ſtigmata uiderũt tetigerũt & oſcu
lati ſũt ad teſtimonii ueritatẽ. Ciues mľti aſſiſinates q
mortuo btõ F. ad locũ ſcẽ Marie ꝯfluxerãt:uiderũt:te

tigerūt & oſculati ſūt. Inter quos dñs Hieronymꝰ mi
les: cū eēt de p̄ſatis icredulus:audacter ſe ingerēs cla
uos manuū & pedū corā oībꝰ tetigit:& demū digitos
ut alter Thomas apl̄s in lateris uulnꝰ imiſit.Et cogni
ta ueritate p̄ aliis nō ſolū factꝰ eſt deuotꝰ:ſʒ teſtis pu
blicꝰ de ſacris ſtigmatibꝰ. Prefatis igit̄ teſtibꝰ fidedi-
gniſſimis a xp̄o ſtigmata eē ipreſſa btō F.ē atteſtatū.
Stigmata & corpꝰ bti F.iuxta ꝓphiā ciuſdē.b. Clara
ui ſūt cū ſuis ſororibꝰ:q̄ tūc in.S.Damiano morabant̄.
Et hoc dū corpꝰ bti F.de.S.Maria de angelis portare
tur Aſſiſiū ad ſepeliēdū: diuino.n.nutu frēs dictā uiā
tenētes:corpꝰ bti F.margaritis ſtigmatū xp̄i ꝯſignatū:
b.Clare & ſororibꝰ crate remota ad tāgēdū & oſculā
dū tradiderūt.Et tūc:ut dr̄:b.Clara conata eſt remoue
re unū clauū de manibꝰ: ſʒ nllō mō ualuit. ¶ Et nō ſo
lū p̄ſatis eſt ſic atteſtatū: ſʒ miraculis ēt p btm̄ F.uiuē
do factis.Dñ.n.iam ſtigmatizatus de mōte aluerne p
comitatū iuiſſet Aretii uerſus Aſſiſiū:cū aſello eēt ue-
ctus & aīal rediret: cū mulier q̄dā pluribꝰ laboraſſet
diebꝰ in partu:hoīes uidētes aīal cui iſederat btūs F.
redire:frenū ſacris manibꝰ bti F.tactū amouētes:& ſu
p mulierē ponētes:ilico mulier pepit cū ſalute. In ꝓui
cia Reatina peſtis cū eēt aīaliū:uir q̄dā p̄monitꝰ ut a-
quā recipet lotiōis manuū & pedū ſtigmatizatoꝝ bti
F.& ſpargeret ſup aīalia:cū id feciſſet:ſtatim aīalia lā
guida & in terra iacētia ſana ſurrexerūt ad paſcua fe
ſtinātia.De p̄mo miraclō hr̄ in.iz.pte legēde maioris:
de ſecūdo in.iz.pte eiuſdē. Grādis tēpeſtas q̄ circū ad
iacētia ad mōtē aluerne diſſipabat quo ad blada & ui
neas:poſt ſtigmatū ipreſſionē in loco p̄fato ceſſauit.
Btūs F.cuiuſdā hoīs eutꝰ uehebat̄ aſello: cū de nocte
nimium frigore piclitaret̄:tāgēdo manibꝰ eius pſonam
ſtigmatibꝰ ꝯſignatis:tātū calorē eidē p̄buit:ac ſi d̄ for
nace icēdiū ꝓhauſiſſet.Oīqʒ frigore ꝓpulſato:iter niuea
ſuauiſſime obdormiuit. Sic ergo p̄fatis miraculis ue-
lut teſtimonio octauo ſtigmata a xp̄o ipreſſa declāt̄
btō F.Prefatis igit̄ octo teſtimoniis btm̄ F.a xp̄o ha-
buiſſe ſtigmata ueraciter cōprobat̄.Reſtat nunc ultio
uidere q̄uō poſt mortē declātū ſit miraculis & appitio
nibꝰ ſtigmata dñi Ieſu ueraciter in corpe & in mēbris
bti F.fuiſſe. ¶ Ad quoꝝ ꝓbationē dñs frater Bonauē
tura in.xv.pte legēde:ubi agit d̄ miraculis bti F.ad ꝓ
bādū de ſtigmatibꝰ ſacris pl̄a addit miraclā ſcā.Et pri
mū eſt de dño papa Greg.de quo dcm̄ eſt ſupra. Qui
dubitās de uulnere laterali:btō F.ſibi in uiſiōe apparē
te & iplente amphorā quā ipſe pōtifex manu tenebat
de ſanguīe & aq̄ a uulnere laterali ꝓgrediēte:fuit a b.
F.de dicto ſtigmate lateris certificatꝰ.Scd̄m ponit d̄
frē minore p̄dicatione & fama p̄claro:q dubitabat de
ſacris ſtigmatibꝰ: cui in uiſiōe btīs F.apparēs oñdēdo
ſtigmata mēbris ſuis ipreſſa: reddidit certū oī dubita-
tione remota. Tertiū ponit de matrōa Romana q̄ ob
reuerētiā bti F.in ſuo ſecreto cubiculo imaginē ſec̄ de
pingi bti F. in q̄ pictor omittēdo ſtigmata depingere:
diuinitꝰ qd̄ omiſſuʒ fuerat de ſtigmatibꝰ eſt ſuppletū
duabꝰ uicibꝰ.Quartū ponit de Ioāne deuoto bti F.a-
pud hylerdā cathalonie:ſero quodā grauiſſime uulne
rato:q ſe btō F.recōmēdās:apparēte eidē p̄fe ſciſſimo
& manibꝰ ſtigmatizatis ꝯtrectādo:ilico ſanū fec̄ & in
columē.Quintū ponit de quodā canonico noīe Roge
rio apud potētiā Apulie ciuitatē:q cū nō crederet btm̄
F.ſtigmatizatū:ſtatim in manu ſub chyrotheca fuit p
cuſſus:& cū p triduū doloris aculeo eēt ſtimulatꝰ ue-
hemēter:icredulitate abiecta iuocādo btm̄ F. p̄ſtine ē
redditꝰ ſanitati. Stigmatizatū btm̄ F.poſt mortē p̄ſea
uiderūt uʒ.Fr̄ Bonicꝰ de Bonōia:q fuit cū btō F.apud
mōtē fontis polūbe:qn̄ regulā ſecūdā fec̄ ſciſſimus hō
btīs F.apparēte ſibi in habitu aureo fulgētiſſimo:uide
re ſtigmata bti F.p̄fe ipſo oñdēte ꝓmeruit.Fr̄ Ioānes
de Aluerna uir ſcitatis eximie: cū diu optaſſʒ p̄feʒ btʒ
F.uidere:& eiꝰ ſtigmata cōtrectare:apparēte ſibi btō
F.& ꝯtrectationē ſtigmatū eidē liberalr̄ ꝯcedēte:ſtig-
matū ꝯtactu tātā recepit ꝯſolōnē: ꝙ p̄fe abſentato p
octo dies nihil comedere potuit: & oīa ſibi fetere ui-
debant̄.Fr̄ ēt laicꝰ:de quo dcm̄ ē ſupra:btō F.referāte
ſibi de mō ipreſſiōis ſacroꝝ ſtigmatū: ac p duos ange
los: & demū p btāʒ uirginē ac uiſiōe ſtigmatū certifi-
catꝰ.Fri Philippo Thuſcie miſtro ſupradicta oīa co-
rā m̄ltis fribꝰ teſtibꝰ florētie reuelauit. Fr̄ ēt ille uidit
bti F.ſtigmata:cui uolūtate diuina btīs F.uerba q̄ xp̄s
eidē btō F.dixerat ipſuʒ ſtigmatizādo:reuelauit.Fr̄ q
dā ꝯuerſus ad xp̄m p btm̄ F. q in ſclō famoſus fuerat
latro:poſt mortē bti F. raptꝰ fuit in celū:& uidit btūʒ
F.& eiꝰ ſtigmata: q̄ erāt ſic̄ ſtelle qnqʒ ſplēdidiſſime:
tāta luce fulgētes: ꝙ uidebant̄ totā celeſtē p̄riā illu-
ſtrare.Multis btīs F.appuit:q oēs cū ſtigmatibꝰ fulgē
tibus uiderūt ꝯſignatū. Et nō ſolū p̄ſatis miraculis &
uiſionibꝰ de ſtigmatibꝰ bti F.ē declatū:ſʒ multis aliis
de qbꝰ ad p̄ſs duo recitādo:huic tractatui de ſtigma
tibꝰ ſacris ſinē iponā. ¶ Et p̄mū eſt de quodā frē p̄di
catore & ordīs p̄dicatoꝝ:q ſūme hn̄s frēs minores in Miraculuʒ
horrorē:& ꝯſr btm̄ F.uiꝯtātū:ut nllō mō poſſet imagi magnū de
nē bti F.cernere d̄pictā:& p̄cipue cū ſtigmatibꝰ ſacris. ſtigmati-
Hic frater cū de loco ſuo ad aliū locū eēt trāſmiſſus d̄ bus bti F.
familia:ꝯtigit ut in dicto loco p̄dicatoꝝ: ubi erat poſi
tus de familia:in refectorio ipſoꝝ imago bti F.cū ſtig
matibꝰ eēt depicta.Quod ut uidit tactꝰ dolore cordis
intrinſecꝰ: cogitauit tpe quo frēs q̄eſcerēt: ſtigmata il
la de imagīe bti F.oīo remouere. uñ dū frēs dormirēt
ipſe accepta ſcala fricādo carbonē ſup loca ſtigmatuʒ
ipſiꝰ imaginis oīo ꝯtexit & receſſit.Dū ſeq̄nti die mi-
ſer frater reuerteret̄ ad uidēdū:uidit ſtigmata pulchrio
ra q̄ p̄us:q ſpū maligno iſlāmatꝰ: cogitauit nō carbōe
obtegere:ſʒ ſtigmata penitꝰ radere:qd̄ ipius & malus
fribꝰ dormiētibꝰ effec̄.Accepta.n.ſcala raſit fortiter il
la ſtigmata:& abiit. Die ſequēti cū ꝓgeret ad uidēdū:
uidit illa ſtigmata q̄ raſerat m̄lto pulchriora & recētio
ra q̄ p̄us. Silr̄ & frēs alii uiderūt & mirabant̄ ignoran
tes cām.Fr̄ āt ipſe iuidia diaboli totꝰ accēſus:nec mi-
raculo duplici ad reuerētiā icitatꝰ:determiauit totā il-
lā figurā bti F.delere:& ſic cauare loca ſtigmatū: ut ni
hil appere de ipſis ſtigmatibꝰ poſſet.Cūqʒ qd̄ cogita
uerat dormiētibꝰ fribꝰ p̄ficere conaret̄: & iaʒ imaginē
bti F.radiſſet uſqʒ ad uulnꝰ laterale:& in uulnere late
rali gladiū ifixiſſet: ut ipſuʒ deſtrueret:ſtati ſanguis ſic
fortiter erupit:ꝙ frēʒ in faciē pcuſſit: & ueſtimēta eiꝰ

madidauit:& ipſe in terrã q̃ſi mortu⁹ cecidit: nec ſan
guis exire deſtitit:imo totũ locũ circũcirca repleuit: ut
lac⁹ qdã ſanguis uideret̃.Cũq3 a ſõno frẽs ſurrexiſſẽt:
& ide trãſiſſent:uiderũt ſanguinẽ ꝓfluentẽ de uulnere
laterali bti F.& frẽm ſãguinolẽtũ in terra ſemimortuũ
iacere. Cũq3 oẽs frẽs loti ad hoc ↄueniſſent: & ꝑdcã
uiderẽt:timore & merore repleti: neſciẽtes qd agerẽt:
cognoſcẽtes qd factũ eſſet:p frẽz ipſoꝝ: & ignorãtes
q̃ñ poſſent ſanguinẽ ipſuz reſtringere:nã mľia appo
nẽtes tã peciaꝝ q̃ aliaꝝ rerũ: ipſuz ſanguinẽ nullo mõ
reſtringere ualuerũt. Inter ſe tãdẽ ↄſiliũ hñtes miſerũt
p frib⁹ minorib⁹ q erãt in terra illa: & ſeriẽ facti nar
rãtes:ab eis ſup hoc ↄſiliũ accepũt.Quib⁹ frẽs mino
res dixerũt.Nos aliud remediũ nõ uidemus:niſi ꝙ ro
gem⁹ deũ & btm̃ F.ut fri iſti miſericordiã adhibere di
gnet̃.Et ſic tã frẽs ꝑdicatores q̃ minores ſe expoliãtes
& diſciplinãtes:rogabãt btm̃ F. ut parcere fri dignare
tur:facta uero oꝛone ſanguis ceſſauit:& frater ſurgẽs
de terra corã oib⁹ pctm̃ ſuũ detexit. Et corã deo & fri
bus ꝓmiſit: ꝙ ubicũq3 imaginẽ bti F.inueniret genufle
cteret: & de impreſſiõe ſacroꝝ ſtigmatũ in btõ F.facta
a xp̃o de cetero nõ dubitaret.S3 & frẽs minores in de
bita reuerentia & honore ſp hrẽt & colerent. Quod &
fec̃.Nã frater ipſe fact⁹ eſt btõ F.deuotiſſim⁹:ob cu
ius deuotionẽ ad ſacrũ mõtẽ aluerne accedẽs : in loco
ubi bt̃s F.ſtigmata ſuſcepit ꝓſtrat⁹ tot lachrimas fudit
ꝙ oẽs frẽs ad deuotionẽ erga btm̃ F.incitauit:ubi pluri
bus dieb⁹ ſtetit referẽs qđ ſibi acciderat.Et pactis ibi
dẽ plurib⁹ dieb⁹:ac oib⁹ locis ubi bt̃s F.ſteterat uiſita
tis:ad locũ ꝓpriũ eſt reuerſus.Imaginẽ uero bti F.quã
frater ipſe ꝓ pte euerterat:uocãtes frẽs pictorẽ ut ipã
repararet: inuenerũt ibidẽ frẽs de mane reparatã:& ↄpletã
multo pulchriorẽ & uiuidiorẽ cũ ſtigmatib⁹ ſacris: q̃ un
q̃ antea fuiſſet:& exinde tã frẽs q̃ ſclares:qb⁹ publice p
frẽs tã ꝑdicatores q̃ minores eſt ꝑdicatũ hĩ miraculũ ſã
guinẽ cernẽtes in teſtimoniũ fuiſſẽt de ſtigmatib⁹ bti F.fir
miter certificati. ❡ Ali⁹ religioſus dũ ſtigmata pedũ bti
F.carbone calceos depingẽdo obtexiſſet:diuino iudi
cio fuit in caſtro ad qđ accedebat ignominioſe ꝓtrac
tat⁹. ❡ Scd'm miraculũ de ſtigmatib⁹ ſacris qđ ego a
Aliud miraculum. plurib⁹ audiui q hoiem illũ uiderũt: de quo erit ſermo
ſeruiẽtẽ in eccľia bti F. & apud Aſſiſiũ eſt adeo patẽs
ſic btm̃ F.de Aſſiſio fuiſſe.In ciuitate Aſſiſii qdã exti
tit ciuis & mercator.q amicitiã magnã contraxerat cũ
duob⁹ in ſpãli.uz.cũ uno ciue Peruſino q Peruſii:& cũ
alio ciue Fulginate q Fulginii morabat̃. Iſte ciuis Aſſi
ſinas ſic deo placuit effect⁹ ẽ tot⁹ leproſus:& adeo:ꝙ
ciues eũ de Aſſiſio emiſerũt.Qui dixit in corde ſuo.Ex
quo de Aſſiſio a meis expellor:ibo ad amicũ meuz de
Fulgineo: & manebo apud eũ. Quo ꝑgẽs amic⁹ dixit
ei:ꝙ parat⁹ erat ſibi de oibus ſubuenire: attñ nolebat
eũ intra domũ ſuã recipe: ne lepra familiã ſuã inficeret.
Quod audiẽs a Fulgineo recedẽs ꝑrexit Peruſiũ. Et id
qđ dixerat amic⁹ de Fulgineo: dixit & ille de Peruſio
ꝙ ſibi ꝓuideret đ expẽſis & aliis:nolebat tñ ꝙ domũ
ſuã intraret:q̃ audiẽs ut deſpat⁹ Aſſiſiũ rediit tarda ho
ra:& cũ ad põtẽ q ſubeſt loco frũz de Aſſiſio ꝑueniſſ3:
uidit quẽdã portãtẽ faſciculũ palcaꝝ ad ciuitatẽ Aſſi
ſii:cui & dixit. Vis mihi uẽdere faſciculũ iſtũ cũ fune?
Qui rñdit ꝙ ſic.& ſibi ꝓ certo ꝑcio dãs oia ab ide re
ceſſit.Iſte ſiqdẽ abiectis paleis & fune retẽto:ſupueni
ente noctis crepuſculo:territoriũ horti frũz de Aſſiſio:
etſi cũ difficultate intrauit:& faciẽs de fune ꝑdicto ca
piſtrũ:ad arborẽ quẽdã aſcẽdẽdo: & fune ligato forti
ter ad arborẽ:ac ſuo immiſſo collo:ut ſe ſuſpẽderet tanq̃
deſpatũ & ꝓiectũ ab oib⁹ derelictũ ſe ꝓiec̃.Quod cũ
feciſſet:ſtatim bt̃s F.tot⁹ ſplẽdidus eidẽ appuit ſtigma
ta hñs refulgẽtia ad inſtar ſolis: ac ipſuz increpauit:q̃ñ
auſus fuerat intrare territoriũ ſui loci: & uelle ↄtamia
re ipſuz ſua morte turpiſſima.Et adiec̃. Quia ego ſin
gularẽ diligẽtiã hẽo de iſto loco ut icõtaminat⁹ ſeruet̃:
iõ deſcẽdi ut te nõ ꝑmitterẽ ſic mori in loco meo: & te
iuuarẽ ꝓ pñti:& tũc bt̃s F.deponẽs eũ de patibulo:&
capiſtrũ diſſoluẽs a collo:totũ eũ ſuis ſacris mãib⁹ ſtig
matib⁹ cõſignatis tãgẽdo:ab oi lepra ac ſi nũq̃ fuiſſet
paſſus mũdauit:& ſtati diſparuit.Mane aũt ſupueniẽte:
uir ille uidẽs ſe ab infernali morte liberatũ & a lepra:
gr̃as egit btõ F.& exiẽs territoriũ horti intrãs ciuitatẽ
eccleſiã bti F.ingredit̃:ubi cũctis ſuis ciuib⁹ q eũ ꝑus le
proſũ agnouerãt:narrãs bti F.miraculũ:ut dcm̃ ẽ:gr̃as
egit deo & ipſi btõ F. Et ibidẽ remanẽs cũ frib⁹ ab ip
ſis nũq̃ receſſit: ſinglarẽ curã gerẽs de ptinẽtib⁹ ad ſer
uitiũ dicte eccľie bti F.Et credo ꝙ parũ añ peſtẽ ma
iorẽ de hac uita deceſſit.Prefatis igit̃ appet de ſtigma
tizatiõe bti pr̃is F.pp quã ꝑñs op⁹ tã laborioſuz diuia
gr̃a auxiliãte ꝑegi hucuſq3:& xp̃o ↄcedẽte meritis bti
F.qđ ſequit̃ breue explebo.P3 ergo ꝙ nou⁹ hõ bt̃s F.
nouo & ſtupẽdo miraculo claruit: cũ ſinglari ꝑuilegio
retroactis ſeculꝭ ñ ↄceſſo inſignit⁹ appuit:ſacris.ſ.ſtig
matib⁹ decorat⁹:& ↄfigurat⁹ in corpe mortis h⁹ cor
pori crucifixi.De quo qcqđ hũana lingua dr̃ min⁹ ẽ a
laude ↄdigna. Totũ.n.uiri dei ſtudiũ tã publicũ q̃ ꝑua
tũ circa crucẽ dñi uerſabat̃.uñ miſteriũ crucis magnũ3
& mirũ: i quo cariſmata gr̃aꝝ & merita uirtutũ & the
ſauri ſapie & ſcie tã alta ꝓfunditate uallant̃:ut a mũdi
ſapiẽtib⁹ & prudẽtib⁹ ſit occultũ: tam pleue fuit huic
xp̃i paupculo reuelatũ:ut oĩs uita ipſius nõ niſi crucis
ueſtigia ſeqret̃:nõ niſi crucis dulcedinẽ ſaperet:nõ niſi
crucis gloriã ꝑdicaret.Et ut crucis ſignaclo cordi ei⁹ a
ꝑncipio ſue ↄuerſiõis impreſſo:corp⁹ ↄſignaret exteri⁹:
in ipſa cruce ſe recludẽs: habitũ pnie ſupſit crucis ima
ginẽ ꝑſerẽtẽ:q̃tenꝰ ſic mẽs ei⁹ intus dñz crucifixũ idu
erat:ſic & corp⁹ ei⁹ indueret arma crucis : & in quo ſi
gno de⁹ ꝑtãtes aereas debellarat:in eodẽ ſu⁹ exercit⁹
dño militaret. Sic & a ꝑncipio tpis quo crucifixo mili
tare cepat:diuerſa circa eũ crucis ꝑfulſere miſteria: ſic
uite ipſi⁹ ↄſiderãti decurſuz inoteſcit:q̃li appitiõe cru
cis dñice ſeptiformi: tã cogitatu q̃ effectu & actu to
tus fuit in crucifixi effigiẽ p ipſi⁹ extaticũ trãſformat⁹
amorẽ.Digne igit̃ ſũmi Regis clemẽtia:ſuis amatori
bus ultra oẽz extimationẽ hoiuz ↄdeſcẽdẽs:ſue crucis
uexillũ ipſi⁹ corpi deferẽdũ impreſſit:ut q mirãdo fuerat
crucis amore ꝑuẽt⁹:mirãdo ẽt fieret crucis honore mi
rific⁹. Hec dñs frater Bonauẽtu.in ꝑncipio narratiõis
miracľoꝝ bti F. Exclamat luculẽtiſſime idẽ uenerabi
lis pr̃ dñs frater Bonauẽtu.in fine ptis.i3. legẽde maio

ris ad btm F. Cui⁹ exc'amatiõis materiã ꝙ pʒ ibidẽ ob breuitatẽ ad pñs hic nõ iſero. Ex ꝑmiſſis tamẽ ex fine ad quẽ.uʒ.ex ſtigmatizatiõe glioſi pris nr̃i F. tot⁹ dcur ſus exarat⁹ in ɔformitatib⁹ ꝓcedẽtib⁹: appet q̃do ſili tudines iam dicte fuerũt q̃dã ꝓuie diſpões ad hãc ul timã.uʒ.ut btõs F. in xp̃ʒ trãsformaref mẽte & corpe. & appet ꝙ in ꝓncipio dcm̃ ẽ hui⁹ opis: ꝙ dñs Ieſus xp̃s ſic uoluit btm̃ pře; nrʒ F. in ultio.i.in crucifixione hře ſileʒ: ſic & in actib⁹ uite: ut.3z.conformitates declãt placuit eũ hře cõformẽ.cui ſit honor & gloria. Amen. Apparet igit ex dictis expõ ſecũde ptis hui⁹ tertie cõ formitatis tertii libri.uʒ.Franciſcus conſignat.

¶Fructus.iiii. & cõformitas hui⁹ tertii libri.Et.3z.in ordine.Ieſus uita deficiens.Franciſcus euocat. Expoſi tio ꝑme partis.Ieſus uita deficiens.

Morẽ & dilectionẽ: etſi dñſ nr Ieſus xp̃s ad hoies ut ſu pior a declãt in lib.i. & .z. oñderit mĩtiplr: ꝓcipue th̃ oñdit (iuxta ſuũ dictuʒ.Io. xiiii.Maioreʒ charitatẽ ne mo hʒ: ut aiaʒ ſuã ponat qs ꝓ amicis ſuis) qñ aiaʒ ſuaʒ .ſ.uitã ſuã in morte dedit ꝓ nobis in crucis ligno moriẽ do.Cui⁹ morte a pc̃ti morte erepti: ad uitã gře reduc ti ſum⁹.De q̃ morte cũ oi reuerẽtia loq̃ndo: ꝙ id ꝓ ex põne ꝑma ps h⁹.iiii.ɔformitatis exigit & reqrit dicẽs. Ieſus uita ðficiẽs.ſ.ꝑ mortẽ quã ꝓ nobis ſuſtinuit.De ipſa dñi Ieſu morte loq uolẽdo tria ſũt uidẽda. Primũ eſt de ei⁹ acerbitate.Scd̃m de idoneitate & ɔgruitate Tertiũ de ei⁹ utilitate. ¶Circa ꝑmũ eſt ſciẽdũ ꝙ xp̃i mors fuit doloroſiſſima: & magitudinẽ doloris xp̃s ex p̃ſſit ad pře; clamãdo: ut pʒ Mat.xxvii. De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: ut qd dereliq̃ſti me? Et ps.Cõſolãtẽ me nõ iueni. uñ xp̃i paſſio fuit ꝑmo acerbiſſ ma ipi xp̃o: & ſecũdo ſue mři ꝙ fuerit xp̃o acerbiſſima: etſi in ſecũdo uiden do patebit attñ acerbitatis magnitudinẽ oñdũt plura. Et ꝑmũ eſt ſi conſideref qs eſt q patit. Et occurrit tibi ꝙ de⁹ ẽ: etſi in forma & natura hũana.ꝙ fuerit de⁹: in paſſiõe mlta oñderũt.ſ. ꝓſtratio iudeoꝝ ſolo uerbo ac cedẽtiũ ad ip̃m capiẽdũ.Io.xxviii.Petri intuitio: & in tuitiõe imutatio.Luc.zz.Latroni padiſi ꝑmiſſio.Luc. zz. Solis obſcuratio.Scõꝝ reſuſcitatio.Et ſic de aliis. Quare ſine pc̃tõ ex quo deus erat pati non debebat. ¶Secũdũ ſi ɔſideref q̃lis eſt q patit: & ꝙ xp̃s fuit ino cẽtiſſim⁹ nullũ offendẽdo.Mitiſſim⁹ in ɔuerſando. Mi ſericordiſſim⁹ in idulgẽdo.Amãtiſſim⁹ ꝓ aliis ſe i mor tẽ tradẽdo.Liberaliſſim⁹ bñficia ɔferẽdo.Veraciſſim⁹ in docẽdo.Benigniſſim⁹ in ɔpatiẽdo.Nobiliſſim⁹ gñe. Dulciſſim⁹ famine.& Sciſſim⁹ ope: q̃re pati nõ debe bat. ¶Tertiũ ẽ ſi ɔſideref q̃tus eſt q patit.Nã quo ad localitatẽ imẽſus.Quo ad ptãtẽ excelſus. Quo ad di gnitatẽ ſublimis: ꝙ magn⁹ ſr̃ oẽs deos.Quo ad pl̃ch i tudinẽ ſpecioſiſſim⁹. Quo ad fortitudinẽ ualidiſſimus & oia uincens.Quo ad claritatẽ lucidiſſim⁹ oia uidẽs. Quo ad felicitatẽ pfect⁹ & ſũmũ bonũ.Quo ad ppe tuitatẽ etern⁹: ꝙ nec ꝓncipiũ hũit: nec finem habebit.

¶Quartũ ſi ɔſideref q̃li forma patit. Et hic uide: ꝙ nr̃ lũ pc̃tm̃ habuit: ſʒ oẽs uirtutes: ꝙ dñus eſt uirtutũ. In ipſo apparuit uirt⁹ hũilitatis ſe hũiliãdo uſqʒ ad morteʒ uiliſſimã. Pauptatis nudus moriẽdo. Charitatis ſe pro pc̃tõrib⁹ tradẽdo. Pietatis ꝓ crucifixorib⁹ exorãdo. Pa tiẽtie oia ſupportãdo. Pnĩe corp⁹ macerãdo. Auſterita tis ſe felle & aceto ac mirra cibãdo. Modeſtie in loquẽ do. Vigilãtie in orãdo. Obie pris iuſſa pficiẽdo. Prudẽ tie pr̃i aiaʒ cõmẽdãdo. Perſeuerãtie in pficiẽdo. ¶Quĩ tũ eſt ſi ɔſideref q̃ta ſũr q̃ patit. Et hic occurrit prio ei⁹ uiliſicatio.uilẽ.n.eũ Iudei reddere conati ſũt. Primo in uita dicẽtes ꝙ erat hõ uorax & amic⁹ publicanoꝝ. Se cũdo i miracul' dicẽtes. In Belzebub eicit demõia. Lu. xi. Tertio in fama. Io.xi. Tot⁹ mũdus uadit poſt euʒ: qd faciem⁹? & hic pc̃tõr eſt. Io.viii. Quarto deſpicien do. Io. Nõne fabri fili⁹ &c̃. Quinto iſidiãdo doctrinẽ. Mat.zz. Cõſiliũ fecerũt ut caperẽt eũ in ſermõe. Sexto pſeq̃ndo corpalr̃. Nã lapidare eũ uoluerũt. Io.x. Septi mo ei nõ cred' do. Io.viii. Teſtimoniũ tuũ nõ eſt ueꝝ. Octauo blaſphemãdo. Demoniũ hẽs: & ſamaritanus es. Io.viii. Nono illudẽdo ei in paſſione dicẽtes. Pro phetiza nobis qs eſt q te pcuſſit. Decimo deridendo. Vah q deſtruis tẽplũ dei &c̃. Vndecimo icuſando Pila to. Si nõ eẽt hic malefactor &c̃. Duodecimo morte tur piſſima.ſ.crucis affligẽdo. Scd̃o occurrit cõuicioꝝ & i iuriarũ illatio. Recepit xp̃s iniurias ꝑmo ꝙ ſic ꝓditus & tradit⁹. Scd̃o in captiõe.ꝙ ut latro capit. Tertio in ligatiõe.ꝙ Ligauerũt eũ &c̃. Quarto in maxille pcuſ ſione. Quinto in faciei uelatiõe. Sexto ſputis faciei in deturpatiõe. Septimo in traditiõe & poſitiõe i manib⁹ Pilati. Octauo in iudicatõe ſine cã ad mortẽ. Nono in flagellatiõe. Decimo in crucifixiõe. Vndecimo in denu datiõe. Duodecimo in lãceatiõe. Occurrit tertio ludifi catio: ludibria expt⁹ eſt ꝑmo in domo Anne: facie fuit uelat⁹: dicẽtib⁹. Prophitiza &c̃. Scd̃o in deductiõe ut malefactor ad Pilatũ. Tertio in miſſiẽ ad Herodẽ & deſpectiõe Ieſu ab eo. Quarto in corõatiõe: adoratio ne: purpure iduitiõe ꝑ milites Pilati. Quinto in Bara ban dimiſſiõe: ꝙ erat latro. Sexto in flagellatiõe: ꝙ Pi lat⁹ uoluit eũ tãq̃ fatuũ corripe. Septimo in ɔdẽnatiõe ad crucẽ ut latro. Octauo i latronũ cũ ipſo crucifixiõe & aſſociatiõe. Nono in expoliatiõe nudatiõe & ueſti mẽtoꝝ diuiſiõe. Decimo i latronũ & alioꝝ exprobra tiõe. Vndecimo in tituli appõne & deriſiõe. Duodecio in aceti ꝓpinatiõe: ꝙ ei dare nõ pmiſerũt. Occurrit q̃r to ſupplicioꝝ diuerſoꝝ afflictio quo ad ſingl'a ei⁹ cor poris mẽbra. Prio in capite corõa ſpinaruʒ & pũcture. Scd̃o in oculis uelatiõe. In uiſu lachrimatiõe. In audi tu improperatiõe. In olfatu ſputoꝝ abhominatiõe. In gu ſtu fellis & aceti potatiõe. In collo ligatiõe. In ſpatulis & humeris crucis portatõe. In brachiis extẽſiõe. In rẽ nib⁹ uerberũ ppeſſiõe. In pectore lateris aptiõe. In ma nib⁹ clauoꝝ pforatiõe. In tibiis & pedib⁹ neruoꝝ at tractiõe ex clauoꝝ ifixiõe. Sic ex q̃tuor pſatis pʒ q̃ta ſũt illa q̃ Ieſus eſt paſſus. Ex mltis ẽt aliis q̃titas pʒ pe narũ. Primũ ẽ ſi ɔſideref penarũ mĩtiplicitas: ꝙ nõ unã penã: ſʒ mĩtiplices ẽ paſſus. Scd̃m eſt penarũ diuturni tas: ꝙ ꝑ tp̃s durauit. Tertiũ ipſarũ penarũ acerbitas.

Quartū eſt corpis patientis nobilitas: ꝙ delicatꝰ erat
xp̄s.Quintū eſt ipſoꝝ mēbroꝝ patiētiū ſenſibilitas:ꝙ
in oibus mēbris.Sextū eſt iſerētiū crudelitas. Canes a
ꝓpha in p̄s.uocant̄.Septimū eſt iudicātiū iniqtas. Oc
tauū tormētoꝝ & obprobrioꝝ diuerſitas:ut dictū eſt.
Nonū dieī i qbꝰ paſſus ē ſolēnitas:ut dicet̄.Decimū
pplī coraꝫ quo paſſus ē uarietas & mltiplicitas.uꝫ.qn̄
oēs Iudei ꝯuenerāt pp diē feſtū legis p̄cepto.Vndeci-
mū loci in quo ē crucifixꝰ uilitas. Duodecimū uilis la
tronū ſocietas.¶ Sextū ſi ꝯſideret̄ tp̄s quo patit̄:hora
matutinali capit̄ & ligat̄:ad domū Anne ducit̄ & Cai-
phe:& negat̄ a diſciplō.Interrogat̄:illudit̄:& poſt mul
ta ad mortē ꝯdēnat̄.Hora p̄ma ad pilatū ducit̄: ad He
rodē mittit̄:deridet̄:& ſpnit̄.Ad Pilatū remittit̄:& peſ-
ſime a militibꝰ ptractat̄.Hora tertia a Pilato Ieſus ad
mortē ꝯdēnat̄:mltis ꝯuiciis ſaturat̄:crux humeris ipo
nitur:& cū ignominia ad crucifigēdū ducit̄.Hora ſexta
ad locū caluarie pductꝰ denudat̄:crucifigit̄:extēdit̄:&
oia oſſa dinūerant̄:crux ſubleuat̄:deludit̄:& ſubſanat̄.
Hora nona aceto potat̄ felle mixto:& Ieſus morte ter
minatur.Hora q̄ſi ueſptina in cruce exiſtens mortuus:
lācea latꝰ eiꝰ dextrū apit̄ & uulnerat̄.Hora ꝯpletorii d̄
cruce deponit̄ & tumulat̄.¶ Septimū ſi ꝯſideret̄ a qbꝰ
patit̄:qa ab oibꝰ:a diſciplō ꝓdit̄:ab aplīs derelinqt̄:a
miniſtris tēpli capit̄:a Petro nō agnoſcit̄:ſꝫ negat̄:a Iude
is illudit̄:a pōtificibꝰ occidit̄:a ſeruis flagellat̄:ab He-
rode d̄ſpicit̄:a turba mori poſcit̄:a Pilato iudicat̄: a mi
litibꝰ pcutit̄:nudat̄:coronat̄:& crucifigit̄:a latrone blaſ
phemat̄:a trāſeūtibꝰ ſubſanat̄:& a milite lāceat̄.¶ Oc
tauū ſi ꝯſideret̄ pp qd patit̄. Nihil.n.iuenit̄ in cā ut pa
ti deberet.Nō bn̄ficia exhibita in icarnatione:ꝯuerſa
tiōe:p̄dicatiōe:lāguidoꝝ ſanatiōe: demonū expulſiōe:
& mortuoꝝ ſuſcitatiōe.Nō uita oi ſcitate pfectiſſima
Nō doctria ueriſſima & diuiniſſima.Nō ꝯuerſatio mi
tiſſima:& ſic de aliis.Et qa nlla fuit cā: hoc attēto paſ
ſio & mors eiꝰ fuit doloroſiſſima.Nonū ſi cōſideret̄ ꝓ
qbꝰ patit̄ qa ꝓ nobis.Dedit.n.ſemetip̄m:ut dic̄ aplſ:
ꝓ nobis:ut nos redimeret.Et qa ꝓ nobis pc̄tōribꝰ in-
gratiſſimis & ſceleratiſſimis patit̄.un̄ clamat Xp̄s. O
hō:uide q̄ ꝓ te patior.Nō eſt dolor ſic̄ quo crucior.Ad
te clamo q ꝓ te morior. Vide penas qbꝰ afficior.Vide
clauos qbꝰ ꝯfodior.Cū ſit dolor tātꝰ exterior. Interiꝰ
eſt planctꝰ grauior.Cū te igratū expior. ¶ Decimū ſi
ꝯſideret̄ q̄lis & q̄tus eſt dolor quē patit̄.qa maximꝰ ſu
p oēs alios dolores palēs: ut dicet̄ : un̄ merito clamat
dicēs illud Tren̄.p̄mo.O uos oēs q trāſitis p uiā:attē
dite & uidete ſi eſt dolor ſic̄ dolor meꝰ.certe nō.Preſa
tis ergo decē diligēter iſpectis & diſcuſſis pꝫ ꝙ mors
xp̄i fuit acerbiſſima. Fuit ēt xp̄i mors btē Marie acer-
Ïors xp̄i uit beate irgini do roſa. biſſima & doloroſiſſima ex mltis ꝯſiderationibꝰ. Prio
ꝯſiderādo filii ſui uēditionē.Motiuū qa effuſiōe unguē
ti ſup caput eiꝰ.A quo qa a Iuda diſciplō: p̄ciū.ſ.tāuī
lc.30.denariis:qbꝰ uēdit̄ qa Iudeis hoſtibꝰ filii ſui. Se
cūdo ꝯſiderādo captionē pditorie:qa oſclō.Neqter.ꝙ
cū lāceis & laternis & fuſtibꝰ ut ad latroneꝫ.Maligne.
qa iniecerūt manꝰ in eū:& eū ligauerūt. Tertio ꝯſide
rādo eiꝰ ab oibꝰ d̄ſertionē.Diſcipuli.n.oēs eū reliq̄rūt.
Et cū mltis bn̄ficia p̄ſtiterit: neminē iuēit ad ſe iuuādū

Quarto cōſiderādo ſui filii deductionē.p̄mo ad domū
Anne:ſcd̄o Caiphe:tertio Pilati: q̄rto Herodis: qnto
Pilati iterato:& q̄ i eis ſūt eidē ſcā ꝯſiderādo. Quinto
ꝯſiderādo uerberū pcuſſionē.Fuit flagellatus in domo
Caiphe & Pilati.Et ut b.Maria.S.Bernardo reſerauit
unā legionē uerberū eſt paſſus: q̄ ad ſex milia ſexcēta
ſexaginta ſex aſcēdūt abſqꝫ pugnis & aliis ꝯuiciis. Se
xto ꝯſiderādo xp̄i coronationē.illā eiꝰ coronā ſpineā q̄
totū caput xp̄i apuit: ſanguine facieꝫ & capillos ma-
didauit tā capitis q̄ barbe.Septimo ꝯſiderando filii ad
mortē tā acerbā & tā uilē ꝯdēnationē.cōmota ſunt oia
interiora eiꝰ.Octauo uidēdo Ieſum ad mortē fune ad
collū ligato duci: humeris laſſis crucē baiulare nō hn̄
tē ſpēꝫ neqꝫ decorē:aia eiꝰ amaritudine repleta ē. No
no cōſiderādo denudationē & crucifixionē.Vidēdo eū
nudatū:clauis ꝯfoſſū: & ſanguinē p q̄tuor ptes corpo
ris pforatas diffundi:irremediabilibꝰ lachrimis plora-
bat.Tob.v. Decimo ꝯſiderādo filii ſui a cūctis uilipē
ſionē.Iudei:latrones:& alii uilipēdebāt eū:& nlls erat
q eidē affectū pietatis ipēderet & ꝯpaſſiōis:ſic tātā i-
gnominiā filii pēſando: in ea maximꝰ dolor cauſabat̄.
Vndecimo ꝯſiderādo Ioānis pro filio ſuo traditionē.lꝫ
.n.Ioānes bonꝰ eēt & ſcūs: nlla tn̄ ꝯpō fuit iter ipꝫ &
xp̄ꝫ ſuū filiū. Duodecimo & ultio uidēdo Ieſu morteꝫ
& terminationē:qn̄ uidit eū cū tāto clamoris dolore ex
pirasse:q̄ſi mortua & ipſa fuit.p̄fatis igit̄ i b.Maria do
lor uehemēs cauſabat̄: q̄re xp̄i mors ei acerbiſſima fu
it. & ſic pꝫ ſuccincte primū uidēdū de mortis xp̄i acer
bitate.¶ Reſtat uidere nūc de ſcd̄o.ſ.de mortis xp̄i ido-
neitate & congruitate. Quia.n.aliqs poſſet dicere cur
dn̄s uoluit mortē crudelē & doloroſaꝫ portare & ſuſti
nere.In h̄ ſcd̄o oꝫ plā uidere de ipſa dn̄i morte q̄ poſ
ſibilibꝰ rn̄dēt obiectiōibꝰ.¶ Vn̄ ſciēdū ē ꝙ mors dn̄i
ſic ſcā:fuit p̄mo debite ppetrata.lꝫ.n.aliꝰ modꝰ eēt do
poſſis hoīeꝫ liberādi q̄ p paſſionē filii ſui:ut dixit Aug.
& magr̄.3.di.20.iſte tn̄ fuit congruus p̄mo qa deo pr̄i Cōgruitaſ redēptiōis per crucē xp̄i.
acceptiſſimꝰ: qn̄.n.fac̄ hō qd̄ ē ad dei honorē:deo ſūe
me placet. Et ad dei honorē ē ꝙ deo reddat̄ honor ſu
us:& ſatisfiat ſibi de illatis iniuriis.Sꝫ cū p nihil aliud
niſi p mortē xp̄i honor poſſet deo exhiberi:& ſatisfi-
eri de iniuria p hoiem deo illata q̄ xp̄s moriēdo:mors
ſua fuit deo acceptiſſima:ut dicet̄. Scd̄o fuit ꝯgruētiſ
ſimꝰ ad nr̄ꝫ morbū curādū.hō.n.uoluit deo ſilari p ſcie
ſublimitatē.Ligni guſtauit ſuauitateꝫ: & diuini p̄cepti
trāſgreſſus ē limitē & reglaritatē. Et qa curatio hꝫ fie
ri p ꝯtrariū:iō modꝰ paſſiōis xp̄i fuit ꝯgruētiſſimꝰ: qa
p hūiliationē & abiectionē: doloꝝ ppeſſionē & diuie
uolūtatis ipletionē:dicēte aplō.Phil.2.Humiliauit ſe-
metip̄ꝫ factꝰ obediēs &c̄. Saluo.n.libertatis articulo:
ad ſui dilectionē meliꝰ a deo trahi nō poterat:q̄ deus
ꝓ eo icarnatꝰ mori ꝓ ipſo redimēdo euꝫ tot penis di-
gnaret̄.Vgo de arra ſpōſe: ut oñderet tibi q̄tum te dili
geret:nō niſi moriēdo te a morte liberauit:ut n̄ tm̄ pie
tatis ipēderet bn̄ficiū: uerū ēt charitatis mōſtraret affe
ctū.aplſ.Ro.v. Cōmēdat deꝰ charitatē ſuā in nobis:
qa cū inimici eēmꝰ:xp̄s ꝓ nobis mortuꝰ ē.Quarto uir
tuoſiſſimꝰ.hoc.n.mō dedit nobis oiuꝫ uirtutū exēplū.
Hūilitatis:patiētie:obie:pnie &c̄.ut dcm̄ ē in p̄ma pte

hꝰ expõnis: & iõ dic̃ Petrꝰ i.i.canõica ſua.ca.z.xp̃s ꝓ nobis paſſus ẽ:uobis relinq̃ns exẽplũ ut ſeq̃mini ueſti gia eiꝰ.Quito ad uincẽdũ diabolũ prudẽtiſſimꝰ.uoluit .n.ꝯphẽdere i aſtutia ſua eũ: ac ip̃z uincere ñ potẽtia: ſꝫ iuſtitia:ut.n.dixit magr̃.3.d.20.Ip̃e ſua ꝑcuratõe oc cidẽdo xp̃z inocẽtẽ:nocẽtẽ hoiem iure amiſit:& a ſuis mãibꝰẽ ereptꝰ.Prudẽtia.n.eiꝰcepit ſꝑbũ.Iob.3.Sexto Fuit nos erudiẽs ut a pc̃õ caueremꝰ:ꝓ cꝰ expiatione xp̃s mori uoluit.i.Corin.vi.Empti.n.eſtis p̃cio magno &c̃.Septĩo ꝓ nob ſatiſfcõriꝰ:ut dicet.Octauo fuit mi ſericordie & iuſtitie ꝯuẽiẽs . Nã morte xp̃i ſatiſfcm̃ ẽ ꝺo pc̃õ:et ſic iuſtitie:qa hõ libatꝰ:ſic et miſericordie. ſic ergo dñi mors:ut dcm̃ ẽ:fuit ꝺbite ꝑpetrata. Scꝺo fuit ꝓ ſatiſfactõe rite ordiata:ut.n.dcm̃ ẽ ꝯſorita.z.ꝑ mi li.i pte.i.deꝰetſi poſſꝫ ꝺ̃ potẽtia abſoluta pc̃m̃ ipu nitũ remittere:ñ tñ ꝺ̃ potẽtia ordiata:qa ꝓ pc̃õ ꝑmi parẽtis erat nec̃ariũ ut ꝺo ſatiſfieret.Nec aliq̃ creatu ra:ut dcm̃ ẽ:poterat:pp ibidẽ allegata.Oportebat er go ꝙ tal'ſatiſfaciẽs eẽt deꝰ & hõ.deꝰut redderet eq ualẽs ad offenſã ꝺo illatã.hõ qa erat ille q ꝺo ſatiſfa cere tenebaꝛ:qa pſõa offendẽs. xp̃s ergo morte ſua ſa tiſfec̃ ꝓ nobis.Et ꝓ hꝰeuidẽtia ẽ ſciẽdũ ſuccicte.Prio

Satiſfactio qd ſit.

qd ẽ ſatiſfactio:& rñdeꝛ ꝙ ẽ redditio equalẽtis: ut di cit Anſelmꝰ.z.Cur deꝰ hõ.al's idebiti. ubi uide ꝙ ali qd reqrit ex pte ſatiſfaciẽtis: aliqd ex pte ſatiſfactio nis:& aliqd ex pte illiꝰ ꝓ quo ſatiſfit.Ex pte ſatiſfaci entis reqriꝛ p̃mo ꝙ ſit amicꝰ utriuſqꝫ. pꝫ:qa ip̃e ẽ qdã mediator & recõciliator.Scꝺo ꝙ ſit ad ſatiſſaciẽdũ ſuf ficiens: quia aliter nõ diceret ſatiſfaciẽs.Tertio ꝙ nõ ſit al's i eo ꝙ ſatiſfac̃:illi cui ſatiſfac̃ obligatꝰ:qa tũc ñ ꝓ alio:ſꝫ ꝓ ſeip̃o ſatiſfaceret.Ex pte ſatiſfactiõis req rit prio ꝙ ſit uolũtaria: alr̃ ñ eẽt ſatiſfactio: ſꝫ ſatiſpa ſio.Scꝺo ꝙ ſit equalẽs.pꝫ:qa ſi dic̃ nom̃.Satiſ.Tertio ꝙ ſit al's idebita.pꝫ:ñ.n.eẽt ſatiſfactio:ſꝫ redditio ſim plex.Ex pte illiꝰ ꝓ quo ſatiſfit reqriꝛ:ꝙ ſatiſfaciẽs ꝓ eo agat tal'r:ꝙ ãpliꝰ nõ offẽdat:& ꝙ reſtituaꝛ ad ſtatũ p̃ſtinũ & amiciciã ut prio erat.Scꝺo uidẽdũ ẽ ꝺ̃merito

Meritum xp̃i q̃tũ ſit

xp̃i q̃tũ ẽ.rñdeꝛ ꝙ ẽ ifinitũ.Et ꝓ hꝰ euidẽtia eſt ſciẽdũ prio ꝙ i actu meritorio ẽ duplx bõitas: itrĩſeca q̃ ꝯſur git ex bonitate actꝰ eliciti debito mõ ex circũſtãtiis.ſ. gr̃e & alioꝝ ad eẽ meriti ꝯcurrẽtiũ.Alia bõitas dr̃ ex trĩſeca:q̃ penes acceptionẽ ꝯſiſtit:q̃ ñ ẽ aliud q̃ ordia tio legis diuĩe:q̃ deꝰ ordiauit talẽ actũ acceptare:& ꝺ bito p̃mio p̃miare. Nã ad actũ meritoriũ utplimũ iſta duplx bõitas ꝯcurrit.p̃ma.n.ſine ſcꝺa eẽ ñ pt.ſꝫ ſcꝺa ſine pria p̃t eẽ. ſic pꝫ ꝺ̃ merito xp̃i nõdũ exhibito i a ctu:a ꝺo ab eterno acceptato.ꝺ quo dr̃ i Apoc̃.Dignꝰ ẽ agnꝰq occiſꝰẽ ab origie mũdi &c̃.Et ꝺ iſta loqꝛ Sco tꝰ.3.d.xviii.q.z. ubi oñdit ꝙ paſſio xp̃i p̃uiſa & nõdũ exhibita:ualuit pr̃ibꝰ q xp̃i paſſionẽ p̃ceſſerũt. Scꝺo ſciẽdũ ꝙ loq̃ndo ꝺ̃ bonitate itrĩſeca actꝰ meritorii ad actũ meritoriũ: ꝙ ñ ſolũ gr̃a creata cãt bõitatẽ ſiue ef fectiue ſiue circũſtãtiõal'r i actu meritorio:ſꝫ gr̃a ẽt i creata.Rñ.ꝙ gr̃a icreata oi mõ ſiue efficiue ſiue ut cir cũſtãtia:p̃t ꝯcurrere ad actꝰ gratificationẽ:ſic gr̃a crea ta:imo doctores pleſ ponũt ꝙ niſi i actu meritorio cõ curſꝰ gr̃e icreate põeretũ nll's tal'actꝰ poſſꝫ eẽ de cõdi gno meritoriꝰ uite eterne:etſi ꝺ̃ ꝯgruo. Inſup ad meri

tũ ualꝫ dignitas pſõe:q̃ cãt actũ.dic̃ Bõauẽtu.3.d.13.q. z.ꝙ meritũ p̃ẽſaꝛ ſcꝺm dignitatẽ pſone.Scotꝰ.3.d.13. q.3.dic̃.ꝙ rõne ſuppoſiti meritũ xp̃i fuit maiꝰ q̃ aliꝰ ñ fuiſſꝫ. Hoc idẽ pꝫ p regulã Ariſt.i.metaph.ꝙ actiões ſũt ſuppoſitoꝝ: actꝰ.n.& gñatiões ſũt circa ſingl'aria. Et qa regl'a eſt Ariſt.3.ethi. ꝙ circũſtãtie ꝯcurrẽtes ad actũ:ip̃z reddũt ſibi ꝯformẽ quo ad acceptionẽ & õac ceptionẽ:utpote quo ad bõitatẽ & malitiã.Mõ i ꝓpo ſito cũ i dño Ieſu xp̃o fuerit gr̃a creata:qa plenus gr̃a & ueritate.Et icreata qa i eo h'itat ois plẽitudo deita tis.Coll'.z.Inſup i dño Ieſu: etſi ſint due unite nature: hũana & diuia:ẽ tñ una pſona & ñ plẽs:& unũ ſuppo ſitũ:& cũ tal'pſona & ſuppoſitũ ſit deꝰq̃re ẽ ifinita.Ad ꝓpoſitũ meritũ xp̃i loq̃ndo ꝺ̃ bõitate itrĩſeca ẽ ifinitũ utpote a pſona & ſuppoſito ellicĩẽte infinito & gr̃a ifi nita & finita:q̃ ſiue ꝯcurrãt efficiue:ſiue p modũ circũ ſtantie:qa faciũt ad meritũ:ſeqꝛ ꝓpoſitũ.Ex quo ſeqꝛ ꝙ tal'actꝰ bõitate extrĩſeca ẽ ifinitũ meritũ. pꝫ: qa ifi nite a ꝺo acceptaꝛ:al'r deꝰ nõ ageret cõformiter recte rõni.Et ſi dicaꝛ.actꝰ ẽ finitꝰ:q̃uõ meritũ ẽ ifinitũ? rñ deꝛ ꝙ ſi i actu meritorio ꝯſiſtat meritũ:ip̃e tñ actꝰñ ẽ meritũ:ſic̃ actꝰ nõ eſt circũſtãtia:ſeu id qꝺ̃ effic̃ ip̃z.ꝙ meritũ xp̃i ſit ifinitũ mõ p̃dcõ:ſi tenet Bõauẽ.3.d.13.q. z.ubi dic̃.meritũ p̃ẽſaꝛ ex dignitate pſone:& pſona ẽ i finita.ergo. Hoc ẽt tenet magr̃ Petrꝰ aureoli i rep̃õne ſua.3.d.13.q.z.Alexãder ꝺ̃ales i.3.& Thomas ꝯcedũt ꝙ uita xp̃i ẽ uita dei:& uita ifinita. q̃re ergo ꝺ̃ merito ñ ꝯcediꝛ ꝙ ſit ifinitũ? His p̃miſſis uidẽdũ ẽ q̃uõ mõte xp̃i ſatiſfcm̃ ẽ.ubi ſciẽdũ ꝓ regl'a.Prio ꝙ creatura itel lectual'inocẽs ꝺo teneꝛ i oibꝰ actiõibꝰ.Rñ.qa a ꝺo ẽ & qcqd hꝫ:totũ a deo hꝫ.Tertio creatura itellectual' ñ peccãs ꝺo ñ teneꝛ i oibꝰ paſſiõibꝰ.pꝫ.qa dñs iuſtꝰñ exigit penã culpa ñ cõmiſſa. Tertio ꝙ creatura itelle ctual'q prio erat inocẽs & poſtea peccãs:teneꝛ deo in oibꝰ tã paſſiõibꝰ q̃ actiõibꝰ.p̃ma ps pꝫ ex ſcꝺo p̃miſ ſo.ſ.ꝙ teneꝛ ſi peccat i paſſiõibꝰ.ſcꝺa ps pꝫ ex prio:ꝙ teneꝛ i oibꝰ actiõibꝰ inocẽs:a fortiori peccãs.Ad ꝓpo ſitũ xp̃s etſi inocẽs:ꝺo tenebaꝛ i oibꝰ actionibꝰ.pꝫ ex prio:ſꝫ ñ i paſſiõibꝰ:ꝙ inocẽs.Mõ xp̃s uolẽs ꝺo ꝓ no

Quõmorſ xp̃i fuit ſatiſfactoria ꝓ peccato hominis

bis ſatiſſaceꝛ p actões ñ potuit.pꝫ:ꝙ ñ eẽt al's idebiti imo ꝺbiti:ut dcm̃ ẽ.& ſatiſfactio ẽ redditio ñ ſolũ eq ualẽtis ꝙ erat i actiõibꝰ xp̃i ut dcm̃ ẽ pp meritũ ifini tũ ſed al's idebiti:ꝙ ñ affuit i merito actionũ xp̃i.Si er go ſatiſfacere ꝓ nobis debebat: oportebat ꝙ ñ daret quãcũqꝫ paſſionẽ:ſꝫ aiaꝫ ſuã i mortẽ.Rñ.ꝙ mors eius erat al's idebita ꝺo q̃ deꝰab ip̃o ñ poterat exigere ip̃o nolẽte.Fuit ſufficiẽs ẽt quo ad obiaꝫ:qa uſqꝫ ad mor tẽ: & ꝯñr maior q̃ iobia aliq̃ poſſꝫ eẽ i quocũqꝫ pc̃õ. Et qa icludẽs maiorẽ dolorẽ q̃ eẽt polis ꝺlectatio i q buſcũqꝫ pc̃tis.pꝫ:qa deꝰ rẽ diligit ut ẽ diligibil'. Mõ ui ta xp̃i erat uita dei:ut dic̃ Alexan.in.3.pte.i.q.xv.& p ꝯñs ſũme diligẽda:& magis diligẽda q̃ oẽ aliud a deo Et cũ delectatio cãꝛ ex p̃ñtia rei dilecte:& ſic magis delectabaꝛ xp̃s i uita ſua q̃ aliq̃ creatura poſſꝫ ꝺlecta ri in aliquo. pꝫ:qa magis diligebat eã:et ſic intenſiꝰ & fortiꝰ mouebaꝛ & ordiate i rẽ dilectã q̃ hõ iordinate moueaꝛ i q̃cũqꝫ delectatiõe pc̃ti.Et tũc ultra cũ abla tio ꝺlectabil' ſit cã penal':ablatio uite xp̃i fuit xp̃o ita

penalis:ſic eiꝰ pñtia delectabilis. Et p ɔñs magis triſtabilis q̄ aliq̄ delectatio cuiuſcūq; alteriꝰ rei eēt delectabilis. Actiōes:ut dcm̄ eſt:ſunt ſuppoſitoꝝ: q̄re uita xp̄i erat uita dei:ut Alexā.dic̄ loco p̄allegato & p ɔñs īfinita. & meritū xp̄i fuit īfinitū:q̄re mors ſua deo oblata fuit munꝰ īfinitū.ut.n.dic̄ Alex.loco p̄allegato. In ſatisfactiōe ñ ſolū pēſat̄ q̄tū ſoluat̄:ſ; a q̄to & ex q̄to. Si q̄tū:maior ē uita xp̄i q̄ aliq̄ uita creature: ut dcm̄ ē. & p ɔñs datio talis uite fuit penalis maxie xp̄o:q: maximū penale eſt ſeparatio aīe a corp̄e. Si ɔſideret̄ a q̄to:fuit ſatisfactio p morte xp̄i:q: ab ipſo dei filio geſt uerꝰ deꝰ:īuenit̄ pene ſup oēm extimatione ſatisfactū fuiſſe.un̄ Ro.viii.q̄ ꝓꝓo filio nō pepcit:ſ; ꝓ nobis oībus tradidit illū:q̄ō nō oia nobis donauit.i.ɔdonauit & remiſit? Si uero cōſideret̄ ex q̄to.i. ex q̄ta charitate morte ſubierit:q: fuit charitas imēſa: īuenit̄ ſup oēm extimatione ſatisfactū.hec Alexāder. Quo appar; q: modus iſte fuit deo pr̄i acceptiſſimꝰ: ut dcm̄ ē in p̄ma rōne p̄cedenti.Et ſic p; ſecūdū.ſ.q: paſſio & mors xp̄i fuit rite ꝓ ſatisfactiōe ordinata. ¶ Tertio eſt oīs culpa ea remota & abdicata.Nam xp̄s ſua morte meruit cuicūq; recipiēti p̄mā gr̄a;. ut dicit Scotꝰ.3.d.xviii.q.2.Inſup cū ſacr̄is culpa deleat̄: & gr̄a det̄: & ſacr̄a habuerūt efficaciā a paſſiōe xp̄i:ut a cā meritoria: q̄re iuſtificatio & gr̄e collatio a paſſiōe ut a cā meritoria proceſſerūt. Lauit.n.nos a pc̄tis nr̄is i ſanguine ſuo.Apoc̄.i.& Heb.ix.Sanguis xp̄i emūdabit ɔſcia; nr̄a; ab opibus mortuis. S; ſciēdū q: i deletiōe culpe gr̄a quā xp̄s paſſiōe ſua meruit nob delet culpā formalr̄:q: expellit ſuū ɔtrariū ꝓ ſtatu iſto. Sacr̄a q̄ efficaciā hn̄t a paſſione xp̄i dl̄et culpā miſterialr̄.paſſio xp̄i meritorie:q: meruit nobis gr̄a;:& oē id quo culpa delet̄. S; xp̄s ut deus & eiꝰ uolūtas delet culpā cālr̄.Iſa.xliiii. Ego ſum q deleo iniq̄tates pp me.Dic̄ tn̄ magr̄.3.d.xix.ca.3. Etſi a culpa ſimꝰ xp̄i paſſiōe liberati:nō tn̄ ex toto d; intelligi.i.ut ſimus effecti ipeccabiles: q: h̄ ſolū erit in uita futura.Verū ut aīa hēat hoc donū xp̄i paſſiōis.u;. culpe amotiōis:o; ut q̄tuor hēat.Prio dilectione & charitatē. Cōſiderādo.n.tā gratuitū dilectiōis modū paſſione mōſtratū:accēdimur ad amādū deū.iuxta illud Ro.v. Cōmēdat deꝰ charitatē ſuā in nobis:q̄m cū eſſemꝰ pc̄tōres:xp̄s ꝓ nobis mortuꝰ ē: & ſic icēdimur ad amādū amore charitatis:q̄ opit multitudinē pc̄toꝝ. Scd̄o fidē.Nā fides formata dn̄i paſſiōe ualet ad culpe deletionē.Ro.3.Iuſtitia p fidē xp̄i quē deꝰ ꝓpoſuit ꝓpitiatorē p fidē in ſanguie.i. p fidē paſſiōis. Tertio o; hr̄e xp̄i imitationē in agēdo.Quartū hr̄e ɔformitatē in patiēdo:ſic.n.ei icorpamur. ¶ Quartū ē paſſiōe & morte xp̄i oīs reatꝰ & pena ānullata. paſſio xp̄i ē ſufficiēs ꝓ īfinitis hoībꝰ ad ſatisfaciēdū. Et cū culpe triplex ſit genꝰ.ſ.origialis:mortalis: & uenialis. Et ꝓ his alia pena īfligit̄ moriēti: q: ꝓ originali carētia ꝑpetue uiſiōis diuine. Pro mortali pena ſenſus & carentia eternalis. Pro ueniali pena purgatorii.Et alia uiuēti: q: ꝓ originali pena mortis : & alie pene īfliguat̄:q̄ in nobis ſunt ex pc̄tō p̄mi parentis. Pro mortali aliq̄ pena tp̄alis & ſatisfactoria uel iudicialis.Pro ueniali aliq̄ pena medicinalis.Ad ꝓpoſitū dic̄ magr̄.3.d.xix.ca.iiii.Xp̄s portauit pc̄tā nr̄a in ligno.i.penas pc̄toꝝ:& reatū & penā ꝓ originali moriēti totalr̄ dimiſit.p;:in paruulis baptizatis:& in adultis baptizatis qbꝰ oīs pena dimittit̄.& ſi morit̄ baptizatꝰ:ſtatim euolat ad celū. Deleuit xp̄s penā q̄ debet̄ mortali quo ad reatū eternā:q: penā eterna; cōmutauit in tp̄alē.Nec tp̄alis quā iponit eccleſia ſufficeret aliq̄ñ: niſi xp̄i pena cooparet̄ quā pro nobis ſoluit.Penā ꝓ ueniali remouit paſſiōis ſue ſigno ac memoria & aliis modis: penas uero q̄ debēt̄ uiuēti ꝓ originali xp̄s nō ſoluit.De morte liberabit nos in futuro: q̄ñ oēs reſurgemꝰ nūq̄ ampliꝰ morituri. Ab aliis uero penis ñ abſoluit nos niſi quo ad reatū ñ dimittit eas niſi fiat ſpāli gr̄a:qa medicinales ſūt: tn̄ p gr̄a; in multis exterminant̄:ut p; de ſomite. Sic ergo p; q̄ōo paſſio liberat a pena. ¶ Quinto paſſiōe xp̄i diaboli ptās ē ꝓſtrata:& hūana natura liberata: ut dicit magr̄.3.d.xix. diabolus ꝑmittēte dei iuſtitia ex pc̄tō an̄ paſſionē xp̄i hēbat ptātē ſup hoies in triplici gradu.Primꝰ erat ipugnare p tētationē:& iſta xp̄i paſſiōe ē ualde diminuta Nā paſſio meruit nobis gr̄a; & alia:p que a diaboli tētatiōe p̄ſeruamur:ne ſuperet aliquē niſi uolētē. Sic ergo crucis fide & paſſiōis diabolus expugnat̄. un̄ dic̄ apl̄s Eph̄.iiii.In oībꝰ ſumētes ſcutū fidei &c̄.Silr̄ inuocatiōe nois xp̄i.In noie meo demonia eiciēt. Secūdꝰ gradus erat ſibi ɔſentiētē retinere & imergere in pc̄tm̄ p culpe reiterationē deducebat de pc̄tō i pc̄tm̄:ut q̄ſi ipoſſe eēt reſurgere. In iſto ſcd̄o gradu paſſiōe xp̄i hō a diabolo liberat̄ p ſacr̄a q̄ a paſſiōe hn̄t efficaciā: l; hō cadat in culpā h; ſacr̄m pnie p qd̄ pōt ſp reſurgere. Tertius gradus detinere p pene īflictionē quo ad locū:qa q̄tūcūq; eēt iuſtꝰ ad limbū deſtinabat̄:& diabolus eu; deducebat.Paſſio xp̄i qa fuit ſatiſſactoria ꝓ peccato quo ad fideles hāc ptātē totalr̄ euacuauit. Nā xp̄s de limbo patrū & purgatorio oēs ipſo deſcēdēte ad inferos poſt mortē ſuā extraxit. Ad limbū patrū nullꝰ nūc deſcēdit:q: ſatiſſcm̄ eſt deo de reatu & obligatiōe culpe originalis:& hoc fuit ut magr̄ dic̄ q̄ñ xp̄s ſe obtulit ſacrificiū i cruce ꝓ nobis.Ad ifernū diabolus nō ducit: niſi uolūtate qs ſe tradat in ſuas manꝰ. Nullus uadit ad ifernū:niſi in culpa mortali decedēs:uel ad limbū:niſi in originali decedēs. Sic ergo appet q̄ōo a ptāte diaboli liberati ſumꝰ xp̄i morte & paſſiōe. ¶ Sexto paſſiōe xp̄i ē redēptio nr̄a fcā & celebrata.Nā in paſſiōe dedit ſemetip̄; ꝓ nobis:ut nos redimeret.dic̄ apl̄s .i.Thi.2. & Apoc̄.v. Redemiſti nos i ſanguie tuo.S; q̄ōo nos redemit? Sciēdū ē q: ut dic̄ Alex.d̄ ales.3.pte i.loq̄ns de nec̄itate paſſionis q̄tū ad iferiorē cām finale;.Redimere eſt rē ſuā iuſto p̄cio recupare:& ſic xp̄s nos redemit:q: cū ſerui eēmꝰ:ſoluto p̄cio.i.ſemetipſo:nos redemit.Vel ſcd̄m aliū doctorē.redimere eſt: ſoluto p̄cio:recōpēſatio:& ſic nos redemit. Sed a quo nos redemit? Rn̄det apl̄s. Ab opibꝰ mortuis ad ſeruiēdū deo uiuēti. S; nūqd diabolo aliqd recōpēſauit? Certe nō:qa diabolus nihil iuſtū hēbat in hoie. S; recōpēſatio eſt facta reſpectu dei:cui xp̄s ſatiſfecit de offenſa: quā hō intulerat:ut deꝰ nobis recōpēſaret uitā eternā. Et l; pr̄ miſerit filiū:ſolus tn̄ filiꝰ dr̄ redēptor:qa immediate ſoluit p̄ciū: ut dic̄ Thomas.3.pte.q.xlix. articlo

Paſſione xp̄i culpa delet̄.

Paſſione xp̄i liberati ſumus a pena.

gnto. Nec erat preciũ ſoluendũ illi.ſ.diabolo q iniuſte
nos detinebat:ſʒ illi.ſ.deo cuiꝰ iuſticia tenebať. Xp̄us
ergo morte ſua factꝰ eſt nobis iuſticia ſcificatio & re-
dẽptio.i.Cor.z. ℭ Septimo eſt paſſiõe xp̄i facta recõ
ciliatio & pax ordinata. Mediator dei & hominũ fecit
utraqʒ unũ.i.in unã pſonã uniuit naturaʒ diuinã & hu
manã: & per ꝯñs deũ pacificauit homini: & ecõuerſo.
Sʒ qũo recõciliauit nos. Rñdit aplš. Rom.v. Recõci
liati ſumꝰ deo p mortẽ filii eiꝰ. Ipſa fuit ſatisfactio ꝓ
pc̄tis nr̄is & totiꝰ mũdi: iſtud dicit aplš. Eph.z. ipſe eſt
pax nr̄a q fecit utraqʒ unũ. Et ſemp reconciliãs p cru
ceʒ &c. Et ꝙ ipſe ſolus recõciliauit: ipſe ſolus eſt me-
diator dei & hominũ xp̄us Ieſus. ℭ Octauo xp̄i mor
te & paſſiõe ianua celi eſt apta & reſerata. Vt dič Sco
tus.ʒ.di.xviii.q.z. Ad apertionem ianue nullus potuit
coopari xp̄o: ſʒ ipſe ſolus paſſiõe ſua meruit aptioneʒ
ianue celi. Vñ dr̄ Apoč.v. ꝙ nemo in celo inuẽtus eſt
neqʒ in terra neqʒ ſubtꝰ terrã: q poſſet apire librũ.i.ce
lũ: ſʒ leo de tribu iuda.i. xp̄s apuit: ꝙ paſſiõe ſua deo
pr̄i ſatisfecit: & ſic iannã apuit. Nõ licebat nobis ho-
micidis repatriare: donec ſacerdos magnꝰ xp̄s more-
reť. ut hr̄ in figura in libro Leuitici. ℭ Nono paſſione
xp̄i eſt gr̄a largiter diffuſa & deſtinata. Nã cuʒ meruit
nobis primã gr̄am: & gr̄am aliaʒ q̃ meremur paſſione
ſua: pʒ ꝓpoſitũ. ut dicit Scotꝰ.ʒ.di.xviii.q.z. xp̄s cum
ſit caput eccleſie: iõ gr̄am largiter diffundit in mẽbra.
ℭ Decio fama xp̄i quo ad nom̄ ſup oia paſſiõe ſua ẽ
exaltata. Aplšus Phil.z. deꝰ paſſiõe ſua exaltauit eũ.i.
ſecũdũ magr̄m.ʒ.di.xviii. exaltationeʒ oñdit. Et dedit
illi nomẽ.i. ſe dediſſe mãifeſtauit. ℭ Vndecimo paſſio
ne xp̄i oia ſunt terminata. Omnia quo ad dcã ꝓphiaruʒ
& figuras in ſacro eloqo ſunt terminata. Iõ xp̄s in cru
Vtilitas ce dicit ꝯſumatũ eſt. Vt oñſum eſt lib.i. cõformitate ꝑ
mortis ma. ℭ Duodecimo paſſiõe xp̄i ſunt nobis multa bñfi
Chriſti. cia a deo collata. Et iſtud erat. Tertium uidẽduʒ.ſ. de
mortis xp̄i utilitate. utilitas ergo mortis xp̄i oñdiť ex
bñficiis ipſa morte nobis collatis: ipſa.n. ſumꝰ. Primo
ad uitã reuocati.i.Cor.viii. in Adaʒ oẽs moriunť: ita &
in xp̄o oẽs uiuificabunť: & cuʒ eſſemus mortui pc̄tõ:
xp̄s cõuiuificauit nos. Scdo a pc̄tõ ſeparati.i. Petri.ʒ.
xp̄us ſemel ꝓ pc̄tis nr̄is mortuus eſt: & ſequiť: ut nos
offerret deo: mortificatos quidẽ carne: uiuificatos aũt
ſpũ. Tertio in ope iuſtificati: cuʒ.n. pc̄tõres eſſemus:
xp̄s ꝓ nobis mortuꝰ ẽ. Rom.vii. Iuſtificati.n. gr̄a ipſiꝰ
.i. Thimo.z. Quarto a debito qetati. Collo.i. donans
nobis oia delicta: deleuit qđ erat aduerſus nos chyro
graphũ &c̃. Quinto a diabolo cõtutati: ut eũ nõ time
re debeamus. Hebr̄.iz. ut per mortẽ deſtrueret qđ ha
bebat impiũ. Paſſiõe xp̄i nominata diabolus ſtatiʒ fu
git. Apprehẽdit xp̄us diabolũ q & ſathanas & ligauit
eũ. Apocal.xix. Sexto robore fortificati. Roma.v. cuʒ
eſſemus ĩfirmi: xp̄s ꝓ impiis mortuus eſt. Septimo ab
hoſtiũ manibus liberati: pʒ de ſanctis pr̄ibus a limbo
extractis. In ſanguine teſtamẽti ſui eduxit uictos &c.
Zacharie.ix. Octauo debite iformati ut uirtuoſe aga
mus: ꝙ oẽs uirtutes & ſcie morte xp̄i oſtẽſe ſunt: ut di
ctũ eſt cõformitate precedẽti. Nono honorati & exal
tati. Apocal.v. redemiſti nos in ſanguine tuo: & feciſti
deo nr̄o regnũ & ſacerdotiũ &c. Decimo ad pugnãdũ
ſpũaliter excitati.i.Petri.iiii. Xp̄o igiť paſſo in carne:
nos eadẽ cogitatione armamini. Vndecimo ad diligen
dũ inflãmati. Ephe.iiii. ambulate in dilectiõe: ſicut &
xp̄us dilexit nos & tradidit &c. Duodecimo ordines
angeloꝝ quo ad ruinaʒ de nobis ſunt repati. Collo.i.
ꝓpoſuit in xp̄o repare que in celis &c. Tertio decio
a mentiũ uulneribus ſumus ſanati. Samaritano a xp̄o
infuſum eſt uulneribꝰ oleũ miſericordie & uinũ iuſtifi
catiõis & ſatisfactiõis. Vnde a peccato ſanati ſumus.
Auguſtinꝰ quẽcũqʒ momorderit aſtutia ſathane: ituea
tur xp̄m in ligno pendentẽ: & ſanabiť. Quartodecimo
ducatu ad uitam illuminati & directi: in baculo crucis
& mortis xp̄i cum Iacob oportet nos trãſire Iordaneʒ
iſtũ.i. per uitaʒ iſtã trãſire. Quintodecimo cõtra omnia
mũdi amara obdulcorati. Nã ſi paſſionis lignũ in aqs
ponať: aque Marath.i. paſſiõis memoria obdulceſcũt.
Sextodecimo crucis umbra obũbrati. Treñ.z. In um
bra tua uiuemus. Canti.z. ſub umbra illiꝰ quẽ deſide-
raueraʒ ſedi &c. Decimo ſeptimo illuſtrati: ꝙ tenebre
pc̄tõꝝ amore & gr̄a data. Eratis enim aliqñ tenebre:
nũc aũt lux in dño &c. Decimo octauo in pr̄ia firma
ſpe locati. Aperuit.n. ianuã & p ꝓpriũ ſanguinẽ introi
uit in ſancta: eterna redẽptiõe inuenta. Et ſemp ut re-
promiſſionẽ recipiãt &c. Pʒ igiť predictis de utilitate
mortis xp̄i & paſſionis. Ex qbus oibus pʒ de mortis
xp̄i efficacia acerbitate & utilitate. Et per ꝯñs appa-
ret declarata ꝑma pars huiꝰ cõformitatis q̃rte dicens:
Ieſus uita deficiẽs. Ad laudẽ xp̄i Amen.

ℭ Secũda pars cõformitatis quarte tertii libri: uideļʒ
Franciſcus euocať. Sequiť expoſitio.

Arte ꝑma huiꝰ q̃rte cõfor-
mitatis declarata. Reſtat
ꝯñter declarare partẽ ſecũ
dã. uʒ. Franciſcꝰ euocať.ſ.p
mortẽ corporalẽ. Circa cu
ius expõnis euidentiaʒ eſt
ſciendũ primo q̃ ĩfirmitatẽ
mortuꝰ eſt btũs.F. Vbi ſciẽ
dũ ꝙ etſi pp penaʒ arctiſſi
mã quã btũs F. exercuit: ſp
ĩfirmitatẽ pateret ſplẽis ſtõaci & ocl'oꝝ: & agrauabať
aliqñ talibꝰ: ut mori uidereť: aliqñ.n. euomuit pp ĩfir
mitatẽ ſtõaci p totã noctẽ ſanguinẽ: i tñ ut frẽs crede
rẽt eũ moriturꝝ. ut dcm̃ ẽ ꝯformitate ꝑcedẽti hꝰ tertii
li.i.z. pte cõformitatis. Aliqñ ĩfirmitate ocl'oꝝ tã forti
ter fuit uexatꝰ: ꝙ bñ p quãgita dies ſtetit i ſcõ damia
no cũ tãto ocl'oꝝ dolore: & nimia uexatõe: ꝙ neqʒ qe
ſcere potuit: nec lumen aliqđ uidere. Vñ diuinũ agno
ſcẽs flagellũ: ipſe btũs.F. dñʒ deprecatꝰ ẽ: ut maioribꝰ
penaꝝ aculeis urgereť: ueꝝ ꝙ patiẽtiſſime ſe hñitruo
cẽ xp̄i audiẽdo dẽ celo: de theſauro uite eterne obtinẽ
do fuit decl'atꝰ & iueſtitꝰ ac ſubarratꝰ: icurrit ĩfirmita-
tẽ aliã ꝑter iã dcãs uʒ. hidropiſiʒ. Et hac ĩfirmatꝰ fuit ĩ
loco de Bagnerie ſupra ciuitatẽ nucerii: & ſpãlr̄ tũc ip
ſaʒ ĩfirmitatẽ icurrit i pedibꝰ ipoꝝ tumefactõe: pp qđ
ciues aſſiſinates audiẽtes ipʒ ibidẽ ĩfirmari: ſolẽnes nũ
cios milites ad reducẽdũ eũ aſſiſiũ trãſmiſeſt. Cũ qbꝰ

rediens ſpũ ꝓphetico claruit: & ſcẽ paupertatis ac diuini
amoris efficaciã oñdit. Ad uillã.n.cũ ueniſſent noie Sa
trianũ: & hora eſſet comedẽdi:ꝑ pecũia panẽ nec ali
qd comeſtibile inuenire potuerũt:ſed mãdato bti.F.dei
amore panẽ petẽtes ſtatim habuerũt oia habundãter:
ut btũs.F.predixit.Et demũ Aſſiſiũ peruenientes nõ ꝑ
miſerũt eũ ad locũ ſancte Marie ire : ſed ad palatium
epi Aſſiſinatis eũ deduxerũt:& ibidẽ eũ locauerũt: cu
ſtodiẽtes ab extra palatiũ ipſum epi armatis homini
bus:ut ſi eũ mori cõtingeret: frẽs eũ alio nõ portarẽt:
ſꝫ Aſſiſii ſepelireť:ne tanto theſauro priuarenť.In hoc
palatio reſidẽs btũs.F.ſpũ ꝓphetico in pluribꝰ ſe oſtẽ
dit irradiatũ.Vidit.n.in ſpũ totã tentationẽ fratris Ri
zerii miniſtri Marchie: & eidẽ reſerauit: ac eũ ſignãdo
ab oi tẽtatiõe imunẽ illico reddidit.Btẽ Clare iſirmã
ti & cupienti uidere btm̃.F.ante mortẽ ſuã:ipſe beatꝰ
F.miſit dicẽdo:ꝙ ꝓ tũc eũ nõ poterat uidere: ſed alio
tẽpore uideret eũꝫ:& de eiꝰ uiſione ſumme gauderet.
Et ſic fcm̃ eſt:qa btõ.F.mortuo corpꝰ eius frẽs dũ de
ducerẽt Aſſiſiũꝫ:Btẽ Clare & ſuis oſtẽderũt ſororibꝰ:
ut dcm̃ eſt cõformitate precedẽti:ad uidendũ.Cuidaꝫ
fratri dicẽti ſibi quaſi ludẽdo.Quãtũ uenderes tu dño
oẽs tuos ſaccos:multi baldachini & pãni de ſerico po
nenť ſupra corpuſculũ tuũ:qđ modo indutũ eſt ſacco.
Tũc btũs.F.habebat inſulã coopertã de ſacco:& in
dumentũ etiã de ſacco:& rñdens btũs.F. cum magno
feruore & letitia ſpũs.Tu ueruꝫ dicis:qm̃ ita erit pro
gloria & laude dñi mei.Et dũ in dicto palatio eẽt:ce
pit infirmitatibus uariis tam grauiter laborare: ut uix
in eo membrũ remaneret abſqꝫ ingẽti paſſionis dolo
re:ſed cũ duris corporis angereť doloribus : illas ſuas
anguſtias nõ penarũ cẽſebat nomine: ſꝫ ſororꝝ.Cũ aũt
ſemel grauiꝰ ſolito dolorꝝ urgereť aculeis : qdã frater
ſimplex dixit ad eũ:ora deũ frater ut mitiꝰ tecũ agat:
manũ.n.ſuam ſuper te grauare uideť. Quo audito uir
ſcũs cũ eiulatu exclamans ait. Niſi noſſeꝫ in te ſimpli
cem puritatẽ: tuũ ex nũc abhorrerẽ cõſortiũ: q auſus
fueris ꝯtra me diuina iudicia reprehẽſibilia iudicare.
Et licet totꝰ eẽt attritus grauis ꝓlixitate lãgoris proi
ciens ſe in terrã oſſa debilia duro caſu collidit: & de
oſculãs humum: grãs inqt tibi ago dñe deꝰ de oibus
doloribꝰ meis:teqꝫ mi dñe rogo: ut cẽtuplũ ſi tibi pla
cuerit addas:ꝙ hoc erit mihi acceptiſſimũ:ut affligẽs
me dolore nõ parcas: cũ tue ſancte uolũtatis adimple
tio:ſit mihi cõſolatio ſupplena. Verũ cũ iſirmitate gra
uiſſima detineret:nec poſſet comedere: & a fribus ro
gareť ut aliqd ſumeret : & ipſe diceret ꝙ nõ habebat
uoluntatẽ comedẽdi: ſꝫ ſi hẽret de piſce q uocať ſqua
lus forſitã comederet:hoc dicto ſtatiꝫ affuit diuina ꝓ
uidẽtia:& ecce qdã hõ miſſus a frẽ Gerardo miniſtro
reate:portauit caniſtrũ ubi erant tres magni ſquali:&
gãbari de qbꝰ ipſe libenter ueſcebať.Quod factuꝫ in
admiratiõe plurima excitit ſocioꝝ:diuinã ꝓuidẽtiã cir
ca ipſum attẽdentes.In hoc palatio cuꝫ aliqñ ob ſpũs
recreationẽ laudes fratris ſolis quas fecerat : ꝑ ſocios
cãtari faceret: ꝯſiderãs hoc frater Helias dixit ad eũ.
Chariſſime Fr de oi letitia q̃ ꝓ te & ſociis tuis in tua
iſirmitate oñdis ſum ualde cõſolatus & edificatꝰ:ſꝫ li
cet hoies huius ciuitatis te uenerenť ꝑ ſcõ:tñ qa cre
dũt firmiter ꝓpter hãc infirmitatẽ tuã incurabilẽ te in
ꝓximo moriturũ:audiẽtes huiuſmõi laudes cãtari die
noctuqꝫ:pñt dicere itra ſe.Quõ hĩ tãtã letitiã oñdit:q
eſt ꝓpe mortem.Dixit ad eũ btũs.F.Recordaris cum
apud fulgineũ uiſionẽ uidiſti: & dixiſti mihi ꝙ qdã di
xerat tibi ꝙ uiuere nõ debebã niſi duobꝰ ãnis.Añq̃ tu
illã uiſionẽ uideres:per grãm dei q oẽ bonuꝫ ſuggerit
& ponit in ore ſuoꝝ fideliũ : ſemp die ac nocte cõſide
rabã finem meũ:ſꝫ ab illa hora qua uiſionẽ uidiſti: fui
magis ſollicitꝰ cõſiderare diẽ mortis.Et ſtatiꝫ ait cum
magno feruore dimitte me frater gaudere in dño : &
in laudibꝰ eiꝰ & iſirmitatibꝰ meis:qm̃ grã ſpũs ſancti
coopãte ita ſum unitꝰ cũ deo meo:ꝙ ꝑ miſericordiam
ſuã bñ poſſuꝫ in ipſo altiſſimo iocũdari. In illis diebꝰ
uiſitauit eũ in dcõ palatio qdã medicꝰ de aretio:ualde
familiaris ipſi btõ.F.noie bonꝰ Ioãnes.Et interrogauit
eũ btũs F.qd tibi uideť de hac mea infirmitate:Et ait
illi medicus bñ tibi erit ꝑ grãm dei. Iterũ dixit ei bea
tus.F.dic mihi qd tibi uideť:noli timere qm̃ per grãm
dei nõ ſum corculus:ut timeã morteꝫ.Nã coopãte grã
ſpũs ſci:ita ſum unitus cũ dño meo:ꝙ de morte & de
uita equaľr ſum ꝯtentꝰ.Tũc dixit ei medicꝰ mãifeſte.
Pr̃ ſecũdũ pħiam nr̃am infirmitas tua eſt incurabilis.
Et credo ꝙ i fine mẽſis ſeptẽbris aut q̃rto nonas octo
bris morieris.Tũc btũs.F.iacẽs i lecto cũ maxia deuo
tiõe & reuerẽtia expãdit manꝰ ad dñm:& cuꝫ magna
letitia cordis & corporis dixit bene ueniat ſoror mea
mors.Sic ergo pꝫ qua infirmitate btũs.F. ad mortẽ de
uenit corporis . ¶ Scdo uidẽdũ eſt de loco in quo btũs
F.mortuꝰ eſt.Vbi ſciẽdũ ꝙ btũs.F.uidẽs ſe ad mortẽ ꝓ
pinq̃re:ad ſcãm Mariã de Portiũcula ſe deferri popo
ſcit:ut ubi acceꝑat ſpm̃ grẽ:ibi redderet ſpm̃ uite. Et
qa pp iſirmitatẽ ambulare nõ poterat : ad dcm̃ locũ a
ſociis ſe fecit deportari.Cũqꝫ ad locũ de ſcã Maria cũ
magna comitiua duceretur ꝑ frẽs: & ad hoſpitale ꝑ
ueniſſet qđ eſt in uia:petiit btũs.F.ſi adhuc ibi eẽnt·qa
ipſe caligãtibus oculis nõ ſenectute ſed lachrimis ple
ne uidere nõ poterat:cũqꝫ ſciuiſſet ſe in dcõ loco eẽ:
fecit ſe uerſus Aſſiſiũ faciẽ uolti:& in terra poſitꝰ:illã
multis bñdictiõibꝰ bñdixit dicẽs:bñdcã tu a dño: qa
ꝑ te multe anie ſaluabunť:& in te multi ſerui altiſſimi
hitabunt:& de te iuſti eligenť ad regnũ eternũ.Et his
dictis ad ſcãm Mariã ſe fecit deferri.Et illuc ꝑueniẽs in
iſirmaria fuit locatꝰ.Sic ergo pꝫ de loco in quo elegit
moriꝫ.in loco ſcẽ Marie: ut ubi icepat ibi terminaret.
Et qa hũc locũ dicebat ipſe btũs.F.uirginẽ Mariã plus
amare q̃ aliquẽ locũ citra mare,iõ btũs.F.uirgini ſe cõ
formãdo:p̃ aliis locis mũdi amauit ipꝫ:& in fine ut di
ceť recomẽdauit fribꝰ.In hoc uoluit mori amicꝰ uirgi
nis:& in ſignũ dilectiõis ut dñt frẽs antiq a qbꝰ audi
ui:btũs.F.uoluit ꝙ eiꝰ cor a corpore ſeparareť:& ibidẽ
ponereť. Et dř ꝙ cor eius eſt in altari capelle ubi bea
tus.F.mortuus eſt.De ſingularitate huius loci dictuꝫ
eſt conformitate.xvi.& ultima libri ſcdi.Hic locus dꝫ
eẽ cuilibet fratri minori uero acceptiſſimus:cõſideran
do primo affectũ beate Marie ad ipſum locũ pre aliis
mũdi locis.Secũdo amorẽ beati.F.ad ipſuꝫ:qa in ipſo

incipere uoluit & terminare. Tertio ꝓpter recomēda-
tionē beati.F. ſcāꝫ fratrib⁹ de ipſo loco in morte ſua.
Quarto pp cor bt̄i.F. in ſignū̄ dilectiōis ad locū ibidē
poſitū.Quinto pp remiſſionē pc̄tōꝝ q̄ ānuatiꝫ in dc̄o
loco hr̄.Sexto pp dona gr̄arū que ibidē ob reuerētiaꝫ
xp̄i manētes:cōtinue percipiunt. Sic ergo pꝫ de loco.
¶ Tertio uidēdū eſt qd egerit btūs.F. añ mortē ſuaꝫ
.i.ſpūs emiſſionē.Pro cui⁹ euidentia eſt ſciēdū:ꝙ btūs
F.plura fecit.Et p̄mū eſt:ꝙ ſui obitū in ꝓximo futuꝝ
ſicut a xp̄o accepat:fratrib⁹ predixit. Dn̄e ēt Iacobe
de ſepteꝫ ſoliis predixit de die & hora ſui trāſit⁹:ut di
cet.Dicteqꝫ dn̄e Iacobe rome dū eēt:p angelū reue-
lata eſt eidē mors bt̄i.F.Fri Helie dū eēt Fulginei cuꝫ
btō F.apparēte ſibi quodā Sene:mortē affuturā beati
F.imediate poſt duos ānos nūciauit. Et h̄ ipſe Helias
btō.F.ut pꝫ ex ſupradictis reuelauit. Secūdū ꝙ egit ē
ꝙ inductiōe ſocioꝝ btūs.F.dn̄e Iacobe prefate:uoca
to frē ſcriptore ſcribere uoluit.Et cū iā icepiſſet ſcribe
re ꝙ cito Aſſiſiū ueniret ſi eū uellet inuenire uiuū:ꝙ ſi
poſt talē diē accederet:uiuū eū nō repiret. Et ꝙ porta
ret talē pānū ꝓ tunica funerali & cerā ꝓ ſepultura ac
de cibariis q̄ ipſa btō.F.faciebat: dū eēt rome īfirm⁹:
dū hec ſcriberent btō.F.fuit diuinitus reuelatum:q̄uo
dn̄a Iacoba ueniebat:& oīa ſecuꝫ deferebat:put ipſe
deſcribebat.Et ſtatiꝫ btūs.F. dixit ſcriptori ut non ſcri
beret:qa nō oportebat.Et dū p modicū ſtaret:dn̄a Ia
coba cum duob⁹ filiis ſenatorib⁹ & magna comitiua
aduēit:portās oīa de qb⁹ btūs.F.ſcribebat:de quo fra
tres fuerūt ualde mirati: & ꝙ locū ſcē Marie de Ange
lis nulla mulier intrabat:btūs.F.diſpenſando cū dicta
dn̄a:frēs ei ad ipſuꝫ pduxerūt bt̄i.F.mādato.Que ſta
tiꝫ ad pedes ſacris ſtigmatibus conſignatos : ut altera
Magdalena rigādo lachrimis:pre deuotōe magnā ↄſo
lationē pcepit.Btūs aūt.F.de uiſiōe dicte dn̄e letatus
eſt:ꝙ eā uirtuoſiſſimā & ſciſſimā reperat. Vocabat.n.
eā btūs.F.nō dn̄am Iacobā ſꝫ frēm Iacobū:ꝓpter pro
bitatē ſuā & ſcitatē.Portauit pānū cinerei coloris p tu
nica & ꝓ feretro.Cerā in magna abūdantia q̄ ſuffecit
plurib⁹ dieb⁹ꝓ reuerētia ipſi⁹:& cibaria que btūs.F.
optauerat. Et ut alia Martha diligēter btō.F.ſeruiuit.
Predicta dn̄a interrogata a fratrib⁹q̄uo ſic ueniſſꝫ:&
oīa de qb⁹ btūs.F.ſcribebat ſic portaſſet:r̄ndit ꝙ an-
gelus dn̄i oranti apparuit:& de morte bt̄i F.ſibi dixit:
& que btūs.F.uolebat omnia indicauit. Et qa dc̄ā do
mina credendo btm̄.F.lōgiori tēpore ſupuicturū : uo
lebat ſocietatem emittere: btūs.F.ꝓhibuit dicens: ꝙ
ſabbato de ſero moreref:& ipſa poſt morteꝫ cū comiti
ua ſua ſic̄ poſſet ad urbē redire:ꝙ & fcm̄ eſt. Tertiuꝫ
qd̄ egit btūs.F.fuit comeſtio cū fratrib⁹:fecit.n.paneꝫ
apportari & in fruſtra diuidi & unicuiqꝫ unā partē de
dit ad inſtar cene xp̄i. ut dcm̄ eſt ↄformitate p̄ma iſti⁹
tertii libri.Quartū qd̄ fecit btūs.F. fuit bn̄dictio fra-
tris Bernardi de qntaualle primogēiti ſui de qua dcm̄
eſt pte.z. ↄformitatis.viii.c. de frē Bernardo & alibi.
Quintū qd̄ egit eſt recomēdatio loci ſcē Marie de por
tiūcula gn̄ali miniſtro & fratrib⁹:ut dcm̄ eſt cōformi-
tate ultima ſecūdi libri.Sextuꝫ qd̄ egit btūs.F.fuit ſui
totalis denudatio. Nā morte iminēte ſe totū ēt ſine fe
moralib⁹ denudauit:& ſe in terrā ꝓiecit.Hoc fecit ut
nudus hora tali cū nudo diabolo luctaret.Et ut paup
tati fidē ſeruaret uſqꝫ ad mortē:ac xp̄o eſſet ↄformis:
q nudus ꝓ nobis pendēs:nudus etiā mori uoluit.Inſu
per ut expedit⁹ab omnib⁹liber trāſiret ad xp̄m:uite-
qꝫ ſue p̄ncipiū qn̄ ꝓ xp̄o corā ep̄o nudus remāſerat:fi
ni uite corrñderet:ut nudus ex mūdo celū adiret.Qui
cū ſe ſic denudaſſet fratrib⁹dixit.Primo dicēs qd̄ meū
eſt feci qd̄ uſum eſt xp̄s edoceat.Et lachrimātib⁹ oi-
bus:guardian⁹ quem ſuū btūs.F.dicebat:tunicā habi
tualē accipiēs cū corda & femoralib⁹:cōcedēs eidem
mādauit ut acciperet:qd̄ & fecit:ſꝫ dato qd̄ ſic nudus
eſſet:frēs et ſi ſtigmata clare cernerēt manuū et pedū:
de uulnere laterali nō ſic comprehendere ualuerūt:qa
ipſuꝫ manu obtexit.Secūdo.Precepit fratrib⁹ qd̄ ipſo
mortuo eū ſtare ſic nudū pmitterent ſup humuꝫ:p tm̄
ſpaciū ꝙ uni⁹ miliarii tractū qs ſuauiter poſſet pfice-
re.Vt uiuēs xp̄o uiuēti: & moriēs morienti & mortuus
mortuo eſſet ſilis & cōformis.¶ Septimū qd̄ egit btūs
F.eſt frūm allocutio:de q̄ dcm̄ eſt cōformitate.z.hui⁹
tertii libri.Nā exhortat⁹ eſt eos.Primo ad dei amorē.
Secūdo de fide ſeruāda ad romanā eccleſiā. Tertio de
patiētia hn̄da & cuſtodia pauptatis . Quarto qd̄ ſcm̄
euāgeliū oib⁹inſtitutis añponerēt. Quinto de pſeue-
rātia tenenda in inceptis in pſecutiōib⁹ mūdo futuris.
Sexto de ſua morte eos eſt cōſolat⁹. Vltimo ſuū teſta
mentū qd̄ legiſ fecit.De quo dcm̄ eſt conformitate.z.
h⁹ tertii libri.Octauū qd̄ btūs.F. egit eſt frūm gn̄alis
bn̄dictio.Nā omnib⁹ fratrib⁹q erāt in loco cōgrega-
tis: & circūſedētib⁹ corā ipſo:btūs.F.extendit ſup eos
man⁹in modū crucis brachiis cāzelatis: & omnib⁹fra
trib⁹ tā pn̄tib⁹ q̄ abſentib⁹:in crucifixi uirtute & noīe
bn̄dixit dicēs eis.ualete filii oēs in timore dn̄i: & per
manere in eo ſemper:ego uero ad deū ꝓpero:cui⁹ grē
uos oēs comēdo.Nonū ꝙ egit btūs.F.eſt ſermōis xp̄i
in cena lectio: fecit.n.ſibi legi euāgeliū ſecūdū Ioānē:
a.iꝫ.ca.uſqꝫ ad.xviii.ut dn̄i Ieſu uocē ibidē loquentis
ipſe crucifixus audiret.Sic ergo pꝫ qd btūs.F. peregit
añ ſuā mortem. Sꝫ morte inſtāte bt̄i.F.aues que alau-
des appellanſ: q̄s beat⁹.F.pre aliis diligebat.dicebat
.n.ipſe btūs.F.ꝙ hec auis repn̄tabat bonū religioſuꝫ
dicens. Soror alauda hꝫ caputiuꝫ ſicut religioſi: & eſt
auis hūilis: uadit libēter p uiā ad inueniendū ſibi aliq̄
grana:etiā ſi inueniret ea in ſtercore extrahit & come
dit.Volādo laudat deum ualde ſuauiter. Sic boni reli
gioſi deſpicientes terrena:quoꝝ cōuerſatio eſt ſemp in
celis: & intētio ſemper ad laudem dei.Eius ueſtimen-
tuꝫ.ſ.penne aſſimilaſ terre: & dat exemplū religioſis:
ut nō delicata & colorata ueſtimenta habeāt : ſꝫ uilia
precio & colore ſicut terra uilior eſt aliis elemētis . Et
quia beatus.F.hec conſiderabat in ipſis : libenter eas
uidebat. Hora igitur prefata poſt ueſperas : licet ipſe
aues ſint inimice tenebrarum: & lucis amice:ipſa ho-
ra in multitudine magna uenerūt: & in trāſitu bt̄i Frā-
ciſci cum inſolita quadam iubilatiōe:glorie ſancti qui
eas ad laudes domini ſolitus erat inuitare: tā iocundū
q̄ euidēs teſtimoniū perhibebāt. ¶ Quarto & ultimo Mors beati.F.
uidēdū eſt q̄uo btūs.F.mortuus eſt.Vbi ſciēdū ꝙ oib⁹

pfatis & aliis rite ī eū pfectis: btſ.F.hora ſui trāſitus ut potuit: in huiꝰ pſalmi uocē erupit dicēs. Voce mea ad dñm clamaui: uoce mea ad deuz deprecatus ſum. Effundo in cōſpectu eiꝰ orōnē meā &c. Et cū puēiſſȝ ad illud me expectāt iuſti donec retribuas mihi: aīa eiꝰ a corpore egreſſa: in eterne claritatis abiſſum abſorta eſt. Trāſiit aūt uenerabilis pr̄ Frāciſcꝰ ex hꝰ mundi naufragio ad dñm.M.ccxxvi. q̄rto nonas Octobr̄. ſabbato de ſero anno a ſua cōuerſione.xx. Et ab īpreſſione ſacrorū ſtigmatū biēnio elapſo & ſepultꝰ die dñico. ¶ Prefatis igit̄ diligēter inſpectis: pȝ q̄dā cōcordia & ſimilitudo mortis bti.F. ad mortē xp̄i. Et p̄mo xp̄s crucifixꝰ eſt mortuꝰ: btūs.F. crucifixo ꝯclauatꝰ ſtigmatibus ſacris erat: priꝰ.n. xp̄s fuit crucifixus & ſic mortuus: ſic btūs.F. priꝰ ſtigmatizatꝰ inſigniis crucifixi: & poſtea obiit. Secūdo xp̄s nudus mori uoluit. Sic beatus.F. q̄tū in eū fuit. Tertio xp̄s orādo mortuꝰ eſt: ſic & btūs.F. Quarto xp̄us exoneratꝰ ab oībus: a mūdo egredi uoluit. btūs.F. ab oībus expropriatus mori uoluit: & de hoc mūdo trāſire. Quinto xp̄s a mundo per mortē exiēs: aīa eius q̄tū ad portionē iferiorē fuit pfectiſſime glorificata. Beati.F. aīa a corpore ſeparata: gl'ia eterna ut dicet̄ ſoit laureata. Sexto poſt mortē xp̄s iacuit nudus in cruce: & in terra.ſ. depoſitꝰ de cruce. btūs.F. ſup humū iacuit mortuꝰ & nudus: p ſpaciū uniꝰ miliarii inceſſiōis. Septimo xp̄s in ſua morte matrē eſt cōſolatꝰ: Ioānē de ipſa alloquēdo: btūs.F. dñaȝ Iacobā & frēs de ſua morte uerbis eſt cōſolatoriis allocutꝰ demulcēdo. Octauo xp̄s morte & cicatricuȝ in corpore eſt uerus hō & mortuꝰ comprobatus. Sic beatus.F. in morte & poſt mortē ꝯtactus: ipſuȝ uere xp̄o confixū ſacris ſtigmatibꝰ ipſius eſt auctēticatū. Nono xp̄s in morte ſignis multos ad cōtritionē pduxit. beatus.F. in morte miris ad xp̄i deuotionē & ſuā deduxit. Decio xp̄s morte uictorioſus limbū pr̄uȝ itrauit. beatus.F. celū uexillo crucis ſubuecto in ſua aīa glorioſus igreſſus eſt. Multe alie ſunt cōformitates bti.F. de ſua morte ad mortē dñi Ieſu: de q̄bus erit ſermo in ſequētibꝰ. Sic ergo p̄dictis apparet conformitatis quarte quo ad ſecūdā partē expo.ſ. Frāciſcꝰ euocat̄.

¶ Fructus q̄ntus & ꝯformitas tertii libri: &.xxxiii.in ordine.uȝ. Ieſu genus eripit̄.F. conſtipat̄. Expoſitio prime partis.uȝ. Ieſu genus eripit̄.

Mortis triumphator & generis hūani redemptor dominus Ieſus xp̄us: poſtq̄ p noſtra redemptione & ſalute in cruce mori cōplacuit: eius aīa a corpore ſeparata: ſȝ nullatenus a deitate: ac pfecte btā taȝ in portione ſupiori q̄ inferiori: ut uictor mortis & diaboli: uallatus multitudine angeloꝝ limbū ſcōrū pr̄um expoliādum adiit. Ibiqȝ mortis ſue efficaciā primitus oñdit: a māibꝰ diaboli oēs iuſtos ab origie mūdi uſqȝ tūc mortuos liberādo: & eripiēdo. Et q multa in prefatis uerbis cōtinent̄: tā p expōne ipſoꝝ: q̄ huiꝰ conformitatis prime partis.uȝ. Ieſu genꝰ eripit̄: erūt h̄ aliq̄ ingrenda & uidēda. Quibꝰ uiſis patebit p̄rie partis ppoſite declaratio. Primū uidēdū & declarandū eſt. Cū articulus nr̄e fidei dicat: q xp̄s deſcēdit ad iſeros. Querēdū eſt qd hic intelligit̄ nomine inferoꝝ. ¶ Rñdet̄ q in ſacro eloqo iſernus multiplr̄ accipit̄: tñ p p̄nti Paulus apl's Ephe.iiii. declāt dicēs. Quod xp̄s primū deſcendit ad iſeriores partes terre glo.i. inferos. ergo uidet̄ q noie inferoꝝ inferiores partes terre deſignent̄. Sȝ q iſernꝰ ſit principalr̄ in partibꝰ inferioribꝰ terre: pȝ ex ſcriptura q̄ p deſcēſum iter oñdit ad infernū dicēte pſal. Deſcēdāt ad infernū uiuētes. Silr̄. Geñ.xxxviii. deſcēdaȝ ad filiū meū Ioſeph in infernū. Similr̄. Num.xv. hȝ q Chore & Abiron deſcēderūt cū tabernaculis ſuis &c. in iſernū. Sic ergo uidet̄ q q iſernꝰ iſerior nobis eſt p deſcēſuȝ & nō p aſcēſuȝ deſignet̄: hoc idē exprimit uocabulū ſiue inferoꝝ ſiue inferni. Sic ergo ſcdm Apl'm p inferiores partes terre iſernꝰ deſcribit̄. Sȝ ſciendū q in inferioribꝰ partibꝰ añ xp̄i deſcēſuȝ erāt q̄tuor loca. Primꝰ in quo carētia eſt gl'ie & gr̄e: & p̄ntia pene ſenſibilis: & iſte uocat̄ infernus dānatoruȝ: & eſt infimus & ſub oībꝰ. Scd̄us eſt in quo eſt carētia gl'ie & gr̄e: & pene ſenſibilis: & iſte dr̄ limbꝰ puerorū: q ſine circūciſiōe in ueteri teſtamēto: uel ſine baptiſmo in nouo decedūt: & cū culpa originali: & eſt ſupra infernū & primū locū. Tertiꝰ locꝰ eſt in quo eſt carentia gl'ie: nō tñ gr̄e: & cū p̄ntia pene ſenſibilis. Et iſte dr̄ locꝰ purgatorii ſiue ſit ſupior ad limbuȝ: ſufficit q ſit in hoc ſupior ſpe de uiſione aliq̄ñ diuina. Locꝰ ēt purgatorii alius a p̄dicto animabꝰ aliq̄ñ aſſignat̄: de quo ad p̄ns nō eſt ſermo. Locꝰ q̄rtꝰ ſupra iſtos eſt in quo erat carētia pene ſenſibilis & glorie: nō tñ gr̄e: & iſte dicebat̄ limbꝰ pr̄um. Ad iſtū locū ducebant̄ ſcī pr̄es illi: q de purgatorio pacta pnīa exibāt añ xp̄i mortē: q nōdū erat apta paradiſi ianua: q̄a xp̄i paſſio nondū erat exhibita. Ex his pȝ qd nomine inferni intelligit̄ de quo loqt̄ articulus fidei. ¶ Secūdū dubiū diſcutiēdū eſt. An aīa xp̄i unita deitati ad limbum deſcēdere debuit poſt ſeparationē a corpore. Rñdet̄ q ſic. ut ſcriptura uerificaret̄. Zacha.ix. Tu aūt in ſanguie teſtamēti tui eduxiſti uinctos de lacu in quo non erat aq̄. Oſee.iȝ. O mors ero mors tua: morſus tuꝰ ero inferne. Ecci.xxiiii. penetrabo oēs inferiores ptes terre &c. de hoc dixerat Iacob moriēs. Gene.xlix. Salutare tuū expectabo dñe. Deſcendere decebat. Primo ut diabolo uicto quos tenebat ſcōs pr̄es: ab eiꝰ māibꝰ eripet. De hoc loqt̄ aplus. Colloſe.2. Expoliās principatꝰ & ptātes traduxit confidēter. Scd̄o ut luciferū ligaret ꝑut in figura habet̄. Apocal'.xix. Tertio ut in regiōe illa degētes illuminaret. iuxta uaticiniū. Iſa.ix. Pp'lus q ambulabat in tenebris uidit lucē magnā &c. Et Zacharie. Lu.i. illuminare his qui in tenebris ſedent &c. Quarto ut eis gaudiū infunderet ſui cōſpectiōe tā diu deſiderati ab eis. Abrahā uidēdo diē gauiſus eſt: q̄to magis uidēdo eiꝰ p̄ntiā. Alias cāſ aſſignāt doctores ſed ad p̄ns ſufficiāt pfate. ¶ Tertiū dubiū igrēdū ē cū qbꝰ xp̄s ad iſeros deſcēdit. Et licet de hoc nō hēat̄ claritas: tñ dȝ credi q cū multitudie āgelorū deſcēdit. Si.n. in deſerto hita

Quid per inferos in ſimbolo intelligatur

an aīa xp̄i ad limbuȝ deſcēdere debuit.

uictoria de tētatiōe diaboli: angeli acceſſerūt & mini ſtrabāt ei:a fortiori diabolo ſupato & uicto in cruce. Iu ſup cū ipſe ſit rex angeloꝝ: cū dño ſubditi fuerunt. ¶Quartū dubiū ingrēdū quid egit dñs Ieſus ad lim bū deſcēdēdo:Rñdet ꝙ aīa xp̄i pfectiſſime brā dei tati unita & angeloꝝ multitudine uallata: deſcēdit ad iferos.i.ſcōrū pꝛum limbū: & ꝙ maligni ſpūs perſeuerādo talē Saluatoris deſcēſuꝫ: portas clauſerāt ne ad ipos expoliādos & cruciādos accederet: ſci angeli qui pceſſerunt clamātes illud p̄s. Attollite portas pncipes &c.& ſtatim maligni ſpūs adunati rñderūt.qs eſt iſte rex glorie? & ſancti angeli rñderūt dicentes. Dñs for tis & potēs in plio.ſ.uobiſcū inito:q̄re attollite portas pncipes uras &c.Et tūc maligni ſpūs cū tremore iterrogāt ſcdo dñtes quis eſt iſte rex glorie? & ſci Angeli rñderūt Dñus uirtutū ipſe.ſ. q eſt pñs ipſe eſt rex glo rie.i.eſt oīs uirtutis & potētie ſupatiu⁹. Sꝫ qd ſecutuꝫ eſt? Certe ſtatiꝫ nerus Sāſon portas accepit & uectes cōfregit: & ſtatiꝫ loc⁹ iferni patens fuit. Ad cui⁹ introitū oēs tenebre ptin⁹ ſunt effugate. Et ſic caliginē iferni ſue deitatis radio clarifice illuſtrauit. Et ꝙ luce aduenïēte tenebre diffugiūt maligni ſpūs a limbo deſcēdētes:in inferno iferiori ſe oēs recluſerūt. O quantus tūc fuit luct⁹ et clamor i iferno iferiori iter ipos demones uirtute xp̄i fugatos & pſtratos:miſere aie in eoꝝ ptāte poſite pceperunt:que pre ira & ſupbia ipſoꝝ ab eis p tunc ſunt acri⁹ cruciate. Clauſtris & portis patefactis iferni qd egit xp̄s circa ſanctos in limbo exñtes & alios in purgatorio p tūc morātes? Certe multa bñficia eis contulit. Et pmū:qa oēs depulit tenebras: eos illuminando aīe ſue glorificate & ſue deitatis luce illuminauit: ut pdixerat. Iſa.ca.ix. habitātibus in regione umbre mortis lux orta eſt eis. Secūdū ipſos bea tificauit. Nā eis ſuā deitatē oñdit:cui⁹ uiſione oēs facti ſunt bti: & ſic uiderūt aīam xp̄i deitati unitā ineffabili unione. Tertiū oēm dolorē & triſtitiā ab eis effugauit:que eis inerāt rōne loci uiſionis demonū & ten tationis: & hoc ſue deitatis oñſione:qua gaudio ſummo ſunt repleti. Quartū hoſtes demōes ab eis effugādo:luciferum captiuauit. Quo uiſo iuxta.p̄s.letabit iu ſtus cū uiderit uindictā &c.iocūdati ſunt. Quītū ipſorū exiliū a pꝛia celeſti per tm̄ tēpus terminauit & hoc ſue deitatis demōſtratiōe & in breui ad celū cum ipſo aſcēſione. Sextū limbuꝫ ſanctoꝝ pꝛum ppetuo clauſit & obſerauit:ad ipm.n.locū nō eſt ampli⁹ fideliū deſcēſus: & ſic ipm totalr̄ euacuauit. Septimū de hūani ge neris facta redēptiōe p ipm & recōciliatiōe declarauit: ac que paſſus eſt & q̄ta reſerauit. Octauū celū amodo eē aptū p eū q hꝫ clauē Dauid: & hereditatē reſti tutā demonſtrauit. Nonū ptātē diaboli quo ad deductione iuſtoꝝ ad limbū totalr̄ diſſipauit. Nā nullū poteſt illuc deducere niſi ad purgatoriuꝫ. Decimum aliquos ſcōrū ipſoꝝ pꝛuꝫ ad pfectā reſurrectiōē in ſua reſurrectiōe deputauit. Et ſic pꝫ qd egit xp̄us eis. Sed qd xp̄o ipſi ſci pꝛes egerūt in limbo degētes? certe repleti ſunt gaudio & letitia. Primo ipꝫ uenerabilr̄ ſuſceperūt. Secūdo adorauerūt ut deū. Tertio hymnū nouum oēs generalr̄ & qlibet particulariter.ſ. Adā. Eua. Noe. Abrahā. & ſic de aliis decātauerūt eidē ofitētes: qm̄ bonus qm̄ in ſeculū miſericordia eis. Et ꝙ de hoc dcm̄ eſt in ope de uita btē Marie fructu.liiii. uide ibi. q̄re hic dimitto ob breuitatē ad pñs. Sed dū xp̄s deus nr̄ cū ſcis ſic ſtaret in iubilo:latrōis aīa crurifragio a corpore exuta: a ſcis angelis ſuſcepta xp̄o ptinus eſt pñtata:que ſtatiꝫ uiſa deitate Ieſu glorificata eſt: & ꝙ xp̄s pmiſerat impleuit.ſ.ꝙ hodie eēt cū ipſo in paradiſo:uere fuit in paradiſo deitate xp̄i inſpecta qua & ſtatiꝫ glorificata eſt. ¶Quītū dubiū uidēdū & ingrēdū eſt. Ad q̄ loca xp̄s deſcēdit. Rñdet qđ xp̄s nō deſcēdit ad ifernū iferiorē:qa ipſi ſunt omni gr̄a priuati: qa nullū abinde extraxit. uerū eſt ꝙ deſcēdit ad ligādū diabolū & luciferū. ut habet Apocal. xix. Nec ad limbū pueroꝝ cū culpa origiali decedētiū:qa cū ab omni gr̄a ſint ſeparati:meritū paſſiōis xp̄i ſe ad eos nō extēdit:q̄re nullū a dicto loco liberauit. Deſcēdit ergo ad purgatoriū:ꝙ illi erāt in gr̄a: & ſic paſſionis efficacia remittēdo oēm penā:ab īde traxit & liberauit: & duxit eos ad q̄rtū locū.ſ.limbū pꝛumq pp obſcuritatē loci: utpote in cētro terre limb⁹.i.obſcurus eſt uocat⁹: q ēt dictus eſt ſinus abrahe:ꝙ ibi Abrahā cū aliis erat. Et qa iſti in gr̄a erāt & culpa carebāt:oēs ab inde p xp̄m ſunt extracti hora.ſ.reſurrectōis ut dicet. Ex iā dictis pꝫ quō itelligit̄ illud petri. Act. z.ꝙ Ieſus ſolutis dolorib⁹ iferni.i.purgatorii reſurrexit. Itē illud.p̄s. Eruiſti aīam meā ex inferno iferiori:pōt itelligi: qa pctīs ſuis illuc deſcēdiſſet:niſi gr̄a dei preſeruat⁹ fuiſſet:uel pōt dici ꝙ qlibet predictoꝝ locorū dr̄ ifernus inferior:qa oīa loca pdicta ſunt in iferiorib⁹ partib⁹:puta in centro terre. ¶Sextū dubiū ingrēdū. Cur xp̄o pſonaliter talia loca adire cōplacuit? Rñdet ꝙ hoc fecit ut ſummaꝫ dilectiōnē ad ipſos oñderet. Inſup decebat ut q preciū ſoluit ad redimēdū:redemptos accipet & ad ſe traheret & deduceret. ¶Septimū dubiū ingrēdū. q̄to tēpore in limbo fuerit. Rñdet ꝙ tāto tēpore Ieſus ſtetit in limbo: q̄to tēpore corp⁹ ei⁹ iacuit in ſepulchro. Et ſi inueniat ꝙ xp̄s ſtatiꝫ ſcōs pꝛes liberauit dꝫ intelligi nō a loco recedēdo & educendo p tūc: ſꝫ eos btificando & ſua gloria illuminādo. Prefatis ergo ſuccincte uiſis & in ope btē Marie diffuſe tactis loco iaꝫ dicto: pꝫ expō prime partis iſti⁹ qnte ofomitatis.uꝫ.Ieſu genus.ſ. hūanū eripit tū a diaboli manibus q̄ ab oi dolore & loco iferni:ut ſuperiora declarant.

¶Expō ſecunde partis huius qnte conformitatis tertii libri.uꝫ. Franciſcus conſtipatur.

Franciſc⁹ cōſtipat̄ dicit ſcda pars hui⁹ qnte cōformitatis.i.uallat̄ aiab⁹ purgatorii:ide i ſua morte: ſuo merito & diuina clemētia cōcedēte extractis. Vbi ſciēdū qđ aīa bti.F.a corpore ſeparata: ut xp̄o eēt cōformis poſt mortē ſic ſuerat in uita: ad purgatoriuꝫ acceſſit:ac ab īde multis aiab⁹ extractis eoꝫ uallat⁹ caterua celū adiit. Vnde ſicut aīa xp̄i a corpore ſepa

rata deſcēdit ad purgatoriū & pſum limbū:ac animas inde extraxit:ſic & cōceſſit btō.F. ut ad purgatorium uadēs:aīas ab inde extraheret:& ſecū ad uitā beatā duceret.Hoc utiq; fuit oñſum cuidā ſcō fratri:prout recitat frater Thomas in ſua legēda:quo fratre hora trāſitus bti.F.in ofone ſuſpenſo: ipē btūs.F.purpurea indutus Dalmatica:cū inumera eum ſequentiū turba: tanq̄ pnceps maximus mirabiliter glorioſus apparuit. Qui tādē ad ameniſſima loca perueniēs: palatium mi re magnitudinis & ſingularū delitiaꝝ plenū introiuit: hoc ipm reſeratū cuidā baroni morāti in alpib⁹ iuxta eugubiū eſt a demone: per os cuiuſdā mulieris demo niace hoc modo:put dict⁹baro qui erat de tertio or dine & receptus a btō.F. duob⁹ fratrib⁹ eūtibus ro mā ab ipo receptis ad hoſpitiū declauit dicēs.Ego ad ordinē tertiū a btō.F.ſum ſuſceptus:& idutus ab ipſo habitu tertii ordinis. Et ad hoſpitiū meū ipſe btūs.F. ſepe diuertit:ac ipſum in iumēto meo ſepe p hec mon tana deduxi:quo uoluit:quādo erat debilis. Cū.n.bea tus.F.ad has meas partes pmo puenifſet:eſſetq; ico gnitus:ac iſolita pdicaret:parum de eo curabat. Ego uero ſigna in eo ſanctitatis deprehendēs: conuocatis de diſtrictu & dñio meo hoib⁹:cepi eū comendare & ut eū libēter audirēt hortari. Populus aūt recepto gu ſtu pdicatiōis illiu⁹:ac ei⁹ cognita ſanctitate ceperunt eū uenerari:& predicationē eius auide frequētare. q̄ ſi mihi dicerēt:iam nō pter tuā loquelā: ſed mirabi li eius doctrina ipm audimus. Ex hoc btūs.F. factus eſt mihi familiaris:et ob deuotionē quando potuit ad me declinauit. Ipſe etiā dedit mihi ptātē recipiēdi ad ordinē quos uolebā: & plures iam recepi.Et tādē ab eo ad quē ſemp optauerā.ſ.hunc ſtatū recept⁹ ſum.Il lo aūt tēpore fuit quedā femia apud me que ab acuto demone erat obſeſſa:ſicut multis diſputatōibus quas cū ipſa habere ſolitus ſum:fui expertus: licet.n. in ſtu dio Bononiēſi ſatis pfecerim:ut ſcire poteſtis:tñ acu tior me erat.Et quādo mihi aliqđ cōcluderet:inſulta bat mihi dicēs ubi ē ſcia tua quā Bonōie dedicîſti.Cū aūt aliquo tēpore trāſacto.btūs.F. mortu⁹ eēt in Aſſi ſio:demon q pdictā feminā tenebat aberat:& ipſa fe mina per biduū requeuit. Statiq; aūt ut rediit fremēs & furēs:miſerā feminā plus ſolito uexauit.Vocat⁹ autem ego adueni: & q̄re ſic faceret & ubi fuerit requiſiui. Et ipſe rñdit.Ego fui ubi ille medicus mortu⁹ eſt.ſ. Fran ciſcus:amicus & pr tuus.Tunc.Ego.Heu.eſt ne mor tuus pr meus.Quid ibi egiſtis?Et demon rñdit. Pluri mi aduenerams ſ; in eo nihil de nřo inuenimus : nec appropriare ad eū potuimus pre multitudine angelo rū.Et qa tu illi familiaris fuiſti:iuſſus ſum aliqua fecre ta tibi pādere de ipſo & de ordine ſuo: quoꝝ plurima tu ipſe uidebis.Et ego dixi.Narra qđ uis:ego autem credā q̄tū mihi placuerit.Et demon rñdit. Malo te nō credere:ſ; hac uice mētiri mihi nō licet.Iaʒ abūdabat iniqtas:& pter hoc puocata diuinitas uidebat uel le mūdū icendere plagis multiplicatis & terminū mū di maturare.Vñ rogauit prem filius:ut adhuc ſibi plu res deputaret:q ſue crucis baiuli numerū ſaluandoꝝ augeret:& tunc dedit ei pr Frāciſcū cū ordine ſuo:q ſi cet ſit adhuc paruulus:tu uidebis ipʒ uehemēter mul tiplicatū:& oibus puakēte.q.ſ.nobis ſingulariter infe ſtus:plures de nřis manibus eruēs:peſſimos peccato res ad ſalutē pducet.Nec a tēpore apoſtoloꝝ ſuſtinui mus ab aliquibus tale dānū.nos aūt ipſis put poteri mus reſiſtemus:& eis aduerſa pcurabimus.Multa au tem cōtra ipm cōſtituimus. Sʒ hoc nobis reuelatū eſt: q̄ eos impedire non poterimus uſq; ad ānos antixpi. Tunc aūt redibit nobis ptās & omnia ſubuertemus. Vidēs aūt xps Frāciſcū ſibi datū p ſignifero tāti ordi nis:ipſi ſuoꝝ uulnerū ſtigmata impreſſit: & clauos in manibus & pedib⁹ & in latere dextro uulnus:ſicut iā pʒ in corpore ſuo & plurimi iam uiderūt:ſicut tu cer tiſſime ſcies.Et iterū intulit: ſcis ne qs erat Frāciſcus? corporalr qdē ipm noueras:ſʒ mētē nō noſti. Egregio regi ſeruierat:& ſolus ad eū uenire nō debuit ad glo riaʒ.iō date ſunt ei anie de purgatorio p ſuo comitatu pluſquā mille:qs ſuis meritis liberauit.uñ nos confuſi ſumus.Et addidit:uidēs mater Ieſu datū ſibi Frāciſcū cum ſuo ordine:petiit a pře ſibi numerū uirginū augu mētari:& tūc data eſt ei btā Clara cuʒ ſuo ordine: qui ēt ualde dilatabit.Et hoc ipſe uidebis fili.Et cōcluſit dictus baro.Hoc demon mihi narrauit:iā ſunt uiginti anni elapſi q̄ hec dixit mihi: & btūs.F.obiit. Pʒ ergo teſtimonio demonis qđ btūs.F.de purgatorio multas anias traxit poſt mortē ſuis meritis: atq; ad uitā eter nā cū ipſis aſcēdēdo perduxit. idipm de extractōe ani marū de purgatorio in die defunctiōis ſue:& annuati die prefata q̄ extrahat animas omniū q fuerit de tri bus ordinib⁹ a btō.F.inſtitutis : xp̄us poſtq̄ dedit ſibi ſtigmata dixit.ut ſuperius conformitate.ʒ.huius tertii libri eſt dcm. Sic ergo pʒ declarata cōformitas.v.quo ad primam & ſecundā parteʒ: & quo intelligit ex tam dictis apparet euidēter.

¶Fructus.vi.& ɔformitas tertii libri:&.xxxiiii. in or dine.Ieſu corp⁹ itrudit.Frāciſcus tumulat. Expō pme partis.uʒ.Ieſu corpus intrudit.

Miſericordie uirtus cum deo ſumme placeat ipſa dicēte per Oſeam pphetā. ca.vi. Miſericordiā uolo & nō ſa crificium: ac multis exem plis ſcriptura hoc pbat & uerbis : ipſamq; ſpāli mo do generi exhibuerit hūa no:tā incarnatiōe q̄ mortis ſuſceptione: hanc utiq; ab aliis circa ipm exhiberi uoluit:& percepit.Et ſi princi paliter & modo ineffabili a ſua percepit matre Maria teſte Bernardo : & oia opa miſericordie ab ea ſuſcipiē do:accepit etiā hāc & ab aliis in uictu & aliis. Sed in ſpāli ipo mortuo:ipſam in ſua complacuit hēre ſepul tura. Cū.n.depoſit⁹& amot⁹ a cruce fuiſſet a Ioſeph & a Nicodemo & aliis perſonis deuotis:iuolut⁹in ſin done mūda & unguētis delibut⁹: ut paup i ſepulchro non ſuo ſed alieno eſt collocatus:ut hanc pietatis par tem que extollit Tobiā pcipue in ſe percipiendo: alii hoc exhibētes & comēdarent & pmiarent. Et q̄ hec

ſepultura xp̄i qualr̄ fuerit facta: pñs ħ prima pars di-
cens. Ieſu corpus intrudiť. petit declarari: ideo ꝓ ipſi⁹
euidētia & manifeſtatiōe: ſub qbuſdā dubiis uidendū
De ſepultura dñi. eſt de queſito. ¶ Primū dubiū. An corp⁹ xp̄i decuerit
ſepeliri: cū corp⁹ illud eſſet nobiliſſimū utpote deita-
ti unitū. uideť ꝙ nō in terra: ſed ſup celos collocari de
cebat. Rn̄deť ꝙ decens fuit. Primo ꝙ factū eſt ut ipe
p̄dixerat. Mat. xxvi. loquēs de Magdalena eū ungēte
in Bethania: ſubdit. Mitens ħ unguētū hoc in corpus
meū ad ſepeliēdū me fecit. Secūdo ut p̄ribus ſepultis
in hoc ſicut & in aliis ſimilareť. Tertio ut ueritas ſue
mortis ueracirer demōſtrareť. Non. n. aliquis in ſepul-
chro poniť: niſi quādo iā de ueritate mortis cōſtat. Pi-
latus añq̄ licētiā dare uoluit ut ſepelireť: ſciuit a Cen-
turione diligēter ſi mortuus eſſet. Quarto ut de ſepul
chro poſtmodū reſurgēdo: aliis q ſūt in ſepl̄chro ſpe
daret de reſurrectiōe: ſecūdū illud. Ioan. v. oēs qui in
monumētis ſunt audiēt uocē filii dei: & qui audierint
uiuēt. Quinto ut noſtrā cōſepelitionē p̄tis oſtēderet.
Iuxta dcm̄ Apoſtoli. Roma. vi. ¶ Secūdū dubiū. Cur
more iudeoꝝ uoluit ſepeliri. ut habeť. Io. xix. Rn̄deť
p̄mo ꝙ iō ſindone inuolut⁹ eſt: & etiā unctus: ꝙ talia
fieri nō poſſunt niſi corporis cōtrectatiōe: q̄re tali con
tactu uere ꝓbatū fuit xp̄m mortuū extitiſſe. Secūdo
uoluit ſic ſepeliri ut pietas & miſericordia ac liberali-
tas ſepeliētiū comēdareť. Hanc tangit Augu. i. de ciui.
dei. Tertio ꝙ mos iudeoꝝ in ſepeliēdo ꝓ tūc melior
reputabať: utpote a ſanctis p̄ribus traditus: & eis oſtē
ſus. Quarto ut q̄les eſſent ſepeliētes declarareť: ꝙ ſin
done mūda. i. mēte puri: & aromatib⁹. i. uirtutū odori
bus reſperſi. ¶ Tertiū dubium. In quo ſepulchro uo-
luit dñus Ieſus ſepeliri. Et rn̄det euāgeliū ꝙ in ſepul-
chro nouo. In nouo uoluit dñs ſepeliri: ut dic̄ Ambro.
in libro de uirginib⁹: ꝙ ſi in ſepulchro ueteri corp⁹ Ie
ſu eſſet locatū & reſurrexiſſet: nō ipſe ſed ali⁹ diceret
a Iudeis reſurrexiſſe. Silr̄ hoc egit ne poſt reſurrectio
nē ſuā aliis corporib⁹ remanētibus: ipſe remāſiſſe cre-
dereť. Hanc tāgit Ieronimus. Hoc ēt factū eſt ꝓpter
xp̄i corporis reuerētiā: ꝙ ſicut xp̄s elegit uirginis ute
rū: in quo nec añ nec poſt alius fuit: ſic & in tumulo in
quo nullus poſit⁹ fuerat: uoluit ſepeliri. Hāc tāgit glo
ſa interlinearis. Et nō ſolū ſepulchrū fuit nouū: ſed in
petra exciſum: & hoc debite factū eſt duplici de cau-
ſa. Prima ut tangiť in Glo. Mat. xxvii. Ne ſi ex multis
lapidib⁹ eēt edificatū: ſuffoſſis lapidib⁹ & fundamētis
ablatū fuiſſe diceretť. Et iō ꝓpter dubitationē remouē
dā ne diceretť qđ diſcipuli eū furati fuiſſent: ideo in ſe
pulchro exciſo in petra collocatur. Silr̄ ſi in terra fuiſ-
ſet: dixiſſent ſecūdū Aug. per defoſſionē terre furatū.
Secūda cā ut cōtinēs rn̄deat cōtēto. Xp̄us fuit lapis
exciſus de mōte p̄ne celſitudinis ſine manibus. i. ho-
minis operatiōe. ut habetur in figura Danielis. z. qua
re in lapide exciſo in petra collocať. ¶ Quartū dubiū.
Quare in alieno ſepulchro utpote ioſeph Mat. xxvii.
Rn̄deť. Primo ꝓpter pauptatē. Xp̄us natus eſt in do
mo aliena: utpote in diuerſorio. Luc. z. ſic & conuerſa
tus. Mat. viii. uulpes foueas habēt & uolucres celi ni
dos: fili⁹ aūt homis nō h̄z ubi caput ſuū reclinet. Sic &
moriendo ut pauper in alieno ſepulchro poniť. Secun
do cum a morte detineri nō deberet: ut dicit Ambroſi.
in libro de uirginib⁹: quare ſepulchrū ꝓpriū hēre no-
luit. Tertio ut oſtēderet ꝙ ꝓpria domus ſua nō eſt in
terris: ſ; in celis. ut dicit ibidē Ambroſius. Quarto. ut
dicit Ambroſi⁹ ibidē: ut oſtēderet ꝙ nō erat paſſus ꝓ
ſua ſ; pro aliorū ſalute. ¶ Quintū dubiū. Cur potius
eſt locatus in ſepulchro iuſti. ſ. Ioſeph qui erat uir bo
nus & iuſtus. ut dicit euāgeliū: q̄ alioꝝ. Rn̄deť. ut di-
cit Ambroſi⁹ in libro de uirginib⁹: & gloſa. zz. ut oſtē
deret ꝙ ipſe Ieſus moriť in corde peccatoris: & reſur-
git in corde & mēte iuſti: & ſe potius habitare in cor-
de iuſti & quieſcere: q̄ peccatoris. Secūdo ad oſtendē-
dū: ꝙ ſi in p̄ſenti uita mali mixti ſint bonis: poſt mor
tem mali p ſe: & boni p ſe erūt & ſtabunt. ¶ Sextū du
bium. Quare eſt poſitus in ſepulchro in horto ſito: &
nō in loco alio ſolēniori. Rn̄deť. ut oſtēderet ꝙ pecca
tum ade in horto delitiaꝝ cōmiſſum: per xp̄m expia-
tum eſt: & homines liberatos eē a morte peccati. Itē
ut fidelibus ubi collocareť poſt mortē: ſiue in eccleſia
ſiue alibi nō curādi exemplū p̄beret. ¶ Septimū du-
bium. Cur xp̄i monumētū magno lapide eſt clauſum.
ut dicit euangeliū: cū tamē in breui ab inde eēt per re-
ſurrectionē ꝓgreſſurus. Rn̄dit gloſa. Mat. xvii. ſuper
illud aduoluit lapidē &c. Ut ſine auxilio multorū re-
moueri nō poſſet. Ac ne iudei dicerēt diſcipulos corp⁹
aſportaſſe: ad ipſū introitu & acceſſu. Similiter ut de-
clarareť. ꝙ poteſtati xp̄i nec lapis nec aliqua creatura
pōt obſiſtere. ¶ Octauū dubiū. Cur dñs uoluit ut ei⁹
ſepulchrū ſigillareť. Rn̄deť ꝙ hoc eſt diuina uolunta
te factū. Primo ne diſcipulis poſſet obici: ꝙ apto ho
ſtio aſportaſſent corp⁹. quare ſigillať. Secūdo ut ma-
gis auctētica eſſet reſurrectio: ſigillo & monumento
clauſis manētibus & intactis. Tertio ut paſſione xp̄i
de noſtra ſalute chirographū xp̄s feciſſe oſtēderet &
reconciliatiōe. carta fuit corpus attramentū fuit ſan-
guis effuſus calamus claui: reſtabat ſigilli impreſſiōe
firmari: qđ fuit in monumēto. Et ſic impletū eſt illud
Ieremi. zz. ſcripſi in libro & ſignaui: & adhibui teſtes
&c. ¶ Nonum dubiū. Cur monumētū cuſtodibus fuit
p̄munitum. Rn̄deť ꝙ rō Iſalis eſt ut diſcipuli arcerent
ne eū poſſent furari: ut diciť. Math. xxvii. Et p̄ſata oia
diuina ꝓuidētia ſunt ordinata ad maiorē xp̄i reſurre-
ctionis auctēticationē: ut a nullo poſſet negari. S; no
ta ꝙ xp̄i monumētū habuit duas conditiōes. Prima
quo ad colorē: fuit. n. coloris albi rubeo mixti: & hac
de cauſa ut oſtēdereť ꝙ intus erat ille qui eſt cādidus
puritate: & mūdicia & rubicūdus charitate cāti. v. Se
cunda quo ad diſpōnē. Magr̄ dicit in hiſtoria ſcolaſti
ca: ꝙ monumētū xp̄i habuit ſeptē palmos in longitu-
dine: & tres in altitudine: ut oſtēdereť ꝙ q̄tuor mūdi
partes ad fidē trinitatis debebāt uenire. S; altitudo in
tribus oſtendiť: ꝙ Ieſus qui fuit in monumēto eſt ille
qui tribus digitis appendit orbē terre. Iſa. xl. Sic ergo
p; de conditionib⁹ ſepulchri Chriſti. Quod ſepuchrū
ut p; ex ſerie euāgeliorū eſt ualde uenerādū: ip;. n. ho
norauit. Xp̄s ſua reqe: nō una hora ſ; plurib⁹. Sci an
geli apparitiōe itus & extra. Apl̄i uiſitatiōe. De⁹ mira

operatione: ut diceť conformitate ſequenti. Maria filiĩ ſui locatione in eo. Magdalena lachrimarum irrigatione. Demones cuſtodum proſternatione: & celeſtis militia angelorũ & ſanctorũ patrũ xp̄i aſſociatione. Ex prefatis ergo apparet expoſitio ꝑme partis huius cõformitatis.ſ. Ieſu corpus.ſ. a matre & aliis fidelibus intruditur monumento.ſ. pro ſepultura. Et ſic eſt breuiter prima pars declarata.

¶ Secũda pars cõformitatis ſexte. Franciſcus tumulatur. Expoſitio.

VIſo in parte ꝑcedēti de Dñi Ieſu a ſua mr̃e & aliis ſepelitiõe: uidēdũ eſt nunc q̃ño poſt mortem btĩs.F. fuit ad inſtar xp̄i tumulatus: & q̃lis eſt conformitas in hoc ipſius ad Dñm Ieſum xp̄m. Vbi ſciendũ ꝙ ad ſepulturaꝫ bti.F. plura cõcurrerũt. ¶ Primũ fuit bti.F. precepti obſeruatio. Mãdauerat ipſe ſanctus moriẽs fr̃ibus: ut poſt morte xp̄o ſimilareť: ꝙ dimitterẽt eũ nudũ ſtare in terra per ſpaciũ uni? miliarii: qđ fr̃es ſeruauerũt: ſic .n. ſtetit ut in hoc ẽt xp̄o ſimilus repireť ſeu cõformis. ¶ Secundũ fuit ipſi? bti.F. induitio: xp̄us depoſit? de cruce lotus fuit: mirra et aloe cõditus & nouo ſindone inuolutus. Btũs.F. a fratrib? lotus: tunica noua de panno quẽ angelo mãdante: & btõ.F. ipm̄ optãte: dña Iacoba de ſeptẽ ſolis detulerat facta fuit idut?. ¶ Tertium fuit ꝙ ſicut Xp̄o depoſito e cruce & reclinato in gremio ſue mr̃is: plãctus magn? factus eſt & ſpãliter a Magdalena. Sic btõ.F. migrãte ſocii & fr̃es ꝓ ſubtractione tã amabilis pr̃is: illachrimabãt: & nihilominus gaudio nõ modico fruebanť: uidentes illa ſigna dñica in ei? corpore: que tãto opere celarat. Sꝫ ſpãliter ipſi? beati.F. filia uelut altera Magdalena Dña Iacoba de ſeptẽ ſoliis: que cũ duob? aderat filiis: orbata tãto pr̃e in terris: deuotas lachrimas emittebat. Semper.n. ipſa p̄ſens fuit: & cerã & omnia ꝓ ſepultura copioſiſſime miniſtrauit. ¶ Quartũ ad uidẽdũ xp̄m de cruce depoſitũ undiq; diſcipuli & alii fideles conuenerũt: & ſi timore pri? ſe abſentaſſent. Sic btõ.F. mortuo totus populus Aſſiſii confluxit: ad ſtigmata uidendũ & corpus oſculãdũ. ¶ Quintũ eſt. Corporis quo ad ſtigmata cõtrectatio: ſicut xp̄o mortuo man? pedes & lat?: a matre diſcipulis Magdalena & aliis ſunt omnia cõtrectata. Sic btũs.F. fuit totus cõtrectatus quo ad ſtigmata manuũ pedũ & lateris: a pluribus qui poſtea de hoc teſtimoniũ reddiderũt. Et ſpãliter a dño Ieronimo milite: q de hoc dũ prius eſſet incredulus: efficacius ipſa ſtigmata pre aliis ſcrutat? fuit. Sed nota ꝙ in corpore beati.F. duo miracula apparuerũt poſt mortẽ. Primuꝫ ꝙ cũ tam natura q̃ infirmitate corp? bti.F. ad nigredinem declinaret: candore nimio ſtatiꝫ poſt mortẽ teniuit: ut iã ſecũde ſtolle uidereť pulchritudine decoratũ. Secundũ de tractabilitate membrorũ ipſius que adeo facta ſũt tractabilia: ut ꝯuerſa uiderent in teneritudinẽ puerilẽ: & ſignis inocẽtie decorata. Et qa caro erat alba: claui ſtigmatũ nigri: optime cernẽtib? apparebãt in manib? & pedib?. Vulnus uero lateris rubra cicatrice obductũ: roſa quedaꝫ pulcherrima uidebať. Quare uidẽtib? erat ad ſtuporẽ tam inſolita cernere. Et ꝓculdubio etiã ad gaudiũ: uidẽtes in carne humana.ſ. in corpore beati.F. renouata ſignacula ſummi regis. Incitamentũ erat ad ſequendũ xp̄m: cum cernerẽt xp̄i imitatorẽ perfectũ: dono tãto ab ipſo dño ꝑmiatum. Erat etiã inductiuuꝫ reuerentie & deuotionis ad beatum.F. intuentes eum ſic a xp̄o dilectum: & Xp̄o ſic cõformem effectũ. nichilominus ad robur erat fidei xp̄m cernentes in ſeruo ſuo Franciſco tam mira & inſolita operatũ fuiſſe. ¶ Sextũ eſt Corporis beati Frãciſci ad locũ ſepulture delatio. Dñs noſter Ieſus xp̄s poſtquã depoſitus de cruce in gremio & brachiis beate Marie & aliorum ſtetit: & aromatib? conditũ fuit: qa in loco crucifixionis non erat ſepeliendus: ſed alibi de prope: Beata Maria Ioãnes euãgeliſta Magdalena Ioſeph Nicodem? & alii corp? Ieſu tolẽtes: ad ſepulchrũ deduxerũt: & in ſepulchro nouo ubi nullus fuerat depoſitus ſepelierũt. Beatus.F. & ſi ſabbato de ſero migrauit: nõ tamẽ ſtatim eũ ſepelierũt. Ratio qa & ſi cor btũs.F. dimiſit ſepelienduꝫ in loco ſancte Marie de Portiũcula ubi deceſſit: ad oſtẽdendũ amorẽ quem habebat ad locũ p̄fatũ: & ſic eſt factũ. Nã aperto corpore beati F. cor accipiẽtes: & interiora in loco ſancte Marie ſepelierũt. Tamẽ ꝙ btũs.F. Aſſiſii ſe in colle inferni.ſ. ubi malefactores puniebanť: dimiſit ſepeliẽdũ ex humilitate: in loco.ſ. ubi nũc iacet: ꝓpter noctem corp? illuc ſtatim deferre noluerũt. Corpus ergo fr̃es accipientes & feretrũ pãno portato a Dña Iacoba de ſeptẽ ſoliis adornantes: ac cereoꝝ multiplicatis luminibus: per totã noctẽ deũ laudauerũt: nõ exequias defunctoꝝ ſed excubias p̄ferentes angelorũ. De mane aũt populo cõgregato: corpus ipſius fratres tollentes: cũ hymnis & canticis: & cum arboruꝫ ramis & cereis multis: a loco ſancte Marie Aſſiſiũ ꝓduxerũt. Sed cũ ipſum Aſſiſiũ ducerẽt: declinantes a recta uia Fratres aliquãtulũ: & ad ſanctũ Damianũ ꝑgentes: iuxta uaticinium beati.F. q dixerat ſe a btã Clarã cum ſuis ſororibus uidẽdũ: btẽ Clare & ſororib? hoſtio a crate amoto: corpus intus miſerunt: & oſculandũ ac contrectandũ p̄ſatis exhibuerũt. Vbi beata Clara & ſorores indicibileꝫ cõſolationẽ habuerũt: cõtrectando pr̃em & ſtigmata illa Xp̄i oſculantes. Et tũc beata Clara conata eſt clauũ a manu remouere: ſed non potuit. Et qa ſe orbatas uidebãt tãto pr̃e: amariſſimas lachrimas effundebãt: ut delatio corporis beati.F. in plãctu ad ſepulchrũ ſimilis eẽt Dño Ieſu Xp̄o. Perducto aũt corpore Aſſiſiũ: quia in dicto loco ubi ſe indicauerat ſepeliendũ nulla erat habitatio: eius ſacrũ corp? in quadaꝫ capſa noua de lignis incluſerunt: ac in depoſito in eccleſia ſancti Georgii depoſuerunt. ubi nunc eſt monaſteriũ ſcẽ Clare & corp? eiuſdẽ. In dcã eccleſia puerulus ipſe btũs.F. lr̃as didicit: ibi ꝑmitus p̄dicauit: & demũ ꝑmũ locũ q̃etis accepit. In dicto loco ſtetit be

ne per quattuor annos: uſquequo fuit tranſlatum eius corpus ad locum ubi nunc iacet: qui locus fuit primo dictus collis inferni: nunc autem collis paradiſi uocatur. In quo loco humilitate beatus.F.ſe ſepeliendũ diſmiſit. Pro quo ſciendũ ꝙ poſito corpore bti.F.in eccleſia ſancti Georgii: Frẽs ad conſules euntes qui Aſſiſiũ gubernabãt: petierũt locũ ad humãdũ btm.F.& eccleſiã & locũ edificandũ: & ut deo placuit: ut intentio beati.F.perficeret: nullus locus pulcrior aptior & melior inuẽtus eſt in tota ciuitate Aſſiſii loco iã dicto. Et ſic locũ prefatũ ciues tradẽtes fratribꝰ: ibidẽ eccleſiaꝫ que nũc eſt fundauerũt & locuꝫ: & eccleſia fundata & loco: trãſlatũ eſt corpus de eccleſia ipſa ſancti Georgii ad locũ ubi manet nũc: que trãſlatio facta eſt ãno Dñi.M.ccxxx. anno ſecũdo poſt eius canonizationẽ: que canonizatio facta eſt ãno ſecũdo poſt eius mortẽ .ſ.M.ccxxviii.xvii. Klẽdas Auguſti. Dicta tranſlatio facta eſt tẽpore gñalis capituli apud Aſſiſiũ celebrati: ubi affuerũt ultra duo milia frũm. Et fuit tũc tantus concurſus ꝑplorũ: ꝙ ciuitas Aſſiſii nõ potuit eos capere. Vnde fuit neceſſe ꝙ in cãpis ſtarẽt extra ciuitatem. Nũquã in tranſlatiõe alicuius ſancti cõuenit tãtus populus: ſicut in trãſlatione beati.F. ¶ Septimũ eſt miraculorũ opatio. Sicut xp̄s ante mortẽ: in morte & poſt mortẽ: & ſpãliter in ſepulchro fecit miracula: ut dicet cõformitate ſequenti. Sic btũs.F.& ſi multa ante fecerat in uita: ſtatiꝫ etiã mortuus incepit maximis & multis corruſcare ſignis & ꝓdigiis.ut dicet ↄformitate.xi.&.iz.huiꝰ tertii libri. quibus adhuc in dicto loco dñs Gregorius nonus cum catalago ſanctoruꝫ aſſcripſit. ¶ Octauũ eſt ſepulchri clauſio: ſic ſepulchꝛ xp̄i fuit clauſum & ſignatũ cũ cuſtodibus: ſic bti.F. ſepulchrũ fuit clauſuꝫ: ut nũꝗ deinceps patuerit alicui: eiꝰ corpꝰ ſimul cum capſa fuit portatũ & poſitũ ubi nunc iacet. ¶ Nonũ ꝙ ſicut de corpore Xp̄i poſito in ſepulchro nihil extra remãſit: imo ꝙ extra remanſerat.ſ. ſanguis in reſurrectione poſitũ fuit in corpore & ſepulchro: ſic de corpore bti.F.taliter.n.clauſum extitit: ut nihil de ipſo penitꝰ ꝑ reliquiis & ueneratiõe reperiaꝫ uel inueniaꝫ: excepto corde ut dꝫ a corpore extracto: & in ſancta Maria ſepulto & poſito. Et ſanguis q de btõ.F. repit: & ſi poſſibile eſt ꝙ ſit de corpore eiꝰ: tamẽ eſt de eiꝰ imaginibꝰ: ad ꝓbandũ eũ uere ſtigmata habuiſſe: diſtillatus & effuſus. ſicut cõformitate.3.huiꝰ libri tertii dcm̄ eſt de frẽ predicatore q uoluit ſtigmata radere & ſanguis emanauit. ¶ Decimũ eſt corporis in primo loco permãſio. Sic xp̄s quadraginta horis.ut dicit Auguſtꝰ.iiii.de trini.cap.vi.ſtetit mortuus: & triginta ſex in ſepulchro: & poſtea inde reſurrexit: ſic beatꝰ.F. ſtetit quadraginta mẽſibꝰ & parũ plus in primo loco: trãſlatus ad eccleſiã in qua nunc iacet: eius lapidẽ primariũ ipſe Papa Gregoriꝰ nonꝰ manu ꝓpria poſuit: dictãqꝫ eccleſiã ab omni iuriſdictiõe iferiori eximens auctoritate apoſtolica: ipſam caput & mr̄em totius ordinis fratrũ minorũ inſtituit: ꝓut in legẽda triũ ſociorum in fine habeꝫ. Premiſſis ergo apparet declaratio ſecũde partis.ſ.F.tumulaꝫ. pꝫ etiã cõformitas plurima tumulatiõis beati Franciſci ad tumulationeꝫ Dñi noſtri Ieſu Chriſti. Laus ipſi Amen.

¶ Fructus.vii.& cõformitas tertii libri: &.xxxv.in ordine. Ieſus decor attendiꝫ. Franciſcus uenuſtaꝫ. Expoſitio prime partis.uꝫ. Ieſus decor attendiꝫ.

DE dño noſtro & Saluatore q̃õ fuerit gl'oſus: quo ad corpus & hoc in ſua reſurrectiõe a mortuis: & q̄bus apparuit glorie ſtolla decoratus: ꝓut exigit ꝓma pars huiꝰ ſeptime cõformitatis locuturꝰ: duo ſuccicte erũt uidẽda: q̄a prolixe fructu.lvii.in lib. de uita Virginis Marie tractaui. Primũ eſt de xp̄i reſurrectione qualꝫ eſt perpetrata. Secũdo q̃õ eiꝰ caro glorioſa a terrenis hoibꝰ eſt uiſa & mãifeſtata. ¶ Quãtũ ad euidẽtiã primi eſt ſciendũ: ꝙ xp̄i reſurrectio primo fuit decẽtiſſima: decẽtiſſimũ.n.fuit Xp̄m reſurgere a mortuis. Primo ut ſcriptura iplereꝫ dicẽs.pſal.xv. nõ dabis ſanctũ tuũ uidere corruptionẽ. Iſa.xi. erit radix Ieſſe &c. Sequitur. Et erit ſepulchrũ eius glorioſum. Oſee.3.die tertia ſuſcitabit nos: & ut dicit Aplꝰs. Quia ſurrexit ſuſcitabit nos. Sophonie.3.expecta me in die reſurrectionis mee dicit Dñs. Sacra ſcriptura eũ uocat deũ pr̄em futuri ſeculi. Iſaie.ix. Omnipotentẽ. Exodi.xv. Dñm uirtutũ & regẽ glorie. Sacerdotẽ in eternũ: & ſic de aliis: que minime intelligi poſſent ipſo a mortuis nõ ſuſcitato. Figure multe ſunt in ſacro eloq̄o dormitionis Xp̄i per mortẽ: & eiꝰ reſurrectiõis. Sicut eſt de ſõno Adaꝫ. Gene.z.de dormitiõe Iacob ſupponẽdo lapidẽ capiti ſuo &c. Gene.xxvi.& de mane ſurrexit. De Sampſone qui dormiuit uſqꝫ ad noctis mediũ. Iudicũ.xvi. De Iona qui tribꝰ diebꝰ ſtetit in uẽtre ceti poſtmodũ exiuit &c. & ſic de aliis: que pandũt ꝑmo xp̄i ſoporẽ per mortẽ: & demũ reſurrectionẽ eius ad uitã. ¶ Secundo ut ueritas manifeſtareꝫ. Xp̄us ꝓmiſerat ſe reſurrecturum die tertia. Mat.in pluribꝰ locis: q̄re q̄a ueritas eſt. Io.xiiii. decuit eũ reſurgere. ¶ Tertio id ip̄m decebat diuinã iuſtitiaꝫ. Xp̄us uoluntarie ꝑ noſtra redẽptioneꝫ aſſumpſit mortẽ & fuit inocẽtia decoratus: q̄re corpꝰ ab inciueratiõe & putrefactiõe cõſeruari decebat: q̄ eſt pena pc̄ti. Inſuper xp̄s ſuã quo ad corpꝰ glorificationẽ ꝓmeruit: quare diuina iuſtitia eaꝫ ſibi dare debuit. ¶ Quarto erat decẽs ꝓpter nos. Primo ut reſurgendo de nr̄a reſurrectiõe ſecundũ aplꝰm ſpem certã daret. Inſuper beatitudo nr̄a corporalis q̄a corpꝰ noſtrum erit beatificandum nõ eſſet: quia in uiſione humanitatis Chriſti beate quo ad corpus: eſt noſtra corporea beatitudo. ¶ Quinto Iudeorũ prauitas hoc exigebat: ut confundereꝫ: cuius oppoſitũ fuiſſet ſi Chriſtus non reſurrexiſſet. ¶ Sexto decebat Chriſtum reſurgere: ne impotens Chriſtus argueretur: & per cõſequẽs nõ deus qui eſt oĩpotẽs nõ reſurgẽdo utiqꝫ fuiſſet. Multe alie ſunt congruentie quas ad pñs omitto. Sꝫ hic ſunt aliq̄ dubia ex quo decebat reſurgere xp̄ꝫ. ¶ Primũ dubiũ. Quare nõ ſtatiꝫ reſurrexit: ſꝫ ꝑ tres dies tardauit. R̄ñdeꝫ ꝑmo ut ſcriptura q̄ ponit tres dies.

q̄re Xp̄[...] uoluit r[...] ſurgere.

compleret̃. Scđo ut ſuū dcm̄.ſ.xp̄i uerificaret̃: q̄a poſt
tres dies reſurgā. Tertio ut mors xp̄i uerißime ꝓba-
ret̃:q̃ trib⁹dieb⁹ uelut teſtib⁹ eſt certificata & ꝓbata.
Quarto ut uere hoiem fuiſſe declaret̃: ꝙ tali dilatiõe
eſt oñſuꝫ. ℭ Tertiū dubiū q̄ñ eſt uerū ꝙ xp̄s tribus
dieb⁹ ſteterit mortu⁹. Rñdet̃ ꝙ tres dies accipiunt̃ ut
dicūt doctores p figurā ſinecdochen : q̃ pars aliqñ ac
cipit̃ ſecūdū grāmaticos ꝓ toto. Nā ſecūdū btm̄ Aug.
in nona hora diei xp̄us expirauit: accipiēdo nonā mō
nſo:& q̃dragiinta horis mortu⁹ fuit:quarū horaꝝ qn-
qꝫ dant̃ diei Veneris:quo deceſſit:q̄a ab hora q̃ deceſ
ſit uſqꝫ ſero fuerūt qnqꝫ hore:poſtmodū p noctē ſeq̄n
tē & diē ſabbati ſtetit: & ſic uiginti q̃tuor horis:& no
cte ſequēti uſqꝫ ad nonā horā q̃ ſurrexit: & ſic ꝙ eq-
noctiū uernale erat undeciꝫ horis ſtetit: & q̄a qnqꝫ ui
ginti q̃tuor & undeciꝫ ſil̃ iūcta faciūt q̃draginta & ſic
die una itegra:& partim de p̄ma die: & partiꝫ de ter-
tia q̃ ꝓ toto accipit̃ dcā figura ſinecdoche: & ſic p do
ctores tres dies predicti uerificant̃. ℭ Tertiū dubiuꝫ.
q̃re nō expectauit cū aliis reſurgere in fine mūdi. Re-
ſpōdet̃ ꝙ hoc nō fecit. Primo ꝓpter ſui corpis nobili-
tatē. pſal.xv. Nō dabis ſcm̄ tuū uidere corruptõeꝫ. Se
cūdo ꝓpter nr̃e reſurrectiõis exēplaritatē. In aliquo re
ſurrectio p̄cedere debebat:q poſſꝫ nos reſuſcitare: &
ipſe ſolus eſt q notas fecit nobis uias uite. Tertio ꝓ-
pter fidei firmitatē:nō fuiſſet de⁹ reputat⁹:ſꝫ pur⁹ hō
ſi ſic diſtuliſſet. ℭ Quartū dubiū. Quo tēpore reſurre
xit. Rñdet̃ ꝙ ſi q̃rat̃ de mēſe:ſecūdū btm̄ Augu.iiii.đ
trinita.fuit de mēſe Martii: in quo mēſe mūdus a deo
creat⁹ eſt. Primus hō ↄditus. Ppl̃s Iſraeliticus ab Egi
pto & Pharaõe liberatus : & tādē p xp̄m mūdus redē
ptus eſt ſua paßiõe. Si de die querat̃. Rñdet̃ ꝙ die q
nūc dn̄ica appellat̃:q̄a prima ſabbati. Mar.xvi. Qua
die ſecūdū magr̃m.z.di.z. angeli cōditi ſunt a deo: &
ab ipſo lex data Moiſi. Si q̃rat̃ de hora. Rñdet̃ ꝙ do-
ctores diſcrepāt. Gregori⁹ dicit ꝙ p⁹matutinū. Augu
ſtin⁹ in.iiii.de trinita.dicit.c.vi.ꝙ in aurora. Quos do-
ctor Bonauētura.3.di.23.ad cõcordiā deducit dicēs.ꝙ
res dr̃ fieri qñ fit ſcđm ueritatē:aut qñ inoteſcit. Gre-
gorius dicit qñ fuit. Auguſtin⁹ qñ inotuit. Pōt ēt dici
ꝙ xp̄s reſurrexit nō media nocte nec in mãe: ſꝫ in me
dio tēpore:& q̄a mediū pōt accipe denoiationē extre
morū:& ſic medie noctis & aurore. Sꝫ ſi q̃rat̃ de tēpo
re quo ad etatē. Rñdet aplr̃s ꝙ in etate q̃ erat perfe
cta triginta triuꝫ annorū.que etas eſt perfecta:in q̃ &
nos reſurgemus ſecūdū aplm̄. Eph.iiii. ℭ Secūdo fuit
xp̄i reſurrectio integerrima & ſinceriſſima. Nā in paſ
ſione xp̄i aia fuit ſeparata a corpore:& neutrū a dei-
tate. Sāguis ēt mult⁹ fuit a corpore ſepat⁹:ſꝫ in reſur-
rectiõe ſanguis fuit reunitus corpori:& corp⁹ anie &
ecõuerſo.q̃re ſicuti xp̄s pri⁹ uiuēs erat iteger:ſic & re
ſurrexit. Et ſi q̃rat̃ de ſanguie ſi aliqd remāſit:q̄a in q-
buſdā ampulis ꝓ reliquiis dr̃ hēri:rñdet̃ ꝙ de ſanguie
xp̄i ut credit̃ nihil remāſit extra eius corpus poſt reſur
rectionē:q uero repit̃ eſt ſanguis q̃rūdā imaginū:ſicut
de imagie xp̄i in Baruto a Iudeis percuſſa. ℭ Tertio
xp̄i reſurrectio fuit ueraciſſima: q̄a eadē pſona nūero
q̃ paſſa eſt & q̃ reſurrexit. Vbi ſciēdū ꝙ dn̄s Ieſus ꝓ-

...go men
...die ho-
xp̄s re
...rexit.

bauit ueritateꝫ ſui corporis & nature hūane multiplr̃.
Primo per guſtū cū diſcipulis comedēdo. Lu.xxiiii.&
Io.21. Secūdo p tactū ſe palpabilē diſcipulis prebēdo.
Lu.xxiiii. Io.xx. Tertio p uiſuꝫ. ſe uiſibilē eis exhibē
do. Mat. & Mar.ultio. Lu.xxiiii.& Io.xx.&.xxi. Quar
to per auditū.ſe reſurrexiſſe p angelos p̄dicādo. Mat.
xxviii. Mar.xvi. Luc.xxiiii.& Io.xx. Et q̄a hi ſunt q̃-
tuor pricipales ſenſus. iō pōt dici ꝙ uia ſenſus.& ex-
perietie prefata oñdit xp̄s & ꝓbauit. Sꝫ h̃ aliq̃ dubia
occurrūt. ℭ Et primū dubiū. Quō xp̄us uere comedit
cū in ei⁹ſubam cib⁹nō poſſet cõuerti:utpote q̄a ipaſ-
ſibilis. Rñdet̃ ꝙ in ſumptione cibi ſunt q̃tuor.ſ. maſti
catio traiectio cibi & iſta duo fuerūt in xp̄o. Digeſtio
uero & in comedētē ꝓ parte cõuerſio in eo nō fuerūt.
Quid fiebat de cibo? Rñdet Augu.lib.vi.gēnuꝫ ꝙ in
ſp̄ualē naturā.i.naporē cõuerſus eſt:ſicut aq̃ reſoluit̃ p
ſolis radiuꝫ hāc ſo͠lonē ponit Alexā.de Ales.3.parte.i.
q.ccxxxi. ℭ Secūdū dubiū. Quō corp⁹ xp̄i fuit palpa
bile:cū eēt icorruptibile. Rñdet Alexā.in loco prealle
gato:ꝙ corpus btm̄ hꝫ de ſui natura qđ palpet̃. Silr̃
ut uideat̃ ſi uult:& ſi nō uult non uideat̃. Aliter pōt di
ci:ꝙ naturaliter non eſt palpabile: ſꝫ bñ ſupnaturalr̃.
ℭ Tertiū dubiū. Quō corpus tale pōt uideri cū ſit in
ꝓportionatū potētie uiſiue. Rñdet̃ ut dcm̄ ē:ꝙ in ei⁹
ptāte eſt uideri & nō uideri. Aliter pōt dici qđ claritas
corporis glorioſi nō ē ex ſe diuerberatiua aciei uiſiue:
aut cõtriſtatiua uiſus:ſicut eſt uirt⁹ ſolaris. Sol.n.ſplē
det & calet: rõne ſecūdi nō primi uirtutē uiſiuā confū
dit. Nō ſic eſt de luce illa corporis glorioſi:nō.n.diſſi-
pat ſꝫ magis eſt uiſus adūatiua ↄfortatiua & delecta
tiua. ℭ Quartū dubiuꝫ. Quia uidetur ꝙ diabolus oia
predicta poſſit exercere. Rñdet̃ ꝙ ſi attēdit̃ finis pro
pter quē iſta fiebāt:& ſup q̄b⁹circūſtātiis diabol⁹ iſta
nō poſſet facere. ℭ Secūdo ſaluator ꝓbauit idētitatē
pſone primo per uiſuꝫ & tactū.ſ.p cicatricū oñſioneꝫ
dicēs. Lu.xxiiii. Videte man⁹meas & pedes meos:q̄a
ego ipſe ſum:palpate & uidete. Et Io.21.oñdit eis ma
nus & latus. ℭ Sꝫ h̃ eſt dubiū de cicatricū reſeruatõe.
q̃re xp̄s ipſas reſeruauit a mortuis reſurgēdo. Rñdet̃
ꝙ plurib⁹ de cauſis. Prima ad oñdēdū ꝙ ille idē q cru
cifix⁹ eſt:poſtea a mortuis reſurrexit. Secūda ut ipſas
oñdēdo pr̄i ſecūdū Bernardū placet ipſum cõtra pc̄tō
res. Tertia in ſignū ſui triūphalis uictorioſi certamis
uirtutis & meriti. Sāctis.n.ad gloriā erūt ſigna ſuaruꝫ
paßionū:ut dicit Augu.22.de ciui.dei.ca.20. Quarta
ut Iudei & alii uideāt tēpore iudicii quē ↄtēpſerūt. Se
cūdo ꝓbauit idētitatē pſone per ſenſus ſcripture aper
tionē:dādo eis ſenſum ut itelligerēt ſcripturas. ut ha-
bet̃. Luc.xxiiii. Sacra ſcriptura ꝓdit xp̄m reſurgere de
buiſſe ideꝫ numero q & paſſus: tam uerbis q̃ figuris.
Tertio idē ꝓbauit per reductionē uerboꝝ ad memo
riā:q̃ añ mort: pri⁹ eis dixerat de ſua paßiõe & reſur-
rectiõe.ut h̃r Lu.xxiiii. Quarto per panis fractioneꝫ:
ꝙ eūdē modē tenuit in pane frāgēdo poſt reſurrectio
nē:ut añ paſſionē faciebat.q̃re ꝙ idē nūero eēt & ea-
dē pſona reſurgēs cū moriēte oñdit. Tertio ꝓbauit ſe
oi miſeria depoſita in gl̃ia reſurrexiſſe:& hoc p dotes
corpis:p ſubtilitatē ad eos intrādo ianuis clauſis:& đ

q̃re Xp̄us
reſurgens
cicatrices
reſeruauit

ſepulchro clauſo egrediēdo. Sꝫ aduertēdū ꝙ lꝫ q̄tuor
ſint dotes corpis glioſi.ſ.ſubtilitas:agilitas:claritas:&
ipaſſibilitas.ſubtilitatē oñdit ut dcm̄ ē.agilitatē oñdit
qa ſtati euaneſcebat:& ubi uolebat:ſtati aderat.ipaſſi
bilitatē qa ſine leſione intrabat:ad eos & exibat. lꝫ er
go ſic oñderit dotes:tm̄ ꝓcipue p ſubtilitatē.R.ō. quia
ad ipſam alie ſequunt̄:& nō e cōuerſo.ut pꝫ diſcutiēti.
Sic ergo tribꝰ ꝓbatis pꝫ ꝙ eiꝰ reſurrectio fuit ueraciſ
ſima.Idipſuꝫ arguūt multiplex appitio xp̄i diuerſis ex
hibita poſt reſurrectionē.Ipſa die reſurrectiōis quqꝫ
uicibꝰ appuit.Primo Magdalene.Io.2.& Mar.ultimo.
Scd'o aliis Mariis:& eas ſalutauit. Mat.ultio. Tertio
Petro.Mar.xvi.Quarto duobꝰ diſcipulis eūtibꝰ in E-
maus.Luc̄.xxiiii.Quinto diſcipulis:Thoma abſente.
Io.xx.Appuit ēt ipſa die ꝑmo b.Marie : ut dicet̄.Aliis
diebꝰ appuit p'o diſcipulis & Thōe cū eis. Io.xx.Se
cūdo diſcipulis piſcātibꝰ.Io.xx.Tertio diſcipulis i mō
te Thabor.Mat.ultio. Quarto recūbētibꝰ.xi.diſcipu
lis.Mar.xvi.Quinto in mōte Oliueti:qñ abiit in celū.
Act.i.& Luc̄.xxii.Appuit ēt.ccccc.frībꝰ ſil'.Gal'.i.Pro
bata eſt ēt reſurrectio eſſe ueraciſſima p angelos.ipſa
die reſurrectiōis q̄tuor angeli appuerūt:unꝰ extra ſe-
pulchrū.Mat.xxviii.aliꝰ intra ſepulchrū.Mat.ultimo.
duo alii appuerūt Magdalene: unꝰ ad caput xp̄i ſepul
chrialiꝰ ad pedes.& iſti eū dixerūt reſurrexiſſe.Sic er
go teſtimonio ꝑſatoꝝ appet: ꝙ reſurrectio xp̄i eſt ue
raciſſima. ¶Quarto reſurrectio xp̄i fuit feliciſſima:
qa oi miſeria depoſita & defectibꝰ.Depoſuit.n.& di-
miſit reſurgēdo Primo mortalitatē:& accepit imortali
tatē.Scd'o obſcuritatē corpis:iduēdo claritatē.Tertio
terreſtreitatē:capiēdo ſubtilitatē.Quarto pōderoſita-
tem:accipiēdo agilitatē.Quinto ſeruitutē:ſumēdo ſup
oēs ptātē.Sexto infirmitatē & paſſibilitatē:poſſidēdo
ipaſſibilitatē. Septimo tpalitatē: trāſferēdo ſe ad eter
nitatē.Octauo luctū:arripiēdo pfectā iocūditatē. No
no debilitatē:ſumēdo fortitudinē & uigoroſitatē.De-
cimo triſtitiā & miſeriā:capiēdo pacē & trāquillitateꝫ.
Vndecimo trāſit ab iſtabilitate uite pn̄tis:ad ſecurita-
tem. Duodecimo ab humilitate:ad ſup oēs iperioſita
tem.Sic ergo pꝫ ꝙ reſurrectio fuit feliciſſima. ¶Qui
to re ſurrectio fuit uigoroſiſſima tā in extractiōe patrū
a limbo q̄ i ſe & ſua uirtute a mortuis ſuſcitādo. ¶Se
xto reſurrectio fuit ſtabiliſſima: qa reſurrexit a mortu
is:& mors illi ultra nō dn̄abit̄. un̄ xp̄s dr̄ ꝑmogenitus
mortuoꝝ.ſ.ante quē nullus reſurrexit ꝓpa uirtute:pe
rhēniter uicturꝰ. ¶Septimo reſurrectio xp̄i fuit mira-
biliſſima & ſtupēdiſſima.Nā miracula mlta & magna
xp̄i reſurrectiōe ſunt opata.In ſepulchro ꝑmū miracu
lum eſt terremotꝰ magnꝰ:q ut dicit Hierony. ad Albi
nā nō eſt factꝰ more ſolito : ſꝫ ita magnꝰ ut cōcuteret
oia:& euerſionē terre minaret̄. Secūdū miraculū ꝙ ſe-
pulchro clauſo & ſigillato remanēte:xp̄s ab ide reſur-
gēdo exiuit. Sꝫ poſt p angelū eſt aptū ad oñdēdū xp̄ꝫ
uere reſurrexiſſe. Tertiū miraculū fuit angeloꝝ in mo
numēto appitio:q q̄tuor:ut dcm̄ ē appuerūt.Quartuꝫ
miraculū fuit cuſtodū ſepulchri ꝓſtratio:q facti ſūt ue
lut mortui.Mat.xxviii.Sꝫ circa corpꝰ xp̄i facta ſūt mi-
racula. Primū corpis lacerati & uulnerati ſubita redin

tegratio. Scd'm ipſius corpis ne in ſepulchro p triduū
corrūperet̄ ꝓſeruatio. Tertiū pfecta corpis reorgani-
zatio:ſi in aliquo ex cōtractione deorganizatū fuiſſꝫ.
Quartū ut ſubito ſit factū icorruptibile.Quintuꝫ ſan-
guinis a corpe emiſſi ſubita recollectio:& in corpꝰ ſe-
pulchro clauſo reintromiſſio. Sextū ſubita corpis aia-
tio & uiuificatio . Septimuꝫ indita corpi quo ad q̄tuor
dotes.ſ.ſubtilitatē:agilitatē:claritatē:& ipaſſibilitateꝫ
decoratio. Octauū ſubita aeris illuſtratio q̄ fcā ē in ho
ra reſurrectiōis.Nonū ſubita a mortuis reſurrectio:&
corpis btificatio.Nam añ nullus reſurrexit a mortuis:
cuiꝰ corpꝰ btificaret̄:niſi xp̄i. Decimū eſt ipſius corpis
tā grādis:ut dictū eſt:de ſepulchro clauſo egreſſio.Vn
decimū alioꝝ xp̄i uirtute a mortuis reſurrectio: & ue
ra ſecd'm Ambroſiuꝫ.Duodecimū ſui corpis in diuerſis
locis oñſio & appitio.ut dictū eſt.Prefatis ergo appet
de ꝑmo qd' erat uidēdū .ſ. de xp̄i reſurrectiōe:qūo &
q̄lr fuit ppetrata.Reſtat ergo uidere ſcd'o qbꝰ fuit de
mōſtrata:ꝙ dr̄ in ꝑma pte ꝙ Ieſus decor attēdit̄: uidē
dū eſt a qbus ipſe eſt uiſus:& qd in uidētibꝰ effecerit.
Pro cuiꝰ euidētia ſciēdū ꝙ decor.i.xp̄s totꝰ glioſus ui
ſus eſt a pluribꝰ.Nā multis appuit. Primo b.Marie:lꝫ
.n.euāgeliſte de appitiōe xp̄i facta b.Marie nullā fece
rint mētionē:utpote ꝙ ſolū de illis appitiōibꝰ ſūt locu
ti:qbꝰ tā rōne teſtiū q̄ ipſis appitiōibꝰ fides ꝓbaret̄:&
ꝙ teſtimoniū mr̄nū:utplurimū eſt ſuſpectū pp affectū
mr̄is ad filiū:attñ deuotꝰ Bernardus ꝓbat ꝙ b.Marie
Ieſus eiꝰ filiꝰ in reſurrectiōe ꝑmo appuit: ut pote pri
mo ꝙ nulla fuit ea gr̄a uiſiōis dignior . Scd'o qa nulla
fuit expectatiōis feruētior. Tertio nulla depcādi inſtā
tia uehemētior. Quarto apparēdi itimior. Quinto nul
la in diſcurrēdo qetior. Sexto nulla ea inoiatior. Euan
geliſte de ea mētionē nō fecerūt:cā ut dictū ē.Inſup ꝙ
nll's dubitaret:ſꝫ certe crediderit: ꝙ ꝑmo mr̄i q̄ aliis : p
parere deberet:& ſic appuit.Quo eidē apparēte: idici
bili gaudio eſt repleta pp multa. Prio uidēdo filiū ois
paſſibilitatis & doloris euaſiſſe miſeriā:qd' ſuis optāt
filiis parētes.Scd'o iuīdo eū oi ſtola btitudinis pfcm̄.
Tertio qa xp̄us cum cōſortio ſcōꝝ:quos a limbo ex-
traxerat:appuit mr̄i(ut pie credit̄)& ipſi dei genitrici
gr̄as pegerūt: ꝑſatos b.Maria cernēdo pr̄es ſuos anti
quos iocūdatos & beatificatos ſūmo gaudio tenebat̄.
Quarto uirgo gaudebat amplexādo filiū ad oēm mo-
dū ſue letificatiōis.Quinto ꝯſiderādo oēm nr̄aꝫ btitu-
dinē in filio ſuo eē ordinatā gaudebat:& quo ad aiam
in ſua deitate : & quo ad corpꝰ in btificata hūanitate.
Sexto audiēdo a filio & ſcis aliis qd egerat apud iſe-
ros:& diabolū ligauerat. Septimo gaudebat uidendo
gaudiū ſcōꝝ pr̄uꝫ & alioꝝ libatoꝝ a limbo & a manu
diaboli. Octauo gaudio iocūdabat̄ uidēdo filiū uerid
cū eē dmr̄atū:qa ut dixerat:tertia die reſurrexit a mor
tuis.Nono qa cū reſurrectio xp̄i nō niſi dei uirtute fie
ri poſſꝫ & oipotētia:ſic ergo cernēdo xp̄ꝫ reſuſcitatū a
mortuis:eū oipotētē letabat̄ eē ꝓprobatū. Decimo qa
ſciebat filiū ſuū declaratū dn̄m & Imꝑatorē cūctorū.
Hac.n.reſurrectiōe data ē ei ois ptās in celo & terra.
Vndecimo qa hac reſurrectōe & ſuā & alioꝝ ab ipſo
primogenito mortuoꝝ:potēter ac decenter ordinateꝫ

Xp̄s pꝰ re-
ſurrectio-
nē prio a-
par uit m-
tri ſue.

eē.Duodecimo ad letādū btā Maria īducebat uidēdo
filiū triūphatorē tā de demōibꝰ quos apud īferos ſu-
pauit q̄ de Iudeis q ipꝫ crucifixerūt:dicētes eū ſeduc-
torē q ueraciſſimꝰ fuit: & ut ꝓmiſerat a mortuis reſur
rexit.Iocūdata ē b.Maria ſic filiū cernēdo reſuſcitatuꝫ
ꝑpetuo uicturū. & ſic ipſe dolor paſſiōis ꝯuerſus ē in
ſumā letitiā & gaudiū dñice reſurrectiōis. Et ſi q̄rat q̄
lis erat eius filiꝰ poſt reſurrectionē:certe rñdet q erat
ſpecioſꝰ p̄ filiis hoīuꝫ:ſole fulgētior: & pulchrior quo
cūqꝫ creato.Et p ꝯñs ē qdā ſplēdor & dcor:ut dic̄ iſta
ꝑma ps iſtiꝰ ꝯformitatis. Scdo dñs Ieſus ſpālr mō ap
paruit Magdalene:q̄ dñica paſſiōe amaricata:& ipſuꝫ
ſuū dilectū q̄rēdo lachrioſe tādē eū uidit.Sꝫ qūo et de
cor & ſplēdor eidē ē māifeſtatꝰ: di.Io.zo.Vade & dic
fribꝰ meis:aſcēdo ad pr̄eꝫ meū.Et ꝯñr xp̄s eidē oñſuſ
ē glīoſus.Tertio appuit ſcis aplis & aliis diſciplis:q-
bꝰ mlta faciēdo q̄lr ut qdā dcor ſit eis oñſus appebit.
xp̄s reſurgēdo ſcis aplis fec̄ pl̄a.Primū qd eis fec̄ ē q
tiplr dicēdo Pax uobis:triplicē pacē eis dediſſe oñdit
.ſ.iter deū & hoīeꝫ ꝓ hoīe ſatisfaciēdo. Inter angelos
& hoīes. Inter hoīes & hoīes:qa īfideles ab ipo lōgin
q:ad pacē uere fidei p ipſos aplos erāt deducēdi. Ddit
eis ēt triplicē pacē:pectoris dādo ſpm̄ ſcm̄:tpis q gau
debāt dignos ſe hitos ꝓ noīe dñi Ieſu cōtumelia pati.
Act.v.& eternitatis: qa ſpūs ſcūs ſcdm̄ Paulū ad Ro.
ē pignꝰ & arra ī quo ē pſeuerāter:redēptiōis eterne.Se
cūdo materiā gaudii īfudit.Io.zo.Gauiſi ſūt diſcipli ui
ſo dño.Nec īmerito:quē tot doloribꝰ ſubm īſpexerāt:
uiderūt eū pfecta reſurrectiōe gaudētē.Tertio cōſter
natos uigorauit dicēs eis.Luc̄.ultio. Pax uobis ego ſū
nolite timere.ꝯcedēdo de ſe eis fiduciā ꝯtra oēs poſſes
aduerſitates. Quarto eos ſalutādo ſalutē & ꝑoptauit:
& ꝑparaſſe dclauit.Mat.xxviii.dicēs Auete.& Io.zo.
Aſcēdo ad pr̄eꝫ meū & pr̄eꝫ urꝫ.Quo ſeqr ipꝫ pr̄eꝫ hn̄
do:cū ipſo finalr pmāſuros.Quīto eis lumē īdidit:ape
ruit illis ſenſū ut itelligerēt ſcripturas.Lu.xxiiii.qd fu
it p̄cipuū donū & ſingulr. Sexto de ſua ſacra reſurre-
ctiōe certificauit di.Videte manꝰ meas &c̄.Septio ſpꝫ
ſcm̄ eis tribuit di.Io.zo.Accipite ſpm̄ ſcm̄ &c̄.q ē ſpūs
pacitꝰ.& p ꝯñs oēꝫ ꝯſolōnē ipſo ſpū tribuit.Octauo
familiariter cū ipis ſe hūit:ponēdo ſe ī medio eoꝝ.Io.
zo. Et oñdēdo ſe palpabilē.Luc̄.xxiiii.Et cū ipſis co-
medēdo.Luc̄.xxiiii.Io.xx.& Mar.xvi.Nono ſe ueruꝫ
deū declauit.Mat.xxviii.xp̄s apparēdo ī galilea diſci-
pulis ī mōte.ſeqr. uiderūt eū & adorauerūt. Decio ſuā
oīpotētiā eis pādidit di.Mat.xxviii.data ē mihi ois po
teſtas ī celo & ī terra &c̄.Vndecio uiā puenīēdi ad ui-
tā eternā declauit eis di.Mat.xxiiii.& Mar.xvi. Bapti
zate oēs gētes ī noīe &c̄.& ſeqr.Qui baptizatꝰ fuerit
ſaluꝰ erit.Duodecio ſe eis ſp adeē tā ſacralr q̄ ꝓtectio
ne & auxilio reſerauit di.Mat.xxviii.Ecce uobiſcū ſuꝫ
uſqꝫ ad cōſumationē ſcli.& ſic appet q dñs ī reſurre-
ctiōe ſua & poſt ſcōs ſuos diſciplos uiſitauit mltiplr:
ſalutauit:aſſecurauit:exhilarauit:cū eis mādUcauit: ſe
palpādū p̄buit: d ſua potētia declauit:ſpū ſcō afflauit:
dimittendi pctā auctoritatē tribuit:roborauit di.Ecce
uobiſcū ſū &c̄.demōes expellēdi facultatē ꝯceſſit: ſcri
pture itelligētiā īdidit: d faciēdi miracla uirtutē dona
uit.Quibꝰ oibꝰ q eis ſe oñdit & aliis fidelibꝰ eē uigo
rē ualorē decorē & ſplēdorē ſua reſurrectiōe aiaꝫ nſa
rū pꝫ. Ex qbꝰ pꝫ declatū q erat ſcdo uidēdū qūo xp̄s
illr qbꝰ appuit ſe oñdit eē dcorē & ſplēdorē & honorē
totꝰ hūane nāe.Et ſic pꝫ qūo pria ps.ſ.Ieſus decor at
tēdit.eſt intelligenda ad laudem ſui.Amen.

¶ Secūde partis huius ſeptime conformitatis.uꝫ.Frā
ciſcus uenuſtatur.Expoſitio.

Viſo qūo dñs nr̄ Ieſus
xp̄s poſt mortē ſuā ap
paruit b.Marie mr̄i ſue
& diſcipulis atqꝫ aliis
glīoſus:& ꝯñr ut qdaꝫ
cādor & decor:ut ꝑma
ps dic̄ hꝰ ꝯformitatis:
reſtat nunc uidere qūo
btūs F. uiſus ē poſt ſuā
mortē:ut ſcda ps dic̄ q
F.uenuſtat.i.totꝰ uenu
ſtꝰ & clarꝰ ē uiſus & d
claratꝰ.Et h itēdit ſcda ps iſtiꝰ ꝯformitatis declare.q
.n.btūs F.ſic fuerit uiſꝰ pꝰ mortē clarꝰ:ſplēdidꝰ:& glīa
coruſcꝰ:fr Bōauē.i.xiiii.pte legēde maioris oñdit.Pri
mo qūo eiꝰ aia ē uiſa.ut.n.ait ipſe Bōauē.hora ſui trā
ſitꝰ unꝰ ex fribꝰ & diſciplis eiꝰ:aliq dñt q fuit uene-
rabilis fr Bern.d qntaualle:& alii dñt q fuit fr Iacobꝰ
q iacet humatꝰ ī loco.s.Marie de āgelis:ſꝫ d his nō ē
cura. Vidit ergo dictꝰ fr & diſcipulꝰ bti F.aiaꝫ illā btāꝫ
ſub ſpē ſtelle p̄ſulgide ac cādida ſubuectā nubecla:ſr
aqs mltas ī celū recto tramite ſurſū ferri: tāq̄ ſublimis
ſcitatis cādore p̄nitidā:& celeſtis ſapie ſil & gr̄e uber-
tate repletā:qbꝰ uir ſcūs ꝓmeruit locū itroire lucis &
pacis: ubi cū deo ſine fine qeſcit.Scdo idipm oñdit p
uiſionē quā ſex frēs uiderūt ſcitate ꝯſpicui & ſepulti ī
loco.s.Marie de āgelis:q ſil uiderūt aiaꝫ bti F. ſub ſpē
ſolari celū adire. Tertio id oñdit appitio ſcā epo Aſſi
ſinati:q ad mōtē Garganū duotiōis cā pexerat:cui ho
ra ſui trāſitꝰ apparēs btūs F.totꝰ p̄clarꝰ & letꝰ: eidē di
xit ſe mūdū relinq̄re & celū adire.Quarto fr Augꝰ mi
niſter terre laboris uir ſcūs & iuſtꝰ:cū ī hora ultia poſi
tꝰ:& iā p diē loq̄lā amiſiſſꝫ:audiētibꝰ q aſtabāt:ſubito
clamauit & dixit.Expecta me pr̄ expecta:ecce iā ue-
nio tecū. Q̄uerētibꝰ fribꝰ & mirātibꝰ mltū cui ſic loq̄
ret:audacter rñdit.Nōne uidetis pr̄em nr̄m F.q uadit
ad celū:Et ſtati ſcā ipſiꝰ aia migrās a carne:pr̄eꝫ ē ſe-
cuta ſciſſimū.Sic ergo celū beatꝰ F.adibat: q̄re cū iret
uallatꝰ agminibꝰ ſcōꝝ:ut dicet ꝯformitate ſeq̄nti:totꝰ
glīe decore erat quo ad aiaꝫ uenuſtatꝰ & ornatꝰ.Quiſ
.n.fideliū hr̄e poſſit ī dubiū qn ſtati aie bti F.diuia cla
ritas ſit manifeſtata q ubiqꝫ p̄ns eſt & a btis quocūqꝫ
pgāt btifice ꝯtuet: Quare aia bti F.a corpe ſepata:ut
dic̄ doctor fr Bōauē. a uiſiōe illa btifica ī minimo n̄ ē
ſepata & retardata:a q̄ paries corpis dū uiueret diſiū-
gebat.Aia.n.ī cope exn̄s:cū eēt tota ī deū trāsforma-
ta:q̄re pꝰ egreſſū a corpe ē glīa pſciſſima qetata:& to
talr illuſtrata glīa & ornata.Sic ergo appet q ſic aia
dñi Ieſu a corpe egreſſa ē pſciſſime glīficata ī portiōe
īferiori & qetata:ſic & aia bti F. ē ab ipſo xp̄o glīfica

ta:qđ oñdit tā ſolaris claritas q̄ ſtellaris: ſub cuiꝰ ſpē
celū adire ē ꝯſpecta:ut dcm̄ ē. Sic ergo p3 ſuccicte de
clarata ſecūda ps.ſ.Frāciſcꝰ uenuſtat.

❡Fructꝰ.viii.& ꝯformitas libri tertii.Et.xxxvi.i ordi
ne.Ieſus ductor ſuſcipit. Franciſcꝰ laureat. Expoſitio
p̄me partis.u3. Ieſus ductor ſuſcipit.

Aſcēſiōis dñice q̄ de ipſa lo
quit p̄ñs ꝑticl'a p̄ma hꝰ cō
formitatis: uolēdo ꝑ ꝯſolo
ne nr̄a tractare ipſam mate
riā:ſub rñſiōibꝰ ad q̄dā du-
bia: duxi p̄ſentibꝰ tractare
ſuccincte.❡Primū dubiū ē
cū aīa xp̄i ab iſtāti ſue ꝯce-
ptiōis quo ad ꝑtē ſupiorē ꝑ
fciſſime fuerit gl'ificata: & i
ꝑte iſeriori pꝰmortē aīa ipſa a corpe egreſſa:ac a mor
tuis reſurgēdo totꝰ quo ad corpꝰ & aīa3 fuerit pfciſſi
me bt̄s:cur celū adire uoluit: cū ſua btitudo ex h̄ ñ ſit
q̄re Xp̄s i celū uoluit aſcēdere. aucta.❡Rñdet q̄ celū adire uoluit p̄libꝰ đ cāis.Pria
q̄ ſic regrebat eiꝰ corpis natura.Naturalr̄ quodl3 cor
pus h3 locū ſuū:& cū corpꝰ xp̄i eēt gl'ioſū:& ꝯñr eēt i
paſſibile:q̄re iſra ſperā actiuoꝝ & paſſiuoꝝ eiꝰñ erat
locus:eēt.n. ſubtiliꝰelemēto:q̄re ſup ipſa:eēt agilimū:
q̄re ſup oēs celos.eēt clariſſimū: q̄re i celo empireo ut
i ꝓpo loco decebat locari. Scđa cā q̄ ſic exigebat nr̄a
factura:Celū pc̄tō fuerat clauſū: & ꝑ xp̄3 ꝑcio ſoluto
aptū:iō ad ip̄3 aſcēdere celū decebat: ut ꝑ ipſiꝰ mortē
nobis aptū mōſtraret. Tertia cā.locꝰ.n.btificꝰ:etſi ad
btitudinē eēntialē nō ſpectet: ptinet tñ ad accidētalē.
Quare ut corpi ſuo celū ꝑ beatitudine acc̄ntali daret
adiūt.S3 Saluator aſcēſiōis ſue q̄tuor cās aſſignat. Pri
ma fuit ad locū ap'lis p̄parādū.Io.xiiii. Scđa ad deū ꝑ
nobis exorādū.Io.xvi.Ego rogabo p̄re3 đ uobis.Ter
tia ad ſpm̄ ſcm̄ deſtinādū.Io.xvi. Si.n.nō abiero:para
clitꝰ ñ ueniet ad uos.Si āt abiero:mittā uob eū. Quar
ta ad cū p̄re ꝑmanēdū & ſtādū.Io.xiiii. Vado ad p̄re3
&c̄.❡Scđm dubiū cur aſcēdere Saluator tm̄ diſtulit.
Rñdeo p̄mo ut ſuā reſurrectionē ꝯprobaret. Hāc tan
git Lucas Act.i.Scđo ad ſue mr̄is & alioru3 ꝯſol'onē.
Glo.Act.i.Sic̄.xl.horis fuit mortuꝰ:ſic &.xl.diebꝰ eſt
pꝰſuā reſurrectionē ꝯuerſatꝰ:q̄ ꝯſol'o diuia triſtitiā ex
cedit hūanā.Nā ꝑ hora dies:ꝑ die mēſis:& pro mēſe
ānꝰ dat.Alias cās aſſignat Leo papa i ſermōe đ aſcē-
ſiōe:q icipit.Poſt btā3 & gl'ioſa3 &c̄.uide ibi.❡S3 h̄ ē
dubiū ubi ſtetit iſtis.xl.diebꝰ:ñ p̄t dici cū ap'lis:q̄ cua
neſcebat ab ocul'eoꝝ.Rñdet đcerto q̄ i paradiſo ce
leſti quo ad locū nō fuit. S3 ubi fuerit:doctores uarie
loquūt.aliq dñt q̄ fuit i paradiſo terreſtri & delitiaꝝ.
l3.n.ñ eēt locꝰſpūu3:erāt tñ ibi diſpēſatiue ad tp̄s.alii
dñt q̄ ſp fuit iter ap'los & fideles:l3 ipſi ſp ñ eū uide-
rūt. Teneat quod placet.❡Tertiū dubiū qđ ꝑegerit
xp̄s añ ſuā aſcēſionē. Rñdet q̄ pl'a.Et p̄mū ē appitio
nis.Nā ſcđ3 magr̄3 i hyſtoria ſcolaſtica:bis ipſa die ap
paruit.Prio recūbētibꝰ.xi.diſcipl'is.ut dic̄ Mar.ca.xvi.
& fuit i mōte Sion i cenacl'o.Scđo i mōte Olineti:qñ
bñdixit eis & celū aſcēdit.Luc̄.xxiiii. Scđ3 fuit fortis
icrepatiōis.Mar.xvi.& đ quo dr̄ ibidē đ cordis duri-
tia: q̄ ñ credebāt eū uere reſurrexiſſe a mortuis. Ter
tiū fuit comeſtiōis. Comedit cū eis ut uere ſe reſurre-
xiſſe ꝓbaret:& dilectionē ad ipſos ſic comedēdo oñ-
deret. Quartū fuit iiūctiōis officii p̄dicatōis.Mar.xvi.
Eūtes i mūdū uniuerſum· p̄dicate euāgeliū oi creature
&c̄.i.oi hoi cuiuſcūq3 exiſteret natiōis. Quītū ſolēni-
ter iſtituti ꝓmulgatiōis.Mat.xvi. Baptizātes eos i noie
p̄ris & filii & ſpūs ſci. & ſic formā exp̄ſſit quā nō fece
rat añ.Sextū gr̄e miracl'oꝝ ꝯceſſiōis di.Signa āt eos q
crediderit h̄ ſeq̄nt.In noie meo demōia eiciēt &c̄. Sep
timū rñſiōis ad iterrogata An regnū iſrl'reſtitui debe-
ret.Act.i.Rñdit.Nō ē ur̄3 noſſe tp̄a ul'momēta.Qua
re futura a nobis idagari ñ debēt: & iutiles q̄ōnes ida
gari ñ decet.Octauū familiaris itinerātiōis & ſocialis
Poſt cōeſtionē eduxit eos foras.Luc̄.xiiii.ſ.a mōte ſiō
& Ieruſalē. Nec credēdū eſt q̄ ipſos dimiſerit uſq3 ad
mōtē Oliueti.Nonū dulciſſime locutiōis.ubi ſciēdū q̄
i oibꝰ p̄fatis uirgo Maria ſp p̄ñs fuit:l3 đ ipſa mētio ñ
heat.Rō.q̄ Act.i.dr̄ q̄ pꝰ xp̄i aſcēſionē oēs reuerſi ſt̄
ad mōtē ſiō cū Maria &c̄.Eūdo ergo đ ſuo diſceſſu al
loq̄bat mr̄e3 & diſcipl'os:& đ mſt̄is iformauit. Si nūq̄
ſic locutꝰ ē hō:q̄to magis tūc dulciꝰ loq̄bat.Decimū ē
ſtatiōis.Nā puēto ad mōtē oliueti: ñ ſtati ab eis diſceſ
ſit:ſ3 ꝑ ſpaciū cū eis ſtetit: & tūc:ut dic̄ Luc̄.ca.xxiiii.
mādauit eis ſedere i ciuitate:dōec uirtute iduerēt ex al
to.Vndecimū ſp̄ōſiōis miſſiōis ſpūs ſci ſup diſcipl'os et
ꝓmiſſiōis.Act.i.Baptizabimni ſpū ſcō.Duodecimum
ſingul'is bñdictiōis.Lu.xxiiii.Bñdixit eis:q̄ bñdictio
ue efficaciſſima apphēdit eos.❡Quartū dubiū eſt q̄lr̄
aſcēdere ꝯplacuit dño nr̄o Ieſu xp̄o.Rñdet q̄ dñs Ie
ſus uoluit aſcēdere Prio magnifice quo ad ſocietate3:
ipſi ut triūphatori & oiu3 ipatori tota celeſtis p̄ria ob
uiā ꝓceſſit.Inſup duxit ſecū oēs quoſ a captiuitate lim
bi & purgatorii extraxit:iuxta dcm̄ p̄s. Aſcēdēs i altū
captiuā duxit captiuitatē. Tertio feſtiue & hymnidi-
ce quo ad laudū mſ̄tiplicē ſuauitatē.p̄s.Currꝰdei decē
milia letātiū:oēs.n.ciues celici hymnizādo obuiā eidē
eūtes p̄cedebāt:ſic & ſci cū ipſo & pꝰip̄3 icedētes lau
dabāt: đ qbꝰ laudibꝰ qa dcm̄ ē i ope đ uita b.Marie
fructu.lviii.h̄ eas repetere omitto.aſcēdit ergo deꝰ in
iubilatiōe.ait p̄s. Tertio aſcēdit celū mirifice: q̄ oi de
poſita mortalitatis miſeria:& ois btitudis ſtola aſſūp-
ta quo ad corpꝰ:& ſic gl'ioſus totꝰ:aſcēdit. & ſic ipletū
ē illud p̄s.Cōfeſſionē iduiſti.ſ.quo ad aīa3: & decore3
amictꝰ lūine ſic̄ ueſtimēto quo ad corpꝰ.tūc ipletū ē il
lud Iſa.33.Videbūt regē i decore ſuo. plus ſepties ſole
reſplēdebat.Quarto aſcēdit publice.Nā uidētibꝰ apo
ſtolis & aliis eleuatꝰ ē: & ſatis credēdū ē q̄ illud ap'li
ad Gal'.i.tūc eēt uerificatū:dñs Ieſus appuit pluſq̄ qn
gētis fribꝰ ſil'.& ſic de eiꝰ aſcēſiōe multi teſtes fuerūt.
Quīto aſcēdit gratifice:& h̄ quo ad modū.Nā aſcēdit
facie & ocul'ad oriētē ꝯuerſus.& i h̄ ipletū ē illud p̄s.
Pſallite đo q aſcēdit ſup celū celi ad oriētē:quo exēplū
xp̄iani cepūt orādi uerſus oriētē.Sexto aſcēdit citiuo-
le.l3.n.uſq3quo a b.uirgie ap'lis & aliis fidelibꝰ uideri
poſſet:plane dñs aſcēderit:attñ ab ocl'is eoꝝ nube ac
ceptꝰ ſpaciū illud uſq3 ad celū empireū i breui tp̄e adi
it.iuxta illud p̄s.Exultauit ut gigas ad currēdā uia &c̄.

¶ Sȝ h̄ ē dubiū: ſi tal' mot⁹ fuerit ſubit⁹ ul' ſucceſſiu⁹.
R̄ndeť ꝙ accipiēdo ſubito ꝓ motu iſtātaneo: ſubit⁹ ñ
fuit: ſȝ ſucceſſiu⁹: etſi mltū uelox. ¶ Scd'm dubiū: ſi ta
lis mot⁹ dȝ dici naturalis ul' uiolēt⁹. R̄ndeť ſi appelleť
mot⁹ natural' ꝙ ſit cauſat⁹ a corpe graui ul' leui ut alia
corpa talia hñt: ꝙ corp⁹ xp̄i ñ erat graue nec leue tali
mō ñ p̄ōt dici ꝙ fuerit mot⁹ naturalis. ſi uero dicať na
turalis ꝙ a uirtute ꝓpa moueť: ſic p̄ōt dici natural'. Se
ꝑimo aſcēdit uiuifice: ꝙ uigoroſe & uirtute ꝓpa: & h̄
uirtute diuinitatis hūanitatē ſibi unitā eleuātis. p̄s. Ex
altare dñe in uirtute tua. & ſi dicať p̄s. dicit Aſcēdit: &
xp̄s dic̄. Io.zo. Aſcēdo ad pꝛē meū. & Mar. ac Luc̄. di
cūt. Mar. xvi. & Luc̄. Act. i. ꝙ aſſūpt⁹ ē. Sȝ h̄ ē dubiū:
ꝙ dr̄ Act. i. ꝙ nubes ſuſcepit eū. R̄ndeť ꝙ ñ dr̄ ꝙ nu
bes eū ſuſcepit ferēdo: ſȝ ſuſcepit. i. accepit ab ocl'is eo
rū. ſ. aploꝝ & alioꝝ ut xp̄ȝ ampli⁹ ñ uideret. Sȝ uñqd
miſterio āgeloꝝ ē ſubuect⁹. R̄ndeť ꝙ āgeli xp̄o uene
rūt obuiā: nō ad eleuādū: ſȝ ad obſeqndū & uenerādū.
& ſic pȝ breuiter ad q̄rtū dubiū. ¶ Aliū dubiū eēt q̄rē
dū. ſ. ad quē locū aſcēdit. ꝺ quo ɔformitate ſeq̄nti dice
tur. ¶ Quītū dubiū an b. Maria & apl'i gaudiū ꝺ xp̄i a
ſcēſiōe hūerīt. R̄ndeť ꝙ ſic: lȝ. n. grauis eēt abſētia. D.
Ieſu magr̄i ipoꝝ & Saluatoris: hūerūt tñ materiā gau
dēdi ex mltis. Et p̄mo ex comeſtiōe: ꝙ xp̄s cū eis ami
cabil'r cōedit: ut eis īgereret gaudiū & credulitatē. Se
cūdo ex xp̄i allocutiōe. Nō dubitādū ꝙ dñs ſic abſceſ
ſur⁹ ab eis p mortē locut⁹ ē eis: ut pȝ in ſermōe edito.
Io. iȝ. uſqȝ ad. xviii. ſic cū eēnt meli⁹ diſpoſiti receſſur⁹
& itur⁹ ad celū: ſingl'ari allocutiōis dulcedie recreauit.
Tertio ꝺ grata ꝓmiſſiōe tāti dōi. ſ. ſpūs ſci i breui ſup
ipſos miſſione. Quarto de amplexu charitatiuo: pie
credendū eſt ꝙ mr̄em & diſcipulos añ ſuū abſceſſum
eſt amplexat⁹. & ſic inter brachia xp̄i ſtare nō ſine ma
gno gaudio fuit. Quinto de aſcenſu xp̄i uidētes eū uir
tute ꝓpa aſcēdere. Sexto de gloria & xp̄i claritate cor
poris: q̄ tūc pre ſolito fuit manifeſta ſcd'm Aug. in lib.
de ciuitate dei. Septimo de illa taȝ multiplici & nobili
ſocietate angeloꝝ & ſcōꝝ. Vñ ſic meritis ſcōꝝ eſt con
ceſſum plurib⁹ talia audire & uidere: ſic & credendū ē
eē factuȝ tūc circa Mariā & diſcipulos: ꝙ diuina uirtu
te ꝑpēderūt. Octauo de melodia facta xp̄o aſcēdēte:
q̄ oiuȝ amenitatē excedit: diuīa tñ ipſaȝ potuerūt uir
tute ſentire. Nono ꝺ illa eis data bñdictiōe a xp̄o aſcē
dēte q̄ ꝓculdubio eos in ciuitate ut diſpoſitos ap̄phē
dit. Decimo de angeloꝝ ad ipſos aduētu: ad teſtifican
dū de dñi aſcēſiōe dicētes. Viri galilei: qd ſtatis aſpiciē
tes &c̄. Act. i. Vndecimo de xp̄i & fideliū igreſſu in ce
lū: ianua tūc tāto tpe clauſa apta eſt: & ipſe cū ipſis in
trauit. Duodecimo de feſtiua xp̄i a pr̄e & ſpū ſcō ſuſce
ptiōe: & ſingulari xp̄i ut diceť locatiōe. ſic ergo aſcēſio
xp̄i fuit gaudioſa: & oib⁹ fidelib⁹ eē dȝ: ꝙ ea ut diceť
cōformitate ſequēti: multa bona ſunt nobis exhibita:
& ſpecial'r hereditas ipſa uite eterne data. & ſic pȝ ſuc
cincte expoſitio p̄me partis. uȝ. Ieſus ductor. ſ. omniuȝ
ſanctorum & electorum: quos a limbo & purgatorio
extraxerat ſuſcipitur: ſcilicet a patre & ſpiritu ſancto:
& tota celeſti curia.
¶ Secūde ptis. uȝ. Frāciſc⁹ laureať. ſequiť expoſitio.

Qualr b̄ts F. celū itrauerit: h̄
ſcda ps dicēs Frāciſc⁹ lau
reať. i. laureat⁹ & uictorio
ſus celū gl'ioſus igreſſus ē:
depromit. Et p hui⁹ euidē
tia ꝙ beat⁹ F. triūphal'r &
gl'ioſe celū aſcēdit: eſt ſciē
dum: ꝙ p̄fata oñdit ſcitas
b̄ti F. q̄ cōſiderata patebit
euidēter ipȝ b̄tȝ F. triūpha
liter celū itraſſe. Saluator. n. nr̄ dñs Ieſus xp̄s ad ɔpro
bādū merita ſeruoꝝ ſuoꝝ: ut dic̄ b. Hierony. i ſermōe
ꝺ aſſūptiōe: ñ solū ad ipſos pſonal'r acceſſit añ mortē
ut eo⁹ uiſiōe gaudioſa aie ſine dolore & pena a corpe
egrederent: ſȝ ēt ipſas aias benigniſſim⁹ ſuſcipe digna
tus eſt: ſicut patet de b. Marco euangeliſta: Ioāne euā
geliſta: & ꝺ aliis plurib⁹. i aliis locis hr̄. Ac ēt b̄ts pa
pa Greg. i libris dialogo. ꝺ plib⁹ recitat: ut ꝺ Tarſilla
amita ſua & aliis dic̄: pie igr̄ qd' egit dñs erga alios: &
circa btm̄ F. egiſſe merito pt credi. uȝ. ꝙ ei ſe p̄buerit i
morte uidēdū: q i uita eidē plies ſe oñdit: ac ei⁹ aiaȝ ſu
ſcipiēdo triūphal'r ad celū ſcis iſerēdā agmib⁹ pduxe
rit: & h̄ ɔſiderato xp̄i amore ad ipm̄: cui p aliis ſua ſa
cra ſtigmata iprimēdo ceteris ſcis reddidit celſiorē. Si
. n. ātiq uictorib⁹ ꝓcedebāt obuiā tā ipatores q̄ alii: ut
ꝺ Romāis pȝ: q oēs triūphāti obuiabāt: ſic Philippo
ipatori p̄mo: q obuiā Decio ꝓceſſit ꝺ Roma uſqȝ Ve
ronā: ut legēda dic̄ b. Laurētii. De Diocletiāo: q p plā
miliaria Maximiāo: etſi deuicto obuiauit a Perſis. De
ppl'o Iſrl'itico uictorioſo Dauid & Sauli cū timpāis &
citicis p̄cedēte. ut pȝ. i. R. xviii. Quid pēſandū ē dñm
ieſū xp̄ȝ. b. F. uictorioſo ꝺ diabolo quē ſūma hūilitate:
ꝺ mūdo quē pſcō ɔtēptu: ꝺ carne quā auſteritate ni
mia ſupauit & uicit feciſſe. Certe ipe rex regū xp̄s: mō
ieffabili aiaȝ bti F. laureatā mltiplici gl'ie corōa: ad pe
rhēnē gl'iaȝ ſūma cū admiratōe oiuȝ triūphal'r ꝺduxit:
cū ipſe ſuis militib⁹ ꝓ uictorie triūpho p̄bcat: qd' nec
ocul⁹ uidit: nec auris audiuit: nec i cor hois aliqñ aſcē
dit. Quapp dñs Ieſus uolēdo bti F. aiaȝ honore debi
to ad felicitatis p̄miū adducere: qd egit? certe plā. Pri
mū fuit ꝙ ipſe oiuȝ redēptor & ſaluator: ſua indicibili
bēignitate & dilectiōe obuiā uenit: i c⁹ occurſu ſe eidē
patefaciēdo btificē: ipm̄: q uidere xp̄ȝ i decore ſuo ſem
p optarat recreauit idicibili gaudio & btificauit. Scdȝ
fuit ꝙ ipſa mr̄ ſūmi regis xp̄i: q̄ adire ſolet ad deuotoſ
abeūtes: ad ſibi deuotū btm̄ F. filii ſui ſignatū ſtigmati
b⁹: ꝓculdubio uenisse obuiā credēdū ē: quē. n. ipſa ſin
gulari mō in uita ſe diligere demr̄auit mltotiēs ſe eidē
ſcō māifeſtādo: i egreſſu aie & deductiōe ad celū a for
tiori ſe reſerauit eidē. Tertio btō F. oēs ordies āgeloꝝ
ierūt obuiā: utpote eis ɔformi: tā diuie uolūtatis iple
tiōe: q̄ eoꝝ officia exercēdo: put decl'atū ē li. z. ɔformi
tate. iȝ. Et ꝙ ſcōꝝ celeſtiū ſpūuȝ mltitudo affuerit mor
ti bti F. & ɔñr aie ei⁹ eūdo ad celū: demon dixit cuidā
Barōi. ꝺ quo dcm̄ ē ɔformitate. y. iſti⁹. 3. li. cui nūciādo
ꝺ morte bti F. iter cetera dixit: ꝙ ipſe demō q loq̄bať
cū mltitudie demonū accedere uoluit ad btm̄ F. i mor
te: ſȝ ñ potuerūt nec appropinq̄re ad ipm̄: pp mltitudi

nē āgeloꝝ q ad eiꝰ trāſitū ad deducēdū eiꝰ aiam ad ce
lū ɔuenerāt. Et pcipue d ordie ſeraphico affuerūt:quo
rū ɔſortio erat btꝰ F.aduūgēdꝰ:ut ɔformitate ſeq̄ntī di
cet. Quartū fuit ille cetꝰ aplicꝰ ſcūs btō F.obuiꝰ: qbꝰ
ipſe btꝰ ſe iūxerat uite ipſoꝝ p oia ſuſceptiōe & pciſ
ſumo ad xp̄m amore. Qitū fuit q ſci martires btō F.i
occurſū pceſſerūt:utpote q martir fuerat feruētiſſimo
deſiderio: & demū pluſq̄ martir geſtatiōe paſſiōis xp̄i
i corpe ſuo p bienniū:cū ſumo ipiꝰ bti F.dolore corpis.
Sextū ſci doctores adeē minime deſtiterūt:quē agno
ſcebāt ſuis p̄dicatiōibꝰ uita & exēplo mltos docuiſſe
ad xp̄z pſeqndū:& maximū fructū feciſſe aiaꝝ:ſciqꝫ
ɔfeſſores idipꝫ effeciſſe.ſ.ad aiaꝫ deducēdā bti F.pceſ
ſiſſe:utpote q uitā paupē & auſterā ad iſtar pegerat eo
rūdē. Septimū fuit q ſcē uirgies obuiauerūt eidē: qbꝰ
puritate corpis & aie ē ſiſatꝰ.ut dcm ē cōformitate.13.
ſecūdi li. Aliiqꝫ iuſti idipm egerūt.ſ.obuiā pgredietes
btō F.utpote comitātes regē xp̄z & mrēꝫ. Multiqꝫ alii
quos btꝰ F.trāſmiſerat lingua uita & exēplo ad regnū
ſci ſūt ei obuiā:& ſpālr ſcus Fr̄ Petrꝰ catanu zꝰ eiꝰ filiꝰ
q ad regnū añ pexerat: & mltis miraculis claruerat:p
geti ad celū ſcūs ē obuiā p̄ri ſuo btō F.cū pluribꝰ aliis
ſcis fribꝰ: q iā a p̄nti uita deceſſerāt:cū, idicibili gaudio
& reuerētia ipꝫ excipiētes ſociarūt. tali ergo ſcoꝝ ſo
cietate dn̄s Ieſus btm F.uoluit celos adire. Et qd̄ ma
iꝰ & deuotiꝰ ē:fecī ipꝫ ut ſuū uexilliferū cū uexillo cru
cis explicato i eiꝰ aia:ſtigmatibꝰ i corpe relictis celū i
troire. Inſup cū ipſe xp̄s ſit iuſtꝰ iudex & dat unicuiqꝫ
put meruit: & itētionē & uolūtatē potiꝰ aſpic̄ q̄ opꝰ:
ubi opꝰ ſubſeq ſpālr ñ p̄t:hic ē q ñ ſolū mō ptato: ſꝫ
ſup coronā glīe:triplicē aureolā ob martiriū: ob p̄dica
tionis offm:ob uirginitatis puilegiū & pcontuꝫ:capiti
bti F.iponēdo:ſic laureatū & corōatū ad glīam oiuꝫ ſā
ctorū paradiſū adire ɔplacuit. O q̄le gaudiū erat uide
re aiaꝫ bti F.a ſūmo rege & eiꝰ ſacra mr̄e ad celū cū ſā
ctis oibꝰ deduci:ac pꝰ ipꝫ F.aias ex purgatorio extra
ctas icedere:q̄ Frācīſci glorie & applaudebāt: & taliū
pꝰ ſe deductio ad glīaꝫ erat bti F.cōſiderata comitiua
tā ſūmi regis q̄ eiꝰ mr̄is:tā aploꝝ martirū ɔfeſſoꝝ uir
ginū & celeſtiū ſpūuꝫ q̄ aiaꝝ a purgatorio extractarū.
Cōſiderata eiꝰ corōatiōe tā aurec q̄ aureole. Cōſidera
to xp̄i uexillo a btō F.ad celū portato ſigni triūphalis
.ſ.xp̄i paſſiōis atqꝫ iubilōne: ac pēſato qūo btꝰ F.fuit
laureatꝰ ut uictor:corōatꝰ ut ſcūs: & ſignatꝰ ut ſr̄ oēs
dilectꝰ: patere pōt qūo ipſe glioſe & triūphalr celi re
gnū ē igreſſus. Et ñ ſolū dn̄s ieſus eū glioſe ſuſcepit:ſꝫ
pr̄ ipſe celeſtis q eū filio p paſſiōis ſigniſero dederat:
ac ſpūs ſcūs q eū ſcificādo i mūdū direxerat: indicibili
btificatiōe btm F.ſuſceperūt. Quibꝰ appet breuis expō
ſcde ptis hꝰ ɔformitatis.13. Frāciſcꝰ laureatꝰ.i.laureatꝰ
& uictorioſus celū ē glioſe igreſſus ad laudē ſcē trini
tatis.amē. Sic ergo appꝫ q quēadmodū dn̄s Ieſꝰ triū
phalr ē igreſſus celū cū ſpiritibꝰ celeſtibꝰ & ſcis oibꝰ:
ſic & btm F.triūphalr duxit ad celum cū ſcis oibus &
angelis: ac a purgatorio extractis aiabus. & ſic cōfor
mitas in hoc apparet bti F.ad ipſuꝫ dn̄ꝫ Ieſum xp̄m.
¶ Fructꝰ.ix.& ɔformitas tertii libri. Et.xxxvii.in or
dine. Ieſus tranſcēdens angelos. Frāciſcꝰ ſublimatꝰ. Ex

poſitio p̄me partis.13. Ieſus tranſcendēs angelos.

S Aluator gn̄is humani dn̄s
nr̄ Ieſus xp̄s cū ſit ſcūs ſcō
rū:ñ ſolū q ſcōs facī utpo
te dcꝰ:ac ab ipſo ut a capi
te ois gr̄a ē & donoꝝ dif
fuſio:qbꝰ hō ſcūs efficit:ſꝫ
ēt p ſupeminētiā ſcūs dicit
ſcōꝝ:oiuꝫ ſcōꝝ merita ſu
pexcedēs:hic ē q cū nlli
tā ad eiꝰ itēſiuū q̄ extēſiuū
meritorū gradū q̄at attigere:ut ex dcis ɔfoſitatis q̄rte
hꝰ.3.li.appet:locū i p̄mio & p p̄mio ab aliis tenere dꝫ
& hr̄e: put h̄ p̄ma ps.ix.ɔformitatis declāre itēdit di.
q dn̄s Ieſus: ſic i merito: ſic & i p̄mio ē trāſcēdēs quo
ad locū & ſtatū oēs āgelos.i.oēs celeſtes & btōs ſpūs.
Quapp p hꝰ euidētia ſi q̄rat ad quē locū dn̄s aſcēdit
& i quo gradu & loco pmāet. Mat.euāgeliſta.ca.xvi.
dic q ſedet a dextris dei i celo. Et Lu.dic Act.i.q aſſū
ptꝰ ē i celū. Et p itelligētia p̄dictoꝝ uidēda ſūt q̄dā. Et
prio qd itelligit p celū:cū dr̄ q aſſūptꝰ ē i celū. Rn̄deo
q celū i ſacra ſcriptura. Aliqn̄ accipit p celo materiali
& iſtd ē mltiplx:ut dn̄t doctores.ſ. ſeptē planetaꝝ fir
mamētū criſtallinū & empireū. Et ad lr̄aꝫ diſto celo ma
teriali ē illud Gen̄.i. In pncipio creauit deꝰ celū & ter
raꝫ. Et iſto mō celū accipiēdo dn̄s Ieſus ſup oēs celos
aſcēdit:nā d mōte oliueti i quo mltoties ſteterat ad o
rādū. Luc.xi.i quo fuit captꝰ. Mat.xxvi. i quo anxp̄ꝫ i
terficiet. Zach.xiiii.& mūdū iudicabit:oēs alios celos
trāſcēdēdo.ſ. ſeptē planetaꝝ firmamētū criſtalinū ſiue
p̄mū mobile ad celū empireū aſcēdit. Rō.q celū empi
reū eſt locꝰ btōꝝ:ut dcm ē ɔformitate p̄cedēti: & ſolū
ɔpetēs btitudini corpis eiꝰ p loco naturali: & q ſic ef
fecerit:pſalmiſta dic p̄s.viii. Eleuata eſt magnificentia
tua ſup celos. Aliqn̄ accipit celū p celo rōnali.ſ. p ho
mie. Nā ut dic Iſa.lxvi.celū ē ſedes dei. Et Salomō dic
q aia iuſti ſedes ē ſapie:& ɔñr dei.& ſic hō iuſtꝰ celuꝫ
uocat. Et ſic accipiēdo celū xp̄s ſup oēs celos rōnales
aſcēdit.i.ultra loca debita hūanis ſpiritibꝰ btis. pꝫ:qa
oēs excedit merito & gr̄a. Vn̄ apl̄s ad Eph̄.iiii. Qui d
ſcēdit: ipſe ē q aſcēdit ſup oēs celos.ſ.hūanos ſpūs &
p̄mia eis debita. Aliqn̄ accipit celū p celo itellectuali
.i.natura āgelica:q̄ celū dr̄. iuxta illud Iob.xxvii. Tu
forſitā cū illo fabricatꝰ es celos.i.āgelos &c̄. Et ſic ac
cipiēdo celū p āgelis & btis ſpiritibꝰ āgelicis: ſic ſup
oēs aſcēdit. p̄s. Aſcēdit ſup cherubin & uolauit &c̄. Ali
qn̄ accipit celū p ipſa ſupſubāli diuina eēntia:de quo
celo ē illud Iſa.xiiii.luciferi dn̄tis. Aſcēdā i celū. & ſeq
tur. Siſis ero altiſſimo. Et illud p̄s.xviii. A ſūmo celo e
greſſio eiꝰ &c̄. Et iſto mō accipiēdo celū: dr̄ q dn̄s Ie
ſus aſcēdit celū.i.uſqꝫ ad eq̄litatē dei:ut declabit. Nā
Mat.xxvi.dr̄ q dn̄s Ieſus aſſūptꝰ ē i celū:& ſedet a de
xtris dei. Et ad Heb.i.dic apl̄s. Qui ſedet ad dexterā
maieſtatis i excelſis. & ſic pꝫ qūo itellr̄ q dn̄s aſcēdit
celū. ¶ Scd̄ꝫ uidēdū ē qd itellr̄ p h̄ qd̄ dic Mat.xxvi.
q a dextris dei. Et apl̄s ad dexterā pr̄is. Rn̄det magr̄
3.d.22.dicēs i dextris dei.i.in bonis potioribꝰ pr̄is. un̄
Glo.ſup dcm̄ apl̄i Heb.i.allegatū dic. ſedet ad dexte
rā maieſtatis i excelſis.i.(dic Glo.) i excelſis nō i loco

qd p ce
itelligat
ſacra ſc
ptura.

deū ɔcludit:ſ; oñdit xp̄z oib⁹altiorē:& oib⁹eminētio
rē. Vñ ut pȝ ex Glo.ad Heb.2.ſup illđ Oia ſubiecisti
ſub pedib⁹ ei⁹: & ɔſtituiſti eū ſup opa manuū tuaꝝ.i.
ſup oēs ptāte diuia & dignitate: uñ eminētiā loci dñil
& ptātis.Et Glo.ſup illđ Ro.viii. q ē i dextera pr̄is.i.
eq̄lis pr̄i:ul' i bōis potiorib⁹pr̄is:& h̄ dic̄ Leo i ſermōe
đ aſcēſiōe. Hūanitas xp̄i ē in eterni pr̄is recepta ɔſeſ
ſu.Cōueniēs.n.erat ut illi⁹ gl'ie ſociaret i throno: e⁹ &
natura copl'at i filio.Sȝ ulteri⁹aduertēdū ē:q̄ aliđ ē ſe
dere ad dexterā pr̄is:& aliđ eē i dxtera pr̄is. Primū.n.
ſoli xp̄o ſcđȝ apl'ȝ ad Heb.i.ɔuēit:q̄ ſedet ad dexterā
pr̄is:ſcđ; Alex.đ ales.3.pte.i.q.cclii.Importat unionē
uel eq̄litatē: & q̄dā cōicatione btitudis & cōionē cū
pr̄e:q̄ nlli alii a xp̄o ɔuēit.Sȝ eē i dextera ē eē i eterna
btitudie:q̄ ɔuenit ſcis aliis a xp̄o. ¶Et p iā dcōꝝ eui
dētia ē ſciēdū q̄ ut dic̄ magr̄.2.di.vii.ſci & illi q dece-
dūt cū merito ꝑpo:ad aliquē nouē ordinū āgeloꝝ:p-
ut eoꝝ erūt merita aſſumēt:q̄ ſic̄ nouē ſūt ordies āge
loꝝ:ſic & nouē erūt ordies btōꝝ hoium.Aliq.n.q he-
būt merita ſeraphin:i dcō erūt ordie: & alii hñtes me
rita cherubin:ipſoꝝ ordini iſerēt & p̄mio:& ſic đ aliis
Quapp pueri đcedētes cū ſacro circūciſiōis:ul' alio ad
h̄ reqſito.ſ.ɔtra pc̄tm̄ origiale ut i ueteri teſtō:ul' cū ſo
lo ſacro baptiſmi:& ſine ꝑpo merito unū ordinē faci-
ſit.Et nouē ſūt btōꝝ āgeloꝝ & hoiuȝ:ecce iā decē.Ve
rū q̄ b.Maria exaltata ē meritis ſup choroſ āgeloꝝ:et
iſerior xp̄o:ipa p reſpectū ad btōs q cū ꝑpo merito đ
ceſſerūt & āgelos:tenet decimū locū:& ſic ē mulier q̄ i
uenit decimā dragmā.i.decimū ſtatū i uita eterna.Sȝ p
reſpectum ad pueros:ſic tenet undecimuȝ.humanitas
Chriſti & Chriſtus ipſe duodecimum gradū & ſtatum
tenet:quia ſupra omnia ſidera.i.omnes beatos ſpūs an
gelicos & humanos eſt exaltat⁹: ut dictum eſt:quia a
dextris ſedet dei: qđ ſolū ſibi ɔpetit.Et uide qm̄ dcm̄
ipſi⁹ ſaluatoris i ipſo ē uerificatū.ſ.q ſe hūiliat exalta-
bit:ipſe.n.ſe hūiliauit:deſcēdēdo & ueniēdo i mūdū et
ſtādo mltipl'r.Prio uſq; ad carnis aſſūptionē.Scđo ad
nr̄aȝ mortalitē & paſſionē. Tertio ad nr̄aȝ necitatē.i.
famē ſitim: & ſic đ aliis.Quarto ad nr̄aȝ paupiē & idi
gētiā.Quito ad nr̄aȝ tētatiōeȝ:qñ ſe tētari a diabolo p
miſit.Sexto ad āxietatē corp̄is & laſſitudinē & laborē
Septio ad āxietatē ai. nā tp̄e paſſiōis cepit pauer & te
dere.Octauo uſq; ad crucē:& iſte fuit deſceſ⁹ mirabil'
& hūiliatio.Nono uſq; ad mortē. Decio uſq; ad car-
cerē ifernalē:qñ ad limbū deſcēdit: iō q̄ dñs ſic deſcē
dit ſe hūiliādo : exaltat⁹ ē aſcēdēdo i celū prio aſſūptā
hūanitatē ſup oia eleuādo.Scđo ad uitā ꝑpetuā.Ter-
tio ad ſūmā corp̄is & aie recreationē.Quarto ad celi o
pulētiſſimaſ diuicias.Quito ad ptātiuā ſup oēs dñatio
nē.Sexto ad iocūditatē & ɔſol'onē.Septio ad pfectaȝ
pacē & q̄etem.Octauo ad thronū pr̄ne glorie. Nono
ad ꝑpetuā cū pr̄e māſionē & cohitationē. Decio ad ſū
mā p̄ſidētiā & ſup oēs exaltationē.Prefatis ergo appȝ
i quo loco dñs Ieſ⁹ ē ab eterno pr̄e collocat⁹:q̄ a de-
xtris dei ē.Veꝝ q̄ hō poſſȝ dicere xp̄s celoſ aſcēdit ut
dic̄ pria ps pn̄tis ɔformitatis:& ſedet a dextris dei:qđ
bōi & utilitatis ex h̄ hūanū gen⁹ ē ɔſecutū:q̄re de h̄ ē
uidēdū:& iſtđ ē tertiū qđ ē uidēdū:qđ.ſ.bōi & utilita
tis p̄fata aſcēſiōe xp̄i & collocatiōe ſum⁹adepti.Et dr̄
q̄ magna dōa & bñficia.¶Primū.n.ē hūane nāe exal
tationis:ipſaȝ exaltauit:i icarnatione eā iduēdo: & i re
ſurrectiōe dotib⁹ gl'ioſis eā adornādo.Sed ipſaȝ ualde
exaltauit celos aſcēdēdo:& q̄uo⁹ certe ſup oēs eleuan
do:q̄ inq̄t apl's.Supra oēs p̄ncipat⁹& ptātes:& oē qđ
noiat:& ſr̄ oēs celos: & ſibi ē ois ptās collata:ut cātat
eccl'ia.Scđm bñficiū ē ueneratōis.Tota.n.celeſtis cu
ria xp̄ȝ adorauerūt uiuētē i ſcl'a ſcl'oꝝ.Angeli q ſe i ue
teri teſtō ꝑmittēbāt adorare:in nouo minime: ut pȝ de
Ioāne Apoc̄.xix.ubi Glo. In lege ueteri nō ꝓhibuit a
dorari:ſȝ poſt aſcēſionē:uidēs ſup ſe exaltari hoieȝ:ab
hoie timuit adorari.Tertiū bñficiū ē reſtitutiōis here
ditatis: q̄ p qnq; milia ānoꝝ amiſſa p xp̄ȝ reſtituta eſt
d.p̄s.Tu es q reſtitues hereditatē meā mihi.Quartuȝ
bñficiū ē p̄mi[illegible]tiōis. Sic̄.n.diuinitas xp̄i p̄miū ē aiarū:
ſic & hūanitas ſiue xp̄i corp⁹ glorioſuȝ eſt btitudo cor
porū quo ad obiectū inſtitutū.Quintū bñficiū eſt col-
locationis ſcōꝝ:xp̄s cū ſcis celū ingrediēs: ſcđm eorū
merita aliquos ordinib⁹ angeloꝝ: alios in ordie archā
gelorū:alios in ordine uirtutū:& ſic de aliis:ipſe ſuper
oēs aſcēdēdo collocauit. Sextū eſt reparationis ange-
lorum:ideſt angelice ruine.Sicut enim de quolibet or-
dine conſentiendo lucifero multi corruerunt:ſic Chri-
ſtus aſcendendo in quolibet ordine de ſanctis homi-
nibus ſecundum eorum merita dimittendo: eorum rui
nam reparare incepit. Et ſic per aſcenſionē Chriſti ho
mines angelis ſunt parificati.Septimuȝ beneficium eſt
deiectionis:ſcilicet hoſtis humani:ad litteram imple-
tum eſt illud pſalmi. Dixit dominus domino meo:pa-
ter ſcilicet filio:ſede a dextris meis:donec ponam ini-
micos tuos ſcabellum pedum tuorum.Octauū eſt be-
neficium ſupplicationis & noſtre defenſionis. ad He-
breos nono. Intrauit in ipſum celum ut appareat uul
tui dei pro nobis. ut dicit Bernardus ad placandū pa-
trem ei oſtendit latus & uulnera. Nonum beneficium
eſt exauditionis:celū intrauit ut a patre exaudiremur:
& impletum eſt illud Chriſti. Ioannis quartodecimo.
In illo die in nomine meo petetis.& ſequitur.Quicqđ
petieritis patreȝ in nomine meo dabit uobis. Decimū
beneficium eſt largitatis: dedit enim dona hominibus
ſcilicet ſpiritus ſancti.Si abiero:dixit Chriſtus: mittaȝ
uobis eum:ſcilicet ſpiritum ſanctum:cuius donatione
alia dona tribuuntur & habentur. Vndecimum bene-
ficium eſt erectionis.Erexit nos fide:ut ſecuri ſimus.
prime Ioānis ſecundo.Aduocatum habemus apud pa
trem Ieſum Chriſtuȝ iuſtum:& ipſe eſt propitiatio pro
peccatis noſtris &c̄. Quare ſecuritatem nobis tribuit.
Duodecimum beneficium eſt apertionis ianue.Ioānis
quartodecimo.Vado parare uobis locū.Aperuit enim
celum : dicente Michea capitulo ſecundo. Iter pandit
ante illos.ipſe Leo Chriſtus aperuit librum: ideſt celū
& ſoluit ſignacula eius.Apocalip.quinto. Sic ergo pre
fatis apparet de utilitate aſcenſionis & ſublimationis
Chriſti.Et per conſequens patet declaratum: quomo
do intelligitur prima pars huius conformitatis noue:
ſ.Ieſus tranſcendens angelos.

¶Expoſitio ſecunde partis.Franciſcus ſublimatur.

DOminꝰ Ieſꝰ cū ſit iudex ui
uoꝝ atqꝫ mortuoꝝ: & uni
cuiqꝫ reddat ſcḋꝫ opa ſua:
qꝛ pctōribꝰ īfernū: iuſtis &
ſcis dat uitā eternā: ac ī ui-
ta etna: ut ipe dic̄. Io. xiiii.
māſiōes ſunt multe: ad quē
locuꝫ btm̄ F. ſublimare di-
gnatꝰ eſt ꝓ eiꝰ ppetua mā
ſiōe? Certe ut plibꝰ pate-
bit bt̄s F. etſi meritis fuerit ſil's āgelis archāgel' & aliiſ
ordibꝰ: attn̄ ñ ī eis locū ſibi deputauit dn̄s Ieſꝰ xp̄s: ſꝫ
ī ſupmo oiuꝫ ordinū. uꝫ. ī ordie ſeraphico ipꝫ locare &
ſublimare dignatꝰ ē. Ad h̄ ponēdū ſūt aliq̄ h̄ dec̄latiua.
Què locū in celo teneat F. ¶ Et pmū eſt: qꝛ teſte magro ſniaꝝ. z. d. z. & ſcriptura
Eze. v. luciſer de ordie fuit ſupmo: de ſeraphico. uꝫ. &
cū bt̄s F. ī ſede eiꝰ ſit locatꝰ: ut pꝫ prio uiſiōe fris Paci
fici: d̄ q̄ etſi ſit dcm̄ ꝯformitate. v. ſcḋi li. tn̄ h̄ ſuccīte ē
repetēdū: ꝓut pn̄ti māe ſuffragat̄. Cū. n. bt̄s F. ī eccl'ia
ſci Petri d̄ Bouario iuxta caſtrū treuii uallis ſpoletāe d̄
māe oraret itra choꝝ: & Fr̄ Pacificꝰ ꝓ tūc eiꝰ ſociꝰ in
naui eccl'ie ſtās ſe orōni dediſſꝫ: cū orare cepiſſꝫ: fcūs ī
extaſi: raptꝰ ī celū: uidit ī ipo celo ml'tas pcioſas ſedes:
& uidit unā p̄ ceteris eminētiorē: atqꝫ p̄ oibꝰ glioſā ful
gētē & oi lapide pcioſo ornatā: & admirās eiꝰ pulchri
tudinē: cū itra ſe cogitare cepiſſꝫ cꝰ eēt ſedes illa: ſtati
audiuit uocē dn̄tē ſibi. Hec ſedes fuit luciferi: & loco
eiꝰ ī ea ſedebit hūilis F. & qꝛ h̄ ſciſſimꝰ uir fuit: de ue-
ritate hꝰ uiſiōis certificatꝰ hūilitate bti F. cognouit cer
titudial'r qꝛ uere ſedes illa ipſi btō F. erat reſeruata. Et
cū dcm̄ ſit luciferū fuiſſe d̄ ordie pmo & ſupmo. ſ. ſera
phico: hac uiſiōe bt̄s F. ī ſede illa ſublimatꝰ: ī ordie il-
lo eſt locatꝰ. Scḋo qꝛ ī ſede luciferi bt̄s F. ſit ſublimatꝰ
& ſup ſcōs: h̄ pꝫ atteſtatiōe demōis: q erat ī q̄dā mulie
re noie Zāteſſe apud Rauēnā: de q̄ etſi dcm̄ ſit li. z. cō
formitate. z. tn̄ h̄ aliqd iſeriē nr̄o ꝯueniēs ꝓpoſito. De
mon ī dcā mliere hitās: adiuratꝰ p q̄ndā ſacerdotē noie
frēꝫ Iacobū corā ml'tis: ut ueritatē de idulgētia Aſſiſii
pāderet: tādē d̄ btō F. loq̄ns ſic iqt. Ille ſtōacoſꝰ ita ami
cabil'r fuit ꝯiūctꝰ cū crucifixo trāsformatꝰ ī ipꝫ: qꝛ deꝰ
uoluit p eū ſaluos facere xp̄iāos. Et cū dictꝰ ſacerdos
īcreparet eū: q̄re btm̄ F. uocaret ſtōacoſuꝫ: r̄ndit demō
cū magno clamore. Quia ipſe fuit ꝯceptꝰ d̄ ſeie uirili
& ml'ieris ſic̄ ceteri hoiuꝫ: & tn̄ hūiliauit ſe ī tm̄: qꝛ pp
ſingul'eꝫ aſſil'atiōnē crucifixi quā ī aia & corpe ſuo geſ
ſit: meruit pluſq̄ hoies oēs exaltari. lꝫ āt bt̄s Ioānes ba
ptiſta ſit maior ſcūs q ſit ī celo & paradiſo pꝰ mr̄eꝫ cru
cifixi: tn̄ ille ſtōacoſꝰ cū fribꝰ ſuis uexillo explicato p̄-
cedit ī celo pꝰ apl'os oēs ſcōs. Ipſe. n. obtinuit illā ſedē
glioſā luciferi pncipis nr̄i: & iō ñ poſſumꝰ ipꝫ nō ſolū
ꝓpo noie noiare: ſꝫ magis odimꝰ eū q̄ oēs alios ſcōs:
imo cognoſcētes ipꝫ eē ī dcā ſed luciferi ſublimatū: plꝰ
affligimur ab illa glia ſua: & ſublimitate: q̄ ab igne in-
fernali. Et pl'a dixit d̄ btō F. ſ. d̄ ſtigmatibꝰ: d̄ qbꝰ dcꝫ
ē ꝯformitate. z. hꝰ. z. li. Quo dcō demōis pꝫ btm̄ F. ī ſe
de ſublimatū luciferi. Et q̄ ſublimiter ē exaltatꝰ a xp̄o
qꝛ pꝰ apl'os ſup oēs alios ſcōs. ¶ Scḋm oñdēs btm̄ F.
ſublimatū a xp̄o & locatū ī ordie ſeraphico: ē appitio
xp̄i qñ ſtigmata eidē ipreſſit: q ī ſpē ſeraph eidē appu
it: ñ ſolū ad icēdēdū eū igne ſeraphico: ſꝫ ēt ad oñdēdū
eū pꝰ mortē ī ordine ſeraphico ſublimādū: ꝓut dcm̄ ē
ꝯformitate. z. hꝰ. z. li. ¶ Tertiū h̄ oñdēs ē ſil'itudo bti
F. ad ipꝫ ordinē ſeraphicū. ſeraph. n. teſte Diony. & b.
Greg. icēdiū interp̄tat̄: & cū bt̄s F. teſte. ix. pte legēde
maioris: totꝰ eēt qdā carbo diuini amoris flāma ignitꝰ:
q̄re cū ſil'e iūgat̄ ſili. Eccl'. xiiii. p̄fatis bt̄s F. ut icēdio &
amore ꝯformis ē ꝯiūctꝰ. Ad xp̄m deū p̄ aliis ſcis. hūit
pfciſſimū amorē & feruētiſſimū: ꝓut dcm̄ ē li. z. ꝯfor-
mitate. z. quē amorē ī pn̄ti uita oñdebat Prio oiuꝫ mū
danoꝝ derelictio abiectio & abominatio. Scḋo feruor
& amor ad aīas xp̄i ſanguie redēptas. Tertio feruor
martirii. Quarto ieiunia q̄ cōtinue faciebat. Quito paſ
ſionis xp̄i meditatio. Sexto penaꝝ & oiuꝫ obp̄biorū
ꝓ xp̄o āplexus total'r & deſideriū. Septio dulcedo xp̄i
nois ex auditu labia. n. lingere uidebat̄ p̄ dulcedie dci
nois. Octauo ſtigmatizatio q̄ ui amoris & ſolo hꝫ fie-
ri. Quia ergo tā uehemēti dilectiōe ad xp̄ꝫ ī pn̄ti mo-
uebat̄ ꝓculdubio & nūc āplicri: q̄re ī illo reſidet ordie
q ardētiori amore mouet̄ ad xp̄ꝫ: & p ꝯn̄s ī ordie ſera
phico. qꝛ uero bt̄s F. ſingl'ari ꝓpinq̄tate pre aliis iuxta
dn̄ꝫ Ieſū xp̄ꝫ ī uita btā ſublimatꝰ & collocatꝰ ſit: h̄ oñ
ſū ē ī pte ꝯformitate. z. hꝰ. z. li. Frāciſcꝰ. n. cū ſit uexilli
fer dn̄i Ieſu xp̄i: q̄re & iuxta ipꝫ māet ꝓpinq̄ſſimꝰ. Et
ſic eē pꝫ ex iā dcis. ergo qa ſeraphicꝰ p̄ aliis: ē xp̄o do
ꝓpiq̄or & imediatior. In h̄ ordie btm̄ F. eē a xp̄o collo
catū pꝫ ēt aliis exēplis ex xp̄i reuel'one fcā d̄ loco ubi
F. māet qbuſdā. Venetiis qdā erat nobil' hō: q ꝺuotiōe
pcipua ad btm̄ F. ferebat̄: adeo ut eiꝰ feſtū coleret: ci-
ues quos poterat iuitaret ad eiꝰ feſtiuitatē celebrādā:
& q̄ erāt ꝓ feſti honore magnis expēſis p̄pararet: & qꝛ
ī dcā ciuitate ꝯſuetudo erat: qꝛ ī bti F. feſto ter p̄dicare
tur ad ipſiꝰ ſci gl'iaꝫ. uꝫ. pꝰ pmas ueſpas: d̄ māe: & ī ſe
cūdis ueſpis: ac ī pmis ueſpis p̄dicaret ſcūs Fr̄ Gerar-
dus d̄ Mutina: q ml'tis miracul' poſtmodū claruit: adeo
cepit btm̄ F. prem ſuis uerbis magnificare: ut uideret̄
dcō ciui deuoto ipſiꝰ bti F. & q feſtū faciebat & aliis:
qꝛ ī uita btā p̄ter xp̄ꝫ & btāꝫ uirginē Mariā nll's eēt b.
F. maior: nec ei aliq̄ ſilitudie ꝯpādꝰ: pp qd dictꝰ nobil'
d̄ uerbis dicti fris turbatꝰ & ſcādalizatꝰ: utpote q ni
mia laude & iſolita p̄ oibꝰ ſcis uidebat̄ btm̄ cōmēdare
F. a p̄dicatiōe ſurgēs: ad domū ē reuerſꝰ. Ciues ab ipo
ob feſtū iuitati uidētes eū ſurgere & cāꝫ ignorātes: cre
dētes qꝛ pp aliq̄ p̄parāda ꝓ feſto ſic ſurgeret & abiret
ī p̄dicatiōe māſerūt: dictꝰ nobil' ad domū reuerſꝰ: ſtatī
qꝫ ſono arreptꝰ: dormitiōi ſe dedit: ſtatiqꝫ ut dormire ī
cepit: raptꝰ ī uiſiōe ī paradiſū xp̄ꝫ uidit: btāꝫ uirginē: &
alios ſcōs ꝓceſſiōal'r icedētes & xp̄o reuerētiā debitā
ac mr̄i exhibētes: & cū ocul' totā celeſtē pn̄āꝫ īſpexiſ-
ſet: & btm̄ F. minime uideret: aut aliquē ſuoꝝ: & de h̄
miraret̄ uehemēter: dic̄ itra ſe. Fr̄ Gerardꝰ d̄ b. F. p̄di
cādo ipꝫ ſup oēs extollebat: & ego nec ipꝫ nec aliquē
uideo ſuoꝝ. Et cū iq̄reret de h̄ a quodā. uꝫ. ubi eēt bt̄s
F. & frēs ſui: r̄ndit ille. Expecta & uidebis. et tūc uidit
qꝛ xp̄s eleuauit brachiū dexterū: & d̄ eiꝰ uulnere late
rali uidit btꝫ F. exire cū uexillo crucis explicato & ma
gno: quē maxia ml'titudo friūꝫ ſeq̄bat̄. Et tūc dcm̄ ē illi.

Quoniā bt̄s F.tota mēte corde & meditatōe ac ſtudio circa xp̄i crucē ſp fuit dū uiueret i mūdo: & a xp̄o ſuit ſtigmatizatꝰ: iō i xp̄o & eiꝰ uulnere ē ipſiꝰ bti F.locus.Quo dcō dictꝰ nobilr̄ expgefactꝰ a ſono: ſtati uenit ad locū: & adhuc p̄dicatio ñ erat ɔpleta: q̄ ɔpleta: oibꝰ uiſionē p̄ſatā narrās: ñ mltopoſt ad honorē bti F. edificari fecī locū iuxta ſeu ꝓpe uenetias: q hodie uocaſ ſcūs F.d̄ɔtrata.Ipſūq3 locū d̄ bōis ſuis dotauit: & demū oibꝰ dō datis: uxore ſcā ſorore.s.Clare: ip̄e ſcūs ē Fr̄ minor.Cōſilr̄ mō uidit qdā Fr̄ de ꝓuicia Marchie btm̄ F.ſtare in xp̄i uulnere. Cū.n.dictꝰ Fr̄ magno tpe dñ3 Ieſu3 xp̄3 rogaſſ3: ut ſibi btm̄ F.oñdere dignareſ: dū quodā ſero i nemore ſtaret i oröne: uidit q̄ndā chorū ueniētē p nemꝰ: & cū iterrogaſſet qs eēt ille chorꝰ: dcm̄ ē ſibi q̄ erat ɔfeſſoꝝ: quē ſcūs deducebat Augꝰ. & b.Greg.Et eū iterrogaſſ3 ſi ibi erat bt̄s F.& illi rñdiſſent q̄ ñ: dixit Fr̄.Ite i noie dñi. Venit aliꝰ chorꝰ q erat martirū: quē regebat b.Stephanꝰ: & cū peteret ſi ibi eēt bt̄s F.& dixiſſet q̄ ñ: dixit Fr̄.Ite i noie dñi.Venit 3ꝰ chorꝰ q erat ſplēdidior p̄cedētibꝰ.ſ.aplōꝝ: & cū Fr̄ petiiſſ3 ſi ibi eēt bt̄s F.& dixiſſet q̄ ñ: Fr̄ ille.Ite: iterū i noie dñi.Venit q̄rtꝰ chorꝰ.ſ.uirginū pulchrior p̄cedētibꝰ: q̄ ibi erat mr̄ dñi: & cū Fr̄ dixiſſet: ē ibi bt̄s F. & illi dixiſſet q̄ nō: Fr̄ dixit.Ite i noie dñi.Vltio uenit chorꝰ ceteris ſplēdidior: i quo erat xp̄s & ſci āgeli. Et cū appropinq̄ſſent ad frēm: iterrogauit Fr̄ ſi ibi eēt bt̄s F.& tūc.S.Michael ſubridens & uultu ſereno dixit ad dñm q p̄cedebat.Dñe: iſte Fr̄ deſiderat uidere btm̄ F. ſi placet uſe bēignitati: oñdatis eū ſibi: cui dñs.Placet mihi q̄ uideat eū: & leuās dñs brachiū dextrū: exiuit bt̄s F.d̄ uulnere laterali dñi Ieſu xp̄i. Cūq3 Fr̄ uidiſſ3 btm̄ F.gaudio repletꝰ: cucurrit ad ip3: cui bt̄s F.dixit. O catiuelle: qd tu facis? hēs ħ dñ3 deū tuū. Quod Fr̄ aduertēs poſuit chordā i collo: & ſe ꝓiciēs ad pedes dñi Ieſu. Sic ergo i ſ̄dcis appet quo i loco bt̄s F. i uita btā ē ſublimatꝰ: qd̄ declarare itēdebat.z.ps iſtiꝰ ɔformitatis di. q̄ ſicut Ieſꝰ ſup oēs ſpūs celeſtes & hūanos ē eleuatꝰ: ſic bt̄s F.ſup āgelos archāgelos thronos dñationes uirtutes ptātes p̄ncipatꝰ & cherubin ē eleuatꝰ: & i ordine ſeraphico in ſede luciferi locatꝰ & ſublimatꝰ. Quo ɔcludiſ q̄ oēs iferiores ordines tā quo ad angelicos ſpūs q̄ hūanos btūs F. ſublimatꝰ in ordine ſup̄mo exceſſit gr̄a & meritis. Ex dictis declarata eſt ſecūda ps huiꝰ conformitatis.ſ.Franciſcus ſublimaſ.

¶Fructꝰ.x.& ɔformitas tercii libri.Et.xxxviii in ordine.Ieſus mittēs aplōs.Frāciſco uir iuuaſ.Expoſitio prime partis.u3.Ieſus mittēs aplōs.

CVm paſſio dñi nr̄i ieſu xp̄i ſufficiētiſſima fuerit ꝓ totiꝰ hūani gñis ſalute: ut ɔformitas.iiii.iſtiꝰ.3.li. oñdit: & q̄ paſſio exhibita ē: & ɔñr ſalꝰ nr̄a obtēta: & ſcā ac hita: ip̄aq3 declanda erat hoibꝰ & fidelr̄ itimāda ut ql3 ſalutis obtinēde modū audiēdo: ad ſalutē puēire ualeret: ſic ſaluator nr̄ pꝰ reſurrectionē ſuis appēdo diſcipulis: i galilea & i mōte quo eis dixerat: ſic & id ad pr̄e3 aſcēdēdo effecit.u3. q̄ ſuis bñdictis mādauit apoſtolis: ut irēt in mūdū uniuerſū: & p̄dicarēt euāgeliū oī creature: & qcūq3 baptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. Et formā eis p̄buit baptizādi.ſ. In noie pr̄is & filii & ſps ſci. Miſerat ſuos diſciplos p̄mo ad p̄dicādū: ut dcm̄ ē ɔformitate.xi.p̄mi li. S3 ſcdo idip̄3 miſit: ut dcm̄ ē. ¶Et q̄ ad gētē iſtruēdā iſrliticā miſerat: nūc āt in uniuerſū mūdū: ut qd̄ eis iiūxerat efficaciꝰ adiplerēt: cū ſingulibꝰ dōis & grūs miſit: nā eis dedit Prio ſacre ſcripture itellīgtiā. Lu.xxiiii.dr̄ q̄ apuit illꝭ ſenſū ut itelligerēt ſcripturās. Scdo ſpm̄.ſ.miſit i eos: & ip̄os eo rplcuit. Act.z.& Io. zo.Accipite ſpm̄ ſcm̄ &c̄. q ē ſpūs paraclitꝰ.i.ɔſolator ɔtra oēs poſes mūdi uexatōes: q̄s ſuſtinere debebāt & tribulōnes. Tertio linguarū oiu3 notitiā & loq̄lā. Na3 loq̄bāt uariis linguis aplī: ut ſic ql3 eoꝝ p̄dicationē & doctrinā itelligere ualerēt & poſſent. Quarto uerboꝝ efficaciā: dixerat eis.Mat.x. Ego dabo uobis os & ſapiētiā: cui ñ poterūt reſiſtere & ɔtradicere oēs aduerſarii uri. Quito ſignoꝝ opōnē.Mat.xvi. In noie meo d̄mōia eiciēt: linguis loq̄nī nouis &c̄.& ſeqt̄. Sup egros manꝰ iponēt & bñ hēbūt. Sexto in petēdis exauditionē.Io.xiiii. Quicqd petieritis pr̄e3 i noie meo dabit uobis. Septio oiu3 donoꝝ diffuſionē.ſ.ſpūs ſci. Habuerūt .n. donū ſapie ſcie itellūs ɔſilii fortitudis pietatis & timoris dñi: & quo ad ipſoꝝ uſū. Octauo pctōꝝ dimittēdi auctoritatē tribuit dicēſ.Io.zo.Quoꝝ remiſeritis pctā remittūſ eis &c̄. Nono a pctōꝝ ɔpōne uitationē. A pctis eos p̄ſeruauit di.Io.xv. q̄ ſpūs ſcūs māeret in eis i eternū. & ſi ſic: ergo a pctis mortalibꝰ p̄ſeruauit. Decio oiu3 appetibiliū ɔceſſionē. Si.n.appetebāt ſcia3 Io.xvi.Spūs ſcūs docebit uos oia. Si potētiā: ubi ſpūs ſcūs ibi libertas.dic̄ aplſ. Si honores.p̄s. Nimis honorati ſūt amici tui deꝰ. Si famā & laudes. Act.4. Magnificabat eos ppl'ſ. & p̄s. In oēm terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ. Si diuitias.Act.3.Argētū & aurū ñ ē mihi: qd̄ āt hēo: ħ tibi do.dic̄ Petrꝰ: & dedit ſibi diuitias ſuas.ſ.ſanitatē pfectā. Si delitias.Act.vi.dr̄ q̄ ibāt aplī gaudētes a cōſpectu ɔcilii: qm̄ digni hiti ſūt ꝓ noie Ieſu ɔtūeliā pati Si fortitudinē: fortitudo ē unū d̄ dōis ſpūs ſci. Si pulchritudinē: aīe eoꝝ fcē ſūt tēplū ſpūs ſci. Si d̄ hoſte uictoriā.Luc̄.x.Dedit eis uirtutē calcādi ſup oia dmōia. Si ſapia3: ſapia ē p̄mū donū ſps ſci.Iſa.ix. Si grā3.Ro. v.Charitas dei diffuſa ē i cordibꝰ nr̄is p ſpm̄ ſcm̄ q datus ē nobis. Si purgatiōe3 a pctō: ſps ſcūs ignis ē.& ſic d̄ aliis q̄ ſpūs ſcūs datꝰ a xp̄o aplis: dedit eis. Vndecimo ſuā gubnationē & ꝓtectionē.Mat.xxviii. Ego uobiſcū ſū uſq3 ad ɔſūationē ſcl'i. Duodecio i oi bono cōfirmatōe3: adeo i gr̄a ɔfirmati ſūt ut nec uita nec mors nec fames nec ſitis &c̄.a charitate dei q̄ ē in xp̄o Ieſu potuit eos ſepare. Talibꝰ ergo dōis freti a xp̄o miſſi ſūt ſci aplī i uniuerſū mūdū ad p̄dicādū uerā ſalutē. Ipſi uero xp̄o dō p oia obediētes: ad oēs ptes orbis iuerūt. iuxta illd̄ p̄s. In oē3 terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ.ſ.p̄dicatiōis: & i fines orbis terre uerba eoꝝ. Iacobꝰ maior hyſpaniā. Iacobꝰ mior iudeā. Philippꝰ ſiriā. Andreas achaiā. Ioānes euāgeliſta Aſiā iferiorē. Thomas Perſiā Mediā Parthiā Irchaniā & Indiā ſupiorē. Matteus Ethiopiā.

Xp̄s mittēs aplōs p orbē uaria eis dona ɔceſſit

Bartholome⁹ Indiã iſeriorẽ & Armeniã. Simõ Egiptũ.
Thade⁹ Meſopothamiã & Põtũ. Petr⁹ p̄mo Anthio-
chiã: deinde Romã: Italiã: Galiã: & totã Germaniã. &
ſic ad diſtictas ptes ẽũtes uiã ſalutis iuxta dñi mãda-
tũ docuerũt. Quẽ fructũ fecerit: pʒ ĩtuẽtib⁹ ipſoꝝ legẽ
das. Nã maiorẽ ptẽ mũdi ad xp̄i fidẽ deduxerũt. Sʒ lʒ
dñs nr̄ Ieſ⁹ xp̄s gñali mãdato apl'os ad oẽs ptes orbis
direxerit: i ſpãli tñ p⁹ aſcẽſionẽ ſuã ad ciuitatẽ edeſſaꝝ
ad regẽ abagarũ miſit diſcipulũ ſuũ Thadeũ: iuxta qđ
ipe ſaluator dũ uiueret eidẽ ſpopõderat regi. Cũ.n. idẽ
rex: ꝑut eccl'iaſtica tradit hyſtoria: epl'aꝫ deſtiaſſʒ dño
nr̄o Ieſu xp̄o ſubſeq̄ntis tenoris. uʒ. Abagar⁹ Euphãe
fili⁹ Ieſu ſaluatori btõ: q appuit i locis Ieroſolimoꝝ ia
lutẽ. Auditũ ẽ mihi de te: & ſanitatib⁹ q̃s facis: qđ ſine
medicamẽtis aut herbis fiãt iſta p te. Et q̄ uerbo facis
cecos uidere: claudos ãbl'are: leproſos mũdare: & mor
tuos reuiuiſcere. Quib⁹ oib⁹ auditis de te ſtatui in aio
meo unũ eẽ ex duob⁹: aut q̄ tu ſis de⁹ q̄ de celo deſcẽdẽs
ut facias h̄: aut fili⁹ dei ſis q h̄ facis. Propterea h̄ ſcri-
bẽs rogaueri te: ut digneris fatigari uſqʒ ad me: & egri
tudinẽ meã q̃ diu laboro: curare. Nã & illđ ꝯperi q̄ Iu
dei murmurãt ꝯtra te: & uolũt iſidiari tibi. Veni ad me
q̄ mihi ẽ pua ciuitas: ſʒ honeſta q̃ utriſqʒ ſufficiet. Iſte
rex Abagar⁹ morbo quodã irremediabili apud hoies
laborabat: ut ergo liberaret a xp̄o dcãʒ epl'aʒ ſibi trãſ-
miſit. Dñs ãt Ieſus ſic rñdit eidẽ. Btũs es q̄ credidiſti in
me: cũ ipſe nõ uideris me. Scriptũ ẽ.n. de me. q̄ hi q ñ
uidẽt me credẽt. Et hi q uidẽt ñ credẽt. De eo ãt q̄ ſcri
pſiſti ad me ut ueniã ad te. Oʒ me cõplere hic oĩa pp q̃
miſſ⁹ ſũ. Cũ ergo aſſũpt⁹ fuero: aliquẽ đ diſcipul' meis
ad te mittã: ut curet te & uiuificet. Poſt uero dñi aſcẽ-
ſionẽ & ipſũs ici miſſionẽ: ipſe dñs miſit Thadeũ aplʒ
ad ciuitatẽ Edeſſã ad regẽ Abagarũ: & ipʒ a ſua ifirmi
tate curauit & baptizauit cũ toto ppl'o ciuitatis. Et nõ
ſolũ apl'ʒ Thadeũ dñs p⁹ aſcẽſionẽ ſuã miſit: ſʒ & pl'eſ
alios apl'os ad pſonas diuerſas: ſicut b. Petrũ ad Corne-
liũ: ut hr̄ Act. xi. Thomã ad regẽ Gãdoſoꝝ Indie. Phi
lippũ diaconẽ ad Eunuchũ. Act. viii. Paulũ ad Sergiũ.
Act. 3. & ſic đ aliis: ut oñderet q̄ tã i gñali q̃ i pticl'ari
dñs Ieſ⁹ oiuʒ ſalutẽ optabat: & ad agnitionẽ ueritatis
attingere: ſic ipſe ꝓ oiuʒ ſalute in ara crucis ſe imola-
uit. Et ſic p̄fatis apparet ſuccincte expõ p̄me ptis hu-
ius conformitatis. uʒ. Ieſus mittens apl'os.

Epiſtola Abagari ad xp̄m.

Epiſtola xp̄i ad Abagarum.

¶ Expoſitio ſecunde partis. Franciſco uir iuuat.

ANimarũ zelator p̄cipu⁹ btũs
pr̄ nr̄ F. xp̄o ꝯformis actib⁹
& ſignis: ad inſtar Ieſu oiuʒ
optabat ſalutẽ: & añ mortẽ
oñdit: ſe & ſuos ad p̄dican
dũ tã fidelib⁹ q̃ ifidelib⁹ di
rigẽdo: ac ſtigmatib⁹ ſuſce-
ptis: q̄ incedere pedib⁹ nõ
poterat: circũuehi ſe facie-
bat ut ad uiã ſalutis & pacis
xp̄icolas ſuo uerbo uocaret & exẽplo. Idipm̄ egit piẽ
p⁹ mortẽ iſpirãdo ſuis frib⁹ qđ i uita ipe pegerat. uʒ.
ut totis uirib⁹ ad ſalutẽ aiaꝝ itẽtos & ſolicitos redde
ret & icitaret. Cui⁹ ſacris iſpiratiõib⁹ deuote frẽs filii

ĩmuẽtes: p totũ orbẽ more apl'oꝝ ſe diffũdẽtes: ñ ſolũ i
ptib⁹ fideliũ: ſʒ ifideliũ maximũ fecerũt fructũ. Id ſic eẽ
aſtruũt p̄dicatiões b. Antonii & alioꝝ: ac mors p̄cioſa
frũʒ martirio ꝯcedẽtiũ: q ultra. lxxxv. extiterũt: ac cor
ruſcatio miracl'oꝝ p frẽs bti F. filios: đ qb⁹ dcm̄ ẽ cõ-
formitate. iz. p̄mi h̄. h⁹ opis: q miracul' mũdũ in diuerſis
ei⁹ ptib⁹ patratis ad xpʒ diligẽdũ cõmouerũt. Fecerat
btũs F. ut ſic i uita: ſic ẽt p⁹ mortẽ ppetuo fideles obti-
nerẽt ſalutẽ: h̄ ẽ ſacrã illã. s. Marie đ portiũcl'a idulgẽ-
tiã ipetrãdo. Cui⁹ pceptiõe deuota ab oi fideles purgã
tur delicto & pcti prauitate. Sic ergo p̄fata exercẽdo
etſi xp̄o ẽt p⁹ mortẽ ꝯformis repiat: attñ i ſpãli ſolda
ni Babilõie p⁹ ſuã mortẽ ꝓcurãdo ſalutẽ: uelut alteri⁹
Abagari regis: i h̄ ſinguli mõ dño Ieſu p⁹ mortẽ iuẽit
ſilis & ꝯformis. q̄ q̃lr̄ ſcm̄ extiterit: ẽ h̄ breuiter itimã
dũ. Btũs F.n. ob ſalutẽ aiaꝝ & ut ꝯuerteret ifideles ad
xpʒ: ter ad ptes ifideliũ adire ꝓpoſuit ꝓ ꝯuerſiõe ipſo
rũ: & p palma ꝯñda martirii. lʒ ergo bis ꝓpoſuerit ita:
ſp tñ fuit ipedit⁹. Prĩo qñ ibat ad miramolinũ uerſus
Iſpaniã fuit ipedit⁹ ifirmitate. Scđo qñ ibat uerſ⁹ ſol-
danũ uẽtis in mari nõ ſcđis flãtib⁹. Tertio tñ pgẽs cũ
iz. frib⁹ ad ptes ſirie p⁹ mltos labores tribul'ones & ca
ptiuitates: cũ eẽt guerra iter ſaracenos & xp̄iãos: diuio
fauẽte auxilio ad ſoldanũ puenıẽs: eidẽ btũs F. a ſpũ. s.
edoct⁹ tã diuiniſſime đ fide catholica ſcã p̄dicauit: q̄
p ignẽ hãc ſe approbare obtulit. Propter qđ ſoldan⁹ i
ipſo magnã deuotionẽ ꝯcepit: tã ꝓ ꝯſtãtia fidei q̃ ꝓ cõ
tẽptu tpaliũ: nihil.n. ab ipſo accipe uoluit: cũ eẽt paup
cul⁹: q̃ ẽt ꝓ feruore martirii. Et ex tũc eũ libẽtiſſime au
diebat: & rogauit ut ad ipʒ freq̄nter accederet. Et iſup
ſibi ꝯceſſit & ſociis: q̄ quocũqʒ uellẽt libere irẽt: & u-
biqʒ p totũ ipiũ ſuũ libere p̄dicarẽt. Et dedit qđdã ſi-
gnaculũ: quo uiſo a nemie lederẽt. Hita igr̄ hac licẽtia
liberali: ſcũs F. ſocios binos hicide trãſmiſit in diuerſas
ptes pagãoꝝ. Demũ btũs F. uidẽs q̄ fructũ quẽ deſide
rabat ibidẽ facere ñ poterat: dño ſibi reuelãte diſpoſu
it ſociis recõgregatis: ad ptes fideliũ remeare. Et redi-
ens ad ſoldanũ ſuũ ꝓpoſitũ de reditu indicauit: cui ſol
dan⁹ dixit. fr̄ F. ego libẽter ad xp̄i fidẽ ꝯuerterer: ſʒ mõ
h̄ facere timeo: q̄ iſti ſaraceni me & te cũ ſociis tuis ſi
ſentirẽt ſtatiʒ iterficerẽt. Sʒ & tu cũ adhuc mlt̄ũ poſſis
ꝓficere: & ego q̃dã magna negocia pro ſalute aie mee
hẽaʒ expedire: nollẽ mortẽ tuã & meã iducere ita iopi
nate. Sʒ idica mihi modũ quo ſaluer: & ego ſũ parat⁹
tibi i oib⁹ obedire. Et ſcũs F. dixit ei. Dñe: ego qdẽ mõ
rcedã a uob: ſʒ poſtq̃ ad fideles rediero: et ad celũ dño
uocãte trãſiero: p⁹ mortẽ meã ſcđʒ diſpõnẽ diuinã mie
tã uobis duos đ frib⁹ meis: a qb⁹ baptiſmũ recipietis
& ſalu⁹ eritis: ſic mihi dñs Ieſ⁹ xp̄s dñs me⁹ mihi re-
uelauit. Vos ãt iteri ab oi negocio uos diſſoluite: ut cũ
gr̄a xp̄i uenerit: iueniat uos fide & deuotiõe patũ. Cui
ſoldan⁹ aſſentiẽs gaudẽter: fidel'r obediuit. Scũs uero
F. rediit ad ptes fideliũ: & p⁹ aliquot ãnos p̄dict⁹ ſol-
dan⁹ ifirmat⁹ ẽ: expectãſqʒ bti F. pmiſſũ q iã ad btãʒ
uitã migrauerat: poſuit exploratores i portis & porta-
rũ exitib⁹: ut ſi qñ duos frẽs i ſci F. hitu apperẽt: ipſos
ad eũ feſtinãter adducerẽt. In illo ãt tpe appuit btũs F.
duob⁹ frib⁹ ſuis: & p̄cepit illis ut ſine mora pgerẽt ad

ſoldanū: & ſalutē eiꝰ ſicē pmiſerat ei & pdixerat ſolici
te p:uraret:quos ut uidit ſoldanꝰ gauiſꝰ ē gaudio ma
gno ualde di. Nūc ſcio uere q miſit dn̄s ſeruos ſuos:
q ſicē pmiſerat ſctūs F. ita mihi ſeruauit ſolicite p ſalu
te mea trāſmittēdo ſuos ſocios. Recipiēſq3 a pdcis frī
bꝰ fidei documēta & ſcm̄ baptiſmū:i ipſa infirmitate re
gn̄atꝰ in dn̄o migrauit ad ſempiterna gaudia:& ſalua
fcā ē aia eiꝰ mentis ſci pr̄is F.opāte dn̄o nr̄o ieſu xp̄o.
& ſic appet q btō F.uir.ſ.ſoldanꝰad iſtar xp̄i ſuoſ frēs
mittēdo iuuat:q ſaluatꝰ ē.& ſic p3 in h ꝯformitas btī
F.ad dn̄3 Ieſu3 xp̄3. Idip3 circa aliū quēdā militē noie
Gerardū i caſtro cemunato iuxta Anagniā morātē iue
nit btm̄ F.effeciſſe pꝰmortē:eū ad uiā ſalutis pducēdo
Hic qdē miles ocl'os pdiderat. Accidit aūt ut duo frēs
miores ab extremis ptibꝰ uenientes:ad domū ipſiꝰ hoſ
pitaturi diuerterēt:ſuſcepti igr deuote pp reuerētiā btī
F.a familia tota & cū o bēignitate tractati: grās agē
tes hoſpiti ad locū frū3 deuenere uicinū.Nocte igit q
dā btēs F.uni illoꝶ frū3 i ſōnis appuit.Surge:igēs:feſti
na ad domū hoſpitis cū ſocio:q xp̄m & me ſuſcepit in
uobis.Volo.n.ei bn̄ficia reddere pietatis.Cecꝰ qdē eſt
fectꝰ ē ſuis pmerētibꝰ culpis:q̄s pniali n̄ ſtuduit ꝯfeſ
ſione purgare. Diſparēte pr̄e:Fr̄ feſtinꝰ ſurrexit:ut mā
datū cū ſocio celeriter ipl:ret.Venienteſq3 ad hoſpitis
domū: alter cuncta q̄ uiderat:p ordinē enarrauit eidē.
Stupuit ille nō modicū:& uniuerſa q̄ dicebant eē ꝯfir
mās:ꝯpūctꝰ& lachrimās ꝯfeſſꝰē libēs.tādē correctōe
pmiſſa:iterioreq3 hoīe renouato:totalr̄ exteriorē cōdi
tuo recupauit aſpectū. Huiꝰ miraculi fama circūq3
diffuſa: nō ſolū ad reuerētiā ſcī ueṅiēt ad hūilē ꝯfeſſio
nē pctōꝶ:& hoſpitalitatis grā3 pl'imos icitauit. Sic er
go iā dcis appet iſtiꝰ.z.ptis decime ꝯformitatis.ſ. Frā
ciſco uir iuuat:expoſitio breuiter & ſuccincte.

¶ Fructꝰ.xi.& ꝯformitas tertii libri.Et.xxxix.i ordie
Ieſus ſaluās meſtiſſimos.Frāciſco mors fugat.Expoſi
tio pme partis.ui3.Ieſus ſaluās meſtiſſimos.

Vitam cū ſe xp̄s aſſerat
eē uiā & ueritatē : nec
ſolū ſit uita aie: ſ3 etiā
corpis.Rō. q ab ipſo
deo ſicē ſit cātiue:ſic ēt
fieri dr: q ab ipſo i eē
tenet ꝯſeruatiue. Ipſa
.n.rerū a deo iē ꝯſer
uatio: q̄dā ꝯſeruatorū
eſt factio:put dicē do
ctor egregiꝰ Auguſti.
Quia ergo uita nr̄a ē
xp̄s:ut dicē apl's:& q uita dr ꝺ uita grē:quā pcl'dubio
n̄ a uobis:ſ3 a xp̄o hēmꝰ:q ē plenꝰ grē & ueritatis:de
cuiꝰ plenitudie oēs accepimꝰ.Io.i. Dr ēt uita eťna:q̄ ē
i ipſiꝰ pr̄is pfcā cognitiōe.Io.xvii.Et hāc uitā ipſe dat
ipſo dicēte.Io.x.Ego uitā eternā do eis.Dr ēt uita ꝺ ui
ta hūana.Et iſtā hēmꝰ ꝺ ipſo q ē deꝰ ut hēmꝰ p futu
ro:dicēte aplo.i.Cor.xv. Sic i Adā oēs moriūt:ita & in
xp̄o oēs uiuificabūt.Quia ergo ſic ē dn̄s nr̄ Ieſus xp̄s
uita illa tripl'x:ſicē ſe eē uitā eternā latrōi crucifixo ma
nifeſtauit:qn̄ eū ad paradiſū deduxit:& ſic ſcis pr̄ibꝰ:

[...] ē tri[...] uita.

quos in uitā eternā pduxit·ſic ſe oñdit uitā pmo mō.ſ.
grē eē:& h hoibꝰquos a ſtatu pcti ad uitā grē ipſe p
duxit:ſicē patuit i ueteri teſtō de mltis:& ſpālr̄ patuit i
nouo:ut p3 ꝺ Matteo pmo thelonario:poſtmodū aplō
ꝺ Magdalena:ꝺ Zacheo:& ꝺ plibꝰ aliis:ꝺ qbꝰlogt
ſcm̄ euāgeliū.Quia ergo ſe oñderat uitā grē pmo:ꝯſe
& ſcdario ſe oñdit uita corpoꝶ:h ē i ptāte ipſiꝰeē mor
tificāda & uiuificāda:mortuos ad uitā ſuſcitando:put
placet ſue benigniſſime uolūtati. Et h oñdit Saluator
tres mortuos ſuſcitādo:de qbꝰ logt euāgeliū.Nā filia3
archiſinagogi ſuſcitauit i domo.Mat.ix.Filiū uidue in
porta ciuitatis Naim.Luc.vii.Sic Lazarū q̄triduanū i
monumēto. Io.xi. Hec triplex ſuſcitatio hoꝶ triū:etiā
ſuſcitationē pctōris ſpūal'.ui3.pctōris mortui in cordis
domo:i porta locutiōis & ſenſuū:& dnū i ope:atrī ſu
ſcitatio pdcōꝶ arguūt ſufficiēter i dn̄i ieſu ptāte eē:da
re uitā mortuis ut plac3 eidē.Nā ſicē i ore duoꝶ ul' triū
ſtat oē uerbū:ſic ſuſcitatōe pfatoꝶ triū eū eē dn̄3 mor
tis & uite arguit euidēter.Innūeros ēt alios dn̄s corpa
liter ſuſcitauit:ad pbādū uitā aliā eē aie q̄ pñtē:ut aſ
ſerit.s.Cecilia i ſua legēda.Itē euāgeliſta Matteꝰ& a
lii dnt dn̄3 reſurgēdo mltos alios ſuſcitaſſe:ac ānuati
in die ſue ſacre reſurrectiōis ad uitā ppetuā reſuſcitare
ſcōs pie credēdū doctor oñdit Ambroſiꝰ.Nō ſolū au
ctorē uite auttiat reſuſcitar mortuos imediate p ſe:ſ3 a
fortiori h aſtruit reſuſcitare p alios ptāte eis tradita ab
ipſo dn̄o Ieſu xp̄o.Quod qdē claret ſcm̄ p ſcōs aplos
eis a xp̄o tradita ptāte. Apl's Petrꝰ ſuſcitauit Tabitā i
opē:filiū Theophili p mltos ānos defūctū.& ſic ꝺ a
liis.Paulꝰ apl's iuuenē ꝺ alto colapſu & mortuū ad ui
tā reuocat. Ioānes euāgeliſta Druſianā:Stacteū:& du
os alios ueneno necatos potēter ſuſcitauit.Thomas
frē3 Gādoſori regis defūctū reuocauit ad uitā.Philip
pus duos tribunos:& filiū pōtificis mortuos ad uitalē
uitā3 deduxit.Matteꝰ filiū regis ethiopie ſuſcitauit:&
ſicē ꝺ aliis aplis q mltos mortuos ta3 i uita q̄ pꝰreſuſci
tarūt:n̄ ipſoꝶ uirtute:ſ3 dn̄i Ieſu xp̄i. Appet idip3 ſcm̄
i ſcis martiribꝰ.Scis ꝯfeſſoribꝰ.ſ.pr̄ibꝰ de egipto:Mar
tino:& Bn̄dicto.& ſic de mltis aliis: ut p3 i legēdis ip
ſorū ſcōꝶ.Hi ſiqdē et ſi q alii ſūt huiuſmodi:oēs n̄ uir
tute ppa ad uitā reuocarūt: ſed dn̄i Ieſu iuocatiōe &
ptāte.Vitā oiu3 eē dn̄3 nr̄3 Ieſum xp̄3 ſup oia oñdit &
pādit circa finale iudiciū:put teſtat b.Hierony. & ma
giſter.iiii.d.iiii.allegat: q aliq nō morient ut oñdat q
dn̄s Ieſus & corpalr̄ & ſpūalr̄ nos uiuificauerit. Vlti
mū th̄.ſ.reſurrectio oiu3: qn̄ tā boni q̄ mali reſuſcita
bunt uoce ipſiꝰ xp̄i filii dei:appebit potētia ipſiꝰ:& q
auctor ſit uite cūctis inoteſcet. S3 mali ſolā uitā corpa
le3 obtinebūt:cū morte.i.dānatiōe eternali. Boni uero
& iuſti cū ipo dn̄o tā uita corpali ppetua q̄ eternali p
petue glie.Et n̄ ſolū iā dcis de cāis dn̄3 Ieſum decebat
mortuos ſuſcitare: ut auctor uite uere cēſeret: ſ3 idip3
ut dicē.S.Cecilia in ſua legēda paſſiōali: ut aliā uitā eē
iſta meliorē oñderet:ac imortalitatē aie euidēter oñde
ret & declararet:q̄ p reditū ad ppriū corpꝰ& oiu3 q̄ aū
geſſit i corpe recordationē:eādē eē q̄ pmo fuerat ꝯpro
baret.Ad ppoſitū nr̄m:cū mors ſit ultimū terribiliū &
meſtiſſima ſit oibꝰhoibꝰ:cōiter tā rōne amiſſiōis oiu3

que temporaliter diliguntur:quem ſeparationis ipſius
anime a corpore:quia nulla eſt maior & dolorofior pe
na: Dominus Ieſus preſeruando a mortis dolore ſcilſ
cet ſibi intimos & deuotos: q̄ reſuſcitando ad uitam:
cum anima exuta a corpore eidem ſemper apetat reu
niri:ipſe Ieſus eſt ſaluans meſtiſſimos & deſolatos ob
mortem:ac conſolator uere dicitur & probatur. Patet
ergo ſuccincte quomodo intelligitur prima pars iſti⁹
conſormitatis undecime: uidelicet Ieſus ſaluãs & con
ſolans meſtiſſimos.

¶ Expoſitio ſecũde partis. Frãciſco mors fugatur.

DOminus & Saluator no-
ſter a ſuis per mortem re-
ceſſurus diſcipulis preſen
tia corporali : iter alia que
eis ad ipſorum conſolatio
nem dixit & aliorum fide
lium: eſt id quod dicit̃ Io-
annis quartodecimo. Qui
credit in me:opera que e-
go facio:& ipſe faciet : &
maiora horum faciet:quia ego ad patrem uado. Quo
uerbo ſequitur ꝙ ſancti uiri qui fidem perfectam ha
buerunt: corde credendo: ore predicando ipſam & de
fendẽdo:& opere comprobando: que dominus Ieſus
fecit: & quo ad reſuſcitationem mortuorum & aliorũ
operationem: & ipſi fecerunt. Et ſi multi fuerunt tam
in ueteri teſtamento hec peragentes:& in nouo: pre-
cipue Dominus Ieſus exercere cõplacuit meritis bea
ti patris noſtri Franciſci : prout hec ſecunda pars de-
clarare intendit dicens ꝙ Franciſco:ideſt meritis ipſi-
us mors per dominum noſtrum Ieſum Chriſtum effu
gatur:ſcilicet a multis fidelibus: per reuocationem ip
ſorum ad uitam iterato corporalem. ¶ Et ꝙ dominus
noſter Ieſus Chriſtus benigniſſimus inuocatione bea
ti Franciſci eiuſque meritis ad uitam multos corpora-
lem reuocauerit:hic ſunt de talibus ſuccincte exem-
pla ponenda. Verum quedã que Dominus frater Bo-
nauentura in ultima parte maioris legende luculen-
ter depromit:hic inſeram cuꝫ aliis que reperi: ſed bre
Mortui re uiter & ſuccincte. Franciſcus enim beatus in partibus
ſurgũt me Theutonie quendam mortuum ad uitam reuocauit.
ritis bti F. Et de iſto eſt bulla Domini Gregorii noni qui beatuꝫ
Franciſcum canonizauit: q̄ bullam miſit capitulo ge-
nerali:quãdo facta eſt tranſlatio corporis beati Fran-
ciſci apud Aſſiſiũ. In caſtro montis Merani prope be-
neuentum mulierem ſibi deuotam beatus Franciſcus
que obierat quodam peccato inconfeſſa: dum officiũ
ageretur defunctorum pro ea:coram omnibus reſuſci
tauit in eccleſia : que proprium aduocans Patrinum:
confeſſo crimine & abſoluta in domino iterato felici-
ter obdormiendo uitam eſt ingreſſa ciuitatis eterne.
In caſtro Pomarco ſito in Apulie montanis filiam cu-
iuſdam mulieris ſibi deuote defunctam: beatus Fran
ciſcus apparens cum ſocio dixit ut ipſius nomen in-
uocaret: Mulier ipſa manifeſtãdo omnibus quod bea
tus Franciſcus eidem dixerat: nomen ipſius beati Frã
ciſci inuocando:dum manũ filie apprehendiſſet a mor
tuis ſuſcitatam a terra eleuauit. Apud Nuceriam cum
plauſtrum amore beati Franciſci petitum a quodam
uiro nomine Petro a fratribus: & ille non ſolum accõ
modaſſet:ſed in ſancti Franciſci iniuriam plura uerba
dixiſſet:ſtatim primogenitus ſuus infirmatus in breui
uita deceſſit. Quod cernens pater: de eo quod ꝯgerat
contritus: dum deuote beatum precaretur Franciſcuꝫ
ut filium quem ei abſtulerat redderet:puer ſtatim ſur-
rexit:& planctum patris prohibens: ſe eductum aſſe
ruit per beatum Franciſcum & reductum. Rome cuꝫ
puerulus uix ſeptennis : dimiſſus domi matre ad ec-
cleſiam eunte: ut matrem ſequeretur ſe per feneſtram
proiciendo extinctus fuiſſet:oratiõe fratris Raho &
ſocii cum patre dicti pueri ad beatum Franciſcuꝫ: ſta
tim puer cepit oſitare & apertis oculis & brachiis le-
uatis ſe ipſum erexit. Et coram omnibus ſtatim inco-
lumis ambulauit. Capue quidam puer in ulturno flu-
mine ſubmerſus : cum corpus eius diu queſitum ſub
aqua nimia non poſſet inueniri:inuocato beati Fran-
ſci nomine:ſtatim corpus repertum eductuꝫ de aqua:
cum omnes aſtantes pro reſuſcitatione beatum Fran-
ciſcum aclamarent:ad uitam reuocatus eſt. Qui ſe ad
beati Franciſci eccleſiam ſui liberatoris duci fecit : &
ibi ut decuit deo & beato Franciſco gratias reddidit.
In ciuitate Sueſſa in uico qui ad columnas dicitur:do
mus corruens filium cuiuſdam mulieris occidit: quod
mater ſentiens clamoroſis uocibus beatum Franciſcũ
interpellabat:pro reſuſcitatione filii: qui miſere matri
compatiens reſuſcitatum & ſanum reſtituit & conceſ-
ſit. Iuuenem quendam gerlandinum nomine tempore
uindemiarum ſub torculari oppreſſum & mortuum:a
Domino Ieſu xp̄o pater ipſius per merita beati Fran
ciſci reſuſcitatũ obtinuit. Et de ſupradictis loquit̃ do
minus frater Bonauẽtura in loco pallegato pulcre &
ſerioſe. In alamãia quidã Baro cum filiũ a beato Fran
ciſco obtinuiſſet : diabolo apparente in ſpecie leproſi
matri ſedenti extra hoſtiũ cũ filio & dicte mulieri uiꝫ
inferre uolenti:mulier cõcite ſurgendo domuꝫ intrans
ſine puero hoſtium obſerauit qui diabolus pueruꝫ ac
cipiens:cũ mater eidem nollet aſentire : in fruſta con-
cidens matre inſpiciente:extinctum & membris om-
nibus diſcerptum:ad hoſtium dimittens diſceſſit. Ma
ter uero membra pueri colligens cum magna multitu
dine populi:ad eccleſiaꝫ beati Franciſci pergens mem
bra omnia filii in altari locauit:magnis clamorib⁹ bea
tum Franciſcum qui primo ei ipſum filiuꝫ dederat: ce
pit rogare:ut eũ reſuſcitare dignaret̃. Nec mora mem
bris reintegratis & adinuicem connexis: puer a mor-
tuis reſurrexit. Hoc miraculuꝫ eſt de pictuꝫ Bononie:
ſed ꝙ quidam homo hoc egerit non diabolus ibi dici
tur. In ciuitate Bradiburgenſi. in fluuio qui dicit̃ Bal-
ga puer cadens & ſuffocatus : ad inuocationem beati
Franciſci per parentes: eius meritis ad uitam incolu-
mis eſt reductus. In uilla que daruendel dicitur cum
quidam filium diebus undecim ſeruaſſet ut in ſabba-
to ſancto baptizaretur : cepit puer grauiter a deo in-
firmari : ꝙ ad extrema perductus eſt : cuius mortem
deplorans pater dolore affectus & ultra q̄ credi põt

& ſpecialiter:quia ſine baptiſmo obierat: beati Franciſcum pie inuocando : filius ad uitam rediens baptizatus eſt : & ſabbato in albis eſt defunctus. Filius cuiuſdam burgẽſis in ciuitate Amburg prouincie Saxonie:in flumine dum poſt patreʒ tranſiret ſubmerſus eſt.Pro cuius reſuſcitatione beatus Frãciſcus inuocatus a patre : ſanus ſurrexit & uiuus. In ciuitate Ania prouincie Saxonie germanus cuiuſdam fratris minoris miles confeſſione non completa deceſſit: quem beatus Franciſcus primo ab inferno liberãs cuius erat deuotus:deinde uite reſtituens:dum confeſſionẽ feciſſet & eccleſiaſtica percepiſſet ſacramenta:poſtmoduʒ deceſſit.In caſtro Tunde ripẽſis dioceſis.Mulier habens puellam:cum iuxta fluuium luderet cum aliis:cecidit in fluuiuʒ & ſubmerſa eſt:cuius corpus extractũ mortuum eſt. Quod uidens mater uotum uouit beato Franciſco: ꝙ ſi filiaʒ ſuam reſuſcitaret ſtatuã de cera ad pondus puelle ſue daret eccleſie: & illico puella eſt reſuſcitata.In ꝓuincia Vngarie in cuſtodia Firmẽſi frater minor Alexander nomine a tertia uſqʒ ad ueſperas mortuus iacuit in feretro:ſed inde corã Guardiano qui ſolus cum eo remanſerat ſurgens a mortuis.Agnus dei cantãdo:dixit ſe per beati Fraciſci merita a penis maximis liberatum : & uſqʒ ad completorium ſuper uicturum:quod & ſic factum eſt. In comitatu Tholoſano duo fuerunt fratres nobiles: quoruʒ unus factus eſt frater minor & deuotus.Alius uero in ſeculo remanſit indeuotus & malus. Qui infirmitate grauatus ad mortem peruenit: cuius frater minor beatum Franciſcum pro fratris carnalis reſuſcitatione inuocando: reſuſcitationem illico promeruit : & ad uitam reductus factus frater minor.Vna cuʒ alio fratre fideliter domino deſeruiuit. In ciuitate Parme dũ pater & mater filio paruo in uigilia beati Frãciſci ad comedendum carnes porcinas dediſſent:nõ ualens puer eas deglutire:ſic gutturi inheſerunt:ꝙ ipſum ſuffocãtes extinctum reddiderũt a uita. Sed uoto per parentes ad beatum Franciſcuʒ emiſſo:cepit puer reuiuiſcere:ſe mouendo & carnes reiicere & ad incolumitateʒ priſtinam ſic eſt reuocatus.In ſancta Agatha caſtro in Romandiola poſito:puer quidã paruus a matre:ignorante patre locatus in lecto: cum pater culcitrã ignoranter deſuper iacentem puerum proieciſſet:ipſe puer ſuffocatus eſt. Sed ab utroqʒ parente uoto emiſſo: ad beatum Franciſcũ de eius uiſitando ſepulchruʒ: puer ad ſanitatem & uitam eſt redactus.In caſtro.N.Remanſenſis dioceſis.Mulier uiro abſente peperit filiuʒ: quem ob reuerentiã beati Franciſci Franciſcuʒ uocauit: ſed patre redeunte cum aliud nomen impoſuiſſet: puer ipſe ſuperueniẽte languore dieʒ clauſit extremũ: ſed utroqʒ parente uouente de nomine impoſito conſeruando:ad uitam eſt mirabiliter reuocatus.In caſtro Alanaſao Narboẽſis dioceſis puer quidaʒ per omnes mortuus iudicatus: per inuocationem beati Franciſci eſt ſuſcitatus. In ciuitate Carcaſſone puerum per oẽs mortuum iudicatum:ab amicis beatus Franciſcus inuocatus:ad uitam & incolumitatem reduxit.In eadeʒ ciuitate Carcaſſone puer duoruʒ annoruʒ mortis expoſitus faucibus & datus:uoto facto ad beatũ Franciſcum a matre : ꝙ temporis in proceſſu ſuaderet ſibi introitum ordinis minorum:reſuſcitatuʒ meritis beati Franciſci recepit. In caſtro quod inſula dicitur Cauillioceſis dioceſis:quedam mulier puerum fetidum & mortuum peperit : ſed inuocatione beati Franciſci uite eſt redditus:qui temporis in proceſſu in genitalibus fractus:iterata beati Franciſci inuocatiõe : cuius nomine erat prenotatus : ſanitati perfecte eſt reſtitutus.In caſtro de orgonio Auinionenſis dioceſis: quoddam lignuʒ cadens ſuper latus unius pueri ipſuʒ protinus morti dedit:ſed mater inuocatione beati Franciſci. Viuum & hilarem recepit.In Arelatenſi dioceſi. Mulier quedã filium peperit mortuum nigrum & horribileʒ: que beati Franciſci petens auxilium : uouens ipſum Franciſcum nominandum: deformitate remota ſubito reuixit. In loco ꝑfato puer de ſcala cadẽs altiſſima in pauimẽtũ:ſubito expirauit:qđ eius auia cernẽs beati.F. deuota:inuocando ipſum:puer uiuus ſurrexit & ſanus. Dominus Arnaldus de Aſcenduno dioceſis Siſtercinenſis:cum filium non haberet: uotũ beato Franciſco emiſit:ꝙ ſi ei filium maſculum daret: faceret eum fratrem minorem:ſed habito filio cum differret uotum implere:quia alium filium non habebat morte ſuperueniente defunctus eſt: qui uotum iterãs de filio ad beatum Franciſcum: faciendo fratrem minorem filiuʒ:illico a mortuis reſurrexit & eum fratreʒ minorem fecit iuxta promiſſum. Quidam nobilis de Marchia cum filium obtinuiſſet meritis beati Franciſci:& promiſiſſet ſi daret facere eum fratrem minorẽ: cum eſſet ei ſolus differebat eum dare fratribus : quiter infirmatus ad mortem & a beato Franciſco liberatus : ſemper cum promiſſione ut liberatus frater minor fieret.Parẽtibꝰ differẽtibꝰ eũ ueſtire habitu ordinis: ſuperueniente infirmitate obiit. Quod cernentes pater & mater ad locum fratrum filium mortuum deduxerunt:promittẽtes cuʒ multis lachrimis: ꝙ ſi beatus Franciſcus eum ad uitam reduceret:illico eum fratribus darent:qui ſtatim uiuus & ſanus exurgens factus eſt frater minor.Quedã dña in Romania unicũ habens filium trium ſcilicet annorum: qui infirmitate grauatus ad mortem deuenit eius ſubtractionem dolens orbata mater:inuocatione beati Franciſci cuʒ uoto ꝙ eius eccleſiam iam inceptam perficeret : puer ad uitam eſt reſtitutus.In Hiſpania regno ſcilicet caſtelle in ciuitate Aſtoricenſis. Anno Domini. M. cccxliii. beatus Franciſcus ſingulari modo quendam epiſcopum ciuitatis prefate nomine Petrum a mortuis modo ſubſcripto reſuſcitauit. Dictus epiſcopus liceʒ eſſet peccator & carnalis: tamen beato Franciſco erat ualde deuotus qui grauiter infirmatus : de ipſo quidam eius ſcutifer & domicellus : huiuſmodi habuit uiſionẽ. Nã uidebat cuniculos nigros de terra aſcẽdere:ſupradicti epi ſuper cathedram ſedentis indumẽta conantes dilaniare : ſed quidam frater de ordine minoruʒ depoſt cathedrã exiens:illa animalia effugauit: & dicto domicello dixit:ut epm ad penitentiã induceret & ꝯfeſſioneʒ:ꝙ hec aialia demonia erãt:ſuper epiſco-

pum propter peccata ſua poteſtatem habentia. Qui
euigilans hāc uiſionem dixit epiſcopo: de qua ipſe tru
fatus eſt: & turbatus dixit: non ſuz ita infirmus ꝙ me
oporteat confiteri. Inde ad tres dies domicellus iaz di
ctus aliam habuit uiſionē. Videbat ꝙ duo canes ma
gni & nigerrimi conabantur epiſcopum deuorare: ſed
frater minor poſt cathedram exiens illos effugauit: &
domicello dixit. ꝙ epiſcopum ad confeſſionem indu-
ceret. Naz in breui erat de iſta infirmitate moriturus:
qui euigilans epiſcopo uiſionem dixit: contra quem
epiſcopus ualde turbatus eſt: maxime quia dixit eum
in breui moriturum: nec confeſſus eſt. Item poſt alios
tres dies domicellus ſupradictus habuit aliam uiſio-
nem. Nam uidit ignem magnum ſuper quez erat cal-
deria magna plena pice bullente: & demones epiſco-
pum capientes conabantur ipſum mittere in caldariā:
& a fratre poſt cathedram ſtante ſunt impediti: & di-
xit frater domicello. Vade & dic epiſcopo ꝙ moritu-
rus eſt de iſta infirmitate. & ideo non differat confiteri
peccata ſua: at ille dixit: dixi ſibi & ille non uult crede
re mihi: da mihi aliquod ſignum ut credēs confitea-
tur. Cui frater. Mitte digitum tuum in hac pice: & dic
epiſcopo. beatus Franciſcus cuius eſtis deuotus: hoc
mihi dixit: & in ſignum huiuſmodi: ecce digitum pice
inuolutum: & ex tali calore quaſi deſiccatum. Domi-
cellus omnia epiſcopo narrauit: territus autem epiſco
pus ex ſigno & ex deuotione beati Frāciſci confeſſus
eſt: & poſt dies paucos epiſcopus ipſe expirauit: ger-
mani autez & nepotes epiſcopi mortem per tres dies
occultantes: omnia bona eius aſportauerūt: quarta au-
tez die de mane: āno dn̄i. M.cccxliii. de mēſe Maii por
tatum eſt corpus eius ad eccleſiam fratrum minoruz:
& fratribus officiuz faciētibus de feretro ſurrexit epi
ſcopus: quem conſanguinei uidentes ſcientes eum iaz
per tres dies fuiſſe mortuum fugerunt. Ille uero cla-
mans dixit. Non fugiatis. Vere ego mortuus fui: ſed
modo mortuꝰ nō ſum: ſed duz mortuus fui & ante iu
dicem ductus: recepi dānationis eterne ſententiā dua
bus de cauſis. Prima quia in cōfeſſione peccati nō do
lui de concubina quā tenui. Secunda quia ꝗuis eā tūc
expulerim: nō tamē eam dimittere propoſui. Sed bea
tus Franciſciſcus quem ſemper dilexi factus eſt mihi
aduocatus: & pro me tria allegauit. Primo deuotionē
precipuam quam ſemper in eum habui. Secundo ele-
moſinas quas ſemper fratribus feci. domus enim mea
& omnia que habebam magis fratruz erant: ꝗ illoruz
de curia. Tertio fiduciam ꝗ ſemper habui non poſſe
male mori meritis beati Franciſci: ſicqz deum adiens:
ut ad corpus anima mea rediret, etiam impetrauit. Et
uiginti dierū habeo ſpacium ad penitentiam de pecca
tis meis agendaz: poſt quos ſtatim moriar. Infra iſtud
tempus omnia que fuerant ablata recuperauit: & de
omnibus bene diſpoſuit: & penitentiam condignā fe-
cit. Et quia infra iſtud ſpaciuz fuit feſtū beati Franci-
ſci ſcilicet tranſlationis in ipo feſto uoluit celebrare: &
omnia que ſibi acciderāt predicauit. In qua predica-
tione ita feruenter de beato Franciſco loquutus eſt: ꝙ
fratres minores qui in illis partibus erāt in magno op

probrio: in magna deuotione ſunt habiti. Ipſe tandem
epiſcopus plenus bonis operibꝰ: die ſtatuta migrauit
ad dominū. Multos alios glorioſus dominus Ieſus ad
oſtendendum dilectionez & gloriam beati Franciſci:
eſt reſuſcitare dignatus mentis eius & inuocatiōe. Sed
de prefatis triginta ut fideliter repi hic ſuccincte aſcri
pſi: ad laudē ipſius Domini noſtri Ieſu Chriſti qui eſt
uita uiuentiū & ſalus omniū in ſe credentiuz. Sic ergo
prefatis apparet declarata ſecūda pars huius undeci
me cōformitatis. uz. Frāciſco mors fugaī.
¶ Fructus izꝰ & cōformitas: &.xl. & ultima in ordi-
ne eſt; Ieſus ditās digniſſimos. Frāciſco cūcta dantur.
Expoſitio pͥme partis. Ieſus ditās digniſſimos.

AB primorum demerita pa
rentum genus humanum
non ſolum a paradiſi gau
diis expulſum. Iuſticia ori
ginali priuatum: diabolo
ſubiugatum: gratuitis ſpo
liatum: in naturalibus uul
neratum: ſed mortem ad-
dictum & cunctis reple-
tuz miſeriis infirmitatibus
& doloribus. Quod eniz patiatur morbos miſerias &
infirmitates: & ſi libri medicinales dicāt in parte: & ſi
non ad plenum: tamē experientia teſte ac ſcriptura ſa
cra. Homo natus de muliere: breui uiuens tempore re
pletus multis miſeriis imo infinitis ut uix poſſit com-
prehendi qui ſit ſine infirmitate corporali uel mētali:
omnia condita: peccato faciente in tempore tabeſcūt
deficiunt & ſeneſcūt: & nūquā homo permanet in eo-
dem ſtatu. Quapropter ſequitur euidenter ut uanita-
te & uarietate cum ſit omnis creatura uallata: & eidē
ſubiecta ſemp aliqd patiaī qđ eſt ꝯtra ſuū eē & pma-
nentiā. O ꝗtis morbis ſubeſt hō. Nōne uides ꝙ aliq
patiūtur in capite emigraneā. Alii furorē. i. in cerebro
cōmotionez. Aliqui amentiā ideſt capitis inaniaz. Alii
ſtuporem ideſt mentis cecitatem. Aliqui capitis uerti-
ginem. Alii capitis tremorem. Alii morbum caducum.
Aliqui albuginem oculorum. Alii cecitatem. Alii fluxū
oculorum. Aliqui ſurditatem. Alii lepram. Alii parali-
ſim. Aliqui boliſinum continuum comedendi appeti-
tum. Alii ſpaſmuz. Alii ſternutationē. Alii cordiacaz. i.
cordis tremorem. Alii difficultatem aſpirandi & reſpi-
randi. Aliqui ſquinantiam. ſ. gutturis dolorem. Alii fre
neſim. Alii lingue priuationem. Alii mentis cecitatem.
Alii dentium dolorem. Alii oris fetorez. Alii fluxum na
rium. Alii ſcabiez. Aliqui tiſſim. Alii ſincopā. Alii ephi-
meram, febrem. Alii ethicam. Alii continuam. Alii ter-
tianam. Alii quartanam. Alii quotidianam. Alii ſingul
tum. Alii uigilias. Alii uomitum. Alii uentris, torturaz.
Alii ydropiſim. Alii diſſenteriam. Alii defectum lumi-
nis. Alii uentoſitatez. Alii ulcera. Alii apoſtema. Aliqui
arteticā. Aliqui podagraz. Et ſic de aliis innumeris īfir
mitatibus hominū. Has & cōſimiles ꝓpter primoruz
parētū incurrimus iobediētiā. Ab his oībus malis mor
bis & penis fuiſſet genus hūanū ꝓſeruatū: nō peccan
tibus ipſis pͥmis parētibꝰ. A qbꝰ, nullus hō originali-

ſer traductus ab eis. ſecundum [illegible]onem ſeminalem
eſt uel fuit immunis. Et ſi ab aliquo prefatorum, ſ non
tamen ab omnibus ſine uirtute medicine. nec auxilio
quocūqȝ creato. Ab his ergo malis in reſumptiōe cor
porum electi liberabūtur: quando mors & omnis do-
lor diuina uirtute ab eis tolletur. Sed interim quo prin-
cipaliter ab his incōmodis ſubleuari ualemus? Certe
a nullo niſi a deo & ſaluatore Dño noſtro Ieſu Chri-
ſto. In cuius ditiōe cuncta ſunt poſita & ſuo imperio
omnia parent & deſeruiunt. Hic ſiquidem eſt ille te-
ſte pſal. Qui ſanat omnes infirmitates tuas. ſancti enī
intercesſiue id operantur: ſed deus principaliter & au
ctoritatiue. Et ideo clamabat Ieremias dicens. capſo.
xvii. Sana me domine & ſanabor: ſaluum me fac &
ſaluus ero: quoniam laus mea tu es. Quod enim ſal-
uator noſter ſit ille qui a morbis nos curat: & infirmi
tatibus: patet ex ſancto Euangelio: in quo oſtenditur
quomodo ipſe ſaluator ſanauit leproſos: paraliticos ce
cos claudos lunaticos demoniacos aridos giboſos &
inclinatos: & omne genus infirmitatis curauit: prout
dictum eſt cōformitate prima libri ſecundi huius ope
ris. Quapropter ſanctus doctor Ambroſi⁹ ſciēs Chri
ſtum ſummū eſſe medicorum: utpote deum uerum: &
Ambroſi⁹ omnia omnibus poſſe cōferre: ſic dicit. ¶ Omnia no-
Xps ē oia bis Chriſt⁹ factus eſt. Si uulnus curare deſideras. Me
ī oibus. dicus eſt. Si febribus eſtuas. Fons eſt. Si grauaris ini-
quitate. Iuſticia eſt. Si mortem times uita eſt. Si au-
xilio indiges. Virtus eſt. Si celum deſideras uia eſt. Si
tenebras effugere uis. Lux eſt. Si cibum queris. Ali-
mētū eſt. Guſtate ergo & uidete q̄ ſuauis eſt domin⁹.
Hec Ambroſi⁹. Et ꝙ ipſe omnes morbos pellat: tribu
lationes abdicet. Impulſus demonuȝ mitiget: & quic-
quid eſt poſſibile aduerſi: ſua dextra comprimat: pate
re pōt ex hoc: ꝙ eius nomē bñdictū ſi fuerit inuocatū:
Nomē dñi ꝑdicta oia fiunt pelluntque mala & bona donant. ¶ Ra-
tio quia ipſum nomen eſt. penitentibus in refrigeriuȝ.
egrotantibus in remedium. pugnantibus in preſidiuȝ.
patientibus in ſolatium proficientibus in auxilium. de
ficientibus in ſubleuationem. confitentibus in hono-
rem. predicantibus in teſtimonium. memorantibus in
ſuſpirium. poſtulantibus in ſuffragium. experientibus
in fructum. peruenientibus in premium. Nonne ipſe
dixit diſcipulis ſuis quando ipſos miſit in uniuerſum
mundum. Marci. xvi. In nomine meo demonia eiicient
linguis loquentur nouis. ſerpentes tollent. Et ſi morti
ferum quid biberint non eis nocebit. Super egros ma
nus imponent & bene habebunt. Et Ioannis. xiiii. di-
xit Apoſtolis in ipſorum perſona & omnium fideliuȝ.
Quicquid petieritis patrem in nomine meo dabit uo-
bis. Sancti Apoſtoli ad Chriſtum reuerſi. ut habetur.
Luce. io. dixerunt. Domine in nomine tuo demonia ſu
biciuntur nobis. Et beatus Petrus. Actuum. iii. erecto
illo paralitico & liberato dixit iudeis: ꝙ non in uirtu-
te eorum: ſed in nomine Ieſu ille aſtabat coram eis ſa-
nus. Sic ergo ſicut Dominus ieſus ſua deitate eſt om-
nis creature principium & origo: ſic & omnis ſalutis
humane & tam mentaliter q̄ corporaliter noſtra ue-
ra ſalus. Ipſe eſt ille qui cum diues ſit in miſericordia
omnibus dat affluenter: digne tamē eum & debite in-
uocantibus. Si enim non debite peteretur non daret:
dicit Iacobus in canonica ſua. Petitis & non accipitis
eo ꝙ male petatis: fide humilitate corde mūdo & per
ſeuerater clamando ipſe dabit tibi petitiones cordis.
Nam inquit ipſe. Clamauit ad me & ego exaudiā eū.
Pauper clamauit & Dominus exaudiuit euȝ. Et pſal.
Dñe de⁹ clamaui ad te & ſanaſti me. Quia ergo domi
nus Ieſus omnipotēs eſt omne bonum & ſūmuȝ eſſe.
hinc eſt ꝙ inuocantibus quicquid petunt quo ad eſſe
& bene eſſe & perfectuȝ eſſe & eternuȝ eſſe ipſe dat
affluenter. Et ſic eſt ipſe ille cuius deitas ꝓpter id qđ
petituȝ eſt: affluenter & abundāter ditat digniſſimos
.i. debite & digne petentes: prout dicit prima pars hu
ius conformitatis: cui ut actori creatori omniū ac cun
ctorum largitori bonorū: ſit omnis laus & gloria per
infinita ſecula. Amen. Ad ipſum ergo debet recurrere
humana fragilitas in omnibus infirmitatibus aduerſi
tatibus temptationibus & tribulatiōibus. Ratio quia
ipſe eſt lux ſalus uirtus gaudiuȝ & letitia ac liberans
clamātes de anguſtiis & miſerus replēs gratia in pre-
ſenti & gloria in futuro. Amē.

¶ Secūde partis expoſitio. ſ. Frāciſco cuncta datur.

Ille inclitiſſimus & beni-
gniſſimus Domin⁹ noſter
Ieſus Xp̄us: ſicut ſancto-
rum omnium eſt operator
& auctor: ſic ipſorū eſt ho
nor. decus. & gloria. ipſos
magnificādo. Et in preſen
ti ut patet tā in ſanctis ue
teris teſtamēti. De Ioſeph
queȝ fecit dominum Pha-
raonis & egipti. Gene. xli. de Moiſe queȝ inſtituit deū
Pharaonis. Exo. vii. de Dauid queȝ ſublimauit ad re-
gnum. De Helia quem ſignis fecit clarum & uerbis.
Eccleſiaſtici. xlviii. De Tobia quē bonis & liberalita
te repleuit. Et ſic de aliis: q̄ noui teſtamenti: patet. De
Petro qui umbra ſua ſanabat infirmos. De Apoſtolis
quibus ob reuerentiā nullus audebat ſe coniungere:
ſed magnificabat eos populus. Actuum. 3. De Anto-
nio quem fecit per totum munduȝ nominari. De Illa-
rione. Benedicto. Martino: & ſic de aliis: quos gratiſ-
ſimos & nominatiſſimos fecit in mundo. Et in futuro
.i. poſt hanc uitam in celeſti patria collocādo: in mun
do magnifice & mirifice declarauit & ſublimauit: & ſi
gnis inumeris & prodigiis. ut patet in ſanctis Apoſto-
lis martiribus doctoribus cōfeſſoribus uirginibus &
aliis ſanctis fidelibus: & ſpecialiſſime in beato patre
noſtro Franciſco: queȝ dominus pre ſanctis omnibus
fecit clariorem & celſiorem: dum luce frueretur uite
p̄ntis: utpote ſanctitate uite diuulgādo: uerbo ſignis
miris ac ſtigmatibus ſacris: ut in precedentibus con-
formitatibus euidenter eſt deductum. Sed etiam poſt
mortem clariſſimum mundo reddidit & acceptiſſimū.
Inuocatiōe ipſius beati F. a fidelibus: cūcta dādo: put
ſecūda pars huius ultime cōformitatis. S. Frā. i. ꝓpter
ipm & ſupplicatiōe ei⁹: cūcta danī. ſ. a xp̄o fidelibus.

Decēs eſt xp̄m ſc̄tos miraculis decorare.

Decens.n.eſt ut dn̄s poſt mortem ſuos ſc̄os mirificet:
& glorioſos reddat ſignis. Primo quia ad ſui eſt glo-
riam cum ſua uirtute & gratia talia a ſanctis fiant. Se
cundo eſt ad auctenticationem uite talium. Eccleſia
inde accipit argumentum canonizationis in terra: ex
quo talem ſanctificatum a Chriſto: intelligitur in ce-
lis. Tercio eſt ad uite talis ſc̄i ꝓſecutionē: ut nullus de
beat heſitare talē ꝓſeq: quē xp̄s tāto honore dignum
ducit. Quarto ad incitationē populoꝝ fideliū: ut que
ſunt a Xp̄o precepta perficiant: cum peragentes que
ſunt xp̄i: ab ipſo ſic in preſenti poſt morteꝫ honorenꝫ.
Quinto eſt ad intelligendū gloriā ſanctorū. Cum eniꝫ
ſint a noſtris ſenſibus remotiſſimi: uidēdo ꝙ de⁹ ipos
& eorū membra tantis honorat miraculis: argumētuꝫ
ſumimus ꝙ ſine ulla comparatiōe in celis premiat eo
rum animas indicibilibus premiis. Sexto ad fidei con
firmationē. Non ſolū ꝙ anime poſt mortē corporis ui
uāt: ſed ꝙ xp̄s uerus eſt iudex: dās unicuiq; iuxta ope
ra ſua. Septimo ualet ad diaboli carnis & mundi de-
teſtationē: utpote quia ſpernētes & uincentes prefata
tam alte ſublimātur a xp̄o. Octauo ad animandū fide
les ut patiēter omnia mala portēt: ex quo tale premiū
prefatis datur a dn̄o. Nono ad humane nature exal-
tationē: quod enim deus circa unūquēqꝫ hominē per
agit: in talibus ad honorē eſt aliorum hominuꝫ & ſpe
ciei humane. Decimo ualet ad meritū uiuentium. fide
les eniꝫ ſic mirificatū a xp̄o honorando: in preſenti &
in futuro eorū merētur meritis & precibus protegi &
iuuari. Sic ergo ꝙ decens eſt dn̄um honorare ſanctos
ſuos poſt mortē: Ieſus ſaluator multos honorauit: ſed
precipue btūm Franciſcū: cuncta dādo eius inuocatio
ne facta a fidelibus populis. Et ꝙ ſic effeceris in ſub-
ſequētibus eſt oſtendendū multis miraculorum exem
plis. Et ut facilius uideantur ipſa per capitula diſtin-
guenda cogitaui: ut clarius uideantur & memorie co-
mendentur.

¶ Dn̄s noſter Ieſus xp̄us ꝓcibus & meritis beati pa
tris noſtri Frāciſci multos a morte reſuſcitauit.

p Rimo. Beatus Frāciſcus. ſicut dictum eſt con
formitate precedenti parte ſecunda. Nam tri
ginta mortuos ſuis meritis ad uitā reuocauit.

¶ Btūs Frāciſcus a mortis periculo ꝓſeruauit.

ſ Ecundo. In confinibus enim urbis: cuſtodem
cuiuſdā turris lignorū compage reſoluta cadē
tem & dormientē: btūs. F. eum tenēdo ſine le
ſione aliqua uſqꝫ ad terram perducendo ſeruauit: pro
eo ꝙ eodem ſero uir nobilis cuius erat caſtrum: in ſuo
hoſpitio duos ſuſceperat fratres miores. In caſtro Po
phis campanie ſacerdotem uolentē molendinuꝫ apta
re: ſed caſu cadentem in aqua: & ligno quo molendi-
num uoluitur intruſſum: in mortis articulo conſtitutū:
inuocato beato Frāciſco: a parentib⁹ ipſe ſanctus per
brachium arreptū liberauit. Quendam in burgo cela
ni qui in puteum ceciderat: inuocatione beati Franci-
ſci in ipſo caſu: ſuper aquā ſtando donec extraheretur
beatus Frāciſcus ſeruauit. In eccleſia ipſius beati Frā
ciſci apud Aſſiſium lapis maximus ſuper mulierem ca
dens: meritis beati Frāciſci: cui⁹ aſtabat altari: nil ma-
li perpenſa eſt: ſed a dolore capitis queꝫ prius diu ha-
buerat fuit liberata. Apud cornetū cum hoſtium por-
te ſuper quēdam puerū nomine Bertū cecidiſſet: inuo
catione beati Franciſci facta a patre: & hoſtio leuato
puer eſt inuētus ſanus: qui mortuus credebatur. Apud
Tollentinū lapis qui altari beati Frāciſci ſuper impo
ni debebat: caſu ſuper unū de adiuuātibus cecidit: ſed
inuocatione beati Frāciſci qui mortuus putabatur &
uitam integram habuit: & lumē oculoruꝫ qd̄ prius de
bile habuerat limpidiſſimuꝫ recuperauit. Id ipſum de
alio conſimili modo accidit apud caſtrū ſancti Seueri
ni de Marchia Anchonitana: qui a lapide imponendo
ſuper altari beati Frāciſci oppreſſus: ut credebaꝫ: in-
uocatione ipſius ſancti ſanus remoto lapide proſiliit.
Bartholomeū Gaictanū qui laborādo pro cōſtructio
ne eccleſie beati Frāciſci thrabe cadēte in ceruiceꝫ &
mortaliter ipſum percutiēte: beato Frāciſco inuocato
& ſibi apparēte ac manū ducente per uulnera: ſanum
ad perficiendū opus emiſit. In caſtro ſancti Geminia-
ni pueꝝ cuiuſdā nobilis qui fluxu ab oculis morti erat
uicinus: ſupplicatiōe patris ad btūm Frāciſcū: pater ſa
natum & incolumē recepit. Quādā puellam in Catha
lonia & aliā in Anchona in ultimo ſpiritu conſtitutas:
beatus Frāciſc⁹ ſanauit a parentibus inuocatus. In ca
ſtro Belcadri Arelatenſis dioceſis: quidā iſantulus ſic
eſt infirmatus: ut a circunſtātibus quaſi exanimis iudi
caretur: cum pro eo beato Frāciſco eſſet ſupplicatum:
ſubito oculos aperuit: & priſtine ſanitati eſt reſtitu-
tus. Bononie puer quidaꝫ dum nuces comederet: teſta
eius gutturi eſt tranſuerſaliter ſic infixa: ut quaſi ſpiri
tum miſerabiliter exhalaret: qui cum a matre ad locū
fratruꝫ adductus eſſet. Inuocando beatum Franciſcū:
teſtā puer ſubito euomuit: & priſtine eſt redditus ſani
tati. In Taraſcone cū fratres anguillas comediſſent:
& reſiduum cum pulmento poſuiſſent ac pauperibus
darent ad portam: & quidam ſacerdos brodium prefa
tum hauriret: unū hamū paruuꝫ qui in ore unius erat
anguille traxit cum brodio: qui ſic eſt gutturi eius infi
xus. ut nec loqui poſſet nec libere reſpirare. Qui cor-
de beati Franciſci patrocinium implorans: ſtatim ha-
mus foras proſiluit & ſanus eſt effectus. Quidam ru-
ſticus Etuxa nomine de uilla Alteburg: cū pro ſuis ne
gociis curritaret in curru: ſubito inter anterioreꝫ par-
tem: quia currus & equi. ceciderunt: adeo eius caput
eſt confractum inter rotas & calces equorū: ut deſpe
ratus ab omnibus morti eſſet propinquus. Qui indu-
ctione duorum fratrum minorū uoto emiſſo ad bea-
tum Franciſcum: de uigilia ieiunanda & feſto ſollēni-
zando: & officium feſti frequentando deuotius: ſtatiꝫ
meritis beati Franciſci eſt ſanatus. In ciuitate Hiſpa-
lenſi regni Suetie. Quidam uir faciem habens & ca-
put totum intumefactum morbo qui criſpilla uoca-
tur: ut nec oculi nec naſus apparerent: & ab omnibus
morti ꝓpiqu⁹ indicareꝫ: cū ſibi ab aſtātib⁹ ſuadereꝫ ut
uotū emitteret de ieiunando uigiliā btī. F. & ipſe corde
hoc feciſſet: ſequēti mān̄e oīs tumor abſceſſit & dolor:
& nihil mali eſt perpeſſus ulteri⁹ ex dicto morbo. In
caſtro Andrie. Quedaꝫ mulier tam graue uulnus hñs

ꝙ totum latus ſiniſtrum cum brachio per ſeptem heb
domadas amitteret: & cum ſanctos plures pro ſui libe
ratione interpellaſſet: nec eſſet exaudita : ad beatum
Franciſcum conuerſa uotum emiſit de nil comeden-
do in die ſuo: cui in ſõnis apparens Beatus franciſcus
& nomine ꝓprio uocans & qd pateretur interrogans:
cum illa dixiſſet ſe magnũ pati malũ: Beatus fraciſc⁹
accipiẽs eius brachium poſuit ſuper caput eius: & ſta
tim ſana facta eſt. Et cũ mulier ſanata interrogaret eũ
qs eſſet: reſpõdit ꝙ erat Beatus frãciſcus iuocatus ab
ea. In Tollentino qdã habẽs filiã nomine frãciſcã: ob
odium frũm & Beati franciſci cũ nomen remouiſſet a
filia: ſtatim infirmata eſt ad morte3: ſed ab uxore incre
patus nomine filie repoſito: cum nomine ſimul & ſa
nitatem recepit.

¶Beatus franciſcus ueneno potatos eripuit.

t Ertio. Sacerdos quidam nomine Matheus de
Vico albo cũ mortiferũ uenenũ ſibi ꝓpinatu3
a quodã bibiſſet: cũ lingua Btũm franciſcum
inuocare nõ poſſet: corde tamẽ eius patrociniũ implo
rando: euomito ueneno liberatur.

¶Beatus franciſcus letaliter ſauciatos reparauit.

q Uarto. Nicolaus de Ciperano ab hoſtib⁹ uul
neribus conciſus. Inuocatione Beati franciſci
mirifice eſt liberatus lotus a ſanguine. Apud
Ilerdam Ioãnes quidã loco alteri⁹ plagis maximis ut
uix crederet uictur⁹ in craſtinũ ſauciatus: apparẽte ſi
bi Beato frãciſco quẽ in ſuu3 auxiliũ aduocauerat ma
nibus ſacris ſtigmatibus cõſignatis eũ contingendo ꝑ
totu3: priſtine ſanitati reſtituit. In ciuitate Piſarũ duo
fratres carnales de florentia: cũ haberẽt litigium adin
uicem uenerũt ad gladios. Quod cernẽs ſoror eo3: ne
ſe occiderent in eorũ ſe poſuit medio: a quibus graui-
ter in uentre eſt percuſſa. Que inuocatiõe Beati fran
ciſci cũ uoto de uiſitãdo ei⁹ ſepulchrũ eſt ſanitati red-
dita. Que uotum perficiens cum apud Aſſiſium eſſet:
Beatum franciſcũ rogauit ut ſibi filium daret cũ eſſet
ſterilis: quod & factum eſt.

¶Beatus franciſcus a naufragio protexit.

q Uinto. Quoſdã nautas in mari Barulitano &
a maris periculo eripuit: & ad portũ Anchõe
perduxit. Peregrinũ quendã ab acutiſſima fe
bre Beatus frãciſcus & demũ a naufragio cu3 multis:
ipſo apparẽte in naui liberauit. Nautis de Anchõa pe
riclitãtibus. Inuocatiõe Beati frãciſci lumẽ in naui ma
gnum apparuit: & trãquillitas eſt ſubſecuta. Quidã nau
te de Venetiis uenerũt de Apulia: ſed tẽpeſtate duran
te per magnã partẽ diei & per totã nocte3 : que adeo
fuit ualida ꝙ duas naues ſocioru3 omnib⁹ abſorbuit:
uidẽtes tantã tempeſtatẽ & nauim ipſo3 fractã: ad in
uocationẽ reuertẽtes Beati frãciſci cũ uoto de uiſitan
do ipſius limina: ſtatim qdã frater minor apparuit cu3
cereo acceſo in manu in naui: qui totã nauim illumina
uit. Et cum diſtarẽt a terra qnquaginta miliaria uento
ſuaui flãte: ad terrã cu3 omnib⁹ mercibus & mercãciis
incolumes peruenerũt. Frater Laurẽtius de Maſca de
Piſis: dũ iret ad Sardiniã cuſtos: puer qdã de naui ce-
cidit in mare: q Beatũ franciſcũ inuocans ſuper aquas

ſtetit: donec barcha pro ipſo fuit. Vir quidã proiectus
nomine quadã fatuitate faciebat ſe trahi ignorãtibus
ſociis per minimũ funiculũ nauis: ſed cũ uẽto flante ue
hemẽte ſubmergeretur: uoto emiſſo ad Beatũ franci-
ſcum de ordinẽ intrãdo ſuum: a ſociis cum difficultate
extractus liberatus eſt fact⁹ frater minor. Duas puel
las ſup litus maris ambulãtes: & in ꝓfundũ maris ca-
dẽtes: beat⁹ frãciſc⁹ de profundo liberauit: & uni que
uocabat Frãciſca ſex uel ſeptẽ annorũ que erat prin-
cipalior: ꝓpter quã Btũs .F. eas liberauit: Btũs fran-
ciſcus dedit Alapã dicẽs: caue ne de cetero huc uẽias
uel acsedas. Hoc egit Btũs frãciſc⁹: quia minores fra
tres ſui in domo dicte puelle a parentibus eius fuerãt
illis diebus optime recepti.

¶Btũs frãciſc⁹ ſubmerſos in aqua deſup natare fecit.

ſ Exto. Fratrẽ Iacobũ de Reate ſubmerſum in
profundũ fluuii quẽ tranſire uolebat: inuoca-
tione beati franciſci facta per frẽs ab extra:
ipſe nauiculã per manũ tenẽdo peruenit ad litus. Fra-
ter quidã Bonauẽtura nomine: per quẽdã lacũ cũ duo
bus fratribus nauigãs: fracta nauicula in laci profun-
dũ deſcẽdit. Sed btũm franciſcu3 inuocando nauicula
aqua plena ſuper enatauit: & cum eis ſancto. F. du-
cẽte peruẽit ad portum. Quẽdã fratrẽ de Eſculo ſub-
merſu3 in fluuio: ſua inuocatiõe btũs frãciſcus eripuit.
Similirer in lacu Reatino in cõſimili caſu. Viros & mu
lieres ſui inuocatione btũs frãciſcus liberauit.

¶Btũs frãciſcus a carceribus potenter abſtraxit.

ſ Eptimo. In Romania quẽdã grecũ per dña3
ſuã btõ frãciſco recomẽdatũ: a carcere & uin-
culis liberauit. In Maſſa ſancti Petri: quida3
miles quẽdã poſuit in carceribus: btũm frãciſcum aſſi
due in ſui auxiliũ inuocãtẽ: uinculis compeditũ dicẽs:
ꝙ btũs frãciſcus ab inde eũ minime poſſet remouere.
Apparente aũt captiuo btõ frãciſco fracto carcere &
compedibus ad ꝓpria fecit redire. Albertu3 de Aretio
ob debita ab eo iniuſte petita in carceribus poſitũ: cũ
in uigilia beati frãciſci ieiunãdo ſe ſibi recomẽdaſſet:
uinculis omnibus ſolutis & fractis carcereq3 apto: ad
domu3 ſuã liberũ reduxit. Petrũ de Aliſia a dño Papa
epõ Tiburtino commendatũ: poſitum ab epo in carce
ribus & uinculis: cu3 ſe btõ franciſco recomendaſſet:
ipſo btõ Franciſco ſibi apparente & carcerem aperuit
diſſoluit uincula: & ſua uirtute liberauit. In ciuitate
Sultẽſinceñ. regni Datie. miles quida3 nomine Ioãnes
ab inimicis ſuis captus: & ſeue eũ occidere decernen-
tibus: uxor eius hoc audiẽs in eccleſia frũm minorum
añ imaginẽ beati frãciſci exiſtẽs cũ lachrimis: cepit ro
gare btũm frãciſcũ ut ſuum maritũ qui ꝑ tres uel qua
tuor dietas diſtabat infra octo dies ſibi redderet. Mi-
rum uir eius cum captores ſui in eum ſeuire diſpone-
rẽt: die martis infra terminũ octo dierũ ad uxorẽ liber
eſt reuerſus. Et cum cognouiſſet ꝙ meritis bti frãciſci
eſſet liberatus: factus eſt ipſius deuotus & ordinis.
Vxor uero eius ſemper uigiliam beati franciſci in pa-
ne & aqua ieiunauit: faciens omni anno miſſam de-
cantari ſolẽniter ad ipſius ſancti honorem. Quidam
de Vrbino dum eſſet Arimini captiuus : cuidam ceco

petenti elemoſinam amore beati Franciſci cum dediſſet denarium ſtatim ſenſit auxiliū. Naȝ ut tetigit uni⁹ pedis cumpedem pes exiliuit: & alterius faciendo ſic euenit. Et uidentibus cuſtodibus carcer ſibi apertus fuit: & ipſe liber ab inde exiuit. Alium nomine Locarinum de ciuitate Arimini canonicuȝ plebis ſancti Pauli comitatus Arimini: eundo Bononiam iuxta Imolam ad tria miliaria· a gentib⁹ Petri pagani captus in ſundo cuiuſdam turris in carcere eſt miſſus. In quo tanta erat humiditas: ut pāni ipſius rumperentur. Hic cū expectaret pecuniaȝ pro ſui redemptione: ad memoriam ſibi uenit beatus. F. cui deuote ſe recomēdans & uouēs paliū dare altari beati. F. Bononie: ſtatiȝ fuit acceptus de ꝓfundo turris & poſit⁹ in uertice ſuper murum: deinde depoſitus de turri in terra iuxta turrē. Et cū diſceſſiſſet paululū: cuſtodes cū canibus eū ſequentes: ipſo btm̄. F. inuocāte canes ad aliā parteȝ euntes: ipſe Bononiā liber uenit & uotū ſuū fidelr̄ adimpleuit: paliū dando altari beati. F. ut uouerat. In Hiſpania in turre comitē quendā & baronē: diſſidiū dum foret ad duellū deuentū eſt. In quo baro comitē uulnerauit ad mortē. Operatiōe aūt frūm minoꝝ baro cū comite pacem hēre uoluit. Vnde ad terrā comitis pri⁹ data fide a comite acceſſit: q ſtatiȝ comite ɔtrauenīēte fidei: baro capt⁹ in uinculis eſt iniectus. Quē ad mortē turpiſſimā reſeruabat. Quod baro perpēdēs cepit btm̄. F. inuocare: ut eū eripere dignaret: utpote ꝙ ꝑ fide quam hēbat ad frēs: hoc pateret beato F. eidē apparēte eductus a carcere: in ſua baronia eſt poſit⁹ & locatus.

¶ Btūs. F. a tormentis ne nocerēt aliquos cōſeruauit.

Ctauo. Guidalotus de ſcō Geminiano incuſatus ꝙ quēdā ueneno necauerat. Inuocādo btm̄. F. & ſuā inocentiā recomēdando eidem: btō. F. ſibi apparēte ad eculeū pluries eleuatus: deinde facto atro igne & fumo ſub eo: nec capillo leſus: dein de oleo feruentiſſimo ſuperfuſus nihil mali patiēdo: a beato Franciſco eſt liberatus.

¶ Beatus Franciſcus a demonio ſubmouit.

Ono. Petrus de fulgineo a demonib⁹ ꝑ trienniū diſcerpt⁹ & āguſtiat⁹: contactu ſepulchri beati. F. fuit ab ipſis mirifice liberat⁹. Quedā mulier de Narnia habēs demoniū: miſericordia beati F. eſt liberata. Apud Aſſiſiū pn̄te fratre Ioāne Teutonico magro ordinis predicatorū & quodā clerico beato. F. in oibus detrahēte: mulierē demoniacā ductam ad ſuā tumbā a demonio liberauit: & clericū predictū a ſua infidelitate. In caſtro Bagnacaualli mulier quedaȝ per quinquēniū afflicta a demonio nomine Ilborga: cū feciſſet uotū de intrādo tertium ordinē beati. F. de cōſenſu uiri. ipſa audiente miſſam in eccleſia frūm minorū de Lugo ad ꝙ acceſſerat dū corpus dn̄i eleuaret: beati. F. meritis a demōio eſt liberata. Vomuit tūc multū de ſanguine: tortiōes habuit & gemit⁹ ſatis graues. Hec poſt mortem uiri facta eſt de ſororibus ordinis ſancte Clare.

¶ Btūs. F. piclitāib⁹ in ptu facilitatē pariēdi tribuit.

Ecimo. Comitiſſam in Sclauonia in partu periclitantē: Inuocatiōe beati. F. xp̄s eius meritis liberauit filiumqȝ peperit: & ob reuerentiam ipſa comitiſſa beati Frāciſci eccleſiā edificauit. In Romāa mulierem nomine Beatricē pluribus diebus fetuȝ extinctū portantē in utero: corda beati. F. poſita ſup eaȝ per frēs: fetū eiciendo liberauit. In Viterbio mulieri nō ualēti parere. Inuocatione ſui btūs. F. partū ɔceſſit optatum. In partibus Aretinis mulieri per ſepteȝ dies gignere nō ualēti: apparēte ſibi btō. F. & dicente ut diceret. Salue regina: cum ad illuȝ ueniſſet uerſum illos tuos miſericordes oculos ad nos conuerte. Partū conceſſit ſine difficultate. In urbe Veteri. Quedā iuuēcula cum per triduū in partu laboraret & periclitaret: rogatu uiri. cū frater Ludouicus de Tuſcanella cordam beati. F. portaſſet: & ſuper uentrē eius poſuiſſet: ſtatiȝ ut frater ab ea receſſit: cū facilitate duos filios maſculos & incolumes peperit. In ciuitate Verdenſi quedaȝ mulier de honeſtiorib⁹ ciuitatis: per triduū part⁹ dolore periclitabat: ad quā cum fratres intraſſent & uotuȝ feciſſet Btō frāciſco de colēdo feſtū & uigiliaȝ ieiunādo: abſcedentibus fratrib⁹ ſtatim peperit maſculum. Ideȝ euenit cuidā mulieri in Marchia Brandiburgeñ. opido. ziz. que in partu āguſtiata uehemēter: uoto de feſto colēdo & uigiliā ieiunando emiſſo peperit facillter. Aliam mulierē periclitantē in partu: ad ſugeſtionē guardiani Roſtindeñ. qui eā audierat ad confeſſionē de cereo dando: uoto facto liberauit a dolore & peperit cū ſalute. Facilitatē partus Beatus frāciſcus inuocatus a quadā que oēs ſanctos ꝑus inuocauerat in dioceſi Miſnenſi cōceſſit: poſt dolorū partus imanitatem. In ciuitate Tiſrindeñ. regni datie mulierē nomine Catherinā: ꝗ ꝑ plures dies dolore part⁹ laborauerat: de uotaȝ fratribus: in uigilia tranſlatiōis feſti Beati franciſci uoto emiſſo deuocādo puero frāciſcū: a tali dolore liberando filium cōceſſit. In inſula brandholim lindomenſis dioceſis mulier cū per quatuor dies partus dolore laboraſſet: ad ſugeſtionē fratris. qui eaȝ in confeſſiōe audierat: de ieiunādo uigiliā in pane & aqua ſemper: ſtatim filiuȝ pariendo ab omni fuit per beatū franciſcū dolore expedita.

¶ Beatus franciſcus ſiti periclitantes iuuit.

Ndecimo. Cuidaȝ peregrino in naui infirmo Beatus franciſcus Flaſconeȝ aque impleuit: qua potata a febre fuit liberat⁹. In monte ario apud caſtrū Galiani. ſiti deficiēti mulieri: fontē inuocatione ſui Beatus franciſcus ꝑduxit in mōte: q in loco dicto hodie uſqȝ pſeuerat.

¶ Beatus franciſcus uiſum cecis reſtituit.

Vodecimo. In apolin cōuentu de Neapoli fratri Roberto ceco per annos plures: Beatus franciſcus apparens & ſuperfluis reſecatis ab oculis: ſibi lumen reſtituit. Mulier quedam ſibilla nomine cecitatem oculorum per plures annos perpeſſa: ad ſepulchrum Beati franciſci ceca triſtis adducitur: ſed recuperato meritis Beati. f. pſtino lumine: gaudēs ad domū reuertitur. In caſtro Vicialbi ferāe dioceſis. Puella quedā a natiuitate ceca: Aſſiſiū adducta a matre: inuocato Beato franciſco: lumē qd̄ nūꝗ habuerat meruit intēire. Cecus qdā de ſpelo coraȝ ſci ſepulchro

uiſum diu perditū reinuenit.In ciuitate Aretii. Mulier
que per octo annos nō uiderat:in eccleſia beati.F.di-
cte ciuitatis.Inuocatione beati.F.uiſum rehabuit. In
prefata ciuitate filius paupis mulieris a beato. F. cui
eum uouerat mater illuminatus eſt.In Podio Bonicii.
Florentie dioceſi:mulier ceca quoddā oratoriuꝫ beati
Frāciſci per reuelationē uiſitans:cuꝫ coram altari iace
ret uiſum recipiēs:ſine ductore ad domū ꝓpriā eſt re-
uerſa. Mulier quedaꝫ de Camerino. dextri oculi lumi
ne priuata ex toto: cum parentes eius pānum qd̕ bea
tus Franciſcus tenuerat ſuper oculū poſuiſſent: facto
uoto lumen recuperauit amiſſum. Alia mulier de Ca-
merino facto ſimiliter uoto btō Frāciſco illumiata eſt.
Cecus qdā de Aſſiſio p qnquenniū ꝑdito lumine oculo
rū:ad tactū ſepulchri bti.F.extitit liberatꝰ. Albertinꝰ
de Narnia amiſſo lumine oculoruꝫ:palpebris uſqꝫ ad
genas depēdētibus:btō.F.ſe nouēs:illuminari meruit
& ſanari. Apud thebas mulieri ieiunanti cece uigiliaꝫ
bti.F.antifeſti:dū corpꝰ dn̄i eleuaret in feſto ſuo: ocu
los cōceſſit btūs.F.In caſtro Pophi campanie oculū ſi
niſtruꝫ puero btūs.F.reſtituit:cum deberet abſcidi.In
caſtro campanie ſacerdoti oculo ſiniſtro carēti ob tra
bis ꝑcuſſioneꝫ:btūs.F.ſibi reddidit in uigilia feſti ſui.
Viro de mōte Gargano caſu cuiuſdā ligni hn̄ti oculū
in duo diuiſum.Ieiunaturū ſancti uigiliā dū uouit: re-
uniēdo oculū ab orbitate & dolore curauit. Filium cu
iuſdā militis a natiuitate cecū: btūs.F. reſtituēdo ei lu
men illuminauit.Et factus poſtea frater minor: frater
illuminatus eſt uocatꝰ.In caſtro de Zecāto campanie
militi q frēs minores hoſpitio recepat. btūs.F.oculos
reſtituit.In caſtro Tellonis in feſto beati.F.quedā do
mina deuota beato.F.feſtū celebrabat: ſed cū famula
nollet colere nocte ſequenti oculi ſunt ei inflati:a deo
ut uiſu penitꝰ perdito horribilē aſpectū intuentibꝰ pre
beret: & ſic fuit per octo dies nō uidens. Tādē mente
compūcta ad btm̄.F.recurrit: ꝓmittēs ꝙ feſtū coleret
& in ipo nil ageret: & ſic a btō.F.ſanitatē recuperauit
& uiſum.Sed quodā alio feſto beati.F.dū dicta famu
la ſimilia ageret:ſilr ut priꝰ fuit percuſſa: ſed uoto de
nihil agēdo emiſſo:a btō.F.denuo fuit liberata. Que
dam dn̄a de Scherlino deuota beati.F.& hoſpita ge-
neralis frūm minoruꝫ: cū caſu fuſellus ligneus eius in
traſſet oculū:nullo medicorum remedio potuit educi.
Vn̄ oculus uiſu fuit priuatꝰ & humore: & hoc p plu-
res menſes.Sed ſuperueniēte ſolēnitate beati.F.deſi-
derādo ꝙ beatus.F.eā illuminaret:obdormiuit:a ſōno
aūt ſurgēs pruriētē oculū manu fricās predictū fuſel
lum extraxit:ac humore oculo redito perfecte in ocu
lo fuit a beato.F.ſanata.

Btūs.F.ſurdos curauit & aures aperuit.

Ertiodecimo.Bartholomeꝰ de caſtro Cepera
ni per ſeptēniū priuatus auditu:ipſum ad inuo
cationem beati.F.recepit.Fr̄ Lucas de burgo
ſancti Sepulchri auris dextre cū īfirmitatē incurriſſet
grauiſſimā tinnitꝰ & ſurditatis:ita ꝙ nihil audiret. uo
to emiſſo ad btm̄.F.de ieiunando eius uigiliā ſemp in
pane & aqua pomis exceptis:a btō.F. extitit mirifice
liberatus.In dioceſi Verdēſi quādā dn̄am Margaritaꝫ
in aure dextra & in capite grauiſſime patienteꝫ: uoto
emiſſo de ieiunādo uigiliā & colēdo feſtū bti.F.ſtatim
ab omni dolore auris & capitis.btūs.F.liberauit.

Beatus Franciſcus ſurdis & mutis aurium & lin-
gue beneficium indulſit.

Vatto decimo.In caſtro Plebis cuidā exiſtēti
q ſurdo & muto:inuocatione beati.F.facta per
uirum & uxoreꝫ qui eum tenebant: & linguā
reſtituit & auditum.

Beatus.F.mutis dedit loquelam.

Vinto decimo.In caſtro Montorii: cū quedaꝫ
q oēs gigneret mutos filios: facto uoto btō.F.
de eius uiſitādo ſepulchrū: filios deinceps ge
nuit eloquētes.Quidā puer mutꝰ & paraliticus.dū ad
altare beati.F. acceſſiſſet:fuit ab utraqꝫ infirmitate li
beratus.In Vrbino quidā Henricꝰ de foroiulii: ꝓpter
iniuriā cuidā irrogatā cū ſubito amiſiſſet loquelā: qua
ſi mēte alienatus ad locū frūm minoruꝫ de Vrbino fe
cit ſe duci a ſociis añ altare beati.F.& corde beato F.
dicebat: ꝙ ſi ſibi loquelā reſtitueret eū uiſitaret diſcal
ciatꝰ.Et cū faciēdo corde gn̄alē confeſſionē: ueniēdo
ad nomen bti.F.ubi dr̄ in ɔfeſſione & btō.F. ſi lingue
officiū eſt plenꝰ reſtitutū.In caſtro Cantaliza qdā no
mine Raimūdus cū infirmitate nimia iā per triduū lo
quelā amiſiſſet: & iam ſui eū exiſtimātes moriturū in
craſtinum: cerā ꝓ ſepultura emiſſent:nocte uenit bea
tus.F.dicēs ei:ſurge: & cū ille diceret nō poſſum.San
ctus frāciſcus dixit: ſurge:quia liberatus es: & ſtatim
ſurrexit ſanus & ita recēs: ꝙ uiſum eſt ei ꝙ de balneo
exiret: & cōfeſſus eſt ſe illa hora beatuꝫ.F.uidiſſe. In
Apulie partibus quedā mulier diu loquelā perdiderat
& libere reſpirationis facultatē: cui nocte dormiēti ap
paruit uirgo Maria dicens.ſi uis fieri ſana perge ad ec
cleſiā beati.F.apud remiſſiū: & ibi optatā recipies ſa-
nitatē.Iuit mulier ad eccleſiā beati.F. ibiqꝫ pleno cor
de petens ſuffragiū:ſtatim maſſa carnis euomita cun-
ctis cernētibꝰ eſt mirifice liberata.In opido nicoſino.
Sacerdos qdā mutus & inſanus effectus ad inuocatio-
nem beati.F.loquele officiū ab inſania liberatus con-
ſequit.In ep̄atu Aretino mulier per ſeptēniū muta: ꝓ
recuperatiōe lingue btm̄.F.corde orabat: & ecce dor-
miēti duo fratres aſſiſtētes eam monuerūt: ut ſe bea-
to F.roueret:quibus obtēperās corde uouit: qa loqui
non poterat & mox excitata ſimul uigilie reddit & lo
quele.Iuuenis qdā nullo nomine nec ambulare pote-
rat nec loq: ꝓ quo mater facto uoto cereā imaginem
ad ſancti ſepulchrū cū magna reuerētia portauit: que
domū regrediēs ambulantē reperit filiū & loquētem.
Homo qdā ep̄atus Peruſini loquela omnino priuatus
os ſemper ferēs aptū horribilr oſcitabat:gutturqꝫ ual
de inflatū habebat:q cū ad ſepulchrū beati F.ueniſſꝫ:
uelletqꝫ ad illud attingere:ſanguinē euomēs peropti-
me liberatus cepit loq: & os claudere: & ſicut erat ne
ceſſariū aperire. Mulier habēs lapidē in gutture: pre
nimio ardore lingue ariditatē incurrit.Que nō ualens
loq multis medicamentis adhibitis nullo modo adiu
ta: btō Frāciſco ſe deuouit corde: & ſubito carne aper
ta lapidem per guttur emiſit.

¶Beatus Franciſcꝰ a fractura in genitalibꝰ liberauit.
Extodecimo frēȝ Iacobū de hyſco.Frēm Bar
ſ tolū d Eugubio.Frēȝ Angelū d Tuderto.Ni
colaū ſacerdotē de Succario.Ioannē de Fora.
Quēdā d Piſis.Aliū de caſtro citerne.Petrū de Sicilia.
Hoieȝ q̄ndā de Spello.Ioānē forāe diac.Frēm Iacobū
de Caſtello:q cū ad.s.Mariā de portiūcula accedēs:d
lignis celle bti F.ſua genitalia tetigiſſȝ:cū deuotiōe ſta
tim ab oi ruptura liberatꝰ ē.Puerū q̄ndā de Rota. Ac
frēȝ Brocardū laicū i uirgaluia ciuitate Morauie i ſuo
feſto btī F.a dolore & fractura liberauit. Sic filiū Ioā
nis dn̄i Ottoneli de arce acarmi patiētē crinā:a pr̄e &
mr̄e fcō uoto btō F.d uiſitādo ſuā eccl̄iaȝ:& dādo ce
reū unꝰ libre:& unū florenū:ſtati liberatꝰ ē puer.
¶Btūs F.mēte captos ad prudētiā & ſenſuȝ reduxit.
Ecimoſeptimo mulierē paſſā p q̄nquēniū aliē
d nationē mētis:& morbū caducū:apparēte btō
F.& ipſaȝ ſignāte liberauit.Aliā puellā d Nur
ſia a ꝯſili paſſiōe eripuit.Filiā cuiuſdaȝ militis:& alios
tali grauatos īfirmitate q̄ plr̄es btūs F. ſui iuocatiōe cu
rauit.In caſtro Bellizadri arelateū.dioceſis mulier ſen
ſus amiſſiōe q̄ſi beſtia uiuebat:& īſana: ab amicis aūt
btō F.recōmēdata:ſenſū ꝑfecte & itegre recupauit.In
ꝓuincia ſaxonie caſtro mindeberg:mulier:medicia q̄
dā accepta:tota decoriata:leproſa fcā ē & īſana:q̄ liga
ta i q̄dā camera:cū Fr̄ mior eiꝰ ꝯfeſſor ad eā acceſſiſſȝ:
& eā ut ad b.F.recurreret īdixiſſȝ:uoto d ieiunādo ui
giliā eiꝰ feſti:qd cū feciſſȝ:mēte & corpe extitit libata
¶Btūs F.contractos erexit.
d Decimo octauo.Puella hn̄s p ānū collū mon
ſtruoſe plicatū:& caput humero ſic ānexū:ꝙ
n̄:niſi ex obliquo reſpicere poterat:ad bti F.ſepulchrū
delata:dū caput ſub archa ubi tūc iacebat corpꝰ bti F.
poſuiſſet:ꝯfeſtim collū erexit. Et ex ſui mutatiōe ſubi
ta ſtupefacta:cepit ſugere ac plorare. appebat.n.i hu
mero:cui caput applicatū fuerat:q̄dā fouea ꝓpter ſitū
quā īfirmitas fecerat diuturna. Nicolaus de Fulgineo
crus hn̄s ꝯtractū:nimis dolore grauatꝰ i tm̄ ꝙ ob cla
mores uix uicinos dormire pmitteret:portatꝰ ad tumu
lū bti F.cū nocte oraret:extēſo crure:magno exhilara
tus gaudio: ſine baculo ad ꝓpa remeauit. Puer unus
crus hn̄s ꝯtractū:ita ꝙ genu pectori: & calcaneū nati
bus adherebat:ad ſepulchrū bti F.portatꝰ:plena ſubi
to ſanitate ꝯualuit.Puella de Eugubio cū ꝯtractis ma
nibꝰ oiuȝ mēbroꝝ officia p ānū amiſiſſet: dū imagine
de cēra portata ad tumulū p octo dies ſtetiſſȝ:una die
rū uſibꝰ oiuȝ mēbroꝝ ē reſtituta.Puer aliꝰ de mōte ni
gro aū fores eccl̄ie bti F.de Aſſiſio ſtās p plr̄es dies: ꝙ
nec ire poterat nec ſedere: ꝙ a cingulo īferiꝰ erat mē
broꝝ oiuȝ offō deſtitutꝰ:itroductꝰ i eccl̄ia ad tactū ſe
pulchri:apparēte ſibi btō F.& ipȝ erigēte:ſanꝰ fcūs ē.
Quidā ciuis de Eugubio hn̄s filiū ꝯtractū ita ꝙ tibie
natibꝰ adherētes penitꝰ erāt areſacte:cū ad bti F.ec
cleſiā detuliſſȝ:ſanū & icolumē eū recepit.Puella a dia
bolo uexata de Marchia: ac loq̄la & oi offō mēbroruȝ
corpis ab ipſo ꝓuatā:Aſſiſiū pducta i die circūciſiōis:
corā altari quodā euomēs:ꝯtinuo ſurgēs & altare de
oſculans fuit curata.Rigo magnꝰ de epātu uulterano
uix manibꝰ p terrā ſe trahēs:a mr̄e ꝓpa pp mōſtruo
ſitatē & turgiditatē relictꝰ:deuouēs btō F. ſtati fuit li
beratꝰ.In eodē epātu mulieres due cū ſic eēnt ꝯtracte:
ut ſe mouere n̄ poſſet:niſi ab aliis portarēt: excoriatis
manibꝰ:qbꝰ ſe mouere nitebāt:ex ſolo uoto ad btȝ F.
fuūt reddite ſanitati.Iacobꝰ de Podio bonizii cū adeo
eēt miſerabilit curuꝰ atq̄ȝ ꝯtractꝰ:ꝙ os eiꝰ genibꝰ ad
hereret: dū ipȝ mr̄ eiꝰ ad q̄ddā oratoriū bti F.deduxiſ
ſet:orone fcā p eo ad dn̄ȝ & ad btm̄ F.domū illū ſanū
reduxit.In uico albo cuiuſdā mulieris manꝰ ficca:me
ritis bti F.alteri ſiſis effecta ē. In ciuitate Capue mulī
er uouit pſonalr̄ ſepulchrū bti F.uiſitare: ſȝ pp cāȝ rei
familiaris uoti emiſſi oblita: dextri lateris ſubito uſuȝ
pdidit:caput & brachiū ꝯtractis neruis i aliquā ptē ſe
uoluere n̄ ualebat:& cū ꝯtinue eiularet:duo frēs trāſe
ūtes aū domū eiꝰ rogatu ſacerdotis ad eā itrātes: ꝯfeſ
ſa de uoti omiſſiōe: bn̄dictiōe ab illis pcepta: ſtati ſa
na ſurrexit: & ſuū uotū ipleuit. Bartholoꝰ de Narnia
ſub umbra dormiēs cuiuſdaȝ arboris:uſum ex toto pe
dis & tibie pdidit: q cū pauprimꝰ eēt pauptuȝ amator
btī F.ſibi i ſōnis apparēs:monuit ut ad q̄ndā locū iret:
ſȝ cū ille ptrahēdo ſe illuc uellet ire:& declinaret a tra
mite:audiuit uocē dn̄tē ſibi.Pax tibi:ego ſū ille cui te
uouiſti:& pducēs illū ad locū: ut ſibi uidebaſ unā ſup
pedē manū & aliā ponēs ſup tibiā: eū reddidit ſoſpita
ti:cū ſpacio ſex ānoꝝ fuiſſet ꝯtractꝰ. In comitatu nar
nienſi puer qdā enormi ꝯtractiōe tibiā retortā hn̄s: ut
p ſe nullo mō niſi ſuffragio baculoꝝ ire poſſet:& hoc
ab īſantia:ad btm̄ F.recurrēs a dicta īfirmitate ē libe
ratꝰ.In ciuitate Fani qdā ꝯtractꝰ ulceribꝰ plenꝰ in ti
biis:& cui tibie natibꝰ adherebāt: q̄ tātū fetebāt:ut in
nullo hoſpitali uellet ab aliquo recipi:inuocādo bti F.
miſericordiā: ilico liberatū ſe uidit. In ciuitate Narnie
mulieri manū p octo annos habēti deſiccatā: ita ut ni
hil ea poſſet operari:btūs F.apparēs:& manū tangēs
relique manui adequauit.
¶Btūs F.leproſos & alios maculatos mūdauit.
Ecimonono.bonū hoieȝ noie de ciuitate Fani
d leproſum & paraliticū in eccleſia ſua: aput Aſ
ſiſiū btūs F.reſtituit ſanitati. Ottonē de.S. Se
uerino apud ſepulchrū ſuū:btūs F.a lepra mūdauit. V
xorē.D.Pamulfi de Labio:dū ſanies de eius defflueret
facie:& carnē tāgēdo adureret uelut ignis:ac a medi
cis iudicata leproſa:& tota ulcerata in facie:de uiſitan
do limina bti F.uotū emiſit:p ſui liberatiōe:uixq̄ȝ uer
ba ꝯpleuerat & fluxꝰ reſtrictꝰ ē: & cruſtule ſicce in fa
cie remāſerūt:ſȝ die ſeq̄nti cruſtule totalr̄ ceciderūt: &
caro remanſit magis mūda q̄ in ꝓma facie habuiſſet.
Quēdā ciuē Aſſiſinatē leproſum effectū: q ſe ſuſpēde
rat ex deſperatiōe in horto frūȝ minoꝝ de Aſſiſio: btūs
F.& a ſuſpendio & lepra liberauit.
¶Btūs F.conglomeratos & podadrigos extēdidit.
Igeſimo . Apud Spoletū quēdā puerū totū cō
u glomeratū : iuocatiōe bti F.fcā a pr̄e & mr̄e:
ac reuelatiōe fcā p btm̄ F.q cū aq̄ putei frūm
lauarēt: dū ſic feciſſent mēbris diſtētis ac debite refor
matis:extēſuȝ reddidit atq̄ȝ ſanū. Apud mōtē Peſula
nū puellā grauī īfirmitate ꝯtractā:curatā inocatiōe bti

F.pſ aūt ipſiꝰ q guttā ſiue podagrā p ſeptē mēſes patiebaſ in pede uidēs: btm̄ F. iuocādo de mane ſurrexit pfecte ſanatꝰ. Quēdā puerū in mucello q ſic ɔtractus erat: ut potiꝰ māibꝰ ābularet q̄ pedibꝰ: btſ F. iuocatꝰ a mſeqliberauit. ¶ Btſ F. male de ſe loq̄ntes puniuit.

u Igeſimuꝑmo. Miles in maſſa ſcti Petri de btō F. ualde male loq̄baſ: & de ſctitate eius nihil credebat. uñ cū q̄dā diceret die: ſi Frāciſcꝰ eſt ſcūs hodie gladio cadat corpꝰ meū: uñ qđ iprecatꝰ eſt nepos ſuus ipſa die eū occidēdo pfecit. Iudex qdā Alexander noie: cū btō F. detraheret: p ſex ānos lingua ſuit pūatꝰ: ɔtritꝰ tandē ei btūs F. linguā reſtituit: quā ad eiꝰ laudē deinceps ɔſecrauit. Apud Notū caſtrū Sicilie qdā pſbiter noie Henricꝰ: miracula q̄ de btō F. dicebanſ uilificabat cū aliis clericis & deridebat: q pcuſſuſ a deo: ſubito loq̄lā p magnū ſpaciū amiſit: ſʒ tpis in pceſſu cū ſiti eſtuaret: & iuxta imagineʒ eſſet xpi: dixit. Dñe Ieſu xpe: adiuua me. cui xps rñdit. Quare tu cū aliis deridetis & detrahitis miraculis bti F. ego. n. hēo eū ſic p̄dicāt frēs: & hoc erit ſignū: q eris ab iſirmitate quā pateris liberatꝰ. & ſic ſcm̄ eſt. q pſe uocato ad locū frūʒ pexit: & ſcūs eſt frūʒ & bti F. deuotus.

¶ Non colentes feſtū ſancti F. a deo ſunt puniti.

u Igeſimoſecūdo. In Pictauia uilla q̄ Simo diciſ qdā ruſticꝰ cōtra iuſſionē ꝑprii ſacerdotis nō ſeruādo bti F. feſtū: deꝰ eiꝰ audaciā puniuit faciendo digitos manꝰ ad furchā inherere: ſed penitenti meritis bti F. reſtituit ſanitatē. In ciuitate Cenomanēſi mulierē mittētē manū ad colū in eiꝰ feſto: obrigeſcētibꝰ manibꝰ: digiti ceperūt magnis ardoribꝰ cruciari: ſʒ bti F. iuocatiōe facta p frēs: manꝰ ſanas recepit. In campania maiori mulier q̄dā in uilla Ollea: & alia: atqʒ tertia in caſtro Pilei: cum feſtū nō celebrarēt: ſunt a deo punite: ſʒ penitētes liberate. In ciuitate Theacina qdā miles fieri fecit furnū: qđ artiſex fecit in feſto bti F. ſed de nocte faber uocatꝰ a uoce q̄dā dicēte. Da mihi frenū: cū ille crederet q miles peteret furnū: ſurgens ad opatoriū ſuū acceſſit: ibiqʒ inuenit duos magnos uiros: q ipſum accipiētes: p prunas hincinde uerterūt dicētes. Hoc tibi facimus q in feſto bti F. opatꝰ fuiſti: & ſtatim receſſerūt ſemiuiuū relinquētes. Quod miraculū p totā illaʒ ciuitatē extitit diuulgatū. Ciuitas Lindonienſis cū paruipēderet celebrare feſtū bti F. factū eſt die feſto ipſiꝰ cū oēs oparent: blada & uindemias & alia faciēdo: tam uehemēs pluuia deſcēdit: ut magnā partē ciuitatis deſtrueret: hoies plurimos ſubmergeret: hortos & molēdina ſubuerterat: & ſic ciuitatem illaʒ deſolatā & afflictā relinq̄ret. quo factū eſt ut deinceps feſtū eiꝰ colaſ: & nil opis a quoquā pagatur ibidē. In Aprutio in caſtro Guardie miles noie Simeō de Grele: nō cuſtodiēs feſtū: fecit uindemiari: rephenſus a multis. q cū uinū in duas uegetes miſiſſet antiq̄s & in unā nouā corā multis cōuicaneis: due uegetes ſe erigebāt i altū: ac ſi locate eēnt in plano: noua uero uegetes nō p cōiuncturas lignoꝝ: ſed p lignoꝝ ſpiſſitudineʒ uinū emittebat: & cū militi diceret: q ideo erat q a i feſto bti F. fecerat uindemias fieri. ad ſe reuerſus duobus fribꝰ miorıbꝰ trāſeūtibꝰ miles ait. Si btſ F. hoc mallum nō fecerit: dabo uobis de uino cum indigeritis: & clauſo cellario abſceſſit: ſed poſtea aperiēte iuenit uegetes planas in loco ſuo ſitas: & de uino nihil penitus eſſundētes. In barulo Apulie ignis accenſus eſt in nocte bti F. q laborabāt: ſed pulſatione campane fratrūʒ ignis extinctꝰ eſt: ꝑpter qđ feſtū colūt uiſo miraculo. Et cū anno reuoluto qdā iuiſſet pro igne ad laborādū: & ſenex qdā ei diceret q feſtū bti F. eſſet: paruipēdēs cepit laborare: & ſtatim domus eius igne eſt ſuccenſa. uicini timētes iuerūt ad frēs ut campanā pulſarent: qđ & fecerūt: & ſtatim ignis extinctus eſt. Et ibi ex tūc feſtum optime cuſtodit. Sacerdos qdā cū nollet ꝑplo feſtum bti F. nunciare celebrandū: cū ſibi diceret p clericū uel capelanū: ſed reſpōdiſſet eū aſpernatiōe ſanctū uilificando: ſtatim loquelā perdidit: & duobꝰ annis nō potuit loqui: niſi Franciſce Franciſce.

¶ Btūs F. fluxū ſanguinis patientibꝰ remediū attulit.

u Igeſimotertio. Mulieri que paſſa fuerat p uigintitres annos fluxū ſanguinis: iuocatiōe ſancti F. ſanitatē recepit. Filiū eius habentē brachium contractū btūs F. ad ſanitatē perduxit. Feminā de Sicilia per ſeptēniū fluxu ſanguinis fatigatā: beatꝰ F. inuocatus ſanauit. Quēdā fratreʒ minorē de monte cadentē & fractā uenā habentē pectoris: beatus F. apparendo ſibi reſtaurauit.

¶ Btūs F. ſub terre uoragine exiſtentibus ſubuenit.

u Igeſimoquarto. In conuentu potētie dum fratres minores ad honorē bti F. uellent eccleſiā fabricare: & fouea fieret pro fundamento eccleſie: & iam eſſet altitudinis unius canne cuʒ dimidia profunda: ibidē ad fodiendū duo pauperes erant: unꝰ theutonicūs: & alius gallicus a fratribus conducti: terra autē adiacens cū alia que erat in ſuperficie: cadens ipos oppreſſit & ſubmerſit: & per duas horas & ultra ſic ſub terra fuerunt. Sed fratres beatū Franciſcū inuocantes: dum quidam foderent terram que ceciderat ſuper eos ſani & incolumes ſunt repti.

¶ Beatus F. crurifragium patientes liberauit.

u Igeſimoquinto. In urbe Roma Praxedem habentem ex caſu pedem cum crure fractū: apparente ſibi btō F. & eā eleuante: ſanitati priſtine reſtituit. Bouem cuiuſdam qui uocabatur Martinus: crus habentem fractū: beatus Franciſcus cui cura cōmiſſa fuit a dicto homine: ſanum reddidit. In caſtro Chere hoſtienſis diocefis: crus cuiuſdam hominis ex toto pditū: ita q nullo modo poſſet ſe mouere: apparente btō F. & Tau iprimente: ſanū fecit & ualidū.

¶ Btūs F. ab ore beſtie. ſ. lupi liberauit.

u Igeſimoſexto. Apud Vigniole diocefis piſtorienſis: puer captus a lupo: uoto facto ab auia: q pedibus diſcalciatis beati Franciſci limina uiſitaret a lupo puer eſt dimiſſus intactus: etſi ſigna dentiū lupi remanſerunt in atteſtatione miraculi.

¶ Btūs F. fecit miracula in flumine.

u Igeſimoſeptimo. Nauicula apud caſtrū de ſoiano Aretine diocefis cuʒ eſſet ex parte caſtri & ſeptem homines eſſent ex altera parte fluuii q Claua dicitur: uellentqʒ quia ſero erat fluuium tranſire &c.

ad caſtrū iā dictū redire: nec poſſent fluuiū ipſum ſine
nauicula trāſmeare: ac ꝓpter ſero ois poſſibilitas ab-
eēt: & tarditatē diei: iuocatiōe bti F. facta ab oib⁹: na
uicula diſſoluta p tātū ſpaciū ſola uenit ad eos: quā in
trantes ad partē aliā: btō F. ducēte: pduxit.

¶ Btūs F. fame deficientibus ſuccurrit.

u Igeſimooctauo. Frater qdā de Podio Bonizi:
dū nouiciū quēdā de Senis ad ipſuꝫ caſtrū Po
dii Bonizi duceret tpe niuiū: dū eēt inter Senas & Sca
glū: dict⁹ nouici⁹ cepit deficere ſame: qđ cernēs ſoci⁹
btm̄ F. cepit iuocare: & ſic iuocādo: dū ſe uolueret: iter
niues repit panē albiſſimū & candidiſſimū: ac calidiſſi
mū: ac ſi tūc de clibano eēt extractū. Quē accipiēs di
cto nouicio dedit. Qui refocillat⁹ eo: cū aliā partē fra
ter in ſinu repoſuiſſet ſuo: ut fratrib⁹ ꝓ miraculo oñde
ret: reperit ipſum panē diſparuiſſe.

¶ Btūs F. liberauit ab ignis combuſtione.

u Igeſimonono. Quedā nobilis dña puerū queꝫ
hēbat in cuna: oi ſero btō F. fidelr̄ recōmēda-
bat: cui⁹ cuna qꝫ iuxta lucernā erat: cū eēt combuſta cū
oib⁹ ex apphēſiōe ignis lucerne in ipſa: puerū btō F. re
cōmēdatū repit in medio ignis ſanū & dormiētē. In ca
ſtro de Bagnacauallo qdā mulier Berta noie de tertio
ordine bti F. frūꝫ neceſſitatib⁹ dū eēt occupata: incau-
te circa lectū candellā accēſaꝫ reliqt: q̄ cadēs lectū cū
oib⁹ aliis icēdit: adeo ut nulla eēt ſpes de domo nec đ
aliis reb⁹. Ipſa uero genuflexa dū bti F. auxiliū iuocaſ
ſet: ſtatim ignis extinct⁹ eſt: & qia combuſta reſtaura-
ta: ſic qꝫ nec in lecto nec in aliis ſignū cōbuſture appe
ret. In caſtro qđ dicit̄ Neguaburgh ſemel ignis accen-
ſus ē: & q̄ſi totū caſtrū cremauit. Ibi cū qdā Becto no-
mine: q cū uxore ſua frēs minores libēter & deuote ſp
recipiebat: cū uideret ad domū ſuā ignē accedere dixit.
Btē F. ſi uis ut dom⁹ frūꝫ cōburat̄: fac ut tibi placet: re
ceſſit ilico icēdiū: nec domū ipſaꝫ nec aliqd de ptinen-
tib⁹ dicto Becto tetigit: nō ſine admiratiōe oiuꝫ. Pue
rū cuiuſdā paupcl'e mulieris: quē mr̄ ſp btō F. recōmē-
dabat: domo ab igne ſuccēſa: btūs F. i cuna poſitū illeſū
ſeruauit. ¶ Btūs F. ab alto cadētib⁹ auxilio ſuo aſſuit.

t Rigeſimo. Bononie qdā puer noie Lābertin⁹
fili⁹ cuiuſdā dñi Cazani: ab altiſſimo cadēs ſo
lario: dū caderet: a patruo ſuo btō F. cōmēda-
tus: nullā penit⁹ habuit leſionē. Et poſtmodū ipſe pu-
er fact⁹ eſt frater minor. Piſis fili⁹ cuiuſdā ciuis de al-
to ſolario in uiā cadēs publicā: & tot⁹ conquaſſat⁹: dū
a pr̄e uotū de uiſitādo ſepulchrū bti F. fuiſſet emiſſuꝫ:
ſtatim ꝓtinꝰ eſt redditus ſanitati.

¶ Btūs F. uires appoſuit carentibus.

t Rigeſimoꝑmo. Quedā mulier p octo ānos ui
rib⁹ deſtituta: ut nec opari nec p ſeipſaꝫ ſe ul
lo mō mouere poſſet: oi auxilio deſtituta humano: tan
dē ad btāꝫ uirginē & btm̄ F. ꝯuerſa: cepit ſupplicare ꝓ
ſua ſalute & ſanitate. Nocte uero ſequēti btūs F. albis
idut⁹ apparēs ei: & ut uidebat̄ ad ſuā eccleſiā deducēs
dū de phiala uini quā hēbat in manu duo coclearia ad
bibēdū dediſſet: excitata a ſōno ſana ſurrexit ac ſi nū-
q̄ iſirma fuiſſet. Hec mulier btō F. faciēte: dū ab eccle
ſia ipſi⁹ bti F. cui magnas oblationes dederat in curru
rediret: & pluuia maxima deſcēdiſſet: nec ipaꝫ nec exi
ſtētes cū ipſa in curru minima aque gutta tetigit: cū tñ
circū circa oia madefeciſſꝫ. Quidā de caſtro ueteri pre
dolorib⁹ a lecto ſurgere nō poterat: uoto emiſſo ad b.
F. qꝫ ſuā eccleſiā uiſitaret: apparēte ſibi in ſōnis: & dicē
te btō F. ut ſurgeret in uigilia feſti: extitit liberat⁹. Mu
lier q̄dā Heliſabeth noie: mēbroꝝ & toti⁹ corpis uir-
tute puata: ita ut nō manib⁹: ſꝫ ore & dentib⁹ ſuū tra
heret tegumētū: ſi qñ caderet: uoto emiſſo de offeren-
do annuatim hoſtiā uiuā: infra qnqꝫ dies pfectā reha-
buit in oib⁹ mēbris ſanitatē. Octo marchio brādi bur
geñ. tam uehemētē dolorē eſt paſſus in pedib⁹: qꝫ nō
niſi in geſtatorio uel uehiculo traheret̄: ita qꝫ cū ire nō
ualēs iutilis fact⁹ eſſet: cū a medicis nō poſſet curari:
ad btm̄ F. uoto emiſſo curatus eſt. In dioceſi carcaſſō
nenſi caſtro: qđ Barbaria dicit̄: qdā trib⁹ uel q̄tuor die
bus ſic uirib⁹ deſtitut⁹ eſt: ut nec comedere nec loq nec
oculos apire ualeret: & cū de uita a parentib⁹ deſpera
retur: ab ipſis patrociniū bti F. inocatū: icolumis eſt pa
rentib⁹ reſtitut⁹. Quidā frater in ciuitate Cortone iſir
mus & debilis: duꝫ diceret̄ ſibi a Guardiano qꝫ iret ad
portādū ligna: & ipſe nō poſſꝫ: dicēdo antiphonā. San
cte frāciſce ꝓpe ueni pr̄ &c̄. uigorē in corpore obtinu
it & uirtutē: & obedientiā iniunctā perfecit.

¶ Btūs F. liberauit in oculis tribulatos.

t Rigeſimoſecūdo. In ciuitate Amburgēſi qdaꝫ
ciuis monoculus Guilzelmus noie: in oculo q
ſibi ſuperat dolorē paſſus: utpote de loco ſuo egreſſo
uſqꝫ ad occupationē maxille: a fratre quodā ſuo ꝯfeſ-
ſore inductus ut uotū faceret btō F. de candela offerē
da in ſuo feſto: hoc facto: oculus ad locū ſuū rediens:
factus eſt ſtatim ſan⁹. Quidā miles hñs filiā q̄ſi cecā:
uoto fcō: ab ipſo btō F. uiſuꝫ cū gaudio recupauit.

¶ Btūs F. febricitātib⁹ ſuā opem ipēdit.

t Rigeſimotertio. In dioceſi Haneſbergēſi op
pido Ririi Euirdus quidā noie febre ualde af
flictus quartana: de ieiunando uigiliā & colendo feſtū
uotū ab eius uxore facto de ſuo cōſenſu: mox a febri
bus eſt liberatus. Sed dum aliquid in feſto ageret ope
ris: febris eū ſubito arripuit: ſed uoto de feſti cuſtodi-
tione iterato: ſubito eſt liberatus. In terminis dicti bur
gi mulierē a febre quartana eripuit: facto uoto de of-
ferendo candelā ad ſui corporis menſurā ſi infra octo
dies libera eſſet: qđ euenit. In dicta dioceſi in uilla q̄
Camelin dicit̄ matrona nobilis mechildis hydropiſi &
quartana afflicta adeo ut mortē expectaret: teſtamē-
to condito & confeſſione facta: frater qui eā audierat
dum eā induxiſſet de uigilia ieiunāda & feſto colēdo:
& candela ad corporis menſurā deferēda uotū faceret
btō F. ab oibus infirmitatibus uoto facto eſt liberata.
Quidā de Colibo Hellenſi dioceſi btō F. & btō Domi
nico deuotus: apud maioricas iſirmitatē capitis febris
& diſſinterie incurrit: ita ut de eo medici deſperarent:
ſed apparente ſibi btō F. cū multitudine fratrū minoꝝ
& btō Dominico: quos ipſe uigilans oēs agnouit: cum
inductione beati Dominici btūs F. eū ſignaſſet: in no-
mine patris & filii & ſpiritus ſancti: diſparentibus ſan
ctis ab oi malo qđ patiebat̄ eſt curat⁹. Sacerdos qui-

dam Vberuerus de regno Suetie a quartana uexatus per annū:beato Franciſco ſibi apparente & dicente ut uotū faceret de ieiunando uigiliā:& feſto colendo:ſua dentibus fratribus ꝙ hoc ageret: ſtatim morbus eū dimiſit:nec ulterius eum apprehendit.

¶Beatus F.hydropicos & paraliticos curauit.

Rigeſimoquarto. In ciuitate Fani quidā hydropiſis morbo detentus:per beatū Franciſcū plene meruit liberari.Mulier de Engubio paralitica in lecto iacens:cū pro ſui liberatione beati Frāciſci nomen tertio inuocaret:reſtituta eſt ſanitati. Puella de Arpino paraliſis morbo mēbris diſſolutis oppreſſa:ad eccleſiā beati Franciſci ꝑpe uicū albū poſitā deportata:precibꝰ ibi ſuſis & lachrimis: ab oībus fuit infirmitatibus ſubito liberata.Iuuenis in eodē caſtro: cū paraliſi eſſet detentus:ita ꝙ eius clauſerat os: & oculos fecerat indirectos: portatus ad iam dictā eccleſiā: a matre beatus Franciſcus exoratus:ꝓtinus ſanitati eſt redditus.Petrus de Gaieta paraliſi manu perdita:oſq3 uſq3 ad aurē retortū gerebat:qui cū ſe conſilio exponeret medicorū:uiſum pariter amiſit & auditū. Tandem beato Frāciſco ſe deuouens:ab omni morbo iam dicto exutus liberatus. In partibus Saxonie in ciuitate Haluaſtach in maiori eccleſia:erat quidā Canonicus beate Euſemie deuotus: qui erat in omnibus membris paraliticus ꝓterq̄ in lingua.Qui ab ipſa ſancta inductus ut fieret frater minor:& a ſua meritis beati Frāciſci liberaretur infirmitate:quod & fecit: ſtatim curatus eſt. Cuius exemplo & miraculo multi: mūdo relicto:facti ſunt fratres minores. Apud Hylerdā quedā mulier habebat brachiū paraliticū:adeo ut totaliter dependeret tandē poſt multa a beato Franciſco eſt liberata. In Cathalonia quedā puella habens a natiuitate pedes contractos & ex toto facta paralitica: cū a quodā fratre ſibi perſuaderetur: ut ad reuerentiā beati Franciſci qnq3 Pater noſter diceret in die:ſemel cū diceret:iuuenis pulcherrimus apparens ei: & ipſam per manū apprehendens:ducendo hincinde per camerā: & in pedibus & perſona liberata permanſit. Apud ſanctā Mariā3 de ualle uiridi: quidā puer triū annorū paraliticus de uno latere:ſic torquebatur:ut nec audire nec fari nec uidere poterat:btī F.auxilio a parentibꝰ inuocato ꝓmo: & demū ab auia:perfectiſſime a btō F.eſt ſanatus.

¶Btūs F.a fiſtulis:ſereſulis:& glandulis liberauit.

Rigeſimoquinto. In ciuitate Caſtellana mulier cum infirmitatem pateretur inter faciem & collū:que Glandula dicitur: que ipſam in facie & collo quaſi quoddam monſtru3 oſtendebat: a ſocru infirmitate improperata ad beatum Franciſcum recurrens:de mane ſurrexit ſana:ita ut nullum ſignū appareret infirmitatis.Quida3 ſcriptor Bononie habens apoſtema in femore:& nullum remediu3 inueniret: cū ſcriberet fratribus precio legendam beati Franciſci & eius miracula legeret : facto uoto de uiſitando limina beati Franciſci:ipſo beato Frāciſco ſibi apparente: ſic liberatus eſt:ut nullū ſignum appareret.In ciuitate Caſtelli mulier habens morbu3 incurabilem in gutture.ſ. ſcrupulas:que,uulgariter dicuntur ſtancole: ad beatu3 Franciſcum recurrens:plenarie infra paucos dies liberata eſt.Sed parentes ingrati & ipſa: nec miraculū prodere:nec gratias dignas deo & beato Franciſco referre curauerunt:ideo temporis in proceſſu:cum eſſet nupta:& iam trigintaſex eſſet annorum:in manu & brachio per decem annos eſt grauiſſimis infirmitatibus ꝑcuſſa:demū cum eſſet annorum quadragintaſex in eadem manu & brachio infirmitatem que carbunculus dicitur pateretur:cū nō poſſet nec die nec nocte quieſcere:beatum Franciſcum inuocare cepit.cui facta eſt uox.Nunq̄ brachium iſtud ſeu manus liberabitur:donec miraculum al's factu3 tibi publicetur & ſcribatur. Que ſtatim ad locum fratru3 & coram fratribus & aliis gratiam ſibi factam a deo meritis beati Franciſci publicauit.Statim autem ut accedere propoſuit: tunc factio illa manus & brachii cepit abſcedere:& infirmitas illa annullari: & infra paucos dies fuit perfecte ſanata.Quidam Corradus nomine in ciuitate Bremenſi caſu grauiter leſus in brachio:infiſtulatum eſt. ſed iſte tacita ſua infirmitate:ordinem fratrum minorum intrauit:qui audiens conſtitutiones legi:ꝙ recipiendi ad ordinē deberent eſſe corpore ſani: timens ab ordine propter ſuam infirmitatem eici: ad beatum Franciſcū habuit recurſum:ut eum liberaret ꝙ poſſet in ordine permanere:unde cum brachium reſpexiſſet:ait.Heu miſer:ſi propter te debeo ab ordine expelli:& indignatus ipſum premendo & puniendo fortiter:os paruū a uulnere eduxit:quo educto: ſtatim locus ille eſt mirabiliter ſanatus.

¶Beatus Franciſcus de ſterilibus quibus gratiā concipiendi obtinuit.

Rigeſimoſexto. Mulier queda3 de burgo qui Spadeio dicitur ciuitatis Brandiburgenſis fratribus deuota: cum filias pareret & non filiu3 beato Franciſco uouit:ꝙ ſi pareret filium uocaret eu3 Franciſcum : a quo exaudita uoluit implere: ſed pater eum Ioannē uocauit: hic puer cum quatuor uel quinq3 eſſet annorum & luderet cu3 pueris:currus onuſtus & equi currum trahentes puerum conculcarunt:mater uidens filū periculum clamauit dicens.Sancte Franciſce:commendo tibi filium meum.Mira res curru tranſeunte ſuper puerum:puer illeſus ſurrexit:& manum trahēs per pectus dicit matri. Vide mater: hic currus trāſiuit. Qui poſtea ordinem fratrum minorum eſt ingreſſus.In dioceſi Verdenſi in oppido:quod Hydeſbyker dicitur:quidam nomine Daniel fratrum minorum amicus:cum haberet uxorem ſterilem: poſt multas medelas ad hoc factas:inductione cuiuſda3 fratris minoris ſui confeſſoris nomine Nicolai:uoto facto de ieiunando uigiliam beati Franciſci:& feſtum colēdo: uxor maſculum peperit.

¶Beatus Franciſcus non permiſit de eccleſia ſua furari uolentes.

Rigeſimoſeptimo. Quidam latro ad eccleſiā ſancti Franciſci uenit ſummo mane:cera3 que in teſtimonium ſignorum ante imaginem aſtabat beati Franciſci furaturus:ſed ſtatim ſtupore fuit ꝑcuſſus mirabili & amentia:ut ſibi uideretur ꝙ totꝰ mū

dus uolueretur. ſentiens dei ultionẽ: prout potuit bea-
to Franciſco promittens ſe talia de cetero non factu-
rum: & ſibi obſequioſum eſſe fuit totalr liberatus.

¶ Non credentes beatum Franciſcũ eſſe ſanctũ deus
miraculo ad credendum incitauit.

t Rigeſimooctauo. Cum dominus Paſtarupta
de Arpinis de Parma nobilis miles cum domi
no Vgone Rubeo nepote domini Nicolai pa
pe tertii ad uiſitandum papam pergerent: & eſſent pro
pe Aſſiſium: dixit domin⁹ Vgo predicto militi. Videa-
mus Aſſiſium: & uiſitemus beatum Franciſcũ: qui mul
ta ſigna facit & miracula: cum ipſe dominus Paſtaru-
pta diceret ꝙ non crederet eum ſanctuꝫ: niſi una de a-
uibus que uolabant ſtatim ueniret ſuper manum eius:
ſtatim hirundo que uolabat poſuit ſe ſuper manum ſu
am: & ſtetit per ſpacium: & cepit cantare quaſi ſemper
fuiſſet cum ipſo & ab ipſo nutrita: & poſtea receſſit.
Quo uiſo dictus miles ſumma cum deuotione ad alta
re beati Franciſci acceſſit: & omnibus hoc miraculum
enarrauit. Et factus eſt beati Franciſci deuotiſſim⁹ &
ordinis fratrum minorum.

¶ Btũs F. ſuſpenſos a morte eripuit & liberauit.

t Rigeſimonono. Quidam nomine Niger cum
fratribus minoribus ſtans miſſus eſt ab eiſdẽ
ad urbem ueterem pro ipſorum negociis: ſed
captus a gentibus Guidarelli Alexandri: & ab eodem
iuſſus ſuſpendi ad arborem: uotum ad beatum Franci
ſcum emittens de ſeruiendo gratis cunctis diebus ui-
te ſue fratribus minorib⁹: ſuſpenſus chorda fracta: ſta
tim illeſus cecidit: quod mirantes qui euꝫ ſuſpenderãt:
abire liberum permiſerunt. Quidam de ubaldinis ca-
ptus a bononienſib⁹ & ſuſpenſus ab eis: uoto prius e-
miſſo ad beatum Franciſcum ſi eum liberaret: de intrã
do ordinem: ſuſpenſus per totam diem nihil ſenſit; ſed
cum tumulandus eſſet in conuentu fratrum minorum:
& deductus eſſet ad locum: quaſi a ſomno expergefa
ctus: petiit quid fratres uellent agere: & tunc de uoto
facto narrans fratribus & quomodo nihil ſenſit de ſu
ſpendio: ſtatim factus eſt frater minor.

¶ Btũs F. liberauit manib⁹ nõ ualentes uti.

q Vadrageſimo. In ciuitate Placentie quedam
puella ſeptem annorum dum diſceret filare:
accepto fuſo & colo: dum uuum tranſiret ri-
uulum filando cecidit: & fuſus perforando manum ab
ipſa dum extraheretur: pars infra manum relicta eſt:
& carne coopertum: quod cum a nullo medico aliqua
medicina extrahi ualeret: niſi manus iam per ſeptem
ſeptimanas intumefacta a parte ſuperiori ſcinderet:
pater ipſius timens periculum & penam filie: ad bea-
tum Franciſcum recurrit: & ad hec induxit fratres &
ſorores ut beatum Franciſcum rogarent: & factum eſt
dum ligature manus a medico diſſoluerentur: ſtatim
pars fuſi exiit: & foramen ſtatim clauſum eſt unde exi
uit: ita ut nullus percipere poſſet unde exiuiſſet: &
puella manum extendit ac ſi in ea nil aliquando ſen-
ſiſſet. In burgo qui Sitama dicitur puer natus ſine di-
gitis: facto uoto beato Franciſco a matre digiti ſtatim
excreuerunt: ac mater in beati Franciſci feſto & filium
obtulit: & miraculum omnibus enarrauit.

¶ Beatus Franciſcus uariis modis a prefatis: miracula
operatus eſt.

q Vadrageſimoprimo. Apud Maſſam ciuitatem
maritime mulier tempore uindemiaruꝫ nolẽs
fratribus uinum dare: totum putrefactum eſt
in uegete: ſed uoto facto beato Franciſco de ſemper
dando: ad ſtatum priſtinum eſt reductum. In dicta ci-
uitate mulier deuota fratribus minoribus: de optimo
uino unius uegetis dedit fratribus uſqꝫ ad medietateꝫ
ſed uiro uolente uinum uendere: meritis beati Franci-
ſci cui ſe mulier ipſa recommendauerat: plenam uino ue-
getem inuenit. Apud Plumbinum mulier de ſex ſexta-
riis ciceris dedit fratribus unum: ſed poſtea ſex a ui-
ro ſunt inuenti ut prius: & hoc meritis beati Franciſci
In capitulo generali celebrato Narbone: rogantibus
fratribus beatum Franciſcum pro pluuia: ſteterat enim
tribus menſibus: pluuia in magna copia deſcendit. Sic
etiam euenit in capitulo primo Barcinone celebrato
mulieris uegeticulũ & uacuũ de uino cõfectionato: q̃
ipſa dederat cuidã fratri patienti amore btĩ F. ad inuo
cationẽ ſui: uino repleuit b. F. quo uino frater & uir ſũt
liberati. Oleum in mare proiectum ob tempeſtatem a
uiro dicte mulieris: & beato Franciſco cõmendatum:
in littore beatus Franciſcus ſeruauit indemne. Iuuenis
quidam in cuſtodia Brundiſii infirmatus in pede mor-
bo qui uocatur Noli me tangere: adeo ut de uita eius
medici dubitarent: cumqꝫ parentes extra cameraꝫ exi
ſtentes audiret ſuper mortem ſuam plorantes: ad bea-
tum Franciſcũ iuuenis conuerſus: uotum emiſit ſi eum
liberaret: de intrando ordinem: quo uoto emiſſo uidit
beatum Franciſcum pedem infirmum ſignantem ſigno
crucis: & ſtatiꝫ liberatus: ad fratres pergens factus eſt
frater minor. Miles quidam nomine Petrus camerari-
us duorum Regum Suetie: cum paſſionem cordiacaꝫ
pateretur: & a nullo medicorum ſibi poſſet ſubueniri:
ad beatum Franciſcum: cuius erat deuotus: acceſſit ro
gans ut eum liberaret: ſed cum dormitum iuiſſet: Chri
ſtum uidit in uiſione: & beatum Franciſcum in habitu
candidiſſimo ſtellis aureis in circuitu reſplendentibus:
cum chorda que erat ex aureis filis fulgentibus ha-
bens nodos criſtallinos. Qui beatus Franciſcus cum
phiala aurea ad latus Chriſti acceſſit: & cum eius ſan
guine impleuiſſet: dedit dicto militi ad bibendum: qui
cum bibere renueret ex reuerentia crucifixi: tandem
monitus a beato Franciſco bibit: quo hauſto: a ſom-
no ſurgens: ſe reperit bene ſtare de paſſione cordiaca:
& temporis in proceſſu eſt totaliter liberatus.

¶ Btũs Franciſcus ſibi deuote ſeruientibus ſubuenit.

q Vadrageſimoſecundo & ultimo. In ciuitate
Lucana deuotione cuiuſdam Domine beatus
Franciſcus dum uiueret baptizauit filium: qui
puer dum eſſet annorum quinque: hydropicus factus
uenit ad mortem: quod cernens mater pueri eum bea-
to Franciſco recommendauit qui eum baptizauerat:
uouendo uiſitare ipſum beatum Franciſcum: ſtatim au
tem omni humore malo euomito: puer eſt ſanitati re-
ſtitutus. Qui iuuenis factus: artem medicine addiſcẽs

factus eſt medicus: libenter ſuam artem fratribus impendens. Sed infirmatus ipſe ad mortem: cepit rogare beatum Franciſcum ut ſibi tempus ad penitentiam indulgeret: apparente autem ſibi beato Franciſco cum duobus fratribus: & dante ſibi confectionem quandam ad modum euchariſtie ad manducandum: & de quodam liquore quem attulerat in ampulla ad bibendum dulciſſimum receſſit: de mane infirmus referens iſta fratribus: accepto euchariſtie ſacramento: ſtatim cepit conualeſcere: & priſtine eſt ſanitati reſtitutus. In caſtro de nouis dioceſis Auinienẽſis cum btũs Franciſcus ac ſocius rediens de Iſpania ueniret ad Italiam: ad quandam aquam profundam & frigidam deuenit: cui occurrit quidam iuuenis de dicto caſtro circa caſtrum Orgonii: qui beato Franciſco & ſocio compatiens: cum duos haberet equos oneratos pannis: depoſitis pannis beatum Franciſcum & ſocium tranſuadauit: & in caſtro Orgonii eis neceſſaria abundanter miniſtrauit: cui ſcũs in receſſu ait. Retribuat tibi deꝰ chariſſime in retributione eterna iuſtorũ. Hic iuuenis eodem anno ad uiſitanduꝫ limina apoſtolorum pergens: deum rogauit: ꝙ ſi eodem anno mori deberet in peregrinatione hac decederet: quod & factum eſt. Cuius mortem parentes audientes: officium in caſtro de Nouis pro eius anima fieri ordinarunt: & cum eſſet miſſa iam ſolemnis celebrata: ſubito ſexaginta fratres minores apparuerunt intrantes cantando in dicto caſtro: & ad eccleſiam pergentes bini proceſſionaliter ordinate miſſam pro defuncto: aſtante populo: decantarunt: qua finita: ad prandium ierunt: ſed prandio finito: aſſociati a populo & dimiſſi nunquam amplius apparuerunt. Sed quod maius eſt tantum de cibariis remanſerunt quantum fuerat preparatum: quod populus ad maximum miraculum putauit. unde dicti caſtri homines credunt beatum Franciſcum cum illa ſocietate miraculoſe ueniſſe ad dictum iuuenem honorandum. In caſtro de Oxola quidam Latonius nomine Zambonus cum alium hominem conduxiſſet ad abſcidenduꝫ lapides pro conſtructione eccleſie beati Franciſci: cum in monte quendam lapidem abſcideret qui erat infirmiter ſituatus: lapis ipſe cum impetu cecidit: & pedem eius ſic conquaſſauit: ꝙ ſtatim calceus eius plenus ſanguine fuit. Ipſe uero accepto uulnere beato Franciſco in cuius erat obſequio ſe recommendauit. Cum ſociua eius iuiſſet pro uehiculo ad eum deducendum: & pallio cooperuiſſet eum: ille obdormiuit: ſed ſocio reuerſo cum uehiculo expergefactus Zambonus: ita ſe reperit ſanatum: ac ſi nihil mali unquam habuiſſet. Et aſſeruit ſe nunquam ſic ſuauiter obdormiſſe. In caſtro Coruarie quendam fratrem de penitentia miniſtrum ipſorum portantem oua fratribus: in tranſitu cuiuſdaꝫ fluminis qui preter ſolitum excreuerat: undiqꝫ aquis obrutum: & per ſpacium fluminis ſic deductum: inuocantem beatum Franciſcum: ad ripam illeſum cum caſato & ouis perduxit. Multa & innumera alia miracula deus meritis beati Frauciſci in diuerſis mundi partibus operatus eſt & operatur. Sed predicta ſufficiant pro ſecunde partis iſtius ultime conformitatis: ſcilicet. Franciſco cuncta.ſ. a deo dantur: debite ipſum inuocantibus: expoſitione & declaratione.

e

X dictis in precedentibus libris: uidelicet in quadraginta conformitatibus in eiſdem declaratis: apparet clare intuentibus dominum noſtrum Ieſum Chriſtum beatũ patrem noſtrum Franciſcum ſibi feciſſe ſimilem & conformem: non ſoluꝫ in actibus paſſionalibus: ſcilicet in paſſione per ſacrorũ ſtigmatum impreſſionem: ſed etiam in actibus perfectionalibus: de quibus ſpecialiter in ſecundo libro tractatur. Et etiam in actibus perſonalibus: ut declaratũ eſt. Et per conſequens patet deductum: quod in principio huius operis pro compendioſa declaratione eſt aſſumptum: ꝙ Dominus Ieſus Chriſtus beatum Franciſcum fecit ſimilem in gloria ſanctorum: ideſt ſibiipſi qui eſt gloria ſanctorum.

h

Vic operi finem debitum in ponendo: tibi domine Ieſu Chriſte redemptori & ſaluatori omnium: qui es lux uera omnem hominem illuminans: a quo quicquid boni recti iuſti & ueri eſſe poteſt: procedit & originatur: gratias quas poſſum refero & perſoluo: qui mihi de te loqui ſcribere & enarrare conceſſiſti. Et per merita glorioſi patris noſtri beati Franciſci de quo plura mihi tua benignitate loqui concedere dignatus es: et ſi ad eius ſint gloriam: precipue tamen ſunt ad tui: qui eum talem & tantum tu ſolus feciſti. Meritis ergo & precibus huius almi confeſſoris tui beati Franciſci: concede mihi que tibi promiſi perficere: tua ſancta ueſtigia ꝓſequi & imitari: ab omni tui offenſione cauere: & poſt huius uite curſum: ad te uidendum & perfruendum: me perducere digneris. Qui cũ patre tuo & ſpiritu ſancto uiuis & regnas deus benedictus per infinita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Finis arboris & operis.

¶ Copia littere a magiſtro Bartholomeo directe generali miniſtro & capitulo generali pro approbatione operis precedentis.

r

Euerendis in xp̃o patribꝰ fribꝰ Henrico generali miniſtro & aliis miniſtris: ceteriſqꝫ diffinitoribus capituli generalis ordinis frũꝫ minorũ apud ſacrum conuentum Aſſiſii in proximo feſto ſacre indulgentie ſancte Marie de portiuncula ibidem celebrandi: Frater Bartholomeus de Piſis ſacre theologie magiſter indignus. Reuerentiam debitam cum omni ſubiectione deuota: deuotione: profeſſione: ac beneficiis perceptis: quibus obligor beato patri noſtro Franciſco: cupiens aliquid componere ad eius laudem gloriam & honorem: Chriſto predocente qui ipſum patrem Franciſcum ſibi per omnia ſimilẽ reddidit & conformem: Opus quoddam quod de conformitate uite beati Franciſci: ad uitã ipſius Domini noſtri Ieſu Chriſti intitulatur compegi cum arbore figurata: que per-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMAN

ſonaliter aſſiſtens iuxta papália noſtri ordinis inſtituta ueſtre prudentie tribuo co.rigenda. Lima ueſtre ſapientie examinanda ac approbanda: atq3 aliis intra noſtrũ ordinem & extra communicanda: Humiliter exoro licentiam a uobis mihi impartiri: deprecans inſtanter ipſum patrem Franciſcum: cuius corpus in hoc ſacro loco requieſcit: ut uos & totum ordinẽ minorũ in agẽdis dirigat: & ad gaudia perducat eterna. Amen.
Data in loco prefato Aſſiſii. die ꝑma menſis auguſti.

¶ Littera reſponſiua capituli generalis iſtud opus approbantis.

In chriſto ſibi chariſſimo fratri Bartholomeo de Piſis ſacre theologie magiſtro: frater Henricus ordinis fratrum minorum generalis miniſter & ſeruus: ceteriq3 miniſtri ac diffinitores capituli generalis apud ſacrum locum de Aſſiſio die ſecunda auguſti. Anno Domini. M.ccclxxxxix. celebrati ſalutẽ & pacem in Domino ſempiternam. Opus quod diuina fauente clementia: & intitulatur de cõformitate uite beati Franciſci ad uitam Domini noſtri Ieſu Chriſti feciſti: Inſpici diſcuti & examinari fecimus diligenter: cum arbore quam nobis perſonaliter preſentaſti: & nihil inuenimus correctione dignu3: ſed laude: de quo tue regratiando prudentie: preſentibus tibi licentiam faciendi depingi ipſam arborem: ac ipſum opus uolentibus uidere & tranſcribere: ꝙ eis poſſis communicare liberaliter imptimur. In cuius rei teſtimonium preſentem litteram in regiſtro ordinis poſitam: fecimus ſigillo generalatus officii impreſſione muniri.
Data in dicto ſacro loco anno die & menſe ſuperius annotatis.

Salue lector.

Non ignoro ſtudioſe lector interlegendu3 librũ hunc te nõnullos errores reperturum. Sed nõ mireris: impoſſibile enim eſt aliter eſſe. Mirabar aliquando non inueniri libros qui non eſſent deprauati: nunc mirarer ſi inuenirentur: opporteret enim ut is qui corrigendi prouinciam habet: ſemper iuxta impreſſores eſſet: nec ab eis ungue latius unquam diſcederet: quod uix ab aliis: a me autẽ minime fieri poterat. non ſunt autem hi errores huiuſmodi ut eos uel mediocriter diligens lector non aduertat. ſunt enim omnes ex litterarum imutatione tranſpoſitione inuerſione omiſſione appoſitione. Inuenies quodam in loco ſcriptum coccito cum cocyto eſſet ſcribendum. greca enim eſt dictio: & luctus interpretaꝫ. Inuenies Beneditum martena: & erat ſcribendum Benedictum & materna. huiuſmodi fere ſunt reliqui quos (ut dixi) unuſquiſq3 adhibita ſaltem mediocri diligentia deprehendet. De modo loquendi auctoris uerba non faciã: uidetur enim multis in locis minus latine loquutus fuiſſe: Sed forſitan huius rei cauſa eſt: ꝙ noluit (ut beatus ait Gregorius) uerba celeſtis oraculi ſubeſſe regulis donati. Vale.

¶ Impreſſum Mediolani per Gotardum Ponticũ: cuius Officina libraria eſt apud templum ſancti Satiri. Anno Domini. M.CCCCCX. Die. xviii. Menſis Septembris.

Regiſtrum huius operis.

v v v v v v v v v v v v v iiii iii
A B C D E F G H I K L M N O P
v v v v v v iiii iii v v v
Q R S T V X Y Zz AA BB CC
iiii
DD

Omnes ſunt quinterni: exceptis O Y DD qui ſunt quaterni. P uero & Zz ſunt terni.